

فهرست جلد الثاني

صفحه	محتوى	صفحه	محتوى	صفحه	محتوى	صفحه	محتوى
٢١٩	فصل الهاء	١٣٥	فصل الفاء	٧٩	فصل الدال	٢	باب العين
٢٢٠	فصل الياء	١٣٥	فصل القاف	٨٠	فصل الراء	٢	فصل الالف
٢٢٠	باب الكاف	١٣٩	فصل الكاف	٨١	فصل الزاء	٢	فصل الباء
٢٢٠	فصل الالف	١٤٢	فصل اللام	٨١	فصل السين	٢	فصل التاء
٢٢١	فصل الباء	١٤٣	فصل النون	٨٢	فصل الشين	٦	فصل الثاء
٢٢٣	فصل التاء	١٤٨	فصل الواو	٨٢	فصل الصاد	٨	فصل الجيم
٢٢٣	فصل الخاء	١٥١	فصل الهاء	٨٣	فصل الضاد	٨	فصل الحاء
٢٢٣	فصل الدال	١٥٢	باب القاف	٨٣	فصل الفاء	١٢	فصل الدال
٢٢٧	فصل الراء	١٥٢	فصل الالف	٨٤	فصل اللام	١٦	فصل الذال
٢٢٩	فصل الزاء	١٥٣	فصل الباء	٨٤	فصل الميم	١٨	فصل الراء
٢٣٠	فصل السين	١٥٣	فصل التاء	٨٥	فصل النون	١٩	فصل الزاء
٢٣١	فصل الشين	١٥٤	فصل الثاء	٨٦	فصل الواو	٢٧	فصل السين
٢٣٣	فصل الصاد	١٥٧	فصل الجيم	٨٦	فصل الهاء	٢٨	فصل الشين
٢٣٣	فصل الضاد	١٥٧	فصل الحاء	٨٦	باب الفاء	٣٣	فصل الصاد
٢٣٥	فصل العين	١٥٨	فصل الخاء	٨٦	فصل الالف	٣٤	فصل الضاد
٢٣٦	فصل الفاء	١٦٣	فصل الدال	٨٦	فصل التاء	٣٤	فصل الطاء
٢٣٨	فصل الكاف	١٦٧	فصل الذال	٨٩	فصل الثاء	٣٥	فصل الفاء
٢٤٠	فصل اللام	١٦٩	فصل الراء	٨٩	فصل الجيم	٣٦	فصل القاف
٢٤٠	فصل الميم	١٧٠	فصل الزاء	٩٠	فصل الحاء	٣٨	فصل الكاف
٢٤١	فصل النون	١٧٥	فصل السين	٩٣	فصل الخاء	٥٧	فصل اللام
٢٤٣	فصل الواو	١٧٨	فصل الشين	٩٧	فصل الدال	٥٩	فصل الميم
٢٤٤	فصل الهاء	١٨١	فصل الصاد	١٠٣	فصل الذال	٦١	فصل النون
٢٤٥	باب اللام	١٨٤	فصل الضاد	١٠٥	فصل الراء	٦٢	فصل الواو
٢٤٦	فصل الالف	١٨٦	فصل الطاء	١٠٥	فصل الزاء	٦٨	فصل الهاء
٢٤٦	فصل الباء	١٨٩	فصل العين	١٠٨	فصل السين	٧٢	فصل الياء
٢٥٢	فصل التاء	١٩١	فصل الفين	١١٠	فصل الشين	٧٧	باب العين
٢٥٩	فصل الثاء	١٩٩	فصل الفاء	١١٥	فصل الصاد	٧٨	فصل الالف
٢٦٠	فصل الجيم	٢٠١	فصل القاف	١١٨	فصل الضاد	٧٨	فصل الباء
٢٦٣	فصل الحاء	٢٠٦	فصل اللام	١٢٢	فصل الطاء	٧٨	فصل التاء
٢٧٠	فصل الخاء	٢٠٩	فصل الميم	١٢٣	فصل العين	٧٨	فصل الثاء
٢٧٩	فصل الدال	٢١٢	فصل النون	١٢٧	فصل الفين	٧٩	
٢٨٦	فصل الذال	٢١٥	فصل الواو	١٣٣	فصل العين	٧٩	

٤٢٠

صفحة	مكتبة	مكتبة	مكتبة	مكتبة			
٥٨٣	باب الواو والياء	٥٢٩	فصل الطاء	٤٢٣	فصل الشين	٢٩٠	فصل الذال
		٥٣٠	فصل العين	٤٢٦	فصل الصاد	٢٩١	فصل الراء
٥٨٣	فصل الالف	٥٣٧	فصل الغين	٤٣٠	فصل الضاد	٢٩٨	فصل الزاء
٥٩٤	فصل الباء	٥٣٩	فصل الفاء	٤٣٢	فصل الطاء	٣٠١	فصل السين
٦٠١	فصل التاء	٥٤١	فصل القاف	٤٣٤	فصل الظاء	٣٠٧	فصل الشين
٦٠٢	فصل الثاء	٥٤٥	فصل الكاف	٤٣٥	فصل العين	٣١٢	فصل الصاد
٦٠٦	فصل الجيم	٥٤٧	فصل اللام	٤٣٥	فصل الغين	٣١٤	فصل الضاد
٦١٢	فصل الحاء	٥٥١	فصل الميم	٤٣٦	فصل الفاء	٣١٦	فصل الطاء
٦٢٣	فصل الخاء	٥٥٧	فصل النون	٤٣٩	فصل القاف	٣١٨	فصل الظاء
٦٦٧	فصل الدال	٥٥٨	فصل الواو	٤٥٧	فصل الكاف	٣١٩	فصل العين
٦٣٣	فصل الذال	٥٦١	فصل الهاء	٤٦١	فصل اللام	٣٣١	فصل الغين
٦٣٥	فصل الراء	٥٦٢	فصل الياء	٤٦٨	فصل الميم	٣٣٥	فصل الفاء
٦٤٦	فصل الزاء	٥٦٤	باب الهاء	٤٦٨	فصل النون	٣٣٩	فصل القاف
٦٤٩	فصل السين			٤٧٣	فصل الواو	٣٤٦	فصل الكاف
٦٥٨	فصل الشين	٥٦٤	فصل الالف	٤٧٨	فصل الهاء	٣٥٠	فصل اللام
٦٦٣	فصل الصاد	٥٦٦	فصل الباء	٤٨٢	فصل الياء	٣٥٠	فصل الميم
٦٦٩	فصل الضاد	٥٦٧	فصل التاء			٣٥٥	فصل النون
٦٧٢	فصل الطاء	٥٦٨	فصل الجيم	٤٨٤	باب النون	٣٦٣	فصل الواو
٦٧٥	فصل الظاء	٥٦٩	فصل الدال	٤٨٣	فصل الالف	٣٦٧	فصل الهاء
٦٨٦	فصل العين	٥٦٩	فصل الراء	٤٨٩	فصل الباء	٣٧٢	فصل الياء
٦٩٠	فصل الغين	٥٧٠	فصل السين	٤٩٣	فصل التاء		باب الميم
٦٩٥	فصل الفاء	٥٧٢	فصل الشين	٤٩٤	فصل الثاء	٣٧٢	فصل الالف
٦٩٩	فصل القاف	٥٧٣	فصل الصاد	٤٩٦	فصل الجيم	٣٧٢	فصل الباء
٧٠٧	فصل الكاف	٥٧٣	فصل العين	٤٩٩	فصل الحاء	٣٧٧	فصل التاء
٧١١	فصل اللام	٥٧٥	فصل الفاء	٥٠٣	فصل الخاء	٣٨١	فصل الثاء
٧١٧	فصل الميم	٥٧٧	فصل القاف	٥٠٦	فصل الدال	٣٨٣	فصل الجيم
٧٢٢	فصل النون	٥٧٨	فصل الكاف	٥١٠	فصل الذال	٣٨٣	فصل الحاء
٧٣١	فصل الواو	٥٧٨	فصل اللام	٥١١	فصل الراء	٣٨٩	فصل الخاء
٧٣٨	فصل الهاء	٥٧٩	فصل الميم	٥١٥	فصل الزاء	٣٩٧	فصل الدال
٧٤٢	فصل الياء	٥٨٠	فصل النون	٥١٧	فصل السين	٤٠١	فصل الذال
		٥٨٢	فصل الواو	٥٢٢	فصل الشين	٤٠٦	فصل الراء
	باب الالف اللينه	٥٨٣	فصل الهاء	٥٢٣	فصل الصاد	٤٠٦	فصل الزاء
		٥٨٤	فصل الياء	٥٢٦	فصل الضاد	٤١٣	فصل السين
				٥٢٨	فصل الطاء	٤١٧	

بسم الله الرحمن الرحيم وليستعين

باب العين من كتاب ترجمة الحجاج الجوهري فصل الالف الامع همزة نك كسرى وميمك ففتح تشديد بد به
شول كسنة در كره اي ضعيف ولعين هر كورد كي كسنة ي تابع اولوب اني معك ديومنه قول ابن مسعود لا يكون
احدكم امعة وابو بكر بن السراج ايتدي بوفعل در فانك كسرى وعينك تشديد بد به زيرا افعال وصف اولماز
وشول كسنة كه امراة امعة دير انوك قولي خطا در زير نسا طائفة سي ايچون امعة د بنزته كم ابو عبيد دن روايت
اوتشد در فصل لباء البتع ففتح بنه يون اوزون اولق در بيون د بي محكم اولمغه بيه بقال بتع الفرس من الباب
الرابع البتع بانك ففتح وتانك كسرى بيه شول ات در كه بوني اوزون اولوب محكم اوله البتعة بانك ففتح وتانك
كسرى بيه مؤنثي البتع بانك كسرى وتانك سكوني له والبتع بانك كسرى وتانك ففتحيه بالدن اولان بنيد قعله قع
كي كه قع خرما اوز رنده كور سه مثانده اولان نسنة جكر رابع همزة نك وتانك ففتح وتانك ماينده سكوني له
شول كله در كه انوكه تا كيدا ونور نقول جاوا اجمعون اجمعون البتعة ثا نك كسرى بيه كثر ت دمدن
طودا قمر مزي اولق بقال شفة كاثعة باثعة اي مئة مئة مئة من الدم البتع بانك ففتح وخانك سكوني له كند ونفسن
غم ايله قتل ايتك ومنه قوله تعالى فلعلك باخع نفسك البتع بانك ففتح والبتع بانك ففتح حقه اقرار ايتك
بقال بجمع بالحق بجمع من الباب الثالث اذا اقر به وخضع له وكذلك بجمع بخوعا وبخاعة من الباب الرابع الابداع
همزة نك كسرى بيه برنسنة بي غونه سي ومثالي يوغيكس اختراع ايتك وابداع شاعر شعرن طرز بدع اوزن اراد
ايتكه ده دير لر وابداع راحله يور لمغه دخی دير لر بقال ابدعت الراحلة اذا اكلت وابدع الرجل على البناء للمجهول
اذا اكلت راحلته البدع بانك ففتح ودالك كسرى ومد به بي مثال نسنة احداث ابدن كسنة والله تعالى بدع
السموات والارض وفي مثال احداث اولان نسنة بدع ديرو بدع نلومه دخی دير لر وفي الحديث ان نهامة كبديع
العسل حلوا وله حلوا اخره يعني نهامة عسل نلومي كي اولي واخرى برقرار در سود نلومي كي دكلدر تا كه
اولي حلوا اولوب مرور ايام له اخرى فاسدا وله ابدع بانك كسرى ودالك سكوني له بكي احداث اولان نسنة
وبدع احداث ابدن كسنة بدع ديرو بقال فلان بدع في هذا الامر اي بدع الابداع همزة نك ففتحيه
بجمع در بقال قوم ابدع ومنه قوله تعالى قل ما كنت بدع عامن الرسل البتعة بانك كسرى ودالك سكوني له
دينه احداث لان نسنة در دين كان بدع قدن سكره الابداع همزة نك وتانك كسرى بيه برنسنة بي بدع
عديت بقال استعد عدا ابدع بدع التبديع على زن التبريد بدعته نسبت ايتك بقال بدع اذ انسمه الى
البدعة البراعة بانك ففتحيه بر كسنة اصحابه غالب اولي عامه وقع ي نسنة ده بقال برع الرجل من الباب الثالث

وبقال

بتع

بتع

بجمع

بدع

برع

وبقال برع ايضا من الباب الخامس اذا فاق اصحابه في العلم وغيره البارع رانك كسرى بيه اصحابه فاق اولان
كسنة المتبرع ميمك ففتح وورانك كسرى وتشديد بد به تطوعا برنسنة ايشلين كسنة بقال فعلت كذا متبرعا
اذا فعلته متطوعا برع جعفر وزني اوزن برناقه نك اسمي درو برع كذلك برع ورتك اميد ركه اول برع بنت
واشوق در واصحاب حديث بروعي بانك كسرى بيه استعمال ابدن لكن صواب فتح در زيرا كلام عربيه فاعول
يوقدر الاخرع وعشود واردر كه خروع برانك ابدن وعشود برنك ابدن البرزعة بانك ففتح وورانك سكوني له
شول چولدر كه بالانك التنة قورلر الا برنذاع همزة نك وورانك كسرى بيه برنسنة بي حاضر لنق نقول ابرنذعت
للامر اذا استعددت له البرشاع بانك كسرى وورانك سكوني له اوزون واحق وفرموده اولوب ظالم اولان كسنة
البرقع بانك وقافك ففتح وورانك سكوني له والبرقع بانك ففتح وقافك ففتحيه طوارك ونسا طائفة سنك يوزون
اوزن كسرى بيه در البرقع بانك ففتح وقافك ففتح ومد به كذلك يوزون نسنة البرقعة على وزن الدر جة
برقع اورنك البرقع ففتحيه وقافك ففتحيه برقع اورنك بقال برقعة ففتح اذ البسة البرقع فلبسة البرقعة
ميمك ففتح وورانك وقافك ففتحيه شول قيوندر كه كوده سي سياه وياشي اقوله البرقعة ميمك ففتح وقافك كسرى
بيله شول ات التنة ياضيدر كه يوزني احاطه ايله وكوزلر نك اطراف سياه اوله بقال غرة مبرقعة برقع بانك
وقافك كسرى وورانك سكوني له بدني قات كوك سماي سابعه معناسنه لا ينصر قدر واما سماي دنيا بير قيع
دير لر رانك ففتح وقافك كسرى ومد به البرقعة على وزن الدر جة دورت اياغ اوزن دور مقدار و برقعة
بر كسنة بي ايوي وروب كوتي اوزن دوشور مكه دخی دير لر البرقع بانك ففتح وزاء معجه نك كسرى ومد به
طريف اولان كسنة وبونكه صفاتنا لا تاره اولان كسنة البرقعة مؤنثي ابو الغوث ايتدي بجمع شول متكلم
اولان اوغلاندر كه نكلنده حيا ايتيمه ويزاعت برصفت در كه انسان انكله مجود اولور البرقع بانك ففتحيه كذلك
طريف اولان كسنة بجمع معناسنه ابو عبيد ورايتي اوزن البراعة بانك ففتحيه طرافت معناسنه بقال بجمع براءة
من الباب الخامس التبرع ففتحيه وزانك ففتح وتشديد بد به كذلك طريف اولق بقال بجمع الغلام اي طرف
وبجمع غوغا وشر بيومكه دخی دير لر بقال بجمع الشر اذا انفاقم ونفاقم قافك ففتحيه عظيم اولمغه دير لر بوزع بانك
وزانك ففتح وواوك سكوني له بي سعد قوملر دن بر قومك ابدن رمله مخصوصه معناسنه بوزع برعورنك دخی
اسميدر البشع بانك ففتح وشينك كسرى ايله لذت كرية اولوب يوغازي طو ققدر و بشع شول كسنة بي دخی
دير لر كه ذكر اولنان لذتو نسنة بي اكل ابدوب بشاعت تحصيل ايتش اوله الاستبشاع همزة نك وتانك
كسرى بيه برنسنة بي لذت عد ايتك البصع بانك ففتح وصادك سكوني له جمع ايتك جوهر ي ايتدي
بعض نحو بين دن بولفظك جمع معناسنه كله سن استدم ولكن وجه محكي معلوم دكلدر دبدي البصع بانك
كسرى وصادك سكوني له كچه نك بر مقدار ي بقال مضى بصع من الليل بالكر اي جوش منه وجوش دن
جنيه وشين معجه ايله كچه نك اولي مراد در اصبغ بر كه در كه انوكه تا كيدا ونور و بعضيلر بوني ضاد معجه ايله
دير لر ولكن امع دكلدر نقول اخذت حتى اجمع اصبغ بصبغ بانك ففتح وصادك سكوني والفك مد به مؤنثي
بقال جاءني النساء جمعا بصبغ اصبغون جمع مذكري بقال جاءني القوم اصبغون اصبغ بانك ففتح وصادك
ففتح ايله جمع مؤنثي بقال رأت النساء جمع بصع بصع تو كيد مرئب در اجمع كله سنك اوز رينه نقد ي اولماز
البضاعة بانك كسرى بيه وصادك معجه ايله بر مقدار ماله دير لر كه في تجارت يچون ار سال ابد سن البضاعة همزة نك كسرى بيه
مالي بضاعت طريفه كونه رانك لا استبضاع همزة نك وتانك كسرى بيه بعناه نقول بضعت الشيء واستبضعت اذا
جلته بضاعة وفي المثل كسنبضع تمر الى هجر يعني هجر معدن تمر ايتكن هجره خرما كونه رانك كسرى بيه البضاعة ضادك

برقع

برقع

برقع

برقع

برقع

بشع

بصع

بصع

كسرى بيه

شول بلدركه انده اوجوزلق و قتلج جمع اوله بقعاء وزن مزبور اوزن بر شهر كاد بدر البكم بر كسنة نك يوزينه
 طور وب يره مزسوز سو بلك بقال بكمه بكمه من الباب الثالث اذ استقبله بباكره و بكم بونده مواضع متفرقه يه
 برى برى اردنجه محكم اورمغه دخی دیرلر وقيله تميم ما درى اين بكم دیرلر اين بقم ديه جك محله كه اين ذهب ديك
 اولورننه كم الان مروايتدى بلع بانك فتي ولا ملك سكونيله بوتقى بقال بلعت الشئ من الباب الرابع الابتلاع
 همزه نك وتانك كسر بله بمعناه بقال بلعت الشئ و ابتلعه الابلع همزه نك كسر بله بوندومق بقال ابتلعه غيرى
 سعد بلع بانك ضمى ولا ملك فتيه زفرو زنى اوزن منازل قردن بمنزل كاد بدر كاد بلر ايكى بلدن دورى برينه
 قريب شو بله زعم ابتدا بلر كه ذكر اولنان بلدن زلبارى تعالينك قيل يارض ابلع ديدكى حينه طلوع
 ايتشدر اكناء سعد بلع ديونسميه اولشدر و بلع كذالك بكره نك قامتند اولان دلكده دیرلر التبليغ على
 وزن التكریم بئرلك ابتدا ظهورا بئسى بقال بلع السبب فى راسه تبليغا اذ اظهر بالالوعة على وزن القارورة
 شول قيودر كه او ك اورننه سنده قازرلر البلوعة بانك فتي ولا ملك ضمى وتشدد بله بمعناها و الجمع البلايع بانك
 فتي ولا نايه نك كسرى ومد بله بلعاء بانك فتي ولا ملك سكونى والفك مد بله بر جاك اسيدرا المتبلع ميمك
 ضمى و تاء تانك كسر بله مترزل و زنى اوزن شول كسنة در كه اظهار كياست ايكلكه طرافت عرض ايليه
 البلتعاني بانك وتانك فتي واخرننه يانك تشدد بله بمعناه و ابو القيس الاعرابى ايتدى بلتعاني شول كسنة در
 كه كلامند طرافت اظهار ايدر حالا كه كند و ده طرافتدن بر سنده يوقدر ابو بلتعه بانك وتانك فتيه بر جاك
 كبتى در البلقع بانك وقافك فتيه و البلقعة على وزن الدخر جه شول خالى و خراب يردر كه انده بر سنده
 اوليه بقال منزل بلقع و دار بلقع بغير هاء اذا كان نعتايعنى فتن بلقع وصف اولسه مذ كرى و موثنى برابر
 اولور و بقال اليمين الفاجرة نذر الديار بلاقع يعنى بين كاذب اولرى خراب ايدر و الباع قولاج كه ايكى ال
 اوزونى مقدار يدر البوع بانك فتي و و او ك سكونيله قولاجلق بقال بعت اجل ابو عه بوعا اذ امدت باعك
 بكم نقول شبرتمن الشبريعنى قارشلدم محلند شبرته ديد كرى كى و باع شرف و كرمه دخی اطلاق اولنور
 و باع الفرس فى جريد دخی دیرلر قن ادم سيراك اتسه و بوناقه ده دخی استعمال اولنور البيع بانك فتي و يانك
 سكونيله و المبيع ميمك فتي و يانك كسرى ومد بله ايكيسى دخی صائق معناسنه در نقول بعت الشئ ابيعه بيعا
 و مبيعا اذ اشريته و قياس مباعا ديتك ايدى زير ابو مقوله ده مصدر ميمى مفتوح العين كلك كر كدر
 و بيع صائون الموق معناسنه ده كلور اشتر ايكى نقول بعت الشئ اذ اشريته پس بواضداددن اولورننه كم شراصيق
 معناسنه ده كلور و بومعنايه اشارة بعت قولن جوهرى شربت ايله تفسير ايتدى وفى الحديث لا يخطب الرجل
 على خطبة اخيه ولا يبيع على بيع اخيه كه مراد لا يشتري على شراء اخيه ديكدر زير انعى اشترادن واقع اولشدر
 بيعدن دكلدر و مبيع صائش معناسنه دخی كلور و قن بيع كلكه سنك ماضيسن صيغة مجهول اوزن تعبیر
 ايتك دلسك باء موحده فى مكسور ايدر سن و ديلرسك مضموم ايدر سن و بعضيلر حرف ياي و اوه قلب
 ايدوب بوع دیرلر و سائر اخوف اولن كلكه لرك مجهولند دخی حال بوبله در كيل و قيل كى المبيوع ميمك فتي
 و يانك ضميه كذالك صائش معناسنه پس مبيعه مبيوعك حالى مخطله مخطوط كيدر كه نقصان
 اوزن و كه تمام اوزن كلكه خليل ايتدى مبيعه محذوف اولن و او مفعولدر زير او مفعول زائد در پس حذف
 اولى اولور و اخفش ايتدى محذوف اولان عين الفعل در زير وقتا كه ياي ساكن قلدر بلر حركتن ما قبلند
 او ان حرف صححه و يدر يدر پس حرف مزبور مضموم و ملق لازم كلكه ضميه صيانة للياك كسرى به تبدل اند كدن
 صكره احتما ساكنين ايجون يا حذف اولند قده و او يايه قلب اولندى ما قبل مكسور اولد غيچون ننه كم ميزنده قلب

بكم

بلع

بلقع

بوع

بيع

بيع

بيع

اولندی و مازنی ایتدی ایکی قول دخی حسن درو لکن اخفشك قولی قیاسه اوفق در زیر اعلامت مفعول ایچون
کلن ولوی حذف ایتمک مناسب دکلردیدی و لکن خلیل حذف اولحق باقی صیانتدن وری ضمیمه کسریه تبدیل
مناسب دکلردی که احتمالی وارد مرکب تبدیلی ای محذوفیه دلالت ایچوندر دینه البایعه تانک کسریه بله متاع
سالمه معناسنه البیعان تانک فخی و یانک کسری و تشدید بله بایعه مشتری الاباعه همزه نك کسری بله صامغیچون
عرض ایتمک قول ایعت الشی اذا عرضته للبیع الابیاع همزه نك و تانک کسری بله صتون الملق المبیاعه میمک ضمی
و یانک فخیله بازار ایتمک و بیعت ایتمک معناسنه دخی کلور و بیعت بر ذی قدر اولان کسنه بیعت و اقتدای قول
و قرار ایتمک در التبیاع تانک فخی و یانک ضمیمه ذکر اولنان کی در ایکی معناده دخی الاستیباع همزه نك و تانک
کسری بله بر نسنه نك صامغی سن طلب ایتمک بقال استبعته الشی ای سألته ان بیعه منی البیعه تانک کسری و مد بله
معبد نصاری اولان موضع کلیسا معناسنه و بیعه صامغی معناسندن بناء نوعی دخی کلور جلسته و رکنه کی
بقال ان حسن البیعه فصل التاء التبع فخیله و التباعه كذلك فخیله تابع اولحق بقال تبع القوم تبعاً و تبعاً
من الباب الرابع اذا مشیت خلفهم اومروا بک فخصیت معهم الاتباع همزه نك کسری و تانک کسری و تشدید بله تابع
اولحق باب افتعالدن اولحق اوزن الاتباع همزه نك کسری و تانک سکونیه تابع قلق و بر کسنه نك اردندن
ایرشد و مک بقال تبعته الشی فقیعه و تابع اولحق معناسنه ده کلور بقال تبع القوم اذا كانوا قد سبقوا
فاحققهم و اخفش ایتدی تبعته و تبعته بونلرک ایکیس بر معنایه در رد فته و ارد فته بر معنایه اولدی کی و منه قوله
تعالی الا من خطف الخطفه فاتبعه شهاب ثاقب و منه الاتباع فی الکلام یعنی کلامه بر لفظی بر لفظه تبعته ذکر ایتمک
حسن بسن قبیح شقیح کی اکادخی اتباع دیرلر التبع فخیله تابع معناسنه و جماعته اطلاق اولنور قال الله
تعالی انا کنالکم تبعاً الاتباع همزه نك فخیله تبع جمعی المتابعة میمک ضمی و یانک فخیله و التباع تانک
کسری بله تابع اولحق بقال تابعته علی کذا امتابعة و تبعاً و تبعاً بیعت جمعی دخی کلور صغر بورا غیری
معناسنه و تبع بر نسنه بی اولشدر مغه دخی دیرلر و لا معناسنه و متابعت بر نسنه بی محکم ایتمک معناسنه
دخی استعمال اولنور بقال تابع الرجل علمه ای لقنه و احکمه فی حدیثی و اقد تابعنا الاعمال فلم نجد شیاً
ابلیغ فی طلب الاخرة من الزهد فی الدنیا ای احکماها و عرفناها بود کرا اولنان جوهر بنک تعبیر بدر و تابعنا
تبعنا معناسنه اولحق دخی بعید دکلدر نته کم ذکر اولنور التبع فخیله و یانک ضمی و تشدید بله
بر نسنه نك اردنه و شوب طلب ایتمک بقال تبع الشی تبعاً اذا نطبت له متبعه التبع علی وزن التکریم
بعناه بقال تبع الشی تبعاً التباعه تانک کسری بله شول نسنه در که انوک طلبندن ذی حق اولان کسنه حالی
اولماز و صاحب صراح بونی عاقبت بدایله و صاحب ترجمه مختار مطلقاً کنه ایله تفسیر ایتمک در هر بر بنک
تفسیری قامور دن خالی دکلدر التبعه تانک فخی و یانک کسری ایله بمعناها التبع تانک فخی و یانک کسری
و مد بله تابع معناسنه در قال الله تعالی ثم لا تجد والکم علینا تبعاً قال الفراء ای ثاراً و لا طالباً و هو بمعنی تابع و تبع
صغر بورا غسنه دخی دیرلر که اولسنه ده اوله التبعه تانک فخی و یانک کسری و مد بله مؤنثی صغر بورا غسنه
دشبی معناسنه التبیاع تانک فخی و یانک کسری بله جمعی بورا غیلر معناسنه تبع جمعی تبع کلور نته کم
ذکر اولندی و تبعاً جمعی التبیاع کلور تانک فخی و یانک کسری بله افیل بله افال و افال کی که افیل کچرک دوه
معناسنه در التباعه تانک کسری ای بله جن معناسنه قولهم معه تابعه ای من الجن التباعه تانک فخی و یانک
کسری بله ملوک جن معناسنه التبع تانک ضمی و یانک فخی و تشدید بله واحدی و تبع کولکه بی دخی دیرلر ظل معناسنه
و سلطان ظل الله دیرلر که بنه بناء احتمالدر که ملکه تبع دیش اولر بود کرا اولنان نسخ جوهر بنک لما هرندن

تبع

فهم اولناندر اما عبارت قاموسه کولکه معناسنه اولان تبعی ضمیمه فخی ایتمک و تبع بر جنس قوشک اسیدر
و قاموسه ضرب من الطیر بدله ضرب من البیاع سبب دیش کی یعسوب اری بکنه دیرلر بونقیدرجه یعسوب
تبع اطلاق تشبیه اولحق احتمالی وارد در التبع فخیله طلو بر معناسنه بقال حوض ترع و کوز ترع ای متلی و ترع
طولمغه دخی دیرلر بقال ترع الاناء ترع ترعان الباب الرابع اذا امثلاً الا ترع همزه نك کسری بله طولدر مق المترعة
میمک ضمی و رانک فخیله طولدر لمش نسنه بقال جفنه مترعة اذا کانت مملئة وجفنه جیمک فخی و فانک
سکونیه چناق کسه معناسنه التبع فخیله و رانک ضمی و تشدید بله شرا بکنه سرعت ایتمک بقال ترع الی
بالشر اذا تسرع التبع تانک فخی و رانک کسری بله شول کسنه در که شرا یسه سریع اولوب نیز غضبه کچی اوله
التراع تانک فخی و رانک تشدید بله شول سیل در که در نی طولدر بقال سیل ترع املاً الوادی و ترع قیوجیه
دخی دیرلر بواب معناسنه الترع تانک ضمی و رانک سکونیه قیوباب معناسنه فی الحدیث ان منبری هذا علی
ترعة من ترع الجنة و بعضیله ایتدی حدیث شریفه ترعه روضه معناسنه در و بعضیله ایتدی درجه
معناسنه دره ترعه ارمقلرک اغزلر بنه دخی دیرلر الا ترع همزه نك و رانک فخیله قاتی یور یک بقال سیرا ترع
ای شربد التریاع تانک کسری و رانک سکونیه بر موضعک اسیدر التسعة تانک کسری و سببک سکونیه
عدد مذکر در التسع تانک کذلک کسری ایله مؤنثی و تسع کذلک دوه صولر مه کونلرندن بر کوندر التسع تانک
ضمی و سببک سکونیه طقوز جزدن بر جزه دیرلر التسع تانک فخی و سببک کسری و مد بله بمعناه التسع تانک
ضمی و سببک فخیله صردوزنی اوزن نفلدن صکره کلن اوج کچه در که ایلرک بری بدیجی و بری سکرنجی و بری
طقوزنجی کچه در و نفل نونک ضمی و فانک فخیله غرردن صکره کلن اوج کچه دیرلر و غرر ایتمک اول کچه لر بدر
اوج کچه یه وارجه التاسوعاء علی وزن العاشوراء عاشوراء کونندن اوله اولان کون جوهری ایدر بن طن
ایدرم که بومولد اوله التسع تانک فخی و سببک سکونیه بر نسنه نك طقوز ده برین الملق یاخود طقوزنجی اولحق
بقال تسعت القوم تسعهم اذا اخذت تسع اموالهم او کنت لهم تاسعاً الاتساع همزه نك کسری بله دوه بی طقوزنجی
کونله صویا بایتمک و اتساع طقوز عدد تمام اولمغه دخی دیرلر التسعة علی وزن الزلزلة کلامه تردد ایتمک یا حصر
اولمغه و یاخود عاجز اولمغه و کاه اولور بونی طوار حقیقه دخی استعمال ایدر لرحن قوم صایلمنوب چقامسه
و تبعته اضطرار بر فقه دخی دیرلر بقال تبعته الرجل اذا اعتلته و اقلقته و عتل عین مهمله و تاء مشدده محکم حکمک
و قلق قافک و لامک فخیله ار غلتمی معناسنه در التبع تاء اولک فخی و ثانیتمک کسری بله خلق ایچنه قار شقلق
اولوب دور لودر لو خبرلر سو بایتمک بقال وقع القوم فی تعانق اذا وقعوا فی راجیف و تخلیط التبع تانک فخی و قافک
کسری بله یاده املق بقال جامع جوعاً تعانقاً اوقع فی جوع شدیدا و عرو و ابی اوزن التبع فخیله بون اوزن
اولحق بقال رجل اذ اکل طوبل العنق التبع تانک فخی و لامک کسری و مد بله اوزن اولان بون بقال جید
ذلیج اذ اکل طوبل التبع فخیله و لامک ضمی و تشدید بله قیام ایتمک بون بون اوزن بقال تلح اذ امد عنقه
للقیام و باشی یوقار و قالدر مق معناسنه دخی کلور بقال قعد فایتمک ای قار فرع رأسه للنهوض و لا بر بد الیراح
و نهوض نوله و ضاد معجمه ایله قیام معناسنه در التبع تانک فخی و لامک کسری بله اول جانبه بوجانبه جوق التفات
ایدیجی کسنه بقال رجل تلح اذا کان کثیر التلقت حوله و تلح طولی اولان چناغه دخی دیرلر بقال تلح ای محتملی
و بورع معناسنه لغت یاخود له معنی تجویدده قصور اولمغه در التلعة تانک فخی و لامک سکونیه
یه کسک لر معناسنه و ابو عمرو ایتدی تلح بر یوکسکندن در لره اینص صواقند بلر بدر التلح تانک فخی و لامک
سکونیه کونلر مرنفع اولحق بقال تلح النهار اذا ارتفع الانلاج همزه نك کسری بله اهویتاغنه بون بن یوقار و یه

ترع

تسع

تبع

تقع

تلح

قال درمق يقال انزلت الطبيعة من كمناسها اذا سميت مجيد هامتال ميمك ضمي ولا مك كسر يله برطانك
 اسميد رالتوع تانك فتي وواوك سكونيله ياغي ياغوداغري انككه كوترمك نقول تعت السمن واللباء اتوعه اذا كسرت
 بقطعة خبز ترفعه بها ولباء لا مك كسر يله اعز ديد ككري نسنه كه قيون طوغوردقه ابتدا صاغلن سوددر
 التبع تانك فتي ويا نك سكونيله في خروج ايمك نقول تاع التي يجمع تيعا اذا خرج وتبع اقق معناسنه ده كلور
 يقال تاع الشئ يتبع اذا سال على وجه الارض الاتاعه همزه نك كسر يله قوصمق في ايمك معناسنه يقال
 اتاع الرجل اذا تاع المتبع ميمك ضمي وتانك كسري ومد يله استغراق ايد ميمك كسسه المتاع ميمك ضمي يله استغراق
 اولنان نسنه التتابع تانك فتي ويا نك ضمي يله شره وعناده وشمك يتابع شردن غيري رده استعمال اولنان يقال
 السكران يتابع اي رمي بنفسه والرمي يتابع بالييس يعني بل قوري اوتي اتارو يتابع دوه يور ركن او موزنه
 اولان كوركي ككركن تحريك يله كدخي ديرلر يقال يتابع البعير في مشيه اذا حرك الواحه والواح لوحك جمع در
 يصي كك معناسنه التبعه تانك كسري ومد يله قرق عدد قيون معناسنه در وفي الحديث في التبعه شاة فصل
 التاء الشطاع تانك ضمي يله زكام كبيدر وزنا ومعنى يقال طع الرجل على مالم يسم فاعله اذا زك الشئ تانك فتي وعينك
 تشدد يله في ايمك يقال ش الرجل يتبع ثامن الباب الثاني اذا تاع وفي الحديث فتع ثعة فخرج من خوفه جرو
 اسود وجرو حيمك كسري وراه مهمه نك سكونيله كلب انكيدر الانشاع همزه نك وتانك كسر يله في التلق يقال
 انتع التي من فيه انتعا وروندن ويا نك دن قان التفعه اطلاق اولنور الشاع تانك فتي ولا مك سكونيله باش
 يارمق نقول ثلعت راسه انلعه ثلعا اذا شد خته وشدخ شين وخاء معجبتله بر مجوف نسنه في فاعله ديرلر
 المثلح ميمك ضمي ولا مك فتي وتشدد يله يارلمش نسنه كرك خر ماقور يعني كرك غيري نسنه فصل الجيم الجباع حيمك
 فتي يله قصه اولان نسنه كرك اوق جنسندن كرك عورت طائفه سندن كذا في بعض نسخ الصحاح الجذع حيمك
 فتي ودالك سكونيله بوزن كسبك وقولق وطودق وال كسبه كدخي اطلاق اولنور نقول منه جد عته وجدع
 زندانه قومغه ومنع ايمكه كدخي ديرلر نقول جد عته اذا سجنته وجسسته ودال معجه يله كدخي بومعناده لغت در
 الاجدع همزه نك ودالك فتي يله ذكر اولنان عضوري كسلس كسسه الجذع حيمك فتي ودالك سكوني والفك
 مد يله موثي الجذع حيمك ودالك فتي يله كسلس بوزندن وقولقندن مثلا باقي قلن نسنه المجادعه ميمك ضمي
 ودالك فتي يله محاصمه المجادع تانك فتي ودالك ضمي يله معناه يقال ركت البلاد تجادع افاعيها اي كل بعضها بعضا
 وافي فتي يله جعير الجذع حيمك فتي ودالك كسر يله غدا سي رامز اولان وغلان يقال صي جدع اذا كان سي الغداء
 الجذع غدا يرمز اولنور يقال جدع جدع من الباب الرابع اذا ساء غداؤه الاجدع همزه نك سكر يله غدا يرمز ايمك نقول
 اجدعته اذا ساء غداؤه جدع حيمك فتي يله قطام وزني اوزن شول قتلوق بليدر كه مالى هلاك ايدوب ضايغ ايد
 الجذع ميمك ضمي ودالك فتي وتشدد يله شول وندر كه انوك يوقار وري ينشاه له ومجدع قولانغى كسلس حمار
 كدخي ديرلر يقال حمار مجدع اذا كان مقطوع الاذن الجذع حيمك ضمي ودالك تخفيفه شول اولنور كدخي قور يوب
 ضايغ اولمش اوله التجديع على وزن التكريم بددعا ايدوب جدع عالك ديمك يعني خدای تعالى سني جدعه مبتلا
 فليسون ديمك يقال جدعه تجد يعاى قال له جدع عالك الجذع حيمك فتي ودالك كسر يله شول حشرات در كه
 سميد لنوره يعصيل ايتدي جنادع شول چكر كه در كه ربوع يواسنه وكري يواسنه داخل اولور قن ذكر اولنان
 يوالري قازن كسسه نهائيه اير شسه اول چكر كه خروج ايدور و جنادع الشرا ائل شره كدخي ديرلر الجذع حيمك
 ودالك ضمي ايله جنادع واحدی در كه ابتدا حركت بدن شردن عبارتند ذات الجذع كدلك حيمك فتي ودالك كسر يله
 لاوافت ذهيه معناسنه جدع حيمك ضمي ودالك سكونيله بر كسسه نك اسميدر كه او غلنه عبد الله بن جدعان ديرلر

توع

تبع

طع

تبع

تلح

جمع

جمع

الجذع فتي يله ثني دن سني اقل اولان طوار وثني ثنيه ديشن راغن طوار ديرلر وحتال طرنقلو وبتون طرنقلو
 اولانلر ثنيه سن اوچي يله براغور وصاحب خف اولانلر يعني دوه قسمي التبعي يله براغور و جدع تازه يه
 كدخي ديرلر ومنه قولهم فلان جذع في هذا الامر اذا كان اخذ فيه حد يتابعني يكي باشلس اولسه الجذعان حيمك
 ضمي ودالك سكونيله جمعي الجذع حيمك كسر يله كدلك جمعي الجذع فتي يله موثي الجذعان فتي يله جدع نك
 جمعي الاجدع همزه نك ودالك فتي يله قوزي قسمندن ايكجي يله اولن و بوزاغى قسمندن اوچي يله ودوه
 قسمندن بشني يله اولن در پس اجدعه جدعت اسمي شول زمانه اطلاق اولنور كه انوك اول زمانه بيمك
 ودوشوك ديشي اوليه بعضيلر ايتدي قيون ولدي التبعي ايد ياغود طقوزني ايد جدعه اولور كه بومقوله نك
 اغيحه قانسي جار اولور لازم الجذع همزه نك ولا مك فتي يله اوله و حيمك ودالك كدلك فتي يله ثنيه دهر
 معناسنه در الجذع حيمك فتي ودالك سكونيله طواري علفندن منع ايمك اوزن حبس ايمك الاجدع همزه نك
 كسر يله زندانه صالمق نقول اجدعته اذا سجنته وداله كدخي لغت در الجذع حيمك كسري ودالك سكونيله اغاجك
 بدني الجذوع ضمي يله جمعي اغاج بدنلري معناسنه جدع حيمك كسري ودالك سكونيله بر رجك اسميدر وفي
 المثل خذ من جذع ما اعطاك ويومثلك اصلي بودر كه جدع نام كسسه بعض ملوكه قايجن رهن قويوب حقر مدقه
 مز بورا كاجفا چون شتم ايدوب اجعل هذا في كذا امك ديدكه جدع ذكر اولنان قايجله مز بوري اوروب قتل
 ايتشدر الجذع حيمك وعينك فتي يله دحر جه وزني اوزن صغير معناسنه در وفي الحديث عن علي رضي الله
 عنه اسلم والله ابو بكر وانا جذع وجذعه نك اصلي جدعه ايدى ميم زياده اولنشدر الجرع حيمك فتي ورا نك
 سكونيله بر نسنه يي ايمك طريقه يوق يقال جرعت الماء اجرعه من الباب الرابع وجرعت رانك فتي يله اولسسه
 اصمعي انكار ايتشدر و بومقامه صاحب صراحت باب ثالثدن در ديد وكي مخالف اولدغي ظاهر اولور الجرع
 فتي يله شول قوملودوز پردر كه نسنه بنو رميه الجرع فتي يله جمعي قوملي دوزرلر معناسنه وجرع ايلك بر قاني
 سائر قانلردن زياده بولكش ايلق الجرع حيمك فتي ورا نك سكوني والفك مد يله بمعناه الاجرع همزه نك ورا نك
 فتي يله بمعناه كدلك الجرع حيمك ضمي ورا نك سكونيله برايم صودر حسوه معناسنه الجرع حيمك ضمي
 ورا نك فتي يله صغيري وفي المثل افلت فلان بجرعة الذقن بومثلي هلاكه قريب اولدقندن صكره خلاص
 بولن كسسه حقنه استعمال ايدور لفر ايتدي جرعة الذقن اخر نفسدن وبقية روحدن عبارت در المجاريع
 ميمك فتي ورا نك كسري ومد يله شول دوه لدر كه سودلري ازاوله كوي كه مملرند هين برايم سود وادر
 الجرع على وزن التكريم غصبه كتور وب غصبه لرو يرمك الجرع فتي يله ورا نك ضمي وتشدد يله ذكر اولنان
 غصبه لري هم ايدوب تحمل ايمك الجرع حيمك وشبك ضمي ورا نك سكونيله عظيم فرموده اولان دوه
 بعضيلر ايتدي كوكسي بيوك يانلري منتفح اولان دوه يديرلر الجرع حيمك فتي ورا نك سكونيله دن يي ارقري
 قطع ايمك يقال جرعت الوادي من الباب الثالث اذا قطعت عر ضا وجرع شول يني بونجغه كدخي ديرلر كه انوك اغي
 وقراسي اولماغن شعر المحبو برك كوزني اكا تشبيه ايدور لجرع حيمك كسري ورا نك سكونيله دن نك دونن
 يري منعطف الوادي معناسنه الجرع حيمك كسري ورا نك سكونيله كدلك بر قطعه يه جزعه ديرلر يقال
 جزعه جزعه من المال اي قطعه منه الاجزاء همزه نك وتانك كسر يله كسبك نقول اجترعت من الشجر
 عودا اذا قطعت وكنسرت الجرع فتي يله صبر سزلق يقال جرع من الشئ من الباب الرابع اذا لم يصبر منه الاجزاء
 همزه نك كسر يله صبرن ازل ايمك يقال جرعت الحارز نك كسر يله شول اعاچدر كه اصمه جار داغنه رقرى
 قويوب اوزر يله اومه بود قارن قورلر وابو سعيد و معناسنه مطلع اولمادم ديدى الجرع حيمك فتي ورا نك

جرع

جرع

جزع

کسری و مدله قیون سور و سندن بر قطعه انجزع علی وزن التکریم خرما قور و غنک ابکی ثلثی رطب اولق
بقال جرع البسر تجزعا المجزع میک ضمی و رانک فحی و تشدید به ابکی ثلثی رطب اولان خرما قور یغی المجزعة
موتنی بقال بسر مجزوع و بسرة مجزعة اذ ابلیع الارطاب ثلثیها البشع فحینه زاده خرصه دیر لر تقول جشع
من الباب الرابع البشع فحینه و شینک ضمی و تشدید به بعناه البشع جیمک فحی و شینک کسر به حر یص
اولان کسینه البشعون جیمک فحی و شینک کسر به جمی خر بصار معناسنه مجاشع میک ضمی و شینک کسر به
بنی تمیدن بر جلاک اسمیدر که اول مجاشع بن دارم بن مالک در جد اعلاری یمیم در الجمعة علی وزن الزلزلة ذکر من
واری و فی المثل اسمع جمعة ولا ری طخنا و غاسی جوق اولوب فائده سی اولین محله استه مال اولنور و جمعه
احیسه دخی دیر لر و عبد الله بن زیاد عمر بن سعد یازدی کاغده ان جمعه بالحسین و اصحابه دیو یازدی اسمعی
ابتدی ان جمعه ان احبس معناسنه امر در و ابن الاعرابی ابتدی ضیق علیه معناسنه در و جمعه غریم
اوزرینه مطالبه ده نصیبی در جمعه ارض خشبند ساکن قلعه دخی دیر لر بقال جمعه بهم اذا اناخ بهم و الزمهم
الجماع و جمعه ارض خشنه دیر لر علی ماسیحی و جمعه دوه بی چوکر مکچون یا خود قالدر مغچون محرک
ایتمکه دخی دیر لر تقول جمعت الابل اذ احرکتها لاناخه اونها و دوه چوکر که دخی دیر لر بقال جمعه البعیر اذ ابرک
واسته ناخ و چوکر مککه دخی دیر لر بقال جمعه القوم اذا اناخوا الجمع علی وزن العرعر و الجماع علی وزن الخخال شول
موضعه دیر لر که طار اولوب خشن اوله و ابو عمر و ابتدی جمعه بر معناسنه در هر ره اطلاق اولنور و بعضا ابتدی
جمعه غلیظ ره مخصوص در و جمعه اوزی بلند اولان دوه به دخی دیر لر بقال جمعه اذ اناخ شد بد الرغا
ور غاراه مهمله نک ضمی و غین معنه دن صکره الفک مدله دوه اوزنه دیر لر الجمع علی وزن التزلزل بر مرض عارض
اولما غین کند و بی ره اور معنه دیر لر بقال جمعه اذ اضرب بنفسه الارض من وجع اصابه الجمع فحینه لقلیل
احیا اولق بقال جلعت المرأة من الباب الرابع و دیشاری اوزرند طودا قاری قاوشمه معنه دخی دیر لر بقال جمع
فه جلعا من الباب المزبور الجمعة جیمک فحی و لا مک کسر به لقلیله الحیا اولان عورت الجمعة لا مک کسر به
بعناها بقال امرأة جلعة و جالعة اذا كانت لقلیله الحیا تتکلم بالفحش و رجله دخی جمع و جالعه دیر لر الجمعة میمک
ضمی و لا مک فحیه برجه کسینه بری رینه فحشیات سو بلک و مجلس شرب و قارده نزع اید شیمکه دخی دیر لر الجمع
جیمک فحی و لا مک سکونیه صویق کیدر مکدر خلع معناسنه بقال جمع ثوبه و خلعه بمعنی و بواسمی روایی در
الاجلعه همزه نک و لا مک فحیه شول کسینه در که انوک دیشاری اوزرند طودا قاری قاوشمه و اخفش اصغر
مخوی اجلع ابدی بمعنی صفت مزبور اوزن ابدی لاجلعه همزه نک و جیمک کسر به اجلق انکشاف معناسنه
بقال اجلع الشی اذا انکشف اجلوع ضمتبته عورنک یوزی اچق اولق بقال جلعت تجلع جلوعا لجلنفة
فحینه و نونک سکونی و فانک فحیه فرموده اولوب قرنی واسع اولان باقه لاجلنفاع همزه نک و لا مک کسر به
غلیظ اولق بقال اجلنفع اذا غلظ الجمع جیمک فحی و میمک سکونیه بر ره کتور مک الاجتماع همزه نک و تانک
کسر به جمع اولوب بر ره کلک بقال جمعت الشی المتفرق فاجتمع و جمع جماعت معناسنه کور الجموع ضمتبته
جمعی جماعت معناسنه و جمعی را مخرمایه دخی دیر لر که چکر دکن بش اوله و نه جنس خرما و لدوغی معلوم
اولیه بقال ما اکثر الجمع فی ارض بنی فلان اخل خرج من النوی لا یعرف اسمه و یومقاه صاحب ص اح جمعی خرما
بسیار یا به تفسیر ایدوب نا محل ایشدر و جمعی مزدلفه به دخی دیر لر انده خلق جمع اولد غچون المجتمع میم اولک
ضمی و تانک کسر به شول جل در که کال بولشدر یعنی بالغ اولشدر نسا طافه سنه اطلاق اولنار بلکه
فرجن بالغه اولسه جمعت الشیاب دیر لر یعنی درم و خمار و ملحفه اور تنوب تستر صاحبی اولدی التجمع فحینه

جشع

جلع

جلفع

و میک

و میک ضمی و تشدید به بورادن و اورادن دیو شرمک بقال تجمع القوم اذا اجتمعوا من هاهنا و هاهنا الجماع
جیمک ضمی و میمک تشدید به درندی اولان جماعت که قبائل مختلفه دن دیو شرمک بشدر در الجمع میم اولک فحیه
جماعت جمع اوله جی بر میم تانک فحی و کسری جائز در مطلع و مطلع کبی الجمع جیمک ضمی و میم سکونیه
دیو شرمک الیومرق معناسنه بقال ضربته جمع کفی و بقال جاء فلان بقبضة علی جمعه یعنی اوجی طولی نسنه
کتور دی و بقال اخذت فلانا جمع ثیاب یعنی کیاسین او حلقه و کیفیت حال بانه مکه دخی دیر لر بقال امر بنی
فلان بجمع و جمع اذا کان مک و مالم یعشوه و لم یعلم باحد جیمک ضمی و کسری دخی جائز در و قزک بکارتی باقی قالغه
دخی دیر لر و هنانام عورت که عجا جاک خاتونی ابدی حاکم و قته شکوی ایدوب ابتدی اصلح الله الامیرانی منه
بجمع ای عذرا لم بقتضی و عورت وفات ایدوب حلی قارنده قالغه دخی دیر لر و بواسطه عمل اللک ابکسند دخی
جیمک ضمی و کسری ایت در بقال مانت فلانة بجمع و جمع اذ ماتت و ولد هانی بطنها الجمعه جیمک ضمی و میمک
سکونیه بر اوج معناسنه در بقال جمعة من قرأ قبضة منه یوم الجمعه میم سکونیه بر معروف اولان کوندر که
اکازمان اهله یوم العروبه دیر لدی عینک فحیه و میمک ضیه دخی لغت در الجمعات جیمک ضمی و میمک سکونیه
جمعی و الجمع جیمک ضمی و میمک فحیه کذلک جمعی الجامع میم کسر به ابتدا یو کلی قالن دیشی مرکب بقال اتان
جامع اذ اجمعت اول ما تامل و جامع جمعه مسجد نه دخی دیر لر بقال المسجد الجامع و اگر دیر لسک مسجد الجامع دخی
دیر سن اضافته الحق الیقین و حق الیقین دبد کبری کبی و لکن صورت اضافته مسجد الیوم الجامع و حق الشی
الیقین تقدیر نه در ز بر اشک کندی نفسه اضافی جائز کدر الانقیر رمز بورا به و فر ابتدی عرب شی کندی
نفسنه مضایف ایدر لفظ طری مغایر اولدی جهندن الجمعا جیمک فحی و میمک سکونی و الفک مدله شول
حیواندر که انوک نئندن نسنه اکسلا مش اوله الاجتماع همزه نک کسر به باقه نک مسمی با شلرین بغلق بقال
اجمع بناقته اذ اضر اخلافها جمع و خلف خاء معجه ابله به باشته دیر لر و صر ضاد مهمله ابله بغلق معناسنه در
و کسائی ابتدی اجمع عزم معناسنه دخی کلور بقال اجمعت الامیر و علی الامر اذ عزمت علیه و اجماع بر نسنه بی
ندارک ایدوب بر ره کتور مک معناسنه کلور بقال اجمع امرک و لاندعه منشروا ما یاری تعالینک فاجمعوا
امرکم و شرکاءکم یوردی قول شربی واد عواشر کاءکم تقدیر نه در ز را اجمعت شرکائی دیر لر بلکه جمعت دیر لر
و اجماع بر نسنه داغش ابکن بر ره کتور و بجمع ایتک الجمع میم اولک ضمی و تانک فحیه عزم اولنن نسنه الجموع
میم اولک فحی و تانک ضمی ابله شول نسنه در که بورادن و اورادن جمع اولشدر هر نه دکوشی واحد کبی
قلنامش ایسه ده الجمعه میم اولک ضمی و میم تانک کسر به جمع ایدوب جمعی معناسنه و شول محرابه دخی دیر لر که
انده یولد اشلر بری برندن ایرلیه از مق خوفندن کویا که انلری محرابه ایدوب بر ره کتور و
الاجتماع همزه نک و تانک کسر به هر یردن کلوب جمع اولق بقال استجمع السیل اذا اجتمع من کل موضع
و استجماع جمع اولق طلب ایتک بقال المستجمع استجمع کل جمیع یعنی هر جمیع جمعی طلب ابتدی و مستجمع
جیش طلب ایدن کسینه ییدر لر و استجماع اب سکرته ده مقدورن صرف ایتکه دخی دیر لر بقال استجمع الفرس
جر یاذا بالغ فی جریمه جیمک ضمی و میمک فحیه جمعه نک جمعی نته کم مور ابتدی و جمعه نک دخی جمعی کلور اگر چه
جمعه نک جمعه لایق اولان بو ایدی که الفله و تانک جمع اولنه لیدی نته کم اجمع لفظی و اوله نونله جمعی ایتد بلر لکن
انوک جمعه جمعی دبد بلر جیمک ضمی و میمک فحیه جمعا جیمک فحی و میمک سکونی و الفک مدله موتنی تا کید
ایچون در کورتی معناسنه بقال رأت النسوة جمع غیر مصروف و هو معرفة بغير الالف واللام و کذلک ما یجرى
مجره من التوکید لانه تا کید للمعرفة اجمع همزه نک و میمک فحیه مذکری تا کید ایچوندر تقول اخذت

جمع

حق اجمع و بوتا کید محض در اجمعون و جمعا و اکثعون و استعون و ابصعون دخی تا کید محض در تا کیددن
 غیري نسبه اولانلر هر زمان ماقبلارینه تابع اولورلر مبتدا اولورلر و خبر اولورلر و فاعل و مفعول اولورلر نه کم
 غیري تا کیدلر کاه اسم اولوب کاه تا کید اولدقلارینه بناء مبتدا و خبر اولورلر حارزد و نفسه و عینه و کله کبی
 اجمعون الفک و میمک فقی و عینک صمیله اجمع لفظنک جمعیدر و اجمع لفظا واحد و معنی جمعدر و انک لفظندن
 واحدی یوقدر و بقال جاء القوم باجمعهم بفتح المیم و ضمها کاتقول جاء و ابا کلهم جمع کلب جمع جیمک فقی و میمک
 کسری و مدبله و لفظدر که بونکله دخی تا کید اولنور بقال جا و اجمعای کاهم و جمع بریره کلش نسبه ل معناسنه
 دخی کلور متفرقک ضد بیدر و جمع حبش معناسنه دخی کلور و جمع مجمع اولان قبیله یه دخی دیرلر الجامع جیمک
 کسر بله جمع اولنان نسبه تقول جماع الخباء الاخبية لان الخباء ما جمع عدد او جماع جامع معناسنه ده کلور بقال
 الخرج جماع الاثم و یوسبدن یوک چوما که دخی جماع دیرلر امور کثیره یی جامع اولد غیچون بقال قدر جماع التجمیع
 علی وزن التکریم جمعه غارنه حاضر اولوق بقال جمع القوم مجیعا اذ شهد والجمعة وقضوا الصلوة وجمع تکثیر
 معناسنه ده کلور بقال جمع فلان مالا و عددده مجمع میم اولک ضمی و ثانیته کسری و تشدید بله قصی بن کلابک
 لقبی در مزبورن مجمع دبد بلر قریشدن قبا یل شنی جمع ابدوب مکة مشرفه ده نازل قیلوب انده دارالندوه یی
 بنایتد کیچون وندوه نونک فقی و دال مهمله نك سکونیه جماعت معناسنه در و ذکر اولنان او جماعت انده جمع
 اولوب مشاونه انک ایچون بنا اولنش ایدی الجامعه میم اولک ضمی و ثانیته فخیله و ط ایتک مباضعت معناسنه
 و برکسینه ابله جمع اولوب حاضر اولغده دخی دیرلر بقال جامعه علی امر کذا اذ اجمع مع الجوع جیمک ضمی و مدبله
 ا جلق معناسنه شبعک ضد بیدر و الجماعة میمک فخیله بمعناه بقال جاع مجوع جوعا و مجاعة و بقال عام مجاعة
 قتلوق بلی معناسنه الجوعه جیمک فقی و و او سکونیه برکه ما حقیق بناء مره اولوق اوزن الجیاع جیمک کسر بله
 جایعک جمعیدر و الجایع یانک کسر بله اج اولان کسینه بقال ر جل جایع و قوم جیاع الجوع جیمک ضمی و و اوک فقی
 و تشدید بله کذلک جایعک جمعی بقال قوم جوع المجوعه میمک و و اوک فقی و جیمک سکونیه کذلک ا جلق
 معناسنه بقال عام مجوعه الا جاعه همزه نك کسر بله ا جقدر مق الجوع علی وزن التکریم بمعناه بقال جاعه
 وجوعه و فی المثل ا جع کلک بنبعک یعنی لبثی مضطر قل تا که سکا تابع اوله الجوع فخیله و و اوک ضمی و تشدید بله
 قصیده ا ج اولوق السجیع میمک ضمی و جیمک کسری و مدبله شول کسینه در که همیشه ا جلق کو ستره بقال ر جل
 مستجیع ای لا تراه ایدا الارای انه جاع و صاحب قاموس لا تراه الا وهو جاع دیمشدر ربیعه الجوع جیمک ضمی
 و مدبله بنی عیدن برقیله نك باباسی ا دبدر کدر بیعه بن مالک بن زید بن مناة بن قمع در فصل الخاء الخع خاه
 معجه نك فقی و یانک سکونیه او رتک ستر معناسنه بقال خبعت الشی و هو لعه فی خبابة الخبعة خانک ضمی و یانک
 فخیله اورچی عورت بقال امرأة خبعة قبة یعنی کاه اورتلوب کاه ا جلسه و قبة قافک ضمیله ا جلیجی
 معناسنه در الخبعة خانک و یانک ضمی و نونک مایبندن سکونی ابله شول بزددر که انوک مقدم من دیکوب
 عورتلر انوکله باشلرلر اورتلر الخبوع ضمیله او غلنک کثرة بکادن اوزی چقیز اولوق بقال خبج الصبی خبوعا
 اذ لخم من البكاء و صاحب صراح فخم کله سن یومقامه قرار مق معناسنه ظن ابدوب و کبود شدن پیچه
 از کرستن دیمشدر و الخبوع ضمیله کثک بقال ختع فی الارض من البات الثالث اذ اذهب و قول لا غوز قومی
 الوب کثک معناسنه ده کلور بابله استعمال اولندقه یقال ختع الدلیل بالقوم اذ اسار بهم فی الظلمه الختع
 خانک ضمی و تانک فخیله شول قول لا غوز در که قول لا غوز لقه ماهر اوله الخوتع خانک و تانک فقی و و اوک
 سکونیه بمعناه و خرتع طاوشن یور منده دخی دیرلر الخبعة خانک فقی و تانک کسری و مدبله شول در ی

پان سیدر که

پان سیدر که اوق اتن کسینه فی باش پرمغنه طفر خوتعه خانک و تانک فقی و مایبندن و اوک سکونیه و ر جاک
 اسیدر که شامته معرفد و منه قولهم اسام من خوتعه شو بله زعم ایتد بلر که خوتعه بنی عقیده دن بر جاک
 اسیدر که انلری بنی الریان الذهلی اوزرینه دلالت اند که جمعه سی قتل اولنوب باشلری دهیم نام ناقیه
 یوکلدی پس ذهلی بنی عقیده یی جمعه هلاک ایتد که بناء شامته خوتعه ابله ضرب مثل اولندی و حمل
 دهیمه ثقلته مثل ضرب اولندی الخدع خانک فقی و دالک سکونیه الد مق بقال خدعه یخده خدع عامن
 الباب لثالث و خدع کلر یواسنه دخول ایتک معناسنه ده کلور بقال خدع الضب فی حجره اذ ادخل و بقال
 ما خدعت فی عینی نفسه ای لم بدخل و نفسه عین و سین مهمله ابله امر غنق معناسنه در و اغز یاری قور یغفه
 دخی دیرلر بقال خدع الریق ای بیس و بازار کاسد اولغده دخی دیرلر بقال خدعت السوق اذ کسدت و رنسنه یی
 مساک ایتکه دخی دیرلر بقال کان فلان یعطی ثم خدع ای امسک الخدع خانک کسری و دالک کذلک سکونیه
 بمعناه مثل سحره سحر اذ اختله و اراد به المکر و ه من حیث لا یعلم الخدیه خانک فقی و دالک کسری و مدبله
 اسیدر الد مق معناسنه الخداع تانک فقی و دالک ضمی ابله ظاهر الدفق کو سترمک باطنند الدفق یوغینک
 بقال هو خداع ای یری ذلک من نفسه الخداع همزه نك و خانک کسر بله الدفق بقال خدعته فاختدع
 الخداعه میمک ضمی و دالک فخیله الد مق قال الله تعالی یخادعون الله ای یخادعون اولیاء الله الخداع دالک
 کسر بله متلون معناسنه در بقال خلق خادع ای متلون و بقال سرقهم خادعه ای متلونه و خادع ناقص
 معناسنه ده کلور بقال دینار خادع ای ناقص الخدع میمک ضمی و دالک فخیله و الخدع میمک کسری و دالک
 فخیله مصحفه مصحف کی خزانه معناسنه در یعقوبک فردن روایتی اوزن که مزبور ایتدی بونک اصلی ضم در
 لکن مکسور ایتد بلر ضم ثقیل اولد غیچون الخدع خانک فقی و دالک کسر بله بیلیجی مراوغ معناسنه الا خدع
 همزه نك و دالک فخیله ذکر اولنان معناده وصف در و فی المثل الخدع من صب و اخدع بر طمرک اسیدر
 حجات یرلر که اول شططمر دن منشعب در الا خدعان همزه نك و دالک فخیله حجات یرلر اولان ابکی طمر در
 و کاه اولور حجامک نشتری انوک برینوک اوزرینه واقع اولدقه طمر صاحبک عقلی کیدوب اولوم حدنه
 وارو بقال فلان شدد ا خدع یعنی حجات دری محکم در شدید الا بهر دخی بونک کبی در و اصمعی ایتدی
 ات ایچون له لشدد النساء دبد کلر نه مراد نسا طمر بدرزیران ساخن قصیر اولسه انک یاغی برک اولور
 و قن طویل اولسه کوشک اولور الخدوع میمک فقی و دالک ضمی ابله اخدع دیکله معروف اولان طمری
 کسلن کسینه الخدع میمک ضمی و دالک فقی و تشدید بله شول کسینه در که حرب مرار الدغله محرب در الخداعه
 خانک فقی و دالک تشدید بله شول بیدر که انده نباتات و اشجار نسو غابولیه الخدعه خانک ضمی و دالک
 سکونیه مکر و حیه و عر بلرک الحرب خدعه دبد کلر نه خانک ضمی و فقی روایت اولنور و فتح افصح در
 خدعه شول کسینه یی دخی دیرلر که خلا بق انی الدیه الخدعه خانک ضمی و دالک فخیله الد ایجی بقال الحرب
 خدعه ایضا و خدعه خلقی الداین کسینه یه دخی دیرلر الخدع علی وزن حیدر مکر و حیه صاحبی اولان
 بقال غول خیدع و غول غینک ضمیله بیان ادبسی دبد کلری نسبه در که نا کاه ایروب برکسینه یی هلاک ایدر
 و خیدع شول یولدر که طوغری یوله مخالف در و کیفیت حالی نامعلوم در و بعضیلر ایتدی خیدع سر ایدر
 الد ایجی اولد غیچون الخدع خاء معجه نك فقی و ذال معجه نك سکونیه کیمک قطع معناسنه واتی قیه حکمکه
 دخی دیرلر قباغی چکد کلری کبی الخدیه خانک فقی و دالک کسری و مدبله شول طعامدر که ائدن
 بشور راکثر یا انی و لابت شامده ایدرلر الخدع میمک ضمی و دالک فقی و تشدید بله کسلوب پان پان اولان

خدع

خدع

خرع

نسنه الخرع فحتميله كوشك وسليك اولمق يقال خرع الرجل من الباب الرابع اذا ضعف وخر ما غابك كربي
 كتمكه دخی دیرل وکرب فحتميله خرمابود اغنك دیلرینه درل که اموز مثالنله اولور بقال خرع ت الخلع اذا
 ذهب کر بها الخرع خانك فخی ورائك کسر بله ضعیف الخرع خانك فخی ورائك کسری و مد بله شول دوه
 طوطاغیدر که صارقت اوله وخر یح فاجر اولان عورت دده دیرل واصمی بومعنا یه انکار ایدوب ایندی خرع
 شول عورتدر که یور رکن ملا یختندن اول جانبه بوجانبه میل ایدوب الخرع خانك فخی ورائك سکونیه یارمق
 الانحرع همزه نك و خانك کسر بله یارمق بقال خرعته فانخرع الاختراع همزه نك و تانك کسر بله یاروب
 برنسنه یی ارمق بقال اختراع کذا ای اشتقه بعضیلر ایندی اختراع برنسنه یی پیدایتمکه دیرل الخرع خانك
 کسری و واولك فحتميله درهم وزنی ووزن کمنه اونی دبد کسری اوت در که طیبیلر قننه معرفه و قدر وهر اوت که
 ضعیف اولوب ضعفندن اکلده اکا خرع دیرل وخرع وزنی اوزن کلام عربیه همین ایکی کلمه کلشدر
 بری خرع و بری عتود در که عتود در دره نك امیدر الخراع خانك ضمی ورائك تخفیفیه ناقه نك جنونیدر
 الخروعة میك فخی ورائك ضمی و مد بله مجنون اولان ناقه بقال ناقه خروعه الانحرع همزه نك و خانك کسر بله
 اموز حقیق بقال انحرع کتفه و هو لعه فی الخلع الخراع خانك فحتميله خلاعه معناسنه لغتدر خبث وفساد
 معناسنه الخرع خانك فخی ورائك سکونیه تخلف ایتمك بقال خرع فلان عن اصحاب یخزع خزعاً من الباب
 الثالث الخزع فحتميله ورائك ضمی و تشدید بله بمعناه و تخزع برنسنه یی کسوب بولوشمکه دخی رلر بقال خزع
 الشی بیننا یی اقتسمناه قطعاً الخراع خانك فحتميله برقیبله دراز ددن و مزبور له خراع دبد کسری نه باعث بودر که
 قبیله ازدمکه مشرفه دن کوجوب اطراف بلاد طاعلق قصیدایتمد کسری نه خراع جماعتی انلردن تخلف
 ایدوب مکده اقامت ایدیلر الانحرع همزه نك و خانك کسر بله ایب اوو تا سندن کسلیک واکراورته سندن
 کسلیوب بر طرفه قریب یردن کسلورایسه اکا انحرع دیرل الخرع علی وزن التکریم یوریه دن الیقومق
 بقال خزعنی طلع فی رحلی تخزعا اذا قطعك عن المشی وطلع طاء معجه نك فخی ولامك سکونیه اقسیتی
 الخزع خانك ضمی ورائك فحتميله همزه وزنی اوزن یلداش لرن هر زمان عوق ایدن کسنه الخوزعه خانك
 ورائك فخی و واولك سکونیه شول قومدر که بر عظیم قومدن ایرمش اوله رمله منقطعه معناسنه الخشوع
 فحتميله تواضعه دیرل خضوع معناسنه بقال خشع خشوعاً من الباب الثالث و خشوع کوزا وکینه باقعه دخی
 دیرل بقال خشع بصره اذا غصه الاختشاع همزه نك و تانك کسر بله كذلك تواضع ایتمك بقال خشع
 و الخشع اذا تواضع الخاشعة شبنك کسر بله توزلوا اولان یر بقال بلدة خاشعة ای مغبرة لامنزل بها الخاشع
 كذلك شبنك کسر بله مذکری بقال مکان خاشع ای مغبر صاحب صراح بومقامه مکان خاشعی تفسیرده
 ذکر کونه سندن و منزلی غانده روی دیشدر سهودر کویا که مغبری بام موحد بله مغیرطن ایشدر
 الخشعة خانك ضمی و شبنك سکونیه صبره وزنی اوزن شول دپه در که الخلق اوله فی الحدیث کانت الارض
 خشعة علی المائمه دحیت یعنی بر صوا و زرنه بر پشته مثالنله ایدی صکره بسط اولندی الخشع فحتميله
 و شبنك ضمی ابله نکلغه تواضع ایتمك الخضوع فحتميله الخلق کوستر مک تواضع معناسنه بقال خضع مع
 خضوعاً من الباب الثالث و بلدز باقعه قریب اولغه دخی دیرل بقال خضع الخضم اذا مال للغیب الاختضاع
 همزه نك و تانك کسر بله تواضع ایتمك بقال اختضع فلان و تواضع ایدر مک معناسنه ده کلور بقال اختضعتنی
 ایتمك الخاضعة خانك ضمی وصادك فحتميله همزه وزنی اوزن شول کسنه در که هر کسه تواضع ایدوب
 الخضیعة خانك فخی وصادك کسر بله و مد بله شول اوزدر که انك قرنندن ایشید اور و بوندن فعل بنا اولماز

الخضعة

خشع

خضع

خالع

الخضعة خانك فخی وصادك سکونیه قیمی اوزی در بقال سمیت السیاط خضعة و السیوف بضعة یعنی
 قیمی دو قیمی اوزن و قلیح کسمه سی اوزن ایشتمد الخضعة خانك وصادك فخی و تانك سکونیه تو غلغه در
 ابو عیدک فرادن روابی اوزن و حرب اوزی در سلمه نك كذلك فرادن روابی اوزن الا خضع همزه نك وصادك
 فحتميله شول کسنه در که انوك بو پنده خلقت حسیه تواضع و تطامن اوله بقال فرس خضع اذا كان عنقه الى
 وجه الارض و ظلم الخضع و ظلم طاء معجه بله دوه قوشبنك ارککنه دیرل الخضوع خانك فخی وصادك ضمیمه تواضع
 ایدیمی کسنه خاضع معناسنه الخضع فحتميله جمعی بقال قوم خضع الرقاب الخفع خانك فخی و تانك سکونیه
 اچلقدن یا خود آخر نسنه دن باش چکر نوب دوشمك بقال خفع الرجل خفعا من الباب الثالث اذا یریه
 فسقط من جوع وغيره الانخفاع همزه نك و خانك کسر بله اچلقدن یورک صالقی بقال انخفعت کیده اذا
 استرخت من الجوع و رقت الخلع خانك فخی ولامك سکونیه برنسنه یی برنسنه دن ازاله ایتمك بقال خلع ثوبه
 ونعله وقائده خلعا من الباب الثالث و صاحب صراح قائده یی بو مقامه موزه ابله تفسیر ایشدر و لکن
 قائده اول معنایه کلسی ظاهر دکلدر و بعض نسخ جوهر بله لفظ قد صکره دن یازمشدر غالباً مقامه
 چندان ملائمی اولماذ غیچون طارح اولمشدر و خلع خلعت کیدر مکده دخی دیرل بقال خلع علیه خلعتو بقال
 خلع الوالی اذا عزل و خلع شول تدرلر که حواجله بشر لوب طفر جفه قوش و اکینک باشی خشونت بغلغه دخی
 دیرل بقال خلع السنبلی صار له سفا و سفا سین مهله ابله دفا ابله اکین باش بغلیوب طرافی خشونت اوزن
 اولمق و اوغلانك ذکر ییو ک اولمق معناسنه ده کلور بقال خلع العلامة کبیر یی الخلع خانك ضمی ولامك
 سکونیه برکسنه زوجه سن ایتمکه دیرل بقال خلع امرأته خلعا الخلع خانك کسری ولامك سکونیه
 مالک اعلاسنه و مختارنه دیرل الخالعة میك ضمی ولامك فحتميله خلع ایدشمك بقال خالعت المرأة بعلمها اذا
 ارادت علی طلاق ایدل منها له الخلع خانك ضمی ولامك سکونیه ایدر الخالعة ایدشمك معناسنه الخالعة تانك
 فخی ولامك ضمی ابله خلع ایدشمك و ما پندر نه اولان اندی بوز شفعه دخی دیرل بقال خالعت القوم اذ نقضوا
 الخلف بینهم الاختلاع همزه نك و تانك کسر بله بمعناه المختلعة میك ضمی و تانك فخی ولامك کسر بله خلع ایدن
 عورت الخالعة لامك کسری بله بمعناها و منول خرمادر که تمام اولمش اوله و خالعه دوه نك معجره مسنه مانع اولان
 حالته دخی دیرل بقال بعیر به خالعه و هو الذی لا یقدر علی ان یثور اذا جلس الرجل علی غریبه و ثور ثاء مثلته
 ابله معجره من معناسنه در و غراب غین معجه نك ضمیمه دوه نك و تانك قویر غنك اوستی در هر بر حیوانده
 ایکی غراب اولور الخلع بقلمی اچرق یوریک الخلع میك ضمی ولامك فخی و تشدید بله شول کسنه در که ایکی
 اوتورق یری یری برندن ارق اوله بقال رجل خلع الالیتین اذا كان منفکهما الخلع خانك فخی ولامك کسری
 و مد بله شول علندر که قیاسی فی صالمه او کرشم اوله شوبله که هر نه حیانت ایدر سه مواخذه ایتمیه لرو خلع
 اوجی به دخی در ر صیاد معناسنه و شول قار اوقته ده دیرلر که ابتداء امرده واصل اولیه و غوله یعنی بیان
 ادمسنه دخی دیرلر و فورده دخی خلع دیرلر الخلع خانك ولامك فخی و واولك سکونیه و الخلع علی وزن
 المزدور شول خرفدر که نا کها فی قلعه عارض اوله و منه قولهم به خواع و خیلع ای فرع یعتری فواده کانه
 مس یعنی کسری بن طریق کبی الخلع علی وزن التکریم فخر و ضلع بحر بسیط دن مستفعلی قطع ایدوب
 مغفولنه بقیل ایتمک در مصرع اولك و تانك اخر لرن دن الخلع میك ضمی ولامك فخی و تشدید بله شول پندر که
 این ذکر المان نقل اوله الخلع خانك ضمیمه یور رکن اقسیتی بقال خلع فی مشبهه اذ اطلع و به خلع ای طلع الخالعة
 میك نسنه بله ایلر ف رد که سباعدن در مزبور خالعه دبد بلر اقسیتی یورد کچون الخلع خانك کسری

خولع

خیلع

خجع

و میمک سکونیه فورده و او غریب دیر الخوع ضعیفه تواضع معناسنه در خشوع کی الا خناع همزه نك كسر به
 تواضع ایند رمل بقال اخنعتی الیک الحاجه الخانع نونك كسر به بدکار اولوب فاسق اولان کسنه الخنعة خانك
 فتحی ونونك سکونیه شک و کان خناعه خانك ضمی ابله برقیله نك باباسی اسیدر کد اول خناعه بن سعد بن
 هذیل در که جد املاری مضر در الخوع خانك فتحی و و اوک سکونیه بر آق طاعنر و خوع دن نك کیلن رنه
 دخی بر منجر الوادی معناسنه الخوع فتحی و و اوک ضمی و تشدد بدبله اکسالت تنقص معناسنه الخوع علی
 وزن التکریم اکسالت بقال خوع منه اذ نقص ابن السکیت ایندی عر بلر جاء السیل فخوع الوادی دیر لجن سیل
 در نك ابی حابن بقسه فصل الدال الدرع دالك كسری و رانك سکونیه زنه که حرب یحون کیر لمؤت سماعی در
 الادرع همزه نك فتحی و رانك ضمی ابله جمع قلنی در الادراع همزه نك فتحیله کذلک جمع قلنی زن لمعناسنه و ادراع
 عورت کوکلی اولان دره نك دخی جمی کلور الدروع ضعیفه جمع کثرتی الدریر دالك ضمی و رانك فتحی و یانك
 سکونیه نصغیر بدر علی خلاف القیاس زید درع مؤت اولغین در یعه کرک ابدی و ابو عبیده ایندی درع
 مذکر و مؤت اولور اکبناء تصغیری بلاهء جا را و لمشدر و درع المرأة عورت کوکلکنه دیرلو بومز کردر الادراع
 همزه نك و دالك كسر به و تشدد بدبله عورت کوکلکن کیمک بقال ادرعت المرأة بواب افتعال ندر و منه
 قولهم غمره ذبلایعنی و ادراع لیلایعنی حرم و بصیرت اوزن اولوب کیمه بی وسیله تحصیل مطالب قیل و ادراع
 زن کیمه دخی دیرل بقال ادراع الرجل اذ لبس الدرع التدریر علی وزن التکریم عورته کوکاک کیدر مک بقال
 درعتها اذ اندریعا اذ البسته ایاه المدرع میمک کسری و رانك فتحیله یوکن اولان کوکاک المدرعه کذلک میمک
 کسری و رانك فتحیله بمعناه الدراعة دالك ضمی و رانك تشدد بدبله بر جنم اوکی طوتق یکتاساده در که اکثر یا
 عر بلر کیرلر و صاحب کشفک کلامندن فهم اولنان بودر اما محیط اللغة صاحبی دراعه بی کلاه سفید و بشمین
 کشیمانان ابله تفسیر بایم شد رحنی محل کلامدر الدراع دالك فتحی و راء نایه نك کسری و مدبله دراعه نك
 جمی الدرع فتحیله و رانك ضمی و تشدد بدبله درع کیمک بقال ندرع اذ لبس الدرع و ندرع مدرعه کیمه دخی دیرل
 که مدرعه یوکن اولان کوکاک در نته کم الان مرو را ایندی الدرع علی وزن التدریر کذلک مدرعه کیمه دیرل
 لغت ضعیفه اوزره بقال ندرع اذ لبس المدرعه الادراع همزه نك و رانك فتحیله شول آت و شول قویون در که
 باشی سیاه و سار بندنی قوله الدراع رانك فتحی و الفک مدبله مؤتی الدرع دالك ضمی و رانك فتحیله شول کیمه لدر
 که ایام بیض کیمه لرینک عقبنه کلور کما و ل کیمه لرون النخی اون بدخی اون سکرخی کیمه لدر و ایام بیض
 اون اوچخی اون دور دخی اون بشخی کیمه لرونلر بدر و جمع مزبور ک ضم دال و فتح را ابله کلسی علی خلاف
 القیاس در زبر اقیاس ضم دال و سکون را ابله کلک ابدی درعائک جمی اولد غیچون حمراء ابله حمز کی الدراع
 و رانك كسر به شول کسنه در کدره کیه کویا که درع صاحبیدر لابن و تامل کی الادراع همزه نك و دالك كسر به
 سیده ابله اولق الدرقة علی وزن الدحرجه سر عتله قاجق بقال درقع ارجل در قعه اذ افر و اسرع المدرقع
 میمک ضمی و قافک کسر به عتله فر ایدن کسنه المدرقع میمک ضمی و دالك سکونیه و رانك فتحی و قافک
 کسر به بمعناه الدسح و الدسعة دالك فتحی و سبک سکونیه دفع معناسنه در بقال سعه بد سعه دسعا
 و دسعه من الاب الثالث و دسعه دوه کوش کتور مکه دخی دیرل بقال دسح البعیر یجر تا اذ دفعها حتی
 اخر جهامن جوفه الی فیه الدسعه دالك فتحی و سینک کسری و مدبله بخشیش عظیمه معناسنه بقال فلان
 ضم الدسعه عظیم الاحسان معناسنه و فی الحدیث الم اجمعک ربع و یدسح ای تا خذل المربع و تعطی الجزل
 و ربع میمک کسر به شول ناقه در که وقت ربیع طوغربا یکن طوغره و دسعه طبیعته و خلقه ده

خنوع

خوع

درع

درقع

دسح

دیرل

دیرل الدسح دالك فتحی و سبک کسری و مدبله اوموزده بیون بندوکی بالدرع دالك فتحی و عینک تشدد بدبله
 دفع معناسنه بقال دعه اذ اذ دفعته و منه قوله تعالی فذلک الذی یدع الیتیم الدعه علی وزن الزلزله
 کیمه بی یاخودا کاشیه نسنه بی ارغملق ایچنه بر نسنه صغسون دیوتقول دعه دت الشی اذ ملائمه و ابوزید
 ایندی دعه کچی بی دعوت ایتکه دخی دیرل بقال دعه دت بهادعه اذ ادعوتها وینه ابوزید ایندی
 دعه طایف دوشتن کسنه دعه دد یکد رقم و انشعش معناسنه و انشعش عین مهمله و شین معجه ابله
 دوشتن کسنه قائمه دیرل و دعه سکرتمه بطو اوزن اولق معناسنه ده کلور المدعه میمک ضمی
 و دالک فتحیله طلوفاب بقال جفنه مدعه ای ملوه الدعه دالك فتحی و عینک سکونیه سکرتمه بطوه
 اوزن اولق دعه معناسنه بقال دعه الرجل دعه و دعه اذ الدفع دالك فتحی و فانك سکونیه بر کسنه
 بر نسنه ویرمک بقال دعه الی فلان سیما ویر کسنه بی منع ایتکه دخی دیرل بقال دعه الرجل فاندفع من
 الباب الثالث الاندفاع همزه نك و دالك كسر به دفع ایتکی قبول ایتک و اندفاع آت سیرنه سرعت ایتکه دخی
 دیرل بقال اندفع الفرس اذا اسرع و اندفاع سوزه کیدر مک دخی دیرل بقال اندفعوا فی الحدیث المدافعه
 میمک ضمی و فانك فتحیله ایتکه بماطله معناسنه و مدافعه دفع معناسنه دخی کلور تقول منه دافع الله منك
 السوء دافعا اندفاع دالك كسر به کذلک دفع ایتک معناسنه الاستدفاع الفک و تانك كسر به دفع طلب
 ایتک تقول استدفعت الله الاسواء اذا طلبت منه ان يدفعها عنک التدافع تانك فتحی و فانك ضمی ابله بر نجه
 کسنه بری رن دفع ایتک الدفعه دالك ضمی و فانك سکونیه یغور و یغورک امثالی براوغوردن کلک دفعه
 دبدکری کی صور اوغوردن ائلق معناسنه الدفعه دالك فتحی و فانك سکونیه بر کره دفع ایتک المدفع میمک
 ضمی و فانك فتحی و تشدد بدبله حقیر و ذلیل اولان کسنه مدفع دیرل هر کسری کنندی نفسندن دفع
 ایتد کچون الدافع فانك كسر به شول قیون یاخود شول دوه در که طوغر مزدن اول سود ویرمک بقال دفع
 الساء اذا اضرت علی رأس الولد واضراع ضاد معجه ابله طوغر مزدن اول سود ویرمک و بوتقدیردن
 فهم اولنور که دفع بو محله اعطا معناسنه اولور اگر چه صاحب صراح منع معناسنه حمل ابدوب دافع پیش یا
 ناقه که فله باز کید در پستان دیمشدر و قله سود دن ابتدا صاغلن نسنه یدیرل اغر معناسنه المدفع میمک
 و فانك فتحیله شول پردر که اند صواقه حمراء مامعناسنه و صاحب صراح مدفعی جای کرد آمدن اب ابله تفسیر
 ایتشدر سهودر و جوه رینک الی تجری فیها الیاه دبدوکی صفت کاشفه اولد غندن زهول ایتشدر المدفع
 میمک کسری و فانك فتحیله بر نسنه بی اینی ویره جک الته دیرل الدفعه دالك فتحی و فانك ضمی و مدبله بمعناه و منه
 قولها لابل قصیر مدفع الدافع دالك ضمی و فانك تشدد بدبله سبل عظیم الدفعاء دالك فتحی و قافک سکونی
 و الفک مدبله طیراق معناسنه الدقع فتحیله طیراغه قریب اولق بقال دقع الرجل من الباب الرابع دقع اذ الصبق
 بالتراب ذلا و فقره حمل ایتک معناسنه ده کلور و فی الحدیث اذا جعتن دفعتن ای خضعتن و لزقتن بالتراب
 الدقم دالك و عینک کسری و قافک سکونیه طیراق معناسنه در میم زاندر در داء ده در دم دیدکری کی که
 در داء دیشس دیک اولور المدقع میمک ضمی و قافک کسر به طیراغه بر ابر قلیجی بقال فقیر موقع ای ملصق
 بالدفعاء و دقع طیراغه دیرل علی مامر انفا المدافع میمک فتحی و قافک کسری و مدبله شول دوه لدر که اوتی
 زه بر ابر و لجه اولنید قلیل اولد عنه بناء الدافع قافک کسر به شول کسنه در که مضایق کی طلب اید یعنی کسب
 ایچون ذلت و مشقنی اختیار ابله الدفعه دالك و قافک فتحی و مابینده و اوک سکونیه فقر و مذلت معناسنه در
 و منه قولهم فی الدعاء ما لله بالدفعه ای الفقر و الذل الدبقوعه دالك فتحی و قافک ضمی و مدبله تشدد

دفع

دقع

معنایسته بقال جوع دیقوع ای شدید الد کاع دالک ضعیله بر مر صد رگه آنک و دوه نك کو کسنه عارض اولور
 بقال د کع بد کع من الیاب الثالث الدلع دالک فحی ولامک سکونیه بر کسنه دلن طشره جقمق اولاندلاع
 همزه نك و دالک کسر به دیل جقمق بقال دلج الرجل لسانه فاندلع اذا اخرجه فخرج واندلاع قارن طشره
 جقمقه دخی دیل بقال اندلع بطن الرجل اذا اخرج امامه الدلوع فتمتبه دبل طشره جقمق بقال دلج لسانه اذا
 خرج یتمدی ولا یتمدی قیاسه اوفق اولان لازمک مصدري فعول وزنی اوزن کلکدرا کرجه فعل وزنی اوزن
 کلکسنه صاحب مصادر و صاحب صراح ذاهب الوب متعدد به لازمک مصدر لن فرق اتمه مشلر در و فرقه
 صاحب قاموس اشارت ایتشد در الادلاع همزه نك کسر به کذلک دلی طشره جقمق ابن الاعرابی زوای
 اوزن بقال ادلع لسانه اذا اخرجه الدمع دالک فحی ومیم سکونیه کوز یاشی الدمه دالک فحی ومیم سکونیه
 کوز یاشینک بر قطره سی ودمع کوز یاشنی وککه دخی دیل بقال دمعت العین بدمع دمعان الباب الثالث
 الدمع فتمتبه کوز یاشنی وکک بقال دمعت العین دمعان الباب الرابع و بومقدما ذکرا اولنند لغت در
 ابو عبیده روای اوزن الدمه دالک فحی ومیم کسر به کوز یاشی سریع اولان عورت یقال امرأ دمه اذا کانت
 سریعه الدمع الدمه میم کسر به شول باش یاریفی در ککه دامیه دن اشد اوله و دامیه شول باش یارغنه
 دیلر که قانی ظاهر اوله و لکن اتمه پس دامعه کادیر که آقه بود ذکر اولنن دامعه معناسی در که عین مهمله ابله در
 وغین معجه ابله اولان شول باش یاریغیدر که دماغه تاثیر اتمش اوله المدامع میم اولک فحی و تائینک کسر به کوز
 اطراف مافی معناسنه الدماغ دالک ضمی ومیم تخفیفیه شول کوز یاشیدر که کوز دن اقربا بر علتدن اوترو
 و یا خود یاشی زیاده اولوب ییلا و یلدن اوترو و بومقوله کلن یاشه دمع دخیلر و دماغ الکرم شول صودر که اول
 بهارده اصمه جبو غندن اقر بود ذکر اولنن نسخ نسخ محاحدن وغیردن ظاهر اولاندر اما صاحب قاموس دماغ
 الکرمه میم مشدده در دیشدر رمان وزنی اوزن الدمع دالک ضمی ومیم سکونیه کوز یاشی اقدغی برده
 ظاهر اولان علامتدر احرر روای اوزن الدنع فتمتبه شول فضلندر که دوه قصابی دوه دن فی طرح ایدر
 و دنع مدله دخی دیلر الدنع دالک فحی ونونک کسر به شول کسه در که نکبی اولوب انده خیر اولیه فصل الدال
 لدراع ذالک کسر به قول که اعضا دندر ند کیری و تائینی جائزدر و ذراع اسد بر جند ایکی منور بلدنک اسیدر که
 همزانه نال اولور و ذراع دوه قولنده اولان داغه دخی دیلر و اما عربلرک هومنی علی حبل الذراع دبد کمری
 حاضر و مهمیامعناسنه در و حبل ذراع قولنده اولان طمر در حبل الورید بویینه اولان طمر اولدغی کی و ذراع
 شول الله دخی دهنور که انکله بر نسنه او پلرلر و کوندنرک صدرن دخی ذراع العامل دیلر و کوندنرک صدری
 یاشندن جانینه اولان نصفنه دیلر شه کم اوقک صدری دمرن جانینه اولان نصفیدر اولن نسنه یاول جانبی اول
 وارد غیچون الذراع ذالک فحی و رانک تشد بد به الی نیز اولن هورت ایپالک اکرم مکله الذرع ذالک فحی و رانک
 سکونیه اولچک بقال ذرعت الثوب وغیره ذراع و ذرع قوصم غلبه اتمکه دخی دیلر یقال ذرعه الی ان سبقه
 و غلبه ذرع طاقت معناسنه دخی کلور تقول بطرت فلان ذرعه اذا کففته اکثر من طوقه و ابطار طاء مهمله ابله
 متعیر قلغه دیلر و بقال غقت بالامر ذرعا الذرعه ولم تقو علیه بونک اصلی اولدر که ذرع الی اوزن تقدیر کو یا که
 قادر اولد و غک نسنه یالک اوزادر سن ایشمر سن و که اولور ضقت به ذراع ادا دخی دیلر و ذرع نفس معناسنه ده
 کلور و منه قولم اقصم بذرعک ای اربع علی نفسک یعنی نفسک ندارک ابله و عربلرک الثوب سبع فی ثانیة
 دیک کلر نه سبع لفظی بغيره کک سبع اذرع تقدیر اولوب ذراع مؤنث اولد غنه بناء در سیدویه بتدی
 ذراع مؤنث اولد غیچون جمی اذرع کلور غیر کلان و ثانیة دبد کلری غانیة اتمه و معناسنه اولوب شیر مذکر

اولد غنه

د کع

دلع

دمع

دنع

ذرع

اولد غنه بناء در و شیر شینک کسر به قارش معناسنه در الذراع رانک کسر به شول کوچوک تولومدر که
 ذراع اری یعنی قوللری جانندن صوبلر چقارلش اوله الذراع ذالک فحی و رانک کسر به جمی ذکر اولنن
 تولومدر معناسنه که بومقوله تولومی اکثر شراب ایچون ایدرلر الذرع علی وزن التکریم بوغق بقال ذرعه
 نذر به اذا ختمه و خنق خاء متجه و قافله بوغق معناسنه در و نذر یح ال صله صله یوریکه دخی دیلر و نذر یح
 مرده حی الی ابله اشارت اتمکه دخی دیلر بقال ذرع البشیر اذ الومی بیده المذرع میم ضمی و رانک فحی و تشد بد به
 شول صردر که اللرنه و انقلرنه سیاه علامتلی اوله الذرع فتمتبه طمع معناسنه در و ذرع یان صغرینک
 یاور سنه دخی دیلر الذراع همزه نك کسر به بیان صغری یاوری طوغرمق بقال ادرعت البقرة فهی مذرع
 و اذراع کثره کلامه و نکلمه افراط اتمکه دخی دیلر الذرع فتمتبه و رانک ضمی و تشد بد به کذلک نکلمه
 افراط اتمک جوهری ایتدی بن ظن ایدر مکه بونک اصلی مدد راعدن اهله ز را کلامه مکرر اولان اثنای
 نکلمه احیان مذرع ایدر و نذر یح بر نسنه یی ذراع برله تقدیر اتمکه دخی دیلر المذرع میم ضمی و رانک کسری
 و تشد بد به شول یغور در که لک فحی بر ذراع بقدری بره تاثیر ایدر المذرع میم ضمی و رانک فحی و تشد بد به
 شول کسنه در که انسی باباسندن اشرف اوله و بعضی قاتره مذرع دبد کلری قولنده اولان سیاه الفلردن
 ما خود در که اول الفلر قاتره حمار جانندن کلشدر المذراع میم فحی و رانک کسر به شول شهر زدر که بر جانبی
 غ و اعجه و مزارع اولوب بر جانبی برو بیان اوله المذراع میم کسر به مزارعک واحد ایدر ذکر اولنن وجه
 اوزن اولان شهر معناسنه و بوتقدیردن فهم اولنوز که صاحب صراحک مزارع دهها کردا کرد شهر که دروی
 کشت و باغ باشد دبدکی مخالف اولور و مزارع شول خر مالغه دیلر که شنه لکه قریب اوله و مزارع طوارک الله
 و یا غنه دخی دیلر الذرع بعد ذالک فحی و رانک کسری و مد به شول ات در که آدمی واسع اوله و ذرع سریع دخی دیلر بقال
 الذرع کذلک ذالک فحی و رانک کسری و مد به شول ات در که آدمی واسع اوله و ذرع سریع دخی دیلر بقال
 قتل ذرع ای سریع و بقال قتلهم اذرع قتل الذرعات ذالک فحی و رانک کسر به سریع اولان ذال و یا یاق بقال
 قوایم ذرعات ای سر بعات اذرعات همزه نك فحی و رانک کسر به شام شربفه برک دبدر که اکثر نسبت
 اولنور پس معرفه و بنصرف در عرفات کی سیدویه ایتدی عربدن بعضی کسنه ل اذرعانی متون قلمایوب
 هذه اذرعات و راتیه اذرعات دبد یلر تانک کسر به تنو نسنه الا ذرعی همزه نك و رانک فتمتبه اذرعانه منسوب
 اولان نسنه الذرع ذع علی وزن الزلزله تغریق اتمک الذرع علی وزن التزلزل متغریق اولق بقال ذع ذعته
 فتن ذع اذ رفته فتنرق و ذع ذع سر سری اشکان اتمکه دیلر الذراع ذالک فتمتبه بلوک فریق معناسنه
 الذراع کذلک ذالک فتمتبه واحدی بر بلوک معناسنه الذراع علی وزن مساجد فریق معناسنه استعمال
 اولنور بقال نقر قوادع اذرع الذرع ذالک فحی و یانک مکله نقر اولق الذرع فتمتبه یعنانه و الذرع ذع ذالک
 فحی و یانک سکونی و عینک غمی و مد له یعنانه ایضا و ان یعان فتمتبه یعنانه کذلک بقال ذاع الخبر بدیع ذیع
 و ذیع و اذیع و ذیع اذ ان نسنه الا ذاع همزه نك کسر به شایع قلمی بقال اذاعه غیره اذ افشاه و اذاع
 یسنه ده اولان صبی جمله یجمکه دخی دیلر بقال اذاع القوم مافی الخوض ای سنه بوه مکله المذراع میم کسری
 ه ذالک سکونیه شول کسنه در که سری عقیقه و فی الحدیث ایسوا المذراع المذراع میم مذیاعک جمی البذر
 ضمه به بند و رک جمعدر ایکی دخی سنه فاش ایدر یجمیلر معناسنه در اربع رانک فحی و یانک سکونیه اوه دیلر
 دیمتبه نه برده اولور سنه اولسون اربع رانک کسر به جمی اوز معناسنه و اربع فتمتبه و الا اربع همزه نك
 فتمتبه الا اربع همزه نك فحی و یانک ضعیله کذلک یلر دخی جمی در و اربع رانک دخی جمی کلور

د کع

دنع

دع

دوه يا ورسى معناسته رطبك جعي ارطاب كدوكى كى تنه كم عن قرب كلور و ربع محله معناسته دخی كلور
 بقال ماوسع ربع بنى فلان ای محلتهم و ربع كرىشى دورت قاندىن بوككه دخی دیرلر بقال ربع و تیره ربعه
 ربعاذا فتهله من اربع قوى و قوت بر قات دیرلر و ربع قوت صنما فچون طاش قالدر مغه دخی دیرلر الاربعه
 همزه نك و بانك فتهيله عدد مذكدر الاربع كذلك همزه نك و بانك فتهيله عدد مؤنث در الاربعون همزه نك
 و بانك فتهي و عینك خميله قرق كه مراتب اعداددن در اربع رانك خمي و بانك سكونيله دورنه بر اولان جزدر
 و كه اولور يانی ده نك قیل ابدوب ربع دیرلر عسره عسره دبد كاری كی المربوع میك فتهي و بانك خمي ابله شول
 كوندرد كنه اوزون و نه قصه اوله اربع رانك كسرى و بانك سكونيله دوه دورت كونه بر صولمقد و بقال ربعت
 الابل اذ اوردت الربع و ربع دورت كونه بر طوتن ستميه دخی دیرلر بر حیثه كنه كبر كون طوته ايكى كون طوته
 و در دخی كون طوته كه سابقا طوتن كونه ابله دور دخی اولور نقول ربعت علیه لخمى الارابع رانك فتهي و بانك كسرى ابله
 دورت كونه بر صولمقد و بقال ربعت الابل رابع و خواص دخی بوبله در عسریه و ارنجه و ربع رجالدن بر
 كسسته نك اسمیدر هذبل قبيله سندن بن السكيت ایتدی ربع الرجل ربع دیرلر قنن و وقف ابدوب رایشی ایشلیدن
 كند و نفسن حبس ایتسه و منه قولهم اربع على نفسك و اربع على طعامك ای ارفق بنفسك و كف الی ربع رانك
 فتهي و بانك كسرى و مدله ايكى دورلور ربع و ادر عرب قاتنه بری ربع شهر در و بری ربع از منه دور ربع
 شهر و رایشی ایدر كه صفر اینك عقبه كلور لو بوندن تعبیر اولموا و اوسته شهر ربع اول و شهر ربع الاخر دیرلر
 و امار ربع از منه اولدخی ايكى ربعدر انوك ایتدی كلنندن الی ربع الاول ديككه تعبیر اولنور كه اندامانتر لو و چچكلر
 بتر و صكره كلنندن الی ربع الثانى ابله تعبیر اولنور كه اندامیشلر اولوب كالن بولور و خلا بقدن بعضی بوكه ربع
 اولد یونعمیه قیلور و ابوالغوث ایتدی طائفه عرب بیل الی فصل قیلور كه انردن ايكسسه ربع الاول دیرلر
 و ايكسسه صیف دیرلر و ايكسسه قیظ دیرلر قافله و طاء معجمه ابله و ايكسسه ربع ثانى دیرلر و خریف دیرلر
 و ايكسسه دخی شتادیرلر الاربعاء همزه نك فتهي و بانك كسرى و الفك مدله ربعك جعی الاربعه كذلك همزه نك
 فتهي و بانك كسرى ابله جعی نصیبك جعی انصباء و انصبيه كدوكى كی و اربعاء هفته كوندردن بر معروف كونه
 اسمیدر بنی اسد قبيله سندن بعضنك بانی مفتوح استعمال ایتسی روايت اولندی الاربعاءات همزه نك فتهي
 و بانك كسرى ابله جعی و یعقوب ایتدی كلاء یعنى و نلاق معناسته اولان ربعك جعی اربعه در و جد اول یعنى اناهار
 معناسته اولان ربعك جعی اربعاء و ربع یاز كونده یاغن بغوره دخی دیرلر المربوعه میك فتهي و بانك خمي
 و مدله ذكر اولنان یغور یعنى بر نقول منه ربعت الارض فهی مربوعه الی ربع رانك كسرى و بانك سكونی و بانك
 تشد بله ربعه منسوب اولان نسبه و ربع بنی حراشه دخی را مكسور در المربع میك و بانك فتهيله شول منزلدر
 كه وقت ربعه مخصوصدر المربع میك فتهي و بانك كسرى ابله جعی تقول هذه مربعا و مصایفنا ای حیث و ربع
 مصیفا ربع رانك خمي و بانك فتهيله وقت ربعه طوغن دوه يا ورسى در كه وقت نتاجك ایتدی اسنده طوغن
 اولور و منه قولهم ماله هبع و الاربع و هبع هانك خمي و بانك فتهيله وقت نتاجك اخرنه طوغن در الاربع رانك
 كسرى ابله جعی دوه يا ورسى معناسته الاربعاء همزه نك فتهي و بانك سكونيله كذلك جعی رطبك ارطاب كی و اربع
 ربعك دخی جعی كلور و معناسته نته كم مرور ایتدی اربعه رانك خمي و بانك فتهي ابله مؤنثی ذكر اولنان دوه يا ورسى
 دیشبسی معناسته اربع رانك فتهي و بانك سكونيله دور دخی اولمق تقول ربعت القوم اربعهم من الباب
 الثالث اذ اصرت رابعهم و غنیمت مالك دورت بخشده بر بخش المغه دخی دیرلر و فی الحديث الم اجمالك ربع
 ای تاخذ المربع و المربع میك كسرى و رانك سكونيله ربع معناسته در رانك خميله نته كم معشار

عشر معناسته در و یوایكى كلمه دن غیری كلام عربیة مسموع اولما سندر الی ربعه رانك فتهي و بانك كسرى
 و مدله قوت صنما فچون قالدر بلن طاش و ربعه كذلك دوردن اولان توغلغایدیرلر بیضه الخلد بد معناسته
 و ربعه الفرس بر قبيله نك باباسی ایدر كه اول ربعه زار بن معد بن عدنان در و ربعه الفرس دبد كاریینه
 باعث بودر كه یازدن قالن میراثی قسمة مذكورات الی و قردن اشى التون الی بناء على ذلك اكاهم صر الحمراء
 دبد یلر و عقیده ايكى ربعه و ادر كه بری ربعه بن عقیل و بری ربعه بن عامر و تيمه دخی ايكى ربعه و ادر بری
 ربعه الكبری كه اول ربعه بن مالك و بری دخی ربعه صغری در كه اول دخی ربعه بن حنظله بن مالك در و بر
 ربعه دخی شولر ربعه در كه هوازندن بر جماعتك باباسی در اول ربعه بن عامر بن صعصعه در كه انلر ه بنو محمد دیرلر
 و الله رانك اسمی در و الله رینه نسبت و تمشلدر الی ربعی فتهيله ذكر اولنان قبيله به منسوب اولان نسبه المربعه
 میك كسرى و بانك فتهيله شول انجدر كه ايكى كسسه انوك ايكى طرفن طوبى انككه یوكى طوارك ارقه سنه یوكا درلر
 نقول منه ربعت الحمل اذا اخذت المربعه تحتها و اخذت بطرفها و صاحبك بطرفها الاخره رفعتها على البعير
 و قنن م ربعه و اناسه ايكى كسسه بری بر نك الله یا پشوب یوكى اللری اوزن الوب طوارك ارقه سنه یوكا درلر
 المربعه میك خمي و بانك فتهيله ذكر اولنان طریقله یوكى یوككك و م ربعه و وقت ربعه معامله ایتكه دخی دیرلر
 كسانى ایتدی عاملته مربعة دیرلر نته كم مصایفه و مشافره دیرلر و ربع میك كسرى و بانك فتهي ابله بر جلك
 اسمیدر الاربعاء رانك و بانك فتهي و الفك مدله و كه اولور كه بانى مكسور ایدرلر فرار و ایتى اوزن و منه قولهم الناس
 على ربعانهم ای على استقامتهم و امرهم الاول الی ربعه فتهيله دوه نك زیاده سكرتمى و ربعه از ددن بر جماعتك
 ایدر الاربعاء همزه نك و تانك كسرى ابله دوه زیاده سكرتمك بقال المربعیر ربع اذ ضرب بقوائمه كها و اربعاء
 قوت صنما فچون طاش انغه دخی دیرلر ربع معناسته نته كم مرور ایتدی نقول ربعت الحجر و اربعته اذ اشلته
 و اشاله قالدر مقدر و فی الحديث م ربعم بر بعون حجر او ربعون و ربع اولوب اعضاسی بولور و نه اولمغه دخی دیرلر
 و دوه بهار و قنده اولمغه دخی دیرلر بقال ربع البعیر اذ اكل الی ربع و ربع و قنده بر یده اقامت ایتكه دخی دیرلر
 و بقال ربعنا بوضع كذا ای اقمنا فی الی ربع التربع فتهيله و بانك خمي و تشد بیدله بعناه و ربع بغدادش قوروب
 اونور مغه دخی دیرلر بقال ربع فی جلوسه اذ اجلس كذلك الی ربعه رانك فتهي و بانك سكونيله طبله عطار بو بدن
 معناسته در و ربعه شول كسسه یه دخی دیرلر كه اوزون و نه قصه اوله بقال ربعه اذ اكلن مربوع الخلق لا طوبى
 ولا قصیر و عورت دخی اطلاق اولنور بقال امرأه اربعه اربعات فتهيله جعی مذكوره و مؤنثه استعمال اولنور
 ولكن بوشاذ در زیر فعله قنن صفت و اوسه جعنده غریك اولماز بلکه غریك اولماسی اسمه مخصوصدر قنن
 اسمك عین الفعلی و او یا خود یا اوسه التربع على وزن التكریم بر سنه یی ربع قلمق ربع رانك خمي ابله اربعه دن
 معدول در الی باعیه على وزن الثانیة شول دیشدر كه اولك دشيله اضى دشتك ان سنه در الی باعیات
 رانك فتهي و بانك تخفیفله جعی الی باع رانك فتهي و بانك اخرنه تخفیفله رباعیه دبد كاری دیشن براغن
 طوار حالت رفعتنه و جرنه ربع دیر سن ثمان كی و قنن منصوب ایتسك یا بی اثبات ایدر سن نقول ركب
 بر ذنار باعیا و بر ذن اء موحده نك كسرى و ذال معجمه نك فتهيله بار كیر الی ربع فتهيله جعیدر قذ الله
 قذل كی و قذال قاف ابله و ذال معجمه ابله باش ادر دیرلر پس سر معناسته الی بعان رانك كسرى
 و بانك سكونيله كذلك جعی غزاله غزلان كی بوذ كر اولان جو هر یكك كلامیدر ولكن
 صورین م ربعه رنن ده مقبسه مقبیس علیه یینن توفیق محل تأمل در زیر باعك اصلى رباعیدر یا مقدر در
 دیشدر الی ربع همزه نك كسرى ابله قیون دور دخی یا سته كیر سه و صغر و تون طریق و حیوان بشی یا سته كیر سه

یعنی باب خامسند فعل کلمشدر دبدی و غیر یاری کلمشدر دبدی بقال رفع رفته اذا ارتفع قدن الرفع
 رانك كسرى وفانك سكونيله قدرعلى اولق المرافعة ميمك ضمي وفانك فتحيله بر كسنة حاكه ابلنك دعوا
 دور شق ايجون بقال رافعت فلانا الى الحام الترافع فانك فتحى وفانك ضمي ابله حاكه دور شق بقال رافعتنا الى
 الحام رفاعه رانك كسرى ببله بر جلك اسمى الرقعة رانك ضمي وقافك سكونيله كاغد يارسى كد يازى ياز بلور ورقه
 بر يان سنه دخی دیر لکه انوكله بر سنه مرمت ابد لر يه معناسنه الرقاع رانك كسرى ببله جمی كاغد يان لری و بر
 يان لری معناسنه نقول رقت الثوب بالرقاع ابن الرقاع العالمی رانك كسرى ببله رشاعرك اسيدد الرقع رانك فتحى
 وقافك سكونيله هجوا ايمك بقال رقع رقع رقع من الباب الثالث اذا هجاء و بقال لار قعة رقع رقع رقع رقع رقع رقع رقع رقع
 او موجه المترقع ميمك ضمي وقافك فتحى وتشدد ببله شتم اولنا جی بر بقال ارى فيه مترقعا اى موضعا للشتم
 والهاء المترقيم على وزن التكریم قفتان بر قاج رده يه اور مق لاستر قاع همزه نك وتانك كسرى ببله قفتانك
 اور لمسى زمانى قرب اولق بقال استرقع الثوب اذا حان له ان يرقع الرقع رانك فتحى وقافك كسرى ومد ببله دنيا
 كوكى سماء دنيا معناسنه وفى الحديث من فوق سبعة اربعة لفظ سبعة صيغة تكثير اوزن كد وكى كويا كه سقف
 معناسى اراده اولمشدر ورقع احمق اولان كسنيه دخی دیر لر المرقعان ميمك وقافك فتحى رانك سكونيله كذلك احمق
 معناسنه در عقلی مرته محتاج اولق معناسندن الرقاعه رانك فتحيله حماقت معناسنه بقال رقع رقع رقع رقع رقع رقع رقع رقع
 الباب الخامس الارقاع همزه نك كسرى ببله احمق اولق بقال رقع الرجل اذا جاء برقاعة وحمق المرافعة ميمك ضمي
 وقافك فتحيله مد من خمر اولق معاقره دن مقلوب در كه معاقره دخی ادمان شرم دیر لر الارقاع همزه نك وقافك
 كسرى ببله قاير مق اكثر اث معناسنه نقول ما رنعت له وما رنعت به اى ما باليت به المرقاع ميمك كسرى و رانك
 سكونيله نصحت معناسنه بقال ما رقع منى بر قاع اى لا تقبل مما انحك به شيئا اليرقوع يانك فتحى وقافك ضمي
 ابله رك سدبد معناسنه بقال جوع ير قوع اذا كان سدبد او ابو الغوث ايتدى جوع دب قوع دیر لر جوع
 ير قوع دب كلى معلوم دكدر الر كوع ممتينله اكلك اخنا معناسنه ركوع صلوة دخی بوندن ما خوددر
 و ركوع دب كدن اكلكه دخی دیر لر بقال ركع الشيخ اذا انحنى من الكبر الرعان فتحينيله غضبدن بورن حركت
 ايمك بقال رمع انفه من الغضب رمعان اذا انحر ك الترمع فتحينيله وميمك ضمي وتشدد ببله بر سنه قلدمق
 تحرك معناسنه الرماعه رانك فتحى وميمك تشدد ببله ايمك كه او غلجقرك باسندن ملايم اولوب قلدين
 بر دبر ياقوخ معناسنه و رماعه كذلك دبر معنا سنه دخی كلور بقال كذبت رماعتك اذا حبق يعنى
 بالسنه پس بو خبر كاذبى ريج قبيحه تشبيه اولور اليرمع يانك وميمك فتحى و رانك سكونيله شول اوراق
 اق طاشلدر كه يلد ر المرنعة ميمك ونونك فتحى و رانك سكونيله اوجوزلق خصب معناسنه كذا فى بعض
 نسخ الصحاح الروع رانك فتحى وواوك سكونيله خوف فزع معناسنه ومنه قولهم افرخ روعه اذا ذهب فزع
 وسكن و افرخ فائله وخاء معجمه ابله خوف كنهك دیر لر الروعة رانك فتحى وواوك سكونيله بر مقدار خوف
 ايمك فزع معناسنه بقال رعت فلانا من الباب الاول اذا خفته وصاحب صراح وصاحب مصادر
 روى تر سيدن و تر سائيدن معناسيله تفسير ايمشدر لر لكن معنای تصديره عبارت جوهر ببله وغير ده
 دلالت ابد ر سنه بولنادى وا كر رعت فلانا ابله تسك اولنور سه دليل اولماز زير اول خفته كى در معنای
 تصديره دلالت ابد ر نته كم خنى دكدره اكر لا ترم دب كلى ابله تسك اولنور سه صيغة مجهول وزن بودنى دليل
 اولماز زير اكه اولور قيم القيام دیر لر نته كم جوهرى لا بالحقق خوف تفسير ببله اشارت ايمشدر و روع بر سنه
 خوش كلكه دخی دیر لر بقال راعى الشئ اى العجبنى الترويع على وزن التكم قور قيق تخويف معناسنه

رقع

ركع

رمع

رنع

روع

ربع

الارتياع همزه نك وتانك كسرى ببله خوف يقال روعته فارتياع اى لفرعته ففرع التروع فتحينيله وواوك ضمي
 وتشدد ببله كذلك خوف ايمك بقال تروع اذا تفرع الروع رانك ضمي ومد ببله قلب وعقل بقال وقع ذلك
 فى روعى اى فى خلدى وبالى وفى الحديث ان الامين نفت فى روعى ونفت او فور مكه دیر لکه القايمه دن عبارندو
 لا ترع تانك ضمي و رانك فتحيله صيغة نهيدر خوف ايمه وسكا خوف لاحق اولسون معناسنه در لا ترعى تانك
 كذلك ضمي وعينك كسرى ومد ببله نهى مزبور رك مفرد مؤنثى در سكا خوف لاحق اولسون معناسنه
 الروعاء رانك فتحى وواوك سكونى والفك مد ببله شول راقه در كه چاپك اوله واته دخی روعاد ير لولكن مذكوره
 صفت اولماز و روعا شول و روعه دخی دیر لکه حسنى نظر ابدن كسنيه له خوش كله الاروع همزه نك وواوك
 فتحيله حسن دارا لان رجله دیر لر بر حثيته كه نظر ابدن لرى حسنى عجبه كتون الربيع رانك فتحى ويانك سكونيله
 بر سنه بيوب ب زياده اولق و ريع زرعك يكرند ارتوق كلن ير لینه دخی دیر لر صاحب صراحك بمقامه
 ريع فزوى دامن زن دبدى سهو در آستين زن كر كدر و ريع عودت ايمكه دخی دیر لر وحسن دن قى
 احوالى سؤل اولند قور ايتدى عل راع منه شى سائل حسنك بوكلامن فهم ايموب بلز مرنه دیر سن يا حسن
 دب ككه حسن اعاده كلام ابدوب هل عاد منه شى دبدى و ريع طعامك يعنى خيمك بو غر لمسنه و بشمسند
 زياده كلى بقال راع الطعام اذا صارت له زياده فى العجن والخبز وبغدايك زياده اولسنه دخی دیر لر بقال
 راعت الخنطة اذا زكت و ريع بر سنه ير ثلوب اير لعه دخی دیر لر بقال اذا حيض منه جانب راع جانب اى
 انخرق و حوص حاء وصاد مهمله ابله دكك معناسنه در المريعة ميمك فتحى و رانك كسرى ومد ببله اجوزلق
 اولان ير المريع ميمك كسرى و رانك سكونيله شول راقه در كه اولنلا قدن كندى كله يقال راقه مسياع ومريع
 ومسياع ميمك كسرى وسين وعين مهملتين ابله اولنلاغه كندى كيدن راقه الاراعة همزه نك كسرى ببله خير
 يو غر لمه و بشمسند ياده اولق يقال راع الطعام اذا صارت له زياده فى العجن والخبز و راعه دوه نك اولادى چوق
 اولنله دخی دیر لر بقال راعت الابل اذا كثرت اولادها الر يعان رانك فتحى ويانك سكونيله بر سنه نك اولى
 منه ريعان الشباب يعنى يكتلكك اولى و ريعان السراب سرايك اولى وسراب سين مهمله ابله شول
 نسته در كد بريده صو كى كور ينور التريع فتحينيله ويانك ضمي وتشدد ببله سرايك كيدوب كلى
 بقال تربع السراب اذا جاء وذهب وياع وزيت دخی سرايك كى در قجن طعامه زياده قونب اول جانبه بوجانبه
 حركت ايسه بقال تربع السمن والزيت الرايع بوكرك اولان ات بقال فرس رايح اى جواد الرايع رانك كسرى ومد ببله
 بوكسك اولان يرارض مرتفعه معناسنه وغان ايتدى ريع طاغهد ير لر الريع كذلك رانك كسرى ببله واحدى الرايع
 رانك كسرى ببله جمى طاعلم معناسنه يا خوديو كسك ير لر معناسنه ومنه قوله تعالى ائبنون بكل ريع لية تعبتون
 و ريع كذلك يوله دیر لر طر يوق معناسنه فصل الراى الزوبعة رانك ويانك فتحى وواوك ما يندنه سكونيله جن
 طائفه سنك ربسلى رندن رينك اسيدد رويسيدن قصر غه دب كلى روز كاره زوبعه دیر لر ام زوبعه كذلك رانك
 ويانك فتحيله قاصر غه دب كلى ره زكار كه توزى صاوروب كوكه ديرك كى دكلور التريع فتحينيله ويانك ضمي
 وتشدد ببله غوغا و غر ببله ايمك المتربع ميمك ضمي ويانك كسرى وتشدد ببله غوغا و غر ببله ايدن كسنيه زنباع
 رانك كسرى ونونك سكونيله بر كسنيه نك اسيدد ركه اول روح بن زنباع در و بوكلامه اولان حلك امثالى مرور
 ايمشدر كه حق ادا اول روحك والدى اولان زنباع در ديك كرك ابدى الزوبع على وزن جعفر قصير وحقير
 اولان كسنيه الزرع رانك فتحى و رانك سكونيله اكين الزرع ضمته ببله جمى اكينلر معناسنه وزرع اكين اكه دخی
 دیر لر القاء بذر معناسنه وزرع بتور مكه دخی دیر لر انبات معناسنه بقال زرع الله اى انبتوه ومنه قوله تعالى انهم

روع

ربع

رنع

روع

ربع

وسرعان سبک کسر به لوح لغت در سرعت ایندی معناسنه بقال سرعان ذلخر و جاعینک
 فحیه می نونقل اولندی سرعت دن معدول اولد اغیچون کبناء مبنی اولدی و مقام نجید دخی استعمال اولنور بقال
 لسرعان ماصنعت کذا ای ما اسرع و کاه اولور سرعت کله سنک راستی ساکن قیلار لر تخفیفاز راعرب ضمه یی
 و کسره یی تخفیف ابد لر ثقیل اولد قلم نه بناء نخزده خذ و کتف ده کتف دیرلر و مجرد حجر دیرلر فحیه
 خفیف اولد و غیچون الاسارع تانک فحی و رانک ضمه یی بر سنسینه او کوردوب سرعت اینک مسارعت معناسنه
 السرعان فحیه نه بر سنسینه نلک اولی بقال سرعان الناس لا و انلهم و بونک نوننه اعراب لازم اولور جمیع حالتد
 السرع سبک فحی و رانک سکونیه باع چو غندن چقان بر بالق تازه چو قدر و هر تازه چموغه سرعت دیرلر
 السرع سبک و رانک فحیه کذلک تازه چو قدر و هر تازه چموغه سرعت دیرلر که متع و ملائم اوله الاسار یی
 همزه نلک فحی و رانک کسری مد به شول فذلک در که اصمه نلک کونندن چقار السروع یانک و رانک ضمه یی و سبک
 سکونیه و الاسروع علی الوزن المذکور شول قمر می قورد در که تازه اولورده اولور فحی در یسندن چقوب
 ارسه یی و اولور بسروع اصلی بسروع ابدی یانک فحیه نه زرا کلام عرب به بقول یوقدر یانک ضمه یی پس
 یانی مضموم قلد بلر رانک ضمه تابع اولسون دیونته که اسو دین یعفر دیرلر یانک و فانک ضمه یی ابله و قنانی ایندی
 اسروع شول باش قمر می اق قوردلر در که قومده اولور نسا طائفه سنک بر مقلمین اکاتشییه ابد لر و اسروع
 یانک اوز رنده اولان خطوطه و یولره دخی دیرلر السطوع ضمه یی نه توزک و رانک و صحت القوب یو کلمسی
 بقال سطح الغبار والرا حیه والصبح سطح سطوعا من الباب الثالث السطیع سبک فحی و طانک کسری
 و مد به صبح در السطح فحیه ییون اوزون اولق السطعاء سبک فحی و طانک سکونی و الفک مد یله بیون
 اوزون اولان سنسینه بقال نعامه سطعاء السطاع سبک کسری به ده و نه ییوننده اوز نلغه اولان طاعدر و سطاع
 کذلک لوبک در کینه دیرلر عود البیت معناسنه السطع میم ضمه یی و طانک فحی و تشدد به شول ده در که بیونندن
 ذکر اولنان وجه اوزن داغی اوله التسع علی وزن التزلزل یی اولوب بونامق بقال تسع علی ر جل اذا کبر
 حتی هزم و تسع ایلک اکثری یکم که دخی دیرلر بقال تسع الشهر اذا ذهب اکثره فی حدیث عمر رضی الله
 عنه انه سافر فی عقب رمضان وقال ان الشهر قد تسع فلو صمنا بقیته و عقب عینک فحی و قافک کسری به
 ایلک اخر یینه دیرلر و تسع حال یتلوا و لغه دخی دیرلر بقال تسعست حال فلان اذا انحطت السعسة علی
 وزن الاله کیمی سع سع دیو دعوت اینک فرار وانی اوزن بقول سعست بالمعزی اذا جرنها و قلت لها سع
 سع السفع سبک فحی و فانک سکونیه یا شمع بقال سعفت بنا صیته من الباب الثالث اذا اخذت ومنه قوله
 تعالی انسفع بالناصیه و سفع قوش قناد یله اور مغه دخی دیرلر بقال سفع الطائر اذا طم بجناحیه السفعه سبک
 فحی و فانک سکونیه طوق بقال سفعه من الشیطان کانه اخذ بنا صیته و سفع الشیر بر سنسینه یی تغییر اینک دخی
 دیرلر بقال سفعه النار و السعوم اذا الفحیه لفحای سیرا فحیرت اوب البشره و لفح فایله و جاء مهمله ابله یقمن السرافع
 سبک فحی و فانک کسری به باد سیموم حرار نلری در که تا نیر ایدر السفعه سبک ضمه یی و فانک سکونیه شول سیاه در
 که قمر لغه مثل اوله سفعه شول به دیرلر که اویری و لمعین انک رنکی سائر رنکند فایله و سفعه اقلیوب
 متعیر اولان عورنک یوزنه اولان سواده دخی دیرلر الاسفع همزه نلک و فانک فحیه شول کسنه در که رنکی
 سیاه اولوب قره اعه مائل اوله السفع سبک ضمه یی و فانک سکونیه ساج یا غیدر و ساج اقلر بنه سفع دیرلر
 رنکی اسفع اولد غیچون و کور جنه السفعه دیرلر سبک فحیه ابله الفک مد به توبنک رنکند تغییر اولد غیچون
 و طوغن جنسینک جمله سی سفع در المسافعة میم ضمه یی و فانک فحیه او غرش حینندن قوغوشق مطارده

سطح

سع

سفع

معناسنه السفع سبک فحی و قافک سکونیه نا حیه صقع معناسنه لغت در و سقع کیمک معناسنه ده کاور
 بقال مادری این سقع ای این ذهب و خروس او تکه دخی دیرلر بقال سقع الیدک مثل صقع المسقع میم
 کسری و قافک فحیه بلیع اولان خطیب بقال خطیب مسقع خطیب مصقع معناسنه صادمه ابله السقاع
 سبک کسری به ناهه نلک بور نه بغلد قلمی سنسینه که صقاع معناسنه لغت در السقرق سبک فحی و قافک ضمه یی
 و رانک سکونیه حبس طائفه سنک خمیری در که طار بدن ابد لر سکر که نلک تعری بی در السکع سبک فحی
 و کافک سکونیه کیمک سقع کی بقال مادری این سکع النسکع فحیه نلک و کافک ضمه یی و تشدد به به معناه بقال
 مادری این تسکع و تسکع لج ابدوب باطله مسمر اولمغه دخی دیرلر السلعة سبک کسری و لامک سکونیه
 متاع و سلعه شول اور دیرلر که بزکی بدنه حقر تحرک اولنسه تحرک اولوب محدود مقدارندن قاون مقدارنه
 و رنجه یور السلعة سبک فحیه یاش یاریغی در السلع سبک فحی و لامک سکونیه یاش بار مق بقال سلعت
 رأسه اسلعه سلعا من الباب الثالث اذا شققت و سلع ایقده اولان یارغه دخی دیرلر السلوع ضمه یی نه جمی یعقوب
 ایندی طاعده اولان یارغه السلع دیرلر سبک کسری به الاسلاع همزه نلک فحیه جمی و کاه اولور بعضلر سلعی
 سبک فحیه استعمال ابد لر سلع سبک فحی و لامک سکونیه مدینه منوره به بر طاعک علی در المسلعة
 مک ضمه یی و لامک فحی و تشدد به شول صغر در که قولان غنه ذکر اولنان اغاج یان سی اصلش اوله زرا قتلق
 اولدغی بلد مز بور اغاج یان سن صغرک قولان غنه اصوب فی اتش ابله یا قوب صغری طاعه سورلر دی یغور
 یغسون دیو کندوز علمری اوزن السلع فحیه ییون یارلق بقال سلعت قد مه تسلع سلعا من الباب الرابع زلعت
 معناسنه که زلعت ایاق یارلر دیکنر و سلع راجی اغاجک دخی اسمیدر الانسلاع همزه نلک و سبک کسری به
 یارلق بقال انسلع اذا انشق السلقع سبک و قافک فحی و لامک مایندن سکونیه جری اولان کسنه در و نسا
 طائفه سندن جری اولوب سلیطه اولان عورت و محکم اولان ناهه یی دخی دیرلر و ردیشی کیمک دخی اسمیدر
 السلقع سبک و قافک فحی و لامک مایندن سکونیه شول یردر که خشین اوله بعضیلر ایندی سلقع مستقل
 معنایه موضوع دکلدر بلقعه بنعیه استعمال اولنور بقال بلقع سلقع و بلاقع سلاقع یعنی شول یرلر که اند بر سنسینه
 اولیه السلقع سبک و لامک و قافک فحیه بلدرم برق معناسنه الاسلقاع همزه نلک و لامک کسری به اوفق
 طاش حرارت شمس ابله قیز مق بقال اسلقع بالبرق و برق بلدرمغه دیرلر السمع سبک فحی و میم سکونیه
 ایشید یجیمک که انسانله قائم اولور بر صفتدر واحد و نثنیه و جمع اولور کقوله تعالی ختم الله علی قلوبهم و علی
 سمعهم زرا بواصلندن مصدر در السماع سبک فحیه کذلک مصدر در ابستمک معناسنه نقول سمعت الشی سمعا
 و سماعا من الباب الرابع الاسماع همزه نلک فحیه سمعک جمی فحی جمع اینک مراد اولنسه الاسماع همزه نلک فحی
 و میم کسری به اسماءک جمی و عر یلرک سمعک الی دبدوکی اسمع منی معناسنه در سماع سبک فحی و عینک کسری
 اوزن بناسی ابله کذلک اسمع معناسنه در دراک و مناع کی ادرك و امنع معناسنه السمع سبک ضمه یی و میم
 سکونیه ایشد لسون دیو برایش ایلک نقول فعله ریا و سمعه آی لیراه الناس و یسمعون الاسماع همزه نلک
 و تانک کسری به دیکله مک نقول سمعت له ای اصغیت الیه یعنی قولق طوتوب دیکله سک و فحی ادغام
 اینسک اسمعت الیه دیرسن و قری لا یسمعون الی الملاء الاعلی التسمیع فحیه نلک و میم ضمه یی و تشدد به کذلک
 بر سنسینه یی ایشتمکچون دیکله مک بقال سمعت الیه و سمعت الیه و سمعت له کله یعنی لانه قال الله لا تسمعوا لهذا القرآن
 و قری لا یسمعون الی الملاء الاعلی محققا التسماع تانک فحی و میم ضمه یی ابله خلق یری برندن ایشتمک بقال تسماع
 الناس الاسماع همزه نلک کسری به ایشتمدر مک بقال اسمعه الحدیث و اسماع سو ککه دخی دیرلر شتم معناسنه بقال

سقع

سقرق

سکع

سلع

سلفع

سمع

اسمعه اذ انشأه وقوله تعالى واسمع غير مسمع قال لا خفش اي لا سمعت يعني على ان يكون دعاء عليه وقوله ابصر
واسمع اي ما سمعه وابصره على التعجب واسماع قو غيب مسمع ديد كاري اي بعلمه دخي دير لته كم كلور ان شاء الله
تعالى كقوله اسمعت الدلو اذ اجعلت لها مسمعا المسموعة ميم اولك خمي ويا نبتك كسر بله سازنه اولان عورت مغنيه
معناسنه السمع سبتك كسري وميمك سكويه له ذكر جميل معناسنه بقال ذهب سمعه في الناس وبقال اللهم سمعا
لا بلاغاي يسمع بولا يسم يعني ايشد لسون وقوع بولماسون وسمع مركب اولان سبعة دخي دير ليعني شول قورد
ياور يسي در كه بالو قوردن حاصل اوله وفي المثل اسمع من السمع الازل وازل صغريسي و بود لري خفيف اولان
حيوان و جمع قورد جنسند بوصفت وار در و كه اولور راز لي ترك ابدوب اسمع من سمع دير ل التسميع على وزن
التكرم تشهير معناسنه بقال سمع اذا شفه وفي الحديث من فعل كذا سمع الله باسمع خلقه يوم القيمة وتسميع
برنسنه في شايح قلغه دخي دير ل و بر كسنه في خول مرنبه سندن چقسون ديوم نشر قلغه ده دير ل و رفع صوت
ابدوب اوازي ايشد ر مكد دخي دير ل بقال سمعه الصوت واسمعه السامعة ميمك كسر بله قولق اذن معناسنه
المسمع ميم اولك كسري وميم نبتك فخي له كذلك قولق بقال فلان عظيم المسمعين وسمع كذلك شول قوله دير ل
كه غ ب ديكلمه معروف اولان بوك قوغنك اورته سندن اولور اكار باب طقار ل تا كه قوغه طوغر لوب معتدل اوله
السميع سبتك فخي وميمك كسر بله ومد بله ايشد يحي سامع معناسنه وايشد يحي معناسنه ده كلور مسمع
كي السمعة سبتك وعينك خمي وميمك سكوي ونونك تشد ببله شول عورندر كه زياده ايشد يحي
اولما غين ايشد وكي نسنه ده طن قوللما يوب جزم اوزن اوله بقال مرأة سمعنة نظرية واحمر ذكر اولنان كله لرك
اوللرن مكسور ابدوب حرف ثالي مفتوح ابدردى السميع سبتك وميمك فخي وعين اولك سكويه باشي كوچك
اولان صغير الراس معناسنه پس بوفاعمل وزني اوزن اولور السميع سبتك وميمك ودالك فخي بله شول
اولو كسنه در كه مو طولا كناف اوله يعني اينده ورونده سي چوق اوله سبتك خمي جاز دكلدر السناعة سبتك
فخي له كوز لك بقال سنع صناعة من الباب الخامس السنع سبتك فخي ونونك كسري ومد بله صاحب جمال
اولان كسنه السنيعة مؤن بقال رجل سنع وامرأة سنيعة الساعة وقت حاضر وساعتدن كاه اولور قيامت
مراد اولنور الساع والساعات جمعي السوعاء سبتك فخي وواوك سكوي والفك مد بله بلفظدر كه ساعتدن
مشتق در معنای ساعتی تا كيد ايچون ته كم ليلة ليلاء دير ل المساوعة ميمك خمي وواوك فخي له برنسنه في
ساعت بله ايشلكن نقول عاملته مساوعة من الساعة كما تقول مياومة من اليوم و بونلر دن ذكر اولنندن
غيري صرف اولنماز السوع سبتك فخي وواوك سكويه بمرقدار زمانه دير ل نقول جاء بعد سوع من الليل
اي بعد هوء يعني ابل ياند قدن صكره كدي وسوع اهمال اولنقه دخي دير ل بقال اساع الابل فساعت اذا تركت
السوع سبتك خميه بمعناه وسوع بربتك اسيد ر صنم معناسنه كنوح عليه السلام قومك ابدى صكره
عذبل قومك اولدي رهاط نام موضعه ابدى كه مكه مشرفه دن اوج قونق يردر زمان جاهليتده
عبادت قصدينه اكاخ ابدردى الاساعة همزه نك كسر بله لهمال ابلك نقول اسعت الابل اذا اهلنتها
فساعت هي ومنه قيل ضايح ضايح ترك اولنوب ضايح اولان نسنه المسياح ميمك كسري
وسبتك سكويه م عاده ديلد وكي ره كيدن ناقه ومسيح ضايح قلنه ده دير ل بقال رجل مضياح
ومسيح لبالا المسيح ميمك خمي وسبتك كسري ومد بله ضايح قلوب اهل ابدن كسنه بقال رجل مضيع
مسيح وياو عبید روايتي در السبع سبتك فخي ويا نك سكويه اقوب حر كك ابلك السيوع
ضمينه بمعناه بقال ساع الماء والسراب سيع سيعا سيعوا اذا جرى واضطرب على وجه الارض وسراب

سین همله ابله بده صوكي كورن نسنه در على مامر الانسياع همزه نك وسبتك كسر بله بمعناه
السياع سبتك كسر بله شول همالي باخفه در كه انوكه بر رسوار ل النسياع على التكرم صمالي باخق ابله ديوار
صوامق بقال سيعت الحائط المسبعة ميمك كسر بله ويا نك فخي له شول ماله يدير ل كه انوكه ديوار باخق صوار ل
فصل الشين السبع سبتك كسري ويا نك فخي له طوقلق در كه جوعك مقابلي در نقول شبعث خبز او لجا ومن
خبز لحم شبعان الباب الرابع وهو من مصادر الطبايع يعني افعال جوار حذن دكلدر كوي اكه مصدرى فخي له
كلد وكي بيان اولور و شبع برنسنه في كوي كورمك معناسنه ده كلور نقول شبعث من هذا الامر و روت اد
كر جمعه وهما على الاستعارة شبع طويغه قرب اولق معناسنه ده كلوب يعقوب ره اي اه زن بقال هذا باد
فد شبعث غمه اذا قارت الشبع ولم تشبع السبع سبتك كسري ويا نك سكويه طوي برن نسنه نك اسيد
الشبعان شبتك فخي ويا نك سكويه طوي برن كسنه السبع سبتك فخي ويا نك سكوي والفك قصر بله مؤن بقال
رجل شبعان وامرأة شبعي كاه اولور كه امرأة شبعي الخخال دير ل يعني ستر لکندن خخال طلو اولسه الاشياء
همزه نك كسر بله طويور مؤن نقول شبعته من الجوع واسباع بوي طويور مؤن معناسنه ده كلور نقول شبعث
الثوب من الصبع السبع سبتك فخي ويا نك كسري ومد بله كثر معناسنه نقول ثوب شبع الغزل اي كثيرة
المشبع ميمك خمي ويا نك كسري وتشد ببله شول كسنه در كه مالك اولمدي نسنه ابله زنت قصد ايليوب
باطل نسنه ابله غرائنه وفي الحديث المشبع بالايك كلابس ثوبي زور كوي كه ايكي ثوب زور كري كندونك
اولماين نسنه في كندونك كوستر مسي وري دخي في وجه غرائنه در الشبعة سبتك خمي ويا نك سكويه
طوي ابق مقداري اولان طعام بقال عندى شبعة من طعام اي قدر ما يشبع مرة الشبادع شبتك فخي ودالك
كسر بله عقدر الشبعة سبتك ودالك كسر بله مفردى بعقر معناسنه و بواو عرو ره اي در احمد دخي ابو عرو
موافقد النجاعة شبتك فخي له قلب حمار بوقتند قوي اولم در بقال شبع الرجل من الباب الخامس الشجاع
شبتك خميه بهادر اولان كسنه وشجاع كاه اولور برجنس ابلانه دخي دير ل وطائفه عرب شوبلوزم ابدردى
بر كسنه زياده اج اولسه واجلي تمتد اولسه انوك قرند بر ابلان بيد اولور كه كاشجاع دير ل و صفر دير ل صادق
وفانك فخي له الشجعة سبتك كسري وحيك سكويه جمعي الشجعة سبتك فخي وحيك سكويه كذلك جمعي در
ابوعبيد روايتي اوزن الشجعة فخي له كذلك جمعي در غير بلر ره اي اه زن الشجعان سبتك كسري وحيك سكويه
كذلك جمعي بقال قوم شجعة وشجعان ونظيره غلام وغلة وغلان السبع سبتك فخي وحيك كسري ومد بله
معناه الشجعان شبتك خمي وحيك سكويه شجيعك جمعي جري بله جري بان كي وجرب حيله وراه همله ابله
بمرقدار بده دير ل الشجعاء شبتك خمي وحيك فخي والفك مد بله كذلك شجيعك جمعي فقيهه فقهاء كبي الشجاعة
شبتك خمي ابله بهادر عورت بقال امرأة شجاعة وابوز يديدي كلايين قبيله سن اشد م كه رجل شجاع
دير ل دي وشجاعة عورتي صفتله مز ردي الشجع فخي له دوه ركن ادمن سر علة اتق در الشجع شبتك
فخي وحيك كسر بله سريع الحركة اولان نسنه بقال جمعي القوائم الشجعة سبتك فخي وحيك كسر بله مؤن
بقال فة شجعة الشجعاء شبتك فخي وحيك سكوي والفك مد بله كذلك مؤن بقال فة شجعاء الشجعاء شبتك
كسر بله شجاعه لغت در بن سكيت روايتي اوزن الشجعان شبتك كسري وحيك سكويه لغت مز بون نك
جمعي در روايت مذكور اوزن الاسجع همزه نك وحيك فخي له شجاع معناسنه در بعضيل ايتدي الشجع شول
كسنه در كه انوك خفي اوله فوقي زياده اولد غيچون واسجعه ارسلان دخي نسيه اولنور و كاه اولور دهره دخي
اشجع اغاذ دير ل بومعنادن اوترو واشجع عطفانندن بر قبيله نك ابدردى واشجع برجنس ابلانه دخي دير ل حية

شبع

شبع

شبع

کولبی و اوینچی اوله الشناعة شبنک فخیله برسنه حد دن تجاوز ایدوب راز اولق فطاعت معناسنه بقال
 شنع الشی شیخ من الباب الخامس الشنع شبنک فخی و نونک کسری و مدبله حد دن تجاوز اولوب قبیح اولان
 نسنه الاشنع همزه نونک و نونک فخیله بمعناه الشناعة شبنک ضمی و نونک سکونیه اسم در شناعت معناسنه
 النشنع علی وزن التکریم دخل ایدوب راز لغه نسبت ایشک بقال شنع علیته تشنیع و تشنیع سکرتمکه جست
 و حالاک اولوب حاضر لغه دخی دیرلر بقال شنع الناقه اذا شمرت اصمیدن ابو عید روایی اوزن و تشنیع
 برکسنه ییام ایتکه دخی دیرلر نقول شنع فلان اذا استقبحت و سبمت و تشنیع دوه سکرتمکه حدت و جرات
 ایتکه بقال شنع الابل فی السیر اذا حدت النشنع فخیته و نونک ضمی و تشدید بله غارتی پراکنده قلیق نقول
 تشنع الغارة اذا بثتها و تشنیع دخی دیرلر بقال تشنع الفرس اذا رکتته و علوته و سلاح نقتنه دخی دیرلر
 بقال تشنع السلاح اذا البسته الشوع شبنک ضمی و مدبله بیان اغاجی که بریه ده برطیبیلر قتلده معروف فخی
 اولور که اکا حب البان دیرلر الشوع شبنک فخی و واک سکونیه و الشیع شبنک کسری بله و مدبله شول و له دیرلر
 که برولدک اردنجه طوغوب مابینه اخر ولد اولیه بقال هذا شوع هذا شیع هذا الذي ولد بعد ولم يولد بينهما
 الشيعو عه شبنک فخی و عینک ضمی و مدبله برسنه مشهور اولق بقال شاع الحیر شیع شيعو عه اذا ذاع الشيعو
 ضمیته بمعناه بولکه نونک و رونه جوهری شیوعه بناء تعرض ایتسدر و شیوع احاطه معناسنه دخی استعمال
 اولنوره منه قولهم شاعکم السلام کا نقول علیکم السلام و هذا انما بقوله ال جل لا محابة اذا اراد ان يفارقهم المشاع
 میله ضمیله بولشماين حصه الشایع یا نونک کسری بله بمعناه بقال سهم مشاع و سهم شایع ای غیر مقسوم الشاع علی
 وزن الحال بمعناه ايضا بقال سهم شاع کا بقال سا زال الشی و سانه الاشاعة خبری شایع قلیق بقال اشاع الخبر اذا
 اذاعه المشیاع میله کسری و شبنک سکونیه خبری شایع قلیق کسنه مز یاع معناسنه و اشاعه تابع قلیق
 معناسنه ده کلور بقال حیا کم الله و اشاعکم السلام ای جعله صاحباً لکم و تابعوا و اشاعه ناقه بولنی دفعه اتوب
 کسمکه دیرلر بقال شاعت الناقه بیولها اذا رمت بقطعته مثل اوزعت بیولها الشیع شبنک فخی و یا نونک سکونیه
 مقدار معناسنه در بقال اقام فلان شهر الوشیعه ای مقدار و صکره معناسنه ده کلور منه قولهم اتاک غدا
 اوشیعه ای بعد و شیع ارسلان یا ورسنه دخی دیرلر النشیع علی وزن التکریم ککوندی کیم بقال شیعه
 عند الرحیل اذا ذهب معه عند الارحال و تشبیع اودله بقیمغه دخی دیرلر بقال شیعه بالنار ای احرقتة ابن السکیت
 ایتدی تشبیع ائشه اودون را بقدر نقول شیعت النار اذا القیت علیها حطباً بذکیها المشیع میله ضمی و یا نونک
 فخی و تشدید بله بهادر اولان کسنه شجاع معناسنه المشیاع میله ضمی و یا نونک فخیله تابع اولق بقال شایعه
 کا بقال والا و مشایعه چوبان دوه بی دعوت ایتکه دخی دیرلر المشایع میله ضمی و یا نونک کسری بله تابع اولان
 کسنه الشیعه شبنک کسری و مدبله برکسنه نونک اتباعی و انصاری النشیع فخیته و یا نونک ضمی و تشدید بله
 برکسنه شیعیانک دعوا سن ایشک بقال تشیع الرجل اذا دعوى الشيعة الشیع شبنک کسری و یا نونک فخیله
 شول قوم در که بری برینک راینه تابع اوله الاشیاع همزه نونک فخیله امثال معناسنه در قال الله کافعل بالشیاع
 من قبل ای بامه لهم من الشیع الماضية الشیاع شبنک کسری بله تابع اولق بقال شاعه شیاعا اذ تبعه و شیاع
 چوبان دوه بی چا عروب دعوت ایتکه دخی دیرلر فحن بعض متأخر اولسه و شیاع شول اودون اوقاغنه دخی
 دیرلر که انوکا ائش یا لکنه و رنته کم شباب للنار و جلاء اللین دیرلر و شیاع چوبانک دودکی اوزنه دخی دیرلر فصل
 الصاد الاصبع همزه نونک کسری و یا نونک فخیله یرمق انکشت معناسنه نونک و یا نونک فخیله و یا نونک حرکت همزه نونک
 واردر بری اصبع و بری اصبع همزه نونک کسری و یا نونک فخیله و یا نونک حرکت همزه نونک

شوع

شیع

ضمه سند اصبع دیک دخی جائز در و کسری بی کسریه تابع قلوب اصبع دیک دخی جائز در و بوند بسخی
 لغت وارد که اول اصبع در همزه نونک فخی و یا نونک کسری بله و اصبع اثر سنه دخی دیرلر بقال لرای علی ماسبته اصبع
 ای ارحسن من جودة الرعی الصبع صادق فخی و یا نونک سکونیه بر غائب سنه یی و مغله اشارت ایتکه نقول
 صبت بفلان اصبع صبعاً من الباب الثالث اذاشرت نحوه یا صبعک مغتایا و برکسنه بی برکسنه یی اشارتله
 دلالت ایتکه دخی دیرلر نقول صبت فلان علی فلان اذا دللته علیه بالاشارة و وضع یرماغی برکسنه نونک اوزر بنه
 قومانه دخی دیرلر انجده اولانی کاسه اخر لیا فیاغیجون نقول صبت الاناء اذا وصفت علیه اصبعک حتی سال
 علیهام افیه فی اناء اخر الصنع صادق و یا نونک فخیله دوه قوشی ارککنک باشی رک و لطیف اولوب بوینی بورق
 اولق الصنع صادق و یا نونک ضمی و نونک مابینه سکونیه قنفذ و زنی اوزن ککذلک باشی رک و لطیف
 اولان دوه قوشی الصنع صادق فخی و دالک سکونیه یرمق شق ایشک معناسنه و صدع صحرایی قطع ایشک
 معناسنه ده کلور بقال صدعت الفلاة اذا قطعتها و صدع اظهار معناسنه ده کلور بقال صدعته اذا ظهر
 و بینته و اشکان سو یلکه دخی دیرلر نقول صدعت بالحق اذا نکمت به جهاز و باری تعالینک فاصدع بأتو مر
 دبد و کی اظهار دیک معناسنه در فرار و بوی اوزن و صدع میل معناسنه ده کلور نقول صدعت الی الشی اصدع
 صدعاً اذا ملت الیه و منع معناسنه ده کلور بقال ما صدعک عن هذه الامرای ما صرفک و صدع خفیف اللحم
 اولان کسنه یی دخی دیرلر الصنع بمعناه و صدع پیا کچسک وسط الحال و لننه دخی دیرلر واهونک دخی وسط
 الحال و لننه دیرلر الانصدع همزه نونک و صادق کسری بله یرمق بقال صدعته فانصدع من الباب الثالث ای
 ای انشق الصدع صادق فخی و دالک کسری و مدبله صم معناسنه و صدع بر مقدار دوه یی دخی دیرلر که
 اوتوزعد ده قریب اوله و یرمق قیونده دخی دیرلر التصدع علی وزن التکریم یرمق تفریق معناسنه و تصدع
 باش اغرق معناسنه ده کلور بقال صدال جل تصدیعاً التصدع فخیته و دالک ضمی و تشدید بله متفرق
 اولق بقال تصدع القوم اذا تفرقوا الصدع صادق ضمیله باش اغرق در در معناسنه التصدع صادق کسری
 و دالک سکونیه دوه سور یسندن برقطعه و قیون سور یسندن بررقه یی دیرلر نقول صدعت الغنم صدعتین
 ای فرقتین و کل واحد منهما صدعة الصرع صادق فخی و یا نونک سکونیه و الصرع صادق کسری و یا نونک کذلک
 سکونیه اولی تم لغی اوزن بانیسی قبس لغی اوزن دوشر مک اسقاط معناسنه بقال صرعه صرعا و صرعا
 بالفتح و الکسر من الباب الثالث و صرع مرض معروف دخی دیرلر و نوعه دخی دیرلر ضرب معناسنه المصروعون
 میله ضمی و یا نونک فخی و تشدید بله دوشمش کسنه ل بقال مررت بقتلی مصرعین شدد للکثرة المصراع میله
 ضمی و یا نونک فخیله ککذلک دوشر مک نقول صرعه اذا القیته علی الارض المصراع میله و یا نونک فخی و صادق
 سکونیه دوشر جک راس مکان و مصدر می دخی کاو ر الصرعه صادق کسری و یا نونک سکونیه بر دورلر برقیق
 جلسه و رکه کی اولور بناء نوع اولقده بقال سوء الاستساک خیر من حسن الصرعه الصرعه صادق ضمی
 و یا نونک فخیله همزه و زنی اوزن سول کسنه در که خلا بقدن هر کله خصومت ایدر سه خصومت ایتدی و کی
 کسنه بی بصره المصراع صادق کسری و یا نونک کسری و مدبله و تشدید بله فسیق و زنی اوزن اقرا نی چوق
 یصن کسنه التصریع علی وزن التکریم شعرده مصراع اولی مقفی قلیق و بوم مصراع بیدن مأخوذ در که مصراع
 باب قیونک برقنادن دیرلر المصراعان میله کسری و صادق سکونیه قیونک بکی قنادی المصراعان صادق فخی
 و یا نونک سکونیه تشبیه در ابکی صرع معناسنه بر صرع صباح و قنتدن نصف نهان دک و بری دخی نصف نهان در
 سقوط قرصدک بقال ایتنه صرعی النهار ای غنوة و عشیه الصرعان صادق فخی و یا نونک سکونیه ابکی بلوک

صنع

صرع

دوه در که بری صوبه کلد که بری صودن دوزن یاده جوق اولد غنه بناء الصبر مان صادق کسری و رانک
 سکونیه مثلان معناسنه در بقال هماغه عان و شرعان و حنتان و قتلان کله یعنی حنتان هماغه نیک
 کسری و تاه مثانک سکونیه و قتلان قافک کسری و تاه مثانک سکونیه در و صرعان رفعلک وجوده کلسی
 و کلامی معناسنه ده کور طلبت من فلان حاجة فانصرف و ما ادری علی ای صرحی امره هوای لم بین لی
 امره الصریح صادق فقی و رانک کسری و مدبله شول قحی و شول یابد که اغاجی و نولمانش اوله و بعضیلم
 ایتدی شول قحی و شول یابد که اغاجی کسلبدن اغاج باشند قوریش اوله الصعصعه علی وزن الزلزله
 والصعصاع صادق کسری و عینک سکونیه برنسنه فی تحریرک بقال صعصعته فتصعصع اذا حرکته
 فحرک مثل زعزعه فتززع و صعصعه نقریق معناسنه دخی کلور بقال صعصعته فتصعصع ای فرقه
 فتفرق الصعصاع صادق اولک فقی و ثانیک کسری به متفرق اولان دوه بقال ذهب الابل صعصاع ای ناده
 متفرقه یعنی تجوب طاعله صعصعه صادق فقی و عین اولک سکونیه برقیله نیک باسی ادبدر هوازن دن
 که اول صعصعه ابن بکر بن هوازن در الصبغ صادق فقی و فانک سکونیه سهله ابله اورمق الصبغ صادق فقی
 و فانک سکونیه سهله اورمق کسند بقال رجل صبغان جوهری ابد رصفع کله مولد در الصبغ صادق فقی
 و قافک سکونیه جانب ناحیه معناسنه یقال ما ادری این صبغ ای این ذهب و فلان من اهل هذه الصبغ
 ای من هذه الناحیه الصبغ ففتینله یولدن جقق بقال صبغ ای عدل عن الطريق و صقع قونی اورمغه دخی
 دیرلر بقال صقعت البئر صقعان الباب الرابع اذا انهارت و بوابو عبیده و ابیدر و صقع کذلک غم کی برنسنه در
 که نفسی طوئز یاده حرارندن الصقع صادق فقی و قافک سکونی والفک مدبله کونش روایت اولنور که
 ابو الاسود الدبلیک قزی رغایت اسی کونده والدنه ایتدی یا البت ما لشد الحر ابو الاسود ایتدی اذا کانت
 الصقع من فوقك والرمضاء من تحتك پس قز ایتدی شدت حرارت نطر یقله اولد و غن سوال ایتدی مقصودم
 و یاده حرارت اولد عن اعلام ابو الاسود ایتدی پس ما لشد الحر دی یعنی دالک فقی و رانک نصبی ابله ابو
 الاسود بوکلامیه باب فقی وضع ایتدی و صقع باشنک اور تاسنده اق اولان طوشجه دخی دیرلر و غیره
 نسنه یه دخی اطلاق اولنور الصقع صادق کسری به شول زپار سی در که انوکله نساطا نفه سی لیکن یعنی چنبرن
 یا غدن صقنور و صقع کذلک شول نسنه یه دیرلر کذا فقه نکه بورننه باغملر نته کباب الجید درج نفسینه مرور
 ایتشدر الا صقع همزه و قافک فقیله ات جنسندن و طیر جنسندن باشنک اور تاسنده بیاض اولاندر الصقعه
 صادق ضمی و قافک سکونیه اسم در ذکر اولنان صفت وزن اولمق معناسنه الصقعه صادق و قافک فقی و و اوک
 سکونیه ذکر اولنان بیاضک موضع و صقعه ثبذک اوزرنه اولان دلکله دخی دیرلر الصقع صادق فقی
 و قافک سکونیه ذکر اولنان بیاضک موضع اورمق نقول صقعه اذا ضربته علی ذلك الموضع و صقع
 خروس او تکه دخی دیرلر بقال صقع الدبک اصاحه سینه دخی لفت در و صقع قراغی یا غمه دخی دیرلر بقال
 صقعت الارض و صقع بلدرم او رمغه دخی دیرلر الصقعه قافک کسری به بلدرم بقال صقعت الصقعه پس
 بوصفت الصقعه ده لغت در المصقع میم کسری و صادق سکونی و قافک فقیله بلیع معناسنه بقال خطیب
 مصقع ای بلیع المصقع صادق فقی و قافک کسری و مدبله قراغی که کعبه ایله کوکدن یغار المصقعه میم
 فقی و قافک ضمی مدبله قراغی یا غن الصلح ففتینله باشنک و کونده قل بنامک الا صلح همزه نیک و لا ملک فقیله
 شول کسنه در که باشنک او کونده قل اولیه الصلحه ففتینله باش او کونده قل بنین الصلحه صادق ضمی
 و لا ملک فقیله بعناها الصلح صادق فقی و لا ملک سکونی والفک مدبله شول دیکلو اغاجدر که بود قار بنک

صقع

صقع

صلح

باشی

باشی دوشمش اوله و صلح افقه و بلایه دخی دیرلر داهیهم معناسنه و صلح سول قومه دخی دیرلر که اندر اشجار
 اولیه الا صلح همزه نیک ضمی و صادق فقی و لا ملک کسری به تصغیر صیغه سی اوزره شول ابلان در که بونی
 ایجه و باشی فندق کی یومری اوله الصلح صادق ضمی و لا ملک تشدید بله ایتلی قیا صخر عریض معناسنه
 الصلحه وزن مزبور اوزن موثنی الصلح صادق ضمی و لا ملک فقی و تشدید بله صلح معناسنه در اندن
 مقصود در و صلح کذلک شول یه دیرلر که نسنه بتورمیه و بوصلع رأسدن ماخوذ در قل بنامک معناسنه
 الصلحه علی وزن الدرجه قاف ابله و فایله لغت در بیون اورمق معناسنه بقال صلح علاوته اذا ضرب
 عنقه و صلحه فقیر اولمغه دخی دیرلر اعدام معناسنه و بودخی قافله و فایله لغت در و صلحه دخی لغت در سینه
 وقاف ابله بقال صلح الرجل اذا افلس و صاحب صراح صلحه فی بوق ایتکه نفسیراید و بصلحه نیست
 کردن کردن زدن مفلس شدن دیشدر سه و در کلام جوهر بله کویا که اعدای افلاس معناسنه مغایر
 ظن ایتشدر الصلحه علی وزن الدرجه برنسنه فی اصلندن قلع ایتک در احمر و ابی اوزن بقال صلحت
 الشی اذا فلتته من اصله و فرائدی صلحه تراش ایتک معناسنه در بقال صلح رأسه اذا حلقه و مفلس اولمق
 معناسنه ده کلور صلحه کی الا صمع همزه نیک و میم فقیله شول قلب در که متنبه اولوب ذکی اوله بقال هو
 اصم القلب اذا کان متیقظا کما لا صمعان همزه نیک و میم فقیله صیغه ثنیه اوزن قلب ذکی و رأی عازمدن
 عازمدن اصم ایتدی قولای که چوکه دخی دیرلر الصمع صادق فقی و میم سکونی والفک مدبله موثنی و فی
 الحدیث ان ابن عباس کان لایری بأسان بضی بالصعاء و صعاء بهمی دبدکاری دیکنه دیرلر قن بیوسه و هنوز
 چوکی اچلماسه المتصمع هم اولک ضمی و ثانیک کسری و تشدید بله شول اوق در که بلیکی اصلنش اوله یا قانندن
 یا غیره نسنه دن بر حلیله که بلیکی دیوشر لمش کی ابله بقال خرج السهم متصمعا اذا التبت قد ذه من الدم و غیره
 فانصمت و قد ذ قافله و ذالین معجمله بلکلر معناسنه در الصمع صادق ضمی و میم سکونیه اصمک جمعیدر کچرک
 معناسنه بقال الکلاب صمع الکعوب ای صغار الکعوب المصمعه هم اولک ضمی و ثانیک فقی و تشدید بله شول
 ثبذدر که ایجه اولوب باشی سورری اوله صومعه النصاری صادق و میم فقی و و اوک سکونیه نصاریک اوی
 بیت النصاری معناسنه باشی ایجه اولد و غیچون صومعه دیشدر بودخی بنا ابله اولمق و چادر مثانک ثیابدن
 اولمق یخملدره برنوس دبدکاری لاسه دخی صومعه دیرلر باشی ایجه اولد و غیچون الصنع صادق ضمی و نونک
 سکونیه ایشلمک بقال صنع الیه معروف و اوضیع به ضعیفا قبیحا ای فعل و معروف احسانه دیرلر و قولهم ما صنعت
 و ایاک نقدره مع ایلک لان مع والوا و جمیعالم کان للاشترک والمصاحبه اقیم احدهما مقام الاخر و انما نصب لقمح
 العطف علی الضم المرفوع من غیر توکید فان و کد تر فعت و قلت ما صنعت انت و ابوک و بومحله کایجه جوهر بنک
 عبارتدیرلرکن و انما نصب لقمح العطف تعلیلنه استوی الماء والخسبه مثل الوابله نقض وارد اولور مکرنا و بیل اولنوب
 و انما نصب و انما وجب النصیب معناسنه در دینله فتا مل الصناعه صادق کسری به اهل صنعتک پیشه سی الصنعة
 صادق فقی و نونک سکونیه اول پیشه فی ایشلمک و صنعه اتخوب بیمار ایتکه دخی دیرلر نقول صنعت فرسی
 صنعا و صنعة الصنع صادق فقی و نونک سکونیه ایتایو بیمار ایتک علی مامر الصنع صادق فقی و نونک کسری
 و مدبله بیمار اولمش ات بقال فرس صنیع و صنیع ایلش قلیجه دخی دیرلر یقال سیف صنیع ای مجلو و صنیع
 فعل معناسنه ده کلور علی مامر و صنیع الیدین دخی دیرلر استاد حازق معناسنه الصناع صادق کذلک فقیله
 حازق و ماهر معناسنه بقال امرأة صناع الیدین ای ماهرة بعمل الیدین الصناع صادق کذلک فقیله ثنیه سی
 بقال امرأتان صناعان الصنع ضمتینله جمی مثل قذال و قذال قافله و ذال معجمله ابله قفا معناسنه در الصنع

ص

صنع

فحقبتله ضعيف وذليل اولن كسنة الضارع رانك كسر بله حسي نجيف اولن كسنة بقال ان فلان الضارع الجسم
اي نجيف ضعيف التضرع فحقبتله ورنك ضمي وتشدد بدله بلوار مق بقال تضرع الى الله اذ انهل اليه وتضرع
بر حاجت طلب ايتكه دخی دیرل بقال جاء فلان تضرع وبتعرض اذا جاء بطلب اليك الحاجة التضرع على وزن
التكریم کون باقمه قرب اولمق وچوملك بشمكه قریب اولغه دخی دیرل بقال ضرعت القدر اذا احان ان تدرك
الضارعه ميمك ضمی ورايك فحقبتله مشابيهت معناسنه تضرع على وزن تضرع رموضك اسميد رضارع تانك
ورلك خميله برطاغك علميد نحدده الضعضعه على وزن الرزلة بره برابرقمق بقال ضعضعه اذ اهدمه الى الارض
وضعضعه ذليل قلغه دخی دیرل بقال ضعضعه الدهر فتضعضع اذ اخضع وذل التضضع فحقبتله وضاد
تانبك ضميله ترلر دخی اوزن بباقلوب رد برابرقمق بقال تضعضعه اركنه اذ انضعت وضعضع ذليل اولغه
دخی دیرل على مامره في الحدبث ما تضعضع امرؤ الاخر بر بدبه عرض الدنيا الاذهب ثلثا دینه وعرض عين مهمله
وراء مهمله نك فحقبتله بله مال دنيار از اولسون چوق اولسون الضعضع ضادك فحق وعينك سكونيله هر نسنه نك
ضعيفته دیرل بقال رجل ضعضعه اذ الم يكن له رأى الضعضع على وزن العرعر بمعناه مقصور منه الضع ضادك
فحق وعينك تشدد بدله دوهيه باش اوكرتك ابن الاعرابي رواين اوزن وتعلب ابتد ضع دوهيه دي ديب ايجون
ضع ديكدر الضعضع ضادك ودالك كسر بله خنصر دخی اوزن قور بغه كه مائي اولان خيوانان دن در الضعضع
ضادك فحق ودالك كسر بله جمعي قور بغه لمعناسنه الضعضعه ضادك ودالك كسر بله مؤنثي وناسدن بعض
كسنة لضعضع دیرل دالك فحق ايله خليل ابتد كلام عرب فعلل يو قدر الادورت كله كبرى درهم وري هجرع
وبري هبلع وري قلعم درو هجرع حميله وراء مهمله ايله طويل معناسنه در وهبلع باء موحده ايله كثير الاكل
اولان كسنة در وقلم قافله وعين مهمله ايله برطاغك على در الضوكة ضادك وكافك فحق وواوك سكونيله
كثير اللحم اولوب ثقیل واحق اولن كسنة ابو عبيد رواين اوزن الضلع ضادك كسري ولا ملك فحقيله ايا كوكمي
استخوان بهلو معناسنه الضلع ضمتيله جمعي الاضلاع همزه نك فحقيله كذلك جمعي اياكولر معناسنه وضلع جور
ابد يحميلر معناسنه ده كاور بقال هم على ضلع جائزه يعني انلر بكاطم وجور ابد يحميلر در وضلع كذلك شول كوجك
طاغه دیرل كمتفرد اوله وابونضر ابتد شول طاغه دیرل كه الحق اولوب نسر اوله بقال رل بتلك الضلع الضلع ضادك
فحق ولا ملك سكونيله حقدن ميل وعدول يملك بقال ضلع بضلع ضلع اذ امال وجنف وجنف حيك ونونك فحقيله
ميل وعدول معناسنه در بقال ضلعك مع فلان اي ميلاك معه وهواك وفي المثل لا تنقش الشوكه بالشوكه فان
ضلعها معها يعني ديكني ديكنه چيقرمه زيراد يكتك ديكنه ميلي محقق درو بمثل شول محله ضرب اولنور كدركسنة
بركسنة به خصومت ابتد كدك كند وهواسنه تابع بركسنة زم احوالزى كورسون ديوبقال خاسمت فلانافكان
ضلعك على اي ميلاك وجورك على الضالع لامك كسر بله جور ابد يحمي كسنة الضلع فحقبتله اكر بلكدر خلقت
جهتندن بقول ضلع بضلع ضلع من الباب الرابع وضلع وسعه خلقه وصبر وحميله دخی دیرل اصمعي رواين اوزن
الضلاعة ضادك فحقيله قوتوايا كوكمي محكم اولغه دیرل بقول منه ضلع الرجل ضلاعة من الباب الخامس الضلع
ضادك فحق ولا ملك كسري ومديله قوی ويايا كوسی تشدد اولن كسنة وضلع شولاته دیرل كه
تام الخلق اولوب غليظ العظام وكثير العصب اوله التضلع فحقبتله ولا ملك ضمی وتشدد بدله طويق
وقلق معناسنه بقال تضلع الرجل اذا امتلا شبعاوريا الاضلاع همزه نك كسر بله اكر كلكن مائل
قلق بقال حمل مضلع اي مثقل المضطلع ميمك ضمی ولا ملك كسر بله قوی معناسنه ضلاعتدندرباب
اوتعالدن مطلع ديك جائد كدرك ادغامله وابونضر احمد بن خاتم ابتد عربلر كه هو مضطلع بهذا

ضع
ضعض
صكع
ضلع

لامر ومطلع دیرل اضطلاع ضلاعتدن در قوت معناسنه واطلاع علودن در اطلعت الثنية ديدكاري
قوللرندن ما خوددر علونها معناسنه يعني اول كسنة هذا الامر عالي در و مال كدرديك اولوردیدی التضليع
على وزن التكریم برك نقشنى ايا كوهيئى اوزن قلن الضوع ضادك فحق وواوك سكونيله برنسنة في تحريك ايتك
بقال ضاعه يضوعه ضوعا اذ احركه وافلقه وقور قمق معناسنه دخی كور بقال ضاعه يضوعه اذا فرعه
وضوع مسك تحريك اولندقدن رايحه ويرمكه دخی دیرل بقال ضاع المسك اذ احرك وانشرت رايحته
التضوع فحقبتله وواوك ضمی وتشدد بدله كذلك مسك تحريك اولندقدن رايحه ويرمك التضضع كذلك
فحقبتله ويايك ضمی وتشدد بدله بمعناه وبقال تضوع وتضيع المسك الانضيا همزه نك وضادك كسر بله قوش
ياوريسنك غد السيوب اول جانبه بوجانبه دونوب چاغرمسى الضوع ضادك ضمی وواوك فحقيله كيه
ايله اوجن قوشلردن در بيقوش جنسندن ومفضل ابتدا بيقوشك اركي در الاضواع همزه نك فحقيله
والضيعان ضادك كسري ومديله جمعي در بيقوشلر معناسنه الضواع ضادك ضميله ذكر اولنان قوشك
اوزن بدر الضيع ضادك فحق ويايك سكونيله برنسنة هلاك اولمق الضيع ضادك فحقيله كذلك هلاك اولمق
بقال ضاع الشئ بضيع ضيا اذ اهلك المضيعه ميمك فحق وضادك كسري ومديله ضايغ اولمق معناسنه معاشت
صكى ومنه قولهم فلان بدار مضيعه التضبيع على وزن التكریم ضايغ قلن يعقوب ابتدا عربلر الصيف
ضيعت اللبن ديدك كرنه تامكسون در كرك مذكرة خطاب اولسون كرك مؤنثه كرك مثليه كرك مجموعه زيرا
بومثل ايله ابتدا عورة خطاب اوامشدر كه اول دورت برغنى كسنة نك تحت نكاحنه ايدى پير اولماغين
كريب كوروب اندن بوشنوب بر فقير يكيه وار دقدن صكره زوج اولندن خبر ككوند روب
سود طلب ابتدا كد مزبور سودى وپرميوب بوكلامى سوبلش پس الصيف ظرفيت اوزن منصوب
اولور المضيع ميمك كسري وضادك سكونيله ضايغ قلن كسنة مضيع معناسنه الاضاعة همزه نك كسر بله
ضايغ قلن واضاعه رى ويوردى چوق اولمق معناسنه ده كور بقال اضاع الرجل اذ افشت ضياعه وكثرت
التضيع على وزن التكریم بمعناه الضيعه ضادك فحق ويايك سكونيله ملك يعنى يورود عقار معناسنه
الضياع ضادك كسر بله جمعي رلر يوردر معناسنه الضيع ضادك كسري ويايك فحقيله كذلك جمعي بدن ايله
بدركي المضيع ميمك ضمی وعينك كسري ومديله رى ويوردى چوق اولن كسنة الضيعه ضادك ضمی ويايك
اولك فحق وتانبك سكونيله ضيعه نك تصغير بدر ضويعة ديك جائد كدر الضايغ هلاك اولن نسنه
واخلق محله دخی استعمال ونور منه قولهم فلان يا كل في معنى ضايغ ومعنى ميمك كسر بله بفرسق معناسنه در
اينه الحس ايله مكناه اولن عورته زياده كسكين اولن ندر ديدلر ابتدا ناب جايغ يلقى في معنى ضايغ التضيع
فحقبتله ويايك ضمی وتشدد بدله مسك رايحه ويرمك بقال تضيع المسك وهولغة في تضوع على مامراذافاح
فصل الطاء الطبع طانك فحق ويايك سكونيله شول خوبدر كه انسان انوك اوزر بنه يرادلور وبواصلنه
مصدر ابتدا الطبعه طانك فحق ويايك كسري ومديله بمعناه الطباع طانك كسر بله بمعناه ايضا وطبع مهر
اورمغه دخی دیرل ومهر حفظ ايجون برنسنة نك اوزر نده نقش ايتكدر كرك باحق اوزر بنه اولسون
كرك غير يسنك اوزر بنه اولسون نقول طبعت على الكتاب اي ختم وطبع برنسنة ايشلكه دخی
دیرل نقول طبعت السيف وادهم اذا غلته وطبعت من الطين جرة الطباع طانك فحق ويايك
تشدد بدله اشلين كسنة الطابع بانك فحقيله خاتم معناسنه در الطابع بانك كسر بله ذكر اولنان
معنا ده لغتد ر الطبع طانك كسر بله ويايك سكونيله نهر معناسنه در الاطباع همزه نك فحقيله جمعي
نهر ل معناسنه بو اصمعي رواين در بعضيلر ابتدا طبع برمعين نهر ك اسميدر الطبع فحقبتله كيدنس

ضوع

معنایه نقول طبع الرجل من الباب الرابع وطبع کسل اوزر نه او لمعه دخی دیرلر بقال طبع یعنی کسل وقلع
 یاس دو قغه دخی دیرلر بقال طبع السیف اذا علاه الصدا وصادا صادمه نك فحقيله یاسه دیرلر النطیع
 علی وزن التکریم طولدرمق بقال طبع السقاء غیره تطبیعه اذا ملأه النطیع فحقینه ویا نك ضمی و تشدید به
 طولق نقول طبعه فطبع اذا ملأه تقاملاً المطبعة میك ضمی ویا نك فحقی و تشدید به حامله اولغین ثقیل
 اولان فقه بقال ناقه مطبوعه اذا کانت مثقله بالحمیل الطلوع ضمتنه والمطلع میك فحقی ولامک کسر به والمطلع
 میك ولامک فحقیه مصدر لر در کون طوع غی معنایه بقال طلعت الشمس والکواکب طلوعا ومطلعا
 وطلوع برکسنه نك اوزرینه چیه کلکه ده دیرلر ن السکیت رولنی اوزر بقال طلعت علی القوم اذا انبتهم وغائب
 اولغه دخی دیرلر لکن معنای اول کله علی ومعنای ثانی کله عن ابله استعمال اولنور بقال طلعت فتمهم اذا غبت
 ورنسنة نك اوزرینه چیه دخی دیرلر بقال طلعت الجبل من الباب الرابع المطلع میك فحقی ولامک فحقی
 وکسر به اسم مکاندر موضع طلوع معنایه الطالع لامک کسر به طوعی وکاه اولور طالع ابله صبح کاذب
 مراد اولور وفی الحدیث لا یهدر نكم الطالع یعنی الفجر الکاذب لا یهدر نكم من الهدر وهو البطلان الاطلاع
 همزه نك کسری و طانک کسری و تشدید به باب افتعالدن برنسنه مطلع اولق بقال طلعت علی باطن
 امره المطالعة میك ضمی ولامک فحقیه برنسنه متصل نظر اینه کله بلك بقال طالعت الشی اذا اطاعت علیه
 بالنظر الیه و برنسنه می مکتوبه برنسنه یواقف فلق بقال طالع نکتبه التطلع فحقینه ولامک ضمی و تشدید به
 برنسنه منتظر اولق بقال طلعت الی ورود کتاتک الطلعة طانک فحقی ولامک سکونیه کورمک رویت
 معنایه دیرلرکی وطلعت واحدی دخی کلور الطلع طانک فحقی ولامک سکونیه خرماتک اول حقن میشی
 الاطلاع همزه نك کسری به خرماتک طلعی ظهور اینه بقال الطلع الخل اذا خرج طالع ووقف قلمغه دخی دیرلر
 بقال اطاعتک علی سری واطلاع اوق اتان کسنه نك اوق نشانک اوزرندن یککه دخی دیرلر بقال اطالع الرای
 اذا جاز سهیه من فوق الغرض واطلاع قوصغه دخی دیرلر قی اینه معنایه الطلعة طانک ضمی ولامک
 فحقی والفق مدله فی معنایه در غلواء کبی که غلواغین معجه ابله حددن تجاوز اینه کدر غلومعنایه
 المطلعة میك ضمی و طانک سکونی ولامک کسری به شول خرماد که اوزر افش اوله بقال نخله مطلعه اذا کانت
 اطول من سائرھا لا استطاع همزه نك ویا نك کسری به برنسنه بلك مراد اید نك بقال استطاعت رأی فلان
 الطلع طانک کسری ولامک سکونیه مطلع اولق نسنه معنایه اسمدر نقول منه اطاع طلع العدو ای سره
 و طلع طانک فحقی وکسر به دن نك چقه حق ری المطلع میك ضمی و طانک فحقی و تشدید به ولامک فحقیه
 کاه جک رماتی معنایه بقال این مطلع هذا الامرای ما تاه یعنی یوکسک بردن الحق ره اینه یو حدیث
 سربقه که من هول المطلع واقع اولشدر دنیادن قبره واخرت احواله مشرف اولاجق یرد یکدر ما تابه
 تشبیهادر الطلیعه طانک فحقی ولامک کسری وید به شول کسنه در که ابلر وکوندر به عدونک احوال
 بیکچون الطلاع طانک کسری به برنسنه نك طلوسی قال الحسن لا اعلم انی بری من التفاق احب الی من
 طلاع الارض ذهباً صبی ابتدی طلاع الارض یرطلوسی دیکدر الطلعة طانک ضمی ولامک فحقیه
 همزه کبی برنسنه انتظاری جوق امان نفس بقال نفس طلعه اذا کانت نکترا التطلع الی شی
 وطلعه شول هورته دخی دیرلر که رجاله نیز نیز کور نك اسنیه بقال امرأة طلعه خباءه علی ما مرفی
 باب الهمزة الطویل طانک ضمی وواوک فحقی ویا نك سکونیه همان ناحیه سنه بی تمیه منسوب
 بر صوبک اسمدر الطبع فحقینه برنسنه یه حر یص اولق الطباعه طانک فحقیه والطباعیه کذلک

طالع

طالع

طانک

طانک فحقی ویا نك تخفیه به معناه بقال طبع فیه طبع او طماعه وطماعیه من الباب الرابع الطبع طانک فحقی ویا نك
 کسر به والطبع طانک فحقی ویا نك ضمیله ایکسی دخی صفتلر در حر یص معنایه وطمع عسکه ور یلن
 رزقه دخی دیرلر الاطماع همزه نك فحقیه جمعی بقال امرایم الامیر باطماهم ای بارز افهم الاطماع همزه نك
 کسری و طانک سکونیه طبع ویرمک یعنی حر یص فلق بقال اطمع فیه غیره و محل نجب ده طمع الرجل
 فلان دیرلر میك ضمی ابله کثیر الطمع اولدی دیک محلله نته کخرجت المرأة فلان دیرلر کثیر الخرج اولدی
 دیک محلله و قضا القاضی فلان دیرلر جوق حکم ابتدی معنایه وهر شیء که نجب ولنه حال بو به در الانعم ابله
 بش ده دکل بو رروایت در که عالمه یرتدن نقل اولشدر باب نجبه لازم اولور نسنه دکل در زیر انجب
 صور نلری اوچ در بری ما الحسن زبدا در ووی دخی اسمع بر در ووی دخی کسرت کله در نعم ویش
 بونلر دن شاد اولشدر یعنی بونلر دن هر بری نعم ابله بئسه جاری اولما کر چه مانعم وما یئس وارد اولشدر
 المطماع میك کسری و طانک سکونیه شول عورند که رجاله طمع ویره وال ویرمیه بقال امرأة مطماع ای
 طمع ولا تمکن الطوع طانک فحقی وواوک سکونیه مطیع اولق بقال طاع له یطوع اذا انقاد واسانه لا یطوع بکذا
 ای لا یطاع و مرعی سعتلر اولغه دخی دیرلر بقال طاع له المرتع ومطیع معنایه ده کاور بقال فلان طوع بکذا
 ای سقادلک وفرس طوع العنان اذا کان سلسا وسلس مطیع ویا نك معنایه در الاستطاعة همزه نك ویا نك
 کسر به برنسنه یطاعت کتورمک وکاه اولور استطاع یسطیع دیرلر طاع له جمع اولان ثانی ثقیل عدا بدوب
 حذف اینه کله ویا نك طایچند ادغام اینه کریه کور دیرلر سنی خرنیک اینه کله حالاکه سبنک خرنیکی اصلا جائز
 دکلدر همزه فاسطاعوا ان یظهروه قراءت ابتدی سبنک سکونی و طانک تشدید به ساکنین بنین جمع اینه کله
 و اخفش ابتدی عربدن بعضی استاع یراستعق الاطانی حذف اینه کله حالاکه مرادی استطاع یستطیع
 دیکدر و بعض عرب استطاع یسطیع دیر همزه نك قطعی ابله حالاکه مرادی اطاع یطیع دیکدر سبنی فعلاک
 عینندن ازاله اولنان حر کندن عوض قلمغه التطوع تانک فحقی وواوک ضمی ابله برنسنه نك تکاغله طاعت
 کتورمسنه دور شک بقال تطوع لهذا امر حی تستطیعه التطوع فحقینه وواوک ضمی و تشدید به بمعناه
 بقال تطوع اذا تکلف واستطاعت وتطوع برع قلمغه دخی دیرلر التطویع علی وزن التکریم برنسنه یطاعت
 کتوروب سهل کورمک و طوعت له نفسه قتل اخیه قولنده اخفش ابتدی بو طوعت معنایه در که رخصت
 وسهلت دیک اولور المطوعة میك ضمی و طانک فحقی و تشدید به وواوک کسری و تشدید به شول جماعت در که
 جهاده طاعت کتورلر ومنه قوله تعالی والذین یلزمون المطوعین که مطوعینک اصلی متطوعین در طایچنده
 ادغام اولشدر و یلر تعیب اینه معنایه در المطاوعة میك ضمی وواوک فحقیه موافقت معنایه در ونحو یون
 کاه اولور فعل لازمه مطاوع دیرلر المطاوع میك کسری و طانک سکونیه مطیع معنایه بقال رجل مطواع
 اذا کان مطیعه الطواعیه طانک فحقی و عینک کسری ویا نك تخفیه به ثانیه وزنی اوزر طاعت معنایه در
 بقال فلان حسن الطواعیه لک ای حسن الطاعة لک الطائع یا نك کسر به غیر مکره معنایه در
 الطوع طانک ضمی وواوک فحقی و تشدید به جمعی طایع لمر معنایه الاطاعة همزه نك کسر به اغا جک میشی
 یر شک بقال اطاع الخل والشجر اذا در کثره وامکن ان یجتمی ومرعانک وسعتلر اولسنة دخی دیرلر بقال
 اطاع له المرتع اذا تسع له وامکن من الرعی وامره لقیاد معنایه همزه ابله استعمال اولنور بلا همزه استعمال
 اولنار بقال در فاطعه بالالف لا غیر الانطیاع همزه نك و طانک کسر به انقیاد معنایه در ابو عبید
 روانی اوزر الطبع طانک فحقی ویا نك کسری و تشدید به طایع معنایه در فصل الطاء الطلع

طوع

طبع

طالع

طناك فتي ولا ملك سكونه دوه اقسى بقال طلع البعير يطلع طلعا من الباب الثالث اذا غرق مشيه وطلع طار
 لولمغه دخی دیرل بقال طلعت الارض باهلها ای ضافت بوم من کثرهم طلع طاعت معناسنه ده کاور بقال
 ارق علی طلعک ای اربع علی نفسک ولا تحمل علیها اکثر مما تطیق وارق چق دیک اولور یعنی زبانه قادر
 اولدغک قدر چق و اربع منع ایت دیک اولور الظالعه لامک کسر بله مؤنی و طالع متهم اولان کسنه یی دخی دیرل
 فصل الفاء الفجیه فانک فتی و حیمک کسری و مدبله مصیبت الفجج فانک فتی و حیمک سکونیه اجتمع بقال
 فجته المصیبه من الباب الثالث اذا وحته التفجیع علی وزن التکریم بمعناه الفاجعه حیمک کسر بله مصیبت
 و بلا بقال زلت بفلان فاجعه التفجیع فحتمله و حیمک ضمی و تشدید بله ریجیده اولمق معناسنه نقول نفجعت
 له اذا توجعت الافدم همزه نك و دالک فحمله شول کسنه درکه الی بلکندن و یاخود ایای طیوغندن ایچ
 یوزه اکبری اوله پس اینک یاخود طباک بلی جانب انسبیه اوله و جانب انسی ال صاحبک یاخود ایدق
 صاحبک بدی جانبی در القدم فحتمله برکسنه ذکر اولن صفت اوزن اولمق القدعه فحتمله بدندن شول
 موضعه درکه انزک اگر یلکی اوله ذکر اولن طریق اوزن الفرع فانک فتی و رانک سکونیه برنسنه نک اعلاسی و بو
 جهندن درکه فرع القوم قومک اشرفته و فرع کذلک صاجک تمام اولنه دیرل شعرتام معناسنه و فرع
 شول باید دیرل که ایچ بد اغینک اوچندن اینسنه یعنی اغای یارلمدن ایشله بقال قوس فرع ای غیر مستقوق
 و اغای یارلنه قوس فلق دیرل و فرع دکل ابله باشه اوزمغه دخی دیرل بقال فرعت راسه بالعصای علوة
 و قافله دخی لغتدر و فرع شرفه عالی اولمغه دخی دیرل بقال فرعت قومی ای علونهم بالشرف اوبالجمال و فرع
 اتی کلمکه دخی دیرل بقال فرعت فرسی بالجمام اذا قدعته و قدع قافله و دال ابله کله مک و توسکر مک در و فرع
 منع اینکه دخی دیرل نقول فرعت بینهما اذا کففت ابی نصر و ابی اوزن و فرع فرعه نک جمی دخی کاورت
 معناسنه علی ماسچی و الفروع ضیمته فرعک جمی و فروع الجوز اسی هوا شدت کر ما معناسنه الفرعه فانک
 فتی و رانک سکونیه طاعه اولان یوکسک بر موضع مرتفع معناسنه و فرع یته دخی دیرل کله معناسنه
 الفرع فانک کسر بله جمی بقال یت فرع من فراع الجبل ای مکانا مرتفعا منها الفراع رانک کسر بله شول طاعدرکه
 باند اولان طاعدن اوزن و نه فراع رانک کسر بله بر قلعه نک اسمیدر الفراع رانک کسر بله طاعفک اعلاسی در
 بقال ازل بفارعة الوادی و احذر اسفله یعنی دره نک بقاروسنه قونوب اشغه سندن حذر ابله فارعه
 بر عورنک دخی اسمیدر الفراع فانک فتی و رانک کسر بله شول یوکسک بر درکه انده صواقید بلری اوله و فرع
 طاعه چقمغه ده دیرل نقول فرعت الجبل اذا صعدت الافراع همزه نک کسر بله طاعدن اشاغه اینک بقال فرعت
 الجبل اذا التحدرت قال رجل من العرب لقيت فلانا فارعا مفرعا ای احدنا مصعد والاخر مخدر یعنی بری بریزه
 بولشدق یسکن و افراع نزول اینکه دخی دیرل بقال فرعنا بفلان فاخذناه یعنی نزولی محمود کور مدک و افراع بریره
 مقدم و اروپ ایت و صوط طلب اینکه دخی دیرل بقال افراع بنو فلان ای اتبعوا فی اول الناس و اتبعاء جمیله مرعی
 طلب اینکه دیرل و افراع ابتدا معناسنه دخی کاور بقال پس ما فرعت بای ابتداء و فراع برری سیر ایدوب
 خبرن المعده دخی دیرل نقول افرفت الارض اذا جوت فیها فافت خبرها و افراع اول طوعن ناقة یاو ریسن
 صنایم چون بوغلمغه دخی دیرل بقال افراع القوم اذا جوه المفرع همک ضمی و فانک سکونی و رانک فحمله
 یصی عریض معناسنه بقال رجل مفرع الکنف ای عریضها التفریع علی وزن التکریم طاعدن اشاغه
 اینک نقول فرعت من الجبل نفریعا اذا التحدرت و نفریع طاعه چقمغه دخی دیرل نقول فرعت الجبل

فجج

قدع

فرع

اذا

اذا صعدت وهو من الاضداد الفرع فحتمله ناقة نک اول طوعن ولدی درکه انی آله لری ایچون ذیح ایدوب
 انوکله نبرک قصید ایدرل دی و فی الحدیث لا فرع ولا عتیره شول دوه درکه زمان جاهلیتده انی تبلری
 ایچون ذیح ایدرل دی و فرع کذلک شول حفظ اولنش ماله دیرل که ارجی و زیاده اولی اوله و فرع بر موضعک
 دخی اسمیدر و فرع صاج تمام اولمغه دخی دیرل افراعک مصدر بدر الافرع همزه نک و رانک فحمله صاجی
 تمام اولن کسنه الفرع فانک فتی و رانک سکونی و الفک مدبله صاجی چوق عورت بقال امرأة فرعاء ای
 کثیره الشعر و افرع صقلی قبال اولنه و پرچی اوزن اولنه دیرل بلکه باشنک اوکی ایچو اولموب قللی اولنه
 دیرل که اصلک مقابلی اولور و رسول اکرم صلی الله علیه وسلم افراع ایدی فریعه فانک ضمی و رانک
 فحمله صیغه تصغیر اوزن بیت ابی امامه و بیت رافع و بیت عمر در التفرع فحتمله و رانک ضمی و تشدید بله
 اغاجک بوداغی چوق اولمق بقال تفرعت اغصان الشجرة اذا کثرت و تفرع بر قومک نساسنک سیده سنی
 تروج اینکه دخی دیرل نقول تفرعت بنی فلان اذا تزوجت سیده نسایم الافراع همزه نک و تانک کسر بله
 بکرک بکارتن ازاله فلق بقال افترعت البکر اذا افترضتها و اقتضاها قافله و ضادین معجمتیه ازاله بکارت
 ایتک الفرعه فانک و قافک فتی و رانک سکونیه یرمق چتلق تقیض اصابع معناسنه التفريع علی وزن
 اند حرج یرمق چتلق بقال فرعها فتفرقت الافرنقا همزه نک و رانک کسر بله ایشلق انکشاف معناسنه
 و فی کلام عبسی بن عمر افرنقا و اعنی انکشفوا عنی و لغوا الفرع فحتمله قورخو و بواصلنک مصدر ایدی
 الافراع همزه نک فحمله کاه اولور فرعک جمی کور نقول منه فرعت الیک و فرعت منه من الباب الرابع و لا نقل
 فرعتک و فرع یارده دخی دیرل مدد معناسنه قال علیه الصلوة والسلام للانصار انکم لتکثرون عند الفرع
 و نقلون عند الطمع المفرع میمک و زانک فحمله صغیر یرمجا معناسنه بقال فلان مفرع للناس یستوی فیهِ
 الواحد و الجمع و المثلث ای اذا همهم امر فزعوا الیه و هم مفرع للناس و هم مفرع لهم المفرعة
 میمک و زانک فحمله شول نسنه درکه اندن خوف اولنور الافراع همزه نک کسر بله قورخو تخوف
 معناسنه و مدد قلمغه دخی دیرل اغائه معناسنه فهو من الاضداد بقال فرعت الیه فافزعنی ای لجأت الیه
 فاغائی التفریع علی وزن التکریم بمعناه بقال فرعه ای اخافه و فرع عنه ای کشف عنه الخوف ومنه
 قوله تعالی حتی اذا فرغ من قلوبهم ای کشف عنها الفرع الفصع فانک فتی و صادک سکونیه تازه خرما
 صقیق در قانی صویولسون دیو و فصع اوغلان ذکر یباشندن در یسن صیرمغه دخی دیرل الافتصاع
 همزه نک و تانک کسر بله کذلک ذکر در یسن صیرمغه دیرل بقال فصع الغلام و افتصع اذا کشف قلفه و قلفه
 قافک ضمی ابله ذکر باشنده اولان دردی را افصع همزه نک و صادک فحمله ذکر ینک باشی ایچ اولان و غلان بقال
 غلام افصع اجمع و اجمع طوداغی دیشلرین اورتین کسنه یی دیرل التفصیع علی وزن التکریم برنسنه یی قاندر
 اخراج اینک و تفصیعی صاحب عراج قلف دن اخراجه مخصوص ظن اینشدر اوبله دکلدر جوهر ینک فصعت
 من کذا ای اخرجه دبد کندن ماعدا صاحب مصادرک و غیرنک مطلقا اخر اجمله تفسیری دلالت ابله
 لا تفصاع همزه نک و فانک کسر بله خارج اولمق بقال فصعته و انقصع الافتصاع همزه نک و تانک
 کسر بله قهر بله الموق اخذ معناسنه بقال افتصعت حق من فلان علی المكان و لا تلتفت الی القاف یعنی
 قافله استعمال اولنسون قافله ظن اولنسون الفضاة فانک فتی ابله امر شنیع اولمق بقال قطع الامر فضاة
 من الباب الخامس القطیع فانک فتی و طناک کسری و مدبله شدید و شنیع اولن نسنه ککه حدوز
 مجاوز قله الافطاع همزه نک کسر بله برنسنه شنیع اولمق بقال افطع الامر و افطاع برنسنه یی شنیع بولمغه

فرع

فصع

فقطع

دخی دیرل بقال افطعت الشئ الاستفطاع همزه نك وتانك كسر به كذا لك برسنه یی شنیع بولم
 نقول افطعت الشئ واستفطعت اذ اوجدته فطیعا المفطع میك ضمی وظانك كسر به شنیع اولان نسنه
 وافطع الرجل دیرل شاه مجهول اورن اكابر عظیم نسنه واقع اولسه الفعفعه علی وزن الزلزله چو بان قیوی زجر
 ابدوب فع فع دیک پس فعفعه چو بانك زجرن حکایت اولور الفعفاء فانك فتحیله ذکرا اولنان طریق اوزن
 زجریدن چو بان بقال قفع قفعه ففوع ففوع مثل جر جر البعیر فهو جر جار وتر فهو تر تار جر جر دوه اوزنی
 حنجره سنه دوندرمك وتره برسنه یی غر بك انك در الفعفی فالرك فتحیله واخذه بانك تشدید به
 والففعفانی كذا لك تشدید به ذکرا اولنان زجرده خفیف وچاپك اولان چو بان الففوع ضمینه اصغر
 فافع دبدكری قولك مصدر بد رشید الصفرة معناسنه بقال قفع لونه بققع من الباب الثالث وبققع من
 الباب الاول ففوعاذا الصفرة جدا الفافع فانك كسر به صفه تشدید معناسنه در وبقره صفرا فقع لونها
 قولنه مراد لونها فافع دیکدر یعنی فافع ذی اونك صفی دكدر ذات لونك صفیدر الفافعه فانك كسر به
 آفت داهیه معناسنه فوافع الدهر فانك فتحی وقافك كسر به دواهی دهر معناسنه فافعه نك جمیدر الففاع
 فانك ضمی وقافك تشدید به ففعه دبدكری نسنه دركه انی امكله شربت ایجر الففافی فانك فتحی وقافك
 كسری ومد به شول قبر جقل دركه صونك اوزن دركه صرجه شیشه کی كورنور الففع فانك فتحی وقافك
 سكونیله زیاده سرعتله سكرتك وققع برجنس منتره دخی دیرل كاول اق اولوب ملائم اولان منتره در ابو عبیده
 روابی اوزن الففع فانك كسری وقافك سكونیله كذا لك منتره معناسنه الففعه فانك كسری وقافك فتحیله ففعك
 جمیدر فانك فتحیله وكسر به اولنك دخی جمی كلور جب ابله جیاه وقر دبله قرده کی جب دخی قرمز منتره
 دیرل وقر دیمون دبدكری جانور در كه اولور رجل ذلیل بوكه تشبیه اولوب ففع ققر دیرل زیا منتری
 طوار غیوب طوارك ایاغی التند پایال اولور وقر قرقافلرك فتحیله دوزیره دیرل الففیع علی ورتك كرم
 بر مقدری حلق فرقه الاصاب معناسنه بقال ققع اصابعه تفقیعا اذ افرقها الفلع فانك فتحی ولا ملك سكونیله
 یارمق شق معناسنه بقال فلع الشئ فلعامن الباب الثالث وفلع یارق معناسنه در كلور الفلوع ضمینه
 جم یارقلر معناسنه الفلع فانك كسری ولا ملك سكونیله كذا لك ارق معناسنه و بونك دخی جمی فلعو كلور
 الفلعه فانك كسری ولا ملك سكونیله یارق وكاه اولور فرج امرا ده دخی استعمال اولنور بقال فی الففش
 لعن الله فلعتها الانفلاع همزه نك وفانك كسر به یارمق بقال فلعته فانفلاع الففیع علی وزن التكریم یارمق
 بقال فلعتة تغلیعا الففیع فتحینه ولا ملك ضمی وتشدید به یارمق بقال فلعت قدمه اذ انشقت الففع
 فتحینه مال زیاده اولمق نقول منه ففع بفع من الباب الرابع وففع مشکك رایحه سی زیاده خوب اولمغه
 دخی دیرل بقال مسك ذوففع ای ذکی رایحه فصل القاف القبوع ضمینه کی پی باشن قوبینه چكك
 بقال قفع القنفذ یقع قبوعان الباب الثالث وقنفذ فانك ضمی و ذال معجه ابله كیری دبدكری
 جانور و قبوع ركسنه باشن قوبینه چكك دخی دیرل وقبوع كنك معناسنه در كلور بقال قفع فی الارض
 اذ اذهب وقبوع صولوبوب نفسی نیز الزوب ورمكه دخی دیرل بقال قفع فلان اد التهر و بومقامه صاحب
 صراح تاسه در افتادن دیشدر حق اداد كادر زراتاسه مطلقا طارلمغه دیرل وقبوع خنزیرك بورنیله
 چاغرسنه دخی دیرل خنزیر معناسنه القابع بانك كسر به صولن كسنه القبعه فانك ضمی وبانك فتحیله
 هر زمان باشن ایجر و چكی كسنه بقال امرا فبعه طلعه یعنی كاه باشن ایجر و چكر وكاه طشره چقارر
 وقبعه كذا لك سول لاجه قوشجره دیرل كه سرجه کی در كثر میان فانك یوالر بنه قریب رده

ففع

ففع

ففع

ففع

ففع

اولور خن برسنه دن خوف انسه فان یواسنه کیروب کیلنور القبیعه قافك فتحی وبانك كسری ومد به
 بجاعك یاخود قلیجك یروانی كرك كو مشدن اولسون كرك دوردن اولسون وقبیعه الخنزیر بابله خنزیرك
 بورتندن حاصل اولن صوته دیرل القبیعه قافك كسری وبانك كسری وتشدید به كذا لك خنزیر اوزنی كه
 بورتندن حاصل اولور القبیعه قافك وبانك ضمی ونونك مایند سكونیله برسنه نك غلافه دیرل القبیعه
 علی وزن الدحرجه اغاجك چكی غلافه اولمغه دخی دیرل بقال قنبعت الشجرة اذ اصارت زهر نهای قنبعه ای
 غطاء القباغ قافك ضمی ابله سول کیله در كه زیاده بیوك اوله مكیال زخم معناسنه وقباغ حادث بن عبد اللهك
 لقی دركه والی بصره در الاقباغ همزه نك وتانك كسر بارقر به نك اغزن اغزنه الوب صواجمكدر نقول قنبعت
 السماء اذ دخلت خربته فی فلك فشربت منه القنبعه فتحینه برقرمز قور دركه اغاج یاكارضه وطحته دخی
 دیرل كذا فی بعض نسخ الصحاح القذع قافك فتحی و ذالك سكونیله انی منع ابدوب توسكرمك نقول قدعت
 فرسی اقر عند عاذا كجته وكففته وقذع توسكرمك ایچون بورنور مغه دخی دیرل بقال هذا فحل لا بقذع
 ای لا یضرب نفسه و ذالك اكان كریایعنی بوكلای معز اولد غنه بناء دیرل وقذع مطلقا منع معناسنه در كلور
 بقال قدعت الرجل عنك اذ اكففته القذوع قافك فتحی و ذالك ضمی ابله شول ات دركه منعه محتاج اوله بعض
 سیرندن ایقوم ایچون الاقداع همزه نك كسر به منع ایتمك الانقذاع همزه نك وقافك كسر به منوع اولمق
 بقال اقدعته فانقذع ای منعه فامتنع القذع فتحینه كذا لك منوع اولمق بقال اقدعته فذع من الباب الرابع
 وقذع كوز ضعیف اولمغه دخی دیرل بقال قدعت عینه اذ اضعفت وقر ب اولمغه دخی دیرل بقال قدعت لی
 الخمسون اذ ادنت یعنی الی یاسنه قریب اولسه القذع قافك فتحی و ذالك كسر به قلیله الكلام اولوب اهل حیا
 اولان عورت القذع كذا لك قافك فتحی و ذالك كسر به شول اندركه اوركك اوله بقال فرس قدع اذ اكان هوبا
 التقادع تانك فتحی و ذالك ضمی ابله خلق یری یری اردنجه برسنه نك اوزر بنه وشمك بر حیثیله كه هر یری ایلرو
 كیمك ایچون صاحبنی کیروچك ككه سعی ابدراوله وكوندرله یری یری دورنكه دخی دیرل بقال نقادعوا بالراح ای
 تطاعنوا و تقادع تساقط معناسنه در كلور وفی الحديث یحمل الناس علی الصراط یوم القیامة فیتقادع بهم
 جنبنا الصراط تقادع الفراش فی النار و فراش یروانی دیرل و تقادع خلق یری یری اردنجه وفات انكه دخی دیرل
 بقال نقادع القوم اذ امارت بعضهم فی اثر بعض القذع فتحینه ففش كوی اولوب بدزبان اولمق القذع قافك
 فتحی و ذالك سكونیله بر كسنه به سو كوب فحشیات سوبلك الاقداع همزه نك كسر به بمعناه بقال
 قدعته واقدعته اذ ارميته بالفحش وشمته المقذع میك ضمی وقافك سكونی و ذالك كسر به شتم
 ابدی كسنه وفی الحديث من قال فی الاسلام شعرا مقذعا فلسانه هدر القناذع قافك فتحی و ذالك كسر به
 فصح اولن كلام القذع قافك و ذالك ضمینه بی حیت اولن كسنه دیوث معناسنه القرم قافك فتحی و رانك
 سكونیله قافق بقال قرعت الباب افرعه قرعامن الباب الثالث وعمر بلر كان العصا قرعت لذی الخلم دبدكری
 فوللرندن مراد بودر كه عرب حاكمرندن یری پیر اولوب حرافت مرینه سنه وار دقه قرینه ابدی چن حكیمه
 بر مخالف وضع ابد رس بكائیه ایچون عصا به قلقانی دق ابله تاكه متنبه اولوب رجوع ایلیم دبدی وقرع
 تاسه دكك ابله اورمغه دخی دیرل فرع معناسنه فابله تنه كمر ورا بندی یقال قرعت رأسه بالعصا فرعا
 وقرع كاسه ده اولنی هب ایجری دیک حلقه دخی استعمال اولنور بقال قرع الشارب بالاناء جبهته
 یعنی كاسه نك كنار به النی اوردی ایچنده اولنی جمله ایچكله وقرع ار ككك شیه وارمغه
 دخی دیرل بقال قرع الفعل النافه یقرعها قرعا وقرع قبعه دخی دیرل حل الیقطین معناسنه ویقطین

ففع

قذع

قذع

قرع

سكوتة سنده قمر كن سرعت اوزن اولسه القزع فحقه بله شول بلوت پان لربنه ديرلر كدر قيق اوله وفي الحديث
 كانهم قزع الخريف وقزع كذلك كوجرك دوه لره ده ديرلر صغار ابل معناسنه وقزع كذلك اوغلانك باشن تراش
 ايدوب مواضع متفرقه ده صاچلر قونغه دخی ديرلر كاندن نهی اولمشدر التفرع علی وزن التكریم باشی تراش
 ايدوب باشك اطرافنده جاچا صاچلر قومق ونقرع اتی سكرتكه حاضر قلغه دخی ديرلر بقال قزعته انا المقزع
 میك خمی و زانك فحقی و تشدد بدله شول كسنه دركه باشنك صاچی رقیق اولوب متفرق اوله ومقزع سریع
 وخفیفه ده ديرلر وسكرتكه حاضر قلمش اته دخی ديرلر القزاع فافك كسر بله اسکی بریان سی ابن السكيت
 رواهی وزن بقال ماعلیه فزاع ای قطعه خرقه التفرع فحقینه وزنك خمی وتشدد بدلهات سكرتكه حاضر لوق
 القزعه فافك وزانك خمی ونونك سكوتیه یاشك اطرافنده اولن صاچلر القزازع فافك فحقی وزانك كسر بله
 جمی وفي الحديث عطی عنافناز عك یا ام ایمن القشع فافك كسری وشبنك فحقیه قوری در بلر القشع فافك فحقی
 وشبنك سكوتیه قشعك واحدی علی غیر القیاس زیر القیاس بوایدی كه واحدی قشعة اولیدی بدن اباله
 بدر كی لكن قشع كادی وفي حديث سلمة بن الاكوعی فی غزاة بنی فزارة قال اغزنا علیهم فاذا المرأة علیها قشع لها
 فاخذناها فقد مت بها المدينة ومنه حديث ابی هريرة لو حدثتكم بكل ما علم لم يثبتوا بالقشع وقشع در بدن اولان
 اوه دخی ديرلر و اگر سختیاندن اولور سه اكطرف ديرلر طاء مهمله نك كسر بله وقشع بل بلودی اجمعه دخی
 ديرلر بقال قشعت الریح السحاب من الباب الثالث اذا كسفتهم وقشع نفر یق ایتكه دخی ديرلر بقول قشعت القوم
 اذا فرقتم الانقشاع همزة نك وقافك كسر بله والقشع فحقینه وشبنك خمی وتشدد بدله والاقشاع
 همزة نك كسر بله بونلر ك اوچی دخی بلوت اچلمق معناسنه در بقال قشعت الریح السحاب فانقشع ونقشع
 واقشع پس قشع اباله اقشع كمد فاكی اولور ثلاثی متعدی اولوب رباعی لازم اولده واقشاع ونقشع طاغله
 دخی ديرلر بقال قشعت القوم فاقشعوا ونقشعوا ای فرقنهم فتنفروا واقشاع امتناع معناسنه ده كاور بقال
 اقشع القوم عن الماء اذا كفوا عنه القشعة فافك كسری وشبنك سكوتیه بلوت اچلد قدن صكره باقی فلان
 یان القصة فافك فحقی وصادك سكوتیه چنانك كاسه معناسنه القصع فافك كسری وصادك فحقیه جمی چنانك
 معناسنه القصاع فافك كسر بله كذلك جمی القصع فافك فحقی وصادك سكوتیه صوری یوتق وطوار كوشنی
 یوتقه دخی ديرلر بقال قصعت الناقة یجرها اذا ردها الى جوفها وبعضیلا یتدی قصع نافه كوشن اخرج ایدوب
 اغزون طولدر مقدر وفي الحديث انه خطبهم علی راءلته وانها التقصع یجرها وابوعبیدة یتدی قصع جره جره یی
 زیاده چیمكدر یعنی كوشنی محكم چیمكدر دیسلری ری ربینه ضم ایتكه وابوعبیدة بونی قصع قله دن اعتبار
 یتدی كه قصع قله بنی صغوب اولدر مكدر وقصع صوسر لنی ازاله قلغه دخی ديرلر بقال قصع الماء عطشه اذا
 اذهب وسكنه وقصع ركسنه یی تحقیر ایتكه دخی ديرلر وقصع سله اباله ركسنه نك باشنه اورمغه دخی ديرلر
 بقول قصعت هامة اذا ضربتها بسط كفك وقصع یكتلكن بهره مند اولما مغه دخی ديرلر بقال قصع الله شبابه
 ی قل خیره المقصوع میك فحقی وصادك خمی اباله شول اوغلاندر كه كزیر اولوب بومیه و بكتاك مرنبه سنه
 بر شمیه القصاعة فافك فحقیه كزیر اولوب بقال قصع قصاعة من الباب الخامس القاصعاء صادك كسری والفك
 مدبله بر بوع دلكر ندن رد لیكك اسمیدر كه یولسنه اندن دلخل اولور پس قاصعاء دخول معناسن افاده ایدن
 فصعندن ماخوذ اولور القواصع فافك فحقی وصادك كسر بله قاصعناك جمی اولور فاعلائی فاعلننه تشبیه ایدوب
 خرنه اولان الفتا بنی هاء تبت منزله سنده قلماغله القصعة فافك خمی وصادك فحقیه همزه وزنی اوزن
 قاصعاء معناسنه در كراولنان یوامعناسنه قضاعه قافك خمی وصادك تخفیفیه بر جماعتك اباسی ایدر كه

قشع

قصع

قصع

قضاعه

قضاعه من مالك بن حمير ابن سبادر ومصر ك نسب شناسلری فی قضاعه من معد بن عدن در دبدی وقضاعه
 صوابنه دخی ديرلر كبة الماء معناسنه وابوالغوث قنده بومعنی ثابت اولدی القطع قافك فحقی وطانك سكوتیه
 كسبك بقول قطعت الشی قطعامن الباب الثالث وقطع كاه اولور صلاب محلنده دخی استعمال اولور مصلوب
 حالت صلبه در ارضدن مرتفع ومنقطع اولد غیچون ومنه قوله تعالى ثم ایقطع قالوا یختنق لان الختنق ید السبب
 الى السقف ثم یقطع نفسه من الارض حتی یختنق وسبب ایهه ديرلر واختنق وغلغه ديرلر بقول مند قطع الرجل
 القطوع فحقیه صوب كجك بقول قطعت النهر قطوعاذا عبرت وقطوع قیونك صوبی دوكونوب قلماغله دخی ديرلر
 القطاع قافك فحقیه وكسر بله بمعناه بقول قطع ماء اركبة قطوعا و قضاعا اذا تقطع وذهب ماؤه وقوسله بلاد
 بارده دن بلاد حار یك كنهك ديرلر بقال قطعت الطیر قطوعا و قضاعا القواطع قافك فحقی وطانك كسر بله ذكر اولنان
 قوشلره ديرلر كرك كسولنر كرك كسولنر القطیعة قافك فحقی وطانك كسری ومدبله قطع رحم ایتك قال قطع
 رحمه قطیعة وقطیعه هجران معناسنه ده كاور و بریان بر قیون سور یسی معناسنه ده كاور القطع فافك صمی
 وطانك فحقیه قطع رحم ایدن كسنه بقال رجل قطع القطعة قافك خمیله علی وزن همزه كذلك قطع رحم ایدن
 كسنه بقال رجل قطعه القطعاء قافك فحقی وطانك سكوتی والفك مدبله شول رحم دركه منقطع اوله بقال رحم
 قطع ایتنی وینك اذالم توصل الانقطاع همزة نك وقافك كسر بله كسلك بقال قطعت الشی فانقطع منقطع
 اقمین میك خمی وطانك كسری وقافك فحقی وراء مهمله نك كسر بله یی مثل معناسنه در المقطع میك وطانك
 فحقی اباله كسبلجك یرمقطع الرمل درلر قومك نهايت بولدی غی به كه اندن اوتة قوم اولمیه المقاطع میك فحقی وطانك
 كسر بله جمی ومقاطع الاودية درلر كنهايت بولدی غی برلر ماء اخیر اودی معناسنه ومقاطع الانهار صوبك
 كچه جك یرلر یحل عبور معناسنه الاقطوعة همزة نك وطانك خمی اباله مثول علامات در كانی بر عورت بر عورت
 كوندنر مایینلرنده اولان دوستلق منقطع اولد غن اعلام اچون القاطع طانك كسر بله مثول سوددر كه كسلس
 اوله لبن خامض معناسنه الاقطع همزة نك وطانك فحقیه لی كسلس كسنه مقطوع الید معناسنه القطعان فافك
 خمی وطانك سكوتیه اقطعك جمی اسود اباله سودان كی القطعة فحقینه قطع محلی اولن بر بقال ضرب بر بقطعة
 القطعة قافك خمی وطانك سكوتیه كذلك قطع ربینه ديرلر صلعه بله صلعه كی كد صلعه باشك وكونه قل بین
 پره درلر وقطعه یردن بر قطعه یی دخی ديرلر یخن افراز اولمش اولسه و بر ایدن حكایت اولمشدر كه ورتت من
 ابی قطعة دیش وقطعه یازاسی سنده قیونك صوبی كسلكه دخی ديرلر القطع قافك خمی وطانك سكوتیه كذلك
 قیونك وقت مز بورد صوبی چكلكه درلر وقطع نفسی نیز نیز المغه دخی ديرلر كرك سمر لكدن اولسون كرك غیری
 نسنه دن اولسون القطیعاء قافك خمی وطانك فحقی ویا نك سكوتیه غیریاء وزنی اوزن بر جنس خرمادر كه
 اكاشه یی دخی ديرلر شین معجك كسری واخرنند زاء معجك اباله القطع قافك كسری وطانك سكوتیه كچه
 اخرنند اولن طلعت ومنه قوله تعالى فاسر باهالك بقطع من الليل قال الاخفش بسواد من الليل وقطع شول
 بر شم نهاله یدرلر كه دوه بینن كسنه التنه دوشد كده دوه نك كتفلر یی اور تره قطع كذلك شول اوف دمرنبه
 ديرلر كد نیلور قصه اوله الاقطع همزه نك فحقی وطانك همیه جمی دمرنلر معناسنه الاقطاع همزه نك فحقیه كذلك
 جمی واقطاع قطیعتك جمی دخی كاور قیون سور بلری معناسنه شربله اشراف كی القطعة قافك كسری
 وطانك سكوتیه بر نسنه دن برلوكه درلر المقطعة میك فحقی قافك سكوتیه محل قطعه درلر بقال لصوم مقطعة
 للناكح المقطع میك كسری وطانك فحقیه الت قطع اولن نسنه المقطعات میك خمی وطانك فحقی وتشدد بدله
 اباس قسمندن اولن فرجیلر در حجاب معناسنه كه جبهه نك جمیدر كه كرك خزد بد كری قاشدن اولسون كرك

قطع

غير بدن ولسون ومقطعات قصه اولان لباسه دخی دیرل ثياب قصار معناسنه وطاوشانه دخی المقطعة الاسحار
دیرل ویز بونی باب راده نفسیر ایندک که اسحار او بکنلر دیکدر و طاوشانه مقطعة الاسحار دبدکاری
صیدا اولماسن نفال ایچوندر التقطیع علی وزن التکریم ات ایلر ویکدر بقال قطع الفرس الخیل نقطیه
اذا خلفها ومضى وتقطع کسمک معناسنه ده کلور بقال قطعت الشئ شدد للبالغة وتقطع الشعر شعری جزاء
عروضیه سیه وزن ایشکدر وتقطع خسته نکه قرینه اولان بوروید دخی دیرل ابو نصر وایلی اوزره المقطوطعات
میک ضمی وطاء اولک فخی و ثانی کسر بله سرعت ایدن اثر بقال جاء الخیل مقطوطعات ای سر ایا بعضها فی اثر
بعض القطاع قافک فخیله والقطاع قافک کسر بله خرماسمی جرام معناسنه جیمه وراه مهمله ابله القطیع
قافک فخی و طانک کسری و مدبله قیون یا خود صغر سور یسندن برلو کدر الا قاطیع همزه نکه فخی و طانک
کسری و مدبله قیون جمعی علی غیر القیاس کویا که اقطیع جمع ایشلر در القطعان قافک ضمی و طانک
سکونیه کذلک جمعی بقال قطعان البقر کاف جریب و جریبان و جریب جیمه وراه مهمله ابله بر مقدار یرکد اکار
دوغ دیرل و قطع قیونیه دخی دیرل سوط معناسنه وفلان قطع القیام دیسلر طور مسنده ضعف واردر
دیکدر یا سمرک جهتندن یا غیری حیثیتندن القطاعة قافک ضمیله کسلور کن دوکولن خردوات المقطوع به
میک فخی و طانک ضمی و مدبله والمنقطع به میک ضمی و طانک فخیله شول کسینه در که سفر اوزرنه اوله سفر دن
عاجز اوله یا نفقه سی ضایع اولدوغی جهتندن یا طولی طور دخی جهتندن یا خود حرکتیه مانع اولور اخر
سبیدن و تری المنقطع میک ضمی و طانک فخیله بر سنه نکه نهایی بقال منقطع الوادی والرمی والطریق الاقطاع
همزه نکه کسر بله باغ جنو غن یا خود غیری سنه می کسمکه اذن و یرمک بقال قطعتة قضبان من الکرم ای ذنت له
فی قطعها وقضبان قافک ضمیله قضیبک جمیدر بودا قلم معناسنه و بقال ابضا هذا الثوب یقطعک قیصای
یسع لک ان نقطعه قیصا و بر مقدار رو یرمکه دخی دیرل بقال قطعتة قطیعة ای طائفة من ارض الخراج واقطاع
بر کسینه نکه جچی دلیل حقه منقطع اولغه دخی دیرل بر حیثیتله که مبهوت اولوب جواب و یرمکه قادر اولیه
بقال اقطع الرجل اذا انقطعت حجته و یکتوه بالحق فلم یجب واقطاع بر سنه می کند کن منقطع ایشک دخی
دیرل بقول قطعت الشئ اذا انقطع عنک واقطاع یغور کسلیکه و تاوق جور طه سن کسمکه ده دیرل بقال
اقتطعت الغیت واقطعت الدجاجة مثل اقلت که افاف قافله وفائین ابله تاوق جور طه سن کسمکه دیرل المقطع
میک ضمی و طانک کسر بله جچی منقطع اولان المقطع میک ضمی و قافک سکونی و طانک فخیله شول ارکک
دوه در که دیشی دوه یوار مدن عاجز اولوب ابا ابلیه و کذلک مقطع شول کسینه در که افرانه عطیه نقد یر
اولوب اکار اولیه و مقطع شول کسینه یه دخی دیرل که غریب اولوب اهلندن منقطع اوله التقطع تانک
فخی و طانک ضمیله کسلیکه که تواصلاک ضد بدر الاقطاع همزه نکه و تانک کسر بله بر سنه دن یر پاره قوی رقی
بقال اقطع من الشئ قطعة و سور بدن بر مقدار یقومغه دخی دیرل بقال اقطع قطیعا من غم فلان
القطة علی وزن الزلزلة سلاح صوتن حکایت ایشک و فی المثل ما یقع علی الشنان وتقع العمد کویچک
معناسنه کلور بقال تقععت عدهم اذا ارتحلوا و فی المثل من یجمع یقع عدهم کا بقال اذ تم امر بد انقصه
وشنان شینک کسر بله اسکی قر بیه دیرل یعنی الت حرب اولین بموجب مهابت اولمان وقعه کسمکه دخی دیرل
بقال تقعع فی الارض اذا ذهب القعاق قاف اولک کسر بله کذلک سلاح اوزن حکایت ایشک بقال تقععوا
قعقة وقعقا القعاق قافک فخیله اسم در ذکر اولنان معنایه وقعاق بر طر بقدر که یامه دن کوفد یکدر
وقعاق مشقتلو اولان یوله دخی دیرل و یوسیدن قریب قعاق دیرل صوتلماغه کملری مشقتلو اولسه وقعاق

قع

یابس اولان خرمایه دخی دیرل بقال تقعع ای یابس وقعاق بر جاک دخی اسمیدر وقعاق شول در دخی
حمایه دیرل که دیشاری بری برن طوقب اوزی حاصل اوله اقعاق قاف اولک فخی و قاف دینک کسر بله بری
اردنجه کویچک کور ملک تابع صوت برعد معناسنه و قعاق بلاد فیسله بر نیچ موضعک اسمی در التقعع علی وزن
الترال تحریک معناسنه در نه قع العمد کویچک معناسنه کلور بقال تقععت عدهم اذا ارتحلوا و فی المثل من
یجمع یقع عدهم کا بقال اذ تم امر بد انقصه القعاق قاف اولک و ثانی کسر ضمی و عینک سکونیه شد بد ایلر
صوت بقال حرقعة فی صوت اذ کان شدید الصوت المقعع شول کسینه در که قار اولر دن و ندر ر قعیة مار
قاف اولک ضمی و عینک فخی و قاف اخیر کسر بله مکء مشرفه ده بر طاغک علی در پس بواسم معرفددر
وقعیة عان اواز ده بر طاغک دخی اسمی در که بصره مسجد نکه در کاری ادو ک طاسندن یونلش در واهواز
بصره ایله فارس یسند بر قاف کویچک در در القعق قافک ضمی ایله بر جنس قوشدر که لاجه در یورنی وایقلمری
اوزندر ترجمانه نقلی در دیشی لکن عبارت حوه به نقلی ابله نفسیر اولمان دخی طائر اخر اولمان مشعر در
القعاق قافک ضمی ایله بر نیچ صو در که غلیظ در الا قعاق همزه نکه کسر بله قیون قر کن ذکر اولنن صوی
ایر شیک بقال قع القوم اقعاعا البطوة القعقة قافک ضمی و فاک سکونیه شول زنبیل در که انوک قولی یوقدر
خ ما بر اغندن ایشلور قافک یوک اولمان فی الحدیث ات عند من منه قعقة او قععتین یعنی من الجراده جراده
جیمک فخیله جیمک معناسنه در القعاق قافک فخی و فاک سکونی و الفک مدبله برا غاجک اسمی دره قعاق شول
قولاهه در که اکش دکش کی بوزلش و دیوشر لیش اوله و رجل قعاه شول ایاغه دیرل که بر مقلمری طباتندن
جانبه اکش اوله قعاق شول عورت دیرل که بر مقلمری ذکر اولنن وجهه اوزن اوله بقال امرأة فقعاه الا قعاق همزه نکه
و فاک فخیله شول رجل در که ایلری ذکر اولنن وجهه اوزن اوله یعنی بر مقلمری طباتندن بکا اکش اوله بقال
رجل اقعاق قافک ضمی و فاک سکونیه جمعی بقال قوم قعق الاصابع المقعع میک ضمی و فاک فخی و تشدد بله
بر مقلمری ذکر اولنن وجهه اوزن اولن کسینه بقال رجل مقعع الیدین القلع قافک کسر بله خنصره زنی اوزن
شول یا لوت در که قور و ب قویه و یار له لام زاید در القلع قافک فخی و لامک سکونیه قوی رقی بقال قلع الشئ
من الباب الثالث و قلع شول طرفه دیرل که جویان انوک ایشک از غن و قعقک معناسنه بغلیا جی ایلری
قور فی المثل شحی فی قلعی و قلع جی دن یری اولعه دخی دیرل بقال ترکت فلان فی قلع من حماه و قلع بر معدنک
اسمی در که اندن یوقلای چقر الا قلع همزه نکه و تانک کسر بله بمعناه بقال اقلعت القلع فقیته و لا ملک ضمی
و تشدد بله قوی رقی بقال قلع الشئ الانقلاع همزه نکه و قافک کسر بله بمعناه بقال قلع الشئ و اقلعت
فتقلع و انقلع المتلوع میک فخی و لامک ضمی و مدبله معزول اولن بک القالع لامک کسر بله قوی رقی دائرة القالع
شول دیرل که طورک کسینه سنه این صاچک التند اوله و یوا هلی باننده مکروه عد اولور الا قلع همزه نکه
کسر بله بر سنه دن امتناع ایشک بقال قلع فلان عما کان علیه اذ کف عنه القلعان قافک فخی و لامک سکونیه
فی غیر دن ایشک کسینه دن عبارت در که ترک بری شرح و بری صلاة در که عروین بخو یلفه نکه او غلار بدر جد
اعلاری غیر در القلع قافک فخی و لامک سکونیه طاع اوزرنه اولن حصار حصن معناسنه مرج القلع
میک فخی و رانک سکونیه و قافک و لامک فخیله بادیده بر موضعک اسمی در القلع قافک و لامک فخیله شول
فنج در که ذکر اولنن موضعه منسوب دره قلع کذلک بلوئدن قطعه عظیمه به دیرل قطعه السحاب معناسنه
القلع فقیته جمعی بلوئدن عظیم قطعه معناسنه و قلع کورش طوئق جالنده ایشک باید ازلماغه دخی دیرل
رجل قلع القلم دبدک قو ک قو ک مصدر بدر لامک کسر بله فنج کورش طوئق جالنده ایشک باید ازلماغه دخی دیرل

قع

قلع

وقل حاد خلاص بولغه دخی دیرلر بقال ترکیت فلانی قلع من جامه ای فی افلاع من جامه القلعة قافک
ضمی ولامک سکونیه انقلاب معناسنه ومنه قولهم هن منزل قلعة اذا كان صاحبه يحتاج الى ان يقوم مرة بعد
اخرى وکری چک معناسنه ده کلور بقال هم علی قلعة ای علی رحله وقلعه شول کسنه ییده دیرلر که برقرار
اولیه بقال فلان قلعة اذا کان یقلع من سرجه فی البطش والصرع یعنی اگر اوزرنده قراریده مسه حالت محاربه ده
وقلعه مال عارینه دخی دیرلر فی الحدیث بئس المال القلعة المقلع میم کسری و قافک سکونیه صیان که
انوکله طائر اترل القلاع قافک فخی ولامک تشدید بله عسس کد صو باشیه واهل عرفه خدمت ایدر فی الحدیث
لا یدخل الجنة قلاع القلاع قافک ضمی ولامک تخفیفیه شول بالقدرد که صوی چکلد که یار بله القلعة
قافک که کزک ضمی ولامک تخفیفیه واحدی ذکر اولنان بالقدرد بر پار معناسنه وقلاع کذلک منتر چقلو
اولد قلع یردن قباروب قلغن کرهیه دیرلر که اول محلده منتر اولد و غنه دلالت قله وقلاع شول بیوک قیایدخی
دیرلر که دوز یرده واقع اوله وکذلک شول طاشه وکسکه دخی دیرلر که قورلوب انیش اوله بقال رماه بقلاع القلاع
قافک کسری ولامک سکونیه بلکن بادبان معناسنه المقلعات میم ضمی و قافک سکونی ولامک فخیله شول
کیلر در که بلکلو اوله بقال سفن مقلعات المقلعة میم اولک کسری و ثابتنک فخیله شول دمور چو کاند رکی فی ک
باشنه اوررلر المقام میم اولک فخی و ثابتنک کسری بله جمی دمور چو کاندلر معناسنه القمع قافک فخی و میم سکونیه
ذکر اولنان چو کان بله اورمق و قهر و غلبه انکه دخی دیرلر وقع شبشه نک مثلاً اغز بنه هنی قومغه دخی دیرلر انجنه
یاغ ا خود کلاب قوم اغچون بقول قعت الوطی اذا وضعت فی رأسه القمع ووطی طاء مهمله نک سکونیه لومه
وقع قافک کسری بله هنیه دیرلر علی ماسی القلاع همزه نک کسری بله بمعناه الانقباع همزه نک و قافک کسری بله
ذلیل و مقهور اولمق و یکسکه علی القلعه چقه کلد که کبر و دوند ر مکده دخی دیرلر بقول قعت الرجل علی اقاما
اذا طلع علیک فردته عنک بقال قعته واقعته فاقمع قعه فختبته قعه بن الیاسد رمز بون قعه دیو باسی نیمه
قلدی اولد ساکن اولوب منزوی اولد غچون وقعه دوه اور کچینک باشنه دخی دیرلر رأس سنام معناسنه
القمع فختبته کذلک جمی وقع شول سو باجیلر دخی دیرلر که کوز کیر یکی دینه ظاهر اولور و ذکر اولنان
سو باجیلر چقمسنه دخی دیرلر بقول منه قعت عینه من الباب الرابع وقعه کذلک شول سککه دیرلر کز یاده
اسی هواده دوه نک واهو نک اوز ر بنه قوزار القمع فختبته و میم ضمی و تشدید بله مرکب باشن اول جانبه
بو جانبه محرک ایتک بقال المار یتقمع ای محول رأسه الافع همزه نک و میم فخیله شول ات سکری در که انوک
او یکج سنه اولان کنه سی بیومش اوله یقال عروق ابغ بین القمع اذا عظمت ایت القمع قافک کسری و میم
سکونیه شول نسنه در که انوکله بطار اغز لو قایاغ و یاغ غیری نسنه قورلر که اکابعض یلایه هنی دیرلر القمع
قافک کسری بله و میم فخیله کذلک هنی معناسنه لغت در نطع ابله نطع کی که نطع در بدن اولان بساطه دیرلر
وعامه قع دیرلر قافک فخی و میم سکونیه وقع وقع قافک کسری و میم سکونی و فخیله کذلک خرماتک چوی
بتدی برده اولان کهر سامه النده اولان نسندیه دیرلر القلاع همزه نک و تانک کسری بله قریب کزک اغز فی اغز که لوب
ایمک فقیع کبی نه کمرو ایتدی القنوع فختبته بر نسنه د بک حالنه مذات اظهار ایتک بقال قع یقع من
الباب الثالث و بعض اهل علم ایتدی قنوع رضاه معناسنه کاور فی المثل خیر الی القنوع وشر الفقر الخنوع ووم بور
ایتدی جائز در که سا بله قانع دیرلر قاری قلیل و کثیر بر بان نسنه یراضی اولد غچون اوله پس کاتینک معناسی
رضایه راجع اولور دبدی القانع نونک کسری بله سئواله ابتدال ابدن کسنه وقانع رانی معناسنه ده کاور
بو نقدیر جه اضداددن اولور و فی ایتدی قانع اولدر که سئوال ابدن هر نه بر رسک راضی له القنع قافک فخی

ونونک فخیله بمعناه الافناع همزه نک کسری بله راضی قاق بقال اقنعه الشی اذا رضاه الملقع والمقنعة میم
کسری و قافک سکونی و نونک فخیله ایکسندیه دخی شول زدر که عورت وکله باشن اوررلر القناع قافک کسری بله
شول زدر که مقنعه دن یو چکدر وقناع کذلک خرما چو قلرندن اوررلر طبقه دیرلر و صاحب مذهب
مطلقاً طبق میوه دیشدر و صاحب صراح طبقی از برک خرما دیشدر لکن عبارت جوهر بدن فهم اولنان
بزم ذکر ایتد کردلر القنع قافک کسری و نونک سکونیه کذلک خرما بد قلر بدر الملقع میم ضمی و نونک فخیله
عادل اولان شاهد در بقال شاهد مقنع ای رضی یقع بر مقنع شول اغزه دیرلر کدیشلری ایچرو بیماثل اوله
القنعان قافک ضمی و نونک سکونیه شول کسنه در که مرضی اوله بونک مذکر و مؤنث و تشبیه و جمع بر ایلور
بقال رجل قنعان و امرأه قنعان القنعان قافک کسری و نونک سکونیه یکی دیه نک ان سنه اولان دوزیر
قنع دن اخو دیرلر القنع قافک کسری و نونک سکونیه کذلک شول دوز بر در که ایکی دیه نک
اراسنه اوله الملقع میم ضمی و نونک فخی و تشدید بله شول کسنه در که باشنه نولغا کیش اوله التقنع علی وزن
التکریم عورت قناع کیدر مک بقال قنعت المرأة ای البستها القناع و یقنع کذلک باشه فخی اورمغه دیرلر بقال
قنعت رأسه بالسوط ضرب یو تقنع خروس بو بنک توین باشی اوزر کتور مکده دیرلر حالت محاربه ده
الاقناع همزه نک کسری بله باشی یو قاروق الدرمق ابو یوسف رانی اوزر بقال اقنع رأسه اذا رفعه واقناع
صلانک شای قنوتن ان یه قاروق الدرمق رحیثته که الینک فی یوزه متوجه اوله واقناع صوا یچو کچون
بوین حوضه اه ز قعه دخی دیرلر بقال القنع البعیر اذا مد رأسه الی الخوض لیشرب واقناع جناغی اکندر انجنه
اولان دو کله کچون یا خودانی صواقند یسنه طو تقدر طو لچون واقناع دوه سور یسن یا خود قیون
سور یسن اولاغه یونانکه دخی دیرلر واقناع راضی قلعغه دخی دیرلر بقال اقنعی کذا ای ارضانی القنع فختبته
طوار مرعایه متوجه اولمق بقول اقنعت الابل فقتعت فی من الباب الرابع اذا مات له وقت دخی دیرلر نونک فخیله
بقال قنعت ادمالت ما واهوا قبلت نحو اهلها القوع قافک فخی و واک سکونیه ارکک دوه دیشی دوه اوزر بنه
یجره من القیاع قافک کسری بله بمعناه یقال قاع الفحل علی الناقه یقوع قوعا و قیاعا اذ اوبو قعانک
قلبی در الا قتیاع همزه نک و تانک کسری بله ارکک زقه اوزر منشوق اولوب کیر کن اولمق القراع قافک فخیله
طوسانک ارکی القاع علی وزن الخال دوز یرارض مستوی معناسنه الاقوع همزه نک فخی و واک فخیله جمی
دوز یرلر معناسنه الاقوع همزه نک فخیله و القیاعان قافک کسری و مدبله کذلک جمی وایه منقلب
اولدی ما قبلی مکسور اولد غچون القیعة قافک کسری و مدبله قاع معناسنه در بودخی و او بدریایی و او دن
منقلب در بعضیلر قیعه جمعدر دبدی اصمعی ایتدی قاعة الدار معناسنه در قاعة الدار کی قافله وحاء مهمله ابله
فصل الکاف کتبع کافک فخی و تانک کسری و مدبله احد معناسنه در بقال ما بالدار کتبع اذ الم یکن فیها
احد جوهری ایتدی بو یعقوب روایتی اوزر دره هم بنی تمعر بلرندن بو وجه اوزر ایشتم دم دبدی الکتع
کافک ضمی و تانک فخیله دلکی یاوریسی و دنی و ردیل اولان کسنه یه دخی دیرلر الکتعان کافک کسری
و تانک سکونیه جمیدر صرد ابله صردان کی و صرد بر جنس قوشک اسمیدر و کتبع کتبعانک دخی جمی کاه و کتعاء
رافظدر که مؤنک تا کیدنه استعمال اولنور علی ماسی عقیبه بقال رأیت اخواتک جمع کتبع کتعاء کافک
فخی و تانک سکونی و الفک مدبله تا کید مؤنث بقال اشتریت هذه الدار جمعاء کتعاء و کتعاء او ز ر بنه
نقدیم اولنار و مفرد مذکر نه و جمع لرنه دخی حال بو بله اولور و یلکزدخی ذکر اولنار ز یرابونلر اجمع لفظنه
نعمته ذکر اولانی کلشدر در بعضیلر ایتدی الکتع و کتعلک متفرعانی عربلرک جاء علیه حول کتبع دید کلرندن

قوع

قیع

کتع

قوع

ما خود ذکر که حول کتیغ تمام یل دیکدر جوهری آید بیونی بخوبیندن استدم که شرح جرمیه ذکر اولشدر
 و کتغ قادی معناسنه ده کاور هرب کی الکثوع دوه نیک یا خود قیونک یچی لیت اوزن اولق بقال کتغ الابل
 و العنم کتوغامن الباب الثالث اذ استرحت بطونها وورمت بثلرطها وثلوط ناه مثله وطاء مومله ایله بر بعیر دیلر
 الکثع کافک فخی و ثانی سکونیه سودک یخی و غلطی اوزرینه چقمغه دیلر التکنیع علی وزن التکریم بمعناه
 یقال کثع اللبن و کثع اذاعلا دسمه و خنور تر اسه کثاو کثانی که کثادخی ذکر اولنان معنایدر و کثع چوملاک
 کثع اتمغه دخی دیلر بقال کتغ القدر یزیدها الکثع کافک ضمی و ثانی سکونیه چوملاک اوزرینه کان کفی
 و جزویشی کائعه ناک کسر یله شول طود قدر که غلیظ اولوب طولش اوله بقال شفه کائعه بائعه و بائعه
 قرمز اولان طودغه دیلر الکروع ضمتنه اکیلوب صوی لغزله ایچمک الله یا خود کاسه ایله ایچمکسرن
 بقال کرم فی الماء بکر کره اذاته اوله بقیه من موضع من غیران یسرب بکفیه و لا باناء و مطلقا ایچمک معناسنه ده
 کور بقال کرم فی هذا الماء نفسا لنفسین الکرم فختنه کذلک وجه مذکور اوزن ایچمه ده لغت در بقال
 کرم بکر کره امن الباب الرابع و کره ایچمک مقدمی ایچمه اولغه دخی دیلر بقال فیه کرم و کرم بکر اذ ادق منه ذلک
 و کرم شول یقوم و صوی در که بریده جمع اولماغن اغزله ایچمه قابل اوله الا کراع همزه نیک کسر یله قوم ذکر
 اولنان صویر است کلوب طوار لن صوار مق در بقال کرم القوم اذ اصابوه فاوردوا بالهم الکراعات رانک
 کسر یله الکراعات میمک ضمی و رانک فخیله شول خرما اغاجیدر که صوا و زنده دکلش اوله ابو عبیدر و ابی
 اوزن الا کرم همزه نیک و رانک فخیله ایچمک مقدمی ایچمه اولان طوار در الکراع کافک ضمیله قیونک و صفرک
 یچاعنک ایچمه بر بد رانده و دوه اولان وظیف مثابه سنه در که وظیف مستند الساقه دیلر و کراع مذکر
 و مؤنث و جمع استعمال و لنور الا کرم همزه نیک فخی و رانک ضمیله جمی الا کراع همزه نیک فخی و رانک کسر یله
 اکرعک جمی در و فی المثل اعطى العبد کراعا فطلب ذراعا ز اذراع الله اولور پس ایقده اولن کراعدن افضل
 اولور و کراع قره طاشلو یرک یرک یربینه دیلر که اوزانش یعنی تمتد اولمش اوله اصمعی ایتدی اوره یربینه دیلر که
 اوزانش اوله تمتد معناسنه و کراع اسم جنس دو جمع ایشامل اولور الکرموع کافک و سبک ضمیله بلکه صرجه
 یرمغه قریب یرده اولان یومر یچمه در الکسع کافک فخی و سبک سکونیه براد مک اردینی یا الیه یا خود یا غیله
 اورمقدر بقال کثع فلان دیار هم یکسهم بالسيف مثل یکسهم ای یطردهم و بقال وردت الخیول یکسهم بعضهم
 بعضا یعنی عسکر بری برن بصرق کلدی و کسع ناقه نیک سنه صفوق صوا و رمغه ده دیلر سودی چکلسون
 ظهر پنه رد اولسون دیو و بیون کلجک بل قور قلاق اوله دیو خوف ایتدک زمانده ایدرسن نقول کسعت الناقة
 بغیرها اذ ضربت خلفها بالماء البارد و غیر غین معجه نیک ضمیله مده باقی تان سود و خلف خاء معجه نیک کسر یله
 مده معناسنه در الکسع فختنه شول بیاضدر که نیک طیه و غنه اولن یحاجک لطر افند اولور الا کسع همزه نیک
 و سبک فخیله طیه و غنده ذکر اولنان وجه اوزن بیاضی اولن ات الکسع میمک ضمی و سبک فخی و تشدد یله
 شول کسنه در تروج ابیه کویا که مزبور کبقیه سی ظهر پنه رد اولمشدر ناقه نیک سودی رد اولدغی کی نته کم
 مور لیتدی پس بو عرب نعتندن ولوب یعنی لسان عرب یله جاری اولن نعتندن اولور نسج جوهر یله لفظ عرب ذکر
 اولنان منوال اوزن راء مهمله ایله واقع اولمشدر اما زاء معجه ایله اولق انصب کور نور یعنی مکسع مجرد اولان
 کسنه لک نعتندن اولور فقامل الا کسع همزه نیک و تانک کسر یله کاب قورغن ابقری ان سنه فصیح بقال
 الکسع الکب بنده اذ استفر بواسنثاقار ناه مثله ایله فایله ذکر اولنان معنای در الکسعة کافک
 ضمی و سبک سکونیه حار معناسنه در حیر لغی اوزن الکسعوم کذلک کافک ضمی و سبک سکونیه حیر لغی
 اوزن حار معناسنه در میم زاید در کسع کافک ضمی و سبک فخیله چندن بر قبیله در الکسی کافک کذلک ضمی

کثع

کرم

کرمع

کسع

وسبک فخیله و اخر نه یانک تشدد یله ذکر اولنان قبیله یه منسوب بر کسنه در که اوکله مثل ضرب اولنوب
 ندما الکسی دیلر و مثاک اصلی بود که ذکر اولن کسنه بعه دیکله معروف یا ای اغاجن برجه مدت تربیه ابدوب
 اندن ای ایتد و کندن صکره انوکله کجه قرا کوسنه بر صیده اتوب کند و بی خطا ایتدی صانوب یا بی کسر
 ایتد کدن صکره صباح اولد قدره صیدی مقتول بولجی ادم اولمش الکعکعه علی وزن الزلزله حبس ایتک التکعکع
 علی وزن التزلزل محبوس اولق بقال کعکعه فکعکع اذ حبسته فاحبس و کعکع خوف معناسنه ده کاور
 بقال نکعکع اذ اجین و هو لعه فی کاء کالاکعاع همزه نیک کسر یله منع ایتک بقال اکعه الفرق اذ حبسه عن
 وجهه و فرق فانک و رانک که مهمله در فخیله خوف معناسنه در یعنی توجه ایتدی و ی محملدن خوف مانع اولسه
 الکعکع کافک ضمی و عین اولک سکونیه قور رخی و ضعیف کسنه حبان معنا سنه الکعوع ضمتنه ضعیف
 و قور رخی اولق بقال کیم کیم کیمعوا من الباب الثاني و یونس باب اولدن اولماسن رهات ایتدی و سیمویه نایدن
 اولمشی اجود در دبدی النع کافک فخی و عینک تشدد یله قور رخی اولوب ضعیف اولن کسنه لکاع عینک
 تشدد یله بمعناه و ابوزید ایتدی کععت و کععت عین اولک فخی و کسر یله لغت در زلت یله زلت کی
 طابقی معناسنه الکع فختنه یل قد اولان شقاق و کیمو پاس دره شقاق شینک ضمی ایله یچمک ان دبدکاری مر ضرر
 و صاحب صراح شقاق جمع تصور یایدوب کفیکه ایله نفسیا تشدد و کعع ایق ذکر اولنان وجهه اوزن اولغه دخی
 دیلر بقال کعتر جله نکلع کاعا من الباب الرابع الکع کافک فخی و لامک کسر یله شول کاسه در که انوک اوزرینه کیر
 و پاس مجمع اوله و بقال سقاء کع و سقاسینک کسر یله قریه یه دیلر الکعه فختنه قیون سور یسندن
 بر بلوک در ابو عبیدر ای اوزن ذوه الکلاع کافک فخیله ملوک یسندن بر ملاکک اسمیدر که اذ واعدنر یعنی اسمی
 ذو کله سیله مصدر اولان ملوکدن در الکسع کافک فخی و میمک کسری و مد یله بر کسنه ایله یا تن کسنه الکسع
 کافک فخی و میمک کسر یله بمعناه المکامعه میم اولک ضمی و ثانی کفیه ایله ایلکی کسنه بری بر یله برد و شکله یا تنق
 و شول مکامعه که حدیث شریفه اندن نهی اولمشدر ایکی ارادم بری بر یله یا توب یلنرند یرده اولماقدر الکثوع
 ضمتنه بر یرمه منضم اولوب منقبض اولق کثوع قریب معناسنه ده کاور بقال کثع الامر اذ قرب و بلدن طلو غغه
 میل ایتکه دخی دیلر بقال کثع النعم اذ مال الی الغروب و بر کسنه خضوع و ملایت اوزن اولغه دخی دیلر
 بقال کثع الرجل اذ اخضع لان الا کثاع کذلک خضوع معناسنه در و کثاع طوشخیل فو تنق ایچون قنادن
 دیوشر مکده دخی دیلر الکثع فختنه یرمقار بوز و ملک بقال کثعت اصابعه اذ انسجت التکنیع علی وزن التکریم
 بر سنه بی قبض ایتد مک التکنیع فختنه و نونک ضمی و تشدد یله منقبض اولق بقال کثع الاسیر فی قد
 و قد قافک کسر یله اسیر بعلد قری قایشه دیلر الا کثاع همزه نیک و تانک کسر یله یرمه جمع اولق بقال کثع
 القوم اذ اجتمعوا الکوع کافک ضمیله بیلک اوجنک باش یرمقدن جانی بقال احق یخط بکوعه ذکر اولنان
 عضو یله سلر الا کوع شول کسنه در که بلی اگری اوله الکوعاء کافک فخی و وواوک سکونیه و الفک مد یله مؤنثی
 بلی اگری اولان عورت معناسنه الکوع کافک فخی و وواوک سکونیه کاب بلی اوزن یوریک بقال کاع الکلب
 بکوع اذ امشی علی کوعه فی الرمل من شدة الحر و کسافی ایتدی کعت عن الشی اکیع و اکع لغت در کعت عن الامر
 اکع معناسنه قن بر سنه دن قور خوب او شنک یعقوب روایتی اوزن فصل اللام اللدع لامک فخی و ذال
 معجه نیک سکونیه اود بقمق بقال لذعته النار اذ اذا احرقت و دبله یقوب اجمعه دخی دیلر بقال لذعه
 بلسان اذ اوجعه نکلام اللواذع لامک فخی و ذالک کسر یله شول کلات در که موم اوله بقال نعوذ بالله من لواذعه
 اللذاع همزه نیک و لامک کسر یله یا تنق اختراق معناسنه بقال اللذع القرحة اذ احرقت و جع اللوذعی لامک

کع

کع

کع

کع

کوع

لذع

لسع

لطع

للع

لضع

لقع

لكع

فتحي ووايك سكونية ويا نك تشد بد به شول طرف كسنة در كه ذكي الطبع وينزفهم اوله اللسع لامك فتحي وسينك
 سكونية ابلان ويا خود عقرب صوتي يقال لسعة العقرب والحية لسعا للطع لامك فتحي وطانك سكونية بلامق
 لحس معناسنه واطع كذلك كسنة نك اردنه اذ غيلة اور مق و يوم معنارك ابكسنة دخی لطعته الطعه اطع ادرسن
 باب رابع من الانه طاع هزمه نك وتانك كسر يله كاسه ده اولان نسنة نك جملة سن ايچمك يقال التطع اذا شرب
 جميع ماء في الاناء والحوض كانه لحسه الطاع فتحتنه شول بياض در كه طوداغه عارض اولور وكثيرا بوسياه اولان
 ادمه عارض اولور واطع كذلك ديشرد وكوب ديلري قالمقدر الاطع هزمه نك وطانك فتحيه ديشلري وكوب
 ديلري قلان كسنة للطع لامك فتحي وطانك سكوني والفك مد به مؤنق ديشلري وكاش عورت معناسنه
 واطع كذا شول عورته دير كه فرجك لمي ازاوله بن در بدرواني وزن اللع لامك فتحيه شول وت در كه ابتدا
 ظهور نك ملائم اولور اصمعي روايي اوزن ومنه قيل الدية العاعه وابوعروايتي لعاعه اوتي خفيف اولان وتلا قدر
 كرك اولاد لسون كرك اولاد لسون لالعاع هزمه نك كسر يله ذكر اولنان اوتي تورمك يقال العت الارض
 نلع العاعه اذا انبتتها التلعي فتحتنه وعينك كسري ومد به لعاعه اوتي تورمك تقول تلعتها وخر جناشلي وبونك
 اصلي تلعتها ابدى وقتا كاه وج عينك متوالي اولسن كرك يكو رد بلي ايسه عين اخيره في ياد دوندرد بلي اللع
 على وزن العرعر سرب كره يله زده صوكي كورينور اللع على وزن الرزلة سربك بلي دن مسي ولعله
 فاقه دخی دير نقول لعاعه عظمه اذا كسرت لالع لامك فتحي وعين اولك سكونية بر طاعك على در كه انه
 محاربه اولشدر التلعل على وزن التلزل اخلق حينئذ جاعروب اول جانب به وجابه دوتك وتلعاع فاقه دخی
 دير يقال لعاعته فتلع اي كسرت فتكسر اللع لالع لامك فتحي وعينك كسري ومد به طاري ايتكي خبر جاورس
 معناسنه التلغيع على وزن التكر ي ياشي اور تك يقال لغع راسه تلفيعا اذا غطاه وتلفيع طفر جفي دوندركه
 دخی دير يقال لغعت المرادة اذا قلبتها التلغيع فتحتنه وفنك ضمي وتشد بد به عورت بر نسنة ابله اور تونك
 يقال تلغعت المرأة بر طها اذا تحفت به مرط ميمك كسري ورتانك سكونية بر جنس كيلسي در كذا في اكثر عرب
 طابغه سي كير وتلفع مطلقا اور تونك معناسنه ده كلور يقال تلفع الرجل الثوب والشجر بالورق اذا شمل به وتغطي
 وتلفع تمام يير لك عارض اولعه دخی دير يقال تلفع فلان اذا شمله الشبب اللع لامك كسر يله ذكر اولنان
 لورقي الالتعاع هزمه نك وتانك كسر يله ملحفه بورونك يعني چارشب اور تونك الخاف معناسنه والخاف
 ير بوزي اونه اور تونك دخی دير يقال التلغيع الارض بالنبات اذا خضرت اللع لامك فتحي وقافك سكونية
 دوه قني ابله بر نسنة يتيق يقال لقعه بعرة اي رماه بها وياوز كوزله نظر ايتكه دخی دير يقال لقعه بعينه اذا عانه
 يعني ياوز كوزله باقسه ابو عبيد ايتدي لقع اصاب عيندن ورمي بالبعرة دن غيري رده ايشيد لمدي اللعاعة
 لامك ضمي وقافك تشد بد به جالدين حاضر جواب اولان كسنة الالتعاع هزمه نك وتانك كسر يله لون متغير
 اولق يقال التلغيع لونه اذا ذهب وتغير متغير كبي در تغير لون معناسنه حياتي روايي اوزن اللع فتحتنه كرك پاس
 ييشي يقال لكع عليه الوسع لكع من الباب الرابع الصق به ولزمه وبواصمعي ره ايتدي لكع لامك ضمي وكافك
 فتحيه دخی ور ذبل اولان كسنة بعضيل ايتدي لكع شهورات نفسه وهوايه تابع اولان كسنة يله دير ورمك
 ياور يسنه وكچرك اوغلانه دخی لكع دير لرو في حديث ابى هريرة انك لكع يعني الحسن والحسين رضي الله
 عنهما لكع لامك فتحي وعينك كسري اوزن بناسيله قطام كبي كذلك دنيه ور ذبله اولان عورت
 يقال امرأة لكع وتدل اولد قاي لكع دير واپكي كسنة نك اسنه يادوي لكع دير لال لكع هزمه نك وكافك فتحيه
 دناءت ابله متصف اولان كسنة يقال لكع فهو لكع من الباب الرابع لكع لامك فتحي وكافك سكونية والفك

مد به

لمح

لوع

متع

مد به مؤنق ولكع معرفه اولد قاي منصرف اولماز انكعدن معدول اولد غيچون ابو عبيد ايتدي فرس ايچون
 دخی لكع دير ولكن معرفه اولد قاي بولا ينصرف اولماز رايونك مؤنق لكع دير لكع ديزلر بس بوصد
 ونغر مثاله اولور وصرد كره كن ديد كاري قوشدر ونغر بورني قرمزي اولان سرجه در الكيعة لامك
 فتحي وكافك كسري ومد به دنيه اولان قراوش يقال امه لكيعة اي ائيمة بنو الكيعة كذلك لامك فتحي
 وكافك كسري ومد به بر قومك اسيدن قال علي بن عبد الله بن عباس رضي الله عنهم هم حفظوا ذماري يوم جاءت
 كتاب مسرف ه بني الكيعة وكنايب عساكر معناسنه در و ذماري ذال بحجه نك كسر يله عرض و ذموس
 معناسنه در لكع لامك فتحي وكافك سكونية ابلان صوتي لسع معناسنه ولكع كذلك حالت رضاعه
 نهزه دير ونهز قوزي ياشي ابله انك سنك امر كن معسن اور معنه دير لال لسع لامك فتحي وميمك سكونية واللحان
 فتحتنه بلدر امق يقال لمح الحق لمحاعا من الباب الثالث اذا ضاع لال لئاع هزمه نك وتانك كسر يله معناه
 اليلع يانك فتحي ولا مكم سكونية ينع وزني اوزن يغمر يغمر بين برقك اسيدن وكاه اولور كذا ب اولان
 كسنة ييلع دير ذكرا اولنان برقه تشبيه ايدوبن اللعاعه لامك فتحي وميمك تشد بد به حرا فلاة معناسنه
 وطرسجل كه سباع طيور دن در عقاب معناسنه اللع لامك فتحي وميمك سكونية بر قطعه اوت كه قور ينع
 قرب اوله ابن السكيت ايتدي قن قور ينع قرب اوله سلع لعة قد احتد ديرل وحلي نام اوت دخی لمعه ديزلر
 تاغار معنه باشد قن اللعاع هزمه نك كسر يله رولايتك اوتي اغار معنه بشلق يقال هذه بلاد قد الملت الملمعة
 ميمك ضمي ولا مكم سكونية ينع ميم اخر ككسر يله اوتي اغار معنه باشدين ولايت يقال بلاد ملمعة اللمعي هزمه نك
 وميمك فتحي واخذه يانك تشد بد به شول ذكي كسنة در كه ييز طبع اوله اليلع يانك وميمك فتحي ولا مكم
 سكونية ينع معناه اللعاع هزمه نك كسر يله تيك ومركبك وارسلانك حلي طاهر او اب معنه لري قرار مق يقال
 المع الفرس والأتان وطباء البوّة اذا اشرف للحمل واسودت حلمها اتان هزمه نك فتحيه ديشي مركب
 واطبا هزمه نك فتحي وطباء مهله نك سكونية سباع قسمك معنه لري وحلمه حاه مهله ابله معنه باشيدن والمع
 بر نسنة قايقه دخی ديرل يقال للمع بالشئ والتمعت الشئ اذا اختلست لال لئاع هزمه نك وتانك كسر يله كسنة نك
 رنكي كيدوب متغير اولق يقال التمع لونه اذا ذهب وتغير الملح ميم اولك ضمي وميم تانك فتحي وتشد بد به شول
 ات در كه كندی لونه اخر لون قار شوب لاجه اوله وقن اول قار سن لون اوزن اولسه اكملوع ديرل ميمك ضمي
 ولا مكم فتحي وتشد بد به للوعه لامك فتحي وواوك سكونية تحت اتشنة بنقدر اللوع لامك فتحي وواوك سكونية
 تحت يقيم يقال لاعة الحب بلو عه من الباب الاول الالتعاع هزمه نك وتانك كسر يله ياقق يقال التاع فواده
 اذا احترق من السوق اللاعة على وزن الحاجة بر نسنة يه يانوب ياققي معناسنه در يقال اتان لاعة الفواد
 الى حشها اصمعي ايتدي لاعة بولكلامه لايعه معناسنه در كوي كه مركب ياور يسي اوز رينه زياده
 خرفندن واله ومخير در ولاعه خافقه معناسنه ده كلور يقال امرأة هاعة لاعة اللع على وزن الحال
 كذلك بر نسنة دن خوف ايتدي يقال رجل هاع لاع اي جبان جزوع ولاع بليغ دخی ديرل باب
 تانيدن وابن السكيت لغت لاعة وهت هاع دخی روايت قلدي وهاع يانك كسر يله كذلك خاف
 معناسنه در يقال رجل هاع لايح اهيعة لامك فتحي وعنانك كسري ومد به بر جلك اسيدن فصل الميم المتع
 ميمك فتحي وتانك سكونية والمتوع ضمتنه كوندز اولوب اوزامق يقال متع النهار من الباب الثالث
 اذا رنفع وطال ومتع فابيه لنع دخی ديرل يقال متع بجمع متعا والوب كتمك معناسنه ده كلور
 يقال اشتربت هذا الغلام لانه من منبه غلام صالح اي لتد هين بوبو صور نك متع معناسي دخی حتملدر استخدام

مراد اوله المانع زناك كسر بله هر نسبه نك اوزوني بقال متع الشئ اذا طال وماتع ابو بوكش بقال حبل
ماتع اي جرد الغل وماتع زياده قمر مزي رنكلو اولان خمر وهر نسبه كه خوب اوله اكما متع ديرلر التمتع
على وزن النكرم اوزنق بقال متعه غير هوقتمتع فائده اندر مغه ديرلر بقال متعه الله بكذا المتاع ميمك فحقيله
اوش سله معناسنه ومتامنه دخی ديرلر وهر نسبه كه اوكله فائده لنور سن اكما متع ديرلر التمتع فحقيله
وزناك ضمی وشد بدله فائده لائقه كم مشعب نام شاعر قتمتع يا مشعب ان شيا سبقت بالمات هو المتاع
ديشدر و نوبت سبب اولشدر مشعبه مشعب ديوشميه اولنسنه ومشعب توزه بولا شمش ديكدر مغبر
معناسنه وقال الله ذوالى اتعاء حليمه او متاع وقتمتع ارعه رندن فائده لئغه دخی ديرلر الاستمتاع همزه نك وتانك
كسر بله معناه نقول قتمتع بكذا واستمعت به المتعة ميمك ضمی وتانك سكونيله اسمدرفائده لئجق نسبه
معناسنه ومنه ممة لمكاح ومتعة الطلاق ومتعة الخبز را بونلر فائده او لئجق نسبه لدر الامتاع همزه نك
كسر بله فائده لندر من بقال امتعه الله بكذا ابو زبديتدى امتعت بالشئ وقتمتع بر معنایه در ابو عمره دخی
بويله ديشدره اصمى مزيورره مخالفت ابدوب استشهاده اندكاري نسبه لرى تاويل ايشدره امتاع استعنا
معناسنه دخی كاور نقول امتعت عن فلان اذا استغنت عنه حكاه ابو عمرو عن النيرى المتع ميمك فحقيله ثاء ملثته نك
سكونيله والمتع فحقيله عورت يرامز يوريشله يوريك بقال مشعت المرأة من الباب الثالث مشعت من الباب
رابع اذا مشعت مشية قبيحة الجمع ميمك كسرى وحيك سكونيله احمق معناسنه المجعة ميمك ضمی وحيك
سكونيله ذكر اولنان معنایه در المجعة ميمك ضمی وحيك فحقيله على وزن همزه معناه ايضا المجاعة ميمك فحقيله
ينسبه بي قاير مامق عدم مبالاة معناسنه بقال جمع الرجل يجمع مجاعة اذا تاجن المجعة ميمك فحقيله وحيك
كسر بله قليلة الحيا لولن عورت جلعه كسى در وزناو معنى يعقوب رواين اوزن وجلعه دخی حيله وعين
مهمله ابله در التامع تانك فحقيله وحيك ضميلة ابله كسسه برى ربله فحشيات سو بلشوب مبالاة ايمك المجيع
ميمك فحقيله وحيك كسرى ومدبله شول طعامدر كه سودله خرمای تخمير ايمك اولو والمذع ميمك فحقيله وذل
معجه نك سكونيله خبرك بمقدارن سو بلوب بمقدارن كم ايمك بقال مذع الى الخبر من الباب الثالث اذا حدثك
ببعضه وكتم البعض وبابوعبيدرواين اوزن در ومذع نبول ايدر كن بولن ارغه اقنماغه دخی ديرلر بقال مذع
يموله اذ ارمى المذاع ميمك فحقيله وذل تشديد بله شول كسسه در كه سري صغليه بعضيلر مذاع كذاب
معناسنه در دبدى المربع ميمك فحقيله وزناك كسرى ومدبله شول كسسه در كه اوتى وصوي وافر اوله خصيب معناسنه
الامرع همزه نك فحقيله ورائك ضميلة جمعى اولنو وصولو رلر معناسنه الامرع همزه نك فحقيله كذلك
جمعى يمينه اين وايمان كسى بقال امرع الوادى من الباب الخامس الامرع همزه نك كسرى بله در اولنو
اولق بقال امرع الوادى اذا اكلا وامراع دخی اولنو بولعه دخی ديرلر بقال امرعه اذا اصبته مرعاوفي
المثل امرعت فانزل وامراع باشه ياغى جوق سورمكه دخی ديرلر بقال امرع رأسه بدهن اذا اكثر منه واولسعه
المربع ميمك ضمی ورائك كسرى بله اولنو وصولو اولن بر ومربع شول قومه ديرلر كه طوار لرى اولنله وصولو رده اوله
بقال القوم مرعون اذا كانت مواشيم فى خصب المربع ميمك ضمی ورائك فحقيله اولنو وصولو بولنن رالامروعة
همزه نك ورائك ضميلة انبو مزيوزنى اولنو وصولو اولان ر بقال ارض امروعة اى خصبة المربعة ميمك
ضمی ورائك فحقيله همزه وزنى اولنو شول قوشندر كه در اجه شبيه در ابن السكيت رواين اوزن المربع
ميمك فحقيله وراى معجه نك سكونيله سرحا ايمك بقال مزع الطي يزع اى يسرع وكذلك الفرس التزع
على وزن النكرم ايرى نقرى معناسنه بقال المرأة تزع القطن بيدها اذا بدت كانه تقطعه ثم تؤلفه فتجوده

بذلك

متع

مع

مذع

مرع

مزع

بذلك وتزيد زاء معجه وباء موحله ابله بنبه اتغده رلر التزع فحقيله وزناك ضمی وتشديد بله اربلوب متفرق
اولق بقال فلان يزع من الغيظ اى يتقطع وفي الحديث انه غضب غضبا شديدا حتى يخيل الى ان انفه يزع
ابوعبيد ليتدى يزع حنجر دكلير بن ظن ايدر م كه تزع غضبدرن دتر كسى اولقندر دبدى اما ابو عبيد تزع
نقطع معناسنه كلكنه انكار ايمادى لكن بومقامه مراد اولماسن استبعاد ايتدى المربعة ميمك ضمی وزناك
سكونيله بريان ات ياغبرى نسبه پان سى بقال ماعليه مربعة لحم وفي الاناء مربعة ماء اى جرة المربعة ميمك
كسرى وزناك سكونيله بريان بلك ياخود بريان بنبه معناسنه در اسكى بريان سنه مرقه دبد كارى كى المسع
ميمك كسرى ومينك سكونيله شمال بلى ونسج دخی ديرلر نوانك كسرى ومينك سكونيله المشع ميمك
فحقيله ومينك سكونيله جمع ايمك وكسب ايمك معناسنه در ومشع صاعق معناسنه ده كاور نقول مشعت
الغنم اذا حلبتها الامشاع همزه نك وتانك كسر بله قيونى زياده صاغوب اصلا سودن قومق بقال انشعت
ما فى الصرع اذا المندع فيه شيا ومطلقا الحق معناسنه ده كاور بقال انشع من فلان مامشع لك اى خدمته
ما وجدت وابن الاعرابى ايتدى انشاع قايق معناسنه ده كاور بقال انشع الرجل ثوب صاحبه اذا اختلسه
المشوع ميمك فحقيله ومينك ضمی ومدبله قايقى قور د بقال ذئب مشوع المصع ميمك فحقيله وصادك سكونيله
طوارقور رغن تحريك ايمك بقال مصعت الدابة بذئبا اذا حركته ومصع قايجه او رمغه دخی ديرلر ومصع
له او غلخن اتغده ده ديرلر بقال مصعت الام بالولد اذا رمت به وسرعت معناسنه ده كاور بقال مريضع يسرع
مثل يزع على مامرانفاوشمشك بيدر مغه دخی ديرلر بقال مصع البرق اذا اومض الماصعة ميمك ضمی وصادك
فحقيله محار بموقالته المصع ميمك فحقيله وصادك كسرى بله محار ب ايدى كسسه الماصع صادق كسرى بله بلدر ايجى
معناسنه بقال شئ ماصع اذا كان براقا المصوع فحقيله ناقه نك سودى كيمك بقال مصع لبن الناقة مصوعا من الباب
الثالث اذ اولى الماصعة الدر صادق كسرى بله شول ناقه در كه سودى حكامش اوله وهر نسبه كه يوزد وندروب
كتسه قد مصع ديرلر الامصاع همزه نك كسرى بله قومك طوار ينك سودى كيمك بقال مصع القوم اذا ذهب
البان ابلهم ابو عبيد ايتدى امصع الرجل ديرلر قن دوه سنك سودى كتسه وفر ايتدى مصع الرجل
وامصع ديرلر قن كندى ريو زنك كتسه المصعة ميمك ضمی وصادك فحقيله همزه كى رياسل قوشك اسيدر
ومصعه عوسج دبد كرى ديكك دخی اسيدر المصع ميمك ضمی وصادك فحقيله جمعى المصع ميمك فحقيله وطاء
معجه نك سكونيله اغاج قابى ايجنده قالمق وبعض نسخة فعله مات واقع اولشدر ثلاثين فعلى كلكنه
اشارة التظيع على وزن النكرم اغاج قابى ايجنده ترك ايدوب قابن صوماق صوين ايجسون ديوا المعبعة
على وزن الزلزلة قشك وقش مثلونك ينار كن چقن اوازي وحالت حربى بهادر رك اوازي ومعجه
قوم شدت حرده سيرايمكه دخی ديرلر بقال مصع القوم اذا ساروا فى شدة الحر المعبعان ميمك فحقيله وعينك
سكونيله زياده اسى شدت حر معناسنه بقال يوم معبعان المعبع ميمك فحقيله وعينك سكونيله شول عورت در
كداحوالى ضبط اوزن اولوب مالنن كسسه يه نسبه ويرميه وفى كلام بعضهم فى صفة النساء منهن
معبع لها شيم اجمع يعنى مالى كند ويه منحصر در المعبع ميمك فحقيله وعين اولك سكونى ويانك
تشديد بله شول كسسه در كه هر كم غالب اولور سه اكا يولد اش اوله مع فحقيله بر كلكنه در كه
مصاحبه دلالت ايدر محمد بن سري ايتدى مع كلك سنك اسم اولسنه دلالت ايدن بودر كه اخرى
متر كدر ما قبل متحرك ابلن وكاه اولور اخرى ساكن قنور وكاه اولور منون قنور نقول جاوا
معالمق ميمك فحقيله وقافك سكونيله زياده ايجمك اشد شرب معناسنه يقال الفصيل يجمع امه اذا رضعها

مسع

مشع

مصع

مطح

مع

ملع

منع

مع

سج

وبقال منع فلان بسوءة اذ ارمي بها يعني ركسنة به فحشيا ناله شتم ايسلر نونك استعمل اصيغته مجهول ابله در
الامتقاع همزتك وتانك كسرى به لون متغير اولق كسائي رواي اوزن بقال امتنع لونه على صيغة المجهول اذا
تغير من حزن او فرح وكذلك انتقع بالنون وانتقع بالباء الموحدة والميم اجود الملع ميمك فتي ولا مك سكوني به
شول سيرة دير لركه سريغ اولوب خفيف اوله بقال ملعت الناقه في سيرها من الباب الثالث وصاحب صراح
باب رابع دن اشارت ايشدر سهو در الملع ميمك فتي ولا مك كسرى ومد به والملاع ميمك فتي به
بونلرك ايكسند شول صحر اعناسنه در كه انوك اوقى اوليه وعربلرك مثله لردن دراودت به عقاب ملاع
دبد كرى اهلكت معناسنه ابو عبيد ايتدى بومثل واحد وجمعه استعمال اولنور طارت به العنقاء وحلفت به
عنقاء مغرب دبد كرى كيدر وتحليق حاء مهمله ابله قوش او چركن يوكسلكه ديرلر ومغرب ميمك فتي وراء
مهمله مك كسرى به غرات معناسنه در يعني انى معروف الاسم ومجهول الجسم اولان قوش الديكة مقصود
كورنيز بلايوافته او غردى ديكدر الملع ميمك ولا مك فتي ويانك ماينند سكوني به كذلك اوتسوز صحر
معناسنه وميلع سريغ معناسنه در كلور المنع ميمك فتي ونونك سكوني به ويرمك كه اعطائك مقابليدر المانع
نونك كسرى به والمنوع ميمك فتي ونونك فتي ابله والمناع ميمك فتي ونونك تشدد به بونلرك اويجى دخی
منع ابد يجي معناسنه در ومنع ركسنة يي رايشدن اليقومعه دخی ديرلر بقال منع الرجل عن الشئ فامتنع
فامتنع منه الامتناع همزه مك وتانك كسرى به برنسنة دن ال چكوب فراغت ايتك المانع ميمك فتي ونونك فتي به
منع ابد شوك تقول مانعته الشئ وممانعه للمنع ميمك فتي ونونك كسرى ومد به ال ايشمين نسنه بقال مكان
منيع الممانعة ميمك فتي به منيع اولق بقال منع مناعة من الباب الخامس المنعة فمتمنعه منيع اولق معناسنه
يقول فلان في عز ومنعة وكاه اولور نونى ساكن قلوب منعة ديرلر ابن السكيت رواي اوزن وبعضيلر
ايتدى منعه مانعك جميدركه كافر كجي اولدغى كي يعني اول كسنة عزنه در وعزتن قور يوب حمايت
ايدنلر ده در كه حمايت ايدنلر انوك عشريندر المنع فمتمنعه ونونك فتي وتشدد به منيع اولق بقال قد
تمنع المنعان ميمك فتي ونونك كسرى وتشدد به دوه ابله كينك نازه سنه ديرلر مزبور لقتل بلنده چو بانته
مخالفت ايتد كچون ياء ديشلوا اولان طواردن اول طويجه ده مزبور له مخالفت ايتد كچون ياء ديشلوا
زمانه مخالفت ايتد كچون الملع ميمك فتي ويانك سكوني به اريك بقال ماع السمن جميع اذا ذاب وذوبان ذال
معجه ابله اريك معناسنه در الملع ميمك فتي ويانك سكوني به برنسنة دوكد كدن صكره اتقى در بقال
ماع الشئ جميع اذا جرى على وجه الارض المنع فمتمنعه ويانك فتي وتشدد به كذلك اتقى جرى
معناسنه وميعه سرور ونشاطه دخی ديرلر واتك ايتد اسكرتسنة ده ديرلر واول نهان ده ديرلر وبكتلكك
ايتد اسنة ده ديرلر وميعه كذلك شول صويه ديرلر كه ولا بت رومد برجنس اغاچدن اقارنى بشورلر
صافى اولانته ميعه سائله ديرلر ودينه چو كنه ميعه يابسه ديرلر فصل النون اننبوع فمتمنعه صو چقمق
بقال نبع الماء ينبوع ينبوع يانك فتي ونونك سكوني به ويانك فتي ومد به صو چقدوغى رعين
الماء معناسنه ومنه قوله تعالى حتى نفجر لنا من الارض ينبوعا لينابيع يانك فتي ويانك كسرى ومد به
جميع صو چقاچق يرلر معناسنه التوايع نونك فتي ويانك كسرى به شول يرلر دوه نك بدنند كه
انندن دوه نك درى اتار الانبياع همزه مك ويانك كسرى به سوزه كيرمك اصمى رواي اوزن بقال
انبياع علينا فلان بالكلام اذا نبعث وفي المثل خربق لينبياع اى ساكن لينبعث ومطرق لينبال اى ساكن
البحر ك وينصب النبع نونك فتي ويانك سكوني به شول اغاچدر كه انندن ياي ايشلر له بود قلردن اوق ايشلر له

نحج

نحج

نزع

النبعة كذلك نونك فتي ويانك سكوني به نبعك واحد يبايع نونك فتي ويانك كسرى به بموضعك اسيدو
النبيع نونك فتي ويانك كسرى ومد به برشرك اسيدو النباعة نونك فتي ويانك تشدد به اوترق ردر
معناسنه بقال كذبت نباعتك اذ اردم يعني بالنسبة وغينه دخی لغت در النجوع فمتمنعه طعام هضم اولنق بقال
نحج الطعام بنحج نجوعا من الباب الثالث اذ اهنأ اكله ونجوع تاثير ايتكه دخی ديرلر بقال نحج فى الدابة العلف
ولا بقال انحج ونحج فيه الخطاب والوعظ والدواء اذ اثر النجوع نونك فتي وحيك فتي ابله هاشم اولان صوبقال
ماء نجوع كما بقال غير ونجوع الصبي سوده ديرلر ابن السكيت ايتدى نجوع اوله قارشمش صودر كه دوه يي ايجورلر
تقول نجت البعير النجعة نونك فتي وحيك سكوني به اوللاق ان مق اولى يرلر ده الانجم همزه مك وتانك
كسرى به ركسنة يي طلب ايتك احسانندن اوترو المنجم ميمك فتي وحيك فتي به اوللاق ان مق ايجون
اولان منزل الناجعة جيمك كسرى به شول طابفه در كه اوللاق طلب قلل المنجمون ميمك فتي وحيك كسرى به
معناها النجيع نونك فتي وحيك كسرى ومد به شول اون در كه صوبله قارشدر وب دوه يي ايجورلر ونحج
شول قان در كه سياهه مائل اوله اصمى ايتدى نجيع ايجردن كان قان ديرلر يعني اعضاى باطنه دن النجاعة
نونك فتي وخاء معجه ابله ادمك اغزندن كلن توكر ك نجامه معناسنه وصاحب صراح سومكله نفسير
ايتشدره قوسده ابي معنايد دخی اطلاق اولنسنة اشارت ايتشدر النجوع فمتمنعه وحانك فتي وتشدد به
توكر ك ياخود سومك اتقى بقال نضع فلان اذ ارمى بنجاعة النجوع همزه مك وتانك كسرى به ركسنة ولا يندن
دورد وشك بقال نضع عن ارضه اذ ابعدها النجوع نونك كسرى به والنجاع نونك فتي به ابله كه ارقه كنده
اولور بقال قطعت نجاعه ونجاعه والنجاع نونك فتي به ابله كه ارقه كينك ايجنه اولان ابله در حجازدن
برطائفه قنده بقراون هو مقطوع النجاع ميمك وخانك فتي ونونك سكوني به باسلة بيون ككنك بنشدر بكي
ير النجوع نونك فتي وخانك سكوني به تمام بوغز ليوب يجي ابله ايرشدر مك بقال ذبحه فنجعه نجاعا من الباب الثالث
اذ اجاوز منتهى الذبح الى النجاع ونحج نصيحي اخلاص اوزن قلمعه دخی ديرلر بقال نجعته النعيضة والود اذ اخلصتها
المنجوعة شول طواردر كه ذكر اولنن وجهه اوزن مذبح اوله النجوع فمتمنعه يندن شول قبيله در كه ابراهيم
نحجى انلردنلر النزع نونك فتي وزانك سكوني به برنسنة يي يرندن قو برمق تقول نزع الشئ نزع زعاه من
الباب الثانى اذ اقلعته ونزع روح چقمقه دخی ديرلر بقال فلان فى النزع اى فى قطع الحياة ويابى چكمكه دخی ديرلر
بقال نزع فى القوس اذ امد ها النزع نونك كسرى به ركسنة اهلته مشتاق اولق يقال نزع الى اهل بنزع
زعاهن الباب الثانى اذ استاق النازع زانك كسرى به وطنه ومرعاسنه چكنوب حنين بدن دوه النزع فمتمنعه
برنسنة دن اجتناب ايتك بقال نزع عن الامر نزعوا ونزع ولد والدى ممتنه اولغه ده ديرلر بقال نزع الى ابيه
فى الشبه اذ اذهب وات بر كره سكرتكه دخی ديرلر بقال نزع الحيل اذ اجرت طلقا النزع فمتمنعه نازعك جميع در
وفى المثل صار الامر الى النزع اذ اقام باصلاحه اهل الاناة واناة همزه مك فتي به تاى معناسنه در النزع
نونك فتي وزانك كسرى ومد به غريب معناسنه ونزع ديبى يقين قيويه دخی ديرلر النزع نونك فتي وزانك
فتي وتشدد به اركك طلب ابدن قيونلر بقال غم نزع اذ اكان حرامى وحرامى حاء مهمله نك فتي والفلك
قصر به اركك طلب ابدن قيونه ديرلر النزايع نونك فتي ويانك كسرى به شول انلر در كه اصول مختلفة به
منسوب اوللر بعضيلر ايتدى شول انلر در كه اخر قومدن چكوب النش اوله وزايع شول عورنلر
ديرلر كه عشرينلر نونك فتي وزانك سكوني به شول اغاچدر كه انندن ياي ايشلر له بود قلردن اوق ايشلر له

بقین اوله رحیمته که الله چکلمکه قابل اوله قریب القمر معناسنه الانزع همزه نك و زناك فخیله شول کسنه در
 که النك ایکی جانی قلسر اوله النزعة فخیته الی اوز رنه ذکر اولنان برکه اند قل بئیه النزعتان فخیته
 تنه سی انزع مؤنثه زعاء دیر لر بلکه زعاء دیر لر معجه نك سکونیه المنازعة میك ضمی و زناك فخیله
 خصوصته چکشك بقال نزعتا اذا جذبتہ فی الخصومة النزاعة نونك فخیله نزاع معناسنه بقال بینهم نزاعة
 ای خصومة فی حق التنازع نونك فخی و زناك فخیله خصومت ابدشك النزاع نونك كسر بله اشتیاق
 معناسنه بقال نزعت النفس الی کذا اعدا الاشتاقت الانزع همزه نك کسریله قومك دوه سی وطنه چکمه
 بقال انزع القوم اذا نزع ابلهم الی اوطانها المنزع میك ضمی و زناك کسریله سرعت ابدیچی کسنه بقال رأيت
 فلانا منزعاً الی کذا ای منسراً الیه نازعاً الانزع همزه نك کسریله قویرمق و قویمق بقال انزع الشی فانزع
 ای اقتلعتہ فاقبلع المنزع میك ضمی و زناك فخی و تشدید بله جوق قویرمان نسنه بقال تمام منزع شدد
 للکثرة و تمام ثناء مثله نك ضمیاً برضعیف اوتك اسیدر المنزع میك کسری و زناك فخیله اوق بتر معناسنه المنزع
 و المنزعة میك و زناك فخیله شول نسنه در که کشی اکمر اجعت ابدی و نوبیری و سائر احوالی جهتندن
 بقوا و الله لتعلمن اننا الضعف منزعة کسائی روایی اوزن و خشاق اعرابی منزعه در دیدی میك کسریله
 بن السکیت روایی اوزن و بقال فلان قریب المنزعة ای قریب الهمة و منزعه شریك انقطاع حاله اولان
 لذنه دخی دیر لر بقال شراب طیب المنزعة ای طیب مقطع الشرب النسعة نونك كسری و سبندك
 سکونیه شول نسنه در که کسره بغلغیچون بصی اور ررات قولانی کی مثلاً النسع نونك کسری و سبندك
 سکونیه جمی قولانلر معناسنه و نسع مسع میك کسریله شمال بلینك اسیدر اصمعی روایی اوزن النسع نونك
 کسری و سبندك فخیله کذلک جمی الانساع همزه نك فخیله کذلک جمی النسوع ضمتبندله دیشك اوز رنه
 اولان اتی کیدوب دیش کوشیوب اچلمق بقال نسعت الاسنان نسوعاً من الباب الثالث اذا انحسرت اللثة
 عنها واسترخت وانحسار جاء مهمله ابله اچلمق و لثه لامك کسری ابله و ثناء مثله ابله دیش دینه اولان انلر
 بقال نسع فوه النسوع نونك فخی و سبندك ضمی و مدبله بورنه ویر بلن دواسعوط کبی و اغزه دوکان دوا
 و جورکی عین مهمله و عین معجه ابله لغت در النسوع ضمتبندله مصدر در ذکر اولنان طریقه مز بور دوا بی
 استعمال ابلنك معناسنه بقال نشعت الصبی الوجور و کاه اولور نشع لقن معناسنه استعمال اولنور بقال
 نشعته الکلام اذا القنته الانشاع همزه نك كسریله بمعناه نقول نشعته و انشعته مثل و جرت و او جرت
 الانشاع همزه نك و تانك کسریله بورنه دوا ویرمك بقال انشع الزجل مثل استعط الناصع صادق کسریله هر
 نسنه نك خالصی معناسنه بقال ابيض ناصع واصفر ناصع اصمعی ایتدی هر ثوب که خالص البیاض اوله و یا خود
 خالص الصفرة اوله اول ناصع در النصبوع ضمتبندله نك اقی اولوب خالص اولمق بقال ناصع لونه ناصع من الباب
 الثالث اذا اشتد بياضه و خالص و ناصع و نسنه و اصغ اولغه دخی دیر لر بقال ناصع الامرا اذا وضع الناصع نونك
 کسری و صادق سکونیه اقی زدن یرنوعدر الانصاع همزه نك کسریله نافه ارککدن جانبیه فرار ابلنك فرار وایی
 اوزن بقال انصعت الناقة الفحل اذا فرت له و انصاع قلبن اولان نسنه یی اظها ابلکه ده دیر لر ابو عمرو
 روایی اوزن بقال انصع الزجل اذا اظهر ما فی نفسه و قصد للقتال الناصع نونك فخی و صادق سکونیه
 طوغرمق ابو یوسف روایی اوزن بقال قم الله اما نصعت بای ولدته مثل مصعت ب النطع نونك فخی و طانك
 سکونیه در بدن اولان مقعد و بوند و ج لغت دخی و اردی نطع فخیته وری دخی نطع در نونك کسری
 و طانك سکونیه وری دخی نطع در نونك کسری و طانك فخیله النطوع ضمتبندله جمی الانطاع همزه نك

نسع

نسع

نسع

نطع

فخیله

فخیله کذلک جمی النطع نونك کسری و طانك سکونیه یوقر و طمق کذلک ایش یوقش اثری و اردی تخفیف
 و تخیل جائز و نطع مقعد معناسنه ده کلورتنه کمرو ایتدی النطع فخیته و طانك ضمی و تشدید بله سوزده
 دقت ابدوب تعمق ایتك النعناع نونك فخیله معروف اوت در که رایحه طیبه سی و اردی النعنع نونك
 فخی و عینك مایندله سکونیه بمعناه مقصور منه النعنع نونك ضمی و عینك کذلک سکونیه اوزن اولوب
 مسترخ اولان ذکر النعنع علی وزن التزلزل اراق اولمق النعناع نونك ضمی و عینك کذلک سکونیه اوزن اولوب
 و زنا و معنی النعنع نونك فخی و فانك سکونیه فائده ضررک مقابلیدر الانعناع همزه نك و تانك كسریله
 فائده لبق بقال نفعته بکذا فانفع ب المنفعة میك و فانك فخیله اسم در فائده معناسنه النعنع نونك فخی و قافك
 سکونیه توز غبار معناسنه و نفع نقیعه طوارن زنج ایتکه دخی دیر لر و نقیعه سفردن ککل کسنه ایچون
 ضیافت در بقال نعت النقیعة فی کلام العرب اذا لقی الرجل منهم قوماً بقول میلوای نفع لکم ای یجزر لکم کانه
 بدعوهم الی دعوته و جردوه و غزلغه دیر لر حم و زاء معجه ابله و نفع فریاد ابدوب اوزی قالدر مغه دخی دیر لر
 بقال نفع الصارخ بصوته النعناع نونك کسریله جمی توز لر معناسنه و خوب یر معناسنه اولان نفعك دخی
 جمی کای و رجله بحارکی علی ماسیحی و نفع صوحس اولنق ره دخی دیر لر محبس ماء معناسنه و نفع ذکر
 اولنان یرده حبس اولنان صوبیه دخی دیر لر قیو ایچنده جمی اولنان صوبی مثلاً و فی الحدیث انه نهی ان یضع نفع
 البئر و نفع شول ره دیر لر که طیر اغی صاغ اولمقین اند صوا کله الانعع همزه نك فخی و قافك ضمیله جمی خوب
 طیر اقلی لر معناسنه بحرله بحر کبی و فی المثل انه شراب بانفع یعنی جوق یردن صوا یچشد جوق امور تجر ب
 ایش و جوق یول او کرش در و شراب شبنك فخی و زناك تشدید بله کثیر الشرب معناسنه در الانقوعة
 همزه نك و قافك ضمیله تر بدده اولان دلیلک در که انده چرویش اکنور النقع نونك فخی و قافك ضمیله
 شول نسنه در که کجه دن صوبیه راغله ککک دوا ایچون کرک نیبذ ایچون المنقع میك کسری و قافك فخی
 ابله شول قابد در که نفوع انك ایچنده ابلصلده و منفع البرم شول چنق در که چوملك طیر اغندن یا بایش اوله
 المنفعة میك کسری و قافك فخیله طیر اقدن اولان چوملك که ایچنده سود قیوب او غاچنده بدور لر و صاحب
 صراح منفع ابله منفعه بینن فرق ایتدی حالا که فرقی ظاهر در المنقع میك و قافك فخیله شول یردر که انده
 صوا کله المناقع میك فخی و قافك كسریله جمی صوا کلنجک یرلر معناسنه الانقاع همزه نك کسریله
 دوا بی و داند غیری نسنه یی صوده اضلق و انقاع نقیعه طوارن بوغزلغه دخی دیر لر بقال انقعت النقیعة
 اذا بحتها و انقاع صوبی کسنه یی قاندر مغه دخی دیر لر بقال انقعی الماء ای اروانی و انقعت الشی فی الماء و صوبی
 یریده جوق الی قومغه دخی دیر لر بقال طال انقاع الماء و استنقاعه حتی اصفر و ابو عییند ایتدی انقعت له شرا
 دیر لر استعاره و انقاع یری یری اردنجه فریاد ایتکه دخی دیر لر بقال انقع صوته اذا تابعه المنقع میك ضمی و نونك
 سکونی و قافك فخیله صوده اصلن نسنه کرک دوا ککک انك غیری و تربیه اولنن زهره دخی دیر لر بقال
 سم منقع ای مرئی النقع ضمتبندله صوبی یرده جمی اولمق بقال نفع الماء ینقع نفوعاً من الباب الثالث اذا اجتمع فی المنقع
 و صوسر لغی ساکن قلغه دخی دیر لر و فی المثل الرشف انقع و رشف رانك فخی و سبندك سکونیه صوبی
 ازاز چکک در یعنی صوبی ازاز اچمک صوسر لغی زیاده قاندر و نفوع اوزی و کسملکه دخی دیر لر بقال نفع
 الصوت اذا ارتفع و نفوع صوبیه قانغه دخی دیر لر بقال نعت بالماء اذا روت و بقال شرب حتى نفع ای
 شفی غلیله و نفوع یکسنه نك خبر بله قانغه دخی دیر لر بقال مانعت بخبر فلان نفوعاً ای ما عجت بکلامه
 ولم اصدقه و عین مهمله نك فخیله التفاته دیر لر واصعی ایتدی نعت بالخبر و الشراب دیر لر قن

نفع

نفع

نفع

اندرن شفا حاصل اولسه النافع قافك كسر به قوی معنسانه كاور بقال سم نافع ای قوی بالغ وقال ابو نصر
ای ثابت وتارة معنسانه ده كاور بقال دم نافع ای طری النقیع نونك فخی وقافك كسری ومده شول قیودر
كه صوی چوق اوله بركثیره الماء معنسانه و بومذ كدر را كره بتردن عبارت اولغله موث اولق
كر كدر الانقعة همزه نك فخی وقافك كسر به جمعی صوی چوق قیول معنسانه ونقیع بریده حبس اولن
صو ونقیع شول شراب دیرل كه قروا ورمی صوی بر قغله اولور بشور مدین ونقیع فریاد اوزندخی دیرل
صراخ معنسانه وابو یوسف ایندی نقیع صافی سوده دخی دیرل كه نبرید اولنش اوله المنقع میك ضمی
وقافك فخیله كذلك خالص سوده دیرل النقیعة نونك فخی وقافك كسری ومده سفردن كلن
كسنة ایچون اولان ضیافت وبعضیلر ایندی هر دوه كه ضیافت ایچون ذیچ اولنه انقیعه دیرل وابو عمرو
ایندی نقیعه بر كسنة بك اولدخی كیجه اولان ضیافته دیرل النقایع نونك فخی ویانك كسر به جمعی ذیچ اولنش
طولرل معنسانه بقال الناس نقایع الموت یعنی موت خلفی ذیچ ابدر حیوانات زچ اولندخی كی الانتقاع همزه نك
وتانك كسر به نقیعه طوارن ذیچ اینك بقال انتقعت النقیعة اذاحتها وانتقاع غنیت طوارن قبل القسمة
ذیچ اینكه دخی دیرل نقول انتقع القوم نقیعه ای ذیچوا من الغنیمة شیاقبل القسمة وانتقاع لون متغیر اولغده ده
دیرل بقال انتقع لون اذاعتیر وهو لغة فی امتقع الانقع قاندر یحی صوبقال مارأیت شرب انتقع منها الاستنقاع
همزه نك وتانك كسر به حوضه و مشوب غسل اینك نقول استنقعت فی العیدر اذازلت فیہ اغسلت كانك
ثبت فیہ لئبترد واستنقاع صوحوضه جمیع اولوب ثابت اولق بقال استنقع الماء فی العیدر اذا اجمع وثبت
واستنقع الشیء فی الماء دخی دیرل ضیغه مجهول اوزنه واستنقاع اوزن یوقر وقایغه دخی دیرل بقال استنقع
الصوت اذارتفع المستنقع میك ضمی ویانك وقافك فخیله اغتسال به جك یر النك نونك فخی وكافك سكونیله
بر كسنة بی ایودرمك بقال نكعه عن الامر اذا عجله عنه یعنی ایودر وروپ انی ایشلكه قومسه النكعة نونك
ضمی وكافك فخیله احمق اولان كسنة بقال رجل هكعة نكعه النكعة نونك وكافك فخیله طرثوث
دبدكاری اونك بر رمق مقداری یوقاروسی كه اوزرنده قرمز قانی واردر و ذكر اولنان اوت طیبیلر قتنده
اشترغاز دیرل النك فخیله بر كسنة نك بورنی قرمز اولوب قاولق الانك همزه نك وكافك فخیله ذكر
اولنان صفتله اولان كسنة النوع نونك فخی وواوك سكونیله جنسندن اخص در الانواع همزه نك فخیله جمعی
النوع فخیله وواوك ضمی وتشدد به بریجه نوعه بونك بقال نوع الشیء انواع النوع نونك ضمی ومده به
جوعه تبعیله ذكر اولنور لفظ در النایع اینك كسر به جایعه تبعیله ذكر اولنور بقال رجل جایع نایع
وچن بد دعا ینسلر جوعه نواع دیرل النایع نونك كسر به جایعه تبعیله ذكر اولنور وجیاع جایعك جمیدر
بقال قوم جیاع نایع وبعض كسنة لثوبله زعم ابترد كه نوع صوسلق معنسانه اوله ونایع عطشان معنسانه
اوله بقال رما الله تعالى بالجوع والنوع الاستناعه همزه نك وتانك كسر به سیرده تقدم اینك النهوع ضمیله
قو حقی معنسانه بقال نهع نهوعا اذانهوع ونهوع نقیو معنسانه در فصل الواو اباعه واوك فخی ویانك
تشدد به ادمك اوتورق بری دیر معنسانه بقال كذبت وباعتك وباعتك وباعتك وباعتك العین كله
یعنی ردم یعنی بالتمك معنسانه الوجع فخیله مرض معنسانه در الواجع همزه نك فخیله جمعی مرضلر معنسانه
الوجاع واوك كسر به كذلك جمعی جبل ابله اجبال وجبال كی بقال وجع فلان یوجع وجمیع ویا جع من الباب الرابع
ونواسد یجمع دیرل اینك كسر به حالا كه یعلم لفظنه یعلم دیرل كسره فی ثقیل كورون لكن یجمع كلمه سنه ابکی

یا جمع اولدی سه قوت

نك

نوع

نوع

وج

وجع

قوت بولوب یا مفرده تمیل ایتد كنه محتمل اولدی دیرل واكر فلان یوجع رأسه دیسك ضمیر منصوب
كتور مكسرن رأسی منصوب ابدر سن واكر ضمیر منصوب له كتور رسك یوجعه رأسه دیسن رأسی مرفوع
ایتمكه وانا یجمع رأسی یوجعی رأسی دیسن یانك فخیله و یوجعی رأسی دیسن یانك ضمی ابله اماعمه یا بی
مضموم قلوب یوجعی دیرل الوجع واوك فخی وجمك كسر به مریض اولان كسنة الوجعون كذلك واوك فخی
وجمك كسر به جمعی الوجعی واوك فخی وجمك سكونی والفك قصر به كذلك جمعی الوجاعی واوك فخی والفك
قصر به كذلك جمعی ووجاعی جمع موث دخی كاور بقال هم قوم وجعون ووجعی مثل مریض ووجاعی
ونسوة ووجاعی ایضا الوجعات واوك فخی وجمك كسر به جمع مؤنث بقال نسوة وجعات الایحاج همزه نك
كسری ومده به زحمت ویرمك ابلاد معنسانه بقال ضرب وجمیع ای موجه مثل الیهم یعنی مومل التوجع
فخیله وجمك ضمی وتشدد به اجیب شفتك ایتكه دیرل نقول توجعت لفلان من كذا اذارتبت له
وصاحب صراح بومقامك جوهرینك ورتبت له دبد كن مرئیه دن طن ایدوب سهوا ینشدر الوجعاء
واوك فخی وجمك سكونی والفك مدله ادمك اوتورق بریدر به معنسانه الیجه جمك كسری وجمك تخفیفله
ار به شری نید شمر معنسانه ابو عیدر ایندی بن بلم جمعه لفظندن نقص اولن حرف نه مقوله حرف در
التودیع علی وزن التكریم كو ج زمانده اسنلشك الوداع واوك فخیله اسندر تودیعدن اسنلشك
معنسانه وتودیع ارلك حیوانی دول ایچون یقومق وبارتعالینك ماودعك ربك وماقلى بیوودخی ماتركك
معنسانه در وتودیع الثوب بزى جامه دان ایچنه قویوب صقلق الودعات فخیله شول اق بوجقلر در كه
دریادن چقار ایلر واوققلو متفاوت اولور كه اكالسان تور كیمه بلان باشی وقاقر بونجی دیرل فارسیده
كوش ماغی دیرل الودعه فخیله واحدی مذكور بوجقلر دن بردانه بونجی معنسانه الدعه ذلك فخیله
حضور ووصفا اوزنه اولق اخرنده اولان هاء تائث واودن عوض در نقول منه ودع الرجل من الباب الخامس
الودیع واوك فخی و دانك كسری ومده به سكون وسهولت اوزنه اولان كسنة بقال ودع فهو ودیع الوداع ذلك
كسر به بمعناه بقال ودع فهو وداع كیقال حمض فهو حامض وبقال نال فلان المكان وادعامن غیر كفله المتدع
میك ضمی وتانك تشددیدی ودالك كسر به حضور وراحت صاحبی اولان كسنة الموادعه میك ضمی
ودالك فخیله بارشقی مصاحفه معنسانه التوادع تانك فخی ودالك ضمیله كذلك بریجه كسنة بارشقی المودوع
میك فخی ودالك ضمی ومده به سكينك وقار معنسانه ومنه قولهم علیك بالمودوع ای بالسكينة والوقار
وبونك فعلند ودعه دیرل رتته كم معسور ومیسورده عسره ویسره دیرل دعه دالك فخی وعینك
سكونیله امر در ترك معنسانه ودع یدع دن مأخوذ در لكن ماضی امانه اولنشدر ودعه دیرل تركه دیرل
ووادع دخی دیرل تركه دیرل وواكه اولور ضرورت شعرده ودعه فهو مودوع دیرل اصل اوزنه الودیعه واوك
فخی ودالك كسری ومده به امانت قونلن سنه الوداع واوك فخی ویانك كسریله جمع امانت الابداع همزه نك
كسری ومده به مالی بر كسنة یو دیرت ویرمك نقول اودعه مالا اذافعه لیه لیكون ودیعه عنه وایداع ودیعت
المغه دخی دیرل نقول اودعه اذافع الیهك الا لیكون ودیعه عندك فقیله او هو من الاضداد بود ذكر اولنان كسائی
روایة در الاستیذاع همزه نك وتانك كسر به بر سنه نك ودیعت طریقه حقیقه اولناسن طلب اینك نقول استودعه
ودیعه اذاستخفطنه ایاها المیدع میك كسری ومده به ودالك فخیله والمیدعه كذلك شول سکی بزر در كه
میدل اولوبینه كرسه استعمال اولنه الموداع میك فخی ودالك كسر به جمعی سکی بزر معنسانه لاودع همزه نك
ودالك فخیله بر بوعك اسیمیدر كه اكعرب طاوشانی دیرل الورع فخیله قورق بددل معنسانه ابن السكیت ایندی
زم احیای ووی جبان معنسانه حمل ایتد بیلر وكن ورم شول كسنة در صغیر وضعیف اولوب انوك قتنده

ودع

ورع

وزع

و

بقال

بقال واسع الله عليك أي غناك الموسع على وزن التكریم برسنه بی بول اینک که تضییق مقابلی در الاتساع
 همزه مک کسری و تانک کسری و تشدید به سه متبوی لوق الاستیسااع همزه مک و تنک کسر به بمعناه ایضا
 بقال وسعت الشيء واستوسع اذ صار واسع التوسع ففتحته وسبک ضمی و تشدید به مجلسه کک یرده
 او تدر مق تفصیح معنایه الوساع واوک ففتحی وسبک تشدید به شول آت در که ادمی واسع اوله یقال فرس
 وساع ای واسع الخطو الوساعة واوک ففتحیه ادم کک اولم بقال وسع وساعة من الباب الخامس وسیع واوک
 ففتحی وسبک کسری و مد به و در حرض دالک و رانک ضمیمه ایکی صویک ایدر که سعد له بنی قشیر به نلا وقع
 اولمشد ز که بعض اشعار ده علی وجه التغلیب دحر ضان واقع اولمشد ریسع ففتحته عجم اسم لرندن در و ده
 اولور که بوکه الف لام دخی داخل قلور لر اگر چه بموقوله اولانله ضرورت اولمشد لاجه الف لام داخل اولماز
 یعبر و یزد و یشکر کی والبسع قراءت اولمشد والبسع دخی قراءت اولمشد لامین به الوسیعه واوک
 ففتحی وسبک کسری و مد به ایلکدن بر صرقی لفیفه معنایه و شول قامش که انوک اوزرینه جلاح لجه
 ایلکن یعنی ارقاج ایلکن ضرر طوقومق ایچون ا کدخی و شیعه دیر لر و وسیعه بد لاجه سنده اولان یوله
 دخی دیر لر التوسیع علی وزن التکریم ینبه فی اند قدن صکره صار معه دیر لر الوشع واوک ففتحی وسبک سکونیه
 کسنه ده قوجه لقی ظاهر اولمق ظهور شیب معنایه بقال وشعه الشیب اذ علاه حکمه ابو عبید و طاعه
 جقمق معنایه ده کلور نقول وشعت الجبل وشعاعن الباب الثالث اذ علوة التوسع ففتحته وسبک ضمی
 و تشدید به قیون طاعه جقوب اولماق بقال توشعت الغنم فی الجبل اذ الرقت فیه ترعاه الاشیاع همزه مک
 کسری و مد به اغاج چچلمنک بقال وشعت الانجار اذ ازهرت و بو ابو سعید لضریر روایی در الوشوع واوک
 ففتحی وسبک ضمی و مد به اغزه و کلکله ایچان دو اوجور معنایه در تشوع کی تنه کم مرورایتدی الوشوع
 واوک ففتحی وسبک کسری و مد به شول خر ما بوداغندن یارلن انچلر در کدسقفه دو شتن اغاچلر اه زرینه
 دوشر لر و کاه اولور ذکر اولنن یارمه لر دیکنه قویوب ار اسن تمام دبدکاری ضعیف اوله طور تر لر الوصع
 ففتحته بر قوشدر سر چه دن کوچرک و فی الحدیث ان اسرافیل لبتوضع لله تعالی حتی یصیر کانه الوصع
 الموضوع میمک ففتحی وضادک کسر به مکان معنایه و مصدر دخی کلور الوضع واوک ففتحی وضادک سکونیه
 بمعناه الموضوع میمک ففتحی وضادک ضمی و مد به بمعناه کذلک نقول وضعت الشيء بین یدی وضعا وموضعا
 وموضوعا وهو مثل المعقول ووضع در چه سندن دو شیمکه دخی دیر لر بقال وضع منه فلان اذا حط من در جته
 ووضع عورت باشندن او رتن کیدر مکه دخی دیر لر بقال وضعت المرأة حمارها وحامله عورت اوغلان
 طوغور معه ده دیر لر بقال وضعت المرأة اذا ولدت ووضع دو سه سر عتله کنکه دخی دیر لر بقال وضع البعیر
 وغیره اذا اسرع فی سیره ووضع ضر را بنکه دخی دیر لر بقال وضع الرجل فی تجارت علی البناء لجهول اذا خسر
 الموضوع میمک ففتحی وضادک ضمیمه سرعت سیر معنایه کلور یقال بعیر حسن الموضوع وموضوع تجارنده
 ضر را بدن کسنه به ده دیر لر بقال وضعت فی تجارتک وانت موضوع الاشیاع همزه مک کسری و مد به سرعت
 اندر مک بقال وضعه را کبه و اشیاع تجارنده ضر را بنکه دخی دیر لر بقال وضع الرجل علی المالم بسم فاعله الموضوع
 میمک وضادک ففتحیه موضع معنایه لغتد فراروایی اوزن الوضعه واوک ففتحی وضادک سکونیه والوضعه
 واه کسری وضادک سکونیه والوضعه ضادک کسر به بولنر جمله سی بر معنایه در قن بنایا یلو اولسه
 یطاشله یا خود کر جیمه ضعه غیر هذه الوضعة والضعة دیر سن یعنی طاشک وضعت یا خود کر بجک وضعت
 وضع آخره تبدیل ابت دیر سن پس ضعه ده اولان ها و اودن عوض اولور وضعه دنات معنایه ده کلور

三

وضع

وضع

على مايجي الوضعية واوك فتي وضادك كسرى ومدبله اغراق حمل معنائه ووضيعة شور ريدته بتن اوتي
اوله دخی دیر ل بقال وضعت نضع وضیعة ویرکسنة حقیرودنی اولغه ده دیر ل بقول وضع الرجل توضع
وضیعة من الباب الخامس اذا صار وضیعا الوضایع واوك فتي ویا نك كسری به جمع اجمال واتقال معنائه
بقال خلفوا وضایعهم ای اتقالهم ووضیعه وضایع كسری نك واحدی دخی كلورو وضایع كسری برقومی ریدن
بریره نقل ایدوب انده ساكن قلمش دی اول محلی ضبط ایچون اول قوم اهل عرف طائفه سی واهل سلاح
طائفه سی اولغا له الوضیع واوك فتي وضادك كسری ومدبله شول خرمادر كه قور یزدن اول دیوشر بلوب
دسنیلره بصیرل ووضیع امانت قونن اسبابه دخی دیر ل ویدیعت معنائه نقول وضعت عند فلان وضیعا
اذ استودعت عنده ویدیعة ووضیع خلقتك الاغانه دخی دیر ل كه شریفك مقابلی در الضعة ضادك فخیله
دناء تنقول فی حسبه ضعة وضعة بفتح الضاد وكسرها والهاء عوض من الواضعة شور اولن انجلردن برینك
اسمی در اكرها اوله اولن واودن عوض اولورسه واكر اخرده اولندن عوض اولور سباب معتلدن اولور
ماخن فیه دن اولماز الواضعة ضادك كسری به شول ناقة در كه ذكر اولنان اغاجی اولنر الواضعات ضادك
كذلك كسری به جمی بقال ناقة واضعة ونوق واضعات وابوز پداشیدی قنن دوه ذكر اولنان اغاجی اوله دن
خالی اولسه وضعت تضع وضیعة فیه واضعة دیر ل وكذلك وضعتها انا دیر ل اكاشجرة مزبون فی اولنلندم
محلته لازم ومتعدی كلور الموضوع شجرة مزكونه اولنلادن دوه اصحاب الوضیعة ذكر اولنان اغاجك
قرینك مقیم اولن قوم المواضعة میك ضمی وضادك فخیله برخصوصه او جشوب اوكل قومق وسعی ترك
اید شیمك و برخصوصه موافقت ایتك معنائه ده كلور نقول واضعته فی الامر اذا وافقته فیه علی شئ
الواضع شول عورندركه باشندن اورتسین برتش اوله وواضع شول عورته دخی دیر ل كه اخر طهرده حامله
قالش اوله الوضع واوك ضمی وضادك سكونیله عورت اخر طهرده حیض ككور مسنه قریب زمانه حامله
اولقدر بقال وضعت وضعا اذا حملت فی اخر طهرها فی مقبل الحیضه التضع تانك ضمی وضادك سكونیله بمعناه
التضع ضمتنبه بمعناه كذلك بقال ما حملته امه وضعا وضعا وضعا التوضع تانك فتي وضادك ضمی ابله مذات
عرض ایتك الاتضاع همرنك كسری وتانك كسری وتشدد بدبله دوه نك بیونن استغنی اندر مك ابق بصوب
اوزرینه بنك ایچون التوضیع علی وزن التكریم قفتانی ینبه قودقن صكره دبكیمك الموضوع میك ضمی
وضادك فتي وتشدد بدبله راغندی اولوب سست اندام اولن كسنة الوعوع واوك فتي وعینك ضمی ومدبله
خوب اواز لكسنة بقال خطیب وعوع وهونعت حسن الوعوعه علی وزن الزلزله قورداواز بدر الوعوع
واوك فتي وعینك سكونیله مذموم اولن اواز بقال مهدار وعوع وهونعت قبیح وعوع جمع كثیرك شماته سنه
دخی دیر ل بقول سمعت وعوع القوم وعوع جماعت ناسه دخی دیر ل الوضیعة واوك فتي وفانك كسری ومدبله
شول سید در كه انی خرم اچویندن وخرما پیراغندن ایشیلر لوقافله استعمالی صحیح دكلدر الوقعة واوك فتي
وقافك ضمی ایلر اوغرش حالند بری بر به طوقشقی الواقعة قافك كسری به بمعناها واقعه قیامته دخی دیر ل
مواقع الغیث میك فتي وقافك كسری به یغمرود وشجك رل الموقع میك فتي وكذلك قافك كسری به برنسنه نك
محلی بقال وقع الشئ موقعه الموقعه میك وقافك فتي ابله شول محل در كه قوش انوك اوزرینه قونار
المیقه میك كسری ومدبله شول سنه در كه طوغن انوك اوزرینه طور مغی عادت ایدنور ومیقه قساراك
اوزرینه زردوكدی اغاجه دخی دیر ل ومیقه حكه دخی دیر ل مرقه معنائه و بعضیلر ایتدی میقه اوزون
بیلكی طاشی در كه انوكه یچق بیلر ل الوقع واوك فتي وقافك سكونیله طاعه اولن بوكسك یرووقع اوغرشعه

وع
فع
وقع

دخی دیر ل بقال وقعت بالقوم فی القتال ووقع برنسنه دن دوشمكه ده دیر ل بقال وقعت من كذا وعن كذا
وقعا من الباب الثالث ووقع یجانی كسین ایتكه ده دیر ل بقول وقعت السكین اذ لحدنها الوقع فختنبه
طاشلر الوقعة كذلك فختنبه واحدی ووقع ایتك یوزر كندن مجروح اولوب طاشرغه مغه دخی دیر ل بقال
وقع الرجل یوقع من الباب الرابع اذا اشتكى لحم قدمه من غلظ الارض والجان الوقع واوك فتي وقافك كسری به
شول بلوندر كه یوفقه اوله سحاب رقیق معنائه الوقع واوك فتي وقافك كسری ومدبله شول ات طر نعیدر
كه طاشدن انمشدر ووقع شول قلیحه دیر ل كه بیلكی طاشنه سورلوب كسین قلمش اوله وسكین وقیع
بیلمش اولان یچق بقال فع حدبك الوقایع واوك فتي ویا نك كسری به شول چوقور رل در كه انده صو جمع
اولور منافع معنائه ووقایع قتال معنائه دخی كلور الوقیعة واوك فتي وقافك كسری ومدبله خلی
غیت ایتك بقال وقع فی الناس وقیعة اذا عتابهم واوغرش ایتك وطاش اوزرینه اولان دلیك كاند صو جمع
اولور كوچوك اولسون بیوك اولسون وزیاده بیوك اولدقه وقیط دیر ل الة قاع واوك فتي وقافك
تشدد بدبله خلی غیت ایدن كسنة الوقعة كذلك واوك فتي وقافك تشدد بدبله بمعناه وقاع واوك فتي وعینك
كسری اوزن بناسیله قیام كی شول داغدر كه آتک یا نجی اوزرینه اثره مثالند یقرلر هر قنده اولور سه مدور
داغدا اطلاق اولنور وابوعیدر وای اوزن بقال كویته وقاع الايقاع همرنك كسری ومدبله قوم ابله اوغرشه
كیمك بقال اوقت بالقوم وایقاع برکسنة برامراق ایتكه دخی دیر ل بقال اوقع فلان بقلان مایسوه وایقاع
دوشر مكه دخی دیر ل اسقاط معنائه بقال وقعه غیره الواقعة میك ضمی وقافك فخیله اوغرشقی الوقاع واوك
كسری به بمعناها بقال واقعهم فی القتال واقعة ووقاعا الوقوع ضمتنبه دوشمك معنائه بقال وقع الشئ وبقال
وقع الریبع بالارض ولا بقال سقط وریبع یازكوننده یغان یقمن دیر ل ووقوع قوش قوغغه دخی دیر ل بقال وقع
الطائر وقوعا الوقعة واوك كسری وقافك سكونیله قوشك برجنس قوغشی بقال انه لحسن الوقعة النسر الواقع
نونك فتي وسینك سكونی وقافك كسری به بریلدر ك اسیدر التوقع فختنبه وقافك ضمی وتشدد بدبله
برنسنه نك وقوعنه منتظر اولمق الاسیقاع همرنك وتانك كسری به بمعناه بقال توقعت الشئ واستوقعت
اذ انتظرت كونهی وقوعه التوقع علی وزن التكریم كتابك اوزرینه نشان یازمق بقال السرور توقیع جائز یعنی
علامت خیر درو توقیع طوارق سنه اولان یاغره دخی دیر ل ووقیع برنسه بی توهم ایتكه دخی دیر ل بقال
وقع ای الوطنك علی شئ الواقع قافك كسری به برلفظدر كه علماء كوفه فعل متعدی اطلاق ایدر ل الموقع میك
فتي وقافك ضمی ایلر اشتمس وطاشر تشات طرفی بقال حافر موقع مثل وقیع علی مامر الموقع میك ضمی
وقافك فتي وتشدد بدبله بعملش یول طریق مدلل معنائه وموقع شول كسنة یه دیر ل كه اكابلار لیر شمش
اوله بقال رجل موقع وكذا بعیه موقع وموقع شول قلیحه دیر ل كه بیلمش و یوزی اچاش اوله وموقع الطهر شول
دویه دیر ل كه ارقه سنه یاغری چوق اوله بقال موقع الطهر الموقعه میك ضمی وقافك فتي وتشدد بدبله شول
یومری نشان دمرنی در كه بیلمش اوله الوکیع واوك فتي وكافك كسری ومدبله برک اولان سنه بقال فرس وكیع
وسقاء وكیع ای صلب شدید وسقاسین مهمله نك كسری به مسكه دیر ل الوكاعة واوك فخیله برک اولمق بقال
وكع من الباب الخامس وكیع كذلك واوك فتي وكافك كسری ومدبله برر جاك اسیدر الوكع فختنبه یاغك
باش برمی قرینده اولان برمغه مائل اولوب باش برمك دینی یومری اولغه دیر ل الاوكع همرنك
وكافك فخیله شول رجل در كه یاغی ذكر اولنان صفت اوزن اوله الوكعاء واوك فتي وكافك سكونی والفك
مدبله وبقال رجل وكع وامرأة وكعاء وكاء اولور كه اوكع لثیم معنائه استعمال اولنور بقال عبد اوكع

وكع

ای دنیایم و بقال امة و کفای ای حقه الاستیکاع همزه نك و تانك كسر به محكم اولق بقال استوكت معدت اذا
استدت طبیعتة المیکة میك كسری ومدی وكافك فخیله صبان دموری كه زراعت ابدنلر استعمال ابدنلر
المیکع میك كسری ومدی وكافك فخیله كذلك جمی صبان دمور لری معناسنه كدلسان فارسیده اكازن
دیر لر الوكع واوك فخی وكافك سكونیله عقرب صوفق بقال وكعت العقرب بابرنها اذا ضربت وایلان صوفقه
دخی دیر لر بقال وكعتة الحیة وكعت مده اولان سودی هب صغفه ده دیر لر نقول وكعت الشاة اذا نهزت
ضرعها عند الحلب ومن كلامهم قالت العنبر احلب ودع فان لك مائدع وقالت النجدة احلب وكعت فلبس لك مائدع
بوسوز قیونك كپییدن صاحبیچون انفع اولسندن كتابت اولوب كچینك حیلله ابله سودن قچورمه سندن
عبارت اولور الوكع واوك فخی ولا مك ضمی ومدبله اسم در حرص معناسنه وولوم مصدر دخی كلور پس
مصدر ده واسمه واولمفتوح اولور الوكع فخیله كذلك مصدر در حرص اولق معناسنه بقال ولعت
اولع ولعاو ولوعا من الباب الرابع الایلاع همزه نك كسری ومدبله حر یص فلق بقال ولعتة بالشئ واولع
على البناء له مجهول المولع میك ضمی ولا مك فخیله برنسنه بر یص قلنن كسنه مغری به معناسنه الوكع واوك
فخی ولا مك سكونیله كذب معناسنه بقال ولع والعم كیقال عجب عجب بقال ولع ولعا من الباب الثالث اذا
كذب وجمع مصادر ده ولع كله سن باب ثالثه ایراد ایشدرد ذكر اولنان معنارده پس جوهر نك كذب
معناسنه باب ثالثه كلوب حرص معناسنه باب رابعدن كلمتی اختیاره مخالف اولور ولع منع معناسنه
دخی كلور بقال مرفلان فادری ما ولعه ای مادی ما حبسه و بقال ایضا مادی ما ولعه بكسر اللام معنی
مانعه الوكع ولا مك كسر به كاذب معناسنه الوكع فخیله جمی كاذب معناسنه فاسق ابله فسقه كی المولع
میك ضمی ولا مك فخی وتشدد ببله الاجه ملمع كی در لفظا ومعنی التولیع علی وزن التكریم شول الاجه لغه
دیر كه الاجه لند اوزنلق اوله واصمى ایتدی اگر طواره الوان متعدد ده جمع او اورسه ابلق اوله دن ماعدا
اكاو لیع دیر لر بقال رزون مولع بنو ولیعة واوك فخی ولا مك كسری ومدبله كند قبیله سندن بر جماعت در
الولیع واوك فخی ولا مك كسری ومدبله خرمك اول چقن چیچی یا خود میوه سیدر كه قابی ایچند اوله
فصل الهاء الهیج هانك ضمی ویاك فخیله شول دوه یاوری سیدر كه وقت تناجك آخرنه طوغه بقال ماله هیج
ولاربع وربع وقت ربیعله اول تناج طوغن دوه یاوری سی در الهیجه هانك ضمی ویاك فخیله مؤن الهیجات
كذلك هانك ضمی ویاك فخیله جمی ذكر اولنان وقت طوغن یاوری اصمى ایتدی جبر بن حبیب دن
سؤال ابدوب هبعنچون هبع دبدیلر دیدم ایتدی زیراربع اول نتاج طوغوب هبع اخر نتاج طوغن غن
بر یردكلوب ویردكارند ربع ابله بر یوریکه طاقت كتور خیوب بو بن اوزانقله یوریدلر سرعت ایتك استر
اكبناء هبع دبدیلر دبدی وهبعان بیون اوزانق معناسنه در دبدی واصمى ایتدی هبعك جمعنه هبع
دبیزنه كبر بعلك جمعنه رابع دیرر الهبعان فخیله دوه كوشك بیون اوزانق بقال هبع الفصیل یهبع هبعانا
اذا مد عنقه و بقال الحم كاهن هبع فی مشبته ای تند عنقها الهلیع هانك كسری ویاك سكونی ولا مك فخیله
اكول معناسنه در الهیقه هانك ویاك وكافك فخی ونونك سكونیله او كجدری اوزینه اوتوروب
ایاغنك بر قنلن دیکمكدر الهیقه ذكر اولنان وزن اوزن شول رجل احق متكبر دركه نسا طابغه سنك
مصاحبتن سورالاهیقه هانك ویاك كسری به ذكر اولنان صفت اوزن اولق بقال الهیقه رجل اذا
جلس الهیقه یعنی جماعت غلبه ابدوب نسا طابغه سیله مصاحبته مشغول اولسه الهیجوع ضمتنه كیجه
ابله ایومق وهیجوع فی الجملة اچلق دفع اولغه دخی دیر لر بقال هبع جوعه اذا انكسر جوعه ولم یشبع

ولع

هبع

هلع

هبع

التهمجاء تانك فخی وهانك سكونیله نومة خفیفه یه دیرر الهیج هانك فخی وجمك كسری ومدبله كیجه دن
بیمقدار هزیج كی در وزنا ومعنی التهمجاء علی وزن التكریم او بنق بقال هبع القوم تهجمعا اذ نوموا الهیجة
هانك فخی وجمك سكونیله از او یومق بقال اثبت فلانا بعد هجمه ای نومة خفیفه من اول اللیل الهیجة
هانك كسری وجمك سكونیله بر جنس او یومقدار جلسته كی حلوسدن الهیجة هانك ضمی وجمك فخیله
همزه وزنی اوزن شول كسنه دركه غافل اولوب احق اوله الهیج هانك ضمی وجمك فخیله بمعناه الهیج میك
كسری وهانك سكونیله بمعناه كذلك و یونلر ك اصلی نوم معناسندن ما خود ذر الهیج همزه نك كسری به
بركسندنك اچلغن تسكن ایتك بقال الهیج فلان غره اذا السكن ضرمة غرت غین معنه وناه مثله ابله اچلق
وضرم ضاد معنه ابله اچلغن شد فی الهیج فخیله ونونك فخی وتشدد ببله اوزن وفرموده اولان كسنه
الهیج هانك كسری وجمك سكونی وراء مهمله نك فخیله اوزن طوبل معناسنه الهیج هانك كسری ودال
مهمله نك فخی وعینك سكونیله بركله دركه انوكه خرد اولان دوه لقاچه كد تسكن اولور الهیج هانك
ودانك فخی وواوك سكونیله دوه قوشی نعام معناسنه الهیج هانك فخی ورانك كسری به اقیحی اولان فان دم
جاری معناسنه بقال هرع من الباب الرابع وهرع شول كسنه یه دیرر كه نیز اغلاچی اوله سر یع البكا معناسنه
الهیج هانك فخی ورانك كسری به شول عورندر كه ارله جمع اولد قده منسی نیر ازال اوله الهیج فخیله شول
كهله اردر كچرك اوله قل صغار معناسنه كذا فی بعض نسخ الصحاح المهورع میك فخی ورانك ضمی ومدبله شول
مجنون دركه مصروع اوله الهیج همزه نك كسری به سرعت ایتك ومنه قوله تعالى وجاءه قوم بهرعون الیه
فاوبعیدة قال ای یسعتون الیه كانه یحث بعضهم بعضا واهراع دره مكه دخی دیر لر بقال اهرع الرجل علی ما
لم یهم فاعله فهو مهرع اذا كان یعد من غضب او حمی او فرغ الهیج هانك ورانك فخی ویاك سكونیله قورق
وضعیف اولان كسنه وهیج شول به دیرر كه اسمی سرعت اوزن اوله سر یعة الهیج معناسنه الهیجة والیراعة
وزن مزبور اوزن چو یانك دودك ایتدی قش الهیج همزه نك ورانك كسری و میك تشدد ببله سرعت
ایتك بقال اهرع الرجل اذا السرع فی مشبته ویاكسنه سر یع اولغه دخی دیر لر و جوهری ایدر بن ظن ایدرم كه
ممر زائله اوله الهیج هانك فخی وزانك كسری ومدبله كیجه نك بمقدارینه دیرر كرك ثلث كرك ربع اولسون
التهمجاء علی وزن التكریم برنسنه فی فائق الانزع همزه نك وهانك كسری به فائق بقال هزعت الشئ تهزعا
فانهزع اذا كسرت فتنكسر المهرع برنسنه فی دوجك الت كرك كرك یح فاده جق الت اولسون كرك خرمن دوجك
الت اولسون الانزع همزه نك وتانك كسری به كوندرك وقیچك دره مسی قچن دره سون دیو شربك
اولسندر اهترع سرعت ایتك معناسنه ده كلور بقال مرفلان تهزع اذا السرع الهیج همزه نك وزانك
فخیله شول او قدر كه قبورده جمله او قلدن صكره قاله كرك ایاو اولسون كرك رازم اولسون بقال مافی كنانت
اهزع ابن السكیت ایتدی پس كله اهرع نفیدن غیری رده استعمال اولنازكن بعض شعرده مثبت دخی
استعمال اولسندر واهزع كاه اولور احد معناسنه دخی استعمال اولنور بقال مافی الدار اهزع ای مافیها احد
والهزوع ضمتنه والهزع فخیله وزانك ضمی وتشدد ببله یونلر ك ایتكسی دخی سرعت ایتك معناسنه در بقال
مرفلان یهزع من الباب الثالث ویهزع ای یسرع الطوع ضمتنه برنسنه یه نظر ابدوب طور مق بقال هطع
الرجل یهطع هطوعا من الباب الثالث اذا اقبل یهصره علی الشئ لا یقلع عنه الا هطاع همزه نك كسری به بر كسنه
یوینن اوزن دوب باشن اشغه ایتك واهطاع سرعت ایتك دخی دیر لر بقال اهطع فی عدوه اذا السرع وعدو
عین مهمله ابله سكر تكدر المهطع میك ضمی وطانك كسری به شول دوه دركه بو بن برادلسندن اشاغه طوته

هزع

هذع

هزع

هزع

هطع

الوطلع هانك وطانك فتي ولا مك فتي وتشد بدله اوزون وفرموده اولان رجل هنجع كي وزناومني الهعة
هانك فتي وعينك تشد بدله قوصمق في معناسنه بقال هع هعة وهولاعة في هاع يوعوم بعني قاه الهقعه هانك
فتي وقافك سكونيله شول دائره دركه آنك كوكسي جانبنده اوله ويومقوله دائره كريسعد اولنور بقال الهقوع
لايسبق ابد ايغني ذكر اولنان علامي اولان ات اصلا ايلرو چي وهقعه كذلك اوج راق بلد زدر كه بي رينه
قر يدر وانلر اوس جوزادر كه قرا كازول ايدر الهقعه هانك ضمي وقافك فتييله همزه وزني اوزن شول
كسسه دركه خلق ايجنده طيانسي وياني اوزر يته ياتسي جوق اوله الهقعه هانك وقافك فتي ويانك
سكونيله حالت حريه اولان قلع اوزن حكايه ايتك وابوعيبه ايتدي هيقعه قايك كسكنيله يوقرودن
اسغه جالمه در الهقعه هانك ضمي وميك فتي وتشد بدله وقافك كسر بله زملق وزني اوزن تنضب اغاجنك
ميوه سيدر سبويه كتابنه ذكر ايتدي اوزن وتنضب ضاد معجه ايله براغاچدر كه اوقا نندن ايشلر لوزمق
شول كسسه دركه منبسن جاع ايتزدن اول ازال ايله الهكوع ضمتيله ساكن اولوب مطمن اولق بقال هكمت
البقرة تحت ظل الشجرة من شدة الحر من الباب الثالث وتوجه معناسنه ده كاور بقال ذهب فلان فابدي
اين هكع واين سكع اي اين توجه واين اقام الهكعه هانك ضمي وكافك فتييله همزه وزني اوزن احق اولان
كسسه الهلع فتييله زياده صبر سز لقدر بقال هلع من الباب الرابع الهلع هانك فتي ولا مك كسر بله صبر
اولان كسسه الهلع هانك فتي ولا مك ضمي ومديله بمعناه وقد جاء في الحديث من شر ما اوتي العبد شح هالع
وجبن خالع يعني شول بخلد انسان وريان رمز سنه لرك بيري كه قلت صبري وحزني موجب اوله ونجلي هالع
ايله صفتلتي يوي عاصفله ولبلي ناي ايله صفتلتي كسي در يوم عاصف وليل ناي ديدكاري كلامه
وعاصف شدي اولان بله دير لرس استبح حديث متر بف اني مشعر اولور كه فعل مز بورده صفت فاعل
وزني اوزن دخي كاه و بودخي مخلدركه هالعك فاعل وزني اوزن كلمي خالع كله سنه مناسبتدن اوترو اوله
وخالع دن مراد شول خوف دركه قلوبو پرزياده شدنن الهلعه هانك ضمي ولا مك فتييله همزه وزني
اوزن شول كسسه دركه دائمي صبر اولدغن اعلام ايله بقال رجل هلع اذ كان يهلع ويهزج ويستجيع سر بها
يعني ترتر اخلق اظهار ايله الهلع هانك كسري ولا مك فتي وتشد بدله اركك اوغلق الهلعه كذلك هانك
كسري ولا مك فتي وتشد بدله مؤنثي بقال ماله هلع ولا هلع اي ماله جدي ولا عناق الهلوع هانك كسري
ولا مك سكونيله شول ناعه دركه سر يع اوله الهلوعه على الوزن المزبور بمعناه بقال ناعه هلواع وهلواعه اي
سر يعه حديده مذعان وحديده هاه مهمله ايله كسكين وچاپك ومذعان ميك كسر بله مطيع معناسنه در
الهلواعه هانك وواوك فتييله ولا مك ماينده سكونيله سرعت ايتك بقال هلواعت اذا سرعت الهلع هانك
ضمي ولا مك فتييله حريص معناسنه در بقال ذيب هلع بلع ابتلاعدن در يوعن معناسنه الهالع لامك
كسر بله شول دوه قوشيدركه چكه سنه سرعت اوزن اوله الهالع كذلك لامك كسر بله مؤنثي الهموع
هانك فتي وميك ضمي ومديله ايجي نسنه جاري مناسنه الهموع ضمتيله اتق سيلان معناسنه الهموع هانك
فتي وميك سكونيله بمعناه الهعان فتييله بعاه كذلك بقال همت عينه يهع هعاه و هعاه و هعاه
من الباب الثالث اذ ادمعت وكذلك بقال هع الظل اذ اسال بعد ما سقط على الشجر وطل طامه مهمله ايله
يهمون دير لالهع هانك فتي وميك كسر بله يا عجي معناسنه در بقال سحاب هع اي ماطر التهمع فتييله
وميك ضمي وتشد بدله يلانن اغلق بقال تهمع الرجل اذا تاباكي يعني اغلق شكلن كوسترسه الهلع فتييله
ولا مك فتي وتشد بدله سر يع اولان دوه وكاه اولور قورده دخي هلع دير لاه مشدده ايله جوهر ي ايدر

هع

هع

هع

هع

هع

هع

هع

بن طن ايدر مكه لام زائده اوله الهبسع هانك وميك وسينك فتي ويانك سكونيله رجل قوي معناسنه در
زعم ايتدكاري اوزن ويرر حاك دخي اسيدر الهقعه هانك فتي ونونك سكونيله شول داغه دير لركه دوه
بونك الننه اولور بقال هع البعير على البناء للجهول وهنعه جوزانك منكب ايسر نه دخي دير لركه بش
بلد زدر كه صف بعليوب دز لشلردر قرانله نازل اولور ومنكب اوموزه دير لدوش معناسنه الهموع ميك
فتي ونونك ضميله ذكر اولنان داغله داغلهش دوه الهنع فتييله بو بنده اولان تطامن در وتطامن اولدر كه
بوينك اسغه جانبي مخدر اوله يعني انش اولوب باش جانبي مرتفع اوله واموزي يوكسك اوله بقال هع يهع
هنعان الباب الرابع الهنع همزه نونك ونونك فتييله بو بنده اوجاج اولمقدر بقال ظلم الهنع وظلم طامه معجه نك
فتييله دوه قوشيدركه دير لالهنع هانك فتي ونونك سكوني والفك مدبله مؤنثي بقال ظلم الهنع ونعامه
هنعان اذا كان في عنقه التواء حتى يقصر لذلك كما يفعل الطائر الطويل العنق والتواء رملغه دير لرهنعاء
شول طامغه دير لركه اخلق اوله ويوسطمانك ضدي در وهنع قري كيك بو بنده اوله رسياه كيك بو بنده
اولماز ديشلر قري كيك بو بنده قصه لوق اولد غيچون الهواع هانك ضميله قوصمق والهيعوعه هانك فتي
ويانك سكوني وعينك ضميله كذلك قوصمق بقال هاع يهوع هوا و هيعوعه اذا قاء وقوم بري رينه حمله
ايتكه دخي دير لرقالهع القوم بعضهم الى بعض اذا هموا بالوثوب التهويح على وزن التكرم قوصدر مقدر بقال
لا هوعنه ما كل اي لاقيه التهمع فتييله ويانك ضمي وتشد بدله قوصمق الهيعوعه ضمتيله قورق بقال
هاع يهع هيعوعه من الباب الثاني اذ اجبن الهع هانك فتي ويانك سكونيله كذلك قورق ذكر اولنان ايتد
الهيعان فتييله بمعناه بقال هاع يهع هيعوعه هيعوعه من الباب الرابع الهيعه هانك فتي ويانك سكونيله رنسنه
يراوزر يينه دوكلد كدن صكره اتق ميعه كسي در وزناومني بقال هاع يهع هيعوعه هانك كسر بله شول
قور شوندر كه پوتده اريش در وهاع قورخق وي صبر معناسنه ده كاور بقال رجل هاع لايح اي جبان
جزوع الانهاع همزه نك وهانك كسر بله شراب ريوزينه دوكلوب اتق بقال نهاع الشراب وبعض سخه سين
مهمله ايله دخي هع اولنشدن بتقد رجه سيلان وهبي مراد اولور هاع لاع قورخق ديك اولور بقال رجل هاع
لاع هاعه لاعه مؤنثي بقال امراة هاعه لاعه الهاعه يانك كسر بله قاتي اواز صوت شدي معناسنه الهيعه
هانك فتي ويانك سكونيله شول اوزدر كه اندن قلبه كه خوف طاري اوله ياخود شول رمر صفت دركه بن الناس
شايح اوله الهيعه ميك ويانك فتييله شول موضعدر كه شام شر يفدن وازان حجاجك ميقاتيدر واكاجفه
دخي دير لرجيك ضمي وهاء مهمله نك سكونيله فصل الباء الايدع همزه نك ودالك فتييله زعفران كه معرفدر
پس بومنه صرف اولور واكر بونكله ركنسنه تسميه اولنسه لا ينصرف اولور تفر يفدن وزن فعلدن اوتري
افكل كي كه افكل فاعله دره مكه دير لرهع معناسنه التيديع على وزن التكرم زعفرانله بويامق نقول بدعت
الشي ابدعه نيديعاذا صبغته بالزعفران الايداع همزه نك كسري ومديله واجب قلق بقال ابدع الخ على نفسه
اذ اوجب وذلك اذ تطيب لاجرامه ميدوع ميك فتي ودالك ضمي ومديله بر آنك اسيدر كه اول عبد الحارث
بن ضاراك ايتدر اليراع يانك فتييله شول سنك دركه كيه ايله اوجوب انش كي كورنور كه اكلد زبوجكي دير ل
اليراع كذلك يانك فتييله واحد ي وراع و راعه قامشه دخي دير لرقص معناسنه وقورخق كسسه يه ده
يراع و راعه دير لرو راعه كاه اولور بوكه دخي دير لرمبشه معناسنه اليفاع يانك فتييله يوكسك اولان يرافع
همزه نك كسري ومديله يوكسك اولق بقال يفع الغلام اذا ارتفع اليافع فانك كسر بله يوكسك اولان اوغان
بقال يفع فهو يافع ولا تقل مؤفع وهو من النوار اليفع فتييله يوكسك اولان اوغان اليفعه كذلك فتييله

هع

هوع

هع

يرع

معناه بقال غلام دفع و بفعه و بفعه جمع معنای ده کلو بقال غلام بفعه لا بفاع همزه نك فتحيله كذلك جمع
 الينع يانك فتحى ونونك سكوفى ابله دش كالن بولوب اولق الينع يانك ضمى ونونك سكوفيله والينوع ضمته بنله
 بمعناه ايضا يقال ينع الثمر ينع من الباب الثانى وينع من الباب الثالث ينعا وينعا وينوعاذا انضج وقرى وينعه بضم
 الياء وينعه بفتحها وهو مثل النضج والنضج الا يناع همزه نك كسرى ومدبله كذلك دش كالن بولوب معنای ده در
 ومضار عنده يا ساقط اولمادى فتحيله قوت بولد غندن اوتروالينع يانك فتحى ونونك كسرى ومدبله ولامش مروه
 اليناع نونك كسرى بده بمعناه نضج ابله ناضج كى الينع يانك فتحى ونونك سكوفيله يانك جمعيدر صاحب ابله محب كى
 ابن كيسان رواينى اوزن باب الغين من كتاب ترجمه الصحاح الجوهرى فصل الالف عين باغ همزه نك ضميله
 ويا موحده ابله وعين لفظك ضافه تيله بموضعك اسيدركوفه ابله رقه مابيننده يوم عين باغ عربك مشهور
 كونلندن بركونك آد بركه مندرين مندرين ماء السماء اول كونه قتل اولمشدر فصل الباء البدع فتحيله
 مهملا نه بولش مقى قال بدع بالعدن يدع بدع من الباب الرابع مثل تعب تعباذا الملح بهاوساثر نسنه بولشغه
 دخی اطلاق اولنور البدع يانك فتحى ودالك كسر بده رجالدن بركسنه نك اسيدرك ابن الاعرابى ايتدى عرب
 طافه سندن بعض كسنه بعض غدر ايتدك بدع ديونسميه اولندى تعب كى البرزغ يانك وزانك ضمى
 ومايننده رانك سكوفيله نام يكتاك البرزوغ يانك ضمى و رانك سكوفى وزانك ضمى ومدبله بمعناه البرزاع
 يانك كسرى و رانك سكوفيله قرطاس وزنى اوزن بمعناه كذلك بقال شباب برزوغ و برزوغ و برزاع اى ممتلى
 قام وصاحب قاموس برزوغ شابك ده صفى اولور شابك صفى اولدى كى ديشدر البرزوغ ضمته بنله كون
 طوغى در بقال بزغ الشمس زوغامن الباب الاول اذا طلعت و بزوغ دوه نك اضبسى طلوع ايتكه دخی ديرلر
 الانبراع همزه نك و يانك كسرى ونونك سكوفيله بهارك ابتدا ظهورا بئسنه ديرلر بقال انبراع الربيع اذا جاء
 اوله المبرع همك كسرى و يانك سكوفيله بيشتر ككه انوكه قان الورلر البرع يانك فتحى وزانك سكوفيله قان
 الحق بقال بزغ الحاجم والبيطار من الباب الثالث اذا شرط يعنى قان السه البطع فتحيله برنسنه بولاشمق
 بقال بطع بالشى من الباب الرابع اذا اطلح بلفه فى بدع و يوده سورفكه دخی ديرلر بقال بطع بالارض اذا تمسح
 بهاوترحف وترحف يورفكه قصد ابدوب يوريه ميوب سورفكه ديرلر البغغه على وزن الزلزله برجنس
 اوتك وصوت ايتك هدى برخصوص معنای ده البغيع باء اولك ضمى وغينك فتحى ويا ثابندك كسر بده شول
 قيودر ككه چكلمسى قريب اوله و بغير سوز اولان اهورا ككه دخی ديرلر كذا فى بعض النسخ المبعبع
 همك ضمى ويا اولك فتحى و ثابندك كسر بده سريع ومستعجل اولان كسنه البلوغ ضمته بنله برره ايرشمك تقول
 بلغت المكان بلوغامن الباب الاول و برنسنه قريب اولغه دخی ديرلر نقول بلغت المكان اذا شارفت عليه ومنه
 قوله تعالى فاذا بلغت اجلهن اى قاربته و بلوغ اوغلان كالن بولغه دخی ديرلر بقال بلع الغلام اذا ادرك الابلاغ
 همزه نك كسرى بده ايرشدر همك ايصال معنای ده التبليغ على وزن التكرم بمعناه البلاغ يانك فتحيله اسيدرك
 تبليغ معنای ده و بلاغ كفايته دخی ديرلر و تبليغ رسالتى ادا ايتكه دخی ديرلر و انك اويان اوزنغه دخی ديرلر
 زياده سكر تسون ديو بقال بلع الفارس اذا مبدى بعنان فرسه ليز بد فى جريه البالغ لامك كسر بده ايو جيد
 معنای ده ايو لك نه ايتن بولشدر البالغ يانك فتحى ولامك سكوفيله بالغ معنای ده در بقال امر الله بلع اى
 بالغ من قوله تعالى ان الله بالغ امره وقر ايتدى اللهم سمع لا بلع ديرلر ايشدلسون تمام اولسون معنای ده كسائى
 ايتدى بركسنه قن بر حظ ايتدى خبرى ايشنسه اللهم سمع لا بلع در حرف اولرك كسر بده وسمع لا بلع دير
 فتحيله بده وسمعا لا بلع اير نصب اوزن البالغ يانك كسرى ولامك سكوفيله كذلك بالغ معنای ده در مته

ينع

ايغ

بدع

برع

برع

بغير

بلع

قولهم احمق بلغ وقولهم ملغ بلغ وملغ همك كسرى ولامك سكوفيله وغين معناه ابله احمق معنای ده در يعنى
 حماقته مراد نه اصل در البلاغه يانك فتحيله فصاحت معنای ده در البلع يانك فتحيله فصيح اولان كسنه بقاءه
 بلغ الرجل من الباب الخامس اذا صار بليغا البلاغ يانك فتحيله وشايات كى در وزناومعنى ووشايات اهل حكم
 بركسنه دى عز ابدوب سعابت ايتكدر البلغين يانك كسرى يادود صميله ولامك فتحى وغينك كسرى ومدبله افت
 ودايه معنای ده و فى حديث ان عايشة قالت لعلى رضى الله عنه ما حين اخذت بلغت منا البلعين يعنى يزدن زحمت
 وبلا جكدك وبلغينده مفرد اعرابى وجمع اعرابى ايكسيدر جائدر المبالغة همك ضمى ولامك فتحيله برخصوص
 سعى ابدوب تقصير ايتامك بقال بالغ فلان فى امرى اذا لم يقصر فيه البالغ يانك ضمى ولامك سكوفيله مالدن شول
 نسنه در كه معيشه كفايت ابله التبع فتحيله ولامك ضمى و تشل بدبله برنسنه ابله اتقا يانك بقال تابع بكذا
 اذا اكتفى و بملع علت مشتد اولغددخى ديرلر المبالغة لامك كسرى ولفك مدبله حيوانك اطرافى يعنى الى
 وايغى كارع معنای ده ويا اهل مدينه لعنى در ابو عبيد ايتدى بونك اصلى فارسى لعنى اوزن بياوادر البوغاء
 يانك فتحى وواوك سكوفى ولفك مدبله تو زكى زياده ملائم اولان طيراق ابو عبيد رواينى اوزن التبوغ فتحيله
 وواوك ضمى تشدد بده قان غلبه ايتك التبوع بمعناه بقال بوغ الدم بصاحبه و تبوع به و بوغ بركسنه بركسنه نك
 اوزن بده حمله ابدوب غالب اولغه دخی ديرلر ابن السكيت رواينى اوزن بقال تبوغ الرجل بصاحبه فغلبه
 وفى الحديث عليكم بالجماع لا يبيع باحدكم الدم فيقتله يعنى تكة قان غلبه قلوب قتل ايتيه بعضيلر ايتدى ببيع
 اصله بئبغى ايتدى بى دن يعنى تاكه قان طغيان ابدوب قتل ايتيه پس بئبغى قلب مكان اولنوب بئبغى اولدى جذب
 ابله جذب كى چكمك معنای ده فصل اثناء التفتحة على وزن الزلزله بلفظ درك حكايه صوت ايجون استعمال
 اولنور بقال سمعت لهذا الحلى تفتحة اذا اصاب بعضها بعضا فسمع صوته وحلى حاء مهمله نك فتحى ولامك
 سكوفيله شول بيزك در كز بئبغى ايجون نساطا بفسه سى طقنور فصل الشاء المتفتح همك ضمى ويا ثابندك
 كسر بده شول كسنه در كه نكلم ايتدكه ديشلرن برى برينه اوروب اضطراب شديد مضطرب اولور بر حيشته
 كه كلامى اكمان اولور الثلج يانك فتحى ولامك سكوفيله باش يارمق بقال ثلج راسه بثلغه ثلغامن الباب الثالث
 الثلج همك ضمى ولامك فتحى وتشدد بده شول خرمادر كه اغاجندن دوشوب يار بده الثلج نك فتحى و همك
 سكوفيله باش يارمق بقال ثلعت راسه ثلعا اذا شد خله الثلج فتحيله طاعك يوقروسى اعلاى جبل معنای ده
 وقر ايتدى شول نسنه كى بئبغى ايتدكه دغه در نوله ثلغه دكلدر ابو عمرو و ايتدى ثلعت الثوب ديرلر اذا صبغته صبغا
 مشبع يعنى قو بو بوياسك فصل الدال الدبع دالك فتحى و يانك سكوفيله والدباغه دالك كسر بده والدباغ
 كذلك دالك كسر بده درى سيلمك بقال دبغ فلان اهابه بدبغه و بدبغه من الباب الاول والثالث دبغا و دباجة
 و دبغا وفى الحديث دبغاها طهورها و دباغ شول نسنه دخی اطلاق اولنور كه انكله دبغات اولنور الدبغ
 دالك كسر بده و نك سكوفيله و الدبغة كذلك دالك كسرى و يانك سكوفيله ذكر اولنان دبغات حوايجنه
 ديرلر الدبغة دالك فتحى و يانك سكوفيله بركه دبغات ايتك بناء مره در الاندباغ همزه نك و دالك كسر بده دبغات
 قبول ايتك بقال دبغت الجلد فادبع الدغغه على وزن الزلزله تشوش واضطراب معنای ده دماغ دالك
 كسر بده باش اولان عضو معروف در الادمغه همزه نك فتحى و همك كسر بده جمعى دماغلر معنای ده الدمغ
 دالك فتحى و همك سكوفيله باشى دماغه ايرشجه يارمق در بقال دمغه دماغه اذا شجه حتى بلغت الشجاة الى الدماغ
 الدامغه همك كسر بده شول باش يارمق در كه دماغه ايرشمر اوله زير باشد اولان جراحت اون دورلودر اولى
 قاسمه در كه غارصه دخی ديرلر اندن صكره باضعه در اندن صكره داميه در اندن صكره متلاجمه در اندن صكره

بوغ

بيع

تبع

تبع

تلع

تلع

دبع

دمع

سبحان در اندن صکره و اخچه در اندن صکره هاشمه اندن صکره منقله اندن صکره دامه در
 و ابو عید دانه در دخی زیاده ایندی عن غیر معجه ابله که دامه دن صکره در و بونلرک اکثر نیک معناسی
 لفظلر ندن معلوم اولمغین تفصیل و نمادی و دامغه شول چچک کی نسنه در که خرما عاجنک اوزر نده ظهور ایدر
 اوزون و محکم اولور اگر حالی اوزن ترک ایدر لر ایسه خره عاجن خراب ایدر فصل لاء الارباغ همزه نیک کسر بله
 دوه یی کندی قولاینه صوی صالیور مک در تانکه و قتلو و قنسر صولنه بقال ترک ابلهم هلا مر بعا الرده
 فختینله صولی ایلقدر و قوی بالغه دخی دیر لر الرده رانک فخی و دالک سکونیه معناه الرده فختینله جمی
 الرده رانک کسر بله کذلک جمی الرده رانک فخی و دالک کسری و مدله حق معناسنه لر ده میمک و دالک فختیه
 بیونله کویر جک کیکینک لر ری المراد میمک فخی و دالک کسر بله جمی الرده فختینله صولی ایلقدر و حل معناسنه
 الارزاع همزه نیک کسر بله یا حق ابلک بر حیثیه که زیاده صولی اوله و لکن اقیه بقال ارزاع المطر الارض اذا ابلها
 و یا حق و لم یسبل و ارزاع بر کسنه یی ضعیف و عییلود ابلک و ارزاع بر ری قازر کن یا سر یا حق ابر شکله دخی
 دیر لر بقال احتفر انقوم حی ارزعوا اباغوا الطین الرطب الریح رانک ضمی و سبک سکونیه ببلک که انسانک
 النده موضع معروف دره حیوانک النده و یا غنده اولان خرده لر یدر که بقاخی اور دقلری بر زر در الریح فختینله
 بمعناه مثل عسر و عسر الترسیع علی وزن التکریم صوطوار بلکینه چقی بقال جاء المطر فرسخ الریاع رانک
 کسر بله شول ایدر که دوه نیک خرده سنه محکم بغلر ل تانکه الوب یوری و یرمدن مانع اوله الریح فختینله
 دوه نیک یا غنده اولان استرخاد راهی روایی اوزن و استرخاسو امیک و کوشک اولمغه دیر لر الرده علی وزن
 الرزله حضور و رفاهیتله دیر لک و رغره دوه صویه هر کون قن استرسه وار مقدر الرده رانک فخی و غینک
 کسری و مدله شول سود در که قیندوب اوزر زینه صوصا چوب لوصه اولن عورته اچر لر الرده رانک فخی
 و فانک سکونیه معاشه و سعت اولمق الرفاغه رانک فختیه دیر لک و سعت اوزن اولمق بقال رفع عیشه رفاهه
 من الباب الخامس اذ التسع ارفع فانک کسر بله و اسع اولان دیر لک الرفع رانک فخی و فانک کسری و مدله بمعناه
 بقال عیش رافع و رفیع ای و اسع طیب الترفع فختینله و فانک ضمی و تشدد بدله بر کسنه نیک دیر لک و سعت
 اوزن اولمق بقال ترفع الرجل اذ توسع الرفاغیده علی وزن الثانیه خوب اولان معیشت بقال هوی رفاهیه
 من العیش الارفاغه همزه نیک فختیه قصبی لر ی قولتقلر کی و اوبلقلر کی ارفع رانک فخی و فانک سکونیه و الرفع
 رانک ضمی و فانک سکونیه و احدی الروغ رانک فخی و واک سکونیه و الوغان فختینله نیک اختفا اوزن و الوب
 اوغر ن اوغر ن بیک بقال راع الثعلب روغ روغ و غا و غا و فی المثل روغی حماره نظری این المفروجهار جمله و عین
 مهمله ابله یا لی قوریت ضیع معناسنه و روغی ابله خطاب اولنر الا مؤنث الرواغ رانک فختیه اسم در اوغر لاین
 بیک معناسنه الاراغه همزه نیک کسر بله طلب ابلک و اراغده کاه اولور مطلوب معناسنه اولور بقال اریغونی
 اراغتم ای اطلبونی طلبتم و طلبه طانک فخی و لامک کسر بله مال مطلوب معناسنه در نیک مال مروتک
 معناسنه اولدی کی الارشاع همزه نیک و تانک کسر بله بمعناها بقول اراغ و اراغ اذ اطلب و اراد و بقول ارغت
 الصيد فاذا تریع ای ترید الرواغ رانک ضمیله کز لومیل ابلک بقول راع الی کذا اذ مال الیه سرا الریح مابل
 معناسنه و یاری تعالینک فراغ علیهم ضربا الیمین بیوردی اقبل معناسنه در و فر ایتدی مال علیهم معناسنه در
 کو یا که روغ حضرت ابراهیم کفریه تارض ایدوب انی سقیم دبدوبی جهنم در المر اوغه میمک ضمی
 و واک فختیه نیز لنوب اوغر انق بقال فلان راوغ فی الامر مراوغه اذ اطلبه سر او خفیه و مراوغه کورش
 طوقه دخی دیر لر مضارعه معناسنه الریاغه رانک کسر بله کورش طوندر قلیریده دیر لر بونک اصلی ریاغه ایدی

ربغ
 رزغ
 روع
 روع
 روع

واو

واو یا منقلب اولدی ما قبل مکسور اولد غیچون التراوغ تانک فخی و واک ضمیله خلق بری برینه دستان
 سو بیک بقال تراوغ القوم اذ راوغ بعضهم بعضا یعنی بری برینک خفیه خاطرین الیه السه فصل الرای الرغویه
 رزغ عجم طابغه سندن برطابغه در بقال کلته بالرغویه ای بلغه ناک الطابغه الریح زانک فخی و یانک
 سکونیه میل ابلک بقال زاع ریح من الباب الثاني وزیع کوز ضعیف اولوب طوغغه دخی دیر لر و کونش
 استوان زابل اولمغه دخی دیر لر بقال زاع الشمس اذ امالت وذلك اذ لاه الفی الزاغه علی وزن الباعه زانک جمی در
 بقال قوم زاعه عن الشی ای زانغون التزایع میل ابلک یعنی اکملک التزایع فختینله و یانک ضمی و تشدد بدله بیک
 ترین معناسنه فصل السین السابع بانک کسر بله شول نسنه در که کامل و وافی اوله بقال ذنب سابغ اذا اکل
 یعنی تانک قوری مثلا کان یولسه و سابغ تو غلغندک اردن اولان اکسه لک که تو غلغندی زرهه اول اولش در
 بقال بیضه لاه سابغ و سابغ شولر که دیر لر که دیر لر کوز و بونک مقابلی در که کش شین معجه ابله ذکر
 قصه اولاندر السبوغ ضمتیه نعمت بول اولمق بقال سبغت النعمه یسبع سبوغا من الباب الاول اذ التسمت
 الاسباع همزه نیک کسر بله نسنه یی تمام قلن بقال اسبع الله علينا النعمه اذ التها و اسباع الوضوء الی سنی تمام
 المغه دیر لر التسبیح علی وزن التکریم نافه یا وریسن قارند تو یلند کدن صکره دوشور مکه دیر لر بقال سبغت
 الناقه تسبیحا اذ الت ولدها و قد اشعر السباعه بانک کسر بله و اسع اولان زن المسبح میمک ضمی و بانک کسر بله
 شول کسنه در که و اسع زن کیه التسبیغه تانک فخی و بانک کسر بله شول نسنه در که باشه کیلن تو غلغه انکله زرهه
 اولشوب بو بی ستر ایدر و و که تسبیغه بدیلر تو غلغه نیکه تمام اولد غیچون و اگر اولسه زرهه بقالی ابله تو غلغه
 ما بینده اچق بر قلیدی السفسغه علی وزن الرزله بر نسنه یی طویراغه و سلیوب یا حال ابلک بقال سفسغت
 الشی فی التراب ای دسسته فیه و سفسغه طعامی زیاده جرب ابلک بقول سفسغت الطعام اذ اوسعته دسما
 و سفسغه الیه باشه قویوب صقیغه دیر لر تانکه یاغ مرابت ایدر و بونک اصلی سفسغه در اوج غینله غین و سطلایی
 سینه تبدیل ایدر بلر فعال ابله فعله کله سنک مابین فرقدن او ترو و تبدیل سبب اختیار اولندی کله ده سین
 اولدی و غیچون و بونک مثلی اولان مضاعف در دخی حال بویه در لقلق و عشت و کعکع کی عشته عین مهمله
 و ثاء مثله ابله فساد ابلک و کعکع حبس ابلک معناسنه در التسفسع علی وزن التزایع بره کیمک بقال تسفسع
 فی الارض اذ دخل السلوغ ضمتیه حیوان التجی باشند صکره دیش براغوب کالن بولمق بقال سلعت البقرة
 و النشاء تسلسع سلوغا من الباب الثالث اذ سقطت سن الی خلف السیدین و سیدین التجی باشه کینر طواردر
 السالغ لامک کسر بله ذکر اولان سنه اولان حیوان و بقال سلعت و سلعت فهی سالغ و سالغ ایضا و مؤنثه دخی
 بغیرها استعما لاولنور و بودکر اولن ان التجی تمام اولد قلده اولور و سلوغ قتال طرقلو اولان طواره بدول کی در
 دوه قسمنه و سلوغ و بدول ذکر اولن حیوان کالن بولر قلده اطلاق اولنور بر اصغرک ولد نسنه اولدی و عمل دیر لر
 یکسر العین و سکون الجیم یبع بعد جذع بالفختین بعد تی بفتح الشاء و تشدد بد الیاء بعد ریاغ بفتح الراء بعد
 سیدین بفتح السین کسر الد الیاء بعد سالغ دیر لر بعد سالغ سنه و سالغ سنتین بالغام بلغ و قیون ولد نسنه
 اولدی حمل بالفختین اخود جدی بفتح الجیم و سکون الدال اگر یکی یا وریسی اولور سه بعد جذع بالفختین بعد تی
 بفتح الشاء و تشدد بد الیاء بعد ریاغ بفتح الراء بعد سیدین بعد سالغ دیر لر الیاء بعد نیک و لامک فختیه فرار وایی
 اوزن شول ت در که شش اوله و لکن تمام بسمیه السبع سبک فخی و لامک سکونیه باش بارمق بقال سلخ راسه من
 الباب الثالث و هو لغه فی ثلثه السوغ سبک فخی و واک سکونیه اچان نسنه بو غزه سهولت ابله داخل اولمق بقال
 ساع الشراب یسوغ سوغا من الباب الاول اذ اسول مدخله فی الخلق و بو غزه سهولت ابله داخل ابلک معناسنه در کلور
 بقال سغته السوغه من الباب الاول کذلک و اسیغه من الباب الثاني لکن اجدو بابا فعالدن کلکدر و سوغ بر نسنه

زغغ
 زغ
 سبغ
 سغ
 سلغ
 سوغ

جاء اولمق معنا سنه ده كلور بقال ساع له مافعل اي جازله ذلك وسوغ برولد برولدك اردنجه طوغوب ان رده
 اخرواد اولمق وولله دخی اطلاق اولنور بقال هي اخته سوغه وسوغته ايضا السبع سبيلك فتي ويا ناك
 سكونيله كذلك برولدك عقبجه طوغن ولد بقال هذا سوغ هذا وسبع هذا الاساعه سري سولات ايله
 بوغزه اذ حال ايلك بقال اسغته اسيعه اساعه وغصه يارام ورمك معنا سنه ده كلور نقول اسغ لي غصني
 اي امهاني ولا نجلاني وقال تعالى بقرعه ولا يكاد يسبعه السواغ سبيلك كسر بيله شول سنه دركه انوكله به غز
 طوتن سنه ي علاج اولنور بقال الماء سواغ الغصير يعني صو بوغزه طورن سنه لك علا جيدر النسويغ
 على وزن التكرم جازك ركور مك بقال سوغته له اذا جوزة فصل الشين الشغشفه على وزن الزلزله كوندركوندرله
 اورلن كسنه ده غريك اولمق وابوعبيده ابتد شغشفه كوندري صوقوب حقار مق در وشغشفه برجنس
 اوقه يعني صوت ايلكه ديرلر فصل الصاد الصبع صادق كسري ويا ناك سكونيله شول سنه دركه انوكله برسنه
 بويار الا صباغ همز منك فتيه جمع وصبع شول سنه دخی ديرلر كه اني ناك قاتني ابد نورلنا خورش معنا سنه
 ومنه قوله تعالى وصبع للاكلين الصباغ صادق كسر بيله جمع الصبع صادق فتي ويا ناك سكونيله بويامق بقال
 صبغت الثوب اصبعه صبغا من الباب الثالث واصبعه من الباب الاول المصبغة ميمك فتي ويا ناك فتيه تشدد بيله
 بويامق سنه بقال ثياب مصبغة شول اكثر صبغة صادق فتي ويا ناك كسري ومد بيله برجلك اسيدر صبغة الله
 صادق كسري ويا ناك سكونيله دين الله معنا سنه درو بعصير ابتدا بونك اصلي نصاري اولادن كندولرك
 صوبندن صبع ايلكه لردن ما خود در الا صبع همز منك ويا ناك فتيه شول ندر كه انك اني اقدر يا خود قور غنك
 اطرافي قدر و اصبع طير جنسندن كاد يرلر كه قور غني اقوله الصباغ صادق فتي ويا ناك سكوني والفك مد بيله
 شول قيوندر كه قور غنك اوجي اقوله التصبيع على وزن التكرم حرمانك دوي اولغه باسئق يقال صبغت
 الرطبة اذا ثبت الصبغ صادق فتي ويا ناك سكونيله كوزله قولك ان ري ذكر اولنان محله انوب صارقن
 صاچه دخی صدغ ديرلر زلف معنا سنه بقال صدغ معقرب وكاه اولور سدغ دخی ديرلر سبيله قطرب بن محمد بن
 المستنير ابتدا بني محمدن بر قوم كه انله بلعبر ديرلر سبي صاده قلب ابدلر در ورت حر فله جمع اولد قده كه
 انلرك بري طاووري قاف وري غين وري خادر قن بو حفرلر سبندن صكره واقع اولسه كرك ايلكي
 اولسون كرك او جيحني اولسون كرك در دخی اولسون سراطه صراط و بسطه ايله بصطه وسيعل
 ايله صيقل وسرقت ايله صرقت ومسبغة ايله مصبغة ومسدغه ايله مصدغه وسخرلكم ايله وسخرلكم وسحب ايله
 سحب كبي ومسبغة ايلغه وسحب صوت ديرلر المصدغة ميمك فتي ويا ناك فتيه يوز يا صدغ فتيه معنا سنه
 ومصدغه ديدك لري زلف التمه قوند غندن اوترودر وكاه اولور مزدغه دخی ديرلر زيله الصدغ صادق فتي
 ودالك سكونيله برسنه ي ننه سنك يانك راست كلك ابو عبيدرواني اوزن نقول صدغت الرجل اذا حاذت
 بمصدغك صدغه في المشي وصدغ صرف معنا سنه دخی كاورا معي ره اي اوزن بقال ماصدغك عن هذا الامر اي
 ماصر فك وردك و بقال تبع فلان بعيره فاصدغه اي ماشاء وذلك اذا نديني في دوندري مسه فديني حينه
 الصداغ صادق كسر بيله برنشان در كه زلف لان رده او اور وكاه او اور قتل مغلند دخی استعمال اولنور
 ومنه قولهم فلان يا صدغ غله من ضعفه اي ما يقتل وعبرلكم يا صدغ غله من ضعفه ديدكاري ما بصرف
 معنا سنه دخی خلدلر المداغة صادق فتيه ضعيف اولمق بقال صدغ الرجل يصدغ من الباب الخامس
 الصدغ صادق فتي ويا ناك كسري ومد بيله تازه طوغن او غلان دريدى كونه ورنجه الصلوع فتيه
 چتال طر نقول حيوان يا مشه النجى بل ديش راغوب كان بولمق سلوغ معنا سنه كه مرور ابتدا بقال صلعت

شغ

صبع

صدغ

صلغ

البقرة والشاة من الباب الثالث الصالح لامك كسر بيله ذكر اولنان ياشده اولان حيوان الصلغ صادق
 فتي ولامك فتي وتشدد بيله جمع بقال كباش صلغ قالروبه والحرب شهباء الكباش الصلغ
 وكباش كباشك جمع درارك قيون معنا سنه الصلغ صادق فتي وميمك سكونيله اغاجدن صاقر
 مثالله اقل سنه الصمغ فتيه بيله ويا ناك فتيه ويا ناك فتيه ويا ناك فتيه ويا ناك فتيه ويا ناك فتيه
 الصمغ صادق فتي وميمك سكونيله بريان صمغ وفي المثل تركمته على مثل مقرف الصمغ ومقرف ميمك
 فتي وقافدن صكره ناك كسر بيله صمغ جمع اولان اغاج فتي كه انك فمغن الدقير يزنه اصله سنه قلماز يني
 بناني محل صمغ اولان اغاج فتي كبي تركا بدم ذكر اولنان محله اثر صمغ قالمدي حيث يزن المصغ ميم اولك فتي
 ويا ناك فتي وتشدد بيله صمغه اخاذ اولنان مركب بقال حبر صمغ جوهرى ابدري بونكله يي شتدم ويا ناك
 كيمدن شتدم يلزم الصامغان ميمك كسر بيله اغرك ايكى جاني الاستصماغ همزه ناك ويا ناك كسر بيله براغاجدن صمغ
 المني ابو الغوث روايى اوزن نقول استصمغت الصاب وذلك ان تشرط شجرة ليخرج منه شئ مرفينه قد كالمبر
 وصاب صادمهله ايله شول صودركه انجدرن اثار وشرط يارمق ويا ناك كسر بيله صمغ صادق فتي ويا ناك سكونيله
 قيوجيلىق صنعتن ايشلرك نقول صنعت الشئ اصوغه صوغا من الباب الاول وصوغ برسنه ناك برابر بيله دخی
 ديرلر بقال هذا صوغ هذا اكل على قدن الصوغان صادق فتي ويا ناك سكونيله تنبيه سى برابر معنا سنه سيمان
 كبي وصوغ كذب ايلكه معنا سنه ده كلور استعان وفي الحديث كذبه كذبها الصواغون الصايغ يانك كسر بيله
 قيوجي الصواغ صادق فتي ويا ناك تشدد بيله بمعناه الصباغ صادق فتي ويا ناك تشدد بيله بمعناه كذا في لغة
 اهل الجاز وصواغ كذا بمعناه سنه دخی كلور على مامر في الحديث الصياغة صادق كسر بيله قيوجيلىق صنعتي
 الصيغة صادق كسري ومد بيله خلقت معنا سنه بقال صاغة الله صيغة حسنة اي خلقه حسنة وصيغه بر قاج
 سنه بر كسنه ناك ايشيدر ديك مغلند دخی استعمال اولنور بقال سهام صيغة اي عمل شخص واحد ويا ناك بيدر
 لكن واوك ما قبل ميسور اولغين يايه منقلب اولدى فصل الصاد الضيغة صادق فتي وغينك كسري
 ومد بيله شول تازه باغچه در كه نباتاتك لوني متغير اولما مشر اوله وصيغة صولى خيره دخی ديرلر
 الضمغ صادق وغينك كسري ومد بيله بوللق بلي بقال اقناعند فلان في ضمغ اي في خضب
 وخضب خانك كسر بيله وسعت اوزن اولمق الضمغ على وزن الزلزله ديشسر كسنه ناك چينه سى
 بقال ضمغضت الجوز اذا اكت شيا بين الخنكين ولاسن لها فصل الفاء الفدغ فاك فتي ويا ناك سكونيله
 بر محوف سنه يي يارمق نقول فدغت رأسه افدغه فدغامن الباب الثالث اذا شذخته الفروع فتيه
 ايشدن قورللق الفراغ فاك فتيه بمعناه نقول فرغت من الشغل افرغ فراغامن الباب الاول افرغ صود وكلكه
 دخی ديرلر نقول فراغ الماء يفرغ فراغامن الباب الرابع مثل سمع سماعا التفرع فتيه ويا ناك فتيه وتشدد بيله
 بر خصوص ايحون فراغ اولمق نقول فرغت لك اذا اتميت له والاستفراع همزه ناك ويا ناك كسر بيله برسنه يه
 مقدورى صرف ايلك نقول استفرغت مجهودى في كذا اذا بذلت مقدورك فيه الا فراغ همزه ناك كسر بيله
 صوبي كاسه دن دو كك نقول فرغت الماء اذا صببته وافرغ قان دو ككه دخی ديرلر نقول فرغت الماء اذا ارقته
 المفرغة ميمك فتي ويا ناك سكوني ويا ناك فتيه شول حلقه دركه دو ككه اولوب هر جاني برابر اوله التفريع على وزن
 التكرم برسنه يي دو كك نقول فرغته نفريعا اذا صببته ونفريع طروفي خالي قلغه ده ديرلر الا فراغ همزه ناك
 ويا ناك كسر بيله برسنه كندى اوزر بيله صود وكك نقول فرغت اذا صبت الماء على نفسك بن مفرغ ميمك فتي
 ويا ناك كسري وتشدد بيله حميرقيه سندن بر شاعر ك اسيدر الفراغ فاك فتي ويا ناك سكونيله قوغه غرنه اولان

صلغ

صمغ

صوغ

ضغ

فدغ

اغاجك ان سنده صود و كاجك روفرغ كذلك فان هدر اولمعه دخی دیرلر بقال ذهب دمه فرغاذالم یطلب به
 الفرغ فانك كسری و رانك سكونیله كذلك فان هدر اولمق الفرغان كذلك فانك فقی و رانك سكونیله منازل
 نمر دن یكی راق بلدك اسیدر كه بری دلو برجنك مقدمنه و بری مؤخر نه درو بینلر نه و بت عین حسبیله
 بشر ذراع مقداری مسافه وارد و بواسطه فرغدن مأخوذ در خرچ ماء دلو معناسنه ته كم مر و رایتدی الفراغه
 فانك ضمیله ماء رجل در نطفه معناسنه لفر یغ فانك فقی و رانك كسری ومدبله شول آندر كه یورجسی واسع
 اوله الفر یغه فانك فقی و رانك كسری ومدبله شول ضرب در كه واسع اوله یعنی قولى قولاً جامعاً له اوله الفرغ
 فانك فقی و رانك سكونی والفك مدبله شول دورتكدر كه واسع اوله ذكر اولنان وجهه اوزن یقال طعنه فرغ
 الفشع فانك فقی و شبنك سكونیله برنسنه نك اوزر بنه چقوب انی ستر انك بقال فشغه اذا علاه حتى غطاء
 و فشغ دكك انك ابله اورر بنه حواله اولمعه دخی دیرلر بقال فشغه بالسوط اذا علاه الافشاع همزه نك
 كسری به دكك ابله اورمق بقال افشغه اذ اضرب جوهر نك ظاهر كلامه فم اولنان بودر لکن
 صاحب صراح و صاحب مذهب فشقی و افشاعی فرق ایثوب ضرب ابله تفسیراً بتمسك در الفشع فانك فقی
 و شبنك سكونی والفك مدبله شول صاحب در كه طاعن اوله بقال الناصیه الفشع ای المنشرة النفس
 فحشبنك و شبنك ضمی و تشدد بدبله ییرلك صایح و صقال اغار مسی چوق اولمق بقال تفشع الشب اذا كثر
 و انتشر و تفشع قن غلبه انك دخی دیرلر بقال تفشع فیه الدم اذا غلبه و تمشی فی بدنه و تفشع اولر ان سنده
 كیر مكده دیرلر بقال تفشع الرجل البیوت اذا دخل بینها و تفشع عورنك یكی ایاغی ارسنه كیروب
 و ط انك دخی دیرلر بقال تفشع المرأة اذا دخل بین رجلها و افترعها و افترع فابله و عین مهمله ابله ازاله
 بكارت انك دیرلر الفشاع فانك ضمی و شبنك تخفیف و تشدد بدبله براوندركه افاجه چقوب صر مشور
 فصل اللام للتعلا ملك ضمی و رانك سكونیله رانی تلفظ غین انك یاخود لام انك یاخود سنی انك دیرلر
 اللع فحشبنك ذكر اولنان صفت اوزره اولمق بقال اللع لنعان من الباب الرابع اللع همزه نك و رانك فحشبنك
 ذكر اولنان صفت اوزره اولان كسنه اللع لامك فقی و رانك سكونی والفك مدبله مؤنثی اللدغ لامك فقی
 و دلك سكونیله عقرب صوتق التلداغ فانك فقی و لامك سكونیله بمعناه بقال لدغه العقرب تلدغه لدغا
 و تلدغا من الباب الثالث ولدغ سوزله اجتماعه دخی دیرلر بقال لدغه بكلمة اذا نزع بها و نزع نوله و زاوغین
 معجمین ابله دورتكدر طعن معناسنه اللدوغ ممك فقی و دلك ضمی ومدبله عقرب صوتق كسنه اللدغ
 لامك فقی و دلك كسری ومدبله بمعناه فصل المیم الثریع علی وزن التكریم طواری اغثنق الثریع فحشبنك و رانك
 ضمی و تشدد بدبله طواری اغثنق بقال مرغته فی التراب تر یفا فترغ اذامعكته فتمك الممرغ ممك ضمی و رانك فقی
 و تشدد بدبله اغنیاجق یر المراع ممك فحشبنك بمعناه المراع كذلك ممك فحشبنك بمعناه ایضا و مراغه جر یرام
 شاعر انك سندنك اقبی در و بونی كا اخطل نام شاعر لقب فاشدر اوزر نه رجال اغناسن اشعار انك یچون الممرغ ممك
 فقی و رانك سكونیله طواری اوت اولمق و فی كلمه سیله استعمال اولنسه اقامت معناسنه اولور
 نه كم قاموسه تصریح اولمشدر و بونقر یر دن صاحب صراحك مرغ غلطیدن ستور در علف
 دبد و كی مخالف اولدخی ظاهر اولور الممرغه ممك كسری و رانك فحشبنك شول بفرسغه دیرلر كه بر جانی
 طونقدر منفذی یوقدره اكامعای اعوردخی دیرلر منفذی اولماد یچون و مرغه دبد كری اكثر یا ببله
 اللدغ یچون در الامراع همزه نك كسری به اغزیاری اتق بقال امرغ اذ اسال لعاب و امرغ باصواب كلمات
 انك دخی دیرلر و امرغ خیره صوبی چوق قویوب رقیق انك دخی دیرلر الثریع فحشبنك و رانك ضمی
 و تشدد بدبله اغز دن اغز یارن محقق بقال ترغ اذ ارش اللعاب من فیه الماشع ممك فقی و شبنك سكونیله برجنس

فشع

لغ

لدغ

مرغ

مشع

اكل انكدر خیارك كی مثلاً المضغ ممك فقی و ضادك سكونیله چنك بقال مضغ الطعام مضغه من الباب الثالث
 و مضغه مضغاً من الباب الثاني المضغ ممك فحشبنك شول نسنه در كه چینه نور بقال ما عندنا مضاع وهذه
 كسرة لینه المضاع المضاعه ممك ضمیله چینك نسنه المضغه ممك ضمی و ضادك سكونیله ات پارسى و بو
 سیدن قلب الانسان مضغه من جسده دیرلر المضغان ضادك كسری به ایكی چكه نك دبیلری دراضی دیشی
 بتدی رده و بعضیلر ایتدی ماضغان ایكی چكه ده ایكی طمر در المغفه علی وزن الزلزله فارشیق اختلاط معناسنه
 الملغ ممك كسری و لامك سكونیله شول احمدركه فحشبات سوبلر بقال بلغ مانع یعنی حماقتیه مرادنه و اصلدر
 و كاه اولور ملغ یا كز ذكر اولنور فصل النون النبع نونك فقی و بانك سكونیله ظاهر اولمق النبع ضمیله بمعناه
 بقال نبع الشی بنبع من الباب الثالث و بنبع من الباب الثاني نبعاً و نبوغاً اذ ظهر و نبوغ ركسنه اصلنده شاعر
 دكلكن شعره هوس ابدوب شعرى ایودك بقال نبع الرجل اذالم یكن فی ارض الشعر ثم قال واجاد و بوندن
 مأخوذ در شعران بعض كسنه یه نواع دبیدكری دیبانی كی و جعدی كی و بونلردن غیرى دخی كیم و ارایسه
 امار یادین معویه الدیانیه نابغه دبیدكری و قد نبغت لنا منهم شوون دبید و كی قولندن اوتور بددر النبع
 نونك فقی و رانك سكونیله برنسنه یه تعیب انك نقول نتقت الشی اذا عبت له الانتاع همزه نك كسری به سخریه
 كولسیه كولك نقول انتع اذا فحشك فحشك المستهزی التذغ نونك فقی و دلك سكونیله برماعله دورتك بقال
 ندغه اذا فحشك باصبعه و دغده و ندغ كذلك كوندركه دورتك دخی دیرلر و كلامه اجتماعه دخی دیرلر و ندغ
 كلك اوئنه دخی دیرلر سعت معناسنه ابو عبیدر و ابی اوزن التذغ نونك كسری و دلك سكونیله كذلك ذكر اولنان
 اوتدیرلر اوز بدره ابی اوزن پس اختلافی فحشكه كسره در غین محجه و اسنده اختلاف انك شلدر در المندغ
 ممك كسری و دلك فحشبنك شول كسنه در كه دورتك عادتی در التذغ نونك فقی و رانك سكونیله افساد انك
 بقال تزع الشیطان بنهم بنزع تزع اذ افسد و اغری و تزع دورتك معناسنه ده كارور بقال تزع بكلمه اذ اطعن فیه
 مثل نفعه و ندغه النبع نونك فقی و شبنك سكونیله دورتك نحس كیدر و رتا و معنی یقال نفعه بالسوط
 اذا فحشك و نفع سوزله اجتماعه دخی دیرلر بقال نفعه بكلمة مثل تزع و نفع انك ابله دورتك دخی دیرلر بقال
 نفع الواسع اذا غرت فی الید بالابرة یعنی قن دوكون اورن عورتا كنه ابله دوكون فلسكه نساء عربك
 عادیدر المنفعه ممك كسری و نونك سكونی و شبنك فحشبنك قوش قوی رغندن جمع ابدوب بریره بغلدر قلمری
 نسنه در كه انوكله انك یچیلر انكی المرد مور دن اولدخی وقتینه منفعه دیرلر الانساع همزه نك كسری به كذلك
 دورتك بقال نفعه و انفعه یعنی و انساع اغاج قطع اولندقدن صكره شاخ صالیو رنكه دخی دیرلر النفع
 نونك فقی و شبنك سكونیله برمرنمه حیقرمق كه غشی اولمق دائره سنده و ان بقال نفع بنفع من الباب الثالث
 ابو عبیدر ایتدی انساندن نشع صادر اولماز الا صاحبته تشوقا یاخود تا سفا و یاخود ملاقاته محبه اولور
 النشوع نونك فقی و شبنك ضمی و مدبله بورن چکیلن یاخود اغزه دوكان دوا در عین و غین لغندر النشوع
 ضمیله ذكر اولنان دوا استعمال اولمق بقال نشع الصبی نشوعاً المنفعه ممك كسری و شبنك فحشبنك
 بورنه دوا یچك كیچون استعمال اولنان الت نشع نونك فقی و شبنك سكونیله كلام ثلثین انك نقول نشعته
 الكلام نشعاً اذ لغته و علمته و هو علی سبیل التشبیه یعنی سوز ثلثین انكی دوا یچور مكه تشبیهادر النشاع
 نون اولك فقی و انك كسری به شول انكدر كه بوعزده اولان دباچك یاننده اولور النفع نونك ضمی و غینك
 سكونیله واحدی النفعه فحشبنك طاعنك و یاشك دیه سی و اعلاى جبل اعلاى راس معناسنه و ندغه القوم
 قومك اولور بنه دخی دیرلر بو ذكر اولنان عبارت جوهر بدن فهم اولنان در اما قاموس صاحبی نفعه الرأس

مضغ

مغ

ملغ

نغ

شغ

ندغ

نغ

نغ

نشع

نفع

نغ

يافوخ الزا اسر ابله تفسير ايش و يافوخ فالبله و خاه معجه بله كفور و زنى اوزن باسند و لان او كك در ك حات
 صباه يومش اولن ردر فصل الو او الو باغة و او ك فتي و بانك تشد بد بله و ترق رى است معنا سنه عينه
 و غينه لغدر بقال كذبت و باعتك و و باعتك اذ اضطر طيعنى در دن رنج خروج انسه الوتغ فختبيله هلاك اولمق
 و كنهكار اولمق معنا سنه در بقال و تغ يوتغ و تغامن الباب الرابع اذ التم و هلك الابتاع همزه نك كسرى و مد بله
 هلاك ايتك بقال و تغه الله اى اهلكه الله و بقال و تغ فلان دينه بالاثم اذ اهلك الوتغ و او ك فتي و ثاء
 مثلث نك كسرى و مد بله شول نسنه در كه ناقه و لى ضايغ اولد قدرانى و لدر بنه قيلور لسودن كسمسوز ديو
 ته كم فصل حيد در جه لفظ نك تفسير نه بيان و نشدر الوتغ و او ك فتي و ثاء نك سكونيله ناقه يحون ذكر اولنان
 نسنه يى قلى بقال و تغ فلان ناقه بشعها و ثعائى اتخذها و ثينه الوزغ فختبيله الاجه كار سام برص معنا سنه
 الوزغ فختبيله جمى كلر لر معنا سنه الاوزاع همزه نك فتي و و او ك سكونيله كذلك جمى الوزغان و او ك كسرى
 وزنك سكونيله كذلك جمى التوزيع على وزن التكرم جنين له سى قارنده صور ثلثك بقال وزغ الجنين توزيغا
 اذ اصور فى البطن الا يزاع همزه نك كسرى و مد بله ناقه بولن دفعة اخراج ايتك كد يوكلو اولان دوهل اكثر يابولن
 دفعة اخراج ايلر بقال الحوامل توزع بابوها و الطعنه توزع بالدم الوشع و او ك فتي و شينك سكونيله قليل
 معنا سنه در بقال و شغ عطيته اذ الوشعها و ابتاح حاء مهمله بله بر نسنه يى ز ايتك دير لر الولوغ فختبيله كاب دليتك
 اطرافيله بر نسنه ايتك بقال و لغ الكلب فى الاناء و لو غاذا شرب مافيه با طراف لسانه و ابوز بد ابتدى و لغ لكاب
 شراينافى شراينامون شراينادر لر الا بلاع همزه نك كسرى و مد بله ذكر اولنان وجهه اوزن يحور مك بقال يولغ
 الكلب اذ الولغه صاحبه در ركه طيور قسمندن و لوغ ايلر نسنه يو قدر سنكدن غير كه سنك ليله ايجر المياح ميمك
 كسرى و مد بله و لامك فختيله شول قب در كه كلبه انده قان يعنى غدا و ير لر لى مخربف ابدوب اسان تركيد بلاغ
 دير لر المستولغ ميمك ضمى و لامك كسرى بله شول كسنه در كه دم ابتد كلر نندن و عار ابد جك نسنه لر دن يى پروا
 اوله الوتغ و او ك فتي و لامك سكونيله كوچوك قوغه در لوصغير معنا سنه فصل الهاء الهويع فختبيله او يومق نوم
 معنا سنه بقال هبع يهبع هبعو غامن الباب الاول اذ انام الهبع هانك كسرى و ميمك سكوى و يانك فختيله شول
 اولو مندر كه سر عتله اوله موت مجل معنا سنه ابو عبيد روايى اوزن الا هيغين همزه نك و يانك فختيله صيغه
 ثنيه اوزن بوللغه و حسن حاله دير لر بقال انوم لى الا هيغين اى الحضب و حسن المعاش و اهيغان كذلك همزه نك
 و يانك فختيله ثنيه صيغه سى اوزن اكل و شر بدن عبار ندر بقال وقع فلان فى الا هيغين اى فى الاكل و الشرب
 الا هبع همزه نك و يانك فختيله شول بيلدر كه نباتاتى چوق و له التهبع على وزن التكرم ثريدك چرويشن چوق
 ايتك بقال هيغت لشر بد اذا اكثر و دكها باب الفاء من ترجمه الصحاح الجوهرى فصل الالف التا ثيف على وزن
 التكرم چوملكى ساج ريغى اوزر بنه قومون نقول ثقت القدر تا ثيغاه و لغدر فى ثقيتها ثنيه اذ اوضعتا على الا ثا فى
 و ثا فى همزه نك فتي و ثاء مثلثه ابله ساج ايلر معنا سنه در التا ثف فختبيله و ثانك ضمى و تشد بد بله بر كسنه
 ير دن ز ايل اولمانى بقال تا ثف لرجل المكال اذ الميرحه و تا ثف بر نسنه يى احاطه ايتك دى دير لر بقال تا ثفه اذا
 نكتفه و نكتف احاطه معنا سنه در ار كچه صاحب صراح تا ثف يريك جاي بودن و نهان خانه ساختن جاي را
 ديشدر سهو ايشدر الا ثف الفك مدى و ثانك كسرى بله تابع معنا سنه در الا ثف همزه نك فتي و ثانك سكونيله
 تابع اولمق بقال ثفه اثفا من الباب الثانى مثل كسرى يكسره اذ انبعه و بوقدر دن صاحب صراحك اثف
 بالعر يك بى روى كردن ديدوى مخالف و لمد ينى ظاهر او لوزر و عبارات جوهر بدن و صدر كتابه ذكر اولنان
 اصلدن ظاهر اولان سكون در حر كك دكلدر الا ذاف همزه نك ميمى و ذالك تخفيفه ذكر الت رجل معنا سنه
 و فى الحديث فى قطع الاداف الدية كذا فى بعض نسخ الصحاح الارفده همزه نك ضمى و يانك سكونيله صنو رحد

معنای سنه الارف همزه نك ضمی و رلك فحقيله جمعی غرقه ابله ظرف كی پس ارفدن مراد رل را مابینته وضع اولتان علامت در و فی الحدیث عن عثمان رضی الله عنه الارف نقطه كل شفعه كویا كه عثمان رضی الله عنه جار ایچون شفعه فی جار كور میوب بولك می شریكه نظر ایور مشد زوهم ایشد رای مال اقسیم وارف علیه فلا شفعه فیه الارف همزه نك و رای معینه نك فحقه لربله کوچ زمانی قریب اولتی بقال ارف الترحل یا رف از قامن الباب الرابع اذا ناولته قوله تعالى ارفه الارفه یعنی القیمه وارف عجله ایشكه دخی دیر لار الارف الفك مدی و رانك كسر ببله عجله فان كسسه المتأرف میك ضمی و رانك كسری و تشدد ببله قصیر القامه اولوب بمجموع الاعضاء اولان كسسه ابوزید ابتدی براعرایه سوا الابدوب ما المحبیطی دیدم ابتدی المتكأ كی و ما المتكأ كی دیدم ابتدی المتأرف و ما المتأرف دیدم انت احمق دیوب بنی اول مكانه ترك ابتدی و روانه اولدی دیدی الاسف فحقینه زیاده محروز اولتی بقال اسف علی ما فات من الباب الرابع و اسف غضب ایشكه دخی دیر لبقال اسف علیه سفا اذا غضب لا یساف همزه نك كسری و مد ببله غضبه كتور مك بقال اسف اذا غضبه التأسف فحقینه و سببك ضمی و تشدد ببله عسرت لطف معنایه بقال تأسف اذا عسر الاسیف همزه نك فحقی و سببك كسری و مد ببله سریع الحزن اولوب رقیق القلب اولان كسسه الاسوف همزه نك فحقی و سببك ضمیله جمعه و اسیف غضبناك و محزون اولان كسسه یه ده دیر لرو اسیف عبد دخی دیر لینه معنایه ابن السكیت روایتی اوزن الاسفاه همزه نك ضمی و سببك فحقيله جمعی الاسیفه همزه نك فحقی و سببك كسری و مد ببله شول یوفقه یركه نسبه بتور میه یوسف یانك و سببك ضمیله و یوسف سببك كسر ببله و یوسف سببك فحقيله اوچی دخی علم حله لغت رفرا روایتی اوزن و مزبور همزه ابله دخی روایت ابتدی اساف همزه نك كسر ببله یرتك ادبدر صم مخصوص معنایه كذا ببله نك قریبی دروز الاساف و نابله ایكی بت درقریش قبیلله سنه كه انلری عمرو بن لخی صفا ابله مروه اوزرنده وضع ایشدی انلرایچون مقابله كعبه ده قریان كسر لدی بعضیلر شو بله زعم ایتد بلكه انلر جرهم قبیلله سدن ایكی كسسه ابدی یری اساف بن عمرو یری نابله بنت سهل ابدی كعبه شرفها لله فخور ایتد كلی رایچون مسخ اولوب طاش اولش لدی و قریش قبیلله سی مروا یا مله انلری معبود اید غش لدی الاسفی همزه نك كسری و سببك سكونی و الفك قصر ببله بیزكه بشم قجیلر التندن در پس اسفی فعلی وزنی اوزن اولور الاسافی همزه نك فحقی و فاك كسر ببله جمعی الاصف فحقینه كبره دبد كلی اوت كه نباتات قسمن در اما شول نسبه كه اصلند خیار مثالند بتر اكاصف دیر لافاله همزه نك ضمی و فاك تشدد ببله قدراله معنایه در كه قدر فحقینه ناپا كلك معنایه در و افه كذلك همزه نك ضمی و فاك تشدد ببله بمعناه تنوین تمكیر ایچوندر رنقه علی وزن المذکور بمعناه التافیف علی وزن التكریم اف ديك بقال افف تا فیفا اذا قاله اف قال الله تعالى ولا نقل لهما ف وبوده لغتانی در اخفش روایتی اوزن یری اف در همزه نك ضمی و فاك كسری اوزن بناسی و تشدد ببله و یری دخی اف در همزه نك ضمی و فاك فحقی اوزن بناسی و تشدد ببله و یری دخی اف در همزه نك و فاك ضم اوزن بناسی و تشدد ببله و یری ده اف در همزه نك ضمی و فاك جر اوزن تنوینی و تشدد ببله و یری ببله فار در همزه نك ضمی و فاك نصب اوزن تنوینی و تشدد ببله و النحسی اف در همزه نك ضمی و فاك رفعی اوزن تنوینی و تشدد ببله و كاه اوورافا و نفاذی دیر لبطریق الانباع الاف همزه نك كسری و فاك تشدد ببله حین معنایه منه قولم كان ذلك علی افه ای علی حینه الافان همزه نك كسری و فاك تشدد ببله بمعناه بقال یضا كان ذلك علی افه ای علی اوانه الشفه تانك فحقی و همزه نك كسری و فاك تشدد ببله نفعله وزنی اوزن كذلك حین معنایه بقال جاء علی ثقه ذاك مثل تعفه ذاك الاكاف همزه نك كسر ببله مركب بالانی و وكاف دخی لغندر الاكف ضمتنه جمعی الاكاف همزه نك كسری و مد ببله مركبه بالان اوورمق بقال كمت الحمار و او كفته اذا شدت علیه الاكاف الاف همزه نك فحقی و لا مك سكونیله یك هزار معنایه و بو

مذكر بقال هذا الف واحد ولا يقال واحدة وهذا الف قرع اي تام ولا يقال قرعاه وان السكيت ابتدئ هذه
 الف دة جازد هذه الدراهم الف اعتبارا بله الاول ف ضمت له والالف همزة نك ولا ملك مدله جمع الف
 ركسنة يريك عدد نسنة ويرمكه دخی دیر بقال الفه یا لفه الفامن الباب الثاني اذا اعطاه الف الف الف همزة نك
 كسرى ومدله يريك عدد دخی تمام اللف و بیک عدد تمام اولق نقول الف القوم ايلقا اذا كلهم الف الف الف
 بانفسهم اذا صاروا الف الف بقال ايضا لفت الدراهم و لفت الدراهم بنفسها و ايلاف ما نوس قلب معنائه دخی
 كاور نقول الفه هذا الموضع غيره اذا جعله ما نوساله و ايلاف الف طوتعه دخی دیر بقال نقول الف الموضع اولفه
 ايلقا ومنه قوله تعالى لا يلاف قريش ايلافهم يعني خد اي تعالى اصحاب قبلي هلاك ايندي طيخه قريش مكه
 مشرفه ما نوس اي كنجون والمرك متاوصيف رحلتن جمع اكلر كنجون برندن فارغ اولد قارند برينه شروع
 ايلكاه بيلاف قريش ايلافهم قولي لا يلافهم تقد يرنه اولوب حرف عطف مخذوف اولور تته كم ضر بته كندا
 لكن اقوله ما و اوى حذف بدير الموالفة ميمك ضمي لامك فحمله بمعناه الالف همزة نك كسر بله بمعناه وكذلك
 بقال لفت الموضع او الفه موالفة و ايلاف ايس افعلا فعل ماضيد صور تابر اولور الالف همزة نك كسرى
 ولا ملك سكويه ايس همد ميقال حنة لالف الى الف وحته جاء ميمله نك كسرى ونونك تشديد بله ارزو
 معنائه در الالف همزة نك فخي ولا ملك كسرى ومدله بمعناه الالف جمع يبيع ايله نيايح كي و ايل ايله قائل كي
 و يبيع صغرياور يسند و ايل كير كدوه لم معنائه در الالف همزة نك مدی ولا ملك كسر بله الف طوحي
 و ييك عدد نسنة ويرجي الالف همزة نك ضمي ولا ملك تشديد بله جمع الف طوحيه لم معنائه كافرله
 كفار كي التليف على وزن التكرم ايكي نسنة يريه ككثوب جمع ايلك و تالف تكميل معنائه
 دخی كاور بقال الف مؤلفه اي مكمله جوهر نيك بوكلاي الف مذكر در الف واحدة ديزد بد كنه عافه اور
 مكره كآ و بيل اولنه يا خود الف مد همزه بله و ضم لامه در جمع قلت اولغله افعلا و زني اوزن دينه الالف
 همزة نك كسرى بله كذلك بر رده جمع اولق التالف فحمله ولا ملك ضمي وتشديد بله ايكي نسنة يريه جمع
 اولق بقال الف بين الشين فتا لقا و تلتقا و تالف اسلامه يقشدر معنه دخی دیر بقال تالفه على لاسلام
 ومنه المؤلفه قلوبهم الالف همزة نك فخي ونونك سكويه بورن ييني معنائه كرك انما نك كرك غير نك
 الالف همزة نك مدی ونونك ضمي ايله جمع الالف ضمت له كذلك جمع الالف كذلك همزة نك
 مدله جمع وانف بر نسنة نك اولنه واشد دخی دیر بيس ديشك اول ظهور بدن يينه انف الناب دیر ب
 وطاعك طشره جفن برينه انف الجبل دیر ب و صوغو غك شدته انف البرد دیر ب يعقوب رواي اوزنه زياده
 سكره كنه انف الشد دیر ب يقال جاء بعد وانف الشد اي شد العدو و شد شين معجمه نك فحمله سكره ك
 معنائه در وانف ركسنة نك بورنه اور معنه دخی دیر بقال انف الرجل اذا ضربته على انفه و بر نسنة
 بورنه اير سكره ده دیر بقال انف الماء اذا بلغ انفه وذلك اذا نزل في النهر و دوه اولنماش مرعايه واقع اولعه
 دخی دیر بقال انف لابل اذا وطئت كلاء انف الالف في همزة نك ضمي و يانك تشديد بله بورني بيوك كسنة
 الالف همزة نك فخي ونونك ضميله شول عورند ركه بورنك را محه سي خوب اوله الالف ضمت له شول
 چن زارد ركه اني كسنة اولنماش اوله بقال روض انف اذا لم يرها احد وانف شول كاسدي
 دیر ب ككه مقدما اني كسنة ايلماش اوله كويا ككه انوك شر بي استيناف اولنشد روضه انف
 ديد ككري كي و ييك من ذي انف دیر ب ككجك يهان معنائه شتم من ذي قبل دیر ب فيما يستقبل
 معنائه الالف همزة نك كسرى ومدله دوه يي اولنماش مرعايه ايلك نقول انفتها اذا اتبعت
 ايها انف المرحى و ايلاف دوه نك بورن بورنسا غيله مجروح ايلكه ده دیر ب نقول انفتها انا ايلافا

اذا جعلته يشتكي انفه الالفه اوتى يزين بقر بقال ارض ايفه اذا سرعت النبات الالف همزة نك مدی ونونك
 فحمله اوتى زياده يزين بقر بقال نك ارض انف بلا دله الالف فحمله اجتناب واستنكاف ايلك الالف
 كذلك فحمله بمعناه بقال انف من الشئ يا نف انفا وانف من الباب الرابع اذا استنكف و بقال مارايت اجي
 انفا من فلان اي شد استنكافا ولا انفا ولا انف من فلان وانف دوه نك بورني مجروح اولغه دخی دیر بقال انف
 البعير اذا استنكافه من البره يعني بورنسا غيدن مجروح اولسه الانف همزة نك فخي ونونك كسر بله
 بورني مجروح اولان دوه بقال انف فهو انف مثل تعب فهو تعب وفي الحديث المؤمن كالجل الالف ان قيد انقاد
 وان استنكف على صخرة استنكف وذلك للوجع الذي به فهو ذلول منقاد واستنكف خاء معجمه بله دوه يي
 چوكر مكه و دوه چوكره اطلاق اولنور و ابو عبيد بتدي اصل ما نوف ديمك ابدی زيرامفعول به در نته كم
 مصدور دیر بروج صدری اولانه و مبطن دیر بروج بطنی اولانه و جميع اعضاي بدنه متعلق اولان او جاع
 و امر اضد حال بول دوز و لكن انف بوجهه يخالف اولوب شاذ اولشدر الاستيناف همزة نك و تانك كسر بله
 بر نسنة يباشق ابتد معنائه لا يتما ف همزة نك و تانك كسر بله بمعناه الالف همزة نك و تانك كسر بله بمعناه
 الالف همزة نك فخي و مدی ونونك كسر بله الان معنائه نقول قلت كذا انفا و سالف التالف ميمك ضمي ونونك
 كسرى وتشديد بله كذلك انفا معنائه در بقال قلت كذا انفا التالف على وزن التكرم بر نسنة نك كنارن
 كسكن ايلك الالف همزة نك مدله معروف بلا معنائه بقال ايف الزرع بكسر الهمزة و مدها على ما لم يسم
 فاعله الموقوف ميمك فخي و همزة نك ضمي ومدله معروف كي افت ارشن نسنة فصل التاء التحفة تانك ضمي
 و حانك سكويه بر كسنة يه ارمغان ايلان نسنة لطفدن واحساندن هرنه ايسه التحفة تانك ضمي و حانك
 فحمله بمعناها التحف تانك ضمي و حانك فحمله جمع الترفه تانك ضمي و رلك سكويه دياچك ديد كرى نسنة
 كه بوغازده اولان كوچوك دليل در الالف همزة نك كسرى بله نعمت ضلالتنه دوشور ملك بقال اترفته النعمة
 اذا اطعته التف تانك فخي و فانك تشديد بله طريق كيرى و سخر الظفر معنائه كذا في بعض نسخ الصحاح التلف
 فحمله هلاك معنائه بقال ناف الشئ من الباب الرابع و ناف هدر معنائه ده كاور بقال ذهبت نفس
 فلان تلفا و طلفا يعني واحد اي هدر الالف همزة نك كسرى ايله هلاك ايلك بقال انفه غير المتلاف ميمك
 كسرى و تانك سكويه زياده ناف كار اولان كسنة بقال رجل متلاف اذا كان كثيرا للاف لاله التنوفة
 تانك فخي ونونك ضمي ومدله يريه اولان ير مفازه معنائه التنوفية كذلك تانك فخي ونونك ضمي و يانك
 تشديد بله بمعناه تانك كد و دويه دیر ب زيرامنسوب منسوب اليها كي ردن عبارت در پس نسبي صحيح اولور
 و دوه و دويه دخی دال ميمله ايله مفازه معنائه فصل التاء الثقافة تانك فحمله حازق وجست اولق بقال
 ثقفتا رجل ثقافته من الباب الخامس الثق تانك فخي و قافك سكويه حازق و خفيف اولان كسنة بقال ثقف
 فهو ثقف مثل خيم فهو خيم و ثقف بر نسنة طوش اولق معنائه ده كاور نقول ثقفته ثقفا من الباب الرابع
 اي صادفته المشاقفة ميمك ضمي و قافك فحمله ذكر اولنان معنائه در باب مغالبة دن حذاقته غلبه ايلك معنائه
 الثقاف تانك كسر بله كوندنر طوغر لدجق نسنة الثقيف على وزن التكرم كوندنر طوغر لثق الثقف
 فحمله حاذق و ذكي اولق بقال ثقف ثقفا من الباب الرابع الثقف تانك فخي و قافك كسر بله حاذق اولان
 كسنة الثقف تانك فخي و قافك ضميله بمعناه مثل حذر و حذر ثقيف تانك فخي و قافك كسرى ومدله
 هوزندن بر قبيله نك ياسي اسيدنر ككه اسمي قيسدر قافك فخي و يانك تشديد بله الثقفي فحمله و تانك
 تشديد بله ذكر اولنان كسنة يه منسوب اولان نسنة الثقيف تانك كسرى و قافك كسرى وتشديد بله

اوف

تحف

ترف

تفف

تلف

تنف

تفف

ثقف

انف

زیاده اکتفی اولان سرکه بقال خل ثقیف مثل بصل حریف فصل الحیم الجاف حیث فقی و همزه نك سکونیه
 برقی بقال حافه و هو لفة فی جعفه اذ صرعه و قور ختمی معنایه ده کلور بقال جافه یعنی ذره و بقال جف
 است الجاف المحو ف میك فقی و همزه نك ضمی و مدبله محو ف کی در خاف معنایه و محو ف آج معنایه ده
 کلور جامع کی ابو عبیدر و ابی اوزن بقال جف علی البناء للمجهول الاحاف کیدرمك اذ هاب معنایه بقال
 الجف اذ اذهب و یقین اولغه دخی دیرل بقال الجف به اذ اذابه و دنا منه و بقال مر الشی مضر او محفای
 مقار با و اضرار ضاد معجه ابله ز یاده قریب و ملق معنایه دروا احاف عد و غارت ابله ده دیرل بقال الجف
 بهم العدو و غمور قریب اولوب یغماغه دخی دیرل بقال الجف السماء و الغیت اذ ادنا منهم و الخطاهم کذا فی
 بعض نسخ الصحاح المجاحفه میك ضمی و حانك فخیله مزاحمه ابله بقال جاحفه اذ اذاه و دانه الحاف حیث
 ضمی ابله شول سیل در که اطرافن یقوب الوب کیده بقال سیل جحاف اذ اجر ف کل شی و ذهب به و جحاف
 ثورت موت دخی دیرل ابو عمرو و اوزن بقال موت جحاف بذهب بکل شی و جحاف برکسته نك ثمة دن اسهال
 اولوب ایچی نورجه سنه ده دیرل الجحوف میك فقی و حانك ضمی و مدبله نك اوز اسهال اولان کسنه الجحاف
 حیث کسر بله قوغه و بلك اغزینه ابر شوب صوبی دو کلك و کاهی رلقا الجحوف حیث فقی و حانك ضمی
 و مدبله شول قوغه در که انکله صوچکر الجحوفه دبدلر صوبی کو تورب الوب کتد کچون جحفه حیث ضمی
 و حانك سکونیه مکه ابله مدینه ان سنه اولان موضع در که اول شام حجاجنك میقائیدر و انوك اسمی مهیه
 ابدی میك و یانك فخیله اهلی سیل کو تور دی ایچون جحفه دبدلر و جحفه بر پان ثر مد معنایه ده کلور قالا
 انا بقصعة نيس فيها الا جحفه یعنی ثر بده کتود کی چناق طلود کل ایدی کذا فی بعض نسخ الصحاح الجحف حیث فقی
 و خاء معجه نك سکونیه بیو کاتك نکبر معنایه الجحف حیث فقی و خاء معجه نك تشدید بده متکبر اولان
 کسنه جفاخ کی الجحف حیث فقی و خاء معجه نك کسری و مدبله برکسنه قدر نشدن زیاده نسنه اظهار
 ابد و ب افغان ابله کدر اما شول جحفه که ابن عمر رضی الله عنهما احد پشده واقع اولمشدر و نام و هو جالس حتی سمع
 جحفه بعضیلر ابدی حالت نومده اولان خور بده در غطیبه معنایه و ابو عبید ابدی بن جحیفی صوت
 معنایه بو حد پشدن غیری رده ایشندم الجحوف خمتینه قنادی کسینلن قوشك او چاسیدر بقال جحف
 الطائر الجحف جد و فامن الباب الثاني اذا كان مقصودا فربا ابله اذ اطار یرد جناحیه الی خلفه یعنی قنادن
 اردن صر کی کور سك الجحاف میك کسری و حیث سکونیه کی کور کی بیل کشتی معنایه بود کراولنان
 اممی روایی در و قوشك دخی ابکی قنادن جحافین اطلاق اولنور این در بد ابدی جحاف سفینه دال ابله
 و ذال ابله لغتان فصیحان در الجحف فخیله قبر معنایه در جد نشدن ابدال اولنه در فر ابدی عرب
 فابله ثانی بر برینه تبدیل ابدر جدت و جحف واجداث و احاف دیر و جحف کذلك مشر و باندن اغزی
 اور ثلیان نسنه در و فی حدیث عمر حین سأل المفقود الذی كان الجح استهوت ما كان طعامهم فقال القول
 و ما لم يذكر اسم الله عليه و ما كان شراهم فقال الجحف که جحفی بو حدیث شربقه اغزی اور ثلیان شراب
 ابله تفسیر ایشلر در و بعضیلر ابدی جحف و لا بت یمنه بر او ندر که انی بن کسنه اوزر بنه صوا یچمه محتاج
 اولان قول که حدیث مذکورده واقع اولمشدر فلك ضمیله بقله معنایه و بعضیلر بخود معنایه در دبدی
 الجحف علی وزن التکریم کفران نعمه اولمقدر اسمی روایی اوزن بقال جحف تجد یقا و اموی ابدی جحف
 خدای تعالی نك یردن آرزو مکدر و فی الحدیث لا تجدوا بنعمه الله الجحاف حیث ضمی و دال کسر بله
 قصیر القامه و غلیظ الخلقه اولان کسنه الجحافه کذلك حیث ضمی و دال کسر بله مؤنثی بقال امرأه جحافه

جاف

جحف

جحف

جحف

جحف

الجحف حیث فقی و دال کسر سکونیه کمیک قطع معنایه نقول جحف الشی جحفان الباب الثاني اذا قطعت
 و جحف نورجه ده سرعت ابله که ده دیرل بقال جحف الر جل فی مشبته اذ السرع و جحف قنادی کسینلن
 قوش او چمه دخی دیرل و بو جحف ده لغت در الجحاف میك کسری و حیث سکونیه کی کور کی جحاف
 سفینه معنایه که دال مهد ابله در نه کم لان مروا یشدن و جحف کاه اولور طوار سور د کسری عصایه دخی اطلاق
 اولنور کی کور کتد تشبیها الجحف حیث فقی و رانك سکونیه بر نسنه فی اخذ که بر ابله اخذ ابله نقول جحف
 الشی جحفه جحفان الباب الاول اذ اذبت بکله و جل و جل بر نسنه نك اکثر بده دیرل و جحف بالحق کور یککه
 دخی دیرل نقول جحف الطین اذ اکسخته و کسم سه پر مکه دیرل الجحفه میك کسری و رانك فخیله شول
 نسنه در که اولکه بالحق چکرلر چیه معنایه الجحف حیث ضمی و رانك سکونیه و الجحف ضمتینه عسرله عسر
 کی شول نسنه در که فی سبیل یحش و سبیل فار مشاء له منه قوله تعالی علی شفا جحف هار و شفا کنار معنایه در
 و هار به قیای معنایه در الجحفه حیث کسری و رانك فخیله جمی سبیل یحکری معنایه جحر ابله حجرة کی
 و جحر حشرات یواسنه دیرل الجحف علی وزن التکریم و الجحف فخیله و رانك ضمی و تشدید بده ابله کسیدر
 سبیل میك معنایه در بقال جحفه السیول تجر بفا و تجر فته الجارف رانك کسر بله شول موت عامدر که
 خلک مالن سیور و جارف بطاعونك امیدر که ابن الریزر مانده واقع اولمشدر الجحف حیث و رانك فخیله
 و قاموسه جمی مضموم اولوب راسانک اولماسن دخی جائز کور مش و بو بر علامت در که دوه او بلی اوزر نه ابدرلر
 و مقدار در سن صوب کسوب ارماعله نته کم بو مقوله علامتی دوه نك تورنی اوزر نه اتسه لرمه دیرل قافك
 ضمی و رانك سکونیه الجحف حیث ضمی ابله شول سیله دیرل که او غرا دخی نسنه یی کو تور و جارف
 شول رله دیرل که زیاده اکول وله و بر دور او کیله دخی دیرل الجحف حیث کسر بله کذلك کیل مز بور معنایه
 لغت در الجحف حیث فقی و رانك سکونیه بر نسنه فی حسابن بلدین کیف ما اتفق الموقافرمی مغرب در کذا فدن تعرب
 فخیله و الجحف حیث کسر بله کذلك حسابن بلدین کیف ما اتفق الموقافرمی مغرب در کذا فدن تعرب
 اولمشدر الجحف حیث فقی و عینك سکونیه بصق و دوشورمك نقول جحف الشی اذ صرعه و جحف
 بر نسنه بی قور بر مغه دخی دیرل نقول جحف الشی فاجحف ای قلعه فاقطع جحفی حیث ضمی و عینك سکونی
 و اخر نه یانك تشدید بده یندن بر قبیله نك باسی ابدر که اول جحفی بن سعد العشره بن مدح در و مز بون
 نسبت و قتنه کذلك جحفی دیرل و عبد الله بن الحر الجحفی دخی بونلر دن در الجحفه حیث فقی و فانك تشدید بده
 ناسدن بر جماعت بقال و عیت فی جفه الناس و جاء القوم جفه واحدة و جمیع معنایه ده کلور قال ابن
 عباس لانفل فی غنیه حتی تقسم جفه ای کله الجحف حیث ضمی و فانك تشدید بده کذلك جماعت معنایه ده
 کلور و جحف خرمانك اول طاهر اولان میوه سنك قابنه دخی دیرل و جحف شول اسکی قریبده دیرل که
 اور نه سندن کسوب قوغه کی ابدرلر و کاه اولور جحف خرما کو کندن ایتد کسری قوغه دخی دیرل الجحفان حیث
 ضمیله شول قوری او ندر که ارا کنده اولوب طاعله کرک چایر ده بتن اوت اولسون کرک یونجه اولسون جحفاف
 الی حیث ضمیله بر موضعك امیدر الجحف حیث فقی و فاء اولك کسری و مدبله قوره بن اوت در بقال
 الابل فمباشات من جحف و قفیف و قفیف قافك فقی و فانك کسری و مدبله زیاده قور و بن اوت الجحف جحف
 جملرک فقیله و فانك مایندن سکونیه شول یو کسک یردر که برک اولمیه الجحفاف حیث فخیله قور غرق بیوست
 معنایه الجحفوف ضمتینه بمعناه بقال جحف الثوب و غیره جحف جفا فو جحفو فامن الباب الثاني و جحف دخی
 رات اولمشدر حیث فخیله ابو زید روایی اوزن لکن کسائی روایت مز بون یی رد ایشدر الجحف علی وزن

جحف

جحف

جحف

جحف

جحف

حرف اوقوب زبون اولان ناقه يدير و اصعي ايتدي احرف تاقني ديرل قن ناقه ي ارقلدوب زبون ايسه
 وغير بلر احرف تاقني ديرل ناء مثلثه ايله ذكر اولن معناده و حرف بر كسنه عيالچون كسب ايتك معناسنه ده
 كلور بقال هو بحرف اعياله اي كسب من ههناوههنا مثل بقرق و حكي ابو عبيد احرف الشئ عن وجهه
 يعني صرفت الاحراف همز نك كسر بله بر كسنه نك مالي اوتوب و كق بقال حرف الرجل اذ انما مال و صلح و احراف
 مال و افره دخی دیرل و بقال جاء فلان بالخلق و الاحراف ای بالمال الكثير و حلق جاء مهمله نك كسری و لامك
 سكونيله مال كثره دیرل الحرف میك ضمی و رانك كسر بله مالي زاده اولان كسنه الحار ف میك ضمی و رانك
 فتحيله ممنوع و محروم اولان كسنه بقال رجل محارف ای محدود محروم پس محارف مبارك مقابلیدر الحرفه
 میك ضمی و رانك فتحيله بر كسنه نك رزق زائل اولق بقال حورف كسب فلان اذ اشد عليه في معاشه كانه
 میل برزقه عنه و فی حدیث ابن مسعود موت المؤمن عرق الجبن تنقی علیه البقیة من الذنوب فیحارف بها عند
 الموت ای شدد علیه لم یص عنه یعنی مؤمنك حالت مؤننه التي در لیوب زحمت چكسی بقیه ذنوبن ازاله
 ایچوندر الحرف حانك ضمی و رانك سكونيله اوزر لك تخمی دیدكاری دانه لدر سپندان معناسنه و مال
 اكسك اولمغه دخی دیرل رجل محارف قولندن اسم اولق اوزر الحرف حانك كسری و رانك كسری
 و تشدید بله شول نسنه در كه حرافتيله دیلی بقدر ذكر اولنان تخم معناسندن ما خود در و كذا لك بصل حرف
 دیرل حانك كسری و رانك كسری و تشدید بله حریف دهنك جائد كدر حانك فتحيله الحرفه حانك كسری
 و رانك سكونيله بمعناه و فی حدیث عمر رضی الله عنه الحرفه احد هم استد علی من عیلتیه یعنی كم نصیب اولق
 عیالمنند اولمده دن استدر و حرفت صنعته دخی دیرل الحرف میك ضمی و رانك كسر بله اهل صنعت اولان
 كسنه الحرف حانك فتحی و رانك كسری و مدبله هم صنعت اولان كسنه بقال فلان حرفی ای معالی الحرف
 میك كسری و حانك سكونيله شول میل در كه انوكه جراحك عمقی بیلنور الحرف علی وزن التكریم كلامی
 یرندن ارمق و تحریف قلی محرف كسمك یعنی اوجن طوغری كسمیوب محرف كسمك الانحراف همزه نك
 و حانك كسری بله و الحرف فتحینه و رانك ضمی و تشدید بله و الاحراف همزه نك كسری و رانك كسری
 و مدبله میل ابدوب عدول ایتك بقال الحرف فيه و تحرف و احرو و ف اذ امال و عدل الحرف میك فتحی و رانك
 كسر بله ایلق بقال مالی عن هذا لامر محرف و مالی عنه مصروف یعنی واحداً و تنهی الحرف حانك و حیمك
 فتحی و رانك سكونيله صفوق بل ریح بارده معناسنه الحرف حانك و شبنك فتحيله بالق پولی فلوس سمنك
 معناسنه و حشف السلاح سلاح اوزرینه ترین ایچون ایتد كری ككومش پولر و حشف بر اولنك
 ادیدر كه اكلسان فارسیده كنكروتر كینه اشك دبكی دیرل الحرفه حانك و شبنك فتحيله بر ك اولان یرارض
 غلیظه معناسنه جوهری ایدر بولغی بن كتاب اعتقاد بن نقل ایتدم كسنه دن استماع ایتكسز الحرفه
 حانك و فانك فتحيله بن باشنده اولان كك راس الورك معناسنه بقال لم یض اذ اطالت فجمعه دیرت حرافه
 یعنی مرض چوق یتسه یا نلری یا غراولور الحرف حانك و قافك ضمیلله ارق اولان حیوان الحرافه حانك
 ضمیلله یرمز خرمادن یربلن نسنه لرو حرافت كینه و عداوة دخی دیرل الحسیفه حانك فتحی و شبنك كسری
 و مدبله بمعناه و منه قواهم فی صدد علی حسیفه و حرافه ای غیظ و عداوة الحشف حانك فتحی و شبنك
 سكونيله خرمانك یرمز ایلق بقول حشف الثمر الحشفه حشفان الباب الثاني اذ انقیته الانحساف طاعنق
 بقال الحشف الشئ اذ انفتت فی بدك الحشف فتحینه خرمانك یرمز فی المثل الحشف و سوء كینه یعنی هم
 خرم یرمز و هم كینه یرمز اولق و اولور می الحشف همزه نك كسر بله خرم مانك خرماسی یرمز اولق

حرف
حشف
قف
حشف

بقال

بقال احشفت الخله اذ اصاب قمرها حشفا و حشف صوغلن مدیه دخی دیرل الحشفه فتحینه سنت یربنك
 اوسنی رأس ذكر معناسنه الحشف حانك فتحی و شبنك كسری و مدبله شول زدر كه استكیش اوله الحشف
 میك ضمی و شبنك كسری و تشدید بله شول كسنه در كه اوزرینه اسكی لباس كیش اوله الحشف فتحینه قوری
 كیك جرب یابس معناسنه بقال حشف حلقه حشف حشفان الباب الرابع الحشف حانك فتحی و صادك
 كسری و مدبله عقلی محكم اولان كسنه الحشفه حانك فتحيله عقلی محكم اولق بقال حشف حشفه الا حشف
 همزه نك كسر بله برایشی محكم ایتك و احشف ابرایی محكم بوكك معناسنه ده كلور و احشف سرعت ایتك
 دخی دیرل بقال حشف الفرس اذ امر مر اسر یعلا لا حشف حشفان بر نسنه بر ك اولق بقال حشف الشئ اذ استحكم
 و بقال حشف علیه الزمان اذ اشتد المستحشف میك ضمی و صادك كسر بله طار اولان نسنه بقال فرج
 مستحشف ای ضیق الحشف میك كسری و صادك فتحيله سریع اولان ات الحشف میك كسر بله سریع
 اولان ناقه الحشف حانك فتحی و فانك تشدید بله سرمین دبدكاری اغایح كه علاج انوك اوزرینه طقود غی زری
 صر و شول نسنه كه احف دیرل اول طریق در منسج معناسنه و ابوسعید ایتدی حشفه سرمین در و سرمین
 حشف دیرل حشف دبدكاری طریق در بدی و بعض نسخه ده روایت ابی سعید مذکور دكدر الحفان حانك
 فتحی و فانك تشدید بله دوه قوشی یا و یرلری الحفانه كذا لك حانك فتحيله واحدی بونده مذکور و مؤنث برابر در
 و حفان خدمتكار لخدمه معناسنه و بومقامه صاحب صراح حفانی خدمتكار له نفسیر ابدوب مفرد طن
 ایشدر نفسیر جوهری یه مخالف در ز را جوهری حفانی خدمتكار له نفسیر ایشدر خدم خود خادمك جمیدر
 و حفان طلومعناسنه ده كلور بقال لاء حفان ای ملان الحفاف حانك كسری بله جانب معناسنه بقال بلغ الكیل
 حفافیه ای جانبیه یعنی كآل جانبی و انوك مقابلی كه بونلر كیلله نك جانب انسیسی و جانب و حشبی اولور و حفاف
 طازلق اولان باشك اطرافنده قالن قلله دخی دیرل بقال بقی من شعره حفاف و ذلك اذا صلح و بقیته من
 شعره طره حول را سه الاحفه همزه نك فتحی و حانك كسر بله جمعی باش اطرافنده قالن قلله معناسنه الحف حانك
 فتحی و فانك تشدید بله عورت یوزن قلدن پاك ایتك الحفاف حانك كسر بله بمعناه بقال حفت المرأة وجهها
 من الشعر تحفه حفا و حفافا من الباب الاول و حف بر نسنه نك اطرافن دور ایتك دخی دیرل بقال حفا و حوله
 یحفون حفا ای طافوا و استداره او قال الله تعالى و ترى الملا بكه حافین من حول العرش و حف ستر ایتك
 معناسنه ده كلور بقال حفه بالشئ تحفه كی حف الهودج بالثیاب و حف خدمت ایتك دخی دیرل بقال من حفا
 اورفنا فلیقتصد یعنی بزم خدمت ابدن یا خود محبت ابدن و رعایت ابدن طوغر و لوق اوزر ایتسون و حف
 بر كسنه بی حاجت مضطر قلغه دخی دیرل بقال حفتهم الحاجة تحفهم اذ كانوا غاویج و حف قرقعه دخی
 دیرل بر حیثیله كه تراش مثاب سنه اوله بقال حف شارب و راسه یحف حفا و احفاه و احفاه بر نسنه بی دندن
 قرقق در الحفیف علی وزن التكریم ستر ایتك حف معناسنه الحاف فانك تشدید بله خدمت ابدن كسنه بقال
 مالفان حاف و لراف الاحتفاف همزه نك و تانك كسر بله كذا لك عورت یوزن قلدن پاك ایتك بقال
 احتفت المرأة كی بقال حفت علی مام ایتك احتفاف چوملكه اولان طعانی جمله یكه دخی دیرل نته كم استفاف
 كاسه ده اولان شری جمله ایچكه دیرل الحفف فتحینه یرمز یرلك و قله مال بقال ماروی علیهم حفف و لا حفف
 ای رعوز و عوز عین مهمله و زاء معجه ابله فقر معناسنه در و ضفف ضاد معجه ابله كثر عیال معناسنه در
 كه مقصود كبر و فقر در الحفه میك كسری و حانك فتحيله شول نسنه در كه طوار اوزر نله نسا طافه سی
 بنمکچین ایدرل اوزر نله قبه سی اولانه هودج دیرل الحفوف ضبنه له باشه خبلی مدت یاغ سور لما مکین باش

حشف
حفف

خراب اولوق بقال حفر اسم بحفه حفر فامن الباب الثاني اذا بعد عهد بالد هن الاحقاق همزه نك كسر به
 باشي ياغ سور مكله خراب ايتك نقول احففته انا واحقاق اتى سكر تكله اواز حاصل قلمق نقول احففت
 الفرس اذا حمله على ان يكون له حفيف الحفيف حانك فتي و فانك كسرى ومد به اناك سكر تسندن اواز
 حاصل اولوق نقول حفر الفرس بحف حفيف فامن الباب الثاني ايضا حفيف قوش قناديك شول اواز نه دخی
 دیر لکه او چرکن حاصل اولور الحقف حانك كسرى وقافك سکونيله اكرى اولان قوم رمل معوج معناسنه
 الحقاق حانك كسرى به جمى الاحقاق همزه نك فتحيله كذلك جمى اكرى اولان قوم يغنلرى معناسنه واحقاق
 عاد قومك ولاينه دخی دیر قال الله تعالى واذكر اخا عازدا اندر قوم به بالا حقاق الاحقيقاق همزه نك وقافك
 كسرى به اكرى اولوق بقال احق وقوف الرمل والهلال اذا العوج الحاقف قافك كسرى به اكرى بلان نسنه وفى الحديث
 انه مر بطي حاقف فى ظل شجرة وهو الذى انحنى وثنى فى نومه يعنى حالت نومه اكيلوب ابكى قات وله خلف
 حانك فتي ولا مك سکونيله اندا يملك الحلف حانك فتي ولا مك كسرى به بمعناه المحلوف ميمك فتي ولا مك ضمی
 ومد به بمعناه كذلك وبو مفعول وزنى اوزن كلن مصدر لرك برى در مجلود ومفعول ومعسور كى نقول
 حلف يحلف حلفا وحلفا وحلوق فامن الباب الثاني الاحلاف همزه نك كسرى به اندو يرمك التحليف على وزن
 التكریم بمعناه الاستخلاف همزه نك وتانك كسرى به بمعناه كذلك بقال احلفه انا وحلفته واستخافته كله يعنى
 الحلف حانك كسرى ولا مك سکونيله شول عهد در كه قوم بنندن واقع اولور الحالفه ميمك ضمی ولا مك فتحيله
 عهد ايد شيمك بقال حالفه اذا عاهد وقر داش اوقش معناسنه ده كوروفى الحديث له حالف بين قریش
 والانصار يعنى اخا بنهم لانه لا حلف فى الاسلام يعنى بو مقوله يرلده اندا يحشمك زمان جاهليتده اولور دى
 اسلامده اولماز الاحلاف همزه نك فتحيله برى بر به تصا صره عهد ابدوب اندا يحشمك قميله الحليف حانك
 فتي ولا مك كسرى ومد به بر كسسه ابله عهد ابدوب اندا يحشمك كسسه محالف معناسنه الحليفان حانك فتي ولا مك
 كسرى ومد به برى بر به عهد ابدوب اندا يحشمك حليف اللسان دى كسكى اولوب فصيح اللسان
 اولان كسسه الحليفان ميمك ضمی ولا مك كسرى به اندو يرميل معناسنه ومنه قولهم حضار والوزن محلفان
 وبوبله ديد كلر ينك وجهى بودر كه حضار ووزن ابكى بلد در سهيل بلد زينه شبيه اولد قلر يحون هر ك انلره
 نظر قلسه بعضيلر سهيل در ديواند ايجر بعضيلر دكلدر ديواند ايجر وايضا منه قولهم كيت حلف يعنى اناك
 طورى ولمسند اختلاف وانسه كيت خلفه دیر الحلفاء حانك فتي ولا مك سكونی والفك مد به براوندر
 صوده بتر ووزن بترى لسان فارسيله غيشه ايله تفسير ايتش وغيشه شول سازه دیر لکه اندن
 حمير اورر وچوال اوروب ايجنه همان قور الحلفه فتحيله واحدى قصبة وطرفة كى كه قصبة
 قاش وطرفه ايلغون معناسنه درو بواوزن بدرواينى اوزن در واهمى ايتدى واحدى خلفه در حانك فتي
 ولا مك كسرى به ذوالخليفة حانك ضمی ولا مك فتحيله نصغير وزنى اوزن يرموضعك اسميدر الحنف فتحيله
 اياغك اكرى ولمسى در حيتيله كياغك باش يرمقلىرى برى رينه مائل اوله وبن الاعرابى ايتدى حنف ياغك
 صرجه برماغى جاننده اولان شقى اوزن يرمقلىرى حنف حانك فتي ونونك سكونيله ياغى ذكر اولان صفت
 اوزن قلمق بقال ضربت فلانا على رجليه فحنفها الاحنف همزه نك ونونك فتحيله شول كسسه در كه اياغك
 باش رمنى برى رينه مائل اوله ياغود يوريمى ذكر اولنان وجه اوزن اوله واحنف بن قيسه احنف ديدكلرى
 معنای اوله بنا ايتدى رازم بورك اسمى مخرب ايتدى الحنيف حانك فتي ونونك كسرى ومد به مسلم اولان كسسه
 وكاه اولور مستقيم حنيف دیر شى نقيضيله اسميه ابدوب نته كم غرام اعور دیر شدت نظرى وحدت

حقف

حلف

حنف

بصرى

بصرى اولد غندن اوتورى الحنف فتحيله ونونك ضمی وتشديد به ابوحنيفة قولى ابله عامل اولوق بقال
 تحنف الرجل اذا عمل عمل الحنيفة وبعضيلر ايتدى تحنف سنت ايتكدر اختان معناسنه وبعضيلر ايتدى
 تحنف اصنامدن فراغت ابدوب عبادت يوزن طوطقد الحنفاء حانك فتي ونونك سكونی والفك مد به حذيفه
 بن بدر فرار ينك انك اسميدر والحنفاء كذلك بنى معاوين عامر بن ربيعة يرمسوب اولان صونك اسميدر
 حنيفة حانك فتي ونونك كسرى ومد به بر جماعتك باباسنك ابدوب كه اول حنيفة بن ليم در كه جدا عللى
 وابل در الحوف حانك فتي وواوك سكونيله بر در كه شق ابدوب ازار شكند حيف كورن عورنلر
 واوله انحقر كيرل الحافان حانك فتحيله جانبان معناسنه بقال حافتا الوادى لطرفيه الحوف فتحيله وواوك
 ضمی وتشديد به كسلىك بقال تحوفه اذ انقصه الحيف حانك فتي وياك سكونيله جور وظم معناسنه بقال
 حاف عليه اذ احار الحيف فتحيله وياك ضمی وتشديد به كسلىك نقص معناسنه نقول تحيفت الشئ
 مثل تحوفته اذ انقصته من حافاه فصل الحاء الحذفة على وزن الدحرجة بر حنس يوريمكدر كه اول بورقه لمن
 طريقيه ولان يوريمكدر ديسلر در وشوبله زعم ايتدبلر كه الياس بن مضر كزوجه منه خندف ديونسميه
 اولناسى يوريمى ذكر اولنان وجه اوزن اولد غيچون اوله ووزن بونك اسمى لبلى در الياسك اولادى مزبون به
 نسبت اولنشدن كه انلر كجمله واللاسى اولدر بقال خندف الرجل دامشى مغا جاقب قد ميه كانه يغترف بها
 يعنى ابقارن اچه اچه يور يوب ويردن بر نسنه بي جالوب الوركى ابقارن دوندن دوندن يوريسه الخذف
 خاء معجمه نك فتي وذل معجمه نك سكونيله اتقى الحذفة ميمك كسرى وذل لك فتحيله صمان كه انوكله طاش اتارلر
 ياخود مطلقا بر نسنه بي اتحق الت الحذوف حانك فتي وذل لك ضمی ومد به ديشى مركب كسرى عتله يوريمكدر
 ابقار به طاشى اتا الحذوف حانك ورايك ضمی وذل معجمه نك سكونيله عصفوره زنى اوزن بر نسنه در كه
 صبيان انى برايه طاقوب ابكى اليه دوندر واول حالته انوك فر ليدسى وفسلديسى ايشيد بلم رخد اربف
 خاء معجمه نك فتي ورايك كسرى ومد به جمى بقال تركت السيف راسه غدار بف اي قضا كل قطعة مثل
 الحذوف وخذروه فك تفسيرى لان مروايتدى الحذراف حانك كسرى وذل لك سكونيله شور اولان اولدرن
 بر حنس اولدر الحذراف حانك كسرى وذل لك كذلك سكونيله واحدى الحرفه حانك ضمی ورايك سكونيله
 ديوشلن ميوه بقال الحرفه الصائم الحرفه ميمك ورايك فتي وخانك سكونيله بستان معناسنه دره حرفة
 يوله دخی دیرل الحرف ميمك ورايك فتحيله كذلك يوله دیرل الحرف ميمك كسرى ورايك فتحيله شول
 طرفدر كه ديوشلن ميوه ديوشدر كجه انوك ايجنه قورلر الحروف حانك فتي ورايك ضمی ومد به قوزى بره
 معناسنه وخروف كاه اولور كه ات قولننه دخی اطلاق اولنور قنن اللى ابلق ياغود بدي ابلق لسه اصمى رواينى
 اوزن نته كم كتاب فرسد ذكر ايتشدر الحراف حانك فتي وياك كسرى به شول خرما اغاچلر بدر كه
 ديوشلنك ميوه سى اغاج باشنده ايتن تقدراولنه اوزن بدرواينى اوزن الحرف حانك فتي ورايك كسرى ومد به
 كوز فصليدر كه انده ميوه لركان بولوب ديوشلر وخر برف ديوشلن ميوه دخی دیرلر وخر برف كوز
 ايامنده يعنى يغموره دخی دیرل بقال خرفناى اصبا ماطر الحرف وخرفت الارض الحرفه ميمك فتحيله شول
 بدر كه اكاكو زيغورى يغمش اوله الحرف حانك فتي ورايك سكونی وياك تشديد به خرفه منسوب اولان
 نسنه الحرفى فتحيله بمعناه على غير قياس فيهما يعنى قياس فعيل صيغه سنك نسبتند فعلى ككدر حرف
 مدك انما تيله المحارفة ميمك ضمی ورايك فتحيله كى زيامنه وعه ابله معامله ايتك كسانى رواينى اوزن بقال
 حاملته مخارفة من الحرف بقال مشاهرة من الشهر خرافه حانك ضمی ورايك تحفيله بر كسسه نك اسميدر

حوف

خندف

خذف

خذرف

حرف

عذر قبيله سندن كه لي جن المشدي طافه جنك خبر لږن سويلد كچه اني نكذب اېنكېن حديث خرافه يي
 مثل ضرب اېنكېلردى ونيدن صلى الله عليه وسلم روايت اولمشدر كه خرافه حق بيور مشلردى و بونك
 راسي مخفف در نته كم مرور ايتدى و الف لام داخل اولماز معرفه اولر غيچون مكر كه خرافه ايله شول بلان حكايير
 مراد اولنه كه كچه ايله حكاييت اولنور اخرف خانك فتح و رانك سكويه ايه ميوه ديرمك بقال خرف التار اخرفها
 من الباب الاول اى اجتنبتهم و اخرف كوز يغورى يعغه دخی ديرلننه كم مرور ايتدى اخرف ميمك فتح و رانك
 ضمي ايله ديوشلن ميوه اخرف فختنه ايه زياده بير اولمغه عقل فاسد اولمق بقال خرف الرجل خرفا من الباب
 الرابع اخرف خانك فتح و رانك كسر بيله عقل فاسد اولان كسنه الا خراف همزه نك كسر بيله قيون كوز ايامنده
 طوغور مقي بقال اخرف الشاة اولدت في الخرف و اموى ايتدى قن راقه حامله اولسه و كجك بل حامله
 اولدغي وقت طوغور مسه اخرف الناقة ديرلر و اخرف قوم خرفه داخل اولمغه ده ديرلر اخرفه ميمك ضمي
 و رانك كسر بيله شول حامله اولان ناقه در كه هرنه وقت حامله اولد يسه اول حامله اولدغي وقت طوغور
 خراف رانك كسر بيله و يامرياه مثانله ايك قبيله نك اسمي در چندن اخرف خانك فتح و راء معجده نك
 سكويه يور ركن ان صله صلح يور ريك اخرف فختنه ايه دسنى و هرنه كه بالچندن اولوب اتشه بشه اك اخرف
 ديرلر اخسف فختنه ايه بر مكان يريار اوب ره باحق بقال خسف اما كان يخسف خسوفان الباب الثاني اذا ذهب
 في الارض و خسوف كوز زياده ضعيف اولمغه دن باتوب ايجر و كتمكه دخی ديرلر و اى طوولمغه دخی ديرلر
 خسوف القمر معناسنه و اولي و افصح بودر كه خسوف قره كسوف شمسه نسبت و انوب خسوف القمر و كسف
 الشمس دديرلر ثعلب روايتي اوزن اخسف خانك فتح و سېنك سكويه بر مكان يره باحق بقال خسف الله
 الارض خسفان الباب الثاني ايضا اذا غاب فيها و منه قوله تعالى خسفنا به و بدن الارض و خسف به دخی
 ديرلر بناء مجهول اوزن و قرئ خسف بناء على ما لم يسم فاعله و عبد الله ك رضى الله عنه و خسفنا به و بدن الارض و خسف به دخی
 اولمشدر باب انفعالين صيغه مجهول اوزن نته كم انطلق بنا ديرلر و خسف نقصانه دخی ديرلر بقال رضى فلان
 بالخسف اى التقيصه و خسف اهل معناسنه دخی استعمال اولنور بقال بات فلان الخسف اى جايعا و مذلت
 معناسنه ده كور بقال سامه الخسف و سامه خسفا و خسفا ايضا بالضم اذا لواه ذلا يعنى مذلت و اصل قلسه
 بعضيلر كلام مذكور ك معناسى مشقت و ذله تكليف قلندر ديدى و خسف الرية قيونك صويي چقدغى
 ير در اوزن بد روايتي اوزن و ر كيه راه مهمله و باء مشدده ايله بقين اولان قيون ديرلر اخسف سېنك كسر بيله ارق
 اولان كسنه مهزول معناسنه اخسف خانك فتح و سېنك كسرى و مد بيله شول قيودر كه طاشلي رده قاز بيله
 صويي كور اولدغنه بناء منقطع اوليه الخسف فختنه ايه جمع الا خاسيف همزه نك فتح و سېنك كسرى و مد بيله
 يوم مشق يريقال و قعوا في خاسيف من الارض و هى اللينه الخسفة خانك فتح و سېنك سكويه حس و حركت
 يعنى بر نسته نك حركت اېنكسى و حركت نك اوازي خفي اولمقى بقول خشف الانسان يخشف خشفان الباب
 الثاني الخشف فختنه ايه معناه و بونقر بدن صاحب صراحت خشف جنيدن و در يافتن ديدكى غير مناسب
 اولدغي ظاهر اولور ز را حس بومقامه صوت خفي معناسنه در علم و شعور معناسنه دكلدر نته كم قاموسه
 و سائر كتب اختصار نصير اولمشدر و خشف النج دخی ديرلر قاز جوق يا غوب اوزن رنده يور نكده اوازي ظاهر
 اولسه و خشف باش يارمغه دخی ديرلر بقال خشف را سه باجر اذا فختنه و فضع فاهله و ضاد و خاء معجدين
 ايله باش يارمق معناسنه در اخشيف خانك فتح و سېنك كسرى و مد بيله قاز بيله معناسنه الخسوف خانك فتح
 و سېنك ضميه راجل سر بيله ديرلر و خسوف كچه ايله يورين دوه دخی ديرلر الخشف خانك ضمي و سېنك

خرف

خسف

خشف

فخي

فخي و تشديد بيله كچه ايله يورين دوه را الخسف سېنك كسرى بيله و الخسفة كذلك سېنك كسرى بيله و احدى
 كچه ايله يورين دوه را دن برى معناسنه الخشف ميمك كسرى و خانك سكوى و سېنك فختنه ايه شول كسنه در كه
 كچه ايله بهادر اوله الخشاف خانك ضمي و سېنك تشديد بيله يره سه ديد كرى قوشدر شب يره معناسنه بعضيلر
 قر لغوج در ديد بيلر خطاف معناسنه الخشف خانك ضمي و سېنك فختنه ايه صردوزنى اوزن ياشل سنيك ذباب
 اخضر معناسنه كذا في بعض نسخ الصحاح خشاف خانك فتح و سېنك تشديد بيله بر جاك اسميدر الخسوف
 فختنه ايه يورين يورين بقال خشف يخشف خشوفا من الباب الاول اذا ذهب في الارض الخسف خانك
 فتح و صادق سكويه شول عرب ثعلبي در كه بر نچه فاندن اوله الخسفة خانك فتح و صادق سكويه شول طر فدر
 كه خرمه اير غندن شليوب ايجنه خرمه اير رلر الخسفة فختنه ايه معناه الخسف فختنه ايه جمع الخساف خانك كسر بيله
 كذلك جمع ظروف ثمر معناسنه خصفه فختنه ايه بر قبيله نك باباسى اديدر كه اول خصفه بن قيس عيلان در
 و خصف ثعلبان ديككه دخی ديرلر بقول خصف الثعل اذا حزنها و منه قوله تعالى و طفقا خصفان عليهما
 من روق الجنة اى يلزقان بعضه بعضا لستر ايه عورانهما الاختصاف همزه نك و تانك كسر بيله كذلك برى برينه
 ديككه و ياشدر مقي و منه قر الحسن خصفان خانك و صادق كسر بيله تانى صاده ادغام ايدوب خايه اجتماع
 سا كنبندن اوتر و كسره حركت و يرمكه و بعضيلر عني ايله تانك فختن خايه نقل ايدوب خايه مفتوح قيلور لر
 اخفش روايتي اوزن الا خصف همزه نك و صادق فختنه ايه بونكر لى اق اولان ات يا خود قيون كه انكر ايلقى
 بونكر ليه چقمش اوله و اخسف شول لونه ديرلر كه كول لوني كى اقه و سياهه ما بل اوله بقال حبل اخصف و ظاير
 اخصف اى فيه سواد و بياض الخفيف خانك فتح و صادق كسرى و مد بيله كول رنكده اولان عسكر كه دمور
 كيمه لر ينه بناء لوزن مز بور اوزن اولر بقال كتيبه خفيف و هو لوزن الحد يد و بعضيلر ايتدى بوشول عسكر در كه
 اردلر نك بربلوك ائلولر ايله بوسيدن خفيفه هاء تانيث لاحق اولمادى فعيل بمعنى مفعول اولد غيچون زيرا
 مردف معناسنه اولو روا كرمز بون لوزن حد يدن اوتر و خفيف ديسلر ايدى كتيبة خفيفة دهنك
 لازم اولوردى زير افعيل بونقير رجه معنى فاعل اولور و هر ايكى لوزن كه جمع اولالرا كخفيف ديرلر و خفيف
 سول تاز سه سوده ديرلر كه انوك اوزر ينه بوغرد و كله و اكر انوك اوزر ينه خرما و صاى يا غي دخی قورلر سه عوبثانى
 ديرلر عين مهمله نك و باء موحد نك فختنه ايه و ثاء مثلثه و باء مشدده ايله و خفيف ديكش عرب ثعلبينه دخی
 ديرلر الخصف ميمك كسرى و صادق فتح ايله يير كه سر اچلر قوللور در فشر معناسنه الخساف خانك كسر بيله
 ناقه و لدن طقوز ايلق اولدقدن صكره بر تق بقال خصف الناقة تخصف خصفان الباب الثاني الخسوف
 خانك فتح و صادق ضميه طقوز ايلق ولد براغن ناقه و بعضيلر ايتدى خسوف شول ناقه در كه حفتلشدن كدن
 صكره بر بل راى كچك كدن ولد كتوره و اكر ايكى اى كچك كدن ولد كتوره سكه اكر و در ديرلر خيمه و رانين مهملتين
 ايله خساف خانك فتح و فانك كسرى اوزن بناسيله رانك اسميدر و فى المثل هواجر امن خامى خساف
 و بونك اصلى بودر كه ملوكدن بعضى ذكر اولنان اى صاحبندن دول ايجون طلب ايتد كده صاحبى منع ايدوب
 اى خادم ائش كدولى كسنه ده بولماي الخصف بلانك خروج رجه معناسنه بقال خصف بها اذا ردم خساف
 خانك فتح و فانك كسرى اوزن بناسيله بلانجى و منه قيل للامة يا خساف الخطف خانك فتح و طانك سكويه
 قايق اسديلاب معناسنه بقال خطفه خطفه خطفان الباب الرابع و هى اللغة الجيدة و فيه لغة اخرى حكاها
 الاخفش و هى خطف يخطف خطفان من الباب الثاني و هى قليلة رديه لانكاد تعرف و قد قرأ بها و نس في
 قوله تعالى يخطف بصارهم الاحطاف همزه نك و تانك كسرى بيله قايق الخطف فختنه ايه و طانك ضمي و تشديد بيله

خصف

خصف

خطف

معناه يقال اختطفه وتخطفه بمعنى وحسنه الامن خطف الخطفة قرأت ايشدر باب افتعالدن در اصلند
 اختطف ابدی تانك حرکتی ماقبلند و رلوب ادغام اولند قدن صکره هیزه حذف اولندی غنا کلدکندن
 اوتری فقه کباب لایمه قتل نفسیرند کاسه کر کردن شاء الله تعالی الخطاف خانك ضمی وطانك تشدید بله
 قرلغوج دبد کگری طائر معروف در خطاف شول اگری دموردر که بکره نك ایکی جانبند اولور محورد دبد کگری
 ار قری طورن دمور انلرک اوز رنده دور ایدر الخطاطیف خانك فحی و طانك کسری ومد بله جمی و خطاطیف
 السباع ریخی جانور لک طرفلر بدر الخطاف خانك ضمی وطانك تشدید بله شیطان معناسنه استعمال اولور
 نته کحدث سر بقله واقع اولمشدر و شیطان خطاف دینلدی ملا اعلادن ایشند کن قاپوب سر قه
 ایتد کچون خطاف طاهر طائرک اسمیدر بن سله ایتدی مز بور بطائر در که کار فراف دیر لر لک فحیله فحی که
 صوده کولکه سن کور سه انی قایمغه توجه ایدر الخطاف طانك کسری بله قوردک اسمیدر و برق خطاف کوز
 نورن قاپن بلدر مه دیر لر الا خطاف هیزه کسری بله خطا ایتد معناسنه بقال رمی الر میة فاخطفها اذا خطاها خطف
 میلک ضمی و خانك سکونی و طانك فحیله شول اندر که قولن بر نيك خلفند اولان حشاسی یعنی قاری دیر نکلور
 اوله الخطیفه خانك فحی و طانك کسری ومد بله شول اوز در که سود اوزر بنه دو کور و طیح اولنوب قاشق
 ابله کل اولور خطیفه دبد بلر قاشق بله خطاف اولند غیچون و ابن الاعرابی ایتدی اول جبوله دید کگری طعامدر
 حیمک فحی و بانك ضمیله والفک مد بله الخطیف خانك فحی و طانك کسری ومد بله غایت سر یح اولان دوه
 کویا که غایت سر عتندن حالت مشبند بو بن چکرو والور کیدر الخطیف فحیله والفک مد بله ذکر
 اولنان سر عتک اسمیدر و خطفی کذلک شاعر معروف اولان جریرک جدیدک لقی در که انوک اسمی عوفدر
 الخطیف خانك فحی و طانك سکونی والفک قصر بله بمعناها الخطر فة بالطاء المعجمة علی وزن الدحرجة دوه
 یورجه ده سرعت ایدوب دمن واسع قلق خذ رفه ده لغت در ذال معجمه ابله الخف خانك ضمی و فانك تشدید بله
 دوه نك ایاغند اولان دری که سار حیوانانک طرفی ماثام سنند در و خف اد که دخی دیر لر که ایاغه کیر لر و خفک
 نعل دبد کگری ادکن فرقی بودر که خفک ره کلن ری نعلدن اغلظدر الحفاف خانك کسری بله خفک جمی
 دوه ایاقلری و ادکار معناسنه الخف خانك کسری بله خفیف اولان سنند و خف جماعت قلیله یه دخی دیر لر بقال
 خرج فلان فی خف من قومه ای جماعه قلیله التحفیف علی وزن التکریم بر سننه یی بینک که نثیقک مقابلیدر
 الاستخفاف هیزه نك و نك کسری بله بر سننه یی بین بولم که استنقالک مقابلیدر و استخفاف خور قلیله معناسنه
 دخی کلور بقال استخفه اذ اهاله الخفیف خانك فحی و فانك کسری ومد بله بینک اولان کسننه الحفاف خانك
 ضمیله بمعناه خفاف خانك کذلک ضمیله بر جانك اسمیدر که خفاف بن ندبه الشامی در که غریبان عربدن دری یعنی
 عربک زمان جاهلیت اولان اولور ندن در الخفة خانك کسری بله بین بولم بقال خف الشی یخف حفة من الباب
 الثاني اذا صار خفیفاً و زحم از اولم معناسنه ده کلور و غن مته چابک اولم معناسنه ده کلور بقال خفت
 زحمهم و خف له فی الخدمة یخف خفة الخفوف ضمیله از اولم بقال خفف القوم خفوا اذا قلوا الا خفاف
 هیزه نك کسری بله بر کسننه نك یوکی بین اولوب سبکبار اولم بقال اخف الرجل اذا خفت حاله و فی الحديث
 ان بین ابدینا عقبه کوه الا يجوز الا الخف و کوه و کافک فحی و هیزه نك ضمی ومد بله صعب معناسنه در
 و اخفاف قومک طواری بین بولم بقال اخف القوم اذا کانت دوابهم خفافا الخفان خانك فحیله بر رک اسمیدر که
 ارسلانی چوقدر الخلف ارت که فد امک نفیضی در و خلف بر قردن صکره کلن قرنه دخی دیر لر بقال هولاء خلف
 سودبو کلامی شول کسننه لر حقند سو بلر لر که کند و ر دن اکثر اولان قومک ارد نجه کلش اولار و خلف

خطرف

خفف

خلف

برمز سوز ده دخی دیر لر بقال سکت الفاو نطق خلفا یعنی بیک بر سوز حملند ساکت اولوب بر سوز سوبلدی و دخی بر مز
 سوبلدی ابو یوسف ایتدی این لاعر ایدن روایت در که بر اعرابی بر قومه او تور رکن بالندی و خجالت لازم اولدقه
 باش بر مغیله در نه اشارت ایدوب ایتدی انها خلف نطق خلفا یعنی دون و کر یا اولان کسننه نك کلامی دخی حالته
 کور دون و کر یا اولور و خلف قیودن صوچکمه که دخی دیر لر بقال خلف خلف من الباب الثاني و خلف ورته سی
 اسکن نك اسکی برن چقروب ایکی جانبی ری برینه دیکمه که دخی دیر لر بقال خلف الثوب خلفه اذا بلی وسطه
 و اخر جت البالی منه ثم لفقته و خلف بهلوده اولان کولکلر نيك قصه سننه دخی دیر لر و خلف بر کسننه نك قائم
 مقامنه دخی دیر لر و خلف بعد معناسنه دخی کلور بقال جلست خلف فلان ای بعد الخلف ضمیله جمی قصه
 ایا کولر معناسنه و خلف خر ماقور بد جق ره دخی دیر لر بر معناسنه بقال و راء بیتک خلف جید الخلیف
 خانك فحی و لامک کسری ومد بله شول زدر که کهنه برین چقروب مرمت قلمش اولر ذات خلفین ایکی باشلو
 اولان بالته الخلف فحیله قائم مقام معناسنه بقال هو خلف سوء من ایه اذا قام مقامه اخفش ایتدی بوند فحی
 و سکون بر ایدر اضافت و افراد حالند و بعضی اضافت تخریک ایدوب خلف صدق دیروافر اده ساکن قیلوب
 بو نکلر اضافت و افراد حالنر نك فرق ایدر و خلف خلیفه نصب اولنان کسننه یه دیر لر الا خلف هیزه نك
 و لامک فحیله شول دوه در که بر جانبند مائل اوله ابو عبیدر و ابی زه الخلف خانك ضمی و لامک سکونیله اسمدن
 اخلاف دن و خلف مستقبلا نظر استعمال اولنور کذب ماضیلر نظر استعمال اولند دخی کی الخلف خانك کسری
 و لامک سکونیله ناقه نك مسمی باشلر بدر کرک مقدم کرک مؤخر اولسون الخلفه خانك کسری و لامک سکونیله
 بری کیدوب بری کلک حملند استعمال اولنور بقال هن عیشین خلفه ای نذهب هذه و فی هذه و خلفه مختلف
 اولم معناسنه ده کلور بقال القوم خلفه ای محملون و بوابوز یدروای در و خلفه اولادک یار یسی ذکر و
 یار یسی اناث و ایاغه دخی دیر لر بقال بنو فلان خلفه ای شطرة نصف کور و نصف اناث و خلفه کچنک و کوند نك
 مختلف اولسننه دخی دیر لر و منه قوله تعالی و هو الذی جعل اللیل والنهار خلفه ان اراد ان یذکر و خلفه ادب خانه
 واروب کلکه دخی دیر لر بقال اخذت خلفه اذا اختلف الی المتوضا و صوچکه جک محله دخی دیر لر بقال من این خلفتکم
 ای من این تستقون و خلفه شول و تده دخی دیر لر که نباتات قور بد قدن صکره برندن ظهور ایدر و خلفه الشجر شول
 میوه یه دیر لر که چوق میوه دن صکره خروج ایدر و ابو عبید ایتدی خلفه یای کونلر ندن بتن اوت در الخلف
 خانك فحی و لامک کسری بله حامله اولان ناقه لر خلفه کذلک خانك فحی و لامک کسری بله واحدی الخلف میلک
 ضمی و لامک کسری بله شول دوه در که باز لر بنه سن یکش اوله و باز لاضیسن یارن دوه یه دیر لر و خلف مذکره
 و مؤنثه اطلاق اولور و باز لر بنه سن تجاوزی بر بل اولسه و خلف عام دیر لر ایکی بل اولسه و خلف عامین دیر لر
 الخلفه کذلک میلک ضمی و لامک کسری بله شول ناقه لر در که کند و لر بن حامله کوستر لر حالا که حامله دکلر در
 الخلف میلک کسری و خانك سکونیله و علام سننه چوق مخالف ایدر کسننه و خلاف بن اطرافند اولان کوبلرک
 برینه دخی دیر لر الخالیف میلک فحی و لامک کسری ومد بله جمی بن کوبلری معناسنه اگر چه ذکر اولنان الخالیفک هر
 بر نیکر مخصوص اسمی وارد و لکن جمله سننه الخالیف دیر لر الخالفه لامک کسری بله کثیر الخلاف اولان کسننه بقال رجل
 خالفه اذا کان کثیر الخلاف و خالفه مطلقا ناس معناسنه دخی کلور بقال ای خالفه هو ای الناس هو پس خالفه
 لا یصرف در ثابت و تعریفدن و توری و تعریفنه دلیل ای الناس هو قولند معرف باللام اولان الناس ابله
 نفسیر اولند غیدر و خیر سر اولان کسننه یه دخی خالفه دیر لر بقال فلان خالفه اهل بته اذا کان لا خیر فیه و خالفه
 قره اودیر کلر ندن بریر که دخی اسمیدر عود الخباء معناسنه الخو الخف خانك فحی و لامک کسری بله جمع عمودر معناسنه

نسطا بقیه سندن دخی عبارت اولور قال الله تعالی رضوان بكونوا مع الخوفا ای مع النساء الخائف لاملک
 کسر بله قیودن صورچکن کسنه الخلیف خاتک کسری ولا ملک کسری وتشدد بله والفق کسر بله خلافت
 معناسنه در قال عمر رضی الله عنه لو اطيع الاذان مع الخلیف لاذنت یعنی مو ذلک ابله خلیفه لک جمع اولسه اذان
 خدمتن ادا بیدردم الخلیف خاتک فقی ولا ملک کسری ومد بله شول یولد که ابله طاعتک اراسنه در ومنه
 قولهم ذبح الخلیف کا بقال ذب غصا و ذبح ذال معجمه کسری ومد بله و خاء معجمه ابله یالی قورده که سباع دن در
 وغصا غین وضاد معجمین ابله را غا جک سمیدر و خلیف الناقه ناقه کقولنوقلری الخلیفه خاتک فقی ولا ملک
 کسری ومد بله اولو یاد شاه سلطان اعظم معناسنه و کاه اولور خلیفه ترا کب کلامه موث اعتبار اولنور
 انلا یف خاتک فقی یانک کسر بله جمعی خلیفه معناسنه بوجع اصل اه وزن در کریم ابله کریم کی الخلفا خاتک
 ضمی ولا ملک فقی الفک مد بله کذلک خلیفه ک جمعیدر لکن خلیفه مذکردن غیر اطلاق و نناد غیچون هاسی
 معدوم مرتبه سندن عد اولنوب فعلا و زنی اوزن جمع اولندی طر بف ابله طرفا کی زیرافعیله فعلا و زنی
 اوزن جمع اکنار الخلفه خاتک کسر بله کسنه یه خلیفه اولمق بقال خلفه فی قومه خلافة من الباب الاول ومنه
 قوله تعالی وقال موسی لا خیه هارون اخلفنی فی قومی وبقال خلفته ایضا اذ اجبت بعد الخلفه ضمتنه صائم
 اولان کسنه کسری را حیه بغلق بقال خلف فم الصائم من الباب الاول خلوا فاذ تغیرت راحته وسود و طعام
 متغیر و لمغه دخی دیرلر بقال خلف اللبن والطعام اذ تغیر طعمه و راحته و بر کسنه فاسد و لمغه ده دیرلر بقال خلف
 فلان افسد و بر یعقوب و ابی در و خلوف غائب اولان کسنه ده دخی دیرلر بقال خلوف ای غیب و خلوف
 حاضر اولان لره دخی دیرلر یعنی متخلف و متاخر اولوب غائب اولیلر بر خلوف اضداد اولور الاخلاق همزه ناک
 کسر بله اغز را حیه سی متغیر و لمق بقال خلف فوه فهو لغه فی خلفه اذ تغیر و اخلاق اسکی زی مرت ابله
 دخی دیرلر بقول خلف الثوب فهو لغه فی خلفته اذ اصاحته و اخلاق عوض و بر مکه دخی دیرلر بقال لمن ذهب له
 مال و ولد لوشی يستعاض اخلف الله علیک ای رد علیک مثل ما ذهب و اگر هلاک اولان عوضه قابل د کلسه
 والد کی یا اخ کی یا عم کی خلف الله علیک در من الفسر یعنی خدای تعالی کند ی لطفی والد که یا خود اخر
 هلاک اولان نسنه که خلیفه قلسون و اخلاق و عدیه مخالفت ابله که ده دیرلر بقال خلفه ما وعد اذ قال شیأ
 ولا یفعله علی الاستقبال و بر کسنه فی خلف وعد ابئس بولغه دخی دیرلر بقال خلفه اذ اوجد موعده خلفا
 و اخلاف بلد زقور قلن اجماب ابله که دخی دیرلر جاهلیت اهلنک زعی اوزن یقولون اخلف النجوم اذ اجملت
 فلم یکن فیها مطر و امحال حاء مهمله ابله قحط و لمغه دخی دیرلر و اخلاف بر نسنه ضایع اولد قدن صکره برینه برن
 کسب ابله که دخی دیرلر بقال تلف و اخلف یعنی خرج ایت و قزن و اخلاف قلع صیر معیچون ال و زانقه دخی دیرلر
 بقال اخلف الرجل اذ الهوی یبدی الی سیفه ابله و اخلاف اوت قور قدن صکره تازه اوت بتور مکه دخی دیرلر
 بقال اخلف النبات اذ اخرج الخلفه و خلفت براوت در که قورین و ناک برینه بر و اخلاف دوه ناک قاسق باغی
 ذکر مک و زینه کلوب افشار ابله که مانع اولغین قاسق باغین خصه بننه یقین ابله که دیرلر افشاره مانع اولسون
 دیو بقال خلفت عن البعیر اذ احوالت الحقب فجعله بمابلی خصی البعیر و حقب حاء مهمله ناک و فک فخیله دوه ناک
 قاسق باغی و اخلاف ناقه ده استعمال و ناز ز راناقه ناک بولی فرچندن و لمغین قاسق باغی کا واصل اولماز
 و اخلاف قیودن صورچکه که دخی دیرلر بقال اخلف اذ استعی الاستخلاف همزه ناک و ناک کسر بله کذلک قیودن
 صوچکه که دخی دیرلر بقال استخلف اذ استعی و استخلاف بر کسنه یه خلیفه ابد فک که دخی دیرلر بقال استخلفه اذ اجمعه خلیفه
 الخلاق خاتک کسر بله مخالفت ابله که معناسنه ومنه قوله تعالی فرح الخلفون بقعد هم خلاف رسول الله

ای مخالفة

ای مخالفة رسول الله و شجر الخلاف سکوت اغاچی بد معناسنه و خلاف بر کسنه غائب اولد قدن صکره
 زوجه سنه اخر کسنه و ر مغه دخی دیرلر منه قولهم هو مخالف الی امرأة فلان ای یا تیه اذ اغاب عنها زوجه الخلفه
 میمک ولا ملک فقی و خاتک سکونیه سکوت اغاچی چوق بتدی ر الخلیف علی وزن التکریم ناقه ناک برمه سن
 بغلغه دیرلر بقول خلف بناقنه تخلیفا اذ اصر منها خلفا و احد او خلف به باشنه دیرلر خاتک کسری ولا ملک
 سکونیه علی مامر و صر صاد و راهم لبتنه بغلق و تخلیف کیو بر قغه دخی دیرلر بقول خلفت فلانا فخلف عنی
 الخلف فختنه لولا ملک ضمی وتشدد بله کیو قالمق تاخر معناسنه الخلفه خاتک کسری ولا ملک فقی و فاک
 سکونیه در فسه و زنی اوزن بر کسنه ده عناد و مخالفت اولمق بقال فی خلف فلان خلفه ای خلاف والنون
 زابده و در فسه دال وسین مهمله ابله و فاک ابله فرموده اولان ز قدیدرلر الخناق خاتک کسر بله دوه ناک بلکرنه
 اولان ملایت در بقول خنف البعیر یخنف خنفا من الباب الثاني اذ اسار فقلب خف بله الی و حشیه یعنی یورر کن
 اوک یاغن طشره دوند رسه و خناق دوه یولاردن بورن دوند مکه دخی دیرلر یولار اسند کی جهندن بقال
 خنف البعیر یخنف خنفا اذ الی انفه من الزمام و ابو عبید استدی خناق بو بند اولور یعنی دوه بو بنن طرف
 خلافة مک در قن یولاری چکلوب بد ملک مراد اولنسه الخنوف خاتک فقی و نونک ضمی ومد بله ذکر اولنان
 صفتله موصوف اولان دوه بقال ناقه خنوف الخائف نونک کسر بله شول کسنه در که کبردن بورن یوقرو
 طور بقال رأیته خائفا بانفه الخیف خاتک فقی و نونک کسری ومد بله شول اق کتان بر بدر که قالن اوله الخنف
 ضمتنه جمعی و فی الحديث تحرفت عنا الخنف ابو مخنف میمک کسری و نونک فخیله منبر و زنی اوزن لوطن بن حیسانک
 کنهی در که مز بور سیر نقل بدن کسنه در دن در اخوف خاتک فقی و واک سکونیه قور خنق الخیفة خاتک کسری
 ومد بله و الخافه میمک فخیله بولر دخی کذلک قور خنق معناسنه در بقال خاف خافا و خیفه و خفاة
 من الباب الرابع و خیفه اسم دخی کلور خوف معناسنه الخیف خاتک کسری یانک فخیله جمعی خوفلر معناسنه
 اصلی و اودر یای دو غشدر ما قبله ناک کسرندن و تور و و الحایف نونک کسر بله قور خنی کسنه الخوف خاتک ضمی
 و واک فقی وتشدد بله خائفک جمعی اصل اوزرینه الخیف خاتک ضمی و ناک فقی وتشدد بله کذلک خائفک
 جمعی لفظی اوزن خف خاتک فقی و فاک سکون اوزن بناسیله امر در خوف ایت معناسنه الخاف علی وزن
 الحال قور خنی معناسنه بقال رجل خاف ای شد بد الخوف پس بونی فعل و زنی اوزن صفت قاشلر در فرق
 و فرغ کی که بولر دخی قور خنی معناسنه در شه که رجل صات دیرلر شد بد الصوت معناسنه الخاوفه میمک ضمی
 و واک فخیله قور خشمه باب مغالبه دن بقال خاوفه خافه یخوفه غلبه بالخوف ای کان اشد خوفا منه الاخافه
 همزه ناک کسری یاه قور خنق الخوف علی وزن التکریم بعناه و اخافه حجاج منی خیفنه قورغه دخی دیرلر بقال
 اخاف القوم اذ اتوا خیف منی فزروه و خیف صواقند یسندن یو کسک ره دیرلر الخیف میمک ضمی و خاتک کسری
 ومد بله قور خدیجی بقال و جمع مخیف ای مخیف من راه الخوف میمک فقی و خاتک ضمی ومد بله قور خلو معناسنه
 بقال طریق مخوف و لا بقال مخیف لانه لا یخیف و اما مخیف فیه قاطع الطريق الخوف فختنه و واک ضمی
 وتشدد بله قور خنی بقال تخوفت علیه الشیء ای غفقه و تخوفت کسکستقض معناسنه ده کلور و منه قوله تعالی
 و یا خذهم علی تخوف الخافه علی وزن الخاله بر دریدر که بال صغن کسنه ای استعمال ایدر الخیف خاتک فقی و یانک
 سکونیه طاعتک ابلش اولوب برک اولان بری و صواقند یسندن یو کسک بری یوسیدن منی ده اولان مسجد شرفه
 مسجد خیف دبد بلر و خیف صر قش در بد دخی دیرلر الخیفاء خاتک فقی و یانک سکونی و الفک مد بله در یسی صر قش
 ناقه الاخیف همزه ناک و یانک فخیله شول دوه در که ذکر ناک غلافی صر قش اوله بقال خیف بفتح الحاء و کسر الیاء

خنف

خوف

من الباب الرابع اذا وسع جلد المزبورة واخيف شول اندخى دیرلکه برکوزی کوک و برکوزی سیاه اوله الخیف
فختینله آنک برکوزی کوک و برکوزی سیاه اولق و سایر حیوانده دخی استعمال اولنورالاخیف همزه نك
فختیه قارشق اولان قوم ومنه قيل الناس الخیف ای مختلفون واخیف شول قننداشلره دیرلکه انلری
بروبالری متعدد اوله بقال اخوة اخیف اذا كانت مهم واحدة والاباء شی الخیفان خاتک فخی ویا نك سکونیه شول
چکرکه درکه اندخ طوط مختلفه اوله یعنی اق و صاری خطلری اوله الخیفان خاتک فخی ویا نك سکونیه شول
واحدی اندن صکره خیفانده دخی اطلاق اولندی چکرکه یه تشبیها جست و چاپک اولماسن اشعارا یجون
فصل الدال الدف دالک فخی و فاک تشدید بدله یان جنب معناسنه دفا البعیر دوه نك ابکی یانی دیکدر الدف
دالک فخی و فاک کذلک تشدید بدله دفا که سازندلر جلار و ابو عبیدرو ابی اوزر بونه فتح دخی لغت در الدف
میمک فخی و فاء اولک فخی و تشدید بدله شول دوه او رکبی در که دوه نك یانی اوزر و شمش اوله بقال سنم
مدف اذا سقط علی دفی لبعیر الدفیف دالک فخی و فاک کسری و مدله اهسته سیرا نك و دفی الطیار
قرش یره بقین او یحق بقال عباب دفوف للذی ید نومن الارض فی طیرانه اذا انقض وانقضاض ضاد
معجتین ابله قوشک فوخغه توجه ای تمی در الدافه فاک تشدید بدله اهسته سیرا بدین جماعت بقال دفت علینا
من بنی فلان دافه و دافه عسکره دخی دیرلکه عدو جانبته سیراند کچون المدافه میمک فخیله برکسنه یی تمام
قتل ابلک الدفاف دالک کسر بدله بمعناه نقول داففت الرجل مدافه و دافافاذا الجهاز علیه واجهاز قتله دیرلکه
ومنه حدیث خالد بن الولید من کان معه اسیر فلیدافه ای فلیقتله التداف تانک فختیه خلق مزاحمه ابدوب
بری اوزرینه نك بقال نداف القوم اذا رکب بعضهم بعضا الاستد فاف همزه نك و تانک کسری بدله اسان
اولمق بقال خذ ما استدق ای ما مکن وتسهل واستد فاف استقامت واستعداد معناسنه ده کلور بقال
استدق امرهم اذا استتب واستقام الاستطاف همزه نك و تانک کسری بدله کذلک نهی و صلاح معناسنه در
استطافک طاسی الدن دوغشدر الدلیف دالک فخی و لامک کسری و مدله کچه یوریک بقال دلف الشخ
من الباب الثاني اذا مشی وقارب الخطر ودلیف عسکرک حر به ابلرو وارمسنه دخی دیرلکه بقال دلفت الکتابه
فی الحرب اذا تقدمت و بقال دلفناهم قد مناهم الدالف لامک کسری بدله شول و قدر که نشانک استغه سنه ایشوب
دکدی یردن اخر جانبته مقبول وله و دالف شول کسنه یه ده دیرلکه اغریوک کوتور مکین ادمن ازاده دالک کی که
باب حاهمهله ده مرو رایتدی الدلف دالک فخی و لامک فخی و تشدید بدله جمی را کعله رکع کی التدلف فختینله
ولامک فخی و تشدید بدله برنسنه یی بقین وارمق بقال ندلف الیه اذ امشی و دنا بودلف دالک فخی و لامک فختیه
هریک کنیتلندن در الدلفین دالک فخی و لامک سکونی و فاک کسری و مدله دریاده بر جانورد در که غرق اولنلره
نجات و بر الدنف فختینله او کولم خسته لا مرض لازم معناسنه و دنف مر بوضه دخی اطلاق اولنور بقال رجل
دنف وامرأة دنف و قوم دنف یستوی فیها المذکر والمؤنث والتثنية والجمع و دنف مر بوضه دخی دیرلکه
بقال دنف المر بوضه دنفان الباب الرابع اذا ثقل و دنف کون تمغه قریب اولغه دخی دیرلکه بقال دنف الشمس اذا
دنت للغروب الدنف دالک فخی و نونک کسری بدله مرض لازم له مر بوضه اولان کسنه نون مکسور او یحق مذکر
ومؤنث ممتاز اولوب رجل دنف وامرأة دنفه دیرلکه کذلک تشبیه سی و جمی دخی ممتاز اولور الادناف همزه نك کسری بدله
کذلک مر بوضه اخر لقی بقال دنف المر بوضه اذا ثقل من المرض و ادناف اغر قلعه دخی دیرلکه بقال دنفه المر بوضه یتعدي
ولا یتعدي و ادناف کون تمغه قریب اولغه دخی دیرلکه بقال ادنف الشمس اذا دنت للمغرب واصفرت المدنف

دفف

دلف

دنف

میمک

میمک فخی و نونک کسری بدله مرضه ثقیل اولان کسنه المدنف میمک فخی و نونک فختیه مرضه ثقیل
قلنن کسنه الدوف دالک فخی و واوک سکونیه برنسنه یی تر قلیق نقول دفت الدواء و غیره اذا بالته بقاء او غیره
الدوف میمک فخی و دالک فخی و مدله اصنامش دوا یا خود غیر یی نسنه المدوف میمک فخی و دالک سکونی
و واوک فخی ابله کذلک اصنامش نسنه ومنه بقال مسک مدوف ای بلر لو بعضیلر مسک مدوف مسک
مسخوق معناسنه در دپدی اجوف و اوی اولوب ثلاثی اولانلر ده صیغه مفعول تمام کلامشدر الا یکی کله که
یری مسک مدوف و یری ثوب مصوون در بوایکی کله نادر واقع اولمشدر اصل مدوف و مصوون دینک در
واووزرینه فخیله ثقیل اولدغیچون و حرف یانک نقلت فخیله تحملی از توق اولدغیچون ثلاثی یی دینن اجوف یانی اولانلر
تمام و ناقص کلسی جائز اولدی ثوب مخیط و غیوط کی تنه کم باب الطاء ده نفسیر اولمشدر دیا ف دالک کسری بدله
جزیره در موضعک اسمیدر که اول موضعک اهلی شام یورکری در که انلره نیهط الشام دیرلکه دیا ف دالک
کسری و یا و اخریه نك تشدید بدله شول دوه در که عظیم فرموده اوله فصل الدال الذرف دالک فخی و رانک
سکونیه کوزیاشی جاری اولق الذرفان فختینله بمعناه بقال ذرف الدمع یذرف ذر فاذر فانا من الباب
الثانی اذا سال منها الدمع و ذرفان ضعیف اولان یوریکه دخی دیرلکه الذارف میمک فخی و زانک کسری بدله کوز
یاشی اقان رلر مدامع معناسنه التذر یف علی وزن التکریم زیاده اولق بقال ذرف علی المائة تذرفا اذا زاد
الاذر عفاف همزه نك و رانک کسری بدله کندی قولانه کثک بقال اذر عفت الابل بالدال والذال جمیعاً اذا
مضت علی وجرهما و اذر عفاف ابلرو وارمغه دخی دیرلکه بقال اذر عفا الرجل اذا استنقل من صف القتال
واستنقل تائین بیننده نونله ابلرو واروب تقدم ای تمکه دیرلکه الذعاف دالک فخی و عین معنه ابله زهر سم
معناسنه و ذعاف زیاده سریع اولان موده دخی دیرلکه و ذعف دخی لغت در بقال موت ذعاف ای سریع یجلی
القتل للذعوف میمک فخی و عینک فخیله زهر لو اولان نسنه بقال طعام مذعوف الذعف دالک فخی و عینک
سکونیه زهر بدرمک نقول زعت الرجل اذا سقیمته الذعاف الذفیف دالک فخی و فاک کسری و مدله
سریع اولان نسنه ذمیل کی که ذمیل دخی ذال معجه ابله سریع معناسنه در بقال ذف یذف من الباب الثاني
اذا السرع و بقال ایضا خفیف دفی ای سریع الذف دالک فخی و فاک تشدید بدله مجروح کسنه نك قتلان
انقام ابلک الذفاف دالک کسری بدله بمعناه ابو عبیدلندی دالله و الله لغت در و سم قائله ذفاف دیرلکه یی بوندن
ما خود در و ذفاف ماء قلیده دخی دیرلکه الذفیف علی وزن التکریم برکسنه یی قتل ابله ده سرعت ابلک نقول ذففت
علی الخریج ذفیف اذ سرعت قتله ذفافه دالک فخیله بر رجاء اسمیدر الذلف فختینله بورن کوچوک اولوب بورنک
لرنیه سی یعنی یوم مشق بری دوز اولمق بقال ذلف الرجل من الباب الرابع اذا فاف همزه نك و لامک فختیه بورنی ذکر
اولنان وجهه اوزر اولان کسنه الذلفاء دالک فخی و لامک سکونی و الفک مدله موئی بقال امرأة ذلفاء الزانف دالک
فخی و لامک سکونیه جمی بقال نسوة ذلف و ذلفاء اسم امرأة دخی کلور الذیفان دالک کسری و مدله زهر قاتل
معناسنه الذیفان دالک فخی و یانک سکونیه بمعناه فصل الزاء الرأفة رلک فخی و همزه نك سکونیه زیاده رحمت
معناسنه الرأفة فختینله و الفک مدله و الرأف فختینله بمعناه بقال رؤف بالرجل رؤف برأفة و رأفة من الباب
الخامس رؤف برأف من الباب الثالث و رؤف برأف من الباب الرابع ابوز بدیندی بونلر جمله کلام عربدر الرؤوف
رانک فخی و همزه نك فخی و مدله رحمت ایدجی معناسنه الرؤف رلک فخی و همزه نك فخیله بلامد کذلک
رحمت ایدجی معناسنه الرجفة رانک فخی و جیمک سکونیه زلزله معناسنه بقال رجفت الارض رجف رجفا
من الباب الاول الرجفان فختینله اضطراب شدید معناسنه الرجاف رانک فخی و جیمک تشدید بدله بحر معناسنه

دوف

ذرف

ذعف

ذفف

ذلف

راف

رجف

بجزه رجا ف دبد کاری فوجندن واضطرابندن اوترو در الارجاف همزه نك كسر به بلان خبر تر جهان كبريك
 ضبطی کسر همزه ابله دره صراحت ضبطی فتح همزه ابله در اولك وجهی ظاهر تاپنك وجهی ظاهر دكادر مكر كه
 ارجاف فتح همزه ابله رجفك جمعی اوله نك كتاب مز بورده ارجیفار جوفنك جمعی در دیشدر ارجافك جمعی در
 دیامش الارجیف همزه نك فتحی و شیمك كسری و مدبله بلان خبرل و فتنه خبر لری و ارجاف بر نسبه به
 مشغول اولوب طالعغه دخی دیرل بقال رجفوا فی الشی اذا خاضوا فیہ الارخف رانك فتحی و خانك سكونیله و فقه
 قیق ز بدر قیق معناسنه و رخف بر نوع بویایدخی دیرل ارخفه رانك فتحی و خانك كذلک سكونیله بمعناه و رخف
 كذلک صولی اولان خیره دیرل كه صوبق و كوشك اوله و ذكر اولنان معنای تشبیها صار الماء رخفه دیرل رای طینا
 رقیقا و كاه اولو رخف حلقدن اوترو تحريك ایدرل ارخف فختینله خیر كوشك اولمق بقال رخف العین
 رخفا من الباب الرابع الارخاف همزه نك كسر به خبری صولی قلیق بقال ارخفته انا الردف رانك كسری
 و دالك سكونیله راكب اولان كسنه نك اردن بن كسنه در و هر نسبه كه بر نسبه ی تابع اوله اكه ردف دیرل بقال
 هذا المرئیس له ردف ای تبعه و ردف شعده شول حرف سا كنه دیرل كه حرف مد و حرف لیندن اولوب
 حرف رو بدن مقدم اوله و كنده ابله حرف رو نك ان سنده اخر حرف اولیه اكه ردف الف اولور سه انكله
 اخر حرف جاز اولماز و اكرو اولور سه انكله یا مقارن اولمق جاز اولور و ردف زمان جاهلیتده و زرا اولان
 كسنه ییده دیرل ته كم كلوران شاء الله تعالی و ردف صغریه و قویرغه دخی دیرل المرنف میك فتحی و دالك كسری به
 كذلک اردنه بن كسنه الار داف همزه نك كسری و رانك سكونیله بر كسنه بی اردینه بندر مك بقال اردفته انا
 اذا ركبت معك الداف رانك كسر به اردلشن كسنه نك بندكی رال دقان رانك كسری و دالك سكونیله كچه ابله
 كوندن الر دافه رانك كسر به اسم در زمان جاهلیتده اولان ملوك اردافندن ما خود دره ارداف ردفك جمعی در
 و ردف شول كسنه ییده دیرل كه اوتور دقه ملكك صاغ جانیده اوتور و قن ملك بر نسبه شرب اینسه ردف سائر
 ناسد ز مقدم شرب ایدر و قن ملك غزایه كسنه ملكك قائم مقامی اولوب و لایق اول ضبط ایدر ملك غزادن
 عودتاید بحیه دك و قن ملك غزادن كسه مال غنیمتك دورنه بری ردفه و بر بلوره زمان جاهلیتده رداقت
 بنی بر بوعك ایدی زیر ملوك حیره اوزن بنی بر بوعدن غارتی چوق كسنه یوغدی پس مصالحه اولنوب
 رداقتی انله تحصیص ایتشلردی تا كه اهل عراقدن ضرر لری مندفع اوله الر داف رانك فتحی و دالك كسری
 و مدبله بر كسنه ییده اردلشن كسنه مرنف معناسنه الر داف رانك كسر به جمعی ردفك معناسنه و ردف
 شول بلد زه دیرل كه نسرواقعه قریب اولور و شول بلد زه دخی دیرل كه مشرقدن ظهور ایدر مقابل مغربده
 غروب ایلد كه الر داف رانك فتحی و دالك سكونیله بر نسبه به تابع اولمق بقال ردفه من الباب الرابع بقال
 كان تلهم امرور داف لهم اخر اعظم منه الر دافه دالك كسر به تابعه معناسنه در الر وادف رانك فتحی و دالك
 كسری به اخر ما غانك بدندن بتن شاخه الر داف رانك فتحی و الفك قصیر به جباری و زنی اوزن بر كسنه نك
 اهوان و انصاری و مزبور لره رداقتی دبدیلر بری عاجز اولد قده بری انك برینه خلف اولد غیچون الار داف
 همزه نك كسر به تابع اولمق بقال اردفه و هو لفته فی ردفه مثل تبعه و تابعه یعنی المراد فیه میك فتحی و دالك
 فخیله اپكی نسبه بری بری اردنجه كلك و مراد فیه الجراد ككر كه نك ار ككی دیشبسی اوزن بنوب انوك
 دخی اوزرینه ثالث بنك و مراد فیه طوار اردلشنه تحیل ایتكه دخی دیرل بقال هذه دابه لا رادف ای
 لا تحمل ردفه الاسترداف همزه نك و تانك كسر به اردلشنق طلب ایتك بقال استردفه اذا سأل ان
 ردفه الارنداف كذلک همزه نك و تانك كسر به بر كسنه نك اردندن یشوب طوطق بقال تینا
 فلا تافرنه ای اخذناه من وراثه الترادف تانك فتحی و دالك خیمله بر نسبه بری بری اردنجه كلك

رخف

ردف

اصمى ایتدی تعاونو علیه و ترادفوا بونلر بمعنایه در دبدی الر سف رانك فتحی و سبنك سكونیله یاغی بوقاغلی
 کی یورنك الر سفان فختینله بمعناه بقال رسف رسف و رسف رسفا و رسفانا من الباب الاول والثانی معا
 الارساف همزه نك كسر به دوه یی یاغی یاغیله سورمك ابوز بدر و اینی اوزن بقول ارسفت الابل اذا
 طردنها مقیده الر سف رانك فتحی و شین معجه نك سكونیله امك و صورمق مص معناسنه بقال رسته رسته
 رشفانا من الباب الاول والثانی وفي المثل الر شف انفع یعنی صوی از اینك صوسر لفی قاندرمه ده انفع در
 صوی دفعه ایچمه دن الار تشاف همزه نك و تانك كسر به كذلک صورمق بقال ارتشفه اذا امتصه الر شوف
 رانك فتحی و شینك خمی و مدبله شول عورت در كه اغزی خوب اوله طیبه الفم معناسنه الر صفة فختینله شول
 طاشلر در كدیری بری اوز رن دیرلش اوله الر صف فختینله جمعی و رصفه كذلک شول سیکیر لره دیرل كه اوق
 قرنك اوسننه صررل الر صاف رانك كسر به جمعی الر صف رانك فتحی و صادق سكونیله بوابكی معنادن
 مصدر در بقول رصفت الحارة فی البناء رصفها رصفا من الباب الاول اذا ضمت بعضها الى بعض و رصفت
 السهم رصفه رصفا اذا شدت على رعظه عقبة و رصفا و عین مهملتین ابله و طاء معجه ابله اوقك قرن كبرجك
 بری و عقبه فختینله عصب معناسنه در و رصف لیاقت معناسنه ده كلور بقال هذا امر لا یصرف بك ای
 لا یلحق و رصف بایكی نسبه بی بری برینه ضم اینكه ده دیرل بقول رصف قد میه ای ضم احد بهما الى الاخری التر صاف
 تانك فتحی و صادق خمیله رصف بعلیده خلق بری رینه صقشوب متصل اولمغه دیرل بقال تر صاف القوم فی الصف
 ای قام بعضهم الى لرق بعض الر صوف رانك فتحی و صادق خمی و مدبله شول عورت در كه فرجی طار اوله ضیقه
 الفرج معناسنه الر صیف رانك فتحی و صادق كسری و مدبله محكم معناسنه بقال عمل رصیف و جواب رصیف
 ای محكم رصین رصافة رانك خمیله بر موضعك اسیدر الر صف فختینله شول قزمش طاشلر در كه انلرله
 سود قیز در لر الر صفة كذلک فختینله واحدی و فی المثل خذ من الر صفة ما علیها یعنی ربانی ال
 یرامیانی ترك ابله الر صف رانك فتحی و صادق سكونیله ذكر اولنان طاشله سود قیز درمق بقال رصفه
 رصفه من الباب الثاني اذا كواه بالر صفة و كی داغله دیرل الر صیف رانك فتحی و صادق كسری
 و مدبله شول سود در كه ذكر اولنان طاشله قزمش اوله الر صوف میك فتحی و صادق خمی و مدبله شول
 پر یاندر كه طاش اوزر نه پشور لر الر صفة كذلک میك فتحی و صادق خمی و مدبله شول چومك در كه قیز مش
 طاشله بشمش اوله الر عاف رانك خمیله شول فان در كه بورندن جقر الر عاف رانك فتحی و عینك سكونیله بورندن
 قان كلك بقال رصف الرجل رصف من الباب الاول و رصف من الباب الثالث و رصف الرجل من الباب الخامس كله لعة
 فیه لكن الا خیر لعة ضعیفه و رصفات بلرو كچه كده دخی دیرل بقال رصف الفرس رصف و رصف اذ سبق و نقدم
 الاستر عاف همزه نك و تانك كسر به كذلک استر عاف ایتك بقال استر عاف الفرس اذ سبق و استر عاف طاش
 دوه نك یاغی قنمغه دخی دیرل بقال استر عاف لخمی منم البعیر اذا دامه و منم میك فتحی و سبنك كسر به دوه
 یاغنه دیرل و ادماقا فتنغه دیرل الر و اعف رانك فتحی و عینك كسر به كوندنلر معناسنه در بقال رماح رواعف انلره
 رواعف دبد كاری یا مقدم اولد قله نه بناء در یا خود اوچلر ندن قان طملد غنه بناء در الر اعف عینك كسر به
 شولت در كه سائر انلر دن سبقت ایدر و راعف بورن اوچنه دخی دیرل طرف ارنه معناسنه و طاع بورننه دخی دیرل
 المر اعف میك فتحی و عینك كسر به بورن و بورنك طرفی بقال فعلت ذك على الرغم من مراغه مثل مراغه الار عاف
 همزه نك كسر به ایودرمك بقال راعفه اذا اعجله و راعف قریبی طولدر مغه دخی دیرل بقال راعف قریبه ای
 ملاها حنی راعف راعفه على وزن القارورة شول قیادر كه قیوی قز ركن دینه الیقور لر تاكه وقت حاجته قیو

رسف

رشف

رصف

رصف

رصف

ایرئند غی حینه قیومی ایرئلا یی مز بور قیائک اوزر نه اوروب ایرئلا یی بعضیملر ابتد راعوفه شول طاشدر که
 قیودن صو چکن اول طاشک اوزر نه بصردخی چکرو فی الحدیث انه حین سحر جعل سحره فی جف طلعه
 ودغن تحت راعوفه المیر و جف جفک ضمی ابله خرماتک میوه سی در و ظاهر بود که حدیث شریف راعوفه
 رأس برده اولان طاشدر الارعوفه همزه نیک وعینک خیمه راعوفه معناسنه لغت در ابو عبیدر و ابی اوزن
 الرغیف رانک فخی وغین معنه نیک کسری ومدبله کرده دبد کری تمک خبر مخصوص معناسنه الارغفه همزه نیک
 فخی وغینک کسری بله جمعی کرده معناسنه الرغف خیمه نیکه کذلک جمعی الرغان رانک ضمی وغینک سکونیه کذلک
 جمعی الرغف رانک فخی وفانک تشدد بله راف دبد کری سنه در که اولر که دیوار نه ابدلر پروازه خانه معناسنه
 ورف رانک بلدر معنه دخی دیرل بقال راف اونه رف راف من الباب الثاني اذ ابق الرغیف رانک فخی وفانک کسری
 ومدبله کذلک لون بلدن مق بقال راف رفیف اذ ابق ورفیف یاش اولان سنه یی دخی دیرل بقال ثوب رفیف
 وشجر رفیف اذا تدت وندی نوله و دال مهمله ابله یاش اولمق وتازه لیمک معناسنه در الرفوف خیمه نیکه جمعی
 رافلر معناسنه ورف بر بلوک قیومنه دخی دیرل بقال هذارف من ضان ای جماعه منه ورف امکه دخی دیرلر مص
 معناسنه بقال رففت وارف من الباب الاول ورف رعایت ابدوب خدمت ابلنک معناسنه ده کلور بقال فلان
 روف ای محوطنا و فی المثل من حفننا اورفنا فلیقتصد یعنی ربه خدمت و رعایت اوزن اولان رشد واستقامت
 اوزن اولسون الراف فانک تشدد بله خدمت و رعایت ابدن کسنه بقال ماله حاف ولاراف یعنی انکچون نه
 خدمت ابدرونه اعانت ابدن کسنه واردر الرفرف رانک فخیله جعفر و زنی اوزن شول یاشل طاشدر که اندن
 محسبلر یعنی برده رانک اولور و رفرف چادر که ربه قریب اولان جانبلی و در عک دخی استغه صارقن جانبلی در
 الرفرفه علی لوزن المزبور و احدی ورفرفه قوش بر ربه قوغق دبلد که اطرافنده قنادن تحریک ایتکه دخی
 دیرل بقال رفرف الطایر اذا حرك جناحیه حول الشئ یرید ان یقع علیه الرفراف رانک فخی وفانک سکونیه شول
 قوشدر که دریاده اولور و کاخاطف ظله دخی دیرلر کندی کولکه سن قایق استد کندن اوتری وگاه اولور دوه
 قوشنک ایتکه دخی رفراف دیرلر ابتدا اقتدارن تحریک ایدوب اندن صکره سکره که مباشرت ابدن کندن اوتری
 و یو ابوسله ربه ای در الرفرف رانک فخی ونونک سکونیه بر خوب رایحه لوایک اسیدر که قمر می اولور و یاشل اولور
 سحر ازده بتر بهر الحج معناسنه الرافه نونک کسری بله قور عک استغه جانبی وانسانک اوتورق رینک حالت قیامده
 ریدن جابه اولان ری لاراف همزه نیک کسری بله دوه بور ولمدن قولقلمن صالیو ربه در فی الحدیث نه کان اذا
 زل علیه وهو علی القصو اندرف عیناها و ترنف باذنیها من نفل الوخی الارهاف همزه نیک کسری بله قایچی یوفقه
 ابلنک یعنی کسکین ابلنک نقول ارهفت سینی اذ ارقفته المرهف میمک ضمی وهانک فخیله یوفقه وکسکین اولان
 قایچ الرف رانک کسری ومدبله شول در که اندن مزراع و مراتع اولوب اوقی و صوی چوق وله الاریاف همزه نیک
 فخیله جمعی اوقی و اکتی بولرلر معناسنه الرف رانک فخی یانک سکونیه طوار چار لو چمنلو رده اولمق بقال
 رافت الماسیه اذ اراعت الرف لارافه همزه نیک کسری بله اولی صولی ربه داخل اولمق بقال ریفنا ای صرنا
 الی الرف و رافت اولی صولی اولمق بقال رافت الارض اذا خصبه الرف رانک فخی و یانک کسری و تشدد بله
 لونی و صوی بول اولان ریف راف رص ریفه ای خصب فصل الزاء الرخف رانک فخی و یانک سکونیه یوریک
 منی معناسنه بقال رخف الیه حقا من الباب الثالث اذ امشی وبقال رخف الدبا قدم ماودبا دال مهمله نیک
 فخیله فنادی نادک جکر که قدم قافک خیمه مقدم معناسنه در رخف شول عسکر در که عده جانبیه
 یور ریز رخف اوغلا حوق سور نه که دیرلر بقال الصبی رخف علی الارض قبل ان یشی و دوه یوراد غندن
 ایاغن سور رانک ککه دخی دیرلر بقال رخف البعیر اذ اعیاض فرسنه و فرسن فانک وسینک کسری بله دوه

رغف

رفف

رفف

رهف

رف

رخف

ایاغی رخف بعیر معناسنه الزاخف حانک کسری بله شول اوقدر که نشانک یاروسنه دوشوب سور بئرک وارو
 الزواحف زانک فخی و حانک کسری بله ایاغن سورین دوه لار رخف حانک کسری بله واحدی الار حاف همزه نیک
 کسری بله کذلک دوه یوراد غندن ایاغن سور رانک بقال رخف البعیر فیهو من رخف بکسر الحاء و از حاف برکسه نیک
 طواری یور لمغه دخی دیرلر بقال رخف الحاء اذا اعیاب بعیر اود ایشه المرخاف میمک کسری ووزانک سکونیه شول
 دوه در که ایاغن سور رانک عادتی اوله مرخاف الحیات میمک فخی و حانک کسری بله ایلان یور بدکی رلر الترخف
 فخیله و حانک ضمی و تشدد بله نکلغه یور رانک نقول ترخف الیه اذ امشی الرخوف زانک فخی و حانک ضمی
 ومدبله شول ناقه در که ایاغن سور رانک یور رانک رخفین رانک فخی و حانک سکونیه یوشن دبد کاری و نیک
 والا دبد کاری اغاجک تشی در که بونلرک طوشمی غایت سریع اولمغین اطرافنده اوتورنلر بونلر دن کیر و
 کتد کچون بونلرک تشنه نارال رخفین دبد بلر نساء عر بدن رینه مدندن در که سزدن برکسنه یی صغر لو کوره ز
 دبد بلر لیدی ار سحنتانارال رخفین یعنی هر زمان تشدن کیر و حکم کن صغر لو اولما ز دبدی و اساح سین
 و حاء مهملتین بله صغری راق اولمقدن الرخوفه زانک و لامک ضمی و حاء مهمله نیک سکونیه دپه اوزرندن
 اوغلا حقلرک استغه صیرلد قلمر نیک نشانی و بواهل عالیه نیک لغتی در و تمک لغتی قافله در فابلد کادرال رخف
 زانک فخی و لامک کسری ومدبله جمعی ذکر اولنان نشانلر معناسنه الزخالف زانک فخی و لامک کسری بله بلامد
 کذلک جمعی و ابن الاعرابی ایتدی زخلفه انش و صیرنحی اولان در رانده ترخلف واقع اولد غیچون اکار خلوفه
 دیرلر و ترخلف و النسخه دیرلرند حرج معناسنه الزخلفه زانک و لامک فخی و حانک سکونیه یوالمق و دفع ابلنک
 در حجه کی در و زناه معنی بقال زخلفه فخر حلف الزخرف زانک و رانک ضمی و ما یبندنه حاء معجمک سکونیه
 التون ذهب معناسنه پس التون یالدر لونسنه یی تشبیها هر قلب و مزور اولان سنه یی رخف دبد بلر المزخرف
 میمک ضمی و رانک فخیله باطل و مزین اولان سنه علی مامر انفا الزخارف زانک فخی و رانک کسری بله صوی یوللری
 طرایق ما معناسنه الاراف همزه نیک کسری بله یور یحه ده سرعت ابلنک بقال زرف فی المشی اذ السرع و از راف
 سرعت قدر معنه دخی دیرلر نقول زرف الناقه انا اذ احشها الزرف زانک فخی و رانک ضمی ومدبله سریع اولان
 ناقه المزراف میمک کسری ووزانک سکونیه بمعناه بقال ناقه زروف و مزراف ای سر یحه الزرف زانک فخی و رانک
 سکونیه کذلک سرعت ابلنک بقال زرف الناقه الزرف فخیله یان اوکولده صکره از مق بقال زرف الجرح زرف
 زرفا من الباب الرابع اذ اغفر وانه قص بعد البر و غفر غین معجمه ابله و فابلد یان از مق معناسنه الزرافه زانک فخیله
 جماعت معناسنه و فانی زرافه یی فانک تشدد بله در دبدی الزرافات جمعی جماعات معناسنه الزرافه زانک فخی
 و ضیمه تخففة الفاء شول حیواندر که اکازنا یادر نته کم لسان پار سیده اشتراکف یلمنک دیرلر الزرف زانک فخی
 وعینک سکونیه برکسنه یی طور دخی رده قتل ابلنک الارعاف همزه نیک کسری بله بمعناه بقال ارعفه اذ اقله
 قتل سرع الزراف زانک فخیله یی قتل ابدن سنه بقال سم زعاف وهو زعاف ای سریع القتل و زواف
 دخی همزه ابله لغت در زعاف کی الزعفه زانک کسری وعینک سکونی و نونک فخیله قصه قصیر معناسنه
 و بونک اصلی زعافدن مأخوذ در دینک اطرافی و یحقلری معناسنه الزغفه فخیله و غین معجمه نیک سکونی
 دخی لغت در ملائم اولان زن معناسنه و شبانی ایتدی زغف و اسع زن معناسنه در الزغف فخیله جمعی الزغف
 زانک فخی و غینک سکونیه کذلک جمعی اصمعی ایتدی زغف فی حدیثه دیرلر قن خیمه نیک زیاده لک اولسه المزغف
 میمک کسری ووزانک سکونی و غینک فخیله بر سنه یی زیاده طلب و رغبت ابلنک اوزن اولان کسنه الزرف زانک
 کسری بله دوه قوشی بلنک اوغقلری و سار قوشک بلنک ده اطلاق و لنور الارف فخیله بلکی خرده اولاز دوه
 قوشی بقال هیق از ف یعنی خرده بلکلری اولان دوه قوشی ارکی که بلکلری ریه صر مشق اوله الزرف زانک

زخلف

زخرف

زرف

زعف

زعف

زخف

زفف

فخيه كافي كواكي او كوندرك زلف زانك كسر به بمعناه بقال زلفت العروس الى زوجها زلفا وزفافا من
 الباب الاول الارفاق همزه نك كسر به والازدقاق همزه نك ودالك كسر به ابكسي دخی زوجه يه زوجنك
 اونه كوندرك بمعناه در نقول از ففتها وازد ففتها المرفه همزه نك كسري وزانك فخيه شول محفه كه اوزر پنه
 نساطا بفسه سي بنر كلن اولد قلري حينه خليل روايي اوزن الزيف زانك فخى وفانك كسري ومد به سريع
 معنائه ذيف سريع معنائه اولد غي كى ذال معجه ابله وزيف سرعت ابتهكه دخی ديرلر بقال زفت الطليم
 والبغير زف زفيقمان الباب الثاني اذا السرع وظليم طاء معجه ابله دوه قوشينك ار كى در و قوم يورجه ده
 سرعت ابتهكه دخی ديرلر زف القوم فى مشيهم اذا السرع و او منه قوله تعالى فاقبلوا اليه يزفون ويقال للطلائع الخ
 قد زف راله و طائش الخلم حاء مهمه نك كسر به خفيف العقل معنائه در و رال راه مهمه و همزه ابله دوه
 قوشى ياور يسيد تشبيهه و تخيل اولور و بل ملائم ابتهكه دخی ديرلر بقال زفت الرنج اذا هب هبوا فبشر بد
 ولكنه فى ذلك ماض يعنى بل ملائمته سرعتن خالى اولسه الارفاق همزه نك كسري به سرعت ايتدر مك
 بقال ازف البغير صاحبه الزفزه على وزن الزلزله بل اسركن انجان طوقنوب اواز و يرمى الزفزه زانك فخى
 وفانك سكويه شول بلدر كه اسركن اواز و يره الزفزه على وزن العرعر بمعناه بقال ريج زفزه وزفزه
 الزفه فختينله شول صو جمع اولاجى بر در كه صوبله طولش اوله الزلف كذلك فختينله جمى المراف ميمك فخى
 ولا مك كسر به شول شهر لدر كه بر جاني سايان و بر جاني اوتى وصوي جوق اولان شهر لاوله المرافه ميمك
 ولا مك فخى وزانك ما بيننك سكويه واحد و صوف مز بور اوزن اولان شهر لدر بر شهر معنائه الارفاق
 همزه نك كسري وزانك سكويه قريب قلب بقال ازلفه اذا قرب الزلفه زانك ضمي ولا مك سكويه والزلفى
 زانك ضمي ولا مك سكوى والفك قصر به قربت ومنزلت معنائه در و منه قوله تعالى وما موالكم ولا اولادكم
 نالئى تقر بكم عندنا زلفى يس زلفى اسم مصدر در كويا كه بالئى تقر بكم از لا ياور لمشدر و زلفه زانك ضمي ولا مك
 سكويه كجه نك اولندن ريلو كنه دخی ديرلر الزلف زانك ضمي ولا مك فخيه جمى الزلفات كذلك زانك ضمي
 ولا مك فخيه جمى كجه نك اول ساعتلى معنائه ولا مك سكوى و ضمى دخی جائر كور مشلر غرات وغرات
 غرات كى الزلف زانك فخى ولا مك سكويه تقدم معنائه ابو عبيد روايي اوزن الزلف فختينله ولا مك ضمي
 وتشدد به و الارفاق همزه نك ودالك كسر به كذلك تقدم معنائه بقال زلف و اوزد لفا و انقدم و اوزد لفه
 ميمك ضمي ودالك فخى ولا مك كسر به بموضعك اسميدر مكه مشرفه ده الزهف فختينله خفت يعنى بيجكلك
 الاردهاف همزه نك ودالك كسر به ايو در مك و ايو مك بقال زدهفه اى عجله وفيه ازدهاف اى استعجال و تقم
 و تقم رنسنه بصوق و لمقدروا زدهاف رنسنه يى الوب كنه دخی ديرلر بقال زدهاف الشئ اى ذهب به على البناء
 للمجهول و هلاك ابتهكه ده ديرلر بقال زدهفه اذا ذهب و اهلكه الاردهاف همزه نك كسر به بلان خبر كتر مك
 بقال زهفت له حد بئال اى نيه بلكذب و ازدهاف بر كسنيه طوارره اور معغه دخی ديرلر بقال زهفته الدابة اذا صرخته
 و ازدهاف هلاك بئانك معنائه ده كور بقال زهفه فلان اذا ذهب و اهلكه الزهف زانك فخى و يانك سكويه
 دوه صالى صالى يوربك بخت معنائه بقال زاف البعير اذا ختم في مشبته و زهف مز اچيه يده ديرلر بقال دراهم
 زهف مز اچيه مز اولغه دخی ديرلر بقال زافت عليه الدراهم الزيافة زانك فخى و يانك تشدد به شول ناقه در
 كه يوريسند استغنا و اختيال اوله و كور حينه دخی حال بوبله در زاف الحمام ديرلر قن ديشى كوكرجن
 قننه قورغن يره سور يوب كو كسن كروب اطراف طولسه الزايف يانك كسر به كذلك يرامر
 اچيه بقال درهم زاهف الزيف على وزن التكريم اچيه يرامر چقار مق نقول زبفتها نافع فصل السبن الساف
 فختينله اليرلى بقال صيغت به تساف سافمان الباب الرابع اذا تشقت وتشعث ماحول الا طغار مثل

زلف

زهف

زيف

سرف

مثل صفت يعنى طر نقل ينك اطرافى صوبلسه السجف سبنك كسرى و جيمك سكوى ابله والسجف سبنك
 فخى و جيمك سكويه پرده ستر معنائه الاسجاف همزه نك كسر به پرده يى صالى و يرمك نقول اسجفت
 الستر اذا ارسلته واسجاف كجه قرا كوا و لمغه دخی ديرلر بقال اسجف الليل مثل اسدف اذا ظلم السجفة سبنك
 فخى و جاء مهمه نك سكويه شول يا غدر كه ايكى كور كك از اسندن سكر دنله و اوزر بن السكيت روايي اوزن
 السجف سبنك فخى و حانك سكويه طوارك ارقه سندن يا غن صو يقد در نقول سحفت الشحم عن ظهر الشاة
 سحفا من الباب الثالث اذا فشرته من كثرته شويته و سحفت باش تراش ابتهكه دخی ديرلر بقال سحفت رأسه من
 الباب الثالث ايضا و صراحت باب اوله اشارت و لمشدر سهو در السجفة سبنك فخى و حانك كسرى و مد به شول
 يا غدر كه طوارك ارقه سندن صوبلور و سحيفه شول يغمون ديرلر كه او غه ديفى يري صور السجوف سبنك
 فخى و حانك ضميله شول قيوندر كه لم و سحى ذكر اولنان مر نه ده اوله السجف سبنك فخى و حانك كسرى
 و مد به دكر من اوزى بقال سمعت حفيف الرجي و سحيفه ها و حفيف حاء مهمه ابله صوت معنائه در نته كم رور
 ايتدى السجف سبنك كسرى به سبل مرمى در كه اطبقتنه معروف در السجوف ميمك فخى و حانك ضمي و مد به
 ذكر اولنان مرضه مبتلا اولان كسنيه السجفة سبنك فخى و غاء معجه نك سكويه اجاقه دن حاصل اولان ارقاق
 بقال سحفة من جوع اذا كان به هزال منه السجف سبنك ضمي و حانك سكويه عقل از اولق رقه عقل معنائه
 السجافه سبنك فخيه مصدر در ذكر اولنان معنائه بقال سحفف الرجل سحافه من الباب الخامس السجف
 سبنك فخى و حانك كسرى و مد به عقلى از اولان كسنيه المساخفة ميمك ضمي و حانك فخيه قات عقله بر كسنيه
 مساعفه ابتهكه بقال ساخفته مثل حامقته و حامقته دخی حماقته مساعفه ابتهكه ديرلر السدف سبنك ضمي و دالك
 سكويه و السدف سبنك فخى و كذلك دالك سكويه طله معنائه در اهل نجد لغى اوزن و غير بلر لغى اوزن
 صو معنائه در پس اضداد دن اولور و بود كرا اولنان اصمعي روايي اوزن در السدف فختينله ذكر اولنان
 معنائه در و ابو عبيد ايتدى سدف يى بعضيلر ضو ك ظلمته اختلاطيدر ديدى طلوع فجر دن وقت اسفان دك
 اولان اختلاط كى و سدف كجه نك كندويه اطلاق اولنور و سدف كذلك صبحه و اقبال صبحه اطلاق
 اولنور فراروايي اوزن الاسدف همزه نك كسر به كجه قرا كوا و لمق بقال اسدف الليل اذا ظلم و طك يري
 اغار معغه دخی ديرلر بقال اسدف الصبح اذاضاء و اسدف ضياكسون ديوق و اچيه دخی ديرلر بقال اسدف الباب
 اى اچيه حنى يضى البيت ولغت هوانه اسدف چراغ او يرمق معنائه ده كور يقولون اسدف و اى اسرجوا
 السديف سبنك فخى و دالك كسرى و مد به دوه اور كى كوهان معنائه السرف فختينله اعتدال دن خارج
 اولق قصدك مقابلى در كه قصدا اعتدال اوزن اولقدر و سرف اغفال و خطا يده دخی ديرلر نقول سرف الشئ
 من الباب الرابع اذا غفلته و جهلته يعنى ترك ابدوب او نسل و اصمعي بعض اعراب دن حكايت ابدوب ايتدى
 مز بور اصحابى ابله بر مكانه بولوشمى و عله ابدوب خلاف اندكده بيجون خلاف ايتدك ديد بلر ايتدى مررت
 بكم فسرفتم يعنى سركله مواعده ايتد بكم مكانه و اردم و سري انه بولدم و سرف ضراوته يعنى اعتياده دخی ديرلر
 وفى الخديث ان لحم سرفا كسرف الحمر بعضيلر ايتدى حديث شريفه سرف اسرافدن در السرف سبنك
 فخى و رانك كسر به قلبى غافل اولان كسنيه بقال رجل سرف الفوادى غافله سرف سبنك فخى و رانك
 كسر به بموضعك اسمى در الاسراف همزه نك كسر به مهم اولان دن زياده خرج ابتهكه بئير معنائه سرف
 ميمك ضمي و رانك كسر به مسلم بن عقبه نك لقي در كه مز بور حره حار به سنك صاحبي در مسرف ديد بلر
 ذكر اولنان حار به ده اسراف ايتد كچون على بن عبد الله بن العباس ايتدى هم منعوا ذمارى يوم جاءت كتاب

سجف

سجف

سجف

سدق

سرف

مسرف و فی الکلیعة و ذمار ذال معجنتک کسر بله جمانی لازم اولان نسنه در عار دن و ناموسدن السرفه سبنک
 کسری و و انک سکونیه بر جانور چکدر که اغاج خرده مارین جمع ایدوب اغزی یار بله کندی ایچون بر مرغ او
 یاربوب اول اوه داخل اولوب اندر هلاک اولور بعضیلر اول جانور اقی قرنجه در بال اریسی کی کندی ایچون یوا
 پیاردیش السرف سبنک فتحی و و انک سکونیه سرفه دبد کاری جانور اغاج پیراغن یکت یقال سرفه السرفه
 الشجرة تسرفها سرفاذا اکت ورقها و بوابن السکیت و روابی در بقال ایضا سرف الشجرة المسروقة میمک فتحی
 و و انک ضمی و فتحیه شول اغاج در که انوک پیراغن سرفه میمک سرفه سبنک فتحی و و انک کسر بله شول بر در که
 اندر سرفه دبد کاری جانور اوله بقال ارض سرفه اذا کانت کثیره السرفه اسرافیل همزه نک کسری و سبنک
 سکر فی و فاک دخی کسری و مدبله اسم الجی در کویا که لفظ ابله مضاف در اخفش ابتدی بعض لغتده لام بدلنه
 نون کتورب اسرافین دیر لسته کم جبرین و اسماعین و اسرافین دیر السرفوف سبنک و سبنک ضمی و و انک مایبده
 سکونیه هر سینه در که تازه و تراولوب خفیف اللحم اوله السرفوفه سبنک و عینک ضمیله و و انک سکونیه شول
 عورندر که تازه و تراولوب طویل القامة اوله و سرفوفه چکر که دخی دیر و چکر که تشبیهاته دخی اطلاق اولنور
 السرفوفه علی وزن الدحر جده او غلاخجک غدا من خوب ایتک نقول سرفعت الصبی اذا احسنت غدا
 و سرفوفه دخی و معنیله در السعفة سبنک فتحی و عینک سکونیه شول چمانلر در که او غلاخجک ایشنه چکار
 نقول منه سعف الغلام من المناء للجهول المسعوف میمک فتحی و عینک ضمی و مدبله باشی چمانلی اولان او غلان
 السعفة فتحیتنه خر مابود اغی السعف کذلک فتحیتنه جعی و سعف طر نقول اطرافی صوبلوب دبد ملکه دخی
 دیر ل بقال سعفت به من الباب الرابع مثل سفت علی مامروان السکیت ابتدی سعف بر مر ضرر که دوه نک
 اغزیه عارض اولوب بورنک قاری و کوزلرینک اطرافنک قاری و کوزلر السعفاء سبنک فتحی و عینک سکونی
 والفک مدبله شول قه در که ذکر اولنان مرضه مبتلا اوله الاسعف همزه نک و عینک فتحیه مذکری بقال ناقه
 سعفاء و بعیر اسعف و بقال سعف یسعف من الباب الرابع ایضا و ذکر اولنان مرض قیونده اوله اسعف غریب دیر ل
 غین معجده و واء مهمله نک فتحیه و اسعف شول اده دخی دیر لکه الی اق و له فی الجملة و اگر الی جملة اق اوله اکا صبیغ
 دیر ل صاد مهمله و غین معجده ابله الاسعاف همزه نک کسری بله رکسنه نک حاجتن بتور ملک نقول اسعفت الرجل
 بجا حته اذا قضیتها له المساعفة میمک ضمی و عینک فتحیه بر کسنه یه مساعده و موافقت ایتک السیف سبنک
 فتحی و فاک کسری و مدبله شول قولاندر که دوه یالاته چکر ل و سقیف شول نسنه یه دیر لکه خر مایراغندن
 طوقورل السف سبنک فتحی و فاک تشدید بله ذکر اولنان نسنه یی طوقومق نقول سفت الخوص اسفه
 سفان الباب الاول اذا نسجت و سف دوائی غبار ایکن بلا تخمیر اکل ایتکه دخی دیر ل بقال سفت الدواء اذا
 اخذت غیر ملتوت و سوبق اکل ایتکه ده دخی حال بوبله در الاسفاف همزه نک کسری بله بمعناه نقول اسفقت اذا
 نسجت ایضا و اسفاف بر نسنه یی مسفوف صاچر کی صاچفه دخی دیر ل بقال اسف وجهه النور و نور و نور
 نونک فتحی و همزه نک ضمی و مدبله شول دوده در که اکنه ابله دو کون و و نلر استعمال ایدر دو کونیشل رنک
 نغلسون دیو و فی الحدیث کذا السف وجهه ای تغیر وجهه فکانه ذر علیه شی غیره و اسفاف شدت وحدت
 نظر دخی دیر ل و فی الحدیث ان الشعی کره ان یسف الرجل النظر الی امه و اینته و اخته و اسفاف بلوت یه بقین
 اولغه دخی دیر ل بقال اسفت السحابة اذا دنت من الارض کذلک اسفاف قوش او چرکن یه قریب اولغه دخی
 دیر ل و اسفاف مورک خر دواته مقید اولغه دخی دیر ل بقال اسف الرجل اذا تبع مذاق الامور السفوف سبنک
 فتحی و فاک ضمی و مدبله شول دوا در که تخمیر او نامابوب غبار ایکن استعمال اولونه سفوف حب الزمان کی

سرف

سرف

سقف

وانوک

وانوک امثالی شکواری اسفه السفه سبنک ضمیله بر نسنه دن بر یان یقال سفه من السویق ای حبه منه و قبضه
 و حبه جاء مهمله ابله قطعه معناسنه در السفساف سبنک فتحی و فاک سکونیه بر نسنه نک یه مزى و حقیر
 اولان نسنه و فی الحدیث ان الله يحب معالی الامور و یکره سفاسفها و یروی و یغض و سفاسف طیراغک
 خرده سینه دخی دیر ل غبار معناسنه المسفسف میمک ضمی و سین اولک فتحی و و انک کسری بله نجششی
 حقیر اولان کسنه المسفسفه میمک ضمی و سین اولک فتحی و و انک کسری بله شول بلدر که طیراغی
 سوروب یوزینه قریب حرکت ابله السفسفه علی وزن الزلزله اولنک و اون مثل اولنک التمسی اتحال معناسنه
 السقف سبنک فتحی و فاک سکونیه اویک توالی اسماء خاله معناسنه السقفوف سبنک ضمی و فاک ضمی
 و مدبله جعی السقف فتحیتنه کذلک جعی اخفش روابی اوزن ره نه رهن کی و قرئ سقفا من فضة و فر الی تدی
 سقف سقیفک جمعیدر که بله کتب کی و کتب بلاء مثلته ابله قومدن اولان دپه یه دیر ل و سقف سبنک فتحی
 و فاک سکونیه مصدر دخی کاوراوه سقف ایتک معناسنه نقول سفت البیت اسقفه سقفا من الباب الاول
 و سقف کوکه دیر ل اسمان معناسنه و سقف اوزن و وصلی اولان چکبه دخی دیر ل بقال لی سقف ای طویل
 مسترخ و لی لامک فتحی و و انک سکونیه منبت لیه در السقا ف سبنک فتحی و و انک کسری بله کی تحت لری
 الواح سفینه معناسنه السقیفه واحدی بردانه کی تحت سی معناسنه و سقیفه صفیه دخی دیر ل و منه سقیفه
 بنی ساعده و سقیفه بنی ساعده قبیله من بون نک مکة مشرفه دبه نیا ایتد کری صفدر بدر که او مثله سینه اندر
 ساکن اولور لاردی و اما حجاجک ایای و هذه السقفاء دبد و کی قولنده جوهری ایدر یزیز که سقفا دن مرادی
 ندر السقف فتحیتنه طول قامتدر که اندر فی الجملة اگر بک دخی اوله الاسقف همزه نک و فاک فتحیه ذکر اولنان
 صفت اوزن اولان کسنه الاسقف همزه نک و فاک ضمی و سبنک سکونیه طایفه نصار انک دین باطلر نه
 ر بلسری اولان کسنه و من بون اسقف دبد کری سقفا دلالت ایتد و کی معنای اتخاندن مأخوذ در مزبور
 تخاشع اوزن اولد غنه بناء الاسکاف همزه نک کسری و سبنک سکونیه بش مقبی کفش کر معناسنه الاسکافه
 همزه نک فتحی و کافک کسری بله جعی بش مقبیلر معناسنه الاسکوف همزه نک ضمی و کافک ضمی و مدبله اسکاف
 معناسنه لغتدر و شول کسنده هر اهل صنعت عرب طایفه سی اسکاف دیر دیشدر انوک بوکلامی معروف
 دکلر الاسکافه همزه نک و کافک ضمی و سبنک سکونی و فاک تشدید بله قیو اشکی عتبة الباب معناسنه
 السلف سبنک فتحی و لامک سکونیه یری دوز ایتک نقول سلف الارض اسلفها سلفا من الباب الاول اذا سويتها
 بالمسلفة و سلف بونک طفر جفه دخی دیر ل انبان فراخ معناسنه المسلفة میمک کسری و لامک فتحیه یری
 دوز ایتک التمسلفة میمک فتحی و لامک ضمی و مدبله دوز لیش ره فی حدیث عبید بن عیاد ارض الجنة
 مسلوقة اصمعی ایتدی یو حدیث متر بقده مسلوقة دوز لیش معناسنه در السلف فتحیتنه کیمک مضی معناسنه
 بقال سلف یسلف سلفا من الباب الاول مثل طلب یطلب طلبا اذا مضی و سلف الرجل رجلا سابقا یکن تالزیه
 دخی دیر ل اء متقدمون معناسنه الاسلاف همزه نک فتحیه جعی و السلاف سبنک ضمی و لامک تشدید بله
 کذلک سلفک جعی متقدم اولان کسنه ل معناسنه و سلف کذلک یبعدن بر نوعدر که اندر ثمن تجیل اولنوب
 مبعک و صافی ضبط اولنور تاکه مدت معلومه ده قبض اولنه الاسلاف همزه نک کسری بله سلف طریقیله
 اچه و یرمک الاستسلاف همزه نک و و انک کسری بله ساف طریقیله اچه طلب ایتک التسلف فتحیتنه و لامک
 ضمی و تشدید بله کذلک ساف طریقیله اچه طلب ایتک نقول استسلفت منه دراهم و تسلفت فاسلفی
 السلفة سبنک ضمی و لامک سکونیه شول طعامدر که صباح یکنندن اول استبحال اولنور صفر اکش معناسنه

سقف

سقف

ساف

التسليف على وزن التكرم ذكر اولنا طعاني بدرمك نقول سلفت الرجل تسليفا وتسليفا قد عده دخی دیرلر
 السلف سبک فخی ولامک کسر بله برکسنه نك زوجة سنك همشیره سبک زوجی بخناق معناسنه السلف
 سبک کسری ولامک سکونیه بمعناه لغة فيه مثل کذب وکذب وکبد وکبد السلف سبک ضمی ولامک کسر بله
 شول عورندر که فرق بش یا شنه کیر مش اوله و بوی رصفه تندر که نسا طایفه سنه مخصوصه صدر یعنی رجل سلف
 دیرلر السالفه لامک کسر بله کردانه کوبه اصلن یردر کوبیر بحک دیکله معروف اولان اککله چوقه راولان
 یرینه کلجه السالف لامک کسر بله والسلف سبک فخی ولامک کسری و مد بله مقدم اولان سنه السلوف
 سبک فخی ولامک ضمی و مد بله شول نا قه یه دیرلر که صوا یچکه کلن دوه رک مقدمی اوله السلاف سبک ضمیله
 شول شیره درکه اوزم صقلز دن اول اقه و بومقوله اولان شیره نك شیرانه دخی سلاف دیرلر السلافه سبک
 ضمیله هر سنه که صقلور انوک ابتدا حقن سنه سنه دیرلر السلفان سبک کسری ولامک سکونیه کلک
 یاور بلری السلف سبک ضمی ولامک فخیله واحدی بردانه کلک یاور یسی معناسنه صردا بله صردان کی
 و صرد دبد کلری قوش که کا کره کن و کر کس که کسه دخی دیرلر و بوی عروایتی مؤثنه سلفه استماع اولتا مشدر
 اگر سلفه سلفانک واحدی در سلفه سلفانک واحدی ولد غی کی دینسه حسن اولوردی دبدی و سلفه سین
 مهله نك ضمیله کذلک کلک یاور یسنه دیرلر السلفه سبک ضمی ولامک فخیله قیلو بغه السلاف
 سبک فخی و حاک کسر بله جمی قیلو بغه معناسنه السلفیه سبک ضمی ولامک فخی و فاک کسر بله کذلک
 سلفانه لغتد رابو عیدروانی اوزن بله نیقه ووزنی اوزن پس سلفیه حاسیه الفله الحاق اولمشدر الفک یایه
 انقلابی ماقبل کسرندن و ترو درو بله نیقه معبشته و سعت و لغه دیرلر السنف سبک کسری و نونک سکونیه
 مرخ دبد کلری اغاجک پیراغیدر و مرخ شول اغاجدر که عرب طایفه سی اندن آتش چقر السناف سبک
 کسر بله دوه نك کوسکی باغی در ته کم لب سا رطوارک کوسکی باغیدر و اممی ابتدی سناف شول یب در که قولانه
 بغلنوب دوه کوسکنه اولان کر که نك وراسندن النور قولان یرندن ایرلسون دیو و بونی دوه نك قاری
 چکلدی زمانه دیرلر السنف سبک فخی و نونک سکونیه دوه نك کوسکنه ذکر اولنان یی بغلق نقول سنفت
 استغه من الباب الاول واستغه من الباب الثاني سنفا اشدت علیه السناف الاسناف همزه نك کسر بله
 بمعناه واصبی ابتدی دوه یی سینه بند بغلق معناسنه اسنافدن غیر یسی استعمال اولنان واسناف ات سائر
 تار دن ایلر و اولغه ده دیرلر یخن شعره مسنف واقع اولسه نونک کسر بله ایلر و کلن ات مراد اولور و اگر مسنفه
 واقع اولسه نونک فخیله کوسکنه سینه بند بغلن نا قه مراد اولور واسناف حکم قلغه دخی دیرلر ذکر اولنان
 معنادن اخذ اولمشدر استعاره بقال استغوا امرهم ای حکمو او فی المثل من تحیر فی امره عی بالاسناف یعنی متحیر
 اولان سناف بغلغه دخی قادر اولماز هر نه دکلوانی بغلق اسان ایسه المسناف میم کسری و سبک سکونیه
 شول دوه در که پالان کروا غایین انوک یچون سناف قلنور بعضیله ابتدی سناف بالانی ایلر و سورن دوه در
 السوف سبک فخی وواوک سکونیه نقول بقول سبک الشی اسوف سقوا اذا سبکته الاسناف همزه نك
 و ناک کسر بله قیلو انشمام معناسنه المسافه میم فخیله بعد معناسنه در و بونک اصلی ستم دن ما خود در
 قیلو معناسنه زرایه ده دلیل اولان کسنه عزم ابتدی جهی تشخیص ایلر مسه طیراغی قیلو تا کتوجهند
 استقامت اوزن میدر یا خود دکلیدر معلوم ایدنه یخن دوه نجاسی رایحه سن السه ییلور دی که استقامت
 اوزن در اندن صکره کثرت استعمال ایلر بعد مسافه نسیمه اولندی السافه علی وزن الناقه دیوارک قوری که
 یبنا رقتنه معروف و سافه قوما رک یر بننه اولان یره دیرلر السافه نك کسر بله افقی قومه دیرلر

صاحف

سلف

سوف

الاسواف همزه نك فخیله مدینه منوره بر مرضعک اسمیدر ابو عبیدره ای اوزن السواف سبک فخی وواوک
 تخفیفیه ماله عارض اولان مرض هلاک بقال وقع فی المال سواف ای موت ابن السکیت ایتدی اسمعدن مروی
 اولان بودر که سین مضموم اوله و مزبور ابتدی جمیع امراضه فعال ضیغه سی اوزن حرف اول مضموم اولور
 نحر و د کاع و قلاب و جمال کی و ابو عمرو و اسمعیدن بور و ابی اشتد که تصدیق لدوب فی الحقیقه سواف سبک
 فخیله دکلدر دبدی و نحر نونله و حاوراه مهملتین ایلر او کسرک سعال معناسنه و د کاع دال و عین مهملتینله
 کوکس اغریسی و جع صدر معناسنه و قلاب قافله یورک اغریسی و جع قلب معناسنه و جمال خاء معجه ایلر ایاق
 اغریسی در در دیای معناسنه سوف سبک فخی وواوک سکونیه کله تنفیسدر هنوز وجوده کله یی فعله
 استعمال اولنور کور لاری که سوخته دیرلر یچکه مرار اسوف فعل دیسک و سوف کله سی ایلر فعلک مابنی فصل
 اولنان زیر اسوف سیفعل ده اولان سین کی در انفضالی قبول ایشمه ده و سوف کاه اولور مراد اوزن دیک
 محله استعمال اولنور و منه قولهم فلان یقات السوف ای یعیش بالامانی و امانی امنیه نك جمیدر مراد
 معناسنه و سوف هلاک معناسنه دخی کلور بقال ساف یسوف اذا هلاک التسویف علی وزن التکریم
 اکلندر مک مطل معناسنه و تسویف برکس یی بر خصوصه مالک اینه که دخی دیرلر نقول سوفت الرجل امری
 اذا ملکنه امرک و حکمته فیه یصنع ما یشاء الاسافه همزه نك کسر بله برکسنه نك مالی هلاک اولوق بقال اساف
 الرجل اذا هلاک ماله واسافه هلاک ماله معتاد اولغه دخی دیرلر بقال اساف حتی ما یشتکی السواف یعنی حوادث
 دهره سوبله معتاد اولدیکه حوادث واقع اولد قد کسنه یی شکایت ایلر اولمشدر واسافه بوخج دلمکه دخی دیرلر
 نقول اسفت الخرز اذا خرمته و خرم خاء معجه وراه مهمله ایلر بوخج دلمک السیف سبک فخی و یانک سکونیه
 قیلو قاجله اورمق معناسنه ده کلور بقال سافه سیف سیفا من الباب الثاني اذا ضرب بالسيف الاسیاف
 همزه نك فخیله جمی قیلر معناسنه و اسیاف سبک دخی جمی کلور سوا حل بحر معناسنه علی ماسیعی
 السیوف ضمتینله کذلک جمی السیفان سبک فخی و یانک سکونیه شول کسنه در که اوزون وارق اولوب
 تارنسر اوله السیفانه سبک فخی و یانک سکونیه کذلک مؤنثی السایف یانک کسر بله قاجله اورن کسنه بقال
 سفته قاناسایف و سایف قیلو صاحبی اولان کسنه یه دخی دیرلر السیاف سبک فخی و یانک تشدد بله قلیج
 دوزن کسنه السیافه سبک فخی و یانک تشدد بله جمی قلیج دوزن یچر معناسنه المسیاف میم ضمی و سبک
 کسری و مد بله شول کسنه در که قلیج طاقش اوله المسایفه میم ضمی و یانک فخیله قاجله ایکی کسنه بری برین
 اورمق مجادله معناسنه السایف نك فخی و یانک ضمیله بر نیجه کسنه قاجله اور شقی بقال تسایفا اذا تضار بوا
 بالسيف السیف سبک کسری و مد بله در یانک ساحلی اب در یا معناسنه و سیف کذلک خرمابود اقلر یانک
 دینه لیف مثالنده اولان سنه لکه لیف زاده شبیه دره لیف دکلدر و جوهری ایتدی بونی رکتایدن نقل ایتدم
 بلا سماع و بوی کلامدن مرادی صحاحک محنتنه کمال اهنما من استعار در فصل الشین الشافه فختینله شول
 چماندر که یاغ التند ظاهر اولوب داغ غلغه اوقت بولور بقال فی المثل استأصل الله شافته ای اذهب الله کما
 اذهب ناك القرحة بالکی نقول منه شفت رجله شاف من الباب الرابع علی مثال تعبت تعباً اذا خرج بها الشافه
 الشاف سبک فخی و همزه نك سکونیه بغض ایلر نقول شفت فلان شاف من الباب الرابع ایضا اذا بغضته
 الشدف فختینله شخص معناسنه الشدوف ضمتینله جمی کتاب عینه بوکله سین مهمله ایلر واقع اولمشدر
 این در بد ابتدی سین مهمله ایلر اولمی تخفیف در الشرف فختینله علوشان و مکان عالییه دخی دیرلر المشرق
 میم ضمی و سبک سکونی و رانک کسر بله عالی معناسنه بقال جبل مشرف ای رفیع الشریف سبک فخی

شاف

شدف

شرف

ورلك كسرى ومديله شول كسسه در كه حالا علوشان صاحب اوله الشرفه شينك ضمي ورنك فتي والفك مديله
 جمعي الاشرف همزه نك فتيه كذا لك شرفك جمعي بتيه ايتام كي يقال شرف من الباب الخامس فهو شريف
 اليوم الشارف رلك كسرى بله شول كسسه در كه عن قريب شريف اولمور فرارواي اوزن وشارف ياشلو
 ناهه يدخي ديرل وشارف اسكي اوقه ده ديرل يقال سهم شارف اذا وصف بالعتق والقدم الشرف ضمتيه جمعي
 بارله زل وعابدله عود كي بارل انصبس بارن دوه وعابدنيكي طوغرن حيوان در النشرف بف علي وزن التكريم
 شرف قلق يقال شرفه الله تشر بف الشرف شينك فتي ورنك سكويه شرفه غالب اولمور نقول شرفته اشرفه
 شرف من الباب الاول اذا غلبت بالشرف المشروف ميمك فتي ورنك ضمي ومديله شرفه مغلوب اولان كسسه
 الاشرف همزه نك ورنك فتيه ز ياده شريف اولان كسسه واشرف يوجه واه وزن نسبه يدخي ديرل يقال
 منكب اشرف ومنكب ميمك فتي وكذا كسرى بله چكين اوموز معناسنه الشرفه شينك فتي ورنك سكوي
 والفك مديله مؤني يقال اذن شرفه اي طوبله الشرفه شينك ضمي ورنك سكويه قصير ككناري ككنره قصر
 معناسنه الشرف شينك ضمي ورنك فتيه جمعي ككنره معناسنه وشرفه المال مالك اعلاسه دخي ديرل
 النشرف فتيه ورنك ضمي وتشديد بله برنسنه ي شرف عد ايتك نقول تشرفت بكذا اذا عده شرفا
 الاشرف همزه نك كسرى بله برنسنه نك اوزر نه حقه نقول اشرفته اذا علوته وركسنه برنسنه يوقارودن
 بقوبه مطلع اولمور دخي ديرل نقول اشرف عليه اذا طلعت عليه من فوق المشرف ميمك ضمي ورنك فتيه
 اسم موضع ريقو حقيلوب باقاجق بر معناسنه المشارف ميمك فتي ورنك كسرى بله جمعي ومشارف الارض
 يرك يوجه يرلي المشرفي ميمك ورنك فتي ورنك تشديد بله قلع سيف معناسنه يقال سيف مشرفي وسيف
 مشرفيه ابو عبيد ابتد مشرفي مشارفه منسوب اولان قاچ در ومشارف شول كو بلدر كه ربه
 قريب در لكن سيف مشارف ديك جازد كدر بر راضيغه جمعه علم اولمور حقه نسبت جازد كدر مثلا مهالي
 وجعافري وعباري ديك جازد كدر المشارفه ميمك ضمي ورنك فتيه نفاخر ايد شه نقول شارفت الرجل
 اذا اخرت اينا شرف يعني برينه قنقر اشرف در ديكر ومشارفه برنسنه نك اوزر نه حواله املق يقال شارفت
 الشئ اذا اشرفت عليه الاشرف همزه نك ورنك كسرى بله ديكلك انتصاب معناسنه يقال فرس مشرف
 اي مشرف الخلق يعني يوكسك وستاك اولان ات الاستشرف همزه نك ورنك كسرى بله برنسنه ان قاشي
 اوزر نه قوب برنسنه يه دقت نظر بله بقمق نقول استشرفت الشئ اذا رفعت بصرك اليه نظرايه وبسط
 كفك فوق حاجيك كالذي يستظل من الشمس واستشرف برنسنه يه عينه كورمكه دخي ديرل يقال استشرفت
 ابلهم اي تعينتها ويقال تعينت فلانا اذا رايتهم بعينه كذا في القاموس الشرياف شينك كسرى ورنك سكويه
 اكين يداخي كه اوزنوب چوغله برنسنه كه ضرر ايدرد يوقطع اولمور لازم اوله الشريفة علي وزن الدرجه
 ذكر لولنان يداخي كيمك نقول شريف الزرع اذا قطعت شريافه الشريفة شينك ضمي ورنك فتي ورنك
 سكويه برصويك اسيدركه بني خيره منسوب بدر الشاروف علي وزن الكافور بر طاعك علميدرو وكلام مولد در
 وشاروف سيور كه يه دخي ديرل مكنسه معناسنه فارسيدن معر بدر الشرياف شينك فتي وشينك كسرى
 ومديله يا كو كركر بنك قارن اوزر نه حواله اولان طرفلري الشرياف شينك وسينك ضمي ورنك سكويه
 شول كركر كه يا كو او جند در كور كه اولان كركر كي الشاسف شينك كسرى بله ارقليوب ايكلمه دن
 قوري اولان حيوان شامب كي يعقوب رواي اوزن يقال شمس البعير يشمس شسوا من الباب
 الاول وصرف لعله باب خامسه اشارت اولمور كذا كره قاموسه باب خامسه دخي اشارت اولمور وكن نسخ

شرف
 شرف

جوهر بله ضبط اولان ومصادر منه منصوص عليه اولان باب اولدر الشيف شينك فتي وشينك كسرى
 ومديله شول ات در كه قور يغه قريب اوله يقال شيف اي كادييس الشطف شينك وطا معجه نك فتيه
 شدت ومضايقه ضفف كي ضاد معجه وفتيه وشطف اوق الله دري راسنه كيرمكه دخي ديرل يقال شطف
 السهم اذا دخل بين الجلد والحم الشطاف شينك فتيه بمعناه الشطيف شينك فتي وطانك كسرى ومديله
 شول شينك كسرى بله بن تمامالچمكن قور يغه يوزن طوتش اوله وهنوز رطاوي كنامش اوله يقال شطفت الشجرة
 من الباب الخامس الشطف شينك فتي وطانك كسرى ابله شول دوه در كه دوه سور يسنه اختلاطي زياده
 اوله يقال بعير شطف الخلاط اي تحالط الابل محالطة شديده الشعفة فتيه طاع ياشي راس جبل معناسنه
 وشهقه اكسه ياشي صاحبه دخي ديرل كيسو معناسنه يقال شفعه الغلام اذا كان له ذوبه الشعف كذا فتيه
 جمعي الشعوف فتيه كذا لك جمعي الشعاف شينك كسرى بله كذا لك جمعي الشعفات فتيه كذا لك جمعي رؤس
 جبل معناسنه وكاه اولور شفاف ابله باشنه اولان قل مراد اولور يقال رجل اصهب الشعاف يعني ياشي قلاري
 قورمال اولسه ويقال ايضا ماعلي راسه الاشعفات على صيغه التصغير اي شعيرات من الذوبه وذوبه ذال
 معجه نك ضمي ابله اكسه ياشي صاحبه در كيسو معناسنه الشعاف شينك كسرى ونونك سكويه طاع ياشي
 راس جبل معناسنه الشعوف شينك وعينك ضمي به معناه وشفاف طوبل القامه اولان رجه دخي ديرل
 نون زائده در الشعف شينك فتي وعينك سكويه محبت قلبي يقق حالا كذا اول يقمه ده لذت دخي مشاهد
 قلنه يقال شفعه الحب اذا حرق قلبه مع لذة وابوز بد ابتد شفعه امرضه معناسنه در يقال شفعه بكذا
 وشعف دويه قطري جوق سورمكه دخي ديرل يقال شعت البعير بالقطران اذا اشعلته به واشعال عين مهمله
 ابله قطري جوق سورمكه المشعوف ميمك فتي وعينك ضمي ومديله ذكر اولنان محبة مبتلا اولان كسسه وحسن
 قد شفعها جبا قراءت ابدوب في بطنها جبا ابله تفسير ايشدر شفعين شينك فتي وعينك سكوي ورنك
 كسرى ومديله بر موضعك اسيدرو في المثل لكن بشعفين كنت جدودا ومثلك اصلي بودر كه بر كسسه ذكر اولنان
 يردن بر قيز كتوروب بسلشدي مزبون برمه دار بويوب افرانيه او ياركن دورت ايقلو اولوب احلوف
 فاني خلفه ديش يعني بن سود لونقه ميني صاغت ديش مزبونك بوبله ديدوكن في بسليين كسسه ايشد كره
 مكن بشعفين كنت جدودا ديش وجدود جيمك فتي ودالين مهملتيله سودي زياده از اولان مزبون قيوديرل
 الشفاف نسخ جوهر بله شيني فقه ضبط ايشدر در كره سواف تفسيره ذكر اولنان قاعده يه نظر مضموم
 اولمور كركر كه اول قاعده جميع فعال ووزن اولان امراضك اولي مضموم اولمور شفاف شول مرضه
 ديرل كه يا كو او جلر بنك التند اولور و ابو عبيد ابتد ذكر اولنان مرض صاغ جانيله اولور وشفاف كذا لك
 غلاف قلبه دخي ديرل وغلاف قلب شول در بدر كه يورك اوزر نه برده كي اولمور شفاف شينك فتيه
 شفافه وقر ابن عباس قد شفعها جبا وقال في تفسيره دخل حبه تحت الشعاف وجوهر نك والشفاف ايضا
 غلاف القلب ديدوكي مرض معناسنه اولان شفافك شيني مفتوح اولمور مشعردو الشف شينك فتي
 وفنك تشديد بله يوفقه برده يه ديرل و يوفقه برده دخي ديرل يقال ثوب شفاف وشفافه دخي ديرل يقال
 شفه الهم يشفه شفاف من الباب الاول اذا هزلت الشففة على وزن الرزلة بمعناه يقال شفه الهم اذا هزل ايضا
 ابو نصر ابتد شف يوكدن اولان قريزي برده يه ديرل كه ما وراسنه اولان نسبه نك كورلسنه مانع اولميه
 الشف شينك كسرى بله فضله ورعه ديرل وشف مصدر دخي كور زياده اولمور معناسنه يقال منه شف يشف
 شفاف من الباب الثاني مثل حمل حمل ابن السكيت ابتد شف نقصانه دخي ديرل پس اضداد دن اولور وشف

شطف

شف

شف

شف

و حانك فحقيله و الحصف ميمك و حانك فحقيله بمعناه كذلك فربا يتدى عرب برقا ح كله ده ضمه في ثقیل كوروب
 ميمى مكسور ابتدى لرحا الاكه اصلى ضم در اول كله لك برى حصف برى مخدع و برى مطرف و برى مجسد و برى مغزل در
 زیر الحصف الحصف دن ما خود در جمع فيها الحصف معناسنه و مخدع اخذ ع دن ما خود در كذلك امساك
 و جمع معناسنه كه مخدع خزان معناسنه در و مطرف اطراف في طرفيه علمان دن ما خود در و مجسد اجسد دن
 ما خود در الصق بالجسد معناسنه و مغزل اغزل دن ما خود در اد بروقتل معناسنه التحصيف على وزن التكریم
 صحيفه ده خطا بلك معناسنه در الصدف صادق فحق و ذلك سكونيله يوزد و ندر ملك يقال صدف عني اذا
 اعرض الصدف صادق فحق و ذلك ضمی و مدله شول و ندر كد يوزن عرض اید و عقبه اعراض اید
 الا صراف همز هك كسر بلا اكك اماله معناسنه يقال اصدفني عنه كذا و كذا الى امانى الصدف فحقينه انجو
 قاني كه معرفه قدر و صدف مرتفع اولان منقطع جله دخی در لك طاعك نهايت بولدى بر در الصدفه كذلك
 فحقينه واحدی و ابو يوسف ابتدى صدف و حشى جانبته طریق زكري و لمقدر و اصمى ابتدى صدف دوه
 يا غنك و حشى جانبته اكرى و لمسى در كرك كرك يا قند و اسون و اكر اكر بك جانب انسید اولسه اكا فقد
 در لك الا صدف الفك و ذلك فحقيله شول ات در كه او بلفا ی برى برینه قریب اولوب طرقلرى برى برندن
 ارق اوله بلكارى بورلمش اولدى سبدن الصدف ضمه بنه كذلك مرتفع اولان طاعك نهايت بولدى برى برندن
 و فحقينه دخی جائز در تنه كم مروا ابتدى و قرى بهما قوله تعالى بین الصدفین و اصمى ابتدى صدف هر
 مرتفعه اطلاق اولنور هدف كى المصادفة ميمك ضمی و ذلك فحقيله بر كسید بر است كلك تقول صادفت فلانا
 اذا وجدت الصراف صادق فحق و ذلك كسر به شول دوه سور یسیدر كه حوضه اولان دوه سور یسك
 اوزرینه كلوب انلر صول بچجه اردلر نه طورب انلر كنه سنه منتظر اوله ل الصرف صادق فحق و ذلك سكونيله
 قوب معناسنه در يقال لا يقبل منه صرف و لا عدل یونس ابتدى صرف حيله معناسنه در و منه قولهم انه
 ليتصرف فى الامور و قال تعالى فاستطيعون صرفا و لا بصرا و صرف الدهر دهر ك حد ثانی یعنی حواد تیدر و صرف
 تبدله دخی در لك يقال صرفت الدراهم بالدنیه صرف فضله دخی در لك يقال بین الدرهمین صرف لجوده
 فضة احدهما و صرف كلامی زیاده قلغه دخی در لك وفى الحديث من طلب صرف الحديث قال ابو عبيد صرف
 الحديث ترینه بالزیاده فيه و صرف دوندر مكه دخی در لك يقال صرفت لرجل فانصرف و صرف و غلجقلرى
 معلم خاندن صالیو بر مكه دخی در لك يقال صرفت الصبیان اذا قبلتهم و صرف بلایى دفع ابلكه دخی در لك
 تقول صرف الله عنك الاذی المنصرف ميمك ضمی و ذلك فحقيله دو غلجك بر و دونك معناسنه ده كلور الصرافان
 صادق فحق و ذلك سكونيله لیل و نهار الصرفه كذلك صادق فحق و ذلك سكونيله منازل قردن بر منزلك اسیدر كه
 اولر منور بلدز در كه زهره دبد كرى بلدزك مقابله سنه در و اول بلدز زهره قلب اسد در لك نته كم زهره كاهل اسد
 در لك كاهل اموزده اولان بیون دنه در لك و مز بون صرفه دبد بلدز انوك طهر و ننه صغوق منصرف اولوب
 حرارت منوجه اولد غیچون و صرفه كذلك شول بو غلجك در كه افسون بو غلجقلر نندن عدوانور الصراف صادق
 كسرى و ذلك سكونيله برقرمزی بو یادركه او كله نعلین نیمه سینی بو یارلر و صرف خالص معناسنه ده كلور
 يقال شراب صرف اذا كان محتاجا غیچون و وجحت باء موحد و حاء مهمله و تاء مثانله كذلك خالص معناسنه در
 الصریف صادق فحق و ذلك كسرى و مدله صوچكر كى حاصل اولان بكره او از بدر يقال صرفت تصرف صرفا
 من الباب الثانى و صرف الباب قیو اوزی و صرف ناب البعیر دوه دیشلر ينك اوزی و ابن السكيت ابتدى
 صرف كومه دخی اطلاق اولنور و صرف ممدن حقن اسیحق سوده دخی در لك الصراف صادق فحق

صدف

صرف

شفت

شفت

شرف

صفت

وراك ضمني ومد به شول ناكه در كه ديشلر نيك و از ايشدله صريفون صادق فتي وراك كسري ومد به عرافه
 بر موضه ك اسيدز الصريفية صادق فتي وراك كسري ومد به و ياك تشد بد به ذكر اولنان موضعه منسوب
 اولان حر الصرفان فتي ناكه قلاي رصاص معناسنه و صرفان بر جنس خر مايد دخی درلر الصيرف صادق وراك
 فتيه و ياك سكويه امورده تصرف و حيله به قادر اولان كسنه الصيرفي كذاك صادق وراك فتي واخرنه
 ياك تشد بد به معناه و صيرفي صرف معناسنه دخی كاور مصارفه دن و مصارفه نيك بر جنس جنس اخره
 بوز معده درلر الصيرف صادق فتي وراك كسري به جمع صيرفيلر معناسنه اخرنه اولان هاهم معاني نسبي افاده
 ايچون كشدن الصيرف كذاك جمع بعض اشعارده ضرورت وزن ايچون كلكينه بناء وراك حر كئي اشباع
 اولنوب حرف يا متولد اولشدن الصارف وراك كسري به شول ديشي كلب در كه اركك طلب ايدر الصروف
 ضمني به ديشي كلب ركك طلب ايتك الصراف صادق كسري به معناه تقول صرفت تصرف صروف و صرفا
 التصريف على و التكرير كسندني تصرف ايتك رخصت ويرمك نقول صرفت الرجل في امرى تصرف يافت تصرف
 فيه الاصطراف همزه نك و ط نك كسري به طلب كسبه او جانبه و بوجانبه و نك بقال اصطرف في طلب لكسب
 الاستصاف همزه نك و نك كسري به بر نسنه نك بر كسندن انصرف ايتك طلب ايتك نقول استصرفت الله المكان
 الصعف صادق فتي و نيك سكويه و شرابك اسيدز كذا اهل يينه مخصوص در اوز جي صوبوب بر قاب ايچنه
 قينوب كو پكن انچه ترك ايدر و اهل يينك جاهلاري كاخمر ديزلر مخصوص اسمي اولد و غندن اوترو الصف
 صادق فتي و ناك تشد بد به حربه يا غيري رده الاي بغلين كسه ل الصغوف ضمني به جمع وصف الاي
 بغلفه دخی درلر وصف سود صغركن سود قابلين صر اوردي ديزمكه دخی درلر وصف اي اشن اوز رينه ديزمكه
 دخی درلر برين قلا ايچون نقول صففت اللحم صفا و صفا كرك ايكي قاشنك ان سنه صفه قلعه ديزلر نقول صففت
 السرج اذا جعلت له صفة المضافة ميمك ضمني و ناك تشد بد به الاي يسامق نقول صافوهم في القتال المصنف
 فتيه به حربه الاي بغلحق المصاف ميمك فتيه به جمع الصفه صادق ضمني به او كسكيري كه معروف و در و ارك
 ايكي قاشنك ان رينه دخی درلر المصنف صادق ضمني و ناك فتيه به جمع الصفوف صادق فتي و ناك ضمني ومد به
 شول ناكه در كه نك صغركن بر نچه قاب ديزه ل سودي چوق اولد و غندن اوتري تنه كم قرون درلر قافك فتي وراك
 ضمني ايله و شقوق ديزلر شين معجه نك فتي و ناك ضمني به و قرون شول ناكه در كه نك باسلي ريره ككش اوله
 و شقوق شول ناكه در كه بر صغره ايكي قاب طولدن بعضيلر ايتدي صغوف شول ناكه در كه صغور كن اللرن
 بر اوطه الصغيف صادق فتي و ناك كسري ومد به شول ناكه در كه اشن اوز رينه بريان و لغيجون ديزلر اوله
 الاصطفا همزه نك و ط نك كسري به صف بعلق نقول صففت القوم فاصطفا اذا اقمتم في الحرب صفا
 المضافة و ناك تشد بد به شول دوهر در كه ايقارن بر اوطه الصواف صادق فتي و ناك تشد بد به جمع بقال
 صفت الابل قوايها المصنف صادق فتيه به دوز يارض مستوي معناسنه المصنف صادق فتي
 و ناك سكويه سكوت اغاچي شجر اخلاف معناسنه المصنف صادق فتي و لامك سكوي والفك مد به
 شول در كه برك اوله ارض صلبه معناسنه الاصلف همزه نك و لامك فتيه به برك اولن مكان الصليف صادق
 فتي و لامك كسري ومد به بونك بر جاني الصليفان صادق فتي و لامك كسري ومد به بونك ايكي جاني
 و صليفان شول ايكي اغاچدر كه انوكه مخمهلر و كك نور جوهر نك بو كلامندن نبادر ايدن بودر كه صليفان
 مخفيه بعلنان ايكي اغاچدر كه معناه نك بر كاسي المريك بر يره نك سى ايله او را كره صاحب صراح
 صليفان دوچوب كه بر دو جانب پالان باشد كحمل راوي نه ندد شدر الصلف صادق فتي و لامك

صعف

صفف

صلف

كسري به

كسري به شول ناكه در كه صوفي از اله و صلف شول بلوده ديزلر كره دي چوق بعموري از اوله الصلاف فتيه به
 بلوت بعمور سر اولمق وفي المثل رب صلف تحت الراعدة يعني چوق قلت مطر واردر كه ذات رعد اولان بلوت
 مشاعله اولنور و بومثل شول كسنه حقه ضرب اولنور كه حصنه و عيلر ابدوب وقوعه كك و ريمه و صلف
 بغداديك فائده سي از اولمغه دخی درلر اوتك قوتي از اولد و غي جهندن قلت نزل طعام معناسنه و صلف عورت
 ارياته حرمت سر اولمغه دخی درلر بقال صلفت المرأة صلفا اذا لم تحظ عند زوجها و ابغضها و خليل ايتدي
 صلف طرفته حد دن ز ياده دعوى ايتك ريكبره بناء الصلف صادق فتي و لامك كسري به ذكر اولنان صفت
 اوزن اولان كسنه الصلف فتيه به و لامك ضمني و تشد بد به تكلفه اظهار طرفت ابدوب بي وجه عرض
 نكبر ايتك الصلف صادق فتي و لامك كسري به حرمت اولان عورت الصلاف صادق فتي و ياك كسري به
 جمع بقال امرأة صلفه من نسوة صلاف كره صلاف صليفه نك جمع اولمق كرك بحسب الظاهر
 قال القطامي يذكرك امرأته روضة في القلب لم ترع مثله افروك ولا المستعيرات الصلاف الاصلاف
 همزه نك كسري به حرمت ايتك بقال الله افروك اي بفضلك الى زوجه ك و رفع راءه ماله ايله وفادن صكره
 غين معجه ايله معبسته وسعت اوزن اولمق و دين بانه ضرب اولن مثالردن در عر برك من بيع في الدين
 يصلف ديزلر يعني خلايق قتنه بي حرمت اولوب ايتك محبندن بي نصيب اولور ديش صينات ايچين
 كسنه الصنف صادق كسري و نونك سكويه نوع و ضرب معناسنه در الصنف صادق فتي و نونك سكويه ذكر
 اولنان معناه لغتدرو صنف بر موضعك دخی اسيدز الصنف صادق فتي و نونك سكوي و ياك تشد بد به
 ذكر اولنان موضعه منسوب اولان نسنه بقال عود صنف الصنف صادق كسري و نونك سكويه ازارك
 چاقسز جاني طرة الازار معناسنه بعضيلر ايتدي صنفه ازارك جانيذر مطلقا چاقسز اولسون اولسون
 التصنيف على وزن التكرير نسنه بي صنف صنف قيلوب بعض بعضندن تميز ايتك الصوف صادق ضمني
 و مد به قيون يوكي الصوفه كذاك صادق ضمني و مد به يوكدن بران الصاف على وزن الحال كذاك يوك معناسنه
 و صاف كثير الصوف اولنه دخی درلر بقال كيش صاف اذ كان كثير الصوف بقال اخذت بصوف رقبته و بصاف
 رقبته و بطوف رقبته و بطاف رقبته بالمهله فيهما و بطوف رقبته و بطاف رقبته بالمعجه فيهما و بطوف
 رقبته و بطاف رقبته بالقاف فيهما كلها بمعنى و ابن الاعرابي بوني جلد رقبه ايله تفسير ايتدي بيون در يسي
 معناسنه و ابو السميدع ايتدي بوكلامي بر كسندن اوردن بيشكي محال ظن ايدر كن ناكه بيشمه ده استعمال
 ايدر لرك رقبه سنه يا بشسون كرك يا بشماسون و ابن دريد ايتدي بونك معناسي اكسه چقورنده اولان
 صاچه يا بشمقدروفر ايتدي بوج رقبه سنه يا بشمقدرو ابو الغوث ايتدي قهر اوطندي ديكدره بعضيلر ايتدي
 اعطاء بصوف رقبته درلر جمله وردى ديك محبندن كم اعطاء رقبته درلر و ابو عبيد ايتدي اعطاء بصوف
 رقبته ديك اعطاء مجانا و لم ياخذ ثمنه ديك رصوفه صادق ضمني و مد به مضردن رقبته نك باباسي ايدر
 كه اول غوث بن مراد بركه جد اعلا لى مضردن زمان جاهليت ككجه مشرفه يانلر خدمت
 ايدر لردى و حجاج المريك معرفتيه حج ايدر لردى و اثنائى حجه اجيزي صوفه درلر دى يعني طوافي جائز
 كورك درلر دى الصوف صادق فتي و و او ك سكويه قيون تو بونك الصوف ضمني به معناه بقال
 صاف لكش بعد ما زمر يصوف صوف و صوف و فاوز مروتى كك معناسنه در و صوف عدول معناسنه دخی
 كاور بقال صاف السهم عن الهدف يصوف اذا عدل عنه و منه قولهم صاف عني شرفلان الاضافة همزه نك
 كسري به دفع شرايتك بقال صاف الله عني شره الا صوف همزه نك و و او ك فتيه به بونك اولان قيون الصايف

صنف

صوف

ضمی و مدله قور خولی اولان نسنه المضایف میمک خیمه حر به اطراف احاطه اولن کسنه و مضایف بر قومه
 مایع اولان نسنه بدخی دیرل الضیف ضادک کسری و مدله یان جنب معناسنه الضیف ضادک و فانک فخی
 و یانک سکونیه شول کسنه در که قونقله به کله و نون زاید در پس ضیفن فعلن و زنی اوزن در فیل دکلدر
 فصل الطاء الطخاف طانک فخیله و خاء معجه ابله یوفقه اولن بلوت در سحاب رقیق معناسنه الطخف طانک
 فخی و خانک سکونیه شول غصه در که قلی اور تر تخفه طانک کسری و خانک سکونیه بر موضعک اسمیدر و منه
 یوم طخفه یوم طخفه دیرل شول بحار به کونه که موضع مذکور دخی بر بوعله قابوس بن المنذر بن ماء السماء
 پینده واقع اولمشدر الطخاف طانک کسری و لامک فخی و حانک سکونیه حجر و زنی اوزن بر نسنه بی رک اور مق
 بقال ضرب طخاف ای شد بد و حجر حاء مهمله و باء موحد ابله قالن اولان نسنه پس طخفه لام زاید اولور
 الطرف طانک فخی و رانک سکونیه کوز عین معناسنه و بوجع اولما زید ابو اصلنده مصدر اولد غیچون واحد
 و جمع اولغه صالح اولور قال الله تعالی لا یزید الیهم طرفهم و طرف کذلک ابکی بلدن در که جبهه دن در انلر اسدک
 کوزاری مثابه سنده در قرانله نازل اولور و طرف صرف معناسنه ده کاور بقال طرفه عنه اذ صرفه و یکی اولن
 نسنه بی مرغوب کور و ب اسکی اولانی او نغغه دخی دیرل تقو لیل طرفک الادنی عن الاعدای تستطرف الجدید
 ونسی القديم و طرف کوز قیاقار بن یری بر پنه قیامغه دخی دیرل نقول طرف طرف طرف فامن الباب الثانی
 اذ الطبق احد جفینیه علی الاخر الطرفه کذلک طانک فخی و رانک سکونیه واحدی بر که کوز قیامق معناسنه
 و سرعت معناسنه دخی کلور بقال اسرع من طرفه عین و طرف کوز بر نسنه در کمک ابله کوزی یشر تغه
 دخی دیرل تقول طرف عینه اذ الصبته اشی فدمعت و طرفه کوز ده قانندن اولان قرمزی نقطه بدخی دیرل که
 یا ضربدن یا غیری نسنه دن حاصل اولور الطرف طانک کسری و رانک سکونیه انک اعلا سنده دیرل اسمعی
 روایی اوزن بقال فرس طرف من خیل طروف الطروف خیمتبله جمعی و ابو زید ابتدی طرف رک اولان له
 مخصوص صفندر و طرف بکتلرک اعلا سنده دخی دیرل جوان کرم لخصال معناسنه الطرف فختبله
 جانب ناحیه معناسنه الطرفان تنیه سی و کاه اولور طرفاته والد و والد مراد اولنور بقال فلان کرم الطرفین
 راد بر نسبایه و نسب امه قال ابو زید و کیف باطراف اذ اما شمتی ما بعد شتم الوالدین صلوح الاطراف
 همز مک فخیله جمعی و کاه اولور اطرافله والدین و اخوه و اعمام مراد اولنور و باجمله هر قرب مراد اولور که
 اول محرم اوله و طرفان به کاه اولور لسان ابله ذکر مراد اولور و منه قولهم لاندری ای طرفیه اطول بن الاعرابی
 ابتدی بو کلامه طرفیندن مراد ذکر ابله لساندر و کاه اولور طرفینه اغزد بر مراد اولور بقال لایحک
 طرفیه ابن السکیت ابتدی بو کلامه طرفینه مقصود فم ابله دیرل دخی دوا ایجه یا خود مست اوله و طرف
 مصدر دخی کلور ناقه مرعانک رجانبند اولنوب اخر ناقه له فار شمامق معناسنه بقال طرف ناقه اذ رعت
 اطراف المری و لم تختلط بالنوق التطرف فختبله و رانک ضمی و تشدد ببله کذلک ناقه طرف مرعای طرف
 الطرفه طانک فخی و رانک کسریله شول ناقه در که مرعای واحده قرار ایمییه الطرف کذلک طانک فخی
 و رانک کسریله شول رجاند که بعورت اوزن ثابت اولیه و بر مصاحبه قرار ایمییه و طرف شول کسنه بدخی
 دیرل که قعددک نقیمنی اوله و قعدد قافک و دال اولک ضمی ابله شول کسنه در که جدا کبریه و سایشی از اوله
 اباسی معمر اولما غله المطراف میمک کسری و طانک سکونیه شول ناقه در که بر مرعی ده اولما مرعای اخر ده
 اولما معجه یعنی تقنن اوزن اولنار الطراف طانک فخی و رانک سکونی و الفک مدله بیستانی اولان ابلغون
 اغای الطرفه فختبله واحدی و طرفه بن العبد بر کسنه نک اسمیدر لفظ مزبور دن مأخوذ در و سیو به

ایتدی

ایتدی طرفه واحد و جمع کلور المطروف میمک فخی و طانک سکونی و رانک ضمی و مدله شول عورند که کوزن
 رجاله د کوب نظرن زه جندن غیری صرف ابلر بقال امرأه مطروفة بال حال اذ اطمحت عینها الیوم و صرفت
 بصرها عن بعلمها الی سواه و ابو عمرو ایتدی فلان مطروف العین بفلان دیرل فحن اندن غیری کسنه بی نظر ایشمه
 و مطروفه نصی دید کاری اوقی چوق اولان به دخی دیرل المطرف میمک ضمی و طانک سکونی و رانک فخیله مطارفک
 واحد بدر المطرف میمک کسری و رانک فخیله کذلک مطارفک واحد بدر المطارف میمک فخی و رانک کسریله
 ذکر اولن انلر که جمیدر کنانده علمری اولان ردال معناسند که مر بع اولوب خرد بد کسری نسنه دن طوقش اوله
 و فر ایتدی بونیه اصل میمک فیمیدر زید اطرفدن مأخوذ در ایکی طرفه علم قلندی معناسنه و لکن ضمه فی
 ثقیل کور مکین کسری بتدی ایتدی بلر دیدی الاطراف همزه نک کسری و طانک کسری و تشدد ببله بر نسنه بی
 یقنه الموق بقال الحرف الشی اذ اشتر بته حد بپاس بواب افتعالندن اولور المطرف میمک ضمی و طانک تشدد بدی
 و رانک فخیله شول نسنه در که تازه النش اوله بقال بعیر مطرف الاستطراف همزه نک و رانک کسریله بر نسنه بی
 طرف عی ایتدی بطریف یکی النش نسنه بدیرل و بر نسنه بی یکیدن ابدن که دخی دیرل نقول استطرف الشی اذ
 استعد منه المستطرف میمک ضمی و رانک فخیله یکی اولان نسنه و یقیندن کن کونله دخی دیرل و منه قولهم ذمات
 ذلک فی مستطرف الایام المطرف میمک ضمی و رانک فخی و تشدد ببله بمعناه و منه قولهم ایضا فخلت ذلک فی مطرف
 الایام ای فی مستأنف الایام الطارف رانک کسریله یکی الیه کین مال الطریف طانک فخی و رانک کسری و مدله
 کذلک حادث اولان مال و بوتالدک و تلیدک خلا فیدر که تالد و تلید تالی مثالبه مال قدیمه دیرل و طرف
 جدا علانسه واسطه نسبی چوق اولان کسنه به دخی دیرل که قعددک مقابلی در نته کم طرف تقسیمه نه مر و
 ابتدی و بو اوصاف حمیده دن در بونیکله مدح اولنور ثعلب ایتدی الاطراف الاسراف الطرافه طانک فخیله
 صفت مزبون اوزن اولمق بقال طرف طرافه من الباب الخامس الطرافه طانک ضمی و رانک سکونیه اسم در نو پیدا
 اولان مال معناسنه و بقال طرف فلان من الباب الخامس ایضا اذ اجاء بطرفه الاطراف همزه نک کسریله
 کذلک طرفه کتورمک بقال اطراف فلان اذ اجاء بطرفه ایضا بطرفه طانک فخی و رانک کسری و مدله نصی
 دید کاری و نک اسمیدر اغاردخی حینده بقال طرف البلد من الباب الخامس اذ اکثر طرفه و ابو یوسف ابتدی
 طرفه نصی و صلیان دید کاری اوت لطلاق اولنور فحن کالن بولسه اطراف طانک کسریله در بدن اولن اودر
 بیت من ادیم معناسنه الصرافه رانک کسریله مال کثیر محلند استعمال اولنور بقال جاء فلان بطرافه عین ای
 جاء بکثیر الطواف طانک فخی و رانک کسریله شول خیمه لدر که اطرافی قالدر لش اوله طشره سی کورلسون
 دیو و طواف کوزلر معناسنه دخی کلور عیون کی و منه قولهم لا تراه الطواف التطریف علی و زن التکریم
 عسکرک چون سنده مقابله قلیق بقال طرف فلان اذ اقاتل حول العسکر یعنی بر طرفه حمله ابد و ب اول بر طرف
 اوزرینه یا قد غیچون تطریف دیرل المطرف میمک ضمی و رانک کسری و تشدد ببله بر کسنه نک اسمیدر مطرف
 دید بلر ذکر اولن ان معنادن و ترو و مطرف میمک ضمی و رانک فخی و تشدد ببله و مطرف میمک ضمی و رانک کسری
 و تشدد ببله شول بدخی دیرل که کیه باشی و قوی و غنی اق اولوب سائر جسدی غیری رانک اوله المطرفه میمک ضمی
 و رانک فخی و تشدد ببله شول قیومند دیرل که اق اولوب قوی و غنی اق اولوب سیاه اوله المطرفه میمک ضمی و طانک
 سکونی و هانک کسری و فانک تشدد ببله شول ذی حسن اولن کسنه در که حسنی تمام اوله الطقیف
 طانک فخی و فانک کسری و مدله قلیل معناسنه در الطفاف طانک فخی و فانک تخفیفله کیه جمع جوانیه
 طو لوق یعنی تمام سله و طولو اولمق الطفاف طانک کسریله بمعناه الطف طانک فخی ابله و الطفف فختبله کیه بی

طرفه

طفف

وجه من بورا وزن او چنگ و فی الحدیث کلم بنوادم طغ الصاع لم یخلو و معنی کیه فی تمام طول در عمقه بکسان سز
 و طغ بر موضع ک سمیدر کوفه ناحیه سنه و طغ آنک استغنه سنه دخی در لر سغ اجل معنای سنه الطغافه طانک
 ضمی ایه الطغاف کذلک ضمی ایه کیه نیک باشی و کاه اولور طغ دیک کند و به دخی اطلاق اولور بقال ناء
 طغاف اذ ابلغ الکیل طغافه معنی کیه با شلو اولسه الا طغاف هنره نک کسر به کیه یی با شلو انک التطفیف
 علی وزن التکریم کیه یی اکسک انک یعنی تمام طول در ممق و تطفیفات سحر تنه دخی در لر با به استعمال
 اولور و منه قول ابن عمر حین ذکر ان النبی صلی الله علیه وسلم سبق الخیل کنت فارسا یومئذ فسبقت
 الناس حتی طغف الفرس فی مسجد بنی زریق حی کادیساوی المسجد یعنی وثب فی و شبه ناء مثله ایل سحر مغه در لر
 الطغطفه علی وزن الزلزله بکر حاصره معنای سنه الطغاف طانک فخی و فانک سکونیه اغاجک اطرافی و قولهم
 غدا ما طغ لك و اطغ واستطغ لك ای غدا ما ارتفاعك و امکن الطاف طانک فخی و لامک سکونیه و الطلف
 فختینله هدر مضایع معنای سنه در و طلف کذلک عطایه و به ییده در لر الا طلاف هنره نک کسر به به هبه قلیق
 بقال طلفنی و اسلفنی و اسلاف بر سنه یی ساف و یرمک در و اطلاق بر سنه یی هدر قلفه دخی در لر بقال
 اطلفه اذ اهدن الطنف فختینله طافک و مری وان یری و قله لرندن یری المطف میمک ضمی و نونک کسر به طاف
 با شنه چقن کسنه و طنف کذلک دیوار ک ککره سنه در لر و او قیوسنک اوزرینه یاید قلی ساینه دخی در لر
 و طنف کذلک قیشله دخی در لر سیور معنای سنه و طانک ضمی دخی لغتدر بونلرک جمیع سنه الطوف طانک
 فخی و اوک سکونیه بر سنه نک اطراف طو لشمق الطوفان فختینله بمعناه بقال طاف حول الشیء یطوف طوفا
 و طوفا و طوف شول ثلومله در لر که او فور و بری بر نه بغلیوب سطح اسلوبه قیلوب عظیم صولده اوزر نه
 بر لر و بعضی سنه ده یو کدر لر و کاه اولور فی نچدن دخی ایدر لر و طوف غایطه دخی در لر نقول منه طاف یطوف
 طوفا و اذهب الی البراز لیغوط و یرا بء موحد نک کسر به و اسع یر معنای سنه الطوف فختینله و اوک
 ضمی و نشد بد بمعناه الاستطافه هنره نک و نک کسر به بمعناه کذلک بقال تطوف حول الشیء و استطافه
 الطایف یانک کسر به عسس که کجه ایه شهری طولشور و طایف قبیله تقیفک و لانی در و طایف یای
 خانه سنه دخی در لر الطایفه کذلک یانک کسر به بر سنه نک بر پا سنه در لر و باری تعالینک ولی شهد عذابها
 طایفه من المؤمنین دیده کی قول شر بفند طایفه یی ابن عباس واحد و ما فوق واحد ایه تفسیر ابتد الطوفان
 طانک ضمی و مد به بالمعنه ایه یغن یغیون و مبالغه ایه کل سیه در لر بر حیثیه که هر سنه یی اوره قال الله تعالی
 فاخذهم الطوفان و هم ظالمون الطوفانه کذلک طانک ضمی و مد به طوفانک واحدی در اخفش روایی اوزره
 و مقتضای قیاس اوزر و کاه اولور کجه قرا کوسنه دخی طوفان الطلام در لر الطوف طانک ضمی و مد به
 کسه چقورند بن قل الطاف علی وزن الحال بمعناه بقال اخذه بطوف رقبته و بطاف رقبته مثل صوف رقبته
 و طاف کثیر الطواف اولن کسنه یی دخی در لر التطویف علی وزن التکریم جوق طواف انک بقال طوف الرجل اذا
 کثر التطواف التطواف فخی و طانک سکونیه طواف انک الا طافه هنره نک کسر به بر ره قونق یا خود
 اکابین وارمق بقال اطاف به اذا لم به و قاربه الطلف طانک فخی و هانک سکونیه شول طعادر که
 فی طار بدن ایشلر الطهفه کذلک طانک فخی و هانک سکونیه صلیان دبد کلمی اوک اعلازی
 الطفاق طانک فخیله یو کسلوان بلوت سحاب مر نفع معنای سنه الطافه طانک ضمی ایلد قاج قبه سنه
 اولن باغ الطیف شای نومه خیال یور قسی المظاف میمک فخی ایه بمعناه بقال طاف الخیال یطیف طیفاف و طافا
 و عر بلرک طیف من الشیطان دبد کلمی لم من الشیطان معنای سنه در یعنی شیطان مکری جن مکری دبد کلمی

طلف

طوف

طرف

ظلف

ظوف

عترف

کبی الطایف یانک کسر به بمعناه و قری قوله تعالی اذ امسهم طیف من الشیطان و طایف من الشیطان و هما معنی
 فصل الطاء الطرف طانک فخی و رانک سکونیه قاب و عام معنای سنه و نحو یونک طرف زمان و طرف مکان
 دبد کلمی بوندن ما خود در و طرف طرافه دخی در لر کبایست معنای سنه الطرافه طانک فخی ایه معروف در
 بقال طرف الرجل طرافه من الباب الخامس الطریف طانک فخی و رانک کسری و مد به طرافت اهل اولان کسنه
 الطرفاء طانک ضمی و رانک فخی و الفک مد به جمی الطراف طانک کسر به کذلک جمی الطروف فختینله کذلک
 طریفک جمیدر بعضی قول اوزر کویا که طراف یی جمع ایتد بلرز و ایدن حذف ایتد کدن صکره و غلیل ایتدی
 بومذا کیر منزله سنه در که مذا کیر کزک جمی در لکن ذکر صیغه سی اوزر جمع اولناه شددر الا طراف هنره نک
 کسر به طریف ولد صاحبی اولمق بقال اطرف الرجل اذا ولد بنین طرفاء النطرف فختینله و رانک ضمی
 و نشد بد به نکافه طریف بقال تطرف فلان اذ نکلف الطرف الطلف طانک کسری و لامک سکونیه قیون
 و صغیر و کیک طرفه نقره اطلاق اولور و عروین معدی کرب و خیل تطاف کم باطلا فها قولنده ات طرفنه اطلاق
 ایتدی استعاره الطلف طانک ضمی و لامک فخی و تشدید به برک طرف معنای سنه استعمال اولنورتا کید ابقال
 طلوف ظلف ای شداد الطلف طانک فخی و لامک سکونیه طرفاغه اوزر مق بقال رمیت الصید فظلفته اذا
 اصبت ظلفته و ظلف منع معنای سنه کور بقال ظلف نفسه عن الشیء یظلفها ظلفا من الباب الثانی و ظلف
 اثری کیز لمکه دخی در لر بقال ظلفت اثری اذا مشیت فی الحزنه لئلا یبین اثرک فیها و حزنوت حاء مهمله و زاء
 معجه ایه بر برک اولمق الا طلاف هنره نک کسر به کذلک ایزرک برک رده یوریکه بقال اظلفته اذ مشیت
 فی الحزنه لئلا یبین اثرک المظلوف میمک فخی و لامک ضمی و مد به طرفاغه اوزر مق بقال رمیت الصید فظلفته اذا
 الطلیف طانک فخی و لامک کسری و مد به رازر حالو او ان کسنه بقال رجل طلیف ای سیء الخلق و یری و لن
 یره دخی در لر بقال مکان طلیف ای خشن و قوی اولن شره ده در لر بقال شر طلیف ای شدید و طلیف
 بر سنه نک بهاسی و یرمک محله دخی استعمال اولنور بقال ذهب فلان بغلامی طلیفا ای ذهب به بلائین
 و طلیف کوتری معنای سنه دخی استعمال اولنور بقال خذ الشیء بظلیفه اذ اخذه کله و لم تترك شیئا و طلیفک
 بها و یرما لک خصوصنه جوهر نک تفسیری مکرر واقع اولمشدر یری ابوز بددن روایت ذیلند و بری
 ابو عمرو روایت ذیلند الا طلوفه هنره نک و لامک ضمی ایه شول در که اند کسکین طاشلر اوله کویا که اول
 برک یرد لشی طاع یراد لشی کی اوله الا طالیف هنره نک فخی و لامک کسری و مد به جمی الطلف فختینله هدر
 معنای سنه بقال ذهب دمه ظلفا و ظلفا انسکین ای هدر باطلا ابو عمرو ایتدی بن بونی طایله و طایله اسماع
 ایتدم و طلف امتناع معنای سنه دخی کلور بقال ظلفت نفسی عن کذا اظلف ظلفا من الباب الرابع اذ اکفت
 و ظلف معیشت شدت اوزر اولغه دخی در لر الظلفه طانک فخی و لامک کسری به شول عورندر که نفسی عز بر
 طو تیه قال امرأه ظلفه النفس ای عزیزه عند نفسها و ظلفه شول برک یره در لر که اند ایز بالاولیه و شدت
 معاشه ظلف دبد کلمی بوندن ما خود در و ظلفه و ه بالانلر نک اغاجنه دخی در لر الظلفات طانک فخی
 و لامک کسر به ظلفه نک جمی در شول انچلمر معنای سنه که انلر دورت اغاچدر دونه کی یانده قین بالان یره
 قونسه انلرک اوجی ره بشور بالانک اوک قاشنده ایکی ظلفه وارد قاشنده ایکی ظلفه وارد الطوف طانک
 ضمی و مد به کسه ده بن قل الطاف علی وزن الحال بمعناه بقال اخذه بطوف رقبته و بطاف رقبته و هو لفته
 فی صرف رقبته فصل العین العترف عینک کسری و تانک سکونیه و رانک کسری و مد به خبیث و فاجر اولن
 کسنه که جری و مقدم اوله العترف عینک و رانک ضمی و مابینند تانک سکونیه بمعناه بقال رجل

عجف

عجرف

عدف

مذف

عرف

عترف وعترف ای خبیث فاجر جری ماض العترفان عینک و رانک ضمی ابله خروس دیک معناسنه العجف
 فختینله ارقلق هزال معناسنه الاعجف هیزه نك و حیمك فخیله ارق اولن نسنه مهزول معناسنه بقال عجف
 من الباب الرابع و بقال عجف المال و باب خامس دن دخی کلور بقال عجف المال العجفاء عینک فخی و حیمك سکونی
 و الفک مدبله موئی العجاف عینک کسر بله جعی ارقلمه معناسنه علی خلاف القیاس زیرافعل و فعلا و فعل و زنی
 اوزن جمع اولماز لکن مزبوری سمان اوزن بنالیتد بلر و عرب طایفه سی شی ضدی اوزن بنار ایدلر ته کم صد بقیه اوزن
 بنالیدوب عدوة دبدبلر حاله فاعول فاعل معناسنه اولسه اکانه تانبث داخل اولماز و اعجف یوفقه و ان قرندخی
 دیر بقال نصل العجف ای رقیق الاعجاف هیزه نك کسر بله ارقلمق بقال اعجفه اذاهرله العجف عینک فخی
 و حیمك سکونیه طعامه برکسنه بی کند و نفمی اوزن اختیار ایتک بقال عجف نفسه علی فلان من الباب الثاني
 اذ اتره الطعام علی نفسه التعجیف علی وزن التکریم طوبخه یا مک لتعجرف فختینله و رانک ضمی ابله ایومک و بی باک
 اولمق العجرفة علی وزن اندحر جنة معناه العجرفیه عینک و رانک فخی و حیمك سکونی و یانک تشدید بله بمعناه
 کذلک بقال حمل فید عجرف و عجرفیه اذ کان فیه خرقه مباله لاسر عته و تعجرف برکسنه نك اوزرینه
 کریم کورد و کی نسنه بی تخمیل ایتک باک حکما مک بقال فلان تعجرف علی اذ کان ریکه بیا کره لا یهاب شیئا
 العجرف عینک و رانک ضمیله برجنس کرک جانور در بعضیلر ایتلری اوزن قارمجه در دیش العجارف رانک
 کسر بله حوادث دهر العجارف عینک فخی و رانک کسری و مدبله بمعناه بقال عجارف الدهر و عجارف یفها برادها
 حوادثه العدف عینک فخی و دالک سکونیه یلک اکل معناسنه بقال عدف یعدف عدفان الباب الثاني اذ اکل
 و عدف ما کولاندن رشی معناسنه ده کلور العدوف عینک فخی و دالک ضمی ابله کذلک ما کولاندن رشی
 معناسنه العداق عینک ضمی ابله بمعناه ایضا بقال ماذقت عداولا عداولا و عداق ای شیئا و بقال باث
 الدابة علی غیر عدا و ف ای علی غیر علف هذه لغة مضر العدف فختینله برنسنه یه دوشن برامز نسنه کرک
 کوزه دوشن جوب و لسون کرک غیری و لسون قدی معناسنه العدفة عینک کسری و دالک سکونیه اوزن عدد دن
 الی عدده و رانجه اولن رجالدرو عدفه برقطعه ماله دخی دیرل بقال اعطاه عدفه من مال ای قطعه منه العدف
 عینک کسری و دالک سکونیه کجه نك برقطعه سنه دیرل بقال عدف من اللیل ای قطعه منه العدفه عینک
 فخی و دالک کسر بله نك محافسز اولن جانبی صنیفه کی العدف عینک فخی و ذال معجه نك سکونیه اکل
 معناسنه در دال مهمله ابله دخی کل معناسنه اولد و خی کی بوقدره ارکه ذال معجه ابله بیعه لغی در دال مهمله ابله
 مضر لغی اولد و خی کی بقال ماذقت عداولا عداولا و بقال باث الدابة علی غیر عدا و ف المعرفة میلک
 فخی و رانک کسر بله بلك العرفان عینک کسری و رانک سکونیه بمعناه نقول عرفته معرفة و عرفانا و معرفت کاه
 اولور اعتراف معناسنه دخی کلور نقول ما اعرف لاحد یصر عنی ای ما اعترف العرف عینک فخی و رانک سکونیه
 ات بلیس کسمک نقول عرف الفرس اذ احزرت عرفه و عرف عین مهمله نك ضمی ابله لت بلیسنه دیرل
 ته کم کلور و عرف رایحه دخی دیرل کرک رایحه طیبه و لسون کرک خبیثه و لسون بقال ما طیب عرفه
 و فی المثل لا یجزسک السوء عن عرف السوء یعنی یلومسک بتلور رایحه دن قالمالز العرفه عینک فخی و رانک
 سکونیه شول چباندن کمال یا سندن چقر ابن السکیت رایبی اوزن المعروف میلک فخی و رانک ضمی
 مدبله شول کسنه در که اند اول مقوله جراحی اوله بقال عرف الرجل فهو معروف اذ اخر جت به نك القرحة
 و معروف مقبول اولن نسنه یه دیرل منکرک مقابلی در و معروف احسانه دخی دیرل العرف عینک ضمی و رانک
 سکونیه بلیسک که نك ضد بدر و عرف عاده و احسانه دخی دیرل بقال اولاه عرفا و عرف اسم دخی کلور

اعترافدن

اعترافدن منه قولهم علی الف عرفای اعترفا یس بو تا کید اولور و عرفات بلیسنه دخی دیرل و قوله تعالی
 والمرسلات عرفا مستعار من عرف الفرس یعنی ارسال اولن نسنه ات بلیسنه تشبیه اولمشدر بری برنه متتابع
 اولمقه و بعضیلر ایتدی آیت کریمه ده عرف احسان معناسنه در یعنی احسانه ارسال اولن نسنه ل المعرفة
 میلک و رانک فخیله شول موضع در که انک بلیسی انک بتر العرف فختینله یوکسک اولن قومه دیرل رمله مرئفعه
 معناسنه و رانک سکونی دخی جائز در عسر ابله عسر کی العرفه عینک ضمی و رانک سکونیه بمعناه العرف
 عینک ضمی و رانک فخیله جعی یوکسک قوملر معناسنه الاعراف هیزه نك فخیله کذلک جعی و اعراف که
 قرآن عظیمه واقع اولمشدر اول جنت ابله جهنم بیننده چکلمش سوردر الاعراف الفک و رانک فخیله
 شول نسنه در که انک عرفی اوله یعنی شول ات که اوزن بلیسی اوله مثلا الاعراف هیزه نك کسر بله انک بلیسی
 اوزن اولمق الاعراف هیزه نك کسری و رانک کسری و مدبله عرف صاحبی اولمق یعنی آت بلی صاحبی اولمق
 یقال اعرووف الفرس ای صار ذاعرف و متر حاضر لغته دخی دیرل بقال اعرووف الرجل اذا نهیا للشر و دریا
 زیاده توج انکه دخی دیرل بقال اعرووف البحر اذا رفعت امواجه العرفاء عینک فخی و رانک سکونی و الفک مدبله
 یاللی فورده سباعدن در مزبون عرفاء بدیلر اکسه سنک قبلی چوق اولد غیچون العرف عینک کسری و رانک
 سکونی ابله برنسنه بی صکره بلك پس عر بلك ماعرف عرفی الا باخرة دبدکاری قوللر نك عرف معرفت
 معناسنه در که ماعرفی الا اخیراد یلک اولور عرفه فختینله نون و الف لام داخل اولمق سون عرفه کوننک اسمی در
 بقال هذا يوم عرفه عرفات فختینله بر موضعک اسمی در و بجمع صیغه سی اوزن براسم در جمع اولماز و فر ایتدی
 بونک محتا و زن واحدی دخی بوقدر و عر بلك نزلنا بعرفة دبدکاری نلام مولد شیمیه در هر بی محض دگل در
 و بومعرفه در هر چند جمع ایسه دخی زیراما کن زابل اولد و غی سبیدن شی واحد مثاب سنه اولمشدر پمن
 ز بدین کله سنه مخالف اولور که زبدار کهر بری قابل زوال در نقول هولا عرفات حسنة تنصب البعث لانه فکرة
 یعنی عرفات مرفوع ایتکن و حسنه حقیقه نعت ایتکن اعرابده تابع قلملر موافقت بولماد و غیچون و عرفات
 منصرف در قال الله تعالی فاذا افطنتم من عرفات خفش ایتدی مزبون منصرف اولدی ز رانک اخر نك اولن تا
 مسلولنک و مسلولنک اخر نك اولن و اوله یا یسبیه در ز رانک الفله قایله اولن جمعک نذکیری در پس نون
 حالی اوزن ترک اولندی مسلولنک نون حالی اوزن ترک اولند و غی کی و اذ رعات و هانات و عرف ثنات دخی بوبله در
 و بونلر بررک اسمی در العارف رانک کسر بله صبر اید یحیی صبور و معناسنه بقال اصیب قلان فوجد عارفا
 و عارف بلیجی معناسنه ده کلور عالم کی العروف عینک فخی و رانک ضمیله بمعناه العارفة رانک کسر بله صابره
 معناسنه در و عارف معروف معناسنه دخی کلور العروفة عینک فخی و رانک ضمی ابله زیاده بلیجی کسنه اخر نك
 تامبالغه اچوندر العرف عینک فخی و رانک کسری و مدبله بلیجی معناسنه در علم کی و عرف نقیبه دخی دیرل که
 نقییر بلسک ماد فی در العرفاء عینک ضمی و رانک فخی و الفک مدبله جعی نقییر معناسنه العرافه عینک
 فختیلر بلس اولمق نقول عرف عرافة من الباب الخامس علی مثال خطب خطابة اذ اصارع بفالعرافه عینک
 کسر بله نقییرل ایشک نقول عرف فلان علمنا منین یعرف عرافة من الباب الاول علی مثال کتب بکتب کتابه
 التعریف علی وزن التکریم بیلدر مک اعلام معناسنه و تعرف از مش کسنه بی صاحبی بولسون دیوانشاد
 انکه دخی دیرل و تعرف برنسنه بی رایحه طیبه ابله طیبلمغه دخی دیرل عرفدن مأخوذ اولما غله عینک فختیلر
 ته کم مروایتدی و قوله تعالی ع فوالهم یعنی طیبها علی ما قبل و تعرف عرافانه و قوف انکه دخی دیرل بقال
 عرف الناس اذا شهدوا عرفات المعروف میلک ضمی و رانک فخی و تشدید بله و قوف اید جک رکه اول عرفاندر العراف
 عینک فخی و رانک تشدید بله فانی اولوب مغیبا ندن خبر و رنه دیرل کاهن معناسنه یا خود طیبیه دیرل

لا اعتراف همزه نك وتانك كسر يله اقرار ايتك تقول اعترفت بالذنوب اقررت به واعتراف بلمكچون خبر
 صور معغه دخی دیرل بقال اعترفت القوم اذا سألهم عن خبر لعر فنه وکاه اولور اعتراف کله سن عرف
 رنه وضع اندوز رنه کم عرف کله سن اعتراف رنه وضع ابدول التعرف فحقته ورنك ضمی وتشدد بدله برکسته نك
 اسرار بنی واحوالی طلب ابدوب بلك تقول تعرفت ما عند فلان اذا اطلبت حتى عرفت الاستعراف همزه نك
 وتانك كسر يله بلك طلب ايتك تقول ايت فلانا فاستعرف اليه حتى يعرفك التعارف تانك فنی ورنك
 ضمی ايله خلق ری رن بلك بقال تعارف القوم اذا عرف بعضهم بعضا المعارف ميمك فنی ورنك كسر يله عورتك
 بوزی ویدایر اهر اولن رلری تقول امرأه حسنة المعارف المعارف ميمك فنی وعینك سكونی ورنك فحقته
 واحدی العرصاف عینك كسری ورنك سكونیله دوه پالانك فاشنه وضع ابتد كری عظیم چيولر درك
 اول دورت چيوی در پالان اغاجنك فاشلر برره كمتور مكچون ابدولر هر فاشنه ابكي چيوی اولور ك
 همك ايله يا خود دوه دريسيله يا غلنور وعر صاف الا كاف شول اغاج پان سیدر ك پالانك او ك فاشی اراسنه
 فاشلر واک عصفور الا كاف دخی دیرل العراصف عینك فنی وصادك كسری ومدله جمعی ذكر اولن
 چيولر معناسنه العرصوف عینك وصادك خميله ومانده رانك سكونیله پالانك او ك فاشنه بغلدر قلی
 اغاج پان سی عرصاف معناسنه نه كم وروایتدی العزوف عینك ضمی وزاء معجه نك ضمی ومدله برنسنه دن
 بوز چور وپرهیز اوزن اولق تقول عزفت نفسی تعزف وتعزف من الباب الاول والثانی اذا هدت فيه وانصرفت
 عنه العزف عینك فنی ورنك كسری ومدله جن چاغرمق تقول عزفت الجن تعزف عزفا من الباب الثاني
 العزاف عینك فنی ورنك تشدد بدله شول بلوت درك انده رعد اوازی اوله وعزاف بنو سعد قبيله سنه منسوب
 بقومك ادى در رمل مخصوص معناسنه المعارف ميمك فنی ورنك كسری بله ملاهی الت لهو معناسنه المعارف
 رانك كسری بله ذكر اولن الت لهوله او بنان كسنة وساز چالنه دخی عازف دیرل العزف عینك فنی ورنك
 سكونیله ساز چلیق ولعب ولها ايتك بقال عزف عزفا من الباب الثاني وعزف الراح یل اوازنه دیرل العسف
 عینك فنی وسینك سكونیله برنسنه یی یولسوز طوموق التعسف فحقته ورنك ضمی وتشدد بدله بمعناه
 الاعساف همزه نك وتانك كسر يله بمعناه كذلك وعسف یوك قدحه دخی دیرل العسوف عینك فنی وسینك
 ضمی ومدله مبالغه ايله ظلم ابدن كسنة طلوم معناسنه العاسف سینك كسر يله شول ناقه درك غده مرصندن
 موت قریب اولوب زیاده صولیه ابو یوسف روائی اوزن العساف عینك ضمی ايله نفسی اضطراب ايله المقدر
 اصمعی ایتدی اهل بادیدن برکسته یما العساف بدیم ایتدی نوع صقلوب نفس زحمتله النوق در العسیف عینك
 فنی وسینك كسری ومدله اجر نله طوئل كسنة اجیر معناسنه العسفاء عینك ضمی وسینك فنی والفك مدله
 جمعی اجیرل معناسنه عسافان عینك ضمی وسینك سكونیله بر موضعك اسیدر العسفة علی وزن الدحرجة
 كوز معجم اولوب اغلغه قادر اولماق بقال عسقف الرجل اذا جدت عينه وذلك اذا هم بالبكاء فلم يقدر عليه
 لعصف عینك فنی وصادك سكونیله اكن كه دانه دن غیر سنه اطلاق ولنور كرك صابی اولسون كرك پیراخی
 اولسون فرار وائی اوزن قال الله تعالى فجعلهم كعصف ما كول قال لا خفنى اى اكل حبه وبغى نينه وعصف اكنی
 بنشمر دن اول چمكه دخی دیرل تقول عصف الزرع اذا جزته قبل ان يدرك وعصف بل قنى اسمكه دخی دیرل بقال
 عصف الزرع عصفوا وعصفوا من الباب الثاني اذا اشتدت وعصف كسبه دخی دیرل و هلاك اتمكه ده دیرل ايله استعمال
 اولنسه بقال الحرب تعصف بهم اى نهلكهم الا عصف همزه نك كسر يله اكن ظهور ابدوب كندن كوسترمك
 بقال اعصف الزرع واعصف بل قنى اسمكه دخی دیرل بقال اعصف الزرع وات سرعته سیرا تمكه ده دیرل بقال

عرصف

عزف

عصف

عسقف

عصف

اعصف

اعصف الفرس اذا مر مراسر يعاوه و لافه في اخصف واعصاف هلاك اولماغه دخی دیرل بقال اعصف الرجل
 اذا هلك المعصف ميمك ضمی وصادك كسری ايله اكنی چوق اولان ر بقال مكان معصفای كثير الزرع ومعصف
 قانی سن بله دخی دیرل بقال رجع معصف ومعصفه العاصف صادق كسر يله محكم اسن یل و یوم عاصف شول
 كونه دیرل كه انده روز كار فنی اسه پس عاصف بولكلامه مفعول فيه معناسنه اولن فاعل درلیل ناچم وهم ناصب
 كی بنی اسد لغنی اوزن العصوف عینك فنی وصادك ضمی ومدله قانی اسن یل بقال رجع عصوف وعصوف
 سیرده سریع اولان فیه یودوه قوشنه دخی دیرل بقال ناقة عصوف ونعامة عصوف اى سریعة فی السیر وهي
 التي يعصف بها كرها فنی المعصيفة عینك فنی وصادك كسری ومدله شول جمع اولش بیر قلد درك سنبله
 انوك اچمه اولور العصافه شول نسنه درك سنبله دن دوشر كرك صمان اولسون كرك غیرى نسنه اولسون
 اعطف عینك فنی وطانك سكونیله میل ايتك تقول عطفت اذملت وعطف اغاجی ككه دخی دیرل تقول عطفت
 العرف فانعطف بعطف برنسنه یی ابكي قات ايتكه دخی دیرل تقول عطفت الوسادة اذا نيتها وسادة بصدقه
 دیرل بالین معناسنه وعطف شفق ايتكه ده دیرل تقول عطفت عليه اذا اسفقت العاطفة طانك كسر يله
 موجب شفقت وان حالت بقال ما تشي عليك عاطفة من رحم ولا قرابة وعطف حمله تمكه دخی دیرل بقال عطف
 عليه اذا كرم العاطفة طانك كسر يله شول هو درك یتاغنه ياند قد بونن اكه بقال طيبة عاطفة اى تعطف جيدها
 اذار نصت العطفة عینك فنی وطانك سكونیله شول بوچق درك انوكه نساطا بفسه سی رجاله افسون ابدولر
 المعطف ميمك كسری وعینك سكونی وطانك فحقته رد العطف عینك كسر يله كذلك رد معناسنه دره عطف
 فایچه دخی دیرل ردايه تشبیهها التعطف فحقته وطانك ضمی وتشدد بدله ردا غلنق تقول تعطف بالعطف اذا
 ارندت بالرداء وتعطف شفقت ايتكه دخی دیرل بقال تعطف عليه اذا اشفق التعاطف تانك فنی وطانك ضمی ايله
 برنیچه كسنة بری برینه میل وشفقت ايتك بقال تعاطفوا اى عطف بعضهم على بعض العطوف عینك فنی
 وطانك ضمی ايله شول ناقه درك بولوز رنه میل وشفقت ايله و بولانك فنی واولك تشدد بدله شول دری در
 كه اولن دوه یاور سندن چقروب اچمه صمان طولدروب انه سنه كوستر لر تا كه یاور یسی صانوب اكامل
 ايله الاستعفاف همزه نك وتانك كسر يله شفقت طلب ايتك بقال استعطفه عليه فعطف التعطيف علی وزن
 التكریم كك بقال عطفت العیدان وعیدان اغاج بود قلی در تشدد بدنكثير اچون اولور المعطفه ميمك ضمی
 وطانك فنی وتشدد بدله اكثش نسنه بقال قسى معطفة ودوه یاور یسنه یا قلن ناقیه دخی دیرل بقال لقاح
 معطفة وقسى قافك كسری ویاك تشدد بدله قوسك جمعی درولقاج لامك كسری ايله وقافله وحاء مهمله ايله
 طوغر مش ناقه لر زركاه اولور ریر یوك فانی ردا نه دوه یاور یسنه یا قوب جملة سن انوك واسطه سبيله صغرل
 المعطوفة ميمك فنی وطانك ضمی ومدله شول عربی یایه دیرل كه قولق لن زیاده اكسری ابدوب انوكه نشان
 اثر العطفان عینك كسری وطانك سكونیله برنسنه نك ابكي جانبی وعطف الرجل رجلك باسندن اشغه اترق
 رنه وارنجه ابكي جانبی درو برنسنه دن عطفی دوندرك كاه اولور ائدن امراض ايله دن كنات اولور تقول فنی
 فلان عنى عطفه اذ ارض عنك المنعطف ميمك ضمی وطانك فحقته دن نك اكلدی ر بقال منعطف الوادی
 اى منعجه ومنعناه العف عینك فنی و فانك تشدد بدله پرهیز واجتناب ايتك وعف پرهیز ابدی كسنة
 معناسنه ده كور بقال رجل عف العفة عینك كسر يله بمعناه العفافة عینك فحقته بمعناه ايضا بقال عف عن
 الحر ام عف عفافة وعفافة من الباب الثاني اذا كف العفيف عینك فنی و فانك كسری ومدله كذلك پرهیز
 ابدی كسنة العفة عینك فحقته پرهیز ابدی عورت العفيفة عینك فنی و فانك كسری ومدله بمعناه بقال

عطف

عفف

امرأة عفة وعفيفة الا عفاف همز مكسر به حرام من برى قلب يقال اعفه الله الاستعفاف همزة مكسر وتناك
 كسر به استعفافا بوب سوال التمسك يقال استعفف عن المسئلة اذا عفا التعفف تانك فتي ومانك ضمي وتشدد بديل
 تكلفه عفت كسب التمسك يقال تعفف اذا تكلف العفة وتعفف بمدده باق قلان سودى ايمكه دخی دیرلر يقال
 تعفف الرجل اذا شرب العفافة العفافة عینك ضمی ايله مم ده باق قلان سود العفة كذلك عینك ضمیله
 بمعناها التعاف تانك فحيلة سودى نكرار صغوم يقال تعاف يا هذا لاناقتك اى احلبها بعد الحلبة الاولى العفان
 عینك كسرى وفانك تشدد بديل به زمان معناسنه درمند قولهم جاء فلان على عفان ذاك وبولت در على فان
 ذاك ديد كرى قوللرنه على حینه واوله معناسنه العقف عینك فتي وقافك سكونيله كك معناسنه در عطف
 كى الانعفاف همزة كسر به اكلك يقال عقت الشى فانعقف اى عطفته فانعطف العفاف عینك ضمی ايله
 برمرضدركه قیونك ابقلرنه عارض اولوب ابقلرى اكور التعقیف على وزن التكریم اكلك تعویج معناسنه
 الاعقف همزة مكسر وفانك فحيلة برمز لى ایشلین كسینه بقال اعرف اى جاف العقف عینك فتي وكافك
 سكونيله حبس ایدوب باقیه ومق يقال عكفه يعكفه من الباب الاول ويعكفه من الباب الثانى عكفا اذا حبسه
 ووقفه ومنه قوله تعالى والهدى معكوف فاقبال ما عكفك عن كذا او عكف برنسنه نك اطرافن طولشغه دخی دیرلر
 الاعتكاف همزة مكسر وتانك كسرى به بر كسینه كندن منع وحبس انك ومنه الاعتكاف فى المسجد المعكوف
 ضمتنله برنسنه نك اوزرنه اولوب مواظبت انك يقال عكف على الشى يعكف من الباب الاول ويعكف من
 الباب الثانى عكفا اذا قبل عليه مواظبا وعكوف برنسنه نك اطرافن طولشغه دخی دیرلر يقال عكفوا حول
 الشى اذا استدارو وعكوف برنسنه نك اطرافن دورا نكه دخی دیرلر يقال عكف الجوهر فى النظم العاكف كافك
 كسرى به برنسنه بر مشغول اولن كسینه بقال فلان عاكف على فرج حرام قال الله تعالى يعكفون على اصنام لهم
 العلف فحتميله كم كه دواب انوكله غد النور العلاف عینك كسرى به جمی مثل جبل وجبال العلف عینك فتي
 ولا مك سكونيله دوام ویرمك بقال علفت الدابة علفان من الباب الثانى المعلق يملك كسرى ولا مك فحيلة
 علف ویرجك العلف عینك ضمی ولا مك فتي وتشدد بديل طلع ديد كرى اغاجك عیشی در تاز به فله كى ظهور
 ایدوب لى دوه اولار العلفه عینك ضمی ولا مك فتي وتشدد بديل واحدی در ذكر اولن عیشك بریمى قیر ايله
 قیر كى كه قیر بر جنس قوشك اسمی در الا علاف همزة مكسر به طلع اغاجی عیشی ویرمك بقال علف اطلع
 اذا خرج علفه العلوقة عینك فتي ولا مك ضمی ايله شول ناقه يا خود سول قیوندر كه كم ویرلوب اولاغه
 صالیو برلیه العلیفة عینك فتي ولا مك كسرى ومدله بمعناها العلافیات عینك كسرى ویرانك تشدد بديل
 شول فرموده بالان لدر كه قضاعه قبيله سندن علاف نام كسینه به نسبت اولنور ل ایتد انلری اول
 اشلد و كچون العلفوف عینك وفانك ضمی وما یبینه لامك سكونيله رجالدن فعلى رماز اولوب مسن اولان
 كسینه یعقوب روائی اوزن العلف عینك فتي ونونك سكونيله شدت كه ملاجكت ضدی در تقول علف علیه
 من الباب الخامس وعنف بدخی دیرلر با ايله العنیف عینك فتي ونونك كسرى ومدله شول كسینه در كه تشدد بديل
 سوار اوله العلف ممتمنله جمی الاعتناف همزة مكسر وتانك كسرى به برنسنه یی شدله طووق قول اعتنفت الامر
 اذا اعتنبت بعنف واعتناف برى كریه كورمكه دخی دیرلر تقول اعتنفت الارض اذا كرهتها المعتنفة میك ضمی ونونك
 كسرى به شولده لدر كه انلره بررك هواسی موافق ووشیمه التعنیف على وزن التكریم بر كسینه یی عارلند روب
 ملامت انك العنقوان عینك وفانك ضمی ونونك ما یبینه سكونيله برنسنه نك اولنه دیرلر بقال هو فى عنقوان
 شبام یعنی جوالنك ایتد اسنه درو عنقوان النیات اولنك تاز به برنسنه دیرلر العوف عینك فتي وواوك

عقف

عكف

علق

عنف

عوف

سكونيله

سكونيله حال معناسنه در بقال نعم عوفك اى نعم حالك وشانك و ابو عید ایتدی بعض كسینه ل عوفی فرجه
 تفسیر ایدر لردی لى ابو عمروه نقل ایتدم انكار ایدوب عوف فرج معناسنه كز دبدی العوفان عینك فتي
 وواوك سكونيله نشینه صیغه سی اوزن سعد قبيله سندن ابكى كسینه نك اسمی در ككه انلرك برى عوف
 بن سعد وری عوف بن كعب بن سعد درام عوف عینك فتي وواوك سكونيله ككر كه حراده معناسنه وعبر بلك
 لآخر بوادی عوف دبد كرى قوللرنه عوفدن مرادر جالدن بر كسینه در و بوكلامك اصلی بودركه ملو كدن
 برى عوف بن محم بن ذهل بن شیمان دن بر كسینه طلب ایتدی كه سابقا كانه وارمغا اجازت ویرلمشدى عوف
 اى منع اید بچك مك مز بورلا حر بوادی عوف دبدی یعنی هر كیم وادی عوفه نزول ایدرسه عوفك قولى كى
 اولورا كا طاعت ایتدی كه جهتن عوافه عینك ضمی ايله برر جلك اسمی در العیاف عینك كسرى به طعمای یا خود
 شرابى كریه كورمك بقال عاف الرجل الطعام والشراب يعافه عیافاذا كرهه فلم یشر به العیافه عینك كسرى به
 طيور قسمله تطير قاق یعنی رماز فال قاق نقول عفت الطیر اعیافه عیافه اذا جرنها یعنی انوكله فال طوننسك مثلا
 اسمیله وقوندر غی رلر ايله وانلرك اصواتا قال اتسك العایف غایمدن خبر ویرن كسینه ممتكن معناسنه العیف
 عینك فتي ویرانك سكونيله قوش برنسنه نك اوزرنه قوندر ده تردد انك نقول عافت الطیر تعیف عیافان من الباب
 الثانى اذا كانت محوم على الماء وعلى الحیف وتردده لا تخفى تربد الوقوع العایف عینك كسرى به ذكر اولن صفت
 اوزن اولن قوش العیفة عینك كسرى ومدله سندر قوش قوندر ده تردد انك معناسنه العیوف عینك فتي
 ویرانك ضمی ومدله شول دوه در كه صوی قنولوب اجمیه حالاه صوسراوله فصل الغین العداق عینك ضمی
 ايله اغسنوس قرغه سی دبد كرى قوش غراب القیظ معناسنه و زیاده تو بی اوان كرسه دخی غداق دیرلر
 وكذلك اوزن و سیاه اولن قبيله و سیاه اولن قناده دخی غداق دیرلر لا عداق همزة مكسر یله برده یی اشغه
 صالیو یرمك بقال اغدت المرأة قناعها اذا ارسلته على وجهها وقناع قافك كسرى به بوزاه رتسى در واغداق
 صیاد صید اوزرنه شبكه صالغده در لرو فی الحديث ان قلب المؤمن اشد انكاضا من الذب يصيبه من العصفور
 حين يغدق به یعنی مؤمنك قلبی كناه دن مضطرب اولمق سرجه نك شبكه دن مضطرب اولمسندن اشد در
 العرفی عینك فتي ویرانك سكونی ویرانك تشدد بديل شول درى در كه عرف دبد كرى اغاجله دباغت اولنور بقال
 سقاء غی اى مدبوغ بالغرف بالغرف فحتميله بمعناه على راية يعقوب وغرف دوه غرف اغاجن اولن مغله خسته
 اولماغه ده دیرلر بقال غرفت لابل تغرف غرافن الباب الرابع اذا اشتكت عن اكل العرف العرف عینك فتي ویرانك
 كسرى ومدله شول العجلر در كه چوق اولوب برى برینه صارلش اوله هر نه جنس دن ولورسه اولسون الغریفة
 غینك فتي ویرانك كسرى ومدله شول درى پان سی در كه فلیح قیننه اصرلر بر قارش مقداری ولوروكاه اى
 التونلیوب تزیین ایدر رتقه كم چراكسه طائفه سنك قینلری دبنده اكثر یا لى ایدرلر و بوتقر یردن صاحب
 صراحك غریفه دوال پان كه از قبضه شمیر اوزان با سدد دبدی و كى سهواید و كى ظاهر اولوروز راقرب قلیجك
 قنى در نیام معناسنه قبضه سی دكلدر و غریفه نعله دخی دیرلر بنی اسد لغی اوزن الغریف عینك كسرى ویرانك
 سكونی ویرانك فحيلة بر جنس اغاجدر الغرف عینك فتي ویرانك سكونيله غرف دبد كرى اغچ كه انوكله دباغت
 اولنور وغرف كسبك معناسنه دخی كاور نقول غرفت الشى فانغرف اى قطعته فانقطع ونقول غرفت ناصیه
 الفرس اذا قطعتهما وجززتها یعنی انك الننده اولن صاچی قرقسك امعیدن ابو عیدرو ابی اوزن وغرف در یی
 غرف اغاجيله دباغت ايله دخی دیرلر وغرف صوی ايله جالوب المغه دخی دیرلر نقول غرفت الماء بیدی غرما
 الانراف همزة مكسر و غینك كسرى به كسلك انقطاع معناسنه على مامر الاغتراف همزة مكسر وتانك كسرى به

عيف

غدف

کذلک صوبی الیه چالوب الموقر غنیک فخی ورائک سکونیه بر کره صوبی چالوب الموقر بناء مره اولوق اوزن
 الغرقة غنیک فخی ورائک سکونیه ذکر اولنان طریقه الن صونک اسمی در پس معنی اسم مفعول اولور زرا
 مذکور صوبی غرقه دیر لرت الناد حجه و غرقه چار طاقه دخی دیرل علیه معناسنه العراف غنیک کسر بله جمعی
 وجه مزبور اوزن النش صول معناسنه نطقه بله نطاف کی و شو بله زم ایتد بلر که ابنه الجندی دیکله معروف
 اواب حفاقه مشهوره اولان هورت قلاده سن بحری اولان بغه لک برینک بوینه اصدقه بغه بحره طالعین
 ایتدی یا قوم زراف زراف لم یبق فی البحر غیر غراف و جوهرینک بوکلامنه شایسته تناقض وارد در یرا غرقه الیه
 الناد حجه ذکر اولنان صوبی اطلاق اولماز دیشدی حاله که ابنه الجندی کلامنه اطلاق اولماسن کوستر
 تامل اولنه و غراف کذلک یوک کبله دیرل جراف کی حیث کسر بله الغراف غنیک ورائک خمیله غرقه نیک جمعی
 چار طاقه معناسنه الغراف غنیک فخی ورائک فخیله کذلک جمعی الغراف غنیک فخی ورائک سکونیه کذلک
 جمعی الغراف غنیک فخی ورائک فخیله کذلک جمعی المرفقه تمیم کسر بله ورائک فخیله کفجه که انوکله ش
 قوتور زراف غرضوف غنیک وضاد معجمه نیک فخی ورائک سکونیه ککاک اوچنده اولن یومشق پروا غرضوف
 دخی دیرل الغرضوف غنیک کسری وضاد معجمه نیک سکونی وراء مهمله نیک کسری و مد بله یاسمین دیکلری
 چپک کزاق بعض نسخ الصحاح الغضف غنیک فخی وضاد سکونیه چبوغی فاند قدن صکره کسوب
 ایرماق نقول غضف العود اذا کسرت ولم تنع کسره و غضف کلب قولان صارت فقه دخی دیرل بقال غضف
 الکلب اذ نه یغضفها غضفا اذ راخاها و کسرها الغضف فختینله قولانه اولان صالقیلی ستر خا اذن معناسنه
 و غضف کعبه قرا کوا و لغه دخی دیرل بقال غضف اللیل غضفا من الباب الرابع و کلبک قولان صارت فقه دخی
 دیرل بقال غضف غضفا من الباب المذكور لا غضف همزه نیک وضادک فخیله قولان صارت فقی اولن کلب
 الغضف غنیک فخی وضادک سکونیه جمعی بقال کلاب غضف و غضف شول بو غردلق و شنه دخی دیرل که سیاه
 اوله سنک خوان سیاه معناسنه و افضف شول او قد دیرل که بلی قال اوله سهم غلیظ الریش معناسنه و بو
 اصبع مقابلی در صاد و عین مهملتینله و اغضف قرا کو کعبه یده دیرل و اغضف ایودر که دخی دیرل عشر ناعم
 معناسنه الاغضاف همزه نیک کسر بله کعبه قرا کو اولوق بقال اغضف اللیل اذا اطم و اسود الغاضف وضادک
 کسر بله قلی رفاهیتله اولان کسره و ایودر که دخی دیرل بقال عیش غاضف الغضف فختینله وضادک فخی
 و تشدید بله میل لککه و ابکی قات اولغه و فاقعه دخی دیرل بقال تغضف علیه اذ مال دخی و تکسر و تغضف قوی
 بقاعه دخی دیرل بقال تغضف البر اذا نهدت اجوالها و اجوال حیلله قیونک اطرافی در الانضاف همزه نیک
 و غنیک کسر بله توز ایجه کر مک نقول انضف القوم فی القبار اذا دخلوا فیها الغطاف فختینله معبشت وسعت
 اوزن اولوق بقال عیش اغطف مثل اغضف علی مامر انفا غطاف فختینله برقیله نیک باباسی ادی در که اول
 غطاف بن معدن قیس عیلان در الفطر یف غنیک کسری و طانک سکونی ورائک کسری و مد بله اولوسید
 معناسنه و طوغن یاروسنه ده دیرل فرخ البازی معناسنه الفطره علی وزن الد حرجه و التظرف فختینله
 ورائک خمیله و التعترف طاید لنه تالیه بونلرک اوچی دخی تکبر معناسنه در الغف غنیک فخی و فاک تشدید بله
 کفایت مقداری وجه معاش الاغتفاف همزه نیک و تانک کسر بله کفایت مقداری کو ککک کسائی و ابی
 اوزن و بعضیلر ایتدی بمقدار سمر مک معناسنه در و اوزن بدایتدی اغتفت المال اغتفافا دیرل قن اولنه ده
 و سمر مهده رت حاله اوله الغلاف غنیک کسر بله قلیق فقی و شبیه قاتی در الغلف غنیک فخی و لامک سکونیه
 تشدید بی قاهه قویق نقول غلف القارورة من الباب الثاني اذا جعلتها فی العلاف و غلف غالیه سور غنیکه دخی

غرضف

غضف

غطف

غطرف

ضف

غلف

دیرل الغلف فختینله و لامک فخی و تشدید بله کذلک غالیه سور غنیک نقول تغلف الرجل الغالیه و غلف بها حیته
 غلفا الغلفاء غنیک فخی و لامک سکونی و الفک مد بله معنیک رب بن الحارث لقی در زرا اول مسک سور بن
 اول ایدی دیرل عر بلرک زعی اوزن و غلفا قاب ایچنده اولن یا یه دخی دیرل بقال قوس غلفاء الاغلف همزه نیک
 و لامک فخیله شول قلب در که برنسنه حفظ اتکه قادر اولیه غلفا نش مثا بسنه اولد و غندن و تری الغلف
 غنیک فخی و لامک سکونیه جمعی و قالو قلو بنا غلف و اغلف سنتسز اولان دخی دیرل بقال رجل اغلف اذا کان
 اقلف و بالجه هر طرف ایچنده اولان نسنه به اغلف دیرل بقال سیف اغلف و قوس غلفاء علی مامر الغیف
 غنیک فخی و یانک سکونیه صاعه وصوله میل اتمک التغیف فختینله و یانک فخی و تشدید بله جمعه بقال
 غافت الشجرة غیفا و تعیف اذ مالت یخنا و شمالا و تعیف ات بر جانیه میل اتمک دخی دیرل بقال تغیف الفرس
 اذ تعطف و مال فی احد جانیه التغیف علی وزن التکریم قور خوب بر جانیه ایلغه دیرل بقول حل فلان فی
 الحرب فقیف اذا کذب و جبن العاف علی وزن الحال برجنس اولو اغاچدر که فومده بتر طتمو میوه سی اولور
 تاز به بقلا کی اوزن اوزن بو بنوز مثالند بتر فصل الفاء الفوف فانک فخی و مد بله شول اذ دانیه دیرل که خرم
 چکر دکنک ایچنده اولور خرمالغی اندن بتر و فوف شی معناسنه دخی کلور بقال ما لغی فلان غی فوفا ای شی
 الفوفه فانک فخی و مد بله احدی و بعضیلر ایتدی فوفه شول یوفقه فابغه دیرل که چکر دک اوزرنه اولور
 المفوف مدک فخی و واولک فخی و تشدید بله بر دیکلری قاسدر که اوزرنه اذ خطری اوله و مفوف یوفقه برده
 دخی دیرل حکم دک و زرنه اولن یوفقه قایق معناسندن مأخوذ در نه کم الان مرو رایتدی بقال رد مقوف ای
 رقیق الافواف همزه نیک فخیله فوفک جمعی بقال برد افواف بالا ضافه که مقصود بر دی رفته نسبت اولور الفیف
 فانک فخی و یانک سکونیه دوزر مکان مستوی معناسنه و فیف الی عرب کونلر ندن بر کونک ادی در
 الافیاف همزه نیک فخیله جمعی دوزر معناسنه الفیوف فختینله کذلک جمعی الفیفاء فانک فخی و یانک سکونی
 و الفک مد بله شول محرکه اوتی و صوبی ایلیمه و مبرد ایتدی فیفانک الفی زانده در زرا عرب طابغه سی فیف
 دخی دیرل فیفانک فصل القاف القحف قافک کسری و حانک سکونیه دماغک اوزرنه شول کک در که دماغی
 جمع ایدر و مثل مشهور در صیغه جمعه کلد و کی رماه باحقاف راسه دیرل قن خصمک اوزرنه بر بلا کتور و ب
 انوکله اسکات تسه و قف اغاچدر شول قد حه دیرل که ذکر اولن مک مثالند اولور کو یا کیرم قد ح در بقال
 ماله قد ولا قف پس قد در بدن اوان قد حدر و قف اغاچدر اولان قد حدر القحف قافک فخی و حانک
 سکونیه قف دیکلری ککه اورمق در نقول قخته قحفا اضر بت قحفه و اصب قحفه و قف کسه ده اولانی
 جمله ایچمه که دخی دیرل نقول قحفت قحفا اضر بت جمیع مافی الاناء و بقال شربت بالقحف یعنی قحف معناسن
 بوطر بقله دخی ایدرل القحاف قافک کسر بله محبت ایدر بخر ایچمک و منه قولهم الیوم قحاف و غدا قحاف
 و نقاف و ن مکسرون صکره قافله باشی اوروب فاتق یعنی بوکون مطایبه یارن مضارب می القحاف قافک خمیلله
 قحاف کی دره بونلرک ایکسی دخی حجاج کی در و حجاج شول سیله دیرل که هر نیه او غراسه کنون الاقحاف
 همزه نیک و تانک کسر بله زیاده ایچمه که دیرل شرب شدید معناسنه القاحف حانک کسر بله شدیده یغن
 یغمون دیرل القذف فختینله اوزن مح ابقال تیه قذف و فلاة قذف ای بعیده نقاف من یسلکها یعنی سالک
 اولنلری کو یا که آرو تیه تاء مثانک کسری و مد بله محر معناسنه در القذف فختینله جمعه بقال تیه قذف
 علی مثل صدف و صدف و طنف و طنف القذفة قافک فخی و ذالک سکونیه ککنکره سرائی و قوله جبل
 معناسنه در القذف قافک فخی و ذالک فخیله جمعی القذفات کذلک فختینله جمعی غرقه نیک جمعی غرقه غرافات

غیف

فوف

فیف

قحف

قذف

کاد وکی کی قال ابو سعید وبقاشبهت الشرف یعنی کنکر دان قد فهد کدی قله جله تشبیهادر و فی الحدیث
 ان ابن عمر رضی الله عنهما کان لا یصلی فی مسجد فیه قد فات هکذا یحذرونه اصعبی ابتدی حدیث شریفه قد فاندن
 مراد قد ف در شرف معناسنه واحدی قد ف در المقرف میمک ضمی و ذالک فقی و تشدید بله کثیر اللحم اولن
 کسنه بقال رجل مقف کانه قد ف اللحم قد ف القذف قافک فقی و ذالک سکونیه طاشله اتق در بقال هم بین
 حاذف و قاذف حاذفله مراد اغاله اتز در و قاذفله مراد طاشله اتن در و قد ف استفراغ ایمنکه ده دیرل بقال
 قد ف الرجل اذا قاء و قد ف براهل عرض کسنه به سوککه ده دیرل بقال قد ف المحصنه اذا رماها التقداف تانک
 فقی و ذالک تشبیه اشقی ترمی معناسنه القذف قافک کسر بله سرعته سیراتک المتقداف میمک ضمی و ذالک
 کسر بله میسر کردن ات سر بیع العدو معناسنه القذف قافک فقی و ذالک ضمی و مدبله بعید اولد غیچون
 و اربابین شهر القذف قافک فقی و ذالک کسری و مدبله اراق اولن منزل بقال منزل قد ف ای بعید القذفه
 قافک فقی و ذالک کسری و مدبله انن سنه القرف قافک کسری و رانک سکونیه هر نسنه ناک قابغه دیرل
 قشر معناسنه و منه قرف الرمان و قرف الخبز که بونلر نار قابغه و انک قابغه اطلاق اولنور و انک کابی اولدر که
 انک کن صوب بلوب نه نه یا پشه القرفه قافک کسری و رانک سکونیه واحدی قسره معناسنه و قرفه ادویدن
 اولان معروف سنه قرفه تهمت اولن کسنه به ده دیرل بقال فلان قرفی ای هو الذی انهمه و به و فلان قرفی
 ای الذین عندهم اطن طلبی و طلبه طانک فقی و لامک کسر بله مطلوب معناسنه در و بقال سل بنی فلان عن ناقتک
 فانهم قرفه ای تجد خبرها عندهم و قولهم فی المثل امع من ام قرفه هو اسم امرأه القرف قافک فقی و رانک
 سکونیه در بدن بر طرف در که نار قابله دباغت اولنور و اول طرفک ایچند خلع دبد کدی اتی وضع ابدلر و خلع
 شولات در که اتی ان لازم اولان حواج ابله بشور و ب اول طرفه قورل و قرف چبانک اوز رندن در یسن
 صوغه دخی دیرل تقول قرف القرحه اقرها قرفامن الباب الثانی اذا قشرنا هذا و ذالک اذ یست و قرف کسنه بی
 تعیب ایمنکه دخی دیرل تقول قرف الرجل اذا عبت و تهمت ایمنکه ده دیرل بقال هو بقر بکذا ای رمی به و تهتم
 المقرف تهمت اولن کسنه الاقراف همز ناک کسر بله قریب اولق اصعبی روایی اوزن بقال ما ابصرت عینی
 ولا اقرت بیدی ای مادنت منه و بقال ما اقرت لذلک ای ماد انیته و لا خالطت اهله المقرف میمک ضمی و رانک
 کسر بله شول کسنه در که انوک انسی عربی اوله و باباسی عربی اولیه و سایر حیوانه دخی حال بو بله در زیر
 اقراف بابا جانیده اولان نقصانندن حاصل اولور و نه کم کجنته جانیده اولان نقصانندن حاصل اولور و التقرف
 فتحبیلهم و رانک ضمی و تشدید بله جهاز قور یوب صوبلق بقال تقرفت هی اذا تقشرت المقرف میمک فقی و رانک
 کسر بله انجندن صغ قور دقلری محل و منه قولهم رکتة علی مثل مقرف الصغفه و هو موضع القرف ای القشر
 و هو شبهه بقولهم رکتة علی مثل لیلته الصدر که خالی ترک اندم دیک اولور الاقراف همز ناک و تانک کسر بله
 کسب بقال فلان یقرت لعیاله ای بکنسب و اقراف عیب ایمنک معناسنه ده کور بقال قرفته بالشی فاقترف به
 المقرف میمک ضمی و قافک سکونی و رانک فتحبیلهم بقینه الن دوه بقال بعیر مقرف اذا اشتری حدیثا القرف
 فتحبیلهم مرضه قریب اولق بقال اخشی علیک القرف و بقال قرف قرفامن الباب الرابع اذا دانامنه و فی الحدیث
 ان قوما شکوا الیه و باء ارضهم فقال تحولوا فان من القرف التلف و قرف متهم اولنه دخی اطلاق اولنور بقال
 هو قرف من ثوبی للذی تهمه یعنی ثوبه متهم اولان کسنه به بو بله دینور المقارفة میمک ضمی و رانک
 فتحبیلهم و باله مرکب اولق بقال قارف فلان الخطیئة اذا خالطها و مقارفة مجامعته دخی دیرل بقال قارف امرأه
 اذا جامعها و منه حدیث عایشه رضی الله عنها ان النبی صلی الله علیه و سلم کان یصیح جنباً من قواف غیر احتلام

فیصوم القطف علی وزن جعفر شول پرده در که کوکاک اوزرنه اورتورلر محقرلی اولور قطیفه معناسنه
القرقف علی وزن العرعر حرمی معناسنه ابوعمید یندی بواسم درو بونک اصلده صفت اولدوغنه و در تنک
معناسنه دلالت بتد و کنه و خمر شاربن در تنک کچون قرقف دبد کزنه انکار یادی القشف قافک فحی و شبنک
کسر بله شول کسنه در که یوزنک رنکین یا کنش خود فقر تغییر ایلیه القشف فحینه بله یوزنک لونی ذکر اولمان
وجه اوزن متغیر اولمق بقال اصایهم من العیش قشف المتقشف میک ضمی و شبنک کسری و تشدید بله شول
کسنه در که بر اقمه و بر خرقه ابله قناعت ایلیه القصف قافک فحی و صادک سکونیه فائق کسر معناسنه بقال
قصفت الراج السفینه و قصف له و ولعبه دخی دیرلر بعضیلر بونی کلام مولد در دیدی القاصف صادک کسر بله
شول بلدر که شدید اوله بقال ریح قاصفای شدید و قاتی اوزلور عده دخی دیرلر بقال رعد قاصفای شدید
الصوت القصف قاتی اوزنه یرمک بقال قصف رعد و غیره قصیفانم الباب الثانی و قصیف اغاچدن قور یوب
دوکلر نسبه دخی دیرلر القصف فحینه بله ضعیف اولمق قال قصف العود یقصف قصیفانم الباب الرابع و قصف
دوه اوزن دخی دیرلر هدیر بعیر معناسنه القصفه فحینه بله کذلک دوه اوزن القصف قافک فحی و صادک
کسر بله ضعیف اولان نسبه بقال عود قصف و رجل قصف ای خوار و خوار خاء معجمه ک فحی و وواوک
تشدید بله ضعیف معناسنه دره قصف شجاعتدن تیز منکسر اولان کسنه دخی دیرلر الاقصیف همزه ناک
و صادک فحیه شول کسنه در که اوک دیشنک نصفی فائش اوله و بواقصم معناسنه لغت در القصفه قافک فحی
و صادک سکونیه شول قوم یار سی در که بر عظیم قومدن ایر بلوب دو شمش اوله بن در بدر و ابی اوزن القصف
قافک فحی و صادک سکونیه جمعی لقصفان قافک ضمی و صادک سکونیه کذلک جمعی قمره و قمران کی و قصفه
ردبان ایغنه دخی دیرلر قصه معناسنه و قصف القوم قومک بری برینه مزاحمه یر مسنه دخی دیرلر فی الحدیث انا
والنبیون فراط القاصفین و ذالک علی باب الجنه و فراط فائک ضمی و راء مهمله ناک تشدید بله بر قومدن مقدم
بریره واروب مهمات کورن کسنه له دیرلر الانقصاف همزه ناک و قافک کسر بله بر نسبه دن فراغت بئیک بقال
انقصوا عنه اذا ترکوه و مره القصف قافک و صاد معجمه ناک فحیه ابجده لک دقت معناسنه القضاغه قافک
فحیه لجه اولمق نحافت معناسنه بقال قصف قضاغه من الباب الخامس القصف قافک فحی و صادک کسری
و مد بله نحیف معناسنه القضاغه قافک کسر بله جمعی القطف قافک فحی و طانک سکونیه اوزم کسمک تقول
ططت العنب قطفانم الباب الثانی و قطف طوار بطی اولغه دخی دیرلر بقال قطف قطف و قطف براته دخی
دیرلر که بیرلغی ایلما اولور ا کالسان فارسیده سرنک و تور کیده سرکن دیرلر القطف قافک کسر بله و طانک
سکونیه صلقم عنقود معناسنه لقطوف ضمنه بله جمعی قال الله تعالی قطوفها دایه و قطف ضمنه بله قطفک
جمعی ده کلور طر ملق معناسنه خدشله خدوش کی بقال قطفه بقطفه اذا خدشه و خدش خاوشین معجمه بله
طر ملق معناسنه القطف قافک کسر بله و القطف قافک فحیه اب پیسیده اوزم کسمک زمانی معناسنه در
و قطف قافک کسر بله طوار یوریمه ده و سکرته ده بطو اوزن اولمق معناسنه دخی اسم در القطفه قافک ضمی
ابله اوزمی کسر کن اوزم دن دوشن نسبه جر امه کی حیمک ضمی ابله خرما کسلور کن خرمان دوشن نسبه
معناسنه الا قطف همزه ناک کسر بله اوزم کسمک زمانی قریب اولمق بقال اقطف لکرم اذا فطافه و اقطف
قومک اوزم کسدوی زمانی قریب اولغه دخی دیرلر بقال اقطف القوم اذا حان قطف کر مهم و قصف
بر کسنه ناک طواری بطی الحر که اولغه دخی دیرلر بقال اقطف الرجل اذا کانت دایه بطیئة القطف قافک فحیه
شول طوار که بطی اوله و نه زبایدی قطف اسکنی طار اولانه دیرلر القطفه قافک فحی و طانک کسری

شرف

فصل دوم

قف

قف

قف

قوف

ومد به شول برده کی ارقیه الن کایم در که او جلر بنک سچقلمی اوله القطایف فافک ففی و تانک کسر به جمعی
 و قطایف شول نسبه به دخی دیر که اکل اولور کویا که سچاعه تشبیه اولوب قطایف دیه شلدر القطف
 ضمیمه کذلک جمعی صحیفه ایلر صحیفه کی کویا که قطیفک رحیفک جمعی در القعاف فافک ضمی ایلر شول سیل در که
 او غردخی ری یاره خاف کی القاعف عینک کسر به فاحف کی ففی یغن یغوره دیر القف فافک ففی
 و هینک سکونیه اصلند قورومتی تقول قعفت الخله آذ اقتلعتی من اصلم او قعف چناقده اولن نسبه بی جمله
 ایچمه که دخی دیرلر و بوجف معناسنه لغت در الاقعاف همز نك و فافک کسر به دیوار دیندن بقای القف فافک
 ففی و تانک تشدید به او شوزه سنک و صاف سینک قورعی القفوف ضمیمه کیاسی یود قدن صکره قورعیق
 بقال قف الثوب قفوف اصمعی ابتد قف العشب دیرلر قن اوت زیاده قور یسه قال لابل فیما شاءت من جفیف
 و قفیف قفوف قور خودن قلال اور یرمه که دخی دیرلر بقال قف شعری ای قام من الفزع القفاف فافک ففی
 و فافک تشدید به سول کسینه در که یرماخی ار اسندن لجه او غلبه بقال قف بقف من الباب الاول و قف من الباب
 الثاني القف فافک ضمی ایلر ک محندن یوکسک اولن محلی القفه فافک ضمی ایلر کذلک یوکسک اولن القفاف
 و فافک کسر به جمعی یوکسک یر معناسنه منه قولیم کبر فلان حتی صار کانه قفه اصمعی ابتد قفه قوریش جوریش
 انجی دیرلر قفه قوری قباغه دخی دیرلر که اولور خر مایر اغندن ذکر اولنان قباقی هیئتند ایشلر بوسطاطا یفه سی
 ایچنه پنجه قود قلی نسبه دخی دیرلر الاستقفاف همز نك و تانک کسر به پیر اولن کسینه نك بوزلوب
 دیوشر لمسی الاقفاف همز نك کسر به باوق یر دلمسی کسملک بقال قف لد جاجه افغا فاذ انقطع بیضها و بو
 اصمعی روایتی در کسائی ابتد اقفاف باوق قارینه ده جمیع ایچمکر الققهقه علی وزن الرزله صغوقدن
 در ده مک تقول قفقف الرجل قفقهقه آذ الرعد من البرد الا قلف همز نك و لامک فخیله سننسر اولن کسینه
 القلف فخیله سننسر لک القلفه فافک ضمی و لامک سکونیه شول در بدر که سنت حالتند انی کسرلر
 القلف و فافک ففی و لامک سکونیه سنت ایچمک تقول قلفه الخائن قلفا و عرب طایفه سی شو به زعم ایدرلر که
 براوغلن کیجه ای ابدین ایکن طوغسه اول سننلو کی طوغه و قلف اغاجل قن صوغه دخی دیرلر تقول قلفف
 الشجرة اذا حیت عنها طایفا و طاحاه مهمله ایلر اغاج قانیه دیرلر و قلف کویک و وزنندن یالغن قالد رقه دخی
 دیرلر تقول قلفف الدن اذا قضضت عنه طینه و قلف کینک تحتلر یر یینه لیف ایلر دیکوب یا پشدر مغه
 دخی دیرلر تقول قلفف السفینه اذا خرت الواحها لیلیف و جعلت فی خالها القار و قار فافله زفته دیرلر القلفه
 فخیله سنت اولناجی قرقعه کی قطع اولناجی محل معناسنه القلیف فافک ففی و لامک کسری و مد به شول
 ظرفه دیرلر که ایچنه خر ماقورلر حله الترم معناسنه الاقف همز نك و نونک فخیله شول ات در که اکسه سیاق
 اوله واقف قولقلمی کیچر ک اولوب غلیظ اولن کسینه ده دیرلر القنفاء فافک ففی و نونک سکونی والفک
 مد به قولقلمی کویک اولن عورت القنیف فافک ففی و نونک کسری و مد به ناسدن ریچد جماعت قتیب کی در
 وزنا و معنی ابوع و روایتی وزره و این در بد ابتد مرقنیف من اللیل دیرلر کیجه نکر باره سی معناسنه و بعضیلر
 قنیف من اللیل طایفه من اللیل معناسنه در ظاهر بودر تفسیر له اعلم دره قنیف چوق یغور لو بلوده
 دخی دیرلر القنف فخیله قولقلمی کویک ک اولوب غلیظ اولن القنف فافک ضمی ایلر بورنی و نونک کسینه
 القوف فافک ضمی و مد به قولغ کویک و قار سی علای در معناسنه و کوری بو من معناسنه کاور القاف علی
 وزن اللیل کویک و نونک معناسنه بقال خذنه بقوف رقیته و بقاف قیتمه مثل صوف رقیته ای برقیته جمعا
 قاف علی وزن الحال طاعنک اسمی در که کویک یوزن حاطه ایشدر القایف نك کسر به شول کسینه در که

ایریرلر

کتف

کتف

کرف

کرسف

ایریرلر یعنی ایریری و نونک شخص معنی ایدر القافه علی وزن الحاله جمعی تقول قفت اثره اذا تبعته مثل قفوت
 اثره لا فقیاف همز نك و تانک کسر به کذلک یزه تابع اولتی بقال افتاف اثره مثل قاف الاقوف همز نك
 و واه ک ففی ایلر زیاده اثره تابع اولان کسینه بقال هو اقوف الناس فصل الکاف الکفف کافک کسری و تانک
 سکونیه و الکفف کافک ففی و تانک کسر به کذب ایلر کذب کی شول کورک کی که انسانک ارقه سنه اولور
 شأنه معناسنه و کفف اعسته یوریکه دخی دیرلر کفف ات یوررکن فروع کتفی یعنی کورکنک او جلری قالفرق
 یوریکه دخی دیرلر تقول کفف الخیل الکفف فخیله نك و تانک ضمی و تشدید به کذلک کتفی فافک ففی و یوریکه
 دیرلر بقال کفف الخیل اذا الرنفت فر مع کتافها فی المشی و کفف کذلک یالان اغاجنک اگر یسن یری یینه بغلعه
 دیرلر و کفف یر کسینه نك الی اردنه بغلعه ده دیرلر کتاف دبد کگری ایلر الاقف کافک کسر به بروج ایلر الاقف
 همز نك و تانک ففی کورکی ایلر اولان کسینه و کفف شول لته دخی دیرلر که کورک او جند اولان کورنک
 ایلر او موزی یمنند ایلر لکثیفه کافک ففی و نونک کسری و مد به شول یسلود مورد در که قوی به اورلر و کثیفه
 قلد اولن حقه کینه دخی دیرلر الکثفان کافک ضمی و نونک سکونیه شول چکر که در کسایر چکر کدر دن اول او چار
 الکثفانه کذلک کافک ضمی و نونک سکونیه واحدی بعضیلر ابتد کثفان شول چکر که در که غوغادن صکره
 اولور که انک اولنه سرود یرلر سین مهمله نك کسری و واک سکونیه اندن صکره دیارد یرلر دال مهمله نك
 ففیله اندن صکره غوغادرلر غین و عجم نك ففی و واک سکونیه اندن صکره کثفانه دیرلر الکثف فخیله شول
 اقسیم قدر کطوارک کور که عارض اولان وجعدن حاصل اولور بن السکیت روایتی ازن الاقف شول دوه در که
 ذکر اولن مرضه مبتلا اوله الکثف کافک ففی و نونک سکونی والفک مد به موتی بقال جمل الکثف و ناقه کثف
 الکثافه کاف مفتحو ده ن صکره ثناء مثله ایلر قانلق غلظت معناسنه بقال کثف الشی من الباب الخامس
 الکثیف کافک ففی و ثناء مثله نك کسری و مد به غلیظ اولن نسبه التکاثف نك ففی و نونک ضمی ایلر کذلک
 غلیظ اولتی بقال تکاثف الشی الکرف کافک ففی و نونک سکونیه ایرک مرکب دیشی مرکب بولن قور قلیوب
 باشن یوقره قالدرب طود اغن ده یرمک بقال کرف الحار اذا شم بول لا تان ثمر فخر راسه و قلب شفته الکرناف
 کافک کسری و نونک سکونیه کسلن بود قلمر ک دیلری در که خر ما اغاجنک اوزد کنده قالمور و کسلن بود اقد
 قالنه کرب دیرلر الکرنافه کذلک کافک کسری و نونک سکونیه واحدی الکرنیف کافک ففی و نونک کسری و مد به
 کرنافک جمعی الکرسف کافک و سبنک ضمیمه پنبه قطن معناسنه و یوندن ماخوذ در دواتک لقاسنه کرسف
 دبد کاری که لقا مری حنظ ایلر کیچون قود قلمی نسبه در کک حر یردن اولسون کرب پنبه دن الکسفه کافک
 کسری و سبنک سکونیه یر نسبه نك یران سی بقال عطی کسفه من نونک الکسف کافک کسری و سبنک سکونیه
 جمعی الکسف کافک کسری و سبنک فخیله کذلک جمعی یانلر معناسنه و بعضیلر ابتد کسف کافک کسری
 و سبنک سکونیه واحد در کسفه واحد اولد و غی کی اخشش لندی شول کسینه که کسفان السماء قرأت لندی
 کافک کسری و سبنک فخیله لای جمع قلدی الکسف کافک ففی و سبنک سکونیه دوه یی سکر ملک تقول کسفت
 الامیر من الباب الثاني اذا قطعت عرقوبه و عرقوب عینک و قافک ضمیمه او که سکیر ند یرلر و کسف بیز کسمکه دخی
 اطلاق اولور بقال کسفت الثوب اذا قطعت و کسفا کشی یوزلر اولوغه دخی دیرلر و فی المثل کسفا و امسا کایعنی
 رش رواق ایلر امسا کبر یرده جمیع اولور می التکسیف علی وزن التکریم زیاده کسمک تقطیع معناسنه الکسوف
 ضمیمه ای و کون طویلن تقول کسفت الشمس نکسف کسوفان الباب الثاني و کذلک تقول کسف القمر الان
 الاجود فیه ان بقال بخسف القمر و العامة تقول انکسفت الشمس و کسوف یر کسینه نك حالی تلوا و لغه دخی دیرلر

بقول كسفت حال الرجل اذا ساءت كاسف البال سى خال معناسنه دره كاسف الوجه اكشي يوز لو معناسنه در ترش و
 كي الكشف كافل فتي وسين معنك سكونيه برنسنه في اجمو الانكشاف همزه نك وكافك كسر يله والاكشف
 فتحته نك وشينك فتي وتشدد بده اجمو بقال كسفت الشئ من الباب الثاني فانكشف ونكشف وورق كوك
 يوزن ضيا بده طول در معنه دحي كسفت دير بقال كسفت البق اذ املا العماء المكاشفة يمك فتي وشينك
 فتحته اظهار ايمك بقال كاشفه بالعد او اذ اباد بها التكاسف نك فتي وشينك ضميله اجمو بقال لو كاشفتم
 مائد اجمو اي لو كاشف عيب بعضكم لبعض يعني بر يكر دن كز لديمكز عيبكز اجلسه الكسوف كافل فتي
 وشينك فتي ومد بده شول ناكه در كه اول حامله ايكن اكارك اشه الكشاف كافل كسر يله ناكه ذكر او ان صفت
 اوزن ايلق يقال كسفت الناقه كشافا اجمي ايندي كرا كك اكي يل بر يردنجه ناكه اوزن صالنسه اكا
 كشاف وناقه يكشوف دير ابددي الاكشاف همزه نك كسر يله قومك دوه سي كشوف اومق بقال كاشف
 القوم اذ اكشف ايلهم الكشف فتحته نك نهان بولد غي ردن قلارك يوقرو مايل اولسي در يعني الننه اولن
 قلارك اي اتي يوقرو اولسي دره كسفات قسمينه قورق بدي يردن اولن دور وشلق در الاكشف همزه نك
 وشينك فتحته ذكر اولن ان صفت اوزن ايل كسفه واكشف شول كسفه يه دحي دير كه حين محار بده قلقاني
 اوليه الكشفه فتحته نك ذكر اولن قلارك بده كي رالكف كافل فتي وفانك تشدد بده اليه سي الاكف
 همزه نك فتي كافل ضميله جعي وكف برك طرفي ايلد كن صكره محكم ديككه دحي دير بقول كسفت الثوب
 اذ اختلف حاشيته وهو الخياطة الثانية بعد المل وكف منع معناسنه ده كاور يقال كسفت الرجل عن الشئ
 فكف اذ منعته فامتنع يتعدى ولا يتعدى والمصدر واحد كفه كافل ايكسند دحي فتحته واخر ل بنك
 فتح اوزن بناسيله مواجهه معناسنه در بونل اصلند ابي اسمدركه واحد قلوب خمسة عشر كي فتح اوزن
 ميني اولشدر در منه قولهم لقيته كفه كفه اي استقبلته مواجهه الكفه كافل ضميله شول نسنه در كه كوكلك
 يا خود قفطان كنك چون سن طول لا شور و اجمي ايندي هر اوزن نسنه يه كفه دير لكفه الثوب وكفه ازل
 كي حاشية الثوب معناسنه الكفاف كافل كسر يله جعي الكفه كافل كسر يله هر مستد ير اولن نسنه در كفه
 ميزن وكفه صياد كي يعني تراز وكوزي ود كرمي اولن اوجي شبكه سي كي وكفه ديش در دنه مدو راولن ديش ننه
 دحي دير لكفه كافل فتحته ترازه كوزي كفه ده لغت در كافل كسر يله الكف كافل كسري وفانك فتحته
 جعي وكف كذ لك شول مدور نقشلر در كه اكنه ايله ال اوزن ايدر ل كه اكثر عرب نسا سنده اولور الكفاف
 كافل كسر يله برنسنه نك اولوسي اولن نسنه الكافه جميع خلايق يقال لقيتهم كفه اي كلم وكفه شول ناكه يه
 دير ل كه يشلري زياده ياشلر اولد غندن اشوب نابد اولغه قرب اوله الكاف مذكري ذكر اولن وجه اوزن
 اولن اركه دوه معناسنه الكفوف فتحته نك دوه ياشلر بديشي اشمق يقال كفت الناقه تكف كفوفان الباب
 الاول المكفوفة ميمك فتي وفانك فتي ومد بده شول جامه داند در كه ايله كاش اوله المكفوف كذ لك ميمك
 فتي وفانك فتي ومد بده كوزي كور مين كسنه ضرير معناسنه المكافيف ميمك فتي وفانك كسري ومد بده
 جعي بقال كف بصره على لبناء الجهور وبقال كف بصره ايضا على البناء للعلوم من الفعل اللازم على رواية
 ابن الاعرابي الكفاف كافل فتي ايله برنسنه نك مثلي ومقداري وكفاف كذ لك قوت اولاجق مقداري رقه دير
 وقوت اولاجق رزق ديلنه دن مغني اولن رزق دره في الحديث اللهم اجعل رزق ال محمد كفا افا الاستكفاف
 همزه نك وفانك كسر يله برنسنه في كور مكه دقت ايدوب ان قاشي اوزن قومدر كوشه قشوال قاشي اوزن
 قوب كوكله ايدن كي بقول استكفت الشئ اذ استوفيته بان تضع يدك على حاجبك كالذي يستظل
 من الشمس بنظر الى الشئ هل يراه واستكفاف خلقه ال اوزادوب جريتمكه دحي دير واستكفاف

برنسنه يي

كشف

كشف

برنسنه يي غلق اهرينه الوب كوزن ككه دحي دير فرار واني اوزن بقال استكف القوم حول الشئ اذ احاطوا به ينظرون اليه التكذف
 ناك فتي كافل فتي وتشدد بده كذ لك ال اوزادوب جريتمكه بقال استكف فلان ونكفف اذ مد كفه يسأل الناس الكففة على
 وزن الازنه منع ايمك بقول كسفت الرجل اذ اكففته الكلف فتحته نك برنسنه در كسسم دانسي كي يوزنه عارض اولور وكاف
 شول لو ندر ل كذ لك يوزنه اولور قمر يي ايله سياه بنند كه اكنفسجي دير وكلف برنسنه يي حريص اولغه دحي دير بقول كسفت
 بهذا الامر من الباب الرابع اذ اولعت الكلفة كافل فتي ولا مك سكونيه اسمدركه اولن معناده حرمت كي وكلف ن حمله اسلمن
 نسنه يي در كذ لك ايلق ايلسون كرك اولماسون لا كلف همزه نك ولا مك فتحته شول كسفه در كذ كر اولن اويله ملون اوله بقال
 كيت كات لمدي كسفت حرمت فلم نصف وري في اطراف شعره سواد الى احترق ما هو يعني حقيقته سواد اوليه واسمعي ايندي
 قن دوه مشدد لجره اولوب وجرنه سواد مختلط اولوب خالص ايلسه بومقوله نكه كسفت دير ل اركه دوه يه كلف وناقيه
 كغادر ال الكايف على وزن التكريم رمشة تلونسنه مر ايمك بقال كفه نكاي فاي امره بايشق عليه لتكلف فتحته نك ولا مك فتي
 وتشدد بده برمشة نلوايشي اشلكله زحمت جكمك بقال نكلفت الشئ اذ تجشمته المتكلف ميمك فتي ولا مك كسري وتشدد بده
 شول كسفه در كه مهمي اوليان ايشه مر كيب اوله التكافه ناك فتي ولا مك كسري بده زحمتله ايشك بقول حملت الشئ تكافه اذ الم
 طقه الانكافيس نكفه نفعله وزني اوزن او اور الكف كافل فتي ونونك سكونيه برنسنه يي احاطه ايدوب صقلن بقول كسفت
 الرجل كسفه من الباب الاول اذ خطه وصننه وحوط جاء مهمله نك فتحته جمع معناسنه در وكنف دوه يه غل يا يغه دحي دير بقال
 كنف لابل الكنف من الباب الاول وكنف من الباب الثاني بقول كنف عن الشئ اذ اعدات لا كناف همزه نك كسر يله ياردم ايمك بقول
 اكنفته اذ اعنته المكافيه ميمك فتي ونونك فتي ايله معاوت معناسنه در الكنف فتحته نك جانب معناسنه در وكنف الطائر قوشك
 اكي قنادي الكنفه فتحته نك دوه نك ساكن اولد غي جانب ناحيه الابل معناسنه الكنوف كافل فتي ونونك فتي ايله شول ناكه در كه
 دوه ياند غي رك بر جاننده يا تور قدور كي بوقدر وار كه كنوف دوه لردن لراق يا قز قدور راق ياند غي كي وقذور فاك فتي و ذال
 معجه نك ضميله نجاستدن اجتناب ابدندي رل الكنفاء كافل فتي ونك سكوني والفك مديله ارق اولوب صغري سبك كوكري
 ظاهر اولن قيون بقال شاة كنفاء اي حدياء وحد با حاد ال مهملة نك اذ كر اولن معنائه در التكنف فتحته نك ونونك فتي وتشدد بده
 احاطه ايمك لا كناف همزه نك وفانك كسر يله بعناه بقال تكنفوه واكتنفوه اي احاطوا به واكناف دوه اغلي يا يغه دحي دير
 يعقوب روايي اوزن يقال اكنف القوم اذ اتخذوا كنيفا لا يلهم التكنيف على وزن التكريم كذ لك احاطه ايمك يقال صلاه مكف
 اي احيط من جوابه وصلا صادمه نك كسر يله اسنه مخيون يا قذ قري تشه دير الكنف كافل كسري ونونك سكونيه
 شول طرفدر كه جوابان لكه التث قورو بونك تصغير بده كلسدر حديث شريفه كه كنيف على علميور لمصدر الكنف كافل فتي
 ونونك كسري ومد بده ستر ايدجي معناسنه در وقلقانه دحي كنيف دير ل ستر اقد وكندن او تروو اجماله يه دحي كنيف ديد كاري
 بوجه بدن در وكنيف غاچدر اولن دوه اغلنه دحي دير ل خطيرة الابل معناسنه الكوفة كافل فتي ومد بده قمر يي قوم رمله خرا
 معناسنه وكوفه شهرنه دحي بوسيدن كوفه ديد بيلر كوفان كافل فتي ومد بده كذ لك كوفه نك اسمي درو كوفان خرزه وعسكره
 دحي دير لود كرمي اولن ده دهر ل بقال تركم في كوفان اي في امر مستدير وكوفان زحمته ومشقته وباشد ونكه دحي دير ل التكوف
 على وزن التكريم كوفه يه كيمك بقول كوفت تكوفاي صرت الى الكوفة التكوف فتحته نك وواوك فتي وتشدد بده دكرمي اومق
 بقال تكوف الرمل القوم اذ استداروا وتكوف اهل كوفه يه بكرمك قصدا ايمكه وانلره منتسب اولغه دحي دير ل الكاف على وزن
 الحال حروف هجاءن بر حرفك اسمي در تذكري وتاين جازر دوسا حروف هجاءنك عالي بودر وكاف حروف معايدن دحي
 اولوب حرف جر اولور معنائه تشبيهه دلالت ايله ككه وكاه اولور موقع اسمه واقع اولوب اوزنه حرف جر داخل اولور وكاه اولور
 خير محاط اولوب محل جرده محل نصيبه واقع اولور بقول غلامك وضربك بفتح لذكرو تكسر للموثن للفرق وكاه اولور مجرد
 علامت خطاب اولوب اعرابدن محلي ولماز كقولك ذاك والوايه كور وريك لانها ليست باسم هاهنا وانها في الخطاب فقط نفع لذكر
 وتكسر للموثن لكف كافل فتي وهانك سكونيه اوكي برنسنه در كه قيادن كسر ل مغان معناسنه اكثر طاعلر ده اولور الكهوف
 ضمته نك جعي وكف صغيق مكان معناسنه دحي كلور بقال فلان كهف اي ماجا كيف كافل فتي ويانك سكونيه واخر نك فتح
 وزن يا سيله بر اسم مهمم در نجه معناسنه اخري تحريك اولند غي التقاء ساكنين دن او تروو روقع اوزن ميني اولوب كسر اوزن

كشف

كاف

كف

كوف

كف

اولدغي يادن وتوردن بس كيف حوالدن استفهام ايجون اولور و كاه اولور و نجب ايجون اولور كوله تعالى كيف تكفرون بالله
 و قاتلوه كيف كله سنه ماض اولنه معنای شرطی فاده ابدوب جزایه احتیاج اولور تقول كيف مات فعل افعل فصل اللام الحف
 فحتبته دن نك اورن سى سره الوادى معنایه بعضیلر ایتدی بخت قونك بر جانك قازان چقوردر التلخيف على وزن
 التكریم قیونك اطرافن قازمق تقول بخت البئر تلخيف اذ الحفرت في جوانها التلخيف فحتبته و حيمك ضمی وتشدد بيله قوی
 اور بلى اصمعي روايتي اوزن: قال تلخيف البئر اذا انخسفت المتاخفة ميمك و حيمك كسرى وتشدد بيله او بران قیو بقال بئر فلان
 متاخفة الا لتخاف همزه نك و جاء مهملة دن اول تانك كسر بيله بوزله دورك تقول التحفت بالثوب التحاف لامك كسر بيله شول
 ميزك اسمی در كه انوكه بورينور التحف لامك فخي و حانك سكونيله بر كسنة نك او زرينه ميز برق يا خود بزه بورك تقول
 لحف الرجل تخفه لحاف من الباب الثالث اذا طرحت عليه التحاف و غطيته بثوب الملاحة ميمك ضمی و حانك فخييله معاونت
 معنایه در تقول لا حفت الرجل ملاحفة اذا كانت في الاحاف همزك كسر بيله ارام معنایه يقال الحف السائل اذا الخ الماحف
 ميمك ضمی و حانك كسر بيله ارام ایدن كسنة بقال لبس الماحف مثل الردى مبرم اولني رد ايمك كي نسنة اهلما الماحفة ميمك
 كسرى و حانك فخييله جار مش معنایه الملاحف ميمك فخي و حانك كسر بيله جمی جار مشلر معنایه التحاف لامك كسر بيله
 و جاء معجى ايله يماض دنك اول طاسلره ديرلوز يدين ثابتك حديثك وارد اولمشدر ابو بكر رضى الله عنهما اكقران عظيمك
 جمع اولنا سويله امر ايتكده ايتدی فعلت تتبعه من الرقام والعصب والتحاف و رقاع رقعة نك جمی در كاغديان سى معنایه و عصب
 ضمتيله اخر ما بود اقلر نديرلر عصبك جمی در الخفة لامك فخي و حانك سكونيله واحدی حجر ايض معنایه التحف لامك فخي
 و حانك سكونيله يوفقه اولن قيق رخف كي دره زنا و معنى ابو عمره روايتي اوزن و خف ضرب شد بيله دخی ديرلر ابو عبيد روايتي
 اوزن للصف فحتبته خیار كي بر نسنة در كه ماتان دن كبره ديد كرتي اوتك دندن بتر و لصف كذلك بر جنس خرمايه ديرلر اما
 ابو الغوث بو معنایه انكار ايتدی لصاف لامك فخي و فانك كسر اوزن بناسيله قطام كي بنى عيم منزل لرندن بر مكلك اسمی در و طابفة
 بر بدن بعضی برى معرب قیلوب لا ينصرف بحر اسنة جارى قلمشدر اللطافة لامك فخييله كوچك اولمق صغر معنایه بقال
 لطف الشئ بلطف لطافة من الباب الخامس اذا صغر اللطيف كوچك اولن نسنة صغیر معنایه اللطف لامك ضمی و طلك سكونيله
 علمه رفق و ملايت اوزن اولمق و لطف خدای تعالى دن توفيقه و عصيته ديرلر يعنى بر كسنة نك ايشين رامت كتور و ب خطادن
 صفة ديرلر الا لطاق همزه نك كسر بيله احسان معنایه بقال الطفة بكذا اذ ابره و الطاف اركك دوه نك ذكرن ديشي دوه نك
 فرجه اذ خال ايمك دخی ديرلر قن طريق بولماسه بقال الطفال جل البعير اذا دخل فضبه في الحياء و ذلك اذ الميهتم موضع
 الضراب اللطف فحتبته اسم در احسان معنایه اللطفه كذلك فحتبته احسان اولن نسنة بقال جاء الططفة من فلان اى
 هدية الملاطفة ميمك ضمی و طانك فخييله احسان ابد شيمك مبارت معنایه التلطف فحتبته و طانك ضمی وتشدد بيله
 برامه رفق كو سترمك الاستطاف همزه نك و تانك كسر بيله اركك دوه ديشي و هيه كندی جماع ايمك قادر اولوب معنیه محتاج
 اولماق بقال استطاف البعير اذا دخله فيها بنفسه مثل استخلط و اخلطه غيره اللامك فخي و فانك تشدد بيله دورمك تقول
 لففت الشئ لفاف من الباب الاول و لففت ايمك معنایه ده كلور بقال لفه حقه اذا منع و لففت حساب معنایه دخی كلور بقال
 جاء و او من لف لفهم اى من عد فيهم و تانك سب اليهم و تانك طو لشفه ديرلر التلخيف على وزن التكریم كذلك دورمك معنایه در
 تشدد مبالغه ايجون در التلطف فحتبته و فانك ضمی وتشدد بيله بورنك الاتفاق همزه نك و تانك كسر بيله بمعناه بقال
 تلطف في ثوب و التلطف بوا الاتفاق اوت چو غلغه ديرلر الملطف ميمك ضمی و فانك فخي وتشدد بيله سودلو منه ديرلر بقال الملطف
 في العباد و محادبانك كسر بيله الاءه كلمه ديرلر اللطافة لامك كسر بيله اياغه يا خود غيرى يره صار دقلرى صارق طولاق معنایه
 اللطاف لامك فخي و تانك كسر بيله جمی صار قیلر معنایه اللطيف لامك فخي و فانك كسرى و مد بيله قبايل تخلفه دن
 جمع اولن قوم بقال جاء لفهم و لفهم اى و اخلاطهم و قال الله تعالى و جئناكم افيافا اي مجتمعين تحت لطين و لفيف شول
 طعامه ديرلر ككه ابكي جنس دن دخی زياده دن قار شمس اوله و لفيف دوسته دخی ديرلر بقال فلان لفيف فلان
 اى صديق و لفيف علم عرمدن بر باب در كه اول ابي حرف علت بر كله ده جمع اولمق در ذوى و حى كي و ذوى ذال معجى ايله اوت
 و رلوب قور يغه بوز طو قى الاتفاق همزه نك فخي ايله شول ايجل در كه بعضی بعضه طو لشم اوله و منه قوله تعالى و جنات

القاما اللامك كسر بيله القافك مفردى بجمع منه معنایه قولهم جئنا لافاي مجتمعين في موضع الالف فحتبته
 شول عاجز كسنة در كه احق اولوب كلامك بطى اولمقن سو بلكر كن دى اغزن طولوبى طولوبى سو بلييه بقال
 رجل الف اذا كان عيبا بطى الكلام اذ تكلم ملا لسانه فله و كذلك رجل ثقبه دخی ديرلر و اصمعي ايتدی الف شول
 موضعه ديرلر كه ملتف اولوب كثير الالهل اوله للفاء لامك فخي و القفك مد بيله شول عورن در كه او بملقلى فرموده اولوب
 طولوب اوله اللاف اول لامك فخي ايله صيغة ثنيه در معنایه بر بورن لالافان همزه نك كسر بيله قوش باشن قنادى التثنه
 صوقق بقال الف الطائر اسه تحت جناحه التلافيق تانك فخي و فانك كسرى و مد بيله جوق اولان اوت نباتات
 كيره معنایه بقال في ارض بني فلان لا فيف من عشبى نبات ملتف اللقف لامك فخي و قافك سكونيله
 ال صوب بر نسنة نى ترجمت اللق التلقف فحتبته و قافك ضمی وتشدد بيله بمعناه تقول لقفت الشئ القفه لقفه
 من الباب الرابع و تلقفته اذا تناولته بسرعة اللقف لامك فخي و قافك كسرى بيله جست و حانك اولن كسنة بقال
 رجل نقف لقفى خفيف حاذق و لقف ديبى او بران حوضه دخی ديرلر اللقف فحتبته در وارد و شيمك سقوط
 حايط معنایه اللقف فحتبته حوضك دى بى بقلغه واسع اولغه دخی ديرلر بقال لقف لحوض لقفان من الباب
 الرابع ايضا اذ هو من اسفله و اتسع و فهو راو بر لغه ديرلر اللقيف لامك فخي و قافك كسرى و مد بيله ديبى او رلوب
 واسع اعلان حوض و بعضيلر حوض لقيف طلو اولن حوض در دى ملان معنایه لكن امح معنای اولن
 الاتفاق همزه نك فخييله قونك و حوضك اطرافى جولى البئر معنایه اللقف فحتبته مفردى قونك
 بر جاني معنایه لطف بيله الحاف كي وزنا و معنى اللطف فحتبته عزون اولمق و تحسر چكمك بقال لهف بلهف لهفا
 اذا حزن و تحسر التلطف فحتبته و هانك ضمی وتشدد بيله بمعناه بقال لهف على الشئ اذا تحسر اللهف لامك
 فخي و هانك سكونيله بر كله در كه انوكه فوت اولن نسنة تحسر مراد اولنور بقال بالهف فلان الملووف ميمك فخي
 و هانك ضمی ايله شول مظلوم در كه مدد طلب ابدى اللهف لامك فخي و هانك كسرى و مد بيله مضطر اولن كسنة
 اللهفان لامك فخي و هانك سكونيله مختصر اولن كسنة الليف لامك كسرى و مد بيله خر ما اغاجنك قابى پوست
 درخت خر ما معنایه الليفة كذلك لامك كسرى و مد بيله واحدی بر يان خر ما قابى معنایه فصل النون
 الناف فحتبته طعامدن بيمك ابو زبدر روايتي اوزن تقول نفثت من الطعام ناف ناف من الباب الرابع اذا كانت منه
 و ابو زبدر غير سى صوي فافق معنایه كلور ديدى بقال نفث في الشرب اذ الروى التثقف نونك فخي و تانك سكونيله
 يولمق بقال نفث الشعر تنفان من الباب الثاني الاتفاق همزه نك و تانك كسر بيله قل يولمق التثاق تاء اولك فخي و تاء
 تانك ضمی ايله كذلك قل يولمق بقال نفث الشعر و تانك التثقف على وزن التكریم كذلك قيل يولمق بقال نفث
 الشعر شد دللكثرة المتثاق ميمك كسرى و نونك سكونيله قل يولمق التثاق معنایه نونك سكونيله ايله و اخرن
 جاء معجى ايله التثاق نونك ضمی ايله قلى بولر كن و كان قللر التثاق نونك ضمی و تانك سكونيله بر ماغله يولنن كرك اوت
 كرك غيرى نسنة التثاق نونك ضمی و تانك فخييله جمی ايله يولنن نسنة معنایه التثاق نونك ضمی و تانك فخييله
 همزه و زى اوزن شول كسنة در كه علمدن بر نشي فخذ ابدى واصلى ايله بلييه الف فحتبته شول در كه اكصو و حقمز
 اوله و مستطيل و منقاد اوله يعنى اوزون اوله و صرب اوليه الخفة كذلك فحتبته بمعناه الحاف نونك
 كسر بيله جمی ذكر اولن ان اوله معنایه و حاف قيونك استنى ايشكينه دخی ديرلر اسكفه الباب معنایه اصمعي
 روايتي اوزن و صاحب صراح نحافى باسنة در ايله تفسير ايمسى مناسب دكلر زرايا سنة در قيونك ميلنه
 ديرلر كه قيونك اوزن ذور و حقه قومدن اولن طاع قولنغه دخی ديرلر و نحاف تكة نك ذكرن يا ياغنه
 و ياغنه قيونك بقال قدر اكه كچه و ارغه قادر اوليه الخيف نونك فخي و حيمك كسرى و مد بيله شول و قدر كه
 قري سى اوله الخيف فحتبته جمی ذكر اولن اوقار معنایه و منه بقال نحفت السهم النحوف ميمك فخي

لقف

لهف

ليف

ناف

نفث

نحف

لحف

لحف

لحف

لصف

لطف

لحف

و تشدید بزه تخفیف و تشدید یکسری دخی لغت در زیاده معناسنه و بونک اصلی و او در بقال عشره و نیت
و ما بنویف و هر نسبه که مراتب اعداد ده بر عقدك اوز زین زیاده اوله اکنیف دی لر عقد ثانیة و از نجمة التنیف علی
وزن التکریم زیاده اولمق بقال نیف فلان علی السبعین الباق بونک کسری بله یوقاری جانبہ اوز وزن اول بقال قصیر
نیاف و ناقه نیاف حمل نیاف اذا کان طویل فی ارتفاع الاذناه همز مک کسر بله برنسنة مک اوز زینه جی قوب حواله
اولمق بقال اناف علی الشئ اذا اشرف و نافه زاید اولمغه دخی دی لر بقال افت الدراهم علی المایة اذا زاد فصل
الواو الوجدیف و اوک ففتحی و حیث کسری و مدبله برنسنة دی رنوب مضطرب اولمق بقال وجف الشئ اذا اضطرب
و وجدیف دو مک و آنک رجس بورجسی الوجف و اوک ففتحی و حیث سکونیه کذلک طوارک رجس بورجسی
بقال وجف البعیر عجف و جفاوه جی فاما الباب الثانی ایحاف همز مک کسری و مدبله اتی و دوه بی یور تک
بقال او جفته انا و بقال او جف فاعجف یعنی ورتکله زبون ایتدی و ایحاف قوللمغه دخی دی لر و قال تعالی فا
لوجفتم من خیل و الارکاب ای ما علمکم الوحف و اوک ففتحی و حانک سکونیه جوق اوت نباتات کثیره معناسنه
بقال عشب و جف ای کثیر حسن الوحف فتحه مک کذلک جوق انه دی لر الوحفه فتحه مک الوحافة و اوک
فتحیه قیل جوق اولمق بقال و جف شعره من الباب الخامس اذا کثر الوحفاء و اوک ففتحی و حانک سکونی والفک
مدبله قره طاشلو اولن برکه طاشتری یاغش کی اوله الوحفة و اوک ففتحی و حانک سکونیه سیاه قیا صخره
سودامعناسنه الوحاف و اوک کسر بله جمعی سیاه قیالر معناسنه و وحف برکسنه کنده بی ره اورمغه دخی دی لر
و دوه ده دخی حال بو بله دریقال و جف الرجل اذا ضرب بنفسه الارض و کذلک البعير و حاف الفهر و اوک
کسری و فاک ففتحی و حانک سکونیه بر موضعک امیدر که لیدک شعرنه واقع ولمشدر التوحیف علی وزن
التکریم کذلک برکسنه کند وی ره اورمق بقال و جف الرجل توحیف اذا ضرب بنفسه الارض و ابو عمر و ایتدی
توحیف عصا بله اور مقدر المو احف میمک ففتحی و حانک کسر بله دوه یتاجق برلر مبارک الابل معناسنه
الموحف میمک ضمی و حانک ففتحی و تشدید بله ارق دوه بعیر مهزول معناسنه و احف حانک کسر بله بر موضعک
اسمی در الوخف و اوک ففتحی و جاء معجمه مک سکونیه خطمی دیکله معروف اونی دو کوپ لعاین جقرمق در نقول
و جفت الخطمی اذا ضربته حتی تلزع الوخيفة و اوک ففتحی و حانک کسری و مدبله خطمین دو کولوب بجیلن نسبه
الموحف میمک ضمی و حانک کسر بله حق اولن کسنه و احقه موخف دید کر ی کندی مهلاتن قارشدردغن اشعار
ایچون در خطمی دوکن کسنه خطمی قارشدردغی کی و احقه عجان دخی دی لر که عجان خمیر یوغری دیکدر
کندی مهلاتن یوغردغن اشعار ایچون بونلر عرب طا بغه سنک کنایتلری قبیلندندر اودف و اوک ففتحی
و دالک سکونیه طوله مق بقال و دف الاناء من الباب الثاني اذا قطر الاستیداف برنسنة بی طمانق استقطار
معناسنه بقال استودف الشحمة اذا استقطرها فودف الودفة و اوک ففتحی و دالک سکونیه یاغچه در که نباتاندن
یاستل اوله روضه خضر امعناسنه الودفه و اوک ففتحی و دالک کسری و مدبله بعناها بقال اصبح الارض و دفة اذا
اخضرت کلها و اخصب و اخصاب جاء معجمه و صادهم بله یوری و لی اولمق ابو صاعد ایتدی و دفه من بقل
ومن عشب دی ری وضعفه من بقل من عشب دی لر فن روضه نازله لب انواع نباتات بل طونسه و حلوانی و دفه
منکرة و فی غدیه منکرة دی لر دیدی بوتعمیدن فهم اولنور که و دفه مطلق روضه دن دخی عبارت اوله وضعفه
شول تازه یاغچه در که نباتاتک لونی متغیر اولما مش اوله و غدیه غین هذال معجمه مک اوت بترن ره دی لر التوذف
فتحیه و ذال معجمه مک ضمی و تشدید بله یور و کن ادبی ری یقرب ابد و بوموز لری تحریک ایمک بقال مریتوذف
ذا مر یقارب لخطوب و بحر منکیمیه و فی الحدیث خرج الحجاج توذف فی سبتین و سبتیه سین مهله مک کسر بله
رجس ایاق قابیه دی لر که اکثر عرب طابعه سی استعمال بدر و انوعه ایتدی توذف صالنی صالنی یوریک در

مُخْتَرَمٌ مَعْنَاهُ وَابُو عَمِيْدٍ اَيْ تَدِي تَوْذِفُ سُرْعَتِ اَيْ تَكْدِرُ الْوَارِفَ رَانِكُ كَسْرٍ بِهِ وَاسِعٌ اَوْ اَنْ كَوْلَكَ سَايَةً فَرَاخٌ
مَعْنَاهُ سَهْرٌ اَوْ اَوْثَنٌ اَوْ زَنْ بِقَالَ طَلُّ الْوَارِفِ اَوْ سَاعٍ وَوَارِفٌ تَارِزٌ اَوْ لَوْبٌ زِيَادَةٌ يَاشُلُ اَوْ لَنْ اَوْ تَدَخِي دِيرٌ لِرَبِّ بِقَالَ نَبْتُ
وَارِفِ اِي رِفَافٍ شَدِيدُ الْخَضِرَةِ وَرِفَافٌ رَاءُ مَهْمَلَةٍ اَيْلَهُ وَفَاقِلَهُ تَارِزٌ دِيكْدِرُ الْوَرَفِ وَاَوْكُ فَتْحِي وَرَاءُ مَهْمَلَةٍ نَكْ
سَكُونِيَّةٌ وَاسِعٌ اَوْ لَقِ الْوَرِيفُ وَاَوْكُ فَتْحِي وَرَانِكُ كَسْرٍ وَمَدٌ بِهِ جَعْنَاهُ بِقَالَ وَرَفِ يَرْفُ وَرَفَا وَوَرِيفًا اِذَا تَسَعَّ
وَوَرَفَاتٌ تَارِزٌ لَنُوبٍ طَرَاوَتْ بُولُغُهُ دَخِي دِيرٌ لِرَبِّ اَوْ زَيْفٌ وَاَوْكُ فَتْحِي وَزَايٌ مَعْجَمُكَ كَسْرٍ وَمَدٌ بِهِ سِيرُهُ سُرْعَتُ
اَيْلُكَ زَيْفٌ كِي دُرُوزٌ نَاهُ مَعْنَى بِقَالَ وَرَفٌ مَنِ الْبَابِ الثَّانِي اِذَا سُرِعَ وَقُرِيَ قَوْلُهُ تَعَالَى فَاَقْبِلُوا اِلَيْهِ رِفْوَنَ بِالْتَّخْفِيفِ
التَّوَسُّفِ فَتَحْتَمِلُهُ وَسَيُنْكَ ضَمِي وَتَشْدِيدُ بِهِ رِنْسَنَةٌ قَاوِلِيُوْبُ فِتْحِي صَوْبُ لَقِ تَقْشُرُ مَعْنَاهُ بِنِ السَّكِيْتِ اَيْ تَدِي
بِدْنِ اَنْسَانَةٍ عَارِضٌ اَوْ لَنْ جَبَانٌ وَجَحِيحٌ فَحْنٌ قَوْرِيُوْبُ قَاوِي صَوْبُ لَسَهْ تَوْسَفُ الْقَرَحُ دِيرٌ لِرَبِّ وُدُوْمُكَ كَيْحِي
اَوْ كَلْعُهُ بِاَسْمَدِ تَوْسَفُ جَلْدٌ وَتَقْشُقْشُقُ جَلْدٌ وَتَقْشُرُ دِيرٌ لِرَبِّ جَلْهَسِي رَمَعْنَاهُ دِرَالِ وَصَفِ وَاَوْكُ فَتْحِي وَصَادُكَ
سَكُونِيَّةٌ رِنْسَنَةٌ بِي صِفَتِ لَقِ الصِّفَةِ صَادُكَ كَسْرٍ بِهِ جَعْنَاهُ بِقَالَ وَصَفْتُ الشَّيْءَ وَصَفَا وَصَفَةً وَهَاءُ عَوْضٌ مَنِ الْوَاوِ
وَصَفَةً رَكْسَنَةٌ نَكْ ذَاتِيْلَهُ قَائِمٌ اَوَّلُ حَالَتِهِ دَخِي دِيرٌ لِرَبِّ عِلْمُ كِي سَوَادُ كِي اَمَّا خِيُوْنُ صِفَتُهُ بُوْمَعْنَاهُ دِيرٌ لِرَبِّ رِزَا صِفَتُ
اَنْلِرُقْتَنَدُ شَوْلُ لَفْظُهُ رَكْ رِنْسَنَةٌ يَنْعَتُ وَاَقْعُ اَوَّلُهُ يَاسْمُ فَاعِلٌ اَوْ لِمَاغَلَهُ يَاحُوْدَاسُمُ مَفْعُولٌ اَوْ لِمَاغَلَهُ يَاحُوْدَانِلِرُ
مَعْنَاهُ اَوَّلُنِ نِسْنَةٍ اَوْ لِمَاغَلَهُ شَبَهٌ وَمِثْلٌ كِي مِثْلًا رَابِتٌ اَخَاكَ الطَّرِيفُ دَبْدَبُكَ اَرْنَاهُ مَوْصُوفٌ وَطَرِيفُ
صِفَتُ دِيرٌ لِرَبِّ بُوْجْهَتُنِ رِشِي صِفَتُهُ مَضَافٌ اَوْ لِمَازِ دِيرٌ لِرَبِّ نَفْسُهُ مَضَافٌ اَوْ لِمَاغَلَهُ كِي زِيْرَانِلِرُقْتَنَدُ صِفَتُ
مَوْصُوفُنِ عِبَارَتُهُ طَرِيفٌ اَخْ كَنْدِي اَوْلَدُ عِيُوْنُ التَّوَاصِفِ تَانَاكَ فَتْحِي وَصَادُكَ ضَمِي اَيْلَهُ رِقَاجُ كَسْنَةٍ رِنْسَنَةٌ بِي
رِي رِنْسَنَةٌ تَعْرِيفُ اَيْلُكَ بِقَالَ تَوَاصَفُوا الشَّيْءَ الْاِتِّصَافُ هَمْزُهُ نَكْ كَسْرٍ وَتَنَكْ كَسْرٍ وَتَشْدِيدُ بِهِ رِنْسَنَةٌ
بِرَحَالِهِ مَوْصُوفٌ اَوْ لَقِ بِيْعُ الْمَوَاصِفَةِ مِيْمُكَ ضَمِي وَصَادُكَ فَتْحِي لَهُ رِنْسَنَةٌ بِي كُوْرْمَدُنِ وَصَفِ اَيْلُكَ صَاحِقُ الْوَصِيفِ
وَاَوْكُ فَتْحِي وَصَادُكَ كَسْرٍ وَمَدٌ بِهِ خَدْمَتُكَ كَرَكْ اَوْ غَلَانٌ اَوْ لِسُوْنُ كَرَكْ جَارِيَةٌ اَوْ لِسُوْنُ الْوَصْفَاءِ عَلِيْ وَزْنُ النِّقْبَاءِ
جَمْعِي خَدْمَتُكَ لِرَبِّ مَعْنَاهُ وَوَصِيفٌ هَنْوَزُ خَدْمَتِهِ اِيْنِ خَدْمَتُكَ دِيرٌ لِرَبِّ بِقَالَ وَصَفٌ فَهُوَ وَصِيفٌ وَتُعْلَبُ
اَيْتَرِي كَاهُ اَوْ لُوْرُ جَارِيَةٍ اِيْجُوْنُ وَصِيفَةٌ بِنَةِ الْوَصَافَةِ دِيرٌ لِرَبِّ اِيْصَافُ هَمْزُهُ نَكْ كَسْرٍ وَمَدٌ بِهِ خَدْمَتُكَ اَوْ لَقِ
الْوَصَافَةِ وَاَوْكُ فَتْحِي لُهُ خَدْمَتُكَ اَيْلُكَ رِنْسَنَةٌ اِيْرَشْمُكَ بِقَالَ وَصَفِ الْعِلَامُ اِذَا بَلَغَ الْخَدْمَةَ الْوَصَائِفُ
وَاَوْكُ فَتْحِي يَتَنَكْ كَسْرٍ بِهِ وَصِيفُهُ نَكْ جَمْعِي تُعْلَبُ رَوَابِيْ اَوْ زَنْ اَلِاسْتِصْافُ رِنْسَنَةٌ بِي وَصَفِ اَيْلُكَ طَلَبُ اَيْلُكَ
بِقَوْلِ اسْتَوْصَفْتُ الطَّبِيْبَ لَدَائِيْ اِذَا سَأَلْتَهُ اَنْ يَصِفَ لَكَ مَا تَعَالَجُ بِهِ الْاَوْطَفُ وَاَوْكُ فَتْحِي وَطَانُكَ فَتْحِي لُهُ شَوْلُ
كَسْنَةٍ دَرَكَةُ قَاشِيْ وَكِرِيْ كُوْرُ اَوْ لَوْبُ قِيْلَرِيْ چَوْرُقُ اَوَّلُهُ يَقَالُ رَجُلٌ اَوْطَفَ اِذَا كَانَ كَثِيْرَ الشَّعْرِ فِي الْعَيْنِيْنِ
وَالْحَاجِبِيْنِ وَاَوْطَفَ وَسَعْتُهُ اَوَّلُنِ دِيرُ لَكَ دَخِي دِيرٌ لِرَبِّ اَلْوُطْفَاءُ وَاَوْكُ فَتْحِي وَطَانُكَ سَكُونِيٌّ وَالفُكَ مَدٌ بِهِ شَوْلُ
بِلَوْتِ دَرَكَةٍ صَوْبِيْ چَوْرُقُ اَوْلَدُ وَغَنْدُنِ اطْرَافِيْ صَارَتْشُ اَوَّلُهُ بِقَالَ سَحَابَةٌ وَطَفَاءٌ اِذَا كَانَتْ مُسْتَرَحِيَةً اَلْجَوَانِبُ
لِلْكُتْرَةِ مَاءٌ هَالِ الرَّطِيْفِ وَاَوْكُ فَتْحِي رَطَاءٌ مَعْجَمُكَ كَسْرٍ وَمَدٌ بِهِ طَوَارُكَ النِّكْ وَاِيَاغْنُكَ اَنْجَهِيْ لَ اَوْطَفَةٍ هَمْزُهُ نَكْ
فَتْحِي وَطَانُكَ كَسْرٍ بِهِ جَمْعِي اَصْمَعِيْ اَيْتَدِيْ بِسَحْبٍ مَنِ الْفَرَسِ اَنْ تَعْرُضَ اَوْطَفَهُ رَجْلِيْهِ وَتَحْدُبُ اَوْطَفَهُ بَدِيْ وَوَحْدُ
يَوْمِيْ اَوْ لَمَدُهُ دِيرٌ لِرَبِّ اَلْوُطْفُ وَاَوْكُ فَتْحِي وَطَانُكَ سَكُونِيَّةٌ دُوْمُهُ نَكْ بَاغُنُ قَصَبُهُ قَلْعُهُ دَخِي دِيرٌ لِرَبِّ نَقُولُ وَطَفْتُ الْبَعِيْرَ
مَنِ الْبَابِ الثَّانِي اِذَا قَصُرَتْ قَيْدُهُ وَنَبِعَتْ مَعْنَاهُ دَهْ كَلُوْرُ بِقَالَ مَنْ يَطْفَهُمُ اِيْ تَبْعُهُمُ الْوُطِيْفَةُ وَاَوْكُ فَتْحِي
وَطَانُكَ كَسْرٍ وَمَدٌ بِهِ شَوْلُ نِسْنَةٍ دَرَكَةٍ هَرَكُوْنُ نَعِيْنِ اَوْلَنُهُ كَرَكُ طَعَامُ اَوْ لِسُوْنُ كَرَكُ غَيْرِيْ رَزَقُ اَوْ لِسُوْنُ
التَّوْطِيْفِ عَلِيْ وَزْنُ التَّكْرِمِ وَطِيْفَةٌ تَعِيْنُ اَيْلُكَ نَقُولُ وَطَفْتُهُ تَوْطِيْفًا اَلِاِيْغَافُ هَمْزُهُ نَكْ كَسْرٍ وَمَدٌ بِهِ وَغِيْنُ
مَعْجَمُ اَيْلُهُ نِيْزُ سَكْرَتِكَ سُرْعَتُهُ دَهْ وَمَعْنَاهُ الْوُغْفُ وَاَوْكُ فَتْحِي وَغِيْنُكَ سَكُونِيَّةٌ جَعْنَاهُ وَوُغْفُ ضَعْفُ بِهِ رَهْ

انجمن

وقف

دیرل و شول نسنه بدخی دیرل که تکه نکه قازنه بغلر لکجه مجره مسون دیو الوقف و اوک فخی و قافک سکونیه
 شول بلر که فیل ککندن ابدوب قوله طغرل و وقف طواری طوریه بدخی دیرل بقال و قفها نا و وقف برکسته
 کندی کنانه مطام قلعده دخی دیرل بقول و قفته علی ذنبه اذ الطلعته علیه و وقف برملکی بیع و شرادن البیوب
 منفعن فقرایه تعیین ایتکده دخی دیرل بقول و قف الدار المساکین و قفا و وقفها بالافاعه ردیه و یلس فی الکلام
 اوقف لا حرف و احد و هو قولک اوقف عن الامر الذی کنت فیه اذ اقلت یعنی برکسته ی برایشدن یقومق
 معناسنه باب افعال دن استعمال و لنور علی ماسیحی التوقیف علی وزن التکریم بلارک طقمق بقول قفت المرأة
 توقیف اذ جعلت فی بدبها الوقف و توقیف نکه المرند و ابقارند بلرک رلرند بیاض اولعه دخی دیرل و ف
 حجاج و قفیه طورمه دخی دیرل و توقیف شرع برقه نص معناسنه ده کلور الموقف میمک ضمی و قافک فخی
 و تشدد بدبله شولات درکه اند و یا غننه بلرک رلرند بیاض اوله شیورق و تجاوز ابد و نه خود اشغه فحاجه زاید
 الوقف و متنبه طورمق بقال و قف الدابة تقف و قوفا و یقال و قفها نا بتعدی و لا بتعدی لا یطاق
 همزه نکه کسری و مدبله برکسته ی برایشدن یقومق بقول اوقف عن الامر الذی کنت فیه و برسوزی
 سو بلیوب ساکت اولغه دخی دیرل ابو عمرو و ابی اوزن بقول کلتهم ثم اوقف ای سکت و هر نسنه که اندن
 امساک اوزن اوله سن اوقف دیرسن و ابو عبید مصنف نام کتابند ابو عمرو بن العلاء دن روایت ابدوب ابتد کر
 بطور برکسته ی مرور ابدوب ما و قفک هنادیسک حسن اولور و ابن السکیت نسنا بدین روایت ابدوب ابتد
 ما و قفک هنادی شئ اوقفک هنادیرلر سنی و قوفه محتاج ابدن در معناسنه الموقف میمک فخی و قافک
 کسر بله شول درکه اند طور ررسن هر نه مقوله اولور و سه اولسون الموقفان میمک فخی و قافک کسر بله ایکی
 بوش بکر تهیکاه معناسنه و موقفان اعضادن عورتک یوزی و الی معناسنه ده کلور بقال المرأة انا الحسنه
 الموقفین و هما الوجه و القدم علی روایه یعقوب و بعضیلر ابتد عورتک موقعی کوزلی و اللری و سائر
 ظهاری لازم اولن اعضاسی در التواقف تانک فخی و قافک فخیله ایکی عسکری بر بله محاربه طور شقی بقال
 توقف الفریقان فی قتال المواقفه میمک ضمی و قافک فخیله بر معامله ده سوزی برره قرارشدن مق الاستیطاق
 همزه نکه و تانک کسر بله و قوف طلب ایتک بقول استوقفته اذ اسأله الوقوف فختبئله و قافک ضمی
 و تشدد بدبله برکسته ی منتظر اولوب اکتمک الوقیفه و اوک فخی و قافک کسری و مدبله شول بیان کجی درکافی
 و ابیلری برقیایه مضطر قیلر لوجه له کایمکه قادر اولوب صید اولنه و اقف قافک کسر بله انصار دن بر
 جماعت درکه انلری بنی سالم بن مالک بن اوس در الوقف و اوک فخی و قافک سکونیه یغور دن او طمله مق الوقیف و اوک
 فخی و قافک کسری و مدبله بمعناه التوکاف تانک فخی و اوک سکونیه بمعناه کذلک بقال و کف البیت و کفا و کیفا
 و توکاف من الباب الثاني اذ اطر و و کف شول نطعه دخی دیرل که نطع در بدن اولان مقدم معناسنه در الایکاف
 همزه نکه کسری و مدبله کذلک او طمله مق ذکر اولنان معناده لغتدر بقال و کف البیت و ایکاف مرکبه پالان
 اورمه دخی دیرل بقول کف البغل و او کفته و بغل باء موحد و غین معجه ابله قاطر استر معناسنه التوکف
 فختبئله و کافک ضمی و تشدد بدبله برکسته ی اومق توقع معناسنه بقال مازات اتوکفه حتی لقیته التوکف فختبئله
 کنانه اتم معناسنه بقال و کف یوکف من الباب الرابع اذ التم و و کف عیب معناسنه دخی کلور بقال ايس عليك
 فی هذا و کف ای منقصه و عیب الوکاف و اوک کسر بله پالان که مرکبه اورور و و کاف دخی دیرل همزه نکه کسر بله
 الولاف و اوک کسر بله الاف کی الفت قلب موالفت معناسنه و ولاف برجنس سکرتمکه دخی دیرل اقلری
 براو غور دن قالدروب قومغه الولیف و اوک فخی و لامک کسری و مدبله بمعناه و ولاف و ولیف کذلک قوم

وکف

وای

وهف

هتف

هفف

هفف

هرف

هرفف

هرف

هفف

هفف

هفف

بر او غور دن کک و برق و لیف دیرلری بری اردنجه کلن بلدرمه الوهف و اوک فخی و هانک سکونیه و تزه لنوب
 بیه اقلن الوهف و اوک فخی و هانک کسری و مدبله بمعناه بقال وهف یهف وهفا و وهیف اذ الورق و اهتر مثل
 ورف و رفاه و ریفای الیهاف همزه نکه کسری و مدبله برکسته بالقوب مرتفع اولق و منه قولهم ما یوهف له
 شئ الاخذله ای ما یرتفع فصل الهاء الهتف هانک فخی و تانک سکونیه صوت معناسنه بقال هتف الحمامه
 یهتف عتفامن الباب الثاني الهتاف هانک کسر بله بمعناه بقال هتف به هتافای صاحب الهتافه هانک فخی
 و تانک تشدد بدبله شول یایدن که اوزی زیاده حقه الهتفی هانک و تانک سکونی و الفک قصر بله بمعناه بقال قوس
 هتافه و هتفی ای ذات صوت الهفف هانک کسری و حیک فخی و تانک تشدد بدبله موزی اولوب ثقیل اولن کرک
 دوه قوشی اولسون کرک انسان اولسون الهدف فختبئله هر مرتفع اولن نسنه در کرک بنا کرک قوم یغنی کرک
 طاع و اوق نشانه دخی هدف دبد کری و فرموده اولن کسنیه ده هدف بد کری بوندن مأخوذ در
 الاهداف همزه نکه کسر بله دیه اوزینه حقیق یقال اهدف علی التل اذ اشرف و تل تاء مثناک فخیله کوچوک
 دیه دیرل و اهدف صغیر معناسنه ده کلور بقال اهدف الیه اذ الخ و اهدف برکسته ی متعین اولغه
 دخی دیرل اهدف لک الشئ اذ انتصب المهدفه میمک ضمی و دالک کسر بله انلی اولن عورت الاستهداف
 همزه نکه و تانک کسر بله برکسته ی برکسته ی متعین اولق بقال استهدف لک الشئ اذ انتصب المستهدف میمک
 ضمی و دالک کسر بله ایلو اولن کوشه بقال رکن مستهدف ای عریض الهدفه هانک کسری و دالک سکونیه
 برقطعه کرک اولر دن برقطعه اولسون کرک خلا بقدر برقطعه اولسون خبطه کی دروزنا و معنی و خبطه خاء
 معجه و باء موحد و طاء مهمله ابله در الهرف هانک فخی و و تانک سکونیه برکسته ی مدخی و شای اوزن می شنیدن
 کسنیه لری عجه کتورمک یحون بقال لا تعرف بالاعرف من الباب الثاني و هرف خر ما غای میوه سن نیز
 و ریمکه دخی دیرل یقال هرف الخ اذ اجمعت اناه ها و اناه تاء مثناک فعال وزنی اوزن خر ما میوه سنه دیرل
 الاهداف همزه نکه کسر بله برکسته ی مالی زیاده اولق بقال اهرف الرجل اذ اغی ماله الهرفه هانک کسری
 و و تانک سکونیه و سبک فخی و تانک تشدد بدبله اربه و زنی اوزن شول بریان سی یا غود کلیم پان سی در که
 انوکا بردن یغور و صوین الوب بر قوغه ایچنه صقر ل و بونی صونک قلنی زمانده ایدر ل و ابو عبید ابتد
 بعضلر هرفه زیاده قاری اولن عورت در دبدی الهرف هانک کسری و زاء معجه نکه فخی و تانک تشدد بدبله شول
 دوه قوشی درکه موزی اولوب ثقیل اوله پس هرف هفف کی اولور و زنا و معنی الهف هانک کسری و تانک
 تشدد بدبله شول یوقفه بلوندر که یغوری اولیه و هف شول بال کوچنه دیرل که انوک بالی اولیه ابن السکیت
 روایی اوزن و هف شول کنه دخی دیرل که انوک یلمسی تأخیر و لما غله دانه سی و کله و هف خرده اولن بالقره دخی
 دیرل الهفاف هانک فخی و تانک فخی و تشدد بدبله اراق اولن نسنه و خفیف اولنه دخی دیرل و هفاف معتدل وان
 کولکدیه دخی دیرل و شول کولمکه دخی دیرل که رقیق و شفاف اوله قیص شفاف معناسنه الهفف هانک فخی
 و تانک کسری و مدبله اراق و خفیف اولق یقال هف هفیف و هفف سیرت سیره دخی دیرل الهفافه هانک فخی
 و تانک تشدد بدبله معتدل اولن بل ریح طیبه معناسنه الهفف هانک فخی و تانک سکونیه کذلک شول کوکاکه
 دیرل که رقیق و شفاف اوله و شول یلکه دیرل که شفاف اوله الهففه میمک ضمی و هارک فخیله شول عورند در که قاری
 از اوله الهففه میمک ضمی و تانک فخی و تشدد بدبله کذلک قاری زاولن عورت یعقوب روایی اوزن الیهفوف یانک
 فخی و هانک سکونی و تانک ضمی و مدبله یعقوب وزنی اوزن قورق اولن کسنه جبان معناسنه و بعضلر ابتد
 جری اولن کسنه در مدید القلب معناسنه الهلوف هانک کسری و لامک فخی و تشدد بدبله و اوک سکونیه

شول کسینه در کتیل و اهل جفا و اوب عظیم الحیة اوله الا هتاف همزه نك كسر به شول کولمکدر کانه نوع
 فتور اوله سخر به یه الی کسینه نك کولمکی الی المانعة میم ضمی و نونك فحیه بمعناه التها نك فحی و نونك
 ضمی الی بمعناه كذلك الهوف هانك فحی و واک سکونیه شول لیدر کاسی اولدر یح حانه معنایه هیف هانك فحی
 و یانك سکونیه كذلك شول لیدر کاسی اولدر یح حانه معنایه و اول یح جانبندن کاور نکباد بد کری یل در که
 جنوبه دبور سینده جاری او اوب سهیل یانك نك مجر اسی التندن کور و فی المثل ذهبت هیف لادیانها ای
 لعاد تم الا انها تحفف کل شی و نیکسه یه هر سنه نك صوین چکوب قور بدر التهیف فحینه و یانك ضمی
 و تشدد بدله ذکر اولنان اسی یله داخل و لوق یقال یهیف الرجل من الهیف کایقال تستأ من الشتاء الهافة علی
 وزن الحاله شول نك در که تیز صوسر اولور و یونك اصلی یائی در الهیاف میم کسری و هانك سکونیه بمعناه
 الیهیاف همزه نك و نك کسری به صوسر یقال هتاف اذ اعطش الهیاف هانك فحی و یانك سکونیه صوسر
 عطشان معنایه یقال رجل هیفان اذ کان عطشاناً و مهیاف صوصران رجله دخی اطلاق اولنور اصمعی
 روایی وزن الالهاف همزه نك کسری به قو لک طواری صوسر اولوق یقال اهاف القوم اذ اعطشت ابلهم الهیاف
 فحینه قارن و بوکر ایج اولوق الیهیاف همزه نك و یانك فحیه شول کسینه در که قاری و بوکر ایج اوله الهیفاء
 هانك فحی و یانك سکونی و الفک مد یله موئی یقال رجل هیف و امراة هیفاء الهیفاء هانك کسری و مد یله جمعی
 یقال قوم هیف و هیفاف سه دخی صفت واقع اولور یقال فرس هیفاء ای ضامرة باب القاف من کتاب ترجمه
 الصحاح الجوهری فصل الالف الیاق همزه نك کسری به قول قاجی یقال ایق العبد یا بق و یا بق من الباب الاول
 و الثاني اذا هرب التابق فحینه و یانك ضمی و تشدد بدله کز لک یقال تابق اذا استتر بعضیلم ایتدی تابق
 بر کسینه کندی نفسن حبس ایتمکه دیر الابق فحینه شول ایب که کنیدرن اولور قنب معنایه الارق فحینه
 او یاتقلق نقول رقت من الباب الرابع اذ اسهرت الازراق همزه نك و نك کسری به او یبق نقول اترقت علی وزن
 افعلت الارق همزه نك فحی و رانك کسری به او یانق اولن کسینه التابق علی وزن التکریم او یاندر مق یقال ارقی
 کذا تا ربقای اسهرنی الارق فحینه رقان معنایه لغتدرو رقان شول قدر که اکنه ایشور و انساندخی
 عارض اولوب بکرن صردر لاروق میم فحی و رانك ضمی و مد یله ذکر اولنان افته او غریب اکن یقال زرع
 ما روق و میروق ایضا الاریق همزه نك ضمی و رانك فحی و یانك سکونیه افت داهیه معنایه منه قولهم جاءنا
 بامر یبق علی اریق و امر یبق راء مهمله و بام و حله ایله كذلك داهیه نك اسیدر ابو عبید ایتدی یونك اصلی
 حیاندن ما خود در یعنی اریق اصلنده و ریق ایدی و وریق و ورق نهمه میری در بوزن کلو معنایه که ایلان دنك
 لولور اصمعی ایتدی عرب طایفه سی شو به زعم ایدر لکه بوشول کسینه نك قولندن ما خود در که غولی یعنی
 بیان دهمسن بوزد و نك و وزن کورد دیمشدر اراق همزه نك ضمی ایله غراب و زنی وزن بر موضعک اسیدر
 الازرق همزه نك فحی و زاء معجه نك سکونیه طارلق ضمی معنایه از کبی در و زنا و معنی المازق میم فحی و رانك
 کسری به طارلق محلی مضیق معنایه بوسیدن موضع حربه مازق دیو نسیمه اولندی التازق فحینه و رانك
 ضمی و تشدد بدله طار اولوق یقال تازق صدری و تازک اذ اضاق الافق همزه نك ضمی و فانك سکونیه و الافق
 فحینه عسرله عسر کی جانب ناحیه معنایه الافق همزه نك مد یله جمعی و افق چاپک لتدخی دیر لرافق
 فحینه و اخر نك تشدد بدله شول کسینه در که اطراف ارضدن اوله افق رضاء منسوب معنایه و بعضیلم
 افق دیدی فحینه قیاس دخی بودر الافق الفک مدی و فانك کسری یله فاعل و زنی وزن یولکک نهات مرتبه
 و اصل اولن یقال فرس افق قولیل من افق افقه اذ کان کریم الطرفین الافق فحینه مصدر در ذکر اولنان معناده

یقال

هتاف

هوف

هیف

ایق

ارق

ازق

لوق

یقال افق فاقاقم الباب الرابع اذ ابلغ النهایه فی لکرم و افق دباغی تمام اولمین در یلر ده دیولر افیقک جمعی در
 اذ یله ادم کبی علی ماسیحی الافیق همزه نك فحی و فانك کسری و مد یله شول در بدر که دباغی تمام اولیه
 و اصمعی ایتدی افیق شول در یلر ده دیولر کدخی دیکما مش اوله لافقه همزه نك مدی و فانك کسری یله افعله
 و زنی وزن جمعی اذ یله ادمه کبی و رغیفه ارغفه کبی الافق همزه نك فحی و فانك سکونیه در یی دباغت ایلک یقال
 افق ادیه فقه افق اقم الباب الثاني اذ ادبغه الی ان صار افیقاً و یوزنه کنکه دخی دیر لرق افق فلان اذ ذهب
 فی الارض بعض کسینه فی بعض اوزنه ترجیح ابدوب زیاده بخشش و یرمکه ده دیولر یقال افق فی العطاء
 ای فضل و اعطی بعضاً اکثر من بعض التابق فحینه و لاک ضمی و تشدد بدله شمشک بدلن مق یقال تابق اذ الم
 لا یفلاق همزه نك و نك کسری به بمعناه الابق همزه نك کسری و لاک سکونیه قورت ذب معنایه الالفه
 كذلك همزه نك کسری و لاک سکونیه موئی دیشی قورت معنایه الابق همزه نك کسری و لاک سکونیه جمعی
 و کاه اولور القددیشی موئی دخی اطلاق اولنور ارکنه قرد دیر لره باح دیر لره مهمله نك کسری و بام و حله نك
 تشدد بدله و حاء مهمله الابق دیر لالوق همزه نك و لاک فحی و ما یبندن و واک سکونیه فوعل و زنی وزن
 جنون معنایه در الما لوق میم فحی و لاک ضمی و مد یله دیوانه اولن کسینه مجنون معنایه و اگر دیر لرسک
 اولوقی فعل و زنی وزن غیلور سن ز رالوق الرجل فهو لوق دیر لرفعل و زنی وزن لانی فحینه و الفک قصر به
 شول عورت در که نندن نیز یسر یسر الوتیه معنایه الابق همزه نك کسری و لاک فحی و تشدد بدله امع
 و زنی وزن یلندن نسنه الالوقه همزه نك فحی و لاک ضمی و مد یله شول طعام در که فغله ایدر لالاق
 فحینه فرح و سرور معنایه یقال لاق یانق اقم الباب الرابع اذ افرح الابق همزه نك فحی و نونك کسری
 و مد یله خرب و غریب اولن نسنه یقال شی ائبق ای حسن محب لایاق همزه نك کسری و مد یله عجبه کتور مک
 یقال ائبقی النبی ای اعجبنی التابق فحینه و نونك ضمی و تشدد بدله برنسنده دقت ابدوب یوا یاشمک یقال
 تابق فی الامر اذ اعلمه بنیقه و نیقه نونك کسری و مد یله برنسنه یی یوا یاشمک یسر تابق تروق کبی اولور و زنا و معنی
 و تابق بر کسینه بر سیزه زان کیروب استحسن ایتمکه دخی دیر لرق فلان فی الروضه اذ وقع قیهاه عجایبها
 الالاقه همزه نك کسری و فحیه برنسنه یی یوا یاشمک یقال لاقه و افاقه الابق همزه نك فحی و نونك ضمی و مد یله
 بر قوشدر که اگر خد دیر لره رجمه رانك فحی و حاء معجه نك سکونیه قرتال دبد کری قوشدر صاحب کشاف
 تفسیری اوزن و کر کس دبد کار بدر صاحب مذهب تفسیری اوزن و صاحب صراح مردار خوار له تفسیر
 ایشدر و مشهور بودر که مردار خوار چیلوق دبد کری اوله پس مقامه مناسب اولما ز را چیلانک بر طه سی
 کر لود کلدرا حاله کمال مشهورده اعز من بیض الابق دیر لرم و مثاک و جعی بودر که ائوق بر طه سن زیاده کر ل
 من بوزن کسینه ظفر بولما ز یوجه داغله صرب بر لره حرطلد عیون حاله کمال بودر حاققه موصوفدر
 الابق همزه نك فحی و واک سکونیه اغرلق ثقل معنایه یقال الی علی اوقه و اوق بر موضعک دخی اسیدر
 التاویق بر کسینه مشقت و یروب اسندوکی نسنه یی تمیل ایلک نقول اوقند و بقا اذ اجملته المشقة
 و المکر و الایهقان همزه نك فحی و یانك سکونی و هانك ضمیله بیان تره سی جر جیرری معنایه فصل الباء
 الباق یانك فحی و ثاء مثله نك سکونیه سیل بری یار مق یقال بقی السیل موضع کذا یبق یبقا من الباب
 الاول البقی نك کسری و نك سکونیه بمعناه یقال بقیه یبقا علی رویه یعقوب اذ اخرقه و بشقه الانبثاق
 همزه نك و یانك کسری به یارلق انفجار معنایه البقی یانك فحی و حاء معجه نك سکونیه بر کوری جقر مق
 نقول بخت عینه انجفها انجق من الباب الثالث اذ اعورتها البقی فحینه بر کورلی و لوق کوزی یجرو باعله البقی
 یانك و نونك ضمی ایله شول بر یان سیدر که عورت لانی باشنه اور و رواجنی چکسه سی التنه لوزن کبی یاغ اولسون دیو

الق

انق

اوق

یبق

یبق

یا خود یا سینه سود وی یاغ توز او لا سوندیو البروق خمتینله بلدن مق یقال برق السیف برو قامن الباب الاول
 اذ انزل لا و برق برق جمع دخی کاور علی ماسیحی البریق بانک فخی و رانک کسر بله سدر بلدر مق معناسنه البرق
 بانک فخی و رانک سکونیه شمشک که بلود ایچنده ظاهر اولور و برکسنه قور و خو خبرن و برکه دخی دیرل یقال
 و عدل جل و برق اذ اتهد دوتهد دتهد بله دیرل و برق عورت بزفکه دخی دیرل یقال و عدت المرأة و برقت اذ اترفت
 و برق ناهه کند وی یو کلو کوسر و یو کلو اولماغه دخی دیرل یقال برقت الناقه اذ اسالتی رفعت زنبها و نلقحت
 ولم نلق و برق طعانه زیت یاغی دو ککه دخی دیرل یقال برق و اننا طعاما زیت او من برق و برق کوز مقیر و لمق
 صالنه بلدر معده دیرل یقال برق البصر من الباب الاول اذ اظهر البریق حین شخص و برق خلب خاه معجه نک
 ضمی و لامک فخی و تشدید بله شول بر قدر که اند یغور اولیه یقال برق خلب بالاضافه و برق خلب بالتوصیف
 التیار یق تانک فخی و رانک کسری و مدبله شول طعاملر در که اکافی الجملة یاغ قاتش اوله و یاغی جوق اولیه
 البرق فخی فختینله بلدن مق یقال رعدت السماء و برقت برقا اذ الملت الابرار همزه نک کسر بله برق یرشمک یقال
 ابرق القوم اذ اصابهم البرق و بهضیلر ابرق صاحب اولق معناسنه در دخی برقت السماء کی تته کباب داله اعد
 تفسیر نه مرور ایچشدر و ابرق برکسنه قایمن بلدر نفعه دخی دیرل یقال ابرق الرجل اذ الملع سیفه و ابرق ناهه
 کند وی یو کلو کوسر و یو کلو اولماغه دخی دیرل یقال ابرق الناقه اذ اسالت بذبها ای رفعت و نلقحت
 ولم نلق و ابرق صویک اوزینه زیت یاغی دو ککه دخی دیرل یقال برق الماء زیت اذ صبوا علیه زیتا قلیلا البروق
 بانک فخی و رانک ضمی و مدبله شول ناهه در که اوزن یو کلی کوستره حالا که یو کلو اولیه المبرق میلک ضمی و رانک
 کسر بله معناه المبرق میلک فخی و رانک کسری و مدبله جمی اوزن یو کلی کوسترن ناهه ل معناسنه البریقه بانک
 فخی و رانک کسری و مدبله شول سود در که اوزینه چرویش یاخود فی الجملة ساده یاغ دو ککه و صاحب صراح
 بو مقامه بریقه فی طعام از شیر و اردیو تفسیر ایچشدر سهو در زار داون دیرل و عبارت جوهر یه اولان اها له
 خود چرویش معناسنه در اوزن معناسنه دکلدر البراق بانک ضمی ابله چار یالردن شول حیوانک اسیدر که
 معراج کجه سی اکر رسول اکرم صلی الله علیه وسلم سوار اولمشدر البرق فختینله کوز مقیر اولوب قیام مق یقال برق
 البصر بیرق قامن الباب الرابع اذ تحیر فلم یطرف و برق و برق دبد کمری اغاجلک پیراغن یکله طوارک قرنی
 زحمت حاصل قلمغه ده دیرل یقال برقت الغنم بیرق برقا اذ استکت بطونها من اکل البروق و برق قوزیه ده دیرل
 حمل معناسنه فارسی معر بدر البرقان بانک کسری و رانک سکونیه جمی قوز بلر معناسنه البروق علی وزن جعفر
 بر کجک اغاجدر که بلوت کورد که نازه لنوب یشرر البروقه واحدی فی المثل اشکر من بروقه التیر یق علی وزن
 التکریم کوزی واسع قلوب برنسنه ید قتل نظر قلی یقال برق عینه نمر بقا اذ اوسعها واحد النظر الابریق همزه نک
 کسری و رانک کسری و مدبله معر و قدر فارسی معر بدر الابریق همزه نک فخی و رانک کسری و مدبله جمی ابر بقلر
 معناسنه و ابرق کذلک شول قلیجه دیرل کز یاده ابرق اوله الابرق همزه نک و رانک فخیله شول برک یردر که اند
 طاشلر و قوملر اولوب جاجایا لقلو اوله البرق بانک فخی و رانک سکونی و الفک مدبله معناه و برقا ابرق موثنی
 دخی کلوراق ابله سیاهله الابه معناسنه حی کوزه برقا دبد بلر الابه اولد غیچون الابرق الفک فخی و رانک
 کسر بله ابرق جمی طاشلورک یرل معناسنه البرقاوات بانک فخی و رانک سکونیه کذلک برقانک جمی ذکر اولنان
 معنای البرقه بانک ضمی و رانک سکونیه کذلک طاشلور و قوملور برقا معناسنه البراق بانک کسر بله جمی یقال
 قنغز برقه کما یقال صب کدیة علی طریق الاضافة و قنغز قافک ضمی و نونک سکونیه کر بی دبد کمری جانور
 و صب کلر و کدیة کافک ضمیله برک رالبرق بانک ضمی و رانک فخیله برقه نک کذلک جمی طاشلور یرل معناسنه

بو مقامه

بو مقامه جوهر بنک کلامنه نوع خفا و اردن برامقد مبرقه نک جمی برق ثانی ابرق کلور دیشدر که عبارت
 بودر و البرقه بالضم مثل البرقا و الجمع برق یقال قنغز برقه کما یقال صب کدیة و الجمع برق پس ایکی دفعه و الجمع
 کذا دیشدر مکر تا و بل اولنوب برق جمع غیر مطرده و برق مطرده بناء در دینه الابرق همزه نک و رانک فخی ابله شول
 ابر در که اند ایکی در لور نک اوله و ابرق دیرلر هر نسنه یک اند سواد و بیاض اوله یقال پس ابرق و عنز برقا علی
 مامره پس ابرک کجه و عنز دیشی یکیه دیرلر الابرق رانک کسر بله شول بلوتدر که انوک شمشکی اوله البرقه
 موثنی یقال صواب بارق و صحابه بارقه و بارقه کذلک قلیچلر ده دیرلر و ابرق یندن برقیله نک ابددر که شعری
 عرب بدن معر بن جمار الابرق لمردن در و معر میلک ضمی و قافک فخی و تشدید بله در و ابرق کوفیه قریب
 بر موضه نک دخی اسیدر الاستبرق همزه نک کسری و سینک سکونی و تانک و رانک فخیله قان اطلس دیاج
 غلیظ معناسنه و بعض نمخنه یعمل بالذهب دخی واقع اولمش تته قاموسه دخی اشارت و لیشدر بو تقدیر چه
 التول و قاش معناسنه اولور فارسی معر بدر که سطر بدن مأخوذ در قان معناسنه الابرق همزه نک ضمی
 و یانک فخی و رانک کسر بله استبرق تصغیر بدر البراز بق بانک فخی و زاء معجه نک کسری و مدبله برنسنه نک
 جماعی المبرقش میلک ضمی و رانک فخی و سینک کسر بله مسرور اولن کسنه الابرق شلق همزه نک و رانک کسر بله
 فرحناک اولق یقال برنشق الرجل یقال لاصمی حدت الرشید محدث فایر شق و ابرنشق اغ چیکانکه دخی
 دیرل یقال برنشق الشجر اذ اهر الابرق بانک ضمی و رانک تحفیفیه غراب و زنی اوزن اغزیاری توکرک معناسنه
 ابرق بانک فخی و رانک سکونیه توکرک یقال برق برقا من الباب الاول البساق بانک ضمی ابله کذلک توکرک البسق
 انک فخی و سینک سکونیه توکرک یق کی دروزنا و معنی یقال بسق بسقامن الباب الاول کذلک البسوق خمتینله
 خر ما اغای و ره مق یقال بسق العل من الباب الاول کذلک بسوقا اذ اطال و منه قوله تعالی و النخل باسقات لها
 طلع تضید و بسوق برکسنه اقرانه غالب اولغه دخی دیرل یقال بسق فلان علی اصحابه اذ اعلام الابرق
 همزه نک کسری ابله ناهه طوغر مزدن اول مع سینه اغر کتورم یقال اسقت الناقه اذ اوقع فی ضرعها اللباء قبل
 النتاج المبسوق میلک ضمی و سینک کسر بله مدسنه اغر کتورن ناهه المبسوق میلک فخی و سینک کسری و مدبله
 جمی اغر کتورن ناهه ل معناسنه البساق بانک ضمی و صاد مهمله نک تحفیفیه توکرک یق کی دروزنا و معنی البسوق
 بانک فخی و صاد سکونیه توکرک یقال بسوق بصقامن الباب الاول و بصاق خر ما اغاجنک برجنسنه دیرل
 بصاقه القمر بانک کذلک ضمیله شول اق طاشه دیرلر که ران اوله البطاقه بانک کسر بله شول کاغذ پان سیدر که بیز
 ایجه قور لاند برک شراسی یازلد غیچون و بواهل مصغری لغی در بعضلر ایتدی مزبون بطاقه دبد کمری شرابی
 یازد قدن صکره فی بریچا غنک رقاقه بغلد قلیچون در البطریق بانک و رانک کسری و طانک ماییننه سکونیه
 روم طایفه سنک دخی اولوسی معر بدر البطارقه بانک فخی و رانک کسر بله جمی دین اولوری معناسنه البعاق بانک
 ضمی ابله شول بلوتدر که شدله بغدر الانبعاق همزه نک و بانک کسر بله یغور بلوتدن شدت اوزن انبعک
 و انبعاق برنسنه اوزر که علی الغفله وارد اولغه دخی دیرلر فی الحدیث ان الله یکره الانبعاق فی الکلام فرحم الله عبدا
 اوجز فی کلامه یعنی برکوی اولوب دبله هر نه کلور سه سو بلک کر یه در التبعق فختینله و عینک ضمی و تشدید بله
 کذلک یغوری بلوت شدله نازل قلی التبعیق علی وزن التکریم برنسنه بی یاروب ایچنده اولنی اقمی تقول
 بعقت زق الخمر نبعقا اذ استققت و فی الحدیث یبعقون لقاحنا ابو عبید معنای حدیث دوه لری ذی ابدوب
 قان اقدر لری کدر دبدی البعقاء فختینله شول طوشخله دیرلر که طرفی کسکین اوله عنقات کبی در
 وزنا و معنی البقه بانک فخیله سنک بعوضه معناسنه البق بانک فخی ابله جمی سنکله معناسنه و بقه حیره قریب

برقه

برشق

برق

بسق

بصق

بطرق

بعق

بقق

بر موضعك اسيد روتق سوز چوق اولوق اولوق معناسنه ده كلور بقال بقت المراه اذ اكثر ولد هاو كوك
 يغور روتق محكم يغدر مغه ده ديرل بقت السماء اذ اجاءت بطر شد بد البقاك بانك فتي وقافك تخفيفه يله كثير الكلام
 اولن كسسه البقاك وزن مذكور وزن ذكر اولنان معنائه در اخر نه اولن ها مبالعه ايجوندر بقال بقال رجل بقاق
 وبقاقه البقاك بانك فتي وقافك سكونيله معنائه الا بقاق همز نه كسر يله كثير الكلام اولوق بقال بقال ابن الرجل
 اذ اكثر كلامه وبقاق عورت چوق اولاد طوغور مغه ده ديرل بقال بقت المراه اذ اكثر ولد ها البقاك على وزن
 الزلزله يرسنه نه اوزن حكايه ايمك بقال بقال الكوز البلق على وزن جعفر خرمان برنوع در اسمي ايتدي
 عمان مشهور منسوب اولن خرمانك اعلاسي فرضدر وبلوق در و فرض فالبه وضاد معجه ايله در تنه كم مرور
 ايتدي البلق فختنه اقله قره دن اوزن الاجه لوق در وبلوق قره اوه دخی ديرل قفاة معناسنه البلقه بانك ضمی
 ولا مك سكونيله كذلك ذكر اولنان الاجه لوق در البلق همز نه ولا مك فختنه الاجه اولن نسنه البقاك بانك
 فتي ولا مك سكونيله الفلك مدله موئي بقال فرس البلق و فرس بقاء و بلوق رحصارك اسمي در كه سموع بن عادي
 بناليمشدر بقاء ولا بتنه وفي المثل ترد مار دو غزال بلوق بونلر ابي حصارك اسمي در كه ملكه جزيره بونلر بلوق
 قصده واروب المغه قادن اولد قده بوكلامی سوبلش و بلوق ولا بت شامه بر شهر ك ايدر البقاك همز نه
 ولا مك كسر يله الاجه اولوق بقال بلوق بقاء بلوق بانك ضمی ولا مك فختنه براتك اسيد روتق وفي المثل مجرى بلوق
 ويندم يعني بلوق جمله ثلثي كچر كن نه دم اولنور عيلود در ديوبلق بانك فتي ولا مك سكونيله قيو بي جمله ايجق
 الا بلوق همز نه كسر يله معنائه الانبلاق همز نه وبانك كسر يله ايجق نقول بلوق الباب وبلوقها اذ فخت كله
 فنبلق لبلا لوق بانك فتي ولا مك كسر يله ومدله بحر البلقه بانك فتي ولا مك ضمی وتشدد بده واحد مفاره
 معناسنه موامي كي البلاق بانك فتي وبانك كسر يله شول صول در كه بره جمع اولشدر در البقاك بانك فتي
 ونونك كسر يله كوكلك خشتكي البنيق تان كذلك بانك فتي ونونك كسر يله ومدله ابي دائرة در كه انك
 كوكسنه اولور البندق بانك ودالك ضميلة ونونك ماينده سكونيله شول مدور نسنه در كه انلور البندقه
 بانك ودالك كذلك ضمی ايله واحد رقتدق معناسنه البندق بانك فتي ودالك كسر يله جمعي بندقه ل معناسنه
 ويندقه ينده بر قبيله بانك باسي ايدر كه اول بندقه بن مظنه بن سعد العشيرة در ومنه قولهم حدء حدء وراءك
 بندقه تنه باب همزه مرورا تشدد در مراد بندقه دن مايرمي بي دريا خود حدء ويندقه ايكي قبيله نه
 اسمي ميدر البوق بانك ضمی ومدله بوري كه اوفور مك ايله چلر لوبوق باطله دخی ديرل تنه كم حسان بن ثابت
 حضرت عثمان حقنه اولن ريشه سنه واقع اولشدر ماقلوه على ذنب اليم الذي نطقوا به فاولم يكن البوقه
 كذلك بانك ضمی ومدله دفعة كان يغور منه قولهم اصابتهم بوقه منكره اي دفعة من المطر انبجضت به
 وانبعاج يرسنه يارلوب دوكله ديرل الباقه بانك كسر يله بلاد ردايه معناسنه البواق بانك فتي وبانك
 كسر يله جمعي ودياق ظله دخی ديرل وفي الحديث لا بدخل الجنة من لا يأمن جان بواقه وبقته وبقته وروائي اوزن در
 وكسائي ايتدي بواق حديث شريفه شر معناسنه در ونقول دفعت عنك بايقه فلان اي شره الموق بانك
 فتي وواوك سكونيله بلا وافت يرشك بقال باقتهم الداهية تبوقهم بوقه اذ اصابتهم البوق بانك فتي همزه نه
 ضمی ومدله كذلك اف ولا معناسنه الانبياق همز نه وبانك كسر يله اف يرشدر مكه توجه ايمك بقال
 انما عليهم الدهر اذ هم عليهم بالداهية كما خرج الصوت من البوق الباقه على وزن الحاله تباغ اوت حزمه
 معناسنه البوق فختنه شول بياض در كه بدنه ارض اللوب شول لوزي تغير ايدر كه بصدن دكل در فصل
 الباقه فختنه طوق بقال بقال السقاء بقاء و تاقا من الباب الرابع اذ الباقه و تاقا غصبه طومعه دخی ديرل

لوق

بلوق

بلوق

بوق

بوق

بوق

بوق

تاق

بقال

بقال بقال ارجل اذ امتلا غضبا التيق تانك فتي همز نه كسر يله غضبناك اولن كسسه وفي امثال العرب انت بيق
 وانا متيق فكيف تنفق يعني سن غضبناك بن خوفناك الفت ووافقت نه وجهه اولور وواموي ايتدي تنق شره
 سر يله اولن كسسه دره اصمي ايتدي جري اولن كسسه رالا تنق همز نه كسر يله وتانك سكونيله طولدر موق نقول
 اتاقت الاناء اذ امتلا التاقة فختنه شدت غضبه وشره سرعت ايمكه دخی ديرل بقال هو تاق و ب تاقه
 الترياق تانك كسر يله ورتانك سكونيله يد وادركه زهر لري دفع ايدر فارسي معر بدر وعرب طايقة سي حمره ترياق
 ديوتسميه ايدر لر غصبه يي كيدر دي ايجون الترياقه تانك كذلك كسر يله ويا نك سكونيله واحد ي وجره
 دخی ترياقه ديوتسميه ايدر رسته كم مروايتدي الترياقه تانك فتي ورتانك سكونيله وقافك ضمی وه اوك فختنه شول
 كيدر كه اموزله يون ماينده در كه كاكو برجك كي ديرل وضم باله ترقوة ديك حائر دكلدر الترياقه تانك فتي
 ورتانك سكونيله و برجك كيمه اورمق نقول تقيت الرجل ترقاة اذ اصبت ترقوة التوق تانك فتي وواوك سكونيله
 برنسنيه مشتاق اولوق لتوقن فختنه معنائه نقول تاق نفس الى الشئ توقا توقا اذ اشتقت التوق تانك فتي
 وواوك تشدد ليه يرسنه مشتاق اولن كسسه بقال المرء تواق الى ما لم يزل بعضيلر تواق اسم رجل دخی كلور
 ديد ي فعل لاء لثاق دالك كسر يله ايجي بقال سحاب ثاق وواو تاقو اي سائل و بقال ثاق المطر اذ اجد
 يعني محكم يغسه و ثاق كاه اولور رانك اسمي اولور الثرقوق تانك ورتانك ضمی ايله عصفور ووزن اوزن شول
 نسنه در كه خرمانك چوپي بتدوي برده اولور كوپه رده اولن كور سه اسلوبنه وعد بر ايتدي
 ثرقوق ذكر اولنان نسنه ك خرما ياشدغي بره دير لوكسائي ايتدي ثقار يق خرما قور غنه وان چوب
 دخی در فصل الجيم حمله قاف كلام عربيه بر كله ده جمع اولان مكر كه معرب اوله يا خود صوت اوله
 الجردقة على وزن الدر جة كرده ديد كاري تانك رغيغ معناسنه كرده دن معر بدر الجر موق جيمك
 وميمك ضميلة خف اوزر نه كيلن جر مه غالبا سر موزنه دن تعرب اولشدر الجر امقه جيمك فتي وميمك كسر يله
 موصل ده ساكن بر جماعتك اسيد روتق اصلي عمن در الجوسق على وزن جعفر قصير اولن نسنه جلق جيمك
 كسر يله ولا مك كسر يله وتشدد بده بر موضعك اسيد روتق شام شريفه الجواق جيمك ضمی ولا مك كسر يله چوال
 ديد كاري طرف الجوالق جيمك فتي ولا مك كسر يله جمعي چوالر معناسنه الجوالق جيمك فتي ولا مك كسر يله
 ومدله كذلك جمعي الجوالقات جيمك فتي ولا مك كسر يله كذلك جمعي چوالر معناسنه ولكن سبويه جوالقات
 ووزن اوزن جمع اولناسن جائز كور مشدر الجلاق جيمك ضمی وهانك كسر يله فندق طاشي كه رمي اولنور
 ومنه قوس الجلاق و بونك صلي لغت فارسيد جله در و جله ايلك طوپنه دير لكة الغزل معناسنه كه لغت
 فارسيد كثير نه جاهادير لرس قوس الجلاقه اضافت لادني ملاسنة اولور وچله يله جلاه ديد كاري دخی
 بوندن مأخوذ در جلمبلوق جيمك ولا مك فتي وبانك ولا مك كذلك فختنه بيوك قيو نه اچلوب اور ناسنك
 اوز بدر كه جلمبلوق سنك وبلوق اور نه سنك اوزني حكايه در المجنيق ميمك فتي ونونك سكونيله و جيمك فتي
 ونونك كسر يله شول نسنه در كه انوكه طاش اترل و بومعر بدر اصلي لسان فارسي اوزن من جهنيك در كه بن نه
 خوب كسسه يه ديك اولور ما جودني معناسنه ومجنيق موث سماعي در فرايتدي بونك تقديري منفعل در
 عر بلرك كنما مجيق مرة ورتق اخرى ديد كاري اوتر ي كه بوكلام مجنيقه اولن ميمك زائله اولمسن ويرر
 ومجنيق لوز ديمك در ورتق رانك فتي وشبهنك سكونيله اوق اتقدر المجنيقات ميمك و جيمك فتي
 ونون تانك كسر يله ومدله جمعي سبويه ايتدي موزك تقديري فنعيل در ميم نفس كله دندر جمع مكسرنه
 مجانيق ونصغيرند مجنيق ديد كاري اوتر ي ميمك ضمی و جيمك فتي ونونك كسر يله ومدله و بر دخی بوندن

توق

توق

توق

توق

توق

توق

توق

توق

توق

توق

توق

توق

توق

توق

حق

رای معجزه که تقدیر علیه الحق جانک فحق و قافک تشدید بدیده باطلک مقابلی اولان سنه در الحقوق فحقه بدیده جمی و حق
غلبه ایتمک دخی دیرل بقال حقه اذا غلبه فی دعوی الحق و حق رکسنه فی قور حق معناسنه ده کور بقال حقت
حزن حقه حقا اذا فعلت ما کان یحذر و برسنه فی ثابت قلعه دخی دیرل بقول حقت الرجل و حقه حقه اذا اثبت
یعنی بالانی محکم قلسک و برسنه فی یقینا بلکه دخی دیرل بقول حقت الامر و حقه حقه اذا تحققت و صرت عنه
علی یقین و برسنه فی ابشک جاز اولمغه دخی دیرل بقال حق ان تفعل هذا من الباب الذي و حقه حقه ان يفعل
هذا من الباب الرابع و حق له ان يفعل كذا علی البناء للمجهول و حق و جوب معناسنه ده کور بقال حق الشیء یحق
من الباب الثالث اذا وجب الحق حانک فحقه حق و ان خص در بقال هذه حق ای حق الخصوص و حقه حقیقت
معناسنه ده کور بقال لما عرف الحق منی هرب و قولهم حق لا یتک هو بین للعرب لفظ مزبوری فحق لا مله
استعمال اینسلسر مرفوع ابدرل بلا تنوین و فحق لا می ازاله قلسلر حقا لا یتک دیرل و عمر بلرک کان ذلك عند حق
لقاحها و حق لقاحها بد کور نه لفظ حقه حانک فحق و کسری جاز در حق ثبت ذلك فیها معناسنه ده لقاح
لامک فحقه ناقه حمله اولمقدر الحق حانک فحقی بله شول سنه در که ایچنه مجنون یاغیری سنه قورلر الحق حانک
کذلک ضمی ایله جمی الحق حانک ضمی و قافک فحقه و الحقائق حانک کسری بله کذلک حقه حانک جمیلر بدر الحق حانک
کسری بله شول و ده در که اوج یاشن تمام ایدوب دور دن کیره و حق ناقه بر بل تمام کجوب طوغر مامغه دخی دیرل بقال
جارت الحق و ات الناقه علی حقه ای الوقت الذي ضربت فيه عام اول الحق حانک کسری بله موثی و موثی کذلک
حق دخی دیرل حانک کسری بله و مز بون حق دبد کوری یوک اور مغه و انتفاع اولمغه استحقاق اولد عیون در ده حقه
مصدر دخی کور بقول هو حق بین الحق یعنی حقه فی ظاهر در الحقائق حانک کسری بله جمی و حقائق خصوصیه دخی
دیرل بقال ماله فی حق و لا حقائق ای خصوصیه الحق حانک کسری و قافک فحقه جمی و بعض نعتیه بومحله مثل
کتاب و کتب واقع اولمشدر جمی دکلدر الحق فحقه حانک جمی در که جمع اولور کتاب بله کتب کی الحقایق
حانک فحق و یتک کسری بله کذلک حقائق جمی کور قال بله افا بل کی و اقال همزه نک کسری بله و فایله صغار بله دیرل
الحق قافک تشدید بدیده وسط معناسنه بقال سقط فلان علی حاق رأسه اذا سقط علی وسط رأسه و یقال
ایضا جینه فی حاق الشتاء ای فی وسطه الحاقه کذلک قافک تشدید بدیده قیامت کونی و بونکله تسیمه اولندی زیر
حواق امور رائده در یعنی ثواب امور ثوابدن و جزادن هر نه واریسه انده در پسر اول کونه حاقه دبد کوری
کند و ده واقع اولنه بناء اولور الحاقه میمک ضمی و قافک تشدید بدیده خصوصیت ابد شمه خاصه معناسنه بقال
حاقه اذا غاصمه و ادعی کل واحد منهما الحق و اذا غلبه قیل حقه نزق الحقائق نونک فحق و زناک کسری و حانک دخی
کسری بله امور جزئییه دعوی ایدن کسنه بقال لنزق الحقائق اذا غاصم فی صغار الاشیاء الحق نونک فحقه
خصوصیت ابد شمه خاصه معناسنه الاحتقاق همزه نک و تانک کسری بله بر قاج کسنه خصوصیت ایتک اختصاص
معناسنه بقال احتق فلان و فلان پس خصوصیت طرف واحد دن اولسه احتق دیرل اختصم دید کوری کی
و احتقاق ات ارقعه دخی دیرل بقال احتق الفرس اذا ضر و احتقاق صیده برسنه اذوب بعض قتل ایدوب
بعضی یار لی قور تلقی بقال رمی فلان الصید و احتق بعضا و شرم بعضا اذا قتل بعضا و افلیت بعض جریحا
وافلات فالله و تاء مثاله خلاص بولق و تشریم شین معجزه بله صیدی رالی قور مرق در الحقیقه میمک ضمی و تانک
فحقه شول دور تانک در که بر جاسنه اکلیوب اوتجانبند کجه یقال طعنه تحتقه ای لازیع فیها و قد نفذت
الحق برسنه فی ابشک لایق اولان کسنه الحقوق بمعناه یقال هو حقیق و هو محقق ای حلیق له الاحقاء
همزه نک فحق و حانک کسری بله جمی الحقون میمک فحق و قافک ضمی ایله کذلک جمی الاحتقاق همزه نک کسری بله

ثابت

ثابت قلی بقول حقت الرجل اذا اثبتته علی مامر و احتقاق برسنه فی یقینا بلکه دخی دیرل بقول حقه حقه اذا تحققت
و احتقاق برسنه فی واجب قلعه دخی دیرل بقال حقت الشیء اذا وجبته الاستحقاق همزه نک و تانک کسری بله
برسنه نک و جوبین طلب ایتک بقال استحققت اذا استوجبت الحق فحقه و قافک ضمی و تشدید بدیده برسنه
صحیح اولق بقال محقق عندی الخبر اصح التحقيق علی وزن التکریم تصدیق ایتک المحقق میمک ضمی و قافک فحق
و تشدید بدیده محکم اولن سنه بقال کلام محقق ای رصین و صق طوقش زه دخی دیرل بقال ثوب محقو اذا کان
محکم النسخ الحقیقه حانک فحق و قافک کسری و مدیده مجازک مقابلی در و حقیقت شول سنه در که انسانه اوزک
حمایی لازم در عار و ناموس و وعدیه و قایمک و بونک امثالی نه که واریسه و بعضیلر ایتدی حقیقت فحق
معناسنه ده کور رایت کی الا حق همزه نک و حانک فحقه شول ات در که در لمز و احق شول ته دخی دیرل که بقولن
المری یصدغی ره بینه ایلر و کیر و بصمیمه الحق فحقه مصدر در ذکر اولن معناه الحقیقه علی وزن
الزله شول سیر در که شدید اولمغه طوار ارقه سنه تعبی زیاده اوله فی الحدیث ان مطرف بن الشخیر قال لاینه
لما اجتهد فی لعباده خیر الامور و اساطها و الحسنه بین السیئین و شر السیر الحق حقه و بعضیلر ایتدی حقیقه اول
لیل اولن سیر در حال بو که اندن نهی اولمشدر الحلقه حانک فحق و لا ملک سکونیه وزن در معناسنه و قیو
حلقه سنه دخی دیرل و اهل محبتک استدارت اوزن اولسنه ده حلقه دیرل و بومقامه صحاح نعتیه لای الحلقه
بالتسکین الدروع واقع اولمشدر ظاهر بودر الف لامه معنای جمعیت فحق اولمغن معنای مفرد مراد در نتم
قاموسه مفرد له تعبیر اولمشدر الحلقه فحقه جمی علی غیر القیاس و حلق لای و یا خود جمارک ذکر دیشسنه
اسمغه قررب و قالیوب خراب اولمقدر که کافی نه مسئله علاج ایدرل بقال حلق الفرس یخلق من الباب الرابع اذا
سعد فاصابه من نقشر فی قضیه فساد و جرار فید او ی بالخصاء الحلق حانک کسری و لا ملک فحقه کذلک جمی اصعب
روایی اوزن بدره ابله بدر کی و قصعه ابله قصع کی و یونس ابو عمرو بن العلاء روایت قیلوب ایتدی حلقه
واحدده فحقه در و جمی حلق در و حلقات در کذلک فحقه و نعلب ایتدی بونلرک جمی قائنده الفله تابله
جمع اولنسی ضعف اوزن در و ابو یوسف ایتدی با عمرو الشیبانی ایشتم که کلام عربده حلقه یوقدر دیرل ایدی
فحقه لاهار و لا قوم حلقه دبد کوری قوللر نه حانک جمی اولق اوزن قیل تراش ایدی جمی معناسنه الحلق حانک
فحق و لا ملک سکونیه بوغاز حلقوم معناسنه الحلق فحقه جمی و حلق تراش ایتک معناسنه ده کور بقال
حلق رأسه من الباب الثاني الخلق علی وزن التکریم کذلک تراش ایتک بقال حلق رأسه شدد لکثرة و خلق
قوس اوچرکن یوکسلیمکه دخی دیرل و حلق کچنک توین کسمکه دخی دیرل بقال حلق معزه و لا بقال جزء
الافی الضمان و ابو زید ایتدی عنز مخلوقه و شعر حلیق و حلیه حلیق دخی دیرل و لا بقال حلیقه الاحتلاق
همزه نک و تانک کسری بله کذلک تراش ایتک الحلق حانک کسری و لا ملک سکونیه خاتم ملک یعنی شول مهر که ملک
حالت حکومتی استعمال ایدر و حلق مال کثیره دخی دیرل یقال جاء فلان بالخلق والاحراف و احراف دخی
همزه نک کسری بله و جاء مهمله و فایله مال کثیره دیرل الحلقه میمک ضمی و لا ملک فحق و تشدید بدیده شول دوه در که
حلقه حلقه دغلری اوله حلق میمک ضمی و لا ملک کسری و تشدید بدیده بنی عامردن برکسنه نک اسمیدر الحلق میمک
ضمی و لا ملک کسری و تشدید بدیده شول زمر که زیاده لیری اولد غندن قیلری تراش ایدر کی اوله ثوب
حسن معناسنه الخالق لا ملک کسری بله شول نه در که سودیده طلو اوله کویا که حلقه دکی یعنی
بوغاز نه دک طولمشدر و خالق اسمه جیوغنک اغاجه طولشن سنه دخی دیرل و خالق یوکسلک طاعه دخی
دیرل جیل مرتفع معناسنه یقال جاء من خالق ای من مکان مشرف و خالق تراش ایدی جمی معناسنه دخی کلور
منه قولهم لا تفعل ذاک امک خالق ای نکله الله حتی تخلق شعرا یعنی حق تعالی سنی هلاک ایدوب و الله کی
مصدیه افر تسن الخلق حانک فحق و لا ملک سکونی و الفک قصر بله بوغاز یسنه مبتلا اولدیمک اولور قیل
مخوف اءبار بله ایدو نصر احمد بن حاتم ایتدی برسنه دن تعجب اولسنه جمی و خدشی و عقری و حلق دیرل کویا که

حلق

حاشی خا و مجنک فحق و الفک قصر بله طر لمق معناسدن در غدشی کذلک طر لمق معناسدن دره عقری
 جرات معناسدن در وفی الحدیث حین قیل له ان صفیه بنت حبی حایض فقال عقری حلقی مالاراه
 الا حایستنا و ابو عبید ابندی اول اصلند حلقاو عقرادر محدثون عقری وحلقی دیرلر دبدی و بونک معناسی
 اصلند عقرها لله حلقم الله ابندی یعنی عقر جسد ها و حلقها ای اصباها الله بوجع فی حلقها و بوعر بلرک راسته
 و عضد و صدرت و بدکاری کی در حقن باشنه و قولنه و کوکسنه او رسلر و حلقه دخی بوبله در حقن بوغرنه
 او رسلر حلاق حانک فحق و قافک کسر اوزن بناسی ابله قطام کی اولمک اسمی در موت معناسنه کسر اوزن بنا
 اولند دخی عدل و تانث و صفت غالبه دن اوزی در زیر حلاق حلقه دن معدول در الحلاقه حانک ضمی ابله کچینک
 بدندن قرقلن قیل الحلاق کذلک حانک ضمی ابله بوغرنه بر نوع اغری در الحلاق حانک کسر بله بر کسنه نک
 تراش اولمسی بقال ان رأسه جلد الحلاق الحلق فحقه ببله و لامک ضمی و تشدید ببله حلقه حلقه اولمق بقال
 حلق القوم ادا جلسوا حلقه حلقه الحلق اللم تانک فحق و حانک سکونی و لامک کسری و میمک
 فحقیه بر کونک اسمی در که اکایوم حلق اللم دیرلر که اول تغلب قبیله سنک بکر بن وایل و زینه کلدکاری کون در که
 اول کوننه بچکلر ترش ابلک عادلری در ولم شول صاچه دیرلر که قولق اردنه نازل اوله و اموزه و اصل اولیه
 الحلقان حانک ضمی و لامک سکونیه شول خرما قورغی در که ثلثینی رطب اولمش اوله الحلقن میمک ضمی و حانک
 فحق و قافک کسر بله بمعناه الحلقه کذلک حانک ضمی و لامک سکونیه الحلقنه میمک ضمی و قافک کذلک
 کسر بله مؤنث لری بقال بسره حلقانه و حلقنه الحلقه حانک فحق و واک سکونی و لامک فحقیه لا حول
 و لا قوة الا بالله دیکل این السکیترو اینی اوزن بقال قدا کثرت من الحولقه اذا اکثر من قول لا حول و لا قوة الا بالله
 الحلق حانک ضمی و میمک سکونیه و الحلق فحقه عقل اکسک اولمق و حق میمک سکونیه احققک و حقا ک جمع دخی
 کلور بقال قوم و نسوة حق الحماقة حانک فحقیه کذلک عقل اکسک اولمق بقال حق لرجل حماقة من الباب الخامس
 فهو الحق و بقال ايضا حق بحق حقا مثل غم غنا فهو حق و بقال حقت السوق من الباب الخامس و کذا حقت
 من الباب الرابع اذا کسدت الا حق همزه نک و میمک فحقیه و الحلق حانک فحق و میمک کسر بله صفت مزبور اوزن
 اولن کسنه قال یزید بن الحکم الثقی قد بقر الاول الثقی و بکثر الحلق الا بکثر یعنی کاه اولور صالح اولوب اهل حیله اولن
 فحقیه اولور و کناه کار اولوب بی حیله اولن غنی اولور و حق بر کسنه نک اسمی در که اول عمرو بن خزاعینک باباسی در
 الحماقة حانک فحق و میمک سکونی و الفک مدبله احققک مؤنثی الحقی حانک فحق و میمک سکونی و الفک قصر بله جمع
 و الحقی حانک فحق و لفک اخرند قصر بله کذلک جمع بقال نسوة حق و حقی و حاقی ابله الله ما حانک
 فحق و میمک سکونی و الفک مدبله بالدران اونی که معروف در و بعضلر بر یرم دبدکاری اوت در دیش خرفه
 معناسنه الا حاق همز نک کسری و حانک سکونیه عورت احقی او غلن طوغرمق بقال حقت المرأة اذا جاءت بولد
 احقی و احقاق بر کسنه بی احقی بولمغه دخی دیرلر نقول احقت الرجل اذا وجدته احقی الحقی میم اولک ضمی و حانک سکونی
 و میمک کسر بله احقی و لد طوغرن عورت الحقة کذلک فی الوزن و المعنی الحاق میمک کسری و حانک سکونیه
 شول عورت در که عادت فی احقی او غلن طوغرمق اوله التمیمق علی وزن التکریم بر کسنه بی حماقنه نسبت ابلک تقول
 حقتنه تمیمقاذا نسبته الی الحق الحماقة میم اولک ضمی و میمک فحقیه بر کسنه نک حماقنه مساعده ابلک
 نقول حماقنه اذا ساعدته علی حقه الاستحقاق بر کسنه بی احقی عدا ابلک تقول استحققت اذا عدته الحق الحماق تانک
 فحق و میمک ضمی ابله الحق کذلک حماق ظاهر ایا تمک بقال حماق فلان اذا تکلف الحماقه الا حماق همزه نک و حانک
 کسر بله باز کساد اوزن اولمق بقال حقت السوق اذا کسدت و انما یزاسکمه دخی دیرلر بقال الحق الثوب اذا
 اخلا الحماق حانک ضمی ابله سعالوزنی وزن چچیک کی بر سنه در که انسانه عارض اولور الحقی میم اولک ضمی و حانک
 سکونی و میمک کسر بله ذکر اولن مرضیه مبتلا اولن کسنه الحلاق حانک کسری و میمک سکونیه اوزن قیاغنک

حلق

حق

حلق

سورمه ایرشن یری بقال جاء فلان مثلما

متاملا يظهر من حسن وجهه الاحمالق حد قتیة و انما بشمق طو و نغده دیرلر بعضیلر ایدی حلاق کوزک شول بیاضی در
 که کوز قیاغنک التمه قالور الحلقه علی وزن الد حرجه کوزی زیاده اچوب بر سنه نیه نظر ابلک بقال حلق الرجل
 اذا فتح عینه و نظر نظر اشدد الحق فحقه ببله حشم ابلک غیظ معناسنه الحناق حانک کسر بله جمع خشم بر معناسنه
 جبل ابله جبال کی بقال حقی علیه من الباب الرابع اذا اغتاط الحلق حانک فحق و نونک کسر بله خشمه کان کسنه
 الاحناق همزه نک کسر بله خشمه کتور من بقال احنقه غیره فهو محقق و احناق دوه نک اور کی ارق و اوب انچه
 اولمق الحلق میمک ضمی و نونک فحق و ما بنند حانک سکونیه شول حمار در کدیش سنه جوق وار مغله ارقاش اوله
 الحلق میمک فحق و نونک کسری و مدبله ارق اولن دوه لربل ضم معناسنه جبل الحلق حانک فحق و نونک کسری
 و مدبله قاف طانحی جبل قاف معناسنه کذا فی بعض نسخ الصحاح الحوق حانک فحق و واک سکونیه سو پریمک
 کفس معناسنه تقول حقت البیت حوقه اذا کتسته الحواقة حانک ضمی ابله سو برندی کناسه معناسنه الحوقه
 میمک کسری و حانک سکونی و واک فحقیه سو پریمک مکنسه معناسنه الحوق حانک ضمی و مدبله ذکر باشنک
 چور سی کردا کر دحشفه معناسنه الحیق حانک فحق و یانک سکونیه احاطه ابلک بقال حاق بی الشیء یحقیق به
 اذا احاط به و مند قوله تعالی و لا یحقیق المکر السی الا باهلوه و حاق بهم العذاب ای احاط بهم و نزل فصل الحاء الحلق
 حانک کسری و بانک فحق و قافک تشدید ببله هجف و زنی اوزن اوزن طو بل معناسنه و هجف نقیل اولند دیرلر
 و اگر دلر سک خبق ده یای مکسور ایدرسن خایه تابع قیلو بن بقال فرس اشق خبق ای طویل و اشق دخی همزه نک
 و شبنک فحقیه طویل معناسنه در و کاه اولور سر یع اولن اتخبق دیرلر الحقی حانک کسری و بانک فحق و قافک
 تشدید ببله و اخرند الفک قصر بله سکرته ده سر یع اولن ات دخی کی معنای مذکورده وزن مزبور اوزن
 الخدر نق حانک کسری و دال غیر معجمه نک فحقیه و رانک سکونی و نونک فحقیه اور حجت عنکوت معناسنه
 الخدر نق حانک فحق و رانک کسر بله جمع اور مجکمر معناسنه حرف اخیری حذف ابلک اوزن الخدق حانک فحق
 و دال معجمه نک سکونیه قوش نجاستن اتق صاغنه مق معناسنه بقال خدق الطاهر یخدق من الباب الاول والثانی
 و معاویه اندکر الفیل دبدبلر ایدی ذکر خدقه یعنی فیالک نجاستن رمی الله سن تذکر ابله رم دبدی الخدقه میمک
 کسری و ذالک فحقیه در که خرج نجاستن الخرق حانک فحق و رانک سکونیه بزی رتمق الخریق علی وزن التکریم
 بمعناه الخرق همزه نک و حانک کسر بله و الخرق فحقیه و رانک ضمی و تشدید ببله و الاخر براق همزه نک و رانک
 کسر بله رناق بقال خرق الثوب و خرقته بالنشد بد فخرق و خرق و خرق و خرق رتغک کند و یه دخی دیرلر
 بقال فی ثوب خرق و هو فی الاصل مصدر و خرق یری قازوب یارمغه دخی دیرلر بقال خرق لا رض خرقا اذا اجتتها
 و خرق اسع یره دخی دیرلر که ریاح انده متخرق اولور یعنی بالر بر اکنده اولور و خرق سخاده و سعت اوزن اولمغه ده
 دیرلر متخرق کذب ابلکه ده دیرلر حلقه لغت درو بو مقامه صاحب صراحک اخر و راق دریدن دبدو کی لفظا
 و معند مخالف اولدغی ظاهر اولور اما لفظا ظاهر بودر که وادیه منقلب اوله امامعنی در بدن یرتمق معناسنه در
 حالاکه اخر براق و اخواق یرتمق معناسنه در ته کم خرق و تخریق در ایدن دبدو کی دخی خالف در تأمل اولنه
 الحروق ضمتینله جمع واسع یرلر معناسنه الخریق حانک فحق و رانک کسری و مدبله شول دوز یردر که انک نباتاتی
 اوله و فر ایدی مرتب بحر یق من الارض بین السحوا ین دیرلر ذکر اولن ان معنایه و مسحا میمک فحق و سین و حاء
 مهملتینله طاسلو یره دیرلر الخرق ضمتینله جمع دوز یرلر معناسنه الا خرق همزه نک و تانک کسر بله یلارک مروری
 المخترق میمک ضمی و رانک فحقیه بل و غراغی و الخرق میمک ضمی و رانک فحقیه بل اسدو کی یرمب ریم معناسنه
 الخرق حانک کسری و رانک سکونیه جور داو لوب کریم النفس اولان کسنه سخی کریم معناسنه بقال هو یخرق
 فی السخاء ای یتوسع قیه الخریق حانک کسری و رانک کسری و تشدید ببله و مدبله فسیق و زنی اوزن ذکر
 اولن ان معنایه در الخرقه حانک کسری و رانک سکونیه اسکی زبان سی الخرق حانک کسری و رانک

حق

حق

حق

خبق

خدرق

خدق

خرق

فعله جمع خرقه و خرقه تون به دخی درل که دستمالی بوکر لرنکه برکسینه فی اور و میخون دن معناسنه
 ذوالخرق خانک کسری ورنک کذلک فحقله جاهلیت زمانده اولن شاعر لرن دن برنک اسمی در المخرق میمک کسری
 و خانک سکونیه کذلک تون معناسنه در عربی صحیح در وفی حدیث علی رضی الله عنه له قال البرق مخاریق
 الملائكة و مخرق اهل حرب اولان کسندیدیرل بقال فلان مخرق الحرب ای صاحب حرب یخف فیها یعنی حربله
 چاپک اولور المخرقه میمک ورنک فحقله مخرق معناسنه در ولکن کله مولد در بودکر اولنن جوهر ینک سوق
 کلانندن نبادر ایدندر یس صاحب صراحت بو مقامه مخرقه بالفصح شرمندی و طرکی دبدوکی محل کلاندر
 الخرق فحقله دهشت در خوفدن یا خود حیان بقال خرق خرق من الباب الرابع و خرق رفق اوزن اولغه دخی
 دیرل بقال خرق مخرق خرق من الباب المذكور الخرق ضمتله اسم در معنای مزبور دن الخرقاء خانک فحق ورنک
 سکونی والفک مدله نادان وناهموار اولن کسینه فی المثل لاتعدم الخرقاء علقه و معناه العلق کثیره موجوده
 تحسنا الخرقاء فضلا عن الکس یعنی عالمه بهانه چوق انی نادان اولنلر صورت حسنه کوسر و عاقل اولنلر
 قند قالدی پس بو مثل اعتداری استه قباح محله استعمال اولنور و حر قاشول قیونه دخی دیرل که قول اغنه
 مدور دلکی اولو و خرقا بر عورتک اسمی در که ذوالر مه نام شاعرک صاحب سید در اول بنی عامر بن ربیع
 قیله سندن در و خرقا یوز یله دخی دیرل ربیع شدیده معناسنه الخرقه علی وزن الدخرجه یار مق شق
 معناسنه بقال خرق الثوب اذا شققته و کاه اولور خبرقت دخی دیرل پس بوجز ایلله جذب کی اولور
 حکمک معناسنه و خرقه کسمک معناسنه ده کله بقال خرق بقت الشی مثل خردلته ای قطعته و خرقه
 عملی فاسد قلغه دخی دیرل بقال خرق بوقله اذا فسد الخرق باق خانک کسری ورنک سکونیه ضرط اور مق بقال
 جد فلان فی خرقه ای فی ضرطه و خرق باق محله دن برکسینه اسمی در که اکا ذوالیدین دیرل الخرق علی وزن
 جعفر ادویه دن اولان نباتان دن برنوع در که بیراغی لسان الحمل کی در اق اولور سیاه اولور المخرق میمک
 ضمی و خانک سکونیه و بانک کسریله ساکت اولان کسینه فی المثل مخربق لینباع ای لیثاذا الصاب فرصه
 یعنی سکونی فرصته بر بلا بر شد ر مک یخون در الخرق خانک ورنک کسری ورنک مایینه سکونیه طوشن
 یا وریسی ولد ارب و خرق بر شاعر عورتک دخی اسمی در که اول خرق بنت هفان در اعشی نام شاعرک
 جماعتند در ابوعمید روایتی اوزن المخرقه میمک ضمی و خانک ورنک فحقله شول بدر که اند طوشن
 یا وریسی جو قدر الخرق خانک فحق وراء معجه نک سکونیه دورنک طعن معناسنه الخارق زلک کسری ایلله
 کوندر دموری سنان معناسنه بقال هو امضی من خارق و امضی کسکین معناسنه در و خارق
 شول اوقه دخی دیرل که نشانه ایرشمس اولاسهم مقرطس معناسنه الخرق خانک فحق ورنک سکونیه
 اوق نشانه ایرشمک بقال خرق السهم یخرق من الباب الثاني و خرق اوقله اور معنه دخی دیرل بقال خرقهم بالنبل
 ای اصبتهم بها و نبل عرب اوقه دیرل الخاسق سبنک کسریله خارق معناسنه لغندر علی مامرانفا
 الخرق خانک فحق ورنک سکونیه سنجق در نوب مضطرب اولق الخفقان فحقنله بمعناه بقال خفقت
 الزایه تخفق خفقا و خفقان من الباب الاول والثانی و کذلک القلب و السراب یعنی قلبک و سراپک
 اضطرابه دخی خفقان دیرل و خفق بلدرم دیرنکه دخی دیرل بقال خفق البرق خفق اول اوزر مک دخی
 دیرل بقال خفقت الریح خفقانا و اما شاعرک شعر ند مشنبه الاعلام لماع الخفق فانک متحرک اولد غی ضرورت
 ایچوندر و خفق ایز غن کسینه نک باسین تحرک اسمنه دخی دیرل وفی الحدیث کانت رؤسهم یخفق
 خفقه او خفقتین و خفق را بنلونسنه ایلله یری اور معنه دخی دیرل بقال خفق الارض بنعله و کذا کل شی عریض
 تضربه و خفق خفت اوزن اور معنه دخی دیرل بقال خفقه بالسیف یخفق و یخفق من الباب الاول والثانی

مخرق

مخرق

خرق

خسق

خفق

ایضا اذا ضرب به ضربه تخفیفه و خفق قوش او جمعه دخی دیرل الاخفاق همزه نک کسریله قوش اوچرکن
 قنادین صالمق بقال خفق الطائر اذا طار و خفق اذا ضرب بجناحیه و اخفاق برکسینه لباسن بلدر تغه دخی
 دیرل بقال اخفق الرجل بثوبه اذا لمعه و اخفاق یلدر طولتغه دخی دیرل بقال اخفقت النجوم اذا تولت
 للمغیب و اخفاق غزایه کیدوب غنیمت المامغه دخی دیرل و صیاد صید الیمامغه دخی دیرل بقال اخفق الرجل
 اذا غزا ولم یغنم و اخفق الصائد اذا رجع ولم یصطد و اخفاق برکسینه مطلقا حاجت ایچون توجه ابدوب
 بولیمامغه دخی دیرل بقال طلب حاجة فافحق الخفقه میمک کسری و فانک فحقله تون که انوکله ضرب اولنور
 دن معناسنه الخفق میمک کسری و خانک سکونی و فانک فحق ایلله ایلنلر قلیج الخفوق ضمتله بلدر طولنق
 بقال خفقت النجوم خفوقاذا غابت و خفوق کاه اولور وقت غروب محله استعمال اولنور بقال وردت خفوق
 النجوم ای وقت خفوق الشریا تجعله طرفا و هو مصدر الخفاق خانک فحق و فانک تشدید ایلله ایغنک صدری ایلنلر
 اولان کسینه بقال رجل خفاق القدم اذا کان صدر قد مده عریضا الخفاقه خانک فحق و فانک تشدید ایلله قاری
 ارق اولان عورت بقال امرأة خفاقة الحشا اذا كانت خمیصه و خمیصه خاء معجه و صاد مهمله ایلله قاری ایلله
 اولن عورت الخافقان فانک کسری ایلله مغرب ایلله مشرق فحق ابن السکیت یتدی مزبور خافقان دیرلر لیل
 و نهار ذکر اولان افقار ده متحرک و مضطرب اولد غیچون الخیفق علی وزن جعفر و اسع اولان صحرایه دیرلر که اند
 سراب یعنی صومثالند کورن نسنه صوکی مضطرب اولور بقال فلاة خیفق ای واسعه یخفق فیها السراب
 و خیفق چاپک اولان ته دخی دیرل بقال فرس خیفق ای سریع جدا و کذلک ظلم خیفق و ظلم طاء معجه ایلله
 دوه قوشنه دیرل الخنفیق خانک و قافک فحق و ونونک سکونیه زنجیل وزن اوزن اوقت داهیه معناسنه بقال
 داهیه خنفیق و خفیفه اولوب جریه اولان عورته دخی دیرل سیمویه یتدی نون زاید در خفق الریح دن
 مأخوذ اولق اعتبار ایلله الخقوق خانک فحق و فانک ضمی و مدله شول دشی مرکب در که فرجی زیاده ارقلغندن
 اوزر و رور الخفیق خانک فحق و قافک کسری و مدله فرج اواز و بر مک بقال خق الفرج خق خفیقان من الباب الثاني
 و انک ذکر نک غلافی اواز نه دخی دیرل الخفقه علی وزن الزلزله کذلک فرجک و غلاف ذکرک اوزی در قن
 مضاعف وزن نه راجع اولنسه الاخفاق همزه نک کسری و خانک سکونیه بکره نک دلیکی واسع اولق بقال
 لعقت البکره اذا اتسع خرقها لا خقوق همزه نک و قافک ضمی ایلله خقوق لغندر و خقوق یده اولان یار و غه
 و دلیکه دیرل وفی الحدیث فو قصت به ناقته فی اخافیق جرذان ای فی شقوق فی الاض و وقص قافله و صاد مهمله ایلله
 طوار صاحب زده ملک و جرذان جیمله وراء مهمله ایلله یمان فانلر بدر و اصمعی اخقوقه انکار ابدوب خقوق قدر
 دبدی لامله الخق خانک ضمی و قافک تشدید ایلله شول کوله دیرل که قور یوب حکمش اوله الخلق خانک فحق و لامک
 سکونیه نقدیر یعنی اور انلق نقول خلقت الادیم اذا قدر ته قبل القطع یعنی دربی کسمک ایچون اور انلسک
 و حجاج آیدی ما خلقت الا قربت و ما وعدت الا وفیت و فری فابله وراء مهمله ایلله قطع معناسنه در و خلق کذب
 احداث یمکه ده دیرل بقال خلق الافک و منه قوله تعالی و تخلقون افکا و افک کذب کی در و نا و معنی الخلیقه
 خانک فحق و لامک کسری و مدله طبیعت معناسنه الخلاق خانک فحق و بانک کسری ایلله جمعی طابع معناسنه
 و خلیقه خلاقه دخی دیرل مخلوقلر معناسنه یقال هم خلیقه الله و هم خلق الله ایضا و هو فی الاصل مصدر
 الخلقه خانک کسری و لامک سکونیه برادش فطرت معناسنه و خلیقه شول بلوده دیرلر که اند یغمر اثری اوله
 الخلق خانک فحق و لامک کسری و مدله شول کسینه در که هر عضوی کمال اوزن اوله نام الخلق معناسنه المختلق
 میمک ضمی و لامک کسری ایلله بمعناه و خلیق لایق معناسنه ده کلور بقال فلان خلیق نکذ ای جدید به بقال خلق
 لذلك من الباب الخامس کویا که بو نقدیر معناسنه اولن خلقتن مأخوذ در لایق اولن نسنه اند نقدیر اولنوب

خفق

خلق

اثری ظاهر اولد غیچون الخلقه میمک و لامک فخیله برنسنه جاری و جاری بقال محل بقال هذا الخلقه لذلك
ای مجدره له الخلقه خاتک فخی و لامک کسر بله شول موت در که انده یغور آری اوله الخلقه میمک فخی و لامک فخی
وتشد بدله تامه الخلقه لان جته بقال مضغه خلقه اذا كانت في تمام الخلقه المخلوق میمک فخی و لامک فخی وتشدد بدله
شول و قدر که اصلاح اولوب ملام فانیشر اوله الخلقه میمک فخی و لامک فخی ومبدله شول قصیده در که اهلی
اولینه نسبت و لنور بقال هذه قصیده مخلوقة ای مفعوله الی غیر اهلها الخلق خاتک فخی و لامک سکونی ابله
خوی سبخت معنایه الخلق خاتک فخی و لامک فخی فخیله بمعناه الخلقه میمک فخی و لامک فخی ابله مدارات ایدوب
درونده اولمین خوی طهار ایتک بقال خالص المومن و خالق الفاجر یعنی موئن ابله خلوص اوزن اولوب فاسق
ایله مدارات ایدوب حسن خلق اوزن اول الخلق فختینله و لامک فخی وتشدد بدله برکسنه خوی اولمین
نسنه فی خوی آیمده نکلک چکک و تخلق خلوق دبد کمری طیبله طیبیلنغه دخی دیرل الخلاق خاتک فخیله
نصیب معنایه بقال لا خلاق له فی الاخرة لا خلق همزه نك و لامک فخیله بکیان و هموار اولان نسنه الخلقه
خاتک فخی ابله و لامک سکونی والفک مدبله شول قیاد که کدی و صنفی اولیه بقال مضرة خلقه بیند الخلق ای لیس
فیه اوصم و لا کسر و و صم صاد مهمله ابله شول فائقه دیرل کدایر ایدوب دو شیمه و خلقه شول عورته دخی دیرل که فرجی
بنشک اولوب جماعه قابل اولیه و مزبور به خلقه دبد کمری معنای سابقدن اوتوریدر یعنی کسر اولدغه
بناء در الخلق فختینله اسکزی بقال ماحفه خلق و ثوب خلق و ماحفه میمک کسری ابله چارشب و بونه مذکر
و موئن برابر اولور اصلنده الخلق مصدری اولدغه بناء الخلقان خاتک فخی و لامک سکونیه جمعی الخلیق
خاتک فخی و لامک فخی و بانک سکونیه اسکزی معنایه اولن خلقک تصغیری بقال ماحفه خلیق بلاهه لانه صغه
والهاء لا یلحق تصغیر الصفات کما قالوا تصغیر امرأة نصف ونصف و رته یا شلو عورت دیمکدر الخلوقة
ختینله اسکزی اولمق بقال خلق الثوب خلوقه من الباب الخامس الا خلاق همزه نك کسریله بمعناه بقال خلق الثوب
و اخلاق اسکز که دخی دیرل بقال اخلاق الثوب لازم و متعدی کلور و اخلاق اسکزی زکدر مکده دخی دیرل بقال
اخلاقته ثوب باذا کسوته ثوب اخلاقا لا خلاق همزه نك فخیله هر بریری اسکزی اولان بقال ثوب اخلاق اذا كانت
الخلق فیه کله کما قالوا برمه اعشار و ارض سباب و برمه بانک فخی ابله چوملک و اعشار الفک فخیله یان یان
معنایه در و ارض سباب اراق صحر الدیک اولور الخلق خاتک فخی و لامک فخی ومبدله برنوع طیب در الخلیق
علی وزن التکریم خلوق دبد کمری طیبله طیبیلندرمق بقول خلقته اذا طیبته بالخلق الخلیق خاتک فخی و لامک
فخی والفک مدبله اترونک النندن بکا اولان جائی اعلاى انف معنایه که انسانه کاعرین دیرل عین مهمله نك
کسری و رای مهمله نك سکونیه الا خلیق همزه نك و لامک کسریله بلوت برابر اولوب دوز اولمق
بعضیلر بلوت یغوره صالح اولمق معنایه در دبدی و اخلیق او کسریله بره برابر اولمغه دخی دیرل بقال
اخلاق الرسم اذا استوی بالارض الخلق خاتک فخی و نونک کسری ابله بوغیق مصدر در خفه یخفه
قولندن باب اول اوزن و صاحب صراح باب ثانیه اشارت ایتشدر سهودر الخلق علی وزن التکریم بمعناه بقال
خفه الخلق خاتک فخی و نونک تشدد بدله بوغیقی کسنه الخلق خاتک کسریله بوغز بوغاجق اب
رسن خفه معنایه الاختناق همزه نك و تانک کسریله بوغلیق الاختناق همزه نك و خاتک کسریله
کندلک بوغلیق بقال انخفت الشاة بنفسها الخفه میمک فخی و نونک کسریله کندی و غان قیون
المخفق میمک فخی و نونک فخی وتشدد بدله بوغزده بوغیق بقال بلغ منه المخفق و اخذت بخفه الخلق خاتک
فخی ابله کذلک بوغزده بوغاجق بقال اخذ بخفاقه الخفه میمک کسری و نونک فخیله یون قصیدی
دبد کمری نسنه که نسا طایفه سی یونیلر یینه اصارل زینت ایچون کردن بند معنایه الخلق نونک کسریله
طار بول که طاعلر ده اولور و اهل بن صواقه دخی دیرل الخلق میمک فخی و نونک فخیله طار یر مضیق

معنایه

بخفق

معنایه الخلق خاتک فخی و و اوک سکونیه خلقه کرک قیو خلقه سی اولسون کرک غیری اولسون الخلق
فختینله مصدر در مفازة خوفاء و بشر خوفاء دبد کمری قوللندن علی ماسیحی و خوق کیچیکه ده دیرل جرب
معنایه الخلقه خاتک فخی و و اوک سکونیه والفک مدبله و اسعه معنایه بقال مفازة خوفاء و خوق کیچیک
اولان ناویه دخی دیرل الا خوق همزه نك و و اوک فخیله شول دوه در که کیچیک اولان خوفاتک مذکری در الخلق باق
قاف اولک کسری و تانک کسری اوزن بناسیله فرجک اسمی در وسعی اولد و غندن اوتوری اسم مزبور ابله نسیمه
او انشدر و اسم مزبور کسری اوزن بناسی خاز باز کله سنک بناسی کی در و خاز باز خا و زاء معنایه سنک در
ذباب معنایه فصل الدال البق دالک کسری و بانک سکونیه غراء کی برایشقن نسنه در که انکله قوش اولرل
و غراء غین معنایه کسری و راء مهمله ابله شول طونقال در که بالقدن اولور الد بوقاء دالک فخی و بانک فخی ومبدله
والفک دخی مدبله نجاست انسان عدن معنایه دابق بانک کسری ابله برشهرک اسمی در و اغلب بودر که مذکر
و منصرف اوله زربا و اصلنده برنهرک اسمی در حلب قرینه و کاه اولور موئن قیلنوب لا ینصرف قیلنور الد حیق
دالک فخی و خاتک کسری ومبدله شول اراق در که شنلکدن و خبردن بری اوله الد حق دالک فخی و خاتک سکونیه
برنسنه فی اعتباردن ساقط قیلوب تیار ماق بقال دحقه الناس ای لایالی به و یقال دحقه ارحم اذ ارمت بالماء
ولم تقبله و بقال قبح الله امام دحقته ای ولدته لادحق همزه نك کسریله کذلک اعتباردن دو شروب قیار ماق
یقال دحقه الله و اسحقه و اسحق رحمتدن دور ایتکدر الد حق دالک فخی و خاتک فخی ومبدله شول ناویه در که
طوغر دقدن صکره رحمی حقه لاندحق همزه نك و دالک کسریله ناقد نك رحمی طشره چقمق بقال اندحق رحم
الناقة اذا اندلقت و اندلاق برنسنه خلاف معتاد طشره چقمق در الدرقه فختینله شول قلف نندر که
صافی دریدن اولوب خشبی و عصی اولیه حقه معنایه جاء مهمله نك فخیله الدرق فختینله جمعی ذکر اولنان
قال فان لم معنایه الدریاق دالک کسری و و رانک سکونیه ترید لغت در و تریاق معروفدر الدرق علی وزن
جعفر اطفال بقال ولدان در دق و کاه اولور دوه نك خرده لینه دخی در دق دیرل و اصمعی کتاب الفرقه ابتدی در دق
هر نسنه نك خرده سنه اطلاق اولنور الدراق دال اولک فخی و دالک کسریله جمعی در اصمعی روایتی اوزن
و در دق شراب اولمق سنه دخی دیرل و شو به ظن اولنور که بوقا رسی معرب اوله المدر نفق میمک فخی و دالک
سکونیه و فانک کسریله سیرده سرعت بدن کسنه لادر نفق همزه نك و رانک کسریله سیرده سرعت ایتک
یقال در نفق مرعلاى مضی راستد اوار معلال راوعین مهملتنله رشد اوزن اولمق الد یسق علی وزن جعفر
سرایک بیاضی و بیلدن مسی و کاه طول اولن حوضه دخی دیسق دیرل و دیسق سین دبد کمری بیوک طبقه دخی دیرل
ابو عبید ابتدی دیسق معربدر لسان فارسیده اکا طشخون دیرل سفره لکنی معنایه که سین دیک اولور الد مشق
علی وزن جعفر شول ناویه در که غایت سریع اوله بقال ناقة دمشق اذا كانت سريعة جدا الد مشق دالک کسری
و میمک فخیله حضیر و زنی اوزن بمعناه بقال ناقة دمشق و حضیر بیوک مشکه دیرل قریه غطیه معنایه و دمشق
قصیده شامک دخی علی در المدعوق میمک فخی و عینک فخی و عینک سکونیه بریه باصوب تا نیر ایتک بقال دحقته
للمجهول فو مدعوق اذا کثر علیه الوطء الد حق دالک فخی و عینک سکونیه بریه باصوب تا نیر ایتک بقال دحقته
الد و اب اثر فیه یعنی طریقه تا نیر اتسه و بقال دحقته الابل الحوض دحقا اذا خبطته حتى ثلثه من جوانبه
یعنی حوضی چکنیوب طرافنده کد کار و رخنه لقلسلر و دحق اور ککه دخی دیرل تنفیر معنایه بقال دحقه
دحقا و لا بقال ادحقه اما شول ادحق لفظی که لیدک شعر نه واقع اولشدر اول کسریله همزه ابله دکلدر فختله در
دحقک جمعی در مصدری اسم توهم ایدوب افعال وزنی اوزن جمع ایتک طریقه الد عشوق دالک و شینک فخی
ابله عصفور وزنی اوزن طکوزلن بوه کی بی ربو جک در الد غفق دالک و فانک فخی و غین معنایه سکونیه دیرلک

دبق

دحق

درق

دردق

درفق

دسق

دشق

دعق

دعشق

دغفق

دوق

دوق

دوق

وسعت وزن اولم بقال عش دغفق ای واسعو بواسعی روایتی وزن درواین الاعرابی یتدی عام دغفق دخی دیرل
 اوچورلق بیل معنا سنه الدفق دالک فقی و فاک سکونیه دوک نقول دفت الماء دغفق د فقامن الباب الاول
 اذ صبت الماء دالک کسر بله دوک کس صومد فوق معنا سنه ته کم سرکام دیرل مکتوم معنا سنه زربا بود فوق
 الماء دن مأخوذ در بناء مجهول وزن دوق الماء جائز اولد غیچون بناء معلوم وزن و بقال دوق الله روحه زادعی
 علیه بالوت یعنی ذکر اولان کلام دعاء علیه در التدفیق علی وزن التکریم کذلک دوکک معنا سنه بقال ایضا
 دفت کفاه الندی ای صبتا و تشدید انکیر ایچون در وندی نیک فقی والفک قصر بله احسان معنا سنه در
 الاندفاق همزه نیک و دالک کسر بله دوکک نصیب معنا سنه التدفیق فختینله و فاک ضمی و تشدید بله کذلک
 دوکک تصبب معنا سنه الدفاق دالک ضمی ابله شول سیل در که کثرتیه له در هی طولدن بقال سیل دفاق ای یلا
 الوادی الدفاق دالک کسر بله شول ناقه در کسیره سرعت وزن اوله بقال ناقه دفاق ای متد فقه بالسیر الدفق
 دالک کسری و فاک فقی و فاک تشدید بله هجف وزنی وزن سرعتله سیرا بدن دوه و هجف ثقیل کسینه دیرل
 الدفق دالک کسری و فاک فقی و فاک تشدید و الفک قصر ی ابله کذلک سرعت معنا سنه در بقال مشی فلان
 الدفق اذ السرع الدفق همزه نیک و فاک فخیله سریع معنا سنه بقال سیرا د فقی ای سریع و ابو عبید یتدی د فقی
 اقصای عنق در یعنی صنق طریقیله اولان سیرک نهایی در و عنق نونله و فختینله و کونه سیر در واد فقی شول
 دویه دیرل که دیشلری طشره طون الدفق فختینله دوه نیک دیشلری طشره طور مق بقال بعیر اذ فقی اذا
 کانت اسناله منته صبه الی خارج الدفق دالک ضمی و فاک سکونیه دفعه معنا سنه بقال جاء القوم دفعه واحدة
 اذا جاء و امیره واحدة الدفق دالک فقی و فاک کسری و مدیه ابله انچه که غلیظ مقابلی در و دقیق و نه دخی دیرل طین
 معنا سنه الدقاق دالک ضمیله بمعناه الدق دالک کسر بله بمعناه ایضا و منه حمی الدق و دق کاه اولور از سنه
 محله دخی استعمال اولور بقال اخذت جله و دقه کایقال اخذت قلیله و کثیره یعنی قالن و انچه سن اخذ
 ایتدم که مقصود از و چون الدم دیک اولور الدقه دالک کسری ابله بر سنه انچه اولم بقال دق الشی یدق
 دفعه من اباب الثاني ترجمه مختار صاحبی باب اوله اشارت ایشدر سه و در الدفاق همزه نیک کسر بله بر سنه بی انچه
 ابله بقال دقه غیر مواد قاق انچه سنه و بر مکه دخی دیرل بقال ایتنه فادقی و ما جلنی یعنی نه انچه سن و بر دی
 و نه خود و لن التدفیق علی وزن التکریم کذلک انچه ابله و ندقیق بر سنه بی و مشق دوکک دخی دیرل المدقه
 میمک ضمی ابله بر سنه ده انچه حساب اید شمه و بری برینه طوقشوب معارضه اید شمه الاستدقاق همزه نیک
 و فاک کسری بله بر سنه انچه ابله بقال استدق الشی اذ اصار دقیقا الدق دالک فخیله بر سنه بی دیک صحق
 معنا سنه الاندفاق همزه نیک و دالک کسر بله دوکک بقال دقت الشی من الباب الاول فاندق الدقه دالک
 ضمیله شول طیرا قدر که انی بل رذن سو بر الدفق دالک ضمی و فاک فخیله جمی المدق میمک کسری و دالک
 فخیله و المدقه کذلک شول سنه در که انچه بر سنه دوکر لوان معنا سنه المدق ضمینله بمعناه ایضا و بوشول
 اسم التلک بریدر که مفعول وزنی وزن کلشدر میمک و عینک ضمی ابله المدیق میمک ضمی و دالک فقی
 و فاک سکونیه تصغیری المداق میمک فقی ابله جمی الدقه دالک فخیله طوارطرا غندن حاصل
 اولان اوز طقطقه کبی وزنا و معنی الاندلاق همزه نیک و دالک کسر بله بر سنه ایلر و اولم
 تقدم معنا سنه و هر سنه که انک خروجی نادر اوله اول مقوله خروجی اندلاق دیرل بقال اندلق
 السیف اذ اخرج من غیر مسل یعنی قلیچ کندی چقسه انی صیر مقسزین کذلک اندلاق دیرل قلیچ فقی یاربوب
 طشره چقسه و اندلاق بغرسق صیرلوب چقغه دخی دیرل بقال طعننه فاندلق اقتاب بطنه ای خرحت و اقتاب
 قافله و تابله بغرسق معنانه در و سیل هجوم ابله که ده دیرل بقال اندلق السیل علی القوم اذ اجموات دخی هجوم
 ابله که دیرل بقال اندلق لیل الدلق دالک فقی و لامک سکونیه قلیچ صیرمق بقال دلقته انا دلقا من الباب الاول

الادلاق همزه نیک کسر بله بمعناه ال دلق لسیف من غیر الدلق لامک کسر بله و الدلق دالک فخیله و لامک
 ضمی ابله و مد بله قندن چقماسی اسان اولان قلیچ یقال سیف الدلق و دلق اذ کان سیل الخروج و عماره بن زیاده
 دالقی دیرل دی غاری چوق یتدی و کندن و توری و دلق دفعه اولان سنه یه دیرل بقال غارة دلق دلق ضمینله
 جمی بقال خیل دلق اذ کانت متد لقه تشدید الدقه و دلق شول ناقه یه دیرل که زیاده یا شلو اولد و غندن دیشلری
 اشش اوله بر حیثیه که صوا اجد که اغزن دن دوکک الدلقاء دالک فخیله و لامک سکونیه و الفک مد بله بمعناها
 الدلقم دالک و فاک کسر بله و اخر نه میمک زیاده ابله که کذلک ذکر اولن ناقیه دیرل دقه ابله دقم کبی و دردا ابله
 در دم کبی و دقه طیراق در رباب معنا سنه و در دایشی دوکک کسینه یه دیرل و ابوز بد یتدی ناقیه بر ولایت
 مرتبه سندن صکره یعنی اضی دیشن یار دندن صکره شارف دیرل بعد عوزم بعد لطلط بعد حمرش بعد جمعا
 بعد دلقم دیرل قن اضی دیشلری دوکک سنه زیاده یا شلو اولد و غندن و تروالندماق همزه نیک و دالک کسری
 ابله بر کسینه نیک اوزرینه کسزین داخل اولم بقال اندمق علیهم بغته اذ ادخل بغیرا دن الدموق ضمینله بمعناه
 بقال دموق دموقا من الباب الاول و دموق و اندماق صیاد از سنه کیر مکه دخی دیرل بقال دموق الصبا دخی قترته
 و اندمق فیها الادماق همزه نیک کسر بله کسزین داخل قلیق الدموق دالک فقی و میمک سکونیه دیشلری فاقغه
 دخی دیرل تقول دموق فاه ادا کسرت سنه الدموق فختینله قارو بله دخی دیرل فارسی معر بدر مددن تعریب
 اولمشدر المدماق میمک ضمی و دالک و لامک فخیله دوز و ابوب مد و راولن سنه کرک طاش اولسون کرک طوار
 طرا غی اولسون مدماک و مد میمک ذکر اولن ان معنایه الدانق نونک فخیله و الدانق نونک کسر بله بر در همک الی
 بلوکه بر بلوکی سدس درهم معنا سنه الدانق کذلک دانق معنا سنه استعمال اولور و دانق ارق و ابوب دو شتون
 اولنه دخی دیرل المدنق میمک ضمی و نونک کسری و تشدید بله بر سنه بی تفتیش و نفخض اوزر اولن کسینه حسن
 یتدی لاند نقوا فیدنق علیکم اتدینق علی وزن التکریم بر سنه بی نظری دائم قلیق ترینق کبی دروز و بمعنا بقال دنق
 الیه النظر و رنق و نظر ضعیف اولد و غنه بناء بر سنه بی نظری دائم قلغه دخی اطلاق اولور و ندیق کون غروبه
 قریب اولغه دخی دیرل و کوز باق اولغه دخی دیرل غور العین معنا سنه الدوق دالک ضمی و مدیه ز یاده حماقت
 الدایق یانک کسر بله زیاده احمق اولان کسینه یقال احمق مابق دایق الدوق دالک فقی و واک سکونیه
 و الدوق ضمینله جلوس وزنی اوزن و الدواقه دالک فخیله حماقت بقال دایق بدوق دوقا و دوقا و دوقه
 الادهاق همزه نیک کسر بله کاسه بی طولدر مق بقال دهقت الکاس اذ ملأها و ادهاق صوبی زیاده
 دوکک دخی دیرل بقال دهقت الماء اذ افرغته افرغشید الدهاق دالک کسر بله طولو کاسه بقال کاس دهاق ای
 مملئة الدهن فختینله بر نوع عذاب در که کالسان فارسیه اشکجه دیرل الدهق دالک فقی و هالک سکونیه فقی
 کسر معنا سنه تقول دهقت الشی اذ کسرت و قطعت الدهقه علی وزن الازالة بمعناه تقول دهقته الدهقه
 علی وزن الد حرجه بمعناه ایضا زیاده المیم و اصمعی یتدی دهقه طعامک ملائم اولوب خوب و لمه سیدر و هر
 سنه که ملائم اوله انوک ملائمتیه دیرل و منه حدیث عمر رضی الله عنه لو شئت ان یدهمق لی لفعلت و لکن الله عاب
 قوما فقال ذهبت طیبانکم فی حیاتکم الدینا و استمتعتم بها یعنی طعمه نفیسه و البسه حسنه استعمال ایشم اولور دی
 لکن زیاده دینا فمضان اخری موجب در فصل الدال الذرق دالک ضمی و رانک فخیله قره یونجه دید کای اوت
 حنه فوق معنا سنه الاذراق همزه نیک کسر بله یذکر اولن ان و یتورمک بقال اذ رقت الارض اذ انبتته الذرق
 دالک فقی و رانک سکونیه قوش نجاسی بقال ذرق یدرق من الباب الاول و یدرق من الباب الثاني اذ رقت الارض و ذرق
 دخی زای معجه ابله قوش صاغغه دیرل المذرف میمک ضمی و رانک فقی و تشدید بله شول سود در که اکاصو
 قارشش در لبین مذیق معنا سنه الذعلوق دالک و لامک ضمی ابله و عین مهمله نیک سکونیه بر اوتدر که

دمق

دملق

دوق

دهق

ذرق

ذعلق

التي عصاه وارواق يغمور معنسانه ده كلور يقال القت الصحابة اوراقها اي مطرها وبلها واول بل ماء موحه ابله
قطره سي اري اوان يغمور الاروقه همزه نك فتي وواوك كسر بله جمع قلني يقال ثلثة اروقة الروق رانك ضمي
ومدله جمع كثرني وروق رانك فتيه يكتك اولنه دخی ديرل يقال فعله في روق شبابه اي في اوله ويقال كل
فلان روقه اذا طال عمره حتى انحلت اسنانه الريق رانك فتي ويا نك كسري وتشدد بدله هر نسنه نك افضله ديرل
فيعلى وزني اوزن دراد غام ابله ريق اولمشدر الرواق رانك كسر بله شول پرده كه سققدن اشغه چكلور المروق
ميك ضمي وواوك فتي وتشدد بدله شول اودر كه انه پرده چكلمش اوله الترويق على وزن التكريم پرده چكك وكچه
قرا كواولغه دخی ديرل يقال روق الليل اذا مد رواق ظلمته والقي اروقته وترويق صافي قلغه دخی ديرل يقال
روفته انا ترويقا الروق على وزن الكافور سوزك كه انكله شراب سوزرلر وكاه اولور باطيه ديد كرى ويوك كاسيه
دخی راووق ديرل الروق رانك فتي وواوك سكويه عجبه كتور ملك زياده حسن سبيله يقال رانك فتي روقني
اي اعجبني اروقه رانك ضمي ومدله حسن دار اولن نسنه ل منه قولهم غلمان روقه وجوار روقه اذا كانوا احسانا الرانك
بانك كسر بله روقك مفردى فان ابله فرهه وصاحب ابله محبة كي الروق رانك ضمي ومدله كذلك رانك فتي بازل
ابله بزل كي بازل اضيقن يارن دوه يه ديرل الروق فتيه يوقرو اوكد يشلري اشغه اولد بشلرندن اوزون
اولمق وروق شراب صافي اولغه دخی ديرل يقال راق الشراب يروق روقه فاذا صفا الاروق همزه نك وواوك فتيه
شول كسنه در كه بوقرو اوكد يشلري اشغدن اوزون اوله الاراقه همزه نك كسر بله صوي وغير نسنه ديوك الهقي
فختينه لهر نسنه يي بوريك يقال رهقه رهقان الباب الرابع اذا غشيه منه قوله تعالى ولا يهق وجوههم قترولا ذله
ورهي فختينه لهر نك كسري محرمات مرثكب اولغه ده ديرل يقال رجل فيه رهق اي غشيان للمعاصم من شرب الخمر ونحوه
وغشيان غين معجمه نك كسر بله رفعلي ايشلكد قرب اولمق درورهي ظلمه دخی ديرل منه قوله تعالى فلا يخاف
بخساولا رهقاي ظلموا وسغه وطغيان معنسانه ده كلور ابو عميدرواني اوزن كا في قوله تعالى فزادهم رهقاي
سفها وطغيانا ورهي يكسنه يي طلب ابدركن قريب اولغه دخی ديرل كرك اخذ ايسون كرك ايسون يقال طلبت
فلا تخفي رهقه رهقاي حتى دنوت منه فربا اخذه وربالم يا اخذه وكوج زمانى قرب اولغه دخی ديرل يقال
رهق شخص فلان اذا دنا وشخص شين وخاء معجمه بله برشهر دن برشهره ككه ديرل الارهاق همزه نك كسر بله
كذلك نسنه يي اورمق وفي الحديث اذا صلى احدكم الى شي فليد رهقه اي فليغشيه فلا بعد منه ويقال ارهقه
طغيانا اذا غشاه اياه وتحميل معنسانه ده كلور يقال رهقه عسر اذا كلفه اياه ويقال لا ترهقني لا رهقك الله اي لا تعسرني
لا عسر ك الله المرهق ميك ضمي ورانك سكويه وهانك فتيه شول كسنه در كه اولدر ملك ايجون اردندن
بريشله المراهق ميك ضمي وهانك كسر بله شول اوغلاندر كه بلوغه قرب اوله يقال راهق الغلام فهو مراهق
اذا قارب الاحتلام الارهاق همزه نك كسر بله غاري تاخير اتمك وقت اخر داخل اولغه قرب اوله يدك المرهق
ميك ضمي وهانك فتي وتشدد بدله شول كسنه در كه انه بر رومق ظن اولنه وفي الحديث له صلى على امرأة ترهق اي
نتم وتو بن بشرو تا بن رومق غله ياد اولغه ديرل ومهرق شول كسنه يي ديرل كه اينده سي ورونه سي ومهماني
چوق اوله الارهاق رانك كسري وضمي وهانك سكويه عدد دن بمقدان ديرل يقال القوم رهاق مائة اي زهاء مائة
ومقدان مائة ابو زيد دن روايت اولد دخی اوزن ورازاي معجمه نك ضمي ابله مقدار معنسانه ال يهقان رانك فتي ويا نك
سكوي وهانك ضيله زعفران معنسانه ال ريق رانك كسري ومدله اغري ياري رضاب معنسانه ال بقه كذلك
رانك كسري ومدله واحد يارندن بمقدان معنسانه الارياق همزه نك فتيه جمع ريق ايج قرنديك

دهق

ريق

مجلده دخی استعمال اولنور منه قولهم اتيت على ريق نفسي اعلم اطعم شيال ريق رانك فتي ويا نك كسري
وتشد بدله ايج قرن اوان كسنه فيعل وزني اوزن الرانك كسر بله بمعناه يقال اتيتهم ريقا واتيتهم رانكا
اي على ريق لم اطعم شي اعلى رواية يعقوب وريق هر نسنه نك افضله اولنه دخی ديرل منه ريق الشباب
وريق المظر لا وله ماوراي شول صوي ديرل كه صباح ايج قرنه ايجله صودن غيره اطلاق اولنماز ريق رانك فتي
ويا نك سكويه ايج قرنه اولن كسنه ريقك مخفي دروزيق شراب بلدن مغه دخی ديرل يقال راق السراب يريق
ر بقاء الملع فوق الارض التريق فختينه لهر ويا نك ضمي وتشدد بدله كذلك سراب بلدن مقي الى بوق ضمتينه جان
ويرمك كساي روايتي اوزن يقال هو يريق نفسه ريقا يي وجود بها عند الموت فضل الزاء الرانك فتي
وباء موحه نك سكويه قل يولمق يقال ريق شعره يزقه ريقان الباب الاول والثاني اذا نتفه الارياق همزه نك
وزانك كسر بله كيرمك دخول معنسانه ويا نك كسري ويا نك فتيه ويا نك فتيه ويا نك فتيه ويا نك فتيه
نوزك سكويه ياسمين ياغي روغن ياسمين معنسانه ال ريق رانك كسري ويا نك فتيه ويا نك فتيه ويا نك فتيه
معرب دروكاه اولور همزه ابله دخی استعمال اولنور وبعث كسنه يي دخی زكي مكسور قلد بلر پس في كاه بيره
وضيله ملحق قلد بلر بير بير زنه ديرل وضيل بلايه ديرل رانك فتيه ويا نك فتيه ويا نك فتيه ويا نك فتيه
فتي وهمزه نك ماينده سكوي ابله ريوه لشم لجه المربق ميك ضمي ويا نك فتيه ويا نك فتيه ويا نك فتيه
الجه معنسانه در اصلنه مزابق در عامه تغيير وتحريف ايدوب مزابق ديرل البرقه على وزن الدحرجة
برسنه يي صارويه بويامق يقال زبرقت الثوب اذا صهرته الزبرقان زانك ورانك كسر بله اي قر معنسانه
وزبرقان زرك اسمي در كه اول بدر الفزاري اوغليد رابو يوسف ابتد يي مزبون زبرقان ديد كرى دولمندی
صاروا ولد غيچوندر اسمي حصين در ديد يي الرحاليق زانك فتي ولا ملك كسري ومدله طابحق رلر بني تميم
لعي اوزن در زحاليف معنسانه ال خلوقه زانك ولا ملك ضمي ابله واحد يي طابحق رمعنسانه ال خلوقه دخرجه
كي طابندر مرق معنسانه يقال زخلقه الزخلق فختينه لهر ولا ملك ضيله طابحق الزنديق شوبدن برطابغه در
كه شوي مشرك اولوب تكري ابي در دينلر در انا دقه زانك فتي ويا نك كسر بله جمع زنديق معنسانه وخرنه
اولان هاياء محدوفه دن عوض در زير اصلي زناديقدر الزنديق فختينه لهر ويا نك ضمي ابله زنديق اولمق يقال
زندق الرجل الزندقه زانك ويا نك فتيه زنديق معنسانه اسم در الزرق فختينه لهر كوك اولمق لاروق همزه نك
ورانك فتيه كوك اولن نسنه يقال رجل ازرق العين وازرق شول ناملي در كه زياده صفا اوزن اوله وازرق
صافي صوي دخی ديرل الزرقاء زانك فتي ويا نك سكويه والفك مدله مؤنث يقال امرأة زرقاء العين كوك كوزلي عورت
معنسانه ويقال زرق عينك من الباب الرابع الازرقاق همزه نك ويا نك كسر بله كوك اولمق يقال زرق عينه
ازرقا قال زرق زانك وقافك ضيله وميك زياده سيله كوك كزياده اولن نسنه وزرق عورت دخی اطلاق اولنور
الزرق زانك ضمي ويا نك سكويه كوندلر اسنه معنسانه وكوندر لهر زرق لطلاق اولد دخی اولد دخی اولد دخی
اولد دخی ايجون دروزرق بلاد تيمده دهنانام موضع اولان قوم يغفلر دخی ديرل الزرق زانك فتي ويا نك
سكويه فوش تجاسن القا اتمك يقال زرق الطائر زرق ويزرق من الباب الاول والثاني اذا ذرق فهو بالذال
والزاي المعجمين اغه ونظر قلو ركن كوزك بياضي ظاهر اولغه دخی ديرل يقال زرق عينه يحوي اذا انقلب
وظهر بياضها وزرق مزراق ديد كرى كوندلر ابله اتمه دخی ديرلر وزرق ناقة بالان كير وسو ومكه ديرل يقال
زرق الناقة الرجل اذا اخرت الى وراها لاراق همزه نك ويا نك كسر بله بالان كير وسو ومكه ديرل يقال
كسري ويا نك سكويه قصه اولن كوندلر در روج قصير معنسانه ال زرقان زانك ونونك ضمي ويا نك ماينده

ريق

زريق

زحلق

زندق

زرق

سکونیه ایکی میل در که قیو او زر بنه یا یوب او زر بنه بکره اسمی ایچون ارقری اغاج قورلر واکر اول میلار بنادن
اولیوب انجمن اولور سه دعامت ان دیرلر وار قری اولان اغاجه عجله دیرلر وقوغه اول عجله یه اصلور الزورق
علی وزن حیدر بزوع خرده کی الزورق زانک ضمی و تشدید بله برجنس طوغندر که انو کله صید
اولنور فرایتدی ای اولن طوغندر بازی ایض معناسنه الزورق زانک ضمی و تشدید بله برجنس طوغندر که انو کله صید
طوغندر معناسنه الا زارقه همزه نیک فحی و تشدید بله کسر بله خوار جدن رطایفه در که نافع بن ازرقه منسوبدر
که فحی بن حنیفه جماعتنددر الزورق مانقه زانک ضمی و تشدید بله کسر بله صوفدن برجنس جبهه در و فی الحدیث
ان موسی علیه السلام لما اتی فرعون اتاه وعلیه ز رمانقه یعنی جبهه صوف ابو عبیدایتدی بن یونی عبرانیه
طن ایدرم و تفسیر حدیث شریفه در بعضیملر ایتدی بوفارسی معربدر یونک اصلی اشتر بانه در دوهی
متاعی معناسنه الزورق زانک فحی و عینک سکونیه چاغرمق یقال زعق بز عقال زعق فحی و عینکله مصدر در
حالت سرورده فرغ او زن اولوب صحیح قلیق معناسنه یقال زعق زعق من الباب الرابع الزعق زانک فحی و عینک
کسری ابله شول کسنه در که سرورده فرغ او زن اولوب حقیقه الزعاق همزه نیک کسر بله چاغرمق الا زعاق
همزه نیک و زانک کسر بله چاغرمق یقال از عقه اخوف حی زعق و از عرق المزعوق میمک فحی و عینک ضمی و مدبله
قور خود لب چاغردن کسنه یقال زعقه فهو مزعوق علی غیر القیاس کذا قال الا صمی و قال لا موی یقال زعقه
فهو مزعوق و مزعوق طوزلوا اولن طعانه دخی دیرلر یقال طعام مزعوق اذا کثر ما حقه الزعاق زانک ضمی
و عینک تخفیفله طوزلی صمی یقال ماء زعاق ای ملح الزعق زانک وفانک ضمی و عینک سکونیه بد خوار اولن
کسنه سی الخلق معناسنه الزعاق جمعی و انشد ابو مهدی فی اذاما خلق الزعاق واضطربت من تحتها
العناق الزرق زانک کسری و قافک تشدید بله نلوم سقام معناسنه الا زعاق همزه نیک فحی ابله جمعی قلی الزعاق
زانک کسر بله جمعی کثر فی الزعاق زانک ضمی و قافک تشدید بله کذلک جمعی ذیاب ابله ذوبن کی
دبیک جمعند قوردر معناسنه و زان زعاق دخی جمعی کلور علی ماسیجی حوار ابله حوران کی حاء مهمله ابله
ولیداقه معناسنه الترقيق علی وزن التکریم در بی باشی جانبندن صوب چقرمق خلقک معتاده مخالف
الزقاق زانک ضمی ابله صوق سکه معناسنه دکی و تانی جازدر اخفش ایتدی اهل حجاز طریق و صراطی
وسبیلی و سوقی و زرقی و کلائی کد کافک فحی و لامک تشدید بله صوق بصره دن عبارتدر مؤنث قورلر و بنو
تیم بونلری جمله مذکر قیلور لا زرقه همزه نیک فحی و زانک کسر بله جمعی صوقا قلمر معناسنه حوار ابله احون
کی ندم الان سرور ایتدی الزرق زانک فحیله قوش یا ور یسنه اغر بله غدا بدرمک یقال زرقه بزقه من الباب الاول
الطعم فرخه بغیه الزرقه علی وزن الزرقه طفلی او بنیق ترقیص الطفل معناسنه الزرق فحی و عینکله طابعی
دحض معناسنه و بواصلنه زلق زلق در جلدن مصدر در یقال زلق زلق زلق من الباب الرابع و زلق و زرقه
دخی دیرلر که اندر بنسبه اولیه منه قوله تعالی فتصیح صعدا لقای ارضاملساء لبس بهاشی و زلق کذلک
طوارک تجرند دخی دیرلر الزلق زانک فحی و لامک سکونیه تراش اتمک یقال زلق را سه برلقه زلق من الباب الثاني
اذا خلقه و ترجمه مختارده باب اوله اشارت انشد در سهودر الا زلق همزه نیک کسر بله طایندر مق یقال ازلقته
انوار لاق باقه ولدن اسقاط اتمک دخی دیرلر یقال ازلقته الناقه اذا سقطت و از لاق باش تراش اتمک دخی
دیرلر لایع علی وزن التکریم کذلک باش تراش اتمک یقال ازلقه و زلقه تراش اتمک و لامک فحیله
طایعق و زلقه زانک فحی و لامک تشدید بله بمعناها المزلق میمک کسر بله و زانک سکونیه شول نسنه در
که انو کله قیو بکدور و اوچلور مفتاح سر مزلاج کی و زنا و معنی و مزلق شول ایدر که ولدن چوق اسقاط ابله
الزلق زانک فحی و لامک کسری و مدبله اسمی قرندن دوشن ولد الزلق زانک فحی و لامک کسری بله شول کسنه در

زرق

زرق

زعق

زق

زق

زلق

که جماعتند اول انزال اید الزلق زانک ضمی و میمک فحی و لامک کسری بله هدیدوزنی اوزن بمعناه الزمالمق زانک
ضمی و لامک کسری بله بمعناه ایضا الزمالمق زانک ضمی و میمک فحی و تشدید بله بمعناه کذلک یقال رجل زمالق
وزمالمق اذا کان بمنزل قبل ان یجامع الزلیق زانک ضمی و لامک فحی و تشدید بله و یانک سکونیه برجنس شفتا لودر
که توفی و قدر و اکلسان فارسیده شیفته زانک دیرلر الزناق زانک کسر بله بر باغدر که او زانچه التندن بغلر
که ترکیده اکا کفسر دیرلر و زانک مکسور اولمی صاحب مذهبک تصریح کنه و نسخ صحاحک ضبطنه بناء در اما
قاموسه از مضموم اولمغه اشارت اولمشدر ایکسیده لغت اولی احتمالی وارد و زناق نسا طایفه سنک زانک دخی
بیون قصیدی دبد کسری نسنه دخی دیرلر الزنق زانک فحی و تشدید بله و تشدید بله کفسر نسا طایفه سنک زانک دخی
الفرس الزنق فحی و تشدید بله کفسر بغلیجق ر الزنقه زانک فحی و تشدید بله سکونیه طار اولن صوق سکه ضیفه معناسنه
المزنوق میمک فحی و تشدید بله عامر بن الطفیلک اتمک اسمی در الزووق علی وزن الکافور زرقه نیک اسمی در اهل
مدینه لغتی اوزن و زرقه جمع یالذکره استعمال اولنور زرقه نیک اسمی در الزووق علی وزن الکافور زرقه نیک اسمی در اهل
اتش اوزن قوبیجق زرقه کیدوب التون دمور اوزن زرقه نیک اسمی در الزووق علی وزن الکافور زرقه نیک اسمی در اهل
و تشدید بله ذکر اولن معنادن مأخوذ در هر مین اولن نسنه مزوق دیرلر اگرچه اندر زووق یعنی زرقه نیک اسمی در اهل
التزویق علی وزن التکریم زیت اتمک یقال زوق الکاب و الکلام اذا حسنته و قومته الزیق زانک کسری
و مدبله کواکب یقاسندن بیونی احاطه ایدن روزیق بن بسطام قبیله شیمانندن بر کسنه نیک اسمی در التریق
فحی و تشدید بله و یانک ضمی و تشدید بله ترین معناسنه در یقال تربت المرق و تربت بالقاف و بالغین المعجمه اذا نریت
واکتلت الزهوق فحی و تشدید بله اتمک جوق اولق یقال زهوق المرق زهوق من الباب الثالث اذا کتلت زهوق و یو
یعقوب و یو زهوق شول طوان دیرلر که سمن اولوب ایلو کواوله و زهوق روح چقمغه دخی دیرلر یقال
زهقت نفسه زهوق زهوق فاذا خرجت و فی الحدیث ان العرق الخلق واللبنه و اقروا لانفس حی زهوق یعنی دوهی
ایکی یدن ذبح ایدوب روحی حقیقه توقف اتمک و قال الله تعالی و زهوق انفسهم وهم کافرون و زهوق مضاعف
اولمغه دخی دیرلر قال الله تعالی و زهوق الباطل ای اضاعل و زهوق جماعتندن ایلر و کیمکه دخی دیرلر یقال زهقت
الراحله زهوق زهوق فاذا سبقت و تقدمت امام الخلیل و زهوق اوق هدغه تجاوز قلعه دخی دیرلر و ابو عبید
مصنفه ایتدی بو ذکر اولنلرک فعلند زهوق یوقدر هانک کسر بله بلکه زهوق در هانک فحیله اگرچه بعض
کسنه زهوق کسر ابله لغت در زهوقه فحیله دیشدر دبدی الزهوق هانک کسر بله شول اتمک در که کیمکه جمع
اولوب محکم اوله و زهوق ایلر و کیدن کسنه معناسنه ده کلور و عسکرده صنوب ایلر و فحیله دخی دیرلر الزهوق
زانک ضمی و هانک فحی و تشدید بله جمعی ایلر و فحیله معناسنه الا زهوق همزه نیک کسر بله اوق نشانندن مجاوز
اندر مکه دخی دیرلر یقال از هوق السهم صاحبه و از هاق کاسه فی طولدر مغه دخی دیرلر تقول از هقت الانا اذا
ملائه و از هاق طوارا کری بویقه کتور مکه دخی دیرلر یقال از هقت الدله السرج اذا قدمته و القته علی عنقها
و کاه اولور رابه دخی استعمال اولن و از هاق اولدر مکه دخی دیرلر قتل معناسنه المزهوق میمک ضمی و هانک
کسر بله سرعت ایدمی یقال را بت فلانمرها اذا کان مغذا و اغذاذ غین و ذال معجمتله سرعت اتمک دیرلر
و مزهوق اولدر محیه دخی دیرلر قائل معناسنه المزهوق هانک فحی ابله مقتول معناسنه الا زهوق همزه نیک
فحی و هانک کسری و مدبله سرعت ابله سیر اتمک یقال فرس ذات اذ اهیق اذا کانت ذات جری سریع الزهوق زانک
فحی و هانک کسر بله چایک اولن کسنه یقال فلان زهوق ای زرق الزهوق فحی و تشدید بله الخ اولن و دوز اولن و الزهوق
زانک فحی و هانک ضمی و مدبله دخی دیرلر قوی بیثربعیده القمر معناسنه و طاغره زیاده ایش اولن یول الا زهوق

زملق

زلق

زق

زوق

زهق

همزه نك وزانك كسر يا طور اور مقدر مجرمق يا خود بخار كن مجرمق يقال انزهت الدابة اذا طفرت من
الضرب والنهار الزهلق زانك ولا مك ضمي ايله سمبزاو لن كسنه ولام زياده اولمشدر الزهلق زانك فخي ولا مك
كسر يله شول بيان حارري در كنه زياده سمب لكدن ارقه لري دوزاوله اصمعي روايي اوزن الزهقه على وزن
الزلاله شذله كولاك فحك شديد معناسنه فصل السين السبق سبنك فخي وبانك سكونييله يقال سابقته
فسبقته سباقه اي انوكله يار شدم وسبقت ايتدم باب مغاليدن ولور الا سباق همزه مك وبانك كسر يله يار شعون
سكردنك يقال سباقنا في العدو اي تسابقنا واولق اشبهده يار شمعده دخی ديرلته كم ياري تعالينك ذهبناسبق
ديدوكي قولنده مراد منضم در ديشدر بعضيلر واتصال اوق اشبهده ديرلر السابقة بانك كسر يله ايلروكجيك
يقال له سابقه في هذا الامر اذا سبق الناس اليه يعني سايرلر دن مقدم ايشاش اوله السبق فختينيله شول معتبر
نسبه در كه يارش اهلي اولنلر اني ماينلر نده وضع ايلر اوكلد معناسنه سباق البازي سبنك كسر يله طوغنك يكي
ايغنده اولن باغ كرك قابشدن كرك غيري نسبه دن اولسون الستوق سبنك ضمي وتانك ضمي وتشدد يله ومد يله
وسبنك فخي يله دخی لغت در والباقي على حاله رمز الحجه زيف ونهرج معناسنه وهر كله كه بواسلوب وزن اوله اول
مفتوح الاول در الادورت كلفه نادر در كه انلر كبرى سموح وبرى قدوس وبرى ذروح وبرى دخی ستوق در لکن
ذروح دن ماعداسي مفتوح ومضموم اولور وذر وح مضموم اولور ومفتوح اولماز وذر وح برقر مزی بوچكدر
كه نقطه لری واردر سمومدن در المساق ميك فخي وتانك كسر يله شول كوركار در كه يكاري اوزون در
المستقة ميك فخي وسبنك سكوني وتانك فخييله واحدي ذكر اولنلر كورك معناسنه وابوعبيد ايتدي بونك
اصلي لسان فارسيده مشته در تعريب وانمشدر السبق سبنك فخي وحانك سكونييله برنسنه في يوشفق يقال حقت
الشيء وسحق اسكي زه دخی ديرلر وسحق سكردنه دن اشغه ويور يمدن يوقر واولن يايه دخی ديرلر الانسحاق
همزه مك وسبنك كسر يله يوشمعه در يقال سحقته فانسحق السحق سبنك ضمي وحانك سكونييله اراق اولق
معناسنه در وسحق دخی جائز در ضمينه عسرله عسر كي يقال سحق الشيء من الباب الخامس وسحق اوزون اولن
خر ما اغاچلر نه دخی ديرلر سحقك جمع در على ماسمجي السحق سبنك فخي وحانك كسري ومد يله اراق اولر
نسبه بعيد معناسنه الانسحاق همزه مك كسري ايله اراق ايمك يقال سحقه الله اي ابعده وزاسكك معناسنه ده
كلور يقال سحق الثوب اذا خلق ويلي وبوي يعقوب روايي در وانشاق دوه اياغي اشغه دخی ديرلر يقال سحق
خف انعيذا من ومرت راء مهمله ايله وانهك اي ملام اولغه درلر اشغه دن وانشاق بمك سودي كيدوب مسمي
چكوب قازنه بايشغه دخی ديرلر وانشاق اسماء جالندرا كر بونوله اسم عجمي مراد اولور سه معرفه ده لا ينصرف
اولر اصلندن تغيير اولوب كلام عربي غير معروف واقع اولد وغندن اوتوري واکر اسحقه السفر دن اولوب
مصدر دن منقول مراد اولور سه ابعده السفر معناسنه بو حينه منصرف اولور زرا كلام اصلندن تغيير اولما مشر
اولور السحق سبنك فخي وحانك ضمي ومد يله اوزون اولن خر ما اغاچي نخل طوبل معناسنه وسحق مركب
اوزنه دخی ديرلر اركك اولسون ديشي اولسون يقال اتان سحق وسحق اذا كان طوبلا السحق على
وزن حيدر ايه زه معناسنه در السحق سبنك وحانك ضمي وميك سكوني ايله كذلك اوزون خر ما اغاچي
در ميم زايده در السحق سبنك كسري وميك سكونييله باش ككبنك اوزنه بريوفقه دري در اول دريه
ايش ياش يار يغنه سمحاق ديد كاري بوندن ما خود در سماحيق السماء سبنك فخي وحانك كسري ومد يله
كوك يوزنه اولان بوققه بلونلر معناسنه در واخ ياي اوزنه اولان انجه در باره دخی سماحيق ديرلر جوهری
ايدرن ظن ايله رم كه اشيو ميلم زياده اوله صاحب قاموس حروف اصول دن اعتبار ايشدر السحق على

زهلق

زهق

سبق

سبق

سحق

سحق

سحق

وزن جوهر والذال مهمله بلزك سولر معناسنه بو ذكر اولن صاحب قاموسك تصير يحنه بيه در اكر جد نسخ
مصححه صحاحده وسائر لغاته ذال معجه ايله واقع اولمشدر وسودق كذلك بليانه دخی ديرلر كه طوغن جنسندن در
السوديق سبنك ودالك فخي ونونك كسري ومد يله كذلك بليان صقر معناسنه وكاه اولور صقر جقره دخی
اطلاق اولنور السيد نوق سبنك ودالك فخي ونونك ضمي ومد يله كذلك بليان معناسنه السوداق سبنك ضمي
ومدي ونونك كسر يله معناه ايضا السحق فختينيله سايه كچه سي ديد كاري كچه كه رسالزانه اوديقر لسان
قارسي اوزن سه لفظندن معر بدر سين مهمله ايله السحق فختينيله اوغر لاق يقال سرق منه مالايسرق سرقا
من الباب الثاني وكاه اولور سرقه مالا دخی ديرلر سرق منه مالا معناسنه وفي المثل سرق السارق فانحصر
وهي اصل مال صاحبي كندن بوغر ليوب صبر ايتدي سارق صبرا ايتدي وسرق كذلك اوغر بلق معناسنه اسم در
وسرق حر يردن اولن قاشلره دخی ديرلر على ماسجي السرقه كذلك سبنك فخي وتانك كسر يله اسم در اوغر بلق
معناسنه السريق على وزن التكريم اوغر لغه نسبت ايمك يقال سرقه انسيبه الى السرقه وقرئ انك سرق
الاسترق همزه مك وتانك كسر يله برنسنه في كيزلوا ييمكه ديرلر يقال استرق السمع اي سرق مستخفيا موجوداوان
نسخ صحاحده بوبله واقع اولمشدر لکن ظاهر بوابدي كه اي سمع مستخفيا ديشليدي المسارقه ميمك ضمي وتانك
فختيله برنسنه في اوغر لين بقمغه ديرلر يقال هو يسارق النظر اليه اذا التبتل غفلته لينظر اليه واهتبال فرميت
دوشرمكه ديرلر السرق فختينيله حر يردن اولن قاشلر وابوعبيد ايتدي سرق اق حر يردن اولنله ديرلر وسرق
اوغر لغه دخی ديرلر على مامر انفا السرقه فختينيله واحدي وبونك اصلي لسان فارسيده سره در جيمه معناسنه
تعريب اولوب سرق ديشدر رته كم به حمل معناسنه تعريب اولوب برق ديشدر وبله قفتان معناسنه تعريب
اولوب بلق ديشدر اسبق همزه مك كسري وتانك وتانك فختيله وسبنك وبانك سكونييله قالن اولن طلسر سرق
سبنك ضمي وتانك فخي وتشدد يله مسرقان ميمك وتانك فخي ايله مزبورلر بر موضعك سمي درو بعض نسخده رانك
ضمي ايله دخی روايت اولمشدر سراقه ضم سبنك صحابه دن بر كسنه نك اسمي در كه اول سراقه بن جشم در جيمك
وشمك ضمي ايله السراق سبنك ضمي ودالك كسر يله سر ابرده السراق قات وزن مزبور اوزن جمعي وهر اوكه زدن
اوله اكسراق ديرلر المسردق ميك ضمي وسبنك ودالك فختيله سر ابردلو اولن او يقال بات مسردق السردق جعفر
وزني اوزن سر كن ديد كاري اوت السقق سبنك فخي وفانك سكونييله قيو في اورمك الاسفاق همزه مك كسر يله
كذلك في وري اورمك لانسفاق همزه مك وسبنك كسر يله قيو اورمك يقال سفت الباب واسفته اذ اردت
فانسفق السفيق سبنك فخي وفانك كسري ومد يله صق طوقشي اولن زصفيق معناسنه وسفيق في حيا اولوب
يوزي رك اولن كسنه دخی ديرلر يقال رجل سفيق الوجه اي ورج السفاقه سبنك فختيله بر صق طوقشي ووزي رك
اولوب في حيا اولق يقال سفق سفاقه من الباب الخامس السفاق سين اولك فخي وتانك كسر يله قليجك
يوزنه اولن يوللر طرايق السيف معناسنه فارسي معر بدر وابوعبيد ايتدي سفاق قليجك يوزنه اولن
جوهر بدر فرند سيف معناسنه السلق فختينيله دوز رفاع صففيف معناسنه السلقان سبنك ضمي ولا مك
سكوني ايه جمعي خلق ايله خلقان كي اسكي زمعناسنه السلق على وزن حيدر كذلك دوزر معناسنه ميمك زياده سييله
السمالق سبنك فخي ولا مك كسر يله جمعي دوزر معناسنه السلق سبنك فخي ولا مك سكونييله بر كسنه في ارقسي
اوزن برقي ية الله فسلقه اذ اللقيته على ظهره وسلق جاغرمق معناسنه ده كلور صلقة لغت در صاد مهمله
ايله وقافله وسلق دل ايله بر كسنه ياذ الله دخی ديرلر شدة قول باللسان معناسنه قال الله تعالى سلقوكم بالسنة
حداد وابوعبيد ايتدي بالعوافيكم بالكلام معناسنه در ولسلق طغر جفي ياغله دخی ديرلر يقال سلق المرادة

سرق

سردق

سرمق

سفق

سلق

سملق

اذا ذهبت او مراده ميمك فحي ابله ازق قويا جني انبند در و سلق برنسنه بي جوملكه قوب في الحمله قيننه
 دخی درل تقول سلطت البقل والبيض اذا غلبته بالز اغلاء خفيفه و سلق طوارك ارقه سنه ياغر رندن قالن
 باضنه دخی درل و سلق جوالك برقولن اول برقولنه كجور مكه دخی درل السلقه سبنك كسرى والفك مند بله
 كذلك ارقه اوز رينه برقوق يقال سلقية سلقه اذا القية على ظهره اخر نياز ياده قلماعه سنه كم جديته جعباء
 تيشل در حبه من ما خود اولغله صرعه معنسنه و عورتى ارقه سى اوزن ياتروب جماع ايمكه دخی درل يقال
 سلقه و سلقها اذا بسطها ثم جامعها الاستلقاء همزه نك و نك كسرى بله ركنه ارقه سى اوزن ياق يقال استلقى
 الرجل اذا نام على ظهره وهو افتعل الاستلقاء همزه نك و لامك كسرى بله بمعناه يقال استلقى وهو افتعل السلاق
 ميمك كسرى وسبنك سكويه خطيب بلمج اولن كسنه اوزى بلند او اب كلامى فصيح و لمق جهنندن السلاق
 سبنك فخي و لامك تشدد بله بمعناه المسلق ميمك كسرى وسبنك سكوى و لامك فخي بله بمعناه ايضا مقصور
 منه يقال خطيب مصقع مسلق و مصقع سبنك و صاد له لغتدر السلاق سبنك فخي ابله شول سيبو ليل درك دك
 دينك جهر بعضيل ايتدى ديش دينك دريسى صو بلقدر السلق سبنك كسرى و لامك سكويه قوردكه
 سباع قمنندن در السلقه سبنك كذلك كسرى و لامك سكويه و ثنى و كاه اولو ر روز سز اولن عورته دخی
 سلقه درل و سلقه بازى ديد كارى اوتد دخی درل كه اكل اولنور السليقة سبنك فخي و لامك كسرى و مدبله
 هه نك يانند قولن رندن في قلان اردو سليقه طبيعته دخی درل يقال فلان يتكلم بالسليقة اى بطبعه لا عن
 قلم يسكت صادن محضا طبعندن ناشى اولدو و عيون طبيعه منسوب اولور السلق فختينله و لامك فخي
 وتشدد بله ديوار اوز رنه جقمق يقال تسلى الجدار اذا تسور السليق سبنك فخي و لامك كسرى و مدبله شول
 نسنه در كه انجندن دك كور سلق سبنك فخي و لامك فخي و مدبله بن ولا يند برقر يه نك اسمى در كه اكاد روع
 و كلاب نسبت اولنوب دروع سلوقيه و كلاب سلوقيه درل بعضيل ايتدى سلوق لان ديكلمه معروف شهر ك
 اسمى در كه كلاب سلوقيه كان سبت اولنور السلق فختينله يوكسك و اوزن اولق يقال سمق سيق سيقا من الباب
 الاول اذا علا و طال السفاق سبنك فخي و ميمك تشدد بله بمعناه معروف در السفاق سبنك فخي و ميمك تشدد بله بمعناه
 كه انجندن كرك نسنه اوليه يقال كذب سفاق اذا كان خالصا السيقان سبنك فخي و ميمك كسرى و مدبله او كوز
 سونند و رغن اولن ايكى انجدر كه او كوزك بو بن احاطه ايدر طوق مثالنه السيق سبنك فخي و ميمك تشدد بله بمعناه
 سكوى ابله بر خوب و خولى و ندر كه كوزنكوش درل بعضيل مرز نكوش حكدم ديد كلى معروف جيجكدر ديش
 كن فى بعض نسخ السفاق فختينله له تحبه و لمق يقال شرب الفصيل حتى سيق من الباب الرابع و فصيل فالبله و صاد ميمله
 ابله دوه ياور سى در الساق على ورن الحال اياغك الحكي درو السوق سبنك فخي و مدبله جنى اسدله اسدكى تنه كم
 عن قرب اشارت اولنور السيقان سبنك كسرى و مدبله كذلك جنى انجكلر معنسنه الاسوق همزه نك فخي
 و واوك فخي ابله كذلك جنى السواق سبنك فخي و واوك سكوى والفك مند بله بالدرى خوب اولن عورت الاسوق
 همزه نك و واوك فخي بله بالدرى اولن اسوق محقارى اوزن اولن دخی درل طوبيل الساقين معنسنه و ساق
 برى برى اردنجه معنسنه دخی كور يقال ولدت فلانة ثلاثة بنين على ساق واحدة اى بعضهم على اربع
 ايسل بينهم جارية و ساق اعاجك اوز رنه دخی درل جذع شجر معنسنه و ساق حرقه نك ار ككنه دخی درل
 و ساق شدت معنسنه دك كور منه قوله تعالى يوم يكشف عن ساق اى عن شدة المساقوه ميمك فخي و واوك
 فختينله شدة فخر ايد شمه مند قولهم ساوقه اذا اخرها بهم اشد ساقه الجيش عسكره اخرنه اولان لاى السوق
 سبنك فخي و مدبله باز چار شو معنسنه نك كبرى و تاني جائز در و سوق الحرب و غراش رندر و سوق

ساقك دخی جنى كور انجكلر معنسنه اسدله اسدكى تنه كم مرورايتدى و سوق سوقه نك دخی جنى كور نو كور
 معنسنه السواق فختينله و واوك فخي وتشدد بله الم صائم ايمك يقال تسوق القوم اذا باعوا واشتروا و السوقة
 سبنك فخي و مدبله ال تنه اولان دملر عايا و نو كور معنسنه بوند مذكر و مؤنث و واحد و جمع برابر اولور السوق
 سبنك فخي و واوك سكويه سور مك السيق سبنك كسرى بله بمعناه يقال ساق الماشية يسوقها سوقا و سياتا
 و سوق بر كسنه نك انجكلر اور مغه دخی درل تقول سقت الرجل اذا صبت ساقه و سيق زرع و روجه دخی درل
 يقال رابت فلان يسوق اى يزرع عند الموت الساق يانك كسرى بله سور عى السواق سبنك فخي و واوك
 تشدد بله بمعناه ابله سور عى الاسيق همزه نك و تانك كسرى بله سور مك الانسيق همزه نك و سبنك
 كسرى بله سور مك يقال ستاقها فانساق السيقه سبنك فخي و يانك كسرى وتشدد بله شول طوار در كه فى عدو
 غارت ايدوب سور مش اوله و سيقه كى و سيق اوز بدر و ابى اوزن شول بلوت در كه فى بل سون و يغمورى
 اوليه الاساقه همزه نك كسرى بله سور مك ايجون طوار و يرك يقال سقتك ابلا اى اعطيتك ابلا تسوقها السويق
 سبنك فخي و واوك كسرى و مدبله پسته ديد كلى معروف نسنه كه ما كولات قمنندن در السوق سبنك و واوك
 فختينله و هانك سكويه ر جالندن اوزن اولن كسنه و تشدد بله دخی درل فرار و ابى اوزن فصل الشين
 الشبق فختينله شهور غالب اولق يقال شبق شبق من الباب الرابع الشبقه على وزن الدحرجة يترق
 الشبق سبنك كسرى و يانك سكويه بمعناه نقول شبرقت الثوب شبرقة و شبرا اذا مرته و شبرقة قطع
 معنسنه دك كور يقال شبرقت اللحم و شبرقة اى قطعه الشبرق سبنك و تانك كسرى و يانك سكويه رجنس
 ديكندر كه نازه سنه شبرق و يابسنه ضريع درل كعبه يولر نك جوق اولور ريه يابلور ساق و لماز قور بد قده كدى
 طراغى كى ديكندى اولور الشبارق سبنك فخي و تانك كسرى بله شول يزدركه هرى اسكش اوله معرب در عذافره
 ملحق در و عذافر عينك فخي ابله بيوك اولن دوه در الشدق سبنك كسرى و تانك سكويه اغرك بر جاني
 يقال نفخ فى شذقيه اى فى جاني فه الاشدق همزه نك فخي ابله جنى اغر جانبلرى معنسنه الشدق فختينله اغرك
 كوشه سى بيوك اولن الاشدق همزه نك و تانك فختينله اغرى كوشه سى بيوك اولن كسنه يقال خطيب اشدق
 المشدق ميمك فخي و تانك كسرى بله شول كسنه در كه اغرك كوشه سن سويلر كن ديوشره فصاحتله سويلك
 قصيد و بن الشرق سبنك فخي و تانك سكويه كون طوبعجق بر مشرق معنسنه و شرق كوشك كند و يدي درل
 يقال طلع الشرق و شرق كون طوبعده دخی درل الشرق فختينله بمعناه يقال شرقت شرقا و شرقا من الباب الاول
 اذ طلعت و شرق قيونك قولان بار معده دبلر يقال شرقت الشاة اشرقه اشرقا اذا شقت اذنها الشرق فختينله
 قيونك قولان بارمق يقال شرقت الشاة شرقا من الباب الرابع و شرق غم و غصيه دخی درل يقال شرق بريقه اذا
 غص به يعنى كندى اغرى يارب له بوغلسه و فى الحدبث يو خرون الصلوة الى شرق الموقى يعنى غارى تا خير ايدرل
 كوشندن برامه فالجعه عند الموت كندى اغرى يارب له بوغلى كسنه نك حياى مقدار حجه الشارق رانك
 كسرى بله ضياى معنسنه يقال لا ايمك ماذر شارق اى ما طلع نير و زوال معجه ابله طلوع معنسنه در
 المشرق ميمك فخي و تانك كسرى بله ياز كوشندن و قوش كوشندن كوشن طوغدى مطلع المشرق ميمك
 فخي و تانك فخي ابله شول موضع در كه كوشن اوترل المشرق ميمك و تانك فختينله بمعناها الشرقية
 سبنك فخي و تانك سكويه بمعناها ايضا المشرق ميمك كسرى و سبنك سكويه بمعناها كذلك پس اشبو
 ذكر اولن دورت لغت اولور كوشن اختيار اولن ر معنسنه در الشرق فختينله و تانك فخي وتشدد بله
 كونه شو اولان يده اوتور مق تقول تسرقت اذا جلست فيه الاشراف همزه نك كسرى بله ضياى اولق

شوق
شبق
شبرق

شدق

شرق

سوق

سوق

سوق

بقال اشراق اذ الضاء واشراق كوشك ضياءه داخل اولغه دخی دیرل بقال اشراق اذ داخل فی شروق الشمس واشراق یوز نورانی اولغه دخی دیرل بقال اشراق جهه اذ الضاء وتلا لا حسنا الشروق متبدا فقی ورائك كسریله شولات دركه اوزرنه اصلا باغی اولمیه اشراق علی و التکریم ات قورمق تقدید اللهم معنائه ایام تشریفه ایام تشریق دید کوری بوندن ماخوذ دروایام تشریق اوج کون دركه انلر قریان بیرامینك اول کوندن صکره کن کونلر در زیر اقریان تلری ایل کونله کونسه قوشور اور قوریدلور بعضیلر ایتدی ایام تشریق دید بلر حجاجك اشراق بیکیمیا فیه وللرندن او تروو ثیرا مثلثك فقی و باه موحدك کسری و مدیله مکه مشرقه ده برطالعك سمی درواغات سرعت ایتك معنائه درو بو یعقوب روایی اوزن دره ابر الاعمالی ایتدی قریان کنش مشرق اولغه ده ایلد غصون ایام تشریق دید بلر و تشریق مشرق جانبیه کنکه دخی دیرل بقال مشقان بین مشرق و مغرب المشرق میك فقی و رلك فقی تشدید بله مصلی معنائه درو مشرق معجزه خیفه دخی دیرل شریق شبنك فقی و رلك کسری و مدیله برحلك اسمی در الشفق فحینه کنش ضیاسنك بقیه سی و حرقی در ابتداء لیلدن یئسو غازی وقتنه قریب و لیل ایتدی شفق غروب شمسن واقع اولان حرت در عشاء اخیره وقتنه دك و فرا ایتدی بعض عرب دن ایشتم دم که علیه ثوب کنه الشفق دیر ایدی قرمزی کین کسینه حقه و شفق برسنه نك برمنه دخی دیرل و شفق شفقت دخی دیرل الشفق فحینه کنه اسمدر مرحمت معناسندن المشفق میك فقی و فلك فقی تشدید بله کذلک رآمزه دخی دیرل بقال عطاء مشفق ای مقلل الاشفاق همزه نك کسریله شفقت یتك تقول شفقت منه علیه واشفاق حذر ایتك معنائه ده کور تقول شفقت منه حاله کذا اولان معنائه دلالت ایدن شفاقك ثلاثی مرحمت معناسندن غیریه دلالت ایتك مثلا شفقت دیرل حذر معنائه این در بد ایتدی شفقت واشفقت دیرل بمعنایه و اهل لغت بو کانا کار ایدوب شفقت کله سن جائز کور مدیلر المشفق میك فقی و شبنك سکونی و فلك کسریله شفقت ایدو بجی کسینه الشفق شبنك فقی و فلك کسری و مدیله بمعنائه الشق شبنك فقی و فلك تشدید بله یارق معنائه الشقوق ضمتبله جمعی یارق معنائه و شق اصلک مصدر ایدی تقول بیده و برجله شقوق ولا نقل اشفاق و شق صبح معنائه ده کور و یارمق معنائه ده کور بقال شفقت الشی فانشق و بقال شق فلان العما اذ افارق الجماعة یعنی دور کلامدر که جماعته مفارقت ایدن کسینه حقه استعمال اولور و شق دوه نك اضیمی چقمغه دخی دیرل بقال شق ناب البعیر اذ اطلع و هولغه فی شقاء و شق مشقتلو معنائه ده کور بقال شق علی الشی شق شقا من الباب الاول و شق میت رجانبه بقوب طالع دخی دیرل بقال شق بصیر لیت اذ انظر الی شق لا یرند الیه طرفه ولا تقل شق لیت بصیر الاشفاق همزه نك و شبنك کسریله یا و لمق فانشقاق العصا یخصوص برکنده اولغه دخی دیرل بقال انشقاق العصا اذ تفرق الامر الشقاق شبنك فحینه برضد که طوارك بلکنه عارض اولور و گاه اولور انجکنه دخی سرایت ایدر یعقوب روایی اوزن الشق والشقة ایکسینه دخی شبنك کسریله برکسینه نك نصبی بقال اخذت شق الشاة و شقة الشاة و شق طالعک رجانبه دخی دیرل و فی حدیث ام زرع و دخی فی اهل غنیمه بشق و ابو عبید ایتدی شق بر موضعك اسمی درو شق یارب دخی دیرل بقال هواخی و شق نفسی و شق مشقت معنائه ده کور و منه قوله تعالی لم یکنوا بالعبه الا بشق الانفس و گاه اولور مفتوح قلنور ابو عبید روایی اوزن و شقه شول پلر دخی دیرل که تحتدن یا خود انجکدن قور غضاك اولن کسینه انجور حنط طارت منه شقد دیرل یعنی زیاده هد شکوبندن بریان قریب و یا او جدی دیرل و شقه اراق

اولان سفره

شفق

شفق

سفره دخی دیرل بقال شقه شاقه اذ اكانت ذات مشقه الشقه شبنك فقی ابله بریان قماش و صاحب صراح شقه فی اوی کتون اولن قفتانله تفسیرا تمشدر جوهر نك و صاحب قاموسك تصریحه مخالف در نظر اولنه و شقه سفره بیده دخی دیرل بقال شقه شاقه الشقیق شبنك فقی و فلك کسری و مدیله بریان نك ایشی و مقابلی مثلا برسنه ایک دو انسه هر برنصفی اخرک شقیق اولور بوسیدن فلان شقیق فلان دیرل قریب ایشی معنائه الشقیقه شبنك فقی و فلك کسری و مدیله ایک قومدن ایلن دپه نك اراسنده اولن اولی و الشقایق شبنك فقی و یانك کسری ابله جمعی و شقایق النعمان کلجک چچکی دیکله معروف اولان چچکدر که اکالاله کوهی دخی دیرل واحدی و جمعی برابر در معنائه افت اولند و غنك سبی بودر که نعمان نام کسینه بری قور ایشدی ذکر اولن چچکی تکثیر انجور بناء علی ذلك شقایق النعمان دید بلر و شقیقه شول اغری در که باشک و یوزن نصفین اخذ ایدر و شقیقه نعمان بن المنذرک جه سنك دخی اسمی در الاشق همزه نك و شبنك فحینه اوزون اولان ات بقال فرس اشق ای طویل الشقاء شبنك فقی و الفک مدیله موثقی اوزون اولان یوند معنائه المشاقه میك فقی و فلك تشدید بله خافت وعد اوت ایتك الشقاق شبنك کسریله بمعنائه الاشتقاق همزه نك و تانك کسریله برسنه نك یار یسن الموق و اشتقاق کلام و خصوص متله طوغر یسن ترک ایدوب صانع جائی وصول جانبی اخذ ایتکه ده دیرل و بر حرفک بر حرفدن اشتقاقی حرف اولی حرف ثانیدن اخذ ایتك در الاشقق فحینه و فلك فقی و تشدید بله یار یلق بقال شقت الحطب فلنشقق الشقسقه علی وزن الزلزال رکک اوتك بقال شقسق الفحل شقسقه اذ اهدر والعصفور شقسق فی صوتیه بی شقسقه سرجه صورنده دخی استعمال اولور الشقسقه شبنك کسریله شول سنه در که دوه کور که دکی زمانده فی قرمزی چکرکی اغرنندن چقر و چقن خطیبه ذوشقسقه دیسلرانی کور که بن دوه یه تشبیه اولور اشقراق شبنك فقی و فلك کسری و رلك تشدید بله و شبنك کسری دخی لغت در شول قوشدر که اکلیون بون دیرل بنکری اولور کاسکینه معنائه و عرب طایفه سی اکاخیل دخی دیرل وانی شوم عدا بدرل الشقراق شبنك و رلك کسریله بمعنائه لغه فیه علی مثال سطرطاط و سطرطاط سین مهمله ایله پالوده دیرل الشقق شبنك و میلرک فحینه اوزون طویل معنائه ابو الشقق وزن مذکور اوزن شعردن اولان مروان بن محمد کنهی در الشق فحینه و کاتك نصائبه ایک فرضك ماینبه دیرل و شق باش اوزون اولغه دخی دیرل الشقاق شبنك کسریله ایک فرضك ماینبندن صدقه الموق فی الحدیث لاشقاق ای لا یؤخذ من الشق حقی یتم و شق دیت مرئیه منندن ادنی اولن ارش جانبیه دخی دیرل یعنی دیته تحمل ایدن عاقله دینی سوق ایتد که نك یا نجه یار ارشی دخی اولسه اکاشق دیرل کویا که اول دبت عظمائک متفرعانندن اولور الاشقاق همزه نك فقی ابله جمعی جراحت ارشلی معنائه و شقاق قریب اغزن بغلد قلی ایبه دخی دیرل الاشقاق همزه نك کسریله قریب اغزن بغلق تقول اشقت القریبه اذ اشدت بها بالشق و اشقاق دوه بی اوزرنه اولن کسینه یولار بله تو سکور مکه ده دیرل بقال اشق بعیره اذ کفه برمامه و هو را کبه و اشقاق دوه کندی باشن یوقار و قالدر مغه ده دیرل بقال اشق البعیر بنفسه یتعدی و لا یتعدی الشقیق شبنك فقی و نونك کسری و مدیله اوغل قلنن کسینه مبنی معنائه الشق شبنك فقی و نونك سکونیه دوه بی اوزرنه اولان یولار بله تو سکرمک تقول شقت البعیر اشقه شققا من الباب الاول اذ اکفته برمامه وانت را کبه الشقاق شبنك فحینه اوزون کسینه المشق میك فقی و نونك فقی و تشدید بله پاره انشآت کسائی روایی اوزن بقال لم مشق ای مقطع و بواسنق دیتدن ماخوذ در نه کم الان مروا ایتدی و اموی ایتدی مشق شول خیر پانرینه دیرل کزیت یا غیلله ایشلر الشوق شبنك فقی

شقوق

شقوق

شقیق

شقیق

شقوق

و او کسکونيله برنسنه به نفسی چکک بقال شاقنی الشی شوقنی الشایق بانک کسری به نفسی کند و به
 چکک نسبه المشوق میله فقی و شبنک ضمی ابله برنسنه یجکنن کسنه الاشیاق همزه نک و بانک کسری به نفس
 برنسنه به چککوب ارزو قلی بقال استاقه واشتاق الیه الشوق علی وزن التکریم برنسنه به مشوق قلی
 للشوق فحقنله و او کسکونيله و تشدد به بله برنسنه به ارزو مند اولق تقول شوقنی فمشوقت اذا همج شوق
 المشتاق میله ضمی و شبنک سکونيله برنسنه به ارزو مند اولق و کاه اولور ضرورت شر ایچون الف همزه به
 قلب ایدوب مقترح قلور الشیق شبنک کسری و مد به طاع جبل معناسنه ابن الاعرابی و ابی اوزن بعضیلر
 ایتدی شیق طاعک زیاده صرب یر بدر الشیاق شبنک کسری به برنسنه به ابی بغلق بقال شقت الطنب الی
 الوند مثل نطه پس شیاق نیاط کی اولور وزنا و معنی و طنب طاه مهله ابله چادر ایینه دیرلر و صاحب قاموس
 اشتیاقی بو معنادن ما خود در دینش و بعض نسخه ده شوق شیق اوزن تقدیم اولنش بعضینه تا خیر اولشدر
 غالباً شیق یاسی اصلیمی در یا خود و او دخی منقلب اوله در رد اولنمغین در الشوق فحقنله مرثع اولق
 بقال شوق بشوق من الباب الثالث اذ الرفع الشاق هانک کسری به یوکسک اولن طاع جبل مرثع معناسنه
 و شاق کاه اولور غضب شدید دخی اطلاق اولنور بقال فلان فوشاق اذا کان یشتد غضبه الشیق شبنک
 فقی هانک کسری و مد به حمارک صوتک ابتداسی و زفیر صوتک آخر بدر و شیق حمارک مغر به شلق
 معناسنه ده کلور بقال شوق بشوق من الباب الثالث و بشوق شیق من الباب الثاني بعضیلر ایتدی شوق نفسی
 ایچور و دایتمک و زفیر اخرج ایتک در الشوق شبنک فقی و هانک سکونيله چاغرمق صحیح معناسنه بقال شوق
 فلان شوقه قات الشواق تانک فقی و شبنک سکونيله شدنله چاغرمق شوق معناسنه بقال شوق شواق
 فصل الصاد الصدق صادق کسری و دالک سکونيله خبر کرجک اولوب واقعه مطابق اولق بقال صدق فی الحدیث
 و بقال ایضا صدقه الحدیث یعنی اکا خبری کرجک سویلدی فی المثل صدقنی سن بکره یعنی کرجک خبر وردی
 بکرنک سنن خبر و یرن و بکره به موحدنک فقی و کافک سکونيله نازه اولان دوه به دیرلر یعنی وقتا که ذکر
 اولنن دوه فراتیدی صاحبی تسکین ایچون هدع دیدی و هدم برکله در که انوکله دوه لک خر ده لری فرار
 ایتکله تسکین اولنور و بقال صدقهم القتال یعنی انلره قتال خبرن کرجک سویلدیلر التصادق تانک فقی
 و دالک ضمی ابله یری برن خبر ده یا خود محبتده تصدیق ایتک بقال تصادق فی الحدیث و فی الموده المصدق میله
 ضمی و دالک کسری و تشدد به بله شول کسنه در که سنی خبر که تصدیق ایدوب کرجکسن دیه و مصدق قیون
 و کان جمع ایدنه دخی دیرلر المصدق میله ضمی و دالک کسری و تشدد به بله صدقه و یرن کسنه و متصدق صدقه ان
 کسنه به دیرلر بقال مررت برجل بسال الصدقه و لا بقال یتصدق و العامه تقوله و قوله تعالی ان المصدقین
 و المصدقات یشدید الصاد اصله المصدقین فقلت التاء صاد او ادغمت فی مثلها الصداقه صادق فحقله
 دوستلق المصادقه میله ضمی ابله دوستاشیق المصدق صادق فقی و دالک کسری و مد به بله دوست اولن کسنه
 الصدیقه مؤنثی الاصداء همزه نک فقی و دالک کسری و الفک مد به بله جمعی و کاه اولور واحد و جمعه و مؤنثه
 صدیق اطلاق اولنور بقال هن صدیق کا وقع فی الاشعار باعین اعداء هن صدیق المصدق صادق ضمی و دالک
 فقی و بانک کسری و تشدد به بله تصغیر در اخلص اصد قامعناسنه بقال فلان صدیقی ای اخص اصد فقی
 پس تصغیر مدح ایچونندر المصدق صادق کسری و دالک کسری به تشدد به بله فسیق وزنی اوزن دایما تصدیق
 زن اولان کسنه و قولن فعلی ابله تصدیق ایدن کسنه المصدق صادق فقی و دالک سکونيله برک اولان کوندر رخ
 صلب معناسنه بعضیلر ایتدی طوغری کوندر معناسنه در و ملاقاتنده و نظرنده اسقامت اوزره

شیق

شوق

صدق

اولمه

اولمه دخی دیرلر بقال رجل صدق اللقاء و صدق النظر المصدق صادق ضمی و دالک سکونيله جمعی بقال قوم صدق
 مثل فرس ورد و فراس ورد و جون و جون و وورد اشقر اولن ایدیرلر و جون اق اولنه دیرلر المصدق میله کسری
 و صادق سکونی ابله برنسنه به تصدیق ایدن شی بقال هذا مصداق هذا ای ما یصدق به و المصدق میله فقی
 و صادق سکونيله جمله سی درست اولن ار و سکر قسی درست اولن ات بقال له لذو مصداق ای صادق الحمله
 و صادق الحری کانه و صدق فمایدنک من ذالک الصدقه فحقنله شول نسبه در که فی فقر ایضا صدق ایدرسن
 المصدق صادق فحقله و المصدق صادق کسری به عورتک مهری الصدقه صادق فقی و دالک ضمی ابله کذلک
 مهر معناسنه در منه قوله تعالی و اتوا النساء صدقاتهن نحله و نحله نونک کسری به برنسنه به دعواسر و ترکسز
 احسان ایتک الصدقه صادق ضمی و دالک سکونی ابله بمعناها الا صدق همزه نک کسری به عورتک نکاحنه مهر
 تعیین ایتک تقول اصدقت المرأة اذا سمیت لها صدقاً المصدق صادق ضمی و نونک سکونيله شول معروف
 طرف در که ایچمه متاع قورلر صادق در یعقوب و ابی اوزن اگر حده سینه دخی لغت در دیشلر المصدق صادق
 فقی و دالک کسری و مد به بله جمعی صند و قلم معناسنه الصاعقه عینک کسری به شول اتشدر که کوندر دوشر
 رعد شدید زمانده بقال صاعقه السماء من الباب الثالث اذ التعلیم الصاعقه و صاعقه حین عذابده
 ظاهر اولان صوته دخی دیرلر صیحه العذاب معناسنه الصاعقه صادق فقی و عینک سکونيله برکسنه نک عقلی کلمک
 التصاق تانک فقی و صادق سکونيله بمعناها بقال صاعق الرجل صاعقه و نصعاقا من الباب الرابع اذ اغشى عليه
 و موت معناسنه ده کلور قال الله تعالی فصعق من فی السموات و من فی الارض ای مات الا صاعق همزه نک کسری به
 برکسنه نک عقلی کیدر مک بقال صاعقه غیره الصعق برک اواز بقال حمار صعق الصوت ای شدید الصوت و الصعق
 برکسنه نک اسمی در بنو صعق صادق فقی و عینک سکونی و فانک ضمی و مد به بله عامه تابع بر جماعتک اسمی در
 و بواسم اعجمی در عجمه دن و تعریفدن و تری لای نصر قدر و فعلول و زنی اوزن کلام عربیه برکله کلامشدر صعق و قد
 غیر و اما خرنوب فصحا انوک خاصن مضموم قیلورلر یا خود راسن مشدد قیلورلر نون حذف ایتد کدر صکره
 و خرنوبک حرف اولن مفتوح قلن عوام ناسدر الصاعقه صادق فقی و فانک کسری به اسمی و ابی اوزن بر قوم در
 که بی سرمایه تجارت ایچون بازارن حاضر اولوب بحار برنسنه اشقر ایتدکن انلر لیا زاده بله داخل اولور الصعق
 صادق و فانک فقی و اخر نه یانک تشدید بله صاعقه طایفه سناک واحدی که الان مرور ایتدی بعضیلر ایتدی
 واحدی صعق و قدر و جمعی صعاقه و صعاقه قدر الصعق صادق فقی و فانک سکونی ابله شول ضرب در که انک
 اوازی ایشدر اور التصفیق علی وزن التکریم بمعناه بقال صفتته الریح من الباب الثاني و صفتته و تصفیق الی یری زنه
 اور مغله اواز حاصل قلغه دخی دیرلر و تصفیق شرابی بر قاذن بر قایمجد ایتکله دخی دیرلر و تصفیق دوه بی
 برمر عادن اخره صالغه ده دیرلر و صفق عقد بیع ایچون الی اله المعه دخی دیرلر تقول صفتت لها البیع و البیعه صفتها
 اذا ضربت بیک علی یله و صفق رده و منعه دخی دیرلر بقال صفتته فالصفق و صفق صادق فقی و فانک سکونيله
 و صادق ضمی دخی لغت در ناحیه معناسنه پس صفق الحبل ناحیه جبله دیرلر و صفق کوزی قیامغه
 دخی دیرلر بقال صفق عینه اذا ردها و غصها و تقول صفتت الباب اذا رده و صفق عود دیکله معروف
 سازک قلارن دیرتکه دخی دیرلر و روز کار اشجاری یری زنه اوروب تحریک ایتکله ده دیرلر الاصطفاق
 همزه نک و طانک کسری به متحرک اولق بقال صفتت للعود اذا حرکت اوتان فاصطفق و بقال الریح
 تصفق الا شجار فتصطفق ای تضطرب الصفتت صادق فقی و فانک سکونيله الاله المعله اولان عقد بقال ریح
 صفقتك للشراء و صفقه راحه و صفقه خاسره التصفاق تانک فقی و فانک ضمی ابله حالت بیعه قول و قرار

صدق

صعق

صفق

و عهد و امان اوزن الاله يا شفق نته كم بيعت رساله و بيعت مشايخه معروف در بقال تصافق القوم على
 البيعة الاصفاق همزه نك كسرى وصادك سكونيله قيوي اورتك بقال اصفقت الباب واصفاق
 اتفاقه دخی درلر بقال اصفقه و اعلی كذا ای اجتماع و اطبق و اعلیه و اصفاق ال بر سنه میراست كلكه دخی درلر بقال
 اصفقت به كذا اذا صادفته و وافقته و اصفاق قیوی كونه بر كره صغفه دخی درلر بقال اصفقت الغنم اذا
 لم تحلبها فی اليوم الامرة الصفاقة صادك فتحيله بر سنه محكم اولمق الصفيق صادك فحق و فانك كسرى و مدبله
 محكم اولان سنه بقال ثوب صفيق ای شد بد النسخ و وجه صفيق ای خال عن الحياء و اممعی كتاب فرسه ابتد
 الصفاق بالصاد المكسورة الجلد الاسفل الذي تحت الجلد الذي عليه الشعر يعني صفاق قيل بتن درينك التند
 اولن يوفقه در بدر الصفيق فتحيله شول صدور كه يكي قريه قيو ب چلقر تا كه ذكر اولنان صو قريه نك
 صار يسن ال بقال و ردنا ماء كانه صفيق الصليق صادك فحق و لامك سكونيله قانی و ازابله چاغرمق صوت شدد
 معناسنه اصمعی رولای اوزن و فی الحدیث لبس منامن صليق و حلق يعني صوت شدد له چاغرمق و تراشی منهی اولن
 برلر تراشیدن بزدن دكل در و صليق عصايله اورمغه دخی درلر تقول صلقتك بالعصا اضر به الاصلاق كذلك
 همزه نك كسرى به معناه الاصطلاح همزه نك و طانك كسرى به دوه اضی ديشلرن بری برینه اوروب اوزن چقرمق
 الصلاقات فتحيله دوه نك شول اضی ديشلری در كه بری برینه سورمكه اواز و بر الصليق فتحيله و لامك ضمی
 و تشدد به عورنی و غلان بورسی طوند قه فریاد ایلسی و فرایندی صليقكم بالسنة حداد و سلقوم بونلك
 ايكسی دخی اغلر در الصليق فتحيله دوز قاع صغصيف معناسنه الصلايق صادك فحق و يانك كسرى به يوفقه
 انكلك بنو المصطلق ميمك ضمی و لامك كسرى به خزاعه دن بر جماعتك اسمی در الصهصليق صادك فحق و لامك
 كسرى به برلك اولن اواز بقال صوت صهصليق ای شدد و صهصليق شول قاریه درلر كه شدد به الصوت اوله
 الصهصليق صادك كذلك فحق و لامك كسرى و مدبله به معناه الصييق صادك كسرى و مدبله توز غبار معناسنه
 الصييق صادك كسرى و يانك فتحيله جمعی غبارلر معناسنه حيفه ايله حيف كی فصل المضاد الصييق صادك فحق
 و يانك سكونيله طار اولمق و ضيق ضيقك تخفيف اولمغه طار اولمعی معناسنه ده كلور ميتله ميت كی وضيق
 ضيقك جمعی دخی كلور فقر و سوء حال معناسنه الضيق صادك كسرى و مدبله كذلك مصدر در طار اولمق
 معناسنه بقال ضاق الشيء يضيق ضيقا و ضيقا و عر بلرك ضقت به ذر عا بد كری قوجمه صغدی معناسنه در
 ضاق ذری معناسنه و ضاق بخل معناسنه ده كلور بقال ضاق الرجل اذا بخل الضيقة صادك فحق و يانك
 سكونيله كذلك طار اولمق ضيق معناسنه و يقال ضاق عنك الشيء يعني سكا قشش و رمدي بقال لا يسع شيء
 و يضيق عنك يعني سكا قشش و بر مین سنه بكاده قشش و بر ملا ضاقة همزه نك كسرى به مال ضايغ اولمق بقال
 لضاق فلان اذا ذهب ماله التضييق على وزن التكریم طار قلق بقال ضيقت عليك الموضع التضاييق تانك فحق
 و يانك ضمی ايله بر قاج كسره بری برینه وسعت و برنك بقال تضاييق القوم اذا لم يسعوا في خلق او مكان الضيوق
 صادك ضمی و مدی و الفلك دخی قصر به و الضييق صادك كسرى و مدی و الفلك كذلك قصر به بونلك ايكسی دخی
 اضيقك مؤنثی در و اویا قلب و انشد رساكن اولوب ما قبلی مكسور اولد و غچون فصل الطاء الطبق فتحيله
 شول معروف سنه در كه ايجنه ميوه و سائر ما كولات قسمن قورلر و صاحب صراح بو مقامه طبق قات به تفسير
 ابدوب طبق تاء هر چيزی ديشدر لا طباق همزه نك فتحيله جمعی طبقلر معناسنه و طبق هر سنه به اطلاق
 اولنور كه بر سنه نك اوزن و اوب فی احاطه بشمس اوله طبق كچدنك و كوندورك كتر درلر بقال مضی طبق من الليل
 و طبق من النهار اذا مضى معطم منه و طبق شول يوفقه ككه درلر كه ارقه ده اولن اكر خه كككردن ايكی ككك ار سنه

خلق

صيق

اولور و بنت

و بنت طبق قیلو و بغايد درلر و بوسیدن بلایه و افته احدى بنات طبق دبد بلر و وجهی بودر كه عرب
 طایفه سی شوبله زم ابدلر كه قیلو بغا طقسا ن طقوز یومرده یومر نلیه كه جمله سی قیلو بغا و له و بردخی
 یومر نلیه كه اول سیاه ابلان اوله و طبق جماعت معناسنه ده كلور بقال انا طبق من الناس و طبق من الحراد یعنی
 بنی آدم دن و چكر كدن بر جماعت و طبق قوین سور یسنك بعضی بعضی اردنجه طوغرمسی بقال ولدتها الر جیلاء
 و ولدتها طبقا و رجیلاء رانك ضمی و حیمك فحق و الفلك مدبله كذلك بری بری اردنجه طوغرمق و طبق شول
 یغمون درلر كه عام اوله و طبق حال معناسنه ده كلور و منه قوله تعالى لتركبن طبقا عن طبق ای حالا عن حال
 يوم القيامة و طبق ال حلمانغه دخی درلر بقال طبقت يد طبقا من الباب الرابع اذا كانت لا تبسط طبقة
 فتحيله ایدانام بر قیله نك ايجندن بر جماعتك اسمی در و عر بلرك و افق متن طبقة دبد كلرین تفسیر ابدوب
 ابن السكيت ابتدی مشن بر قیله نك باباسی ادی در كه اولشن بن عبد القیس در و طبق اید قیله سندن بر جماعت در
 نته كم مرور ابدی و مشن قیله سی شدد قیله او اوب كسسه انار له مقاومت ابد ميمك طبقه جماعتی انار له راست
 كاب مقاومت ابتد كر نك و افق مشن طبقه و افقه و اعنقه دبد بلر و اعتناق عین مهمله ايله بری برنك بو بنه
 صار مشق در الطبقة فتحيله قیون سورسی بعضی بعضی اردنجه طوغرمق بقال ولدتها طبقا و طبقه الطبقات
 كذلك فتحيله مراتب معناسنه در بقال طبقات الناس ای مراتبهم الطباق طانك كسرى به بری بری اوزن
 اولمق بقال السموات طباق ای بعضها فوق بعض و طباق بر بوزن عالی اولن سنه به دخی درلر الطباق طانك
 ضمی و يانك تشدد به بر اغاجك اسمی در كه اكثر يامكه مشرقه طاغلر نك بر مشربنی و یا قیسی زهر له و حمار له
 نافع در الطباق طانك فحق و الفلك اخر نك مدبله شول ار كك دوه در كه جماعتن عاجز اوله و شول ر جلد در كه
 هر سنه دن عجز اوزن اوله التطبيق على وزن التكریم غاز ايجنده حالت ركوعه اللری و ابلق اوزن قومق و تطبيق
 قلیبی كیرنه ایر شدر مكه دخی درلر بقال طبق السيف اذا صاب المفصل فابان العضو یعنی قلیج كیرنه ایر شوب
 عضوی ارسه و بومعاندن بر كسسه دعواسنه موافق حجت اراد ایتكه تطبیق درلر بقال انه يطبق المفصل
 اذا صاب الحجة و تطبیق الفرس ات سكر در كن ایكی الن معارف ابدوب معاوضه ایتكه درلر و تطبیق بلوت
 یغمورن جمیع ره توره مكه دخی درلر المطبقة ميمك ضمی و يانك كسرى و تشدد به شول بلوت در كه یغموری
 هر جانبه ارسه بقال سحابة مطبقة المطابقة ميمك ضمی و يانك فتحيله موافقت معناسنه در و مطابقت ایكی
 سنه بی بری برینه تطبیق ایتكه دخی درلر بقال طابقت بين الشيء اذا جعلتهما على حد واحد و الرقتهما و ابان
 السيكيت ایتدی مطابقة مراتب معناسنه ده كلور یعنی رایشه رسوخ بولمغه درلر و مطابقة ایاخی بغلوا و ان
 كسسه نك بور سنه دخی درلر و ات بور ركن ابقلرن اللری بصدغی ره صغفه دخی درلر التطابق تانك فحق و يانك
 ضمی ايله اتفاق ایتك الاطباق همزه نك كسرى به بر سنه به ال الشوب اتفاق ایتك بقال طبقوا على الامر اذا صفقوا
 عليه و اطباق بر سنه بی اور تكمه درلر بقال اطبقت الشيء اذا غطيته وجعلته مطبقا للتطبيق فتحيله و يانك
 ضمی و تشدد به اور تانك افعال طبقت الشيء فتطبق هو و منه قولهم لو طبقت السماء على الارض ما فعلت كذا الحمی
 المطبقة ميمك ضمی و طانك سكونی و يانك كسرى به كچه و كوندوزده ارام و بر ميوپ على الدوام طوئن اسنه در
 الحروف المطبقة ميمك ضمی و طانك سكونی و يانك فتحيله دورت حرف در كه بری صاد و بری ضاد و بری طاووری
 طادر الطابق انك فتحيله بيمك كرمداجر كبر معناسنه فارسی معرب در الطریق طانك فحق و يانك كسرى و مدبله
 یول سیدل معناسنه نك كیر و نانی جائز در بقول الطریق الا عظم و الطریق العظمی و طریق طریقك جمعی دخی كلور
 اوزن و غر ما غاچی معناسنه علی ما سیمعی الا طرقه همزه نك فحق و يانك كسرى به جمعی بوللر معناسنه الطریق فتحيله

طرق

کذلك جمع الطريقة طانك فتي ورائك كسرى ومد به زياده اوزون اولن خرما غايجي وطر به شول نسنه دركه
يوكندن يا خود قيلدن طوقر لر رارسين ايني اولوب اوزون اوڭ مقدار نجه اولور بر كوشه دن بر كوشه يه وارنجه
ارالق اولان يرله وضع ايدر لر وطر به قومك برار نه و كز نه دخی دير لر بقال هذ ارجل طريقه قوميه وهولاء
طر به قوميه الطرائيق طانك فتي ورائك كسرى به جمع شريفار معناسنه يقال هولاء طرائيق قومهم للرجال
الاشراق حكاه يعقوب عن الفراء ومنه قوله تعالى كذا طرائيق قد دال على كنفها فاختلغه أهواؤا وطر به بر كسنة نك
مذهبنه دخی دير لر يقال مازال فلان على طريقه واحدة اى حالة واحدة لطرقة طانك فتي ورائك سكونيله بر كره
معناسنه يقال اختصبت المرأة طرقة او طرقتين اى مرة او مرتين به يقال ايضا انا اتي فلانا في اليوم طرقتين اى
مرتين وطرقة بر كسنة نك ايشنه دخی دير لر بالدين حقه معناسنه يقال هذه النبل طرقة رجل واحد اى صنفه
رجل واحد وويل نونك فتي وباء موحد نك سكونيله عرب طائفه سى استعمال اندكى اوقل الطرقت طانك فتي
ورائك سكونيله شول ايركش يغمر ورسوي دركه ايجنه طوار قبول ابدوب نجاستن القابله المطروق ميمك فتي
ورائك ضمي ومد به بمعناه ومنه قول ابراهيم النخعي الوضوء بالطرق احب الى من التيم وطرق كذلك اركك اولن
كسنة نك منيسى ماء الفحل معناسنه وطرق طوار صويه نجاست القاتكه دخی دير لر يقال طرقت لابل الماء اذ ابالت
فيه وبعرت وطرق طاش صالمه فالاجمه دخی دير لر كه كاهنك كن بر نو هدره طرق مجاد اولن كسنة يوكى
عصايله اوروب يوم شفق ونجاد دوشك ويصدق اصلاح ابدن كسنة يه دير لر المطرقة ميمك كسرى وطانك
سكونى ورائك فتيه يوك يوم شفق الت ومطرقة دمورجى چكوجنه دخی دير لر الطراق طانك ضمي ورائك
تشديد يه رجالدن كاهن اولن كسنة ل الطوارق رانك كسرى به نسادن كاهنه اولن الطرقت طانك ضمي ورائك فتيه
شول يولر يا خود خطلر دركه يايده اولور اساربع القوس معناسنه الطرقة طانك ضمي ورائك سكونيله واحد
وطرقة اسلوب ووعاده دخی دير لر يقال مازال ذلك طرقتك اى دأبك الطرقت طانك كسرى ورائك سكونيله قوت
معناسنه منه قولهم ما بطرق اى قوة وطرقك اصلى نعم دريس شحمه دلالت ايدن طرقة قوندى كناية اولندى
زيرا كثر قوت شحمه اولور الطرقت فتيه صراوردى اولان نسنه ل عرق وصف وزردق وحباله صايدكى كه
ذات كف اوله يعنى حلقه لى اوله ووده ايزى كى كه صراوردى اوله عرق عين ورائك فتيه ووافله خرما
انجار ينك وطيور قسمنك صغى دروزردق راه مهله وزاه معجه ايله كذلك خرما انجار ينك وانسانك صغى در
و بونقر ردن فهم اولنور كه صاحب صراحت بو محله طرق بالغريك رسته وعرق سراى وحوض وجزان ديدكى
تشوشدن خالى دكلدر الطرقة فتيه واحدى ذكر اولنان نسنه ل رنصف معناسنه يقال جاء الابل على
طرقة واحدة وعلى خف واحد اى على اى واحد وطرق كذلك قريه نك يوكند يسنه دير لر الاطراق همزه نك فتيه
جمع قريه يوكند يلى معناسنه وبقريه بوشلوب يوم شفق اولور وطرقة صوا كند وكى به دخی دير لر منافع
ما معناسنه وقرائدى طرق دوه نك ديزلر نه اولان ضعفه دير لر وطرق قوش بلكنك يري برى اوزر نه
اولسنه دخی دير لر الاطراق همزه نك كسرى وتشديد يه افتعال وزنى اوزن قوش قنادى بلكنك
يقال اطرق جناح الطائر اذا التف الاطرق همزه نك ورائك فتيه شول دوه دركه ديزلر نه ضعفى
اوله الطرقاء طانك فتي ورائك سكونى والفك مد به موثى المطروق ميمك فتي ورائك ضمي ومد به شول
كسنة دركه سوليك اولوب ضعيف اوله يقال رجل مطروق اذا كان فيه رخاوة وضعف الطريفة
طانك ورائك كسرى وتشديد يه ذكر اولان معنادن مصدر سوليك اولوب ضعيف اولم معناسنه

يقال

يقال ان تحت طرقتك لغند اوة اى ان في لينه وانقياده احيانا بعض العسر يس عند اوه عينك كسرى
ونونك سكونيله عناد دن اولور المطراق ميمك كسرى وطانك سكونيله بر نسنه نك نظيرى المطاريق ميمك فتي ورائك
كسرى ومد به جمع يقال جاءت الابل مطاريق اذا جاءت تجميع بعضها بعضا الطروق ضمت يه كلك يقال
اتانا فلان طرورا قاذ اجاء بليل وبقال طرق بطرق طروق قامن الباب الاول وطرورق ركك دوه ديشبسى اوزر نه حجر مغه
دخی دير لر بقال طرق بطرق طروق قاذ افعى عليها الطروقة طانك فتي ورائك ضمي وموله يه شول ناقه دركه ارككه يريم
يقال ناقه طروقه الفحل للى بلغت ان بضر بها الفحل الطروقة رانك ضمي وطانك فتيه همزه وزنى اوزن شول
كسنة دركه اخشام اهلنه ايرشك ايجون على الدوام يورى الطراق رانك كسرى به كسنة ايله كن كسنة وطارق شول
يلدوزه دخی دير لر كه سحر وقتك طو غركه اكاكوب الصبح دير لر الطارقة رانك كسرى به كسنة ايله اقر باسندن اولن
جماعى فخذ وعشيت معناسنه الاطراق همزه نك كسرى به سكوت ابدوب تكلم اتمامك يقال اطرق الرجل اذا
سكت فلم يتكلم واطراق يه بقمغه دخی دير لر وفى المثل طرقت كرا الطرقت كرا ان النعام فى القرى ونعام دوه قوشلر نه
دير لر وكراتوى ديككه معروف اولان قوشدر يعنى دوه قوشى عظمتيله صيد اولن شدر رسن دخی حالكى اندين
قياس قيل وبومثل كندن كوروب متكبر اولنلر حقنه ايراد اولنور واطراق بر كسنة دن ديشى طوان استسوز
ديواركك ديك بقال طارقتى فلك اى عرقى فلك لى ضرب فى ابل وطارق دوه برى برى اردنجه كتمكه دخی دير لر يقال
لطرقت لابل اذا ذهب بعضها فى اربعه واطراق بر نسنه يه درى وسبكى چكور مكه دخی دير لر يقال طرقت بالجلد
والعصب يعنى قلقله درى وعصب كيدر لى المطرق ميمك ورائك فتيه شول قلقله دركه درى وسبكى قابله شش
اوله المطرق ميمك ضمي ورائك كسرى به خلقه يه بقمق عادى اولن كسنة اطرق قاهمزه نك فتي ورائك كسرى به صيغة
تشبيه امر حاضر اوزن بر شهر ك اسمى در الاستطراق همزه نك ورائك كسرى به دول ايجون اركك طلب اتمك بقال
استطرقته فلاذ لطلبت منه لى ضرب فى ابل الطرقتانك فتي ورائك ضمي ايله برى برى اردنجه كتمك يقال طارقت
الابل اذا ذهب بعضها فى اربعه المطرقة ميمك ضمي ورائك فتيه شول در بدن اولان قلقله دركه برى برى
اوزر نه تطبيق اولنوب كسلس اوله وبرى برى اوزن كسلس نعلينله دخی دير لر الطراق طانك كسرى به شول
نعليندر كه تطبيق اولنوب دكلمش اوله وطارق برى برى اوزر نه اولن يلكه دخی دير لر يقال ريش طراق اذا كان
بعضه فوق بعض المطارقة ميمك ضمي ورائك فتيه ايكى قفتان يري برى اوزر نه كيمك بقال الرجل بين الثوبين اذا
ظاهر بينهما اى ليس احدهما على الاخر ومطارقة ايكى نعلين يري برى نعلين ايمكه دخی دير لر بقال طارق بين
النعلين اذا خصف احدهما فوق الاخر وخصف خاء معجه ايله برى برى نعلين ايمكه دخی دير لر بقال طارق بين
وزن تكرىم بو غرلق ديككه معروف قوشك يومر دماسى قريب اولم اصمى رواينى اوزن يقال طرقت القطاة اذا
حان خروج بيضها وبقريه صراحت نظر بق وقت كفايد زسنك خوار بيضه راديد وكى مخالف
اولدوغى ظاهر اولور زيرا كفايدن يومر ده يار مغه دير لر وابو عبيد يندى نظريه طير قمنده قطادن غير به
استعمال اولنور وطريرق ناقه نك ولدى طوغاسى اسان اولماق ونساطا يه سنده دخی استعمال اولنور بقال
طرقت الناقة بولد ها دانش ولم سهل خروجه وكذلك طرقت المرأة وتشوب صلفه دير لر وطريرق بر كسنة نك
حقنه انكار ايندك نصكره اقرار ايمكه دخی دير لر بقال طرق فلاز محق اذا كان قد حجه ثم اقر به بعد ذلك وطريق
دوه يى اولنه دن وغيرى نسنه دن منع ايمكه دخی دير لر وطريرق يول ايمكه دخی دير لر تقول طرقت للابل اذا جعلت له
طر بقا الطسق طانك فتي وسين مهمله نك سكونيله رخايجى فارسى معرب در عمر رضى الله عنه عثمان بن حنيفه
يكى اسلا مة كاش كسنة حقنه نامه يازوب ايتدى ارفع الجزية عن رؤوسهما خذا الطسق من اراضيهما

طسق

طوق

طوق

طوق

الطوق ففتحته به برنسنه فی اشاکه باشلامق بقال طوق يفعل كذا يطوق طوقا من الباب الرابع الطوق طوقه
 علی وزن الزلزلة طوارک طرفی اولزی دقدقه کی وزناومغنی وکاه حبیططق دیرلر کواکه بولفظله طوارک یورلماسی
 اوزین حکایت قیلورلر و بولفظ مازنی دن نقل اولمشد رمز بوزک کتابدن غیری رده واقع اولما مشدر الطوق
 طانک فتحی ولامک سکونیه کولر یوزلی و لوق خنده رولق معناسنه و طوق دوه صور مقی چون اولن سیره دخی
 دیرلر ته کم کلور ان شاء الله تعالی بقال طلق طلقا و طلق الیدین الی اچوق معناسنه ده کلور بقال رجل طلق
 الیدین ای سم و امراة طلقه الیدین و طلق اللسان فصیح اللسان معناسنه ده کلور بقال رجال طلق اللسان
 و ذلق اللسان الطلیق طانک فتحی ولامک کسری و مدله بمعناه بقال رجل طلیق اللسان و ذلیق اللسان الطلق
 خمتینله بمعناه بقال رجل طلق اللسان و ذلق اللسان الطلق طانک فتحی ولامک فخیله بمعناه کذلک و طلق باغدن
 اطلاق اولنان دوه یی دخی دیرلر ته کم تفصیلی کلور ان شاء الله تعالی بقال رجل طلق ذلق فخیله اربع لغات و طلق
 فتح طاو سکون لامه شول کجه یی و شول کوندزه دیرلر که انده صوغوق اولیه و سائر موزیاندن دخی بری اوله بقال
 یوم طلق و لیل طلق ذالم یکن فیهم اقرولا شی یودی و طلق کذلک بردو ناک اسمی درکه انوکله طلا اولنسه اود
 یانغین منع ایدر و طلق کذلک اوغلان بوز یسنه دخی دیرلر بقال طلق المرأة تطلق طلقا علی مالم بسم فاعله
 الطلیق طانک فتحی ولامک کسری و مدله کولر یوز اولن کسنه خنده رومعناسنه و طلیق شول سیره دیرلر که
 بندن اطلاق اولنه الطلاق طانک فخیله کولر یوز اولن بقال طلق طلاقه من الباب الخامس الطلق ففتحته به
 اسم در اوغلان بوز یسی معناسنه و جمع ولادت کی و طلق در بدن اشلنور برنوع بوقاغی در و طلق انک برکه
 سکر ته سنه دیرلر بقال عد الفرس طلقا و طلقین ای شوطا و شوطین و طلق کذلک دوه صور مقی چون اولن
 سیره دیرلر قن اول سیرا کی کجه لک سیرا و لسه که اول کجه ده وان سیره طلق دیرلر چوبان اولن کسنه دوه یی
 اطلاق انکی کیدوب کاه اولناد غیچون پس ذکر اولنان دوه لره لیله ثانیه دن اول طو الو دیرلر و لیله ثانیه ده
 قوارب دیرلر الطلوق خمتینله ذکر اولنان سیرک مصدری بقال اطلق القوم طلو قانم الباب الاول الاطلاق
 همزه نك کسری به قومک دوه سی صالمه اولغه دیرلر بقال اطلق القوم اذا طلقت لیلهم و اسیری صالیور مکه
 دخی دیرلر تقول طلقت الاسیر اذا خلیته و اطلاق ناقه یی باغندن بوشندرمغه دخی دیرلر تقول طلقت الناقة
 عن عقالها فطلقت هی من الباب الاول ايضا و اطلاق خیر انکی چون ال ای جمعه دخی دیرلر الطلق طانک ولامک فتحی ابله
 شول دوه درکه باغدن اطلاق اولنه یقال بعیر طلق و ناقه طلق ای غیر مقید الاطلاق همزه نك فخیله جمعی
 باغدن اطلاق اولنشد دوه لرمعناسنه و طلق فصیح اللسان اولنه دخی دیرلر ته کم مرور لیدی و طلق قید و بند سز
 حبس انکه دخی دیرلر بقال حبس فلان فی السجن طلقا ای بغیر قید و طلق ات یاغدن سکلی اولما مغه دخی دیرلر بقال
 فرس طلق احدی القوائیم اذا کانت احدی قوائمها لا تحیل فیها الطلق طانک کسری ولامک سکونیه حلال
 معناسنه در بقال هولک طلقا و خارج معناسنه ده کلور بقال انت لملت من هذا الامر ای خارج منه
 الاطلاق همزه نك و طانک کسری به کیمک ذهاب معناسنه تقول اطلق م علی مالم بسم فاعله کما بقال نقطع م
 المطیلق میمک فتحی و طانک فتحی و یانک سکونیه منطلقک نصغیری در المطیلق میمک فتحی و طانک فتحی ولامک
 کسری و مدله کذلک منطلقک نصغیری در نوندن عوض با ویرمک تقدیری اوزن لنطیلق
 نونک فتحی و طانک فتحی و یانک سکونیه ولامک کسری و مدله اطلاقک نصغیری در رزرا حرف اولک فتحی
 لازم کلکین همزه و صلدن غناکد ککه نطلاق باقی قلوب افد و در دخی واقع اولما عین عوض واجب
 اولمشد رته کم دنیرده عوض ویرمشد رزرا حرف لین و در دخی واقع اولسه بدل لازم اولوب ضرورت
 شعر اولما دجه یا خود کندودن صکره یا واقع اولما دجه ساقط اولما رته کم انثیه جمعنه ساقط اولوب ناف

دیشلر در پس بونک اوزر بنه باقیسی دخی قیاس اولنسون الاستطلاق همزه نك و تانک کسری به اسهال و لوق
 التطلیق تانک فتحی و طانک فتحی ولامک کسری و مدله تصغیری التطلیق بناء مجهول دن ایلان صوقن کسنه نك
 وجعی ساکن اولوق بقال طلق التسليم علی مالم بسم فاعله اذا رجعت الیه نفسه و سکن وجعه بعد العداد و عداد
 عین مهمله نك کسری به ایلان صوقن کسنه نك وجعی مشد اولوق و تطلیق زوج زوجته سن بوشمغه ده دیرلر
 بقال طلق الرجل امرأته تطلیقا الطلاق طانک فتحی ابله بوش اولوق بقال طلقت تطلق طلاقا من الباب الاول الطلاق
 لامک کسری به بوش اولان عورت و طالق بوش اولوب صالمه اولن ناقه یی و قیونده ده دیرلر بقال ناقه طالق و نجه
 طالق ای مرسله ترعی حیث شئت و طالق شول دوه یی دخی دیرلر که رخی انی کندی نفسی چون الی قویوب صویوب
 سورمیه الطالق کذلک لامک کسری به بمعناه بقال امرأة طالق و طالقه و اخفش ابتدی طلقت دیرلر لامک
 فتحی ابله المطلاق میمک کسری و طانک سکونیه چوق طلاق ویرخی کسنه بقال رجل مطلق ای کثیر الطلاق
 للنساء الطلقه طانک فتحی ولامک فخیله بمعناه بقال رجل طلقه علی مثال همزه التطلق ففتحته به ولامک فتحی
 و تشدید به اهو طوغریسنه کیدوب بر جانیبه میل ایلانک بقال نطق الضبی ای مرلا بلوی علی شی الاطلاق
 همزه نك کسری و طانک کسری و تشدید به نفس منشرح اولوب اخلق بقال ما تطلق نفسی لهذا الامر ای
 لا تشرع التطلیق طانک فتحی ولامک کسری و مدله اطلاقک تصغیری طانک تشدید به طای تابه
 قلب بیکه طاء اولی محرک اولد و غندن و تری نه کم اضطر ایلک تصغیرنده ضتیرب دیرلر ضاد محرک اولد و غندن
 اوزری طای تابه قاب تیمکله الطوق طانک فتحی وواوک سکونیه شول نسنه درکه بوینه طقرلر کرک دموردن
 اولسون و کرک غیری سنه دن اولسون الاطواق همزه نك فخیله جمعی و طوق طاقته و وسعته دخی دیرلر التطویق
 علی وزن التکریم طوق کیدرمک تقول طوقته اذا البسته الطوق و برکسنه برنسنه یی تکلیف تیمکه دخی دیرلر
 بقال طوقنک الشی ای کفتمک و تطویق طاق و قدرت ویرمکه دخی دیرلر بقال طوقی الله اءحقک ای قوانی
 و رخصت ویرمکه دخی دیرلر بقال طوقته لنفسه اذا رخصت و سهلت فهو لغت فی طوعت التطوق ففتحته به وواوک
 فتحی و تشدید به طوق کیمک بقال طوقته فتطوق ای البسته الطوق فباس المطوقه میمک فتحی وواوک فتحی و
 تشدید به شول کوکر چندر که بویندند نیکه مخالف رنکدن طوقی اوله الاطاق همزه نك کسری به طاق
 کتورمک تقول اطقت الشی الطاقه الطاق علی وزن الحال کر قنطره معناسنه الطاقات علی وزن الحالات جمعی کرلر
 معناسنه الطیقان علی وزن الحوان کذلک جمعی فارسی معربدر و طاق دسته معناسنه ده کلور بقال طاق نعل
 و طاق ریحان و طاق رجس ثوب دخی دیرلر و بعضیلر طاق ارقه یی الدقلری طیلساندخی دیرلر دیش الطایق
 یانک کسری به طاغدن طشره چقن یری و قیونک طشره چقان یرینه و کیمک ایکی اغ ان سنه طشره چقان
 یرینه دخی دیرلر و باجمله اگر اشجار دن و اگر اشجار دن اولن نباتک سیور بلوب طشره چقان یرینه طایق دیرلر
 فصل العین العیق ففتحته به برنسنه یی طیب یا شماق بقال عیق م الطیب عبقانم الباب الرابع اذا رزق م العباقیه
 عینک فخیله ثانیه وزن و زنه بمعناه بقال عبق عباقیه ایضا و عباقیه داهییه دخی دیرلر افت معناسنه و عباقیه
 کذلک شول یان اثرینه دیرلر که یوزده باقی فالور بقال بشین عباقیه اذا بقی اثر جراحه فی حروجه الاعبقاء
 همزه نك و یانک کسری به بلا اولوق یقال عبقنی الرجل اذا صار داهییه العبققاء ففتحته به و نونک سکونیه شول
 عقاب درکه کسکین لم یقلای اوله بق ل عقاب عبقناه ای ذات الحالب حداد و عبقنا لله عبقنا تارک مثلی
 جذب ابله جمذ کی در لعبه ففتحته به یاغ بولاشفی درکه یاغ نلومنه باقی فالور بقال مافی التخی عبقه ای شی من السمن
 العتق عینک کسری و تانک سکونیه کر م و لطف بقال ما بین العتق فی وجهه یعنی تعجب ظاهر در کرم انوک و جهنده

طوق

عبق

عتق

و عتق حسن و جماله دخی رل و عتق حریته دخی دیرل العتاق عینک فقیله و العتاقه كذلك عینک فقیله حریت
معنائه در تقول عتق العبد یعن عتقا و عتاقا و عتاقه من الباب الثاني و مولی العتاقه عتق سبیلله اولان
ولا یتدرو عتق در یقالن ایکن یوفقه اولغه دخی دیرل یقال عتق فلان بعد استعلاج یعن اذ اوقت بشرته بعد
الغلط و فر البندی عتق صلاح ماله دخی دیرل یقال عتقت المال فعتق ای اصلحه فصلح ابو عبیدر و ابی اوزن که
مصنفه واقع اولشد روات ایلر و کجوب قور یغه دخی دیرل یقال عتقت فرس فلان یعن عتقا اذ اسبقت
فقت و عتاق اسکمه که دخی دیرل یقال عتق الشی عتاقه اذ اقدم و صار عتقا عتق یعن دخی بومعنا یدر باب
اولدن و برکسنه قد یدن رعایت بین اوزرینه اولغه دخی دیرل یقال عتقت علیه بین یعن من الباب الاول
و عتقت ایضاً من الباب الخامس اذ اقدمت و وجبت کانه حفظها فلم یحث العتق عینک فقی و تانک کسر بله
و مدبله از اولنان کسنه یقال هو عتق و فلان مولی عتق یعنی از اولان رجالدن در العتقاء عینک ضمی
و تانک فقی و الفک مدبله جمعی یقال هم موال عتقا و عتق اسکمی یه دخی دیرل حنی رل عتق دبد بلر اسکمی اولان
کسنه یه و عتق رنسنه نک رخنه و مختارنه دخی دیرل و عتق چایک اذ دخی دیرل فرس رایع معنائه العتاق عینک
کسر بله جمعی چایک اذ لر معنائه و عتاق ریحی قوشلره دخی دیرل و ارجیبات عتاق دوه نک ایوسنه دیرل نجایب
معنائه و ارجیبات عمزه نک و جاء به نک فقی و تانک تشدد بله برقبیلله یمنسوب اوللر در و بیت عتق
کعبه یدر لر شرفها الله تعالی و عتق ابو بکر صدیق نقی در رضی الله عنه حسن و جمال صاحبی اولد و یحیون
بعضیلر ایتدی رسول اکرم صلی الله علیه و سلم انت عتق من النار دبد و یحیون عتق دینشدر اسمی عبد الله بن
عثمان در العتقیقه عینک فقی و تانک کسری و مدبله از اولان جاریه یقال هم مولا عتقیقه یعنی از اولان
نسادن در العتاق عینک فقی و تانک کسر بله جمعی یقال هن نساء عتاقی و ذلک اذ اعتقن و عتقه اسکمی کره دخی
دیرل یقال قنطرة عتقیقه بالهاء و قنطرة جدید بلاهاء لان العتقیقه یعنی الفاعل و الحدید یعنی المفعول لیفرق بین
ماله الفعل و بین ماله الفعل واقع علیه الاعتاق همزه نک کسر بله از اذ ایتک تقول اعتقته انا و اعتاق مالی اصلاح
ایتمکه دخی دیرل تقول اعتقت المال اذ اصلحته و اعتاق رنسنه بی عجله اوزن خلاص قلغه دخی دیرل یقال عتقها
صاحبها اذ اعجلها و انجاها المعتقد مملک کسری و عینک سکونیه طواری سور و ب خلاص قان کسنه یقال
فلان معتاق الوسیقه اذ اطرط برده انجاها و سبق بها و لا تقل معتاق الوسیقه بالنون العاتق تانک کسر بله
از اولان کسنه یقال هو عاتق و اسکمی شراب دخی دیرل و بعضیلر ایتدی شول خمر در که مهرین کسنه اچامش
اوله و عاتق اسکمی اولوب قدیم اولنه دخی دیرل یقال هو عاتق ای قدیم العاتقه تانک کسر بله شول یای در که
اسکیوب قرمش اوله عاتکه معنائه العتق ضمیمه اسکمی اولن نسفه ل یقال دنایر عتق و عاتق تازه قیزه دخی
دیرل اگر اهلنک اولنه کالن بولوب زوجنک اونه کوند رلماش اولورسه و عاتق شول قوش یا ور یسنه دیرل که
ناهضه دن یوقر و اوله و ناهضه ضاد معجه ایله شول قوش یا ور یمی در که قنادنک بلی چو غلوب و چقه بلننه
و اوچمایه یقال اخذت فرخ قطاة عاتقا و ذلک اذ اطار فاستقل و عاتق او موزده ردایرینه دخی دیرل نذیری
و تانی جازر دیرل رجل امیل العاتق ای موضع الرء منه معوج التعتق علی وزن التکریم اسکمی فلی یقال
عتقته لانه عتقا المعتقد مملک ضمی و تانک فقیله شول خمر در که بر زمان حفظ اولوب اسکدلش اوله العتق
عینک فقی و ذلک سکونیه خمر ماله ای که اوزرنده میوه اوله و عتق خور مابد اغن کسنه دخی دیرل تقول عتقت
الخله اذ اقطع سعفا و عتق قیونک یوکنه رنکی غاف اولن یوکه علامت اصماق یقال عتق شانه یعد عتقا
من الباب الاول اذ ربطت فی صوفه مخالف لونه و عتق برکسنه یه سوکوب حقه یرامز سوکوب که دخی دیرل تقول

عتق لرجل اذ ازمیته بالقمع و وسخته و عتق اذ خرد دبد کمری اوتک بمشی ظاهر اولغه ده دیرل یقال عتق
الاذ خرد الاذانی همزه نک کسر بله بمعناه یقال عتق الاذ خرد اذ اظهرت ثمره العتق عینک فقی و ذلک سکونیه قیون
اصلن علامت العتق عینک کسری و ذلک سکونیه خور ماصالقمی خورمه خور ماصالقمی خورمه خور ماصالقمی خورمه خور ماصالقمی خورمه
وزن التکریم خور مابد اغن کسره عتق معنائه تشدد تکریمه مبالغه ایچوند رل عرق رنسنه دن صر و ب چقان
نسفه و عرق در ملک معنائه ده کلور یقال عرق رل من الباب الرابع و عرق دول معنائه ده کلور منه قولهم
ماله عرق ایل ای ناهجا و عرق صر معنائه ده کلور کرک ایلر صر اسی اولسون کرک طیه و صر اسی اولسون
و بالجملة هر صفا لن نسفه یه عرق دیرل و عرق خور مابد اغندن او رولن نسفه یه دخی دیرل زنبیل اولمزدن اول کاه
اولور زنبیلله دخی دیرل و بومقامه ترجمه مختار صاحبک عرق خور مابد اغندن او رولمش کی دبد و کی سهو
اولد و غی ظاهر اولور کویا که سفیفه فی فاه بنله سفینه توهم ایتشد و عرق الخلال دیرل شول نسفه که محبت بنه
و یر بلور و عرق قریه دیرل شدت معنائه اسمی ایتدی عرق القریه شدن عبارت اولند و غنه واقفا و لمادم
و غیر بلر ایتدی عرق رل کسره صفتی در قریه نک صفتی در کدر وجهی بود در قریه بی اکثر جوار ی و اراذل خدام
کوثری کسره ایکن لازم کلوب اهل عرض اوللر ای کتور که قریه نک ثقلندن و رذالت عجباندن در ملکین تجشمت
لک عرق القریه دیرل و عرق ات بر میدان ایکی میدان سکر تنکه دخی دیرل یقال جرئ الفرس عرقا و عرقین ای طلقا
اه طلقن العرقه عینک ضمی و تانک فقیله همزه کی چوق در لین کسنه العرق عینک فقی و تانک کسر بله شول
یو غورند که دوه نک یاتسه اصد قلرند یو غورند که طرفیله دوه جسنک اراسنه حائل اولماغین دوه نک عرق
یو غورده تا نیر بدوب رایحه سن و طعن تغییر ایدر العرقه فقیله خیمه نک اطرافنه دیکان قولن و دیوار
قورلر نک اراسنه ارقری قود قلیر ایچدر و عرقه عرقه احدى دخی کلور ایلردن و یا خود قوشلردن بر صره
معنائه العرقا فقیله جمد رل نلر معنائه العرق و خیمه بلر صاری اوت در که انکه رنسنه یو رل و عرق
اغ کرک رینه دخی دیرل عرق کتک معنائه دخی کلور تقول عرقتم و قان الباب الثالث اذ اذ هبت العرق عینک
کسری و تانک سکونیه ذکر اولنان جمعک و احدى اغ کوی معنائه و فی الحدیث من احب الارضامینه فقی له و لیس
لعرق ظالم حق و عرق ظالم اولدر که برکسنه اخرک لحياتید و کی ره یا غ دیکر و یا خود اکین کریری کند ی الغیون
و عرق طمره و اثره دخی دیرل یقال فی الشراب عرق من الماء لیس بالکثیر اذ عرق عینک کذلک کسری و تانک سکونیه
بریده برک ایدر العرق عینک فقی و تانک سکونیه کلک اوزرنده اولان لقی جمله یلک المعرق مملک و تانک فقیله بمعناه
و ال عرق العظم امرقه عرقه معرقان الباب الاول اذ اکتل معا علیه من اللحم و عرق کذلک شول مککه دیرل که انوک
لنی جمله النش اوله العرق عینک ضمی ایله جمعی اتی النش ککلم معنائه لیس السکت ایتدی جمعه فعال وزن و وزن همین
ی قاج کله کلشدر که نلرک بری توام در که توام مک جمعی در تانک فقی و و اوک سکونیه ایکی زاشی معنائه و یری دخی
ر باب در که رنک جمعی در و رنک ضمی و الفک قصر بله شول قیوندر که یکی طوغور مش اوله و یری دخی
ظو ار در که طیرک جمعی در طاء معجه ایله دایه معنائه و یری دخی عرقا در که الان مرور ایتدی و یری دخی رخالدر
راء به ماله و خاه معجه ایله قیون قوز یسنک دیشیمی معنائه و یری دخی فرار در که فر یک جمعی در فاهله و رایش
مهلین ایله بقرو حشی و لدی معنائه لیس السکت ایتدی کلام عربده و جعلک نظیری یوقدر المعروق مملک
فقی و عینک سکری و و اوک ضمی و مدبله شول کسنه در که ککری اوزرنده لنی اوله المعرق مملک ضمی و تانک فقیله
جمعنه یقال رجل معروق العظام و معرق ای قلیل اللحم الترق فقیله و تانک ضمی و تشدد بله ککله اولان اتی
جمه یلک یقال تعرق العظم مثل عرقه علی مامر انفا العرق عینک کسر بله بلاد معروفه فی جامع اراضینک اسمی در
و عرق شول قریه دیرل که دینه ایکی قات مستیمان قویب دیکر لراکر رقات قورلر سه اکا طباب دیرل طاه مهله نک

كسر به العرق فحتمنه جمع قمر معنسانه واصمى ابتدئ عراق شول طبما بدري يعني شول در بدر كه ديكس اوزينه
 قور زرد كيشك كوز لري طو اسون ديوار عراقان كذلك عينك كسر به صيغه تنبيه اوزن كوفه ايله بصره در
 الاعراق همزه نك كسر به عراقه كنهك تقول عرق الرجل اذا صار الى العراق والعراق صيغه مجهول لذي يواصلدن
 اولغه ديرلر يقال عرق الرجل اذا صار عرقا يعني ابواصلدن واسه و بوانه دخی استعمال اولتور وعراق اغ كوك
 صالغه دخی ديرلر يقال عرق الشجر والنبات اذا امتدت عروقه في الارض وعراق شراب في الجملة صوقا فتمنه دخی
 ديرلر المعرق ميمك ضمي ورائك فحتمله شول كسسه در كنهك اصله كرم يا خود دتات اوله يقال عرق فيه اعمامه
 واخواله وبقال ان امرأ لبس بنبه وبين دم اب حى المعرق له في الموت كايغال المعرق له في الكرم اى له عرق في ذلك
 جوت لا محالة عارق رلك كسر به شراب اسمي درو معرق في الجملة صوقا فتمنه شرب ابد دخی ديرلر يقال عرق الشرب
 فهو معرق اى فيه عرق من الماء وليس بالكثير التعريق على وزن التكرم شراب في الجملة صوقا فتمنه عرق الشرب
 تعريقا اذا مر جته من غير ان تبلغ فيه وتعرف كاسه يشرابي قويوب تمام طولدمعوق يقال عرق في الاناء اى جعل
 فيه دون الملى وقيودن قوعه في تمام طولدمعوق مامغه ديرلر تقول عرق في الدلو اذا استقيت منها دون الملى المعرق
 ميمك ضمي ورائك فحتمنه شول شرب ابد ركه اكصوا فائش اوله منه قولهم طلاء معرق وطلاء مهملا نك
 كسر به اشربدن برقمدر ومعرق الخدين شول كسسه يديرلر كديوز نيك اتى اوله يقال فلان معرق الخدين اذا كان
 قليل لحم الخدين العرقوه عينك واوك فحتمنه قافك ضمي ايله قوعه نك باسند صليب اسلوبند اولان ايكى اغاجك
 برى عينك ضمي جار دكدر زير ايووزنه اولان كنهك اولى اول وقت مضموم اولور كد حرف ثنى نون اوله عنصوه
 كى العرقوتان وزن مزبور اوزن تنبيه سى وعرقوتان شول ايكى اغاجه ديرلر كى بالان اغاجك او ك قاشيله ارد
 قاشينك ار اسند اولوب مزبور لري برى رينه بقلار العراق عينك فحتمنه قافك كسر به جمع قوعه اغاجلري
 معنسانه العرق عينك فحتمنه ورائك سكوبيله وقافك كسر به كذلك عرقه نك جمعى در نيك حذفيله قوعه اغاجلري
 معنسانه تقول ثلث عرق فعل ما فعل بثلاثة احق في جمع حقو يعني احق اصله احق وابدى كلام عر بن اخر نك
 واو اولوب ما قبل مضموم اولن كله بولناد غجون واو يايه قلب والنوب قاض اعلا لى كى اعلا لى ولى العرقا
 مينك فحتمنه ورائك سكوبيله قوعه ياغ بقلق تقول عرقيت الدلو عرقا اذا شددتها علياذا ات العراق بلا وافت
 داهيه معنسانه بعضيلر ابتدئ بوعراق كامدن ما خوددر وعراق كام شول صرب ديه له ديرلر كه زياده
 مشقتله حقه العرق عينك فحتمنه وزاء معجمه نك سكوبيله برى يارمق تقول عرق لا ارض اعز قهايز فاذا استققتها
 ابو عبيد ابتدئ بوي يارمده استعمال اولنور غيرى نسنه يارمده استعمال اولنور المعرقه ميمك كسرى ورائك فحتمله
 برى رينه جق التهامه وكنك كى مثلا العسق فحتمنه برنسنه يه حريص اولمق يقال عسق من الباب الرابع اذا
 اولع و بعضيلر ابتدئ لازم اولوب يا بشمغه دخی ديرلر لزمه ولزق به معنسانه خليل ابتدئ عسقت لثاقه
 بالفعل ديرلر قن ناهه ارككدين ايلسه التعسق فحتمنه وسينك ضمي وتشدد بيله كذلك برنسنه يه حريص
 اولمق يقال تعسق به العشق عينك كسرى وشينك سكوبيله والعشق فحتمنه محبت زياده اولمق تقول عشقه
 عشقا وعشقامن الباب الرابع وبعضيلر فحتمنه كلسى اصل اوزن دكدر اضرو ودر ديش العشيقي عينك كسرى
 وشينك كسرى وتشدد بيله كثير العشق اولان كسسه فسيق كى كثير الفسق اولند و بوي يعقوب روايتى اوزن در
 التعشق فحتمنه وشينك ضمي وتشدد بيله تحصيل عشقه تكلف چكنك العاشق محبت ابدى كسسه مذكره
 وموئنه لطلاق اولنور فرار وابتى اوزن يقولون امرأة محب لزوجها عاشق العشق فحتمنه وونك دخی فحتمنه
 وتشدد بيله اوزن اولن كسسه كنهيل وفرموده اوليه العاشقه عينك فحتمنه وونك كسر به جمع العشنقه كذلك

عرق
عشق
عشق

عق

فحتمنه وونك فحتمنه وتشدد بيله موئى يقال امرأه عشنقه اى طوبله كذلك العشرق عينك وونك كسرى
 وشينك ما بينه سكوبيله وراوتك اسمي در العقق عينك فحتمنه وفاقك سكوبيله كثر مجامعت يقال عقق الحمار الا ان
 من الباب الثاني اذا نزل عليها مرة بعد اخرى وعقق بلامكه دخی ديرلر يقال عقق بها اذا حبق وعقق برنسنه يه نيز
 كسورمكه وجوق كنورمكه دخی ديرلر ووده هر كون صويد وغمكه دخی ديرلر يقال عقق الابل تعقق عققا
 اذا كانت يرجع الى الماء كل يوم العاقق فانك كسر به كثر رجوعى وان كسسه العفقه عينك فحتمنه وفاقك سكوبيله
 غائب اولمق يقال لا يزال فلان تعقق العفقه اى تغيب الغيبة التعقيق على وزن التكرم قيون سور يسن كيو
 دوندرمك يقال ان له حق الغنم بعضها على بعض تعقيقا اى يرد هامن وجهها المنعقق ميمك ضمي وونك فحتمنه وونجك
 برمنه عطف معنسانه بعضيلر صودن وونجك ره ديرلر دبدى منصرف الماء معنسانه العفاقة عينك فحتمنه وونك
 تشدد بيله او تورق يرد برمعنسانه يقال كذبت عفاقة كذا احمق يعنى بالنسب ريم منتنه يه خبر كاذب تسديه اولور
 الانعقاق كسسه حاجته كيدوب سرعت ايمك يقال انعقق القوم في حاجتهم اذا مضوا فيها واسرعو المعقاق ميمك
 كسرى وعينك سكوبيله وجوق زيارته كلن كسسه يقال جل معقاق الزياره اى لا يزال يحى و يذهب زارا عفاق
 عينك كسر به بر كسسه نك اسيد ركه اى باهله قبيله سى قتلن بيلند اكل ايشلر ابدى العفلق عينك فحتمنه وونك
 سكوبيله ولا ملك فحتمله شول فرموده كسسه يديرلر كه مسترخى وله يعنى سوليك وله وكاه اولور فرج واسعه دخی
 عفاق ديرلر وكذلك شول عورته دخی عفلق ديرلر كه احمق اولوب افعالى واحوالى راز اوله لام زائده در العقيقه
 عينك فحتمنه قافك كسرى ومد بيله انقردن چقن توى در كرك بنى ادم اولسون كرك حيوانه اولسون شعر
 مولود معنسانه وعقيقه شول اوقه ديرلر كه كوكه اتر ايش تنه كم تفصيلى عن قرب كاور انشاء الله تعالى وعقيقه
 دوه يه علف ايتد كارى ملائم چكر دكه دخی ديرلر العقه عينك كسر به بعناه كذلك وابو عبيد ابتدئ عقبه بنى ادمه
 وجمان مخصر وصد رغير بده استعمال اولر وعقيقه شول طوان ديرلر كيكى طوغان او غلنك هفتنه سنده بوغرلر
 ذكر اولنان معنادن ما خوددر وعقيقه البرق شول شمشكه ديرلر كه بلوده كيره الانعقاق همزه نك وعينك
 كسر به انشقاق معنسانه در هر انشقاقه انعقاق ديرلر وانعقاق بلوب يغمورى دفعة دو ككه ده ديرلر يقال انعقت
 السحابه اذا انبجعت بالماء العق عينك فحتمنه قومده اولن يارق وقومده اولن خرقل ده اسمي در وعق ايجى صويه
 دخی ديرلر قع كى العقيق عينك فحتمنه وقافك كسر به ومد بيله يوزك قاشى قلد قلري معروف طاسندر وعقيق
 مد بيله منون نك طشره سنده بردن نك اسمي در وهر صواقند بى كنى سيل ياروب واسع قله اك عقيق ديرلر
 وعقيق انقردن چقن تويه ده ديرلر تنه كم عيقه ده مرو رايتدى الةقه همزه نك فحتمنه وعينك كسر به عقيقك
 جمعى العق عينك فحتمنه ايله كوك جانبته اوقا فحتمنه يقال عقق بالسهم من الباب الاول اذا رمى به نحو السماء وونك وجهى
 بودر كه زمان جاهليت بر قبيله ده فان اولسه كوك جانبته اوقا اتر ايش اكر ذكر اولنان اوقياك ايرسه ديه
 راضى اولوب دبت اوزن صلح ابد رلر ايش و اكر قانه بولاشمش ايرسه قودن غيرى يه راضى اولمازل ايش وعق طوغن
 او غلان ايجون هفتنه سنده طوار بوغرلغه ديرلر يقال عقق عن ولد يعق عققا من الباب الاول ايضا وكذلك ولدى
 ابتدئ ايش ايمكه دخی ديرلر العقوق فحتمنه والد ووالده نك سوزلر ين طوبتوب رنجيد ايمك المعقة فحتمنه
 جمنه يقال عقق والد يعقه عقوقا ومعقة من الباب الاول ايضا العاق على وزن الحاج والدينه محالفت ابدن كسسه
 العقق عينك ضمي وفاقك فحتمله بعناه كعامر وعمر المعقة فحتمنه جمعى كافر له كفره كى وفي الحديث ذق عقق اى ذق
 جزاء فعلك يا عاق بوسوزى عر بدن بعضى كسسه سوبلشدر جزه قتل اولند وغي محلكه الاعقاق همزه نك
 كس به عقوق ايمك يقال عقق فلان اذا جاء بالعقوق واعقاق ات حامله اولغه دخی ديرلر يقال اعقت الفرس

عق

اذا جعلت واعاقا لحي املك معنسانه ده كلور يقال عقه الله اي امره مثل افعه واعاقا اعجك دبندن زوايد شاخا
 بقمقه ديرل يقال اعقت الخلة والكرمة العقوق عينك فتي وقافك ضمي ايله حامله اولانات ومعق دهنر الاغت
 رديده پس بونوادر دندرو في المثل طلب الابلق العقوق يعني محال طلب ايتدي زير ابلق ار ككه ديرل وار ككه خود
 حامله اولار العقوق فتمتله جمعي رسول الله رسل كي وزي العقوق شول چكر دكر كه ملائم اولغين اني دوه يه علف
 قلوور وعقو حامله اولان بتون طرقلو طوان دخی ديرل العقاق عينك كسر به جمعي قلاص ايله قلاص وسلب ايله
 سلاب كي وقلاص تازه ناهل ديك اولور قلوصلك جمعي در قافك فحقيله پس قلاص جمع اولور وسلب
 ضمتيله ولدین دشورن ناهل در و جوهری باب ياده سلاب سلبك مفرد ديشدر كتاب ايله كتب كي
 وسلبك جمعي سلاب اولدوغنه تعرض ايتامشدر العقاق عينك فحقيله حامله اولان طوارك حمله يقال ظهرت
 الاتان عفا و اتان ديشي مركبه ديرل العقوق فحقيله بعناه العقوق على وزن العر سقسغان بد كرى قوش عكه
 معنسانه اعقه عقه على وزن الزلزله سقسغان و تملك عقه قمر بن قاسط دن رجماعتدر العقان عينك كسر به خرما
 اغاجنك وباغ چو غنك دبندن چقان شاخدر شوبله كه اني كسمسدر اشجارك اصولن افساد ايدر العلق
 فحقيله قوش قان دم غا ليط معنسانه وعلق علقه نك جمعي دخی كلور سلوكلر معنسانه وعلق القرية قرية بدن
 صزن صويا خود بلاد اهي معنسانه كه عرق القرية ده لغتدر يقال حشمت اليك علق القرية وذو علق بر
 طاغك اعمى درو علق كذلك شول نسنه در كه اكايو بكره سن اصرر و جمله بكره التنه دخی ديرل يقال عرني علقك
 اي اداة بكرتك وعلق كذلك هواي ديرل حجت معنسانه يقال نظرة من ذي علق و يقال علقته وعلق جنبها بقلبه
 اي هويها ورايشه طولاشمغه دخی ديرل يقال علق بفعل كذا مثل طفق يعني بر نسنه في ايشا كه باشلدي بعضلر
 ايتدي علق بفعل كذا الحبة واعتاده معنسانه در و رنسنه بر نسنه يه بفاغمغه دخی ديرل منه قولم في المثل علق
 معالقه وصر الجندب و بومثلك اصلي بودر كه بر كسنه برقيو يواروب ايبين اول قيونك ايبته بغلاد قدن صكره
 ذكر اولئان قيونك صاحبته واروب حق جوارد عواسن ايد محك قيوصاحبي باعش سوا لبتد ككه بن ايبم
 خالاسنو ك ايبكه بغلور دبدی قيوصاحبي امتناع ابدوب اكاول موضع دن كو چمه سن امر ايتد ككه ايتدي
 علق معالقه وصر الجندب يعني قيونك التي بغلندي وهولك حراري غالب اولوب چكر كه اوندي پس
 يوم موضع دن ار محال بكا محالدر و عورت حامله اولوق معنسانه ده كلور واهو طوزاغه طولی معنسانه ده كلور
 يقال علق الطي في الحباله وطوارك اغر نه سلوك يا بشق معنسانه ده كلور يقال علقته الدابة اذا شربت الماء فعلق
 بها العلقه وعلق تعلق معنسانه ده كلور يقال علق به علقاذا تعلق به وعلق اشجار دن شول نسنه ديرل كه اني
 طوارقوت ابدوب انكه كچنور وعلق اسباب طولشوب چكن نسنه دخی ديرل يقال اصاب ثوبی علق وهوما
 علقه فحقيله العلق فتمتله قان او يوشق و عورت حامله اولمغه دخی ديرل يقال علق المرأة علوقاذا احبات
 العلقه عينك ضمي ولا ملك سكونيله شول نسنه در كه انسان معاشنه انوكه قناعت ايدر العلقه فحقيله
 علق واحدی بر ياره او يوشمش قان معنسانه وعلقه سلوكه دخی ديرل كه صوده اولور انسانه وحيوانه يا پشور
 يا پشدر قان صورر العلق عينك كسرى ولا ملك سكونيله هر نسنه نك نفيسنه ديرل يقال علق مضنه يعني
 شول نفيس نسنه كه اكجخل اولنور و قلام قاسه دخی علق ديد كاري بوندن ما خود در الالعلاق همزه نك فحقيله
 جمعي العلقه عينك كسر به شول كي چوك قفتاندر كه اطفاله ايتد ايد كرل العلق عينك فحقيله ولا ملك ضمي
 ومديله شول نسنه در كه انسانه يا پشور وعلق اولمغه دخی ديرل مورت معنسانه وعلق شول نسنه ده ديرل كه
 ولدندن غير يا قلده كارام اوليوب هر يار يقين كسه اني استشمام ابدوب كسودن ويرميه وعلق مطلقا

لبن معنسانه دخی كلور يقال مابالناقة علق اي شئ من اللبن وعلق دوه اولاد وخی نسنه دخی ديرل تقول
 رعين العلق حتى لا طه من الاحرام من السنه الحصب بعضي املوق ولد معنسانه در نبات معنسانه دكلور
 دبدی العلق عينك فحقيله ولا ملك سكونيله اوت اولامق يقال عاقت لابل العضاة تعلق علقان الباب الاول اذا
 نممتها وناولتها بافواهها وفي الحديث ارواح الشهداء في حواصل طير خضر تعلق من ورق الجنة العليقة عينك
 فحقيله ولا ملك كسرى ومديله شول دوه در كه اني صاحبي رقومله ازق كتور ملك ايجون قوشوب بر قاج الحقه ويرور
 تاكم انكه ازق اللوب اكجخل ايدرل يقال علق مع فلان عايقة واصلت معه عليقة المعلق ميمك كسرى
 وعينك سكونيله اصلن نسنه كركات اولسون وكرك ياش اوزم اولسون وذو معلق شول كسنه يه ديرل كه
 شديد الخصومه اوله المعلقة كنه لك ميمك كسرى وعينك سكونيله شول نسنه در كه انكه بر نسنه اصرر المعلق
 ميمك فحقيله ولا ملك كسرى به علاب صفادر يعني سود قد قلمري طرفك كچر كرى در المعلق ميمك كسرى ولا ملك
 فحقيله واحدی و بوقير دن فهم اولنور كه صاحب صراحتك معالق سوسماران خرده ومعلق كي دبدو كي سهودر
 ننه كم جوهر نيك اسنثها ايتدو كي بيت موبدا اولور وانهضى بالا كسر ما حناذا الرعشت ابد بكم بالمعلق زرا
 بوبقمه معالق بيناله رة حمل اولنق اقر بدر كرلر حمله اولنقدن ته كم ذوق سليمي اولنه خفي دكلور خصوصاً
 جوهری باب ياده علاب بيناله معنسانه كلسنی تصر يچ ايتشدر سوسمارل معنسانه كلسنی تصر يچ ايتامشدر
 المعلق ميمك ضمي ولا ملك كسرى به شول ناهل در كه ولدنك غير يه يا قلوب رايحه سندن غير اولدوغني بلوب سود
 ويرميه ته كم علقك تفسيرند مرور ايتدي العليق عينك فحقيله ولا ملك كسرى ومديله طوان ور بلان اربه
 شعير ديه معنسانه و بومقامه صاحب صراحتك علق سبست ايله تفسيري مخالف اولدوغني ظاهر اولور زرا
 جوهری علق قضميله تفسير ايتشدر قضميم خود اربه در يوجمه دكلور المعلق ميمك فحقيله ولا ملك ضمي اصلن
 نسنه كركات اولسون كرك اوزم اولسون العلاقة عينك كسر به يايي امما ايجون يايه باغلد قلمري وقايجي
 امما ايجون قايچيه بغلاد قلمري نسنه در العلاقة عينك فحقيله خصوصت علاقهي ومجت علاقهي در
 وعلاقه كذلك شول نسنه در كه معيشته انكه كتفا اولنور منه قولم ما بها من علاق اي شئ من مرتع ومرتع ميمك
 وتانك فحقيله مرعي معنسانه در منه ما يقال مازك الخالب بالناقة علاق اذ الم يدمع في ضرعها شيا العلاقة على وزن
 الثمانية شول كسنه در كه يا پشدر وخی نسنه دن يرلميه العليق عينك ضمي ولا ملك فحقيله وتشدد بدله ويانك سكونيله
 اكج ديد كرى اوندر كه اغاچه طولاشوب اغاچي قور بدو بير اغي وكوكي اولماز كه كالسان فارسيد سر نده ديرل
 العليق عينك ضمي ولا ملك فحقيله وتشدد بدله والفك قصر به كذلك ذكر اولنن صر مشق معنسانه لغتدر قبيطله
 قبيطى كي بشمينه حلوم معنسانه العلق على وزن حيدر يان دميسي كه اندن غول ايله تعبير اولنور وحر يص
 اولن ديشي كلبه دخی ديرل و قوروق معنسانه دخی كلور منه قولم هذا حديث طويل العلق اي طويل الذنب
 الالعلاق همزه نك كسرى به بر نسنه يه بر نسنه اصمق يقال على الخفان في الشئ اي انشبه افيه وعلق بر رة سلوك
 يا پشدر مغه دخی ديرل وفي الحديث اللود احب الي من الالعلاق ولدود لامك فحقيله ودال مهمله نك ضمي ايله اغره
 دوكلن دوا در وعلق بر نسنه في قايوب كوتور مكه دخی ديرل يقال اعلقت المرأة ولدها من العذرة اذا رقتها
 بيد هاي عورت او غلاتن افشانكيدن فالدرسه بوذكر اولنن صاحب صراح تفسيره بناء در لكن عبارت
 جوهری بودر الالعلاق ايضا الدغر يقال اعلقت المرأة ولدها من العذرة اذا رقتها بايد هاود غردال مهمله وغين
 معجه ايله ديلچك ز حمتنه علاج ايمك وعذن عين مهمله نك ضمي ايله ديلچك ز حمتنه ديرل پس اعلق ديلچك
 فالدرمق اولور او غلاتن افشانكاهدن فالدرمق معناسي خطا اولور ومنشأ خطا عينه اولان عذن يي فحق
 عين ايله اولان عذن دن غير ايتامك اولور كه فحق عينه نجاسته ديرل وعلق بر نسنه يه باغ طاقفه دخی ديرل

تقول علق القوس اذا جعلت لها علاقة واعلاق صيادك صيدا يتسنه دخی دیرل یقال علقته فادرك ای علق
 الصید فی حبالتك واعلاق ركسنه یبلا كنور مكه دخی دیرل منه قولم اعلقت وافلقت ای جئت بعلق فلق
 العلق عینك ضمی ولامك فخی ابله عروزی اوزن بلا معناسنه در لا ینصرف در استعمالی فلق كله سی ابله در وزن
 مز بور اوزن مجوعی بلا وافت دیک وورد اهیة معناسنه بعضی ایدی علق جمع کثیر معناسنه در التعلیق
 علی وزن التکریم اصبق یقال علقته الشی تعلیقاً وتعلیق محبت علاقه سنه دخی استعمال و لنور یقال علق الرجل
 امرأه علی البناء المجهول الاعلاق همز نك وتانك کسر بله محبت بلك تقول علقته اذا حبسه المعلقة میك ضمی
 ولامك فخی تشدید بله زحی مفقود اولان عورت یعنی زوجك حیاتی بماتی نامعلوم اولان وقال تعالی فقدروها
 كالمعلقة التعلق فحقینله ولامك ضمی وتشدید بله برسنه یه اصلق یقال تعلقه وتعلق بمعنی وتعلق تعلیق
 معناسنه دخی كنور تقول تعلقه بمعنی علقه ومنه قول عبید الله بن زیاد لا یلج الاسود الدلی ارتعلق معاذة یعنی
 كند ونفسكه تعو بذاصك اولمزی ایدی كوزدكه مك ایچون المتعلق میك ضمی ولامك کسری وتشدید بله شول
 كسنه در كه ادنی معشمله كچه قولم لمس المتعلق كالمستأنق ای لمس من یلع بالشی البسیركن یتأق یا كل ما یشاء
 یعنی ازله معشیت بدن هر مراد اید وكنه واصل اولن کی دكل در العلق عینك فخی ولامك سکونی والفك قصر بله
 برنوع اوندر و صاحب مذهب برنوع دیکندر دیش و سببویه ایدی بو واحد و جمعه اطلاق اولنوره بونك الفی
 تا ثبت ایچوندر منون و لماز و سببویه دن غیر سی ایدی الفی الحاق ایچوندر العلقه عینك فخی ولامك سکونیه
 واحدی ذكر اولنان ونلر دن بری معناسنه پس منصرف اولوب منون اولور العالق لامك کسری بله شول دوه در كه
 علی دبد كاری اونی اولنیة و عالق كذا كادیرل كعضاه دبد كاری دبكلی اغاچی اولنیة و بوكه عالق دبد كاری
 عضاه اغاچك بیراغن اولنار كن اصلش کی بوین اوزاند و چیچون در عضاهك طولی و ارتفاعی اولد و غنه بناه
 العنق عینك فخی و میك سکونیه و العنق عینك ضمی و میك سکونیه قیونك در بلكی قعر بیث معناسنه و ایکی
 طاعنك راسته اولان طریق واسعه دخی دیرل و مطلقا در دخی دیرل و عنق و عنق كذا كضم و فتحه سسز حرك الرک
 اطر افته دیرل التعمیق علی وزن التکریم درین فلق الاعناق همز نك کسر بله معناه فتعمیق البئر و اعناقها جعلها
 عميقة و تعمیق نظر برسنه ده دقت اوزن اولغه دیرل یقال عمق النظر فی الامور تعمیقاً التعمیق فحقینله و میك
 ضمی وتشدید بله سوزی درین سوبلك یقال تعمق فی الكلام اذا تطعم العاقبة عینك فخی ابله قوی درین اولق
 یقال عمق الرکی عماقه من الباب الخامس وری رامهله و یاء مشدده ابله درین اولمیان قیویه دیرل العنق عینك
 ضمی و میك فحقینله مكه یولند شرفها لله تعالی بر منزلك اسمی در وعامه ككاعق دیرل صمتینله العنق عینك
 کسری و میك سکونی والفك قصر بله حجازده و تها مده بر جنس اغاچك اسمی در العامق میك کسری بله شول
 دومك اسمی در كه ذكر اولنان اغاچی ونلر اعناق همز نك ضمی و میك کسری بله بره وضعك اسمی در العمالق
 عینك فخی ولامك کسری و مدبله و العمالق عینك فخی ولامك کسری بله بر قومدر علق اولادندن علق عینك
 کسری و میك سکونی ولامك کسری و مدبله اولاد نوحدن صلوات الله علی بنوا علیه بر کسنه نك اسمی در كه
 اول علق بن لاودین ریم سام بن اوج علیه السلام در و علقه جماعت متفرقه در كه بلاد مختلفه یه پراکنده
 اولمشلر در العنق عینك ضمی و نونك سکونیه یون کردن معناسنه العنق فحقینله معناه ند کیری و تا بنی جا زدر
 لاعناق همز نك فحقینله جمعی و عنق ما بلر معناسنه دخی ككاور منه قولم هم عنق الیك ای ما بلون الیك
 و منتظر و ك لاعنق همز نك و نونك فحقینله بو بنی اوزون اولان كسنه العنقاء عینك فخی و نونك سکونیه و العنك
 مدبله موئی طوبیة العنق معناسنه العنق فحقینله دوايك بر جنس سیر بدر ككه اول سر عتله اولان سیردر
 الاعناق همز نك کسری بله ات سر عتا وزن اولق یقال عنق الفرس اذا لاسرع واتك بو بنی اوزون اولوب خوب

عق

علق

عنق

اولسنه دخی دیرل یقال عنق الفرس اذا صار عنقه جیدا و فی القاموس اعنق الزرع اذا طال و طلع سنبله و كلك
 و یسنه قلاده با غلفه دخی دیرل یقال عنقت الكلب اذا جعلت فی عنقه القلادة واعناق اسراع معناسنه كادوی
 مصادره مصر حدرو بو مقامه صاحب صراح اعناقی کردن بد کردن ابله تفسیر ایدوی نمنج صحاحه
 مخالفدر زین اسنخ صحاحه فرس مرفوع در اکر ذکر اولنان معنی مراد اولیدی منصوب اولور دی نعم اعنقت الكلب
 دبد كند ذكر اولنان معنی مراد در پس مز بورك تفسیرینده اولان اطلاق صحیح دكلدر المعناق میك کسری و عینك
 سکونیه بو بنی كوزل اولان ات جید العنق معناسنه العناق عینك کسر بله ایکی كسنه بری رینك بویننه ضر مشق
 المعانقه میك ضمی و نونك فحقینله معناه العنق عینك فخی و نونك سکونیه بر کسنه نك بوینن قوجا فلق یقال عنقه
 اذا جعل بد علی عنقه و ضمه الی نفسه العناق تانك فخی و نونك ضمیله بر کسنه نك بویننه صار لحن الاعناق
 همز نك و تانك کسر بله معناه یقال تعانقا و اعتنقا العنق عینك فخی و نونك کسری و مدبله بویننه صر مشان
 كسنه یقال هو عنقه العناق عینك فحقینله یکی یا ورسنك دشیمی الاعنق همز نك فخی و نونك ضمی ابله جمعی
 دیشی اوغلا قلم معناسنه العنوق فحقینله كذا كجمعی و عناق قره قولی دبد كاری جانون دخی دیرل كه سباعدن در
 سیاه كوش معناسنه و عناق افته دخی دیرل داهیة معناسنه یقال لقی منه اذنی عناق ای دھیة و امر اشبد ا
 و عناق نومید اولغه دخی دیرل العنقاء عینك فخی و نونك سکونی والفك مدبله افت معناسنه یقال حلقه
 عنقاء مغرب و طارت العنقاء و تخلیق قوش اوچر كن یو كسله دیرل و مغرب غین معنك سکونی و راء موهله نك
 کسری بله اطراف بلادده حسر اولمیان معناسنه در و هاتا ثبت ابله استعمال اولندی امرأه عاشق قیلندن
 اولد و چیچون و عنقناك اصلی معروف الاسم مجهول الجسم بر قوشدر و عنقا عرب طایفه سندن بر کسنه نك
 اقبی در كه اسمی ثعلبه بن عمرو در المعنقه میك کسری و عینك سکونی و نونك فحقینله بوین باخی قلاده معناسنه
 العنق عینك فخی و وواك سکونیه بر سنه یی منع ایدوب الیقومق و قلبه دخول ابلك مغلند دخی استعمال
 اولنور ماعاقت المرأة عند زوجها و لا لاقت دیرل قلبنه کیرمدی معناسنه الاعنق همز نك و تانك کسر بله
 دمنه یقال عاقه عن كذا یعرفه عوقا و اعتاقه اذا حبسه و صر فنه العواقب مانع اولان سنه لر عواقب الدهر
 زمانده واقع اولان حوادنه دیرل التعوق فحقینله و وواك ضمی وتشدید بله عوق اولق التعویق علی وزن التکریم
 عوق ابلك عوق عینك ضمی و وواك فحقینله یولدش لرن عوق ایدی می كسنه العوقه عینك ضمی و وواك فحقینله علی وزن
 همزه معناه العیوق عینك فخی و یانك ضمی وتشدید بله بر قمر می متعلی بلد زدر صاغ جانبنده اولان كه كشان
 یانك ارنجه كیدوب ثریان بلر و یكز و بونك اصلی فیعول در وقتاكه و اولیا جمع اولوب اولسان اولد یسه
 ادغام اولنوب مشد اولدی یعوق یانك فخی و عینك ضمی و مدبله بر نك اسمی در كه نوح علیه السلام قومی كا
 طیرل دی العوق علی وزن حیدر اوزون طویل معناسنه بوندند کیو تا ثبت بر اولور و خلیل ایدی عوق
 بر طاعنك اسمی در كه زمان اولدن دوه رك اعلاسی كانسبت ونلر و كاه اولور لون عوقله سیاه رنگ مراد اولور
 یا خود سیاهه ما بل اولان مراد اولور جوهری بدرنی سلیم عربلر دن رنه مال عوق دبدم ایدی الطویل من الرید
 و ریدر ههله نك ضمی ابله دوه قوشلری معناسنه العیقه عینك فخی و یانك سکونیه بحر ك ساحلی و جانی
 ابو عبید مصنف نام کتابنده ذكر ایدوی اوزن فصل الغین العیوق فحقینله اخشام و قتنه شرب ابلك العنق
 غینك فخی و یانك سکونیه اخشام شربن ایچر مك نقول منه غبقت الرجل اغبقه غبقا من الباب الاول فاغبتق
 الاغباق همز نك و تانك کسر بله اخشام شربن ایلك القدق فحقینله چوق صوماء كثیر معناسنه یقال ماء غدق
 اذا كان ثیرا یضاق بال غدق عین الماء من الباب الرابع اذا غرت الفیدق علی وزن حیدر و تاز و اولان عورت

عوق

عوق

عنق

عنق

العیدان غینک فحی و یانک سکونیه بمعناه بقال شاب غیدق و غیداق اذا کان ناعما و غیداق رجل کریمه دخی دیرل
وکرک ولد دخی دیرل یحی سوسمار معناسنه بوز بدایتدی کربا و روسنک و لنه حسل دیرل حاوسین مهملتنه
بعد غیداق دیرل بعد مطخ دیرل بعد صب دیرل و ابوز بد مطخ دن صکره خضر می ذکر ایتمدی اگرچه خلف
احر ذکر ایتمدی و غیداق غینک فحی و دالک کسری و مدله بلانر حیات معناسنه الفرق فحی غینک غرق اولق
بقال غرق فی لاله غرقا من الباب الرابع الفرق غینک فحی ورنک کسری بله غرق اولان کسنه الغارق کذلک رانک
کسری بله غرق اولان کسنه الاغراق همز ناک کسری بله غرق ایتمک بقال اغرقه غیره و اغراق یایی کرکی کی چکمه
دخی دیرل بقال اغرق النازع فی القوس اذا استوفی فی مدھا التفریق علی وزن التکریم کذلک غرق ایتمک بقال اغرقه
غیره و تفریق قتل ایتمک دخی دیرل و بونک اصلی بودرک قابله اولان عورنلر قتلن بلنه طوغن اوغلانی سلا
صوبنه بوغرل دی و سلا شول دیرل که اوغلانله بله طوغر بله که اوغلانک یوزندن النسه اوغلانی
بوغر اولدر پس کثرت استع الله هرقة له تفریق دیرل بله الفرق می ورنک فحی و تشدید بله صوبه غرق
اولن کسنه و مغرق کومش بله ترین اولننه دخی دیرل بقال لجام مغرق بالفضه ای محلی التفریق غینک فحی ورنک
کسری و مدله صوبه غرق اولان کسنه الاستغراق همز ناک ورنک کسری بله برنسنه یی احاطه ایتمک استیعاب
معناسنه الاغتراق همز ناک ورنک کذلک کسری بله ات سرویه کیوب بعد جمله سنه سبقت ایتمک دخی دیرل بقال
اغترق الفرس الخیل اذا احاطها ثم سبقها و اغترق النفس حالت صوبنه نفسی زیاده چکمه الفرقه غینک فحی
ورنک سکونیه بریج سودیا غیری سنه الفرق غینک فحی ورنک فحیه جمی ابو عبیدک مصنفه ذکر ایتمدی
اوزن التفریق غینک فحی ورنک فحی ورنک سکونیه صوقوشلرندن بوینی اوزن اولان قوش التفریق غینک
کسری ورنک سکونی ورنک فحیه ورنک غینک کسری ورنک سکونی ورنک فحیه شول رجلدرکه
طول عنقه صفتله التفریق غینک ورنک فحی ورنک سکونیه تاز ورنک اولان بکت شاب ناعم معناسنه
الفرانق غینک فحی ورنک کسری بله بمعناه لفرانق غینک فحی ورنک کسری بله جمی تاز ورنک بکتلر معناسنه
الفرانق غینک فحی ورنک کسری و مدله کذلک جمی الفرانقه کذلک غینک فحی ورنک کسری بله جمی الغسق
غینک سبقت فحیه کجهدنک ابتد اقر کولنی اولظله لیل معناسنه الغسق فحی غینک کجهدنک ابتد اقر کواولق بقال
غسق اللیل یغسق من الباب الثاني اذا ظلم و غسق کوز قرا کواولغه دخی دیرل بقال غسقت عینه اذا ظلمت الغاسق
سینک کسری بله کجهدنک دیرل شفق غایب اولد و غی حیند وباری تعالی نک و من شر غاسق اذا وقب دبدوکی اذا
دخل معناسنه در حسن روایی اوزن بعضیلر غاسقن مراد قرد دبدی الغسقان فحی غینک یانک جراحی
اتقی بقال غسق لمرح غسقنا اذا سال منه ماء اصغرا لا غسق همز ناک کسری بله مؤذن ذلک اخشام و قنتک
اختره تا خیر ایتمک بقال غسق المؤذن اذا خر المغرب الی غسق اللیل الغسق غینک فحی و سبقت تشدید بله
بارد اولوب بدریجه اولان شراب تخفیف و تشدید جائز در و ابوعرو جمی و غسق قولنده غساقی تخفیفه
قرأت ابتد و کسائی تشدید بله قرأت ابتد التفتق فحی غینک ورنک فحی و تشدید بله شرابی کونک
جمیع ساعتده ایچیک بقال ظل یفتق الشراب اذا شرب یومه اجمع و بوابن الاعرابی روایی در الغسق فحی غینک
دوه هر ساعت صوبه کلک المغسق می ورنک فحی ورنک کسری بله مرجع کی در و زنا و معنی المنفق می ورنک فحی
ورنک سکونی ورنک فحیه کسری ورنک منصرف معناسنه و اسمی ابتد متفق منعطف معناسنه در
یعنی یولا ککلدوکی و صو صایدو غی رد را اغلاق همز ناک کسری بله قیوی باغلق نقول اغلقت
الباب و کاه اولور اغلاق نکثیر ایچون کلور بقال اغلقت الابواب کبقال غلقت الابواب بالشدید

غرق

غسق

غسق

غلق

الغلق

الغلق فحی غینک فحی و یانک سکونیه بمعناه بقال شاب غیدق و غیداق اذا کان ناعما و غیداق رجل کریمه دخی دیرل
لفت ردیه مئردکه اوزن و غلق کلید و سائر قیوی باغلیجی سنه دخی دیرل و غلق مرتین رهنه مستحق اولغه
دخی دیرل بقال غلق الرهن غلقا اذا استحقه المرتون و ذلک اذا لم یفتکک فی الوقت المشروط و فی الحدیث
لا یغلق الرهن و غلق دوه ناک ارقه سی جراحندن بری اولغه دخی دیرل بقال غلق ظهر البعیر اکثره الدبر
غلقالا یبرء التعلیق علی وزن التکریم جوق قیوی بغلق بقال غلقت الابواب فالتشدید للتکثیر الغلق فحی غینک
یکمش قیوی بقال باب غلق ای مغلق پس بو مفعول معناسنه اولن فعل اولور مثل قاروره فتح و جذع قطل و جذع
اغاجک بدنه دیرل و قطل قافله و طاء مهمله ابله مقطوع معناسنه در المغلاق می ورنک کسری و غینک
سکونیه قیوی بغلیج الت المغلوق می ورنک و لامک غینله بمعناه المغالق می ورنک فحی و لامک کسری بله قار
اولقری سهام میسر معناسنه المغلق می ورنک کسری و لامک فحیه واحدی سهم میسر معناسنه الاستغلاق
همز ناک ورنک کسری بله برنسنه بغلق اولق بقال استغلق علیه الکلام اذا رجع علیه و ارتاج رتجدندر
اغلاق معناسنه الغلق غینک فحی و لامک کسری بله مشکل اولان سوز بقال کلام غلق اذا کان مشکلا
غلق غینک فحی و لامک تشدید بله بنی تمیدن بر جلاک اسمی در المغلوق می ورنک فحی و لامک فحی و مدله
دباغت اولنشر دری که غلقه دبد کرای اغاجله دباغت اولنه الغلقه غینک فحی و لامک سکونیه راغاجک
اسمی درکه اهل طایف انکله دری دباغت ایدرل الغلق غینک ورنک فحیه شول یا شل نسنه در که
صواوز رهنه عارض اولور یوصوم معناسنه و بعضیلر ایتدی شول اوندرکه صوده بتر یا صی پیرا قری
اولور و غلق اسان وجهله اولن معیشته دخی دیرل بقال غلق و ملا می یایه دخی دیرل بقال قوس
غلق ای رخوة و بعضیلر ایتدی ذکر اولن کله رده لام زاید در الغلق فحی غینک یه رطوبت غالب
اولق بقال غقت الارض اذا صارت ذات ندی و ندی نوله و دال مهمله ابله رطوبه دیرل الغمقه غینک فحی
و می ورنک کسری بله رطب اولان نسنه بقال ارض غمقه و لیل غمقه و لثقه و لثقه ابله و قافله یاش اولن
نسنه معناسنه در و غق شول اوت دخی دیرل که انک زیاده رطوبتندن راجحه سی فاسد اولان غلق قافک کسری
اوزن بناسیله قرقه اوزن حکا بتدر پس لفظ غاق مراد اولوب معرفه اولور رجن انی نکره قلسک منون
قیلور سک التفتیق علی وزن التکریم رکنه را بنده ثابت اولماق بقال غیق الی جل فی رأیه تغییقا اذا اختلط
فلم یثبت علی شیء و بوابو عبید روایی در فصل الفاء الفتق فک فحی ورنک سکونیه یار مقشق معناسنه نقول
فتقت الشی فتقامن الباب الاول اذا شققته و فتق مشکک ایچنه برنسنه ادخال ایتمک ابله یار راجحه جقرمغه
دخی دیرل و فتق جماعتک بدندن عصا منشق اولغه یعنی مابینلر نه محار بواقع اولغه دخی دیرل که شق عصا
صلح بوزل مادن کنایت در و فتق برعلت درکه قارنک یوفقه رلر نه واقع اولور دیرل اولن ادمه واقع اولدو غی کی
التفتیق علی وزن التکریم کذلک یار مق بقال فتقته نفیقنا اذا شققته التفتق فحی غینک ورنک فحی و تشدید بله
یارلوق الافتاق همز ناک ورنک کسری بله یارلوق بقال فتقته فتفتق و انفتق الفتق فحی غینک عورنک فرجی بشتک
اولماق فتقناک مصدری در و فتق صبحه دخی دیرل و فتق اوجوزلق بلنه دخی دیرل نقول منه فتق من الباب
الرابع الفتقاء فک فحی ورنک سکونیه و الفک مدله شول عورندر که فرجی بشتک اولیه رنقناک
مقابلی در که رنقناشول عورندر که فرجی بشتک اولمین جماعه قابل اولیه الافتاق همز ناک
کسری بله قومک اوزرندن بلوت کثک بقال افتق القوم اذا انفتق عنهم الغیم و ابن السکیت ایتدی افتق
قرن الغیمس دیرل رجن کون باوت اولغه کلوب اندن برلعه ظاهر اولسه و افتاق بلوت یا غور
یاغین یه و ارمغه دخی دیرل نقول افتقنا اذا صادفتم فتقا وهو الموضع الذی لم یطر و قد مطرنا حوله

غلق

غلق

غوق

غیق

فتق

فرق

الفتق فتنه شول عورند که چوق سوزلی اوله بقال امرأه فتق اذا كانت متفتقة بالكلام الفتق فانك فتق وتلك كسری ومدله شول کسینه درکه دبی کسکین اوله بقال رجل فتق اللسان علی فغیل ای حدب اللسان وفتیق شول دوه دخی دیرلکه زیاده سیزلکندن درسی ریریاربله واهمی ایندی صبح فتیق شول صبح درکه مشرق اوله یعنی ضیالی اوله الفتق علی وزن حیدر دورکر بحار معنایه الفرق فانك فتق وتلك سکونیه ابکی نسنه ان سن ارمق الفرق فانك ضمی ورنک سکونیه بمعناه نقول فرقت بین الشیئین افرق فرقا وفرقا من الباب الاول وقوله تعالی وفرقا فرقا من غف قال بیناه من فرق یفرق ومن شدد قال ازله مفرقا فی ايام وبقال فرق له طریق یعنی فتن بول ایلرله الفروق فمتنبله ناقه فی اوغلان بوروسی طوق بقال فرقت الناقه تفرق فروقا من الباب الاول اذا اخذها الخاض فندت وكذا لان یعنی دیشی مرکبه دخی حال بوبله در وخص اوغلان بوروسی طومغه دیرل الفارق رانک کسری بله ذکر اولنان ناقه الفوارق فانك فتق وتلك کسری بله جمعی کاه اولور بر بلوندن ایرلن بلودی ذکر اولنان دوه یتشبهه بدوب فارق دیرل الفرق فانك ضمی ورنک فتق وتشدد بله کذلک فارقک جمعی ذکر اولنان ناقه معنایه التفریق علی وزن التکریم والتفرقه فانك فتق ورنک کسری بله کذلک ارمق بقال فرقت تفرقا وفتقه الفرق همره نك وفانك کسری بله ایرلن الافتراق همره نك وتانك کسری بله بمعناه التفرق فمتنبله ورنک ضمی وتشدد بله کذلک ایرلن بقال فرقت الشیء تفرقا تفرق واقترق وتفرق التفرق یق تانك فتق ورنک کسری ومدله نسنه ایرلن اولمق بقال اخذت حتی منه بالتفرق الفرق فمتنبله ورنک سکونی دخی لغت در که مدینه منوره ده معروف دره واول وچ صاعد که اون الی رطل اولور جوهری فمتنبله استعمالی قلیل اولسنه اشارت یتشدر وصاحب تاموس فمتنبله اقصی در دیش در الفرقان فانك ضمی ورنک سکونیه جمعی ووجع لغتیک ابکسنه ده جمعی اولور بطمله بطنان وجماله جلال کبی وفرن حقه باطلک بینین فرقه سبب اولنه ده دیرلر ووجه بدن قران عظیمه فرقان دیرلر وکذلک بومعنادن باری تعالی ولقد اتینا موسی وهرون الفرقان بیوردی و فرق خوفه دخی دیرلر نقول فرق من الباب الرابع وتقول فرقت منک ولا نقول فرقتک و فرق ابکی وکد بشلری برندن راع اولغه ده دیرلر و دوه نك بقاری بری برندن راع اولغه ورنک برابو بلوغی اولر و بلوغی اوزر بنه حواله اولغه ده دیرلر وخر و سگ تاجی ارق اولغه ده دیرلر و فرق ان چق اولغه ده دیرلر و صقل طاعتق اولغه ده دیرلر و فرق رک ارق متفرق اولغه ده دیرلر بر حیثیه که بری بری نه متصل کی کورغیه الافتراق همره نك فتخيله فرقک جمعی و فرق طاک یری اخر مغه ده دیرلر فلتق صبح معنایه بقال هواین من فرق الصبح ای من فلقه فهو لغة فی الفرق فانك فتق ورنک سکونیه کذلک فرقان معنایه در خسر ابله خسران کی الفرقه فانك ضمی ورنک سکونیه اسم در فرقه من المفارقة میمک ضمی ورنک فتخيله ایرلن الفرق فانك کسری بله بمعناه بقال فارقه مفارقة و فرقا الفاروق علی وزن الکافور راسم در که بونکله امیر المؤمنین ع من خطاب رضی الله تعالی عنه سیمیه اولشدر المفرق میمک فتق ورنک کسری بله باشک ورتیه ری وسط راس معنایه و یوشلر موضع در که باشد اولان قیللر اندری برندن ایرلر المفرق میمک کسری ورنک فتخيله کذلک باشک اوزرته سی در و طریقتک دخی مفرق و مفرق دخی شول یدر که انک بول ایربله وعر بلرک مفرقه مفارق دبدکاری باشک مفرقندن هر رجزی بر مفرق اعتبارا یتکله در الفروقه فانك فتق ورنک ضمی ومدله قورق عورت وقورق ان دخی دیرلر بقال امرأه فروقه ورجل فروقه و بونک جمعی کلروفی المنزل رب عجله تهب ریشا و رب فروقه بدعی لیث یعنی جوی عجله تخیم مورت اولوره چوق خایف وارد که انی ارسلان صانورل الفرقه فانك فتق ورنک سکونیه شول یدر که اونی پراکنده اولامنه قواهم هذه ارض فرقه و فی نبتها فرق اذا کان

متفرقا

فرق

فسق

متفرقا الفرق فانك کسری ورنک سکونیه یان فلق معنایه فتن برنسنه دن برنسنه منفلق اولسه افرق دیرلر منه قوله تعالی فکان کل فرق کالطود العظیم وطود اولی طاعه دیرلر و ذات فرقین بصره ابله کوفه ارسنه برالحق طاعن الفرقه کذلک فانك کسری ورنک سکونیه ناسدن برجماعت الافتراق همره نك فتخيله فرق دیک جمعی الافتراق همره نك فتق ورنک کسری ومدله افرانک جمعی ومنه افاریق العرب الواقعة فی الحدیث الفرق فانك فتق ورنک کسری ومدله شول طاعنه درکه فرقه دن اکثر اوله الافتراق همره نك کسری بله خسته ابلوکه یوز طوق راعرب راعربیه اییدی مامار افرانک المورود فقال الرخصاء یعنی خسته افاقت بولسنک هلا منی نه در دبدک عرق در دبدی و رخصاء مهمله نك ضمی وحاء مهمله نك فتق وضاد معجه ابله عرق معنایه در المفرق میمک ضمی و فانك سکونی ورنک کسری بله شول ناقه در که انوک یاوری اندن موله ایرلش اوله الفرقه فانك فتق ورنک کسری ومدله شول خبر ماد که سودله بشورلر لخصه اولن خاتونه بدر مکچون و قیون سور یسنک فرقه سی اولدر که برابکی قیون سور بدن کجه وقتنده ایرود و شه مفرق النعم میمک ضمی ورنک کسری وتشدد بله طریبان دبدکاری جانور در زیر فتن طریبان دوه سور سی ایچنه بالنه دوه سور سی طاعلور انوک بدر ایچنه سندن و طریبان طاعه معجه نك فتق وراء مهمله نك کسری بله جانور در که بزه بالسنه اول یزاسکیرو انوک راحه قبیحه سی اندن زایل اولماز و صاحب کشاف طریانی پورسوق دبدکاری جانور له نفسیه یتشدر الفرقان فانك ضمی ونونک کسری بله شول کسنه در که ارسلان کلیمور دبو قورخو خورین و ره و بویروانک لفظنک معرفی در که پروانک لسان فرسه بکچی دیک در و کاه اولور عسکرک اوکجه کیدن دلیلنه فرائق دیرلر الا فرقیه همره نك ورنک کسری و یانک تشدد بله بر قاج پان واسع شهرلر در اندلس جانبینه الفرزدق فمتنبله و دال مهمله نك دخی فتخيله حمیر پان سی الفرزدقه وزن مزبور اوزن واحدی بر حمیر پان سی معنایه واصلی لسان فارسی ده برانده در و فرزدقه فرزدق دبدکاری بر رینه اورماش بوغرمش معنایه بوندن مأخوذ در و فرزدق اسمی همام در الفرقان فانك فتق ورنک کسری بله جمعی زیر اسم فتن بش حر فلو اولسه و جمله سی حروف اصول اولسه جمع ایتلوا و اسک حرف اخیر حذف ایدرسن تصغیرده دخی حال بوبله در و قیاس قاف حذف اولنوب فرزند دیک ایدی لکن دالک مخرجی تاخری اولوب و تاخر زوا بددن اولوب حذفه اولی و اخری اولندخی جهندن دال حذف اولدی لکن فرزدق تصغیرنده دال حذفه تعیین اولنیوب الفرزدق و الفرزق جائز اولدی و بوقریدن صاحب مذهبک الواحدة فرزدقه و الجمع فرزند دبدکی مخالف اولدی ظاهر اولور و اگر دلر سک جمعه و تصغیرنده یا عوض و یروب فرزاق و فریزق دیرسن واکرام بشر حرفی اولوب بری زاید اولسه ذکر اولن حرف زایدک حذفی اولی اولور مدح جمله مخفیل کی که تصغیرنده دحیرج مخفیل دیرسن جمعه دحارج و مخافل دیرسن و مخفیل جیمک و حانک و فانك فتخيله غلیظ الشفه معنایه در الفسوق فمتنبله طشره چقمق خدای تعالینک امرندن طشره چقمق معنایه ده کاور الفسق فانك کسری و سبنک سکونیه بمعناه بقال فسق الرجل یفسق و یفسق فسقا و فسقا من الباب الاول والثانی اذا غرو یقال فسق عن امر به ای خرج وهذا کقولهم اتخم عن الطعام ای عن مأکله اتخم یعنی خدای تعالینک امرندن چقمق امره اطاعتدن چقمق معنایه در شه کم طعامدن تخمه اولمق طعامک اکندن تخمه اولمق معنایه در و غرمانک رطبی قشرندن چقمق معنایه ده کاور بقال فسقت الرطبة اذا خرجت عن قشرها و دواخفش و ابی در الفاسق سبنک کسری بله فاجر معنایه یعنی طریق صلاحدن میل و خروج ایدن کسنه اخفش ایندی ابن الاعرابی ایندی کلام جاهلیتده و اشعار جاهلیتده فاسق لفظی واقع اولماشدر و ابن

الاعرابينك بولكلامي غر بيدرز فاسق لفظي كه عربى خالص اوله مزبور لك كلامنه واقع اولماق بعيد در
 ديدى الفسوق فانك كسرى وسينك كسرى وتشديد يله دايما فسق اوزن اولن كسنة الفو بسقة فانك
 ضمى وواو ك فحى وسينك كسرى به چخان ديدكلى جانور فان معناسنه فسق فانك ضمى وسينك فحيله
 بر كنه در كه حرف ندا يله استعمال اولنوب يافسق ديرلر يا ايها الفاسق معناسنه نه كم يا خبيث ديرلر يا ايها الخبيث
 معناسنه و بومعرفه در بودليله كه معرف باللامه صفتلنوب يافسق الخبيث ديرلر و جوهر ينك
 بو استدلالنه كامل وارد زير احرف ندا داخل اولدقد نصكره نكره دخی معرفه اولور تنه كم يارجل لفظنه
 تفصيل اولنشد در فتا مل فساق فانك فحى وقافك كسراوزن بناسيله يافاسقه مخلفه استعمال اولنور
 مؤننه خطاب ايچون يقال يافساق مثل قطام الفسوق فحيتنه وشين معجه ايله سرور ونشاط معناسنه
 وابوعروايتدى فشق برنسنه نفس متحرك اولوب حر يص اولنق در يقال فشق من الباب الرابع المفاشقة
 ميمك ضمى وسينك فحيله اكسرن كك مباغته ومفاجاه معناسنه الفقهقة على وزن الزالة كب خوف
 لندى زمانه اورمك الفقاقة فانك فحيله وقافك تخفيفيله دايما يمانه سوبلجى احق معناسنه يقال رجل
 فقاقة اذا كان احق هذرة وهذن ذال معجه ايله همزه وزنى اوزن دايما ييهوده كوى اولن كسنة الفقاقة
 فانك فحى وقافك سكونيله بمعناه الفققاق على الوزن المزبور ايضا بمعناه كذلك الانفقاق همزه نك
 وفانك كسرى يله يارلوبي يقال انفق الشئ انفاقا اذا انفرج الفلق فانك فحى ولا مك سكونيله يارمق شق
 معناسنه يقال فلقت الشئ فلقامن الباب الثانى اذا شققته وفلق اغز كوشه سنه دخی ديرلر يقال كلنى
 من فلق فيه التفليق على وزن التكريم كذلك يارمق معناسنه الانفلاق همزه نك وفانك كسرى يله يارمق
 الفلق فحيتنه ولا مك ضمى وتشديد يله كذلك يارمق معناسنه يقال فلقتنه فانفلق ونفلق الفلوق
 فحيتنه شقوق معناسنه يقال فى رجله فلوق اى شقوق وبقال ايضا مرت حجرة فلها فلوق اى شقوق
 وحره قره طاسلو يره ديرلر الفلق فحيتنه صبح معناسنه يقال فلق الصبح فالقه اى خالقه وامابارى
 تعالينك قل اعوذ رب الفلق ديدكى قولى بعضيلر ايتدى فلق صبح معناسنه در بعضيلر ايتدى فلق
 مجموع خلق معناسنه در و فلق شول اچق يره دخی ديرلر كه ايكى دهنك اراسنه اوله الفلقان فانك ضمى
 ولا مك سكونيله جمعى خلق ايله خلقان كى اسكيلر معناسنه وفلق تومرق ديدكلى نسنه يره دخی ديرلر كه
 قچسون ديوزندلجى مجبوسك يا غنه اورمق طرة السجان معناسنه وفلق شقه دخی ديرلر الفالق لامك
 كسرى يله يارمقى ويردجى معناسنه در وفالق اچق يره دخی ديرلر بقولون كان ذلك بفالق كذا وكذا
 يربدون المكان المنحدر بين الربونين الفلاق فانك ضمى ايله يان لشم اولنق الفلاق فانك كسرى يله بمعناه
 يقال صار البيض فلاقا فلاقا اذا صار افلا قال الفلق فانك كسرى ولا مك سكونيله افتوا مرعيب اولن نسنه
 الافلاق همزه نك كسرى يله امرعيب كتورمك وافلاق بلا وافت كتورمكه دخی ديرلر يقال اعلفت
 وافلقت اى جيت بعلق فلق على ماسجى الافتلاق همزه نك وفانك كسرى يله بمعناه يقال افلق
 الرجل وافلق اذا لقي بامر عيب ويقال مرفقة لى فى عدوه اى يافى بالامر العيب من شدته المفلق ميمك
 ضمى ولا مك كسرى يله امرعيب كتورن كسنة يقال شاع مفلق اذا جاءها الفلق وفلق اغ بوداغنه دخی
 ديرلر كه ايكى ياروب ايكى ياي ايله هر يان سته فلق ديرلر الفلقه فانك كسرى ولا مك سكونيله برنسنه نك
 يان سى وچناق اچندن اولن نسنه نك يرسنه دخی ديرلر يقال اعطى فلقه لحنه اى نصفها وصاحب صراحك
 بومقامه فلقه فحيله در ديدكى مخالف اولدغى صاحب قاموسك وغيرك ضبطندن ظاهر او اوركه نلر كسره

اشارات

فشق

فق

فلق

اشارات بشدر الفلق فانك ضمى ولا مك فحيله رلفظدر كه داهيه مقامنه استعمال اولنور مننه قولهم جاء بعلق
 فلق اى بداهيه علق دخی عين مهمله نك ضيله در و بولنرك ايكسسه فحى اوزن بنا ايله استعمال اولنور لى الفليقة
 فانك فحى ولا مك كسرى ومد يله افت داهيه معناسنه والعرب تقول مال الفليقة الفليق فانك فحى ولا مك كسرى
 ومد يله دوه نك بوبى او كنده اولن بوى يره واقع اوان چقور رى در كه مجراى حلقوم قتنه در الفليق فانك
 ضمى ولا مك فحى وتشديد يله ويانك سكونيله برجنس شفتالو در چكر دكندن يارلوبيارلور المفلق ميمك ضمى
 ولا مك فحى وتشديد يله قوربدان شفتالو وصاحب صراحك چكر دكى چقمشه ديرلر ديدكى جوهر ينك
 تفسيريندن خارج در الفليق على وزن حيدر عسكر معناسنه در الفليق فانك فحى ولا مك كسرى يله جمعى عساکر
 معناسنه التفنق فحيتنه ونونك ضمى وتشديد يله ناز ونعمه پرورده اولنق يقال تفنق الرجل اذا تم التفنيق على
 وزن التكرم ناز ونعمه يله بسلك يقال فقهه غيره تفنيقا المفاشقة ميمك ضمى ونونك فحيله بمعناه يقال فاقه اذا نعه
 المفاشقة ميمك ضمى ونونك كسرى يله سبب نغم اولن معبشت بقال عيش مفاشقة فحيتنه شول ناقه در كه جوان
 اولوب سيمزوله بقال ناقه فحق اى فتيه سيمينه وناز ونعمه اولن عورت دخی ديرلر يقال امرأة فحق اى منعته الفتيق
 فانك فحى ونونك كسرى ومد يله شول ركه ديرلر كه مكرم اوله وابوز بد ايتدى فنيق صفت دكل در بلكه فحل
 مكرم دلالت ايدن اسلمردن براسم در الفنق فحيتنه جمعى در ايو ز بد كتاب بل ده ذكرايتدى اوزن الاقنق
 همزه نك فحيله جمعى در اين در بدر و اوبى اوزن التفهيق فحيتنه ويانك سكونى وهانك ضيله دكلامه كثر
 ووسعت اوزن اولنجه ديرلر فرار و اوبى اوزن بقال فلان يتفهيق فى كلامه اذا توسع فيه ونطع ونطع طواعين
 مهملتنه دكلامه تعمق اوزن اولنجه ديرلر دفر ايتدى بونك اصلى فحق دن در امتلا معناسنه كويا كه كماله اغزن
 طولدر رطامه كاسه طولدغى كى المنهيق ميمك ضمى ونونك سكونى وهانك كسرى يله واسع معناسنه در
 ابو عمرو روايتى اوزن الفحق فانك فحى وهانك سكونيله والفحق فحيتنه مصدر لر در زياده طولنق معناسنه بقال
 فحق الاناء يفيق فحقا فحقا امتلا حتى تصيب وفحق ييونه فحقه ديدكلى كه كه اورمغه دخی ديرلر تقول
 فحق الرجل اذا صبت فحقته الافهاق همزه نك كسرى يله طولدر مرق يقال افهقت السقاء اذا ملأته الفاهقة
 هانك كسرى يله شول دورك در كه عقبنه فان رواه اوله الفهقة فانك فحى وهانك سكونيله شول كلك كه بيون
 بتدى يره اولور كه ارقه ككلى نك نهايتى در فوق فانك فحى وواو سكونيله برنسنه نك اوسنى كه تحتك مقابلى در
 وبعض نسخده فوقك تفسيرى فحق اوزن تقديم اولنشدركويا كه فوق ديلننه ذكر اولنن كاتاك بعضنده ياي
 الاصل اولنق احتمالى وارد اكايناتا خير اولنشدركه كاه اولور مافوق مادون معناسنه ده كور ابو عبيد ايتدى بارى
 تعالينك ان الله لا يستحي ان يضرب مثلا مابعضه فافوقها يدرك قولننه مافوقها مادون معناسنه در ننه كم فلان
 كسنة صغير در ديسلر وفوق ذلك دير سن يعنى ديلنندن دخی اصغر در معناسنه وفرايتدى فافوقها اعظم منها
 معناسنه در وبعضه دن اعظم اولن عكبوت در وفوق شرفه علو معناسنه ده كاور بقال فاق الرجل اصحابه يفوقهم
 اى علاهم بالشرف وفوق اوقك كرن فاقته دخی ديرلر الانفياق همزه نك وفانك كسرى يله اوقك كزى فاقنق تقول فقط
 السهم فانفاق اذا كسرت فانكسر التفريق على وزن التكرم اوقه كز ايمك تقول فواقته اذا جعلت له فوفا وتفريق
 ناقه نك ولدن ايكى صاغن بننده اولن سودى مرار ايجور مكه دخی ديرلر تقول فوفت الفصيل اذا سفته اللبن فوفا
 فوفا التفوق فحيتنه وواو ضمى وتشديد يله ذكر اولنن اوزن دوه ياور سى سود ايمك بقال تفوق الفصيل اذا
 شرب اللبن كذلك ومنه حديث ابي موسى انك اكر هو ومعاذ قراءة القرآن فقال ابو موسى اما نفاق تفوقه تفوق اللقوح
 اى لا اقرا جزءا برة ولكنى اقرا شيئا بعد شى فى ناء الليل والنهار ولقوح سود لودوه يديرلر الفواق فانك ضمى ايله

فشق

فق

فوق

کوکسده بل پیدا اولمق بقال فاق الرجل فواقا اذا انخضت الریح من صدره وفواق اعجز غره دخی دیرلر حالت نزعده
عارض اولور وفواق ایکی صاعنک مابینه دخی دیرلر وفتح فادخی لغت در ز را طواری اولاصاغرلر بعد ولدن
صالیورلر سودن قویورسن دیوبعد جزوی ساعت کچمه دن بنه صاغرلر یقال ما قام عنده الافواقای ساعة
قليله وفي الحديث العبادۃ قدر فواق ناقة وفواق افاقته وراحتہ دخی دیرلر فوله تعالی مالها من فواق ای من
ظرة وراحة وفاقه الفوق ضمیتله برکسننک روجی چقمق اوزن اولمق بقال فلان يفوق نفسه فووقا اذا
کانت نفسه علی الخرج مثل یربق نفسه کدریق دخی جان ویرمک معناسنه در الفوق فانک ضمی ومدبله اوقده
کرش قویا چکر مرکز معناسنه الافواق همزه نك فتحيله جمع اوق کزلی معناسنه وافواق فیکک جمعی دخی کلور
حلبتین بینه اولن سودلر معناسنه تنه کم کلور عن قرب انشاء الله تعالی الفوق فانک ضمی وواوک فتحی ايله کذلک
جمع الافوق همزه نك وواوک فتحيله شول اوقده که کزی فائش اوله اصمعی ایتدی رجح فلان بافوق ناصل دیرلر یعنی
کزی فائش ترنسز اوق کتوردی یعنی تمام مرادن له کتورمدی لافاقه اوقک کزین کریشه قومق تقول فقط
السهم اذا وضعت فوقه فی التورلار می به و تقول اوفقته ایضا ولا تقول افوقته وهومن النوادر وفاقه ناقه نك ایکی
صاغن بینه نك سنده سود جمع اولمغه دخی دیرلر بقال فاقا الفاقه نفیق لافاقه اذا اجتمعت الفیققة فی ضرعها و فیه نك
تفسیری در عقب ذکر اولنور انشاء الله تعالی الفیققة فانک کسری ومدبله شول سودک اسمیدر که ایکی صاعنک
ان یزده حاصل اولور یعنی طوار برکه صاغلوب بعد ولدی صالیورلر اوب نکرار صاغلدقه حاصل اولور
الفیق فانک کسری ومدبله جمع بین حلبتین جمع اولن سودلر معناسنه الافواق دخی کلور تنه کم مرور ایتدی
فیکک جمعی اولمق اوزن شیرله استبارکی الافاویق همزه نك فتحی وواوک کسری ومدبله افواقک جمعی در ذکر
اولن سودلر معناسنه و افویق شول بلونده جمع اولن صویه دیرلر که ساعة بعد ساعة یفر المفیق میمک ضمی
وفانک کسری ومدبله شول ناقه در که انوک سنده ایکی صاغن بینه جمع اولن سود اوله المفیقة کذلک
میمک ضمی وفانک کسری ومدبله بمعناه وبوابو عمرو وانی در المفاویق میمک فتحی وواوک کسری ومدبله جمعی ذکر
اولن باقه ل معناسنه الفاقه علی وزن الحالة فقر و احتیاج در الافتیاق همزه نك وتانک کسری بله فقیر اولمق
افتقار معناسنه بقال افتاق الرجل اذا افتقر ولا یقال فاق الافایق یانک کسری بله باشک بوبنه اولشد دخی
برهنه قدر که فایق اوزن اولسه بیون اوزن اولور الاستفاق همزه نك وتانک کسری بله مرض دن بری
ایلق ومستلکدن ایلق بقال استفاق من مرضه ومن سکره الافاقه همزه نك کسری بله بمعناه فصل القاف
انقرق قافک فتحی وورانک کسری بله دوزیر مکان مستوی معناسنه بقال قاع قرق القربق قافک
ضمی وورانک سکونی وبانک فتحيله بر موضعک اسمی در وابوعبید ایتدی قربق بصره نك اسمی در
ونصر بن شمیل ایتدی قربق فارسی معرب در کلبه دن تعریب اولمشدر حجره معناسنه که دکان دیک
اولور القلق فتحیتله حرکت انک اضطراب معناسنه القلق قافک فتحی ولانک کسری بله حرکت
قلن نسنه مضطرب معناسنه بقال بات فلان قللقا الاقلاق همزه نك کسری بله مضطرب قللق بقال اقلقه
غیره القوق قافک ضمی ومدبله زیاده اوزن اولن کسنه القاق علی وزن الحال بمعناه بقال رجل قوق
وقاق ای فاحش الطول الفیقاء قافک کسری ومدبله و همزه نك فتحيله ومدبله راک رارض غلیظه معناسنه
همزه سی یادن تبدیل اولنده در ویاہ اولی واودن تبدیل اولنده در القواق قاف اولک فتحی وقف
ثانینک کسری بله جمعی و فیهاء فعلاء وزنی اوزن در سراج لفظنه ملحق در که سراج ملایم به دیرلر
وزیاء دخی بوبله در ز را کلام عربده قلقال یوقدر الامصدرده وزیاء کذلک برک یر

فیق

قلق

قوق

دیرلر زاین معجتهله القیاق قافک اوله فتحی و ثانیه کسری ومدبله کذلک قیقاءک جمعی در لفظی اوزن و بعضی
شعرده قیقاءک جمعی قیق دخی واقع اولمشدر قافک کسری وبانک فتحيله قیقک جمعی اولمق توهميله
فصل للام اللبق لامتک فتحی وبانک کسری بله استاد اولوب برسنه یی رفق وملا یتمله طوتن کسنه اللبیق لامتک
فتحی وبانک کسری ومدبله بمعناه بقال رجل لبق ولبیق اذا کان حاذقاً رفیقاً یعمله اللبقة لامتک فتحيله
برسنه ده استاد اولمق حذاقت معناسنه بقال لبق لبقة من الباب الرابع ولباقت لباقت معناسنه ده کلور
بقال لبق بالشوب اذا لاق الملبق میمک ضمی وبانک فتحی وتشدد ببله جروش ایچنده زیاده زم اولن ثرید بقال
ثریده ملبقة اللبق فتحیتله یاش اولمق بقال لثق لثق الشی من الباب الرابع الالتئاق همزه نك وتانک کسری بله
یاش اولمق الالتئاق همزه نك کسری ولانک سکونیه یاش اتمک بقال التئاق الشی والثقة غیره اللثق لامتک فتحی
وتانک کسری بله یاش اولن نسنه بقال طائر لثق ای مبتل اللحاق لامتک فتحيله اولمق وبتشمتک بقال لحقه
ولحق من الباب الرابع اذا درک الالحاق همزه نك کسری بله بتشدرمک بقال الحقه غیره والحق بتشمتک
معناسنه ده کلور یقال الحقه یعنی لحقه الملحق میمک ضمی وحانک کسری بله لاحق معناسنه در تنه کم دعاء قنونه
واقع اولمشدر وحانک فتحی دخی صواب در وملحق اوغل ابدان کسنه یی دخی دیرلر دعی معناسنه اللحق ضمیتله
ارقلق بقال لحق لحوقا من الباب الرابع ایضا الاستلحاق همزه نك وتانک کسری بله برکسنه یی اوغلاغه دعوت اتمک
بقال استلحقه اذا دعاه التلاحق نك فتحی وحانک ضمی ايله طوار بری بیه اولشمق بقال تلا حقت المطایا
اذ الحق بعضهم بعضا الحق فتحیتله شیء ثانیدر که اوله اولشمق اوله ولحق شول خرمایه دیرلر که اولک عقبجه
ایرشمق اوله لاحق حانک کسری بله معاویه بن سفیانک انک اسمی در فرس مخصوص معناسنه اللحقوق لامتک
وقافک ضمی مخاء معجه نك سکونیه یرده اولن یارق اللحاقیق لامتک فتحی وقافک کسری ومدبله جمعی
یارقلر معناسنه وفی الحديث ان رجلاً کان واقفا مع النبی صلی الله علیه وسلم فوقصت بناقته فی احاقیق
جرذان اصمعی ایتدی استبحر حدیث شریفده واقع اولن احاقیق دکلر لحاقیق در یرده اوان یارقلر معناسنه
ووقص قافله وصادمه ايله باشی اوزن دو شروب بویتن شکسته قلن دو جرذان حیمک کسری وراء
مهله نك سکونی ايله وذل معجه ايله فانلر معناسنه در اللزوق ضمیتله یا شمشق الالتزاق همزه نك وتانک
کذلک کسری بله یا شمشق بقال لزق به لزوقا من الباب الرابع والتزق به اذ الصق به الالتزاق همزه نك کسری بله
یا پشدرمق اللزق لامتک کسری وزانک سکونیه قرب وجنب معناسنه استعمال ونور بقال فلان لزق
ولزق ای یجنی اللزیق لامتک فتحی وزانک کسری ومدبله قرب معناسنه در بقال فلان لزق ای یجنی اللزوق
علی وزن الکافور برد وادر که یان یی پشدرلر تا یی اولنج یی پشور طورر الملق میمک ضمی ولانک فتحی وزانک فتحی
وتشدد ببله محکم اولن نسنه اللسوق ضمیتله یا شمشق اللصوق کذلک ضمیتله یا شمشق معناسنه در بقال لسق به
ولصق به من الباب الرابع الالتساق والالتصاق ایچنده دخی همزه نك وتانک کسری بله کذلک یا شمشق
معناسنه بقال التصق به والتصق به الالتساق والالتصاق همزه نك کسری بله یا پشدرمق بقال السقه به غیره
والصقه به غیره اللسق واللصق لامتک کسری وما بعدنک سکونیه قرب وجنب معناسنه استعمال اولنور
یقال فلان لسق ولصق ویلصق ویلصق ای یجنی اللصیق لامتک فتحی وما بعدنک کسری ومدبله
قرب معناسنه در بقال فلان لسیق ولصیق ای یجنی اللسق واللصق فتحیتله ایچسنده دخی او یکن بکره
یا پششق در عطش سبی ايله یقال لسق البعیر ولصق من الرابع اذ الصق ویتنه یجنیه من العطش المصلق
میمک ضمی ولانک سکونی وصادک فتحيله اوغل قلن کسنه دعی معناسنه اللعق لامتک فتحی وعینک سکونیه

لبق

لثق

لحق

لثق

لوق

لسق

لصق

للق

بلا مق نقول اعقت الشيء بالكسر العقه لعق من الباب الرابع اذا حسنته ولحق فلان اصبعه دیرل مات معنائه
 كذايت اولنور كوي باكد نعمت حياي تمام ايتدي وديان ال چكدی ديك اولورنه كم طعام اكل ايدنلرده
 حال بودر الملققة ميمك كسرى ولا مك سكوبيله قاشق كه نونكله طعام اكل ايدرلر الملاعق ميمك فتي وعينك
 كسربله جمعي قاشقلر معنائه اللعقة لامك ضمي وعينك سكوبيله قاشقله برقاشق طلويسي سنه اللعقة
 لامك فتي وعينك سكوبيله قاشقله بركره الملق بناء مره اولمق اوزن بقال في الارض لعقه من ربيع ليس
 الا في الرطب يلحقها المال لعقا يعني ريزوزنه اوننن طوار ايجون برم سنه قالمشدر اللعوق لامك فتي
 وعينك ضمي مدبله شول سنه درك بلاغله اكل اولنور الملق لامك فتي وعينك كسربله حر ريص
 معنائه دق لفظنه بعينه استعمال اولنور بقال رجل دق لعق اي حر ريص اللفق لامك فتي وفانك
 سكوبيله بر يان يي ديكمك بقال لغفت الثوب الفقه لعق من الباب الثاني اذا ضمت شقه الى اخرى
 فتحيطها اللفق لامك كسرى وفانك سكوبيله ابي ايدنن ديكلمش ازارك براني وبومقامه صاحب صراح
 بيكرله درزديشدر مفسر مفسره مطابق دكلدر تا مل اولنه التلاق فانك فتي وفانك ضيله قومك
 مصححي صلاح بولمق بقال تلاق القوم اذا نلئت امورهم الملققة ميمك ضمي وفانك فتي وتسديد بيله مزخره
 اولن كلات بقال احاديث ملفقة اي كاذب مزخره اللق لامك فتي وقافك تشديد بيله اليله كوزه اورمق
 يقال لقي عينه اذا ضرب بها يده اللقلق على وزن العرعر دبل لسان معنائه وفي الحديث من وقى شرقلقه ولقلق
 لكلك ديكلمه معروف اولان قوشه ده دیرل لقلادن قصر اولنه درنه كم كلور انشاء الله تعالى اللقلق لامك فتي
 وقافك سكوبيله صوت معنائه ولقلق لكلك ديدكاري قوش دركه معروف در اللقلق لام اولك فتي
 ولا م نيك كسرى ايله جمعي اكلكر معنائه اللقلقة على وزن الزلزله لكلك اوازي وهر اوازه انده حر كرت
 واضطراب اوله كالقلقه دیرل وفي حديث عمر ما لم يكن تقع ولا لقلقة وابوعبيد ايتدي لقلقه شدت صوته
 دیرل ه تقع نون وقاف وعين مهمله ايله تور معنائه در ولقلقه برسنه يي تحريك ايمكه دخی دیرل بقال
 لقلقت الشيء اذا قلقلته كوي كهلقلقه قلقله دن مقلوب در التلقلق على وزن التزلزل اوزو ريمك در
 نقلدن مقلوب در الملقلق ميمك ضمي ولا ميمك فتييله شول كوزدر كه نيز حر كرت ايدوب بریده قرار ايميه
 اللق لامك فتي وميمك سكوبيله محو ايمك يونس ايتدي براعراي في ايشتم كه لقه بعد ما فقه دیرل ايتدي
 ومير بورك بولكلامی ذكر اولنن معنای مصدق دركه يازد قدن صكره محو ايتدي ديك اولور واسمي ايتدي لمق لك
 ايه سي ايه كوزه اور مقدر واوزيد دخی بويله ديشدر ولحق برسنه يي بقوب قالمغه دخی دیرل بقال لمقته بيمصري
 مثل رمقته اللماق لامك فتييله شئ معنائه استعمال اولنور بقال ما ذقت لماقاي شيئا وبواكله وشرب متناول
 اولور التلق فتييله وميمك ضمي وتشديد بيله طلق يقال مالمق بشئ اي ماناچ ونلم طامقدر اظكي وبو
 ابو العيشل رواي در اللوقه لامك ضمي ومديله فاقق كساي رواي اوزن واین الكلي ايتدي اوقه قيميله تازه
 خرمادن اولن طعامدر وپونه ابي لغت واردر يري لوقه وري لوقه در همزه مك فتي ولا مك ضمي ايله مزبور دن
 ابو عبيد راي ايتدي اوزن التلويق على وزن التكرم طعامي قيميله اصلاح ايمك وطعامي ملائم قلغه دخی دیرل
 بقال لا كل الاما لوق لي اي لين لي حني بصير كالز بر في لينه اللواق لامك فتي وواوك تخفيفه شئ معنائه استعمال
 اولنور بقال ما ذقت لواقاي شيئا اللوق فتييله اوزن سنه ابيض معنائه ولحق اها قدن قصر اولنوب اق صغر
 معنائه ده كلور ولحق اغرمق معنائه ده كلور بقال لوق لوقا من الباب الرابع اذا ابيض ولحق شديد البياض
 معنائه ده كلور يقيق كي ذكر اولنن معنائه اللوق لامك فتي وهالك كسربله كذلك شديد البياض

لحق

لحق

لحق

لوق

لوق

اولان

البياض اولن سنه يقيق كي ذكر اولنن معنائه اللهاق لامك فتييله كذلك اولن سنه ولهاق اق صغره
 دخی دیرل اللهاق لامك فتي وهالك سكوبيله برسنه اق اولمق يقال لوق الشيء لهقا من الباب الثالث اللهوقه
 لامك وواوك فتي وهالك سكوبيله شول سنه دركه انده جدودقت اولنيه كرك كلامه اولسون كرك عملده
 اولسون وبوفرار واني اوزن در نقول لوق كذا التلهوق بمعناه بقال تلهوق فيه وبوالغوث ايتدي لهوقه بر خوب
 سنه اظهار ايدوب باطنك انوك خلافي اوزن اولمقد ر الليق لامك فتي ويانك سكوبيله دويه لقا قومغه مركبي
 الشوق والشدر مق بقال لاقت الدواة نليق اذا صبقت ولقته انا بتعدى ولا يتعدى وهو رت ارك قلبنه
 كرمكه دخی دیرل بقال ماعاقت عند زوجها ولا لاقت اي مالمصبقت بقلبه وبركسنه يي كيدكي لباس
 ياقضغه دخی دیرل بقال لاق ب الثوب اذ ليق ب بقال لاق ب فلان اي لاذ يعني صغوق معنائه ده كلور
 الليقه لامك كسرى ومدبله دوات قونلن لقا كرك حر اولسون كرك غير اولسون المليقة ميمك فتي
 ولا مك كسرى ومدبله لقا قوب مركبي اصلاح اولنن دوات الالاقه دوات لقا قوب ب اصلاح ايمك بقال لقاها
 الالاقه وهولقة في اقت الدواة قليلة والاقه طوتغه دخی دیرل بقال فلان مابليق درهما من جوده
 اي مايسكه ولا بلصق ب والاقه برسنه يي يابشدر مغه دخی دیرل بقال الاقوه بانفسهم اي الزقوه اللياقة
 لامك كسربله برسنه يي رامق بقال هذا الامر لا يلبق بك اي لا يملق بك اللياق لامك فتي ويانك
 تخفيفه اولنلاق مرتع معنائه والله اعلم فصل الميم الماقه فتييله انحقر كي برسنه دركه انسانه اغلركن
 عارض اولور كويكه كوكسندن نفس الور الماق فتييله ذكر اولنن حالات اوزن اولمق بقال مثق
 الصبي ياق ما قمن الباب الرابع الامتيق همزه مك وتانك كسربله كذلك ذكر اولنن حالات اوزن اولمق بقال
 امتاق الصبي الاماق همزه مك كسرى وميمك سكوبيله اغلق انسانه ذكر اولنن حالته داخل اولمق بقال
 اماق الرجل اذا دخل في الماقه وفي الحديث مالم نضر والاماق يعني الغليظ والبكاء مايلزكم من الصدقة
 وبونكله مراد غدر ونقض عهد در ديشلر يعني ويرد كلز صدقه صفای نيت وخلوص طوبيله اولد قچه
 الملق ميمك فتي وهمزه مك كسربله ذكر اولنن وجه اوزنه اغليجي كسنه وفي المثل انت ثقت انا مثق كيف
 نتفق يعني سن غضوب وبن ضعيف القلب پس حسن معاشرت فچن ميسر اولور الموق ميمك ضمي وهمزه مك
 سكوبيله ايله كوزك بورندن جلبي تهكم لحاظ قولقدن طرفنه دیرل الاماق همزه مك اولده مدبله جمعي الاماق
 همزه مك اولده فتي وميمك سكوبيله وهمزه ثاينيك مدبله كذلك جمعي ابارله باا ركي ما في العين ميمك فتي وهمزه مك
 سكوبيله وقافك كسرى ويانك تخفيفه كذلك موق العين معنائه در پس بوفعلي وزني اوزن اولور
 مفعل وزني اوزن اولماز يرامم نفس كله دن در اخرنه ياز ياده اولمشدر الحاق ايجون لكن اني الحاق ايمكه
 نظير بولمديلر يرافعلي لامك كسربله ناد در انوك مثلي بوقدو پس اني مفعله الحاق ايتديلر بوسميدن ماق
 وزني اوزن جمع ايتديلر ميمك فتي وهمزه مك مدي وقافك كسربله مفعل وزني اوزن اولمق توهمي ايله واین السكيت
 ايتدي ذوات لار بع اولنلرده مفعل بوقدر عينك كسربله الا ابي كله واردر يري ما في العين وري ما وای الايل
 فر ايتدي بونلرك ايكسي كسربله در حاله كوري كلام بونك امثالنده فتهله در نحو ر ميتهم مري ودعونه
 مدعي وغزونه مغري جوهری ايتدي بولكلامك ظاهري يذکر ايتديك اوزر غلط در اكر تا و بيل اولنماز
 ايسه ديدى وغلط اولد غيبتك وجهي بودر كه ما في مفعل وزني اوزن دكلدر تهكم الان مرور ايتدي
 وتا و ياك وجهي مفعل وزني اوزن در ديدك كرى حكما در يرا جمعي ماق كلور ذاتا دكل در ديهلكدر
 الملق ميمك فتي وحانك سكوبيله باطل قلوب محو ايمك يقال محقه يحقه محقا من الباب الثالث

لحق

لحق

ماق

محق

و بومقامده صاحب صراح طقه فی میان ابله تفسیرا بشدر مناسب د کادر النعيق نونك فتحی وعینك
 کسری مدبله چوبان اولن کسنه نك قیونه حیرمسی النفاق نونك ضمی ابله بمعناه النفاق فتحینله بمعناه كذلك
 بقال نفق الراعي بغنه ينفق نعيقا ونفاقا ونفاقا من الباب الثاني اذا صاح بها وزجرها وابن السكيت ابتد
 قرغه اوزنه دخی دیرلر بقال نفق الغراب النفاق عینك کسری بله کواکب جوزادن ابکی کواکب اسمی در النعيق
 نونك فتحی وغین معجه نك کسری ومدبله قرغه چاغرمق بقال نفق الغراب ينفق نعيقا من الباب الثاني اذا صاح
 ونعيق شول نفاقه دیرلر ککه ایا چاغره وصوتی فصاحت اوزن اولیه یعنی صافی اوزله چاغرمیه النفوق
 ضمتینله اولمك بقال نفقت الدابة تنفق نفوقا ذامات النفاق نونك فتحینله رواج معناسنه بقال نفق البع نفاقا
 اذا راج النفاق نونك کسری بله منافقك فعلی ونفاق نفقه نك جمعی دخی کاور دراهم معناسنه بقال نفقت
 نفاق القوم من الباب الرابع اذا فنيت النفق فتحینله اوزن دو کونك بقال نفق الزاد ينفق نفاقا من الباب الرابع ايضا
 اذا نفق ونفاقا بله ودال مهمله ابله دو کونك معناسنه درونفق رالتن اولن او دیرلر که انوک اخر جابه چقر یولی
 اوله وفی المثل ضل در یص نفقه ودر یص دال مهمله نك ضمی وراء مهمله نك فتحی ویا نك سکونیه فان یاورسی
 اکا سئیه اولن نسبه النفق نونك فتحی وفانك کسری بله شولات در که سکرته سن نیز قطع ابله بقال فرس نفق
 الجری اذا کان سریع انقطاع الجری الانفاق همزه نك کسری بله قومك بازاری رواج اوزن اولمك بقال نفق القوم اذا
 نفقت سوقهم وانفاق افتقار معناسنه ده کاور بقال انفق الرجل اذا افتقر وذهب ماله ومنه قوله تعالى اذا
 لامسکم خشية الانفاق وانفاق نفقه ویرمکه دخی دیرلر تقول انفقت الدراهم اذا جعلته نفقة المنفاق میمك
 کسری ونونك سکونیه کثیر النفقه اولن کسنه النافقاء فانك کسری والفك مدبله عرب طاوشانی دبد کلری
 فاره نك یواسنك بری در کانی کتم ابدوب غیر یواسن اطها ابدوب رجیئینله که انوک سقفت بوفقه قلوب یر
 یوریه قریب ابدوب پس انوک اوزنه قاصعانا یواسندن کلنسه باشی ابله نفاقانك سقفت دلوب طشره چقر
 النفاق نونك فتحی وفانك کسری بله جمعی ذکر اولن یوال معناسنه النفقه نونك ضمی وفانك فتحینله همزه وزنی اوزن
 كذلك نفقا معناسنه در التنفیق علی وزن التکریم ذکر اولن فان نافقاسنه کرمك المنافقة میمك ضمی وفانك
 فتحینله بمعناه یقال نفق اليربوع تنفقا ونفاق كذلك اذا الخذف نافقاه ومنه اشتقاق المنفاق فی الدین یعنی
 منافقه منافق دبد کلری دینه حیل و خدعه اوزنه اولد غنه بناء در النفاق نونك فتحی ویا نك سکونیه کواکب ایشنك
 اغی در سر او بلک موضع متسی معناسنه وعامة نونک مکسور قیلوب نیفق دیرلر الانفاق همزه نك وتانك کسری بله
 چقمق خروج معناسنه المنتفق میمك ضمی وفانك کسری بله رجالدن کسنه نك اسمی در و مالک بن المنتفق بسطام بن
 قیس قتل ابدن کسنه در النعيق نونك فتحی وفانك کسری ومدبله قورغه وعقرب وناوق مثل اولنک اوزن ویرمسیدر
 بقال نفق الضفدع والعقرب والدجاجة ينفق نقيقا اذا صوت وكاه اولور پس اوزنه دخی دیرلر صوت هر
 معناسنه النفاقه نونك فتحی وفانك تشدد بدبله دیشی قور بغه ضفدعه معناسنه النقفقة علی وزن الزلزلة
 قور بغه اوزن ورمك قن باب مضاعفة نقل اولنسه وناوق اوزن ورمکه دخی دیرلر بقال الدجاجة تنفق للبيض
 ودوه قوشنك دخی استعمال اولنور النعيق نونك کسری ومابند قافك سکونیه دوه قوشنك یرکی
 النفاق نونك فتحی ویا نك کسری بله جمعی ارکک دوه قوشلری معناسنه النفق نونك فتحی ومیمك سکونیه کتات
 معناسنه بقال نفق من الباب الاول اذا كتبه التنفیق علی وزن التکریم کتابتله ترین ایتمك بقال نفقه
 نفیق اذا زينه بالكتابة النفق نونك ورنك ضمی ومیمك سکونیه کوجک یصدق وساد ضعیفه معناسنه النرقه
 علی اوزن المزبور بمعناه النقة نونك ورنك کسری بله ذکر اولن معناه لغت در یعقوب روابی اوزن وکاه اولور

نفق

نفق

نفق

نفق

نفق

نفق

دوه پالانی اوزن اورتد کلری الاجه نهالیه دخی نرقه دیرلر ابو عبیدر روابی اوزن الناقه علی وزن الحالة دیشی
 دوه وبواصلنه مفتوح العین در فعله وزنی اوزن النوق نونك ضمی ومدبله جمعی وناقه نك جمعی نوق کلری
 مفتوح العین اولسنه دلیل در بدنه ابله بدن وخشبة ابله حشب کبی زرافعل وزنی اوزن اولوب ساکن
 العین اولنك جمعی فعل وزنی اوزن کلز ضمتینله الاونق همزه نك فتحی ونونك ضمی وواوک مابند سکونیه
 واولوز رنه ضمی ثقیل کوروب قلب مکان اتمکله جمعی قلی بعض طابیندن یعقوب روابی ایتدیکی
 اوزن اندن صکره واوی یا یقلب ابدوب الا یبق دبدیلر همزه نك فتحی ونونك ضمی ابله ناقه نك معناسنه
 الا یبق همزه نك فتحی ونونك کسری بله جمعی بریجه بلوک ناقه نك معناسنه النفاق نونك کسری بله كذلك ناقه نك
 جمعی نره ابله تارکی بوقدر وارکه واوی یقلب اولمشدر ما قبل مکسور اولد غندن اوتری ویناق نیقك دخی
 جمعی کاور طاغك یوکسك یری معناسنه علی ماسیحی المنوق میمك ضمی وواوک فتحی وتشدد بدبله شول ناقه در
 که قوللش زبون اولمش اوله بقال بعیر منوق ای مدلل مروض وناقه منوقه النواق نونك فتحی وواوک
 تشدد بدبله رجالدن شول کسنه در که تدبیر امون واصلاح مصالحة قادر اوله الاستیفاق همزه نك وتانك
 کسری بله ناقه اولمك فی المثل استونق الجمل ای صار ناقه بومثل شول کسنه حقتنه ضرب اولنور که بر خبتر یرند
 یاخود بر صفت توصیفنده ابکی خلط کلام ابدوب اخر نسبه یلنقال ابدوب بومثلک اصلی ودر که طرفه بن
 العبد بعض ملوکک مجلسنده ابکن مسبب بن علس بدوه وصفنده بر شعر انشاد ابدوب کن کلامن بر ناقه نك
 وصفنده تحویل اندکی حینه طرفه قد استونق الجمل دبدی یعنی یرکک دوه ناقه به محمول اولدی دیدی
 النیق نونك کسری ومدبله طاغك ابوکسك یری التنوق فتحینله وواوک ضمی وتشدد بدبله زینت ایتمك
 اگر سوزده و اگر غیر نسبه ده بقال تنوق فی الامرادا تائق وبعضهم لایقول تنوق النیقه نونك کسری ابله
 اسم در زینتلا وایلق معناسنه وفی المثل خرقاء زات نیقه وبومثل شول کسنه حقتنه ضرب اولنور که بر
 نسبه یری بلزایکن انده حذاقت دعواسن قلوب یلدور کجنه الاشیاق همزه نك وتانك کسری بله بر نسبه یری
 سجویب اختیار ایتمك پس ابو عبید ایتدی اثیاق انتفاکی در وزن و معنی وکسای ایتدی اثیاق نیقه دن
 ما خود در خوب مستحسن اولمق معناسنه النفاق نونك ضمی ابله مرکب اوزن ورمك النعيق نونك فتحی وهانك
 کسری ومدبله بمعناه یقال نهق نهق ونهق ونهقا ونهیق من الباب الثالث والثانی الناهقان هانك کسری بله
 ابکی یومری کک در که بتون نقلی حیوانك یوزنه کوز یاشی اقدخی یرده اولور النواحق هانك کسری بله
 ذکر اولن ککاره اطلاق اولنور یعقوب روابی اوزن و ابو عبید ایتدی ناهق حلق حماردن اوزی خروج
 ایتدی یردر وانه دخی ناهق ذکر اولن موضع در نواحق اوزن خروج ایتدی مواضع در فصل الوالوبوق
 ضمتینله هلاک اولمق بقال وبق یبق وبوق من الباب الثاني اذا هلك الموبق میمك فتحی ویا نك کسری بله هلاک
 اولمق ومحل هلاک دخی دیرلر مفعول وزنی اوزن موعد کی که موعد دخی مفعول در و عید عدن ومنه قوله تعالى
 وجعلنا بينهم موبقا لوبق فتحینله كذلك هلاک اولمق معناسنه ده لغت در بقال وبق یبق وبوق من الباب الرابع
 وبوند لغت ثلثه دخی وارد که اول وبق یبق وبق یبق بقادر فتحینله باب سادس دن بو ذکر اولن جوهر نك
 تعبیر ندن وصاحب صراحك تقریر ندن فهم اولن در اما صاحب قاموس لغات مزبور نك اوچند دخی
 مصدر ووبوق وموبق کلور دیشدر الا بیاق همزه نك کسری ومدبله هلاک قلی بقال او بعه غیره اذا هلكه
 الثقة نانك کسری ابله عله وزنی اوزن اعتماد قلی تقول وثقت بفلان اثق ثقة من الباب السادس اذا
 اثقت الميثاق میمك کسری ومدبله عهد معناسنه واویاه منقلب اولمشدر ما قبل مکسور اولد غندن اوتری

نوق

نیق

نفق

نوق

وثق

کمی و بور جمع در که علی خلاف القیاس در الوسیقه و اوک فخی و سبنک کسری و مدبله شول دوه لر در که
 تخن ری سرقه اولوب سورله جمله سی یله سورلور بری برندن ایرماز بنی ادمه اولی رفقه کی که بری
 برندن ایرماز لر الاتساق همزه نك کسری و تانك کسری و تشدید به انتظام معناسنه التوسیق علی وزن
 التکریم ترکی بی یوک یوک لیدوب ایرمق بقال وسقت الخنطه توسیقا اذا جعلتها وسقا وسقا الاستساق
 همزه نك و تانك کسری ایله دوه بریره جمع اولق بقال استوسقت الابل اذا اجتمعت الایساق همزه نك کسری
 و مدبله دوه بی یوک کلنک نقول اوسقت البعیر اذا جعلته جمله و ایساق خرما لاجنك خرما سی جوق اولقه
 دخی دیرل بقال اوسقت الخله اذا کثر حملها المیساق میك کسری و مدبله شول قوشدر که قنادن بری
 برنه اون اوچرکن المیاسیق میك فخی و سبنک کسری و مدبله جمعی ذکر اولنن قوشلر معناسنه الوشیق
 و اوک فخی و سبنک کسری و مدبله و الوشیقه و اوک فخی و سبنک کذلک کسری و مدبله بونلرک ایکسیده
 شول اتدر که برکه قیندوب اندن صکره قوردوب سفره کوتلور و بو بصدرمه قسمنک جوق طورانی در
 و ابو عبید ایتدی و شیق بعضیلر قتنده شول بصدرمه در که اتش کورمیه و فی الحدیث انه اتی بوشیقه
 یابسه من لحم صید فقال انی حرام ای محرم الوشق و اوک فخی و سبنک سکونیه اتی ذکر اولنن وجه اوزن قورتنق
 الاتساق همزه نك کسری و تانك کسری و تشدید به بمعناه نقول وشقت اللحم اشقه وشقامن الباب
 الثانی و اتشقه اذا جعلته وشیقه و اشق شینک کسری یله برکلیک اضمی در و رجالدن برکسنک دخی اسمی در
 و برع بنت و اشق بوندن ما خود در الوعیق و اوک فخی و عینک کسری و مدبله و الوعاق و اوک ضمی ایله
 براوز در که طوارک یور رکن قرندن اشید لورانک و مرکبک ارقلد فی حینه یور رکن حیا سندن حاصل اولن
 اوز کی که اکا خقیق دیزل خاء معجه ایله و قافینله نقول و عقیق و عاقا و الوعق و اوک فخی و عینک
 کسری ایله شول کسنه در که چن خوبلی اوله الوعقه فختینله بدخو اولق شدت خلق معناسنه الوفاق
 و اوک کسری یله و الموافقه میك ضمی و فنانک فخیله و التوافق تانک فخی و فنانک ضمی ایله اوچی دخی برکسنه
 یارداه اولق معناسنه در و موافقت و وفاق برکسنه یه راست کلکه دخی دیرل بقال و افقته اذا صادفته التوفیق
 علی وزن التکریم برکسنه نك ایشن راست کتور مک بقال و فقه الله تعالی الاستساق همزه نك و تانك کسری یله
 توفیق طلب ایتک نقول استوفقت الله اذا سألته التوفیق الوفاق و اوک فخی و فنانک سکونیه برنسنه یی راست
 بولق بقال و فقت امرک نفق من الباب السادس اذا صادفته موافقا پس بو توفیقدن ما خود اولور تنه کم
 رسدت امرک دیرل رشدن ما خود قلعه و وفاق ایک نسنه نك ار اسنده موافقت و ملاحت اولغه دخی
 دیرل بقال حلوبته و فقی عیاله ای اهلین قدر کفایتهم لافضل فیهم و وفاق برنسنه نك حدوثی حیننه
 دخی دیرل التوافق تانک فخی و اوک سکونیه کذلک برنسنه نك حدوثی زمانی التیفاق تانک کسری
 و مدبله بمعناه المیفاق میك کسری و مدبله بمعناه ایضا بقال ایتک لوفق الامر و توفاق الامر و بقیاقه
 و احمر ایتدی کان ذلك لمیفاق الهلال و تیفاقه و توفاقه دیرل حین اهل الهلال معناسنه الایفاق همزه نك
 کسری و مدبله اوک کر بنی کریشه قومق نقول اوفقت السهم و اوفقت بالسهم اذا وضعت الفوق فی الور
 لترمی کانه قلب افوق و لا بقال افوق و فوق اوق کزنه دیرل الوقوفه علی وزن الرزله خوف حیننه کلک
 اورمی در الوقواق و اوک فخی و فافک سکونیه قورخو کسنه حیان معناسنه و لوک کبی در و زنا و معنی
 و الوقواق برعیدر که اندن دو بدلر ایشلر و بلاد الوقواق بلاد صبهک ماوراسنده در الولق و اوک

فخی

وسق

وعق

وفق

وقف

ولق

فخی و لامک سکونیه سرعت ایتک بقال جاءت الابل تلقی ای تسرع و ولق خفته دور تنکه دخی دیرل طعن
 خفیف معناسنه بقال و لقه بلفه و لقا و ولق او رمغه دخی دیرل بقال و لقه بالسيف و لقات ای ضربات و ولق
 سیرده یا خود کذب استرا اوزن اولغه دخی دیرل و عایشه صد بقره فی الله عنها اذ نلقونه بالسنتکم قرأت
 ایتشد تانک فخی و لامک کسری یله الولق و اوک و لامک فخی و الفک قصیر یله شول سکرته در که اندن صخره مق
 اوله و ولق شول ناقه یه دیرل که نیز و اوله بقال ناقه و لقی ای سریعه الولیقه و اوک فخی و لامک کسری و مدبله
 شول طعام در که اوندن و یا غدن ایدرل اولق همزه نك و لامک فخیله دیوانه لک کی برنسنه در پس اولق
 افعل و زنی اوزن اولور یعنی همزه نك ایدرل اولور زنی الی الرجل فهو ما لوق دخی دیرل مفعول و زنی اوزن و ما لوق
 دخی دیرل میك ضمی و همزه نك و لامک فخیله معولق کی و اگر اولق بو بادن قیلر لر سه فوعل و زنی اوزن
 اولور یعنی همزه نك ایدرل اولور المیقه میك کسری یله عده و زنی اوزن محبت و اخرند اولن ها و اودن عوض در بقال
 و مقه یقه من الباب السادس اذا احبه الوامق میك کسری یله محبت ایدچی الوهق فختینله کندن دبد کگری اوزن
 اید و گاه اولو رها تسمکین اولنور نهر لک کی المواهقه میك ضمی و هانک فخی ایله یولد اشله براسیر ایتکدر
 مواغه کی غین معجه و دال مهمه ایله و مواهقه الابل دوه بوینن سیراید رکن اوزادی سیراید سیراید
 و مواهقه یار شغه دخی دیرل بقال هذه الناقه توافق هذه کانه تبار بها فی السیرای تعارضها التوافق تانک فخی
 و هانک ضمی ایله سیراید شیم بقال توافقت الرکاب ای تسایرت و رکاب رانک کسری یله شول دوه یه دیرل که
 سیراید چون بنلور فصل الهاء الهینیق هانک کسری و یانک سکونی و نونک کسری و مدبله خدمتکار چاکر
 معناسنه الهینقه فختینله و نونک فخی و تشدید به برکسنه نك لقی در که کاذ و الودعات دیرل و ودعات فختینله
 قاتر بوچخی دبد کگری اق بوچقلر در که در یادن چقر و هینقه نك اسمی ز بدین روان در که قیس بن تعلیمه نك
 اوغالرنندن بری در و حاققه مز بورله مثل ضرب اولنور الهیری هانک و رانک کسری و یانک مایینه سکونی
 و اخرند یانک تشدید به در و رچی و قیوچی المهرق میك ضمی و رانک فخیله صحیفه که مهره اورله فارسی معرب در
 المهارق میك فخی و رانک کسری یله جمعی ذکر اولنن صحیفه ل معناسنه الهراقه هانک کسری یله و دیک صب
 معناسنه بقال هراق الماء یهرقه یقه بفتح الهاء و اصله اراق رریق اراقة و اصل رریق رریق در
 و اصل رریق یار ریق در و وقتا که همزه هایه در و ب اعلال اولندی سه به ریق اولدی و کلام عربیه انا هریقه
 استعمال اولندی و انا یرقه استعمال اولندی همزه نك اجتماعن کریم کورد کلرنندن اوتری و بعد الابدال
 ذکر اولنن کراحت زابل اولد غندن اوتری الهراق همزه نك کسری و هانک سکونیه کذلک دوک و بو هراق ده
 لغت اخری در بقال هراق الماء یهرقه اهرقا افعل یفعل بانی اوزن سببویه ایتدی وقتا که همزه یی هایه
 تبدیل ایتدیله هانی نفس کله دن کی لازم قیلوب اوزرنه الف ادخال ایتدیله و هانک لرومتی عین الفعلی حذف
 ایتکدن عوض قلد بلر ز را هرق اصلنده اریق ایدی الهریاق همزه نك و رانک کسری و هانک مایینه
 سکونیه کذلک دوک معناسنده لغت ثلثه در تقول هراق یهریق هریاقا المهریق میك ضمی و رانک کسری
 و مدبله دو کچی کسنه المهرق میك ضمی و هانک سکونیه دو ککش نسنه المهرق میك ضمی و هانک فخیله
 کذلک دو ککش نسنه و بوشاذ در و بونک نظیری اسطاع یسطیع اسطیاعا در ماضیده الفک فخی
 و مضارعده یانک ضمیله که اطاع یطیع ده لغت در پس سبنی عین الفعل حرکت حذفتن عوض قلد بلر
 ته کم باب عینده اخفش دن روایت اولمشدر پس هراق ده هانک حکمی دخی بو یله در و فی الحدیث
 اهریق دمه و معلوم اوله که یهریق کله سنک تقدیری هانک فخیله یه فعل در و مهرق کله سنک تقدیری

ومق

وهق

هبق

هبرق

هرق

كذلك هانك فحقيله مهغلدر واما بهر يق كلمه سنك تقدري سكون هابله انوكه تكلم مكن دكلدر زيراهوفا
 ابكيسيد ساكنلدر اما هانك سكوني ظاهر در وفانك سكوني راسا كندن بدل اولدغنه بناء در نه كم بهفعل
 كله سنه مرور ايتدي ومهرق كله سنك دخی تقدیرنده حال بودر المهر ورق میك ضمی وهانك سكوني
 وراه اولك فحق وناپنك كسري ايله شدله دوكلن يغور بقال مطر مهر ورق ای صیب الاهراق همزه نك
 كسري وهانك سكونيله چوق كولك بقال اهراق الرجل فی الضحك اذا كثر منه المهرق میك كسري وهانك
 سكونيله كثرة الضحك اولن عورت الهزق هانك فحق وزانك كسر بله زیاده كوك كورلك رعد شدید
 معنائه الهقهقه علی وزن الزلزلة سیر شدید حقیقه کی در وزان معنی بقال ههق الرجل مثل حقیق
 بالحاء بن المهملة الهقی هانك فحق ومیمك كسر بله شول اوت در كه ملائمه اوله الهقی فحقنيله والفك قصر بله
 كه رجائه وكه رجائه یوربك بقال مشی الهقی اذا مشی علی جانب مرة وعلى جانب مرة الهقی هانك فحق ویا نك
 سكونيله دوه قوشنك یركی الهقی علی وزن حیدر كذلک دوه قوشنك یركی میم زاید در فصل الباء الیقران
 فحقنيله شول افت در كه كینه یرشور و شول مر ضرر كه خلقه عارض اولور اوقان کی در وزان معنی الماروق
 میك فحق ویرانك ضمی ومدبله ذكر اولن مرضه مبتلا اولن المیروق میك فحق ویا نك سكوني ویرانك ضمی
 ومدبله بمعناه یبارق رانك فحقيله یندوا وان قول باغی در دسنبند عریض معنائه كرك برك اولسون
 كرك غیري اولسون فارسیدن تعریب اولمشدر اصلی یان در الیق فحقنيله زیاده اق اولن نسبه شدید
 البیاض معنائه وبوكسانی روایی در ویعقوب ایتدی ایض یقق دیرل قاف اولك كسر بله یلق فحقنيله
 هر نسبه نك ایضه دیرل الیلقة فحقنيله اق یكی عنریضه معنائه البلق یانك ومیمك فحق وما یبند لاملك
 سكونيله قفطان قبا معنائه فارسی معرب در باب الكاف من كتاب ترجمته الصحاح الجوهری فصل الاف
 الاراك همزه نك فحق ویرانك تخفیفيله براعجدر حص جنسندن یعنی شور یرده متوب مرالطعم اولن انجلردن
 الاراكه وزن مذکور وزن واحدی ذكر اولن انجلردن یری معنائه الاروك ضمتنيله ذكر اولن
 انجلری اولن امق بقال اركت الابل تارك اركا من الباب الاول والثانی اذاعت الاراك و دوه بر رده طوروب
 اندن زابل اولماغه دخی دیرل ابن السكيت روایی اوزن وغیر بلر ایتدی اركت الابل شول وقت دیرل كه دوه
 شور اوت اولله ده مقیم اوله واروك بر كسبه بر مقامه مقیم اولغه ده دیرل یقال ارك الرجل بالمكان اذا قام
 ویا نك وری ساكن اولوب شبشی ایتكه دخی دیرل یقال ارك الجرح اركا اذا سكن ورمه وقائل الاركة
 همزه نك مدی ویرانك كسر بله ذكر اولن اوقی اولن اوتلین دوه الاربكه همزه نك فحق ویرانك كسری
 ومدبله یانك صحیح اولن اقی كه جراحتی زابل اولدقدن صكره ظاهر اولوب اوزن دری تمه در غیري
 نسبه قالماش اوله واربكه شول تحت دخی دیرل كه كنه مخصوص اولن اوایچینده یاخود كلنجون
 قبه شكلنده ضرب اولن چادر ایچنده اوله وكراند تحت اولمازایسه كا حمله دیرل اربكه دیرل
 وبوكلامدن حمله ده سررك عدمی شرط اولق لازم كلزحی كه جوهرینك حمله تفسیرنده بیت
 یزین بالشیاب والاسره دبدی كلاميله بو مقامه اربكه تفسیرنده ذكر ایتدی كلامك یبندنه تنافض
 لازم اوله بلكه حمله نك اعم اولسی لازم اولور فندر الا یری انه اذا قیل كل ذی روح فیه نطق فهو انسان
 وان لم یكن فیه نطق فهو حیوان لا یلزم اعتبار عدم النطق فی مفهوم حیوان مطلقا قیل فی حواشی الكشاف
 من ان الاربكه لا یقال الا للسریر الذی یكون فی الكلة اوشی یكون كالکلة والكلة الشی الرقیق یخاط كالیت
 الارلك همزه نك فحق ايله مساجد وزنی اوزن اربكه جمعی تختلر معنائه الارلك همزه نك فحق ویرانك كسری
 ومدبله

هزق

هقق

هق

هیق

ارق

رق

یق

بلق

بلق

ارك

ومدبله یردره نك اسمی درارك ضمتنيله بر مكانك اسمی در الارك فحقنيله دوه اراك اغاجن اولنلا معین یرركی
 اغریق بقال اركت الابل تارك اركا اذ السنكت بطه نباعن اكل الاراك الاركة همزه نك فحق ویرانك كسر بله بلامد
 ذكر اولن اغاجی اولنلوب خسته اولن دوه الاراكی همزه نك فحق واخرنله الفك قصر بله جمعی ذكر اولن
 وجه اوزن خسته اولن دوه لر معنائه طلحه ايله طلاحی ورمشه ايله رماقی کی وطلحه حرفین مهملتنيله
 طلح دبد كری دبكلی اغاجی اولن دوه ورمشه راء مهمله وثاء مثلثه ايله رمت دبد كاری شو راوقی اولن
 دوه الاسكتان همزه نك كسری وسپنك سكونيله فرجك ابكی جای كنار كس معنائه الماسوكه میك
 فحق وهمزه نك سكوني وسپنك ضمی ومدبله شول عورت در كه عورت سنجسی انی سنجلر كن خطا بدوب
 سنت یرندن غیري موضعی قطع ايله الافك همزه نك كسری وفانك سكونيله كذب آیمك الافكه همزه نك
 فحق وفانك كسری ومدبله بمعناه الافاك همزه اولینك فحق وثانیه نك كسر بله جمعی بلان صو زلر معنائه
 الافاك همزه نك فحق وفانك تشدیديله زیاده بلانجی كذاب معنائه الافك همزه نك فحق وفانك سكونيله
 بر نسبه یی دوندر مك وبر نسبه دن منع آیمك ومنه قوله تعالی قالوا اجئننا لئلا فكننا عن الهمة الا تنفك
 همزه نك ویا نك كسر بله شهر منقلب اولق بقال ایتفكت البلاء باهلها ای انقلبت المونفكت همزه نك ضمی
 وفانك كسری ايله شول قوملر در كه خدای تعالی انی لوط قومی اوزن قلب ایتدی ومونفكات شول بلره دخی
 دیرلرك انلك اسدکی بر نختلف اوله وحقن مختلف بلر چوق اسسه عرب طایفه سی زكت الاض دیرلر یعنی
 یرپاك اولدی دیرلر المافوك میك فحق همزه نك سكوني وفانك ضمی ومدبله عقلی وفكری ضعیف اولن
 كسبه مافون کی دره زناومعنی وقوله تعالی یوفك عنه من افك قال مجاهد یوفن عنه من افن وما فوك
 اصمعی رهائی اوزن شول رجل در كه خیره یرشیه بقال رجل مافوك اذ الم یصب خیر المافوكه میك فحق وفانك
 ضمی ومدبله شول یردر كه كایغور یرشیموب انده نبات اولمیه الاكه همزه نك فحق وكافك تشدیديله هوانك
 زیاده اسی اولسی اجه کی دره زناومعنی بو قدر و اركا كه شول شدت حر در كه انده یل اسمیه واجه شول
 شدت حر در كه انده یل اسوب حرارت یا لكلمه الايتك همزه نك وفانك كسری ايله كون اسی اولق بقال اینك
 یومنا اذا اشتد حره فهو افتعال من الاكه الاكه همزه نك فحق وكافك تشدیديله اسی اولن ككون الاكيك
 همزه نك فحق وكافك كسری ومدبله كذلک اسی اولن كون بقال یوم اك و یوم اكیك وكه شدید دنیادن اولن
 مدته دخی دیرلر الا لك همزه نك فحق ولامك ضمی ومدبله رسالت معنائه المالك میك فحق وهمزه نك سكوني
 ولامك ضمی یاه كذلک رسالت معنائه المالكه وزن مزبور اوزن بمعناه الانك همزه نك مدی ونونك ضمی ايله
 قورشن اسرب معنائه وفی الحدیث من استمع الى قنیه صب فی اذنه الانك یعنی سازنده دبكلیك قولاغنه
 قورشن افداور وافعل وزنی جمعه مخصوص وزن درهج بر مفرد بو وزن اوزن كلامشدر الانك واستد قوت
 معنائه الاك همزه نك فحق ویا نك سكونيله شول انجلردن چوق اولوب یری برنه صارلمش اوله الابكه
 وزن مزبور اوزن واحدی بر مقدار بیشه معنائه پس شول كسبه كه قرآن عظیم احباب الابكه
 قرات ایتدی ابكه مبشه معنائه اولور غیضه کی معجنيله وشول كسبه كه لیكه قرات ایتدی برقریر
 مراد اولور و بعضیلر ایتدی ابكه ولیكه برقریرنك اسمی در مكه ايله بكه کی فصل الباء البتک یانك فحق وتانك
 سكونيله كسمك قطع معنائه بقال بتكه یبتكه وبتكه من الباب الاول والثانی اذا قطعه وبتك كذلک
 بر نسبه یی قبض ابدوب چكك معنائه ده كور الابتك همزه نك ویا نك كسر بله چككك البتكه یانك
 كسری وتانك سكونيله اول قبض اولنوب چكلن نسبه دن برقطعه البتكه یانك كسری وتانك فحقيله جمعی

اسك

اذك

اكك

الاع

ازك

اپك

برك

بشك

بكك

قطعه از معناسنه و تکه او اخر ليله او ان طات معناسنه ده کاور الباك تانك کسر به کسکین اول قلع
 بقال سيف بانك اء صارم التبتك على وزن التكریم طوارك قولان کسك یقال بتك اذان الانعام اذا قطعها
 شد لاكثر البره ك فمتنبله دوه چوكك بقال رك البعیر ببرك بره كامن الباب الاول وثبوت واقات
 معناسنه ده کلور یقال رك الشئ اذا ثبت واقامه بروك چوككش دوه معناسنه ده کلور علی ماسیحی الایاك
 همزه نك كسر یله دوه بی چو كرمك یقال اركت البعیر فبرك و بوقلیل در كثير الاستعمال اول اخته
 فاستناخدر المبرك میك ورتك فخیله دوه چوكك یر یقال فلان لیس له مبرك حمل البرك بانك فخی ورتك
 سكونیه شول دوه در كه چوق اولوب چوككش اولر جمع بروك کلور به رك كذا لك كوكسه در یر صدر معناسنه
 البركة بانك كسری ورتك سكونیه كذا لك كوكس معناسنه در تانك دخولی قینده یایی مكسو رایدن لرور كه
 برده له چوككه دخی در یر بقال ما احسن ركته هذه النافه بناء نوع اولور ركبه ايله جاسه كبی بركه حوضه
 دخی در یر البرك بانك كسری ورتك فخیله جمع بعضیلر ایتدی حوضه بركه دیدكاری انده صواقات
 ایتدكندن اوتری در الا براك همزه نك و تانك كسری به كوكسی ره قومك بقال اترك الرجل اذا لعی بركه و اترك
 بركه سنه بی بصوب كوكس التنه المغه دخی در یر نقول اتركه اذا صرعت و جعلته تحت بركك و اترك
 سكرته ده سرعت ایتكه ده در یر یقال اترك اذا اسرع فی العدو وجد البراك بانك فخی واخر نه الفك مدله
 حالت حربیه ثابت قدم اولوب جد وجهه ایتكه ده در یر و بونك اصلی روكدن در ثبات معناسنه یاك
 بانك فخی وكافك كسر اوزن بناسیله ثابت اول معناسنه در بقال براك براك ای اركوا البركه فختنبله
 فاوزن یاده معناسنه در التبرك علی وزن التكریم ركته دعا ایتك التبرك فختنبله ورتك ضمی وتشدد بیده
 برنسته ايله میجت طلب ایتكه در یر نقول تبركته اذا نمت به البرك بانك فخی ورتك كسری ومدله
 طعامه اطلاق اولور یقال طعام برك كانه مبارك المباركة میك ضمی ايله بركت و یرمك بقال بارك الله لك
 وبارك الله فیک وعلیک واركك وقال الله تعالی بورك من فی النار التبارك تانك فخی ورتك ضمی ايله بمعناها
 بقال تبارك الله ای ارك مثل قائل وثقائل الان فاعل بتمعدی وثقاعل لا بتمعدی البركه بانك ضمی ورتك
 سكونیه شول اق قوشدر كه معیشی مادن در البرك بانك ضمی ورتك فخیله جمعی ذكر اولن قوشلر معناسنه
 البراكیه بانك ضمی وكافك كسری ورتك تخفیفیه کیلردن برنو عدل البرنكان علی وزن الزعفران ارقیه الن
 كیلردن برنو عدل البرك بانك فخی ورتك ضمی ومدله شول عورت در كه بلع اولمش اوغلی وار اكن زوج ایلیه
 برك بانك كسری ايله ورتك سكونیه با حیه یتند بر موضعك ضمی در برك تانك كسری ورتك سكونیه كذا لك
 بر موضعك اسمی در البشك بانك فخی ورتك سكونی والفك قصر به یوریمی خفیف اولوب سبك روح
 اولن ناقه البشك بانك فخی ورتك سكونیه سرعت ایتك بقال بشكت لنافه تبشك بشكمان الباب الاول
 وبشك یزی سیرك دكده دخی در یر نقول بشكت الثوب اذا خطته خیاطه متباعدة وشك كذب ایتكه دخی
 در یر بقال هویشك الكذب ای یخلفه یعنی بالانی دور بدر البشك بانك فخی ورتك تشدد بیده كذاب
 معناسنه در البكه بانك فخی وكافك تشدد بیده مزاحمه قلن به بطن مكذك دخی اسمی در داخل مكه
 معناسنه بكه دیدیلر الله خلائق از حاماه زن اولد غیچون بعضیلر ایتدی بكه دیدیلر جبارمك بوینلری
 انده دق اولند غیچون یعنی اكا یرمز قصد ایدنلر منهرم ومنكر اولد غیچون التماك تانك فخیله برافج
 كسنه بری ینه مزاحمه قانی بقال تماك القوم اذا ازدحموا البك بانك فخی وكافك كذا لك تشدد بیده
 بر كسنه نك بویننه برنسنه ايله اورمق نقول بك عنقه اذا قها الا بك همزه نك ورتك فخیله بر موضعك

اسمی در

بعكك

بلعك

بنك

بنك

بوك

ترك

نكك

اسمی در بعكك باء اولك ولامك وباء تانك فخیله وكافك تشدد بیده بر شهرك اسمی در و دو اصله
 ایدی اغظدر كه تركیب اولوب كلفه واحده قائمشدر و بونك اعرافى حضر موت ده ذكر اولمشدر باب راده البعلی بانك
 فخی واخر نه بانك تشدد بیده بعكك منسوب اولان كسنه البكى بانك فخی واخر نه بانك تشدد بیده كذا لك
 بعكك منسوب اولان كسنه جزائىك هر ینه نسبت جا زدر ته كعبه سمس ده ذكر اولمشدر البعكوكه بانك فخی
 وكافك ضمی ومدله خلقك ضمی اولان بر جمع ناس معناسنه البعلك علی وزن جعفر شول قه در كه یشلو اولوب
 سواك اوله و بعكك بلعقه لغت دخی اولور بر جنس خور ما معناسنه البك بانك ضمی ورتك سكونیه اصل
 معناسنه معربدر كه اسان فارسیه بن اصله وكوكه در یر یقال هو لاء من بنك الارض وبنك معروف طبعك
 دخی اسمی در عربی الاصل در این در بدر و ابی اوزن التبتك فختنبله ورتك ضمی وتشدد بیده بر رده مقیم اولمق
 ثناء كبی همزه ايله اقامت معناسنه بقال تبتكوفی موضع كذا اذا قاموا بالبناك بانك فخی ورتك كسری به كوكك
 خشكیه كوككك قولنوغده بكدكاری بان جقلدر ابو عبیدر و ابی اوزن البوك بانك فخی ورتك سكونیه
 ايركك مركب دیشی مركبه اشق بقال باك الحمار الاتن ببوكها بوكا اذا راعا علیها و بوك كاه اولور شئ محمله دخی
 استعمال اولور یقال لقیته اول بوك ای اول شئ و بوك سمرمك معناسنه ده کلور بقال باكت النافه توك
 بوكا ذاسمت و بوك بره اغ صوقوب ارغله دخی در یر صوی زیاده كاسون دیو غزوه توك تانك فخی ورتك
 ضمی ومدله غزوات رسولدن بر معروف غزاتك اسمی در واندن اوتری كاغزای توك دیدیلر كه رسول كرم صلی الله
 علیه وسلم وقتكدا صحابدن بر جماعی كوردی كه برغناك ره وق صوقوب غریك ایدر لدی صوچقسون دیو پس
 انلر رسول كرم صلی الله علیه وسلم ایتدی مارلتم توكونها بوكا سبوكلام شربقه بناء اول غزایه توك دیدیلر
 كد توك بوكدن تفعل صیغه سی اولور به بوك یردن صوچقر مغه در یر علی ما مرانفا الباك بانك كسری به شول
 ناقه در كه تازه اولوب خوب وله البوايك بانك فخی ورتك كسری به جمع تزه ناقه معناسنه ومن كلامهم انه نهار
 بوايكها یعنی مهمان ایچون دوه سنك رارلر نذیچ ایدر فصل الثاء الترك تانك فخی ورتك سكونیه برنسنه دن
 فراغت ایتك نقول تركت الشئ تركاذا خلیته المتاركه میك ضمی ورتك فخیله برنسنه بی حالی اوزن ترك ایدر شمك
 بقال تاركته البیع یعنی انوكله مبادله مالی ترك ایدر شدم ترك تانك فخی وكافك كسری اوزن بناسی ايله اسم فعل در
 امر معناسنه كه اترك دچك اولور الا ترك همزه نك كسری ورتك كسری وتشدد بیده باب افتعالدن ترك ایتك
 بقال قال فیه قاترك ای مارك شیا من القول التركة تانك فخی ورتك كسری به میراث میت التریكه تانك فخی
 ورتك كسری ومدله نسا طافه سندن شول عورت در كه فی كسنه زوج ایتیه و تریكه شول دوه قوشی
 بر طه سنه در یر كه دوه قوشی فی ترك ایتش اوله و تریكه شول ونلاغه در یر كه قوم فی اولنایوب ترك ایتش اوله
 التركة تانك فخی ورتك سكونیه د موردن اولان طوغلغه كه حن محار بده باشه كبر لالتركه تانك فخی ورتك
 سكونیه جمع طوغلغه معناسنه الترك تانك ضمی ورتك سكونیه ناسدن بر طایفه نك اسمیدر التكه تانك
 كسری وكافك تشدد بیده اوچقوراز ایدر معناسنه التكه تانك كسری وكافك فخیله جمع اوچقورلر
 معناسنه التاك كافك تشدد بیده بر لفظدوكه فاك لفظنه تبعیتله ذكر اولور بقال فلان احق فاك
 تانك وفاك احق اولوب سولك اولان كسنه در یر و بعضیلر مستقلا استعمال ایدوب احق تانك در یر لنتوك
 ضمتنبله احق اولمق بقال ما كنت تاكما ولقد تكنتك من الباب الثاني وبقال ایت الان غمق وتك یعنی
 حماندن خالی اولمك التاك تانك فخی وكافك تشدد بیده نبیذك كیفی ایشك بقال نكه النبذ اذا بلغ
 منه النكتكه علی وزن الزلزله برنسمه بی باحال ایدوب شكسته قلن نقول تكنتك الشئ اذا وطئته حنی شدخته

حک

حک

حک

حک

راى تدبیرى ابله سائر ازك شفای صدره اولدغن استعاردر الحلوكة فختنه زباده سیاه اولق بقال حالک
 الشیء بحالک حلوكة اذا اشتد سواده الاحلایك همز نك كسرى ولام اولك كسرى ومدبله بمعناها
 بقال اصلوك الشیء اذا اشتد سواده كذلك الحالك فختنه قرالى سواد معناسنه بقال اسود مثل حالک
 الغراب ای سواده واکرمثل حنك الغراب دیسك غرابك متقارن دیلرسن الحالك لامك كسرى بله زباده
 سیاه اولن نسنه ده استعمال اولنور بقال اسود حالک واسود حالک بمعنی الحلوكة فختنه وكافك ضمی
 ومدبله زباده سیاه اولن نسنه شدید السواد معناسنه الحلوكة حالک ضمی ولامك فختنه همزه وزنی وزن
 كرتن كله دن برنوع وبعضیلر ایتدی حلكه بر جانور دركه قومه طلم مانی اولنلر صویه طالد غی كبی
 وبومقامه صاحب صراح حلكه یی نوعی از پوشش ابله نفسیر ایدوب خطا ایتشدر كویا كه عبارت
 جوهر بله ضرب من العطاء بد كنده عین مهبله وطاء معجه ابله اولن كله یی علی العكس توهم ایدوب عین
 معجه وطاء مهبله ابله تصور ایتشدر الحلوكة حالک فختی ولامك سكونی والفك مدبله عنقاء وزنی وزن
 كذلك كرتن كله دن برنوع در الحلوكة فختنه بت كهله معناسنه الحلوكة كذلك فختنه جمعی وبعضیلر
 ایتدی حلك خرد قرحه به دیرلر وهر نسنه نك خرد سنه حلك دیرلر الحنك حالک فختی ونونك سكونیله
 انك اغزیه ایب طاق نقول حنك الفرس حنك حنك من الباب الاول وحنك من الباب الثاني اذا جعلت
 فی فیه الرسن وحنك برنسنه یی فهم ایتكه دخی دیرلر نقول حنك الشیء اذا فهمته واحكمته وحنك خرمایی
 یاخود غیر نسنه یی چینوب اوغلفك طماغنه سورمكه دخی دیرلر نقول حنك الصبی اذا مضغت قرا
 اوغیره ثم دلكتك بحنك المحنوك ميمك فختی ونونك ضمی ومدبله ذكر اولنن صبی الاحتناك همزه نك وتانك كسرى بله
 بمعناه نقول احتنك الفرس ایضا واحتناك چكر كه ییوزنده اولن نباتاتی اكل ایتكه ده دیرلر یقال احتنك الجراد
 الارض اذا اكل ما علیها لقی علی نبتها واحتناك هر نسنه نك اوزنه غالب اولمغه دخی دیرلر قال الله تعالی حاكیا
 عن ابلهس لا حنك ذریته قال الفراء ید لاستولین علیهم واحتناك ركسنه قوی ومحكم اولمغه دخی دیرلر
 بقال احتنك الرجل اذا استحك الحنك حالک ضمی ونونك سكونیله اسم در محكمك معناسنه وحنك كذلك
 شول قیشه دیرلر كه دوه پالاللك قاشنده اولن چوبلری محكم قلمغچون ضرر الحناك حالک كسرى ونونك
 تحقیقیه جمعی بمدبله برام كبی ورمه جوملكه دیرلر ونوابوعید روانی در الحنك فختنه قوشك بورق منقار
 معناسنه بقال اسود مثل حنك الغراب وحنك انساندن وغیردن اكك التنه دخی دیرلر ماتحت ذفر
 معناسنه الحالك نونك كسرى بله زباده سیاه معناسنه استعمال اولنور بقال اسود حالک مثل حالک
 الحنك علی وزن التكریم ركسنه یی امور تجر به قلمق الاحناك همزه نك كسرى بله بمعناه بقال حنكته
 السن واحنكته اذا حكمته التجارب والامور وحنك برنسنه یی چینوب طمغك طماغنه سورمك در
 نقول حنك الصبی اذا مضغت قرا ثم دلكتك فی حنك الحنك ميمك فختی ونونك ضمی وتشدید بله ذكر اولنن
 طفل وحنك شول كسنه یی دیرلر كه فی امور تجر به قاش اوله الحنك ميمك ضمی وحنك سكونی ونونك فختنه بمعناه
 الحنك فختنه ونونك ضمی وتشدید بله دولیتدی چكه التندن المن لسی معناسنه الاحناك همزه نك ونونك
 فختنه شول دوه دركه زباده اكول وله منه قولهم هذا البعیر حنك الاول مشتق من الحنك وهو شاذ لان الخلقة لا یقال
 فیها ما افعله یعنی فعل مجمله افعول نقضیل وادی واحد دن در الحوك حالک فختی وواوك سكونیله برنسنه یی طوقمق
 نسج معناسنه وحوك باذروج دبد كاری ویه دخی دیرلر كه طیبیلر قننه معرف در الحیا كه حالک كسرى بله بمعناه
 بقال حاك الثوب بحوكه حوكا و حیا كه الحاك یانك كسرى بله بیزطوقی كسنه جلاه معناسنه

الحاك

حک

درک

درمك

درنك

دعك

الحاكه علی وزن الحاله حاكك فختی یا معناه باعة كی الحوكه فختنه كذلك فختی وای الفه قلب ایتدی بلر نته كم
 نخونه ده دخی قلب ایتدی بلر وواوك الفدن نوع نباعدی اولدو غیچون اصله رد اولنن برلده قلب اولنن غنه
 بقاء اما یابونك خلا فجه دركه یانك الفه قری اولدو غیچون قلب اقتضا ایدر اما غیب وصید كله لنده قلب
 اولنن غنك وجهی محلنه ذكر اولنن شد در الحوكه حالک فختی ویا نك كسرى بله جمع موثقی الحیا كان فختنه قصیر
 القامة اولنك یورجسی یقال حاكك یحییك حیاكنا اذا حرك منكبه وفج بین رجلیه یعنی اوموز لن تحريك
 ایدوب ابقارن اچارق یورجسی الحیاكه حاكك فختی ویا نك سكونیله قلیج تاثیر ایدوب كسمك الا حاكه همزه نك كسرى بله
 اچارق یوریه الحیاك حالک فختی ویا نك سكونیله قلیج تاثیر ایدوب كسمك الا حاكه همزه نك كسرى بله
 بمعناه یقال حاكك فی السیف واحاك و یقال ضربه فاحاك فی السیف اذا لم یعمل وحنك قلبه كلام تاثیر
 ایتكه دخی دیرلر یقال ما یحییك فیه الملام اذالم یو ثرفیه فصل الدال الادراك همزه نك كسرى بله ایشمك
 حلق معناسنه بقال مشبث حنی ادر كته وعشت حنی ادر كت زمانه وادراك برنسنه یی كویمكه دخی دیرلر نقول
 ادر كته بصیری اذ ایتته وادراك مبوه ایشمكه دخی دیرلر بقال ادراك الثمر اذ ابلغ ورنسنه نهایت بواغه دخی
 دیرلر نقول ادراك الدقیق بمعنی فی الاستدراك همزه نك وتانك كسرى بله ضایع اولن نسنه یی رنه كتورمك
 التدارك تانك فختی ویا نك ضمی ابله بمعناه نقول استدركت ما فات وندركته بمعنی وندرك قومه ك اخرى
 اولنه ایشمكه دخی دیرلر بقال ندرك القوم اذ انلا حقوقای لحق اخرهم اولهم ومطلقة الحقوق معناسنه ده كاور
 بقال ندرك الثریان اذا درك ترى المطر ترى الارض یعنی یغمور كفی یرك غنه واصل اولدی یغمور قعر زمینه
 تاثیر ایتكه الادراك همزه نك كسرى ووالك كسرى وتشدید بله كذلك بری رینه ایشمك معناسنه در
 قال الله تعالی حنی اذا داركوا فیها جمعا و بونك اصلی ندركوا یدى تاد الله اذغام اولنوب اولنه ابتدا ایحون
 همزه كتورلدى درك دلك فختی وكافك كسرى اوزن بناسی ابله فعل امر كاسمی در ادراك معناسنه كاف
 مكسور اولدی زراحقی ساكن اولماغدی امر ایحون الدركه دلك فختی ویا نك كسرى ومدبله طریق
 معناسنه در وطریق سور بلن صیده وسرقه اولنن دوه یی دیرلر الدرك فختنه شول اسی پارسى دركه
 قیو ایتك قوغه دن جانبه اولن اوجنه بغلر قیوایی اصلنوب چور ییسون دیوودرك فمائه دخی دیرلر
 نفعه معناسنه تحريك وتسكین جائز در بقال ما خلقك من درك فعلی خلاصه ودرك حنك اخر طبقه سنه
 دیرلر الدرك دلك فختی ویا نك سكونیله جهنك اشغه طبقه سی فختنه دخی لغت در علی ماموودرك
 ضمائه دخی دیرلر فختنه دخی لغت در علی مامضى الدراك دلك كسرى بله بری بری اردجه متوالیا
 چاغرمق یقال دارك لرجل صوته اذا تابعه ودراك برككك دخی اسمی در ودعاء علیه ده لا بارك الله ولا تارك
 ولا دارك دیرلر مجموعی بمعنایه در مدركه ميمك ضمی ویا نك كسرى بله عمرو بن الیاس بن مضرك لقبی در
 ولقب من بوری عمروك باباسی وضع ایتشدری دوه یی ایشد كیچون الدراك دلك فختی ویا نك تشدید بله
 كثیر الادراك اولن كسنه وكاه اولور فعال افعول یفعل دن دخی كور پسر عر بلرك حساس دراك دیدك كری
 یالفت دریاخود حساسه از واجدار الدرك علی وزن جعفر اق بغدادی اونی دقیق الخواری معناسنه حاء
 مهمله نك ضمی وواوك تشدید و الفك قصر بله الدرك دلك ونونك ضمی ویا نك سكونیله بساط دن
 برنوع در كه اطرافند محقری وارد در كاه اولور دوه در یسی كاتشیه اولنور الدرك دلك فختی
 ویا نك فختی والفدن صكره نونك كسرى ومدبله در نو كك جمیدر الدعك دلك فختی وعبكك
 سكونیله اومق دلك كبی در وزنا ومعنی نقول دعكت الادم والخصم اذا لیتته التداكك تانك فختی

دک

دک

دک

وعنهك ضمی ایله ایکی كسسه بری برله چ وعناد اید شمشك حریه الدكك دالك فخی وعنهك كسسه برله چ وعناد صاحی اولن كسسه الدكك دالك فخی وعنهك سكونیله دوه سور یسندن برلوك درد عقه معناسنه لغت در الدكك دالك فخی وكافك تشدید یله دوكك دق معناسنه نقول دكك الشیء اذكه دكامن الباب الاول اذا ضربته وكسسه ته حتى سويت به بالارض منه قوله تعالى فذكر كذا وكذا واحدة واخفش ایتدی دك یرك كندی دن عبارت در الدكك سكونیله خمتینه له جمعی در قال الله تعالى جعله دكا واحتمالدره دكامصدر اوله زرا وقتاكه جعله دبدیسه كویاكه دكك دیش اولوره وقتاكه عقبه دكا دینلدیسه دك دكا مثابه سنه اولور یاخود دكامن مراد اذك ديك در مضایف عزوف درو بعضیلر مدیله قرأت ایدوب جعله دكا دیدی ای جعله ارضا دكا نقد یرنه زرا چیل مذكر در دكا كاصفت اولماز ارض نقد یرندن لا بد دره دك قیوی طیر اغله اورتمكه دخی دیرل یقال دكك الرکیه اذا دفنته بالتراب المدكوك میك فخی وكافك ضمی ومدیله شول كسسه دركه انی جمی شكست ایتش اوله یقال دك الرجل علی البناء للجهول فهو مدكوك التدكك علی وزن التزلزل طاغیر كجرك دپه لر اولق یقال دكك كك اجمال اذ اصارت دكاوات الدكاوات دالك فخی وكافك تشدید یله شول خرده دپه لر دركه بالحق دن اوله واور كچی اولین دوه لر دخی دیرل الدكا دالك فخی وكافك تشدید ی والفك مدیله واحدی كجرك دپه معناسنه وشول ناقه معناسنه كه اور كچی اولیه الدكك دالك ضمی ایله جمی دكاوات جمی اولد غی كی حمراء لك حمرا یله حمراوات جمی اولد غی كی ودك الحق طاغیه دخی دیرل ودك یره یاقن اولوب ارقه سی یصی اولن انلره دخی دیرل لدكك دالك كسری وكافك فخیله جمی حرایله حخره كی الادك فختینه له واحدی ذكر اولن صفت اوزن اولن ات معناسنه المدك میك كسری ودالك فخی ایله قوی اولوب یره یرك بصن كسسه نقول رجل مدك اذا كان قویا شد بد الوط للارض المدكك میك ودالك فخیله شول جاریه دركه ایشه قوی اوله الدكك دالك فخی وكافك سكونیله شول قومدر كسره متصل اولوب رفعله مرتفع اولیه وفي الحدیث انه سأل جریر بن عبد الله عن منزله فقال سهل ودكك وسلم وارك الدكك دالك اولك فخی ویا نینك كسری ایله جمی الدكك ديك دل اولك ككك فخی ویا نینك كسری ومدیله ككك جمی الدكك دالك فخی ایله دكان كه انده اوتور لر الدكان دالك ضمی ایله بمعناها الدكك دالك فخی ولا مك سكونیله اومق مالیدن معناسنه نقول دكك الشیء یددی اولكه دكامن الباب الاول الدكك خمتینه له كون زواله وارمق یقال دكك الشمس دلوكا اذ زال وقال تعالى قم الصلوة لدكك الشمس الى غسق الليل وبعضیلر ایتدی دلوك شمس غروب شمس معناسنه در المدكك میك ضمی ولا مك فخیله یركسسه نك حقن ككندروب ویرمك یقال دالك الرجل غریه ای ماطله وحسندن سوال اولنوب اید لك الرجل امراته بدیلر ایتدی نه اذا كان ملفعا یعنی بالمهر والفاخ افلاسه دیرل الدكك دالك فخی ولا مك ضمی ومدیله شول نسنه دركه بدنه سور لر كرك طیب اولسون كرك غیر نسنه اولسون الدلیك دالك فخی ولا مك كسری ومدیله شول طیر اقدر كه انی بل صاورر ودلیك شول طعامه دیرل كه فیما غله خرمادن ایدر لر تربد كی جوهری ایدر بن طن ایدرم كه اول لسان فارسیه جنكك خست دبدكاری طعامدر كه اك اوماج ونجمور دیرل التلك فختینه له ولا مك ضمی وتشد بدیله یركسسه كندی جسدن اومق یقال ندك الرجل اذا دلك جسده عند الاغتسال المدلوك میك فخی ولا مك ضمی ومدیله الما جفی یوكسك ولما ین ات یقال غرس مدلوك الحجة اذ الم یكن لحجته اشراف وحجبه لك بركنه قریب یرده اولن سیوری ككدر كه اك الما جفی دیرل الدكك علی وزن جعفر شول ناقه دركه فرموده اوله وسولك

اوله

دك

دك

دك

دك

دك

دك

اوله الدكك دالك فخی ومیك ضمی ومدیله شول بركه دركه دوزنه سرعت اوزن اوله وهر حركتی سریع اوله دكك دیرل یقال رخی دموك ای سر یعة الطحن ودموك برانك اسمی در الدكك دالك فخی ومیك سكونیله طوشن سكوتیه سنك سرعی كه نهایت مقدوری اوله الدكك خمتینه له یرنسنه دوزن وصیرنجو اوله یقال دمك الشیء یدمك دموكك من الباب الاول اذ اصار امس الدامكة میك كسری یله افت داهیه معناسنه یقال اصابتهم طامكة من دوامك الدهر ای داهیه المدكك میك اولك كسری ویا نینك فخی ومدیله ینانك برقوری یعنی طاشلر ینك برقوری انوكله لك خمین اجر المدكك میك اولك كسری ویا نینك فخی ومدیله ینانك برقوری یعنی طاشلر ینك برقوری الدككك فختینه له ومیم ویا نینك دخی فخیله شدید معناسنه در یقال رخی دمكك ای شددیة الطحن المدكك میك ضمی ودالك ولا مك فخیله صیرنجو ومدور اولن ثمرن یقال فصل مدكك اذا كان امس مدورا الدككك علی وزن الدحرجة مدور ودوزن قلی التمدكك علی وزن التدرج مدور ودوزن لوق نقول دمكك الشیء فتدمكك المدكك میك ضمی ولا مك فخیله مدور وان نسنه یقال حافر مدكك فهو مثل مدملق ومدملج وزنا ومعنی الدكك دالك ولا مك ضمی ومیك ما ینفك سكونیله دكری طاشلر حجر مدور معناسنه الدكك دالك فخی وواوك سكونیله یرنسنه یی دوكوب یو مشقی صحق معناسنه المدكك میك فخیله بمعناه یقال دك الطیب بدوكه دوكا ومدكا اذا سحقه ومدك ككك شول طاشه دیرل كه اوزنه طیب دوكر لر ودوك خلق یری یرنه قارشوب سیران ایتكه دخی دیرل یقال بات القوم یدكون دوكا اذ اتوا فی اختلاط ودوران المدكك میك كسری ومادك فخیله شول طاشدر كه انوكله طیب دوكر لر الدوكه دالك فخی وواوك سكونیله خصوصت وشر الدوكه دالك ضمی ومدیله بمعناها یقال وقعو فی دوكه ودوكه ای خصوصة وشر الدوكه تانك فخی وواوك ضمی ایله برخ كسسه حریه یرنه مضایقه ویرمك یقال ندوك القوم اذ قضایقوا فی حرب اوشر الدهك دالك فخی وهاك سكونیله یرنسنه یی فادوب اوكنك ابن الاعرابی رواهی اوزن یقال دهك الشیء یدك دهكك من الباب الثالث اذ طحنه وكسره الدهوك دالك فخی وهاك ضمی ومدیله اوکید یحی الت الدهك خمتینه له جمی اوکید جك التلمع معناسنه الدكك كسری ومدیله خروس كه معرفه در اندكك دالك كسری ویا نینك فخیله جمی خروس لمع معناسنه الدكك كسری ومدیله خروس كه معرفه در الراء الر بك رانك فخی ویا نینك سكونیله یرنسنه یی قارشومق نقول ربكك الشیء اركه ربكا اذ خلطته وربكك یریدی اصلاح ایتكه دخی دیرل الارنك همزه نك ویا نینك كسری یله قارشومق نقول ربكك فارتبكك اذ خلطته وارنكك برایشه طولشوب خلاص بولما غده دیرل نقول ارنكك الرجل فی الامر اذا نشب فیه ولم یكد یخلص منه الر بكة رانك فخی ویا نینك كسری ومدیله شول خرمادر كه یا غله وكشكك خلط اولنوب حبسندن رقیق قلمور وحبس دخی خرمایله ویا غله وكشكك اولور لككن زیاده خلط وركیب اولنماز ودبیره نام كسسه ایتدی ربكك اوله كشكدن اولور اوزنه ربه خلط اولنماز ویا غله وكشكك خلط اولنماز ودبیره نام كسسه مثلك اصلی بودر كه اعرابی بیان ذاهلی قائمه كلكه اكبر ولدی دنیاك كلكه بشارت خبری ویرد كرنه ایتدی ما صنع ب اكله ام اشرب یعنی ولد مسافر ی اكله می یاخود شر بیه می رعایت اید لم دبدكك زوجه سی ایتدی غرثان فاربكواله یعنی اح احق انی ربكك ایله طورك دیدی وقتاكه اعرابینك قارنی طوبیدی کیف الطلا واهه دبدی یعنی صبی ایله له سنك حالی نه دریدی الرنك فختینه له دوه بورقلا ركن ادمن یری یرنه قریب اذمق پس رنكان دوه دن غیر بیه استعمال اولنماز الرنك رانك فخی ویا نینك سكونیله بمعناه یقال رنك رنك

رک

رکاور کانا الارک همز مک کسری ابله دوهیه ذکر اولن یوریک ایتمک بقال ارککه صاحبه ارک رنک فخی
 وکافک تشدید بله مجوسک الی بو بنه دمور بلک تقول رکتک الفل فی عنقه ارک رک من الباب الاول اذا غالت
 یله الی عنقه ورنک رکسنه نک کنایه بو بنه یو کاکمه دخی دیرلر تقول رکتک الذنب فی عنقه اذا الزمه یام ورنک
 برسنه نک بر مقدارن بر مقدار یاوزن بر قغه دخی دیرلر تقول رکتک الشئ بعضه علی بعض اذا طرحته ورنک
 برسنه ضعیف اولغه ده دیرلر یقال رک الشئ اذ ارق وضعف ومنه قولهم اقطع من حیث رک ای من حیث
 ضعف والعامه تقول من حیث رق ارک رنک کسر بله ضعیف اولن یغور ارک رنک کسر بله جمعی ضعیف
 یغور ارک معنایه الارک همز مک کسر بله ضعیف یغور یغور یغور یقال ارک السماء اذا اجات بالارک ورنک
 الارض علی البنا للمجهول الیک رنک فخی وکافک کسری ومدیه ضعیف معنایه بقال ثوب ریک النسیج
 الاسترک همز مک وتانک کسر بله برسنه ضعیف عدا تیک بقال استرک اذا استضعفه الزکاکه رنک
 فخی وکافک تخفیفه شول کسنه درک اهل اوزن غیرت حکمیه وفی الحدیث له لعن الزکاکه یعنی بی حیت
 اولن له لعن ایندی رنک فختینله برصونک اسمی دراهمی ایندی بعض اشغارد رنک واقع اولمشدرک
 ادغامه ضرورت ایچون دراصلی رنک در زرارکک واقع اولدغی اشغاردن بعض ذکر ایدرکن بر اعرابه رنک نه در
 دیوسوال ایتمک ایندی بوارایق رب برصو واردرارکک دیرلر ددی المرنک میک فخی ورنک سکونیه وتانک
 فخیله شول کسنه درک زیاده مست اولد وغندن کلامی متمیز اولما فقیهم اولمایه الزکاکه رنک فخی وکافک
 سکونیه شول عورت درک صغر یسی واولو قلی عظیم اوله الی رنک فخی وکافک تشدید بله والفک قصر یله
 فعلی وزنی اوزن شول یاغدرک نه یزیه وفی المثل شحمة الی بومثل شول کسنه حقنه ضرب اولنورک
 رفیقنک مهمنه بونه ده پابد ار اولیه المرکوک میک فخی وکافک فخی ومدیه شول قریه ده دیرلرک معالجه
 اولنوب اصلاح ونه الرموک فختینله بر مقامه مقیم اولق تقول رنک بالکان رنک رموکان الباب الاول اذا قام به
 الارماک همز مک کسر بله مقیم قلیق تقول ارمکنه انا الرمکه فختینله بارکیر قسمنک موثقی یوند معنایه
 الارماک رنک کسر بله جمعی یوندلر معنایه الرمکات فختینله کذلک جمعی الارماک همز مک فخیله کذلک جمعی
 فرار وایی اوزن غار ابله انارکی ارماک میک کسری والارماک میک فخیله بونلر شول سیاه نسنه ده اطلاق
 اولنورک مسکه قترلر کما قال المسک قد یستحب الرماک الرمکه رنک فخی ورنک سکونیه دوه رنک رنکندن
 بر رنک در ابو عبید ایندی الارماک همز مک ورنک میک فخیله شول دوه درک انوک طوری لقی غالب اولوب سیاهه
 ما بیل اوله یقال جل رنک الرماک رنک فخی ورنک سکونیه والفک مدیه موثقی یقال ناقه رنک الارماک
 همز مک ورنک کسر بله دوه ذکر اولن الوان اولق بقال ارماک لبعبار ماکا برونک یانک فخی ورنک سکونیه
 ورنک فخی ومدیه ناحیه شامه بر موضع اسمی در یوم الیومک دیرلر کلری ذکر اولن موضع نظر ادر الترهوک
 فختینله وواوک فخی ابله بوزرکن موج اوررکی یوریکدر بقال مر فلان بترهوک کانه جو ج فی مشبته فصل الزی
 الزحک رنک فخی ورنک سکونیه دوه بوزرکن یقال زحک بعیره اذا عینی الارماک همز مک کسر بله
 برکسنه نک طواری یوزرکن یقال زحک الرجل اذا عیت دابته مثل ازحک الازحکی همز مک ورنک ورنک سکونیه
 فخی وکافک تشدید بله قصیر اولوب بد طمع اولن کسنه الزحکوک زانک وکافک فخی ورنک سکونیه
 مایند سکونیه بعینه وزحکوک دوه نک من اولننه دخی دیرلر الزحاکیک زانک فخی وکافک کسری ومدیه جمعی
 سز دوه لر معنایه الزحاک زانک فخی وکافک کسر بله کذلک جمعی الزحاک فخی وکافک کسری ومدیه قارشق
 یوریک شئ مقرط معنایه الزحاک زانک فخی وکافک تشدید بله والزحاک فختینله بونک اکیسید صانی صانی

دمک

رهک

رحک

زحک

زکک

یوریکدر بقال

زمک

سبک

سجک

سدک

سفک

سکک

یقال رک الدر اجه کما یقال زانک الحماة ودراجة دالک فخی ورنک تشدید بله دوج دبد کلری قوشدر ورنک
 ارق کسنه دخی دیرلر الزکاک زانک فخی وکافک تخفیفی وزانک ثانی کسر بله مذموم اولوب قلیل العرض
 اولن کسنه الی زانک ورنک کسری وکافک تشدید بله والفک قصر بله قوشک قورغی بندکی روزخی کی در
 وزانک ورنک فختینله ونونک فخی ورنک تشدید بله قصیر القامه اولوب مذموم اولن کسنه الزکاکه رنک فختینله
 وزانک ثانی کسنه دخی فخیله ذکر اولن معناده کاه اولور استعمال اولنور فصل السین السبک سبک فخی ورنک
 سکونیه کومشی یاغیری نسنه یی ارنک تقول سبکت الفضة وغیرها سبکها سبکا من الباب الاول اذا ذبت
 السبک سبک فخی ورنک کسری ومدیه لرن کومش السبک سبک فخی ورنک کسر بله جمعی ارنش
 کومش معنایه السبک سبک ورنک فخی ورنک سکونیه ونونک سکونیه تون طریقی طوارک طرفنک کارنک
 مقدمی در السبک سبک فخی ورنک کسر بله جمعی طرفنک کارلری معنایه وفی الحدیث یخرجکم الروم منها
 کفر اکر الی سبک من الارض غیر ناحیه مشامه راجعدر وکفر کافک فخیله قریه معنایه درومقصود اخرج
 اولن فحاک غلطتند وقلت خیرنه سبک تشبیه در الاسکنک همز مک ورنک ورنک کسر بله کجه قرا کو اولق
 یقال اسکنک اللیل اذا ظلم المسکنک میک فخی ورنک فخی وکافک کسر بله زیاده قره اولن نسنه یقال
 سفر مسکنک ای تشدید السواد السدک فختینله لزوم معنایه یقال سدک من الباب الرابع الزمه السفک
 سبک فخی ورنک سکونیه دوک تقول سفک الدم والد مع اذا هر قته السفک سبک فخی ورنک تشدید بله
 کلامه قادر اولن کسنه سفاح معنایه السک سبک فخی وکافک تشدید بله سمار مع معنایه السک سبک
 کسر بله جمعی منهارلر معنایه وسک حلقه لری طار اولن زرهه دخی دیرلر وسک قیواسیکنه یسی دمور مضغفه
 دخی دیرلر تضییب الباب معنایه وسک قولانی دندن کسنه دخی دیرلر یقال سک یمنه کذا الصطم اذینه وسک لبت
 اوزن اولغه دخی دیرلر یقال هو سک سکال ارق مایچی منه من الغایط السکی سبک فخی وکافک ورنک
 تشدید بله کذلک مع معنایه در سک کی شئ کندی نفسنه نسبت اولور دوله دوی کی که دودال مهله نک
 فخیله بر معنایه درود وی دخی یای مسدده ابله کذلک ذکر اولن معنایه در السک سبک وکافک
 فخیله قولق کوچک اولق السک سبک فخی والفک مدیه قولق کوچک اولن کسنه یقال کل سکاء بیض وکل
 مشرقاء نلد وسکادن مراد قولانی اولین دروشر قادن مراد قولانی اولندر اکر چه قولانی یارق دخی اولور سه
 و بیض یومر دلق معنایه در الاستکک همز مک ورنک کسر بله قولق صاغر اولوب قولق دلیکی طار اولق یقال
 استکک مسامعه ای حیت وضائق واولنر زیاده کثر نندن بری برنه صار لغه دخی دیرلر یقال استکک التبت
 اذا التفت وانسد خصاصه وخصاص خاء معجه وصاد مهمله ابله ار لغه دیرلر خلال معنایه السک سبک
 کسر بله شول دمور درک حفتجیلر انوکله رسورلر که اهل زراعت اکاصبان دموری دیرلر وسکه خرما قلیزیه
 دیرلر که بول بول دیکلمش اوله ومنه قولهم خیر المال مهرة ما ثورة اوسکه ما ثورة ومهره ما مون کثیر النجاج
 اولن ات دولنه دیرلر ورنک بون ارکک خرما صلوب اصلاح اولن خرما اغاجنه دیرلر ورنک سکونیه سک ابله
 مراد عربلرک بوکلامنه صبان دموری دروما بون ابله مراد اصلاح اولن دمور درومقصود مالک
 خیر لوسی یاتجاج یاخود زرع در دیک دروسکه صواقه دخی دیرلر وسکه اقچه نک یوزنک اولن نقشه دخی
 دیرلر السک سبک فخی ابله شول قوی درک اغزند دینه وارنجه طار اوله بو زیدروائی اوزن وغرب یواسنه
 دخی سک دیرلر وسک کذلک طیبیدن بر نوعدر السک سبک فخی ابله والسکاکه کذلک ضم سینله شول هوادرک
 کوک یوزنه ملاقی اوله ومنه قولهم لا فاعل ذلک ولوزنوت فی السکاک ای فی السماء وزو سحر مغه دیرلر السکاک

یوریکدر بقال

سین او لك فقی و سین ثانیك كسر بله یمنین برقیله نك باسی ادى در كه اول سكاسك بن هائیل بن جبرین
 سبأ در السكسكى سبیلك فقی و آخر نك تشدید بله سكاسكه منسوب اول كسنة السالك سبیلك كسرى
 و لامك سكونیله ایلك خیط معنایه السالك سبیلك فقی و لامك سكونیله مصدر در برنسنه یی اذ خال
 اتمك معنایه لا نسلاك همز نك و سبیلك كسر باه داخل اولم تقول سلكت الشی فی الشی فانسلك اذ دخلته فیه
 و منه قوله تعالى كذلک سلكتنا فی قلوب الجر من الاسلاك همز نك كسر بله ذكر اولن معناده لغت در تقول
 اسلكته فیه اذ دخلته فیه السالك سبیلك فقی و لامك فقیله ككالا یا و بسی السلكت سبیلك فقی و كذلک
 لامك فقیله مؤنثی الساكن سبیلك كسرى و لامك سكونیله جمی كلك یا و برلى صرد له صردان كی سلیك
 سبیلك فقی و لامك فقیله صیغه تصغیر و وزن بر جاك فقی در اهلی تعدیدن كه اك سلیك المقاب دیار دی
 والد سبیلك اذ فی سلكه اولوب مقاب جماعت ناس معنایه اولد و غیچون السلكی سبیلك فقی و لامك سكونی
 والفك قصر بله شول دور یكدرك طوغری اولوب مواجهه دن اوله بقال طعنه سلكی اذ كانت مستقیمه
 تلقاء و وجهه السلك سبیلك فقی و میك سكونیله یوحاكك رفع معنایه یقال سمك الله السماء سمكك من الباب الاول
 اذ رفعها و سمكك البيت او ك سقفته دیار السموك فقیله یوحاكك ارتفاع معنایه یقال سمكك الشی سموكا اذ
 ارتفع و سموكك جمی دخی كلور بالقلر معنایه السامك میك كسر بله یوحه معنایه یقال سنام سامك
 تامك ای عال و سنام دوه او كوخته دیار السموكات سم اولك فقی و ثانیك فقی و مدبله كوكر سموات
 معنایه و یقال اسمك فی الرم و ریم راه مهلك فقی و یانك سكونیله درجه معنایه در اسمك میك كسرى
 و سبیلك سكونیله شول خیمه اغاخی در كه خیمه انوكله ارتفاع بولور المعاك سبیلك كسرى و میك تخفیفه
 ابكى راق بلدز در كه نه سماك اعزل دیار كه منازل تمدن در وینه دخی سماك راح دیار كه منازل تمدن دكلدر
 تعضیل ایدی بولر اسك ابقلری مثاب سندن در السك فقیله بالق كك مخلوقات ما یبه دن در السمكه
 فقیله واحدی السك سبیلك كسر بله جمی بالق معنایه السبك سبیلك فقی و میك فقی و یانك سكونیله
 والفك مدبله خرد بالقی كه قور بد رل السبك سبیلك و هانك فقی و ما یبند یانك سكونیله قانی یل رخ
 شد بله معنایه السبك سبیلك فقی و یانك سكونیله و هانك فقی و مدبله معناه سبیله سیهوج كی كذلک
 رخ شد بله معنایه السبك سبیلك بل صاور دخی طیر اغه دخی دیار السبك سبیلك فقی و هانك سكونیله بل قانی
 اسمك یقال سبك الریح اذ امرت مرشد بولر بك طیر اغن صاور مغه دخی دیار یقال سبك الریح الارض
 اذ اطارت نراها و سبك طوار چایكك اوزن یورجكه ده دیار و سبك برنسنه یی دو كوب یو مشتمه دخی
 دیار سقفه لغت در یقال سهكه سهكه من الباب الثالث اذ سقفه المسبك میك كسرى و هانك فقیله
 سرعت له اش ات یقال فرس مسبك ای سریع الجر السبك فقیله بالق را حسی و دمور یا صی یقال بدی
 من السبك و من صاب الخد بد سهكه كی یقال بدی من اللبن الزبد و ضره و من اللحم غرة كه و ضره ضاد معجه و غره
 غین معجه و راه مهله ابله راحه كریه یه دیار الساهك هانك كسر بله كوز اغریق و كوز كچمك تقول بعینه
 ساهك ای رمد السموك سبیلك و و او ك فقیله برنسنه یی ضایع قلوب هلاك اتمك التسوك فقیله و و او ك
 فقیله برنسنه ضایع اولوب هلاك اولم یقال سهوكه فتنسوك اذ ادبر و هلك السواك سبیلك كسرى ایله
 و المسوك میك كسرى و سینك سكونیله مسهوك اغاخی معنایه در السوك سینك فقی و مدبله جمی ابو زید
 روائی اوزن مسوكا معنایه كتابه كی التسوك یك علی وزن التكریم اغزه مسوك و یرمك یقال سوك
 فاه تسوكا الاستیك همز نك و یانك كسر بله مسوكا ككك التسوك فقیله و و او ك فقی و تشدید بله كذلک

سلك

سمك

سبك

سوك

مسواكك

مسواككك معنایه یمن اب تفعلیلن ذكر اولنسه فم ذكر اولنوره اب افتعالن و تفعلیلن ذكر اولنسه فم
 ذكر اولنماز السواكك ناك فقی و و او ك فقی ابله بر خانه یورركن میل اتمك یقال جات لابل تساوك ای تمایل
 من الضعف فی مشیها فصل الشین الشبك سبیلك فقی و یانك سكونیله برنسنه یی قار شدر مغله بعضی بعضه
 كرمك خلط و نداخل معنایه الشبك علی وزن التكریم بر مقلى مثلا بری بره اذ خال اتمك منه قولهم
 شبك اذ ابعه الشبك سبیلك فقی و یانك تشدید بله بجره دمور لی كه بری بره بجره اولو و الشبك
 شبك فقی و یانك كسرى و مدبله جمی بجره دمور لی معنایه الشبك همز نك و یانك كسر بله اورمك
 یقال الر حم مشبكك و استبك كچه قرا كواولمغه دخی دیار یقال استبكك الطلام ای اختلط الشبكك سبیلك فقی
 و یانك سكونیله اختلاط یقال بین الرجلین شبكه رحم ای قریه الشبكك فقیله شول نسنه در كه انوكله
 صید اولنور الشبكك سبیلك كسر بله جمی و قیولر یمن یرده جوق اولوب بری بره قرا و اولسه انلره دخی شبك
 دیار الشبكك سبیلك فقی و رانك كسرى و مدبله برنسنه ده اورتق اولن كسنة الشراك سبیلك فقی و رانك
 فقی و الفك مدبله جمی اورتقلر معنایه الشراك همز نك فقیله كذلک جمی شریقه شرفا و اشراف كی
 الشربكه سبیلك فقی و رانك كسرى و مدبله مؤنثی یقال المرأة شربكى الشراك سبیلك فقی و یانك كسر بله جمی
 اورتق اولن عورنلر معنایه المشاركة میك فقی و رانك فقیله ركسنة اورتق اولن یقال شراك فلا نذا صت
 شربكه الشراك همز نك و یانك كسر بله كذلک اورتق اولن لشارك نك فقی و انك فقیله معناه یقال
 اشتر كنا و تشار كنا فی كذا المشرک میك فقی و رانك كسرى و مدبله كسری غسبه سو بلسن كسنة اسمی و رانی اوزن
 یقال رایت فلا تشار كنا اذ كان یحدث نفسه كالموم و موم عزون مضطرب معنایه در الشراك سبیلك
 كسرى و رانك سكونیله كذلک اورتق اولن یقال شركت فی السبع و المیراث اشركه شركة من لبات الرابع اشرك
 سبیلك كسرى و رانك سكونیله اسم در اورتق معنایه الاشراك همز نك فقی و شبك سكونیله جمی شربكه
 اشراك كی و شرب قارشه دیار و شرك كفره دخی دیار الاشراك همز نك كسرى ابله خدای تعالی یغیری شربك
 قلیق یقال اشرك فلان الله فهو مشرك و مطلقا شربك قلمغه دخی دیار قال الله تعالی و اشرك فی امری ای اجعله
 شربك فیه و اشرك علیه قلمغه دخی دیار یقال اشركت علی اذ جعلت لها شركا كالتشريك علی وزن التكریم
 كذلک فعلینه قلیق معنایه در الشراك سبیلك كسرى بله علین صمه سی و مشرك طریق معنایه ده
 كلور الشراك فقیله جمی بولر معنایه منه قولهم الكلاء فی بنی فلان شرك ای طرایق المشرك میك فقی
 و رانك كسرى بله للشرك كذلک میك فقی و رانك كسرى و اخرنك یانك تشدید بله ابكسی بر معنایه در دوه
 دوی كی یه معنایه و سكه سكه كی مع معنایه و قعسریله قعسری كی فرموده و شد بد معنایه الشراك
 فقیله صیادك طوز اغیچون قوللند غی ایلر و شرك اولو بولر معنایه ده كلور الشراك كذلک فقیله
 واحدی ذكر اولنن ایلر دن بری معنایه و شرك اولو بوله و بولك اورتسنه دخی دیار الشراك سبیلك فقی
 و رانك فقی و یانك تشدید یل نزلان طبعه یقال لطبه لطما شركیا ای سر یعامتبا طعم المتقش من البعیر
 و منقش میك فقی و فاك كسرى و شین معجه ایله شول دوه در كه یا غنه برنسنه كیر مكنین یا غین تر تره
 اورن الشك سبیلك فقی و كافك تشدید بله برنسنه ده شنه اوزن اولمك یقینك مقابلی در الشكك فقیله
 و كاف اولك فقی و تشدید بله معناه یقال شكك فی كذا و شككك و شكك دوه بر مقدار قعفه ده دیار یقال
 شك البعیر یك شكك من الباب الاول اذ اطلع ظلما خفیفا و شك برنسنه یه لازم اولوب متصل اولمغه ده
 دیار و شك كوندلر برنسنه یی رتفه دخی دیار تقول شككك بالرخ اذا خرقت به التشككك علی وزن التكریم

شبك

شرك

شكك

بکسته بی شکسته صلیق بقال شکسته فیه فلان الشوک شکسته فیه وکافک فیه و مدله شول ناهه در که انوک
 مهر که در بار قلعه نه توی جوق اولد غیچون شبه اولوب ادر یکجه پشور بحریه بحون شکسته شبنک کسری به
 سلاح و شول اغ خرد ده ری که باله شکسته فیه کز کئی به قور رل او نمسون دیو الشاک کافک تشدید به صلاحی
 مرتب اولن کسته یقال رجل مثاک السلاح و مثاک فی السلاح و الشاک السلاح الشاک شبنک فیه و کافک
 تشدید به جقی سلاحی مرتب اولنله معنایه یقال قوم شکاک فی الحدید الشکیکه شبنک فیه و کافک کسری
 و مدله خلایقندن بر فرقه در الشکایک شبنک فیه و یانک کسری به جقی فرق معنایه الشوک شبنک فیه
 و واک سکونیه دیکن خار معنایه و اصمعی ایتدی شاکتی الشوک تشوکتی دیرلر جن دیکن داخل اولسه
 و کسائی ایتدی شکستلر جل اشوک دیرلر شبنک فیه ابله باب اولدن جن جسدنه دیکن داخل قلنسه و شبنک
 یشاک شوکادی دیرلر بنا مجهول اوزن و شوک بر کسنه شکستلر ظاهر اولغه ده دیرلر بقال شک الرجل یشاک
 شوکادی اظهرت شوکته و حد توقیرک معنی مرتفع اولغه ده دیرلر بقال شک ندی الحاریه یشاک اذنیها
 لام بود و دوه شک اضبعی ظهور اتمکه ده دیرلر بقال شک الحیا البعید اطلعت ابله الشویک علی وزن التکریم
 کذلک دوه شک اضبعی ظهور اتمکه بقال شوک علی البعید بکا و قیزک معنی ظهور اتمکه ده دیرلر بقال شوک
 ندیم اشو بکا و تشویک باش تراش اولد قدن صکره قبلی بتمکه ده دیرلر بقال شوک الرئس بعد الخلق اذا
 ثبت شعره و تشویک یا ورنیک توی بتمکه ده دیرلر بقال شوک الفرخ اذا ثبت و تشویک دیوارک اوزرنه
 دیکندن میحاق اتمکه ده دیرلر بقال شوک الحایط اذا جعلت علیه الشوک الشوک کذلک شبنک فیه
 و واک سکونیه و حدی و شوک شدت منعه و قدرته دیرلر و سلاح کسکینلکته ده دیرلر و شوک
 العقب عقر یک بتمکه سنه دیرلر و شوک الحاکم شول دیکن در که جلاح انوکله بک ارشن وار جن اصلاح ایدر
 الشایک انوک کسری به دیکنلی اولن اغ الشاکه علی وزن الحاله دیکر جوق اغ ابن السکیت روایی اوزن بقال هذه
 شجرة شاکه اذا کانت کثیره الشوک و شاکه کذلک دیکنه دوه شک دیرلر الشیکه شبنک کسری و مدله بمعناه
 تقول شکست فانی الشاک شاکه و شیکه من الباب الرابع اذا وقعت فی الشوک و کسائی ایتدی شکست الرجل اشوک
 دیرلر جن جسدنه دیکن بتر سلا الشایک انوک کسری به سلاح طقنه ان کسنه الشاک کافک کسری به بمعناه مطلوب
 اتمه یقال هو شایک السلاح و شاکی السلاح الشویک بیکه شبنک فیه و واک فیه و یاء شبنک تشدید به شول
 اذ و اردر که فیه دیشن ارمش ابله منقول ابل شویکته الشوک شبنک فیه و واک سکونیه و الفک مدیه
 شول رده دیرلر که بکی اولد غیچون یا بشد قوه الله خشونتی ظاهر اوله الاشوک همزه شک کسری ابله خرما
 افاجنک دیکن جوق اولق بقال اشوک الخلة اذا کمر شوکها لاشوکه میم فیه و واک کسری به شول انجدر که
 دیکن جوق اوله بقال شجرة مشوکه ای کثیره الشوک که مشوکه شول به ده دیرلر دیکن جوق اوله یعنی انه سحا
 و قناد و هر اس دبد کری دیکنلرک انواع اوله فصل الصادک الصادک فیه بکسنه تراند که اندر بر راجحه پیدا
 اولن کرک ذفر راجحه سی اولسون کرک غیری اولسون بقال صیک الرجل صیک صیک کاهن الباب الرابع
 اذ لم یفهاجت مندر مخ منته من ذفر او غیر ذلک المصلوک صیک و لامک فیه و عینک سکونیه فقیر اولن
 کسنه المصغالی صیک فیه و لامک کسری و مدله جقی و صغالی العرب عرب طافه سنک قور دلری
 که عربک اغیر بلری دیکلر او ر عروه المصغالی عروه بن الوردک اسمی در باعث شیمه بودر که فقرای رده
 اقلند جمع ایدوب مال غنیمه انلری رز قلندر ردی التصلک فیه بکسنه و لامک فیه ابله فقر معنایه در
 و تصعلک دوه ترین ده شک ده دیرلر بقال تصعلک الابل اذ اطحت او بارها المصک صیک فیه و کافک

شوک

صاک

صعلک

صکک

تشدید به

صکک

صکک

صوک

ضبرک

ضحک

ضرک

ضکک

تشدید به اور مق بقال صکه اذ اضربه و منه قوله تعالى فصکت وجهها و صک قیوی اور تمکه ده دیرلر تقول
 صککت الباب اذ اطبقته و صک کنایه ده دیرلر فارسی معرب در الاصل همزه شک فیه و صادک فیه ابله جقی
 الصکک صادک کسری به و الصکوک ضمتیه کذلک جقی کتابلر معنایه الاصل همزه شک و صادک فیه شول
 کسنه در که یور رکن دیرلری برینه طوقنه و دوه قوسنه ده دیرلر اصک دیرلر ایقلری اوزن اولوب دیرلری برینه
 قریب اولوب کاهی یور رکن برینه طوقنه غیچون المصک میم کسری و صادک فیه و کافک تشدید به
 قوی تشدید اولن طوار بقال حمل مصک و جار مصک ای قوی تشدید المصک میم کسری ابله و صادک فیه
 مؤنث المصک صادک فیه ابله و بکسنه زیاده شدیدی بقال لقیته صکه عی بفضل ایتدی عی عینک فیه
 و یانک تشدید به بکسنه اسمی در رجالدن بفضل ایتدی اغاناک تصغیری در زخم طریقیله لصکوک
 فیه تشدید و کافک فیه و مدله و الصمیک کذلک فیه تشدید و کافک کسری و مدله رجالدن شول کسنه در که
 غلیظ اولوب مودی اوله و بلمشک اولن سوده ده دیرلر بقال لبین صمیک و صمیک ای لزج و نسخ صراحه
 صمیک و صمیک و افع اولمشدر سهو کاتب درز را کاف مکرر در صمیک صادک و میمک فیه تشدید قوی اولن
 نسنه الا صمیک همزه شک و میم کسری به سود زیاده قوی اولن بقال صمیک اللبین بالهمزة اذا خثر جدا حی
 صار کالجین و صمیک غضبه کلمه ده دیرلر بقال صمیک الرجل اذا غضب و یابوز بدروانی در الصوک
 صادک فیه و واک سکونیه بک کله سی به استعمال اولد قد اولشی معنای مراد اولور بقال لقیته اول
 صوک و بک ای اول شی الصمیک صادک فیه و یانک سکونیه طیب بدنه یا شقی بقال صاک به الطیب
 یصمیک صمیک اذ الصق به فصل الضاد الضبرک صادک کسری و یانک سکونیه فرموده اولن نسنه بقال رجل
 ضبرک و جمل ضبرک ای ضم الضبرک صادک فیه و واک کسری به جقی الضعک صادک فیه و حانک
 سکونیه و الضعک صادک کسری به و حانک سکونیه و الضعک صادک فیه و حانک کسری به و الضعک صادک
 و حانک کسری به دورت لغت در کولک معنایه بقال ضحک ضحک ضحک ضحک و ضحک ضحک و کذلک ضحک
 ضادک فیه و حانک سکونیه شول ایتداجقن خرمه بشیدر که یارلش اوله و میون چاغر مغه ده دیرلر بقال ضحک
 الفرد الصوت الضحک صادک فیه و حانک سکونیه بناء مره در کره کلمک معنایه بقال ضحک به و منه یعنی
 الضحاک ناک فیه و حانک ضحک کولشک الاستضحاک الفک و تانک کسری به بمعناه بقال تضاحک الرجل
 و استضحک الاضحاک همزه شک کسری به کولدرمک بقال اضحک الله الضحک صادک فیه و حانک فیه همزه
 وزی اوزن کولسی جوق اولن کسنه الضحک صادک فیه و حانک سکونیه شول کسنه در که خلق ای کولنج
 ابله لاضحک همزه شک و حانک فیه و صادک سکونیه کولمکه باعث اولن نسنه الضحاک میم کسری
 و صادک سکونیه کثیره الضحک اولن عورت بقال امرأه مضحاک ای کثیره الضحک الضحاک حانک کسری به شول
 بلوت در که عارض دبد کری بلوت کی فقه ارقری اوله لکن ضاحک ابله مسمی اولن بلودک برق اولور هر بار که
 برق بلدریه قد ضحک السحاب دیرلر الضاحک حانک کسری به شول دیشلر در که اضی دیشله سوری دیشک
 لن سنه اولور بونلر دورت دیشدر که دورنه ده دیرلر ضحک دیرلر الضحک صادک فیه و حانک فیه و مدله
 شول طریقدر که ولس اوله الضبرک صادک فیه و واک کسری و مدله کور اولن کسنه اعمی معنایه و دوریش
 و فقیر اولنه ده دیرلر یونندن فعل تصرف و انما یعنی ضربه دیشدر ضربه معنایه الضبرک ایلک صادک فیه و یانک
 کسری به جقی اغار و فقیر معنایه الضبرک صادک فیه و واک فیه و الفک مدیه کذلک جقی ذکر اولن معنایه
 الضحک علی وزن الرزله بزوم یورمک در که اندر سرعت و اردر الضحک علی وزن الخال قصیر القامه اولن

تشدید به

کسسه الضمکضا که علی و زن المزبور مونی بقال رجل ضمکضا وامراة ضمکضا الا ضمیکاک همزه ناک و ضمیک کسری
 و همزه نایه ناک سکونیه راوت تور مک بقال ضمکاک الارض واصباکت اذ اخرخ نیتها و ابوز بداییدی ضمیکاک
 اوت صویقه قانف محضر اولغه دیرلر بقال ضمکاک التبت اذ اروی و اخضر الضمک ضاد کفخی ونونک سکونیه
 طارلق ضیق معنانه الضمک ضاد کفخیله شول عورت در کداتی طولی اوله مکثرة اللهم معنانه الضمک
 ضاد کفخیله زکام دبد کسری علت معره فیه در المضمونک میم کفخی ونونک ضمی ومدبله زکام اولن کسسه بقال
 رجل مضمونک ای مزکوم فصل العین العیكة فختنه یسته دبد کسری طعامک ایچنه اولن دانلردن بریسی
 حیکه کی دروزناومنی بقال ماذقت عیکة ولا لیکة ولیکة كذلك فختنه ثربد یان سی درو عیکه یاغ
 یان سنه ده اطلاق اولنور عبقه کی وزناومنی بقال مافی النخی عیکة ای شی من السمن ونخی نونک کسری ابله
 وحامه ابله یاغ تلوی درو منه قولهم ما بالیه عیکة یاغ یان سی قدر اولسنه مینی کلامدر العتک عینک فخی
 و تانک سکونیه والعنوک فختنه بدنه برنسنه یا یشمی بقال عتک به الطیب اذ الرق به و یقال عتک البول علی
 فخذ الناقه اذ انیس العائكة تانک کسر بله شول ای یای در کد اسکوب قزرمش اوله وعائکة اسماء نسادندر
 قال النبی صلی الله علیه وسلم یوم حنین اذ ابن العواتک من سلیم یعنی عواتک اسمی ابله مسمی وان جد اندن در
 ولادتم که انلر طقوز عدد کسسه در بری عائکة تبت هلال در که هاشمک جدنک انسی در بری دخی عائکة بنت
 مره بن هلال در که هاشمک نه سی در بری دخی عائکة تبت الا وقص درو هب بن عبد منافک انسی در که وهب
 رسولک نه سبک یاسی در بونلر نی سلیم بن غنبدن در عتیک عینک فخی و تانک کسری ومدبله عربدن بر
 جماعتک اسمی در العتکی فختنه و اخر نه یای مشده ابله ذکر اولن ان جماعته منسوب وان کسسه العرک عینک
 فخی و رانک سکونیه اومق ذلك معنانه نقول عرک الشی اعرک عرک من الباب الاول اذا دلکته و عرک دوه
 در سکینه یان اومغه دخی دیرلر بقال عرک البعیر جنبه فقه و عرک حالت حربیه قومه مزاجه ایتمکده دیرلر نقول
 عرک القوم فی الحرب عرک و عرک دوه ناک سمرلکن بلا کچون اور کجنه یا یشفه دخی دیرلر نقول عرک السنام اذا
 لمسته نظرا به طرق ام لا وطرق طاء مهمله و راه مهمله ابله كذلك سمرلک معنانه در المعاركة میم ضمی
 و رانک فخیله غر شقی قتال معنانه المعرک میم ضمی و رانک فخیله او غر شری موضع حرب معنانه
 المعرک میم و رانک فخیله والمعرک علی الوزن المزبور والمعرک میم فخی و رانک ضمی ابله بونلر جملة موضع حرب
 معنانه در الا عرک همزه ناک و تانک کسر بله موضع حربیه مزاجه فلیق بقال اعترکوا ای از دجوا فی المعرک
 و عرک صواوزرنه اولن مزاجه یه دیرلر بقال اور دبله العرک اذا اور دها جمیع الماء ونصب نصب المصادرای
 اور دها عراکام ادخل علیه الف واللام کا قالوا مرت بهم الجاء الفقیر الحمد لله فن نصب ولم یغیر الا الف واللام
 المصادر عن حاله العربیة عینک فخی و رانک کسری ومدبله بقیه معنانه بقال عی عربکة السنام لبقیته
 و عربکة طبیعت معنانه ده کور بقال فلان لیل العربیة اذا کان سلسا یعنی مطیع و متقاد اولسه و متکبرلک
 زایل اولمق محله دخی استعمال اولنور بقال لات عربکة اذا انکسرت نخوة ونخوت کبر و عظمته دیرلر
 العرک عینک فخی و رانک ضمی ومدبله شول ناقه در که سمری در یاد کلی در دیو اور کجنه یا یشوب صفه لشتوک
 کی دروزناومنی المعرک میم فخی و رانک ضمی ومدبله شول صودر که اور زرنه اذ دام اولنه بقال ماء معرک
 ای مدح علیه المعرک میم فخی و رانک ضمی ومدبله شول یه دیرلر که طوار اوزرنه مزاجه قلوب نباتان
 ضایع قاش اولل العرک فختنه عورت حبش کورمک بقال عرک المراه تهرک عرک من الباب الاول اذا
 حاضت العرک فختنه شول کسسه در کداتی اولل العرکی فختنه و اخر نه یا مشده ابله واحدی

ضمک

عیک

عتک

عرک

عرب ابله

عرب ابله عربی کی و کیمیلره دخی عرک دبد کسری بالی اولد قارندن اوتری در عرک کیمیلرک حقیقتنه اسمی
 اولد غیچون د کادره عرک صوت دخی دیرلر العرک عینک فخی و رانک کسر بله كذلك صوت معنانه و عرک زیاده
 کورش طوقن کسسه یده دیرلر العرک کون عینک فخی و رانک کسر بله جمعی زیاده کورش طوقنلر معنانه بقال قوم
 عرکون ای شل اصاع العرک عینک فخی و رانک سکونیه بر که محله استعمال اولنور مرة معنانه بقال لقیه عرک
 التسکین ای مرة العرکات فختنه جمعی مرات معنانه العرک که عینک و رانک فخیله فرموده وان عورت العرک
 علی وزن المزبور محکم فرموده اولوب قوی اولان دوه لاعفک همزه ناک وفانک فخیله احمق معنانه در العفک
 فختنه حماقت العک عینک فخی و کافک تشدید بله بر کسسه ی حاجتندن ایقومق نقول عکاکته اذا جسته
 عن حاجته و بر کسسه ناک حقن کلندروب و بر مکده دیرلر نقول عکاکته اذا ما طلمت بحقد و مک برسوزک
 تکرار خبر و یلمسن طاب لیکه دخی دیرلر نقول عکاکته لحدیث اعک عکا من الباب الاول اذا استعدت الحدیث
 حتی کن علیک مرتین و عک زیاده اسمی اولن کونه دخی دیرلر بقال عک یومنا یعک من الباب الاول ایضا و عک
 شول رحله دیرلر که برک اولوب قوتلو اوله و عک فخیله اور معنه دخی دیرلر بقال عک بالسوط اذ اضربه و عک
 معدک برادری اذ بدر که جوهری زمانتند عینک ایض و عک زارک ایکی او جن صالیو یرو ب ادرت سن کند و یه ضم
 ایتمکده دخی دیرلر منه قولهم اتر فلان ازرة عک وک و ازرة عکی دخی دیرلر الف مقصون ابله و وک دفع معنانه در
 که از ارك صالیو یلمسندن عبارت اولور و عک اسمیه ملازم اولغه دخی دیرلر بقال عکته الحمی اذا زمته و اجته
 المعکوک میم فخی و کافک ضمی ومدبله محبوسه اولن دوه معنانه در العکة عینک ضمی ابله یاغ قود قلمی قاب
 انیه السمن معنانه بن السکیت ایتدی شکوه مثا و تلوم که انک یاغ اوله عکده دیرلر و شکوه شین مجیه ابله سود
 امن او غلق در یسی در که اکسود قورلر و عک العشار بر دلو رتدر که تاقه حامله اولد قد اولونه کیر العکک
 عینک ضمی و کافک فخیله جمعی العکک عینک کسری بله كذلك جمعی کو حیک یاغ تولوملر معنانه و عک سبک
 زیاده یا لکن سنه ده دیرلر و عک كذلك شول قوم در که کونش اسبسنه قیزمش اوله و دیک اسبک زیاده
 یا لکن سنه دخی دیرلر العک عینک فخیله کونک زیاده اسمی اولمی عکة كذلك عینک فخیله بر شهرک اسمی در که
 سرحدلردن درو فی الحدیث طوبی ان رأی عکة فربا یتدی هذه ارض عکة دیرلر که مضایف قیلورلر و کاه
 صفة قیلورلر ارض حان معنانه العکی عینک فخی و الفک قصر بله كذلك از ارك ایکی او جن صالیو رب
 ما عدا سن کند و یه ضم ایتمکدر العکیک عینک فخی و کافک کسری ومدبله اسبک یا لکن لسانی و اسمی اولان کونه
 دخی دیرلر بقال یوم عکیک ای شدد الحار المعکک میم کسری و عینک فخیله شولات در کد بر مقدار حرکت قیله
 بعد ضر به محتاج اوله العکوک فختنه و واک فخی و تشدید بله سمیز و قصیر اولن کسسه که اند نوع صلابت
 دخی اوله پس یو فعلع وزنی اوزن اولور تکریر عینله باب مضاعفدن اولماز و عکوک اری و برک اولن یه دخی
 دیرلر العکک عینک کسری و لامک سکونیه ساقز که چینلر العکک عینک فخی و لامک سکونیه ساقز چینک
 بقال عککه من الباب الاول و عکات لجامن چینک دخی دیرلر العکک عینک فخی و لامک کسری بله بلاشک اولن سنه
 یقال شی عک ای ازج العولک عینک و لامک فخیله رجمه بر طمرک اسمی در العوالک عینک فخی و لامک کسری بله
 جمعی الاعلنکک همزه ناک و لامک کسری بله صاج میاه اولوب بر یه جمیع اولمق یقال اعلنکک السعرا اهلنکک
 واجتمع العنوک فختنه و العنک عینک فخی و نونک سکونیه سوت قوی اولمق العانک نونک کسری بله شول
 قوم یغنیدر که منعقد و حکم اولما غله دوه انوک اوزرنه یوریکه قادر اولیه الا دیزی اوزرنه سوریکه و عانک
 قرمز یه دخی دیرلر بقال دم عکک ای احمر الاعشاک همزه ناک و تانک کسر بله دوه دیزی اوزرنه سوروزک

عفک

عکک

عکک

عکک

همه نك كسرى وفانك سكونيله ونونك كسرى ومديله وكسائي فنيكك اصلي افنيكك اولسنه انكار ايتدى
 وفي الحديث اذا توضأت فلا تنس الغنيمة يعني جاني الغنقة من عن يمين وشمال وهما المغنقة وحنقه عين
 مهمله نك وفانك فتحه استعده طودق الشدة اولن برلوك قيل دركه انوك ابكي جاني قيلدن حالي اولغين غسله
 محل غفلت اولور فصل الكاف الكري كافك خمي ورائك سكوني ورائك تشدد بدله طورنا كه طيور قسمندن در
 انكار كى اولنك كافك فتحى واخرنك يانك تشدد بدله جمع طورنا له معنائه الكعك كافك فتحى وعين مهمله نك
 سكونيله يكسما كه سفراره كوترر فصل اللام اللبك لامك فتحى ورائك سكونيله قرشدر مق خلط معنائه
 يقال لبكت الامر البكة لبك من الباب الاول ويقال لبكت السويق بالعسل اذا خلطه اللبك لامك فتحى ورائك
 كسر به قارشق اولن نسبه يقال امر لبك اى مختلط الالتباك همزه نك وتانك كسر به قارشق اختلاط
 معنائه اللببكه لامك فتحى ورائك كسرى ومديله برى برنه قارشق قوين يقال لبكوا بين الشاه اى خلطوا
 بينه پس نوبكيله كى در كلابى روايند اللبكه فتحينه ار بديار سى يقال ماذقت عنده عكة ولا لمة وعيكه
 عين مهمله نك وباه واحد نك فتحيله سويق ايجند اولن حبه در الحك لامك فتحى ورائك سكونيله برشيك
 برشيه كرسى وياشمة سى الملا حكة ميك خمي ورائك فتحى ايله معناه يقال لو حك فقار ظهريه اذا دخل بعضها
 فى بعض المتلا حك ميك خمي ورائك كسر به برى برنه كيرش نسبه يقال شئ متلا حك اى متداخل المتلا حكة
 ميك خمي ورائك كسر به شول ناهه در كه خلقنى استحكام وزن اوله اللحكة لامك خمي ورائك فتحيله كرسن كله دن
 مقلوب اوله و ابن السكيت ايتدى لحكه حشرات ارضدن برجانور در كه كرسن كله يه شبيهه در كوك رنكلور برق
 اورر يعنى ايشلر قورغى اوزون دكلر كرسن كله قورغى كى وايقلرى خردم وكيزلوا اولور اللك لامك فتحى وكافك
 تشدد بدله اورمق صك كى يقال لكه من الباب الاول اذا ضرب به ولك كذللك شول قرمى نسبه دركه انوكه كى
 ويكك غير بنك در رسن بو يارر اللك لامك خمي ايله شول سياه نسبه دركه كجيجيلر انوكه كجياغك صابنه
 ز ملبس ياشدرر الالك همزه نك وتانك كسر به خلايق از دخام ايتك تقول التل القوم اذا زدهوا اللك
 لامك فتحى وكافك كسرى ومديله اتى صق وطولى اولن كسبه دخس ولدن معنائه كه انه انش ديك اولور
 اللك لامك كسر به جمع صق اى كسبه معنائه اللك لامك اولك خمي ولا م تانك كسر به فرموده
 يقال جل لكك اى ضم اللك لامك فتحيله طعمادن شئ قليل يقال ماذقت لما كيا يقال ماذقت لما جا ابو
 به سف ايتدى مائلك عندنا ياك ديرر مائلج عندنا بله اج معنائه التل فتحينه ورائك خمي وتشدد بدله
 ناط كى در لفظا ومعنى و ناط بر نسبه اكل ابدن دبليه طوداغى بلاغه ديرر لوك دوه چكه سن او يكا بويكا
 دوندركه دخي ديرر يقال تللك البعير الذى طيبه اللوك لامك فتحى وواوك سكونيله بر نسبه فى اغزده دوندركه
 چيتمك ايجون تقول لكك الشئ فى فى الوكه اذا علمته وات بلان محر بك ايتكه دخي ديرر يقال لاك لفرس اللجام
 ولوك خلقك عرضنه دكه دخي ديرر يقال فلان بلوك اعراض الناس اى يقع فيها الكى همزه نك فتحى ولا م
 كسرى وكافك سكونيله بر لفظ در كه شعرا بونى رسالت مجلده استعمال ايدرر ارسلنى معنائه پس الكى لوكدن
 ما خود دكلر لوكدن ما خود دركه الوك رسالت معنائه دره الوكه خود همزه اصلي در و اكر الكى لوكدن وليدى
 قياس بوايدى كه الاكه بليكه الاكه ديليدى پس بومعنا يوزندن لوكدن ما خود در لفظ يوزندن دكلر زيرا
 الوكه همزه فاء الفعل در مكر كه توهما مقلوب در دبنه يعنى الوكه همزه لامدن تاخير اولوب لوك اولوب بعده
 باب افعاله نقل اولوب الكى اولمشدر دبنه جوهر بنك كلامندن فهم اولن بودر كه افعاله همزه نك قلب مكان
 اولسى لاك جوهرى يانده ثابت اولد غنه بناء اوله پس صاحب قاموسك الكى لاك يانده ذكر اولن كرك ايتدى

كعك

لبك

لك

لكك

لك

لوك

لوك

لوك يانده ذكر اولنق جوهر نك توهمنه راجع اولور ديدكى وجيه اولماز حالا كه الكى صور تاصيفه اجودر
 اكبناء لوكه ذكر اولمشدر فصل الميم المتك ميك خمي وتانك سكونيله شول نسبه دركه انى سنجى اولن عورت
 تساطا بيه سنه سنت ينده اليقور ومتكك اصل معنائه زماورد در روز ماورد تور فنده اولن ميوه ييدرل بعضلر
 ايتدى منك ترخ معنائه در اخفش رواين اوزن وقرى قوله تعالى واعتدت لهن متكاً المتكاه ميك فتحى وتانك
 سكونيله والفك مد به شول عورت در كه سنتلما مشر اوله الحك ميك فتحى ورائك سكونيله عناد در حاج معنائه
 يقال محك محك من الباب الثالث الحك ميك فتحى ورائك كسر به شول كسبه دركه معاند اوله الماحك ميم اولك
 خمي ورائك كسر به معناه الماحكة ميم اولك خمي ورائك فتحيله معاند معنائه در التاحك تانك فتحى ورائك
 شيهه كذللك عناد ايدشمك يقال تاحك الحصان اذا تعاند الا مساك همزه نك كسر به حفظ ايتك التمسك فتحينه
 وسينك خمي وتشدد بدله معناه الاستمسك والا مساك همزه نك وتانك كسر به معناه كذللك يقال مسكت فى
 الشئ وتمسكت به واستمسكت به وامسكت به كله يعنى اعتصمت به يعنى حمله سنى حفظ اندم معنائه در وامسك بخل
 معنائه ده كلور يقال فيه امسك اى بخل التمسك على وزن التكرم كذللك بر نسبه فى حفظ ايتك يقال مسكت به
 تسميكا وقرى ولا تسمكوا بعض الكوافر وعصم من مراد عقد نكاح وانوك متفرعانى وكوافر كافر نك جمعى در ومقصود
 مؤمنين اين شرك اوزن اولن نكاح دن نعي در وامسك ساكت ولفظه دخي ديرر نقول مسكت عن الكلام اذا سكت
 التماسك تانك فتحى وسينك خمي ايله قدرت معنائه يقال التماسك ان قال ذلك اى ما تالك التمسك ميك فتحى وسينك
 كسرى ومديله بخل معنائه الحك فتحينه كذللك بخل معنائه المساك ميك فتحيله والمساكة كذللك ميك
 فتحيله بخل معنائه در يقال فيه مساك ومساكه اى بخل ومساك كذللك شول در كه صوي طور المسكه ميك
 خمي وسينك سكونيله بقيه معنائه يقال فيه مسكة من خيراى بقيه ومسكه كذللك شول قوبه ديرر كى برى
 اولما غين ايجى طاشله اورلما مشر اوله المسك ميك كسر به طيب معروف در فار سى معرب در وعرب طابفه سى مسكه
 مشهور ديرر المسك ميم اولك خمي وسينك فتحى وتشدد بدله مسكه رايحه نش اولن يقال ثوب مسك اى مصبوغ به
 المسك ميك فتحى وسينك سكونيله درى جلد معنائه ومنه قولهم انا فى مسكك ان لم افعل كذا وكذا يعنى سنجلين
 اولام المسك فتحينه شول بلر كر در كه كرسه سى ككندن وفيل ككندن اولور المسكه فتحينه واحد ذكر اولنان
 بلر كر كرى معنائه المسكه ميك خمي وسينك فتحيله همزه وزنى اوزن بخل معنائه بعضلر ايتدى مسكه شول
 كسبه در كه اولمشدر غنى نسبه لادن خلاص اوليه المسك ميك خمي وسينك فتحيله جمعى بخل معنائه المعك ميك فتحى
 وعينك سكونيله بر كسبه نك حقن الكندر وب ورمك يقال معكه بد شئ مطلم به ومعك بر نسبه فى لغه دخي ديرر
 يقال معكك لادم اذا دكتك المعك ميك فتحى وعينك كسر به حقن الكندر وب ورمين كسبه مطول معنائه المعاك
 ميك خمي وعينك كسر به مطول معنائه در التل فتحينه وعينك خمي وتشدد بدله طوار اغنى يقال تعكك
 الدابة اذا فرغت التل على وزن التكرم طوارى اغنى يقال معككها انا معكك المعكوكاء ميك فتحى وعينك سكونى و
 كافك خمي والفك مد به مشر معنائه يقال وقع فى معكوكاء اى فى شر الملك ميك فتحى وكافك تشدد بدله معنائه
 نقول معكك الشئ اذا مصصته المكان ميك فتحى وكافك تشدد بدله شول خسب كسبه در كه قيونى كندى امه صاغيه
 ناكه سود صاغلد و غن ايشد وب كسبه كليص صان وملجان معنائه التل فتحينه وكاف اولك خمي وتشدد بدله
 ككندن ايلك جعفر مق تقول تككك العظم اذا اخرجت محه وتكك بر نسبه فى حمله لغه دخي ديرر وفى الحديث لا تمككوا على
 غرائكم اى لا تستقصوا بغير غرائكم جميع املاكى الماك الماكاه ميك خمي وكافك تخفيفيله ياك معنائه لا تمكك
 همزه نك وتانك كسر به دوه يا ورسى اسنك سودن حمله امك يقال امك الفصيل مافى ضرع امه اذا شرب كله مكة
 بلا حرام شرفه الله تعالى ومكه دونه يورسى جميع كاعى از اللند كيجون در الموك ميك فتحى وكافك خمي وتشدد بدى
 ومديله شوزنى اوزن بر لوك در كه اوج كبلچه در و بر كبلچه من و بر منك بدى غنى در و بر من ابكى رطل در و بر رطل اون

متك

محك

مسك

معك

مكك

ایکی اوقیدرو او قیرستار و راستار ایکی تلی و پرستار و ورستار و نصف مثقال در و پرستار و پر در هم
 ثلثه اسباعی در و پر در هم التي دانق در و پر دلق ایکی قیراط در و پر قیراط ایکی طسوج در و پر طسوج ایکی حبه در
 و رجه بر در همك ثمنك سد سی در و پر در همك ثمنك سد سی قرق سکر جزندن بر جزئی در المکایک
 میك فخی و کاف تا اینک کسری و مدبله جمعی ذکر اولنن او یکلر معنا سنه الماک میك کسری و لامک سکونیه
 بر سنه یه مالک اولق بقال ملک الشی "املکه ملکامن الباب الثانی و مالک و مالک میك کسری و فخیله بر معنایه کاور
 بقال مافی ملکه و ملکه شئی ای لایک شیا و بقال ایضالا ذهین فامالک و اماهالک رواه ابن السکیت قال و بقال
 ایضا فامالک و اماهالک بالفتح و مالک یولک اور سنه دخی دیرل الماک میك فخی و لامک سکونیه خیری یو یوغرمق
 تقول ملک العین اذا شدت عجنه و صاحب صراح و صاحب ترجمه ملکی نفسیده خیری حکم ایلمک دیشلر در
 ظاهر مراد جوهری زم ذکر اند کر در تنه کم جوهرینک املاکی نفسیده کلام ایسی و صاحب قاموسک ملک العین
 اذا انعم عجنه دیدکی تأیید ایدر و مالک ملوک معنا سنه ده کاور بقال هذ الشی ملک عینی و مالک عینی بفتح الیم
 و کسرها و الفتح فصیح و مالک تزوج ایتمکه دخی دیرل تقول ملک المراء اذا تزوجتها و مالک ملک دن تخفیف و لثاغله
 مالک معنا سنه دخی کاور علی ماسیحی المملوک میك فخی و لامک ضمی و مدبله قول عبد معنا سنه التلیک علی وزن
 التکریم بر سنه یه برکسنه یه ملک ایتمک تقول ملکه الشی تخلیکا اذا جعله ملکاه و تخلیک تبعه دیکله معرف اولن
 اغای کشید قورقه یه برک ایتمکه دخی دیرل بقال ملک النبعة اذا اصلها و ذلک اذا یسها فی الشمس مع قشرها المملک
 میك ضمی و لامک فخی و تشدید بدبله شول کسنه در که اکمال و مالک ویرله الاملاک همزه ناک کسریله خیری خوب
 یوغرمق تقول ملک العین لغة فی ملکته اذا احدث عجنه و املاک تزوج معنا سنه ده کاور تقول ملک فلانا
 فلانة اذا زوجه یاها و تقول جننا من املاک و لا نقل من ملاک یعنی تزوجدن املاکله تعبیر اولن و رجنا اندر زیجه
 معنا سنه ملاکله تعبیر اولن انما اگر چه قاموسه ایکسن دخی جائز کور مشدر المملکوت فختینله و کافک ضمی و مدبله
 ملکدن مأخوذ در رهوت رهبتدن مأخوذ اولد و فخی کی خوف معنا سنه بقال له ملکوت العراق المملکوة میك
 فخی و لامک سکونی و کافک ضمی ایله رقة و زنی وزن ملک و عز معنا سنه و رقه و بیون نهایت بولد و غی رده اولن
 کک که کاور پر حک دخی دیرل الملیک میك فخی و لامک کسری و مدبله ملک صاحبی اولن کسنه الماک میك فخی
 و لامک کسریله معناه و مالک دخی سکون لامله ذکر اولنن معنایه در کویا که سکونیه له لن کسری لامله اولندن
 مخفف در فخله مخذکی و کسری لامله اولن دخی یا مالکدن و یا خود ملیکدن مخفف در المملوک خمتینله ملکک جمعی
 ملک صاحبی معنا سنه الاملاک همزه ناک فخی ایله کذلک جمعی و مالک اری بکنه دخی دیرل بعسوب محل معنا سنه
 الماک میك ضمی و لامک سکونیه اسم در ملک صاحبی و تصرف صاحبی اولق معنا سنه المملکة میم اولک و لامک
 فخیله اسم مکان در معنای مذکور دن و عبد ملک شول قولدر که اوزی اسیر اولوب باباسی و له سی اسیر اولیه
 وفی الحدیث ان لاسعث بن قیس خاصم اهل بخران الی عمر فی رقابهم و کان قد استعبدهم فی الجاهلیة فلما اسلموا
 ابوعلیه فقالوا یا امیر المؤمنین انما کناعبید ملکة ولم نکن عبید قن کسائی یندی قن اولدر که اوزی و باباسی
 و له سی اسیر اوله و عبید ملک اولدر که اوزرلر ینه غلبه الناعله استعباد اولنله حالا که اصلارنده احرار اوللر
 و بعضار ایتدی قن عبید مشیری اولن در التلاک فختینله و لامک ضمی و تشدید بدبله بر سنه یه جبرله مالک اولق
 بقال تملکه اذا ملکته فم المملکة فختینله مالک اولق ملک معنا سنه لغت در بقال مافی ملکته شئی و ملکه قوللر ینه
 حسن خلق و زنه املحه دخی دیرل بقال فلان حسن المملکة اذا کان حسن الصنع الی مالیکه وفی الحدیث لا بدخل
 الجنة سی المملکة المملکة میك کسریله و المملکة میك فخیله شول نسند در که برامک قیامی انوکله در بقال القلب ملک
 الجسد و ملاک ملک فخیله قدرته دخی دیرل بقال ماله ملاک ای تاسک المملکة میك کسریله مالک اولق بقال لیس
 لفلان مولی ملاک و ناله التالک ملک فخی و لامک ضمی ایله فختینله بقال التالک ان قال ذلک ای ماتت ملک المملکة میك
 و لامک ضمی ایله طوارک بقلری و یو یو عبید روایتی در الماک فختینله فرشته

الملاکة میك فخی و یانک کسریله جمعی کسائی ایتدی بونک اصلی مالک ایدی همزه ناک تقدیمی ایله
 الودکن مأخوذ اولمغه رسالت معنا سنه ده قلب مکان قلنوب لام تقدیم او انوب ملاک دینلدی بعد
 همزه تخفیف اولندی الملاک میك فخی و یانک کسریله کذلک جمعی فرشته معنا سنه و صویه مالک الامر اطلاق
 اولنور هر امر انوکله قانی اولد غیچون مالک الخیرین لامک کسریله و حاه همله و زای معجه ایله طیور مادن بر طیرک
 اسمی در که کابل قیچل دیرل المالکان بیغه ثنیه اوزن مالک بن زید و مالک بن حنظله در فصل النون النیک فختینله
 نیکه ناک جمعی در و نیکه شول دپه دز که باشی سوری اوله النیک نونک کسریله کوجک دپه لدر النیک بانک کسریله
 مرتفع اولن ردر النولک نونک فخی و یانک کسریله جمعی بقال حضاب نولک و حضاب جمال منبسطه معنا سنه در
 النزک نونک کسری و زانک سکونیه کارک ذکر بدر عرب طا بغه سی شو به زعم ایدر که کارک ایکی ذکر ی اوله
 النیزک نونک و زانک فخی و یانک سکونیه قصه کوندر در مخ قصیر معنا سنه کویا که فارسی معرب در فحایونکله
 نکلم ایتمشدر در النیازک نونک فخی و زانک کسریله جمعی النزک نونک فخی و زانک سکونیه دور تمک طعن معنا سنه
 و کذلک سوز به طعن ایتمکه دخی دیرل النزک نونک فخی و زانک تشدید بدبله طعن ایدی کسنه عیاب معنا سنه
 النسک نونک فخی و سبک سکونیه بر سنه یه صوبله یو یو بظهور ایتک نقول نسک الشی اذا غسلته بالماء
 و طهرته المنسوک میك فخی و سبک ضمی و مدبله نظیر اولنن نسک جوهری ایدر یو فی راهل علمدن استماع
 ایتدم النسک نونک ضمی و سبک سکونیه عبادت بقال نسک نسک من الباب الاول الناسک سبک کسریله
 عابد معنا سنه در التنسک فختینله و سبک ضمی و تشدید بدبله عبادت ایتک بقال تنسک اذا تعبد النسا که نونک
 فخی ایله عابدک بقال نسک نسک نسک من الباب الخامس اذا صار ناسکا النسیکه بوغزلن طوار ذیحه معنا سنه
 النسک خمتینله جمعی بوغزلن طوارلر معنا سنه و نسک عبادت معنا سنه ده کاور النسایک نونک فخی و یانک
 کسریله کذلک جمعی نقول منه نسک لله یفسک من الباب الاول ایضا اذا حج لوجهه تعالی المنسک میك فخی و سبک
 کسریله و المنسک میك و سبک فخیله نسیایک یعنی قربانلر ذبح او یحقی مکان و قری بهما قوله تعالی لكل امة جعلنا
 منسکاهم ناسکوه النونک نونک ضمی و مدبله حق معنا سنه و نونک انوکک جمعی دخی کاور اهو حله هوج کی احقرلر
 معنا سنه الانوک همزه ناک و و اوک فخیله الحق معنا سنه المستنوک میك ضمی و و اوک کسریله کذلک الحق معنا سنه
 النونکی نونک فخی و الفک قصیر به انوکک کذلک جمعی بقال قوم نوکی ای حق الانوک همزه ناک کسریله برکسنه فی الحق
 بولق نقول انوکة اذا وجدته انوکة قالوا ما انوکة ولم یقولوا انوک و هو قیاس یعنی قیاس و ایدکی فعل نجیب کاد و کی
 رلر دن اسم تفصیل دخی کله عن ابن السراج نهک نونک فخی و هانک سکونیه بر لباسی اسکبجه میك نقول نهکت
 الثوب نهک نهکا من الباب الثالث ذالسته حتی خلق و نهک طعامدن مبالغه ایله اکل ایتمکه دخی دیرل نقول نهکت من
 الطعام ایضا ذالفت فی کله و بقال نهک من هذا طعام ایضا و نهک کذلک عرضی مبالغه ایله بقمعه دخی دیرل بقال نهک
 عرضه ای بالغ فی شمه و نهک برکسنه فی مرض زبون ایتمکه دخی دیرل بقال نهکت الحی اذا جهد تواضعت و نقصت له
 من الباب الثالث و یو نهک بر لغت دخی وارد که اول نهکت الحی در باب رابعدن و نهک عقوبته مبالغه ایتمکه دخی دیرل
 علی ماسیحی نهک فختینله مصدر در ذکر اولنن باب رابعدن نهکت نونک ضمی و هانک سکونیه کذلک
 مصدر در باب مز بوردن نقول نهک نهک نهکا و نهکا المنهوک میك فخی و هانک ضمی و مدبله خسته لکدن
 ضعیف اولن کسنه بقال نهک علی البناء للمجهول اذا دفن و ضنی فهو منهوک و دفن دال همله ایله و نونله
 و ضناء ضاد معجه ایله و نونله مرضله ضعیف اوله در نهکت نونک فخی و هانک سکونیه ضعیف مرض بقال
 بانت علیه نهکت المرض ای ضعفه و ثقلته و نهکت عقوبته سلطان مبالغه ایتمکه دخی دیرل بقال نهکت
 السلطان عقوبته نهکت نهکا و نهکت ای بالغ فی عقوبته و فی الحدیث انهکوا الا عقاب اولتنهکنها

همك

هوك

ابل

اسخه دوشر الهلكه كذا لك فختينله هلاك معناسنه در ومنه قولهم هي الهلكة الهلكاء وهو تو كيد لها كما يقال هج
 هاج ههم خرده سنكه دیر الهلكي لامك كسری ویا نك تشد بدله د مورچی حداد معناسنه هالك بن عروبن
 اسد بن حریه بن سبت ولنه در كه مزبور حداد ایدی بوسیدن بنواسه قیون دیر كه قین د مورچی دیکدر تهلك
 فختینله باطل معناسنه در لا ینصر قدر تحجب کی بقال وقع فی وادی نهلك ونهلك ابله خبیك معناری باطل دیکدر
 الانهك همزه نك وهانك كسری به رخ صر صر جد و لچ اتمكدر و تهلك فختینله و میك ضمیمه بعناه بقال نهلك لرجل
 فی الامر ونهلك فیه ای جد و لچ التهوك فختینله و وواوك ضمی وتشد بدله تحیر معناسنه در و فی الحدیث انه وكون
 انم كانهوك اليهود والنصارى بن عون یتدی حسندن سول ایدوب متهوكون ندر دبدم یتدی مختیرن معناسنه
 در التهوك تانك فخی وهانك سكونیله نهور معناسنه برنسنهیه دشكدرندن پروا یتیموب قایمقی ابله والله اعلم
 بالصواب باب اللام من كتاب ترجمة الصحاح الجوهری فصل الالف لابل كسری تینله بر كه در كه كندی لفظندن
 واحدی بوقدر پس ابل بر سوری دوه دیک ولور و بوموث در زراستول سماء جوع كه كندی لفظندن واحدی
 اولیه فخی نی دم ایچون اولسه اكا تا نیت لازم ولور و فخی نی تصغیرا تملو اولسك هاء تا نیت دخال ایدوب لیلله
 وغنیه در سن پس الایله همزه نك ضمی ویا نك فخی ویا نك سكونیله بر بلو جك دوه دیک ولور لابل همزه نك كسری
 لابلانك سكونیله كذا لك دوه سور یسی دیک ولور كسری تینله اولن ابلدن مخفف ولور لابل همزه نك فخی و مد به
 جمعی دوه سور بلری معناسنه الابلان صیغه تنییه اوزن ابکی سوری دوه غمانه دخی حال بو به در یعنی قیون
 سور یسندن ابکی قطعه دیک ولور لما ابله میك ویا نك فخیله دوه سی چوق اولن رالابی همزه نك كسری ویا نك
 فخی ویا نك تشد بدله ابله منسوب اولن نسنه یائی مفتوح قلمور لرتوالی كسراندن حذراند كرنندن اوتری وایی
 صاحب ابله دخی دیر لابل همزه نك ضمی ویا نك فخی وتشد بدله قبر و زنی اوزن شول دوه در كه صالمه
 اوله وقبر قافله و باء مو حله ابله بر جنس قوشك ایدوب لما ابله میك ضمی ویا نك فخی وتشد بدله شول دوه در كه
 مهمله اولیوب دول ایچون وكند ونفسیچون الیقوتش اوله وصاحب صراح بواپكسن فرق یتیموب ابل ایل مثل قبر
 ای مهمله وكذا لك موبله دیشدر لا و ابل همزه نك فخی ویا نك كسری به دوه چوق اولد قده استعمال ولور بقال
 ابل ابل الابل همزه نك فخی ویا نك ایلانك كسری و مد به بلو كرفق معناسنه بقال جاءت ابل الابل ای فرقا
 ویا بیل قوش فرقه لری معناسنه ده كلور اخفش رواتی اوزن بقال طیرا بابل واخفش یتدی معنای یتكثیر مراد
 اولد قده بوجه اوزن كلور و بوشول جمع قیبلندن در كه انوك واحدی بوقدر لابلول همزه نك كسری ویا نك فخی
 وتشد بدله و وواوك سكونیله ابابلك واحدی در عند البعض الابل همزه نك كسری ویا نك كسری وتشد بدی
 و مد به ابابلك واحدی در عند البعض الاخر واخفش یتدی طایفه عربدن بر فرد بولدم كه ابابلك واحدن بلور
 اوله لابلول فختینله دوه وغیری حیوان رطب ابله صودن كتنافكدر بقال بلت لابل والوحش تا بل ابولامن الباب
 الاول والثانی ای اجتهات بالربط عن الماء وابل اوزنك جماعندن با اتمكدر دخی دیر بقال ابل لرجل عن امرأه اذا
 امتنع من غشیانها لابل همزه نك مدی ویا نك كسری ابله رطب ابله صودن كتنافكدر دوه الابل همزه نك
 ضمی ویا نك تشد بدله جمعی كافرله كفار کی التابل فختینله ویا نك ضمی وتشد بدله اره ورنك جماعندن با اتمك
 وفی الحدیث لقد تابل ادم علی ابنه المقتول كذا وكذا عاما لا یصیب حواء الابله همزه نك فخی ابله دوه مصاحبتن
 ندارك انما حاذق اولی بقال ابل لرجل ابله من الباب الرابع مثل شكس شكاسة وتمد تاهة ذا كان حاذقا بمصلحة
 الابل وشكاست بد خوی ولقد روتاهت ای مشائله بدر اجماع اولی لابل همزه نك فخی ویا نك كسری به مصاحبت
 ابله حاذق اولن كسنه الابل همزه نك مدی ویا نك كسری به بعناه بقال ابل فها وابل وابل لابل همزه نك مدی
 ویا نك فخیله اسم تفضیلدر ذكر اولن معناه بقال فلان من ابل الناس ای شده تانقانی رعیه الابل واعلم بها

وتانق

وتانق برنسنه یی خوب اشلكدر التا بیل علی وزن التكریم بر كسنه دوه ابدنوب دوه یی كندی نفسیچون صقیق
 بقال ابل لرجل اذا اتخذ ابلا واقناها لما بولة میك فخی ویا نك ضمی و مد به شول دوه در كه اختیار اولنوب الیقوتش
 اوله بقال بلت لابل علی البناء للمجهول اذا فختین الایبال همزه نك ویا نك كسری به دوه اوزن دوه اوتور مق و دوه نك
 مصاحبتن كورمك بقال فلان لا یاتیل ای لا یتب علی الابل اذ اركبها وكذا لك اذ الیقم علیها فیهما بصلحا و بودكر
 اولن ابوعبیدر وایتی در الابله فختینله كثر اكلدن نقلت حاصل قیلوب تخمه اولی وفی الحدیث كل مال اذیت
 زكوتیه قدر ذهبت بلیته واصلیه و یلته من الوبال فابدل بالواو الالف كقولهم احد واصله وحد الابله همزه نك
 كسری ویا نك تشد بدله بر باغ اودون وفی المثل ضفت علی باله وضفت ضاد وغین معججه تینله و ثاء مثله ابله
 بر طوطم اوت كد قوری ویا شی قارشق اوله ومقصود بلا اوزن بلا اولد غن اشعار ولور ویا باله دیک صحیح دكلور
 زیا اسم فعاله و زنی اوزن اولسه هاء تا نیتله تضعیف حر فركری یایه قلب اولنماز صنان و دنامه کی بلكه یایه
 قلب اولنق هاسر اولدخی و قده اولور دینار و قیراط كله لری کی و صنان یك باشنه و دنامه قصیر اولن نسنهیه
 دیر لابله همزه نك كسری ویا نك تخفیفله ذكرا اولن معنایه در بعضیلر قتنه الابله فختینله ولامك
 تشد بدله بر یان خرما قطعه من جملة التمر معناسنه ویا باله كذا لك بر شهر در بصره یتدی الابل الفك فخی ویا نك
 كسری و مد به راهبلك یاشی ایل الایبلین علی وزن المذكور فیهما راهبلك رئیس رؤسائی نصاری
 طایفه سنك حضرت عباسیه ایل الایبلین دبد كلری بومعنادن اوتری در الابلان فختینله بوزن كن ادم خرده
 اتق غضبناك اولن كسنه یور یسی کی بقال ابل لرجل یا نك الابلان من الباب الثاني لائل همزه نك فخی و ثاء مثله نك
 سكونیله الغون اغا جندن برنوعدر كه اولق الغون در دیشدر در الائله همزه نك فخی ویا نك سكونیله واحدی
 الابلان فختینله جمعی الغون انجلری معناسنه بومعنادن بر كسنه نك اصلنه دخی ائله اطلاق اولنور بقال
 فلان بخت ائلتنا اذا قال فی حسیبه قیما التا بیل برنسنه یی اصلی ومحكم قلیق الموثل میك ضمی ویا نك فخی
 وتشد بدله اصلی ومحكم اولن نسنه لائل همزه نك فخی ویا نك كسری و مد به بعناه بقال مجد موئل واثیل
 ومال موئل التا بیل فختینله ویا نك ضمی وتشد بدله برنسنه یی اصل مال اتخاذا یتك وفی الحدیث فی وصی الیتیم
 انه یا كل من ماله غیر متا نل مالا ویا نك كاه اولور قیوقاز معنه دخی دیر بقولون تا نیت بیتر ای حفرها الا نال
 همزه نك فخیله اولو لوق مجد معناسنه ائال همزه نك ضمی ابله بر طاغك علی در بوسیدن رجالدن بعضنه ائال
 دبد بیلر الابل فختینله برنسنه نك مدی الابل همزه نك فخی ویا نك سكونیله اوتری معناسنه بقال فعلت ذلك
 من اجلك بفتح الهمزة وكسر ها ومن اجلك ای من جراك یعنی سندن اوتری لابل همزه نك كسری ویا نك سكونیله
 اوتری معناسنه لغت ولد غندن غیر یقرو حشیدن بر قطعه در و اجل بیون غرسی معناسنه ده كلور بقال اجل
 الرجل من الباب الرابع اذا نام علی عنقه فاشتكاها لاجال جمعی بقرو حشی قطعه لری معناسنه التا بیل فختینله ویا نك
 ضمیمه بهام قطعه قطعه اولی بقال تابلت البهائم ای صارت اجالا ویا نك جل بر ره صو جمع اولغه دخی دیر بقال
 تا جل الماء التا بیل علی وزن التكریم بیون غریسنه یتار یتك ومنه بقال بی اجل فاجلونی ای داوونی منه كذا بقال
 طبیته اذا عالجته من الطنا ومرضته اذا عالجته من المرض طنا طاء مهمله نك فخیله طلاق زیاده صوسر لقندن بوكره
 یا بشمقدروا جیل مدت ویرمكه دخی دیر لابل الاستیحال همزه نك ویا نك كسری ابله مدت طلب یتك بقال استأجلته
 فاجلنی الی مدة الابل همزه نك كسری ویا نك فخی وتشد بدله ابل معناسنه لغتدر یا مشائله وابل بیان كسنك
 اركنهدیر لوبعضلر یتدی اجل بیان صغر نه دیر لکه لسان فارسیده اكا كوزن دیر لركافك ضمیمه ابو عمرو بن العلا
 یتدی بعض اعراب یاء مشدده یی جیم قیلور لهر ندر كار طرفدن غیبده دخی ولور سه الابل الفك مدی ویا نك

كسری به

اتل

ا۲۲

اجل

والاجله على الوزن المزبور عاجل ابله عاجله نك ضد بدركه اجل كلجك زمان وعاجل اشبور زمان ديك ولور الاجل
همزه نك فتي وحيك سكويه شري تحريك نك بقال اجل عليهم شرايا جل ويا جل جلا من الباب الاول والثاني اذا
جناه ويحجه يعني اوزر لربه شري چكوب تحريك نك ايسه الما جل ميمك وحيك فتيه صو جمع اولحق بر مستقيم الماء
معنائه الما اجل على وزن المساجد جمع صواير كلجك رلر معنائه المتاجل ميمك فتي وحيك كسري بله بر رده
اركن صو الاجيل همزه نك فتي وحيك كسري ومبدله بمعناه بقال ماء متاجل وماء اجيل اي مجمع اجلي فتيه
والفك قصر بله فعلى وزني اوزن بر موضعك اسمي در كه اول غر بلر كه معروف و نلاغي در اجل فتيه نك كى كله
جوابد را خفتر ايندي بوقدر واره اجل نك دن احسن در تصديقك ونم اجلدن احسن در استفهامه مثل انت سوف
نذهب دينلسه جوابده اجل ديك احسن اولور نعم ديكدن وكر اند هب دينلسه جوابده نعم ديك احسن او اور
اجل ديكدن لادل همزه نك كسري دالك سكويه يونه اولن اغري در اجل كي كسري همزه بله شه كم الان مرو ايندي
وادل شول قوي سوده ديرلر كه زياده اكشمر اوله بقال جاء نابادل ماطلاق جمعائي من حوضتها الازل الفك فتي
وزلك سكويه طار اولحق ضيق معنائه بقال ازل الرجل يا زل زلا من الباب الثاني اي صار في ضيق وجذب يعني
طار لغه وقتلغه واقع اولدي وازل حبس ايمكه دخي ديرلر بقال زلوا مالهم يا زلونا اذا حبسوها عن المرعى من خوف
الما زل ميمك فتي وزلك كسري بله طار ليق حكيك يما زق كي دروزنا ومعني التازل فتيه نك فتي وشد بديله
كذلك طار اولحق فرار واتي اوزن بقال تا زل صدرى وتا زق اي ضايق الازل همزه نك كسري وزلك سكويه كذب
معنائه در الازل فتيه نك قدم معنائه در بقولون هوازلى وبعض اهل علم ايندي بولك نك اصلي قديم اولن
نسنه يلم زل ديد كرن ندر اندن صكره هذه الكلمه به نسبت اولند قده اختصار دن غيريه مجال اولمغين زلى
اندن صكره ياي خفتدن او ترى الفه قلب ابدوب ازل ديد بلر ته كم ذى زن نام ملكه كه حير ملو كندن در
نسبت ابدوب رخ ازنى ديرلر وشره كه مدينه منور در نسبت ابدوب نصل ارنى ديرلر الاسل فتيه نك بر جنس
انجدر بعضل ايندي هراچ كه انوك اوزون ديكى اوله انوك ديك نكه اسل ديرلر وكوندر لره دخي اسل ديرلر الاسله
كذلك فتيه نك ديك وقولك انجه اولن رى مستدق اللسان ومستدق الذراع معنائه و بومقامه صاحب
ترجمه نك اسله تفسير ينده ديلي وقولى انجه كسند ديدكى سهوا ولد غي ظاهر اولور الاسيل همزه نك فتي وسينك
كسري ومبدله شول كسند در كه يوزى ملايم اولوب طويل اوله بقال رجل اسيل الخ اذا كان اين الخ طويله
وهر نسنه كه صلي اوله اكاسيل ديرلر الاساله همزه نك فتيه نك صلي اولحق بقال اسل اساله من الباب الخامس الاسال
همزه نك فتي ومبدله خلاق وعلامات منه قولهم هو على اسال من ايه مثل اسان وزنا ومعني ناسنه شيبه در
علاماتنه و اخلاقه و ابن السكيت ايندي اسالك واحد نه ابد وكنه بنم سباعم وشعورم اولما شدر الما اسل
ميمك وسينك فتيه نك رقومك اسمي در رمله مخصوصه معنائه اصل همزه نك فتي وصادك سكويه كوك
بيج معنائه الاصول فتيه نك جمع و كسائي ايندي عر بلر كه لاصل له ولا فصل ديد كاري قوللر نك اصله مراد
حسب وفصله مراد لسان در الما وصل ميمك فتي وصادك فتي وشد بديله قوى وحكم اولن نسنه بقال اصل
موصول قوى الاستيصال همزه نك وتانك كسري ومبدله رنسنه في دندن قورمق بقال استا صله اذا قلعه
من اصله لاصيل همزه نك فتي وصادك كسري ومبدله ايكندى وقتندن اخشام وقتنه وارنجه اولن زماندر
واصيل قوى معنائه ده كور بقال رجل اصيل الراى اي حكم الراى وصيل اولي معنائه ده كور بقال مجد اصيل
اي ذواصله وخامه الاصل فتيه نك جمع ذكر اولنان وقتلر معنائه لاصل همزه نك فتي ومبدله كذلك جمع
الاصايل همزه نك فتي ويا نك كسري بله كذلك جمع كويكه اصيله نك جمع در الاصلان همزه نك فتيه نك كذلك اصيالك

ادل

ازل

اسل

اصل

جمي در بعيره بعرا نكي الاصيلان همزه نك ضمي وصادك فتي ويا نك سكويه جمعك تصغير در الاصيلال
همزه نك ضمي وصادك فتيه نك وزن مزبور اوزن كذلك جمعك تصغيرى در نون لامه تبدل اوله شدر الاصيلال
همزه نك ضمي وصادك فتي ويا نك تشديد بله كذلك جمعك تصغيرى در ذكر اولنان معنائه حيايى رويتى اوزن
بقال لقبته اصيالا الاصيله همزه نك فتي وصادك كسري ومبدله جمع معنائه در ابو يوسف رويتى اوزن واصيله
بر نسنه نك كوترسى يعني اصلي وكوكى ابله شوبله اولدى ديك معنائه ده كور بقال اخذت الشى باصيلته
اي كله باصله و بومعنايى صاحب صراح نكرار صنوب معنائه اول اوزن اقتصار ايتشدر الايصال همزه نك
كسري ومبدله وقت اصيله داخل اولحق بقال اصلنا اي دخلنا في الاصيل الموصل ميمك فتي ومدى وصادك
كسري بله وقت اصيله داخل اولحق بقال اتينامو صلين لاصاله همزه نك فتيه نك فتيه نك اولي وجسيم اولحق بقال اصل
اصاله من الباب الخامس مثل خنم خنما في الوزن والمعني الاصله فتيه نك بر جنس ايلاندر كه ايلان قسيمك
اخبي دره في الحديث في ذكر الدجال كان راسه اصله الاصل فتيه نك جمع ذكر اولنان ايلاندر معنائه الاصيل
همزه نك كسري وصادك سكوي وطانك فتيه نك اخور كه اند طوار باغلنور واصطبلك اولند اولن الف نفس
كله دن در زائد دكلدر زبادوات الاربع اولن اسمانك اولنه حرف زائد داخل اولماز مكر افعال اوزر نه جاري
اولان اسماء اوله پس ذوات خمس اولنك اولي حرف زائد اولحق ابعدر و ابو عمر و ايندي اصطبل كلام عر بدن
دكلدر الاصل همزه نك وطانك فتيه نك بوكر خاصه معنائه الاصل همزه نك كسري وطانك سكويه كذلك
بوكر معنا سنه وطانك كسري دخي اعتدر ابله ابل كي الاطال همزه نك مديله طالك جمع در بوكر معنائه
الاياطل همزه نك فتي وطانك كسري بله ايطالك جمع در كذلك بوكر معنائه الاقول فتيه نك غايب اولحق بقال
افل من الباب الاول والثاني اذا غاب وكون طوابعه دخي ديرلر بقال افلت الشمس تافل قولوا اذا غابت
من البابين المذكورين ايضا الافال همزه نك كسري بله والافا بل همزه اولينك فتي وثانيه نك كسري بله دوه كوچك كرى
صفار ايل معنائه نبات مخاض كي وغيرى كي الافيل همزه نك فتي وفانك كسري ومبدله واحد ذك اولن
دوه نك بريسي معنائه الافيله همزه نك فتي وفانك كذلك كسري ومبدله موثي الاكل همزه نك فتي وكافك
سكويه نك الما كل ميمك فتي وهمزه نك سكويه بمعناه نقول اكلت الطعام كلا وما كلا واكل اتش اودون بقعه
دخي ديرلر بقال كات النار الخطب الاكله همزه نك فتي وكافك سكويه بر كره يك تاطو بنجه يه دكين الاكله
همزه نك ضمي وكافك سكويه بر لقمه نقول اكلت اكله واحده اي لقمه واكلت قرصه ديد كاري انكه دخي
ديرلر واكل مطلقا بيجك نسنه يه دخي ديرلر خورش معنا سنه بقال هذا الشى اكله لك اي طعمه لك الاكل
همزه نك كذلك ضمي وكافك سكويه اكل اولنان نسنه بقال فلان ذواكل اذا كان ذا حظ من الدنيا ورزق واسع
الاكله همزه نك كسري وكافك سكويه غيب معنائه وضم همزه بله دخي لغندر بقال انه لذواكله واكله
اذا كان بعتاب الناس كانه ما خود من قوله تعالى ايج احدكم ان يا كل لم اخيه ميتا واكله كيهيكه دخي ديرلر حكه
معنائه الاكل همزه نك مبدله جمى كيهيكلر معنائه بقال اني لاجد في جسدى اكله من الاكل واكله بر نوع
يكه دخي ديرلر جلسه وركبه كي بقال انه حسن الاكله الاكل فتيه نك خرمما اغاجنك وسيا راغاجك ميوه سنه
ديرلر وهر نسنه كه مطلقا اكل اولنه اكاكل ديرلر ومنه قوله تعالى اكلها دائم و بقال للميت تقطع اكله واكل بيزك
يا خودا كاسبه اولن نسنه نك بجنه داخل اولن نسنه يه دخي ديرلر بقال ثوب ذواكل اذا كان كثير الغزل
صفيقه قرطاس ذواكل وكل عقله دخي ديرلر بقال رجل ذواكل اذا كان ذاعقل وراى و بويونصر واتي دركه
اصميينك مصاحبي در الاكله فتيه نك اكلك جمع كافر لكره كي وعربلر هم اكله راس ديد كاري معنائه قلتي

اصطبل

اطل

افل

اكل

استعار همچون در یعنی تلر قلیل در رأس واحد انلری اشباعه کفایت ابد التاکیل علی وزن التکریم بر سننه فی اکل
 اندک دیود عوی قلی الا نکال همزه مک کسری ومد به جمعنا نقول اکتی مالم اکل بالتشدید واکتتی مالم اکل ایضا
 لمادی ادعیته علی وایکال برکسنه فی برکسنه یه قادر قلمغه دخی دیرلر نقول اکتک فلانا اذا امکنته منه ومنه
 قول النعمان لا اکتک ولا اوکتک غیری اول اکلدن ذاتی ایکالدن در یعنی نه بن ضرر یتشدررم ونه غیره ضرر
 یتشدرمکه قدرت وررم وایکال بین الناس خلق ایچنده نیمی ابله سعابت ایتک یعنی قو عجیل ایتک وایکال که
 افعال بایندن وله بدر مک معناسنه ولور نقول کتله ایکالا اذا طعمته ومفاعله بایندن ولسه یله مک معناسنه ولور
 نقول کتله مؤاکله اذا اکتک معه پس افعلت بله فاعلت صورت واحده ده اولور وواکله دتک جائز کادر واوله
 وایکال اتشه وود منی اندر مغه دخی دیرلر نقول کت النار الحطب اذا طعمها ایاه وایکال اعاج یاغیری سننه حاصل
 ویرمکه ده دیرلر نقول اکل الخبز الزرع وکل شیء اذا طعم الا کال همزه مک مد به قومک ولور بدر که قومدن ربع
 ورعه شبیه اولن سننه فی الورز اکل میمک کافک فخیله قرنج کسب معناسنه لما کله میمک وکافک کذلک
 فخیله مثل موضع در که اندن اکل اولور لما کله میمک فخی وکافک فخیله بمعنا هالغه فیها نقول اتخذت فلانا
 ما کله وما کله المیکله میمک کسری ومد به شول خفیف سننه در که قوم انوک ایچنده اتیا خود عصیه
 پشور رر تاوه کی مثلا لا کوله همزه مک فخی وکافک فخی ومد به شول قیوندر که مک ایچون ایر بلوب سمر داور
 وزکات جمع ایدن کسنه یه انی اخذ ایتک کره اولور الا کله همزه مک فخی وکافک کسری ومد به یمن قیونه
 دیرلر بقال هی اکیله السمع بوکاهاء تا نیت داخل اولد و غنک وجهی اسمیت غلبه اتسی در زرافعیل یعنی
 مقعوله ند کیره تا نیت ابراهامق کر کدر الا کیل همزه مک فخی وکافک کسری ومد به شول کسنه یه دیرلر که
 سنو کله یله اکل ابدرا کیل اکل معناسنه دخی کلور الا کال همزه مک فخیله ناقه مک قرنده ولدی تو بلنکن زحمت
 چکمک بقال اکت الباقه الا کال من الباب الرابع اذا شعر ولد هاف بطنها فکها ذک و تاذت یعنی لک شعری
 ناقه مک رحمن متادی فلسه واکل طعام معناسنه دخی کلور بقال ماذقت الا لای طعاما الا کله همزه مک فخی
 وکافک کسری بلد قرنده ولدی تو بلنکن زحمت چکن ناقه الا کال همزه مک فخیله ناقه مک ذکر لن زحمتی بقال بها
 اکل واکل کیمیک معناسنه ده کلور حکم کی اصمعی روایتی اوزن الا کل فخیته دیش زیاده پیر لکدن اشقی قال
 اکت اسنانه من لکبر اذا احتکت فذهبت وفی اسنانه اکل ای انها مؤنکله الا یتکال همزه مک کسری بلد دیش اشقی
 التا کل فخیته وکافک فخی و تشدد ببله بمعناه ایتکال غضبیدن یا نغه دخی دیرلر بقال فلان یا نکل من الغضب
 ای یحرق ویتوهج تا کل قلی زیاده قلعلی اولوب کسکن اولمغه ده دیرلر بقال تا کل السیف اذا توهج من الحدة
 التاکیل علی وزن التکریم طوار کندی قولایه اولق مند قولهم ظل مالی یو کل ویشرب علی البناء للمجول
 ای بدعی کیف یشاء تا کیل طواری خلقه بدر مک دخی دیرلر بقال فلان کل مالی وشر به ای اطعمه الناس الا ل
 همزه مک فخی ولامک تشدد ببله حربه دور تمک بقال اله یوله من الباب الاول اذا طعمته بالخر به وبقال ماله
 ال ولا غل علی البناء للمجهول یعنی انکچون شدا بددن بر سننه یو قدر نه جرح اولنماق ونه خود قید بند اولنق
 وال لون صافی وری اولمغه دخی دیرلر بقال ال لونه بول الا اذا صفا و برق وسرعت ایتک معناسنه ده کلور
 بقال ال یعنی اسرع وال ایتک معناسنه ده کلور ایتک بقال ال بیل الا وال شول حربه لدر در کد انلر کموری
 یسی اوله الا لاه همزه مک فخیله واحدی دموری ایلو حربه معناسنه الا لاه همزه مک کسری ولامک تخفیف یله
 کذلک اله مک جمعی ذکر اولن حربه معناسنه الا لاه همزه مک فخیله عرفانه و طاعنک اسمی در المثل میمک کسری
 و همزه مک فخی ولامک تشدد ببله سریع معناسنه در بقال فرس میمک ای سریع صحاح نسخه لرنه همزه

ال

صورت یاده واقع اولمشدر اگر چه قیاس صورت الفه اولمقدر الا لیل همزه مک فخی ولامک کسری بلد مد به
 ایتک ای این معناسنه بقال لیل ای این وایل ایتک دخی دیرلر بقال ال لیل وایل صوا وازنه دخی
 دیرلر خیر الماء معناسنه الا لیل فخیته ایتک ای این ایتک معناسنه وال مشک صوبی متغیر اولمغه دخی
 دیرلر بقال ال السقا من الباب الرابع اذا تغيرت راحته وهذا احد ما جاء باظهار التضعیف وال دیش فاسد
 اولمغه ده دیرلر بقال اللت اسنانه اذا فسدت الال همزه مک کسری بلد خدای تعالینک اسمی در مال عهد وقرابته
 دخی دیرلر التاکیل علی وزن التکریم بر سننه مک اوچن کسکن ایتک نقول اللت الشیء تا لیل اذا احدث طرفه الامل
 فخیته لرحام معناسنه بقال امل خیره یا مله املا من الباب الاول التاکیل علی وزن التکریم بمعناه الامله همزه مک
 کسری و میمک سکون یله بر نوع جاتیمک منه قولهم ما طول ملتته ای مله پس و جلسته کی و رکه کی اولور ناء نوع
 اولمغه التامل فخیته و میمک فخی و تشدد ببله بر سننه مک اصلن بلنکچون نظر قلی الامیل همزه مک فخی و میمک
 کسری ومد به شول قومدن اولن دیه در که بر میل مقداری اوله و بر موضعک دخی اسمیدر التاکیل علی
 وزن التکریم بر سننه فی ما الیه یعنی اولغیله نفسیه ایتک نقول اولته تا ویلا التاویل فخیته وواوک فخی
 و تشدد ببله بمعناه بقال تا ولته اذا فسرته بیاو ول الیه الال همزه مک مد به برکسنه مک اهلی وعیالی وال اتباعه
 دخی دیرلر وال شخصه ده دیرلر وال اول نهاده و اخر نهاده شول سننه یه دخی دیرلر که هر شب مک شخص من رفیع
 اولور کی کوستره و بوسر اب دکلدر زراسر اب صحر ال ده صوکی کورنن سننه در وال التک دخی جمعی کلور
 علی ماسجی الاله همزه مک مد به بر سننه فی اسمک وسیله اولن سننه ادات معناسنه الا لات همزه مک ولامک
 مد به جمعی والت الک والاک دخی واحدی کلور که لات شول انجمله دیرلر که خیمه انوک اوزنه قور بلور وال
 جنازیه دخی دیرلر کسری جیمله تابوت معناسنه بونلری جوهری معانی مختلفه شکله اید ایتمشدر اگر چه
 جمله سن وسیله معناسنه ادخاله قابلیت وارد وال حالت معناسنه ده کلور بقال هو باله سوء والتک جمعی ال
 کلور تنه کمرو ر ایتدی الایاله همزه مک کسری بلد حکومت و سیاست معناسنه الاول همزه مک فخی وواوک
 سکون یله والایل همزه مک کسری بلد بونلرک ایتکیسی دخی خوب حکم ایتک معناسنه در بقال ال الامیر عیته
 یو ولها اولایا لای ساسها واحسن سیاستها وفی کلام بعضهم قد النوا یل علینا علی البناء للمجهول و مالی
 اصلاح ایتک معناسنه ده کلور بقال ال ماله اذا صلحه وساسه واول رجوع معناسنه ده کلور بقال طخت
 الشراب قال الی قدر کذا وکذا و عسل و قطران مثلو قوی اولمغه ده دیرلر بقال القطران والعسل اذا خسر
 الانیال همزه مک و تاناک کسری بلد اصلاح و سیاست معناسنه کلور الا بیل همزه مک مدی و یانک کسری بلد
 قوی اولان سود لبن خاثر معناسنه الا بیل همزه مک فخی و یانک فخی و تشدد ببله جمعی قوی سونلر معناسنه
 قارح ابله قرح کی وحایل ابله حول کی وقارح قافله وحاء مهمله ابله بش یا شنه اولن اندرو حایل حاء مهمله ابله
 کبه اولمین ناقه وایل بیان کچیسنک ارکنه دخی دیرلر و بیان صغریه دخی دیرلر عند البعض که کالسان فارسیده
 کوزن دیرلر الا بیل همزه مک کسری و یانک فخی و تشدد ببله کذلک بیان کچسی و بیان صغری معناسنه در الاول
 وال فصلنده ذکر اولنور ان شاء الله تعالی الاهل همزه مک فخی وهانک سکون یله برکسنه مک خاندانی ووده
 ساکن اولنده اهل دارد دیرلر و مستحق معناسنه ده کلور بقال فلان اهل نکذا ولا نقل مستأهل والعامه نقوله
 وکسانی ایتدی اهلت بالرجل دیرلر انسته معناسنه وعر بلرک مرحبا و هلا دید کاری ایتت سعة وایتت هلا
 فاستانس ولا تستوحش معناسنه در الاهله همزه مک فخی وهانک سکون یله بمعناه الاهلات همزه مک فخی
 وهانک سکون یله جمعی الاهالی همزه مک فخی ولامک کسری بلد کذلک جمعی اخر بنه علی خلاف القیاس یا زیاده

امل

اول

اهل

اولنشد رسته کم لیل جمعته ز یاده اولنوب لیل دغشدر ال اهل الهک مدبله اهلک جمعی در بعض اشعاره وارد
اولنخی اوزن فرخ ابله افرخ وزندله از نادکی و فرخ خاه معجه ابله یاوری معناسنه وزند چقیق معناسنه درکه
لسان فارسیه اتش زنه دیرلر ال اهل همزه نك مدی وهانك کسر بله اهلندن خالی اولن مکان بقال منزل
اهل ای به اهل ال اهل همزه نك کسر بله چرویش یاخی و دك معناسنه المستاهل میك ضمی وهانك کسر بله
شول کسنه درکه جرویش یاغن الوری خود چرویش یاغن ال اهل فختینله تروج ایتمک تقول اهل فلان یا اهل
اهولا من الباب الاول والثانی اذا تروج التاهل فختینله وهانك ضمی وتشدد بدبله بعناه وکسانی ایتدی
الابهال همزه نك کسری ومدبله اولندر مک تقول الهک الله تعالی فی الحنه ایها الای ادخلکها وزوجک فیها
التاهیل علی وزن التکریم برکسنه ی برنسنه یه اهل قاق بقال الهک الله الخیرنا هیلا ابله همزه نك فخی و یانك
سکونیه بر موضعک اسمی در ایل همزه نك کسری ومدبله اسماء الله دن بر اسم در عرفی یا خود سرنی در وهر بلرک
جبریل و میکائیل دبد کبری عبد الله و تیم الله دبد کبری کی در تیم الله تاه مثانك فخی و یانك سکونیه عبد الله
معناسنه در والله علم فصل الباء الباء الیه و دال مهمله نك فخی و ما یمنه همزه نك سکونیه شول ایتدرکه
قولتله اركمه سی ان سنه در الباء الیه و دالک کسر بله جمعی ذکر اولن ان اکر معناسنه
یابل یاه تانینك کسری ابله عراقه بر موضعک اسمی در که اکاسهر و خمر نسبت اولنور اخفش ایتدی بابل
لای نصرفدر تانینندن اه تیم و بونك وجهی بودر که هر اسم موثک اوج حرفدن زیاده اوله اول معرفه
اولدقه لای نصرف اولور البیل یانك فخی و یانك سکونیه کسوب ایرمق تقول بتلت الشی ایتله بتلا من الباب الثانی
اذ البتله من غیره البتله یانك فخی و تانك سکونیه کذلک کسوب ایرمق منه قولهم طلقتهایه بتله البتول یانك فخی
و تانك ضمی ومدبله نسا طایفه سندن شول بکر در که رجالدن منقطعه اوله بعضیلر ایتدی بتول نسا
طایفه سندن شول کسنه در که دیادن منقطعه اولوب خدای تعالی یه متوجه اوله و بتول شول خر مافداته
دیرلر که خر ما اغاجنك کوکندن ثوب بشقه کوک بغلیوب انه سندن مستقی اوله البتله یانك فخی و تانك کسری
ومدبله کذلک ذکر اولن خر مافداته دیرلر و نیله هر عضو دخی دیرلر که ایتله اوله اتندن کی ایرمش اولیه البتال
یانك فخی و یانك کسر بله جمعی المبتل میك ضمی و بیه موحده نك سکونی و تانك کسر بله شول خر ما اغاجیدر که
ذکر اولن ان فدان انوک کوکندن حاصل اولور بونه واحد و جمع برابر اولور المبتله میك ضمی و تانك فخی
وتشدد بدبله شول عورتدر که خلی تمام یرویرنه اولوب اعضاسنك انلری بری بری اوزر نه کلش اولیه
و بونکله و جل صفتنر التبتل فختینله و تاه تانینك ضمی وتشدد بدبله دیادن منقطع اولوب جانب حقه متوجه
اولمق البتیل علی وزن التکریم بعناه و منه قوله تعالی و بتلت الیه بتیلا الابتال همزه نك و یانك کسر بله منقطع
اولمق المبتل میك ضمی و تانك کسر بله منقطع معناسنه بقال ابتل فهو مبتل ای انقطع فهو منقطع پس مبتل
منبت کی در و زنا و معنی عجله یانك فخی و جیمک کسری ومدبله یندن رجاعت در ایجلی فختینله و اخر نه یانك
تشدد بدبله عجله جماعته منسوب اولن کسنه بعضیلر ایتدی عجله جماعتی معددن در ز راجر برین عبد الله
ایجلی اقرع بن حابس قاجوب وارد قله کطایفه عربک حکمی ایدی ایتدی اقرع تانك یصرع اخوک تصرع و اقرع
ایسه معددن ایدی پس جری که اقرعک اخی اوله اولدخی معددن اولور و تصرعک اعرابی رفعه روایت اولنشد
حالاکه حتی جزم در رفعه اولمسی تقدیری غایه بناعد رسته کم من بفعل الحسنات لله یشکرها قولند فامقدر در فالله
یشکرها تقدیرنه در پس فانك ما بعدی کلام مبتدا اولور و سیبویه ایتدی جریک بو کلامی تقدیم خبره
مینی در کویا که تقدیر کلام انك تصرع ان یصرع اخوک در و اما من بفعل الحسنات کلامنه فانك مقدر اولمسی

ایل

بازل

بیل

بتل

بجل

متفق علیه در مجله یانك فخی و جیمک سکونیه بنی سلیمان رجاعتک اسمی در ایجلی یانك فخی و جیمک سکونی
واخر نه یانك تشدد بدبله ذکر اولن جماعته منسوب اولندر ال ایجل همزه نك و جیمک فخیله شول طمک
اسمی در که اول اتنه و دوهده انسانه اولن اکل طمری مثابه سنه در و اکل الله قان الدقلری طمر در الباجل
جیمک کسر بله شیم و لخی یوق اولن کسنه یعقوب روایتی اوزن و قهده و جمله یعنی اركك دوهده و دیشی دوهده
استعمال اولنور الیحال یانك فخی و جیمک تخفیفیه فرموده معناسنه ایجل یانك فخی و جیمک کسری ومدبله
بعناه بقال شیخ بجال و یجیل ای جسم و ابو عمر و ایتدی بجال اولو کسنه یه دیرلر سید معناسنه ال ایجل همزه نك
کسری و یانك سکونیه کفایت ایتیم بقال ایجله الشی اذا کفاه التجیل علی وزن التکریم تعظیم معناسنه در بجل
فختینله و اخر نه لامک سکونیه حسب معنا سنه در اخفش ایتدی بجلک لخری ساکندر ابد ایجلک دیرلر
تنه کم قطک دیرلر بوقدر و ارکه یجلی دیرلر قطنی دبد کبری کی بلکه یجلی و یجلی دیرلر اولن جیمک فخی و تانیه
سکونیه بجل یانك و دالک فخی و حاء مهمله نك سکونیه رجالدن برکسنه نك اسمی در البخلة یانك و طاء معجه نك
فخی و حاء مهمله نك سکونیه در حجه وزنی اوزن فان و ربوع حجره مسی کی یحرمق تقول بجل الرجل بجله
اذا قفز قفران الیردوع و قفران قافله وزای معجه ابله یحرمق معناسنه البجل یانك ضمی و خانك سکونیه و البجل
یانك فخی و خانك سکونیه و البجل فختینله بونلر کتوریسی بر معنایه در که اول برکسنه یه نافع اولن نسنه یی امساك
ایتیم در الباخل خانك کسر بله و البخل یانك فخی و خانك کسر بله بجله متصف اولن کسنه بقال بجل الرجل
بکذا من الباب الرابع فهو باخل و یجیل ال ایجل همزه نك کسر بله برکسنه یی یجیل بولمق تقول بجلته اذا وجدته
یجیلا التجیل علی وزن التکریم برکسنه یی بجله نسبت ایتیم تقول بجلته اذا نسبتیه الی البجل بجله میك و خانك
فخیله بجل و یجیل و یجیل اولن نسنه یقال الولد بجله بجله بجله یعنی ولد بجل و خوفك منشأ در البخل یانك فخی
و خانك تشدد بدبله زیاده بجل و یجیل اولن کسنه البیدیل یانك فخی و دالک کسری ومدبله برنسنه نك قایم مقامی البیدل
فختینله بر سنه نك عوضی و غلنی اولن نسنه البیدل یانك کسری و دالک سکونیه بعناه لفة فیه مثل شیه و شیه
و مثل و مثل و نکل و نکل و غیره و نکل شول رجه دیرلر که عدوی منعده قید و بند مثابه سنه اوله و ابو عبید
ایتدی فعل و فعل و زنی اوزر کلام عربیه بودرت کله دن غیری استماع ایتدم و بدل فختینله بر اعر بدر که الله
و ابقره عارض اولور و بدل ذکر اولن مرضه مبتلا اولغه دخی دیرلر بقال بدل بدل بدلا من الباب الرابع الابدال
همزه نك کسر بله برنسنه یی بدل قلمغه دیرلر تقول ابدلت الشی بغيره التبديل علی وزن التکریم کذلک برنسنه یی
بدل قلمغه دیرلر بقال بدله الله من الخوف منا و تبديل برنسنه یی تغییره دخی دیرلر برنسنه یی بدل قلمقسنر لایستبدال
همزه نك و تانك کسر بله و التبديل فختینله و دالک ضمی وتشدد بدبله برنسنه یی برنسنه دن بدل الحق بقال
استبدال الشی بغيره و تبدله اذا اخذه مكانه المبادله میك ضمی و دالک فخی ابله برنسنه یی برکسنه ابله برنسنه یه
دکشمک التبادل تانك فخی و دالک ضمیله کذلک دکشمک الابدال همزه نك فخیله صلحادن بر قوم در که دنیا
انلردن خالی اولماز قن انلردن بری وفات اتسه خدای تعالی مکانه برن بدل قیلور البیدیل یانك فخی و دالک
کسری ومدبله ابدالک واحدی در این در پدر و ابی اوزن البذل یانك فخی و ذال معجه نك سکونیه احسان
طریقیه برنسنه و یرمک تقول بذلت الشی ابدله بذلاذا اعطيته وجدت به یعنی جورم دلك طریقیه و یرسك
البذله یانك کسری و ذالک سکونیه و المبدله میك کسری و یانك سکونی و ذالک فخیله بونلرک ایکسید شول
لباسدر که ایش اشلند که کیلور المبادل میك فخی و ذالک کسر بله جمعی ایش ایچون کیلن لباسلر معناسنه بقال
جاءنا فلان فی مبارله ای فی ثياب بذلته الابتال همزه نك و تانك کسر بله برنسنه یی قولنن کرک ثوب اولسون

بجدل

بجطل

بجل

بدل

بذل

برل

برطل

برغل

برل

که غیر اولسون تبدیل فحشینه و ذالک ضمی و تشدید به برنسنه ناصیه من ترک ایتمک البر ایل بانک ضمی
 و بانک کسر به خروسک و طوی دیکله معروف اولن قوشک بوینده استند ارت اوزن بش توی البر الة علی وزن
 الد حرجة خروس بوینده اولن توی طاغی جنک ایتمک حینده نقول بر ال الیایک بر الة اذ انفس بر الة
 البر طیل بانک و طانک کسری و رانک سکونیه اوزون طاش سحر طویل معناسنه البر طیل بانک فحش و طانک
 کسری و مد به جمی اوزون طاشلر معنا سنه البر طیل بانک و طانک ضمیمه بر جنس نقیه در قلنسوه مخصوصه
 معنا سنه و کاه اولور لامک تشدید به دخی استعمال اولور البر غیل بانک و غین معجه نک کسر به شول
 شهر در کسر یقله بر یقینه اوله یعنی اولی وصولی بر الیه یابس برل مایندله اوله انبارله قادیسمه کی مثلا و بونلر بر
 شهر که اسمی در البرول ضمیمه دوه اضبسن یارمق یقال برل البعیر یزل بزولا من الباب الاول اذ افطر نابه یعنی
 اضبسی یارلسه البازل زانک کسری ابله اضبسن یارن دوه مذکره و مونته اطلاق اولنور و بوطقوزخی بلده
 اولور و کاه اولور سکونیه بلده دخی اولور البزل ضمیمه جمی اضبسن یارمش دوه لر معنا سنه البزل بانک ضمی
 و زانک فحش و تشدید به کذلک جمی البازل بانک فحش و زانک کسر به کذلک جمی و بزل دوه نک شول ضمی دیشنه
 دخی دیر که اول هنوز ظهور ایتش اوله و بومقامه صاحب صراح بزل دندان کود که باید دیشدر سهو در
 زربازل دوه دیشنه مخصوصه صدر ته کم صاحب قاموس بزل وقت بزوله ظهور ایدن دیشدر دیشدره بزولی
 دوه اضبسن یارمغه نفیسیر ایتشدر البزل بانک فحش و زانک سکونیه شرابی سوزوب صافی قلق البازل زانک
 کسر به شول یاش یار یقیدر که قانی اقه یقال شجه بازله اذ اسال دمه التبریل فحشینه و زانک ضمی و تشدید به یارمق
 یقال تبریل اذ تشقق الانزال همزه نک کسری ابله کذلک یارمق یقال تبریل الطلع اذا انشق و طلع شول بشه
 دیر که ابتدا اخر ما اغاجنه ظهور ایدر البازل زانک کسر به شمی معناسنه استعمال اولنور یقال مابقیته لم
 بازله کما یقال مابقیته لم ثاغیه و لا راغیه ای واحدة و ثاغیه دن مراد قیوندر و راغیه دن مراد دوه در
 و یعقوب ایتدی ماعنه بازله دیر لر لیسر عنده شمی من مال معناسنه و لا ترک الله عنه بازله ولم یعظم بازله دیر لر
 لم یعظم شیئا معناسنه البزل بانک فحش و زانک سکونیه شدت معناسنه یقال هذا امر ذو بزل ای ذو شده المبرل
 میمک کسری و و بانک سکونی و زانک فحش ابله شول سوز کدر که انو کله شرابی سوزب صافی قلو رل البزل بانک فحش
 و زانک سکونی و الفک مد به خوب اولن رایه دیر لر یقال فلان نهاض بزل اذ اکان من يقوم بالا مور العظام
 البسل بانک فحش و سبیک سکونیه حرام معناسنه در ال اسال همزه نک کسر به حرام فلق تحرم معناسنه و اسال
 بر کسنه می مهلکه یه تسلیم ایتکه ده دیر لر نقول اسلت فلانا اذ اسلته لله لکة المبسل میمک ضمی و سبیک فحشیه
 مهلکه یه تسلیم اولن کسنه و منه قوله تعالی ان تبسل نفر جا کسبت قال ابو عبیده ای تسلیم البسل بانک ضمی
 و سبیک سکونیه افسون ایدجی کسنه یه و برلن اجرت البساله بانک فحشیه شجاعت معناسنه الباسل سبیک
 کسر به شجیع اولن کسنه یقال بسل فهو باسل من الباب الخامس ای بطل البسل بانک و سبیک ضمیمه جمی بهادر لر
 معناسنه بازله بزل کی المباسله میمک ضمی و سبیک فحشیه حربه جمله ابد شمه مصاوله معنا سنه البسمل بانک
 فحش و سبیک کسر به قبیح الوجه اولن کسنه و سبیل نیکذک بقیه سی در که نیکذک ظرفنده از توب کچه دن صباحه
 قاس اوله المستبسل میمک ضمی و سبیک کسر به شول کسنه در که نفسی مویه یا خود ضر به مقرر قله الاستبسال
 همزه نک و تانک کسر به بر کسنه یا اولدر مک و یا خود او لم یجوز نفسی مهلکه به القا ایتک یقال استبسل فلان
 اذ استقبل وهو ان یطرح نفسه فی الحرب و یرید ان یقتل او یقتل لاحاله البسمله علی وزن الد حرجة بسم الله
 دیک یقال بسل الرجل اذ اقال بسم الله و یقال اکثر من البسمله ای من قول بسم الله البصل فحشینه صوغن که

بسل

بسل

بصل

بطل

بعل

بغل

بقل

معروفدر البصله کذلک فحشینه و احدی الباطل طانک کسر به حقت مقابلی در الابطیل همزه نک فحش و طانک
 کسری و مد به باطلک جمی در علی خلاف القیاس کویا که ابطیل جمع ایتشدر البطل بانک ضمی و طانک سکونیه
 باطل اولن البطل ضمیمه و البطلان بانک ضمی و طانک سکونیه کذلک باطل اولن یقال بطل الشی بطل بطلا
 و بطولا و بطلان من الباب الاول و بطل هدر معناسنه در دیر لر یقال ذهب دمه بطلا ای هدر الابطال همزه نک
 کسر به باطل قلی یقال بطله غیره البطل فحشینه بهادر اولن کسنه شجاع معناسنه البطله فحشینه مونثی بهادر
 اولن عورت معناسنه البطله ضمیمه بهادر لقی البطله بانک فحشیه کذلک بهادر لقی یقال بطل الرجل یطل بطوله
 و طاله من الباب الخامس اذ اصار شجاعا و بطله بشجی اولن کسنه اوان قالمغه دخی دیر لر یقال بطل الاجیر بطاله من
 الباب الاول ای تعطل فیهم البطل بانک فحش و طانک تشدید به ایشدن اوان قالن بشجی لعل بانک فحش و عینک
 سکونیه زوج البعوله ضمیمه جمی ازواج معناسنه و بعل زوجیه دخی طلاق اولنور البعله بانک فحش و عینک سکونیه
 زوجیه پس عورت بعل به بعل طلاق اولنور زوج و بعل طلاق اولنور بعل و بعل زوج اولمغه دخی دیر لر یقال بعل
 الرجل من الباب الثالث اذ اصار بعل و بعل صاحب معناسنه ده کلور یقال من بعل هذه الناقة ای من صاحبها
 و بعل شول خر ما اغاجنه دخی دیر لر که کوکی ردن صواجه کی صور مقسزن و ابو عمر و ایتدی بعل و غدی یکسی
 بر در که اول ماء سماله صوار لندر و اسمی ایتدی غدی ماء سماله صوار لن و بعل کندی کوکندن صوار لن درانی کسنه
 صور مقسزن و ماء سماله صوار لمقسزن فی الحدیث ما شرب بعل ففیه العشر و بعل بر صمک اسمی در که الیاس نینک
 صلوات الله علیه قوم نک ایدی و بعل شول مرتفع یه ده دیر لر که اکاصو و سبیل چقیمه بعل بک بر شهرک اسمی در
 و بونک حرکانه قول سام ابرصه اولن قول کی در که انده دیر لر سک اسم اولی اعراب ایدر و باسم ثانیه مضاف
 فیلور سک و اگر دیر لر سک اسم اولی فتح اوزن مبنی قلوب اسم ثانی معرب قلسن لا ینصرف ایدر دیشدر باب
 صادق او ایلند البعل بانک کسر به ار عورتیه او بنقد در فی الحدیث ایام اکل و مشرب و بعل المباعه میمک ضمی
 و عینک فحشیه عورت ار بله او بنق یقال المرأة تباعل زوجها یبلا بعل فحشینه مخیر اولن یقال بعل الرجل
 من الباب الرابع اذ ادهش البعله بانک فحش و عینک کسر به مخیره اولن عورت البغل بانک فحش و غین معجمک
 سکونیه قاتر استر معناسنه البغال بانک کسر به جمی قاتر لر معناسنه المبعولا میمک فحش و بانک سکونی و عینک
 ضمی و الفک مد به اسم جمع در قاتر لر معناسنه البغال بانک فحش و عینک تشدید به قاتر صاحب التبغیل علی وزن
 التکریم دوه نک بر جنس یوریمی در که اول عنقله هماغه پینده در و عنق اوزانی و زانی یوریکه دیر لر و هماغه
 یور غلغه دیر لر البقل بانک فحش و قافک سکونیه تازه اوت البقله بانک کذلک فحش و قافک سکونیه و احدی
 و بقله بر رم اوتسه دخی دیر لر خرقه معناسنه که اکبقله الحماقد دخی دیر لر المبقله میمک و قافک فحشیه اوتی چوق
 اولن رو بعضلر ایتدی هر سنه که رده بتوب رانکله یاسل اوله اکبقل دیر لر البقول ضمیمه ساده رواوان
 او غلنک سقلی بلور مک یقال بقل وجهه الغلام یبقل بقولا من الباب الاول و لا تنقل بقل بالنسب و ابن السکیت
 ایتدی بقل ناب البعیر دیر لر فحش دوه نک ضمی دیشی بلور سه الا بقال همزه نک کسر به شورا اولن او نلر دن رمت
 دبد کلری اوت یشر مک یقال بقل ارمش اظهر خضرة و رقه و بقال ریوز نه اوت بثلک نقول بقلت لارض اذا
 خرج بقله کما قال الشاعر و لا ارض اقل بقاها جوهری ایتدی شاعر اقلت دجیدی زیر ارضک تا بنی غیر حقیقی در
 مز نورک بوکلانندن هم اولنور که ما بٹ غیر حقیقیه ضمیر مسند اوله مطابقت واجب اولیه حالاکه و ایدر
 پس اولی رضی منبت ابله یا کاشیه نسنه اله تا و یل ایتکدر الباقل قافک کسر به شول رمت در که یشر مشر اوله
 یقال اقل فهو باقل و لا یقال مبقل کما قالوا ورس فهو وارس ولم یقولوا مورش و هو من النوادر و ایراس رمت

دېد کړی اوت سر رومق لا یتقال همز نك و تانك كسر به او نلق نقول ابتقل المارای رعی البقل التبقل فتحتهله
 وقافك ضمی و تشدید به بمعناه نقول تبقل المار اذا رعی البقل الباقلاء قافك كسر به اكر لامی مشدد قلو رسك
 الفی قصر ابد رسن و اكر لامی مخفف قلو رسك الفی مد ابد رسن الباقلاء الف مد و ده ابله باقلاء نك واحدی در
 لام مخفف به باقل قافك كسر به عربی بن ركسنة نك اسمی در كه نكلمدن عجز له معروف و در فی المثل اعی من باقل و مثلك
 اصملى بود كه مز بوراون را چیه براهو صتون الدقه نجهیه الدك دیوسوال ابد كری حینه جواب ورمكه
 عاجز اولمغین اللریك پر مقلرن اچوب دبلن جقر مش تاكه اون را چیه اشارت ابد بو حالتده اهو مز بورك لندن
 خلاص بولوب قاجمش اكبناء ذكر اولنن مثل ضرب و لنش البكيلة بانك فحی وكافك كسرى ومد به شول
 یاغدر كه كشكه خلط اولنور البكالة بانك فحیله ذكر اولنن معنایه در و اونز بدایتدی بکیله و بكاله شول و ندر كه
 پسته ابله خلط اولنوب صوبله یاخود یاغله و یاخودز یتله ترقنور و یعقوب ایتدی بکیله پسته ابله خرمايه
 دیرلر كه بر كاسه اچنده سودله ترقنور و كلاى ایتدی بکیله شول او كمش كسك در كه فی صوبله خلط ابدوب خیركی
 یوغره سن و بکیله قیون برینه قرشوب يكسان اولمغه دخی دیرلر بقال ظلت الغنم بكيلة واحدة و عبيثة
 واحدة اذا اختلط بعضها ببعض و عبيثة عين مهملة و ثاء مثلثة ابله شول قیون سور سیدر كه ابي سورینك
 بری برینه قارشمنندن حاصل اوله طعام مز بور تشبیه اولور البكل بانك فحی وكافك سكونیله بکیله فلق نقول
 بكت البكيلة ابكها ابكلا من الباب الاول اذا اتخذها و بكل پسته یی اونه خلط ایتكه دخی دیرلر نقول بكت السويق
 اذا خلطته و بكل مطلقا قارشدر مغه دخی دیرلر نقول بكل فلان علینا حدیثه اذا خلطه التبكل فتحتهله وكافك
 ضمی و تشدید به كذلک خلط ایتك معناسنه نقول تبكل الرجل فی الكلام اذا خلط و تبكل ركسنة نك و زرنه
 شتم و ضرب به غلبه قافه دخی دیرلر بقال تبكل القوم فلانا اذا غلبوه بالشتم والضرب و تبكل غنیم معنایه
 كلور بکیل بانك فحی وكافك كسرى ومد به همدانه بر جماعتك اسمی در البلة بانك فحی ولامك تشدید به
 غناك اولن نسنه بقال ریح به ای فیها بلل و به خیر معنایه ده كلور بقال جاءنا فلان فلم یأثنا به ولا به
 بن السكيت ایتدی هله هانك فحیله فرح دن واستهلا لدندرو به بالدن و خیر دندر یعنی سرور و خیری موجب
 نسنه كتور مدی و به كاه اولور شمعنا سنه ده كلور منه قولهم ما اصاب هله ولا به ای شیأ البلة بانك فحیله
 تازه اونك یا شلغی در البلة بانك كسر به مطلقا یا شلغدر نداوت معنایه البل بانك كسر به مباح معنایه در
 منه قول العباس بن عبد المطلب فی زمرم لا احلها لغتسل و هی لشارب حل و بل اصملى ایتدی بن ظن ابدرم كه بل
 كله سنك ذكری اتباعا اوله حنی معمر بن سلیمان بل لغة حمیده مباح معنایه در دیدی و ابو عبید ایتدی بل شفا
 معنایه در من قولهم بل الرجل من مرضه و ابل اذبرا و اما خالدين لیدك و اما و ابن الخطاب حی فلا ولكن ذاك اذا كان
 الناس بذي بلى و ذی بلى دیدی قولنده ابو عبید ایتدی ذی بلى مراد تفرق ناسدر و خلقك بلا امام طوایف
 مختلفه اولوب بعضی بعضندن بعید اولسی در دیدی و ابو عبید ایتدی كذلک هر نسنه كه سندن بعید اولوب
 انك موضعن بلسك هو بذي بلى دیرسن و ابو عبید ایتدی بوندر لغت دخی وارد كه اول ذی بلیان در بانك
 كسرى ولامك كسرى و تشدید یی و بانك تخفیفی ابله فعلیان و زنی اوزن صلیان كی و صلیان را ونك اسمی در
 بلالین حمام بانك كسرى و حانك فحی و میك تخفیف به رسولك صلى الله وسلم مؤذنی در حبشه طافه
 سندن درو بلال صومعنا سنه ده كلور بقال ما فی سقا بك بلال ای ماء و هر نسنه كه انوكه بوغز اولور كه صو
 اولسون كه سود اولسون اكابلال دیرلر و منه قولهم انضوا الرحم یلاها یصلوها بصلتها و ندها یعنی رحمی
 صله قافه ترقاك البلة لامك تشدید به خیر معنایه بقال لا یتلك عندی باله ای لا یصیبك منی ندی ولا خیر

بكل

بلل

بلال

بلال انك فحی ولامك كسرى اوزن بناسیله قظام كی كذلک خیر معنایه در نقول لا یتلك عندی بلال البلة بانك
 ضمی ولامك تشدید به و البلة بانك ضمی ابله و البلول ضمتنه و مد به و البلة ضمتنه بلامد و البلة بانك
 ضمی ولامك فحیله بونلر كجمله سى عیب و اساءت معنایه كور نقول طویت فلان علی بلته و بلالته و بلوله
 و بلالته و بلالته اذا حتملته علی مافیة من الاساءة و العیب و دارینه و فیة بقیة من الود و بلاله ضمتنه قریبك
 غنا كلكنه دخی دیرلر نقول طویت السقاء علی باله اذا طویتته و هو ندیعی قریبه فی قوجقلمد حاله كه غناك ابدی
 البلیل بانك فحی ولامك كسرى و مد به و البلالیه بانك فحی ولامك كسرى و مد به كذلک بونلر ك ابكسیید
 شول بونلر كه انده غنا كلك اوله و جنوب بلی سار بلامدن زیاده در غنا كلك جهتندن البلالیه علی وزن الزلزلة
 و البلیل بانك فحی ولامك سكونیله بونلر ك ابكسیید غصه و وسوسه صدر معنایه در البلیل بارك ضمی
 ولامك ما پنده سكونیله حسن صوبله معروف اولن قوشدر و بلیل رجالدن خفیف كسنة یه ده دیرلر
 التلیل علی وزن التزلزل دبللری برینه قارشمنند دیرلر بقال تبلیلت اللسن اذا اختلطت و دوه اولنغی یاك
 اولمغه دخی دیرلر بقال تبلیلت الابل لكلاء اذا تبعته فلم تدع منه شیأ البلی بانك فحیله مرضدن صحت بولمق
 بقال بل من مرضه یل بلامن الباب الثاني اذا صح و بل یاش ایتكه دخی دیرلر بقال به یله من الباب الاول اذا نده
 و بل صله رجه دخی دیرلر بقال بل رجه اذا وصلها و فی الحدیث بلوا ارحامكم ولو بالسلام ای ندها بالصله
 و بل نصیب ایتكه دخی دیرلر منه قولهم بلك الله یا بنی ای رزقه یعنی خیر دعا حالنده بو به دیرلر و بل برنسنة یه
 ظفر بولمغه دخی دیرلر نقول بالت له من الباب الرابع اذا ظفرت به و صار فی بدك بقال لیث یلت بك بدی لا تفارقنی
 اوتو دی حقی الابلال همز نك كسر به و الا ستبلال همز نك و تانك كسر به مرضدن افاق بولمق بقال بل
 من مرضه و استبل اذا برا منه و ابلال ركسنة بر خصم و صده باش چكیمكه و غالب اولمغه دخی دیرلر اصملى روایتده
 بقال ابل الرجل یل ابلا لا اذا امتنع و غلب التلیل علی وزن التلیل یاش ایتك بقال ببله شدد للبلبا لغة
 الابتلال همز نك و تانك كسر به یاش اولمق بقال ببله فابتل الابل همز نك و بانك فحیله زیاده اند اچیحی
 اولوب ظلم كار اولن كسنة ابو عبید ایتدی ابل رجل فاجره دیرلر و كسانی ایتدی ابل شول كسنة در كه
 انوك یرمزنی درك اولمغیه البلاء بانك فحی و الفك مد به مؤننی یرمزنی درك اولمغین عورت معنایه سنه و بلاء
 زیاده هموار اولن طاشه دیرلر بقال صفاة بلاء ای ملاء بل بانك فحی ولامك سكونیله مخففا حرف
 عطفدر كه كله ثانیه یی كله اوله عطف ابدوب ثانی اولك حكمنده اولور اعرابه و بونانیچون اولدن اضربه
 دلالت كلور كقولك ما جانی ز بدیل عمرو و ما رأیت ز بدیل عمرو و جانی اخوتك بل ابوك پس بونكله عطف
 اولنور كرك نفیدن صكره كرك اثباتدن صكره و كاه اولور بل كله سن موضع ربیه وضع ابدلر بر حرفی
 حرف اخر موضعنه وضع ایتك مشهور اولد غیچون اتساعاته كم بل مهمه قطعت بعد مهمه دیرلر رب مهمه
 محذنه و مهمه میلر ك فحیله اوزاق بریه دیکدر و اما بارى تعالینك ص و القرآن ذی الذکر بل الذین كفروا فی عزة
 و شقاق دیدی قولنده اخفش ایتدی بعضلر بو مقامه بل كله سن ان معنایه حمل ایتدی و بوان معنایه
 اولد و عندن اوتری قسم لك اوزرنه جاری اولدی و اخفش ایتدی طافه عرب كاه اولور كله بلی
 بر كلامی قطع ابدوب كلام اخره استیناف اچون استعمال ابدر مثلاً ركسنة اشعار عربدن بر شعر انشاد
 ایتسه بل ماهاج احزاننا و شعواقد شجاع یرته كم بل و بلدة ما الانس من اهاها دیرلر كله بل ذكر اولنن
 شعرلر ده نظم شعردن دكدر و شعردن اولمغه وزن مقول دخی دكدر بلكه كلام ماقبلندن منقطع
 اولد غنه علامت اچون ككشدر و اخفش ایتدی كله بلك نقصانی نه مقوله حرفدر معلوم دكدر و هل كله سنه

بول

بهل

او قد كنه سنه دخی حال بوبله در اكر بونك نقصان و او قلوب سبك بولو و قد و دیرسن و اكر یا قلم سبك
 بلی و هلی و قدی دیرسن و علمادن بعضی بونلرك نقصان حرق اخیری جنسندن قیلوب اصلنده مدغم در
 دیشلر یعنی اصلی هل بل قد در دیشدر جوهرینك بودكر ایتدی كلات مزبونك اسم كله سی ثابت اولورسه
 موجه در لکن بل كله سنك وهل كله سنك اسم كلسی ظاهر دكلدر و هر حرفك خود بناسی ثلاثیه ارجاع
 اولماسنی التزام التزام مالا يلزم اولمسنده خفا یوقدر البول بانك فخی و و او ك سكونیله سبك كذا حد سیلیندن
 خروج ایدر ابوالهمز منك فخیله جمی سبك كمر معنا سنه بقال بل یول البیلة بانك كسری و مدله اسیدر
 بكونه تبول ایتك معنا سنه جاسه وركبه کی البول بانك فخی و و او ك تخفیفیه كثر تبول عارض اولق
 یعنی تیز افشان ایتك المبوله میك فخی و بانك سكونی و و او ك فخیله محل تبول و باعث تبول اولن سنه یه دخی
 دیرلر بقال الشراب مبوله المبوله میك كسری و و او ك فخیله تبول اولن كسه اب ریزه معنا سنه الاباله همز منك
 كسریله افشان اسیدر مك كایقال لنیلان الخیل فی عرصانكم بولان بانك فخی و و او ك سكونیله طی قبیله سنندن
 برجامتلك اسمی در البال علی وزن الحال كو كل قلب معنا سنه نقول ما یخطر فلانا یالی و نفسك معاشی خوب
 اولق معنا سنه ده كلور بقال فلان رخى البال ای رخى العیش و حال معنا سنه ده كلور بقال ما باللك و بال
 مبالات اولنوب قایلن سنه یه دخی دیرلر بقال لبس هذا من یالی ای ما ابالیله و بال در یا بالقرندن بریوك
 بالغه دخی دیرلر حوت عظیم معنا سنه و بواصلنده عربی دكلدر الباله علی وزن الحاله طیب قود قلی طرفه
 دیرلر فارسی معربدر كه فارسسی بیله در و باله قایمق معنا سنه ده كلور بقال لا ابالیله باله تنه كم باب معتل
 اللامه كلوران شاء الله تعالى البهل بانك فخی و هانك سكونی ابله از سنه یسیر معنا سنه اموی ایتدی بهل
 از صویه دیرلر و بهل لعنته دخی دیرلر بقال علیه بهله الله ای لعنة الله و بهل بر كسنه فی استدی اوزن
 قومغه دخی دیرلر نقول بهلته اذا خلیته و ارادته باهله قیس عیلانندن بر قبیله نك اسمی در و بواصلنده
 همدانندن بر عورتك ادبدر كه معن بن سعد بن قیس عیلانك عورتی در پس انوك ولدی باهله یه نسبت
 اولنوب اول قبیله یه باهله دیدیلر و عربلرك باهله بن اعصر دید كاری قبیله دن حی مراد اولق تا و یلیله در
 تنه كم تمیم بنت مردیرلر قبیله مراد اولق تا و یلیله جمیع زمانه حال بوبله در كرك قبیله دن عبارت اولن
 اسم اصلنده رجل اسمی اولسون كرك عورت اسمی اولسون باهل هانك كسریله شول ناچه در كه صراری اولیه
 و صرار ناچه نك مهنه سنه باغلد قلی باغدر عرب طایفه سنندن بر عورت ارنه ایتدی ایتك باهلا غیر ذات
 صرار و صرار انهمه ابله نفسیری الان مرور ایتدی و بعضی نسخه ده صدر واقع اولمشدر دال ابله و صدر شول
 كوچك كوكلكه دیرلر كه بدن اوزرینه کیلور و شول ناچه نك كو كسنه اورد قلی داغه دخی دیرلر و الاول
 هو الاصح و باهل شول ناچه یه ده دیرلر كه انوك عربی اولیه و عربان عین مهمله نك كسریله شول لغاجه دیرلر كه
 سر كس دو مكن بورنه كجور رلر و شول ناچه یه ده دیرلر كه انوك صدارى اولیه و صدار صادك كسریله دوه
 كو كسنه اورد قلی طاغدر البهل بانك فخی و هانك فخی و تشدد بدله جمی الابال همز منك كسریله ناچه ی
 ذكر اولنن علامتله علامتس ترك ایتك و اباله بر كسنه فی استدی اوزن قومغه دخی دیرلر نقول ابهلته اذا
 ركنه ار دته لمبهله میك فخی و هانك فخیله فی علامت اولان ناچه المبال میك فخی و هانك كسریله جمی
 لا سبها همز منك و بانك كسریله فی علامت قلوبی ضبط ایتك و منه قیل فی نى شبهان سنبه لهما السواحل
 الانهم كانوا راين بسط البحر لا یصل اليهم السلطان بفعلون ماشا و المباله میك فخی و هانك فخیله لغت
 اید شملك ملاعنه معنا سنه الابال همز منك و بانك كسریله تصرع ایتدی و دعای خالص قلب معنا سنه ده كلور

بھصل

بھدل

نبل

منه قوله تعالى ثم نبهل اى تخلص فى الدعاء البهل بانك و لامك فخی و ما یبندن هانك سكونیله رجالدن زیاده
 کولمچی اولان كسنه ضحك معنا سنه الابهل همز منك و هانك فخی و ما یبندن بانك سكونیله سر و اغاجنك فخی
 حمل عر معنا سنه البهل علی وزن جعفر باطل معنا سنه در احمر ایتدی هو الضلال بن بهل دیرلر لا یصرف
 اولق اوزن باطل معنا سنه نهل کی در ثاء مثلثه ابله و زنا و معنى البهصل بانك و صاد مهمله نك فخی و هانك
 ما یبندن سكونیله مجسم اولان سنه یقال حمار بهصل ای غلیظ البهصله علی وزن المزبور شول عورندر كه
 قصیره القامه اوله بهدل بانك و دالك فخی و ما یبندن بانك سكونیله تمیدن بر جلك اسیدر و بهدل بر عورتك دخی
 اسیدر كه عاصم ابن بهدل كه ابی الجودك او غلی در مز بونیه اضافتله شهرت بولمشدر فصل التاء التبل
 تانك فخی و بانك سكونیله عداوت بقال اصیب بنبیل ای عداوة التبول ضمتنله جمی عداوتلر معنا سنه
 الاتبال همز نك كسریله عداوت ایتك بقال تبله تبلا من الباب الاول و ابیله انبالا اذا ضاع و نسخ
 جوهر بده ابیله نبلا وقع اولمشدر ظاهر ابیله انبالا در و بقال ایضا یملهم الدهر و انملهم اذا افناهم و تبیل
 و اتبال محبت بر كسنه فی خسته قلمغه دخی دیرلر بقال تبله الحب و ابیله اذا اسقمه و افسده التابیل بانك كسریله
 و التابیل بانك فخیله طعامه لذت و یرسون دیو خلط اولان محسنات التوابیل تانك فخی و بانك كسریله
 جمی جو ملكه قونان حوايج طعام معنا سنه التوبله علی وزن الدحرجه و و ملكه طعامك حوايج
 قومق تقول توبلت القدر و بواو عبیدك مصنفنده اولان و وائنه بناء در تباله تاء اولینك فخیله یند
 بر شهرك اسمی در كه وسعتله و اوجوز لغه معروف در و فی المثل اهون من تباله علی الحجاج و مثلك اصلى بودر كه
 عبد الملك حجاجی تباله یه و الی قلد قن نباله یی كور و دو کی حینه حجاج حقیر عداوتش ایدی التقل
 تانك فخی و فانك سكونیله توكر مك كه بزقه شیه در زرا توكرمه نك انواعی وار در ابتداسی بزق بعده تقل
 بعده نفس بعده نفخ در بقال تفل تفل من الباب الاول والثانی و منه تفل الرقيق یعنی افسون اوقیه نك
 اوفور مسی التفل تانك فخی و فانك كسریله فحوسى متغیر اولان كسنه بقال رجل تفل ای غیر متطیب
 یعنی رایحه طیبه صاحبی اولمسه المتفال میك كسری و تانك سكونیله بدرا یحه اولن عورت الاتفال
 همز نك كسریله رایحه فی متغیر قلق بقال انقله غیره التفل تانك فخی و فانك فخی و ما یبندن تاء ثانیه نك
 سكونیله دلکی بورسی و لد ثعلب معنا سنه التفل تانك و فانك فخی و ما یبندن تاء اخیره نك سكونیله بمعناه
 لعه فیه و التاء فیها را بده التل تانك فخی و لامك تشدد بدله دپه پشته معنا سنه التلال تانك كسریله
 جمی نل رتقه دخی دیرلر بقال لله للجبین اذا صرعه كاتقول كسبه لوجهه كه یوزی اوزن بر قدی ديك
 اولور التلال لامك تشدد بدله و التلاله تانك فخیله و التلال كذلك تانك فخیله بونلر جمله سی تبعیت
 طریقه ذكرا و لنان لفظلر در مستقل معناری یوقدر بقال رجل ضال تال و جاءنا بالضلالة و التلاله
 و هو الضلال ابن التلال المتل میك كسری و تانك فخیله شد بد معنا سنه در بقال ریح متل یتل به یعنی انوك
 كم اورلورسه دوشر اور المتاله میك فخی و لامك تشدد بدله یوندا یجون ایقر طلب ایتك منه قولم ذهب
 تبال ای یطلب لفرسه خلا پس یو باب مفاعله دندر التلیل تانك فخی و لامك كسری و مدله بیون كردن
 معنا سنه التلله علی وزن الرزلة شول مشربه در كه طلع قانندن اشلر لرو طلع نخر مانك ابتدا چقن شسته دیرلر
 و تلتله ار غلغه دخی دیرلر بقال تلتله اذا عزعه و اقلقه التلال تاء اولك فخی و ثانیك كسریله شد اید کی در
 وزنا و معنى التله تانك فخی و لامك تشدد بدله حالت معنا سنه بقال هو بته سوء اغاهو كقولهم بیئته
 سوء ای بحاله سوء الاتهلال همز نك و میك كسری ابله اوزه مق ابو زید روایتی اوزن بقال اتهل

الشيء أهلاً لا أظالم وبعضهم ابتدئ أهلاً لا اعتدال معنائه در و تأمل و تأمل و دخی راء مهمله ابله بومعنايدور
يعني طال واشتد معنائه در التولة تا نك ضمي وواوك فحيلة والدولة كذلك دالك ضمي وواوك
فحيلة همزه وزني اوزن افت وبلاداهيه معنائه التولات تا نك ضمي وواوك فحيلة جمعي دواهي معنائه
يقال جاءنا بولائه ودولاته اي بدواهيه واخليل ابتدئ توله تا نك ضمي وواوك فحيلة وتولة تا نك كسري
وواوك فحيلة برنسنه در كه معره مثليه در وامي اي توله تا نك كسري به شول افسوندر كه
انوكه زوجك وجهيه محبي زياده اولور وتولات كاه اولور لطف واحساندن عبارت اولور ابن الاعرابي
روايي اوزن يقال ان فلانا لذ وتولات اذا كان ذا لطف وتات حتى كاه بهر صاحبه يعني احسانه جذب
قلوب ايدر معرله اندكاري كي فصل الشاء الثولول تا نك ولا مك ضمي وما يبنده همزه نك سكونييه
سكل كه بدنه دانه دانه ظاهر اولور قاني وجر احي اولور اترخ معنائه فتح راء عجمي ابله التاليل تا نك
فحي و همزه نك مهي ولا مك كسري ومديله جمعي سكلر معنائه التبتل تا نك وتا نك فحي وما يبنده
يانك سكونييه شول بيان كچيسي در كه ياشلواوله وتبتل بر طاعت دخی على در التجله تا نك ضمي وحيك
سكونييه قارن واسع ويوك اولور عظيم البطن معنائه التجل همزه نك وحيك فحيلة قارني بيوك اولور
كسسه التجله تا نك فحي وحيك سكوني والفك مدبله موثني قارني بيوك عورت معنائه وتجله
واسع اولور طفر جق التجل ميك ضمي وحيك فحي ونشد بدبله فرموده وعظيم اولور نسبه التجلين
همزه نك وحيك ولا مك فحيلة كلام مو لم معنائه كوياد كلام كلمين دن مركب اولور وغنه بناء
صيفه ثنيه اوزن استعمال او انمشور منه قولهم طعن فلان فلانا التجلين اي رماه بداهيه
من الكلام الثرملة تا نك وميك فحيلة طعني سوء ادب اوزن يك يعني طعني يركن سقلى اوزن در كوب
الرن بولشدر من الثرملة تا نك وميك ضيله دالكهك دشيسي اني الثعالب معنائه ورجالدين يكسسه نك
اسمي در الثعل تا نك ضمي وعينك سكونييه شول كچيرك مهابشي در كه سكل كي مهابشي راسنه
اولور ناقدده اولور وقبونه اولور يقال في التعجب ما بين ثعل هذه الشاة الثعل ضمتينه جمعي ذكر
اولور ان مهابشي معنائه سنه الثعل فحيتينه ديشدر زياده لك اولور ومنبتنه اختلاف اولور بعضي
بعضي اوزن بنك لا ثعل همزه نك وعينك فحيلة شول كسسه در كه ديشدر ذكر اولور وجه اوزن اوله
التجله تا نك فحي وعينك سكوني والفك مدبله موثني ديشدر قبيح اولور عورت معنائه التجل همزه نك
كسري به مخالفت ايتك يقال ثعل القوم علينا اذا خالفوا ثعل تا نك ضمي وعينك فحيلة دلکيسي جوق اولور رارض
جانور معرفه لا ينصرف در علم جنس اولور المعنله ميك وعينك فحيلة دلکيسي جوق اولور رارض
كثيره الثعالب معنائه سنه كم معقرة ديرلر ارض كثيرة العقارب معنائه ثعل تا نك ضمي وعينك فحيلة
طلي قبيله سندن بر جماعتك ايدر كه باباسي ثعل بن عمرو در الثقل تا نك ضمي وفانك سكونييه برنسنه نك
چو كنديسي در دي معنائه الماقل ميك ضمي وفانك كسري به برنسنه نك چو كنديسن اكل ايدن كسسه
منه قولهم تركت بني فلان مثافلين اي يا كلون الثعل يعني انلري جويوات اكل ايدر كن ترك اندم يعني بدوي
طابفه سنك اولور قطن حالي يتلو اولور كه سوده مالك اوليوب جويواته كچنه ل الثقال تا نك فحيلة بطي
الحركة اولور دوه يقال جمل ثقال اذا كان بطيا الثقال تا نك كسري به شول دري در كه دوشيبوب اوزن نه ال در كن
چكرل اوزن ذكر اولور ان دري اوزن نه دو كلسون ديوكاه اولور در كرمك الت طاشنه دخی ثقال ديرلر الثقل
تا نك كسري وقافك سكونييه يوك الا ثقال همزه نك فحيلة جمعي جملة اجمال كي اولور ووزنا ومعني وثقل برنسنه نك

تال

تال

تال

تال

تال

تال

تال

وزنه مقدار دخی ديرلر منه قولهم اعطيه ثقله اي وزنه وقوله الى واخرجت الارض انقالها قالوا اجساد بني ادم
الثقل تا نك كسري وقافك فحيلة خفتك مقابلي اغرلق معنائه يقال ثقل الشيء ثقلان من الباب الخامس مثل
صغر صغر الثقل تا نك فحي وقافك كسري ومديله اغر اولور ان سنه يقال ثقل فهو ثقل الثقل فحيتينه مسافرك
متاعي وشمي يعني خرم تكارى الثقلان فحيتينه انس وحن طابفه سي الثقله فحيتينه بدنه اولور اغرلق فتور
معنائه ثقل وحدث ثقله في جسد اي ثقل وفتور او بوكساندرو اي در الثقله تا نك فحي وقافك كسري به
قومك اجمال واما في بقال حمل القوم بثقلتهم اي بامتعتهم كلها الثقل تا نك فحي وقافك سكونييه برنسنه برنسنه
اگر كاك بقال ثقل الشيء في اوزن بقله ثقلان من الباب الاول وطرفه دخی ديرلر ثقل ثقلت الشاة اذا وزنتها
وكذلك قيوني قلدر معنه دخی ديرلر سز كن وار قلدر تا نك اي چون ثقل ثقلت الشاة ايضار زنها واذالك اذا
رفعها لتنظر ما ثقلها من خفتها الثقال تا نك فحي وقافك تخفيفيله صغرلى اولور عورت يقال امرؤ ثقال
اذا كانت ذات ما اكهم وكفل وما اكهم مساجد وزني اوزن وكفل فحيتينه صغري معنائه در التثقل
على وزن التكريم تخفيفك ضد في برنسنه في اغر قاني معنائه الاثقال همزه نك كسري به يوك بر كسسه
اگر كاك قار ثقله الحمل وركسسه اغر لفته دخی ديرلر يقال ثقلت المرأة اذا ثقل حملها في بطنها واخفش ابتدئ
الثقات ذات ثقل اولور ديكدر نته كتر ناديرلر صر نادوي ترم معنائه المثل ميك ضمي وقافك كسري به
حملدن اغر لن عورت يقال ثقلت فحي مثقل المثل ميك كسري و تا نك سكونييه التون وزني اولور نسبه
المثاقيل ميك فحي وقافك كسري ومديله جمعي مثقالر معنائه ومثقال برنسنه ميزانه دخی ديرلر كندی
مثلندن ومو وث معنائه ده كور منه قولهم التي عليه مثاقيله اي موثنه ورواينصر روايندر الثاقيل وقافك
كسري به تمام وزن اوزن اولور التون اصمعي روايندر اوزن يقال ديار ثاقيل اذا كان لا ينقص الثواقيل تا نك فحي
وقافك كسري به كذلك تام الوزن اولور التونر لثقل تا نك ضمي وكافك سكونييه عورت اوغلان ياوي قاني
الثقل فحيتينه بعناه يقال ثقلته امه ثقلان من الباب الرابع الثقل كافك كسري به اوغلان ياوي قاني عورت
الثقل تا نك فحي وكافك سكونييه والفك قصر به بعناه الثقل تا نك فحي وكافك ضمي ومديله كذلك
اوغلان ياوي قاني عورت المثل ميك وكافك فحيلة اوغلان ياوي قاني ير يقال الحرب للوالدات مثله كما
يقال الولد بمجله ومجته يعني ولد خوفه ومجله باعث اولور ورجه يعني كوندن دخی للوالدات مثله كما
الا نكال همزه نك كسري به ولد يايوي قلدر مرق تقول انك الله امه يعني خدای تعالى لي والله سنه يايوي
قلدر سن الا نكال همزه نك كسري به شول صلقم چوبی در كه اوزن نه خور ما قور يني اوله الا نكال همزه نك
وكافك ضمي ابله بعناه پس ائكاله ائكول عكاليه عكولر لفت در الا نكال همزه نك فحي وكافك كسري به
ائكولك جمعي ابو عمرو شعر نه ابتدئ قد ابصرت سعدى بها كتابي طوبله الاقناء والا نكال
صلقم چوبی معنائه التله تا نك فحي ولا مك تشديد به قيون سور يسي وكچي سور يسنه ثله ديزلر
بلكه حيله ديرلر جاء مهمله ابله وياه مثنا ل لثل تا نك كسري ولا مك فحيلة جمعي بدن ابله بدر كي وبدن كو چك
نلومه ديرلر وچن قيونله كچي قر شوب سوري اولسار اولر زمانه مجموعنه ثله ديرلر و ثله يوكه دخی ديرلر صوف
معنائه بقال كساء جيد التله يعني كليمك يوكي خوب اولسه ويقال جبل ثله يعني ايب يوكه دخی ديرلر و ثله
تو بدن وقيلدن اولور انيه ثله ديزلر واما ابونلر ك اوچي بره جمع اولسنه عند فلان ثله كثيره ديرلر و ثله
قيودن چقران طياغه دخی ديرلر الا نكال همزه نك كسري به بر كسسه نك قيون يسي جوق اولور يقال

تال

اثل الرجل اذا كثرت عنده الثلثة واثلال يقلان ديوارك اصلاحه امر اتيكه دخی دیرل بقال اثلته اذا امرت
 باصلاح مائل منه المثل ميمك ضمی وثلك كسر بله شول كسسه در كه قیونی سور یسی جوق اوله اثل ثلك
 فقی ولا مك تشدد بله طوار ترسلك بقال ثلث الدابة ثل من الباب الاول اذا رايت هر بتون طر نقلا اولته
 استعمال اوله نور وثل قیوی بطراق دو ككه دخی دیرل بقال ثلث التراب فی البئر و غیرها اذا هلتته واجهه دو ككه
 دخی دیرل نقول ثلث الدراهم ثلا اذا صبتھا وثل اوی دفعه یقمعه دخی دیرل دیوارك ثلثن قازم بعد جملة سن
 ابی وروب بقلفله كه اوی یقمعه نك زیاده صعب اولان طریق بودر كه سقف و جدران معانزل اوله رو بقال
 ثل الله عرشهم ای هدم ملكهم و بر قومك كه عز و دولی كسه قد ثل عرشهم دیرل بناء مجبول اوزن الثلث فحقنه
 هلاك معنائه در نقول منه ثلث الرجال ثله ثلا وثلثا من الباب الاول ايضا اذا هلكته وصاحب صراح بو مقامه
 ثلث لازم و متعدی ككوردیشدر اما جوهری وصاحب قاموس وغیری متعدی معنائه دخی یی
 تعرض اینه مشل دره جوهر نك ثلی هلاك ابله تفسیری دلیل قطعی اولماز زیاجا زكده كراولنان تفسیر
 معنای اسمی فی تفسیر اوله یا خود هلاك هلاك معنائه اوله ته كم مرور ایشدر الثلیه نك فقی و ميمك
 كسری و مدبله قیاده باقی قلان صو یا خود دره ده باقی قلان صو الثلیه كذا لك ثلك فقی و ميمك كسری
 و مدبله جمعی باقی قلان صول معنائه و ثلیه طوارك قرتك جندن و صوبندن باقی قلان نسنه دخی دیرل و
 بقیه یثلیه دیرل و یونس ایتدی ماثلت شرابی بشی من طعام دیرل و بونك معنایی شرب ایشدر دل طعام
 بچمد دیمكدر پس طعامدن اول ایلجه ثلیه دیرل الثله فحقنه كاسد بینه و غیره باقی قلان نسنه دره ثله
 شول یوك یان سنه دیرل كه ده ویا نكه قطران سوررر الخله ميم اولك كسری و ثابته ك فقیه كذا لك قطران
 سوررر جك یوكه دیرل الثله نك ضمی و ميمك سكونیله كذا لك كاسه ده و غیره باقی قلان نسنه الخال نك
 ضمی و ميمك تخفیفله شول زهر در كه مری اوله سم منع معنائه پس منع مری دیمكدر ته كم باب عینه
 مرور ایشدر و صاحب صراحك سم منقی زهر كسسه ابله تفسیری مناسب دكدر و ثال سودك فیما قریه
 دخی دیرل ثاله نك جمعی در علی ماسیحی المثل ميم اولك ضمی و ثابته فقی و تشدد بله كذا لك سم مری
 معنائه در كو یا كزهر كاسه ده تربیه اولوب باقی و ثابته فحقنه الثاله نك ضمی و ميمك تخفیفله سودك
 قیمی و ثاله كاسه دینه یا حوض دینه باقی قلان نسنه ده دیرل ثله كی و ثاله عربدن رجاعتك دخی اسمی در
 الاثال هزم نك كسری بله سودك قیمی جوق اولم بقال اثل اللبن اذا كثرت ثالته و ثال نسنه یی باقی فومعه دخی
 دیرل نقول اثلث الشیء اذا بقینه الثلیل علی وزن التكریم كذا لك نسنه یی باقی قومق نقول ثلثه ثلیلا اذا بقینه
 الخال نك كسری له یاردم فیات معنائه بقال فلان ثال قومه ای غیاث لهم یقوم بامرهم المثل ميم اولك فقی
 و ثابته كسری بله صغیر بر ملجا معنائه اثل فحقنه بر كسسه یی شرابك كیفی ثابته بقال ثل الرجل ثلا من
 الباب الرابع اذا اخذ فی الشراب المثل نك فقی و ميمك كسری بله شرابك ثابته مست اولان كسسه نشوان معنائه
 الثول نك فقی و واوك سكونیله بال اریسك بر فرقه سی جماعت ثل معنائه اسمی ایتدی بونك لفظندن
 واحدی یوقدر الثوبه نك فقی و واوك كسری و مدبله شول جماعت كه بیوت مختلفه دن كاش اوله اولدری
 و مالری دخی مواضع مختلفه دن كاش اوله الثول فحقنه و واوك ضمی و تشدد بله و ضمیر بله غلبه قلی بقال
 ثل علیه القوم اذا علوه بالشم و الاضرب الثول فحقنه شول جنون در كه قیون عارض اولوب فی سوریه تابع
 اوله دن منع ایلر و اوله دخی رده دوز طورر الثول نك فقی و واوك سكونی و الفك مدبله ذكر اولنان معنادن

ثل

ثول

صیغه

صیغه تائبه رالا ثول هزم نك و واوك فقیه صیغه نك كیر در بقال ثله ثول و ییس اثل الاثبال
 هزم نك و نك كسری بله دو ككلك بقال اثال علیه التراب اذا انصب واثبال بر كسسه نك اوزرینه
 خلق او شمكه دخی دیرل بقال اثال علیه الناس من كل وجه ای انصبوا ثلان نك فقی و هلك سكونیله بر طاعك
 علمك و ثل نك و لا مك فقی و هلك سكونیله باطل معنائه در بقال هو الضلال ابن ثهلل پس ثهلل بهلل
 كی دره زننه و معناده و لا ینصرف اوله ده ابو عبید ایتدی بواسما باطلدندر الثیل نك كسری و مدبله دوه
 ذكر نك لافی و ثل نك تاندن بر جنس اوتك اسمیدر الاثبال هزم نك و یا نك فقیه ذكر نك غلافی بونك اولان
 دوه فصل الجیم جبال حیمك و هزم نك فقی و یانك مایمنه سكونیله سباعدن یالی قورت دبد كری جانورك
 اسمیدر فیل و فی اوزن و بوالف لامسز معرفه در حیاله وزن مذكور و زنی یالی قوردك دیشبسی
 معنائه جیل فحقنه كذا لك ضمع معنائه در حیالندن تخفیف اولته در ابو علی العوی روا بی اوزن
 و جیله یالی الفه قلب ایتدی بربل ناب لفظنه و انوك امثالنه ایتد كری كی زیرا هزم هرنه دكلو لفظندن طی
 اولش نسنه نیتنه باقی در پس انوكه مثبت غیر محذوف معامله سی ابله معامله اولنور و هزم نك وجودی قننه
 خود یا الفه قلب اوتماز ساكن اولد و غندن اوتوری الجبل فحقنه طاع الجبال حیمك كسری بله جمعی طاغیر
 معنائه الجبلان فحقنه ایكی طاغدن عبارت در طی قبیله سنه منسوب كه انلرك بری اجا و بری سلمی در
 الجبل حیمك فقی و یانك سكونیله یرتی بقال جبله الله ای خلقه الاجبال هزم نك كسری بله قوی قازر كن بر كیره
 ایشك بقال اجبل القوم اذا احفروا فبلغوا المكان الصلب و اجبال طاغده توجه اتمكه دخی دیرل بقال اجبل القوم
 اذا صاروا الى الجبل و بوابن السكیت روا بی در جبله بن ایهیم حیمك و یانك فقیه ملوك غسانك اخر بدر و غسان
 عین معجه و تشدد سین مهمله ابله بر قومك اسمیدر الجبله حیمك كسری و یانك سكونیله یرادش خلقت
 معنائه و فرموده اولم معنائه ده كلور بقال للرجل انه لذو جبله اذا كان غلیظ الجبل حیمك كسری و یانك
 سكونیله كثیر معنائه در بقال مال جیل ای كثیر و بقال ایضای جیل یعنی كثیر الجبال ميمك كسری و حیمك
 سكونیله فرموده اولان عورت یقال امرأة مجبال اذا كانت عظیمة الخلق الجبل حیمك فقی و یانك كسری بله غلیظ
 ولوب جفا و وزن اولان كسسه الجبله حیمك ضمی و یانك سكونیله اوركج سنام معنائه الجبل حیمك ضمی و یانك
 اسكونیله ناس دن رجاعت و بونه بر نیجه لغت واردر بری ذكر اولنان در بری دخی الجبل در ضمتنه و بری
 دخی الجبل در حیمك كسری و یانك سكونیله و بری دخی الجبل در حیمك و یانك كسری و لا مك تشدد بله و بری
 دخی الجبل در ضمتنه و لا مك تشدد بله و یاری تعالی نك و لقد اضل منكم جیلا كثیرا دبد و یی قوی ذكر
 اولنان لغات اوزن قراءت اولشدر اولكی جیلادر ابو عمر و روا بی اوزن در ثانی كه جیلادر كسانی روا بی اوزن در
 ثالث كه جیلادر ارج و عیسی بن عمرو روا بی اوزن در رابع كه جیلادر اهل مدینه روا بی اوزن در خامس كه
 جیلادر حسن و بی اسحاق روا بی اوزن در الجبله كسری ننه و لا مك تشدد بله یرادش خلقت معنائه و منه
 قوله تعالی و الجبله الاولى و قرأها الحسن بالضم و التشدد الجبلات كسری ننه و لا مك تشدد بله جمعی
 یرادش معنائه الجبل حیمك و یانك ضمی و نونك مایمنه سكونیله اغاجدن اولان قان قد ده دیرل
 الجبل حیمك فقی و ثابته نك سكونیله جوق قیله دیرل بقال ناصیه جثله الجثله حیمك فقی و یانك سكونیله
 كشرت شعر معتدل اولتی و تقواون یستحب فی نواصی الخیل الجثله ای الاعتدال فی الكثرة و الطول الجثله
 ضمتنه ذكر اولنان معناده اسمدر الجثله حیمك فقیه كذا لك ذكر اولنان معناده اسمدر و جثله
 قریحه دخی دیرل ثل معنائه و جثله شول اغاجه دیرل كه پراقری جوق اولوب فرموده اوله بقال شجرة جثله

ثیل

جبال

جبل

جثل

اذا كانت كثرة الورق خضمة الاجتلال همزة نك و نك كسرى وهمزة نك سكونيه قوش تو بن قمار تقي
يقال اجتال الطائر اذا انشرب يشهو يقال جاء الشتاء واجتال القنبر وقنبر قافك وبانك خميله جكاوك ديدك كرى
قوشدركه سرجه شبيهه درو واجتلال غضبه كاب مقانله ي حاضر اولغه دخی دیرل بقال اجتال الرجل اذا غضب
ونها للقتال واجتلال وت قماروب يولغه قابل اولغه دخی دیرل بقال اجتال الرجل اذا اهتز وامكن لان يقبض
عليه المجتلة ميمك خمي وهمزة نك كسرى ابله دكاوب طورن نسبه الخال جيمك خمي وحاء مهمله نك تخفيفيله
زهر سم معناسنه واما اجتال خاه معجه ابله ابو سعيدا كانكار ايتشدر اجل جيمك فقي و صانك سكونيله اری
بكي در يعسوب معناسنه وچكر كه جماعتن شول بيوك چكر كه در كه دوشد وكي رده قنادن ديو شرمز ووجل
بيوك مشكه دخی دیرل سقاء عظيم معناسنه و شول كرتن كله دخی دیرل كه اول ام حنينك رككي در و ام حنين حاه
مهمله نك خمي و نك فقي ابله زجنس كرتن كله درو بعضلر ابتداي جمل ديدك كرى بوجكر كه نجاست يوالر
ووجل ركسنه يره اور مغه دخی دیرل الخيل على وزن التكرم كذا لك يره لور مق تشد بد مبالغه ايجوندر و كاه
اولور حمله دخی دیرل ميم ز ابله ابله الخدل على وزن جعفر شول كسنه در كه مجمع الاعضاء اولوب سز لوله الخدل
على وزن الد حرجه ركسنه يره دوشور مك بقال محمدله اذا صرعه الخفل جعفر وزني اوزن عسك جش
معناسنه وعظيم القدر معناسنه دخی كاور بقال رجل محفل اذا كان ذا قدر ومنزله الخفلة على وزن الد حرجه
يره اوزن مق بقال خفله اذا صرعه ورمه و كاه اولور جفله دخی دیرل عين مهمله ابله و جفله بتون طرقلو طوراك
طوداغنه دخی دیرل انسانك طوداغنه شفه ديدك كرى بي الخفل على وزن التدرج جمع اولن بقال تخفل
القوم اذا اجتمعوا الخفل فختيله سمندر وزني اوزن طوداغني قال ابن كسنة: لم يظ الشفه معناسنه نون
زابددر الجدل جيمك فقي ودالك سكونيله عصوم معناسنه الجدل ختميله جيمك عضور معناسنه الاجدل
همزه نك ودالك فخياله طوغن صقر معناسنه الجدل ميمك كسرى ودالك فخياله قصر كوشك معناسنه الجدل
جيمك فخياله خورما قورغی در كه يا مثل اولوب مدور اوله وهنوز رك اولما مشر اوله اهل نجد لغی اوزن الجدل
جيمك فخياله واحدی وجداله يره دخی دیرل ارض معناسنه التجديل على وزن التكرم يره بلق معنای مذكور دن
ما خود در الاجدل همزه نك و جيمك كسر بله يره دوشمك بقال جدله فاجدل اى رماه بالارض فسقط المجادلة
ميمك خمي ودالك فخياله خصومت ايد شمك الجدل جيمك كسر بله بعناه بقال جادله مجادله وجد الا اذا صاحمه
الجدل فختيله سمندر شدت خصومت معناسنه الجدل جيمك فقي ودالك سكونيله ابي زياده بوكك تقول جدلت
الجدل اجدله جدلان من الباب الاول اذا فتلته فتلا محكما الجدوله ميمك فقي ودالك خمي ومدبله اعضاسى قوی
اولوب خوب اولان قير معنای مذكور دن ما خود در و مجدوله محكم اورلش زرهه دخی دیرل الجدول
كدلك ميمك فقي ودالك خمي ومدبله ضعيف اولن كسنه كه ضعیف ارقلغندن اوليه الجادل دالك كسر بله قوی
اولن اولان وجدل شول دوه يا وريسنه دخی دیرل كه آن سيله يوريكه قادر ابله و بور انحدن قوی اولن در كه
راشع يكي طوغش دوه يا وريسي حركه انه سيله هنوز يوريكه باشليه الجدول ختميله دان سنبلنده رك اولن
بقال جدل الحب في سنبله من الباب الاول اقوى الجدبل جيمك فقي ودالك كسرى ومدبله شول يولاردركه
مختياندن اورلش اوله و كاه اولور وشاحه جدبل دیرل ووشاح واوك كسر بله شول مختياندن اورلش
نسنه در كسنه عر سینه بند كي طغورل جدبل جيمك فقي ودالك كدلك كسرى ومدله براركك
مومك اسمی در كه نعمان بن المنذر كه دوه سندر كه موزرك ايكي نام اركد لك دوسي واربدي يري جدبل
وري دخی شدقم بلديه جيمك فقي ودالك كسرى ومدبله اسلوب وطربقت مشاكه معناسنه بقال كل

جمل

جدل

جمل

جدل

يعمل

يعمل على بيلته اى طربقته وجد بله قيه له معناسنه ده كاور وجد بله طي قيه له سندن بر جاعتك دخی اسمی در
وجد بله ذكر اولنان جماعتك انل نك اسمی در كه جد بله بنت سبع در جيم قيه له سندن اكنسيت اولن شلدر
الجدل فختيله ذكر اولنان جد بله يمنسوب اولان كسنه نفقي كى تقيفه ينيستنه وثقيفه دخی رقيه له نك
باباسى ابددر الجدل جيمك فقي ودالك سكونيله والفك مدبله شول زن در كه اورلش اوله الجدل جيمك ودالك
فقي و ماينندن نونك سكونيله طاشلر حجان معناسنه و بومعنادن كاه اولور رجله جندل نسبه اولنور الجدل
جيمك ونونك فقي ودالك كسرى بله شول بر در كه انه طاشلر اوله الجدل جيمك وواوك فخياله كوچك خرق نهر
صغير معناسنه الجدل جيمك كسرى و ذال معجه نك سكونيله بيوك اوطون كوكى اصل حطب عظيم معناسنه
الاجدل همزه نك فخياله جيمك اصول حطب معناسنه الجادل دالك كسر بله شول نسبه در كه دكاوب ثابت
اوله و مكاتدن يريمه الجدل جيمك كسرى ودالك سكونيله شول مجدركه دوه ياندوغی رك اور تسمنه ديكرك كيمك
اولان دوه را كاشنسون ديوم معنای جادل بوندن ما خود در و حجاب بن المنذر ك دخی انا جدلها المحكك
ديدوكى دخی معنای مزبور دن ما خود در وجدبل جذل ك تصغيرى در ذكر اولنان معنای وتصغير تعظيم
ايجوندره محكك حكدن در تاشيق معناسنه وجدل مال شول كسنه يديرل كه مالك ضبط وصياتنه يولد اش
اوله الجدل فختيله شاد اولنق فرح كى در و زناومنى بقال جدل جذل جذل من الباب الرابع الجدلان جيمك فقي
وذلك سكونيله شاد اولان كسنه الاجدل همزه نك كسر بله شاد قلق بقال اجدله اذا فرحه الاجدل همزه نك
وتانك كسر بله مسرور اولنق انتهاج معناسنه بقال اجتدل فلان اذا التوج الجدل فختيله طاشلر حجان معناسنه
الجول جيمك وواوك فخياله و رانك ماينندن سكونيله بعناه وواو جعفره الحاق ايجون درو جزل حطيه نام
شاعرك لقبى در الجزله جيمك فقي و رانك كسر بله شول بر در كه طاشلر اوله الجزل كدلك جيمك فقي و رانك
كسر بله مذكرى بقال ارض جرلة ومكان جزل الاجزل همزه نك فخياله جيمك طاشلر لور معناسنه
واجرال كاه اولور جرك جيمك اولور جملله اجبال كى الجزل جيمك كسرى و رانك سكونيله قمرى
بويصبع احمر معناسنه اسمى روايى اوزن و جريال الذهب التونك قمرى افي و جريال خمره دخی اطلاق اولنور
و جريال اسميله مسمى اولن خمر سلافندن دنى درايو لكه و بعضيلر ابتداي جريال الخمر خرك لوني در الجزل جيمك
كسرى ودالك فقي و رانك وحاء مهمله نك سكونيله بيوك وفرموده اولان دوه الجزل جيمك فقي و رانك
سكونيله بيوك اوطون كه قورنشا اوله و جزل عظيم معناسنه ده كلور بقال فلان جزل را اى عظيم الراى
ولفظ جزل شول كلام در كه ريكى اوليه و جزل كسنه دخی دیرل قطع معناسنه بقال جزات الشى جزلتن اذا
قطعت قطعتين الجزل جيمك فقي و رانك كسرى ومدبله عظيم معناسنه در بقال عطاء جزل و جزل اى عظيم
الجزل جيمك كسر بله جز يلك جيمك عظيم اولان نسبه ل معناسنه الاجزال همزه نك كسر بله انعامى زياده قلق
تقول اجزات له من العطاء اى كشرت الجزله جيمك فقي و رانك سكونيله راى صاحبي اولان عورت الجزله حسن
ندبهر بقال امرأة جزلة اذا كانت بينة الجزلة وذات راى الجزله جيمك كسرى و رانك سكونيله خورما يلو كنددن
قطعه عظيمه الجزل جيمك كسر بله خورم كسرى زمانى الجزل فختيله صوچكن دونه نك ارقه سى گياغر اولغين
ارقه سندن كك چقرلغله يري چوقر قاله الاجزل همزه نك و رانك فخياله ذكر اولنان دوه الجزل جيمك و رانك
فقي وواوك سكونيله كو كسرى جين يا وريسي و كاه اولور تازه بكيه دخی جوزل دیرل و جوزل زهره
دخی دیرل و ابو عبید ابتداي تازه بكيه و زهره جوزل اطلاق اولنق ابن مقبالك شعرندن غيرى رده استماع
اولنمادى الجعل جيمك فقي وعينك سكونيله قلى الجعل ميمك وعينك فخياله بعناه بقال جعلت كذا الجعله

جدل

جدل

جول

جودجل

جزل

جمل

اجعلوا محلا من الباب الثالث و برصفتن برصفته دوندر مکه دخی دیرلر کقوله تعالی جعله نبیا ای صیره و نسیمه
 اقلعه دخی دیرلر کقوله تعالی وجعلوا الملائکة الذین هم عباد الرحمن انما انا ای هوهم جعل کوجک خرم ما غا حله رینه
 دخی دیرلر جعله جیمک فخی و عینک سکونیه واحدی کوجک خرم ما غا حله رندن بری معناسنه الجعل جیمک ضمی
 و عینک سکونیه برکسنه برایش مقابله سنه تعیین اولنان عوض الجعاله جیمک کسر بله کد لک برایش
 مقابله سنه و برین عوض الجعيله جیمک فخی و عینک کسری و مدبله بمعناها ایضا الجعل جیمک ضمی و عینک
 فخیله نجاست یوالین سیاه بوجک سرکین کردان معناسنه بجعلان جیمک کسری و عینک سکونیه جیمک مزبور
 بوجک معناسنه و بومقام صاحب صراح دومعدان غیری و جانور سیاه بی دیشدر جعالت تفسیرنه
 ذکر اولنان معنایه قاموسد و سائر لغاتده اشارت بولنادی و ظاهر بود که جوهرنیک جعل الماء لکسر جعل
 ای کثر فیه الجعلان دبد و کی سرکین کردان معناسنه تحقیقنه دلیل اولور سرکین کردان معناسندن غیری معنایه
 دلیل اولماز الجعل فخیته صوبه ذکر اولنان بوجک جوق و شیمک قال جعل الماء جعلای کثر فیه الجعلان الجعل
 جیمک کسر بله شول زیار سید و که نوکله جومالک تشنه ایندراور الجعل صمته جیمک کتاب بله کتب کی
 لاجعل همز مک کسر بله جوملکی ذکر اولنان بزه تشندن ایندراور الجعل نقول جعلت القدر اذا ارتلها یا لجعل لاجعل
 برکسنه برعلی مقابله سنه عوض و برمکه ده دیرلر واجعل دیشی کلب و سائر بری جانور رکک طلب ایتمکه
 دخی دیرلر بقال جعلت الکلمه اذا ارادت السفاد و سفاد سین مهله ابله و فایله جماع معناسنه در الجعل میمک
 ضمی و جیمک سکونیه و عینک کسر بله ارکک طلب ابدن دیشی کلب بقال جعلت الکلمه دخی جعل الاستعمال
 همز مک و تانک کسر بله کذلک دیشی کلب ارکک طلب ایتمک بقال استعملت الکلمه اذا ارادت السفاد الاجتهال
 همز مک و تانک کسر بله قلق جعل معناسنه بقال اجتهل و جعل بجفی الجعل جیمک فخی و فیک سکونیه شول
 بولوندر که صوبی دو کوب حالی قالمش اوله الاجتهال همز مک و جیمک کسر بله بلوت ذکر اولنان صفت وزن اولمق
 الجعل جیمک ضمیله جوق بوجک صوف کثیر معناسنه ماقالت الضیاء اولدر خالا و جرجفالا و احلب کثباتفالا
 ولم ترمثی ملا و رخال رانک کسر بله و خاء معجه ابله قوز بلر معناسنه در و جفالا دفعة صوف کثیر و برمکه
 اشارت در و کثرت معناسنه دال اولد غنک اصلی بودر که قیون تاقر قلنجه قبلی ده کلز پس قر قلده جمله
 قر قلور و کتب ثقال بیوک قد حلد دیکدر یعنی بولکلامی قیون اسان حاله اهلته بیان المرکندی نفدی تعریف
 ایچون و جفالا کذلک شول سنه در که فی سبل سورر الجفاله جیمک ضمیله شول ککو پتدر که کفجه ابله فی
 جوملکدن الورلر و جفاله اسندن بر جماعته دخی دیرلر الجفاله جیمک ضمی و فیک سکونیه بیانی جزه معناسنه پس
 بواسم مفعول اولور غره اغترافدن اسم مفعول اولد و غی ککی که غره کفجه ابله برسنه بی جالوب الموق
 معناسنه در الجعلی فخیته و الفک قصر بله و لاجعلی همز مک و فیک فخیله و الفک قصر بله خاصه معناسن
 فاده ایچون ذکر اولنور لفظدر بقال دعونکم الجعلی و لاجعلی اذاعی فی الخاصة لاف العامة و بعضیل ایندی
 اجعلی و ز فلی هر سنه نک جماعته دیرلر لاجفله همز مک و فیک فخیله جماعت معناسند در فرار اینی اهرن
 بقال جاء القوم اجفله و ز فله ای جماعه و بقال جاءوا اجفلتیم و از فلتیم ای جماعته الجفول صمتهله
 سرعت اینک بقال جفل جفلوا من الباب الثانی اذا اسرع الجافل فانک کسر بله مضطرب اولان کسنه
 منزج معناسنه لاجفیل همز مک کسری و جیمک سکونی و فانک کسری و مدبله قورخ حمان معناسنه
 بقال ظلم الجفیل اذا کان بهرب من کل شی و ظلم طاء معجه ابله دوه قوشک ارککی در لاجفالا همز مک
 کسر بله فخمه سرعت اینک بقال اجفل القوم اذا هربوا سرعین و اجفل بل سرعت اینک دخی دیرلر بقال

اجنلت

جفل

اجفلت الریح اذا سرعت واجفالا بل طیراغی صاور معنه دخی دیرلر بقال اجفلت الریح بالتراب اذا ذهبت و طیرت
 الجفل میک ضمی و فانک کسر بله سرعت ابدی جی بل الجافله فانک کسر بله کذلک سرعت ابدی جی بل بقال می
 بجفل و جافله لاجفالا همز مک و جیمک کسر بله قوم رندن کوجوب سیرایتمکه دیرلر بقال اجفل القوم اذا
 انقلعوا کلهم فخصوا الجل جیمک فخی و لامک تشدد بله کی بلکنی یادبان کشی معناسنه الجول صمتهله جیمک الجله
 جیمک فخیله دوه نجاستی بقال ن بنی فلان و قودهم الجله و قودهم الواله و و اله و اوک فخی و همز مک سکونیه
 مطلقا و ان نجاستی خشکی معناسنه الاجتهال همز مک و تانک کسر بله دوه نجاستی دیوشور مک بقال هم
 یجتلون الجله ای بلقطون البع و لقط ردن فالدر مق معناسنه در الجعل جیمک ضمی و لامک تشدد بله طوار جلی
 پوشش ستور معناسنه الاجلال جیمک کسر بله جیمک الجله همز مک فخی و جیمک کسری ابله جلال جیمک جولی
 معناسنه و که اولور جل کل معناسنه ده استعمال اولنر رور دکی فارسی مغرب اولمق وزن سه که بعض اشعارده
 اقع اولشدر و جل رنسنه نک معناسنه دخی دیرلر الجلی جیمک ضمی و لامک فخی و الفک قصر بله امر عظیم معناسنه
 الجعل جیمک ضمی و لامک فخیله جیمک کبری ابله کبری امور معناسنه الجله جیمک ضمیله خور ما قود قلی طرف
 و عاء معناسنه الجعل جیمک کسر بله کنک حصا حالته اوان تشنه دیرلر و جل جلیل معناسنه ده کاور بقال
 ماله دق و لاجلی ای دقیق و لاجلیل الجله جیمک کسر بله یاشلو اولان دوه جلیلک جیمک در صبی ابله صبیله کی
 و جله یشلو اولن دملره دخی دیرلر بقال مشیخه جله و مشیخه میمک و یانک فخیله شیخ جیمک در یشلو پیرلر
 معناسنه الجله میمک و جیمک فخیله شول صغیفه در که اندک حکمت سوزری یاز بلو اوله و ابو عبیده ایندی هر کتاب
 عرب طائفه سی قتنه جله در الجلال جیمک فخیله عظمت معناسنه در فقولهم جلال لله یعنی عظمة الله و جلال
 اجل معناسنه ده کور مننه قولهم فعلته من جلالک ای من اجلاک الجلاله جیمک فخی و لامک تشدد بله شول
 اینکدر که بوش کزوب نجاست قرشدن و فی الحدیث نهی عن لبس الجلاله ای بقره تلعب التجاسات و بوجلدن
 ما خود در دوه نجاست دیوشور مک معناسنه علی ماسیحی و جلالت یاشلو اولغه دخی دیرلر بقال جل الرجل
 اذا السن و بقال جلت الناقة اذا اسنت و بوابو النصر و ابی در و که اولور معنای صغری دخی افاده ایدر کافی المثل
 جلت الهاجن عن الولدای صغرت و هاجن کوجک اولن حیوان در که طوغر معنه و ولد کتور مکه صالح اولمبه
 پس جلت اصل معنایه نظر تزهت عن الولد معناسنه اولور الجلال جیمک ضمی و لامک تخفیفله عظیم معناسنه در
 الجلاله جیمک کذلک ضمی و لامک تخفیفله ناقه عظیمه در الجلل فخیته امر عظیم در و جلیل قولای سنه دخی
 دیرلر پس بواضداددن اولور و جلیل اجل معناسنه دخی کور بقال فعلت ذلک من جلالک ای من اجلاک الجلیل
 جیمک فخی و لامک کسری و مدبله امر عظیم و جلیل تمام دبد کری ضعیف اوت دخی دیرلر که انکله اولر یک یار قلرن
 سد ایدر ل الجلیله جیمک فخی و لامک کسری و مدبله واحدی ذکر اولنان اوتک بر دانه سی معناسنه الجلال بل
 جیمک فخی و یانک کسر بله جیمک ذکر اولنان اولنر معناسنه الجلیل جیمک ضمی و مایند لامک سکونیه دف
 پولی ساز قمیندن در الجلال جیم اولک فخی و جیم ثابته کسر بله جیم دف پولری معناسنه الجلیله
 علی زن الزلزله دف پولرینک اوزو رمسی و جلیله رعد اوزن دخی دیرلر و جلیله مطلقا رنسنه فی الیه غریک
 اینسنه دخی دیرلر تقول حاجت الشی اذا حرکته ییدک الجلیل میمک ضمی و جیم ثابته کسر بله شول بلوندر که
 رعد اوزای اوله التجا جلی علی وزن التزلزل ره کیروب کنک بقال تجا جلی فی الارض اذا ساخ فیها و دخل
 و سوخ سین مهله و خاء معجه ابله ره کیرمک غرق زمین معناسنه و تجا جلی بقلوب بوز لماغه دخی دیرلر بقال

جلل

تجارت قواعدها البتة ان تضعفت وفي الحديث ان قارون خرج على قومه بتجتر في حله فامر الله الارض فاخذته
فهو تجار فيهما الى يوم القيامة وحله جاءهم له نك ضمه فاخر اولن خلعتدر الجلال جملك اولافني وثانيا
كسر به اوانى صافى اولان مركب بقال حار جلال اى صافى النهيق جلال جملك اولك فني وثالثك كسر به
بر موضعك اسمى در الجلال جملك كسر به ولا ملك ما يندى سكونيله شينر تخمى وادو القوت ابدى جلالان
سوسم تخمى در كه قابى ايجند اوله هتوز حصا اولندن و جلالان يورك ايجند اولان سياه قان قطره سنه دنى
ديرلر حبه القلب معنا سنه بقال اصبت جلالان قابه قن يوركنه اوراسه الجلول فتميله قوم شهر دن
چقوب كلك بقال جل القوم عن البلد يجلون جلول من الباب الاول اذ اخلوا وخر جوا الى بلد اخر الحالة لامك
تشديد به شول قوم در كه بر شهر دن بر شهره چقمش اوله بقال استعمل فلان على الحالة يعنى شهر دن طشره
چقنلر اوزن عامل قلندى واستعمل على الحالة دنى ديرلر جز به جمعه وضع اولان كسنه به الجمل كسبه فني ولا ملك
تشديد به دوه نجاستنى ديو شرمك بقال جل البعر بجله جلال من الباب الاول اذ التقطه الاجلال همزه نك
وتانك كسر به كذا لك دوه نجاستنى ديو شرمك بقال جلاله جملك فني ولا ملك تخفيفه عظيم القدر اولق بقال جل
فلان بجل جلاله من الباب الاخرى اذ اعظم قدن الجليل جملك فني ولا ملك كسرى ومد به عظيم القدر اولان كسنه
الاجل فتميله به زياده عظيم القدر اولان كسنه وبعض شعره فك اذ غامله وقع اولوب اجلل دهنسى ضروره در
تمه كم كاه اولور يا جل مابعدت ديرلر يا قوم ما جل مابعدت معنائه فعل بجل اولق اوزن الاجلال همزه نك
كسر به تعظيم ونكرم ايمك بقال اجلتى فى المرتبة واجلال چوق عطا قلمغه دنى ديرلر بقال اثبات فلان انا جلتى
ولا احشاشى اى ما عطافى جليله ولا حاشية و بقال ما جلتى ولا دقنى اى ما عطافى كثر ولا قليلا الجليله جملك
فني ولا ملك كسرى ومد به بر قارن طوغرن دوه وحاشيه جاءهم له وشين معجه ايله كسرك اوان دوه و بقال
ماله جليله ولا دققة اى ماله ناقه ولا شاة التليل على وزن التكرم بر سنه عام اولق بقال جلل الشى تجليلا
اذ اعم وتجليل لاجل كيدرمكه دنى ديرلر تقول حالت الفرس اذ البسته الجمل الجمل ميمك فني ولا ملك كسرى
وتشديد به شول بلوندر كه يغمرى ريزوزن عام اوله الجمل فتميله ولا ملك فني وتشديد به بر سنه نك
اوزن به على اولق بقال تجليله اذ اعلاه و بر سنه نك معظم الله دنى ديرلر بقال تجليله اذ اخذ جلاله الجلال
تانك فني ولا ملك تشديد به بيو كلك بقال فلان بقال عن ذلك اى برفع عنه جلولاء جملك فني ولا ملك فني
والفك مد به ناخيه فارسه بر قريه نك اسمى در الجلول جملك فني ولا ملك فني واخر نه يانك تشديد به جلولايه
منسوب اولان سنه على خلاف القياس مثل حرورى فى النسبه الى حروراء وحروراء جاءهم له نك فني والفك مد به
بر شهر ك اسمى در الجمل فتميله دوه وفر ابدى جمل ناقه نك زوى اولن دوه در بى اركك دوه به مخصوص در
الجمال جملك كسر به جمى الاجمال همزه نك فتميله كذا لك جمى الجمالات كذا لك جملك كسر به جمى الجمال جملك
فني و يانك كسر به نك كذا لك جمى دوه ل معنائه الجامل ميمك كسر به بلوك دوه در كه چوبانلى وصاحبلى به
اوله وصاحب صراح جامل شتر با شتر بانان والات واسباب ان ديمشدر وفيه مالا يخفى الجماله جملك كسر به
شول دوه سور سيدر كه جمله اركك اولوب ايجند ديشسى اوليه بقال هذه جماله بنى فلان وقرئ كانه جماله صفر
الاستعمال همزه نك وتانك كسر به دوه جمل اولق مرتبه سنه ايشمك بقال استعمال البعيرى صار جملا و اسمى
جملا اذ اربع يعنى دوه و درت ديش صاحب اولد قه جمل اولور و بوى ايشنه كبر كذا لك اولور الجماله جملك فني
ميمك تشديد به دوه صاحب اولن كسنه هو صاحب جمال معنائه خياله و حمان كى المالك جملك فني و ميمك تخفيفه به
كوز لاه حسن معنائه تقول جمل ال جل جمالا من الباب الخامس الجمل جملك فني و ميمك كسرى ومد به صاحب

جمال

جمال اوان اروجيله ارجش باغه دنى درلر الجميله جملك فني و ميمك كسرى ومد به كذا لك صاحب جمال اوان عورت
الجماله جملك فني و ميمك سكوفى والفك مد به كذا لك صاحب جمال اوان عورت الجمال جملك فني و ميمك تشديد به
زياده خوب اولان كسنه الجليل جملك فني و ميمك سكوفى و يانك سكوفى به رجس قوشك اسمى در صيغة تصغير اوزن
وضع اولن شدر الجلالان جملك كسرى و ميمك سكوفى به جمى ذكر اولنان قوشلر معنائه كعبته كعبان كى وكعبت
بلايه ديرلر جمل فتميله مد حج دن بر قبيله نك باياسى ابدى ركه اول جمل بن سعد العشيره در كه هندن عمرو
الجملى انلردن در كه امير المومنين على ايله بيله ابدى قتل اولندى جمل جملك فني و ميمك سكوفى به رجس قوشك اسمى در
الجملة جملك فني و ميمك سكوفى به حسابك مجموعى الجمل جملك فني و ميمك فتميله جمى جمل ل معنائه الاجمال
همزه نك كسر به حسابى جملى يرد ايمك تقول اجملت الحساب اذ اردت الى الجملة واجمال بر كسنه به ايلك ايمكه
و يانك خوب ايشمكه دنى ديرلر تقول اجملت الصنعة عند فلان اذ احسنت واجمل فى صنعة اذ اجادها و كاه
اولور اجمال ياغ ايشمكه دنى ديرلر ابو عبیدروا بنى اوزن تقول اجملت الشحم وقومك دوه سى جوق اولمغه دنى ديرلر
تقول جمل القوم اذ اكثرت جماله و بوكسائى رواينى در الجمل جملك فني و ميمك سكوفى به ياغ اركك تقول جملت
الشحم اجمله جملا اذ اذبت الاجمال همزه نك وتانك كسر به كذا لك ياغ اركك تقول اجملت الشحم اذ اذبت الاجمال
ميمك اولك فني و ميمك يانك فتميله بر كسنه به احسانه معامله ايمك الى جملك فني و يانك تشديد به فرموده
اولان كسنه الجمالية على وزن المربور شول ناقه در كه اعضاسى قوى اوله ده ارككه سنيه اوله الجمل جملك فني
و ميمك فني تشديد به بر نوع حساب و جمل كى ايشنه دنى ديرلر جمل سفينه معنائه اول شول ايلدر در كه بر قاجن
بر به كتور و بقرلر رواين عباس رضى الله عنه ما حنى بل الجمل فى سم الحياط قراءت ابدى التجميل على وزن التكرم
بر سنه يى ريزين ابدوب خوب ايمك تقول جملة اذ اذبت الجمل فتميله و جملك فني وتشديد به بر كسنه تكلفه
خوش اولق اطهار ايمك و جمل جميل يكمه دنى ديرلر و جميل ايشات ياغى شحم مذا ب معنائه قالت امرأة لابنتها
تجمللى و تعفنى يعنى شحم ياغى اكل ابدوب عفاقه ايج وعفاقه عين موله نك فني ايله مده قان سوت در و خنى
دكل در كه بولام جمال صاحبى وعفت صاحبى اول ديمكى دنى بهام ابدى الجول جملك فني و و او ك سكوفى به جولان
ايمك و بر سنه يى اختيار ايمكه دنى ديرلر تقول جلت هذا من هذاى اخترته منه الجولان فتميله بمعناه بقال
جال مجول جولان و جولان المالك خرد سى و يرمزى فرار و ابنى اوزن الاجتال همزه نك وتانك
كسر به ولا اجتال همزه نك و جملك كسر به كذا لك جولان ايمك واجتال اختيار ايمكه دنى ديرلر تقول اجلت
منهم جولان اى اخترت الجولان جملك فني و و ارك سكوفى به شام شريفه بر طاغك على در الاجالة همزه نك
كسر به دور ايشدرمك بقال فى التيسر اجل السهام يعنى قار او قمر دنوندر الجوال تانك فني و جملك سكوفى به
طواف ايمك تطواف كى دروزنا و معنى الجول على وزن التكرم چوق جولان ايمك تقول جول فى البلاد اذ اطوف
الجول تانك فني و و او ك فني ايله جولان ابد شمك بقال تجاولوا فى الحرب اى جال بعضهم على بعض و سككنا ببنهم
مجاولات الجول ميمك كسرى و و او ك فتميله شول قصه قفتاندر كه جاريه انوكله جولان ادر و كاه اولور قلفانه
دنى مجول ديرلر الجول جملك فني و مد به قيونك ديوارى در جدار البئر معنائه و ابو عبیدر ابدى جول قيونك
اعلا سندن اسفلته و ارنجه هر جاني در الجال على وزن الجال بمعناه الاجوال همزه نك فني و جملك سكوفى به جمى قوينى
ديوار لى معنائه و جول عقله و ادر كه دنى ديرلر بقال ماله جول لى عقل و عزيمه تنعه مثل جول البئر الجمل جملك فني
و هانك سكوفى به علمك مقابلى الجماله جملك فتميله كذا لك علمك مقابلى بقال جهل فلان جهلا و جهلا لاه من الباب الرابع

جمال

الجاهل تنك فتي هانك ضمي ايله جاهلك اظهارا تيمك برسنه في ميلوركن تقول تجاهل اذ اري من نفسه ذلك
وليس بالاستجهاال همزه نك وتانك كسر بله ركسنه في استخفاف ايدوب جاهل عدا تيمك تقول استجهله اذا
عاه جاهلا واستخفه وفي المثل زه الفرار استجهل الفرار اوفر ارقانك ضمي ورايين مهملة تنله يمان صغرى نك
واى دركه هتوز رسیده اوله ووزار كك ديشى اوزر نه سحره مق در يعنى رسیده اولن سحره غن كوروب اولينلر
دخى سحره قده كانه يكي رسیده اولنلر ك سحره مسى اولينلر ك استخفافنى مودى اولورو بو بر مثلدركه رامن كسنه نك
همدى اولمان اجتناب لازم اولمق محله ضرب اولنور تاكه انوك فعلى كى فعل اسلك كادخى سربت ايميه التجهيل
على وزن التكرم ركسنه في جهله نسبت ايمك الجهله تيمك وهانك فتي وجمك سكونيله ركسنه في جهله حمل بدن
نسبه منه قولهم الولد مجمله المجمل تيمك وهانك فتيه شول بر يدر كه انده علامت طريق اوليه تقول ركبته
على مجهول الجاهل جهله تيمك فتي وهانك سكونى والفك مد بله رلفظ دركه محل تا كيدده استعمال اولنور منه قولهم
كان ذلك في الجاهلية الجاهل راجهلا جاهليت لفظن تا كيد ايجون لفظ مز بوردن مشتق اولمشدروند واند
وهمج هاجم ليله ليله و يوم يوم ديد كرى كى وند قازغه وهمج فختينله خرده سنكه ديرلر الجبل جهلك كسرى
ومد بله ناسدن بر طافه در مثالا التركية جبل والروم جبل ديرلر جيلان جهلك فتي ويانك سكونيله عبد القيس
قبيله سندن رجاعت درو جيلان الحصى شول اوفق طاشلر دركه انى يل شدله اسمكين دوندر مش اوله فصل
الحاء الجبل حانك فتي ويانك سكونيله ايب سن معناسنه الجبال حانك كسر بله جمى ايب لم معناسنه الا جبل
همزه نك فتي و نك ضمي ايله كذالك جمى وجبل عهد ومانه دى ديرلر ومان قرب معناسنه قرب معنادرو جبل
وصاله دى ديرلر دوسيدن وزن قومه جبل ديرلر رمل مستطيل معناسنه وجبل العاتق برسيكيدرو موزده
وجبل الور بد بر طمر در بيونده وجبل الذراع بر طمر در قوله وفي المثل هو على جبل ذراعك اى في القرب منك
الجهله حانك ضمي ويانك سكونيله يد بكنلو اغاج ديشى دره في حديث سعد لقد رأيتنا مع رسول الله صلى الله عليه
وسلم ومانا طامع الاميلة وورق السمرو سمر بر يدره براغاجك سمي دره جهله شول زينه دى ديرلر كه نسا طافه سى
طافندى قلاده زده قيلورلر الجبل يانك كسر بله شول كركه ذكر اولنن جهله ديش اولنلر الجبل حانك كسرى
ويانك سكونيله افت دلهيه معناسنه الجبل فختينله جمى ذكر اولنان داهيه لم معناسنه الجبل حانك فتي ويانك
كسرى ومد بله رلفظ دركه جبل راح ديلدك اسد راد اولور بقال للواقف مكانه كالا سد لايفر حيل راح الجبل
فختينله قازنده اولن ولد حمل معناسنه بقال حبلت المرأة من الباب الرابع الجبل حانك ضمي ويانك سكونى والفك
قصر بله يوكل عورت معناسنه الجبال حانك فتي والفك قصر بله جمى يوكل عورت معناسنه الجبال حانك
ولامك فتي ايله كذالك جمى ويونك جمى جباليات كدى زيرا بو نكچون افعلى بوقدر پس صغرى كله سنك
جمعه مخالف اولدى ويونك اصلى حبالى ابدى لامك كسر بله زيرا هر جمع كه انوك اوچنى حرفى الف در الفك
عقبه كن حرف مكسور اولور مساجد كى وجعفر كى اندن صكره الف تا ثبت دن مقلوب اولن يانى الفه
قلب ايدوب حبالى ديد بلر لامك فختيله تاكه الفين بينى فرق اولنه ته كم محارى ده مرو را تشددروهم حبالى دى
حبل كى ايله ترك صرفه زيرا كذا الفه قلب اولنسه ساقط اولوردى توين داخل اولد غيچون ته كم جواره
ساقط اولور الجبل حانك ضمي ويانك سكونيله ويانك تشديد بله حبل يمين منسوب اولن نسبه الجبالى كذالك
حانك ضمي ولا مكم فتي ويانك تشديد بله حبل يمين منسوب اولن الجبالى حانك ضمي ويانك سكونى ويانك
تشديد بله كذالك حبل يمين منسوب اولن نسبه وابتدى هر طر نقلى اولن حيوانه حبل ديرلر الجبل تيمك
ويانك فختيله زمان حبل بقال كان ذلك في حبل فلان اى في وقت حبل امه حبل الجبله فختينله حانك

جبل

حبل

ياوريسى نتاج التاج ولد الجنين معناسنه وفي الحديث نعى عن جبل الجبله وبعض نسخته عن بيع الجبله واقع
اولمشد رظا هر بودر كه نسخه اولى ده دى مضاف مفرد درو حبله كذالك اسميه بدغه ديرلر قضيب الكرم
معناسنه الا حبل همزه نك كسر بله يوكل قلق القاح معناسنه يقال حبله اذا القحه الجبله حانك فتي ويانك
سكونى ايله كذالك اسميه بدغى بعض لغت اوزن الجباله حانك كسر بله طوزاق كه انوكه او اولرلر الجبل يانك
كسر بله شول كسنه دركه طوزاق نصب ايدرو حبل رشن معناسنه ده كلورو في المثل اختلط الخابل بالنايل ونايل
ارج در حله معناسنه المحبول تيمك فتي ويانك ضمي ومد بله شول وحشى دركه طوزاقه طولشش در الحابل على
موزن الكافو شول اب دركه انوكه خر ما اغاجنه جقرلر الاحبال همزه نك وتانك كسر بله طوزاقه او اولمق
الحبل تيمك ضمي ويانك فختيله ات سلكى خرده هپاى فرس معناسنه حبال حانك كسر بله بر حاك اسمى در طليحه
بن خوبلد الاسدى احبندن الحبل حانك ويانك فتي ونك ماينده سكونيله قصير لقامه اولن رجل وكورك
معناسنه ده كلور فروكى ورجلك دى اسمى در الحبال حانك ضمي ونونك سكونى ايله خلو بد معناسنه بقال
ماجد منه حبالا اى بد او اوز بد همزه ايله روابت قيلول مالى عنه حبال ديدى بد معناسنه الحبل حانك
كسرى و ثاء مثله نك سكونى وياء مثناك فختيله هميع وزنى وزن طاعنه بن اغاجلردن برنوع درو هميع غين
معجه ايله موت مجله ديرلر وكه اولور رجل قصيره دى حبال ديرلر الحباله حانك ضمي ايله ار يه دن و بر بجن
وخر ماين دوكل قاب درو بالجمله هر قاب صاحبي اولنن نسبه دن پاك اولنن خر دواته حباله ديرلر وحباله الدهن
ياغك دينه چون دردى در كويكه حباله هر نسبه نك رمنه اطلاق اولنور الاحبال همزه نك كسر بله صبينك
غدا سن رمن قلق تقول احبلت الصبي اذا ساءت غداه الحبل حانك فتي وجمك سكونيله ايق باغى قيد معناسنه
وخلخال معناسنه ده كلور حانك كسرى دى لغت در بوم معنارده الاحبال الفك فختيله جمى بقال انها الذات
اجمال التحميل على وزن التكرم انك دورت اياغى ياوج اياغى وياخود ايكى اياغى اق اولمق درا كر سيلكردن تجاوز
ابدوب ديزلن وكر يجهلن يكر سهز راخلخال يرلى بونلر در بقال فرس مجل وقد مجلت قوائمه تجيلا پس
اق اكر انك دور ديا غنده اولور سه مجل الاربع ديرلر وكر تحيل ايكى ابقده اولسه كالمجل الرجلين ديرلر وكر رايقه
اولسه و بلكدن تجاوز قلسه كالمجل الرجل ايكى ياخود مجل اليسرى ديرلر وكر اوج اياغنده اولوب برنه اولور سه كا
مجل الثلث مطلق بد او رجل ديرلر يعنى اوج اياغى سكل رايغى ياخود برالى خالى ديرلر وكر بر جانده
اولن الى وياغى اق اولسه مسك الايامن مطلق الاياسر ياخود مسك الايامن مطلق الايامن ديرلر وكر برالى
و رايغى اق اولور سه من خلاف اكاشكول ديرلر و بوقدر ردن فهم اولنور كه ايكى الى فقط ياخود برالى فقط
اق اولن انمجل ديمه لرو رايغى اق اولنه مجل ديه را كره جوهرى اول كلا منده التحيل بياض فى قوائم
الفرس اوفى ثلث منها اوفى رجليه ديوب رجل واحد اوفى اولان مجل اولماسن اشعارا تشدد پس جوهرى
كلا منك اولى ايله اخرى بيننده نوع مدافعت وارد الجلان فختينله اياغى بغلو اولنك يورجسى كى
يورمك بقال مجل الطائر مجل حبالا من الباب الاول والثاني حبالان شاي مشيده سحره مغه دى ديرلر سكرينس
دوه نك اوج اياغى اوزن يورجسى كى ياخود اوغلانك رايغى اوزن ياخود ايكى اياغى اوزن سحره روق يورجسى كى
الاجمال همزه نك كسر بله دونك صول لندن باغى جوزوب صاع الله بعلق درنقول المجلت البعير اذا طلقت قيده
من بده اليسرى وشدت فى البنى الجله فختينله كاز اوى الجلال حانك كسر بله جمى كاز اوى معناسنه وكاز
اوى شول ودر كه فاشلر له وتختلر له يدره له تربين اولنه وجمله ايرك كلكه دى ديرلر كه طيور قميندن در
فيمه معناسنه الجبل فختينله جمى الجلان حانك كسرى وجمك سكونيله كذالك جمى الجلى حانك كسرى وجمك

حتل

حتل

حبل

سكونى والفك قصر بله كذلك حتى اركك ككلكر معنائه وفعل و رنى اوزن جمع ككلى الا ايكى كله برى ظرى كه
 طر يانك جمع در بر بدن لجه جانور معنائه و برى دخی مجلى در جمك جمعك و مجل دوه نك خرده رنه دخی دیرل
 صغار الابل معنائه و حمله فحینه له واحد نه دیرل الخلاء حانك فحی و حیمك سكونى والفك مدبله شول قیوندر كه
 انجكلى اغرمش اوله و صاحب صراح حمله كو سفند سفید سمها دیشدر سهودرز بر اسم طرفه دیرل حالاه
 جوهر نك عبارت نه واقع اولن اوطغه لفظی انجكلكر معنائه در طرفه نقلر معنائه دكدر الخو حله حانك و حیمك
 فحی و واوك سكونیه شول كو حیمك شیشه در كه باشی واسع اوله الخجل كوز اچرو باقی بقال حجلت عینه تخجیلا
 اذ لغارت تخجل تانك فحی و حانك سكونى و حیمك غیمه برانك اسمی در كه لیدك شعرنه واقع اولمشدر الحدل حانك
 فحی و دالك سكونیه بر كسینه یظم اتمكه میل اتمك بقال حدل علیه حدل حدل من الباب الثانى اذ امال علیه
 بالظلم و حدل ظلمه میل بدن كسینه بدخی اطلاق اولنور بقال رجل حدل غیر عدل لحدل همز نك و دالك فحیهله
 شول كسینه در كه بر یانی اكرى اوله براموزى اوله براموزندن یوكسك اولغله و شبیهاتی یتدی احدله شول
 كسینه در كه انوك اموزرى و نوبى كوكسى اوزن حواله اوله الحدل حانك فحی و دالك سكونى والفك مدبله شول
 یای در كه كریش برى انه زاده جو قر اوله الحدل حانك ضمی و دالك سكونیه از ارك كیارى و كوكلك كنار نه دخی
 دیرل و فی الحدیث هاتى حدلك نجعل فیه المال اكثر نمحنه فجعل فایله واقع اولمشدر و بعضینه نونله نجعل واقع
 اولمشدر ظاهر بودر كه وجه اوله نظر فجعل كلام بدن اولورای قال هاتى حدلك فجعل و وجه ثانیه نظر
 جواب لمر اولوب نهمه حدل بدن اولورو و بمقامه صاحب صراح حدل میان پیراهن دیشدر كنار پیراهن
 كرك در الحدل فحینه له كوز قیاغنده سو خیلر حقاغن كرك پكلى دو كلك بقال حدل عینه تخجل حدل
 من الباب الرابع اذ اسقط هد بهامن بثره تكون فی اشفارها و حدل كذالك برجنس دانه یدیرل كه اندز اتمك بشورول
 الحدل حانك فحی ابله برنسنه در كه سلم اغاجنك كو كندن چقرانى سودا چندن ابلدوب اكل ایدرل ابو عبید
 یتدی حدل شول تان كی نسنه در كه سمر اغاچندن چقرانى اكل ایدرل الخرجل حانك و حیمك ضمی و ما بیننده رانك
 سكونیه طویل معنائه در الخرجل علی وزن جعفر شول دانه در كه اكاوزلك دیرل سیند معنائه الاخر بلال
 همزه نك و زاء معجه دك كسر بله یوقرى فالقمى ارتفاع معنائه یقال احزألت الابل فی السیر اذ ارتفعت و احزألت
 الخیل اذ ارتفع فوق السرب الخرجل حانك و زانك و بانك فحیهله و ما بیننده نونك سكونیه قصه اولوب اعضاسی
 محكم اولن كسینه الحسل حانك كسرى و سبنك سكونیه كاری یاوریسی كه هنوز یردهن چقش اوله الحسل
 خیمینه جمی كاری یاوریسی معنائه ایا الحسل كرك كنبی در ذكر اولن ان معنادن ما خود در و عر بارك ضروب
 امثالندن در لا یتك سن الحسل دبدكلى كه ابد معنائه در ز را حسلك دیشی اصلا و شمرا و الیحه الحسیل
 حانك فحی و سبنك كسرى و مدبله او كوز یاوریسی ولد بقر معنائه مز بورك كندی لفظندن واحدی
 یوقدر الحسیله حانك فحی و سبنك كذالك كسرى و مدبله مونى اصمى و یانی اوزن و حسیله خرماتك یره مزه
 دخی دیرل كه انوك قوریغی لذبذ اولمادن قوریه انى سودله یا خود صوبله ابلدوب رمقذر لذبذ خرماتر لذت
 بولسون دیو بقال بلو النامن ذاك الحسیله و بلو النامن اصالحی معنائه الحسالة حانك ضمی ابله ار په نك و سایر
 خبر یانك دانه سندن دو كلكن قانی و حواله كی دروز ناو معنی الحسل میك فحی و سبنك ضمی و مدبله رذالت
 اوزن اولن كسینه بقال حسله من الباب الثانى اذ ارده له و بقال حسل اذا خس خطه یعنی نصیبی نقص اولسه
 الحسیل علی وزن التكریم بر كسینه نقص بر ایدوب اوزن رذالت و شرمك بقال فلان حسل بنفسه ای بقصر
 و ركب بها الدناه الحسل حانك و كافك كسر بله هر نسنه نك صغیر اولن ولد نه دیرل صغیر اولدی حیثیتندن

حدل

حدل

خرجل

حرجل

حزل

حزبل

حسل

حسكل

كرك

كرك ولد اخیر اولسون كسرك اولماسون و صاحب صراح لك صكره طوعن ولد معنائه حمل ایتشدر سهر
 اولدی عبارت جوهر بدن معلوم اولور شول كسینه یه كه تركیب عربیه ابله نوع الفی اوله الحسا كل حانك فحی
 و كافك كسریله جمی خرده یاوریسی معنائه الحسكه حانك و كافك كسرى و سبنك سكونیه كذلك جمی
 طاهر عبارت جوهر بدن فهم اولن بودر و لكن مفرد بلا تا اولوب جمع مع التالوق خلاف مشهور در مكره
 كاهله كاهه كی اوله كه كاهه بلا تا واحد ومع التاء جمع در دیشدر در سه كم باب همزه ده مر در ایتشدر الحسیل
 علی وزن التكریم برنسنه یی حاصل قلی تقول حصلت الشى تحصیلا و تحصیل اكلام كلامی محموله ردا یتك
 الحاصل صادك كسریله و المحصول یمك فحی و صادك ضمی و مدبله برنسنه نك باقی قلی الحاصل بل حانك فحی و یانك
 كسریله قلی لان نسنه ل الحسیله حانك فحی و صادك كسرى و مدبله واحدی باقی قلی نسنه معنائه الحسیله
 میك ضمی و صادك كسرى و تشدید یله شول عورت در كه معدن طیراغن تحصیل ایدر الحصیل حانك فحی
 و صادك كسرى و مدبله بر اولنك اسمی در الحصل فحینه له ذكر اولن اوتك طیراغن اكل په كلكه انك قاری غریق بقال
 حصل الفرس حصلا من الباب الرابع اذ استكي بطنه من اكل تراب هذا النبات و حصل خرماتر غنه دخی دیرل
 رك اولمزدن و بری برندن امتیاز بولمزدن اهل الحصله فحینه له واحدی الا حصال همزه نك كسر بله خرماتر
 قورت كنورمك بقال احصل الخصل حانك ضمی ابله خرم من رنده باقی قلیان دانه در خرم من كوترل كندن
 صخره كه خرم من سو برندسی اولور الخوصاله حانك و صادك فحی و واوك ما بینندن سكونیه قوش قور صفی
 و حوصله قوش قور صفین طولدر مغه دخی دیرل بقال حوصل اذ املاء حوصلته بقال حوصلی و طیرى یعنى
 قرنى بر قلوب پرواز ابله الخصل حانك فحی و طانك سكونیه تصرفدن و حركتدن منع اتمك بقال حطل علیه یحطل
 من الباب الاول و حطل یورین كسینه بعض یوریمى كم اتمكه دخی دیرل بقال حطل المشى محطل من الباب المذكور
 اذ كف بعض مشیه الخطل حانك فحی و طانك كسریله شول مسك كسینه در كه اهلی اوزن اتفاق اندك نسنیدی
 حساب ایدر الخطل حانك فحی و طانك تشدید یله بمعناه الخطلان حانك كسرى و طانك سكونیه اسم در
 امساك اوزن اولمق معنائه الخطلان فحینه له غضبناك اولان كسینه نك یوریمى الخطل حانك و طانك فحی
 و نونك سكونیه قرغه دو كلكی كه اكابو جهل قاوونى دخی دیرل و صاحب صراح حنظلی درخت تلخ ابله تفسیر
 ایتشدر مناسب دكدر الخطل فحینه له دوه قرغه دو كلكن چوق یمك بقال حنظل البعیر من الباب الرابع اذ اكثر
 من اكل الحنظل الخطل حانك فحی و طانك كسریله قرغه دو كلكن چوق یمك دوه الخطلی حانك فحی والفك قصر یله
 جعفر بقال ابل حنظلی حنظله حانك و طانك فحی و نونك سكونیه یمیم قبیله سنك اكرمی و افضل اولن قبیله در
 كه انلره حنظله الا كرمون دیرل انلرك باباسی حنظله بن مالك بن عمرو بن یمیم در الخفل حانك فحی فلك سكونیه
 قوم جمع اولمق و حفل یغور كركى كی یغمغه دخی دیرل بقال حفلت السماء حفلا اذا جد وقعها
 و حفل برنسنه یی اسدن اچوب جلا و یرمكه دخی دیرل تقول حفلة اذا جلوت و بو مقامه صاحب ترجمه
 المختار حفلی شهر دن سورمكه تفسیر ایتشدر غلط در جلوت كله سن كویا كه عبارت جوهر بدن
 جلاى و طن دن صنددر و مصادره حفل زدودن دبدكی زم كلامزى مؤبد در و حفل قایمق معنائه ده
 كاور بقال حفلت كذا ای بالیت و بقال لا تحفل بالاحتفال همزه نك و تانك كسریله كذلك جمع اولمق بقال
 حفل القوم من الباب الثانى و احفوا و حفل جمع اولن جماعته دخی دیرل بقال عند حفل من الناس
 ای جمع بواصله مصدر ایدى و احتفال برنسنه اچلوب مجلا اولمغه دخی دیرل و صاحب ترجمه المختار احتفالی
 ر شهره كلكه تفسیر ایتشدر غلط در احتفال دن سیل ابله طولمغه دخی دیرل بقال احتفل الوادى بالسبل اذ

حصل

حطل

حفل

امتلاء التحفيل على وزن التكرير تصريه كى درو تصريه كادير كه قيونى مئا غيچونى فاج كون صاغيه لى مه سنده
سوت جمع اولسون ديونى النى عليه السلام عن التصريه به التحفيل الحفلة ميمك ضمي وفانك فتي وتشديد به
ذكر اولن قيون التحفيل فتحته به وفانك ضمي وتشديد به كذلك اجلوب مجلا اولن وصاحب ترجمه بوند دخی
غاط ايتشدر ذكر اولن ندره غلط اندكى كى التحفيل ميمك فتي وفانك كسر به جمع اولن را محتفل ميمك ضمي وفانك
فتحته به كذلك جمع اولن را الحافل فانك كسر به مشول مه در كه سودله طولى اوله بقال ضرع حافل اى مبتلى لبنا
وصوبه طولى اولن در دخی ديرلر بقال واد حافل وشعبه حافل اذ اكثر سيلم ما وشعبه شينك كسر به طاعه
اولن يوله ديرلر الحفلة حانك ضمي ايله رنسنه يى پاك ايدر كن دوكلن رنسنه حثاله كى وزناو معنى يقال هو من
حفالتهم اى من لا خير فيه منهم وبواسمى روايتى درواسمى ايتدى حفال هرنسنه نك ذلته وودنه ديرلر الحفلة
حانك فتي وفانك سكوني به رنسنه ده جد ومبالعه ايمك بقال هو رجل ذو حفلة اذا كان مبالغا فيما اخذ فيه
وحفله كوتري معنا سنده كلور بقال جاو بحفلتهم اى باجمعهم وحفله رنسنه ده اولن جد ومبالغه به دخی ديرلر
بقال اخذ للامر حفلة اذا جدي فيه الحفل حانك فتي وقافك سكوني به شول اكين در كه برقرلى طاعه هنوز
ساقى فالتهم الا حفال همزه نك كسرى ايله بمعناه يقال احفل الزرع وحفل كذلك پاك ره ديرلر الحفلة حانك
فتي وقافك كذلك سكوني به واحدى بقطعه پاك بمعنائه وفى المثل لا تمت البقلة الا الحفلة واسمى ايتدى
حقه به جمع در كه بطنه اولو روايتى ايتدى بروج در كه ولى طراغى ايله قارشق به دن حاصل اولو بقال
حققت الابل حفلة من الباب الرابع مثل رحم رحمة الاحفال همزه نك فتحته به جمعى ذكر اولن مرضلر معنائه
وقاموسه حفله نك بوجه اوزن جمعى كسنه تعرض ايتشدر زرافعله وزنه غالب فعال در الحفلة حانك
فتي وفانك كسرى ومدبه تازه اوت بكدن بفرسقه حاصل اولن صور حقل حانك فتي وقافك كسرى
ومدبه بر موضعك اسمى در الحافله ميمك ضمي وقافك فتحته به منبه ده اولن دانى حالدار انبار اولان دانى به
بيع ايتشدر كه بوند نهى اولشدر الحوقله حانك وفانك فتحته به والحيقال حانك كسرى ومدبه بر كسنه زياده
پير اولد غدن جماعه قادر اولمقدرو حوقله سوليك اولان ذكره دخی ديرلر جوهرى ايتدى متاخرين بعضى
حوقله يى قابله زعم ايدوب يوك اولان ذكر باشى در حفلدن ما خود در ديشدر لكن بومسوع دكلدر ديدى
وهم جوهرى ايتدى بن ابوالغوث دن سول ايدوب حوقله ندر ديدم ايتدى حوقله زياده پير اولن كسنه نك
ذكرى در الحفل حانك ضمي وكافك سكوني به اوازي يشدلين نسنه فرجه كى مثالا الحكلة حانك ضمي وكافك
سكوني به كلام قارشق اولوب فهم اولماق بقال فى لسانه حكلة اى عجمه لا بين الكلام الاحكال همزه نك كسر به
خبر مشكل اولن فرار وابتى اوزن بقال احكل على الخبر اذا اشكل الاحتمال همزه نك وفانك كسر به كذلك مشكل
اولن بقال احكل الخبر اذا اشكل الحنكل حانك وكافك فتي ومايننده نونك سكوني به قصير القامه اولوب دنى
الطبع اولن كسنه الحل حانك فتي ولا مك تشديد به دو كوم چوزمك تقول حالت العقده احلها حلا من الباب
الاول اذا فتحها وحل قونغه دخی ديرلر زول معنائه الحلول ختمته به كذلك قونغه وحلول قربان شول موضعه ايشمه
دخی ديرلر كه اندك انوك ذمى حلال اولو بقال حل الهدى محل حلولا اذ ابلغ الموضع الذى محل فيه غره وحل العذاب
محل ديرلر ايتدن وجب معنائه وحل ديرلر ياب اولدن زول معنائه وديا كى معنى اوزر نقرات اولندى بارى
تعالينك فيل عليكم غضى ديدى قولى واما وحل قريمان دارم ديدى هين ضمه قرأت اولشدر نزل
معنائه وحلول دين حال اولغه دخی ديرلر تقول حل الدين محل حلولا من الباب الثانى محل ميمك وحانك فتحته به
بمعناه ايضا يقال حل بالمكان حلا وحلولا وحلولا اذ نزل وزلا وحل نزل اولن مكانه دخی ديرلر وحالات القوم

حفل

حکل

حل

حالات

وحالات هم دخی ديرلر معنای واحد و زره وحل شیرافن ياغنه دخی ديرلر الحل حانك كسر به حلال كه حرامك
مقابلى در بقال هو حل بل به بل رزق حلاله ديرلر وحل احرامدن چقمغه دخی ديرلر بقال حل من الاحرام
اى حاله بقال انت حل وانت حرم وحل مكه مشرقه ده حرمدن طشره اولان ره دخی ديرلر وحلا ديرلر عيندن
استند اقل ديمك محلنه بقال اسنن يا حالف واذ كر حلاله حانك كسر به قوب اوتن قوم كه كثر اوزن
اولر بقال قوم حله اى زول وفيهم كثره وحله حج قربانى محلنه ايشمه دخی ديرلر بقال حل الهدى وحله محل
معنائه دخی كاوور بقال هو فى حله صدق اى محله صدق الحلال حانك كسر به كذلك قوب اوتن قوم بقال
حى حلال وحلال دوه لانه منعنه دخی ديرلر محله ميمك وحانك فتحته به قومك منزلى الحلال ميمك كسرى
وحانك سكوني به شول مكن در كه كافوم زول ايتمه دن غالى اوليه لى محل ميمك فتي وحانك كسر به شول
موضع در كه اندك قربان بوغر لنور منه قوله تعالى حى سلم الهدى محله وحل الدين دينك مدق نهايت بولدغى
زمان الحلال حانك ضمي ولا م اولك فتحته به من پردلى در حله حانك ضمي ولا مك فتحته به زاله در حله به حله به
ابكى نوب ولبحه لحيلى حانك فتي ولا م كسرى ومدبه زوج الحليه على اوزن المذكور زوجه وحليل وحليله
ديرلر او ده حلول دنلره يعال هذا حليله وهذه حليلته لمن يحال فى دار واحدة الا حليل همزه نك كسرى وحانك
سكوني به لام اولك كسرى ومدبه سدك بولى مخرج بول معنائه ومعه دن سوت چقمغه ره دخی ديرلر مخرج
لمن معنائه الحلال حانك فتحته به حرامك مقابلى در تقول حل لك الشئ محل حلا وحلالا من الباب الثانى
وحلال محرم احرامدن چقمغه دخی ديرلر بقال حل المحرم محل حلالا من الباب المذكور وورث عدندن
چقمغه دخی ديرلر كه او اور حل ديمك محلنه فعل ماضى اولن اوزن حل ديرلر حانك كسرى به بوند ابكى احتمال
وارد يادور در كه حل اصلنه صيغه مجهول اولوب لامك كسرى ما قبلته نقل اولن اوله يا خود كسر صريح اوليه
اشمام طريقيه اوله قبل روم اولندى كى وبواسل وياوزن استعمال بدنرك ساير كله رده دخی لغتلى بومنوال
اوزن در شدورد كى الاحلال همزه نك كسرى به قوندر مق ازال كى واحلال حلال قلمغه دخی ديرلر تقول حالت له
الشئ اذا جملت له حلالا واحلال عورتى ارينه حلال قلمغه دخی ديرلر بقال احلت المرأة لزوجها واحلال محرم
احرامندن چقمغه دخی ديرلر حل معنائه لغت در واحلال حرمندن حله چقمغه دخی ديرلر يا خود عهده اولان
مينافدن چقمغه ديرلر واحلال شهو ر حله داخل اولغه دخی ديرلر احرام شهر حرمه داخل اولغه ديه كلى
كى واحلال قيونك به سوت نازل اولغه دخی ديرلر طوغر مقسرن واحلال كندى نفسنه عقوبتى واجب
قلمغه دخی ديرلر يقال احل نفسه اذا استوجب العقوبة الحلتان ميمك ضمي وحانك كسر به چوملك وكر من
معنائه در ابو يوسف روايتى اوزن الحلات ميمك ضمي وحانك كسر به جمع در چوملك وكر من وقوغه ويحق
وبالته معنائه يعنى هر كسنه كه انوك قنته بوالتر جمع اوله هر قند حلول وزول ايتسه رواولور والا بر قومه
قريب رده زول ايتك لازم اولور تاكه انلردن ذكر اولن ادواتك بعضن استعان ايله لى المحلل فى السبق ميمك
ضمي ولا م اولك كسرى وتشديد به ابكى او كدل قوين كسنه نك ان سنه كيرن كسنه به ديرلر بر حيثته كه اكر
چكر سه او كدل اله اكر كاور سه غرامت چكيبه المحلل فى النكاح ووزن من بور اوزن شول كسنه در كه اوج طلاق
بوش اولان عورت تزويج ونه زه ج اوله حلالا سون ديو المحلل ميمك ضمي ولا م اولك فتي وتشديد به شول
مكن در كه اندك خلا بقت حلولى جوق واقع اوله الاحلال همزه نك وفانك كسر به ر محله نازل اولن بقال لجل
اذ نزل الحال فتحته به ولا م اولك ضمي وتشديد به يميننده استننا قافه ديرلر بقال تحلل فى عيینه اذ استثنى
الاستغلال همزه نك وفانك كسر به رنسنه يى حلال عدايمك بقال اسهل الشئ اذا عده حلالا الحاحله على وزن

قرنسنه مایته خا بل اولغه دخی دیرل بقال خال الشی بینی وینه محول حو ولا اذا حجر الخیال حانک کسریله نایقه
ازکک آشوب خامله فالغه دیرل وخر ماغا جته ارکک خر مادن نسنه اصوب بش ویرمه دخی دیرل بقال
حالت الناقه خیال اذا ضر بها الفیل فلم یحمل وکذلک الخیل وخیال شول دوه ذکر اولن وجهه اوله
بقال فی ایل خیال پس خیال حایک جمی اولور یا نکه نیام کی الخیل یانک کسریله بوکلی قالمیان دوه وحا بل شول
ناقه یا ورسنه دیرل که دیسی اوله زینا نایقه طوغر دخی کی ولدی مذکرک و مؤنثکله موصوف اولغه صالح اولور
مذکر اولور رسه سقب مؤنث اولور رسه حای بل دیرل بقال تحت الناقه حایلا حسنه ولا افعل ذلک مارزمت
ام حای بل وار زام ره مهله وراه محجه بله نایقه ولدی اوزن حنین ایدوب چاغرمق درو خیال برنسنه نک مقابلی
بقال قعد خیال وخیال ای بازائه واصله الوال حول حانک ضمی و مدبله حایک جمی در یو کلی قالمیان نایقه
معناسنه وخیل حامل حوله اضافتله استعمال اولنسه کلجک بل دخی حامله قالمین دوه می دیرل بقال حای بل حول
اذ لم یحمل السنه المقبله ایضا الحول حانک ضمی و مدی ولام اولک فقیله کذلک بودخی حول کی در کلجک
بل بوکلی قالمیق معناسنه حالت اضافتله تقول حای بل حول تنه کم باب طاده عایط عوط و عوط نفسیرنه
مرور ایشد ره عایط ذلک یو کلی قالمین در الحوله حانک ضمی و مدبله افت داهیه معناسنه الحول حانک ضمی
وواوک فقی و تخفیه فیله و قاموسه وواوک سکونه دخی اشارت وانش در حوله نک جمی در بقال هو حوله من حول
لدهرای داهیه من الد واهی الحول حانک ضمی وواوک فقی و الفک مدبله ولدک باشند شول در کی در که ولد
طوغر دخی حینه بله طوغر که انوک یوللری وقر می ویا شل الاجه لری واور دیرل بوز بدایتی حوله شول صویه
دیرل که ولدک باشی ابله بله جقر طوغر دخی حینه و بوند بر لغت دخی وارد که اول حانک کسری وواوک فقی و الفک
مدبله در خلیل ایتدی کلام عربی فعلا یوقدر فاک کسری و عینک فقی و الفک مدوده ابله الاحول و عناه و سیراه
که عناه لغت در صبه و سیراه بر جنس بر در که اندر خطوط وارد الحاله لامک تخفیه فیله کیفیت انسان الحالات جمی
الاحوال همزه نک فقیله کذلک جمی الخال علی وزن البال حانک کذلک جمی و حال قره با لغه دخی دیرل و فی الحدیث
ان جبرئیل قال اخذت من حال البحر خشوت فیه یعنی فرعونک اغز بنی در یانک قره با لغه طولدر دم و حال شول
عرب که دخی دیرل که او غا جقر یو ریمکه بشلد قعد انوک اوزن قوب یو ریدرل و حال شول ثوبه دیرل که
افسان ای ارقه سی اوزن کو رر و حال نک ارقه سنک اوزن بر یعنی کلکله کنه دخی دیرل القول فقیله وواوک ضمی
و تشدد بدیل بریدن بریره انتقال انک و تحول رکسنه ارقه بله زکو تر مکه دخی دیرل بقال تحول رجل اذا حمل
الکارة علی ظهره و کان ارقه ده کو رل زده بر و تحول خیله ایتکه دخی دیرل بقال تحول الرجل اذا احتال من الحيلة
الحول حانک کسری وواوک فقیله اسم در انتقال معناسنه منه قوله تعالی خال الدین فیها لا یغنون عنها حولا
الاحاله همزه نک کسری بله حال معناسنه سو بلک بقال احوال الرجل اذا اتی بالحال و تکلم و احواله یجره یوبات
ارقه سنه نمکه دخی دیرل بقال حال فی متن فرسه مثل حال اذا وثب و رکب و احواله برکسنه نک دوه سی ارکله جمع
اولوب حامله قالمیق دخی دیرل بقال حال الرجل اذا حالت ابله فلم یحمل و احواله برکسنه فی اوزن مغه توجه نمکه دخی
دیرل بقال حال علیه بالسوط و غیره اذ اقبل فی المثل تجنب روضه و احواله یعدو یعنی وسعت معاشی ترک ایدوب
تعوب و مضایقه فی اختیار ایتدی و احواله بله و نمکه دخی دیرل بقال حال علیه لری لری حال و احوالات الدوا و احوال
اذ اتی علیها حول و کذلک الطعام و غیره و احواله برکسنه بر مکانه بر بل و ترمق بقال احوال بالمكان و احوال اذا
اقام حولا و کسائی ره ای دره احواله قوغه دن صوده که دخی دیرل بقال حال الماء من الد لو اصبه و قلبها
الحیل میلک ضمی و حانک کسری و مدبله الحیل میلک ضمی وواوک کسری بله اوزن نه بر بل کچن کسینه و احواله دین حواله
فقیله دخی دیرل بقال حال علیه بدینه الحوله حانک فقیله اسم در برکسنه دینی یوز ایتک معناسنه الحوله

میلک ضمی وواوک فقیله برنسنه فی طلب ایتک تقول حاوات الشی اذا اردته لاول بل حانک فقی وواوک کسری
و مدبله اسعدر طلب معناسنه القویل علی وزن الکریم دوند رمک و دوندک معناسنه ده کاور بقال حوله فقول
و حول اصابتی سه یقال حول الظل ای محول فیه ویتعدی و لا یتعدی المحاله میلک فقیله حیل معناسنه بقالمی یجر
لا المحاله و محاله خلو معناسنه ده کاور منه قولهم لا محاله ای لا بد یقال لموت ات لا محاله الحوله حانک ضمی وواوک
فقیله جوق حیل قاجی کسنه الا حول همزه نک وواوک فقیله حیل سی جوق اولان کسنه بقال هو احوال
منک ای اکثر حیل و احوال شاشی معناسنه ده کاور ما احواله فعل یجب در حیل معناسندن الحول فقیله
شاشی اولق بقال حه لت عینه من الباب الرابع الا حول همزه نک وواوک کسری بله شاشی اولق بقال احوال
عینه احوالا الا حول کوزی شاشی قلل تقول احوالها الحول حانک ضمی وواوک فقی و تشدد بدیله تصرفات
امورده بصیرت اوزن اولان کسنه بقال رجل حول ای بصیر بقول الامور الحولی وزن مزبور اوزن اخر نه
یاء مشدده ابله بمعناه بقال رجل حولی قلب الاحتمال همزه نک و تانک کسری بله حیله قلق و احتمال حواله فی
قبول قاعه دخی دیرل بقال احتال علیه بالدين عن الحواله و بمعنای صاحب مصادرك الاحتمال حواله پذیرفتن
دیدکی وید اولمغین صاحب ترجمه مختارک المحتمل حیل اید می و حواله ایجی دیدکی مخالف اولدی ظاهر
اولور و الحاله حیل مدین اول اولور و محتمل حواله قبول ایدن طالب دین اولور و محتمل علیه مدین دنی اولور
محتمل بر نفس دین اولور پس حیل محتمل راهنه مرهن کی اولور و جوه رینک احتال علیه بالدين دیدکی
کلامک ظاهری بزم ذکر ایتد که مخالف کو رنور اما علیه کله سی مدین ثانیه نظر اوجه کلام تمام اولور الاستخاله
همزه نک و تانک کسری بله برنسنه نک شخصه نظر ایتک حرکت اندکن باکیچون و استخاله برنسنه محال اولغه دخی
دیرل بقال استحال الکلام لما حاله یعنی کلام محال اولدی محال برنسنه تکلم ایتدی حینه المستحیله دور اولمغین
راض معوجه معناسنه و حدیث مجاهد ده واقع اولان راض مستحیله دخی بو معنایه در کو یا که استوان اعواجه
دو تشدد و یا بله دخی حال بویه در الحیل حانک فقی و یانک سکونیه جوق کی معرای کثیر معناسنه الحیل
حانک کسری و مدبله اسم در احتمال دن حیله قلق معناسنه و بواصلندن وای در الحیل حانک فقی و یانک
سکونیه قوت معناسنه بقال لا حیل و لا قوة و هو لغه فی لا حول الا حیل همزه نک و یانک فقیله زیاده حیل
صاحی اولی کسنه یقال هو احوال منک و احوال اذا کان اکثر حیل ما حیل همزه نک و یانک فقیله فعل یجب در
حیل دن ما احواله معناسنه المحاله میلک فقیله و المحال میلک ضمی ابله حیل معناسنه در اوزن دیرل وای اوزن که مزبور
ایتدی ماله حیل و لا محاله و لا احتمال و لا محال دیرل بر معنایه فصل الحاله الحیل حانک فقی و یانک سکونیه فساد
معناسنه در الحیل غمتبیله جمی بقال لانی بنی فلان دما و خبول یعنی قصاص نفس وارد و الایق کسمک وارد
و خبل فساد و بر مک معناسنه ده کاور بقال خبله یخبله خبلا من الباب الثاني اذا فسد الخبل فتمتبه جن
معناسنه یقال خبل ای شی من اهل الارض الخبیل علی وزن التکریم فاسد قلق الاحتمال همزه نک و تانک کسری بله
کذلک فاسد قلق بقال خبله و اختبله اذ افسد عقله و عضوه یعنی جن کاضر ریتشدر سه الخبل میلک ضمی و یانک فقی
و تشدد بدیله جن طو تش کسنه بقال رجل خبل کانه قطعت اطرافه و خبل بر شاعرک دخی اسمی در بنی سعد دن
الخبل خلک فقی و نک کسری بله شول زماندر که خلک مالن ضایع قلوب مضایعه و بر مش اوله بقال دهر خبل ای
ملته علی اهل و التوا بوز لغه دیرل الخبل میلک ضمی و یانک کسری و تشدد بدیله دهرک اسمی در الخبل حانک فقی
و یانک تخفیه لهر حمت و مشقت بقال فلان خبل علی اهل ای عناه و خبل فساد معناسنه ده کاور و اما شول
خبل که حدیث شریفه واقع اولشدر که یو ریشدر من قفامو منابلس فیه وقفه الله فی ردغه الخبل حای می
بالخرج منه که بو حدیث شریفه خبالدن مراد اهل ناردن اقن صاری صودر دیشدر و قفا فزی دیکدر سوکک

معنایسته و در غه فحش بختله منولی باطن و حتی می باخرج منه قولند مراد حق عبد اولوب عهد سندن
 حقیقه دیک اولور و خبال کاه اولور و فرسک اسمی دخی اولور الا خبال همزه نیک کسر بله بطواری سودی ایچون
 یاخود غار ایچون عاریت و یرمک تقول اخیلته نایقه آذ امرت لیکن نفع بالبانها و او بارها و فرسایغز و علیه پس
 اخیال کفای کی اولور و زنا و معنی اخیل خانک فحی و نیک سکونیه الیه مق اخیالته میمک ضمی و تانک فحیله کذلک
 الیه مق بقال ختله من الباب الثاني و ختله اذا خادعه الختال تاء اولک فحی و تانک ضمی ابله الد شمع تخادع معنایسته
 الختله ختالک فحی و تاء مثله نیک سکونیه کوبک ابله قاسق مابنی در الختله فحیله بمعناها لثمة فیها الخجل فحیله
 اولند غندن متحیر و مد هوش اولمق بقال خجل خجل من الباب الرابع و خجل غزیله ضعیفایوب یرمزق اتمکه دخی
 دیرلوقی الخبط اذا شبع من خجلت ای اشترق و بطر تن و اشرو بطر حرن و کون اولغه دیرل الا خجل همزه نیک
 کسر بله خجل قلمق بقال خجله غیره الخجل خانک فحی و جیمک کسر بله اولمقی کسسه بقال رجل خجل و به خجله ای
 حیاء و خجل اولی جوق به دیرل بر حیثیه که اونی ری برینه صبارش اوله و فی حدیث بی هر ره از رجلا ضلت له
 اینق فانی علی و الخجل من معشوب فوجر اینه فیه و اینق تانک تقدیمه نایقه نیک جمع در و معن کذلک اولی ری
 معنایسته در میمک ضمی و عین معجه نیک کسری و نونک تشدید بله الخذل فحیله نیک بیک و طوپق فرموده اولمق
 الخذل خانک فحیله بمعناه الخذل خانک فحی و ذالک سکونی و الفک مد بله شول عورت در کسلی و طوپق فرموده
 اوله بقال امرأه خذلاء اذا كانت بینة الخذل الخذل و لامک کسری و ذالک مایبندن سکونی و میمک زیاده سیله
 کذلک بیک و طوپق فرموده اولن عورت الخذل خانک فحی و ذالک سکونیله فرموده اولان نسبه بقال الخخل الخذل
 ای معجم الخذلان خانک کسری و ذال معجه نیک سکونیه عون و نصرتی رک اتمک بقال خذله خذلا من الباب الاول
 اذا ترک عونته و نصرت اسمی ایتدی قن اهو سور یسنه نر لسه خذل دیرل و خذل و حشی اولن حیوان ولدی
 اوزنه اولغه دخی دیرل بقال خذلت الوحشیة اذا قامت علی ولدها و بقال هو مقلوب لانها فی المکر و که یعنی
 بعضیلر ایتدی خذلت ذکر اولن کلامه معنای اصلی اوزن در لکن کلام مقلوب در ز راترک نصرت ولد
 جانبدن در لم جانبدن دکل در الخذل تانک فحی و ذالک ضمی ابله بمعناه بقال تخذات الوحشیة و تخاذل ایق
 ضعیف اولمق معنایسته دخی کلور بقال تخاذلت رجلاه اذا ضعفتا و تخاذل بری برندن نصرتی رک اتمکه دخی
 دیرل بقال تخاذلوا اذا خذل بعضهم بعضا الخذل علی وزن التکریم بر کسسه بی رک نصرت حمل اتمک بقال خذل عنه
 احماءه تخذلا اذا احملهم علی خذلا نه الخذل خانک ضمی و ذالک فحی ابله همزه وزنی اوزن دایما ترک نصرت اوزن
 اولن کسسه بقال رجل خذله ای خاذل لا زال یخذل الخذل علی خانک و عین مهمله نیک کسر بله و مایبندن ذال
 معجه نیک سکونیه ایق اولان عورت امرأه حقیقه معنایسته الخذل علی وزن جعفر حیوانات سمندن معروف اولن
 دانه در الخذل و وزن مزبور اوزن واحدی و خردله ای و فی طوغر معنه دخی دیرل تقول خذلت اللحم اذا قطعت
 صغار الیل و ذال یله لغت در الخزل خانک میمک کسری مایبندن راء مهمله نیک سکونیه ایق و ان عورت خذل
 کی در و زنا و معنی الا خزال همزه نیک و خانک کسر یله کسلیک تقطاع معنایسته بقال الخزل الشی اذا انقطع الا خزال
 همزه نیک و تانک کسر بله برسنه دن ریان کسوب الموق انقطاع معنایسته بقال ختله عن القوم مثل اختزعه
 و زنا و معنی الخزلی خانک فحی و و اوک سکونی و الفک قصر بله و الخزلی وزن مذکور اوزن بر جنس بور یکدر که اند
 طعنقلق و بریشانلق و له خیزی کی در و زنا و معنی الخزله علی وزن الدحرجا خسوق و یوزنک بقال خزل علی فی
 مشبته اذا خرج خزال خانک فحی و زانک سکونیه الخسوق ایتدی کلام عربی فعلال یوقدر مفتوح الفاء
 مضاعف و لنردن غیری الا برکله اول خزال در بقال قد بها خزال اذا کان بها طلع و ثعلب قهقار کله سن

خجل

خجل

خجل

خجل

خذل

خردل

خزمل

خزل

خزعل

زیاده

زیاده قلدی کبر و دوک معنایسته و سائر ناسرا کاخالف قیلوب قیقار کله سی دکادر لسان عربی جاری
 اولن بلکه قهقرد در دیدیلر و ابومالک دخی قسطالی زیاده قلدی که قسطال غبار دیرل اما مضاعف فعلال و زنی
 چوقدر زلال قلقال کی و قلقال تحریک معنایستدن سمد الخز عییل خانک ضمی و زانک فحی و تانک کسری و مد بله
 باطل نسبه در جر می روایی اوزن الخز عییل و وزن مزبور اوزن شول نسبه در که انوکله قومی کولدر لر بقال
 هات بعض خز عییلانک المحسول میمک فحی و خانک سکونی و سبنک ضمی و مد بله رذیل اولوب دخی اولن کسسه
 خا بله و حیاله لغت در الخسل میمک ضمی و سبنک فحی و تشدید بله کذلک رذیل اولن کسسه الخسل خانک ضمی و سبنک
 فحی و تشدید بله رذیل اولوب منفعته برهن کسسه الخسل خانک ضمی و سبنک تشدید بله کذلک رذیل وضعیف
 اولان کسسه بقال رجال خسل و خسل ای ضعیف الخسل خانک فحی و شین معجه نیک سکونیه مقل دبد کلری
 دارونک قوریسی که اکاخرمای هندی ده دیرل بعضیلر ایتدی خسل ذکر اولن دارونک چکر دکی در الخسل
 فحیله بمعناه الخسل خانک فحی و سبنک سکونیه واحدی برندن مقل معنایسته و سبنک فحی دخی جارد و خسل
 بلز کرک و خاخاللرک باشلر نه دخی دیرل بعضیلر ایتدی خسل هر نسبه نیک رمنه دیرل الخسل فحیله و سبنک
 ضمی و تشدید بله رمن اولمق بقال خسل الشی الخسلیل زنجیل و زنی اوزن کسکین اولان نسبه ماضی معنایسته
 بقال رجل خنسلیل اذا کان ماضیا الخسل خانک فحی و صادک سکونیه شول نسبه در که اوق انشبه ده اوق او کدل
 قورل بقال امر ز فلان خصله و اصاب خصله اذا غلب یعنی اوق اتمده غالب اولوب او کدلن السه و خصل اوق
 انشبه دخی دیرل و خصل اوق اتمده دخی دیرل تقول خصلت القوم خصلان من الباب الثاني اذا انضمتهم الخصال
 خانک کسر بله کذلک اوق اتمق بقال خصلت خصالا ایضا الخصال تانک فحی و صادک ضمی ابله اوق انشبه او کدل
 قومق بقال تحاصل القوم اذا تراهنوا فی الرمی الخصله خانک فحی و صادک سکونیه خوی الخصله خانک ضمی
 و صادک سکونیه بطوتم صاج الخصل خانک ضمی و صادک فحیله الخجل اطرافنده اولان بود قلمی که استاغه
 صار قش لا الخصله خانک فحی و صادک کسری و مد بله هرات در که عضوده اولوب برندن برلماش اوله کرک
 او بلقه اولان ات اولسون کرک باز و ده اولن ات اولسون الخصل میمک کسری و صادک فحیله کسکین قلم سیف
 قاطع معنایسته مقصیل کی در و زنا و معنی قاف ابله و صاد مهمله ابله الا خصال همزه نیک کسر بله برسنه بی
 باش اتمک تقول اخصلت الشی اذا بلته الخصل خانک فحی و صادک کسر بله یاش اولان نسبه بقال شی خصل
 آی رطب خصل تازه اوت دخی دیرل الخصله خانک فحی و صادک کسری و مد بله چایرلو و چنلو اولن به دیرل
 الا خصلال همزه نیک و صادک کسر یله برسنه یاش اولمق بقال اخصل الشی اخصلا لا اذا ابتل الا خصلیضال
 همزه نیک کسری و صادک کسری و مد بله کذلک یاش اولمق بقال اخضوضل الشی اذا ابتل الا خصلیلال همزه نیک
 کسری و صادک کسری و مد بله اغاجک بود قلمی و بیر قلمی چوق اولمق بقال اخضالت الشجرة اخصیلالا
 اذا کثر اغصانها و اوراقها الخطل خانک و طاء مهمله نیک فحیله قولق دوشک اولمق اذن مسترخیه معنایسته و خطل
 کلام فاسده دخی دیرل که مشوش و مضطرب اوله و ذکر اولن وجه اوزن کلمات اتمکه دخی دیرل بقال خطل فی کلامه
 خطلان الباب الرابع الا خطل همزه نیک کسر بله بمعناه بقال خطل فی کلامه اذا خسل الخطل خانک فحی و طانک
 سکونی و الفک مد بله قولانی دوشک اولن حیوان الخطل خانک ضمی و طانک سکونیه جمعی قولانی دوشک حیوانلر
 معنایسته کک قیون اولسون کک کاب اولسون بقال ثله خطل اذا کانت مسترخیه الاذان و ثله نای
 مثله نیک ضمی و لامک تشدید بله سوری کله معنایسته و اخطل نام کسسه بی بومعنادن اخطل دیو
 نسیمه اولندی الخطل خانک فحی و طانک کسر بله شول کوندر در که تحریک اولند قد حرکت قیلور بقال
 رخ خطل ای مضطرب و خطل سریع الاحسان اولن جو مرده دخی دیرل بقال رجل جواد خطل اذا کان

خزعل

خسل

خسل

خصل

خصل

خطل

خطل

خعل

خلل

سرب الاعضاء الخيطل خالك وطالك فتي و يانك ماينده سكونيله پسي سنور معناسنه الخنطول خالك
 وطالك ضمي وماينده نونك سكونيله اوزن اولن ذكر و اوزن اولن بو ينوزه دخی ديرلر الخنطوله كذلك خالك
 وطالك ضمي ايله خناطيلك واحدی الخناطيل خالك فتي و طالك كسرى و مديله صغر سوری اری قطعان
 البقر معناسنه و دوه سور بلرنه دخی ديرلر الخيعل خالك وعین مهمله نك فتي و يانك ماينده سكونيله شول
 كوكلك در كه انوك بكلى یوقدر بقال قيص خيعل ای لاكى له وكله لاكى له دن نون نشيه دوشمندر اضافت
 اجلى یچون زر الام زانده درو بومه الورده حرف زانده اعتبار اولماز نه لا عبدی لك ديرلر لا عبدك محله
 لك نونك حدفى جائز دك كدر الام ايله ساير حروف جان ايله حذف اولماز سايرى معنای اضافی فاده
 ايمد كچون الخيعله على وزن الد حرجه بكسر كوكلك كيدر مك الخيعل على وزن الت حرج بكسر كوكلك كيمك
 بقال خيعلته فتيعل اذ البسته الخيعل فاسيه خل خالك فتي و لامك تشد بديله سر كه مطعومات قميلندن در
 بقال مافلان بخل ولاخر ای لاخبر فيه ولاشر كذا قال ابو عبيد و خل قومه اولن يوله دخی ديرلر طريق فى الرمل
 معناسنه نذ كيره تا فتي جائز در بقال حيه خل كايقال افعى صريجه و صريجه صاد مهمله ايله قوم كسكنه ديرلر
 و خل رجل خيفه دخی ديرلر كه مختل الجسم اوله و خل كهنه اولن ثوب دخی ديرلر و خل ات از اولغه دخی
 ديرلر قلت خم معناسنه كسانى روايتى اوزن الخلول خمتينله بمعناه بقال خل لحمه بخل خلا و خلولا
 من الباب الاول اذ اقل و خف و خل دعائى تخصيص ايمكه دخی ديرلر بقال عم فلان فى دعائه و خل
 ای خص و خل دوه يا و ريسنك ديلن يارمغه دخی ديرلر انه سن امه سن ديونقول خالت لسان الفصيل
 اخله اذ اشقت ائبلا يرتضع ولايقدر على المص و خل برده يى خلا لله اصلاح ايمكه دخی ديرلر و فقير اولغه
 دخی ديرلر بقال خل الرجل اذ افتقر و ذهب ماله الخله خالك فتي ايله خوى خصيت معناسنه و خله حاجته
 و فقره دخی ديرلر و خله ابن مخاضه و بنت مخاضه دخی ديرلر اصمعى روايتى اوزن كه ابن مخاضه رياسنه اولن
 دوه يا و ريسى در يقال اتاهم بقرص كانه فرسن خله و فرسن فانك وسين مهمله نك كسرى يله دوه يا غنه
 ديرلر و خله كدكه دخی ديرلر رخنه معناسنه يقال للميت اللهم اسدد خلتك اى الثلثه التى ترك و ثله ثاء
 مثلثه نك ضمي ايله كدك معناسنه در و خله اكشى شرايه دخی ديرلر حرام صبه معناسنه الخله خالك ضمي ايله شور
 اولين برده بتي اوت بقال خله خبز الابل و الحمض فاكتها و بقال لحمها و خله دوسنه دخی ديرلر خليل معناسنه كه
 انه مذكر له موث برار اولور زر اخله اصلنه مصدر ابدى الخلوله خمتينله كذلك مصدر دوسنلق معناسنه
 بقال خليل بين الخله و الخلوله الخلال خالك كسرى به جمع دوسنلق معناسنه قله ايله قلال كى الخلى خالك ضمي
 و يانك تشد يله شول دوه در كه شور اولين اوتى اوليله بقال بعير خلى و ابل خليه الخله ميمك و خالك
 فتييله شور اولين اوتى چوق اولن ر بقال ارض خله اذ اكانت كثيره الخله ليس بها حص الخله خالك كسرى به
 شول غلافه ديرلر كه التونه يا غيرى نسنه ايله منقش اولن قلع قنلر انوك ايجنه قورلر حفظ ايسون ديور و خله
 كذلك شول قاي شلر در كه يايك باشن انوكه حفظ ايدرلر و خله كذلك شول طعامه ديرلر كه ديش راسنه قلو ر
 و خله دوسنه دخی ديرلر صدق معناسنه الخلل فتييله ايكى نسنه پينده اولن ار الغه ديرلر الخلال خالك كسرى به
 جمى الرقلم معناسنه جبل ايله جبال كى و قرى بها قوله تعالى فقرى الودق يخرج من خلاه و خله كه بونلر له مراد
 شول بلونله اولن الرقلم در كه نندن يغمور و خروج ايدر و خلل بر نسنه و اولن فساد دخی ديرلر و خلل شول اغاج
 پان سنه دخی ديرلر كه انوكه ديش ايدرلر و خلل شول ايع پان رنه دخی ديرلر كه انوكه پان لشم بيزاو بلقنوب
 اصلاح قلنور الا خله همزه نك فتي و خالك كسرى به جمع خلال معناسنه و فى الحديث اذ الخلال تابع و خلل دوسنلقه

دخی

دخی ديرلر مصداقت معناسنه الخلال خالك فتييله خرما قور يغنه دخی ديرلر كه ابتدا ظهور نه قرب اوله
 الخليل خالك فتي و لامك كسرى و مديله دوست صديق معناسنه الخليله مؤنثى و خليل شول فقيره دخی
 ديرلر كه مختل الحال اوله الخلاله خالك ضمي ايله و الخلل خالك ضمي و لامك فتييله و الخلل خالك كسرى و لامك فتييله
 شول نسنه در كه ديش راسندن چقر خلاله ديشى اربدر كن بقال فلان يا كل خلالته و خله و خله
 اى مايجر من اسنانه اذ الخلل و بو بر مثل در كه طافه عرب پينده استعمال اولنور و الخلاله خالك ضمي
 ايله كذلك و الخلاله خالك فتييله و الخلاله خالك كسرى به دوسنلق صداقت و مودت معناسنه الخلول ميمك
 فتي و لامك ضمي و مديله شول دوه يا و ريسى در كه انه سن امه سن ديونديلن يار دقلر چون ارق اوله و فى الحديث
 ان مصداق قاتاه بفصيل فلول اى مهزول و فلول مهزول معناسنه اولد غنك و جعي مانقدم در يعنى هزاله شق
 لسان سبب اولق در الاخلال همزه نك كسرى به فقير قلى بقال اخل به على البناء للجهول اذ ذهب ماله و افتقر
 و اخلال محتاج قلغه دخی ديرلر بقال ما اخلت الى هذا اى ما احو جك و اخلال دوه يى شور اوليوب لذيد اولن
 اونه اولمغه دخی ديرلر نقول اخلت الابل اذ ارميتها فى الخله و اخلال خر ما اغاجى جشى رمز بتور مكه دخی
 ديرلر بقال اخلت الخله اذ الساءت الحمل و بو ابو عبيد روايتى در جوهرى ايدر بن طن ايدر مكه دخی
 ما خود در و خلل خرما قور غنه ديرلر نه كم ايلع الخلل و لوطب الخلل ديرلر خر ما اغاجى قورق ايتدى و رطب ايتدى
 معناسنه و اخلال ركسنه يوردن ترك ايمكه دخی ديرلر بقال اخل الرجل جرزه اذ ترك موضعه الخليل دعائى
 تخصيص ايمكه دخی ديرلر بقال عم فلان فى دعائه و خلل اذ اخص و تحليل سر كه طوطفه دخی ديرلر و سقلى
 خلا المعه دخی ديرلر يعنى بر مقلرى سقلك اراقلر نه اذ خال ايمكه دخی ديرلر الاختلال همزه نك و يانك كسرى به
 محتاج اولق بقال اخلت الى الشئ اذ احتاج اليه و منه قول ابن مسعود عليكم بالعلم فان احدكم لا يدري مني مختل اليه
 اى مني محتاج الناس اليه باعنه و اختلال ارق اولغه دخی ديرلر بقال اخلت جسمه اذ اهرل و اختلال اوقله
 صانچمغه دخی ديرلر بقال اختله بسهم اذ انتظمه الخلل فتييله و لام اولك ضمي ايله بعد الاكل خلال ايله ديشى
 ارقق و رنسنه تمام اولغه دخی ديرلر بقال تحلل الشئ اذ انعد و تحلل يغمور مخصوص بريره يا غوب عموم اوزن
 بغمامغه دخی ديرلر بقال تحلل المطر اذ اخص ولم يكن عام و تحلل بر جماعتك ان سنه كسرى مكه دخی ديرلر نقول
 تحللت القوم اذ اخلت بين خلائهم و خلاهم و تحلل خلا المعه دخی ديرلر نقول تحللت اذ فعلت التحليل الخلال
 خالك فتييله شول زينت در كه نسا طافه سى اى اياقلر نه طقرر الا خليل خاء اولك فتي و يانك كسرى
 و مديله جمى الخلل على وزن العر ذكر اولن معناده لغت در يا خود مذكور دن مقصور در الحمل خالك فتي و ميمك
 سكونيله صحنى كه ترك كنارنده اولور و حمل خاليه و نهاليه دخی ديرلر طنفسه معناسنه الخيله خالك فتي و ميمك
 كسرى و مديله شول انجلر در كه بر رده مجمع اولوب رى رينه اولمش اوله و خيله شول قومه ديرلر كه اشجار
 بتون اصمعى روايتى اوزن الحمل خالك ضمي و ميمك تحفيقه اخسق اولق عرج معناسنه و ابو عبيد ايتدى
 حمل دوه يا غنه اولن شول اخسقلق در كه اكعض ظمر كساكله دواقلورلر الحمل ميمك كسرى به شول
 ساقط كسنه در كه انوك شرفله استهوارى اوليه الخمول خمتينله ذكر اولن صفت اوزن اولق بقال حمل حولا
 من الباب الاول الانحال همزه نك كسرى به ركسنه يى شرفله استهاردن ساقط قلى نقول انجلته
 اذ الخائل يانك كسرى به رنسنه يى حفظ ايدن كسنه و خائل برمالى كركى كى كوزدوب رعابت ايدنه
 دخی ديرلر بقال هو خائل مال اى حسن القيام عليه الخول خالك فتي و و اوك سكونيله حفظ ايمك بقال
 فلان يخول على اهله اى رعى عليهم و خول برمالى كركى كى رعابت ايمكه دخی ديرلر نقول خلت الما لاخلوله

حمل

خول

بحر لولور من و بونك مستعملند اخل دیرسن همزه مك كسر به افصح بود و سوا سدا اخل دیر همزه مك فحیه
 قیاس از وزن النکیرم دوه یا وریسی یا سده انسان مشکند برضنه پیدا قلق در قورت لی کور و ب
 خوف اتسون دیو قول خیل للناقة اذا وضعت قرب ولدها خيالاً ليعز عنه الذئب فلا يقربه وتخييل
 تشبیه معناسنه دخی کلور بقال فلان یضی علی الخیل ای علی ما خیل ای شبهت یعنی یضی علی غر من غیر
 یقین و تخييل برنسنه یی خیاله و وهه القایمکه دخی دیرلر بقال خیل الیه انه کذا علی مالیم فاعله من الخیل
 والوهم و تخييل رکسنه برنهنه اسناد ایتمکه دخی دیرلر یوز بدروانی اوزن بقال خیل علی الرجل اذا وجهت
 للتهمة اليه و تخييل کورک و رایوب شمشک سقیوب بلونلر یعمون حاضر اولغه دخی دیرلر بقال خیل علینا
 السماء اذا رعدت و رقت نوبات المطر و تخييل یعمور یغسه تخيل اسمی زایل اولور بنوالا خیل همزه مک و یانک
 فخیله بنی عقیل قبیله سندن بر جماعتک اسمی درک لیلی الاخیله نام شاعره عورتک جماعتی در و اخیل همین
 رکسنه مک اسمی در و مز بونک بعض اشعارند غن الاخیل دیو صیغه جمع اوزن کتوردکی اخیل بن معویه
 العقیل اسمی قبیله ده اولنلر تعلیه بناء در والله اعلم فصل الدال الدال دالک فخی و همزه مک سکونیه الله مق
 ختل معناسنه و ابوز بدایتی دال بر جسی یوریک در سباع صیدی الله ده اولن یورجسی کی یا خود
 یوکی اغراولن کسنه یورجسی کی و اسمی کتاب خیله انک یورجسی وصفند ایتدی الدالان فختینله شول
 یوریک درک آدمی ری برنمقارن اولوب یوکی اغراولن کسنه کی یوریه الدولول دالک و لامک فخی و یانک صغفور
 وزنی اوزن افت داهیه معناسنه الدال الیل قنادیل وزنی اوزره جمعی داهیه معناسنه و دولول قار شقغه دخی
 دیرلر بقال وقع القوم فی دولول ای فی اختلاط من امرهم الدیل دالک فخی و یانک کسر یله کفجهک شبیه بر
 جانور در احمد بن یحیی ایتدی فعل وزنی اوزره کلام عربیه بواسندن غیر یاشد لما مشدر اخفش ایتدی هذا
 الاسم ایله معمایه نسبت اولندی ابوالاسود الدلی بوقدر و ارکه حالت نسبتند همزه مفتوح قلندی نسبتند
 اولن فاعله لری اوزره یا نسبتند توالی کسرتنی ثقیل عدا بدکتر نه بناء نه کم فرکله سن نسبتند غری دیرلر فختینله
 و غرقیلان دبد کمری جانور در سباع جنسندن و کاه اولور ابوالاسود الدولی دخی دیرلر او مفتوحه بله زیر
 همزه فخی مفتوح اولوب ماقبل مضموم اولسه انوک تخفیف همزه یی و او ده دندر مکله اولور رته کم جون کله سنده
 جون و مون کله سنده مون دیرلر و جون عطار طبله سنده دیرلر که سختیان قیلنشر اوله و مون نقضیه دیرلر و اب
 لاکلی ایتدی اول ابوالاسود الدلی در همزه یا یه قلب اولندی مکسور اولد غیچون و دال دخی مکسور اولدی
 صباه تلایه ته کم قبل و بیع کله لرنده قلنشدرو ابوالاسودک اسم ظالم بن عمرو بن سلیمان درک جد اعلاسی دبل
 بن بکر بی کنانه در و اسمی ایتدی عیسی بن عمر ایتدی دبل بن بکر الدنای همزه بله در همزه سن اهل حجاز ترک
 ایتشار در الدیل دالک فخی و یانک سکونیه برنسنه یی بر مقارله جمع ایتک بر مقارله لقبه جمع ایتک کی مثلاً و دبل
 الارض یی اصلاح ایتک معناسنه در کرک اصلاح خشکی صا جاعله اولسون کرک اخر طریقه یقه اولسون نقول
 دبلیت الشئ و دملته من الباب الاول پس دبل هر سنه یی اصلاحه اطلاق اولنور الدبول ضمتنه
 خرده اولن نهرلر در اصلاح اولند غیچون دبول دیرلر الدبلة دالک فخی و یانک سکونیه صغدن و غیر بدن
 جمع اولن سنه کتله کی در وزنا و معنی و تخمندر که دبله دیکله معروف اولن طعام بوندن ما خود
 اوله طبع ابدن کسنه یو فقه یی جمع ایدوب طبع الدکچون التدییل علی وزن النکیرم برنسنه یی جمع
 ایتک نقول دبلیت الشئ الدیل دالک فخی و یانک کسری و مدله برلفظ در افت معناسن تا کید
 ایچون ذکر اولنور الدیل دالک کسری و یانک سکونیه افت داهیه معناسنه بقال دبلا دبلا کا بقال نکلا

نکلا و نکلا موت و هلا که دیرلر الدبلة دالک فخی و یانک سکونیه داهیه معناسنه در تصغیر
 کثیر ایچون در یقال دبلیت الدبلة ای اصابتهم الداهیه و بوابوعیدروانی اوزن در الدوبل دالک و یانک
 فخی و واک سکونی ایله شول حمار صغیر در که بیومیه و اخطل نام شاعره بومعیدن دویل دیو لقب قوم شلردی
 الدجال دالک فخی و یانک تشدید بله سفر یولدا شلری که کثرت اوزن اوله الدجاله کذلک دالک فخی و یانک
 تشدید بله بمعناه و دجال مسیح کذلک دخی اسمی در دجله دالک کسری و یانک سکونیه بغداد ده اولن
 نهر عظیم اسمی در ثعلب ایتدی عبرت دجله دیرلر الفلام من المدجل میمک فخی و یانک تشدید بله
 قطران سورلش دوه بقال بعیر مدجل اذا کان مهنوء بالقطران ابو عبید ایتدی فخی دوه مک جمله بدنی
 قطر النسلک اکند جیل دیرسن واکر قولتوقلر نه و سائر قسقیلر نه سورسک اکلدس دیرسن الدحل
 دالک فخی و یانک سکونیه شول چقور در دوزیرلر ده و دیرلر ده که ابتدای اولوب صکره واسع اولور
 الدحول ضمتنه جمعی الدحال دالک کسری بله کذلک جمعی الادحال همزه مک فخی ایله کذلک جمعی الدحلال
 دالک فخی و یانک سکونیه کذلک جمعی ذکر اولنن چقورلر معناسنه و دحل ذکر اولنن چقون کیر مک
 دخی دیرلر نقول دحلت فیه ادحل من الباب الثالث اذا دخلت فی الدحل و دحل قوی قازوب اوکر مغه دخی
 دیرلر یقال دحلت البئر اذا حفرت فی جوانبها و منه قول ابی هريرة رجل سأله فقال انی رجل مصراد
 فادخل البئر معی فی البیت قال نعم فادخل فی الکسر و مصراد میمک کسر بله شول کسنه در که اکا صغوق
 نیز تا تیرلر و کسر کافک کسر یله اولک بوجا غی در و موله میمک کسر بله اوزر معناسنه در و ابوعبید ایتدی ادحل
 دحل دن ما خود در که اولک کوشه سنه کروب قوی یتمقی مراد در الدحول دالک فخی و یانک فخی و مدیه
 شول قوی در که اورلش اوله الدحول علی وزن الکافور اهو صیادک دیکدی اغاج در الدحل دالک
 فخی و یانک کسر یله خبث و بدخواولن کسنه ابو عمرو و روائی اوزن و ابوز بد ایتدی دحل اهل حبله
 و اهل خدعه اولن کسنه در و دحل ستر اولوب قصیر اولن کسنه یی دخی دیرلر که قارنی طشره چقشر
 اوله الدحول دالک و خاء معجمه مک فخی ایله کیر مک یقال دحل دخول من الباب الاول و دحل البیت دیرلر حالا که
 مقصود دحل الی البیت در حرف جر حذف اولنوب لفظ بیت مفعول به انتصابیله منصوب اولمشدر زیر
 امکانه ایکی قسم در ری مبهم و ری محذو در مبهم اوان جسمک جهات منی در که اول خلف و قد ام و بین و شمال
 و فوق و تحت در و بونلرک مجر اسنه جاری اولن در امام کی و ورا کی و اعلی و اسفل کی و عند و لدن کی و وسط
 کی سبک سکونیه بین معناسنه و قبالة کی پس بود کر اولن و بونلر شبیه اولن امکانه ظروف در ز راغیر
 محذو در کورلری که سنوک خلفک کاه اولور سندن غیریه قدام اولور و محذو اوان انوک خلقنی و شخصی
 اولن در بر حیشنه که انوک حد و ممتازه سی اوله طاع کی و وادی کی و سوق کی و دار کی و مسجد کی که بونلر ظرف
 اولانلر ز را قعدت الدار و صلیت المسجد و غت الجبل و غت الوادی دینر بلکه حرف جر واسطه سیله دیرلر
 و سولکه بونلر دن حرف جر سز استعمال اولنه اند حرف جر حذفیله در دحل البیت و زلت الوادی و صعدت
 الجبل کی الا دخال همزه مک کسری و دالک کسری و تشدید یله باب افتعال دن در کیر مک معناسنه لا ندخال همزه مک
 و دالک کسر بله کذلک کیر مک معناسنه بعض اشعارده وارد اولمشدر و لکن فصیح دکل در التدخل فختینله
 و یانک فخی و تشدید بله زن ازن کیر مک ندو یی بله بقال ندخل الشئ اذا دخل قليلاً قليلاً التداخل تانک فخی
 و یانک ضمیله کیر شک بقال ندخل منه شئ الدخل دالک فخی و یانک سکونیه کان مال که خرجک
 مقابلی در و دحل عیبه دخی دیرلر من کلامهم تری الفقیان کاخل و ما یدر یک ما الدخل یعنی جوانلرک ظاهری
 معمر و باطنی مستور در الدخل فختینله کذلک عیب معناسنه بقال هذا امر فیه دخل و دخل یعنی و دخل

دجل

دحل

دحل

دال

دحل

مکرو حمله بدی دیر لر منه قوله تعالى ولا تخذوا اليائكم دخلا بينكم اي مكر او خديعة ودخل بر كسنة اوزن
 بر قبيله بنسبت قلعه دخی دیر لر انردن دكلكن يقال هم دخل في بني فلان اذا انتسبوا معهم ولبسوا منهم المدخل
 ميمك وخانك فحقيله كرمك دخول معناسنه وكيرجك ر موضع دخول معناسنه نقول دخلت مدخلا حسنا
 اي دخولا حسنا ودخلت مدخل صدق اي محل دخول منه المدخل ميمك خمي وخانك فحقيله داخل قلبی ادخال
 معناسنه ودخل اولش معناسنه ده كلور ادخله دن اسم مفعول او ماغله نقول ادخلته مدخل صدق ادخله
 خانك كسر بله بر نسنه نك ايچ يوزي يقال داخله الا زار احد طرفيه الذي بلى الجسد ودخله الرجل
 بر كسنة نك سر نه دیر لر الدخلة دالك خمي وخانك سكويه كذا لك سر معناسنه در يقال هو عالم بدخلته
 اي بسره الدخيل دالك فحقيله وخانك كسري ومدبله بر كسنة نك هم سري اولوب امور نه قارشن كسنة الدخيل
 دالك ولا مك خمي وماينده خانك سكويه قنفذ وزني اوزن بمعناه الدخيل دالك خمي وخانك فحقيله وتشديد بله
 كوجك قوش در كه اكبابان سر چه سي دیر لر بخشك كوهي معناسنه ودخل شول چاره دخی دیر لر كه اصول
 اشجار ده تش اوله يعني اغ ديلر نه تش اوله الدخيل دالك فحقيله وخانك كسري ومدبله جعي الدخيل
 دالك كسري وخانك تخفيفيله بر كه صوايچن دوهي ايكي صومر دوهي كرا سنه قوب حوضه ايتكه دیر لر
 كاليه صوايچن ديهي صومر دوهي كرا سنه قوب حوضه ايتكه دیر لر كاليه صومر دوهي كرا سنه قوب حوضه ايتكه دیر لر
 اوله يقال دخل فلان على البناء للجهول فهو مدخول اي في عقله دخل ودخل عيبه دیر لر ته كم لان مروايتدي
 ومدخول ارق اولن كسنة يده دیر لر مهزول معناسنه المدخوله ميمك فحقيله وخانك كذا لك خمي ومدبله شول
 خر ماغاي در كه ايچي جوريش اوله الدخيله دالك وخانك فحقيله وواوك ماينده سكويه شول نسنه در كه خر ما
 بير اغندن اورب ايچنه تاره خر ما قور لر واخر نه اوان لامي كه مشدد و كاه مخفف قيلو لر يعقوب رواي اوزن
 الدخول دالك فحقيله وخانك خمي ومدبله بر موضعك سمي در الدربله دالك وبانك فحقيله ورا نك سكويه بر جنس
 يورجكه دیر لر الدربله دالك كسري ورا نك فحقيله وقافك سكويه بر جنس نباتدر الدركه دالك وكافك كسر بله
 وماينده رانك سكويه شول ويوندر كه اني عجم طايغه سي او بنرو ابو عمر وايتدي در كه بر نوع رقص ايتك در
 وفي الحديث انه مر على صاحب الدركه فقال جدوا يا بني ارفده حتى تعلم اليه ودوال نصاري ان في دننا فصححة الدعمل
 دالك وبانك كسري وعينك سكويه شول ناهه در كه يوكسك اوله ودعمل خراعه قبيله سندن بر شاعر ك دخی
 اسمي در الدغل فحقيله فساد دخل كي در وزناو معني ودغل چوق اغا جله دخی دیر لر كه بود قلري برينه كير مش اوله
 اشجار كثيره المتفه كي الادغال همزه نك كسر بله بر نسنه في فاسد قيلر نسنه ادخال ايتك يقال ادخل في الامر
 اذا دخل فيه ما يخالفه ويفسده وادغال بر جوق اغاج بتور مكه دخی دیر لر يقال ادغلت الارض الدواغل دالك فحقيله
 وغينك كسر بله افتلر دواهي معناسنه ابو عبيد رواي اوزن الدغل دالك وفانك فحقيله وغينك سكويه فيل باور سي
 بر جلك دخی اسمي در بني شيبه نندن ودغل واسع اوان در كه ده دیر لر يقال عيش دغل اي ذ وسعه وبو اسمي
 رواي در و او جوزلق اولن بله دخی دیر لر بن الاعرابي رواي اوزن الدفلي دالك كسري وفانك سكوي والفك قصر بله
 رايچي و در و صاحب مذهب دفلي اغواغاي ديكله معروف اغاج در ديش و بو واحد اولور و جمع اولور
 ممنون اولور وغير ممنون اولور شول كسنة كه دفلي كله سمك اخر نه اوان الف الحاق ايچون قاشدر
 نكره ايكي حالته ممنون قاشدر وشول كسه كه الف تائيت ايچون قاشدر نكره ايكي حالته ممنون قاشدر
 الدقل فحقيله يشي چوق خر ما اغي خصاب معناسنه صاد مهمله ايله الدقله كذلك فحقيله
 احدي خر ما اغي معناسنه ودقله كي در كسنة دخی دیر لر نيم كشي معناسنه وكي در كنه دقل ديدكاري
 ذكرا ان معنادن ماخوذ در يعني خر ما اغا جنه دقل ديدكاري نه بناء در و دقل رايچي خر مايه دخی دیر لر

در بل
 در قل
 در كل
 د عمل
 دغل
 د غفل
 دفل
 دقل

اردا تر معناسنه الادقال همزه نك كسر بله خر ما اغاي يشي رمز و ريمك يقال ادقل الفحل الدوقله
 دالك وقافك فحقيله وواوك سكويه بر كسنة طعامني ما كولا نندن بر نسنه مخصوص قلبی يقال دوقل فلان
 اذا اختص بشي من ما كول التدكل فحقيله وكافك خمي وتشديد بله ناز ايتك يقال تدكل اي تدل الدكله
 فحقيله صولي بالحق طين رقيق معناسنه ودكله كذلك سلطانة اطاعت ايمن قومه دیر لر يقال هم بتدكول
 على السلطان اي بتدللون الدليل دالك فحقيله ولا مك كسري ومدبله شول نسنه در كه انوكه بر نسنه بيلنور
 ودليل قول اغوزه دخی دیر لر الدلاله دالك فحقيله وكسر بله وفتح افصح در يول كوسترمك الدوله خمتيله كذلك
 قول اغوز لق ابدوب يول كوسترمك الدليل دالك كسري ولا مك دخی كسري وتشديد يدي واخر نه الف
 مقصود ايله دلالت ايتك وجوهري دليلي دليل ايله تفسير ايتسي سم و اولق احتمالي اولوب قاموسه
 مراجعت اولند قله اند دخی سم و بننه تصريح اولنش بولندي خصوصاً كه حثيثاني جوهر ي باب ناده معنای
 مصدر بله تفسير ايتشدر الدل دالك فحقيله ولا مك تشديد بله ناز ليق يقال دل المرأة تدل من الباب الثاني
 ودل هدي معناسنه قريب در كه بولنر ايكسيه سكويه ووقان دلالت ايدر لر وفي الحديث كان اصحاب عبد الله
 يرحلون الى عمر فينظرون الى ستمه وهديو دله فينشبهون بالتدلل فحقيله ولا مك خمي وتشديد بله كذلك
 ناز ليق الدلال دالك فحقيله ولا مك اولينك تخفيفيله كذلك ناز ليق الادلال همزه نك كسر بله كذلك ناز ليق يقال ادل
 فامل واملال ملات وريمكه دیر لر وادلال حالت حر به اقران اوزن جمله ايتكه دخی دیر لر يقال فلان بدل على
 اقرانه في الحرب كالبازي بدل على صيده وادلال اعتماد ايتكه دخی دیر لر نقول هو بدل بفلان اي بيق به الداله لامك
 تشديد بله اسمدر ناز معناسندن التدلل فحقيله ودال تانينك خمييله بر نسنه قوغه مثالنه اصلوايكن حركت
 ايتك الدلال دال اولك فحقيله ولا مك سكويه بر نسنه حركت واضطراب ايتك الدلدل دالرك خمي ولا م اولك
 سكويه بيوك كسري قنفذ عظيم معناسنه ورسول الله صلى الله عليه وسلم قاتر نه دلدل ديدكاري غالبا
 قرر نكوا ولوب كر يي لوند اولدغنه بناء در ياخود حركت معناسندن ماخوذ در الدمال دالك فحقيله فشيقي
 سرجين معناسنه ودمال چوريش خر مايد دخی دیر لر الدمل دالك فحقيله وميمك سكويه يه فشيقي صاحب نقول
 دملت الارض اذا سرقته او قومك اراسن اصلاح ايتكه دخی دیر لر نقول دملت بين القوم اذا صلحت المداملة
 ميم اولك خمي وميم تانينك فحقيله مدارات ايتك يقال دامل القوم اي طوهم على ما فهم يعني قومه مدارات ابدوب
 عدا و لمرن اظهار ايتكه مجال قومه الاند مال همزه نك دالك كسر بله يان او كولمق يقال اندمل الجرح اذا لئال
 الدمل دالك خمي وميمك فحقيله وتشديد بله چبان الدما ميل دالك فحقيله وميمك كسري ومدبله جعي چبانر معناسنه
 وكاه اولدر د مالك ميني مخفف ابدوب صردوزني اوزن استعمال ايدر لر الدوله دالك فحقيله وواوك سكويه
 حربه بر جماعت بر جماعت اوزن طفر بولمق يقال كانت لنا عليهم الدوله الدوله دالك كسري وواوك فحقيله جعي
 الدوله دالك خمي ومدبله ماله مناو ايله مالك اولمق يقال صار لي دولة بينهم اي يتداولونه تكون مرة لهذا مرة
 لهذا الدولات دالك خمي ومدبله جعي الدوله دالك خمي وواوك فحقيله كذلك جعي وابوعبيد ايتدي دولت دالك
 خمي ايله بعينه بر نسنه نك اسمي در كه الدن اله اولشدر وب تداول اولنور ودولت دالك فحقيله وواوك
 سكويه فعل در ملكه مناو به معناسنه ديد ي وبعضيلر ايتدي دولت ودولت لغتلر در معنای واحد
 اوزن و محدثين سلام ايتدي يونسدن سوال ابدوب باري تعالينك كيلا يكون دولة بين الاغنياء منكم
 قولنك معناسي در ديدكاري جواب ويروب ايتدي قال ابو عمرو بن العلاء الدولة بالضم في المال والدولة
 بالفتح في الحرب وقال عيسى بن عمر كلمتاها يكون في المال والحرب سواء واما انما قول الله ما يدري ما بينهما
 ديدري الاداله همزه نك كسر بله انتقام المغه طفر وريمك نقول ادالنا الله من عدونا واداله غلبه

دوقل
 دكل
 دال

دمل

دول

معنای سه دخی کاور بقال اللهم ادنی علی فلان وانصر فی علیه و بقال دالت الایام ای دالت المداوله میمک ضمی
وواوک فتحیه دورایت درمک تقول الله بداول الایام بین الناس التداول فتحتهبله وواوک ضمیمه برنسنه یی
الذین الهوا لشدرمق تقول ند اولته الایدی ای اخذته هذه مرة وهذه مرة دو الیک ذالک ولا مک فخی و یانک
سکونیه برلفظ درکند اول بعد تداول معنای سه دور و برنسنه سکیدی دیک محمله ده استعمال اول نور بقال دال
الثوب بفعول اذ ابلی و بقال جعل و ده بدول ای بلی الان دیال همزه مک و ذالک کسر بله قارن یو و شقی بقال اندال
بطنه اذ السرخی و اندیال قوم بر مکاندن بر مکانه انتقال آیمکه دخی دیرلر بقال اندال القوم اذ احوالو امن مکان
الی مکان الدول ذالک ضمی و مدبله حنیفه قبیله سنه بر کسنه مک اسمی درکه دو لی انلره نسبت اول نور الدبیل
ذالک کسری و مدبله عبد القیس قبیله سنه بر کسنه مک اسمی درکه اهل عمان انوک جماعتندن در و عمان
میمک تخفیفیه بر شهرک اسمی در و اما دبل همزه مکسو رایله کنانه دن بر قبیله مک اسمی درکه بوندن اقدم ذکر
اول نفسدر که ابو الاسود الدبلی انلره نسبت اولور حالت نسبتیه همزه مفتوح قلنور تو الی کسرا تندن احتراز
اول غامغین بوجه ابن السکیت روایتی در الدول بیل ذالک فخی وواوک کسری و مدبله شول اوت درکه انوک اوزینه
بر بیل کیمش اوله پس دو بیل فعیل یعنی مفعول اولور الدوله ذالک ضمی وواوک فتحیه همزه و زنی اوزن
افت داهیه معنای سه پس بوتوله ده لغت اولور بقال جاء بدولایه بد و اهیه فصل الذال الذال لان فتحتهبله
لهسه یوریک مشی خفیف معنای سه بقال ذالت الناقه تذال ذه لا و ذه لان من الباب الثالث ذواله ذالک ضمی ایله
قور ذک اسمی در معرفه و لا ینصرف در بقال خش ذواله یا بحاله یعنی قور دی طوز اغله قورخت الذال الیل
ذالک و همزه مک فخی و لامک کسری و مدبله ذالک اسمی در قور یوریمسی معنای سه و بجمعک لامه
کسی نادر در زیر اقیاس بوابدی که ذالک لاین دینلیدی نون ایله الذباله ذالک ضمی ایله فتحیه معنای سه الذبال ذالک
ضمی ایله جمی فتحیه ل معنای سه الذبیل ذالک فخی و یانک سکونیه اوت صولوب بور شقی الذبول ضمیمه بمعناه
بقال ذبیل البقل بذیل ذبلا و ذبولان من الباب الاول اذ ازی و ذبیل دخی دیرلر باب خامس دن و ات ارفقه دخی
دیرلر بقال ذبیل الفرس اذ اخر و ذبیل در یا بعه سنک ارقه سنه اوان ککه دخی دیرلر که فیل مکینه شبیه دراندن
بلر کلر ایشلر ل اول ذبال همزه مک کسر بله تازه اوتی حرارت هوا مثلاً صولدرمق بقال اذبله لخر بذیل یانک
فخی و ذالک سکونی و یانک ضمی ایله بر طاغک علمی در الذحل ذالک فخی و حانک سکونیه حقد و عداوت بقال
طلب بذحل ای بثن الذحول ضمیمه جمی الذل ذالک ضمی و لامک تشدیدیه ذلیل اوماق و الذله ذالک کسری
ایله المذله سیمک و ذالک فخی ایله بمعناه الذلیل ذالک فخی و لامک کسری و مدبله خور و حقیر اوان کسنه
الا ذلا همزه مک فخی و ذالک کسری و الفک مدبله ذلیک جمی الا ذله همزه مک فخی و ذالک کسر بله کذلک ذلیک
جمی الذل ذالک کسری و لامک تشدیدیه رام و ملائم اولمق کسر کش و بدخوا و ملانک مقابلی در منه قولهم
بعض الذل بالکسر ابقی للاهل و المال الذلول ذالک فخی و لامک ضمی و مدبله رام اوان طوار بقال ذله ذلول
ای بیننه الذل الذل ضمیمه ذلولک جمی غیر المذله عینک فخی و یانک سکونیه قازق معنای سه در باشنه
اورد قری ایچون غیر المذله دیرلر غیر عین مهمله مک فتحیه اصله جار معنای سه در الذلال ذال اولک فخی
و ذال ذبیلک کسر بله کوکاک انکندن ره قریب اولن برلر الذلل ذالک ضمی و لام اولک سکونیه ذال ذالک
واحدی قمتم ایله قما قبی و قمتم قمته دبد کسری سنه در که ایچنه کلاب قورلر الذلل ذال اولک و لامک
فخی و ذال یانک کسر بله کذلک کوکاک انکندن ره قریب برلر ذال ذلن مقصودر لال ذلال همزه مک کسر بله
ذلیل قمتم التذلیل علی زن التکریم بمعناه الاستذلال همزه مک و ذالک کسر بله بمعناه کذلک تقول ذله و ذله و ستنده

و باری تعالیٰ که بذلت قطوفها اندلیل داد بدی قولی سویت عنایدها و دلیت معناسنه در یعنی سلقلمری
 هموار اصولب اسان قلندی و اذلال بر کسنه نك الحانی ذلیل اولغه دخی دیر لر یقال اذلال الرجل اذ اصابه احواله اذلاه
 التذلل ففتحته و لا ماضی و تشدید به خشوع و مسکنت ایتمک بقال تذلل اذ اخضع الاذلال همزه نك ففتحله
 وجه و حال معناسنه در یقال جاءه علی اذلاله ای علی وجهه و یقال دعه علی اذلاله ای علی حاله و یقال امور الله
 جاریه علی اذلاله ای علی مجاریها و طر قها الذمیل ذالك ففتحی و میمک کسری و مدیده و سهیرندن بر نوعد را بو
 عبیدایتدی قنن سیر عنق مرتبه سندن فی الجمله تجاوزا یسته اکا ترید دیر لر و اندن صکره ذمیل دیر لر و قنن
 ذمیلدن فی الجمله تجاوزا یسته رسم دیر لر یقال ذمل بذمل ذمیلا من الباب الاول اصمعی ایتدی و لا بذمل بعیر
 یو ما ولیله الامهری و مهری بر جنس دوه در که مهره قبیله سنه منسوب در الذهل ذالك ففتحی و هانك سکونیه
 بر نسنه دن غفلت اولمق تقول ذهلت عن الشی اذ هل ذهل من الباب الثالث اذ انسیته و غفلت عنه و بوند بر
 لغت دخی وار در که اول ذهلت ذهولا در باب رابعدن ذهل ذالك ضمی و هانك سکونیه بکر قبیله سندن بر
 جماعتك یاباسی ادی در و ذهل ایکی در یری ذهل بن شیمان و یری ذهل بن عکابه در و ذهل کجه نك بر مقداره
 دخی دیر لر حیاتی روایی اوزن یقال جاء بعد ذهل من اللیل ای بعد هده الذیل ذالك ففتحی و یانك سکونیه اتك
 دامن معناسنه الاذیال همزه نك ففتحله جمعی اتکلم معناسنه الذیول ضمتنه کذلک جمعی و ذیل الیچر و زکارک
 یر یوزنه اسنی در و ذیل صانوب اتکی یه سور یرک یوریکه دخی دیر لر یقال ذالت المرأة تذیل اذ اجرت
 ذیلها علی الارض و تخرت و اذیال خلقك و اخرنه دخی دیر لر منه قولهم جاء اذیال من الناس ای و اخر منهم قلیل
 المذیل میم ضمی و یانك ففتحی و تشدید به اوزن انگلی اولن لباس یقال ملأ مذیل ای طویل الذیل و ملأ میمک
 ضمی و الفک مدیده چار شبهه دیر لر الاذاله همزه نك کسری ابله بشماخی عورت یوزندن صالیو یرمک یقال ذالت
 المرأة قناعها اذ ارسلته و اذاله اهاته دخی دیر لر زیاده قولمق معناسنه و فی الحدیث نعی عن اذاله الخیل و هو
 اتم انها بالعل و الخیل علیه و امتهان ضعیف ایتمکه دیر لر المذاله میمک ضمی ابله خدمت بیور لن جاریه و فی
 المثل الخیل من مذاله یعنی شول قرا و اشدن نکبری زیاده در که کا خدمت بیور لر و اول صاننسان کسک
 ایتم الذیل یانك کسری به قویرغی اوزن اولن ات یقال فرس ذایل ای طویل الذنب الذال ابله یانك کذلک کسری به موثنی
 الذیل ذالك ففتحی و یانك تشدید به کذلک قویرغی او زون اولن ات یقال فرس ذیال ای طویل الذنب بو ذکر
 اولن نلرات کندی مقدار نجه اولوب قویرغی او زون اولسه در اما کرات قصه بو یلی اولماغین قویرغی
 اوزن اولسه ذیال الذنب دیر لر ذنبك ذکر بلمو ذایل انکی او زون اولن زرهه دخی دیر لر الذیل الذایل خور
 و حقیر اولمق یقال ذیل ذایل ای هوان و خری فصل الاء الال رانك ففتحی و همزه نك سکونیه دوه قوشی
 یا و رسی الاله کذلک رانك ففتحی و همزه نك سکونیه موثنی الال علی وزن الجبال جمعی دوه قوشی یا و رلری
 معناسنه و ربال بر قاج بلند زرهه دخی دیر لر کواکب مخصوصه معناسنه ال بلان رانك کسری و همزه نك سکونیه
 کذلک جمعی ذات الیال همزه نك کسری به بر روضه نك اسمی در الاستر ال همزه نك و تانك کسری به دوه قوشی
 یا و رسی بیومک یقال استر ال ال بلان اذ اکبرت و استر ال اوت او زامغه دخی دیر لر که دوه قوشی یا و رسی نك
 بوینه تشبیهها و اور یقال استر ال النبات اذ اطال المرائل میمک ضمی و یانك کسری به سریع معناسنه یقال
 مر فلان مرأیلا اذ اسرع ال بل رانك ففتحی و یانك سکونیه شول اغچلر در که صغوق او رد قدن صکره هو املائی
 اولوب یار کوفی کوزایا منه دوه کله یشروب بیور قلنه لر بول ضمتنه جمعی ذکر اولن اغچلر معناسنه و قوم چوغلغه
 دخی دیر لر یقال ریل القوم یریلون اذ کثروا ال به ففتحته لر اولیغك ایچ یوزی باطن الفخذ معناسنه یانك

وہابی

جمعی قلنی منه قولهم فی القذف ان ملق ارجل الركبان کویا که ملق ای ارجل محل تستر او ملقین زبانی اشعار
اولور ورحال حیری اولن خالیله دخی دیرلر وحیره کوفه یاشنه برشهر ک اسمیدر کانه خالی ایشلنور ورحل
دومنه ارقه سنه پالان اورمغه یاخود یوک اورمغه دخی دیرلر تقول رحلت البعیر ارحله رحلا من الباب الثالث
اذا شدت علی ظهره الرحل واذ لم یحمل مقامه دخی استعماله لیتور تقول رحلت له نفسی اذا صیرت علی داه وبو
دخی معنای اوله راجع اولور نفسی استعماله بالکنایه طریقه استعمال اولن بعیره تشبیه ایتکه ارحله رانک
کسری وچانک سکونیه کویچک بقال دنت رحلتنا ای ارحلتنا الارحال همز مک وچانک کسری به معناه
الترحل فحتمله وچانک ضمی وتشدد به به معناه کذلک تقول رحل فلان وارحل وارحل الرحیل رانک
فخی وچانک کسری ومد به اسم درکوج معنایه ورحیل سیره قوی اوان دوه یه دخی دیرلر بقال رحیل رحیل
اذا کان قویا علی السیر الاستعمال همز مک وچانک کسری به دوه یه پالان اورملسن یاخود یوک اورملسن طلب
ایتم بقال استرحله اذا سألته ان یرحل له الرحله رانک ضمی وچانک سکونیه توجه اولن جانب بقال اتم رحلی
ای الذین ارحل الیهم ورحله سیره قوی اولمغه دخی دیرلر بقال انه اذا ترحل الرحله المرط المر حل میمک ضمی وچانک
فخی وتشدد به شول خزدن طوقش از درکه اوجنه لاجه لری اوله ومرط برجنس فاشه دیرلر الارحال
همز مک کسری به دوه ارقه قدن صکره سرب کوجه قادر اولمق بقال ارحلت الابل اذا سمعت بعد هزال
فاطقت رحله وارحل کویچکه معاونت ایتکه دخی دیرلر تقول ارحلت فلانا اذا عاوتنه علی رحلته وارحل کوجه
یرار دوه ویرمکه دخی دیرلر تقول ارحلته اذا اعطیتنه راحله وراحله کوجه یرار دوه یه دیرلر ته کورانشاء الله
الترحیل علی وزن التکریم برکسنه یی یرره کوند رانک تقول رحلته اذا اطعمته من مکانه وارسلته واطعان
طی معجه ابله سیر ایتدر مک دیرلر ارحل میمک ضمی و رانک سکونی وچانک کسری به شول کسنه درکه انوک
چوق کوجه یرار دوه لری اوله بقال رحل مرحل اذا کانت له واصل کثیره کما بقال معرب اذا کان له خیل عرب
وخیل عرب عینک کسری به عربی انله دیرلر الرحیل رانک فخی وچانک کسری ومد به شول ناقه درکه
سیره قوی اوله ارحل چانک کسری به کوجه راین ناقه ارحل رانک فخی وچانک ضمی ومد به به معناه و بعضی
ایتدی راحله بیکه راین دوه درک کرک ایرک کرک دیشی الارحل همز مک وچانک فحیمه شول ات درکه
ارقه سیاق اوله ایض الظهر معنایه و شول قیون درکه ارقه سی سیاه اوله اسود الظهر معنایه ارحلا رانک
فخی وچانک سکونی والفک مد به شول قیوندر که ارقه سیاق اولوب سیای رجسدی سیاه اوله یاخود ارقه سی
سیاه اولوب سیای رجسدی اق اوله امات جنسه هین ارقه سیاق اولوب سیای رجسدی سیاه اولن در یو ذکر
اولن ابو الغوث روایی در الرحاله رانک کسری ابله شول ایدر که فی صافی در بدن ایدر لارنوک اغاجی یوقدر
ویومقوله اگری اتی زیاده سکر تدکار نده استعمال ایدر لارحال رانک فخی وچانک کسری به جمعی ذکر اولن اکرل
معنایه و فی المثل استقدمت رحالتک یعنی اکرک اذن مقدم اولدی و بولکلامی برکسنه صاحبیه شر ایشلمکه
استعمال ایدر که صوبل الرحله میمک چانک فحیمه برقونق رالمحل میمک فخی وچانک کسری به جمعی بر قاج قونق بر
معنایه بقال بیتی و بین کدله ارحله اومر حلتان ارحل رانک فخی وچانک کسری به شول قیون قوز سیدر
که دیشی اوله و ارا رک اولسه ارحل دیر ارحل رانک کسری به جمعی ذکر اولن قوز به معنایه ارحل رانک
فخی وچانک سکونیه دون وخبس اولن کسنه ارحل رانک فحیمه و ارحله وچانک کسری و دخی اولمق بقال
رحل فلان یرذل رذاله و رزوله من الباب الخامس ارحل رانک ضمی وچانک فحیمه ابله کذلک دخی اولن کسنه
الرحل فحتمله جمعی دیرلر معنایه الارذل همز مک فخی ابله کذلک جمعی ارحل رانک ضمی وچانک فخی والفک

مدیه

رحل

رذل

مدیه کذلک جمعی و بویعقوب روایی اوزن در و رذل هر سنه نک برمنه دخی اطلاق اولنور الارذل همز مک
کسری ابله برکسنه یی دخی وخبس قلق ارحل رانک فخی وچانک سکونیه کذلک خبس قلق
المردول میمک فخی وچانک ضمی ومد به خبس اولن کسنه بقال رذله فهو مردول من الباب الاول الرسل رانک
فخی وچانک سکونیه صالی ویرلن صاج بقال شعر رسل ای مسترسل ورسل یورعیسی ملائم اولن دوه یی
دخی دیرلر بقال بعیر رسل ای سهل السیر الرسله رانک فخی وچانک سکونیه مؤنثی بقال ناقه رسله الرسل
رانک کسری وچانک سکونیه برسنه سهولت اوزن اولمق منه قولهم افعل کذا وکذا علی رساک ائتد فیه
واتا اذ تانک تشدد به به برایشی رفقه ایشلمکه رکا بقال افعله علی هینتک فی الحدیث الامن اعطی فی نجدتها
ورسله ایغنی شدت و رجا حالته یعنی صدقه مالن طواری سمر اولوب اخرج ایتد که صاحبیه اداسی شد به
ایکن اداقل ورواق اولوب اداسی اسان ایکن اداقل ورواق اولوب اداقل ورواق اولوب اداقل ورواق اولوب
قوم طواری جهنندن سود صاجی اولمق وارسل برکسنه یی ایشلمکه طریقه به یرره کوند رانک المرسل میمک
ضمی وچانک فحیمه کوند رانک کسنه الرسول رانک فخی وچانک سکونیه به معناه بقال ارسلت فلانا فهو مرسل
ورسل الرسل فحتمله جمعی وباری تعالینک انارسل رب العالمین دبدکی قولی فقول وفعیلنه تذکیر
وتأنت وافراده جمع رار اولد غنه بناء درعد وکی وصدیق کبی ورسول رسالت معنایه کور بقال ارسلتکم
برسول ای رساله الرسل فحتمله دوه سور یسندن وقیون سور یسندن برقطعه الارسل همز مک فحیمه
بلوک بلوک دیک اولور بقال جات الخیل ارسلانی قطیعا قطیعا المرسله میمک ضمی وچانک فحیمه خبر لشک
المرسل میمک ضمی وچانک کسری به خبر کوند رانک کسنه الرسل رانک فخی وچانک کسری ومد به به معناه بقال
راسله مراسله فهو مرسل ورسیل ومرسل شول عورته دخی دیرلر که زوجی وفات ایتش اوله یاخود زوجی
کند ویه طلاق ویرمسین ظن ایدوب اخر کسنه ایچوز اوزن ترین ایدوب اکخبر کوند رانک کسنه مک
رسلی شول کسنه درکه انوکله اوق ایشمه ده یاغیری خصوصه خبر لشک وشریک اولمش اوله المرسلات
میمک ضمی وچانک فحیمه روزگار لریاج معنایه منه قوله تعالی والمرسلات لایه و بعضی مرسلان دن
مراد ملائکه در دیشلر در المرسل میمک کسری و رانک سکونیه شول اوقدر که قصه اوله سهم قصیر معنایه
ومرسل شول ناقه یه دخی دیرلر که یورعیسی ملائم وهوار اوله المرسل میمک فخی وچانک کسری
ومدیه جمعی بقال ابل مراسیل الرسل رانک کسری به دوه ایلقری قوایم بعیر معنایه الاسترسال
همز مک وچانک کسری به قیل کندن صالی وروب قیور جق اولماق بقال استرسل الشعر اذا صار سبطا
وسبط سین مهله مک فخی وچانک کسری به قیور جق اولمان صاج واسترسل برسنه یه دوشنوب
انص تحصیل اقل بقال استرسل الیه اذا انبسط واستأنس الترسل فحتمله وچانک ضمی وتشدد به رفق ومانی
قلق بقال ترسل فی قرابه اذا اتا دفیها وانا ادر فقا اوزن اولمغه دیرلر رطل رانک فخی وچانک سکونیه رجالدن
صالی اولن کسنه و رطل یارم بطنه دخی دیرلر که بر بطن ایکی یوز التیش درهم در و مهذب بطن ایکی یوز الی
بدی درهم وسبع درهم در دیش و مشهور اولن اول ذکر اولن در ووقایه شرحنده بر بطن یوز سکسان
مثقال در دیش یوقدر رجعه عوامک بر مثقال بر جق درهم در بدی راست کلز والا بر بطن ایکی یوز تیش
درهم اولمق لازم اولور و قاموسه رطل اون ایکی وقیه در ووقیه فرق درهم در و بطن رطلان در دیش بو
تقد رجعه رطل دورت یوز سکسان درهم و بطن طقوز یوز التیش درهم اولوب چوق مخالف اولور
مکرکه الفاظ مشترکه و اصطلاحات مختلفه اوله الترطیل علی وزن التکریم قبلی یاغلیوب ملائم ایتک الرحله
رانک فخی وچانک سکونیه ات سور یسندن یریلوک ورعله قیونک قولاغی جمله کسریوب بر مقدارن کسوب

رسل

رطل

رعل

کوبه کی اصفه قومغه دخی دیرل خدای اول کوبه کی اعل رانک فخی وعینک سکونیه بمعناها و رعله اوزون
 خرما عاجنه دخی دیرل و رعله اوزن اباسه دخی دیرل این الاعرابی روایی اوزن بقال مر فلان یجر رعلته ی
 بیاب و رعله جوق عیاله دخی دیرل بقال ترک عبالا رعله ای کثیر الرعل رانک فخی وعینک کسری ومدله بمعناها
 الرعل رانک کسری بله جفی سور بلر معناسنه الاسترعال همزه نك و تانک کسری بله قیون بری بری رانجه کیک بقال
 استرعلت الغنم اذا تباغت فی السیر واسترعال قیونک سوروی او کجه کسنه دخی دیرل بقال استرعل اذا خرج فی
 اول الرعل الاراعیل همزه نك فخی وعینک کسری ومدله یلک اولری او ابل ریاح معناسنه الرعل رانک فخی
 وعینک سکونی والفک مدله شول قیون درکه قولای کوبه مثالند کسلیش اوله ته کم ذکر اولندی و ناکه به دخی
 طلاق اولن و رور علا قولای اوزون قیون دخی دیرل الرعل خمتینله جمعی ذکر اولن ضفله موصوف قیونلر
 معناسنه الارعال همزه نك کسری بله عوسج دبد کلری دیکن تومر قلنغه دخی دیرل بقال ارعلت العوسجة خرجت
 رعلتها وارعال نیزد و رتکه و قاتی دورتکه دخی دیرل الارعال همزه نك وعینک فخیله اشغه صرقن اباس در
 الرعل عینک کسری بله رمزخر مادقل معناسنه الرعل میمک فخی وعینک فخی و تشدد بدله مالک کر به سی خیار
 المال معناسنه الرعلول رانک ولا مک فخی وعینک سکونیه و اوتنک اسمی در بعضلر طر خون در دبد بلر رعل
 و ذکوان رانک فخی وعینک سکونیه و ذکوان ذال معجه نك فخی و کافک سکونیه ابکی قبیله نك اسمی در بنی سلیمان
 الرعل رانک و یانک فخی وعینک سکونیه کسمک قطع معناسنه بقال رعلت اللحم اذا قطعت الرعل میمک فخی
 و یانک فضیله رنلس ز بقال ثوب رعل ای مزق الرعل رانک فخی و یانک کسری ومدله اسکی لباس بقال
 جاء فلان فی رعیل ای فی اطمار و اخلاق و اطمار دخی اخلاق کی اسکی لباس معناسنه در الرعل علی وزن
 جعفر بر جلهک اسمی درکه اول بوذیانک باباسی اولن رعل در الرعل رانک فخی وعینک معجه نك سکونیه سرکن
 دبد کلری اوت که اکالسان ترکیه قوین صر ماشنی و فارسیه سر مق دیرل و صاحب صراح رعلی اسان عربده
 جاری اولن سر مقله تفسیر ایدوب و سر مقی باب قافه متلفله تفسیر ایشدر پس رغل شلغم معناسنه اولن
 لازم اولوب سا یرکتبه مخالف اولور الارغال همزه نك فخیله جمعی ذکر اولن اولنر معناسنه الارغال همزه نك
 کسری بله بر ذکر اولن اوتی تورمک بقال ارغل الارض اذا تبتته وارغال عورت مزکی اولنغه دخی دیرل بقال ارغل
 المرأة اذا وضعت ازغال دخی بو معناده لغت در زای معجه ابله وارغال دوه اوتلا غندن از معغه دخی دیرل بقال
 ارغل لا بل عن مراتعها اذا ضلت الارغل همزه نك وعینک فخیله وسعت اوزن اولن درلک بقال عیش ارغل
 ای واسع و اغل دخی بو معناده لغت در وارغل شول و غلغه دخی دیرل که اغل اوله یعنی اقله اوله که ستسردیک
 اولور ابورغال رانک کسری بله شول کسنه درکه حال قمری رجم اولنور حبشه طایفه سنه دلیل اولوب یوله
 اولد کچون مک مشرقه فی هدم ایتمکه توجه اند کلری زمانه الرغله رانک فخی وعینک سکونیه علی الفقه
 او غلق له سن امک بقال رغل الجدی امه اذا وضعت ما کذلک الرغول رانک فخی وعینک فخی و مدله بولد غن اکل
 ایدن کسنه بقال فلان رم رغول اذا غنم کل شی واکله و رم راء میده ابله اکل معناسنه در و بوابو ز بدروایی
 اوزن در الرعل رانک فخی و فک سکونیه لباس اوزدوب انکن ره سوریکله خرامانی یوریک بقال رفل فی ثیاب
 رفل اذا طالها و جرها متجتر الرفل رانک فخی و فک کسری بله ذکر اولن صفت اوزن اولن کسنه و رفل
 احق ابی کسنه به دخی دیرل الرغله ورن مزبور اوزن موثقی بقال رفل و امرأه رفله و رفل و اسع اولن
 معبشته دخی دیرل بقال معبشته رفله اذا کانت واسعة الارفال همزه نك کسری بله اوزن لباس کیوب صالمنق
 بقال رفل فی ثیابه الترفل فختینله و فک فخی و تشدد بدله بمعناها الرغله رانک فخی و فک سکونی والفک مدله

رعل

رغل

رفل

شول

شول عورت درکه اباسنه یورجسی خوب اوله الرفل رانک کسری و فک فخی و لامک تشدد بدله هجف و رفل اوزن
 اوزن اولن لباس و هجف فخیل اولن کسنه در و رفل شول دخی دیرل که و رقی اوله بقال فرسر رفل اذا کان طویل
 الذنب الترقل علی وزن التکریم قیونک صوین چوغلق در الرقله رانک فخی و قافک سکونیه اوزن خرما
 اغاجی رغله کی در و زنا و معنی الرقال رانک کسری بله جمعی اوزن خرما اغچلری معناسنه الارقال بر جسر پاکدر
 یقال الرقل البعیر اذا مشی علی نوع من الحبب المرقل میمک فخی و قافک کسری بله یانک ابله یورین ذقه بقال ناکه
 مرقل المرقل میمک کسری و رانک سکونیه زیاده بلجی اولن ناکه بقال ناکه مرقال اذا کانت کثیره الارقال
 و مرقال هاشم بن عتب الزهرینک لقی در زرامیر المرمین علی رضی الله عنه اکصفین کونند بر طوار و بر مشدی
 که انی بلدرمه دن خالی دکل ایدی الرقول علی وزن الکافور شول اب درکه انو کله خرما اغچنه جقر ل و اول
 ابیه حابرل دخی دیرل جاء مهمله و باء موحد ابله و کردخی دیرل کافک فخی و رانک تشدد بدله الرکله رانک فخی
 و کافک سکونیه بر یاغله او رمق بقال رکله رکله رکلا من الباب الاول الترکل رانک فخی و کافک فخی ابله بر قاج
 کسنه بری برنی دیک بقال تراکل اقوم المرکل میمک و کافک فخیله یول طریق معناسنه مر اکل الدابه میمک فخی
 و کافک کسری بله طوارک بن کسنه یورسون دیو یا نرنه یاغله دبدکی رل المرکلان کذلک میمک و کافک فخیله
 طوارک بن کسنه یورسون یاخود سکر تسون دیو ابکی جاننده یاغله دبدکی رل المرکله میمک فخی و کافک
 فخی و تشدد بدله شول بر درکه انی طوار طراغیه چکنیوب محکم ایدر بقال ارض مرکه اذا کدت بجوافر الدواب
 الترکل فختینله و کافک فخی و تشدد بدله بل دیکله معرف اولن الی باغبان یاغله او رمق در ره کیرسون دیو بقال
 ترکل الرجل مسحاته اذا ضرب بهار جله لتدخل فی الارض الرمل رانک فخی و میمک سکونیه قوم ریک معناسنه
 الرمال رانک کسری بله جمعی قوملر معناسنه الرمله رانک فخی و میمک سکونیه واحدی بریان قوم معناسنه
 و رمل حصیر طوقغه دخی دیرل تقول رملت الحصیر اذا سفتته و سف سین مهمله ابله طوققد و تخت
 او ترغنه یا بیدن یاخود نواردن برنسته او رمکه دیرل بقال رمل سریره اذ ارمل شر بطا او غیره جعه ظهراله
 و سریط شین معجه ابله خرما بیدر عندن بوکلن ابیه دیرل ارمال رانک کسری بله الی قورت کفتار معناسنه ابن
 السکیت روایی اوزن رمله رانک فخی و میمک سکونیه شام شریفه بر شهرک اسمی در الرمل فختینله یانک
 الرملان فختینله بمعناه بقال رملت بین الضفا و المروءة ملا و ملا و رمل عرو صدن بر بحر در و رمل از یغمون
 دخی دیرل مرقلیل معناسنه الارمال همزه نك فخیله جمعی از یغمون رمل معناسنه و رمل کذلک شول خطلم درکه
 بقرو حشینک بقرنده او او رکندی اوتنه خالف اوله الارمل همزه نك و میمک فخیله شول قیون درکه ابقلری
 سیاه اوله الرمله رانک فخی و میمک سکونی والفک مدله ذکر اولن قیونک موثقی و ارمل شول اره دیرل که عورتی
 اولیه الارمله همزه نك و میمک فخی ابله شول عورت درکه اری اولیه الارامل همزه نك فخی و میمک کسری ابله
 مسکین اولنلر در رجالدن و نسادن ابن السکیت روایی اوزن مز بورایتی مز بورلر ارمال دیرلر اگر اچلرنده
 نسا یوغبسه ده و ابن السکیت ایتدی ارمه ضعفادن بر جماعته دخی اطلاق اولنور بقال جاءت ارمه من نساء
 و رجال محتاجین مز بورایتی رجال محتاجینه که ضعفالو لارمله دیرلر اگر چه انلرک اچندن نسا طایفه سندن
 کسنه اولسه و ارمل یغموری از اولن بله دخی دیرل بقال عام ارمال اذا کان قلیل المطر و ملاء کذلک
 یغموری از اولن سنه دیرل بقال سنه زملاء و بوابی السکیت روایی اوزن در الارمال همزه نك کسری بله
 عورتک اری و ملک بقال رملت المرأة اذا مات عنها زوجها و ارمال حصیر طوقغه دخی دیرل تقول رملت الحصیر
 اذا سفتته و ارمال تحتک او ترغنه یا بیدن یاخود نواردن برنسته او رمکه دخی دیرلر ته کم بعض کر سیلره دخی

رقل

رگل

رمل

اور در بقا از مل سریره اذار مل شریط او غیره فجعله ظهره و شریط خرمایا غندن بوکان ایبه دیرلر ته کم
 الان مرواریدی وار مال قومك زادی توکنکه دخی دیرلر قال ارمل القوم اذ انقد زادهم الترمیل علی وزن
 التکریم قله بولشد من الارقال همزه نك و تانك کسر به بولشقی الترمیل فحقینله و میك ضمی و تشدید به بمعناه
 بقال رمله بالدم فترمیل وارغل اذ تلطخ الار معلال همزه نك و میك کسری و عین مهله نك سکونیه صینك
 اغرندن سلیار افق و کوزدن یاش بری بری رنجبه افقه دخی دیرلر بقال ارمل الصبی ار معلال اذ اسال لعاب و بقال
 ارمل الدمع اذ اتابع قطراته عینله و غینله لغت دره ار معلال بر یانك یاغی افقه دخی دیرلر بقال ارمل الشواء اذ
 سال دسمه وار معلال قاتی اوزله چاغر مغه دیرلر بقال ارمل الرجل اذ اشه و المرمل میك ضمی و عینك کسر به
 رشد و سداد اوزن اولنه دخی دیرلر منه قولهم ادر تفق مر معلا ای امض راشد الترویل علی وزن التکریم انکی
 یاغله زیاده اومق بقال رولت الخیزة بالعمن ترو بلا اذا دلکتهام دلکتهام و ترویل الفرسات افشان
 اتمکچون ذکرن صار قنقق در بقال رول الفرسات اذ لی یبول و ترویل اغزیاری افقه دخی دیرلر بقال الفرسات
 یرویل فی خلالة ترو بلا و خلالة میك کسر به اولنق قود قلیری در روال رانك ضمی ابله فعال و زنی اوزن لعاب
 کی درو و ناو معنی که اغزیاری دیک اولور بقال فلان یسیرل رواله را اول علی وزن الکافور کذلک اغزیاری
 لعاب معنایه و عرب طایفه سی فاعول وزن همزه ابله استعمال اتملر و بر قوم شوبله زعم ایتد بلر کدرا و اول
 انسانه و فرسده زیاده اولن دیشه اطلاق اولنه لکن اصمعی بومعنا یا انکار ایدوب ابن السکیت ایتدی را و اول
 و مرغ میك فحقینله و لعاب و بصاق لامك و یانك ضمی ابله بونلرک جمله سی بر معنایه در الهل فحقینله بر کسنك قتی
 سولیک اولوب یوررکن حرکت ایتک بقال رهل لجه من الباب الرابع الهل رانك فحقی و هانك کسر به صفت
 مزبون اوزن اولن ات بقال فرس رهل الصدر الترهل علی وزن التکریمات صاحبی مضطرب و مسترخ قلق
 بقال رهلها اللحم ترهیل الرهيلة علی وزن الدر حجة بر جنس یوریک الترهل علی وزن التدرج ج معنایها
 بقال جاه فلان برهیل فصل الزای الزیل زانك کسری و یانك سکونیه خشکی شرجین معنایه المزل به میك
 و یانك فحقینله خشکی اولن یالزل زانك فحقی و یانك سکونیه خشکی دوک نقول زبات الارض من الباب
 الاول اذ اسمها الزراعة و سید سین مهله ابله یره خشکی صاحبغه دیرلر الزایل یانك کسر به و الزایل یانك فحقینله
 قصه اولن نسنه قصیر معنایه الزیل زانك فحقی و یانك کسری و مد به زنییل دبد کمری الت که انو کله خشکی
 یاغیری نسنه تاشر الزیل زانك کسری و یانك کسری و تشدید به بمعناه هر بار کدز امکسور قلنسبه یانك
 تشدید بی لازم اولور زرا کلام عربیه فعلیل یوقدر فلک فحقینله بو ذکر او ان جوهر نك ادا سنه بناء در ته کم
 ایتشد زرا کسره شدد ته فقلت زیل اوزنییل لانیس فی الکلام فعلیل بالفتح لکن تعلیل مذکور کسوقنه
 ملائم اولن فاذا شددته کسره دیکد رنه کم خفی دکل در زرفعلیل وزنی تشدید کد کدن صکره حاصل اولور
 پس کسری بحباب ایتد تشدید اولور عکسی اولان زباله زانك ضمی و یانك تخفیفیه بر موضعک اسمی دروشی معنایه
 دخی کلور بقال مافی الاناء زباله ای شی الزبال زانك کسر به شول نسنه در کانی قارنجه اغر به کوتر و بودخی شی
 معنایه کلور بقال مارز ته زباله ای شی و بومعنا اولن ما خود دروزن ناقص قلق معنایه در الزحله
 زانك ضمی و جیمک سکونیه ناسدن بر طایفه لرجل زانك ضمی و جیمک فحقینله جمعی طوایف معنایه الرجل زانك
 فحقی و جیمک سکونیه اتق بقال رجل به زجلان من الباب الاول اذ ار می به بقال لعن الله امار جلت به و رجل مکان
 ییلن کوکر جی اراقدن صالیور مکده دخی دیرلر المزل میك کسری و جیمک فحقینله قصه کوندر کد کمر راق دیرلر
 الزجل جیمک کسر به شول انجدر کد توم بعد قلیری ایپک اوچنده اولور الزواجل زانك فحقی و جیمک کسر به
 جمعی الزجل جیمک فحقی ابله دوه قوشنك ارکنك منیسی در کاه مهو و رقله و روکاه قلنار الزجل فحقینله اوزدر

رمعل

رول

رهیل

زبل

زجل

صوت معنایه الرجل زانك فحقی و جیمک کسر به صوت صاحبی اولن نسنه بقال سحاب زجل ای ذورعد
 الزنجیل زانك و جیمک فحقی و یانك کسری و مد به معروف اولن نسنه که ادویه قسندن دروزنجیل حمزه دخی دیرلر
 الزنجیل زانك و جیمک کسری و ما پند همزه نك سکونیه ضعیف البدن اولن رجل فرار و ابی اوزن بعضلر
 ضعیف البدن معنایه اولن زنجیل در دبدی نوله و ابو عبید ایتدی محفوظ اولن فرار و ایتدی در الزحول
 زانك و حاء مهله نك ضمه ل به بر کسنه مکانشدن یرلق بقال زحل عن مکانز حولان من الباب الثالث التزحل
 فحقینله و حانك ضمی و تشدید به بر مکانشدن ارغ اولق بقال ترحل اذ انخی و تباعد الرجل زانك فحقی و حانك
 سکونیه ارغ او ان کسنه الرحیل زانك و لامك کسر به بمعناه بقال زحل فهو زحل و زحل لیل المزل میك و حانك
 فحقینله ارغ اولحق مکان و کاه اولور مصدر معنایه دخی استعمال و لنوب ان لی عندک لمر حلا دیرلر منتدحا
 معنایه زحل زانك ضمی و حانك فحقینله خنس اسمیه مسمی اولن بلد زلر دن یری در عمر کی لا ینصرف در الزحل
 فحقینله سرور و نشاط الزحل زانك فحقی و عینك کسر به سرور اولن کسنه یقال زحل زحل من الباب الرابع
 فهو زحل و زحل اهلغندن فریاد ایدنه دخی دیرلر بقال کلب زحل ای متصور رجوعا و تصور رضاد معجمه ابله
 صیاح کلبه دیرلر الازعال همزه نك کسر به سرور قلق بقال زحل غیره و از علته الامرع و امرع همزه نك فحقی
 و رانك ضمی و عین مهله ابله مر یعک جمعی در وسعت و رخا و لن یرلر معنایه الزحل علی وزن جعفر بر
 کسنه نك اسمی دروزعبل احمق اولن عورته دخی دیرلر بقال هبلته الرعبل ای نکلته امه الحماه و زعبل کذلک
 مثول صبی در که انوک غداسی هضم اولمقن قارنی یوب بوبی ابله الزغله زانك ضمی و عینك سکونیه بولدن
 و غیردن اثلن نسنه الازعال همزه نك کسر به ناه بولن اتق تقول از غلت الناقه بیولهای و مت به رمیا و قطعه
 زغله زغله و ازغال دورتک ابله قازالغه دخی دیرلر بقال از غلت الطغنه بالدم مثل اوزغت و زنا و معنی و ازغال
 قوش یا و رسنه اغر به غد او بر مکده دخی دیرلر بقال زغل الطائر فرخه اذ ازقه و ازغال بر مقدار نسنه دوککه
 دخی دیرلر بقال زغل لی زغله من سقائک ای صبی شیاً من لبن الزغلول زانك و لامك ضمی و عینك سکونیه
 رجالدن خفیف اولن کسنه و زغلول طفله دخی دیرلر الازفله همزه نك و لامك فحقینله جماعت بقال جاوا
 باز فلتهم ای جماعتهم الازفله همزه نك و فاندک کسری و لامك تشدید به خفت معنایه در سیمویه و ابی
 اوزن بقال اخذت هانفله ای خفة الازفلی همزه نك و فاندک فحقی و الفک قصر به احمق کی دروزنا و معنی یعنی
 جماعت خاصه معنایه در الزونکل فحقینله غضنفر و زنی اوزن قصیر القامه اولن کسنه الزیل زانك فحقی
 و لامك کسری و مد به یا بالحقن یا کلام ده طایمق لغزیدن معنایه بقال زلت یا فلان زل زلیلا اذ ازل فی طین
 او منطلق الزل فحقینله کذلک طایمق در فرار و ابی اوزن تقول زلت زلا من الباب الرابع الزله زانك فحقینله اسم در
 طایمق معنایه الزیل زانك کسری و لامك کسری و تشدید به و مدی و الفک قصر به کذلک اسم در معنای
 مذکورده الاسترلال همزه نك و تانك کسر به طایمق بقال استرله غیره الزل زانك ضمی و لامك تشدید به
 صیر نحق اهل یر بقال زحلو فة زل ای زلق وزه لوفه زای معجمه نك ضمی و حاء مهله نك سکونیه شول یوقش در
 که او غلجقلر اندن اشغه صیر بلورلر الزل فحقینله کذلک صیر نحق اولن یر الزل و فحقینله و زنه کسک اولمق
 بقال زلت الدراهم زل زلا اذ انقص فی الوزن الزل لامك تشدید به ناقص اولن درهم بقال درهم زل
 الزل زل زانك فحقی و لام اولک سکونیه یری در یغز الزل زانك کسری و لامك سکونیه کذلک یری در یغز
 التزلزل فحقینله و زاء انینک ضمی ابله یرد یرتک بقال زل الله الارض زلزله و زلر الافتر زلت هی الزل زانك
 فحقی ابله اسم در یرتک معنایه الزل زل زانك فحقی و یانك کسر به شداید معنایه الزل زل زای اولک و لامك

زحل

حلل

زحل

زعبل

زغل

زفل

زکل

زلل

فخی و زای نامیک کسر به اثبات و متاع بیت معنایه المله تمیک فخی و زانک کسری ابله طابق بر موضع
 زال معنایه الازل فخیته صغر یسنگ اتی از اولن کسینه ابو عمر و روابی اوزن الزلاء زانک فخی و لامک
 تشدید و القک مدله مؤنث صغر یسنگ اتی از اولن عورت رسحا معنایه و سمع ازل سکر دنی از اولن
 قورت ککه قورده یالی قور ددن متولد اولورته کم یالی قورده ضبع عر جادیر لر و فی المثل هو اسمع من الذب
 الازل و سمع سینگ کسری و میله سکونیه جنسیندن مرکب اولان قورت در الزلال زانک ضمی و لامک
 تخفیفیه شول صودر که طغلو اوله الازل همز ناک کسر به نعت و یرمک تقول زلات الیه نعمة اذا
 اسد یتهاو فی الحدیث من زلات الیه نعمة فلیشکرها و الازل بر کسینه حق و یرمکه دخی دیر لر بقال از لک الیه
 من حقه سیای اعطیت الزلیه زانک کسری و لامک کسری و تشدید و یانک تشدید شول بساط در که
 زلی دیکله معروف در الزلال زانک فخی و لامک کسری ابله جمعی زیلیلر معنایه الازل همز ناک و میله
 فخیله و از صوت معنایه تقول سمعت له از ملاذ سمعت صوته و کاه اولور اولن و زانک همز ناک و کثیر معنایه ده
 ابد لر ته کم و یل امه دیر لر و از مل هر نسته ناک کسینه دخی دیر لر بقال اخذت الشی بازمه و کثیر معنایه ده
 کاور بقال عیالات از مله ای کثیره الاز موله همز ناک و میله ضمی ابله اواز و یرن نسته کر ک بیان کجسی اولسون
 کر ک غیر اولسون الاز مول همز ناک کسری و میله فخی ابله فردوس و زنی اوزن بمعناها الاز موله ککذلك
 همز ناک کسری و میله فخیله بمعناها ایضا تقول هو از مول و بعض نسخه ده و بقال هو از موله واقع
 اولمشدر بناء علی ذلك صاحب صراح اختلاف توهم ابدوب وقیل هو از مول و از موله دیشدر حالاکه
 جوهر نیک مرادی تصور بر در بیان خلاف دکلر الاز میل همز ناک و میله کسری به و زانک مایند سکونیه
 فخی دبد کاری الت که کفشکر انو کله فختیان کسر لر الزمل زانک ضمی و میله فخی و تشدید به قور رخی
 کسینه جبان معنایه الزمال زانک ضمی و میله تشدید به بمعناه الزمل زانک ضمی و میله فخی و تشدید
 و یانک سکونیه بمعناه کذلک از میله زانک کذلک ضمی و میله فخی و تشدید و یانک سکونیه ضعیفه اولن
 عورت معنایه الزامه میله کسری به شول دوه در که صاحبی سفرد انو کله اسمد ابدوب اوزنه متاعن
 و طعمن یو کلد الزامه تم اولک ضمی و ثانیته فخیله ابله کسینه دوه اوزنه بری رنه دنک اولق الزمیل علی وزن
 التکریم بر نسته فی ثوبه و یرمک بقال زمله فی ثوبه اذ الفه التزمیل فختینله و میله ضمی و تشدید به بر کسینه
 لباسنه یورنک بقال ترمیل بیله اذ اندرون تر یورنکه دیر لر الاز مال همز ناک و دالک کسر به بر نسته فی کو ترمک
 بقال ارد مله اذ الحمله الزمیل زانک فخی و میله کسری و مدله طوار اوز رنه بر کسینه ناک اردنه بن کسینه ردیف
 معنایه الزول زانک فخی و واک سکونیه عجب معنایه الازوال همز ناک فخیله جمعی و زول ظر بف اولن
 رجل خفیفه دخی دیر لر این السکیت ایندی زول شول کسینه در که انو کله ظرافتدن نجب اولنه الزوله زانک فخی
 و واک سکونیه مؤنث ظرافتدن نجب اولن عورت عضل ایندی عاقله و ذکیه اولن عورت در الزوال زانک فخی
 و واک تشدید به شول کسینه در که یورکن جوق حرکت ابد و قطع اندکی مسافه از اوله الزا ابله یانک کسر به
 هر نسته که متحرک اوله الاز دیال همز ناک و دالک کسر به زانک فخیله از الهمز ناک معنایه تة ول اردت زید الهای از النها
 الاز اوله میله ضمی و واک فخیله بر نسته به دور شوب معالجه اتمک التزاول فختینله و واک ضمی ابله علاج ابد شک
 بقال تزاولو اذ اتعاجلوا الزوال زانک فخیله بر نسته مکاتدن ایلق بقال زال الشی من مکانه زول زوالا و بقال زال الله
 زواله و زال الله و الله یعنی و یو کلامی بدد عاجلند استعمال ایدر لر الاز الهمز ناک کسر به بر نسته فی مکاتدن
 ایلق التزوال علی و التکریم بمعناها الاز یال همز ناک و زانک کسر به زانک فخیله بقال زال غیره و زوله فزال

زمل

زول

و بقال

زهل

زبل

ساک

سبل

وزوله فزال و بقال مزال فلان یفعل کذا و حکي ابو الخطاب ماز بل یفعل کذا وقد فسر فی کادر الهول زانک
 و لامک ضمی و هانک مایند سکونیه صیرنچ اولن یروزه لول بطاغک دخی اسمی در الزبل زانک فخی و یانک
 سکونیه بر نسته فی مکاتدن ایلق بقال زلت الشی من مکانه از بله زیلا و هو افة فی از لته و ز بل تمیز و تقر بق
 اتمکه دخی دیر لر بقال زلت الشی از بله زیلا اذ امیزته و فرقه و بقال زل ضانک من معرک و معزی کچه دیر لر ضان
 قیونه دبد کاری کی الزو بل زانک فخی و واک کسری و مدله قلب بقال زبل زوبله اذ ایل قلبه من الفزع التزبیل
 علی وزن التکریم طاعنی تقریق معنایه التزبل فختینله و یانک ضمی و تشدید به طاعلق بقال فرقه فتفرق
 و منه قوله تعالی فز یلنا سیم و یو فعلت در عینک تشدید به زرامصدر نه زبیل دیر لر و کر فیعلت اولدی
 مصدر نه زبله دیر لر دی الزا بله میله ضمی و یانک فخیله ایلق مفارقت معنایه الزیال زانک کسر به بمعناه
 بقال زبله مزابله و زیلا اذ افارقه التزابل تانک فخی و یانک ضمی ابله ابله نسته بری رینه مخالفه لای نایین معنایه
 الزبل فختینله بر کسینه ناک اوبلقری بری رندن ایلق فحج کی فانک و حاء مهمله ناک فخیله فضل السین السؤل
 سینگ ضمی و همز ناک سکونیه شول نسته در که انسان انی سو الیدر و قری قوله تعالی اوتیت سو لک یا موسی
 بالهمز و بغیر السؤل سینگ ضمی و همز ناک فخی و تخفیفیه بر نسته فی صور مق المسئلة میله و همز ناک
 فخی و سینگ سکونیه بمعناه بقال سألته الشی و سألته عن الشی سو الا و مسئله من الباب الثالث و یاری تعالینک
 سئل سائل بعذاب واقع دبدکی قولی عن عذاب معنایه در اخفش ایندی خر جنان سئل عن فلان و بفلان
 دیر لر و کاه اولور سئل کله همز ناک سکونیه تخفیف و لغوب سال سال دیر لر و یو نقد رجعه امری سل کاور حرف
 ثانی مستقبلند متحرک اولد غیچون و نقدیر اولوزن اسمال کاور السؤل سینگ ضمی و همز ناک فخیله همزه
 وزنی اوزن کثیر السؤل اولن کسینه اسمال همز ناک کسری و سینگ سکونیه بر کسینه ناک حاجتن بتورمک
 نقول سألته سو لته و مسئلته اذ قضیت حاجته السبل فختینله یغمور مطر معنایه و سبل اکن باشنه دخی
 دیر لر سبل معنایه و سبل کوزده بر مرصه دخی دیر لر که اول قرمزی طمر لر له اورجک انی کی پر رده در الاسبال
 همز ناک کسری و سینگ سکونیه اکن باش بغلق بقال اسبل الزرع اذ اخرج سنبله و اسبال یغمور یا خود کوز
 یاشی بری ری اردنجه اتمکه دخی دیر لر بقال اسبل المطر و الدمع اذ اطل و یوزید ایندی اسبلت السماء دیر لر
 و یوندن اسم سبل کاور که سبل بلود له یرار اسنده اولن یغمور در بلوندن چقوب به واصل اولمان و اسبال زاری
 صالیو یرمکه دخی دیر لر بقال اسبل از ای رخاه و سبل عر به بر معتداتک اسمی در که اول غنی نام کسینه ناک اتی اولن
 اء و جک نه سی در و اء و ج ابتدا بنی الکک ایدی صکره بنی هلالین عامر ک اولدی السبیل سینگ فخی و یانک کسری
 و مدله یول طریق معنایه مذکروم و ثا و لور قال الله تعالی هذه سبیل فانت و قال تعالی و ان یرواسیل الرشد
 لا یخذوه سبیل فذکر و سبیل سببه و وصلته دخی دیر لر مند قوله تعالی بالیتی اتخذت مع الرسول سبیلای سبیا
 و وصله التسمیل علی وزن التکریم بر نسته فی سبیل لله قلوب وقف اتمک بقال سبل ضیعته اذ اجعلها
 فی سبیل الله السابله بانک کسر به شول ابناء سبیل در که طرق مختلفه دن اوله الاسبال همز ناک فخی ابله قوغنک
 اطراف شفاء الدلوم معنایه السبل میله ضمی و سینگ سکونی و یانک کسری ابله قاروقلر بنک التجی اوقی در که
 اکم صفر دخی دیر لر میله ضمی و یانک فخیله السبله فختینله بیق کور جالک یوقری طود اغنده بتر شارب معنایه
 الاسبال سینگ کسر به جمعی یبقلر معنایه السبله سینگ و یانک ضمی و مایند نونک سکونیه اکن باشی
 و سنبله کو کله بر جک دخی اسمی در السبایل سینگ فخی و یانک کسر به جمعی اکن باشلری معنایه السنبله
 علی وزن الد حرجه اکن باش بغلق بقال سنبیل الزرع اذ اخرج سنبله السلسبیل سینگ فخی و یانک کسری
 و مدله جنته بر بکارک اسمی در قال الله تعالی عینافیه اسمی سلسبیل اخفش ایندی سلسبیل معرفه در و

سدل

سر بل

سرول

سطل

سعل

سفل

سفل

من الباب الاول في ارجاء المنسدل ميمك ضمي ودالك كسر به اسفله صالو برن صاح بقال شتر منسدل
 السدل فحقينه محفه اوزر نه اوزر نه نسنه كد او جملر اشغه صار قد لفس اوله السدل سبنك فحقى ودالك
 كسرى ومديله بمعناه السدل ضمتيله جمعى وسدل جولر دى بلر نه دى دىرل سبنك جمعى اولمق اوزر
 كسر سبنكه على ماسجى السدل بل سبنك فحقى وياك كسرى به والا سدل همزه نك فحقيله كذالك جمعى محفه
 اوزر لى معنائه السدل سبنك كسرى ودالك سكونيله ابيلكه ديزلش جوهر السدل سبنك ودالك كسرى
 ولا مك تشددى والفك قصير به شول اودر كه ايجنه اويح اوده سى واردر لسان فارسيدن تعريب اولمشدر
 اصلى سه دله در اويح يوركلى ديك اولور ايجنه حجره اولد غيچون كين ايله حارى كى كديانى مرور ايشدر
 قالق القاموس السدل طار باله لا يخرق بالنار وودو كاسندر قوشى دى دىرل كه تشه كيريه تبا ايتز مشدر
 السدل على وزن جعفر بقوش كه بيش اكل ايدر و بيش بانك كسرى ومدى وشين معجه ايله ديار هنده
 برجنس لوت در كه سم مقوله سندن در ووبو بخاطر و ايتى در السربال سبنك كسرى ورك سكونيله كوكلك
 قميص معنائه السربله على وزن الدجرجه كوكلك كيدر مك التسربل على وزن التدرج كوكلك كيك نقول
 سر بلته فقسر بل السربل سبنك فحقى وواوك كسرى ومديله كوكلك ايتى تمان معنائه كيرى و تني
 جائدر السربل بلات سبنك كذالك فحقى وواوك كسرى ومديله جمعى كوكلك ايشلر معنائه سيديو ايتدى
 سراويل اسم مفرد در اجمعى در تعريب اولمشدر صوربا حالت تعريبه و تشكيره لا ينصرف اولنلره سبنكه در
 لكن اول فيلدن دكل در پس بو منصرف در و اكر بونكه بر شخص نسيه وانسه لا ينصرف اولور وكذالك علم
 اولد غى حاله تصغير اولنسه بنه لا ينصرف اولور زرامونث زبند على الثلاث اولور عناق كى وحويوندن
 بعض كسره سراويل حالت تشكيره دى لا ينصرف در ديدى سر والك وسره التلك جمعى اولق اعتبار به
 وانسه عمال اهل لسان منصرف اولق اوزر نه در كه چه لا ينصرف اولمى قياسه اوقدر السروله على وزن
 اللدج جة كوكلك ايتى كيدر مك التسربل على وزن التدرج كوكلك ايتى كيك نقول سرولته االبسته السربل
 فقسر ول السربله ميمك ضمي وسبنك وواوك فحقيله يا غنه تو بلر اولن كوكر جين بقال حمامه مسروله اذ كان
 فير جله ايش فرس ابلق مسرول دىرل شول ته كه ايا غنك بياضى قوللر نه واولقار نه تجاوز قله السطل سبنك
 فحقى وطا ايك سكونيله ستل ديد كلى بقر ايتى كه اوزر زدن قولى اولور وكاه نعيم ايدوب مطلقا طاس يبه
 استعمل ايدرلر كرك باقر دن اولسون كرك ايجدن اولسون السطل سبنك وطاك فحقى وياك سكونيله بمعناه
 السعال سبنك ضمي وعينك تخفيفيله او كسرك مرضى بقال سعل سعل سعال من الباب الاول المسعل ميمك
 وعينك فحقيله بوغز ده اولن او كسرك رى السعلاء سبنك كسرى وعينك سكونيله غول طافه سنك
 اخبرى كه انلر دن ديوايه و بيان ادميسى ايله تعبير اولنور السعلاء سبنك كسرى وعينك سكونى والفك مدى
 وقصرى ايله بمعناها السعال سبنك فحقى ولا مك كسرى ومدى ايله جمعى خيبت اولن غوللر معنائه الاستسعال
 همزه نك وياك كسر به عورت بدزبان اولوب يوز سر اولق بقال استسعلت المرأة اذا صارت سعلاء
 صعبه بديه يعنى غول مثاله اولسه وصحابه صادمه وخوا معجه ايله چاغرى و بديه ذال معجمه ياي
 مشدده ايله فحقى كوى معنائه در السفل سبنك فحقى وغيغ معجمك كسرى به اعضاسى مضطرب
 اولوب خلى وغباسى بد اولن كسره السفل فحقينه ذكر اولن صفت اوزر اولق بقال صى سفل اذ كان بين
 السفل السفل ميمك وياك ضمي وياك فحقى وعينك كسرى ولا مك تشددى شول ناغه در كه اوزر اوله ميمك
 دى دىرل سبنك فحقيله سبنك وياك فحقيله طعمى اريش چر وشله يا خود يا غله اصلاح ايتكدر
 وياش يا غه طور بجه يا غلدر السفل سبنك كسرى وياك سكونيله والسفل وياك فحقيله والسفل سبنك

فضيله

فحقيله والسفالة سبنك ضمي ايله جملة بر معنائه در كه بر نسنه نك اشغه سى ديكدر نه كم العلو عينك كسرى به
 والعلو ضمتيله والعلاء عينك فحقيله والعلاوة عينك ضمتيله بر نسنه نك يوقرو سى در وسفاله ميمك
 مقابلنه دى دىرل بقال قعدت بسفاله اريج وعلا وهاو علا وبل اسدى روسفاله اذوك مقابلى در السفالة
 فانك كسرى به الحق اولن نسنه كه عالينك مقابلى در السفالة سبنك فحقيله دنا نك وخساسات بقال سفل سفاله
 من الباب الخامس السفالة فانك كسرى به بر نسنه نك اشغه سى وود بر معنائه دى كاور السفلة سبنك فحقى
 وفانك كسرى به دوه نك ابقلى قوايم البعير معنائه وسفله خلايقدن ساقط اولن كسندر بقال هو
 من السفلة ولا بقال هو سفله لانهاجع وعوام ناسر رجل سفله من قوم سفل دىرل و ابن السكيت ايتدى
 بعض عرب تخفيف ايدوب من سفله الناس دىرل فانك كسره سن سبنكه نقل ايتكه التسفيل على وزن
 التكرم بر نسنه نك اشغه فلق تصوب كى در وزن معنى التسفل فحقينه وفانك ضمي وتشديد به بر نسنه
 اشغه اولق تصوب كى در وزن معنى وبو مقامك صاحب صراح تسفيل اواز دادن وتسفيل اواز كردنه
 تفسير ايدوب غلط ايتشدر غالبا تسفيلك تفسير نه واقع اولن تصويبى كه جوهرى ايراد ايتشدر تاء مثاله
 توهم ايتشدر الاسافل همزه نك فحقى وفانك كسرى به دوه نك اوفى صفار الابل معنائه السفر جل سبنك
 وفانك وجمك فحقيله ايوه ديد كلى معروف ميوه السفار ج سبنك فحقى وياك كسرى به سفر جلك
 جمعى ايوه بر معنائه السفل سبنك فحقى ولا مك تشددى به بر نسنه نك يچكوب جقمق نقول سالت شى
 اسله سلامن الباب الاول الاستلال همزه نك وياك كسرى به قلع صيرمق نقول سالت السيف واستلاله يعنى
 السله سبنك فحقى ايله كذالك قلع صيرمق بقال تنيانهم عند السله اى عند استلال السيف وسله و غراغه
 دى دىرل سرقة معنائه بقل لى فى بنى فلان سله وسله زياده سكره كه دى دىرل بقال فرس شدد السله
 و بقال خرجت سلقه على الخيل وسله اتمك قود قلى سبيده دى دىرل السال در ده صواقند بسندن طار
 اولن بر السال سبنك ضمي ايله جمعى طار اولن صوافند بلر معنائه حائرله حوران كى و حائر صو جمع
 اولد غى به دىرل السله ميمك كسرى وسبنك فحقى ايله جوالد واره عظيمه معنائه المسال سبنك فحقيله جمعى
 جوالد وازلر معنائه سلول سبنك فحقى ولا مك ضمي ومديله هوازندن بر طيله نك ادى در كه مره ابن
 صعبه و غلر در كه جد اعلازى هوازن در سلول والدر بنك اسمى در كه ذكر اولن قيله مزبور به نسبت
 اولمشدر شاعر سلولى دى اول قيله دن اولد غيچون اكاسيت اولمشدر السليل سبنك فحقى ولا مك
 كسرى ومديله ولد معنائه السليله وز مزبور اوزر موئى واصمى ايتدى ناقه ولدن وضع ايتدى
 حاله مذكر لى وموئى لى بلمزدن اول سليل درلر سليل شول بول دى دىرل كه اندك سلم اغاجى و سمر
 اغاجى بقر بقال سليل من سمر كا بقال غال من سلم و غال لامك تشددى به شول چقور ردر كه اندك ايجلر
 بقر وسليله بر كوله قيله دى دىرل كه قبلى علاج اتد قدن صكره اوزر اوزر دم قولنك انچه
 ببرى مقدارى قالى ايدوب برره بعلموب شياء فشيئال كىروب اشلرل السلال سبنك ضمي ايله سل
 مرضى در كه معروفدر المسلول ميمك فحقى ولا مك ضمي ايله سل مرضنه مبتلا اولن كسره بقال اسله الله
 فهو مسلول وبو شواذ قيلندن در السلاله سبنك ضمي ولا مك تخفيفيله بر نسنه دن صيرلر چقن نسنه
 ونظفه سلاله الانسان ديد كلى بومعنادن ما خود در لاسلال همزه نك كسرى به او غلر قاتك بقال اسل
 يسل اسلالا اذ اسرق واسلال رشوت دى دىرل و فى الحديث لا اغلال ولا اسلال واغلال خيانه دىرل
 واسلال سرقيه دىرل ومحمد ركه اسلال رشوته وسرقه شامل اوله جميعا لاسلال همزه نك وسبنك كسرى به

سفر جل

سل

تعالی الشعل شبنك فقی و عینك فقیله جمعی بالکرم معنائه الشعل شبنك فقی و عینك کسری و مدله
 شول فقیله در که او چند آتش اهل الشعل ختمینله جمعی صحیفه ابله صحیفه کی المشعله تمیم و عینك فقیله شول
 سنه در که انوک اوزرنه آتش بقرر المشاعل میك فقی و عینك کسری بله جمعی مشعلله معنائه المشعل میك
 کسری و عینك فقیله شول سنه در که اهل بادیه در بلردن دیکوب نطع کی قیلوب بعد دورت کوسه سن
 دورت اغاجه بغلیوب خوض کی قلد قدن صکره ایچنه دبلد کای سنه لری اصلدر لر عرب طایفه سی اهل
 بادیه اولوب کو بلری اولد غیچون بو بله قیلور لر الشاعل عینك کسری بله و استعمال معنائه لایق و نامر کی
 و بونك فعلی کلمه الاشعل همزه نك کسری بله آتشی یا کلندر مق یقال اشعل النار فی الخطب ای اضرمها و اشعل
 غارت عسکری پراکنده اولغه دخی دیر لر یقال اشعلت الغار اذا تفرقت و اشعل دوه فی قطر انه زیاده طلائیکه
 دخی دیر لر یقال اشعل ابله بالقطران ای طلاهابه و اکثر و اشعل قریه نك و تومك صوبی متفرقا افقه دخی دیر لر
 یقال اشعلت القرية و المزايدة اذا سال ما و هاتفرقا و اشعل دورت کله اولن یانك قانی متفرقا افقه دخی دیر لر
 یقال اشعلت الطعنة اذا خرج دمهاتفرقا المشعله میك فقی و عینك کسری بله طاعن عسکر یقال کتیبه
 مشعله اذا انتشرت و طاعن چکر که دخی دیر لر یقال جراد مشعل اذا انتشر و حری فی کل وجه و یقال جاوا
 کلراد المشعل المشعل میك فقی و عینك فقیله شول اوزرنه دارقان سنه منه قولهم جاء فلان کلراد بق المشعل النار
 لاشتهال همزه نك و نك کسری بله یا کلکنمق یقال اشعلت النار اذا اضطربت و اشتعال صایح اغرمغه
 دخی دیر لر یقال اشعل رأسه شیمیا الشعل فقیله قور یقه بیاض اولمقدرا اسمی ایتدی فقی بیاض
 و یرقه اولسه هر قنی لوند اولور سد اولسون اکشعله دیر لر الاشعل همزه نك و عینك فقیله شول ابله
 دیر لر که قور غند بیاضی اوله الشعل شبنك فقی و عینك سکونی والفك مدیله موئی الاشعل همزه نك
 و عینك کسری بله قور یقه ای اولمق یقال اشعل اشعلالا اکان فی ذنبه بیاض و فقی قور یق جمله ای
 اولسه یا خود قور یق و عینك اوجی جمله ای اولسه اکاصم دیر لر شعل شبنك فقی و عینك سکونی بله بر جاک
 اسمی در الشعالیل شبنك فقی و لام اولك کسری و مدله متفرق معنائه در یقال ذهب القوم
 معالیل شعار بر کبی فقی طاعن کسری الشعل دورت لفت دور ختمینله و فقیله و ضم اول
 و سکون ثانی ابله و فقی اول و سکون ثانیله و بونلر که جمله سنك معنایی بر سنه بی ایشلکه مقید اولو که
 فراغك مقابلدر و شعل ایشك کند و سنه دخی دیر لر الاشغال همزه نك فقیله جمعی ایشلر معنائه
 و شعل شبنك فقی و عینك سکونیله مشغول قاتی معنائه دخی کلور یقال شعلت فلان من الباب الثالث
 قال مشغله و لا نقل اشعلته لانه ردت و قاموسه دخی شعله کنه دیشدر یس صاحب صراحه شغل
 مددی مشغول لازم دبدی صاحب ترجمه نك شعلت فلان اشغلا بر سنه یدمك اولمق دبدی مخالف اولور
 الشاغل عینك کسری بله مشغول اولن کسنه و شاغل کاه اولور کیدا ایچون استعمال اولور یقال مشغل مشغل مثل
 لیل لا یل کاه اولور و بناء مجهول اوزن استعمال اولنوب شعلت عینك بکذا و کذا دیر لر سندن فارغ اولدم معنائه
 الاشغال همزه نك و نك کسری بله بر سنه یدمك مشغول اولمق ما مشغله همزه نك و عینك فقیله فعل نجب در نه عجب
 مشغول اولدی معنائه شاد در زرا بناء مجهولدن فعل نجب کلر الشکل شبنك فقی و کافك سکونیله مثل
 معنائه در و شکل نك یا خود قور یق یا غنه ایپ بغلغه دخی دیر لر که اول ایپه شکل دیر لر و شکل دوه نك کو کس
 باغیله قاسق یا غنك ان سنه ایپ بغلغه دخی دیر لر نقول شکلت الفرس بالشکل من الباب الاول و شکلت عن البع
 اذا شددت سكاله و شکل کتابه اعراب قومغه دخی دیر لر نقول شکلت الکتاب اذا قیدته بالاعراب الاشكال همزه نك

شعل

شکل

فقی

فقی و شبنك سکونیله جمعی مثلر معنائه الشکل ختمینله کذلک جمعی الاشکل همزه نك و کافك فقیله مشابه
 اولان سنه یقال هذا الشکل بکذا الی اسبه و اشکل بوکری ای اولن قیونده دخی دیر لر الشکلا شبنك فقی والفك
 مدیله موئی و شکلا حاجنه دخی دیر لر و شکلا شول کوزه دخی دیر لر که انوک بیاضنه قریز اوله و اشکل شول
 کسنه در که انوک کوزی ذکر اولن وجه اوزن اوله و اشکل شول قانه دیر لر که بیاضه ما یل اوله یقال دم اشکل اکان
 فیه بیاض و حمره شبنك کاین در بد ایتدی قانه اشکل شول وقت دیر لر که اکا بیاض قاریشق اوله و اشکل طاعنه بتن سدن
 اغاجنه دخی دیر لر الشکل شبنك کسری و کافك سکونیله ناز یقال امرأة ذات شکل الاشکله همزه نك و کافك
 فقیله حاجت معنائه یقال لنا قبلاک اشکله ای حاجه الشکله شبنك فقی و کافك سکونیله حمرت و زنی اوزن
 کوزک بیاضنه قریز اولمق شله کی سوادنه یعنی کوز قر اسنه کوکک اولسه اکشعلت دیر لر الشکله کافك
 کسری بله بوکر خاصره معنائه و شاکله طریقه و حجه دخی دیر لر منه قوله تعالی کل یعمل علی شکالته الاشکل
 کافك کسری بله قولاه غله عذار یفنده اولن بیاض الشکل شبنك کسری بله دوه نك دیری باغی عقال معنائه الشکل
 ختمینله جمعی و شکل شول ایپه دخی دیر لر که دوه نك کو کس باغیله قاسق باغنك ان سنه باغلر لر تاکه قاسق باغی
 دوه نك ذکرن انجیمه و اکاز و اردخی دیر لر و شکل نك اویح یا غنده اولن بیاضه دخی دیر لر که بر یاغی مطلق اولوب
 کندی رنکده اوله و بوکه شکل دبد کای عقاله تشبیه ادر یا خود اوج یاغی کندی رنکده اولوب بر یاغنده
 بیاض اولغه دیر لر و بو عید ایتدی شکل ابقه اولور الله اولماز المشکول میك فقی و کافك فقی و مدله اوج
 یاغی ای اولوب یا خود بر یاغی ای اولن ات و بومکروه و روح دبت شربغه نبی اکرم صلی الله علیه وسلم شکالی
 ات قسمنه کر یه کور مشدر الاشکل همزه نك کسری بله بر سنه مشکل اولمق یعنی غیره ملتبس اولمق یقال شکل
 الامراة التبتس و اشکل خرم اغاجنک میوه سی خوب اولوب ارشمکه دخی دیر لر و اشکل کتاب اعراب لیوب
 نقید ایتکه دخی دیر لر کویا که اندن اشکل ازل اولور جوهری ایتدی بو فی کتبیدن نقل ایتدم سماع واقع
 اولمق سرن و بوندن مقصود محاحک کال محقق اشعار اولور التشکل فقیله و کافك فقی و تشدد بدله اوزم
 الاجه اولمق یقال تشکل العنب اذا بنع بعضه و بنع یا مئنة و عین مهمله ابله میوه اولغه دیر لر المشاکله میك فقی
 و کافك فقیله موافقت معنائه در التشکل تانك فقی و کافك فقی ابله بمعناها الشکل فقیله قور بونك بوکری
 ای اولمق و کوزده قریز بلق اولمق و شکل عرب طایفه سندن بر جماعت اسمی در الشل شبنك فقی و لامك
 تشدد بدله دوه بی سورمك نقول شلت الابل اشله اشلا من الباب الاول اذا طردنها و امر فلان یسلهم بالسيف
 ای یکسأهم و یطردهم و کسأهم ابله بر سنه نك اردنجه کتمکه دیر لر و شل یزی در زی اولان کسنه ایلکه دخی دیر لر
 نقول شلت الثوب اذا خطته خیاطه خفیفة الشلل فقیله اسم در سورمك معنائه و شلل شول یزه
 ایرش لکه ییدخی دیر لر که بومغه کیمیه یقال ما هذا الشلل فی ثوبك و شلل کذلک ای چولق اولغه ده دیر لر یقال شلت
 بله شل من الباب الرابع و یقال فی الدعاء لا تشلل ولا تکمل من الکلال و هو العجز و یقال شلت یار جل من الباب
 المذکور ای صرت اشل و فقی بر کسنه ایواوق اتسه یا خود ابر کوندرا و یفسه لاشلا و لامی دیر لر و لاشل عشرک
 دیر لر که مقصود اون بر مفی در الاشل همزه نك و شبنك فقیله ای چولق اولن کسنه الشلاء شبنك فقی و لامك
 تشدد بدله والفك دخی مدله موئی الشلشله علی وزن الزلله صوبی طلمنق نقول شلشلت الماء اذا قطر ته فهو
 مشلشل و یقال الصبی یشلشل بیوله الشلشل شبنك فقی و لامك سکونیله طله و الشلشال کذلک
 شین اولك فقی و لامك سکونیله بمعناه یقال ماء ذوشلشل و شلشال ای ذوقطرات الشلال شبنك
 کسری ایله متفرق اوان قوم و شلال دوه سور یجیلری معنائه ده کلور یقال جاوا شلالا
 اذ جاوا یطردون الابل المشلشل میك و شین اولك فقی و انینك کسری بله ات بور شوب متشخ اولمق

شلل

فصاح صاحب صلاح شلش لاغر شدن گوشت دیشدر مناسب دکلدر ته کم سائرکتب معتبر به نظر قیانه
 خفی دکلدر الشلش شینلک ضعی و لامک سکونیه خفیف اوان کسسته الشلیل شینلک فخی و لامک کسری
 ومدبله شول نسنه درکه درعک التنه کثیر کرک بزدن اولسون کرک غیریدن اولسون و بوانو عبیه روایی در
 و ابو عبیه ایندی کاه اولور درع علیتک تختنه کیدکاری درع قصیره دخی شلیل دیرلر الاشله همزه ناکه
 فخی و شینلک کسری به جمعی ذکر اولن ثیاب صفار معناسنه و شلیل شول بلاسه دخی یرلر که دوه ناکه
 صغری سنه اوررلر و شلیل دن ناکه اورته سنه عظیم صواقن یره دخی دیرلر الاشله شینلک ضعی و لامک
 تشدید بله نیته و بعد نسنه به دخی دیرلر الشمول خمتینله برسنه بی احاطه یمک بقال شملهم الامر بشملهم
 من الباب الرابع اذ اعلمهم و بقال شملهم بشملهم من الباب الاول لفة فيه ولم يعفوا الا صهي و شول ره زکار دونوب
 سمالدن اسمکه دخی دیرلر بقال شملت الريح شمل شمول اذا تحولت شمالا الشامل ميمك كسري بله جملة في
 احاطه قلن نسنه الشمل شینلک فخی و ميمك سکونیه طاغلن نسنه و جمعی اوان نسنه به دخی اطلاق اولنور
 بقال جمع الله شمله ای ماتشت من امره و فرق الله شمله ای ما جمع من امره و جوهری و بی اضداددن در
 دیدی زیراجا که شمل مطلق الامر معناسنه اولوب معنیان مذکوران قرینه دخی اولنوه و شمل قیونک مهنه سن
 کسسه به قومغه دخی دیرلر بقول شملت الشاة اسمها شمالا من الباب الاول الشمل فختینله دوه بوکلی قالمق
 بقال شملت فتنافحا من فحل فلان شمل شمالا اذ القحت و شمل شمل معناسنه دخی کاور ميمك سکونیه
 معنای مزبورده افت در و ابو عمرو جرمی ذکر اولن لغته انکار ابدوب همین بویر بینه وقع اولمشدر دیدی
 و شمل بغیر وزن شنی قلیله دخی دیرلر بقال اصابتا شمل من مطر و اخطا ناصوبه و وایله ای اصابتا من شنی
 قلیل و رایت شمل من الناس و لابل ای قلیلا و بقال ماعلی الخلة الاشمله الاشمالیل شینلک فخی و لام اولک کسری
 ومدبله کذلک شنی قلیل معناسنه در بقال ماعلی الخلة الاشمالیل ای الاقلیل من حملها و شمالیل کذلک اع
 باشنده طاغلش طورن بود قلره دخی دیرلر و متفرق اولن قومغه دخی دیرلر بقال ذهب القوم شمالیل اذ انفرقوا
 و شمالیل یارلوب پان زن دخی دیرلر بقال ثوب شمالیل مثل شماطیط الشمله شینلک فخی و ميمك سکونیه
 یکلم درکه انوکله بور بنورلر احرام دیدکاری نسنه مثالنده ابن السکیت ایندی بقول اشترت سملة
 شملی الشمل ميمك اولک کسری و ثابینک فخیله شول یخه دیدکاری قلمج درکه فی صاحبی طافند قد لباسیه
 ستر ابلر الشمله ميمك اولک کسری و ثابینک فخیله شول کلیدرکه کچه وقتنه قطیغه دیدکاری اورینک التنه
 اورنورلر الشمال شینلک فخیله شول روز کاردرکه قطب جابیندن اسر و بوند بش لغت واردوری ذکر
 اولن و یری شمل ميمك سکونیه و یری شمل ميمك فخیله و یری شمال ميمك سکونی و همزه ناکه فخیله و یری
 شامل ميمك همزه ناکه قلب مکانیه حرف شین جمیعسنه مفتوح اولق اوزن و کاه اولور لای مشدد دخی
 قیلورلر الشمالات شینلک فخیله جمعی شمال بلاری معناسنه الشمايل شینلک فخی و یانک کسری به کذلک
 جمعی شمال بلاری معناسنه علی خلاف القیاس کویاکه بو شماله کله سنک جمعی در جملة ابله جمابل کبی
 و شمالیل شمالک دخی جمعی کلور کسری شینله علی خلاف القیاس قال الله تعالی عن اليمين و الشمال و شمالیل خلق
 معناسنه اولن شمالک دخی کاور جمعی علی ماسیمي الشمول ميمك اولک فخی و ثابینک ضعی ابله شول کولدرکه فی شمالی
 اورمغین بود حاصل قلور بقال غدیر مشمول اذ اضربت به ریح الشمال حتی یرد بوسیدن خبره مشموله دیرلر
 فجن باردة الطم اولسه و مشموله شول اوه دخی دیرلر که اکشمال بلی طوقنور الشمول شینلک فخی و ميمك ضعی
 ومدبله حرم معناسنه در الشمال شینلک کسری به صول الکه صانع الکه مقابلی در الاشمل شینلک فخی و ميمك ضعی

شمل

ابله

ابله جمعی عناقله اغنق و ذراعله اذرع کیمز بر اشمال مؤنث دروا کر مذکر اولیدی جمعی افعله و زنی اوزن اولور دی
 تنه کم و جهی علم صرفه بیان اولمشدر و عناق عینک فخیله اوغلق در و مکسور الفاء و ضموم الفاء و مفتوح الفاء
 اولنک بویاید حکمی برابر اولماغین عنق یراد اندی و شمال خلقه دخی دیرلر و طیر شمال شول قوشه دیرلر که انوکله
 تشام اولنور و شمال کذلک کسسه کبی برسنه درکه قیونک مهنه سن انوک ایچنه قورلر و شول یر پان سنه دخی دیرلر که
 خرماسلقملرن انوک ایچنه قورلر و زلوب دو و شسون دیوالشمله شینلک و ميمك کسری و لامک تشدید بله
 شول ناکه درکه خفیف اوله الشمال شینلک کسری و ميمك سکونیه بمعناها الشلیل شینلک و لامک کسری
 و مایند ميمك سکونیه بمعناها ايضا الشمله علی وزن الد حرجة سرعت ایتک بقال شمل شمله اذ اسرع
 الشمال شینلک کسری و ميمك سکونیه کذلک سرعت ایتک و شمال صول اله دخی دیرلر ابو عمرو ایندی شمال
 ابله شمال بر اردر و شمال خفیف اولان ناکه به دخی دیرلر الاشمال همزه ناکه کسری به شمال بلنه داخل اولق بقال
 اسم القوم لادخلوا فی ریح الشمال و اگر انلره شمال بلی طوقندی دینک معناسن دیلسلر شملوا فهم مشولون
 دیرلر بناء مجهول اوزن و اشمال ارکک ناکه سور سنک نصفنه جماع ایتکه دخی دیرلر ثلثیننه و انچه اگر تمام جماع
 ایتسه انعام دیرلر قاف ابله بقال اسم الفعل شوله اشمالا اذ الفع النصف منها الی الثلثین فاذا القتها کما قبل انفا
 و شول شینلک فخیله ناکه لر معناسنه در و اشمال خرماسن سلیکوب از نسنه قومغه دخی دیرلر بقال
 اسم فلان خرافه اذ الفظ ماعلیها من الرطب الاقلیلا و خراف غاء معجمه ناکه فخیله دخی اولن خرماسن جابیندن
 الاشمال همزه ناکه و یانک کسری به برکسنه لباسیه بورغک بقال اسمتل بئوبه اذ انلفف و اشمال الصمایا الحرامله
 و یازار له بدی جملة اورتک در الشمر دل علی وزن السفر جل بدال غیر معجمه سرع اولن دوه و دوه ناکه غیرنه
 دخی استعمال اولنور و ابو زیاد کلابی ایندی شمر دل شول ناکه در اندای خوب اوله الاشمال همزه ناکه
 و ميمك کسری به قوم برسنه و طلب ایتکه ده استعمال ابدوب متفرق اولق بقال اسمعل القوم فی الطلب اسمعلا لا
 اذ ابادر و افیه و تفرقوا الشمله علی وزن الد حرجة یهود طایفه سنک و قاسی بقال شمله الیهود قراهم المشعل
 ميمك اولک ضعی و عینک کسری و لامک تشدید بله شول ناکه درکه سریع اوله بقال اسمعلت الناقه ففی مشعلة
 و خلیل ایندی اسمعلت لابل دیرلر فجن سیر ابدرك فرح و نشاط اوزن طاغلسه لر و اشعلال غار نه
 سرعت ایتکه دخی دیرلر بقال اسمعلت القارة فی العدو و الشول شینلک فخی و واک سکونیه برسنه بی قالد رمق
 بقال شلت بالجرة شول بها شولا اذ ارفعته و لا تقبل شلت بکسر الشین و برسنه مرتفع اولغه دخی دیرلر بقال
 شال میزان اذ اترفعت احدى کفیه و ناکه قورغن قالد رمغه دخی دیرلر بقال شالت الناقه بذنبها تشول
 و ناکه ناکه قورغن قالفه دخی دیرلر بقال شال ذنبها اذ اترفع و شول قریه دینه قالن از صوبه دخی دیرلر لا شول
 همزه ناکه فخیله جمعی قریه دینه قالن صول معناسنه و شول رجل خفیفه دخی دیرلر خفی کرک علمه اولسون
 کرک خدمت اولسون و معول کذلک شول ناکه لر دیرلر که سودی از اولوب مهنه سی قالمش اوله و طوغر دقدن
 صکره بدی سکرای یکش اوله الشائلة واحدة یس شول شائلة جمعی اولمی علی غیر القیاس اولور الاشاله
 همزه ناکه کسری به قالد رمق بقال شلت الجرة فاشالت و اشاله ناکه قورغن قالد رمغه دخی دیرلر بقول اشالت
 الناقه ذنبها اذ ارفعته الاشمال همزه ناکه و یانک کسری به کذلک ناکه قورغن قالد رمق بقال اشالت الناقه
 ذنبها اذ ارفعته الشول بلی علی وزن التکریم ناکه لر شول اولق و شولک تفسیری لان مروا بیتی تقول شولت
 الابل اذ اصارت شولا الشابل یانک کسری به هاسر شول ناکه درکه ارککله جمع اولماغیون قورغن قالدن
 و اصل سودی اولیه الشول شینلک ضعی و واک تشدید بله جمعی قورغن قالد رمق ناکه لر معناسنه و اکله

شمر دل

شمل

شول

و کعبه کی الشوله شبنک فخی و و اوک سکونیه شول عقرب قوی ری در که یو قار و قالقمش اوله و شوله شول ایکی
 شوقی بلد زه دخی دیر که قرا نوک اوز زنه نازل اولور انلر همه العقب دیر لر خانک خمی و میک تخفیه زهر
 عقرب معناسنه و شوله بر جاریه نک دخی اسمی در و فی المثل انت شوله الناحیه ابن السکبت ابتد ذکر اولن
 جاریه عدوان قبیلله سنک ایدی رعه ایدی یعنی احمق ایدی موالیسنه نصیحت ابتدا کجه نلری و باله قور دی حماقتنه
 بناء پس بومثل خلقه یهوده نصیحت ایدنلر ضرب اولنور اولنلر الشوله شبنک فخی و و اوک تشدید به شول
 عقرب در که قور غنی اوله الشاول تانک فخی و و اوک خمی ابله قوم او غرقه بر نه صومنی تناول فی القتال
 معناسنه یقال تشاول القوم اذا تناول بعضهم بعضا فی القتال بالرمح المشاوله میک خمی و و اوک فخیله قوم
 کذلک او غرشد بری بر نه کوندلر صوغق المشول میک خمی و شبنک سکونی و و اوک فخیله شول کوجک او را قدر
 که انوکله اوت بجر لر منجل صغیر معناسنه الشوال شبنک فخی و و اوک تشدید به جج ابلر نک اولی در الشوالا
 شبنک فخی و و اوک تشدید به جج الشوال بل شبنک فخی و و اوک کسری و مدله کذلک جج الشوله شبنک خمی
 وهانک سکونیه کوزک قراسی کوه مابل اولمقدر الشله شبنک فخی و وهانک سکونی و الفک مدله شول
 کوز در که ذکر اولن صفت اوزن اوله و سهلا حاجته دخی دیر لر الشهل فخیله کوز ذکر اولن صفت اوزن اولن
 الاشهل همز نک و وهانک فخیله شول کسنه در که کوز نک قراسی کوه مابل اوله الشله شبنک فخی و وهانک
 سکونیه شول اورتیشلی عورت در که عاقله اوله و یوعورته مخصوص اسم در یونکه ارضه فخر شهل شبنک فخی
 وهانک کذلک سکونیه رجالدن بر کسنه نک اسمی در که اول شهل بن شیبان در که فند دیکله ملقبدر المشاهله
 میک خمی و وهانک فخیله سوکشمک و بری بر نه جواب دوندلر مک مشاقه معناسنه و صاحب صراح بو مقامه
 مشاهله شکر گفتن باهم و جواب گردانیدن دیشدر شین معجه ابله مناسب اولم دخی خفی دکل در فصل الصاد
 الصل فخیله اواز بو غلغلی عوحت معناسنه یقال محل الرجل یصل محلا من الباب الرابع اذا صار اجم الصل
 صادق فخی و حانک کسر به اوازی بو غلن کسنه یقال رجل محل الصوت لا محل همز نک و حانک فخیله بمعناه
 الصندل صادق و دالک فخی و مایند نوک سکونیه باشی بیوک دوه و صندل شول اغاجه دخی دیر لر که راجحه سی
 خوب اولمغه معروفدر الصندل لانی صادق و دالک فخی و مایند نوک سکونی و اخر نه یانک تشدید به چرچی
 پیلور معناسنه و یو و صید لانی نون اول بدلنه یا بله صید نانی ده لغتلر در الصل صادق فخی و عین مهمله نک
 سکونیه باشی کوجک اولن کسنه و باشی کوجک اولن دوه قوشنه دخی دیر لر یقال رجل صعل وامراه صعله
 و صعله شول خر ما اغاجنه دیر لر که اگری اولوب بود قمر بنک دیلری جیلای اوله و صعل تویی کشن مرکبه دخی دیر لر
 یقال حمار صعل ای ذاهب الی الصعل فخیله بر نسنه انجه اولن المصقل صادق فخی و و افانک سکونی و فافک سکونیه
 بر جنس اوت در المصقل صادق خمی و فافک سکونی ابله بوسکر خاصره معناسنه المصقل صادق خمی و فافک
 سکونیه کذلک بوکر معناسنه و هر بار که اتک بوکر لری اوزون اولوب یانلری قصه اولسه عیب عد اولنور یقال
 فرس صقل اذا کان من الصقل طویل الصقلین الصقل صادق فخی و و فافک سکونیه و الصقل صادق کسر به
 قلبی اچوب جلا و یرمک یقال صقل السیف و سقله ایضا صقلا و صقلا من الباب الاول اذا جلاه الصقل
 فافک کسر به قلبی اچوب جلا و یرن کسنه الصقله فخیله ججی قلع اجمی کسنه لکنبه ککته کی
 الصقل علی وزن حیدر شول کسنه در که قلع اجمی صغنی اوله الصیاقله صادق فخی و فافک کسر به ججی قلع اجمی
 صغنی اولن کسنه ل معناسنه المصقل صادق فخی و فافک کسری و مدله ابلان فلی المصقله میک کسری
 و فافک فخیله شول کسنه در که انوکله قلع اچر لوقی مثالی نسنه ل اچر لر مصقله میک و فافک فخیله رجالدن

شهل

محل

صندل

صعل

صقل

بر کسنه

بر کسنه نک ادی در الصقل صادق کسر به اقی سلوب ثمار اتمک یقال الفرس فی صقاله ای فی صواته و صنعته
 المصقل صادق کسری و فافک فخی و عینک سکونیه سقل و زنی اوزن قوری خر مادر که تازه صاعلمش سوده
 قونور ابو عبیده ربه اونی اوزن الصله صادق فخی و لامک تشدید به قوری رارض یا بسه معناسنه و صله دریه
 دخی دیر لر جلد معناسنه یقال خف جلد الصله و صله شول یغمون دیر لر ککه بری بری اردنجه پان یان یغر
 الصلال صادق کسر به ججی ذکر اولن یغمور لر معناسنه و صلال نبات ته دخی دیر لر عشب معناسنه که مطر
 اسمیه اسمیه اولنلر اولور الصل صادق فخی و لامک تشدید به ادبکه دری دیکمک یقال صلات الخف اذا
 جعلت له الصله الصل صادق کسر به شول ابلان در که اکافسون کار انیز یقال نه الصل صفا لک انک منکره مثل
 الا فخی و صفاقیه دیر لر و جن بر کسنه زاده ز یرک اولسه انه الصل صلال دیر لر یعنی حیاندن بر حیه در دیر لر
 یعنی اهل کسنه افر و زکار اولم خیه تشبیه اولمغه وصل بر جنس اوت دخی دیر لر الصلیان صادق کسر به
 و لامک کسری و تشدید به فعلیان و زنی اوزن بر جنس اوت در الصلیان و زن مزبور اوزن واحدی ذکر اولن
 اولن بر پان معناسنه و جن بر کسنه اند اجمک سر عت ابدوب تردد ایمسه حذ هاجذ العیر الصلیان دیر لر یعنی
 فلان کسنه یعنی کسری بیان مرکبی تازه و فی کسری کی و بونک اصلی بود که مرکب کاه اولور صلیان دیر لر
 اونی اولن کس کوکندن سر پس عین ایدنک عینه میل و رغبتی کاتسبیه اولمغه و الصل صادق کسر به و لامک
 مایند سکونیه او کیک دیر لر کسری قوش فاخته معناسنه و صصل ابله انکه انکه دخی دیر لر الصل صادق کسر به
 خمی و مایند لامک سکونیه ظرفه و حوض دینه باقی قلمن صوالصل صادق فخی و لامک سکونیه
 شول صافی یا یلقدر که قومه خلط اولنور و ذکر اولن یا یلقه صصال دیر لر قور دقه فصلصل اند کیچون
 یعنی اوزه یرد کیچون و جن طبع اولسه اکاخار دیر لر الصل صله علی و زن لرله شول لجام اوازی در که او یانک
 لجامی دیو سر لد کد ظاهر اولور الصلصل علی و زن لرله قیلله خلقنک بریه کاد کارنده اوازی یقال صصال
 انلی اذا صوت الصلصل صمتنه ات رایحه بغله سی کرک جک اولسون کرک پشش اوسون یقال صل اللجم یصل
 صلولامن الباب الثاني اذا التفت مطبوخا کان هیا الا صلال بمعناه یقال صل اللجم اذا التفت الصلصل علی و زن التکریم الممر
 کذلک رایحه بغلی یقال صلات اللحام شدد لکثرة و لحام لامک کسر به ججی و در لخم معناسنه الصلصل صادق فخی
 و لامک کسری و مدله اواز و یرمک یقال صل السمار و غیره بصل صلیلا من الباب الثاني ایضا اذا صوت و صلیل
 طوارک صور لقدن اجم روسی اوازه یرمکه دخی دیر لر یقال جاءت الخیل فصل عطشا و ذلک اذا سمعت لاجوافها
 صلیلا ی صوت الصلال صادق فخی و لام اولک تشدید به قور بدقه اواز و یرن یا یلقی المصلال نک کسری
 و صادق سکونیه کذلک اواز و یرن یلقی یقال طین صلال و مصلال ای بصوت یا بصوت الخرف الجدد و فی بعض
 النسخ یا بصوت السمار الصاله لامک تشدید به افت داهیه معناسنه یقال صلتهم الصاله فصلهم من الباب الاول
 اذا صابتهم الداهیه الصول صمتنه بر نسنه یرک اولمق یقال صلل الشی صمولامن الباب الاول و صمول لخی قور یغفه
 دخی دیر لر یقال صلل الشجر اذا لم یجد ریاخشن یعنی صوبه قانیموب خشونت بغلسه الصامل میک کسر به
 یابس معناسنه در الصل صمتنه و لامک تشدید به اعضاسی قوی اولن کسنه شدد الخلق معناسنه
 الا صلال همز نک و میک کسر به بر نسنه یرک اولمق یقال صلال الشی صلالا اذا اشتد و اوت کثرت اوزن
 بتوب بری بر نصر مشغفه دخی دیر لر یقال صلال النبات اذا التفت المصیله میم اولک خمی و صادق سکونی و همزه نک
 دخی کسری و لامک تشدید به افت داهیه معناسنه الصول صادق فخی و و اوک سکونیه اوزن غنی و صله قلع
 معناسنه ده کلور الصوله صادق فخی و و اوک سکونیه بمعناه یقال صال علیه اذا استطال وصال علیه و ثب

صل

صل

صول

صولا و صولة يقال رب قول اشد من صول و صولة حمار و حشى مركب سور يسنه هجوم اتيكه دخی دیر لر بقال
صالح العباد اجل على العانة وعانه مركب سور يسنه دیر لر و صولة تقدير اتيكه دخی دیر لر يقال صيل لم كذا اذا
البحر و اتاحت حاء مهملة ابله نقدر او افعه دیر لر المصاولة ميمك ضمي و اووك فحيلة بری برينك اوزنه بحره يوب حمله
ايتمك مواثيت معنائه الصيال صادق كسر بله بعناها الصياله كذلك صادق كسر بله بعناها ايضا التصاؤل
ايكي اركك بری برينك اوزنه بحره مق يقال الفحلان تصاؤلان اي يتواثبان الصاؤه صادق فحی و همزه نك مدبله
دوه ادجل اولق يقال صول البعير بالهمزة يصول صاؤه من الباب الخامس اذا صار يقتل الناس و بعدو عليهم
الصوؤل صادق فحی و همزه نك ضمي و مدبله ادجل و لان دوه بقال اجل صوؤل المصوؤل ميمك كسری و صادق
سكوني و اووك فحيلة شول نسنه در كه انوك ايجند قرفه و كلبي دبد كاری مع وف نسنه في اصل در لر اجبسی
كنسون دبو الصياله صادق كسری و مدبله فحيميك اوجند اولن دو كوم صولة صادق ضمي و مدبله بر موضعك
اسمي در الصهيل صادق فحی و هانك كسری و مدبله ات كشمك صوت فرس معنائه الصهيل صادق ضمي
و هانك تخفيفيه بله بعناها نهيقه نهاق كبی يقال صهل بصهل صهيل من الباب الثاني الصهل صادق فحی و هانك
تشديد بله كشمي ات يقال فرس صهل فصل الضاد الضهيل صادق فحی و همزه نك كسری و مدبله جسمي
نخيف اولن كسنة يقال رجل ضيل اذا كان صغيرا الجسم نخيفا الضاؤه صادق فحی و همزه نك مدبله ضعيف
اولق يقال صوؤل ضاؤه من الباب الخامس و رأي ضعيف و لغه دخی دیر لر بقال صوؤل رأيه ضاؤه اذا صغر و قال
رأيه فيقول فابله رأي ضيف و لغه دیر لر الضاؤل ميمك ضمي و يانك كسری بله ايجنه اولن كسنة دقيق معنائه
الضوؤه صادق ضمي و همزه نك فحيلة نخيف و ان كسنة الضياله صادق فحی و همزه نك كسری و مدبله ايجنه اولن
ابلان حيه دقيقه معنائه الضهيل صادق و يانك كسری و همزه نك ماينده سكونيه افت داهيه معنائه
زبيركي دروزنه و معناده و كاه اولو ربا مضوم دخی قننور ثعلب ايتدي كلام عرب فعل بله بوقدر نك كسری
و لام اولك ضمي ابله اكر ضهيل ابله زبير و اولمشسه نوادر دن اولو ردي و ان كبسان ايتدي فحن بوكله لر
ذكر اولن وزن و وزن كاسلر همزه زابد اولمشسه دلالت ايدر زير ايجنه بر كله ده حرف زابد اوله بناء اصولن
خارج اولمشي جائز اولو ركن همزه حروف اصولن در بس حرف اصولن ولد غيچون ضمه كلسي حائر اولمدي
مثالين مزبورينه ددی الضعل صادق فحی و هانك سكونيه از اولن صوماء قليل معنائه كخصاح كي و منه قولهم
ان الضعل و ان الضعل شول قبايه دیر لر كه صوا ايجنه اوله و اني صوا و رعيه الاضحلل همزه نك و ميمك كسری بله
بر نسنه كتمك بقال الضعل الشئ اذا ذهب و كلا بين لغتند الضعل دیر لر ميمك تقديمه اوز بد حكايتي اوزن
و اضحلل بلو دك اچماسنه دخی دیر لر بقال الضعل السحاب اذا تقشر الضيل صادق و كافك فحی و يانك
سكونيه فقر دن عريان اولن كسنة به دیر لر بقال تركاهم ضيا كذا اي فقر الضلال صادق فحيلة بر نسنه ضايغ
اولوب هلاك اولق يقال ضل الشئ يصل ضلالا من الباب الثاني اذا ضاع و هانك الضل صادق ضمي و لامك
تشديد بله اسمر معنای مذكور دن منه قولهم هو ضل بن ضل اذا كان لا يعرف و لا يعرف ابوه و كذلك قولهم هو
الضلال بن التلال و لال كذلك ضلال معناسن تا بيد ايدر لفظ در الضاله لامك تشديد بله از مش اولن
حيوان مذكره و مؤنثه اطلاق اولنو ر المصلاه ميمك و صادق فحيلة شول بر در كانه يول از باور بقال ارض
مضله اي يصل فيها الطريق المضله ميمك فحی و صادق كسر بله بعناها لغه فيما الضله صادق فحی ابله لفظ در
كه عدم هدايت معناسن افاده ايدر يقال فلان يلومني ضله اذا لم يوفق للرشاد في عذله و عذله عن مهمله و ذال
مجهله ابله قنا يوب ملامت ايتكم در الضليل صادق كسری و لامك كسری و تشديد بله زياده از مش كسنة

صهل

ضال

ضابل

ضعل

ضكل

ضلل

المضلل

المضلل ميمك ضمي و لام اولك فحی و تشديد بله بعناها يقال رجل ضليل و مضلل اي ضال جدا و هو الكثير
التتبع للضللال يعني ضلاله زياده طالب و تابع او او ر و امرى القيسه الملك الضليل دیر لر دي الضليل فحتمله
و صادق نانينك كسری بله غليظ اولوب رك اولن ير الضلضله على الوزن المزبور بعناها ميمك ايتدي كوي يا كدبو
ضلاضالك قصري در و ضلاضل دخی ضلضل معناسنه در غلبط علا بطك قصري اولوب بر معنايه اولد غي كي
و غلبط فر موده ديمك در الضلضله صادق اولك ضمي و نانينك كسری و لامك ماينده فحيلة شول طاش در كداني
برادرم كو تر مكه قادر اولو ر كلام عرب بله وزن مزبور وزن مضاعف يو قدر بوندن غيري الضلال صادق
فحيلة و الضلاله كذلك صادق فحيلة از من كه رشادك مقابلي در بقال ضلات اضل من الباب الثاني قال الله تعالى
قل ان ضلالت فانما اضل على نفسي فهذه لغه نجد و هي الفصيحة و اهل العالیه يقولون ضلالت اضل من الباب الرابع
و ضلالت خفا معناسنه ده كلور قال الله تعالى اذا ضلنا في الارض اي خفينا و ضلال هلاك معناسنه ده كلور
قال الله تعالى ان المجرمين في ضلال و سعري في هلاك الضلال لامك تشديد بله ازن كسنة يقال هو ضال تال
و عي الضلاله و التلاله پس تال و تلاله معنای ضلالني تا كيد ايجون نبعيت طر بقيه ذكر اولنم لفظ در لا ضلال
همزه نك كسری بله ضايغ قلن هلاك قلن يقال اضله اي ضاعه و اهلكه و اضلال دفن معناسنه ده كلور بقال اضل
الميت اذا دفن ابن السكيت ايتدي ضالت بعيري دیر لر فحن بعير سندن كيدوب غايب اولسه و ضلات المسجد و الدار
دیر لر فحن انلرك موضعن بلسك و بنه بوجه اوزن در هر نسندكه قيم اولسه و اكا هدايت بواسك و في الحديث
اعلى اضل الله يربد اضل عنه اي اخفى عليه و حديث شريفك اصلي بودر كه عصاة خايفيندن بعضي وصيت
ايدوب فحن بن وفات ايدر سم بني اتشه يقوب كولم بيله و رك جائزك بواسلو بله خدای تعالى يه خفي اولم ديش
غابت جهالتندن و اضلال طر بق دندن چقرمغه دخی دیر لر تقول اضله الله فضل المتضال ميمك ضمي و تانك
فحيلة از مغر اغاب لن كسنة تقول نك نهدي الضال و لا نهدي المتضال التضليل على وزن التكریم ضلالته
منسوب قلن تضلل تانك و صادق ضمي و لامك كسری و تشديد بله و ثانيد تانك فحی و صادق سكونيه باطل معناسنه مضلل ميمك
باطل معناسنه در بقال وقع في وادي تضلل معناه الباطل مثل تخيب و نهلك كدبونلرك جمله سي لا ينصرف
ضل بتضلال صادق اوله ضمي و لامك تشديد بله و ثانيد تانك فحی و صادق سكونيه باطل معناسنه مضلل ميمك
ضمي و لام اولك فحی و تشديد بله بني اسدن بر جاك اسمي در الضهل صادق فحی و هانك سكوني ابله بلا مقالة
ولا مغالطه جوع ايمك معناسنه بقال ضهل اليه من الباب الثالث ارجع على غير وجه المقابلة و المغالبة و ضهل
بر نسنه بي از دفع ايتكمه دخی دیر لر بقال ضهله اذا دفع اليه قليلا قليلا و شراب از اولوب رقيق و لغه دخی دیر لر
بقال ضهل الشراب اذا قل ورق و خبر ارشغه دخی دیر لر بقال هل ضهل اليكم خبر اي وقع و ضهل از صويه دخی
دیر لر ماء قليل معناسنه ضحل كي اولو ر و زنا و معنى الضهل صادق فحی و هانك سكونيه از مال يقال اعطيته ضهله
من مال اي تر اوزر نونله و زنا معجه ابله شئ حقيره دیر لر و يقال اعطيته عطية ضهله اي نزره الضهول صادق
فحی و هانك ضمي و مدبله صويي از اولن قوي بقال يبرضهول اذا كان يخرج ماؤها قليلا و سودي از اولن قوي و بنه
دخی دیر لر بقال شاة ضهول اي قليله اللبن و يقال ضهللت الشاة من الباب الثالث اذا قلت لبنها الضاهله هانك
كسر بله صويي از اولن قوي بقال حمة ضاهله اذا كانت قليله الماء و وجه فتح حيله و تشديد ميمك قيونك صو قرار
ايدن بر دیر لا ضهال همزه نك كسری بله خرما اغا جنك اوزر نه اولن ميوه سي رطب و لمق يقال اضهللت الخله
اذا رطبت و كاه اولو ر اضهل البسر دخی دیر لر اوزر نه رطب و لمق نقطه لري ظهور ايتسه الضال حال و زني
اوزن شول سدر انجي در كه ياباني اوله سدر ري معناسنه الاضيال همزه نك كسری ابله بر سدر مزبوري بتور مك

ضهل

ضيل

الاضالة همزة كسر بله معناه يقال اضيأت الارض واضالت اذ صار فيها الضال مثل اغيبت لمرأة واغالت
 يعني عورتا وغلانة حامله ايكن بر سود امزردى معنائه ياي اصل اوزن واعلال اوزن استعمال كبرى
 كى وبومقامه نسخ جوهر بله ضالى كنه سنك واوى ولسنه سرخه اشارت اولمشدر اكن اضيأت تعبيرندن
 سائر كتب لغاتندن فهم اولنن بودر كه ياي اولنن راكر واوى اوليدى اضولت دينوردى والله اعلم فصل الطاء
 اطبل طانك فتي ومانك سكويه شول معروف سننه دركه انى چلرل عامه محر بفابد و طول دير و طبل دراهم
 اوزر نه الفجه صابدر قارى تحت كه طبله دراهم ديك اولور و طبل الفجه نك غيرنده دخی استعمال اولنور كرك انك
 قمنده كرك ميوه قمنده اولسون و طبل خلت معنائه ده كاور يقال مالدري اى الطبل هو اى الناس هو
 الطوبى الطانك فتي ومدبله ديشى قوين الطوبىالات وزن مز بور اوزن جمعى ديشى قوينلر معنائه اركك قوبنه
 طوبال ديرل الطبله طانك فتي ومانك سكويه اق ابله بوز مايننده برنك در الاطبل همزه نك ومانك فتيه
 ذكر اولن اولن ملون اولن كسنة يقال ماد اطبل وشراب اطبل اذ الم يكن صافياو يقال فرس اخضر اطبل للذى
 يملو خضرته قليل صفرة يعنى انك كوكا كنه نوع صفرت فارسه طبل همزه نك ومانك فتيه مكه مشر فده
 بر طانك فتي دركه ثور بن عمد منات كانسبت وضاقت اولنوب ثور اطبل ديرل زير ثور اول طاعنه زول بشدر
 الطحال طانك كسرى ومانك تخفيفيه طلاق ديدكرى نسنه كه اعصاب داخله دن در يقال الفرس لا طحال
 له پس بومثل درانك سرعت وجر ياننده نتم البعير لا مرارة ديرل دوه نك جراتى اولمد غنه بناء لطل طانك
 فتي ومانك سكويه طلاغه اورمق يقال طبلته اذ الصبت طحاله المطحول ميمك فتي ومانك فتي ابله طلاغه
 اولن كسنة الطبل فتيه نك كسنة نك طلاغى اغريق يقال طبل طحل طحلا من الباب الرابع اذ الشك طحاله ووصو
 فاسدا ولفغه دخی ديرل يقال طبل الماء اذ افسد و تغيرت رايحه و طهل دخی ديرل رايحه ذكراولنن معنائه الطربال
 طانك كسرى ومانك سكويه ديوارك يوقرى اولن قطعه سى يوقرى اولن كى مثلا وشول عظيم قيايه دخی
 ديرل كه طاعدن طشره جقمش اوله الطربال طانك فتي ومانك كسرى ومدبله صوامع معنائه يقال طربال
 الشام اى صوامعها الطربال على وزن الدخرجه يوقر وقلدرمق يقال طربل بوله اذ امه الى فوق كه جوكرمك
 معنائه اولور الطرباله طانك ومانك فتي ومانك سكويه فتيان معنائه در و فتيان كى معر بدر
 وكاه اولور طرباله دخی ديرل رايحه الطربال حيدر روزنى اوزن چوق ديك اولور يقال ماء طربال و نيم طربال اى
 كثيره نيم مطلقا ورت بقلو حيونه ديرل چار يا معنائه و طربال غيان دخی ديرل تون معنائه الطربال طانك فتي
 وسينك سكويه سربك بريده حركت ابدوب مضطرب اولمى الطربال طانك كسرى ومانك سكويه نك
 طوغن ولد وهر وحشيمك دخی ولدن طبل طلاق اولنور الاطبل همزه نك فتيه جمى و طبل كاه اولور جمع
 معنائه دخی كاه ورجنب كى كه واحد وجمع اطلاق اولنور قال الله تعالى والطفل الذين لم يظهروا على عورات
 النساء الاطفال همزه نك كسرى به عورت طفل كتورمك يقال طفلت المرأة المظفل ميمك فتي ومانك كسرى به
 سول اهور كه كند بله طفلى بيله اوله حالا كه اول طفلك انه سندن و غمى قرب العهد اوله وناقه دد دخی حال
 بو بله در المظفل ميمك فتي ومانك كسرى به جمى المظفل ميمك فتي ومانك كسرى ومدبله كندك جمى تازه يا ورلى اهور
 معنائه الطفل طانك فتي ومانك سكويه تازه و تراولمق يقال حاربه طفله اى نائمة ويقال بنان طفل وبنان
 بومق جازنه ديرل جمع درلكن شول جمع كد انوك مفردى جعندن هاه و جندله فرق اولنه انك واحد اطلاقى جابر
 اولوب مذكر اولمى رو اولو والتطفيل على وزن التكريم كوشن غروب ميل ايمك يقال هذا وقت تطفيل الشمس
 اى مياها الغروب يتطفيل كجه نك قر اولو ولفغه يوزن طومسنه دخی ديرل يقال طفل الليل اذ اقبل ظلامه و تطفيل
 دوهى اهنسته يورق كد دخی ديرل اولادى اردندن ارشسون ديوتقول طقلت لابل تطفيل اذ ارفعت بها
 فى السبع حتى لحقها اطفالها اى اولادها الطفل فتيه نك ايكندى وقتند نصكره يه ديرل كوشن غروب به بشدر غيرون

طبل

طحل

طربل

طرحبل

طسل

طفل

يقال

يقال انته طقلا و طفل كذا لك يغمون دخی ديرل طفيل طانك فتي ومانك كسرى ومدبله بر طانك فتي در
 لطفه لى طانك فتي ومانك فتي ويا اولك سكوى ومانك تشد ببله شول كسنة دركه ضيافته بلا دعوه داخل
 اوله بعقوب ابتداى طفيل طانك فتي ومانك كسرى ومانك تشد ببله شول كسنة دركه ضيافته بلا دعوه داخل
 اولاد دندن عادتى دعوت ومانك ضيافته ومانك ابدى واکا طفيل الاعراس وطفيل العرايس ديرلدى واعراس
 عرسك جمى در خم عينه وعرايس عرسك جمى در فتح عينه ومقصود ضيافته نسبت وضاقت وروم زبور
 ابدردى و دد ثل الكوفه ركه مصرجه فلا يخفى على شى شى شوبله استرم كه كوفه شبرى نظر مكر جله رياس
 حوض كى اوله واند جعندن بر سننه فوت ايم وعربطافه سى طفلى معنائه وارش لفظ استعمال ديرلدى
 كدى دعوت ضيافته كى ديك اولو والتطفيل فتيه نك ومانك فتي ومانك تشد ببله شول دعوت ضيافته كك يقال
 تطفل اذ ادخل وانه لم يدع اليها الطفل طانك فتيه نك ومانك فتي ومانك تشد ببله شول دعوت ضيافته كك يقال
 يغمور لمعنايه وطل يغمور رى اصله دخی ديرل يقال طلمت الارض على البناء للجهول وطلها لندى وندى
 نونك فتي والفك فسر باغم معنائه در وطل فاني هدر قلعه دخی ديرل يقال طلمت الارض على البناء للجهول وطلها لندى وندى
 طلمت دمه على البناء للجهول وطل فاني هدر قلعه دخی ديرل يقال طلمت الارض على البناء للجهول وطلها لندى وندى
 دمه المظلول ميمك فتي ولا ميمك فتي ومانك تشد ببله شول كسنة دركه ضيافته بلا دعوه داخل
 هذه طله فلان اى امرئه وطله طتلو اولن شرايد دخی ديرل يقال طله اى لذبة الطفل فتيه نك ومانك تشد ببله شول كسنة دركه
 اردردن باقى فالور الاطلال همزه نك فتي ومانك تشد ببله شول كسنة دركه ضيافته بلا دعوه داخل
 كى بلكنه دخی ديرل لال السفينه معنائه وطل شخص معنائه ده كاه الطلاله طانك فتيه نك ومانك تشد ببله شول كسنة دركه
 معنائه دركه طلاله وطله اى شخصك الطلاله طانك فتي ومانك تشد ببله شول كسنة دركه ضيافته بلا دعوه داخل
 طلى اى ما بها لبن الطلاله طانك فتي ومانك تشد ببله شول كسنة دركه ضيافته بلا دعوه داخل
 داهيه معنائه المظلول ميمك فتي ولا ميمك فتي ومانك تشد ببله شول كسنة دركه ضيافته بلا دعوه داخل
 مظلول الاطلال همزه نك كسرى به فاني هدر قلعه دخی ديرل يقال طله اى لذبة الطفل فتيه نك ومانك تشد ببله شول كسنة دركه
 ديرل يقال طله عليه اذ سرق المظلول ميمك فتي ومانك تشد ببله شول كسنة دركه ضيافته بلا دعوه داخل
 بومقامه جوهرى وقاموس نسخة لى اختلاف اوزن در بعضينه ناهله و فافله وقع اولمشدر استقراردن وبعضينه
 فافله ليس بسفر واقع اولمشدر اسفاردن لكن طلالك سا بر اشتقاقى معنائه اوله مناسب ولد فتي دكل در التطلال
 تانك فتي ولا ميمك فتي ومانك تشد ببله شول كسنة دركه ضيافته بلا دعوه داخل
 به مدعنه طه اربط نك فتي ومانك تشد ببله شول كسنة دركه ضيافته بلا دعوه داخل
 كابل دكاه دكله سوق با لفته ديرل طين رقيق معنائه اطمال همزه نك كسرى ومانك تشد ببله شول كسنة دركه
 حوضه اولن صوبى جملة الوب قره با لفت قومق اطمى مافى الحوض فلم يترك فيه قطرة وهو فاعل منه اطمى طانك
 كسرى وميمك سكويه اوغرى لص معنائه المظلمه ميم اولك كسرى وميم تانك فتيه نك ومانك تشد ببله شول كسنة دركه
 انك خمين اچوب توسيع ابدرل الطفل طانك فتي وميمك سكويه وافر سيراندرمك يقال طمات المناقة طملاى
 سر نهاسير افسى و نسخ جوهر به بواسلوب اوزن وقوى سار متعدى كد كندينا در الطول طانك فتي ومانك تشد ببله شول كسنة دركه
 رنسنه نك اوزن فتي كه انهنك مقابلى در طال الشى اذ امتد وبقا طلت اصل طول ضم الواو لانه تقوى طوبى ففقت
 النضة الى الطاء وسقطت الواو لاجتماع الساكنين ولا يجوز ان تقول منه طلته لان فعلت لا يتعدى فان اردت ان
 تعديه قلت طولته او اطلته واما قولك طاولانى فلان فطلته فانما تعنى بذلك كنت اطول منه من الطول والطول
 جميعا يعنى باب مغالبه دن اولد و غنه بناء طلته كمشدر كنت اطول منه معنائه كرك طولدن اولسون طانك

طلل

طبل

طول

وآنکه تخفیه فیه طاع کلی درورد حبلی معنایه العباله عینک فخی ولامک تشدید به اغراق ثقل معنایه بقال القی
 علیه عباله بالشدد ای ثقله العنبل عینک وآنکه ضمی ووزنک مایند سکونیه ستول تپان سی در که عور ندره
 سنت یرنک باقی قالور العنبله وزن مز بورا وزن ذکر اولنان معنایه در العنابل دینک ضمی وآنکه کسر به جمی
 العنبله علی وزن الد حرجه اهامال ایتک بقال عبل الابل اذ اهلها امثل لهما یعنی عین همزه مذ و ذه در المعنیه
 میک ضمی و عین وهانک فخیله ترک اولنش بقال ابل معنیه ای لاری لهما ولا حافظ العباله عینک فخی وهانک
 کسر به فخیله شول ملوکدر که ملوکری وزن ثابتلر در ملوکردن زابل اولنزل العنله فختنه در کر التلرندن
 ای دموری دبد کوری سننه و فدان کسجک الته دخی درلر وعتله قالن عصایه ده دیرلر وعتله ناقیه دخی دیرلر که
 بوکلی قالمیوب دایما قوت و قدرت وزن اوله وعتله عتاک واحد دخی اطلاق اولنور که انلر فارسی اولان یا بلر در
 یعنی عجم یا بلر بدر وعتله جدیده جماعتنه دخی دیرلر که طی قبیله سندن در العنبل عینک فخی وآنکه کسری و مد به
 احرنله طولان کسنه اجیر معنایه العتلاء عینک ضمی وآنکه فخی ولافک مد به جمی اجیرلر معنایه العتل
 عینک فخی وآنکه سکونیه بر کسنه فی محکم چکمک تقول عتلت لرجل اعتله واعتله من الباب الاول والثانی اذا
 جذبه جذبا عنيفا المعتل میک کسری وآنکه فخیله زیاده چکمی اولن کسنه ابن السکیت ایتدی عتله وعتنه
 لام ابله ونون ابله بر معنایه در العتل خمتنه ولامک تشدید به غلیظ اولوب اهل جفا اولان کسنه قال الله تعالی
 عتل بعد ذلك زیم وزیم ثم معنایه در وعتل قالن کوندن دخی دیرلر رخ غلیظ معنایه العتل عینک فخی
 وآنکه کسر به شره سریع اولن کسنه التعتل تانک وعتل فخی وآنکه ضمی و تشدید به مکاندن ایلوق تقول
 لا اعتل معک لارجح مکانی العتول عینک کسری وواوک فخی ولامک تشدید به صلیق اولوب کوشک اولن
 کسنه فتول کی دروزنا و معنی العتول عینک وآنکه فخیله عتول معنایه در کتاب سدویه ده اولن اشارت وزن
 ام عتیل عینک کسری وآنکه سکونی وآنکه فخیله یالی قورت که سباع قیلند ندر العتیل جعفر وزنی اوزن عظیم
 ابطن اولن کسنه ابل کی دره زنا و معنی العتول عینک وکافک ضمی وآنکه سکونیه خر ماسلقنک چوپیدر
 اوزم سلقمی مثالنه العتکال عینک کسری وآنکه سکونیه بمعنایه العتکل علی وزن التدرج خر ماسلقنک
 چوپنی جوق اولوق بقال تعتکل العتق ای کثرت عمارتخه وعتق عین مهمله نک کسری وذل معجه نک سکونیه خرما
 صلقمی وشرخ شین معجه نک کسری وراه مهمله وناه معجه ابله ذکر اولنان سلقنک چوپنی العتکله علی وزن
 الد حرجه زین ایتک بقال عتکل الودج ای زین العجل عینک کسری وچیم سکونی ابله ایتک بوزاغسی ولد
 البقر معنایه العجله وزن مز بورا وزن موئی ابو جراح روائی اوزن وعجله سقایه دخی دیرلر مشک معنایه
 العجل عینک کسری وچیمک فخی ابله جمی قربه ابله قربه کی وزنا و معنی وعجل شول منجلقلره دخی دیرلر که انوکله
 قیودن صوچکر لعجله نک جمی در علی ماسیحی العجل عینک کسر به کذلک جمی رهه ابله رهام وذهبه ابله
 ذهاب کی رهه ضعیف یغیور وذهبه دخی یغیور دیرلر وعجله بر جنس او تندی دیرلر بنت مخصوص معنایه
 العجل میک ضمی و عینک سکونی وچیمک کسر به یله بوز غلی ایتک بقال بقرة معجل ای ذات عجل عینک کسری
 وچیمک سکونیه بر قبیله نک اسمیدر که انلر کباباسی عجل بن خیم در وجد اعلا سی وابل در العجله فختنه
 عر که انی صغر چکر العجل فختنه جمی عر مار معنایه العجل همزه نک فخیله کذلک جمی وعجله شول منجیفه
 دخی دیرلر که انوکله قیودن صوچکر لروکلا ایتدی عجله شول اقری اولن العجلر که قیونک کارند یا بلن میل اوزره
 قورور و قوغه اول اغاج اوزن اصلور وعجله ایومک یعنی سرعت معنایه دخی کور که بطیک مقابلی در وعجله
 سبقت ایتکه دخی دیرلر مند قوله تعالی العجل امر بکم ای اسبقکم العجل فختنه کذلک ایومک معنایه در بقال

عتبل

عبل

عتل

عتل

عتبل

عتکل

عجل

عجل

عجل عجل من الباب الرابع العجل عینک فخی وچیمک کسر به عجله صاحی اولن کسنه العجل عینک فخی وچیمک
 سکونیه بمعنایه العجل عینک فخی وچیمک ضمی و مد به بمعنایه کذلک العجلان عینک فخی وچیمک سکونیه بمعنایه
 کذلک وعجل شول دوهیه دخی دیرلر که ولدن یا وی قله العجلی عینک فخی وچیمک سکونیه ولفک قصر به
 موئی بقال امرأة عجلی مثل رجلی ورجلی پیاده اولن عورته دیرلر العجلی عینک فخی ولفک قصر به جمی
 رجلی کبی العجل عینک کسر به کذلک جمی تنه کم رجال دیرلر رجلی نک جمعه العاجل عینک کسر به
 والعاجله کذلک جمی کسر به ابل واجله نک مقابلی در که ابل زمان ایتده اولاجق نسنه در وعاجل زمان
 حاضرده اولن در المعاجله میک ضمی وچیمک فخیله بر کسنه فی علی الاستعجال اخذ ایتک بقال عاجله بذنبه
 اذا حذبه ولم یجمله الا عجل همزه نک کسر به سبقت ایتک بر نسنه یه قندر مق معنایه کور بقال عجله
 اذا سبقه واستحته الاستعجال همزه نک وآنکه کسر به بمعنایه وعجله طلب ایتک معنایه کور بقال
 استعجله اذا قدمه او طاب عجلته العجله عینک ضمی وچیمک تخفیفیه عجله اولن نسنه یعنی ما حضری اولن
 نسنه بقال انمر عجله الراكب وفي المثل الثیب عجله الراكب التجیل علی وزن التکریم بر نسنه فی ما حضری کتور مک
 بقال عجلتم کما بقال لنتم ونلمین دخی ما حضری کتور مک دیرلر ونجیل بر نسنه قندر مغه دخی دیرلر بقال عجله
 نجیلا اذا استحته ونجیل بر نسنه نک ثمن مقدم ورمکه دخی دیرلر بقال عجلت له من الثمن کذا ای قدمت
 ونجیل ایتیز پشور مک دخی دیرلر نقول عجلت الیم اذا طجته علی عجله التجیل فختنه وچیمک ضمی و تشدید به
 بر نسنه فی المدهه استعجال ایتک تقول عجلت من الکری کذلک العجل میک ضمی وچیمک کسری و تشدید به شول
 کسنه در که اهلنه عجله کتون العجله همزه نک کسر به بر کسنه صاغن زمانده اول کتور دکی سود در
 العدل عینک فخی وذلک سکونیه بر نسنه فی محله وضع ایتک کطلک مقابلی در بقال عدل علیه فی القضیه
 من الباب الثاني وعدل عادل معنایه سنه دخی کور بقال رجل عدل ای رضی ومقنع فی الشهاده وبواصلند
 مصدر در العدل خمتنه جمی بقال قوم عدل وعدول وعدل مثل معنایه سنه ده کور تنه کم کوران شاه الله
 تعالی وعدول یولدن صیمغه دخی دیرلر بقال عدل عن الطريق اذا حاروا وراکک دیشی ابله جمع اولنی ترک ایتکه
 دخی دیرلر بقال عدل الفعل عن الابل اذا ترک الضراب وعدل ایکی کسنه نک پندن برابر قافه دخی دیرلر بقال
 عدل فلانا بفلان اذا سوبت پنهما وعدل فدی معنایه سنه دخی کور منه قوله تعالی لا تقبل منها صرف
 ولا عدل فالصرف الثوبه والعدل الغديه ومنه قوله تعالی وان تعدل کل عدل ای تفد کل فداء وقوله
 او عدل ذالک ای فداء ذالک واما عر بلرک وضع فلان علی بدی عدل دبد کوری ابن السکیت ایتدی عدل
 بو کلام عدل بن جزء در سعد العشره قبیله سننن که مز بور تبعک صوابی سیدی که تبع بر کسنه فی
 قتل مراد ابد نسنه مز بور دی پس خلق محبوس مز بوردن یا س ایتک محله وضع فلان علی بدی عدل
 دیرلر دی بناء علی ذالک وکلام بینلرند مثل اولوب هر یا س اولن نسنه ده ضرب اولنور اولدی العادل ذالک
 کسر به ذکر اولنان صفتله موصوف اولیجی کسنه للعدله میک فخی و عینک سکونی وذلک کسر به کذلک عدل
 معنایه بقال بسط الوالی عدله ومعدله وفلان من اهل المعدله ای اهل العدل العدله عینک فخیله عادل اولوق
 بقال عدل الرجل عدله من الباب الخامس العدل عینک کسری وذلک سکونیه مثل معنایه در اخفش روایتی
 اوزن وعدل عینک فخیله کذلک مثل معنایه سنه در عدل بهذا عدلا حسنا قولندن ما خود در اصلند
 مصدر در بعده مثل ایچون اسم قلندی عدل متاع معنایه سندن فرق اولسون دیوتنه کم امرأة رزان دیرلر رانک
 فخیله اهل قار معنایه وعجز رین دیرلر ثقیل معنایه ماینلر بن فرقدن اتوری وفر ایتدی عدل بر نسنه
 معادل اولان در خلاف جنسندن وعدل کسر له مثل معنایه در تقول عندی عدل غلامک

عدل

وعدل شأنك اذا كان غلاما يعدل غلاما وشاة تعدل شاة وخن خلاف جنسندن قمتن دلسك عيني
 مفتوح قلوب رسن وكاه اولور بعض عرب مكسور قلوب كوي باكه غلط ابد رل الاعمال همزه نك فحقيله عدلك
 جعي در عينك كسر به فراره ايتي اوزن العديل عينك فحق وذاك كسري ومد به شول كسنة در كه وزنه
 وقدره سكا بر اولو المعادلة ميمك فحقيله بر خصوصه تردد ايتك بقال فلان يعادل امره وبقسمه
 لي خيل بين امرين ايها ياتي ومعادله ايكي كسنة نك ما بينن بر اقلغه دخی در بقال عادل بين الشبثان اذا
 سويت بينهما العدل عينك كسر به ايكي كسنة بری بری ابله زاع ابد شوب بری فلان كسنة ده بقیه قالمشدر
 دیوب اخري قالمشدر ديك در الان عدل يولدن صیمغه در بقال انعدل عن الطريق التعديل على وزن
 لتكریم برنسنه في طوغر لثقی وتعديل شاهدل عادل در ديك معنا سنه ده كلور الاعمال همزه نك وتاك
 كسر به طوغر لثقی بقال عدلته فاعتدل اي قومته فاستقام المعدل ميمك فحقيله وذاك فحق وشد بد به طوغر لثقی
 اصلاح اولنمش كوندل عادل دالك كسر به صفت عداله موصوف اولان وشول كافر معنا سنه ده كلور كه
 رنه شريك قوشمش اوله منه قول ناك المرأة للحجاج ناك لقاسط عادل فان مراد هابه كفان العدولية فحقيله
 وواوك سكونی ويا نك تشد بد به شول كيدر كه بحر نك عدولي نام قريه به منسوب در فحقيله
 والفك قصر به العدولي فحقيله وواوك سكونی ويا نك تشد بد به كيمجي ملاح معنا سنه العدل عينك
 وميمك فحقيله وذاك سكونیله قدیم معنا سنه در العدول عينك فحقيله وذاك سكونی وميمك فحقيله
 كدلك قدیم معنا سنه در العدول عينك وذاك فحقيله وما بينن نونك سكونیله باشی بيوك اولان دوه نكیری
 وتا نبي برادر و ابو عمرو ايتدی عدل اوزون معنا سنه در العدول عينك وذاك فحقيله موثی ابو عمرو
 روايتی اوزن وعدله بلبل اوتكه دخی در بقال بلبل يعدل اي بصوت العدول لیب عينك وذاك فحقيله
 ولا نك كسري ومد به هزار ديد كری قوشدر وجوه نك بمقامه كلامی بلبل عند لیبك غيری
 اولاسن موهم اولور زير الببل يعدل ديد كدن صكره العدول لیب طائر بقال له الهزار ديشدر لكن
 بلبل عند لیبك غيری دكلدر ظاهر بودر كه مرادی ثفنن در العدول عينك فحقيله وذاك معجه نك سكونیله
 رسواي وملامت ايتك بقول عدلته من الباب الاول العدول فحقيله اسم در ملامت معنا سنندن الاعتدال
 همزه نك وتاك كسر به كشي كندن لوم ايتك بقال عدلنا فلانا فاعتدل اي لام نفسه واعتب العذلة عينك
 فحقيله همزه وزنی اوزن شول كسنة در كه خلق جوق لوم ابله محكه وهزه كبی العادل دالك
 كسر به شول ظم در كه استخاضه قانی اندن جريان ابد رل ابن عباس رضی الله عنه استخاضه قانندن سوال
 اولنقدق ايتدی ذاك العادل يغذ ولستغفر بثوب ولتصل ويقذ ويسيل معنا سنه در واستغفارك اصل
 معناسی كلب قور وغن ايتدی ان سنه المقدر وعادل ملامت ايتدی معناسه ده كلور لكن جوهری
 تعرض ايتدی بموجب قاعده معلوم اولد غيچون وبونك امثالی جوق مروا تشدر المعتدلات ميمك فحقيله
 وذاك كسر به زياده اسی اولان كونلر بقال ايام معتدلات اي شديبات اخر المعدل ميمك فحقيله وذاك
 فحقيله وتشد بد به شول كسنة در كه زياده سخن اولوب سخاده افراط واسراف اوزن اولد وغنه بناء لوم
 اولنور تشد بد به كثير الجودر العرجله على وزن الدحرجة شول كسنة در كه يايان يورر وانله عرجله
 ديزان فاج كسنة بره جمع اولوب يايان يورر ميمكه وخليل ايتدی عرجلات سور بسندن بيلو كدر كه لغت تيمده كا
 حرجله ديرل العرجل عينك كسري وراك سكونیله شول موضعدر كه باغچون اغاج باشندن كندی باغچون
 بيد ابد رسام قور خبسنندن وعرجل شول قوری ايتدی در كه صياد از به سنه جمع ابد رل عرجل على وزن
 جعفر فرموده اولان سنه العرجل عينك فحقيله وقافك كسري ومد به افتر دواهي معنا سنه وعرجل

عدمل

عدمل

عدمل

عرجل

عرجل

عرجل

عرجل

الامور وعراقب الامور امورك مشكللر نه ديرل الاعتزال همزه نك وتاك كسر به برنسنه في اربوب جقر مق
 التعزل فحقيله وزاك فحقيله وتشد بد به بعنا بقال اعتزله وتعزله العزلة عينك فحقيله وزاك سكونیله اربوب
 حقيق معناسه اسم در بقال العزلة عبادة الاعزل همزه نك وتاك فحقيله شول كسنة در كه انك سلاحي يوقدر
 العزلان عينك فحقيله وزاك سكونیله جعي سلاحي كسنة ر معناسه العزل عينك فحقيله وزاك سكونیله كدلك
 جعي العزل عينك فحقيله وزاك فحقيله وتشد بد به كدلك جعي بقال قوم عزلان وعزل وعزل الاعزل همزه نك وتاك
 فحقيله سما كين ديد كاری اي بلدنك بری واكاعزل ديرل سلاحي اولماد وغيچون تشكر راج ديد كاری بلدنك راج
 ايرل راج مثاله سلاحي اولد وغيچون واعزل شول اته ديرل كه قوری بر جابه مائل اوله عادي اولد وغنه بناء كه
 بوايچيلر قننه عيب عد اولنور واعزل شول بلوده دخی درل كه انده يغمر اوليه الاغزلة همزه نك وتاك فحقيله
 بر موضعك اسمی در العزلاء عينك فحقيله وزاك سكونی والفك مد به طفر جفك امثغه اغزى العزالي عينك فحقيله
 ولا نك كسر به جعي طفر جفك اشغه اغزلى معنا سنه واكر ديلر سك لامي مفتوح قيلور رسن صحارى
 وصحارى وعذارى وعذارى كی العزل عينك فحقيله وزاك سكونیله برنسنه في اربوب بقال عزله من الباب الثاني
 وعزل بر كسنة في ريشدن اربوغه دخی درل بقال عزله عن العمل اذا انحاه عنه فمزل وعزل حالت جماعه حين
 زالد رجل التناج اخراج ايتكه دخی درل بقال عزل عن امته المعزل ميمك فحقيله وزاك كسري وعينك ما بينن سكونیله
 موضع افتراق بقال انا عن هذا الامر بمعزل اي موضع بعيد المعزال ميمك كسري وعينك سكونیله
 شول كسنة در كه مرعى ده طوارى خلقدن اراق رده اولنك المعازل ميمك فحقيله وزاك كسري ومد به جعي
 طوار به خلقدن اراق اولن كسنة ر ومعازل كدلك سلاحي اولن كسنة درل ومعزل ضعيف اولوب
 احق اولان كسنة دخی درل المعزل ميمك كسري وعينك سكونیله شول كسنة در كه دناء تندن
 قاراهلنه قار شيمه العزاهيل عينك فحقيله وهانك كسري ومد به شول دوه سوريسى در كه اهل اولنه العزاهول
 عينك فحقيله وزاك سكونی وهانك فحقيله واحد اهل اولن دوه رل بری معنا سنه العسل فحقيله
 بال نك كیری وثانني جائزدر وعسل بلك معناسه ده كلور العسل فحقيله كدلك بلك معناسه بقال عسل
 الذئب بعسل عسلا وعسلا ناذ اعنق واسرع وانسانه دخی استعمال اولنور وفي الحديث كذب عليك العسل
 اي عليك بسرة المشي وعسلان كوندر تر مكه دخی درل بقال عسل الرمح عسلاناذا اهتز واضطرب العسل
 عينك فحقيله وسينك سكونیله طعامه بال فائق منه بقال عسلت الطعام عسله واعسله من الباب الاول والثاني
 اذا غلته بالعسل التعسيل على وزن التكریم برنسنه في باله تربه قلقي بقال زنجيل معسل اي معمول بالعسل
 وتعسيل زاد ايتكچون بال ورمكه دخی درل بقال عسلتم تعسيلا اي زودتهم العسل العاسل سينك كسر به
 قواندن بال صغن كسنة العاسلة سينك كدلك كسر به بال ورجي قوان بقال خلية عاسلة العسالة عينك
 فحقيله وسينك تشد بد به بال ورن اري جعيني العسلي فحقيله واخرنه يانك تشد بد به يهودی علامی بقال
 عسلي اليهودی علامتهم العسيلة عينك فحقيله وسينك فحقيله ويا نك سكونیله جماعه اولان لذت كه عسله تشبيه
 اولنشد روه اياه تصغير اولندي راعسله غالب اولان تانث درو بعضيلر ايتدی عسله مراد اولن دوه بناء موث
 اولنشد رز رامة صمود قطع عسل معناسی در كه باء وحندن حاصل اولور ته كم ذهبة قطعه ذهب معناسه در
 العسيل عينك فحقيله وسينك كسري ومد به عطارك شول سپور كه سيدر كه انوكه عطري سپور بره جمع ابد
 وعسيل فياك ذكرنه دخی درل قصب الفيل معناسه الاسعسال همزه نك وتاك كسر به بال طاب ايتك
 بقال جا ويسعسلون اي طبلون العسل العاسل سينك كسري ابله شول قورت در كه بيلجي اولو العسل عينك فحقيله

عزل

عزل

عسل

وسبک فتي وتشديد به جمی العواصل عینک فتي وسبک کسر به کذلک جمی بله قورنر معنا سته
العسل عینک فتي وسبک تشدد به شول کوندر در که در جمی در العسل عینک فتي وسبک کسر به
شول کسسه در کالی تیز اولوب اورمی حکم اول العسل عینک فتي وسبک فتي ونونک سکونیه سر یعه
اولن ناقه پس عسله نون زابد اولور العسقله علی وزن الدحرجة عسقول دبد کالی منتر بدوکی رده
موج اور مق العساقیل عینک فتي وقافک کسری ومدبله بر جنس منتر در العسقول عینک وقافک
ممی ابله واحدی ذکر اولنان منتر لک بیری معنا سته که اول بیاض اولوب یوک اولان منتر در که
اکا سحبه الارض دیرلر عسقلان عینک وقافک فخیله بر شهرک اسمی در که اکا عروس شام دخی دیرلر
العسل فختینله شول بغرسق که معده دن صکره طعام اکا اور الاصل همزه نک فخیله جمی ذکر اولن
بغرسقلر معنا سته وعسل قویرق ارتمکنک بورولمی در بر حیثیتله که التند قلسر اولن بری
کوزنه وعسل عسله نک دخی جمی در وعسله شول امحد که دوه فی اکل اندکه اسهال اولور وعسل
دیشک زیاده اکر بلکه دخی دیرلر الاصل همزه نک وصادک فخیله زیاده اکر اولان دیش بقال
ناب اصل ای بین العسل معوج شد بدو اصل بجای کسری اولنه دخی دیرلر بقال رجل اصل ای
معوج الساق العسله عینک فتي وصادک کسر به اکر اولان عیج بقال شجرة عسله عوجاء العسل عینک
ضمی وصادک سکونیه اصل جمی اکر ایغملر معنا سته بقال سهام عسل عوج للعسل میمک ضمی
وصادک کسری وتشدد به شول او قدر که اندقه چاب یا بانه کیدر العسل عینک وصادک ضمی
وما یینه نونک سکونیه یا بان صوغی بصل بری معنا سته وصادک فتي دخی لغتدر العسله عینک
وصادک ضمی ونونک سکونیه والفک مدبله وصادک فتي دخی لغت اولغه ذکر اولنان معنایه در
العناصل عینک فتي وصادک کسر به جمی بیان صوغنلری معنا سته و بواولدر که اطبا اکا اسقال دیرلر
بوندن سر که اتحاد ایدرلر که یولو او کسور که نافع اولور اسرافون روایتی اوزن وعسل بریرک دخی
اسمیدر و قن بر کسسه نک یولی از سه اخذ فی طریق العنصلین دیرلر وطریق عسل یا مه دن بصریه
کدر بر یولک اسمیدر العسله عینک ضمی وصادک معجه نک سکونیه لغت داهیه معنا سته العسل عینک
ضمی وصادک فتي ابله جمی افترلر معنا سته بقال انه لعسله من العسل ای داهیه من الدواهی وعسل
بر نوع فانیه دخی دیرلر جرد معنا سته العسلان عینک کسری وصادک سکونیه جمی جردان کبی
اولور وزنا ومعنی العسل فختینله بالدر ده اولن بالق اقلری العسله فختینله واحدی وهر یالق کبدنه
بر سیکرده وقع اولور اکا عسله دیرلر بقال عضل الرجل من الباب الرابع اذا کان کثیر العسل العسل
عینک فتي وصادک کسر به عسله سی یعنی یالق اقی چوق اولان کسسه عسل فختینله بر قبیلله نک اسمی در که
اول عضل بن الهون بن خزیمه در العضال عینک ضمی وصادک تخفینی ابله امر مشکل بقال داء عضال
وامر عضال ای شدد اعی الاطباء الاعمال همزه نک کسر به عاجز قلب بقال عضلانی فلان ای اعیانی
امره واعضال امر مشکل اولغه دخی دیرلر بقال عضل الامر اذا اشتد واستفلق الامر العضل میمک ضمی
وعینک سکونی وصادک کسر به مشکل اولان نسبه بقال امر عضل ای لایهتدی لوجه العضلات میمک ضمی
وصادک کسر به جمی شدد اید معنا سته العسل عینک فتي وصادک سکونی ابله بر کسسه اقر باسندن طول
اولن خاتونی ان وارمدن منع اتمک بقال عضل الرجل ایه عضل وعضل من الباب الاول والثانی اذا منعها
من التزویج التفضیل علی وزن التکریم بر کسسه فی بر خصوصه تصبیق اتمک تقول عضلت تفضیلا

عسل

عسل

عسل

اذا

اذا ضیقت علیه فی امره وحالت بنه وین ما یرید وتفضیل قیون طوغرمه اضطراب حکمکه دخی دیرلر بقال عضلات
الشاة تفضیلا اذ انشب الولد فلم یسهل مخرجه و عورنله دخی استعمال اولنور وتفضیل بر خلقه طولغه دخی
دیرلر بقال عضلت الارض باهاها اذا غصت ای امتلات المعضلة میمک وصادک کسری وتشدد به شول
قیوندر که طوغرمی صرب اوله بقال شاة معضله ومعسل ایضا بله المعاضیل میمک فتي وصادک کسری
ومدبله جمی طوغرمی صرب قیوندر معنا سته بقال غم معاضیل المعضلة میمک ضمی و همزه نک کسری ولان مک
تشدد به بود اقلری چوق اغاج من قولهم اعضأت النجرة اذا کثرت اغصانها والنفت العطل فختینله شخص
معنا سته در یعنی اثر معنا سته در طلل کی که طلل اتردارن مشخص اولان نسبه دیرلر بقال ما احسن عطله اذا
استحسن شطاطه وتمامه وشطاطه طوله واعتدال قامته دیرلر وعطل خر ماسله منک چونی وعطل عورنک بونی
قلاده دن خالی اولغه دخی دیرلر بقال عطلت المرأة اذا حلی جیدها من القلا بدوگاه اولور بر نسبه دن خالی اولغه
دخی عطل دیرلر اکر چه اصل یعنی ارباشدن خالی اولق در بقال عطل الرجل من المال والادب العطل فختینله بونی
ارباشدن خالی اولن عورت العاطل طانک کسر به بمعناه المعطل میمک کسری وعینک سکونیه بمعناه کذلک
وعطل مالدن وادبدن خالی اولن کسینه دخی دیرلر بقال هو عطل مثل عسر وعطل کر شسر یاه دخی دیرلر بقال
قوس عطل اذ لم یکن علیها وتر الا عطل همزه نک فخیله شول دوه لر در که بونلرنه ایلری ولیه واعطال
سلاحسز اولان کسسه لر دخی دیرلر العطلة عینک فتي وطانک کسر به خوب اولان ناقه العطلات عینک فتي
وطانک کذلک کسر به جمی خوب ناقه لر معنا سته بقال ناقه عطلة ونونک عطلات ای حسان التعل فختینله
وطانک ضمی وتشدد به بر کسسه غلدن خالی اولق بقال تعطل الرجل اذا بقی لاعمل له العطلة عینک ضمی وطانک
سکونیه اسم در متعطل اولق معنا سته التعطیل علی وزن التکریم بر نسبه فی خالی قلب تفریع معنا سته وفی الحدیث
عن عایشه رضی الله عنها فی امرأة توفیت فقالت عطلوها ای ازعو اعلیها المعطلة میمک ضمی وطانک فتي
وتشدد به اهلندن خالی اولن قوی ومعطله چو باندن خالی اولان دوه یه دخی دیرلر بقال ابل معطله ای
لاراعی لها المعطل میمک ضمی وطانک فتي وتشدد به ارض موات که کاوب یحلیه عطلة عینک فتي وطانک
تخفیفه بنی نیم ایچون اولن طاعلردن بر طاعل اسمی در العطل عینک وطانک فتي ویا نک ما یینه سکونیه بونی
اوزون اولن عورت و ناقه لرک وانلرک دخی بونی اوزنه اطلاق اولنور العطلول عینک ویا نک ضمی وطانک ما یینه
سکونیه نشاطا یفه سندن شول کسسه در که خوب اولوب اعضاسی کال اوزن اولا العطایل عینک فتي ویا نک
کسری ومدبله جمی ذکر اولنان صفت اوزن اولان عورنلر معنا سته العطایل عینک فتي ویا نک کسر به کذلک جمی
المعاطله میمک ضمی ویا نک معجه نک فخیله کلاب جماع ایدرکن بری برینه چاتشوب بغلنی العطل عینک کسر به بمعناه
الاعطال تانک فتي وطانک ضمی ابله بمعناه کذلک بقال عاظلت الکلاب معاظله وعظالا وتعاظلت اذا لزم بعضها
بعضافی الفساد وکذلک لبرادوکل مایتشب وصاحب صراح بو مقامه معاظله فی رکک انلر دیشک اردند وشوب
کیمکه نفسیر ایدوب جوهر نیک وکی مایتشب دبد کندن ذهول ایشدر وعظال قوافیه تضمینه دیرلر ونضمین
بودر که موخر اولنان قافیه نک فهمی مقدم اولن قافیه بر مبوط ومتعلق اولا بقال فلان لایعاطل بین القوافی
العاطل طانک کسر به حالت جماعه بر برینه بغلن چکرکه العطلی عینک فتي وطانک سکونی والفک قصر به
موتنی سکری کی بقال جراد عاظل وعظلی یوم العطالی عینک ضمی والفک قصر به جباری کی عرب طایفه سته
مخصوص بر کونک اسمیدر یوم عطالی اسمیه نسبه اولندی زیر خلا یق انده غایت مزاحمه دن بری اوزرینه بر
ويعضل لدری اکیسی اوچی بر طوان بند کیچون نسبه اولندی التعل فختینله وطانک ضمی وتشدد به قوم بریره
جمع اولق بقال تعطل القوم علی فلان اذا اجتمعوا علیه العطل عینک فتي وطانک سکونیه قیونک اکی ایتای اولسندن

عطل

عطل

عطل

عطل

ارقلعن وسرلكن بلمكيجون ياشلان برادر العقله ففتحته العقل كذا لك ففتحته برشيش در كه بعض نسا
 طائفه سنك فرجند و نقه نك دخی فرجند اولور بعض كسسه نك خايه سنه اولن شيش كي كه اكادره دیرلر
 العقله عینك ففتحی و نك سكونی والفك مدله ذكر اولنان صفت وزن اولن عورت العقله شلیل علی زن الزنجیل
 شول رجل در كه اهل جفا اولوب تقیل اولو و عقله شلیل شول قاری عورت ته دخی دیرلر كذا آتی سلك اولو مسترخیه
 اللحم معناسنه و حرمی ایتدی عقله شلیل غلیظ اولن كیمه دخی دیرلر العقل عینك ففتحی و قافك سكونیله انسانله قائم
 بر نسبه در كه انسانی ناشایسته نسبه لر دن حجر ایدوب نهی ایلر و عقل مصدر دخی كلور بر نسبه یی ادر اك ایتك
 معناسنه المعقول میك ففتحی و عینك سكونی و قافك ضمی ابله كذا لك مصدر در بقال عقل یعقل و عقلا و معقولا
 من الباب الثاني و سبویه معقولك مصدر اولسنه انكار ایدوب مصدر معناسنه كلن معقولى تا و بل ایدوب
 ایتدی بر نسبه تعقل اولند قه كویا كه انكچون بر نسبه حبس اولنور و سبویه ایتدی بونكه مفعول وزن اولن
 اولن مصدر در دخی استعنا حاصل اولور یعنی زنده حاصل اولن صورت باعتبارله محبوس اولدوخی كي
 باعتبارله دخی محل حبس اولور و عقل بر نسبه یی قبض ایتكه دخی دیرلر منه ماقیل بكرة ان یشتري الصدقة
 حتى یعقلها الساعي و عقل دوار كسنك یجر و سن اسماك ایتكه دخی دیرلر بقال عقل الدواء بطنه ذالمسكه و عقل
 عورت صاحب طره مغه دخی دیرلر بقال عقل المرأة شعرها ذامشطت و اما عر بلرك ماعقله عنك شیا ایدوب كي
 دع عنك الشك معنا سنه بونكه در كه سبویه بونی باب الابتداء بضم فیه مانی علی الابتداء دبدی یرده ذكر
 ایتشدر كه حاصل معنا علم شیا ما قول فدع عنك الشئ ديك اولور و بونكه استدلال اولنور كلام عربیه
 اختصار ایچون اصاره ایچولود و غنه ننه كم عر بلرك خذ عنك و سر عتك دبد كرنه واقع اولشدر و بكر مازی
 ایتدی یی ابو زبیه و اصمیه و ابومالكه و اخفشه جمیعا بو حرقك اصلن سوال اندم بونك حقیقتن بلرز دیو
 جواب و یردیلر و اخفش ایتدی بن خلق اولنل بونی سوال ایدوب دبدی لکن بونجمله جوهری سهو ایتشدر ما
 عقله دكلدر ما غفله در غین معجه ابله و فالله دیشلر اما سبویه بك باب الابتداء دبدی كنده مراد ابتداء مصطلح
 ایسه جوهریك دبدی و کی قرب اولور عقل علم معناسنه اولوب و اعل مبتدا و خبر دن اولغله و عقل دبتیه دخی
 دیرلر اصمیه ایتدی دبتیه عقل دبد كرنه و جی دودر كه دبت و یرلن دوه ولی مقتولك او ی و كنه بغلور اند نصكره
 بونكه نك استعما لی شایع اولوب خردیت و یرلن نسبه عقل دبد بلرك كرك دراهم كرك ذنیر اولسون و عقل قرمز
 محفه و رتسنه دخی دیرلر و عقل مقتولك دبت و یرلن مكه دخی دیرلر بقول عقله القلیل ذاعطیت دبتیه و عقل دیت
 ایچون قودی ترك ایتكه دخی دیرلر بقول عقله دم فلان ذاترك القود للدية و عقل ركسسه دن بدل اولوب كا
 لازم اولان دبی ادا ایتكه دخی دیرلر پس بو ذكر اولنان ابله عقلته و عقلت عنه و عقلت له پیننده اولن فرق ظاهر
 اولور و فی الحدیث لا یعقل العاقله تمدد اولو ابوحنیفه ایتدی بوحدیك معناسی عبد حر اوزرینه جنایت ایتكدر
 و ابولعلی ایتدی حر عبد اوزرینه جنایت ایتكدر اصمیه لیلانك قولن صواب كور و ببتدی كمراد ابو
 حنیفه دبدی و کی عبارت حدیث لا یعقل العاقله عن عبد اولور دی لا یعقل عبد اولما زدی و اصمیه ایتدی
 بن ابی یوسف قاضی ابله جملتن رشید دمه مكالمه ایتدم عقلته ابله عقلت عنه معناسن فرق ایتدی حتی اكاد نفهم
 ایتدم دبدی و عقل دوه نك دین کی قات ایدوب ذرا عن اور تیردن بغلغه دخی دیرلر بقول عقلت البعیرا عقله عقلا
 من الباب الثاني العقل عینك كسر ی و قافك تخفیه یله شول ایدوب در كه انوكه دوه نك دین بغلر و عقلا یرلر لازم
 اولن صدقه دبدی و یرلر بقال عقل فلان عقلان ای صدقه ستنن العقل ففتحی و عینك ففتحی و قافك سكونیله انسانله قائم
 قافك كسر اهل عقل اولن كسسه عاقل بیان كینینه دخی دیرلر بوجه طائفه عقاب غیچون علی ماسیحی ان شا

عقل

الله تعالى و عاقل بر معین طاعك دخی اسمی در العقول عینك ففتحی و قافك ضمی و مدله عاقل اولن كسسه و شول
 دوار كه ادمك یجر و سن اسماك ایدوب اسهال دن منع ایدوب العقله عینك ضمی و قافك سكونیله باغ بند
 معناسنه بقال فلان عقله یعقل بها الناس اذ اصارع یعنی كورش طوند قه اول بندله خلقه بند كچر و عقلا
 سعوده اولن بند دخی دیرلر بقال عقله من الشعر و قد علمت له النشرة و نشره نونك ضمی و سنك سكونیله
 افسونه دیرلر العقل میك ففتحی و قافك كسر ابله ملجأ معناسنه و كاه اولور معقل ابله بعض رجل نسبه اولنور
 و معقل بن یسار صحاب دن بر كسسه در مضردن اولن مزینه قبیله سندن كه اكابصر ده بر نهر نسبت اولنور
 و رطب معقلی نسبت اولنور و اما معقل بن سنان كه صحاب دن در اول انجیع قبیله سندن در المعقله میك ففتحی و قافك
 ضمی ابله دهنا نام موضع بر یردور و یردور معقله دبدیلر صوی اسماك اند كچون دوا بطنی اسماك اندی كي
 و معقله دیته دخی دیرلر بقال لنا عند فلان خمدن من معقله ای بقیه من دیه كانت علیه و معقله غرامت طریقیه
 ادا اولن ماله دخی دیرلر بقال صار دم فلان معقله علی قومه اذ اصار و ایدوبه ای صار غرامی و دونه من اموالهم
 المعقل میك ففتحی و قافك كسر ابله جمی ذكر اولن ماللر معناسنه و منه قیل الناس علی معاقلم الا ولی ای علی
 ما كانوا یعاقلون فی الجاهلیة یعاقلون فی الاسلام العقل عینك ضمی و قافك تشدید یله شول اخس مقدر كه
 طوارك یا قله عارض اولور ذو عقل عینك ضمی و قافك تشدید یله بر اونك اسمی در العاقل علی وزن انكافور
 اكری اولن نهر و دنی و قومه طلاق اولنور و عواقل عینك ففتحی و قافك كسری و مدله جمی و عواقل الامور مشكل
 و ملتبس اشلره دخی دیرلر عقیل عینك ضمی و قافك فحیه صیغه تصغیر اوزن بر قبیله نك اسمی در عقیل عینك ففتحی
 و قافك كسری و مدله بر جاك اسمی در العقیله عینك ففتحی و قافك كسری و مدله بر قبیله نك ایوسی كریه الحی
 معناسنه و دونك دخی ایوسنه دیرلر كریه الابل معناسنه و هر نسبه نك اكر منه عقیله دیرلر و انجویه عقیله البحر
 دیرلر العقول ففتحیله عقلاك جمی و عقول بیان كچمی یوكسك طاعه جقوب صر بانغه دخی دیرلر بقال عقل الوعل
 یعقل عقولا من الباب الثاني اذا امتنع فی الجبل العالی و كوكه اوبله و قننه قرار بولغه دخی دیرلر عقله الظل اذا قام
 قائم الظهیرة العاقله قافك كسر ابله ركسسه نك عصبیه سی در كه قتل خطا ایدوب لازم اولد قه دین جكرلر و اهل
 عراق ایتدی عاقله اهل دیو اندرو عاقله ماشطه یی دخی دیرلر عورنلرك صاحب طریوب باشن بغلر غیچون المعاقله
 میك ضمی و قافك فحیه دیتد بر اولوق منه قولم المرأة تعقل الرجل لی ثلث دیتها ای تولا یفا ذابلع ثلث لدیه
 صارت دیه المرأة علی النصف من دیه الرجل یعنی دیه مادون نفسه اولسه عورتك دیتك نلشنه و انجیه ارله
 عورتك فرق اولماز و ثلثه وارد قه عورتچون لازم اولن دبت ایچون لازم اولنك نصیغی اولور و معاقله عقله غلبه
 اید شكه دخی دیرلر بقال عاقلته ففعلته اعقله بالضم ای غلبته بالعقل الاعقل همزه نك و قافك فحیه شول
 دوه در كه ایتقری طشره و ورق اولوب یری رندن راق اوله العقل عینك ففتحی و قافك سكونیله والفك مدله موثی
 بقال بعیرا عقل و ناقة عقلاء ای بدیه العقل العقل ففتحته دوه ذكر اولن صفت وزن اولن و ابن السكیت ایتدی
 عقل ایتقر بر مرتبه طشره سنه بورق اولمقدر كه یور ركن سیکر لری یری برینه طوقنه و بومذ موم در الاعقل
 همزه نك كسر ابله كوكه قصه لوب قومك یقیننه كلك بقال عقل بهم الظل اذ لبأ و قلص عند انصاف النهار
 و قلوص دیو شلوب فصلغه دیرلر التعقیل علی وزن التكرم دوه نك دیرلر بغلق تقول عقلت الابل اذ اشدت
 عقاله شدد لكثرة الاعتقال همزه نك و ثلث كسر ابله قیونك ایتقرن اولمقدر كه ان سنه یا خود انجكرك
 ان سنه لمقدر صا غیچون تقول اعتقلت الشاة اذ وضعت رجلا بین تخذيك اوسا فیک لتحبها و اعتقال
 كوندن انجكله اوزن کی ان سنه المقدر بقال اعتقل رحمه اذ اوضعه بین ساقه و ركابه و اعتقال ركسسه
 حبس اولنغه دخی دیرلر بقال اعتقل الرجل علی البناء للمجهول اذ حبس و اعتقال كلامه قادر اولما منه

دخی دیرل بقال اعتقل اسنه اذالم بقدر علی الکلام واعتقال یاغی بری رنه طو لشد و غله ز بون اتمکه دخی دیرل
 بقال صار عه فاعتقله الشتر بیه و شفر بیه شین معجه نك فغیله بقدره معناه منه در که کورش طو لشد و بری بون طو لشد
 التعلل فغیله و قافک ضمی و تشدد بدله برنسته بی نكف ابله بلك بقال تعلل اذ انكف العقل کا بقال تعلل
 و نكس التماقل تانك فغی و قافک ضمی ابله برکسته کند و بی عاقل و دانا کو سترمک حال که عاقل اولیه العقل
 فغیله و قاف تانك دخی فغیله شول قوم یعنی در که قوم لری بری رنه یشوب نداخل اتمش اوله العقابل عینك
 فغی و قاف تانك کسر بله جمی قوم بقنلری معناه منه و کاه اولور کار بغر سغه دخی عقنقل دیرل العقبوله عینك ضمی
 و بانك دخی ضمی و مد بله شول سو طر در که طود قد مرص صو کنه چقا و حق معناه سنه العقبول وزن مز بور
 اوزن ذکر اولان معنای در العکل عینك فغی و کافک سکونیه متاعی ری ری ووزنه دیزمک تقول عکلت المتاع اعکله
 من الباب الاول اذ انضدت بعضه علی بعض و عکل حبس اتمک معناه سنه دخی کلور بقال عکله اذ احبسه
 المعکل ميمک و کافک فغیله حبس ابله جک ر بقال عکلوهم معکل سو یعنی ره مز ره حبس اولندی و عکل ره
 دوشترمک معناه سنه دخی کلور بقال عکله اذ اصرعه و عکل بر خصوصه جد و سبی اتمکه دخی دیرل و عکل
 سور مکه دخی دیرل بقال عکله اذ اساقه و ابو عمر و ایتدی عکل دوه نك دیزن بغله دیرل تقول عکلت البعیر اعکله
 عکلا اذ اعتقلت برجله و عکل فکر بله هر نسته بی تخمین اتمکه ده دیرل تقول عکل بر آیه اذ احس و عکل اولمک
 معناه سنه ده کلور بقال عکل فلان اذ المات و فر ایتدی عکل خبر مشوش و مشکل اولغه دخی دیرل بقال عکل
 علی الخبر اذ الشکل الاعکال همزه نك و تانك کسر بله خبر مشکل اولق بقال اعتکل علی الخبر مثل حکل و احتکل
 واعتکال ابله صغر بری بر بله طو قو شغه دخی دیرل بقال اعتکل الثوران اذ اتا طحا العکال عینك کسر بله شول بیه
 دیرل که انوکله دوه نك دیزن بغلر عقال کبر در و نوا و معنی العکل فغیله چرا عک دردی یعنی چو کند یسی بر ره جمع
 اولق بقال عکلت المسرجة من الباب الرابع اذ اجمع فيه الدردی مثل عکرت عکل عینك ضمی و کافک سکونیه
 رقبیه نك و بر شهرک اسمی در العوکل علی وزن حیدر شول عور نکر که احق اوله و عوکل بیوک قوم بغنه دخی دیرل
 بود کلور که عقنقل دن دخی در العوکل و وزن مز بور اوزن کذلک بیوک قوم بغنه دیرل العل عینك فغی و لامک
 تشدد بدله ارق اولان کنه و عل شول باشلو کسنه یه دخی دیرل که جمعی صغیر اولان ذکر اولان کنه یه تشبیه اولور
 بنی العلات عینك فغی و لامک تشدد بدله برکسته نك متعدد نسادن اولان اولان دانه دیرل سمیت بلك لان الذی
 یتر و جها علی اولی قد کانت قبلها ناهل ثم عل من هذه موجود اولان جوهری و قاموس نخته نك ذکر اولان وجه
 اوزن واقع اولمشدر لکن قد کان قبلها ناهلا اولق ظاهر کورند که صراح نخته نك ذکر اولان وجه اوزن بولندی
 و ناهل اول مرتبه ده صو ایچن دوه در و عال ابله مرتبه ده ایچن در یعنی زوج و زوجة اولی ابله برکه متع اتمشکن
 زوجة ثانیة ابله دخی اتمش اولور العل فغیله ابله مرتبه ایچمک بقال عل بعد نهل بقال عله یعله و یعله من الباب
 الاول والثانی اذ اسقاء السقیة الثانية و عل بنفسه یعدی و لا یعدی الاعلال همزه نك کسر بله قوم طواری ابله
 مرتبه صو ایچمک بقال عل القوم شرب لبهم العلل و اعلال دوه بی صو قنزدن اول دوند مکه دخی دیرل بقال
 اعالت لابل اذ الصدرتها قبل ریهها و احباب اشتقاقن بعض ذکر اولان کله بی غین معجه ابله در دبدی عطش معناسی
 ملاحظه اولما غله لکن مسموع اولی عین مسموع ابله در و اعلال مرض ایشدر مکه دخی دیرل بقال لاعلال الله ای لا
 لصایک بعله العل عینك فغی و لامک تشدد بدله بری ری و نجه اورمق بقال عل الضارب المضرب بالعاله لامک
 تشدد بدله ابله مرتبه ده صوارن و فی المثل عرض علی موم عالة یعنی عرضده مبالغه ایتدی زیر ابله مرتبه ده
 صوارن طو ان صو چندان عرض اولما لند اع ضا لند فی کبی العلة عینك کسر بله مرض و شول حدیث که صاحبی
 توجه ایتدی و کی جهندن یقور کو یا که اول مرض اکاشغل رانی اولور که مشغل اولدن مانع اولور العلات عینك کسر بله

عقل

مکل

هال

جمی وعلات حالات معناه سنه دخی کلور منه قولهم علی علاته ای علی کل حال العلیل عینك فغی و لامک کسر
 و مد بله مریض معناه سنه الاعتلال همزه نك و تانك کسر بله مریض اولق بقال اعتل اذ امراض واعتلال
 برکسته بی برنسته دن یقومغه دخی دیرل بقال اعتل علیه بعله واعتله اذ اعتاقه عن امر واعتاق عوق دندر
 واعتلال برکسته نك ایشلد و کی ایشی اوزرینه دعوی اتمکه دخی دیرل بقال اعتله اذ اتجنى علیه التعلیل علی وزن
 التکریم برکه صور دقدن صکره صور مق و میوه بی برکه دیو شتر مکدن صکره دیو شترمک و برنسته ابله
 برکسته بی و تمق بقال علله بالشی اذ الهاء بذلک کا یعلل الصبی بشی من الطعام بجمه ایه عن اللبن التعلله تانك فغی
 و عینك کسری و لامک تشدد بدله اود جق نسته بقال فلان یعلل نفسه بعله التعلل فغیله و لام اولک ضمی
 و تشدد بدله اوفق بقال تعلل به اذ انللی و تجز المعلوم ميمک فغی و لامک ضمی و مد بله علتش اولن نسته بقال
 عل الشی علی البناء المجھول فهو معلول للمعلل ميمک ضمی و عینك فغی و لامک کسری و تشدد بدله رد عجوز دن کونک
 اسیدر معلل دبد بلر فی الجملة تخفیف بر دایتمکه خلنی اوند غیجون و صاحب صراح بومقامه حرفین اولینک
 فغیله و تانك کسریه شارت اتمشدر و جمی ظاهر د کادر خصوص صاحب قاموس محدث وزن بیه نصح ایتشدر
 العلاله عینك ضمی ابله شول نسته در که انوکله اکلنوب اوزن رس و علاه شول سوده دخی دیرل که ده ده باقی
 قالمش اولا و ابله صاغن بننده اولن صاغن دخی دیرل و انک سکرته سندن باقی قلاته دخی دیرل و هر نسته نك
 بقیه سنه علاه دیرل التعلل تانك فغی و لام اولک ضمی ابله ناقه بی کرکی کی سور مکه دیرل تقول تعاللت لناقة اذ
 استقر جت ما عندها من السیر العلیه عینك و لامک کسری و لامک و تانك تشدد بدله یار دق غره معناه سنه
 العلالی عینك فغی و لام تانك کسر بله جمی و بوکله باب معتله دخی ذکر اولمشدر عل عینك فغی و لامک
 تشدد بدی و فتح اوزن بناسی ابله و عل فغیله و لام اخیرک تشدد بدی و فتح اوزن بناسی ابله بونلرک ابله
 بر معنای در که اول معنای ترجی در ته که کلور انشاء الله تعالی بقال عکلت تفعل و علی افعل و علی افعل و کاه اولور علنی
 و علنی دخی دیرل بعضلر ایتدی اعل کله سنک اصلی عل ابدی لام توکید ایچون زیاده اولمشدر و بونک معناسی
 بر مراد اولن نسته بی و معنی باخود قور قلو اولن نسته بی اومق در و بونده نوع طمع و نوع خوف و ارد و بونان و ان
 ولیت و کان و لکن کی حرف در و بونلر فعل عملی کی عل ایدر ل فعله مشابه اولد قلمر ایچون پس اسملر نصب ایدوب
 خبر لرن رفع ایدر ل افعال ناقصه اولان کان و اخوات اسملر ن رفع ایدوب خبر لرن نصب اند کوری کی و بعضلر
 لعل کله سنک مابعدن محو و ر قلوب لعل زبد قائم و عل زبد قائم دبد بلر و بواسطه ای اوز ببد بی عقیل
 قیمله سندن اسماع اتمشدر و العلعل عینلرک ضمی و لام اولک سکونیه کو کس نهائیه قارن اوز رنده دل مثانده
 اولان کک رهابه معناه سنه و علعل طو بغار دبد کوری قوشک ارککنه دخی دیرل و علعل رجلاک التنه دخی دیرل
 ذکر معناه سنه الیعالیل یانک فغی و لامک کسری و مد بله شول بلونلر در که بری ری اوز رنده اوله و یعالیل
 صو اوز رنده اولان قبر جقلره دخی دیرل العمل فغیله ایش ایشامک بقال عل علامن الباب الرابع الاعمال همزه نك
 کسر بله ایشامک الاستعمال همزه نك و تانك کسر بله یعناه بقال اعلمه غیره واستعمله یعنی واستعمال ایش طلب
 اتمکه دخی دیرل بقال استعماله اذ اطلب الیه العمل الاعمال همزه نك و تانك کسر بله ایشده مضطرب اولق بقال اعمل
 فلان اذ اضطرب فی العمل عل فغیله بر رجلاک اسمی در العمل عینك فغی و ميمک کسر بله ایشده معتاد اولان کسنه
 العمل عینك فغی و ميمک ضمی و مد بله یعناه الیعمله یانک و ميمک فغی و مایبند عینك سکونیه ایشلکن اولن ناقه که
 اندامی خوب و عله متعلل اوله المعمل ميمک املک ضمی و تانك کسری و عینك مایبند سکونیه ایشلک اولان یول
 بقال طریق معمل ای حب مسلول العامل ميمک کسر بله کوندر دمر نك الی یانی عاملة کذلک ميمک کسر بله
 یندن بر جماعتک اسمی در که انلر سببا اوغلر ایدر امانساب مضمر مز بورلر قاسط اوغلر ی در دیشلدر العمل

علعل

عل

فختبته و میمک ضمی و تشدید به برایش ایچون زجت چکه مک بقال تعیل فلان لکذا اذا تعنی و صاحب صراح
 بو مقاصد تعیل کاری گرفت از خود دیشدر مناسب د کادر تهتم قاموسه و مصادق نظر قبله خفی اولم التعیل
 علی وزن التکریم بر کسبه بی رایش وزینه ولی قلی بقول علت فلان علی البصره اذا جعلته عاملا علیها العیال عینک
 ضمی و میمک تخفیفیه عامل چون تعین اولمان وظیفه العیال فختبته و یانک سکونی و یانک فختیه قوی رغن
 سورین حیوان و خلیل ایتدی عیال شول بطی کسبه در که لکن سور ریک یور شول ایشدن فارغ اولمش کسبه
 کی کد لکن به صوفیه احتیاجی اولیه و عیال رسلان دخی دیرلر العیال و وزن مزبور وزن فرموده اولان ناقه در
 ابو زید روایتی وزن که کتاب بلده ذکر ایتشد و العیدل علی وزن جعفر اوزن اولن سنه در ابو عمرو روایتی وزن
 ابو زید ایتدی باشی بیوک اولاندر قندل کی العنادل عینک فخی و دالک کسر به عندلیمک جمعی در بلبار
 معنای سنه آخری حذف اولمشدر ز راه اسم که دورت حرفدن تجاوز قیلر باعیه در اولند قدن صکره جمع
 و تصغیر اولنور اگر حرف رابع حرف مد و حرف لین اولور سه باعیه در اولنادر بنالونور العول عینک فخی
 و واک سکونیه اغلر کن اوزی قالدیر مقوله اغلر العول وزن مزبور اوزن بعینه العویل عینک فخی و واک کسری
 و مد به بعینه کذلک و عول بر کسبه عیالنه نفقه و بر مکه دخی دیرلر العیال عینک کسر به کذلک نفقه و بر مک
 بقال عال عیال یعولهم عولا و عیال ای قاتهم و نفق علیهم و نقول علتهم شهرا اذا کفیتهم معاشه و عول میل
 معنای سنه ده کلور بقال عال المیزان العایل یانک کسر به مایل معنای سنه در منه قوله تعالی فی لا تعولوا قال مجاهد
 لا تمیلوا ولا تجوروا بقال عال فی الحکم ای جار و مال و عول غلبه معنای سنه ده کلور بقال عال الشی یعولنی ای غلبنی
 و ثقل علی و عول بر سنه بیویب مشدد اولغه دخی دیرلر بقال عال الامر اذا اشتد و تقا و بقال عیل صبی ای
 غلب و قولهم عیل ما هو عایل ای غلب ما هو غالبه یعنی غلبه دن خالی اولمشون پس بو مثل ضرب اولنور کلماته
 نجب اولن کسبه حقه د عاطر یق اوزن و عول فرایض عولنه دخی دیرلر بقال عال الفریضه اذا ارتفعت
 و هو ان یزد سها ما فیدخل النقصان علی اهل الفریض ابو عبید ایتدی بن شو به ظن ایدرم که بومیلدن
 ما خود اوله و وجهی بودر که فریضه قن عول اولسه اهل فریضه اوزن میل ایدوب حصه لر بن نقص ایدر
 و عال زید الفریض دخی دیرلر متعدی و لازم کلور الا عال همزه مک کسر به کذلک فرایضی عول ایتک نقول عال
 الفریض و عول و یب معنای سنه ده کلور کد و یب و یل دیک اولور بقال عولک و عول زید و عول زید ای و یاک
 و و یل زید بقدر ذکر فی تفسیر و یب الا عول همزه مک کسر به کذلک رفع صولله اغلر فی الحدیث المعول علیه
 یعذب یعنی اوزنه رفع صولله اغلر میده عذاب اولنور و احوال ای اوزن و بر مکه دخی دیرلر بقال اعولت القوس
 اذا صوت و احوال حریص اولغه دخی دیرلر بقال عول الرجل اذا حرص التعویل علی وزن التکریم ناز ایتک ابو زید
 روایتی وزن نقول عولت علیه ای ادلت علیه دالت و حملت علیه و داله ناز ایتکه دیرلر یعنی اکناز بو کنی تمیل اندم
 و بقال عول علی بایشیت یعنی بکار نه در سکت تمیل ابله و تعویل عال بنا قلغه دخی دیرلر و عالنه تفسیری کلور
 انشاء الله تعالی المعول میمک ضمی و واک فخی و تشدید به اعتماد اولغور بقال ماله فی اقوم من معول العول عینک
 کسری و واک فخیله اسمد اعتماد معنای سنه العال لا مک تخفیفیه قیو اوزن نه اولان سیان مثالنه شول
 بودر که انوکله یغور دن احتراز اولنور عواله عینک ضمی و واک تخفیفیه بر جماعتد رنی عبد الله بن عطفاندن
 المعول میمک کسری به شول عظیم کولنک در که انوکله قیاد لر المعول میمک فخی و واک کسر به جمعی کولنک
 معنای سنه و معول و قیلنه اسی دخی کاهر العیال علی وزن حیدر سر بر اولن ناقه در ابو حاتم ایتدی بواسم
 ناقه به مخصوص در جمعی عیال دیرلر العیال علی وزن مزبور و کاه اولور عیال دخی دیرلر لامک تشدید به

عقل

عندل

عول

عیل

ضرورت

ضرورت شعر ایچون العیال و هانک فخی و لامک تشدید به یخک اولوب بر رده قرار ایتن عورت بقال
 امرأه عیال و عیاله و عیال قانی به دخی دیرلر بقال ریح عیال ای مشدیده العاهل هانک کسر به ملک اعظم خلیفه
 معنای سنه ابو عبید ایتدی اری اولن عورت ته دخی عاهل دیرلر العیال عینک فخی و یانک سکونیه ات نایده اصل
 اولد و غنه بناء اول جانبیه بو جانبیه میل ایدرک یوریک بقال عال الفرس یعیل عیلا اذا نکحانی مشدیده و قابل
 و رجل صالنی صالنی یور سه اند دخی استعمال اولنور و عیال از مشی نه جانبیه طلب ایتک کر کدر لای بلکه دخی
 دیرلر العیال فختبته بعینه نقول علت الضال عیاله عیلا و عیلا ناولجر ایتدی عیال بر کسبه بی حاجز قلغه دخی
 دیرلر بقال عالی الشی یعیلنی عیلا اذا اعجزک المعیل میمک فخی و عینک کسری به مصدر در کذلک عاجز قلغ معنای سنه
 التعیل علی وزن التکریم بر کسبه اتری ریه صالیو بر مک عیال عینک فخی و یانک سکونیه قیس عیالنه اسمی در که
 اول الناس بن مضربن زار در و کلام عرب به مزبور دن غیری عیال ابله مسمی کسبه یوقدر پس عیال مزبور
 ایتک اسمی در بعضی ایتدی عیال مضرب لقی در زرامز بوره قیس بن عیال دیرلر العیال عینک فخی و یانک
 سکونیه ضباعدن مذکر اولنه دیرلر که یالی قور دکر ار کی در العیله عینک فخی و یانک سکونیه فقر العاله علی وزن
 الحاله کذلک فقر معنای سنه در العیال فختبته کذلک فقیر اولم بقال عال یعیل عیله و عیلا اذا افتقر قال الله
 تعالی وان خفتم عیله العایل یانک کسر به فقیر اولن کسبه و از مشی نه جانبیه طلب ایتک کر کدر لای باین کسبه
 العیله عینک فخی و یانک سکونیه جمعی بقال قوم عیله ای فقراء العیله عینک فخی و الفک قصر به فقر معنای سنه در
 بقال ترک اولاده تیامی عیالی ای فقراء العیال عینک کسر به شول کسبه لر در که انلری بسلیوب نفقه لر بن و یور
 العیال عینک فخی و یانک کسری و تشدید به واحدی العیال عینک فخی و یانک کسر به جمعی جیدله جیاید کی
 الا عال همزه مک کسر به بر کسبه کثیر العیال اولم بقال عال الرجل اذا کثر عیاله و اخفش ایتدی عال صار ذاعیال
 معنای سنه در و عال حریص اولغه دخی دیرلر بقال عال الرجل اعالة اذا حرص العیال میمک ضمی و عینک کسری
 و مد به کثیر العیال اولان رجل المعیله وزن مذکور اوزن کثیره العیال اولان عورت فصل العین الا غل همزه مک
 فخی و غین و جمعه مک سکونی و راهمه مک فختیه و سخته اولان دیرلر بقال عیش غل ای و امع و اغلر سنتنر
 اولان کسبه ده دیرلر بقال غلام غل ای اقلع الغرله عینک ضمی و رانک سکونیه شول در بدر که فی سنت
 ایتک حمله صیدن کسر لر بو مقامه صاحب صراح غرله بی ختنکی غلام ابله تعبیر ایدوب معنای مصدر به
 تفسیر ایتشد مناسب کدر ز راجوهری غرله بی قلفه ابله نفسیر ایتشد و قلفه ذکر اولن در بدر و معنای
 مصدری افاده ایدن قلف در فختبته الغرل عینک فخی و رانک کسر به برداشی استرخا اوزن یعنی صالقلق
 اوزن اولن کسبه الغرل عینک کسری و یانک فختیه و غرین وزن مزبور اوزن حوضه و کوله باقی فلان
 صودر که ایچنده ایت بالخی و سایر بو جکر قالور و قارون نک دینده قانی چو کنده دخی دیرلر بودر که اولن ابو عمرو
 روایتی در و اصمعی ایتدی غرل شول یوقفه قوری بالحقدر که یور زنده سیل صوبی اکلنوب چکله کدن صکره
 حاصل اولور و ابو زید کتاب مطرده ایتدی غرل سیلدن قانی بالحقدر کرک رطب اولسون کرک یابس اولسون
 الغرل عینک کسری و رانک سکونیه قالدیر دد کلری الکه انوکله طیار و طیار غه شبیه اولن سنه الر الغرله
 علی وزن الد حرجه اون اله مک و سائر سنه المکة اطلاق اولنور نقول غرلت الدقیق و غیره و غرله کسمکه دخی
 دیرلر بقال غرله اذا قطعه للغرل میمک ضمی و یانک فختیه مقتول اولوب منتفح اولن کسمه الغرله علی وزن
 الد حرجه ایضا زده بیدن اولوب فاسد اولم بقال غرلت البیضیه اذا منرت الغرل عینک و میمک ضمی
 و مایند رانک سکونیه ذکر قضیب معنای سنه الغرل عینک فختیه شول اهو یا و رسی در که حرکت ایدوب کر مک

عیل

غرل

غرل

غرل

غرل

غرل

بشمار اوله الغزله غينك كسرى وزانك سكويه جى اهو ياور بلرى معنا سنه الغزلان غينك كسرى وزانك
 سكويه كذ لك جى غله ايله غلان كى غلامك جعنه الاغزال همزه نك كسرى بله اهو ياورى طوغرمق يقال
 اعزلت الطيعة واغزال ايلك دوندر مكه دى ديرلر يقال اغزلت المرأة اذا ادارت المغزل المغازلة ميمك ضمى وزانك
 فخياله نساطا بغه سى ايله بر كسنة نك عاستقانه مصاحبت وملا طفت قلمه سى تقول غازلتها وغازلتى الغزل
 فختينله اسمدر ذكر اولنان مصاحبت معنا سنه وغزل اهو ايرين كلب اهو بى طلب ايتمه فتور بولغه دى ديرلر
 بر حيتيه كه ار كن ار شوب يا شمع محله اهو نك اوازندن خوف ايدوب طلبدن فارغ اوله وغزل مصدر دى
 كلور ذكر اولنان مصاحبت صاحى اولمق معنا سنه يقال غزل غزلا من الباب الرابع الغزل عينك فخي وزانك كسرى بله
 ذكر اولنان مصاحبت صاحى اولان كسنة الاغزل همزه نك وزانك فخياله بغه نك يقال فى المثل هو اغزل من امرى
 القيس التفرل فختينله وزانك ضمى وتشديد بيله ذكر اولنان مصاحبت وملا طفه سى نكفله اله كتور ملك التغازل
 تانك فخي وزانك ضمى ايله نساطا بغه سى عاستقانه مصاحبت قلمه سى يقال تغازلوا الغزله غينك فخياله كنج
 قوشلق اول الضمى معنا سنه يقال جاءنا فلان فى غزله الضمى وبعضلر ايتدى غزله كنشك ذاتندن عبارندن
 الغزل غينك فخي وزانك سكويه ايلك اكر مك الاغزال همزه نك وتانك كسرى بله كذ لك اكر مك يقال غزلت
 المرأة القطن تغزله غزلا من الباب الثانى واغزلته بمعنى وغزل اكر مك ايلكه دى ديرلر مغزول معنا سنه المغزل
 ميمك ضمى وكسرى وزانك فخياله ايلك كه اكر مك الت در و فر ايتدى اصل ميم مضموم اولمقدرا غزل دن ما خود
 لولوب واغزل اديروقتل معنا سنه لولد وغچون الغسل غينك فخي وسينك سكويه بومق تقول غسلت الشئ
 غسلا من الباب الثانى الغسل غينك ضمى وسينك سكويه اسم در بومق معنا سنندن وسينك ضمى دى لغتدر
 الغسل غينك كسرى وسينك سكويه شول نسنه در كه انكله باش يورلر كرك خطمى اولسون كرك غيرى اولسون
 الغسلين غينك كسرى وسينك سكوى ولا مك كسرى ومد بيله جهنم اهلنك نلرندن قن صارى صوو وغيرى كويكه
 اهل جهنمك ايلرى انوكه يور غابت كثر تندن پس كلمه مذكون ده يا ونون زياده اولنشدن عفرين كى كه عفرين
 بر شهر ك اسمى در الغسله غينك كسرى وسينك سكويه باشه سور بلن طيمه ديرلر كه مر سين ايله وغيرى ايله تركيب
 اولنور يقال غسله مطرا وهى اس بطرى بافاويه الطيب واس همزه نك مد بيله مر سن اغاچى در وفاويه طيمه
 قائل اجزادر وغسله ده غينك فخي جائز دكلدر الاغتسال همزه نك وتانك كسرى بله بومق يقال اغتسلت بالماء
 الغسل غينك فخي وسينك ضمى ايله شول صودر كه انوكه اغتسال اولنور المغسل ميمك ضمى وسينك فخياله
 بغه قال الله تعالى هذا مغسل بارد ومغسل كذلك محل اغتساله دى ديرلر المغسل ميمك وسينك فخي وسينك
 كسرى دى لغت در ميتلر غسل اولندى فى المغاسل ميمك فخي وسينك كسرى بله جى ذكر اولنان بلر معنا سنه الغسالة
 غينك ضمى وسينك تخفيفيله شول صودر كه انوكه بر نسنه يوشن ولا الغسل غينك فخي وسينك كسرى ومد بيله
 يوشن اولان نسنه وحفظه بن راهبه غسل الملا بكه ديرلر احد غزاسنه شهيد اولد قهاتى ماكلر يود غچون
 المغسل ميمك فخي وسينك ضمى ومد بيله بغه يقال ملحفة غسيل و رباة واوغسله يذهب بها مذهب النعوت
 نحو النطحة يعنى غلبه اسميله تاد اخل اولان صفات مجر اسنه جارى اولمشدر اكر چه فعيل يعنى مفعول نذ كبر
 و تبت بر اولمق كرك درو ملحفة ميمك كسرى بله جار شيب معنا سنه در الغسله على وزن الهمزة شول اركك در كه
 جوق جماع ايله وحامله قليه يقال خل غسلة الاغصيثال الفك وضادك كسرى بله اغاچك بود قلمرى جوق اولمق
 اخصيثال معنا سنه الغيثل على وزن حيدر شول اغچلر در كن ياده كثر تندن برى برينه صار لمش اوله الغيثلة
 وزن مزبور وزن واحدى ذكر اولنان اغچلر دن برى معنا سنه وغيظه شول اهو بيه وشول اينكه ديرلر كه

فصل

فصل

فصل

سودلو

سودلو اوله الغياطل غينك فخي وطالك كسرى بله جى سود لو اهورل معنا سنه وغيظه خلقك حالت كثر نه اولار
 صوته وغوغا وغلبه سنه دى ديرلر وغيظه كجهنك زياده قرا كك اولمسنه ده ديرلر الغفلة غينك فخي
 وفانك سكويه بر نسنه دن غافل اولمق الغفول ضمتينله بغه نك يقال غفل عن الشئ يغفله غفلة وغفولا من الباب
 الاول الاغفال همزه نك كسرى بله غافل قلى يقال اغفله عنه غيره واغفال بر نسنه فى كه طور ركن ترك ايتكه دى
 ديرلر تقول اغفلت الشئ اذا تركته على ذكر منك واغفال طوان داغ اور ميوب علامت قلمغه دى ديرلر تقول
 اغفلتها اذا لم تسهمها التفاؤل تانك فخي وفانك ضمى ايله غفلت اظهار ايتك غافل دكلكن التغفل فختينله وفانك
 ضمى وتشديد بيله بغه نك تقول تغافل عنه وتغفلته اذا اهتملت غفلته واهتمل حيله ايتكه ديرلر الاغفال
 همزه نك فخياله خالى وخراب اولنر رارض موات معنا سنه الغفل غينك ضمى وفانك سكويه شول بر در كه
 انوك علامتى وارتمارنى اولميه يقال ارض غفل لا علم بها ولا ارمارة كسانى ايتدى غفل شول بره ديرلر كه اكاغفور
 يغفيه وغفل شول طوان دى ديرلر كه انوك علامتى اولميه وغفل امور قجر به ايتن كسنيه ده ديرلر المغفلة ميمك
 وفانك فخياله دوداغ التنه مجمع بتن قيللر ك ايكى جانبى وحدث شريفه واقع اولن مغفله بودر و صاحب قاموس
 مغفله ذكر اولنر قيللر در ديشدر عنقه معنا سنه لكن حين غسلا محل غفلت اولمغه مناسب اولن ذكر اولنان
 قيللر ك ايكى جانبى در ته كم جوهرى اختيار ايتشدر الغلة غينك فخي ولا مك تشديد بيله بر نسنه نك محمولى
 الغلات غينك فخياله جى محمولر معنا سنه الغلل فختينله شول صودر كه اعجلر اسنه اولور الاغلال فتح همزه
 ايله جى واغلال غلك جى دى كلور بيونه اورلن دمور معنا سنه ولبو غر و ايتدى غلل شول صودر كه انوك جربان
 اوليوب ريوزنه كه باتوب كاه ظاهر اوله وغلل شول سوز كيه دى ديرلر كه انوكه بر نسنه سوزلر مصفاة
 معنا سنه ميمك كسرى بله الغلغلة على وزن الزلزلة سرعت سيره ديرلر المغلل ميمك ضمى وغينلر فخياله بر شهر دن
 بر شهره ايلدن رسالت الغال لامك تشديد بيله شول چوقر بر در كه انده اغچلر بتر وسلم وطلع ديد كلى اغچلر
 اكثر يا اولمقوله يرلر ده بتر يقال غال من سلم ك يقال عيص من سدر وقصيه من غضاضه جوهر بده بوله واقع
 اولمشدر و بولكلا مدن فهم اولنر بودر كه عيص اغاچ بتدى بدن عبارت اوله لكن جوهرى باب صادده عيص
 شجر كثير ملتف والمنبت معيص ديشدر وقصيه فتح قاف وكسر صادده سدر بتدى ره ديرلر وغال كذ لك
 بر اوتك اسمى در الغلان غينك ضمى ولا مك تشديد بيله جى ذكر اولنان اولنر معنا سنه الغلان غينك فخي ولا مك
 كذ لك تشديد بيله زياده صوسر اولن دوه يقال بعير غلان اذا كان شديد العطش ظمان معنا سنه المغل ميمك
 ضمى وتانك فخياله بغه نك الغلول غينك فخي ولا مك ضمى ومد بيله شول طعامدر كه چيندن جوفه داخل اولور
 يقال نعم غلول الشئ هذا يعنى نه عينا بيرلر طعمى در بو الغلالة غينك كسرى ولا مك تخفيفيله شول كوملكدر كه
 قصه اولور قفطان التنه وزن التنه كيرلر الغل غينك كسرى بله بر نسنه ايتنه اولنر رمز نسنه غش معنا سنه وقلبنه
 اولن كينه دى ديرلر يقال غل صدى يغل غلامن الباب الثانى اذا كان ذا غش وضعف وحقد الغل غينك ضمى ولا مك
 تشديد بيله بيونه اور دقلى دمور جى اغلال كلور ته كم مرور ايتدى يقال فى رقبته غل من حد بد ومنه قيل للمرأة
 السيمة الخلق غل قل قل قافك فخي وميمك كسرى بله بتلى معنا سنه در كه قله كهله معنا سنه در و بونك اصلى بودر كه
 غل اصلنده در بدن اولور دى واول درينك قيللرى اولما غين بت اوشردى الغل غينك فخياله الهو بيونه دمور
 اورمق يقال غلاتيه الى عنقه ويقال غل على البناء للمجهول فهو مغلول الغليل غينك فخي ولا مك كسرى
 ومد بيله كين معنا سنه در غل كى وغلل شول جكر دكه ديرلر كه يونجه ايله قارشدر لوب ناقه يه و برلر وغل داخل
 قلمغه دى ديرلر يقال غلة فانغل اى ادخله فدخل قال بعض العرب منها ما يغل يعنى قوچى قيونه صالدر قلر نه

غفل

فوجك بعضى قورين قورين قالدر مقسرن اذ خال ابدرد دخول معنا سنه ده كلور بقال غل اذ اذ دخل فهو
يتعدى ولا يتعدى ويقال غل فلان المفاوز اذ دخلها وتوسطها القلول فتمتدله خيات اتمك تقول غل من المغنم
غلولا وانجار يمتد صواقفه دخی دیرل بقال غل الماء بین الاشجار اذ اجرى فيها یغل من الباب الاول فی جمیع
ذلك التغلل علی وزن التزلزل اغاجه صو یوریک بقال تغلل الماء فی الشجر اذ اخلها وابن السکیت
ایتدی مغنم خیائنه غل غلول دن غیری استدی بلدی وایتدی باری تعالینک قرآن عظیمه ما کان لنبی
اینه ان یغل ویقل قرأت اولندی ولده بناء معلوم ثانیه بناء مجهول اوزن پس یغل کلمه سنک معناسی
یحون دیک اولور ویغل کلمه سنک معناسی دخی ابکی وجهه محملدر اول وجهلک بری نینک غنی مالیدن
التمق جائز اوله قدر اوری دخی بنی خیائنه نسبت اولتی روا والمقدر وابوعبید ایتدی غلول غنیمته اولن
خیائنه مخصوصدر بزانی مطلق خیانت وحقد معنا سنه بلززدیدی و بونی مبین اولوربو که معنای
خیانت مطلقه قصد اولنسه اغل یغل دیرل واکر حقد معناسی یعنی کین معناسی قصد اولنسه
غل یغل دیرل باب ثانیین اما غلول دن اولد قدر غل یغل دیرل باب اولدن و بقال غل البعیر ایضا اذ الم یقض ربه
یعنی تمام صویه فافسه الاغلال همزه ناک کسر بله خیانت اتمک نه کم مرور ایتدی بقال غل الرجل اذ اخل
وفی الحدیث لا اغلال ولا اسلال ای لا خیائنه ولا سرقه وقیل لار منوة وشریح رضی الله عنه ایتدی ایس علی المستعیر
غیر لغل ضمان یعنی عاریته ان کسنه خیانت وغیرا تمک که ضمان لازم اولماز و نینک صلی الله علیه وسلم ثلث
لا یغل علیهن قلب مؤمن دیدی قولنده شول کسنه که یغل روایت قلدی یانک فخیله انی حقد معنا سنه حمل
ایتدی واغلال یرغله و یرمکه دخی دیرل بقال اغلت الضیاع اذ اصارت ذات غله واغلال غله یرتمکه دخی دیرل
بقال اغل القوم اذ بلغت غلتهم واغلال برکسنه عیالنه غله کنورمکه دخی دیرل بقال فلان یغل علی عیاله ای یا نهم
بالغله واغلال قصاب دربی صورکن در بدنه ات قومغه دخی دیرل بقال اغل الجازر فی الاله اب اذ اسلج فترك
شیاً من اللحم ملتز قابا لاهاب واغلال دن غال دبد کیری لوقی بتورمکه دخی دیرل بقال اغل الوادی اذ ائبت الغلان
وغلان غللك جمی در نه کم الان مرور ایتدی واغلال برنسنه ده دقت نظره یقغه دخی دیرل بقال اغل الرجل
بصره اذ اشد النظر الاستغلال همزه ناک و تانک کسر بله غله تکلیف اتمک بقال استغل عبده اذ کلفه ان یغل
علیه واستغلال مستغلا تک غله سن المعه دخی دیرل التغلل فختینله ولام اولک ضمی وتشدد بدله غالیه اذ خال
ایتمک ابونصر ایتدی اصمعی دن سوال ابد بقال من الغالیه جائز اولور می دیدم ایتدی اگر خیه که یاخود
شاریکه غالیه اذ خال اتمکی دبلسک جائز اولور دیدی التغلیل علی وزن التکریم بمعناه یقال غلات بها الحینی
شد دلکثرة العمل غینک و میمک سکونیه دربی دروب بر رده فن اتمک که یوم مشیوب توین یولسی اسان اوله
واکر بر ساعت اول در بدن غفلت اولنسه فاسد اولور وخر ماده دخی حال بو بله در تجن خر ما اولسون
دیوریه کومسلر و غل رموضعک دخی اسمیدر الغیل غینک فخی و میمک کسری ومدبله ذکر اولنن در ی بقال هو
غیل وغین المغمول میم اولک فخی و ثانیینک ضمی ومدبله شول کسنه در که اوزنه برلر و کسیر اورلر ترلسون
دیو کذلک نباته دخی مغمول دیرل تجن بعضی بعضی اورتوب مجتمع اولسه الغملول غینک ضمی و میمک سکونی
ولامک ضمی ومدبله شول دن در که اغاچلری اوله وافر اونی بتوب بری رنه صار لمش اوله و کذلک هر کثیر و مجتمع
اولن سنه در کرک اغ قسیمی کرک بلوت قسیمی اولسون حنی اولک بوجا غنه غلول دیرل الغول غینک
فخی وواوک سکونیه برنسنه فی کسرن المی الاغتيال همزه ناک و تانک کسر بله بمعناه بقال غاله الشی واغتاله اذ
اخذ من حیث لم یدر موجود اولن نسج جوهر بله بو بله واقع اولمشدر اکن صواب یا ضمیره یاخود شی ابله
اکتفادر وشی فاعل اولوب اخذ اولماسی مشهور مناسب دکلدر وغول چوق طراغه دخی دیرل تراب کثیر معناسنه

غل

غول

وعول

وغول رموضعک اسمی دخی کلور وغول مفاز به عیدیه دخی دیرل کندوده سیر ابله فی اکثر یاضایع قلدر وغیچون
وغول باش اغرسنه دخی دیرل قال الله تعالی لافیهما غول ولا هم عنها ینز فون ای لیس فیها غایله الصمداع
ولا یسکرون لانه قال فی موضع اخر لا یصدعون عنها وابوعبیده لیتدی غول عقلی ضایع فلیق در الغول غینک
ضمی ومدبله بیان ادبسی که اندن جمله دخی تعبیر اولنور الاغوال همزه ناک فخیله جمی الغیلان غینک کسری
ومدبله کذلک جمی بیان ادملری معناسنه وبالجمله هر نسنه که انسانی هلاک ابدوب ضایع قله اذ غول دیرل
بقال غالته غول اذ اوقع فی مهلكه و بقال العضب غول الحلم لانه یغتماله و بدیهه لا غول همزه ناک وواوک فخیله
زیاده مهلك اولن نسنه بقال ایه غول اغول من الغضب الاغتيال همزه ناک و تانک کسری بله برنسنه فی ستر
ابدوب بلور و تمکه دخی دیرل بقال هذه ارض تغتال المشی ای لا یستقیم فیها المشی من بعد ها وسعتها و برنسنه فی
زایل قلغه دخی دیرل کاقیل فی وصف صقر لا یقتله الشیخ ای لا بدیه بقوته الشیخ واغتيال حیله ابله قتل
ایتمکه دخی دیرل بقال اغتاله اذ اقتله غیله واصله من الواو التغول فختینله وواوک ضمی وتشدد بدله متلون
ومتغیر اولق یقال تعولت المرأة اذ انزلت المغاوله میمک ضمی وواوک فخیله د کسیرک میاده معناسنه المغول میمک
کسری وواوک فخیله شول ابله قلی در که اکثر ابکی یوزلوا اولور وواوک قنی قمی کی یاخود عصا کی نسنه اولور
بادی نظرده قلی ولدغی بلنر ومغول کذلک بر جاک اسمی در الغولان غینک فخی وواوک سکونیه شور اولن
اولنر دن براتک اسمی در الغیل غینک کسری ومدبله میشه وارسلان یاندوغی ره دخی غیل دیرل خیس کی در
خاء معجه ابله وزنا ومعنی و بوکه هاد اخل اولماز الغیول فختینله جمی میشه معناسنه واصمعی ایتدی غیل شول
انچلر در که کثردن بری برنه صار لمشدر التغیل فختینله یانک ضمی وتشدد بدله انچلر چو غلوب بری برنه
صار لمش ذکر اولنن معنادن ماخود در بقال تغیل الشجر الغیله غینک فخی و یانک سکونیه سمن اولن عورت
الاغتيال همزه ناک و تانک کسری بله سمن اولوب فرموده اولق بقال اغتال الغلام اذ اغلط و سمن الغیله غینک کسری
ومدبله برکسنه فی حیله ابله بره ابلدوب کسرن اندن قتل ابلک اغتيال کی تنه کم واو بله مره ایتدی ومناسب
اولن نومعنایه کن غیله دخی وواوک ذکر اولنن ایدی بقال قتله غیله وهوان یخده فیدیه به لی موضع فاذا
صار الیه قتله وغیله عورت او غلی امزرد کی حالتهم جماع اولنن یاخود حامله قالد قد نصکره امزردک وفی الحدیث
لقد همت ان انعی عن الغیله الغیل غینک فخی و یانک سکونیه ذکر اولنن فاسد سودک اسمی در قاتل ام تا بط شرا
ولا ارضعته غیلا الا غاله همزه ناک کسری بله عورت ذکر اولنن فاسد سودی و غلانه امزردک و اغاله اوغلان امرکن
انسنه جماع اتمکه دخی دیرل بقال اغال فلان ولده اذ اغشی امه و می ترضعه المغیل میمک ضمی وغینک کسری
ومدبله شول عورندر که ذکر اولنن سودی امزرد بقال می مغیل الغیل غینک فخی و یانک سکونیه بریوزنه اقی
صرو فی الحدیث ماسنی بالغیل ففیه العشر وماسنی بالدلوف ففیه نصف العشر وغیل کذلک شول بیلکه
دیرل که طولی اولوب سمن اوله ساعد متلی معناسنه الغایله یانک کسری بله شر معناسنه در المغاله میمک
فخیله بمعناها الغوا یل غینک فخی و یانک کسری بله افتارد و می معناسنه کسری روائی اوزن ام غیلان
غینک فخی و یانک سکونیه سمر دیکله معروف اعاجک میوه سیدر غیلان غینک فخی و یانک سکونیه
ذوال مهنک اسمی در که شاعر معروف دره باباسنک اسمی عقبه در فصل الفاء الفال فانک فخی و همزه ناک سکونیه
فال احمق که معروف و ابن السکیت ایتدی فالدر رجل مر یض ابکن اخر دن یاسالم خطابن ابشمنه در یاخود
برنسنه طلب ابد رکن یا واحد خطابن ابشمنه در که خیرله نقال اتمک اولور وفی الحدیث انه کان یحب الفال و بکره
الطیره لا قول همزه ناک فخی وواوک فخیله فالتک جمی التغال فختینله و همزه ناک ضمی وتشدد بدله برنسنه یه فال

غیل

الفضل فانك فتي وضاد معجته نك سكوتيه برنسنه زياده اولق الفضيله فانك فتي وضادك كسري ومدله
معناه پس فضل وفضيله نقص ونقصه كني اولور الافضل همزه نك كسري به احسان معنا سنه در بقال
افضل عليه اذا احسن والفضل برنسنه في زياده ايشلكه دخی درلر بقال افضلت منه الشئ الاستفضال
همزه نك وتا نك كسري به برنسنه في كذلك زياده ايشلك بقال استفضلت منه الشئ المفضل ميمك كسري به
زياده احسان ايديجي كسنه المفضالة كذلك ميمك كسري به موثي بقال رجل مفضل وامرأة مفضالة على
قومها اذا كانت ذات فضل سمحه التفضل ففتحته وضادك ضمي وتشديد به كذلك احسان ايتك
يقال تفضل عليه وتفضل عورت اولنه برقات كسي كيمكه دخی درلر بقال تفضلت المرأة في بيتها اذا كانت
في ثوب واحد كلجعل ونحوه وخيعل بكسر كوكلكه درلر المفضل ميمك كسري وضادك ففتحله ذكر اولن
كسي الفضل ضمته جنب وزني اوزن ذكر اولن عورت اولنه دخی اطلاق اولنور الفضلة فانك كسري
وضادك سكوتيه ذكر اولن كسي في برنوعيله كيمك بقال انه احسن الفضلة مثل الجاسه والركبة كذا
روى عن ابني زبد المفضل ميمك ضمي وضادك كسري وتشديد به شول كسنه دركه اقراني اوزن زياده لك
دعواقه ومنه قوله تعالى ريدان تفضل عليكم التفضيل على وزن التكرم بر كسنه نك غير بلر دن زياده
اولسنه حكم ايتك ياخود غير بلر دن اتي زياده فلق بقال فضلت على غيره تفضيلا اذا حكمت له بذلك
اوصيته كذلك المفاضلة ميمك ضمي وضادك ففتحله فضيلت حكمتك بقال فاضلته وفضيلته اذا غلبته
بالفضل يعني باب مغالبه دن بوجه اوزن استعمال اولنور الفضلة فانك فتي وضادك سكوتيه برنسنه دن
باقی قالن سنه الفضالة فانك ضميه كذلك باقي قالن سنه بقال فضل منه شئ يفضل من الباب الاول
وبونك بر لغت دخی واردر كه اول فضل يفضل در حذر يحذر كي باب رابع دن ابن السكيت روايتي اوزن
ور لغت دخی واردر كه بولكي لغتن مركبدر كه اول فضل يفضل در ماضيه كسري عين ومضارع ضم عينه
وبوشادر بونك نظيري وقدر سبويه ايتدي فضل بزم الحجاز قنده هين ابكي لغت اوزن كلور وسبويه
ايتدي نعم نعم ومت تمت وكدت تكاد دخی بوبله درنسخ جوهرى بوجه اوزن در لکن ومت تمت اولسه
اوجي دخی باب رابع دن كسنه اشارت اولور دى باب اولن كاد كاري كي الفطيل فانك كسري وطانك فتي
وحانك سكوتيه انسان خلق اولن اول اولن زمان جرمي ايتدي ابو عبيد دن فطعلك معنا سنه سول ايتدم
ايتدي اعراب قنده فطيل شول زمان سابق دن عبارندر كه انده طاسلر تازه وزم ايتدي فطيل على وزن
جعفر رر حلك اسمي در الفعل فانك فتي وعينك سكوتيه مصدر در فعل بفعل دن ايشلك معنا سنه وقرا
بعضهم واوحينا اليه فعل الخيرات الفعل فانك كسري به اسم در ايش معنا سنه الفعال فانك كسري به جمى
قدحله قداح وبشرله بشركي وقديح بلكسر اوقه درلر الفعال فانك فتي ايله كرم معنا سنه وفعال مصدر دخی
كلور ذهب هابا كي القعله فانك فتي وعينك سكوتيه براهش ايشلك معنا سنه بقال كانت منه فعلة حسنة
اوقية الافعال همزه نك وتا نك كسري به برنسنه في بيد اقلق مثلا يلاني بيد اقلق حملنه افتعل عليه كذا وزورا
درلر اختلق معنا سنه الافعال برنسنه فعل قبول ايتك تقول فعلت الشئ فانفعل كقولك كسرتة فانكسر
الافكل همزه نك وكافك ففتحله درمك وبوندن فعل بنا اولنا بقال اخذه افكل اذا ارتعد من برد او خوف
وبو حالت تكبره منصرف اولوروا كر بونكله بر رجل نسميه اولنسه لا ينصرف اولور وزن فعل دن وتعرفدن
اوترى الفل فانك فتي ولا مك تشديد به ففتحك بوزنه اولن كدك الفلول ضمته جمى قله بوزنه اولن كدكر
معنا سنه وفلول منهرم اولن عسكرة دخی درلر الافل ففتحته شول قلعدر كه بوزنه كد كاري اوله المفلل ميمك ضمي

فطيل
فعل
فكل

ولام اولك فتي وتشديد به كدلس ناملي يقال نضى مفلل اذا اصاب الحجارة فكسرتة ونضى نونك فتي وضاد
معجته نك كسري ويانك تشديد به اوق تفرز ناملي التفلل ففتحته ولام اولك ضمي وتشديد به راعك يوزي
كذلك بقال ثقلت مضاربهاى نكسرت الفل فانك فتي ولا مك تشديد به صنن عسكر بقال جاء فل القوم
اى منهز موهم يستوى فيه الواحد والجمع بقال رجل فل وقوم فل الفلال فانك كسري به فلك جمى كلور فلول
كادوكي كني صمخش عسكر معنا سنه ته كم مرورايتدي وفل عسكري صمغه دخی درلر بقال ثقلت الجيش من الباب
الا اول اذا همزته الانفلال همزه نك وفانك كسري به صنن بقال فله فانفل اذا كسره فانكسر بقال من فل ذل
ومن امر فل يعنى قليل اولن دليل اولور امر اولن قوى اولوب ديلدن كسرايدر الفل فانك كسري به شول
يردر كه اكيغور يعيوب اندي نيات قسمندن سنه بنيه الافلال همزه نك كسري به ذكر اولن يره داخل اولق
بقال افلنا اى صرنا في فل من الارض وافلال بر كسنه ضامع اولوب كيمكه دخی درلر بقال افل الرجل اذا ذهب
ماله الفليل فانك فتي ولا مك كسري ومدله شول صاحبدر كه برره جمع اوله الفليلة فانك فتي ولا مك كذلك
كسري ومدله بمعناه وقليل دوه اضيسنه دخی درلر بجن كدلسه يعنى رخنه يشسه الفلفل فالرك ضميه
ببركه معروفدر المفلل ميمك ضمي وفارك ففتحله شول شراب دركه فلفل كي دلي بقه التفلل على وزن التزلزل
ممه باشلري قرامق بقال ثقلل قادمنا الضرع اذا اسودت حلتهاها وقادمتان دوه مة سنك ابكي ايلر وده
طوران باشلرينه درلر حلتان مقدمتان معنا سنه يافل فانك ضمي ولا مك ضم اوزن بناسيله وتحفيفه يافلان
معنا سنه در بعض حره في حذف اولن تشدرو بو ترخيم دكلدر واكر ترخيم اوليدي يافلا درلر دى حرفان
اخبرنك ترخيمي طريقه حذف في جا ز اولمد وغيرهون شرطى بولند غنه بناء كه اول كلمه ك دورت حرف اوزنه
زائد املسى دروكاه اولور فل ندادن غير به دخی استعمال اولنور ضرورت شعر دن اوترى فلفل جعفر وزن
اوزن بر كه باطل حملنه استعمال اولنور تهمل كي بقال هو ضلال ابن فلفل اخرى منصوب و بلا تنوين در
لا ينصرف اولد غنه بناء الفيل فانك كسري ومدله معروف جانور در الافيال همزه نك ففتحله جمى الفيول
ضمته كذلك جمى الفيلة فانك كسري ويانك ففتحله كذلك جمى ابن السكيت ايتدي افيله ديتك جائز
دكلدر وسبويه ايتدي فيلك اصلى قبل اولق جائز در فانك ضميه مكسور قلندي يادن اوترى ته كم ابضله بيض
ده ذكر اولن تشدرا خفش ايتدي سيبويه قول مفرد ممشى ايلان بلكه جمعه مخصوص صدر وفيل الراى ضعيف
الراى معنا سنه ده كلور الفيال فانك فتي ويانك تشديد به فيل صاحبي اولن كسنه الفال على وزن الحال ضعيف
الراى اولن كسنه بقال رجل فال الراى اى ضعيف الراى خطي الفراسه الفيوله ضمته راى ضعيف اولق بقال
فال الراى فيل فيوله من الباب الثاني التقييل على وزن التكرم راى ضعيفه نسبت قلمق بقال فيل راىه نفيل اذا ضعفه
الفيل فانك فتي ويانك كسري وتشديد به ضعيف الراى اولن كسنه بقال رجل فيل الراى اى ضعيف الراى
الفائل يانك كسري به شول ات دركه يان بشي اوزنه اولور وبعضلر فابل اولبقدره بظمرك اسمي در ديتدي
وكاه الور فايلدن فال ايله تعبیر اولنور حرفلن قلب مكان ايتكله ته كم ها يره قلب مكان ايدوب هارن درلر وهار
بقليجي قوم يغمنه درلر الفول فانك ضمي ومدله بقله كه جوبات قسمندن در وبعضلر نحو در ديتدي فصل القاف
قبل فافك فتي ويانك سكوتيه ايلر وكه كير ونك مقابلي در القبل فافك ضمي ويانك سكوتيه او كه اردك مقابلي در
وقبل نشانك اوستنه دخی درلر بقال وقع السهم بقبل الهدف وبدره وبقال قد قيصه من قبل ومن در بانك
ضمي ايله دخی لغت در من مقدمه ومن موخره معنا سنه و قبل طاع دينه دخی درلر بقال انزل بقبل هذا الجبل
اى بسفحه وسفح سين وجاه مملتينه طاع دينه درلر و قبل رموسمك اولنه دخی درلر بقال كان ذلك في قبل
الشته وفي قبل الصيف اى في اوله و قبل جهت معنا سنه ده كلور بقال اذن اقبل قبلك اى اقصد قصيدك وانوجه

فول
فيل

قبل

نحوه القبلة قافك ضمی و بانك سكويه له او بانك نوسه قلی معنائه القبلة قافك كسری و بانك سكويه له
 المحدث توجه اولن جانب و قبله مطلقا جهت معنائه ده كاور. قال ماله قبله ولا ديرة اذالم بهتد لجهته امره و يقال
 ما اكلامه قبله ای جهة و من این قبلك ای من این جهت القبلة قافك ضمی و بانك تحفیقه قبله معنائه در
 بقال فلان جلس قبلته ای بجاهه سر قبله اسم در ظرف استعمال اولن و القبلة قافك كسری به نعلك او كنند شول
 قایشه دیرك اوزنه بر معیله یسند اولن بر مغك راسنه اولور و القبلة قافك ضمی و بانك فتحیله نعله ذكر اولن
 فایشی ربط ایتمك لا قبلا همزه نك كسری به معناه تقول قایت النعل و قبلته اذ اجعلت لها قبلا و قبلا كوز
 فره سن بورن جاسنه كتور مكه دخی دیرل بقول قبلة العين نا و اقبال برنسنه به توجه ایتمك دركه اذ بارك مقابلی در
 بقال اقبل علیه بوجهه و اقبال برنسنه ای بر كسنه نك او كنه كتور مكه دخی دیرل بقال قبلته الشی اذ جعلته بلی
 قبالتیه و بقال قبلت لرا ماح نحو القود و اقبلت لابل افواه الوادی و اقبال برنسنه به باشتن بشلغه دخی دیرل بقال
 اقبل امره اذ استأنفه القوال قافك ضمی و بانك كسری به اولن معنائه در تقول اخذت الامر بقواله ای یا و ابله
 و حد ثانی القبلة نك كسری به كجك كجه المقبله میك ضمی و بانك كسری به معناه اقبال قبل و اقبل یعنی بقال عام
 قابل ای مقبل و بقال قبح الله منه ما قبل و ما در یعنی خدای تعالی انوك او كن و صوكن بر مابلسون و بعضر بومعناده
 ثلاثین فعل كلسن جائز كور مدبلر و قابله او غلن طوغد قه طوقن ای دخی دیرل التقبل فتحته قبله و بانك ضمی
 و تشدد بد به برنسنه ای قبول ایتمك القبول قافك ضمی و بانك ضمی و مدبله معناه نقول تقبلت الشی و قبلته قبول
 من الباب الرابع و قبول مصدر شاذ دروزی رامن بوردن ماعداسی ضم فایله در یزیدی عمرو بن العلاء در روایت بدوب
 ابتدی قبول دن غیری مصدر مفتوح الفاكما مشدرو و بقال علی فلان قبول اذ قبلته النفس و قبول صیابله
 دخی دیرل و صیاشول بدركه در بور دیکله معروف اولن به مقابل در و قبول قیودن صوچكن كسنه دن قوغه ای
 المعنه دخی دیرل و قبول دایم دخی دیرل قابله معنائه القبول فتحته قبله مصدر در ذكر اولن صیابی اسك معنائه
 بقال قبلت الی تقبل قبولان من الباب الاول پس اسم مفتوح الفاء و مصدر مضموم الفاء اولور القبل فتحته قبله شول
 یو كسك در دركه مقابل یكله بقال رأیت بذك القبل شخصاً و قبل فح معنائه ده كاور و فح ایتمك كوزی بری برنه
 قریب و اوب و كجه لری بری برندن یراغ اوله در و قبل هلال ابتدا كور نكه دخی دیرل بقال رأیت الهلال قبله اذ
 لم یكن روی قبل ذلك و قبل كوزك قان سی بورن جانب اقبال ایتمك دخی دیرل بقال قبلت عینه من الباب الرابع
 و قبل دوه چشمه ده صوچكن صود و نك باشند و كلكه دخی دیرل دوه ایچون صوچكمه كور حاضر بولنا من
 و قبل برنسنه ای علی الفور سو بلیوب یوسو نكه دخی دیرل بقال نكلم فلان قبله فاجاد و هو ان یتكلم و لم یستعمله
 اسمی ابتدی رجز نه قبله دیرل قن بی توقف رجز كتور سه یعنی رجز بحر نه شعر سو بلسه و قبل كذلک قبله نك
 جمعی در و قبله شول بوجهد كه اغر شغه بکروانی ات بوی نه اصرار افسون قسمند ندر ساحر اولن كسنه یا قبله
 القبلیه دیروگاه اولور ای سائر طوارك دخی بوی نه اصرار كوزد كسون دیو و قبل مقابل معنائه ده كاور بقال
 رأیت قبله و قبله ای مقابل عینا الا قبل همزه نك و بانك فتحیله شول كسنه دركه كوزك قراسی بورن جانب
 بقه القبلة قافك ضمی و بانك سكونی و الفك مدبله شول قیودن دركه بویوز لری یوزی جانب متوجه اوله القبل
 قافك كسری و بانك ضمی ایله مقابل معنائه قال الله تعالی و یا تبهم العذاب قبلای عینا و قبل عند معنائه دخی
 كاور بقال لی قبل فلان حق ای عند و دی قبل كجك زمان معنائه دخی كاور بقال لا اكك الی عشر من ذی قبل
 ای فیما استأنف و قبل طافت معنائه ده كاور بقال مالی به قبل ای طافقه القبلة قافك كسری به ابا و غلن طوقن
 ولادت جنبته بقال قبلت القبلة المرأة نقبلها اقبالة من الباب الرابع اذ اقبلت الولد تلقیه عند الولادة و فی بعض
 النسخ ای تلقیه عند الولادة بالتأین من باب التفعیل بدل تلقیه عند الولادة و لكل وجهة و قبله كفیله و بلغه ویر

جماعتك كنداسی اولغه دخی دیرل یقال قبل یرقبل قبله من الباب الاول و الثانی و نحن فی قبالتیه ای فی عرفته القابل
 بانك كسری به قیودن صوچكن كسنه دن قوغه ای ان كسنه القبل قافك ضمی و بانك كسری و مدبله اقباله معنائه
 و قبل كفیله و رجاعتك كنداسنه دخی دیرل و قبل شول اوج یاد دخی زیاده اولن كسنه له دیرل كطوا یف مختلفه دن
 جمع اولور و مدله نچ دن و عر بدن جمع اولن كی و قبل شول ایلك دركه اكرن عورت اكرن انی كندویه چكر بوجهتدن
 ما یعرف قبیلای من دیرل اوكن اردن بزر ديك محله القبل فتحته قبله جمعی طوا یف مختلفه دن جمع اولن جماعتك معنائه
 قال الله تعالی و حشرنا علیهم كل شی قبلا قال لا خفشی ای قبیلای قبیلای و قال الحسن عینا القبيلة قافك ضمی و بانك كسری
 باسند اولن كك پان لری دركه بری برنه یا شوب بشدرو قبا یل عربك هر برنه قبله دید كوری بوندن ما خود دو و انلر
 شول جماعتك دركه جمله سی بر بانك او غلر بدر المقبل میك ضمی و بانك فتحیله توجه میدك محل یقال اقبل مقبلا مثل دخلنی
 مدخل صدق و فی الحديث سئل الحسن عن مقبله من العراق المقابلة میك ضمی و بانك ضمی ایله مواجهه التقابل نك ضمی
 و بانك ضمی ایله معناه و مقابله ای كی كتابی بری برنه عرض ایتمك دخی دیرل و مقابله شول قیودن دخی دیرل كوز و لغندن بر پانی
 كسوب ارمیلر او كنند شول به اصلی طون و اكرار دند اصلی طور و سه كامد ابره دیرل المقابل میك ضمی و بانك فتحیله نسبی
 شربا و لن كسنه یقال جل مقابل ای كرم النسب من قبل ابویه الاقبال همزه نك و بانك كسری به بكنك كماله اولق
 بقال رجل مقبل الشباب لم یمن فیه اكره و اقبال خطیبی بدیهه توقفه دخی دیرل اولدن حضارای تمكسنن الاستقبال
 همزه نك و بانك كسری به برنسنه یونك ككه استدبارك مقابلی در القتل قافك ضمی و بانك سكويه اولدر مك
 التقال نك ضمی و قافك سكويه معناه و قتل برنسنه زیاده بلكه دخی دیرل بقال قتلت الشی خبر ای علاما قال
 لله تعالی و ما قتلوه یقینا ای لم یحیطوا به علا و قتل شراب صو قفقه دخی دیرل بقول قتلت الشرابیه امر جته بالماء القتله
 قافك كسری به و بانك سكويه بر نوم ایله اولدر مك بقال قتل قتله سوء المقاتل میك ضمی و بانك كسری به قتل
 او بحق برل یعنی بدندن شول موضعلر دركه یراق هر قفقه سنه راست كلسه قتل ایله المقتل میك و بانك فتحیله واحدی
 و بقال مقتل الرجل بین فکیه یعنی كشیك هلاکی ایكی چكه سی ان سنه دبلن ضیط ایتمه دن در المقالیه میك ضمی و بانك
 فتحیله قتل اید شمك القتال قافك كسری به معناه القیتال قافك كسری و مدبله معناه كذلک بقال قتله قتلا و قیة الا
 المقاتله میك ضمی و تاه اولك كسری به شول قوم دركه قتاله صالح اوللر القتل قافك كسری و بانك سكويه عدو
 معنائه و قتل برنسنه نك مثلنه دخی دیرل بقال هماقتلان ای مثلان لا قتال همزه نك كسری به بر كسنه ای قتله عرض
 ایتمك بقول اقتلت فلانا اذ عرضته للقتل علی وزن التكریم اولدر مده مبالغه و كثر ت وزن اولق بقال قتلوا اقتلوا
 المقتل میك ضمی و بانك ضمی و تشدد بدیله تجریر اولن كسنه بقال رجل مقتل ای مجرب و مقتل شول قبله دخی دیرل كه
 عشق فی ذلیل اتمش اوله بقال قلب مقتل ای مذل قتله العشق الاستقبال همزه نك و بانك كسری به قتلدن بیروا و اولق
 یقال استقتل اذ استمات یعنی موتی طلب ایلسه القیتل قافك ضمی و بانك كسری و مدبله قتل اولن كسنه بقال رجل
 قتیل ای مقتول و امراه قتیل القتل قافك ضمی و بانك سكونی و الفك قصر به جمعی یقال رجال قتلی و نسوة قتلی و اكر
 قتیل صیغه سی ایله امراهی ذكر ایتمك بانك باهله فرق بدوب هذه قتیله بی فلان دیرسن و كذلک مررت بقتیه دیرسن
 زراقی مسالك اسمك سالك قیلور سن القتل قافك ضمی و بانك ضمی و مدبله اولدر بی قائل معنائه بقال امراه قتول ای قاتله
 القتل قافك ضمی و بانك تحفیقه نفسه و باقی جسمه دیرل یقال ناقة ذات قتال اذ كانت وثیقه یعنی جته دارا و لسه
 و نو جهتدن قتله دیرل انوك جسدن او ردی معنائه نه كصدن و راسه و فاده دیرل كوكسنه و یاشنه و یور كسنه
 او ردی معنائه الا قتال همزه نك و بانك كسری به اولدر شمك ویر كسنه بی جن اولدر مكه و عشق اولدر مكه
 دخی دیرل و اقتلده نادغام اولندی تاغیر لازم اولد ایچون و بعض كسنه نادغام ابدوب ما ضیسنده
 و مضار عنده قتلوا و قتلون دیرل بانك حركتن قافه نقل ایدوب همزه بی حذف ایتمكله ریه همزه قافك سكوندن
 او رو ككش ایدی و یونك تصدق حسنك الامن خطف الحطفه قرات ایتمسیه در و بعضلر قافی ایكسنه دخی مكسور

قتل

قوله بل اجتمع ساكنة من او ترى پس اسم فاعل وجه اوله مقتل كلور ميمك ضمي وقافك فحقيله وثانيه مقتل كلور
ميمك ضمي وقافك كسر به واهل كسر به مقتل ميمك وقافك ضمي ضمة ناع قيلون وسبويه ابتد بن خليل دن
وهر وندن استند مكر برجات مردفن دير دي مردفن معناسته بر كسته الت قتلله اولدر لسه قتل الرجل ديرل
واكراني عشق وياجن اولدر لسه افتمل ديرل قتل ديرل فراك كسائي دن قتل ابتد كي ره اي اوزن الت قتل فحقيله وناه
ثانيه كضمي وشد بد به بر نسته في طر بيه طر بيه بقال قتل الرجل حاجته اذا نافي لها ونقتل عورت نازله بور بيه
دخي ديرل بقال قتل لمرأة في مشيتها اذا قتلت وثقت وكسرت الت قاتل زاه اولك فحق وناه ثانيه كضمي وشد بد به
اقتل معناسته بقال قاتل القوم واقتلوا القوم قافك كسري وناه مثلثه كسري وناه فحق ولا ملك تشدد بد به
عاصر اولوب صلي اولن كسته عثول كي دروزنا ومعنى القبول فحقيله قور بيه بقال قتل الرجل فحقولا من الباب
الثالث القاطل جاك كسر به يادس اولن نسته المتفعل ميمك ضمي وحاتك كسري وشد بد به شول رجل در كه يادس
الجلد اولوب سئي الحال اوله القتل فحقيله كذلك ابس الجلد اولوب سئي الحال وطاق بقال قتل الرجل فحقولا من الباب
الرابع وقل شخ رياده مسن اولوب در يسي كك اوزن قور بيه دخي ديرل القتل قافك فحق وحاتك سكويه كسري
اولن شخ بقال شخ قتل لان قتل همز مك كسري وقافك فحق وونك وحاتك سكويه كسري ذكر اولن شخ بقال شخ
ان قتل اي مسن جلد القتل قافك فحق وحاتك كسري به در يسي يابس كسته لا حال همز مك كسري به يابس قافك بقول
قتل الشئ اذا نسته القاتل قافك ضمي وحاتك تحفيله شول مرص در كه قيون سور بيه وافع اولد قور در بارن
قور بدر القتل قافك فحق وذلك تحفيله باشك اكسه سي كه اويان باشلي طور دخي در رات الت اردنه بعضلر
ابتدي قد الان كسه ده اولن سوري ككك جينا و يسار اليك جانبته اولن رل بدر الا قتل همز مك فحق وذلك
كسر به جعي القتل فحقيله كذلك جعي القتل قافك فحق وذلك سكويه كسري به ورمق تقول قتلته اذا ضربت
قداله وبعضلر ابتد قد ليله وجون ديرل القتل قافك كسري وذلك فحقيله سجيل وزني اوزن قولاي ولوب
حسبي اولن كسته وسجل سجن حاء مهملته قور موده معناسته در الا قتل همز مك وذلك كسري وعينك
سكويه بر نسته مشكل ملق بقال قتل على اذا عسر القتل فحق وذلك فحق وميمك كسري به شئ معناسته
بقال ما عناه قتل على شئ وقد عله قصير القامة اولن عورت كه خسيه وله القديع قافك ضمي وذلك فحق
وعينك كسري به قتلته كضمي ويصغر ويصغر ابتد قد عمل وقد عله فر موده اولن دوه معناسته در القند فيل
قافك وذلك فحق وحاتك كسري ومديله فر موده وان قه يا خود غيري جوهر ي بدر بن ظن ابرم كه بومعرب
اولوب اسان فار سبه كند بيل دن تعريب وشمس اوله كويك فحقيله تشبيه مراد اولو رقرزل قافك وزنك ضمي
وما بينه واهل مديله كسري به راتك اسمي در كه اول طفيل بن مالك ابدى وقرزل هم اولن كسته يه دخي ديرل
القرطاله قافك كسري وونك سكويه سبد كه ايچنه ميوه قورال القرطال وزن مذكور اوزن جعي القرع بلات قافك
ورنك وياتك فحق وعينك سكويه بر قافك يويك بصي جانور در وديونك صلي قريبل در اوج حرف زياده اولن شدر
زر اسم شخ خرفلوا اولو رزاده اولماز القرع قافك ضمي وراتك فحقيله وعينك كسري به قريبل نه كله سنك
تصغيري القرع قافك اولك فحق وناينك كسري به نسا طايغسي كيد كي كوكا كرا القرع قتل على وزن جعفر واحد
وبواولدر كه عامه اكافر قريبل القرع على وزن جعفر ايضا ضعيف اعاج در كه انوك دكي يوقد روفي المثل ذليل
عاذ بقرم به يعني شول دليل در كه قريبل ايچن پناه ايد شدر القرع قافك وميمك كسري به وراتك ايچنه
سكويه بر كسري وونك يادس القرع قافك فحق وميمك كسري به ايكي اور كاي اولن دوه رذوات السنامين
معناسته وقرم به رذوات صاچنه بعلد غي صاچ باغي القزل فحقيله فاحش اولن اخسقلق بقال قزل بقول
من الباب الرابع لا قزل همز مك وزنك فحقيله زياده اخسقلق اولن كسته القزلان فحقيله اخسقلق كسري
يوزنك عر جان كسري بقال قزل قزلان من الباب الثاني اذا مشي مشيد العر جان وعر جان عينك ضمي وراتك

سكويه

قسطل

قص

قصيل

قصيل
تدل

قسطرل

قفل

قفل

قفل

سكويه اعرجك جعي در القسطل جعفر وزني اوزن القسطل كذلك وزن مز بور اوزن توز غبار معناسته سبيله
وصاده لغت در القسطل قافك فحق وسبك سكويه ذكر اولن غبار معناسته لغت در كويك كسطل القسطل
مرودي در بونك به كه فعلال وزني فانك فحقيله مضاعف دن غير يه قليل در القسطلانية قافك فحق وسبك
سكوي وياتك تشدد بد به قوس قزح ديد كاري نسته الكم سغه معناسته وشق قور مزنه دخي ديرل القصل
قافك فحق وصادك سكويه كسري قطع معناسته المقصل ميمك كسري وقافك سكويه كسري قلع سيف قطاع
معناسته القصل قافك فحق وصادك تشدد بد به معناه القصيل تازه ايريشن اريده كه انوكه طو اري كوكه درلر
وقصيله قصيل ديد كاري معنى قطع دن ما عود در حصاد وقتن دن اول قطع اولند عيون القصل قافك فحق
وصادك سكويه طوان قصيل ورمك تقول فصلت الدابة من الباب الثاني اذا علفتها القصيل القصل قافك
كسري وصادك سكويه ضعيف اولوب دن الطبع اولان كسته القصالة قافك ضمي وصادك تحفيله شول
نسته در كه خرمن رننه بعد ابي ورنديوب لند قد نصكره باقي قلافي نكر اربا قلوب جكنيله القصل فحقيله كه
ايچنه زان كي بر نسته دروزن شول سياه دنله در كه ايچنه اولو ره بعضلر ابتد قصيل كيمك ديد كاري
نسته در كه رننه قشندن قالن يان رل در القصيلة على وزن الحرجة كيمك قطع معناسته بقال قصيله اذا قطعه
المقصل ميم اولك ضمي وقافك فحق وميم ثانيه كسري به شول جوابا ندر كه عصا سي محكم اوله القصيل قافك عينك
ضمي وما بينه وصادك سكويه ليم اولوب دن الطبع اولن كسته قزول كي دروزنا ومعنى القتل قافك فحق وحاتك
سكويه كيمك قطع معناسته بقال قتل من الباب الثاني المقطول ميمك فحق وحاتك ضمي ومديله كسري نسته
مقطوع معناسته المقطيل قافك فحق وحاتك كسري ومديله معناه بقال نخله قطيله اذا قطعت من اصلها فسقطت
القطل فحقيله مقطوع معناسته در بقال جذع قتل اذا كان مقطوعا المقطلة ميمك كسري وحاتك فحقيله شول
دمور در كه انوكه قطع اولنور المقاطل ميمك ضمي وحاتك كسري به جعي كسبك دمور رل معناسته القطيله قافك
فحق وحاتك كسري ومديله كيدن وثور دن رقطعه در كه سونكر ماثبا سنده انوكه بر نسته دن صوال النور القاطول
على وزن الكافورد جله اوزن رننه روموضعك اسمي در قسطرل قافك وونك ضمي وياتك دخي ضمي وتشدد بد به عراقه
بر موضعك اسمي در القفال قافك ضمي وعينك تحفيله اوزوم جيكي نور الغيب معناسته لا فعال همز مك كسري به
ازوم جيكي اولوب طاغلق بقال فعل الكرم اذا نشق فعاله وتناثر القاعله عينك كسري به اوزون طاغ جيل
طويل معناسته القواعل قافك فحق وعينك كسري به جعي اوزون طاغلق معناسته القعولة على وزن الحرجة
بر كسته بور كن ريانيله اول ريانغي اوزن طيراق محقق ابقلي ينك بورني بري رنه قريب اولوب او كچه لري طشره
اولماغله بقال قعول الرجل اذا مشي مشيه من محي التراب باحدى قدميه على الاخرى لقبل فيهما القعولة على وزن
الد حرجه بر يور يكر كه قعول يور يسنه شبيه در تنكم الان مرو رايتي المقعول ميمك ضمي وقافك سكويه وعين
ونك فحقيله لامك تشدد بد به شول او قدر كه ايو يونلماش اوله القفل قافك ضمي وواتك سكويه كيد در كه
معروف القفل قافك فحق فانك سكويه قور ش اعاج القفل قافك فحق وفانك كسري ومديله كذلك قور ش
اعاج وقفل رجنس اولك اسمي در القفلة قافك فحق وفانك سكويه شول لجه در كه وزني تمام اوله بقال درهم قفله اي
وازن القفل فحقيله سيفر دن دوناك بقال قفل قفل من الباب الاول وقفل قور بيه دخي ديرل بقال قفل يقفل
من الباب الثاني القافله فانك كسري به شول جماعت در كه سفر دن دوش اولو رجوهر ينك بر تعبير دن فهم اولنور
كه جماعت مز ونيه قافله اطلاق اولنيه سفر دن عودت ايمد كچه حالاه بو مشهور وصاحب قاموسك اطلاقه
مخالفه در يس اولي بودر كه قافله يه قافله يد كاري تفاله محول اولوب جوهر ينك رجوع من السفر قيدي اتفاق اوله
القوافل قافك فحق وفانك كسري به جعي قافله ر معناسته وقوافل رق وقوري اولان طوارله دخي ديرل صوامر
معناسته الاقفال همز مك كسري به قور غرق يقال اقفله اذا ايسه واقفال كيز وودنر مكه دخي ديرل تقول اقفلت

الحمد من مبعثهم واقبال قيو كد ملكه دخی دیل التقیل علی وزن التکریم كذلك قيو كد ملك بقال اقفل الباب
وقفل الابواب مثل اغلق وغلط یعنی تشدید کثیر ایچون اولور مقفل الیدین میلم خمی و قافک سکونی و فافک
فخیه بحیل اولن کسنه القیل قافک کسری و مدیه الدی رطم ک اسمی در که اندن فان الورل معرب در
الاقفل لعل همزه نك وفافک کسری به ال دیو شلوب بوزلک قفلعت یدیه اقفل لاد انقبضت و انسجت القفشلیل
علی وزن الزخیمیل کفیه که انکه اشرف و رورل مغرفه معنایه فارسی معرب در القواقل قاف اولک فخی و ذیمک
کسری به خرج دن رقوم در القوفله علی وزن الدجره طاعه جقه ق و طافه مزبوره یه قواقل دید کلرینه
باعث بود که فحن بر کسنه مد طلب ایدوب مد مدنه منور به وارسه قواقل ثم قد امت دیرلش یعنی نوطاعه
چی تا که امین اوله سن دیرلش القیل قافک فخی و لامک کسری و مدیه از اولان نسنه بقال شی قلیل
القلل مبتدله جمی سر به سر کی القلیلون قافک فخی و لامک کسری و مدیه به کذلک جمی بقال قوم قلیلون
وقلیل جمعه دخی اطلاق اولنور قال الله تعالی واذکروا الذنوب وعلیکم فیها نذیر لعلکم تتقون
دیرلر ابو عبیده ایتدی عربک عادتی در بوکه از اوله به باشلرتکم القمران والعمیران دیرلر وریعه و مضره سلیم عامر
دیرالقه قافک کسری و لامک تشدید به از اولمق بقال قل الشی بقل قله من الباب الذی وقلت اکسکاک
معنایه ده کلور القل قافک فخی و لامک تشدید به کذلک اکسکاک معنایه پسر قلته قل ذلتله ذل کی اولور
بقال الحمد لله علی القل و اکثره ماله قل و اکثره فی الحدیث الربوا وان کثر فهو الی قل و قل محمول معنایه ده استعمال
اولنور بقال هو قل ابن قل اذ کان لا یعرف هو ولا ابوه الاقلال همزه نك کسری به بر نسنه بی از اتمک التقلیل علی
وزن الذکر بمعناه بقال قله غیره وقلاله وقلیل بر نسنه بی از کو ستر مکده دخی دیرلر بقال قله فی عینه از اراه یاه
قلیل و اقلال احتیاج معنایه ده کلور بقال اقل اذ افتقر و اقلال بر نسنه یه قدرت ایشدر مکده دخی دیرلر بقال
اقل الجرّه اذ الطاق حملها القله قافک فخی و لامک طاعه اعلاسی و هر نسنه نك اعلاسه قله دیرلر حتی انسانک باشنه
دخی قله دیرلر بقال قله الطفل ایدر اسه القیل قافک فخی و لامک فخیله جمی و قله عرب طافه سیچون جره کبیر
مثالده رطم ک اسمی در که اولور قیل ذکر اولنان طرفلر معنایه ده جمی دخی کلور القلال قافک کسری به کذلک
ذکر اولنان طرف معنایه ده اولان قله نك جمی بقال قلال هجر شبیهه بالحباب یعنی هجر نام شهر ک دسینلری
کو پاره شبیهه القل قافک کسری به در مک کی رحالت در بقال اخذه قل من الغضب الاستقلال همزه و نك
کسری به بر نسنه بی از عدایتمک بقال استقلاله اذ عدای قلیلا واستقلال ارتفاعه دخی دیرلر بقال استقاة السماء ای
ارتفعت و کوچوب کیمکه دخی دیرلر بقال استقل القوم اذ مضوا و ارتحلوا القلال قافک فخی و لامک تخفیفیه قلیل
معنایه در القلقل قافک فخی و مدیه ماینده لامک سکونیه چاپک و بفق و لان کسنه بقال رجل قلقل ای خفیف
و قلقل چاپک اولان نه دخی دیرلر بقال فرس قلقل ای سریع القلقلای قافک فخی و ماینده لامک سکونیه
واخرینه یانک تشدید به او کیمک دید کلری قوشه شبیهه بر قوشدر القلقلان کذلک قافک فخی
ولام اولک سکونیه بر جنس اوت در القلقل قافک کسری به و ماینده لامک سکونیه بر جنس اوت در
کدانوک سیاه تخمی اولور فی المثل دقلک بالبحاز حب القلقل و عامه حب القلقل دیرلر فاء مضومه له اصمعی
تیدی عامه نك بو کلامی تصحیف در زیر القلقل که قافله در انوک دانه سی جمیع دانه لردن محکم در و منجاز
میک کسری ایله و حاء مهمله وزای معجه ایله هاوان دسته سیدر القله علی وزن الزلزله اوزو یرمک
که صوتی حکایت اولور بقال قلقل اذ اصوت و قلقله بر نسنه بی از غلغه دخی دیرلر القلقل قافک کسری و لامک
سکونی ایله کذلک از غلغی القلقل فخیته و قافک فخی ایله از غلغی بقال قلقله قلقله و قلقله لا فتقلقل
ای حرکت فخرک واضطرب پس قلقلالک قاف اولن فحن مکسور قلقلک مصدر اولور و فحن مفتوح قلقلک اسم

قفعل
قفشل
قوفل
قلل

اولور زلال به زلال کی العمل قافک فخی و میلم سکونیه به کله معنایه القله وزن من کور اوزن واحدی
بر که له معنایه القمل فخیته به بتلی اولمق بقال قل رأسه قلامن الباب الرابع و فارن یوک اولمغه دخی دیرلر بقال
قل بطنه اذ انخم و کاه او اور قوم قبیله جوق اولمغه دخی دیرلر بقال قلت بطونکم یعنی کثرت قبایلمکم القملی فخیته به
و یانک تشدید به بر جل حقیر معنایه القمل قافک فخی و میلم فخی و تشدید به به شول بوجکدر کنه جنسندن
که کنه دن کچرک در اکثر یادوه ارقلد قله دو و یاو شروقل قله الزرع دخی جمی کلور علی ماسیحی عقیب ذلک
انشاء الله تعالی قله الزرع قافک فخی و میلم فخی و تشدید به بر بوجکدر که چکر که کی اوچر بیوک کنه اندامنه
اولور لا قال همزه نك کسری به عر فح دیرلر دیکه کبرانی بید یار لوب طومر جفانغه دیرلر و کویاکه قله یه شبیهه
اولور القمیل فخیته به و یاه سا کنه دن صکره نك دخی فخیله یوریمی چرکن اولان کسنه فیح المشی معنایه
القه بمله قافک فخی یانک فخی و یونک سکونیه ات بلو کنه دیرلر اوتوزدن قرقه و ارنجهوات مثالیونک بلو کنه دخی دیرلر
القمیل قافک فخی و یانک کسری به جمی ذکر اولن ات بلو کلری معنایه و قبه به خلا بقدن بر بلو که دخی دیرلر القنیل
علی وزن جعفر یاشی بی ک اولن کسنه عظیم الرأس معنایه عند کی دروزنا و معنی و ابو عمر و قنیل عظیم الرأس
معنایه اولمغه ابوز بدله متفق در لکن عندل طویل معنایه در دیشدر القنیل قافک و دالک کسری
و یونک سکونی ایله معروف الت در که چراق قبیلندن در پس فعلیل وزنی و زنی یعنی نون حرف اصلی در القنیل
علی وزن جعفر بیوک کیه مکیل خخم معنایه و کسری نام یاد شاهک بر تاجی و اربادی ایدی قنیل ایدی القول
قافک فخی و اوک سکونیه سو بک کلم معنایه بالقوله وزن مذکور اوزن بمعناه و المقال میلم فخیته بمعناه
کذلک بقال قال یقول قولا و قوله و مقالا القیل و القال قافک کسری و مدیه اوله و حال وزنی اوزن نایده اسملر در
کلمات معنایه بقال کثر القیل و القال و فی الحدیث نهی عن قیل و قال و فی حرف عبدالله ذلک عیسی بن مریم قال
الحق الذی فیه یمترون و قال شول اغابه دخی دیرلر که انوکله او غا غفل بر قرش مقداری را غاچ بان سن اوروب
او ینرلر و اول کوجه اغابه لسان عرب قله دیرلر قافک فخی و لامک تخفیفیه و ترکیده چاک دیرلر القاله علی وزن
الحاله یعنی القال بضا بقال کثر قاله الناس و قلت کله سنک اصلی قولت ایدی فخیته و اوک فخی ایله اولمق محمل
دکدر زیر اقلت متعدی در القوول قافک فخی و همزه نك فخی و مدیه متکلم اولن کسنه بقال رجل قوول القول
ضمینه جمی بقال قوم قول مثل صبور و صبروا کدر بار سک همزه بی سا کن قیلر سن المقوال میلم
کسری و قافک سکونی ایله کثیر القول اولان کسنه المقول میلم کسری و قافک سکونی و اوک فخیته بمعناه
القول قافک فخی و اوک فخیله همزه و زنی اوزن بمعناه بضا بقال قافک فخی و اوک تشدید به بمعناه
ایضا بالقوله نك کسری و قافک سکونیه بمعناه ایضا بقال رجل مقوال و مقول و قوله و قول و نقواله
علی روایه الکسانی ای لسن کثیر القول المقول میلم کسری و قافک سکونی و اوک فخیته دبل لسان معنایه
و مقول ملک نافذ القول معنایه ده کلور جمیل فی اوزن المقاول میلم فخی و اوک کسری به جمی القیل قافک فخی
و یانک سکونی ایله حیر بکلرندن ملک اعظمک الی یاتده اوان بکدر القیله قافک فخی و یانک سکونیه موئی
و یونک اصلی قیل ایدی یانک تشدید به کویاکه اول نافذ القول اولد غیچون قیل دینلشدر الاقوال و الاقیال
همزه نك فخیله جمی و شول کسنه که اقیال وزنی اوزن جمی ایشدر واحدن مشدد قلامشدر زیر امشدد اولمق
جمنده و اوظاهر اولمق لازم اولور القول قافک فخی و اوک فخی و تشدید به قافک جمی سو بلجی لم معنایه در اعله
رکم کی القویل علی وزن التکریم بر کسنه نك اوزرنه دیمدی نسنه بی دبدک بود عوالمک الاقوال همزه نك
کسری به بمعناه بقال قولتی مالم اقل و قولتی ای ادعیته علی القول فخیته و اوک فخی و تشدید به بر کسنه یه
افتر الیدوب حقه یلان سو بک بقال تقول علیه اذ کذب علیه الاقیال همزه نك و نك کسری به بر کسنه نك

قشل
قنیل
قندل
قنقل
قول

وزنه حکم اتمک بقال اقبال علیه اذا تحکم المقارلة میمک ضمی و واوک فتحیه برکسنه ابله بر خصوصه قول
 ابد نمک بقال قاله فی امری التقاول تانک فتحی و واوک ضمی ابله برکسنه ابله سو بلشوب مصاحبت اتمک بقال
 تقاول لای تفاوضنا و عرب طافه سی تقول کله سن استفهامه تظن کله سی محر اسنه اجر ایدر ار علله یعنی تظن
 کی تقول ابله مفعولینی منصوب قلو رل و بنو سلم قبیله سی قلت کله سنک تصرفان استفهامک غیر نه دخی ظن
 بحر اسنه اجر ایدر مفعولینه تعدیه یتدر رل بر تکرک لغی وزن قولدر صکره فتح همزه ابله ان کلسنک
 استعالی جائز اولور الثقهل فتحیه ابله و هانک ضمی تشدید ابله برکسنه فقیر الحال شکله اولوب حالی تلو اولمق
 کسلر و ابی وزن و احتیاج اولن شکسته دخی ثقهل دیرل المتقهل میمک ضمی و هانک کسری و تشدید ابله یابس
 الجلد اولوب سی الحال اولن کسنه متعجل کی دره زنا و معنی القهل قافک فتحی و هانک سکونیه کفران نعمت اولمق
 بقال قهل قهل قهل من الباب الثالث اذا ثی شاء قبیحا الا قهل همزه نك کسری ابله برکسنه مهمی اولمین نسنيه
 جد و سی اتمک نفس مکرره ملوت قلق بقال قهل الرجل اذا تکلف مالا بعینه و دنس نفسه الا قهل همزه نك
 و قافک کسری ابله ضعیف و ساقط اولمق بقال ثقهل اذا ضعف و سقط القایله تانک کسری ابله و قفی بقال انا
 عند القایله و کاه اولور قیلوله معنانه اولور القیلوله قافک فتحی و یانک سکونی و لامک ضمی و مد ابله و قفنه
 اویق القیل میمک فتحی و یانک کسری مد ابله معنانه ابله بقیل قیلوله و قیل و مقیلا و هو شاذ یعنی مصدر
 باب نیدن کعبه کله شاذ در القیل قافک فتحی و یانک سکونیه قافک فتحی قیلوله نیدن کسنه معنانه صاحبله
 صحیح کی القایل یانک کسری ابله واحدی بر قیلوله ایدن کسنه معنانه و قیل قیلوله ایدیحی معنانه ده کاور
 و قیل نصف نهاده اولان شر بر دخی دیرل بقال هو شر و ب للقیل اذا کان مهیا قافک قیق الحصر یحتاج الی شرب
 نصف النهار و مهیا قافک کسری ابله صوسر عطشان معنانه و خصر بوکر معنانه در التقییل علی وزن التکریم
 نصف نهاده ابحور مک التقییل فتحیه و یانک ضمی و تشدید ابله نصف نهاده ابحور بقال قیلته فتقییل ای
 سقیمه نصف النهار فشرب قیل قافک فتحی و یانک سکونیه عاد قبیله سندن بر جاک اسمی در قیله قافک فتحی
 و یانک سکونیه اوسنک و حزر جک والده سی اسمی در القیل قافک ضمی و یانک فتحی و تشدید ابله کذلک جمعی
 ما کلا قافک یعنی قیلوله نومنده نه عجب تا خیر اوزن ولدی و ما قیلله دیمز نه کم رکت دیرل و دعت دیرل لاله
 الا قافک همزه نك کسری ابله بازاری بوزمق در بقال قافک البیع اقاله و کاه اولور قفله البیع دخی دیرل قافک کسری ابله
 و بولفت قیلله در الاستقاله همزه نك و یانک کسری ابله اقاله طلب اتمک تقول استقلته البیع فانی ایاه التقییل
 فتحیه و یانک ضمی و تشدید ابله برکسنه باباسنه بکر مک بقال تقیل فلان ایاه اذا شبهه قیل قافک کسری
 و یانک تخفیفه بریه ده بر فوجه طاغث اسمی در فصل الکاف الکو ال فتحیه و همزه نك سکونیه و لام اولک دخی
 فتحیه قصیر اولن نسنيه الا کویلا کسنه قصیر اولمق بقال کول الرجل فهو مکویل لکبل کافک فتحی و یانک
 سکونیه فرموده بقافی و کبل ذکر اولنان بوقافیه اور مغه دخی دیرل التکییل علی وزن التکریم معنانه تقول کبلت
 الاسیر و کبلته اذا قید به و کبل قوغه کنارنده بوکن درید دخی دیرل کندن ابدال و لینه درونی لامه نیدن اتمکله
 و کبل تا خیر و خمس اتمکله دخی دیرل بقال کبلتک دینک المکبول میمک فتحی و یانک ضمی و مد ابله بوقافیه کسنه
 لکبل میمک ضمی و یانک فتحی و تشدید ابله معنانه لکبل فتحیه قصیه اولان کورک بقال فرو کبل ی قصیر المکبله میمک
 ضمی و یانک فتحیه حبس و تا خیر اتمک و مکبله و اراک صائیل اوک اشتراسن تا خیر ایدر و ب صائیل قدن صکره
 سفحه دعواسن اتمک در کوه بوکره در و حدیث عثمانی رضی الله عنه اذا حدت الدو وور فلا یحبس احد عن حقه
 سوز و لشدر کویا که عتاک را ینک شفقه جار یو غش در لکنه کافک ضمی و تانک سکونیه صفدن و عیم بدن جمع
 اولمش یان المکبل میمک کسری و یانک فتحیه زنیله شبیه بر نسنيه در که اتمک و ب صاع صغر المکبل میمک ضمی

قهل

قیل

کابل

کبل

کفل

و یانک فتحی و تشدید ابله قصیر اولان

اولن نسنيه الکفیه کافک فتحی و یانک کسری و مد ابله طی لغتند مثول خرما غاچ در که ا کال بر شیمه التکفل فتحیه
 و تاء ثانیة ضمی و تشدید ابله رجس یور یکدر التکفل کافک ضمی و یونک سکونیه قصیه اولن نسنيه قصیر
 معنانه دنون زاندر التکفل کافک فتحی و یانک تخفیفه بر مز دیر که دیرل سوء عیش معنانه ابن در بدایتی
 الی علی کتاله دیرل ثقله معنانه الکوئل بالثناء المثلثه علی وزن حیدر کینک فتحی مؤخر السفینه معنانه
 الکوئل علی الوزن المزبور و تشدید اللام لغتیه کفل کافک فتحی و یانک سکونی ابله قتلوق بی سنده مجدیه معنانه
 و یوم عرفه در یوک الف لام داخل ایلان بناء علی ذالک کاه منصرف اولور و کاه اولور و کفل قتلوق ایشمه ده دیرل
 یقال کفلهم السنون ای اصابعهم و اموی ایتدی کفل کوه دخی دیرل اسمان معنانه و بقال صرحت کفل اذالم یکن
 فی الساعه و کفل بر معروف صغری دخی اسمی دره من امثالهم بآت عران کفل اذا قتل القاتل بمقتوله و رواه و لنور که
 عرار ابله کفل یکی صغریش برسی برن قتل ایش و اول برن دخی قتل ایتد کارنده بآت عرار کفل دیشلر و بو
 قصاص اولغنه دیرل و کفل کوزه سورمه چکمه ده دیرل بقال کفل عینی التکفل فتحیه و یانک ضمی
 و تشدید ابله کذلک سورمه نك لا کفل همزه نك و یانک کسری ابله معنانه بقال کفل کفل کفل کافک
 ضمی و یانک سکونیه سورمه کوزه چکرل و کفل مال کثیره دخی دیرل ابو عبیدرو ابی اوزن بقال لفلان کفل ای مال
 کثیر لا کفل همزه نك و یانک فتحیه الی بر طمر در که اندن قان للورل و عرق لا کفل دیکل جائز دکلدر و کفل مثول
 کسنه در که کوزی قباغنه سورمه بر لری خدای سیاه اوله سورمه چکمه کسرن التکفل کافک فتحی و یانک کسری
 و مد ابله سورمه چکلن کوز بقال عین کفل لکفل کافک فتحی و یانک سکونی و الفک مد ابله سورمه چکلن عورت
 بقال امرأة الکفل میمک کسری و یانک فتحیه میل که انوکله سورمه چکرل المکفل میمک کسری و کافک
 سکونیه معنانه لکفلان وزن مزبور اوزن اتمک قولنده ابله ککدر المکفل میمک و یانک تخفیفه سورمه دانه اینه
 سورمه قورلر و بوزم میله کان اسم التکرک بر بد التکفل فتحیه و یانک ضمی ابله سورمه دان ایدنک التکفل
 کافک ضمی و یانک فتحی و یانک سکونیه صیغه تصغیر اوزن دوه یه کچیک ایچون سورلن نقطه فی اسمی روایی اوزن
 و اسمی ایتدی دوه یه کچیک ایچون سورلن نقطه در و قطر ان یاغر ایچون و کته زاله سیچون و بونلرک امثال ایچون در
 دبدی لکریله علی وزن الدرجه ابق سست اولمق یقال جاء یشی مکر بلا ای کانه یشی فی طین و کسری ابله بغدادی
 قلیور لغه دخی دیرل تقول کربلت الخنطه اذا هذبته مثل غریلتها لکربال کافک کسری و یانک سکونی ابله حلاج توفیقی
 مندف معنانه و صاحب صراح بو مقامه مندفی چوب یان ابله تفسیر ایشدر و باب فاده کان حلاج تفسیر
 ایشدر کربلا کافک فتحی و یانک سکونی و یانک فتحی و الفک مد ابله برورد که امیر المؤمنین حسین بن علی نك
 رضی الله عنهما مر اشریفی انده در الکفل فتحیه اغر لفق در بقال کسل بالامر من الباب الرابع الکسلان کافک
 فتحی و سبنک سکونیه اغر اولن کسنه الکسالی کافک ضمی و الفک قصیر ابله جمعی بقال قوم کسالی و اگر استرسک
 لای مکسور قیلور من نته کم محار بد مر و ایشدر المکسال میمک کسری و کافک سکونیه شول عورت در که
 اوتوردخی ردن اریله بقال امراه مکسال اذا لم یرح عن مجلسها و هو مدح لها مثل نوم الضحی یعنی نوم ضعی
 قیام ایلله دلات ایتد کچون مدحی مشعر اولدغی کی الا کسال همزه نك کسری ابله جماع ایدر و ب ازال
 اتمک بقال کسل الرجل فی الجماع اذا خالط اهله و لم یزل و بود و نه نك او ککندن دخی استعمال اولن و الکفل کافک
 کسری و فاک سکونی ابله ضعف معنانه در ضاد کسری ابله قال الله تعالی یونکم کفلین من رحمته و بعضیلر ایتدی
 کفل نصیب معنانه در ذوالکفل انبیاد بر نینک اسمی در صلوات الله علیهم و بو کفالتدن مأخوذ در و کفل ات
 ارقه سنده ثابت اولمای کسنه یه دخی دیرل و کفل اکتفال اولنان یه دخی دیرل و اکتفال دوه یه بن
 کسنه احرامن دوه نك اور کجنه طولشدر و ب اوزرینه نمکدر و منه حدیث ابرهیم لا تشربوا من ثلثه
 الا ناءه لا من عروقه فانه کفل الشیطان یعنی کوزه نك کدن و قولندن ایچمک که اول شیطانک مکنی در الکفل

کفل

کفل

کربل

کسل

کفل

کافک فحی و فافک کسری و مدله برنسنه فی عهه سنه الی کسنه ضامن معناسنه بقال کفکله کفاله و کفات عنه
 المال لغیرهم من الباب الاول الکفل کافک فحی و فافک سکونیه اورجی اولشدر من تقول کفکله کفاله اواصلت الصوم
 و کفکله کفیل الی غده فی دیر الی قول فحینه بهناه تقول کفاله المال فکفل هو کفلا و کفولا الی کفاله همز مک
 کسری الیه برکسنه فی کفیل فحی تقول کفاله المال ای ضمنه ایاه و کفله هو یو و مقامه صاحب ترجمه افعالی
 و دنگاهه تفسیرا تشدید مناسب دکار تکفیل علی وزن التکریم کذلک کفیل فحی تکفیل فحینه و فافک ضمی
 و تشدید به کذلک کفیل اولی معناسنه بقال تکفیل بدینه تکفلا ادا کفیل بنفسه الکاف فافک کسری به شول
 کسنه در که رانسانی صلی عهه سنه و منه قوله تعالی کفلهاز کربا و اخفش و کفله از خیرات و تشدید دیری
 فافک کسری به معنای مذکور و وزن الکفل فحینه صاغری معناسنه در کربا و کربا صاغری و لیسون کرک غیرک
 لا کفاله همز مک و فافک کسری به برنسنه فی اردنه الموقول اکتفیل بکذا اولینه فافک الکتفیل کافک و فافک فحی
 و فافک سکونیه و لام مک کسری و مدله بک سکول لیه عظیمه معناسنه اکل کافک فحی و لام مک تشدید به عیاله
 و فافک دیر لقال الله تعالی به و کل علی مولا الکل و فحینه جمع و کل بینه دخی دیر و کل و لدی و لینه ده دیر الی لاله
 کافک فحینه و لام مک تحفه بقیه بومعنادن ما خود در یعنی فی و لد معناسندن ما خود در بقال کل الرجل بکل الاله من
 الباب الثاني و عرب طایفه سی لم یسه کلاله دیری خارجن تصرف ایتدی بلکه قر به و استحقاقه تصرف ایتدی
 معناسنه و ابن الاعرابی ایتدی کلاله اراقدن و لن عم اهلاری در و راعی دن حکایت و انش در که مالی کثیر و رعی
 کلاله مترخ نسبه دشم و بعضی ایتدی کلاله نکاله النسب دن ما خود در ظرفه معناسنه کوباک و ولد و والد
 قرینک ایکی جانبی ایتدی یعنی انلرک برندن اولدی پس کلاله مصدر له نسبه او تشدید و عرب طایفه سی
 هو ابن عم الکلاله و ابن عم کلاله دیر فحی یعنی نسبی و لاشق و لسه بلکه عشیرندن رسی اولسه و کلاله یورلغه
 دخی دیر الی کلال کافک فحی و لام مک تحفه بقیه کذلک بولم معناسنه در تقول کلت من المشی کل کلاله و کلاله من الباب
 الثاني اذ العیبت و بعیده دخی حال بویه در و قاجیه و بیده و نظره دخی استعمال اولنو بقال کل السیف و الریح
 و الطرف یعنی قیج حدندن ری اولدی کذلک روز کاره نظر دخی ری و اد بک کلاله البصره کافک فحی و لام مک تشدید
 و الفک مدله بر موضع السید و خلا بقدن بر طایفه بونی کل دن فعلاء و زنی وزن اعتبار ایدوب لایصرف
 قشدر در یو بر موضع رکوز کار سائر برده ایتدی بکی علی اند ایتکه قادر دکار الکله کافک کسری به شول بجه
 بزدن و لان پرده در که انی و کبی قلوب انو کله سنکدن صقنر کل کافک ضمی و لام مک تشدید به بکله در که لفظی مفرد
 و معناسی جمع در بوجهندن کل حاضر و کل حاضر و ادیک جای زدر که لفظند نظر او کاه معناسنه نظر او کله بعض
 کله ری معرفه در کلام عرب مد معرف باللام کلامشدر و بولن معرفه اعتبار و انسانی جای زدر زیر معنای اضافی
 متشمل در کربا مضاف و لیسون کرک اولسونلر الا کلیل همزه مک کسری و کافک سکونیه و لام مک کسری و مدله
 عصبه من اللده در که انی جواهره زین ایدوب اشته بقلر له مطلق تاجه کلیل دیر له اکیل منازل غردن بر منزلک
 اسمی در که اول دورت بلدن در صر اواردی دیر بشدر و اکیل بشول بلوده دخی دیر که کویالک اوزره نه پرده
 چکامشدر و اکیل الماک بر و انک اسمی در که نبات قسمند ندر انک کل علی وزن عر کرک سینه معناسنه انک کل
 کافک فحی و لام مک سکونیه بهناه و ضرورت شعره کاه اولور اکرده اولن لامی مشدد قلو ر الیکل کافک ضمی
 ابله فلفل و زنی وزن قصیر القامه اولوب غلیظ و شدید اولن کسنه الکلال کل کف و فافک ضمی و کاف و فافک
 کسری به بهناه الکلال همزه مک کسری به برکسنه دوه سن یورمق بقال اکل الرجل بعیده ای اعیاه و الکلال
 برکسنه مک دوه سی یورلغه دخی دیر بقال اکل الرجل ادا کل بعیده المکل میمک ضمی و کافک کسری
 و لام مک تشدید به شول کسنه در که اقربا صاحبی اولوب انلرک نفقه سی اوزرینه لازم ابله بقال

اصبحت

کال

اصبحت مکلا ای ذاقرات وهم علی عیال المکل میمک ضمی و لام مک فحی و تشدید به شول بلوت در که بر فله ملح
 اوله و بعضی ایتدی اطرافند بلوت پان ری اوله کویاکه انلر له اول مکمل اوله التکلیل علی وزن التکریم تاج کیدر مک
 بقال کله اذ الیه الا کلیل و کاه اولور تکلیل خوف ایتمک معناسنه در کار بقال کل فاکل ای فاکذب
 و ما جین المکاله میمک ضمی و لام اولک فحی و تشدید به شول بانه در که چیکر له مزین اوله بقال روضه مکاله
 ادا فحی النور المکل میمک ضمی و لام اولک کسری و تشدید به برایشی ایواشلین کسنه بقال کل فکل یعنی جمه
 ایتدی و حله سنه توقف و فی ایتدی پس بوندن اقدم تکلیله ذکر اولن خوف معناسیله اضداد قیبلندن
 اولور الانکلال همز مک و کافک کسری به تبسم معناسنه در بقال نکل الرجل انکلالا اذ تبسم و عرب طایفه سی
 کشر و اقرب و اکل دیر و یونارک جمیع سنه دیش کور فحی قدر کولمی مرداید نورلر و انکلال الغیم بالبرق بلودک
 برق بلدن مغله اقدن سیاهی مچلمسیدر الکمال کافک فحی و میمک تحفه بقیه تمام معناسنه در و نونک فعلنده اوج
 لغت و اردر کل دیر ل میمک ضمی و فحی و کسری ابله و کسری لغات مزبور مک ادناسی و اخسی در التکامل و انک فحی
 و میمک ضمی ابله برنسنه کالن بولمق الا کال همزه مک کسری به برنسنه کالن بولدرمق بقال اکتله االاکمال میمک
 کسری به کال ابله متصف اولان کسنه الکماله کافک و میمک فحینه جمع بقال رجل کامل و قوم کامل و قوم کلمه
 مثل حافد و حفده و حافد ولد و لد معناسنه در انکمل فحینه کونوری معناسنه در بقال اعطه هذ المال کلا
 ای که کامل میمک کسری به برانک اسمی در التکمیل علی وزن التکریم برنسنه کالن بولدرمق کال معناسنه لاستکمال
 همز مک و فافک کسری به برنسنه مک تمام طلب ایتمک بقال استکماله اذ استتمه انکملول کافک و لام مک ضمی
 و میمک سکونیه به معناسنه در و خلیل ایتدی کلول براونک اسمی در که اکالسان فارسیده بر غشت دیرلر
 و بر غشت خیرک دبد کری لوت در که طیلر قنده قناری دیکله معروف در الکهل کافک فحی و هانک سکونیه
 رجالدن شول کسنه در که اتوز یا شندن تجاوزا یلیوب جاجاقر سیمکه باشلمش اوله الکله کافک فحی و هانک
 سکونیه مونی بقال رجل کهل و امرأه کله الکهل هانک کسری به کهلنله متصف اولان کسنه و فی الحدیث
 هل فی اهلاک من کاهل قال ابو عبیده و یقال من کاهل ای من اسن و صار کاهلا یعنی حدیث مزبورده ایکی وجه
 احتمال وارد و کاهل حار که دخی دیرلر و حارک حاء همزه ابله ایکی کور کورک اورتیری در قال النبی صلی الله علیه
 وسلم تميم کاهل مضرو علیها المحمل یعنی تميم قبيله سی مضرك شول کاهلی کی در که اوزرنه محلی وارد کاهل کذلک
 هانک کسری به بنی اسدن بر قبیله نک باباسی ایدر که اول کاهل بن اسدن خزیمه در که امری القیسک باباسن انار قتل
 ایتشدر الا کتهال همزه مک و فافک کسری به برکسنه اونوزن کجوب کهلوت صفی اوزن اولمق بقال اکتول الرجل اذا
 صار کاهلا و اکتهل اوت و وزنوب چیککانه دخی دیرلر بقال کتهال النبات اذا تم طوله و ظهر نون کتهال کافک و هانک
 کسری و ما بینده نونک سکونیه به موضعک یا خود صویک اسمیدر الکنهیل فحینه و باندک دخی فحی یا خود
 ضمی ابله بر جنس اغاج در الکولان فحینه بر اونک اسمی در که اکریدی دیرلر التکول فحینه و و اوک ضمی و تشدید به
 جمع اولمق معناسنه بقال تکول القوم علی فلان اذ جمعوا علیه الکیل کافک فحی و باندک سکونیه برنسنه
 او لجه چاکت معناسنه و کیل مصدر دخی کور او لجه معناسنه المکال میمک فحی ابله کذلک او لجه المکیل میمک فحی
 و کافک کسری و مدله بهناه کذلک تقول کلت الطعام کیلا و مکالا و مکیلا لکن مکیلا کلسی شاذ در زیر باب تشیدن
 مصدر میمک فحینه کور بقال ما فیرک مکال و کاه اولور مکیل دخی دیرلر محیص کی اخفش و هانی اوزن و کیل الطعام
 دخی دیرلر کافک کسری و مدله بهناه جمه دل و زن و اکر دیرلر کافک کافی مضموم قلوب یایی مکسور قلو رسک و بعضی کول
 الطعام و یوع و اصطود الصید و استوق ماله دیرلر و استیاق سورب الوب کتمکه دیرلر بکله لده یا و ده و تشدید زیر
 یا مکنه حرف مضموم دن صکره واقع اولماز و کیل چقمقدن و دچقمقه دخی دیرلر بقال کال الزند بکیل اذ لم یخرج نار

کل

کال

کنهل

کهل

کول

کیل

المكمل منك فتي وكافك كسري ومدله او يحوطش نسبه المكيول ميمك فتي ويانك ضمي ومدله بمعناه بونلرك ابكسده
جارتدر محطه محيوط كبي الكيله كافك كسري ومدله اسهدر او يحوطش معناسندن يقال انه لحسن الكيله مثل
الجلسه والركه وفي المثل احشوا وسوء كيله يعني مزخر مابله رمز او يحوطش جمع اولق ديره انصافدن خرو ج زاده
اولور كاه اولور كاه ديرلكت له معناسنه قال الله تعالى واذا كالمهم اي كالمهم الا كالمهم همزه نك وتك كسري به
او يحوطش المعطى والكتال الاخذ المكابه ميمك ضمي ويانك فتي ابله او يحوطش التكايل نك فتي ويانك
ضمي ابله بمعناه تقول كابتله وتكابلنا اذا كالك وكلك وقوله لا تكابل بالدم يعني قاتلن غيري في قتل جارد كادر
زير اقلده مساوت معنهد كادر يعني اكر قاتل فضله مقتوله براره مسه فاني قتلدن تجاوز اولناز المكابل ميمك
ضمي ويانك كسري به بلا همزه ذكرا اولنان طر بقله او يحوطش الكيول كافك فتي ويانك ضمي وتشدد به صفر ك
مؤخرى وفي الحديث ان رجلا اتى رسول الله صلى الله عليه وسلم وهو يقاتل العدو فسيافه سيفه بقاتل به فقال له
فلعلك ان اعطيتك ان تقوم في الكيول فقال لا فاعطاه سيفه فجعل يقاتل به وهو يرتجز ويقول اني امره عاهد في
حليلي ان لا قوم الدهر في الكيول اضرب بسيف الله والرسول وباني اضرب بسيف الله والرسول بقاتل به
اختلال وزني موجب در التكل فحتمه له ولا مك كسري وتشدد به صفر ك مؤخره طور مق يقال كلكي لرجل
اي قام في الكيول وكلكي كلسنك اصلي تكيل ابدى يابله لام قلب مكان قلندي فصل اللام لعل فحتمه له واخر نه
لامك فتي وتشدد به صفر ك شكدر و بونك اصلي عل ابدى ولنه اولن لام زائد در بقال لعل فاعل واعلني فاعل يعني
الليل لامك فتي ويانك سكويه كجه شب معناسنه لفظي مغر دو معناسي جمع درو و رقوم ايتدي ليل اغاج ذلن
وبد كاري قوشك ياوريسي ونهار طويدي كجه معروف قوشك ياوريسي درته كم بعض اشعاره كلسدر م كتاب
فرقه اصلي بهاري ذكر اولناز معنياه ايرادا تشدد ريللي ايرادا تشدد رختي دكادر جوه رنك ليل تفسير نه اولان
اداسي سا رمواضعه اولن اداسنه مخالف در زير اسار رمواضعه نظر ليل جمع درو واحد ليله در ديك كركدي
لليله وزن مزبور وزن واحد نمره ابله مكر كبي الليالي لام اولك فتي ولا م تانينك كسري ومدله جمعي ياز ياده
لوتشدر على خلاف القياسي و بونك نظيري اهل والعال درو و بعضيل ايتدي بونك صلي ليله ابدى الي جذف
اولن تشدد رز را تصغير ليلى ليله در و ليالي اسم امراة اولن ليلانك دخی جمعي ككلور الاليل همزه نك ويانك فحتمه
بر لفظدر كه ليلك عقبنه ذكر اولنورتا كيد ايجون بقال ليل اليل اي شدد بد الظلمه لليله لام اولك فتي ويانك
سكوي والفك مد به كندك تا كيد ايجون ذكر اولنور بر لفظدر بقال ليله ليله الاليل يانك كسري به كندك تا كيد
ايجون ذكر اولنور بقال ليل لاليل مثل قولك شعر ساعر الملا به ميمك ضمي ويانك فحتمه كجه ابله اشك يقال عاملته
ملا به كاتقول مياومه من اليوم ليل لا ملرك فتي والفك قصر به بر عورنك اسمي در فصل الميم المثل ميمك كسري
ويانك سكويه ياخود فحتمه كجه تسويه در بقال هذله مثله ومثله كايقال شبهه وشبهه للمثل ميمك ضمي ويانك
فتي ابله مثلك تصغيري الامثال همزه نك ضمي وميمك فتي امثالك تصغيري بقال هو مثيل هذاهم امثالهم و بو
كلامه اولن تصغير له مشبه به اولن نسبه كحير اولسنه اشارت اولور مشبه كحير اولدغي كبي للمثل فحتمه
معروف اولن كلامه كضرب اولنور ومثل رنسنه نك صفتنه دخی در لال ميمك كسري به دوشك فراش
معناسنه للمثل فحتمه جمعي واكر ديلرسك تانك ضممن تخفيف ايدرسن ومثل مثالك دخی جمعي كاور ومثال
معروف در الامثله همزه نك فتي ويانك كسري به جمعي للمثل على وزن التكریم رنسنه نك مثالن تصور رنك بقال
مثلك كندك ايشلاذ اصورت له مثاله بالكتابة وغير ها التمثال تانك كسري وميمك سكويه صورت التمثال تانك
فتي ويانك كسري ومدله جمعي صور نلر معناسنه للمثل فحتمه نك وكنه ياغ لوزن طور مق يقال مثل

لعل

ليل

مثل

بين بد به مثولا

مثولا اذا تصيب قايما ومثوليره يا بشماغه دخی در لير بقال مثل اذا الط بالارض وهو من الاضداد المائله تانك كسري به
چراغ ياكه اوزر نه چراغ يقرل ذكر اولنان معنادن ماخود در المثل ميمك فتي ويانك سكويه بر كسنيه عذب ابدوب
غيره عبرت قلق بقال مثل ميمك مثلا من الباب الاول اذ انكلك المثل ميمك ضمي ويانك سكويه اسم در عبرت
ايجون اولان عذاب معناسنه ومطلقا عبرت معناسنه دخی استعمال اولنور بقال مثل بالقتيل اذا جدعه
يعني بوزن وقولا غن كسسه المثل ميمك فتي ويانك ضمي ابله عقوبت معناسنه المثلث ميمك فتي ويانك ضمي به
جمعي عقوبت نلر معناسنه الامثال همزه نك كسري به عقوبت و عبرت قلق بقال امثله اذا جعله مثله وامثال
سلطان قصاص ابككه دخی در لير بقال امثل السلطان فلانا اذا قتله قودا و بقال للحاكم امثلي واقصني واقدي
الامثل همزه نك ويانك فحتمه خيره قريب اولان كسسه بقال فلان امثل بن فلان اي ادناههم للخير وامثل ايولكه
دوين خسته يدخی در لير بقال هو اليوم امثل الامثال همزه نك فتي ويانك كسري به جمعي بقال هو لاء امثال القوم
اي خياريهم المثل ميمك فتي ويانك تخفيفه فاضل اولق بقال مثل الرجل من الباب الخامس مثاله اذ اصار فاضلا
المثلي ميمك ضمي ويانك سكوي والفك قصر به امثلك موثني قومك خير لوسي اولن عورت معناسنه قصوي
كبي كه قصانك موثني در المائل تانك فتي ويانك ضمي ابله خسته ابلوكه دوتك بقال تائل من علتة اي اقبل التائل
فحتمه له ويانك ضمي وتشدد به بر كسنيه وصف حال ايجون رنسنه سو بلك بقال تائل بهذ البيت ومثل هذا
البيت يعني الامثال همزه نك وتانك كسري به امره اطاعت كوسترمك بقال امثل امره اذا احتذاه واحتذا
انقياد معناسنه در حاء مهمله و ذال معجه ابله المجل ميمك فتي و جيمك سكويه ايش اشكدرن ال قبر مق يقال
مجلت به مجمل مجلا من الباب الاول اذ انتفطت من العمل المجل فحتمه بمعناه بقال مجلت به مجلا من الباب الرابع
ومجل قبرن قبر جغه دخی در لير بقال جاءت الابل كانه المجل اي مثله كامتلاء المجل لا مجال همزه نك كسري به ايش
ال قبر مق بقال المجل العمل به المجل ميمك فتي و حاء مهمله نك سكويه قتلن اولق بقوم ريغيبوب اولنر قور بخله
الحول فحتمه جمعي بقال ارض محل و ارض محول كما قالوا بلد سبب و بلد سباسب و ارض جدبه و ارض
جدوب و بدون بالواحد الجمع و سبب و سبب و يو بولك اولان در در محل مكره و فتنه يدخی در لير بقال محل به
اذ اسعي الى السلطان الماحل حانك كسري به قتلن اولن و بولك اولن زمان بقال بلد ماحل و زمان ماحل و ماحل
سلطان سعايت ابدوب غماز لن ايدن دخی در لير الحول ميمك فتي و حانك ضمي ومدله كذالك غماز لن ايدن كسسه
وفي الدعاء ولا تجعله ماحلا مصدا لا محال همزه نك كسري به شهر قتلن اولق ابن السكيت ايتدي محل البلد فهو
ماحل در لير محمل در لير اكر جه بعض اشعاره واقع اولشدر و محال قوم قتلنه داخل اولغه دخی در لير بقال
محل القوم اذا اجدبو الماحله ميمك ضمي و حانك فحتمه مكر ايد شيمك مكره معنا سنه التمثل فحتمه حيله
ابكك بقال تامل اذا احتال التمثل ميمك ضمي و حانك كسري وتشدد به حيله ايد يمي كسسه التماحل ميمك ضمي
و حانك كسري به اوزن بوي اولان كسسه بقال رجل تماحل اذا كان طوبلا و تماحل بعيد دخی در لير بقال
سبب تماحل اي بعيد مابين الطرفين وفي الحديث امور تماحله اي فتن يطول امرها و سبب ريه معناسنه در
كامر انفا الماحل ميمك فحتمه والمحال كذالك ميمك فحتمه بيوك بكره در كه انوكه دوه قبورن صوچكر و محاله ارقه
ككنه دخی در لير فقان معناسنه الماحل ميمك ضمي و حانك فتي وتشدد به شول سود در كه انوك تاز له كي حلا و كي
كشمر اوله المدل ميمك كسري و دلك سكويه شول كسسه در كه قليل اللحم اولوب دخی الشخص اوله ديله و ذاليه
لعتدر التمدل فحتمه له و دلك ضمي وتشدد به مندبل اورنك و مندبل مكره كبي بيوك يزه در لير بقال تامل
بالمندبل و هو لغة في تدل المدل ميمك كسري و دلك سكويه جسمي صغير اولان كسسه مدلي كي در و زنا ومعني

مجل

محل

مدل

مدل

المذل مذل فتي وذل معجزة كسر به كندی قاشده اولن نسته في نذل بدن كسنة كرك مال اولسون كرك كسر
 اولسون و مذل نفسی ضعیف است مین كسنة یه ده دیرل المذل میك فتي و ذلك سكونيله افشای سرده مضطرب
 و متضرر اولتی تقول مذل بسری مذل مذل من الباب الاول اذا قلت و ضجرت حتى افشيت و كذلك المذل
 فختنه له بعناه تقول مذل بسری من الباب الرابع و كسنة نك سوزنه اضطراب چكمكه دخی دیرل تقول مذل
 من كلامه اذا قلت و ايق و بشفه دخی دیرل تقول مذل رجلي مذل اذا خدرت و مذل فتور دخی دیرل الاملا
 همزة نك و ذلك كسر به صلی اولوب سست اولغه دیرل المذل میك فتي و ذلك كسری و مد به شول خسته در
 كه قراری قلمیه زیاده ضعیف اولغین المزل میك فتي و جیمك فختنه ثياب جنسندن بكونه الاجه سی
 اولن توبه دیشل المزل میك فتي و جیمك كسر به جیمك سیدو یه ایتدی مراجك میك نفس كه دندر و مزل
 ثياب و شوی در و ثياب و شوی بكونه الاجه سی اولن زله دیرل المزل علی وزن الد حرجه بالچه یاغیری نسته به صوامق
 بقال مرطبه الطین غیره الطخه المسل فختنه صواقند میك مسیل الماء معنائه المصل میك فتي و صدادك
 سكونيله كشدك دبد كسری نسته كه طعامه قترل و مصل الاقط كسکی ایشلكه دخی دیرل وانی ایشلك خرمچو پندن
 اشائش ظرفه قوب صوبی سوزمكه اولور و مصل یان دن جزوی نسته افغه دخی دیرل بقال مصل لرح
 اذا سال منه شیء یسیر و حكي الاصمى مصل استه اذا قطرت و است دیره دیرل المصالة میك فتي و صدادك
 تخفیفه اولور فدن قس و مصله كذللك كویدن صوزن صوبی دیرل الماصل صدادك كسر به شیء قلیل معنائه در
 بقال اعطاء عطاء ماصلا قلیلا و انه یصلب من الناقة لبنا ماصلا المصل همزة نك كسر به مالی ناعل به صرف
 ایشلك بقال المصل ماله اذا الفسد و صرفه فیما لا خیر فیه و امصال عورت اوغلان مضغه ایكن دوشتر مكه دخی
 دیرل بقال امصلت المرأة اذا القت ولدها و هو مضغه و امصال چوبان قیونی جمله صافوب نسته البقومغه دیرل
 المصل میك اولك فتي و ثینك سكونی و صدادك كسر به شول قیون دركسودی علیه یصاغلدخی كی زابل اوله
 سائر سوزله جم اولمسن المصل میك اولك كسری و ثینك سكونیله بعناه بقال شاة مصل و مصل اذا
 زال لبنا قبل ان یحضن المصل میك فتي و طلك سكونیله دو كوب دوری ووزقی بقال مصلت الحدیة ماطله ماطلا
 من الباب الاول اذا ضربتها و مدتها لتطول و منه المصل بالدين یعنی مدیون دینی او زادوب و یرمكه مصل
 دبد كاری بومعدان ما خوردر الماطلة میك اولك فتي و طلك فختنه كذللك دینی اكنندروب و یرمك بقال
 ماطله و ماطله بحقه و الماطلة المكافحة یعنی ماطله خصمین حاضر اولدقه اولور وری غایب اولسه ماطله
 دیرل الماطل میك اولك فتي و طلك فتي و مد به هر اوزن نسته یطلاق و لنور المصل میك فتي و عینك سكونیله
 برنسته یی قایق تقول مغل الشیء مغل من الباب الثالث اذا اختلست و مغل سیرده سیردت ایتكه دخی دیرل
 و بر كسنة یی ابودرمكه دخی دیرل بقال مغلنی عن حاجی ای ابعلنی الامعال همزة نك كسر به بعناه بقال امغلنی
 عن حاجی كذللك و مغل طواری نكه دخی دیرل تقول امغل الحمار و غیره اذا استلأت خصیئیه و استلال برنسته یی
 صیروب چقرمغه دیرل و مغل بخصم و صده عجله قلوب فی فساد و یرمكه دخی دیرل مغل مغل ترك ای عجلت به
 و فطعته و افسد و طواری بری بدن كیمك معنائه ده كور بقال لا تعلقوا كیمك ای لا تقطعوا بعضها من بعض
 و ركاب نك كسر به سیر ایچون یلن اقله دیرل جمعد مفردی راحله در المصل میك فتي و عینك مدی
 و ضمیه انش طوارخصی معنائه المصل میك و عین معجزة كسر به فختنه طوار اولنر كن و نه طیرانی به یكن قاری
 اغرمق در المغة میك فتي و عینك سكونیله ذكر اولنان اغری بقال به مغل شدة و مغل صاحبی
 اولن طوان كسری التند و ج یردن داغافله علاج اولنور و مغل شول قیون و شول كیمه دیرل كه یرلن

مرجل

مرطل

مسل

مطل

مغل

مغل

ایکی

ایکی كه قوز بلر الامغال همزة نك كسر به قومك طواری ذكر اولنان مرضه مبتلا اولسه بقال امغل القوم اذا
 مغلتم بلهم و امغال قیون ذكر اولنان حالت اوزن اولتی بقال امغلتم غنم فلان اذا كانت تلك حالها یعنی یرلده
 ایکی كه قوز بلسه و امغال بر كسنة یی سلطانه غزایمك بقال امغل فی فلان عند السلطان ای و شری المغال میك
 كسر به جمی ذكر اولنان قیونلر معنائه بقال غنم مغل المصل میك اولك فتي و ثینك سكونی و عینك كسر به
 ابوعمر و وانی اوزن شول عورت دركه اوغلانی ممدن كسندن حامله قاله و هر ییل طوغره المصل میك فتي
 و عینك سكونیله بر كسنة بر كسندی طولشوب دل اوزنق بقال مغل فلان عند فلان یغل مغل من الباب الثالث اذا
 وقع فیه المغة میك فختنه صفت مزبون اوزن اولتی بقال امصاحب مغة المقل میك فتي و قافك سكونیله
 دوم دیکله معرفه اغاچك فشی دركه اذو یه قییلندن درو بعضلر دوم خرمای هندی اغاچی در دیشلر المقله
 میك فتي و قافك سكونیله شول كوزده اولان یاغدر كه كوزك اقیله قره سن جمع ایدرو اما بن مسعود فتي الله عنه
 حدیثك واقع اولن مقله كه موضع سجده دن مسیح حصایمك حقتنر یورلس درمده و تركها خیر من مایة تاقه
 لمقله ای من مایة نافه یخارها الرجل علی عینه و نظره كایر بد یعنی كورر كوزندن خیر لو اولسه اولن قه ل المقل میك
 فتي و قافك سكونیله نظرا یمكدر ابو عبیدر وانی اوزن بقال مامقلته عنی منذ الیوم و مقلته نظرت الیه بقله
 عنی معنائه در ابوعمر و وانی اوزن و مقل طالدرمق معنائه ده كاور و فی الحدیث اذا وقع الذباب فی الطعام
 فامقله فان فی احد جناحیه سما و فی الاخر شفاء و انه یقدم السم و یؤخر الشفاء المقله میك فتي و قافك سكونیله
 شول اوفق طاشدر كه صو اولشدر ملو اولدقه اول طاشی بر كاسه یه قوبوب صوبی اول طاشی اور تحك
 مقداری قورل تا كه صواستین جماعتك بعضنه زیاده و بعضنه ناقص و یرلیه و بونی بریه ده صواز اولدوخی
 یرده ایدرل المائل تانك فتي و قافك فتي ایکی كسنة بری برن صوبیه باطرمق بقال للرجلین هما باعقلان اذا
 نعاطا فی الماء المكل و خمتنه قیونك صوبی از اولوب و سطنده قلیلا قلیلا جمع اولتی بقال مكلت البئر من الباب
 الاول اذا قل ما وها و اجتمع فی وسطها المكله میك فتي و كافك سكونی و میك فختنه دخی لغت در شول صوبك
 اسمی دركه قیونك دینه از جمع اولشدر ایكهی چكمك زمانه دك بقال اعطانی مكله ركبتك ای جمه ركبتك وجه
 جیمك فتي و میك تشدید به جمع اولنك جمله سی وركیه راء مهمل و تشدید یالیه یقین اولان قوی معنائه در
 المكل میك فتي و كافك فتي و مد به صوبی زن زن جمع اولان قوی المكل خمتنه جمی كتبله كتب كی كذا
 فی القاموس المائل فختنه برنسته قلبه ثقیل كلكین قساوت چكمك المله میك فتي و لامك تشدید به كذللك
 قساوت چكمك الملاله میك فختنه بعناها ایضا تقول ملت الشیء مله من الباب الرابع و ملات منه ایضا مللا
 و مله و ملاله اذا ستمته الاستلال همزة نك و تانك كسر به كذللك قساوت حاصل قلیق تقول استمته اذا ستمته ایضا
 المل میك فتي و لامك تشدید به قساوتلوا اولن كسنة و مل ثوبی ابتدا یختمفه دخی دیرل بقال ملت الثوب مل
 من الباب الاول اذا حطته الخیاطة الاولى قبل الكف و كف دبكشك كنارن بر كیمكه دیرل نته كوكاك دبكیمه ده
 مشاهد در و مل ایکی یاخوداتی بشورمك ایچون كوله كویمكه دخی دیرل بقال ملت الخیرة ملا و مل سرعته
 كچوب كیمكه دخی دیرل بقال مل فلان مل اذ امر امر بقال الملل میك فتي و لامك فتي و مد به بعناه ذومله میك
 فختنه بعناه ایضا بقال رجل مل و ملول و ذومله الملوله میك فتي و لامك فتي و مد به موئی بقال امرأة ملولة
 الاملال همزة نك كسر به قساوت یرمك بقال مله وامل علیه اذا اسامه و بقال ادل فامل یعنی ناز لبعله قساوت
 و یردی و املال كتابت ایتك معنائه ده كوراملا كی بقال امالت علیه الكتاب الامتلال همزة نك و تانك
 كسر به كذللك ایك كوله كویمك تقول امتلته اذا عملته فی المله الملیل میك فتي و لامك كسری و مد به

مقل

ملل

کوله کومل اتمک یا خودات الملول میمک فخی و لامک ضمی و مدبله بمعناه یقال اطعمنا خبز ملة و اطعمنا خبز ملة
 ملة لا و لا نقل اطعمنا ملة ملة میمک فخیله اسمی کوله دیرلر بوسیدن اطعمنا ملة صحیح اولماز و ابو عبیده ایندی ملة
 اتمک کومل کمری چقورک اسمی در الملة میمک فخی و لامک کسری و مدبله شول حرارت در که انسان انی کند و ده
 مشاهده ایدر که اول کلمه ثیر ایدن حی در الملال میمک ضمی و لامک تخفیفیه بمعناها یقال بملة و ملال ایضا
 التملل علی وزن التزل خسته اضطر ایدن دوشک اوزرنه حرکت اتمک التملل فختینله و لام اولک ضمی
 و تشدید به بمعناه یقال هو یملل علی فراشه و یملل اذ الم یستقر من الوجع کانه علی ملة ملل فختینله بر موضعک
 اسمی در الممل میمک اولک ضمی و ثانیته فختینله ایشاک اولان یول یقال طریق ای لب مسلوک الملة میمک کسری به
 دینه و شریعت اطلاق اولنور الملول میمک اولک ضمی و ثانیته فختینله ضمی و مدبله میل که انوکله سورمه چکر الملال
 معروف در المول میمک ضمی و و اوک فختینله تصغیری و عامه میل دیرلر یانک کسری و تشدید به و مال کاه اولور
 کثیر الماله دخی اطلاق اولنور یقال رجل مال ای کثیر الملال الملول میمک فخی و و اوک سکونیه بر کسینه مال صاحبی و ملق
 المول فختینله بمعناه یقال مال الرجل یول و مال مول و موله لان الباب الاول و الرابع اذ صار ذامال المول فختینله
 و و اوک ضمی و تشدید به کذلک مال صاحبی و ملق المول علی وزن التکریم مال صاحبی قل یقال موله غیره
 المول میمک ضمی و مدبله او و محک عنک موت معنایه المولة وزن مذکور اوزن واحدی جوهری ایندی بعض
 قوم لفظ مری ذکر اولنور اوزن او و محک معنایه در دیو بعض اشعاره انشاد ایلدی لکن معتمد علیه کسینه دن
 ایشد لما شدر دیدی المله فختینله بر نسبه فی اهنسته طوتق الالهال همزه نکه کسری به مولات و یرمک التمهیل
 علی وزن التکریم بمعناه ایضا یقال امهله و مهله تمهیل اذ انظره الملهه میمک ضمی و هانک سکونیه اسم در معنای
 مذکور دن الاستمهال همزه نکه و تانک کسری به مهلت طلب اتمک استنظار معنایه التمهیل فختینله و هانک
 ضمی و تشدید به بر نسبه ده تاخیر اوزن اولق یقال تمهل فی امره اذ اتاد التمهال همزه نکه و میمک کسری به
 طوغری طور من یقال التمهیل التمهال اذ اعتدل و لتصب و التمهال سکون و فتون دخی دیرلر مهلا میمک فخی و هانک
 سکونی و آخر نک نصبیه بر کله در که امهل معنایه دلالت ایدر مذکره و مؤنثه و واحد و ثنیه و جمع اطلاق اولنور
 حالاکه کندی لفظ واحد در منه قولهم مهلا یار جل فاذا قبل الک مهلا تقول لا مهل والله ولا تقل لا مهلا والله و تقول
 ما مهل والله یعنیه عنک شیا بود ذکر اولنور جوهری کلای در لکن ظاهر بودر که مهلا سارمه صادر محذوفه الافعال
 کی معنای انشایه دلالت ایدن فعل مقدر در لفظ مهلا کدر الملهل میمک ضمی و هانک سکونیه را بش باقر نحاس
 مذاب معنایه و ابو عمر و ایندی مهل جراحتدن فان یرکه و صاری صوید دخی دیرلر و فی حدیث ابی بکر رضی الله
 عنه اذ فتنی فی ثوبی هذین فانما هما الملهل و التراب الملهل میمک فخی و یانک سکونیه بر نسبه توجیه اتمک المیلان
 فختینله بمعناه الممال میمک اولک ضمیله و المیل میمک اولک فخی و ثانیته کسری و مدبله بمعناه یقال مال الشی میمک
 میلا و میلا و میلا مثل معاب و معیب فی الاسم و المصدر و میل حقدن عدول اتمکه دخی دیرلر یقال مال
 عن الحق و جور اتمکه دخی دیرلر یقال مال علیه فی الظلم الاماله همزه نکه کسری به میل ایدر مک یعنی اکک یقال مال
 الشی قال المیل فختینله خلقتنه اکر ی و ملق الامیل همزه نکه و یانک فختینله اموزی اکر ی اولان کسینه معنای
 مز بور دن ما خود در یقال رجل امیل العاتق ای فی عنقه میل و امیل شول کسندیه دخی دیرلر که اگر اوزرنه
 طوغری و تور میه المیلا میمک فخی و یانک سکونی و الفک مدبله شول به ک قوم یعنی در که برینه یا بشش
 اوله و بود اقلری جوق اولان اغاچه دخی در التمال تانک فخی و یانک ضمیله یوررک او جانیه بوجانبه اکک یقال
 تمایل فی مشیته تمایلا الاستماله همزه نکه و تانک کسری به بر کسینه نکه قلبی کند و مک میل ایدر مک یقال استماله

مول

مهل

میل

و اسمال

و اسمال بقلبه التمهیل علی وزن التکریم ایکی نسبه نکه اراسته متر د اولوب برن ترجیح اتمک المیل میمک کسری
 و مدبله کوز ایی لان بر منتهی مد البصر معنایه و میل سورمه حکمک و جراثیم یوقلا یحق التهو یولده
 علامت ایچون ایدر قلمی بناید دخی دیرلر و میل بر فرسخک اوج بختنه بر خشنه دخی دیرلر و فرسخ اون ایکی میمک
 ادمدره هر ادم اوج قدمدر پس هر فرسخ اوتور لای میمک قدم و بر میل دورت بیل ادم یا خود اون ایکی میمک
 قدمه اولور فصل النون النان لان فختینله بر کسینه باشن قالد رر یورنک سول کسینه کی که ارقه سنده یورک و ایدر
 سکر تسه باشن قالد رر النون نول نونک فخی و همزه نکه ضمی و مدبله صفت مز یون اوزن یورین کسینه یقال رجل
 نول وضع نول اذ اعلت ذلک النبل نونک فخی و یانک سکونیه عرب طایفه سندن اوقلری سه امر عربیه
 معنایه و بوموت عامی در و جمع در لکن کندی لفظندن واحدی یوقدر النبال نونک کسری به جمعی ذکر اولنور
 اوقلر معنایه الانبال همزه نکه فختینله کذلک جمعی پس نبلی کاه اولور که بود ذکر اولنور صیغه لارن جمع قاورلر
 هر ند کل جمع ایسه ده و نبیل اوقله اتفه دخی دیرلر تقول نبیل فلان نبیله نبیل من الباب الاول اذ ارمیته بالنبل و نبیل
 دوه نکه مصاحف ندرک اتمکه دخی دیرلر تقول نبیل الابل اذ اتمت بمصاحتها و دوه فی حکم سورمه که دخی دیرلر
 تقول نبلت الابل اذ استقامت و قاستد النبال نونک فخی و یانک تشدید به ذکر اولنور اوقلر صاحبی النبال
 یانک کسری به اوقلر استلین کسینه لکن قیاس بوابدی که اوقلر استلین نبال دیرلر تشدید به و نبیل برایشه ماهر
 او انده دخی دیرلر یقال فلان نابل و ابن ای حاذق و ابن حاذق النباله نونک کسری به او تحمیل صنفی الانبال
 همزه نکه و تانک کسری به متبیه اولق یقال ما نبیل نبیله الا باخرة ای ما التنبیه و لا یالی یو یعقوب ایندی بونه
 دورت لغت دخی ایدر که انبله در نونک ضمی و یانک سکونیه و نبالتنه در کذلک نونک ضمی ابله و نباله و نبالتنه در
 نونک فخی و یانک تخفیفیه النبله نونک ضمی و یانک سکونیه عطیه معنایه النبل نونک ضمی و یانک سکونیه
 فضل معنایه در النباله نونک فخی و یانک تخفیفیه کذلک فضل معنایه در یقال نبیل نباله من الباب الخامس
 النبل نونک فخی و یانک کسری و مدبله فضله متصف اولن کسینه النبل فختینله جمعی فاضلر معنایه کرمه کرم
 کی بود ذکر اولنور جوهری تقریر بدر و سائر کتب کرم جمعی کرم کسینه تعرض اولنما مشدو نم قاموسه نبیل
 فختینله جمع کسینه تعرض ایشدر لکن نبیلک جمعی اولنسنه تصریح آیمه شدر و یو محمدر که کرم مصدر دن
 منقول اولنما غله واحد و جماعته اطلاق اولنه کرمک جمعی اولد دخی حیثیتدن دکل و نبیل کبار معنایه دخی کاور
 و نبیل صفار دخی اطلاق اولنور اضا ددن در النبل نونک ضمی و یانک فخی ابله استبحاط اشلری و فی الحدیث اتقوا
 الملاعن واعدوا النبل و محد ثلر نبیل روایت قلو رلر فختینله و ملاعن یول اور تسی و قونق برلری دیک اولور
 و بعضیلر ایدر استبحاط اشلرینه نبیل دید کمری صغیر اولد قلمرینه بناء در المنابله میمک ضمی و یانک فختینله
 اوق اشمق تقول نبیلته فنبیلته اذ اکت اجود نبیلا منه یعنی باب مغالبه دن بوجه اوزن کلور و کاه بو نبیلده
 دخی اراد اولور یعنی معنای فضیلدن مغالبه مراد اولنسه بوجه اوزن دیرلر الاستنبال همزه نکه و تانک کسری به
 اوق طلب اتمک التمهیل علی وزن التکریم اوق و یرمک تقول استنبلی فنبیلته ای ناولته نبیلا و نبیل استبحاط اشلری
 یرمکه دخی دیرلر یقال نبیل حجارة الاستبحاء ای اعطیها و نبیل شیا فشی طعام و یرمکه دخی دیرلر تقول نبیلته فلانا
 بطعامی اذ انا و لته شیا بعد شی المتنبیل میمک ضمی و یانک کسری و تشدید به اوق کورن کسینه تقول هذارجل
 متمثل نبیله النبل فختینله و یانک ضمی و تشدید به فضل ایچون نکلف حکمک و نبیل بر نسبه نکه اتملنی المعنه یعنی
 احسننی و افضلنی اخذ اتمکه دخی دیرلر یقال نبیل ای اخذ الانبل فالانبل و نبیل دوه اولمکه دخی دیرلر یقال نبیل
 البعیر اذ مات و ابن الاعرابی ایندی نبیل بعیرک غیر نه دخی استعمال اولنور النبله نونک فخی و یانک کسری و مدبله
 حیفه معنایه النبال تانک کسری و نونک سکونیه قصه قصیر معنایه الاستنبال همزه نکه و تانک کسری به

نال

نبیل

نیل

منه ولا اذ امشي مسترخيا الانديال همزة نك و دالك كسر به بر كسنة نك قارني اسهال اولق يقال اندال بطن
 الانسان والدابة اذ نسال وجوه ينك بوكله في ايرادته كلام واردر زير اسارت تصرفت فاته واود الدن مقدم ابكن
 بونه موخر اولمشدر پس بونك محلي دول ابدى فته كم صاحب قاموس اشارت ايشدر النذالة نونك فتي ايله
 و ذال معجزة ايله دناءت وخساست معناسنه در بقال نذل من الباب الخامس اذ اسفل النذل نونك فتي وذلك
 سكونيله دني اولان كسنة النذل بل نونك فتي وذلك كسري ومد به بعناه بقال نذل فهو نذل ونذل اي خسيس
 النزل خمتينه شول نسته در كه بمنزله قون كسنة ايجون احضار اولنور الا نزل همزة نك فتيه جني زلر معناسنه
 ونزل ر ب معناسنه دني كلور كدر ب مع زياده لك وفا به لول اولق معناسنه در ونزل قوم بري بري زرينه قوغه دني
 دير قال الله تعالى جنات الفردوس نزل و بقال ما وجدنا عندكم تلالا النزل فتيه نك زياده لك معناسنه در
 يقال طعم كثير النزل والنزل النزلة نونك فتيه يعن يعمور بر رك اولقن به نفوذ ايموب و ان لول النزل نونك
 فتي وزانك كسر به يعن يعموري ايجمين بر بقال رضى نزل و مكان نزل اذا كان بين النزلة و بقال نزل مكان من الباب
 الرابع ونزل صق اولن خطه دني دير بقال خط نزل اي مجمع النزلات نونك فتي وزانك كسر به منازل معناسنه در اين
 الاعراك روي اوزن بقال وجدت القوم على تلالهم اي منازلهم وفر ايتدي تلات استقامت حال معناسنه در
 بقال الناس على تلالهم اي على استقامتهم المنزل ميمك فتي وزانك كسر به قونق ري كه حجر الرده مسافر ل قوز و او
 دني منزل دير ل المنزل على وزن الما بوز بعناه ومنزله مرتبه معناسنه دني كلورو بومعنايه اولن منزل جمع اولماز
 كرجه ترجمه مختار صاحبي جني كسنة اشارت ايشدر الاستنزال همزة نك و نك كسر به بر كسنة مرتبه سندن
 اذ و شمع بقال استنزال فلان على البناء للمجهول اذ احط عن مرتبه واستنزال انزال معناسنه دني كلور بقال
 استنزات فلانا و انزلته المنزل ميمك فتي وزانك فتيه نك انزال معناسنه در تقول انزلي منزلا مباركا المنزل ميمك وزانك
 فتيه نزل وحلول معناسنه در تقول نزلت زولا ومنزلا الا نزال همزة نك كسر به ايندر مك بقال انزله غيره و انزال
 نزاله دني كلور نونك خميله مادر جل معناسنه ته كم كلور انشاء الله تعالى بقال انزل اذا اخرج النزلة النزل بل
 على وزن التكريم بعناه بقال نزلته منزلا ونزل بل مرتبه دني دير ل نزال نونك فتي ولا مك كسري اوزن بنا سيله انزال
 معناسنه منازل دن معدول در و منازل دن معدول اولدو عيون مؤنث اعتبار اولنور النزال نونك كسر به محل
 حربه اي عسكر قونق النزل فتيه نك وزانك فتيه تشديد بل ندر محله اينك النزاله نك كسر به شدا ايد
 دهر دن نرسنه كه خلقه نازل اولور النزاله نونك فتي ايله مني مادر جل معناسنه النزل فتيه نك و منايه قوغه
 دني دير بقال نزل القوم اذا اتوا بني النزاله نونك فتي وزانك سكونيله زكام كي بر ضرر كه باشند اينر بقال
 نزل و بقال نزل فلان على البناء للمجهول ونزل كاه اولور مرة معناسنه ده كلور قال الله تعالى ولقد رآه نزلة اخرى
 قالوا مرة اخرى النزل نونك فتي وزانك كسري ومد به قونق ضيف معناسنه النسل نونك فتي وسينك
 سكونيله ولد معناسنه در ونسل مصدر معناسنه دني كلور بقال نسل الناقة بولد كثر نسل من الباب الاول
 ونسل قوش بلكن افعه وقوشك بلكي ده نكه دني دير بقال نسل الطائر ريشه بنسل ونسل من الباب الاول
 والثاني ونسل ريش الطائر عدي ولا يتعدى ونسل بر كسنة دن كيا سيسي و شمعك دني دير بقال نسل الثوب عن
 الرجل سقط ونسل سرعت يمهك دني دير بقال نسل في العدو بنسل نلا اذ السرعة قال الله تعالى الى ربهم ينسلون
 النسلان فتيه نك كذلك سرعت ايمك القناسل نك فتي وسينك فتي ايله بعضي بعضن طوغق بقال ناسلوا
 اذ اولد بعضهم من بعضهم النسله نونك فتي وسينك فتي ومد به شول طواردو كه نسل ايجون اليقوغش اوله
 النسل فتيه نك شول سودر كه دن كندى جقه صبغة سرن النسل نونك فتي وسينك كسري ومد به

نذل

نزل

نسل

شول

شول بالدر كه صروب مؤمن كندى ايله النسل نونك فتي وسينك تخفيفيله قومشون دوشن بلك و دوه دن
 دوشن قويد دني دير ل و بوندن ماعد اهر نكه و ايسه الانسال همزة نك كسر به كذلك قوش بلكن راقق وقوشك
 بلكي دوشمك بقال نسل الطائر ريشه ونسل ريش اطائر عدي ولا يتعدى المناضلة شينك كسر به قليل اللحم
 ول اولق بقال فخذنا شلة النسل نونك فتي وسينك كسري ومد به شول ات در كه حوايجسز پيشه النسل
 نونك فتي وسينك سكونيله اي چوملكدن چقرق لان نسل همزة نك و نك كسر به بعناه بقال نسل اللحم من
 القدر انشله من الباب الاول و انشله اذ انشعته منها النسل ميمك كسري وسينك فتيه نك ديد كرى دمور
 كه انوكله چوملكدن ات چقرق النسل ميمك كذلك كسر به بعناه المناضلة ميمك وسينك فتيه نك صرجه بر معة
 يوزك طور دني ر موضع خاتم معناسنه ته كم حديث شريفه واقع اولمشدر النصل نونك فتي وصادك سكونيله
 نامل كرك قنامل سى كرك بجن نامل سى كرك اوق نونك كرك كوندرد موري واسون النصل نونك كسري ايله جني
 ونصل خمتينه كذلك جني على ماسيحي النصل ميمك وصادك فتي ايله قنل سيف معناسنه النصل ميمك فتي
 وصادك فتيه بعناه النصل خمتينه طوارك طرفي رندن چقمق بقال نصل الحافر اذا اخرج من موضعه ونصل
 فياك بوياسي جقمقه دني دير بقال نصل الشعر ينصل نصلولا اذا زال عنه الخضب بقال نصل نصل ونصل نون
 اوقدن چقمقه دني دير بقال نصل السهم اذا اخرج منه النصل ومنه قولهم رماه بافوق نصل و افوق شول اوقه
 دير كه كرى فانس اوله ونصل اوقك نونك ري ره سيلك جقمقه دني دير ل پس بواضد ادن اولور كذا قال
 جوهري وفيه تامل ونصل نصلك جني دني كلور النصل على وزن التكريم اوقك نونك فتيه نك نصل نصل
 السهم تنصيلة اذا ازعت نصله و بوعر بلرك قدرت البعير وقذبت العين ديد كرى كي اولور دوه دن كنه في زاله
 قلوب كوزدن چركي چقرق معناسنه وتنصيل اوقه نونك چورمكه دني دير ل پس بواضد ادن اولور الانصال
 همزة نك كسر به كوندرك دمورن چقرقه دير ل تقول انصلت الح اذا ازعت نصله تنصيل الا نسه ميمك فتي ونونك
 سكونيله وصادك كسر به شهر جبك اسمي در انه كوندرد دمورن چقرو غزاي تا خير ايتد كرينه بناء منصل
 الاسنة دير ل منصل الال كذلك رجب اينه اطلاق اولنور والامك تشديد به دموري يعنى اولن حر بير دير ل
 النصل نونك فتي وصادك كسري ومد به يونله باش اسنده اولن بر مفصلك اسمي در كه چكه التند در التنصل
 فتيه نك وصادك فتي تشديد به كنه دن رى اولق بقال نصل فلان من ذنبه اذا ثبرا وتنصل استخراج
 معناسنه دني كلور الانصال همزة نك و نك كسر به كذلك استخراج معناسنه در بقال تنصلت الشئ
 واستنصلته اذا استخراج واستنصل امقاط معناسنه دني كلور بقال استنصل الهيف السقاء اذا سقطته
 وهيف شول ر و زكار كه اسى اسرا كابناء تاني قور تغله معروف در و سفا سين مهله ايله وفايله بهمي ديكله
 معروف اوتك ديكى دره بومقامه صاحب صراح سفاي طريق معناسنه حمل ايدوب استنصل الهيف السفا
 كلام تفسيره افكند باد كرم خاك را ديشدر غلط درو بزم كلامي تا ييد ايدر صاحب قاموسك اسفت
 ليهي سقط سفاها ديكى المناضلة ميمك فتي وضاد معجزة نك فتيه نك بقال ناضله اذ ارماء و مناضله بر كسنة
 جابندن عذر بيان ايدوب دفع محذور يمهك دني دير بقال فلان ناضل عن فلان اذ انكلم عنه بعد و دفع النصل
 نونك فتي وضادك سكونيله نونك اتقده عليه اينك فتي باب مغالبه دن بنا اولنسه بقال ناضلت فلانا فتنصلته اذا
 غلبته الانصال همزة نك و نك كسر به الشق التناضل نك فتي وضادك فتي ايله بعناه بقال انتصل القوم
 تناصلوا اذ اموالهم سبق منه قيل انتصلوا بالكلام والا شعاري كانه وشعره مباحته ايتديلر وانتصال دوه
 المارن قونك وانصال اختار معناسنه ده كلور تقول انتصلت رجلا من القوم وانتصلت سهما من الكنا

نشل

نصل

نصل

اذ الخرب وكنانة اوق قود قاري طرفه ديرل نضله نونك فخي وضاد كسكونيله بر رجاك اسمي در وهشام بن همد
 منافه اباضله ديرل دي لاطل طانك كسر بله بلا همزة بر كوز منك اسمي در كه انوكه خمر او چرلر النياطل نونك فخي
 وطانك كسر بله جي التيطل على وزن حيدر قوغه دار معناسنه وينطل افته دخي ديرل داهيه معناسنه النطول
 نونك فخي وطانك ضمي ومدبله دو اليجون ادويه بله قبش صوالنطل نونك فخي وطانك سككونيله ادويه بله قبش
 صوبي خسته نك باشنه از زده كك بقال نطال راس العليل بالنطول اذا جعلت الماء المطبوخ بالادوية في كوز ثم
 تصبه على رأسه قليلا قليلا النعل نونك فخي وعينك سككونيله عر بلر كك باشني برينه كيد كري نسنه كك كاحذا
 دخي ديرل رجاك مهله نك كسر بله وتعل موث سمعي در النعيله نونك ضمي وعينك فخي نك تصغيري ونعل
 شول ركر ره دخي ديرل رجاك طاشلري برق اورر نسنه بنور من ونعل السيف قلد بيلكنه ديرل كركه مور دن اولسون
 كركه كوشدن اولسون ونعل شول سككونيله دخي ديرل كدي دو ونجنه صرر النعل فخي نك نعل كيك بقول نعلت
 من الباب اربع الاله اسمال همزه نك وتاك كسر بله كذا نك نعل كيك بقول نعلت اذا احتذبت الناعل عينك
 كسر بله نعل كين كسنه الناعله كذا نك عينك كسر بله موثي وفي المثل اطري فانك ناعله يعني غدا كك لونا ز
 ايدر سلك ايله كه نعل كيش سنه بيان حماره دخي ناعل ديرل طرفي ركا اولد وغيجهون الانعال همزه نك كسر بله نعل
 ايمك بقول نعلت خفي وداني ولا يقال نعلت وانعال تاك بلكي نهايت بولد وغي رده طرفي اوزر نك اولن قبالراق
 اولغف دخي ديرل كه مد واوليه بقال فرس منعل بكد اورجل كذا وغي طرفي اوزر نك اولن قبالردن تجا وابدوب
 بلكه بر مقدر لري اق اولوب مد واوليه اكانعال ديمر ديرل المنعله ايمك ضمي وعينك فخي وماينده نونك
 سككونيله شول خور مافداني در كه انه سندن كوكيله قور بلش اوله النعل على وزن جعفر يالي قور دك لركي نعلت
 وزن بر بور اوزر بر كسنه نك اسمي در كه سقلى اوزون ابدى وحضرت عثمانى رضى الله عنه اعداسى دخل
 وتعييب ايند كك رنده محاسنى اوزون وماغن ذكر اولنان رجاك تشبيه ايدر لري النعلة على وزن الدحرجه پيرل
 دوريشي در نغله كيك دروزنا ومعنى النعل نونك وغي معنه نك فخي له درى فاسد اولم بقال نعل الاديم من الباب
 الرابع اذا فسد ونعل قلب كين طوغف دخي ديرل بقال نعل قلبه على اى غنى ونيت برامز اولمف دخي ديرل بقال
 نعلت نيافهم اى فسدت وجر اختده اولن فساد دخي ديرل بقال برى الجرح وفيه شى من نعل اى فساد ونعل
 خلقه ان من نيمه ايله افساد ايمكه دخي ديرل النعل نونك فخي وعينك كسر بله فاسد اولن درى ومنه قولهم فلان
 نعل اذا كان فاسد الانسب وعامه نعل ديرل سككونيله النعل نونك فخي وعينك سككونيله شول عطيه در كه لاعن
 وجوب اوله الناقله فانك كسر بله بمعناه ومنه ناقله الصلوة وناقله ولد ولد دخي ديرل لانفعال همزه نك وتاك كسر بله
 بر نسنه دن صيرلوب قور لاق بقال انتقل من الشى اذا انتفى منه ونصل كانه ابدال منه بو ذكرا اولن جوهرى كلامى در
 وانتقال تفلا من قلب مكان اولم احتمالى دخي بعيد دك در كه انفعال بر نسنه دن خلاص بولمف ديرل نك كم باب ناده
 مرورا تمشدر النعل فخي نك غنيت مالى الانعال همزه نك فخي نك غنيت مالى معناسنه ونفل بيان فسل كاكى
 ديد كاري اوت دخي ديرل التنقيط على وزن التكريم غنيت مالى ويرمك بقول نفلت كك تنقيلا اى اعطيتك نفلا
 النفل فخي نك وفانك ضمي وتشديد بله بر شى لاعن وجوب بشلنك النفل نونك ضمي وفانك فخي نك ضرر دن صكره
 اولن اوج كچه در وغرر غنيت ضمي ورك فخي ايك بتدا سندن اولن اوج كچه در النوفل على وزن حيدر بحر
 در يا معناسنه ونوفل كسر العطا اولن كسنه ي دخي ديرل ونوفل بر رجاك دخي اسمي در النوفله نونك وفانك فخي
 وواوك سككونيله طوز لاق نك ان معناسنه النفل نونك فخي وفانك سككونيله بر نسنه ي بر موضع دن بر موضعه
 النفل ونفل اسكي ايج ادبكه واسكي نغله دخي ديرل كك باشني اوله النفل نونك كسرى وفانك سككونيله بمعناه بقال

نفل

نفل

نفل

نفل

نفل

نفل

بجاه فى نقلين له النفل نونك كسر بله جمى اسكي ايج ادبكه معناسنه المنفل ميمك وفانك فخي ونونك سككونيله
 كذا نك اسكي ايج ادبكه معناسنه در وفي حديث ابن مسعود مامن مصلى لامرأة افضل من اشد مكان فى بيتها طلمه الا
 امرأة قد نبتت من البعولة ففى منقلبيها ابو عبيد ايتدى الرروايت حديثه وشعره فتح ميم اوزر متفق اوامسه
 كسردن غير يسي نم قنده جايز اولما زدى زير اديكه الت نقل السب در ومنقل طاعنه اولن بوله دخي ديرل المنقله
 ميمك وفانك فخي نك سفر قونقلر دن برمر حله معناسنه النفل نونك ضمي وفانك سككونيله شول نسنه در كه
 شراب اوزر مزه طر بقيه اكل اولنور النقله نونك ضمي وفانك سككونيله بر موضع دن انتقال ايمك معناسنه اسيدر
 النقل فخي نك شول بلكدر كد براوقدن نقل اولنوب اخر اوقه وضع اولنور ونقل كذا شول طشدر در كه انجلاو
 رده اوله وابن السكيت ايتدى نقل شول طشدر در كه كثر نك وبياضلقه نهر ل مثالند اوله ونقل بر مرصد در كه
 دوه نك يا غنه عارض اولد قده ايا غنك در رسن پانلر ونقل بر نسنه ي يايوب مرمت ايمكه دخي ديرل بقال نقلت
 ثوبى نقلا اذا رقتة ونقل دوه ي صويه ايمكه ده ديرل النقل نونك فخي وفانك كسر بله شول بر در كه انده
 ذكر اولن طشدر اوله بقال هذا مكان نقل ونقل شول كسنه ي دخي ديرل كه حاضر جواب اوله المناقله ميمك ضمي
 وفانك فخي نك خبر لشك بقول ناقلت فلانا الحديث اذا حدثته وحدثك ومناقله ايك طشدر رده خوب بور يسي
 بر حيثيه له كالى ويا غن طاش اولين رده وضع ايله التنقيط نونك فخي وفانك كسرى ومدبله يول طر بق معناسنه
 وهر طر يقه نقيط ديرل ونقيط ركونه سيره دخي ديرل كه اول سيره مد اومت اوله النقيطه نونك فخي وفانك
 كسرى ومدبله كذا نك غريمه اولن عورت بقال هو ابى نقيه ابى السكيت ايتدى نقيه شول درى پاره سيدر كه انوكه
 دوه نك خفي مرمت اولنور يا خود ايقا يي مرمت اولنور النقابل نونك فخي ويا نك كسر بله جمى ذكر اولن درى
 پانلر معناسنه الانفال همزه نك كسر بله مرمت واصلاح ايمك بقول نقلت خفي اذا صلحته التنقيط على
 وزن التكريم بمعناه يقال نقل منقله وتنقيط جوق نقل ايمكه دخي ديرل بقال نقله تنقيلا اذا كسر نقله
 التنقل فخي نك وفانك ضمي وتشديد بله دوزك محول معناسنه المنقله ميمك ضمي وفانك كسرى وتشديد بله
 شول باش يار يفي در كه كيك نقل ايله يعنى اندن خرده ككلر ظاهر اوله النفل نونك كسر بله دوه
 نهلى وعلى كندى ايجمكدر غيرى كسنه سوق ايمكسز ونفل دوه نك اولم رتبه ده ايجدى صو وعلى
 ايجمى مرته ده ايجدى صودر المنقل ميمك كسرى ونونك سككونى وفانك فخي نك زياده خوب حركت ايدن
 ات الناقله فانك كسر بله خلا بقدن شول جماعت در كه كوج اهلى اوله مقيم اوليه الانقلاء همزه نك وفانك
 كسرى والفك مدبله ولايت شامه بر جنس خرماتك اسمي در النقلة نونك وناه مثلثه نك فخي وماينده فانك
 سككونيله بير فانيك بور يسي بر حيثيه كه يور ركن طراغى صاون النكل نونك كسرى وفانك سككونيله
 بقاغى قيد معناسنه ونكل كذا او يان دمور نك دخي ديرل حديثه اللجام معناسنه وابو عبيد ايتدى نكل
 رسالت طر بقيه بر ركه كوندان كسنه نك قوللندى لجامه ديرل ونكل شول كسنه ي دخي ديرل كد شدد اولوب
 اعد اسنه لجام مثابه سنده اوله ونكل بر كسنه ي زبون ايدن بلا ي دخي ديرل بقال رماه الله بنكله اى بيا نكله ونكل
 كذا نك شدد اولن كسنه على ماسيجى النكل فخي نك نكله لغتدر شبيهه شبيهه كيك التنكيل على وزن التكريم
 بر كسنه يه عقوبت ايدوب خلقه فى عبرت ايمك بقال نكله تنكيلا اذا جعله نكالا وعبرة المنكل ميمك وفانك فخي نك
 شول نسنه در كه انوكه خلفه عقوبت اولنور كرك قيا جنسى اولسون كرك دمور جنسى كرك غير يسي اولسون نسخ
 محاحده ميمك فخي نك واقع اولمشدر وقاموسه ميمك فخي نك قيا معناسنه وكسر بله مطلقا مابه العقوبت در ديش

نفل

نفل

النكول فتمتله عدودن ویندن قورقوب ایركلك يقال نكل عن العدو وعن الیمن بكل من الباب الاول اذا جبن
 وابو عیبه ایندی نكوله نكل دخی لغت در باب رابعدن واسمی بویه انكار ایندی الناكل كافك كسریله قورحق
 اولوب بجال اولن كسسه جبان ضعیف معناسنه النكل فتمتله شول كسسه دركه قوی و مجرب اوله ونكل قوی
 و مجرب اولن اندخی دیرلر وفي الحديث ان الله يحب النكل على النكل یعنی الرجل القوی المجرب على الفرس القوی
 المجرب النكل نوك فخی و میك سكونیله قرجه كه معروفه النله وزن مزبور اوزن واحدی برقرجه معناسنه
 وغل شول خرده سیو جلیله دخی دیرلر كه از شیشه پید اولور و بعد یورب یا بلور كه اكاطباز باب دیرلر و محوس
 طافه سی ایدر ركسسه نك اوغلی همشیره سندن حاصل اولمش اولسه و اول كسسه نك اوزن خط چكسه
 صاحبی شفا بوله و غله انده اولن عیو بدن بیرى دركه اول نك طرفی اتك یا غنده توی نهایت بولدی ردن بونان
 بیره و از نجه یارق و لمقدر النله نوك فخی و میك كسریله شول یردر كه قرجه لو اوله بقال ارض غله
 ای ذات غل النكول میم اولك فخی و ناپنك ضمی و مدله شول طعمه دركه اكقرجه لو شش اوله النك نوك
 فخی و میك كسریله ایقلری یررده قرار اتین ات بقال فرس غل القوائم اذا كان لا يستقر و غل قو غی معناسنه ده
 كلور غام كی النله نوك ضمی و میك سكونیله حر كت بقال فلان ذ و غله ای كثیر طار كه و غله نیمه دخی دیرلر بقال فلان
 رجل غل ای غام و قد مر انفا لا غله همزه نك و میك فخیله بر مق اوجی و اس اصبع معناسنه الانامل همزه نك فخی
 و میك كسریله جمی بر مق اوجلی معناسنه المنوال میك كسری و نوك سكونیله سر مین دبد كاری نكدر كه جلاح
 اكاطو قد غی بز صر النول نوك فخی و و او ك سكونیله معناه و نول حسان اتمك معناسنه ده كلور تقول نات له
 بالعطیه انول نولا و نلته العطیه الانول همزه نك فخیله جمی ذكر اولن انچك معناسنه و قن رقوم اخلاقه برار
 اولسلر انلر هم علی منوال واحد و رمواعلی منوال واحد دیرلر ای علی رشق واحد و رشق رانك كسری و شبنك
 سكونیله برنوع اتق درو منوال وجه معناسنه ده كلور كچه ذكر اولن معنار دخی معنای و جوی مشن در بقال
 لا ادري علی ای منوال هو ای علی وجه هو و نول حق معناسنه ده كلور منه قولك نوك ان تفعل كذا ای حقك
 و ما ینبی لك و نوك اصلی تناولدن دركو یا كه تناولك كذا و كذا دیمك درو منه ایضا قولك ما نولك ان تفعل كذا ای
 ما ینبی لك و انوال نالك دخی جمی كلور و نال عطاسی چوق كسسه در علی ماسی انشالله تعالی النوال
 نوك فخی ایله عطا معناسنه در النایل یانك كسریله معناه و نوال صواب دخی دیرلر بقال لیس ذلك بالنوال
 ای بالصواب التوبل علی وزن التكرم عطا یرمك تقول نولته اذا عطيته نوالا النال علی وزن الحال
 انعامی چوق اولن كسسه بقال رجل نال ای كثیر النوال ورجلان نالان المناوله میك ضمی و و او ك فخیله برنسنه ی
 ال اوزدب و یرمك التناول ناك فخی و و او ك خمیله ال اوزادوب الملق بقال ناولته الشی فتناوله النهل میك
 و هانك فخی و ما یبند نوك سكونیله شول یربوزنه قینان بكاردر كه اوتلقلر ده دوه ل كاوب انده صولنور
 و منهل یربده شول قونق یرلری دركه مسافر انده قوزلر و اكانهل دبد كاری صوی اولد غیچون در المناهل میك
 فخی و هانك كسریله جمی قونق یرلری و صولا نچق یرلر معناسنه الناهله هانك كسریله شول جماعتدر كه صولا نچق
 یر مر اجعت ایدر المناهل كذا لك هانك كسریله صوصین كسسه عطشان معناسنه و صوصین كسسه یه دخی دیرلر
 بیان معناسنه اضداد دن در ابو زید و ابی اوزن النهل فتمتله ناهلك جمی صوی محتاج اولن یا غود صویه قان
 كسسه معناسنه طالب ایله طلب كی النهل نوك كسریله ناهلك جمی ذكر اولن معنای جبل ایله جبال كی و نهل شرب
 اولد دخی دیرلر بقال نهل من الباب الرابع اذا ورد الماء بنفسه زیاد و اول صوار یشنه صوی ایچوب بتاغنه كلور
 ایچوی مرتبه ده صورلد قد مر عایه رد اولنور و بود فعه صورلغه ملل دیرلر الانهال همزه نك كسریله

غل

نول

نهل

نهشل

دوه یی اول مرتبه ده صور مق نقول انه لته انامنهال میك كسری و نونوك سكونیله بر جلك اسمی در النهشل
 علی وزن جعفر قورقوب كه سباعدن در ونهشل بیان دبد كاری طوغانه دخی دیرلر و جقره دخی دیرلر نهشل
 كذا لك جعفر و زنی اوزن بر جلك اسمی در سیبویه ایندی نهشل منصرف در زیر اكلام عربی فعل و زنی
 شایع اولما غن جعفر كی مثلاً نوك زیاده سنه حكم اولندی تاكه وزن فعل اعتبار اولنه و لقیط بن زران النیمه
 ایا نهشل ایله كیت و رلدی النیل نوك فخی و یانك سكونیله ایرشك بقال نال خیر اینال نیلامن الباب الرابع
 الاناله همزه نك كسریله ایرشدرمك نل نوك فخی و لا ملك سكونیله امر در و نفس متكلمه نونی مكسور
 قیلوب نلت دیرسن الاناله همزه نك كسریله ایرشدرمك بقال ناله غیره النیل نوك كسری و مدله
 مصر دكری فیض مصر معناسنه كه ماء مزبور نیل مصر دبد كاری كی فیض مصر دخی دیرلر ناله یانك
 كسریله برعورتك اسمی در و نایله بر بتك دخی اسمی دركه قریش قبیله سی اكاطیر لدی فصل الاول المو بل
 میك فخی و یانك كسریله صبغیچ یر ملجا معناسنه المواله میك و همزه نك فخی و ما یبند و او ك سكونیله
 مهلكه و زنی اوزن معناه الوال و او ك فخی و همزه نك سكونیله صبغیچ معناسنه الوال فتمتله معناه بقال و ال
 الیه نل و لا و و لا من الباب الثاني اذ لجا المواله میك ضمی و همزه نك فخیله نجات طلب اتمك بقال و ال منه
 اذا طلب النجاه الواله و اهك فخی و همزه نك سكونیله و عله و زنی اوزن سو پرندی و غشكی سرچین معناسنه بقال
 ان بنی فلان و قودهم الواله و قود اشرط و تشدر جق نسنه دیرلر الیه ل همزه نك كسری و مدله طوار
 یاند غی ره بول و نجاستیله تأثیر اتمك بقال و الت الماشیه فی التلاء اذا ائت فيه بابو الها و بعارها الاستیال
 همزه نك و تانك كسریله بر یرده جمع اولن بقال استوائت الابل اذا اجنعت الاول همزه نك فخی و و او ك فخی
 و تشدید یله برنسنه نك ابتداسی كه اخرك مقابلی در و بونك صلی اول ابدی همزه و او ك فخی و و او ك فخی
 اولن تشدر و بونك صلی و ال اولوب افعل صیغه سی اوزن اولسنه دلالت ایدندر هذ اول منك دبد كاری قوللری
 و جمی او ابل كلسی الا و ایل همزه نك فخی و یانك كسریله جمی اوللر معناسنه الا و الی همزه نك فخی و لا ملك كسری
 و مدله كذا لك قلب مكان قلق اوزن و بر جماعت ایدای اولك صلی و و ال ابدی فوعل و زنی اوزن و او و لای همزه یه
 قلب ابدی اول قلد بلمر و جمی او اول و زنی و زبنه كلدی و او بونك بجماعن ثقیل كورد كرندن اتری ارسنه الف جمع
 بولما غله پس لفظ اول صفت قلنسفه لا یصرف او تقول لقیته عامه اول و اكر صفت قلنسفه منصرف قلنور
 نقول لقیته عامه اول و اقلین السكیت و لا تقبل عام الاول و نقول مارا بته مذ عام اول و مذ عام اول فرفع الاول جعله
 صغه عام كانه قال اول من عامنا و من نصب جعله كالطرف كانه قال مذ عام قبل عامنا و قن ایدا بهذا اول دینسه
 غایه لاق اوزن مضبوط اولور افعل قبل دبد و ك كی و قن محذوفی اطهار ایتسك ولی منصوب ایدوب ایدا به اول
 فعاك دیرسن یركسسه دون كور مسك مارا بته مذ امس دیرسن و اكر دوندن مقدم اولان كون كور مسك مارا بته
 مذ اول من امس دیرسن و اكر ایدی كون مقدم كور مسك مارا بته مذ اول من اول من امس دیرسن و بوندن
 زیادیه بجاوز ایتسسن و تقول هذ اول بین الاولیه یعنی اسمیت اوزن استعمال اولسنه منون قیلنور الا و الی همزه نك
 ضمی و مدی و الفك قصر یله اولك مو ثقی لا و ال همزه نك ضمی و و او ك فخیله جمی اخرى ایله اخرى و جماعت ر جاله
 دخی اول اطلاق اولنور جمعت مو ثلك اولد و غیچون تقول اقوام اول الاولون همزه نك و و او مشدده نك فخی
 ایله كذا لك جمی و ایل یانك كسریله بر قبیله نك باباسنك ادی دركه اول و ایل بن قاسط دركه جند اعلا لری
 دخی در الواله فتمتله ثقلت ایله كی دروزنا و معنی الویل و او ك فخی و یانك سكونیله ثقیل اولوب منو ضم اولما مق
 لا و ال و او ك فخیله معناه یقال ویل المرتع و بلا و و بالان الباب الخامس قهاسه و بل بدلتنه و بول واقع اولمشدر

نیل

وال

وبل

ومصادر ده دخی وبل ایراد اولمیشدر ووبل یغور شدت اوزن یغمه دخی دیرل بقال و بات السماء بیل
من الباب الثاني الویل واولک فقی ویا ناک کسری ومدبله ثقیل ووخیم اولان نسنه ووبیل قالن عصای دخی
دیرل ووبیل شدید معناسنه ده کاور منه قوله تعالی اخذوا بیلا ای شدید او ضرب و بیل وعذاب و بیل
ای شدید الویل فقی فقیته دیشی قیون ارککنه زیاده میل ایتک بقال بالشاة وبله شدید ای شهوة للفحل
الاستیبال دیشی قیون ایرکک طلب ایتک بقال استوبلت الغنم والاستیبال بریری وخیم بولق معناسنه ده کاور
نقول استوبلت البد اذا استوحته وذلك اذالم یوافقک فی بدنک وان کنت تحبه الموبل میمک فقی
ویانک کسری بله قالن عصای ریاع اودنه دخی دیرل الوابل بانک کسری بله شول یغور در کز زیاده قوئی
اوله مطر شدید معناسنه الوابل بانک کسری بله اوموز طرفی بازو نهایت بولدوخی بر معناسنه وبال
واوک فقیته بقی اسد منسوب برصویک اسیدر الویل واولک وناه مثله ناک فقیته لیفدن اولان اب الویل
واوک فقی ویا ناک کسری ومدبله لیف معناسنه ووبیل برر جاک دخی اسیدر وائل بانک کسری بله کذلک
برر جاک اسیدر الویل فقیته قورخی خوف معناسنه الموجل میمک وجمیک فقیته بمعناه تقول منه
وجل وجل ووجلا من الباب الرابع الموجل میمک فقی وجمیک کسری بله موضع خوف ته کم وعد تفسیرینه
مرور ایتشددر که معتل الفانک که مضارعند واکثر اولانک اسم مکانی کسری عینله کور هر نه بادن اوورسه
اولسون ووجل کله سنه مستقلبند دور لغت وار در بری بوجل در یانک وجمیک فقیته وبری داخی یا جل در
کذلک جمیک فقیته وبری داخی بجل در یانک وجمیک فقیته وبری داخی بجل در یانک کسری وجمیک فقیته
وکیرو حال بویه در باب مثالدن وجل کلسنه مشابه اولانده تچن فعل لازم واسه شول کسنه که
یا جل دیدی اول کسنه وای الفه قلب ایلدی ما قبل مفتوح اولد غندن اوتری وشول کسنه که بجل دیدی
اول بنی اسد لغته تابع اولدی که انزلنا بجل وحن بجل وانت بجل دیرل جمله سنه حرف مضارع کسری ایتکله
وینی اسد تعلم کله سنه یایی مکسور ایتزلری اوزر نه کسری یی ثقیل کورد کاردن اوتوری و بجل کله سنه یایی
مکسور قلهری احدی الیه نه اخر له قوت کلد وکندش اوری در وینی اسدن شول کسنه که بجل دیدی
یانک فقیته اول کسنه بینه بولغته ذاهب اولدی یعنی یایی مفتوح قلدی یعلم لفظنده مفتوح قلدری کبی
بجل همزه ناک کسری وجمیک فقی واکثرک جرم اوزن بناسیله امر حاضر در وای بای قلب اولشددر ما قبل
مکسور اولد وغندن اوتری وتقول فی منه لا وجل الوجله واولک فقی وجمیک کسری بله خوفناک اولان عورت
وجلک موئی در وجله دیمک جائز کلددر الویل واولک وحا ناک فقیته صولی یا لحق در طین رقیق معناسنه
الموجل میمک وحا ناک فقیته مصدر در یا لقی اولق معناسنه وکسر له اسم مکاندر واسیدر الایحال همزه ناک
کسری ومدبله یا لقی ایتک بقال او حله غیره الموا حله میمک فقی وحا ناک فقیته یا لقی ایتک بقال او حله
فوحله ای غلبه فیه یعنی باب مغالبه دن کلد که ثلاثین دخی متعدی کاور الویل واولک فقی وذل معجمه ناک
کسری ومدبله اینه مرأة معناسنه هذلی روایی اوزن که مزبوریم لغز ده ذکر اولنان معنایه در دیشدر
وابوعبید ایتدی وذل به کومش پانسی معناسنه در الویل واولک فقی ویا ناک کسری بله جمعی کومش پانسی
یاخود اینهل معناسنه الویل واولک کسری بله قصابک لاعلی طریق القسه کسدوکی ایتدر التوذل فقیته
وذلك فقی وشدید یله ذکر اولنان وجه اوزن کسلیک بقال توذلول منه اذ اقطعوا الورل واولک وراهه ناک
فقیته رجائو در کله مثالند الورل واولک کسری ورا ناک سکونیه جمعی الاورال همزه ناک فقیته کذلک
جمعی الویل واولک فقی وشدید کسری ومدبله شول نسنه در که انوکله غیره تقریب حاصل قیلد الویل واولک

وئل

وجل

وجل

وئل

وجل

وجل

فقی

فقی وشدید کسری ومدبله جمعی الویل واولک فقی ویا ناک کسری بله کذلک جمعی التوسیل علی وزن التکریم
وسیه قلیق التوسیل فقیته وشدید کسری وشدید بله بمعناه بقال وسل فلان الی ربه وسیله وتوسیل الیه
بوسیه اذ اتقرب الیه بعمل وتوسیل سرقه معناسنه ده کاور بقال اخذ فلان الی توسلا ای سرقه الواسل
سینک کسری بله خدای تعالی یه راغب اولان نسنه قال کل ذی دین الی الله واسل ای راجع مویسل میمک فقی
وواوک فقی وشدید کسری بله طی قبیله سنه منسوب برصونک اسیدر الویل وواوک وشدین معجمه ناک فقیته
از صوماء قلیل معناسنه الاوشال همزه ناک فقیته جمعی از صول معناسنه وواوشال بری برینه تابع اولان قومه دخی
دیرل بقال جاء القوم او شالا ای یجمع بعضهم بعضا فی المثل واهل بالرمل او شال الویل وشدید صوطا ملق بقال
ومثل الماء وشالان من الباب الثاني اذ اقطر الواسل سینک کسری بله صوفی طاملین طام بقال جمل واشل ای یقطر منه
الماء وواشل الخط شول کسنه یه دیرل که تمصب اوله قص الخط معناسنه الویل وشدید برکسنه ناک غناسی قلت
اوزن اولوب ضعیف اولغه دیرل الویل وواوک فقی وشدید کسری وشدید شول ناقه در که سودی چوق اوله بقال
ناقه وشول ای کثیره اللبن بود کراولنان جوهری کلا میدر لکن وشول کثرت لبنه دلانی وشاک اصل
معناسنه مخالف در که اول قلت معناسنه در مکرکه اضداد دن اوله تنمقام وسه اشارت اولشددر الویل
وواوک فقی وصادک سکونیه اولاشدر مق الصلة صادق کسری بله بمعناه تقول وعلت الشی وصلا وصلة
ووصل اولاشقلق معناسنه ده کاور هر ایره اق معناسنه کلد کی کی ووصل ثوبک خود غلک بری برینه
اولاشماسنه یعنی مرمت اولسنه دخی دیرل الوصله وواوک فقی وصادک سکونیه اسیدر اولاشقی معناسندن الویل
واوک فقی وصادک فقی ایله جمعی الوصول فقیته ایتک بقال اول ناک الی فلان دبد کلد بدر قال
الله تعالی الا الذین یصلون الی قوم ای یتصلون الیصال همزه ناک کسری ومدبله ایرشددر مک بقال اوصله
غیره الوصلیه وواوک فقی وصادک کسری ومدبله شول یچی در که بدی قارن ابکر طغون وهر طوغر دخی دیشی
او غلاقلر اولهوا کرسر کجی مرتبه ده ایرکک طوغر ورسه اول طوغر وغن الهل یچون ذیچ ایدر لر واکر ایرکک
ایله دیشی بی معاطوغر رسه ووصلت خاها دیوب ایرکی دیشی خاطر یچون ذیچ ایتزلر واکسودن نساطا بفه سی
ایچموب جله رجاله صرف ایتکله سایه اولان دوه جراسنه اجر ایدر لر ووصله غارته ومزارع ومراع ایله ملو
اولن بیره دخی دیرل وارض واسعه یه دخی دیرل وشول یچن قاشنه دخی دیرل که یول یول الاجه سی اول الوصله صادق
کسری بله برصاچی برصاچه اولان کسنه المست صله میمک فقی وصادک کسری بله صاچنه صاح اولان کسنه
وفی الحدیث ان الله تعالی الوصله والمستوصلة التوصل فقیته وصادک فقی وشدید بله برسنه یه جمیله
طریقیه ولطف وسیله سیه واصل اولق بقال توصل الیه ای تلطف فی الوصول الیه التوصل بانک فقی وصادک
فقی ایله اولشقی که تصار مک ضدی در و تصارم تقاطع معناسنه در التوصل علی وزن التکریم برسنه یی
چوق اولشددر مق بقال واصله توصیلا اذ اکثر من الوصول المواصله میمک فقی وصادک فقیته اولاشدر مق الوصل
واوک کسری بله بمعناه تقول واصله مواصلة ووصالا ومنه المواصلة فی الصوم وغیره الموصل میمک فقی وصادک
کسری بله دومنک قور و غیله اولیو غلک اره بری وموصل شول اینه دخی دیرل که برسنه یه اولاشش
اوله وموصل برشدر کدخی اسمی در الموصلان میمک فقی وصادک کسری بله ایکی شهر دن عبارتدر که ناک بری موصل
وری جزیه در واصل صادق کسری بله برر جاک اسمی در الا واصل همزه ناک فقی وصادک کسری بله جمعی
اصلی وواصل ایدی واول اول همزه یه قلب اولندی اجتماع وایینی ککره کور مکین الویل واولک فقی

ومثل

وصل

وعل

وعل

وغل

وغل

وکل

وعینک کسر بله بیان کچیسنک ایرکی الو عول ضمتنه جعی الاوعال همزه نك فتحیه کذلک جعی وفی الحدیث
 نطهر القوت الوعول ای بغلب الضعفاء من الناس اقویاهم ونحو ت نونه وحاء مهمله ابله ادانی معناسنه در
 ام اوعال همزه نك فتحیه بر معروف طاعنک اسمی در الوعل واوک فخی وعینک سکونیه ایای ضلع
 معناسنه بقال هم علیه وعل واحدی ضلع واحدة واصمعی ابتدی وعل مابجا معناسنه در ووعل خلو
 معناسنه ده ککولر خلیل روابی اوزن یقال مالی عن ذلك وعل ووعی ای مالی منه بد وفر ابتدی
 مالی عنه وغل در غین معجه ابله مالی عنه جاعا معناسنه یعنی اندن قاجوب التجالیه جک پیر یوقدر
 الوغول واوک وغل معجه نك ضمیمه بر کسنه اغاجلر ان سنه کیروب کیزلنک بقال وغل الرجل یغل وغولا من الباب
 الثاني اذا دخل فی الشجر وتواری فیهِ الوغل واوک فخی وعینک سکونیه بر جاعا عتک اوزرینه دعوت اولنادین
 داخل اولوب انلرک شرابی بله ایچمک الواعل غینک کسر بله ذکر اولنان صفتله متصف اولان کسنه شرابه
 واغل طعامه وارش مثابه سنه در یعنی وارش دخی اول کسنه یه دیرلر که بر قومک اوزرینه دعوت اولنادن
 داخل اولوب طعاملرین بله بیه وابوعرو ابتدی وغل سنول شرابه دخی دیرلر که انی واغل اولان کسنه
 ایچرو وغل دخی الطبع اولان کسنه یه ده دیرلر وفر ابتدی وغل بد معناسنه ده ککولر بقال مالی عن هذا امر
 وغل ای بد علی مامرفی وغل الوغل واوک فخی وعینک کسر بله غدا سی رامز اولان کسنه الا یقال همزه نك
 کسری ومدبله سرعتله سیراید بر کسنه سیرنه دقت ایچمک التوغل فتحینه وعینک ضمی وتشدد بدبله سیر
 ایدوب اوزاغه کتک بقال توغلی فی الارض اذ اسار فیها فابعد الوقل واوک فخی وقافک سکونیه مقل اغاجی در
 ومقل هند خرماسنه دیرلر التوقل فتحینه وقافک ضمی وتشدد بدبله طاعه چقیق بقال توقلت الجبل اذ علویه
 الوقل واوک فخی وقافک کسر بله طاعه چقیق کچی بقال وغل وقل وقافک ضمی دخی لغتدر مثل ندس وحذر
 وندس کیرلی وحذر قورخلی معناسنه در الوقول ضمتنه بیان کچیس طاعه چقیق التوقل فتحینه وقافک
 ضمی وتشدد بدبله بمعناه بقال وقل من الباب الثاني اذا توقل فی الجبل ای نصبه الا وقل همزه نك وقافک فتحیه
 طاعه چقیق کسنه وفی المثل اوقل من غفر وغفر غین معجه نك ضمی وفانک سکونیه بیان کچیسنک یاورسی در
 الوقل واوک فخی وقافک کسر بله طاعه چقیق خوب اولان ت بقال فرس وقل اذا حسن الدخول بین الجبال
 الوکل فتحینه شول کسنه در که کند وامر نه عاجز اولمغین مصاحتن غیره اصمر لیه الوکله واوک ضمی وقافک
 فتحیه همزه ووزنی اوزن بمعناه التکلیف نك ضمی وقافک فتحیه طاعه چقیق بمعناه کذلک بقال فلان وکله تکله ای عاجز بکل امره
 الی غیره وبتکل علیه المواکله میمک ضمی وقافک فتحیه طاعه چقیق بمعناه بقال واوک التکلیف اذا اساءت السیر
 الوکل کافک کسر بله شول ات در که یورمه ده امرن صاحبنه اصمر لیوب ضربه محتاج اوله الوکل واوک فخی
 وکسر بله طوار قالب اولوب سورمکه محتاج املق بقال دابه قیها وکل شدید الوکیل واوک فخی وقافک کسری
 ومدبله شول کسنه در که اکا کسنه ایشن اصمر لیش اوله التوکیل علی وزن التکریم بر کسنه بی وکیل قیلحق بقال
 وکله بامر کذا توکیلا الوکله واوک فخی کسر بله اسم در معنای مز یوردن التوکل فتحینه وقافک ضمی وتشدد بدبله
 اظهار عجز ایدوب غیره اعتماد ایچمک التکلان نك ضمی وقافک سکونیه اسم در معنای مز یوردن لانکال همزه نك
 کسری وفانک کسری وتشدد بدبله بر کسنه یه اعتماد ایچمک تقول لکلک علی فلان فی امری اذا اعتمدته وبنوک اصلی
 اونکلت ایدی وایه قلب ولندی ما قبلی مکسور ولد وغندن وتری بعده یا یا یه قلب ولتوب تاء افتعاله ادغام
 اولندی بس مثالن بر نیجه سملر نواد غام اوزن بنا اولندی اگر چه علت مز یورن انلر ده موجوده دکسه ده اصلیه
 اولماسین توهم ایچمکه هیچ بر حاله ذکر اولان ادغامک طهاری جائز اولماد وچیسون یعنی تکله وکلان کلمه لرنه

والی

وهل

ویل

هیل

هفیل

هتل

واوای تبدیل اولنق اتکل تاسن اصل توهم ایچمکه در وغمه ده دخی واویابه تبدیل اولنق اتخم تاسن اصل
 توهم ایچمکه در وغمه ده دخی اتخم تاسن اصل توهم ایچمکه در التکیله نك ضمی وقافک فخی وینانک سکونیه
 تکله نك تصغیری در عاجز معناسنه تخیمه ککی وحرف نا تصغیره واوه تبدیل اولنمادی هر نه دککلو
 تصغیر وجمعه هر کله نك اصلنه لرجاعی لازم ایسه ده زیر ابو حروفه بدلیت لازم اولمشدر تا حرف اصلی اولمق
 توهمنه بنائنه کم الان مرور ابتدی الوکل واوک فخی وقافک سکونیه اصمر لیش الوکل ضمتنه بمعناه یقال
 وکله الی نفسه وکلا وکولا وهذا الامر موکول الی ذلک الما کله میمک ضمی وقافک فتحیه ایچمک کسنه بر برینه
 ایشن اصمر لیوب اعتماد ایچمک تقول واوک فلان مواکله اذا انکلت علیه واتکل هو علیک الولوله علی وزن
 الزلزله رفع صوتله اغلی الولوال علی وزن الزلزله بمعناه یقال ولولت المرأة ولولة وولوا اذا اعولت واعوال
 عین مهمله ابله شدة صوتله اولان بکادر الوهله واوک فخی وهانک سکونیه جزع معناسنه در نقول لقیته اول
 وهله ای اول کل شی کویا که معناسی معنای اصلیه سنه نظرا اول فریادنه ایوشدم دیک اولور الوهل
 فتحینه بی صبر اولمق جزع معناسنه بقال وهل یوهل وهلا من الباب الرابع وسهو وغلط ایچمکه دخی دیرلر
 لبوز بدروانی اوزن نقول وهل فی الشی وعن الشی یوهل وهلا اذا غلط فیهِ وسها الوهل واوک فخی وهانک
 کسر بله صبر سیز اولان کسنه جزع معناسنه الوهل واوک فخی وهانک سکونیه بر نسنه ده وهم ایچمک تقول
 وهلت الیه اهل من الباب الثاني اذا ذهب وهمک الیه وانت ترید غیره مثل وهمت ویل واوک فخی وینانک
 سکونیه کله وچ ککی در بوقدر وارکه وبل کله عذاب در خشم و غضب مقامنه استعمال اولنور ووج
 کله رحمت در رحم مقامنه استعمال اولنور یقال وبله ووبلک ووبلی وحالت ندبه ده وبله دخی دیرلر
 وکاه اولور اوزرینه کله تاد داخل قیلوب وبله دیرلر ونقول وبل لربد ووبلا لربد فانه نصب علی اخبار الفعل
 والرفع علی الابتداء و بود ککولر اولنان مضاف اولمق جعه در واکر مضاف اولسه نصبین غیری جائز اولور
 زیرامر فوع اولسه انو کیچون خبر میسر اولماز وعطاین یسار ابتدی وبل جهنمه بردن نك اسمی در که اگر
 طاعلر براغله اریوب عو اولیدی زیاده حرارتندن فصل الهه الهیل فتحینه مصدر درانه ولدن یاوی
 قلق وینی ولد اولمق معناسنه تقرل هیلته امه من الباب الرابع اذا انکلت الالهبال همزه نك کسر بله نه ولدن
 یاوی قلدر مرق انکال معناسنه الهبول هانک فخی وینانک ضمی ومدبله ولدن یاوی قیلن عورت نکول
 معناسنه المهبیل میمک فخی وینانک کسر بله رحمت غابی اقصای رحم معناسنه بعضیلر مهبل طریق
 ولد در دبدی وطریق ولد فرجه رحمت ان سیدر الهبال هانک فخی وینانک تخفیفیه اسماء بنت خارجه نك
 ناقه سنک اسمی در الهبل هانک کسری یوبانک فخی ولانک تشدد بدبله هجف کبی اگر انساندن واکر
 دوه دن ثقیل ووسن اولان کسنه التهبیل علی وزن التکریم بر کسنه بی زیاده سیز لکدنات باصمق بقال
 هبله اللحم اذا کثر علیه وركب بعضه علی بعض الالهبال همزه نك کسر بله بمعناه المهبیل میمک ضمی وینانک فخی
 وتشدد بدبله زیاده انلی اولان کسنه الاهتبال همزه نك وتانک کسر بله بر نسنه بی غنیمت بولمق
 وحیله قیلحق بقال اهتبلت غفلته ای احتلت واغتمت الهبال هانک فخی وینانک تشدد بدبله شول صیاد در که
 صیدی حیله ابله اله کتورر الهبل هانک فخی وینانک کسر بله شول قورت در که اهل حیله اوله یقال ذیب هبل ای محتل
 الهبل هانک ضمی وینانک فخی ابله بر نك اسمی در که زمان جاهلیته کعبه مشرفه ده ایدی الهبله هانک وینانک فخی
 وما یبینه نونک سکونیه یالی فور دك اقصیرق یور عسی التهتال نك فخی وهانک سکونیه رعد سز وورق سز
 دایما یاغن یغور تهتان ککی در وزنا ومعنی وتهتال ذکر اولنان یغورک یغمسنه دخی دیرلر الوتل

تهالت دموعه ای سالت الاستهلال همزه نك وتناك كسر به كذاك فرح حينئذ يوزده طراوت كورنگ
 واستهلال كوك يغمر ويرغمر مغه بشاق وبعضل ايتدي استهلال يغمرورك دوشدكي حينئذ اوازي ظاهر اوراق در
 واستهلال اوغلن طوغدغي كبي اغلغه دخی دیرلر واستهلال ای کورمکه ده دیرلر بقال استهل علی البناء للمجهول
 وای کوزمکه ده دیرلر بقال استهل هوذا ثبیر لالهلال همزه نك وهانك كسر به دوكلك بقال انهلت السماء اذا
 نصبت یعنی كوك يغمروری يغدر دخی ایچون نهلال كوكه اسناد اولندی وانهلل يغمرور شد نیله یغمغه دخی
 دیرلر بقال انهل المطر انهلالا اداسال بشده التهليل علی وزن التكریم لالهلال لله ديك بقال هلل الرجل اذا قال
 لا اله الا الله ونهلل یرنسه دن قور خوب کیرو چکلمکه دیرلر بقال حمل فاهلل ای فاجبن الهیاله علی وزن
 الدحرجه كذاك لالهلال الله ديك بقال قد اکثرت من الهیاله ای من قول لالهلال الله الهلل فختنه قور خق
 خورف معناسنه بقال هلل فلان هللا ای فرقاو هلل يغمرورك اولندی دخی دیرلر الالهلال همزه نك كسر به حج
 ایدن كسند لیك دیمه ده اوزن قالد رمق بقال اهل المعمر اذا رفع صوته بالتلبیه واهلال ای کورمکه دخی
 دیرلر بقال اهل الهلال علی البناء للمجهول ولا يقال اهل وبقال اهالناعن ليله كذا ولا يقال اهالناعن فهل كذا بقال
 ادخلناه فدخل وهو قیاسه الهلل هلك فحمله ولا مك سكونیله زهر سم معناسنه عرب درو هاهل بوفقه
 طوقن بزمه دخی دیرلر بقال ثوب هلل ای سخیف النسيج ونازك اولن شعره دخی دیرلر بقال شعر هلل رقیق
 مریلر میك ضمی وهاء ثیهه نك كسر به امر القیسك لقی در شعری ابتد اول نازك اند کچون و بعضل ایتدی
 بعض سعارنده هلهلت دید کچون در الهیاله علی وزن الزلزله بزی یوفقه طوقن بقال هلل النساء الثوب
 اذا رقی نجه وخفقه وقرب اولق معناسنه ده استعمال اولنور بقال هلهلت ادر كذا بقال كدت ادر كکه
 الهلال هانك اولاضی وثانیك كسر به شول صودر كه چوق اولوب صافی اوله هلیان هانك كسری ولا مك
 كسری وتشدد بدیه بلور سز اولوب كلك مقامنده استعمال اولنور بقال ذهب بزی هلیان اذا ذهب بحيث
 لا بدری هلا هانك فخی ابله رلفظ در كذا كوكه آتی زجر ایدرلر هال علی وزن الخال كذاك زجر فرس ایچون
 استعمال اولنور لفظ در قربی معناسنه در هل حانك فخی ولا مك سكونیله حرف استفهام در قن انی اسم
 قلسك لامی مشدر قیلور سن خلیل ایتدی ابوالدقبشه هل لك فی ثریده دید كده ایتدی اشد الهل یعنی
 لامی مشدر قلدی حرف اصول اسمك تكمیل اولسون دیوان السكیت ایتدی قن سكا هل لك فی كذا
 دیسلر فیله دیر سن یاخوردان لی فیله ویاخود مالی فیله دیر سن وان لی فیله هلا دیر سن زیر اهل لك فی كذا
 قولند بقدر هل لك فیله حاجه در پس حاجت حذف اولمشدر قرینه مقامله معلوم اولدوغنه بناء
 چونكه سالی سوانند حذف ایتدی مجیب دخی جوابنده حذف ابلر وهل كاه اولور قد معناسنه استعمال
 اولنور منه قوله تعالى هل ای علی الانسان معناه قدانی قاله ابو عبیده وكاه اولور هل مامعناسنه اولور بقال
 هل هی الا تطلیق ولها ادخلت لاهله حانك فخی ولا مك تشدد بدیه شی معناسنه در بقال ما اصاب عنده هله
 وبله ای شیائنه كم كده تفسیر اولمشدر هلا هانك فخی ولا مك تشدد بدیه كله تخصیص واستعمال در بقال
 حی هل الثریده معناه هم الی الثریده هل كلسنك لامی مفتوح اولدی اجتماع ساكنین دن اوتری و بومقامده
 ینمخ حجاجه یا مفتوح اولدی اجتماع ساكنین دن اوتری دمشدر اجتماع ساكنین دن اوتری مفتوح
 وان هل كلسنك لامی در كکه الی بیدك لامیله جمع المشری كلسنك یاسی دكدر وهل كلسنك
 سكا فی دخی ثقلت تركیبی تخفیفدن اوتری هلا نك اخندن لا حذف اولدقدن صكره اولور رته كم هم
 كلسنك شرنی ذكر اتمشدره حی كلسی مینی اولدی هل كلسی ابله مركب اولوب اسم واحد اولدوغندن

اوتری خمسة عشر كبی وفعل امره اسم قلوب واحد وجمع وموشت بار قلندی وقن بونك اوزر نوقف اسك حی
 هلا دیر سن الف حركت اخری یان ایچون كور كایه حساسیه قولنده هاكدر وکی کی زیر الف مخرج هادن در و فی
 الحدیث اذا ذكر الصالحون فی هل بعمر ومعناه علیه كبعمر وادع عمر ای انه من اهل هذه الصفة و يجوز فی هلا بالتنوین
 یعمل نكرة واما فی هلا بتنوین فلما یجوز فی الوقف واما فی الادراج فهي لغة ردیة وكاه اولور حی كلسنك
 هل كلسنك ذكر ایدرلر من ذلك قولهم فی الاذان حی علی الصلوة وحی علی الفلاح كه بوصوله وفلاحه دعوت
 اولور وسیمو یه ابی الخطاب دن نقل ایدوب ایتدی عرب طأ یفه سندن بعضی حی هل الصلوة دیرلر صلوتك
 جرى ابله هل كلسی ابله فعلی صله لندر مغله علی كلسی ابله صله لندر دقلری كبی كد بونك معناسی ایتوا
 الصلوة وقر بوا من الصلوة وهلموا الی الصلوة ديك اولور الخیلة علی وزن الدحرجه مؤذن حی علی الصلوة
 دیدی ديك در یقال یعمل المؤذن كذا بقال حولق وتعیثم كه حولق لا حول ولا قوة الا بالله دیدی دیکدر وتعیثم
 بامه وحده ابله عبد شمس قبیله سندن اولدی دیکدر وكاه اولور حیهل كلسنك كاف الحاق اولنوب حیهل ك دیرلر
 نه كم ره بیدك دیرلر وبوكاف مجرد خطاب ایچون در اعرابدن محلی یوقدر زیر اسم دكدر و ابو عبیده ایتدی
 ابو مهدیه الاعرابی بر رجل بر رجله لسان فارسی ابله زود دید كن ایشند كده بندن سوال ایدوب نه دیر دیدی بن
 ایتدم تجل دیر ابو مهدیه ایتدی یجوز حی هلك دیز دیدی یعنی هم وتعال دیز دیدی و بعضی اشعارده كه
 هیهاؤه وحیله واقع اولمشدر همزه نك ولا مك ضمه سی ابله اسمیت مراد در معنای فعل مراد دكدر الهمل هانك
 فخی وميك سكونیله كوز یاشی طاستوب اتقدر الهملان فختنه له بمعناه نقول هیلت عینه نهمل هملا وهملانا
 من الباب الاول والثانی اذا فاضت الهمال همزه نك وهانك كسر به بمعناه بقال انهملت عینه الهمل فختنه شول
 دوه سورسی در كچه بانی اولیه نفس كبی در لكین نفس فختنه وشین معجه ابله دوه نك كچه ابله جوابانی
 اولما مقدره همل كچه ده وكوندن ده جوابانی اولما مقدر و فی المثل اختلط المری بالهمل و مری میك فخی وعینك
 كسر به جوابانی اولن دوه یه دیرلر الهامله میك كسر به كذاك چوبانسز اولن دوه لالهال هانك ضمی وميك
 تشدد بدیه جمدر ذكر اولن دوه لرمعناسنه الهوامل هانك فخی وميك كسر به كذاك بمعناه بقال ابل همل
 وهامله وهال وهوامل وهمل بالكلية ترك ایتكه دخی دیرلر بقال تركتها هملا ای سدی اذا ارسلتها تری لیلاو
 نهالاراع وهمل شول صویه دخی دیرلر كچه انوك مانع اولیه ما بلا مانع معناسنه لاهمال همزه نك كسر به
 بر كسینك بر سننه ابله نفسك ماینن تخلیه قابوب ترك ایتكه در المهمل میم اولك ضمی وثانیك فخی ابله ترك اولن
 كلام كه مستعمل اولن كلامك مقابلی در الهول هانك فخی وواوك سكونیله قور خق یقال هاله الشی بهوله هول اذا
 افزعه المهلل میك فخی هانك كسری ومدیه خوف اولن یر بقال مكان مهیل ای یخاف فیله المهلل میك فخیله
 بمعناه بقال مكان مهال لاهتیاك همزه نك وتلك كسر به قور خق یقال هلتنه فاهتال ای افزعته ففرع التهو بل
 علی وزن التكریم قور خق تفریع معناسنه وتهو بل عورت زفكه دخی دیرلر بقال هرات المرات از اتریت
 بحلیه وتهو بل ركسنه یی اند ابله قور خق فخره دخی دیرلر زرار مان جاهلیتد بر كسنه یه اند ورملوا ولسلر اتش
 اوزن ایلدرلر ایش اول تشك خدمتكارلر انوك خبری یوغینك اتشه طوز راغوب انی قور خدرلر ایش بقال
 هول القوم علی الرجل الهوله هانك ضمی ومدیه دكر اولن تشك اسمی در التهاو بل تلك فخی وواوك كسری ومدیه
 شول سننه در كسكا خوف ویره وتهاو بل كذاك الوان مختلفه یه دیرلر قمری دن و صار بدن ویا شلندن
 التهلل فختنه له وواوك ضمی وتشدد بدیه ناهیه قور صورت كیروب قور خق نقول تهولت للناقه تهولا اذا
 نك یشلته كم ذیب تفسرند مروز ایشدر الهاله علی وزن الحاله ای اغلی كایك اطرافنده احبانا كورنن دیره در
 الهول هانك فخی وواوك سكونی ولا مك ضمی ومدیه یی اولن كسنه در خفیف معناسنه و بعضی نسخه ده

همل

هول

هیل

میل

اتم

م

اجم

لام اول بدنه نون واقع اولشدر فعنول وزنی و الاصح هو الاول الهیل هانك فخی و یانك سكونيله
 نسنه یی بر طرفه اولشدر و كك تقول هلت الدقیق فی الجراب اذا صبته من غیر كل و هر نسنه كذا فی کیف ما
 اتفق دوكسك كرك قوم اولسون كرك طیراق اولسون كرك طعام اولسون هلت هیلد هیلد دیرسن الانهیل
 همزه نك و هانك كسر بله و كك بقال هلت هانك ای جری و انصب و فی المثل محسنه فیهلی و بومثل بر كسنه علمند
 اصابت اوزن اولقه ضرب اولنور التهیل فختبئه و یانك ضمی و تشدد بده بر نسنه دوكك تصبب معناسنه
 الا هاله همزه نك كسر بله دوكك تقول هلت الدقیق فهو لغة فی هلت الهال میك ضمی ابله دوككش نسنه
 المهل میك فخی و هانك كسری و مد بله كذا دوككش نسنه الهیل و الهیلان هانك فخی و یانك سكونيله اوله
 و هانك فخی و یانك سكونی و لامك ضمی ابله ثانیه ابله كله در كه مال كثیر مقامند استعمال اولنور بقال جاء
 بالهیل و الهیلان ای بالمال اكثر و ابو عبید ایندی بونك معناسی قوم صاغیشی و بل مقداری مایله كادی
 ديك اولور هیلان هانك فخی و یانك سكونی ابله جندن بر قبیله نك اسمی در تنه كم بعض اشعارده و افع او باشد
 فصل الیه الیل فختبئه یوقری دیشلر بعضیلر ایندی بلل دیشلر اغریچنه اكلك در الیل فختبئه و لامك
 تشدد بله دیشی ذكر اولن صفت اوزن اولن كسنه الیلا یانك فخی و لامك تشدد بده و الفك مد بله دیشی
 ذكر اولن صفت اوزن اولن عورت كد فرجی و دیری بری برنه اولشدر اوله مفضات معناسنه و بونك اصلی بر بدن
 و او ك صمی و مد بله شول عورت كد فرجی و دیری بری برنه اولشدر اوله مفضات معناسنه و بونك اصلی بر بدن
 ما خوذ در كه قریب نك ابله دبكشی سوكلوب بری برنه اولشدر اكاثوم دیر المائم میك و تانك فخیله جمع
 اولن نسا طابافه سی كرك خیره جمع اولسونلر كركشده جمع اولسونلر المائم میك فخی و همزه نك مدی و تانك
 كسر بله جمعی طوائف نسای مجتمعه معناسنه و عامه قنده مائم مصیبت معناسنه در كنافی مائم فلان دیرلر
 و صواب فی مناعة فلان دیکدر میك فخیله و حاء مهمله ابله المائم همزه نك فخی و تانك سكونيله بر بدن نك اسمی در
 المائم همزه نك كسری و ثاء مثلث نك سكونيله كناه ذنب معناسنه و اثم مصدر دخی كور كناهكار اولق معناسنه
 و اثم جرعه دخی اطلاق اولنور بقال شربت المائم اذا شرب الخمر المائم میك و تانك فخیله كذا كناهكار اولق یقال
 اثم ال حل یا اثم اثم و اثم من الباب الرابع اذا وقع فی المائم المائم همزه نك فخی و تانك كسر بله كناهكار اولن كسنه
 المائم همزه نك فخی و تانك كسری و مد بله بمعناه المائم همزه نك فخی و تانك ضمی و مد بله بمعناه كذا المائم
 همزه نك فخی و تانك سكونيله بر كسنه یی بر خصوصه كناهكار عدا یتك بقال الله فی كذا یا اثم و یانك من الباب
 الاول و لثنی اذا عدا علیه اثم المائم نوم میك فخی و تانك ضمی و مد بله كناهكار عدا اولن كسنه الابام همزه نك
 كسری و مد بله بر كسنه یی كناهه داخل قلیق بقال اثم یوثقه اذا وقع فی المائم المائم علی وزن التكریر بر كسنه یه
 كناهكار اولدك ديك یقال اثم اذا قال له اثم التائم تانك فخی و تانك ضمی و تشدد بده بر نسنه دن امتناع یتك
 بقال تائم اذا خرج عنه و كف المائم همزه نك فخیله كناهك جزاسی قال الله تعالى یلق اثم المائم همزه نك مدی
 و تانك كسر بله بطی اولن ناقد الامتات همزه نك مدی و تانك كذا كسر بله جمعی بطی اولن ناقد معناسنه الاجم
 فختبئه شول بونك در كه تشدد اوله الاجم فختبئه كذا جمعی الاجم فختبئه كذا جمعی الاجم فختبئه كذا جمعی الاجم
 كسر بله كذا جمعی الاجم همزه نك مد بله كذا جمعی الاجم فختبئه كذا جمعی الاجم فختبئه كذا جمعی الاجم فختبئه
 ننه كمده بیان اولنور انشا الله تعالی یعنی بو ذكر اولن انلر بعضی بالذات جمعی در و بعضی جمع در مثلاً اجم
 اجمه نك جمعی و اجم اجمك جمعی در جیل ابله جبال کی و اجم اجمك جمعی در كك كتابه كتب کی و اجم فختبئه بر
 حصارك دخی اسمی در كه ان اهل مدینه طاشله یا تشدد و یعقوب ایندی هر او كه مربع و مسطح اوله اكاجم

دیرلر

دیرلر و اسمی ایندی بونك تخفیفی تشقیلی جائز در جمعی اجم كلور همزه نك مد بله عنقه اعناق کی التائم فختبئه
 كوشن اسبسی محكم اولق بقال تائم النهار اذا اشتد حره و اتش اسبسی دخی محكم اولغه دیرلر بقال تائم النار مثل
 تائم تائم و تائم بر كسنه یه غضب ابد و اتش غضب یا لكضغه دخی دیرلر بقال فلان یئاج علی فلان و یئاطم
 اذا اشتد غضبه علیه و تائم طاء مهمله ابله غضب ایتك معناسنه در الاجم همزه نك فخی و جیمك كسری
 و مد بله تشك یا لكلمه سی بقال ان لها لاجیا جیما و اجم دخی جیمینه اتش یا لكلمه سنه دیرلر الاجم فختبئه
 بر طعامدن و صمق تقول اجم الطعام من الباب الرابع اذا كرهته من المداومة علیه و اجم شام شریفه فرادیس
 قریبند بر موضعك اسمی در الاجم همزه نك مدی و جیمك كسر بله بر طعامی كشرت اكادن اتری كسریه كورن
 كسنه الا دم فختبئه ادیک جمعی افیق ابله فقی کی و افیق دباغت اولنش در یه دیرلر الا دم همزه نك فخی و دالك
 كسری و مد بله ادمك واحدی سختیان معناسنه در الادمه همزه نك مدی و دالك كسر بله كاه اولو رادیک
 جمعی كلور رغیفله ارغفه كبی و رغیف كرده دبدكاری اتمك در و كاه اولور بر یوزنه دخی ادم دیرلر الادمه
 فختبئه در نك یچ یوزی كات جانبته كلور و بشره در نك طشره اولن یوزنه دیرلر و ادمه متمدی معناسنه ده
 كلور بقال جعلت فلا نادمه اهلی ای لسونهم المودم میك ضمی و دالك فخی ابله ایجروسی ملائم اولن بقال
 فلان مودم مبشرای قد جمع لن الادمه و خشونه البشرة الادمه همزه نك ضمی و دالك سكونيله قره یاغز اولق
 كندم كون اولق معناسنه و ادمه بر نسنه یه وسیله اولنه ده دیرلر و ادمه دوه ده زیاده ای اولوب كوزلری
 سیاه اولق معناسنه ده كلور الا دم همزه نك فخی و مدی و دالك فخی ابله قره یاغز اولن كسنه بزم ادمدن و ادم
 شول دوه یه دخی دیرلر كز زیاده ای اولوب كوزلری سیاه اوله الا دمان همزه نك ضمی و دالك سكونيله جمعی
 ادم همزه نك كذا فخی و مد بله ابو البشر صلوات الله علیه و سلامه و بونك اصلی ابله همزه ابله در زریو افعل
 وزنی اوزن در لکن همزه ثانیه تخفیف اولنشد و فحن سن همزه ثانیه یی تحریك ایتكه محتاج اولسك انی و اوه
 قلب ایدرسن مثلاً الا و ادم دیرسن جمنه زریو بمقوله كلفك اصلی یائی اولدغی معروف دكدر بلكه و اوی
 اوله كلشدر اخر ابله و اخر کی پس و اوی اولمی جانبی غالب اولورو و اوحفش روابی در الا دم همزه نك ضمی
 و دالك سكونيله اق اولوب و زرنه بوز غطری اولن اهورل در كه طاغده ساكن اولغین ساكن اولدق لری طاغله
 رنكده اولورلر الا دماء همزه نك فخی و دالك سكونيله و الفك مد بله ذكر اولن صفت اوزن اولن اهو كه ادمك واحدی
 اولور بقال ظمیه ادماء و ادماء شول ناقیه دخی دیرلر كه زیاده ای اولوب كوزلری سیاه اوله الادمه
 همزه نك ضمی و دالك سكونيله بعض اشعارده ادماء معناسنه كلشدر اگر چه اسمی انكار ایتشدر الا دم همزه نك
 كسر بله شول طعام در كه اتمكه قاتق قلوب اتمكه بله اكل اولنور الا دم همزه نك فخی و دالك سكونيله بر نسنه یی
 اتمك قاتق قلیق بقال ادم الخبز بالحم یا دم من الباب الثاني و ادم ایكی كسنه نك مابین اصلاح ایتكه دخی دیرلر بقال
 ادم لله یبنهما ای اصیل و الف الا بدم همزه نك كسری و مد بله كذا اصلاح ایتك معناسنه بقال ادم لله یبنهما
 بالمد ففعل و افعل فیه یعنی واحدی و الحدیث لو نظرت الیها فانه احرى ان یؤدم یبنكما یعنی ان یكون یبنكما
 المحبة و الاتفاق ادمی همزه نك ضمی و دالك فخی و الفك قصر بله بر موضعك اسمی در الا یادم همزه نك فخی و دالك
 كسری و مد بله یوكسك و بر ك اولن برلر متون رض معناسنه مفردی یوقدر الارم همزه نك كسری و رانك فخیله
 شول طاشلر در كه عجراده علامت ایچون دبكور الارام همزه نك مدی ابله جمعی الاروم فختبئه كذا جمعی
 ضلع ابله اضلاع و ضلوع کی و باری تعالی ارم ذات العباد دبدی قولنده مضاف قلیوب لا یصرف قلین كسنه
 عاد لفظی عاد قومك یا اسنك اسمی قلدی و ارم لفظن بر قبیله نك اسمی قلوب عاددن انی بدل قلدی و مضاف

ارم

قلوب لا تصرف قلن كسنة ارمي اول قبيلة نك اسم قلدي يا خود برشرك اسمي قلدي الاروم الفك
 فتي ورائك ضمي ومدله اغاجك وبونك كوكي اصل شجر واصل القرن معنائه الارم همزه نك فتي ورائك
 كسري ومدله احد معنائه الارم همزه نك فتي ورائك كسري به معناه بقال ما بالدار ارم وما بها ارم اي ما بها
 احد رواية عن ابني زيد الارم همزه نك فتي ورائك سكونية برنسنة بي اصر مق بقال ارم على الشئ يارم من الباب
 الثاني وصاحب صراح باب سادسه اشارت ايشدر سهو در داكل ايتك معنائه ده كور بقال ارمه اذ اكله
 ومنه قولهم ارمت السنة يا مولاي كات كل شئ وايي محكم بوككه دخي ديرلر نقول ارمه ارمه ارمه اذ اقلته
 فتلاشد بد الارم همزه نك مدی ورائك كسري به شول قتلقي بلي دركه هر نسنة بي اصلندن قطع ايليه
 سنه متا صله معنائه الارم همزه نك ضمي ورائك فتي وتشديد به افي ديشلري كويا كه ارمك جمعي در الفك
 مدی ورائك كسري ايله يقال فلان يحرق عليك الارم اذ تغيط خك اضراسه بعضها بعض وحرق حاوراء
 مهملة بته ديشلري بري رنه سورمكه ديرلر و بعضلر ارم حجان يه ديرلر دبدی حصي معنائه المارومة ميمك
 فتي و همزه نك سكوني ورائك ضمي ومدله شول جار يد دركه اعضاسي قوي اولوب يرلور ينده اوله بقال جارية
 مارومه اذ كات حسنة الارم مجدولة الخلق لازمة همزه نك فتي وزاي معجهمك سكونية قط و غلا بقال
 اصابتهم سنة ازمتهم از ما من الباب الثاني اي استا صلتهم واستيصال برنسنة بي كوكندن كسمكه ديرلر و يقال ارم
 علينا الدهر يا ارم از ما اذ اشتد وقل خير و ارم بر كسنة يه مقارن اولوب ايرلما فقه دخي ديرلر بقال ارم الرجل
 بصاحبه اذ ارمه رواية عن ابني زيد و ارم اصر مقه دخي ديرلر بقال ارمه اذ افضه و امساك ايمكه ده ديرلر بقال ارم
 عن الشئ اذ امسك عنه و ارم برهيز ايمكه ده ديرلر وفي الحديث ان عمر سأل الحارث بن كلدة ما الدواء فقال ارم
 يعني الحمية وحمية داء مهملة نك كسري به برهيز معنائه در و حارث عرب طاب فقه سنك طبيبي ابدی و ارم اي
 محكم بوككه دخي ديرلر بقال ارمه اذ اغيط اذ اقلته بالراء والزاي لغة و ارم بر نوع صاح بوككه دخي ديرلر ارم
 همزه نك مدی ورائك كسري به شول كسنة دركه طود قنر نري رينه ضم ايله يعني برهيز و ارم اوله التارم فختينله
 ورائك ضمي وتشديد به اوده طول مدله اقامت ايتك بقال تارم القوم دارهم اذ اطالوا الاقامة بها التارم ميمك
 فتي ورائك كسري ايله طار رما زل كي درو زنا و معني و ما ارم هرايكي طاغث ان سنه اولن طار يوله دخي ديرلر
 و موضع حر به درلر و بوسيدن مشعر ايله عرفه بيننده اولن موضعه ما ارمين دبد بلروا معني ايتدی ما ارم
 عرفه ايله مز دلفه بيننده بر طار يك اسمي در وفي الحديث بين الما ارمين و باب فاده جوهری عرفه عرفه
 دبد كاري كلام مولد در عرفي محض دكدر ديشدر اسامه همزه نك ضمي وسينك تخفيفيله ارسلانك اسمي در
 معرفه در تقول هذا اسامة عاديا و عادی جرى معنائه در و اسامه بر جالك دخي اسمي در و اما اسم كله سي معتل
 اللام محشدة كاور انشا الله تعالى زير اولنده اولن همزه زابده در الاضم فختينله غضب معنائه در الاضمات
 فختينله جمعي و اضم غضبه كلك معنائه ده استعمال و لنور بقال اضم عليه يا ضم اضم من الباب الرابع اضم همزه نك
 كسري وضادك فختيله بر طاغث اسمي در الاطم فختينله اضم كي طانك ضمي وسكوني جايز در اهل مدينة نك
 حصار لري معنائه الاطم همزه نك مدله جمعي و اطم الاضبط ينده بر حصارك اسمي در كه في اضبط بن قريع بنا
 ايشدر اهل صنعاني غارت ايتدي حينه الاطمه فختينله اطمك واحدی الاطم همزه نك ضمي و طانك
 تخفيفيله بر ضرر كه اول بحر و ده اولن فضلاتك حبس و لنسيدر الايطام همزه نك و تانك كسري به ذكر اولن
 مرضه مبتلا و لاني بقال و اطم على الرجل على النبأ للمجهول الما طوم ميمك فتي و طانك ضمي ومدله ذكر اولن
 مرضه مبتلا و لاني بقال بغير ما طوم و يقال اطم على البناء للمجهول و ذلك اذ الم يبل من داء يكون به الاطيمه

همزه نك فتي و طانك كسري ومدله اشم بالكلندر حتى بر موقد النار معنائه الاطوم همزه نك فتي و طانك
 ضمي ومدله در يا قبلو بغسي ساحفات بحر معنائه التاظم فختينله و طانك ضمي وتشديد به غضب شديد
 اولم بقال فلان تاظم على فلان اي تاظم و تاظم اشم غضب يالكنه ديرلر و اصمعي ايتدی تاظم سيل قالقوب
 موج دريا كي يوكسلوب بعده پان لغه ديرلر دبدی يقال تاظم السيل اذ الرنفت في وجهه كالا مواج ثم تكسر
 بعضها على بعض الامة فختينله كيجر ك ديه پشته معنائه الاكيات فختينله كذلك جمعي الاكم كذلك فختينله
 جمعي الاكام همزه نك كسري به اكم جمعي جبلله جبال كي الاكم فختينله اكامك جمعي كتابه كتب كي الاكام همزه نك
 مدله فختينله اولن اكم جمعي عنقه اعناق كي نه كم ثمره كله سنك جعنده ذكر اولمشدر الما كمة ميمك فتي وكافك
 كسري به عورتك اوجه سي كه صغري سنك يوقر و سي در الما اكم على وزن المساجد جمعي اوجه ل معنائه الاام
 فختينله اغري و جمع معنائه بقال الميا لم الما من الباب الرابع و عبر بلك الما بطنك دبد كاري تاء خطابه و فتح
 نونه ر شدت امرك دبد كاري كي دركه الم بطنك و ر شدت امرك معنائه در التالم فختينله و لا ملك ضمي وتشديد به
 و جمع حاصل قلغه ديرلر الابلاد همزه نك كسري ومدله اغري و جمع معنائه الاام همزه نك فتي و لا ملك كسري
 ومدله اغري و جمع معنائه سمع كي مسمع معنائه الام همزه نك ضمي وميمك تشديد به اصل معنائه
 و ام القرى مكة مشرفة نك اسمي در و ام والد يدي دخي ديرلر و يقال لام لك وهو ذم و رجا يوضع موضع المدح الامات
 همزه نك ضمي وميمك تشديد به جمعي الامهات همزه نك ضمي وميمك فتي وتشديد به كذلك جمعي امك اصلي
 امه اولد و غنه بناء و بعضلر ايتدی امهات انسان مخصوص در و امات حيوانه مخصوص در و ام شول علمه دخي
 ديرلر كه عسكر اكا تاج اولور الاي بيرغي معنائه و ام التنايف بعيد اولن بريه يي طلاق و لنور و ام مشوي منزلكه
 اولن صاحبيه ديرلر و ام البيض دوه قوشنه ديرلر و ام القوم رئيس قومه ديرلر و ام العوم كه كشانه ديرلر و ام الدماغ
 شول دري يه ديرلر كه دماغ اول جمع ابدرو اكام الراس دخي ديرلر و باري تعالينك هن ام الكتاب دبد كنده امهات
 بيورلدي حكايت اولد و غنه بناء نه كم بر كسنة ايس لي معين ديسه نحن معينك ديرلر و كرويو به در باري
 تعالينك واجعلنا للتقنين اما قولي كه كاه اولور و مقوليه علمي علم يدع مشاكله ديرلر الا مومه همزه نك ضمي وميمك
 ضمي ومدله انه اولم بقال ما كنت ما و لقد امت مومة من الباب الاول بود ذكر اولن صاحب مصادرك و صاحب
 مختارك اختياری در اما صاحب قاموس ماضيد كسري عينه تصيرج ايشدر الامية همزه نك ضمي وميمك فتي
 و يانك سكونية تصغيري اميه وزن مز بور و وزن برع و نك اسمي در امت همزه نك ضمي وميمك تشديد به و تانك
 كسري و ناسيه ايله معنائه در بقال يا امت لانفعلي و يا ابت فعل علامت تا نبي ياي اضافتدن بدل قلوب حالت
 وقفه هابله و قفايد رسن الامة همزه نك ضمي وميمك تشديد به جماعت معنائه در اخفش ايتدی بو بر
 لفظ دركه صور نام فرد و معني جمع در و حيواندن هر جنسنة امت ديرلر وفي الحديث لولا ان لكل لاب امه من الام لا مرت
 بقيلها و امت فامته دخي ديرلر كافييل حسان الوجوه طوال الام و امه دينه اولن طر بقتة دخي ديرلر بقال فلان
 لامة له اي لادين له ولا تحله له و محله مذهب و ملت معنائه در و باري تعالينك كنتم خير امه قولنده اخفش ايتدی
 امتدن مراد اهل امتدر كنتم خير اهل دين معنائه و امه حين معنائه ده كور قال الله تعالى و اذكر بعد امه
 وقال الله تعالى و لن اخرنا عنهم العذاب الى امة معدودة الامة همزه نك كسري به نعمت معنائه در و امه كذلك
 امة معنائه لغتدر ضم همزه ايله طريق و دين معنائه و به اووك فتي و لا ملك ضمي وميمك كسري و اخرنله
 ضمير له بلفظدر كه و بل لامة معنائه در بعض حر و في حذف و لنشدر كلامه كثر استعالي اولد غنه بناء
 عندم زبد بعض اشعاره كه عندم واقع اولمشدر عينك و دالك كسري وميمك تشديد به اصلي عندی از بد در
 وقتا كه لك الي ساقط اولدي عنددن يا حذف اولدي اجتماع ساكنيندن اوتري لام همزه نك فتي وميمك

ايم

الم

ام

ايم

الم

الم

الم

فخی ابله بولکشی اولن ایکی ایی بولکوب برانک البریم بانک فخی و رانک کسری و مدبله بمعناه مثل ماء مسخن
 و سخن و عمل معقد و عقید و میزان مقرر و تر یص و بر یص صادمه ابله طوغری ترازو معناسنه دو
 و ابو عیدایندی تر یص شول اییدر که ایکی لوندن بولکشی دروگاه اولور عورنلر ایی بولر باغلر له گاه ایی اوغلر قلمره
 اصلر یاوز کوز دفعی ایچون و بوسیدن عسکره بریم دیرلر انده قبایل مختلفه بانک علامتلی جمع اولد غیچون
 و بریم شول یزه دیرلر که انوک اییدلکی بولکشی اولوب ذی طاقین اوله و مبرم دیکله معروف اولان قاشه مبرم
 دیکلری بوندن ما خوددر و برجه دوهنک اورکی ابله بغرنه اطلاق اولنور که طولا قطع اولوب ایله بری برنه
 صاروب بشور لر بقال اشولن من بریتهالی من الکبد و السنام یقدان طول و بلفان یخیط اوغیره بعضلر
 ایتدی بو که برجه دبد کلری سنام اق اولوب بغر سیاه اولدو غنه بنه در البرمه بانک ضمی و رانک سکونیه
 چوملک که انوکله طعام طیح اولنور قدر معناسنه البرام بانک کسر بله جمعی چوملک معناسنه البرام بانک ضمی
 و رانک تخفیف ابله کسه که طوانه دو مشرقاد معناسنه البریم علی وزن حیدر شول ای دموری که
 دولکر انوکله برنسته اویرلر و اکامقاردخی دیرلر و بوفارسی معرب در البرجه بانک و جیک ضمی و رانک مایینه
 سکونیه برمیق بوغلر ندن اوره ده اولن بوغن که راجله اشاج پینده در و رواج برمیق اوچند اولن بوغلر
 و اشاج برمیق ایا ایل اولشدخی برده اولن بوغن در البراج بانک فخی و جیک کسر بله جمعی بوغلر معناسنه
 و انلر شول بوغلر در که برکسنه یومرغن یومسه انلر مر نفع اولور لر و راجه بی تمیدن بر قوملک اسمی در ابو عبیده
 ایتدی راجه حفظه اولادندن پیش کسنه بانک اسمی در و فی المثل ان الشقی و افد البراج شقی شینک و قافک
 فخیله بدیخت اولوق و و افد ایلی معناسنه در و بونک بیانی بودر که عروین هندنی دارمدن طقسان طقوز
 کسنه احراق بالبار ایتشدی و انلردن یوز کسنه احراق ایتسنه بیمن ایتشدی قنداشی اسعد بن
 منذرک قالی مقابله سنده راجه طایفه سندن بری اول اولدن کچوب بریان رایحه سن الدی و شوبله ظن
 ایتدی که مالک صیافت ایتشدی یولدن صاپوب اندن حصه رجا ایتدکده اکسن نه قومدن سن دیو
 سوال ایدر بیک راجه دیو جواب ویردی حالده ایی دخی آتسه صالوب مانه بی تکمیل ایتدکدر نه
 بومثل ضرب اولندی و بوندن عرب طایفه سی عروین هند محرق دیو تسمیه قلدیلر البرسام بانک
 کسری و رانک سکونیه برعلت در که اکا ترجمه مختارده اوچ در دیش و ترجمانه یان اغر سیدر و شامل
 اللغته کوکسه و انلر سنجور در دیش لکن مشهور اولن بودر که غدای غلیظدن حاصل اولور برعلت در
 که سر سام اناری کی اناری اولدر و صاحب صراح بانک فخته تصریح ایتشدی لکن مشهور مخالف در زیر
 قاموسه و سائر کتب معتبره ده کسر بامنصوص علیه در نعم نهدیدن فتح یادخی نقل اولنشدی و لکن اصح
 زم ذکر ایتدو کز در البرسم میمک ضمی و سبنک فخی ابله ذکر اولنان علتیه مبتلا اولن کسنه یقال برسم الرجل علی
 البناء للجهول فهو مبرسم الایسم همزه نیک و رانک کسری و سبنک فخیله ابرشم که معروفدر اصلنک معرب در
 و بوندن اوچ لغت واردر زیر عرب طایفه سنان کندی کلامنده اولمین کله دن تخلیط ایتک معتادلی در
 و ظاهر بودر که اوچ لغت سبنک فخی و ضمی و کسری در قاموسه روایت اولنان اوزن و ابن السکیت ایتدی
 کلام عرب ده لغتیلل و زنی یوقدر کسر لام ابله اما فعیل فتح لامه چوقدر اهل یلیج و اریسم کی و اریسم مصرف
 در هر نه دکو بونکله علی وجه التلقیب برکسنه تسمیه اولنور سه ده ز راعرب طایفه سی بونی نکره ایی حالده
 معرب قلوب اوز رینه الف لام داخل قلوب کندی اصلری اوزن بنا اولنان کلدلر حراسنه جاری قلمشدر در
 فرند و دیباج و راقودر و سهر زواج و نیموز و زنجیل کله لرنه دخی حال بو بله در اما اسحق و یعقوب و ابرهم

کله لرنه

کله لرنه حال بو بله دکلدن زیر عرب طایفه سی بونلری حالت تعریفده معرب قلمشدر در تعریفدن تیکره
 نقل ایتمه مشلدر در و فند قلی یوزنده اولن جوهره دیرلر و سهر زرنوع خرمایه دیرلر و اجر کرمدن دیرلر البرشمة
 علی وزن الدحرجه اظهار حزن ایتک یقال برشم الرجل اذا اظهر الحزن و برشم برنسنه یه بقوب قالمعه ده دیرلر
 البرشام بانک کسری و رانک سکونی ابله حدت نظره دیرلر البرعوم بانک و عین مهمله نیک ضمی و مایینه رانک
 سکونیه اجلامش چچکدر البرع بانک و عینک ضمی و رانک سکونیه بمعناه البرع علی وزن الدحرجه
 اغاجک چچکی طومر قنقی یقال برعت الشجرة اذا اخرجت براعیها البرطام دنک کسری و رانک سکونیه
 قالن طود قلی اولن کسنه البرطمه علی وزن الدحرجه غضبیدن شیمک التبرطم فختیه و طانک ضمی ابله بر
 سوزدن غضبه کلک یقال تبرطم الرجل ای تعصب من کلام البرهه علی وزن الدحرجه ایضا نظری دائم
 قلوب کوز قیاغن در برتمک ابراهیم اسم اعجمی در و بوندن اه ج لغت دخی و اردری ابراهام و بری ابراهیم
 هانک فخیله و بری دخی ابراهیم هانک کسر بله یانی حذف اندکدن صکره ایبره همزه نیک ضمی و بانک فخی
 و بانک سکونیه ابرهمیک نصغیری در ز راهمه حرف اصولدن در همزه نیک مابعدنک دورت حرف اصل
 اولد غیچون همزه نیک الاربعه نیک اولنه زیاده اولماد غیچون پس بو حالت تصغیرده کله نیک اخرنده حذف
 اولنقی ایجاب ایدر تنه ک سفر جلدن حذف اولنوب سفیرج دیرلر و اسماعیل و اسرافیل دخی حال بو بله در
 و بودکر اولن مبردک قولی در و بعضلر همزه نیک زاید اولماسن توهم ابدیه اسم اعجمی اولماغین اشتقاق
 معلوم اولماد غیچون ابراهیم برهم لفظی اوزن و اسماعیل سمیعیل لفظی اوزن و اسرافیل سرفیل لفظی اوزن تصغیر
 اولنور دیو بودکر اولنان سیویه قولی در و قول حسن بودر اگر چه اول ذکر اولن قیاس اوزن در و بعضلر
 ابرهمیک تصغیرنه بریه دیرلر همزه نیک و میمک حذفیه البراهمه بانک فخی و هانک کسر بله شول قوم در که
 انلر یاری تعالی رسل کوندر مکی جائ کوز مزل البرم بانک فخی و رانک سکونیه برنسه بی اوک دشپله
 ایصرمق یقال برم علیه بزم و بزم من الباب لاوله و الثاني اذا غص بقدم اسنانه و بزم ناقه بی باش برماغیه
 و شهادت برماغیه صغیره دخی دیرلر البرمه بانک فخی و رانک سکونیه برکون برکجه ده برکمه یک وجه و وزمه
 معناسنه الایزم همزه نیک و رانک کسر بله کر باشند اولن توقه کر ساز معناسنه الایازیم همزه نیک فخی
 و رانک کسری و مدبله جمعی الیزیم بانک فخی و رانک کسری و مدبله قلاده ایی خیط القلاده معناسنه التیسیم
 فختیه نیکدن اذنی اولن کولمک در و میمک اولدر که همین کندی اسماع ایدر جوارنده اولن اسماع ایتیه البسم
 بانک فخی و سبنک سکونیه نیم ایتک یقال بسم بسم بسم من الباب الثاني البسم سبنک کسری ابله نیم قلی
 کسنه یقال بسم فهو باسم الایسام همزه نیک و تانک کسر بله کذلک بسم ایتک المیسیم میمک فخی و سبنک کسر بله
 اوک دیشی مجلس کی مجلس دن المیسام میمک کسری و بانک سکونیه نیم قلی جوق اولن کسنه الایسام
 بانک فخی و سبنک نشد ببله کذلک نیم قلی جوق اولن کسنه یقال رجل میسام و بسام اذا کان کثیر
 التیسیم بسطام بانک کسری و سبنک سکونیه اسماء رجالدن در و لکن اسماء عربدن دکلدن و قیس بن
 مسعود اوغلنه بسطام دیو تسمیه قلدی بسطام فارس ملکرندن برملکک اسمی اولد غنه بنه تهمه قاپوس
 و دختنوسله تسمیه قلدور لر بس بسطای تعریب ایدوب بانی مکسور قلدیلر البسم فختیه نیکه اولمق نقول
 بشت من الطعام من الباب الرابع و حیوانده دخی استعمال اولنور یقال بسم الفصیل من کثرة شربه اللبن
 و بسم طعامدن او صغیره دخی دیرلر یقال بشت منه بشیا ای سمیت الایشام همزه نیک کسر بله تخمه قلیق
 یقال ایشمه الطعام البشام بانک فخی و سبنک تخفیفیه بر خوب رایحه او اغاجدر که ای مسواک

برشم

برعم

برطم

برهم

بزم

بسم

بشم

وإنك كسرى إله مفاعل وزنى اوزن شولات دركه برکه سكرتد كدن صكره تكرار سكرده
 التام ميمك كسرى وتانك سكوفى وهمزك فحقيله شول بزرگه كاريشى وارچى يكشرفات اوله المتاءمة
 على وزن المفاعل ذكر اولنن طريق اوزن بطريق نقول تاءمت متاءمة اذا نمتجته على خيطين الا تاءم
 عورتك اردن واوكن بير ايمك افضا معناسنه تقول اتا مها اذا افضاها الاتحى همزهك وحاء مهيلهك
 فحقيله واخرنه يك تشديد بيله برده بدكرى قاشك برذوى الخم تانك فحقيله وحاء معجمهك سكوفيله هرقير يهك
 ياخود هر ارضك منتهاسى يقال فلان على تخم من الارض اى على منتهاها الخوم ممتبيله جمى فلسيله فلوس
 كى وفر ايتدى تخوم صنوره ديرلر حدود معناسنه تخمك جمى اولنن اوزن تهكم مرور ايتدى وتهكم بعض
 شاعر ك شعرنه واقع اولدى و ابن السكيت ايتدى واقع اولنن تخوم در تانك فحقيله وخالك خمى ومبديله كه
 جمى تخم كلور ممتبيله صبورله صبر كى ابو عمرو دن اسماع اولند غى اوزن الخمه تانك خمى وخالك فحقيله ايله
 امتلا اولنن معناسنه اصلى وجهه در اوله تهكم فصل اووده بيان اولنور انشاء الله تعالى ريم تانك كسرى
 ورتانك سكوفى ويانك فحقيله ايله بر موضعك اسمى در التلام تانك فحقيله ولاملك تحفييله شا كردن اصلنه
 نلام مبدى اخرنه ذال ساقط اولشدر التام تانك فحقيله برنسنه اخر اولنن يقال تم الشئ تمام من الباب الثانى
 الا تاء همزهك كسرى ايله برنسنه فى تخم ايمك تقول اتفه غير التميم على وزن التكريم بعناه لاستتمام همزهك
 وتانك كسرى ايله بعناه ايضا يقال تمه واستتمه بعنى واتام حامله اولنن عورت مدتن تمام ايمكه دغى ديرلر
 الخم ميمك خمى وتانك كسرى ايله مدتن تمام ابدن حامله عورت يقال اتت الحبل فى ممت اذا تات ايام حملها وولدت
 التام التام تانك كسرى ايله ولد تمام وقتنه طوق يقال ولدت تمام وتام بالفصح والكسر وولد المولود تمام
 وتام وتام اى بدر اولغه دغى ديرلر يقال قرتام وتام اذا تم ليله البدر ليل التام تانك كسرى ايله در فحقيله جائز
 دكلر اطول لىالى كه بيله برواق اولور شب بيلدا معناسنه التم تانك فحقيله وضمى وكسرى ايله اوج لغت در
 تمام معناسنه يقال لى قاتلها الاقاي مضى على قوله ولم يرجع عنه يعنى سوزن تمام اتبعه واز كچمدى التيم
 تانك فحقيله ميمك كسرى ومبديله يك تشديد معناسنه التيمه وزن مزبور اوزن شول نمتجته در كدى كوررلر
 وفى الحديث من علق تيمه فلانم لله بعضه ايتدى حديث شريفه منهى اولنن تعوبد بوجج در خرزه
 معناسنه واما شول نمتجته كه انه قرآن عظيم واسماء الله يازله لى كورمى منع يوقدر تيم وزن مزبور اوزن
 بر قبيلهك باباسنك اسمى در كه اول تيمى من مر در كه جد اعلالى مضر در تيم ميم اولك خمى و تانك كسرى
 وتشديد بيله بى بر وعدن بر شاعر ك اسمى در كه اول تيمى من مر در كه جد اعلالى مضر در تيم ميم اولك خمى و تانك كسرى
 كلامين حرف كلكده تردد ابدن كسنه التيمه على وزن الزلزله تكلمه ذكر اولنن صفت اوزن اولنن
 التام تانك فحقيله وميمك تشديد بيله تمام اولنن يقال تماموا اى جاءوا كلهم وتوا المستتم ميمك خمى وتاء تانك
 كسرى ايله شول كسنه در كه صوف و دوه بوى طلب قله طوقى طور دغى نسنه فى تمام ايمكچون التيمه تانك خمى ايله
 همه اولنن بوى كى سى التيمه تانك فحقيله ونونك خمى وتشديد بيله شول ايمكه در كه تانك بر جنس اوفى بوى اولور كه
 جكر دكندن رلور لى اهل باديه كل ايلر التيمه تانك فحقيله ونونك خمى وتشديد بيله كذا ذكر اولنن اغاجك
 واحدى التيمه تانك خمى ومبديله شول نسنه در كه كوشدن ايشلر لى ايهودانه سى كى تهامه تانك كسرى ايله
 بر شاعر ك اسمى در التهاى تانك كسرى واخرنه تانك تشديد بيله ذكر اولنن شهره منسوب اولنن نسنه
 تهام تانك فحقيله كذا ذكر تهامه منسوب اولنن نسنه فحقيله تاي مفتوح قبيله سن يابى مشدده
 كورمى من تهكمچان وشام ديرلر بوقدر وار كه تهامه الفاصلى در وچان وشام كله لانه اى نسنبتدن

عوضدر

م

ن

ر

ل

ت

ن

ت

ت

عوض در التهامون تانك فحقيله وهانك تحفييله ايله جمى يقال قوم تهامون كما قالوا يا نون سيمويه ايتدى طابقه
 عربدن بعضى تهاى ويانى ديرلر تانك فحقيله ويانك تشديد بيله ايله التيمه تانك فحقيله وخالك سكوفيله تهامه ده
 لغت در التهم فحقيله مصدر در تهامه بيله كلك معناسنه الاتهام همزهك كسرى وتانك سكوفيله تهامه شهرنه
 كلكم تقول انهم الرجل اذا صار الى تهامه التهام ميمك كسرى وتانك سكوفيله شول كسنه در كه تهامه شهرنه
 انوك كلسى جوق اوله التيمه تانك خمى وهانك سكوفيله بر كسنه سوه طن ايمك اصلى وهمه در فصل واوده
 كلور انشاء الله تعالى تيم الله تانك فحقيله ويانك سكوفيله بكر قبيله سندن بر جماعتك اسمى در كه انلره اهازم ديرلر
 بابا لى تيم الله بن ثعلبه دره غرده تيم الله بن واسطك دغى اسمى در و بعضى معجمه لفظه الله بزنه اللات واقع
 اولشدر اصلى اول ذكر اولنن در و تيم الله كله سنك معناسى عبد الله ديك اولور تيمه الحب ديدك نندن مأخوذه در
 عبد الله معناسنه التيم ميمك خمى ويانك فحقيله وتشديد بيله محبتدن دليل اولنن كسنه التيم تانك فحقيله ويانك
 سكوفيله دليل قلى يقال تاهمته فلانه وتيم قريش دن رجعت در كه ابو بكر صدق رضى الله عنه انلردن در و اول
 تيمى من مر در جدا علالى نضر در وتيمى من غالب دغى قريش دن بر كسنه تانك اسمى در و تيمى من شيبان بكر
 قبيله سندن بر كسنه تانك اسمى در و تيمى من ضيه وتيم اللات كذا لك ضيه قبيله سندن بر كسنه تانك اسمى در و تيمى
 اللات كذا لك خورج قبيله سندن بر كسنه تانك اسمى در كه انصار دن در كه اول تيم اللات بن ثعلبه در كه اسمى بخاردر
 وبنو تيمى بن ثعلبه طى قبيله سندن در التيمه تانك كسرى ومبديله شول قيون در كدى صاحبى منزلنه صغر
 اولناغه كوندنم وفى الحديث التيمه لاهلها الا تام همزهك كسرى وتانك كسرى وتشديد بيله بر كسنه اونه
 صاغينون صقل دغى قيون بوغرلق يقال اتام الرجل تيم من افتعل التيمه تانك فحقيله ويانك سكوفيله والفك
 مبدى ايله بيه فلات معناسنه تيمه وزن مزبور اوزن بر موضعك اسمى در فصل التاء التيم تانك فحقيله وتانك سكوفيله
 سعتيانك ديكشن ريمز ايمك يقال ثبت الحارزة خرزه اذا افسدت لانه تمام همزهك كسرى ايله يعمور متصل
 يعمق يقال اتجم المطر اذا كثر ودام ويقال اتجعت السماء اتجمت وانجام بلوب اچلمق در التيمه فحقيله او ك
 ديشى دوشمك تقول منه تيم الرجل من الباب الرابع الا تيم همزهك ورتانك فحقيله شول كسنه در كه لو ك ديشى
 دوشمى اوله الا تيم همزهك كسرى ايله او ك ديشى دوشمك يقال ايمه الله اى جعله ايم التيم تانك وتانك خمى
 ورتانك سكوفيله كاسه ده باقى قالن نسنه كرك طعام اولسون كرك سا اتمك قتيق اولسون التيم تانك فحقيله وعين
 مهملهك سكوفيله برنسنه فى قورمق تقول نعت الشئ اذا نرعت التيم فحقيله وعينك خمى وتشديد بيله بر
 بر كسنه بيه خوب كورمك تقول نعتنى ارض فلان اى اعجبتى وبوى ابوز بد بايد لنه نوله روايت قلدى التيم
 تانك فحقيله وعين معجمهك تحفييله براوت در كه طاغلر ده بترقور بدقه اغارروا كالسان فارسيد در منه سيبه
 ديرلر كدوشن ديدك كرى اوت در و كاه اولور پير اولوب سقل اغرمى اكنسبيه ايدرلر التيمه وزن مزبور اوزن
 واحدى التيم تانك فحقيله وعينك كسرى ايله شول كلب در كه صيد ايمكه معتاد اوله و بومقامه صاحب صراح تيم
 سك كرنه ديشدر سك شكارى ديك محلنه التيم فحقيله يول اورتسى وسط الطريق معناسنه وتكم برده
 اقامت ايمك معناسنه دغى كلور يقال تكم بالمكان من الباب الرابع اقام بونكم يوله كنه دن خالى ولما غده دغى ديرلر
 تقول نكت الطريق اذا زمته لانه تانك خمى ولاملك سكوفيله ديواره ياخوه غيرى نسنه ده اولنن رالى وكذا التيم
 تانك فحقيله ولاملك سكوفيله برنسنه فى كذاك ايمك يقال تلمته ائلمه تلاما من الباب الثانى وتكم كذاك دغى
 ديرلر يقال فى السيف تلم وفى الاناء تلم اذا انكسر من شفته شئ الانكسار همزهك وتانك كسرى ايله برنسنه
 كذاك التيم فحقيله ولاملك خمى وتشديد بيله بعناه نقول ثلث الشئ فانثلم ونثلم التيم فحقيله

ن

ن

م

ر

ن

ن

ن

ن

ن

در آن سبیلند یا غیری نسبه در جانی کد ملک و ساء بر نسبه نك كد نسبه دخی درل یقال لم الشی بظن من الباب
 الرابع الا لم همز نك ولا مك فحقيله كد كی اشكان اولن نسبه التثلیم علی وزن التكریم بر نسبه یی چوق كد مك
 نقول ثلثه تثلیم شد دللكثرة المثل میك ضمی ولامك فحقی و تشدید به بر موضعك اسمی التمام ناك ضمی و میك
 تخفیفه به بر ضعیف اوت در كه انوك خر ما پیراخی كبی پیراخی واردر یا خود كندی خر ما پیرا غنه شبیه در انوك
 پیراخی اودیوار پيك یار قلر نه د خال ایدر لر سد ایتسون دیو التمامه كد لك ناك ضمی ابله واحدی ذكر اولن اوتك
 بر دله سی معناسنه ورجالدن بعضنه تمامه دیو ایدر و رورلر معنای ضعیفی اشعارا التمام ناك فحقی و میك تشدید به
 بر نسبه یی تمام دید كاری اوتك سد ایدر و بر مرت ایتك نقول ثمت الشی آتفه من الباب الاول اذا صلحته بالتمام
 ومنه قيل ثمت اموری اذا صلحتنها ورمها ومنه قولهم كناهل ثمت الشاة النبت بفيها اذ قلعتهم بر نسبه یی جمع ایتك
 اهيلوز و تم قیون اغز به اونی قویرمغه دخی درل یقال ثمت الشاة النبت بفيها اذ قلعتهم بر نسبه یی جمع ایتك
 دخی درل نقول ثمت الشی اذا جمعتهم النورم ناك فحقی و میك ضمی و مد به ذكر اولن قیون یقال شاة قوم المثل
 میك كسری و ناك فحقيله شول كسبه در كه ابو بقلو دیوب بر نسبه یی سو پربو به یقال رجل ثم ومقم ومقم
 قامه دن در سو پربندی معناسنه و یقال هو بجمه و بقمه ای بكنسه و یجمع الجید والردی التمه وزن مز بورا وزن
 ذكر اولن ان معنایه در اخر نه تامبالغه اچون در یقال رجل ثمة ومقمه و تم الی اوتك سلمكه دخی درل یقال
 ثمت یدی الارض اذ مسحت بالحشيش التمام همز نك و ناك كسری به بر نسبه دو كلك یقال انتم علیه اذا انشال
 علیه و التمام بر نسبه ایتك دخی درل یقال انتم جسم فلان اذ اب پس انتم انهم كبی در وزن و معنی التمه ناك ضمی
 و میك تشدید به بر قبضه قوری و تلق التمام ناك ضمی ابله متاع بیت كه تلوم و او اونی مقوله سی در منه قولهم ماله
 ثم ولارم و ما لك ثما ولارما ورم او مرتنه صرف اولن نسبه له درلر ثم ناك ضمی و میك تشدید به حرف
 عطف در ترب و تر خیه دلالت ایدر و كاه اولور انوك اوزر نه تادخی اذ خال ایدر و ثمت درلر نه ك شاعر ك
 شعر نه قضیت ثمت قلت لا یعینی واقع اولشدر ثم ناك فحقی و میك تشدید به لول اراده ديك اولور هناك
 معناسنه و تم افاده بعد اینه ده هناك در افاده قرب اینه الم فحقيله اتك كوی كسلدی بر منقطع السرة
 معناسنه التمه وزن مز بورا وزن معناه التثیم علی وزن التكریم ایتك اولاشق كبی بری برندن ارمق ابن السكيت
 روابی اوزن یقال ثمت العظم ثمت اذ كان عنقا فابنته التمام ناك فحقی و میك سكویه شول كسبه در كه طوندخی
 نسبه یی فاده التوم ناك ضمی و مد به صرمسوق سیر معناسنه التومه ناك كد لك ضمی و مد به قلیع بلجانی بر زبان
 شمیر بر معناسنه فصل الحیم الخثوم فحقيله قوشره كوكسن و یوی یاتق یقال حتم الطائر حتم جثوما من الباب الاول
 والثانی اذ التلب بالارض و بانسانه دخی استعمال التوم الخثمة حتم ضمی و ناك فحقيله شول اچون كسبه در كه
 سفره قادر اولیاز الخثامة حتم فحقی و ناك تشدید به بمعناها الخثمة میك ضمی و ناك فحقی و تشدید به
 شول حیوان در كه در ایتك حتم اولنوب بعد اونی ایتك قتل او لنه مصبون معناسنه لکن بحشه طیر
 قسمنه و طوشن قسمنه و انلره شبیه اولنه مخصوص در و یوندن نهی اولشدر الخشان حتم ضمی و ناك
 سكویه بدن جسد معناسنه ابو زید روابی اوزن یقال ما احسن جثمان الرجل و جثمانه ای جسد و اسمی ایتدی
 جثمان شخص در یعنی معین نسبه در كرك بدن ديك صالح اولسون كرك اولماسون و جثمان
 جسم در یعنی بدندر مثلا كعبه شرفها لله كه بعض اشعار ده اندن جثمانه تعبیر اولشدر شخص در
 جسد كدرو یقال جانا بئر بد مثل جثمان القطاة وقطاة بغور تلق دبد ككری قوشدر اسفرو در
 معناسنه الخیم حتم فحقی و ناك كسری و مد به التمام اسملرندن در و هر زار علیه حتم درلر قجن
 چقور رده اولسه یاری تعالینك بوقوانه بناء ككعبه یبور مشدر قالوا ابنوا له بنیانا فاقوه فی الخیم الخام

حانك كسری به زیاده اسمی اولن مكان الخمة حتم فحقی و ناك سكویه كوز عین معناسنه حتم فحقی اوزن و یقال
 حجم الرجل اذا فتح عينیه كالشخص وشاخص كوزن اچوب قالن كسبه یدرلر الخامة حانك كسری به شول كوزك
 اچوق قالمش اوله الخیم علی وزن التكریم مدله نظر قلق یقال حتمی بعینه یحجم الی حد الی النظر الا حتم همز نك
 و ناك فحقيله كوزك قمر مر بلیغ زیاده اولوب كوزی واسع اولن كسبه الخما حتم فحقی و ناك سكوی والفك
 مد به مونی ذكر اولن صفتلو عورت معناسنه الخام حتم حتم ضمی و ناك تخفیفه به بر مرض در كه انسانه عارض
 اولد قله كوزلری شیشر الا حتم همز نك كسری به بر نسبه دن كبره حتمك یقال اجم عن الشی اذا كف عنه
 مثل اجم وزنا و معنی الخمة علی وزن الدرجه طارلق و بد دخولق الخرم علی وزن جعفر بدخواوان كسبه یقال
 و رجل حرم ای سبی الخلق الخشم علی الوزن المزبور شول دوه در كه یانلری ششمس اوله منتفخ الجنین معناسنه
 الخطم علی الوزن المزبور ایضا كوزلری بیوك اولن كسبه عظیم العینین معناسنه الخلمة بر كسبه یی بصق
 یقال حمله ای صرعه الخدمه فحقيله رجالدن قصیر القامة ولن كسبه الخدم كد لك فحقيله جمی قصیر القامة
 اولن كسبه لر معناسنه و جدیه بر مز قیونه دخی درلر شافردیه معناسنه الخدم حتم كسری و ذل معجذك سكویه
 بر نسبه نك اصلی وكاه او اور جمی مفتوح قلو درلر و جذمه بر قطعه یی دخی درلر كرك ایتك قطععه سی اولسون كرك
 غیر ی و قسحیه دخی جذمه درلر الخدم حتم فحقی و ذاك سكویه كسك قطع معناسنه نقول جذمت الشی
 جذم من الباب الثاني اذا قطعت الخدم حتم فحقی و ذاك كسری و مد به كسك قطع معناسنه نقول جذمت الشی
 فحقيله بر كسبه الی كسك اولق یقال جذم الرجل جذم من الباب الرابع اذا صار جذم الا جذم الفك و ذاك
 فحقيله مقطوع الید اولن كسبه و فی الحديث من تعلم القرآن ثم نسبه لقی الله و هو اجذم الخدم حتم فحقی و ذاك
 سكوی والفك قصیر به جمی حتمی و نوکی كبی و نوکی دخی اچمقر معناسنه در الا جذم همز نك و حتمك كسری به
 كسك انقطاع معناسنه الخدم حتم ضمی و ذاك تخفیفه به بر مرض در كه معروف در یقال جذم الرجل
 علی صیغه المجھول و جذم یجندن بر قبیله نك ادی در كه حتمی طاغنده ساكن اولور و مضمر قبیله سنك نسب
 مثنا سلی انلری معدنسلندن در درلر المجذوم میك فحقی و ذاك ضمی و مد به جذمه مبتلا او ان كسبه
 ولا یقال اجذم الخدم حتم ضمی و ذاك تخفیفه به كنی یجكدن صكره باقی قالن جذیه حتم فحقی و ذاك
 كسری و مد به عبد القیسدن بر قبیله نك ادی و جذیه حیره ملكی اولوب جزیره ملكه سی اولن زبناك صاحبی اولنك
 اسمی در كه اول از قبیله سندن جذیه الارش بن مالك در الخدم فحقيله جذم یی منسوب اولن نسبه
 و جذمی جذیه بنی اسد منسوب اولنه دخی درلر سیبویه ایتدی بكار اعتماد ایتك كسبه خبر و یدی كه
 عرب طاغنه سنك بعضندن ایشتم كه بنی جزیه یی نسبتند جذمی درلر دی حتم ضمی ابله و ابو زید ایتدی
 هر بار كه سیبویه حدثی من اثنی به دیه یعنی براعتماد ایتك كسبه بكا خبر و یدی بنم دبدی الخدمه
 میك كسری و حتمك سكویه محبتن نیز كسبه یقال رجل مجذامة ای سریع القطع للمودة الا جذم
 همز نك كسری به دوه سیرنه سرعت ایتك یقال اجذم البعیر فی سیره اذا سرع و اجذم بر نسبه دن قویرمغه دخی
 درلر الخرم حتم ضمی و ناك سكویه كناه ایتك ذنب معناسنه الخرم حتم فحقی و ناك كسری و مد به بمعناه
 و جریمه كاسب معناسنه ده كلور یقال فلان جریمه أهله ای كاسبهم الاجرام همز نك كسری به كد لك كناه ایتك
 الاجرام همز نك و ناك كسری به كد لك كناه ایتك یقال حرم من الباب الثاني و اجرم و اجترم كله یعنی الخرم حتم فحقی
 و ناك سكویه لسی كرم معناسنه فارسی معرب درلر و حرم ضمتنه لسی شهر لته كم صرود صادمه یانك ضمیمه
 صفوق شهر لره درلر ایتك فارسی معرب در و جرم ایتك جماعت در عربی قضاعه ده كه اول جرم

حرم

حشم

حظم

حلم

جدم

جذم

ثم

نوم

جتم

حجم

بزنان درویری دخی طایفه در وجرم قطعه دخی دیرل وجرم قیونك یوكن قرغه ده دیرل نقول جرم صوف
 الشاه اذ از زنه وجرم المغه دخی دیرل نقول جرم منه اذ اخذت منه مثل خلت وزناومنی وجرم كسب
 معنای ده کور یقال جرم محرم من الباب الثاني اذ اكسب وحمل معنای ده کور قال الله تعالی لا یجر منكم شأن
 قوم ای لا یحملنكم و یقال لا یكسبنكم و شأن بغضه دیرل الاجرام همزه نك و تانك كسر به كذا لك كسمك یقال
 جرم الخل و اجترمه اذ صرمة یعنی خرما كسسه الجارم و تانك كسر به خرما كسبی كسسه و بنو جارم عربین
 یقومك اسمی در الجرم جیمك ضمی و تانك فتحیله جارمك جمعی خرما كسبیله معنای الجرام جیمك ضمی و تانك
 كذا لك تشدید یله كذا لك جمعی الجرام جیمك كسری و فتحی و تانك تخفیف یله خرما كسبی یقال هذا من الجرام و الجرام
 و جرم كسر جیمك جمعی دخی كور كریله كرام كبی یقال جله جرم ای عظام الاجرام و جله كسر جیم و تشدید
 لا مله یا شلوه دوه لره دیرل الجرم جیمك كسری و تانك سكونیله جسد معنای ده در و لون معنای ده کور و جرم
 صوته دخی دیرل ابن السكیت روایی و غیر یل روایی اوزن و ابو حاتم ایندی عامه فلان صافی الجرم دیکه حر یصل در
 صافی الصوت و صافی الخلق معنای لکن بو خطا در دیدی الجرمه جیمك كسری و تانك سكونیله خرما كسبی طایفه
 الجرامه جیمك ضمی و تانك تخفیف یله خرما كسبیله و تانك كسری و مد یله
 ان یجدن كسبان خرما و جرم جكر دك معنای ده کور ابو عمر و روایی اوزن الجرام جیمك فتحی و تانك تخفیف یله كذا لك
 جكر دك معنای ده در مزبورك روایی اوزن و مزبور ایندی بونل یعنی جریله جرم قوری خرما یه دخی اطلاق
 اول نورل ته كم ابن السكیت باب فعل و فعاله ذكر ایتشدر صحیح ایله شجاع كبی یجیل معنای ده كهم ایله
 كهام كبی مسن معنای ده و عقیق ایله عقام كبی ولد كسور مز معنای ده و یجیل ایله یجال كبی
 جیم معنای ده و صحیح لادیم ایله صحیح لادیم كبی بی جراحت معنای ده الجرم جیمك ضمی و تانك فتحی و تشدید یله تمام
 و لن بل المحرمه و زن مزبور اوزن موئی یقال حول مجرم و سنه مجرمه ای تامه الجرم فتحی و تانك ضمی
 و تشدید یله بل كیمك نقول تجرم السنون ای انقضت و تجرم اللیل اذ اذهب و مجرم بر كسسه نك اوزنه یا شلد كی
 كنهی اسناد ایتكه دخی دیرل یقال تجرم علی فلان ای ادعی ذنبالم افعله لا جرم فتحی و تانك فتحی اوزن بناسی
 ایله فی ایندی بویكله در كه اصلنك لا بد و لا محاله معنای ده در و قه كه بو معنای ده استعالی كثیر اولد یسه معنای
 قسمة حول اندی و حقا من له سنه نازل اولدی بواجلدن جوانیه لام داخل اولدی ته كم جواب قسمة لام داخل
 اولور الجرمه جیمك و تانك ضمی ایله اصل معنای ده و جرثومه التمل قر نجه یواسی التجرم فتحی و تانك ضمی ایله
 جمع اولق الا جرن نام همزه نك و تانك كسر به معنای ده یقال تجرم الشی و اجرتك اذ اجمع الجرامه جیمك اولك فتحی و تانك
 كسر به عجمدن یقوم در كه جزیره ده ساكن اولور یقال الجرامه نبط الشام و نبط فتحی و تانك كسر به یوركند دیرل
 الجرم علی وزن التدرج و حشی بتاغند دیو شروپ ساكن املق یقال تجرم الوحشی فی وجان اذ انقبض و سكن
 الجرمه علی وزن الدرجه یكسسه صول الن طعام اوزنه قوم قدر كسسه كل ایتسون دیو جردیه كبی دروزنا
 و معنی و جردیه سوزی چو غلغه دخی دیرل یقال جردم اذ اكث فی الكلام الجرام جیمك كسری و تانك سكونیله
 یعلت در كه غلیظ غدال دن حاصل اولوب سر سام آری كبی آری اولور بر سام كبی در وزناومنی الجرمه
 علی وزن الدرجه یكسسه خسته لكدن فاقت یولی یقال جرم الرجل اذ اندمل بعد المرض و الهزال فهو
 مثل جرمه و زناومنی و بر سنه یحدث نظره نظر ایتكه دخی دیرل بر سنه كبی یقال جرم الرجل اذ احد النظر
 الجرم جیمك و ضاد معجمك ضمیر به از زیاده جوق بر كسسه اكول معنای ده الجرام جیمك ضمی و ضادك
 كسر به معنای جرم جیمك و هانك ضمیر به یل و لا یبندن بر قبیله نك اسمی در كه انرا اسماعیل نبینك
 اصوات الله علیه اصهارندن در یعنی اهل یتندن در الجرام جیمك ضمی و هانك كسر یله فرموده

جرم

جسم

جشم

جسم

جشم

جلم

اولان دوه فرار و ابی اوزن یقال جلم جراهم و ناقة جراهمة الجرم جیمك فتحی و زای معجمك سكونیله كسمك قطع
 معنای ده و نحاتك جرم الحرف دید كری بوندن در كه جرم اعرابه سكون كبی در بناده نقول جرم الحرف
 فاجرم و جرم قریبی طولدر معنای ده دیرل نقول جرم القرية اذ املا لها و جرم خرما فی نقد یرو تخمین ایتكه
 دخی دیرل جرم كبی راء مهله ایله نقول جرم الخل و جرمته اذ اخر صسته و جرمته و عرب طایفه سی زم معنای ده
 اولن خطره جرم دیرل حیر طایفه سنك خطندن مقطوع و ما خود اولد غیچون و قلم الجرم شول قله دیرل كه
 انوك اوجی محرف قطع اولنا مش اوله و جرم شول سنه یه دخی دیرل كه ناقه نك فرجه اذ خال ابدوب براخر دوه
 یا وریسنه بغلر تا كافی كندی ولدی در صسته الجرمه جیمك فتحی و تانك سكونیله بر كره ییمك اكله واحد
 معنای ده الجرم علی وزن التكریم قریبی طولدر مق و مجرم عاجز اولغه دخی دیرل نقول جرم القوم ای عجزوا
 الجرمه جیمك كسری و تانك سكونیله دوه سور یسندن بر قطعه یه دیرل و قیون سور یسندن بر قرقه یه دیرل
 الجسم جیمك كسری و سنك سكونیله جسد الجسمان جیمك ضمی و سنك سكونیله جسد معنای ده جمان كبی در
 وزناومنی و صمعی ایندی جسم و جسمان جسد معنای ده در و جمان شخص معنای ده در و مزبور ایندی جسمان
 جسم انسانك جمعی دخی كور ذیابله ذوبان كبی قورنلر معنای ده یقال له الجسمان ای اجسام كثیره الجسم جیمك
 فتحی و سنك كسری و مد یله فرموده اولن كسسه یقال جسم الشی من الباب الخامس اذ اعظم الجسم جیمك ضمی
 و سنك تخفیف یله بعناه یقال جسم فهو جسم و جسمان الجسمان جیمك كسر به جسمك جمعی الجسم فتحی و تانك
 و سنك ضمی و تشدید یله بر كسسه اختیار ایتك یقال تجسمت فلان من بین القوم ای اخترته كویا كه انوك حسن
 قصدا تمش اولور سن ته كم تا یتنه دیر سن انوك علامتن و شخصین قصدا یتدم دیمك عجلند و تجسم بریری طلب
 ابدوب توجه ایتكه دخی دیرل نقول تجسمت الارض اذ اخذت عوها تر بدھا و تجسم جسم اولغه دخی دیرل
 و بر سنه نك اعظمه مباشرت ایتكه ده دیرل ابن السكیت روایی اوزن نقول تجسمت الامر اذ اركبت احسبه
 و جسمیه ای معطیه و تجسم یوكسك قومه و یوكسك طاعه جقمغه دخی دیرل مزبور روایی اوزن نقول تجسمت
 الرمل و الجبل اذ اركبت اعظمه الاجسم همزه نك و سنك فتحی ایله فرموده اولن سنه جاسم سنك كسر به
 شام شربقه بر قریه نك اسمی در الجسم فتحی و تانك رنسنه یی زجمله تحصیل ایتك الجسم فتحی و تانك و سنك
 ضمی و تشدید یله بعناه نقول جشم الامر جشمان من الباب الرابع و تجشمة اذ اكلفته علی مشقة الجسم علی وزن
 التكریم رنسنه یی كوجه تحصیل ایتدمك الاجسام همزه نك كسر یله بعناه نقول جشمة الامر مجشما
 و اجشمة اذ اكلفته ایه الجسم جیمك ضمی و سنك فتحیله دوه نك كوكسی صدر بعیر معنای ده جشم وزن
 مزبور اوزن انصار دن بر جماعتك اسمی در كه انلرك باباسی جشم بن خزرج در و جشم بن ثقیف دخی بر جلك
 اسمی در كه اول جشم بن ثقیف در و جشم تغلب قبیله سندن بر قومك دخی اسمی در كه انلره اقام دیرل و جشم
 هوزن دن دخی بر جلك اسمی در كه اول جشم بن معاوی بن بكر بن هوازن در الجعم جیمك و عین مهله نك فتحی ایله
 طمع یقال جعم جعم جمعان من الباب الرابع و جعم اته زیاده اشتها اوزن اولوب انی زیاده اكل ایتكه دخی
 دیرل یقال جعم اذ اقرم الى اللحم و هو فی ذاك اكول و جعم دوه شوروات و دېكن بولیوب عظامه
 و جعم كلابه میل ایتسنه دخی دیرل و جعم طعامه اشتها اولماغه دخی دیرل یقال جعم الرجل اذ لم یشته
 الطعام الجعماء جیمك فتحی و عینك سكونی و الفك مد یله یا شلو اولن ناقة و مذكر نك اجم دیرل
 الجسم جیمك و سنك ضمی ایله قصیر القامة اولوب زیاده غلیظ اولن كسسه و فرایندی سنك
 فتحی اقصم در الجلم جیمك فتحی و لا ملك سكونیله كسمك قطع معنای ده نقول جلمت الشی جلمنا من الباب
 الثاني اذ اقطعته و جلم كسمك اوزرنده اولن انی صویوب المغه دخی دیرل یقال جلمت الجرو را جلمها جلمنا
 اذ اخذت ماعلی عظامها من اللحم الجلمه جیمك فتحی و لا ملك سكونیله كوری جلمه معنای ده نقول اخذت

حشرم

حجم

حدم

حدم

حدم

حدم

سكونه شول مدور نسنه در كه بوقر و طودا غاك اور نسنه در قن بر يان اوز و نجه اولسه صاحنه انظر د رلر
 الحظ حاك فقي و حيك سكويه نسنه نك يومر سي حنه سي حيد معناسنه و اكثر نسنه و عبارت جوهری
 حجم الشی حیزه واقع اولشد در زای معجه ايله اكن صواب دال مهله ايله در بقال ليس لرفقه حجم ای نتو و حجم
 حجامك شیشه چكمه سنده دخی دیرلر بقال حجه حجه من الباب الاول و حجم اوغان له سن ايمكه دخی دیرلر بقال
 ما حجم الصبي ندی امه ای مامضه و حجم دوه نك اغزنه ابصر مسون دیو حجام وضع ايمكه دخی دیرلر كه بود و نك
 هيجانی سينه قنور نقول حجه اذ اجات علی فحجام و حجم منع ايمكه دخی دیرلر بقال حجه عن الشی الحجه
 من الباب الاول اذ الكفقه عنه الاحجام همزه نك كسر به منوع اولق بقال حجه هف حجم ای كفقه فاف وهو
 من النوار مثل كبته فاك الحجوم ميمك فقي و حيك ضمی مد به حجات اولن كسنه و محجوم شول دوه دخی
 دیرلر كه اغزنه ابصر مسون دیو حجام وضع ايلدر وفي الحديث كالحمل المحجوم الحامة حانك فحيله اسم در حجات
 فعلن ايمك معناسنه الحجم ميمك كسری و حيك فحيله حجات الاجق شیشه الحجة وزن مز بور اوزن كذلک
 حجات شیشه سی الاحجام همزه نك و نك كسر به حجات الملق بقال احتجت من الدم الحجام حانك كسر به
 شول نسنه در كه دوه نك اغزنه وضع ايلدر ابصر مسون دیو حجام حانك فقي و حيك تشدید به حجات فعلن
 ايلدر كسنه و عمر بلك افرغ من حجام ساياط ديدكي بر مثلدر كه بطل اولنلر حقه ضرب اولنور ز راسا باط
 نام موضع حيك حجامی غایت كساندن مرور ايلدر عسكری و رسيه حجات ايلدره شوش اولدق حقلشقی
 قوليه پس بناء علی ذلك مثل مز بوری ضرب ايمشدر در الحوجه حانك و حيك فقي و اووك مابنده سكويه
 قمری كل ابو عیدروانی اوزن الحوجه وزن مز بور اوزن جمعی قمری كلر معناسنه الاحتدم همزه نك و نك
 كسر به اوديا لکنفق بقال احتدم النار اذ التهب و بقال احتدم صدر فلان فيضا و احتدم قان زياده قمری
 اولعه دخی دیرلر بر نسنه كه قرا اولغه ما بل اوله بقال احتدم الدم اشتدت حمرته حنی بصواد المحتدم ميمك ممی
 و حالك كسر به زياده اسی اولن كون بقال يوم محتدم اذا كان شديدا الحدمه فحيله انشیا لکنسك
 اوازي الخدمة حانك ضمی و دالك فحيله شول چومالك در كه قايمی سریع اوله صلودك مقابلی در الحدم حانك
 فقي و ذال معجه نك سكويه كيمك قطع معناسنه نقول خدمت الشی اذ اقطعه و حدم خفته يوريكه دخی دیرلر
 و هر نسنه كه سرعتله اوله ككاحدم دیرلر بقال حدم في قراءته من الباب الثاني و قال عمر رضي الله عنه اذا ذلت
 فترسل واذا اقلت فاحتم الحدم حانك فقي و ذالك كسری و مد به كسكين قلع بقال سيف حديم الخدمة
 حانك ضمی و ذالك فحيله قصيرة القامة اولن عورت حذيه حانك فقي و ذالك كسری و مد به رجالدن بر كسنه نك
 اسمی در كه اول حذيه بن يربوع بن غيظ بن مره در حذام حانك فقي و ميمك كسراوزن بني ايله بوعورتك اسمی در
 قطام كی حذام علی ورن جعفر بر رجلك اسمی دره قيم بن حذام الضبي تابعين در الحذله علی وزن الدحرجة
 سرعت ايمك بقال مر مجذل اذ امر كاه يتدحرج و تدحرج يوالفق معناسنه در الحرم حانك ضمی و رانك
 سكويه احرام ايمك عايشه رضي الله عنها ايتدی كنت اطيبة طله و حرمه ای عند احرام النبي
 صلى الله عليه وسلم الحرمه حانك ضمی و رانك سكويه نسنه يبرسنه يبرسنه مباشرت حرام اولق و جوهر نك يوم مقامه
 حرمی مالا محل انتها كه قوليه تفسير ايمس مسامحه يميني در بقال حرم الشی حرمه من الباب الخامس الحرم حانك
 ضمی و رانك نك سكويه معناه بقال حرم الصلوة علی الحائض حرام و حرمه بر كسنه نك اهل و عياله دخی
 دیرلر الحرم حانك ضمی و رانك فحيله جمی اهل بيتلر معناسنه الحرمه ميمك فقي و رانك فقي و ضمیله كذلک مباشرتی
 حلال اولن سنه الحرام حانك فقي و رانك تخفيفيله احرام كين كسنه بقال رجل حرام ای حرم حرم ختميله جمی
 قد الله قدركي و قدال باشك رنده دیرلر قفا معناسنه و حرم شهر پينده دورتيه دخی دیرلر كه اول ذوالقعدة

و ذو الحجة و حرم و رجب در كه انلك حقه نك سر دو واحد فردا نسنه در و سر دسين مهله ايله طوقنق و بوری
 برنا و شفق معناسنه در و عرب طابغه سی ذکر اولن ايلدره قتالی حلال كور مزاردی الا بكي جماعت كه انلر ختم
 جماعته ايله طی جماعتی در ز رانلر ذكر اولن ايلدره قتالی حلال كور مزاردی پس شول كسنه لركه مز بور ايلدره
 قتالی تا خير ايلدردی حرمنا عليكم القتال في هذه الشهور الادماء المحلن دیرلر دی یعنی عرب طابغه شهور
 مز بور ده قتالی حلال كور نلرك قتلی حلال كورلر دی خاصة الحرام حانك فحيله حلالك ضدی در الحرم
 حانك كسری و رانك سكويه بمعناه و قری به قوله تعالى و هم علی قرية اهلكتناها و كسانی ايتدی بونك معناسی
 واجب ديكدر الحرمه حانك كسری و رانك كذلک سكويه جماعه حريص اولق غات معناسنه وفي الحديث
 الذين تدر كم الساعة تبعث عليهم الحرمه و يسلبون الحياء یعنی حرص بمجمعت ايلدره مسلط اولوب حيلاری
 ز ايل اولور و حرمه كذلک محروم و ملغه دخی دیرلر الحرم حانك كسری و رانك سكوي و اخر نك يانك تشدید به
 حرمه منسوب اولن كسنه الحرميه وزن مز بور اوزن مؤننی و حرميه حرمه منسوب اولن اوقلمه دخی دیرلر
 حرم الله فحيله مكه مشرفه الحرامان فحيله ضيفه نسنه وزن مكه مشرفه و مدینه منور و حرم فحيله كاه
 اولور حرامه طلاق اولنور بونك نظیری زم ايله زمان در الحرمه فحيله قيونده اولن شهوت مجامعت ته كم ناقده
 اولن شوت مجامعت ضبعه دیرلر ضاد معجه و باده و عين مهله ايله و اينكه اولنه حناء دیرلر حاء مهله ايله
 و نوله الاستحرام همزه نك و نك كسر به قيون و قيونك غيری ختال طر نهلی اولنلر مجامعت حريص اولق
 بقال استحرمت انشاء و كل انی من ذوات الطلف خاصة اذا استتھت الفحل و اموی ايتدی استحرمت لكليه و الذنيه
 دخی دیرلر قن ارككاه مجامعت طلب ايسلر الحرم حانك فقي و رانك سكوي و الفك قصر به شول مؤننلر كه
 مذكر طلب ايليه الحرام حانك كسری ايله جمعی الحرام حانك فقي و الفك قصر به كذلک جمعی عجالی ايله عجالی كبی
 كویا كه مذكری كللوا اولسه حرامان كوردی محارم الليل ميمك فقي و رانك كسر به كچه ايله قور خلوا اولن بوللر كه
 قور خق اولن كسنه ياك كيمك حرام اولور المحرمات ميمك فقي و رانك ضمی ايله حرمت ايجاب ايلدر سنه لرحمقی
 روايتی اوزن بقال انلی محرمات فلا تهكها و هتك حرمی نقض ايمكه دیرلر المحرمه ميمك فقي و رانك ضمی ايله كذلک
 واحدی حرمت ايجاب ايلدر نسنه معناسنه الحرم ميمك ضمی و رانك فقي و تشدید به شول ای در كه شهر نسنه نك
 ابتدا سیدر و حرم شول دريه دیرلر كه هنوز ذباغت و انما مشاه و شول فحيله دیرلر كه هنوز ملائم اوليه و شول
 ناقصيه دیرلر كه هنوز باش اوكر غامش اوله ابو زيدروانی اوزن التعريم علی وزن التكریم حرام قاتی كتحليلك ضد بدر
 الحرم حانك فقي و رانك كسری و مد به بر نسنه نك اطرافی بقال حريم البير و غيرها ای ماحولها من مرافقه و ا
 و حقوقها و حريم محرمك نسنه دخی دیرلر و طابغه عرب طواف ايلدر كن عريانا طواف ايلدر و ثوبلر چقروپ
 اوكر نك قورلر مش و حريم اسم رجل دخی اولور نسنه بعض اشعارده وارد اولشد الحريمه حانك فقي و رانك
 كسری و مد به هر طبع اولن نسنه در كه فوت اوله و حريمه بر نسنه حرام اولغه دخی دیرلر بقال حرمه الشی محرمه
 حريمه الحرم حانك فقي و رانك كسر به بر نسنه بر كسنه يبرسنه حرام اولق الحرامان حانك كسری و رانك سكويه بمعناه
 بقال حرمه الشی محرمه حرامان الباب الثاني مثل سرقة سرقا و حرامانا الاحرام بر كسنه دن بر نسنه يميني منع ايمك
 بقال حرمه اذ امنعه ياه و احرام بر حرمته داخل اولغه دخی دیرلر كه هتك اولغه قابل اوليه بقال حرمه الرجل اذا
 دخل في حرمه لا تهتك و احرام شهر حرامه داخل اولغه دخی دیرلر بقال احرام الرجل اذا دخل في الشهر الحرام
 و احرام حج ايجون و عمره ايجون احرام كيمكه دخی دیرلر بويكه احرام ديد بيلر هر حلال اولن نسنه بونكاه حرام
 اولد غيچون قتل صيد حرام اولدغی كی و نسا حرام اولدغی كی المحروم ميمك فقي و رانك ضمی و مد به معيشی

حرم

حرم

حرم

حرم

مشکل اولن کسنة نه کم باری تعالینک للسا بل والمحرورم دبدکی قوله ابن عباس ایتدی محروم محارف اولن
 کسنة درو محارف وجه معاشی کد و مشقة اولن کسنة در الحیرمة حانک ورنک فقیله صغر بقره معناسنه
 الحیرم علی وزن حیدر جمی صغر معناسنه الاحرنجام همزه نك ورنک کسر بله ارد حام ورنک بقال اخر جم
 القوم اذ از دجوا الحرجم میمک ضمی و جمیک کسر بله چو قلق نسنه عدد کثیر معناسنه الخرجمة علی وزن
 الدخرجة دوه لری کیو تو سکروب بری اوزن جمع ایتک تقول خرجت لابل فاحرنجت اذ ارد دنها فاند بعضها
 علی بعض الحزم حانک فقی وزای معجه نك سکونیه برنسنه بی بغلق تقول حزمت الشی احزم حزم من الباب الثاني
 اذ اشد دته وحزم حزنن مرتفع اولن بره دخی دیرلر و حزن یوکسک ورنک او ان یرد و حزم برکسنة کدی
 احوالن ضبط وندارک اینه که دخی دیرلر الحزامة حانک فقیله برکسنة احوالته وشد اوزن اولمق بقال حزم الرجل
 حزامه من الباب الخامس الحازم زانک کسر بله رشتد اوزن اولن کسنة الحزیم حانک فقی ورنک کسر بله بمعناه
 الاحترام همزه نك ورنک کسر بله برکسنة بلنه قوشق بغلق الحزیم فقیته ورنک ضمی و تشدد بله بمعناه
 بقال احترم و حزم یعنی ای نلب وذلک اذ اشد وسطه بحمل الحزمة حانک ضمی ورنک سکونیه بر باغ اودن
 یا خود غیر نسنه و حزمه برانک دخی اسمی در الحزام حانک کسر بله قولان که اناک بلنه بغلر لرو منه قولم جاووز
 الحزام الطبین و طبی مه در تدی معناسنه و تقول حزمت الدابة اذ اشدت فی وسطه الحزام و حزام اوغلن بغر دغه
 دخی دیرلر که بشکله انوکله اللرن بغلر الحزم میمک فقی ورنک کسر بله قولان بغلق بر محل حزام معناسنه الحزم
 فقیته که کسنة اولن طو تغلق غصص کی دروزناو معنی بقال منه حزم یحزم حزم من الباب الرابع وحزم
 انک یا نلری قبالو لقی که هضمک ضدی درو هضم انک یا نلری بری برنه منضم اوماق یعنی لوق قری اولمق در که
 ات اهلی اولنلر قتنده اول مثالو عیب عد اولنلر الحزیم حانک فقی ورنک کسر بله اینه که کسنة در باهله
 قبیله سندن که انلر حزیمه و زینه در وگاه اولوز زینتان دیرلر الحیزوم حانک فقی ورنک سکونی ورنک ضمی
 و مدبله کوکس اورتسی و قولن ایشدی بر الحزیم حانک فقی ورنک کسری اینه بمعناه بقال شدت لهد الامر
 حزمی حیزوم حانک کذلک فقی ورنک سکونی ورنک ضمی و مدبله ملائکه جنسنک انک اسمی در وقام و سده
 جبرمک انک اسمی در دیش الحسم حانک فقی ورنک سکونی که کسنة قطع معناسنه و حسم طمری د اغلیوب
 قانن کسمکه دخی دیرلر فی الحدیث انه ائی سارق فقل قطعوه ثم احسموه ای اسکووه بالنار لیتقطع الدم
 وفی حدیث اخر علیکم بالصوم فانه محسمة للعرق و مذهبہ لالا شروا شرون اولوب حرن اولمغه دیرلر الاحسام
 همزه نك و هانک کسر بله کسنة انقطاع معناسنه المحسوم میمک فقی ورنک ضمی و مدبله غداسی رمز اولن
 صبی المحسوم ضمیمه متتابع اولن کونلر ته کم باری تعالینک و ثانیة ایام حسموما قولنده متتابعة معناسنه
 دیشلر درو بعضلر ایتدی حسم شوم معناسنه در بقال الیالی المحسوم لانها تحسم الخیر عن اهلها الحسام حانک
 ضمی و سبنک تخفیفیه کسکین قلع سبف طاع معناسنه و حسم السیف قلعک کسکین اولن بری حسم ضمیمه
 بر موضعک اسمی در حسمی حانک کسری و سبنک سکونی و الفک قصر بله بادیده بر رک اسمیدر که انده یوکسک
 و طرافی هموار طاغلر و ارد که انلر کوزی خالی دکادر وفی حدیث ابی هریره یخرجکم الروم منها کفر اکر الی
 سبنک من الارض قبل و ما ذلک السبنک قال حسمی جذام و کفر کافک فقی و فانک سکونیه قریه معناسنه در
 و سبنک سین مهمله نك و بانک ضمی اینه طو اطرانی در که بو مقامه برک یردن عبارت در مجاز اوجزام بر قبیله نك
 اسمیدر که کوزلر طاغلر ده ساکن اولوزلر الحشمة حانک کسری و سبنک معجه نك سکونیه اولمق و غضبه کلک
 و اممی ایتدی حشمت همین غضبه کلک در او تافق معناسنه دکادر و فقهای عربدن بعضی ان ذلک لما

عشم

عشم بنی فلان دیرلر دی ای غضبهم و ابو زید ایتدی حشمت از جل واحشمة دیرلر بمعناه کد بونلرک معناسی
 مقابلکله اوتورن کسنة بی ایزا بدوب غضبه کتور مکدر و ابن الاعرابی ایتدی حشمة بنی نجل قلدیم دیک در
 واحشمة غضبه کتور دم دیک در دبدی الاحشام همزه نك ورنک کسر بله برکسنة دن حیایتمک وانوک
 غضبندن خوف ایتک تقول احشمة واحشمت منه یعنی الحشیم حانک فقی و سبنک کسری و مدبله شول
 کسنة در که اندن اوتلر و قور خلر الحشیم میمک ضمی و سبنک فقی اینه بمعناه حشیم فقیته برکسنة کد منه
 و توابعنه دیرلر که اندن اوتری غضبه کلر اوله لرونضرا ایتدی حشمت الدواب دیرلر صلیحت معناسنه یعنی فحن طوار
 سمر یوب راسه حشمت الدواب دیرلر و بعض نسخده صلیحت بدانه صلیحت واقع اولمشدر حنی صاحب
 صراح حشمت کله سن صلیحت بله تفسیر ایتشدر لکن اصم اولکی در زیا قاموسد حشمت الدابة فی اولر سبع اصابت
 منه شیافسمنت و صلیحت دیشدر الحصم حانک فقی وصادک سکونی اینه بلانک خروج رخ معناسنه بقال
 حصم بهاذا احبب الانحصام همزه نك و حانک کسر بله شول انجدر که منکسر اوله بقال انحصم العود اذ انکسر
 الحصرم حانک ورنک کسری وصاد مهمله نك مایند سکونیه تمک اولوب نجیل اولن کسنة الحصرم میمک
 ضمی ورنک فقیله بمعناه بقال رجل حصرم و محصرم ای نجیل و حصرم اوزمک ایتداسنه دخی دیرلر غون معناسنه
 الحصرمة علی وزن الدخرجة یا یک کریشن رک ایتک تقول حصرم قوسه اذ اشد تونیرها الحصرمة علی وزن
 الدخرجة ایضاب کسنة کلامه لحن ایدوب اعراب مخالف قلق ابو عبید روائی اوزن یقال حصرم الرجل
 حصرمه اذ لحن و مخالف الاعراب فی کلامه الحصرم حانک ورنک کسر بله عطاسی چوق اولن کسنة و هر کثیر اولن
 نسنه حصرم دیرلر جوهری ایدر بو تخفیف در صواب حصرم در خاء معجه اینه الحطم حانک فقی و طانک سکونیه
 فاتی بقال حطمة حطمة من الباب الثاني اذ اکرسة الانحطام همزه نك و حانک کسر بله فافق انکسار معناسنه
 الحطم فقیته و طانک ضمی و تشدد بله بمعناه الحطیم علی وزن التکریم فاتی نکسیر معناسنه الحطمة حانک فقی
 و طانک سکونیه قتلقی بلی بقال اصابتهم حطمة ای سنه و جذب و حطمة السیل سیالک دفعه کلی طحمة
 السیل کی دروزناو معنی الحطم حانک فقی و طانک کسر بله کندی نفسندن فانی نسنه متکسری نفسنه معناسنه
 بقال للفرس اذ انهدم لطول عمره حطم الحطم فقیته طوار یا شلی ولقی بقال حطمت الدابة من الباب الرابع اذ
 است الحطم حانک فقی و طانک سکونیه بشلو اولمغه لرون ولقی الحطمة حانک ضمی و طانک فقیله اسماء ناردندر
 زرنار کندی و الفاولن نسنه بی کسر ایدوب ضایع ایدر و حطمة کثیر لاکل اولن کسنة یه ده دیرلر بقال رجل
 حطمة اذ کان کثیر لاکل و حطم و حطمة حیوانه شفق ازلن کسنة یه ده دیرلر شو بله که حیوانی زجر ایدوب بری برنه
 فافقه منکسر قله وفی المثل شر الرعاء الحطمة ورنک کسر بله راعینک جمی در چوبان معناسنه و حطمة الی دن
 یوز و وارنجه اولن دوه سور یسی و بونلر حطمة دبدیلر هرینه اوغرر اینه منکسر قلد قلرندن اوتری الحطیم
 حانک فقی و طانک کسری و مدبله بر دیوار در کعبه نك شرفها لله مغرب جانبده واقع اولمشدر یوکسک دیوار
 دکادر قال ابن عباس رضی الله عنه الحطیم الجدر یعنی جدار معهود در که کعبه مشرفه نك دیواری دینده در الحطام
 حانک ضمی و طانک تخفیفیه بر یاس نسنه دن منکسر اولن نسنه بعضلر قوری اوت خرده سی دیشدر کیاه ریزه
 خشک معناسنه الحقم حانک فقی و فافک سکونیه طیر جنسندن برنوع در بعضلر کوکر جین در دیشلر حمام
 معناسنه الحکم حانک ضمی و کافک سکونیه مصدر در حکم بنهم بحکم قولندن باب اول اوزن فحن قاضیلق اوزن
 فصل خصومت اینه بقال حکم له اذ انتفع بالحکم و حکم علیه اذ انضر بر و حکم علم و حکمته دخی دیرلر الحکم
 حانک فقی و کافک کسری و مدبله عالم و صاحب حکمت معناسنه و حکیم اموری حکم قلنده دخی دیرلر بقال

حصرم

حصرم

حصرم

حطم

حقم

حکم

حکم من الباب الخامس اذا صار خيما الا احكام همزة نك كسر به برسنه في محكم فاق واحكام لجامي طوارك اكنه
 كجور مكنه دخی در بر تقول احکمت الدابة اذا جعلت حکمة اللجام في حنکها واحكام سفیهی منع ایتمکه دخی در بر
 بقال احکمت السفیه اذا خذت علی بده الاستحکام همزة نك وتانك كسر به برسنه محکم اولی تقول احکمت
 الامر فاستحکم ای صار محکما حکم فحتمله حاکم معناسنه وفي المثل فی بته یوتی الحکم و یوتی لتادن در اعطا
 معناسنه وحکم كذلك یخدن برقیله نك باباسی ادیدر الحکمة فحتمله قیونك الکی ذقن الشاة معناسنه
 وحکمة اللجام ویران کینک چکه فی حاطه قلن بری الحکم حانک فخی وكافک سکونیه لجامی اککه کجور مک تقول
 حکمت الدابة حکما من الباب الاول اذا جعلت الحکمة فی فیها وعرب طافده سی حکمه فی صرمدن وسجمدن
 ایدر لر مز بورک مرادی شجاعت اولوب زینت اولد غیچون وحکم سفیه اولن کسنه فی منع ایتمکه دخی در بر تقول
 حکمت السفیه اذا خذت علی بده التحکیم علی وزن التکریم برکسنه فی دبلدی کسنه دن منع ایتمک تقول حکمت
 الرجل تحکما اذا منعه ما زاد وتحکیم برکسنه فی کدی مالکک حکم قلعه دخی در بر تقول حکمته فی مالی اذا جعلت
 الیه الحکم فیها فاحتکم علیک فی ذلك الاحتکام همزة نك وتانك كسر به حکم ایتمک و حاکمه طور شقی الخاکم تانک
 فخی وكافک ضمی ابله كذلك حاکمه طور شقی بقال احتکمو الی الحاکم وتحکوا یعنی الحاکمة میمک ضمی وكافک فخیله
 حاکم او کده خصومت اید شمک محکم الیامة میمک ضمی وكافک فخی وتشدد ببله بر ر جلد رکه فی خالد بن ولید
 مسبله کوننده قتل ایددی الحکمة میمک ضمی وكافک کسری وتشدد ببله خوارجک اسمی درونلره محکمه دبد ککری
 حکمینک امره انکار ایدوب لاحکم الله دبد ککری قوللرندن اوری درو حکمیندن مراد ظاهر بودر کد ابو موسی
 الاشعری وعمره ابن یحیی القاضی در الحکم میمک ضمی وكافک فخی وتشدد ببله شول بیر مجرب در کد حکمته نسبت
 اولونورته کم بعض شعرده واقع اولشدر و اما شول کسنه رکه حدیث شر بقله ان الجنة للمحکمین یوراشدر
 انلر احباب اخدوددن شول قوم در کد کفری قبول ایتمکه قتل پهنده تخیر اولند قلرندن اسلام اوزن ثابت
 او اوب قتل اولنقی اختیار اند ببلر الحکم حانک ضمی ولا مک سکونیه دوش در کد او یخوی وارن کسنه کورر تقول منه
 حلم الرجل من الباب الاول وتقول حلت بکذا وحلمته ایضا الاحتلام همزة نك وتانك كسر به كذلك دوش
 کورر مک تقول احتلم الرجل اذا رأی فی منامه شیئا الحلم حانک کسری ولا مک سکونیه یواسلق اناة معناسنه
 تقول منه حلم الرجل اذا صار حلما الحلم فحتمله ولا مک ضمی وتشدد ببله ککو حیه حلیمک ایتمک بقال تحلم
 اذا تکلف الحلم وتحلم او غلن یاخود ککرمروب اتی در یسنه طولغه دخی در بر بقال تحلم الصبی والصب اذا سمن
 واکنز الحلم تانک فخی ولا مک ضمی ابله حلم اطهار ایتیمک حد ذائنه حلیمک مرادی دکاکن بقال تحالم اذا لری
 من نفسه ذلك الحلم ولس الحلم فحتمله دری دباغت اولنورکن کوه ییوب دننوب فاسد اولق الحلمه
 فحتمله همه باشی رأس ندی معناسنه الخلماتان كذلك فحتمله لکی نه باشی وحلمه نباتات دن براونک دخی
 سمیدر و اسمعی ایددی ذکر اولن اوتة حلمه بینه در بر وحلمه یوک کنه یه در بر که عل دبد ککری کهنن ایلر و اولور
 ییو کلکده الحلم فحتمله جمعی ییو ک کله معناسنه وحلمه كذلك شول قورندر که قیونک ظاهرده اولن در یسنه
 و باطنه اولن در یسنه دوشرا معی روایی اوزن و قن دری دباغت اولنسه اول محل رقیق اولور تقول منه تعین
 الجلد وحلم الادیم وتعین در بده یوقه در بر اولمقدرد که بوعیب هد اولنور الخلیم حانک فخی ولا مک کسری
 ومدله سز اولن دوه بقال بعیر حلم اذا کان مبینا حلیمات حانک ضمی ولا مک فخی ویا نك سکونیه بر موضعک
 اسمی در کد اول بطل فلجده اولن دپه در حلم میمک ضمی ولا مک کسری وتشدد ببله برنهر ک اسمیدر که عین
 هجر دن وارد اولور وحلم كذلك بر جاک اسمیدر القایم علی وزن التکریم برسنه فی یواسلق تقول حلت لرجل
 اذا جعلته حلما الحلم حانک ضمی ولا مک تشدد ببله شول او غلق در کد اسمی قرندن هنوز النش اوله واسمی

حلقم

حکم

حکم

ایندی حلام و حلان میله ونونله قیونک کوچکنه دیرلر صغار غنم معناسنه الحالوم علی وزن الکافور شول
 سوددر که زیاده قوی اولد غندن تازه دینر کی اولور حالاکه بینر مرنبه سنه وار مشدر الحلقوم حانک و قافک
 ضمی ابله بوغز حلق معناسنه الحلقمة علی وزن الدحرجة بوغزی کیمک تقول حلقمه اذا قطع حلقومه الحکم حانک
 فخی و میمک تشدد ببله قافردق کد قویرق ر بد کدن صکره باقی قالور الحمة حانک كذلك فخیله واحدی وحکم
 ارین یاغه دخی در بر وحکم قویرخی رتمکه دخی در بر تقول حمت الالیه اذا ذرها وحمه شول قاینر بکان دخی در بر که
 خسته ل انوکله شفا طلب ایدر لرو فی الحدیث العالم کاحمة وحکم قصد معناسنه ده کورر تقول حمت حمت ای
 قصدت قصدک وحکم یخجل معناسنه ده کورر فرار وانی اوزن تقول حمت ارتحاله اذا عجلته وحکم صوی سمنه دخی
 دیرلر تقول حمت الماء اذا سخنه وکله من الباب الاول وتقدير معناسنه ده کورر بقال حم علی البناء للمجهول یعنی
 قدر واتش قرر مغه دخی در بر تقول حمت الحمرة تحم من الباب الرابع اذا صارت حمة وحمة کومره دیرلر و صواسی
 اولمغه دخی در بر بقال حم الماء ای صار حار و حم علی البناء للمجهول و محوم اولدی معناسنه ده کورر تقول حم
 الرجل اذا صار محوما و حم هم معناسنه ده کورر بقال ماله سم ولا حم غیر کای ماله هم غیک و کده اولور سمنک
 و حانک ضمی ابله دخی استعمال اولنور و حم حانک فخی و ضمی ابله بد معناسنه ده کورر بقال مالی منه حم ای بد
 الاحمام همزة نك كسر به تقدير معناسنه بقال حم الشیء علی البناء للمجهول اذا قدر و برسنه مهم اولمغه دخی
 دیرلر بقال حمه امر اذا اهتمه واحمام قرب اولمغه دخی در بر تقول حم شرو و جبالا دنا و اسمعی ایددی قرب معناسنه
 اولن اجدر حیمله و حایله اولن تقدر معناسنه در و کسانئ ایددی اجم و اجم حیمله و حایله خان و قته معناسنه
 کورر و احمام محوم قلعه دخی در بر بقال حمه الله فهو محموم وهو من الشواد واحمام را ستملو اولمغه ده دیرلر بقال
 احمت الارض اذا صارت ذات حمی و حم اسمی صوبله یومغه دخی در بر تقول احمت فلانا اذا غسلته بالحمیم واحمام
 صواسمنه دخی در بر بقال احوالنا من الماء ای استخوان واحمام برسنه فی سیاه ایتمکه دخی در بر بقال حمه الله ای
 جعله احم المحموم هم اولک فخی و تانک ضمی ابله اسمنه طوتن کسنه و محموم مقدر اولن نسنه یه ده دیرلر حم
 الشیء و احم فهو محوم ای مقدر لحم حانک فخی و میمک کسری ومد ببله اسمی صولحیمه وزن بز بور اوزن بمعناه
 و حیم شول یغمون دخی در بر که شدت حرده یغار و حیم دن دخی در بر عرق معناسنه و حیم شول یقین حیمکه
 دخی در بر که انوک مرند اهتم اوزن اولور سن و حیم کشن اسپسنه دخی در بر و حیمه مالک قیتلو سنه دخی در بر
 احمام حانک فخیله جمعی کریم المال معناسنه بقال اخذ المصدق حاتم الابل ای کرایه الحکم میمک کسری و حانک
 فخیله کوجک کوک کد انوکله صواسیدر ل الاستحمام همزة نك وتانك كسر به اسمی صوبله یوغن تقول استحمت به
 اذا اغتسلت به یعنی استحمام اصلند اسمی صوبله یوغن قدر بعد مطلقا اغتسلت استعمال اولندی هر یخه صوبله
 اولور سه ولسون و استحمام در لکه دخی در بر بقال استحم اذا عرق التحیم علی وزن التکریم عورته طلاق نصکره
 متعه و رمکه دخی در بر بقال حم امراته اذا متعها بشیء بعد الطلاق و حیم قوش یاوری سنک یلکی چقمغه
 بشلیوب قرر مغه دخی در بر و باشک تراشی کلوب قرر مغه دخی در بر بقال حم رأسه اذا سود بعد الخلق و تحیم
 برکسنه یوزن سکومرله قرر مغه دخی در بر تقول حمت الرجل اذا سخن وجهه بالفحم الحکم خالک کسری
 و میمک سکونیه زیاده سیاه اولن نسنه الاحم همزة نك و حانک فخیله زیاده سیاه اولن نسنه بقال رجل
 احم ای بین اللحم و بقال کیت احم ای بین الحمة یعنی شول طوری ات که اللری و ابقاری و یالینی و قویرخی سیاه
 اوله و اسمعی ایددی طوری لکی در لور بری کیت مددی و بری کیت احم و انلر اچندن در یسی زیاده برک اولوب
 طر نقی زیاده برک اولن کیت احم در دپدی اللحم حانک ضمی و میمک تشدد ببله جمعی سیاه اولن نسنه لرحم حانک

حکم

دخی جمع کورانشانک دیری معناسنه ته کم عن قرب کورانشاء الله تعالی الحیم خانک ضمی و میمک فخیله کول
 و کورم و هر نسنه که تشدن و لوراکام دیرلر الحمة وزن من بورا وزن واحدی تشله اولن نسنه لک بری معناسنه
 الحمة علی وزن الزلزلات فی طلب یتد کده اواز چقرمسی التخم علی وزن التزلزل بمعناها بقال حمم الفرس و تخمم
 اذ تصوت عند طلب العلف المحم یانک فخی و میمک ضمی و مدله نعمان بن منذرک انک اسمی دره محموم تونه دخی
 دیرلر الحمة ازانک فخی و الفک مدله انشانک دیری الاحتمام همزه نکر و نکر کسر بله اهتمام معناسنه تقول احتمت
 اذ اهتمت الحامة میمک ضمی ابله اولو تشدد بدله ثانیاً مطالبه ایتک اموی روایتی وزن تقول حاتمته اذ اطلبت
 الحام خانک کسری ابله موتی تقدیر ایتک قال فی القاموس الحام کتاب قضاء الموت و قدن و بوم مقامده
 صاحب ترجمه ک جانی موت بله تفسیری مخالف اولدغی ظاهر اولور الحمة خانک ضمی ابله قره سواد معناسنه
 وجه اخر بیوک اسمی معظم اخر معناسنه وجه الفراق فراقدن تقدیر اولن نسنه اسمی ابتدی عجلت بنا و بکم جه
 الفراق دیرلر تقدیر فراق معناسنه و اما حمة العقب خانک ضمی و میمک تخفیفیه سم عقرب معناسنه ها حرف
 علتدن عوض در باب معتله کورانشاء الله تعالی الحام خانک فخی و میمک تخفیفیه مطلقاً بوزنه طوقی اولن
 قوش کرک اوکیک اولسون کرک قری اولسون کرک بوغر نلق اولسون اسفروده معناسنه کرک بیان کوکر جینی
 اولسون بونلره بکرینه که واریسه و تمام مذکره و موثقه اطلاق اولنور و داخل اولن ها و حدث ایچون در
 تائیت ایچون دکل دره گاه اولور و احدی دخی تمام دیرلر و عامه قتنده مشهور اولن بودر که تمام همین دو اجنه
 مخصوصه له و دواجن اولر ده بسلبوب ما نوس اولنده دیرلر و بعض اشعارده الحام محمندن الی واقع اولشدر خانک
 فخی و میمک کسر بله میمک لخریه حذف اولوب الفیایه قلب و لغله و بعضی ایتدی الفعدوده فی حذف ایتد کری
 کی الف حذف اولندقدن میمان جمع اولوب تضعیف لازم اولاغین میمک اخری یایه قلب ایتد بیلر تنظیمت کله سنده
 نون یایه قلب اولندغی کی الحامات خانک فخی و میمک تخفیفیه جمع الحام خانک فخی و یانک کسر بله کذلک
 جمع و اما ایتام یانک فخی و میمک تخفیفیه محرق اولشدرندن برینک اسمی در اسمی روایتی وزن و کسائی ایتدی تمام
 بری اولنه و تمام بیوته مائوف اولنه دیرلر دبدی الحام خانک ضمی و میمک تخفیفیه دوه اسنه سی حمای ایل
 معناسنه الحمة میمک ضمی و خانک فخیله اسنه لاولن بریقال ارض حمة ای ذات حمی و خانک کسری دخی لغت در
 میمک و خانک فخی لغت اولدوغی کی الحامة میمک تشدد بدله خاصه معناسنه در بقال کیف الحامة و العامة
 و حامة اقرباید دخی دیرلر بقال هؤلاء حامة الرجل ای قریاؤه و برنسنه نکر اعلاسنه و مختارنه دخی دیرلر بقال ابل حامة
 اذا کانت خیار الهم همزه نکر و خانک مدله قرآن اولن معهود سورهلر در قال ابن مسعود الهم دیاج القرآن
 و فرایتدی ابن مسعود ک بوکلامی ال فلان و الفلان دبدکاری کی در کو یا که هم سورهلر کوزی هم کله سنه
 نسبت قلمشدر الحوام خانک فخی و میمک کسری و مدله هم لفظنک جمع اولسی عامه کلامندن در عربی الاصل
 دکلر و ابو عبیده ایتدی حوام قرآن عظیمه بر قاج سون در علی خلاف القیاس اولی بودر که ذوات هم دیکله جمع
 اولنه همان خانک فخی و میمک تشدد بدله بر جلاک اسمی در الحتم خانک و تانک فخی و نونک مایپنده سکونیه یا شل
 دخی جره خضره معناسنه الحاتم خانک فخی و تانک کسری ابله قره بلونلر در زراسواده عرب طایفه سی حضرت
 اطلاق ایدرلر الحتم خانک و ذال معجمه نکر کسر بله جماعت معناسنه درو بعضی ایتدی طایفه معناسنه در
 الحیم خانک فخی و واک سکونیه برنسنه نکر اطرافنه طو لثم الحوم فختینله بمعناه بقال حام الطائر و غیره حول
 الشی محوم حومه او حوما اذ ارا الحوم خانک فخی و واک سکونیه دوه سور یسندن یوک قطعه الحومة خانک
 فخی و واک سکونیه کذلک برنسنه نکر معظمی حومة القتال قتالک جلی و بیه بو بله در صوب و قومه و غیره

نسنه یه

ختم

خدم

خدم

نسنه یه اضافت اولسنه یعنی حومه لیا و حومه ازل دیسلر بنه حال بو بله در الحومان خانک فخی و واک سکونیه له
 بر موضعک اسمی در حومان حومانک دخی جمع کور الحومة خانک فخی و واک کذلک سکونیه متول
 بودر که برک اولوب منقاد اوله یعنی صرب اولیه کذا فی بعض نسخ الصحاح حام علی وزن الحال نوحک صلوات الله
 علیه او غلرندن بری در که سیاه طایفه سنک باباسی در بقال غلام حامی و عبد حامی فصل الحاء الختم خانک
 فخی و تانک سکونیه برنسنه فی مهر لک و برنسنه فی اخر ایتکه دخی دیرلر تقول خنت الشی و بقال ختم الله له
 بخیر و خنت القرآن ای بلغت اخره و جار الله خنی تفسیرنه بلا واسطه استعمال اولندقدن اخره ایرشیکله و علی
 کله سبله استعمال اولندقدن مهر اور مغله تفسیرنه یا تشدر المختوم میمک فخی و تانک ضمی و مدله مهر اور لاش و تمام
 اولش نسنه الختم میمک ضمی و تانک فخی و تشدد بدله مبالغه ابله ختم اولش نسنه الاختتام همزه نکر و تانک کسر بله
 برنسنه فی اخر ایتک که افتتاحک مقابلی در تقول اختمت الشی فیه و نقیض افتتاحه الختم تانک فخی و کسر بله بوزنک
 که زیت ایچون بر مغه طقرر الختام خانک فخی و یانک سکونیه بمعناه الختام علی وزن ساباط بمعناه کذلک الخوانیم
 خانک فخی و تانک کسری و مدله جمع بوزنک معناسنه الختم فختینله و تانک ضمی و تشدد بدله بوزنک طاقنق
 تقول تحت البسته الخاتمة تاه اولک کسر بله برنسنه نکر اخری الختم تانک کسر بله بمعناها بقال عبد صلی الله علیه
 وسلم خاتم الانبیاء علیهم السلام الختام خانک کسر بله شول با یقندر که برنسنه فی انوکله مهر لار و ختام اخر
 معناسنه دخی کور قال الله تعالی ختامه مسک ای اخره لان اخر ما یجد و ذرا حمة المسک الختم فختینله مهر لوبالقی
 بقال علیها ختم ای علیها طینة مختومة مثل نفص یعنی منقوض و قبض یعنی مقبوض و نفص نونله و فایله
 انجندن دو کلن نسنه پیراق اولسون و میوه اولسون الختم خانک و ثناء مثلننه نکر فخیله بوزن بی اولنق بقال
 ختم المعول من الباب الرابع اذا صار من طحیانی کلنک اوجی چون کلوب یعنی اولسه الختمه میمک ضمی و تانک فخی
 و تشدد بدله یسی ایلن نعل بقال نعل غمته ای عریضه حشمته خانک و تانک فخی و یانک مایپنده سکونیه بر جلاک
 اسمی در الختام خانک ضمی و رانک کسر بله شول کسنده در که برنسنه دن رمز قال طوته متطیر معناسنه و ختارم
 بر جلاک دخی اسمی در و عربین الختارم الیجلی معروف در ختم علی وزن جعفر بر قبیلنک باباسی در که اول یندن
 ختم بن امار در بعضی ایتدی معددن در جینه صکره و ارشدر لخدمه خانک کسری و دالک سکونیه
 بر کسنه یه قولنق ایتک بقال خدمه یخدمه خدمه من الباب الاول لخدمه دالک کسر بله خدم متکار کرک غلام
 اولسون کرک جاریه اولسون خدم فختینله جمع خدمتکارلر معناسنه الا خدام همزه نکر کسر بله بر کسنه یه
 خدم متکار و رمل بقال خدمه اذا اعطاه خادم الخدمة فختینله دوه ییلکنده اولن قایشدر که اکادوه ایافنه
 دکل کری جارخی بغلرلر و بوسیدن خلخاله دخی خدمه دیرلر زرا که گاه اولور خلخالی قایشدرن ایدوب و زربنه
 التون و کومش تربین ایدرلر الخدام خانک کسر بله جمع قایشدرن اولن خلخاللر معناسنه و کاه اولور قومک
 حلقه سنه دخی خدمه دیرلر فی الحديث فض خدمتکم ای فرق جمعکم الخدم میمک ضمی و دالک فخی و تشدد بدله
 ایتد اولن خلخاللری الخدمه وزن من بورا وزن بمعناه الخدم علی وزن التکریم اتک ایافنده اولن بیاض که انجکلر
 وار میوب با کلری اوزره مستدر اوله طرف اوزرنه دایره کی اولن قیللردن یوقری و اگر بر ایفنده اولور سه اکا
 اوجل دیرلر الخدم میمک ضمی و دالک فخی و تشدد بدله ذکر اولن صفت اوزن اولن ات الخدم بمعناه بقال
 فرس خدم و اخدم و خدم شول کسنه یه دخی دیرلر که انوک خدمی و حشمی چوق اوله بقال هؤلاء قوم خدمون
 لذا کثر لهم الخدم و الخدم الخدم میمک فخی و دالک ضمی و مدله شول کسنه در که انوک طایفه جندن تابعه سی
 اوله و تابعه شول جنه دیرلر که بر کسنه یه باج اولوب هر قنده کیدر سه انوکله بله کیده الخدماء شول قیون در که

ختم

ختم

خدم

خدم

خدم

خدم

خرم

خورد

خرش

خرطم

خرم

انوك اللری و اقلری ای اوله حلالی دیو زنا و معنی الخدم خانك فخی و ذال معنیك سکونیه کسمک قطع معنایه
 بقال خدمه خدمان الباب الثاني الخدم علی وزن التکریم یان یان ابدوب کسمک تقطیع معنایه الخدم معنیك
 کسری و خانك سکونی و ذالک فخیله کسیمی قلی الخدم خانك فخی و ذالک کسری به شولات در که نیزه چایك اوله
 بقال فرسخ خدم ای سر یغ و خدم شول کسمنیه دخی دیر که چومرد اولوب سر یغ العطا و لبقال رجل خدم
 ای سر یغ عند العطا الخدم خانك فخی و ذالک سکونی و الفک مد به شول کخی در که قولاغی اقلری کسری و لکن لر لجه
 الخدم فخیله سیرده سرعت ایتمکه دیر لر الخدم خانك فخی و ذالک فخی و مد به شول دوه قوشی در که سر یغ اوله
 بقال ظلم خدم و ظلم طاه معنی به دوه قوشنک رکنه دیر لر الخدم خانك کسری به شعری عربی بدول
 بر ذالک اسمی در الخرم خانك فخی و رانک سکونیه طاه بورنی انف جمل معنایه و خرم سختیانه دیکشن
 سوک بقول خرمات الخرمه من الباب الثاني اذا تبت و ان دیکشی سوکوب کیدرمک و خرم اکسملکه دخی
 دیر لر نقص معنایه و خرم عدول ایتمکه دخی دیر لر بقال ما خرم الدلیل عن الطریق ای ماعدل الا خرم همزه نك
 و رانک فخیله شول کسمنیه در که بورنی کسلیش اوله یخود بورنی کسلیش اوله شوبله که جدم
 مرتبه سنه و انش اوله و جدم بورنی هب کسمنی و خرم قولنی ذالک اولنه دخی دیر لر قولاغک دلیکی رلسون
 و اگر رلسون خرم دیر لر بود کر اولنی نصح محاحه موضعیند راه مهله ایله خرم واقع اولد و غنه بناء در لکن
 سوق تحریر بورنی کوستر که قولنی دلیکی راسه راه مهله ایله خرم دیل و رلسنه خرم دیلر معنی به و خرم
 الکشف کورک ککنک اورت سنه اولی یومری ککک طرفنه دیر لر الخرمه فخیله قولنه دلتن بر الخرم میك فخی
 و رانک کسری به طاهک بورنی نهایت بولد و غی الخرم میك فخی و رانک کسری به جمعی که یولا ایلدخی رلر در و بخارم
 صوفیندخی رلر دخی دیر لر بقال عین ذات بخارم ای بخارم میك فخی و رانک کسری به جمعی که یولا ایلدخی رلر در و بخارم
 همزه نك و رانک کسری به اصلندن کسمک الخرم فخیله و رانک فخی و تشدید به بمعناه بقال اخرهمم الدهر
 و تحرهمم ای اقتطعهم و استأصلهم و تحرهمم رکسمنیه غضبی ساکن اولمق غلند دخی استعمال اولنور بقال تحرهم
 زید فلان دنلکن غضبه و تحرهمم خرمیه طایفه سبنک دبنه تابع اولغه دخی دیر لر که انلر اصحاب تناسخ و باحقدر
 الخرم خانك فخی و رانک سکونیه بلان کذب معنایه بود کر اولن صاحب قاموسک و سایر اهل لغتک
 تصدیق و اشارتی وزن در پس صاحب صر احک بالضم و تشدید الراء دبدکی مخالف اولور الخورم خانك و رانک
 فخیله شول قیاد که انوک یوقلری وارد الخورمه علی الوزن لمر بور انسانک بورنک یومشقی ری ارنه الانف
 معنایه اخرنشم میك فخی و شبنک کسری به متکبر اولی کسمنیه و خرنشم کذلک اقلیوب متغیر اللون اولنه
 دخی دیر لر اوعر و رای اوزن الخرم طوم خانك و طانک فخی و رانک سکونیه بورن انف معنایه الخرم طوم خانك
 فخی و طانک کسری و مد به جمعی و خرم طوم قومک اولورینه دخی دیر لر سادة القوم معنایه و خرم طوم خرمه
 دخی دیر لر الخرم میك فخی و طانک کسری به غضبناک و متکبر اولوب باشن یوقر و طوم کسمنیه دخی دیر لر
 و چشم بن خرچ و صوف بن خرجه خرطومان دیر لر الخرم فخیله شول انوک قانندن اب بو کر الخرمه
 کذلک فخیله و احدی ذکر اولن انجلردن بری معنایه و مدینه منوره در بازار و در که کاسوق الخرمین
 دیر لر الا خرم همزه نك و رانک فخیله لک بلان الخرم بر رانک دخی اسمی در الخرمه خانك کسری به قیلندن بر
 حلقه در که دوه نك بورنه کجوب اکایولار بغلر پس الخرم میك فخی و رانک فخی و مد به هر دیش سنه
 اطلاق اولنور و طوم قسمی جمله خرم در رونلری ذالک اولد غندن اوتری و ذالک بقال تمام خرم و تمام دوه
 قوشنه دیر لر الخرم خانك فخی و رانک سکونیه دیر لمک نظم معنایه بقول خرمات الخرمات فی العود اذا نظمته

یعنی

خشم

خشرم

خشم

یعنی چکر که فی شیشه دیر سک الخرمه میك فخی و رانک فخیله ایکی کسمنیه بری و مخالف طریق اخذ ایتمک
 بر مکانه بولشم یخون الخرمه خانك فخی و رانک فخی و مد به ایتمک بقره معنایه ذیل لغتی اوزن الخرمی
 خانك فخی و اخرنک الفک قصر به خیری دبد کسری چیمک یا بابسی در و خیری بر چیمک در که اطباقتند
 معروف در اقی و قمر می و صاروسی اولور خرم بر قبیله نك بابسی در قریشدن که اول خرم بن یقظه در که
 جد علاری لوی بن غالب در ابو خازم نك کسری به بر شاعر ک بابسی اسمی در بنی اسد دن که اول بشر بن ابی خازم در
 الخشم خانك فخی و شبنک فخی و مد به ککر بورنک نهایت بولد غی بر در الخشم خانك فخی و شبنک سکونیه
 بر کسمنیه ککر فائق بقول خشمه خشمه اذا کسرت خشمه الخیاشم خانك فخی و شبنک کسری و مد به
 خشمه کسری و خیاشم الجبال طاع بورنلری الخشام خانك فخی و شبنک تخفیفیه بورنی قان اولن کسمنیه بقال
 رجل خشم و کذلک الجبل الذي له انف غلیظ الخشم فخیله شول مرصده در که بورنه عارض اولو والا خشم
 همزه نك و شبنک فخیله ذکر اولن مرضه مبتلا اولن کسمنیه بقال رجل اخشم اذا کان بین الخشم الخشم میك
 فخی و شبنک فخی و تشدید به زیاد سر خوش اولن کسمنیه الخشم علی وزن التکریم لک را حه سی متغیر
 اولمق بقال خشم الخشم اذا تغیر بود کر اولن نسخ جوهر بد به بولن ضبطه و مصادره واقع اولن نقله بناء در
 و قاموسک ثلاثی اولوب باب رابعدن کسمنیه دخی اشارت اولن شدر الخشرم علی وزن جعفر اوغول اریسمی که
 مشهور در و سائر بکال ایلر نه دخی اطلاق اولنور راصمی ایتدی خشرم بر جعفر که لفظندن واحدی یوقدر
 و کاه اولو رخانه زینون دخی خشرم دیر لر و خشرم شول طاشلره دخی دیر لر که اندن کیرج یقر لر الخشرم خانك
 فخی و رانک کسری به اواز اصوات معنایه خشرم علی وزن جعفر ایضا بر رانک اسمی در الخشم خانك فخی
 و صادق سکونیه معروف در و بونک جمع و مؤنث برادر اصلندن مصدر اولد غندن اوتری و عرب طایفه سندن
 بعضی خصمی تنیه و جمع قیلور الخصمان خانك فخی و صادق سکونیه تنیه سی الخصوم فخیله جمعی الخصم
 خانك فخی و صادق کسری و مد به کذلک خصم معنایه الخصماء خانك فخی و صادق فخی و الفک و مد به خصمیک
 جمعی الخاصه میك فخی و صادق فخیله خصومت بد شملک الخصام خانك کسری به بمعناها بقول خاصه خاصه
 و خصما الخصومه فخیله اسم در و باب مغالبه دن خاصیت فلان خصمته خصمه دیر لر کسره لخصمه دیر لر خصمه
 پس بوشاد اولور و منه قرا حیره خذهم وهم یخصمون و شاد اولد غنک وجهی بود که فاعلته ففعلته بانه
 مضارع ضممه رد اولنور یعنی باب اوله رد اولنور فخر انده حروف حلقدن بری اولسه و حروف حلقدن بری
 اولسه باب ثالثدن اولور هر بابی حال بویه در فخر اول باب یخصدن اولسه بقول عالمته ففعلته اعلمه بالضم
 فخرته ففخرته افخره بالفتح و اما فخر باب معتلدن اولسه وجدت و بعث و رمیت و خشیت و سعیت کی بونلرک
 جمیعیند کسره رد اولنور مکر که اجوف و او یانا فصح و او ی اوله که بودم مضوم اولور بقول راضیه فرضوته
 ارضوه و خا و فنی خفته اخوفه اما بوهر رده جاری اولماز مثلاً نازعته فخر هته دیر لر زیر اغلبته لفظی ایله
 استغنا حاصل اولشدر اما شول کسمنیه قرائن عظیمه یخصمون قرائت ایتشدر مرادی یخصمون در تائی
 صادق قلب ابدوب ادغام اندکدن صکره حرکت خایه نقل ایتشدر و بعضلر حرکتی نقل ایتیموب خای
 مکسبو و ایتشدر در اجتماع ساکنیندن اوتری زیر ساکن تحریرک اولنسه کسره تحریرک اولنور و ابو عمرو
 خانك حرکتی اختلاس ایدر یعنی حرکت غیر ممیز ایله قرائت بلر جمع بین الساکنین لمن اولد یخون الخشم
 خانك فخی و صادق کسری به تشدید الخصومه اولن کسمنیه الخشم خانك فخی و صادق سکونیه بوک راجانی عدل
 معنایه و بوک بر کوشه سنه دخی دیر لر و بالجمه هر نسنه نك جانبیه خشم دیر لر بقال للمتع اذا وقع فی زاویه

الوعاء وفي جانب الوعاء من خرج اوجوالى اوعية قد وقع في خضم الوعاء وفي زاوية الوعاء الاختصاص همزة نك
 فضيلة كوزك اطرافى كه كوز قباغتك كوشه لى وكريك ديلارى ديك اولور الاختصاص همزة نك وتانك كسرى به
 غصوه تاشمك لعمامه ديك فتي وصادك ضمي ايله بمعناه يقال اختصم القوم وتخاصموا بمعنى ويقال السيف يختصم
 جفته اذا كله من حدة وجفن حمله وقابله قلع قنه ديرلر الخضم خلتك فتي وضاد معجته نك سكويه اغزك
 جمله سى ايله يك اسمى روايى اوزن تقول خضمت الشى اخضمه خضما من الباب الرابع الخضمة فتمتله وميك
 تشدد به قولك قالن رى مستغلظ الذراع معناسنه وبعضلر ابتدى خضمه هرنسنة نك اولوسنه ديرلر
 الخضم خلتك كسرى وضادك فتي وميك تشدد به بهجف وزنى اوزن انعامى جوق اولن كسنة ككثير العطايا
 معناسنه وهجف اهل جفالوب ثقل اولن كسنة درو خضم جمع كسنة دى ديرلر وخضم اى وجزه روايى اوزن
 ياشلوده ويه دى ديرلر الخضمة خلتك فتي وضادك كسرى ومديله شول بقداى درك صوبله بشورلر تاملايم
 اولنخه خضم خلتك فتي وضادك فتي وتشدد به بقم وزنى اوزن عنبرين تيمك سمي دركه قبيله ده دى استعمال
 اولنوروشوبله زعم اولندى كه مز بورلر خضم ديدكاري كثر كاكلر نندن ووفور مضغ لرنندن اوتري درزيرا
 خضم صيغة سى اينية افعال دن در اينية اسماء دن دكل در خضم برصويك دى اسمى درو بوشاد در تنه كسرى بقم
 تفسير نه ذكر اولن تشدد بر معنى اصول اسماء صيغة فعل يوقدر وواقع اولن على وجه الشذوذ در ديشدر الخضم
 ميك ضمي وخانتك ورتك فتيه شول ات دركه مجهول الحال اوله يعنى ار كك طوار ايني دريا خود ديشى طوار
 ايني در بائيه وخضم كذالك شول شاعره ديرلر كز زمان جاهليتله زمان اسلامه يارشمش اوله لبيد كى مثلا
 وخضم النسب شول كسنة دركه بر كسنة اى اوغل ايدشمش اوله الخضم رمة ون زم بور اوزن شول ذقيه ديرلر
 كه قولاغتك بر طر فى كسلس اوله وخضم مه شول عورت دى ديرلر كه سنت اولشمش اوله الخضم خلتك ورتك كسرى
 وضادك سكويه عطاسى جوق اولن كسنة بحر خضم رمة تشبيه اولمشدر كه اول كثر الما اولن بحر در لكن اسمى
 بحر كثر مادن اوتري خضم ديدكاري انكار ايتدى وهر نسنة كه كثير اولوب واسع اوله اكا خضم ديرلر
 الخضم خلتك فتي ورتك كسرى به جمع كثير وواسع اولن نسنة ر معناسنه الخضم رمة خلتك فتي ورتك كسرى
 ايله شام شريفه بر قوم درو بونك ساني بودر كه عجم طابغه سندن بر قوم ايتراى اسلامه جقوب بلاد عربية
 طاغلبيلر ايلردن شول كسنة لكه بصرمه ده اقامت ايتديلر انلره اسان ديديلر وشول كسنة لكه كوفه ده
 اقامت ايتدى انلره احامه ديديلر وشول كسنة لكه شامه اقامت ايتديلر انلره خضار مه ديديلر وشول كسنة لكه
 كه جزيره ده اقامت ايتديلر انلره جرامقه ديديلر وبعضلر ايتدى جزيره ده وموصله ساكن او انلره جراحه ديرلر
 الخضم خلتك ضمي وضادك فتي ورتك كسرى به علبط وزنى زكرا ياوريسى درو لادضب معناسنه وعلبط
 فرموده ديك كروا حرا ايتدى ولدضبك اول مرنبه سى حسل ايكجى مرنبه سى مطبخ او چجى مرنبه سى خضم
 وكالن بولدقه صب در ديدى وغيداق اولدغى مرنبه سى ذكر ايتدى نته كم ابو ز بد ذكر ايتمشدر لخطم خلتك
 فتي وطاء مهله نك سكويه هر قوشك بورنى منقار معناسنه وهر طوارك بورنك اوجنه واغز نك اوجنه
 دى ديرلر الخطم ميك فتي وطانك كسرى به بورنلر انوف معناسنه الخطم ميك فتي وطانك كسرى به واحدى
 بورن معناسنه الاخطم همزة نك وطانك فتيه بورنى اوزن كسنة طوبل الانف معناسنه لخطم خلتك كسرى
 وطانك تخفيفى ايله يولار زمام معناسنه الخطم خلتك فتي وطانك سكويه دوه يولار اوزمق تقول خطمت
 البعير من الباب الثانى اذ انمت الخطومة ميك فتي وطانك ضمي ومديله يولار لشمش ناقة الخطمة ميك ضمي وطانك
 فتي وتشدد به يولار لشمش ناقة ليقال ناقة مخطومة ونوقى مخطمة والتشدد بالاكثرة الخطم ميك ضمي

خضم

خضم

خطم

وطانك

طانك فتي وتشدد به شول خر ماقورغى دركه اوزر نده خطلر ويولر اوله قيس بن الخطيم خلتك فتي وطانك
 كسرى ومديله برشا عرك اسمى در خطمة الانصار خلتك فتي وطانك سكويه عبد الله بن مالك بن اوس
 اوغلارى در الخطمة خلتك ضمي وطانك سكويه طاع بورنى وبومقامه صاحب صراح خطمة يى بلندى كوهله
 تفسير ايتمشدر مخالف درزى رالى جوهرى رعن جبل ايله تفسير ايتمشدر ورور عن جبل طاع بورننه ديرلر الخطمى
 خلتك كسرى وطانك سكوف ورتك تشدد به نياتندن شول نسنة دركه انوكله باش بورلر الخطم خلتك كسرى
 ولا مك سكويه دوست صديق معناسنه وخلك اصلى كناس الطي در يعنى اهو يتاغى دركه معنای انسى مشعر در
 الخامة ميك ضمي ولا مك فتيه دوستلق ايدشمك مصداق معناسنه الاخطم همزة نك فتيه اصحاب
 معناسنه الخاتم خلتك وحيك فتي ولا مك سكويه اوزون طويل معناسنه الخاتم ميك تشدد به بدر ايجه اولن
 يشمش ات لم منتن معناسنه الخاتم ميك ضمي وخانتك كسرى به بمعناه يقال لم خام وخم اذا كان منتنا الموم
 ضمتله ات بدر ايجه اولمق بشد كدن صكره يقال خم الخاتم من الباب الثانى اذا شق وهو شواء وطبع وفى المثل
 هو السمن لا يخم يعنى اول كسنة حسن خلقه صياغى كى در ايجه بغلر يس بومثل كسنة يى مدح وشمقامنه
 ضرب اولنور الانعام همزة نك كسرى به كذالك ات رايحه بخلق الخ خلتك فتي ايله قوبى ياك ايتمك يقال خم البر
 يخم من الباب الاول اذا كسرها ونقاها وكسح سين وحاء مملتيله سيورمك معناسنه درووا ياك ايتمه ده دى
 استعمال اولنور الاختتام همزة نك وتانك كسرى به كذالك الخوم ميك فتي وميك ضمي ومديله ياك اولن نسنة يقال
 قلب خموم اذا كان نقيما من الغل والحسنة كم بعض حديث شريفه واقع اولمشدر الخامة خلتك ضمي وميك
 تخفيفيه سو برندى قامه معناسنه وقوبى ايجندن جقرن طراغه دى ديرلر الخاتم خلتك ضمي وميك تشدد به
 ناكس ودى طبع اولن كسنة الخاتم خلتك فتي وميك تشدد به بمعناه يقال ذاكر رجل من حنان الناس وحنان
 الناس بضم الحاء وفصحائى من رذالهم وحنان خلتك ضمي ايله ضعيف اولن كوندن دى ديرلر الخجمة على وزن الزلزلة
 حنينة كى دروزناومنى وخنينة كزدن سو بليوب سوزن اكلماق در اكبر دن اوتري وخنينة كذالك
 برجنش قبيح بيك بيك در الختم خلتك كسرى وحيك سكويه برجنش اوت دركه انوك تخمن دوه يه علف
 قلورلر وبعضلر ختم خاء مهله ايله در ديدى غد رخم خلتك ضمي وميك تشدد به بوموضعك اسمى دركه
 مكه مشرفه ايله مدينه منون نك ان سندن جفته ديكه معروف يده در الختم خلتك فتي وميك سكويه
 بر جلك اسمى در الخامة على وزن الحالتيا ش وتازه اولن اوت وفى الحديث مثل المؤمن مثل الخامة من الزرع
 قيلها الرخ مرة هكذا ومرة هكذا الخيمة خلتك فتي ويانك سكويه شول اودر كه عرب طابغه سى اى
 انج بود قلرندن يبر الخيمات فختينله جمى الخيم خلتك كسرى ويانك فتيه كذالك جمى بدن ايله بدر كى ویدن
 اوغلن در سندن اولن نلومه ديرلر الخيم خلتك فتي ويانك سكويه خيمه كى در الخيام خلتك كسرى به
 جمى خيمه ر معناسنه فرخله فراخ كى الخيم على وزن التكريم برنسنة يى خيمه كى قلى وخيم بر رده
 خيمه قورمغه دى ديرلر يقال خيمه اذا جعله كخيمة وخيم بالمكان اذا قام الخيم فختينله ويانك ضمي وتشدد به
 بر مكانه خيمه قورمق تقول تخيم بكان كذا اذا ضرب خيمته به الخيم خلتك كسرى ومديله طبيعت كندى
 لفظندن واحدى يوقدر خم خلتك كسرى ويانك فتيه بر طاعك على در الخيومة خلتك فتي ويانك
 سكوى وميك ضمي ومديله قورمق يقال خام عنه تخيم خيومة اذا جبن الخيم خلتك فتي ويانك سكويه
 ابق قالدرمق تقول حتر جلى خيا اذا رفتهها فصل الدال التدموم فختينله وهمزة نك ضمي وتشدد به
 صور نسنة يى اورمك يقال ندام الماء الشئ اذا غمره وندوم ارككك دوه ناقة نك اوزر يينه جفته

خلم

خلم

خلم

خوم

خوم

دخی در بر بقال نام الفحل الناقه ذاجالها التداوم ناك فخي والفك مدی و همزه نك خمی لیلهم راجع قلی بقال تداء مه
 الامور اذا تراكم عليه وترجم الداء ماء الك فخي والفك مدی ذكر بحر معنائه بقال والیل كالدا ماء مستشعر من دونه
 لون الداء ماء الك فخي و همزه نك سكونیله بر نسفه فی التاك دفع معنائه تقول دامت الحار اذا دفعته مثل
 دعه الداء ماء الك فخي و جاء مهمله نك سكونیله بر نسفه فی حكم ایتی و رمك دفع شد بد معنائه دحمان الك فخي
 و هانك سكونیله بر رجلك اسمی در دحیم الك خمی و هانك فخي و یانك سكونیله كذا لك اسم رجل در معنای دفعدن
 ما خود در الدحیمان الك و سببك خمی و ما یبند حاء مهمله نك سكونیله دحسانك قلبی در قره یا غز اولوب سبز اولن
 كسبه معنائه دحشم علی وزن جعفر بر رجلك اسمی در الدرم الك كسری و یانك فخیله طوشان یا خود غیر جانور
 ادمن بری بر قریب ادمن فخرمان فخرمانه بقال در مت الارنب و غیره اندرم در ما و در مانا من الباب الثاني
 و ابوزید اندی در مت الدابة دیرل اذا دبت دیمبا یعنی تا نبیله یورسه دارم رانك كسریله ركسبه نك فخی در كه اول دارم
 بن خنطله در جاعلا سی تمیم در و انك اسمی محرد در دارم دیولقب قلمشردی زیر انوك یا اسنه دبت خصوصه
 معا و نتر جاسیله بر قلم كذا كذا ذكر اولن او غلنه خطاب بدوب اندی یا بحر ایتی بحر یطه و كان فیها مال فجاء یحملها
 و هو بدرم تحتها من ثقلها خیر یطه دری كسیه دیرل یعنی ذكر اولن کیسه زیاده اغز اولوب التده ادمن متقارب
 انو غیچون دارم دیشلری الدرم فخرمانه طویعی ات اور غنكدر بر مرتبه ده كه طویفك جمی بلور مزاوله بقال در مین
 الباب الرابع الادرم همزه نك و رانك فخیله ذكر اولن صفته متصف اولن طویق بقال كعب دارم و ادرم شول كسبه
 دخی دیرل كه دیشلری شمش كیش اوله و ادرم شول زرهه دیرل كه ملائم اولوب حلقه لری منتظم اوله و ادرم شول
 یا عنده اولن سكیره دیرل كه انوك ابره سی عظیمه و له و ابره ات اغنه سكل مثالنه نسفه در موجود اولن نسج محاحه
 بولفت و ادرلكن قاموسه و صراحه و ساير كتب لغته ترك اولنشد و الدرم ماء الك فخي و رانك سكونی والفك
 مدیله شول عورت در كه طویقی ذكر اولن صفت وزنه اوله محاحدن و قاموسدن فهم اولن بودر كن قیاس بوابد بكه
 ادرم طویقی ائی اولن اردن عبارت اوله یا خود در ماء دخی مذكری كبی ائی طویقندن عبارت اولنیدی و جوهرینك
 و المرأة در ماء دبد بكن و الموث در ماء معنائه حمل ایتك بعید در و در ماء شور اولن او قلدرن بر اولنك اسمی در
 و در ما طوشانه دخی دیرل رانك معنائه الدرم الك خمی و رانك سكونیله جمی بقال مرافقه دارم الدرم فخرمانه
 ركسبه نك دیشلری شغوب نك بقال در مت اسنان الرجل من الباب الرابع اذا انحاث بنو الادرم همزه نك و رانك
 فخیله بر قبیله نك اسمی در الادرام همزه نك كسریله دوه قون دیشلرن بر غواب غیر دیشتی نك بقال در مت لابل
 للاجذاع اذا ذهب و واضعها و طلع غیرها الدرم دالرك كسری و رانك ما یبند سكونیله شول ناكه در كه یشلو
 اوله مسنه معنائه الدرم ماء الك فخي و رانك تشدد بدیله شول عورندركه قصیره القامه اوله درم الك فخي
 و رانك كسریله بنی شباندن بر رجلك اسمی در كه انوك حقنه اودی درم دیشلر قتل اولنوب انتقامی النماذ غیچون
 بعضیلر حربه نابد بد اولد غیچون دیشلر و اودی هالك معنائه در درخیم الك خمی و رانك فخي و میك
 كسری و مدیله ستر حیل وزنی اوزن افت داهیه معنائه و ستر حیل رجالدن بر كسبه نك اسمی در
 الدرهم الك كسری و هانك فخیله فارسی معرب در و هانك كسری دخی لغت در الدرهم الك
 كسری و رانك سكونیله درهم معنائه كذا لك لغت در الدرهم الك فخي و هانك كسریله درهم جمی
 الدرهم الك فخي و هانك كسری و مدیله درهمك جمی الادرهام همزه نك و رانك كسری و دالك
 و هانك سكونیله زیاده یشلو اولقندن دوشك بقال ادرهم ادرهاما ان اسقط من الكبر الدرهم مم اولك
 خمی و دالك سكونیله و هانك كسری و میك تشدد بدیله شول پیر در كه زیاده یشلو اوله بقال شیخ مدرهم
 ای مسن الدسم فخرمانه یاغ چروپش معنائه تقول منه دسم الشی من الباب الرابع التداوم علی وزن
 التكریم بر نسفه نك اوزنه یاغ دو ككك الدسم الك فخي و سببك سكونیله یغورری ایصلدوب

دح

دحسم

دخشم

درم

درم

درم

درم

دسم

مبالغه ابله یغمه امق دسم قولاه نسفه قوغق یا خود جراحته نسفه قوغق معنائه ده كالور بقول دسمته ادمه
 دسمان الباب الاول دسامدن ما خود در شتم كالور انشا الله تعالی الدسمه الك خمی و سببك سكونیله رجالدن دخی
 و خسبس اولن كسبه الدسم الك خمی و سببك سكونیله كیرل اولن یززل بقال شاب دسم ای و سخته اند سامد الك
 كسری ابله شول نسفه در كه قولاه یا خود جراحی انوكه سد ایدرلر و دسام سداده دخی دیرل كه سداده شیشه
 و شیشه ی شیشه اولن نسفه نك غز بنغل قلمی نسفه در الدسم الك و سببك فخي و یانك سكونیله قوردر یا وریسی
 ولد ذیبت معنائه جوهری بدربو الغوثه سوال بدوب دسم قورده دیشی كلب دن اولن ولد در دیرل و اقمی در
 دبدم ایتدی دسم ای یا وریسی در غیری دكلد و دسمی صراح نسخته لند یخدر كوش ابله تفسیر ایتشدر
 ظاهر بودر سهو تا سخر یخه خرس دن یخیف و لنشدر و دسم نباتندن بر انك دخی اسمی در كه كاتاج خروس
 و سلطان بورکی دیرل بستان افرور معنائه لك بسمه الك و سببك فخي و یانك سكونیله قرحه كه زیاده خرده اوله
 مورچه معنائه الدسم خمتیله بر بوزلق بقال دسم الاثر من الباب الثاني مثل طسم وزنا و معنی الدسم الك فخي
 و عن مهمله نك سكونیله دیرك و كك تقول دعت الشی دعامن الباب الثالث اذ جعلته عامه و دسم قوه و ستر لكه
 دخی دیرل بقال لا دسم بفلان الم یكن قوة و لاسمن الدعامة الك كسریله او ك دیرك عماد البیت معنائه
 و اولوید دخی دعامه دیرل سید معنائه الدعامة الك كذا لك كسریله یكی میلدر كه قیونك یكی جانبند ایدرلر
 بكره اغاجن ارقری نلرك اوزنه قومق یچون كرك انجندن و لاسون كرك بنادن و لاسون الادعام همزه نك كسری
 و دالك كسری و تشدد بدیله دعامه یطه نقول دعت اذا انكبت علیها و یو باب افتعالدن در دخی دالك خمی
 و عنك سكونی و یانك تشدد بدیله بر قبیله در كه یا یاری دخی بن جدیله در كه جد اعلا سی معدر الدسم الك فخي
 و عن معنه نك سكونیله ركسبه فی اسی احاطه ایتك نقول دغم الحزن الباب الثالث و دغم اضمنا من الباب الرابع اذا
 غشیم و دغم الك فخي و عنك سكونیله بوری فافقه دخی دیرل ر حیتیتله كد بورن ككاری ریزه رزه اولوب یخروشه
 و هو من الباب الثالث ایضا الادغام همزه نك كسریله بمعناه نقول ایضا ادغم الحرا لا دغم همزه نك و عنك فخیله
 شولات در كه یوزی و طود قلمی جانبی سیاهه مائل اولوب بد نك لونه مغایر اوله و بواولدر كه جم طایفه سی اكا
 دیزج و دیزه دخی دیرل دال مهمله وزای معجه ابله لکن دیزه لوننه غیرت یعنی بوزه مابللق اولندر دیشلر الدغماء
 دالك فخي و عنك سكونی والفك مدیله مونی بقال الشاة دغماء و فی المثل الذی باد غمز را قوروت كرك فان یچسون
 كرك ایچسون انوك اغزنك طرفی سیاه در و كاه اولور قوروت غزینك طرفی سیاه و لما غین فان ایچمكله تهمت و لنور
 حالاكه انوك قازنی اچ در قان ایچمك قانده قالدی و بومثل شول كسبه حقنه ضرب اولنور كه بر مرتبه و اصل
 اولمقسنن كارشك ایدرلر و بومثلی صاحب قاموس و صاحب صراح كتور مشلدر در الدغان الك خمی و عنك
 سكونیله رجالدن سیاه اولن كسبه الادغام همزه نك كسریله اویان ورمق نقول دعت الفرس اللجام اذا خلته
 فی فیه و ادغام بر حرفی بر حرفی ایچنده درج ایتكه دخی دیرل الادغام همزه نك كسری و دالك كسری و تشدد بدیله
 باب افتعالدن ذكر اولن معنائه در نقول دعت الحرف و ادغمته الدقم الك فخي و فافك سكونیله ركسبه نك دیشلرن
 فافق بقال دقه مثل دقم علی القلب اذ كسر اسنانه لادلم همزه نك و لا مك فخیله رجالدن و حمار جنسندن سیاه
 اولن نسفه الادایام همزه نك و لا مك كسری و دالك سكونیله سیاه اولق نقول دلام الرجل و لما اراد لایما ابود لامة
 دالك خمی و لا مك تخفیفی ابله ركسبه نك كنبی در الدلم علی وزن حیدر خلا یقندن بر طایفه نك اسمی درود بلم افته
 دخی دیرل داهیه معنائه و ضبه قبیله سنه دخی بعض اشعار ده دلم دیشلر در اكثری قره یا غز اولد غنه بناء و بعضیلر
 ایتدی دیم اعناء معنائه سنه در و بعضیلر دیم خلا یقندن لا علی التعین رجاعت معنائه در دبدی و دیم قرحه
 جاعنه دخی دیرل كه خیمه قورلن یلرده و دوه و یافلرنه اولور و دیم تواج دبد كاری قوشك ركسبه نك دخی دیرل الدقم

دغم

دغم

دغم

دلم

دلقم

دلقم
دلهم
دم

دالک و قافک کسری و لامک مایند سکونیه شول ناقه در که زیاد یا شلو اولد و غندن دیشلری شمش کش اوله
 اخر نه اولن می زاننه در ته کم باب القافه ذکر اولن شدرد المدلهمة میمک نمی و لامک فخی و هانک کسری و میمک
 تشدید بله قرا کو اولن کجه بقال لیلہ مدلهمة اذا کانت مظلمة دلهم علی وزن جعفر بر جالک اسمی در الدمام دالک
 کسر بله برد واد رکه او غلجفک لئنه و کوز لک طشره سنه سورلور و هر نسنه که طلا اولنورا کادام دیرلر الدم
 دالک فخی و میمک تشدید بله بر نسنه ابله برشی سورمک طلا قلق معناسنه نقول دمت الشی ادمه من الباب الاول
 اذا طلعت بای صبح کان و دم عرب طوشانی یواسن و بومغه دخی دیرلر بقال دم الیر بوع حجره اذا کبسه المد موم میم
 اولک فخی و نانینک نمی و مد بله قر می اولن نسنه لمر معناسنه و مد موم شخم و لجله طلوا اولن طوان دخی دیرلر کرک
 دوه اولسون کرک غیر ی اولسون بقال دم بالشخم ای و قر المد مومه وزن مز بورا وزن شول چومک که طحال ابله
 مرمت اولن ش اوله المد میم دالک فخی و میمک کسری و مد بله بعناها بقال قدوم مومه و دم ای مطلقه بالطحال و دم
 قیج معناسنه ده کاور نقول دمت فلان ند من الباب الاول و ند من الباب الثاني صرت دمیما الدمه دالک نمی
 و میمک تشدید بله یو یون در طابقه عرب یبندن معروف در و دم طریقه دخی دیرلر و دم عرب طاشانی
 یواسنه دخی دیرلر الدمه دالک نمی و میمک اولک فخی ابله حمه و زنی وزن کذلک ذکر اولن یو اوجمه کومره و کوله دخی
 دیرلر الدمه دالک کسر بله دو و نجسی بعنه معناسنه الدماه میمک تشدید یو والفک مد بله عرب طوشانی یو الرندن
 برینک اسمی در راهطاء کبی الدوام دالک فخی و میمک تشدید بله جمی ذکر اولن یو الر معناسنه الدمام دالک اولک
 فخی و نانینک کسر بله شول دپه چکر در که اوزر بنه چقمسی اسان اوله الدمه علی وزن الزلزله بر نسنه یو پایمال
 ابدب یو یا شدر مقی بقال دمت الشی اذا الزقته بالارض و ططحته و ططحه پایمال بدوب ریزه ریزه ایتکه
 دیرلر و دم مهلاک ایتکه دخی دیرلر بقال دمد لله علیهم ای اهلکم الدیومة دالک فخی و یانک سکونیه شول
 بریه در که انوک صوبی یو قدر المد میم اولک نمی و نانینک فخی و تشدید بله شول دبی بقین قوی در که ایچی یا بلش
 اوله الدنامه دالک کسری و ونونک تشدید بله قصیر اولن نسنه الدغه کذلک دالک کسری و ونونک تشدید بله
 بمعناها مثل الدنابة و الدنبة و زنا و معنی الدوم دالک فخی و واک سکونیه دخی اولق و دم مقل اغاجنه دخی دیرلر که
 ا کاخرمای هندی دیرلر و دم ظل دخی دخی دیرلر الدوام دالک و واک فخیله کذلک دخی اولق الدیومة دالک فخی
 و یانک سکونی و میمک نمی و مد بله بمعناها کذلک بقال دام الشی بدوم من الباب الاول و بدام من الباب الرابع
 دو ماود و ماود دیومه و دوام ساکن اولمغه دخی دیرلر و فی الحدیث نهی ان یبال فی الماء الدایم ای الساکن الادامه
 همزه نک کسر بله دایم قلق بقال ادامه غیره و ادامه چوملک قبنه سن صوبله یا غیر ی نسنه ابله ساکن
 قلغه دخی دیرلر تقول ادمت القدر اذا سکت غلبانها بشی من الماء التدوم علی وزن التکریم دایم اولق
 بقال دومت الشمس فی کبد السماء یعنی کانتها لا تمضی و تدوم خمری ایچن کسنه نک باشن چکر ندر مکه دخی دیرلر بقال
 دومت الخمر شار بها اذا سکر فبار و ندوم چوملک قبنه سن ساکن قلغه دخی دیرلر تقول دومت القدر اذا
 سکت غلبانها بشی من الماء و ندوم بر نسنه یو یا ش ایتکه دخی دیرلر تقول دومت الشی اذا بالته و زعفرانی
 تر قلغه دخی دیرلر و فر الیتدی تدوم دلی اغزده ککر در مکدر اغزیاری قوریمسون دیو و تدوم الطیر قوشک
 هواده دورا بدب ایلندر مسمی در یو کسلک ایچون و فصحان بعضی شعر نه تدومی یو زنده دورا بدوب
 ایلندر مسمی معناسنه دخی استعمال تشدید و لکن اسمی کالک کار ایدوب ذوی فی الارض و دم فی السماء دیرلر
 دجش در و بعضی تدوم فی الارض صواب کورب تدوم دوامه دن مشتق دالک نمی و واک تشدید بله
 دیشدر الدوامه دالک نمی و واک تشدید بله شول اغر شق کبی نسنه در که او غلجقار ازی ابله

دغ

دوم

اتوب یو زنده و ندرلر و بعضی دخی اسمی جانندن جواب و یروب دوامه د و دامه د کوری دومت القدر دن
 مشتق در قن قدر ک صوبله غلبانی تسکین ایتسه پس دوامه نک سرعت دورانی اولد غندن ساکن کبی کور فکیکن
 دوامه دیشدر در یو زنده دورا بدب کچون دکل در دیشدر در و تدوم کبک یا خود غیر ی نسنه نک سکر نه ده ارغه
 کسنه دخی دیرلر الدوام دالک نمی و واک فخی ابله باش چکر نک دورا کبی در و زنا و معنی بقال اخذه دوام
 ای دورا الراس التدوام تانک فخی ابله و معناسنه در که الان مروا یتدی دومه لجن دل دالک نمی و مدی و جیمک
 و دالک فخی و ونونک سکونیه بر حصارک اسمی در و دالک مضموم اولسی اصحاب لغت قتنه در و لهل حدیث
 دالی مفتوح قلو رلر المدام میمک نمی ابله شراب خمر معناسنه الدماه کذلک میمک نمی ابله شراب معناسنه در
 المدام میمک نمی و دالک کسری و مد بله بورنی قانین کسنه راعف معناسنه الاستدامة همزه نک و تانک کسر بله
 بر نسنه ده تانی قلق بقال استدمت الامر اذا تانت به المدامه میمک نمی و واک فخیله بر نسنه یو مشغول اولق
 مادام برکله در که متعارف در ماء مصدویه ابله فعل ماضی دن مرکب در و ونونک استعمالی دایم باطرقت اوزن در
 ته کم مصادر طرقت اوزن استعمال اولنور نقول لا اجاس مادمت قائما یعنی دوام قیامک کا تقول و ردت
 مقدم الحاج ای وقت قدوم الحاج الدوم دالک اولک نمی و واک فخی و دال نانینک کسر بله هدد و زنی وزن قان
 کبی بر نسنه در که سمره اغاجندن اقروا کاحذال دخی دیرلر حاء مهمله نک فخی و ذال معجه ابله و قن اول ظهور ایتسه
 حاضت السمره دیرلر و هدد قوی سوده دیرلر و شب کورلک معناسنه ده کاور الدم فختنه ا کسرن
 ایرشیمک بقال دههم الامر و قد دهتم الخیل من الباب الرابع و دههم دخی لغت در باب ثالث دن ابو عبید
 روایتی اوزن الدم دالک فخی و هانک سکونیه عدد کثیر معناسنه الدهوم ضمتنه جمعی اعداد کثیره معناسنه
 الدهمة دالک نمی و هانک سکونیه قرانق سواد معناسنه الادهم همزه نک و هانک فخیله مثول نسنه در که
 قیر نکلوا ولوب سواد ییاضنه غالب اوله بقال فرس ادهم و بعیر ادهم و ناقه دهباء اذا اشتدت ورقته حتی ذهب
 البیاض الذی فیه فان زاد علی ذلک حتی استمد السواد فهو جون یفتح الخیم و ادهم بقاغیه دخی دیرلر و صاحب
 مذهب ادهمی پای بند چو پنه تفسیر ایتشدر تو مرق معناسنه الادهم همزه نک و هانک کسر بله قرایه مابل
 اولق بقال داهم الفرس ادهما اذا صار ادهم الادهم همزه نک کسری و هانک کسری و مد بله بمعنا بقال
 ادهام الفرس اذا السواد المدهامه میم اولک نمی و نانینک تشدید بله شول انجه در که نباتاتی زیاده یا شل
 اولد غندن سواده مابل اوله قال الله تعالی مدها متان ای سوداوان من شدة الخضرة من الی وری صوبه
 طویجه دیرلر و عرب طابغه سی هر اخضر اولن نسنه یو سود دیرلر و قرای عراقه سواد عراق دیرلر حضرتی کثیر
 اولد غچون الدهماء دالک فخی و هانک سکونی والفک مد بله چومک قدر معناسنه الوطاة الدهماء شول ایزدر که
 اسکی اوله والوطاة الحمراء شول ایزدر که کبی اوله و دهماء بر کسنه نک سیاسنه و هبتنه دخی دیرلر والشاة الدهماء
 شول قیون دخی دیرلر که قر می خالص ایله و دهماء الناس خلقک جماعتنه دخی دیرلر الدهماء دالک نمی و هانک فخی
 و یانک سکونیه افت در دهما نک تصغیری اولق اوزن دایمه معناسنه و افته دهما بد کوری مظلم اولد غنه بناء در
 الدهم دالک نمی و هانک فخیله صیغه تصغیر اوزن کذلک افت در دایمه معناسنه ام الدهم وزن مز بورا وزن کذلک
 افت معناسنه در دایمه سملرندن در و افته دهیم دبد کلر نک صلی بودر که دهیم عمرو بن الزان الذهلی نام کسنه نک
 ناقه سنک اسمی ایدی مز بورا و قر ناسلاری قتل اولنوب بشلری ذکر اولن ناقه یو کلندر نه انقل من حمل الدهم
 و اشیم من الدهیل دبد بیلر الدهمة علی وزن الدخرجه دوزیر بقال ارض دهمة اذا کانت سهله الدهم علی وزن جعفر
 شول کسنه در که خونی ملائم اوله لندهم علی وزن التدرج بر نسنه یو کسرن کک تفصام معناسنه الدهم علی وزن
 جعفر ییغانی اولن کسنه الدیة دالک کسری و مد بله شول یغور در که انده رعد و برق و لمیه که انوک اقلی ثلث النهار

دهم

دهم

دهم

دهم

حد یوقدر الدیم دالك كسرى و يانك فقیله جمی ذكر اولنن یغور لر معناسنه و فی الحدیث كان غله دیمه التدییم
 علی وزن التکریم کون مطری دایم یغدر مق یقال دیمت السماء دیم الدیمومه دالك فقی و یانك سکونی و میمک
 ضمی و مدبله شول بریه در که دایمه البعد در الدیمام دالك فقی و میمک کسری و مدبله جمی ذکر اولنن بریه لر
 معناسنه المدیمه میمک فقی و دالك کسری و مدبله شول بریه در که انوک یغوری دایم یغی زیدی روایتی اوزن
 فصل الدال الدام ذالك فقی و همزه نك سکونیه عیب همزه ابله و همزه سز استعمالی جائز در یقال ذامه بذا مه
 من الباب الثالث اذا عابه و حقره مثل ذابله الموم میمک فقی و همزه نك ضمی و مدبله تعیب اولنن کسنه الا ذام
 همزه نك کسری و ذالك سکونیه برنسنه اکره ایتمک فراروایتی اوزن نقول اذا متنی علی کذا ای اکره متنی علیه
 الذم ذالك فقی و میمک تشدید بله یرمک که او کک مکالی در یقال ذمه من الباب الاول قال ابن السکیت یقال
 افعل کذا و کذا و خلاک ذم قال و لا نقل و خلاک ذنب و خلاک ذم ای لا ذم الذم ذم ای لا ذم الذم ذم ای لا ذم الذم
 کسری و مدبله مذموم اولنن کسنه و ماء ذم مکروه اولنن صویه دخی دیر لر و ذمیم بورندن اقن سو مکده دخی
 دیر لر مخاط معناسنه و شول بول که نکه نك ذکرندن اقر اکادخی ذمیم دیر لر و قیونک مه سندن اقن سو ده دخی
 دیر لر و ذمیم شول خرده میاض سنه لر دخی دیر لر که بورن اوزرنه اولنن دیچکر ده قرنجه یومرده سی کی چقر
 یقال ذم انقه و ذن ایضا الذمیه ذالك فقی و میمک کسری و مدبله صوی از اولنن قوی یقال ذمیه ذمیه ای
 قلیله الماء الذم ذام ذالك کسری بله جمی صوی از اولنن قوی بله معناسنه و ذم ذم حرمته دخی دیر لر الذمه ذالك
 کسری و میمک تشدید بله عقد یقال هم اهل الذمه ای اهل للعقد و ابو عیید ایتدی ذمه امان معناسنه در
 بوحدیث شریفه که یور لشدر و یسی بذمتهم اذناهم الا ذم مام همزه نك کسری و ذالك سکونیه امان و یرمک
 یقال ذمه اذ امان و اذ مام برنسنه فی مذموم یولغه دخی دیر لر یقال ذمه اذ اوجه مذموم و اتقول ایت موضع
 کذا فاذمته اذ اوجه مذموم و اذ مام برنسنه ینکاسل ایتکه دخی دیر لر یقال ذم اذ اهاون و اذ مام ذم اولنن
 ایش ایشک یقال ذم الرجل اذ الی جائذم علیه و طور یور یولغه دخی دیر لر یقال ذم به بعیر و اذ مت ركب القوم
 اذ اعیت و تاخرت عن جماعة الابل ولم یلحق بها و ركب کسری بله یوک کورن دو مره دیر لر الذمه میمک فقی
 و ذالك فقی و کسری ابله برکسنه یرقت ایتک و انوک ترک حرمتندن عار ایتک یقال اذ هب مذمتهم بشی ای اعظم
 شیاقان لهم ذما ای حرمة و فی الحدیث ما یذهب عنی مذمة الرضاع فقال غرة عبد اومه و مذمه رضاعه
 مة مود ذم مام مرغه در حرمت مرضعه معناسنه و فقی و فی الله عنه بوحدیث شریفک تفسیرینه ایتدی طایفه
 عرب و غلنی ممدن کسکه اجرندن زیاده دایم برنسنه و یرمکی مسحب کور لر دی کویا که دایم یور یولک کر کدر
 تا که حق رضاعی تمام ادمبر اوله دپوسوال و یخشد و مذمه بجلده استعمالی و لنسه ذال مفتوح قلنور غیری
 جائز کدر یقال الحل مذمه ای نمایدم علیه و هو خلاف الحمة الا سذم مام همزه نك و نك کسری بله ذم اولنن
 ایش ایشک یقال استذم الرجل الی الناس اذ الی جائذم علیه التذم فحتمله و میمک ضمی و تشدید بله برنسنه دن
 استنکاف ایتک یقال لولم اترك الکذب تا تالتر کتند ما یعنی اکر کذبدن کنه اولد غیچون اجتناب ایتسم اندن
 استکر اما یتکین اجتناب ایتدی مذم مام اولنن ضمی و نك فقی و تشدید بله زیاده مذموم اولنن کسنه یقال
 رجل مذم ای مذموم جلد مذم میمک ضمی و ذالك کسری بله شول کسنه در که انوک حرکی و جنشی یوقدر یقال رجل
 مذم لا حرک و یومذم عیبلو معناسنه ده کلور یقال شی مذم ای معیب الذم ذالك فقی و یانك سکونیه عیب الذم
 علی وزن الحال یعناه نقول منه ذمه اذ یه ذابوا ذاموا ذمه و ذمته کله یعنی فی المثل لا تعدم الحسنة
 ذلما یعنی خوب اولنن عیسر اولنن و عن الاخفص هو مذم علی النقص و مذموم علی التام و مذموم اذ اهزرت
 و مذموم من المضاحف فصل الراء الریان رانك کسری و همزه نك سکونیه ناقه ولدنه محبت

ذام

ذم

ذم

ابدوب اوزرنه جنین ایتک یقال ریت الناقه و ولد هار یانا اذا احبت و حنت علیه و ریان یان او کله دخی
 دیر لر یقال ریم الحرح ریمان حسن من الباب الرابع اذا التام الرام رانك فقی و همزه نك سکونیه ناقه ولدی
 و شول در ی که ایچن طولدر و بولدش کلنه قویوب ناقه نك او کسنه قور لر ای ولدی صنوب سودی
 چکما سون دیوالر و هم رانك فقی و همزه نك ضمی و مدبله شول ناقه در که ولدنه یا خود ذکر اولنن در یه
 محبت اوزن اوله و روم شول قیوننه دیر لر که یانندن کسنه نك کسین سبسن دلیله بلایه الی ایتجه عناه
 الارام همزه نك کسری و رانك سکونیه افعال و رنی اوزن ناقه یی رام اوزرنه رام ایتک یقال ارامنا لناقه
 ای عطفها علی الرام و ارام بر کسنه یه بیمار ابدوب او کله دخی دیر لر نقول ارامته انا اذا دلویته حتی یبرأ
 او یلتئم الارام همزه اولی نك فقی و ثانیه نك مدی ابله شول اق اهور در که انلرک میاضی خالص در الریم
 رانك کسری و همزه نك سکونیه واحدی ذکر اولنن اهور لک بری معناسنه و اصمعی ایتدی یوشول اهور در که قومده
 ساکن اولور اکثریالر و ممرانک ضمی و همزه نك سکونیه یلم دید کسری نسنه که انوک برنسنه یا یشد در لر و اکا
 طونقال دخی دیر لر سریش معناسنه الریمه رانك فقی و نك کسری و مدبله شول ابله در که انی برماغه بغلر لر
 بر حاجنی اونما سون دپو الریمه فحتمله یعناها الرتام رانك فقی و یانك کسری بله ریمه نك جمی برماغه بغلن
 ایلکک معناسنه و رتکه کذلک برجنس اغاجک سنی در الریمه فحتمله جمی ذکر اولنن انجلر معناسنه و رتم شول
 اغاج بد اغنه دخی دیر لر که عرب طایفه سی سفره کیدر اولد قلن ای برینه بغلر اکر سفر دن عودت ایتکه انی
 بغلنش بولور سه اهل بیخیان ایتامش در دیو اعتقاد ایدر الریم رانك فقی و نك سکونیه برنسنه فی فائق
 نقول ریمت الشی ریمان الباب الثانی اذا کسرت و یقال ریمه انقه بالتاء و التاء جمیعاً و ریم مرنوم معناسنه ده کار که
 فائش دیمک اولور و ریم سوز سو بلکه دخی دیر لر نقول ماریم فلان بکلمه ای مانکلم بها الریم رانك فقی و ثانیه مثله نك
 سکونیه بورنی فادوب فتمت نقول ریمت انقه اذ کسرت حنی ادمیه و ریم بورنه مسک یا خود طیب سور مکده دخی
 دیر لر یقال ریمت المرأة انفها یا طیب اذ اطلت و لطخت و بونک اصلی بورن قاغقدن مأخوذ در کویا که بورنه سور لن
 بورن قاننه تشبیه اولور الریم فحتمله نك یوقری طودا غی اق اولنن الاریم همزه نك و نك فحتمله صفت مزبور
 اوزن اولنن ات الاریم همزه نك و نك کسری بله نك یوقری طودا غنه اق اولنن یقال اریم الفرس اریم اذ صارانیم
 الریمه رانك ضمی و نك سکونیه نك یوقری طودا غنه اولنن اقلن المرنوم میمک فقی و نك ضمی و مدبله شول دوه
 ایغی در که طاشه طوقمغین یان لنش اوله یقال خف مرنوم مثل ملشوم اذا اصابته حجارة فدمی الریم رانك فقی
 و جمیک سکونیه قتل معناسنه در و بونک اصلی طاشه تقد ریمی یا حجارة معناسنه یقال رجته ارجمه ریمان الباب
 الاول و رجم برنسنه فی طنه سو بلکه دخی دیر لر قال الله تعالی رجبا لعیبای من غیره قوف علی حقیقه امره المرحم
 میمک ضمی و جمیک فقی و تشدید بله شول حدیثه دیر لر که حقیقی معلوم اولیه الرجم رانك فقی و جمیک کسری
 و مدبله رجم اولنن کسنه المرحوم میمک فقی و جمیک ضمی و مدبله یعناه الرجمه رانك ضمی و جمیک سکونیه یابی
 طاشندن کچک اولنن طاشلر در کویا که النغه قابل اولد غیچون رجمه دیشلر در و کاه اولور که انی قبر اوزرنه جمیع ایدر لر
 قبری مسمن یعنی اور کلمی قلمغیچون و رجمه یالی قورتا ینینه دخی دیر لر و جار الضبع معناسنه الرجم رانك ضمی
 و جمیک فقی ابله جمی الرجم رانك کسری بله کذلک جمی ذکر اولنن طاشلر معناسنه و قال عبد الله بن
 مغفل فی وصیته لا ترجوا قبری یعنی قبرم اوزن رجم قلمک یعنی قبرم اوزن مسمن قلمک دوز قلمک
 تا که بلور سز اولسون ته کم فحاک و صیننک ار مسوا قبری و مسادیشدر و رمس مینی دفن
 ایدوب قبرن بلور سز ایتکه دیر لر و محد ثون بوحدیث شریفه لا ترجوا قبری روایت قلور لر تا نك

ریم

ریم

ریم

فخی و حیم تخفیفه ایا که صحیح بود که حیم مشدد اوله و رجام كذلك شول طاشدر که قوغنهك اء اجنه بغار لر
 تیرط و لسون دیوار رح فحینهله قبر معناسنه المرحم میك کسری و رانك سکونی و حیمک فحینه شول کسسه در که
 زیاده شد بد اوله کویا که عداوت ابد نلره انوکا هر جم اولنور و مرج شول اته دخی دیرل که طر فیهله طاش
 اتر زیاده سعت اشد کندهن اوتوری التراج تانك فخی و حیمک ضمی ابله طاش اشمق بقال تراج و ایا الحارة اذا
 تراموا بها المراجعة میك ضمی و حیمک فحینهله كذلك اشمق بقال راجم فلان عن قومه اذا ناضل عنهم رجام رانك
 کسریله بر موضعك اسمی در الرحمان كذلك رانك کسریله شول اعمل در که قوی اوزرنه دیکوب اکما
 بکره اصل لر الترجمة علی وزن الدخرجة بر کلامی لسان اخر له نفسیر ایتك الترجان تانك و حیمک فحینهله
 زعفران وزنی اوزن بر کلامی لسان اخر له نفسیر ایدن کسسه التراج تانك فخی و حیمک کسریله جمی ترجمه قلیجی
 کسسه لر معناسنه زعفران ابله زعفرانی و صحنان ابله محاصص کبی و صحنان صاد و هاء مهملین ابله
 دوزیره دیرل و ترجمان دخی جائز در تانك فخی و حیمک ضمی ابله و تانی دخی مضموم قلیجی جائز در حیمک
 ضمندن اوتری یسروعه یسروع کبی و یسروع برقر میز قورنلدر که صکره پروله اولور الرحمة و انك
 فخی و هاء مهمله نك سکونیه رفعت و شفقت المرحمة میك و حانك فحینهله بمعناها بقال رحمة من الباب الرابع
 الترحم فحینهله و حانك ضمی و تشدید ببله مرحمت ایتك تقول ترحمت علیه التراج تانك فخی و حانك ضمی ابله
 بر نیجه کسسه بری برینه مرحمت قلیجی بقال تراج القوم اذا رحم بعضهم بعضا الرحمت فحینهله و میك ضمی
 و مد ببله مرحمت بقال رهبت خیر من رحمت ای لان ترهب خیر من ان ترحم یعنی تخوف و ایتك مرحمت
 اولنکدن انفع در المرحوم میك فخی و حانك ضمی و مد ببله رحم اولن بقال رحل مرحوم المرحم میك ضمی
 و حانك فخی و تشدید ببله ذکر اولن معنایه در تشدید مبالغه ایچون در مرحوم شول ناقهیه دخی دیرل که
 رحی نتاجدن صکره اغریه الرحامة رانك فخی ابله ناقه نك رحی بعد النتاج اغرق الرحم فحینهله بمعناها
 بقال رحمت رحامة و رحمت رحمان الباب الخامس و الرابع الرحم رانك فخی و حانك کسریله کتف وزنی
 اوزن عورن اولن اوغلان یتاغی و یوموت سماحی در ورحم فایته دخی دیرل الرحم رانك کسریله بمعناها
 الرحم رانك فخی و حانك سکونیه فعلان وزنی اوزن رحمت ابدی الرحم رانك فخی و حانك کسری و مد ببله
 ابکیسی دخی رحمتدن مشتق اولش اسملر در و یونلرک نظیری لغته ندیله ندمان در و ندیم و ندمان بر معنایه در
 و ابکی اسمك اشتقاقی متفق لولسه علی وجه التوکید ذکر اولنق جائز در کما بقال جاد مجد بوقدر و ار که
 رحمان بر اسم در که باری تعالی به مخصوص در انوکله غیر کسسه نسیمه اولنق جائز دکلدر کورلرمی که خدای
 تعالی قل ادعوا لله وادعوا لرحمن وادعوا لرحم شول اسم ذاته معادل قلند در که اند بر احد شریک دکلدر
 و مسیله کذاب رحمان الیامه دیو نسیمه قلشلردی و رحیم کاه اولور مرحوم معناسنه دخی استعمال اولنور
 الرحم رانك ضمی و حانك سکونیه رحمت معناسنه در قال الله تعالی و اقرب رحما و کاه اولور حادخی مضموم قلنور
 پس بو عسر ابله عسر کی اولور ام رحم رانك ضمی و حانك سکونیه مکة مشرفه نك اسملر ندن در الرحمة فحینهله
 شول قوشدر که ابقدر یعنی ابلقدر خلقتی کر کسه شبیه در و اکانوق دخی دیرل الرحم كذلك فحینهله جمی
 و ترجمه رحمة بر بمعنایه دخی کلور بقال وقت علیه رحمة ای عیبه ولینه قال الامعی القیت علیه رحمة امه ای
 حبها و الفها الرحمة نك فخی و حانك سکونیه رحمت معناسنه در ابو زید و ابی وزن بقال رحمة من الباب الرابع کما
 بقال رحمة الرحمة رانك فخی و حانك سکونی و الفک مد ببله شول قیوندر که باشی اق و سایر جسد سیاه اوله الحرة
 می اولك ضمی و تشدید ببله بمعناها و لا تقل رحمة یعنی مزبور ک استعمالی قلب حر و فله شایع اولد و غنه

رحم

رحم

بناء اصلی اوزرنه استعمال اولنار الارخم همزه نك و حانك فحینهله كذلك شولت در که کندی سیاه و باشی اوله
 بقال فرس ارخم الرحم رانك فخی و حانك کسری و مد ببله ملائم اولان کلام بقال کلام رحیم ای رقیق الرحامة رانك
 فحینهله ملائمت تقول رحم صورته رحامة من الباب الخامس الترحم علی وزن التکریم ملائم قلیجی و بعضلر ترخم حذف
 معناسنه در دبدی و اسمی حالت داده ترخم ایتك بوندن ما خود در که اول منادانك اخرندن بر حرف یادخی
 اکثر حذف و لمقدر الارحام همزه نك کسریله تاوق بمرده سن قنادی التنه الملق بقال رخت الدجاجة علی بیضها
 اذا حصنته لم رخم میك ضمی و رانك سکونی و حانك کسریله بمرده سن قنادی التنه الملق تاوق المرحمة میك كذلك
 ضمی و حانك کسریله بمعناها بقال رخت فخی و مرخمة ترخم تانك و حانك ضمی و رانك سکونیه بلور سر کسسه
 دیمک فحینهله استعمال اولنور بقال مادی ای ترخم هوای ای الناس هو و بقال ای ترخم هو بضم التاء و فتح الخاء مثل
 جندب و جندب و طحلب و عنصر و عنصر و جندب بر جنس چکر که یی و طحلب صو یوزنه اولن یاشل
 یوسنه و عنصر اصله دیرل و ترخم كذلك تانك و حانك ضمی ابله حمیدن بر قبیله نك اسمی در الرحام رانك ضمی و حانك
 تخفیفیه شولاق طاشدر که ملائم در و قاموسه قر میزی و صاروسی و الاهیسی اولور دیش و بودکر اولنار
 الوان کوفکه طاشدر دخی موجود در و بالجملة عامة کتب لغتک نفسیرندن فهم اولن بودکر رحام رخم طاشندن
 عبارت اوله اگر چه مشهور بودر که رحام مرمر اوله رحام كذلك رانك ضمی ابله بر موضعك اسمی در الرحامی رانك
 ضمی و اخرننه الفک قصر ببله براغاجك اسمی در کبریده ضال دبد کری اعاجك ماسدی در الردم رانك فخی و دالک
 سکونیه بر کدی سد ایتك تقول ردمت التمة اردمها من الباب الثاني اذا سدد تها و ردم اسم دخی کلور سد
 معناسنه اردم رانك ضمی و دالک تخفیفیه ببلنك خروج بر معناسنه بقال ردم ردم ردا اما الردم رانك فخی و دالک
 کسری و مد ببله اسکی بر ثوب خلق معناسنه التردم علی وزن التکریم بزه اوزمق بقال ردمت الثوب تردیا فهور دیم
 و مردم اسکی و عالی معناسنه التردم فحینهله و دالک ضمی و تشدید ببله زاسکیمک و عالی و لوق و یامق معناسنه ده
 کلور بقال ردم الرجل ثوبه ای رقه یتعدی و لا یتعدی التردم میك ضمی و دالک فخی و تشدید ببله یان زلا ردام
 همزه نك کسریله اسمیه بری برینه اولشوب دائم اولنق بقال ردمت الحی اذا امت المردم میك ضمی و رانك سکونی
 و دالک کسریله شول نسنه در که دائم اوله بقال ورد مردم و صحاب مردم و ورد صونو بینه و حمی نوبنه طلاق اولنور
 الردم رانك فخی و دالک معجه نك سکونیه بر نسنه طولوب اتق بقال ردم الشی یعنی سال و هو ممتلی الردم رانك فخی
 و دالک ضمی و مد ببله طولی اولن کاسه بقال جفنه ردم کانهاتسبیل دسمالا متلا ثها الردم فحینهله بمعناه الردم
 خمتینهله بمعناه كذلك مثل عود و عمد و لا تقل ردم الارحام همزه نك کسریله زیاده اولنق بقال فلان ردم
 علی الخمسین اذا زاد الرزم رانك کسریله شول دوه در که بره یا پشه قاله و برندن طور یحیه ار قلغندن الرزم
 خمتینهله و الرزم رانك ضمی ابله ناقه یاغ اوزن طور و یار قلغندن حرکت ابد مک تقول رزممت الناقة رزم و رزم
 رزم و ماور زامن الباب الاول والثانی اذا قامت من الاعیاء والهزال فلم یتحرك فخی رزم و بقال رزم الرجل علی البناء
 للمجهول اذا اضر به المرض الرزم رانك ضمی و رانك فخی ابله شول نسنه در که بر اوررنه ثابت وقایم اوله المرأمة
 میك ضمی و رانك فخی ابله بر مسکنند چوق او ترمن کسائی روایتی و وزن بقال رزم القوم دارهم اذا طالوا الاقامة بها
 الرزمة فحینهله ناقه نك بوغزندن اخراج ایتدوکی اوزی اغزن اچمق سوزن و بونی ولدنه محبت لکی حیندن
 ابد و حنین رزمه دن اشد اولن در و فی المثل رزمة و لا درة ای بلالین بضرب لمن بعد و لا یفی و رزمة اصوات
 سباعه دخی دیرل الارحام همزه نك کسریله ناقه ذکر اولن وجه اوزن حنین ایتك بقال لا فعل ذاک ما رزممت
 امر حایل و حایل دیشی اولن دوه یاوریسی در و ارکک اولسه اکسقب دیرل و رزم رعد اوزو بر مسنه
 دیرل و رزم دوه اولنر کن ابکی مرعانك مابندن اولشدر مغه دخی دیرل و فی الحديث اذا کلم فزاز موا

ردم

ردم

رزم

یعنی اکل ابد کن حدی برینه اولشدنك الرزم رانك فقی وزانك كسری ومدبله كو كسندن پید اولن اواركه
 ارسلندن صادر اولور المزم مان میك كسری وزانك فقی وزانك مایمنه سكونیله ایکی پیلدن دركه انلره
 مرم العشر بین دیرل وانلر ایکی پیلدن دركه بری شعرا ده و اخری زراعه درام مرم میك كسری وزانك فقیله
 شمال بی الرزم رانك فقی وزانك سكونیله برنسنه یی جمع ایتك نقول رزمت الشئ اذا جمعت الرزمة رانك كسری
 وزانك سكونیله برارقه یوکی اولن بركارة من الشیاب معناسنه و بوند فخر رادخی لغت در الترزم علی وزن التكرم
 برنسنه یی بلوك بلوك لیدوب هر بلوكی ارقه یوکی مقداری بقلق نقول رزمتها ترزا اذا شد دنهارز ما الرزم
 رانك كسری وزانك فقیله رزمنه نك جمعی ارقه یوكلری معناسنه المازمة میك ضمی وزانك فقیله برنسنه یی
 اولشدنك موالاة فی الاكل معناسنه ته كم چكر كه ابله خرماسن اولشدنك بسلر الارز نام همزه نك
 كسری وزانك كسری ومدبله غصبه كاك بقال لوزام الرجل ارز یا اذا غصب رزام رانك كسریله برقیله نك
 یا یاسی ادی در تمیم دن كه اول رزام بن حنظله در كه جد اعلا سی نمیم در الرزم رانك فقی وسینك سكونیله اثر
 معناسنه ورسم الدار اودن شول باقی قالن اژدر كه بره رار اولشدن ورسم بر كسینه ایچون وظیفه یزمنه دخی
 دیرل بقال رسم علی كذا وكذا اذا كتب ورسم بر كسینه یی برنسنه یی زمنه دخی دیرل اكا كون ایشلسون دیو
 الارقسام همزه نك وتانك كسریله اول یازمنه كون ایشلك بقال رسمت له كذا من الباب الاول فارسمه ای
 امثله وارقسام نك یارب دعب دعا ایتكه دخی دیرل بقال ارسم الرجل اذا كبر ودعا الترسم فقیله وسینك ضمی
 وتشدید بله اورینك رسمن تا مل فلق وكذلك اوك علی نه ره قاز ملودر و بناسی نه وجهله و ملودر ان تا مل
 ایتك الرزم علی وزن حیدر كذلك رسم معناسنه در و بعضیلر ایتدی ورسم برنسنه دركه انوكه التونلره
 جلا ویرل ورسم شول اغاچه دخی دیرل كه انوك یازیسی وارد انوكه بغدادی مهرلر و شین معجه ابله دخی لغت در
 الراسیم رانك فقی وسینك كسری ومدبله شول كتابلر دركه زمان جاهلیته و ارایدی الراسیم سینك كسریله
 اقرصوما جاری معناسنه الرسوم رانك فقی وسینك ضمی ومدبله شول ناقه دركه ره محكم بصد غندن یاغی
 یرده تا ثیرابه الرسیم رانك فقی وسینك كسری ومدبله ناقه ره محكم بصوب یرده تا ثیرا ایتك بقال رسمت الناقه
 ترسم رسیمان الباب الثاني ورسم دوه نك بر جنس سیرنه دخی دیرل كه اول زمیل دن زیاده در بقال رسم رسم
 رسیمان الباب الثاني ایضا و لا بقال رسم الان یاده رسیمان صاحبها الرسم میك ضمی وسینك فقی وتشدید بله
 خطلری اولن قاش بقال ثوب مرم ای مخطط الرسوم رانك فقی وسینك ضمی ومدبله شول ناقه دركه بر كون
 بر كی علی الدوام سیرابه الرسم رانك فقی وسینك سكونیله بغدادی روشم دبد كاری یاز لوخته ابله مهرلك
 نقول رسمت الطعام ارسمه من الباب الاول اذا ختمه الروشم علی وزن حیدر شول تحت دركه انوكه خرمند اولن
 حبوباتی مهرلر شین ابله وسین ابله لغت در الرسم فقیله اول ظهور ابدن ساته دیرل ورسم طعامی خرصله
 فقیله دخی دیرل بقال رسم الرجل من الباب الرابع اذا شم الطعام خرصا علیه الارشم همزه نك وسینك فقیله
 صفت مز بور ابله متصف اولن كسینه وارشم شول نسنه یی دخی دیرل كه انله الاجهلق و خطوط اوله وارشم
 شول یغیون دخی دیرل كه قلیل اولوب مذموم اوله الارشام همزه نك كسریله بلدرم از بلدرمق بقال رسم
 البرق مثل اوشم الرضم رانك فقی وضادك سكونی ابله شول عظیم قیال در كه بناده بری بری اوزرنه ترتیب
 اولنور الرضعة وزن مز بور اوزن واحدی ذكر اولن قیال كه بری معناسنه الرضام رانك كسریله جمعی و رضم
 ذكر اولن طشلی بری یی اوزرنه قومغه دخی دیرل بقال رضم علیه الصخر رضم رضم من الباب الثاني و بقال
 رضم فلان بیته بالحجارة ورضم بری زراعت ایچون سورمكه دخی دیرل بقال رضمت الارض اثرها للزرم و بره اورمق

رسم

رسم

رضم

معناسنه ده كاور بقال رضم به الارض اذا جلد به الارض و بقال رضم البعیر بنفسه اذا رمی بنفسه الارض یعنی
 دوه كندن ره اورسه المروضوم میك فقی وضادك ضمی ومدبله شول بار كیدر كه سیکری بوزلشركی اوله بقال
 رطم رذن مروضوم العصب اذا كان عصبه قد نشخ الرطم رانك فقی وطانك سكونیله بر كسینه یی یا یلغه بولق الارطام
 همزه نك وطانك كسریله یا یلغه بولق بقال رطمته فی الوحل رطمان الباب الثاني فارطم هو اذا ارتبك فيه
 وار تباك راء مهمله ابله برنسنه یی كرفتار اولغه دیرل وار نظام رایشه طولشوب عهد سندن حقه ممق معناسنه ده
 كاور بقال رطم علیه امراد الم یقدر علی الخروج منه الرطوم رانك فقی وطانك ضمی ومدبله احق معناسنه ورطوم
 رعم شول عورت ته دیرل كدفرجی واسع اوله و بقال رطم الرجل اذا تكلم الرطم طانك كسریله برنسنه یی لازم اولن شی
 الرعوم رانك فقی وعینك ضمی ومدبله شول قیوندر كه بورندن خسته اولما غین سومكی سیلان ابدن الرعم
 رانك فقی وعینك سكونیله قیون بورندن سومك ابق بقال رعت الشاة من الباب الاول ورعم كوشك غروینه
 منتظر اولغه دخی دیرل نقول رعت الشمس ارعها اذا رقت غیوبها و بوطر ماح نام شاعر ك شعرنه واقع اولشدن
 رعم الارعام همزه نك كسریله كذلك قیون بورندن سومك ابق بقال ارعت الشاة الرعامی رانك ضمی والفك
 قصر بله جكر یاده سی جكر كوشه معناسنه عینله وغینله لغت در الرغام رانك فقی ابله وغین معجه ابله طیارق
 تراب معناسنه الارغام همزه نك كسریله طیراغه سورمك بقال ارغ الله انفه ای الصقعه بالرغام ومنه حدث
 عایشه رضی الله عنها فی الخصاب اسلیته وارغیه و سلط حناباغی الدن جوزوب كیدر مكد در الرغامی رانك
 فقی والفك قصر بله رعامی كی در عینله وغینله جكر كوشه معناسنه و بعضیلر رعامی قصب الریه در
 دبدی و قصب الریه بوغزده مجرای نفس اولن طمردن المرامعة میك ضمی وغینك فقیله بر كسینه یی بر كسینه ابله
 چكشوب ارشقی بقال راع فلان قومه ای نابذهم وخرج عنهم الترغم فقیله وغینك ضمی وتشدید بله
 كذلك غضب ایتك و كاه اولور زانك دخی استعمال اولنور الرعم رانك فقی وغینك سكونیله طیراغه دوشوب ره
 برار اولمق رانك ضمی وكسری دخی لغت در و برنسنه یی كریه كورمكه دخی دیرل المرامعة میك وغینك فقیله بغمناه
 قال النبی صلی الله علیه وسلم بعث مرغمة ای علی رعم لكفار و كراهم لبعی ورغم بر كسینه دن اوج المنغه دخی
 دیرل بقال رعم فلان من الباب الثالث اذا لم یقدر علی الانتصاف ورغم تواضع معناسنه ده كاور بقال رعم انی لله
 رعم بالخر كات الثلث فی الزاء وقاموسه باب الله و باب رابعة اشارت اولشدن المرامع میك ضمی وغینك فقیله
 كیدجك قچاچق رمذهب ومهرب معناسنه ومنه قوله تعالی یجد فی الارض مراغا كثیرا وسعة وفرا یتدی
 رعم مراغم حل اضطرابه وموضع ذهابه دیرل الرق رانك فقی وقافك سكونیله كتابت ایتك ومهر اورمق من الباب
 الاول قال الله تعالی كتاب مرقوم ورق الماء صواور رنه یازمق منه قولهم هو رقم للماء یعنی حذاقنی ردا یرده دركه
 كتابت قرار ایتین ده كتابت لیدر ورقم الثوب یزك نشانی و علامتی كتاب الثوب معناسنه و بواصلند مصدر ایتدی
 بقال رقب الثوب ورقم كذلك بر دبد كاری قاملك بر جنسی در الترقیم علی وزن التكرم كذلك یز نه نشان ایتك
 نقول رفته رقیما لرقه رانك فقی وقافك سكونیله دن نك بر جانبی و بعضیلر ایتدی رفته روضه یی دیرل یعنی چمن
 زان دیرل المرقومه میك فقی وقافك ضمی ومدبله شول پیردر كه انك نباتی از درال رقتان رانك فقی وقافك سكونیله
 قیونك یا غنده ایکی طرفی کی نسنه در كه بری رنه مقابل در و رقتان كذلك انك ومركبك قوللری ایچنده اولن اژدر كه
 كهك مثالند در الرقیات رانك فقی وقافك سكونی و یانك تشدید یله شول اوقاردر كه مدینه منوره ده بر
 موضعه منسوبدر یوم الرق رانك وقافك فقیله عرب كونا رندن بر كونا ادی در كه انله عامر بن الطفیلك قرز نام
 اتن سیکر ماشلدر در الرق رانك فقی وقافك كسریله افته داهیه معناسنه بنت الرق دخی افته معناسنه در الرقاء

رطم

رعم

رغم

رعم

رناك فتي وقافك سكوني والفك مدبله شول لفظدر كه انوكه ذكر اولنان معني تا كيد اولنور بقال وقع
 في الرقم الزفاه اذ وقع في الايقوم يعني طاقت كتور يدي بلايه واقع اولسه الارقم همز نك وقافك فحقيله شول
 ايلان در كه انوك اتق قره سي اولوب لاجه اوله لارقم همز نك فتي وقافك كسري به شول جماعت در كه اول تغلب
 قبيله سندن در وانلره چشم دخی در لر الرقم رناك فتي وقافك كسري ومدبله يازلمس نسنه كتاب معناسنه
 وقوله تعالى اصحاب الكهف والرقيم بقال هولوح فيه اسماء وهم وقصصهم يعني رقيم شول لوح در كه اصحاب كهفك
 انده اسملي وحكاية ري وارد در وعكرمه ابن عباس دن روايت بدوب ايتدي مزبور ايتشدر كه بن يلزم كه رقيم نه در
 كتاب ميدير يا خود بناميدر ديشدر الرقم رناك فتي وكافك سكوني به برنسنه في جمع ابدوب بري بري اوزر نه
 برتقد ر بقال ركم الشئ ركه من الباب الاول اذ اجمعه والي بعضه على بعض الارنكام همزه نك وتناك كسري به جمع
 اولمق التراكم تناك فتي وكافك ضمي ايله بمعناه بقال انكم الشئ وتراكم اذ اجمع الركة رناك ضمي وكافك سكوني به
 بريره جمع اولن باحق از كام رناك ضمي وكافك تخفيف ايله شول قوم در كه بريره جمع اوله رمل متراكم معناسنه
 ويلوده ويلوده شبيه اولنه دخی اطلاق اولنور مرنكم الطريق ضمي وكافك فحقيله بولك اورته سي جاده
 الطريق معناسنه الرم رناك فتي وميمك تشدد بدبله برنسنه في اصلاح ايتك المرمه فحقيله وميم اخيرك
 تشدد بدبله اصلاح ايتك تقول رمت الشئ ارمه رماومرمة من الباب الاول والثاني اذ اصاحته وبركسنه نك
 حالي اصلاح ايتكه دخی در لر بقال قدرم شانه اذ اصاحهاورم يك معناسنه ده كلور اكل كي بقال رمه اذ
 اكله وفي الحديث البقر رم من كل شجر اى تا كل وفي حديث عروة بن الزبير كنا اهل ثمة ورمه حتى استوى على
 عمه ابو عبيد ايتدي اهل حديث اولنورمى ورى ضمه روايت قلشدر لکن وجهه ورمه در فحقيله ديدى كه
 ثم اصلاح ايتكه ورم اكل ايتكه دير لر ورم فحقيله جسد معناسنه در يعني حتى يبوب جسدى كالن بولدى ومومت
 طوار طوداغنه دخی در على ماسيجي انشا الله تعالى الاستمرام همزه نك وتناك كسري به مومت زمانى قريب
 اولمق بقال استمرم لحاظ اذ احال ان روم وذلك اذ بعد عهد بالقطيعين يعني ديوارك بايقلمنسى قريب اولسه
 المرمه ميمك كسري ورناك فتي ايله صخرطوداغى شفة البقره معناسنه وهرچتال طرنقى اولنورك طوداغنه
 اطلاق اولنور زير انلر طودقلى ايله اكل ايدر لر ورمه ميمك فحقيله دخی ذكر اولن معناده لغت در الارقام
 همزه نك وتناك كسري به قيون ريوزندن برنسنه اكل ايتك الرم رناك فتي وميمك تشدد بدبله برنسنه مومت
 ايتك تقول رمت الشئ ارمه رما وغلوبد معناسنه دخی كلور بقال مالى منه حم ورم اى خلوبد وبولنرك اولى
 مضموم اولمق دخی جايز در وشتي معناسنه دخی كلور بقال ماله حم ولازم اى لبس له شئ وابن السكيت ايتدي
 ماله حم ولازم وما جاك نما ولا رما در ورمه مراد او مومت اولمق نسنه در الرمة رناك ضمي وميمك كذلك تشدد بدبله
 چورك ايسپان سى الرم رناك ضمي وميم اولك فتي ايله جمعي چورك ايسپان لى معناسنه الرمام رناك كسري به
 كذلك جمعي رمام چورك ككلمه دخی در لر على ماسيجي انشا الله تعالى وذو الرمة نام شاعره ذو الرمه ديدكلى
 بعض شعره رمه لفظن ذكر اندكندن اوتري در ورمه جمله معناسنه دخی كلور بقال دفع اليه الشئ رمت اى
 بجه لته واصله ان رجلا دفع الى رجل بعد ايجال في عنقه فقيل ذلك لكل من دفع شيئا يجلبه الرمة رناك كسري
 وميمك كذلك تشدد بدبله چورك مشكل عظام باليه معناسنه الرم رناك كسري وميم اولك فحقيله جمعي چورك ككلمه
 معناسنه الرمة رناك كسري وميمك تشدد بدبله ككلمه بقال رم العظم روم من الباب الثاني اذ ايلي الرم رناك
 فتي وميمك كسري ومدبله چورك شس نسنه وارى تعالى من يحيى العظام وهي رميم بيوردي زرافعيل وفصول كاه
 اولور انارك تدكبي تا نيش وجمعي بر اولور رسول وعود وصدق كي الرم رناك كسري وميمك تشدد بدبله مال

چوق اولمق بقال جاء بالطم والرم اذ جاء بالمال الكثير وطم طاء مهمله ابله شئ كثير در ورم كك ايجنده اولن ايلكه
 دخی در لر الارمام همزه نك كسري به كك ايلكلكم بقال ارم العظم اذ جرى فيه ارم و بقال للشاة المفرولة
 ما يرم منها مضرب اى اذ اكسر عظم من عظامها لم يصب فيه خ وارمام سكوتنه دخی در لر بقال ارم القوم اذ اسكتوا
 المرم ميمك ضمي ورناك كسري به شول نافه در كه في الجملة ايلكي اوله ابو زيد روايتي اوزن بقال نافه مرم اى بهاشي
 من نقي ونقي نونك كسري وقافك سكوني به ايلك مغز معناسنه لر ماء رناك فتي وميمك تشدد بدى والفك مدبله
 شول قيوندر كه ايلكي اوله بقال نجه رماء يضاء الترمم على وزن التزلزل نكلم ايتكچون اغز ديتك بقال ترمم
 اذ احرك فاه للكلام الرمام رناك فتي وميمك سكوني به برنوم ايتچدر ور ريمع فصلنده اولن اوتنه دخی در لر اراما
 همزه نك فتي ايله بر موضعك اسمي در روم يامك ورناك فتي وميمك سكوني به بطاغك على دروكاه اولور
 اكابللم دخی در لر الرقم فحقيله اوزر ورمك صوت معناسنه بقال رخم من الباب الرابع الترمم فحقيله ونونك ضمي
 وتشدد بدبله بر كسنه اوزر نى خجره سنده دوندركه چمرق بقال ترم اذ ارجع صوته الترمم على وزن التكريم
 بمعناه وترم قوش ذكر اولن وجهه اوزن اوتكه دخی در لر بقال ترم الطائر في هديره وياء كرشى اواز نه دخی در لر
 چكلوب صاليو رلدكي زمانه الترمم نونك ونونك فتي وميمك ضمي ومدبله كذلك اوزى خجره ده دوندركه
 اخراج ايتك اوتان ياده اولنمشدر ملكونك ز ياده اولندى كي الروم رناك فتي وولوك سكوني به طلب ايتك
 نقول رمت الشئ ارمه رما اذ اطلبته ورم لركه كدسيويه ذكر ايتشدر كلفنك اول شول كز لوح كنى در كه
 نوع تخفيفيله حاصل اولور و بواشماندن اكثر در زيا حركت اسلوبند در استماع اولنور هرنه دكلو مختلسه
 ايسه ده يعني خفي ايسه ده بين بين اولن همزه نك حركتى كي وبارى تعالى شهر رمضان ديدى قولى كي اخفا ايله
 قرأت ابدن كسنه قتنه كه بو تقدير جهر رناك حركتى مختلسه اولور وراء اولى ساكن قلنق جايزد كل در زيرا
 رادن اول هاساكن در پس ساكنين حالت وصله جمع اولمق لازم اولور انلردن اول حرف لين اولمق سزن
 وبوخود كلام عربده واقع اولما مشدر و كرو بونجايين در انان نزلنا الذكرك قولى وامن لا يهدى قولى ويخصمون
 قولى وبولنر بكرر هرنه كم وار ايسه وقرناك شهر رمضان قولنده وبونك امثالنده ادغام اولنمشدر ديدكلى
 معتبر دكل در زيامانح فيه دن غفلته راجع اولور وشول كسنه كه اختلاس حركت جايز اولمين يوده ساكنين
 بين جمع ايتدي اول خطايتدي قراءت حزمه كي بارى تعالينك فاسطاعوا ديدى قولنده زير اسين استفعا لك
 وجهامن الوجوه تحريكى جايز دكل در الترويع على وزن التكريم بر كسنه في برنسنه طالب قلنق ابن اعرابي روايتي
 اوزن نقول رومت فلانا ورومت بقلان اذ جعلته يطلب الشئ المرام ميمك فتي ايله مطلب رامة على وزن الحالة
 بر موضعك اسمي در بريره ده وفي المثل تسألني را متين شلجماوذكرا اولن موضع اشعارده اكثر صيغه ثنيه اوزن
 اراد اولنور وشلجيم شلج معناسنه در الرم ميمك كسري وبناك تشدد بدبله رامة يه منسوب اولن نسنه موجود
 اولن جوهرى نسنه لرنه بونست على غير القياس در ديشدر لکن بونك على غير القياس اولدغناك وجهي
 ظاهر دكل در زير اعانه نك نسبتند عانى وعانية ديدكلى شايخ در و كذلك رام هر زمان شهرك نسبتند رامى
 ديدلر وكر در سكر همزى ديرسن رام على وزن الخال بر جنس انجدر ورومان رناك ضمي ومدبله بر جاك اسمي در
 الروم كذلك رناك ضمي ومدبله بر طائفة در كه انلر روم بن عيصوبن اسحاق اولادى در بقال رومى روم مثل زنجي
 وزنج پس واحده جمع بيننده فرقياء مشدده ايله در ننه كم نمره ثمة بيننده فرق هاليله در الرهبة رناك كسري
 وهانك سكوني به شول ضعيف يعمر در كه متصل بفر الرهم رناك كسري وهانك فحقيله جمعي ضعيف يعمر در
 معناسنه الرهام رناك كذلك كسري به جمعي وابوز بد ايتدي رهمه شول ديه ديدكلى على الدوام يعنى

مزمه و مزم غداسی راز اولن کسنه ده دیر سی الغد معنای سنه التزلیم علی وزن التکریم اوقی ذکر اولن
 صفت اوزن قلم بقال ما احسن ما زلم سومه الزلم فحقینله بلکسر اوق قدح معنا سنه الزلم زانک ضمی ولامک
 فحقینله بمعناه الازلام همزه نکه فحقی ابله جمعی ذکر اولن اوقلمر معنا سنه وازلام شول اوقلمر ده دیر که اهل
 جاهلیت ان برنسنه بولشمکه استعمال ایدر لر دی وزلم کذلک برجنس جانور چکه دخی دیر که قور قسر در
 اولده ساکن اولور واکوره دخی دیر که جمعی وبارک وور وحقاح نسخله نیک اکثرنده الزلم الوبار واقع اولمشدر
 حالا کی الزلم واحد الوبار کدر تا مل اولنه وازلام کذلک زلم جمعی کاور ذکر اولن جانور لر معنا سنه وبارک وور
 روایتی دروزلم کذلک شول سنه در که چتال طر نقلو حیوانک طر نغزک اردنه اولور الزلمه فحقینله شول
 سنه در که کچینک بوینده کویه کی اصلش اولور ایکی اولور سه زلمتان دیر واکر قولاغده اصلی اولور سه زغه
 دیر لر نوله الازلم همزه نکه ولامک فحقینله ذکر اولن صفتی اولن کی الزلم زانک فحقی ولامک سکونی والفک
 مدبله مونی بقال ما عتر الزلم وازلم واعرز زلماء ووزغاه الازلم الخزع همزه نکه ولامک فحقی وجمیک وذلک فحقینله
 دهر معنا سنه در الزلم زانک فحقی ولامک سکونیه طولدر مق نقول زلمت الخوض اذاملا نه وزلم بخشیشی از
 ویرمکه دخی دیر لر نقول زلمت عطاءه اذافه الازلم همزه نکه ولامک کسری وهمزه نکه سکونیه برنسنه دن
 سرعته یوز دوندنر مکه دیر لر بقال الازلم القوم از لیا ما اذ اولو اسرا عا واوزید ایتدی از لیا ما ارتحال معنای سنه در
 واز لیا برنسنه دیکلمکه دخی دیر لر بقال الازلم الشی اذا انتصب وناه مرتفع اولغه یعنی کوشش یو کسلکه دخی
 دیر لر بقال الازلم النهار اذا ارتفع سخاو الزمام زانک کسر بله شول ابله در که دوه نکه بورن دلوب چکور دکلری
 بقر حلقه یه یا خود اعاج حلقه یه بغلر وانشا ووجه یه یولار صابن بغلر وکاه اولور یولار صابنه دخی زمام دیر لر
 وزمام النعل شول قایشه دیر که نعلین نسمه سی اکابغلنور ته تم عرب نعلین لر نه مشهور در الزم زانک فحقی وجمیک
 تشدید بله یولار لمق نقول زمت النعل وزمت البعیر اذا خطمت وخطم خاء معجه وطاء مهمله ابله یولار لمق
 معنای سنه در وزم سیرده ابلر ووزم یور چکه دخی دیر لر بقال زم فلان اذا تقدم فی السیر وزم متکبر لک قلعه دخی دیر لر
 بقال زم بانفه اذ تکبر وزم قالد رمق معنای سنه ده کور الازم مام همزه نکه وذلک کسر بله کذلک قالد رمق بقال
 زم الذئب سخله وازدها و سخله قوزید دیر لر الزام میک تشدید بله متکبر اولن کسنه الزم زانک ضمی ومیم اولک
 فحقی تشدید بله جمعی تکبر قلن کسنه (معنای سنه بقال رجل زام و قوم زم ای شیخ بانوفهم من الکبر و شیخ شامخ
 جمعی در بورن یوقی طو تلمر معنای سنه ورام قالد رمق معنای سنه دخی کور بقال احد الذئب سخله فذهب بهار اما
 رأسه ای رافعا الزممة علی وزن الزلله کولک کور ملک رعدا وازی معنای سنه اوز پدروایتی اوزن وزمزه مجوس
 طایفه سنک طعام رکن سوبلشمکه دخی دیر لر زم علی وزن عرعر مکه مشرفه ده اولن معروف قیونک
 اسمی دروزمزم وعیطل کذلک برنا قنک اسمی در زنه کم باب لامه ذکر اولنشد الزمزمه زانک کسر بله جماعت
 معنای سنه الزمزمه زانک کسر بله دوه سور سی شیبانی روایتی اوزن الزمزمه زانک کسری وناپنک کسری
 ومدبله بمعناه الزم زانک ومیم فحقینله قرب معنای سنه نقول داری من دان زم ای قرب وزم مقابل معنای سنه ده
 کور قال امرانی لا والذی وجهی زم بینه ما کان کذا وکذا ای تجاهه و تلقاه والمراد بالیت الکعبه شرفه الله
 تعالی وزم صلاح وسداد معنای سنه ده کور بقال امرنی فلان زم ای قصد کا بقال لم زم زانک ضمی ابله
 رموضیک اسمی در الزغه زانک فحقی ووزم سکونیه و الزغه زانک ضمی ووزم سکونیه ووزم زانک ووزم سکونیه
 و الزغه زانک ضمی ووزم سکونیه بونله قله قد وهبت معنای سنه در بقال هو العبد زغه وزغه وزغه وزغه ای
 قد قد العبد وکسانی ایتدی حقا معنای سنه در وزغه فحقینله برنسنه در که دوه نکه قولاغنه بره قدرن

زم

زمزم

زم

کسوب

کسوب اصلشله ترک ایدر لر ووزم دوه نکه اعلال نه ایدر لر الزم زانک فحقی ووزم کسری ابله شول دوه در که
 ذکر اولن صفت اوزن اوله الازم همزه نکه ووزم فحقینله بمعناه الزم میک ضمی ووزم فحقی وتشدید بله بمعناه
 کذلک وزم شول کسنه ده دخی دیر که بر قومه ملحق اولوب محتاج الیه کسنه اولیه زیم کی علی ماسیحی انشالله
 تعالی ووزم صغار ابله دخی دیر لر و بعضیلر ایتدی وزم نقل اولن لر ک اسمی در الزغه زانک فحقی ووزم کسری ابله
 زانک مونی الزغاه زانک فحقی ووزم سکونی والفک مدبله زانک مونی الزغه میک ضمی ووزم فحقی وتشدید بله
 مزانک مونی بقال ناقه زغه وزغاه ووزم الزم فحقینله لغت در زلم معنای سنه ووزم شول سنه لره دیر که چتال
 طر نقلو حیوانک طر نفی اردنه اولور ولاما شول زیم که حدیث شریفه واقع اولوب الضایفه الزغه یور لمشدور
 مراد قیونک ایوسی دیک در زیر قیوننه زیم اولماز کجیده اولور الزیم زانک فحقی ووزم کسری ومدبله شول
 کسنه در که بر قومه ملحق اوله واندردن اولیه واکا احتیاج اولمه ده اول زغه مثالنه اوله وباری تعالینک عقل
 بعد ذلک زیم دبدکی قولنده عکر مده رضی الله عنه ایتدی زیم شول نمیدر که لونی ابله معروف اوله شاف زغه سی
 ابله معروف اولدوغی کی ازیم همزه نکه ووزم فحقینله بی ربوعدن بر جماعتک اسمی در الزم زانک ضمی وهانک
 سکونیه یاغ شخم معنای سنه زهمان زانک ضمی وهانک سکونیه برکبک اسمی در الزمه زانک ضمی وهانک کذلک
 سکونیه بدر ایحه اولن بل ریح منتهه معنای سنه الزم فحقینله مصدر در زهمتدن بدر ایحه بغلق معنای سنه نقول
 زهمت بدی من الباب الرابع ای سمت الزمه زانک فحقی وهانک کسری ابله بغلوا اولن ال دسمه معنای سنه الزم
 زانک فحقی وهانک کذلک کسر بله سز اولن سنه سمین معنای سنه المراهمة میک ضمی وهانک فحقینله یقین اولمق
 قریب معنای سنه بقال زهم الخمین ای دناها الزهم علی وزن جعفر براتک اسمی در و نسج محاحده و فارسه
 بقال له فارس زهم واقع اولمشدر تا مل اولنه وزهم طوغنه دخی دیر لر صفر معنای سنه و بعضیلر ایتدی
 زهم طوغن یاور یسنه دیر لر ووزم بونکله رجالدن بعضینه دخی نسمیه لولمشدر الزهم مان زانک وذلک فحقی
 وهانک سکونیه ایکی قردانک اسمی در ککه انلر بی عبس قبیله سندن در وینک ادی زهم وریک ادی
 قیس در که جد اعلالی بغیض در و ابو عبیده ایتدی انلر کسری ادی زهم وریک ادی زهم در الزم زانک
 کسری وناپنک فحقینله شول متفرقات در که بر موضعه جمع اولمغین ظاهر اولیه بقال لم زیم لیس بمجتمع میکان
 فیمر زیم وزن مز بور اوزن براتک اسمی در که لا ینصرف در تا نث وعلیتدن اوتری فصل لسین السام
 فحقینله ملالت السامه کذلک فحقینله بمعناه السام سبیک فحقی وهمزه نکه فحقی ومدبله بمعناه ایضا السامه
 سبیک فحقی وهمزه نکه فحقی ومدبله بمعناه کذلک نقول سبت من الشی اسام ساء ماوسا مه وساء ماوسا مه
 من الباب الرابع اذاملته السووم سبیک فحقی وهمزه نکه ضمی ومدبله ملول اولن کسنه السهم سبیک وهانک
 ضمی وما یبینه تانک سکونیه صغری سی یوک اولن کسنه استه معنای سنه مبر زانک اولمق اوزن السجوم ضمیمه
 اتقی سیلان معنای سنه السجم سبیک کسری ابله بمعناه بقال سجم الدمع سجوما وسجما من الباب الاول اذا سال
 الانجم همزه نکه وسبیک کسر یله کذلک اتقی السجم سبیک فحقی وجمیک سکونیه اتقی بقال سجت العین
 دمعها اذا سال السجوم سبیک فحقی وجمیک ضمی ومدبله اقدی بقال عین السجوم السجومه میک فحقی وجمیک
 ضمی ومدبله شول رد که اکینمور یاغش اوله بقال ارض السجومه ای مطورة الانجم همزه نکه کسر بله بغمور
 متصل یغش الانجم کی دروزنا و معنی بقال سجت السماء اذا صبت وصاحب قاموس الانجمی بغدر مق معنای سنه
 ایراد ایدوب سجت السماء اذا صبت ماء ها دیشدر اگر چه انجمی معنای لازم ابله نفسیر ایدوب جوهریه
 موافقت ایتشد الانجم همزه نکه وجمیک فحقینله شول دوه در که چاغر میه السجمه سبیک ضمی وحاء مهمله نکه

زم

زهم

زم

سام

سهم

سجم

سجم

سکونیه قره لق سواد معنا سنه الاسم همز نك و حانك فتيه قره اولن سنه اسود معنا سنه و كاه اولور اسم ايله
 بونوز مراد اولور قرن معنا سنه و كاه اولور بولوت مراد اولور صحاب معنا سنه و كاه اولور عر بلر عادي اوزن اند
 ايجشك محله قانه بونوش ال مراد اولور و كاه اولور رحم مراد اولور و كاه اولور همه باشي مراد اولور حمله الشدي
 معنا سنه و كاه اولور شراب نلومي مراد اولور زق انجر معنا سنه تنه كم بعض اشعار ده واقع اولمشدر كه بونلر جمله
 سوادى مشعر نسبه لدر السخم فتيه ايله براغا جك اسمي در السخماء سبنك فتي و حانك سكونيله براغا جك
 اسمي در كذلك اسمان همز نك و حانك كسريه برمعين طاغك اسمي در السخمه سبنك فتي و خاه معجه نك
 سكونيله قره لق سواد معنا سنه الاسم همز نك و حانك فتيه قره نكلون سنه اسود معنا سنه السخام سبنك فتي
 و حانك تخفيفيله چو ملك قره سي سواد القدر معنا سنه و سخام ملائم اولنه دخی ديرلر بقال هذا ثوب سخام
 المس اذا كان لين المس خزكي و قزكي و يقال ريش سخام و قطن سخام اي لين المس و لبس هو من معنى السواد
 و منه قيل للجر سخام و مخاميه اذا كانت ايتيه سلسله التسخيم على وزن التكرير برسنه ي قره قلق بقال سخم الله وجهه
 اي سوده السخمه سبنك فتي و حانك كسري و مدبله نفسله اولن كينه ديرلر السدم فتيه نده امته و حزنه ديرلر
 بقال سدم الرجل من الباب الرابع اذ اندم و يقال ماله هم ولا سدم الا اذا كاي لبس له وهم ولا ندم غير ذلك الامر
 السادم ذلك كسري به نادم اولن كسنه بقال رجل نادم سادم السدمان نونك فتي و دلك سكونيله كذلك نادم
 معنا سنه بقالو جل ندمان سدمان و بعضلر لتي سادم و سدمان صورين مز بور بنده نادمه و ندمانه اتباع
 طريقيه ذكر اولنه در السدم فتيه نك و سبنك فتي و دلك سكونيله عسر ايله عسر كي طولش قوي جاها انباشته
 معنا سنه السدم سبنك فتي و دلك كسري به شول ار ككدر كه ديشي ايله جمع اولمغه حريص اوله و غضبه كلش
 كسنه معنا سنه ده كور بقال رجل سدم اي معتاط السدم ميمك فتي و دلك فتي و تشدد بيله شول كوكرين
 دوه در كه اغزن باغليه ل بقال فتيق مسدم اذا جعل على فقه الكعام و فتيق فابله و نونله جوان اولن ار كك دوه يه
 ديرلر و كعام كافك كسري به دوه نك اغزن باغله قاري سنه در السدم سبنك فتي و دلك فتي و مدبله لوط
 قومك قريه سنك اسمي ككه قاضي سدوم ديكله معروف كسنه اول قريه دن در السرم سبنك فتي
 و دلك سكونيله طوغري اولن بفر سفك اوجي كه اندن مهملات جقر مخرج ثفل معنا سنه و بولكه مولد در
 السرج على وزن جعفر اوزون طويل معنا سنه سليم كي در وزنا و معنى الساسم على وزن جعفر كذلك
 برسيه لخير السرم على لوزن لوزن لوزن طويل معنا سنه الاسطمة همز نك و طانك فتي و ميمك تشدد بيله
 برسنه نك و سطي بقال فلان في اسطمة قومه اي في وسطهم و اشر فهم واسطمة الحسب حسبك و سطنه و جمع
 اولن رنه دخی ديرلر اسطمة كذلك ذكر اولن معنا ندر قلب و وزنه الاساطم همز نك فتي و طانك كسري به جتي
 و تميم قبيله سي الاساطم ديرلر طابله تاييننده تعاقبه نظر قيلون الاسطم همز نك و طانك فتي و ميمك تشدد بيله
 در يانك و رت سي مجمع ماء الجر معنا سنه السطام سبنك كسري ايله قايجك كسكين ري حد السيف معنا سنه
 وفي الحديث العرب سظام الناس اي حدهم السمع سبنك فتي و عينك سكونيله دوه سيراندن برنوعدر بقال سم
 يسع من الباب الثالث اذ اسار سير اخمص السعوم سبنك فتي و عينك فتي و مدبله بردر لوسير ايدجي ناقه بقال
 ناقه سعوم السمع سبنك و غين معجه نك فتيه بر كسنه زوجه سنه بر كذا حال ايدوب على الفور اخراج ايتيه در ازال
 اتمامك بجرن بون و اين سميل روايتي در كذا في بعض النسخ السقام سبنك فتي و قافك تخفيفيله خسته لك مرض
 معنا سنه السقم سبنك فتي و قافك سكونيله بعناه السقم فتيه نك بعناه كذلك و بونلر ك ايكسي دخی لفت در
 حزنله حزن كي بقال سقم سقم سقما من الباب الرابع و سقام برندنك دخی اسمي در هذيل قبيله سنه منسوب در

سلم

السقم سبنك فتي و قافك كسري و مدبله مريض اولن كسنه الاسقام همز نك كسري ايله بر كسنه ي خسته
 قلق بقال اسقمه الله المسقام ميمك كسري و سبنك سكونيله جوق خسته اولن كسنه كثير السقم معنا سنه السلم
 سبنك فتي و لامك سكونيله شول قوغه در كه انوك قولي بر در سقار قوغه سي كي و سلم بر ر جاك دخی اسمي در
 و سلم در ي سلم ايله دباغت ايتيه دخی ديرلر نقول سلمت الجلد اسلمه من الباب الثاني اذا دبعت بالاسلم المسلم
 ميمك فتي و لامك فتي و مدبله ذكر اولن وجهه دباغت اولن در ي سلم سبنك فتي و لامك سكوف و الفك قصر بيله
 بر عورتك اسمي دره سلمى طي قبيله سي طاغلرندن برينك دخی اسمي در و سلمى دارم قبيله سندن بر جماعتك دخی
 اسمي در سلطان سبنك و لامك فتي ايله اي كسنه دن عبارت در كه انلر كي بر ي سلمه بن قشير در و اكاسلمه الشر
 ديرلر كه انوك والدي لبينه بنت كعب بن كلاب در و ر ي دخی سلمه بن قشير در و اكاسلمه الخير ديرلر كه اولن
 القسريه ديكله معروف و قدر سلم سبنك فتي و لامك فتي و يانك سكونيله بر قبيله در قيس عيلاندن و سلم كذلك
 حذامده بر قبيله در عندن و كاه اولور سلم ايله سليمان بن داود مراد اولور عليه السلام تنه كم نابغذك شعر نده
 واقع اولمشدر نسيج سليم كل قضاء ذابل و قضا قافله و ضاد معجه نك تشدد بيله حكم اورلن زن و ذابل طويل
 الذيل اولن در ابو سلمى سبنك فتي و لامك سكوف و الفك قصر بيله شاعر اولن زهير بن ابى سلمك والدي در
 و طابفه عربده مز بور دن غيري ابو سلمى بوقدر و انوك اسمي بر يعنه بن رباح در كه بنى مازن قبيله سندن در
 سلمان سبنك فتي و لامك سكونيله بر طاغك على در و ر جاك دخی على در سلم سبنك فتي و لامك كسري به
 بر جاك اسمي در و سلم كوزله بورن ار اسنده اولن دريه دخی ديرلر و عبد الملك بو معناني ديلدى حجاجه جواب نامه
 يازد و غي حينه كه انت سالم ديشدر راي انت عندي كسالم السلم فتيه نك سلف معنا سنه دويي بر سنه نك
 بهاسن مقدم و يرمك در و سلم اسنسلام معنا سنه ده كور و اسنسلام بر سنه ي بيون صنوب اطاعت ايتيك در
 على ماسيجي انشالله تعالى و سلم يريه ده بر ي كني اغاجك دخی اسمي در السله كذلك فتيه نك واحد يردانه
 سلم اغاجي معنا سنه و سلم عيبدن بر ي اولمغه دخی ديرلر و قري و رجلا سما و سلم يلان صوقش كسنه ي دخی ديرلر
 سلامته نغال قماغن و بعض نعهده سلام دوشمش در الفله سلمه كذلك فتيه نك بر جاك اسمي در سلمه سبنك
 فتي و لامك كسري به كذلك بر جاك اسمي در و بنو سلمه انصار دن بر جماعتك اسمي در و عرب طابفه سنده
 مز بورلر دن غيري بنو سلمه بوقدر و سلمه ال ايله الفله قابل اولن طاشه دخی ديرلر السلام سبنك كسري به ذكر اولن
 طشلمر معنا سنه تنه كم ربي و راهي بالسهم و اسلمه ديشلر در حمير لغى اوزن كه مراد و السله ديك در و بوندن فهم
 اولنور كه لغت مز بون ده الف ميم تعريف بچون استعمال اولند و غي كي الف لام دخی استعمال اولنه زير امثال مز بورده
 ايكسي ده جمع اولمشدر السلم سبنك فتي و لامك فتي و تشدد بيله زردبان كه انوكله بر ره جقر ل و كاه اولور قايشدن
 اولن اوزنكي ي دخی سلم ديرلر غر زبد كاري كي سلام سبنك فتي و لامك تشدد بيله اسماء رجالدن و كاه اولور
 سلامه حضرت سليمان بن داود مراد اولور عليه السلام تنه كم حطيه نام شاعر ك شعر نده واقع اولمشدر جد لاه
 محكمه من صنع سلام اي من صنع سليمان و جد لاه فرموده اولن زن معنا سنه در سلامه كذلك سبنك فتي و لامك
 تشدد بيله اسامي ناسدن در السلم سبنك كسري و لامك سكونيله لطاعت و انقياد و ابو عمرو واد خلوفى السلم كافة
 قرات يتي كي اسلام معنا سنه راجع در و سلم صلحه دخی ديرلر و سلمه سبنك فتي و كسري جايز در نك يوتانث
 جايز اولن كي و سلم صلح ايدن كسنه يده ديرلر نقول ناسلم لن سالمي السلام سبنك فتي و لامك تخفيفيله صاغلن
 سلامت معنا سنه و سلام اسنسلامه دخی ديرلر يعنى طاعته و سلام تسليم معنا سندن اسم دخی كور و سلام
 باري تعالينك سلمرندن بر ي در و سلام براغا جك دخی اسمي در سبنك فتي و كسري لفت در و سلام عيوبدن بر ي
 اولن و سلم اولمغه دخی ديرلر السلامان سبنك فتي و لامك تخفيفيله براغا جك اسمي در السلاميات سبنك فتي

وَمِمَّا فَتِي وَلَا مَكَّ وَيُنَاكَ تَخْفِيفُهُ بِمَقْلَدِهِ أَوَّلُ كَلَامِ الْأَصَابِعِ مَعْنَا سَنَةِ السَّلَامِ سَبْنُكَ ضَمِي وَالْفَتْحُ
قَصْرُ بِلَهٍ وَاحِدِي وَابُو عَمِيدٍ أَيْتَدِي سَلَامِي أَصْلُهُ شَوْلُ كَلِكْ دَرَكْدُوهِ يَا غَنَدَهُ أُولُورُودُوهِ زِيَادَهُ أَرَقْلَدُ خِي زَمَانِ
الْكُصْرُ بَقِي قَالَنَ أَبَاكَ ذَكَرَ أَوْلَنَانَ كَلَكْ وَكَوْزَدَهُ أُولُورُ دِي شَلُورُ وَجَنَ أَبَاكَ كَهْ بُونَلَرْدَنَ دَخِي زَائِلَ أَوَّلُهُ تَمَامُ زَائِلَ
أَوَّلُهُ أُولُورُ وَبُونُكَ وَاحِدِي وَجَمْعِي رَارِدُ وَكَاهُ أُولُورُ جَمْعُهُ سَلَامِيَاتِ دِير لَرْتَهْ كَمُ مَرُورِ أَيْتَدِي السَّلِيمِ سَبْنُكَ فَتِي
وَلَا مَكَّ كَسْرِي وَمَدَّ بِلَهٍ أَبْلَانِ صَوْتُهُ كَسَنَهْ كَوِيَا كَهْ سَلَامَتْ رَجَاسِي أَبْلَهْ نَقْلًا سَلِيمِ دِي شَلُورُ وَوَسْلِيمِ هَجْجِ
مَعْنَا سَنَدَهُ كَلُورُ بِقَالَ قَلْبُ سَلِيمِ أَيْ سَلَامُ ذِي تَسْلِمِ تَانُكَ وَلَا مَكَّ فَتَحِيلُهُ بِرَلْفُظْ دَرَكْ مَحَلِّ يَمِينُهُ اسْتِعْمَالُ أَوَّلِنُورُ
أَبْنِ السَّكَيْتِ رَوَاتِي أَوْزَنُ بَقُولُ لَا بَذِي تَسْلِمِ مَكَانُ كَذَا وَكَذَا وَنَتِيهِ قُلُوبُ لَا بَذِي تَسْلِمَانِ دَخِي دِير سَنَ وَجَمْعُ أَبَدُوبِ
لَا بَذِي تَسْلِمُونِ دِير سَنَ وَمَوْثِي إِجُونُ لَا بَذِي تَسْلِمِينِ وَجَمْعِي إِجُونُ لَا بَذِي تَسْلِمِي دِير سَنَ وَأَبْنِ السَّكَيْتِ أَيْتَدِي بُونُكَ
تَا وَبِلِي لَا وَاللَّهِ الَّذِي بِسَلْمُكَ مَا كَانَ كَذَا وَمَعْنَا سَنَهُ أَوَّلُ مَقْدُورُ وَبَعْضِي لَرْتَدِي لَا وَسَلَامَتُكَ مَا كَانَ كَذَا
وَكَذَا انْقِدِيرُنْدَهْ دَرْتَهْ كَهْ أَذْهَبْ بَذِي سَلْمِ يَافَتِي وَأَذْهَبْ بَذِي تَسْلِمَانِ دِير لَرْتَدِي بِسَلَامَتُكَ مَعْنَا سَنَهُ وَأَخْفَشُ
أَيْتَدِي ذِي لَفْظِي تَسْلِمِ كَلَهْ سَنَهُ مَضَافُورُ وَبُونَادَرُ دَر زِيَا فَعْلُهُ أَسْمَاءُ زَمَانْدَنَ غَيْرِي نَسَنَهُ مَضَافُ أَوَّلَامَازُ
كَقُولِهِمْ هَذَا يَوْمُ يَفْعَلُ أَيْ يَفْعَلُ فِيهِ السَّلَامَةُ سَبْنُكَ فَتِي وَلَا مَكَّ تَخْفِيفُهُ اخْتِدَنَ بَرِي أَوَّلُوقُ تَقُولُ سَلْمِ
فَلَانِ مِنَ الْأَفَاتِ سَلَامَتُهُ مِنَ الْبَابِ الرَّابِعِ التَّسْلِيمِ عَلَى وَزَنِ الذِّكْرِ اخْتِدَنَ بَرِي قَلْبُوقُ تَقُولُ سَلْمَهُ اللَّهُ مِنْهَا وَتَسْلِيمِ
بِرَكْسَنَهْ يَرِنْسَنَهُ وَبِرْمَكْ دَخِي دِير لَرْتَسْلِيمِ حَكْمُهُ رِضَايَ بَذَلِ أَبَدُوبِ قَبُولُ تَامَلَهُ قَبُولُ أَيْتَمَكْ دَخِي دِير لَر
وَتَسْلِيمِ سَلَامِ وَبِرْمَكْ دَهْ دِير لَر تَسْلِمِ فَتَحِيلُهُ وَلَا مَكَّ ضَمِي وَتَشْدِيدُ بِلَهْ تَسْلِيمِ أَوَّلِنَ نَسَنَهُ فِي الْمَقْ تَقُولُ
حَلَّتْ إِلَيْهِ الشَّيْءُ فَتَسْلِمُهُ أَيْ اخْذَهُ الْإِسْلَامَ هَمْزُكَ كَسْرُ بِلَهْ سَلَفُ وَبِرْمَكْ تَقُولُ أَسْلَمَ الرَّجُلُ فِي الطَّعَامِ إِذَا
أَسْلَفَ فِيهِ وَتَقْوِيضُ مَعْنَا سَنَدَهُ كَلُورُ بِقَالَ أَسْلَمَ أَمْرُهُ اللَّهُ أَيْ سَلْمُ وَطَاعَتُ وَانْقِيَادُهُ دَاخِلُ أَوَّلَمَعْدَ دَخِي دِير لَر
بِقَالَ أَسْلَمَ الرَّجُلُ إِذَا دَخَلَ فِي السَّلْمِ وَهُوَ الْإِسْلَامُ وَدِينُ إِسْلَامِهِ دَاخِلُ أَوَّلَمَعْدَ دَخِي دِير لَر وَاسْلَامُ خُورُ وَحَقِيرُ
قَلْعُهُ دَهْ دِير لَر بِقَالَ سَلِمَهُ إِذَا اخْذَهُ وَاسْلَامُ بِلَانِ عَوْقُوبِ سَلِيمِ وَلَدِيغِ أَوَّلُوقُ مَعْنَا سَنَدَهُ كَلُورُ بِقَالَ أَسْلَمَ
عَلَى الْبِنَاءِ لِلْمَجْهُولِ التَّسْلِيمِ تَانُكَ فَتِي وَلَا مَكَّ ضَمِي أَبْلَهْ بِرْمَكْ كَسَنَهْ صَلَاحُ أَبْدِ شِمَكْ تَصَابُحُ مَعْنَا سَنَةِ الْمَسَالِمَةِ مِمَّا ضَمِي
وَلَا مَكَّ فَتَحِيلُهُ أَبْيَ كَسَنَهْ بَرِي بِلَهْ صَلَاحُ أَبْدِ شِمَكْ مَصَابُحُهُ مَعْنَا سَنَةِ الْإِسْلَامِ هَمْزُكَ وَتَانُكَ كَسْرُ بِلَهْ حَجَرُ أَسْوَدِي
زِيَارَتِ أَيْتَمَكْ يَا وَبِكَلَهُ يَأْخُودُ تَعْظِيمُ وَجْهِهِ أَلْ دُكُورُ مَكْلَهُ وَبُو هَمْزُهُ أَبْلَهْ اسْتِعْمَالُ أَوَّلَامَازُ زِيَا سَلَامُ مَدَنُ
مَا خُودُ دَر حَجَرِ مَعْنَا سَنَدَهُ كَمُ اسْتِنَاقُ الْجَمَلِ دِير لَر نَاقَهُ مَعْنَا سَنَدَنَ اخْذَايْدُونِ وَبَعْضِي لَر مَزُورِي هَمْزُهُ أَبْلَهْ
دَخِي اسْتِعْمَالُ أَيْتَمَشْدَرُ نَسَمِ حَاحِدُهُ بُوْرُ سَمَدُ وَقَعُ أَوَّلُ شَدْرُ وَلَكِنْ مَزُورُكَ مَهْمُوزُ أَوَّلِ سَنَهْ طَرَبَقْلَهُ أَوَّلُوقُ حَاحِدُهُ
وَسَايَرُ كَتَبْدِي بَيَانُ أَوَّلُ شَدْرُ رَظَاهِرُ بُوْرُكَ مَهْمُوزُ قَلْبُ لَر اسْتِعْمَالُ الْحَجَرِ دِي شَدْرُ لَا مَدَنُ مَا خُودُ أَوَّلَامَغْلَهُ مُوَافَقَتُ
وَانْقِيَادُ مَعْنَا سَنَةِ الْإِسْلَامِ هَمْزُكَ وَتَانُكَ كَسْرُ بِلَهْ يُونُ وَبِرْمَكْ انْقِيَادُ مَعْنَا سَنَةِ الْإِسْلَامِ هَمْزُكَ ضَمِي وَبَسْبَنُكَ
فَتِي وَلَا مَكَّ كَسْرُ بِلَهْ طَرُورُ دَرَكْ صَرْحُهُ بِرْمَقْلَهُ يَانْدَهْ خِي رِمَاغَتْ مَا يَبْنُدُهُ دَر السَّلَامِ سَبْنُكَ كَسْرُ بِلَهْ بِرُصُوبِكْ أَسْمِي دَر
السَّلْمِ سَبْنُكَ وَتَانُكَ كَسْرُ بِلَهْ أَفْتِ دَاهِيَهُ مَعْنَا سَنَهُ وَغُولُ كَدَنْدَنَ دِيوِي بَيَانِي بِلَهْ تَعْبِيرُ أَوَّلِنُورُ وَقَلْبُوقُ بِلِي سَنَهُ
صَحْبُهُ مَعْنَا سَنَةِ السَّلَامِ عَلَى وَزَنِ جَعْفَرُ أَوْزَنُ طَوِيلُ مَعْنَا سَنَةِ السَّلَامِ سَبْنُكَ فَتِي وَجَمْعُكَ كَسْرُ بِلَهْ شَوْلُ أَوَّلُوقُ دَرَكْ
تَمَرْنِي أَوْزَنُ وَلَهْ سَهَامُ طَوِيلُ النِّصَالِ مَعْنَا سَنَهُ وَوَسْلِيمِ أَوْزَنُ دُوهِ دَخِي دِير لَر السَّلَامِ سَبْنُكَ ضَمِي وَجَمْعُكَ كَسْرُ بِلَهْ
كَذَاكَ أَوْزَنُ دُوهِ بِقَالَ جَمَالُ سَلِيمِ وَوَسْلَامِ سَلَامِ جَمْعُ ضَمِ سَبْنُهُ سَلَامِ كَلُورُ فَتَحِيلُهُ سَلْمِ سَبْنُكَ
وَهَانُكَ كَسْرِي وَلَا مَكَّ سَكُونُهُ بِرُحَالِ أَسْمِي دَر الْمَسْلُومِ مَمَّ أَوَّلُكَ ضَمِي وَهَانُكَ كَسْرِي وَبِمِ تَانُكَ تَشْدِيدُ بِلَهْ أَوْفِي
أَمْتَعْيَا أَوَّلِنَ نَسَنَهُ ابُو عَمِيدُ رَوَاتِي أَوْزَنُ بِقَالَ أَسْلَمَ لُونَهُ اسْلُمَامَا أَلْسَمِ سَبْنُكَ فَتِي وَبِمِ تَشْدِيدُ بِلَهْ دَلَكْ ثَقَبُ
مَعْنَا سَنَهُ وَمَنْهَسَمُ الْخِيَاطُ أَيْ كَبْكَبُ بُوْرُ دِي سِي مَعْنَا سَنَهُ وَوَسْمُ أَغْزُ وَبُورُنُ وَقَوْلُوقُ دَلَكْنَهْ دَخِي دِير لَر وَوَسْمُ زَهْرُهُ دَخِي

دول

دخی دیرلر سببک فحی و خمی جائز و رسم جم معناسنه ده کاور بقال مالک سم ولاحی ای هم وگاه اولور ایکسنده مضموم
ابدولر وسم زهر اچورمه که دخی دیرلر بقال سمه ای سقاہ السم وسم الطعام ای جعل فیه السم وسم قصد معناسنه ده
کاور تقول سمک ای قصدت قصدک واصلاح ایتمک معناسنه ده کاور تقول سممت بینهما سمای اصلحت
وسم شبشه نک اغزن طوقفه دخی دیرلر تقول سممت القارورة ونحوها اذا سددت وسم نعمت خاص اولماغه دخی
دیرلر تقول سممت النعمه ای خصمت وسم برنسنه نک غورنه نظر ایتمکه دخی دیرلر تقول فلان بسم ذلك الامر
من الباب الاول ای بسیره وینظر ماغون السام میک تشدد بدبله خاصه معناسنه وزهر لوجانون دخی دیرلر
سموم الانسان خمتبندله انسانک اغزی وبورنی وقولاغی دلککری سمم الانسان سببک کسری وسمک تخفیفیه
بعناها وسموم وسمم سمک دخی جمی کاور زهر معناسنه السم سببک خمی وسمک تشدد بدبله واحدی فغ سببک
دخی واحدی اولدوغی کی وسم سببک خمیله قاتر بوخمی دبدکری اق بوخمی که دریادن چقار وهر دریادن
چقنه سم دیرلر السام میم اولک فحی واثبتک تشدد بدبله دلککری وسمم السام الجسد بدنک اولان منفذلر معناسنه در
السمان سببک فحیله اتک بورنی ایچنده ابکی طمر درسام ابرص میک تشدد بدبله وهر منک ورنک فحیله بیوک
کرتن کله اهل السمیه میک وسمببک فحی ابله خاصه واقربا معناسنه در وخاصه واقربا بالیانه اهل النجاة دیرلر
السموم سببک فحی وسمک خمی ومدبله معروف اولان اسمی بلد رکه بریده اسر موث استعمال اولنور السام
سببک فحی وینک کسریله سمومک جمی ذکر اولنان بللر معناسنه وابوعبیده ایتدی سموم کوندزده اسر ای
بلدره گاه اولور کجه ده اسنه دخی دیرلر وحرور کجه ده اسندر وگاه اولور کوندزده اسنه دخی دیرلر السموم
میمک فحی وسمببک سکونی وسمم اخیرک خمی ومدبله ذکر اولنان بل اسدوکی کون بقال له یوم مسموم وسمم یومنا
هذ السام سببک فحی وسمک تخفیفیه برجنس قوشه دیرلر وچاپک اولان ناقه یه دخی دیرلر السمامة وزن مزبور
اوزنه واحدی ذکر اولنان قوشلرک ری معناسنه ابوز بدروایت ابلدوکی اوزن السمسم علی وزن العرعرنلکی ثعلب
معناسنه وسمم سکذلک بریک ابددر السام سببک فحی وسمک سکونیه چاپک اولان ادم بقال زجل
سمسام ای خفیف سربع السمسمان سببک خمی وما یبندنه میم اولک سکونی ابله بعناہ السمسم سببک کسری ابله
شیروغن یاغذک دانسی صوصام معناسنه السمسمه وزن مزبور اوزنه قزل قارنجیه کله حرام معناسنه السام
سین اولک فحی واثبتک کسریله جمی السام سببک فحی ونونک تخفیفیه اورکجه که دوه نک اوقسنده اولان
مرتفع بردر لاسنه هیزه نک فحی ونونک کسریله جمی اورکچکر معناسنه وسمم الارض بیک اورتسی وسط
الارض معناسنه اسنه هیزه نک فحی ونونک خمی ابله بمعروف دپه نک ابددر طخفه نام موضع قربنک السم
سببک فحی ونونک کسریله اورکچی بیوک اولان دوه بقال بعیر سمم اذا کان عظیم السنام ویروزنک اقان صوییه
دخی دیرلر بقال ماء سمم علی وجه الارض ومرتفع معناسنه دخی کاور بقال بنت سمم ای مرتفع وهو الذی خرجت
سمته السمیه فحیله اوتک اوچنده سنبله مثالنده اولان نسنیه دیرلر الاسنام هیزه نک کسریله مرتفع اولمق
بقال اسم الدخان اذا ارتفع النسم تانک وسمببک فحیله ونونک خمی وتشدد بدبله یوکسک اولمق علو معناسنه
یقال سنبه اذا علاه تسنیم علی وزن التکریم جتنده برارمک ابددر قال لله تعالی ومراجعه من تسنیم ومزبون تسنیم
ددبلر جنت چارداقلری وقصهر لری اوزرنه اقد وغندن اوزرو تسنیم القبر قبرک اوزرن سنام مثالنده یوکسک
ابدب دوزانماک السومه سببک خمی ومدبله شول علامتدر که قیونه قلمورلر وحریده قلنان علامته دخی دیرلر
یقال منه نسوم وفي الحديث نسوموا فان الملا یکه قد نسومت النسوم علی وزن التکریم برکسنه مال اوزرنه
حاکم قلن تقول نسومت فلان فی مالی اذا حکمت فی مالک ووبابو صبیله رواینی درو تسنیم برکسنه فی بدلدکی سنبه ابله

اسم

شیم و صوغوق اولوق معناسنه ده کلور یقال شیم الماء من الباب الرابع اذ ارد الشیم شینک فقی و بانک کسر به
 صوغوق اولان صو و ابو عمرو ایتدی شیم شول کسنه در که قانی اچ اکن صوغوغه اوغریه اشیم شینک کسر به
 شول اعدر که اوغلاک اغزه ارقری قورل اناسن امسون دیو و شبامان ایکی ایدر که عجه به بعلیوب انی نسا
 طایفه سی عجه لند که کسه سنه بغلازل و شبام عرب طایفه سندن برقیله ناک ایدر الشیم شینک ورنک
 شیم و مایه ناک سکونیه برد اندر که نحوه متبیه در و شیم رجالدن قصیر و مخیل اولان کسنه و شیم
 بر جاک دخی اسمیدر شیر مان شینک ورنک ضمیمه بر موضعک اسمی در الشیم شینک فقی و تانک سکونیه سوکک
 سب معناسنه الشیمه شینک فقی و تانک کسری و مدبله اسمدر سوکک معناسندن الشیمه تاء اولک فقی
 و تاء تانک ضمیمه بر نجه کسنه سوکک تساب معناسنه المشافه میمک فقی و تانک فقیله ایکی کسنه بری برینه
 سوکک مساب معناسنه الشیم شینک فقی و تانک کسری و مدبله شول ر جلد در که قبیح الوجه و کریه المنظر اوله
 و شیم ارسلاند دخی دیرل بقال فلان شیم اغنا و محبا میمک فقی و بانک تشدد بدبله یوزوجه معناسنه الشیمه
 شینک فقی ایله کریه اولوق بقال شیم شیمه من الباب الخامس اذ اکره الشیم شینک فقی و حانک سکونیه اند
 حاصل اولان یاغ که اچ یاغنه دخی متناولدر الشیمه وزن مز بوروزن واحدی ذکر اولنان یاغ بریان سی معناسنه
 و شیمه الارض ای مترو شیمه الاذن قولده کو به اصد قلری یومشقر و شیم یاغ بدر مکده دخی دیرل بقال
 شیم فلان احباب اذا اطعمهم الشیم الشیم حانک کسر به یاغ بدر کسنه الشیم میمک فقی و شیم سکونیه
 و حانک کسر به اوله یاغی چوق اولان کسنه بقال رجل مخم اذا کان کثیر الشیم فی بینه الشیم شینک فقی و حانک
 کسری و مدبله شیم معناسنه الشیمه شینک فقی ایله سز اولوق بقال شیم شیمه من الباب الخامس الشیم
 شینک فقی و حانک تشدد بدبله یاغ صتن کسنه الشیم شینک فقی و حانک کسری و مدبله یاغ میکی سون کسنه
 بقال شیم من الباب الرابع اذا کان مشتهیاله لا شیم همزه ناک کسر به شود و عجه سی متغیر اولوق الشیم فقیله
 طعام فاسد اولوق بقال شیم الطعام من الباب الرابع الشیم خمتیله کذلک طعام فاسد اولوق بقال شیم الطعام
 من الباب الثالث الشیم علی وزن التکریم طعامی فاسد قلوق بقال شیمه اذا فسد شیم علی وزن جعفر رارک
 دو مکن اسمی در که نعمان بن مندرک ایدی الشیم شینک فقی و دالک سکونیه و ناک تشدد بدبله ذکر اولن
 حومه منسوب اولان دو مکن الشیم شینک و قافک فقی و دالک سکونیه اغزینک کوشه سی یوک اولان
 کسنه واسع الشیم معناسنه میمک زانده در الشیم مان شینک فقی و یانک سکونی و دالک ضمیمه قورد ذب
 معناسنه الشیم شینک فقی ورنک می و مدبله فرجی و دیری بر اولان عورت مرأة مضطه معناسنه الشیم
 شینک فقی ورنک کسری و مدبله بعناه الشیم شینک فقی ورنک سکونیه در یانک بریان سی خلیج بحر معناسنه
 و شیم بو بلو اولان اوتد دخی دیرل بقال عشب شیم ای کبیر یوکل اعلاه و لا یحتاج الی وسطه و اصوله و شیم
 یار می معناسنه دخی کلور بقال شیمه اذا شقه الا شیم همزه ناک و شینک کسر به یار می بقال شیم الجلد
 فاشیم الشیم رانک کسر به شول او قدر که نشان کوشه منی یاره و شیم مالدن از سنه عطا قلده ده دیرل بقال
 شیم له من ماله اذا عطا قلیلا الشیم علی وزن التکریم صید یاره لنوب قاجق و شیم یار مغه دخی دیرل تشقیق
 معناسنه و فی حدیث ابن عمر ان اشتری ناقة فوجد بها شیم الظفار فرد ها و طار طانک کسر به شول زدر که
 ناک ناک ولد سور بورنه بنالار تا حکه انک رایحه سیله ولد اخری یاد رقیه الشیم فقیله ورنک فقی
 و تشدد بدبله یاره ناک بقال شیم الشیم اذا غرق و تشقیق الشیم شینک فقی ورنک سکونیه بر طافک

شیم

شیم

شیم

شیم

شیم

شیم

شیم

عیدر

علی در الا شیم همزه ناک ورنک فقیله بورنک اوجی کسلن کسنه بو سیدن ایه دیه اشیم دیرل الشیم میمک
 افقی ورنک فقی و مدبله بعناه بقال رجل اشیم و مشروم الانف الشیم فقیله بورن اوجی کسلنک الشیمه
 شینک و دالک کسری ورنک سکونیه خلق دن رجاعت و بر سنه دن بر قطعه الشیم شینک فقی و دالک
 کسر به جمعی یار ل معناسنه بقال ثوب شیم ای قطع الشیم علی وزن حیدر اوزن و محکم اولان کسنه و تانک
 کسر ملو اولوب محکم اولننه دخی دیرل الشیمه وزن مز بوروزن موثی الشیم شینک ورنک فقی و یانک
 وسطه سکونی و اخرده تشدد بدبله فرموده اولان بکت فتای جسم معناسنه و یوکرک ایتدی دیرل فرس رایع
 معناسنه الشیم شینک و میمک فقی ایله اوزن طویل معناسنه الشیم علی وزن القنادیل اوزن و خوب
 اولان کسنه طویل حسان معناسنه الشیم شینک فقی و کافک سکونیه عو ض جز معناسنه اما قن عطا
 ابتداء ولسه یعنی بلا عوض اولسه اکاشکد دیرل شینک فقی و کافک سکونیه و اخر نه دال ایله بقول منه شکمه
 اذا جرت به فی الحدیث نه صلی الله علیه وسلم احجم ثم قال شکوه ای عطوه اجره الشیم شینک فقی و کافک کسری
 و مدبله چوملک قوللری عرای قدر معناسنه و شکیم او یانک اغزده ارقری طورن دمره دخی دیرل که او یان
 یالته جفی انده اولور الشیمه وزن مز بوروزن کذلک ذکر اولنان او یانک دمره دیرل الشیم شینک فقی
 و یانک کسر به جمعی ذکر اولنان دمرلری معناسنه و شیدد الشیمه شول کسنه در که شیدد النفس اولوب
 باو امتناع اوزن اوله و ذو شکیم شول کسنه دیرل که کسنه طاعت ایله یقال فلان ذو شکیمه اذا کان
 لا ینقاد الشیم شینک فقی و کافک سکونیه رشوت و یرمک بقول شکمت الوالی من الباب الاول اذا رشوت
 کانک شدت فیه بالشیمه و شکیم اصمغه دخی دیرل الشیم شینک فقی و کافک کسری و مدبله کذلک اصمق
 بقال شکیمه شکیمه و شکیمه و یو بعض قومک قولی اوزن دو شکیم میمک کسری و کافک فقیله بر جاک
 اسمی در شیم شینک فقی و لامک فقی و تشدد بدبله بقم و زنی اوزن بر موضعک اسمی در شیم شیمه و بعضیله
 ایتدی شیم بیت مقدسک شهرینک اسمی در لغه عبرانی اوزن لا ینصرف در عجمه دن و وزن فعلدن اوتری
 الشیم علی وزن جعفر شیم دیرل کسری سنه در که کل اولنور و راعری تساهلنی رامتین شیمه میمک مثل
 اولشدر و رامتین بریده بر دین عبارندر الشیم شینک فقی و میمک تشدد بدبله قولوق و شیم عدولایمک معناسنه ده
 کلور بقال شیمه ای عدلوا الشیم شینک فقی و میمک کسری و مدبله کذلک قولوق بقول شیمه شیمه شیمه
 من الباب الرابع و ابو عبید ایتدی باب اولدن دخی لغت در و شیم مرتفع معناسنه دخی کلور بقال قتب الشیم ای
 مرتفع و قتب دوه پالاننه دیرل الشیمه میمک تشدد بدبله قولوق عورت و عریلرک یا بنی الشامه الودرة دیرل
 سوکک در محل شیمه استعمال اولنور و وزن ذال معجه ایله تان سیدر الاشیم همزه ناک کسر به قولوق بقول
 اشیمه الطیب فشمه و اشیمه بر جانب میل ایتمک معناسنه ده کلور ابو عمرو و ابی اوزن بقال شیم القوم اذا جاروا
 عن جره هم غینا و شیمه الاشیم ال صوغغه دخی دیرل بقول للوالی اشیم بدک و هو احسن من ناولی علی روایه اخلیل
 ووالی یبع ایچون ال طوتش کسنه در و اشیمه الحرف حرفه ضمیمه یا خود کسره شیم ایتدر مکدر و اشیم رومدن قل در
 زراروم اختلاس حرکت اولغین حرکت خفیه اولوب ایشد لکه قابل اولور و اشیمه مجرد طودا غله ضمیمه و کسره
 اشارت اولغین ایشد لکه قابل اولماز پس اشیم اولن حرفه متحرک دیرل ضعیفی اولد غندن اوتور و یاسکن و یا خود
 ساکنه مشابه دیلور و ونک مثالی شاعرک قولی در منی نام لایورقی الکری لیللا ولا اسمع اجراس المطی میبوی ایتدی
 عرب طایفه سی قافه ضمیمه دن بر سنه اشیم ایدر و اشیمه سبیلله فافک حرکت اعتبار اولنیدی بیت
 مز بورن ناموزن اولوردی زیرارقی الکری لفظنک تقطعی متفاعلن اولور و متفاعلن خود بحر کاملده اولور

شیم

شیم

شیم

شیم

شیم

شیم

شیم

بلوت الصبر صمدك كسرى ورنك فتي ابله جمی دوه سور بلری معنانه الاصرمان همزه نك ورنك فخیله
 قورد ابله قرغه ذب و غراب معنانه ابن السكبت ایتدی ز بورله اصرمان دبدلر خلا بقدن منقطع اولد قلدردن
 اوزی الصبر صمدك فتي ورنك سكوتی والفك مدبله شول بریدر كه اند صواولیه الصبر صمدك كسری ابله
 خرم اكسبی الصبر صمدك فخیله بمعناه و بوتفسیردن صاحب صراحت صرام بالقح و لكسر زهادرخت
 بریده دبدوکی غلط اولد و فی ظاهر اولور ز راجوهری باب داله اجد الفعل جان له ان مجد و هذا من الجداد
 والجداد مثل الصبر صمدك والقطاف والقطاف دیشدر و قطاف اوزم كمینه دیر لر جداد خرم اكسینه
 دبد كری كبی پس لازم اولور كه صرام دخی خرم اكسبی اوله الصبر صمدك فخیله شول سوددن قلدن
 نسنه در كه تغزیدن اقی فلوب عند الاحتیاج صاغلور و تغزیر غین معجه ابله و زاء معجه نك تقدیمه كوز اشری
 صاغماغه دیر لر طوارضعیف اولد و غیچون واسمی ایتدی صرام اسماء حربدن واسماء داهیه دن در یعنی افت
 و بلا اسملرندن در المصبر صمدك كسری ورنك فتي ابله ايك اشلیان كسینه نك اكری دمور یكه نك ابله ايك راش
 ابلر منجل المغازی معنانه و بمقامه صاحب صراحت مصرمی داس خشاوه ابله تفسیرا تمشدر صحیح دكدر
 و صحیح اولد و غنه جوهر نك المصبر منجل المغازی دبدوکی دلالت ایدر ز رانمازلی مغز لینگ جمی دز و مغزلی
 ايك اشلیان كسینه در و خشاوه خود لسان فارسیه طاشسر اولان اكن یرینه دیر لر پس معنای مراد ابله
 بیتلر نه بون بعید اولور الصبر صمدك كسری ابله كسیجی قلیج و صارم بهادر اولان كسینه دخی دیر لر بقال رجل صارم
 ای جلد شجاع الصبر صمدك فخیله شجاعت كبی در و زناو معنی بقال صرم صرامة الصبر صمدك كسری ابله كسینه لیل مظلم
 معنانه و صرم معجه دخی دیر لر صراضداددن اولور و صرم كسلان نسنه دخی دیر لر مقطوع معنانه قال الله
 تعالی فاصبحت كالصبر ای احترقت و اسوات الصبر صمدك فتي ورنك كسری و مدبله عزیت معنانه
 یعنی بر نسنه مراد ایدوب توجه ایتك معنانه در و صریح برینوك قومدن یر بلان پاریه دخی دیر لر بقال افعی
 صریحه و صریحه بر بلوك نسنه دخی دیر لر بقال صریحه من غضبا ومن سلم و غضبا و سلم ایکی جنس انجدر بریه ده
 و صریحه شول ره دخی دیر لر كه الكی حاش اوله الصبر صمدك علی وزن حیدر بركون بر كجه ده بر كره يك بقال فلان یا كل
 الصبر صمدك ای ككل فی اللیل و لکنه ارمه و صاحب صراحت بمقامه صبر صمدك تفسیرندن بروی افتادن بخوردن
 دبدوکی مخالف اولور ز راجوهری صبر صمدك فخیله وجهه ابله تفسیرا تمشدر و وجهه بركون بر كجه ده بر كره اكل ایتكدر
 الصبر صمدك فتي وكافك سكوتیه اورمق و یتك تقول صكینه اذا ضربته و دفعته الصبر صمدك فتي
 وكافك سكوتیه حكم اینی و رمت صدمه شدید معنانه الصبر صمدك فتي وكافك كسری ابله شد ایددر
 معنانه بقال صكینه صواكم الدهر و بقال الفرس يصكم اذا مض على لجامه و مدراسه یعنی اوینی اصروب باشن
 اوز اتسه الاصل همزه نك و لامك فخیله قول قلدی دبدن كسلن كسینه بقال رجل اصل اذا كان مصملا الاذن
 كان مستأصل الاذن خلقه الصلاه صمدك كسری ابله ناسدن بر جماعت الصلوات صمدك كسری ابله كذلك
 جمی جماعتلر معنانه الصبر صمدك و لامك فتي و یتك سكوتیه افت داهیه معنانه و قلیجه دخی صبر صمدك
 الاصل همزه نك و طلك كسری ابله اصلندن كسك ایتك صبر صمدك معنانه الاصل همزه نك و لامك
 كسری ابله ایاق اوزن طورمق بقال اصل همزه نك ایتك صبر صمدك معنانه الاصل همزه نك و لامك كسری و اخر نه
 يك تشدد ببله ایاق اوزن طورن كسینه نابت معنانه الصبر صمدك و لامك و دال همزه نك فتي و خله
 معجمك سكوتیه يك اولان دوه ایل تشدد معنانه و اخر نه اولن همزه نك و لامك و دال همزه نك فتي و دالك
 كسری ابله يك اولان ایتك قال فرس صمدك ای صلب تشدد الصلحه و وزن مزبور اوزن موقی الصلادم

صادك فتي و دالك كسری ابله يك اولان باش بقال رأس صلادم ای صلب الصلادم صادك فتي و دالك
 كسری ابله جمی يك اولن باشلر معنانه الصلحه علی وزن الدحرجه اضی دیشلری بری برینه طوقنق
 و بعضلر صلحه نك اخر نه اولان همزه نك در دبدی الصبر صمدك كسری ابله شیشه اغزن يك ایتك كری نسنه
 الصبر صمدك فتي و یتك تشدد ببله شیشه اغزن يك ایتك نك قول صمت القارورة من الباب الاول اذا شد دتها
 و صم عصا ابله اورمغه دخی دیر لر بقال صم بالعصا ای ضرب بها و طاشله اورمغه دخی دیر لر بقال صم بجر اذا ضرب به
 و صم هلاك اولمق معنانه ده كلور بقال صم صده ای هلاك بوكلام بددعا محله ذكر اولنور ز رار كسینه
 هلاك اولد قلدن اوزی خفمز اولور اوزنك صمدك ایشد لك قنده قالدی و عر بلرك صمت حصاة بدم دبد كری
 قان زیاده چوق آقنه دن كسایت در یعنی قان شول قدر اقد بكه یره طاش بر فلسه اوزی ایشد لزدی یره
 دوشیموب قان اوزرینه دوشد و كندن و بومعنا ی دبدی امره القیس صمی اینه الجبل دبدوکی قولنه
 و بعضلر اینه الجبلدن مراد صمدك در دبدی الاصل همزه نك كسری ابله شیشه نك اغزن یا غلق بقال صمت
 لقارورة ای جعلت لها صما و صما شیشه قیاغه دیر لر ته كم الان مرور ایتدی الصبر صمدك فتي و یتك تشدد ببله صاغر اولمق الاصل
 فتي و یتك تشدد ببله صاغر اولن كسینه و اصم يك وصق طاشله دخی دیر لر وزمان جاهلیته و جب اینه شهر الله الاصل
 ایدی خلیل ایتدی رجب اینه صمدك دبد كری اشهر حرمدن اولوب اند اوزه قتال و هنكامة جنك وجدال اولوبوب
 وز مزمه صیاح و قعقه سلاح ایشد لك و كنه ناء در دبدی صما صمدك فتي و یتك تشدد ببله و اخر نك كسری
 اوزن بناسیله قطام كبی افت در داهیه معنانه بقال صمی صمام ای ز بدی و بقال صمی اینه الجبل و اینه الجبل بلبایه
 وز حته دیر لر بعضلر قنده و حصاة دخی طلاق اولنور ته كم الان مرور ایتدی صما صمدك فتي و یتك تشدد ببله
 محله ذكر اولنور تصما و فی السكوت معنانه السماء صمدك فتي و یتك تشدد ببله و الفك مدبله افت داهیه
 معنانه و صماء شدید معنانه ده كلور بقال فتنه صماء ای شیده و اشمال السماء جسدی ثوب ابله اعراب
 اورندوکی كبی اورنك در و اعراب احرامی صاغ جانبندن صول جانبنه اتوب صول ابله اوزن معاستر ایدر
 بعاء لئ ارددن الوب صاغ الی و صاغ امورنی ستر ایدر و ابو عبد الله ایتدی اشمال صماء فقها دبدوکی اوزن بریزی
 اورننه در بر حیثیت ابله كه اكننه اندن ارتق ثوب اولیه پس انك بر جانبی قالدروب منكب لخری اوزن وضع ایدر
 شوبله كه اندن فرجی ظاهر اوله یعنی تمام ستر ایدر میه و قن كه اشمل فلان السماء دیر لر كویا كه اشمل فلان الشمله الی
 تعرف بهذا الاسم ديك معناسن دیر لر ز رابوا اشمالدن برنوعدر یعنی ز اورنندن برنوعدر الصبر صمدك كسری
 و یتك تشدد ببله ارسلا اسملرندن در و داهیه دخی صم دیر لر افت و بلا معنانه الصبر صمدك كسری ابله
 بهادر اولان ار رجل شجاع معنانه و صمه ار كك بلا دخی دیر لر الصبر صمدك كسری و یتك تشدد ببله جمی و در بدین
 الصبر صمدك فتي و یتك تشدد ببله اولن تشدر الصبر صمدك كسری و یتك تشدد ببله ابودر بد ابله عمندن عبادر و
 الصبر صمدك فتي و یتك كسری و مدبله بر نسندن خالصی بقال هو فی همیم قومه و همیم بر نسندن استند دخی
 دیر لر همیم الحر و همیم البرد لا شده و همیم شول رجله دخی دیر لر ككه غلیظ اوله و بعضلر ایتدی همیم جری
 اولوب كسكین اولنه دیر لر الصبر صمدك فتي و یتك تشدد ببله يك رارض غلیظه معنانه و صمان رمل
 عاج جانبنه یرك دخی اسمی در الصبر صمدك فتي و یتك تشدد ببله شول كسكین قلیج و ككه بر نسنه یر
 اورد قله یوزی و غیه الصبر صمدك فتي و یتك تشدد ببله بمعناه و صم صمام عروبن معدی كريك قلیجك
 دخی اسمی در الصبر صمدك فتي و یتك تشدد ببله سیرده یا غیری نسنه ده مضی اوزن اولمغه دیر لر بقال صم فی السیر و غیره اذا
 مضی و صم بر نسنه فی اضی دیشله اصروب صالی و یرمكه دخی دیر لر بقال صم ای عض و یتك فلی رمل ماض

صلقم

صم

صم

صم

صم

صم

صم

و نصح قبح ککه ارشوب کی دخی کسمکه دیرل بقال صم السیف اذ امضی فی العظم وقطعه و فحن الی رینه راست
 کلوب قطع ایست اول وقت طبق السیف دیرل الاضام همزه نك کسر یله برکسنه صاغر ایتک بقال اسم الله فصح
 و اضام صاغر اولغه دخی دیرل بقال اسم عن الشوال و اضام برکسنه یی صاغر بولغه دخی دیرل بقول اسمته اذا
 و حده اسم التضام تانک فخی و میک تشدید یله صاغر دکل ایکن صاغر لقی اطهار ایتک بقال تضام اذ الی من نفسه
 انه اسم و لیس ب الصم فختینله بت که کافر لای بعضیله صم شمنک معرفی در و شمن ب معناسنه در دیدی
 جوهر یتک عبارتی بودر لکن لغات فارسیه ده شمن ب طیمان کافر در دیشلر حتی بویتله اسنادهاد اولمشدر
 بت پرستی گرفته ایم همه این جهان چون بنیست و ما شمنیم مکر که لفظ مشترک اولدوغی ثابت اوله الصهم صادک
 کسری و هانک سکونیه خیره و شرده خالص اولان نسنه صیم کی جوهری بدره اینم قنده زاید در و صهم
 بد خوی اولان دوه دیدرل و صهم شول کسنه یی دخی دیرل که مراد ایتدی و کی نسنه دن اخر جانیه میل ایتدی الصوم
 صادک فخی و واک سکونیه اسم اولق خلیل روایی اوزن و طعامدن مساکه دخی صوم دیرل الصیام صادک
 کسر یله بمعناه بقال صام لرجل یصوم صوما و صیاما الصوم صادک ضمی و واک فخی و تشدید یله صایک جمعی
 الصیم صادک کسری و یانک فخی و تشدید یله کذلک جمعی بقال قوم صوم و صیم و صوم کون اورت اولغه دخی دیرل
 بقال صام النهار صوما اذا قام فایم الظهیرة و صوم یل ساکن اولغه دخی دیرل که درج معناسنه و صوم اتیم میکه
 دخی دیرل بقال صام الفرس صوما ای قام علی غیر اعتلاف و صوم سکوت معناسنه دخی کاور منه قوله تعالی انی
 نذرت للرحمن صوما قال ابن عباس صوما و صوم دوه قوشی نجسنه و کافر کلیناسنه و برجنس اغاچه دخی دیرل
 هذیل لغی اوزن الصومان صادک فخی و واک سکونیه صایم معناسنه المضام میک فخی ایله ات طور حق بر موقوف
 فرس معناسنه المضام کذلک میک فخیله بمعناه الصایم یانک کسر یله شول بکره در که دوغیه بقال البکرات
 شرهن الصایم یعنی الی لا تدور و قبل الی لا تصوت الصایم کذلک یانک کسر یله طعامدن و کلامدن و سیردن
 نفسن منع ایدن کسنه ابو عبیدر روایی اوزن فصل الضاد الضیام صادک ضمی و واک کسر یله شول ارسلان در
 که تشدید الخلق در بعضی اعضاسی قوبدر الضیم علی وزن حیدر اسد معناسنه در ضیم کی دروزنا و معنی و دیشلر در
 که ضیمک ثانی غین معجه دن تبدیل اولمشدر و اصحاب اشتقاقدن بعض کسنه صیم در دیدی باء موحد ایله
 ضیدن مشتق اولق اوزن قبض معناسنه اخرنه اولان میم زاید اولغه الضیم فختینله اگر پالک عوج
 معناسنه و ضیم بورن جانیه اگری اولق و اموزک بری اگری اولغه دخی دیرل التضام تانک فخی و جمیک ضمی ایله
 اختلاف بقال تضام الامر بینهم اذ الخلف الاضیم همزه نك و جمیک فخیله بورنی اگری اولان کسنه المتضام
 میک ضمی و جمیک کسری ایله اغزی اگری اولان ضیمه اضم صادک ضمی و یانک فخیله ضیمه تصغیر اوزن
 و اضم همزه نك و جمیک فخیله عرب طایفه سندن بر قومک اسمی در الضیم صادک فخی و خانک سکونیه
 هر نسنه نك فرموده سی الضیمه وزن مزبور اوزن موثقی الضیمات صادک فخی و خانک سکونیه جمعی
 فرموده نسته معناسنه خاساکن اولدوغی صفت اولدوغنه بناء در زیر انحر یک عین اسم اولدوغی
 و قنده اولور جفیات و ثمرات کبی الضیم صادک کسر یله کذلک ضیمک جمعی بقال قوم ضیم الضیمه
 صادک فخیله فرموده اولق معناسنه الضیم صادک و خانک فخیله بمعناه تقول ضیم ضیمه و ضیمان من الباب
 الخامس مثل عوجا الضیم صادک ضیمه کذلک ضیم دن صفت در فرموده اولی معناسنه الاضیم
 همزه نك و خانک فخیله زیاده فرموده اولان نسنه بقال هذا الضیم منه و کاه اولور اخرن شعرده مشدد
 قبلو احوال و قنده زیاطایفه عرب دن بعضی فحن ما قبلی متحرک اولان حرف اوزن وقف ایستنه فی مشدد

ضم

ضم

ضم

ضم

ضم

فی لوریه ابن عبد الحمید و عامر و جعفر الاضیم همزه نك و خانک ضمی ایله شول نسنه در که عورت فی صغر نسنه
 بغیر صغر او کور نمکچون عظامه لمره معناسنه الضیم صادک کسری ایله اتشک شعله نفسی در حلقه ایله یا اکا
 شیمه نسنه ایله و حلقه ایله ایله شول اوتده دیرل که انوکاه حصیر اورلر و ضیم دخی شول خرده اود و ندر
 که انوکاه اتش طوشدر لر الضیمه فختینله خرما بوداغی در که اوچند اتش اولور یا خود یا وشن دد کسری
 اوتدر که اوچند اتش ایله و فخی خرما کاه اولور احد معناسندن کفایت اولور بقال ما بها نافع ضیمه ای احد
 الضیم فختینله جمعی و خرما حرارت غالب اولغه دخی دیرل بقال ضم الرجل اذ اشتد حرارته و برکسنه نك
 اجلی فی محکم اولغه دخی دیرل بقال ضم الرجل اذ اشتد جوعه و اتش یا کالغفه دخی دیرل بقال ضمرت النار
 اذ التهمت و اکل من الباب الرابع الضیم صادک فخی و واک کسری و مد یله یاخش حریق معناسنه الضیم فختینله
 و واک ضمی و تشدید یله اتش یا کالغفه الاضیم همزه نك و واک کسری ایله کذلک اتش یا کالغفه و تضیم غضبه
 ککه دخی دیرل بقال ضمرم علیه اذ تقضب الاضیم همزه نك کسری ایله اتش یا کالغفه من الضیم علی وزن التکریم
 بمعناه بقال ضمرمه انا و ضمرمه اذ تقضب الاضیم همزه نك کسری ایله اتش یا کالغفه من الضیم علی وزن التکریم
 سکرده یقال غرس ضمرم اذ کان شدید العد و ضمرم اج اولان کسنه یی ده دیرل جابع معناسنه و ضمرم طوشجل
 دیکله معروف اولان قوشک اور و سنه دخی دیرل فرخ العقاب معناسنه الضیمه علی وزن الدحرجه زیاده
 ابصر مق یا بصر مق اوزن مصر اولق الضیم صادک و واک کسری ایله زیاده ابصر عی اولان ایلان یقال افعی
 ضم ای شبدیه العن و ابن السکیت ایتدی ضمرم شول ناقیه دخی دیرل که سودی زاولا قلیله اللبن معناسنه
 ضمرم کی ایلور و نا و معنی بلکه اندن مقلوب اولور نه کم مر و ایتدی و ابن السکیت ایتدی ضمرم عرب لکر جل ضمرم
 دبد کسری قولر ندن ما خود در ضادک و واک کسری و اخر نه واک تشدید یی ایله بخیل معناسنه اخر نه اولان
 میم زاید اولق اوزن و بعضیله ایتدی ضمرم ناقه قویه یی دیرل و ضمرم شول ناقیه یی دیرل که مسنه اولان و لکن اند
 فی الجمله بکتلکدن اویاقی قالمش اوله الضیمه صادک کسری و واک سکونیه ارسلان اسد معناسنه الضیمه
 علی وزن الدحرجه بهادر لر برینه ارسلان کی جمله قالمق یقال ضمرم ابطال بعضها بعضا فی الحرب اذ افعل
 فعله الضیم صادک فخی و غینک سکونی ایله ابصر مق تقول ضیمته اذ اضعضته الضیمه صادک ضمی ایله شول
 نسنه در که فی ابصر و یاقس ایله سن بن در بدروایی اوزن الضیم علی وزن حیدر ابصر عی معناسنه و یا
 زاید در ابو عبیدر و ابی اوزن و ضیم ارسلان دخی دیرل الضیم صادک فخی و میک تشدید یی بر نسنه یی بر نسنه یی
 قوشق الاضیم همزه نك و ضادک کسری ایله بر نسنه بر نسنه یی قوشق تقول ضیمت الشی الی الشی فانضم الیه
 لمضامه میم اولک ضمی و ثانیکن تشدید یی ایله اکی نسنه بری رینه منضم اولق التضام تانک فخی و میک تشدید یی
 تر جاج کسنه بری رینه منضم اولق بقال تضام القوم اذ انضم بعضهم الی بعض الاضیم همزه نك و واک کسری ایله
 بر نسنه قیلماق اشتمال معناسنه بقال اضطمت علیه الضلوع اذ اشتملت الاضیم همزه نك کسری و ضادک
 سکونیه بر جاج و راقی بریره جمع ایتک اضیمان معناسنه که عامه عریف ایدوب صیره دیرل الاضیم همزه نك فخی
 و میک کسری و مد یله جمعی صیره ل معناسنه بقال جاء فلان باضیمه من کتب و اضیمه جماعته دخی دیرل و ایه
 سباق الاضیم دیرل جماعتلری کچی معناسنه الضیم صادک کسری ایله شول نسنه در که انوکاه بر نسنه بر نسنه یی
 اولنور الضیم صادک اولک ضمی و ثانیکن کسری ایله شول ارسلان در که هر نسنه یی بری رینه منضم ایدر الضیم علی
 وزن العرعر بمعناه و ضیم خیمه اولان کسنه یی ده دیرل یقال جل ضمرم ای غضبان ضیم علی الوزن
 المزبور و خالک اسمی در الضیم صادک فخی و یانک سکونیه ظلم ایتک معناسنه در بقال ضامه بضیمه الاستضام

ضم

ضم

ضم

ضم

ضم

ضم

همز منك وتلك كسري به بعناه يقال استضمامه اذا طلمه المضميم ميل ففتح وضاد كسري ومد به طلم اولنان كسنة
المستضمام ميل ففتح و تان ففتح به بعناه يقال رجل مضيم ومستضمام اي مظلوم ويقال ضمت اي ظلمت على البناء
المجهول فيه ثلاث لغات ضم الرجل وضم الرجل وضوم الرجل كما قلناه في بيع الضيم ضاد كسري ومد به
طاعك رجائي تاحيه لجل معنائه فصل الطاء الطخمة طانك ففتح وحاء مهملة نك سكونيه دفعه كلان بيوك
سيل و طخمة الليل كسنة دفعه قراكو اومسي و طخمة جماعت معنائه دخی كلور يقال انتفاطخمة من الناس اي
جماعة الطخمة طانك ففتح وحاء ففتح ايله همزه وزني اوزنه جنة ايدن كسنة يقال رجل طخمة اي شديد
العراك الطخمة طانك ففتح وحاء كسكونيه به رجس اوت در الطخمة على وزن الدرجه طولدرمق يقال طخمت
السقاء وطخمت بمعنى اذا املا وطخمت به كسرك طخمة دخی درل تقول طخمت القوس اذا وترتها الطخمة طانك ففتح
وحاء معناه نك سكونيه بورن وزنه اولان قرار الاطخ همز منك و خائك ففتح ايله مثول طواردر كه ذكر اولنان
صفت اوزنه اوله بقال كسك اطخ و فرس اطخ بود كر اولنان ادغمه لغت در كه ادغم دخی بورني وزني سياه اولنه درل
الطخ طانك كسري و رلك سكونيه قيق زيد معنائه وطرم كذا لك بعضي لغت ده باله درل عسل معنائه الطرخ
طانك ففتح و رلك كسري ومد به قالين بولوت صحاب كثيف معنائه الطرخ طانك ففتح و رلك تخفيف ايله ديشار
اوزنه اولان باشلق الاطرام همزه نك كسري به ديشلر ياشل اولق بقال طرمت اسنائه الطرام مدرانك كسري ايله
انجدن اولن اوفارسي معرب دوالا طرخام همزه نك و رلك كسري به بورني و قاروقالدروب نكرا اتمك بقال
الطرخ طرخام اذا شمع انفه وتظم الطرخ همز ففتح و خائك كسري ايله واخرنه همك تشديد ايله شول بكت
در كه خوب ولوب خلقت اعضاسي تمام اول الطرخه على وزن الدرجه بر كسنة كوزي او كنه باق بقال طرخم
الرجل اذا طرخ مثل طلسم الاطرخام همزه نك و رلك كسري به معتدل بكت قو ففتح بقال الطرخم الرجل طرخام
الطرخ همز ففتح و هائك كسري و همك تشديد به معتدل اولان بكت طرخم طانك ففتح و سبك سكونيه عadden
برقيده نك اسمي در كه منقرض اولشدر الطرخم ضمت به يول بوز بلوب محو اولق بقال طرخم الطرخم مثل
طرخ على القلب فهو من الباب الاول والثاني الطواسم طانك ففتح و سبك كسري ومد به طرخم سون لري در كه قرا
عظيمة واردر على خلاف القياس جمع اولشدر و طواسين دخی بوبله در على ما قيل وبالطواسم التي قد ثلثت و
بالطواسم التي قد سبعت وصواب ذوات ايدوب مفردنه مضاف اتمك جمع او تقد رمثلا ذوات طرخم وذوات
حم ديك و الطعام طانك ففتح ايله هر اكل اولنان نسنة وكاه اولور طعام بغدايه تخصيص اولنور بر معنائه وفي
حديث ابي سعيد كذا خرج صدقه الفطر على عهد رسول الله صلى الله عليه وسلم صاعا من طعام او صاعا من شعير
الطخ طانك ففتح وعينك سكونيه له مثول نسنة در كه ذوقه معلوم اولور يعني طانقه بلنور بقال طعمه مر او حلو
وطخ اشتها اولنان لذته دخی درل بقال بس له طخ وما فلان بذي طخ اذا كان غشاوغث رق اولب لذت اولنه درل
الطخ طانك ففتح وعينك سكونيه طعام در ومصدر دخی كلور طانق معنائه بقال طعم بطعم طعمان الباب الرابع
وطعم اكل معنائه ده كلور يقال فلان قل طعمه اي كاه الطاعم عينك كسري ايله طعام اكل ايدجي يا خود
طادجي مثل غم يغتم فهو غام تنكم باري تعالى فاذا اطعمتم فانثروا ويور مشدر فاذا اكلتم معنائه وكذا من لم
يطعمه مني يور مشدر من لم يذقه معنائه الطعمه طانك ففتح وعينك سكونيه اكل اولق محمل ما كاه معنائه
بقال جعلت هذه الضيعة طعمة لفلان وطعمة جهة كسبه دخی درل بقال فلان عفيف الطعمة وخبيث الطعمة
اذا كان رد يالكسب الطعمة طانك كسري وعينك سكونيه به رنو عله اكل اتمك تقول فلان حسن الطعمة والشرية
الاستطعام همزه نك وتانك كسري به طعام طلب اتمك بقال استطعمه اذا سأل ان يطعمه وفي الحديث اذا

طخم

طخرم

طخم

طرم

طرخم

طرخم

طرخم

طخم

طخم

استطعمكم

استطعمكم الامام فاطمونه يعني صلوة ايجده امام حصر اولد ففتح طلب ايتسه سز في فتح ايدك الاطعام
همزه نك كسري به طعام يدرك تقول اطعمته طعام وطعام خرما عاجي ففتح ايرشكه دخی درل بقال اطعمت
الغله اذا ادرك ثمرها الاطعام همزه نك وطانك كسري وتشديد به خرما قور وغي لذت بغلق بقال اطعمت
البصرة اذا صار لها طعم واخذت الطعم پس بوطعمدن افتعال اولور اطلب كي طلبدن وطر دكي طردن الطعوم
طانك ففتح وعينك ففتح ومد به نك ران طواركه ناريق و نه سمنز اول الطعيم طانك ففتح وعينك كسري
ومدى ايله بعناه يقال جز و رطعوم و طعيم اذا كانت بين الغنم والشبهه و جزور حيم ففتح و زامعجه نك ففتح
ومدى به بوغرائش دوه المستطعم همز ففتح وعينك ففتح ايله انك طود قاري ججافل فرس معنائه ايهي ايتدى
يستعب في الفرس ان يدق مستطعمه يعني انك طود قاري يوفقه اولق يستعب اولور ونسخ صحاحه اذ يدق الله
ور ايله واقع اولشدر ولكن راياله انسبدن المطعم همز كسري وعينك ففتح ايله زياده يعنى اولان كسنة شديد الاكل
معنائه المطعم همز ففتح وطانك سكونيه وعينك ففتح ايله مختل اولان كسنة مرزوق معنائه المطعمه همز
ففتح وطانك سكونيه وعينك كسري به باي قوس معنائه و بايه مطعمه ديد ككلى صاحبته صيدا طعام
ايمدى كيو ندران لاعر اير روابي اوزن المطعم همز كسري وطانك سكونيه اطعامي و ضيا ففتح جوق اولان كسنة
الطعم ففتح ايله وعينك ففتح وتشديد به بر نسنة في طمق ومنه قولهم تطعم تطعم يعني طعامدن اولاطادوب
جاشنيسين كورتا كه اشتها بولنر سه نيه سن المطعمه ن همز ففتح وطانك سكوني وعينك كسري
قوشك ايا قلر نك يلر وطورن بر مقلري الطعام طانك ففتح و غين معناه نك تخفيفه شول كسندر در كه دخی
اولوب بوغري طوقلغنه خدمت ايله واحد و جمع بوننه برادر و طعام كذا لك قوشلرك ايلغنه درل الطغامة
وزن مزبور اوزن طعامك واحد ادى ادى قوشلرك بر معنائه مذكرة ومؤننه اطلاق او انور نعامه ايله نعام
كي دوه قوش معنائه يعقوب روابي اوزن و بولفطدن فعل نكلم او نماز و بوندن بر نسنة مشتق اولد و غي
معلوم دكلر ايله طانك ففتح ولا مك سكونيه شول انكدر كه خلق اكمله درل اكرجه حقيقته مله اتمك
كومد كلى جقوردر و اتمك كند و به طلمه درل و خيره درل و مليل درل و في الحديث انه صلى الله عليه وسلم مر
برجل معالج طلمه لا يحارب في السفر وقد عرق فقال لا يصيبه حرجهم ابد الاطخام همزه نك ولا مك كسري به بورني
يو قلا و طوب نكرا بدن كسنة اطرخام كي دروزنا و معنى بقال طاخم الرجل اذا شمع بانفه ونكبر و اطخام كسنة ففتح
قراكو اولغه دخی درل بقال طاخم الليل اذا سخنك طاخام طانك كسري ولا مك سكونيه بر موضعك اسمي در
الطاخام وزن مزبور اوزن فيل ماده كه ديشي فيل ديك اولور الطاخوم طاوخانك ففتح ولا مك سكونيه طادى
اولق متغير اولان صوماه اجن معنائه الطم طانك ففتح و همك تشديد به سيل يا غيري نسنة و غلوب غلبه قاق
بقال جاء السيل فطم الركبة من الباب الاول اى دفنها و سويها و كسرك ففتح و يانك تشديد به صوتي ياقن اولان
قوي و طم قبلي قرقاغه دخی درل بقال طم شعرة اذ اجزه الطامة همك تشديد به جوق وغالب اولان نسنة يقال
فوق كل طامة طامة و بوسيدن قيامته دخی طامة درل الطوم ضمت به صاحي قالدروب باش لوزنه بريره جمع
اتمك بقال طم شعرة طوم اذا عصم الطوم همز ففتح وطانك سكوني و همز نك ففتح ايله نك تشديد به باش لوزنه كثر بلوب
بريره جمع اولان عجاج بقال شعرة مطوم الاطام همزه نك و تانك كسري ايله بعناه الطعيم على وزن التكريم قوش بوداغه
قوغق بقال طم الطمار طم اذا وقع على غصن الطم طانك ففتح و همك كسري ومد به اهسته سكرتك بقال
مریط طميمان الباب الثاني اي بعد معد واسهل الطم طانك كسري ايله وماينده همك سكونيه شول

طخم

طخم

طخم

طخم

ایضا معنی دخی در بر بقال عجت العود بحجمه من الباب الاول اذا مضى منه لتعلم صلابته من خون وغور خاه معجمه
 وواو ساکنه ابله ضعه دیر و عجم تحریر معنای دخی کور بقال عجت عوده ای بلوت امره و خبرت حاله و کوز
 طوفانه دخی دیر بقال ما عجتک عینی منذ کذا ای ما اخذتک و کوز ای صر من معنای دخی کور بقال رایت فلانا
 جملت عینی عجمه کانه اتر فیه و صغری شوزن امتحان ایتمکه دخی دیر بقال الثور عجم قرنه اذا ضرب به الشجرة یلوه
 و عجم السیف قایحی عجمه یحجون تحریک ایتمکه دخی دیر به عجم سیاه ابله نقطه قومغه دخی دیر بقول عجت التاء
 اذا وضعت علیها النقطتين العجمه فحتمله خ ما جکر دخی نوی معنای دخی و هر نسنه که ما کول و لان نسنه که ایچنه
 و لا اکعجم دیر و اوزوم جکر دخی کی مثلا العجمه فحتمله به جکر دخی معنای دخی صبه ابله قصب کی بقال لیس لهذا
 الرمان عجم قال یعقوب والعام تقول عجم بالتسکین و عجم عرب و لیینه ده دیر و عجم جکر دخی بتن خر ما اغاجنه
 دخی دیر العجمه فحتمله به کولان قیال مخور صلاب معنای دخی العجمه فحتمله به و اخر نه یانک تشدد به عجمه
 واحدی روم ابله رمی کی العجم عینک ضمی و حیمک سکونیه عجم معنای دخی در تنم عرب معنای دخی در العجمه
 وزن مزبور وزن کلام واضح و لما بقال فی لسانه عجمه و عجمه الرمل قومک اخرینه دخی دیر العجم عینک ضمی
 و حیمک فقی و تشدد به یله شول دوه در که دیکملوا اغاجلر او ثلغله شور و لان اولری او ثله دن اکتفالدر عجم
 العضاه و عجم القتاددن ما خود در ذکر اولفان انجاری ایصر من معنای دخی العجمه فحتمله به و حیمک سکونیه حیوان
 بهیه معنای دخی فی الحدیث جرح العجمه جبار و جبار حیمک ضمی و یانک تخفیفیه هدر معنای دخی در و حیوله
 عجمه دخی یلر نقطه قادر اولد غیچون و عجمه عجمک موثقی دخی کور و اضحه الکلام اولیان عورت معنای دخی
 و صلوة النهار عجمه دخی کوری صلوة نهار ده جهر ابله قرأت بولند و غیچون در الاعجم همزه نک و حیمک فحتمله
 هر نقطه و نکلمه قادر اولینه اطلاق و لنور استعجم میمک ضمی و حیمک کسری ابله بعناه و اعجم کذلک واضح
 سو بلینه دخی دیر عرب طافه سندن اولور سه دخی و منه زیاد الاعجم الشاعر و اعجم کذلک کسانده عجمک
 آری و لونه دیر هر نه دکلو عجمی نکلمه فصیح دخی اولور سه ده الاعجمان همزه نک و حیمک فحتمله نشیه سو الاعجمون
 کذلک من نور ک فحتمله جمی الاعجم همزه نک فقی و حیمک کسری ابله کذلک جمی قال الله تعالی ولولنا على بعض
 الاعجمین الاعجمی همزه نک و حیمک فقی و اخر نه یانک تشدد به ابله عجمه منسوب اولان نسنه یقال لسان اعجمی
 و قلب اعجمی و کتاب اعجمی و لا تقول رجل اعجمی یعنی رجل اعجمی جائز کدر شی که دونه نسنه نسبت لازم اولد غیچون
 مکرکه اعجم و اعجمی بر معنای اولاد و اولاد داری و قعسر ابله قعسری کی یقعر فرموده دوه به دیر و بود ذکر اولن
 تاویل دخی شول یرده اولور که فحتمله کلامه واقع اولوب رده قابل اولیه و اعجم شول در یا موجه دیر که صوبی
 صاحبمایه و اوزی بشدلیه العوام عینک فقی و حیمک کسری ابله دیشلدر الاعجم میمک و حیمک فحتمله نفس
 معنای دخی یقال رجل صلب المعجم اذا کان عز النفس للعجمه وزن مزبور وزن همزه نک و قوت معنای دخی کور بقال
 ناقة ذات الحجة ای ذات من وقوة و بقیه علی السیر الاعجم همزه نک کسری به نقطه قوم من تقول اعجمت الحرف التجم
 علی وزن التکریم بعناه و لا یقال عجت ومنه حروف المعجم و هی الحروف المقطعة الی تختص اکثرها بالنقط من بین
 سایر حروف الایم و معناه حروف الخط المعجم کا تقول مسجد الجامع و صلوة الاولی مسجد الیوم الجامع و صلوة
 الساعة الاولی و بعضیلر حروف المعجم حروف الاعجم معنای دخی در بدی خرج اخرج معنای دخی و مدخل اذ خال
 معنای دخی کی که اعجم شاندن اولان حروف دیکل اولور و اعجم کتابی میهم قیلوب غیر فصیح ایتمکه دخی
 دیر بقول اعجمت الکتاب علی خلاف قولک اعجمت المعجم میمک ضمی و حیمک فقی ابله کلیدی قیو بقال باب معجم ای

مقفل

۲۳۹

عجمه

عدم

عدم

عزم

عزم

مقفل الاستعجام همزه نک و تانک کسری ابله میهم و مقفل اولی بقال استعجم علیه الکلام اذا استعجمت العجمه
 عینک و حیمک فحتمله شدید اولان ناقة عجمه کی دره ناول معنای ابو عمرو و وایی اوزن العجم عینک و رانک کسری
 و حیمک مابینه سکونیه قصیر القامه اولوب تشدد الجسم اولان کسینه العجم عینک ضمی و رانک کسری ابله
 شدید اولان کسینه و کاه اولور یونیکله ذکر دخی کتاب و لنور العجمه عینک و رانک کسری ابله بر جنس اغاجک
 اسمی در العجمه علی وزن الدرجه سرعت ایتمک عدم فحتمله بر نسنه یی باوی قلاق تقول عدمت الشیء اعدمه
 عدم من الباب الرابع معنی فقدته علی خلاف القیاس لان القیاس فی المصدر للمعدی سکون العین و عدم فقر
 معنای دخی کور عدم عینک ضمی و دالک سکونیه کذلک فقر معنای دخی در جن اولی مضموم قلسک هین
 الفعلی سالن قیلور سن مفتوح قلد و غک و قی قهرک قیلور سین محمد له محمد و صلب ابله صلب و رشتله رشت
 و حزن ابله حزن کی و ونسنه یی قویوب کتمکه دخی دیر بقال ما یعدم منی هذا الامر ای ما یعدونی ای یجاوزنی
 الاعدام همزه نک کسری ابله یوق ایتمک بقال اعدمه الله و اعدم افتقار معنای دخی ده کور بقال اعدم الرجل
 اذا افتقر لعدم میمک ضمی و دالک کسری به فقیر اولان کسینه عدم عینک فقی و دالک کسری و مدله کذلک فقیر
 اولن کسینه عدم عینک فحتمله رطبیدن بر نوع در که مدینه منوره ده رطب جنسک اخر نه کور العدمه عینک
 فقی و دالک تخفیفیه بر صوبک اسمی در که بنی چشم قبیله سنه منسوب بدر العدم عینک فقی و ذال معجمه نک
 سکونیه بر نسنه یی جفا ابله ایصر من و کل ایتمک و عدم بر کسینه یی دیالیوب لوم ایتمکه دخی دیر و عدم دفع
 معنای دخی کور بقال عزمه عن نفسه من الباب الثاني ای دفعه العزمه عینک فقی و دالک کسری و مدله
 اسمر لوم معنای دخی العزم عینک فقی و یانک کسری به جمی العزم عینک فقی و دالک کسری به جفا ابله
 ایصرنات یقال فرس عزم للذی یعدم باسانه ای یکدم العزم عینک فقی و رانک کسری به شول یوکسک طیرق در
 که صوبی یغلمغیچون ایدرلر بونک لفظندن واحدی یوقدر و بعضیلر ابتدی واحدی عزمه در و عزمه بد خو
 اولنه دخی دیر عارم معنای دخی عزمه علی ماسیحی ان شاء الله تعالی العزم عینک فقی و رانک سکونیه نک کور مک
 تقول عزم العزم عزمه و عزمه عزمه من الباب الاول والثانی اذا عرقته و عرق اکدن ای لفه دیر و عزم دوه اغاجی
 اولفه دخی دیر بقال عزم الابل الفجر ای نالت منه التعرم فحتمله و رانک ضمی و تشدد به یله ککدن ای صوب
 الموق تقول تعرم اذا تعرق العزم عینک ضمی و رانک فقی و تخفیفیه شول ککدر که اندن یرلمش اوله عراق کی در
 وزنا و معنی و عزم بد خو اولفه دخی دیر العزم رانک کسری به بد خو اولن کسینه بقال صبی عارم ای شرس و عارم
 شول اغاجدر که به یخی کنش اوله العزمه عینک فحتمله بد خو اولن بقال عزم یعزم عزمه من الباب الاول والثانی
 الاعزم همزه نک و رانک فحتمله شول نسنه در که اندن سواد و یاض اوله و اعزم شول سوریه دیر که قیون یله یکی
 قارشق اوله یقال قطع اعزم اذا کان ضا نا و معزی العزم عینک ضمی و رانک سکونیه اعزم جمی بقال یض القطا
 عزم و قطابو غر یلق دیکلمه معروف اولن قوش در العزمه موثقی بقال حیه عزمه ای فیها سواد و یاض العزمه عینک
 ضمی و رانک سکونیه قیون طود اغنده اولن یاض در العزمه فحتمله قوم جمع اولد و فی جمع الرمل معنای دخی
 و عزمه کذلک شول خر منه دیر که د و کولد کدن صکره صاور و معجمون بر به جمع اولنه العزمه عینک ضمی و رانک
 فقی و یانک سکونیه بنی فرایه منسوب قومدر و رمله مخصوصه معنای دخی العزم عینک فقی و رانک فحتمله جوق
 عسکر جنس کثیر معنای دخی عزم عینک ضمی و رانک تخفیفیه عسکر ک کثر فی در العزمه علی وزن الدرجه
 بورنک ایلر و سی در مقدم الانه معنای دخی کان ذلک علی رغم عزمته ای علی رغم انفه و رغم طیراغه سور مکه دیر
 و عزمه عزمه کی در وزن و معنی نته کباب باده مرویات تشدد و عزمه دخی دیر لانه مثلثه ابله لکن لغت مقبوله دکدر

العزم عینک کسری و رانک سکونیه شول انجدر که او چنده سلقم چو بی اوله العزم عینک و زانک کسری بله برک
اولوب جمع اولن نسنه الاعزام همزه ناک و رانک کسری بله جمع اولوب العزم عینک خمی و هلاک کسری بله فرموده
اولن اقه جراهم کی دوه زانوه منی بقال ناقه عراهه ای ضمه العزم عینک فخی و زانک سکونیه برسنه بی ایشلمکه
تمام توجه ایتک العزم عینک خمی و زانک سکونیه بعناه العزم عینک فخی و زانک کسری و مدبله بعناه کذلک
العزم عینک فخی و زانک کسری و مدبله بعناه کذلک تقول عزمت علی کذا عزم ما وعزم ما وعزم ما و عزم ما اذا اردت
فعله و قطعت علیه قال الله تعالی و لم یجد له عزمای عزیه امر وعزم اند ایچمه که دخی دیرل بقال عزمت علیک یعنی
اقتسمت علیک الاعزام همزه ناک و تانک کسری بله کذلک اند ایچمه بقال اعترمت علی کذا یعنی عزمت واعترام
یورعهده قصد دائم اوزن اولمغه دخی دیرل العزم عینک فخی و رانک کسری بله افسونار رقامعنا سنه العزم علی
وزن الکوسج شول یا شلونا فقه در که اند بکنک دن بقیه قالمش اوله اصمعی روائی اوزن و عوزم قاریه دخی دیرل
عجوز معنایه العزم فقیته بله عارضة در که الله و ایتقه اولور مثلا الله بکنک مفصلی قوریوب ال کسری اولوب
الاعزم همزه ناک و سینک فخیله ذکر اولنان صفت اوزن اولن کسنه العزم عینک فخی و سینک سکونی
والفک مدبله موثی بقال رجل اعسم وامرأة عسما المعسم میمک فخی و سینک کسری بله عمل طمع بقال مالک فی
بی فلان معسم ای مطمع العسوم ضمیمته و المعسم عینک فخی و سینک سکونیه بر قومک ایچمه داخل اولوب بقال
عسم الرجل بنفسه وسط القوم من الباب الثاني اذا فقیهم حتی خالطهم غیر مکترب فی حرب کان او غیر حرب
واکثرات قایمق در مبالا معنایه و عسم کسب ایتکه دخی دیرل بقال فلان بعسم ای یجتهد فی الامر و یعمل
نفسه فیه و عسم طمع ایتکه دخی دیرل بقال هذا الامر لا بعسم فیه ای لا یطمع فی مغالبته و قهره الاعسام همزه ناک
کسری بله سندن طمع اولن نسنه بی و یرمک الاعسام همزه ناک و تانک کسری بله قیون طوغر دقدن صکره
چوبان هر قیونک قوریسی له سنه سوق ایتک در العسمة عینک و سینک معجمه ناک فخیله زیاده پیر اولن کسنه
عشبه کی در لفظا و معنی بقال شیخ عشمه و عجوز عشمه ای هم و همه و عشمه قوری ایتک پاره سنه دخی دیرل العشم
فقیته قوری ایتک عامم عاج نام موضع بر قوم یعنی در که معروف در العیشوم عینک فخی و رانک سکونی و سینک
خمی و مدبله قوری قولای دید کسری و تانک قوریسی العیشوم و وزن زبور اوزن و ایتک ذکر اولنان و تانک بر دانه سی
معنایه العزم عینک فخی و صادک کسری و مدی ابله هر نسنه ناک بقیه سنه و اینه دیرل کرک قطران اری
اولسون کرک حنا اری اولسون کرک غیر اولسون العزم عینک خمی و صادک سکونیه بعناه اصمعی ایتدی
براعریه ای ایشدوم که قوکی سی اولان عوریه ایتدی اعطی عزم حنائک ای ماسلت منه و سلت سینک فخی
ولا ماک سکونیه حنائی صیر و بر قعه دیرل العزم عینک کسری و صادک سکونیه منع ایتک بقال عزمه
الطعام ای منعه من الخوع و عزمه حفظ معنایه ده کار و تقول عصمت من الباب الثاني حفظته و عزمه
بیون باغنه دخی دیرل قلاده معنایه الاعزام همزه ناک فخی ابله جمعی قلاده معنایه العاصم صادک کسری
ایله حفظ ایدمچی و کاه اولور معصوم معنایه دخی کلور قال الله تعالی لا عاصم الیوم من امر الله فانه قبل مجوزان
یراد لامعصوم ای لا اعصیه فیکون فاعلا فخی مفعول ابو عاصم صادک کسری بله پسته دید کاری طعامک
کنیتی در سوبق معنایه و اکا ابو عاصم دید کاری جوچی منع ایتدی و کیون در ننه که ذکر اولندی العیصوم عینک فخی
و تانک سکونی و خمی و مدی ابله جوق یعنی کسنه اول معنایه الاعزام همزه ناک و عینک کسری ابله صقلنق
تقول عصمته فان عزم الاعزام همزه ناک و تانک کسری ابله منوع اولوب تقول اعتصمت بالله اذا امتنعت بلطفه

من المعصية واعتصام برسنه ابله طور اوزن و تانک عزم اولمغه دخی دیرل الاستعصام همزه ناک و تانک کسری بله بعناه
یقال اعتصم به واستعصم یعنی العزم عینک فخی و صادک سکونیه کسب ایتک تقول عصم عصم عصمان الباب
الثانی اذا کتب المعصم میمک کسری و صادک فخیله قولن اولان بازک بری موضع سوار معنایه الغراب الاعصم
همزه ناک و صادک فخیله شول فرغه در که انوک قنادنه اق بک اولان بازک قوش جنسنک قنادی ال مثابه سنه در
و بعضلر ایتدی یور کلام در که عز الوجود عینک استعمال اولنور ننه که الابلق العقوق و بیض الانوق دیرل
و ابلق ارنک اینه و عقوق حامله اولان اینه دیرل و بیض الانوق کسری یورده سنه دیرل و اصمعی ایتدی
اعصم شول اهو یه شول بیان کچی سنه دیرل که انوک قولنر ننه بیاض اولان ابو عیند ایتدی اعصم رانک
بیاض اولان در العزم عینک فخی و صادک سکونی و الفک مدبله موثی بقال عز عسما الله بیاض اولان کچی
معنایه العزم عینک خمی و صادک سکونیه جمعی الله بیاض اولان کجیار معنایه و حق ایتک الله بیاض
اولسه اکا اعصم یعنی یاخورد اعصم البسری دیرل و اگر بیاض ایتک الله بیاض اولسه اکا اعصم البسری دیرل و حق ایتک
ایکی الیاق اولد و غندن ماعد یوزن دخی بیض اولسه اکا محجل دیرل اعصم دیزل و حق الیاق اولد و غندن
غیری یوزن بیاض اولسه اکا اعصم دیرل محجل دیزل که بک الله بیاضه مقارن اولان بیاض وجه اندن اعصمت
اسن زابل قمار العزم عینک کسری ابله شول ایتک در که انوکله قریه ناک اغرن بقلارل و شول قایشه دخی دیرل که
قریه بی نوکله کورلر و عز باریک ماوراهک یا عاصم دد کسری قولنر ننه عاصم نعمان بن منذر که قیوچی سنک لسی در
و فی المثل کن عاصمیا و لا کن عظامیا و بومثل شاعرک بو شعر ندن ماخوذ در نفس عاصم سودت عاصما و علته
انکر والا قدما یعنی عاصمه منسوب اول عظمت و کبره منسوب اوله تنه کم معنای شعر ندن عاصم کسری
و عظمی فهم اولنور الا عاصم همزه ناک کسری بله قریه اغرنه باغ ایتک یاخوذ قریه به قول ایتک تقول اعصمت
القریه اذا جعلت له عاصما و اعصام صر یاخوذ ایه باغ ایتکه دخی دیرل و شما کیچون تقول اعصمت فلانا
اذا هیات له فی الرحل و السرج ما یعظم بلیلا یسقط و اعصام برسنه ابله طور اوزن حکم طور و ب طور دن
دو شما که دخی دیرل بقال اعصم اذا تشدد و اتمسک بشی من ان یصرعه فرسه اورا حلت و اعصام برکسنه
صاحبیه ملازمت قلغه دخی دیرل بقال اعصم الرجل بصاحبه اذا رزقه العواصم عینک فخی و صادک کسری بله
بر نیجه شهرک لسی در که انارک قصبه سی انطایه دریعی کرید سی العزم عینک فخی و صادک سکونیه
شول یسی انجدر که انوک باشنه صیان د موری قورلر جفت سور مکچون و عزم شول انجه دخی دیرل که او چنده
بر مقاری واردر انوکله بغدای پاک ایتکچون خرمن صاورلر و عزم پای قبضه سنه دخی دیرل و عزم دوه قوری
دینه دخی دیرل که قوریق بیدکی ردرو صاحب صراح ضم عین ابله قید ایدوب قبضه معنایه اولندن فرقه
ایتشدر حالا که صاحب قاموسک و غیر کلامندن فهم اولن ایتکسنه دخی عین مفتوح اولمقدرا لا عزمه
همزه ناک فخی و صادک کسری بله جمعی العظم عینک کسری و طانک فخیله اولوب بقال عظم الشی عظام من الباب
الطامس العظم عینک فخی و طانک کسری و مدبله عظمتله متضمان کسنه العظام عینک خمی و طانک فخیله
بعناه العظم عینک خمی و طانک سکونی ابله برسنه ناک کسری و معطس عظم عینک خمی و طانک سکونیه برکله در که
نحیب معنایه استعمال اولنور بقال عظم البطن بطنک یعنی عظم من مخفف و منقول اولور یعنی طانک ضمه من
تحقیق ایدوب حرکت ماقبله دیرلر و بومدح مقامته یاخوذ دم مقامته استعمال اولنور و هر نسنه که
نم طر بقنده و بس طر بقنده اولوب صحیح اولمقدرا انوک تحفیف و و سطنک حرکت ماقبله نقلی

عزم

عظم

عالم

عالم

عم

ظلت لیل معنائه و علجوم رك اولان دوه يه دخی دیرلر العلا حیم عینک فقی و حیمک کسری و مدیده جمی
 کلانی ایندی علا حیم دوه نك رك وزعنا اولنانه دیرلر العلقم علی و زن جعفر راجی اغاجک اسمی در
 و بعضیلر ایندی ابو جهل قانونه و هر اچی نسنه علقم دیرلر دبدی علقبه عینک و قافک فقی و مایینه
 لامک سکونیه بر شاعرک اسمی در که اول علقبه بن عبده در که اکا فیل دیرلر و بر علقبه دخی وارد در که اکا خصی
 دیرلر و بونلرک بکسی دخی ربیعہ الخوج قبیلہ سندن در و اما علقبه بن علائه اول بنی جعفر قبیلہ سندن در
 العلقوم عینک کافک ضمی ایلہ رک اولان دوه علجوم کی دروزنا و معنی مذکرو موثی بوند برادر العلام کینک
 فقی و کافک کسری ایلہ بیوک دوه لر ایل عظام معنائه العم عینک فقی و مایک تشدید بله بابا فرنداشی اخ الاب
 معنائه الامام همزه نك فقیله جمی بابا فرنداشلری معنائه العمومه عینک صمی و مایک ضمی و مدیده کذلک
 جمی بعلاه بعوله کی و عمومه عم اولغه دخی دیرلر بقال ما کنت عما و اقد تمت عمومه و بینی و بین فلان عمومه
 کابقال ابوة و خولة و نقول هما ابنا عم و نقول هما ابنا خاله و لا نقول هما ابنا عمه لا بقال
 لم لا يجوز ان تزوج اخت زید عمر و او اخت عمر و زید لو يكون اخت زید عمه للولد لخالص من زید و اخت عمر و عمه
 للولد لخالص من عمر و و اخت زید و نصح ان بقال هما ابنا عمه لان نقول الکلام فی منع الجواز عند اخوة المضاف
 اليه لا مطلقا فله يجوز ان يكون الشخص ابن عم والعمان اخوان ولا يجوز ان يكونا ابني خال و الخالان اخوان
 لزوم تزوج الشخص اخته فتأمل یا ابن عم عینک فقی و مایک کسری و تشدید بله اصلی یا ابن عمی در یا متکلم
 اکتفاء بالکسرة حذف اول تشدر عم عینک فقی و مایک فقی و تشدید بله اصلنه عمایدی نه شی دن معنائه
 تنکم یاری تعالی نك عم نساء لون ادبدی قولنه واقع اولشدر پس کله استفهام دن تخفیف الف حذف
 اول تشدر للعم می اولک ضمی و عینک فقیله کثیر الامام و کیم الامام اولان کسنه بقال رجل مع و رجل فحول
 اذا کان کثیر الامام و کریم و کاه عینی و و اوای مکسور دخی قلمورلر الاستعمام همزه نك و تانک کسری بله بر کسنه یی
 عم ایدک تقول استعميته عم اذا اتخذته عمایونسخ جوهر بله واقع اولاندر لکن طاهر بودر که استعميته اذا اتخذته
 عمایونسخه فتدبر النعم فقیله و می اولک ضمی و تشدید بله بر کسنه یی با عم دیو چاغر مق و بو ابو زید روایی در
 العمایه عینک کسری بله دلیند که باشه صرر العمای عینک فقی و تانک کسری بله جمی دولیندر معنائه النعم
 علی زن التکریم یکسنه یی دلیند کیدر مک تقول عميته اذا البسته العمامة و نهم بر کسنه اولولغه دخی دیرلر
 بقال عم الرجل علی البناء للجهول اذا سواد لان العمای نیجان العرب کاقیل فی العمج توج و نهم سود کو بکنه که
 دخی دیرلر بقال عم اللین اذا رغبی کان رغبة شبهت بالعمامة و بومقامه صاحب صر احک نهم روغن بر سر
 آوردن شیر دبدی سهوا ولد و غی طاهر اولور زیرار غوة کف در روغن دکلدر العمه عینک کسری و مایک
 تشدید بله بر کونه دلیند اورنک بقال فلان حسن العمه ای حسن الامام همزه نك و تانک کسری بله
 دولیند صار غن النعم فقیله و مایک ضمی و تشدید بله بعناه بقال عم بالعمامة و نهم بها جمی و اعتمام اوت و زیوب
 کالن دولغه دخی دیرلر بقال عم النبت اذا اکتهل و جوان اولان کسنه بوی چکوب و زامغه دخی دیرلر بقال اعتم الشاب
 اذا طال العم عینک فقی و مایک کسری و مدی بله تمام اولان نسنه بقال شی عمی ای نام العم فقیله جمی تمام اولان
 نسنه ام معنائه سر رله سر و رغیفله رغف کی و عم بر کسنه نك قدی و اعضاسی تمام اولغه دخی دیرلر بقال استوی
 فلان علی عمه یبدن تمام حسمه و شباس و حاله و فی حدیث عروة ابن الزین ذکر حیمه بن الجلاح و قول اخواله فيه
 کناهل عمه و ربه حتی استوی علی عمه و قد شد الم لا زواج یعنی عمه کله سنک می اذ غام اولنوب مشدد قلنور
 مناسبت ایچون هم ورم مرت و اصلاح معنائه در یعنی مزبوری بیودوب حاصل قلندق و عمی بهمی دبد کسری

اولک

اولک دخی قور بسنه دیرلر و عم صمیم معنائه ده کلور که خالص دیک اولور بقال هومن عیمم ای من صمیم
 العمیه عینک فقی و مایک کسری و مدیده اوزون بحر ما اغاجی العم عینک ضمی و مایک تشدید بله جمی اوزون
 خرما انجلیری معنائه بقال فقیله عم اذا کان طوالا و عمیه شول عورته دیرلر که قدی تمام و خلقی کامل اوله
 بقال امرأة عمیه تامة لقوام والخلق العم فقیله تمام اولان جسم بقال جسم عم ای تام العمایه مایک تشدید بله
 خاصه نك مقابل العموم فقیله شامل اولق بقال عم الشی یعم عمومای من الباب الاول اذا شمل الجماعة و بقال
 عمم بالعمیه العمیه عینک ضمی و مایک کسری ایلہ و تانک تشدید بله عیبیه کی بیوکاک کبر معنائه العمایم
 عین اولک فقی و عین تانک کسری بله متفرق اولان جماعتلر معنم مایک ضمی و تانک فقیله بر رجالت اسمی در
 المعنم می اولک ضمی و تانک فقی و تشدید بله شول ات در که قولقلری و التانک لشداسی میا بر دتنه نظراق
 اول المعنمه وزن مزبور اوزن شول قیون در که انک دپه سنه بیاضی اول العموی فقیله و اخر نه یانک
 تشدید بله عمه مفسوب اولان کسنه کویا که عمایه نسبت اولشدر و بو خلیل روایی در النعم فقیله برا غاچدر
 کبود قاری ملازم اولغین جاریه لرک بر قلری کاتشبییه اولنور و بعضیلر عم بر قور جفک اسمی در دبدی
 جوهری پدر شاعرک مخضبر خص کان بنانه عم علی اغسله لم یعقد دبدی قولی اشجار قسندن اولد و غنه
 شاهد در دبدی المعنم مایک ضمی و تانک فقی و تشدید بله بویالی اولن نسنه بقال بنان معنم ای مخضوب
 العموم عینک فقی و و اوک سکونیه صوده یوزمک سباحث معنائه بقال العموم لایسی و دوه سیر نه و کی
 سینه دخی عوم دیرلر العمومه عینک ضمی و مدیده بر قور تجفدر که صوده یوزر یوزک قاشی کی مدور
 و صیرنچق اولور العموم عینک ضمی و و اوک فقی ایلہ جمی ذکر اولنان قور تجفدر معنائه العام علی وزن الحال
 ییل سنه معنائه العموم عینک ضمی و و اوک فقی و تشدید بله جمی بقال سنون عوم و هو توکید للاول
 کاتقول شغل مشغل و عوم کویا که عایک جمی در لکن عایم مستقلا ذکر اولنار ز رابو اسم دکلدر بلکه
 همین اکید ایچون در و عام بر ره جمع اولنان کین بغینلری معنائه دخی کلور عامه نك جمی اولق اوزن علی مایه
 ان شاء الله تعالی العمای مایک کسری و تانک تشدید بله مشی معنائه در بقال نبت عای ای یابس انا علیه عام
 عایم یانک کسری ایلہ بر صمک اسمی در که عرب طایفه سی اکا طیرلر دی المعامه مایک ضمی و و اوک فقیله خرم
 اغاجی ریل ییش و روب و ریل و بر مک و معاومه اجیر اولان کسنه بله اشک معنائه ده کلور نك مشا هره ایلہ
 اشلمکه دیرلر و بعضیلر ایندی مایه اولن معاومه بر ییلک اکینن اکی بیله اوچ بیله بیع ایتکدر ذات العموم عینک
 ضمی و و اوک فقی و تانک سکونیه بلرده دیک محله استعمال اولنور منه قولم لقیته ذات العموم و ذلک
 اذا لقیته بین الاعوام کابقال لقیته ذات الزمین و ذات مرة العوام عینک فقی و و اوک تشدید بله
 بر رجالت اسمی در و عوام کذلک شول ات در که صوده یوزر کی سکرده یعنی سکرتمی هم و اول التعموم
 علی وزن التکریم یحیلان اکنی قبضه قبضه ایدوب قوماق و چکنه بر ره جمع اولسه اکا العامه دیرلر
 علی وزن الحاله جمع اولنان حصاد قبضه لری معنائه و عامه کذلک طوفه دخی دیرلر و طوف طانک فقی
 و و اوک سکونیه شول طولملر در که اولو صولده او فور بری رنه بغلیوب اوزر یینه بنرلر و کاه اولور اوزر یینه
 یوک دخی بوکلدرلر و کاه اولور بو مقولینی انجندن دخی ایدرلر که تلومدن اولنه کلک و انجندن اولنه صال
 دیرلر و بونقر رذن صاحب صراح علمه شول نسنه در که صوده یوزن کسنه انی کو کسنه با غلیوب
 انکله صودن کچر دیک کلامی مخالف اولد و غی طاهر اولور و عامه دولیند یسنه دخی دیرلر کور عامه معنائه
 العیمم عینک و هلاک فقی و تانک سکونیه شول ناقیه دیرلر کسریع اوله و عیمم رک اولنه دخی دیرلر تشدید
 معنائه العیممان عینک و هلاک فقی و تانک مایینه سکونیه شول کسنه در که کچه ایلہ یوریه میوب یول

عم

لوزنه لو پوره عین علی وزن جعفر رموضعت اسمیدر العینه عینک فقی و یانک سکونیه سوده اشتها اولی
 شهوة اللین معنایسته بقال عام الرخل بعیم و یعام عیه من الباب الثاني والاربع العیان عینک فقی و یانک سکونیه
 سوده اشتها سنی اولان کسسته العی عینک فقی و یانک سکونی والفلک قصر بله مؤقی سوده اشتها سنی اولان عورت
 معنایسته و عیان مالک اعلاسی کیدن کسسته بقال رجل عیان ایان اذ اذ هبت بله و ماتت امرأته الاعامه هیزه نک
 کسری بله سوده محتاج ایتم بقال اعامه الله اذ اذ ترک بفرلین و ابن السکیت لندی فجن برکسته نک سوده اشتها سنی
 اولسه اشتها سنی فلان اللبن دیرل فجن اشتها سنی افر اطله اولسه عام الی اللبن دیرل فم دخی بولله دراته اشتها
 معنایسته و جم دخی بولله در عورت حامله اولوب برنسته ارزو ایتمک معنایسته العیه عینک کسری و یانک
 مالک اعلاسی الاعتیام همز نک و یانک کسری بله مالک اعلاسی الموق بقال اعتمام الرجل اذ اخذ العیه فصل الغین
 لغتم عینک فقی و یانک سکونیه برنسته زیاده اسی اولغه دیرل ردایره ده که نفسی هلاک ایتمک مر تبه سسته وان
 و اسی زیاده اولماز الا حور ارجمه اولان شعری بلدی طلوع اینه وکی حینه الغمه عینک فقی و یانک سکونیه عجمه
 معنایسته و الا غم همز نک و یانک فقیله اصلا فصاحت سو بلین کسسته الغم عینک فقی و یانک سکونیه جمی
 بی فصاحت لان کسسته معنایسته الغمی عینک فقی و یانک سکونی و لخر نک یانک تشدید بله عجمه به منشوب
 اولان کسسته الا غم همز نک و یانک فقیله شول قیلندر که بیاضی سواد غالب اوله الغمه عینک فقی و یانک
 سکونیه کول رکنده اولوب بوز اولوق و رقه کی دروز ناومعنی الغم عینک فقی و یانک سکونیه برکسته یدفعه
 مال نفیس و یرمک نقول غمت له عجمه من الباب الثاني اذ دفعت الیه دفعه من المال جیده الغم عینک فقی
 و یانک کسری و مد بله شول طعامد زکرتب انوب یجنه چکر که قورل الغم عینک فقی و یانک معجمه نک سکونیه
 برکسته یدفعه مال نفیس و یرمک غم کنی دروز ناومعنی نقول غدت له من المال غم من الباب الثاني مثل
 غمت و غم جفایله و شدله اکل ایتمکه دخی دیرل بقال غم من الباب الرابع الغم مذم عینک و ذالک فقیله
 جراف معنایسته بقال بکالون کلا غم مذم ای جراف الغم و ذالک فقی و تشدید بله جوق اکل ایتمک
 بقال هو یغتم کل شیء اذا کمن کثیر الا کلا لا غتم همز نک و یانک کسری بله دو و یاورسی نه سینک سودن هب
 ایتمک بقال غتم الفصل ماقی ضرع امه اذ الشرب جمیع مافیه الغم عینک فقی و یانک سکونیه سوده اشتها
 برجنس ایت در الغم عینک فقی و ذالک کسری و مد بله شول بر در که غم دبد کلری اوقی بتورر الغم
 علی وزن الد حرجه برنسته بی جراف صموت نقول غدرمت الشیء و غم مرته اذ بعته جراف الغم عینک فقی و یانک
 کسری بله کیف ما تفق و یانک کله بقال کیل غدارم ای جراف و ابو عبید ایتدی غدارم جوق صویه دیرل ماء کثیر
 معنایسته غدارم کی لغرم عینک فقی و یانک سکونیه دخی و یانک تشدید بله دخی اولان نسنه یدیرل و عذابه دخی دیرل قال الله
 تعالی ان عذابا کان قرا ما قال ابو عبید ای هلاک اولم و غرام مرصه دخی دیرل ولوع معنایسته الا غرام همز نک
 کسری بله حرجه فقی بقال اغرم بالشیء ای اولوبه و اغرام برکسته بی مدیونایتمکه و اودتمکه دخی دیرل التفریم
 علی وزن التکریم معناه لغرم میمک فقی و یانک فقیله برنسته یدیرل اول کسسته منه قولم رجل لغرم بالحب حب
 النساء و یو ابو عبید و ابی در و لغرم مدیونه دخی دیرل غرمدن یعنی دیندن ما خود در لغرم عینک فقی و یانک
 کسری و مد بله شول کسسته در که انوک اوزرنده دین و اردر بقال خدن غرم السوء ماسخ و گاه اولور غرم
 دین صاحب دخی دیرل الغرامه عینک فقی و یانک تشدید بله دخی اولان نسنه لغرم معنایسته بقالها
 لغرم میمک و یانک فقیله بقالها کذلک بقال غم الرجل الیه من الباب الرابع غرما و غرامه کذا فی مقدمه
 جار الله و غیره جامع ان المفهوم من تفسیر الطهری کونهما اسمین علی ما لا یخفی فله قال الغرامه ما یلزم اداءه و کذلک

غسم

غشم

غطم

غلم

غ

غتم

غدم

غذمنم

غذرم

غرم

المغرم و الغرم الغسم فقیله غسق کی در ظلمات معنایسته و نصر ایتدی غسم ظلمت قار شوق در الغسوم غمینه
 کجه قرا کوا لوق بقال غسم اللیل من الباب الثاني اذ اطل الغسم عینک فقی و یانک سکونیه ظم الغسوم عینک
 فقی و یانک فقی و مد بله ظالم معنایسته بقال الحرب غسوم یعنی حرب ظالم در صوم جزه دخی ضرری سربا پدرو
 الغسم میمک کسری و یانک فقیله بهادر شجاع الغسم غمینه غمینه شول کسسته در که باشن کتورب
 بورنی طوغر یسنه کیدر و توجه ایتدی جانبین د و فز زیاده شجیع اواد و غندن و یری الغطم عینک کسری
 و طامه لک فقی و میمک تشدید بله صوی زیاده جوق اولن دریا بقال بحر غطم مثل هجف و هجف ثقیل
 و جفا کار اولنه دیرل و غطم جمع کثیره دخی دیرل بقال جمع غطم و غطم خلقی خوب اولن کسسته یدده دیرل بقال رجل
 غطم ای واسع الخلق الغلام عینک فقی و یانک تشدید بله شول اوغلندر که خدمتایتمکه برایه الغلم عینک فقی
 و یانک کسری و تشدید بله غلامک تصغیری الغلمه عینک کسری و یانک سکونیه غلامک جمی الغلمان عینک
 کسری و یانک سکونیه کذلک جمی خدمته راین اوغلندر معنایسته و غلمه ابله اغلبه دن استغنا قلدر یعنی
 کلام عربد اغلبه کلمه احتیاج قالدی الا غلبه همز نک فقی و یانک سکونیه و یانک کسری
 ابله غلمه نک تصغیری در مکبره مخالف در کویا که اغلبه کلمه سن تصغیرا یشلدر در اگر جه استعمالر نده اغلبه یوقدر
 نتم کاصیه دیرل صیه کلمه سن تصغیره و صیه صیه جمی در غلبه عینک فقی و یانک سکونیه و یانک
 سکونیه کذلک غله لفظ نک تصغیری در اصل قیاسه بقاء بعضی قولی اوزن الغلومه غمینه غلام اولوق العلمیه
 غمینه و یانک تشدید بله کذلک غلام اولوق الغلامه عینک فقی و یانک تشدید بله شول جاعه اشتها اوزن در مغتمه معنایسته
 فقی و یانک سکونیه جماع اشتها سنی شوت غراب معنایسته بقال غم البعیر غله من الباب الرابع الا غلام همز نک
 و یانک کسری ابله کذلک جماعته حریص اولوق بقال غلم البعیر اذ اهاج و هیجان برنسته مشند و متزاید اولغه
 دیرل الغلم عینک و یانک فقی و یانک مایند سکونیه شول جاریه در که جماعه اشتها اوزن در مغتمه معنایسته
 و غلم ارک اولن قیلو بغایه دخی دیرل و غلم رموضعت دخی اسمی در الغلم عینک کسری و یانک کسری
 و تشدید بله جماعه زیاده اشتها سنی اولن کسسته تشدید الغله معنایسته الغلصه علی وزن الد حرجه رأس
 حلقوم در که اول بوغزه اولان یومری یدر و غلصه ذکر اولنان یری کسسته دخی دیرل بقال غلصه اذ قطع
 غلصته الغم عینک فقی و میمک تشدید بله غصه الغموم غمینه جمی غصه لغم معنایسته و غم غصه و یرمکه دخی
 دیرل بقال غمه فاغم و غم مرکب اغزین غمامه ابله بغلغه دخی دیرل بقال غمت الحمار و غیره اذ القمت فقه و مخربه
 الغمامه و القام اغرب بغلغه دیرل و غمامه عن قریب کور انشاء الله تعالی و غم کون زیاده اسی اولغه دخی دیرل بقال غم
 یومنا یا غم اذ اکان یا خذ بالنفس من حده الحرف هو یوم غم و لیله غم ای غامه و صف بالمصدر و نقول ما غور
 و غم خبر مبهم اولغه دخی دیرل بقال غم علیه الخبر علی ما لم یسم فاعله ای استعجم الا غما همز نک کسری بله کذلک
 کون غایت اسی اولوق بقال غم یومنا اذ استند حره و خلیل ایتدی یوم غم و لیله غم دیرل فجن مظلم اولسلر و غم کون
 بولولنی اولغه دخی دیرل بقال غم الهلال علی الناس علی البناء للجهول اذ استره عنهم غیم او غیره الغمی عینک فقی
 والفلک قصری بله شول کجه که اچقلق اولیه ابو عبید و ابی اوزن الغبه عینک فقی و یانک معناه بقال لیله غمی و لیله
 غمه اذ اکالی السماء غمی علی وزن رمی الغمی عینک فقی و یانک کسری ابله کذلک شول کون که اچقلق اولیه
 ابن السکیت و ابی اوزن و فقی دخی جای زدر الغما عینک فقی و یانک مدی ابله معناه ایضا نقول صمنا للغمی
 الغما عینک کسری ابله شول نسنه در که اکل طوارک اغزین بغلار لغما عینک فقی و یانک کسری ابله
 غما همز نک جمی طوار اغزین بغلیان نسنه الا غما همز نک و یانک کسری بله غصه لغمه دیرل التغمیم
 علی وزن التکریم برنسته بی و یرمک الا غما همز نک و یانک کسری ابله اورنک نقول غمت فاقم اذ اغطیته

غلم

غسم

الغمة غينك ضمي وميك تشدد بدله تاسه كره معناسنه و ابو عيده ايتدي بونك طريق طلندن ومضابقه دن در
وغه كذاك دريا قهر نه وغيري نسنه قهر نه دخی ديرل الغمام غينك فتي ايله بلوت سحاب معناسنه الغمامه غينك
فخيله واحدی بر پا بلوت معناسنه الا غمام همزه نك كسرى ايله هو ابو تللى اولماق يقال اغت السماء الغم
فخيتنه باشد اولان قيل اشعه ايمك رحيت ايله كه التى وقفاي طار ايليه الام همزه نك وغينك فخيله باشك
قبلي اشعه ابنوب الن وقفاسين طار ايدن كسنه الغماء غينك فتي والفك مدله موثي ذكر اولنان صفتله اولان
عورت معناسنه يقال رجل اغم وجهه غم وغم لغت النده كره در انك قبلي جوق والماسين اقتضالند وكندن اوتري
الغم غينك فتي وميك كسرى ومدله شول تازه اوتدر كه قورى اوتك التند اولو وغم شول سودر كه قورى
اولمچون ايصديله كراع الغم كافك ضمي و رانك تخفيفيله وغينك فخيله خجازه بر موضعك اسمي در الغم
على وزن الزلزله صغرل اوازي در وحالت قتاله بهادرل اوازي دخی ديرل التغم على وزن التزلزل شول كلامدر كه
اشكان اولمچوب مبهم ومشوش اولو الغم فختنه اسم موثي در كه قيون جنسي ايجون موضوع در ذكون وانه
الطلاق اولنور وجمو عيسنه دخی اطلاق اولنور مختلط اولد قلمزنده الغنيه غينك ضمي ونونك فتي ويانك
سكونيله غنك تصغيري هاد خال اولندي زير اشول اسماء جموع كه انك لفظندن واحدی اولمچوب بنى ادمدن
غير ايجون اولو اكا ثابت لازمدر يقال له خمس من الغم ذكور فيونث العدد وان غنيت الكباش يعني غم ذكر اولنوب
هر نه دكلو ركك لمراد اولنور سهده عكس ثابت رعابت اولنور زير اعدد كبره وتا ثبته لفظ اوزنه جارى
اولور معنى اوزر بنه جارى اولماز وابل لفظى غم كى در جميع ذكر اولنور الغم ميمك ونونك فخيله طويلىق مالى
الغنيه غينك فتي ونونك كسرى ومدله بمعناه الغم غينك ضمي ونونك سكونيله غنيت بولمق يقال غم القوم
غنمان الباب الرابع الغنما غينك ضمي ونونك تخفيفي واخرنه الفك قصريله غابت معناسنه يقال غنماك
ان تفعل كذاى غابتك والذى يتغنه يعنى غايه امرك ونهايت استفادك فلان فعله در التغم على وزن التكرم
مال انعام ايمك نقول غنمه غنما اذ انقلته الا غنما همزه نك وتانك كسرى به بر نسنه يى غنيت بلك التغم فختنه
ونونك ضمي وتشدد بدله بمعناه يقال اغنمه ونغمه اذ اعدده غنمه غنم غينك فتي ونونك تشدد بدله بر دوه نك
اسمي در غم غينك فتي ونونك سكونيله تغلب دن بر قبيله نك باباسى ادى در كه اول غم بن تغلب بن وابل در
الغم غينك فتي ويانك سكونيله بلوت سحاب معناسنه وكون بولونلى اولمق معناسنه ده كور وغم صوسر اولوب
يورك بنمعه دخی ديرل الغمان غينك فتي ويانك سكونيله صوسر اولوب يوركي يان كسنه الغمي غينك فتي ويانك سكوني
والفك قصريله موثي نقول غام بغيم فهو غيان والمرأة غبي الا غام همزه نك كسرى به كذاك هوا بولونلى اولمق
الا غيام همزه نك كسرى به وغينك سكونيله كذاك بولونلى اولمق التغم فختنه ويانك ضمي وتشدد بدله بمعناه ايضا
التغيم على وزن التكرم بمعناه كذاك يقال غامت السماء واغامت واغيت وتغيت وغيت كله بمعنى واغنام
خلقه بلوت اوشمكه دخی ديرل يقال اغيم القوم اذ اصابهم غيم وبو ابو عمرو واى در فصل الفاء الا غام
همزه نك كسرى وفانك سكونيله دوه پالان بول ايمك نقول اقامت القتب والرحل اذا وسعته
وزدت فيه ورحل قتبندن كوچك اولن پالانه ديرل التفيم على وزن التكرم بمعناه يقال فامته
تفيم الفام ميمك ضمي وفانك سكونيله واسع قلن پالان الفام ميمك ضمي وهمزه نك فتي وتشدد بدله
معناه يقال رحل مقام ومقام ومقام شحم وحميله طلو اولنه دخی ديرل يقال افيم حارك البعير اذا
امتلاء شحمه مقام وحارك حاء مهمله ايله طوارك اوموزى در الفام فانك فتي وهمزه نك سكونيله طلو اولمق
يقال فام البعير من الباب الثالث اذ املا فاه من العشب الفام فانك كسرى وهمزه نك تخفيفيله جماعت معناسنه در
كندى لفظندن واحدی يوقدر وعامه فام ديرل بايله وفيام كذاك شول يصدغه ديرل كه محفه ده

ومساجرده

ومساجرده استعمال ايدرل ومساجرومى اچوق اولن محفه ديرل القوم فختنه جمى حمار له جركي الفهم فانك
فختي وحانك سكونيله كور كه انشدن سويند رل الفحه وزن مزبور اوزن واحدی وكاه اولور حانى تحريك
ايدرل نهر له كى وخمه العشاء كيهنك ابتدائى الا فام همزه نك كسرى به كيهنك ابتداده اولن ظلمتن كچورمك
يقال اخمو من الليل اى لا تسيروا فى اول فخته وهو اشد الليل سواد افيكون الهمة للسلب فى المعنى التفخيم
على وزن التكرم بمعناه ونفخيم قر المعفه دخی ديرل يقال فخم وجهه نفخيم اذ اسوده ولغام اسكات معناسنه ده كور
يقال كلمته حتى اخمته لذا سكت فى خصومة او غيره ولغام سائت بولمغه دخی ديرل يقال اخمته اى وجدته
مفعلا يقول اشعر وبقال هاجينام فاخمينام ومهاجات هجو ايدشك در الفهم فانك فتي وحانك كسرى
ومدله كذاك كور فخم معناسنه الفاحم هانك كسرى به سياه اولن نسنه يقال شعرا فخم اى اسود الفخوم فختنه
او غلنك اغلقدن اوازي جقمز اولمق الفحام فانك ضمي وحانك تخفيفيله بمعناه يقال فخم العصى بفخم فحوما وفحاما
من الباب الثالث اذ ابي حتى ينقطع صوته وفخوم قيونك چاغر مقدر اوازي بولمغه دخی ديرل يقال فخم الكباش
حتى فخم اى صارت فى صوته بخو حه الفخامة فانك فتي وخاء معجمه نك تخفيفي ايله فرموده اولمق يقال فخم الرجل
فخامة من الباب الحامس اى فخم الفخم فانك فتي وحانك سكونيله او اولن كسنه يقال رجل فخم اى عظيم القدر
وفخم فصاحت وسلاست اوزن اولان سوزه دخی ديرل يقال منطلق فخم اى جزل وجرل ريك اولمچان كلامه ديرل
التفخيم على وزن التكرم اولمق نطق معناسنه ونفخيم الحرف حرفى قباله فظ ايمك كه اماله نك مقابلي در
المقدم ميمك ضمي وفانك سكوني ود لك فخيله قوى اولان بور بايقال ثوب مقدم اذ كان مصبوغا بحمرة مشبعا
وبقال صبح مقدم ايضاى خاوشع القدم فانك فتي ود لك تشدد بدله بمعناه وفدام كذاك شول بيز پان سنه ديرل كه
ايرقه اولان نسنه سوزله القدم فانك فتي ود لك تشدد بدله بمعناه وفدام كذاك شول بيز پان سنه ديرل كه
مجوسى انوكاه اغزن بفعلار التفخيم على وزن التكرم زبانه كاسه نك اغزن بفلمقدرا ايجنده اولانى صافى قلما ايجون
نقول قدمت الانية تفديا المقدمات ميمك ضمي ود لك فتي وتشدد بدله اغزى ذكر اولنان طريق اوزن بفعلو اولان
اير بقلر وكوپلر القدم فانك فتي ود لك سكونيله بر نسنه نك اغزن ذكر اولنان نسنه ايله اورتك يقال قدمت
على فيه بالقدم قدم من الباب الثانى اذ اغطيت القدم فانك فخيله عاجز وثقيل اولمق القدمومه فختنه بمعناها
يقال رجل قدم اى عى ثقيل بين القدماء والقدمومه القدم غم على وزن جعفر جالدين شول كسنه در كه فرموده
اولوب صاحب جمال اولو وخوب اولوب طلو اولان بوزه دخی ديرل يقال خد فغم اى حسن متلى الفرمة
فانك فتي ورانك سكونيله شول علا جدر كه عورت انوكاه فرجن طار ايدرل الفرم فانك فتي ورانك سكونيله كذاك
معناها الاستفرام همزه نك وتانك كسرى به ذكر اولنان علاجى استعمال ايمك يقال استفرمت المرأة المستفرمة
ميمك ضمي ورانك كسرى ايله شول عورندر كه ذكر اولنان دواى استعمال ايد منه ما كتب عبد الملك الى الحاج يابن
المستفرمة بعجم الزبيب عجم الزبيب قورى اوزم جكر دكنه ديرل الافرام همزه نك كسرى به كاسه طو ادرمق تقول
افرمت الاناء اذ املا نه بلغه تهذيل فرماء فختنه والفك مدله بر موضعك اسمي در وتغلب ايتدى
كلام عربك فعلا يوقدر الا ثاء و فرماء و فراء سحناء يى دخی زياده قلدى ابن كيسان ايتدى ثاء و
وسحناء نك تحريكى حرف حلقدرن اوتري در شه كنه نهر وشعرده شعر جازر و فرماء ده اگر چه بوعلت
موجوده دكلر لكن شوبله ظنى ايدرم كه اصلند مقصود اولوب شاعرانى ضرورت ايجون مدايمش
اولو وبونك نظيرى جزى در باب قصرده ديدى و ثاء جار ييه ديرل امه معناسنه كه صغوق
زحمتن كور مش اولو وسحناء هيئته وقيافته ديرل وجزى سرعت معناسنه در الفرزوم فانك
وزانك ضمي ومايند رانك سكونيله شول مدور ايجدر كه اوزرنه باشمچيلر ايش كسرلر

فخم

قدم

قدم

قرم

فرزم

واهل مدینه کاجانہ دیرلر جیمک فقی و باء موحده نك سکونيله جوهری پدر ابو سعید دن بن بوجه اوزن
 قرأت ایتدم بونی ان کسین ثعلبدن بوبله روابت قلدی اما بوبله بن در بدک کتابنده قافله واقع اولغین
 بادیه ده بادیه خلقتنه سوال ایتدم باور کسنه بولندی دبدی الفرط و فراتک و طانک ضمی و مابینه رانک
 سکونيله خفک قوش بوزنی کی سیوری اولن طرفی در بقال خفاف مغرطه الفصح فانک و ماء مهمله نك
 ضمی و مابینه سین مهمله نك سکونيله کو کسی بول اولن کسنه واسع الصدر معنائه الفصح فانک فقی و صادک
 سکونيله برنسنه فی فاقمق در ایر مقسرن لاقصام فانک ایر مقسرن بقال فصته و انقصم قال الله تعالی لا انقصام لها
 انقصم فختبئله و صادک ضمی و تشدید ببله معناه الاقصام همزه نك کسر ببله بغور حلق بقال انقصم المطر اذا اقلع
 و انقصام حی مندفع اولغه دخی دیرلر بقال انقصم عنه الحمى الفطام فانک کسر ببله اوغلن ممدن کمالک بقال
 فطمت الام ولد ها الفطم فانک فقی و طانک کسری و ممد ببله ممدن کسلن اوغلن الفطم ضمتبئله جمعی مثل سر و سر و سر
 الفطم فانک فقی و طانک سکونيله برکسنه فی عادندن دندر ملک بقول فطمت الرجل عن عادته و ابو نصر ایتدی
 فطم قطع معنائه کور تقول فطمت الخيل اذا قطعت الفطام طانک کسر ببله شول ناقه درکه ولدی ایر یاشنده
 اولغین ل سندن کسله الفغم فانک فقی و عینک سکونيله طلو اولن نسنه بقال ساعد فغم ای ملو طلو اولن بالک
 معنائه الفغمه فانک فقی و عینک تخفیفیه طو لقی الفغمه ضمتبئله معنائه الا فغم همزه نك کسر ببله
 طو لدر مرق تقول افغت الاناء اذا ملأته و تقول افغت البيت ريح العود عودا غاجی رایحه سیله اوی طو لدر دم
 معنائه و تقول افغم المسك البيت رایحه مسك اوی طو لدر دی معنائه و افغام برکسنه فی غضب طو لدر مرقه
 دخی دیرلر تقول افغت الرجل اذا ملأته غضبا الفغمه فانک فقی و غین معجمه نك سکونيله رایحه معنائه تقول
 وجدت فغمه الطيب ای رایحه الفغم فانک فقی و عینک سکونيله رایحه طیبیه دماضی طو لدر مرق تقول فغمی
 الطيب و فغمی او عکده دخی دیرلر بقال فغمه اذا قبله المفاغه میمک ضمی و عینک فخیله کذلک او یلک الفغموم ضمتبئله
 کل اخلق التفغم فختبئله و عینک ضمی و تشدید ببله معناه یقال فغم الورد من الباب الثالث و تفغم اذا انفتح الفغم فختبئله
 حر یص اولق یقال فغم بكذا اذا اولع به و حرص علیه الفغم فانک فقی و عینک کسر ببله حر یص اولن
 کسنه بقال کلب فغم علی الصید ای حر یص الفغم فانک ضمی و قافک سکونيله چکه لقی معنائه و فی الحدیث
 من حفظ ما بین فقیه ای ما بین خبیثه الفغم فختبئله اوک دیشلر بیک اشغاسی ایلر و اولوب اوست دیشلر
 اوزرینه راست کلمکه دیرلر و فغم برنسنه طو لغمه دخی دیرلر امتلاء معنائه بن درید روایی اوزن بقال
 اصاب من الماء حتى فغم الا فغم همزه نك و قافک فخیله شول کسنه درکه اوک دیشلر بیک اشغاسی اوست
 دیشلر نندن طشره اوله و افغم ایشک اکر برنسنه دخی دیرلر التفغم فانک فقی و قافک ضمی ابله برنسنه اولو
 اولق بقال تفغم الامر اذا عظم لمفاغه میمک ضمی و قافک فقی ابله جماع ایتک فغم فانک ضمی و قافک فقی
 و یانک سکونيله کفانه دن بر جماعتک اسمی در الفقیه فانک ضمی و قافک فقی و یانک تشدید ببله
 بر بوره جماعته منسوب اولن کسنه بقال فقیمی مثل هذیل و هم نساة الشهور یعنی شهر حرمی
 تأخیر ایدلر در نه کم باب همزه ده نساء تفسیرنک مرور ایتشد و الفیلم علی وزن حیدر ر جالدن
 عظیم اولن کسنه ابو عبید روایی اوزن و فیل واسع معنائه کلمور بقال بفیل ای واسعة
 و فیل شول کسنه دخی دیرلر که باشنک صابی جوق اوله الفیلانی فانک و لامک فقی و یانک مابینه
 سکونی و اخرنه تشدید ببله عظیم و فرموده اولان کسنه و فی ذکر الدجال ایتیه فیلما یا الفلکم علی وزن جعفر
 واسع اولن نسنه الفغم فانک فقی و میمک تخفیفیه اغر دهن معنائه و فم اصلا فوه ایدی اندن های حذف

فرطم

فصم

فصم

فطم

فغم

فغم

فغم

فلم

فلغم

فم

ایتد کلمر نه

ایتد کلمر نه و او اعراب معتبل اولمغین و او دن عوض میم کتور لدی و قن انی تصغیر اتسک اصلنه رد ایدوب
 الفویه دیر سن فانک ضمی و واک فقی و یانک سکونيله و جمنه الافواه دیر سن همزه نك فخیله افاء دیر سن و فقه
 بر خیه لغت وارد بقال هذا فقی و واک فقی و یانک سکونيله و جمنه الافواه دیر سن همزه نك فخیله افاء دیر سن و فقه
 اعرابله معرب قیلوب هذا فقی و واک فقی و یانک سکونيله و جمنه الافواه دیر سن همزه نك فخیله افاء دیر سن و فقه
 و میمک کسریله و امامی مشدد قلمق همین شعرده جایز در الفقی فانک فقی و اخرنه یانک تشدید ببله اغزه
 منسوب اولن نسنه الفوی فختبئله و اخرنه یانک تشدید ببله کذلک اغزه منسوب اولن نسنه ذکر اولن ان
 وجه دخی جایز در عوضله معوض عنه اولن حرفی جمع ایتکلمه ته کم تشبیه سنه فموان دیرلر زبانونلر ده حرف
 اخر مخدوف وارد در که اول هادر کو یا کو بوجینه میم هادن عوض طورلر و او دن عوض طورلر الفموان تشبیه می
 نه کم شاعرک شعر نه هانفتانی فی من قوبها واقع اولمشدر و دیشلر در که بوشعرده فم صیغه جمع اوزن کلک
 کر کدی زیر اهرابی نسنه که ابکی نسنه یاضافله ذکر اولن سنه اصل بودر که صیغه جمع اوزن که باری تعالینک فقد
 صغت قلوبکم ایدکی قولنه وقع اولدغی کی لکن بعض نسنه نك شعرده کلسی روا لور شعرک غیر نه روا لور
 الفوم فانک ضمی و ممد ببله صر مساق نوم کی دروزنا و معنی و عبد الله فرأته و ثوما واقع اولمشدر و بعضلر فوم
 بعدای معنائه در دیری و این در دیر فومه سنبله در یعنی بغدای باشی در دیری و بعضلر فوم نخود در دیدی ایت
 شامیه اوزن الفامی میمک کسری و یانک تشدید ببله صر مساق صتن کسنه فومی دن تغییر اولمشدر و فراطا بغه
 عرب کاه اولور نسبتله تغییر ایدر لکسه کسهلی و دهری دیرلر التفوم علی وزن التکریم بغدای ایتکی بشورمک
 یقال فوموالنا ای اختبروا و فرا ایتدی بولفت قدیمه در الفیوم فانک فقی و یانک ضمی و تشدید ببله مصر
 نوا حیسندن بریرک ایدر که مروان بن محمد که ملوک بنی امیه نك اخری در اند قتل اولندی الفهم فانک فقی و هانک
 سکونيله بلک الفهامیه فانک فقی و یانک تخفیفی ابله معناه تقول فهمت الشی فهمافهامیه من الباب الرابع اذا علمته
 الفهم فانک فقی و هانک کسریله برنسنه فی بلعی کسنه بقال فلان فهم ای ذوعلم الاستفهام همزه نك و تانک
 کسر ببله برنسنه نك بلسن طلب ایتک الافهام همزه نك کسر ببله بلدر مک تقول استفهمنی الشی فافهمته التفهم
 علی وزن التکریم کذلک بلدر مک بقال فهمته تفهیم التفهم فختبئله و هانک ضمی و تشدید ببله برنسنه فی شیأ فشیأ
 بلمک بقال تفهم الکلام اذا فهمه شیأ بعد شی ففهم فانک فقی و هانک سکونيله برقیله نك اسمی در فصل القاف
 القتام قافک فقی و یانک تخفیفیه توز غبار معنائه القمه قافک ضمی و تانک سکونيله شول لون درکه اند
 بوزلق و قمر مز بلق اوله الا فغم همزه نك و تانک فخیله ذکر اولن لونده اولن نسنه یقال باز اقم الیش و اقم سیاهه
 دخی دیرلر الا فغام همزه نك و تانک کسر ببله ذکر اولن لونده اولن یقال اقم اقمما القاتم تانک کسر ببله ذکر اولن لونده
 ما بل اولن سیاهه و قاتم صافی سیاهه دخی دیرلر نه کم قاموسه اشارت اولمشدر بقال اسود قاتم و قاتم بالنون
 این السکیت روایی اوزن ته کم قلب و ایدر کتابنده ذکر ایتشد و قاتم توزلی ره دخی دیرلر بقال مکان
 قاتم الاعماق ای مغیر النواخی القم قافک فقی و باء مثلثه نك سکونيله برکسنه یه دفعه مال نفیس و ریمک بقال
 قتم له من المال اذا اعطاه دفعه من المال حیده مثل قدم و غم و غم قتم قافک ضمی و یانک فخیله بر رجلاک
 اسمی در قاتم دن معدول در که و ریچی دیک اولور و یقال للرجل اذا کان کثیر العطاء ما یخ قتم و اسمی ایتدی رجل
 قتم و قدم دیرلر زیاده و ریچی معنائه معطاء کی ابو عمرو ایتدی قتم خبری جامع اولندر القیوم قافک فقی و تانک ضمی
 و ممد ببله کذلک خبری جامع اولن و سرده دخی قتم و اقم دیرلر و قتم یالی قور ذک دخی اسمی در قاتم حدام و زنی اوزن
 یالی قور ذک دیشسنه دیرلر و قاتم دیرلر ملو و اولوب نجاسنه بولشد غندن وری در و قور و اشد دخی قاتم

فغم

فغم

فغم

ایتد کلمر نه

قدم

دیر در فارسی دل مهله ایله نایک معناسنه قائم تانک کسریله وریچی کسنه الفح قافک فحی و حانک سکونیه زیاده
 بر اولی کسنه بقال شمع قح ای هم مثل قح و زنا و معنی القوم ضمتله بر کسنه برایشه بلا فکر کدوی کتور و ب
 اتق بقال قح فی الامر قح و ما من الباب الثالث رمی بنفسه فیه من غیر رویه الفحمة قافک ضمی و حانک سکونیه
 مهله معناسنه و فحیه قتلوق معناسنه دخی کاور بقال اصابت الاعراب الفحمة اذ اصابهم قح فدخلوا بلاد الریف
 وریف اولو و صولی ره دیر الفح قافک ضمی و حانک فحیه صرب اولوب مهله اولی رل و منه بقال قح
 الطریق اصابعه و منه بقال الخصومة قح ای انها قح بصاحبها علی مالایا رید الاقام همزه نك کسریله کذلک
 قتلوقه داخل اولوق بقال القح اهل البادية علی مالایا رید فاعله اذ اجدوا فدخلوا الریف وریفک تفسیری
 الان مرور ابتد و اقام اتی مثلاً برره اذ خال انکه دخی دیر بقال القح فرسه النهر فاقح و اقحتم النهر ایضا اذ
 دخله و فی الحدیث القح یابن حنیف الله التعمیم علی وزن التکریم ات بر کسنه فی یوزی اوزن اتق بقال قح الفرس
 فارسه تعجیماً علی وجهه اذ ارمه نسخ محاحه بوبله واقع اولشدر اکن مناسب اولن اذ ارمه علی وجهه در نه کم
 قاموسه او بله واقع اولشدر و تعجیم بلا ملاحظه نفسی برره اذ خال انکه دخی دیر الاقام همزه نك و تانک
 کسریله عمل مضایقه داخل اولوق تته کم مرور ابتد و برسنه فی حقیر کور مکه دخی دیر بقال قحتمه عینی اذ
 از درته و از رای معجه و دال مهله ابله خور کور مکه دیر و کاه اولو راستو حقیر کور مکه نفس امره مخالف اولور
 مثلاً بر دومی حقیه یا خود جع اعتقاد ابد و اول سنه نظره حقیر کور رسن حالاً که اول ابن بوندر المقیم مینک
 کسری و حانک فحیه شول دوه در کبر بله هم الی یاش و هم بدی یاش دیشن براغوب ز بله ابکی در لویا شته
 دخول کوستر راصی ابتد دوه بیرو حالت ابکی بشل دوه دن حاصل اولغین اولور القدوم ضمتله سقر دن
 کلک المقدم مینک و دالک فحیه بمعناه بقال قدم من سفره قد و ما و مقدم و کاه اولور مصدر ظرف محله
 استعمال اولنوب و ردت مقدم الحاج دیر و وقت مقدم الحاج معناسنه القدم قافک ضمی و دالک سکونیه مقدم
 اولوق معناسنه بقال قدم مقدم قد ما من الباب الاول اذ تقدم قال الله تعالی یقدم قومه یوم الهمیه فورد هم
 النار القدم قافک کسری و دالک فحیه برسنه قدیم اولوق بقال قدم الشی بالضم قدما فهو قدیم و قدم
 حد و تانک مقابلی در القدام تانک فحی و دالک ضمی ابله بمعناه الاقدام همزه نك کسریله برسنه نك حصونه
 قام مقید اولوق بقال قدم علی الامر اقام و اقام معجته دخی دیر و قدم برسنه فی مقدم قله دخی دیر بقال
 مقدمه معنی قدمه اقدم همزه نك فحی و دالک کسری و مینک سکون اوزن ناسیله بر لفظ در که انوکله ات سم راور
 کویا که اقامه لایم اولور و فی حدیث المعاری اقدم حیزوم بکسر الهمزة و الصواب الفح التقدم علی وزن التکریم
 برسنه فی مقدم قلی بقال قدمه اذ جعله مقدا و تقدیم تقدم معناسنه ده کاور بقال قدم بین بدیه اذ تقدم
 قال الله تعالی لا تقدموا بین یدی الله و رسوله القدم قافک کسری و دالک سکونیه قدم معناسنی ای چون اسیدر
 اسماء ز مانند قلشدر القدم ضمتله تقدم معناسنه در بقال مضی قدما اذ تقدم و لم یکن یعنی ایلر و کیدوب
 اول جاسه بر جاسه اکسسه القدم فحتمله ای رجل معناسنه بعضی ایاغک الی درو بعضی ایلر و سی در دیشدر
 الاقدام همزه نك فحیه جمی اقلر معناسنه و ونه تیارند تیارند در نه کم اری قدیمی اراق دی کلامی دلالت
 ایلر پس نسخ جوهر بقال القدم واحد الاقدام واقع اولوب واحد الاقدام اولدغی کانیا در اگر چه ضایحه
 قاموس واحد الاقدام کر کدر دیو جوهری تحضیه انشدر و قدم سابق اولن اره دخی دیر بقال اقلان
 قدم صدق ای ارة حسنه و اخفش ابتد قدم تقدم معناسنه در که ا اول اسنه خیر تقدیم انشدر
 القدمه قافک ضمی و دالک سکونیه کذلک سبقت معناسنه در القدمیه قافک ضمی و دالک سکونی و تانک

تشدید به

تشدید به تقدم معناسنه در بقال مشی فلان القدمیه ای تقدم القدم قافک فحی و دالک کسریله ایلر و اولن
 نسنه بقال رجل قدم ای تقدم المقدم مینک کسری و قافک سکونیه عد و اوزن اقامی جوق اولن کسنه
 المقدما و زن مزبور اوزن بمعناه المقدم مینک فحی و دالک کسری و مد به ایلر و اولن اعضادن عبارت در بقال
 ضرب فربک مقادیه اذ وقع علی وجهه الاستقدام همزه نك و تانک کسریله تقدم معناسنه در بقال استقدم
 و تقدم یعنی کما بقال استجاب و اجاب و فی المثل استقدمت رحالتک یعنی سر جک ای سبق مکان غیرک احق بر یعنی
 اولت اتندن صکره کرندارک اوانق کر کدر المقدم مینک ضمی و دالک فحیه اقدم معناسنه در بقال هو جری
 المقدم ای جری عند الاقدام مقدم العین مینک ضمی و قافک سکونی و دالک کسریله کوزک بورن جاسنه اولن
 گوشه سی شته کم موخر کوزک زلف جاسنه اولن گوشه سی در المقدمه مینک ضمی و قافک سکونی و دالک
 کسریله بر جنس طرمق بقال مشطتها المقدمه غالباً طراغی اردندن او که حکم کله اولن طرمقدر القوام قافک
 فحی و دالک کسریله قوشک قنادنه اون بیکه وارنجه مقدم اولن بیکدر در القادیه دالک کسریله واحدی
 القدی قافک ضمی و الفک اخر نه قصیر به کذلک واحدی مقدم اولن قناد بیکدر بیکری معناسنه المقدم دالک
 کسریله انسانک یاشی بقال قادم الانسان والمراد رائسه القوام قافک فحی و دالک کسریله جمی و واحدنک
 استعمالی نادر در القیدوم قافک فحی و تانک سکونی و دالک ضمی و مد به طاعک بورنی و هر نسنه نك صدره
 قیدوم در المقدم مینک ضمی و دالک فحی و تشدید به برسنه نك ایلر و سی که موخرک مقابلیدر بقال ضرب
 مقدم وجهه المقدمه مینک ضمی و دالک کسری و تشدید به عسکرک ایلر و کیدن بلوکی التقدمیه و فک و دالک
 ضمی و تانک تشدید به ایلر و اولنر بقال مضی القوم التقدمیه اذ تقدموا قال سبوی و التاء زاید تقدم
 یانک فحی و دالک ضمی ابله بر جاک اسمی در که اوله یقدم فی عنزة بن اسد بن ریع بن زرار در قدما قافک ضمی و دالک
 تشدید به ایلر و معناسنه در که و تانک مقابلی در القیدیته قافک ضمی و دالک فحی و تانک کسریله
 قدما نك تصغیری در و ریه کی و رانک تصغیر نه و نلرک ابکی دخی شاذ در زرار عینک تصغیر نه الا حق
 اولر القاد متان دالک کسریله اقله نك ابکی ایلر و اولن نه سی یاشدری در که کویک جاسنه قرب در القادمان
 کذلک دالک کسریله بمعناه و قادماتان بالان قاسلر نه دخی دیر و بونده الی لغت وارد بری مقدم و مقدمه در
 مینک ضمی و دال محققه نك کسریله و بری دخی مقدم و مقدمه در مینک ضمی و دال مشدده نك فحی ابله و قادم
 و قادمه در و لخرة الرحله بولغتلر بمعناه جاریدر القدوم قافک فحی و دالک ضمی و مد به کسریله دور ککر
 الترنندن در این السبکیک ابتد و لا تقل قدوم بالتشدید القدم ضمتله جمی کسریله معناسنه القدا م قافک
 فحی و تانک کسریله کذلک قدما جمی قلیص ابله قلیص کی و قلیص جوان اولن قله لیه در لور قدوم بر موضعک
 فحی اسمی در که شام ستر یقه فریدر القدم قافک کسری و دال معجه نك فحی و مینک تشدید به هیج کی برک
 اولن نسنه تشدید معناسنه و ه فیتقیل اولن کسنه یدر لور قدوم سریع معناسنه دخی کور الاقدام همزه نك
 و قافک کسریله سر عینک بقول تقدم یعنی اسرع و بقال قدمت له من المال مثل قمت یعنی مال نفیس و بر در
 معناسنه در القدم قافک ضمی و دالک فحیه کثیر العطا اولن کسنه بقال رجل قدم مثل قمت تقدم قافک کسری
 و دالک فحی و مینک تشدید به کذلک کثیر العطا اولن نسنه ضمت کی در و زنا و معنی بقال رجل قدم اذ کان سیدا
 یعطى الکثیر من المال و یأخذ الکثیر المقرم مینک ضمی و رانک فحی ابله شول دوه در که معز و مکرم اولن و وزنه یوک
 اولن و بقر لایله بیکه محرد دول ای چون حفظ لولنه الاقرم همزه نك کسریله دوه دول ای چون حفظ اولوق بقول
 اقرمه فهو مکر المقرم قافک فحی و رانک سکونیه کذلک دول ای چون حفظ اولوب و لایلمین دوه و یوسیدن

قدم

قرم

خلق اولو سی اولوب معزز و مکرم اولن کسینه یه قرم قرم دبدیلر ذکر اولنن دوه یه تشبیه او اما حدیث شریفه که کالمعیر الاقرم واقع اولمشدر اول لغت مجهوله در و قرم صبی یا خود او غلن ابتدا الکنه ضعف اوزن اکل ایتیک در القروم مبتدله کذلک صبی اکل ضعیف ایتیک ابتدا الکنه بقال قرم الصبی و البهم قرما و قروما اذا اکل اکل اضعیفانی اول ما یا کل القرم نانک و فافک ففی و رانک ضمی و تشدید به بمعناه القرمه فافک ضمی و رانک سکونیه دوه نیک بورشدن بر پان دری کسوب ایر مقدر علامت ایچون تقول قرمت البعیر من الباب الثاني القرامه فافک ضمی ابله بمعناه و قرامه تنورده یا بشوب قالن انکه دخی دیرلر و قرامه حسب اولن عیبه ده دیرلر بقال ما فی حسب فلان قرامه ای عیب القروم میک ففی و رانک ضمی و مدیده ذکر اولنن علامته موصوف اولن دوه القرم ففحینه له ان اشتها زیاده اولن تقول قرمت الی اللحم من الباب الرابع اشتیهته القرام فافک کسر به شول پرده در که انما الاجه ل و تقشیر اولور المقرم میک کسری و رانک ففحینه بمعناه المقرمه میک کسری و رانک کذلک ففحینه بمعناه و بقال للبت کانه ادا و رزم فی سراقه قرام الاستقرام همزه نیک و نانک کسر به دوه دول ایچون اولما غیری منی بقال استقرم بکر فلان قبل ناه ای صار قرما و بکر بکیت دوه یه دیرلر و نا کسر همزه ابله وقت معناسنه در القردمانی فافک و دالک ضمی و الف اخیر ک قصر به شول دوا در که اکا کرا و یا دیرلر لسان رومیدن تعریب اولمشدر القردمانی فافک و دالک کذلک ضمی و یانک تشدید به شول پنبه لو قفتاندر که فی حالت حربیه کیر لفرسی معرب که لسان رومیدن یا خود لسان بطیعه کیر دیرلر کافک ففی و رانک سکونیه القردجه فافک کسری و دالک ففی و رانک و دالک سکونیه طاعلق فرار و ایتی اوزن بقال ذهبوا شعایل بقردجه ای نفر قوا و شعایل شین معجه و عین مهمله ابله متفرق معناسنه در القردم فافک ضمی و شبنک ضمی و مدیده بیوک کنه قرا عظیم معناسنه القرم فافک و طانک کسری و رانک سکونیه عصفر تخمی حب العصفر معناسنه القرم فافک و طانک ضمی و رانک سکونیه بمعناه المقرم میک ضمی و فافک ففحینه شول صبی در که فی سود اورد غندن او تری بو جایه و لسان فارسیه اکاشیر زده دیرلر القرمه علی و زن الد حرجه صیبنک غدا سن رامن ویر مک تقول قرفت الصبی اذ اسات غدا القرم ففحینه له ذالت و دباء و قرم خلقت الحقلر نه و ارا ذلنه دخی دیرلر مدکره مونته و واحده و جمعه اطلاق اولن و اصلنه مصدر اولد و غندن او تری و قرم مالک رامن دخی دیرلر القرمه ففحینه کذلک الحلق اولن قیون بقال سته قرمه القرام فافک کسری ابله الحلق و دخی طبع اولن کسینه لایام کی در و زامه معنی القرم فافک و رانک ضمی و ما یبند و رانک سکونیه بشمقیلر اوزندن سختیان کسد کازی مدور تخمه یا خود مدور کویک لوح الاسکاف معناسنه که گاه اولور دوه کو کسینه دوه طبعانی کی اولن نسبه اکا تشبیه اولن و زو و قافله اولن بن در بدروائی در اما قافله اولن اصوب در القسم فافک ففی و شبنک سکونیه بولمک تقول قسمت قسما من الباب الثاني و قسم تقدر معناسنه ده کور قال بعقوبت هو یقسم امره قسما ای یقطن و یبظر فیه الاقسام همزه نیک و فافک کسر به بولمک بقال قسمت الشیء فانقسم المقسم میک ففی و شبنک کسر به محل قسمت اولن سنه مقسم میک کسری و شبنک ففحینه بر جاک اسمی در القسم فافک کسری و شبنک سکونیه خیردق حصه و نصیب اولن سنه مثل طخت لحن و الطعن الدقیقی یعنی قسم فتح قافله مصدر و کسر قافله اسم اولمه طعن لی در مصدر یتیه و اسمیتیه الاقسام اند ایچیک تقول اقسمت اذ احلفت و بونک اصلی قسامت دن در و قسامت بر محله مقتول بولند قد محله خلقنه یعنی تقسیم ایچنه در بود ذکر اولن ظاهر حاله بناء در اقامت حوهر نیک موداسی بونک خلا فی در زرا بشدر واصله من القسامه و هو الايمان تقسم علی الاویاء فی الدم مکر کثقم تخلف معناسنه در یا خود اولیا اهل محله دن عبارت در دینه اکیسی دخی بعید اولد ففی خنی دکلدر و زرم ذکر

قردم

قردم

قرشم

قرطم

قرم

قرم

قرزم

قسم

ابتدکنز

ابتد کنز در غرر ضایحه میک کلامی و بده اولور القسم ففحینه له یمن معناسنه در المقسم میک ضمی و شبنک ففحینه ذکر اولن معنایه در مصدر در خرج کنی و مقسم موضع قسمه دخی دیرلر القسمه فافک ففی و شبنک کسر به بوزوجه معناسنه و ابن لایع ابله ابتد قسمه بکان ابله بوزنک اری بر دما بین لایع و الو جنتین معناسنه شبنک کسری و ففی جائز در القسام فافک ففی و شبنک تخفیفیه کوزلک حسن معناسنه القسم فافک ففی و شبنک کسری و مدیده کوزل اولن بوز المقسم میک ضمی و شبنک ففی و تشدید به بمعناه بقال فلان قسم الوجه و مقسم الوجه و مقسم مطلقا احسن معناسنه ده کور قال شمی مقسم ای حسن و قیل فی ارفدی ابراهیم علیه السلام و رب هذا لالمقسم القسمیه فافک ففی و شبنک کسری و مدیده کذلک اند در حلف معناسنه بعضلر کوزل بوزل و عورت معناسنه در دبدی المقاسمه میک ضمی و شبنک ففحینه اند ایچشمک بقال قاسمه اذ احلف له و بولشمک معناسنه دخی کور القسام تانک ففی و شبنک ضمی ابله کذلک بولشمک الاقسام همزه نیک و تانک کسر به کذلک بولشمک بقال قاسمه المال و تقاسمه و اقسامه بینهیم یعنی القسمیه فافک کسری و شبنک سکونیه اسمر بولشمک معناسندن و قیمت اگر چه مؤنثدر و لکن باری تعالی نیک فارز قوهم منه دبدوی قولنه مذکر ضمیری ارجاع اولنسی و اذ احضر القسمه قولند نصکره میراث معناسی یا خود مال معناسی مراد اولند غنه بناء در بود ذکر اولن جوهری تو جیعی در و تاتاه مصدر اولما غین لانه مصدر فعل معناسنه در یعنی ان یقسم معناسنه در یا خود مراد معنای قنسامدر دینمک دخی جه دن خارج دکل در التقسیم ففحینه له و شبنک ضمی و تشدید به اربوب طاعلق و طاعلق یقال تقسمهم الدهر فتقسمو ای فرقههم فتفرقوا الا ستقسام همزه نیک و تانک کسر به اوق بر قفله بولشمک طلب ایتیک بقال استقسم ای طلب القسم بالازلام و ازلام الفک ففحینه او قلدر سهام قسمت معناسنه القسمیه فافک ففی و شبنک تخفیفیه شول کسینه در که بیزلری ابتداء در وسیله دن تاکه شکی انوک اوزن مقرر او اب قاله القسم فافک ففی و شبنک سکونیه یک اکل معناسنه و قسم اورند بلکه دخی دیرلر تقول قسمت الطعام قسما اذ انقیت الردی منه و قسم خرما یراغن طوعا و غیور یار معده دخی دیرلر تقول قسمت الخوص قسما اذ اشققت له نسفه ای لنجه المقسم میک ففی و فافک سکونی و شبنک ففحینه محل اکل بقال ما اصابک الابل منه مقسما ای لم یصب ما رعاها المقسم فافک کسری و شبنک سکونیه جسم معناسنه بقال اری صییکم مختلا قد ذهب قسبه ای حیمه و شحمه القسم ففحینه له شول اق بغدادی در که ایشزدن اول اکل اولنور اول حینه لذیذ اولد و غنه بناء القسام فافک ضمی و شبنک تخفیفیه ابله خرما اغاجنه افت ایشوب میوه سی قورق اولنزدن اول دو کک و قشام سفره اوزرنده طعمه دن باقی قالوب منفعتیه رمان نسبه له دخی دیرلر القسامه فافک ضمیمه کذلک سفرده باقی قالن فی منفعت نسبه له قشام فافک ضمی و شبنک تخفیفیه بر جاک اسمی در القشع فافک و عینک ففی و شبنک سکونیه یا شلو اولن کسینه رجالدن و کرکسه دخی دیرلر یا شلو اولد قد ام قشع منیه در موت معناسنه و اقامت معناسنه دخی کور القشعمان فافک و عینک ضمی و شبنک سکونیه ثعلبان و عقربان کی کرکس جنسنندن ارکاک اولوب بیوک اولندر و ثعلبان تانک و لامک ضمی ابله ارکاک نلکی در و عقربان کذلک عینک و رانک ضمیمه ارکاک عقرب در القسم فافک ففی و صادک سکونیه بر نسبه فی قادیان رمنق در الانقسام همزه نیک و فافک کسر به فانوب ایلنق القسم ففحینه له و صادک ضمی و تشدید به کذلک فانوب ایلنق تقول قسمت الشیء من الباب الثاني فانقسم و تقسم الاقسام همزه نیک و صادک ففحینه دیشی فانق کسینه بقال رجل اقصم الثبه اذ کان منکسر هامن النصف القسما فافک ففی و صادک سکونی و الفک مدیده مؤنثی و بقال جائنکم القسما یذهب به الی تأیث السنه یعنی قسما نیک تأیث سنه نیک مؤنث اولسنه بناء در و شیه اولک دیشه دیرلر و ابن در بدابتدی قسما طشره بونیوزی فانجی در شته کم عضما ایچ بونیوزی

قسم

قشع

قضم

فاندر که ایچ بونوزی ایچ روده ملایم اولان بونوزی در القصمه قافک کسری وصادک سکونیه شول یان در که فانی
 نسنه دن ایرلور و فی الحدیث استغنوا ولوعن قصمه السواک القصمه قافک فنی وصادک سکونیه نزدیان ایای
 مرقات الدرجه معناسنه قصمه کی الاقصم الفک وصادک فنی ایله زفان نسنه بقال رجل اقصم ای سریع الانکسار
 القصم قافک فنی وصادک فنیله قثم وزنی اوزن شول نسنه در که هر نیه طور قفسه یان لیه القصیمه قافک فنی
 وصادک کسری و مدله شول قومدر که دیکنلو انجلر بتور القصیم قافک فنی وصادک کسری و مدله جمی القصیم
 قافک فنی وصادک معجه نیک سکونیه دیش اطرافیه یکدر بقال قضیت الدایه شعیر هامن الباب الرابع تقضیه قضیا
 وعر بک یبلغ الخضم بالقضم دبدکری الشبعة قد تبلغ بالاکل باطراف الفم معناسنه در یعنی مقصد بعیده
 تانی و تخمیه ایر شولور القضام قافک فنیله ماکولات قسمندن اولن نسنه تقول ماذقت قضاما ای شیاً
 المقضم میک وصادک فنیله موضع قضم اصبعی ایندی بن ای طرفه شوبله روایت ایندی که بر اری مکة مشرفیه
 کلد که ان هذه بلاد مقضم وایست بلاد خضم دیش و خضم اغز که سی ایله یک در نسنه کم قضم اطراف
 اسنان ایله یک در و مقصود مکة مشرفه ده زخیره از اولاد و غن یا اهل مکة اهل ریاخت اولاد غن اشعار در
 القصم فنیله شولاق در بلرد که اوزرنه یازی یازارلر و قضم فافقه دخی دیلر نکسر معناسنه القصیم قافک
 فنی وصادک کسری و مدله واحدی ذکر اولنان در بک بری معناسنه و قضیه ات اریه سنه دخی دیلر شعیر
 الدایه معناسنه الاقضم همزه نیک کسری به طور اریه ویرمک تقول اقضمتها اذ اعلفتها القصم قافک فنی
 وصادک کسری به شول قلیجه دیلر که اسکی اولما غن چالم یوندن فانقلری اوله القطم قافک فنی و طانک سکونیه
 بر نسنه فی ایصر موقه طانی القطم فنیله جماعت اشتها سی وات یک ارزوسی در بقال قضم الفعل من الباب
 الرابع اذا احتاج ولاد الضراب وقطم الصقر الى اللحم اذا استهواه القطامی قافک فنی و اخر ند یانک تشدید به
 تغلب قیلله سندن بر شاعرک لقبی در اسمی عربین شیم در و قطنی طوغنه دخی دیلر صقر معناسنه قافک فنی
 و فنی جازر در المقطم میک فنی و طانک فنی و تشدید به مصرده بر طانک علی در قطنام قافک فنی و میک کسراوزن
 بناسیله اهل حجار قنده بر عورتک اسمی در و اما اهل نجدانی لایصرف بحر اسنه اجر ایدرلر تنه باب شپنده
 و فاش تفسیر نیک ذکر اولمشدر الاقضم همزه نیک کسری به بر کسنه یه برص ایر شوب فی الحال قتل ایتمک بقال
 اقم الرجل علی البناء للسهول اذا اصابه داء فقتله و بلان صوقوب قتل ایتمک دخی دیلر بقال اقمته الحیة الفم
 فنیله بورنده اولن اگر بک در بقال فی تنه قع ای میل القلم قافک فنی و لامک سکونیه طرنق کسمک تقول
 قمت ظفری التقایم علی وزن التکریم کذلک طرنق کسمک تقول قات اطفاری شدد للکثرة القلامه قافک فنی و لامک
 تخفیفه طرنق کسلور کن دوشن یان لری مة اوم الظفر میک فنی و لامک فنی و مدله و طانک دخی ضعیفه
 و بیجان معناسنه در و کلیل الظفر دخی دیلر القلم فنیله شول نسنه در که انوکله یازی یازارلر و قلم فار او فنه
 دخی دیلر و قلم شول بجایه دخی دیلر که انوکله قیون یلخود یکنی اتی قطع اولنور الاقام همزه نیک کسری و لامک
 کسری و مدله شول ولایت که اقالیم سبعة دن بری اوله الاقالیم همزه نیک فنی و لامک کسری و مدله اقامیک جمی
 القلام قافک فنی و لامک تشدید به قافلی دبدکاری اوت در که شور اولن بر ده بر المقلم میک کسری و لامک
 فنیله دوه ذکر نیک غلافی در القلمه میک کسری و لامک فنیله قلدن مقام الیم میک فنی و لامک کسری ایله
 کوندک بو غملری که قامشدن اولن کوندرد طاهر در ابو قلمون قافک و لامک فنی و میک فنی و مدله روم
 قاسم نندن بر جنس قوماسدر که نظر اولند قند در و لور لور نیک کور نور که اکاشند روزی دیلر القلم قافک
 کسری و لامک سکونی و حانک فنی و میک تشدید به مسن اولان کسنه تنه کم باب حاده ذکر اولمشدر میم
 زابد اولد غنه بناه القلیم قافک و لامک و ذال معجه نیک فنی ایله شول قیودر که صوری جوق اوله القلهم وزن

قضم

قضم

قضم

قلم

قلم

قلم

قلم

قلم

من بود اوزن شول محرد که صوری جوق اوله و قلهم خفیف اولنه دخی دیلر اگر چه ترتیب حروف هجا قلیمدک
 قلهم مدن یا خرن اقضا بیدر لکن یازا بد اولوب هالصلی اولمغین قلیمد تقدیم اولمشدر القمه قافک کسری
 و میک تشدید به بوی قامت معناسنه بقال النی علیه قته ای بدنه و فلان حسن القه والقامه والقومیه بمعنا
 و قته ناسک یوقر و سنه دخی دیلر و هر نسنه نیک یوقر و سنه اطلاق اولنور القمه قافک فنی ایله والقامه کذلک
 قافک فنی ایله جماعت ناس معناسنه در المقمه میک کسری و قافک فنیله صفرک و هر جتال طرنقی حیوانک
 طود قاری و میک فنی دخی لغت در الفم قافک فنی و میک تشدید به طوار اوت اولنور الاقام همزه نیک و تانک
 کسری به بمعناه بقال فت الشاة من الارض واقمت اذا کلت و بومقمه دن مأخوذ در طوار طود ای معناسنه نسنه کم
 الان مرور اییدی و اقنام سفره اوزرنه اولی جمله یکده دیلر طوار اولنور مقمن استعان اولمشدر بقال اقم الرجل
 ماعلی الخوان و قه اذا کله کله و قه اوشبور مکده دخی دیلر تقول قمت البیت اذا کسسته المقم میم اولک کسری و قافک
 فنیله اکول اولن کسنه بقال رجل مقم المقمه میم اولک کذلک کسری به سپور که مکسنه معناسنه القامه قافک فنی
 و میک تخفیف ایله سپور ندی کاسه معناسنه القام قافک فنی و میک تخفیفیه جمی سپور ندی بلر معناسنه
 القیم قافک فنی و میک کسری و مدله قوری و ت بیس البقل معناسنه الاقام همزه نیک کسری به ارکک دوه جمله
 ناقه لره جماعت یمک بقال اقم الفحل الابل اذا ضرب بها کلهای قی یعنی جمله سی ضرب ایله طویسه التقم فنیله
 و قافک فنی و تشدید به ارکک طوار دیشیک اوزرنه حقیق بقال شد الفرس علی الحجر فتقشها ای نسنه یعنی ایقر
 قسراق اوزرنه چقدی و تقم سپور ندی ارمغه دخی دیلر بقال تقم اذا تتبع القمام فی الکناسات نسمج محاحده واقع
 اولن بودر لکن اذا تتبع القمام کفایت ایدردی غالما فی الکناسات قیدن قام لفظ مشترک اولوب قامله جماعت
 معناسنه مراد اولماد غن تصریح ایچون کتد رمشدن القمه علی وزن الزلزله بر نسنه فی جمع ایدوب قبض اتمک بقال
 ققم الله غضبه ای جمعه و قبضه القمه قافک فنی و میم اولک سکونیه شول الت در که ایچنه کلاب و اکاشیه
 نسنه لور لور اصبعی ایندی بولفظ رومی در القیم قافک فنی و مایند میک سکونیه ققه نیک جمی در و که اولور
 خبر دن عبارت اولور بقال علی هذا دار القیم ای ای هذا صامعنی الخبرو بومثل بر خصوص دن خبر دار اولن کسنه
 ایچون ضرب اولنور و بونک کی در عرب بک علی بدی دار الحدیث دبدکاری قوللری کویا که خیم کاشیه تشبیه
 اولنور خلاقی بری برنه اولمشدر دخی جعتدن القمام قاف اولک فنی و تانیک کسری به کذلک جمی القمام قاف اولک
 فنی و تانیک کسری به هر خصوص دن خبر دار اولن اولی معناسنه بقال سید قام اکثره خبره القمام قافک فنی
 و میک سکونیه بحر معناسنه در و ققام عظم ایشه دخی دیلر بقال وقع فی ققام من الامر و ققام مطلقا اولوب دخی
 دیلر سید معناسنه و عدد کثیره دخی دیلر و ققام کوه جملک کله دخی دیلر و رجس تنه دخی دیلر که قیلارک دیلر نه
 محکم یا بشور و احدی ققامه در و بومقامه جوهری ققامی صغار القردن ایله تفسیر ایتمکین صاحب صراح و رجحه
 مختار صاحبی قردن قردک جمی طن اند کیچون وفق مینرله تفسیر ایدوب غلط ایتمشدر در حال که قردن قردک جمی
 د کلد قردک جمی در که معناسنه القمه قافک فنی ایله بونک و سائر یا غلرک رایحه سی رامنور القمه قافک
 فنی و نونک کسری به رامنور ایله متصفا اولن نسنه بقال بدی من الریت قمه و قمر بک رایحه سی از مغه و جوز
 فاسد اولغه دخی دیلر بقال قثم سقاؤه قمامن الباب الرابع اذ لته و تمه تاء مثانله متغیر و فاسد اولغه دیلر و قثم الجوز
 فهو قائم ای فاسد الا قایم همزه نیک فنی و نونک کسری و مدله اصول معناسنه در الاقنوم همزه نیک و نونک فنی ایله
 واحدی اصل واحد معناسنه جوهری ایدر بن ظن ایدر که بولفظ رومی اوله القوم قافک فنی و و اوک سکونیه
 رجاله مخصوص در نسیایه متناول ذل در کدی لفظندن واحدی یوقر و که اولور نسادنی داخل اولور تعازی و

قلم

قوم

هر نيك قومى رجال يا كركل در بلكه رجال و نسانك مجموعى در الاقوام همزه نك فتي ايله جمى الاقوام همزه نك
 فتي و ووك كسرى به جمعك جمى در و قوم لفظى منه كرو مؤنث و لوروز را شول اسماء جمع كه انوك واحد و اوليه بنى
 ادم ايجون و لوروز سنده كبرى و تائى جائر در رهط و نفر و قوم كى مثلاً قال الله تعالى و كذب به قومك فذ كرو قال
 و كذب قوم نوح فانت و اكرمز بورلى تصغير ايلسك اكاها داخل قلوب قوم و رهيط و غير ديسن و علامت
 تائى هين فعله لخلق ايدرسن و اكرا سم جمع بنى ادمك غير مجون و لوروز سده اول وقت تصغير نده هاد اخل قاورسن
 ابل ر غم كى ز رانا نيت بومقوله له لازم در و اما جمع نكسبرده جمال و مساجد كى مثلاً نك كرا عتبار اولند قد جمع
 مراد اولوروز تائى اعتبار اولند قد جماعت مراد اولور القيام قافك كسرى به طور مقبالت قام الرجل قيام
 ايشك اوزونه قائم اولن كسند يدي دى در بل بقال فلان قيام اهل بيته اى الذى يقم مثانهم ومنه قوله تعالى ولا توتوا
 السفهاء اموالكم التى جعل الله لكم قياماً بالقومة قافك فتي و ووك سكونيله بناء مره در بر كه طور مق معناسنه و برنسنده
 مباشرت ايمكه دى در بل بقال مام بام كذا و صوطو كغه دى در بل بقال قام الماء اجمد و طوارز بونلغندن طور مغه
 دى در بل بقال قامت الدابة اذا وقعت من الكلال و بازار كساد اوزن اولمغه دى در بل بقال قامت السوق اذا كسدت
 كانها و قفت و فر البتدى قامت السوق نغت معناسنه در يعنى رواج بولدى معناسنه در المقاومة ميمك خمى
 و ووك فتي ايله كورش طور شمشه و غير يله باشه اشر طور شمشى بقال قاومه فى المصارعة و غيرها التقاوم تانك فتي
 و ووك خمى ايله كركل حر بله طور شمشى بقال تقاوم فى الحرب اى قام بعضهم لبعض الا قامه همزه نك كسرى به
 رده طور مق بقال قام بالمكان قامه و الهاء عوض عن عين الفعل لان اصله اقواما و اقامه بر كسند يدي رندن قال در مغه
 دى در بل بقال قامه من موضعه و اقامه برنسنده يدي دى قلمغه دى در بل بقال قامه الشى اذا دامه من قوله تعالى يقيمون
 الصلوة المقامه ميمك خمى ايله قامت معناسنه در المقامه ميمك فتي ايله مجلس معناسنه و جماعت ناس معناسنه در
 المقام ميمك فتي ايله المقام ميمك خمى ايله كاه اولور بونلر كهرى مصدر معناسنه اولور و كاه اولور موضع معناسنه
 اولوروز اقام يقوم دن و لوروز سده ميم مفتوح و لوروز كرام يقيم دن اولوروز سده مضموم اولوروز رابات ريعيه مشاب
 اولوروز حرج و د حرجتا و هاد حرجنا كى و بارى تعالىنك لا مقام لكم ديدكى قولى كذا لا مقام لكم دى قروا
 اولمشد رخم ايله لا قامه لكم معناسنه در و بارى تعالىنك و حسنت مستقر او مقام ابدى قولى موضع معناسنه در
 القيمة قافك كسرى و مد به برنسنده نك دكرى القيم قافك كسرى و يانك فتي ايله جمى قيتلر معناسنه و بونك اصلى
 و او در بر برنسنده نك قمنى انوك مقامنه قائم اولوروز قيم قامتك دى جمى كلور بركه معناسنه تارة ايله بركى على ما
 سبى انشاء الله تعالى و انساك بونى معناسنه اولى قامتك دى جمى كلور كويكاه قيم اصلنده قيام ابدى تغيير اولندى
 حرف علتدن و ترى رحمة ايله رحاب بونك خلا فقه كه بونك رحب ديد بلر حرف علت اولد ايجون و رحمة حرفين
 مهملتنك فتي ايله ساحه دار معناسنه در التقويم على وزن التكرم برنسنده يدي قيمته طوتمق تقول قومت السلعة
 و تقويم طوغر لغه دى در بل القويم قافك فتي و ووك كسرى و مد به طوغرى اولن نسنه تقول قومت الشى فهو
 قويم اى مستقيم الاستقامة معناه عند اهل مكه تقول استقامت السلعة و استقامه اعتداله دى در بل بقال استقام
 له الامر و قوله تعالى فاستقيموا اليه اى فى التوجه اليه دون الالهة ما اقومه همزه نك و ووك فتي ايله فعل نجب در نه
 نجب طوغرى معناسنه و شاد در ز رانز ديه دن فعل نجب كل القيم قافك و يانك كسرى و تشدد به طوغرى
 معناسنه منه قوله تعالى و ذلك دين القيمة تائى صيغه مى اوزن كلى صيغه حنيفيه اعتبار به در القوام قافك
 فتي و ووك تخفيف ايله عدل معناسنه قال الله تعالى و كان بين ذلك قواما و قوام الرجل رجلك قامت و حسن طوانه
 در بل و قوام بر خصوصك اوزنه قائم اولن كسند يدي دى در بل بقال فلان قوام اهل بيته اى الذى يقم شانهم و قوام

الامر

الامر و نسنه نك اصلنه و ما يقوم به اولن نسنه سنده دى در بل و كاه اولور قافى مفتوح دى قلو ر القامة على وزن
 الحاله بركه در قيودن صوجكمكه لازم اولان الات واسبابيله و قامت انسانك سيونه دى در بل القامى يانك كسرى به
 قلمك قبضه سى القاى كذا لك يانك كسرى به معناه بقال قائم السيف و قائمته اذ اريد مقبضه و قائمته طوار اياغنه
 دى در بل القوام قافك فتي و يانك كسرى به جمى المقوم ميمك كسرى و قافك سكونى و ووك فتي ايله شول ايجون كه اكن
 اكن كسند جفت سورر كن اكايا بشور القوام قافك خمى ايله بر مرصدركه طوان عارض اولور و ابن السكيت ابتد
 ما فعل قوام كن يعترى هذه الدابة ديرلر فتنكه طوار اياغ اوزن طور سده و كتمكه قادر و لمسه و كسانى ابتد قوام
 شول مرصدركه قيونك ابقارنه عارض اولوب اياغ اوزن طور ر ياقر القيوم قافك فتي و يانك خمى و تشدد به
 اسماء الله دن بر اسم در القيام قافك فتي و يانك تشدد به قيوم معناسنه لغت در عمر رضى الله عنه لى القيام قراءة
 ايمشدر يوم القيمة قيامت كونى كه معروف در الاقوام همزه نك كسرى به طعامه اشتها و لمق بقال قيم الرجل اذ لم
 يشتته مثل قفى و اقوام بر كسند يدي كرى به كور مكه دى در بل تقول اقيم الرجل عنك اذا كرهك و اقوام كوك يوزندن
 بلوت كتمكه دى در بل بقال قيمت لسماء اذ انقشع الغيم عنها فصل الكاف الكتم قافك فتي و تانك سكونيله برنسنده يدي
 كيز ملك بنهان ايمك معناسنه الكمال قافك كسرى و تانك سكونيله معناه لا اكتم همزه نك كسرى به كافك سكونيله
 كذا لك كيز ملك بقال كتمت الشى كتما و كتما و اكتمه ايضا و كتمت نفس مضايقة ايله المعنه دى در بل بقال كتم الفرس
 الر بواضاق مخره عن نفسه و و يوراء همزه نك فتي ايله نفسه ديرلر المكتم ميمك خمى و تاء تائى نك كسرى به رعدسز
 بلوت بقال سحاب مكتم لا رعد فيه الكتم تانك كسرى به كيز لوزنسنه بقال سر كتم اى مكتمم المكتم ميمك خمى و تانك فتي
 و تشدد به ذكر اولن معنايه در تشدد مبالعه ايجون در الاستكتم همزه نك و تانك كسرى ايله برنسنده نك
 كيز له سن طلب ايمك تقول استكتمته سرى اى تانك ان يكتمه المكتمه ميمك خمى و تانك فتي ايله برنسنده يدي بر كسند دن
 كيز ملك بقال كتمى سره الكتمه قافك خمى و تانك فتي ايله همزه و زنى اوزن سرى صقايي كسند الكتموم كافك فتي
 و تانك خمى و مد به شول باى در كه انوك اغاجنك شقى و ضررى و وليه و صاحب صراح كتمى كن سوافا نكرده ايله
 تفسير ايد و ب غلط ايمشدر و سوافا كرش طورن كره در بل و غلط اولد و غنه جوهر بنك اسنشهد ايجون اراد
 اندكى شعر دالات ايدرز را شعر مز بورى يك مدحى ايجون وارد اولمشدر كرش رى اولمق جهت مدح اولد دى
 ظاهر در و عبارت قاموس دى غلط مز بورى تائى ايدركه قوس كتموم لاصدم فى بعدها ايمشدر و سيع باى
 اغاجنه در بل و كتموم شول ناقيه دى در بل كاه اوزنه بنلد كاه چاغميه و صاحب مذهب كتموم ائلدقه اوزى
 چقمين باى در ديش الكتم كافك فتي و تانك كسرى و مد به شول ناقه در كه كذا لك اوزنه بنلد كاه چاغميه و كتموم
 شول قربه نك ديكشنه دى در بل كاه لادن صوصر ميه بقال خرز كتموم و سقاء كتموم لا يخرج منه الماء الكتم فتي ايله
 شول و ت در كه فى راسنقه قارشدر و ب بويه ابد نورلر كمان قافك خمى و تانك سكونيله رطاغك على در كتامه
 كافك خمى و تانك تخفيف ايله بر ردى رقيه لانه ادى در الاكتم همزه نك كسرى به و تاء مثله ايله قربه يي طولد ر مق
 بقال كتم قربه اذ املاها الاكتم همزه نك و تانك فتي ايله قفى يوك اولن كسند واسع البطن معناسنه و بعضلر
 ابتد كتم قرفى طوق اولن كسند در شبعان معناسنه الكتم كافك فتي و تانك سكونيله برنسنده يدي برنسنده دن منع
 ايمك قال كتمه عن الامر اذ صرفه عنه كتم همزه نك و تانك فتي ايله بر رجاك اسمى در الكتم كافك فتي و تانك سكونيله
 اغز و جيله ايصير مق خر جنسى رى رى ايصير دى كى بقال كدمه بكدمه و بكدمه من الباب الاول والثانى و كدمه
 ردمور ايله نشان ايمكه دى در بل كدمه كافك فتي و تانك سكونيله نشان بقال ميا المعير كدمه اذ لم يكن فيه اثره
 و لا وسم و اثره ضم همزه ايله يان اوكلد قد عنكره قال علامته ديرلر و وسم داغه ديرلر المدم ميمك خمى و تانك فتي

قدم

كتم

كتم

كدم

لا تبتين القوم ملامه اذا صاحبت وجمعت واذا انفق الشبان فقد التاما ومنه قولهم هذا طعام لا يلائمني ولا تقل
 لا يلائمني فاما هذا من اللوم الملة لامك ضمي وميمك تخفيفي ابله برسنه نك مثلي ومناسبي يقال ليتزوج الرجل من
 النساء ملته اي شكله ومناسبه وله نك اخر نك اولن هاوسطن دن حذف اولن همزه عوضه اللثم لامك كسرى
 وهمزه نك سكويه صاحبه وخلق بينه اولن اتفاقه ديرل يقال تبين لي اظهر علامه الوفاق وقد بليت همزه
 كابلين في الليام جمع لثم اللثم لامك فخي وتانك سكويه برسنه نك كوسنه دور نك لت كبي دروزنا ومعنى ذكر اولن
 جوهر نك عبارت تدن فهم اولن در لكن جوهرى باب تاده لت كله سن ذكر اولن معنى ياز مزيس مناسب اولن
 بودر كه لت تا مشدده ابله لقب دن تخفيف اولن شدد رينه تاه مشدندن صكره باء موحده ابله اللثم لامك فخي وناه
 مثله نك سكويه دوه ايا غيله طاشي فائق نقول لثم البعير الجارة بخفه بلثها من الباب الثاني اذا كسر هاو لثم او يمه
 دخي ديرل قبله معنا سنه نقول لثم غاها من الباب الرابع اذا قبلتها واه اولور فخله دخي كلور باب ثابدين الملم ميمك
 كسرى ولا مكم سكوي وتانك فخي طاش فادجي يقال خف مائ يصك الحان وطاش دوه نك ايا غن مجروح
 ايمكه دخي ديرل لثم الجارة خف البعير اذا اصابت وادمت وادمال موهله ابله قنغه ديرل للثوم ميمك فخي
 وتانك ضمي ومديه مجروح اولن ايق يقال خف ملثوم مثل مرثوم اللثم تانك كسر به ايقيله طاش فادن دوه اللثم
 لامك ضمي وتانك سكويه جمعي ذكر اولن دوه لر معنا سنه اللثم لامك كسر به نقابدين اغزوزنه كلن
 نسنه ته كقام نقابدين بوروزنه كلن نسنه دور اللثم لامك فخي وتانك سكوي ابله اغزه بشمق اورمق نقول لثم
 المرأة تانم لثم من الباب الثاني اللثم همزه نك وتانك كسر به بمعناه التانم فختينله وتانك ضمي وتشدد به بمعناه
 ايضا نقول لثم وتانم اذا شدت اللثم ولثم بشمقه دخي ديرل نك لان مرور ايتدي اللثم لامك كسرى وتانك
 سكويه يدور ولو بشمق اورمق يقال في حسنه اللثم اللجام لامك كسرى ابله اوين لكام معنا سنه ولثم كذلك حيض
 كورن عورت بغلند دخي نسنه القلم فختينله وحيمك ضمي وتشدد به بطام بخلق وفي الحديث تلجمي اي شدي
 لجاما يعني حبض بندن بخلن وبواسنغري كله سنه بكرر معناه واستغفار اردانكن ابي ايا غن سندن الوب
 قوشاغنه صو ققدور هر بلرك جاه فلان وقد لفظ طامه ديد كلري شول كسنه حقه دركه مصلحتندن زجت
 ومشتله يورغن وصوصر عودت ابله ته كجاه وقد قرض رباطه ديرل يعني جميع قيود في قطع ايمكه كلدي
 دامن خلاص بولن اهو كي ملجم ميمك ضمي وحيمك فخي وتخفيفي ابله برور جاك اسمي در اللثم لامك فخي وحانك
 سكويه لتكوشت معنا سنه اللثم لامك فخي وحانك سكويه كذلك واحد ايتان سي معنا سنه اللثم لامك
 كسرى ابله جمعي اللجان لامك ضمي وحانك سكويه كذلك جمع اللجوم فختينله كذلك جمعي ولحم لو ككندن صيوب يمه
 دخي ديرل نقول لثم لثم العظم الجمه من الباب الاول اذا عرقته اللثم لامك ضمي وحانك سكويه قرابت معنا سنه دور لثم
 بزك ارجنه دخي ديرل لامك ضمي وفخي جائر در ولجه البازي شولت دركه طوغنه صيد ايتدي وكي نسنه دن ويرلر
 بونك دخي لامك ضمي وفخي جائر در الماحمه ميمك وحانك فخي ولا مكم سكويه برفتنه ده عظيم عارب اولن
 الاستلحام همزه نك وتانك كسر به عدد وركسني في اور تبه المي يقال استلحم الرجل على الجنه للمجهول اذا
 احتوشه العدو في القتال واحتولش حاه مهله وشين معجه ابله اور تبه المي المتلاحمه ميمك ضمي وحانك كسر به شول
 باش ياريني دركه تاثير ايليه وسمحاق ايشيه وسمحاق سبنك كسرى وحاء مهله ابله باش ككيناك اورزنده اولن
 يوفقه دري الملم ميمك ضمي وحانك فخي برفتنه ده ديرل وماحم كذلك شول كسنيه دور لثم
 اكسا صيد ايتدي ديرل نقول لثم القوم الجمهم من الباب الثالث اذا اطعمتهم اللثم ولا تقل الملم والاصمعي
 يقوله اللام حانك كسر به شول كسنيه دركه اتبدر يمي اوله ولا حم لحم صا حينه دخي ديرل
 لا يني ونامر كمي اللثم لامك فخي وحانك تشدد به شول كسنيه دركه اتبدر يمي اوله ولا حم لحم صا حينه دخي ديرل
 الاطام همزه نك كسر به طور ووب يورجه ده ضره محتاج اولن يقال اللثم الدابة اذا وقفت

فلن يبرح فاحتاج الى الضرب والحام برسنه في قولنا بلغه دخي ديرل نقول لثمك عرض فلان اذا امكنتك منه شمشه
 والحمه سيني يعني اكا قلم قولنا بلدم والحام بزه ارجاج اتفه دخي ديرل وفي المثل اللحم ما اسديت ومعناي مثل ارشن
 جوزد كك نسنه نك ارجاج دخي ات نك ولور يعني احسانى تمام قل والحام برسنه نك اوندات جوق اولغه دخي
 ديرل يقال اللحم الرجل اذا كثر في بته اللحم والحام اكك دانه سي اولغه دخي ديرل يقال اللحم الزرع اذا صار فيه حب والحام
 حري مشد قلغه دخي ديرل اللثم همزه نك وتانك كسر به حرب مشد اولن نقول لثم الحرب فالتحمت والطحام
 يان بيمكه دخي ديرل يقال اللحم الجرح للبرء لحم لامك فخي وحاء معجه نك سكويه غندن برقيبه دركه ملوك عرب
 زمان جاهليتة انلردن اولوردي كه انلر ال عمره بن عدى بن نصر اللثم در اللحم لامك ضمي وخانك سكويه دريا
 بالقرنندن برجنس بالقدر كه اكا كوسج دخي ديرل اللثم لامك فخي ودالك سكويه اصمعي روايتي اوزن شول
 طاش دركه اوزوره وشول يره دوشن نسنه نك اولوزي دركه شددت اوزن اوليه وفي الحديث والله لا يكون
 مثل الضبع سمع اللدم حتى تخرج فتصاد يعني تهكم ياللي قورديك عادتدر اواز ايشدوب طشره جقمغه
 دوراغه دوشمك وبومغادن اورمغه لدم ديد بلر يقال لدمت الدم لدمان من الباب الثاني ولدم عورت كندى
 اليه يوزنه اورمغه دخي ديرل يقال لدمت المرأة وجوها اذا ضربته وكول ايجنه بشن ايمكي كولي كلسون ديور
 اورمغه دخي ديرل يقال لدمت خبز الملة اذا ضربته ولدم يري مرمت ايمكه ديرل نقول لدمت الثوب لدم
 اذا رفته اللدم دالك كسر به اورمجي اللدم فختينله جمعي اورمجي لدم معنا سنه خاد مله خدم كي
 اللتدام همزه نك وتانك كسر به اضطراب والتدام النساء عور نلري صاغى صغر كن اللربه كوكسليه
 اورمغه دخي ديرل اللثم لامك فخي ودالك كسرى ومديه اسكي زثوب خلق معنا سنه ولدم مرمت اولن
 زه دخي ديرل يقال ثوب لدمي اي مرقع مصلح الملم ميمك ضمي ودالك فخي وتشدد به كذلك مرمت اولن
 بزالتلدي على وزن التكرم يري مرمت ايمك يقال لدمت الثوب لدميا اذا رفته اللدام لامك كسر به شول
 نسنه دركه انوكه خف وخفك غيري مرمت اولور رفاع كبي در جوهر نك مثل الرقاع ديد كندن فهم
 اولن بودر كه لدام دخي رفاع كبي جمع اوله لكن صاحب مذهب لدمي معنى مفرد له تفسير ايمشدر وجوهر نك خبير
 مفرد ارجاج ايدوب اللدام مثل الرفاع بلدم به الخف ديد كي دخي بوني تا بيد ايدرو بوندن اعرب صاحب صراحك
 لدمي معنى مصدرى ابله تفسير ايدوب دروه كردن جامه وموزه ديد كي درو بوجاه نك توفيق اولور كه لدام
 اصلنه مصدر در واحد وجمعه اطلاق اولور دينه التلدم فختينله ودالك ضمي وتشدد به بزا سكيوب مرمت
 اولغه محتاج اولن يقال تدم الثوب اذا اخلق واسترقع وتلدم يري يايوب مرمت ايمكه دخي ديرل يقال تدم
 الرجل ثوب اي رقعته يدي ولا ينعدي مثل ردم لالدام همزه نك كسر به جمعي دائم اولن يقال لدمت عليه المي اذا
 دامت ام بلدم ميمك كسر به ولا مكم سكوي ودالك فخي حانك كسرى ولامك كسرى ودالك
 فخي شول رجل احق دركه كثير اللحم اولوب ثقبيل اوله ولامد شول طاشدر كه انوكه چكردك فادرزوا كامر ضاخ
 دخي ديرل اللدام ميمك كسرى ولا مكم سكويه بمعناه اللدم فختينله قرابت اولن حرميلر وحرمة لدم ديد كر بونك
 وجهي بودر كه حرم قرابتى اصلاح ايدوب اولشدر روعر بلرك اللدم اللدم ديد كر يند ايد كر تا كيدايجوندر
 ومعنا حرمنا حرمتم وبتنا بيمكم لافرق بينه اديك اولور اللدم لامك فخي ودال معجه نك سكويه بريد ثابت
 اوزن بطور مقابوزن اوزن نقول لدمت المكان لدمان من الباب الرابع اذا رفته وحميه كتورمك معنا سنه ده
 كلور يقال لدمه الشئ اذا عجمه كافي سيعر اللدم لالدام همزه نك كسر به لازم قلبي نقول
 لدمت فلانا بفلان الدما والذام جريص قلبي معنا سنه ده كلور يقال لدمه على البناء للمجهول

لحم

لدم

لدم

لزم

اذا اولع به والذام دائم قلق معناه سنده كور يقال لزم بفلان كرامتك اي ادماله المذموم به ميمك ضمي وذلك
 فحقيله حريص قلن نسنه اللزوم ضمتينه برنسنيه واشمق يقال لزم الشئ الزمه لرو ما و لزمته ايضا الملازمة
 ميمك ضمي وذلك فحقيله برنسنيه دن ايرماق يقال لازمه الزام لامك كسر به ملازم اولن نسنه ضربه لازم
 زانك كسر به تركيب اضافيدو ثابت معنا سنده در ضربه لازب كي الزام همزه نك كسر به برنسنيه لازم قلق
 الالزام همزه نك وتانك كسر به لازم ابدك نقول الزمه الشئ فالترمه والزام ايكي كسنيه بري نيك بوينه
 صار مشغه دخي ديرل يقال لزم ما اذا اعتقا وصاحب صراح بو معناري فرق انقبوب التزاي مطلقا بكون كردن ايله
 تفسيره يشدر لزام لامك فحق ميمك كسري اوزن بناسي ايله قطام كي لازم معنا سنده در يقال سببته سببه تكون
 لزام اي لازمه الملزم ميمك كسري ولا ميمك سكويه شول ايكي انجدركه اورتريني دورله بكدوب قبله جيلر وكنه جيلر
 قولانور كيدن مثالده اولور اللطم لامك فحق وطلبك سكويه ليا سيله اورمق طبعه معنا سنده وفي المثل لو ذات
 سوار لطمتي وبني شول عورت ديشدر كه اني طبعه ايله ورن عورت نندن ادني ايش اللطم لامك فحق وطانك كسري
 ومدله شول تدر كه انوك النند اولان ياخي يوزنك بر جانينه ايش اوله يقال لطم الفرس على مالم يسم فاعله فهو
 لطم ولطم شول اوغلان ديرل كه تاسي وله سي املس اوله وحي عين مهمله ايله وحي ايله انه سي اوله ديرلر ويقيم باباسي
 اوله ديرلر ولطم شول دوه يا ورنسنيه دخي ديرلر كه چوبان سهيل بلدزي طوغدخي كي اني طوب سهيل بلدزن
 كوردكي شمدن صكره بر قطره سودامه ديوب يوزنه طبعه اوروب ورجانبه ايره ولطم اوكدل نلر نيك طغور نجيسنه
 دخي ديرلر المظم ميمك ضمي وطانك فحق وتشدد بدله شول يوزنه طبعه اور ولسدر يقال خد ملطم شدد للكثرة
 اللطمه لامك فحق وطلبك كسري ومدله شول دوه در كه طيب كوزر و عجار اسبان كوزر و كاه اولور عطار لرجار شوصنه
 دخي لطمه ديرلر الملاطمة ميمك ضمي وطانك فحقيله طبعه ايله اورمق التلاطم تانك فحق وطانك ضمي ايله طبعه ايله اور شمع
 يقال لاطمة فتلاطما الالطام همزه نك وتانك كسر به در يا موجدك بري ربه طوقنه سي يقال التلطمت لامواج
 اذا ضرب بعضها بعضا التلطم فحقينه وتانك ضمي ايله بر كسنيه برايش ده تاني قيلول اكلتمك يقال تلطم الرجل في
 الامر اذا نكت فيه وتاني واخليل ايتدي تلطم برنسنيه دن ايركوب تامل اتمه در اللقام لامك ضمي وغين معجمه نك
 تخفيفي ايله دوه نك اغزنه اولن كويك زيد البعير معنا سنده ملائم ميمك فحق وغينك كسر به غرك اطرافي دل ايرشدي
 يره وارنجه وبولقام بعير دن مفعل صيغه سي اولن احتمالي واردر ولقام بعيرك تفسير ي لان مرور ابدندر التلطم
 فحقينه وغينك ضمي وتشدد بدله برنسنيه في اغز اطرافنه سورمك تقول نغلت بالطيب اذا جعلته في الملائم وتلطم
 برنسنيه تذكر معناه استعمال اولنور قال ابن اعرابي قلت لا عرابي مني المسير فقال تلغمو ايوم السبت ذكره
 وتلغمت تذكر معنا سنده كلعي حين نكلده ملائم يعني اغز اطرافي متحرك اولدغه بناء در اللقم لامك فحق وغينك
 سكويه صاحبك اولان كسنيه يقينا يلدكي نسنيه خبر ورمك در كسائي روايتي اوزن يقال لغمت اللقم لغما
 من الباب الثالث اذا اخبرت صاحبك بشئ لا يستيقنه اللقام لامك كسر به وقابله نقابك بورن اوجي اوزن
 ولني واسمي ايتدي نقي نقاب اغز اوزرنده اولسه كالقام ولثام ديرلر فائله تاني بري ربه تبدل ايشكله دقلى ودا
 دبد كرى كي عجي ورفي اوزن باز يفموري معنا سنده اللقم لامك فحق وطلبك سكويه عورت اغزنه بشمق طوقن يقال
 لغمت لرا فقاها بلقامها من الباب الثاني انقبته التلطم فحقينه وتانك ضمي وتشدد بدله كذاك بشمق طوقن الالقام
 همزه نك وتانك كسر به بمعناه يقال لغمت وتلغمت اذا شددت اللقام وابوزيد ايتدي تلغمت تلغما
 ديسن نقي دولندي اغزك اوزرندن الوب نقاب كي ايدنسك بورن اوچنه ايرشمه واكر بورنكي
 اورتسه ياخود بعضن اورتسه اول وقتي تلغمت ديسن زيرا كه اول بوچينه لغام اولماز نقاب اولور
 دبدي ونوتميم بو معناه ثلث ثلثا ديرلر اللقم لامك وقافك فحقيله يولك اورتسي وسط طريق معنا سنده

لطم

لغم

لغم

لغم

لغم

اللغم لامك فحق وقافك سكويه يولك يا غيري نسنيه نك اغزن طوقن نقول لغمت الطريق وغيره القمه من الباب
 الاول اذا سدت فقه ولغم لقمه يوتغه دخي ديرلر تقول لغمت اللقمه من الباب الرابع الالقام همزه نك وتانك
 كسر به كذاك لقمه يوتقى تقول لغمت اللقمه اذا التلغمتها التلغم فحقينه وقافك ضمي وتشدد بدله لقمه يوتقى
 وتاني ايله يوتقى التلقيم على وزن التكرم لقمه يوتدرمق تقول لقمته يا غيري تلقيما الالقام همزه نك كسر به كذاك
 يوتدرمق نقول لقمته حجر اعلى طريق الاستعارة التلقامة تانك كسري ولا ميمك سكويه لقمه يوتقى جوق يوتدن كسنيه
 لقمان لامك ضمي وقافك سكويه كرسر صاحبي اولن كسنيه نك اسمي در كه شعراني عاده نسبت قلوب لقمان بن
 عاد در ديرلر اللقم لامك فحق وكافك سكويه بر كسنيه يوتدرمق نقول لكمته الكمه تكما من الباب الاول
 اذا ضربته بجمع كفك للملكية ميمك ضمي وكافك فحق وتشدد بدله شول كچه در كه يومر غله يا يلش اوله اللكام لامك ضمي
 وكافك تشدد بدله شام شريفه بر طاغك على در ملكوم ميمك فحق وكافك ضمي ومدله مكه مشرفه ده برصونك
 اسمي در اللقم لامك فحق وميمك تشدد بدله برنسنيه جمع ابدوب اصلاح ايشك يقال لم الله شعته اي اصلح وجمع
 ما تفرق من امون ومنه قولهم ان داركم لمومة اي ظم الناس وجمعهم ولم برنسنيه جمع ابدوب المعفه دخي ديرلر ومنه
 قوله تعالى وانا ككون التراث كلالماي نصيبه ونصيب صاحبه وقال ابو عبيده يقال لممته اجمع حتى ايتت على اخره
 الالمام همزه نك كسر به قوئق زول معنا سنده يقال الم به اي تزلبه والمالم قريب اولمغه دخي ديرلر وفي الحديث
 وان ما يثبت الربيع ما يقتل حبطا او يلما اي يقرب من ذلك وحبط خاء مهمله نك وبانك فحقيله برمضدر كه
 طوارك قارن شيشرور والمالم ذنب صغير ايشلكه دخي ديرلر وبعضلر ايتدي المالم وباله قريب اولمقدر وبالي
 ايشلكسزن الملم ميمك ضمي ولا ميمك كسري ايله شول اوغلان در كه بلوغه قريب اوله اللقم فحقينه وباله
 قريب اولن فعل ولم كذاك جنون دن برحالتدر الموم ميم اولك فحق وتانك ضمي ومدله شول كسنيه در كه
 انه حالت جنون اوله اللقه لامك فحقيله شئ قليل ورنسنيه ال دكرمك يقال اصابت فلانا من الجن لمة يعنى
 اثر منهم ولمه حادته دهر وسدت روز كار معنا سنده كور المله ميم اولك ضمي وتانك كسر به شدايد
 دن يادن نازل اولن نسنيه العين اللامه ميمك تشدد بدله شول كوزدر كه انك نظرندن وامن لقاير شه
 يقال عيذه من كل هامة ولا مة وهامة هو امك واحدي در حشرات ارضي معنا سنده اللقه لامك كسر به
 شول باشند اين صاج در كه قولقده اولن كويه رندن تجاوز قله وحقن اموزله اينسه اكاجه ديرلر
 جيمك ضمي ايله اللقم لامك كسري وميمك فحقيله جعي اموزه اينس محلمر معنا سنده اللقام كذاك لامك كسر به
 جعي وللم احيان معنا سنده كور يقال فلان يزورنلما اي في الاحايين مللمة الغيل ميم اولك ضمي
 ولا ملرك فحق ايله فيلك خر طومي ومللمة مجتمعه معنا سنده كور و دكرمي اولوب بك اولن نسنيه
 معنا سنده كور يقال كتيبة مللمة اي مجتمعه مضموم بعضها الى بعض ومضرة مللمة اي مستديرة
 صلبه المومه ميم اولك فحق وتانك ضمي ومدله كذاك مجتمعه معنا سنده در دكرمي اولوب بك اولن معنا سنده
 دخي كور يقال كتيبة ملومه اي مجتمعه ومضرة ملومه اي مستديرة صلبة يللم يانك ولا ملرك فحقيله
 بر موضعك اسمي در كه اول اهل يملك ميقاتيدر الملم همزه نك ولا ملرك فحقيله بمعناه لغه فيه لما لامك فحق
 وميمك تشدد بدله بلا توين لما معنا سنده در فراروايتي اوزن ته كم باري تعالينك وان كلالما ليو فينهم دبدكي
 قولنده واقع اولمشدر ميمك تشدد بدله قراة اولمق اوزن وقفا كه لماده ميملر جوق اولد يسه
 بري خذف اولندي وزهري لما قراة ايتدي جيعا معنا سنده وبعضلر لماي الالما سنده در ديشلر در
 لكن لغمت لما نك الالما سنده كله سي معروف دكدر لم لامك فحق وميمك سكويه حرف نقي در

لغم

لغم

ماضیه اولمق اوزن نقول لم یفعل ذلك یعنی ذلك الفعل انندن زمان ماضیه صادر اولمادی و بحروف
 جازمه دند و حروف جازمه لم و لما و ن شرطیه و لا ناهیه و لام امر غایب و یسبب و یلیندی کله لم فعل معناسن نفی
 ایچون در زمان ماضیه ایشلدی معناسنه و لن سیفعل معناسن نفی ایچون در زمان مستقبله اصلا ایشلر معناسنه
 و لا یفعل فیما یاتی معناسن نفی ایچون در زمان مستقبله ایشلر معناسنه و ما یفعل الان معناسن نفی ایچون در زمان
 حاله ایشلر معناسنه و لما قد یفعل معناسن نفی ایچون در زمان ماضیه البته ایشلدی معناسنه بر کسسه قد مات
 فلان دیسه کاه اولور انوک جوانده لما ولم یت دیرر و لما انک اصلی لم در اوزرنه ماداخل اولمشد و کاه اولور لما لم
 محله استعمال اولور نقول ایتک و لما اصل الیک ای و لم اصل الیک و کاه اولور لما انک معناسی لم معناسندن متغیر
 لولوب واقع اولور ایچون و اولیا ایچون سبب و جواب واقع اولور نقول ضربه لما ذهب و لما لم یذهب و فعل لما دن صکره
 مرقوع اولوب لدن منقطع اولمق جازمه دخول لما حذف و لما غله نقول قارب مکان و لما تزد و لما اد غله علی تقدیر
 و لما کن تزد و لما کن اد غله و لم دن صکره انقطاع جازمه کل در لم لا مک کسری و میم فحی اوزن بناسی ابله بر حرف
 که انکله بر نسنه استغهام اولور قال الجوهری و لم بالکسر حرف یستفهم بقول لم ذهب و انک اندخل علیه ما تم
 تحذف منه لالف کذا فی اکثر نسخ الجوهری و لا یخفی غلطه و فی بعض النسخ و اصل لم لام الجر دخل علیه ما وحذف
 منه لالف و هو الصواب و لك فی توجیه النسخه الاولى ان الضمیر فی علیه راجع الی حرف المكسور المنفهم من قوله
 بالکسر ای و لك ان تعتبر دخول ما علی حرف الجر و تعتبر حذف لالف بعده کما قال الله تعالی عفا الله عنک لم اذنت لهم
 ولم اوزنه هاء وقفه خالیه و ب لمه دیکه جازمه در اللوم لا مک فحی و و اوک سکونیه و اللومه لا مک فحی و و اوک
 سکونیه کذا کف فحق عدل معناسنه نقول لامه علی کذا و ما لومه المعلوم میم فحی و لا مک ضمی و مدله قنانش کسسه
 التلوم علی وزن التکریم کذا قنانش بقال لومه شدد للمبالغه اللوم لا مک ضمی و و اوک فحی و تشدید به لا یتک
 جمعی دور انکله رکع کی اللایه همزه مک کسریه ملا مت معناسنه در اللومی لا مک ضمی و مدی الفک قصر به معناه
 اللومی لا مک فحی و یا نک کسریه لا یمه مک جمعی الملام میم فحی و و اوک کسریه ملا مت مک جمعی اللامه علی وزن حاله شول
 نسنه در که انوک اوزنه لوم اولور اللامه همزه مک کسریه لوم اولور ایشلر مک بقال لام الرجل اذ الی بما یلام
 علیه و ابو عمرو لندی المته دیر لفته معناسنه الملم میم ضمی و لا مک کسری و مدله صفت مز بون ابله متصف
 اولن کسسه بقال لام فلان غیر ملیم یعنی کناه ایشلر قنادی و فی المثل رب لایم ملیم یعنی تعیب ایدن کسسه نلک غی
 عیلودر الاستلام همزه مک و تانک کسریه ملا مته لایق اولوب رسو ابلق طلب ایتک بقال استلام الرجل الی
 الناس ای استند الملامه میم ضمی و و اوک فحیه ابله کسسه بری برین قنانش التلوم تانک فحی و و اوک
 ضمی ابله بر نسنه کسسه بری برین قنانش بقال تلا و ما اذ لام بعضهم بعضا اللومه لا مک ضمی و مدله شول کسسه در که
 خلق فی قمر اللامه لا مک ضمی و همزه مک فحیه شول کسسه در که خلق اول قمره زاده ابله هزه کی التلوم
 فحیه نلک و و اوک ضمی و مدله ابله بر نسنه ده اکتوب منتظر اولمق لام الانسان علی وزن الحال انسانک شخصی
 اچوقدر مهموز کدر اللام حروف زاده دن در ابله کی نوع اوزن درری متحرکه بری ساکندر اما متحرکه اولن لا ملر
 اوج درری لام امر وری لام تا کید وری لام اضافت در اما لام امر لیم زید کی که بونکله غایبه امر ایدر و کاه اولور
 بونکله مخاطبه دخی امر ایدر و قری و بونکله فلتفر جوابا لئلا و کاه اولور شرده لام امری حذف ایدر و بطریق
 الاضمار عمل باقی جملور و امر حاضر لامنه دخی حال و بله در و اما لامه کید بش نوع اوزن درری لام ایدر در کقولک
 ان زید افضل من عمرو وری دخی ان مشدده و مخففه مک خبریه داخل اولور در کقوله تعالی ان ربک لبالمصداد
 و کقولک تعالی ان کانت لکبیره وری دخی لوه اولانک جوانده داخل اولن لام در کقوله تعالی لولا انکم لکنتم

لوم

مؤمنین و قوله تعالی او ترسلوا العذیبالذین کفروا وری دخی نون تا کید لا حق اولمش مضارعه داخل اولان لامدر کقوله
 تعالی لم یحجن و لیکنوا من الصاغیرین وری دخی جواب قسم اولان لامدرو تا کید لا ملر نلک جمعی جواب قسم اولغه
 صالح اولور کقوله تعالی وان منکم لمن لیبطن پس لام اولی تا کید ایچون و نیمه جواب قسم ایچون در زیر اقسام
 بر جمله در که جمله آخری ابله صله لوزر که اول مقسم علیه در نایه اول ابله موکد اولسون دیو و بوا یکی جمله مک مابین
 بر نجه حرف ابله ربط ایدر لکه اول حرف لره نحو یون جواب قسم ابله بنسبه ایدر لره اول حرف لک بری ان مکسون
 مشدده در وری قسم ابله جوابی یمنه داخل اولن لامدر که بونلرک ابله کسی بر معنایه در کقولک و الله ان زید اخی
 منک و و الله لره بدخیر منک و و الله لیمون زید فحی لام قسمی فعل مضارعه داخل قلسدل اخریه یا نون مشدده
 و یا نون مخففه اذ خال ایدر معنای استقبالی تا کید ایدر معنای حال اخرج انکیچون وری دخی مکسون اولن
 ان در که مخففه اوله و بونلرک ابله کسی بر معنایه در کقولک و الله ما فعلت و الله ان فعلت و الله ما فعلت بمعناها
 وری دخی لا در کقولک لا فعل وحلف محلو فیه متصل و لما لا ابو حروف خمس نلک بر بله و کاه اولور بونلر لفظدن
 حذف و لنوب کلامه مقدر اولور اما لام اضافت سکر نوع اوزن درری لام ملک در کقولک المال لره وری دخی
 لام اختصاص در کقولک اخ لره وری دخی لام استعانه در کقولک اللما که تقدیر کلام یا قوم اللما اذ عومک در لای
 بومقوله لره ده مفتوح قلور مستغاث ابله مستغاث له یمن فرق ایچون یا للرجال لیوم الاربعه کی واکر
 مستغاث به اوزن لام آخری ابله عطف ایتسک معطوف الی لامی مکسور ایدر سن التباس مندفع اولد غیچون وری
 دخی لام نجب در که مفتوح در کقولک یا العجب و المعنی یا عجب حاضر فهدا اولنک وری دخی لام علتدر کی معناسنه در
 کقوله تعالی لتکونوا شهداء علی الناس و ضرر به لیتا دبی لکی یتادب و لا جل التادب وری دخی لام عاقبت در که
 کقوله فلام و تفتد و الودات خالها یعنی الاله لره قوز بونلر موت ایچون بسلر یعنی بسله مک عاقبتی موت در وری دخی
 لام جحد در ماکان و لم یکن دن صکره و بوهیمین نفیدن صکره واقع اولور کما قال الله تعالی و ما کان الله ليعذبهم
 و انت فیهم ای لان یعذبهم وری دخی لام تاریخ در کقولک کتبت اثلاث خلون ای بعد ثلاث و اما ساکن اولن لا ملر ابله
 نوع اوزن درری لام تعریف در لره کی و لام تعریف ساکن اولد غیچون اوزنه همزه وصل داخل اولدی انوکله
 ابتدا صحیح اولسون دیو فحی لام ماقبلنه متصل اولسه همزه ساقط اولور وری دخی لام امر در فحی لام امر له ابتدا
 اولنسه مکسور اولور و اگر انوک اوزنه حرف عطفدن بر حرف اذ خال اولنسه نلک کسرو تسکین جاز اولور کقوله
 تعالی لایحکم اهل الاخیل اللهم لا مک فحی و هانک سکونیه یوتقی ابتلاع معناسنه بقال لهمه من الباب الرابع اذ ابتلعه
 اللهم لوم لا مک و میم ضمی ابله سول ناقه در که سودی چوق اوله و لهموم زیاده سخی اولنه دخی دیرلر و یوکر که لند دخی
 لهموم دیرلر اللهم لا مک فحی و میم کسری و مدله جمعی جو مدر معناسنه اللهم لا مک ضمی و هانک تخفیفی ابله
 چوق عسکر کویا که نلر هرینه زاست کلور لایسه یو درلر اللهم لا مک ضمی و هانک فحی و تانک سکونیه افت داهیه
 معناسنه اللهم وزن مز دور اوزن معناه اللهم لا مک کسری و هانک فحی و میم تشدید به هجف وزنی اوزن شول
 ات در که زیاده یوکر که اوله کویا که اولیری یو در و هجف ثقیل اولن کسسه یو درلر و لهم سوک و فرموده اولن کسسه دخی
 دیرلر و لهم کثیر العطا اولن کسسه یو درلر غضم کی دروزنا و معنی لاهم هانک ضمی و میم فتح اوزن بناسی تشدید به
 اصلنک اللهم ایدی الله معناسنه اخرنه اولان میم مشدده حذف اولن حرف ندادن عوضدر ملهم میم
 و هانک فحیه بر موضعک اسمی در که انده خرما اخیلری چوقدر یوم ملهم وزن مز بور اوزن بی تم ابله حنیفه
 اراسنده واقع بر حرک اسمی در لا الهام همزه مک کسریه بر نسنه یی قلبه القا ایتک و قلبه القا اولن نسنه یو دخی
 دیرلر بقال اللهم الله الاستلهم همزه مک و تانک کسریه لاهم طلب ایتک نقول استلهم الله الصبر التهام همزه مک و تانک
 کسریه دو و یا وری مدی اولن سودی جمله مک نقول التهم الفصیل ما فی الضرع اذ استوفاه اللهم علی وزن جعفر

لهم

شول واسع بوله در که چکناش اوله بقال طریق لهج ای واسع مذلل لهج بک کاسه به دخی در لر قدح عظیم
معناسنه اللهج علی وزن التدرج رسته به حرص اولق وجوهی بدر محملد که بوند میم زاید اولوب اصلی
لهج اوله حرص معناسنه اللهج علی وزن الدحرجه کسب قطع معناسنه بقال لهج می قطعه اللهاده لامه فخی
وذلك کسر به افر بلر لصوص معناسنه ابو عمر وروایی اوزن اللهج علی وزن جعفر کسین کوندن تفری للهز مه
علی وزن الدحرجه کسبه به قیر سیم بقال لهج الشیب خدی اذ اخلطهما اللهز متان لامک وزانک کسر به شول
ایکی سیوری مک در که قولق التند به که نهایت بولد غی رده اولور و بعضی قولق دینده اولن ایکی یومری در
دهدی للهز مه لامک وزانک کسر به واحدی ذکر اولن ککر کبری معناسنه اللهازم لامک فخی وزانک کسر به جمعی
ولهازم تم الله بن ثعلبه بن عکاب سلسله سنه دخی در که انلری عجل خلفا سندن در فصل الموم میم کسری و مدله
شمع معناسنه دره موم رسام علته دخی در لر و رسام بر مرصد که غدا ی غلیظدن حاصل اولوب سر سام اثار ی
کی اثار ی اولور الموم میم اولک فخی وثینک غمی و مدله ذکر اولن علته مبتلا اولن کسبه بقال میم الرجل فهو
موم مامه حاله وزنی اوزن رسام در که ابن مامه الایادینک لقی اندن مأخوذ و موم حروف هجاءن بر حرفک
اسمی در مهمیم میم و انک فخی هانک مایند سکونیه کله استفهام در نه در حالک ونه در شانک معناسنه وصاحب
صراح اخرنک سکونه تنصیص ایتمشدر فصل النون النامة نونک فخی وهزمه نک سکونیه اوزن صوت
معناسنه بقال اسکت الله نامة ای نغمته وصوته و بعضی نامة دخی بدیلار میم تشدید یله پس بو تقدیر چه
مضاعف دن اولور النیم نونک فخی وهزمه نک کسری و مدله شول اوزن در که اندک ضعف وار دین کی بقال نام
ینیم من الباب الثاني ونیم یای اوزن ویر مک دخی در لر بقال نامة القوس نیما وارسلان کورد سنه دخی در لر بقال
سمعت نسم الاسد الجوم ختینله ظهور معناسنه بقال نجم الشی بنجم بالضم فجوما اذ اظهر وطلع بقال نجم السن والقرن
والنبت ونجم الخارجی وخارجی شول کسبه در که اولوق کوسره اصلنده اولوق یوغکن و بقال نجمت ناجمة بموضع
کذا ی نبت ونبوغ غین معجه ابله ظهور معناسنه در النجم میم و حیک فخیله معدن معناسنه در بقال فلان
نجم الباطل والفضالة ای معدن النجم میم کسری و حیک فخیله شول رقری در مورد که ترز و نونک دبی اندک در عود
میزان معناسنه النجم نونک فخی و حیک سکونیه تعیین اولن وقت ونجم ساقی اولین اوت دخی در لر یعنی بالدری
اولوب یه دوشن اوت دخی در لر قیق تککی کی مثلاً قال الله تعالی والنجم والشجر يسجدان ونجم یالدره دخی در لر
کوکب معناسنه والنجم لام تعریفله ثریا یلدری در که اولکر دیکله معروف در والنجم ذکر اولن یالدرک علی در
زید کی و عروکی فخی طلع النجم دیسار ثریا دیار لر و جن الف لامی اخرج ایسار نکره اولور ونجم اصل معناسنه ده
کلور بقال لیس هذا الحديث نجم ای اصل النجم میم کسری و تشدید یله شول کسبه در که تعیین وقت
ایلیه ونجمه نجم دبد کاری بوجهتدن در النجم علی وزن التکریم تعیین وقت ایتک اوقات معینه ده ای مال
ایتمک تقول تحت المال اذ اذته فجوما الاجام هزمه نک کسر به کوک بوزی اچلمق بقال تحت السماء تم تحت ایاما
وانجم نامة مثله ابله علی الاثر ارفعته در لر وانجم صغوق و بغور مندفع اولغه دخی در لر بقال النجم البر والنجم
المطر اذ اقلع النجم نونک فخی و حانک کسری و مدله فخی ایتک بقال نجم الرجل بنجم من الباب الثاني اذ انجم
القمام نونک فخی و حانک تشدید یله بنجم ایدن کسبه ونجم کذلک اوردک شکله اولان قرمزی قوش که اکا
انقد در لر ولسان فارسیه سرخ اوید در لر ونجم کذلک رائک اسمی در که اول سلیک بن السلیک السعدینک ایتدر
اممی کتاب الفرسه روایت ایتدی اوزن النخامة نونک غمی و حانک تخفیفله اغزیاری ایدهن معناسنه
وصاحب صراح اب بنی ابله تفسیر اتمشدر التند فخیله بشیمان اولوق فی الحديث التند توبه التند نونک
فخیله بمعناه بقال ندم علی ما فعل ندما و ندما من الباب الرابع التند فخیله و دالک غمی و تشدید یله

لهج

لهج

موم

نام

نجم

نجم

بمعناه بقال ندم الاندام هزمه نک کسر به بشیمان قلیق بقال اندمه الله فندم التند مان نونک فخی و دالک سکونیه
بشیمان اولن کسبه نادم معناسنه وندمان هم قد حه دخی در لر بقال ناد منی فلان علی الشرب فهو ند منی المندمة
میمک و دالک فخیله بشیمان اولوق بقال الیمن حنث او مندمة المندمة میمک غمی و دالک فخیله بر کسبه ابله هم
قد حاک ایتک التند نونک فخی و دالک کسری و مدله هم قد ح اولن کسبه بقال ناد منی علی الشرب فهو ند منی التند مان
نونک کسر به ندیک جمعی التند مان نونک فخی و الفک قصیر به ند مانک جمعی هم قد ح معناسنه التند مان نونک فخی
و دالک سکونیه ند مانک موئی التند مان کذلک نونک فخی و اخرنک الفک قصیر به جمعی بقال مرأة ند مانه ونسوة
ندای و بعضی ایتدی مناد مه مد منه دن مقلوب در شرب اوزن مداوم اولوق معناسنه ز رهر کسبه ند منی ابله
شرباد مان ایدر و کلام عربیه قاب چوق واقع اولور قعی کی که قور و سدن مقلوب در و جذب ابله جذب کی و مالمطیه
ابله الماطیه کی و خزن اللیم ابله خزن اللیم کی و واحد ابله و واحد کی و خزن معجینله ت بدو ابله بغلفه در لر النسم
نونک فخی و سبک کسری و مدله خوب و ملائم اولن روز کار و سیم روز کار ملائم اسمک دخی در لر النسم فخیله
کذلک روز کار ملائم اسمک بقال نسمت الی نسیما و نسیما من الباب الثاني النسم فخیله روز کار ملائم اسمی
قائز دن اول و منه الحدیث بعثت فی نسم الساعة ای حین ابتدئت و اقبلت و انلها و ساعتدن مراد قیامت کونی در و نسم
کذلک نسم کله سنک جمعی در النسم فخیله نفس در و نفسی الله صولوق در و فی الحدیث تنکبو الغبار فنه نونک
النسم یعنی توزدن اجتناب ایدک که نسمه مر غمی توزدن حاصل اولور و نسمه انسانه دخی در لر التسم فخیله و سبک
غمی و تشدید یله نفس المی نفس معناسنه و نسم بر سنه نک ترز و لغه دخی در لر فی الحدیث الما نفس و روح الحیاة ای
وجد و انیمها و بعضی نسخه در روح الحیوة دخی واقع اولمش بل معناسنه روح فخر رائه نسم معناسنه و لد غمی کی المناسمة
میمک غمی و سبک فخیله خولوق شامة معناسنه بقال ناسمه اذ اشامة المنسم میمک فخی و سبک کسری به دوه طبعی
خف بعیر معناسنه و کسائی ایتدی منسم فعلدن مشتق بقال نسم نسم نسیما و ده ایا غن ره بصق معناسنه
واسمی ایتدی منسم دوه قوشی یا غنده دخی استعمال اولور دوه یا غنده اولور غمی کی و منسم وجهت معناسنه دخی
کلور بقال من این منسمک ای من این وجهتک التند شیم علی وزن التکریم ات متغیر اولوب رامز ابله بغلفه بشلمق
و تشیم بر فاسد ایشه بشلمق دخی در لر بقال نسم القوم فی الامر اذا اخذوا فیه ولا یكون لاقی الشرو منه قولهم
نسم الناس فی عثمان رضی الله عنه النسمه نونک فخی و سبک کسری به رامز ابله بغلفه نسنه بقال بدی من الجین
ونحوه نسم النسم فخیله شول غاجک اسمی در که اندن یای ایشلر و نسم کذلک خش کله سنک قلی در و نسم
بر سنه ده اق و سیاه نقطه لر اولوق بقال نسم من الباب الرابع النسم نونک فخی و سبک کسری به شول صغرد که
اق و سیاه نقطه لر اوله منسم میمک فخی و سبک کسری به مکة مشرفة ده برطان عورتک اسمی در که فخی
خزاعه و جرهم قبیله سی قتال ایتک دیلسه لر انوک طیبیله طیبیلور لر دی و فخی که مزبون نک طیبین استعمال
ایسار ماینلر ندم قتال چوق اولور دی کابناء اشام من عطر منشم کلامی مثل اولشدی و بعضی عطر منشم حب
بلسان در دبدی النظم نونک فخی مطانک سکونیه ایلکه دیزمک نقول نظمت اللؤلؤ اذا جمعت فی السلاک
النظم علی وزن التکریم بمعناه ونظم شعره دخی نظم لؤلؤ دن مأخوذ در نقول نظمت الشعر نظما ونظمه تنظیما ونظم
ایچور یسنه دخی در لر بقال نظم من لؤلؤ و هو فی الاصل مصدر و نظم جکر که سور یسنه دخی در لر بقال جاءنا نظم
من جراد و هو الکثیر و جوزان اوج یلدره دخی نظم در لر النظام نونک کسری به شول ییلک در که ایاچود زرر الانتظام
هزمه نک و انک کسر به دیزمک تساق معناسنه و دیزمک معناسنه ده کلور بقال طعنه فانطبه ای اختله واختلال
خاء معجه ابله بر نسمه فی صیغفه در لر النظام نونک کسر به کلر که فارتد ایکی بو کر که جابیلر نه ایکی اوزن باغدر

نسم

نسم

نظم

الانعام هم منك كسرى ونونك سكوبيله تاوغك فارنده يومر ده اولمق بقال انظمت الدجاجة اذا صار في بطنها
 بيض النعمة نونك كسرى وعينك سكوبيله ال بد معنائه وصنعه بيشه معنائه ومنه وانعام اولن نسته
 بحشيش معنائه النعمي نونك ضمي وعينك سكوبيله والفك قمر به كذا لك نعمت معنائه ونون مفتوح
 قلستك التي مدوده قيل سن النعماء نونك فخي وعينك سكوبيله والفك مدبله بمعناها النعمي نونك فخي وعينك
 كسرى ومدبله بمعناها ونعمت مال معنائه سنه دخی کلور بقال فلان واسع النعمة اي واسع المال نعمت نونك
 كسرى وعينك سكوبيله خوب اولدى معنائه سنه در منه قولهم ان فعلت ذاك فيها ونعمت يربدون
 ونعمت الحصلة ونعمت اخر نده اولن تاهاالت وقفه ثابتدر نعم وبش فعل ماضيلدر لكن افعال تصرفي كي
 تصرف اولنار لر زير ابونلر ماضيلدر ز حال معنائه استعمال اولنشلدر پس نعم مدح ايجون ونش دم ايجون در
 ويونلر ده دور لغت واردر يري نعم در نونك فخي وعينك كسرى بله ويري دخی نعم در نونك فخي وعينك كسرى بله كسرى يي
 كسرى يي تابع قلغه ويري دخی نعم در نونك كسرى وعينك سكوبيله ويري دخی نعم در نونك فخي وعينك سكوبيله تقول
 نعم الرجل زيد ونعم المرأة هندوان شيت تقول نعمت المرأة هند پس رجل فاعل وزيد مرفوع در ابكي جهتن
 يري مبتدا اولوب خبري مقدم اولمق اوزن ويري دخی مبتداي محمد وفك خبري اولمق اوزن كويا كه نعم الرجل
 زينلدر كه مخاطب من هود يمكن تقدير اجوابه هوزيد دينور هو لفظان حذف ايمك اوزن ته كم عرب طائفة سنك
 عاد تدن در مبتدا حذف ياخود خبر حذف في نحن نعم رجلا ديسك نعم كلسن معرف باللام اولن رجل مضر
 قلوب لي رجلا قولي ايله تفسير ايدرسن ز رانم وبش كلسنك فاعلي يا الف لامله معرف اولن كلسنك ياخود
 الف لامله معرف اولنه مضاف اولن كلسنك در لكن الف لام دن مراد تعريف جنس در تعريف عهدي دكل در
 وياخود مز بورلك فاعلي شول ضمير مبهم در كه اني نكره منصوبه تفسير ايدرسن كلسنك تحتند مستتر اولن
 ضمير مبهم اولد قلده پس حقيقتك فاعل نعم رجلا ز بدده رجل اولوره ياخود نعم وبش كلسنك فاعل نكره اولمق
 كرك يا صوره وياخود معني فاعل مز بور خبر اولد غندن اوتري ز رانم الرجل ز بدده حقيقتك ز بددر رجل جيد
 مثابه سنه درو بو مقامه عبارت صحاحه نوع اغلاق اولوب نسخ صحاح تصرف نساغله اختلاف اوزن
 اولد غيچون صاحب مختار الصحاح وصاحب صراح حلقه متوجه اولمشلدر در ونعم وبش كلسنك فاعل علم وعلمك
 غيري معرفه كه انه نوع ابهام اولميه ولي ايتروا نلره ضمير متصل اولماز مثلاً نعم ز بددر لولر الز بدون نعموا ديزلر
 نعمان نونك كسرى وعينك وميم اولك سكوبيله ساكنين بين جمع ايمك اوزن كك قوله تعالى فتعما يعظكم واكر
 ديلر سك نوني ده مفتوح قيلر سن عيني مكسور قلد قدن صكره وتقول غسلت غسلا نككتي بامع نعم عن
 صلته اي نعم ما غسلكه نعم نونك ضمي وعينك سكوبيله وسعت ورفاهيت كه بوسك مقابل در بقال يوم نعم
 ويوم بوس الانعم هم منك فخي وعينك ضمي ايله جمعي ابوس بوسك جمعي ايله دخی كي النعموه ضميمته برسنه تر
 وملايم اولمق بقال نعم الشيء نعموه من الباب الخامس ونعم نعم دخی کلور باب رابعدن حذر محذركي و بوند لغت
 نالته دخی واردر كه مز بورلدرن مركب در كه اولنم نعم در ماضيلد عينك كسرى مضارع ضمي ايله ولغت رابعه
 دخی واردر كه اولنم نعم در عينك كسرى بله ايكسنه دخی و بولغت مثاده در التعم فحتمله وعينك ضمي
 وتشديد بله ناز وعمله يومك النعمة نونك فخي وعينك سكوبيله بمعناه التعم على وزن التكريم بر كسنه في ناز
 ونعمت قلنق المائمه ميم ضمي وعينك فحتمله بمعناه بقال نعم الله وناعه فتنم ومناعه ناز وعمله ورش بولن عورته
 دخی ديرلر ونعم يريك هواسي موافق اولمغه دخی ديرلر بقال ائت ارض فلان فتنمعتي اذا وافقته المنعمه ميمك
 ضمي وعينك فخي وتشديد بله كذا ناز وعمله ورش بولن عورته المنعم ميمك كسرى ونونك سكوبيله زياده

انعام ايدمي كسنه مفضل معنائه الانعام هم منك كسرى ايله نعمت ويرمك تقول نعم الله عليك اي بفعال
 ذائعه وانعم الله صاحبك اي جعله ذائعه ورفاهيه وانعام نعم ديكه دخی ديرلر بقال انعم له غوز زياده
 قلغه دخی ديرلر بقال فعل كذا وانعم اي زاد وكوزي ايدن قلغه دخی ديرلر بقال انعم الله بك عينا اي اقر الله عينك
 من تحبه النعمة نونك ضمي وعينك سكوبيله كذا لك كوزي ايدن قلغه دخی ديرلر بقال انعم الله بك عينا نعم من الباب
 الرابع مثل غلم غله وتره تره وعمله مجامعتد حربص اولمغه وتره المدينري اولمغه ديرلر وبقال نعمك عينا يعني
 خدا كوزك ايدن ايسون وبقال نعمة عين ونعم عين يعني افعل ذلك كرامة لك وانعاما لعينك الانعام هم منك
 فخي اولمق بورين طوارلر نعم فحتمله واحدی اولمق بورين طوارلر كسرى معنائه و بوايمك اطلاق
 اكثر زياده قسمته در و فر ايتدي نعم مذكدر موش استعمال اولماز يقولون هذا نعم وارد النعمان ونك ضمي
 وعينك سكوبيله جمعي حمل ايله حملان كي قوز بلر معنائه وانعام كاه مذكروكاه موش اولور قال الله تعالى في موضع
 مافي بطونه وفي موضع مافي بطونها بوزك اولن جوهر ي كلامي در لكن انعام نعمك جمعي اولد دخی نقد رجه على كل حال
 موش اولوب ضمير مذكرا رجاء اولن صورته و بيل لازم اولور الانعام هم منك فخي وعينك كسرى وميم بله
 جملة سنك جمعي درو بونكاه تكثير مراد اولور ياخود انواع مختلفه مراد اولور نعم فحتمله برسنه يه وبعده ايمك
 و بر كسنه في تصديق ايمك واستفهامه جواب ويرمك معنائه دروكاه اولور نعم بلي مفهومك مناقضي اولور
 نعم تصديق ايجون وبلي تكذيب ايجون اولمق مثلاً كسنه بنم سنك قوتك امانت واوردر ديسه نعم دير سنك
 تصديق وبلي دير سنك تكذيب اولور نعم نونك فخي وعينك كسرى بله نعم لغت در كسائي روايتي اوزن انعام نونك
 فخي وعينك تخفيفه دوه قوش شتر مرغ معنائه النعمه وزن مز نور اوزن واحدی تكبير و تاني جار در
 جام ايله جامه وجراده كه قال سالت عامتهم ان قالوا اهل مناهلهم وتفرقوا ومنهل صواد در وضو فحتمله
 برمعنا سنه ونعامه رانك دخی اسمي در ونعام عيلة نعامه عين قره عين معنائه ده کلور بقال انعام عين
 ونعامه عين في جواب شخص يعني افعل ذلك كرامة لك وانعاما لعينك وصاحب مذهب بوني برسر و چشم
 معناسيله تفسير ايشدر مراده مخالف اولد دخی ظاهر در راعلي الراس والعين مفهوم ايله انعاما لعينك
 مفهومك فرق ظاهر در ونعامه شول اعاجده يرلكه قيونك ابكي جاننده اولن ميلر اوزن از قري قورلر ابن النعمان
 نونك فخي ايله رانك اسمي در فرس معين معنائه وفر امصيف اولوكتانده ايتدي ابن النعمان ايقظ بطورك
 اسمي عربلدرن بوجه اوزن استماع اولنشلدر د بدی وابوعبيد ايتدي ابن النعمان شدت حركت اسمي در
 و بوجرد بر تعبير در لعل واغلاق معناسي مراد دكلدر ته كم داه طي كلامه مرض مقصود دكلدر و جاوا
 على بكره ايهم كلامه حقيقت بكره مقصود دكلدر ونعامه ياغ التنه دخی ديرلر ونعام ونعامه بر رده علامت
 طر بيجون دكلر نشانه دخی ديرلر انعام نونك فخي وعينك كذا لك تخفيفه بر موضعك اسمي در بقال فلان من اهل
 بك ونعام بونلدرن اطرافندن ابكي موضعك اسمي در النعام نونك فخي ويانك كسرى بله منازل قردن بونلر لك
 اسمي در كه اول سكر بلد ز در معوج اولن سر رانده شبيه در دوردي طشره متوجه دوردي ايجر و متوجه در
 نعامه نونك فخي وعينك تخفيفه بيهسر نام كسنه مك لقي در النعمي نونك ضمي وعينك سكوبيله والفك قصر بله
 قره العين معنائه در بقال في مقابلة امر نعمي عين يعني افعل ذلك كرامة وانعاما لعينك النعامي نونك ضمي والفك
 قصر بله جنوب بلي درو بوجع بلارك لطبي اولد غيچون نعمي ديد بلر ونعاما ك دخی ديرلر قصر ارك معنائه كاه
 نهايت امر بودر ديك اولور نعمان بن المنذر نونك ضمي وعينك سكوبيله عرب طائفة سنك ملكي در كه اكاش قايق
 نسبت اولنور الى صيانت ابدوب قور بد غيچون وابوعبيد ايتدي عرب طائفة سي ملوك حيزه نعمان ديرلر

زیر آنمان بن مندر لنگ آخری ابدی و حیره حاء مهمله نك كسری به کوفه فریده بر شهرک اسمی در و کذلک نعمان
 طایف بولند بر دنگ اسمی در که بر جانی عرفات طاغنه جقروا کانعمان الاراک دخی دیر لر عم عینک کسری و سکون
 اوزن بناسی ابله کله دعا و تحیت در منه قولم عم صبا حاکویا که نعم بنعم دن ما خود در باب سادس دن کله کل
 اکل یا کل دن ما خود اولدغی کی استخفاف اعززه سن حذف ایتمکله التعمیه تانک فقی و عینک کسری و مد به
 مرا غاجک اسمی در التعمیم علی وزن التکریر بموضع اسمی در مکة مشرفه طیراغنه نیم همزه نك ضمی و نونک
 فقی و یانک سکونیه کذلک بموضع اسمی در نعم نونک ضمی و عینک سکونیه بر عورتک اسمی در النعم نونک فقی
 و عین معجه نك سکونیه کلام غنی تقول منه نعم بنعم من الباب الثاني و بنعم من الباب الثالث نعمان و نعم نکل
 معناسنه دخی کلور بقال سکت فلان فاقم بحرف النعم فحقینله و عینک ضمی و تشدید به کذلک نکل
 معناسنه در بقال سکت فلان فاقم بحرف النعم نونک فقی و عینک سکونیه صوت معناسنه بقال فلان حسن
 النعمه اذ امکان حسن الصوت فی القراءة النعم نونک فقی و قافک سکونیه بر کسینه عتاب ایتمک بقال نقت
 علی الرجل انعم نقما من الباب الثاني اذ اعتبت علیه و بقال مانقت منه الا الاحسان ای ماریت منه العتاب غیر
 الاحسان و کسائی ایتدی نقت دخی کسر قافله لغت در و رنسنه یی کره کور مکة دخی دیر لر تقول نقت
 الامر ایضا بالفتح و نقیمته بالكسر اذ کمرهته الانتقام همزه نك کسری به عتاب ایتمک بقال انتقم الله منه ای
 عاقبه النعمه نونک فقی و قافک کسری به اسم در عتاب معناسنه النعمات نونک فقی و قافک کسری به جمعی النعم
 نونک فقی و قافک کسری به کذلک جمعی کله نك جمعی کلات و کلم کلدکی کی و اگر دبلر سکت قافی ساکن قلوب حرکتی
 نونه نقل ایتمکله نغمه دیر سن النعمه نونک کسری و قافک سکونیه بمعناها علی ما مر انما النعم نونک کسری
 و قافک فحقینله جمعی عتابلر معناسنه نعمتک جمعی نعم کلدکی کی النعمیه نونک فقی و قافک کسری و مد به نفس
 معناسنه بقال فلان میون النعم ای مبارک النفس و بونقیمه دن ابدال اولنه در ته کم مرور ایتدی اقم قافک
 کسری به عامرک لغی در النعم نونک فقی و میمک تشدید به قو غیچلیق ایتمک بقال غم الحدیث بنه و بنه فاقم من الباب الاول
 والثانی اذ اقمه وقت قافله و تاء مثنائه غازلق ایتمکه دیر لر و غ غازه دخی دیر لر النام نونک فقی و میمک تشدید به
 کذلک غاز معناسنه در و غام کذلک راوت در که ریح سی خوب در لسان فارسیه اکا سبسنبر دیر لر غالبادار
 عربیه عوامک غم دبد کلری اوت در که و یا حین جنسندن در النعمیه نونک فقی و میمک کسری و مد به اسم در
 قو غیچلیق معناسنه و نفس و حرکت معناسنه ده کار و منه قولم اسکن الله نامته ای ما یمن علیه من حرکت و کاه
 اولور همزه ابله استعمال اولنوب فیتمدن مشتق اعتبار اولنور صوت معناسنه النعمه علی وزن الزلزله برنسنه یی
 ترین ابلوب بالذلق بقال غم الشئ غمه ای رقصه و زخرفه المنم الاجه اولان بز بقال ثوب منم ای موشی
 النعمه نونک کسری و میمک مایمنه سکونیه شول بیاض در که تازه اولان لنگ طیراغنه اولور النمی نونک کسری
 و میمک و یانک تشدید به لسان روم اوزن منفور فلس معناسنه و نونک ضمی دخی لغت در النعمیه وزن مزبور
 اوزن واحدی و ابو عبیده ایتدی غنی شول درهم در که انده قور شون یا خود نحاس وارد و غنی کاه اولور احد
 معناسنه دخی کلور بقال ما یهانی ای ما یها احد النعم نونک فقی و وواوک سکونیه او یخو و او یخلق بقال نام نیام نو ما
 من الباب الرابع و یازار کساد اوزن اولغه دخی دیر لر تقول نامت السوق و زاسکیکه ده دیر لر بقال نام لثوب اذا
 اخلق النائم یانک کسری به او یخویه و ارن کسینه و نایم محل نومه دخی اطلاق اولنور بقال لیل نایم ای نیام فیه
 کقولم یوم عاصف و هم ناصب و هو فاعل یعنی مفعول فیه النیام نونک کسری به جمعی النایم یانک کذلک کسری به
 موثی النوم نونک ضمی و وواوک فقی و تشدید به نایم کله سنک جمعی اصل اوزن النیم نونک ضمی و یانک فقی
 و تشدید به کذلک ناکتمک جمعی لفظ اوزنه جوهر نك بونقر رندن فهم اولن بودر که نوم و نیم مؤنثه مخصوص

نعم

نعم

نعم

نوم

اوله لکن مخصوص دکلدر ته کم قایک جمعنه قوم و قیم و صایک جمعنه صوم و صیم دیر لر و ته کم قاموسه دخی
 نایک جمعنه نوم دبد کله اشارت اولمشدر نونک کسری و میمک سکونیه نفس متکلم در و یونک اصلی
 نوم ابدی و اوک کسری به وقتا که و او تسکین اولندی اجتماع ساکنندن اوتری حذف اولنوب کسری سی
 ماقبلته و رلدی و یونک حق مضموم اولمغدی و او یخو و فیه دلالت ایتمکچون قلت کله سنه قاف مضموم قلندغی
 کی لکن غت ده مکسور قلندی مضموم ابله مکسور یمن فرق ایچون یعنی قلت مثلاً و ابله غت مثلاً و نك اصلری
 مغیر اولدغی اشعار ایچون و صحاح نسخله نك اکثر نه للفرق بین المضموم و المفتوح واقع اولمشدر وجهی طاهر دکلدر
 و مضمومه مفتوح دن مقصود مستقبل اولنک بعدی خفی دکلدر و اگر عبارت للفرق بین المفتوح و المكسور
 اولسه اظهر اولور دی و اما کلت کله سنه کاف مکسور و لمسی یاه ساقطیه دلالت ایتمکچوندر و امامذهب
 کسائی اوزن قیاس مسنر در زیر کسائی قال کله سنک اصلی قول در دیر و اوک ضمیمه و کال کله سنک اصلی کیل در
 دیر یانک کسری به پس جوهر نك بو کلامندن لازم که کسائی غت دیه ضم نونک فقی و یونک فقی و میمک سکون
 اوزن بناسیله امر حاضر در نومدن و نونک فقی مستقبله مفتوح اولد و غنه بناء در زیر الفه قلب اولنان و او
 اجتماع ساکنین دن اوتری ساقط اولمشدر و یا نومان نونک فقی و وواوک سکونیه یا چوق او یون کسینه دیکدر
 کثیر النوم معناسنه ر جل نومان دیر لر ندایه مخصوص اولد غیچون لانا مه همزه نك کسری به او یونق التثنی علی وزن
 التکریم بمعناه بقال اغته و نومته اذ جعلته نایما النوام نونک ضمی و وواوک تحفیفیه ایومغه بشلق بقال اخذه نوام اذا
 جعل النوم یعتریه القنایم تانک فقی و وواوک ضمیمه ایومغه مشکل کو ستر مک او یومز ایکن بقال ساوم ای اری من
 نفسه لانا ی و لیس المناومه میمک ضمی و وواوک فحقینله بر کسینه بر کسینه ابله او یخوده یا ر شق تقول ناومه فناومه
 یومه و غت الر جل بضم النون اذ اغلبته بالنوم الاستقامه همزه نك و تانک کسری به بر کسینه ابله ارام بولق بقال
 استنام الیه اذ اسکن الیه و اطمان النوم نونک ضمی و همزه نك سکونیه شول کسینه در که اعتبار صایله النومه
 نونک ضمی و وواوک فحقینله کثیر النوم اولان کسینه النیمه نونک کسری و مد به بر جنس او یومق بقال انه لحسن النیمه
 المنامه میمک فحقینله قطیفه دبد کلری اوزن محاقلو کلیدر که لای اورتور و منامه دیکاه دخی دیر لر و یوم مقامه
 صاحب صراح منامه جای خواب و یستر دیشدر و صاحب مذهب کلیم که شب پیوشند دیشدر جوهر نك
 قطیفه ابله نفسینه و ایراندوکی شعره قول ثانی اوفقد النعمه نونک فقی و هانک سکونیه برنسنه یی کال همت
 اولق المنهوم میمک فقی و هانک ضمی و مد به حریص اولان کسینه بقال نهم بکذا فهو منهوم ای مولع بوفی الحدیث
 منه و مان لا یشتعل منهوم بالمال و منهوم بالعلم النهم نونک فقی و هانک کسری و مد به شدله نفس للز زحیر
 معناسنه حاء مهمله ابله بقال نهم نهم نهم من الباب الثاني اذ از حرو و لغه فی نهم بنعم علی ما مر و نهم از سلان
 اوزنه و قبل اوزنه دخی دیر لر نیم کی النهم فحقینله طعامه زیاده اشتها اولق بقال نهم نهم نهم من الباب الرابع
 النهم نونک فقی و هانک سکونیه دوه یی زیاده یور یسون دیو حیقروب سورمک تقول نهمت لابل انهمانها
 من الباب الثالث اذ از جرتها و حجت بها تجد فی سیرها و نهم اوفق طاشله و طاشه سقیه اولان نسنه ابله اتقه دخی
 دیر لر زیاده یی سورن کسینه اکثر یا اول مقوله نسنه اتقدن خالی اولماز و نهم قبل چاغرمغه دخی دیر لر بقال نهم
 الفیل نهم نهم المنهام میمک کسری و نونک سکونیه شول دوه در که سورمکه مطیع اوله النهای نونک فقی و هانک
 تحفیفیه و یانک تشدید به دمر جی حداد معناسنه النهام نونک ضمی و هانک تحفیفیه بر جنس قوشدر و بعضلر
 یه قوشدر دیشدر در النیم نونک کسری و مد به شول یولدر در که قومهل اسمن حاصل اولور و نیم کهنه اولان کور که
 دخی دیر لر یوستین کهن معناسنه و نیم و کیم که بعض اشعار ده واقع اولمشدر و را غاجک اسملر بدر فصل الواو

نعم

المواءمة معك ضمي وهزمه نك فحقيله موافقت معنائه در الوا أم واوك كسرى وهزمه نك فحقى ومد به بعناها يقال
وامه مواءمة ووا اما اذا فعل كما فعل وفي المثل لولا الوا أم لهلاك الانام بعنى خلايقك صحتك وعشر تندى بر به
موافقتى اولسه هلاك واقع اولوردى ويقال لولا الوا أم لهلاك للنام بعنى ذى اولنرك كرامه تقليد تكله مباهاة
انسى اولسه هلاك اولوردى بعنى انلرك افعال حسنه اخلاقندن صادر اوله دكلدر اهل كرم اولنرك
تشبيه ادر الوهم واوك فحقى وناه مثله نك سكوبيله بر نسبه يى دو كك وفاق دق كسر معنائه ووثم سكرتكمه دحقى
ديرل يقال وثم يثم من الباب الثانى اذا اعد الميثم ميثم كسرى ومد به بر ك بصن ادك يقال خف ميثم اى شدد الوط
كانه يثم الارض اى بدقها الوثيمة واوك فحقى وثانك كسرى ومد به اولنك ابله بدق اى كبره جمع اولمش اوله يقال يثم
له اى اجمع لها يعنى ذكر اولنان اولنك وبعدى اى جماعتن جمع ابله ووثمه قيايه دحقى ديرل صخره معنائه منه قواهم
لاوالذى اخرج النار من الوثيمة اى من الصخرة الوثيم واوك فحقى وثانك كسرى ومد به اى صق اولان كسسه مكنتن
الطم معنائه الوثامة واوك فحقى وثانك تخفيفيله ات صق اولوب مجمع اولق ويقال وثم وثامة من الباب الخامس
الوجوم ختميله غصبه دن ساكت اولق يقال وجم من الامرو وجوما من الباب الثانى اذا اشتد حزنه حتى امسك
عن الكلام الواجم حيمك كسرى به صفة مذكون اوزن اولان كسسه يقال مالى ارك واجما يعنى ندن سنى غصبه دن
ساكت كوررم ويقال لم اجم عنه اى لم اسكت عنه فز عالى خوف الوجيم واوك فحقى وحيمك كسرى ومد به زياده
اسى اولان كوزن يقال يوم وجيم اى شدد الحروب ووجاء مهمله ابله دحقى لغتدر الوجهة واوك فحقى وحيمك سكوبيله
عار اولنا حق صفت مسبه معنائه ووجهه بركون بر كجهده بر كجهده دحقى ديرل وجهه كبيد روزناومنا وصاحب
صراح بومقامه وجهه بر روى در افتادن بخوردن ديشدر غلظدر شك بونك مثلى صيرم تفسيرينه دحقى مرور
ايشدر غرايت بونك در كصاحب صراح وجهه يى باب باده بركون بر كجهده بر كجهده بونك مثلى صيرم تفسيرينه دحقى مرور
بومقامه الوجهة مثل الوجهة ديش اكن وجهه بر روى در افتادن بخوردن ابله تفسير ايشدر الوجهة فحقيله شول
علامتار وشول بنالدر ككه صحرالده انوكاه جهت وجانب بلنور الا وجام هزمه نك فحقى وواوك سكوبيله جمى
علامات طريق معنائه الوجم واوك فحقى وحاء مهمله نك سكوبيله قصد معنائه در نقول وحت وجهه اى قصدت
قصده الوحام واوك كسرى به طوان يوك اوركن سر كشاك اناك يقال وحت الدابة من الباب الرابع اذا اصعبت
عند الحبل الوحام واوك فحقيله وحاك تخفيفيله يوكلى عورتك بر نسبه ياشتم اسى كه اندن اش بر ككه تعبى اولنور
الوحام واوك كسرى به بعناها ووحام يوكلى عورتك استهاسندن غيبرى رده استعمال اولناز الوجم فحقيله يوكلى
عورت بر نسبه ياشتم اناك يقال وحت وحا من الباب الرابع الوجم واوك فحقى وحاك سكوبيله والفك قصير به
بر نسبه ياشتم اسى اولان يوكلى عورت يقال امراة وحمى الوحامى واوك فحقى والفك قصير به وحمى نك جمى يقال
نسوة وحمى وفي المثل وحمى ولا حبل يعنى اش بر حالاه يوكلى دكلدر التوحيم على وزن التكرم اش بر عورته
دل وكن بدرمك يقال وحمناها تو حمياى اطعناها ما تشبهيه ويقال ايضا وحمناها تو حمياى اذ بحنا لها يعنى
دل وكن بوغاز لدق الوخامة واوك فحقى وحاء معجه نك تخفيفيله ثقلت معنائه سنه الوخومة ختميله بعناها
الوخم واوك فحقى وخطك كسرى به ثقل اولان نسبه النخم واوك فحقى وخطك سكوبيله بعناها الوخم واوك فحقى
وخطك كسرى ومد به بعناها ايضا الوحام واوك كسرى به وخطك جمى الا وحام هزمه نك فحقيله كذلك جمى ونقول
من باب المعالفة وحمى فوخته يعنى انوكه ثقلت جكشوب اكاغالب اولدم ثقلت ووخم ووخم وباسى جوق
اولان يره دحقى ديرل يقال شى وخم ووخم اى ونى الوجهة واوك فحقى وخطك كسرى به هواسى مزاجه موافق اولمان شهر
الوجهة واوك فحقى وخطك كسرى ومد به بعناها يقال بلدة وخته ووخمة اذ الم توافق ساكنها الاستيخام هزمه نك

وام

وخم

وجم

وخم

وخم

وتانك كسرى به بر نسبه يى افر بولق واغر عد اناك وهضم اولناز عدل تيك التوخ فحقيله وخطك ضمي وتشدد بد به
بعناها يقال استوخت البلدة واستوخت الطعام وتوخته اذ استوبلته واستوبال وبل دن باه موحد ابله ثقل
بولقه ديرل الخمة تانك ضمي وخطك فحقيله امتلاء اولق اصلى وخته ابدى نك باب لامه وكلة ونكلة تفسيرينه
مرور ايشدر وعامه خاى تسكين ابدوب خمة ديرل نك بعض شعر ايجنده دحقى كلسدر الخفات وزن مزبور اوزن
جمى الخم كذلك وزن مزبور اوزن جمى يقال وخم الرجل من الباب الرابع الخم الاخم هزمه نك كسرى وتانك
كسرى وتشدد بد به امتلاء اولق يقال اخمت من الطعام وعن الطعام الاخم هزمه نك كسرى وتانك سكوبيله افعال
وزن اوزن خمة قلنك يقال اخمة الطعام وبواصلنه اوخه ابدى الخمة ميثم وخطك فحقيله وتانك سكوبيله خمة
ايدى طعام يقال هذا طعام مخمة وبواصلنه موخه ابدى زى راطا بقه عرب كثره استعماله بناء تاي حروف
اصليه دن توهم ايشدر در الودم فحقيله شول قايشلدر كك قوغه نك كوشه ل به اغا جنك از اسنه بقللر
الوذمة وزن مزبور اوزن واحدى ووذم ذكر اولنان قايش قلمغه دحقى ديرل يقال وذمت الدلو توذم ووذما اذا
انقطع ووذما ووذم كذلك سكيلر مثله نك ناقه نك رحنه شول اللره ديرل كك ولدن منع ابله التوذم على وزن
التكرم ناقه نك رحنه ذكر اولنان لرى زاله ايجون علاج اناك يقال وذمتها توذم كك بونيه قايش طقمغه
دحقى ديرل وزياده قلمغه دحقى ديرل يقال وذمت على الحسين توذم اى زدت عليها الودام واوك كسرى به شكنيه
وبقر سقلر الوذمة فحقيله واحدى ثمره ابله غار كى وفي حديث على رضى الله عنه لئن وليت بنى امية لا نقضنهم
نقض القصاب التراب الوذمة اصمعى ايتدى شعبه دن بوحديث شريفك معنائه سول اندوكه ايتدى
بوحديث نقل اولنان اوزن دكلدر بلكه نقض القصاب الودام التربة درو تر به تانك كسرى به اعضاء حيواندن
شول نسبه در كره دوشوب طيراغه بولشمش اوله بس قصاب اى ياك اناك ايجون سلكه الا بدام هزمه نك كسرى
ومد به بر كسسه كندويه حى واجب قلنك يقال اذم الخ اذا الوجهه على نفسه الوذمة واوك فحقى وذللك كسرى
ومد به بيت الله الحرامه كوندربلن هديه در الودام واوك فحقى ويا نك كسرى به جمى نذر اولنان مالار معنائه الورم
فحقيله ميثم الاورام هزمه نك فحقيله جمى شيشلر معنا سنه يقال ورم جلد يرم من الباب السادس وهو شاذ
وبقال ورم انفه اذا غضب للورم فحقيله ووراك ضمي وتشدد بد به شيشمك يقال تورم جلد اذ اوزم التورم على
وزن التكرم شيشورمك يقال ورمته تورم ويا وكنبر معنائه ده كور يقال ورم فلان بانفه تورم اذا شى بانفه وتجر
الا يرام هزمه نك كسرى به ومد به ناقه نك سى شيشمك يقال اورمت الناقه اذ اورم ضرعها الوزمة واوك فحقى
وزم معجه نك سكوبيله بركون بر كجهده بر كجهده زمه ووجهه كى وصاحب صراح بومقامه دحقى بر روى افتادن ابله
تفسير ايشدر سهودر الوزم واوك فحقى ووزنك كسرى ومد به شول اندركه قور بدرل ابو سعيد ايتدى كلاى دن
استماع ايتد مكه وزيه اولدر كك قسسى بشروب قور بدرل بعدد وكوب اكل ايدرل وجر كك دن اولان وزيه نك
دحقى حالى بودرد بدى ووزم اى صق اولان كسسه يه دحقى ديرل يقال رجل وزم اذا كان مكنتن الخم ووزم بريره
ديوشور بلن تازه اوتده دحقى ديرل ابو سعيد روايتى اوزن و بعضلر ايتدى وزم بى ظهور ايدن حرم اچكى دركه
او كك خرمادن اشلق ايجون شق اولنور بعدد خرم ايا بغيله بقلنور الوزية واوك فحقى ووزنك كسرى ومد به
واحدى المتوزم ميثم ضمي ووزنك كسرى وتشدد بد به اياغن بره بر ك بصن كسسه يقال رجل متوزم اى شدد الوط
الوسم واوك فحقى وسينك سكوبيله نشان وداغ السمة سينك كسرى به بعناها نقول وسمة وسما وسمة اذا اثر فيه
بسمة وكى والهاء عوض من الواو الوسمة واوك فحقى وسينك كسرى به شول نسبه در كك نساطا بقه سى اى
راستق كى استعمال ايدرل ولسان فارسيد اكبر كك نيل ديرل وسينى ساكن قلمغه دحقى استعمال ايدرل وواوك

وذم

ورم

وزم

وسم

ميدله وسمه ديك صحیح دكار التوسم فختينله وسينك ضمی وتشديد بدله وسمه يا فتی نقول في الامر منه توسم
 الوسمي واوك فتی وسينك سكونی واخره يانك تشديد بدله شول يغمر در كه اول بهار ده يفر كويكه ري نباتات به
 بويار الموسومه ميک فتی وسينك ضمی وميدله اول بهار ده نباتاتی ظهور ايدن بر بقال ارض موسومه التوسم
 فختينله وسينك ضمی وتشديد بدله بهار ده بتن اونی طلب اتمك بقال توسم الرجل اذا طلب كلاء الوسمي الموسم
 ميک فتی وسينك كسر به شول وقته دير لکه انك حجاج جمع اولور موسم ديد كری علامت جمعيت اولد وغنه
 بناء در التوسم علی وزن التكرم خلق ذكر اولنان وقته حاضر اولق بقال وسم الناس توسميا اذا شهدوا الموسم
 كما بقال في العيد عيد واللبس ميک كسری وميدله وسينك فختينله داغ اور جوق دوروبو يانك اصلي واوبدي المياهم
 ميک فتی وسينك كسر به جمع الموسم ميک فتی وسينك كسر به كذاك جمع يعنى ديلرسك جمع مياهم دیرسن
 لفظی اوزينه وديلرسك موسم دیرسن اصلي اوزينه وميسم جماله دخی ديرل بقال امرأة ذات ميسم اذا كان عليها
 الرجل الوسمي واوك فتی وسينك كسری وميدله كوزل يوزلو كوزل سيمالاولان كسنة خوب روي وخوب
 قياقت معناسنه الوسام واوك كسر به جمع بقال قوم وسام ووسام جمع موث دخی كاور بقال امرأة وسمة ونسوة
 وسام ظرفه لباظراف وصبيحة بله صباح كي الوسامه واوك فتی وسينك تخفيفيله كوزل يوزلو اولق الوسام واوك
 فتی وسينك كذاك تخفيفيله بمعناها بقال وسم الرجل وسامة ووسام من الباب الخامس مثل جل جمالا الموسوم
 ميک فتی وسينك ضمی وميدله علامت اولان كسنة بقال فلان موسوم بالخير التوسم فختينله وسينك ضمی
 وتشديد بدله بر كسنة نك علامت فرستله بلك نقول توسم فيه الخير اي فرست الموسم ميک ضمی وسينك فختيله
 باب مغالبه دن حسنة غلبه ايد شمس بقال واسمت فلانا فوسمته اذا غلبته بالحسن الاتسام همزه نك كسری
 تانك كسری وتشديد بدله بر كسنة بي بسونلرد يو علامت قولنق بقال تسم الرجل اذا جعل لنفسه سمه يعرف
 بها وصل التاء والوشم واوك فتی وسينك سكونی به بدنن بر عضوه اكنه با نور وباوزر ينه جويت وضع اتمك
 علامت اولسون ديوبقال وشم به وشماد اغر زها بارة ثم ذر عليها النور وهو النبل يعنى نور جويت معناسنه در
 وحاصل اولان علامته دخی وشم ديرل الوسام واوك كسر به جمع ذكر اولنان علامت معناسنه وشم بر شوك
 اسيدركه نك خر ماسي ولخر در واند ريعة ومضردن نجه قبيله ساكن در وجامه قريدرا كاوشم اليامه ديرل
 الاستيشام همزه نك كسری وتانك كسری وميدله ذكر اولنان علامت طلب اتمك في الحديث لعن الله الواسمة
 والمستوشمة الوشمة واوك فتی وسينك سكونی به كله معناسنه در بقال ماعصيته وشمة اي كلة وشمة يعنون
 دخی ديرل بقال ما صابنا العام وشمة اي قطرة مطر الوشمة واوك فتی وسينك كسری وميدله شر اولان سوز
 وعداوة بقال بينهم وشمة الايشام همزه نك كسری وميدله ربوز ينك اوق ظاهر اولق بقال او شمت الارض
 اذا ظهر نباتها وايشام برق في الجبله بلدر مغه دخی ديرل بقال اوشم البرق اذا المع لمعانا خفيفا وابوز يديدي ايشام
 برق ابتد ابلدن مسيدرو ايشام برنسنه ي نظر قلعه دخی ديرل بقال او شمت الشى اذا نظرت فيه الوسم واوك فتی
 وصادك سكونی به يارلق صدع معناسنه بر حيثيتمله كه يار لري لميه بقال بهذه القناة وسم ووصم برنسنه ي
 سرعته صار مغه دخی ديرل بقال وسمت الشى من الباب الثاني اذا شدت بسرعة ووصم عيه وعان دخی ديرل بقال
 ما في فلان وسمه التوسم على وزن التكرم جسده انكسار وفترت وكسل عارض اولمغه ديرل وتوصم حمى زبون
 اتمكه ده ديرل الوسم فختينله وضاد معجه ابله برنسنه در كات جنسي طيراق اولسون ديور دن صقنوب لك
 اوزينه قورلركه اغاج قمنندن اولسون كرك بور يا قمنندن اولسون الوسم واوك فتی وضادك سكونی به ذكر
 اولنان نسنه نك اوزينه ات قوم نقول وضمت اللهم اسمه وضمان الباب الثاني اذا وضعت على الوسم الايضام

همزه نك

وسم

وصم

وضم

همزه نك كسری وميدله اتحجون وضع اولنا جوق ربيد اقلق نقول او ضمته اذا جعلت له وضما يند در يديدي وضمت
 اللهم واوضمت له ديرل الوضمة واوك فتی وضادك سكونی به بر يينه قريب اولان جماعت منه قولهم الحى وضمة واحدة
 اي جماعة متقاربة وابن الاعرابي يندى وضمة ووضيه جماعتدن بر بولكدر كه انك ايكي يوز يا خود او چيوز كسنة اوله
 الوضمة واوك فتی وضادك كسری وميدله اول بهار ده چقان وندرو ثمة كييد روزنا ومعنى وفرا يندى وضيه ماتمه
 طبع اولنان طعامدر ووضيه شول قليل اولان جماعتدر كه بر قومك اوزينه تزل بد بقال وضم بنو فلان على بنى فلان
 اذا حلوا عليهم الاستيضام همزه نك وتانك كسری به بر كسنة يظلم اتمك نقول استوضمت الرجل اذا ظلمته واستضمت
 التوضم فختينله وضادك ضمی وتشديد بدله عورت جماعتك بقال توضم الرجل المرأة اذا وقع عليها الوغم واوك فتی
 وغن معجته نك سكونی به يقين حاصل اولمان بر خبري سوبلك نقول وعت بالخبر اغم وغما من الباب الثاني اذا خبرت به
 من غير ان تسبقته لغتمه كييد رغن معجته به ووغم كينه دخی ديرل الوغم فختينله نك بقال وغم عليه من الباب
 الرابع اذا حقد الوغم فختينله وغينك ضمی وتشديد بدله خشمه كلك بقال توغم اذا اذنت الاوغام همزه نك فختيله
 جمع كينلر معناسنه الوغم واوك فتی وقافك سكونی به رد اتمك اصمي رياتي اوزن بقال وقته من الباب الثاني اذا رده واوبو
 عبيد يندى وقته قهر اتمكه ديرل ووقه اوياني عنفله چكمكه دخی ديرل ووقه بر كسنة يي حاجتدن عنفله دوندر مكه
 دخی ديرل بقال وقت الرجل عن حاجته اذا ردت افع الر دووقه بر كسنة نك عرض كسر ايدوب ذليل اتمكه دخی ديرل
 بقال وقته الله العبد واذا له ووقه بر چكنوب اوني يتمكه دخی ديرل بقال وقت الارض اذا وطئت واكل نباتها وكاه اولور
 وكت دخی ديرل كافله وكذاك الموكوم يعنى موكوم دخی موكوم كييدر شديد الحزن معناسنه اولمقه على ماسيحي
 الموكوم ميک فتی وقافك ضمی وميدله غصه سي ياده اولان كسنة شديد الحزن معناسنه التوقم فختينله وقافك ضمی
 وتشديد بدله اوي قتل اتمك نقول توقت لصيد اذا قتلته وتوقم بر كسنة نك كلامن حفظ اتمكه دخی ديرل بقال فلان
 يتوقم كلامي اي يحفظ كلامي ويحبه ووحى دخی حفظ معناسنه سند در ووقم قافك كسری به مدينة منون حصار لردن
 بر حصارك اسيد وحررة واقم حاه مهمله نك فتی ورتك تشديد بدله على طريق الاضافة مزبور حصارك اطرافند
 قره طاشلواولن بر در الموكوم ميک فتی وكافك ضمی وميدله عزون اولان كسنة موكوم كي بقال وكه الامر اذا
 حزن الوغم واوك فتی وكافك سكونی به غصه قاق وطوايري چكنوب اوق يكه دخی ديرل بقال وكث الارض
 على البناء للجهول اذا وطئت واكل نباتها الواية واوك فتی ولا ملك كسری وميدله تزوج جمعينه اولان طعامدر
 الايلام همزه نك كسری وميدله ذكر اولنان طعامي ايجاد اتمك نقول ولما اذا جعلت طعام الوليمة وفي الحديث اولم
 ولو بشاة الوسم واوك فتی ونونك كسری وميدله سنك نجاسنى بقال وغم الذباب لسلحه وسمك سينك فتی
 وحاه مهمله ابله طيور نجاسيدر بقال وغم الذباب يغم ويغما من الباب الثاني الوهم واوك فتی وهانك سكونی به
 حسابده سهوا اتمك الوهم فختينله بمعناه تقول وهمت في الحساب اوهم وهما من الباب الرابع اذا غلطت فيه وسهوت
 ووهم هانك سكونی به برنسنه يكلش كلفه دخی ديرل تقول وهمت في الشى اهم وهما من الباب الثاني اذا ذهب
 وهمك اليه وانت تريد غيره ووهم هانك سكونی به فرموده دوه دخی ديرل كه قولنقش اوله الوهمة وزن مزبور اوزن
 موزي ووهم بول يوله دخی ديرل طريق واسع معناسنه ووهم خلوم معناسنه دخی استعمال اولنور بقال لا وهم من كذا
 اي لا بد منه التوهم فختينله وهانك ضمی وتشديد بدله ظن اتمك نقول توهمت اذا ظننت الايهام همزه نك كسری
 وميدله بر كسنة نك وهمنه برنسنه القاء اتمك نقول اوهمت غيري ايهاما التوهم على وزن التكرم بمعناه وايهام
 برنسنه نك كلبسن ترك اتمكه ده ديرل بقال اوهمت الشى اذا تركته كاه وايهام حسابدن بر مقدار نسنه ترك اتمكه
 دخی ديرل بقال اوهم في الحساب ما ية اي اسقط واوهم من صلاة ركعة الايهام همزه نك كسری وتلك كسری

وغم

وقم

وكم

ولم

وغم

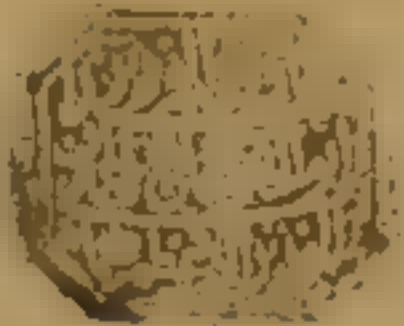
وهم

وتشدد بدله بر کسند ده بر راز منسند توهم انك قول تهبت فلان بكذا التهمة تانك ضمي وهانك فحقيله اسد رتوهم
اولنان را من صفت معناسنه ذاك اصلي واو ابدى تنك وكل ده ذكر اول تشدر الانهام همزه نك كسرى وتانك سكونيله
بر كسندى تهبتلو اعتبار انك بوز بدروا تى وزن بقال تهبت انها مثل ادوات دوا واد واد دى دال مهمله بله
بر كسندى تهبت اعتبار انك در وانهام بر كسندى تهبتلو اولغه دى ديرل بقال انهم الرجل اذا صارت به الرية وريبه رانك
كسرى بله رمز انسند كان اولغه ديرل فصل الهاء الهانك فحقيله سكونيله او ك ديشلرى دبدن فائق بقال ضرب
فهتم فاه من الباب الثاني الذي مقدم سنان الهم همزه نك وتانك فحقيله شول كسند در كه او ك ديشلرى صمخش اوله
بقال رجل الهم اي بين الهم واهم سنان بن سمي بن سنانك لقي در زير اكلا ب كوتنه مز بورك او ك ديشلرى كسرى
ولمستد ي التهم فحقيله وتانك ضمي وتشدد بدله او ك ديشلرى فائق بقال تهبت اسنانه اي تكسرت لهتامة هانك
ضمي وتانك تخفيفيله بر ذسنه دن فاقوب دوشن نسند الهانك فحقيله وناه مثلثه نك سكونيله بر كسندى مالنك
اعلامنى بر كسندى دفعه ورمك بقال هم له من ماله كما تقول قم حكا ابن الاعرابي الهم هانك وتانك فحقيله ويانك
ما بينه سكونيله حيدر وزن طو شجل يا ورسيد فرخ عقاب معنا سنه بوسيدن رجالدن بعضى كسندى به
هيم ديو نسيمه اولندى هيم قمرى قوم يعننه دى ديرل الهجوم صمخشيله بر ذسنه نك وزينه اكسرن جمله فائق
بقال هيمت على الشى بغته الهم هجوم من الباب الاول وهيمت غيرى تعدى ولايتعدى وهجوم قيس موسى داخل اولغه
دى ديرل بقال هم الشتاء اذا دخل وكوز الجرو بنغه دى ديرل بقال هيمت عينه اي غارت ودوه نك سندن اولان
سودك جمله سن صغينه دى ديرل بقول هيمت ماقى ضرع الناقة اذا حلت كل ما فيه الهم هانك فحقيله وحيك سكونيله
خراب انك تقول هيمت البيت هما اذا هدمته وهم بيوك قد حده دى ديرل كاسه برك معناسنه الهجوم هانك فحقيله وحيك
ضمي ومديله شول بلدر كه او غراد وى اولرى يقوب عراب الهم ونام دبد كرى ضعيف وتلرى قلع ابدل الانهام
همزه نك وهانك كسرى بله كوز ياشى دو كك بقال انه هيمت عينه اذا دعت الهجمة هانك فحقيله وحيك سكونيله
شول دوه سور سيدر كه اقلى فرق عدد اوله الى مابلع وهنيك صيغه تصغير وزن بوز عدد در فقط و هيم الشتاء
شده شتايد ديرلر هيمه الصيف شدة حره ديرلر بو ذكر اولنان ابو عبيد رواتى وزن در الهجمة هانك فحقيله وحيك
كسرى ومديله شول سود در كه بكي مشكه قونوب ترش اولمان ايجلوره ابو يوسف ايندى ابو مهدى كلالى
ايشندم كه در ابدى هيمه شول سوده ديرلر كه هنوز اوزوب تام قوين اوليه لكن قوين اولغه بشليه الهيمان
هانك فحقيله ويانك سكونيله بيوك انجوم وروايد برك معناسنه وهيمان وزن مز بور اوزن برور نك
اسميدر كه عنبر بن عمرو بن تيمك قوليدر الهم هانك فحقيله وذاك سكونيله يقيق وهدم هدر معناسنده كاور
على ما سمي انشاء الله تعالى الانهام همزه نك وهانك كسرى بله بيقال التهم فحقيله وذاك ضمي وتشدد بدله
معناه تقول هدمت الشى هدم من الباب الثاني فاهدم وتهدم غضب افرطله اولغه دى ديرل بقال تهم عليه
من الغضب اذا اشتد غضبه التهم على وزن التكرم كذلك سمي قال هدموا يوتهم شد دللكثرة الهم هانك كسرى
ودالك سكونيله اسكى بركه چور خش اوله ثوب بال معناسنه الا هدم همزه نك فحقيله جمى چور خش رزل معناسنه
الهم فحقيله شول طاشلدر كه قيونك بر جانيند بقلوب ايجنه دوشر وهدم هدر معناسنده كاور بقال
دما و هم بنهم هدم اي هدر وهدم دى ديرلر دالك سكونيله يعنى اترك قانلرى ايجون ديت لازم دكلدر الهمه
هانك فحقيله وذاك سكونيله يغمور ك دفعه كلى التهم هانك فحقيله وذاك كسرى بله شول ناقه در كه ار ككه اشتقاسى
محكم اوله فرائيدى هدمه شول ناقه در كه شدي اشتها سندن چوكه بقال هدمت من الباب الرابع المنهدم ميمك
ضمي وهانك وذاك فحقيله شول نسند در كه مقدار نجه اصلاح اولنه و بومر بدر اصلي لسان فارسى اوزن

هزم

هرم

هرم

هرم

هرزم

اندام در مهندس كى كه اصلي اند از در الهم هانك فحقيله وذاك معجه نك سكونيله كسبك قطع معناسنه وسر عتله اكل
انكده دى ديرل الهم هانك ضميله وذاك معجه نك تخفيفيله كسبك قلع الهم ميمك كسرى وذاك معجه نك فحقيله زياده
كسبك قلع مجزم كسندر وزن معنى الهم هانك فحقيله ويانك سكونيله بهادر شجاع معناسنه الهمزه هانك وزانك
فحقيله وما بينه ذاك معجه نك سكونيله در حجه وزن قراء تهم سر عتلك بقال هدرم ورده اي هدمه يعنى وردنى
سر عتله او قدى وكلامه دى حال بوبله در الهم هانك فحقيله وزانك سكونيله شور اولان او تلردن بر جنس او تدر
الهمه وزن مز بور اوزن ذكر اولنان وتك واحدى وبقال هوا دل من همزه الهام رانك كسرى بله مز بور اوتى وتانك
دوه الهوام هانك فحقيله وزانك كسرى بله جمى ابن همزه هانك فحقيله وزانك سكونيله بر شاعر ك اسميدر الهم فحقيله
ياش زياده اولوب پيا اولق بقال هرم الرجل من الباب الرابع الهم همزه نك كسرى بله پير بيمك بقال همزه لله الهم
هانك فحقيله وزانك كسرى بله پيا اولان كسندى وهم نفس وعقل معناسنده كاور بقال انك لا تدرى علام نيرا هرمك
ولا تدرى يرام هرمك بغي نفسك وعقلك نه شيه حريص اولد و غن بلزن ونيرا همزه بله و بناء مجهول اوزن در
وعلام وى على ما وبها معناسنه ماء استفهامك الذى حذف اول تشدر الهمى هانك فحقيله وزانك سكونيله والفك
قصر بله جمى بقال رجل هرم وقوم هرمى هرم هانك فحقيله وزانك كسرى بله بر كسندى اسميدر كه اول هرم بن
سناندر كه اول بنى مره دن در زهير ناه شاعر ك مصاحبى در و اما هم بن قطبه كه بنى قران دن در اول شول كسندى در كه
هامر بله علقبه كاكاء التشلدر الهمان هانك ضمي وزانك سكونيله عقل خرد معنا سنه بقال ماله هرمان
التهم تانك فحقيله وزانك ضميله بر كسندى يرك اظهار انك پيرد كل اكن الهمان فحقيله مصرده بر بنانك اسميدر
وقاموسد هرمان ايكى بنانك اسميدر كه انلرى ادر يس بنى عليه السلام بنا تشدر طوفان دن علوى حفظ انك
ايجون ديشدر يس بوقرردن هرمانك مفرد اولمى وتثنيه اولمى جاز اولق فهم اولنور كه اعراب بالحركة و كاه
اعراب بالحروف بله استعمال وفاق بو كه بناء در ثنيه ده اعراب بالحركة لغة اولد و غنه بناء دكلدر تنك بعض علماء دن
بو بله نقل اول تشدر و معرف باللام اولمى وضعا علم اولماسن اشعار ابدل الهمزه ميمك وزانك فحقيله پيا اولق بقال
رك العشاء مهرمه وعشاء عينك فحقيله كچه طعا ميدر الهمزه هانك وناه مثلثه نك فحقيله وزانك سكونيله ارسلان
اسد معناسنه وبوجه تدن رجالدن بعضينه هرته نسيمه اولندى الهمش هانك كسرى وسخنك فحقيله وميمك
تشدد بدله بومشاق اولان طاش حجر وخو معناسنه وابوز بد ايتدى هرشم قاز لغه قابل اولان ملايم طاعندر
الهمشه وزن مز بور اوزن سودى جوق دوه قراء و ايتى اوزن الهمزه هانك فحقيله وناه معجه نك سكونيله كوكس نهايت
بولدنى رده اولان چقور حجه در رولماده چقور اولان رد رال ايله صقلد وحقى حين ده وهزم الضريع ضريع ديكينك
پارسى قطعه الضريع معنا سنه وضريع شول دكلدر كه ريه يابلور ساقى اولماز كدى طرفى كى دكلدرى اولور التهم
فحقيله وزانك ضمي وتشدد بدله فائق تكسر معناسنه بقال تهم السقاء اذ ايس وتكسر وتهم كوك كورلكه دى
ديرل بقال تهم الرعد تهم ما الهمزه هانك فحقيله وزانك سكونيله عسكرى صمخش الهمزه هانك فحقيله وزانك كسرى
ومديله بمعناه الانهام همزه نك وهانك كسرى بله عسكرى صمخش بقال هزم الجش هزم ما وهزمه من الباب الثاني
فانهم ما وهزمه ديبى يقين اولان قيود دى ديرلر كيه معناسنه الاهترام همزه نك وتانك كسرى بله اب
سكرته سنك اوزى واهترام قيون بو غاز لغه دى ديرلر بقول اهترمت الشاة اذا اجتهد الهمزه هانك فحقيله وزانك
كسرى ومديله كوك كورلك صوت رعد معنا سنه بقال هزم الرعد لصوته الهمزه هانك فحقيله وزانك كسرى بله
شول يغمور در كه متصل يغوب رالق ويرميه بقال غيبه هزم اي متبعق لا يستعقك وتبعق عين مهمله ايله يغمور
شدله نازل اولق الهمش هانك فحقيله وشين معجه نك سكونيله بر ايس سنه فائق بقال هشم الرعد و منه سمي هاشم

بن عبد مناف یعنی قومته ژبند فاند و غیون هاشم دبدیلرادی برودر الهشم هانک فقی و شبنک کسری و مدبله
 شول و ندرکه قوریوب پان لنه و شول چورک اغاجدرکه اودخی ایستد و کی دیوشون و هشیم ضعیف البدن
 اولان کسینه یده دیرل بقال رجل هشیم اذا کان ضعیف البدن هشیمه الکرم هانک فقی و شبنک کسری و مدبله
 معنی اولان کسینه منه قولهم ما فلان الا هشیمه الکرم ای کان جواد اسهل المأخذ التهشم فحقینه و شبنک فقی
 و تشدد بدبله متفقت بک بقال تهشم علیه فلان اذا تعطف الالهشام همزه ناک و تانک کسری به مده اولان سودی
 جله صاغی بقال اهتشم مافی صرع الناقه اذا احتلبه الهضم هانک فقی و صادک سکونیه فائق کسری معناه سنه
 الهضم علی وزن حیدر اسلان اسد معناه سنه و هضم رجالدن قوی اولان کسینه یه دخی دیرل الهضم هانک فقی
 و صادک معناه سکونیه فائق کسری معناه سنه الالهضم همزه ناک و تانک کسری به معناه بقال هضمه حقه و اهضمه
 اذا طلمه و کسری علیه حقه و هضم ترکه دخی دیرل نقول هضم لك من حق طابغه اذا ترکته و هضم برزوع بخون دخی
 دیرل الهضم فحقینه و صادک فقی و تشدد بدبله ظلم انک تقول تهضمه اذا طلمه و تهضم ظلمه طاعت ابدوب زبولنق
 کوسر مکه دخی دیرل نقول تهضمته فاما اذا انقدت ام و ناقصرت الهضم هانک فقی و صادک کسری و مدبله مظلوم
 معناه سنه الهضم میم کسری و صادک فقیله معناه و هضم خرماتک شول احلامدق چچکنه دخی دیرل که هنوز قانی
 ایچنه اوله و مزبون هضم دیرل بری ایچنه کرد و کندن اوتری و هضم شول عورته دخی دیرل که بوکر لری خوب اوله
 لطیفه الکثین معناه سنه الهضم میم کسری و صادک فقی و تشدد بدبله شول بوکر درکه تازه و تراود و غندن اوتری
 شکرلر نک بعضی بعضنه منضم اوله بقال کشم هضم الهضمه هانک فقی و صادک کسری و مدبله قوم برخصوصه
 ظلم ایتمک الالهضم همزه ناک کسری به دوه ناک قولن دشلری دوشوب غیردی دشلری ظهور انکه دیرل ابو زید و ابی
 لوزن بقال هضم الابل للاجذاع وللأسد اسر جمعا اذا هبت و اضعها و طلع غیرها و اجذاع جمیله و ذال معجه ابله
 دوه بشیاشنه کیر مکه دیرل و قیوننه دخی حال بو به در الهاضوم علی وزن الکافور جو لرش دبد کلری نسنه درکه
 طعامی هضم ایلر الالهضم همزه ناک و هانک کسری به طعام هضم اولق بقال هذا طعام سریع الالهضم و بطی
 الالهضم الهضم هانک کسری و صادک سکونیه الحق رارض مطینه معناه سنه الالهضم همزه ناک فقیله جمعی
 الحق و رل معناه سنه الهضم شبنک کسری و منه قولهم فی القدر من الامر الخوف اللیل و الهضم الوادی یعنی
 کجه دن و دن قورستدن حذر قل جائز که مدودن یا خود جانور دن ضرر نیشه الهضم فحقینه طوارک یا نلری
 بری برینه قریب اولق انضمام الجنین معناه سنه و بواته عیب عد اولنورو بو ذکر اولنان ابن السکیت روایتی در
 دیشلر که اهضم اولان ات یعنی قارنی اولین ات اصلا و از اغه سکر قرا معنی ایتدی اوکل میدانده اهضم اولان
 ات چک احتالی یوقدر بر انک سکر تمسی قارنی ابله و بونی ابله در دبدی الهضم هانک فقی و صادک سکونی
 و الفک مدبله اهضم سوئی قارنی از اولان دیشی ات معناه سنه و اهضم كذلك قارنسر اولان رجله دخی طلاق
 اولنورو بو رجله جهت مد حد الهضم هانک فقی و قافک کسری به شول کسینه درکه زیاده اج اوله شدید الجوع
 معناه سنه الهضم فحقینه زیاده اج اولق بقال هضم هضم من الباب الرابع الهضم هانک کسری و قافک فقی و میم
 تشدد بدبله کثیر الاکل اولان کسینه و هم در یاه دخی دیرل الهضم علی وزن حیدر شول ارکه دوه قوشیدر که اوزون
 اولو بعضیلر بو هیقند ندر میم زاید در دیشلر و هیق از که دوه قوشنه دیرلر و صاحب صراح بو مقامه هیقم
 شتر مرغ دراز و الم زاید دیشلر قصوری خفی دکلدر زرامیم زاید اولمی اصلی هیقندن اولد و خی تقدیر جبه در
 مطلق دکلدر و هیقم در یاموجنک اوزن حکایت دخی استعمال اولنور و لقمه یوننک صوتی حکایت دخی
 استعمال اولنور الهضم فحقینه و قافک فقی و تشدد بدبله ایری لقمه یوننک بقال فلان تهضم الطعام اذا ابتلعه لقما

هم

هم

لهضم

عظما التهم فحقینه و کافک فقی و تشدد بدبله قوی یقلق بقال اهتمک التهم اذا تهدمت و تهکم زیاده غضبه
 کله که دخی دیرل بقال تهکم علیه اذا اشتد غضبه و تهکم تعنی یه دخی دیرل بقال تهکت اذا تغتبت التهم علی
 وزن التهم تعنی قالدرمق بقال تهکت غیر تهکیا اذا غبت تعنی اوزمیه کتور سکت التهم میم کسری و کافک کسری
 و تشدد بدبله متکبر معناه سنه هانک فقی و لامک فقی و میم تشدد بدبله و فتح اوزن به اسینه کل دیکدر تعال
 معناه سنه خلیل ایتدی و ناک اصلی لم ایدی لم الله ت شت قولندن مأخوذ اولون جمعه معناه سنه کوی که معنی لم نفسك
 الینادیکدر اقرب معناه سنه و هانمیه یجوندن فی حذف و تشدد کثرت استعمالدن اوتری و هانمیه لم ایدی کاه
 واحد قلنوب واحدی و ثنیه سی و جمعی و تانی بر ابر قلندی اهل حجاز لغی اوزن قال الله تعالی و القابین
 لاخوانهم هم الینا و اهل نجدانی منصرف قلوب تنبه سنه هلمو جمعده هلمو و مو تشدد هلمن دیرل کن افصح
 اهل حجاز لغتیدر و کاه اولور لامله صله لندروب هلم لك و هلم لکما دیرلر تکم هیت لك دیرلر و هیت لك هلم لك
 معناه سنه دره یقن بونک اوزرینه نون ثقیله داخل قلسک هان یارجل دیرسن و مو تشدد یچون هلمن دیرسن
 میم کسری به و ثنیه سنه هلمن دیرسن کرک ثنیه مذکر اولسون کرک مو تشدد اولسون و جمع مذکر نده هلمن
 یارجل دیرسن میم کسری به و جمع مو تشدد هلمن یا نسوة دیرسن و یقن سکا هلم الی کذا و کذا دیرسلر الام هلم
 دیرسن الفی و هانی مفتوح قلغه کویا که الی مالام دیوب هانی حالی اوزن ترک اتش اولورسن و یقن هلم کذا و کذا
 دیرسلر لاهله دیرسن لا اعطیکه معناه سنه و جوهرنیک بولکلا مندن فهم اولنور که هلم کله سی قریب اولق معناه سنه
 استعمال اولنور و خی اعطاه معناه سنه استعمال اولنور پس مناسب اولان بوایدی که معنای اعطایه دخی اول
 کلامنه اشارت اولنیدی مکرکه لا اعطیکه کله سیده مقصود لا اعطی المسؤل در لا اقریک معناه سنه دینه الهیلمان
 هانک و لامک فحقینه و یانک مایبندن سکونیه برکله در که مال کثیر دیک محله استعمال اولنور بقال جاءنا بالاهیل
 و الهیلمان اذا جاء بالمال الکثیر و لامک فقی دخی جائز در هلمانده الهلقامه هانک کسری و لامک سکونیه فرموده
 و اوزون اولان کسینه هلقام هانک کسری و لامک سکونیه بر جاک اسمیدر الههم هانک فحقینه و میم تشدد بدبله
 غصه الهوم شبنک فقی غصه ل معناه سنه و هم ارتک معناه سنه دخی کلور نقول هنی المرض ای اذا بئی
 و هم برنسنه بی دلمک معناه سنه دخی کلور نقول همت الشی اهم همان الباب الاول اذا اردت الالههم همزه ناک
 کسری به غصه واضطراب و رمک نقول هنی الامر اذا اقلقک و حز نک و بقال همک ما همک لهم میم کسری و هانک
 کسری به زیاده احتیاج اولنان نسنه الالههم همزه ناک و هانک کسری به اریک بقال انهم الشعم والبر اذا ابا و بر
 فحقینه کو کدن یغان طلویه دیرلر الالههم همزه ناک و تانک کسری به غصه لنق اغنام معناه سنه بقال اهتم له بامر
 الهاموم علی وزن الکافور شول دوه اور کجیدر که اریش اوله سنم مذاب معناه سنه و صاحب صراح هاموم شتر
 کداخته کوهان دیشدر مناسب دکلدر الههم هانک کسری و میم تشدد بدبله برنسنه یه قصد و توجه یقال
 فلان بعید الههم الههم هانک کسری و میم فحقینه جمعی همتلر معناه سنه الههم هانک فحقینه بمعناها و همه هانک
 کسری به زیاده پیر اولن عوریه دخی دیرلر الههم میم و هانک فحقینه مراد اولق همام هانک فقی و میم کسری اوزره
 بناسیله بمعناها یقال الههم ای لاهم بذلک و لافعله پس همام قطام کبی اولور اخرینک بناسندن
 الههم هانک فقی و میم کسری و مدبله اهسته یوریک دیب کبیدرو زنا و معنی نقول همت اهم هیم
 من الباب الثاني الههم هانک کسری و میم تشدد بدبله زیاده پیر اولان کسینه شج فانی معناه سنه
 الههم هانک فحقینه و میم تخفیه علیه عالی همت اولان بک مالک عظیم الههم معناه سنه الههم هانک فحقینه و میم
 فقی و مدبله شول قوی در که صوی جوق اوله همام هانک فقی و میم سکونی و میم تانیه ناک کسری اوزن بناسیله

هم

هم

هم

اسماء افعال دن اولمق اعتبار بله و بود ذکر ایتد و کیم نسخ معجده و واقع اولان ضبطه بناء در اگر چه کتب موجوده ده
 کسر اوزن بناسنه تصریح بولما مشدر الهمه میمک تشدید بله حشرات ارضدن خوف اولنلردن برسی الهوام
 هانک فتی و میمک کذلک تشدید بله جمعی خوف اولان حشرات معناسنه و کاه اولور که چار پایه دخی اطلاق اولنوب
 نعم الهمه هانک اولر الهمه هانک فتی و میمک کسری و مد بله شول ملائم اولان بغمو ردر که قطره لری خرده اوله
 الهمه علی وزن الزلزله کو کسره صوتی تردید ایتد در ان السکیت و وائی اوزن الهمیم هاء اولک کسری و میمک
 سکونی و هاء ثانیته کسری و مد بله سینه سینه صوتی متردد قلان جارا التهمیم علی وزن التکریم عورت اولان
 او بنی ایچون ایجه اوزانله نغمه قلن بقال همیت المرأة فی رأس الصبی وذلك اذ نوتته بصوت رقة له التهم
 فتختبله و میمک اولک ضمی و تشدید بله رکسینه فی ارامق نقول ذهبت الهمه ای اطلبه الهمه هانک و نونک فتی
 و مایند یانک سکونیه خفی اولان اوزانله هانک کسری و نونک فتی و تشدید بله هله و زنی اوزن شول
 بونج قدر که نساء طایفه سی انوکلهز جاله افسون ایدر لر التهویم علی وزن التکریم رکسینه او بچویه وار ماغله
 باشن تحریک ایتد بقال هوم الرجل اهزرا منه من العباس و هزراء معجبه ابله تحریک دیر لر التهویم فتختبله و واولک
 ضمی و تشدید بله کذلک او یورکن باشن تحریک ایتد بقال تهویمنا و نسخ جوهر بله هوم الرجل اذ اهزرا منه من
 العباس دیر که نصحه و قد هومنا و وقع اولمشدر باب تفعلیلدن لکن ظاهر اولان نهو منا و لحد در باب تفعلیلدن تا که
 تکرار لازم کلیه الهمه علی وزن الحاله باشک دپه سی الهام علی وزن الحال جمعی و هام یقوش معناسنه اولان هاهمه
 دخی جمعی کور علی ماسیجی و هاهمه القوم قومک رکسینه دخی دیر لر و هاهمه کجه قوشنه دخی دیر لر یقوش معناسنه
 و عرب طایفه سی شویله زعم ایدر لر که بر مقتولک قتلدن انتقام انسه انک روحی یقوش شکسته تمثل ایدوب
 قبری اوزنله اسقونی اسقونی دیو یعنی بنی صواروب عظم ساکن قبایک دیو صدا و بر و شول وقت که انتقام الله
 طیران ایدر الهم هانک فتی و یانک سکونیه رکسینه عشقدن یاغیری نسندهن سرکردان اولوب کذلک الهیام فتختبله
 بمعناه بقال هام علی وجه بهیم هیما و هیما اذ اذهب من العشق او غیره المستهام میمک ضمی و تانک فتخبله سرکردان
 اولان قلب بقال قلب مستهام ای هائم الهیام هانک ضمی و یانک تخفیفه از یاده صوسز اولمق اسد العطش معناسنه
 بقال هامو اهیما و هیما جنون کبی رحالتدر که عشقدن حاصل اولور و هیما دوه به عارض اولور بر مرصدر
 که مرعاده کرره رر انهماء هانک فتی و یانک سکونی و الفک مد بله شول ناقه در که ذکر اولنان مرضه مبتلا
 اوله الهیام هانک فتی و یانک تخفیفه شول قومدر که زیاد ملائم اولدغندن الدن اقوب کتیری برین طوطد غیچون
 الهیام خمتبله جمعی قدال بله قدل کی که قدال باشک اردنه دیر لر قفا معناسنه الهیام هانک فتی و یانک سکونیه
 صوسز دوه الهیام هانک کسری بله جمعی الهیام هانک فتی و یانک سکونی و الفک قصر بله موتی عطشان و عطاش
 و عطشی کی و اصمعی ایتدی رکسینه حالت خمتد صوسز اولسه هیما دیر لر و اگر صوسز لفی مرضدن اولسه مهیوم
 دیر لر الهیوم میمک فتی و یانک ضمی و مد بله مرضدن صوسز کسینه تنک لان مرور ایتدی الهیام هانک
 کسری و مد بله صوسز کسینه بقال قوم هم ای عطاش قال الله تعالی فشار بون شرب الهیام ای کالابل
 العطاش یعنی صوسز دوه لکی و بعضیلر همدن مقصودر ملدر دیدی یعنی قوم اچدو کی کبی ایچر
 و بو اخفش ره ایتدی التهمیم فتختبله و یانک ضمی و تشدید بله بجنس خوب یوریکدر مشیه حسنه معناسنه
 هیما هانک ضمی و یانک فتی و الفک مد بله غیره و زنی اوزن بنی محاشعدن رقومک اسیدر و الفک قصر بله
 دخی ایدر فصل الیاء لیمیم یانک فتی و تانک کسری و مد بله و کسره و نسندهن کالتر اولوب نظیری جوق بولنیه
 اکتیم دیر لر قال دره بیه الا یتام هزه نك فتخبله جمعی و کسز لر معناسنه ایتامی نك فتی و اخرند الفک قصر بله

کذلک

کذلک جمعی الیمیم یانک ضمی و تانک سکونیه بتم اولمق الیمیم یانک فتی و تانک کذلک سکونیه بمعناه بقال الیمیم
 یما و یما من الباب الرابع و یما کبی ادمه بابا اولمق جیمتند در و سائر حیوانانده انا اولماق جیمتند در الموت میمک
 ضمی و مد ی و تانک کسری بله اولادی ایتام اولان عورت بقال ایتام المرأة ذی موت اذ اصار اولادها الیما التیمیم
 علی وزن التکریم ییمیم قلن بقال تهمیم الله یتیمه ای جعل ایتام الیمیم فتختبله بطو اوزن اولمق بقال فی سیره نیم ای
 ابطاء الیاسمین سبنک و میمک کسری بله و سبنک فتی دخی جا زدر و بومر بدر و بعض عرب شمت الیاسمین
 و هذا یاسمین دیوب مجرای جمعه اجراء ایدر تنک نصیمین ده ذکر اولمشدر الیاسمین سبنک کسری بله یاسمین
 معناسنه کاشدر بعض اشعارده یلم یانک و لامرک فتخبله بر موضعک اسیدر که اهل تنک میقتیدر و المملک لغتدر
 التیمیم علی وزن التکریم قصد ایتام ییمه ای قصده و رکسینه نك اوزنیه کوندر طوغر لغته دخی دیر لر تقول
 ییمیم ییمه اذ اتو خیمه و قصده دون من سواه و ییمیم نیم و یرمکه دخی دیر لر تقول ییمت المریض لاصلوه فتیمیم
 التیمیم فتختبله و میمک اولک ضمی و تشدید بله کذلک قصد ایتام ییمه ای قصده و نیم ایدست بدلنه طیراغله
 طهارت شرعیه قلعه دخی دیر لر تقول ییمت لصلوه واصله التعمد و التوخی یعنی نیم نیمتک و تانک کونلردن
 ما خود در قصدتک معناسنه و ابن السکین ایتدی باری تعالی کفتمی و اصعدا طیب ایدر کی قول شرعی قصده و
 لصعید طیب معناسنه در زراعر بلرک نیمی طلب قصده معناسنه استعمالی کثیر اولمشدر لفظ نیم ترابله یوزی
 مسج ایدوب اللری معجم انکه مخصوص و لغتیه ک الیام یانک فتخبله و میمک تخفیفه و حشی کو کر جین معناسنه در
 اصمعی و ایتی اوزن الیامه واحدی بیان کو کر جینلر ینک برسی معناسنه و کسان ایتدی یامه اولره ما لوف او ان
 کو کر جینه دیر لر و یامه متول اوک کوز لو جاریه نك اسیدر که اتلوی اوج کونلک یردن کووردی بقال اصر من زرقاء
 الیامه و یامه بر یچه شهرک دخی اسیدر که انلرک اسمی جو در پس ذکر اولنن جاریه نك اسمیه سیمه اولمشدر یامه
 اکثر اوقات اضافت اولنوب جو الیامه دیر لر نندن اوری الیامی یاء اولک فتی و اخیرک تشدید بله یامه به منسوب
 اولان نسنه الیمیم یانک فتی و میمک تشدید بله دریا بحر معناسنه الیوم میمک اولک فتی و تانک خمتبله دریا به انش
 کسینه بقال الم الرجل فهو ميموم اذ طرح فی البحر الیمیم فتختبله نباتات قسمندن بر دیر لر و اوند رالیمه فتختبله واحدی
 ذکر اولنان اوتک بری معناسنه الیوم یانک فتی و واولک سکونیه کون ککه معروفدر الایام هزه نك فتی و یانک
 تشدید بله جمعی کونلر معناسنه و بونک اصلی ابراهیم ایدر اذ غام اولناغله ایام اولدی و اخفش ایتدی باری تعالی نك
 اسس علی التقوی من اول یوم دیدی قول شرعی من اول الایام معناسنه در تنک کل رجل دبد و کده کل الرجال
 دیر لر سن دبدی الیامه میمک ضمی و واولک فتخبله کونله اشک تقول حاملته میاموه کا تقول مشاهرة الایوم
 هزه نك و واولک فتخبله رلفظدر که شدة مقامده استعمال اولور یوم یوم دیر لر تنک لیل لیل ایدر لر و کاه اولور
 الیوم الیمیم دیر لر تنک بعض اشعارده واقع اولمشدر و بومر ویدر اصلی الیوم لایوم در هزه حذف اولمشدر
 خیمدن حذف اولمشدر و کبی و واولک خبر اولنوب میمک تقید اولمشدر بعد و لوطر فده واقع اولد غیچون پایه قاب
 اولمشدر و تنک دل و جمنه دل دیشلدر در یام و غار فیمندن لکی قیلنه نك اسیدر و یام بن نوح علیه السلام طوفانه
 غرق اولمشدر الایمان هزه نك و هانک فتخبله سیل و ایدر لر و ان دوه در که اهل بادیه قمتند بونلردن استیاده اولنور
 که بونلر اعالر و ایدر لر یعنی کوز سرود لسز اولن باغیلر در و اهل مصارع قمتند الایمان سیل و بحر یق در یعنی باغیلر
 و ابو عبید ایتدی بونلر ایهیم دیر لر دفعنه مجال و لیوب نطق اهل اولد قیلرندن او تری تا که ایلک ابله و یتلو لوق ابله
 نك اولنوب خلاص ایلنه بوسیدن زولی بلور سز اولان و ایدر لر و حرا به بهما دیر لر الایام کذلک هزه نك
 هانک فتخبله ر جالدن صانرا اولان کسینه اصم معناسنه و حبله بن الایم ملوک غسلک اخریدر و الله اعلم بالصواب

یسیم

یلم

ییم

نیم

یوم

باند وخی ره دخی دیرل المیزان یک کسری و همزه نك سکونیه کذلک وحشی یتاغی الما ازین میمک فخی و همزه نك
 فخی و مدی و رتک دخی کسری و مدبله جمی و وحشی یتاغی لری معناسنه لارنه همزه نك ضمی و رتک سکونیه کترن کله
 یتاغی اولان اغاج بود شی فخی نك اوزون کترن کله فاقم اولسه لار بون همزه نك ضمیمه صغوروزی و زن تا کید
 مع ایچون سلفدن ویرد کاری رقاچ اچمه کاکعوم فی دیرل لاریان همزه نك ضمی و رتک سکونیه کذلک تا کید
 مع ایچون سلفدن ویرد کاری رقاچ اچمه و بولغند رعبون بله مر باند و عامه بوکد رعبون دیرل و بومقامه صاحب
 صراح لاریان لغه فی عربان یعنی کول دیشدرسم و اولدی و حی فخی دکلدر لاسن همزه نك مدی و سبک کسری بله
 طبعی و لونی متغیر اولان صواحن کبیدره و بناو معنی لاسن ضمیمه صودکر اولغان صفت اوزن اولمق بقال سن
 الماء یا سن اسونان الباب الاول و یا سن من الباب الثاني لاسن فختینله بمعناه بقال سن الماء یا سن اسنان من الباب
 الرابع واسون برکسته قیویه کید کله قیو نك رامنر اچمه سی اکتا شیر ایدوب لایعقل یاخو و باشی چکر فخی دخی دیرل
 بقال سن الرجل ادا دغل شیر فاصیله رجم منته من رجم البئر او غیر ذلک فغشی علیه و دارا سه التا سن فختینله
 و سبک ضمی و تشدید بله صوم تغیر اولمق بقال تا سن الماء ادا تغیروتا سن برخصوصه تعلل ایدوب اکتانکه
 دخی دیرل لوزیدره یعنی اوزره بقال تا سن علی تا سنا ادا اعتل وابطا و ابو عمر وایتدی تا سن الرجل ابا دیرل فخی
 انوک اخلاق طو تسه لاسن ضمیمه خلق کبی دروزناو معنی لاسان همزه نك مدبله جمی اخلاق معناسنه بقال
 هو علی اسان من ایه ای علی شمایل من ایه واسن کذلک اسانک واحدی درواسان قولانک وایک قائلرنه دیرل
 طاقات النسخ وطاقات الحبل معناسنه ابو عمر وروانی اوزره واسن کذلک بقیه شخصه دیرل بقال سمعت ناقه علی
 اسن ای علی نعم قدیم یعنی اسکی یاغ اوزره یاغ بغلدی و جوهری بومقامه تا سن کله سی اعتل معناسنه کلدکن
 تکرار ذکر انشد و نظر اولده الماء من مملک فخی و فاک ضمی و مدبله شول کسنه درکه عقلی و فکری ضعیف اولور
 و الحوز لما فون چورک قوز دیرل لافن فختینله برکسته فکری ضعیف اولمق بقال افن الرجل من الباب الرابع
 و بقال ايضا افن علی البناء المجهول فهو ما فون و افن اققنک سودی زامعه دخی دیرل بقال افنت الناقه اذا
 قل لبنها الا فنه همزه نك فخی و فاک کسری بله سودی از اولان ناقه لافن همزه نك فخی و فاک کسری و مدبله فکری
 ضعیف اولن کسنه فی المثل ان الرقین یقطی افن الافین ورقین قافله خطک و سائر سنه نك اعرابنه و محسناته
 دیرل یعنی ذیت ضعیفی و عیبی ستر ایدر لافن همزه نك فخی و فاک سکونیه عقلی فاسد قلن بقال افنه لله یا فنه
 افنا فهو ما فون و افن اکسلیکه دخی دیرل نقص معناسنه و افن دو ویاور یسی انه سنک سه سنه اولن سودی جمله
 ایچمه دخی دیرل و افن سودی صاغن کسنه جمله صاغنه دخی دیرل و افن سودی بلا تعین وقت صاغنه دخی دیرل
 تخمینک مقابلی درالتا فنی میمک ضمی و فاک کسری و تشدید بله اکسلیجی سنه یه دیرل متقص معناسنه
 الا فان همزه نك کسری و فاک تشدید بله وقت حین معناسنه ابو عمر وروانی اوزره بقال جاءنا علی فان ذلک
 فی حین ذلک الا فنه همزه نك ضمی و فاک سکونیه شول اودر که طاسدن بنا اولنه الا فنی خمتینله جمی
 ذکر اولنان اول معناسنه رکبه یاهر کبکی دیرل معناسنه الامانه همزه نك فخی و میمک تخفیفی ابله امین اولمق
 الامان همزه نك فخی کذلک امین امن الامن همزه نك مدی و میمک کسری بله امین کسنه بقال امت من الباب الرابع
 فان الامن الا فنی همزه نك کسری مدبله برکسنه فی امن و امان اوزن قلن بقال امت غیر من الامن و الامان و امان
 تصدیقه دخی دیرل لاه من میم اولک ضمی و ثانی کسری بله تصدیق ابله متصف اولن کسنه و مو من امین قلیعیه
 دخی دیرل واری تعالی همزه نك مدی کاری قوللری نونک ظلم آتسندن امین اولدغنه بناء دره امن اصلنه امن ایدی
 همزه نك ابله همزه ثانیه تلین اولندی علی ماسیجی من الاصل فی هذا الباب لم یسن میمک ضمی و هذک فخی مایک

ارین

اسن

افن

لن

امن

سکونی و میمک کسری بله کذلک امین قلیجی معناسنه درو بونک اصلی ما امن ایدی همزه ثانیه یاه قلب اولماغله
 تلین اولندی تلین اولند قدن صکره همزه اولی هایه قلب اولنوب مهین دینلدی الامن همزه نك فخی و میمک
 سکونیه امین اولمق که خوفک مقابلی درو امن برکسنه یه برسنه فی اینا فنه دخی دیرل بقال امتنه علی کذا من الباب
 الرابع وقری قوله تعالی لا تأمننا علی یوسف من الادغام والاطهار وقال لا خفتس والادغام احسن الامنه
 فختینله کذلک امین اولمق و منه قوله تعالی امنه تعاسا و تعاس نونک ضمی ابله او یخویه دیرل و امنه کذلک شول
 کسنه یه دیرل که هر کسه اعتماد قیلله الامنه همزه نك ضمی و میمک فخی کذلک هر کسه اعتماد قلن کسنه الا یتان
 همزه نك و تانک کسری بله کذلک برکسنه یه برسنه فی اینا فنی تقول انتمته علی کذا و تقول اوتم فلان علی ما لم یسن
 فاعله اگر کله مز بون بله ابتداء قلک همزه ثانیه فی و اوقیلر سن زیر کله نك که اولند ایکی همزه جم اوله و ثانی
 ساکن اوله همزه ثانیه فی و او قلب ایدر سن اگر مقابلی مضوم اولور سه و یاه قلب ایدر سن اگر مقابلی مکسور
 اولور سه نحو انتمته و الفه قلب ایدر سن مقابلی مفتوح اولور سه نحو امن الاستیمان همزه نك و تانک کسری بله
 برکسنه نك امانه داخل اولمق بقال استان الیه ادا دغل فی امانه الامن همزه نك فخی و میمک کسری و مدبله امن
 اوزن اولجی قال الله تعالی و هذا البلد الامن قال لا خفتس یربد الامن یعنی اخفتس امین حافظ معناسنه در دبدی
 یعنی کیدویه داخل اولنی حفظ ایدر ضایع ایترا من امانی ضایع ایتدی کی نه کاصل دخی بودر و بعضیلر امین
 ما مون معناسنه در یعنی حوادندن و غوا یلدن محفوظ معناسنه در دبدیلر الامان همزه نك ضمی و میمک
 تشدید بله امین معناسنه الامون همزه نك فخی و میمک ضمی و مدبله شول ناقه در که اعضاسی ردلشنده استقام
 اوزن اولوب ضعیف و یاسندن صاحبی امن اوزن اوله امین همزه نك مدی و قصر یله یلفظ در که داده استعمال
 اولور و میمک تشدید فلق خطا در و بعضیلر ایدی امینک معناسی کذلک فلیکن دیه درو بونک آخری فتح اوزن
 مبنی در این و کیف کی اجتماع ساکنندن و تری التا مین علی وزن التکریم امین دیک در بقال امن فلان تا مینای
 قال امینا الامن همزه نك فخی و نونک کسری و مدبله ایتک بقال ان الرجل من الوجع بین انینان من الباب الثاني الا ان
 همزه نك ضمی و نونک تخفیفی ابله بمعناه التا تانک فخی و همزه نك سکونیه بمعناه ايضا الا انه همزه نك مدی و نونک
 تشدید بله قیون معناسنه در قیون اوزن ایتکمه نشیها بقال ماله حائه و لانه ای ناقه و لاشانه همزه نك فخی
 و نونک تشدید بله فعل ماضی در کان معناسنه بقال ما فعله مان فی السماء نجم ای ما کان فی السماء نجم و هو لغة فی عن
 و بقال ايضا مان فی الفرات قطرة ای ما کان فی الفرات قطرة و لا افعلها مان السماء سماء و ان همزه نك کسری و فقیله
 و نونک کذلک تشدید بله شول حرفلر دن در که اسمی نصب ایدوب خبری رفع ایدر لریس مکسوره اولی ابله خبر
 تا کیده لنور و مفتوحه اولنه مابعدی تا وبل مصدرده اولور یعنی هر نه د کلا و افا ده تا کیده تده مشترک رایسه ده ان
 مکسورنک امتیازی تیره حرف تا کیده داخل اولماغله و مفتوحه نك امتیازی مابعدی تا وبل مصدرده اولماغله در
 و کاه بونلر تخفیف اولنور و قن تخفیف اولسه لر دیرلر سک عمل ایتدر رسن دیرلر سک عمل ایتدر رسن و کاه اولور
 ان اوزنه کاف تنبیه زاده قلنوب کانه شمس دیرسن و کاه اولور تخفیف اولنور و تخفیف اولند قدر سبیل عمل قلماز
 لغت فصیحه اوزن ون تخفیفه ناصبه قن حذف اولسه دیرلر سک عمل اندوب مابعدن منصوب قیلر سن دیرلر سک
 مرفوع قیلر سن قال الله تعالی قل افعلوا ما امرت به و لا تعصوا ما نهت به و لا تعصوا ما نهت به و لا تعصوا ما نهت به
 احتیاجدن خالی ایلدی فخی دکلدر تا مل اولنورن و اگر چه مستلزم بوزنک حق وان قدن کنون مع الفعل المستقبل
 قولندن تا خیرا و نیتی ایدی لکن اعمال و افعال مناسبتی ابله تقدیم اولنشدروانی وانی بر معنایه در و کفر و کانی و لکنی
 دخی بوبله در زرا بو حروفک استعمالی جوق اولوب تضعیفی ثقیل کورد کرجون یاه قرپا اولان حرفی حذف
 ایتشدر دره و اعلی و اعلی ده دخی حذف اولنشدروانی لام نونه قرپا و لغین نه حرف تضعیف حکمنه اولنشدرو

ان

و اگر آن مکسور اوزن ما زیاد اولسه معنای ثقلی یعنی حصری افاده ایدر کفوله تعالی انما الصدقات للفقراء
والمساکین زیر الفا حکمی مذکور ایچون اثبات و معاد ان نفی افاده ایدر و ان همزه مفتوحه و نون ساکنه ایله
کاه اولور فعل مستقبل ایله معنای مصدری افاده ایدر و ب نصب عمل ایدر نقول ایدر ان تقوم و المعنی ایدر قیامت
و اگر ان فعل ماضی اوزن داخل اولسه ماضی بی وقوع بولن مصدر معنای قیلور لکن عمل قیلور نقول ایچون ان وقت
و المعنی ایچون قیامت الذی مضی و ان کاه اولور مثله دن تخفیف اولور پس مابعد نه عمل قیلور یعنی علی ظاهر بولماقی
واجب اولور هرند کلو ضمیر شان مقدرده عامل اولور دیشلر ایسه ده و بوتقریر ایله جوهر نیک بومقامده
اولن کلامیه اول محمله و ان خففتان شئت اعلمت و ان شئت لم تعمل دبدی کلامیک پیننده تدافع ظاهر اولور
تقول بلغنی ان زید خارج و اما ان مکسوره حرف جر ادنی ابقاع ایچون در اولک وقوعه دن اوری تقول ان تا ثنی
انک و ان جمتی اگر متک و کاه اولور مانافیه معنای دخی اولور کفوله تعالی ان الکافرون الا فی غرور و کاه اولور مایله
ان بینن دخی جمع ایدر لرتا کید ایچون مانا رأینا کبی مارایا معنای جوهر نیک بولکلانندن فهم اولور که
بوصورت مادن صکره ان زاید اولمقدن غیر صورت اوله حالاکه غیر ذکارتنه کم عن قرب ذکر اولور انشاء الله
تعالی و کاه اولور جواب قسم دخی واقع اولور تقول و الله ان فعلتای مافعلت و نه کاه اولور علی وجه الاختصار اخر
کلامیه قد کان معنای واقع اولور تنه کم بعض استعاره واقع اولمقدن بقلن شب قد علاک و کبرت فقلت
نه ای نه قد کان کاتقان ابو عبید ایتدی بولکلام عربیه اختصار قیلمدن در ضمیر له کتفا و انمقدن معنای معلوم
اولد غنه بقاء و اما خفشتک نه معنای در دبدی تا و بل مذکور بناء در بود کاد که نه معنای موضوع
اوله لکن اخفش ایتدی اخر نه اولن هاها و وقف در و ن کله سی که مفتوحه مشدده در کاه اولور لعل معنای
اولور کفوله تعالی و مایشعرتک لنها اذا جاءت لایؤمنون فی قراة فی لعلها و ان مفتوحه خفیفه کاه اولور ای
معنای اولور کفوله تعالی و انطلق الملائمهم ان مشوا و اگر ان تفسیریه ده معنای قول مورندن لاید در و بابت
کریمه ده ذکر اولن معنی یوقیر دینلسه انطلقدن مراد انطلق السن در پس معنای قول موجود اولور دیو
جواب و بر لر لکن لازم اولور که مشی دن مراد مشی متعارف اولموب هر نسه نیک اوزنه سمر اولق اوله و کاه
اولور ان مایه صله اولور کفوله تعالی و اما ان جاء البشیر و کاه اولور زاید اولور کفوله تعالی و ما لهم ان لا یعذبهم الله
یرید و ما لهم لا یعذبهم الله جوهر نیک بولکلانندن فهم اولور که مادن صکره کلن ان زاید اولمیه حالاکه اولدخی
زاید در تنه کم معنی اللبیب تصدیج اولمقدن و کاه اولور ان مکسور خفیفه مادن صکره زاید اولور کفوله مال
یقوم زید و کاه اولور ان مشدده دن مخففه اوله و بونک خبر نه لام داخل اولماسی لازم اولور حذف اولن
تشدیددن عوض اولسون دیو کفوله تعالی ان کل نفس لما علیها حافظ و کقولک ان زید لا خوک و ان نافییه
ملتبس اولماسون دیو و بومقامده جوهر نیک عبارتند ایکی حرف علت بر فله تعلق ایچون زاید اولدن لاید در
انلک زوی عوضا و بری لایلتبس در و تا و بل حرف ثانی مجموع تعلق قلمله در تا مل اولنه انا فحتمنه اسمدن
متکلم و حده دن کنا بید در فتح اوزن مبنی اولدی فعلی منصوب قلن اندر فرق اولما ایچون و اخر نه اولن الف
حالت و فقه اولن هر کبی مان ایچون در عبارت جوهری بوبله واقع اولمقدن و الف الاخیره انما هی لیبان الحرف فی
الوقف و اگر لیبان حاله الوقف دینلسه اظهر اولور دیو اگر انا کله سی کلامیک وسطنه واقع اولور سه الف ساقط
اوله رما کد لغت رد یا اوله و کاه اولور انیه تا خطاب اولشدر لوب شی واحدی قیلور اضافت قصد اولمقدن
تقول انت یکر لئولنه انهم لجمع المذکوراتن لجمع الموث و کاه اولور بونلک اوزنه کاف تشبیه داخل اولور
تقول انت کانا و انکانتن بعض عریدن بوبله حکایت اولمقدن اگر چه کاف تشبیه ضمیر متصل اولماز مظهر متصل

اولدوغی

اون

اهن

این

بش

اولدوغی کبی تقول انت کز بد و لا نقل انت کی لکن ضمیر منفصل اسم مظهر منزله سنده اولدوغی چون انت کانا حسن اولوب
ضمیر متصله مغیر اولدی لا و ان همزه نیک فقی و و اوک سکونیه له رفاهیت و حضور و سکون و رفی اوزن اولق تقول
منه انت او و ان و ان من الباب الخامس و ان هکبه نیک بکوزنه دخی در بر تقول خرج ذوا وین و هما کالعدلین الا ین
همزه اولینک فقی و ثانیه نیک کسر بیه اهل حضور و اهل سکون و ان کسبه بقال رجل ایضای رافه و ادع و و ادع
عین مهمله ایله ساکن معنای در و ان هسته یوریکه دخی در لر و بوهون دن بدال اولمقدن ان همزه نیک فقی
و نونک سکونیه امر حاضر در نفسک تعب و ربه معنای تقول ان علی نفسک ای رفیق فی السیر و ادع الا و ان
همزه نیک فقی و یانک کسر بیه جمع در حضور اوزن اولن کیجه ل معنای بقال بیننا و بین مکة ثلاث لیل و ان رافه
الا ینات همزه نیک مدی و یانک کسر بیه کذلک جمع در و ادع معنای بقال عشر لیل اینات ذات سهوله
و رفاهیه التا وین علی وزن التکریم مرکب زاده یوب یچ کندن قارنک ایکی جانبی قبه روب هکبه کبی اولق و بواندن
ما خود در هکبه معنای بقال و ان الحمار اذا اکل و شرب فامثلا بطنه و امتدت خاضع تاه فصا مثل الا و ان
همزه نیک فقی و و اوک تخفیف بیه وقت حین معنای الا و همزه نیک فقی و مدی و و اوک کسری ایله جمعی احیان
معنای من مانله از منه کبی و اونه مرار معنای دخی کور بقال فلان یصنع ذلک الامر و نه ای یصنعه مرار و بعه
مرار الا و ان همزه نیک کسر بیه یوک صغه از ج معنای همزه نیک و نونک و نونک فقی ایله و حمله الا و ان همزه نیک
کسری و مدیه کذلک یوک صغه و منه ایوان کسری الا و ان همزه نیک فقی و مدیه و اوک کسری و مدیه جمعی
کبی الا و انات همزه نیک کسری و مدیه ایوانک جمعی الا و ان همزه نیک فقی و و اوک کسری و مدیه جمعی
یوک صغه ل معنای دیوان ایله دو و ان کبی ز را بونک اصلی او ان ایدی ایدی الوان یایه قلب اولمقدن
الا و ان همزه نیک کسر بیه خرما سلق نیک چبوغی عرجون معنای الا و ان همزه نیک فقی و یانک سکونیه یورلق
اعیان معنای اوزن بد ایتدی بوندن فعل بنا و انما زو بو خصوصه اختلاف اولمقدن و ان بلان معنای ده
کلور حیه کبی و ای کبی و ان حین معنای ده کلور بقال ان لک ان تفعل کذا بین انا ای جان و بونک کبی در مقلوب
اولق اوزن و بونک اولن اوزن بد و ان اوزن در ان همزه نیک فقی و یانک سکونی و نونک فتح اوزن بناسی ایله مکانشدن
سوال ایچون در حق این زید دیکش زید مکانشدن سوال اولور ایان همزه نیک فقی و یانک تشدید بیه ماندن
سوال ایچون در ای حین معنای منی کبی قال الله تعالی یا ان مر ساها یا ان همزه نیک کسری و یانک کذلک تشدید بیه
ذکر اولن معنای سابع قبیله سنک لغتی در و بقره السلی یا ان یبعثون لان همزه اولانک فقی و لامک سکونی
و همزه ثانیه نیک فقی و مدیه بروقت ایچون اسم دو که سن اولدوقته حاضر سن و لان طرف غیر ممکن در معرفه واقع
اولمقدن و و و ک الف لام تقریفدن و تری داخل اولمش کلدوز بر اول و قضا حاضر ایچون موضوع و وقت حاضر
مشارک بر نسه بوقدر تا که الف لامه تعیین اولنه و کاه اولور و لامی مفتوح قلوب همزه لری حذف ایدر بقال لان
علی وزن یاع معنی الان کذا قال الخوهری و فیه تا مل لا یخفی فانه یقتضی ان لا یكون التعین من اللام کافی لیوم و ان
لا یكون الان موضوعا لظرف من الزمان مطلقا مع انهم یقولون اننا انان یقال کلام بالنظر الی لان الموضوع للوقت
حاضر لای الان المطلق و یستقل لای فی الوضع فصل الباء البشیه بانک فقی و ناء مثله نیک سکونیه ملائم اولن بر
ارض لینه معنای البشیه بانک ضعی و ثانیه نیک فقی ایله صیغه تصغیر اوزن بر عورنک اسمی در البشیه فحتمنه و یانک
تشدید بیه بر بغدادی در که شام شریفه بر ربه منسوب در و فی حدیث خالد فلما اتی الشام بواینه و صار بثنیه
و عسلا عزلی و استعمال غیر و بواش شول یا بیه در لر که کشری قصه و لما غین یا بدن راغ اولوب معیب اوله
و مقصود شامک قتل قری کید و بوسعت و ر خا و ان و اما سن بیان در و ابو الفوت ایتدی هر بغدادی که دوز
رده بر اکثیه در لر جلیه نیک مقابلی در پس ابو الفوت بثنیه فی معنای اولدن یعنی ارض لینه دن قلدی یچن

بانك فتي و ما به له سكويه بر عورتك اسمي در كه اكا اوى قرينه لولان خرما انجلى نسبت اولشدر
 من بون ذكر اولنان انجل حقه من بناني ديكن انله بنات محبه ديشدر الجونه بانك و او فتي و جانك
 ما بينه سكويه شول قرينه در كه قارني بيوك اوله البدن فتيه له انسلك جسدی قال الله تعالى فاليوم نجيك
 بدنك قالوا بحسدك لا روح فيه قال لا خفش و اما قول من قال بدرك فليس بشي و در عزن معناسنه در
 على ماسيحي بود ذكر اولنان جوهری كلامی در و بعض نفسیده نجي كله سن نجواي القايمكه تفسيره
 سو پرند بك معناسنه لكن قرآن عظيمه سائر مواضعه واقع اولان فتي جمله نجات معناسنه در و بدن مسن
 معناسنه در كلور بقال رجل بدن ای مسن و وعل بدن مثله و وعل عين مهمله بله بيان يکسي در و بدن قصه
 ز ربه دخی در بدن فتيه شول ناهه در يا خود شول اينك در كه مکه مشرفه در بوغرلر و من بون بدن
 ديد كری زياده سمر كنكن و ترى در بدن فتيه جمعی و بدن كذلك طوار سمر مکه و اتي صق اولغه دخی در لر
 و بدن دخی جا ردر دلك سكويه عسره عسره كي تقول منه بدن الرجل بدن بدن اناضيم البدنه بانك فتي
 و دلك تخفيفيله كذلك طوار سمر مکه و اتي صق اولغ تقول بدن بدن بدانه من الباب انماس البادن دلك
 كسر بله سمر اولان طوار و بادن مونه دخی اطلاق اولور بقال امرأة بادن البدن بانك فتي و دلك كسری
 و مدله معناه اتدین علی وزن التكرم مسن اولغ بقال بدن اذا اسن وفي الحديث اني قد بدت فلا تبادروني
 بالركوع والسجود البري فتيه و بانك تشدد بديله رجس خور مادر و كه اولور بعض لغت اوزن برچ در لر يانی
 جيمه قلب ايمكه البرينه فتيه شول قاندر كه صقيسين اولور پيرين بانك فتي و بانك سكوي و رانك كسری
 و مدله بر موضعك اسمي در كه رمل پيرين در لر البران بانك فتي و بانك سكوي و رانك كسری و سباع
 مقوله سنك بنجه سي كه انسانك بر مقلي مشابه سنه در البرش بانك و رانك فتي و رانك سكويه واحدی
 و برش ای احدی رجاعتك دخی اسمي در البرذون بانك كسری و ذال معجه نك فتي و رانك و او سكويه طولردله
 معناسنه البرذونه وزن مزبور اوزن موثي كسلان روايی اوزن البرزين بانك و زاه معجه نك كسری و رانك ما بينه
 سكويه شول مشر در كه اول ظهور بدن خرما تابندن اتحاد بد لر البرهان بانك فتي و رانك سكويه حجت
 بقال برهن عليه اذا قام الحجة البريون بانك و بانك فتي و زاه معجه نك ما بينه سكويه اطلس سندس معناسنه
 بسن فتيه برله مدر كه حسن لفظه تبعية له ذكر اولور بقال حسن بسن بسن بانك فتي و رانك سكويه
 نواحی شامه بر موضعك اسمي در البطن بانك فتي و طانك سكويه قان كه ارقه نك مقابلي درو بطن مذكر در
 و ابو حاتم ابو عبيد بن بطنك تا نجي لغت املاسن نقل ابتدی و بطن قبيله دن از اولان جماعته دخی در لر
 و بطن بر كسنه نك قارنه اور مقه دخی در لر تقول بطنته اذا ضربت بطنه و بطنته له دخی در لر بعض لغت اوزن
 شكرت و شكرت له ديد كاری كي و بطن دن نك ايجه كرمكه دخی در لر تقول بطنت الوادی اذا خلته و رنسنه نك
 باطن بلكه دخی در لر تقول بطنته هذا امر اذا عرفت باطنه و تقول بطنت بفلان اذا صرت من خواصه و تقول
 بطن الرجل علی ما لم يعم فاعله اذا اشتكى بطنه و يلكك اوزن اولن جانبته دخی در لر كه قوش قنادن ديوشدر كه
 ايجر و ده فالور البطنان بانك فتي و طانك سكويه جمعی يلكك اوزن جانبلي معناسنه طهر له طهران كي يلكك
 قصه جانبلي معناسنه عبد الله عبدان كي و بطنان كذلك حقور معناسنه و لان طانك جمعی كلور و بطنان
 الجنة جنتك او رنسنه در لر البطن فتيه بر كسنه نك قارني بيوك اولغ بقال بطن بطن بطن بطن من الباب
 الرابع اعظم بطنه من الشبع البطن بانك كسر بله دوه پالاتك شول قولاني در كه دوه نك قارني التله
 بغلور بقال التفت خلقنا البطن للامر اذا اشتد و بور حالك تصديري مشابه سنه در و رحل جاء مهله ابله

بطن

بدن

برتن

برذن

برهن

برين

بسن

بطن

دوه پالاتك كوچكنه در لر البطن همزه نك كسر بله دوه پالاتك قولانن بغلق تقول بطنت
 ابطانا اذا شدت بطنه و ابطان بر كسنه بي خواصكن قلق معناسنه در كلور تقول ابطنت الرجل اذا جعلته
 من خواصك و ابطان بر كسنه بي بطنه قلق معناسنه در كلور تقول ابطنت السيف كشي يعني قليحي ياخه الدم
 الابطن همزه نك و طانك فتيه شول طير در كه انك قولنك انج يوزنه اولور لا بطنان همزه نك و طانك فتيه
 ايكي طير در كه لك ايكي قولنه اولور البطنان بانك كسری ابله اسطر كه قفتان يوزنك مقابلي در و بطنه الرجل
 بر كسنه نك خواصكن و لان مصاحي له معناسنه التبطین علی وزن التكرم بر كسنه اسطر قلق تقول بطنت
 الثوب تبطينا اذا جعلت له بطنه الاستيطان همزه نك و تانك كسر بله بر كسنه بي كرلو طوتق و كيرلو طوتق طلب
 ايمك تقول استبطنت الشيء التبطن فتيه و طانك فتي و تشدد بديله عورتي بر كسنه جماعه اجون التله المق تقول
 بطنت الجارية و بطن مر عاتك ايچن طوشمه دخی در لر تقول بطنت الكلاء اذا جوت فيه الاستيطان همزه نك
 و تانك كسر بله دول المق يقال ابطنت الناقة عشرة ابطن اي نجتها عشر مرات يعني اوزن دفعه دول الدم البطنه
 بانك كسری و طانك سكويه طعمه قان زياده بر اولغ بقال بسن البطنه خير من خمسة تنبها يعني تحمه اولغه
 عقبه كن اقلقن خير لونسنه و قدر البطن بانك فتي و طانك كسری ابله شول كسنه در كه قانندن غير كسنيه
 همی اوليه المبطون ميمك فتي و طانك فتي و مدله شول كسنه در كه قانن غير كسنيه او غريه المبطانه ميمك كسری
 و بانك سكويه كثر اكلدن قارني بيوك اوله دن خاليه لين كسنه المبطن ميمك فتي و طانك فتي و تشدد بديله
 شول كسنه در كه قارني ارق اوله المبطنه ميمك فتي و طانك فتي و تشدد بديله موثي قارني رق اولان عورت البطن
 بانك فتي و طانك كسری و مدله عظيم البطن اولن كسنه و بطن رانغ اولان نسنه دخی در لر بقال سنا و بطن
 اراق اولن حدوغايت معناسنه البطن بانك فتي و طانك فتي و بانك سكويه اوج كيرك بيلد در كه منازل فردن در
 ساج ايكي ثلثي برادر و ابطن حمل در لر وصيغه تصغير اوزن وارد اولدی ز راجل نجوم كسره در قو زی
 شكله سرطان ايكي بوزني مشابه سنه در و بطن قارني مشابه سنه در و بطن قارني مشابه سنه در البطنان بانك
 و سبك فتي و ما بينه لامك سكويه شول در كه مر جكم كي در كنن مرجك دكل در البطنه بانك فتي و لامك
 فتي و نونك كسری و بانك فتي و تخفيفيله وسعته و رفايته در لر بقال هوفي بلهنيه من العيش اي سعه و رفايه
 و بلهنيه حاسيه ما حقد اخره الف زياده قماغه لكن الف يايه منقلب اولشدر ما قبل مكمسور اولد عندن
 او ترى لابنان همزه نك كسری ابله بر رده اقامت ايمك يقال لن بالمكان اذا قام بالبنه بانك فتي و نونك تشدد بديله
 رايحه معناسنه در كر ك خوب و ليسون كر ك كيه و ليسون المين ميمك فتي و بانك كسر بله رايحه صاحبي اولان
 بر بقال كناس مین ای ذره رايحه بر الطباء و بر الطبا هو نجاسته در لر البنان بانك فتي و نونك تخفيفي ابله
 بر من ايلري الحراف اصابع معناسنه البنانه وزن مزبور اوزن واحدی بر منق اوجی معناسنه البنانات بانك
 فتيه جمع قلتي كه اولور عدد كثری قليل ايچون استعان قلوب خمس بنان در لر حالا كه مراد خمس من البنان
 ديكرو بنان مخضب دخی در لر ز راهر جمع كه انوك يني ابله واحدی بين هادن غيري نسنه ابله فرق ايميل انوك
 واحد اعتبار اولماسي و مذكر اعتبار اولماسي جا ر اولور بنانه بانك فتي ابله بر عورتك اسمي در كه اول سعد بن لويك
 محتنه ابدی و سعدك جمله ولدی اكانست اولور كه انلر ثابت البناني جماعی در بولنه بانك فتي ابله بر موضعك
 اسمي در كه او رهايي حذف ابد و بان دخی در لر بون بانك فتي و او ك تشدد بديله بلاد فارسه بر موضعك
 اسمي در كه كاشع بون در لر البوان بانك كسر بله خيمه دیر كرندن بر دركك اسمي در البون بانك فتي و مدله جمعی
 ذكر اولن دیر كر معناسنه البان علی وزن الحال راعا جك اسمي در البانه علی وزن الحال واحدی ذكر اولن اغا جكري

بلسن

بلهن

بنن

بون

هون

همکن

بین

هون

معنایسته و منه دهن البان مهنایه بانك فتي هانك سكويه سول عورت در كه نفسی خوب و ریاضه سی لطیف اوله
 بهان بانك فتي ونونك كسر اوزن بناسی ايله بر عورتك اسمی در قظام کی البهكنه بانك وكافك فتي وهانك مایینه
 سکویه تازه و تراولن عورت بقال فی ذات شباب بهکن ای غرضه کاه اولور بهکل دخی در لر لامله البین بانك فتي
 و بانك سکویه ایراق فراق معنایسته البینونه بانك فتي ونونك ضمی ومد بهله بمعناه تقول منه بان بیننا
 و بینونه و بین و صله دخی اطلاق اولور اضداد دن در و قری لقد تقطع بینکم بالرفع والنصب رفع فعله مرفوع
 اولمق اوزره در نصب حذف اوزره در ای مایینکم و بین فضله و مزینه دخی در لر علی مایینی البون بانك فتي
 و واولك سکویه فضل و مزیت معنایسته یقال بان بهیون و بینه من الباب الاول والثانی و بینهما یون بعد و بین
 بعد والوا واقع و بینك مقای یون تفسیر نه ذکر اولمق ایدی لکن با بله مشرک اولد غیچون بو محله ذکر اولندی
 و فتن معنای بعد مراد اولسه ان بینهما البینا ذیل غیری دخی لر البیان بانك فتي ايله فصاحت معنایسته در وفی
 الحدیث ان من البیان اسعرا و بیان شول نسبه یه دخی در لر که انو کله بر نسبه مبین اولور کرک دلالت طریق ايله
 اولسون کرک غیری اولسون و بیان بر نسبه ظاهر اولغه دخی در لر بقال بان الشی یا انا اذا اتضح الالبین همزه نك
 و بانك فخیله افسح معنایسته در بقال فلان ابین من فلان ای افسح منه و اوضح کلاما ابین کذلک الفک
 و بانك فخیله بر جلالک اسمی در که عدن شهری اکاسیت اولنوب عدن ابین در لر البین بانك فتي و بانك کسری
 و تشدید بهله ظاهر اولان نسبه یقال بان فهو بین الالبین همزه نك فتي و بانك کسری والفک مد بهله جمی هینله
 اهینا کی الالبیه همزه نك کسری بهله بر نسبه ظاهر اولمق معنایسته دخی کلور و ابانت ارمغه دخی در لر بقال ضربه
 قبان راسه من جسه و فضله البین مبینک ضمی و بانك کسری ومد بهله ظاهر اولان نسبه و مبین باشی کوده دن
 این کسینه یه دخی در لر مبین مبینک ضمی و بانك کسری ومد بهله بر صوبك اسمی در بقال ابان الشی فهو مبین
 و ابنته انا اذا او فخته الاستبانه همزه نك و تانك کسری بهله کذلک بر نسبه ظاهر اولمق و علی وجه الظهور بانك
 معنایسته ده کلور بقال استبان الشی اذا ظهر واستبنته انا اذا عرفت التبین فختبئله و بانك ضمی و تشدید بهله
 بر نسبه ظاهر اولمق و ظاهر قلن معنایسته ده کلور بقال تبین الشی اذا ظهر و تبینته لا اظهره و یعدی هذه
 الثلاثة ولا یعدی التبیین علی وزن التکریم بر نسبه فی واضح قلن و تبیین واضح اولمق معنایسته ده کلور وفی المثل
 قد بین الصبح لندی مبین ای تبیین و جوهر یلک بو کلامندن فهم اولنور که تبیین دخی لازم و متعدی کله حالاکه
 و ندن اقدام لازم و هم متعدی کلسن افعاله و تفعیله و استفعاله خصوص ابشدر التبیان بانك کسری و بانك
 سکویه مصدر در اشکان قلن معنایسته شاد در زیر مبادر تانك فخیله کلور تفعیل و زنی اوزن نذ کار
 و تکرار و توكاف کی کسریله همین ایکی کله کلشدر که انوک بری تبیان و بری تلقاء در و توكاف یغمر و دن او طمغه
 در لر المایینه مبینک ضمی و بانك فتي ايله ایرلق مفارقت معنایسته التبان تانك فتي و بانك ضمی ايله ایرلق بقال
 تبیان القوم اذا انا حرو البیان بانك کسری بهله شول کسینه در که سودن مساعده فی طوارک صولندن کله و معلی مبینک ضمی
 و لامک فتي و تشدید بهله صاعندن کنه در لر الباینه کذلک بانك کسری بهله شول طلاقه در لر که اند مر اجعت
 اولیوب نکاحه محتاج اوله پس بانه مفاعله اولور مفعوله معنایسته و جوهر یلک بو کلامندن نامل و در در زیر اباینه
 تطبیقه نك صفی اولیجق مفعول معنایسته حاک و جمی ظاهر اولماز زیر کله طلاقه در زو جینی بری برندن ایرجی
 و باینه شول یه دخی در لر که کسندن چورق اراق اوله و اما کریشی زیاده قریب اولوب بایه دکلو اولنه با بانه در لر بایه
 موحه دن صکره مونك اوزرینه تقدیمی ايله یونلرک ایکسی دخی بایه عیب عد اولنور و باینه شول قیویه دخی
 در لر که دبی اراق اولوب و اسع اوله البیون بانك فتي و بانك ضمی ومد بهله بمعناه و ذکر اولنار قیویه بیون و باینه در لر

زیرا قیویه صالنی اب بوتقدیرجه قیونک دیوارندن اراق اولور و سغمتندن اوتری غراب البین بانك فتي و بانك
 سکویه شول قرقه در که لاجه اوله ابقع معنایسته و ابو الفوت ایتدی غراب البین شول قرقه در که دورفی و ابقری
 فر می اوله اما سیه قرقه یحتمل در لر و حاتم دبد کمری بطریق التطیفر اقه حکم ایتد کیچون در عربلرک زعی اوزن
 بین بانك فتي و بانك سکوی ونونك فتح اوزن بناسیه بر فتح سنه نك ارسى وسط معنایسته سکون حینله تقول
 جلست بین القوم کا تقول جلست وسط القوم پس بین ظرف در و اگر فی اسمک اوزن استعمال ابشک معرب
 قیلر سن تقول لقد تقطع بینکم رفع النون بعیدات بین بانك ضمی و عینک فتي و بانك سکویه کله بین مجرور
 و مضاف الیه اولمق اوزن احیاناً معنایسته قریب استعمال اولنور تقول لقیته بعیدات بین اذا لقیته بعد حین
 ثم امسکت عنه ثم ابنته بین بین یارک فتي و یارک سکوی ونونك فتح اوزن بناسیه ایا بایله تلو مایینی بقال هذا
 الشی بین بین ای بین الجید والردی پس یونلر ایکی کله در که کله واحد مثابه سنه قلوب اخر لری مبنی قلشدر
 و همزه بین بین شول همزه در که تخفیف اولشدر یعنی همزه حرکتیه موافق اولن حرف علتک بیننده قلشدر
 مثلاً اگر همزه مفتوحه اولسه همزه ايله الف بیننده قلنور سائل کی و اگر همزه مکسونه اولسه همزه ايله یابنده
 قلنور سیم کی و اگر مضومه اولسه همزه ايله و او بیننده قلنور لوم کی و همزه بین بین ابتداء واقع اولماز ابدا
 ساکن کی ضعیف اولد و غندن اوتری لکن بو هر ندکلور ساکنه قریب اولوب همزه صریحه مرئیه سنه و اصل
 اولما مشبه محترک اعتبار اولور و همزه بین بین دبد کمری ضعفندن اوتری درسته کم بین بین ضعیف معنایسته
 استعمال اولنور و بانك فتي و بانك سکوی والفک قصر بهله که اخر نه اولان فقه دن متولد اولور فقیه فی
 اشباع ایتکله بینما بانك ونونك فتي و مایینه بانك سکویه کذلک بینما معنایسته در مایینه در تقول بینما نحن
 رقبه انا انای بین اوقات رقبته یا یا پس اوقات حذف اولنوب او تانك مضاف الیه اولن جمله بین کله سن ولی
 ابشدر و سائل لقریه ایت کریمه سنه مضاف حذف اولند و غی کی و ظروف زمانک جمله یه اضافی خود شایع در
 کقولک ابنتک من الحجاج امیر و اصمعی بینا کله سنک مابعدن مجرور ابشدری فتن بین معنایسته اولوب موضعنه
 بین وضع اولمق صحیح اولسه و اصمعی دن غیر می بینا و بینا کله لردن صکره کلن کله لری مرفوع قلدیلر مبتدا
 و خبر اولمق اوزن البین بانك کسری ومد بهله بر یان رکه کوز ایدی مقداری اوله البیون خمتبئله جمی و بین ناحیه
 معنایسته دخی کلور ابو عمرو و ابی اوزن فصل التاء التبین بانك کسری و بانك سکویه همان کاه معنایسته التبینه
 تانك کسری و بانك کذلک سکویه واحدی و بین یوک کاسه یه دخی در لر قدح کبیر معنایسته کسائی ایتدی
 تبین شول یوک کاسه در که بکرمی ادمه کفایت قله اندن اشعه اولنه عین در لر که اقا قریب اوله نفوس کثیر یه کفایت
 ایتد ندن اشعه اولنه عین در لر عین مهمله نك ضمیمه و سین مهمله ايله که اوج دورت ادمه کفایت قله اندن اشعه
 اولنه قدح در لر که ایکی کسینه کفایت قله اندن اشعه اولنه قعب در لر قافله و عین مهمله ايله اندن اشعه اولنه غیر
 در لر عین مهمله نك ضمی و مبینک فخیله التبین تانك فتي و بانك سکویه همان و یرمک تقول تبنت الدابة اتبناها
 بتنامن الباب الثانی اذا علقتها التبین التبان تانك فتي و بانك تخفیفیه عقل و ادراك فطنت معنایسته التبین
 فختبئله اهل ادراك اولمق بقال تبین الرجل یبتن تبنامن الباب الرابع التبین تانك فتي و بانك کسری بهله اهل ادراك اولمق
 فطن معنایسته التبین علی وزن التکریم بر نسبه ده زیاده فکر ایدوب ذقت نظر اوزن اولمق بقال تبین تبینا اذا ادق
 النظر فی حدیث سالم بن عبد الله قال کنانقول فی الحامل المتوفی عنها زوجها ان یستق علیها من جمیع المال حتی یبتم ما بینتم
 ای حتی اذ فقم النظر فقام غیر ذلک التبان تانك فتي و بانك تشدید بهله همان صتن کسینه کاه فروش معنایسته و اگر
 تبان فعلان وزنی اوزن اولور سه نب دن هلاک معنایسته لا ینصرف اولور التبان تانك ضمی و بانك تشدید بهله

بین

تقن

نن

نن

نن

نن

نن

نن

نن

شول تان در که کچیلر کیر قارش مقداری اوزونی او اور همین عورت غلیظه فی ستر ایدرو فی حدیث عارانه
 صلی فی بیان فقال انی ممتون وممتون بانه مثله ابله مثله سنده علت اولنه دیر لر یعنی صوبولند ز جنی اولنه دیر لر
 الا تقان همزه نك كسرى وتلك سكونيله برنسته فی محکم قلی التقن تانك كسرى وقافك سكونيله استاد اولان
 كسنة حاذق معنائه بقال رجل تقن ای كامل فی صنعته تقن كذا لك تانك كسرى وقافك سكونيله بر كسنة نك
 اسمی در که ایواوق اتماغله معروف در ایواوقه انوكه مثل ضرب اولنوب ارمی من ابن تقن دیر لر وبومقامه
 جوهری كلامی مسامحه دن خالی دكلدرز راز باده ایواوق اتن تقن نام كسنة نك اوغلی اولور تقن اولماز وبونك
 امثالی مرور انشدر وتقن طبیعته دخی دیر لر بقال الفصاحة من تقنه ای من سوسه وطبعه التلثة خمتبيله
 ونونك تشدد بيله وتانك فحیله دخی لغتدر حاجت معنائه بقال لی قبلك نلنه ونلنه انك معنائه دخی كاور
 ابن السكيت روائی اوزن بقال لی فیهم نلنه ونلنه ای لبث نلان تانك فحی ولا مك تخفیفيله ونونك كذا لك فحیله
 الا ن معنائه درامعیر ره بی اوزن ابو عبیده ابتد نلان كله سنك اصلى الا ندن تخفیف اولنان لان در اولنه
 تان زیاد اولنشدر بحین كله سنك تان زیاد اولندوخی كی حین معنائه اتن تانك كسرى ونونك تشدد بيله
 برنسته نك همتاسی حین معنائه بقال فلان تن فلان وهما تان ای هما مستویان فی عقل اضعف اوشده
 او مروة الاتان همزه نك كسرى وتانك سكونيله مرض اوغلی ضعیف دوشرك بقال اتن المرض الصبی
 اذا قبضه فهو لا يشب التین تانك كسرى ونون اولك كسرى وتشدد بيله برجنس ابلاندر ونلن كوكدر بر ك
 اسمی در وعضیلر كوكدر اولن بیاض خفی در که روج اوزن واقع در دیشلر التین تانك كسرى ومد بيله انجیر كه میوه
 قسمندن در التینة وزن مز بور اوزن واحدی را انجیر معنائه وباری تعالی نك والتین والزیتون وطورد بیدوكی
 قولنده ابن عباس رضی الله عنه ابتد بنیدن وز بتونند مراد معروف اولان انجیر وز بتون در وعضیلر ابتد
 بتنه وز بتونله مراد ابی طاهر جیلان معنائه فصل الشاء التین بانه مثله نك فحی وبانك سكونيله بريك اوجن
 بوكوب كذا لك التین تانك كسرى بيله معناه تقول ثبت الثوب ائنه بننا وبنانا من الباب الثاني اذا ثبت طرفه وخطه
 وبنان كوكلك انك ندن اولن طرفه دخی دیر لر قن كوكلك انك برنسته قونسه التین فحیله وبانك ضمی
 وتشدد بيله برنسته فی كوكلك انك الحق تقول ثبت الشئ اذا جعلته فیه وجملته بین بیدك وكذا لك لففت
 علیه حجة مراد بلك من قدام یعنی كوكلك ايشنك اوكنه برنسته قونسه التین فحیله ات بدرا حیه بقال
 حین اللحم من الباب الرابع ثنت كی در ته كم ثمت اشته دیر لر دیشی اقلری بدرا حیه بغلدغی معنائه ولنه لامك
 كسرى وتانك تخفیفيله دیش اشته دیر لر التانك تانك فحی وخاء معجمله تخفیفيله قال ورك اولمق بقال ثخن الشئ
 اذا غلظ وصلب الثخن تانك فحی وخانك كسرى ومد بيله قال اولان نسنه وحنین برسلاح اولن كسندی دخی
 دیر لر بقال رجل ثخن السلاح ای شاكی السلاح الا ثخان همزه نك كسرى بيله بر كسنة فی زبون ائمك بقال ثخته
 الجراحة اذا وهنته واثخان برنسته فی جوق ائمك وغالب قلغه دخی دیر لر الا ثخان همزه نك وتانك كسرى
 وتشدد بيله جوق اولمق وغالب اولمق اصلى ائخان ابدی ادغام اولنشدر التین فحیله انك رايحه سی متغیر
 اولمق بقال ندن اللحم من الباب الرابع اذا تغيرت رايحه التین تانك فحی ودالك سكونيله اتی جوق اولن كسنة
 كثیر اللحم معنائه المئذن ميمك ضمی ودالك فحی وتشدد بيله كذا لك كثیر اللحم معنائه در ومئذن الله
 نقصان اولن كسندی دخی دیر لر ناقص اليد معنائه فی حدیث ذی النديه انه مئذن اليد قالوا معناه خدج اليد
 ای ناقص اليد ابو عبیده ابتد مئذن ذكر اولن معنائه كسی نندوه دن مأخوذا ولد وغند بناء در وئندوه مدیه
 دیر لر القصة اولوب بر ره جمع اولد غیور تشبیها مئند دبد بیلر دیو توجیه ایشلر در حال ذكر اولنان منوال

اوزن

تقن

نن

نن

اوزن اولسه مئند ديك كرك ابدی قیاسا مكره مقلوب اوله دیشلر در الثفنه تانك فحی وفانك كسرى بيله دوه نك
 كوكسندن شول برك در که چوك كك انوك اوزنیه چوك دیر لر اولن وسائر عضونده اولن برك ربکی الثففات
 تانك فحی وفانك كسرى بيله جمع ذكر اولنان برك لر معنائه ذی الثففات وزن مز بور اوزن عبد الدین وهب الراسی
 نام كسنة نك لغی در راس خوار جدره مز بور ذی الثففات دبد بیلر زرا طول سجود انوك حالت سجده ده ره
 قون اعضاسنده تاثیر ایشدی المثافه ميمك ضمی وفانك فحیله بر كسنة ابله برده او تورمق بقال ثافت فلان
 اذا جالسته بعضیلر ایتدی بونك اشتقاقی ذكر اولنان معنادن در كویا كه سن دیر لك ثفنه سن انوك دیر لك
 ثفنه سنه الصباق ایدر من حالت جلوس ده ومثافه بر كسنة به معاوت ائمكه دخی دیر لر بقال ثافت الرجل علی
 الشئ اذا عنته علیه الثفن خمتبيله طفر جفك وسفره نك اطرافی كه چون دكشدر الثفن تانك فحی وفانك سكونيله
 دوه برنسته فی دیر لیه اورمق یا خوددوشی التنه الملق بقال ثفنه الناقه ثفنه ثفنا من الباب الثاني اذا ضم يته
 بثغنائها الثفن فحیله ال عملدن ناسور بعليوب برك اولمق بقال ثفنت بيله من الباب الرابع اذا غلظت الاثقان
 همزه نك كسرى بيله رايشك ناسی الى برك ائمك ناسور لی بغافله بقال ثفن العمل بيله التكة تانك ضمی وكافك سكونيله
 برسوری كوكدر جین دن یا خود غیر نسنه دن ائمك تانك ضمی وكافك فحیله بولك ادر ته سی بقال خل له عن ذكن
 الطريق لی عن سجحه وسجح سین مهمله نك وچمك خیميله وحاء مهمله بيله وسط طر بقده دیر لر ثكن فحیله برطاغك
 اسمی در الثمانية تانك فحی ونونك كسرى بيله سكر كه مراتب عدد دن در بقال ثمانية رجال وثانی نسوة وبواصلنده
 ثمنه منسوب در زرائع تانك خیميله شول جز در که انوكه بیدی عدد سكر اولور پس حرف اولن مفتوح قلد بیلر
 ز رانسته كاه اولور تغییر ایدر لر ننه كم ده ری وسهلی دیر لر اولر ك ضمی ابله مفتوح الاول اولان دهر ك وسهلا ك
 نسبتنده پس بونك راء نسبتك بری حذف اولنوب بدلنه الف ویر دیر لر ننه كم یمنه نسبتك یمان دیوب وجه
 مز بور اوزن قشلر در پس ثانیك یاسی اضافت حالنده ثابت اولور فاضلنك یاسی ثابت اولدوخی كی تقول ثانی
 نسوة وثانی مائة تنه كم قاضی عبد الله دیر لر مرفوع وخبر حالنده حذف اولور نسوة مقارنتله ونصب حالنده ثابت
 اولوب منصرف اولور ز را بوجع دكلدر ناك جوار وسوار بحر اسنه جاری اولوب حالت نصبنده لا ينصرف اوله
 وجوار جاریه كله سنك جمعی در اقبی معنائه وسوار ساریه كله سنك جمعی در كچه ابله یورین بلوت معنائه
 وبعض اشعاره ثانی حالت نصبنده لا ينصرف واقع اولمق صیغه جمع توهم اولنماغه بناء در وعربلر ك الثوب
 سبع فی ثان دبد كریك حق فی ثانیه دیمك ابدی زرا طول ذراعله اولور وار شون معنائه وذراع موئث در
 وعرض شبرله اولور قارش معنائه وشبر مذكر در موئث كلدوكی اشبار صریم ذكر اولنماغه بناء در وبو
 عربلر ك صمنان الشبر حساد بید كری كی در حالا كه صوم ایامه اولور لیالیده اولماز ایام یومك جمعی در و یوم
 مذكر در واكر ایام ذكر اولنیدی خمسة ديك لازم اولور دی رعایت نذكر ایچون ثانیه وزن مز بور اوزن بر
 موضعك اسمی در التینیه تانك ضمی وميمك فحی ونونك كسرى بيله ثانیه كله سنك تصغیریه در الفك حذفيله واكر
 در سك یایی حذف ابدوب ثیمنه دیر سن الفی یایه قلب ابدوب یای تصغیریه ایچنده ادغام ائمكه وجاردر که
 ائمكسند دخی اخر ك ما قبله یایه ساكنه فی عوض ویره سن معتدله مقیام دبد كری كی ثان عشرة بعض
 اشعاره كه ثان عشرة واقع اولنشدر حالا كه حق ثانی عشر ديك ابدی یایه یایه یایه حذف اولندوخی طوال الا بد لغی
 اوزن در که حق طوال الا بدی دیمك در التین تانك فحی وميمك سكونيله بر مالك سكر ده برن الملق تقول ثنت القوم
 ائمنهم من الباب الاول اذا حدث ثمن اموالهم وبقومك سكر نجسی اولغه دخی دیر لر تقول ثنت القوم ائمنهم من الباب
 الثاني اذا كنت ثامنهم الا ثمان همزه نك كسرى بيله بر قوم سكر عدد اولغه دیر لر بقال ثمن القوم اذا صاروا ثمانية واثمان

بر قومك دوه سي مسكر كونه برضوا چي كه دخی دیرل بقال انی الر جل اذ لوردت ابله ثما وهو طم من اطباء بها وطم
صوصامغه دیرل عطش معناسنه ولمان بر متاعه به او بر مکه دخی دیرل بقال انی الر جل متاعه واثنت له ثمانين بانك
فخی ونونك كسرى ومد به سكرسان معناسنه وعره لك هو احمق من صاحب ضان ثمانين دبد كاری قولل ريك
اصلي بودر كه زاعراي كسرى نام ياد شاهه بر مفرت بخارن وپرد كده دله بدن غدرل رس دبد كی حینه سكرسان
قیون مراد دند و كچ و ن مثل ضرب اولتوب احمق من صاحب ضان ثمانين دیرل انی فختنه صانان اسبابك
بهاسی الثمن بانك فخی وميمك كسرى ومد به سكر جزدن بر مخرن معناسنه وین بهاسی عالی اولنه دخی دیرل
بقال شی ثمن اذ ارتفع ثمنه الثمن ميم اولك خمی وناپنك فخی وتشدد بدله شول نسنه دوه كاسكز گوشه قلمش
اوله الحنه ميمك كسرى وناپنك سكونیله توره كه اچنه اسباب وازق قولل الشنه بانك خمی ونونك تشدد بدله بانك
لكنه چنان مثالده اولن قیالز دوه بلكه مبه باشی كی نسنه نك اوزنده اولوب بره بنشكه قریس اولور الشنه بانك
خمی ونونك فخیله جمی ذكر اولنان قیللر معناسنه وشنه كو بلكه قاسق مایبندنه دخی دیرل الشنه بانك كسرى ونونك
تشدد بدله شول قوری او ندر كه بری اوزینه جمع اوله كثر تمدن والله اعلم فصل الحیم الجین حیمك خمی وناپنك
سكونیله پنیكه ما كولات قسمندن در لجنه حیمك خمی وناپنك سكونیله كذا لك واحدی بر مقدار سیر معناسنه
وجین قورقی معناسنه ده كاورو وواپنكسند حیمك وناپنك خمی ابله دخی كاورو بعضلر جین وجینه دخی دیرل
فختنه ونونك تشدد بدله بکی معناده دخی الجان حیمك فخی وناپنك تخفیف ابله قورخق اولن كسنه بقال جین الر جل
من الباب الاول فهو جیان الجین حیمك فخی وناپنك كسرى ومد به معناسنه بقال جین من الباب الثامن فهو جین
وجین زلفك اوزنده اولان یزه دخی دیرل طلوك معناسنه الجینان ثنیه سی النك ایكی جاننده ایكی طلوك
معناسنه وجیان مونه دخی طلاق اولتور بقال امرأة جیان كافالو حصان ووزان وحصان مستور اولن عورت
ووزان لعل وقار اولن عورت در الاجیان همزه نك كسری به بر كسنه یی قورخق بولق تقول اجنبته اذا وجدت
جنابا العجین علی وزن التكریم بر كسنه یی قورخق نسیب قلمقدر تقول جنبته عجینا اذا نسبت الی الجین
لجننه ميمك وناپنك فخیله قورخق بر بقال الولد عجینة مجذلة لا یحب البقاء والمال لاجله الجیان حیمك فخی
وناپنك تشدد بدله بحر الجبانة وزن مزبور اوزن ذكر اولنان معناسنه الجین فختنه وناپنك خمی وتشدد بدله
بر كسنه غلیظ بولق بقال عجین الر جل اذا غلظ الحن حیمك فخی وناه همزه نك كسری ابله غدا سی بر امر اولن اوغلان
وجین عجین اوغلان بطی الثجاب معناسنه الجین فختنه اوغلنك غدا سی بر امر اولن بقال حن یحجن حننا
من الباب الرابع اذا ساء غداه الا حنان همزه نك كسری به اوغلنك غدا سی بر امر اولن تقول اجنته اذا ساء غداه
الحن ميمك خمی وناپنك فخیله شول او ندر كه بو سیر اولوب صوصاوله یحون حیمك فخی وناپنك سكونی وناپنك
خمی ومد به بلج دیکله عروق اولن شهر ك نهری در حیمك فخی وناپنك سكونیله شام شر بفره زهره
اسمی در دوجین فختنه بن ده حیر اولور ندن برینك اسمی در بطرون فختنه بر نسنه ی معناد اولوبانده مهارت
تحصیل انك بقال جرن یحرن جروان من الباب الاول اذا تعود الامر ومرت علیه وجرن بر زلوب ملائم اولمغه دخی
دیرل بقال جرن الثوب جرونا اذا نسحق ولان لارن رانك كسری به اسكیوب ملائم اولان بر زور هده دخی استعمال
اولتور جروان ابلان باور سنده دخی دیرل ولایه معناسنه وچارن اسكین بوله دخی دیرل طریق دارس معناسنه
الحن فختنه برك رارض غلیظه معناسنه ابو عمرو وای اوزن وبعضلر ابتدی جرن جردن مبدل در الجرن
حیمك خمی وناپنك سكونیله خرما قورق فخیون خرما سر حرك الجرن حیمك فخی وناپنك كسری ومد به معناسنه الجرن
حیمك كسری وناپنك تخفیف ابله وناپنك بو بنك او كنده بو غز لحنی برندن كو كسنه وارهجه اولن یزه دیرلر وصاحب
رحمة غفار لكسر والتشدد دیمشدر قاموسه اولنه وغیریه مخالفدر الجرن فختنه جمی وبولفظلر ائده دخی

استعمال لنور جران العود حیمك كسرى وعینك فخیله غیر قبیله سندن مستور نام بر شاعر ك لقبی در كه دوه
در سندن قبیله ایتمشدی عورلرن دو كك ایچون وعودن یاده یا شلو اولن دوه یدرل الجریان حیمك كسرى
ورانك سكونیله قمر می بویه جریال معناسنه لغتدر جیون حیمك فخی وناپنك سكونی وناپنك خمی ومد به بر
قیونك اسمی دمشق قیونلر ندن باب مخصوص معناسنه الجوشن علی وزن حیدر كو كس سینه معناسنه وجوشن
زن معناسنه دخی كاورو وجوشن بر رچاك دخی اسمی در وجوشن للیل سطلیله دخی دیرلر وصد رلیله ده دیرلر بقال
مضی جوشن من اللیل ای صدر منه الجوشن حیمك وناپنك كسری وناپنك خمی وناپنك سكونیله صلیان دبد كاری
اوت كه نباتات یزه دندر جوشن وزن مزبور اوزن فرزدك قز قزند اسنك اسمی در ووبو مقامه صاحب صراح
جمش ذكر اولنان معناده جوشن ابله فخی ایشدر ناه مثله یی عین مبهله اوزن تقدیم اتمكه لك نفع صحاحه
وقاموسه مخالفدر الجوشن حیمك فخی وناپنك سكونیله كوز قیاضی وجفن قلی قینه دخی دیرلر وجفن بر موضعك
دخی اسمی در وجفن باغ جیو غنده دخی دیرلر قضبان الكرم معناسنه الجفنه وزن مزبور اوزن واحدی بر دانه باغ
جمنی معناسنه وجفنه كاسیه دخی دیرلر الجفان حیمك كسری به جمی الجففات فختنه كذا لك جمی بر افعله ورنك
جمنده حرف ثنی غریك اولنور قن اسم اولسه مكر كه حرف مذكور ووا خودیا اوله بودم ساكن اولور جفنه
حیمك فخی وناپنك سكونیله بنندن بر قبیله نك اسمی در جفینه حیمك خمی وناپنك فخی وناپنك سكونیله بر كسنه نك
اسمی دره بر لك عند جفینه الخبر الیقین دبد كاری قوللر نده جفینه بر صم صاچی كسنه نك اسمی در ابن السكیت
روانی اوزن پس عر بر لك بوقولنده واقع اولن جفینه در جهینه دكل در وابو عبید كتاب امثالده ایتدی بوا صهی
قولیدر ما بن هشام الكلی ایتدی بوجهینه درو بونك حکایه سی بودر كه حصین بن عمرو بن كلابی
سیره چقدی حالا كه كند وابله جهینه قبیله سندن بر كسنه وارا بدی كه اخنس دیرلر دی پس مزبور حصینه
خمسومت بدوب حصین كلابی فی قتل ابدوب مال الدقه مضربت معاویه اغلیوب ابدردی تسابل عن حصین
كلركب وعیند جهینه الخبر الیقین ابو عبید ایتدی ابن الكلی بومقوله نسنه له اسمعیدن اعلم در دبدی الجمانه
حیمك خمی وميمك تخفیف ابله شول دانه در كه كوشدن لحنو مثالده ایشلر الر الجان حیمك خمی وميمك كذا لك
تخفیف ابله جمی در ذكر اولنان دانه معناسنه الجنون فختنه كچه قرا كواولق بقال جن علیه اللیل یجن جنونا من
من الباب الاول وبقال ایضا جنة اللیل وجنون دیوانه اولمغه دخی دیرلر بقال جن الر جل جنونا علی البناء للمجهول
وجنون اغاج اوزامغه واوت اوزایوب بری برینه صاراوب حیمك كنه دخی دیرلر بقال نخله مجنونه وجن النبت علی
البناء للمجهول جنونا اذا طال والتف وخر ج زهره وجنون سنك اوزی چوق اولمغه دخی دیرلر بقال جن الذباب
اذا كثرت صوته علی البناء للمجهول ایضا الا جنان همزه نك كسری به معناسنه بقال اجنه اللیل ایضا واجنان دیوانه قلمغه
دخی دیرلر بقال اجنه الله فهو مجنون ولا تقل مجن الا جنان اوغلنك سی رجند صقلق بقال اجنت المرأة ولدا
قال فی القاموس جن فی الرحم یجن جننا واجنت الحامل ومنه یعلم ان ما قال صاحب الصراح فی نفسیره بالفارسی
كودك اندا جن یكون غیر مناسب ما اجنه فختنه ونونك تشدد بدله فعل نجب درنه عجب مجنون اولدی
معناسنه شد و ذقیلندن در بونك اوزنه قیاس جاز دكلدوز را مضروب وناپنك ماضیه و مسلوله ما اسله جاز
دكلدر و مسلول صیرلوب چقن نسنه یه دیرلر الجین حیمك كسرى ونونك تشدد بدله انك مقابلی در الجین حیمك
كسرى ونونك تشدد بدله واحدی رومله وری كی بعضلر ابتدی جفه جن دید كاری مزبورلر كورغر بلا اولوب
لردن احتراز اولند و غیچون درو جن قلبه دخی طلاق اولنور و جن بر نسنه نك ابتداسنه دخی دیرلر بقال كان ذلك
فی جن شبا ی ای فی اول شبا ی ونازه لك معناسنه دخی كاورو تقول فعل ذلك الامر یجن ذلك وبعده ثانه الجین حیمك
فخی ونونك تشدد بدله اورنك الا جنان همزه نك كسری به معناسنه بقال جنت المیت واجنبته اذا وارثته واجنان

جوشن

جفن

جین

جین

ش

جین

جین

جین

جین

گرم که دخی دیرل تقول اجنت الشی فی صدری اذا کنته واکنان نونله کیزلمک معناسنه در الجنین جیمک فقی
 ونونک کسری ومدله قارنه اولان اوغلان الاجنه همزه نیک فقی وجمیک کسری بله جمعی قارنه اولان اولان اولان
 معناسنه وجنین قبره قون میده دخی دیرل الاجنه جیمک فقی ونونک تشدیدیه شول سلاح درکه انوله بدنی
 ستر ایدرل بوقه میردن طاهر اولن بودرکه جنه قلقان دن اعم اوله حالاکه بعض مختصر انده جنه قلقان در دیشدر
 وجنه مطلقا یرده ید دخی دیرل الجن جیمک فقی ونونک فقیله جمعی یرده معناسنه الاستحسان همزه نیک وتانک
 کسری بله یرده قولن بقال استجن مجنه ای استن بستره الجن میمک کسری وجمیک فقیله قلقان سیر معناسنه
 الجن میمک فقیله جمعی الاجنه جیمک فقی ابله بستان الجنان جیمک کسری بله جمعی بستانلر معناسنه الجنان جیمک فقیله
 کذلک معنای مز بودن جمود و عرب طایفه سی خر ماله اجرینه جنت دیرل الجنان جیمک فقی ابله قلب دل
 معناسنه وجنان اوریه دخی دیرل یقال ماعلی جنان الاماری یعنی کوردک دن غیری اکنده لباس یوقدر
 وجنان اللیل کجه کسری قرر مسنه دخی دیرل وجنان الناس خلقتن بر جماعته دخی دیرل الاجنه جیمک کسری بله جن
 معناسنه در منه قوله تعالی من الاجنه والناس وجنه دیوانه اولغه دخی دیرل جنون معناسنه وجنه اسم دخی
 کلور دیوانه لک معناسنه اسم ومصدر صورت واحد اوزن کلسدر منه قوله تعالی ام به جنه الجن فقیله
 قبر مزار معناسنه الجن جیمک ونونک ضمیمه دیوانه اولق جنون معناسنه وای حذف اولشدر الجنان
 نونک تشدیدیه جنلرک یاباسی اولجن معناسنه الجنان جیمک کسری ونون اولک تشدیدیه جمعی حایط ابله
 حیطان کی وجان کذلک اق بلانه دخی دیرل الجن فقیله دیوانه لک اطهارا تملک دیوانه دکل ایکن الجنان تانک
 فقی ونون اولک فقی ابله بمعناه الجنان تانک فقی ونونک تشدیدیه بمعناه ایضا بقال تجان و تجان اذاری من نفسه
 انه مجنون المجنه میمک وجمیک فقیله شول یردرکه انوک جنی چوقدر ارض ذات جن معناسنه ومجنه جنونه دخی
 دیرل ومجنه کذلک بموضع اسمی درکه مکه مشرفه دن براق میل اراق دروین عباس ابتدی مجنه وذوالمجد
 وعکاظ شول بازار درکه زمان جاهلیتده موجود ابدی المجنه میمک کسری وجمیک فقیله شول مکاندر که اند
 کیزلنورل الاجتنان همزه نیک وتانک کسری بله کیزلمک سننار معناسنه اجنک همزه نیک فقی وجمیک کسری ونونک
 تشدیدیه وکافک فتح اوزن بناسیه سندن اوز وجمیک معناسنه در منه قولهم اجنک کذا ای من اجل لک کذا
 فخذ قول اللام والالف اختصارا ونقلوا کسرة اللام الی الیم الجنان جیم اولک فقی وجمیک کسری بله کسری اولن ککک
 عظام الصدر معناسنه الجن جیمک کسری وما بینهم نونک سکونیه واحدی ذکر اولن ککک کسری معناسنه
 الجنه وزن مزبور اوزن ذکر اولن معنای وکاه اولور جنین وجنه دیرل جیمک فقیله الجنون میمک فقی
 ونون تانک فقی ومدله شول دولاب درکه صوچکر الجنین میمک فقی ونون تانک کسری ومدله بمعناها
 وینولر موث در الجنون جیمک فقی وواوک سکونیه ای اولن نسنه ایض معناسنه وجون سیاه اولن نسنه ید دخی
 دیرل پس اضداد دن اولور الجنون جیمک فقی ومدله جمعی بیاض اولن یاخود سیاه اولن نسنه ل صتم ابله صتم کی
 و صتم صادمهله و تاء مثالی غلیظ اولن نسنه ید دیرل وجون نندن و دوه دن زیاده سیاه اولنه دخی دیرل وجون
 براتک دخی اسمی در الجنونه جیمک فقی وواوک سکونیه کونشک جرمی عین الشمس معناسنه ومز بونیه جونه
 دبد کاری عند الغروب سیاه بتد فچون در جونه شول کوبه دخی دیرل کز فله طلال ونش اوله الجنونه جیمک
 فقی ومدله مصدر در جون معناسندن کز زیاده سیاه اولان ات معناسنه در غسه ابله ورده کی وغسه غین
 معجه وسین مهمله ابله بوزونکلا اولغه دیرل ورده ال ریکه مابل اولغه دیرل وجونه کذلک عطار طبله سنه دخی
 دیرل وکاه اولور همزه ابله دخی استعمال اولنور الجنون جیمک فقی وواوک فقیله جمعی عطار طبله لری معناسنه
 وعر بلرک لا افعله سنی قبض جونه القار دبد کاری جیمک فقیله استعمال اولنور کسره سواد مراد اولور وجمیک فقیله

جون

استعمال

استعمال اولنور کز فله طلال ونش کوب مرلا اولور وبقال الشمس جونه بینه الجنونه یعنی کونش عند الغروب زیاده
 قرر مشدر الجنون جیمک فقی ومدی ویا نیک تشدیدیه بوغرلک دبد کاری قوشک برنوعی اسفرود معناسنه که
 قارنلری وقنادلری سیاه اوله وجونی کدری دبد کاری نوعن جته ده اعظم اولور شوبله که رجونی ایکن کدری
 مقدر نجه اولور جهینه جیمک فقی وهانک فقیله برقیله نیک اسمی درو فی المثل وعند جهینه الخبر البقین واین الاعرابی
 وعند جهینه روات اشدر جیمک فقی وهانک فقیله وای معنی دخی ابن اعرابی کی در روات مز بونیه جوه رینک
 بومقامه اولن کلامی جفن تقسیرند اولن کلامه مخالف در زرا انده اسمی جهینه واین الکلی جفینه روات
 ابتدی دیشدر پس جوه ری کلامه سهو ایکی جهتن اولور بری بودرکه اسمی معنی راکب اولن جهینه د
 جفینه دکلر ایکیجی بودرکه جفینه روات قلن ان الکلی در ابن الاعرابی دکلر مکرکه ابن الکلی واین الاعرابی
 شخص واحد اولد غی یاخود راهی متعدد اولد غی ثابت اوله فصل الحاء الاجن همزه نیک وتانک فقیله شول
 کسنه درکه انده استسقام رضی اوله الجن فقیله ذکر اولن ان مرضه مبتلا اولق بقال جن الرحل یجن جنیه ان
 الباب الرابع الجن حانک کسری ویا نیک سکونیه برنسنه درکه چیان مثاله بدند ظاهر اولور الجنه حانک کسری
 ویا نیک کذلک سکونیه بمعناه ام جین حانک فقی ویا نیک سکونیه برجنس جانور در واول کرتن کله در
 دیشدر نته کم مذهب الاسماء اشارت اولشدر و بومعرفه در ابن عرس واسامه واین اوی وسام ابرص دین قتره
 کی ایکن بونک تعریفی تعریف جنس در یعنی علم ماهیتدر وکاه اولور ام جیمک اولنه لام تعریف داخل قلوب
 ام الجین دیوانه لکن بعد الحذف نکره اولماز واما ابن محاض واین بون بونلر نکره لدر لام تعریف ابله معرفه اولور
 واین عرس کلجک واسامه ارسلان واین اوی چقال وسام ابرص کرتن کله واین قتره قافک کسری بله برجنس
 خرده یلان معناسنه در لخن حانک فقی ویا نیک سکونیه مثل معناسنه وچانک کسری دخی لغتدر یقال هما حنتان
 وحنتان ای سیان وذلک اذ اتساویا فی الرمی موجود اولن نسخ صحاحه فی الرمی واقع اولشدر میله لکن حقی مطلقا
 مثله تفسیر ایتد کدن صکره اذ اتساویا فی الرمی دیمکه نوع بعد اولد غنده خفا یوقدر مکرکه فی الرمی مثلا
 تقدیرنده در دینله الحانک تاء اولک فقی ویا نیک فقی ابله برار اولق بقال حانک اذ اتساوا واهر ایکی نسنه که بری رینه
 مخالف اولیه انلر حانک دیرل الحانک حانک فقی ویا نیک سکونی والفک قصر بله برار معناسنه بقال وقعت النبیل
 حتی ای متساویه الحانک حانک فقی ویا نیک سکونیه ای برک اولق بقال حانک حانک فقی ویا نیک سکونیه ای برک
 شول کوندر که اولی اخری اسمی اولمقه برار اوله بقال یوم حانک اذ استوی اوله و اخره فی الحر المحتقن میمک فقی
 ویا نیک کسری بله شول هموز نسنه درکه بعضی بعضند مخالف اولیه الاحتقان همزه نیک وتانک کسری بله برار اولق
 بقال احتقن اذ استوی حوتان حانک ویا نیک فقیله برشهرک اسمی در الجن فقیله اکسری اولق اعوجاج
 معناسنه الاجن همزه نیک وجمیک فقیله اگری اولن نسنه بقال صقر احن الخالب ای معوجها وصقر طوغانه
 وخالط طرقلر نه دیرل الجن میمک کسری وچانک سکونی وجمیک فقیله شول انجدر که اوی کری اوله چوکان کی
 الجن حانک فقی وجمیک سکونیه برنسنه ی اگری اغاجله جیمک الاجن همزه نیک کسری بله بمعناه تقول جنت
 الشی واجننه اذ اجذبته بالجن الی نفسک واجنن تمام دبد کاری اوتک پیرلنی چقمغه دخی دیرل یقال احن التمام
 اذ اخرجت جنته وخی خوصه وخوص خاء معجمه نیک ضمیمه پیرا قدر الاجن همزه نیک وتانک کسری بله برنسنه ی
 بری چمکک ومنه قوله قیس بن عاصم فی صیته علیکم بالمال واحسانه یعنی لازمدر مالی کندی نفسکده چمکک اجنه
 هانک فقی وجمیک سکونیه ابلک برشده اولان اگری دمور وچنه تمام دبد کاری اوتک پیرا غنه دخی دیرل علی
 مامر الجنون حانک فقی وجمیک فقی ویا نیک سکونی ویا نیک سکونی ویا نیک سکونی ویا نیک سکونی ویا نیک سکونی
 معناسنه دخی کلور بقال غز و تجمون ای بعید و سرناعبه جوناوهی الطوبیله البعیده یعنی اوزاق اولن بوقشه

جن

جن

حتن

جن

سیرا و لندی الخد ثمان حانك و ذال معجه نك ضمی و نونك تشدید بد به ابکی قولوا ذنتان معناسنه الحرون حانك فحی
 و رنك ضمی و مد بد به شولات در كه بد لمیه و شد نه سكر در كن طوره یقال فرس حرون ای لا ینقاد و اذا استند
 به الجری وقف حرون طاع قله سندن اینین صیده دخی در لر و حرون حبیب بن مهلبك دخی لقبی در الحرون ضمیمه
 ات حرون اولمق یقال حزن بحر حرون من الباب الاول و یبعده زیاده و نقصان ایما كه دخی در لر یقال حزن
 فی البیع اذا لم یزد و لم ینقص الحزان حانك كسر یله حرونلق حرون حانك فحی و رنك ضمی و مد بد به ابو صالحك
 تنك سمی در كه اول عوج نسلندن ابدی حرون دبد بلر یو كرك مید ائنه یا رشر انكر فی چكد كدن صكره میدان
 اور تا سندن حرونلق ابدوب كمز دی كی روده اولن انكر كلوب را اولد قدن صكره انكر كچر دی الحارن میك فحی
 و رنك كسر یله شول بال رسی در كه بال كو مجنه یا پشوب كمز تابال صغان كسنه فی بال صاغد و غی الیه ازاله اتبعه
 حزان حانك فحی و رنك تشدید بد به رشر ك اسمی در و بو فعال و رنی وزن در و فعال و رنی وزن اولمق دخی جائز در
 الحزانای حانك فحی و رنك سكونی و اخر نه یا نك تشدید بد به حزانه منسوب اولن كسنه و بونسبت علی خلاف
 القیاس در نه كم مانی كله سنك تسبقند مانی دبد بلر حالا كه قیاس مانوی و حزانی در عامه استعمال اندوكی
 وزن الحزون حانك كسری و رنك سكونی و ذال معجه نك فحیه بر جانور در و بعضی بلر كلرك ار كی در دبدی
 حزن حانك ضمی و رانی معجه نك سكونیله غصه چكك كه مسرور اولمق مقابلی در الحزن فحینه به بمعناه یقال
 حزن الرجل من الباب الرابع الحزن حانك فحی و رنك كسر یله غمناك اولان كسنه الحزن حانك فحی و رنك كسری
 و مد بد به بمعناه الحزن حانك فحی و رنك سكونیله حزن و فلی الاحزان همزه نك كسر یله كذلک حزن و فلی یقال
 حزنه و اخر نه غیره مثل سلكه و اسلكه و حزنه قریش لغنی و اخر نه غم لغنی در و قرآن عظیمه ابكسیله دخی قرات
 واقع اولشدر الحزون میك فحی و رنك ضمی و مد بد به غمناك اولان كسنه حزنه دن مأخوذ در الاحزان همزه نك
 و رنك كسر یله غصه نك الحزن فحینه و رنك ضمی و تشدید بد به بمعناه یقال حزن فلان و حزن الحزانه حانك
 ضمی و رنك تخفیف یله ركسنه نك عیالی كه انكر دن و تو حزون اولور الحزن علی وزن التكریم رقت صوت ابله قرآن
 اوقق یقال فلان یقرأ بالحزن یز ارق صوت به الحزن حانك فحی و رنك سكونیله غلیظ اولان و حزن عرب منسوب
 اولان شهر بلاد عرب معناسنه و رقبیه نك دخی اسمی در غساندن الحزنه ضمیمه نك رده اولان غلظت الحزن
 حانك فحی و رنك سكونی و رنك تشدید بد به شول دوه در كه رك رده اولن یله یقال بعیر حزنای رعی فی الحزن من الارض
 الحزن حانك ضمی و رنك فحیه رك اولن طاغیر جبال غلاظ معناسنه الحزنه حانك ضمی و رنك سكونیله واحدی
 ذكر اولن طاغیر رك بری معناسنه پس حزنه ابله حزن صبره ابله صبر کی اولور الحزن حانك فحی و رنك ضمی و مد بد به
 شول قیوندر كه بد خوی در شاه سبته تعلق معناسنه الحسن حانك ضمی و سبته سكونیله خوبلق كه فحك
 مقابلی در الحاسن میك فحی و سبته كسر یله حسنك جمعی در علی خلاف القیاس كویا كه محسنك جمعی در
 و حاسن اوصاف حمیده یی دخی در لر كه مساوینك مقابلی در و حسن اولمق معناسنه مصدر رده كلور یقال
 حسن حسنا من الباب الخامس و اگر دبلر سك ضمه یی تخفیف ابدوب حسن دیر سن سبته سكونیله و سبته
 ضمه سن حایث نقل اینك جائز دكلدر زیر احسن خبر در و نقل فعل مدح یا خود فعل ذم اولد و غی و قنده اولور
 زیر مدح و ذم ایچون اولمحق نم و بش كله لرینه مشابه اولماز و جوار نقله خود اصل یعنی حرف ثانی تسكین
 اولنوب حركتی ماقبلنه ویرلله اصل نم و بش كله لر بصر الحسن فحینه حسنله متصف اولن نسنه و كاه اولور
 بوكه بسن لفظی تابع قلوب و جل حسن بسن دیرلر الحسنه فحینه كذلک موثی یقال امرأة حسنه الحسنه
 حانك فحی و سبته سكونی و الفك مد بد به كذلک صیغه تانیث در قالو امرأة حسنه و لم یقولو رجل احسن پس

الحمد لله

موزن

حزن

محرم ذی

مخزن

حسن

حسنا بر احمد که کند کسر تا ثبت اولم شد رفته کم غلام مرد در رواجیه مرد داد بخیر امر د تا ثبت سر مذکر اولور
الحسن سبک کسر به ای قرع معانسه الحسنین علی وزن التکریم تر بین اینک تقول حسنت الشئ تحسنا اذ اذ بنه
الاحسان همزه نك کسر به یکنه به ایاک اینک تقول حسنت الیه و به واحسان بر سنه بی بلکه دخی در بر بقال هو
بحسن الشئ ای بعله الاستحسان همزه نك و تانك کسر به بر سنه بی خوب عد اینک بقال هو يستحسنه ای بعه
حسنا الحسنة فتحته ایولک که سبته نك مقابلی در الحسنى حانك ضمی و سبک سکونی والفک قصر به ایولک که
سوانك مقابلی در سبک ضمی ومدی وهمزه نك فحی ومد به یتلوق معانسه الحسنان حانك ضمی و سبک
تشدید به بر کله در که حسن معانسن احسن و ابلغ در الحسانه حانك کذلک ضمی و سبک تشدید به موثقی
الحاسنة میمک ضمی و سبک فحی ایه ایولک اینک و ایولک اینک که فرایتمک تقول فی احاسنک النکس الحسنة میمک و سبک
فخیله بر سنه به راین سنه بقال هذا طعام غسنه للجسم ای نافع له حسان حانك فحی و سبک تشدید به بر رواج
اسمیدر و اگر فی حسدن فعال وزنی قیلر سک منصرف ایدرسن و اگر حسدن فعلان وزنی قیلر سک
که حسن فتح حابه قتل معانسنه در یا خود کسر حابه ادر اک معانسنه اولن حسدن فعلان قیلر سک لا بنصرف
ایدرسن الحسین حانك ضمی وسین اولک فحی وسین ثانیك کسر به فعال وزنی اولان حسنك تصغیر بدو
الحسین حانك ضمی و سبک کذلک فخیله فعلان وزنی اولان حسانك تصغیری در الحسن والحسین حانك
اوله فحی و ثانیه ضمی و سبک فخیله امیرالمومنین علینک او غلری رخی الله تعالی عنهم وحسن وحسین علی
قیله سندن ایکی جماعتک ادی در وحسین وحسن بنی سعد منسوب بر قومک دخی ایدر در محبوسه
معانسنه که ابو الصهباء قتل اولمشد و انوک قاتلی عاصم بن حلیف در و میرد ابتدی ذکر اولن قوملر ایکی یقین
قومدر که اندک نوع استطالت و از در یعنی بغلری مدور د کلدن الحسن فتحته ذکر اولن قوملر معانسنه در
علی طریق التغلب ثنیه و انشد الحسنة حانك کسری و سبک سکونیه کین حقد معانسنه الحسین فتحته
قریه رمز رایحه بغلق ایچنده اولن سنه ایرکوب یوغه مغله بقال حسن السقاء من الباب الرابع اذ التثنی بان حقن
فیه ولم یعهد بالفصل و حقن بوظرفک ایچنده بر سنه بی جمع اینکه در الحسین حانك کسری و صادق سکونیه
حصار الحصون مخیمه جمعی حصارلر معانسنه الحصین حانك فحی و صادق کسری ومد به محکم حصار بقال حصن
حصین له ای بین الحصانة الحصین علی وزن التکریم حصار یمق تقول حسنت القریه اذ ایت حواله الحصین فتحته
وصادک ضمی و تشدید به حصان صغیق بقال حصن العدو والاحصان همزه نك کسری و حانك سکونیه بر کسنه
اولنک زوج معانسنه بقال حصن الرجل اذ تزوج و قرئی فاذا الحصن علی مال یم فاعله واحصان عورت مستور
اولغه دخی در بر بقال احصنت المرأة اذ اعفت واحصان زوج و وجه ست حرامدن صافتمغه دخی در بر بقال احصنها
زوجها الحصین میمک ضمی و حانك سکونی و صادق فخیله تزوج قیلن رجل و افعل فهو مفعول وزنی اولن کلنک
بری بدور الحصنة میمک ضمی و حانك سکونی و صادق کسر به شول عورنر که مستور اوله الحصنة میمک ضمی
وصادک فخیله شول عورنر که زوجی فی صیات ایدر و تغلب ایتدی هر عورت که مستور و برهیه کار اوله اول
محسنه در کسر صادله و محسنه در فتح صادله و هر عورت که مزوجه اوله اول محسنه در صادق فخیله لا غیر الحصین
حانك ضمی و صادق سکونیه عورت برهیز کار اولن الحصانة نك فخیله بمعناه بقال احصنت المرأة حصنا و حصانة
من الباب الخامس الحصان صادق کسر به برهیز کار اولی عورت الحصان حانك فحی و صادق تحفیفه بمعناه الحصان
حانك فحی و صادق سکونی والفک مد به بمعناه ایضا الحصان حانك کسر به شول اندر که حصین و حصن اوزن اوله
یعنی مفیسی صیانت اوزن اولوب کریمه اولن بوندن غیر سنه و ارمیه بعد کثرت استعماله هر ایقر اولن اته حصان
دبدیلر حصان حانك کسری و صادق سکونیه بر شهرک اسمی در یزدی ایتدی مهدی بکا و کسا به سؤال ایدوب
ایندی بحر نه نکتند و حصینک نسبتند نجون حصنی و بحر فی در بر دبدی کسان جواب و روب ایتدی حصانی
دبدیلر نونک اجتماعن کریمه کوردن اوزی و بن ایدم بحر دیک دخی کریمه کوردیلر بحر نه نسبیه اولسون

دیو

ابو الحسنین هانك ضمی وصادك فقی وایانك سكونیله تعلیمك كننی در و عرب طایفه سی اولاد نه حصنه و حصین
 ابیه سمیه قیلورل عاد ناری در الحظن جالک کسری وضاد معجه نك سكونیله قولتلك الی در بوکره و انچه مابین
 الإبطوا الکنج معنایسته و حوض بالی قور دك انده دخی درلر و جار الضبع معنایسته الحظن حانك کسری
 وصادك كذلك سكونیله برسنه نك ایکی جانی الاحضیان همزه نك فخیله برسنه نك جوانی و نوحیسی المحتضن ميمك
 ضمی و تانك وصادك فخیله كذلك قولتو غله و کر مابین حوض معنایسته الحظن فخیله قوشك شول یومر ده سی در
 كه قبادی لینه الوپ حفظ ایلر كنند و نفسنه ضم ایتمك و حوض نجد و لا یفك نه ایشته بر طایفك دخی علی در
 عرب طایفه سی انچه من رأی حضمنا درلر یعنی حوض نام طایفی کورن و لایت نجره داخل اولور و حوض قیل
 كوكنه دخی درلر عاج معنایسته ابن السكيت و ابی اوزن الحظن حانك فقی وصادك سكونیله قوش یومر ده من
 قنادی لینه الحق یقال حوض الطائر یضیه من الباب الاول اذا ضمه الی نفسه و حوض برکسنه یی برسنه دن
 یروپ انده سن مستقل اولمه دخی درلر علی ماسیحی و حوض منع ایتمك دخی درلر تقول حضمته عن حاجته
 الحضمیه اذ حبسته عنها الحضانة حانك کسریله عورت و ثانی صقلق یقال حضنت المرأة ولد هامن الباب الاول
 ایضا اذا قامت فی تربته الحاضنة ضادك کسریله او غلن یسلین عورت الحضانة حانك فقی وصادك تحفیضه
 برکسنه یی برسنه دن یروپ انده سن مستقل اولمه دخی درلر تقول حضمته عن كذا احضنا و حضانة من الباب الاول اذا
 تحفته عنه واستبدت بدونه الاحضیان همزه نك و تانك کسریله منع ایتمك تقول احتضنته عن كذا اذا منعته
 واحتضان برسنه یی قولتو لغه دخی درلر تقول احتضنت الشی اذا جعلته فی حضانك الحظون حانك فقی وصادك
 ضمی و مدله شول قیوندر كه یقه سی اول برندن و زون وله الحضان حانك کسریله صفت مز بون اوزن اولی یقال
 ساة حظون اذا كانت بینهن الحضان الاحضیان همزه نك کسریله برکسنه یی خور کورمك تقول احضنت بالرجل اذا نذبت
 بالحفنة حانك فقی و تانك سكونیله ایکی اوج طلوسی اولن برسنه ملا الكفین معنایسته و منه انما نحن خفنه من حففات
 الله یعنی حق تعالی نك ملكته و رحمتنه نسبت امر یسیره شی حقیر ذو حفنه شی قلیل معنایسته دخی استعمال و انور
 تقول حفت لفلان حفنه ای عطیته قلیلا الحفن حانك فقی و تانك سكونیله برسنه یی ایکی الكله كد و نفسكه
 چكك تقول حفت الشی من الباب الثاني اذا جرفته بكلی یدك ولا يكون الا من الشی اليابس كالدقیق و نحوه
 الاحتقان همزه نك و تانك کسریله برسنه یی كدی نفسك یحور المق اوز بدرو ابی اوزن تقول احتفنت الشی
 لنفسی اذا خذته واحتقان برسنه یی اصلندن قور مغه دخی درلر تقول احتفنت الشی احتفانا اذا اقلعته من الاصل
 و یروپ عیدرو ابی در الحفنة حانك ضمی و تانك سكونیله قازلش حقور حفره معنایسته الحفن حانك ضمی و تانك
 فخیله جمی حقورلر معنایسته الحفن حانك فقی و تانك تشدید یله دوه قوشی یاوریسی و تخمیلدر كه بونك اصل
 استقاف مضاعفدن وله تهمه كباب غاده ذكر اولن تشدید و كاه اولور كه صغیر اولن دمه دخی حفاز درلر الحفانة حانك فقی
 و تانك تشدید یله واحدی مذكره و مؤنثه طلاق اولنور الحفن حانك فقی و تانك سكونیله سودی نلوم جمع ایدوب
 نازمه سن اسكسی اوزرینده كك و حقن قانی دو كدن منع ایتمك دخی درلر تقول حقت دمه اذا منعته ان یسفلك
 و حقن افشانی مع ایتمك دخی درلر و كسل حقت البول درلر احقت دخی درلر بدی الحفن حانك فقی و تانك کسری
 و مدله كراولن و حه اوزن جمع اولن سود و فی المثل فی الحفن العذرة یعنی ذكر اولن سود عذرا ستم و بو خیر الطعام
 ما غصیر معنایسته قرب در الحفن ميمك کسری و تانك فقی ایله ذكر اولن نلوم الحفن قفك کسریله شول كسسته در
 كدریده فشانی و اراكن افشال ایتمه الحافنه قافك کسری ایله یون طمری ایله كوپر چك كی اراسته اولن حقور
 ی در الحافنه قافك کسریله یونك ایکی جانبند اولن ایکی حقور دردر كه كوپر چك ككك اوستنده در و فی المثل
 لا الحفن حوافك ید و اقلك و ذواق ذافنه نك جمی در و ذافنه بوغزك نه ایشته درلر طرف حلقوم معنایسته
 و منه قول عایشه رضی الله عنها فی رسول الله صلی الله علیه وسلم بین عمری و عمری و بین حاقنی و ذاقنی

حظن

حظن

حظن

ویری شجری بالحیم الساكنه بعد الشین المعجه وهو مابین اللحین یعنی ایکی چكه نك ان بر بدر و صخر فتح سین
 و سکون حابله جكره و عجر كوكسك نه ایشته درلر و بو جمله دن مقصود رسول اکرم صلی الله علیه وسلم قوجا غده
 وفات ایتدی دیمكدره و بعضیلر ایتدی حاقنه قارن اشغه سنه درلر اسفل بطر معنایسته الحقنه حانك ضمی و قافك
 سكونیله شولاد و یه در كه مریضك جانب اسفلدن جوفنده جمع اولور و صاحب ترجمه مختار حقه فی طفر جفله
 تفسیرا تشدید اداى جوهریه مخالف در الاحتقان همزه نك و تانك کسریله حقه ایتك یقال احتقن
 الرجل الحقان ميمك کسری و حانك سكونیله شول كسسته در كه بولن حبسا تمكین یبول ایتكده چوق ایلیه الحلان
 حانك ضمی و لامك تشدید یله شول اوغلا قدر كه هنوز ناسی قریندن النش اوله و بو فعال و زنی اوزن دروز را
 حلام دن مبدل در كه ایكسده بر معنایه در و اكر بونی حلال دن قیلر سك فعلان و زنی اوزن بود فعه امر
 بالعكس اولوب حلامه اولن ميم نوندن مبدل اولور و اسمی ایتدی حلام و حلان ميمله و نونله قیونك خردله لر بدر
 صغار الغم معنایسته و ابن السكيت ایتدی حلام خ شریفه قربانه بر این قیوننه درلر و حلان قربانه بر این اوغلاغه
 دخی درلر یددی و بعضیلر ایتدی كرك خرده سنه حلان و عرب طایفانك خرده سنه جفهره درلر یددی اكر چه
 جوهری باب راده جفهره نه سندن مستغنی اولان اوغلاغه درلر دیشدر و ابو عبید ایتدی حلانده بر تفسیر دخی
 واردر و اول تفسیر بودر كه زمان جاهلیتده بر اوغلاق طوغسه قولا غن كسوب ایدر لر دی اللهم ان عاشر فقی
 وان مات فذكى یعنی اكر صاع قالور سه انتفاع یحور صقلن طوارلر دن ولسون و اكر اولور سه بوغز نشاردن
 اولسون پس صاع قالد قدره یلد كاری اوزن منتفع اولور لر دی و اكر اولور سه بوغز نشاردن و اكل ایدر لر دی
 الحارون و تحتیله و زای معجه نك ضمی و مدله مر عارده اولور بر بوجك در كه اتی معده یه و قود زابت حلا دخی
 جراحه نافعه در الحلقه علی وزن الد حرجه خرماتك ایکی ثلثی رطب اولی یقال حلقن البسر اذا بلغ الارطاب
 ثلثیه الحلقن ميمك ضمی و قافك کسریله شول خرمادركه ذكر اولن صفت اوزن اوله حمنه حانك فقی و ميمك
 سكونیله بر عورتك اسمی در الحنة حانك فقی و ميمك سكونیله كنه كه طوان یا پشور اسمی ایتدی كنه نك و لونه كه
 زیاده خرده اوله قفامه درلر قافك فخیله بعد حمنانه بعد قرا قافك خیمیه بعد حمله و فخیله بعد عل عین
 مهله اك فخیله بعد طمخ درلر طامه له نك فخیله الحومانه حانك فقی و و او ك سكونیله شول رك یدر كه صرب اولیه
 الحنن حانك فقی و نون اولك کسری و مدله برسنه یی شوق و نفسك اتی اوز و ایدنسی یقال حن الیه یح حننمان
 الباب الثاني و حنن فقه نك و ازینه دخی درلر و لدن ارز و ایدنكی حینه الحان نونك تشدید یله ارز و قایچی كسسته
 الحنان حانك فقی و نونك تحفیضه رحمت معنایسته در بقال منه حن علیه یح حنانا و منه قوله تعالى و حنانا من لدنا
 و عكرمه استبرایت كریه نك تفسیرنده ابن عباس دن رضی الله عنهما وایت قلوب ایتدی ابن عباس بن یازم حنانك
 معنایسته ندر دیشدر و عرب طایفه سی حنانك یارب و حنانك یارب درلر افراد ایله و ثیمیه ایله یارب رحمتك طلب
 ایدرم معنایسته الحنان حانك فقی و نونك تشدید یله رحمت صاحبی اولن كسسته و حنان اشكان اولن یوله دخی درلر
 طریق واضح معنایسته ارق الحنان كذلك همزه نك و تانك و حانك فقی و نونك تشدید یله بر موضعك اسمیدر الحنانة
 كذلك حانك فقی و نونك تشدید یله متولیای در كه كریشی صالیورلد كده اواز و ره بقال قوس حنانه یح عند الاناض
 و اناض ضاد معجه ایله كریشی چكوب صالیورمكدر الحنن فخیله و نونك اولك ضمی و تشدید یله ترجم معنایسته
 الحنانه حانك فقی و نونك تحفیضه ایله بر جوانك اسمیدر لر معنایسته الحنة حانك فقی و نونك تشدید یله بر كسسته نك
 زوجه سی امرأة الرجل معنایسته و حنة البعیر دوه اوازی الحانة نونك تشدید یله اواز و بر یحی دوه منه
 قولهم ماله حانة و لانه ای ناقه و لاشاة و انه انین ایدن قیوننه درلر المسخن ميمك ضمی و حانك کسریله اواز
 و یرن دوه بعیر حان معنایسته الحن حانك فقی و نونك تشدید یله منع ایتمك یقال حن عنی حن حنان من الباب
 الاول اذا صد و یقال ایضا ما تحنتی شیئا من شرك ای ما تصرفه عنی یعنی شركی بندن منع ایلر الحنون حانك فقی و نونك

حظن

حظن
حظن
حظن

حظن

ضمی و مدبله شول بدله در که دوه صورتی کی انوک صورتی وار در حنین حانک ضمی و نونک فتحی و یانک سکونیه بر
موضعک اسمیدرند کیر و تا بنی جا زدر پس انوکله بلد یا خود موضع مراد اولور سه مذکر اولوب منصرف اولور
واکر بلده یا خود بقعه مراد اولور سه مؤنث اولوب لا بنصرف اولور و حنین بر جالک دخی اسمی در وعر بلرک رج
بحقی حنین دبد کلر بنک اصلی ابن السکیت روایی اوزن بودر که حنین بر شد بد کسسه ابدی عبد المطلب ردا بدوب
کلوب بن اسد بن هاشم بن عبد منافک و غلام دیو دعوی قادره ایا غنده قرمز دی اولغاب عبد المطلب ردا بدوب
ابتدی بوری بن سنده شهابیل هاشمی مشاهده قازم دبدی یعنی ایا غنده اولن قرمز دی ادا کار بنه اشارت قلدی
اولد خ اول ادا کار بله رجوع ابتد کله رجوع حنین بنحیفه دبد بلر و ابن السکیتک غیر ی ابتد حنین حیره شهر ندر
بشمه حنینک اسمیدر که اعرابیه رجعت ادا کار باز ایتدی اعرابی فی المایحی بشمقی اکالین اتمکن ادا کار برین اعرابینک
یولی اوزنه صوب برن دخی مزبورک یولی اوزنه بر قدی اعرابی اصلی طورن ادا کار کور مجک حنینک ادا کهنه عجب
مشابهی وار در واکر رابشی دخی المه کیر سه دور صاتون الورد م دیو کیدر کن ادا کار اول برن دخی یولی اوزنه بولد قه
طوارن اول اراده بغلیوب بار زینتیه حنینه عودت ایدی حنین ایسه پسوده کیر نشیش اعرابینک طوارن
الوب رواله اولدی اعرابی کلوب طوارن و حنینی بولما یحق قوم و قبیله سه مذکر اولمان ادا کار له رجوع ایتد کله رجوع
بحقی حنین دیشلر لحن حانک کسری و نونک تشدید بله طایفه جندن بر جماعتک اسمیدر و بعضی ابتد حن
جناله انس بنینه بر جنس مخلوق قدر الحنون میمک فتحی و نونک ضمی و مدبله شول در که انوک جنونی وار در حنون
معناسنه حن حانک ضمی و نونک تشدید بله بر جالک اسمی در الحین حانک کسری و مدبله وقت معناسنه در
حیند و زنی مزبور اوزن اه ان حین کله سی در که ادا کله سی ابله ترکیب اولنشد حین ادا کان کذا معناسنه حین
تازک فتحی و حانک کسری و مدبله کذا کله حین معناسنه در اولنده تاز یاده اولنشد و حین مدت معناسنه دخی
کلور منه قوله تعالی هل اتی علی الانسان حین من الدهر الحین حانک فتحی و یانک سکونیه قرب اولمق بقال حان
له ان یفعل کذا بحین حینای ان و بقال حان حینه ای قرب و قته و حین هلاک معناسنه ده کلور بقال حان
الرجل ادا هلاک الاحانه همزه نونک کسری بله هلاک ایتک بقال احانه الله ای اهلکة الحیانه میمک ضمی و یانک فتحی ابله
و قتلک یعنی بر سنه یی وقت حسیبله ایتک مساوچه کی ساعت حسیبله ایتک معناسنه الاحیان همزه نونک
کسری بله بر رده بر مدت او دورمق تقول احینت بالمکان ادا اتمت بحینا التحین علی وزن التکریم ناقه یی بر کون
بر کچه ده صاغیمچون وقت تعیین ایتک تقول حینت الناقه ادا اجعلت لها فی کل یوم ولیله وقتا تحملها فیه الحینه
حانک فتحی و یانک سکونیه بر کره معناسنه الحینه حانک کسری و مدبله بمعناه تقول فلان یا کل الحینه و الحینه ای المرة
الواحدة فی الیوم و اللیله الاحیان همزه نونک فتحی حانک جمعی تقول فلان یفعل احیانا فی الاحیان التحین فحینه
و یانک ضمی و تشدید بله بر سنه نونک و قته منتظر اولمق بقال تحین الوارش ادا انتظر وقت الاکل لیدخل و وارش
شین معجه بله شول کسسه در که دعوت اولنمادن بر قومک طعامنه حاضر اوله الحانات علی وزن الحالات شول
موضعلر در که اندر صغر الحانیه نونک کسری و یانک تشدید بله شول خرد در که حانیه منسوب در و خانه شول
معروف دکاندر که اندر خمر بیع اولنور الحانوت علی وزن الکافورد کانکه معروف دکاندر کیری و تا بنی جا زدر و حانوتک
اصلی حانوة ابدی تر قوه کی وقتا که او تسکین اولندی هات تا بنی تیا قلب اولندی الحوانت فحینه و نونک
کسری و مدبله حانوتک جمعی در و او یا قلب اولندی حذف اولندی زاده بر حرف اوزن یاده اولن کله نونک
جماعه یغیرده رباعیه ردو لاسی حرف رابع حروف مد و حروف لیندن اولد خی و قته اولور فصل الحان الحین
حانک فتحی و یانک سکونیه بیز یا غیر یی سنه یی قصه قلم اغچون بو کوب دیکمک الحان حانک کسری و یانک
تحفیه بله بمعناه تقول حینت الثوب و غیره اخینه خبنا و خبانا من الباب الثانی ادا عطفته و خطته لبقصر و حین
طعامی قتلن ملاحظه سیله کیر لکه دخی در لرتقول حینت الطعام ادا غیننه و استعدده للشد الحینه حانک ضمی

و یانک سکونیه شول سنه در که انی یانک کور تر سن و فی الحدیث و لا یخذه حینه وانه لذ و حینات و ذو حینات یعنی
انی یانک صقله بر اول کاه صالح اولور کاه فاسد اولور الحینه خالک ضمی و یانک فتحی و تانک کسری بله غلیظ
و شد بد اولن سنه قد عمه کی در و زنا و معنی الحین فحینه بله کسسه نونک زوجه سی جانبدن اولن اقرباسی زوجه نونک
باباسی و قرنده کی مثلاً الاختان همزه نونک فحینه خالک جمعی ذکر اولن ان کسسه ل معناسنه و بوطایفه عرب
قته در اما عامه حین قیز بنک زوجه در کویاکی معناسنه الحین خالک فتحی و تانک سکونیه او غلامی سنت ایتک
تقول ختمت الصبی ختمنا من الباب الاول لختان خالک کسری بله اسمدر سنت معناسنه لختانه خالک کذا کله کسری بله
بمعناه بقال الحرت ختانه ادا استقصیت فی قطعه و اطار حروف مهمله ابله حددن زاده قلمی و ختان سخته موضع
قطعه دخی در لرونه قول الفقهاء اذ التقی الختان و بعضی نسخه کاه اولور سنت یحیون اولن دعوت دخی ختان در لرون
دیشلر لحن خالک کسری و مدبله نونک سکونیه دوست صدیق معناسنه الحین خالک فتحی و تانک کسری
و مدبله بمعناه و خدن جاریه دخی بوندن ما خود در که عورتک معشوق دیک اولور و قال الله تعالی و لا تمخذات
اخذان الحدیة خالک ضمی و تانک فحینه همزه و زنی اوزن چوق دوست طویحی کسسه الحانده میمک ضمی و تانک
فحینه دوست طویحی تقول خادن الرجل الحین خالک فتحی و تانک سکونیه مالی کیر ملک الاختان همزه نونک و تانک
کسری بله بمعناه تقول خزن المال و اختنه ادا کتمه و حری صقله دخی در لرون تقول خزن السر و اختنه الحین
میمک و تانک فحینه مال صقلیا حین رانرانه خالک کسری بله خزن بنه الخزان خالک فتحی و یانک کسری بله جمع الخزن
فحینه لاهت بر مرزاجه بعلق بقال خزن اللحم من الباب الرابع مثل خزن مقلوب منه الحشونه فحینه ابر بلک که ملا یتمک
مقابلی در بقال خشن الشی من الباب الخامس الحشن خالک فتحی و شینک کسری بله ایری اولن سنه الاخشیشان
همزه نونک کسری و شینک کسری و مدبله بر سنه غایت ایری اولمق بقال اخشوشن الشی ادا اشتدت خشونته فهو
للبلایة کقولک عشت الارض و اعشوشیت و اخشیشان بر کسسه ایری لباس کیمی عادت ابدنکه دخی در لرون
بقال اخشوشن الرجل ادا تعود لیس الحشن الاخشن همزه نونک و شینک فحینه ایری خشن معناسنه الحشن خالک ضمی
و شینک سکونیه جمع و خشن سلاخی چوق کسسه ل معناسنه ده کلور بقال معشر خشن و شینک شعره تحر یکی
دخی جا زدر الاخیشن همزه نونک ضمی و خالک فتحی و شینک کسری بله اخشنک تصغیری و فی الحدیث اخیشن فی ذات
الله تعالی الحشناء خالک فتحی و شینک سکونی الفک مدبله اخشنک مؤنثی سلاخی چوق کسسه بقال کسبه خشنه ای
کثیره السلاح الحشناء میمک ضمی و شینک فتحی ابله ایر شینک که ملا یتمک مقابلدر الحشین علی وزن التکریم بر کسینه یی
خشمه کترب سینه سین حرارت غضبه بر فلق تقول خشنه عدن تحشینا ادا الوغرت و ایغار غین معجه و رای
مهمله ابله خشمه کتور مکدر وجهه مزبور اوزن الحشنة خالک ضمی و شینک سکونیه ایر بلک خشونت معناسنه
الحشنة میمک ضمی و صادک فحینه نسا طایفه سیله مصاحبت و مر اودت قلمی مغازله معناسنه التحین علی وزن
التکریم اورانله سوز سو بملک الحمان خالک فتحی و میمک تشدید بله ضعیف اولن کوندن رخ ضعیف معناسنه
الحمانه وزن مزبور وزن مؤنثی بقال قناه حمانه و حمان حلقک رانرانه دخی در لرون سفله معناسنه الحنه خالک ضمی
نونک تشدید بله ککزدن سو بملک غنه کی در و زنا و معنی الاخن فحینه و نونک ضمی و تشدید بله ککزدن سو بملک
کسسه الحن خالک ضمی و نونک تشدید بله جمع ککزدن سو بملک معناسنه الحنه میمک کسری و خالک فحینه
بورن لاف معناسنه الحنه میمک و خالک فحینه بر ما کاه معناسنه بقال فلان خنه فلان ای ما کله و خنه القوم
قومک حری معناسنه در الحن خالک فتحی و نونک تشدید بله خر ما طرفندن خر مای ازن ازن جقرمق تقول خنت
الجله ادا سخرجت منها شیء بعد شیء و جله حیمک ضمی و لا ملک تشدید بله خر ما قود قلی طرفه در لرون الحین خالک
فتحی و نونک کسری و مدبله بورندن کولمک و بورندن اغلق یحک فی الانف و بکاء فی الانف معناسنه بقال حن یح

کیمه و دفون شول ناقه بدخی دیر که عادی دوه سور یسنک اور تسنه اولوق اوله التد افن تانک فخی وفانک ضمه
 بری بوندن سرن صغلق بقال اونکا شقم مائدا فتم یعنی اگر بعضی کزک امور غایبه سی بعضی کزک کشف اولسه کیم سره
 بحال اولردی الدافنه فانک کسر به زیاده یشلو اولدوغندن دیشی اشفن صغر بقال بقرة دافنه الجدم و جدم
 جیمک کسر به و ذال معجه نیک سکونی ابله بر نسنه نیک اصلنه دیرلر و دیش دیلمر نه دخی جدم دبد کزک بوندن در
 المدفن میمک کسری و دالک سکونیه شول مشک در که چو ریش اوله مقاء بالی معنایه الدفنی فحینه و اخرینه
 یانک تشدد به بر نوع یزد که اورین خطلمی واردر الدکنه دالک ضمی و کافک سکونیه شول لون در که سیاهه مابلدر
 الدکن فحینه به یزد کزک اولنان لون وزن اولوق بقال دکن الثوب بدکن دکامن الباب الرابع الا دکن همزه نیک و کافک
 فحینه ذکر اولنان لون ابله ملون اولن نسنه الدکان دالک ضمی و کافک تشدد به به معروف در الدکان دالک فخی
 و کاف یانک کسری و مد به جمعی دکاملر معنایه خولیت کی فارسی معر بدر الدمن دالک کسری و میمک سکونیه
 قیون قیونی بر شاة معنایه و دمن بر نسنه نیک اوزر به نیم اولن کسنه بدخی دیرلر یقال فلان دمن مال کا بقال زاء
 مال الدمنه دالک کسری و میمک سکونیه کین حقد معنایه الدمن دالک کسری و میمک فحینه جمعی و خلقدن
 باقی قالن اثره دخی دیرلر التمدین علی وزن التکریم اثر احداث یمک نقول دمن القوم الدارود من الشاء الماء و قیون
 صوده اثر خلق نجاستن القا یمکله در المتمدن میمک ضمی و میمک کسری و تشدد به ذکر اولنان اثر له متاثر
 اولن نسنه بقال الماء متد من اذا سقطت فيه ابعار الابل والغنم الدمن فحینه به یکن کسنه یکن بغلق بقال دمنت علی
 فلان من الباب الرابع اذا ضغنت الدمن دالک فخی و میمک سکونیه یه ترس صا چقی نقول دمنت الارض مثل
 دملتها الا دمان همزه نیک کسری و دالک سکونیه بر نسنه به مد اومت یمک بقال فلان بدمن کذا ای بدیمه المدمن بر
 نسنه به مد اومت ابدن کسنه بقال رجل مد من خمر ای مد اوم شر بها الدمان دالک فخی و میمک تخفیه به خرماتک
 چور یوب قزمه سی دمون دالک فخی و میمک ضمی و مد به بر موضعک اسمی در الادن فحینه به و نیک تشدد به شول
 اندر که اللری قصه و لا ولدن الحق اولن اوده دخی دیرلر بقال بیت ادن ای متطامن الدن فحینه به نیک اللری قصه اولوق
 اصبعی ایتدی دورت ابقلو اولن حیوانک عیوب قبیحه سندن در اللری قصه اولوب کو کسی یه یقین اولوق الدن
 دالک فخی و نونک تشدد به کوب جم معنایه الدنان دالک کسری ابله جمعی کوبلمر معنایه الدننه علی وزن
 الزلزله بر کسنه نیک اوزن ایشیدوب نه بد و ککن فهم اتمک و فی الحدیث حوله اندندن الدندن دالک کسری
 و نونک مایند سکونیه شول و ندر که قور یوب قزمه شول اولاسکی اولدوغندن اوتری دون دالک ضمی و مد به
 اطق معنایه فوق کله سیک نقیضی در که غایت مر به دن بری دیک اولور پس طرف اولماز و دون قرب معناسین
 افاده ایچون دخی استعمال اولور بقال هذ ادون ذاک ای اقرب منه الدون وزن مز بور اوزن اسمدر حقیر و یسر
 معنایه و بوندن فعل مشتق اولور و بعضی اشتقاقی جاز کورب دان بدون دونا و ادین ادانه دبدی
 دونک دالک ضمی و مدی و نونک فتح اوزن بناسی و اخرینه کاف خطاب ابله بر نسنه به اگر اتمک محله استعمال
 اولور نسنه کیم حجاجه اقربنا صالحا بد که یعنی حجاج صالح نام کسنه ی صلب ایتد و کنه دفن اتمک اجازت
 ایتدی حجاج اجازت و یوب دونک موه دبدی لدیوان دالک کسری و مد به اسمی عسکری زمغیچون
 جمیع اولنان اوراق دفتر معنایه و دیوانک اصلی دیوان ابدی احدی الوان یایه قلب اولنوب دیوان اولدی
 و ایوا و دن قلب اولدغنه دلیل دیوانک جمعی دواوین کلمی در واکر یا اصلی اولیدی دواوین کلوردی
 الدواوین دالک فخی و واو نینک کسری و مد به دیوانک جمعی نه هم لان مرو را یتدی دفتر ل معنایه
 القدون علی وزن التکریم دفتر لری بر ره جمیع اتمک نقول دونت الدواوین و بوتقر یون صاحب مهذبک
 الدیوان جای نشستن دیر ان دبد حکمی مخالف اولدوغنی ظاهر اولور الدن دالک ضمی و هانک سکونیه یاغ

دکن

دمن

دکن

دمن

روغن معنایه الدهان دالک کسر به جمعی یا غلر معنایه و دهان قرمزی سختیانه دخی دیرلر و منه قوله تعالی
 فکانت وردة کالدهان ای صارت حمراء کالادیم من قولهم فرس ورد و الاثنی ورد و دهان کذلک ضعیف یغمر لره
 دخی دیرلر که واحدی دهندر دالک ضمی و هانک سکونیه و ابوز بدایتدی یغمر و دهان الارض دیرلر قن بری فی الجمله
 هانک اتسه یقال دهنی باولی و می مد هونه و ولی و اوک فخی و یانک تشدد به به یغمر و دیرلر دهن دالک ضمی و هانک
 سکونیه یندن بر قیه نیک ادی در که عمار الدهنی نام کسنه اسکا نسبت اولور الدهن دالک فخی و هانک سکونیه
 بر نسنه ی بغلق یقول دهنته بالدهان ادهنه دهنامن الباب الاول و دهن عصایه اور مغه دخی دیرلر نقول دهنته
 بالعصا اذا ضربته بها الدهن فحینه به و هانک ضمی و تشدد به یا غلق نقول دهنته فتنه دهان همزه نیک
 کسری و دالک کسری و تشدد به به افتعال در یاغ سور غک معنایه بقال دهن اذا طلی بالدهن المدهن میمک
 ضمی و هانک فخی و تشدد به به اوزر نه اثر نعمت اولن کسنه بقال قوم مد هنون ای علیهم اثار النعم المدهن میمک
 و هانک ضمی ابله لا غیر یعنی کسر میم و فتح هابله دکل یاخود فتح میله دکل یاغ حفظ ابد جک شیشه و خم میله کان
 اسم التکریم بری بودر المدهن میمک فخی و دالک کسر به یاغ سبشله ی معنایه و مد هن طاعنه شول چقر و در که
 اندی یغمر و صوبی جمع اوله رمنه حدیث الرهری نشف المدهن و بس الجعش و جعش جیمک و ثاه مثله نیک کسر به
 بر جنس اوک کوکی در المداهنه میمک ضمی و هانک فحینه به و یانک نسنه یی طهار ابد و بوزه کولک الادهان
 همزه نیک کسر به به معناه قال الله تعالی و دو الوندن فید هنون و بعضی ایتدی مد اهنه ستر معنایه در وادهان
 بر نسنه ده غش و حیله قلق معنایه در الدهن دالک فخی و هانک کسری و مد به شول ناقه در که سودی زاوله
 قلیل اللین معنایه بقال ناقه دهن ای قلیله اللبن الدهانه دالک فخی و هانک تخفیه به ناقه نیک سودی زاولوق
 بقال دهنت الباقه دهانه من الباب الخامس و ابوز بد روایی در الدهانه دالک فخی و هانک سکونی و لفتک مد به بنت
 مسجل دیکله معروف عورتک اسمی در که عجاج نام شاعر کزوجه سید و عجاج مزبون حقه عین بولما غله حقه
 بعضی شاعر دغشدر صحاح ده ذکر اولنمدر الدهان دالک کسری و هانک سکونیه کوی سیاه سی اوان کسنه
 ده خاندن معر بر اکر اخرینه اولن نون حرف اصلی اعتبار اولسه نه کند هقن الزجل دیرلر و دهقنه موضع کذا
 دیرلر ای منصرف قلم سن ز را بوتقد برجه فعلال وزنی اوزن اولور و اگر دهقن مشتق قلنسه لا یتصرف قیلر سن
 ز را بود دفعه فعلال وزنی اوزن اولوب الف نون مز بان اولور و دهق فاققه در کسر معنایه الدهن دالک کسری
 ضمی و هانک سکونی و نونک تشدد به به باطل معنایه و و کاه اوورد هدر دیرلر ابله و فی المثل هدرین
 و سعد القین که کذاب حقه ضرب اولور و بونک اصلی باب ابراده در تفسیر نه مرو را تشدد که سعد القین برجم
 دمور چسیدر که قراده ایشلر کن ایشی کساد اوزن اولدقه دم بد و دیریش یعنی کویه الوداغ دوشش به کثر ایش
 مز بورک بوکلامی قمر بسا و لنوب کذبه مثل قلنش لدین دالک فخی و یانک سکونیه بورج الدیون فحینه به جمعی نقول
 دنت الزجل اذا قرضته لدین میمک فخی و دالک کسر به و مد به بورجی اولن کسنه المدیون میمک فخی و دالک سکونی
 و یانک ضمی ابله به معناه و دین استقراض معنایه دخی کلور بقال دان فلان بدین دینا اذا استقرض و صار
 علیه دین فهو داین و مدیون کثیر الدین معنایه ده کلور بقال رجل مدیون اذا کثر ما علیه من الدین المذیان
 میمک کسری و دالک سکونیه دینه جوق کیرن کسنه استقراضی عادت ابدنکله لادانه همزه نیک کسر به بر نسنه یی
 بورجه و یوب بر کسنه نیک اوزر نه دین قلی یقال دان فلان دانه اذا باع الی اجل فصار له علیهم دین نقول منه فانی
 عشرة در اجم تشدد به دنون الا دیان همزه نیک کسری و دالک کسری و تشدد به یی و یانک تخفیه به بورجه لملق
 استقراض معنایه فهو افتعال من الدین فی الحدیث اذان معرضا و معرض شول کسنه در که خلقه اعتراض ابدوب
 مکن اوان ردن دین الور التد این تانک فخی و یانک ضمی ابله بر قاج کسنه بری برینه بورجه اسباب صتمق بقال

فد انوا اذا اتوا بالدين لا مستدله همزه نك وتانك كسر بله دين ابدى في طلبك استقر اص معنائه المدينه
 ميمك خمي و يانك فحقيله بر كسنة بورجله بر نسنة صاوب اندن بورجله بر نسنة الحق تقول دابنت فلانا اذا علمته
 فاعطيت ديننا واخذت دين تقول دابن فلانا ونه انما تقول قاله وتقالنا الدينة ذلك فحق و يانك سكويهله
 بورجه و برمك تقول بعته بدينه اي بتا خير الدين ذلك كسري ومدبله عادت وشان و ديني جزا ومكافاة
 دخي ديرل بقال دانه ديننا اذا جازاه و بقال كاتدين تدان اي كاتجاري تجازي اي تجازي بفعلك ويحسب
 ما علمت و باري تعالينك ايتا المدينون ديدني قولي مجزيون ومحاسبون معنائه درودين ذليل قلعه دخي
 ديرل و ذليل اولغه ده ديرل متعدي ولازم كلور بقال دانه اذا ذله واستعبد و بقال دنته فدان وفي الحديث
 الكس من دن نفسه وعمل لما بعد الموت ودين جمع معنائه دخي كلور بقال قوم دين اودا بنون محاسبون ودين
 مالك اولمق معنائه ده كلور تقول دنته اذا ملكته وشهره مدبنة ديد كلر بنه باعث بودر و دين طاعته دخي
 ديرل بقال دان له اي اطاعه و دين معروف بوندن ما خود در الا ديان همزه نك فحقيله جمع المدين ميمك فحق و ذلك
 كسري ومدبله قول عبد معنائه المدينه ميمك فحق و ذلك كسري ومدبله جاريه امه معنائه كويانه
 انلري خدمت ذليل قلعه رومد بنة شهر معنائه ده كلور ته كم لان مر و ابدي الديان ذلك فحق و يانك تشدد بيله
 باري تعالينك صفتلرندن در محاسبه معنائه دن ما خود در الديانه ذلك كسري بله امور ديني رعايت اوزن اولمق
 الدين فحقيله و يانك خمي وتشدد بيله بمعناها الدين ذلك فحق و يانك كسري وتشدد بيله اهل ديان اولن كسنة
 المدين ميمك خمي و يانك كسري وتشدد بيله بمعناه الدين على وزن التكرم بر كسنة في دينة مملق تقول دنت الرحل
 ندينا اذا وكلته الى دينة يعني دينة اعتمادا نيك فصل الال الذونون ذلك ونونك خمي وهمز نك ما بينه سكويهله
 برجنس اوت در بنات قسمندن لدا نين ذلك فحق وهمزه نك مدي ونونك كسري ومدبله جمع ذكر اولن اولن
 معنائه التذات تانك فحق ونون و لك خمي ايله نديس ج وزني اوزن ذكر اولن اوتى ديو شرمك بقال خرج الناس
 يتدا نون اي ياخذون لدا نين الاذعان همزه نك كسري بله خضوع ايمك و بر نسنة به مذلت اظهار ايمك بقال
 اذ عن له اذ خضع و ذل الدق فحقيله اكك كه ابي كه كنك فاو شد و غي در و في المثل مثقل استعان بذقنه
 بو بر مثل در كه بو نكله بر رجل ضعيف كند و مثالور رجل ضعيفه استعانت ايمه سنك غرب و لنور و بونك اصلي شول
 حوه در كه اوزر شه حمل ثقل اهل دق در ندين قيامه قادر اولمق الكينيه طيامغه قيام ايمكي اومار و ذقن قه غذك
 كناري ديكتشه كرمي كلك معنائه ده كلور تقول ذقنت الدوا اذا خرزتها فاجاءت شفتها ايله الذقن ذلك
 فحق و فافك سكويهله اككه اورمق تقول ذقنته من الباب الاول اذا ضربت ذقنه الذاقنه فافك كسري بله بوغرك
 نهايتنه اولن يو كسك يردره في الحديث لا حقن حوافك بذواقك و حاقنه ميون دينك اولن جقور و در و ابو
 زبد ذواقن اسفل بطن در ديشدر و صاحب صحاح كلام مزبوري فصل حاده حقن تفسير نه مثلد رديو
 كقور مشدر و بو مقامه حديث و لمسه اشارت اتمشدر فعليك بالتوفيق الذقون ذلك فحق و فافك خمي ومدبله
 شول ناهقه در كه اكن يور ركن صالقي طوبه بقال ناهقه ذقون اي ترخي ذقها في السير و ذقون شول قوغه به
 ديرل كه كناري الكري دكلس اوله تقول دلود قون الدين ذلك فحق و نونك كسري ومدبله بورندن اقن سومك
 الدين ذلك خمي ايله بمعناه و ذنين سومك فحقه دخي ديرل بقال ذن بدن ذينانم الباب الثاني اذا سال الدين فحقيله
 صفت مذكور اوزن اولمق تقول ذننت يا رجل نندن ذننانم الباب الرابع الاذن فحقيله ونونك تشدد بيله بورندن
 سومكي اقن كسنة الذناء ذلك فحق و نونك تشدد بيله و الفلك مدبله شول عورتدر ككه بورندن
 سومكي اقن و ذن شول عورته دخي ديرل ككه حيني منقطع اوليه الذنابة ذلك خمي ونونك تخفيف ايله
 شول نسند ككه يهلا ك اولمق نسند ناني قالوب اوله ندير محله هلاكه يوز طوقش اوله بقال ان فلانا

ليذن

ليذن اذا كان ضعيفا اها الكاهر ما و مرضا المذانه ميمك خمي ونونك تشدد بيله بر كسنة في ارامق بر نسنة في اندن
 سوال ايمك يحون بقال فلان يذان فلانا على حاجه يطلبها منه الذن ذل لك كسري وما بينه نونك
 سكويهله كوكل انكك يه قرب اولن جانبي ذل دل كي دروزنا ومعنى الذن ذل اولك فحق و يانك كسري بله جمع
 كوكل انكك يه قرب اولن جانبي كي ذل دل كي دروزنا ومعنى الذن على وزن الحال عيب ابن السكيت
 ايتدي ابو عمرو ي اشتدم كه اذام والذم والذان والذاب بونلر ك جملة منك معناسي بر ديددي يعني جملة سي
 عيب معنائه در ديرايدى الدهن ذلك كسري وهانك سكويهله فهم فطنت وحفظ معنائه الدهن فحقيله
 بمعناه و ذهن قوته دخي ديرل فصل الراء الرقن رانك فحق و يانك سكويهله حميره شحم فاو شد رومق المرتنه ميمك خمي
 و يانك فحق وتشدد بيله شحم ايله خلط اولنش ايمك ناني روعنين معنائه الران رانك كسري و يانك مثلدنك
 تخفيفيله بر ي ارنجه طملي بنغمور قطره لري كه ما بين كهي سكون فصل ابلية الترتين على وزن التكرم
 ذكر اولن وجه اوزن بنغمور بقدر مقي بقال ارض مرتنه رثينا الارثعان همزه نك و يانك مثلدنك كسري بله بر نسنة
 صالقي اولمق استرخا معنائه الرجون صفتيله بر يده اقامت ايمك بقال رجن بالمكان رجن رجونا من الباب الاول
 اذا قام مورجون طوار بر يده كندن حبس ابدوب مرعايه وارمغه دخي ديرل بقال رجنت هي بنفسها رجونا وهي
 شاة راجن الراجن حيمك كسري بله بر نسنة يه الفت بغلين حيوان داجن كي دروزنا ومعنى وفر ايتدي رجنت الابل
 ديرل باب اولن و رجنت دخي ديرل باب رابعن و رجنته انا دخي ديرل متعدي ولازم كلور دوه في مرعايه
 صليوب علفله بملك ايجون حبس ايمك معنائه الرجنه حيمك كسري بله ذكر اولن صفت اوزن اولن دوه
 الارجان همزه نك كسري بله كذلك ذكر اولن وجه اوزن دوه في حبس ايمك الرجن رانك فحق و حيمك سكويهله
 بر كسنة طوارن مرعايه صليوب اوده حبس ابدوب علفن نقضان اوزن و يركن ارقلق الارجان همزه نك
 و يانك كسري بله بر نسنة فارشوب مشكل اولمق بقال ارجن على القوم امرهم اذا اختلط و ارجان قيمتي حاصل
 اولمق فاسد اولغه دخي ديرل بقال ارجن الزبد اذا طج ولم يصف و فسد الارحجان همزه نك و حيمك كسري بله
 بر نسنة اكلوب ميل ايمك وفي المثل اذا ارجن شاصيا فارفع يد يعني قن بر كسنة دوشوب ابقارن بو قوقا لدرسه
 يعني مذلت كوشوب تواضع قلسه اندن لك جلك و بومقامه جوهرى شاصيا كلس رافعا رجليه ايله
 تفسير ايمشدر خلا كه باب الفه شصا تفسير نه منصوبي شخص بصير له تفسير ابدوب عقبه مثل مزبوري
 ايراد ايمشدر يس بو طرزه مناسب اولن شاصيا كلسي مثل مزبوره شاصيا بصير ايله تفسير اوامه در يعني
 بر كسنة في زبون و مخير كورسك اندن لك چك معنائه مكر كه جوهر نك معنای مزبوري اختياري شاصيا
 كلسنه نقد مضايغه اركاب لازم كلسون ديو اوله يا خود مثل مزبور عرافا هل تواضعه مخصوص اولد و غنه
 بناء اوله وار حنجان محر ككه دخي ديرل بقال ارجن الشى اذا اهتز و خليل ايتدي ار حنجان بر نسنة دفعة
 دوشمكه ديرل المر حن ميمك خمي و حانك كسري ونونك تشدد بيله ثقل اولن نسنة بقال حبش مر حن و رحي
 مر حننه اي ثقيه الردن رانك خمي و دل مهله نك سكويهله كوكل بكنك ديبى اصل كم معنائه بقال قيص واسع
 الردن الاردان همزه نك فحقيله جمع اصول كم معنائه الاردان همزه نك كسري ايله كوكل بكنك ديبى قلى
 التردين على وزن التكرم بمعناه بقال اردنت القميص و ردتته ردينا اذا جعلت له ردنا و اردان اسمه دائم اولغه
 دخي ديرل بقال اردنت الحمى مثل اودمت المردن ميمك خمي و ذلك كسري بله قرا كواولن نسنة مظلم معنائه
 المردن فحقيله دري بورشوب بر يه كلك نشج معنائه فراواني اوزن بقال ردن جلد ردن ردنا من الباب
 الرابع اذا قبض و تشج و ردن خزد يكلري ملايم قاشه دخي ديرل و بعضيلر ردن خز طوقد قارى ايلكدر

ذان

ذعن

ذقن

ذفن

ذون

ذهن

رتن

رثن

رثعن

رحن

ر. حن

ردن

دیدی و بوسیدن که ایاک کرد کبری ای که مردن دیر لر مغزل معناسنه و بعضی لر دن ولد طوغد قه یوزنه
 بیه طوغن در بدر دیدی بقول العرب هذامدرع اردن و مدرع میم کسر به دراعه در تریک معناسنه
 اردن رانک فخی و دالک سکونیه اسبانی بری اوز و بیه بغیق تقول و دنت المتاع ردنا اذ انصدته و اردن
 سلاح بری اوز و بیه دوشمکن حاصل اولن اوز و دخی دیر لر اردن همزه نك و دالک ضمی و نونك تشدید به
 ایز غمق نعاس معناسنه و بوندن فعل مشتق اولد و غی ایشد لما مشدرو اردن برنهرک اسمی در و برشهرک
 دخی اسمی در و لایب شامک نهاننده و اردن قرمز خردن برنوعه دخی دیر لر دینه رانک ضمی دالک فخی
 و یانک سکونیه سمری نام کسنه نك زوجہ سنك اسمی در الدین رانک ضمی و دالک فخی و یاه اولک سکونی
 و دینك تشدید به شول کوندر در که ذکر اولن عورتہ منسوب در که مزبورن زوجیه خط هجر نام موضعه
 کوندر اصلاح ایدر لر دی و فی کلام بعضهم و خطیه ردن و رماح لدن و خطیه ردن صق اولن کوندر اغای قنایه
 صلبه معناسنه و لدن ضم لامه ملایم معناسنه در اردن دالک کسر به زعفران که ادویه قمنند در الرادی
 دالک کسری و یانک تشدید به شول نسبه در که انوک و نك جرئہ صفرت قارشه بقال بعیر رادی الرادینه
 وزن مزبور اوزن موثقی بقال ناقه رادیه اذ اخالطت حمرة صفرة کالورس و ورس زعفرانہ شبیه بر بویه در
 الاردن همزه نك و دالک فخیله قرمز اولن خردن برنوعه در و خرنس قاشه دیر لر اردن رانک فخی و زانک
 سکونیه شول یوکسک یدر که انوک بعضی جقوری اولما غین صوی حفظ ایدر اردن رانک کسر به جمع الرزون
 ضمتنه کذلک جمعی فرخله فراخ و فروخ کی و فرخ قابله قوش یاوریسی در و ابو عید ایتدی رزان صوایر کان
 یار در مناقع الماء معناسنه الرزیه رانک کسری و زانک سکونیه واحدی الرزیه رانک فخی ابله و قار معناسنه بقال
 رزن رزانه من الباب الخامس الرزین رانک فخی و زانک کسری و مدبله اهل و قار اولن کسنه و قور معناسنه
 و رزین اخر معناسنه دخی کاور بقال شی رزین ای ثقیل الرزن رانک فخیله اهل و قار اولن عورت بقال رجل
 رزین وامرأة رزان اذ اکتلت رزینة فی مجلسها الرزن رانک فخی و زانک سکونیه برنسنه نك اغر لغن بلا کچون
 قال در مقبول رزنت الشی رزنه رزنامن الباب الاول اذ ارفعته لتنظر ما ثقله من خفته الارزن همزه نك و زانک
 فخیله شول برک انجدر که اکتدن عصا ایدر لر الرزیه رانک فخی و زانک فخی و ما بیند و اوک سکونیه بجره کوه معناسنه
 معرب در الرسن فختنه اب جیل معناسنه الرسن رانک فخی و سینک سکونیه اب بغلق تقول رسنت
 الفرس من الباب الاول المرسون میم فخی و سینک ضمی و مدبله ابله بغلقن ات یقال فرس مرسون الارسان
 همزه نك کسر به اب بغلق تقول ارسته اذ اشد ته بالرسن المرسن میم فخی و سینک کسر به اتک بورنده
 اب چاورده غی و بونک استعمالی شایع اولوب انسان بورنده دخی طلاق اولندی بقال فعلت ذاک علی
 رغم مرسته الراشن شبنک کسر به شول کسنه در که ضیا فته دعوت اولندن کله و بوک طفیلی دخی دیر لر و شول
 کسنه که طعامک و قتن کوزدوب خلق طعام یکن اوزر لر کاورا کاورش دیر لر الرشن رانک فخی و شبنک
 سکونیه برکسنه ذکر اولن وجه اوزن ضیا فته حاضر اولوب کاب یا ستن قابله صوغه دخی دیر لر الرشن ضمتنه
 بمعناه بقال رشن الرجل اذ اطفال و دخل بغیر اذن و رشن الکلب فی لائا رشن رشنا و رشنا من الباب الاول
 اذ اذ خل راسه فیه الرشن علی وزن حیدر بجره کوه معناسنه الرشن رانک فخی و صداد مهمله نك سکونیه
 برنسنه فی کاله ایشد رنک تقول رصنت الشی رصنه رصنامن الباب الاول اذ اکتله و رصن سوککه دخی دیر لر
 نقول رصنته بلسان و صنادا اکتله الارسان همزه نك کسر به برنسنه فخی تقول رصنت اذ اکتله
 الرصین رانک فخی و صداد کسری و مدبله حکم و ثابت اولن نسبه و رصین برکسنه نك حاجتن بتور مکه سامی

وزن

رسن

رشن

رصن

اولان

اولان کسنه یه ده دیر لر بقال فلان رصین بحاجتک ای حی بها و حی حاء مهمله ابله و قابله نهابت مرتبه ده سعی
 ایدنه دیر لر و رصین الحوف ایحی و سنده و حی اولانه ده دیر لر الرصانه رانک فخیله برنسنه ثابت و محکم اولن بقال
 رصن رصانه من الباب الخامس الرصینان رانک فخی و صداد کسری و مدبله ات دیر زنده اولن سیکرک اطراف
 الرصین علی وزن النکریم برنسنه یه علمه غالب اولن بقال رصنت الشی معرفه اذ اعلیته الرطانه رانک فخیله
 و الرطانه رانک کسر به لسان اعجمی ابله تکلم ایتک تقول رطنت له رطاله المرأطنه میم ضمی و طانک فخیله
 بمعناها تقول راطنته اذ اکتله بها و فر ایتدی فخن دوه بری برنه یولد اش او اب صاحبی انلر لایله اولسه اکارطانه
 دیر لر الرطون رانک فخی و طانک ضمی و مدبله کذلک ذکر اولنان دوه الرطان فختنه و طانک ضمی ابله قور
 بری برله لسان اعجمی ابله سویشک یقال رطن القور فیا بینهم الرعن فختنه صالقی اولن استرخا معناسنه
 الرعونه ضمتنه بمعناه بقال رعن رعونه و رعنا من الباب الخامس الارعن همزه نك و عینک فخیله صلی اولان
 رجل الرعن رانک فخی و عینک سکونی و الفک مدبله موثقی صالقی اولن عورت معناسنه بقال رجل ارعن وامرأة
 رعنا ای بینا الرعونه و ارعن عسکره دخی دیر لر و بورعندن ما خود در انف جبل معناسنه علی ماسیحی تشبیه ابله
 و بصره شهرینه رعنا ید کبری دخی تشبیه ادر و بون در و بون ایتدی عسکره ارعن دبدکاری
 فایت کثرندن مضطرب اولد و غندن او تور بدر مارعنه همزه نك و عینک فخی و اخر نه ضمیر منصوب به فعل
 نجب در معنای مزبور دن الرعن رانک فخی و عینک سکونیه کونش برکسنه فی صالقی قاق بقال رعنته الشمس
 اذ المت دماغه فاسترخی و رعن طاعن ایلر و سنده اولن بورنده دخی دیر لر الرعون ضمتنه جمعی الرعان رانک کسر به
 کذلک جمعی طاع بورنلری معناسنه المرعون میم فخی و عینک ضمی و مدبله کون اسپسندن صالقی اولن کسنه
 بقال رجل مرعون ای مسترخ ذور عین رانک ضمی و عینک فخیله ملوک حمیردن برما کک اسمی در و رعی بر حصارک
 اسمی در ملک مزبورک ضبطنده ایدی و ذور عین حارث بن عمرو بن حبر بن سبانک ولدی در و بونلره ال
 ذور عین دیر لر الرعن رانک فخی و عینک سکونیه برسوزی دیکلمکه قولق طووق و رغن برنسنه یه میل
 ایتکه دخی دیر لر بقال رغن الی الصلح و غنامن الباب الثالث اذ اکن الیه الارغان همزه نك کسر به بمعناه و ارغان
 برکسنه یه بر خصو صیحون طمع و بر مکه دخی دیر لر الرغن رانک کسری و فانک فخی و نونک تشدید به قور بری اوزون
 اولن نسبه طویل الذنب معناسنه بقال فرس رغن و بونک اصلی رغل در لام مشدد ابله لام نونه تجو بل اولن مشددر
 الارغینان همزه نك و فانک کسر به برکسنه قاجوب صکره ساکن اولن قال ارغان الرجل ارفینا نا علی وزن اطمینان
 اذ انفر تم سکن و غضب ساکن اولمغه دخی دیر لر بقال ارغان غضبی الرفهیه رانک ضمی و فانک فخی و هانک سکونی
 و نونک کسری و یانک فخی و تخفیفیه معبشتمه و سعت اوزره اولن بقال هو فی رفهیه من العیش ای سعة
 و رفاهیه و رفهیه حماسیه ملحق در اخر نه الف زیاده قلمیله و الفک پایه منقلب اولماسی ماقبلنک کسرندن
 اوتری در الرقون رانک فخی و قافک ضمی و مدبله حنا که نسا طایفه سی اللرینه بقال الرقان رانک کسری ابله بمعناه
 الترقل فختنه و قافک ضمی و تشدید به حنا بغیق بقال ترقت المرأة اذ اختضبت لارقان بمعناه بقال رقل الرجل
 لحیته الترقلین علی وزن النکریم بمعناه و رقلین حساب دفتر نه بری تسوید ایتکه در کاه حساب واقع
 اولماسون دیو بیاض قویش خمیه لر دفتر ده اولان اسامی فی رسید ایتک کی مثلا الرکون ضمتنه برنسنه یه میل
 ایتک بقال رکن الیه رکن من الباب الاول اذ امال الیه و سکن قال الله تعالی ولا ترونوا الی الذین ظلموا و ابوز بدر رکن
 الیه دخی روایت قلدی باب رابعدن و بون ایتی روایت اوزن مصدر رکن کاور و اما ابو عمرو ککن رکن روایت
 قلد و غی باب ثالث اوزن مقدمه ذکر اولنان ایتی لغتک تد اخلندن حاصل اوله در لغت مستقله د کادر الرکن

رطن

رعن

رغن

رغن

رقن

رکن

زانك ضمی وكافك سكوفی ابله برنسنه نك قوی اولان طرفی بقال هو یا وی الی ركن شدیدای عز ومنعة ومنعه
فختنه خیل وحشم معناسنه در الركن زانك فخی وكافك كسری ومدبله عالی طرفلری اولن طاع بقال جبل
ركن ایله ارکان عالیه المكن میك ضمی وكافك فخی وتشدد بدبله شول منه درك زاده بیوك اوله كویا كه انوك
ركنلری وارد بقال ناقه مركنة الضرع المكن میك كسری وكافك فخیله شول كنك درك انوك ایچنده کیاسی
یورلر و بواسعی روایی در الركن زانك فخی وكافك كسری ومدبله اهل قار اولان كسنه بقال ركن ای وقور
الركنة زانك فخی وكافك تحفینی ابله وقار معناسنه بقال ركن ركانه من الباب الخامس ركنه زانك ضمی وكافك
تحفیه بر ركنك اسمی در اهل مكه دن و بوال كسنه درك زوجه سنه البته ابله طلاق و برد و كنده رسول
اكرم صلی الله علیه وسلم طلاق ثلاثه بنت ایتمو كنه اكین و یرمشدرال مان زانك ضمی ومیك تشدد بدبله
ناركه میوه قعمندن در الرمانه زانك ضمی ومیك تشدد بدبله كذا لك واحدی بردانه انار معناسنه و سیبوی یاتدی
خدیله سول ایدوب رمانه ركسنه نیمیه اولنسه حال نموال وزن اولور دبدم ایتدی معرفه اولدقه لا ینصرف
اولور زبیرنسنه نك اصلی معلوم اولیه اكثر حمل اولنور و اكثر الف ونون زیاده اولمق در دبدی واخفش ایتدی
رمانك نونی اصلیه در قرص و حماض كی و فعال و زنی اكثر در فعالان و زندن و قرص قافله و صاد مهمله ابله
بابو نغ دبدكاری اق حیك دركه اورنسی صار اولور و اكالسان تركیده یا پاتیه دیرلر و حماض حاه مهمله وضاد
مجه ابله قوزی قولغی دبدكاری و ندر كه طعمی مخوش و چیچی قرمز در رمانه زانك فخی ومیك تشدد بدبله
طی قبیله سنه منسوب بطاغك علیدر ارمینیه همزه نك ومیك ونونك كسری و یا نایتنك تحفیه روم
جانبند رقصیه نك اسمی در و یا الخیرك تشدد بدبله دخی صاحب قاموس جایز كور مشدر الارمنی همزه نك
ومیك فخی ابله ذكر اولنان قصبه یم منسوب اولان كسنه الرنه زانك فخی ونونك تشدد بدبله اواز الرین زانك فخی
ونون اولك كسری ومدبله اواز و یرمك تصوبت معناسنه الارنان همزه نك كسری ابله بمعناه بقال رنت المنة
رن رننمان الباب الثاني و رنت اذا صاح و ابوزید طائفك كلامه شجر او مغنه و طیان مرنة واقع المشددر
وشجر استینك فخیله اغاجی چوق بدر واران یای اواز و یرمكه دخی دیرلر یقال رنت القوس اذا صوت المرنة
میك ضمی و رانك كسری ونونك تشدد بدبله اواز و یرجی یای المرنان میك كسری و رانك سكونیله بمعناها
الترین علی وزن التكریم یایك اوزن چقرمق تقول رنت القوس ترینا الرین فختنه برنسنه درك یازكونلرنده
صوده او تر الارمین همزه نك و ووك فخیله اواز صوت معناسنه الارونانه وزن مز بور اوزن شدبد اوان
كجه بقال لیله ارمه ای شدد بدبله صعبه الرهن زانك فخی وهانك سكونیله طوت كه معروفدر الرهان زانك
كسری بله جمعی رهنلر معناسنه حبلا بهال كی ایلمر معناسنه الرهن ضمتنه جمعی كذا لك ابو عمر بن العلاء روایی
اوزن واخفش ایتدی رهنك جمعی رهن كلك قبح درزیر افعول فعل اوزن جمع اولنماز لافلیلا شاذ انه كم سقف
وسقف دیشلر در واخفش ایتدی رهن ضمتنه محملدر كه رهانك جمعی اوله كه اول رهنك جمعی در فراشله
فرش كی و رهن برنسنه یی رهن قومغه دخی دیرلر الارهان همزه نك كسریله بمعناه تقول رهنك الشی عند فلان
ارهنه و رهنه الشی من الباب الثالث و رهنه الشی و اسمی ارهنه الشی استعمال جایز كور میوب رهنه كركور
دیشدر و رهن برنسنه دائم وثابت اولمغه دخی دیرلر بقال رهن الشی اذا دام وثبت و رهان برنسنه یی بهالی
قاله دخی دیرلر تقول ارهنك الشی اذا غلبت فیها و ابوزید روایی دره ابن السكیت ایتدی ارهان برنسنه یی
سلف و یرمكه دیرلر تقول ارهنك یعنی اسلف و رهان برنسنه یی اوكدل قومغه دخی دیرلر تقول ارهنك
ولدی رهانای اخطرتهم خطر یعنی ولدی اوكدل قومد و ولد مفرد و جمعه صالح اوور و رهان برنسنه یی دائم

رهن

رهن

رهن

قاله دخی دیرلر تقول ارهنك الشی و اسمی ارهنك الشی استعمال جایز كور میوب رهنه كركور
ثابت معناسنه دخی كور و رهان ارق اولن انسا و ارق اولن دوه یه دخی دیرلر و رهان دائم اوان نسنه یه ده
دیرلر بقال طعام رهان ای دائم المهن میك ضمی وهانك كسریله رهن ایچی كسنه المهن میك فخی وهانك ضمی
ومدبله رهن ران نسنه الرهن زانك فخی وهانك كسری ومدبله بمعناه الرهنه وزن مز بور اوزن مونی
المراهنة میك ضمی وهانك فخی ابله برنسنه ده او جاشوب اوكدل قوماق تقول رهنك فلانا علی كذا امرهنه
اذا خاطر ال رهن علی وزن جعفر مكه مشرفه ده برجنس كوچك قوشدر سرجه مثاله الرهان زانك
فخی و دالك كسریله جمعی و رهن قیه قوشی دبدكاری باشی قزله قوشه بكر بر قوشه دخی دیرلر الارهنك
رنكی دخی قوشه در وقیه قوشندن جسته ده دخی یی و جكدل الرین زانك فخی و یانك سكونیله كیرو پاس اولمق
الرین ضمتنه بمعناه بقال ران علی قلبه ذنبه رینا و رینا من الباب الثاني ای غلب ابو عبید ایتدی باری
تعالی نك كلابل ران علی قلوبهم ماكانوا بكسبون قولن ران غلب معناسنه در و حسن ایتدی هو الذنب
علی الذنب حی یسواد القلب یعنی كناه قات اولمغه قلب قرمقد و ابو عبید ایتدی كل ماء لیک فقد
ران بك و ران علیك و رنك فی حدیث مرضی الله عنه انه خطب فقال الان لا سیف سیف جهنمه قدرضی
من دینه و امانته بان یقال سبق الحاج فادان معرضا صبح قدرین به یعنی جهنمه قبیله سندن اسیف نام
كسنه حجاجدن سبقت ایتكلمه خلقدن استندات واستقرض ایتكلمه دهنن و امانتن تبدیل ابدوب ورطه
هلاكه و شمشدر ابوزید ایتدی رین بالرجل دیرلر قن چقغه قادر اولمق و غیری دوشمو بقال ران النعاس
فی العین و رات الحمر علیه اذا غلبت و نعاس ضم نوله او یخویه دیرلر و قنای اعرابی ایتدی رین دیرلر قن عاجز
اولوب منقطع اولسه و رات نفسه یرین رینا دیرلر قن كوكلی بولنوب غشیان اوزن اولسه الارانه همزه نك
كسریله قومك طواری هلاك املق بقال ران القوم اذا هلكت ماشیتهم المرنون میك ضمی و رانك كسری
ومدبله طواری هلاك اولن قوم فصل الرای الرین زانك كسری و همزه نك سكونی و اخرنه یانك تشدد بدبله
قصیر القامه اوان كلب بقال كلب زبنی ولا نفل صینی الرین زانك ضمی و همزه نك مدبله تركه راسنده اوان سیاه
دانه لك لذی ای اولور الرین زانك فخی و یانك سكونیله دفع ایتك وزین دوه ابقارنه اولن رك برله ارمغه
دخی دیرلر بقال رنت الناقه اذا ضربت بشفتات رجلها عند الخلب والرین بالشفتات والرکض بالرجل وللخبط
بالید یعنی زین هذه لا عضایله ضریده استعمال اولنور خاصه الرین زانك فخی و یانك ضمی ومدبله شول
ناقه دركه كندوی صغان كسنه یی اورور و ابی و یرمكه و عرب زبون شول اوغراشته دیرلر كه خلقی قوسكروب دفع
ایلمر و احق و نادان معناسنه اولن زبون كلام مولد در اهل بادیه كلامندن دكدر الزبانیه زانك فخی و یانك
تحفینی ابله محتسب و اكمعین اولن كسنه لر عرب طایفه سی مز بورله زبانیه دیرلر بوسیدن بعض ملا بكه یه
زبانیه دیدیلر اهل ناریان دفع ایتد كزندن اوتری اخفش ایتدی بعضیلر زبانیه نك واحدی زبانی در
دبدی زانك فخی والفك قصر بله و بعضیلر واحدی زین در دبدی و بعضیلر زبانیه در دبدی زانك ونونك
كسری و یانك مابیننه سكونی و یانك فخی و تحفیه عفریه كی و عفریه مهیب اولن دیوه درلر و ابو عبید
ایتدی عرب طایفه سی زبانیه نك مفردی نه در دیرلر و بونی مفردی معلوم اولن جمعلر دن قلدیلر ابایل
كی و عبادد كی و عباددینا سندن جماعات متفرقه یه دیرلر الرین زانك فخی و یانك ضمی وتشدد بدبله اولونق كبر
معناسنه بقال رجل فیهم زبونه ای كبروز بونه منع دخی دیرلر بقال رجل ذوز بونه ای مانع جانب ظهره یعنی
اردندن كلی مانع و الرین زانك ضمی و یانك تحفیه عفریه كی و بونی بونی بقال زبانیه العقر بقرناها
وزبانیان ایکی و اق بلد زه دیرلر كه مقرب رجینك بونیوزلری مثابه سنه دركه قرانله نازل اولور زبانی زانك

رهن

رهن

زان

رهن

فقی و بانك تشدید بدیه بر جاك اسمی در الزامه میك خمی و بانك فخیله رطبی اغاج باشند طور ركن
 خرمایله بیع اینك كه بوندن نهی وارد اولشد زبرا بویع مجاز فیه در بلاكیل و لا وزن اما عیاده
 ذكر اولان بیع جایز كور لمشد و عرایا خرما اغاج بریل بر كسسته خرماسن يك
 ایچون عاریه و یرمكه دیرل زیر عاریه و یرلد كدن صكره كاه اولور اغاج عاریت الن كسسته
 متالم اولوب خرما سن اشتر الیر الزینه زك فقی و بانك كسری و مدبله بر كسسته نك اسمی در كسسته بونك تفسیری
 حریجه ده مرور اشدر خرمتان وز بختان حریجه وز بینه نام كسسته لك اسمی در دیشدر الزح زك فقی و حاء
 مهمله نك سكونیله بر نسنه ج و لمق بقال زح زح زح من الباب الثالث اذ الباطن الترحن فختینله و حاء
 مهمله نك خمی و تشدید بدیه بعناه بقال ترحن الشی اذ الباطن و ترحن بر نسنه بی كراهته اشامكه دخی دیرل بقال
 ترحن علی الشی اذ افعله مع كراهیه له الزحون فختینله و حیمك خمی و مدبله شراب خر معناسنه و بعضیلر
 اوزوم جبوغی در دیشدر و اصمعی بونی فارسی معرب در التون رنكی معناسنه در دیدی و بعضیلر زحون
 بر جنس قمری بویهدر دیدی صبح اجر معناسنه الزرفین زك خمی و فانك كسری و مدبله قیو حلقه سی
 وزانك كسری دخی لغت در فارسی معرب در الزرفنه علی وزن الد حریجه بر نسنه بی حلقه کی قلی بقال زرفن
 صدغیه و یوكله مولده در و صدغ صاد مهمله و غین معجه ابله زلف معناسنه در الزرفن زك فقی و فانك سكونیله
 رقص معناسنه در بقال زفن زفن من الباب الثاني الزرفین زك فقی و فانك كسری و مدبله شدید معناسنه در
 عند البعض الزفن زك فقی و فانك سكونیله بر نسنه بی یوكلمك تقول زفت الحمل از قنه من الباب الاول اذ الحمله
 الا زقان همزه نك كسریله بر نسنه بی یوكلمه ده معاونت ایكك تقول از قنت فلانا اذ اعنته علی الحمل الزكن
 فختینله بر نسنه بی لكك تقول زكته زكنا اذ اعنته و زكن بر نسنه بی فراسه لطن ایككه دخی دیرل تقول زكته
 صا لحای ظننته و لا بقال زكن زكن و زكته دیرل ظننته معناسنه از كته دیرل اگر چه عامه از كته دیمك حصر
 كوستر زل زكته اعلمته معناسنه استعمال اولور كه بلدر دم دیمك اولور بقال از كته شیا یعنی اعلمته ایاه
 و افهمته حی زكته و بومقامه صحاح نسخله بلك كثر نه خط و وقع اولشدر كه و لا بقال از كته كثر ندن ساقط در
 التركین علی وزن التكریم تشبیه و تخلیط معناسنه در اصمعی روایی اوزن بقال زكن علیه وزن كذا شبه علیهم
 و لمس لازكن همزه نك و كافك فخیله زیاده هل فراست اولان كسسته بقال هو از كن من ایاس و هو ایاس من
 معاهیه الزنی الا زكان همزه نك كسریله بلدر مكن علی ما مر انفا الزمن فختینله وقت معناسنه در قلیله و كثره
 اطلاق اولور الزمان زك فخیله بعناه الارمان همزه نك فخیله جمعی و قتلر معناسنه لازمنه همزه نك فقی و میك
 كسریله كذا جمعی الا زمن همزه نك فقی و میك خمی ابله كذا جمعی ذات الزمن زك خمی و میك فقی و یك
 سكونیله و لفظ در كذا وقت محله استعمال اولور تقول لقیته ذات الزمن یعنی وقت متر اخیده ملاقی اولدم
 دیر سن تكم لقیته ذات العوم دیر سن یلر اثناسنه ملاقی اولدم معناسنه الزامنه میم اولك خمی و بانك
 فخیله زمان حبسیله علی ایكك كسانی روایی اوزن تقول عاملته مزامنه من الزمن كاتقول مشاهرة من الشهر
 الزمانه زك فخیله رفقت در كه حیوانه عارض اولوب یورجه دن مانع اولور الزمن زك فقی و میك كسریله ذكر
 اولان افته مبتلا اولن كسسته بقال رجل زمن اذ كان مبتلی به الزمان زك كسریله و صراخه میك تشدید بدیه
 دخی تعرض ایتمشدر بر قبیله نك باباسی امیدر كه اول زمان بن یم الله بن ثعلبه در كه جد اعلا لری و ابل در
 وفند زمانی نام شاعر بونلردن در الا زمان همزه نك كسریله بر نسنه بی بر نسنه ابله تمهلوق قن تقول از نفته بشی
 اذ التهمته به و هو وزن بكذا و از ان تمهلوقن ایككه دخی دیرل بقال زنه بالامر مثل اظنه اذ التهمته و بومقامه
 صاحب صراح یوایی معنایی فرق ایتمیوب تكرر ملاحظه سیله برن علی ایتمشدر بوزنه زك فقی و ونوك

تشدید بدیه

تشدید بدیه میمون دبد و كاری جانور ككینی در قرد معناسنه الزون زك خمی و مدبله بت صنم معناسنه و هر
 نسنه ككینی عله كتوروب معبود ابد نورل اكازون دیرل الزون زك كسری و واولك فقی و ونوك تشدید بدیه قصیر
 القامه اولن كسسته بقال رجل زمن الزونه زك كسری و ونوك كذا تشدید بدیه موثی قصیر القامه اولن عورت
 معناسنه الزونی فختینله و ونوك سكونی و الفك قصیر ابله قصیر القامه اولوب مذموم اولن كسسته الزوان زك
 كسری ابله بغدادی ایچنده اولن سیاه دانه كه طعمی ایچدر الزوان زك خمی ابله بعناه و كاه اولور و اوینه همزه
 كتورلرتكم مرور ایتدی الزینه زك كسری و مدبله بیزك ارایش معناسنه یوم الزینه وزن مزبور اوزن بیرام
 كونی یوم العید معناسنه الزین زك فقی و بانك سكونیله بر نسنه بی زیوب خوب ایكك كه سینهك مقابلی در
 یقال زانه زینه من الباب الثاني و زین خروس باجنه دخی اطلاق اولنور تكم بعض اشعار ده وارد اولشدر
 الترین علی وزن التكریم بعناه الزین میك خمی و بانك فقی و تشدید بدیه سقلی پرداخت اولن كسسته بقال رجل
 مزین ای مقذ الشعر الزین میك خمی و بانك كسری و تشدید بدیه سقلی پرداخت ابدن كسسته بر معناسنه
 الترین فختینله و بانك خمی و تشدید بدیه زك لاز دیان همزه نك و دالك كسریله بعناه بقال ترین الرجل و از دان
 و از دیان افتعال وزنی اوزن در تانك مخرجی ملایم اولوب زك مخرجی شدید اولد و غندن اوتری تانی داله قلب
 ایتمشدر در المزنان میك خمی و بانك سكونیله بر نسنه بی اولمش نسنه المزنان میك خمی و زك تشدید بدیه بعناه بالقلب
 و لا دغام المزین میك خمی و بانك كسری و تشدید بدیه مزنان كله سنك تصغیری در مخیر مختارك تصغیری
 اولد و غی كی المزین میك خمی و یای اولك كسری و تشدید بدیه و مدبله كذا مزنانك تصغیری در الدن یای
 ساكن عوض و یرمكه تكم جعنه المزین و المزین دیر سین یاسز و یابله المزین میك فقی و بانك كسری ابله
 مزنانك جمعی زین اولمش نسنه ل معناسنه المزین میك فقی و بانك كسری و مدبله كذا جمعی یای عوض و یرمكه
 تكم الان مرور ایتدی الا زین همزه نك كسری و بانك تخفیفه باب افعال دن زین و لمق بقال از بنت الارض بعشبهها
 الا زین همزه نك كسری و زك كسری و تشدید بدیه و بانك دخی تشدید بدیه ابله بعناه بقال از بنت اصله تربت
 پس تاتسكین و لنوب ایچنده ادغام اولند قده ابتدا اصمعی اولسون دیو اولنه همزه كتوروب از بنت دینلیدی
 فصل السین الاستن همزه نك و تانك فقی و سینهك مایند سكونیله جوریش اغاج كو كاری الاستنه همزه نك
 و تانك فخیله واحدی جورین كو كاردن بری معناسنه السین سینهك كسری و حیمك سكونیله حبس معناسنه
 المسجن سینهك فقی و حیمك كذا سكونیله مصدر در حبس ایكك معناسنه بقال سجنه سجنه من الباب الاول
 اذ حبسه السجن سینهك كسری و حیمك كسری و تشدید بدیه و مدبله شدید معناسنه بقال ضرب سجن
 ای شد بد و سجن بر موضعك اسمی در كه اهل جور اولنرك دفتر اعمالی اند در ابن عباس روایی اوزن و ابو عبید
 ایتدی سجن فعل در سجنن فسق کی فسق قد المسجنه سینهك و حاء مهمله نك فخیله اسلوب و هیأت
 و كاه اولور حائی تسكین ایدرل بقال هو لاء قوم سجنتم المسجنه سینهك فقی و حانك سكونی و الفك
 مدبله بعناه بقال انه حسن المسجنه و فر المسجنه و الا داء دیویدی فختینله و ابو عبید ایتدی بن واحدی
 ایتمشدر فرادن غیری كه سجنه و ثا داء دیو فختینله و ثا داء در جاریه معناسنه و ابن كسان سجنه و ثا داء
 محریك اولند و بی حرف حلقه دن وری در دبدی المساحنه میك خمی و حانك فخیله حسن معاشرت اوزن اولوب
 خلقه اختلاط ایكك الحسن فختینله و حانك خمی و تشدید بدیه ابله بر نسنه نك اسلوب خوب بولمق تقول سجنك
 لال اذ ارايت سجنه حسن المسجنه میك خمی و سینهك سكونی و حانك فقی ابله شولات در كه نظیره خوب
 كور و بقال فرس مسجنه ای حسن المسجنه الحسن سینهك فقی و حانك سكونیله فائق كسره معناسنه بقول سجنك سجنك
 اذ اكسرت المسجنه میك كسری و سینهك سكونی و حانك فقی ابله شولات در كه انكله طاش فادرل الحسن سینهك

زونا

زین

زح

زرجن

زرفن

زفن

زفن

زكن

زمن

زفن

سجن

سجن

سجن

سجن

ضمی و خاه معجه نك سكويه اسى اولان نسنه كرم معناسنه السخونه فختنه اسى اولان تقول سخن الماء وغيره
 سخن سخنونه من الباب الاول سخن سخن سخنونه ايضا من الباب الخامس التخصين على وزن التكریم استحق
 الاسخان همزه نك كسرى ايله بمعناه بقال سخن الماء و سخنونه و سخنان اغلغه دخی دیرلر كه سخنه عیندن
 ما خود در بقال سخن الله عینه ای ايكاه سخن میك ضمی و سخنك سكوى و سخنك فختله سخن نسنه سخن
 سخنك فخی و سخنك كسرى و مدله كذلک سخن نسنه ابن الاعرابی و ابن اوزن كه مزبور ایندی ماء سخن سخن سخن
 دیرلر مترص و ترص و مبرم و بریم و بد كرى كى و مترص صاد مهله ايله محكم معناسنه در مبرم كى سخن سخن
 سخنك ضمی و سخنك كسرى و مدله فعاعیل و زنى اوزن كذلک اسى معناسنه در و كلام عربی بوندن غیرى
 فعاعیل و زنى اوزن كله ایشد لما مشدر المعجزة میك كسرى و سخنك فختله شول چو ملكدر كه اول كچكول
 اندامند در الساخن سخنك كسرى به اسى حار معناسنه سخن سخنك فخی و سخنك سكويه بمعناه بقال يوم
 ساخن و سخنان ای حار المعجزة سخنك ضمی و سخنك سكويه سخنك مونی على مامر سخنانه سخنك فخی
 و سخنك سكويه بمعناه بقال ليله سخنه و سخنانه و سخنه سخنك ضمی ايله كوزده اولان حرار قدر كه غصه دن
 كوزده حاصل اولور قمره نك نقیضی در و قمره شول برود ته دیرلر كه سروردن كوزده حاصل اولور بقال سخن
 عینه فهو سخن عین سخن فختنه مرصدن حاصل اولان حرار ته دیرلر نقول لى لاجد فی نفسی سخنه ای فصل
 حرارة تحد هامن جمع سخن سخنك فخی و سخنك ضمی و مدله اسیدلن اش در سخنه سخنك فخی و سخنك كسرى به
 و مدله شول طعامدر كه اوندن ایدرلر و اكلسان تركیده اوماج دیرلر و سخنه فی و نقیضه فی اكثر قتل زمانلر دن
 و سر بهالی اولدوغی و قتلر ده ایدرلر و قریش طایفه سن بونكله تعییب ایدرلر دی زبائل سخنه فی و نقیضه فی
 چوق استعمال ایدرلر دی و نقیضه سخنه دن قوی اولان اش در سخن سخنك فخی و سخنك كسرى و مدله
 شول بیلدر كه كنار لری ایچمرو سنه مابلد رچه اسلمو بنده و بو عبد القیس لغتی در الساخن تانك فخی و سخنك
 كسرى و مدله اد كلر خفاف معناسنه و فی الحدیث انه امرهم ان یسهو اعلی المشاوذ و التسخین و مشاوذ تمامه
 معناسنه در و تساخین بر جمعدر كه كندی لفظندن واحدی یوقدر تعایش كی متفرق اولور معناسنه السادن
 دالك كسرى به كعبه یشرفها لله تعالى خدمت ایدن كسنة و بت خانه ی خدمت ایدن كسنة یدخی دیرلر السدنة
 فختنه جمعی ذكر اولن خدمتكار معناسنه السدن سخنك فخی و دالك سكويه و السدانه سخنك كسرى به
 كعبه مشرفه یا خود بیت اصنام خدمت اتمك تقول سدن سدن سدن سدن و سدانه من الباب الاول و سدات
 و خدمت لوی یعنی بیت شرفه خدمت و انه اولن علی ضبط زمان جاهلیت بنی عبد الدارك ایدی رسول كرم
 صلی الله علیه و سلم ینه انك اوزر ینه مقرر قلدی زمان اسلامه و سدن بر كسنة لباسن اشغه صالیو یمكه دخی
 دیرلر بقال سدن الرجل ثوب و سدن الستر اذ الرسله الاسدان همزه نك فختله محفه دن اشغه صرقن محفه
 اور تسنك او جملری و بواسد الله لغتدر السرجین سخنك كسرى و و انك سكوى و جیمك كسرى و مدله طوار
 ترسی خشك معناسنه فارسی معرب در و سین مكسور اولدوغنه دلیل بودر كه كلام عربی فعلیل یوقدر فتح فایله
 و كاه اولور سرقین دخی دیرلر قافله الاسطوانه همزه نك و طانك ضمی ايله دیرك ستون معناسنه واسطوانه نك
 نونی اصلیه در و یو افعله و زنى اوزن در لخواه كی و اخوله یا پادی چچكته دیرلر بونك نونی اصلیه اولدوغنه
 دلیل جمعده اساطین و اسم مكانده مسطنه دبد كاری در و اخفش بونك اصلی فعلوانه در دبدی و بونكلام و او
 زاید اولوب مابعدن اولن ایكی حرف زاید اولماسن ایجاب ایدر كه انلر الفله نوندن بونك مثلی كلام عربی بونكلام
 الاساطین همزه فخی و طانك كسرى و مدله جمعی دیرلر معناسنه على مامر انفا المسطنة میك و طانك فخی ايله

سندن

سرجین

سطن

دیرك

دیركی اولن بر علی مامر ایضا الاسطوان همزه نك و طانك ضمی ايله بونك اولن نسنه بقال جمل اسطوان ای مرتفع
 سخن سخنك ضمی و سخنك سكويه شول قمره در كه اور ته سندن كسوب ایچدن خر مانیدن اصلدرلر و كاه
 قورغه ایچوب انكله صوجكرلر و كاه اولور نك ایچنه عورت اكر دکی ایچكی و یننه سنی قور السعنه سخنك كسرى
 و سخنك فختله جمعی ذكر اولن ان التلر معناسنه سخن ايله غصنه كی و دقلر معناسنه السعنه سخنك فخی و سخنك
 سكويه شى حقیردن عبارتدر و منه قولهم ماله سخنه ولا معنه لیس له شى معناسنه و معن دخی میك فختله شى
 حقیره دیرلر سخن فختنه اقاج یونجی الت المسفن میك كسرى و و انك سكويه بمعناه و سخن تساح
 در یلرندن شولایری اولان دوری دیرلر كه فی الخلق قبضه سندن كچورلر سخن سخنك فخی و و انك سكويه بر سندن
 قاین صوجی بقال سفت الشى سخنان الباب الثانی اذ اقشربه و سخن بل طیر قمری روزندن صوجی دخی دیرلر
 بقال سفت ارج التراب عن وجه الارض السافنة نك كسرى به ذكر اولن وجه اوزره اسن بل السواق سخنك
 فخی و و انك كسرى به جمعی ذكر اولن ان بلر معناسنه السفینه سخنك فخی و و انك كسرى و مدله كی كسنى معناسنه
 السفین وزن مزبور اوزن جمعی وین درید ایندی سفینه فعلیه در فاعله معناسنه كویا ك سقینه صویك
 یوزن صور السفان سخنك فخی و و انك تشدد بده كی صاحبی اولان كسنة سفینه سخنك فخی و و انك تشدد بده
 خاتم طیل قمر نك ادى در و كاه اولور حاتی مزبور ايله كینیلوب ابو سفانه دیرلر السكن فختنه ایدرلر
 بقال سخن الشى سكونا و سكونا و دمه اولغه دخی دیرلر الاسكان همزه نك كسرى به اوده ساكن فختنه دیرلر نقول
 سكنت دلری و اسكنتهم غیرى السكنی سخنك ضمی و كافك سكوى و الفك قصر بده اسیدر اسكان دن تنك عتی
 اسیدر اعتابدن التسكین على وزن التكریم ساكن قلیق بقال سكنة غیره تسكینا السكينة سخنك فخی و كافك
 كسرى و مدله بر نسنه ارام و رمك و قاز اوزن و ابق السكان سخنك ضمی و كافك تشدد بده ساكن اولن
 كسنة لری بقال هم مكان فلان و مكان كینك فختنه دخی دیرلر ذب السفینه معناسنه مسكن میك فخی و كافك
 كسرى به كوفه طیر اغندن بر موضعه اسمی در المسكن وزن مزبور اوزن منزله و بیته اطلاق اولنور و اهل حجاز
 مسكن دیرلر كافك فختله السكن سخنك فخی و كافك سكويه بر اوده ساكن اولن كسنة لری فی الحدیث حین الرمانه
 لتشبع السكن السكن فختنه ایش نار معناسنه و سخن شول نسنه دیرلر كه اكاف صغوب انوكه ارام ایدرلر او
 كی و اهل و عیال كی و فلان ابن السكن دیرلر مزبورلر دن منفك اولماق معناسنه و اسمی بونك كافی ساكن قیلور
 سكين سخنك ضمی و كافك فخی و و انك سكويه صیغه تصغیر اوزن عرب طایفه سندن بر جماعتك اسیدر
 المسكين میك و كافك كسرى به فقیرك اسمی در و كاه اولور ذلت و ضعف معناسنه اولور التسكن فختنه
 و كافك ضمی و تشدد بده فقیر و ذلیل و لوق التسكن فختنه و كافك فختله بمعناه كاه اولور و تندر و تندر من المدرعة
 و المند بل و مدرعة تركه و مند بل نساطا بفه سنك باشه اورند كاری بیزه دیرلر و بونوال اوزن كان فعلا رشادر
 زو بونلر تفعل و زنى اوزن در حالا كه قیاس تفعل و زنى اوزن كلك در تسكن و تندر و تندر كی تنك تشجع و تحلم
 دیرلر و بونلر ای اوزن مسكن اولدر كه انوك حالی فقیرك حالتدن بقلو اولاد بلی بودر كه مزبور براعربیه
 افهیرات دبد كنده لا والله بل مسكن دیش و فی الحدیث لبس المسكين الذی توده اللقمة و اللقمة و ان المسكين
 الذی لا یسأل ولا یفطن له فیعطى یعنی مسكين اولدر كه انوك كیفیت حالی بلنیه ناك اكر نسنه اعطال و لینه المسكينة
 میك و كافك كسرى به مسكینك مونی بقال امرأة مسكينة و مسكين و انفاقیل بالهواء و مفعل و مقعال یستوی
 فیه المنكر و ملو تشبیه بالفقیر المساكین میك فخی و كافك كسرى و مدله جمعی المسكینون كذلک میك و كافك
 كسرى به جمع مسكینك مسكینون و جمعی اوزن جمع اولماسی مسكینة نظر ادر یعنی مفرد مونی مسكينة كلكین
 جمع مونی مسكینات كلسی جمع مذكری مسكینون و جمعی اوزن كله سنه باعت اولمشدر السكينة سخنك فخی

سفن

سفن

سكن

و کافک کسر به باشک بیون اوزرند قرار اندوی ردر السکنات سبک فقی و کافک کذلک کسر به جمی
 و سکنات مساکن معناسنه دخی کلوروفی الحدیت استقر و اعلی سکناتکم فقد انقطعت الهجرة ای علی مواضعکم
 و فی مساکنکم و سکنات استقامت معناسنه دخی دیرل بقال الناس علی سکناتهم ای علی استقامتہم و بوفرا و ابی
 اوزر در السکن سبک کسری و کافک کسری و تشدد بدله بحق کارد معناسنه نذ کیری و تانیث جای ردر
 اما تذکیر غالب در السکون سبک فقی و کافک فقی و مدله یغندن بر قبیلہ نک اسمی در سبکینه سبک فقی و کافک
 فقی و یانک سکونیه حسین بن علیہ رضی اللہ عنہما قرینک السید و الطرة السکینیه منسوبه الیہا و طره اند
 اولان صاجه و الفه سبک مثالنہ یغلد قلمی چیرہ دیرل السمن سبک فقی و میم سکونیه صغری یغی و کاه اولور
 یغی یا غنه دخی اطلاق اولور السمنان سبک فقی و میم سکونیه جمی عبد ابلہ عبدان کی و طهر ابلہ طهران کی و طهر
 اوقه معناسنه در و سمن طعامه یاغ فاقعه دخی دیرل تقول سمیت لهم الطعام اسمہ سمنان من الباب الاول اذ التته
 بالسمن السمن سبک فقی و میم تشدد بدله اکر یاغ صابغی معناسنه اولور سه منصرف اولور واکر سمن
 قیلنور سمن هرنک معناسنه معرفه اولد قله لا ینصرف اولور لتسمین علی وزن التکریم یاغی زاد قانق تقول سمیت
 القوم سمینا اذ اوزد تم السمن و تسمین اهل طایف و اهل یمن لغی اوزن صوغغه دیرل تکریم حجاجه بشمس بالی
 کتور در کارند طبایخه سمن هادی برده ها معناسنه و تسمین سمر تکه دخی دیرل و فی المثل سمن کلمک یا کاک السمن
 سبک فقی و میم کسری و مدله سمن اولان کسسه که ارغک مقابلی در السمن سبک کسری و میم فقیله سمر مک
 یقال سمن سمنان من الباب الرابع و صاحب مختارک فقیته اشارت ایتدوی صاحب قاموسک تصحیح غالف اولور که
 اول زم ذکر ایتد و کز اوزن در التسمین فقیله و میم فقی و تشدد بدله یعناه السمنه سبک فقی و میم سکونیه
 مشول دوادر که انکله نسا طایفه سمن سمر درل الاسمان همز نک کسر به بر سمن نسیه مالک اولمق تقول سمن الرجل
 اذ اعطاه شیئا سمینا الاستمان همز نک و تانک کسری ابلہ بر نسینه سمر عدا یتک یقال استسمنه اذ اعاده سمینا
 و استسمان یاغ طلب ایتکه دخی دیرل یقال جاو استسمنون ای بطلمون ان یوهب لهم السمن السمن سبک فقی
 و میم تخفیف الفک قصر بله رجس قوشک اسمی در ولا تقل سمنی تشدد بدله الم السمانه وزن مز بور اوزن
 واحدی ذکر اولن قوشلر کی معناسنه السمانیات سبک فقی و ونوک فقیله جمی ذکر اولان قوشلر معناسنه
 السمنه سبک فقی و میم فقیله و ونوک کسری و یانک تشدد بدله بته طیان کافر لدن بر فرقه که ناسنه قایل اولوب
 خیر ابلہ علم حاصل اولسنه انکار ایدنلر در السنن فقیله طریق معناسنه در ووجه معناسنه دخی کلور بقال مضی
 علی سننک ای وجهک و بقال تخ عن سنن الخیل ای عن وجهه و بقال جاء من الخیل سنن لایرد وجهه ای ذوسنن السنه
 سبک فقی و ونوک تشدد بدله یعناه السنن سبک فقی و ونوک فقی ابلہ یعناه ایضا فقیه ثلث لغات و سنن سننک
 دخی جمی کلور السنن سبک فقی و یانک کسر به طریقت واحد معناسنه کلور یقال جاء الراج سنن
 اذ جاء علی طریقه واحدة لا تختلف و سنت سمر دخی دیرل و سنت مدینه منون خرمارندن بر نوعه دخی
 دیرل و سنه لوجه یوزن صورته و هیانته دخی دیرل السن سبک فقی و ونوک تشدد بدله بر نسینه کی کی کوروب
 کوزنک یقال سن الرجل ابلہ اذ الحسن رعیتها و القیام علیها حتی کانه صقلها یعنی کویا کانی مهره لیوب سنن
 واحد اوزن قلمشدر و سن طیر لغی راوزر بنه سهولته و ککه ده دیرل بر وجهه کبریه یغلوب مسنانه کی اوله
 و سن زرمی ککیدرمکه دخی دیرل بقال سن علیہ الدرع یسنها سنا اذ اصباها علیہ و صوی یوزنه دفعه
 دو ککه دخی دیرل تقول سننت الماء علی وجهی اذ ارسلتها رسالا من غیر تغریق فاذا فرقت فی الصب قلت
 بالشین العجة و سن ناقه ی قی سورمکه دخی دیرل تقول سننت الناقه اذ اسرها سیرا شدیدا و سن
 قصور معناسنه دخی کلور تقول سننته سمنان من الباب الاول اذ صورته و سن بحق یا که دخی دیرل

سمن

سنن

تقول

تقول سننت السکن اذ احدثه المسن میم کسری و سبک فقی ابله بلکی طاشی که انکله بحق بلر ل السنون میم فقی
 و ونوک فقی و مدله بدرا عه اولوب متغیر اولن نسنه منه قوله تعالی الجاء المسنون و جماء جاء مهمله ابله قوه یا غنه
 دیرل و مسنون مصبور معناسنه دخی کلور و مسنون هموار اولوب صیر یغی اولن نسنه یغی دخی دیرل و مسنون الوجه
 شول کسینه یغی دیرل که یوزنه و بور سنه فی الجملة اوزن لوق اولوب یوزی قی مدور اولیه الامستان همزه نک و تانک
 کسری ابله تشد کوب و یغی بقال استن الفرس اذ اقص و قص قافله و صاد مهمله ابله ات ابکی اللرن معا فلدروب
 معا قومغله او یغنه دیرل و فی المثل استنت الفصال حتی القرع و فصال دوه یا ور بلر و قرع قافک فقیله یغی
 اولوب ضعیف اولنه دیرل و استن مسواک استعمال ایتکه دخی دیرل بقال استن الرجل اذ استاک المسانه میم
 فقی و ونوک تشدد بدله ارنک دوه دیشی دوه ی قومی قی چوکروب چفتلشک یغی السنان سبک کسری ابله
 یغناها نقول الفحل یسان الناقه مسانه و سنانا اذ اطردها حتی توجها لیسفدها و سنان بلکی طاشنه دخی دیرل
 و سنان کوندرد مورنه دخی دیرل الاسنه همزه نک فقی و سبک کسری و ونوک تشدد بدله جمی کوندرد مورزی
 معناسنه و اسنه اسنانک جمی دخی کلور اسنان سنک جمی اولن اوزن دیش معناسنه قنک جمی افنان و افنانک جمی
 اقنه کلدوی کی و فی الحدیث داسافرت فی الخصب فاعطوا الرکب سمنها و رکب سمنینه دوه ل معناسنه در یغی انشای
 سفرد طواری مرعان منع ایتک السنین سبک فقی و ونوک کسری و مدله طاش قازندوی و قنک دوکان
 نسنه در السنون سبک فقی و ونوک فقی و مدله شول نسنه در که فی مسواک کی استعمال ایدرل السن سبک
 کسری و ونوک تشدد بدله دیش دندان معناسنه الاسنان همزه نک فقیله جمی دیشلر معناسنه السنینه سبک
 فقی و ونوک فقی و یانک سکونیه سنک تصغیری در دیشک معناسنه و تابله کله سی سن موث سماعی اولد و غنه
 بناء در وعر بلرک لایک سن الحسل دید کاری لایک ایدام معناسنه در و حسل جاء مهمله نک کسری ابله کرایور نسنه
 دیرل که هنوز جرده دن چقمش اوله و حسل اصلا دیشی دوشید و کیچون بوبله دیرل و وسن القلم قلمک یونلن برنه
 دیرل بقال طلل سن قلمک و سمنها و حرف قطنک و یغنها یعنی قلی اوزن کسوب انلی کس و قطع ایتد که حرف قطع
 ابدوب صباغ جانبیه مابل قطع ابله و سن عمر معناسنه دخی کلور السمان میم فقی و ونوک تشدد بدله یشلو
 اولان دوه ل افتلک مقابلی در و افتاتی کله سنک جمی در فایله و یاه مشدده ابله بکت اولن دوه ل معناسنه
 السنه سبک کسری و ونوک تشدد بدله صر مساعک بردشی و سنه شول صبان دمورینه دخی دیرل
 که انوکله جفت سوررلر و بومقامه صاحب صراح سنه ی مهر درم زدن ابله نفسیر ابدوب بزم
 ایراد ایتد و کز معنای ترک ایتشد و حالا که جوهری السنه السکه و هی الحدیده الی ثار بها الارض
 دبد و کندن غیری مز بورک ایراد ایتدوی معنایه سیار کتبه تعرض بولنا مشدر الاسنان همزه نک کسری به بر کسسه
 پیر اولوب عمری زیاده اولمق یقال سن الرجل اذ اکبر و اسنان ناقه نک سکر یاش دیشی بئسنه دخی دیرل بقال اسن
 سدیسن الناقه اذ ابنت و ذلک فی السنه الثامنه و اسنان ذکر اولنن دیشی تورمکه دخی دیرل بقال اسن الله تعالی
 ای لبته السناسن سبن اولک فقی و تاننک کسری به قوی چرخنک ایچنده اقری طورن اوقلک باشلری و ارقه ده
 اولن مهره ککلر نک باشلرینه دخی دیرل السنسن سبنلر کسری و ونون اولک سکونیه واحدی السنینه
 سبک فقی و ونوک کسری و مدله شول قوم یغی در که یوکسک اولوب طولانی یغلی اوله السنن سبک فقی و یانک
 کسری ابله جمی السبن سبک کسری و مدله حروف معجه دن یعنی معنای موضوع له دال اولمین حرف لردن در
 و کاه اولور حروف زیاده دن اولغین بعض کاه اوزرینه زیاده اولنور و کاه اولور معنای استقباله دلالت
 قیلوب فعل مضارعی زمان مستقبله خالص قیلور تقول سیفعل و خلیل ایتدی سین لن کلمه سنه

جواب اولو یعنی آن نفعی ابدی افاده است که کی سین وقوع لاحاله افاده اندر و ابوز به ایتدی طایفه مریدن
 بعضی سنی تابه قلب ابدوب الناس دیک محله مثل النات دیرل السبنة سبنك كسرى ومدبله شعبه
 معنا سنه در ابوسعید روایتی اوزن منه قولهم فلان لا يحسن سبنة یر بد شعبه من شعبه وهو ذو ثلاث
 شعب وشعبه دن مراد انسانله قائم اولن حالت در واول اویج در بری قوت واهمه كه دماغه حلول
 ایتشد و بری قوت غضبیه كه قلبك صاغنه حلول ایتشد و بری قوت شهویه كه صولنه حلول ایتشد
 سه كم ذی ثلث شعب نفسینه اشارت اولمشدر یسن یاری تعالینك یسن دبدی الم وجم کی در كه اوایل سون ده
 واقع اولمشدر كه بعضی ذكر اولنان حرفلر ما بعدند كن سونك اسمیدر دیشلرد و عكرمه یسن یا انسان
 معنا سنه در دیشدر زیا مابعدند انك لمن المرسلین یورلمشدر طور سبنا طانك ضمی ومدبله وسبنك
 كسرى ومدبله والفك دخی مدبله بطاغك اسمیدر شام شریفه وسبنا را اغاچك اسمیدر كه كاطور اضافت
 اولمشدر طور سبنین سبنك ونونك كسر لری ومدلر بله بمعناه السبنينة سبنك ونونك كسر لری ومدلر بله
 واحدی اخفش روایتی اوزن واخفش ایتدی طور سبنا سبنك فخی ابله وطور سبنا سبنك كسری بله قرات اولمشدر
 لكن فتح سین حسن در علم نحو حسی ابله زرافعلا ووزنی اوزن بنا اولمش اولور و كسر قبیح در زیر افعلا ووزنی اوزن
 كله سی غلك كسری والفك مدبله شول ابینه عربدن دكلدر كه اندك ترك صرف جایز اوله مكر كه انجی اولد وغنه بناء
 ترك صرف اولمش اوله و ابوعلی ایتدی ترك صرف اولد و غی اسم بقعه اولوب مونث اولد وغنه بناء در و ابو عمرو بن
 العلاء كسری اختیار ابدوب طور سبنینله اعتبار ابدردی یعنی سبنین لفظندن سبنك كسری نه نظر قیلوردی
 وقرآنك اكثر اولن بود و كسانی فخی اختیار ایتشد كه قاعده نحوه اوفی اولن بود و فصل الشین الشان سبنك
 فخی و همزه نك سكونیله امر معنا سنه و حال معنا سنه در و شان باش ككنك جاتسی كه كوز یا شنی اندن نازل اولور
 الشون خمتینله جمی الشان ووزن مزبور اوزن تنبیه سی و شان انكی طنره دخی در كه باشند قاشلر ما انوب بعد
 كوزله اینرو شان مصدر دخی كلور ایشلك معنا سنه نقول شان شاك ای عمل ما تحسنه و قعده معنا سنه ده كلور
 نقول شاك شاك ای قصدت قصده وقار معنی سنه ده كلور نقول ما ماثات شاك ای لم اكثر ثله واكثر ثاه
 مثاندن صكره ثاه مثلثه ابله قار معنی سنه در الانسان همزه نك كسری به افساد معنا سنه در بقال لاشان
 شانهم ای لافسندن امر هم الشش فختینله مصدر دوال ایری اولوب غلیظ اولمق بقال شثت كهف من الباب الرابع
 اذا غلظت وغلظت الشش سبنك فخی و ثاه مثلثه نك سكونیله غلیظ وخشن اولن نسبه بقال رجل شش
 الاصابع وكنك سائر المضوود و نك طودا غی دبكی به دن غلیظ اولمغه دخی دیرل بقال شثت مشافر الابل
 من اككل الشوك اذا غلظت وشوك شین معجه نك فقیله دبكی معنا سنه در الشجن فختینله حاجت
 هر قند اولور سه الشجن خمتینله جمی حاجتله معنا سنه و شجنون دن ده اولن بوللر معنا سنه دخی كلور بقال
 شجنون الاودية و ذو شجنون شول حدیثه دیرل كه بری برینه كیرمش اوله و شجن غصه چككه دخی دیرل بقال شجنون
 من الباب الرابع وغصه یه دخی دیرل الاشجان همزه نك فقیله جمی غصه لر معنا سنه الشجن سبنك فخی و جمك
 سكونیله غصه ورمك بقال شجنه اذا احزنه و شجن بر كسینه بی حاجت منع ایتكه دخی دیرل بقول شجنونی
 الحاجة شجنونی شجنا اذا جبتك شجنون دن ده اولن بوله دخی دیرل طریق الوادی معنا سنه الشاجن جمك
 كسری ابله غصه چكی كسینه الشاجنه جمك كسری بله مونثی واغای چوق دن یه دخی دیرل الشواجن سبنك فخی
 و جمك كسری بله جمی اچلری چوق دن لر معنا سنه الاشجان همزه نك كسری بله غصه ورمك بقال شجنه غیره الشجنه
 سبنك كسری و جمك سكونیله شول اغاچ طمر لری در كه بری برینه كیرمش اوله و ضم سبنك دخی لغت در

یس

شان

شش

شجن

وشجنه رجم علاقه سنه دخی دیرل بقال یقی و یسنه شجنه رجم بالكسر والضم ایضالی قرابه مشتبكه وفي الحديث
 الرحم شجنه من الله ای الرحم مشتقة من الرحمن یعنی انها قرابه من الله مشتبكه كاشتبك العروق شجنه سبنك
 كسری و جمك سكونیله بر جاك اسمیدر اول شجنه بن عطار دین كعب در كه جد اعلا لری تمیم در الشجن
 سبنك فخی و جاء مهمله نك سكونیله طولدر موق تقول شجنك السفينة اذا ملأتها قال الله تعالى في الفلك
 المشحون وتقول شجنك البلد بالخیل اذا ملأته الشحنة سبنك كسری و حانك سكونیله بر طویلله ات بقال بالبلد
 شجنه من الخیل ای رابطه و رابطه بخلو اولن اتلر دن بر جاعته دیرلر و شجنه عداوته دخی دیرلر الشجن
 سبنك فخی و حانك سكونیله بر نسبه ی سوروب الوب ككه دیرلر بقال من شجنهم شجنای یطردهم و كسروهم
 الشجنه سبنك فخی و حانك سكونیله والفك مدبله عداوت المشاحن حانك كسری ابله عداوتی قوی
 اولن كسینه یقال عدو مشاحن الاشجان همزه نك كسری بله بر كسینه اغافه حاضر اولمق بقال الشجن الصبی اذا
 تم باللبكاه الشدون خمتینله اهو یاوریسی قوی اولوب یورنوز لری بلوروب اسندن مستغنی اولمق بقال شدن
 العزال شد و نامن الباب الاول و كاه اولورات قولننه دخی شدن المهر دیرلر لكن شادن مطلق ذكر اولند قند اهو
 یاوریسی مراد اولور و مهر میك ضمیمه ات قولننه دیرلر الاشدان همزه نك كسری بله اهو نك یاوریسی قوی
 اولمق بقال اشدت الطیبه اذا قوی ولدها المشدن میك فخی و شبنك سكونی و دالك كسری بله شول اهو در كه
 یاوریسی قوی اوله بقال طیبه مشدن اذا شندن ولدها الماشدن میك فخی و دالك كسری بله جمی ولدی قوی
 اولن اهو لر معنا سنه الماشدن میك فخی و دالك كسری و مدبله بمعناه مطافله مطافیل کی در و مطافیل كند و یله
 یاوریسی بله اولن اهو كه قرب التماج اوله یعنی یقنده طوغر مش اوله الشدنات فختینله و یانك تشدد بدبله یندن
 بر موضعه منسوب اولن دوهل الشرن سبنك و زای معجه نك فخی ابله بر رك اولمق و شرن یورلوب عاجز اولمغه دخی
 دیرلر الشرن خمتینله ناحیه جانب معنا سنه بقال ما بالی علی ای شرنیه وقع ای علی ای جانبیه الشرن فختینله
 وزانك ضمی و تشدد بدبله الشرن سبنك فخی و زانك سكونیله اشوك انوكله اوغاچقلا او نرو صاحب قاموس
 خمتینله اولماسن دخی جایز كور مشدر الشطن سبنك فخی و طاء مهمله نك سكونیله اب خلیل ایتدی شطن
 اوزون اولن ایبه دیرلر الاشطان همزه نك فقیله جمی ایبلر معنا سنه و بر اعرابی انی مدح ابدوب یوریه دن
 ایاغی طشر غر ديك محله كانه شیطان فی الشطن دیشدر الشطن سبنك فخی و طانك سكونیله ایبله بخلق تقول
 شطنته اسطنند اذا شدت بالشطن و شطن بعد و مخالفته دخی دیرلر بقال شطنه یشطنه شطنان من الباب الاول
 اذا بعد الشطون خمتینله بعید اولمق بقال شطن عنه اذا بعد الاشطان همزه نك كسری بله بعید قاق بقال اسطنه
 اذا بعد الشطون سبنك فخی و طانك ضمی و مدبله شول قیو در كه دبی اراق اوله بقال یشر شطون ای بعیده الفجر
 ونوی شطون ای بعیده ونوی نونك فقیله مسافر قصد ایتدی جایبه دیرلر الشیطان سبنك فخی و یانك سكونیله
 معروف در و هر كسینه كه حدن تجاوز قلوب بمرد لوله اكاشیطان دیرلر كرك جن اولسون كرك انس اولسون كرك
 حیوان اولسون و عرب طایفه سی ایلان شیطان دیرلر و یاری تعالینك كانه رؤس الشیاطین دبدی قوله فر ایتدی
 عربیت جهنندن اویج وجه واردر بری بودر كه انك طلی رؤس شیاطینه تشبیه اولنه شیطان قبحله موصوف
 اولد و غیچون و طلع لبتد بلورن میوه ییدرلر بكجسی بودر كه عرب طایفه سی ایلان شیطان دیرلر بر طلی شول ایلانك
 باشنه تشبیه اولور كه خروس ایكی مثاله ایكی واردر كه بموقوله و لن ایلان زیاده قبحله موصوف اولور او خجسی
 بودر كه شول قبیح و تشبیه اولنه كه كار رؤس الشیاطین دیرلر و شیطانك نونی صلیبه در و بهضلر زاده در دبدی
 اكرانی فیعالوزنی اوزن قیلر سك تشیطن الر جل دبكی قوللرندن ما خود اولمغه منصرف اولور و تشیطن نمرد

شجن

شدن

شرن

شطن

معنایه در اگر شیط بد کردی قولی رندن قیلر شک هلاک اولی معنایه ن لای نصرف اولور ز رابو تقدیرجه
 فعلان وزنی اوزن اولور الاشعینان همزه نك وعینك كسری ابله یا شك صاجی اور بر من و توز لنش
 اولی بقال اشعان شعره اشعینانا المشعان میك ضمی و شینك سکونی و نونك تشدید بله شول کسنه در که
 صاجی اور بر من و توز لنش اوله اشعت معنایه الشیفن شینك فحی و فاك سکونیه عاقل و دانا اولن کسنه
 الشفون ضمتنه بر کسنه به كوز قور غیله نظر اتمك نقول شفنته اشفنه شفنا من الباب الاول والثانی
 اذا نظرت الیه بر غیر عینك الشافن فانك کسر بله كوز قور غیله نظر قیلن کسنه الشفون شینك فحی و فاك
 ضمی و مد بله بمعناه و غیر نلو معنایه دخی کلو و غیور کی و ابن السکیت ایندی شفنت الیه و شفنت نونك تا خیری
 و تقدیر بله بر معنایه در که اول بر کسنه به اعراض نظر بله نظر اتمه در و ابو عبید ایندی انسان بر نسنه به کوزن
 قالدروب فجب نظر بله و کراهت نظر بله نظر قلددر الشفن شینك فحی و قافك سکونیه بر لفظ در که قلیله
 تبعیتله استعمال اولور ابو عبید روایی اوزن بقال قلیل متفن مثل و مخ و عر یعنی شی و مخ و عر بد کردی کی و عری
 و مخه تابع قلیله و شفن عطای از قلفه دخی دیر بقال شفنت العطیه شفنتها من الباب الاول اذا قلتها الاشقان
 همز مك كسر بله كذلك عطای از قلی بقال اشفنتها الشفونه ضمتنه بر نسنه قلیل اولی بقال قلت عطیه
 و شفنت من الباب الاول و شفنت من الباب الخامس الشفن شینك فحی و نونك تشدید بله صوصا حق بقال
 شن الماء علی الشراب اذا فرقه علیه الاشقان همز مك كسر بله بمعناه و منه قیل شن علیهم الغارة واشن اذا فرقه
 علیهم من كل وجه الشین شینك فحی و نونك كسری و مد بله صویك طلماسی قطران الماء معنایه الشنان
 شینك ضمی و نونك تخفیف ابله متفرق اولن صو معنایه الشنانه شینك ضمی و نونك كذلك تخفیف ابله بر بدن یا خود
 انجمن طلماسیان صو الشفن شینك فحی و نونك تشدید بله شول قریه که کهنه اولغین صوی طلماسیه الشفون وزن مز بور
 اوزن ذکر اولنان معنایه در کویا که شنه کهنه اولن قریه که کهنه اولن کچسسه دیرلر بوجوهری کلامی در لکن مقضای قیاس
 بوابدی که تا وحدت ایچون اوله الشنان شینك كسر بله جمعی کهنه قریه که کهنه اولن کچسسه دیرلر بوجوهری کلامی در لکن مقضای قیاس
 یعنی قریه اوزی بمن یا معنایه سلاح اوزی بر نه پکر الشنان شینك فحی و نونك تخفیف بله بغض و عداوت شنان
 معنایه لغتدر همز مك مد بله التشنن فحمتنه و نونك ضمی و تشدید بله قریه که اسكیمك التشان تانك فحی و نونك
 تشدید بله بمعناه بقال تشفنت القریه و ثنائت اذا خلقت و تشنن انسانك دریمی بر اولدی دخی زمانه قورینی نشخ
 معنایه و ابو عمرو ایندی تشان الجلد دیرلر قن دری قور یوب دیوسر لسه اسكیمك سزین متن شینك فحی و نونك
 تشدید بله بر قیلله نك یا یاسی ابد در عبد القیسدن که اول شن بن اقصی بن عبد القیسدر که جد علاری زارد و اور
 شنی نام کسنه انلر دندر و فی المثل وافق شن طبقه طبقه فحمتنه بر قیلله نك اسمی در و مثلك اصلی بودر که شن قیلله سی
 غلبت شد بر قیلله اولغین کسنه اکامقاوم اولردی طبقه قیلله سی انلره مقاومت ابدوب انتقام الدقلرند وافق شن
 طبقه دبد بلر الشنون شینك فحی و نونك ضمی و مد بله شول دوه در که نونك و نونك سز اوله و شنون اج معنایه دخی
 کلو ر جابع کی الشننه شینلر كسری و ما پنده نونك سکونیه خلق و طبیعت معنایه الاششنان همز مك
 و تانك كسر بله ر قلی خلیل روایی اوزن بقال اسشش الرجل اذا هزل الشین شینك فحی و تانك سکونیه زینك
 خلاقی در که بر نسنه فی قیج اتمك معنایه در بقال شانه شیننه من الباب الثاني اذا جعله قیج المشان میك فحی و تانك
 کسر بله معایب و مقایع معنایه الشین شینك كسری و مد بله بر حر فاك سمیدر معروف محمدان فصل الصاد الصین
 صادق فحی و تانك سکونیه منع كف معنایه بقال صینت عناه لیدیة او ما كان من معروف بمصین صینان من الباب
 الثاني اذا كفت و صین قمار اوینین کسنه النك كعینتی اصلاح ابدوب اند قله قد صین دیرلر و اجل ولا تصین

دیرلر

شحن

شحن

شحن

شحن

شحن

صحن

دیرلر كعینتی الله دورا تدر و ب القائل اصلاح اتمه ديك مخلد الصابون علی وزن الكافور معروف در حنی عامه
 السنه ده اندن تعبیر صابونله در دیرلر الصحن صادق فحی و ما مهمله نك سکونیه و قومك ماینین اصلاح اتمك
 نقول صحت بین القوم اذا الصاحت و اور مق معنایه دخی کلو ر نقول صحت صحتا اذا ضربته ضربات و صحن الدار
 اوک اور ته سنه دخی دیرلر وسط الدار معنایه و صحن بیوك کاسه به دخی دیرلر و صحن ذکر اولن کاسه ابله بر نسنه
 و بر مکه دخی دیرلر نقول صحت اذا عطیه شیئا فیه و صحن دخی شول الکجه مثالند اولن نسنه به دیرلر که سازند
 اولنلر انوک ابلکینی بری بر نه اور مغله چلرلر سع معنایه و جوهرینك تعبیرندن فهم اولن بودر که صحن ذکر
 اولنان نسنلر که بر نه اطلاق اولنه و صاحب قاموسك تعبیرندن فهم اولن بودر که جموعه اطلاق اولنه مناسب
 اولن اولکی در ته کم جوهرینك ایدر ایدر و کی شمر دالات ایدر نظر اولنه نیم زوج کی اولمق دخی محملدر بقال هما
 زوجان و هما زوج الصحن صادق فحی و حانك ضمی و مد بله شول نقه در که دیچی اوله بقال نافه صحن ای روح
 و ابو عمرو روایی در الصحن صادق كسری و حانك سکونی و الفك مدی و قصر بله شول قانقددر که بالقدر ایدرلر
 الصحنه صادق كذلك كسری و حانك سکونیه واحدی ذکر اولن قانقدن بر پان معنایه الصید نك صادق
 و دالك فحی و مایند یانك سکونی و اخرند اولان یانك تشدید بله چری که چرت الت صتر یلمور معنایه
 صید لایند لغتدر و صید نك كذلك شول جانور دیرلر که بر الت صند کندی ایچون یوایر و اولی و ای کر ایوب
 نابدد ایدر و اکاصیدن دخی دیرلر و صیدن ملکه دخی دیرلر یاد شاه معنایه الصعون صادق كسری و صین
 مهمله نك سکونی و و اوک فحی و نونك تشدید بله دوه قوشنك ار کی ظایم معنایه الصفن فحمتنه انسانك
 خایه صمك در بسی الاصفان همزه نك فحیله جمعی الصفن صادق ضمی و فاك سکونیه سقره مثالند بر در بدر که
 انو کله صو چکرلر و فرا ایندی اول مطهره شکلند بر نسنه در که انو کله ابدست الورلر و ابو عمرو ایندی
 صفن شول در بدر که چوبان اولن کسنلر اکازغن و صقماغن و سایر احتیاجی اولدوغی نسنه بی وضع ایدر
 التصافن تانك فحی و فاك ضمیله صوی بولشمك بقال تصافن القوم الماء اقتسموه بخصص و ذلك لانه يكون
 بالمقله و مقله میك فحی و قافك سکونیه شول طاشه دیرلر که صوقانی ایچنه قویوب هر کسه صوی اول طاشی
 اور تدوی مقدار ی و برلر تا که بعضینه زیاده و بعضینه ناقص و برلیه الصافن فاك كسر بله شولات در که اویج
 ایاغی اوزن طور و بر ایاغنك دخی طراغی و جن بصه و صافن شول کسنه به دخی دیرلر که ایقارن بر بر صنه و فی الحديث
 اذا صلینا خلفه فر فرعاً سه من الركوع فمنا خلفه صفونا و اذا سجد تبعناه ای فمنا صافین اقدامنا یعنی ایقارن مزی
 صف ابدوب تبعیت ایدرلر و صافن ایچنکه اولن طمره دخی دیرلر عرق الساق معنایه الصقون صادق ضمی و فاك
 ضمی و مد بله ات ذکر اولن وجه اوزن طور مق نقول صفن الفرس بصفن صفونا من الباب الثاني و مصادره الصفن
 بسم تراشیدن اسب زمین رادیشدر یعنی طر غیله بییری قاز مق در صفن صادق كسری و فاك كسری
 و تشدید بله بر موضه ك سمیدر که حضرت علی و معاوی رضی الله عنهما وقعه لای انده اولمشدر الصن صادق كسری
 و نونك تشدید بله و بر دبد کری جانور ك بولی در که زیاده بدر ایچه در و بر پسی دن کوچك قور قسر بر جانور در
 دیشلر و صن بر دمحور کونلرندن بر کونك سمیدر و صن سه انده انده بر نسنه در که ایچنه اتمك قورلر الصنان
 صادق ضمی و نونك تخفیف ابله قولتی بر مز ایچه خلق در الاصنان همزه نك كسر بله بر کسنه نك قولتی بر مز ایچه خلق
 بقال الصن الرجل اذا صار له صنان و اصنان کسنه بورن و قارو قالدروب نکیر قلفه دخی دیرلر بقال الصن الرجل اذا
 شخ بانفه نکیر او بوندن مأ خود در عربلر ك اصفت الناقه دیکری قن ناقه حامله قالوب ار ککن استغنا قلسه
 المصن میك ضمی و صادق كسری و نونك تشدید بله غضبله بر اولن کسنه اصمعی روایی اوزن بقال فلان مصن
 غضبا ای ممتلی غضبا الصون صادق فحی و و اوک سکونیه بر نسنه فی صقنق الصیانه صادق كسر بله بمعناه نقول

صحن

صحن

صحن

صحن

صحن

صفت الشی صونا وصیانه من الباب الاول وصون اتواج ایاخی اوزن طوروب بریاغن طرفی اوجیه بصغه دخی
 دیور بقال صان الفرس اذا قام علی طرف حافره من حق او وجی حقی جاء مهمله ابله طرفی اشتق درووجی جمله طرفه
 مرض عارض املق درو وصون ات پوریمکه دخی دیور و بعضیله ابتد یور رکن کوه لکه دیور المصون میله فقی
 وصادک ضمی ومدبله صفتش سنه ولا تقل مصان المصون میله فقی وواوک ضمی ومدبله بعناه بقال ثوب مصون
 علی النقص و ثوب مصون علی التمام یعنی اعلال وعدم اعلال جائز درسته کم وف تفسیرینه مرور ایشدر الصوان
 صادق کسر بله لباس حفظ اید جک موضع کرک صدوق ولسون کرک غیری سنه اولسون الصوان صادق ضمی
 وواوک تخفیف ابله بعناه الصیان صادق کسر بله بعناه کذلک نقول جعلت الثوب فی صوانه وصوانه صیان الصوان
 صادق فقی وواوک تشدید بله برجنس رک طاسه دیور الصوانه وزن مز بور اوزن واحدی ذکر اولن طاشلری
 معنانه الصیان صادق کسری ومدبله برشورک اسمیدر الصوانی صادق فقی وواوک تخفیف و اخرینه بانک
 تشدید بله صینه منسوب اولن قابل الاوائ المنسوبة الی الصیان معنانه فصل الصاد الضایین صادق مدی
 و بانک کسری بله ماعزک مقابلی در یعنی قیون معنانه در که یکنک خلا فی در الضان صادق فقی و همزه ن سکونیه
 ضانک جمعی ماعزک جمعی معزکدی کی وراکبک جمعی رکب و سافرک جمعی سافرکدی کی الضان فتحینله کذلک
 جمعی حارسه حرس کی و حارس حافظ معنانه در الضمین صادق فقی و همزه ن کسری ومدبله ضانک
 جمعی در غازیله غزی کی ضینک فقی و بانک تشدید بله الضایینه بانک کسری بله مؤنثی الضوان صادق فقی و بانک
 کسری بله جمعی الاضان همزه ن کسری و صادق سکونیه برکسنه نکی قیونی جوق اولق بقال اضان الرجل اذا کثر
 ضانته الضمین صادق کسری و بانک سکونیه قولتله بوکرک مابنی بقال اول الجنب لایطم الضمین ثم الحسن
 یعنی انسانک یا نیک ابتداسی قولتله و انوک مابعدی که بوکر نهایت بولدخی ردو حصن درو بونلرک مابنی
 ضین در و نسخ صحاحک اکثر نه و قاموس نسخه لرنه اول الحمل واقع اولشدر اول الجنب بدلنه لکن ظاهر
 اولن اول الجنب درو بعض نسخ صحاحه اول مراتب الحمل واقع اولشدر بو قدرجه معنای مصدری مراد اولسی
 ظاهر اول اور الاضبان همزه ن کسری بله برنسنه فی قولتله الحق الاضطبان همزه ن و طانک کسر بله بعناه نقول
 اضبنته واضطبنته اذا جعلته فی ضینک الضبنه صادق کسری و بانک سکونیه برکسنه نکی عیالی الضبنه
 صادق فقی و بانک کسری بله بعناها بقال هذه ضبنه الرجل وضبنته ای عیاله الضمین صادق فقی و بانک
 کسری بله طارر مکان ضیق معنانه المضبون میله فقی و بانک ضمی ومدبله کوزم اولن کسنه زمن معنانه
 جوهری ابتد یکرر که زمنک مین یا بنیدیل ایشدر در یعنی اصل اشتقاقه نظر مثلاً اضبنته دیور ازمنته
 معنانه پس زمیندن مز مون کلک لازم دکلدر و مراد ضینک مین یا بنیدیل اولنسی در زمنک مین دکلدر زراضن
 دخی زمن کی دروزناو معنی الضمین صادق و جیمک فقیله بر معروف طاعنک علی درو بعض اشعاره که حابله واقع
 اولشدر و تخفیف در ضیمان صادق فقی و جیمک سکونیه بطاغله کذلک علی در مکة مشرقه ناحیه سنه الضیزن
 علی وزن حیدر شول کسنه در که باسانک زوجة سنه خیانت بلکله یا باسنه مز احقه قله و بعضیله ابتد ضیزن
 شول کسنه در که قیودن صوچکر کن سکامز احقه قله ضیزن وزن مز بور اوزن برتک اسمی در صتم معنانه الضمین
 صادق کسری و غین معنه ن سکونیه کین حقد معنانه الضبنه صادق فقی و غینک کسری ومدبله بعناه
 وضغن میل معنانه ده کلور بقال وضغن الی فلان ای میلی الیه الضغن فتحینله کین اتمک بقال وضغن علیه
 وضغنا من الباب الرابع وضغن میل معنانه ده کلور بقال وضغن فلان الی الدنیا من الباب المزبور
 اذ اکرکن الیه و مال الضاغن تانک فقی و غینک ضمی ابله کین اوزن مصر اولق الاضطغان همزه ن
 و طانک کسری بله بعناه بقال تضغن القوم واضطغنوا اذا انطوا علی الاحقاد واضطغان برنسنه فی

ضان

ضمین

ضین

ضزن

ضغن

قولتله المعنه دخی دیور بقال اضطغت الشی اذا اخذت تحت خضنک الضاغن شول اته دیور که اور لیغه یورو مکة
 مقدورن صرف اتمیه بقال فرس ضاغن اذا کان لایعطی ماعنده من الحری الا بالضرب ذات ضغن ضادک
 کسری و غینک سکونیه شول ناقه در ککه وطننه چکنه و حامله اولیان مرکب قن یوک یو کلمه ده صعوبت
 ککوستر مه انها ذات شغب وضغن دیور و شغب فتح شین و سکون غینله قهیم شره دیور الضغن
 ضادک فقی و غینک کسری بله اکر ی اولن کوندر اغاجی بقال قنانه ضغن آئی و جاء الضغن ضادک فقی و فانک
 سکونیه ده و اوک ایاغیله ری اور مق بقال ضغن البعیر برجله من الباب الثاني اذا خبط بها وضغن دوه نجاستن
 اتفه دخی دیور بقال ضغن بغا یطه اذ اری و وار کک دوه فی ناقه اوزرینه اغر اتمکه دخی دیور بقال
 ضغن علی ناقه اذا حمله علیها وضغن بر قومک اوزرینه کلوب مجلسر نه اوتورمغه دخی دیور بقول
 ضغنت الی القوم اضغن ضغنا اذا اتهم تجلس الیهم وضغن ایاغکله برکسنه نکی اردنه اورمغه دخی
 دیور بقول ضغنت الرجل اذا ضربت برکک علی عجزه وضغن برکسنه یی ره اورمغه دخی دیور بقول ضغنت
 بالانسان الارض اذا ضربتها الاضطغان همزه ن و طانک کسری بله برکسنه کندی ایاغیله اوچکه سن اورمغه
 دیور بقول اضطغن هو اذا ضرب بقدمه مؤخر نفسنه الضغن ضادک کسری و فانک فقی و ذونک تشدید بله
 فرموده و احمق اولن رجه دیور الضغن ضادک و فانک فقیله و بانک مابند سکونیه قولتله یله کان کسنه اخر نه
 نون زانده درسته کم باب فاده مرور ایشدر الضمان صادق فقی و میله تخفیفله کفیل اولن نقول ضمنت الشی ضمانا اذا
 کفلت برضمان اسم دخی کلور بدن علتوا اولق معنانه الضامن میله کسری بله کفیل اولن کسنه الضمین
 صادق فقی و میله کسری و مدبله بعناه الضمین علی وزن التکریم برکسنه یی برنسنه یی کفیل اتمک بقول ضمنت
 الشی فتضمنه عنی مثل غرمة و تغرم دخی کفیل اتمکه دیور و ضمین برنسنه یی برطرفه قومغه دخی دیور الضمین مین
 اولک ضمی و بانک فقی و تشدید بله شعره صفت واقع اولسه شول شعره دیور که اکابر بیت ضمین اولنه و اگر بیته
 صفت واقع اولسه شول بیته دیور که معنای قام اولیه الا مابعد نه کان بیتله الضمین تانک فقی و میله ضمی
 و تشدید بله برنسنه برنسنه یی مثل اولق نقول فهمت ما ضمنه کتابک ای ما اشتمل علیه و کان فی ضمنه الضمین
 صادق کسری و میله سکونیه برنسنه نکی داخلی نقول انفذت ضمن کتابی ای فی طیه الضمنه صادق ضمی و میله
 سکونیه مرض معنانه کقولک کانت ضمنه فلان اربعة اشهر ای مرضه الضمین صادق فقی و میله کسری بله شول
 کسنه در که انوک جسد نه برعلی اوله مرض جهنندن یا کسر جهنندن یا غیری خصوص صدن و کوزم معنانه دخی
 کلور و فی الحدیث من اکتب ضمنابعه الله ضمنای من کتب نفسه فی دیوان الرمنی یعنی کندوی زمندر دفترینه
 یا دروب تلپس ایلان معاقب اولور الضمین فتحینله اسم در ذکر اولن معنادن یعنی بدن علتوا اولق معنانه سندن
 وضغن مصدر دخی کلور کوزم اولق معنانه بقال ضغن الرجل ضمنان الباب الرابع الضمانه صادق فقی و میله تخفیفله
 کوزم اولق زمانت کی دروزناو معنی الضمین صادق فقی و میله سکونی و الفک قصر بله ضمنک جمعی زمنی و منک جمعی
 اولد فقی کی الضمانه میله کسری بله شول خر ما اغاجی در که شهر لده یا خود کو بلر ده بنش اوله و فی الحدیث انه صلی الله
 علیه وسلم کتب خاربه بن قطن و من بد و مه لجنند لمن کلبان لنا الضمانه من البعل و لکم الضمانه من الخل و ضاحیه
 شول خر ما اغاجیدر که مابنده و بعل شول خر ما اغاجی در که صوارطیه و دومة الجندل دالک ضمی ابله بر حصارک
 اسمی در و کلب برقیله نکی اسمی در الضمان مین مین اولک فقی و بانک کسری و مدبله با بانک صلبنده او ان خویتر و نهی
 من یبع الضمان مین و الملاقیح و ملاقیح میله کسری بله اخر نه اولن و لدر در الضغن ضادک کسری و نونک
 تشدید بله بخیل اولق الضمانه صادق فقی و نونک تخفیفله بعناه بقول ضغنت الشی اضن بهضنا وضمانه

ضغن

ضمین

ضغن

من الباب الرابع اذا جلت بوفرا ايتدي ضمنت اضن دخی لغت در باب تائیدن الضمین ضا دك فخی ونونك كسرى ومد به بحیل معنائه الضمین ضا دك كسرى ونونك تشدد بد به بر كسنة به مختص اولن نسنة يقال فلان ضی من بین اخوانی ای مختص لی من بینهم وفي الحديث ان الله ضامن خلقه بحیثهم فی عافیة ویمتھم فی عافیة یعنی خدای تعالیٰ بک بعض مخلوقه رحمتی ورا فنی مختص اولور حیاته ویمتھم المصنعة میك فخی وضادك كسرى ابله محل بخل اولن نسنة للضمنة فختینله بمعناها بقال هذا علق مضنة ومضنة ای نفیس مایض به وعلق عین مهمله نك كسرى ولا ملك سكونیله بر نسنة نك خویته دیرل ضنه ضا دك كسرى ونونك تشدد بد به بر قبیله نك اسمی در الضمنون میك فخی ونونك ضمی ومد به غالیه كه طیب قمعندن در الضمیون ضا دك وواوك فخی وما یبینه یانك سكونیله اركك پسی سنور مذكر معنائه الضمیان ضا دك فخی وواوك كسرى ابله جمعی جمعوا واو اعلال اولمادی واحد نك اعلال اولند غیچون وواحد نك دخی ادغام طریقله اعلال اولمادی زیر ابور اسم موضوع عددك بونك وجمعی وزن فعل جاری اولمشدر تا كه موجب اعلال اوله وحبوه ده دخی حال بوبله در كه حبوه اسم رجل در پس بونكر هین ومیت وسید وجید كله لیه مخالف اولدی الضمین ضا دك ضمی ویا اولك فخی ویا نینك سكونیله ضمیونك تصغیر بد وسبویه روایتی اوزن وضیون اركك پسی به دیرل تنك الان مروا یتدی پس سبویه تصغیر مزبوری اعلال ایتدی اسید اعلال اولند دخی كبی اسودك تصغیر نك اركه جمعه اسود دیرل وشول كسنة كه مزبورك تصغیر نك اسید دیدی ضمیونك دخی تصغیر نك ضمیونك ديك محمدر والله اعلم فصل الطاء الطین

فختینله بر نسنة فی ادراك ایتك فطنت معنائه بقال طین له یطین طینا من الباب الرابع الطبایة طانك فخی وبانك تخفیفله بمعناه الطبایة طانك فخی ونونك كسرى وبانك تخفیفله بمعناه الطبایة طبونه فختینله بمعناه كذلک بقال طین له یطین طبایة وطبونه من الباب الثاني الطین طانك فخی وبانك كسرى به عاقل وحادق اولن كسنة الطاین بانك كسرى به بمعناه الطین طانك فخی وبانك سكونیله اشی سو بناسون دیوكومك تقول طینت النار اذا دفنتها لیلا نطقا وطین مجهول الحال مقامنده دخی استعمال اولنور بقال ما ادري ای الطین هو ای الناس هو الطایون علی وزن الكافور ایتك وولن رالمطاینة میك ضمی وبانك فقیله جقوری كومك تقول طاین هذه الخفيرة وطمانها المطیین میك ضمی وهمز نك كسرى ونونك تشدد بد به ساكن اولن نسنة مطیین كبی در وزنا ومعنی الاطینان همزه نك وبانك كسرى به ساكن اولمق اطینان كبی بقال اطینان مثل الطمان الطبينة طانك ضمی وبانك سكونیله براویوندر كه كالسان فارسیه سدن وتوركیده طقور جون اویونی دیرل كه اوج مربع خطی ری ری ایچنه یاز مغله اوینرل الطین طانك ضمی وبانك فقیله جمعی ذكر اولن اویونلر معنائه صبره ابله صبر كبی وصبره چته دیرل كه چوبقندن اویرلر الطین علی وزن حیدر تاوه كا ووزنه بر نسنة بشورلر الطاجن میك كسرى وفقیله بمعناه وبونلر كاكبکی دخی معرب در زرا اصل كلام عربی طابله جیم كله واحد ده جمع اولماز الطین طانك فخی وحا همله نك سكونیله اون اوكنك تقول طحت الریح طین وطحنت البر من الباب الثالث وابلان ذكر میلنوب كوچ اولمغه دخی دیرل بقال طحت الافعی اذا رحت واستدلرت المطمان میك كسرى به ذكر اولن ایلان الطین طانك كسرى وحا نك سكونیله اون دقیق معنائه الطاحونه علی وزن الفارورة ذكر من ریح معنائه الطواحن طانك فخی وحا نك كسرى به اشی دیشلری كه انوكله ما كولات اوكد لور الطحا طانك فخی وحا نك تشدد بد به جوق اولن دو ابل كثیر معنائه الطعن طانك فخی وحا نك ضمی ومد به بمعناها وطحون عسكرة دخی دیرل او فردا دخی نسنة وكنك كرنندن وتری الطعن طانك ضمی وحا نك فقیله برمانور در الطحان طانك فخی وحا نك تشدد بد به ذكر منی اكر طحانی طحنندن قیلر سك منصرف

ضون

طین

طین

طین

قیلر سن

قیلر سن واكر طحن وطحان قیلر سك دوزر معنائه سنه لا ینصرف قیلر سن الطین طانك فخی وعینك سكونیله دورتك بقال طعنه بالرح من الباب الثالث وطحن حیوان بریاشنده داخل اولمغه دخی دیرل بقال طعن فی السن طعن طعننا من الباب الاول وطحن بر كسنة یسوز اتفه دخی دیرل الطعان طانك وعینك فخی ابله كذلک سوز اتق بقال طعن فیه بالقول طعن طعنا وطحنا من الباب الاول ایضا وافر ابو معنار ك جمیع سنه مضار عد فخی جائز كوروب باب التندن كلاس رو اكور مشدر المطعان میك كسرى وطانك سكونیله عد وسنه طعن جوق ایدی جمعی كسنة المطاعین میك فخی وعینك كسرى ومد به جمعی طعن جوق ایدی جمعی كسنة ل معنائه التطاعن تانك فخی وعینك ضمی ابله دورك شمك الاطمان همزه نك كسرى وطانك كسرى وتشدد بد به بمعناه بقال تطاعن وافی الحرب وطحنوا علی وزن افتعلوا الطعان طانك فخی وعینك تشدد بد به زیاده طعن ایدی جمعی كسنة وفي الحديث لا یكون الموت من الوباء معنائه الطواعن طانك عرض صقنور طعن ایتز الطاعون علی وزن الكافور ویا مر ضندن اولك الموت من الوباء معنائه الطواعن طانك فخی وعینك كسرى ومد به جمعی الاطمینان همزه نك میك كسرى ابله ساكن اولمق الطمانین طانك ضمی ونونك كسرى ومد به بمعناه بقال اطمان الرجل طمیننا وطمیننا اذ اساکن المطیین مع اولك ضمی وهمز نك كسرى به بر نسنة به صغوب انوكله ساكن اولمق بقال هو مطمین الی كذا المطان الیه مع اولك ضمی وهمز نك فقیله صغیلن نسنة واطمینان دخی بو معنائه در میله بانك مبادله سی ابله الطمینان طانك ضمی ویمك فخی وهمز نك كسرى به مطمین كله سنك تصغیری در اولندن میمی واخر نك نونك بیرن حذف ایتك كله ونسخ محاده همزه شكل الفه یازلشدر اكر چه رسم خطی ابله یازلشسی احباب ایدر الطمینة طانك ضمی ویمك فخی ونونك كسرى به طمانینك تصغیری در نونلر ك بیرن حذف ایتك كله صكره دن زیاده اولند غنه بناء الطمانه علی وزن الد حرجه ارقه فی مثلاً دوز ایتك الطامنة وزن مزبور اوزن ذكر اولن معنائه در علی القلب و طامنه سكون معنائه دخی كاورنقول طامت منه اذا سكنت الطین طانك فخی ونون وراك كسرى ومد به سنك وازی صوت الذباب معنائه وطست وازی وقازا وازنه دخی دیرل بقال البطة تطن اذ اصوت وطست لكن كی ایچنه اسباب یورلر وطن مات معنائه ده كلور مصنف اد لو كتابه ذكر اولند دخی اوزن الاطمان همزه نك كسرى به طستك وازین حفر منقول طننت الطست فطنت وطمنان قطع معنائه ده كلور بقال ضرر ططن ساقه ی قطعها بر طمانله حقیقه صوت مراد اولور الطین طانك ضمی ونونك تشدد بد به قامش دمدی حزمة القصب معنائه الطنه طانك ضمی ونونك تشدد بد به واحدی بر دمد قامش معنائه الطین طانك كسرى ومد به بالحق معروف در الطینة وزن مزبور اوزن واحدی بریان بالحق معنائه سنه وطینة خلقته وجبلته دخی دیرل بقال فلان من الطینة الاولة ای علی الخلقه القدیمة اكسر نسنة واقع اولن بودر وبعض نسنة ده من الطینة الاولى واقع اولمشدر مشهور موافق اولن بودر هرنه دكلو توفیقه مجال دخی اولور سه نسنة اولی اسمیته ونسنة ثانیة صفتیته مبنی در دیو الطین طانك فخی وبانك سكونیله بر نسنة بی مهرلك بقال طان فلان كتابه اذ اخذت الطین وخلق ایتك معنائه ده كلور ابن السكیت روایتی اوزن بقال طانه الله علی الخیر وطامه ای جبله علیه التطیین علی وزن التكریم بر نسنة یی بالحق لمق بقال طینت السطح وبعضیلر مزبورك صیغه تفعیلدن كلسنه انكار ایدوب طننت السطح در دیشلر در المطین میك فخی وطانك كسرى ومد به بالحق طنن نسنة الطان بالحق جوق اولن نسنة بقال یوم طان ومكان طان ولرض طانه ای كثیره الطین فلسطین فانك كسرى ولا ملك فخی وطانك كسرى ومد به بر مشرك اسمی در شام شریف قرینه فصل الطاء الطین طانك فخی وعین مهمله نك سكونیله سیر ایتك بقال طعن طعننا من الباب الثالث اذا سار الطین فختینله بمعناه یقال طعن طعننا من الباب الثالث ایضا وقری بهما قوله تعالی یومر طعنكم

طعن

طعن

طین

طین

طین

الاطعان همزه نك كسر به سیرایتد رمك بقال اطعنه اذ اسيره الطعنه طانك فتي وعينك كسرى ومد به محذ
 كرك انوك ايجنه نسا طاريفه سندن كسسه اولسون كرك اولسون وطعنه شول عورته دخی دیرلر كه محفه ايجنه
 اوله و اگر محفه ايجنه اولسه اكا طعنه دیرلر الطعن طانك ضمی وعینك سكونیله جمی محفه معناسنه الطعن
 ضمتنه كذا كذا جمی الطعان طانك فتي ویا نك كسر به كذا كذا جمی الاطعان همزه نك فتيه كذا كذا جمی وایوز بد
 ایتدی حول دیرلر ضمتنه وطعن دیرلر كذا كذا ضمتنه الا شول دوه له كه اوزلر نده محفه اوله كرك ايجنه نسا
 اولسون كرك اولسون الاطعان همزه نك كسرى و طانك كسرى وتشدد به من باب الافتعال محفه به نك
 بقال هذا بعیر تطعنه المرأة ای تركبه الطعون طانك فتي وعینك ضمی ومد به شول دوه در كدقو للمش رام
 اولمش اوله وصاحب صراح طعونی شتر هودج كسرا به نفسیر ایشدر اگر چه بحسب الاشتقاق معنای متبادر
 بود و لكن بحسب الاستعمال كتب معتبره ده اشارت اولنن زم ذكر ایتد كزدر الطعان طانك كسر به شول
 اب در كه انوكه محفه بغلر الطن طانك فتي ونونك تشدد به صمق وكاه اولور كه نك معناسنه دخی استعمال
 اولنور تقول طننت زبدا یا ك یعنی ضمیر منفصلی ضمیر متصل موضع ایدرسن كرك مفعول اول اولسون
 كرك مفعول ثانی اولسون زربا بونلر اصلنده منفصللر در مبتدا وخبر اولد قلمی جهتدن الطنن طانك فتي
 ونونك كسرى ومد به متهم اولن كسسه الطنة طانك كسرى ونونك تشدد به تهمت الطن طانك كسرى ونون
 اولك فتيه جمی نومتلر معناسنه الاطنان همزه نك و طانك كسرى وتشدد به تهمت لوعد ایتك الاطنان
 همزه نك كسرى وطاء مهمله نك تشدد به بمعناه بقال طنة واطنه اذ الهمه وفي حديث ابن سيرين لم يكن على
 يظن في قتل عثمان رضي الله عنه وهو يفتعل من الظن فادغم الظن ففتحت به ونونك كسرى وتشدد به ومد به
 برسنه ده ظن قولنق و یونك اصلي ظنن ایدی نونك ری بایه قلب اولنوب ظنی اولدی المطنة میك فتي
 و طانك كسر به شول موضع در كه برسنه نك انه اولسی ظن اولنور المطان میك فتي ونونك تشدد به جمی بقال
 موضع كذا مطنة من فلان ای معلم منه الدین الطنون دالك فتي ویا نك سكونی و طانك فتي ونونك ضمی ومد به
 شول بور جدر كه الن كسسه نك حالی معلوم اولیه یعنی ادای دین ایدری یا ایتری بلیمه و ظنون بد كان اولن
 كسسه به دخی دیرلر كه دایا سوز ظن اوزن اوله و ظنون شول قیویه دخی دیرلر كه صوی وارمیدر یوقیدر بلیمه
 و تعضیلر ایتدی ظنون صوی از اولن قیویه دیرلر فصل العین العین ففتحت به ونونك تشدد به فرموده اولن
 نسبه بقال نسر عین فرموده اولن كركس معناسنه و جعل عین فرموده اولن دوه معناسنه العین ففتحت به
 ونونك تشدد به و الفاك قصر به ذكر اولن معنایه در فعلی و زنه ملحق در یاز یاده ایتكله و قن وقف والیبوب
 وصل اولنسه منون قلنور العیناه ففتحت به ونونك تشدد به موثی العینات وزن مزبور اوزن والی یایه قلب
 ایتكله جمی فرموده كركسلر معناسنه مثلاً العثان عینك ضمی و ثاء مثله نك تخفیفی به توتن كه دخان کی دروزنا
 ومعنی للعوان عینك فتي و ثاء مثله نك سكونیله جمی دواخن دخلك جمی اولد غی کی كلام عربیه بونلر ايجون
 نظیر كلامشدر العثون ضمتنه اودك توتی قوتك یقال عثت النار عثت عثا من الباب الاول اذ اخذت التعین
 علی وزن التكریم برسنه به توتن و رمك نقول عثت ثوبی بالبحر تعثنا العثون عینك ونونك ضمی و ما بیند
 ثانك سكونیله شول اوزن قیللر در كه دوه نك چكه سی التند اولور العثان عینك فتي ونونك كسرى ومد به
 جمی بقال بعیر ذو عثانین كما قالوا لمفرق الرأس مفارق وعثون المطر يغمورك اولی وعثون الریح يلك اولی
 وایوز بایندی عثانین شول یغمون دیرلر كه بلودله رك اراسنده اوله سبل کی كسبل ففتحت به به كوك اراسنده
 اولن یغمور دوه عثانك واحدی عثون در دیدی ته كمرورا ایتدی العین عینك فتي و جیمك كسرى ومد به

طنن

هین

هین

عجن

خیر

خیر كه معروف در العین عینك فتي و جیمك سكونیله خیر یوغرمق الاعتجان همزه نك و تانك كسر به بمعناه بقال
 عجت المرأة نجن عجان من الباب الثاني واعتجت اذا اتخذت عجینا و عجن ناقه یور ركن اللرن ره اور مغه دخی دیرلر بقال
 عجت الناقة ایضای ضربت الارض بییدی فی سیرها و عجن عاجن و عجن میراوان كسسه یاغ اوزن قالفركن اللرن ره
 طیارق بقال عجن الرجل اذ نهض معتمد علی الارض من الكبر العین ففتحت به ناقه سمرمك بقال عجت الناقة عجنا
 من الباب الرابع اذ اسمت وعجن كذا شول ورمه دیرلر كذا ناقه نك فرجیله دیری اراسنده عارض اولور وكاه اولور
 فرجیله دیری بری رینه اولشور العجنه عینك فتي و جیمك كسر به سمرن ناقه العجناه عینك فتي و جیمك سكونی
 والفك مد به بمعناه بقال هی ناقه عجنه وعجناه وعجنا شول ناقه به دخی دیرلر كه فرجیله دیری اراسنده عجن مرضی
 عارض اوله وعجن الان مرور ایتدی العین عینك فتي و جیمك كسر به سمر اولن دوه بقال بعیر عجن ای مكنتر سمنامو مكنتر
 ای صق اولننه دیرلر العجان عینك كسر به خایه ابله در حلقه سنك ما بین العجان عینك فتي و جیمك تشدد به به احمق
 معناسنه در خلیل روایتی اوزن العاجن عینك و جیمك فتي و لا مك ما بیند سكونیله احمق اولن عورت لام زاید در
 العاجن عینك ضمی و هانك كسر به خد متكار و اجمی طباخ معناسنه الجاهنه عینك فتي و هانك كسر به
 جمی اجمیلر معناسنه الجاهنه عینك ضمی و هانك كذا كذا كسر به موثی التجهن ففتحت به و هانك ضمیله خدمت
 وملازمت ایتك نقول نجهن الرجل عدن عینك فتي و دالك سكونیله برده وطن طوئق تقول عدت البلد
 اذ اتوطنة وعدن دوه بریره اوكر نوب اندن ایلما مغه دخی دیرلر بقال عدت الابل یمكان كذا اذا لزمته فلم تبرح
 وجنات عدن دبد كاری یومعدان ما خود درای جنات اقامه المعدن میك فتي و دالك كسر به شول بر در كه
 اندن التون وكو مش وسائر نسبه ل اخراج اولنور و مزبور معدن دبد كاری خلق یاز وقش انده مقیم
 اولد قلمی چون در وعدن توطن معناسنه در ته م الان مرور ایتدی و هر نسبه نك موضعنه معدن دیرلر العادن
 دالك كسر به شول ناقه در كه مرعاسنه مقیم اوله عدن ففتحت به بر شهر ك اسمی عدان عینك ففتحت به در یا كناری
 ساحل بحر معناسنه العیدان عینك فتي ویا نك سكونیله اوزن اولن خرمال عجلری نخل طول معناسنه ته كم باب
 داله ذكر اولشدر عدنان عینك فتي و دالك سكونیله معدك با یاسی در و معد بر كسسه نك اسمی در كه عرب
 طایفه سی جمله تنوك اولادی در العیدنه عینك فتي و دالك كسرى ومد به شول دری یان سیدر كه قوغه نك
 اشغه سنه دیرلر العدان عینك فتي ویا نك كسر به جمی ذكر اولنن دری یان لری معناسنه المعدن میك ضمی
 و دالك فتي وتشدد به شول قوغه در كه اشغه سی كسلوب دری یان سی دبكلمش اوله العدانات عینك فتي
 و دالك تخفیفیه خلا بقدر جماعات متفرقه العرنین عینك كسرى ویا نك سكونی و نونك كسرى ومد به
 برسنه نك اولی العرائین عینك فتي ونونك كسرى ومد به قومك اولوری سادة القوم معناسنه و عرنین الانب
 یورنك ابی قاش یولشدر و غی رك التند اولن جانبی در كه قوت شم انه در شم العرائین شینك ضمی و میك
 تشدد به بوزنلری یوكسل اولن كسسه ل كه اولور ديك اولور بقال هم ستم العرائین العرائیه عینك ضمی ویا نك
 تخفیفیه صوبك موجدن یوقر و قالقن ری العران عینك كسریله شول ابعدر كه بسرك دوه نك بوزنه چورلر
 و عران البكرة شول اغ در كه بكرمك ایكی باشنده اولن دلكلی دمورلر اكا بعلنور و عران سمان دخی دیرلر و بعد دان
 دخی دیرلر علی ماسیحی العرن عینك فتي ویا نك سكونیله ذكر اولنن اغاجی دوه نك بوزنه چورمك نقول عرن
 للبعیر اخرته عرنا من الباب الاول المعرن میك ضمی ویا نك فتي وتشدد به شول كوند در كه دموری اكا معنانش اوله
 العارنه رانك كسر به اراغ اولن او یقال دارهم عارنه ای بعیده العرن ففتحت به شول مرضدر كه طوارك بلكندن
 یوقر وارد جانبده واقع اولوب جزا حطر و یار قلم اولور یقال عرنت رجل الدابة من الباب الرابع و عرن دوه نك

عاجن

عجن

عدن

عرن

ن

واعترض ويقال لا افعله ما عن في السماء ثم اي ما عرض الحن ميمك كسري وعينك فقي ونونك تشديد بله فضولي
اولن كسنة يقال رجل معني اي عريض ومعني خطيبه دخي دير العنينة عينك كسري ونونك كسري وتشديد بله
ومد بله اسمع عنين اولمق معنسانه وعينيه شول عورته دخي دير كه ارد بله العينين عينك كسري ونونك كسري
ومد بله شول ارد كه عورته بله پس بوفيل در مفعول معنسانه جرج كي كه جرج بشقه جقن شاكرده دير
التعنين على وزن التكرم قاضي ركسنة نك عينك كنه حكم ايتك يقال عن الرجل عن امراته اذا حكم القاضي
عليه بذلك وتعنين زوج زوجته سندن سحر له منع اولمغه دخي دير وتعينين اويانه جليبر ايتكه دخي دير وتعينين
كتابه عنوان يازمغه دخي دير نقول عنك الكتاب وعينته ايضا يابد ال احدى التونات العنة عينك فقي ونونك
تشديد بله اسم در عينك كنه حكم اولمق معنسانه وعنه اعجن اولن دوه اغلنه دخي دير خطيرة الابل معنسانه
وعنه اكسزن معنسانه دخي كور نقول رايته عن عنة اي الساعة من غير ان طلبته وعنه نامعلوم اولن نسنة
دخي دير نقول اعننت بعنة مادي اي تعرضت لشي لا عرفه العنان عينك كسري بله اويان جليبر كسات
وختندن در ال اعنه همزه نك فقي وعينك كسري ونونك تشديد بله ججي وعنان معارضيه دخي دير وعنانا المتن
ارقه ده اولن ابكي طمرو طرف العنان جست وچاپك اولن كسنة يه دير بله طرف العنان اذا كان خفيفا
وشركه العنان شول شركته دير كه ابكي كسنة بر مخصوص ماله مشترك اولوب جميع ماللرند مشترك اولميه
كوي اكه انلر بر نسنة يه راست كلوب صاتون الدقلر يحون انده شريك اولمش اولورلر پس عن دن ما خود اولور
لر قري كلك معنسانه ته كم مروايتدي عنوانك عينك فقي ونونك تحفيغه غابت معنسانه دخي دير بله عنوانك
ان تفعل كذا على وزن قصار ك اي جهديك وغايتك كنه من المعانة من عن يعن اذا اعترض العن عينك فقي ونونك
تشديد بله لي جليبر بله منع ايتك نقول عنك الفرس اذا حبسته بعنانه وعن ركتابي براخر كتابه مقابله ايتكه
دخي دير نقول عنك الكتاب لكذا اذا عرضته له وصرفته اليه الاعنان همزه نك كسري بله اويانه جليبر ايتك
ديركين ديكك معنسانه نقول اعننت اللجام اذا جعلت له عنوانا واعنان كتابي اخر كتابه مقابله ايتكه دخي دير
نقول اعننت الكتاب لكذا اذا عرضته له وصرفته اليه عنوان الكتاب عينك فقي ونونك سكوييله كتابك اولي لغت
فسيحه بودر اگر چه نون اول بدله لامله دخي استعمال اولنورته كم مروايتدي وكاه اولور عيني مكس ورا بدوب
عنوان ديرلر وكاه اولور واولد لئه يا كتور رل العنان عينك كسري وضمي ونونك سكوييله بعناه العنونة
على وزن الدحرجة كتابك عنواني يازمق نقول عنون الكتاب اعنونه الاعنان همزه نك وتك كسري بله
بركسنة نك ارقري اوكنه كلك اعراض معنسانه العنون عينك فقي ونونك فقي ومد بله سيرة ايلرو ويورين
طوارعين عنة عين اولك فقي وثابتك فقي ايله على طريق الاضافة لفظ دركه خاصه محلله استعمال اولنور
منقولهم اعطيتهم عين عنة اي خاصه من بين اصحابه العنان عينك فقي ونونك تحفيغه بلوت صاحب معنسانه
العنان وزن مزبور وزن واحد العانة نونك تشديد بله كذلك واحد بود ذكر اولنان صاحب صرامك اخذنه
بناء در تكن عانة عتلك واحد اولمسي نوع بعد دن خالي دكلدر پس عبارت جوهر بله والعانة ايضا قول
اول كلامه مربوط اولمق انسب در عني العنان السحاب والعانة ايضا السحاب معنسانه اولمق اوزن الاعنان
همزه نك فقيله كوك يوزي وكوك لطراف كوي اكه عتلك ججي در فحيتنه وعامه عنوان السماء ديرلر عينك كسري بله
العنينة على وزن الزلزلة نبي نيم لغتي اوزن همزه يي عين قلق اوزن يعني ان ديك محلله عن ديك اوزن عن عينك
فقي ونونك سكوييله تجاوز معنسانه در نقول رمت السهم عن القوس اذا تجاوز عنها والطعنة عن جوع اذا تجاوز
عن حاله الجوع بالطعام وكاه اولور كنه من لفظ عن موقعه واقع اولور بود قدر واره كن كاه اولور اسم اولوب

اولوب اوزنه حرف جرد داخل اولور من اولماز نقول حيث من من يمينه اي من ناحية يمينه ومبني اولدغي حرفه مشاه
اولد وغندن اوتري دروكاه اولور عن بعد موقعه واقع اولور وكاه اولور على موقعه واقع اولور العوان عينك
فحيتله بر نسنة نك اوتريه يشلوسى العون عينك فقي ومد بله ججي اوتريه يشلور معنسانه وفي المثل العوان لا تعلم
للمرة يعني اوتريه يشلوان عورة يلك اورتك او كردلر وحرب عوان شول اوغراشه ديرلر كانه تكرر او مقائله
واقع اوله كوي اكه مره اولي بكر اولور ووعوان شول صغره دخي ديرلر كنه قني يشلونه قني تازه اوله وعون عانه نك
دخي ججي كلور بيان جمارلر معنسانه التعوين على وزن التكرم ركسنة اوتريه ياشنه داخل اولمق نقول عونت المرأة
تعوين العون عينك فقي وواوك سكوييله ككذلك اوتريه ياشنه داخل اولمق يقال عانت المرأة تعون عونا وعون
بر نسنة ياردم اولنه دخي ديرلر وياردم ايتك معنسانه اسم دخي كلور يقال ما عندك معونة ولا عون لا عون
همزه نك فحيتله ججي ياردم معنسانه المعونة ميمك فقي وعينك فقي ومد بله اسم در ياردم ايتك معنسانه
المعانة ميمك فحيتله بعناها يقال ما عندك معونة ولا معانة العون ميمك فقي وعينك فقي ومد بله معونتك ججي در
فراقتك زير امكرم كلام عرب ايفيه مطرده دن دكلدر ته كم مكرم تفسيرينه مر ورايتشدر المعاون ميمك فقي
وواوك كسري بله معونتك ججي در نقول ما اخلاقي فلان من معاونه المعاون ميمك كسري وعينك سكوييله خلقه
معاونتي جوق اولن كسنة نقول رجل معوان اي كثير المعونة للناس الاستعانة همزه نك وتك كسري بله ياردم
طلب ايتك الاعانة همزه نك كسري بله ياردم ايتك المعاونة ميمك فقي وواوك فحيتله كذلك ياردم ايتك نقول
استعنت بفلان فاعانني وعاونني وفي الدعاء رب اعني ولا تعن على واستعانة قاسق قبلن تراش ايتكه دخي ديرلر
خلق العانة معنسانه يقال استعان فلان اذا خلق عانة التعاون تلك فقي وواوك فقي ايله خلق ري برينه ياردم
ايتك الاعانة همزه نك وتك كسري بله كذلك خلق ري برينه ياردم ايتك يقال تعاون القوم واعتونوا اذا
اعان بعضهم بعضا واعتونوا اولن واواعلال واندي زرا اعتونوا تعاونوا معنسانه در وتعاونوا اعلال
اولممشدر واكر اعتونوا تعاونوا معنسانه اولمسه اعلال اولنوردى المتعاونة ميمك فقي وواوك كسري بله شول
عورندركه ياشنه كيرمش اوله حالا كه شهم ولم اوزن اوله العانة على وزن الخالة بيان جمارلرندن رسورى وعانه
قاسق قبلنه دخي ديرلر عانه وزن مزبور اوزن فرات عوي اوزننه بر قريه نك اسمي در كه كاجر نسبت اولنور
العانة يانك تشديد بله عانه به منسوب اولن خمر مثلا عانات على وزن الحالات كذلك عانه ديكك معروفة اولن
قريه نك اسمي عرفه ايله عرفات كبي وعاناتك منصرف اولمسنه كلام عرفاتك واذرعائه اولن كلام كي در العاهن
شول خرمابدي در كه خرما كوكنه قريه رده بنه وواهل حجاز لغتي در واهل نجد ذكر اولن بود قلره خوافي ديرلر
وصاحب صراح عاهن شاخ درخت خرما كه تزيك تنه باشد ديشدر مناسب دكلدر زيراته اغاجك
اوزد كنه ديرلر مقصود قلبي در زرا جوهرى هي السعفات اللواتي تلين القلبه ديشدر وقلبه قافك كسري
ولامك فحيتله خرما كوكنه ديرلر اوزدكه ديزلر العواهن عينك فقي وهانك كسري بله ججي ذكر اولنان بود قلر
معنسانه وبوسيدن در كه جوارح انسانه عواهن ديرلر وعواهن نك رحمنه اولن طمرا ره دخي ديرلر
وعواهن كيف ما اتفق اولن كلاته دخي ديرلر يقال رمي فلان الكلام على عواهنه اذا لم يبال اصاب واخطا العهون
ضميتله خرما اغاجك ذكر اولن وجه اوزن بود قلري قورمق يقال عهت عواهن النخل تعهن من الباب الاول اذا
يست وعهون يوكار معنسانه دخي كلور عهت ججي اولمق اوزن العهن عينك كسري وهانك سكوييله يوك صوف
معنسانه ابو عبيدر واتي اوزن العهنة وزن مزبور اوزن واحد يريان يوك معنسانه وعهن المال شول كسنة
ديرلر كمالى خوب كوروب كوزده العاهن هلك كسري بله قديم اولن مال در يقال اعطاء من عاهن ماله واهنه

بر حینته که سیاهه مایل اوله بقال اغدودن البت اذا اخضر حتى يضرب الى السواد من شدة ربه القدراني ضيق
 ضمی و دالك تخفيفي و يانك تشدد بدله تاره اولن بكتاك بقال الشاب القدراني للفض منه و غرض غين وضاد
 معجته تاره و تاولن نسنه القدر فحتمه صلقى و سست اولن غدانه غينك ضمی و دالك تخفيفي ايله ربوع قينله
 سندن رجاعت القرين غينك كسرى و يانك فتي وراه موله نك ماينده سكويه درهم و زنى اوزن شول باعقد
 كداني ربوزينه سيل كنور كرك رطب اولسون كرك يابس اولسون و غريل دخی بومعنايه در نوله لام پنده
 تبدل واقع اولشدر الغسن غينك ضمی و سين موله نك فحتمه صايج بلو كرك كرك اكسه دماولن صايج اولسون
 كرك النده اولن اولسون الغسنه غينك ضمی و سينك سكويه واحدی و يانك صايج معنايه الغسنه كدالك
 غينك ضمی و سينك سكويه واحدی الغسان غينك فتي و يانك سكويه بكتاك رمتي و حدتي اگر فعال
 و زنى اوزن اولور سه بويادن اولور و اگر فعلا و زنى اوزن اولور سه باب سبتدن اولور على مامر غسان غينك
 فتي و سينك تشدد بدله برصويك احبى در كه اوزينه از قبيله سندن بر قوم زول ايتشدر در بناء على ذلك اول
 صويست و ايتشدر در و نو جفته انردن در و نو جفته ملوك طافه سي در و بعضي ايتدي غسان بر قبيله نك
 اسمي در الغسن غينك ضمی و صاد موله نك سكويه ايج بود ايج الاغسان همزه نك فحتمه صايج بود اقلر معنايه
 الغسنون ضمتيله كدالك جمى الغسنه غينك كسرى و صادك فتي ايله كدالك جمى قرطه كركيه كركيه معنايه
 الغسن غينك فتي و صادك سكويه كسرك قطع معنايه تقول غسنته اذا قطعته ابو الغسن غينك ضمی
 و صادك سكويه حى نام كسنة نك كنبى در الغسن غينك فتي و صادك معجته نك سكويه حبس اتمك نقول غسنه
 الرجل اذا حبسته و بقال ماغسنك عناي ما عاكك عنا الاغسان همزه نك كسرى به كرك يوزنك يعمورى داي
 اولن بقال اغضبت السماء اذا دام مطرها و غسن در نك و درك بومر لر نه دخی دير لر الغسن فحتمه كدالك
 بومر در الغسنون ضمتيله جمى بومر معنايه و غسن العين كوزك ظاهر نه اولن درى در الغسنين على وزن
 التكرم بر نسنه يي ديوشروب و رشدر مق بقال غسنته فتغن و تغسن رجاعه دخی دير لر و رجاع ناقه يي
 بومر كركن خلافي ظهور ايمكه دير لر المقاضيه ميمك ضمی و صادك فحتمه نظر ايدر كن كوز قباغن ديوشرمك
 الغسنه غينك فتي و صادك سكويه بر نسنه يي قيلين نسنه بقال للمجد و اذا البس الحدري جلد صبح جلد
 غسنه واحد و كاه اولور بايله دخی دير لر نون بدلنه و جدري جيمك ضمی و دالك فتي و يانك تشدد بدله جيمك
 ديد كركى معروف مرصغر الغسن غينك فتي و ميمك سكويه توي بولسون ديور يي يره كومك تقول غمت
 الجلد اغنه من الباب الاول اذا غمت ليتفس عنه صوفه الغسن غينك فتي و ميمك كسرى و مدله يره كومل درى
 غيل كركي لامه نون پنده مبادله و الماخله و غين ملايم اولوب لد نلوا اولسون ديور يره كوملن خرمه دخی دير لر
 الغنه غينك ضمی و نونك تشدد بدله كز دن اولن صوته دير لر الاغن همزه نك و غينك فتي ايله شول كسنة در كه
 كز دن سوبليه بقال طير اغن و اغن اوقى جوق اولن دى دخی دير لر بقال واد اغن اذا كان كثير العشب و اوقى
 جوق اولن دى دى اغن ديد كركينك و جيمى بود كه دن نك اوقى جوق و ايج سنك يانغى اولور و سنك اوازي غنه دن
 خالى دكدر الغناء غينك فتي و نونك تشدد بدى و الفك مدله خلقى جوق اولوب اوقى و افر اولن قريه يي دير لر الغن
 ميمك ضمی و غينك كسرى ايله شول در كه انوك اوقى جوق اوله الاغنان همزه نك كسرى به قرطه طولقه دخی دير لر
 بقال اغن السقاء اذا امتلا و اغن الوادى دخی دير لر الغن غينك فتي و يانك سكويه بلوت اير معنايه و صواسمق
 صلس معنايه نقول منه غنت اغن من الباب الثاني و بقال غانت الابل مثل غانت پس غين غيم كركي اولور
 بلوت معنايه و صوصمق معنايه و اورنك معنايه ده كاور بقال غين على الرجل كذا اى غطى عليه و منه

غرن

غسن

غصن

غضن

غفن

غفن

غفن

الحديث ليعان على قلبى الاغانه همزه نك كسرى به كدالك ستر معنايه بقال اغان الغن السماء اذا البسها و غين حروف
 مقطعه دن برى در و كوكل بولنق معنايه ده كاور بقال غانت نفسه تغين اذا غشت الغينه غينك كسرى و مدله
 ستول نسنه در كه جيفه دن افر الاغن همزه نك و يانك فحتمه باشل اولن نسنه اخضر معنايه الغناء غينك فتي
 و يانك سكوى و الفك مدله بود اقلر صق و يراغى جوق اولن ايج بقال شجرة غيناه اذا كانت خضراء كثيرة الاوراق
 ملتفة الاغسان الغن غينك كسرى و مدله جمى ذكر اولن انجلر معنايه الغينه غينك فتي و يانك سكويه
 انجلور اورمان معنايه پس عر بلرك الغينه الشجره ديد كركى القيصه الخضراء ديد كركى كركى در و غيضه
 غين وضاد معجته كدالك اورمان معنايه در و ابو العيميل ايتدي غينه شول انجلر در كه صوي اوليه
 و قن صوي اوليه اكاغينه در لر غينه ديزلر ديدى فصل الفاء الفتنة فانك كسرى و تانك سكويه صنامق
 ازمايش معنايه تقول فتنت الذهب اذا دخلت النار لتنظر ما جودته قال الله تعالى ان الذين فتنوا المؤمنين
 و المؤمنات المفتون ميمك فتي و تانك ضمی و مدله تجر به ايجون لشه كرين التون و مفتون فتته
 معنايه ده كاور پس بومصدر اولور مفعول صيغه سى اوزن معقول و مجلود كركي قال الله تعالى بايكم
 المفتون بعضيل ايتدي بايكم قولنه كله باز ايله در و كركي بالله ده زائده اولدخى كركي ايك مبتدا مفتون
 خبرى در مفتون مفعول اولن اوزن و مازنى ايتدي مفتون مبتدا ما قبل خبرى در بالصاق ايجون اولوب
 مفتون مصدر اولن اوزن كقولهم بن مرورك و على ايهم زولك و اذا اخرلان الاول فى معنى الطرف الفتان
 فانك فتي و تانك تشدد بدله قيوجى صايج معنايه و فتان شيطان معنايه دخی كاور و فى الحديث المؤمن
 اخر المؤمن بسهما الماء و الشجر و تعاونان على الفتان فانك فتي و ضمی ايله فحتمه اولن روايته نظر فتان مفرد اولور
 و ضمله اولنه نظر جمع اولور يعنى شياطينه مخالفته برى رينه ياردم ايدر لر الفتان فانك فتي و تانك سكويه يقمق
 امرق معنايه خليل روايتى اوزن قال الله تعالى يوم هم على النار يفتنون و عامه نسج جوهر يده يومهم متصل
 يار لشدر ظاهر بودر كه منفصل كركدر و فتق عورتارى كند و يه عاشق قلغه دخی دير لر بقال فتنته المرأة اذا اولفته
 الافتان همزه نك كسرى به معناه و اصبحى افتانك عاشق قلىق معنايه كسنة انكار ايتدي و افتان اضلال معنايه
 دخی كاور على ماسيجى و فتق افت ايرشدر مكه دخی دير لر بقال فتق فهو مفتون على البناء للمجهول اذا اصابته فتنة
 فذهب ماله او عقله و صنامق معنايه دخی كاور الفتون ضمتيله كدالك صنامق معنايه قال الله تعالى و فتناك
 فتونا و فتون افتتان معنايه ده كاور يتعدى ولا يتعدى الفتان تانك كسرى به افته او غرن كسنة بقال قلب فاتق اى
 مفتق و فان طر بق حقدن زدر بحيه دخی دير لر مضل معنايه فر ايتدي اهل حجاز ما اتم عليه بغاين دير لر و اهل نجد
 بفتنين دير لر افتنت دن اخذ ايدوب اضالت معنايه الفتين فانك فتي و تانك كسرى و مدله يانك اولن نسنه بقال
 ورق فتين اى فضه محرقه و فتين قرطه طاشلى اولن يره دخی دير لر طاشلى بنش كركي اولد غندن و ترى بومقامه
 صاحب صراح فتين ايضا جره يعنى سبوى ديدكى غلط اولدخى ظاهر اولور كركي يره حاء مهمله به جره
 صاخشدر جيله خصوص صاخره نك كان حجارها محرقه ديدكى قرينه و فحه دولا فتان همزه نك و تاء اولك كسرى به
 بر كسنة يافتا رشمك بقال افتتن الرجل اذا اصابته فتنة التفتين على وزن التكرم بر كسنة يي از دروب بلايه او غرتي
 نقول فتنته تفتينا المفتن ميمك ضمی و يانك فتي و تشدد بدله زمش و بلايه او غرامش كسنة مفتون معنايه الفتان
 فانك كسرى به شول درى در كه پالان اوزن اور لر غشاء رحل معنايه و بومقامه صاحب صراح فتان بالكسر غلاف
 لير و ست كه دو ياي كسند ديدكى غلط اولدخى ظاهر اولور كركي يره حاء مهمله به اولن رجلي كدالك جيله توهم ايتشدر
 الفتن على وزن حيدر سزاب ديد كركى اوت كه طبييلر قنتنه معروف در القدر فحتمه قمر سرائ معنايه القدر

فتن

فغن

فغن

فانك فتي و دالك تشدد بدله جفت التي كحقيقه قول النور يس فدان فعال وزني اولور الفدادين فانك فتي
 ودال اولك تحفيق و نائيل كسري ومدله جعي الفرز فانك فتي و رانك سكويه انك بشور دكاري ركه معروف در
 الفرز فانك فتي و رانك سكوي و يانك تشدد بدله شول قالن انك در كه فرند بشر الفرسيه وزن مز بور اوزن موثي
 وفي كلام العرب هي كالفريه الحمراء فرتي فانك و تانك فتي و رانك سكوي و الفلك قصير بدله رعو رانك اسمي در و عرب
 طاب يفسه سي قرا و اشه فرتي ديرل و فرتي كذلك بر قصير ك اسمي در مرورده كه ابن خازم زهير بن ذويب العدوي
 انه محاصره قلشد بكة زهير بن بون هزار مرد ديولقب وضع اتمشله ردي الفرز جون فانك كسري و رانك سكوي
 و جيك فتييله قشقي ديد كاري دمور كه انوكاهات قاشر ل الفرز جنة على وزن الد حرجه ات فاشق تقول فرجنت
 الدابة اذا حسنتها و حس حاوسين مهملة بدله ارقه سن قاشمغه دخی ديرل الفرز فانك وسين مهملة كسري
 و رانك ماينده سكويه دوه نك اياغي كه انك طرني مثابه سنده در و كاه اولور قيون اياغي ايجون استعان اولور و ابن
 السراج ايتدي فر سنده نون ز ايه در ز ايو فرست دن ما خود در فاشق معنا سندن تنه كم مرور ايتشدر فرعون
 فانك كسري و عينك فتي و رانك و و او ك سكويه وليد ابن مصعب نام كسندك لقي در كه مالك مصر اولشدر و هر
 متمر اولوب ضلالت اوزن اولنه فرعون ديرل الفطنة فانك كسري و طاء مهملة نك سكويه فهم معنا سنده در
 الفطنة فانك فتي و طانك تحفيقه بمعناها الفطانية فانك فتي و يانك تحفيقه بمعناها ايضا تقول فطنت للشي
 فطنة و فطانية من الباب الاول و فطنت من الباب الرابع المفاطنة ميمك فتي و طانك فتييله فهم ايد شمشك
 التفنن فتييله و كافك فتي و تشدد بدله فوت اولن نسنيه نادم اولن الفن فانك فتي و نونك تشدد بدله نوع
 معنا سنده در الفنون فتييله جعي انواع معنا سنده و فن سورمكه دخی ديرل تقول فننت الابل اذ لطر دتها الافانين
 همز نك فتي و نونك كسري و مدله اساليب معنا سنده در و اساليب اجناس كلاته و طرق كلامه دخی ديرل و افانين
 ايج بود قاري معنا سنده ده كلور افنانك جعي در و افنان فننك جعي در على ماسيحي المتفنن ميمك فتي و نون اولك
 كسري و تشدد بدله ذوفنون معنا سنده در الافتنان همز نك و تانك كسري به بر كسند حد بشده يا خطبه سنده
 اجناس كلام و طرق مختلفه ايراد ايمك يقال افتن الرجل في حديثه اوفي خطبته اذا جاء بالافانين وهو مثل الاشتقاق
 و اشتقاق صاغه و صوله كلامي سوي اتمكدر الفن فتييله ايج بود لحي الافنان همز نك فتييله جعي ايج بود قاري
 معنا سنده الفناء فانك فتي و نونك تشدد بدلي و الفلك مدله شول ايج در كه متعدد بود قاري اوله الفناء فانك فتي
 و نونك سكوي و الفلك مدله بمعناها على غير القياس التفنن على وزن التكرم بر نسنيه في قارشدر من تحليط
 معنا سنده يقال ثوب فيه تفنن اذا كان فيه طرايق ليست من جنسه الفن ميمك كسري و فانك فتي ايله شول
 كسند در كه اندن عجائب نسنيه صادر اوله يقال رجل مفن اي ياتي بالعجائب المفننه ميمك كسري و فانك كذلك
 فتييله موثي يقال امرأة مفننه الفنان فانك فتي و نونك تشدد بدله حمار و حشي كه سكر در كن انواع مختلفه اوزن
 سكر ده فلان فانك فتي و لامك تحفيق ايله محدث عنه اولن كسندك اسمندن كنيت در غالب بود در ك اسم خاصدن
 عبارت اوله يافل فانك فتي و لامك ضم اوزره بناسيله نداهه مخصوص صدر اخر نك الفلك و نونك حذف في على وجه
 الترخيم دكدر و اكر على وجه الترخيم اوليدي يافلا ديرل ردي الفله و نونك غير نك دخی كمشدر ضرورت شعر دن
 اوتري و فلان انسانك غير نك كنيت اولد قده الفلامه استعمال اولور عامه نسخ صحاحه واقع اولن ترتيب
 بود ركن مقتضاي ترتيب حروف نهجي بوايدي كه فلان فنن دن مقدم اوله الفيلتون فانك و لامك فتي و يانك
 ماينده سكويه اوتي كه اكر دي دخی ديرل و بونك وزني فيعلول در الفينات فانك فتي و يانك سكويه
 ساعات معنا سنده الفينه فانك فتي و يانك سكويه واحد ساعت معنا سنده و حين معنا سنده دخی كلور يقال
 لقيته الفينه بعد الفينه اي الحين بعد الحين اكر ديلر سك الفلامى حذف ابدوب لقيته فينه دير سن شكم

قرن

قرن

قرن

قرن

قرن

قرن

قرن

قرن

قرن

قرن

قرن

هر بلر لقيته القندري وفي ندي ديرل و ندي كوتلر ار اسنده ديمكدر بين الايام معنا سنده الفينان فانك فتي و يانك
 سكويه صايحي خوب اولوب اوزن اولن كسندك بقال رجل فينان اذا كان حسن الشعر طوبه وهو فعلا ن
 فصل القاف القبون فتييله كيك تقول قبن في الارض قبو نامن الباب الثاني اذا ذهب حمار قبان قافك و يانك
 تشدد بدله شول ابقاري جوق بو جكدر كه لسان فارسيه خر كشي ديرل يس بعضيله بو فعال وزني اوزن در
 ديداي لكن وجه فعلا ن وزني اوزن اولمقدر ستم باب باده مرور ايتشدر القبان قافك فتي و يانك تشدد بدله
 تران و قسطاس معنا سنده مغرب در و قبان امين معنا سنده دخی كلور يقال فلان قبان على فلان اي امين عليه
 الاقيثان همز نك و يانك كسري به ديوشرك تقبض معنا سنده يقال اقبان اذا تقبض مثل الكبان القبانه قافك
 فتي و تانك تحفيقه طعاني از بيمك يقال قبن الرجل بقبن قبانه من الباب الخامس اذا صار قليل الطم القبان
 قافك فتي و تانك كسري و مدله كم طعام اولن كسندك وقتين كنيه دخی ديرل قاني از اولد غيچون القبانه قافك
 كذلك فتي و تانك كسري و مدله موثي القبان على وزن الد حرجه بر كسندك يه دوشرك يقال ضربه فقحزبه
 اذا صرعه النعز فتييله و نونك ميمك كذلك دوشرك ابن الاعرابي رواي اوزن يقال ضربه حتى تقحزن اي حتى
 وقع و نصرا ايتدي قحزبه بيمك عصا به ديرل القرن قافك فتي و رانك سكويه صغرك و غيرك بو بنزي و قرن بيلوك
 صاچه دخی ديرل و بوندن در ابو سفيانك روم حقه ذوات القرون ديدكي اسمي ايتدي قرونن مرادي صايح
 بيلوكاري در زير طابغه روم بجلرين اوزادرل و خلق ايجنده انوكه بيلور و بو جهندن للرجل قرنن ديرل
 ضمير تان معنا سنده كه ابي بيلوك صاچه ديك اولور ذوالقرنين قافك و نون اولك فتي و رانك سكويه
 اسكندر روميك لقي در و منذر بن ماه سماية ذوالقرنين ديرل دي باشنك ابي جابنده اورمش بيلوكي اولد غيچون
 و قرن كو چك طاغعه دخی ديرل جبل صغير معنا سنده و قرن بر كه درله مكه دخی ديرل حلبة من العرق معنا سنده
 يقال حلينا الفرس قرنا و قرنين اي عرقناه و قرن سكرسان يله دخی ديرل و بعضيله ايتدي اوتوز يله ديرل و قرن
 ياشده راي اولنه دخی ديرل تقول هو على قرني اي على سني و قرن رزمان اهلنه دخی ديرل و قرن نسا طابغه سندن
 بعضنك فرجند اولن شيشه دخی ديرل كه ديه اولن كسندك ديه لكي كي در اسمي ايتدي شريحه بر فاح كسند
 بر جاريه نك قرني خصوص سنده مرفعه اولد قلندر ايتدي الكر قني اوتور دوفي جينده ريه يتشور سه عيب در
 و اكر يتشور سه عيب دكدر و قرن حقه قبه سنك ديه سنده دخی ديرل و قرن ياشك بر جانينه دخی ديرل بعضيله
 ايتدي ذوالقرنينه ذوالقرنين ديدك رينه باعث بودر كه قومي خدي تعالى يه دعوت ايتد كنده باشنك ابي
 جانينه ضرب ايتشدر و و قرنان شول ميل در كه قيونك ابي جانينه بنا ابدوب اوزر يله ارقري ايج وضع ابدورل
 تاكه اول عاجه بكره اصله و قرن الشمس كون طوغر كن ايتد اظهور ايدن يري در و قرن ابي دوهي رابطه جمع
 ايمكه دخی ديرل تقول قرنت البعيرين قرنهما قرنان من الباب الاول اذا جمعتاهي جبل واحد و قرن بر نسنيه
 اولشدر مغه دخی ديرل تقول قرنت الشيء بالشي اذا وصلته و قرن ات ارد ابقرن او ك ابقاري بصدغي يه بصمغه
 دخی ديرل و الكل من الباب الاول القرن فتييله اوق قبور يله ديرل اسمي ايتدي قرن شول قبور در كه دريدن
 ديكرو و اوقرك يلكر ينه هوا يرشسون فاسد اولسون ديو بر جانين يرل بعد اول يارل يري ديكرو و قرن
 كزلك قايجه و اوقه دخی ديرل و قرن شول ايه دخی ديرل كه انوكه ابي دوهي يري يينه چترل و ابن السكيت
 ايتدي قرن شول دوه در كه اخر دوهيه مقرون اوله بر ايه بغماغله و قرن بر موضعك دخی اسمي در كه
 اول اهل نجدك ميقاتي در و اويس القرينه اويس القرني ديدك كرينه باعث بودر و قرن مصدر دخی
 كلور مقرون لما جين دن جائق قاشلو اولق معنا سنده القرن قافك كسري و رانك سكويه شجاعته

قبن

قبن

قبن

قرن

مثلك اولن كسنة القرنة قافك خمي ورنك سكوبيله هر نسنه در كه بر نسنه دن سبور لوب جقمش اوله بقال
 قرنه تلبل وقرنه النصل وقرنه الرحم لاحدى شعبينه القرين على وزن التكرم اسيرلى ابيه درمك تقول قرت
 الاسارى فى الجبال شد دللثة قال الله تعالى مقرنين فى الاصفاة القران قافك كسر بله جمله عمره مك ما بين جمع
 ايمك تقول قرن بين الحج والعمرة قرنا وقران شول ابيه دخی دیرلر كه ابكى دوهى اند جمع ایدرلر وقران مصاحب
 اولمغه دخی دیرلر تقول قارنته قرنا اذا صاحبته وقران الكواكب دخی بوندن در وقران ابكى خرمالك اكلاه ما بين
 جمع ايمكه دخی دیرلر وقران شول او قلره دخی دیرلر كه كسنة مك ايشى اوله وقران اوق الشمه ده ابكى اوقى برى برنه
 قريب اتغه دخی دیرلر يقال للقوم اذا تناضلوا ذكر والقران اى والوا بين سهمين سهمين يعنى هر ابكى اوقك را سبن
 اولشدر لك الاقران همز مك كسر بله كوندرك اوجن قالد رمق او كنده اولن كسنة يد كسون ديو و اقران جهان
 دشلا كچون باش ویرمكه دخی دیرلر يقال اقرن الدمل اذا حان ان يتفقا و اقران طمره قان جوق اولمغه دخی
 دیرلر الاستقران همز مك وتانك كسر بله بمعناه بقال اقرن الدم فى العرق واستقرن اذا كثر و اقران
 بر نسنه طاق كتر مكه دخی دیرلر بقال اقرن له وقوى عليه قال الله تعالى وما كنه له مقرنين اى مطيقين
 المقرن ميم خمي ورنك كسر يله شول كسنة يه دخی دیرلر كه اكابنى وتار له سى و قيوى وصغرى غلبه
 قله وانوك معبى و طهبرى اوليه يا خود دوه سن صوارر كن اى سوروب تدارك ایدر كسنة سى اوليه
 ابن السكيت رواين اوزن القرين قافك خمي ورنك كسرى ومدبله مصاحب القرينان وزن مزبور
 اوزن ابو بكر له طلحه دن عبارت در زير اطلحه مك رادى عثمان بن عبيد الله مزبور لى ربا غل جمع ايتشدى
 اكبناء قر بنين دبدبلر وقرين نفسه دخی دیرلر على ماسيحى القرينه قافك خمي ورنك كسرى ومدبله
 بر كسنة مك زوجة سى منه قولهم اذا جازته قر بنته قهرها يعنى زوجة سى اكسر كشلك اتسه اولنوكه مقاومت
 طاقت كتوروب اى مغلوبه ايد نور القرائن قافك خمي ويانك كسرى ايله جمى وقران شول اولره دخی
 دیرلر كه برى بر بنه قر شو اوله وقر بنه نفس معناسنه ده كلور القرون قافك خمي ورنك خمي ومدبله كذلك
 نفس معناسنه در القرونه قافك خمي ورنك خمي ومدبله كذلك نفس معناسنه بقال اسمحت قرونه
 وقر بنه وقر ونه وقر بنته اى ذلت نفسه و تابعته على الامر و قرون شول ناقه يه دخی دیرلر كه صاغلد غى زمانه
 ابكى محلبه بنى رقله و محلبه سو دصاغد قلرى قابه دیرلر و قرون شول طوان دخی دیرلر كه تيز در ليه و قرون شول
 طوان دخی دیرلر كه اردا بقرن او ك ابقلى بصدغى ره وضع ايله و قرون شول ناقه يه دخی دیرلر كه ابكى دیرلر
 چوكدى جنبه برى بر بنه قر ب ايله اسمى رواين اوزن و قرون شول ناقه يه دخی دیرلر كه انوك ابكى ايلروده
 اولن مملرى كروده اولن مملر بنه قر ب اوله و قرون شول كسنة يه دخی دیرلر كه خرمایر كن ابكى خرمایى
 بریدن يبه و فى المثل ارمالور و ناو برم شول كسنة در كه زياده بخلندن قار او يوننه داخل اوليه يعنى
 بو مرتبه بخل ايله خرمایى ايكيشريك مناسب دكل قارون على وزن انكافور بر رجلك اسمى در كه فناده
 انوكه مثل ضرب اولنور و بولا بنصرف در عجمه دن و تعريفدن اوترى القارون على الوزن المزبور و ج
 دبدكارى دار و در كه اكلسان تركيد اكيد دیرلر القرنة قافك خمي ورنك سكوبى ونونك خمي ايله شول
 اوت در كه بمر اخی بوزدر حندقوق پيرا غنه بكرز قوم نهايت بولدغى دیرلر ده بتر و بووزن اوزن كلام
 عربى اسم كلامشدر لا ترقة و عرقوة و عنصوة و تندوة كلسدر و ترقة بيون دينده اولن كو رجك ككنه
 دیرلر و عرقوه قوغه اغرنه اولن اغاجه دیرلر و عنصوه باشد متفرق اولن قبالدر كه رير باقى قالمش
 اوله و تندوه ممانده دیرلر لم التدى معناسنه القرنوى قافك ونونك خمي ورنك سكوبى ويانك تشدد بله

شول قربه در كذا ذكر اولن اوتله دباغت اولنه المقرن ميم خمي وقافك خمي ورنك سكوبى والفك قصر بله
 بمعناه بقال سقاء قرنوى ومقرنى اذا كان مدبو غيا القرنة الاقسينان همز مك وسينك كسر بله بر كسنة يه
 اولوب عاجز اولمق بقال اقسان الرجل اقسينا اذا كبر وعي القسانينه قافك خمي وسينك خمي ونونك كسرى
 ويانك تخفيف يله بر نسنه رك اولمق بقال اقسان العود وغيره اذا اشتد وكجه قرا اولمغه دخی دیرلر بقال اقسان
 الليل اذا اشتد ظلامه القطن خمينيله بر رده معيم اولمق بقال قطن بالمكان من الباب الاول اذا قام به وتوطنه
 القاطن طانك كسر بله معيم اولن كسنة القطن قافك خمي وطانك تشدد بله جمى القاطنة طانك كسر بله
 كذلك جمى القطين قافك خمي وطانك كسرى ومدبله كذلك جمى غاز ايله غزى وغازب ايله غزيب كى وغازب
 اراقده اولن دوه لره دیرلر كه اخشام يتاغنه كليمه بود كر اولن جوهر بنك وصاحب قاموسك رواين در لکن
 قاطنه قاطنك جمى اولمى عمل تا ملد در زير المحملدر كه مفرد موث اولوب جماعته صفت واقع اوله قافله كى
 مثلا وقطين خدمه و اتباعه دخی دیرلر القطينه قافك خمي وطانك كسرى ومدبله اوده ساكن اولن خدمتكارلر
 ومتعلق بقال جاء لقوم بقطينتهم القطن قافك كسرى وطانك تخفيف يله محفه اغاجى القطن فتحته يله ابكى
 وركك ان سى وورك راء مملدك كسر بله اولمق باسنه دیرلر وقطن الطائر قوشك قو ر غى بندكى در قطن وزن
 مزبور اوزن بنى اسد منسوب بطاغك اسمى در القطنه قافك كسرى وطانك سكوبيله طوارك شكيبه سى ايله
 اولن مشير دان كه اكلسان فارسيد هزار تو وعامة عرب رمانه دیرلر رانك خمي ايله القطنه قافك خمي وطانك
 كسر بله بمعناه مثل المعدة والمعدة لكن كسر طاحسن در قطنه قافك خمي وطانك سكوبيله بر رجلك اسمى در كه
 اول ثابت قطنه العتيكى در واسماء معارف دفع التباس ايجون القابه اضافت ولنور قطن مفرد بن اولسدر تنك
 قيس قفه وزيد بطه وسعيد كرز دیرلر القطن قافك خمي وطانك سكوبيله پنبه كه معروف در القطنه قافك
 خمي وطانك سكوبيله كذلك واحد ريان پنبه معناسنه وطانك خمي دخی جاز در عسرله عسر كى القطينه
 قافك كسرى وطانك سكوبى ويانك تشدد بله جموىات قسندن اولنه اطلاق اولنور مرجك و بوكر له كى
 القطنى قافك خمي وطانك تخفيف يله ويانك تشدد بله جمى القطين يانك خمي وقافك سكوبى وطانك كسرى
 ومدبله نبا تادن شول نسنه در كه انوك ساقى اوليه قباق تككى كى مثلا القطينه يانك خمي وقافك سكوبى
 وطانك كذلك كسرى ومدبله واحد القيطون يانك خمي وقافك سكوبى وطانك خمي ومدبله اهل مصر لغى
 اوزن خز بنه معناسنه القيطون قافك خمي ويانك سكوبيله وطانك خمي ومدبله اهل شام لغى اوزن كذلك
 خز بنه معناسنه التقطين على وزن التكرم باغ جبو غنك يشروب پير اقمسى بقال قطز الكرم تقطينا اذا بدت
 زمعاته وزمعناه معجمه وعين ممله ايله پير اغك ابتدا بلوروب احمسى قعين قافك خمي وعينك خمي ويانك سكوبيله
 بنى اسد دن بر جماعتك اسمى در القيعون قافك خمي ويانك سكوبى وعينك خمي ومدبله نبا تادن بر جنس اوتك
 اسمى در القفينة قافك خمي وفانك كسرى ومدبله شول قيوندر كه اكسه سندن بوغز ليه ل القفن قافك
 خمي وفانك سكوبيله اكسه دن بوغز لى تقول قفنتها قفنا من الباب الثانى اذا بحثها من قفاها وبو منهى
 عنه در وقفينه قيونك باشن كسوب كوده سندن ارمغه دخی دیرلر تنك ارمه نعيمك حد بشنه ناك القفينة
 لا باس بها واقع اولشدر قيونك باشن كسوب ارمق خصوصه و بعضيلر اتدى قفينه نك اخرنه اولن نون
 را يله در زير انوك اصلى قفيه در ياه مشدده ايله وكاه اولور قفا ديك علفنه قفن دیرلر نون مشدده ايله
 وكاه اولور قفان در لر شد اوزنى اوزن وفى قول عمرو بنى الله عنه انى استعمل الرجل الفاجر لاستعين بقوته
 ثم اكون على قفاله يعنى على قفاه اى على تنمى امره والنون زائدة و ابو عبيد ايتدى بو ميزر معناسنه اولن قفانك

قسن

قطن

قغن

قغن

معروف سازد در که لسان ترکیه چنگ دیرل انکرزن کافک وزانک کسریله و مایندلک سکونیه بالتفاس
 معنایه الکرزین کافک کسری وزانک کسری و مدبله بمعناه پس یونلر کرزم و کرزم کی اولوروزنا و معنی و بو
 فراوانی در الکفن کافک فحی و فانک سکونیه یوک الکرمل غزل صوف معنایه یقال کفن یکفن من الباب الاول
 الکفنه کافک فحی و فانک سکونیه براغاجک اسمی در الکفن فحینه معروف در التکفین علی وزن التکریم
 میت کفن صرمق تقول کفنت المیت تکفینا الکمون فحینه یقال کفن کونا من الباب الاول اذا ختی
 الکمون کافک فحی و میم کسری و مدبله یصوکه حربه ایدرلر ذکر اولنان معنادن ماخوذ در الکمون کافک
 فحی و میم فحی و مدبله شول ناقه در که یوکی اولدغن کرلیه یعنی یوکی اولن ناقه کی قورغن قالدرمه
 الکفن میم اولک فحی و ثانیکن فحیه کز اولن نسبه یقال حزن مکئن فی القلب ای محتف الکمون کافک فحی
 و میم فحی و تشدید مدبله معروف اولن تخم در که لسان ترکیه کاکنون دیرل الکن کافک کسری و نونک تشدید مدبله
 پرده ستره معنایه الاکنان همزه مک فحیه جمعی قال الله تعالی وجعلکم من الجبال اکنا الاکنه همزه مک فحی
 و کافک کسری ابله پرده لر معنایه قال الله تعالی وجعلنا علی قلوبهم اکنه الاکنان کافک کسری ابله اکنه مک واحدی
 پرده معنایه الکن کافک فحی و نونک تشدید مدبله برنسنه ی صاقنوب کیزلمک تقول کنت الشی من الباب الاول
 اذا سترتھ و صنتھ من الشمس الاکنان همزه مک کسری ابله برنسنه ی نفسنه کیزلمک تقول اکننتھ فی نفسی اذا سررتھ
 و ابو زید لیدی کن و اکنان بمعنایه در کرک پرده کیزلمک معنایه اولسون کرک نفسنه کیزلمک معنایه
 اولسون تقول کنت العلم و اکننتھ فهو مکون و مکن و کنت الحاریه و اکننتھ فحی مکون و مکنه الکنه کافک
 فحی ابله قیماوزرنه بنا اولن ساپان الکلمات کافک فحی ابله کذلک جمعی قیماوزرنه اولن ساپانلر معنایه
 بنوکنه کافک فحی و نونک تشدید مدبله عرب طایفه سندن رقومک اسمی در الکمه کافک فحی ابله برکسنه مک اوغلنک
 عورتی زوجة الابن معنایه الکنان کافک فحی و یانک کسری ابله جمعی کویا که کیننه مک جمعی در قال الزرقان بفض
 کنا بی الی القبعه لطلعه و قبعه همزه وزنی اوزن سن ایچر وچکمی چوق اولن کسنه و طلعه وزن مز بور اوزن
 باشن طشره چقرمی چوق اولن کسنه الکنانه کافک فحی و نون اولک تحفینی ابله اوق قودقلری طه ف کناه
 وزن مز بور اوزن رقبیه مک یابی ادی در که اول کناه بن خزیه در که جدا علاری مضر درو بنوکنانه کذلک
 تغلب بن و ایل دن رجاعت در که انلر بنوعک در که انلره قریش تغلب دیرل الاکنان همزه مک و یانک کسری ابله
 کرلک استتار معنایه الاستکنان همزه مک و یانک کسری ابله بمعناه یقال کفن الرجل و استکن اذا سترت المستکنه
 میمک فحی و کافک کسری ابله کین حقد معنایه الکانون علی وزن الکافور اتش فاجق بالکانونه علی وزن المزور
 بمعناه و رجالدن ثقیل اولن کسنه یه دخی کانون دیرل کانون الاول علی الوزن المزور و کانون الثانی علی
 الوزن المزور ایضا قلب شتاده ابکی ایک اسمی در روم لغتی اوزن الکانون کافک فحی و اولک سکونیه اولمق و کون کفیل
 اولمق معنایه دخی کلور علی ماسیحی و کون حالت معنایه دخی کلور الاکانون همزه مک فحیه جمعی در کان کافک
 فحی و مدبله و نونک فتح اوزن بناسیه فعل ماضی در اکری مجرد زماندن عبارت قیلر سک خبره محتاج
 اولور تقول کان زید عالماز راچر دزمانه دلالت له کلام تمام اولماز و اکری یجدنک و قوعندن عبارت کلور سک
 خبردن مستغنی اولور تقول کان الامر وانا عرقه قد کان ای مذخلق و کاه اولور کان تا کید ایچون
 زاید اولور کقولک کان زید منطلقا بمعناه زید منطلق قال الله تعالی وکان الله غفورا رحیما و تقول
 ککنک و کنت ایاک کاتقول طمنتک زید او طمنت زید ایاک تضع المنفصل موضع المتصل فی الکتابه
 عن الاسم الخیر لانها منفصلان فی الاصل لانها مبتدأ و خبر الکیمنونه کافک فحی و یانک سکونی

کفن

کن

کفن

کون

ونونک

ونونک فحی و مدبله کذلک اولمق معنایه تقول کان کونا و کینونه شیهوه بالحدوده و الطیر و
 من ذوات البیاء و لم یحی من الواو علی هذا الا حرف کینونه و هیعوه و دیومه و قیده و حیدوده حاه
 مهله ابله دوغک معنایه و طیر و و او حق معنایه و هیعوه استفرغ آیمک معنایه و دیومه دائم
 اولمق معنایه و قیده و بدیمک معنایه در و کینونه اصلنه کینونه ایدی یا نیک تشدید مدبله پس یانک
 برن حذف ایتدیلر تنکم هین و میت کله لر نه حذف اولندی و اکری اصلنی کینونه اولوب تخفیف اولنمش
 اولسه کونونه دینک لازم اولور دی و اما حیدو دة اصلنه فعلوله ایدی عیمک فحیه تسکین اولنوب
 حیدوده دینلدی لم یکن یانک فحی و کافک فحی ابله اصلنی یکنون ایدی وقتاک لم داخل اولدی اخرن مجزوم
 آیمکله ساکنین جمع اولد غیچون و او حذف اولندی و استعمالی کثیرا و لماغین نون دخی حذف اولندی
 تخفیف پس فحی نون تحریک اولنسه اثبات اولنوب لم یکن الرجل دیرل و یونس حرکت ابله دخی حذف
 جایز کوردی یعنی لم یکن الحاجات دیک جایز دیدی لایکون محل استثناء استعمال اولور تقول
 جانی لایکون زید اعلی معنی لایکون الا زید التکوین علی وزن التکریم برنسنه یی اخذات آیمک التکوین
 فحینه و واولک فحی و تشدید مدبله برنسنه عادت اولمق الکیانه کافک کسری ابله کفیل اولمق تقول کنت
 علی فلان اكون کونا لکفلیت به الا کتیمان همزه مک و یانک کسری ابله کذلک کفیل اولمق تقول اکننت به اکتیمان اسمع
 الکیان کافک کسری و یانک تخفیفه عجم طایفه سنه منسوب بر کتابک اسمی در الاستکانه همزه مک و یانک
 کسری ابله خضوع و خشوع آیمک المکانه میمک فحی ابله مرتبه و منزله معنایه در و مکانه مکان معنایه
 دخی کلور قال الله تعالی و لو نشاء لسنناهم علی مکانهم المکان میمک فحیه موضع معنایه در الکیان فحینه
 و کافک فحی و تشدید مدبله بر رده مکان طوئق و قناکه مکان لفظنک استعمالی کثرت اوزن اولدیسه میم
 حروف اصلیه دن توهم اولنوب تمکن دیدیلر تنکم مسکیندن تسکین دیدیلر فقیر اولدی معنایه الکنی
 کافک فحی و نونک سکونی و اخرن یانک تشدید مدبله یز اولن کسنه کویا که کنت فی شبای کذا قولنه
 منسوب در الکاهن هانک کسری ابله غاییدن خبر و یی کسنه که معروف در الکهان کافک فحی و هانک
 تشدید مدبله جمعی غاییدن خبر و یی غاییلر معنایه الکنیه فحینه کذلک جمعی الکنانه کافک کسری ابله غاییدن
 خبر و یی مکه تقلید آیمک تقول کهن یکنن کهان من الباب الاول مثل کتب یکتب کتابه اذا کهن الکنانه کافک
 فحیه کاهن اولمق یعنی غاییدن خبر و یی مک تقول کهن کهان من الباب الخامس الکاهنان هانک کسری ابله
 ابکی قبیلنه مک اسمی در الکیان کافک فحی و یانک سکونیه برات پان سیدر که نسا طایفه سنک فرجنک
 داخلنه اولور یز مثالنه الکیون فحینه جمعی ذکر اولن ات پان لری معنایه الکنیه کافک کسری و مدبله
 یز حالت یقال بات فلان بکنه سوء ای بحاله سوء کاین کافک و همزه مک فحی و یانک کسری و تشدید مدبله
 و نونک سکون اوزن بناسیه مک معنایه در خبر ده و استغفامه که نیجه نیجه دیک اولور و یوننه ابکی لغت
 وارد ری ذکر اولن و یری دخی کاین در کاعن وزنی اوزن لای بن کعب زرین حبیشه ایدی کاین تعد سورة الاحزاب
 یعنی سون احزابی نیجه یعد ایدر سن و خبر اولد قده کاین من رجل قدر ایت در سن و مقصودک معنای دکتیر
 افاده اولور پس نکره یی کاین دن صکره من کله سی ابله مجرور ایدر سن و کاین دن صکره من ادخال آیمک کاینک
 مابعد منصوب آیمه دن اکثر و احسن در فصل اللام اللین فحینه اسم جنس در سوت معنایه الالبان همزه مک
 فحی ابله جمعی سوتلر معنایه و لاین کذلک یصدق موافق اولمه دن حاصل اولن بیون غریسنه دخی دیرل یقال لاین
 الرجل من الباب الرابع و لاین قیونک سودی چوق اولمق معنایه ده کلور یقال لینت الشاة لینا اذا غررت اللبنة

کان

کین

لین

لامك فتي و يانك كسر به سودي چوق اولن طوار بقال ناقه لبنة اي غزيرة اللبون لامك فتي
 و يانك فتي و مدبه سولي اولن طوار كرك قيون كرك صغر كرك سودي چوق اولسون كرك از
 اولسون اللبني لامك فتي و يانك سكويه جعي سولي طوارل معنا سنه اللبني لامك كسري و يانك
 سكويه كذاك جعي يونس روابي اوزن بقال كلبن غمك و لبني غمك اي ذوات الدر منها و چن سودي چوق
 معنا سني مراد لبنة لبون ديزر لبنة ديزر نكتم مرور ايلدي و كسائي ايتدي معبوع اولن كلبن غمك در لامك
 فتي و يانك كسري به اي كرك سول غمك و رسل رانك كسري و سبنيك سكويه بر نسنه نك يارانه ديزر ابن اللبون
 لامك فتي و يانك فتي و مدبه شول دوه يا ورسى در كه ايكي ياشن تمام ابدوب او چنجي ياشنه كير مش اوله
 ابنت اللبون وزن مزبور اوزن موئي و مزبور ابن لبون ديد كاري نه سي غيري ولد طوغروب سوت
 كتورد و كندن اوتري در و لبون نكره در الف لامه معرفه قلنوب ابن اللبون و ابنت اللبون ديزر اللبني لامك
 فتي و يانك سكويه سوت ايجرمك تقول لبنة البنة من الباب الاول و البنة من الباب الثاني اذ اسقيته اللبني
 و لبني عصايله اورمغه دخی ديزر بقال لبنة بالعصايل لبنة لبنا من الباب الثاني اذ اضربه بها و لبنة ثلث لبنا
 اي اضربه بات و لبنة بصخرة دخی ديزر فحن طاشله اورسه اللبني يانك كسري به سوت ايجري جعي كسنة تقول لبنة
 فانا لابن اذ اسقيته و تقول فحن نلبني جيراناي نسقيهم اللبني و لابن سوت صاحبي اولن كسنة به ده ديزر بقال
 رجل لابن اي ذولن كقولك تامر اي ذوتر الالبان همزه نك كسري به قومك سودي چوق اولن بقال لبني القوم
 اذ اكثر عندهم اللبني و البان ناقه نك سودي كلمه دخی ديزر بقال البنت الناقه اذ ازل لبنها في ضرعها للملبن ميمك
 فتي و يانك كسري به شول ناقه در كه ممة سنه سودي كلش اوله بقال البنت الناقه فتي ملبن اللبني لامك فتي
 و يانك كسري و مدبه سودله بسلتن ات الملبن ميمك فتي و يانك فتي و مدبه كذاك سودله بسلتن
 ات بقال فرس لبني و ملبن اي ربي اللبني مثل عليف من العلف و ملبن شول كسنة به دخی ديزر كه اي
 سود اوروب سفية ايمش اوله بقال قوم ملبنون اذ ظهر منهم سفه يصيهم من البان الابل ما يصيب احباب
 النبيذ الملبنة ميمك و يانك فتي به شول اوتدر كه اي اوتلا مقله قيو نك سودي چوق اولور الاستلبان همزه نك
 و يانك كسري به سود طلب ايمك بقال جاء فلان يستلبن اي يطلب لبنا ليعالاه اي اضيفانه اللبنة لامك
 فتي و يانك كسري به كرج كه نوكله يا پو بيارل اللبني لامك فتي و يانك كسري به جعي كلمه ايله ككي اللبنة
 لامك كسري و يانك سكويه كذاك كرج معنا سنه لغت در ابن السكيت روابي اوزن اللبني لامك
 كسري و يانك سكويه كذاك جعي روابي اوزن لبنة ايله ككي بكمه معنا سنه و لبنة كوكاك
 خشتكه دخی ديزر نكتم لغت جبار الله ده اسارت اولمشدر و ترجمه مختار صاحبي لبنة كوكاك بقاسي در
 ديشدر سهودر التلبين على وزن التكرم كرج كيمك بقال لبني الرجل نلبينا اذ اتخذ الملبن ميمك كسري
 و لامك سكوي و يانك فتي به كرج قالي و ملبن سوت قابنه دخی ديزر حلب معنا سنه التلبين فتي به و يانك
 فتي و تشديد به يريده اكلتمك تمكث معنا سنه الملبن ميمك فتي و تشديد به فلا تيجديد كاري نسنه
 و فلا تيج فاك و تاء فو فاك فتي به بعض نسخه ده لغت نيسابور اوزن فرانه در ديش كه يستل ديك اولور
 جوهر ييدر بن طن ايدر كه بومولد اوله اللبان لامك كسري به املك رضاعه كي دروز ناومعني بقال هو اخوه بلبان
 له ابن السكيت ايتدي هو اخوه بلبن امه ديزر ابن ايجيل سوده ديزر اللبان لامك فتي و يانك تخفي ايله كو كسنة
 سينه مد طور دخی در اللبان لامك فتي و يانك تخفي ايله كو نك ديكر كي نسنه كه ادويه دندر كنند معنا سنه و لبانه
 حاجته دخی ديزر لبان لامك فتي به بطاغل اي در اللبني لامك فتي و يانك سكوي و الفك قصر به راجد ركه نوكله عمل

كي لذ بسودي اولور و كاه اولور نوكله بخور ايد ينورل بلبن يانك و يانك فتي به بطاغل اي در التلبين فتي به
 و يانك فتي و تشديد به بر نسنه يلمشك اولن نازج معنا سنه و لبني ركه سنه نك باشي بونوب تمام ك اولمغه
 دخی ديزر و نازج انجمن دوكلن پير اقلري جمع ابدوب دو كوب چكر دكله قشدر وب دوه ييدر مكم در بقال
 لبني القوم اذ اخذوا الورق و دقوه و خلطوه بالنوي للابل للتلبين على وزن التكرم خطمي ديكلمه معروف
 نسنه نك صوي قوي اولسون ديزر و كك تقول لبنت الخطمي و نحو نلبينا اذ اضربه لبني اللبني لامك فتي
 و يانك كسري و مدبه انجلك پيراي ديشون ديزر صدقه دوشن پير اقل در اللبون لامك فتي و يانك فتي و
 مدبه سيرة ثقييل اولن دوه اللبون فتي به سيرة ثقييل اولن بقال لبنت الناقه لبني لبنا من الباب الاول اذ اكانت
 ثقييلة في السير اللبني لامك فتي و يانك فتي و يانك سكويه كسنة به سيرة ثقييل اولن بقال لبنت الناقه لبني لبنا من الباب الاول اذ اكانت
 ربابي و كيت كي اللبني لامك فتي و يانك فتي و يانك سكويه كسنة به سيرة ثقييل اولن بقال لبنت الناقه لبني لبنا من الباب الاول اذ اكانت
 بقال لبني في قراءته من الباب الثالث اذ اطرب فيها و غرد و تغربد نعمة قلعه ديزر اللبون فتي به سيرة ثقييل اولن بقال لبنت الناقه لبني لبنا من الباب الاول اذ اكانت
 فتي به كذاك جعي و في الحديث اقروا القرآن بالحنو لعرب الا نحن همزه نك و حانك فتي به سيرة ثقييل اولن بقال لبنت الناقه لبني لبنا من الباب الاول اذ اكانت
 كسنة بقال هو الحن الناس اذ اكان احسنهم قراءة و غنا و حن بر نسنه يي بنت ابدوب اكامل ايمك و حن كلامه خطا
 ايمكه دخی ديزر بقال لبني في كلامه اذ اخطا و حن بر نسنه يي رسونو بلكر كه اولن في فهم ايد و غير بلر فهم ايتيه
 تقول لبنت اليه من الباب الثالث ايضا الحن اذ اقلت له قولا يفهمه عنك و يحن على غيره و حنه هو عني ديزر سن
 باب رابعن فحن اول سوزي سندن فهم ايسه و حن فحواي كلامه دخی ديزر قال الله تعالى و لتعرفنهم فحن القول
 اي في فحواه و معناه اللحن لامك فتي و حانك تشديد به اعرابه خطا قلبي كسنة اللحنه وزن مزبور
 اوزن مبالغة ايله خطا قلبي كسنة التلبين على وزن التكرم خطا به نسبت ايمك خطا معنا سنه اللحن لامك
 و حانك فتي به فهم و ادراك ايمك بقال لبني الحن من الباب الرابع في الحديث لعل احدكم الحن يحجته اي فطن لها
 الا نحن همزه نك كسري به بر كر لوسوزي اكلتمك تقول الحن اياه الملاحنة ميمك فتي و حانك فتي به كذاك اكلتمك
 تقول لا حن الناس فاطنتهم اللحن لامك و حاء معجه نك فتي به راجحه بقال لبني السقاء من الباب
 الرابع اذ اتن اللحناء لامك فتي و حانك سكوي و الفك مدبه بدر ايمه اولن عورت و منه قولهم متسناه و مضار ايتدي
 لبني شول عورت در كه ستنلي ايله همزه نك و حانك فتي به ستنلي و لبني رجل اللدن لامك فتي و دلك
 سكويه ملاي اولن كوند ر بقال لبني اللدن لامك فتي و دلك سكويه جعي بقال رماح لبني اللدن فتي به و
 دلك فتي و تشديد به يريده اكلتمك تمكث معنا سنه بقال لبني عليه اذ اكلتمك عليه و نك اكلتمك دخی ديزر لبني
 لامك فتي و دلك فتي و نونك سكوي اوزن بناسيله شول ردر كه اول غايت و نهايت دره بونطرف غير ممكن در
 عند مثابه سنه در و بوكه حروف جان دن همين من داخل اولور قال الله تعالى من لدنا و مضاف دخی ككورد
 ما بعدن جراتمكه و بونده اوج لغت و اردري لبني على مامرو ري لذي در لامك فتي و الفك قصر به وري دخی
 لد در لامك فتي و دلك فتي ايله و كاه اولور لبني كلسن عامل قلور و لكن على غزوة كلسن منصوب قلعه
 مخصوصه در اللزن لامك فتي و نونك سكويه شدت و مضايقة اللزن لامك فتي و نونك كسري به مضايقة اوزن اولوب
 نك اولن نسنه بقال عيش لبني فتي اللزن فتي به خلق قيو لوزن نه سوچكمك بچون جمع اولن بر حيثيت ايله كه
 مزاجه اولوب صغشيه لور و هر خصوصه اولن مزاجه به اطلاق اولور و اللسان لامك كسري به شول عضو در كه
 نكلم نوكله اولور و كاه اولور لسان كلسنه دن عبارت اولور و باعتبار له موث اولور شول كسنة كه اي
 مذ كر قلدي جعنه ثلثه السنه دبدي حمار له ايمه كي و شول كسنة كه موث قلدي ثلث السن ديددي

لبني

لبني

لبني

لبني

لبني

لسن

دیدی ذراع له اذرع کی زیر افعال وزنی اوزر نه اولند افعال وزنی اوزن جمع اولن قیاس در کر که مذکر که مؤنث
 اولسون ولسن شول کسینه دخی دیر که بر جماعتک جانندن متکلم اوله ولسان تراود بیلنه دخی دیرل بقال
 لسان میزان اللسن فختنه فصاحت معناسنه بقال لسن لسانم الباب الرابع اللسن لامک فخی وسپنک
 کسری به فصیح اولن کسینه اللسن همزه نک وسپنک فخیله بمعناه اللسن لامک ضمی وسپنک سکونی ایله جمعی
 کلور اللسن لامک فخی وسپنک سکونیه بر کسینه دخی دیر له ملک تقول اذ قلستنی السنک من الباب الاول اللسون
 میمک فخی ولا ملک سکونیه وسپنک ضمی ومد به بلاجمی اولن کسینه کذاب معناسنه اللسن لامک سکری
 وسپنک سکونیه لغت معناسنه بقال لکر قوم لسن ای لغه بتکلمون بها اللسن میمک ضمی وسپنک فخی
 وتشدید به شول نعلین در که لند نوع طول اولوب لطافت اوله لسان هیئتی اوزن ولسن اندامی اولن باغه
 دخی دیرل بقال امرأه ملسنه القدمین اللسن لامک فخی وعینک سکونیه خیردن اراق آیمک اللغه لامک فخی
 وعینک سکونیه اسم در معنای مزبور دن اللعان لامک کسری به جمعی اللعنات فختنه کذلک جمعی اللعن لامک
 فخی وعینک کسری ومد به لعن اولن کسینه ولعین عورت دخی صفت واقع اولور بقال امرأه لعین الملعون میمک
 فخی وعینک ضمی ومد به بمعناه ولعین مسخ اولننه یعنی بر شکستن بر شکله تبدیل اولننه دخی دیرل الرجل اللعین
 لامک فخی وعینک کسری ومد به شول سینه در که اکینک اورت سینه انسان شکله دیرلر تاکه وحوش ای
 کوروب اور که الملائحه میمک ضمی وعینک فخیله اندامچشمک اناسنه شرطه لعن ایدشمک مباحله معناسنه
 اللعان لامک کسری به بمعناه الملائحه میمک وعینک فخیله بولک ایشلاک ری قارعه الطریق معناسنه وخالقک
 قونق برینه دخی ملعت دیرلر فی الحدیث اتقوا الملاعن یعنی قونق رلرین افشان زمانده نجاستدن صافنک تاکه
 اول منزله زول ایدنلر متأذی اولیه اللغه لامک ضمی وعینک فخی ایله شول کسینه در که خلقه لعن ایتهمسی جوق
 اوله اللغه لامک ضمی وعینک سکونیه شول کسینه در که اخلق لعنت ابد اللغون لامک ونونک ضمی وعین
 معجمه نک سکونیه بیون نهایت بولد غی رله چکه مایینده اولنات و بولقد و دده لغت در اللعائن لامک فخی ونونک
 کسری ومد به جمعی لغت فختنه ونونک فخی وتشدید به بلفظ در که لعنک معناسنه در بعض بنی قننه
 ولعنک کلمه رجادر اللقن لامک فخی وقافک سکونیه بر نسنه دخی ادراک ایتیمک فهم معناسنه اللقانیه لامک فخی
 ونونک کسری ویتیمک تخفیفیه کذلک فهم معناسنه تقول لغت الکلام من الباب الرابع اذ افهمته التلقن فختنه
 وقافک ضمی وتشدید به بر نسنه دخی تلقین طریق بقیله فهم ایتیمک تقول تلقنت الکلام اذ اخذته لقانیه التلقین
 علی وزن التکریم فهم ایتدر مک اللقن لامک فخی وقافک کسری به تیز فهم اولن کسینه بقال غلام لقن ای سربج الفهم
 اللقنه لامک فخی وقافک تخفیفیه ایله اسم در فهم سربج اولن معناسنه اللکنه لامک ضمی وقافک سکونیه کلام فهم
 اولنماقی و کلامی داده عجز اولن الا لکن همزه نک وقافک فخیله نکلمنده نقصانی اولن کسینه بقال رجل لکن اذ کان
 ظاهر الککنه لکن لامک فخی ومدی وقافک کسری ونونک تخفیفیه وتشدید به حروف عاطفه دن استدر اک ایچون در
 یعنی نفیدن صکره ایچوندر لکن نوز مشده ایله اولن عملی بی عمل ایدوب اسمی نصب و خبرن رفع ایلر ونقیله
 ایچایدن صکره بونکه استدر ایچون در نقول ماچانی زید لکن عروا قد جاء وما تکلم زید لکن عروا قد تکلم وخففه
 اولن عملی ایسمای و افعاله داخل اولدوغندن اوری و ایچایدن صکره دخی واقع اولسی جایز اولور قن مابعدن کان
 کلام مبتدأ اولسه تقول جانی القوم لکن عروا لم یحی فترفع ولا یجوز ان تقول لکن عروا فترفع وفتسکت جانی بیجمله تامه
 ضم حجاب هم شال و منول اوزن وارد اولمشدر لکن احد مثالین بعد الا ایجاب اولسه انسیب اولور دی و بومقامه
 فتح حجاب و یقع ایضا بعد النبی اذ ابتدأت جابعدا نقول جانی القوم لکن عروا لم یحی واقع اولمشدر

لن

لن

لن

لن

لن

لکن ظاهر بعد النبی بدله بعد الا ایجاب اولمشدر سیاق و سیاق قرینه سیله و اگر اسم مفردی اسم مفرد اوزن معطوف
 قلست لکن واقع اولن جایز اولماز الا نفید نصکره واسم ثانیه اسم اولک اعرابی کی اعراب لازم اولور تقول مارا بیت
 زید لکن عروا ماچانی زید لکن عروا بعض نحو بین ایتدیلر لکن کلمه سنک اصلی ان ایله لام در کاف زیاده
 اولمشدر و بونکه دلیل عربک خبره لام داخل قلمسی در تنه کم و لکن من جه الکمید قولنده داخل اولمشدر فرا
 روایی اوزن و کید عزون معناسنه در و اما باری تعالی نک لکنها هو الله ربی دخی قولنده اصل لکن ابا در همزه حذف
 اولنوب نونلرک ایچما عندن تشدید کلشدر لن لامک فخی ونونک سکونیه نفی استقبال ایچوندر مابعدن کان
 مستقبلی منصوب ایدر اللون لامک فخی وواوک سکونیه هیات معناسنه در سواد کی و حرت کی و اون نوعه دخی دیرل
 ولوندر جنس خرمایچه دخی دیرلر دقل معناسنه اللینه لامک کسری ومد به واحدی ذکر اولنن خرمایچه بونک
 ری معناسنه اخفش روایی اوزن وواوک ماقبلی مکسور واما غله یا منقلب اولمشدر منه قوله تعالی ماقطعتم من
 لینه اوتر کتوها و بونک خرماسنه سمین العجوه دیرلر الی ان لامک کسری به لینک جمعی در ذکر اولنن خرمایچه
 معناسنه ذب ایله ذیاب کی التلوین علی وزن التکریم بر نسنه دخی بر نکه و بر هیاته داخل قلیق التلون فختنه
 وواوک ضمی وتشدید ایله بر هیات اوزن اولن تقول لود فتلون وتلون بر خلق اوزن ثابت اولمغه دخی دیرلر
 وتلون خرمایچه باشلیوب اندر نک اثری ظهور ایتیمک دخی دیرلر بقال لون البسر تلوننا اذ ارا منه اثر النضج
 ونضج معجمه بر نسنه کان بولوب اولمغه دیرلر اللینه لامک ضمی وهانک سکونیه طعام ایشجه بیدک ماحضری
 طعامدن اول اکل اولنن نسنه سلفه معناسنه التلهین علی وزن التکریم بر کسینه ماحضری طعام ویرمک
 التلهن فختنه وهانک ضمی وتشدید به ذکر اولنن ماحضری طعامی اکل ایتیمک تقول لهنته تلهمینا فتلهم اذا
 سلفته الالهان همزه نک کسری ایله بر کسینه سفردن کلد کله هدیه کوندرمک تقول لهنته اذا هدیت له شیا
 عند قدومه من سفره لهنتک لامک فخی وهانک کسری ونونک تشدید دخی وقافک دخی فخیله بر کله در که
 تاکید ایچون استعمال اولنور و بونک اصلی لانک در همزه هایه تبدیل اولمشدر تنه کایاک کله سنده هیاک دیرلر
 ولام ایله ان کله سنک جمعی جایز اولدی ایکسی دخی تاکید افاده ایدر کن زید لکن کله سنک همزه سی هایه
 تبدیل اولندقدن ان لفظی زایل اولوب کله آخری کی اولمشدر وایو عید ایتدی کسایشیدن روایت اولنن اوزن
 لهنتک الله انک معناسنه در لام اول الله دن حذف اولنوب انک دن دخی همزه حذف اولمشدر دیدی قول اول
 اصحدر اللین لامک کسری ومد به ملائمت که خشونتک مقابله در یقال لان الشی یلین لینا اللین لامک فخی
 ویا نک تشدید به ملائم اولن نسنه اللین لامک فخی ویا نک سکونیه کذلک ملائم اولن نسنه مشددن تخفیف
 اولننه در الالیناء همزه نک فخی ویا نک کسری والفک مد به تشدید یا ایله اولن لینک جمعی در زیر افعلا وزنی اوزن
 جمع اولنن فعیل در فعل دکلد الیون لامک فخی ونونک ضمی ومد به کذلک جمعی اللیان لامک فخی ویا نک تخفیف
 ایله مصدر در لیندن تقول هو فی لیان من العیش ای فی نعم وخفف وخفض معجمه سهولت وراحتله اولن
 معبشته دیرلر التلین علی وزن التکریم بر نسنه دخی ملائم قلیق الالیان همزه نک کسری به کذلک ملائم قلیق یقال لیت
 الشی والنته اذ لصیرته لینا و یقال ایضا البنته علی النقصان والتمام مثل لطلته وطلوته و بومقامه جوهر بونک
 عمارنه شایسته لکر اولدوغچون احد مکررین علی اولندی اللیان لامک کسری به کذلک ملائمت للملائمه میمک
 ضمی ویا نک فخی ایله بمعناه تقول لاینتی ملائمه و لیانا الاستلانه همزه نک ویا نک کسری به بر نسنه دخی ملائم عدا ایتیمک
 اللین فختنه ویا نک ضمی وتشدید به بر کسینه بید قلنوب قلیق ایتیمک فصل لیم الماونه میمک فخی و همزه نک
 ضمی ومد به فاعولت وزنی اوزن همزه ایله و همزه سرجا یز و فاعولت بومفعله وزنی اوزن در میمک فخی وعینک

لن

لن

لن

لن

لن

ضمی ابله ایندن و این تعبیه شد و در لر و بعضی ایتدی مفعله وزنی اوزن در اون دن هبکه معناسنه بر کسنه نك
 مؤننی انسان اوزن ثقیل اولد غیچون هبکه ثقیل ولدغی کی و خلیل ایتدی اگر مؤننه مفعله اولیدی میننه دیر لر دی
 معبشت دیر کیری کی و اعشش مفعله اولد اسن جائز کوردی هر نه دکلو معبشت کی قلمامشسه ده المان میك فغی
 و همزه نك سکونیه بر کسنه نك ز حجت چکمك بقول مانت القوم اما نهم ما نامن الباب الثالث لدا حجت مؤننهم
 وشول کسنه که همزه یی ترک ابلر اول منتهم امونهم دیر باب اولدن و مان ز حجت چکمی قایر مغه دخی دیر لر تقول تانی
 فلان و ما مانت مانه ای لم کثرت له و کسائی ایتدی ای مانه ایات له و سلم قیله سندن راعی مانت مانه کلامنك
 تفسیرنه ایتدی ای مانت بذك و هو یثانه یعنی بنانی بلدم دیر حالا که ییلور المینه تانك فغی و میك سکونی
 و همزه نك کسری به بلدرمك اعلام معناسنه تقول مانت فلان تانكته ای اعلمته المینه میك فغی و همزه نك کسری
 ونونك تشدید به علامت و فی حدیث ابن مسعود ان طول الصلاة وقصر خطبة میننه من فقه الرجل اسمی ایتدی شعبه
 بندن بو حدیث شریفه مینه نك معناسن سو ال ایتدی بن ایتدم علامت معناسنه و لایق معناسنه در یعنی فقه
 رجله لایق اولان طول صلوت وقصر خطبه در و جوهری ایدر بو کله حدیث شریفه و شعره بو وجه
 اوزره روایت اولور لکن بنم قائده حق مینه دیکدر معینه کی فعیله وزنی اوزن و معینه معینك مؤننی در ماء
 جاری معناسنه در ز بر امی اصلیه در مکر که میم اصلیه اولیوب استقایی هذه الباب دن اولیه بلکه مینه مفعله
 اوله ان مکسون مشدده دن مشتق اولد لکن هو معساة من کذا دیر لر مجد و مظنة معناسنه که عسی دن مشتق
 دوه ابو زید بو مینه در دیر ایدی تاء مثلاً یخلق و محندن معناسند پس بو مفعله اولور تاه بو تندن لکن جوهری باب
 تانك اولنده تاه بو تاه افعیه بالجه و مانه مفعله منه دیشدر و قاموسه دخی نوموال اوزن در پس مجد و محلقه
 ابله تفسیر و بله محتاج اولور لموا انه میك ضمی و همزه تانیه نك فغی ابله بر نسنه یی فکر ایتك اسمی روالی اوزن تقول
 مانت فی هذا الامر علی وزن فاعلت اذ روأت المان میك فغی و همزه نك سکونیه شار معناسنه تقول اما ن مانتك
 مانتان شانك ای اعلم ما تحسنه و مان بو کر معناسنه دخی کور خاصره کی المانه وزن مزبور اوزن کذلک بو کر
 معناسنه در المان ت میك فغی و همزه نك سکونیه جمعی الموزون میك ضمی و همزه نك ضمی و مدبه کذلک جمعی
 بدن ابله و در ی علی غیر القیاس و مان کویك ابله قاسق مایننه اور مغه دخی دیر لر و مانه بدندن ذکر اولنن موضعه
 دخی دیر لر تقول مانت الرجل مانه ما نامن الباب الثالث الصبت مانت و بو ابو زید و روائی اوزن در و مان کذلک
 شول اغاجه دیر که او چند موری واردر حق بیلر انوکا چفت سور لر ابو عمرو و ابی الاعرابی و ابی اوزره المتن
 میك فغی و تانك سکونیه شول بر در کبرك اوله و بو کسك اوله و متنا الظهر ارقه ککن اور تنات و سکیر که صاغده
 وصولنده واقع اولور نذ کیری و تانی جائز در متن ارقه یه اور مغه دخی دیر لر تقول متنت الرجل متنا من الباب الاول
 اذا ضربت ستنه و متن السهم او قك بلكندن اشغسه سی در اور تهنه و ارنجه و متن رك اولن رجله دخی دیر لر بقال
 رجل متن من الرجال ای صلب و متن بكون تمام سیر اتمکده دیر لر بقال متن متنا اذا سار به یومه اجمع و متن
 قوچك حایه سن یارب یومر ده سن و طمر لن جقر مغه دخی دیر لر تقول متنت الککش اذا شقت صفنه
 واستخرجت بیضته بعروقها و صفن صادمه نك و فانك فعیله خایه در یسنه دیر لر المتان میك کسری ابله جمعی رك
 لر معناسنه المتانه میك فغیله رك اولنن تقول متن الشی متانه من الباب الخامس التمتین علی وزن التکریم یایه
 سکیر صار مق و قریه یی رت ابله صلاح ایتك المتانه میك فغی و تاه مثلثنك تخفیفی ابله قاقو که بول طور طوفی و در
 المتن میك فغی و تانك سکونیه بر کسنه نك قاقوغنه اور مق تقول متنته امینه مثنا من الباب الاول اذا الصبت مثانته
 المثنون میك فغی و تانك ضمی و مدبه قاقوغنه اوران کسنه و مثنون مثانه سنده افر یس اولان کسنه یه دخی دیر لر

وفی

وفی حدیث عامر انه صلی فی بیان فقال لی مثنون ومان قصه اولن کولک اسنه دیر لر المتن فحقیله بر کسنه بوان
 طو تانمق بقال متن الرجل من الباب الرابع اذا کان لا یستمسک بوله و متن مثانه سنده افر یس اولن کسنه یه دخی دیر لر
 الا متن همزه نك و تانك فغیله بولن طو تین کسبه المثناء میك فغی و تانك سکونی و الفک مدبه مؤننی بولن
 طو تانمق عورت معناسنه المثنون میننه انسان ایشلدو کی ایشی قایر ماق المجانه میك فغیله بمعناه بقال مجن
 یمن مجنوا مجانه من الباب الاول الما جن حیمك کسری به ایشلدو کی ایشی قایر مین کسنه المجان میك ضمی و حیمك
 تشدید به جمعی یی پرو اولن کسنه لر معناسنه المجان میك فغی و حیمك تشدید به بلا بدل اولن نسنه منه قولهم اخذه
 مجانا ای بلا بدل و بفعال وزنی اوزن در فعالن و زنی اوزن دکلدر بودلیل ابله که منصرف در الما جن میم اولك
 ضمی و حیمك کسری به شول ناقه در که لك اوزنه ار که لکر جوق اشد و غندن و تری حامله اولر الما جن میم اولك ضمی
 و حیمك فغی و تشدید به اوزاق بول المجنون میك و حیمك فغی و نون تانیه نك ضمی و مدبه شول دولا بدر که انوکله
 صوچکر لر و ابن السکیت ایتدی مجنون قیوا و زرنه ارقری قونن انجدر که لك اوزن رندن صوچکلو و مجنون
 مؤنن در فعالن و زنی اوزن میم نفس کله دندر تهنه که تخفیفه ذکر اولن تشدید باب قاف و فصل حیمه زرا بو منا جن
 اوزنه جمع اولنور الما جن میك فغی و نونك اولك کسری و مدی ابله مجنون معناسنه ده لغت در الما جن میك
 فغی و جاء مهمله نك سکونیه قیونك طیر غی و با لحنی جقر لمق و من صنامغه دخی دیر لر الامتحان همزه نك و تانك
 کسری ابله بمعناه تقول محنته و امتحنه اذا اختبره و من اور مغه دخی دیر لر بقال محنه عشرین سوطا اذا ضرب به
 و من بر نسنه و مکه دخی دیر لر تقول بنت فلانا فاحنتی شیائی ما اعطانی المحنة میك کسری و حانك سکونیه شول
 بلا در که انسان نوکله امتحان اولنور اسمدر معنای مز بور دن الما جن میك کسری و حانك فغیله جمعی محنتلر معناسنه
 الما جن میك فغی و جاء معجمه نك سکونیه اوزن اولن رجل و من اغلقه دخی دیر لر و من قیودن چکمه دخی دیر لر
 از چاه کشیدن معناسنه المدون میننه بر رده اقامت ایتك بقال مدن بالمكان من الباب الاول اذا قام به المدینه
 میك فغی و دالك کسری و مدبه شهر بلد معناسنه ذکر اولنر اقامت معناسندن و تری مدینه یه مدینه دیشدر
 پس بو فعیله وزنی اوزن اولور و بعضی لر ایتدی مدینه مفعله وزنی اوزن در دنت لفظندن ملک معناسنه
 المداین میك فغی و تانك کسری ابله جمعی شهر لر معناسنه جوهری ایدر ابو علی فسویه مداینك همزه سندن سؤال
 ایتدم ایتدی بونه ایکی قول واردر شول کسنه که بونی مدن بالمكان دن فعیله وزنی اوزن قلدی همزه ابله تلفظ
 ایتدی و شول کسنه که دین دن مفعله وزنی اوزن قلدی ملک معناسنه همزه ابله تلفظ ایتدی معایشه تلفظ
 ایتدی و کی دینی مدن میننه کذلک جمعی شهر لر معناسنه و دالك تسکینی دخی جائز در التمدین علی وزن التکریم بر رده
 شهر نیاد ایتك بقال فلان مدن المداین کا بقال مص الامصار المدنی فحقیله و اخر نه تانك تشدید به مدینه
 رسوله صلی الله تعالی علیه وسلم منسوب اولن نسنه المدنی میك فغی و دالك کسری و مدبه مدینه منصوب منسوب
 اولن کسنه المدانی میك فغی و تانك کسری و اخر نه اولن تانك تشدید به مداین کسریه منسوب اولن نسنه بو
 نسبتلر دو وجه اوزره مختلف کلدو کی دفع التباس ایچوند مدین میك و یانک فغی ابله قریه شعبیک علیه السلام
 اسمیدر المدنی میك و یاء اولك فغی و دالك سکونی ابله مدین شعبیه منسوب اولن نسنه المرون میننه بر نسنه
 ملائم اولنن بقال مرن الشی مرن مروان من الباب الاول اذا لان مثل جرن جرونا و جرون دخی حیمله و راء مهمله ابله
 ملائم معناسنه در و مرون نسنه یه معتاد اولوب لك اوزنه مداوم اولمغه دخی دیر لر المراه میك فغیله کذلک
 معتاد اولنن بقال مرن علی الشی مرن مرونا و مراه اذا تعود و واستمر علیه و مرون ال عملدن ناسور بغلیوب قنی
 اولمغه دخی دیر لر بقال مرن تبه علی العمل اذا صلبت و مرون بر خصوصه یوز برک اولمغه دخی دیر لر بقال مرن وجه

مجن

مجن

مجن

مدن

مرن

متن

متن

فلان علی هذا الامر اذا صلبت و مرانه ملائم اولغه دخی دیرل المرن میمک ضمی و رانک فخی و تشدید بدله یو زی برک
اولی کسینه یقال له المرن الوجه ای صلب الوجه المرن میمک فخی و رانک کسری ابله حال معناسنه یقال مازال ذلك مرن
ای حالی و یقال للقوم هم علی مرن واحد اذا استوت اخلاقهم المرن میمک فخی و رانک سکونیه کورک پوستین
معناسنه مرن دوه ناک یاخی التی یقلغه دخی دیرل یقال مرن بعیره مرنه مرن من الباب الاول اذا دهن اسفل قوائمه
من حقی و حفا دونه ناک یاخی طشر عده دیرل امران الذراع همزه ناک فخی و میمک سکونیه قولده بر سکیر اسمی در مرانه
میمک فخی و رانک تخفیفه بر موضعک اسمی در و مرانه بر ناکه ناک دخی اسمی در که اول ابن مقبال ناکه سی در المرن علی
وزن التکریم بر نسنه یی ملائم قلیق نلین معناسنه المارن رانک کسری بله بورنک ملائم اولی ری که قصبه انقدن
فضله اولی در و کوندرک ملائم اولغه دخی مارن دیرل المارن میم اولک ضمی و رانک کسری بله شول ناکه در که کارک
جوق وار و غندن حامله قالمیه عماجن کی در و زنا و معنی یقال مارنت الناقه اذا ضربت فلم تلحق المرن میمک ضمی
و رانک تشدید بدله کوندرل در و رماح معناسنه المرانه وزن مز بورا وزن واحدی مران کذلک میمک ضمی و رانک
تشدید بدله بریرک ادی در که بصره جانبیه مکه مشرفه دن ابکی قونق در که تمیم بر مرک قبری اند در المرانه میمک
ضمی و زاء معجمه ناک سکونیه ای بلوت در سحابه یضما معناسنه ابوز بدر و ابی اوزن و مزنه بغمون دخی دیرل المرن
میمک ضمی و زانک سکونیه جمعی بلونلر معناسنه حب المرن حانک فخی و میمک ضمی و زانک سکونیه طلوکه کوکدن
یفر بر معناسنه للازن زانک کسری بله قرجه یومر ده سی بیض التمل معناسنه مازن کذلک زانک کسری بله بر
قبیله ناک باباسی ادیدر محمدن و بنی صعصعه و بنی شیبانه دخی بر کسینه ناک اسمی در ابن مزنه میمک ضمی و زانک
سکونیه هلال ماه نو معناسنه المرون ضمتنه عمان دیکله معروف شهرک اسمی در مز بنه میمک ضمی و زانک فخی
و زانک سکونیه مضرد بر قبیله ناک باباسنک اسمی در که اول مز بنه ابن طایحه بن الیاس بن مضرد لری میمک ضمی
و زانک فخی و یانک تشدید بدله ذکر اولنان قبیله یی منسوب اولی کسینه المشن میمک فخی و شینک سکونیه قمچی ابله
اورمقدر بر نوع یقال مشنه مشن من الباب الاول و مشن قاجله اوروب در یسن صیرمغه دخی دیرل یقال مشنه
بالسيف اذا ضرب فقتل الجلد و مشن جزوی نسنه ال ویرمکه دخی دیرل تقول انش من مامش لک ای ما وجدت
الامشانه همزه ناک و تانک کسری ابله بر نسنه یی کسوب الملق و بر نسنه یی قایق اختلاس معناسنه یقال انشنت
الشی اذا قنطعته و اختلسته و انشانه بر نسنه یی صیرمغه دخی دیرل یقال انشنت السيف اذا استلته المشنه میمک
فخی و شینک سکونیه بدنق اولی صیرق که بر خشن نسنه یی سورغه دن حاصل اولور کرک قایق چقسون کرک
چقماسون و ابن السکیت کلابدن روایت قلوب ایتش مرت بی غرارة فاصابتی مشنه دیرل اصابتی ارمن الحرا حه
معناسنه و غراره عامه ناک خرار دبد کبری قیلدن اولی چوالدر التمشین علی وزن التکریم ناکه سودن کر اهتله
ویرمک یقال مشنت الناقه تشبیها اذا دوت کارهه المشان میمک ضمی و شینک تخفیفه بر جنس خرما و فی المثل
بعله الورشان تا کل رطب المشان ولا تقل الرطب المشان بالتوصیف بل بالاضافه و ورشان فختبته طيور
جنسندن قریه دیرل یعنی قری بهانه میله خرما یی تناول ایدر سن المعن میمک فخی و عینک سکونیه شی حقیر
و یسیره معن کذلک طایفه عرب بدنر سخی کسینه ناک اسمی در که اول معن بر زانک در که جد اعلا سی عمرو شیبانیدن
منه قولهم حدث عن معن لا حرج یعنی هر نه خبر سو بلر سک معندن سو بله که ناک خبری لطف و کرمی مؤیدینر
حرجی مؤدی دکلدر المعن میمک کسری و عینک فخی و نونک تشدید بدله فضولی اولی کسینه یقال رجل معن فی
حاجته ای فضولی بریم المعنه میمک فخی و عینک سکونیه شی حقیر معناسنه در یقال ماله سعنه و لا منع و سعنه ناک
اصلی اورت سندن کسلس قریه در که شی حقیر دن عبارندر الماعون علی وزن الکافور بر اسم در که منافع بنی

مرون

مشن

معن

جامع

جامعدر یعنی اوده استعمال اولتان الات و اسباب دیرل چومک کی و باله کی و بونلره شبیه نه و رایسنه و صویه
دخی ماعون دیرل و ماعون طاعته و انقیاده دخی دیرل منه ما حکى الاخفش عن اعرابی فمجهله قال لو قد رزنا الصنعت
بناقلک صنعا تعطیک الماعون ای نقادک و تطیعک و یاری تعالینک و یمنعون الماعون دبد و کی قولنده ابو عبید
ایتدی ماعون زمان جاهلیته هر منفعت و عطیه یه اطلاق اولنوردی و زمان اسلامه ماعون طاعته و زکات دیرل
دبدی و ناسدن بعض کسینه ایتدی ماعون اصلنده معونت ایدی تا حذف اولنوب اندن عوض الف و یلمشدر
الامعان همزه ناک کسری ابله سیرده اوزغه کتمک یقال معن الفرس اذا ثابعد فی عدوه و امعان بر کسینه ناک حقن
الوب کتمکه دخی دیرل یقال معن فلان بحقی اذا ذهب و امعان بر صویه طویفه دخی دیرل یقال امعن الارض اذا
روبت للمین میمک فخی و عینک کسری و مدبله جاری اولن صوبقال ماء معین ای جارو بعضیلر ایتدی معین
مفعولدر عنت الماء دن صوبی چقدرم معناسنه الماعون میم اولک فخی و عینک ضمی و مدبله شول مرعی در که انده صو
انحس اوله یقال کلامه موعون جری فیه الماء المعنان میمک ضمی و عینک سکونیه دن ده صواقده و غی رالمعان میمک فخی
و عینک تخفیفه یاق ری و قونق ری معان کذلک میمک فخیله شام شربنده بریرک اسمی در التکیین علی وزن التکریم
قادر قلیق الامکان همزه ناک کسری بله بعناه یقال مکینه الله من الشیء و مکینه منه و امکان کر قارندن برده سن جمع
ایتکه دخی دیرل یقال امکت الضیبه اذا جمعت بضتها فی بطنها الاستمکان همزه ناک و تانک کسری بله بر نسنه یه قادر
اولق التمكن فختبته و کافک ضمی و تشدید بدله بعناه یقال استمكن الرجل من الشیء و تمكن منه اذا قدر علیه و امکان بر
نسنه ممکن اولغه دخی دیرل یقال فلان لا یکنه النهوض ای لا یقدر علیه و نهوض ضمتنه قیام معناسنه در و ما مکنه
همزه ناک و کافک و نونک فخیله فعل نهجدر نهج قدرت بولدی معناسنه منه قولهم ما امکنه عند الامیر
و یوشادر رباعیدن فعل نهج کلد و کیچون المکن میمک فخی و کافک سکونیه کر یومر ده سی بیض الضب
معناسنه و مکن الضباب ضرب طایفه سنک بر جنس طعمی در که عجم طایفه سی لندن حظ تمر المکنه میمک فخی
و کافک کسری بله یوالشیان معناسنه المکن وزن مز بورا وزن جمعی یوالر معناسنه المکنات کذلک وزن مز بورا وزن
جمعی و فی الحدیث قرو الطیر علی مکناها و مکناها بضم الکاف ایضا و عرب طایفه سندن ابوزیاد الکلابی و غیری ایتدی
بر مکناقی قوش یواسی معناسنه بلرز بلکه قوش یواسی معناسنه و کات در و مکناک کر یواسی معناسنه در
دبدی و ابو عبید ایتدی مکناقی و کات معناسنه استعمال جایز در قوش یواسن کار یواسنه تشبیهانته کم مشافر
الحیثی دیرل حالاکه مشافر دوه طود اغنه دیرل و ظفار ارسلان طرنا قله اطلاق اولنور حالاکه ارسلان طرنا قله
مخالب دیرل و ابو عبید ایتدی محملدر که مراد علی امکنه ایتک اوله یعنی طیوری شول مواضع اوزن مقرر قیلک که
حق تعالی لمره فی تعیین ایتشدر پس انلری اندن منع ایتک زانلر لایضر و لاینفع قسمندن در اول مکندن
آخر مکانه تجاوز ایتلر و مکناک استقامت احوال معناسنه دخی کلور یقال الناس علی مکناهم ای علی استقامتهم
فی الاحوال المکنون میمک فخی و کافک ضمی و مدبله شول کار در که قارنده برده سن جمع ایتشدر المکن میم اولک ضمی
و کافک کسری بله بعناه یقال امکت الضیبه فخی مکنون و قال ابوزید امکت الضیبه فخی مکنون علی ماهو القیاس و چکر که ده
دخی استعمال اولنور یقال امکت الحر ادفی مکنون المکنان میمک فخی و کافک سکونیه بر جنس اوتک اسمی در و مهذب
مکناقی میم مضمومه یابنده کتور مشدر پس محاحک تصریحه مخالف اولور المکن میم اولک ضمی و کافک کسری
و تشدید بدله اهل نحو قننده معرب معناسنه در عمرو ابرهم کی و اسم قنن معرب اولد و غندن غیری منصرف دخی
اولسه اکامکن امکان دیرلر زبد کی و عمرو کی و غیری مکن مبنی معناسنه در کیف و این کی و اهل نحو قنن ظرف
مکن در دیسلر مراد لری کاه طرف اولور و کاه اسم اولور و دیک در کقولک جلست خلفک فتنصب و مجلسی

مکن

خلفك فترفع في كل موضع يصلح ان يكون ظرفا وظرف غير ممكن شول ظرف در كه ظرفيته صالح اولان يرد
 مرفوع استعمال اوليه كقولك لقيته صباحا وموعدا صباحا فتصيب فيه ما ولا يجوز الرفع اذا اردت صباح يوم
 بعينه وعرب طابقه سنك بوجه وزن استعمالك علت موجهه سي هين سماعدر غيري سنه دكدر ويو
 ذكر اولن حالت داخ رنجه اسماء موجوده در كه انلر صباح وذا و صباح و مساو عشي و عشا و فجي و فجو و سحر و بكر
 و بكرة و عمة و ذات مرة و ذات يوم و ليل و نهار و بعيدات بين اسملي در و بوحالت كه نصب ممتعين اولن حالتيدر
 يوم بعينه مراد اولد قدره در اما بونلر قن نكره اولسه ليا خود اوز رنه الف لام داخل اولسه اول وقت رفعه نصبه
 وجره نكلم اولنور سيمويه ابتد بود ذكر اولنر معنای بزه يونس خبره بر مشدر المنه ميماني ايله قوت بقال هو
 ضعيف المنه المن ميمك فجي ونونك تشدد بدله ضعيف فليق تقول منه السير من الباب الاول اذا ضعفه واعياه
 و يورمق معناسنه ده كور تقول مننت الناقة اذا حسر بها وحسر حروف مهمله ايله يورمق معناسنه در و من طينه
 داخ دير لايكي رطل و هر رطل يوز اوتوز در همدرا المناميك فجي واخر نه الفك قصر بده بعناه الامان همزه نك
 فحمله منك جعي در بطمنلر معناسنه الامناء همزه نك فجي وانك مد بده منانك جعي در كذلك بطمنلر معناسنه
 ومن قدرت حلوا سنه دخی دير كه اول كوكن بير اقلر اوز رنه يغان لذ بنسنه در ترنكبن معناسنه وفي المديت
 الكماء من المن وكاءة فحمله منتر بد ككري اوت در كه شور ير لده برغالبا من ميمك فجي ونونك سكون اوزن
 بناسي ايله بر اسدركه هر خطاب صالح اولن كسنه يا اطلاق اولنور و بواسم مبهم غير ممكن در يعني معرب دكدر و لفظا
 مفرد و معني جمعه دخی اطلاق اولنور كقوله تعالى ومن الشياطين من يغصون له ومن ايجون دورت موضع وارد
 كه بري استغهام در نحو من عندك و بري خبر در نحو رايت من عندك و بري دخی جزا در نحو من بكرني اكرمه
 و بري دخی نكره اولوب موصوف اولقدر نحو مرت بن محسن اي بانسان محسن وكاه اولور كه منله علمه كيتلر
 ونكره لرحكابت اولنور اهل حجار لغتند مثلا رايت زبدا ديسه لرم زبدا ديسر و قن رايت رجلا ديسلر منا
 ديسر نكره اولد و غندن اوتري و قن جائز رجل ديسلر منور ديسر و قن مررت رجل ديسلر مني ديسر و قن
 جائز رجلا ديسلر منان ديسر و قن مررت رجلين ديسلر منين ديسر نونك ايكسند دخی تسكينه
 و جمعه دخی حال بوبله در يعني نونلري ساكن قبل و رسن قن جائز رجال ديسلر منون ديسر و منين ديسر
 نصبه و جرده ومن ايله بود كر اولندن غير يسي حكابت اولنار يعني رايت الرجل ديسلر من الرجل ديسر و رجل
 مرفوع قباغله غيري وجه جائز دكدر كذلك من اوزن و حرف عطف داخل فلسك مابعد مرفوع قبل و رسن غيري
 وجه جائز دكدر مثلا قن زبدا ومن زبدا ديسر و اكر من اوزن وقف اتيوب وصل تسك اخرنه زباده اولنان
 حرفلري حذف ايسر من مثلا من يا هدا ديسر اكر جه بعض اشعار ده حالت وصله زباده دخی كلسدر مثلا
 متون تم ديشدر و مؤثنه منه و منان و منات ديسر بونلر ك جيعسي تسكينه وارد اولشدر و اكر مؤثني وقف
 اتيوب وصل تسك منه يا هدا ديسر تنوبنه و منات ديسر و قن رايت رجلا و حجار ديسلر من و يا ديسر
 اولدن زباده يي حذف ايمكه يعني كله مندن مفردة و ثنيه ده و جمعه اولن زباده لري حذف ايمكه وصل
 ايتد و كندن اوتري و قن مررت حجار و رجل ديسلر لي و مني ديسر وقف ايتد و كندن اوتري بس بونك اوز رنه
 قياس ايله اهل حجار دن غير يسي بود كر اولنان حكابتلر دن بيرن جائز كور ميوب من كله سنك مابعد نه كلان
 معرفتي مرفوع قبل لركك عام اولسون كرك كنيث اولسون كرك غيري اولسون و جوهري ايدر عامه ناس
 في زمانا اهل حجار يعني اوزن دره قن من كله سن اسم ممكن فلسك نوني مشد قبل و رسن حرفين اوز رنه
 اولد و غندن اوتري من ميمك كسري و نونك سكوني ايله حرف جر در ابتدا غايت ايجون كقولك خرج من بغداد

من

من

الي

الي الكوفة وكاه اولور من كله سي تبعض ايجون اولور كقولك هذا الدرهم من الدراهم وكاه اولور بيان و تفسير
 ايجون او او كقولك لله درك من رجل بس كله من بوقوله اسم مكتبي مفسر او اوب اني ترجمه اولورو باري
 تعالى نك ونزل من السماء من جبال فيها من زبد وكي قولند كه اوج من واقع اولشدر اولي ابتدا غايت ايجوندر
 ايك جيسي تبعض ايجوندر او جيسي تبعض ايجوندر او ايجوندر وكاه اولور من تا كيد لغو ايجون اولور كقوله ما جاتي
 من احد و محه من رجل كه بونلر كله من ايله تا كيد اولشدر و باري تعالى نك فاجنبوا الرجس من الاوثان ديد وكي
 فاجنبوا الرجس الذي هو الاوثان تقديره در و ثوب من خز ديد و ككري دخی بوبله در جوهر نك سوق
 كلامندن فهم اولنان بودرك بونلر ده اولن من دخی زبده اوله ولكن مشهور مخالف در واخفش ابتد باري
 تعالى نك و تری الملايكة خافين من حول العرش ديد وكي قولند من تو كيدا ايجون داخل اولشدر رايت زبدا
 نفسه ديدك كقولك نفسه تا كيد ايجون اولد و غي كي ديد و وكاه اولور عرب طابقه سي مارا يته من سنه ديرل
 متد سنه معناسنه و باري تعالى نك لمجد اسس على التقوى من اول يوم ديدكي قولي دخی بوبله در وكاه اولور من
 على معناسنه اولور كقوله تعالى ونصرناه من القوم اي على القوم وعربلر ك حالت قسمه من ربي ما فعلت ديد و ككري
 قولند من حرف جر در باء قسم موضع وضع اولشدر زير اخروف جان نك بعضي بعض مقامه قائم اولور قن
 معناده التباس اولسه وكاه اولور كله من دن نوني حذف ايدر لاف لامه مقارن اولد قن اجتماع ساكنيندن
 اوتري مثلا ملكدب ديرل من الكذب ديك حمله نته بعض اشعار ده واقع اولشدر المون ميمك فجي و واولك
 سكوني ايله كسنه نك ز حتم و مؤنثن چكك تقول مانه يونه مونا ذا الحبل مؤنثه وقام بكفائته المون ميم اولك
 فجي و ايتدك ضمي و مد بده مؤنثي چكل كسنه بن السكيت و بائي اوزن المنة ميمك فجي وهانك سكوني له خدمت
 معناسنه در اوزيد وكسايي ميمك كسري له روايت قلد قلر نه اصمعي انكار ابتد بقال مهن القوم يهنهم مهنه
 من الباب الثالث اذا خد مهم ومهنة فاقه يي صودن دوندك صغفه دخی ديرل تقول مهنت لابل مهنة اذا حلبتها
 عند الصدر و صدر فحمله له ده صودن عودت ايمكه ديرل الماهن هانك كسري بده خدمت بادن كسنه الامتهان
 همزه نك و تانك كسري بده بر سنه يي مبتدل فليق تقول امتهنت الشئ اذا ابتد له وامتهان بر سنه يي ضعيف قلمغه دخی
 ديرل تقول امتهنته اذا ضعفته المهن ميمك فجي وهانك كسري و مد بده خور اولن كسنه يقال رجل مهن اي حقير
 المين ميمك فجي و ياك سكوني ايله لان كذب معناسنه الميون ضمتنه لجمي بالانلر معناسنه بقال اكثر الظنون ميون
 بقال مان عين مينا ذا كذب الما يانك كسري بده كاذب معناسنه در الميون ميمك فجي و يانك ضمي و مد بده كذلك كاذب
 معناسنه بقال مان فم و ما يان ميون الما يان ميمك ضمي و يانك كسري بده كذلك كاذب اولن سنه بقال و د فلان مما يان
 فصل النون النون فجي و تانك سكوني له رمر خور ايمكه كره بهه معناسنه لانتان همزه نك كسري بده بعناه بقال
 تنق الشئ من الباب الخامس و اتق يعني المنق ميمك ضمي و تانك كسري بده بدرايمه اولن سنه المنق ميمك و تانك
 كسري بده بعناه ميمك ضمي تانك كسرنه تابع قلفين متن اولشدر زير مفعول و نني ميمك وعينك كسري بده ايتد
 عربدن دكدر النونين على وزن التكرير بر سنه يي بدرايمه فليق بقال شنه غيره تنقنا اذا جعله منتا المنانين ميمك فجي
 و تانك كسري و مد بده منتك جعي بدرايمه اولن سنه معناسنه بقال قوم منانين مالهه همزه نك و تانك
 و نونك فحمله فعل نجب در نه عجب بدرايمه اولد معناسنه غن نونك فجي و جانك سكوني و نون تانك ضم اوزن
 بناسي ايله بر معناسنه ايكه سنك جعي در من غير لفظها واخرى ضم ايله تحريك اولندي لتقاء ساكنيندن اوتري
 و ضم اختصار اولندي ضم و او ك بعضي اولوب و او علامت جمع او اوب غن جمعندن كابت اولد و غيچون در النون
 نونك ضمي و مد بده بالحق حوت معناسنه الاثوان همزه نك فحمله جعي بالقلر معناسنه التثان نون اولك كسري

مون

مون

مين

نن

نون

ومدله كذاك جعي ونون قاعك كسكن رندخي ديرل شفرة السيف معنائه ونوز عرب طافه سندن بعضه
 قاعك دخی اسمی در ذوالنون نونك كذاك ضمی ومدله بوس بر منیك علیه السلام لقی درونی حتی وزنی اوزرنه
 یونس نینك باباسی ادی دره نون حرف المعجم دن بحرف در بقی معنایه دلالت اینین حروف مجاهد درو بو
 حروف زیاده دن دخی اولور وگاه اولورتا کیدا ایچون فعل مستقیلک اخرنه دخی الحاق اولور لام قسمن صکره
 کقولك والله لاضر بنزید وامرك ونهيك اخرنه دخی داخل اولور تقول اخرین زید اولانضربن عمر واستفهامد نکره
 دخی داخل اولور تقول هل تضربن زید او شربدن صکره دخی داخل اولور تقول ماتضربن زید اضربن حتى ان اوزرنه
 ما زیاده قلسك فعل شرط اوزرنه دخی نون تا کید زیاده قیلور سن قال الله تعالى فاما انتفقنهم في الحرب فشردهم من
 خلفهم وثنيه سنده لتضربان زید یا رجلان دیر سن وجمعته یا رجل اضربن زید ایدرسن بانك ضمی ايله یا امرأة
 اضربن زید ایدرسن بانك كسری ايله ویا نسوة اضربن زید ایدرسن و بونك اصلی اضربن ایدی اوج نونله
 پس فونلرك بمن الفله فصل ابتد کد نصکره ثنیه تشبیهانونی مکسور قلد بلر وگاه اولور نون تا کید خفیفه دخی
 اولور مشدده اولدوغی کبی لکن خفیفه ساکن مقارن اولسه ساقط اولور وانك اوزرنه وقف اتسك ماقبلی
 مفتوح اولدقه الفه قلب اولور وگاه اولور حالت وصله حذف اولور و مخفیه هر مشدده داخل اولدوغی
 ره داخل اولور الا بکی موضعه داخل اولار که اول بکی موضعك بری ثنیه در نحو یا رجلان اضربان زید اویری
 جمع مونث در نحو یا نسوة اضربن زید یا ربوا بکی موضعه مشدده دن غیر یسی صالح اولور نون ثنیه به
 ملتبس اولسون دیووقف حالته و بوموضعلده یونس خفیفه نك دخولن جایز کور مشدر لکن قول اول
 اجود در التوین علی وزن التکریم اسمی منونی باق تقول نونك الاسم تنو بنونو بن اسمك اخرنه مخصوص اولن نون
 ساکه دخی دیرل کد تلفظده ظاهر اولور کد ابتدا اولر فصل الواو الوین واوک فخی وتانك كسری ومدله یور که بر
 طمر در کد منقطع اولدقه صاحی هلاک اولور الوتن واوک فخی وتانك سکونیه یورک طمر نه اورمق تقول وننه
 من الباب الثاني اذا صبت ونينه الواق تانك كسری به مکانه ثابت و دائم اولن نسنه الوتون خمتنه دائم اولمق التنه
 تانك كسری به بمعناه بقال ون الماء وغيره و تونا ونه من الباب الثاني ايضا ای دام ولم قطع الواق تانك كسری به
 مشول کوزلی صور کد زائل اولیه معین دائم معنائه الموائنه میمک ضمی وتانك فخی ايله بر نسنه به ملازم ابديوب
 اندن ارایق الوتن واوک و ثاء مثلثه نك فخیله صنم بت معنائه الوتن واوک ضمی وتانك سکونیه جمعی ثبار
 معنائه الا و ثاء همزه نك فخی ايله كذاك جمعی اسدله سادکی اسدك جمعته الاستثان همزه نك وتانك كسری به
 بر نسنه یچو غلغق بقال استوشن الرجل من المال الاستكثر منه و بواسطه یچی اولور ثاء مثلثه ايله و حمله واستور
 کی اولور کد ثاء مثلثه و راء مهمله ايله کد بونلر دخی بر نسنه یچو غلغدی دیمکدر الوتن تانك كسری به ثابت
 و دائم اولن نسنه واتن کی در لفظا ومعنی الوجین واوک فخی و حیمک كسری ومدله برک اولن یدر که فی الجملة یوکسك
 اوله و صریح اولیه الوجنه واوک فخی و حیمک سکونی والفك مدله مشول ناقه در کد برک اوله ذکر اولنان ره تشبیه
 اولمشدر صلابت جهنندن بعضی ابدی و جناشول ناقه در کد و جنثینی عظیم اوله الوجنه واوک فخی و حیمک
 سکونیه یوزده اولن یومری در دیکاق معنائه و بونله دورت لغت وارد ری وجنه در ذکر اولن اوزن و بری
 دخی وجنه در واوک كسری به و بری دخی وجنه در واوک ضمیله و بری ده اجنه در همزه نك ضمیله و حیمک جمله سنده
 سکونیه لا و جن میمک ضمی و حیمک فخی و تشدید به بکاف لری یومری اول کسسه عظیم الوجنه معنائه الوجن واوک
 فخی و حیمک سکونیه دو کد دق معنائه بقال وجن القصار الثوب یجنه و جنان من الباب الثاني اذا قد لجنه میمک
 كسری ومدی و حیمک فخیله شول التدر که انو که یزدو کرل المواجهن میمک فخی و حیمک كسری به جمعی ذکر اولن التار

ودن

وزن

ون

ون

وجن

معنائه التوجین علی وزن التکریم کذاك دق معنائه و بقال ما دری ای من وجن الجلد هو ای الناس هو
 یعنی بو رکلام در که تخفیر مجلده استعمال اولور توجین جلد اعمال حقیره دن اولما غله الوجین واوک فخی و حیمک
 کسری ومدله دن نك كاری شط الوادی معنائه الودن واوک فخی و دالك سکونیه بر نسنه یباش اینك
 الودن اولو ک فخی و دالك تخفیف ايله بمعناه تقول و دنت الشی و دنا وودانا من الباب الثاني اذا لفته وودن کویا کی
 اولن کسسه احوال کرکی کبی ندرک ایتمکه دخی دیرل بقال اخذوا فی و دانه ای فی حسن القيام علی العروس وودن
 عورت ضعیف اوغلن طغور مغه دخی دیرل الابدان همزه نك كسری ومدله کذاك عورت ضعیف اوغلن
 طغور مرق بقال و دنت المرأة و دنت اولدت ولد اضا و اوضاوی ضاد معجه ايله ضعیفه دیرل المودن میمک فخی
 و دالك ضمی ومدله اصلش نسنه منقوع معنائه الودین واوک فخی و دالك كسری ومدله بمعناه و بر قوم بنت
 الناس نام عورت طاش کد و ربه بونی نعلین کسبو یدد کد نده دتوه دبدی یعنی سیز ایلدک بن کسین دبدی
 طاش خود اصائق قابل دکل و مودون نه دن ضعیف طوغن اوغلن المودن میمک ضمی ومدی و دالك فخیله
 کذاك ضعیف طوغن اوغلن الا ندان همزه نك كسری وتانك دخی کسری و تشدید به اصلش و اصلش
 معنائه کور بقال اندن اذ التل و اندنه ایضا اذ ايله فهو یعدی و یلزم المیزان میمک كسری ومدله ترازو که
 معروف در اصلی موزان ایدی واوک ماقبلی مکسور اولدو و یچون یایه منقلب اولدی و میزان النهار کون استویه
 و ارمغه دخی دیرل بقال قام میزان النهار اذ التصف الوزن واوک فخی و زانك سکونیه طارقی الزنه زانك كسری
 و نونك تخفیفه بمعناه تقول و زنت الشی و زنا و زنه من الباب الثاني ووزن بر کسسه به رسنه طارقه دخی دیرل
 تقول و زنت فلانا و زنت لفلان قال الله تعالى و اذا کالوهم اوزنوهم یحسرون و وزن بر نسنه به رسنه به برابر
 کلکه دخی دیرل بقال هذا وزن درهما و وزن بر بلدزک دخی اسمی در که حضار دیکله معروف بلدزله طوغر
 وعر بلرک الحضار والوزن مخلفان دبد کد رینک وجعی بودر که ذکر اولنان بلدز لر سهیل بلدزندن مقدم
 طوغر غاغین کورن کسسه سهیل طن ابدوب سهیل در دیو بین ایلر و وزن ناحیه معنائه دخی کور مننه
 قولهم هو وزن الجبل ای ناحیه منه و زنه مقابل معنائه دخی کور بقال هوزنه الجبل ای حذاء و سیمو به
 ایتدی بونلر یعنی وزن الجبل و زنه الجبل ظرفیت اوزن منصوب بلر در الازن زانك كسری به برابر اولن درهم
 بقال هذا درهم وزن ای لازیه فیها و لا نقصان الموازنه میمک ضمی و زانك فخیله بر نسنه ی بر نسنه به و زنده
 برابر قلق الوزن واوک كسری به بمعناه تقول و زنت بین الشیئین موازنه ووزنا و بر نسنه بر نسنه به برابر اولمغه یا خود
 انك مقابله سنده اولمغه دخی دیرل بقال هذا یوزن هذا اذ لکن علی زنته او کان محاذیه الا تران همزه نك كسری
 و تانك كسری و تشدید به بر نسنه ی طارقیوب الموق بقال وزن المعطى و وزن الاخذک بقال نقد المعطى
 و نقد الاخذ یعنی اچیه ی و برن انتخاب ابدوب یردی والن انتخاب ابدوب الیدی پس اتران باب افتعال دن در
 واو تابه قلب اولنوب ادغام اولمشدر الوزین واوک فخی و زانك كسری ومدله شول حنظل در که او کوخش
 اوله یعنی اون اولمش اوله و حنظل قرغه دو ککی دبد کد رسنه در که اطبا قنده معروف در ووزن اهل وقار
 اولن کسسه یدخی دیرل رزین معنائه موزن میمک و زانك فخیله بر موضعك اسمی در سناذ در موجد و موهب
 کی در الوسن فخیله ایز غنق نعاس معنائه السنه سینك كسری به کذاك ایز غنق بقال و سن
 الرجل من الباب الرابع وعر بلرک اوسن بارجل لیلک دبد کد لری قوللر نه همزه همزه وصل وسین مفتوح در
 و تقول ماله و لا وسن الا ذاک یعنی هنی واستراحتی مقصود اولن نسنه به مصر و قدر و زیاده زبون اولمغه
 دخی دیرل بقال و سن الرجل من الباب الرابع ایضا اذ غشی علیه من نثن البیر مثل اسن الوسنان واوک

وسن

فخی و سبک سکونیه از غن کسینه بقال و سن الرحل فهو و سنان الاستنبان همزه نك كسرى و تانك كسرى
 و مدله كذلك افر غنق بقال و سن الرحل و استو سن معنى الايسان بكسنيه في قيونك رايحه سى اورمق بقال
 اوسنته البير الموسنة ميمك ضمي و سبك كسرى به شول قيودر كدر رايحه سى كيرن كسنيه في اور بقال ركيه موسنة
 و ركيه نك فخي و يانك تشد بدله دهي يقين اولن قيونك سبك و سبك ضمي و تشد بدله بكسنيه نك
 اوزر او بوركن كلك بقال دوسنها اذا تاهاوهي نايمة و بوندين مقصود اركك ديشيه او بوركن كلدی ديك
 اولور الميسان ميمك كسرى و مدله اهل و قار اولن كسنيه بقال امراة ميسان كان بهاسنه من رزاشه اي كوياكه
 زياده و قارندن او بخويه وار مشدر ميسان ميمك فخي و يانك سكونيه به وضعك اسمي در الوضين او ك فخي وضاد
 معجمك كسرى و مدله مخفه اوزن چكد كلى قولن كه قتب ايجون اولن بطن مثابه سنه و رحل ايجون اولن
 تصد ير مثابه سنه و اكر ايجون اولن حزام مثابه سنه در ووضين قايشدن او راش يصى قولاندر كه زياده
 استحكام ايجون رقاچ قائدن ايدر الرحل ووضين ضمتيله جمعي ذكر اولن قولاندر معنا سنه و ابو عبيد ايتدي وضين
 ديرل موضوعن محلدنه كم قتل ديرل مقتول محلدن الوضين و او ك فخي وضاد سكونيه ذكر اولن قولاندر اورمك
 تقول وضنت التسع اضنه وضنا اذا نسجت و نسع نونك كسرى به قولانه ديرل الموضوعه ميمك فخي وضاد ك ضمي
 و مدی ايله شول وزن در كه حلقه لريك زياده رى رينه كرمه سندن طوقش كي اولور و موضوعه جواهر ايله
 طوقش دخی ديرل منه قوله تعالى على سر رموضونه و مجاهد بوابت كرمه نك تفسير نك اي مرمولة بالذهب و الجواهر
 ديشدر و مرمولة اور لمش معنا سنه در الوطن فختيله انسانك اولد و فخي و رورو به نام شاعر شعرته و طنى
 تخفيف ابدوب و سطن ساكن قشدر الاوطان همزه نك فخي جمعي و طنلر معنا سنه و او طان الغنم قيون
 يناعي اولن يرل لا بطان همزه نك كسرى و مدله برى و وطن طوقش كرمه نك تفسير نك اي مرمولة بالذهب و الجواهر
 همزه نك و تانك كسرى و مدله بمعناه ايضا تقول اوطنت الارض و وطنتها توطيئنا و استوطنتها اذا اتخذناها
 و طنا لا طان همزه نك كسرى و تانك كسرى و تشد بدله بمعناه ايضا و بواب افتعالدن در قلب وادغامه
 اطنان و لمشدر و توطيئ النفس نفسى برنسنه يه اقشدر مقدر الميطان ميمك كسرى و مدله برنسنه نك غايي
 و ميطان شول ريه دخی ديرل كه يوك كرك المرنى قوشمه اورادن تعين ايدر اول ميدانك اوليدر و ميثاء و ميداء ميمك
 كسرى و مدله ميران اخريه ديرل المواطن ميمك فخي و طانك كسرى به جنك يرلى قال الله تعالى اقد نصركم الله في
 مواطن كثيرة المواطن ميمك فخي و طانك كسرى به واحدی جنك يرلى معنا سنه الوعنه و او ك فخي و عينك سكونيه
 رك يارض صلبه معنا سنه النوع فختيله و عينك ضمي و تشد بدله دوه زياده سمر مك بقال نوعت الناقة اذا
 سميت غايه العين الوكن و او ك فخي كافك سكونيه قوش يواسى كرك طاغده اولسون كرك ديواره اولسون
 عش معنا سنه و عش عين مهله نك ضمي و شينك تشد بدله شول يوادرك قوش انى چوب ديوشر مكله پير
 الموك ميمك فخي كافك كسرى به بمعناه و اسمي ايتدي و كن شول قوش يواسى در كه چوب ديوشر مكسرن اوله
 و كرك ايله شول قوش يواسى در كه چوب ديوشر مكله و كن قوش بومرده سن قنادى التنه المغه دخی ديرل بقال
 و كن الطائر يرضه يكنه و كن من الباب الثاني اذا حضنه الوكنه و او ك ضمي و كافك سكونيه قوش ارتاغى
 بر هر قنده اولور سه اولسون لاده همزه نك ضمي و كافك سكونيه بمعناه الوكات و او ك ضمي و كافك سكونيه جمعي
 قوش ايتدي قارى معنا سنه الوكات و او ك و كافك ضمي ايله كذلك جمعي معنای مز بورده لغتدر الوكات و او ك ضمي
 و كافك فخي كذلك جمعي مز بورده لغتدر الوكن و او ك ضمي و كافك فخي كذلك جمعي ته كم بونك ايله ركيه جمعده
 مورو ايتشدر الوهن و او ك فخي و هانك سكونيه ضعيف اولمق معنا سنه در وضعيف ايتكه دخی ديرل بقال و هن

وضن

وطن

وعن

وكن

وهن

الانسان ووهنه غير يتعدى ولا يتعدى ووهن چوق دوه يدخی ديرل ايل كشيض معنا سنه ووهن كجه نك نصفه
 دخی ديرل الوهن ميمك فخي و او ك سكونيه كذلك نصف ليله ديرل و اسمي ايتدي كجه نك كسرى كجه ديرل الوهن
 فختيله كذلك ضعيف اولمق بقال ووهن و هانك اضنه نك الايهان همزه نك كسرى و مدله ضعيف قلق و ايهان
 كجه نك نصفه يا خود او اخريه داخل اولمق دخی ديرل نقول او هانك صرنا في ذلك الساعة التوهين على وزن
 التكرم بمعناه نقول ووهنه ووهنه توهينا الواهنة هانك كسرى به قصه ايكو قصيرى معنا سنه كد اسفل الاضلاع
 ديك اولور الوهانة و او ك فخي و هانك سكونيه شول عورندر كه انده ضعف و فتر اوله فصل الهاء التهان
 تانك فخي و هانك سكونيه ديه ديدكلى يغمورن برنوع در و ديه شول يغمور در كه قلى يانك نهاريا ثلث ليل
 اوله و اكثر نه حد اولميه و نصير ايتدي تهان شول يغمور در كه بر ساعت يغه بر مقدار يكد كن صكره يغه ووهنه تان
 يغمور طلمغه دخی ديرل الهتن هانك فخي و تانك سكونيه كذلك يغمور طلمغه من الهتون فختيله بمعناه الهاتن تانك
 كسرى به طلمين نسبه بقال هاتن الهتن هانك ضمي و تانك فخي و تشد بدله جمعي بقال معايب هتن مثل
 رايك و ركع الهتون هانك فخي و تانك ضمي و مدله بمعناه بقال سحاب هتون الهتن ضمتيله جمعي عموده عديكى
 الهجان هانك كسرى به شول دوه در كه اق اوله و بوننه نك كير و تانك و جمع وافر ادير اولور بقال بعير هجان و ناقة
 هجان الهجان هانك فخي و تانك كسرى ايله هجانك جمعي بعض روايت اوزن و هجان شول ريه دخی ديرل كه طير اخی
 خوب اولوب با تادن عالي ايله بقال ارض هجان مرت اى طيبه الترب خالية عن الثبات و مرت بوم مقامه جوهرى
 نسته لرك اختلاف اوزن در بعضينه مرت به مثناه مخفقه ايله واقع اولمشدر و بعضينه به موحده مشدده
 ايله واقع اولمشدر جمع ناس معنا سنه و هجان كرمه اولن عورته دخی ديرل بقال امراة هجان اى كرمه و اسمي
 اميرالومنين علينك رضى الله عنه هذا جنائى و هجان فيه و كل جان يده الى فيه ديدكى قولنده هجان خيار
 معنا سنه در ديدى و جناحى اقر دن ما خود در ميومد ميمك معنا سنه و يزبدى ايتدى هجان ايلو كى ظاهر
 اولن نسبه در ته كم هجين هيجنى يته ايلو ظاهر اولن در و هجت انه جانندن اولور و هجن باباسى جنس اولوب اسمى
 ناجنس اولسه ولد هجين اولور الهاجن حيمك كسرى به شول قير در كه قبل البلوغ تزوج اولنه و كذلك دوه نك
 و سائر بهايك خمره سنه دخی هاجن ديرل و فى المثل جلت الهاجن عن الولد اى صغرت و جلت الهاجن عن الرقد و رقد
 راء مهمه نك كسرى و تانك سكونيه بيوك قدح در يعنى دنك خمره سى سود ايله بيوك قدحى طولدر مز و ابن
 الاعرابى ايتدى جلت العليه عن الهاجن ديرل كبريت معنا سنه و عليه دوه در بسندن اولن سود قانه ديرل و ابن
 الاعرابى ايتدى هاجن شول بنت لبون در كين وقت بيوكلى اولوبى وقت طوغره حالا كه اول كاصالح اولميه الهجين
 على وزن التكرم برنسنه هجين قلق يعنى بد اصل قلق وى كوهر قلق بقال هجنه اذا جعله هجينا و هجين برنسنه يي
 قبيح كورمكه دخی ديرل لاهجان همزه نك و تانك كسرى به قيرزه صغيره ايكى و طلى ايتك نقول اهجتت الجارية اذا
 وطئت و هى صغيرة المهجنه ميمك ضمي و حيمك كسرى به شول تازه خرما غايج در كه بتدائش و رمش اوله الهدون
 ضمتيله ساكن اولمق بقال هدن يهدن هدى و امن الباب الاول اذا سكن و هدى دخی ديرل ساكن قلدى معنا سنه
 متعدى و غير متعدى كاور المهادنة ميمك ضمي و و لك فختيله مصالحة قلق بقال هادنه اذا صالحه الهدنة هانك ضمي
 و لك سكونيه سندر سكون معنا سندن و مصالحة معنا سندن و منه قولم هدى على دخن اى سكون على غل
 و دخن توتسدر دغان معنا سنه التهادن تانك فخي و و لك ضمتيله احوال منتظم اولوب ايش درست اولمق بقال نهادنت
 الامور اذا استقامت الهدن هانك كسرى به احمق و ثقيل معنا سنه الهدون هانك ضمي و و لك ضمي و مدله جمعي احمق
 و ثقيل اولنلر معنا سنه التهدينى على وزن التكرم عورت ولدن كلامى ايله ساكن قلق اى اوتنى دبلدك و تهدين

هتن

هجن

هدن

کلمه که دخی در بر بطو معناسنه هوان هانک فخی وزانک کسریله قسیدن رقبيله نك باباسی ادى در کدا اول هوان بن منصور در که جدا علاسی قیس عیلان در الهلون هانک کسری ولا ملک سکونی ویا نك فخی ابله بر ذون وزی اوزن بر اوتک اسمی در و بر ذون بار کیره در الهین مم اولک فخی و هانک فخی و مم ثانی نك کسریله حاضر معناسنه و بونک اصلی غیر پاری خوفدن امین قیاهی دیکل اولور و بوحالت معنای حضوری اقتضای اتد کچون لازمیله تعبیر اولوب شاهد به تفسیر اولمشدر و بحسب الاشتقاق اصلی ما امن ابدی مد حرج کبی امن فهو ما امن دن همزه نایه یایه قلب اولندی اجتماع همزین کسری کورد کسری سبیدن و همزه اول هایه قلب اولندی اراق الماء دن هراق الماء دبد کسری کبی الهین هانک فخی و نون اولک کسری و مدبله بر نسنه یی اوزن و ابد نوب اکادقت اتمک بقال هن بین هیننامن الباب الثاني اذا حق وهنن اغلق معناسنه دخی کلور بکا کبی هینا هانک فخی و نونک تشدید بله کاه اولور مکانه اشارت اولور هینا کبی ته کم بعض اشعار ده واقع اولمشدر الهانته هانک فخی و نونک تخفیفه قوت و قد رت بقال ما بالبعیر هانته ای طرق و طرق طانک کسری و رانک سکونیله شهمه دیرلر و مقصود قوت و قدرت در الاهنان همزه نك کسریله قوت و قدرت و یرمک نقول اهنه الله ای جعله قویا قادر المهنون میمک فخی و نونک فخی و مدبله قوت و قدرت بولاش کسنه الهینه هانک کسری و نون اولک فخیله بر جنس کربی در عاز پشت مخصوص معناسنه الهون هانک فخی و واک سکونیله سکون و وقار اوزن اولمق بقال فلان یغنی علی الارض هوان و هون بر نسنه سهولته اولمغه دخی دیرلر بقال هان علیه الشی اذا خف التهوين علی وزن التکریم اسان فلی بقال هون الله علیه ای سم له و خفقه الهین هانک فخی و یانک کسری و تشدید بله اسان اولن نسنه فعیل وزنی اوزن در الهین هانک فخی و یانک سکونیله معناه مخفف منه الا هوان همزه نك فخی و واک کسری و الفک مدبله جمی اسان اولن نسنه ل معناسنه افعل اوزن اولور شی ابله استیاده کبی الهینون هانک فخی و یانک سکونیله کذلک جمی بقال قوم هینون لیمون الهون هانک فخی و مدبله غور حقیر اولمق الهون فختینله اسم در ذکر اولن معنایه الا هانته همزه نك کسریله بر کسنه یی خفیفه عد ابدوب حقیر کورمک بقال اهانه اذا استخف بالمهانه میمک فخیله کذلک غوره حقیر اولمق بقال رجل فیه مهانه ای ذل و ضعف استهانه همزه نك و یانک کسریله بر نسنه یی حقیر کورمک التهانون نك فخی و واک فخی ابله معناه بقال استهانه و نهان و اذا استخف هون هانک فخی و مدبله طایفه عرب بدن کنانه نك برادر نك اسمی در که اول هون بن حزمه در که جدا علاسی مضردر الهینه هانک کسری و مدبله سهولت معناسنه در بقال امش علی هینک فخی علی رسلاک و رسل رانک کسریله اسانلق اوزن اولمغه دیرلر اهنون همزه نك و واک فخی و مایند هانک سکونیله دوشنبه کوتک اسمی در طایفه عرب بلک سماء قدیمه سندن در الهون واک فخیله شول معروف نسنه در که ایچنده بر نسنه حل ابدلر معرب در و بونک اصلی هاوون ابدی زیر اجنقی الهواون کلور هانک فخی و واک ثانی نك کسری و مدبله قانونه قوانین کبی پس و او ثانی استحقاقا حذف ابدوب و او وای مفتوح قلدر کلام عرب به فاعل وزنی اولمق و عیون عینک فخی ابله فصل الیاء الیه یانک فخی و یانک سکونیله راوغله کحالت لاند اند ابدلر یقلمقدر اللری جقمه رذن اول بقال یفت المرأة و الناقة ذالوت کذلک الیرون یانک فخی و رانک فخی و مدبله رکک اولانک صوتی منی معناسنه و بوسمدره قاموسه سمینته تعرض اولن امش در صاحب قاموسک خواص اشیا به اشارت عاد تبکن ذوزن یانک و زای معجه نك فخیله ملوک جیردن بر ملک اسمی در که کاکا کوندلر نسبت اولور بقال ریح یزنی لازنی همزه نك و رانک فخی و یانک تشدید بله کذلک ذوزنه منسوب اولن کوندلر ده لغت در الیزانی یانک فخی و یای اخیرک تشدید بله و لازنی همزه نك و رانک فخی و یانک تشدید بله کذلک ذکر اولن معناده لغت در الیقن یانک و فانک فخیله زیاده یشلر اولن پیر شیخ کبیر معناسنه الیقن یانک فخی و فافک کسری و مدبله بر نسنه یی

هون

هون

هون

هون

هون

هون

هون

اعتقاد ابله صحیح بلک نقول انا علی یقین منه کاه اولور نندن یقینله و کاه اولور یقیندن طن ابله تعبیر اولور الیقن فختینله بر نسنه یی ذکر اولن وجه اوزن بیلکله مصدر در الایقان همزه نك کسری و مدبله معناه الاستیقان همزه نك کسری و یانک کسری و مدبله معناه کذلک التیقن فختینله و فافک فخی و تشدید بله معناه کذلک نقول بقنت بقنامن الباب الرابع و ابقنت واستیقنت و تیقت کله یعنی الموقن میمک فخی و مدبله و فافک کسریله بر نسنه یی یقین اوزن یایچی کسنه یا واه منقلب اولدی ما قبلی ضوم اولد و غندن اوتری المیقن میمک فخی و یانک فخی و فافک کسریله موقنک تصغیری یا اصلی اوزن عودت اتمکله الیقن فختینله عرب طایفه سینه مخصوص شهرلر در الیقن فختینله و یانک اخر نك تشدید بله ذکر اولن شهرلر منسوب اولن نسنه الیانی یانک ابد فخی و اخر نك سکونیله معناه و بونک اصلی یی ابدی اخر نك یای نسبت تخفیف اولوب الف عوض و یرلمشدر پس الفله یای مشدد جمع اولماز و سبویه ایتدی عرب طایفه سندن بعضی یانی یانک تشدید بله دیرلر دبدی الیانیه یای اولک فخی و یانک تخفیفه کذلک یینه منسوب اولن کسنه الیمانون یانک فخی و نونک فخی و مدبله معناه بقال قوم یانیه و یانون مثل غایه و یانون و یقال امرأه یانیه ایضا الایمان همزه نك کسری و مدبله یینه کک التیقن علی وزن التکریم معناه الیما منه میم اولک فخی و یانک فخیله معناه کذلک بقال این الرجل و یزنی و یا من اذا اتی الیقن و کذا اخذ فی سیره یینا یعنی صاغ جانبه میرا تمکه دخی دیرلر بقال یا من یافلان باصحابک ای خذ بهم یینه و لا تقل یتامن بهم و العامة تقوله التیقن تانک و میمک فخی و یای تحتانک مایند سکونی و اخر نك اولن یانک تشدید بله یی و لا یینک اطرافی افق الیقن معناسنه الیقن یانک فخی و میمک سکونیله برکت معناسنه بقال یین فلان علی قومه من الباب الخامس اذا صار مبارکا علیهم و یقال یینهم بالفتح ایضا الیقن میم اولک فخی و یانک فخی و مدبله مبارک اولن کسنه من یین بالضم فهو میمون الیامن میمک کسریله کذلک مبارک اولن کسنه من یین بالفتح فهو یامن فیم و یین فی الافعال یكون مثل شیم و شام التیقن فختینله و میمک فخی و تشدید بله بر نسنه ابله مبارکک طلب اتمک لایامن همزه نك فخی و میمک کسریله مبارک اولن نسنه لوصاغ اللرمعنا سنده کلور و یا من اسانک مقابلی در نامبارک اولن نسنه لوصول اللرمعنا سنده و یا من یینک دخی جمی کلور کوریا که یین الیقن اوزنه جمی اولنوب الیقن اوزنه جمی اولنمشدر وزن اوزنه جمی اولنوب الیقن یانک فخی و میمک سکونیله صاغ جانب کسریله مقابلی در وصول جانب معناسنه بقال قعد فلان یینه الیقن همزه نك و میمک فخی ابله صاغ جانب الیقن میمک فخی و یانک سکونی و میمک اخرک دخی فخیله معناه بونلر ايسر ابله میسر نك مقابلی در الیقن نك فخی و میمک کسری و مدبله قوت و یین دین معناسنه ده کلور معنای مذکور دن ما خود در منه قوله تعالی تا تو ناعن الیقن قال یین عباس ای من قبل الدین فتزینون لنا ضلالتنا کانه ارادیا تو ناعن الماتی السهل و یین عالی در جدید دخی در اسمی ایتدی عرب لک فلان عندنا بالیقن دبد کلری جنزله حسنه معناسنه در الیقن الیقن کله اولاده همزه نك و میمک فخی بعد میمک کسری و مدبله مبارک معناسنه در بقال قدم فلان علی الیقن ای علی الیقن و یین اندایچه که دخی دیرلر قسم معناسنه الیقن همزه نك فخی و میمک فخی ابله یینک جمی قسملر معناسنه الایمان همزه نك فخی ابله کذلک جمی و یینه یین دبد بلر اندایچه کن هر کس صاغ الیقن بولد اسنک صاغ النوضع ایتد کچون و اگر یین صاغ جانب معناسنه اولوب طرف اولور سه جمی اولنار زیر اطروف جمی اولمغه صالح اولماز مختلفه الالفاظ و متفاوته الاسماء اولد و عیون کورلری کیم قدام خلفه مخالف و یینه مخالف و شماله مخالف دیر یعنی هر کسنک یینی مثلا واحد در ماعد اولن جهلر نه دال اولن غیر الیفاظ در پس یینک جمی اولنمی شخص واحده نظر جایز اولماز مکر که

یقن

یقن

اشخاص متعدده به نظر اولنه تنه کم دوه سور یسنه این الابل واشمل الابل دیرلورین انسانک وغیرک صاغنه
 دخی دیرلورین یانک خمی و میمک فقی و یاء تانینک کسری و تشدد بدله یینک تصغیر بدرها سر و اما میرالمو منین
 حضرت عمرک رضی الله عنه حدیثه که ها بله وارد اولمشدر زود تا بمینتیها من الهیید توجیهی بود که
 بمینتیها بدیشدر فقی کله سنک تصغیری اولما غله کویا که یاء اولی تایه قاب اولمشدر تا بنت ایچون
 اولمه ده مشترک اولدوقلری جهندن وهیید قرقه دو کلککک تخمینه دیرلور تخم حنظل معنا سنه الینه یانک
 خمی و میمک سکونی ابله عن رده لرندن برجنس رده نک اسمی درام این همزه نک و میمک فقی ابله رور نک
 اسمی در صکر رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم اولاد صغاری انک حضانه سنه ایکن انی ازاد ابدوب
 زید ترویج ایتد که زیدک اندن اسامه ادلواو علی طوغشدر این الله همزه نک فقی و میمک خمیله برلفظیر که
 موضع قسمه وضع اولمشدر الی الف وصلدر اکثر نجاه قتنه واسما ده الف وصل مفتوح کلمشدر
 بوندن غیر و کاه اولور بونک اوزرنه تا کید ایچون لام ابتدا داخل اولور نقول لین الله پس حالت وصله
 الی حذف ایدرسن و این مبتدایک طریقله مرفوع اولوب خبری عذوف اولور تقدیری لین الله قسمی
 ولین الله ما اقسام یاء اولما غله فقی بونکله باری تعالی یخطاب اینک دیرسن وفی حدیث عرویه بن زبیرانه قال
 لینک این کنتا بنیت لقد عافیت و کاه اولور لیجندن نونی حذف ایدوب ایم الله دیرلور همزه نک فقی و کسر بله و کاه
 اولور یایی حذف ایدوب ایم الله دیرلور و کاه اولور میمک مضمومه ابله اکتفا ایدوب ایم الله دیرلور و کاه اولور میمک مکسور
 قیلورلر حرف واحد اولوب بایه شبیه اولدو و میمک و کاه اولور من الله دیرلور میمک و نونک خمی ابله و من الله دیرلور
 میمک و نونک فقی ابله و من الله دیرلور ابله کسینک دخی کسر بله و ابو عبید ایتدی کاه اولور لفظ یینله دخی قسم
 قیلوب لین الله لا فعل دیرلور و کاه اولور یینی افعیل صیغه سی اوزن جمع قیلوب این دبدکن صکره لفظ ایلله
 قسم قیلوب لین الله لا فعلن کذا دیرلور و ابو عبید ایتدی اولی همزه وصل اولن این ابله قسم قلمعک اصلی بود
 بعد کثرت استعمال الله خفت مقصود اولمقین نونی حذف اولمشدر لم یکن کله سندن حذف ایدوب لم یکن
 دبدکاری کی و من بود ایتدی بونده حذف نوندن ماعد العت کثیره وارد و بومذهبه ذاهب اولوب لین کپسان
 و این در مستوی ایشلدر در که اینک الی الف قطع در یینک جمعی در همزه سی تخفیف اولنوب حالت وصله
 طرح اولند و فقی کثرت استعمالندن اوتری در دیشلدر و الله تعالی اعلم بالصواب باب الهاء من کتاب
 ترجمه الصحاح الجوهری فصل الالف الابه همزه نک فقی و یانک سکونیه برسنه یی اولمشکن متنبه اولوب
 خاطره کتورمک نقول ابهت للامر به ایها من الباب الثالث اذ انسیته ثم انتبهت له و ما ابهت له تا به ابله دخی
 دیرسن مصدر نه فحتمینه باب رابعن نهت بها کی الابه همزه نک خمی و یانک فقی و تشدد بدله اولولق
 عظمت معنا سنه التاء فحتمینه و یانک خمی و تشدد بدله برکسنه یی و کلکک اکبر معنا سنه الابه فحتمینه و هانک
 تشدد بدله اوزی بوغق اولن کسنه ایچ معنا سنه دخی دکلدر که ابوک موضعی به واقع اولن فصلی بالیدی لکن
 جوهر نک تسهیل اللطالین مناسبت فی الجملة ابله بعض لعی بطریق الاستطراد ذکر ایتک عادی در و حکنه
 اعاده اتمی بومعانی تا یید ایدر پس صاحب قاموس بومقوله لرده مزبوری غلطه و و همه نسبت اینک وجه
 دکلدر التاء فحتمینه و تاء تانینک خمی و تشدد بدله نقصان عقل فتنه دن تبدیل اولمشدر معنوهلق
 معنا سنه الاقه همزه نک فقی و تافک سکونیه طاعت معنا سنه فاهدن مقلوب در که فاه دخی طاعته دیرلور الاله
 همزه نک کسر بله عبادت کی در و زنا و معنی بقال الاله من الباب الثالث اذ عید و منه قرآن عباس و بذکر
 والا هتک بکسر الهمزة یعنی و عبادتک و کان بقولان فرعون کان یعبد یعنی فرعونه عبادت اولور دی

الله فحتمینه و لامک تشدد بدله و مدبله که اسم ذات معجم جمع صفات در اصلی ذکر اولن لفظدن مأخوذ در
 که بو اصلندن الاله ایدی فعال وزنی اوزن کسر فایله مفعول معنا سنه پس الاله مألوه معنا سنه اولور که معبود دیک
 اولور امام کی که موتم به معنا سنه در وقتا که الالهک اوزرنه الف لام داخل اولدی همزه حذف اولندی کثرت
 استعمالدن اوتری و اگر الف لام همزه دن عوض اولیدی عوض عنه ابله جمع اولدی حالاکه الاله دیرلور و همزه
 حالت نداده همزه قطع قلندی الف لام لازم قلند و غندن اوتری نفی حالهذا الاسم و جوهری ایدر بن اباعلی
 نحوی ایشلدر که الف لام همزه دن عوض در دیر ایدی و عوض اولدو غنه همزه نک حالت قسمه و حالت نداده
 همزه قطع اولدو فقی دلالت ایدر تنه کم انا لله یفعلن و یا الله اغفر لی دیرلور و اگر عوض اولسه الف لام حالت نداده
 ثابت اولدی هذا الاسمک غیرنه ثابت اولدی کبی و همزه نک همزه قطع اولسی کله یه لازم اولدو غنه
 بناء دکلدر و اگر اکناه اولسه الذی الی کله لرده دخی همزه همزه قطع اولق لازم اولور دی و بونک همزه قطع
 اولسی همزه مفتوحه اولدو غندن اوتری دخی دکلدر زبیرانندن اوتری اولسه ایم الله ده دخی همزه قطع
 اولور دی و کثرت استعمالدن اوتری دخی دکلدر اگر کثرت استعمالدن اوتری اولسه سائر کثیر الاستعمال اولن
 کله لرده دخی اولور دی پس معلوم اولدی که مزبور ک همزه سی همزه قطع اولسی مزبور مخصوص بر حالتدن
 اوتری در که اول ابتدای کله اولن حرف عذوفندن عوض اولسی در دیر ایدی و سببویه الله کله سنک اصلی لاه اولسن
 جائز کورمندی تنه کم فصل لامده کور انشاء الله تعالی الاله همزه نک کسر بله جزیره بر موضع اسمی در و الاله
 کذلک کونشک اسمی در لا ینصرف در الف لام داخل اولمقسن و کاه اولور الف لام داخل قلوب منصرف ایدرلر
 و اسم معرفیه کاه الف لام داخل اولوب کاه اولما مقبوعن غیر مجریده واقع اولمشدر تنه کم لقیته الندری وفی
 ندری دیرلور کونلر اسناد دیک معنا سنه و لقیته الفینه بعد الفینه و فینه دیرلور جینا بعد جین معنا سنه و کذلک
 النسر یقی النسر و نسر دیرلور بر صمک اسمی اولق اوزن بود ذکر اولن جوهری کلامی در لکن بوندن قدم ندری و فینه
 کله لرده نک وضع معرفه اولدو قلر اشارت تمامشدر تا که بومقامه ازاد اولمقنر مناسبت ظاهر اوله و شمس الاله
 دبو شمیه قلمری شمس تعظیم ایدوب کعبادت تد و کار نباء در الاله همزه نک فقی و مدی و لامک کسر بله الاله
 جمعی بتلر معنا سنه و مزبور له الهه دبد و کری زعم فاسد لرده انلرک معبودیته استحقاقی کلدقاری جهندن در
 زیر مزبورلرک وضع ایتد و کری ایما اعتقاد لرینه تابع در نفس امره تابع دکلدر التالیه علی وزن التکریم عبادت
 قلدر مقدر تعبید معنا سنه التاء فحتمینه و لامک خمی و تشدد بدله عبادت قلن فحتمینه و تعبد معنا سنه بقال تاله
 اذا تعبد الاله فحتمینه له مقیر اولق بقال الیه یا له الهامن الباب الرابع اذ تحیر و بونک اصلی وله یوله و له ایدی و الالبایه
 صبر ایده میوب فریاد ایتکه دخی دیرلور نقول الهت علی فلان من الباب المزبور ایضا ای اشتد جزعی علیه مثل
 ولت الاله فحتمینه او تنق نسیان معنا سنه نقول منه امه امه من الباب الرابع و قرأ ابن عباس وادکر بعد امه
 و اما حدیث زهریده واقع اولن امه که اقرار و اعتراف معنا سنه در اولفت غیر مشهور در الالمیه همزه نک فقی و میمک
 کسری و مدبله شول سو خیلدر در که قیون عارض اولور خصیه و حیچک کی و برکسنه یید دعا یسلا الهه و امیهه دیرلور
 و اهه ایدی اقتضا ایدن حالت در الاله همزه نک فقی و میمک سکونیه ذکر اولن ان مرضه مبتلا اولق بقال مهت
 الغم علی البناء للمجهول تومه امه الاله همزه نک خمی و میمک فقی و تشدد بدله لم لفظنک اصلی در انه معنا سنه
 الامهات همزه نک خمی و میمک فقی و تشدد بدله امک جمعی لدر معنا سنه الامات همزه نک و میمک تشدد بدله کذلک جمعی
 الاله همزه نک فقی و نونک سکونیه صولمقن الا نوه فحتمینه بمعناه بقال نه یا نه انها و انوها من الباب الثاني اذ حرمن ثقل
 یحرم فهو مثل الخ یا ح صیغه و معنی الاله همزه نک خمی و نونک فقی و تشدد بدله نهک جمعی بقال قوم انه مثل الخ و انخ

انه

ایه

آه

اقه

اله

او هه هه نه نك فتي وواوك سكوني وهانك كسر به بدنك برعضوه وجع عارض اولد و غندن اوتري او هه ديك منه
 قولم عند الشكايه او هه من كذا اله هه نه نك فتي ومد به ذكر اولنان معناه دراو ده اولن واوي الفه قلب ايمكله
 يقال اله من كذا اله هه نه نك فتي وواوك كسري وتشديد به وهانك سكوني كذا ذكر اولن معنيدر بقال او هه
 من كذا وكاه اولور هاي حذف ايدر اووك تشديد بني بقا ايمكله بقال او من كذا بلا مدوكاه اولور حالت شكايه
 نظويل صوت ايجون او هه من كذا ديرلر هه نه نك مددي وواوك فتي وتشديد به وهانك سكوني بقال او هه من كذا
 وكاه اولور تاد اخل قيلول او تاه ديرلر كاه اولور مد اولور وكاه اولور التا ويه على وزن التكرم او هه ديك اولور التا وهه
 فتي به وواوك فتي وتشديد به معناه بقال او الرجل تا ويهاوتا وهه تا وهه اذ قال وهه الهه هه نه نك مد به حالت
 وزني اوزن اسم دراه ايمك معن سندن بقال تا وهه الهه الرجل الحزين الهه هه نه نك فتي وهانك تشديد به
 معناه منه قولم في الدعاء على الانسان الهه لك واوه بالتاء بعد الواو المشددة واو لك بالواو المشددة
 مع حذف الهاء ايه هه نه نك كسري ومددي وهانك كسر اوزن بناسي ايله بر كسندن اكر نكله واكر نكله
 زياده نسنه طلب ايمك خصوصه اسم قعلدر امر حاضر معنا سنه تقول للرجل اذا استزدته من حديث
 او عمل ايه وابن السكيت ايتدي اكر ايه كله سن وقف التيوب وصل اتسك منون قيلول ايه حد شادير سن
 وبعض شعره كه حالت وصله غير منون واقع اولمشدر اول وقف بني ايله دروا بن السكيت ايتدي فتي ايه يارجل
 ديسك اكا حالاسو بلد وكي حديث معهودي زياده قيل ديوامر ايتش اولور سن واكر ايه ديسك توينه كوايه
 بر سوزه شروع قل ديتش اولور سن هات حد بشامعنا سنه زياتون تكيه فاده ايلر و فتي بر كسندني سو بلر كن
 ساكت قلوب كلامدن منع ايمك ديلسك ايه اعداير سن فتي بر سنه نك اراق اولمشن بلدر ملك ديلسك ايه
 در سن هه نه نك فتي هه
 ايهت بالجمال اذ اصحت بها ودعوتها وجمال حيك كسر به جمك جعي در ايهات هه نه نك فتي ويا نك سكوني به بعد
 اولدي معنا سنه در بعض لغت اوزن نقول ايهات جعي هه هه هه هه هه هه هه هه هه هه هه هه هه هه هه هه هه هه هه
 ثنيه صيغه سي اوزن هه
 البه بانك فتي يا خود فتي ودالك سكوني به بر سنه كسزن اولمق نقول بد هه امر اذ استقبله به المبادهه ميمك
 فتي ودالك فتي به بر سنه كسزن اولمق بقال باد هه اذ افا جاه البدهه بانك فتي و فتي ودالك تخفيفي ايله
 بر سنه كسزن اولمق معن سندن اسم در البديهه بانك فتي ودالك كسري ومد به معناه البتاده تاذك فتي
 ودالك فتي ايله على الفور بر سنه ايشليك بقال هه ايبادهان بالشعر المبد ميمك كسري و بانك سكوني به زياده
 بد يهت كوي اولن كسندن البرهه بانك فتي و بانك سكوني به زماندن مدت طوبله البرهه بانك فتي و بانك
 سكوني به معناه كذا بقال انت عليه برهه من الدهر وبرهه اي مدت طوبله من الزمان ابرهه هه نه نك
 وزانك فتي و بانك سكوني به ملوك يندن بر ملكك اسمي در كه اول برهه بن الحارث در كه اكاذ والمناز ديرلر وري دني
 ابرهه بن الصباح در كه بود دني ملوك يندن در كه صاحب الفيل در و بعض نسخه ده بري دني ابرهه الاشرم
 الحبشي در كه صاحب الفيل در ديتش حتى صاحب صراح بو نسخه يه تابع اولوب ابرهه اوچدر ديتش در لكن كتب
 نقاسيره موافق اولن بود در كه صاحب الفيل ابرهه بن الصباح اوله وقامو سه دني موافق اولن بود در كه ابرهه ابي اوله
 بري ابرهه بن الحارث وري دني ابرهه بن الصباح اوله البرهه بانك وراك فتي ايله شول عورندركه طوبت بني
 وشعم وحي غالب اولد و غندن بني حركت قله پس بو فعله وزني ولوب بوند عين ولام مكر اولمش اولور برهوت
 بانك وراك فتي وهانك فتي ومددي ايله رهوت وزني اوزن حضر موت نام يده برقيونك اسمي در كه ارواح كفار اندر

ديرلر اسمي روايتي اوزن ورهوت خايف معنا سنه در تا اخر نه زائد در ورهوت دني روايت اولور بانك فتي
 وراك سكوني به سبروت وزني اوزن وفي الحديث خير بيتر في الارض زمزم وشريتر في الارض برهوت وسبروت
 سين مهمله ايله وراك فتي اوتسر به ديرلر اخر نه اولن تا صلي در البله فتي به قاب سالم اولمق البلاهه بانك
 فتي ولامك تخفيفي به معناه التبله فتي به ولامك فتي وتشديد به معناه بقال به من الباب الرابع وتبله ايله
 هه نه نك ولامك فتي به شول كسندن در كه قلمي صافي اوله البلاء بانك فتي ولامك سكوني والفك مد به شول
 عورندركه ذكر اولن صفت اوزن اوله وفي الحديث اكثر اهل الجنة البله يعني اكثر اهل جنت دنيا خصوصه ايله
 اولنلر در دنيا به اهتماملري زاولد و غيچون هر نه دكا واخرت خصوصه عقلا و كيا ايسلر دني و بقال شباب ايله
 يعني بكتاك عالمه نوع غرارت اولد و غيچون بكتلي كاه بلاهته وكاه جنونه صفيلر هذه الاسبابه مناسبني
 اولد و غيچون و بقال عيش ايله اذ كان قليل الغيوم التبله تانك فتي ولامك فتي ايله صور تا البلاء اظهار ايتك
 باطننده بلاهت يو غنك البلهينه بانك فتي ولامك فتي ونونك كسري و بانك تخفيفي به معنشته وسعت اوزن
 اولمق بقال هوفي بلهنيه من العيش اي سعة يس بوند الفيايه قلب اولمشدر ما قبل ميسور اولد و غندن اوتري
 ونون زائد در سبويه روايتي اوزن به بانك فتي ولامك سكوني وهانك فتي اوزن بناسيله كيف كي بر كله در دع
 معن سنه واخفش ايتدي به كاه اولور مصدر منزله سنه استعمال اولور وكاه اولور سوي معن سنه استعمال
 اولور وفي الحديث اعدت لعبادي الصالحين ما لا عين رأت ولا اذن سمعت ولا خطر على قلب بشر به ما طلعت
 عليه وبعض نسخه ده به ما طلعتهم دني واقع اولمشدر باب افعال دن ايك سنه دني هيا دمو منبه دنيا ده اخبار
 واثار ايله معلوم اولندي غيري نسنه و بر بلور ديك اولور البوه بانك فتي ومد به بيقوشه شبيه بر قوش در كه
 بيقوشدن اصغر در البوه بانك كذا فتي ولامك فتي ولامك فتي ولامك فتي ولامك فتي ولامك فتي ولامك فتي ولامك فتي
 احمق تشبيه اولنور و عربلر صوفه في بوهه ديد كاري قوللرند مقصود شول هيا منشور در كه بفره رده
 كوشه قر شوكور نور واندن دن ايله تعبير اولنور و اين السكيت ايتدي ما بهت له وما بهت له ديرلر ما فظنت
 معن سنه الباه على وزن الجاه جماع معن سنه بابت ده لغتدر الابيه فتي به وهانك تشديد به اوزي بو غنك كسندن
 ايج كي در وزنا ومعني البهيه بالرك فتي وهه اولك سكوني واخر نه بانك تشديد به محسم اولن نسنه البهيه بانك
 فتي وهه اولك سكوني به دوه كوكر يوب چاغرمق بجاخ كي در وزنا ومعني فصل التاء الترهات تانك فتي وراك
 فتي وتشديد به شول خرده يوللر در اولور يوللر منشعب اولور الترهه تانك فتي وراك فتي وتشديد به
 واحد ي ذكر اولنان يوللر كيرمي معن سنه فارسي معرب در اندن صكره باطل معن سنه استعمال اولنوب الترهات
 البساس والترهات الصحاح ديد بلر كد بولر كلات باطله دن عبارت اولنور اسملر در وكاه اولور اضافت طريقيه
 دني استعمال اولنور الترهه تانك فتي وراك فتي وتشديد به كذا باطل معن سنه در ناسدن بعض كسندن
 استعمال الترهه تانك فتي وراك كسري ومد به جعي ذكر اولنان استعمال اوزن التاهه فانك كسري ايله شئ
 حقير معن سنه يقال نفه من الباب الرابع وفي الحديث في ذكر القرآن لا يتفه ولا يشان يعني قرآن عظيم مرور
 ايام له حقير اولمق وند اول ابد به كه نه يوب عمل مانده اولمق الله فتي به طعام فاسد اولمق بقال ته الطعام
 من الباب الرابع اذ افسد التماهه تانك فتي وميمك تخفيفي به تير امز رايحه بقلق بقال ته التماهه من الباب الرابع
 وسود رايحه سي متغير اولمق دني ديرلر بقال ته اللبن اذ تغيرت رايحته و ته سود ده فتي ولامك فتي ولامك فتي
 بقلق نسنه ده اولن رايحه كي در التماهه ميمك كسري و تانك سكوني به شول قيوندر كه سودي صاغلر قد
 اكلما يوب رايحه بقلبه التمهته على وزن الزلزله دله اولن لكت در التماهه تانك فتي و تانك كسري به
 باطل اولن نسنه لرهات معن سنه التيه تانك كسري ومد به متكبر اولمق بقال تاه تيه تيه اذ تكبر

بله

بوه

ببه

ببه

تبه

تفه

تهه

تهه

تبه

وتیه سرگردان اولوب کرمکه دخی دیرلر التیهان فحقته بجهناه بقال تاه فی الارض یبیه تهاوتیهانا اذ اذهب مقیرا
وتیه بریه معناسنه دخی کار و مفاز کی و بریه تیه دبد کار می محل حیرت اولد و غندن و تری در الایاه همزه نیک فحقیه
جمی بریه معناسنه الایاه همزه نیک فحقی و واک کسری و مدبله کذلک جمی التیهان تانک فحقی و یانک سکونی والفک
مدبله موثقی بقال فلاة تیهاء التیهیه علی وزن التکریم حیران و سرگردان قلی بقال تیه نفسه و توه بمعنی ماتیهه
همزه نیک و یانک فحقی و ما یبینه تانک سکونیه فعل یجعد و یجعب مقیر اولدی معناسنه و ما توهه دخی بومعنایه در
الایه همزه نیک و یانک فحقیه متکبر اولن کسه بقال هو ایله الناس المتیهه میک فحقی و تانک کسری و مدبله شرل
ردرکه محل حیرت اوله بقال ارض متیهه و اصله مفعله فصل الجیم الجیمه جیمک فحقی و یانک سکونیه انسانک
و غیرک التیه دیرلر الاجیه همزه نیک و یانک فحقیه التی بیوک اولن کسنه بقال رجل اجیه اذ کان بین الجیمه للجیمه
جیمک فحقی و یانک سکونی والفک مدبله موثقی التی بیوک عورت معناسنه جیمیهه الاصحی جیمک ضمی و یانک فحقی
و یانک سکونیه برکسنه نیک اسمی در و اصله ذکر اولنان اسم موثک تصغیری در و جیمیهه اسد برجنه دورت
بلدزه دخی دیرلر که قرا کازول ابدرکه کاجیمه الاسد دیرلر و جیمیهه ات سور یسنه دخی دیرلر و فی الحدیث لبس
فی الجیمه صدقه و جیمیهه خلا یقعد برجماعته دخی در لاجیه جیمک فحقی و یانک سکونیه برکسنه نیک التیه اورمق
تقول جیمیهه اذ اصککت جیمیهه و جیمیهه برکریه نسنه ابله برکسنه یه توجه اتمکه دخی دیرلر تقول جیمیهه بالمکروه
و جیمیهه قیویه و ارمقه دخی دیرلر قیونک الات و اسبابی حاضر دکلن بقال جیمیهه الماء جیمیهه ای و ردناه و لیست
علیه اذ الاستقاء الجیمیهه جیمک فحقی و یانک کسری و مدبله صوده اولن کراحت و عدم نفع ابن السکیت لیتدی
و ردنا ماء جیمیهه دیرلر صویا شور اولوب ابله کملکه قابل اولد و فی جهتن یاخود بدرا یحه اولد و فی جهتن یاخود
زیاده درین اولوب جیمیهه سنه کلی مشقت اولد و فی جهتن و بومقام ده صاحب صحاح جیمیهه الاصحی تکرار
ذکر اتمشدر اولی بریه اکتفا اتمک ابدی الجیمیهه جیمک فحقی و یانک کسری و یانک تخفیفیهه هنکامه و غلبه تقول
صحت جیمیهه القوم ای جلیتم و کلامهم علایه دون السراطله جیمک فحقی و یانک سکونیه دن اطرافنده مواجکه
کلن برلر جلمه الوادی وزن مزبور وزن دن نیک ایکی جانی الجلاه جیمک کسری به جمی جوانب الوادی معناسنه الجلاه
جیمیهه فحقی و یانک سکونیه خرده طاشلری رند نازاله قلی بقال جلمت الحصى عن المكان من الباب الثالث اذ اجمیته
هنه الجیمیهه جیمک فحقی و یانک کسری بومدبله متولیدر که انوک خرده طاشلری زاله اولمش اوله الجلاه فحقیهه باشک
مقدمه اولن قلی ایچ اولمق و بوحالت صلیعک ابداسی در و صلحک یاشنک اوکنه قیلاری اولین کسنه در
بس جله حلج کی در وزن و معنی الاجله همزه نیک و یانک فحقیهه باشنک اوکنه قیلاری اولین واجله شول صغره دخی
دیرلر که بونیوزی اولیه اصح کی در وزن و معنی کسائی روایتی وزن الجیمی جیمک ضمی و یانک فحقی و یانک تشدید به
خیزرن دبد کلمی معروف اغاج که اندن عصا ل ابدرلر و بوقیثی روایتی در الجاه علی وزن الحال قدر و منزله
بقال فلان ذو جاه اذ اکنان ذاقدر الایجاه همزه نیک کسری و مدی ابله برسنه یی و جیمیهه قلی التوجیه
علی وزن التکریم بجهناه بقال اوجهته انا و اوجهته انا اذ جعلته و جیمیهه و هری نسنه لند بویه واقع اولمشدر
لکن صد اجوفه در و ایجاه و توجیه خود مثالند و اگر مقلوب ایسه مقلوبیتنه تعرض اولمباق کرک ایدی
جاه هانک کسراوزن یناسی ابله برلفظ در که ارکک دوه یی سورمه ده استعمال اولنوردیشی دوه ده استعمال
اولمباق و جوهه نیک و صاحب قاموسک عبارت لری زجر للبعیر لالناقه واقع اولمشدر لکن بعیر بدلنه جمل اولسه
اولمباق و لوردی زیر بعیر اسم جنس در مدکره و موثقه متنا و لدرت کم باب راده مرور اتمشدر جاه
وزن مزبور اوزن اخرینه اولن هانک تنوینیه ذکر اولنان معنایه در اصمعی روایتی اوزن الجوه جیمک

فحقی

جیمه

جره

جلاه

جیمه

وجه

فحقی و واک سکونیه برکسنه یی مرکوه نسنه ابله فارشور و مق بقال جاهه بالمکروه جوه اذ اجیمیهه لجهجه علی وزن
الزلزله یحی جانورله حیقرمق منع اولسون دیونقول جهجهت بالسیع اذ اصحت بلیکف التیهه علی وزن التزلزل
برسنه دن لک کوب فراغت اتمک تقول جهجهه صناعی التیهه فصل الدال الدن دالک فحقی و یانک سکونیه برسنه یی دفع
ایتمک تقول در هت عن القوم اذ اذفعت عنهم مثل درات و هو مبدل منه نحو هراق الماء و اراقه المدره میک کسری
و یانک فحقیهه قومک زعمی اولوب لدره متعلق اولن کلماتی سوبلین کسنه المدان میک فحقی و یانک کسری به جمی زعماء
قوم معناسنه الدله دالک فحقی و یانک سکونیه ضایع کیدن نسنه هدر معناسنه بقال ذهب دمه دله ای هدر ا
التدلیه علی وزن التکریم عشق و هو ادن عقل ضایع اولمق بقال دلهه الحب ای حیره وادهشه الدله فحقیهه
عقل کیدوب مقیر اولمق بقال دلهه من الباب الرابع الدلوه دالک فحقی و یانک ضمیمه و مدبله شول ناقه در که
یولداشنه و ولدنه حنین ایشیه الدله فحقیهه و الدلوه ضمیمه ناقه بولداسنه و ولدنه حنین ایتامک بقال دلعت
الناقه عن الفهاون و لدها ندله دلوها من الباب الرابع الدهدهه علی وزن الزلزله برسنه یی یوالمق التددهه
علی وزن التزلزل یوالمق بقال دهدت الحجر فتدهه اذ اخرجته فتد حرج و حکاه لورهای یای قلب
ابد و بیدهدی الحجر و غیره ندهدیا و دهدیه ادهدیه دهداه و دهداء دیرلر یحی یواله سدر الدهدهان دالک
فحقی و هانک مابینده سکونیه چوق دوه ل ایل کثیره معناسنه الدهدهه دالک فحقی و هانک سکونیه دوه نیک
خرده لری و کاه اولورناس معناسنه ده استعمال اولنوردی ایل الدهدهه هو ای الفاس هو و کسائی
کله مزبور یی الفک مدبله روایت قلدی الادیه فلا ده همزه نیک کسری و یانک تشدید و هانک تنوینیه و یانک
دخی فاک فحقی ابله برکله در که بوخصوص الان اولمرسه بوندن صکره هر کرک اولمق دیک محندن استعمال اولنوردی اصمعی
روایتی وزن لکن مزبور ایتدی یی یونک اصلی نه ایدکن بلزم شوبله ظن ایدرم که بوفارسیدن منقول اوله کویا که
ان لم تصیره الان فلا تصیره ابدادیش اولورسن یعنی اگر بوخصوصی الان قلمر سیک ابد اقلر سن و خفی دکلدر که
اگر این زمان ندهی هر کرک ندهی معناسیهه اگر این زمان نکنی هر کرک نکنی معناسنک قری و مناسبتی و اورد و نسخ صحاح
بومقامه مختلفه در حنی فاضلدن بعض ان لم تصیره عبارت تن ضربدن ظن ایدوب ضربله ده پهنده مناسبت
یوقدر دیونکار اتمشدر فصل الراء الدهدهه فحقی و دالک سکونیه قیاده اولن چقور بردر که انده صویر کورالده
وانک فحقی و دالک کذلک سکونیه جمی ذکر اولنان چقورلر معناسنه الردهه رانک کسری یله کذلک جمی بقال قریب الحمار
من الردهه و لا تقل له ساء و ساء جاری صویه دعوت یحون موضوع کله در و خلیل ایتدی ردهه متول کچرک دپه در که
کثیر الحمان در و فی الحدیث انه صلی الله تعالی علیه وسلم ذکر المقتول بنهروان فقال شیطان الردهه و نهروان برشورک
ادی در الردهه و انک فحقی و فانک سکونیه دوه هر کون نه وقت دبلر سه صویه و ارمق الردهه ضمیمه بجهناه بقال رفعت
الابل رفهه رفها و رفوها من الباب الثالث الرفهه رانک کسری و فانک سکونیه لاسمدر معنای مذکور دن الارفاه
همزه نیک کسری به دوه یی ذکر اولنان وجهه اوزن صویه صالیویرمک تقول رفهته انا و ارفاه هر کون یا غلنوب صایح
و سقلن طره مغه دخی دیرلر بوندن نعی اولمشدر ارفاهه فانک کسری به اهل سکون و اهل حضور اولن کسنه بقال
رجل رافه ای و ادع و وادع عین مهمله ابله حضور صاحبیهه دیرلر الرفاهه رانک فحقی و فانک تخفیفیهه وجه معاش
وسعت اوزن اولمق الرفاهیه رانک فحقی و هانک کسری و یانک تخفیفیهه بجهناه الرفهیهه رانک ضمی و فانک فحقی و یونک
کسری و یانک تخفیفیهه بجهناه کذلک تقول هو فی رفاهه من العیش ای سعه و رفاهیهه و رفهیهه و رفهیهه جماسیهه
الحاق اولمشدر الف زیاده اتمک لیلکن الفیایه قلب اولمشدر ما قبل مکسور اولد و غندن و تری ارفهه فانک کسری
ابله اناه سفرده اهنه یوزن کیمیهه دیرلر الرافهه رانک فحقی و فانک کسری به جمی بقال یی و یونک لیله رافهه

جوهه

دن

دله

دهه

رده

رفه

و ثلاث ليل روافه اذا كان يسار فيهن سير اليها الترفيه على وزن التكرم غريه مهمل ويرمك يقال رفته عن عزمك
 ترفيه الى نفس عنه الرفه رانك ضمي وفانك فحقيله همان تبين معنا سنه وفي المثل اغنى من النفه عن الرفه ونفقه تانك
 ضمي وفانك فحقيله قره قولق دبد ككري ربحي جانور سياه ككوش معنا سنه يعني فلان كسنه نك فلان سنه دن
 استغاسي زياده در قره قولاغك همان ندن اولن استغنا سندن زيرا قره قولق همان يمز بلكه يني دخی سومز
 الترفيه فحقينه و يانك ضمي وتشدد بد بله اول جانبه بوجانبه ككيدوب كلث يقال ترفيه السراب اذا تربع
 وتربع رابعين مهم لتبيله اول جانبه بوجانبه بلدر مغه ديرل المويه ميمك ضمي و يانك فحقي وتشدد بد بله ذكر اولنان
 وجه اوزن اولن سراب فصل السين السبه فحقينه عقل زياده پير اولمافدن زابل اولمق المسبوه ميمك فحقي
 و يانك ضمي ومد بله عقل پير اكنن زابل اولمق كسنه المسبه ميمك ضمي و يانك فحقي وتشدد بد بله بعناه الاست
 همزه نك كسري وسينك سكونيله قورق عجز معنا سنه واست حلقه دبره دخی ديرلر و بونك اصلي سته در
 فحقينه واصلي سته اولد و عنك دليلى بودر كه جمى استاه كلور افعال وزنى اوزره جل ابله اجمال كى وجذعه
 قفل كى اولمق احتمالى يوقدر زرا حذف اولنان لام الفعلى ككوروب عين الفعلى حذف ايسك سته در سن
 سينك فحقيله اكر جذع وقفل ككى اولسه كسر سينله يا خود ضم سينله اولوردى بوذكر اولنان جوهر ينك
 تفريرى در خنى دكلدر كه افعال وزنى اوزن جمع اولنسى وسطنك متحرك اولمه سن مثبت اولور لكن بسطى دخی
 مفتوح اولد و غنى ثابت اولر زرا جازكه فحقيله اخذ كى اوله فانك فحقى و خانك كسري بله وبعض اشعار ده كه است جل
 واقع اولمشدر مجاز در مراد عجز جل در زرا كلام مرده است الجمل يوقدر وعر بلك باست فلان دبد وكري
 سو كك در شتم معنا سنه واست مطلقا اخر معنا سنه ده كلور يقال مازال فلان على است الدهر مجنوناي لم يزل
 يعرف الجنون وعلى است الدهر دخی ديرلر السه سينك فحقى ابله كذلك است معنا سنه در وفي الحديث العين وكاء
 السه عين الفعل كحذف ابله ته كم الان مرور ايتدى و بروى وكاء السه كحذف لام الفعل ووكاء ووكاء كسري بله قره
 اغزن بغل قلى نسنه ديرلر الاسته همزه نك وتانك فحقى ابله قوروى بيوك اولن كسنه يقال رجل استه
 اذا كان كبير العجز السهم سينك وهانك ضمي وما يند تانك سكونيله كذلك قوروى بيوك اولن كسنه السهامى
 سينك ضمي وتانك تخفيفيله و يانك تشدد بله بعناه كذلك السهام سينك فحقى وتانك سكونى والفك مدبله
 موثى قوروى بيوك عورت معنا سنه و ابن السكيت ايتدى رجل استه وسهامى ديرلر عظيم الاست معنا سنه
 وامرأة ستهاه وسهم ديرلر ميم زابد اولمق اوزن السه سينك فحقى وتانك سكونيله بر كسنه نك قوروى غنه اورمق نقول
 ستهه الرجل ستهاه من الباب الثالث اذا ضربته على استه السهمى فحقينه و اخرنه يانك تشدد بله استه منسوب
 اولن كسنه الاسنى همزه نك كسري و اخرنه يانك تشدد بله كذلك استه منسوب اولن كسنه اكر حالى اوزن
 ابقا اولنوب اصله ارجاع اولمق ايسه السه سينك فحقى وتانك كسري ابله كذلك استه منسوب اولن كسنه ته كم
 حرج دبد بلر حروف مهمله ابله فرج نسايه منسوب اولن معنا سنه السه فحقينه سفاهت كه اهل عقل اولنك
 مقابلى در سفاهت كاصل معنا سى بر كسنه خفيف ومتحرك اولمق در وعر بلك سغه نفسه وغبن رايه و بطر
 حبشه والم بطنه و وفق امره ورشد امره دبد ككري قوللر نك اصلي سغهت نفس زبد ورشد امره ابدى وقتا كه
 فعل تحويل اولنوب رجه صفت قلندى ايسه مابعدى منصوب اولدى فعل انك اوزرنه واقع اولد وغندن
 اوترى زرا بوقدر رجه سغه نفسه معنا سنه اولدى عين الفعل تشدد بله و بوبصر يون وكساقى قوليدو
 و بونلر فحقينه هذا المنصوب بك تقدبى جائز در و فر ايتدى وقتا كه فعل نفسدن صاحبته تحويل اولندى
 مابعدى مفسر عمر اسنه جارى اولدى تاكه سفاهت انه اولد وغنه دلالت قله و بونك حكى سغه زيد نفسا

سبه

سته

سفه

ديك

ديك ابدى زيرامفسر نكره اولور غيرى اولر لكن بواضافى اوزن ترك اولنوب نكره كى منصوبه ترك اولندى
 نكره يه تشبيهها و فحقينه بونك تقدبى جائز دكلدر زيرامفسر تقدم اولمق و بونك مثلى در وعر بلك ضقت به
 در عاوطيت بنفسا دبد ككري كه معنى ضاق ذرى و طيات نفمى ديه در السفاه سينك فحقيله بعناه السفاهه
 على وزن المزبور بعناه ايضا نقول سغه فلان سفاها وسفاهه من الباب الخامس وسغه سفاها من الباب الرابع
 بونلر كيكسينه لغت در سفيه اولدى معنا سنه لكن مابعدى منصوب قلوب سغه نفسه وسغه رايه ديسلر
 كسردن غيرى جائز دكلدر زيرافعل كه ضم عينه در متعدى اولماز وسفقت الشراب دخی ديرلر باب رابع
 قن شراى جوق المحبوب فانك و اسفك الله دخی ديرلر سنى حق تعالى كثر شر مبتلا قلسون معنا سنه التسفه
 فحقينه وفانك ضمي وتشدد بد بله بر نسنه ي مائل قلاق يقال تسفقت الرج الشجر اذا مات به وتسفه بر كسنه ي
 الدايب مالن المقه دخی ديرلر نقول تسفقت فلانا عن ماله اذا اخذ عته عنه وتسفه بر كسنه يه سفيه لكى
 ايشدر مكه دخی ديرلر نقول تسفقت عليه اذا سمعته التسفيه على وزن التكرم بر كسنه يه سفاهته نسبت ابله
 نقول سغه تسفيتها اذا نسبته الى السغه المسافهه ميمك ضمي وفانك فحقيله كذلك سفاهته نسبت ابله يقال
 سفيه لم يجد مسافها ومسافهه كوفى يا خود تلومى يانه قوروب كاه كاه اجمكه دخی ديرلر نقول سافهت الدن
 او الوط اذا قاعد ته فشربت منه ساعة بعد ساعة السوه ختمينه ات سكرته سنه يورمق بلامك يقال سيم
 الفرس سيمه سموها من الباب الثالث اذا جرى جربا لا يعرف الاعياه و بر كسنه مدهوش ومتغير اولمغه دخی ديرلر
 يقال سيمه فلان اذا دهش السامه ميمك كسري بله سكرته دن يورمق ات السه سينك ضمي وميمك فحقى وتشدد بد بله
 جمى ذكر اولنان اكر معنا سنه وسامه مدهوش ومتغير اولن كسنه يه دخی ديرلر السه سينك ضمي وميمك فحقى
 وتشدد بدى والفك قصر بله بر كسنه بلد و كى يره كتمك ابو عمرو روايتى اوزن يقال جى فلان السه يه اذا جرى
 الى غير امر يعرفه وسهمى كذى و باطله دخی ديرلر وسهمى دوه هر جانبه طاغله دخی ديرلر يقال ذهبت ابله سيمى اذا
 تفرقت فى كل وجه وسهمى رله كوك اراسنه اولن هوايه دخی ديرلر السه سينك ضمي وميمك فحقى وتشدد بدى
 و يانك سكونى والفك قصر بله كذب و باطل معنا سنه السنه فحقينه بل سال معنا سنه و بونك بر حرف ناقص در
 ونقصانده ايكى وجه واردرى بودر كه ناقص اولن و او اوله و برى دخی بودر كه ها اولوب اصلي سنه اوله جبهه
 كى زير اسفقت الخلة وتسفقت ديرلر قن اسكيوب انك اوزرنه بلر كسبه و خله ستهاه ديرلر قن بريل ميوه و ير سه
 و بريل و ير سه و بعضيلر ايتدى ستهاشول خرمادر كه انى قتلقي بلى ضعيف ايتش اوله وسنه قتلغه دخی ديرلر
 ابو عبيد روايتى اوزن يقال ارض نى فلان سنه اذا كانت مجديه النفسى فحقينه ونونك كسري وتشدد بد بله
 بر كسنه نك ايتدى بريل كتمك السنه فحقينه ونونك ضمي وتشدد بد بله بعناه نقول تسفقت عنه وتسفقت عنه
 وتسفه بر نسنه كوفلنوب فاسد اولمغه دخی ديرلر نكرج معنا سنه راء مهمله و حمله كرك اتمك اولسون كرك غيرى
 نسنه اولسون المسنه ميمك ضمي ونونك فحقى وتشدد بد بله كوف طوتن نسنه يقال خبز مسنه المسانه ميمك ضمي
 ابله بر نسنه ي بلله بار شق المسانه ميمك ضمي ونونك فحقيله بعناه نقول استا جرة مسانه و مسانه يه بلله
 اجان يه الدم السنه سينك ضمي ونونك فحقى و يانك تشدد بله سنه نك تصغيرى السنه سينك ضمي ونونك فحقى
 و يانك سكونيله ككذلك سنه نك تصغيرى السنون سينك كسري ونونك ضمي ومدبله سنه نك جمى بللر
 معنا سنه قن سنه ي و او ابله نوله جمع اتسلر سنى مكسور ابدلر و بعضيلر سنون دخی ديرلر ختمينه و اماشول
 كسنه كه سنين و مثن ديوب نونى مرفوع ابدلر انك تفريرنه ايكى قول واردرى بودر كه فعلين اوله فسلين كى
 احد حروفى حذف اولمغه ته كم مرور ايتدى لكن بو جمع نوادو قبيلندن اولور و صبغه جمع خود نوادردن اولمق

سبه

سفه

چوق واقع اولور عدی کی متلاعدونک جمعند و بو اخفش قوی دروا بکی قول بود که سنین فعیل وزنی اوزن
 اوله وسین مکسور اولدغی مابعدی مکسور اولد و غندن او تری اوله و کاه اولور که جمع فعیل وزنی اوزن کاور
 کلب ابله عیب کی کلب و عیدک جمعند بو قدر واره بوقولک صاحبی سنینک آخر ند اولن نوی سنه دن مخدوف
 اولن و اودن بدل و مایه ده اولن یادن بدل قیلور و اما باری تعالی نک ثانیة سنین قولند اخفش ایتدی
 سنین ثلثدن و مایه دن بدل و تقدیر کلام لبثوا ثانیة من السنین دیکدو وهم مزبور ایتدی اگر سنون
 مایه نی نفسیر اولور سه مجرور اولور و اگر ثانیة فی تفسیر اولور سه منصوب اولور دبدی لکن ثانیة تفسیر مایه ابله
 مقید اولق اعتبار ابله اولور مطلق اولماز علی مالا یخفی فصل الشین الشبه شینک کسری و یانک سکونیه بکرمک
 مشابیهت معنایه الشبه فحتمله بمعناه لغت فیه و شبهه شیهه معنایه ده کلور بقال هدا شبهه ای شبهه
 و بقال بینهما شبهه بالخریک المشابه میله فخی و یانک کسری ابله جمعی علی خلاف القیاس کما قالوا الحسن فی جمع الحسن
 نقیض القبح و مذاکیر فی جمع الذکر لاله الراجل و شبهه فحتمله یا خود شینک کسری و یانک سکونیه بقردن برنوع
 معنایه ده کلور که اگر یخ دیلر بقال کوز شبهه و شبهه شیهه شینک فخی و یانک سکونیه التباس المشابهات میله
 فخی و یانک کسری به مشکل اولن نسبه ل المشابهات میله کذلک فخی و یانک کسری به بری رنه شیهه نسبه ل مماثلات
 معنایه سنه الشبهه فحتمله و یانک فخی و تشدید به بکرمک بقال تشبه فلان بکذا التشبیه علی وزن التکریم
 برنسنه فی اخر نسنه به بکرمک تشبیل معنایه لا سیاه همز نک کسری به برنسنه به بکرمک المشابهه میله فخی
 و یانک فحتمله کذلک بکرمک به ل اشبهت فلا ناو شابهته الاشباه همزه نک و تانک کسری به برنسنه ملتبس اولق
 بقال اشتبهت علی الشیء الشبهان فحتمله و قاموسه فحتمله اوله سنه دخی اشارت ایتشد و موجود اولان
 صحاح نسخ ل ند شینک فخی و یانک فخی ابله ضبط اولمشدر دخی بعضند قال ابو عبیده الشبهان بضم الباء واقع
 اولمشدر علی کل الوجوه شبهان دیکتلو انجلردن برانجلردن و بعضیلر ایتدی شبهان غام دبد کلری اولندر که
 ریاحین قمنندن در الشد شینک فخی و دالک سکونیه متخیر اولق بقال شد الرحل شدا اذا دهش الشده
 شینک فخی و دالک سکونیه اسم در حیرت معنایه الشده فحتمله کذلک اسم در حیرت معنایه بجل ابله بجل
 کبی و ابو زید ایتدی شد الرحل دبد کلری شغل معنایه سند در غیر د کلدرد بدی المشدوه میله فخی و دالک فخی
 و مدبله متخیر اولن کسنه بقال شد الرحل فهو مشدوه الشره شینک فخی و رانک کسری به حرصی غالب اولن کسنه
 الشره فحتمله حرصی غالب اولق بقال شره الرحل شره من الباب الرابع الشفه فحتمله طوداق و بونک اصلی
 شفه ابدی زیر تصغیری الشفیه و جمعی شفاه کلور ها ابله و کسر شینله و شفه کاه اولور سوالدن عبارت اولور
 بقال فلان خفیف الشفه ای قلیل السوال للناس و شفه ذکر جمیله دخی دیلر بقال له فی الناس شفه ای شفاء حسن
 و بنت الشفه کله به دخی دیلر بقال ما کلمته بنت شفه ای کله الشی شینک فخی و فانک تخفیف و یانک تشدید به
 شفه به منسوب اولن نسنه اگر شفه فی ظاهری اوزن نسبت قیلور سک دی و بدی و غدی کی اریه منسوب
 معنایه الشفه فحتمله و یانک کذلک تشدید به شفه به منسوب اولن نسنه اگر شفه فی اصلی اوزنه نسبت
 قیلور سک و بر جماعت شوبله ظن ایتدیلر که شفه دن ناقص اولن حرف و اوله زیر جمعند مشفوات دیلر و رحل
 اشقی دیلر فخی طود قلی ری برینه قاوشمه اروق کی کد اروق یوقری اوک دیشی اوزون اولنه دیلر پس اروق
 ارادی اوک دیشی اوزون اولنک شفه سی اکثر یا منضم اولد و غنه بناء اولور اروق ذکر اولنان معنایه اولد و غنه
 بناء اولر ته کم اوبله توهم اولندی و جوهری ایدر جماعت مز بونک کلامنک حتمند دلیل بو قدر الشفاهی شینک
 فخی و یانک تشدید به شول کسنه در که طود قلی بو بونک اوله الشفه شینک فخی و فانک سکونیه شغله دیلر

شبه

شده

شره

شفه

يقال

بقال شفهی عن هذا من الباب الثالث ای سغلی و عمر بلرک فخی نشفه علیک المرتع و الماء دبد کلری نشغله عنک
 معنایه سنه در یعنی واقع اولن او تلاق و صوه بین بره و فایدر ائده فضله و زیاده بو قدر و شفه ابرامله برکسنه نک
 قتنه اولن حاجتی جمله المعه دخی دیلر بقول شفهی فلان اذ الخ علیک فی المساله حتی لقد ما عندک المشفوه میله
 فخی و فانک فخی و مدبله شول کسنه در که خلق اندن طلبی چوق واقع اوله بر حیثینله که نک قاتند اولن حاجت
 دوکنه مشود و مضفوف و مکثور علیه کی که بونلر دخی ذکر اولنان معنایه در و مشفوه شول صوبه دخی دیلر که
 اوزرنه خلق کثرت اوزن اوله المشافهه میله فخی و فانک فحتمله برکسنه ابله اغراغه و یروب سو بلشیمک
 الحروف الشفیهه فحتمله و یانک تشدید به با و فایم در و لا نقل شفویه المشاکه میله فخی و کافک فخی ابله
 بکرمک مشابیهت معنایه الشکاه شینک کسری به بمعناه بقال شاکه مشاکهه و شکاها اذ اشابهه و قاربه
 و فی المثل شاکه ابا فلان یعنی یا ابا فلان مدخی بکری ابله قیلر شتم مثل اخر ده دون ذایفق الحار دیلر مثلاً اصلی
 بودر که برکسنه مرکبی یازان چقد قدح حین یبعده مشتری به ترغیب یچون بونک ابله یجه شکار صید اولمشدر زیاده
 یوکر کدر دبد کلر مشتری بدون ذایفق الحار دیش یعنی بو مبالغه سزدخی بازار اولور دیش الاشکاه همزه نک
 کسری به برنسنه مشکل اولق ابو عمرو بن العلاء وایتی اوزن بقال اشکاه الامر اذا المتکل الشوه شینک فخی و وواوک
 سکونی ابله برنسنه قبیح اولق بقال ساهت الوجوه تشوه شوها اذا قبح التشویه علی وزن التکریم قبیح قلیق
 بقال شوه الله و تشویه کوزد کوزمکه دخی دیلر بقال شوه له اذا تکرر و تقول و تکرر ابله و تقول غین معجه
 فتصبین بعین و تشویه تغییر وضع اینه دخی دیلر بقال شوه له اذا تکرر و تقول و تکرر ابله و تقول غین معجه
 ابله حاله در حاله دغنه دیلر المشوه میله فخی و وواوک فخی و تشدید به قبیح قلنن سنه الشوها شینک فخی
 و وواوک سکونیه نک محود اولن صفتلرندن در که اول طود قلی و ککری واسع اولق در وارک اولن اته اشوه
 دیزلر الا شوه همزه نک و وواوک فخی ابله تیز کوزی دکن کسنه بقال رجل اشوه اذا کان سریع الاصابه بالعين الشایه
 یانک کسری به تیز نظر اولن کسنه بقال رجل مثایه البصر ای حدید البصر الشاة علی وزن الذات قیون کوسفند
 معنایه سنه بونده مذکور موث بر اورد و بقال فلان کثیر الشاة والبصر هو فی معنی الجمع لان الالف واللام الجنس
 و شاتک اصلی شاهه در زیر الشویه تصغیری کلور الشیاه جمعی کلور شینک کسری و اخر ند ها ابله ندده
 ثلاث شیاه دیر سن عشره به و ارغجه فخی عشر دن تجاوز اتسه تابله دیر سن و قیون چوق اولسه هذه شاة کثیره
 دیر سن الشاة علی وزن الحال و اخر ند الفک مدبله کذلک شاتک جمعی در اصلند شاة ابدی ها همزه به قلب
 اولنوب شاة اولدی الشوی شینک فخی و یانک تشدید به شاة جمعی کلمله کلب و عیدله عیبی کی و شاة
 و حشی اولن صغره دخی دیلر الشوه فحتمله و وواوک فخی و تشدید به ذکر اولن صغری اولامق بقول تشوهت
 شاة اذا اصطط بها المشاهه میله فحتمله قیون چوق اولن را ابو عبیدروایتی اوزن بقال ارض مشاهه ای ذات
 شاه کابقال ارض ما بله اذا کانت کثیره الابل الشاوی اخر ند یانک تشدید به شاه کله سنه منسوب اولن نسنه
 و اگر بونکله برکسنه نسیمه اولنسه شای دیر سن و اگر دبلر سک شای دیر سن ته کم عطاوی دیر سن الشاهی
 کذلک اخر ند یانک تشدید به شاته منسوب اولن نسنه فصل الصباد صه صادق فخی و هانک سکونیه
 بر اسم در که انوکله فعل نسیمه اولمشدر که اول اسکت در امر حاضر صیغه سی اوزن پس برکسنه فی اسکات ایتک
 دل سک صه دیر سن و فخی و قف ایتیموب برکله ی اولمشدر سک صه دیر سن تنوینله و مبر دایتدی فخی صه یارجل
 دب سک تنوینله مرادک تعریفله تکیم مابین فرق اولور ز رانوس تکیم قاده ایدر فصل العین المعنوه میله فخی
 و تانک فخی و مدبله علی ناقص اولن کسنه بقال عته فهو معنوه لعتقه فحتمله و تاء ثانیانک فخی و تشدید به

شکه

شوه

صه

عته

كم عقل اولم تجن معنا سته عینك ضمی و تانك سكونيله معتوه اولم ابو عید بونی فعلی کلین مصدر لر
 ار اسنده ذکر البشدر العتاهیه عینك فخی یا خود ضمی و تانك تشدد بدله احق معنا سته در ابو العتاهیه كذلك
 عینك فخی و تانك تخفیف ابله بر کسینه نك کنفی در و قاموسه لقب در کتات دکلدر دیش لکن اب ابله مصدر
 اولد وخی حیثیتدن کنیت دیسه اولور هر نه دکلو دمه دلالی حیثیتدن لقب دیور سه دخی العجی عینك جیمک
 ضمی و تانك تشدد بدله کبر وعظمت صاحی اولن کسینه العجیه عینك و جیمک ضمی و تانك تشدد بدله کبر
 وعظمت العجیه عینك و جیمک كذلك ضمی و تانك تشدد بدی و تخفیفیه كذلك کبر وعظمت معنا سته فرا
 روایی اوزن بقال فیه عجمیه و عجمیه ای کبر وعظمت و بعضیلر ایتدی عجمیه جهل و حماقة دیرلر
 العید علی وزن حیدر و العیداء عینك فخی و تانك سکونيله بونلر بد خو اولن نسنه در کرک دوه اولسون کرک
 غیر و اولسون و عید بد خو لغه دخی دیرلر العید هیه عینك و تانك فخی و تانك تشدد بدله كذلك بد خو لغه
 دیرلر بقال فی فلان عید و عید هیه فهو عید و عیداء العزه هیه عینك کسری و زای معجمه نك سکونی و الفک
 قصر بله شول کسینه در کرک لب و لهودن منشوق اولیوب انی کند و دن اراق ایلیه العزه هیه عینك کسری و زانك
 سکونی و الفک مدله بمعناها العزمی عینك کسری و زانك سکونی و الفک قصر بله و نکره اولد قد تونيله
 العزمی عینك فخی و هانك کسری و مدله جمی سعلانه سعالی کبی غول معنا سته العزمی عینك کسری و زانك
 سکونی و هانك ضمی و مدله كذلك جمی العزمیه عینك کسری و زانك و هانك سکونی و زانك فخی ابله کبر
 معنا سته بقال رجل فیه عزه هیه ای کبر العزمیه عینك کسری بله شول بیوک انجدر که انک دکنی اوله و بواکی
 نوعدر ری خالص در وری غیر خالص در و خالص غرق و طم و سلم و سدر و سیال و سمر و نبوت و قتاد عظم
 و کنهیل و غرب و عوسج در و غیر خالص شوحط و نبع و شریان و سر و نشم و عجرم و تالب و بومد کورلر و عضا
 القیاس دیرلر که یای العجری دیک اولور اکثر یایی بونلردن ایشلد و کربنه باده و دیکلو اغاجک خرده لر
 عض دیرلر که باب ضاده ذکر اولن شدر و شول دکنلو اولی نسنلر که عض و عضا اولیه اول نباتان دن شکامی
 و حلاوی و حاد و کب و سلج دیکله معروف اولن نسنه لر در و بونلر که هر برینک تفصیلی محله مرور اتمکین
 اکتفال اولندی و عضا کاه اولور قولدن دخی عبارت اولور منه قولم فلان بتجب غیر عضا هیه اذ انخل شعر غیره
 یعنی غیرک شعرن کند و یه نسبت قلسه العضا هیه عینك کسری بله و احدی دیکلو انجدر دن بری معنا سته
 العضا هیه عینك کسری و ضادک سکونيله كذلك و احدی العضا هیه عینك کسری و ضادک فخی و تخفیفیه كذلك
 و احدی هیه اصلیه یی حذف ایتک ابله شفه ده حذف اولند وخی کبی و بونک نقص اولنن حرفی هادر ته کم
 ذکر اولندی زانک جمنه هیه و حذف اولنر و تصغیرنک عضا هیه دیرلر و نسبتند بعیر عضا هیه دیرلر عضا
 اولنلر و بونک و بعیر عضا هیه و ابل عضا هیه دخی دیرلر و بعضیلر نقص اولنن حرف و او در بدی بونک جمنه
 عضوات دبد کربنه باده و نسبتند بعیر عضوی و ابل عضویه دبد کربنه باده عینك فخیله علی غیر القیاس العضا
 فختینله دوه دیکلو اغاجی اولم بقول عضا هیه ابل تعضه عضا هیه من الباب الرابع اذ اعرت العضا العضا
 ضادک کسری بله ذکر اولنن اغاجی اولنن دوه العضا هیه عینك فخی و ضادک کسری بله بمعناه بقال بعیر عضا هیه و عضا
 و ناقة عضا هیه ایضا و عضا ساحره دخی دیرلر علی ماسیحی و عضا هیه شول ایلانه دخی دیرلر که اورد وخی
 ساعت قتل ایلیه الا عضا هیه همزه نك کسری ابله قومک دوه سی عضا اولنن بقال اعضه القوم اذ اعرت ابلهم
 العضا و عضا بهتان ایتکد دخی دیرلر بقول اعضت ای جئت بالبهتان المعضه میمک ضمی و ضادک کسری بله
 دیکلو انجاری جوق اولن بقال ارض معضه اذ اکثت کثیره العضا المعضه عینك فخی و ضادک کسری

و مدله

و مدله بهتان اولک معنا سته نقول بالعضیه بکسر اللام و هی استغاثه العضیه عینك فخی و ضادک سکونيله
 بر کسینه بهتان ایتک نقول عضیه عضها ارماء بالبهتان و کسائی ایتدی العضیه عینك کسری و ضادک فخیله
 کذب و بهتان معنا سته در العضون عینك کسری و ضادک ضمی و مدله جمی کذب لر معنا سته عره ابله عزون
 کبی ناسدن اولن فرقه لر معنا سته قال الله تعالی الذین جعلوا القرآن عضین و بعضیلر ایتدی بونک نقصانی و او در
 عضوته دن ما خود در فرقه معنا سته زرامش کین اقوالن قران عظیم حقنه تفریق ایدوب در لودر او
 سوبلد بلر کاه کذبدر و کاه شعر در و کاه کفایت در و کاه شعر در دبد بلر و بعضیلر ایتدی بونک نقصانی هادر واصلی
 عضیه در زراعضه و عضین لغت قریشده شعر معنا سته در و مز بورلر ساحره عاضه دیرلر العله فختینله متخیر
 اولم بقال عله علها من الباب الرابع اذ ادهش العله عینك فخی و لامک کسری بله متخیر اولن کسینه العلها عینك
 فخی و لامک سکونيله زیاده اج اولن کسینه العله عینك فخی و لامک سکونی و الفک قصر بله موثی بقال رجل
 علها و امرأه علی مثل غرنا و غرنا اذا کان شد بد الخوع بقال عله یعه من الباب الرابع ایضا و علی شول اته
 دیرلر که جام کورد و کده نشاطه کله و علها نرک دوه قوشنه دخی دیرلر العله لامک کسری بله دوه قوشی العلها
 عینك فخی و لامک سکونی و الفک مدله کی زدر که ان سنده دوه یوکی اتوب قیمه شکنده زرهک التنه کیرلر
 و علها اصلی حدت دره بر نسنه نك تحصیلند سعی و اقدام در العله فختینله تردد و تخیر در بقال ۴۶ عها
 من الباب الرابع العله عینك فخی و میمک کسری بله متخیر و متردد اولن کسینه العله میمک کسری بله بمعناه العله عینك
 ضمی و میمک فخی و تشدد بدله عامهک جمی العله عینك فخی و میمک سکونی و الفک مدله شول بر در که اند طاعلر
 و علا متلر اولیه العمی عینك ضمی و میمک فخی و تشدد بدی و الفک قصر بله ناید بد اولوب کیمک بقال ذهبت ابله
 العمی اذ لم بدراین ذهبت العمی عینك ضمی و میمک فخی و تشدد بدی و بونک سکونی و الفک قصر بله بمعناها
 العاهه علی وزن الحاله افت معنا سته بقال عیه الزرع علی البناء للجهول مثل ابف المعیوهه میمک فخی و بونک ضمی
 و مدله افت ارض ی بقال ارض معیوهه الا عاهه همزه نك کسری بله قومک طوارنه افت ارضمک بقال اعاه
 القوم اذ اصابت ماشیتهم العاهه و اموی ایتدی اعوه القوم دخی دیرلر التعویه علی وزن التکریم کیمه نك اخرنه
 قوفی تعریس معنا سته و تعویه بر مکانک محبتس اولمغه دخی دیرلر بقال عوه فی مکان کذا اذا احتبس فصل الفاء
 الفان رانک کسری بله بر نسنه ده حاذق اولن کسینه بقال فره بفره من الباب الخامس الفان رانک کسری بله حاذق
 معنا سته و بونادر در حامض کبی در نادر لقن زرا قیاسی بودر که باب خامسدن فره و حمض کله صغر فهو
 صغیر و ملح فهو ملج کبی و بار کیرا یجون و قاتر و حار یجون فان دیرلر بور بکن معنا سته القروهه ضمتینله بور بکنک
 الفراهه فانک فخی و رانک تخفیف ابله بمعناها الفراهیه علی وزن الکراهیه بمعناها ایضا الفراهیه فانک ضمی و رانک
 سکونيله فارهک جمی صاحب ابله محبه کبی الفره فانک ضمی و رانک سکونيله كذلك جمی یازل ابله یزل کبی جوان اولن
 دوه معنا سته و حایل ابله حول کبی حامله اولین طوار معنا سته و ات یجون فان دیرلر و جواد دیرلر و اممی
 عدی بن زبدی اته فان دبد کیچون بعض اشعارند تخطه ایدوب ات احوالن بلزایش دبدی لکن اصمینک
 بوکلامی کندی ات فتنه ماهر اولد و غن اشعار اولور و الا فصحه لازم اولن وجوه استعمالاتی بلک در ات احوالن
 کرک بلسون کرک بلسون الافراه همزه نك کسری ابله ناقه بور بکن اولاد طوغرمق بقال افرهت الناقه اذ اکثت
 تتج الفره و فره ضم فابله فارهک جمی دو کامر الفره میمک ضمی و رانک کسری بله ذکر اولنن ناقه الفره و وزن مز بور
 اوزن بمعناها الفره فختینله کون اولم بقال فره من الباب الرابع اذ بطروا و شرو منه قوله تعالی و نختون الجبال پیوتا
 فرهین شول کسینه که ذکر اولنن اوزن قرأت ایتدی معنای مز بوری دبدی و شول کسینه که فارهین قرأت

عضه

عله

عنه

فره

فقه

فقه

فقه

ابتدی فرمودن ضم را به مشتق قلوب حذاقت معنا من دلدی الفقه فانك كسرى وقافك سکونیه الکلوقهم
 معنایه بر اعراب عیسی بن عمره شهدت علیک بالفقه دبدی بالفهم معنایه تقول منه فقه الرجل من الباب الرابع
 ونقول ایضا فلان لا یفقه ولا ینفه ونقه دخی فهم معنایه در الافواه همزه نك كسری به برنسنه فی بلد رمل نقول
 افقهك الشی بود کراولنن فقهك معنای اصلبسی در بعد فقه علم شریعتی مخصوص اولدی الفقیه فانك فقی
 وقافك كسری ومدبله علم شریعتی عالم اولن کسنه الفقاها فانك فقی وقافك تخفیفیه ذکر اولنن علمه عالم
 اولن نقول فقه فقاها من الباب الخامس التفقیه علی وزن التکریم علم فقی بلد رمل التفقه فقتینله وقافك
 ضمی وتشدد بدبله ذکر اولنن علمه عالم اولن نقول فقه الله وتفقه هو اذا تعاطی ذلك المفاهاه میمك ضمی وقافك
 فقی ابله علم فقه ده مباحثه اتمك نقول فاقهته اذا باحثته فی العلم الفاهاه كافك كسری به یثس میوه معنایه
 الفواكه فانك فقی وكافك كسری به جمی انواع میوه معنایه وجوه رنك واجناسها الفواكه دبد کندن تبادر
 ابدن بودر كه افراد اعتبار به جنس واحد فواكه دیمیه لرا کرچه ارباب لغتدن چون کسنه فواكه مطلقا
 فاكه نك جمی در دیمشدر وفاكه بن المقیة الخزومی خالد بن ولیدك عمی در الفاكها فی كافك كسری ویانك
 تشدد بدبله میوه صتن کسنه الفاهاه فانك ضمی وكافك تخفیفیه لطیفه اتمك مزاج معنایه الفاهاه فانك فقی
 وكافك كذلك تخفیفیه برکسنه حسن خلق اوزن اولوب لطیفه كوی اولن نقول فكه الرجل من الباب الرابع
 اذا كان طیب النفس مزاجا الفكه فانك فقی وكافك كسری به لطیفه حی اولن كسنه وفكه كون اولن كسنه بدخی
 دیر لحرورن معنایه وقری قوله تعالی ونعمه كانوا فیها فكهین ای اشرفین وقری فاكهین ای ناعمین الفاهاه میمك ضمی
 وكافك فقیله لطیفه قلیق بمازحه معنایه بقال لا تفاكامة ولا تبل علی اكة واكد دپه یه دیرلری عتی امه ابله
 لطیفه قلیق یوقشه بتول اتمك کی در ضرر عابد اولمه ده التفكه فقتینله وكافك ضمی وتشدد بدبله نجب
 وبعضیلر تفكه بثمان اولن معنایه در دبدی قال الله تعالی فظلمتم تفكهون ای تندمون وتفكه برنسنه ابله
 فایده لغفه دخی دیرلر نقول تكفتم بالشی اذا تمت به الافكاه همزه نك كسری به ناقه نك تاره او فی اولمنا غله سودی
 كلك وضع حمل ای تمردن اول ابو زید روایتی اوزن بقال افكهت الناقه اذا درت عندا كل الریح قبل ان تضع
 المفكه میمك ضمی وفانك سكونی وكافك كسری به ذکر اولنن ناقه الافواه همزه نك فقیله شولنسنه لدر درك طیبه قترار
 طیبك رایحه سن خوب ایتمك چون ته كم توایل مشول نسنه لره دیرلر كه طعمه قاتر طعمك لذتق خوب یثسون دبو
 الفوه فانك ضمی ومدبله واحدی جزای طیبیدن بری معنایه الافواه همزه نك فقی وواوك كسری ومدبله افواكه
 جمی جزای طیب معنایه فوه اولافعال وزنی اوزن جمع اولمشدر سواقه اسواق کی بعد فاعیل وزنی اوزن جمع
 اولمشدر الفوه فانك فقی وواوك سكونیله فك اصلی در اغز معنایه ز رایجی الافواه كلور همزه نك فقیله اغز ل
 معنایه وافواه فوهك جمی دخی كلور علی غیر القیاس فانك ضمی وواوك فقی وتشدد بدبله نهر اغزی وول اغزی معنایه
 علی ماسیحی وفوه سوبلك معنایه دخی كلور بقال فاه باكلام یفوه اذا لفظ به وسوزه اغز ایحق معنایه ده كلور
 و یقال مافقت بكلمه ای مافقت فی بها و فم كلسنك اصلی اولن فوه ده وقتاكه ضمیر غایبه اضافت وقتنه ابکی
 هانك اجتماعن کریم کوردبلر ایسه اندن های حذف ابدوب هذا فوه وفوز دبد بدبلر ورا بت فاز بد ومرت بی
 زبد بدبلر پس فانك حرکی مابعدنه تابع اولدی وحقن نفسكه مضایف قلسك هذا فی دیرسن بوند رفیع ونصب
 وجر را اولوزن را اوایه قلب اولنوب دغام اولنور و یونك حالت رفیع واوله وحالت نصب الفله استعمالی اكثر
 حالت اضافته اولور وگاه اولور بلا اضافه دخی اولور ولكن قلیل در واما عر بلرك كلسه فاه الی فی دبد كلری
 مشافها معنایه در فوه حالیت اوزن منصوب اولمشدر بودر اولنن جوهری كلامی در وخی دكدر كه حال
 اولن مجموع كلام در یالكر فاه دكدر حی كه منصوب اوله حالا كه مشهور اولن فوه الی فی در وحقن فوه كلسن

اضافته

اضافندن قطع ایسه لرواوتوینه تحمل امعین حذف ابدوب هادن بدل میم كتوروب هذا فم وفان وفوان
 دبد بدبلر و بوندن معلوم اولور كه میمك عوضینی هادن در واولدن دكدر ز را واولدن عوض اولیدی میله وواوك
 بریده جمی جایز اولوزدی و ابو زید ایستدی عر بلرك فاه الفیهك دبد و كلری قوللر نك معنایه الحیبه لك دیکدر
 وخیبه خاه معجه ابله نومید لك معنایه در و ابو عبید ایستدی بونك اصلی جعل لله لفیهك الارض دیکدر رتبه كم
 بفیهك الجروبفیهك لا تلب دیرلر واثلب ثاء مثلثه ابله اوفق طاشی اولن طیارق در بر سر فاه ضمیر عارضه راجع اولور
 علی طریق الاستعارة ارضه فم اثبات ولما غله منیه طفا را اثبات اولند وخی کی الفوه فقتینله اغز بیوك اولن سعة
 الفم معنایه بقال فوه یفوه من الباب الرابع وبعضیلر فوه اولك دسئری اوزون اولوب طشره چقماق در دبدی
 الافوه همزه نك وواوك فقیله اغزی بیوك اولن كسنه والافوه الاودی بر شاعر كاسمی در الفواهاه فانك فقی وواوك
 سكونی والفك مدبله مؤنثی اغزی بیوك اولن عورت معنایه وفوهاشول بكره اغاجنه دخی دیرلر كه دسئری
 اوزون اولور دیشلردن مراد شول چو پلر در كه ایتنك ان سندن بورر الفوهه فانك ضمی وواوك فقی وتشدد بدبله
 یول اغزی وذن اغزی بقال قعد علی فوهه طریق و الجمع افواه علی غیر القیاس علی مامروفوه كاه اولور كلامه
 دخی اطلاق اولنور بقال ان رد الفوهه تشدد ای القالة پس بوفوت بالكلام دن ماخوذ در نكلك معنایه
 التفویه علی وزن التکریم برکسنه نك اغزن بیوك قلیق بقال فوهه الله ای جعله افوه التفوه فقتینله وواوك ضمی
 وتشدد بدبله سوزه اغز ایحق نقول ماتفوهت بكلمه ای مافقت فی بها المفوه میمك ضمی وواوك فقی وتشدد بدبله
 كثیر لکللام اولن كسنه منطق معنایه الاستفاهه همزه نك وتانك كسری ابله برکسنه طعمی از ركن چوق
 راولنق بقال استفاه الرجل اذا اشتدا كله بعد قلة الفیهه فانك فقی ویانك كسری وتشدد بدبله زیاده اكل ابدی جمی
 كسنه و بونك اصلی فیوه ابدی ادغام اولنوب فیوه اولدی وفیه كثیر لکللام اولن كسنه به دخی دیرلر منطق
 معنایه كسری میله الفیهه وزن مزبور اوزن مؤنثی الفیهه فانك فقی وهانك تشدد بدبله عاجز اولن معنایه
 الفهاهاه فانك فقی وهانك تخفیفی ابله بمعناها الفه فانك فقی وهانك تشدد بدبله عاجز اولن معنایه
 اوزن مؤنثی وفیهه طایفه دخی دیرلر زله معنایه و جهله ده دیرلر فی الحدیث ماسمت منك فیهه فی الاسلام قال
 ابو عبید یفنی السقطة والجهلة ونحوها الفیهه فقتینله عاجز اولن بقال فیهه یارجل فیهه من الباب الرابع ای
 عیبت الفیهه فانك فقی وهانك كسری ومدبله كذلك عاجز معنایه بقال سفیهه فیهه التفیهه علی وزن التکریم
 عاجز قلیق بقال فیهه الله ای جعله فیهه الافواه همزه نك كسری به او تندومق بقال خرجت حاجتی فافقی عنها
 فلان حی فیهه ای انسانیها فصل القاف الفیهه قافك ضمی ومیمك فقی وتشدد بدبله شول دوه لدر كه
 باشارن یوقر ووطوتوب صواغیهه لرقح كبی در وزنا ومعنی القامه میمك كسری به واحدی باشن یوقر ووطوتن
 دوه معنایه القامه علی وزن الحال طاعت امور نك بنی اسد دن روایتی اوزن القاهه علی وزن الحاله حكم وغلبه
 بقال مالك علی قاهه ای سلطان الابقاه همزه نك كسری ومدبله مطیع اولنق الاستیقاء همزه نك
 كسری وتانك كسری ومدبله بمعناه بقال ایقه الرجل واستیقه اذا اطاع پس بومقلوب اولوزن راقاف
 اوزن یا تقدیم اولنمش اولور حالا كه قاف مقدم در وایقاء فهم اتمك دخی دیرلر بقال ایقه اذا فهم و بقال
 ایقه لهذا ای افیهه الفقهیه علی وزن الزلزله شدتله كوكمكدر كه معروف در واکا فقهه دبد بدبلر
 كولر كن قهقه دبد کیچون القه قافك فقی وهانك تشدد بدبله كذلك فقهه ابله كولمك بقال قه وقهقه بمعنی
 وگاه اولور مصدری مخفف دخی قلو رلر ضوره ته كم بعض شعرده وارد اولمشدر وقهقهه سیر شد بدبله
 سیرا تمكه دخی دیرلر هقهقه دن مقلوب در القوهه قافك ضمی ومدی ابله شول سوت در كه لذتی متغیر اوله

فقه

فقه

قوة

لكن الله في الجملة تازه سوت حلاوتی باقی القوی قافک ضمی و مدبله اق بزردن بر نوع بزدر و بومقامه
صاحب صراح قوی نوع از کیه سغیددیشدر غلطدر و کیه کتاندن تخفیف و ملق نوع احتمالی معدن خالی دکلدر
زیر آشیاب مطلق در کتانه مخصوص دکلدر و بوندن ماء اجوهری قوی قهقهه بلفله ایراد اتمشدر حالا کدومه
ذیلند ایراد اولی کرک ابدی بوشبهه لای اولد قدن صکره قامه سه مراجعت اولند قهقهه ذکر اولنان منوال اوزن
بولندی فصل لکاف لکده کاف فخی و دالک سکونیه طر ملق لکدوه فختبندله بعناه بقال کده بکده من الباب الثالث
فهو لغة فی کدج بکدج بقال اصابه شی فکده وجهه و به کده و کده و بقال کدحه الحجر اذا صکه و ارفیه اثرشد بد
و کده هک کدحه لغت اولمسندن کدحک جمع دلالتیند و کی معناره کده دخی دلالت اتمک لازم کدینه علی ذلک
کده کسب و سعی معنایه کله سینه و هر به و قامه سه تعرض اولنما مشدر اگر چه ترجمه مختار صاحبی لازم کلور
ظن ابدی و کده کسب و سعی ابله تفسیر اتمشدر اگر اهه کافک فخی و رانک تخفیفیه بر نسنه فی قبیح کورمک
الکراهیه کافک فخی و رانک تخفیفیه بعناه بقال کده کراهیه و کراهیه من الباب الرابع الکراهیه کافک
فخی و رانک کسری و مدبله قبیح کورن نسنه المکره و میله فخی و رانک ضمی و مدبله بعناه الکراهیه کافک فخی و رانک
کسری و مدبله حریه اولن شدت در ذوالکراهیه و وزن مبرور اوزن شول قلیحدر که وارن نسنه فی شدتله قطع ابله
الکراهیه کافک ضمی و رانک سکونیه مشقت معنایه در ابو عبیدر و ایتی اوزن بقال قف علی کراهیه علی مشقه الکراهیه
کافک فخی و رانک سکونیه بر نسنه فی اگر اهله اتمک و بود خی ابو عبیدر و ایتی اوزن در بقال فلان قامی علی کراهیه
اگر هک علیه و کسائی دن ابو عبیدر و ایتی قلوب ایتدی مزبور که هک کده بین فرق اتمیوب احد هما اخرده
لغت در دیر ایدی و کده باشی رک اولن دوهیه دخی دیر لجمیل شد بد الرأس معنایه الکراهیه همزه نك کسری به
بر کسنه یه جبر بر نسنه فی ایشانک نقول اگر هته علی کذا اذا حمله علیه کراهیه التکریم بر نسنه فی
بر کسنه یه سودر نک نقول کده هت ایه الشی کراهیه فیه نقیض حبیه ایه الاستکراهیه همزه نك و تانک کسری به بر نسنه فی
کریه کورمک نقول استکراهیه الشی الا که همزه نك و میله فخیله شول کسنه در کدانه سندن اعی طوغه و کاه اولور
استعاره عارض اولن عماده دخی استعمال اولنور لکده فختبندله ذکر اولنان وجهه اوزن اعی اولق بقال کده کاه
من الباب الرابع الکراهیه میله کسری به شول کسنه در کدباشی الوب کده و قانده کتدکن بلیه التکمه فختبندله و میله
می و تشدید به ذکر اولنان طریق اوزن کده بقال خرج تکمه فی الارض اذا رکب راسه و لا بدری این توجه لکنه
کافک ضمی و نونک سکونیه بر نسنه نک نهائی نقول ارفه کده المرفه و بر نسنه نک و قته دخی کده دیر لرو بوندن فعل
مشتق اولماز و عر بلرک لا بکنه الوصف دبد کری لا یبلغ کهنه معنایه فی خالص دکلدر کلام مولد در الکده کده
علی وزن الزلزله ارسلان و اوزر میله بقال کده الاسد فی زره کده حکایه صوته و وزر ارسلانک سینه سنده متردد
اولن اوزی در الکده کاه کافک فخی و هک سکونیه بر نسنه دن هیبت ان کسنه الله کافک فخی و هک تشدید به
بر کسنه نفس شدتله اخر اجماع اتمک بقال کده السكران اذا استنکته فکده فی و جهک یعنی سرخوشک غزی رایحه سی
بانک مقصود اولد قهقهه نفس محکم اخر اجماع اتمک و الله اعلم فصل اللام الالهه علی وزن الفل فل شول واسع هم ادر که
اند سراب کور غدن عالی ولیه الله الاله لام اولک فخی و تانک کسری به جمیع اللهه علی وزن العرعر شول بزدر که راز
طوقش اولوردی النسیج معنایه و کلامه و شعرده دخی حال بوبله در الالهه علی وزن الزلزله جلاه بزی و امر
طوقش بقال الله التوب اذا هلهه مقلوب منه الیه لامک فخی و تانک سکونیه بر نسنه ابله اورنمک تستر
معنایه و سید و لفظه الالهه اصلیه لا اله الا الله ساجد داخل اولوب العباس و الحسن کی مجرای
حله جاری اولمغه بوقدر و ارکه بوسا را علامه مخالف اولمشد اصلیه صفت اولمغه و عر بلرک یالله دبد کری

قولری

قولری همزه نك قطعی ابله حرف یا اوزرنه وقف نیت اتمک در هذا الاسم تعظیم قصد ایتد کارندن اوتری
واما عر بلرک لاهم واللهم دبد کری قولرند میم حرف ندادن بدلدر و کاه اولور ضرورت شعرده بریده
جمع اولور لری راسع بر نسنه فی وقت ضرورتله اصلیه رد ابله کلمشدر لا هوت علی وزن الکافور اگر کله
مزبون نك کلام عربیه اولد و غی ثابت اولور سه اشتقاقی لاه دن اولوب وزنی فعلوت اولور رغبت و رحمت
کی و مقلوب اولماز طاغوت مقلوب اولد و غی کی که طاغوت طغی دن مقلوب در یا تقدیم اولنما غله اللات
علی وزن الذات طایف نامر و لا یتد بر صمک ایدی در که اکا ثقیف قبیله سی طیر لری و بعض مرت بونک
اخرن تا اوزرنه وقف ایدر و بعضی ها اوزرنه وقف ایدر و بعضی ها اوزرنه وقف اولنن بر اواصلنده ها ایدی
اللات والعزى دیر ایدی یعنی عدم وقف حالته تانی ایراد ایدر دی و بعضی هی اللات دیر ایدی حالات
وقفه دخی و بعضی هی اللات فاعلم دیر دی یعنی موضع رفعه مکسور ایدر دی امس کله سنده مکسور
ایتد کری کی و بوندن احسن اولور زیر الف لام بوندن ساقط اولماز هرند کارز ایدر اولمشر ایه دخی
ولخفش ایتدی اکثر بودر که اللات والعزى ده وقف اولنسه ها اوزرنه وقف اولنن بر اواصلنده ها ایدی
حالات وصله تا اولمشد و بونکان من الام کیت و کیت کی اولور و هیهات کی اولور کسر ایدن کسنه لغی اوزن
بوقدر و ارکه هیهات جماعتدن عبارت اولق جایز اولور و اللات عبارت اولق جایز اولماز بر اجماعت ایچون
اولق جایز اولماز الا الف ابله و الی دخی کده زاید اعتبارا بدرسک کله بر حرف اوزن بی قلق لازم اولور
فصل المیم المیم فختبندله و دالک ضمی نشد بد بله اوکک تمدح معنایه ماده اوکیچی مادح معنایه
المیم میله و تشدید به جمعی المیمه فختبندله کوز فاسد اولق اکا تحکله معالجه اولنق ترک
اولنما غله المیمه میله فخی و رانک سکونی و الفک مدبله فاسد اولن کوز و مرها کوزی فاسد اولن عورته دخی
دیرل الامر المیمه و رانک فخیله کوزی فاسد اولن رجل المیمه میله فخی و رانک فخیله شول بیاضدر که اکا
غیری رانک قارنمایه ابو عبیدر و ایتی اوزن و سورمه حکمین کوزه مرهه دبد کری بومعنادن ما خوددر
دبدی المقه فختبندله شول بیاضدر که کوکه ما بیل در المقه میله فخی و قافک سکونی و الفک مدبله ذکر
اولنان لوند اولن عورت و ابو عبیدر ایتدی مقها متول عورته در لکه انوک بیاضی قبیح اولوب کرج بیاضی کی اولا
الامقه همزه نك و قافک فخیله ذکر اولن اوزن اولن نسنه بقال سراب امقه و بعضیلر ایتدی مقه دخی مره کی در
وزنا و معنی المیمه میله فخیله حسن و طراوت و بونک هاسی حالت وصله تا اولماز و شول وقتله لور که مهاله
قرمزی رنگو صغرم ادا اولنور بوقدر رجه معتل اللام اولوب اخرند اولن تا و حدت ایچون اولور المیمه فختبندله
سهل و یسیر اولن نسنه فرار و ایتی اوزن بقال فی المثل کل شی میله ما خلا النساء و ذکر هن یعنی آدم اولن هر نسنه یه
تجل ایدر الاخر منه متعلق کلماته تجل ایدر مز و بعضیلر مهاده دخی دیرل یعنی هر نسنه حسن در الا حرم ذکر می و مثل ده
نسا استننا طریقیه منصوب در و مهاده اولن تضعیفی اظهار ایتد بیلر فعل ابله فعل یعنی فرقتن اوتری المیمه
میله فخی و هک ملینده سکونیه اراق اولن بریه مضاره بعینه معنایه المیمه میله اولک فخی و تانک کسری به جمعی
ذکر اولن بریه معنایه مه میله فخی و هک سکون اوزن بناسیله راسم در که انوکله فعل نسیمه اولمشد معنایه
اکفف در زیمه لفظی زجر ایچون در وانی وقف اتمیوب وصل ایتد کک حاله منون قیلوب مه مه دیرسن المهمه
علی وزن الزلزله زجر اتمک نقول مهمهت با از جرت لاء علی وزن الحال صواب معنایه اخرند اولن همزه هادن
مبدل در اصلی موه در فختبندله زیر اجماع قلند الامواه دیرل همزه نك فخیله و جمع کثر تده المیمه دیرل میله
کسری به مثل جمل و جمال و بوندن زابل اولن هادر زیر انصغیر نه المیمه دیرسن میله ضمی و واولک فخیله بود ذکر اولن

کده

کره

کده

کده

کده

کده

مده

مره

مقه

میه

موه

جوهری تقریری در کتب خفی د کادر که اگر هفت زایل اولسند منراد ساقط اولمق ایسه اول کلامه مخالف اولور زیا
 اول کلامه هاهمه به تبدیل اولمشدر و بشد و اگر مراد صور تا زایل اولوب حرف اخره تبدیل اولمق ایسه مانک
 تصغیری مویه کلمی دلیل اولک ضمنیه درج اولنوب مانک اصلی مویه در زیا جمعی امواه و تصغیری مویه در دیک
 کر که ابدی الماء علی وزن الحاله مؤنثی جوهرینک عمارتی بوجه اوزن واقع اولمشدر و اگر الماء واحدی در
 دیسه اسلوب سابقه اوفق اولوردی و بقال رجل ماء ای کثیر الماء کما بقال رجل مال یعنی کثیر المال ماء القلب
 احق معنایه استعمال اولنور بقال رجل ماء القلب ای بیلد لا یقبل قلبه الانتقاش بالامور الذهنیه ماء السماء من
 ملوکندن بر ملک اسمی در و اکامه سماء بد کیری قومنه قتلش ارشد که انلرک مؤنثن چکد کنندن و تری ابدی
 کویا که ماء سمایه خلف اولوردی و ماء سماء دخی بر عورتک لقبی در که حسن دار اولد و غیچون ماء سماء دیشلردی
 و اول مندر بن امرئ القیسک والد سی در و انک اولادنه بنو ماء السماء دیرلر که انلر ملوک عراق در الموه میمک فخی
 و و اوک سکونیه قیونک صوبی ظاهر اولوب چوق اولمق معنایه و کذلک کیری به صو کیرمکه دخی دیرلر الموه
 میمک فخی و همزه نکه فخی و مدبله بمعناه بقال ماهت الرکیه تموه من الباب الاول و قیه من الباب الثاني و قاه من
 الباب الرابع اذ اظهر ما و ها و کثر و کذلک السفینه اذا دخل فیها الماء جوهرینک بوتقریرندن اجوف و اوی باب
 ثانیدن کلمک فغم اولنور ته کم اول کتابد دخی بونک مثلی مروا تمشدر و کتاب مصادر ده دخی ذکر اولنن معنایه
 اشارت اتمشدر لکن باب آید الیه کالموه دیوب یاتی اولما سن استعار اتمشدر و صوابچورمکه دخی دیرلر
 تقول مهت الرجل بکسر الميم من الباب الرابع ومهته بضمها من الباب الاول اذ اسقیته الماء الماهة علی وزن الحاله
 صوبی چوق معنایه المیهه میمک فخی و بانک کسری و تشدید بله بمعناه بقال یشر ما هه و میهه اذا کانت کثیر الماء
 الاماهه همزه نکه کسری بله قوی فازن کسسه صویه و اصل اولمق بقال اماه الطاهر اذا انبط الماء و اماهه رصولی
 اولمغه دخی دیرلر بقال اماهت الارض اذا اظهر فیها النور و نون ابله و زای معجه ابله رک صولی اولسی در و اماه
 صوار مغه دخی دیرلر تقول مهت الرجل والسکین اذا سقیتهما و اماهه دواته صوقومغه دیرلر مرکبک غلظتن
 ازاله قلمغیچون بقول مهت الدواة اذا صبت فیها الماء و اماهه ارکک دیشنک رحمنه منبسن القایمکه دخی دیرلر
 بقال اماه الفحل ذا التي ماء فی رحم الاثی الثویه علی وزن التکریم برنسنه فی التون صوبی یا خود کومش صوبیه
 طلاقغه دخی دیرلر تقول موهت الشی اذا طلیته بغضه او ذهب و تحت ذلك نحاس او حديد و تویه نلیسیه دخی
 دیرلر معنای مذکور دن ما خود در الماویه و اوک کسری و بانک تشدید بله عورت مرأة معنای سنه کویا که مرأه
 ماهر جه منسوب در مایه و اوک کسری و بانک تشدید بله بر عورتک اسمی در مویه میمک فخی و و اوک فخی
 و بانک تشدید بله تصغیری ماء علی وزن الحال بر موضعک اسمی در تذکیری و تا ثنی جائز در الماء ای همزه نکه کسری
 و بانک تشدید بله صویه منسوب اولن سنه الماء و اوک کسری و بانک تشدید بله کذلک صویه منسوب اولن
 سنه یعنی در سکه همزه ابله و دبیلر سکه و اوله استعمال ابدی من عطاوی دین کسسه قوی اوزن فصل النون النبه
 فختینله مشهور اولن سنه النبه نونک فخی و بانک کسری بله بمعناه و بعضیلر ایتدی به فختینله شول از مش
 سنه در که علی الفقه بولنه و نبه کذلک فختینله اوتد و غلک سننیدی تذکر ایتمکه دخی دیرلر اوزن و ایتی اوزن
 تقول نهت للامراهه نيه من الباب الرابع اذا نهته ثم انتهت له النباهه نونک فخی و بانک تحفیفی ابله شرف
 و استهوار بقال نيه الرجل نباهه من الباب الخامس اذا شرف واشتهر النبيه نونک فخی و بانک کسری و مدبله شرف
 و استهاری اولن کسسه النابه بانک کسری بله بمعناه و نابه عاملک خلا فی اولور النبییه علی وزن التکریم برکسنه فی
 انخولدن لدر و ب استهوار و یرمک و تنبیه برکسنه فی برنسنه یواقف ایتمکه دخی دیرلر النبه فختینله و بانک فخی

و تشدید بله

نبه

و تشدید بله برنسنه یواقف اولمق بقول نهته علی الشی فتنبیه علیه المنبهه میمک و بانک فختینله و ما نهته نونک
 سکونیه محل استهوار اولن سنه بقال اشيع و بان لکنی فانها منبهه یعنی کیت شایع اولما غله شرف زیاده اولور الانباء
 همزه نکه و بانک کسری بله او یخودن لو یخفق بقال انتبه من نومہ اذا استيقظ الانباء همزه نکه کسری بله او یخودن او یارمق
 تقول انتبهه فانه و انباء برکسنه نکه حاجتن او نهغه دخی دیرلر تقول نهت حاجت فلان اذا نسيتها المنبهه میمک فخی
 و نونک سکونی و بانک فختینله اویندن حاجت نهان نونک فخی و بانک سکونیه طلی قیه سنندن بر جماعتک باباسی
 ادی در که اول نبه ان بن عمرو در النبهه نونک فخی و جمیک سکونیه نجره و منعه دیرلر الانباء همزه نکه و بانک کسری بله
 بمعناه النبهه فختینله و جمیک فخی و تشدید بله بمعناه کذلک تقول نهت الرجل و انجهته و نهته اذا ردت الناجه
 جمیک کسری بله شول کسسه دو که بر شهره کاد که اول شهری کر یکر نونک فخی و دالک سکونیه زجر و منع
 ایتمک تقول نهت البعیر من الباب الثالث اذا جرته عن الخوض و غیره و نهه دوه بی جمعه سورمکه دخی دیرلر و زمان
 جاهلیتد برکسنه زوجه سنه طلاق و یرملو اولسه اذهبی فلانده سربک دیردی و سرب سین و راه مهملتینله
 کودن مال دیرلر یعنی دوه رکی منع ایتمرم هر قند کیدرسه کتسون الندهه نونک فخی و دالک سکونیه مال چوق
 اولسی کرک اول مال صامت اولسون کرک ماشیه اولسون الندهه نونک فخی و دالک سکونیه بمعناه النزهه
 نونک فخی و زانک سکونیه ایراغ اولمق النزهه نونک فخی و زانک کسری بله اراغ اولن سننیه بقال مکثر زه ای بعید النزهه
 فختینله مصدر در اراق اولمق معنایه بقال نهت لاض من الباب الرابع اذا بدت التنزه فختینله و زانک فخی
 و تشدید بله برنسنه دن اراغ اولمق یقال خرجنا تنزه فی الریاض ای تباعد عن السوء بالدخول فیها و یرن
 السکیت ایتدی خلقت برکله فی غیر محله وضع ایتمله قییلندن انلرک خرجنا تنزه دیک کیری که بونی باغ
 سیر نه چقد قلرند دیرلر حالا که تنزه اولنی و صولی اولن یرلر دن اواق دوشمکه دیرلر دبدی لکن مقصود قوم غم
 و الم دن اراق اولمغه نظر اولور تنزه کم الان فی قولنا تباعد عن السوء بالدخول فیها مر و ایتدی و منه بقال فلان یتنزه
 عن الاقدار یعنی نجاستدن بهیز ابدی التنزیه علی وزن التکریم برکسنه نفسی برنسنه دن راع ایتمک بقال فلان
 تنزه نفسه عن الاقدار ای پیاعد هاعنه النزهه نونک فخی و زانک تحفیفی ابله برنسنه دن راق اولمق زه الفلاة
 نونک فخی و زانک سکونیه سحرانک اوتسر صوسر اولن جانبی النزهه نونک فخی و زانک سکونیه طواری اولنی و صولی
 یرلر دن اراغ ایتمک بقال سقت الی ثم رتهتا ترها ای باعدنها عن الماء التنزیه نونک فخی و زانک کسری و مدبله لوم
 ایجاب ابدن سننلر دن اراغ اولن کسسه بقال فلان تنزه کریم اذا کان بعید من اللوم و یقال تنزیه الخلق یعنی کریم
 الخلق و تنزیه خلایقدن بعید اولن مکانه دخی دیرلر بقال مکان تنزیه ای خلایق بعید عن الناس ایس فیها احد النقه
 فختینله عاجز اولمق بقال نفهت نفسه من الباب الرابع اذا عیت و کلت الناقه فانک کسری بله عاجز اولن طوار کرک
 دوه اولسون کرک غیری اولسون النقه نونک فخی و فانک فخی و تشدید بله جمعی الانباء همزه نکه کسری بله
 عاجز قلمق انتفهه علی وزن التکریم بمعناه بقال انقه فلان ابله و نفهها اذا کاهها و اعیها المنفهه میمک فخی و فانک
 فخی و تشدید بله عاجز قلنن طوار المنفهه وزن مز بور اوزن مؤنثی بقال حمل منفهه و ناقه منفهه المنفوه
 میمک فخی و فانک فخی و مدبله قور خق اولوب ضعیف القلب اولن کسسه جبان معنایه النقه فختینله خسته
 مرضندن هنوز افاقت بولمق یقال نقه فلان من مرضه نقه من الباب الرابع النقه فختینله بمعناه بقال نقه نقهها
 من الباب الثالث مثل کای کلوا و کلوا حاء مهمله ابله اکشی یوزلو اولمغه دیرلر الناقه قافک کسری بله شول
 کسسه در که خسته لکدن افاقت بوله و هنوز علتک عقینده اوله النقه نونک فخی و قافک فخی و تشدید بله
 جمعی وجه مز بور اوزن افاقت بولن کسسه ل معنایه الانقاء همزه نکه کسری بله خسته یه افاقت
 و یرمک بقال انقهه الله تعالی و انقاء برنسنه یقولن طو نهغه دخی دیرلر بقال انقه لی سمعک ای رعنیه و ارعارا
 و عین مهملتینله اصفا معنایه در النقه فختینله بلک فم ایتمک معنایه بقال نقه الکلام نقهها من الباب الرابع
 النقه نونک فخی و قافک سکونیه بمعناه بقال نقهه من الباب الثالث و یقال فلان لا یفقه و لا یفقه ای لا یفهم

نجه

ننه

ننه

نقه

نقه

الاستفاه همزه نك وتانك كسر به صور مق استغهام معنائه النكهة تونك فتي وكافك سكونيله اغزراجه سي
 رجم الفم معنائه النكهة تونك فتي وكافك سكونيله فخلق استغهام معنائه يقال نكهته من الباب الرابع اذا شمتته
 ونكه شد لله نفس ويرمكه دخی دیرل اغز قحوسی معلوم اولسون دیو الاستفاه همزه نك وتانك كسر به اغز قحوس
 بانك طلب بانك تقول استنكمت الرجل فتنكه فی وجهی نكه من الباب الثاني ونكه من الباب الثالث ايضا نكه اذا
 امرته بان ينكه لتعلم اشارب هوام غير شارب فنكه النكهة تونك فتي وكافك فتي وتشديد به شول دوه لدر كه
 ضعفدن اوزلری چقمز اولاو بوتیم لئی در نكه معنائه ونكه ضعيف اولن دوه لره دیرل فتنكه نكه الان مرور
 ابتدی وبقال نكه الرجل علی البناء للمجهول اذا تغيرت نكهته من الحقنة وركسته يد عاجلند هنيث ولا تنكه دیرل
 خيره ايرشه من ضرر كور ميه سن ديك محلند النهمة علی وزن الزلز جرو منع ابتك النهمة علی وزن الزلز
 ممنوع اولن تقول نهنت الرجل عن الشيء فتنه اذا كفته وزجرة فكف ونهنة قورد وساير برتی جانون منع
 ایتكیون صیقر مق معنائه ده كور تقول نهنت السبع اذا حجت بلكفة ونهنة نك اصلي نه ایدی اوج هابه
 های وسطای نونه تبدل ایتدیلر فعلل ابله فعل لینز فرقدن وتری وساير حروف بینندن نون اختیار اولندی
 كله ده نون ولد غندن وتری وبونك امثالند حال بوبله در علی مامر النهمة علی وزن العرعر شول بزر كه سیرك
 طوقمش ابله لاله ابله هلهل کی در وزناو معنی النوه تونك فتي واوك سكونيله بر كسنة نك یوكسك اولمی بقال باه
 الشی نوه اذا ارتفع النائية بانك كسر به یوكسك اولن كسنة التوبة علی وزن التكریم یوكسك قلدر مق تقول نوهته
 توبها اذا رفعتة ونوبه بر كسنة فی تعظیله كغه دخی دیرل تقول نوهت باسمه اذا رفعت ذكره ونوه نفس قوی اولمه دخی
 دیرل تقول ناهت نفسی ای قوت واوت اوزمغه ده دیرل تقول ناه النبات اذا ارتفع فصل الواو الوو واوك فتي وبانك
 سكونيله بر كسنة فی قایر مق يقال فلان لا یوبیه ولا یوبیه ای لا یبالی به بلك معنائه ده كورین السكیت روایی
 اوزن تقول ماوبت له من الباب الثاني وماوبت من الباب الرابع ای ما فطنت له نبيه تانك كسری ومدی وبانك
 فحیله فعل مضارع در یجل دین كسنة لرغنی اوزن و یجل و جلدن در خوف معنائه پس نبيه قایر رس ديك
 اولور نبالی معنائه الوجه واوك فتي وجمك سكونيله یوزك معروف در الوجه ضمته لجمی الاجوه كذلك
 ضمته لجمی نكه كم فراجی الوجه وخی الاجوه حكایت اینشد روخی استخیا دندر اونق معنائه وین السكیت ابتدی
 بومقوله همزه واودن تبدل اولن قوق واقع اولور قحی واو مضوم اولسه ووجه جهة دخی دیرل جهتك تاسی واودن
 عوض اولمه ووجه نفس معنائه دخی كور تقول هذا وجه الرأی ای هو الرأی نفسه ووجره البلد شهر ك كاریه
 دخی دیرل اشرف بلد معنائه الوجه واوك كسری وجمك سكونيله اسمدر توجه معنائه لوجه واوك فتي
 وجمك سكونيله كذلك اسمدر معنای مزبور دن وبومقوله واولر اسماده تا به جمع اولور اگر چه مصادر ده جمع اولماز
 مثلا عدة دمه وعدة دیرل و اسماده واقع اولحق ولده دیرل وولدك جمع در المواجهة میك فتي وجمك فحیله
 مقابله معنائه در الوجه واوك كسر به بر كسنة نك قوشوسی الوجه واوك فتي ابله بمعناه يقال تعدت
 وجاهك ووجهك ای قبالك الاتجاه همزه نك كسری وتانك دخی كسری وتشديد به بر كسنة متهوجه اولن
 بقال اتجه لمرأی اذا سخر وبو اصلند افتعل وزن اوزن ایدی واوك ما قبلی مكسور اولد غندن اوتوری یایه
 دونوب ویا تابه دونوب ادغام اولنشد وبونك اوزن بنا اولنشد الاتجاه قولی تانك فحیله مقابله معنائه
 والاتجاه قولی تانك فتي ابله كذلك مقابله معنائه در وجهت ابله اتجه دخی بونك اوزن بنا اولنشد
 باب ثالثدن توجه ابتدی معنائه زیر اصل تابونلر ده واو ایدی التوجيه علی وزن التكریم بر كسنة فی
 بر جانبیه متوجه قلنق تقول وجهته فی حاجة ووجهت وجهی الیه وتوجيه شول حرفه دخی دیرل كه
 الفتا سبيله قافیه بینند اوله قافیه دن مراد حرف اخیر اولدی تقدیر به حاصل وواصل لفظلر نه اولن صاد
 کی مثلا ووبو كه توجه دبدیلر تبدل وتغیری حایز اولد غندن اوتوری حرف روی مقید اولمی الف تا سبیل

نكه

نه

نوه

نوه

وجه

اولمغه

اولمغه درسته كم امر القيسك شعر نده افر و صبر و قرف لفظلری قافیه دو شمشدر بو ذكر اولنان ابو عبید قوی در اما
 غیر یلر توجه ذكر اولن حرفك حر كتنك اسمی در روی مقید اولد قه اما حرفك كدشد خیل دیرل دیشدر
 التوجه فحیله وجمك فتي وتشديد به بر كسنة یه یوز طو حقی تقول توجهت نحوك وتوجهت الیک وتوجه بر
 كسنة ز یاده پیراه لغه دخی دیرل بقال توجه الشيخ اذ اولی واد بر وجه افشانه اوتورمغه دخی دیرل فی المثل الحق
 ما توجه یعنی افشانه اوتورنك حتی در كه توجهه اوتورملودر بلز الموجه میك فتي وجمك فتي وتشديد به شول
 نسنه در كه جهة واحدة اوزن اولوبانك اختلاف اولیه الوجهه واوك فحیله قدر وجهه صاحبی اولنق الوجهیه
 واوك فتي وجمك كسری ومدیه وجاهتلی اولن كسنة ووجهیه بوخغه دخی دیرل مهره معنائه ووجهیه شول
 اوغلان دخی دیرل كه طو غر كن اندر جندن ابتدی اللری چقه وابتدای قلی چقنه بتن دیرل ووجهیه بانك دخی اسمیدر
 اسمی روایی اوزن تقول وجه الرجل من الباب الخامس اذا صار وجهها اقدرا ومنزلة الاتجاه همزه نك كسری
 ومدیه وجهیه قلنق بقال وجهه الله ای صیرها وجهها واتجاه بر كسنة فی وجهات اوزن بولمه دخی دیرل تقول
 وجهته اذا صادفتها وجهها الاستفاه همزه نك كسری وتانك كسری ومدیه دوه نك بر ره جمع اولوب سور لمسی
 بقال استودت الابل واستبدت اذا اجتمعت وانسأفت واستبدت خصم مغلوب ومطیع اولمه دخی دیرل يقال
 استودت الخصم واستبدت اذا التقاد وغلب الون فحیله حماقت وبعضیلر بطر وخشونت در دبدی يقال ورهت
 تون من الباب الرابع الاون همزه نك ووانك فحیله الحق اولن كسنة للوراء واوك فتي والفك مدی ابله موثی بقال
 رجل اون وامراة ورهء وورهاشول به دیرل كه انوك احبه سنده شدت ومرتعا له الوافه فانك كسر به كفردن
 كلساده قیم اولن كسنة اهل جزیره لغنی اوزن وفی الحديث لا یغیر وافه عن وفیته ولا قسبس عن قسبیه ولا اسقف
 عن اسقفیه وقسبس علم و دبدنه نصبار انك ریسنه دیرل نسج محاحده عن وفیته قوی الفمز واقع اولمشدر اگر چه
 ظاهر سوق عن وفیته اولماسن اشعار ایدر الوقه فحیله طاعت قاهدن مقلوبد كه قاه دخی طاعت معنائه
 اولد وخی مرورا یشدر الاتقاء همزه نك كسری ومدیه بمعناه الاستفاه همزه نك كسری وتانك كسری ومدیه
 بمعناه كذلك الوله فحیله شدت وجدن عقل كیدوب مقیر اولنق الولهان فحیله بمعناه التوله فحیله ولا ملك
 فتي وتشديد به بمعناه كذلك الانلا همزه نك كسری وتانك كسری وتشديد به بمعناه كذلك يقال له یوله
 ولها وولها نانا من الباب الرابع وتوله واوله واصله افتعل فادغم الوله لا ملك كسر به مقیر اولن كسنة موثیه دخی الطلاق
 اولنور الالهة لا ملك كسر به موثی بقال رجل واله وامراة والهة وواله وواله شول نا قیه دخی دیرل كولدی اوزنه
 وجدی ز یاده اوله المیلاه میك كسری ومدیه ولد اوزر نه وجدی عادت ایدن نا قه واو یایه دو شمشدر ما قبلی
 مكسور اولد غندن اوتوری التولیه علی وزن التكریم عورنله او غلنك ما بین قریق ایلنك وفی الحديث لا توله والدة
 بولد های لا تجعل والها وذلك فی السبا یا یعنی اسیر قلند قلمری زمانه الموله میك فتي ومدی ولا ملك فحیله اور جمك
 عنكبوت معنائه المیله میك كسری ومدی ولا ملك فحیله مقیر قلیحی بلاد دن عبارت قلمشدر بعض اشعار ده
 واهل واوك فتي ومدی وهانك تنوینیه بر كله در كه بر كسنة نصی وتنوینیه بر كله در كه محل اغراضه استعمال
 اولنور تقول ویا یافلان وهو تحزیر یض كایقال دونك یافلان ویه واوك فتي وبانك سكونی ابله كذلك بر كله در
 كه مقام حثه استعمال اولنور سبیلر یه سبیلك كسری ومدیه وبانك وواوك فتي وهانك كسر به یو بونك امثالی
 كله ل اصوله ترکیب اولنوب اسم واحد قلند قه اخری كسر اوزن مبنی قلندی غاق کی اصواته شبیه اولد غندن
 اوتوری و یونسمه عشریه مغایر اولدی ز رانسمه عشرنك اخری صوت اولد غنه بناء مبنی اولمش دكلدر وحالت
 تكیدیه سبیلر به منون قلنور شول كسنة كه هذا سبیلر یو رایت سبیلر دیو لا ینصرف اعرابی کی معرب قلدی
 اولن تنبیه وجمع قلوب السبیلر بهان والسبیلر بهون دبدی اما شول كسنة كه انی معرب قلدی شنبه سنده ذوا

وده

ون

وفه

وقه

وله

ووه

ویه

دخی درل بقال تادی الیه الخیر اذا اتی الادی همزه مک فخی و دالک کسری و پانک تشدید بیل برنسنه یلازم اولن
 الت واسباب تقول اخذت کذلک ادیه ای اهبت و اهبه ضم همزه و باء موحد ایله یراغه درل وادی حاضر اواغه
 دخی درل بقال نحن علی الی الصلوة ای نهیو وادی واسع معناسنه دخی کلور طیانی روایی اوزن بقال ثوب ادی
 اذا کان واسعاً الیدی باء اولک فخی و پانک تشدید بیل کذلک واسع معناسنه الادیه همزه مک فخی و دالک کسری
 و پانک تشدید بیل از قلیل معناسنه اصمعی روایی اوزن بقال غم ادیه علی فعیله ای قلیله الاد و همزه مک فخی
 و دالک سکونیه الدمق الادی وزن مزبور اوزن بمعناه تقول ادوت له و ادبت له اذا خلت و ختل خاء معجه و تاء
 مثانله الدمغه درل وادی سوت قوی و لغه دخی درل بقال الی اللب یا دی ایا اذا اخر لیر یعنی غلیظ لولسه
 یوغرت و یلما یجیون و بعضی نسخه ده ضم همزه و تشدید یا به دخی تعرض اولمشدر الادی فختینله و پانک
 سکونیه بدین معناسنه در طیانی روایت اوزن بقال قطع الله ادیه یعنی بدیه التادیه علی وزن التریه برنسنه یی
 اوده مک بقال ادی دینه تادیه اذا قضاه الاداء همزه مک فخی و الفک مد بیل اسم در اوده مک معناسنه الادی
 همزه مک فخی و مدی و اخر نه الفک قصر بیل زیاده ادا قیچی کسنه یقال هوادی للامانه منک الاداوه همزه مک
 کسری بیل مطهره دبد کری صوقو یا جق ظرف که عامه تحریف ابد و ب مطره درل وادی همزه مک فخی و اخر نه
 الفک قصر بیل مطایا و زنی اوزن جمعی ذکر اولن ظرف معناسنه و قیاس نوده ادای دیک ابدی رساله ده رسایل
 دبد کری کی لکن بوندن اجتناب ابد و ب مطایاده و خطایاده اولن اعلالی اختیار ابد بیل یعنی فعائل فعالی قلد بیل
 یا بی و اوده و ندر مکله اصلنده و او اولدغن اشعار اچون بس ادوی کله سنده واقع اولن و او اوده او ان الف
 ز ابدن بدل و لور اخر نه اولن الف و اودن بدل و لور پس وادی ادوی لفظنده لازم قلد بیل مطایاده یا بی لازم
 قلد قری کی جوهر ینک بوتقر برندن ظاهر او ان بودر که ادوی لفظنده حروف یننده قلب مکان اولیه لکن
 اول کلامنده فعائل فعالی اولمشدر دید کندن بدار بندن قلب مکان و لقدر الادی همزه مک فخی و الفک
 قصر بیل برکسنه یه مکر و ه سیر یصال اتمک اذا اذ همزه مک فخی و ذالک تخفیفه بمعناه الادیه همزه مک فخی
 و ذالک کسری و پانک تشدید بیل بمعناه کذلک بقال اذ ایه یو ذیه ذی و اذ ایه و جوهر ینک بوتقر برندن ظاهر
 اولن بودر که اذ انک فعلی باب افعال دن اولوب مصادری ثلاثی مصدر لر ی اسلوسنه اوله حتی قاموسه و لا تقل
 ابداء دیشدر لکن صاحب مصادر بومعنادن غفلت ابد و ب الا بذا از ردن کسی رادیشدر التادی فختینله
 و ذالک کسری و تشدید بیل اذ ایه مبتلا اولمق تقول تاذبت به الادی همزه مک فخی و مدی و ذالک کسری و پانک
 تشدید بیل در یاده اولن موج الا وادی همزه مک فخی و پانک تشدید بیل جمعی امواج معناسنه الادی همزه مک فخی
 و ذالک کسری و مدی بیل شول دوه در که بر رده طور میوه بر رده طور مامسی خلنی اولوب اوجع اولیه بقال بعیر
 اذ علی فعل و ناقه ادیه اذا کان لا یقر فی مکان من غیر و جع و لکن خلقه علی روایه ابی عبید الاری همزه مک فخی
 و لک سکونیه بلوندن یغورک دوکسی انصباب مطر معناسنه واری باله دخی درل واری ینک بال یا سنه ده
 درل بقال ارت النخله تار ی اریا اذا عملت العسل واری چوملکک اچنده اولن طعامک دینی بانوب یا بشمنه
 دخی درل شیوط معناسنه واری طوار یری رنه الفک بغلیوب بر اخوردن علف ییوب بر یره منضم اولمغه دخی درل
 تقول الدایه تار ی الی الدایه اذا انضمت الیه و الفک معناه علفا و احد الایراء همزه مک کسری و مد بیل طواری
 بر یره منضم قلمی تقول اریته انا الاری همزه مک و لک فعیله سنه کین طومق بقال اری صدن اذ اوغر
 و و غیرین معجه و راء مهله ایله کین طومق در التاری فختینله و لک کسری و تشدید بیل بر مکانه
 اقامت اتمک تقول تار ی بال مکان اذا اتت به و ابوز بدایتی تار ی محری معناسنه کله و الاری همزه مک فخی
 و مدی و اخر نه پانک تشدید بیل انک علفن قوی یا جق بر ابوز بدایتی بو و املک غیر موضعنه وضع ایتدی

کله اردن در زاری محسوس و ابان محاک اسمی در و کاه اولور اخورده طوار بقلد قری لیه دخی اری درل واری
 اصلنده فاعول و زنی اوزن در الا واری فختینله و رانک کسری و پانک تشدید بیل جمعی و پانک تخفیف دخی جا زدر
 التاریه علی وزن التریه طواری بر یره ضم اتمک تقول اربت للدایه تار یه و تار یه اتشی یا لکن در مغه دخی
 درل تقول اربت النار تار یه ذکیته و یقال اربانک الاره همزه مک کسری و رانک تخفیف ایله اتشی بری موضع
 النار معناسنه اصلی اری ابدی همزه مک کسری و رانک سکونیه هایادن عوض قلشدر الارون همزه مک کسری
 و رانک ضمی و مد بیل جمعی مواضع النار معناسنه عزون کی در و عزون عین مهله و راء معجه ایله جماعه قلمر معناسنه در
 ذی اروان همزه مک فخی و رانک سکونیه بر قیونک اسمی در چاه مخصوص معناسنه الایراء همزه مک کسری و الفک
 مد بیل حوضه صود و کلن بر مصب الماء معناسنه و ابوز بدایتی از اشول قیاد که حوضک صودی بوشلد قده
 حوضک دینه قورر صود و کلن بری صیانتدن اوزری و از حوضک اوزرنه قیم اولن کسنه یه دخی درل وهر
 نسنه مک اوزرنه قیم اولنه از ادرل بقال هواراه هذا امر اوزاء مال ای قیم علیه و ازاء مقابل معناسنه دخی کلور بقال
 هو بارانه ای بخذایه الموزاه میمک ضمی و همزه مک فخی و مد بیل مقابل اولمق محاذه کی در و زناو معنی بقال از بته اذا
 حاذیته و لا تقل و از بته التاریه علی وزن التریه حوضه ذکر اولن طاشی وضع اتمک التوری علی وزن التکریم بمعناها
 یقال زبت الخوض تار یه و توز بئوتوز بئامالوده کلام اتی تفسیرنده شیخ رضیدن نقل طریقه مرور ایتشدر
 و توز بئامالوده موز اولوب بویاده ذکر ی استطراد اولمسی دخی محملدر الایراء همزه مک کسری و مد بیل کذلک
 حوضه ذکر اولن طاشی وضع اتمک تقول زبته ازاء اذا جعلت له ازاء به همزه مک فخی و رانک کسری و پانک فخی
 و تخفیفه شول ناقه در کد ازاء حوضدن غیر دن اچیمه نتمه عقره شول ناقه یه درل که حوضک اشغه سندن غیر ی
 ردن اچیمه الاری همزه مک فخی و رانک سکونیه بور شقی تقبض معناسنه الازی همزه مک فخی و رانک کسری
 و پانک تشدید بیل بمعناه و بواصمی روایتدر الایراء همزه مک کسری و مد بیل برکسنه مک ایشنه برابر ایشلک
 ابوز بدروایی اوزن تقول زیت علی صنیع فلان ایزا اذا ضعفت علیه یعنی انوک ایشی اوزرنه بر اولقدر دخی زیاده
 قلک التاسیه علی وزن التریه برکسنه ی صبره ارشاد اتمک تقول اسبته تاسبه اذا عز بته تعز بته المواساة میمک
 ضمی ایله برکسنه یی رخصه صود بولداش ایدنوب کد و که بر ابر قلمی بقال اسبته بالی مواساة اذا جعلته اسوتک فیه
 و واسبته و واسیه لغه ضعیفه فیه یعنی همزه بد لنه و اوله استعمال لغت ضعیفه در الاسوة همزه مک کسری و سبندک
 سکونیه شول کسنه در که سکار فقیه و عکسار اوله الاسوة همزه مک ضمی و سبندک سکونیه بمعناها لغه فیه و واسوة
 مقتد اولن کسنه یه دخی درل بقال لی فلان اسوة واسوة ای قدوة و قدوه قافک کسر بیل پیشوا اولن کسنه در
 الاسی همزه مک فخی و الفک قصر بیل اسونک واسوه مک جمعی عکسار لر معناسنه بعد ایام غم صبر اتمکه دخی اسی
 دبد بیل و اسی برنسنه یه عزون اولمغه دخی درل تقول اسی علی مصیبتیه یا سی اسامن الباب الرابع اذا عز و بقال اسیت
 لفلان اذا عزت له و اسار سنه یه دو اقلوب علاج اتمکه دخی درل و اسی عز دخی درل و الاساء همزه مک فخی و الفک
 مد بیل مرضک کد و سنه درل و الاساء همزه مک کسری و الفک مد بیل سبندک جمعی در طیبیلر معناسنه و عار عینک جمعی
 اولد و فخی کی الاسو همزه مک فخی و سبندک ضمی و و اوک تشدید بیل شول در ادر که انوکله یان لره بیمار ابدلر فاعول و زنی
 اوزن در الاسو همزه مک فخی و سبندک سکونیه یان یه بیمار اتمک و اسو اچک کسننک ان سن اصلاح اتمکه دخی درل تقول
 اسوت لجرح اسوه اسوا اذا دایت و تقول اسوت یه من اذا الصاحت لما سو میمک فخی و سبندک ضمی و و اوک تشدید بیل
 بیمار اولن یان الاسی همزه مک فخی و سبندک کسری و پانک تشدید بیل بمعناه فعیل یعنی المفعول و یقال هذا امر لا یوسی
 کله و کم کافک فعیله جرح معناسنه در الاسیه همزه مک مدی و سبندک کسری یه سنجی اولن عورت اهل یادیه

ازا

ازا

اوا

تقول بکیتنه لاصنعت به ما به کیه الماکه ميمک غميله اغله ده مباحثه ايمک تقول باکيتنه فبکيتنه اي کنت ابکي منه
 يعني بکاده کا غالب کلام الاستبکاه همزه نك وتانک کسره به کذلک اغلق ايمک معناسنه تقول استبکيتنه واکيتنه
 يعني التباکي تانک فتحی وکافک کسری ومدله کوجه اغلق بقال تباکي اذ الکلف البکاه البکي تانک فتحی و يانک
 تشدید به اغله سی جوق اولن کسینه فعيل وزنی اوزن البکي ضمته و يانک تشدید به باکيتنک جمعیدر
 فمول وزنی لوزن مثل جالس وجلوس وراقدر و رقود و او يايه قلب اولنوب ادغام اولنشد رابلو يانک
 کسری ولا ملک سکونيله سفرده ضعیف اولن طوار البلی يانک کسری ولا ملک سکونيله بمعناه بقال ناقه
 بلو سفر و بلی سفر لکن قد ابلاها السفر الابله همزه نك فتحی والفک مدله جمعی البلوه کذلک يانک کسری
 ولا ملک سکونيله شدت ومشقت البلیه يانک کذلک کسری ولا ملک سکونيله بمعناها البلی يانک فتحی ولا ملک
 سکونيله والفک قصر به بمعناها ايضا البلاء يانک فتحی والفک مدله بمعناها کذلک و بلا تجر به دخی
 دیرلر کرک خیره کرک شرده بقال بلاء الله بلاء حسن و بلا زاسکمه دخی دیرلر علی ماسی البلاء يانک فتحی
 والفک قصر به ذکر اولنلرک جمعی و بلا اصلنه فعائل وزنی اوزن ابدی فعالي وزنه ایلدیشدر تکم
 اد او ابله اد اوی کله لکن ذکر اولنشد رابلیه يانک فتحی ولا ملک کسری و يانک تشدید به شول ناقه در که زمان
 جاهلیتده صاحبینک قبری راتنه بغلیوب جن و صوین و یرمز لری تا اولجه و یا خود برجقور قازوب
 انوک ایجنه قورلری تا اولجه و شو به زعم ایدر لری که قیامت کونی بلیه سی اولین کسینه محشره پیاده کله
 الابله همزه نك کسره به ذکر اولن ناقه بی بلیه فاق التبیله علی وزن التریه بمعناه تقول بلیت الناقه و بلیتوا اذا
 جعلتها علی الوجه المذكور و بلا تجر به دخی دیرلر کرک خیره کرک شرده بقال بلاء الله بلاء حسن و ابلازی
 اسکمه دخی دیرلر بقال بلیت الثوب و بقال الحدابل و یخلف الله یعنی بکی لباس کینه خیره اسکیت حق تعالی
 نیم البدل میسر قلسون دیرلر و بلا احسان ايمکه دخی دیرلر تقول بلیته معرفه و فاولا برکسندی اند ايمکله متسلی
 قلغه دخی دیرلر تقول بلیت فلا نایمنا اذ اطیت به انفسه الملبیات ميمک ضمی ولا ملک کسری و تشدید به نسا
 طایفه سندن شول کسینه لدر که ميمک قبری اوزرنه اولان راحله سنک اطرفن احاطه ایدوب نوحه
 وزاری قورلری بلی يانک فتحی و يانک تشدید به فعيل وزنی اوزن قضاعه دن رقبيله نك اسمیدر البلیوی
 فحتميله و يانک تشدید به ذکر اولن قبيله به منسوب اولن کسینه البلیوی يانک فتحی ولا ملک سکونيله برسنه بی
 صنایق تجر به معناسنه تقول بلیوته بلوا اذا جر بته واختبرته الابله همزه نك وتانک کسره به کذلک
 صنایق بقال ابتلاه اذا اختبره التجالی تانک فتحی ولا ملک کسری ومدله کذلک صنایق اختبار معناسنه
 المبالاه ميمک غميله برسنه بی قایمق منه قولهم لا بالیه ای لا اکثر له و قن لم ایل دیسه ل همزه نك ضمی
 و يانک فتحی ولا ملک سکونيله اخرندن الف نسیا منسیا حذف اولن و ما قبلی ساکن قلنا غله لادرکی اولور
 کثرت استعماله اخرندن الف حذف اولنهم ده و بوحذف مصدر نه دخی ایدوب مابالیه به دخی دیرلر که
 اصلنه بالیه ابدی عافاه عافیه بی پس کله باله اجوف قبیلندن دکادر طامعه و طامعه کبی وجابه
 جمیله جواب معناسنه در و عرب طایفه سندن بعض کسینه لا ملک کسره به لم ابله دیوب اف حذف اتندن
 ضیری تصرف اتمزل عبط کله سنه الف حذف اولند و غی کبی و عبط فرموده معناسنه در البلی يانک کسری
 والفک قصر به زاسکمه بقال بلی الثوب بلی من الباب الرابع واکر ما قبلی مفتوح قلو رسک الفی مدوده
 قیلور سن علی مامر بلاء يانک فتحی و همزه نك کسری اوزن بناسیله قطام وزنی اوزن بلا و محنت معناسنه بقال
 زلت بلاء علی الکفار احمرک بعض عربدن روایی اوزن بلی يانک فتحی والفک قصر به تحقیق ايجوند در ماکالفا

اولنان کلامی احباب ايمکله زایلی کله سنک مفادی ترک فی درو بلی حرف در لا کله سنک نقیضی اولد غندن و تری
 و سبوی بومعناى تصریح ايجون لبس بلی ونعم اسمین دیشدر البلی يانک فتحی ونونک سکونيله بنیاندن در
 بیو یا یمن معناسنه البناء يانک کسری والفک مدله کذلک یای یا یحق بقال بنی فلان بیتا و بنابر کسینه اهلینک
 اوزرنه داخل اولغه دخی دیرلر تقول بنا علی اهله بناء من الباب الثاني فیهما اذ ارفها والعامة تقول بنی باهله
 وهو خطاء و بونک اصل بودر که اهلنه داخل اولن کسینه دخول کجه سنه رقبه ضرب ایدر جینک کبی مثلاً
 اکبناء هر اهلنه داخل اولن کسینه یای دیرلر التبیته علی وزن التریه کذلک بنا قلنق تقول بنی فلان
 قصور اشد دللکثرة الابتاء همزه نك وتانک کسره به کذلک بنا قلنق تقول استی داراوی یعنی البنیان يانک ضمی
 ونونک سکونيله دیوار حائط معناسنه البانیه شول یای دیرلر که کرشی کند و یه قریب اوله بقال قوس بانیه
 اذ انت علی و ترها ی لصقت به حتی یکاد یقطع یعنی یای کرشه غالب اولد غندن کرشک اوزنوب یایه قریب
 اولسنه باعث اولسه بر حیثیله که قریق مرتبه سنه اوله البنیه يانک فتحی ونونک کسری و يانک تشدید به
 فعيله وزنی اوزن کعبه مشرفنک اسمیدر بقال لا ورب هذه البنیه ما کان لک اواکذ البنی يانک ضمی والفک
 قصر به جمعی یا یلمس سنه ل معناسنه البنی يانک کسری والفک قصر به بمعناها البنیه يانک ضمی ونونک سکونيله
 بنانک واحدی ضم بالله البنیه يانک کسری ونونک سکونيله بنانک واحدی کسری یا یسر کسری یا یله اولن بنیه
 ابله بی جزیه ابله جزی کبی اولور جمیک کسره به خراج معناسنه و بومقامه صاحب صراح بنایی و بنیه بی
 بالضم و الکسر افر بنش ابله تفسیر ايمشدر سهو در تنکم سهو اولدغی محاحک مدلولندن و قاموسک منطوقندن
 فهم اولنور و بنیه کسری یا یله و سکون نوله یان داش معناسنه دخی کلور بقال فلان صحیح البنیه ای الفطره
 المبناه ميمک کسری و يانک سکونيله نطع که اول مستحیاندن اولن مقعددر و بعضیلر مبناه هبکه در دبدی
 خرجین معناسنه الانباء همزه نك کسری و يانک سکونيله برکسینه بی او یا یمنی قلنق بقال انیت فلانا
 اذا جعلته بنی بیتا و فی المثل المعزی تبهی ولا یبنی یعنی یکی اوک خراب اولسنه باعث اولور بناسنه باعث اولماز
 زی راعرب طایفه سنک بناسی طراف و اخیمه درو طراف مشبندن و خبایو کندن اولن اولدر پس انلرک
 اولری قیلندن اولماز و یکی ذکر اولن اولرک اوزرنه چقوب پانلر اکبناء خرابنه باعث اولور بناسنه اولماز
 دبدیلر الابن همزه نك کسری و يانک سکونيله اوغل اصلی بنودر یوندن زابل اولان و اودر ته تم کاب دن و اخ دن
 زابل اولن و او ایددی و بونک حذف اولنان حرفی اخ کبی و او اولسنه قریبه موئنی بنت کلسیدر اخک
 اخت کادوکی کبی زایر بومقوله تار موئنه داخل اولماز الا انک مدکری لا بد محذوف الواو اولور و بومعنايه
 اخوات وهنوات دلالات ایدر و اوی رد ایدنلر مظهر و بونک وزنی فعل در فحتميله زایر بونک جمعی اینا کلور رجل
 ابله اجمال کبی و بونک وزنی فعل و فعل وزنی اوزن دکادر فلک کسری و ضمیه جزعه قفل کبی هر نه دکلو
 بونلرک دخی جمعی افعال وزنی اوزن کلور سه ده زایر بونک و اوله نوله جمعیه بنون دیرسن يانک فتحیه و ابینک
 اصلی فعل وزنی اوزن دخی دکادر فتح فاسکون عینله زایر بونک جمعی افعال کلور کلمه اکب کبی یا خود فقول
 کلور فلسله فلوس کبی و رابعض عربدن هذامن ابناوات الشعب روایت قلشدر که مقصود کاب قبیله سندن
 بر جاعتدر پس بودخی محذوف الواو اولد غینه د لیلدر و هذاین بین البیوه دبد کری دخی محذوف اولان و او
 اولسنه لیل اولور البنی يانک ضمی ونونک فتحی و يانک تشدید به تصغیری در فرا ابتد یایی و یایی یای
 مشده نك کسری و فتحیه لغتدر یابت و یابت کبی الاینه همزه نك ضمی و يانک فتحی و يانک سکونيله اینانک
 تصغیر بدر و اکر دیرسن اینون دخی دیرسن مکبر بونک لفظنه مغایر کویا که بونک واحدی ابن در الف قطعله

ابن ديويسمير اولند قدن صكره جمع اولوب اېنون ديمشدر البنوي فتحته و يانك تشديد بله اينه منسوب
اولن و بعضي لالا بنی دیر لر همزه نك كسرى و يانك تشديد بله اينك نسبته و كذا لك بنوی دیر لر ابناء فارسك
تصغيرند یعنی اسم مركبه جزء اوله نسبت ایدرسن و حق بنقه و بنیات طر بقه نسبت اولسه كذا لك بنوی دیر لر
زیر الف وصل و اولدن عوضدر پس الف كلسی رده و او ك كلسی لازم اولور لكی یونس مز یونسك تصغيرند بنی
هیر ایدی و عربك رايت بناتك دېد كاری فتح تا بله بناتك تاسن نفس كله دن اولن تاجر اسنه اجرا ايمك ابله در
و بنیات الطریق شول خردیه یوللر در كه جاده اولن طر بق اعظم دن منشعب اولور و اناره ترهات دخی دیر لر
الابناوی همزه نك فتحه ابناء سعد مذهب اولان نسبه و یونك نسبته بنوی دیدیلر ابناء فارسه دېد كاری
كی ز را ابناء سعد بر جماعتك یا خود بر قبيله نك اسمیدر تنك مداینی دېدیلر مداین اسم یلد اولدوخی اعتبار بله
البنات يانك فتحه شول صور و اشكالدر كه قز قزرا نكله او بنارلر و فی حدیث عائشه رضی الله عنها كنت العب
مع الجوارى بالبنات و بنات خردیه طاشلره دخی دیر لر ربه یه ر جالدن بر كسسه ذكر اولند قدن ایتدی كان
احدی بنات مساجد الله كویا كه مز بور مسجد شریفه واقع اولان طاشلردن بری در دیدی مسجد شریفه
سكونی و قراری جهنمدن و بنات بنتك جمعی دخی كور و بنك غیرى طر بقله جمعی كذا البنت يانك كسرى
و نونك سكونیله قیز دو ختر معناسنه الابنة همزه نك كسرى و بلك سكونیله بمعناها تقول هذه ابنة فلان
و بنت فلان بناء ثابتة فی الوقف و الوصل و لا تقل بنت لان الالف انما اجتمعت بسكون الباء فاذا حركتها سقطت
الانهم همزه نك كسرى و يانك سكونیله اوغل ابن معناسنه اخرند اولان همزه نك كسرى و بلكه ابكی مكاندن معر بدر
تقول هذا انهم نونك و ميمك رفعيله و مررت بانهم نونك و ميمك جر بله و راءت انما نونك و ميمك نصبی ابله اما
اولند اولان الف مكسور در علی كل حال التبی ففتحته و نونك كسرى و تشديد بله بر كسسه اوغل ایدنگ
تقول بنيت فلانا اذا اتخذت ابنا لبو يانك فتحی و و او ك تشديد بله شول بوزاغی در یسیدر كه ايجی رنسنه ابله
طولدر بلوب انه سنی اكارام ایدر لر حقن ولدی وفات اتسه بو الا ثانی همزه نك ضمی و فاك كسرى و مدبله كول
خاكستر معناسنه و اذ فی ساج ایا قلمر معناسنه در كویا كه كولی ذكر اولنان در یه ساج ایاغی انك والد سنه
تشبيه اولور دوام مجاورت و شدت مقارنته البوابة يانك فتحی و و او ك سكونیله حركت اسیدر مفارجه معناسنه
موماة كبیدرو زنا و معنی ابن السراج ایتدی بوبك اصلی بو بوة ایدی فعلله و زنی و وزو و بوبه بوموضع معینك
دخی اسیدر البهائم يانك فتحی و الفك مدبله حسن معناسنه در تقول بهی الرجل من الباب الرابع و بهو من الباب
الخامس البهي يانك فتحی و يانك تشديد بله حسن دار اولن نسبه و بهی البيت دخی دیر لر و خراب و معطل اولدی
معناسنه الاباء همزه نك كسرى و الفك مدبله اوی خالی و خراب قلمی بقال ابهه غیره و ابها كاسه بی بوشلغه دخی
دیر لر تقول ابهيت الانه اذا فرغته و بوبو عبیدر و ابیدر و عربك المعرى بهی و لا تبني دېد كاری قوللر بلك
وجهی بودر كه معزی ميمك كسرى و الفك قصر بله كی معناسنه در یعنی كی خیمه لر اوزن چقوب انلری پانلر
حالاه كه كچینك قیلندن خیمه اولماز ز را عربك خیمه لر قوین یو كندن و دوه توپندن اولور و وحدت شریفه
وارد اولمشدر كه رسول اكرم صلی الله علیه و سلم مكه مشرفه فی فتح لكند بر كسسه نك ابهه الخيل فقد وضعت
الحرب و زار هادید كن استماع ابتدكه لا تراون تقاطلون علیها الكفار حتى بقائل اخر كم الدجال دېدی و ابهه
الخيل انلری غزادن معطل قیلوك ديك اولور الباهی هانك كسرى و مدبله خالی معناسنه بقال بیت بیه ای خال
لا شئ فيه و اما نسول بها لفظی كه سودن صاغن كسسه یما نوس اولن ناقه معناسنه در اول ماغن فيه دن دكدر
باب همزه نندر البهائم يانك فتحی و هانك سكونیله شول اودر كه سائر اولدن مقدم اوله یعنی انلر ابار و سنك اوله

المباهاة ميمك ضميلة مفخرة معناسنه در التباهي تانك فتحی و هانك كسرى و مدبله تفاخر معناسنه در يقال
نه اهوای تفاخر و الباء حروف مجازن بر حروف و باء مكسور حروف جان دندر فعلی مفعوله ایصال اچوند
تقول مررت بزید و استعانت اچون دخی اولور تقول كتبت بالقلم و كاه اولور ز اید دخی اولور كقوله تعالى كفى
بالله شهيد او كقولك حسبك زید و ليس زید بقائم و كاه اولور قسم اچون دخی كور و قسمه اصل بادر و یا اصل
اولد غینه دلیل بودر كه مظهره و مضمرة داخل اولور تقول بالله لقد كان كذا و تقول فی المضمره لا فعلن بیابانك
فتحی و يانك تشديد بله باب تفعیلدن فعل ماضیدر مالك قلدی معناسنه پس عربك حياك الله و بياك قولند
اعمدك بالحجة معناسنه در یعنی خدای تعالی سنی ملك ايله موبد و معمد قلسون و حياك دخی ملكك معناسنه در
و بن الاعرابی مالك جاءك معناسنه در دېدی یعنی سنی ملك عظیمه داخل قلسون و خلفا حرايتدی بياك لفظنك
معناسی بواك منزلا ديكدر سنی رمز ل شریفه نازل قلسون معناسنه و قناكه بياك حياك كله سيله معاذ كر اولند یسه
همزه سنی ترك اولنوب و اوی یایه قلب اولندی دېدی سلم بن عاصم ایتدی خلفك قولن فرایه حكایت اید كر استعسان
ایدوب احسن ما قال دیدی و فی الحديث ان ادم علیه السلام لما قتل ابنه مكث ما یه سنه لا یضحك ثم قيل له حياك
الله و بياك قال و ما بياك قيل اخحك الله و ابو عبیده ایتدی بعض ناس بياك لفظنك مستقل معناسی یوقدر حياك
كله سنه اتباعا ذكر اولند در دېدی لكن بنم قلمر بياك لفظنك معناسی ذكر اولنن حدیث شریفه واقع اولن تفسیر
اوزن در اتباعا دكدر ز را الباع و اعاطفه ايله كز و بوبو و اوله كلسدر دیدی و كذا لك ابو عبیده ایتدی عباسك رضی
الله عنه زمزم حقه فی لا احلها بقتل و فی لشارب حل و بل دید كده بل كله سی اتباعا دكدر شفا معناسنه در هر بی
هانك و يانك لفظ اولند و ثانیه فتحی و يانك تشديد بله بر لفظدر كه كسسه در اول ديك محلند استعمال اولنور
يقال ما دری ای می بی هوای ای الناس هو هیان بن بیان هانك فتحی و يانك تشديد بله اولد و يانك فتحی و يانك
كذا لك تشديد بله ثانیه بر لفظدر كه والدینی و كندی معروف اولمین كسسه ده استعمال اولنور
يقال هو هیان بن بیان ذالم يعرف هو و لا ابواه فصل التاء التی تانك فتحی و غین معجه دن صكره الفك قصر بله
كولمى سترانك استیوب ستره قابل اولمق بقال نفت الحارية نغیا اذا سترت محكمها فعالها كذا فی بعض
النسخ التی تانك فتحی و فافك سكونیله بر سنه دن خوف انك تقول نقي الله اذا خافه و التاء مبدلة من الواو كذا
فی بعض النسخ ايضا التلو تانك كسرى و لامك سكونیله بر سنه یه تابع اولان شی و تلو الناقه ناقهك شول ولدنه
دیر لر كه اردنجه بورر التلو تانك كسرى و لامك سكونیله شول قیونك صفر ییدن اول طوغر و وصفیه كوزایا منك
اولند بنی نباتاته دیر لر التلاء تانك فتحی و الفك مدبله ذمت معناسنه در التلیه تانك فتحی و يانك تشديد بله دیندن
باقی قلان نسبه التلاوة تانك ضميلة بمعناها بقال ثلث لی من حق تلیة و تلاوة ای بقیة بقیة منه و بواب السكيت
روایتی اوزن در التلاوة تانك كسریله اوقق تقول تلوت القرآن تلاوة التلو تانك فتحی و لامك سكونیله تابع
اولمق تقول تلوت الرجل اقلوه تلو اذا تبعته و بر كسسه یه بولد اسلغی ترك ایدوب اكیاردم ایتمه كدخی دیر لر تقول
تلاوة اذا خذلتها و تركته و بوبو عبیدر و ابیدر لا تلاه همزه نك كسرى بله بر كسسه فی تابع قلمی تقول ما زلت اقلوه حتى
انلته ای تقدمته و صار خلفی یعنی اكاتبك انوك متبوعی اولدم و اتلا ناقه یولدی تابع اولمغه دخی دیر لر يقال
اتلت الناقه اذا تلاها ولد ها و منه قولهم لا دریت ولا اتلته یعنی بد دعا محلند عرب طایفه سی لا اتلته دیر لر ناقه
كه ولد تابع اولسون معناسنه و بویونس روا ییدر لكن اتلا بوتقد رجحه ناقه صاحبك صفی اولور ناقه نك
صفی اولماز و بومحله متعلق فصل همزه ده الوتفسیرند بعض كلات مر و راتشدر و اتلا انسانى و لاه صاحبی
قلمه دخی دیر لر يقال اتلاه الله اطفالا ای اتبعه اولاد اولنلا بر مقدار حق الیقومغه دخی دیر لر تقول انلث

یا
یا

بوا

بها

تفا
تقا
تلا

حقى عنه اذ البقيت منه بقیة وانلا مطلقا سبقت معنایه دخی کلور نقول اقلیته اذ سبقت وحواله قلن
 معنایه ده کلور نقول البقیة اذ اقلته وقلل برکسینه بعض نسبه عهد ایدوب ذمت ویرمکه دخی دیرلر نقول
 اقلیته ذمه ای اعطیتها یاها المتالی میمک ضمی ولامک کسری ومدبله شول کسینه درکه سازندیه تابع اوله رفع
 صوت ایدوب نغمه سن انوک نغمه سینه اوبد رمغه التتلیه علی وزن التریبه برکسینه دن بقیه روح واهل وروح
 قالمق بقال نلی الرجل بالتشدید اذ کان باخر الرق التتلی فحتمله ولامک کسری وتشدید مدبله برکسینه حق طلب
 وتبع ایدوب قبض ایتیمک نقول تتلیت حتی اذ تتبعته حتی استوفیته التتالی تانک فخی ولامک کسری ومدبله
 بری بری رنجیه اولان نسبه بقال جاءت الخیل تتالی ای متباعدة التوتانک فخی وواوک تشدید مدبله تانک فخره معنایه
 وفی الحدیث الطواف تووالاستجمار تووالاستجمار طاشله استجمایتمکه دیرلر وبقال وجه فلان من خیله بالف
 تو یعنی بالف رجل ای بالف واحد وبقال جاء الرجل تو اذ جاء واحد التوی تانک فخی والفک قصر مدبله مال
 هلاک اولمق بقال توی المال یتوی توی من الباب الرابع الاتوانه همزه ناک کسری والفک مدبله مالی هلاک ایتیمک
 نقول اتوانه غیره التوی تانک فخی وواوک کسری ومدبله هلاک اولان مال بقال هذمال توی هلاک فصل الثانی
 الثانی تانک فخی وهمزه ناک سکونیه قربه ناک مثلا درزی سوکلک بقال تانی الخرز بنائی من الباب الثالث
 اذ انهم وخرخاء معجه وراه مهمله دن صکره معجه ابله قربه ناک دیکسینه دیرلر الا تاناه همزه ناک کسری وثلثه
 سکونی والفک مدبله قربه ناک دکش سوکلک دیرلر وانا برکسینه یان لمغه دخی دیرلر نقول تانک القوم اذ اخرجت
 فیمهم الثانی تانک فخی وهمزه ناک تشدید و الفک قصر مدبله سوکلک مرمت ایدن کسینه دیرلر التثبیه علی وزن
 التریبه برکسینه ناک اوزر بنه دائم اولمق اسمی روایی اوزر نقول ثبت علی الشی ثبیه اذ اذمت علیه و ابو عمرو
 یتدی تثبیه برکسینه حال حیا تانک ایکن تانک در التثبیه تانک ضمی وبانک فخی وتخفیفه جماعت معنایه در
 وبنوک اصلی تبی در الثبات جمعی جماعتلر معنایه الثبوت خمتینله کذلک جمعی الثبوت تانک کسری وبانک
 ضمی ابله کذلک جمعی الا تانی همزه ناک فخی واخر ناک تشدید مدبله کذلک جمعی وثبه کذلک حوضک
 لور به بر بنه دیرلر که انه صو جمع اولور پس بوند اولن هاواودن عوضدر وحذف اولنان وسط کلک در
 زرا اصلی ثوب ابدی تنک اقام اقامه ده اصل لقوام ابدی هاواوحد وفه دن عوض ویرلمشدی که اول کلک ناک عین
 الفضل در التدی تانک فخی وذلک سکونیه مع یتسان معنایه ندکیری و تانی جازد و عورت مع سینه وار مع سینه
 اطلاق اولور لا تندی همزه ناک فخی و تانک سکونی وذلک کسری ومدبله تانک جمعی معلر معنایه التدی
 تانک ضمی وذلک کسری و تانک تشدید مدبله کذلک جمعی فعول وزنی اوزن التدی تانک وذلک کسری مدبله کذلک جمعی
 تانک حرکت مابعدته تابع قلمغه التدی تانک فخی وذلک سکونی والفک مدبله مع سبی بیوک اولن عورت علیه
 التدی بن معنایه ولا بقال رجل اندی التدی تانک ضمی وذلک تشدید مدبله مکار ووزنی اوزر بر جنس او تدر و مکاه
 دخی بر جنس قوشک سمیدر ذوالغدی تانک ضمی وذلک فخی و تانک تشدید مدبله برکسینه ناک لقبیدر که اسمی ثمرله در
 شول کسینه که تدی مذکر در دیشدر انک فتنه هانک دخی و تانک سکونیه ووزنی اوزر بر اول کسینه ناک لی قصه اولمق بن
 مع یتشبه و التوبه والتشبه دیشدر و معنایه دلالت ایدر مز بون ذوالیدیه دخی دیکری یاه مثناه تحتانیله
 التدی و تانک فخی و تانک سکونی وذلک ضمیله بلا همزه رقة و عرقه ووزنی اوزر مع یتدی وکی ردرا ما بن تانی
 مضموم قلسک او بدله همزه کتور رسنه ابو عبیده ربه تند و فی وسیمه یی همزه ابله استعمال ایدر دخی حالا که
 عرب طایفه سی مز بورلر دن بن همزه ابله استعمال اترو سیمه یی یی قولاهغه دیرلر کوشه کان معنایه
 و ترقوه بیون ابله ککوکس ارسنه اولان ککدر و عرقه قرغه اغرنه اوقر و طورن انجدر التدی تانک فخی
 والفک قصر مدبله تانک اولان طبراق التدی یان فحتمله تشبه سیدر بقال لتی التدی یان و تانک مقصود یغورله غناک
 اولان طبراق قدر یعنی یغور قمر مینه تانک ایدوب غناک اولان طبراقه ایدر مدی و عرب طایفه سی شهر تری و شهر تری

توا

تا

تبا

تدا

ترا

و شهر مرعی دیر یعنی برای یغور و یغوب و غناک اولور و برای نباتات ظهور ایدوب اکار و بت بصیر واقع اولور
 و رابده دخی نباتات اوزر یوب مرعی اولمغه صالح اولور و تری مسرور اولمغه دخی دیرلر بقال تری بذلك بشری
 من الباب الرابع اذ اخرج و سر و یو اسمی روایی و تری جوق اولمق معنایه دخی کلور بقال تری القوم بشری
 من الباب المذكور اذ اکثر و غوا و مال زیاده اولمق معنایه دخی کلور بقال تری المال بشری اذ اکثر و تری اکثر
 معنایه دخی کلور ابو عمرو روایی اوزر بقال تری الله القوم ای کثرهم و قوم اوزر بنه زیاده کلک دخی دیرلر بقال
 تری القوم لی کنا اکثر منهم الثریاء تانک فخی و تانک سکونی والفک مدبله شول ردکه غناک اوله الثریاء تانک فخی
 والفک مدبله کثرت مال بقال اند و تری ای لذ و عدد و کثرة مال التری تانک فخی و تانک کسری و تانک تشدید مدبله
 مال کثیر معنایه الثروان تانک فخی و تانک سکونیه کثیر المال اولان کسینه التروی تانک فخی و تانک سکونی
 والفک قصر مدبله مؤنی کثیره المال اولان عورت معنایه بقال رجل ثروان وامراه تروی الثریاء تانک ضمی و تانک
 فخی و تانک تشدید و الفک قصر مدبله تصغیری و تری اولکر دیکله معروف اولن بلدزه دخی دیرلر یوین
 معنایه تری اوزر مز بورلر ووزر بر عورتک اسمیدر ایدیه صغران که اکثر بن ابی ریمه تعلق ایدوب بعض
 اشعار نده ذکر تشدی الثروان تانک فخی و تانک سکونیه بر نسبه ناک صابی جوق اولمق کثرت عدد معنایه
 الثروة تانک فخی و تانک سکونیه بمعناه بقال اند و تری ای ذو عدد و کثرة مال المثرة میمک فخی و تانک سکونیه
 مال جوق الحق و بقال هذامثرة للمال ای مكثره الثری تانک فخی و تانک کسری ومدبله غنی اولان کسینه بقال ثروت
 بفلان فانا ثریه ای غنی عن الناس به الا تراه همزه ناک کسری والفک مدبله برکسینه ناک مالی جوق اولمق بقال تری
 الرجل اذ کثرت امواله و تری غناک طبراقی جوق اولمق معنایه ده کلور بقال ثروت الارض اذ کثرت اها و اثارا
 طبراقی غناک ایتیمک دخی دیرلر بقال تری المطر اذ ابل الثری المشری میمک ضمی و تانک کسری ومدبله شول رحدر که
 منقطع اولیه منه قولهم مابینی و بینک مشرای انلم یقطع وهو مثل کانه قال لم یبیس الثری یبنی و بینک کمال علیه
 السلام بدو ارحامکم ولو بالسلام التثریه علی وزن التریه به صو محبب غناک ایتیمک نقول تری تری الموضع
 ثریه اذ ارضه و تری السویق ایضا اذ بالته ابو ثروان تانک فخی و تانک سکونیه شعرو او بمرندن بر
 کسینه ناک کنه تدر الثغاء تانک ضمی و غین معجه دن صکره الفک مدبله قیون و یکی وانلره شیه
 اولانک اوزی بقال ثقت ثقتو ثغاء اصاحت الثاغیه غینک کسر به قیون بقال ماله ثاغیه ولا راغیه
 یعنی ثقیونی و نه خود دوه سی وار در و که اولور مابالد ار ثاغ ولا راغ دیرلر مابالد ار احد معنایه الا ثغیه
 همزه ناک فخی و تانک تشدید مدبله ساج ایق که اوزر بنه جوملک وضع ایدرلر بونک اصلی افعوله ووزنی
 اوزر در الا ثانی همزه ناک فخی و تانک کسری و تانک تشدید مدبله جمعی واکر دلر سک تخفیف ایدوب اتاف دیرلر سک
 واثغیه کاه اولور عدد جماعت معنایه دخی کلور منه قولهم یقیث فی بنی فلان اثغیه خشناه ای بقی منهم
 عدد کثیر و خشناه غاوشین معجینله سلاجی جوق اولن عسکر المثغاه میمک ضمی و فاک تشدید مدبله شول عورندر که
 زوجنک کند و دن غیر ای عورنی دخی الا جوملک صاج یا غنه تشبیهها اولور و مثغاه کذلک شول داغدر
 که صاج ایاق شکله در المثغیه میمک فخی و تانک کسری وتشدید مدبله شول عورندر که انک و یح اری وفات تمش
 اولا المثنی میمک ضمی و تانک کسری وتشدید مدبله اوج عورنی وفات ایدن ارا التثغیه علی وزن التریه جوملکی
 ساج لیاغ اوزر وضع ایتیمک نقول ثغیت القدر ثغیه اذ اضعها علی الا ثانی الثغیه تانک کسری و تانک
 تخفیفله شول ایدر که قیلدن یا خود یو کدن بوکلش اولا الثغاه تانک کسری والفک مدبله ثنایینک واحد بر
 دوه ناک دهری باخی معنایه واکشیه اولن نسبه معنایه که ایتیمک قات ایدن اولا که هر قاته ثناد دیرلر مفرد
 اولور دخی اعتبار به یعنی مفرد استعمالی فرضی اولند و فی نقد رجه و بو معنادن غفلت ایدوب صاحب

تفا

تفا

تفا

صراح ثنایان شکرالاشتر دیشدر و صاحب ترجمه فتحه اکا تابع اولوب ثنایا کسرم المد قال البعیر یعنی دوه
 بغلیجی ایب دیشدر مطلقا حالا که ذلك المعنی ده ثنایک مفرد استعمالی یو قدر الثنایان ثنایک کسری
 ونونک فتحی و یاء اولک فتحیه تشبیه سی تقول عقلت البعیر بثنایان اذاعه لفت یدیه جمیعاً بجبل او بطرفی جبل
 و بونک یاء اولن همزه قلیدیلزیرا ثنایان یلفظدر که مفردی استعمال اولنماز یعنی ثنایا دیشدر برباغی معنایه
 پس یاسی اصلی وزن ابقا اولندی مذرو بغه ابقا اولندوخی کبی و مذروین یایک کسری طوردی
 یوه دیرلر کرک یوقارو باشنده اولسون کرک اشغه باشنده اولسون واکر ثنایا مفرد استعمال اولنلو اولسه
 تشبیه سنده همزه کتوروب ثنایان دیرلر دی کسان وردان دبد کیری کبی و بونک اصلی یادر دبدک ثنیت دن
 مأخوذ اولدغیدن اوتری ثنایک کسری و بونک سکونیه برنسنه ناک اراغی داخل معنایه الاثناء
 همز ثنایک فتحی و الفک مدیه جمعی یقال اثناء الشئ لتضاعفه تقول انفذت کذا فی کتابی ای فی طیه و انفاذ
 فایله و ذال معنی ابله برنسنه فی ایصال ایتمکه دیرلر و ثنی دن ناک و طاعث اکلی ری منطف الوادی معنایه و ثنی
 ایپک قائمه دخی دیرلر و ثنی شول ناقه دخی دیرلر که ایکی قارن طوغرمش اوله و ثنی الناقه دیسه لاقه ناک
 اکلی قرنه طوغردوخی و لد مراد اولور و عورتده دخی حال بویه در و لایقال ثلث و لافوق ذلك و صاحب
 صراح جوهر بنک الثنی من النوق الی وضعت بطنین و ثنیها ولدها و كذلك المرأة دبدکی کلان فهم الخیوب
 ثنی ناقه و زنی که بیک شکم دوزابد و بکی از دو همزه دبدکی محله غلط ایتمشدر ز را جوهری بطنین دیرکن
 برقرنه ای طوغرق معنای مراد اولق احتمالی یو قدر و هم ثنی ولد ثنیه اطلاق اولنور مطلق دکلدر ز را قاموسه
 اذ اولدت ناقه مرة ثانية فتحی ثنی و ولدها ذلك ثنیها دیشدر ثنایک کسری و الفک قصر بیه شول نسنه در که
 ایکی دفعه قلنه و فی الحدیث لاثنی فی الصدقه ای لا یؤخذ فی السنة مرتین و ثنی رقومک اولوسنک ماد و ننه دخی
 دیرلر ثنایان معنایه الثنایان ثنایک ضمی و نونک سکونی و الفک قصر بیه اسمد استثنان الثنوی ثنایک فتحی و نونک
 سکونی و الفک كذلك قصر بیه بمعناها اسم منه ایضاً مثنی مملک فتحی و ثنایک سکونی و الفک قصر بیه اکشر
 اکشر معنایه در بقال جاوا مثنی مثنی ای اثنین اثنین ثنایک ضمی و الفک مدیه كذلك اکشر معنایه در
 و مثنی ایله ثنایک لاری لا بنصر فار در شکم باب ناده ثلاث تفسیرنه ذکر اولنشد مثنی الیادی میمک فتحی و ثنایک
 سکونیه و نونک و همزه ناک فتحیه و دالک کسری و مدیه شول صله در که قارو بونی ایچون ذبح اولمان دوه دن
 فضله کلد که کاه اولور سخی اولن کسنه فی صتون الوب سائرله اعطایدرو بوعره ایتدی مثنی الیادی حمیه
 مکرر المقدار المثناة میمک فتحی و ثنایک سکونیه شول شعر در که اسان فارسیه اکاد و بیی دیرلر فی الحدیث من اشراط
 الساعة ان توضع الاخیاره رفع الاشرار و ان تقر المثناة علی رؤوس الناس فلا تغیر که بوحید شریفه مثناة
 ابله مراد و بیی دبد کیری شعر در دیشدر در و بوعید ایتدی بوحید شریفک تا و بلند ذکر اولنندن غیری
 معنی بیان اولنق کرکدر ثنایک فتحی و نونک سکونیه برنسنه فی کک عطف معنایه تقول ثنیت الشئ ثنایا
 اذ اعطفته و ثنی منع معنایه ده کلور یقال ثنایا اذ کفه و یقال جاءنا ثانیان من عنابه یعنی اثنین او یانی چکرک کلدی
 و برکسنه فی حاجتندن اخر نسنه یحویل اتمکه دخی دیرلر تقول ثنیت اذ اصرفته عن حاجته و برکسنه یاکلی
 اولمعه دخی دیرلر تقول ثنیت اذ اصرت له ثانیاً التثنية علی وزن التریبة برنسنه فی ایکی قلمق تقول ثنیه تشبیه
 اذ جعلته اثنین الثنایان ثنایک ضمی و نونک سکونیه شول کسنه در که رقومک اولوسی اولان کسنه دن ناک
 مرتبه سی ادنی اوله و ثنایان ثنیتک جمعی دخی اولور و ثنیتک تفسیری بونک عقبنده کلوران شاء الله تعالی الثنیه ثنایک
 کسری و نونک سکونیه جمعی تشبیه رقومک لیاغنه دخی دیرلر یقال فلان ثنیة اهل بیته اذ کان رذاهم الثنی ثنایک ضمی
 و الفک قصر بیه کلدک رقومک اولوسنک ماد و فی اولان کسنه ثنایان معنایه الثنیه ثنایک فتحی و ثنایک تشد بیه ای اوک

دیشی کرک اشغه دن واسون کرک یوقردن و ثنیه ثنیتک موثینه دخی دیرلر و ثنیتک تفسیری بونک عقبنده
 کلوران شاء الله تعالی الثنایان ثنایک فتحی و الفک قصر بیه جمعی اوک دیشلری معنایه و ثنیه یوقشنه اولن
 یوله دخی دیرلر طریق عقبه معنایه و طلاع الثنایا امورک ذروه لرینه واصل اولن کسنه یو دخی دیرلر طلاع انجد
 دبد کیری کبی الثنیت ثنایک فتحی و ثنایک تشد بیه جمعی ذکر اولنن یوللر معنایه و بونک عقبنده ذکر اولنق
 طوارلر معنایه دخی کلور جمع موث مراد اولد قدی ثنایک فتحی و ثنایک تشد بیه شول طواردر که اوک دیشلری
 برغه که بو جتال طرنقلو ابله بتون طرنقلوده او جعی بیده اولور و دوه ده التفحی بیده اولور الاثناء همزه ناک
 کسری و ثنایک سکونیه ایکی عدد الاثنان همزه ناک كذلك کسری و ثنایک سکونیه موثی الثنایان ثنایک کسری و نونک
 سکونیه كذلك موثی الثنایان لغت در الفک اسقاطیه ز الف ثنایک سکونندن اوتوری کلشدر و فقه که نامحرک
 قلندی الف ساقط اولدی و بو مقامه جوهری کلامنه نوع نکرار اولد و غیچون طی اولندی اگر بونک مفردی
 کلک جائز اولیدی اثن و اثنیه دینوردی ابن ابله اینه کبی و اثنایک الفی الف و صلدر و کاه اولور ضرورانه قطع
 ابدلر شکم بعض اشعارده واقع اولمشدر یوم الاثنین همزه ناک كذلك کسری و ثنایک سکونی و نونک فتحیه
 دوشنبه کونی و بو تشبیه و جمع اولنمز را حد اثنیه کندی مثنی در واکر جمع ایتیمک دبلسک اثنین دیرسن
 و عر بلرک هذانی اثنین دبد کیری احد الاثنین معنایه در و ثنایک ثلثه ده دخی حال بویه در یعنی اضافت
 طریقیله در عشره یوارنجیه و اگر عدد اول عدد ثانیه مخالف اولسه غیر اولور سن دیرلر سک مضاف قیلور سن
 دیرلر سک منون قیلور سن یعنی هذانی واحد و هذان واحد دیرسن هذانی واحد معنایه و ثنایک اثنین
 و ثنایک اثنین ده دخی حال بویه در یعنی ثالث معنایه در شکم باب ناده مرور ایتمشدر و عدد فتح وزن مینی در
 احد عشر و تسعة عشر یوارنجیه حالت رفعه و حالت نصبه و حالت جرده الاثنی عشر که مز بوری ایکی
 حرف اوزر بینه معرب قیلور سن و اگر اثنین ابله برکسنه ثنیه اولنسه یا خود اثنی عشر ایله ثنیه اولنسه
 نسبتنه ثنوی دیرسن شول کسنه ناک قولی اوزن که اثنینک نسبتنه بنوی دیرواثنی دیرسن شول کسنه ناک
 قولی اوزن که اثنینک نسبتنه ابنی دیرو بعض اشعارده که ثنایان کله سین میزنه مضاف قلوب ثنایان حنظل
 دیشلر در سایر اعداده تشبیه در مقصود ثنایان من حنظل دیه در که قیاس اثنایان و اثنایان سوة
 دیک ابدی ثلثه دراهم و اربعة دراهم دبد کیری کبی لکن در همان و امر ان لفظی ایله اکتفا یادی اثنان
 لفظن ایراد ایتدیلر الاثناء همزه ناک و ثنایک کسری ابله الکلمک میل معنایه یقال لثنی اذ انعطف الاثناء
 همزه ناک کسری و نونک کسری و مدیه بمعناه یقال اثنوی علی وزن افعلول الاثناء همزه ناک کسری و الفک
 مدیه برکسنه فی مدح ابدوب دعا ایتیمک یقال ثنی علیه خیر او اثنای اوک دیشی برقه دخی دیرلر القای ثنیه
 معنایه الثنایان ثنایک فتحی و الفک مدی ابله اسمد مدح ایتیمک معنایه ثنایان ثنایک فتحی و نونک کسری
 و تشد بیه یورکن اول جانبیه و جانبیه الکلمک یقال ثنی فی مشیته المثنای میمک فتحی و نونک کسری و مدیه
 قرآن عظیمدن ایکیوز ایتدن اقل اولنده دیرلر و فاحه الکتاب دخی مثنای دیرلر هر کعتده مکرر اولد و غیچون عبارت
 جوهری یورسمه واقع اولمشدر ظاهر بودر که کعتدن مراد شفع صلواتدرو قرآن عظیمک جمله سنده دخی مثنای دیرلر
 ایت رحمت ایت عذابه مقارن اولد و غیچون الثنایان ثنایک فتحی و اخر نه الفک مدیه بریده مقیم اولق یقال ثوی بالمکاز
 بئوی ثوای من الباب الثانی اقام مثل مضی مضی مضی و ثوبت البصرة و ثوبت بالبصرة الاثناء همزه ناک کسری و الفک
 یقال ثوی یثوی ثوی یا مثل مضی مضی مضی و ثوبت بالبصرة و ثوبت بالبصرة الاثناء همزه ناک کسری و الفک
 مدیه كذلك بریده مقیم اولق تقول اثنی بالمکان لغه فی ثوبت و اثنی برکسنه فی مقیم قلمقه دخی دیرلر تقول

اثبت غير يتعدى ولا يتعدى التثنية على وزن التثنية كذلك غيري مقم قلمق تقول ثوبت غير يتعدى التثنية
 ثابك فتي وواوك كسرى و يانك تشدد بدله مهمان اولن كسنة ضيف معناسنه ابوالمثوى ميمك فتي والفلك
 قصير به منزل صاحبي اولن رجل ام المثنوى وزن مزبور اوزن رجالك منزلن ضبط ايدن زوجه سى التثنية ثابك
 فتي و يانك تشدد بدله قيون مكاني اولن رماوى الغم معناسنه الثابة على وزن الحالة بلا همزة كذلك ماوى غندر
 ابوز بدرواينى اوزن وابوز بد ايندى ثاب شول طشله دخی دير لکه انی چوبان کیرود وند که مزان بولسون دیو
 دبکر وابن السکیت ایندی ثاب دوه مکانه دخی دیر لر یقال هذه ثابة الغم وثابة الابل ای ما واهاو هی عازیه اوما واهو
 حول الیوت یعنی کرک یقین و کرک ارغ اولسون وثوبه بر موضعک دخی اسمدر فصل الحیم الحای حیمک فتی و همزه نك
 سکونی ايله اصر من عض معناسنه و جای اغز بارن اغزده حبس اتمکه دخی دیر لر یقال احق لا یجای مرغه اذالم
 یحبس لعاب و مرغ رای موله وغین معجه ايله اغز بارنه دیر لر وقر به صوط و تافعه دخی دیر لر یقال سقاء لا یجای مئیا
 ای لا یسکه لثوة حیمک ضمی و مد به بر جنس لوندر که اول سیاهه ما بلی اولن قرمز بلقدر یقال جی الفرس
 لا جای همزه نك فتی و حیمک سکونی والفلک قصیر یله ذکر اولنان لونه اولان ات الحای و حیمک فتی و همزه نك
 سکونی والفلک مد به مؤنثی و شول عسکر در که دمون غرق اولاد دمون غرق اولمغه ذکر اولن لونه اولدو غیچون
 جاواد لر یقال کتبه جا واء الحای و حیمک کسری والفلک مد به ایچنه چوملک وضع ایتد کار ی طرف یاخود
 شول نسنه در که اوزرینه چوملک قور لر کرک دریدن اولسون کرک خرما پراغندن اولن حصیر دن اولسون پس
 بوجاوه کی اولوروزنا و معنا الحای حیمک کسری والفلک مد به جمعی جراحته جراح کی بو ذکر اولن اسمعی قولیدر
 وابو عمرو ایندی حیاء ايله وجو ايله كذلك چوملک وضع اولنان طرف مراد در جا اوه ايله مراد اولدو کی واجر
 دخی روایتده ابو عمرو کی در الحواء حیمک کسری والفلک مد به چوملک قراسی و فی حدیث علی رضی الله تعالی عنه
 لان اطلی بجواء قدر احب الی من اطلی بالزعران واطلاء طانک کسری و تشدد بدله باب افتعال دن بر نسنه
 سور غندر و اما شول بیزبان سیکه انوکله چوملکی صاج ایقندن اشغه ایندر لر لک اجمال دیر لر حیمک کسری و عین
 مهمله ايله الجباء ففتحینله والفلک قصیر به قیونک اطرافندن اولن طیارق که اراقدن کورینور الجبئی حیمک فتی و یانک
 سکونی والفلک قصیر به فعلی وزنی اوزن و حی کی شول عورندو که نه لر یقال قمش اوله معنای مذکور دن ماخوذ در
 و حی حای مهمله ايله لش رن حامله عورندو الجباء حیمک کسری والفلک قصیر به حوضه دوه ایچون جمع اولن
 صول الجبوة حیمک کسری و یانک سکونیه بمعناها الجبوة كذلك حیمک کسری به بمعناها ایضا الجبئی حیمک فتی و یانک
 سکونیه حوضه صوی جمع ایتک الجبوی حیمک كذلك فتی و یانک سکونیه بمعناه تقول جبیت الماء فی الحوض
 و جبوت اذا جمعت و بوکسانی روایی اوزن در الحایه یانک کسری به شول حوضدر که اند صو جمع اولنور الجبوی حیمک
 فتی و یانک کسری و مد به جمعی و منه قوله تعالی و جفان کالجوابی نسخ محاصره کالجوابی یا به و اقع اولمشدر کرچه
 مصاحف شریفه در رسم مشهور تام در و جایه بر شهرک اسمی در شام شریفه الجباء حیمک کسری به خراج
 جمع ایتک الجبوة كذلك حیمک کسری به بمعناها تقول جبیت الخراج جبابة من الباب الثاني و جبوت
 جبابة من الباب الاول اذا جمعت و لا یهمز واصله الهمز الاجباء همزه نك کسری به اکنی صلا حی ظاهر
 اولمادن بیع ایتک و فی الحدیث من اجبی فقد اربی واصله الهمز وار بار بایه و حرامه مر تکب اولمقدر
 العجیبه علی وزن التریبه انسان رکوع ایدن کسنة نك قیامی کی قیام ایتک و فی حدیث ابن مسعود فی ذکر
 القیامة حین یفتح فی الصور قال یقومون فیجیون تجیبه رجل واحد قیاماً رب العالمین و ابو عیید ایندی تجیبه

جاء

جاء

ابی

ابی طر بقله اولور بری اولدر که بر کسنة قیام ایدوب اللرن دیر لی اوزر نه وضع ایلیمه که بوندن رکوع ايله تعبیر
 اولتد و بری دخی ایدر که بر کسنة دیر لی اوزن چوکوب بوزن ره قویه که بوندن سجود ايله تعبیر اولنور الاجتماع
 همزه نك و یانک کسری به بر نسنه یی سحوب اختیار ایتک اصطفاه معناسنه الجبوة حیمک فتی و یانک سکونیه
 جمع اولنان طشله در حجان مجموعه معناسنه الجبوة حیمک ضمی و یانک سکونیه بمعناها الجبوة حیمک کسری
 و یانک سکونیه بمعناها كذلك حی الحرم حیمک ضمی و یانک فتی ايله و حیمک کسری به دخی لغتدر جرعه اتمغه حرم
 کعبه ده جمع اولن طشله الجبوة حیمک و وواوک تشدد بدله دیر اوزر نه چوکوب اوتر مق الجئی حیمک ضمی و یانک
 کسری و یانک تشدد بدله بمعناه یقال حی علی رکتیه یجئون من الباب الاول و یجئ من الباب الثاني جئوا و جئیا
 علی فاعول فیهم او جئ جئینک جمعی دخی کلورد زرا و زبینه اوتر یحی بر معناسنه یقال قوم جئ مثل جلس جلوسا
 و قوم جلوس و جوهری بو کلامیه اکا اشارت ایدر که فاعول وزنی اوزن کتبه مخصوصدر لما مر فی المقدمة
 فی صدر الکتاب و منه قوله تعالی و نذر الظالمین فیها جثیاضیم الحیم و جثیابکسر ها لما بعد هامن الکسر الاجتماع
 همزه نك کسری به بر کسنة یی دیر اوزر نه او تورق یقال اجثاه غیره المجاثات ميمک ضمی ايله دیر زره و وروب
 اوتور مق یقال جائت رکتی الی رکتیه التجائی یانک فتی و یانک کسری و مد به بر نجه کسنة دیر اوزر نه
 اوتور مق یقال تجا نواعی الازکب سورة الجاثیه یانک کسری و یانک تخفیف ايله سون دخانک عقبه کلن
 سون در الاجتماع همزه نك و یانک کسری ايله بر نسنه یی دیندن کیمک یقال اجثاه فهو قلب اجثاه علی مامر
 فی باب الحاء المهملة ححوان حیمک فتی و حانک سکونیه بر حاک اسمی در بنی اسد قبیلله سندن ححوا حیمک ضمی
 والفلک قصیر به كذلك بر حاک اسمدر اخفش ایندی ححوا لا یبصر فدر زرا و زبینه عمر کی در التخمیه یا حاء المعجمه
 بعد الحیم علی وزن التریبه میل ایتک و منه قول حذیفه کالکوز یحیا ای ما بلا لانه اذا مال انصب ما فیه
 و فی الحدیث انه یحیی فی سجوده ای خوی یعنی قوللرن اجوب قارن ردن ارغ ایندی الجدییه حیمک فتی و دالک
 سکونیه الکریم دیر کسری نسنه در که ایچن طولد وروب کر یحنه لر یانک التثنه قور لر دوه بالانتک التثنه دخی ایدر لر
 الجدییه و زنه مزبور اوزن تشنه سى الکریمک جفتی معناسنه الجدی حیمک فتی والفلک قصیر به جمعی اکریمک
 معناسنه و جدی عام اولن یغمون دخی دیر لر یقال اسقنا غیثا غدا فاجدی طبقا و غدا غین معجه نك و دال
 مهمله نك فقیله کثیر معناسنه در و طبق ففتحینله كذلك عام معناسنه در و جدی الدهر دخی دیر لر مد الدهر
 معناسنه که ابدادیمک اولور الجدیات ففتحینله كذلك جمعی الجدییه حیمک فتی و دالک کسری و یانک تشدد بدله
 فقیله وزنی اوزن كذلك الکریم معناسنه در الجدیایا حیمک فتی والفلک اخر نه قصری ايله جمعی كذلك الکریمک معناسنه
 ولا تقل الجدیة و العامة تقول و جدیه قانن اولن یوله دخی دیر لر یعنی اقوب یول کی اولن قانه دخی دیر لر و جدیا
 بونک دخی جمعی کلور و ابوز بد ایندی جدیه بدنه یا پیشن قانه و بصیره را و زنده اولن قانه دیر لر الجدی حیمک فتی
 و دالک سکونیه یحی یاوریسی که ارکک اولار غاله بر معناسنه و جدی نفع طلب ایتکه دخی دیر لر تقول جدیته
 و اسجدیته اذا طلبت جد واه الاجدی همزه نك فتی و حیمک سکونی و دالک کسری و مد به جمعی قلنی الجداء حیمک
 کسری والفلک مد به جمعی کثرنی ولا تقل الجدا یا ولا الجدی بکسر الحیم و جدی کوکله بر بر جک دخی
 اسمدر و جدی قطبه قریب بر بلد زک دخی اسمدر که قله انوکله بیلنور الجداء حیمک فتی و وادق
 منقلب اوله الف مقصود ايله یخشیش عطیه معناسنه الجدی حیمک فتی و دالک سکونی والفلک قصیر به
 كذلك یخشیش الجداء حیمک فتی والفلک مد به نفع معناسنه یقال فلان قلیل الجداء عنک ای قلیل
 الغنا والنفع و غنا غین معجه نك فقیله نفع معناسنه در الجدییه حیمک فتی و دالک تخفیف ايله هو یاوریسی

جاء

جاء

جاء

جاء

الجداية جميع كسري به معناها واصمعي انتي جد ايه يا هور ياور يسندك ديشيسينه ديرل عناق يحي ياور يسندك
 ديشيسينه ديد كاري كي الجدو جميع فتي ودالك سكوبيله فاه طلب ايتك الاسجد همزه نك و نالك كسري
 ايله كذلك فاه طلب ايتك تقول جدوت فلانا واستجدت اذ اطلبت جدواه الجادي دالك كسري ومديله
 احسان طلبينه كلن فقير سا بل عافي معناينه كه عافي عين مهمله ايله طالب احسانه ديرل الاجداه همزه نك
 كسري والفك مديله بخشيش ويرمك تقول اجداه اذا اعطاه الجدوى واجد بخشيشه واصل اولغه دخی ديرل
 يقال اجدى اذا اصاب الجدوى ونفع ويرمك معناينه ده كاور يقال ما جدي عنك هذا اي ما ينفي الجدوة جميع
 فتي و ذال معجه نك سكوبيله كوزكه اتشه اولور جره معناينه الجدوة جميع نكي و ذالك ككذلك سكوبيله
 بمعناها الجدوة جميع كسري و ذالك كذلك سكوبيله بمعناها الجدوى جميع فتي والفك قصر به كوزل معناينه
 الجدوى جميع نكي والفك قصر به كذلك جميع الجدوى جميع كسري والفك قصر به كذلك جميع مجاهد انتي
 باري تعالينك اوجدوة من النار ديدكي قطعة من الحمره معناينه دروبو جميع عربك لغتي دريدي وابوعبيد
 انتي جدوة جميع كسري به جذمه كي دروجذمه فرموده اولان اودند ديرل كرك اوجنده اتش اولسون كرك
 كرك اولسون الجاذي ذالك كسري ومديله اوتر كن ديزلن ديكوب بر مقلي اوجين بصن كسنيه الجذاه جميع
 كسري والفك مديله جميع ذكر اولنن وجهله اوترن كسنيه معناينه ناله بنام كي وابوعرو انتي جدو اوجنا
 لغتلر درو جاذي ابقلر نك اوجي اوزن طورن كسنيه دريدي و ابن الاعرابي انتي جاذي قد مينن ديكوب اوترن
 وجاني ديزلي اوزنه اوترن درو جاذي قولاجي قصه اولان كسنيه دخی ديرل قصير الباع معناينه الجاذيه
 ذالك كذلك كسري به موثني الجدوى جميع نكي و ذالك نكي و مديله و اخرنه نالك تشديد به شول كسنيه دركه
 كندينك منزلنه و بجلا نه ملازمتدن خالي اولميه و ابو عمرو و ايتيدر الجدو جميع فتي و ذالك سكوبيله اياغ
 اوزنه نك اوتلوب طورن و جدو بر نسنه نك اوزنه نك ثابت اولغه ديرل يقال جدي على شي اذا ثبت عليه
 الاجزاء همزه نك كسري ايله بمعناها اجداد و ياور يسندك اوركجنه ياغز ياده اولغه دخی ديرل يقال اجدى
 الفصيل اذا حمل في سنامه شعما المجذى جميع نكي و ذالك كسري ومديله اور كي سبز اولان دوه ياور يسي
 المجذيه جميع نكي و جميع سكوبيله و ذالك كسري ايله ثابت معناينه دروفي الحديث مثل الارزة المجذيه
 على الارض اي الثابتة و ارزة و امهله نك سكوبيله بر جنس العجدر الجاذي نالك فتي و ذالك كسري ايله كي كسنيه
 طاشي فالدر كن الاله ويرمك تنكم تجاني ديزنه و يوروب اوتور مقدر الجري جميع فتي و نالك سكوبيله ايله اتفق
 الجريان ففتحته بمعناه يقال جري الماء جري ياور جريان من الباب الثاني الاجزاء همزه نك كسري والفك مديله
 اتفق تقول جريته انا الجريه جميع كسري و نالك سكوبيله بر جنس اتفق يقال ما شد جريه هذا الماء المجري
 جميع نكي و نالك فتي والفك قصر به مصدر دراجر معناينه منه قوله تعالى بسم الله مجريها و مرساها و مر سادني
 مصدر دركي في طوره و في معناينه المجري جميع فتي والفك كذلك قصر به اتفق معناينه مصدر و در تنكم ايت
 مزبون ده بسم الله مجريها و مر ساها دخی قرات اولمشدر ميمرك فتحيله ز راجرت السفينه و رست السفينه ديرل
 الجريه جميع كسري به جاري اولان وظيفه در الجرو جميع فتي و نالك سكوبيله كابل و ساير سباعك
 ياور يسي الجرو جميع نكي و نالك سكوبيله بمعناه الجرو جميع كسري و نالك سكوبيله بمعناه كذلك
 الاجري همزه نك فتي و نالك كسري و مديله جميع كلب ياور يلري معناينه و بونك اصلي الاجرو ابدى و او
 طرفه اولوب ماقبل مكسور اولدو غيچون ياي دوندي و اجري قيانك خرده ل بنه دخی ديرل جروك جميع دو
 قيا خرده سي معناينه على ماسيحي وفي الحديث اتي النبي صلى الله عليه وسلم باجر زغب و زغب زاوغبين

جدا

جری

معجین

معجته به خرده معناينه در الجري جميع كسري والفك مديله كذلك جميع الاجريه همزه نك فتي و نالك كسري به
 حرانك جميع بس جمع اولور و جرو و جروه قناديد كاري معروف خيارك خرده سنه دخی ديرل و جرو
 حنطاك يعني قرقه و كلكتك خرده سنه دخی ديرل و جرو الرمان نار خرده سنه ده ديرل بني جروه جميع كسري
 و نالك سكوبيله عر بدن بر جماعتك اسيدر جرو و البطحاء جميع كسري و نالك سكوبيله ربيع بن عبد العزيز
 لقي دركه جد اعلا سي عبد مناف در القاء ليرة و كذلك جميع كسري به صبر معناينه استعمال اولنور يقال القى
 فلان جره ته اذا صبر على الامر ضرب الحروقه بر نسنه بنفسي رام قلمق منه قولهم ضرب عليه جروته اي وطن عليه
 نفسه المجري ميمك نكي و جميع سكوبيله و نالك كسري و مديله ياور يلى اولان كلب المجريه وزن مزبور اوزن بمعناه
 يقال كلبه مجرو مجريته اذا كان معاه جروا و هالجر ايه جميع فتيه جاريه نك كسنيه نسا طافه سنه اولان تازه لك
 معناينه در الجري جميع كسري والفك مديله بمعناها الجري جميع فتيه جاريه نك كسنيه نسا طافه سنه اولان تازه لك
 و الجريه و الجريه و منه قولهم كان ذلك في يوم جريها اي صباها و جريها صاحب اولمق معناينه دخی كاور على ماسيحي
 انشا الله تعالى الجريه نك كسري يله تازه قبر دختر خرده معناينه و جاريه كوشه دخی ديرل شمس معناينه و كي به
 دخی ديرل سفينه معناينه المجراة ميمك نكي ايله بر كسنيه ايله نك كسنيه و سوبلشمك مصاحبت معناينه يقال
 جاره مجراة و جراه اذا جرى معه و يقال جراه في الحديث الجاري تانك فتي و نالك كسري و مديله كذلك سوبلشمك
 يقال تجاروا في الحديث الجري جميع فتي و نالك كسري و يانك تشديد به و كيل اولان كسنيه و رسول اولان كسنيه
 دخی ديرل يقال جري بين الجريه و الجريه بفتح الجيم و كسرها الاجريه همزه نك فتي و نالك كسري و لالفك مديله
 جميع كيلر معناينه و اما بهادر معناينه اولان جري مهموز اولمقين ذكرى باب همزه ده مرور ايتشدر الجريه
 على وزن الترييه و كيل نصب ايتك لا سجره همزه نك و تانك كسري به كذلك و كيل نصب ايتك وفي الحديث
 قولوا بقواكم ولا يستجر بنكم الشيطان و و كيله جري ديد كاري موكل مجر اسنه جاري اولدو غيچون در جرك
 جميع فتي و نالك تحفيقي و كافك فتحيله من اجلك معناينه در جرائك جميع فتي و نالك تحفيقي والفك مديله
 بمعناه منه قولهم فعلت ذلك من جراك و من جراك اي من اجلك فهو لغه في جراك و جرائك بتشديد الراء فيهما
 ولا تقل جراك الجريه جميع كسري و نالك كسري و تشديد ي و يانك دخی تشديد به قورصق حوصله معناينه
 قريب كي دروزنا و معنى الاجريه همزه نك و نالك كسري و يانك تشديد به عادت يعني بر نسنه به شروع ابدوب في
 معتاد ابدنك الجري جميع فتي و نالك سكوبيله بمعناها الجري جميع فتي و نالك سكوبيله بر نسنه نك
 عوض ايتك تقول جريته بما صنع جزاء المجازاة ميمك نكي ايله بمعناه تقول جازية مجازاة و باب مغالبه دن جازيته
 جريته دخی ديرل غلبته في المجازاة معناينه و جزا قضا معناينه دخی كاور يقال جري عني هذا الامر اي قضى ومنه
 قوله تعالى لا تجزي نفس عن نفس شيئا وفي حديث ابي يده بن نيار تجزي عنك ولا تجزي بعدك اي تقضي و جزا كفايت
 معناينه ده كاور يقال جزت عنك شاة اي كفت لاجزاء همزه نك كسري والفك مديله كفايت معناينه در بني تميم
 قولي اوزن تقول اجزأت عنك شاة بالهمزة التجازي نك فتي و نالك كسري و مديله ديني طلب ايتك تقول مجازيت
 ديني على فلان اذا قاضيته التجازي ميمك نكي و نالك كسري و مديله طلب دين ابدن كسنيه متقاضى معناينه
 الجازي نك كسري و مديله كفايت فلان كسنيه يقال هذا رجل جازيك من رجل اي حسبك الجزيه جميع كسري
 و نالك سكوبيله ذميلر دن الن نسنه الجزي جميع كسري والفك قصر به جميع ليه ايله لحي كي سقل معناينه الجفاء
 جميع فتي والفك مديله يرمز ليق ايتك كه اهلك ايتك مقابلي در تقول جفوت الرجل اجفوه جفاء و جفاء و اكرانك
 اوقه سندن كنهك دخی ديرل الاجفاء همزه نك كسري به اكرى ايتك ارقه سندن كيدر مك يقال جفا السرج
 من ظهر الفرس و اجفيته اذا رفعته و قاموسدن فهم اولنن بودر كه جفا و اجفا بر معناه اولاك اول قلدر و ب

جزا

جفا

کیدرمک معناسی دروا حفاط واری او تلقدن سوروب او نفعه مانع اولمق معناسنه ده کلور تقول اجفیت
 الماشیه اذ انعمها ولم ندعها تا کل المجفاهه میمک ضمی و جیمک سکونه ذککرا و لنان طوارکا و نله دن منع
 اولمشدر المجفوه میمک فحی و فکک ضمی و و اوک تشدید بله جفا و لنن کسنه و لا تقل جفیت و بعض اشعار ده مجفی
 واقع اولد غنک و جعی بودر که جفی دن اخذ اولما غین اسم مفعول بنای مفعول طرزی اوزن مبنی قلنمق
 طر بقیه در الحفوه جیمک کسری و فکک سکونی ابله جفا معناسنه در بقال فلان طاهر الحفوة ای طاهر الحفاء
 المجافات میمک ضمی ابله اراغ ایتیمک لحنافی تانک فحی و فکک کسری و مدبله اراغ اولمق بقال جافاه عنه فحافی و بقال
 تحافی جنبه عن الفرائش اذ انما الاستحفاء همز نك و تانک کسری بله برنسنه دنی رمز عدا بدوب جافی اعتبار ایتیمک
 بقال استحق الفرائش اذ انما جافیا الحلی جیمک فحی و یانک تشدید بله اشکان اولن نسنه که خفینک مقابلی در
 الخلیه وزن مزبور اوزن متیقن اولان خبر الخلیه لامک کسری بله شول طافه در که و طنلرندن اراق
 دو شمشدر در و جالیه کاه او ر جزیه اهل ذمت معناسنه استعمال اولنور بقال استعمال فلان علی الخالیته
 ای علی جزیه اهل الذمه الخاله علی وزن الخاله کذلک جالیه معناسنه در بقی و طنلرندن اراق دو شن کسنه
 معناسنه در و بوتقریدن فهم اولنور که صاحب ترجمه نك جلیه و جاله خبر صادق دیدکی سهو در الخالا جیمک فحی
 والفک مدبله شهر دن و وطندن جقمق و وطندن جقر مغه دخی دیرل تقول جلوا عن اوطانهم و جلوتهم يتعدی
 و لا يتعدی و جلا باشک او کنده قلاری اولمغه دخی دیرل الاجلاء همزه نك کسری والفک مدبله کذلک و طنندن
 دورد و شیمک و دور قلنق معناسنه دخی کلور تقول جلوا عن البلد و جلیتهم لانا کلاهما بالالف و جلا برنسنه نك
 اوزرندن خلق طاعلغه دخی دیرل بقال جلوا عن القتل اذ الفرجو لا غیر یعنی جلوا عن القتل دیرل الاجلاء جیمک
 کسری والفک مدبله برنسنه اشکان قلنق تقول جلوت ای اوضعت و کشف و جلا کوزی روشن قلغه دخی
 دیرل تقول جلوت بصری لکحل و قساوت کیدرمکه دخی دیرل تقول جلوت همی عنی ای اذ همته و قلچ اجمغه دخی
 دیرل تقول جلوت السیف جلاء اذ اصقلته و جلا کله جلوه قیلور کن نظر ایتیمکه دخی دیرل الجلوة جیمک کسری
 و لامک سکونی بله کذلک جلوه قیلور کن کله نظر ایتیمک الاجتلاء همزه نك و تانک کسری ابله کذلک کله جلوه
 ایدر کن نظر قلنق تقول جلوت العروس جلاء و جلوة و اجتلیتها اذ انظرت اليها مجلوة و جلا جلوه حالته کلنک
 زوجی کله برنسنه و یرمکه دخی دیرل بقال جلاهاز و جها و صیفا ای اعطاها و و صیف صادمه ابله خادم
 معناسنه در کک قول اولسون کک قراوش اولسون و جلوه اول اعطا اولنان نسنه یه دخی دیرل بقال ماجلوتها
 فیقال کذا و کذا و جلا موجب اعظم اولان اسمای و القاب دخی دیرل بقال ما جلاء فلان ای بای شی مخاطب
 من الاسماء و القاب فیعظم بواجتلا دولبندی صار لو یکن الی اوزن و الدرمغه دخی دیرل تقول اجتلیت العمامه
 عن رأسی اذ ارفعها مع طیهاعن جبینک و جلا سورمه معناسنه دخی کلور الاجلی همزه نك فحی والفک قصر بله
 شول کسنه در که باشک او کنده قلاری اولیه بقال رجل اجلی اذ کان بین الخلاء المجالی میمک فحی و لامک کسری
 و مدبله باشک او کری که قل نیکه صالح اولان یرلی در معادیم الرأس معناسنه المجلی میمک کسری والفک
 قصر بله واحدی فرار و ابی اوزن و یونک اشتقاق جلا دن در و جلا ابتداء صلعه دیرل و صلح باشک
 نصفه دق قاری اولمغه دیرل الخلاء فحینه و تخفیفه کذلک باشک مقدم کلاری اولمق در الخلاء جیمک
 فحی و لامک سکونی والفک مدبله کوزی یوزی اچقلن اولمغه دیرل بقال السماء جلوا ای صحیه پس جلوا
 جهو الی دروزنا و معنی حلی جیمک فحی و لامک فحی و تشدید بله جماعتک اسمیدر جلا جیمک فحی والفک قصر بله
 بر جاک اسمی در که فعل ماضی ابله نسمیه اولمشدر و عیسی بن مریم قتل و ضرب مثلی ابله نسمیه اولنسه

جلا

لا ینصرف اولور التجلیه علی وزن التریه نظری دور ایتدوب دقتله بقمق طوغن صیده بقد غی کبی
 بقال حلی بصره تجلیه اذاری به کما یبظر الصقر الی الصید و تجلیه برنسنه اشکان قلغه دخی دیرل
 بقال حلی الشی اذا کشفه و تجلیه تعبیر معناسنه ده کلور بقال هو تجلی عن نفسه ای یعبر عن ضمیره
 الاجلاء همزه نك و جیمک کسری بله برنسنه اخلق بقال اخلق علی عنه الهم اذا انکشف التجلی فحینه و لامک کسری
 و تشدید بله برنسنه منکشف اولمق بقال تجلی الشی اذا انکشف المجالات میمک ضمی ابله برنسنه بی برکسنه یه
 اشکان قلنق اسمعی روایی اوزن تقول جالیته بالامر و جالته اذ اجاهرت به بالعالی تانک فحی و لامک کسری و مدبله
 بر قاج کسنه نك بری برن حال منکشف اولمق بقال تجالینا ای انکشفت حال واحد منا صاحبه جلوی جیمک فحی
 و لامک سکونی والفک قصر بله خفاف بن ند نك ایتیمک اسمی در الجاء جیمک فحی و میمک تشدید و والفک مدبله
 برنسنه نك شخصی الحماة وزن مزبور اوزن کذلک برنسنه نك شخصی الجنی جیمک فحی و نونک سکونی ابله میوه
 دیوشر مک الاجتلاء همزه نك و تانک کسری بله کذلک میوه دیوشر مک تقول جنبه الثمرة اجینها جنبه من الباب
 الثاني و اجتلیتها الجنا جیمک فحینه دیوشر لن میوه بقال انا بحماة طیبه لکل ما یحتی الجنی جیمک فحی و یانک
 تشدید بله تازه دیوشر لن میوه بقال تمر جنی حین یحیی الخلیه جیمک کسری بله صو یح ایتیمک بقال جنی علیه
 جنبه البغی فحینه و نونک کسری و مدبله برکسنه یه افتر الولوب برنسنه لسان اولنق الاجناء همزه نك فحی
 والفک مدبله جنابت ابدن کسنه لوفی المثل اجنا و هالبا و هایفنی هذه الداری هدم ابدنلر بنا قلنلر در و بو
 عبید روایی در جوهری ایدر بن طن ایدرم که هذا المثلک اصلی جناتها بانها و لازیر افعال اوزن و زنی اوزن جمی
 اولماز و اما الشهاد و احباب شهدک و محبک جمی در شاهدک و صاحبک جمی دکلدر مکر که اجنا ابله ایتانوا در دن
 اولان زرا امثالده جاری اولان نسنه ل اخر موضع جاری اولماز الاجناء همزه نك کسری بله میوه دیوشر اسی
 زمانی قرب اولمق بقال اجنی الشجر اذا درک ثمره و اجنارک نباتاتی چوق اولمغه دخی دیرل بقال اجنت الارض
 اذا کثر جناها و هو الکلاء و الکماء و نحو ذلك و کلاً جبل و زنی اوزن اوته و کاء منتره دیرل الحوة جیمک ضمی و و اوک
 تشدید بله قریه یه دیکلر به و جوه بر قطعه ره دخی دیرل که غلیظ اولا و جوه برک رده اولان دلیکه دخی دیرل نقره
 معناسنه و جوه حوه معناسنه ده کلور و جوه حاهمه ابله قریه مایل اولوب دمو ریاسی مثالنده اولان لونه
 دیرل التجویه علی وزن التریه قریه یه جهور مقول جوبت السقاء تجویه اذا رفته الجواء جیمک کسری
 والفک مدبله واسع اولن دره و جوا صمان نام موضعک اسمی در و صمان رمل عاج نام یرده بر موضع درسته کم صاحب
 قاموس باب میمک صم تفسیر نده اشارت ایتمشدر اگر چه نسخ صحاحک بعضنده نون بدلنه الف مدوده ابله واقع
 اولمشدر لکن صواب نون ابله اولمقدرو جوا و جوا کقود قلری طرفه دخی دیرل که جائ او قدرده لغتدر الجباء
 جیمک کسری والفک مدبله کذلک چوملک وضع ایتدکری طرفه لغتدر احر روایی اوزن الجوا جیمک فحی
 و و اوک تشدید بله کوزک اراسی مابین السماء و الارض معناسنه اگر چه بعض اشعار ده وادی واسع معناسنه ده
 کلشدره جو بر شهرک دخی اسمیدر که اولیامه زرقاد بدکری شهر در الجوی جیمک فحی والفک قصر بله یاغق
 حرقت معناسنه و شدت عشقندن یا شدت حزنندن و جده کلک معناسنه ده کلور تقول جوی الرجل من الباب
 الرابع و جوی برکسنه یه برک هواسی موافق کلمه دخی دیرل تقرل جوبت نفسی اذا لم توافقک البلد الاجتواء
 همزه نك و تانک کسری بله کذلک شهرک هواسی موافق دو شیمکین انده اقامنی کریه کورمک تقول اجتوبت البلد
 اذا کرهت المقام فیه و ان کنت فی نعمة الجوی جیمک فحی و و اوک کسری و مدبله و جده کلن کسنه بقال جوی
 فهو جوی مثل دوفی الوزن والمعنی و یوسبیدن متغیر اولوب بدرا یحه اولان صویه دخی جوی دیرل اجن کی

جنا

جنا

جوا

جیا

جها

جها

جها

حتا

حتا

لكن جوى تغير رايحه ده اشد اولان درو بعض نسخه ده اجن بدلنه جيه واقع اولمشدر كسر جيله لكن اصح
 اول ذكر اولتن درو رايحه ده تغير رايحه معتبر دكلدر على ماسيحي انشاء الله تعالى لجهي حيمك كسرى والفك
 قصر بده او خراب اولق تقول جهي البيت من الباب الرابع اذا خرب الجاهي هانك كسرى ومد بده خراب اولان او
 الجهي ميمك خني وهانك كسرى ومد بده شول دريم اوى در كه اوزرند كچه سى اوليه بقال
 خباء مجد لالم يكن عليه ستر الجهوى حيمك فتي والفك قصر بده اچق اولان نسنه بقال است جهوى كمشوفه
 واست همز نك كسرى ايله اوترق ريدير وعر بلك لسان بهائم اوزر وضع ايتد كلى كاندندر
 بوكه كچي به خطاب ابدوب يا عزز جاء القر ديشلر واتش يا ويلي ذنب الوى واست جهوى بونى ابو عبيد كتاب
 الغمده ذكر ايتشد درو قافك خني ورنك تشد بده صغوق معناسنه در يعنى قور وروى مرفوع ودرى مكشوف
 اولنلر شدت سر ماده زهي مصيبت ديشدر الاجهي همز نك فتي والفك قصر بده سقنى اولين او بقال بيت اچهي
 اى لاسقف له الجوه اچيمك فتي والفك مد بده كوك يوزى در كه اچق اوله يقال السماء جهواه اى مصيبت الاجه
 همز نك كسرى والفك مد بده كوك يوزى اچق اولق بقال اجهت السماء اذا انقشع عند الغيم واچقلفه داخل
 اولمغه دخی ديرل بقال اجهت السماء اى اجهت لنا السماء كلاها بالالف الا ان الف في الاول للصيرورة وفي الثاني
 للدخول لحياء حيمك كسرى والفك مد بده جوملك وضع اولنق طرف در كه اكا جا اوه دخی ديرل الحية حيمك كسرى
 ورنك تخفيقي تشد بده شول صودر كه برده جمع اولمشدر و بواصله مهموز دكلدر جي حيمك فتي و يانك
 تشد بده اصفهان شهر نك اسيدر معرب در فصل الحاء الاحياء همز نك و تانك كسرى بده ركسنة دزن
 ديكوب اوتور ركن دولند بده اقلرن وارقه سين جمع ايتك تقول اجتي الرجل اذا جمع ظهره وساقيه بعامته
 وقد يجتي يديه يعنى دولند رينه كاه اولور احتياي ايله دخی ايدر الحبة هانك خني و يانك سكونيله اسيدر ذكر
 اولنان معنادن الحبة هانك كسرى و يانك سكونيله يعنها يقال حل حبوته وحبوته الجي هانك كسرى والفك
 قصرى ايله جمى ذكر اولنان وجه اوزر او تور مقار معناسنه يعقوب روايى اوزر حاي الشراسيف شينك فتي
 وسينك كسرى ومد بده يانلرى بوكسك اولان طوارو غيرى يقال انه طاي الشراسيف اى مشرف الجنين
 وحاي قريب اولنه دخی ديرل هر نه اولور سه اولسون الجي هانك فتي واخر نه يانك تشد بده شول بلوندر كه
 طاغ كى اقرى اولور بوكسك اولوب كوكي قيلمزدن اول الحبا هانك فتي والفك قصر بده كذللك ذكر اولنان
 بلوده ديرل الجوه هانك فتي و يانك سكونيله اوغلان يور ييكه بشلقدن اوترق رى اوزر سورغك بقال حبالصبي
 على استه حيوامن الباب الاول اذا زحف وحبو رنسنه يى حيايت ايدوب منع ايتكه دخی ديرل بقال فلان محبو
 ماحوله اى محبوه وبنعه الخيبة على وزن التريبة كذللك حمايت ايتك يقال حى ماحوله محبة والجوه فتمت بده
 وواوك تشد بده قرب اولمغه ديرل بقال حبوت الخمسين اذا نوت لها وقوم بوكسك سلمكه دخی ديرل بقال
 حبالمل اذا شرف واولق ايتد اير اوزرند صيلوب نشانندن صكره واصل اولمغه دخی ديرل بقال حبالسهم
 اذا زح على الارض ثم اصاب الهدف الحبة حيمك فتي و يانك سكونيله رنسنه و يرمك بقال حياه حبة اى اعطاه
 الحياه نك كسرى بده عطا معناسنه در الحباة ميمك خني ايله عطا قلى بقال حايته في البيع محباة الجي هانك فتي
 و يانك تشد بده فعل ورنى اوزر سوبق مقل معناسنه ومقل خرمى هندی ديككه معروف اولان ميوه در
 الحنو هانك فتي و تانك سكونيله كليمك محافين بوكك تقول حوت هذب الكساء حنو اذا كففته ملز قابه يعنى
 محافى كليمه اولشغكن بوكسك الحنو هانك فتي و تانك سكونيله سكونى ايله طيراق صايجى الحشى كذللك هانك فتي
 و تانك سكونيله معناه الحشاء تانك فتي والفك مد بده معناه تقول حثاق وجهه التراب يحثو حثوا من الباب الاول
 ويحثو حثوا من الباب الثاني وتحشاء وحش رنسنه و يرمك معناسنه ده كاور تقول حثوت له اذا عطيته شيئا

يسيرا

جها

حدا

يسيرا الحنو هانك فتي و تانك سكونى والفك مد بده طيراقى جوق ر بقال ارض حثوا اذا كانت كثيرة التراب الحنو
 حانك فتي والفك قصر بده ميان اوقاغى دقاق التبن معناسنه وخر ما قشر رينه دخی ديرل الجوه فتمت بده وواوك
 تشد بده رمكنه اقامت ايتك تقول حثوت بالمكان اذا التبت الجي فتمت بده و حيمك كسرى وتشد بده كذللك
 بر مقامه مقيم اولق تقول تحجيت يا حيايت رنسنه قصد ايتكه دخی ديرل تقول تحجيت الشى اذا عمدت و تحي
 حريص اولمغه دخی ديرل تقول تحجيت يا حيايت رنسنه وارمغه دخی ديرل تقول تحجيت هذا المكان اى سبقتكم
 اليه ولزمته قبلكم الجوه هانك فتي و حيمك سكونيله رنسنه بجل ايتك تقول حثوت بالشى اذا ضنت به يعنى بجل
 ايلسك وكاه اولور بوسيدن رجه دخی حثوه نسيمه اولنور و حثوبل كى سورمكه دخی ديرل بقال حثوت ريج
 السفينة اذا ساقتها و حثو ظن ايتك معناسنه ده كاور بقال انى اجموبه خير اى اظن و جزا انى معناسنه دخی
 كاور بقال حثو الرجل القوم كذا وكذا اى جزاهم و ظنهم كذللك الحجة هانك فتي و حيمك تخفيقيه شول قبر جقلى
 در كه صوبوزند يغمر قطر سندن حاصل اولور الجي هانك فتي والفك قصر بده جمى ذكر اولنان قبر جقلى
 معناسنه و حثا حياه معناسنه دخی كاور الا حياه همز نك فتي والفك مد بده جمى ناحيه معناسنه و حى رنسنه
 حريص اولمغه دخی ديرل فراروايى اوزر تقول حثوت بالشى من الباب الرابع اذا ولعت به ولزمته يهزم ولا يهزم
 الاجمية همز نك و حاه مهله نك خني و يانك تشد بده لاغ و لطيفه و لغرسو بشمكه ديرل بقال بنهم اجميه
 التاجي تانك فتي و حيمك كسرى ومد بده لاغ و لطيفه سور بشمك بقال بنهم اجميه يتحاجون بها الحاجات ميمك
 خني ايله لاغ و لطيفه ايد شمك پس باب مغالبه دن حاجيته فحوته درسن قن ركسنة ايله لاغ و لطيفه قلوب
 اكغلبه ايتك الجيا هانك خني و حيمك فتي و يانك تشد بده اسيدر اجميه كى لاغ و لطيفه معناسنه بقال
 حثياك ما كان كذا وكذا يعنى واقع اولان لعبت ومغالطه نك اصلى بودر ديد بيلر و ابو عبيد ايتدى حثيا عر بلك
 اخبر ما فى بدي و لك كذا وكذا ديد كلى قوللرى كى درو حيه الاغ ايدن كسنة يه دخی ديرل بقال انا حثياك فى
 هذا الامر اى من يحاجيك الجي هانك كسرى و حيمك فتي والفك قصر بده عقل معناسنه در الجي هانك فتي
 و يانك تشد بده فعل ورنى اوزر خليف معناسنه در الجي هانك و حيمك كسرى ومد بده كذللك خليف
 معناسنه الجي هانك و حيمك فتي ايله ذكر اولنان معناه در على مامر بقال هو حى بذلك و حى اى خليف الا انك
 اذا فقت الجيم لم تنش ولم توث ولم يجمع كافله فى قن وقن دخی لايق معناسنه در الحجة ميمك فتي و حانك
 سكونيله لايق معناسنه تقول ان الحجة ان تفعل كذا اى مقمة وانها الحجة وانهم الحجة ما حياه همز نك فتي
 و حانك سكونيله فعل نجب نجب لايق اولدى معناسنه اجميه همز نك فتي و حيمك كسرى بده كذللك فعل
 نجب نه عجب لايق اولدى معناسنه الحنو هانك فتي و تانك سكونيله دوه يى تقي ايله سورمكد رسته كم عرب
 طافه سنك عاديتدر الحداء هانك خني و تانك مد بده معناه بقال حدوت الابل حدوا وحداء الحداء هانك
 فتي والفك مد بده شمال بلى ومزبون حدوا ديككه باعث ذكر اولنان روز كارك دوه مثالنه بلود او كنه قاتوب
 سور مسيدر و مذكرايچون احدى دينلمز الحادى دالك كسرى و مد بده شول حمار در كه ديشى مرمى او كنه قاتوب
 سورر القدى فتمت بده و تانك كسرى وتشد بده ركسنة ايله جنك ايدوب غالبيت اوزر چكشمكد در
 تقول تحديت فلانا ذابار يته فى فعل و نازعته القبله حدياك هانك خني و تانك تشد بده بلفظدر
 سنكله باشه بش طور شلم ديككه محله استعمال اولنور بقال انا حدياك اى ابرزلى وحدك الحادى عشر دالك
 كسرى و مد بده اون رنجي معناسنه حادى اصلنه و احدا بدي پس فاعل الفعلى كه و اودر تا خير اولنوب طرفه
 واقع اولوب ماقبلى مكسور اولد و حى ايجون يايه قلب اولندى و عين الفعلى دخی تقديم اولنوب وزن فاعل ايكن
 عالف اولدى الحد و حانك فتي و ذال معجمه نك سكونيله برنعلى برنعله برار قلى تقول حدوت النعل بالنعل حدوا

حدا

اذ قدرت كل واحدة على صاحبها يقال حذو والقذبة القذرة وقذو فافك ضمي و ذلك تشديد به اوق بلكنه
 ديرل و ابن السكيت ابتد حذو بر كسنة نك مقابلة سنده او تمقدر تقول حذوته من الباب الاول اذ قدرت
 بحذائه الحذى حانك كسرى وذلك سكونية سر كره اغزى انجمنك يقال حذ الخلف فاحذيه حذيان من الباب الثاني
 اذ اقرصه وقرص حذو بلكنه ديرل و يقال شراب يحذى اللسان و حذى كسبك معنائه ده كاور يقال حذبت به
 بالسكين و حذت الشفرة النعل اذ اقطعتها يعني محيى سحيا كسسه الحذى حانك فحى والفك قصر به طوارك
 قرنه او غلان يتاغى بان لنوب اندن خسته او لا قدر الحذاء حانك كسرى والفك مديله نعلين و حذا مقابله
 معنائه دحى كاور يقال جلس بحذائه اي بازائه الاحتذاء همزه نك و تانك كسرى به نعلين كيمك يقال احتذى
 اذ التعل و احتذر نسنه نك مثاله تابع اولفه دحى ديرل يقال احتذى مثاله اذ اقتدى به الحذاء حانك كسرى
 والفك مديله دوه نك و تانك طباني وفي الحديث مع احوادها وسقاوها الا حذاء همزه نك كسرى والفك مديله
 بر كسنة نعلين ويرك تقول احذ به نعلان اعطيته نعلان و احذا غنيمت ما لندن ويرمكه دحى ديرل الحذيا
 حانك ضمي وذلك سكوفى والفك قصر به اسم در مال غنيمتدن اولان قسبت معنائه الاستحذاء همزه نك و تانك
 كسرى به بر كسنة نعلين طلب ايمنك تقول استخذ به فاحذاني المحاذاة ميمك ضمي ايله بر نسنه نك مقابله سنده
 اولق يقال حاذاه اي صار بحذائه الحذيه حانك فحى وذلك كسرى و يانك تشديد به كذا لك مال غنيمتدن
 ولان قسبت معنائه حذيا كى تنكم مرور ايتدى الحذوة حانك كسرى وذلك سكونية به معناها و حذوه مقابله
 امعنا سنده ده كاور الحذوة حانك ضمي وذلك سكونية به كذا لك مقابله معنائه يقال دان حذوة دان و حذوة دان
 الحذيه حانك كسرى وذلك سكونية به شول ات بان سيدركه اوزدي سنه كسلس اولان الحذوة حانك فحى و تانك
 سكونية حرارت معنائه در الحراوة حانك فحى ايله كذا لك حرارت معنائه در يقال لا اجد لهذا الطعام حروة
 و حراوة وذلك من حرافة شئ يوكل و حرافت طعمه اولان كسكينكدر الحراة حانك فحيله قضامعنا سنده
 و او اطرافى و جانب معنائه دحى كاور الحرا حانك فحى والفك قصر به به معناه يقال اذهب فلا حرنك بحراى
 و حراى و يقال لا تطرح حراى لا تقرب ما حولنا و يقال ما زلت بحراة و حراة و حراة دحى عين مهملة ايله او او كنه
 ديرل و حراة غوغا و غلبه اوز نه دحى ديرل و اتش طوشمسنك اوز نه دحى ديرل و روز كارلى كونه اشجار دن
 حاصل اولان صدايد دحى ديرل و حرا دوه قوشى مرده سين وضع ايتدو كى ره دحى ديرل و حرا لياقت معنائه
 دحى كاور يقال باخران يكون كذا يعني اثنائى مصاحبتهم بر كسنة مخاطبته كلام مزبورى سوبلر لابق اولان
 بودر معنائه وكاه اولور هو حراى ان يفعل ذلك دحى ديرل خليف و حديم معنائه بوتثنيه و جمع اولان لكن حرا
 دهنلسه رانك كسرى به و حراى دهنلسه يانك تشديد به تشنيه و جمع اولنوب هما حرايان وهم حرايون و حرايه
 و حرايه و حرايات و حرايا و انهم احراء ديسين حرا لفظنك جمع اولق اوزن الحراة ميمك فحى و حانك
 سكونية كذا لك لياقت معنائه در يقال هذا الامر حراة لذللك اى مقبنته مثل حجة ما الحراة همزه نك فحى
 و حانك سكوفى و اخر نه ضمير به فعل نجب در نه عجب لايق اولدى معنائه مثل ما احماه حرا به همزه نك فحى
 و حانك سكوفى و رانك كسرى و حرا اوزن بناسى ايله كذا لك فعل نجب در ذكر اولان معنائه يقال حرايه مثل ايج به
 القرى فحيتنه و رانك كسرى و تشديد به بر نسنه نك لايق اولانى طلب ايمنك معنائه مزبور دن ما خود در
 تقمن معنائه قن دن ما خود اولد و حى كى تقمن دحى بر نسنه نك لايقن طلب ايمنك در يقال حراى فى الاشياء
 اذ اطلب ما هو احرى بالاستعمال فى غالب الظن و تحرى بر نسنه به قصد و توجه ايمنك دحى ديرل منه قوله
 تعالى فاولئك تحروا رشدا الى توخا و عمدوا و تحرى بر رده قرا قلوب تمك ايمنك دحى ديرل الحراى حانك فحى

ورانك

حرا

حسا

حشا

ورانك سكونية كسبك انتقاص معنائه يقال حراى الشئ حراى اذا نقص يقال يحرى كى يحرى القمر الاحراء
 همزه نك كسرى والفك مديله كسبك نقص معنائه يقال احراء الزمان الحاربه رانك كسرى به شول افعى دركه
 چوق يشد و غندن حسمى اكسلس اولاكه افعينك زياده خبيثى بودر يقال رماك الله بافعى حاربه حراء حانك
 كسرى والفك مديله مكه مشرفه ده بر طاغاك على در نذ كيو تا نيتى جائز در وكاه اولور مزبورى لا ينصرف
 قيلور لانه اولان بلده تا و بيله بودر اولنان جوهرى كلامى در لكان حراء جبل مزبور كى علمى اولوب تا نيتى جائز
 اولد قدن صكره ذكر اولنان تا و بيله احتياج اولماز مكره تا نيتك جوازى دحى ذكر اولنان تا و بيله بناء در دبنه
 الحزى حانك فحى و زاي معجمه نك سكونية بر نسنه نك تقدير و تخمين ايمنك الحز و وزن مزبور و معنائه مذكور
 اوزن در تقول حزبت الشئ و حزوته حزيه و احزوه اذ قدرت و خرصت و تقول حزبت الخلف اذ قدرت ما عليه
 و حزى فالدرمق معنائه ده كاور يقال حزى السراب الشخص يحز به و يحزوه اذ ارفع الحزى رانك كسرى
 و مديله شول كسنة دركه انسانك اعضا سنده و يوز برك برك بيه نظر قلوب غائبين خبر و يرمكه كاهنك
 ايدر الحزوى حانك ضمي و رانك سكوفى والفك قصر به بلا تميمه دهنا نام موضع اولان قوم يغفلر برك
 اعظمى الحزوى حانك ضمي و يانك تشديد به ذكر اولنان قوم يغفنه منسوب اولان نسنه الحس حانك فحى
 و سبنك سكونية شور بايچمك تقول حسوت المرق حسوا و الحسوا الطير حانك فحى و سبنك سكونية بر لفظ دركه
 قصير معنائه استعمال اولور يقال نوم كسبو الطير اى قصير الحس حانك فحى و سبنك ضمي ايله فقول و زنى
 اوزن بر معروف طعام دركه ايجلور الحساء حانك فحى والفك مديله بمعناه تقول شربت حساء و حسوا و حسو و ذكر
 اولنان طعامى ايجسى چوق اولان كسنة يدحى ديرل يقال رجل حسواى كثير الحس و فنه قوله ابى ذبيان الرعبلى
 ان بغض الشيوخ الى الحس و الفسوا الا قلح الا ملح يعني زياده مبعوض اولان پيرا و لدركه اكل اولوب يا المنسى چوق
 اولاديشلرى صارى اولاسقالى صافى بياض اوليه الحسوة حانك فحى و سبنك سكونية بر كره ايجمك تقول
 حسوت حسوة واحدة الحسوة حانك ضمي و سبنك سكونية بر كره ايجمك شور بايقال فى الاناء حسوة اى قدر
 ما يحسى مرة الاجساء همزه نك كسرى والفك مديله شور بايجورمك الاحساء همزه نك و تانك كسرى به
 ايجمك و احساء قويمى قازوب صو قمر مغه دحى ديرل على ماسيجى تقول احسيت المرق فحساء و احساء بمعنى و مرق
 فحيتنه شور بايد ديرل الحسى فحيتنه و سبنك كسرى و تشديد به ندر بيله ايجمك يقال احساء اذ احساء
 فى مهله حاسى الذهب حانك فحى ومدى و سبنك كسرى ايله ابى جد عانك لقبى در زير انوك بر التون كاسه سى
 و اريدى كه طعامى اندن اكل ايدر دى الحسى حانك كسرى و سبنك سكونية به شول صودر كه لى رقوم دن جذب
 ايدر حن كه قوم ريك اولوب صوي امساك اينسه قويمى فازرلر تا كه صوطه و رايده الاحساء همزه نك فحى والفك
 مديله حسيك جمع قوملى رده اولان قبول معنائه الحساء حانك كسرى والفك مديله بر موضعك اسيد ريقال
 حسيك حانك فحى و سبنك كسرى و مديله فعل ماضى در بدم معنائه حسيت كى سين ثانى ايه قلب ايتمكه
 حسيت الحبر احسيت همزه نك و سبنك فحى ايله بمعناه يقال احسيت الحبر مثل احسيت الحس حانك فحى و شين
 معجمه نك سكونية به ريد و غي و كاشيه نسنه نك طولدرمق يقال حسوت الوسادة و غيرها حشا و الاحساء همزه نك
 و تانك كسرى ايله عورت حالت حيصه حيص فاق منع ايتمك ايجون فرجينه بيز وضع ايتمك الحشى حانك فحى
 والفك قصر به ايا كورك التنده اولان نسنه نك اعضاى داخله در الاحساء همزه نك فحى والفك مديله جمع
 ذكر اولان عضول معنائه حسوة البطن حانك كسرى و سبنك سكونية به بفر سقلر امعا معنائه و حانك ضمي
 دحى لغتدر و حشوه كسرى حايه بر طافه نك اذ نسنه دحى ديرل يقال فلان من حشوة بنى فلان اى من رذالهم
 الحاشية سبنك كسرى به بيزك كنارى الحواشى حانك فحى و سبنك كسرى و مديله جمع جوانب الثوب معنائه

ورقيق الخواشي خوب اولان معيشه ديرل يقال عيش رقيق الخواشي اذا كان رغدا ورغدا فحتمله واسم اولان
 معيشه وحاشيه شول خرده دوه لر در كه انجلر نه بيوك دوه اوليه و خلا بقدن دخی شول خرده اولان
 كس نه لر در كه انجلر نه بيوك كس نه اوليه الحاشيه من شيفك كسري بله ابن محاضله ابن لبون در كه ابن محاض
 بر شردوه و ابن لبون ابكي بشردوه در بقال ارسل بنو فلان را بد افانته الى ارض قد شبت حاشيتها اورا بد
 راودال هر ملتبه لر بر قومك بلر و اولاق طلبنه كيدن كس نه سي در الحشيه حانك فتي و يانك تشد بد بله شول
 دوشكدر كه ايحي طو لشدر پس صاحب مهربك حشيه في نهائي ابله تقسيمه نامسي مناسب دكدر الحشايا حانك
 فتي و الفك قصير بله جمع ذكر اولنان دوشكدر معنائه الحشيه ميمك كسري و الفك قصير بله شول نسنه در كه
 نسا طا بفسه سي اتي اردن بغير صغر او كورنك ايجون عظامه معنائه ضم عينه الحاشيه ميمك فتي و شينك كسري
 و مدبله جمع ذكر اولنان با غلر معنائه واصمى ايندي محاشي غليظ اولان لباس لر ديرل الحشا ميمك كسري
 و حانك سكويه محاشينك واحدی ذكر اولنان لباس معنائه الحشا حانك فتي و الفك قصير بله صولوب
 نفسي تيريز الموق يقال حشي حشي من الباب الرابع الحشي حانك فتي و شينك كسري و مدبله ذكر اولنان
 صفت اوزن اولان كس نه الحشيان حانك فتي و شينك سكويه بمعناه الحشيه ميمك فتي و حانك سكوي و يانك
 تشد بد بله صولوب كس نه لر بقال ارب حشيه الكلاب يعني شول يوكرك طو شان در كه اردنجه صولوب كبلري
 وارد الحشي حانك فتي و يانك تشد بد بله فعيل وزني اوزن قوري اولان نسنه يابس معنائه اصمى روايي
 اورن حاشي حانك فتي و يانك اخر نه قصير بله فعل ماضی در كه مقام تنبيهه استعمال اولنور يقال حشالك
 و حاشاك بوايكه منك معنائه ردر و حاشاك دخی ديرل معاذ الله معنائه وابت كرمه ده حاش لله دخی قرأه
 اولنور در كتاب كرمه اولان رسمه تبعيته والا اصلي حاشي در جوهر ينك بوكلامي حزانندن خالي دكدر زرا
 استعمال عربيه حاشاك اخرندن الفك حذفي جائز و الحق كتابه تبعيته بلا الف قرأه اولنور ديكنه شئ مقيد
 اولور حلاله الفك حذفي جائز اولمى عن قريب كا و انشاء الله تعالى و حاشي بر كله در كه انوكه استننا اولنور و كا
 اولور حرف دخی اولور فعل اولد و غي زمانه مابعدن منصوب قيلوب ضربتكم حاشي زيدا يرسين و حرف
 اولد و غي زمانه مابعدن محرور قيلور سين و سيمويه ايندي حاشي حرف در غيري دكدر زير فعل اولسه صله
 اولمى جائز اولور دى خلا كله سي صله اولد و غي كى و قما كد جاء في القوم ما حاشي زيدا تمتنع اولديسه معلوم
 اولدي كد بوفعل دكدر ديدى و ميرد عر بلر ما حاشي من احدث ديد كرى قولار بله استدلال ايدوب حاشا
 كاه اولور فعل اولور ديدى زير تصرف فعليته دلالت ايلر و حاشي لز يد ديد كرى بله دخی استدلال ايدوب اگر
 فعل و لم يدي اك حرفك تعلقي جائز اولماز ايدى زير حرفك حرفه تعلقي جائز دكدر ديدى و حاشاك
 اخرندن الف حذف اولند غيله دخی استدلال ايدوب اك حرف اولسه نقص جائز اولور دى زير حذف
 و نقص اسماده و افعاله اولور حرفه اولماز ديدى الحضاة حانك فتي و صادق تحفييني ايله خرده اولان طاش
 الحصى حانك فتي و الفك قصير بله جمع و حصي عدده دخی ديرل منه قولهم نحن اكثر منهم حصي اى عدد
 الحصىات فحتمله كذلك جمع بقرة ابله بقرات كى و حصاة المسك شول بر ك اولان مسك پان سي در كه نافع
 مسك ايجنه بولنور و حصاة عقه دخی ديرل يقال فلان ذو حصاة اى ذو عقل و لب المحصيات ميمك فتي و حانك
 سكويه خرده طاشلري جوق اولان ري يقال ارض حصاة اى ذات حصي الاحصاء همزه نك كسري بله بر نسنه في
 صادق يقال احصيت الشئ اذا عدته الحصى حانك فتي و صادق سكويه منع معنائه در تقول حصواتي حتى
 بمعنى منع الحصى حانك فتي و صادق معناه سكويه اتشي او حر روبي الكندر موق يقال حصوات النار اذا سعتها
 الحصى ميمك كسري و الفك مدبله مفعال وزني اوزن اتش او حرجك نسنه و بوشول انجدر كه انوكه اتش

حصا

حصا

محر بك

محر بك اولنور مشتدا و لسون ديو فني همزه ايله استعمال اولسه محضاء ديرل مفعول وزني اوزن الخطوة حانك
 فتي و طاه محضه سكويه بر كس نه نك اينده قدر و اعتبار بولمقد الخطوة حانك كسري و طانك كذلك سكويه
 بمعناه الخطه حانك كسري و طانك تحفيينه بله بمعناها ايضا يقال خطيت المرأة عند زوجها خطوة و خطوة و حصه
 من الباب الرابع و يقال خطي فلان عند الامير اذا كان ذا قدر و منزله عند الخطية حانك فتي و طانك كسري
 و يانك تشد بد بله قدر و اعتبار بولان كس نه الخطايا حانك فتي و الفك قصير بله جمع قدر بولان كس نه لر معنائه
 بقول في خطي واحد خطايي وفي المثل الا خطية فلا اليه يعني اگر سكار عاتقه قصور و قبولور ايسه سن همتنه
 قصور قيله احتمال در كه همت سيبيله بعض مقصود كه واصل اولاسين و دو مثلك اصلي شول عورت حقنه واقع
 اولنور كسري فتي و فتنه تصلف قابوب قدر و اعتبار دعواسين قلردى الخطي حانك فتي و طانك كسري
 و يانك تشد بد بله شول جلد در كه قدر و منزله صاحبي اولاي يقال رجل خطي اذا كان ذا خطوة و منزله الاحتطاء
 همزه نك و يانك كسري ايله قدر و اعتبار بولمق يقال احتطى عند الامير اذا صار ذا خطوة لا خطاه همزه نك
 كسري و الفك مدبله بر كس نه في بر كس نه نك اوز رينه تفضيل ايتك تقول خطيته على فلان اذا فضلت عليه
 الخطوة حانك فتي و طانك سكويه بر كس نه لر كسري اوزن في راسين مقدار بدر الخطيه حانك فتي و طانك فتي
 و يانك تشد بد بله ذكر اولنان اوقه ديرل فني ثمرني اولسه وفي المثل احدى خطيات لقمان و لقمان مراد لقمان
 بن عاد در و خطياتدن مراد انوك اندو غي او قلردو بومثل شول كس نه حقنه ضرب اولنور و كس نه شرله
 معروف اولوب حيانا قدن ايتك صبادر اوله الخطوات فحتمله جمع ذكر اولنان و قلر معنائه الخطاء حانك كسري
 و الفك مدبله كذلك جمع الخطات حانك فتي و فتنه سكويه بر كس نه يه كلام مكروه ايشندر ملك ابن السكيت
 روايي اوزن مزبور ايندي حنطى بلفظ رعنطى بديد كاري قولار نه عين مهمله و طاء معجه ايله كلام مكروه
 ايشندر دى معنائه الخطوة حانك كسري و فتنه سكويه بالي اياق يوريك الحفيه حانك كسري و فتنه
 سكويه بمعناها الحفاه حانك كسري ايله بمعناها كذلك الحفاء حانك كسري و الفك مدبله بمعناها كذلك
 الحافي فانك كسري و مدبله بالي اياق يورين كس نه بقال حفي من الباب الرابع اذا مشي بلا خوف ولا نعل الحفا
 حانك فتي و الفك قصير بله بالي يور يمدن اياق اشنق بقال حفي من كثرة المشي من الباب الرابع ايضا اذا رقت
 قدمه او حافره الحفي حانك فتي و فتنه كسري و مدبله اياق اشنق كس نه لا حفاء همزه نك كسري بله بر كس نه نك
 اياق اشنق حافره الحفاء حانك فتي و فتنه تحفيينه بله بر كس نه نك بر نسنه طلبنه مبالغه قيلوب ابرام ايتك
 وفي المثل مأربه لا حفاءه مأربه ميمك فتي و فتنه حفي و فتنه حفي ايله يا خود فتي ايله حاجته ديرل يعني مقصود عرض
 احتياج در ابرام دكدر و حفاءه مبالغه ايله اگر امه دخی ديرل الحفي فحتمله و فتنه كسري و مدبله كذلك مبالغه
 ايله اگر ام ايتك تقول حفيت به من الباب الرابع و تحفيت به اذا بالغت في اكرامه و الطافه الاحفاء همزه نك كسري
 و حانك سكويه انك اياغي طشر غن بقال احفي الفرس اذا اسبح حافره و اسبحاج حاه مهمله دن صكره جميله
 صوبلوق در و احفار كس نه نك طواري ذكر اولنان وجه اوزن اولمغه دخی ديرل بقال احفي الرجل اذا حفيت دابته و احفا
 سوبلش همزه نك و مناز عه نك نهايتن بولمغه دخی ديرل بقال احفي شاربده الاستقصي في اخذه و الزق جزه و الزق
 الصاق معنائه و جرقطع معنائه در وفي الحديث انه امر ان يحفي الشوارب و نعي الحفي يعني يبقير قلوب سقل
 صاليو بر نسنه امر اولندي الحفي حانك فتي و فتنه كسري و يانك تشد بد بله شول عالمدر كه بر نسنه كنهيله يعني
 حقيقتيله بلش اولو و حفي بر نسنه في طلبه ز ياده ابرام اوزن اولنه دخی ديرل الحفو حانك فتي و فتنه سكويه منع
 ايتك اصمى روايي اوزن تقول حفوت الرجل من كل خير احفوه حفوا من الباب الاول اذا منعت من كل خير الحفي
 حانك فتي و فتنه سكويه بر نسنه في سفارش ايدوب امر له ده مبالغه ايتك تقول حفيت اليه بالوصية

خطا

حفا

حقا

حكا

حلا

اذا بالغت حكا ابو عبيد الحافاة ميمك ضمي ايله بر كسنة ايله سويلشوب چكشيك ابو زبدر واني اوزن تقول
 حافيت الرجل اذا ما ربه ونازعت في الكلام الحقوة حانك فتي وقافك سكونيله بروج دركه قارته عارض
 اولور تقول حق الرجل على البناء للمفعول الحقو ميمك فتي وحانك سكوني وولوك تشد بديله ذكر اولنان مرضه
 مبتلا اولان كسنة الحقو حانك فتي وقافك سكونيله اوقك بك جانبند اولان ابجه يري وحقوازان دخی دیرل
 الاحق همزه نك فتي وقافك كسری ومد بيله جمع قلتي يقال ثلاث احق واصلي احقودر قافك ضمي ايله افعول وزني
 اوزن لكن كلام عربده اخرى واولوب ما قبل مضموم اولور اسم بولناد غنه بناء قافك ضمه سي كسره يتبدیل
 اولنوب واوليايه قلب اولندی پس قاض وغاز اعلالی كبی اعلال اولندی الحق حانك ضمي وقافك كسری
 وینك تشد بديله حقوك جمع كثرني اصلند فاعول وزني اوزن ایدی ضمتنه پس واولی طرفه ولقع
 اولدو غیچون یایه قلب اولنوب واولد دخی ادغام ایچون یایه قلب اولنوب ادغام اولنشد وحقو بكره
 وازار بغلیچ یه دخی دیرل مشدد ازار معنایه الحكایه حانك كسری بهر كلامی نقل ایدوب خبر ویرمك تقول
 حكيت عنه الكلام حكایه من الباب الثاني وحكوت دخی لغت درو بر كسنة نك اشی كبی ایشلكه دخی دیرل
 المحاكات ميمك ضمي ايله برنسنه یه بكرتك تقول حكيت فعله وحاكيتك اذ افعلت مثل فعله ورنسنه یه بكرمكه
 دخی دیرل يقال فلان يحكي الشمس حسنا وحاكيا بمعنى الاحكام همزه نك كسری والفك مد بيله دو كی رك
 ايمك تقول احكيت القعدة فهو لغة في احكاها اذا قويتها وشدتها الخلو حانك ضمي ولا مك سكونيله طتلوك
 اجينك مقابلي دروكاه اولور قافك معنایه ده كلور منه قولهم لم يحل منها بطل اي لم يستفد منها كثير
 فابدة وپو نفیدن غيري رده استعمال اولنماز الخلاوة حانك فتي ولا مك تخفيفيله برنسنه طتلو اولوق يقال
 حلايحلو حلاوة وحلاوت برنسنه بر كسنة يه شیرين كورنگكه دخی دیرل يقال حلی فلان بعين وفي بيتي
 وبصدری وفي صدری يحلی حلاوة من الباب الرابع اذا اعجبك ومن الباب الاول ايضا يقال حلا فلان بعين
 وفي عيني يحلو حلاوة واصمعي ايتدی حلی باب رابعدن كوزه شیرين كورنگكه ده استعمال اولنور و باب اولده اغزه
 شیرين كله ده استعمال اولنور دیدی وحليت المرأة قباب رابعدن عورت حلی صاحبي اولدی معنایه ده
 كلور الحلية حانك فتي وینك تشد بديله زينت صاحبي اولان عورت الحالية لامك كسری بهر بمعناها الخوالی
 حانك فتي ولا مك كسری ومد بيله زينت صاحبي اولان عورت معنایه يقال امرأة حالیه ونساء حوال
 الاحليلاء همزه نك كسری ولام اولك كسری ومد بيله كذلك برنسنه لذب اولوق معنایه وبعض اشعارده
 متعددی دخی كلسدرو افعياعال باینده متعددی كلسدرد ذكر اولنندن ماعد او اعرو وبت الفر سدن ماعد او اعرو
 اتی صوب عربان ايمك در الاحلاء همزه نك كسری بهر برنسنه یی طتلو قلق تقول احليت الشی اذا جعلته
 حلوا ويقال ما امروما حلی اذا لم يقل مثبا يعني احي وطتلونسنه سويلسه واحلا برنسنه یی طتلو بولغه دخی
 دیرل المحالاة ميمك ضمي ايله بر كسنة ايله لاغ ولطيفه ايد شمك تقول حاليتك اذ لطابت الخلو حانك ضمي ولا مك
 سكوني والفك قصر بيله لذلوا اولان نسنه احلاتك موثي ومرانك مقابلي دركه مر امرك موثي دراجي معنایه
 يقال خذ الخلو واعطه المری يعني ابوسن سن ال بتلوسن اكور ديمك مغلند بوبله دیرل و بعورت قزلی
 حقند صغرا هار اهاديشدر القالی تانك فتي ولا مك كسری ومد بيله حلاوت وعجب اظهار ايمك يقال تحلات
 المرأة اذا ظهرت حلاوة وعجبا الخلو حانك فتي ولا مك سكونيله اجيره او جرتند فضله نسنه ویرمك الخلو
 حانك ضمي ولا مك سكونيله بمعناه تقول حلوت فلانا على كذا ما لانها حلوه حلوا حلوا اذا وهبت له شيئا على
 كل شيء يفعله لك غير الاجرة واجرت معنایه دخی كلور وفي الحديث نهی عن حلوان الكاهن يعني اجرت رمالدن
 نهی اولنشد و حلوان بر كسنة حين تزوجه قز بنك مهن كندی نفسچون المغه دخی دیرل كه عرب طایفه سی

قند و من مود رقالت امرأة لا ياخذ الخلو من نباتنا و حلوان برشترك دخی اسمی دركه اتی اصحابدن ابن عمران
 بنا ايشدر و حلو عورته زينت قلعه دخی دیرل تقول حلوتها من الباب الرابع اذا جعلت لها حلوا الخلی حانك
 فتي ولا مك سكونيله نسا طایفه سنك زيب وزینتی وحلی عورته زينت قلعه دخی دیرل تقول حليت المرأة
 احليها حلوا من الباب الثاني اذا جعلت لها حلوا الخلی حانك ضمي ولا مك كسری وینك تشد بديله جمع زينت
 معنایه ندى ايله ندى كبی و بواصلند فاعول وزني اوزن ایدی وكاه اولور حلی مكسور قیلورل مابعدند
 اولن یانك مناسبی ايله ضمي كی وقری من حلیم عجل جسد ایاغم والكسر الحلية حانك كسری ولا مك سكونيله
 قلی زینتی اولن نسنه الخلی حانك كسری والفك قصر بيله جمع حلیه ايله كی وكاه اولور لام مضموم قیلور و حلیه
 بر كسنة نك صفتند دخی دیرل حلیه حانك فتي ولا مك سكونيله ناحیه ییند بر رك اسمی دركه ارسلانی جوق اولماغه
 معروف در الخلی حانك فتي ولا مك كسری وینك تشد بديله كه فعيل وزني اوزن در نسی ديدكاری اوتك
 قرو سی در بیس النسی معنایه الاحلیه همزه نك فتي ولا مك كسری وینك تخفیف ايله جمع ذكر اولن اوتلر
 معنایه الغلیه علی وزن التریه برنسنه یی زینت صاحبي قلق تقول حليت المرأة تحلیه اذا جعلتها ذات حلی
 وتحلیه بر كسنة یی اوصاف جمیله ايله وصف ايمكه دخی دیرل تقول حليت الرجل اذا وصفت حلیته ورنسنه یی
 صاحبك كوز بینه شیرين كوسترمكه دخی دیرل تقول حليت الشی فی عين صاحبه ویرطعای شیرين قافه
 دخی دیرل تقول حليت الطعام اذا جعلته حلوا وكاه اولور حلات السويق دخی دیرل غیري مهموز مهموز قلق
 طریقه الاستحلاء همزه نك وتانك كسری بهر برنسنه یی شیرين عدايمك يقال استحلاء اذا عده حلوا كذا يقال استحلاء
 اذا عده جيد الخلی فختنه ولا مك كسری وتشد بديله برنسنه یی بینه مزین اولوق يقال تحلی بالخلی اذا ترین به
 الخلو حانك فتي ولا مك سكوني والفك قصری دخی جاؤر الخلو حانك ضمي والفك قصر بيله یرد بكنلو
 اوت در و حلاوی باشك كسه جانبند وان ینك اور ته سنه دخی دیرل الخلاوة حانك ضمي ولا مك تخفیفيله
 كذلك باشك كسه جانبند اولن ینك اور ته سی الخلاوة حانك فتي والفك مد بيله بمعناها حلی مفتوح
 قلسك التي مدايد رسن وحقن مضموم فلسك قصر ایدرسن تقول وقع فلان علی حلاوة القفا ی علی وسط
 القفا وكذلك علی حلاوی القفا وحلاوة القفا الحمایه حانك كسری ايله دفع ايمك تقول حيتته حمایه من الباب
 الثاني اذا دفعت عنه الحمی حانك كسری والفك قصر بيله فعل وزني اوزن ممنوع اولن نسنه كه اكقرب اولغنه
 رخصت اولیه قوری معنایه وفي الحديث لا حمی الا لله ولرسوله الاجاء همزه نك كسری والفك مد بيله قوری
 قلق واحقاد موری قز در مغه دخی دیرل تقول احيت الحديد في النار ولا تقل حيتته الحمی ميم اولك ضمي والفك
 قصر بيله قز مشد موز الحوات حانك كسری وميمك فقیله حمانك تشیه سی قوری معنایه كسانی روابی اوزن
 ومز بویاندی حمانك تشیه سنه قیاس حیان در لكن مسموع اولن جوان در دیدی حمی الدبر حانك فتي وميمك
 كسری وینك تشد بدي و دالك فتي وینك سكونيله محابه دن عام بن بابت لانصار ینك اسمی در حمی فعيل بعنی
 مفعولدر ومز حمی الدبر ديدكاری غزاده اتی اری كفاردن صاقلد غیچون درز براد برای جماعتند دیرل نكم
 باب راده مرو رايشدر حمة المرأة حانك فتي وميمك تخفیف ايله عورتك زوجك انه سی درو بونه ذكر اولن
 لغتدن غیري لغت یوقدر بخلاف سا راخواتها وحاجة بالدرده اولن بالق اتند دخی دیرل عضله الساق معنایه
 واصمعي ايتدی انك بخاغند ابي حمة واردر و انلر شول المرده انك بخاغند سكر مثالنله ارقری كور نوریری
 ایچرو دن ویری طشره دن الحوات فختنه جمع ذكر اولن اقلر معنایه الحمی حانك فتي والفك قصر بيله
 شول كسند در كزوج جانبندن خمس اوله ابزه ج واخ زوج كی كه برینه قاین اناو برینه قاین دیرل الاجاء همزه نك
 فضیله جمی زوجك خصمیری معنایه و بونه دور لغت واردر یری حمی مثل قفی و یری حمی مثل ابو و یری

حما

حم مثل اب وری جو در میمک سکونی و آخرینک همزه سی ایله فرار وائی اوزن وکاه اولور جو دخی دیرل همزه نك کی
 ایله وهر کسنه که عورت جانندن اوله کا اختان دیرل و صهرزه ج جانندن اولنه دخی اطلاق اولنور ورحم کله سنک اصلی
 جو در فختینله ز راجی اجنه کور ایا کی و بوندن قدم اخ کله سنک تفسیر نه ذکر اولمشدر که جو شول اسمادن در که
 موحده ذکر اولماز الا اضافتله اگر چه بعض اشعارده هم مفردو هم بلا اضافه واقع اولمشدر ندر تله انامی میمک کسری
 و مدبله شول ارکک دوه در که عربلر فی جوق قولنمین حیات انش اوله ل منه قوله تعالی ولا وصیله ولا حام ووصیله شول
 قبونه دیرل که یدی قارن بکر اطوغروب جمله دیشی طوغره و سکر نجی قرنه بنه ابکر طوغره لکن یری ارکک و یری دیشی
 اوله و فرایندی قن دوه نك ولدنک ولدی یو کلی قلسه اکا حامی دیرل اوقه سن حیات ایند کیچون زیر اکا بنار و توی
 قر قلمز و مرعادن منع اولماز لایمیتان میمک کسری ایله ات طرفنک صاغ جانبی وصول جانبی حامی الحقیقه میمک کسری بله
 شول کسنه در که عارلا حق اوله جق یری حیات قله حامی الذمار میمک و ذالک کسری بله بمعناه الحماة حانک ضمی و میمک
 تخفیف ایله جمعی حامیه بمعنایه الحامیه میمک کسری بله کذلک جمعی یقال هو علی حامیه القوم ای اخر من یحبهم صحابه
 و قاموسه حامیه لفظن ج مدردیشلر لکن مفردو متکثر جماعت حامیه بمعنایه در استعمالی حذف موصوفه
 اشتها بولمشدر دیسه لر دخی ممکن ایدی حامی الحیامیم اولک کسری و حانک ضمی و میمک نانینک فخی و یانک تشدید
 و الفک قصر بله منزل مختار و انوک اطرافن حیات بدن کسنه حه العقب حانک ضمی و میمک تخفیف ایله عقر بک زهری
 و ضرری و بونک اصلی جو یا خود جمعی ایدی هایادن عوض در و اما حه الحریه تشدید میمک بله شدت کر ما بمعنایه در
 اول باب میمن در ما نحن فیه دن دکدر الحیاء حانک ضمی و میمک فخی و یانک تشدید و الفک قصر بله خمرک اول
 کیفیتی الخوة حانک و میمک ضمی و واک تشدید بله الملك شدتی الحیة حانک کسری و میمک سکونیه طع امدن صافنق
 الخوة حانک کسری و میمک سکونیه بمعناه تفقول حیت المر بضع الطعام حمیه و حموة الاحتماء همزه نك و یانک کسری بله
 طع مدن بر هیزه تمک و بعض اشعارده که احتای واقع اولمشدر همزه بدلنه یا بله اول کله بی اصلی اوزرنه اخراج در تنکم
 بو بعض عربلر لغتی در الحیة حانک فخی و یانک تشدید بله برنسنه دن عار ایتک الحمیه میمک اولک فخی و نانینک کسری
 و یانک تخفیف ایله بمعناه تفقول حیت عن کذا من الباب الرابع اذا نقت منه ودا خلک عار وانه ان تفعله الا حتم همزه نك
 فخی و اخر نه الفک قصر بله بقال فلان احتمی اتقا وامن دما را واتف فختینله برنسنه دن عار ایتک و ذمار دخی ذکر
 اولنن بمعنایه در الحماة میمک اولک ضمی ایله برکسنه بی برنسنه دن صفتی الحماة حانک کسری و الفک مدبله بمعناه تفقول
 حایت عنه حماة و حماة یقال الضروس تحامی عن ولد ها و ضروس ضاد معجذک فخیله اضبلی اولن حیوان و بدخو
 اولن ناقیه دخی دیرل تفقول حایت ضیفی اذا احتفلت له و احتفال حاء مهمله ایله و فایله مهمالچون جمعیت ابدوب انوک
 احوالن قارمق در و حماة قد بمعنایه در کور بقال حماة کله فی معنی فدا لک لحمی حانک فخی و میمک سکونیه کون یا خود
 تنور اسی اولق تفقول جمی النهار و جمی التنور حیات من الباب الرابع اذا اشتد حره الخوة حانک فخی و میمک سکونیه بمعناه بقال
 اشتد جمی الشمس و جمی ها و یو کسان روایی در و غضب انک بمعنایه در کور تفقول حیت علیه من الباب الرابع و اموی
 بونی همزه ایله استعمال ایدی القامی تانک فخی و میمک کسری و مدبله برنسنه دن صافنق تفقول تحاماه الناس اذا تقوه
 واجتنبوا الخوة حانک فخی و نونک سکونیه بر خوب رایحه لو اوت در بیان ریحانی قنندن الخوة حانک کسری بله اگر خانه سی
 اولن اکری ایغ و پالان خانه سی اولانه دخی دیرل و یا جمله هر نسنه نك اگر یسنه جنود دیرل حنی طاعنک کسری رنه
 حنو الجبل دیرل و حنو بر موضعک دخی اسمی در و حنو جانب بمعنایه در کور الاحماء همزه نك فخیله جمعی جانبلر
 بمعنایه عنوله اعنای ذکر اولنن معناده و قولهم از جر احناء طیر ای نواحیه جینا و شمالا و اما و خلفا و طیر له مقصود
 برکسنه نك خفی و حرنی در یعنی شکف و کون اولسی در الحیة حانک فخی و یانک تشدید بله یای قوس بمعنایه
 الحنی حانک فخی و یانک تشدید بله جمعی یا بلر بمعنایه الحناء حانک کسری و نونک تشدید و الفک مدبله که فته

معنایه

حنا

معنایه در باب همزه ده ذکر اولمشدر الحنی حانک فخی و نونک سکونیه کله تفقول حیت طهری و حیت العود اذا
 عطفته الخوة حانک فخی و نونک سکونیه بمعناه لغة فیه لا حنی همزه نك فخی و الفک قصر بله اگر ی اولن نسنه بقال رجل
 الحنی طهری ای فی طهره احد باب و الحنی الضلوع اشفق بمعنایه در کور بقال فلان الحنی الناس ضلوعا علیه ای اشفقهم
 علیه الخیاء حانک فخی و نونک سکونیه و الفک مدبله موئی الخوة حانک کذلک فخی و الفک مدبله بمعناه لغة فیه الخوة
 خمتینله و او و تشدید بله برنسنه میل ایتک تفقول حنوت علیه اذا عطفت علیه و حنودیشی قیون ارکک طلب ایتکه
 دخی دیرل بقال حنت النجوة تحنوا اذا اشتبهت الفحل الحیة نونک کسری ایله شول عورت در که اولد نك موئنه مشغوله
 اولوب یا بلر نندن صکره تروج ایتیه بقال حنت علیهم تحنوا حنوت الحانی نونک کسری و مدبله ارکک طلب ایدن دیشی قیون
 الحناء حانک کسری و الفک مدبله ارکک طلب ایتک بقال حنت النجوة تحنوا فی حان و بها حناء و بقره و حشیه ده دخی
 حال بو بله در زیر اعرب طایفه سی بقرو حشیه بی دخی نجه دیرل الحنی فختینله و نونک کسری و تشدید بله برنسنه میل
 و شفقت ایتک بقال الحنی علیه اذا تعطف مثل تحنن الانحاء همزه نك و حانک کسری ایله برنسنه کله بقال الحنی الشی اذا
 انعطف الحانی میمک فخی و نونک کسری و مدبله در نك کان یری معاطف الا وید بمعنایه الحنیة میمک فخی و نونک
 کسری و یانک تخفیف بله واحدی در نك کان یری بمعنایه الحویة حانک فخی و واک کسری و یانک تشدید بله شول کلم
 پان سی در که حلقه کی ابدوب ایچن طولدروب دوه نك اورکی طرفنه وضع ایدرل سوبه کی در و زنا و معنی الحویا حانک
 فخی و اخر نه الفک قصر بله جمعی ذکر اولن حلقه لر معنایه در و یا بغرسق معنایه اولن حویینک دخی جمعی کور علی ما
 سیجی غیر بن و هب الحی بد و غز اسند اصحاب بی جز و تقدیر ایتدی کوننه ایتدی رایت الحویا علیها المنایا و منایا منیه نك
 جمعی در تقدیر موت بمعنایه و حویه ارکک دوه یه مخصوص در و سوبه کاه اولور غیده دخی استعمال اولن و حویه البطن
 بغرسق روده معنایه حویة البطن و واک کسری و یانک تخفیف بله کذلک بغرسق معنایه حویا و البطن و واک کسری
 و اخر نه الفک مدبله کذلک بغرسق معنایه الحویا و یانک فخی و واک کسری و مدبله فواعل و زنی اوزن حویا کله سنک
 جمعی بغرسق معنایه حویه نك دخی جمعی کور الحویا حانک کسری و الفک مدبله ریجه بجمع اولن اهر که دوه یو کندن
 ایشانش اولر الاحویة همزه نك فخی و واک کسری و یانک تخفیف بله جمعی ذکر اولن اولر معنایه الحویة حانک ضمی و واک
 تشدید بله طور یه مایل اولن اوزن در د مور یا صی مثالنک اصمعی ایتدی حوه شول قمر من بقدر که قمر یه مایل اوله و حوات
 ذکر اولن لوزن اولغه دخی دیرل علی ماسیجی و حوه طوداق سیاهه مایل اولغه دخی دیرل و حوه بلا دکلمه برک اصمعی در
 الاحوی همزه نك فخی و الفک قصر بله طود دخی سیاهه مایل اولن کسنه الحویا حانک فخی و واک تشدید و الفک مدبله
 موئی بقال رجل حوی و امرأة حواء و بقال حویت من الباب الرابع و حوی کذلک شول دوه یه دیرل که انوک لوتنه سواد
 و صفرت قار شماغه خضر مایل اوله الاحوی همزه نك ضمی و حانک فخی و واک کسری و مدبله حوانک تصغیری شول
 کسنه نك لغتنه که اسودک تصغیر نه اسید در و دا غام ایلینر لغتی اوزن اختلاف ایتدی بلر عیسی بن عمار ایتدی ای در
 منصرف اولق اوزن و سبوی بوقول خطادر زیرا اگر صواب اولیدی اصم منصرف اولیدی زیرا اصم حوادن اخف در
 و تصغیر نه دخی اصم دینلیدی انصراف اوزن حاله که لا ینصرف در دیدی و ابو عمرو بن العلامن بوزنک تصغیر نه دخی دیدی
 یای نالی محذوف و مقدر قاعله تنه کیمو دیرل و سبوی بابتدی کر بود دخی صواب اولیدی عطانک تصغیر نه عطی دیک
 جایز اولور دی دیدی و یونس حوانک تصغیری ای در دیدی لا ینصرف اولق اوزن سبوی یقنی قیاس و صواب بودر
 و می کله سنک تصغیر نه دخی دیرسن زیرا هر اسم که اندک اوچ یا جمع اولوب اولی یا تصغیر اوله انوک برن حذف ایدر سن
 و اگر اولی یا تصغیر اولسه اوچی دخی ثابت ایدر سن پس حیه کله سنک تصغیر نه حیه دیرسن و ابو نك تصغیر نه
 ایدیب دیرسن دوزن یا بله و بمرتبه تمیل اولندی یا تصغیر وسطه اولد غندن و تری الاحواء همزه نك و واک کسری
 و الفک مدبله ذکر اولن لوزن اولق بقال حوی الفرس حوی و حوی الاحواء همزه نك کسری و واک کسری
 و مدبله بمعناه فهو علی لغة بعض العرب بقال حوی حوی و و بعض العرب یقول حوی حوی حوه حکاه الاصمعی
 فی کتاب الفرس الحی حانک فخی و یانک تشدید بله جمعی تمک تفقول حواء حویه حواء اجمعه الاحواء همزه نك

حوا

وتلك كسريه كذا لك جمع اشمك يقال حواه واحتواه بمعنى واحتماه اشمال معنائه ده كملور
يقال احتوى على الشيء اذا المأ عليه والماء همز مك كسريه والفك مد باله اشمال معنائه در الحوى ففتحته وواو
ضمي وتشديد به ديوشر لوب بريره كلك يقال تحوى اذا جمع واستدار يقال تحوت الحية الحواء حانك ضمي وواو
تشديد به والفك مد به مكاه وزني اوزن بر جنس ايتك اسمي در كه لوني قورت اوتنه شبيهه در ومكاه بر جنس قوشك
اسمي در الحواء وزن مزبور اوزن واحد ذكرا وولن اوتك بر معنائه وبواموي روايتي در الحياه حانك فخي ويانك
تخفيفه در ملك كاه اوله نك مقابلي در اتي حانك فخي ويانك تشديد به ديوي وولن كسنيه وحى قبيله معنائه دخی كلور
الاحياء همزه نك فخي ايله جمعي الحياه حانك فخي ويانك سكوي والفك صير به مصدر ممي در حياه معنائه نقول حياي
وماني الحياي ميمك فخي ويانك كسري ومد به جمعي الاحياء همزه نك كسري ايله دير اتمك يقال احياء الله فخي وحى ايضا
والادغام كثر لان الحركة لازمة فاذا لم يكن الحركة لازمة لم ندغم نقوله تعالى اليس ذلك بقادر على ان يحيي الموتى وبقرا
ويحيي من حي عن بينة ياتين على ما وقعت في سورة الانفال واحيا قومك طوارنك حالي خوب اولغه دخی ديرل يقال احي
القوم اذا حسنت حال مواسيهم واكر كندی نفسلري حيات بولمه سن ديلسك حيوادير سن واحيانا فانه ولدی
ياحيوب حيات صاحي اولغه دخی ديرل يقال حيث الناقة ذخي ولد ها ولا يكاد يموت وحيه اقوم اولي صولي ره داخل
اولغه دخی ديرل يقال حيي القوم اذا صاروا في الحيا وهو الحصب على ماسيحي ونقول ثبت الارض فاحييتها اي وجدتها
حصبه اتي ميمك ضمي ويانك كسري به ذكر اولن ناقة الحمية وزن مزبور اوزن كذلك ذكر اولن ناقة بقال حيث الناقة
فهي حيي وحمية اي لا يكاد يموت ولدها الحياه حانك فخي والفك مد به ولفق ابوز بدرواتي اوزن نقول حيث منه
احيا من الباب الرابع اذا استحييت وفعل ماضيتك جمعته حيوادير سن ته كم خشي كله سنك جمعته خشوا دیر سن
سبويه ايتدي حيوادير التقاء ما كنين دن اوتري يا حذف اولندي زيرا ووجع ساكنه در ويا حر كني ضم اولدي
ضر بونك ياسي مضموم اولد وخی كي ويا اوزن ضمه ثقيل اولد غيچون تخفيف ولفا غله اجتماع ساكنين لازم كلكين
تخفيف اولند قدن صكره ياق قالن بالاجل الواو مضموم قلندي وبعضلر حيوادير بيلر تشديد به كلكي ادغام
اوزن ترك ايمكله وحيانا فنهك فرجه دخی ديرل نسج جوهر يه فرج ناقة بيلنه رح ناقة دوشمشدر غلط در
الاحية همزه نك فخي ويا اولينك كسري به جمعي اسمي روايتي اوزن الاستحياء همزه نك وتانك كسري والفك مد به
بر كسنيه دن اوتنق نقول استحياء واستحياء منه يعني ونقول ايضا استحييت بيا واحدة يعني استحييت كله سنك اصلي
استحييت بدي استحييت كي پس ياء اولي اعلال اولوب حر كني حايه وير لوب استحييت ديد بيلر ته كم استحييت ديد بيلر
زوايد داخل اولما غله ثقيل عد ايليون ومازني ايتدي الف مزبون نك حذف في التقاء ساكنين اوتري دكلدر اكر التقاء
ساكنين دن اوتري اوليدي مضارعند استحيي ديك جايز اوليوب يستحيي ديك لازم اولوردي يستبيح ديد كلري
كي استبياعت طلب بيع معنائه در واخفش ايتدي استحيي ياه واحده ايله تم لغتي در ويا بيله اهل حجاز لغتي در كه
اصل بود زيرا شول كلكه انوك لام الفعلي معقل اوله انوك عين الفعلن اعلال ايتلر نظر اولنزمي كه حبيت وحيوت
كلكه لانه اعلال ايتلر وقت وبعث كلكه لانه اعلال ايدرلر پس بومقوله لده حذف كثر استعماله بناء در
نه كم لا دري كله سنه لا در ديرل كثر استعمال اولد وغنه بناء وباري ثعالبينك ويستحيون نساء كم قولند استحييا
طلب حيات معنائه يا خور استحيه معنائه در وان الله لا يستحيي ان يضر ب مثلا قولند لا يستحيي معنائه در
وجوه نك طاهر كلامند لازم كان بودر كه يستحيون قولند نك حذف في مجرد كثر استعمال ايجون اوله وفيه
مالا يحيي الحية حنك فخي ويانك تشديد به ايلان مذكرة وموتنه متناو لدر فلان حية ذكر ديرل زيرا اخرنه
اولن ها وحدت ايجون در بطة ود حاجة هاسي كي در بونك به بعض عربدن راي حياه على حيه اسماع دخی
اولنشد راي ذكر اعلی ان معنائه الحيوي ففتحته ويا ه ايلنك تخفيفه حيه به منسوب اولن سنه الحيوت
حانك فخي ويانك ضمي وتشديد به اركك اولن ايلان الحاري واوك كسري ومد به ايلان صاحي اولن كسنيه

پس بوفاعل وزني اوزن اولوردي كذا معنائه لابن وتامركي الحيا حانك فخي والفك قصر به يغفور مطر معنائه سنه
واو جز لعه وبولغه دخی ديرل ايليان ففتحته تشديه سي ايكي دفعه يغفور معنائه حرف ياظهار اولنور زيرا حر كني
حر كني لا زمه در الحيوان ففتحته ديوي اولن سنه كه موتك مقابلي در الحياه ميمك فخي وحانك سكوي به
ايلاني جوق بر الحواء كذلك ميمك فخي وحانك سكوي به معناها على رواية ابن السراج حيوه حانك فخي ويانك سكوي به
بر حانك اسمي در و بونده ادغام اولندي هين ده وميته ادغام اولند وخی كي زيرا بواسم موضوع در اشتقاق لا على
وجه الفعل در الحياه ميمك ضمي ويانك تشديد به والفك قصر به يوز وجه معنائه الحية تانك فخي وحانك كسري
ويانك تشديد به ملك معنائه و بونده ادغام اولندي تفعله وزني اوزن اولوب هاء تانك لازم اولد وغنه بناء
يقال حياك الله اي ملكك ومنه قولهم القيات لله اي الملك لله وبوي يعقوب واتي در الحية ميمك ضمي ويا اولينك
كسري وتشديد به مالك قايم عورت حرف ياظهار اولندي زيرا غيري لازمه در الحية ميمك ضمي ويا اولك
كسري وتشديد به مذكري مالك قايم ارمعنا سنه هر اسم كه اندا وچ يا جمع اوله اكر بناسي فعل اوزن دكسه
اخرى حذف اولنور عطی كي عطانك تصغيرند وحي كي احوانك تصغيرند واكر بناسي فعل اوزن اولور سه
ثابت اولور حيا حانك فخي ويانك تشديد به وفتح اوزن بناسي ايله اسماء فعالدن در هلم وا قبل معنائه و اخرنه
اولن يا مفتوح قلندي ما قبل ساكن وكندی ساكن اولد غندن اوتري ته كم ليت ولعل كلكه لانه ذكر اولندي وعرب
طائفة سيحي على التريدير لته كم باب لامه هلل تقسينه ذكر اولنشد در الحياه حانك فخي ويانك سكوي ايله يكي
دعوت ايتك نقول حاجيت ته كم اخر كتابه فصل حاده ذكر اولنور انشاء الله تعالى فصل الحاء الظاهية تانك كسري
ايله كوب كه ايجنه صويا خود كاشيه اولن سنه وضع اولنور و بونك اصلي همزه در زيرا خبات دن ما خود در
سترت معنائه الحياه حانك كسري والفك مد به شول خيمه كه كوي خلق استعمال ايدرلر يادوه يوكندن
ويا خود قيون يوكندن اولور قيلدن اولماز واول ايكي ديرك اوزن يا خود اوج ديرك اوزن اولور و بوندن زياده
اولنه بيت ديرل الاستحياء همزه نك كسري والفك مد به حيمه في قومق و ايجنه كيرمك نقول استحيينا الحياه اي
نصبتناه ودخلنا فيه الاحياء همزه نك كسري والفك مد به حيمه ايشمك و احياء اودي سويندرمك اخني ففتحته
ويانك كسري وتشديد به بمعناه الحية على وزن التريه بمعناه كذلك نقول اخبيت خبا و تخبيته اذا علمته وكذلك
التخية اخبو تخبيته ائش سو بيمك نقول خبت النار تخبو خبا من الباب الاول اذا اطفئت اخشي حانك كسري
وئا مثلته نك سكوي به صغر ترسي الاخشاء همزه نك فخي جمعي حلسله احلاس كي وحلس حاوسين مهملتنه
شال كه طوارق سنه اور ترلر لخي حانك فخي ويانك سكوي به مصدر در صغر نجاستن القا ايتك معنائه نقول خي
يخي خشا من الباب الثاني الخوجي حانك فخي وجميلك فخي والفك قصر به شول رجل در كه ابقلي اوزن اوله
طويل الرجلين معنائه بس بوفعول وزني اوزن اولور الخوجاة ورن مزبور اوزن موثني اخدي حانك فخي ودالك
سكوي به ناقة سرعت ايتك يقال حدث الناقة تخدي من الباب الثاني اذا سرعت مثل وحدثت كلكه يعني
اخذ وحانك فخي وذل معجه نك سكوي به بر سنه صالقي اولق يقال خذي الشيء تخذ وخذوا من الباب الاول اذا
استرخي ويقال خذي من الباب الرابع ايضا بمعناه الخذ واه حانك فخي ودالك سكوي والفك مد به صالقي اولن قولن
يقال اذن خذوا اذا كانت بينه الخذي وديشي مركبه دخی خذوا ديرلر قولن صالقي اولد وغندن اوتري الاستخاء
همزه نك وتانك كسري والفك مد به سرفر وقلوب خضوع ايتك وكاه اولور اخري همزه ايله دخی استعمال اولنور
ولوز بد مجلسند براعرابه سن استخاات كلكه سن نجه استعمال ايدرلر سن ديدى را تا كه همزه ايله استعمال
اولنور مي لني بيلر اعرابي جواب وروب العرب لا يستخذي ديدى يعني همزه ايله ايراد ايتدي الخرو حانك فخي وزاي

خبا

خشا

نخا

خدا

خذا

خزا

معجمه نك سكويه بر كسنيه حكم و غلبه قلوق تقول خزاه يخرزه خزوا اذا ساسه وقهره انزى خانك كسرى
وزانك سكويه بر كسنيه خور و ذليل اولى قال خزي خزي خزيا من الباب الرابع اذا ذل وهان ابن السكيت يتدى
وقع في بليه وانزاه الله ديرل الخازاة ميم خي ايله بر كسنيه ايله زاع ابد هانت ابد شمكه دور شمك تقول خازاني
فلان خزيته خزيه يعني باب مغالبه دن بوجه اوزن استعمال اولنور و كاه اولور خازاني فلان و كرهت ان
خزيه دخی در سن الخزايه خانك فتي و زانك تخفيقي ايله او نوق تقول خزي خزي خزيه من الباب الرابع اذا
اسمى الخزيان خانك فتي و زانك سكويه او نقي كسنيه الخزياء خانك فتي و اخرنك الفك قصر بيه جمع الخزياء
خانك فتي و زانك سكوي والفك مد بيه موثي تقول رجل خزيان و قوم خزياء و امرأة خزياء خانك فتي
و الفك مد بيه نباتان بر او تك امي در اگر چه صاحب قاموس بونك اصحي حاه مهمله ايله در ديشدر الخسا
خانك فتي و الفك قصر بيه عدد دن فرد معنا سنه يقال خسا اوزكا اي فردا اوز و جالخشيه خانك فتي و شين
معجمه نك سكويه خوف ايمك تقول خشى الرجل يخشى خشية من الباب الرابع اذا خاف و كاه اولور
حشيت علت معنا سنه ده كور ته كم بعض اشعار ده واقع اولمشدره كيه كور مك معنا سنه ده كور كقوله
تعالى خشينا ان يرقعنا طغيانا و كفر اقال الاخفش معناه كرهنا الخشيان خانك فتي و شينك سكويه خوف
ابدي جي كسنيه خشياء خانك فتي و شينك سكوي و الفك مد بيه موثي خوف ابد جي عورت معنا سنه الخشاة
ميمك خي ايله خوف ايمه ده زاع ابد شمك تقول خاشاني فلان خشية اخشيه مضارع عند شينك كسرى بيه يعني
تخني اكا خوفه غالب و اسك باب مغالبه دن بويه در سن ابو عبيدروايي اوزن الخشية على وزن التريية قور خني
تقول خشاه خشيه اذا حوفه يقال خش ذوله بالجباله و ذوله اذال معجمه نك خيمه قور ت ذيب معنا سنه يعني قوردي
دور زاع ايله قورخت الخشي خانك فتي و شينك كسرى و يانك تشدد بيه فعيل و زني اوزن قوري يابس معنا سنه
اصمي روايي اوزن خشى كى در حاه مهمله ايله و زنا و معنى الخشو خانك فتي و شينك سكويه ريز خرما و خشو خرما
اغاجي ريز خرما و ريمكه دخی درل يقال حشت الخلة خشوا و الحشت الخصية خانك خني و صاد مهمله نك سكويه
خايكه اعضاء تناسل دن در الخصي خانك خني و الفك قصر بيه جمع خايه ل معنا سنه الخصية خانك كسرى و صادك
سكويه معناها ابو عبيد ايتدي بنم مجموع اولن خصيه در ضم خايه كسره مجموع دكلدر دبدى و خصيه در
مجموع اولن صيفه ثنيه اوزن حصي ايشد لمشدر صيفه افراد اوزن دبدى و ابو عمرو ايتدي خصيتان شول
ابكي دري در كه يومر ده ل اوتوك ايجنده اولور و اموي ايتدي خصيه يومر ده در و خصي جمعي و خصيان ثنيه سي در
اكا االحاق ايفرسن ته كم اليه ثنيه اولند قه اليان در سن دكتور مكسزن بونلر نادر در دبدى الخصاء خانك كسرى
و الفك مد بيه خصيبي اخراج ايمك تقول خصيت الفحل خصاء من الباب الثاني اذا سللت خصيه الخصي خانك فتي
ويانك تشدد بيه خايه سي جقر لن كسنيه الخصيان خانك كسرى و صادك سكويه جمع خايه سي جقر لن كسنيه ل
معنا سنه الخصية خانك كسرى و صادك سكويه كذلك جمعي الخصي ميمك فتي و خانك سكويه خايه دن كسلن بر
موضع قطع معنا سنه الخطوط خانك خني و طاء مهمله نك سكويه ادم كه ابكي اياغلان سي در حالت مشيه الخطوات
ضمينه جمعي الخطوات خانك خني و طانك سكويه كذلك جمعي الخطوات خانك خني و طانك فتيه كذلك
جمعي الخطي خانك خني و الفك قصر بيه جمع كثر تي ادمر معنا سنه الخطوة خانك فتي و طانك سكويه ناه مره بر ادم
ادمق معنا سنه الخطوات فتيه جمعي الخطاء خانك كسرى و الفك مد بيه كذلك جمعي ركوه ايله ركابي و ركوه شول
صوقاي در كه سختيادن دكر ل الخطية على وزن التريية دفع ايمك منه قولهم في الدعاء للانسان خطي
عنه بالسوء اي دفع عنه السوء و يقال خطي عنك اي اميط و اماطه ازاله يده درل الخطو خانك فتي و طانك
سكويه ادمر ادمق الاختطاء همزه نك و تانك كسرى و الفك مد بيه معناه تقول خطوط من الباب الاول
واخطيت الاخطاء همزه نك كسرى بيه كسنيه ادمر ادمر من تقول اخطيت غيري اذا حملته على ان يخطو الخطي

خطا

خني

خسا

خشا

خسا

خطا

فختينله و طانك كسرى و تشدد بيه كك تجاوز معنا سنه نقول خطيته اذا تجاوزته و يقال خطيت رقاب الناس
و خطيت الى كذا يعني خطي بر سنه دن ككه و بر سنه يواصل اولغه متناول در و لا تقل خطأت بالهمزة الخطو
خانك و طاء معجمه نك خني و و او ك تشدد بيه بر كسنيه نك بدند اتي صق اولوب جمع اولى نقول خطا لم يخطو
من الباب الاول اذا كثر و لا تقل خطي من الباب الرابع خطا طانك و يانك فتي و الفك قصر بيه ابكي كيه در كه
مجمع اللهم معنا سنه استعمال اولنور يقال لجمه خطا بياي مكثر مجمع الخطوان فختينله شول كسنيه در كه اتي صق
اولوب بر يري اوزنه غاش ايله خططان خانك و طانك كسرى و ما ينفذ نونك سكويه فحشيات اهلي اولن كسنيه
يقال رجل خطيطان اذا كان فاحشا الخطا خانك فتي و نونك سكويه فعله و زني اوزن بر كسنيه كلات كيه بيه
ايشدر ملك بقاله خطي اذا زدر به و اسمعه المكره و تشدد بيه نونله و دالين مهمله نيه تشهير ايمكه ديرل الخني خانك فتي
و فانك سكوي ايله بر سنه في كيز ملك و اسكان قلغه دخی درل ارضاد دن در اصمي روايي اوزن تقول خفيت الشئ
اخفيه اذا كتمته و خفيته ايضا الظهر ته و ابو عبيد دخی اصمي كبر و ايتد ايشدر يقال خفي المطر الفاء اذا خرج من
انفاقهن يعني مطر قاني بواستدن جقر سه الاخفاء همزه نك كسرى و الفك مد بيه بر سنه في كيز ملك تقول خفيت
الشئ اذا سترته و كتمته و منه قوله تعالى ان الساعة آتية اذا حفيها و مضمر اخفيها دخی قراءت ايتدي همزه نك فتيه
اما صورت فختد اخفيها اظهرها معنا سنه اولدغي ظاهر در و اما صورت ضمده اخفيها اظهرها معنا سنه اولماسي
همزه سلب ايجون اولوب زاله حفا مراد اولما غله لور كه حفا كسر خايه عظام معنا سنه در علي ماسي بر او اشكته
كي اولور ازلت عنه ما يشكوه معنا سنه يعني بحضور اولدغي نسنه في زاله قلدوم معنا سنه اخاف خانك كسرى
و مد بيه جنده در اصمي روايي اوزن و اين منادر ايتدي الخافية فانك كسرى بيه و يانك تخفييه شول جن در كه بدند
كيز لنور الخفية خانك فتي و يانك تشدد بيه جن طوق اري يقال خفيه ايلم و من خفيه رسلان يانخي اولن يره
دخی درل منه قولهم اسود خفيه قلولهم اسود غايه و غايه دخی رسلان يانغيه درل و خفيه كذلك دبي ياقن اولن
قيويه درل ركيه معنا سنه و اين السكيت ايتدي خفيه شول قيودر كه بر كه فازلوب بعدرك اولنوب طير اغله
طولما غين نكر ايجنده اولن طير اغي اراج اولنه و ابو عبيد ايتدي بومقوله قيويه خفيه دبد كزي طهار اولند غندن
اوتري درل خني خانك فتي و يانك تشدد بيه كيز لونسنه خافي معنا سنه الخفيان نك و فانك كسرى بيه ثنيه سي
و خفيان اوزله ايزه دخی درل قال بعض العرب اذا حسن من المرأة خفيها حسن سايرها يعني اوزي ملائم اولسه كه بواب
و حيا اهلي و اسننه دلالت بدر و ازي بر يره قرب اولوب اري رده تمام قرايسه كه بوضعي و يانلري طلو اولمنه
دلالت بدر الخفيان خانك فتي و الفك قصر بيه جمع الخفاء خانك فتي و الفك مد بيه بر كسنيه روه علامت كيز ل و اولغه
ديرل يقال خفي عليه الاثر مخفي خفا و بوسيدن عربلرك برج الخفاء درل رجن بر سنه واضح اولسه الخوافي
خانك فتي و فانك كسرى و مد بيه قوش قنادنه اولن يلكرك اونجي بلكندن مادونه خوافي درل اصمي روايي
اوزن و خوافي خرما اغاجنك شول بود قل نه دخی درل كه خرمانك كويكنه قرب رده بته و اول بود قلره
اهل حجاز لغتي اوزن عواهن درل الاستغفاء همزه نك و تانك كسرى بيه كز ل نك تقول استخفيت منك اذا
تواريت و لا تقل اختفيت الخفو خانك فتي و و او ك سكويه برق بلودك اطرافند ارقري ضعف اوزن بلدن مق
لخني خانك فتي و فانك سكويه بمعناه تقول خفا البرق يخفو خفوا من الباب الاول و مخفي خفيا من الباب
الثاني اذا لمع لمعا ضيفا معترضا في نوحى الغيم و كبر بلوت اطرافند ارقري اولوب بلدن مسه بلكه في الجملة
بلدن يوب ساكن اولسه اكا و مبيض درل و اكر بلودي يارب صاغه وصوله ميل ايمكسزن وسط سيمه طوغري
اوزنسه اكا عقيقه درل الاختفاء همزه نك و تانك كسرى بيه بر سنه في جقر مرق تقول اختفيت الشئ اذا استختر جته
الختي ميمك خني و فانك كسرى و مد بيه كفن صويجي نباش معنا سنه و مرون مخفي دبديلر كفتي استخراج

ایند کردن او تری اخفاء خلت کسری و الفک مدبله شول کلیدر که انی قرب او وزن او و زرل الاخفیه همز مک فحی
 وفانک کسری و یانک تخفیفی ابله جمی ذکر اولن کلیدر معنا سنه لظو ضمتنه و و اوک تشدید بله بر سنه خالی اولمق
 تقول خلا الشی مخلوخلو اوخلوت به سخرت به معنا سنه دخی کلور سخریه دن استهز امعنا سنه و برکسنه ابله
 خلوت اولمق معنا سنه ده کلور قال الله تعالی واذ خلوا الی شیاطینهم و بعضی ایندی بونده الی مع معنا سنه درکا
 قال الله تعالی من انصاری الی الله و منی معنا سنه دخی کلور کقوله تعالی وان من امه الا خلا فیها نذیرای مضی
 وارسل و خلی فی بدغنی اولدی معنا سنه دخی کلور بقال عبد و خلی فی بدغنی ای انه مع عبودیت غنی قال یعقوب
 ولا نقل و خلی فی بدی من باب التفعل الخلاء خانک فحی و الفک مدبله بری اولمق بقول انامک خلا ای راه قن بونی
 مصدر قلستک تشبیه و جمع قلرسن و قن فعل وزنی اوزن اسم قیلوب خلی دیسک تشبیه و جمع و موث قیلرسن
 تقول انما خلی منک دیر من بری منک معنا سنه و خلا منزل معنا سنه دخی کلور و فی المثل خلا وک اقن حیاءک ای
 منزلک اذ خلوت فیها الزم حیاءک و خلا محل طهارت دخی دیرلر متوضا معنا سنه و خلا شول مکان دخی دیرلر که
 اند بر سنه اولیه اخلا خانک فحی و الفک قصر بله تازه اوت حبشش رطب معنا سنه الخلا ذکر اولن اوزن و وزن
 واحدی الخلیه خانک فحی و یانک تشدید بله شول ناقه درکه ایانک باغی جوز لوب صالیو برله و نسا طایفه سنه
 انت خلیه دبد کاری طلاقن کنایت در معنای مذکور دن اخذ اولن اوزن و خلیه شول ناقه دخی دیرلر که اخر
 ناقه ابله ولد واحد اوزن یا قش اوله بر حیثیتله که انی ابکسی دخی امزن و قن بری امر رسه اهل بیت اولنر اول برسن
 صاعمغچون خالی دوللر و خلیه بیوک کیه دخی دیرلر سفینه عظیمه معنا سنه و خلیه اری قواشه دخی دیرلر بیت الخلی
 معنا سنه لا خانک فحی و الفک قصر بله شول کله درکه انو کله استثنای اولنر و ما بعدی کاه منصوب ایدر و کاه مجرور
 ایدر تقول جا و فی خلا زبد اکل خلا فی فعل قلوب تحتنه فاعل مستتر قما غله کویا که خلا من جاء فی من زبد ادیش
 اولور سن اما قن خلا زبد دیسک جرله بعض نحو بین فی حرف جر اعتبار ایدر حاشا منزل سنه و بعضی مصدر
 اعتبار ایدر و ب مابعد مضاف در اما ما خلا نک مابعد نه نصب دن غیری جایز اولماز جا و فی ما خلا زبد ایدر سن
 بوضو رت خلا کله مایه صله اولوب فاعلی تحتنه مستتر اولور و ما مصدری اولما غین تا ویل مصدر ده اولوب جا و فی
 خلوز بد معنا سنه اولور یعنی جا و فی وقت خلوه من زبد و عر بلرک افعیل ذلک و خلا ک دم دبد کاری قوللر نه
 خلوسقوط معنا سنه در یعنی سن فی ایشلیدن غم چکه که ذم دن بری سن خلا و خانک فحی و لامک تخفیفی ابله اشجع
 قبیله سندن بر جماعتک با سنک ادی در که اول خلا و من سبع بن بکر بن اشجع در که انیس اسیر لری قتل اتد که اناری
 منه دیشش ایشش ته کم باب حیده ذکر اولنشد رخلی خانک فحی و یانک تشدید بله شول کسنه در که انوک غصه سی
 اولیه و بو شجینک مقابلی در شین معجه ابله و جم ابله غماک معنا سنه خالی لامک کسری مدبله شول رجل در که
 انوک زوجه سی اولیه اصبعی روایتی اوزن و خالی اوت یجن کسنه دخی دیرلر الخالون لامک ضمی و مدبله جمی اوت
 یجیلر معنا سنه القرون الخالیه ضمتنه و لامک کسری بله چن قرطواط ماضیه معنا سنه الخلی خانک فحی
 و لامک سکونیه تازه اوت یجیلر لا خلا همز مک و تانک کسری بله بمعناه الاخلا همز مک و خانک کسری بله یجیلر
 تقول خلیت الخلا و اختلیه فاخلی اذ اجزته و قطعته فانقطع و طوان اوت یجیمکه دخی دیرلر تقول خلیت دانی اخلیها
 اذ اجزت لها الخلا و اختلا قلم کسمکه دخی دیرلر بقال السیف مختلی ای قطع المختلون میمک و لامک ضمی ابله اوت یجن
 کسنه رخلی میمک کسری و خانک سکونی و الفک قصر بله شول لک در که انو کله و ت یجرر الخلا میمک کسری و خانک
 سکونیه شول طرف در که انوک ایجنه یجاش اوت وضع ایدرلر الاخلا همز مک کسری و الفک مدبله بری اولمق
 بقال اخلت الارض اذ اکثر خلاها و اخلا بر سنه یجون شها قلفه دخی دیرلر بقال اخلالک الشی و اخلالک جمی و اخلا

بر مکانی خالی بولغه دخی دیرلر تقول اخلیت المكان اذ اصاد فته خالیا و اخلا بر کسنه خالی اولغه دخی دیرلر تقول
 اخلیت اذ اخلوت و اخلا غیر کسنه دخی خالی قاعه دخی دیرلر تقول اخلیت غیر ییتعدی و لا یتعدی و اخلا طعام دن
 فارغ اولغه دخی دیرلر الخالاة میمک ضمی و الفک قصر بله ترک ایدر شمتک تقول خالیت الرجل اذ اثار کته الخلی فحمتنه
 و لامک کسری و تشدید بله بر سنه دن فارغ اولمق تقول تخلیت اذ انقرغت الخلیه علی وزن التریبه بر سنه دخی خالی قاعه
 و صالیو بر مکه دیرلر تقول خلیت عنه و خلیت سبیله الخلی میمک ضمی و لامک فحی و تشدید بله صالیو بر لشم سنه
 الخلی میمک ضمی و لامک کسری و تشدید بله قید دن خلاص قایچی کسنه الخلی خانک فحی و الفک قصر بله بر سنه
 سو بلک کلام غش و معنا سنه الخلی خانک فحی و نونک کسری و مدبله غش قسمندن و لن کلام الخلیه خانک فحی و یانک
 تخفیفی ابله موثی بقال کلام خن و کله ضویه الاخوان همز مک کسری بله کلام غش سو بلک بقال خنی علیه من الباب
 الرابع و اننی علیه فی منطقه اذ الخش و اننا فلک بر کسنه ی غدر ایدر و ب هلاک ایتمه که دخی دیرلر بقال الخنی علیه
 الدهر ای انی علیه و اهله که و اننا افساد معنا سنه ده کلور تقول اخیبت علیه اذ افسدت الخنی خانک فحی و یانک
 تشدید بله بلد زینق تقول خوت النجوم تحوی خیام من الباب الثانی اذ اسقطت ولم تطرفی نوءها و نوء نونک فحی
 و و اوک سکونیه بلد زینق نلندن سقوط ایتمه که دیرلر و امطار یغمر و یغمر مقدر الاخوان همز مک کسری و الفک
 مدبله بمعناه بقال خوت النجوم اذ اسقطت کذلک الخوا خانک فحی و الفک مدبله خالی اولمق تقول خوت الدار حواء
 اذ اخلت و او یقلوب نراب اولغه دخی دیرلر منه قوله تعالی فتکلی و تمهم خاویه ای خالیه و بقال ساقطه کما قال فحی
 خاویه علی عروشه ای ساقطه علی سقوفها الخوی فحمتنه و الفک قصر بله عورتک ولادت و قنند فارنی خالی اولمق
 بقال خوت المرأة من الباب الثانی و حوت حوی من الباب الرابع اذ اخل جوفها عند الولادة الخویه خانک فحی و یانک
 تشدید بله بر جنس طعام در الخویه علی وزن التریبه ذکر اولن طعام ایشلک تقول خوت لها تخویه اذ اخلت لها خوی
 یا کله و تخویه دوه جر کدی رده قارن ردن راغ ایتمه که دخی دیرلر بقال حوی البعیر تخویه اذ اجافی بطنه عن الارض
 فی بروکه و کذلک الرجل فی مجوده و تخویه بلد زینق لغه میل ایتمه که دخی دیرلر بقال خوت النجوم اذ املت للبعیر الخوی
 خانک فحی و یانک تشدید بله فعل وزنی اوزن شول یدر که دوز اوله الخوا خانک فحی و و اوک تخفیفیه و از صرت
 معنا سنه فصل الدال الدی دالک فحی همز مک سکونیه دوه مک بدندن شول یدر که بالان اغاجی نوک اوزرینه
 واقع اولما غین انی مجروح ایدر بوسیدن در که غراب لن دایه دبد بلر اکل ایتمه که چون دوه مک بدندن اول محل قوند غچون
 الدایات فحمتنه جمی ذکر اولن موضع لر معنا سنه الدی دالک فحی و همز مک کسری و یانک تشدید بله دایک جمی
 ضانک جمی ضین و معرک جمی معیز اولد و غی کبی دای حبله و خدعه قلفه دخی دیرلر ابو زید روایتی اوزن تقول دایت
 للشیء دنی له دایا من الباب الثالث اذ اخلت له دوت له دوت له کبی که بونلر ذکر اولمان معناه لغتدر بقال الذب
 بدای للفرال لیا خذه ای یخذه مثل یا ذوالالباء الدی فحی و الفک قصر بله شول خرده چکر که در که هنوز او چامش
 اوله الدباء وزن مزبور اوزن واحدی المدیه میمک فحی و یانک کسری و یانک تشدید بله مغوله و زنی و وزن شول
 یدر که انوک نباتاتن چکر که یجش اوله الادباء همز مک کسری و الفک مدبله رمت دبد کاری اوتک پیراخی چقمغه
 بشلیوب خرده چکر که به شبیه و لمق که بودم اکل اولغه صالح اولور المدیه میمک ضمی و دالک سکونی و یانک کسری بله
 شول یدر که خرده چکر که سی جوق اوله المدیه میمک فحی و دالک سکونیه بمعناه بقال ارض مدیه و مدباء اذ
 کانت کثیره الدباء دالک ضمی و یانک تشدید و الفک مدبله قبق قرع معنا سنه الدباء وزن مزبور اوزن
 واحدی رقق معنا سنه دبا دالک فحی ابله لفظ مرکب در که محل کثرت استعمال اولنور ابن اعرابی روایتی
 اوزن بقال جاء فلان بدبا دبا اذا جاء بمال کالدبا فی الکثرة یعنی غایت کثرت چکر که مثالن در الدجی دالک ضمی
 و الفک قصر بله قرا کو غلت معنا سنه الدجو ضمتنه و و اوک تشدید بله قرا کو و اولمق بقال دجال لیل بدجو

بد جو دجا و اصمعی ابتدی دجا اللیل دبد کبری البسر کل شی معناه سنه در طلعتن د کادر ته کم دجی الاسلام
 دبد کبری قوی والبسر کل شی معناه سنه در دبدی والبسر اورنگه دیر الداجیه جمیع کسر به قر او اولجی
 سنه بقال لیل داجیه ذاکانت مظلمة الاد جاء همزه نك کسری والفک مد به قر او اولجی التدی فحتمله و حکم
 کسری و تشدید به کذلک قر او اولجی بقال ادجی اللیل و ندجی الی دجی دالک فحی و حکم کسری و مد به کجھ نك
 زیاده قر او لقلری ظلمات اللیل معناه سنه کویا که بودی بک جمعی در الدجی دالک ضمی والفک قصر به دجیه نك
 جمعی در الدجیه دالک ضمی و حکم سکونیه صیادک اوی که حین صید ده اند ساکن اولور و ظلمه دخی دیر الداجیه
 میمک ضمی ابله مد زات ایتیمک تقول داجیه ذاکانت مظلمة الاد جاء همزه نك کسری و تشدید به کذلک قر او اولجی
 بغناغ الاصلیور ملک پینده اولان منعه دیر یعنی بین اولان منعه دیر الدجی دالک فحی و حاء همزه نك سکونیه
 بر سنه نی دوشمک تقول دعوت الشیء حوا اذا بسطته قال الله تعالى والارض بعد ذلك دحاها ای بسطها و اتق
 معناه سنه دخی کلور بقال دجی المطر الحسی عن وجه الارض و تقول للاعب الجوز بعد المدی و ادحه ای ارمه و مدی
 مسافه دیر و بقال الفرس مرید خود حوا دار می بیند میر میالای رفع سنه نك عن الارض کثیرا و سنه نك طر فغه
 دیر دجیه دالک کسری و حانک سکونیه دجیه بن خلیفه الکلی م کسنه نك اسمی در که جبریل علیه السلام نازل
 اولد قده انوک صورتی نازل اولور دی که اول خلقک اجلی و احسنی ایدی دجیه دالک فحی و حانک سکونیه و دحوه
 وزن مزبور وزن بوابکسی معاوی بن بکر بن هوازنک و غلری در المدی میمک فحی و دالک سکونیه والفک قصر به دوه
 قوشنک یومرده وضع ایتدی رالادجی همزه نك ضمی و دالک سکونیه و یانک تشدید به دوه قوشنک یاوری
 جقر دخی در دیرس بوا فاعله رنی وزن اولور دحوه قوشی یاغیه یوا ایدند کی ری دوزلد کیچون که مزبور
 غیر طریقه یوا یاغی الدجی فحتمله والفک قصر به لهوه و لعه دیر بقال هذاد امثل عصی و هذاد امثل دم
 و ددن مثل حزن ته کم باب نونده ذکر اولندی الدری دالک فحی و رانک سکونیه بر سنه نی بک اندریه
 دالک کسری و رانک سکونیه ابله بمعناه الدریه دالک فحی و رانک سکونیه بمعناه کذلک الدریه دالک کسری به
 بمعناه کذلک تقول در ته و در بت به در یا و دریه و دریه و دریه اذ اعلمت به لادر همزه نك فحی و رانک کسری
 ابله فعل در بلمر معناه سنه اخرندن یا حذق اولشدر تخفیف اکثر استعمالدن اوتری ته کم لم ابل ولم یک
 دیر ایلیدن بی اسقاط اند کدن صکره ماقبلن ساکن قباغله و بکن دن نوی حذف ایتیمکه الادراء همزه نك
 کسری والفک مد به بلدر ملک تقول ادربته اذا اعلمته و قری قوله تعالى ولا ادراکم بفالوجه فیها ترک الهمزة یعنی
 اخری مهموز اولماقی اوزن ادرادن اولماغله نقویت معناه سنه المدارة میمک ضمی و الفین ابله ملایت ایدوب
 اظهار عداوت ایتیمک مداجیه معناه سنه و کاه اولور الف ثانی بدله همزه دخی کتور در الدریه دالک فحی و دالک
 تشدید به شول طوار دکه صیادانی پرده ایدنوب صید یقین وارد قده بر سنه آرو بومهموز دکل در و ابوز بد
 ابتدی مهموز در ز را بوردن در دفع معناه سنه و دریه صید جانبیه دفع اولنور پرده قباغله چون المدی میمک
 کسری و دالک سکونیه والفک قصر به بونوز قرن معناه سنه المدارة میمک کذلک کسری و دالک سکونیه بمعناه و کاه
 اولور مدارة ماسطه التلرندن چوالدر مثاله بر سنه یه دخی اطلاق اولنور که ایتیمکه نسا طایفه سنک صاچی
 اصلاح اولنور و عر بلرک جاب المدی دبد کبری فلیظ القرن معناه سنه غلک یاشی از اولسندن عبارت در زیر
 غلک بونوزی اول طهور ایتیمک غلظت وزن ظهور ایدوب بعد بجلور التدی فحتمله و رانک کسری و تشدید به
 عورت صاچن جوز بصالیور ملک بقال قدرت المرأة اذا سرحت شمرها و حیل فغه دخی دیر بقال اندرا اذ اختله
 و ختل حیل و خدعه قلعه دیر الادراء همزه نك کسری و دالک کسری و تشدید به بر سنه یه صانقی یعنی تعلق ایتیمک
 منه قولهم انبی فلان در و امکا کاهم اعتمدوه القز و القارة و حیل و خدعه قلعه دخی دیر بقال ادراء اذ اختله تفعل

وافتمل

درحا

دسا

دعا

دعا

ددا

درا

وافتمل فیها یعنی و قد مر الاول الدراجیه دالک کسری و رانک سکونیه فعلایه وزنی وزن شول رجله دیر که
 فرموده اولوب قصیر القامه اوله دسی دالک فحی و سنه نك تشدید و والفک قصر به فعل ماضی در کیزلدی
 معناه سنه منه قوله تعالى قد غاب من دسبها ای اخفاها الجهالة و هو فی الاصل دسبها ایدل من احدی السینین یا
 الدجیه دالک فحی و عینک سکونیه طعام جمعی المدعاة میمک فحی و دالک سکونیه بمعناه ایتیمک کنا فی دعوة فلان
 و مدعاة فلان و بواصلند مصدر در طعام اوق معناه سنه و دعوة بناء مرده دخی کلور بر کره دها ایتیمک معناه سنه
 الدعوة دالک کسری و عینک سکونیه نسبه اولان ادعایه مخصوص در الدجی دالک فحی و عینک کسری و رانک
 تشدید به نسب دعوی قباغی بقال فلان دخی ای بین الدعوی فی النسب کلام عربک کثری بودر الاعدی الرب
 قبیله سنک لغتند که انلر نسبه دالی مفتوح و طعام مکسور قیلور دخی کذلک شول کسنه در که فی رکسنه
 اوغل اید نور قال الله تعالى ما جعل ادعیاءکم ابناءکم الادعاء همزه نك کسری و دالک کسری و تشدید به دعوی قلیق
 تقول دعیت علی فلان کذلک الدعوی دالک فحی و والفک قصر به اسم در معنای مذکور دن و ادعاهر بد اعترایدیرلر
 واعترایه مباشرت ایدن کسنه انشای حرب بن فلان بن فلانم دیکدر التدا ای تانک فحی و عینک کسری و مد به
 بنا یقلوب عربا و لمق قول تداعت الحیطان للخراب اذ اتهامت و ندعی لغز سو یا شیمکه دخی دیرلر علی ماسیحی
 الادعیه همزه نك ضمی و دالک سکونیه و یانک تشدید به بمعناه معلوم نسته که اکثر یا صبیان ثانی ایلیدیری
 بر نسو ال ایدر لغز معناه سنه ایتیمک کی دروزنا و معنی المدعاة میمک ضمی و دالک تخفیف یله لغز سو یا شیمک محاجه
 معناه سنه بقال بنهم ادعیه تدعون بها یعنی ما یلدر نك لغز و خالطه و اردر الدعاء دالک ضمی و والفک مد به بر سنه نك
 وقوع طلب ایتیمک تقول دعوت الله و علیه یعنی لا مله خیر دعاده و علی ابله بد دعاده استعمال اولنور و بر کسنه دخی
 جاغرمق معناه سنه ده کلور تقول دعوت فلانا اذ ایتیمک به دعاء السماء شریفیه و کلات ما ثونیه دخی دیرلر الادعیه
 همزه نك فحی و دالک سکونیه و عینک کسری و یانک تخفیف یله جمعی و دعا کله سنک صلی دعا و ایدیری زیاد عوت دن
 ما خود در و ال فدن صکره واقع اولغین همزه نك قلب اولندی و موثث مخاطبه ایچون انت تدعین دیرسن و بوند
 بر لغت دخی و اد که اول انت تدعین در عینک ضمی و و اوک کسری و مد به و بوند لغت ثالثه و اد که اول تدعین در
 عینه ضمه اسماء اولماغله و جمع موثثه انت تدعون دیرسن و بوند جمع موثثه جمع مذکر بر ایلور و ادعیه اللین
 عینک کسری و لامک یانک فحیه شول سرود در که مدهه الیقرور مابعدن اولن سودی دعوت ایتسون دیو
 فی الحدیث دع داعی اللین دولی الدهر دالک فحی و عینک کسری و دالک فحی و هانک سکونیه زماننک حوادثی
 الدعوی دالک ضمی و عینک سکونیه و اخرند یانک تشدید به احد معناه سنه استعمال اولنور منه قولهم ما بالدار
 دعوی ای احد کسان ایتدی بود عوتدن ماخذ درو معنی لبس فیها من تدعوتیک درو بوسیاق نفی دخی غیر یوده
 استعمال و انما ز دبدی لاندعاه همزه نك و دالک کسری به دعوة اجابت معناه سنه در اخفش دوا بی اوزن مزبور ایتدی
 بعض عربی ایتیمک که دیر ایدی لودعونا لاندعینا یعنی دعوت ایتسلر اجابت ایدر دکه کما بقال لو بعثنا لانبعثنا بونی
 مزبور دن ابو بکر بن سراج روات قلشدر الدعوة دالک فحی و غین معناه سکونیه رزخوی خلق ردی معناه سنه
 الدغیه دالک فحی و کذلک غینک سکونیه بمعناه الدغوات فحتمله و الدغیات کذلک فحتمله جمعی اخلاق ردیه
 معناه سنه بقال فلان ذود غوات و ذود غیات اذ کان ذا الاخلاق مبیته دغه دالک ضمی و غینک تخفیف یله عمل
 قبیله سندن بر عورت لقی در که حماقتله معروفه در بقال احق من دغه و بونک اصلی ادغوه دخی در هار فحتملندن
 عوض در الدفود دالک فحی و فانک سکونیه محروح کسنه یه علاج ایتیمک تقول دفوت الحرج ادغوه دقوا اذ اجهزت علیه
 المدامات میمک ضمی ابله بمعناه الادعاء همزه نك کسری به بمعناه کذلک علی روایه ابی عبید و فی الحدیث انه علیه الصلوة
 و السلام انی اسیر فقال قوم منهم اذ هبوا فادفوه بر الداء من البر فذهبوا ففعلوه فوداه رسول الله علی الله علیه

دغا

دفا

وسلم یعنی رسولك مرادن اكليوب قتل ايد كاري ايجون دتي وورلدی الدفاد لك فتي والفك قصر بيله ركسنة نك
 قاضي اكری اولمق الادفي همزه نك فتي والفك قصر بيله شول كسنة دركه قامتند اكر يك اولوب بورك يك اوله بقال رجل
 ادفي ای فی صلبه حد بلب وادفي ونوزی زیاده اوزون اولن بیان كسنة دخی دیرل الدفواء دالك فتي وفانك سكونیله
 والفك مدبيله موئی بقال وعل ادفي وعمر دفواء اذ اطال قرنه جدا وذهب قبل اذینه وادفي قنادی اوزون قوشه
 دخی دیرل بقال طایرادفي اذا كان طویل الخناج ودفواء بیوك اغاجه دخی دیرل شجرة عظيمة معناسنه وفي الحديث
 انه ابصر شجرة دفواء تسمى ذات النواط یعنی شجرة مزبونیة ذات النواط دیرل دی كاسلا حلی بن اصوب من
 دون الله فی معبود ایدند كاری ايجون وطوشجل ديكلمه معروف قوشه دخی دفواء دیرل منقاری اوزون اولد غیچون
 التدا فی تانك فتي وفانك كسری ومدبيله تدارك معنا سنه در بقال ندافی البعیر اذا سار سیرا متجافیا یعنی ادمن
 سیرك ادوب سرعت ایسه وكاه اولور بونی اوزون اولن خوب ناویه دخی دفواء دیرل الدفاء فختنبله والفك
 قصر بيله دوه یاورسی سودی جوق امه دن امتلا اولمق بقال دفي الفصیل بدقي دقاذا اكثر من شرب اللبن حتی
 بشم وبشم شین معجه ابله طعمی هضم اتمك در الدقي دالك فتي وقافك كسری ومدبيله فعیل وزنی اوزن امتلا
 اولن دوه یاورسی الدقیة دالك فتي وقانك كسری ویاك تحفیفیه موئی ذكر لولن معنایه الدقوان دالك فتي
 وقافك سكونیله ذكر اولن دوه یاورسی بعض لغت اوزن الدقوی دالك فتي وقافك سكونی والفك قصر بيله
 موئی الدلود لك فتي ولاك سكونیله قوغه كه انوكله قیودن صوچكر لودلو كوكله بر جك دخی اسمی درودلو
 بر جنس دوه داغنه دخی دیرل ودلو ودهلم وزفیر اود الیه ومجنون شول دولا بك ادی در كه انی صغر دونددر
 وناعون شول دولا بك ادی در كه انی صود دونددر وودلو قوغانی قیودن چككه دخی دیرل تقول دلوت دلوا اذ اعنتها
 ودلو شفاعت طلب اتمكه دخی دیرل تقول دلوت بقالن الیك ای استشفعت ب الیك قال عمر رضی الله عنه لما استسقى
 بالعباس اللهم فاقرب الیك بعم رسول الله صلى الله علیه وسلم وبقیة ابائه وكبر رجاله ادوا ب الیك مستسقين
 وبقیة ایلدن مراد حضرت عباس درو كبر رجالدن دخی مراد اولدر و كبر كافك ضمی ویاك سكونیله اولو معناسنه در
 الیلا لك كسری والفك مدبيله جمعی قوغه لر معناسنه الدلاء دالك فتي ولاك تحفیفیه كذا لك قوغه
 معناسنه الدلاء لك فتي والفك مدبيله جمعی الادلی همزه نك فتي ودالك سكونی ولاك كسری ومدبيله دلوك
 جمع قلی اصلی اولور ووا یایه قلب اولندی اخرده وقع اولوب ماقبلی مضموم اولد غندن اوتری الدلی دالك
 ضمی ولاك كسری ویاك تشد بيله دلوك جمع كثری دلاء جمع كثر اولد وخی کی علی مامرو بواصلند فاعول
 وزنی اوزن در التدی فختنبله ولاك كسری وتشد بيله اشغه صار قق بقال ندلی من الشجرة وندلی تعلق قلغه
 دخی دیرل ندلی معنا سنه باری تعالینك ثم دنی فتدی قولند ندلی ندلی معنا سنه اولد وخی کی تهكم تمذهب
 الی اهله تمطی قولند تمطی تمطط معناسنه در و ققط كركه دیرل الادلاء همزه نك كسری والفك مدبيله قیویه
 قوغه صالقی نقول ادلیت الدلوا اذا رسلتها فی البئر وادلاء مرجم واسطه سیله تعلق اتمك معنا سنه دخی كارور
 بقال هر بدلی برجه ای بیت بها امت تانك تشد بيله انساب معنا سنه در وادلاء رشوت ویرمكه دخی دیرل بقال
 ادلی باله الی الحاکم اذا دفعه الیهومنه قوله تعالی وندلو ابها الی الحاکم یعنی الرثوة الادلیاء همزه نك كسری
 ولاك كسری ومدبيله سرعت اتمك بقال ادلولی علی وزن افعول اذا اسرع المدلاء میك ضمیله بر كسنة یه
 ملایت قلوب انوكله مدارات اتمك تقول د الیه اذ ارفقت وداريته التدلیة علی وزن التریة بر كسنة یه
 استندوی کی الدمق بقال دلاء بفرورای اوقه فیما اراد من تقریره وهو من ادلاء الدلوا الدم دالك فتي ومیمك
 تحفیفیه فان خون معنا سنه اصلی دمودر فختنبله الدمی فختنبله والفك قصر بيله قانق الدمی دالك ضمی

دقا

دلا

دما

ومیمك

ومیمك كسری ویاك تشد بيله بمعناه نقول دمی دمی دمی ودمیا من الباب الرابع اصلی وای وایه قلب
 وایمی وایك ماقبلی مكسور اولد غیچون درسته كم رخی رخی دیورل رضواندن الدمی دالك فتي ومیمك كسری
 ومدبيله قنایمی معناسنه در بقال دمی فهو دم مثل فرق فهو فرق و فرق خاف معناسنه در الدمیان فختنبله
 ثنیة سی و بعض عرب دك ثنیة سنه دموان دیرل و سیبویه ایتدی دم اصلند دمی ایدی فعل وزنی اوزن
 سكون عینله زیر الدماء دالك كسری والفك مدبيله جمعی در وادمی دالك ضمی ومیمك كسری ویاك تشد بيله
 كذا لك جمعی در طبیبك جمعی طبباء وطبی ودلوك جمعی دلاء ودلی كلكی کی واكر دك عین الفعلی مفتوح اولوب
 قفاوعصی کی اولیدی ذكر اولن وجه اوزن جمع اولماز دی ومیرد ایتدی دمك اصلی دمودر فختنبله هرندك وجمعی
 مخالف كلش ایسه دخی و بونك دلیلی ثنیة سنه دمیان دبدر فختنبله و بعض اشعارده شاعر ك اصلند
 ارجاع ایدوب تقطر الدماء میسی در ومیرده بدیان كلسی ابله سوال وارد اولماز هرندك ویدك اصلی بدی
 ولسی سكون عینله انر قتنند متفق علیه ایسه دخی زیر ایدیان ثنیة كلك بد ایدین كسنة لغی اوزن در و بوهوری
 ایدر قول میرد اصح در و دمك وسطی ساكن ومشرك ولسند اختلاف اسم اولد وخی تقدیر جه در زیره صدر
 واد وخی حیند مشرك اولسی متفق علیه در الدمی دالك ضمی ومیمك فتي واخرند یاك تشد بيله دمك
 تصغیر بدر الدمی دالك فتي واخرند یاك تشد بيله دمه منسوب اولن نسته الدموی فختنبله ویاك
 تشد بيله كذا لك دمه منسوب اولن نسته دیرل سك وای ایدر سن دیرل سك التیمن الدمیة دالك ضمی
 ومیمك فتي ویاك تشد بيله بت صم معناسنه و صم شول صورت در كه فیل ككندن یا خودا كاشیه اولن
 نسته لر دن اولور الدمی دالك ضمی والفك قصر بيله جمعی صم معناسنه سانی دما تانك كسری ومدبيله بر طباغك
 علی در اصلند ابی كله در كه شی واحده عام قانشدر و ذكر اولن طاعنه هر كون قان دوكد كیچون اسم مفاكوزله
 تسمیه اولندی المدی مم اولك ضمی وثانینك فتي وتشد بيله شول اوقدر كه اكا قان بولشمش اوله و قان انوك
 اوزرند قوریاغن سیاهه ما بل اوله وخی بر كسنة عدویه اوق تسه ذكر اولن اوق بر كسنة یه طوقوب قان
 بولشد قدن صكره ذكر اولن اوق عدو جانندن كیر وصاحبته اتسه لر صاحبی الی تبرك كسنة قویب صقلر ایش
 بعضلر ایتدی مدمی هر حیوانك زیاده قمر سنه دیرل كرك ات اولسون كرك غیری اولسون وهری یاده
 قمری اولن نسته یه مدمی دیرل بقال كیت مدمی و بعضلر ایتدی مدمی شول اوقدر كه انجیلر الی بری برینه
 عرض ایلر و بونك حاصلی ذك راولن معنایر راجع در المستمدی مم اولك ضمی وثانینك كسری ومدبيله شول
 كسنة در كه غریجندن دینی ملایتله استخراج ابلیه ومستمدی شول كسنة یه دخی دیرل كره بورفی قائم معن یا شن اشغه
 طوته لادماء همزه نك كسریله بر كسنة یی اوروب قان جقرمق التدمیه علی وزن التریة بمعناه نقول ادمیته انا
 ودمیته انا تدمیه اذ اضربت حتى تخرج منه الدم الدامیه میك كسریله شول باش اولن جراحت در كه باش
 یارلد قه قانی ظاهر اوله واقیه دم الاخوین دمه دالك فتي واخوین ده فختنبله ویاك سكونیله ابی قرداش
 قانی دبدر كری نسته كه ادویه قمعندن در عندم معناسنه الدمه فختنبله دمك واحدی بریان قان معناسنه
 ته كم یاضك واحدند یاضه دیرل الدنو ضمتنبله وواوك تشد بيله بقین اولمق تقول دنوت منه دنو من الباب
 الاول الادناء همزه نك كسری والفك مدبيله بر نسته فی قریب قلق تقول ادنییت غیری وادنا ناهه نك طوغر مسی
 قریب اولمغه دخی دیرل تقول ادنت الناهه اذا دنا حاجها الدنیا دالك ضمی ونونك سكونی والفك قصر بيله بوجهان
 بو كه دنیا دبدر كاری قریب اولد وخی ايجوندر الدناد لك ضمی والفك قصر بيله جمعی صغری ابله صغرو كبری ابله
 كی ومنكر اولد قده دنی دیرل عمی کی واولغه قلب اولنوب اجتماع سنا كنبندن اوتوری حذف اولندی

دما

الدنيا وى دالك خى ونونك سكوفى واخر نك تشد بديله دنياه منسوب اولن نسنه الدينوى دالك خى
 ونونك سكوفى ويانك فخي وياى اخيره نك تشد بديله دنياه منسوب اولن نسنه الدينوى دالك خى
 ونونك سكوفى وياى اولينك كسرى وياينك تشد بديله بعناه المدانة ميمك خى ايله قريب اولن نقول دانيت
 بن الامر بن اذ القار بت بينهما الدناوة دالك فخي ايله كذلك قريب اولن نقول بينهما دناوة اى قرابه ونقول ما زداد
 منا الاقربا ودناوة الدنى دالك فخي ويانك تشد بديله قريب اولن نسنه يقال لقيته ادى دنى اى اول شى واما
 شول دنى كه دون معنا سنه در اول مهموز در الدينه على التريه بر نسنه نك اذناسن ارامق يقال انه ليدنى
 فى الامور تدنيه اى تنبع خسيبها وصغيرها وندينه قريه تارل نيمكه دخی ديرلر وفى الحديث اذا انكفم فدنواى
 كلوا مما يليكم اگر چه بوحديث شريف اقمه نك اذناسيله قناعته اشارت اولن احتمالى دخی اردر معنى اول وزن
 الملقى ميمك خى ونونك كسرى وتشد بديله شول ر جلد ر ككه ضعيف اوله التدنى فختينله ونونك كسرى
 وتشد بديله بر نسنه تدريجه قريه اولن التدنى تانك فخي ونونك كسرى ومديله بر قاج نسنه برى برى قريه اولن
 يقال تدناوا اذا دنا بعضهم من بعض الا دنيان همزه نك ونونك فخي ايله ابي دن نك اسمى در الدنا دالك فخي والفك
 قصير باده ده برى نك اسمى در الدنى دالك كسرى ونونك سكوفى شول كسره در كه انوك قرائى بلا واسطه اوله
 الدنيا لك كسرى ونونك سكوفى بعناه ودالك خى دخی لغت در فخي دالى مضموم قللك لا ينصرف قيل سن
 واكر مكسور قللك دبلر سك منصرف قيل سن ودبلر سك قللسن نقول هوا بن عم دنى ودنيا وخن عمى
 معرفه به مضاف قللك دنى كلمه سنه خفض جايز اولن نقول هوا بن عم دنيا ودينه اى طارز راد بانه استعمال
 اولنه كلس در پس معرفه به نفت اولن وخ الامك فخي وچانك تشد بديله ملاصق معنا سنه در الدوا دالك فخي
 والفك مدبله در مان ايجون دوا اولن نسنه الادويه همزه نك فخي وواوك كسرى ويانك تخفيفى ايله جى دوالر
 معنا سنه الدوا دالك كسرى بعناه لغه فيه وبعضلر ايتدى دوا كسر دالله مصدر درد اوته مداوة ودوا
 قولندن ودوا شول نسنه دخی ديرلر كه انوك كه اتع علاج اولنور اى راق ايتك خصوصه وجاريه دخی علاج
 اولنور جاريه سمرتك جهتنك وبونلر علاج اولن نسنه دوا ديد كارنه باعث بودر كه مزبور له سود
 ايجور ملك ايله ونافع نسنه بدر ملك ايله علاج ايدرلر الداء لف مدوده ايله در مرض معنا سنه الادواء همزه نك
 فخي دالك سكوفى والفك مدبله جى مرضلر معنا سنه الدوى دالك فخي وواوك كسرى ومديله مرضدن ايجور سى
 فاسد اولن كسره يقال رجل دوا اذا كان فاسد الخوف الدويه دالك فخي وواوك كسرى ويانك تخفيفى ايله موثى يقال
 امرأة دويه اذا كانت فاسدة الخوف ودويه شول ر ديرلر كيد هو اولوب امراض مختلفه فى مورث اوله اصمعى رواينى
 اوزن يقال ارض دويه اى ذات دوا وادواتك جى در الدوى لك وواوك فخي والفك قصير باده بعناه نقول رجل دوى
 يستوى فيه المذكور والموت والجمع لانه مصدر فى الاصل ودوى احق معنا سنه ده كلور يقال رجل دوى اى احق
 ودوى زياده ضعيف اولن خسته به ده ديرلر نقول تركت فلانا دوى مالى به حياه ودوى مرض اولمغه دخی
 ديرلر نقول دوى من الباب الرابع اذا مرض وكين بلغه دخی ديرلر نقول دوى صدى اذا ضغن ودوا وواتك جى دخی
 كلور دوى بد معنا سنه كه كاتب التلر ندين در دوا ايله نوا كى الدوى دالك خى وواوك كسرى ويانك تشد بديله
 جمعك جى در صفة فانه صفا وصفي كى الدويات فختينله كذلك جى الادوا همزه نك كسرى به مرض قللى يقال ادوا
 غيره اذا مرضه مداوة ميمك خى ايله علاج ايتك نقول هو بدوى ويداوى اى يرض و يعالج ويقال دووى
 الشى اى عولج ولا بدغم فرقا بين فوعول وفعل التدواى تانك فخي وواوك كسرى ومديله علاج ايتك يقال
 هو يتداوى بالشى اى يعالج الدوايه دالك خى وواوك فخي ومديله شول يوفقه قيق در كه سودده وشور باده

حاصل

حاصل اولر التدويه على وزن التريه بر نسنه نك يوزى قيقانق يقال دوى اللبن تدويه اذار كيته الدوايه
 وتدويه اركك حيوان او تركن اولر نك فشلد سى يقال دوى الفحل تدويه وذلك اذ اسمت له دوى وياوندويه
 كلك دوران اوزن سكر نسنه دخی ديرلر يقال دوى الكلب فى الارض كما يقال دوم الطائر فى السماء اذا دار فى طيرانه
 وارتفاعه وديشدر در كه تدوى رده اولن دوران استعمال اولن اوزن دوى كوكه اوان دوران استعمال اولن دخی كى
 وبعضلر ايتدى بونلر ايكسى دخی مطلقا جولان معنا سنه استعمال اولنور بودليل ايله كه دوامة الصبيان
 تدوى بدن مشتق در حالا كه دوامة نك حرقى رده در دهامه دالك خى وواوك تشد بديله شول نسنه در كه
 او غلجقلى رده دوندر در كارنه رايكى ساعت دوزن الادواء همزه نك كسرى ودالك كسرى وتشد بديله سود
 اوزن كلر يوفقه قيقى ميمك خى اولر اولاد عرب دن برى والد نسنه خاطبه سى يانك الدوى يام ديدك والذ سى
 اللجام معلق بعمود البيت ديدى وبوكلامدن مقصودى ذكر اولن نسنه يى به بدن عار اذ كندن ساكت اول
 سوبله ديكدر يانلر نك حجاب اولن كسره اولد غيچون الدوى دالك فخي ويانك تشد بديله بر نسنه نك اوزى كه
 اندن فشلد ايله تعبير اولنور يقال دوى الرمح خفيفها وخفيف الرمح ماء مهمله ايله وفابله روز كار اوزى در
 وكذلك دوى النعل والطارى يعنى ارى قنادينك اوزنه وقوش قنادينك اوزنه دخی ديرلر للدوى ميمك خى وواوك
 كسرى وتشد بديله شول بلوت در كه قوى اوزلى رعدى اوله الدوا دالك فخي وواوك تخفيفى ايله يازمى
 التلر ندين دوات كه عامه تحريف ايدوب دويد ديدلر جى دوى كلور على مامر الدوا دالك فخي وواوك تشد بديله
 برىه مفازه معنا سنه الدوى دالك فخي وواوك فخي وشديدى ويانك دخی تشد بديله كذلك برىه معنا سنه
 وبوشى كندى نفسنه نسبت قبيلندن در قسرو وقسرى ودهر دوار ودواري وقصير فرموده ومحكم
 معنا سنه در دوى احد معنا سنه دخی كلور يقال ما بهادوى اى احد من يسكن الدوا كما قالوا ما بهادورى وطورى
 اى احد ودو كذلك اراضى عرب بدن برى كادى در الدوايه واوك كسرى ويانك تشد بديله ذكر اولن رده منسوب
 اولن نسنه واواولاي هرند كلوسا كنه ايسه الفه قلب ايتك طريقه وبونك اوزن قياس اولن اذ اهيته هانك
 كسره امر عظيم معنا سنه در الدوايه دالك فخي وهانك كسرى ومديله جى ودولى الدهر شول عظيم افت در كه
 خلقه ايرشور داهيه راي وتدير صاحبي اولن كسره دخی ديرلر يقال رجل داهيه اذا كان بين الدهى وسجى
 تفسير الدهى الدهاء دالك فخي وهانك سكوفى والفك مدبله شول لفظ در كه داهيه نك تا كيدى ايجون ذكر
 اولنور الدهاء دالك فخي وهانك سكوفى والفك مدبله بعناه يقال داهيه دهناء وداهيته دهواء الدهى دالك
 فخي وهانك سكوفى جودت راي وحسن تدبير صاحبي اولن الدهاء دالك فخي والفك مدبله بعناه وبونك
 همزه سى اذن منقلب در واودن منقلب دكلدر الدهاء دالك فخي وهانك سكوفى ايله تشيه سى ومزبور
 تشيه سى بوجه اوزن كلكى همزه سى يادن منقلب اولد غنه دلالت ايدر بوذكر اولن جوهرى كلامى در وفيه
 مالايجب دوى اصاب معنا سنه دخی كلور يقال مادهاك اى ما اصلك والله اعلم فصل الدال الدال دالك فخي
 وهمزه نك سكوفى دوى سور ملك يقال ذاهان ذاهان الباب الثالث وبذو وهامن الباب الاول اذ اطردها
 وسا فها وذو تازمات صولوب ضايغ اولمغه دخی ديرلر رده اولن معنا سنه يقال ذى البقل بذى ذوا
 من الباب الثانى اذ اذيل ذيان دالك خى ويانك سكوفى بر قبيله نك باباسى ادى در كه ذيان بن بغيض در جى
 اعلاى قيس عيلان در ذيان دالك كسرى ويانك سكوفى ذكر اولن معنا سنه لغت در الدوا دالك فخي ايله هر
 نسنه در كه انوكه برده اولنور يقال تافى ظل فلان وفى ذراه اى فى كنفه وشتره الذرى دالك خى والفك قصير باده
 بر نسنه نك يوقر ولى اعلى معنا سنه الدوايه دالك كسرى وورانك سكوفى واحدى بر نسنه نك يوقر وسى
 معنا سنه الدوايه دالك خى وورانك سكوفى بعناه لغه فيها ووزنه دوا اور كينك يوقر وسنه دخی ديرلر اعلاى

دوا

دها

زا

زبا

زدا

سنام معنا سنه الذرى ذاك فتي والفك قصر به روزگار اوچوردخى سنه نك اسمى درود وكن كوزيا سنك
 دخى اسمى در الذروة ذاك فتي ورنك سكويه كذا كلامك بر جابنه ديرل سلیمان بن صرد امير المؤمنين على كرم
 الله وجهه به ايتدى بلغنى عن امير المؤمنين ذروة من قول تشدرلى فيه بالوعيد فسرت اليه جواد يعنى وعيد دن
 بر اثر منعكس اولدى اگر چه تمام نقل اولمادى وتشدرشين و ذال معجته به وعيد ديرل حتى باب راده تشدرنى
 بالشتم والايعاد واقع اولشدر و ذرو وسرعتله بكمكه دخى ديرل بقال مرفلان بذرو ذرواى هر اسر يعاود وشمكه دخى
 ديرل بقال ذرا الشى اذا سقط و ذرو بر سنه بي اوچر مغه وكيدر مكه دخى ديرل نقول ذروته انا اذا طيرته واذ هبته
 و ذرويل بر سنه بي صاور مغه دخى ديرل الذرى ذاك فتي ورنك سكويه بعناه بقال ذرت الريح التراب وغيره
 نذروه وتذريه ذروا و ذريا اذا سفته التذرية على وزن التريمة خرم صاور مق منه قولهم ذرى الناس الخطئة
 ونذريه معدن طيرا غنده التون وكومش ارامغه دخى ديرل ونذريه قيونى قرقر كن ارقه سنه بر مقدار توى
 اليقومغه دخى ديرل علامت ايجون وبوخاصة قيونده و دوه ده اولور ونذريه بر كسند حسبن مدح ايتكمكه دخى
 ديرل بقال فلان يذرى حسبه اذ امده و رفع من شانه المذرى ميمك كسرى و ذاك سكوى والفك قصر يله
 يابه ديد كلى التكدانوكله خرمند بغداى صاوررل الداريات رانك كسرى به شول شد بدرو و زكارله ديرل كه
 هر نيه طوقنسه صاون الاذراء همزه نك كسرى والفك مدبه بر سنه بي يره القايتكم اكين مك زمانده دانه
 القايتكم كي نقول مثلا ذريت الشى اذا القيتك كالفانك الحب للزرع و بر سنه بي دور تب و دستور مكه دخى ديرل
 نقول طعنه فا ذراه عن ظهر دابته اذا القاه واذرا كوزيا شن دو ككه دخى ديرل نقول اذرت العين دمعها اذا صبته
 الاستذراء همزه نك وتانك كسرى به دبش اركك طلب ايتكمكه نقول استذرت المعزى اذا اشتهدت الفصل مثل
 استذرت بالبدال والراء المهملتين واستذرت بالشجر اذا استطلت بها و صرت فى دفتها و دف اسبحا قلغه ديرل
 مخفوت معنا سنه واستذرا بر سنه به صفتغه دخى ديرل لذرة ذاك خمى ورنك تخفيفي ايله طارى ديد كلى معروف
 داندر حبريات قسمندن و بونك اصلى ذرو يا خود ذرى دروها اخرندن حذف اولن حرف دن عوض در
 التذرى فحتميله ورنك كسرى وتشدد به دوه نك وركى اوزرنه جقق نقول تذريت السنام اذا علوته وفرعته
 وفرع عين مهمله ايله جقمغه ديرل وتذرى بر قبيله نك شريفن تزوج ايتكمكه دخى ديرل نقول تذريت بنى فلان
 وتصبيتهم اذا تزوجت فى الذروة منهم والناصية و ذروه و ناصيه بر قومك اولوسنه ديرل المذروان ميمك كسرى
 و ذاك سكوى ورنك فحيمه البدينك اطرافى يعنى او ترق رينك اطرافى نسخ صحاحه اليقين تايله واقع اولشدر
 حالا كه حضاتفسيرنده البيان تا سزا استعمال اولور على خلاف القياس ديشدر و مذر و انك واحد يوقدر زيرا
 بونك واحد يمدى كلسه ابو عبيد زعم ايتدى اوزن تنيه سنه مذر يان ديرل ذى زيرا اخرنه الف مقصود
 اولوب دورت حرفى اولن على كل حال ايله تنيه اولور مقلى ايله مقليان كي ومقلى تاويه ديرل كه اتش التلرندن در
 و مذر و انك كركش دكن رلى در كرك يوقرى باشنده اولسون كرك اشغه باشنده اولسون و بونك واحد ي
 يوقدر منه قولهم جاء فلان ينفذ مذرويه اذا جاء باغيته و دوفض فابله وضاد معجه ايله بر سنه بي تحريك ايتكمكه
 ديرل الذكاء ذاك فتي والفك مدبه قلبك كسكينك كنه ديرل تيز فهم اولمق معنا سنه بقال ذكى بدكى ذكاء من الباب
 الرابع و ذكاءه دخى ديرل سن معنا سنه بقال بلغت الدابة الذكاءى السن ذكاء ذاك خمى والفك مدبه كوشك
 اسمى در معرفه در لا ينصرف درا كالف لام داخل اولماز نقول هذه ذكاء طالع ابن ذكاء ذاك كذا خمى والفك
 مدبه صمغ معنا سنه در زير اصمغ كوشك ضيا سنه در و ذكاء كاش معنا سنه در على مرافقا التذكية على وزن
 الترية بوغى ذم معناه سنه و تذكية اتشى لكندر مغه دخى ديرل و تذكية يشلوا لمغه دخى ديرل بقال زكى الرجل
 اذا اسن المذاكى ميمك فتي وكافك كسرى ومدبه انلر مديرل كه ديشلرى تمام بتد كدن صكره برايكى يل بكمش اوله

المذكى ميمك خمى وكافك كسرى وتشدد به واحد يوقى المثل جرى المذكيات غلا و غلا غين معجته نك كسرى به
 غلوه نك خمى اوقى انلرى معنا سنه الذكى ذاك فتي والفك قصر به اتش شعله نك بقال ذكت النار ذك كذا اذا
 اشتعلت الاذكاء همزه نك كسرى والفك مدبه تشى يا لكندر مق نقول اذ كيتها اذا اشتعلتها واذ كبر سنه به
 كوز چيلر كوند مكه دخى ديرل نقول اذ كيت عليه العيون اذ ارسلت عليه الطلائع ذكوان ذاك فتي وكافك سكويه
 ساجدن بر قبيلك اسميدر الذكية ذاك خمى وكافك سكويه شول سنه در كه انوكله اتش طوشد و ررل الاذليلاء
 همزه نك كسرى ولا مكد دخى كسرى ومدبه بر سنه بي كيز لو كلك بقال اذ لولى اذليلاء اذ انطلق فى استحقاق الذمام
 ذاك فتي والفك مدبه بوغر لنن سنه نك بقيه حياتى بقال الضب طول شى ذماء و بقال ذمى المذبح بزمى ذماء
 من الباب الثانى اذ تحرك و بر سنه نك رايحه سى الم و بر مكه دخى ديرل بقال ذمتنى ريج كذا اى اذ تى و ذمى ارتفع
 معنا سنه ده كلور نقول خذ من فلان ماذمى لك اى ارتفع الذميان فحتميله سرعت ايتكمكه بقال ذمى بزمى من الباب
 الثانى ايضا اذا اسرع الاستدما همزه نك وتانك كسرى والفك مدبه بر كسند نك باطنه اولن سنه بي تبغ ايدوب
 اخذ ايتكمكه نقول استذمت ما عند فلان اذا اتبعته واخذته ذوى ذاك فتي وواوك كسرى ويانك تشدد به
 تازم اوت صولق ابن السكيت رواينى اوزن بقال ذوى البقل يذوى ذوى يان من الباب الثانى اذ ذبل و ابن السكيت
 ايتدى ذوى البقل ديفر باب رابعدن و ابو عبيد ايتدى بونس ايتدى كه باب رابعدن دخى لقت در الاذواء همزه نك
 كسرى والفك مدبه صولدر مق بقال اذواه الحراذ اذبله ذالفيلينه بانه تفسير اولور انشاء الله تعالى فصل الزاء
 الرويه رانك خمى وهمزه نك سكويه كوزله كوزمك و بوير مفعوله تعديه قلو ورو علم معنا سنه دخى كلور و بويكى
 مفعوله تعديه بلر بقال راى زبد اعالمال راى رانك فتي وهمزه نك سكويه بعناه الرااء رانك فتي والفك مدبه
 راعة وزنى اوزن بعناه كذا كذا وراى دبير معنا سنه دخى كلور الاراء همزه نك فتي ورنك سكوى واخرنه الفك
 مدبه جمى تدبيرل معنا سنه الاراء همزه نك فتي ومدبه واخرنه الفك مدبه جمى قلب مكان اولمعه وراى فقه
 علمنه قياس ايدوب تأمل قلغه دخى ديرل بقال راى فى القدر ايا و عرب طا فقه سى راى ك مستقبليده همزه بي
 تخفيف اتش بلر كثير استعمال اولد غيچون وكاه اولور ضرورت حينده همزه ماله دخى استعمال ايدور وكاه اولور
 ماضينده دخى بلا همزه استعمال ايدور وكذا رايت وارايتك كله رندارت وارايتك دخى ديرل بلا همزه و امرنده
 اصل اوزنه اخراج ايسك اراده بر سنه فرع اوزن اخراج ايسك رير سن و ابوز بد ايتدى بعين ما رانك ديرل اعل
 وكن كلى انظر اليك معنا سنه يعنى بن سنى كوررم كى ايشله وراى بر كسند نك جكر نه اور مغه دخى ديرل نقول رايتنه
 اذا صبت ريته و ريه جكره ديرل على ماسيحي و ترين دير سن مفرد موث مخاطبه ده و جمع موث مخاطبه ده دخى
 حال بوبله در زير يان اولن كله رده مفرد موث مخاطبه و جمع موث مخاطبه برابر اولور نقول للمرأة انت ترين
 والجماعة انت ترين بوقدر واره مفرد ده اولن نون علامت رفع و جمعه اولن نون علامت جمع دروا كرون وقايه
 داخل قلسك انت ترينى دير سن واكردلر سك ادغام ايدوب ترينى دير سن نونك تشدد به تنه تم تضر بنى
 وتضر بنى دير سن الرى رانك فتي وهمزه نك كسرى ويانك تشدد به فعيل وزنى اوزن كذا كذا جمى تدبيرل
 معنا سنه ضانه ضين كى ورنى جن فعلى معنا سنه دخى كلور بقال برنى من الجن اى مس الرأوة رانك فتي وهمزه نك
 سكويه علامت حماقت منه قولهم على وجهه رأوة الحق اذ عرفت الحق فيه قبل ان تخبره الاراء همزه نك كسرى
 والفك مدبه كوسترمك نقول اريته الشى فراء واصله اريته الاراء همزه نك كسرى والفك مدبه راى ايتكمكه نقول
 ارتاى من باب الافتعال الاراء همزه نك كسرى به قيونك سى بيوك اولمق نقول ارات الشاة اذا عظم ضرعها المرئى
 ميمك خمى ورنك سكوى وهمزه نك كسرى ومدبه سى بيوك اولن قيون الى ياء رانك كسرى والفك مدبه

ذلا

ذما

ذوا

ذرا

ذكا

اسمیدر و بر عمل خلقه بلند میگویند و اسمی که در این عمل در آن ریا و سمعه
 و ریا معنای جمع دخی استعمال اول نور بری برینه مقابل اول نظر معنای بقال قوم ریا و بیونهم ریا دخی
 دیرلر قین اولری بری برینه مقابل اولسه المرائی میگویند و همزه نك كسری و مدبله غلن خلقه بلند میگویند اشلین
 كسنه المرائی و نك كسری و همزه نك دخی غمی و مدبله جمعی المرائی تانك فخی و همزه نك كسری و مدبله ایکی جماعت
 بری برن کور نك بقال ترائی الجمعان اذرائی بعضهم بعضا و ترائی ایینه به بقمغه دخی دیرلر بقال فلان ترائی اذا
 نظر وجهه فی المرأة فی السیف و ترائی جن کورنگه دخی دیرلر بقال ترائی له شی من الجن و تینه سنه ترائی یا
 و جمعنه ترائی و رسن الاسترا همزه نك و تانك كسری و الفلك مدبله بر كسنه بی مرانی عدا تانك بقال فلان
 یستر ای کا بقال يستحق و يستعقل و بوابو و رواتی در الیه تانك كسری و عقبنه همزه ابله چكره
 اعضای باطنیه دن در اخر نه اولن هایادن عوض درالر و نك كسری و همزه نك غمی و مدبله جمعی چكرل
 معنای سنه التریة تانك فخی و رانك كسری و یانك تشدد ببله نسا طایفه سی حیضدن پاك اولد قدن صكره
 صار و یما ببل یاخود بوزه ما ببل كوردی كسنه در و بوكورلن سنه ایام حیضه اولور سه اكا ترید بجزلر حیض دیرلر
 الرئی رانك كسری و همزه نك سكونی ابله ظاهر اكورن حسن حال و حسن لباس منه قوله تعالی هم احسن اثا و ریا
 همزه ابله قرات ابدنلره نظر و اثا متاعه دیرلر اما همزه سز قرات ابدنلر مز بوری یا معنای مذکور اوزن قارلر
 تخفیف همزه ابله یاخود و ریت الوانهم و جلودهم معنای سنه قلو رلر تازه و تراولوب خوب اولدی معنای سنه سامرا
 میك فخی و رانك تشدد ببله بر شهر كاسمی در كدانی معتصم بنایا تشدد و بوندك الی لغت وارد بری سرمن رای
 سبنك غمی ابله و بری دخی سرمن رای سبنك فخیله رویتدن و بری دخی سرمن راء و بری دخی سرمن راء در
 سبنك غمی و فخی ابله كذلک ر و دن تائی ابله نظر قلق معنای سنه و بری دخی سامر او بری دخی ساء من رای در
 احمد بن محی روائی اوزن المرأة میك كسری و رانك سكونی و همزه نك مدبله ایینه كه اكا نظر اولنور المرائی میك
 فخی و همزه نك كسری و مدبله جمع قلنی نقول ثلث مرأ المرائی میك فخی و اخر نه الفلك قصر ببله مرأتك جمع
 كثری بود كز اولنان جوهری كلامی در اكن مرأتی وزنی اوزن جمع قلت متعارف دكادر زرا جمع قلنك
 اوزنی كتب نخوده محصور در مكره مجاز اوله جمع قلت بعض مواضعه كثر ت ایچون مجاز اولد و غمی كی التریة
 علی وزن التریة بر كسنه به بقسون دیو ایینه طوتمق نقول رایت الرجل ترشه اذا امسكت له المرأة لينظر فيها
 المرأة میك فخی و رانك سكونی و همزه نك فخی و مدبله خوب نظر كاه اولن یبقال امرأة حسنة المرأة
 المرائی میك فخی و رانك سكونی و همزه نك فخی و الفلك قصر ببله مرأة كی در معناده منظره ابله منظر كی و مرأی
 مطلقا كور یا بلك بره دیرلر بقال فلان برأی و سمع ای حبث اراه و اسمع قوله المرأة میك غمی و همزه نك
 فخی و مدبله یا بلك بقال رای فلان الناس برأهم مرأة و یقال رایهم مرأاة علی القلب یعنی الرؤیا رانك
 غمی و همزه نك سكونی و الفلك قصر ببله فعلی وزنی اوزن دوش واقعه معنای سنه الرؤی رانك غمی و همزه نك
 فخی و الفلك قصر ببله و حالت تنكیده تنوینله رعی وزنی اوزن جمعی واقعه معنای سنه الرؤیا رانك فخی و یانك سكونیله
 زیاده اولن بقال رای الشی ر بوروا اذ ازاد و ر بورو كسك بره جقمغه دخی دیرلر و ر بورو نفسی شدتله المعغه دخی دیرلر
 بقال رای ر بورو اذا اخذه الر بورو بوات جوق سكرمة دن یاخود خوف ایینه دن شبمشك یقال رای الفرس اذا
 اتفع من عد و لو فرغ الرایة تانك كسری و یانك تخفیف ایله یوكسك وان یقول ریت الرایة اذا علوتها الر بوة
 رانك غمی و یانك سكونیله كذلک یوكسك و ر بوندك دورت لغت وارد بری الر بوة رانك غمی و یانك سكونیله
 كاذكر و بری الر بوة رانك فخی و یانك سكونیله و بری الر بوة رانك كسری و یانك سكونیله و بری الر بوة در رانك

فخی

فخی ابله بونلر جمله سی و معنایه در و رایه زاید معنای سنه ده كاورته كم فرا یاری تعالینك اخذهم اخذة رایة
 قولی زاید ابله تفسیرا تشدد رته كم الاربا همزه نك كسری ببله بر سنه ده و ردد كندن زیاده المعغه دیرلر نقول
 اریب اذا اخذت اكثر مما اعطيت الر بو ضمتبندله و و او ك تشدد ببله بیومك الر باه رانك فخی و الفلك مدبله
 بمعناه نقول ریت فی بنی فلان ربوا و ریت ریا اذا نشأت فیهم و ریا منته دخی دیرلر این در بدرو ابی اوزن
 نقول لفلان علی فلان ریا ای طول و طول طانك فخیله منته و فضله دیرلر التریة علی وزن التهنیه بسلك التری
 فختبندله و یانك كسری و تشدد ببله كذلک بسلك نقول ریتة تربیة و تربیة اذا غدت و ته و یو بسلكه و بیومكه
 قابل اولن رده اولور ولدكی و نباتات كی المری میك غمی و یانك فخی و تشدد ببله ایشلنن سنه به دیرلر
 یقال زنجیل مری و مریبای معمول بالرب و رب رانك غمی و یانك تشدد ببله قوی اولن سنه به دیرلر
 غسل و غسله شبیه اولن سنه كی الر بارانك كسری و الفلك قصر ببله یبعده اولن فضله دیرلر الر بوان فختبندله
 تینه سی الر بیان كذلک فختبندله تینه سی الریة رانك غمی و یانك سكونیله و با معنای سنه لغتدر
 و فی الحديث فی صلح اهل بخران ابس علیهم ربة و لادم قال الفراء انما هور ربة مخففة سمعا من العرب یعنی
 انهم نكلموا بها لیا و كان القیاس ربوة بالواو و كذلك الحبیة من الاحتباء یعنی ربوة نك باسی ساكن اولد قد
 قیاس و اوله ككندر یا به دو فكه موجب اولد و یچون و حبیه حاء مهمله ابله او تر كن دیزلن ديكوب یا غله
 ارقه سن بر سنه ابله بغلق در و معنای حديث بود كه طایفه مزبون دن طلب اولن دم و سایر حقوق
 اسقاط اولدی الار و وس اموال كانی اذا اتملری واجب در الاریة همزه نك غمی و یانك كسری ابله و یانك
 تشدد ببله اولیق دبی اصل غم معنای سنه و یونك اصلی ار بوة در و او اوزنه تشدد ببله ثقیل كورد كار یچون یا به
 قلب ایتد ببله الار بیتان همزه نك غمی و یانك كسری و یانك تشدد ببله تینه سیدر واریه اهل بیته دخی دیرلر
 بقال جاء فلان فی اریه قومه ای فی اهل بیته من بی الاعلام و یخوهم و لا یكون الاریة من غیرهم الار بیان همزه نك
 كسری و رانك سكونی و یانك كسری ببله و جنس اق بالقدر لقیه قور مجفزه بكر كه بصرده اولور الاریة رانك غمی و یانك
 سكونیله حشرات ارضدن برنوعدر الری رانك غمی و الفلك قصر ببله جمعی الر بوة رانك فخی و تانك سكونیله ادم
 خطوه معنای سنه نقول رتوت ارتو اذا خطوت و فی حديث معاذ انه یقدم العلماء يوم القيمة برتوة ای بخطوة
 و بقال بدرجه الر تورت رانك فخی و تانك سكونی ابله بر سنه بی كوشك و ضعیف ایتك بقال رتاه یرتوه اذا ارخاه
 و او هاهو بر سنه بی حكم قلغه دخی دیرلر بر بواضداد دندر بقال رتاه و فی الحديث ان الخزیرة رتوفو اذ المریض
 ای تشد و تقویه و اموی ابتد رتوقیون قوغه بی اهسته چككه دیرلر نقول رتوت الدلوار تورتو اذا مددتها
 مدر قیقا و غیر ببله ایتدی رتو باشله ایما یتكه دیرلر بقال رتاه برأیه رتورتو الریة رانك فخی و ثناء مثله نك سكونیله
 دیزده و سایر مفاصله اولن و جمع در الریات فختبندله جمعی ذكر اولن و جعلر معنای سنه المرثیه میك فخی و یانك
 كسری و یانك تخفیف ایله میتك محاسن عداید و غلق كذلک محاسن مینی شعده نظم ایتكه دخی دیرلر الر
 رانك فخی و یانك سكونیله مرحمت ایتك نقول رقی له اذ لوق ابن السكیت ایتدی نساء عربی رتات زوجی یا بیات
 دیوب همزه ابله استعمال ایتدی و حكا یه فی ایشدوب فر ایتدی عرب طایفه سن فصاحتلری كام اولور هموز
 اولینی هموز قلغه سو و ایدر رتات ملیه و لبات الح و حلات السویق تحلیه دیرلر حالا كه تحلیه حلا و تدن در
 و امرأة رتاء و رتایه دیرلر قین زیاده نوحه قلیچی اوله شول كسنه كه بونلری هموز قلیز اصلی اوزنه
 اخراج ایتش اولور و سقاء و سقایه كله سنه و بونلره شبیه اولند دخی حال بو ببله در و ابو عمر و ایتدی
 الرایه رانك كسریله بر كسنه دن حديث نقل ایتكه دیرلر نقول ریت عنه حديثا رتی رتایه اذا ذكرته عنه

رتا

رتا

ر یا

رجا

رجا

رجا

الارجاه همز نك كسرى والفك مدبله برنسنه في تاخير ايمك تقول راجيت الامراء اخرته يهزم ولا يهزم وقرى واخرون
 مرجون لامر الله وارجوه واخاه المرحي ميمك فمي وجمك كسرى ومدبله تاخير ايد مجي كسنه المرجية شول
 جماعت دركه تاخير ايد مجي اولال يقال قوم مرجية المرحي ميمك فمي ويانك تشدد مدبله مرجية منسوب اولن
 كسنه ته كباب همزه ده ذكر اول تشدد راجاء رانك فمي والفك مدبله برنسنه في اومق امل معنا سنه الرجور انك
 فمي وجمك سكويه بعناه الرجاوة رانك فمي بعناه كذلك يقال رجوت فلان رجاوة ورجاوة ويقال
 ما تبتك الارجاوة لغير التري فميتنله وجمك كسرى وتشدد مدبله بعناه كذلك الارجاه همزه نك وتانك
 كسرى بعناه كذلك الرجي رانك فمي وجمك سكويه بعناه كذلك تقول ترجيته وارجيته ورجيته كله بمعنى رجوة
 وكاه اولور رجو ورجاء خوف معناسنه دخی كور قال الله تعالى ما لكم لا ترجون لله وقار الى لا تخافون عظمة الله
 الرجيه رانك فمي ويانك تشدد مدبله اولن سنه تقول مالي في فلان رجية اي مال رجوا رانك فمي والفك
 قصر بله قيوونك رجا بي ناحية البئر معناسنه وهر جانبه رجاء رل ونسج محاحده ناحية البئر وحقاقتها واقع
 اولمشدر محل افراده صيغة ثنية اوزن پس تا وبلدن لا بد در الرجوان فميتنله ثنية سي ايكي حاب معناسنه
 طايقة عرب رمي به الرجوان ديسه صيغة مجهول اوزن معناسي مهالكه طرح اولندي ديك اولور الارجاه
 همزه نك فمي والفك مدبله جمعي جانب لمعناسنه قال الله تعالى والمالك على ارجائها الارجاه همزه نك كسرى والفك
 مدبله قيوونك كنار ايمك تقول ارجيت البئر وارجا ناقة نك طوغرمسي قريب اولمغه دخی ديرل يقال ارجت الناقة
 اذا دنا صاحبها بهزم ولا بهزم الارجوان همزه نك فمي وجمك سكويه ابله زياده قرمزي اولن بقال قطيفة
 حمراء ارجوان ابو عبيد ليتدي بواول لون دركه كان شاستج ديرلر وهر مان بونك مادوني اولندر وبعض بلر ليتدي
 ارجوان فارسي معرب در ارغوان دن نقل اولندر وارغوان راجع دركه انوك قرمزي چيكي واردر كه لوني زياده
 خوب در پس هر لون كه كاشيه اوله ارجوان ديرلر الرجي رانك فمي وجمك سكويه صكره الفك قصر بله دكر من
 اسباب معناسنه موث سماي در النقي يادن منقلب در الرجوان فميتنله ثنية سي جوهر ي ليتدي شول كسنه كه
 رجانك الفن مدوده قلدي وثنية سنه رجان دبدی والارجيه همزه نك فمي ويانك تخفيفي ابله جمعي در دبدی
 عطا ابله عطا ان واعطيه كي رجانك الفن واودن منقلب قلن اعتبار بله بلزم كه اول كسنه نك حنجي نه در
 وبقولك محتك وجعي نه در دبدی يعني بو تفسير دن مراد جوهر نك محل انكاري الف واودن مقلوب اولمق
 قول اولمغني اشعار در زراعت قريب واوي اولمسن مشعر كلام كور انشاء الله تعالى الف مدوده فانك وجعي
 نه در دبدی الارجي همزه نك فمي وجمك كسرى ومدبله جمعي قاني بقال ثلث ارج الارجاه همزه نك فمي والفك
 مدبله جمعي كثرني وارحاشول قبيله ره دخی ديرلر كه غير دن مستغني اولال وارحاشي ديشلر نه دخی ديرلر علي ماسيجي
 ورجي ريان دكرمي ره دخی ديرلر كه يوكسك اوله ورجي رقومك اولوسنه دخی ديرلر سيد القوم معناسنه ورجي
 الحرب حريك عطينه دخی ديرلر ورجي السحاب بلودك دكر ميسنه ده ديرلر ورجي دوه كو كسنه اولن دكر ميه دخی
 ديرلر واعي ديشنه ده ديرلر ورموضعك دخی اسمي در ورجي شول دوه سوريسنه دخی ديرلر كه ازدحام اوزن اوله
 الرجور انك فمي وجمك سكويه دكر مني دوند رانك الرجي رانك فمي وجمك سكويه بعناه تقول رجوت رجاء
 ورجيته اذا درتها ودرمي اولمغه دخی ديرلر التري فميتنله وجمك كسرى وتشدد مدبله كذلك دكرمي اولمق يقال
 رحت الحية وترحت اذا استدارت الرخور انك كسرى وجمك سكويه كوشك وصالي اولن سنه الرخو
 رانك فمي وجمك سكويه بعناه بقال شي رخو ورخو اذا اكل هشا وهر شين معجه ابله زبون اولن سنه ي ديرلر
 ال خاء رانك فمي والفك مدبله برنسنه كوشك اولمق وواسع اولمق معناسنه ده كور الرخوة رانك فميتنله كذلك

كوشك

كوشك اولمق يقال رخي شي رخي رخان الباب الرابع ورخو رخو رخوة من الباب الخامس الرخوة رانك كسرى
 وجمك سكويه صالي اولن ات يقال فرس رخوة اذا كانت سهلة مسترسلة ونسج محاحده بو عبار نلر علامت
 تائيدله واقع اولمشدر ظاهر فرسه مراد فرس موث اولد وغمه نظر ادرا رجاه همزه نك كسرى والفك مدبله
 برنسنه في صاليو رانك تقول رحيست وغيه اذا رسلته وارحاشه نك يا حقي انلري سوليك اولمق يقال رخت
 الناقة اذا استرخى صلاها وواو خاسكرته دن برنودر وارجاء ات كندی اشتها سي اوزن ترك ايمك در كرك سكرته ده
 كرك غيري سنه ده المرحاء ميمك كسرى وجمك سكويه والفك مدبله شول ات دركه ذكر اولن صفت اوزن اوله
 المرحي ميمك فمي وجمك كسرى ومدبله جمعي ويقال انان مرخاء ايضالي كثيرة الارخاء الارخية همزه نك فمي وجمك
 سكويه ويانك تشدد مدبله برده برده به ثنية اولن سنه الاسترخاء همزه نك وتانك كسرى برنسنه نك
 صاليو رلي بقال استرخي شي التري تانك فمي وجمك سكويه وجمك كسرى ومدبله كوكك يغمور يغدر مسي كيج اولمق يقال
 ترخي السماء اذا ابطا المطر الرخي رانك فمي ويانك تشدد مدبله واسع معنا سنه در بقال رجل رخي البال اي واسع
 الرخاء رانك فمي والفك مدبله ملايم اولن روز كار ريج لينه معناسنه قال الاخفش في قوله تعالى فسخرنا له الريح تجري
 بامره رخاء حيث اصاب اي جعلناها رخاء الردي رانك فمي وجمك سكويه ابله ات يورقه ملق الرديان فميتنله
 كذلك ات يورقه ملق يقال ردي الفرس رديا ورديانا الزارج الارض رجا بين العدو والمشي الشديدي
 ورجم نك سرعتله حركت قلسمنه ديرلر يا غيله طاشي اند غيچون اسمي ايتدي متجع ابن نهانه سوال ايدوب
 رديان نه در دبدی ايتدي حمارك ايفند دخی رله يدي ران سنه سكرتسي در وودي زياده ايمك معناسنه ده
 كور الاراء همزه نك كسرى ابله بعناه واراء هلاك ايمك دخی ديرلر بقال اردها غير اهللكه تقول رديت علي
 لمسن اذا زدت وودي بر كسنه يي بدله اورمغه دخی ديرلر تقول رديته ااصدمته وودي طاشي فميتنله
 كولنكله ياخود بريوك طاشله اورمغه دخی ديرلر تقول رديت الحجر ببول او بخره اذ اضربه بهالتكسره وودي
 طاشله اذ دخی ديرلر تقول رديته بالحجارة رديه رديا اذ اميته وودي اوغلن رايغ اوزن طور وپ حرايرق كنككه
 دخی ديرلر بقال ردي الغلام اذا رفع احدي رجليه وقفز بالاخرى وقفز قاف وقا وزي معجه ابله حجرة مق
 معناسنه در وقيويه دوشمكه ياخود طاغدن بو النغه دخی ديرلر التري فميتنله وجمك كسرى وتشدد مدبله
 كذلك قيوونك ياخود طاغدن بو النغه دخی ديرلر بقال ردي في البئر وتردي اذا سقط في البئر اوتهور
 من جبل وكنك معناسنه ده كور بقال مادري اين ردي اي اين ذهب وتردي رد اورنككه دخی ديرلر تقول ردي
 االبس الرداء المردى ميمك كسرى والفك قصر بله اتلن طاشدر بو سبیدن جري اولن كسنه يي مردى الحروب
 ديرلر وودي كي ايتورجك اغاجه دخی ديرلر كه كيمي النده طوتر المادي ميمك فمي وجمك كسرى ومدبله جمعي النغه
 صالح اولن طشلمر معنا سنه ورمادي كي ايتورجك اعجلره دخی ديرلر المرداة ميمك كسرى وجمك سكويه بعناه
 وفي المثل كل صب عند مرداته يعني هر كره اتلن طاش انوك قمتنه حاضر در وكاه اولور ناقة مراد ته تشبيه اولنور
 صلابته يعني رانك اولمغه فيقال ناقة مرداة اي كالمرداة الرده رانك كسرى والفك مدبله يونه اردن سنه دركه
 معروف در الردان رانك كسرى وجمك سكويه ومدبله ثنية سي الردان رانك كسرى ابله كذلك ثنية سي يعني
 رانك ثنية سي ايكي طريقه كور زير اهر اسم مدودك همزه سي ايكي دن خالي دكل دريا اصلي در وياخود غير اصلي در
 اصلي اولور سه حالت ثنية ده خالي اوزن باقي قالور خزان وخطان ديوسن وخراء خاء معجه ابله وراه مهمله ابله
 مجاست كه معروفه دروا كثر سنه خيله وزاء معجه ابله واقع اولمشدر لكن اگر جزدن اولور سه بعض معناسنه
 الف مدوده ابله كاندكي ثابت دكل در واكر جزدن اولور سه عوض معناسنه همزه سي اصلي اولمق واكر اصلي

ردا

و يقال فلان رعى على ابيه اي رعى غنمه ورعى او ثلغته دخی دیرل بقال رعى العیر انکلا بنفسه رعبا و غیر حمان دیرل ورعى بلد زنه نظر قلغه دخی دیرل تقول رعت النجوم اذا رقبته المرعى ميمک فقی و رانک سکونی والفک قصر بله اوت معنسانه واسم مکان و مضمر معنسانه ده کلور و فی المثل مرعى ولا کاله مدان یعنی مرعى چوق و لکن سعدان کبی مرعى بوقدر و سعدان سبک فخیله برجنس اوت در الرعى عینک کسری و مدبله چوبان و ویرلا بته والی اولن کسنه ی دخی دیرل الرعا رانک ضمی و عینک تخفیفیه جمی چوبانلر معنسانه قاضی بله قضایه کبی الرعیان رانک ضمی و عینک سکونیه کذلک جمی شای بله شایان کبی الرعا رانک کسری والفک مدبله کذلک جمی جابع بله جیاع کبی و راعی عیدین حصینک لقی در که معروف شاعر در الترعیه تانک فقی و رانک سکونی و یانک تشدید بله شول کسنه در که دوه بی خوب رعى ایلیه الترعیه تانک کسری و رانک سکونیه کذلک دوه بی خوب کوردوب کوزدن کسنه الرعاوی رانک فقی والفک قصر بله شول دوه در که قومک اطرافنده و بیوت قومک اطرافنده اولن که انلری قوللند قلر یچون اراق مرعایه کوندر مزل الرعاوی رانک ضمی والفک قصر بله کذلک بمعناها المرعاة ميمک ضمی بله برنسنه ناک آخری بیه نجر اولور دیون نظر قلغ تقول راعت الامر اذا نظرت الام بصیرای الی ما یصیر تخذف الالف کاحذف من یم ینسأ لون و مراعاة مطلقا ملاحظه اتمکه دخی دیرل و حقوق رعایت اتمکه ده دیور و يقال الحمار رعى الحمر یعنی خرسا رخزلله اولن یوب انلر کحقنه مانع اولماز و مراعاة برکسنه ناک کلامنه قولن طوطغه دخی دیرل علی ماسیحی الاسترعا همزه ناک و تانک کسری والفک مدبله برکسنه دن چوبانلق خدمتن طلب اتمک و فی المثل من استرعى الذئب فقد ظلم الرعیه رانک فقی و عینک تشدید بله عامه خلایق یقال لیس المرعى کالرعى الرعوه رانک فقی و عینک سکونیه بعض امور دن منع اتمک الرعوه رانک کسری و عینک سکونیه بمعناها الرعوی رانک فقی والفک قصر بله بمعناها کذلک ورعوی اسم دخی کلور علی ماسیحی الارعواء همزه ناک و عینک کسری والفک مدبله بمعناها کذلک بقال فلان حسن الرعوه والرعوه والرعوی والارعواء و يقال ارعوی عن القبیح اذا کف و بونک تقدیری افعول و زنی افعول در پس ادغام جائز کورلدی یا الفه قلب اولنوب ساکن اولد و غندن او ری الرعیانک ضمی و عینک سکونیه والفک قصر بله ورعوی رانک فقیله اسم در منع مذکور معنسانه بقیه بله بقوی کبی مرحمت معنسانه الارعاء همزه ناک کسری والفک مدبله برکسنه بیه مرحمت اتمک تقول رعت علیه ای ترجمته وارعا برکسنه ناک کلامنه قولن طوطغه دخی دیرل تقول ارعیته سمی اذا الصغیت الیه و منه قوله تعالی و راعنا اخفش ابتدی بواصله فاعلنا ابدی مراعاتدن ارعنا سمعک معنسانه اخرندن یا ساقط اولدی امر اولد غندن او ری و اخفش ابتدی راعنا دخی قرأت اولندی تنوینله قول سابق مزبورده عامل قانق اوزنه کانه قال لا تقولوا جمعا ولا تقولوا هجر اوت تقدیر جهره عونتدن اولور جماعت معنسانه الرعایه رانک کسری بله والی و لا بتنی ضبط اتمک تقول رعى الامیر رعیته رعایه و برکسنه ناک حرمتن صقلغه دخی دیرل تقول رعت حرمته الارعاء همزه ناک کسری والفک مدبله نباتات بتورمک بقال راعی الله الماشیه اذا انت لها مارتعا الرعا رانک ضمی و غین معجده ناک تخفیفی والفک مدبله دوه قسمنک اواز ویرمی بقال رعى البعیر رغو رغا اذا فح و فی المثل کفی رغا بها منادیا یعنی سخی اولن کسنه ناک دوسی اوازی ضیافته دعوتنه کفایت قلور الترغیه علی وزن التریبه سود قیق یعلق بقال رعى اللبن ترغیه اذا زبد المرعى ميمک ضمی و عینک کسری و تشدید بله شول کلامدر که معنسانى اشکان اولیه بقال کلام مرغ اذا لم یفصح عن معناه و ترغیه دوه قبیل سود ویرمکه دخی دیرل یقال مست ابلهم رعى و تشقی ای لها شافه و رغوه و شافه سود ک صاغلور کن یوزنه کان کویکه دیرل الرغوه رانک ضمی و عینک سکونیه سود یوزنه کان نسنه یعقوب روابی اوزنه و یونده اوج لغت وارد رری ذکر اولن در الرعوه رانک فقی و عینک سکونیه بمعناها و بولت ناسیه در الرغوه رانک کسری و عینک سکونیه بمعناها

کذلک و بولت ناسیه در کسری لیماننک و اکاتب اولنلرک روابی در الرعى رانک ضمی والفک قصر بله جمی قبیلر معنسانه الرغایه رانک ضمی ابله و یا ابله کذلک قیق معنسانه الرغاهه رانک ضمی و و ابله کذلک قیق معنسانه و ابوالمهدی و او ده ضم و یاده کسری روابت قلدی الارقاء همزه ناک و تانک کسری بله سود یوزنه اولن کپوی اجمک تقول ارتعت اذا شربت الرغوه و فی المثل یسر حسوا فی ارتقاء و بومثل شول کسنه حقه ضرب اولنور که برنسنه بی اظهار ابدوب غیر نسنه مراد ابدن و حسو حواسین مهمله ابله اجمک معنسانه در شعبی دن رضى الله عنه زوجه سنک الله سن تقبیل ابدن کسنه سوال اولند قیسر حسوا فی ارتقاء و قد حرمت علیه امرأتهدی الرغور رانک فقی و عینک ضمی و و اوک تشدید بله شول ناقه ی دیرلر که رغاسی یعنی صوتی چوق اوله پس رغوف قول وزنی اولور بقال ناقه رغوا کثیره الرغاء الارغاء همزه ناک کسری والفک مدبله دوه بی چاغرمق تقول ارغیته اذا حملته علی الرغاء و ارغاناقه ویرمکه دخی دیرلر تقول ایتنه فالثانی و لا رعى یعنی نقیون و یردی و نه خود ناقه ته کم ما احشی و ما اجل دیرلر و احشی خرده دوه ویرمکه و اجلال ایری دوه ویرمکه دیرلر الترانی تانک فقی و عینک کسری و مدبله چاغرمق یقال ترغوا اذا رغا و اواحد هنا و واحد هنا و فی الحدیث انهم والله ترغوا علیه فقطاوه الرغایه عینک کسری و یانک تخفیفیه ناقه ی دیرلر ته کم ناعیه قیونه دیرلر منه قولهم ماله ناعیه و لا راعیه اذا لم یکن له شاة و لا ناقه الرغور رانک فقی و تانک سکونیه بیزی یا غیر نسنه بی اصلاح ایتک تقول رفوت الثوب رفوه رفوا همز و لا یهمز و رفور کسنه ناک خوفن تسکین ایتکه دخی دیرلر تقول رفوت الرجل اذا سکنته من الرعب و رفور برکسنه بی غضب حاله ساکن قاعه دخی دیرلر تقول رفوت الرجل اذا سکنته عند الغضب المرافاة ميمک ضمیله اتفاق معنسانه در الرفاء رانک کسری والفک مدبله برکسنه ابله امتزاج و اختلاط ایتک منه قولهم للزوج بالرفاء والبین الترفیه علی وزن التریبه متزوج اولن کسنه بیه بالرفاء والبین دیک و تقول رفیته ترفیه اذا قلت له بالرفاء والبین ابن السکیت ایتدی بونک معنسانى بالسکون و الطمانینه دیک در الرقی رانک فقی و قافک سکونیه چقق صعود معنسانه الرقی رانک ضمی و قافک کسری و یانک تشدید بله بمعناه نقول رفیت رقیما و رقیما اذا صعدت الارقاء همزه ناک و تانک کسری والفک مدبله بمعناه کذلک و عر یلرک ارق علی طلعلک دبدکاری کلامک معنسانى نفسک غمل ایتدی ره چق غملندن زیاده اولن ره اقدام ایتنه دیک او اور الرقیه رانک ضمی و قافک سکونیه فسون الرقی رانک ضمی و قافک فقی والفک قصر بله جمی افسونلر معنسانه المرافاة ميمک فقی و رانک سکونیه زردبان شول کسنه که فی الته تشبیه ایلدی ميمک مکسور ایتدی و شول کسنه که فی موضع عمل اعتبار ایتدی میمی مفتوح قلدی و بوی یعقوب روابی در الترغیه علی وزن التریبه کلامی تکلم ایدر کن رفع صوت ایتک یقال رقی علیه الکلام ترفیه اذا رفع الترقی فقیه نله و قافک کسری و مدبله درجه درجه چقق نقول رقی فی العلم اذا رقی فیه درجه درجه الرقوه رانک فقی و قافک سکونیه برقطعه قوم که ذکر می اوله الاسترقاء همزه ناک و تانک کسری بله افسون طلب ایتک تقول استرقیته فرقانی رقیه الرقی فافک کسری و مدبله افسون ایتدی کسنه بقال رقیته فهوراق رقیه رانک ضمی و قافک فقی و یانک تشدید بله یعورنک سمیدر الرقیهه وزن مزبور اوزن جمی و عبد الله بن قیس الرقیات برجالک اسمیدر و مزبورک رقیاته ضافت و تسمى اتفاق رقیه نام بر قاج عورت الدغنه بناء وروا صهی روابی دروغه یلر ایتدی جده لریک اسمی رقیه اولد غنه بناء ورو بعضلر ایتدی رقیه نام بر قاج عورته تعلق ابدوب اشعارنده انلری ذکر ایتد کسنه بناء انلره اضافت اولنشدردیدی الرقی رانک ضمی و قافک فقی و یانک تشدید بله بر موضعک اسمی در الرکیه رانک فقی و یانک تشدید بله قوی بر معنسانه الرکی رانک فقی و یانک تشدید بله جمی الرکیا رانک فقی و یانک والفک قصر بله کذلک جمی قویلر معنسانه الرکوه رانک فقی و کافک سکونیه شول صوتا ییدر که اکثر یا تختیادن دیرلر الرکا و رانک کسری والفک مدبله جمی الرکوات فختیه کذلک جمی و فی المثل صارت القوس

و کوه بر مثل در که دولت دو نوب احوال منقلب و ملق خصوصه ضرب و لنور و رکاء کذلک بر موضع ملک اسمی در
 المرکومیک فخی و کافک ضمی و واک تشدید بدله بیک حوض و وک و چک حوضه دخی اطلاق و لنور جر موز
 معنایه الارکاء همزه نك کسری و الفک مدله صغنی تقول ارکت الیه اذ الجأت و ابو عمر و ابتد ارکاء خیره دخی
 دیرل بقال ارکتی الی کذا ای اخری و ارکاء سکره اضراغه دخی دیرل تقول ارکت لبی فلان جند اذ اهیاته و ارکاء
 برکسینه یافتر البوب کناه یو کله که دخی دیرل فرار و ابی وزن تقول ارکت علیه الذنب اذ اجماعه علیه الکرور انک
 فخی و کافک سکونیه دوه نك یوکن مضاعف قلن تقول رکوت الحمل علی البعیر اذ اضا عفته و رکوب برکسینه اسناد
 مالم یکن انک دخی دیرل تقول رکوت علی فلان الذنب اذ اورکته و توریک افتر انک دیرل و رکوب بقان کونی
 اقامت انک دخی دیرل تقول رکوت بقیه یومی ای ایت و رکوب برکسینه فی اصلاح انک دخی دیرل تقول رکوت الشی
 ارکوه اذ اشد دته و اصاحته الارکاء همزه نك و تانک کسری به برکسینه یاعتماد انک تقول انام نك علی کذا ای معول
 علیه المرکی میم ضمی و الفک قصر به اعتماد ایتک تقول مالی مرکی الا علیک الرمی و انک فخی و میم سکونیه
 اتق تقول رمیت الشی من بدی اذ القیمه الزمیه رانک کسری به کذلک اتق تقول رمیت السهم رمیا و رمیه
 و رمیت عن القوس و رمیت علیه اذ یرل رمیت به اذ یرل و رمی یاردم ابد و احسان ایتکه دخی دیرل بقال رمی الله
 لک ای نصرک و صنع لک و رمی زیاده قلن معنایه ده کلور تقول رمیت علی الحسنین اذ زدت یعنی الی باشندن
 مجاوز انک مثلاً الارکاء همزه نك و تانک کسری و الفک مدله برکسینه اتق تقول رمیت الشی فارقی و ارکاء شغفه
 دخی دیرل الترمی تانک فخی و میم کسری و مدله کذلک انشقی تقول اترمینا و اترمینا و خرجت اترمی دیرل صیده
 اوق اتق مراد اولور و خرجت اترمی دیرل نشان اتق مراد اولور علی ماسیح و و ترمی یان از معه دخی دیرل بقال
 ترمی الخرح الی الفساد الرماء رانک کسری و الفک مدله کذلک انشقی المرامه میم ضمی ابله بمعناه تقول رامیت
 مرامه و رماء الرمی رانک کسری و میم کسری و تشدید و یانک تشدید و الفک قصر به حیثی و رنی وزن
 اتق تقول کانت بینهم رمی ثم صاروا الی حیحیزی و حیحیزی وزن مز بورا وزن منعه دیرل یعنی اول تشدید بعد منع
 اولند بل الترمی فحینه و میم کسری و تشدید بدله نشان اوق اتق طلب ایتک تقول خرجت اترمی اذ اخرجت
 ترمی فی الاغراض و فی اصول الشجر الارماء همزه نك کسری و الفک مدله زیاده قلن تقول رامیت علی الحسنین اذ
 زدت یعنی الی باشندن مجاوز انک و ارما شغه دوشر مکه دخی دیرل بقال طعنه فارماه عن فرسه اذ القاه
 عن ظهر دابته کابل اذ راه و ارما الدن طاشی برقه دخی دیرل تقول رامیت الحجر من بدی اذ اقیه و ارما شغه
 دخی دیرل تقول سابغی علیه یعنی انو کله سوکشوب اکابر سنه اندی و ارما یابو و رمکه دخی دیرل تقول ارمی
 فلان اذ ارمی ترمین تانک فخی و میم کسری و مدله مفرد مؤنث و جمع مؤنث مخاطبه تقول لراة انت ترمین
 و انت ترمین علی سوا یعنی لفظ واحد و یرل در الرماء رانک فخی و الفک مدله سماء و رنی وزن و بقال عررضی الله
 عنه لا تشتر و الذهب بالفضة الابداید ها و اقی اخاف علیکم الرماء کسائی ابتد بونک سماعی مدله در
 الرمیه رانک فخی و یانک تشدید بدله شول صیده دیرل کما کارمی اولنور بقال انیس الرمیه الارنب انیس
 الشی مما یرمی الارنب و رمیه ده اولن تاعداد اسمادن اولد غنه بناء در و بواصلند مر میه اولوب بعد فعیل و رنه
 عدول و ننه دکدر المرامه میم کسری و رانک سکونیه شول فخی ترمی در که مد و اوله پس بوسره کی در معناده
 جوهر نیک بو کلا مندن تبادر ابدن بودر که سروه ترم معنایه اوله حالاکه فصل سینده سروه فی مولانا
 صاحب الصحاح سهم صغیره تفسی ایشدر فقط و کذا فی قاموس المرامه میم کسری و رانک سکونیه
 چتال طرقل حیوانک طرفی ظلف معنایه تنه کم حدیث شریفه واقع اولشدر اولن ادهم و عی الی
 مر ماین لاجاب و هو لا یحب الصلوة و ابو عبید ابتد مرماه ایکی ظلفک ان سی در و مزبور ابتد مره فی

اشمو حدیث ذکر اولن ابله تفصیر ابتد بلر کن بونک و جمعی ظاهر دکدر بدی و حدیث شریفک حاصلی غراب
 صلوة توجه اجتر سن حیوانا تک ظلفینی بیننه توجه و رغبت ابد رسن دیکدر دیو تو حیه ممکن اولور الرمی رانک
 فخی و یانک تشدید بدله شول بلوت در که قطر داری عظیم و و قوی شد بد اولوب یاز و کوز بلونلر ندن اوله سقی
 معنایه الارمیه همزه نك فخی و میم کسری و یانک تخفیفیه جمعی ذکر اولن ان بلونلر معنایه سقینک جمعی
 اولن اسقینه کی اولور و زنا و معنی الرنوختمینه و واک تشدید بدله برکسینه نظری دائم قان بقال رنا الیه یرنورنوا
 اذ ادام النظر بقال ظل رانیا الارناء همزه نك کسری و الفک مدله برکسینه فی برکسینه فی برکسینه فی دائم بقدر مق بقال
 ارنا فی حسن مارا بت ای حملی علی الرنوالر نونا رانک و نونک فخی و واک سکونیه ساکن اولن نسنه بقال کاسر نونا
 ای دائمه ساکنه و وزنها فعله و بعضلر ابتد رنونا ابن احمر کلامندن فیری رده ایشدر لمدی الرنور رانک فخی
 و نه نك ضمی و واک تشدید بدله برکسینه باقوب طورن کسینه بقال فلان رنوفلانه اذ اکان بدیم النظر الیهما
 الرنا رانک فخی و بونک تشدید بدی و الفک مدله نساطا بغه سنه دایم انظر وزن او ان کسینه بقال رجل رنا اذ
 کان بدیم النظر الی النساء الرنا رانک ضمی و نونک تخفیفی و الفک مدله چاغرمق صوت معنایه الرنا رانک فخی
 و الفک قصر به شول نسنه در که اکادا یانظر اولنه ابن رنا تانک ضمی و رانک سکونی و الفک قصر به برلفظ در که
 لیم دن کنایت اولنور پس محل تحقیر ده یانن رنا دیرل الارویه همزه نك ضمی و رانک سکونی و یانک تشدید بدله
 بیان کسینه دیشبسی و کاه اولور بونکله نسادن بعضی سیمه اولنور و بواصلند افعوله و رنی وزن ابدی و او
 ناریه قلب اولنوب ادغام اولندی و واک اولی مکسور قلندی صیانه الیاء الاراوی همزه نك فخی و واک کسری
 و یانک تشدید بدله فاعیل و رنی وزن جمع قلن تقول ثلاث ار اوی الاروی همزه نك فخی و الفک قصر به جمع کثری در
 علی خلاف القیاس او هر اسم جمع کذا فی القاموس و اروی کذلک برعور نك اسمی در الریان رانک فخی و یانک
 تشدید بدله صویه قن کسینه عطشانک مقابل در الریان رانک فخی و یانک تشدید بدی و الفک قصر به مؤنثی یابونن
 و اوه قلب اولنوب روی دید بلر زریانی و اوه اسم او اب موضع لامه واقع اولد قن قلب ابدلر صفت اولد قن
 قلب ایتلر کقولک شروی هذ الثوب فانها من شرب و تقوی فانها من الثقیه و ریان بطاغک دخی اسمی در بنی عامر
 و لا یقنده الرویه رانک فخی و یانک تشدید بدله حاجت تقول لنا قیامک رویه ای حاجه و رویه برکسینه فی نفکره
 دخی دیرل و بولکلام عربی غیر مهموز واقع اولشدر رویه دیندن و دینه شینه اولن نسنه دن باقی قلنه دخی
 دیرل الرویه رانک کسری و الفک مدله شول اب در که انو کله دوه اوزنده متاع بغلنور الارویه همزه نك فخی
 و واک کسری به جمعی الری رانک فخی و یانک تشدید بدله برکسینه فی بخلن تقول روت علی الرجل اذ اشد دته علی
 البعیر ثلاثا یسقط من النوم و برکسینه اهل و عیالنه صوکتو و مکه دخی دیرل تقول روت علی اهل و لا اهل اذ
 انبتهم بالماء و روی صویه فالغنه دخی دیرل روی رقوم ایحون قیودن صوچکمه دخی دیرل تقول روت القوم ارویهم
 و اذ اسقیت لهم الماء الی رانک کسری و یانک تشدید بدله کذلک صویه قانق الروی رانک کسری و الفک
 قصر به کذلک صویه قانق تقول روت من الماء من الباب الرابع اروی و یا و یا و روی مثل رخی رخی و روی شول
 طنلو صویه دخی دیرل که فی ایحون قار الارواء همزه نك و تانک کسری به کذلک صویه قانق و ارتو ابیک قانلری قان
 اولغنه دخی دیرل بقال ارتوی الحمل اذ اغلظت قواه و ارتو اعضانک مفاصلی قوی اولغنه دخی دیرل بقال ارتوت
 مفاصل الرجل اذ اعتدت و غلظت التروی فحینه و واک کسری و تشدید بدله کذلک قانق الریه رانک فخی و یانک
 تشدید بدله صوائق تقول من این یتکم ای من این تزوون الماء و رویه صوینی چوق اولن بکان دخی دیرل بقال عین ریه اذ
 کانت کثیره الماء الرویه رانک کسری به حدیث یا خود ستر نقل انک تقول روت الحدیث و الشعر و رایه من الباب

رنا

رنا

الثاني ولكن او القصيدة ديز سن بلكه انشد هادي رسن مكره في ظهر قلبين او قويني از بر قيل ديكى مراد
 ايد سن كه بوكره اورو بدن اولور الراوى واوك كسرى ومد به حديث نقل ايديجى كسنة وصوية قجى
 معناسنه دى كلور الراوة رانك خمى وواوك تخفيفيله جى التروية على وزن التريسة تركسنة في رايته حمل ايلك
 يعنى ركلامى نقل ايتدرمك نقول رويته الشعر تروية اذا حمله على رايته يوم التروية على الوزن المزبور عرفه
 كوتندن مقدم اولن كونك اسمى درويوم ترويه دبديلر صوارق اولغين اول كونه طواري وغيرى صويه
 قاندر دقلر چون و ترويه برنسنه في فكر اتمكه دى ديرلر نقول رويته في الامر اذا نظرت فيه وفكرت يهيمز ولا يهيمز
 الية على وزن اخالة صبحاق علم معناسنه الراوية واوك كسرى به شول دوه وياخود شول قاتر وياخود شول
 حمار دركه انوكله قيودن صوچكرل وعامة صوچكدر كرى نلومه واكاشيه اولنه اطلاق ايدرلر و بوجا زدر
 استعاره ووجى ذكر اولن در وراوية الشعر شعر رويته قلنه دى ديرلر نقول رجل راوية الشعر والهاء للبالغة
 الراوة رانك كسرى والفك مد به صويه قانچيلر معناسنه بقال قوم رواء من الماء الراوة رانك فغى وواوك تخفيفيله
 والفك مد به طفل و صوماء عذب معناسنه بعضيلر ايتدى روا شول صودر كه الى صولفة كنلر ايچون فافعه
 قابل اوله وچن روانك راسنى مكسنور قيلسك الفن قصير ايدوب يا صورتند يا زرسن وما عروى ديسن الراوة
 رانك خمى والملك مد به نظر اولنا جى رتقول رجل له رواء اي جمال الراوى رانك فغى ويانك تشديد به قافيه
 حرفى بقال قصيدتان على روى واحد وروى شول بلوده دى ديرلر كه قطره لرى عظيم ووقوعى شديدا اوله سقى
 كى درو زناومنى وروى قاندر جى معناسنه دى كلور نقول شربت شر بارو يالر هور رانك فغى هه هانك سكونيله
 بر كسنة ليقلر ينك ان سن ايچق ابو عبيد رويته اوزن نقول رها بين رجليه ير هور هوا اذا فتح ومنه قوله تعالى
 واترك البحر هور هور سهولته يور يكره دى ديرلر يقال جاءت الخيل رهوا قال ابن الاعرابى رهاى رهوفى السيرا اذا
 رفق و رهو مكان مرتفعة دى ديرلر وشول جقور ره دى ديرلر كه اند صواير كه پس بواضد اذن اولور الهوة
 كذلك رانك فغى وهانك سكونيله مكان مرتفعة ومنخفضه ديرلر وهوشول جقور ره ديرلر كه محله نك سيل صوي
 يا غيرى انه جمع اولور وجوبه معناسنه حياه وفي الحديث انه قضى ان لا شفعة في فناء ولا في طريق ولا منقبة ولا رخ
 ولا رهو و فناء لو كنه ومنقبة طار يوله وركح حاه مهمله ابله ساحه دان ديرلر وهور دى ساكن اولمغه دى ديرلر بقال
 رها البحر اذا سكن وهور رجس قوشه دى ديرلر وبعضيلر رهو طور ناديكه معروف اولن قوشدر ديديلر
 كرى معناسنه ورهوه بر عقبه نك اسمى درو رهو سهولت وسكون اوزن اولنه ديرلر يقال افعل ذاكر هواى
 ساكننا على هينك الراى هانك كسرى ومد به دائم اولن طعام ووسعت اوزن اولان معاشه دى ديرلر بقال
 عيش راه اى ساكن رافه وخمس راه وخمس كسر خاليله دوهيه اوج كون صوي ريموب بركون ويرمكه ديرلر الهاء
 وانك كسرى والفك مد به جى وهوشول صورت دى ديرلر كه فربى راسع اوله الارهاه همزه نك كسرى والفك مد به
 طعمى وشرابى على الدوام ويرمكه ديرلر نقول ارهيت لهم الطعام والشراب اذا دمته يعقوب رويته اوزن پس
 لرها رها نك كى اولور و زناومنى بقال طعام رهن وراه اى دائم وارهافق وشفقت اتمكه دى ديرلر نقول
 ان على نفسك اى ارفق بها الرهاه رانك فغى والفك مد به بول اولن رارض واسعه معناسنه رهاه رانك
 خمى والفك مد به مدح قبيله سندن بر جاعتك دى اسميدر الرهاوى رانك خمى ويانك تشديد به ذكر
 اولن جماعته منسوب وان كسنة فصل الراى الزى رانك فغى ويانك سكونيله برنسنه في كوتنمك نقول
 زينا الشى از به زينا من الباب الثاني اذا حمله الا زبا هه نك ودالك كسرى به كذلك كوتنمك نقول زديت الشى
 اذا حمله الا زبا زانك خمى ويانك سكونيله شول يوكسك يردر كه اكاهو جقميه الزى رانك خمى والفك قصير به
 جى وفي المثل قد بلغ السيل الزى وزينه شول جقون دى ديرلر كه انى ارسلان سيد ايلك ايچون قزيرلر ومزبون زينه

رها

زبا

دبدكلر ينك سبى اكثر يا يوكسك يرلر ده قازد قلمر يينه بناور الترى فحتميله ويانك كسرى وتشديد به زينه
 قزى مقي ارسلان طوزاى احداث ايلك نقول تربيت زينه الارزى همزه نك خمى وزانك سكونى ويانك
 تشديد به سرعته ونشاطه ديرلر و بوافعول وزنى اوزن دروا واوزينه تشديد به ثقل كورلمكن يايه قلب
 اولندى كذا في اكثر النسخ والاحسن ان يقال قلب الواو ياء لسبقها بالسكون ثم ادغم على ان اخر الكلمة ياء بقرينة
 قوله مما سبق زينا الشى من الباب الثاني فلا مساع للشد يد على الواو حتى يحتاج الى دفعه بالقلب على ما هو
 المشهور وراى شردن برنوعه دى ديرلر وشره و امر عظيمه دى ديرلر الارزى همزه نك فغى ويانك تشديد به سيردن
 انواع مختلفة معناسنه وراى سرور معناسنه دى كلور ابوز بد رويته اوزن نقول لقيت منه الارزى ويونك
 دى واحد زى كلور على مامر الترجية على وزن التريسة برنسنه في رفقه دفع ايلك نقول رجيت الشى
 ترجية اذا دفعته برفق ويقال كيف ترجى الايام كيف تدافعها المزجى ميمك خمى وجميد فغى وتشديد به شول
 كسنة دركه بر قوم صكره دن كمش اوله مزج كى دروزناومنى ته كم باب جميد مروا بشدر التريسة فحتميله وجميد
 كسرى وتشديد به برنسنه ابله اكتفا ايلك نقول ترجيت بكذا اذا اكتفيت به الازباء همزه نك كسرى والفك
 مد به دوهيه سورمك نقول از جيت الابل اذا سقتها منه قولهم الرى رضى السحاب والبق رضى وادهاى تسوقه
 المزجى ميمك خمى وزانك سكونى والفك قصير به ازنسنه ديرلر شى قليل معناسنه المزجاة ميمك خمى وزانك
 سكونيله موثى قليله معناسنه الزجاء رانك كسرى والفك مد به خراجك جى اسان اولمق نقول زجا الخراج
 ير جوز جاء اذا تسرت جبايته وزجا برنسنه نفوذ ايلك دى ديرلر بقال فلان ازجى هذا لامر من فلان اى اشد
 نفذا فيه منه بقال عطاء قليل يزجو خير من كثر لا يزجو يعنى محله نافذ اولن عطاى قليل غير نافذ اولن عطاء
 كثير دن خير لو درو كملك منقطع اولمغه دى ديرلر بقال فحك حنى زجاى انقطع فحك الزدوزانك فغى ودالك
 سكونيله اوغلن جوزى اتوب او يبق بقال زد الصبى الجوزو بالجوز يزدون دوا اذا لعب ورمى فى الحفيرة ويقال
 ابعدا لمدى وازده يعنى ميدانى اوزنات جوزى اذن صكره ات وزد وسد دوهيه دى اقتدر وسد برنسنه الازنقغه
 ديرلر دوهيه حالت سيرنه اللزن اوزن تدوغى كى المزداة ميمك فغى وزانك سكونيله شول جقور دركه اوغلن اكا جوز
 اترجوزا ويند قلى حينه الراية زانك كسرى به بر كسنة يعنتاب ايلك نقول زربت عليه بالفتح زراية التروى
 فحتميله وزانك كسرى وتشديد به كذلك عتاب ايلك نقول تدربت عليه اذا عتبت عليه الزاى رانك كسرى به
 شول كسنة دركه بر كسنة نك محاسن ذكر ايموب ايشلد وكى ايشه انكار ايليه الازراء همزه نك كسرى والفك
 مد به برنسنه ده نكاسل ايلك نقول از زبت با اذا قصرت به الازراء همزه نك ودالك كسرى به حقير كورمك
 نقول از دريته اذا حقرت الزفان فحتميله بل زياده اسمك يقال زفته الرى زفيا اذا طردته وزفان چاپك اولن
 ناقه دى ديرلر بقال ناقه زفان اى سريعة ووقى زياده نيز جقن يايه دى ديرلر بقال قوس زفان اى سر بعة
 الارسال للسم وزفان بر شاعر ك دى اسميدر ياخود لقي دى الزى رانك فغى وفانك سكونيله دوهيه قوشى قنادن ايچق
 بقال زى الظلم زفيا اذا نشر جناحيه وزى سراب برنسنه في قالد رمغه دى ديرلر بقال زى السراب الشى زفيه اذا
 رفقه مثل زهاه الزقور رانك فغى وقافك سكونيله ييقوش او تمك الزى رانك فغى وقافك كذلك سكونيله مصدر در
 ييقوش او تمك معناسنه الزقار نك خمى والفك مد به كذلك ييقوش او تمك بقال زى الصدى زى من الباب الثاني
 و زقون من الباب الاول زقا اذا صاح الزاقى قافك كسرى ومد به هراوتن نصنه اطلاق اولنور صايج معناسنه
 لرقية زانك فغى وقافك سكونيله اواز صيحه معناسنه الزواقى رانك فغى وقافك كسرى ومد به او يجمى قوشلر
 منه قولهم هو انقل من الزواقى يعنى خروسلر دن اقل درو وبومثل درو برنسنه في ثقل در ديك محله ويونك
 وجى بودر كه كجه وقتنه حكاية لومثلر استماع ايدر كن خروس وتسقر ايموب طاغورلر ايش اكبناء

زجا

زدا

زوا

زفا

زقا

اول خود نكره اولمغين عليه صالح اولد غيچون شرط منع صرف بولماز يادى سبا همزه نك فتي و دالك كسرى
 و مدله كذالك كلبندن مركب درمز بوز كى در حكمت و معناده و سبا بندين بر قبيله نك اسميد روايدى نفس
 معنانه در فقه اولم ذهب و ابدى سبا يعنى ذهب و متفرقين كة تفرق ابدى سبا السبايا نك كسرى و الفك مدله
 شول درى در كه ولد طو غركن و لدا بله بله فقر و سبايا طوارك دولته دخی ديرلرتاج معنانه پس قن قيو نك
 نسلى حق و اسد كاسايات ديرل بقال بنو فلان روح عليهم سايباء من مالهم و في الحديث تسعة اعشراء الرزق
 في التجارة و عشر في السبايا السواى سبنك فتي و يانك كسرى و مدله جمى الاساى همزه نك فتي و يانك كسرى
 و مدله اقن قانلر يقال اساي لدماء طرا بقها الاسباة همزه نك كسرى و يانك همزه ثابيه نك فتيله مفردى
 ابو عبيد رايى وزن السبايا سبنك فتي و تاء مثاندن صكره الفك قصر بله برك ريشى كه ارچك مقابلى در و بسدى
 معنانه لغت در اوزيدن روايت اولند غي اوزن كه مز دورايتدى ستاه الثوب و سدة الثوب بر معنانه در الاستاء
 همزه نك كسرى و الفك مدله برك اريشن جوزمك نقول سلت الثوب مثل اسديته الاستقاء همزه نك
 كسرى و تانك كسرى و مدله ناقه زاده ار كك طلبا تمكين سست اندام اولمق بقال استاء الناقة استبنا اذا
 استرخت من الضبعة و ضبعة ضد مجبه و باء و عين مهمله ايله ناقه زاده فلي طلب ايتك السجبة سبنك
 فتي و انك تشدد بدله خلق و طبيعت معنانه السجوة فتيته و واو تشدد بدله بر نسنه ساكن اولوب دائم اولمق
 بقال سجا بسجوسجوا اذا سكن و دلم قال الله تعالى و الليل اذا سجدى اى دام و سكن و منه البحر الساجى و طرف ساج
 اى عين ساكنه السجبة على وزن التربة بر نسنه نك اوزنه بر نسنه اوزنمق نقول سجت لمت اذا مدت عليه
 ثوبا السجاسة فتي و جاء مهمله دن صكره الفك قصر بله يان سده ديكله معروف اولان قوش شب پره معنانه
 و بونصر بن شميل روايتى در السحاة وزن مزبور وزن واحد و سحاة هر نسنه نك قمو غنه ده ديرلر قشر معنانه سحا
 جمى در و سحاة اوورته سته دخی ديرلر ساحة دار معنانه السحاة سبنك كسرى و الفك مدله كتابك اوزرنده اولان
 بغي بند نامه معنانه قال صاحب المذهب في فصل السين المكسورة السحاة بند نامه السحاة و زن مزور وزن
 واحد و بومق مدع صاحب صراح سحاي مهر نامه ايله تفسير ايتشدر مناسب دكلدر و سجاد بكنلى اوت دخی
 ديرلر كه بال ريسى اى اولند قده يالك طعمى غوب اولور و سحا بر يان بلوده دخی ديرلر بقال ما في السماء سحاه من السحاب
 الاسحية همزه نك فتي و حانك كسرى بله جمى كتاب باغلى معنانه مثلا السحوس سبنك فتي و حانك سكوى
 ايله كاغدى قازى السحى سبنك فتي و حانك سكوى بله معنانه ثولا السحوس سبنك فتي و حانك سكوى
 و سحور يوزندن چاپه ايله باقى صيرمغه دخی ديرلر نقول سحوت الطين عن وجه الارض و سحيتة اذا جرفته
 و حرف حمله و راء مهمله ايله باقى چما بله حكيمكه ديرلر و بقال اناسحان من الباب الثالث و اسحون من الباب الاول
 و اسحى من الباب الثانى فقيه ثلاث لغات و سحوس كتابى بقلغه دخی ديرلر نقول سحوت الكتاب و سحيتة اذا
 سدت به السحاه و سحالا نمر و راييتى الاسحاه همزه نك كسرى و الفك مدله بر كسنه نك يانده كتاب باغلى
 حقوق املق بقال اسحى الرجل اذا كثرت عنده الاسحية الاسحوان همزه نك و حانك ضمى ايله شول كسنه در
 و كثير الاكل ايله الساحية حانك كسرى ايله شول يغمور در كه و قوعى شديد اولما غله يوزن صوبه السحاة ميمك
 كسرى و سبنك سكوى بله شول الت در كه انوكه باقى چكر لجر فح اسلوبه در بوقدره ار كه سحاة دمور دن
 اولن چاپه يديرلر الساحى حانك كسرى و مدله شول كه در كه سحاديد كارى اوتى اولنر بقال صب ساح از ارجى
 اسحاه السحاة سبنك فتي و حانك ايله جور مدلك السحاه سبنك فتي و الفك مدله بقا نقول سحاه سحوا
 من الباب الاول و سحى من الباب الرابع سحاه و نقول سحاه الرجل بسحوا سحاة من الباب الخامس اذا صار

ستا

سحا

سحا

سحا

سحيا

سحيا و نفس بر نسنه دن مستغنى اولوب لى ترك ايتكه دخی ديرلر بقال سحيت نفسه عن الشئ اذا تركته السحوق
 سبنك فتي و حانك سكوى بله كولى ارايوب اتشك كوزن نظم ارايتك بقال سحوت النار اسحوها سحوا من
 الباب الاول و ذلك اذا الوقت فاجتمع الحمر و ال ما د ففرجه و بونده بر لغت دخی و اردر ابو عمرو و روايتى اوزن كه
 اول سحيت النار اسحاهها سحيا در مثل لبث لبثا و اتشه رايتمكه دخی ديرلر نقول اسح نارك اى اجعل لها مكانا
 تو قد عليه السحاس سبنك فتي و الفك قصر بله بر مر ضرر كه دوه يا خود دوه يا و ريسنه اغريوك كوتور مدن
 حاصل اولور در سيميله اوموزى ن سندن ريج ييدا اولمغله السحاس سبنك فتي و الفك قصر بله دوه ذكر اولنان مرضه
 مبتلا اولمق بقال سحى البعير بسحى سحى من الباب الرابع السحى سبنك فتي و حانك كسرى و مدله شول دوه در كه
 ذكر اولنان مرضه مبتلا اولمق بقال سحى سحى مثل م من عى اذا فقد البصر السحى فتيته و حانك كسرى
 و تشدد بدله كوجيله سحيا نك بقال فلان سحى على سحاه اى يتكلف السحاه السحاية سبنك فتي و يانك
 تشدد بدله شول ردر كه طبر اعى ملايم اوله پس بوسحاه منسوب اولوز بقال ارض سحاية اذا كانت لينه التراب
 السحاية سبنك فتي و يانك تشدد بدله شول مكانه ديرلر كه ملايم اوله بقال مكان سحاية السحوا سبنك فتي
 و حانك سكوى و الفك مدله دوز و واسع اولن بر معنانه سحارى و سحارى كى سحرا نك جمعده السدوس سبنك
 فتي و دالك سكوى بله بر نسنه يال اوزنمق نقول سدت الناقة تسد و اذا نزع فى المشى و اتسع خطوها يعنى يور ركن
 ادمن و اتسع ادمه بقال ما الحسن سدور خيلها و اتو بد بها و اتو ناقة يور ركن ال كيو و دوندرمك در ان يور دن
 قال در دقيجه و سد و قصد معنانه دخی كور بقال فلان يسد و سد و كذا اى بخونحوه و سد و بر كسنه سيرة
 باشن الوب كتمكه دخی ديرلر السوادى سبنك فتي و دالك كسرى و مدله شول ناقة لدر كه ادملى يور ركن
 واسع اوله بقال نوق سواد السدية سبنك فتي و دالك كسرى و يانك فتي و تخفيفيله شول خر ماقور و دخی در كه
 تراوله و سدي غي زياده اولن ره دخی ديرلر السداة سبنك فتي ايله بمعناها بقال بسرة سدية و سداة السدى
 سبنك فتي و الفك قصر بله شول غم در كه كچه و قمتند بيات و اتو اوقع الور كه بو حيات زرع در ديشلدر و سدى
 يركنى زياده اولمغه دخی ديرلر يقال سدت الارض اذا كثرت اها من السماء كان اومن الارض و سدى يرك ارسنه
 دخی ديرلر كه حمله نك مقابلى در و سدى خر ما صلبقى مسترخى اولمغه دخی ديرلر بقال سدى البسر اذا استرخت
 ثفار بقه و نفار يق بلو كدر ديمكدر السديان فتيته ثنيه سى الاسدية همزه نك فتي و دالك كسرى بله جمى
 ارشله معنانه الاسداء همزه نك كسرى و الفك مدله بيزك اريشن جوزمك نقول سدت الثوب و استبته
 و اسد اخر ما الغاجك قور و غي تراولوب مسترخى اولمغه دخی ديرلر و اسد بر نسنه يى طلب ايدر كن بولمغه دخی
 ديرلر نقول طلبت امرافا سديته اذا صبتته وان لم تصبته قلت اعستته و اسد اهما له دخی ديرلر نقول سدت الابل
 اذا هملت السدى سبنك ضمى و الفك قصر بله اهما ل و لن نسنه بقال ابل سدى اى مهمله و بعضلر فتح سبنى
 دخی جا زكوشلدر در السدى فتيته و دالك كسرى و تشدد بدله بر نسنه يى حقمق يقال تسداه اذا علاه
 السادى : لك كسرى و مدله التبعى اولن نسنه سادس معنانه سادسك سبنين يايه قلبا ايتكه سادى اولمشدر
 نته كمست كلسى تفسيرينه مرور ايتشدر السرو سبنك فتي و رانك سكوى بله معروف اعجدر السروة سبنك فتي
 و رانك كذالك سكوى بله واحد يبر سرو معنانه و سرو طاغك صرب يربله صواقنديسى ما پينده اولن بر
 روى كوه معنانه و حير و لا پينده بر حمله نك دخی اسمى در و سرو مروتله اولن سحايه دخی ديرلر بقال سرايسرو
 سرو من الباب الاول و سري سري من الباب الرابع سرو ايضا السرو سبنك فتي و رانك تخفيفيله جور مدلك

سدا

سرا

هر نسته نك شخصه دخي ديرلر و سماوة البيت و لك سقنه دخي ديرلر و سماوة ناحيه و اسماءه بيه دن بر رك دخي
 ادى در التسمية على وزن التريه بر نسته يه اديو ريك تقول سميت فلان زيدا و سميت زيدا معنى الاسماء همزه نك
 كسرى والفك مد يله كذا لك اديو ريك تقول اسميته القسمي فختنه و ميمك كسرى و تشديد يله براد يله ادلق
 يقال سميت فختني و يانك تشديد يله اداش تقول هو سمى فلان اذا وافق اسمه اسمك كما تقول هو
 كنيه اذا وافق كنيته قال الله تعالى هل تعلم له سمياى نظير اسحق مثل اسمه و بعضه سمى مسامى معناسنه در
 ديدى كه معارض ديك و لور الاسماء همزه نك كسرى والفك مد يله سماوة ديكه معروف اولن بره كلك الاسماء
 همزه نك و تانك كسرى يله اوه چقمق يقال اسموا اذا خرجوا للصيد السماء ميمك خمي و ميمك تخفيفي يله او جيلر
 صياد لر معناسنه الاسم همزه نك كسرى و سينك سكويه سموت دن مشتق در زير اسم تعظيم و رفعى مودى در
 و بونك تقديرى افغ در بوندن حذف اولن و اودر زير اسمي اسماء كسرى ميمك خمي و ميمك فخي و يانك
 تشديد يله تصغيرى و اسمك اصلن تقدير اسميه اختلاف يمشل در بعضه اصل فعل در ديد يله فانك كسرى
 و عينك سكويه و بعضه فعل در ديد يله و اسماء بوايكسند دخي جمع اولور جذعه اجذاع و قفاله افعال كى
 و بومقوله نك صيغه سى انما الاسماء له و بونده دورت لغت و ارد درى اسم در كسره همزه و سكون سينه و برى
 دخي اسم در همزه و سكون سينه و برى دخي سم در هم سينه و برى دخي سم در كسره سينه و بونك الف
 وصل در و كاه اولور شاعر الف قطع ايدر ضرورت يچون السوى سينك و ميمك فخي و اخزنه يانك تشديد يله اسم
 منسوب اولن نسته الاسمي همزه نك كسرى و يانك كذا لك تشديد يله كذا لك اسم منسوب اولن نسته
 اوزر رك اولنوب اصله مر اجعت و انما قاله الاسمي همزه نك فخي و ميمك كسرى و ميمك اسماء جمع الاسماء
 همزه نك فخي و سينك سكويه كذا لك اسماءك جفى ته كم اعينك باسماء اولن فرار و ابى اوزر السنا سينك
 فخي والفك قصر يله بلدر مدن حاصل اولن ضيا و سنا كذا لك بنا تانك راوت در كذا نوكه و اولنور و كاه اولور
 انوك بعضن مكه مشرفه به نسبت ايدوب سناء مكي ديرلر السناء سينك فخي والفك مد يله بوسككك رفعت
 معناسنه السن سينك فخي و نونك كسرى و يانك تشديد يله بوسككك اولن نسته رفيع معناسنه الاسماء
 همزه نك كسرى والفك مد يله قاله درمق يقال سناء اذا رفعه السنه على وزن التريه بر نسته يي اچوب اسان
 ايتك يقال سناء اذا فقه و سهله المساواة ميمك خمي ايله بر كسند ايله حسن زند كانه يچون مدارات ايدوب
 رضاسى اوزن اولمق السن فختنه و نونك كسرى و تشديد يله متغير اولمق فرار و ابى اوزن تقول تسنى اذا تغير
 و ابو و ايتدى لم يسن لم يغير معناسنه در و قوله تعالى حما مسنون ديدكى قولندن ما خود در كه مسنون
 متغير معناسنه در احدى النونات ياه قلب اولن تشديد تقض لفظه تقضى ديد كاري كى المسنة ميمك خمي
 و نونك تشديد يله صوندى عرم معناسنه السايه نونك كسرى يله شول ناچه در كه انوكه قيودن صوچكرل
 السوى سينك فخي و نونك كسرى و ميمك خمي ذكر اولن ناچه ل معناسنه و فى المثل سير السوانى سفر لا يقطع
 السنو سينك فخي و نونك سكويه ناچه يري صو ر ميق تقول سنن الناقه تسنو اذا سقت الارض و بلوت يري
 صو ر ميق دخي ديرلر يقال سنن السحابه الارض اذا سقت و خلق كند و ل يچون صوچكمكه دخي ديرلر يقال القوم
 يسنون لانفسهم اذا استقوا السنه ميمك فخي و نونك خمي و و او ك تشديد يله شول در كه صو ر ميمك اوله السنه ميمك
 فخي و يانك تشديد يله معناسنه اقلت و او مسنوقه كذا قلت فى قنيه لانها من القنوه السنه سينك كسرى يله بر نسته نك
 كور يسي معناسنه تقول اخذ الشئ بسنايه و صنايه اذا اخذته كله السنه سينك فخي و نونك تخفيف يله يل معناسنه
 فخي بونك فصاحت و او قلسك ماخى فيه دن اولور الاسماء همزه نك كسرى والفك مد يله بر ركه اقامت ايتك

تقول

تقول اسنى القوم يسنون اسناء اذا البثوا فى موضع سنة الاسنات همزه نك كسرى و سينك سكويه قتل يله
 دخل اولمق و اوى تايه قلب ايتد يرا قامت معناسنه ملتبس اولماسون ديوتنه كم بوندن اقدم ذكر اولندى
 مازنى ايتدى بوشاد در بوكه قياس اولنر السواء سينك فخي والفك مد يله عدالت قال الله تعالى فابذلهم
 على سواء و سواء بر نسننك اوزر نسته دخي ديرلر قال الله تعالى فى سواء الخيم و سواء غير معناسنه دخي كاور
 السوى سينك كسرى والفك قصر يله كذا لك غير معناسنه كاور و اخفش ايتدى سوا فخي غير معناسنه اولسه
 يا خود عدل معناسنه اولسه اند اوج لغت و ارد كرسى مضموم يا خود مكسور ايتك الفى قصر ايدر سن
 ايكه سيند دخي و اكر مفتوح قلسك الفى مد ايدر سن تقول مكان سوى و سوى و سواء اى عدل و وسط فيما بين
 الفربق و تقول مررت برجل سواك و سواك و سواك اى غيرك و تقول هيا فى هذا الامر سواء وان شئت قلت
 سواء انهم سواء للجمع الاسماء همزه نك فخي والفك مد يله سواء كلمه سنك جمعى يقول هم اسواء و سوى قصد
 معناسنه ده كاور تقول قصدت سوى فلان اذا قصدت قصد و سواء اعتدال معناسنه دخي كاور استواء اسم
 اولمق اوزن تقول سواء على قت و قعدت السوا سبه سبن اولك فخي و يانك كسرى يله كذا لك جمعى يقال هم سواسيه
 مثل ثابته اى اشباه على غير قياس اخفش ايتدى بونك و زنى و عافله در بوندن ذاهب اولن اوچنى حرف در بعضى
 سواء كلمه سنك الفى حذف اولنوب همزه سى الفه قلب اولن تشديد زير اسواء فعال و زنى اوزن در و سبه احتمالا در كه فعه
 و زنى اوزن يا خود فله و زنى اوزن اوله بوقدر و اركه فعه و زنى اوزن اولمق ايتد در زير اكثر يا القا اولن لام
 الفعل در و سبه كلمه سنده و اياه قلب اولندى زير اصلى سويه در الاسواء همزه نك كسرى والفك مد يله
 بر نسته يي ترك ايدوب اندن غفلت اوزر نه اولمق فرار و ابى اوزن تقول اسوبت الشئ اذا تركته و اغفلته
 جوهرى ايتدى و ابو عبیدر و ابى در لکن بن ظن ايدر م كه بو كلمه مهموز اوله ديدى ليله السواء سينك فخي
 والفك مد يله ايك و ن اوچنى كچه سى در المساواة ميمك خمي ايله بر ارك فرار و ابى اوزن مزبور ايتدى هذا الشئ
 لا يساوى كذا ديرلر لا يسوى كذا يزلر و هذا لا يساوى يه دخي ديرلر لا يعادله معناسنه و مساواة تسويه معناسنه
 دخي كاور تقول ساوبت بينهما اسوبت النسويه على وزن التريه بر نسته يي دوزلك و نسويه خوش حال
 قابله دخي ديرلر يقال لوتسوى بهم الارض اى تسوى بهم الاستواء همزه نك و تانك كسرى يله دوز اولمق يقال
 سوبت الشئ فاستوى واستوا كبرك كيدوب طوغرى اولمقه دخي ديرلر يقال استوى من احو جاج
 و استواء ارقه سنده قرار ايتكه دخي ديرلر يقال استوى على ظهر دابه اى استقر و استوا سياه قصد ايتكه دخي
 ديرلر يقال استوى الى السماء اى قصد و استواء بولا يته غالب اولوب اكوالى و امله دخي ديرلر يقال استوى اذا
 استولى و ظهر و استوا بر كسند نك يكتلى نهايت بولمقه دخي ديرلر يقال استوى الرجل اذا انتهى شيا به و استوا
 اعتداله دخي ديرلر يقال استوى الشئ اذا اعتدل و استواء خوش حال اولمقه دخي ديرلر كسانى روايتى اوزن يقال
 كيف اصبحتم فيقوان مسوون صالحون اى اولادنا و مواشينا مستويه صالحه السويه سينك فخي و يانك
 تشديد يله بر ارك يقال هم على سويه من هذا الامر اى على سواء و تقول قسمت الشئ بينهما بالسويه يعنى برار
 قسمت ايتدم و سويه شول كيم در كه ايجنه اولمق طولدر لر بصدق مثالنه السوا سينك فخي والفك قصر يله جمعى
 و سويه دوه ارقه سنه وضع ايتد كرى نسته يي دخي ديرلر لکن بوحلقه كى در دوه اور كجك اطرافى احاطه ايدر
 و بوكه حويه دخي ديرلر جاء مهمله ايله سوى الخلق سينك فخي و يانك تشديد يله اخلاقى مطرد اولن كسند بقال رجل
 سوى الخلق اى مستوا السواى تانك فخي و و او ك كسرى و ميمك خمي ايله برار اولمق و خوش حال اولمقه دخي ديرلر و فى الحديث
 اذا تساوا اهلكوا السوا سينك خمي ايله شول خفى بلدر در بنات نعش كبرى دن كه خلق انوكه بصر لر امتحان ايدر لر

سوا

سنا

وفي المثل اربها السهوا تربي القهر السهوة سببك فتي وهانك سكوبله صفه مثالند برسنه دركه او او كنده
 ايدر اصغر و ابني اوزن و ابو عبید ایتدی اهل یمنك بجه سندن ایشتم كه سهوه نلر اصطلاحه ستول
 كبرك اوه دیرل كد ایلحق یده اوله وسقی مرتفع اولوب شول خزینه مثالند اوله كه انده متاع حفظ ایدرلر و سهوه
 شول ناهیه دخی دیرل كد یور یسی ملا یك اوله و سهوه ملا یك و سكونه دخی دیرلر السهواء سببك كسری و الفك مد یله
 جمعی دلوا یله دلا كی المساهاة میك ضمی ایله معاشرند برسنه نك نوا یتن تفتیش اینكی ترك اینك السهواء سببك
 فتی هانك سكونی و الفك مد یله كچه دن بر ساعت و كچه نك اولنه دخی دیرلر السهواء سببك فتی و هانك سكوبله
 غفلت ایتك بقال سهاض الشی و برسنه نك غور نیر شمامك محله دخی استعمال اولنور بقال علیه من المال
 مالا یسعی لایسعی ای لایبلغ غایت و سهو عورت حالت حیضه حامله قالمغه دخی دیرلر یقال حملت المرأة سهوا
 اذ حبلت علی حیض الساهی هانك كسری و مد یله غفلت اید یكی كسنة السهوان سببك فتی و هانك سكوبله
 بجه ناهیه و فی المثل ان الموصین بنو سهوان و بومثلك معناسی سن وصيته محتاج دكلسن وصيته محتاج اولنلر غافل
 اولنلر در دیکدر و نسج حد مثل مزبور سهو ك و سهو نك تفسیرندن مقدم ایراد اولنلر شد رخنی دكدر كه
 تا خیری انسب در السیه سببك كسری و یانك فتی و تخفیف ایله یای باشند اولن اكری ركه كرش انوك اوزرنه
 طور ركه شیه كان معناسنه اخرند اولن هاو اودن عوضدر السیات سببك كسری و یانك تخفیف ایله جمعی یای
 قولقاری معناسنه السیوی سببك كسری و یانك و سطنند فتی و اخرند تشدید یله یای قولاغنه منسوب اولان
 نسنه و ابو عبید ایتدی و بوسیه القوسی همزه ایله استعمال ایدردی اكن سیار عرب همزه ایله استعمال ایتدیرلر المی
 سینك كسری و یانك تشدید یله تنم و رفاهیت معناسنه كلور بقال هو فی سی رأسه و فی سوار رأسه اذ كان فی
 النعمة و ابو عبید ایتدی كه اولور سوار سی باش قلنك عدد نجه اولان خیر له تفسیر ایدرلر وسی راضی عر بدن
 بر ركه دخی اسمی درو بیابان معناسنه دخی كلور وسی مثل معناسنه دخی كلور السیان سینك كسری و یانك
 تشدید یله ایلکی نسنه كه بری رنه شیه اوله مثلال معناسنه لاسیاسینك كسری و یانك فتی و تشدید یله
 شول كله دركه انوكه استینا اولنور و بواصلند سی كله سی دركه كاما هم اولنلر شد و شول اسم كه لاسیادن صكره
 واقع اولور انده ایلکی وجه جایز در دیرلر سك انی رفوع قبلر سن مأكله سن الذی معناسنه قلوب اسم مزبوری
 مبتدای غذ و فنه نك خبری قلماعله تقول جانی القوم لاسیما اخوك ای لاسیما الذی هو اخوك عبارت صحاح بو
 رسه واقع اولنلر لکن الذی ایله مانك جمعند كلام اولدخی خنی دكدر و اكر دیرلر سك مجرور قبلور سن مانی زاید
 اعتبار ایدوب مابعدند كنن اسمی سی كله سنه مضاف الیه فله زراسی مثل معناسنه در تقول اضربن القوم
 لاسیما اخيك ای و لامثل ضربة اخيك و بومقامه جوهری كلامند نوع نكر اولدغه بناء علی اولندی و اخفش
 ایتدی عر یلك ان فلان كرم لاسیما ان ابنته قاعد ایدكاری قولند مازا ایله در مضمر حذف اولنوب مابعدن عوض
 و برلشدر كویا كد تقدیر كلام و لامثله ان ابنته قاعد و الله اعلم بالصواب فصل الشی السان و سینك فتی و همزه نك
 سكوبله برسنه نك غایب امد معناسنه و شأ و سر عتله كنك معناسنه ده كلور یقال غدا شأ و ای طلقا و شأ و
 سبق معناسنه دخی كلور ابوزید و ابی اوزن یقال شأ و القوم شأ و اذا سبقهم و شئ و دخی دیرلر قلب اوزرنه
 تقول شأ اه علی وزن رماه مثل شاء علی وزن باعه اذا سبقه و شأ و شول قیودن جقر لن با لغه دخی دیرلر كه
 زیدیل ایله جقر لور و زیدیله دخی شأ و دیرلر یقال اخر ج شأ و الوشاوین و شأ و با لحق جقر مغه دخی دیرلر تقول
 شأ و من البیر اذا زعت منها التراب المشاة میك كسری و سینك سكوبله مسقا و زنی اوزن زیدیل كد انوكه

قیون

قیودن ایلحق جقر لر و مسقا قافله خرو سك صوا یجدو كی قافه دیرلر المشائی میك فتی و همزه نك كسری
 و مد یله جمعی زیدیلر معناسنه المشائی نك فتی و همزه نك كسری و مد یله ارا قشتمی بقال تشاء ی ما یتهما اذا باعد
 و تشائی تفرقه دخی دیرلر بقال تشاء القوم اذا تفرقوا المشاة میك ضمی و همزه نك فتی و مد یله سبقت ایتك یقال
 شاه علی وزن فاعله اذا سابقه الاشیاء همزه نك و نك كسری یله بشمك اسماع معناسنه ابو عبیدر و ابی اوزن
 و مفضل ایتدی سبقت ایتك معناسنه در الشبابة شینك فتی و یانك تخفیف یله حیات وزنی اوزن هر سنه نك
 او جند اولان سیوری ری الشبانیسینك كذلک فتی و یانك تخفیف یله جمعی الشبوات فختینله كذلک جمعی سور یلر
 معناسنه و شبوات عر ب ایتك لرنه دخی دیرلر الشبوة شینك فتی و یانك سكوبله عر ب ایتك سی و بولا مسر
 استعمال اولند قله لایصرف استعمال اولور ته كم بعض اسعاده كلشدر الاشیاء همزه نك كسری و الفك مد یله
 بر كسنة نك ذی او علی طوغی بقال شبایر جل اذا ولد له ولد ذی و اشباه او علی باباسنه شیه اولمق بقال اشی فلانا
 ولد اذا شبهوه و اشبار كسنة ی اعزاز و اكرام ایدوب رفعت و رمك تقول اشیت الرجل اذا رفعت و اكرمه
 و اشبار رفاعة دخی دیرلر تقول اشیت الشجرة اذا ارتفعت الشتاء شینك كسری و الفك مد یله قیش كد یازك
 مقابلی درو میرد ایتدی شتاشوة كله سینك جمعی اولور لاشیه همزه نك فتی و نك كسری یله جمعی الشتوی فختینله
 و یانك تشدید یله شتایه منسوب اولن نسنه الشتوی شینك فتی و نك سكونی و یانك تشدید یله كذلک
 شتایه منسوب اولن نسنه خرفی ایله خرفی كی خرفه نسبتند و قیشر كوتند یغن یغنون دخی شتوی دبد كاری
 بوندن ما خود در الشتو شینك فتی و نك سكوبله بریده قیشلر التشتی فختینله و نك كسری و تشدید یله
 بجه ناهیه تقول شتوت موضع كذا و تشیت اذا التقت الشتاء الاشیاء همزه نك كسری و الفك مد یله خلق قیشه
 داخل اولمق تقول شتی القوم اذا دخلوا فی الشتاء المشاة میك ضمی ایله بر كسنة ی قیشر كوتند ایشامك یچون اجر ته
 طوغی كسانی و ابی اوزن تقول عاملته مشاة كذا تقول مشاهرة الشی شینك فتی و یانك تشدید یله علی وزن
 فعیل قیشر كوتند یغن یغنور التشتیه علی وزن التریه بر سنه قیشر كونی كفات فلق بقال هذ الشی یشتینی ای
 یكفینی فی الشتاء الشجوشینك فتی و حیمك سكونی ایله غم و غصه یقال شجاء بشجوه شجوا اذا حزنا الاشیاء همزه نك
 كسری و الفك مد یله بر كسنة نك بو غز نر سنه طور مق یقال شجاء بشجیه اشجاء اذا اغصه الشجی شینك فتی
 و الفك قصر یله غصه چكك و بو غزه بر سنه طور و ب بو غلق معناسنه دخی كلور یقال شجی بشجی شجامن
 الباب الرابع و شجاشول نسنه دخی دیرلر كه بو غزه طور و ركر كك اوك اوسون كرك غیر ی نسنه اولسون الشجی
 شینك فتی و حیمك كسری و مد یله حزن اولن كسنة یقال رجل شج الشجیه شینك فتی و حیمك كسری یله مو قی بقال
 امرأه شجیه علی وزن فعله یقال وبل للشجی من الخلی و خلی غم و غصه دن ری اولن كسنة یله دیرلر میرد ایتدی یاء خلی
 مشدده درو یاء شجی مخففه درو اكر شجی كله سن فعیل وزن اوزن قبلر سك یا مشددا اولور مخفف اولماز تقول
 شجاء لخرن فهو مشجور و یجی الشجوا شینك فتی و حیمك سكونی و الفك مد یله یولی صرب اولن عر ابقال مفازة
 شجوا اذا كانت صعبه المسالك الشجوی شینك فتی و حیمك فتی و الفك قصر یله شول ر جلد ركه ابقاری اوزن اوله
 خجوی كی دروزنا و مانی الشجوی فختینله و یانك تشدید یله یانك تخفیف یله اولان شجی كسنة منسوب نسنه در پس
 شجوی لفظند جمعی مفتوح قلد یلر غده مفتوح اولدوغی كی یس بالفه منقلب اولوب بعده او و منقلب اولدی
 و غر نوله بر قیله نك اسمی در الشجوشینك فتی و حاء مهمله نك سكونی ایله غزی ایتك یقول شجافه بشجوشجوا اذا
 فتح و شجوا غز یلق معناسنه ده كلور یقال شجافوه بشجوا اذا انفتح یعدی و لایتدی الشجوة شینك فتی و حانك
 كذلک سكوبله نك دمی سیرك اولمق تقول فرس بعید الشجوة ای بعید الخطوة الشواشی شینك فتی و حانك كسری یله

شتای

شتا

شجاء

شجوا

ومدله اغزن اچجی انار بقال جائت الخیل شواخی ای فاختات فواهما الشدوشینک فقی وداک سکونیه دوهی
 سورک تقول شدوت لابل شد وامن الباب الاول اذاسقه تفاو شد و مد صونه برابکی پت او قومغه دخی دیرلر تخی
 او سلونده بقال شد اشعر الوغنه اذاغنی ماورغم الشادی دالک کسری ومدله شول کسنه درکد بر مقدر ادب
 یعنی علم عربیت تحصیل اتمش اوله کویا که اول کسنه مسایل علی سوق ایدوب بریره جمع ایتشد و شادی مغنی
 معناسنه دخی کاور الشد اشینک فقی وداک معجدهن صکره الفک قصر به اداوشر معناسنه کاوروشدی کاب
 سنکده دخی در ذاب الکب معناسند و مزبور اکثره بناء کله اضافت و اتمشد رزیرا که اولور اخر حیوان
 اوزرینه دخی قور الشدة وزن مزبور وزن واحدی ذکر اولنان سنکدر کبری معناسنه وشد اچلغه دخی
 دیرلر جمع معناسنه لیل روائی وزن یقال صرم شذاه اذ الشدد جوعه وشد اطوزه دخی دیرلر ملح معناسنه
 وشد ارایحه حدت اوزن اولغه دخی دیرلر وشد ابقیه قوت وشدت معناسنه دخی کلمور قال الراجز
 فی شعره ردی لی شذا من نفسی وماصرم الامر مثل اللبس وکی جنسندن برنوعه دخی دیرلر وشد اواحدی
 ذکر اولن کینلر دن بری معناسنه وشد اغاج یان سنه دخی دیرلر وشد امسکه دخی دیرلر الشراء شینک کسری
 والفک مدله و قصر به دخی اغت در برنسنه فی صائق والمق معناسنه دخی کاور اضداد دن در تقول شربت
 الشی اشریه شری اذ ابعته واذ استرته ایضا قال الله تعالی ومن الناس من بشری نفسه ابتغاء مرضاة الله ای
 یدعها وقال الله تعالی وشروه بمن محس دراهم معدودة ای باعوه الاشراء همزه نك وتانک کسری والفک مدله
 برنسنه نه صتون المق قال الله تعالی اشتر والصلالة بالهدی واشتر والصلالة اشتر یوادی ضمه یا اوزرینه تقیل
 اولوب حذف اولند قله اجتماع ساکنین لازم کاد کچون یا حذف اولنوب اشتر والولد قد نصکره لام تعریفه
 مصادف اولوب نه اجتماع ساکنین لازم کاده کچون وادی حرکت یا ابله مقترک قلوب اشتر والصلالة ددیلر
 الاشریه همزه نك فقی و رانک کسری به شری کلسنک جمعی و بوشاد در زیا فاعل فانک کسری وعینک فقیله
 افعله ووزنی اوزن جمع اولنماز الشری شینک فقی و رانک سکونیه حنظل یعنی قرقه دو کاکلی بقال فلان طعمان ری
 وشری واری به دیرلر عمل معناسنه وشری قرقه دو کاکلیک اغاچنه دیرلر شجر الحنظل معناسنه قال الشاعر علی
 حط البرایه زغری السوا عدطل فی شری طوال الشریه شینک فقی و رانک ککذلک سکونیه واحدی
 وشریه شول خرما اغاچنه دخی دیرلر که چکر دکن بتر الشری شینک فقی والفک قصر به مالک رمزی
 وداک المال معناسنه شوی کبی دروزنا و معنی وشری یلدر مک چوق یلدرن ماسنه دخی دیرلر بقال شری البرق
 یشری شری من الباب الرابع اذا کثر لغانه وشری ناقه نك یولاری چوق مضطرب اولغه دخی دیرلر معنای
 مذکور دن ماخوذ در یقال شری زمام الناقه اذا کثر اضطرابه وشرات سیرنه لچ و عناد ایتکه دخی دیرلر
 و انسان عناد ایتکه دخی دیرلر یقال شری الفرس فی سیره وشری الرجل اذا لجه شری خرده سیولیلر چقمغه دخی
 دیرلر بقال شری جمله اذا طهر خراج صغار لها الذع شد بد وشری غضب یا لکنغه دخی دیرلر بقال شری فلان
 غضبا اذا استطار غضبا وشری سلی دیکله معروف جیالک طریقنه دخی دیرلر که ارسلانی چوق اولماغه
 معروف در وشری ناحیه معناسنه ده کاور الاشراء همزه نك فقی والفک مدله جمعی ناحیهلر معناسنه بقال
 اشراء الحرم لا طرافها الاستشر اه همزه نك و تانک کسری به ات سیرنه لچ و عناد اوزره اولمق بقال استشری
 لفرس اذا لچ وانسان عناد اوزره اولمغه دخی دیرلر یقال استشری ال رجل اذا لچ فی الامر الشری
 شینک فقی و یانک تشدد بد به معاند اولن ات یقال هو فرس شری علی وزن فعیل الاشراء همزه نك

شدا

شدا

شرا

کسری

کسری والفک مدله طه لدرمق تقول اشربت الخوض واشربت الجفنه اذاملا نهما وجفنه کاسه یدیرلر قصعه
 کبی دروزنا و معنی الشریان شینک فقی و رانک سکونیه ستول انجدر صکه اندن یای ایدرلر الشریان شینک
 کسری و رانک سکونیه بمعناه وشریان کذلک شینک فقی و کسری به شول النجی طمر درکه قلیدن ناشی اولور
 الشرا یین شینک فقی و یانک کسری ومدله جمعی ذکر اولنان طمرلر معناسنه الشروی شینک فقی و رانک
 سکونی والفک قصر به برنسنه نك مثلی بقال هذا شروی ذاک ای مثله شروی فقیته وواوک سکونی
 والفک قصر به بر طاعک علی در الشرات شینک فقی و رانک تخفیه فیله خوارج طابعه سی الشاری رانک
 کسری ومدله واحدی ذکر اولن طابعه نك بری معناسنه و مزبور دره شرا دبدیلر اناشر بناتفسنا فی طاعة
 الله ای بعنا انفسنا فی الجنة حتی فرقنا الائمة الجائرة دبدیلر اندن اوتوری الشری فقیته و رانک کسری
 وتشدد بد به ذکر اولن طابعه دن اولمق یقال تشری ال رجل اذا کان من الشراة المشتري میله فقی و رانک کسری
 ومدله بر یلدرنک اسمی در الشصو خمتینله وواوک تشدد بد به کوز کوکد کاکل یقال شصا بصره یشصو و شصوا
 اذ اشخص و شصو بلوت یوکسملکه دخی دیرلر بقال شصی السحاب اذا ارتفع الشصی شینک فقی وصادک کسری
 و یانک تشدد بد به میت شصوب اللری وایقلری یوقری قالمق بقال شصی یشصی شصیا الشامی صادک کسری
 ومدله کوزلر ین کوکد دکن کسنه فی المثل اذا لحن شاصیا فارفع بد افعی قن برکسنه دوشوب ابقلر ین
 قاندرسه اندن ال جک جوهری بومثلله شاصیا کله سن رفع رجله تفسیر ایتشد و لکن مناسب اولن رفع
 بصره تفسیر ایتشد یزیرا مثل مزبوری شصوه ذیلند ذکر ایتشد ورا کر شصی ذیلند ذکر ایتشد اولسه
 تفسیر مزبور مطابق اولور دی والشاصیه صادک کسری به شول نلوم در صکه ایچی بر اولمق ین ابقلری
 قالمقش اوله و یقال للزقاق المملوءة الشا به القوا ثم والقرب اذا كانت مملوءة اوفج فیها فارفعت قواجمها
 وطلو اولن قرب ید دخی دیرلر والشوامی صادک کسری ومدله جمعی الشاصی صادک کسری ولامک تشدد بدی
 والفک قصر به بر اوتنک اسمی در لامی مشدد قلسک باقی کی الی قصر ایدرسل واکر تخفف قلسک مد ایدر سن
 و بونی صاحب قاموس باب لامه ایدر ایدوب جوهری بی خطبه ایتشد و کویا که مذکور اوتنک معنای ارتفاعله
 مناسبی اولوب حرف لامک زیادیه تحمیلی اولمق ین جوهری بومقامه ذکر ایتشد الشطاشینک فقی والفک
 قصر به ناحیه مصرده برقر یدر که کایاب شطویه نسبت اولنور الشطیه شینک فقی وطاء معجده نصکره
 یانک تشدد بد به شول اغاج قمنی در که عصادن وعصایه شبیه اولنلر دن قور الشطایا شینک فقی والفک قصر به
 جمعی قیمة لرمعناسنه الشطی تانک و شینک فقی و طانک کسری وتشدد بد به برنسنه اغ مثالند قویب طاعاق
 بقال شطی الشی اذا طار شطایا الشطاشینک فقی والفک قصر به شول انجه ککدر که قول ککنه یا شمشدر و شطا
 ذکر اولن کک یرندن اولمغه دخی دیرلر بقال شطی الفرس من الباب الرابع اذا تحرك العظم المذكور من موضعه وبعض
 کسنه شطی سکیر یارلسی معناسنه حمل ایتشد و شط القوم صمیم القوم مقابلی در که اول قومه صکره دن لاحق
 اولوب خارج دن ککن کسنه در الشعواء شینک فقی وعینک سکونی والفک مدله پراکنه اولان غارت بقال
 غارة شعواء اذا كانت فاشیه متفرقة قال ابن قیس الرقیات کیف نومی علی الفراش ولما تشمل الشام
 غارة شعواء الاشعاء همزه نك کسری والفک مدله غارق یا لکنلدر مق بقال اشعی القوم الغارة اشعاء اذا
 اشعلوها الشواعی شینک فقی وعینک کسری ومدله متفرق اولیلر بقال جائت الخیل شواعی وشواعی
 علی القاب ای متفرقة الشاغیه غین معجده نك کسری به زاید اولن دیش یقال سن شاغیه ای زاید

شما

شطا

شطا

شما

شما

على ساير الاسنان و يوشول ديش در كه سائر ديش له لك بمسى مخالف اوله الاسنى همزه نك فتي والفك قصر به
 شول كسنة در كه ديش وجه من بور اوزن ينش اوله الشفواء شبنك فتي والفك مدبله موثى يقال رجل اشقي
 وامرأة متغواء الشفواء شبنك فتي وغينك سكونيله جمى وطوشجل ديكله معرف اولان قوشه دخی شفواء
 ديرلر يوقرى منقارى اشغه منقارندن اوزون اولدوغندن اوتورى الشفواء شبنك فتي والفك قصر به شى
 قليله ديرلر ابن السكيتروا بنى اوزن يقال للرجل عند موتة وللقمر عند محاقه وللشمس عند غروبها ما بنى منه الاشفا
 اى قليل ومحاق ايك اخر كيجلر ينه ديرلر وشفا هر نسنة لك طرفنه دخی ديرلر قال الله تعالى وكنتم على شفا
 حفرة من النار الشفوان ففتحته لئلا ينفخ اخفش ابتد وقتا كه شفاده اماله جاز اولديسه واوى اولدغنه
 علم حاصل اولدى زير اماله يادن اولور الشفواء شبنك كسرى والفك مدبله خسته محبت بولمق تقول
 شفا الله من مرضه شفاء من الباب الثانى الاشفاء همزه نك كسرى والفك مدبله برنسنة نك اوزر ينه
 حواله اولوب اكك اقرىب اولمق يقال اشفى على الشى اذا اشرف عليه وامتنى المريض على الموت الاشفاء
 همزه نك وتانك كسرى به شفا طلب ايمك و برنسنة ايله معالجه ايمكه دخی ديرلر تقول استشفيت بكذا الاشفاء
 همزه نك كسرى والفك مدبله بر كسنة يه شفا و روهك نسنة و روهك تقول اشفيتك الشى اى اعطيتكه تشفى
 به واشفا بر كسنة برنسنة شفا قلغه دخی ديرلر يقال اشفا الله عسلا اذ جعله له شفاء وبواب عييد رواينى در
 النشى ففتحته له وفانك كسرى وتشديد به برنسنة دن خلاص بولمق تقول تشفيت من غيظى اذ اربت منه
 وغيط كينه ديرلر الاشفى همزه نك كسرى وشبنك سكونى والفك قصر به ركه بشمقچيلر التندند رابن السكيت
 ايتدى اشفى قريه و قريه شبيه اولن نسنة لى دكر كن استعمال اولن زردر ومخفف عرب فعلى نك دكر كن
 استعمال اولن زردر دى الشفاء شبنك فتي والفك مدبله بد بخت اولمق كه سعادتك مقابلى در الشقاوة
 شبنك فتي ايله بمعناه وشقاوت شبنك كسرى به شقاوت معناسنه لغت در و قراء قتاده شقاوتيا الكسر
 وشقاوت اوله استعمال اولنوب غطاء وعباءة كى واوه همزه يه قلب اولندى زير اشقاوت اول احوالند تاي به
 استعمال اولنوب تادن منفك اولما عين حرف اعراب اولما دى عطاء وعباءة بونك خلاصه كد بونارده حرف
 علمه تاد اخل اولن زدن اول همزه يه قلب اولنشدرو نهايت دخی شقاوت كى در يقال شقى الرجل من الباب الرابع
 واو يايه قلب اولندى ماقبلى مكسور اولدوغندن اوتورى وشقى لفظنه الفه قلب اولندى ماقبلى مفتوح
 اولدوغندن اوتورى ومضارعنه يشقيان ديرلر يالفه قلب اولنماز ماضينك ثنيه سنه قلب اولنما دخی ايجون
 الشقوة شبنك كسرى وقافك سكونيله بد بخت اولمق وشبنك فتي دخی لغت در الاشفاء همزه نك كسرى ومدبله
 بر كسنة يى بد بخت ايمك تقول اشفاء الله فهو شقى بين الشقوة المشاقاة ميم ضميله زحمت چكوب برنسنة يه
 دور شكم وتقول من باب المبالغة شاقانى فلان فشقوته اشقوه اى غلبته يعنى انوكله زحمت چكوب
 مباحته ايدوب عليه ايتدم الشكوى شبنك فتي وكافك سكونيله بر كسنة نك سكا ايتدوى ريز ايسدن
 خبر و ريمك الشكاية شبنك كسرى به بمعناه الشكية شبنك فتي و يانك تشديد به بمعناه كذلك الشكاية شبنك
 فتي وكافك تخفيفيله بمعناه كذلك تقول شكوت فلانا اشكوه شكوا وشكاية وشكبة وشكاة اذا اخبرت عنه
 بسوء فله بك لمشكوى ميم فتي وكافك ديمى وواوك تشديد به شكابت اولن كسنة المشكى ميم فتي وكافك
 كسرى به و يانك تشديد به كذلك شكابت اولن كسنة الشكوى شبنك فتي وكافك سكونى والفك قصر به اسم در
 شكابت معناسنه الاشكاء همزه نك كسرى والفك مدبله بر كسنة يه ريز ايش ايدوب شكايته باعث اولمق
 تقول استكيت فلانا اذ فعلت به فعلا اوجه الى ان يشكوك واشكاء بر كسنة دن شكابتى زابل قلغه دخی ديرلر

شفا

شفا

شكا

شكايت

شكايت ايتدوى نسنة يى دفع ايتكله پس اضداد دن اولور الاشكاء همزه نك وتانك كسرى به كذ لك بر كسنة دن
 شكابت ايتك تقول استكيتيه مثل شكوة واشكاء بر كسنة بر كسنة بر كسنة بر كسنة بر كسنة بر كسنة
 عضوان اعضايش الشكى ففتحته له وكافك كسرى وتشديد به بمعناه وتشكى امر او غلق در يسندن نلوم
 ايتك دخی ديرلر فرار ايتى اوزن يقال تشكى اذا اتخذ شكوه وشكوه نك تفسيرى عن قريب كلور ان شاء الله
 تعالى المشكاة ميمك كسرى وشبنك سكونيله شول بخره در كه نافذ دكادر ايجنه جرائع يلقى ايجون ايدرلر
 الشاى كافك كسرى ومدبله شول كسنة يه ديرلر كه سلاح طاقند قد شوكته حدت صاحبه اوله واخفش ايتدى
 بوشا بكدن مغلوب در وشانك ذى شوك اولنه ديرلر بكن معناسنه الشكى شبنك فتي و يانك تشديد به
 شكابت قليجي وشكايت اولننه دخی ديرلر وشكى اغيريسى اولن كسنة يه دخی ديرلر قال الطرمح وسمى
 شكى ولسانى عارم وسمى من السمة وشكى من الشكوة الشكوة شبنك فتي وكافك سكونيله امر او غلق
 در يسي كه انى سوت نلومى ايدرلر وچن النى ايلق او غلق در يسن نلوم ايساراك او طب ديرلر طاء
 مهمله ايله الشكى شبنك فتي وكافك تشديد يى والفك قصر به بونى صاحب قاموس رحمة الله عليه
 لجام عسيرة تفسير ايتدوى كره جوهرى جنس سلاحه معلق نسنة در ديشدر الشلوش شبنك كسرى ولا ملك
 سكونيله اعضاى لمدن بر عضودر وفى الحديث ايتى بشلوها الا بين الاشلاء همزه نك فتي والفك مدبله جمى
 واشلاء الانسان انسانك بعد الموت چور يوب طاعلى عضورى واشلاء بر قومك بقيه سنه دخی ديرلر يقال
 فلان اسلاء فى بنى فلان اى بقايا فيهم الاشلاء همزه نك كسرى والفك مدبله كاي دعوت ايمك ابو زبدر و ايتى
 اوزن وثعلب ايتدى خلقك اسليت الكلب على الصيد ديد كارى خطا در ابن السكيت ايتدى اوسدت الكلب
 بالصيد واسدت ديرلر قن صيد اوزر ينه اغير النسلر اسليتة ديمرلر زراشلاء حيوانى دعوت ايمك استعمال اولنور
 يقال اسليت الشاة والناقة اذا دعونه باسمائهما لتحلبهما قال الراعى وان يركت منها عجاساء جلة بمجنية اسلى
 العفاس وروعا وقال الاخر اسليت عيزى وممحت قعبي ثم تهيات لشرب قارب وقول زياد الا عجم ايتنا ابا عمرو
 فاشلى كلامه علينا فكذبنا بين يديه نوكل الاستشلاء همزه نك وتانك كسرى به برنسنة يى خلاص ايمك الاستشلاء
 كذ لك همزه نك وتانك كسرى به بمعناه يقال استشلاء واشتلاء اذا استنقذه وهر كسنة يى كبر مكاندن خلاص
 ايجون دعوت ايمك اسشليتة واششليتة ديمرلر قال القطامي يدح رجلا قتلت كلبا وبكلا او استشليت
 بنا فقد اردت بان يجمع الوادى الشلية شبنك فتي و يانك تشديد به مالدن بقى فلان نسنة ابو زبدر و ايتى
 اوزن يقال ذهبت ماشية فلان وبقيت له شلية الشلايا شبنك فتي والفك قصر به جمى بقاياى مال
 معناسنه و بومالدين غيرى نسنة ده استعمال اولنماز الشى شبنك فتي و يانك تشديد به اى بريان ايمك يقال
 شوبت اللحم شيا من الباب الثانى الشواء شبنك كسرى والفك مدبله بريان احمد معنى مذكوردن الشواة
 شبنك فتي والفك كذلك مدبله واحدى بريان بريان معناسنه الاشواء همزه نك وتانك كسرى به بريان
 ايمك تقول استوبت اذا اتخذت شواء الانشواء همزه نك وشبنك كسرى والفك مدبله بريان اولمق تقول
 انشوى اللحم ولا تقل اشوى الشاوى واوك كسرى ومدبله قيون صاحبه اولن كسنة الاشواء همزه نك كسرى
 والفك مدبله خلقه بريان بدرمك تقول اشوبت القوم اذا اطعمتهم الشواء واشواء اكل اولن طعامدن بقيه
 اليقومغه دخی ديرلر تقول تعشى فلان فاشوى من عشائه اى ابقى منه بقيه وعشاعينك فحقيله اخشام وقنى بنى
 طعامه ديرلر واشوا اولمى اى اولماين يه اورمغه دخی ديرلر يقال رماه فاشواء اذ لم يصب المقتل الشوى شبنك فتي
 والفك قصر به باش در يسي جلد الرأس معناسنه الشواة شبنك فتي والفك قصر به واحدى وشوى مقتل

شلا

اولین عضو دخی دیر بدن و رجان و رأس کی بود ذکر اولین جوهری نمخله رینک ظاهرندن فهم اولن در
 انک راسندن مراد جلد راس یا عظم راس اولن ککرکز راس علی الاطلاق مقتل اولن مق وجه اولن دخی
 ظاهر در و شوی الفرس اتک للزیه و ایقلر نیه دیرل باشنه دیرل زریالی مدح ایند کارنده عمل الشوی دیرل عن
 مهمله و بیه موحدله الی الی و ایقلری فرموده دیک محله هالا کباش فرموده اولن اتک جهت مدح دکلر
 و شوی مالک یرمز دخی دیرل و شوی برسنه نك قولایته و جزو یسنه دخی دیرل الشویه شینک فخی و یانک
 تشدید به هلاک اولان قومک بقیه سنه دیرل الشویه یا شینک فخی و الفک قصر به جمی بقایا معنانه
 الشویه شینک ضمی و و اوک تخفیفه ییو ک نسنه نك برقطعه سنه دیرل قیون سور یسندن قانن قطعه کی مثلاً
 بقال ما بقامن الشاء الاستوائیه و شویه اخیر کذلک اتک یغندن رانکه دیرل الشیان شینک فخی و یانک تشدید به
 ابکی قدراش قانی دبد کری دار و دم الاخرین معنانه و شیان بعید النظر اولان کسنه یه دخی دیرل دور بین
 معنانه الشویه شینک فخی و و اوک سکونیه موماة و زنی اوزن شول ناقه در که سریع اوله و مومات صحرا یه
 دیرل الشی شینک فخی و یاه اخیر نك تشدید به برلفظ در که عی کله سنه اتباعا ذکر اولنور بقال عی شی و عی
 عاجز معنانه در و بعضیلر شوی دخی دیرل و فعل نجیند دخی بطریق التبعیه ذکر اولنور بقال ما عیاه
 و اشباهه و استواء دخی دیرل الشی شینک کسری و یانک تشدید به کذلک عی لفظنه تبعیه ذکر اولنور نسنه در
 و عی نطقدن عاجز اولنه دیرل بقال جاء بالی و الشی الشهوة شینک فخی و هانک سکونیه کوکل ارز و اتک استنها
 معنانه بقال شهیت الشی شهوة من الباب الرابع اذا شتهیت الشی شینک فخی و یانک تشدید به کوکل ارز و
 اتد و کی نسنه بقال طعام شعی ای مشتی الشهوان شینک فخی و هانک سکونیه برسنه استهاسی اولان کسنه
 بقال رجل شهوان للشی الشعی فحینه و هانک کسری و تشدید به برسنه یی ارز و اتک تقول شهیت علی
 فلان کذا یعنی فلان نسنه اوزینه ارز و اتد و فی القاموس تشهات اذا احبه التشهیه علی وزن التریبه بر
 نسنه استنها کتور مک بقال هذاشی شعی الطعام ای حمل علی اشتها یا الشاعی هانک کسری و مدله نظری
 کسکین اولن کسنه بقال رجل شاعی البصر ای شای البصر مقلوب منه والله اعلم فصل الصاد الصبی صادق
 فخی و همزه نك کسری و یانک تشدید به فعل و وزن اوزن قوش یا و یسنک و اکاشیه اولنک اوزی بقال
 صای صی علی مثال صی یصی صفی اذا صاح و کذلک اخیر و الفیل و الفار و الی و یو و یو و یو عین
 مهمله ایله عرب طو شانی دبد کاری جانور در و فی المثل جاء بصای و صمت اذا جاء بالمال اکثرای بالناطق
 و الصامت و ناطقندن مراد و صغر و قیون در و صامتدن مراد التون و الحیه در و بقال ایضا جاء بصا
 و صمت و هو مقلوب من صای و فر الندی العقب تصی و تصای و تصی دخی دیرل و فی المثل تلدغ العقب
 و تصی و الی و الحال علی روایه الامعی یعنی عقرب موذی در حالت صغر نك دخی الصبی صادق فخی و یانک
 کسری و یانک تشدید به اوغلن غلام معنانه الصبی صادق کسری و یانک سکونیه جمی الصبیان صادق
 کسری و یانک کذلک سکونیه جمی و یونک اصلی و او در و اصیبه دبد بلر صبیبه ایله اکتفا اولن غین ته کم اغله
 دبد بلر قیله استغنا یا تمکین الصبیبه صادق ضمی و یانک فخی و یانک تشدید به صبیبه کله سنک تصغیری
 قیاس اوزن لکن بعض اشعار ده اصیبه واقع اولن و شدر قال الشاعر ارحم اصیبینی الذین کانهم حجلی تدرج
 فی الشریه وقع کواکب شاعر ک شمر نك واقع اصیبیه اصیبه کله سنک تصغیر بدر او غلجقلر معنانه

الصبا

الصبا صادق کسری و الفک قصر به اوغلنق الصبا صادق فخی و الفک مدله بمعناه اذا کسرت قصرت
 و اذا افتحت مددت الصبیبه صادق فخی و یانک تشدید به تازه اولن عورت الصبا صادق فخی و الفک قصر به
 مطیه ایله مطایا کبی الصبیان صادق فخی و یانک تشدید به فعلان و زنی اوزن چکه نك ابکی جانیدر
 جانی الحیین معنانه قال ابو صدقه العجلی یصف فر ساعار من اللحم صایا الحیین موال الاذن اسمیل الحدین
 الصبی صادق کسری و الفک قصر به میل و شوق معنانه لتصبانی تانک فخی و یانک کسری و مدله
 هوایه میل انک الصبوة صادق فخی و یانک سکونیه کذلک جهله و هوایه میل انک الصبو خمتینله و و اوک
 تشدید به بمعناها بقال صبا یصبو صبوة و صبوا اذا مال الی الجهل و الفتوة یعنی هوایه میل اتسه الاصباهه نك
 کسری و الفک مدله هوایه و جهله مایل قلق یقال اصبیته الجاریه و اصبا عورت صبی صاحبی اولن دخی دیرل
 کک صبی مذکر کک موث اولسون بقال اصبت المرأة اذا کان لها صبی ذکر اکان او انی الصبا صادق فخی و الفک
 مدله او غلجقلر ایله او بنق یقال صبی صباء من الباب الرابع مثل سمع سماعا اذا لعب مع الصبیان الصبا صادق
 فخی و الفک قصر به شول روز کار در که کچه ایله کوندن زار اولن کون طوغد و غی پردن اسروانک مقابلی دبور در
 الصبو خمتینله و و اوک تشدید به صبا یلی اسمک تقول صبت تصبو صبا و عرب طافه سی شو به زعم ابدر که
 دبور دیکله معروف روز کار بلودی قو پروب هوایه قالدرد قد نصکره سور تمام یو کسلد کله صبا کاستقبال
 ابدر و بعض بعضه ختم ابدر بر حینه نك که بکیان اولور و جنوب یلی بلودک کبر و تلملرین سور و ب
 اکمد دقیلور و شمال یلی بلودی پان ایوب طاغیدر الصبا یه نك کسری به نکیماد بد کاری ره زکار در که صبا یله
 خیال یلی راسندن اسر المصا یه میل ضمی ایله قلیچی قننه ترس ادخال انک تقول صابت السیف اذا دخلته
 فی غده مقلوبای معکوسا و کوندری و اوقی غلافه ترس قومنه دخی دیرل تقول صابت الریح و صاحب
 صراح بو معنادن ذهل ابدر و صابت السیف و الریح اذا هیئت للضرب و الطعن دیشدر جوهری ایراد
 ابتد و کنه مخالف الحیاة میل کسری و صادق سکونی به کسه نامعنانه اصبی ابتد یی یلزم که
 مصحاة نسنه دن اولور قال العشی بکأس و ابریق کان شرابه اذا صب فی الصحاة خالط بقما الصحو صادق
 فخی و حانک سکونیه مست اولن کسنه ابق یقال صحا من سکره صحوا من الباب الاول و صحو کوک
 یوزندن بلوت کفکه دخی دیرل ذهاب غیم معنانه الصاحی حانک کسری و مدله مستلکدن ایلن
 کسنه و صاحی شول کوه دخی دیرل که انک بلوت اولیه الاصحاء همزه نك کسری و الفک مدله کوک یوزی اچلق
 یقال اصحت السماء اذا انقشع عنها الغیم و اصحا اچلق زمانه داخل اولن دخی دیرل بقال اصحنا اذا اصحت لنا السماء
 المحیة میل ضمی و حانک کسری به بلوندن اچلن کوک یوزی و کسانئ ابتد کوک یوزی بلوندن اچلد قدری
 صحو دیرل محیة دیرل الصدی صادق فخی و الفک قصر به بایقوش دیکله معروف اولن قوشک ایرکی و عد بس
 ابتد صدی شول قوشدر که کچه وقتند او توب برردن یرره قلقوب او چرو خلق ای جندب دیکله معروف
 اولن قوش زعم ابدر زار ایله دکلر زار جندب صدی دن اصغر در دبدی و صدی شول نسنه در که اوز
 منعکس ایله طاعلر ده و طاغله شیه اولن یرل ده سنو ک صونکه شیه صونله جواب و یرور یقال صم صده
 و اصم الله صده ای اهلکه لان لرجل اذا مات لم یسمع الصدی منه شیه فیهیمه و صدی شول کسنه یه دخی
 دیرل که دوه اخوان بلوب انک مصباحن نك بقال انه لصدی ایله و صدی صوسز لخن دخی دیرل
 عطر معنانه یقال صدی صدی من الباب الرابع الاصداء همزه نك کسری و الفک مدله صدا قلنق

صا

صبا

ش

صا

صبا

يقال اصدى الجبل التضدية على وزن التربة بكسنة ابي الن بر بنه اور مق المصاداة ميمك ضمي ايله برنسنه في اورمك مساتره معناسنه ومدارات معناسنه ده كاور ومصادات معارضيه دخی ديرل التصدي فحتينه و ذلك كسر بله وتشديد بله برنسنه به تعرض قلغه ديرل واول شول نسنه دركه اكاد قتله نظر قله سن الصدى صادق فتي و ذلك كسري ومدبله صوسر اولن كسنة الصادى دالك كسري ومدبله بعناه الصدى بان صادق فتي و ذلك سكونيله بعناه كذلك الصدى صادق فتي والفك قصر بله موثي يقال رجل صد وصاد وصدان وامرأة صدى الصوادي صادق فتي و ذلك كسري ومدبله اوزون اوان خر ما تجلري تخيل طوال معناسنه وكاه اولور صوسر بن خر ما تجلري نه دخی صوادي ديرل الصرى صادق فتي والفك قصر بله شول صودر كه مدت مدبله ايله بر رده قرار تمش اوله الصرى صادق كسري والفك قصر بله بعناه ولو عمر وابتدى صرى شول صودر كه انوك بر رده جوق الكنيه سى ايله تغير كلش اوله يقال صرى الماء من الباب الرابع الصرا صادق فتي ورائك تخفيفه شول نطفه در كه ترك نكاحه ارك ارقه سنه جوق قرار ابش اوله يقال نطفه هذه صراة اى محتبسة الصرى صادق فتي ورائك سكونيله صوي بر رده حبس ابشك يقال صرى الماء في ظهري زمانا اذا احتبسه قال الرازي في شعره رب غلام قد صرى في فقرة ماء الشيايب عنفوان سبته وصرى بولى قطع ابشك دخی ديرل تقول صرى بوله صريامن الباب الثاني اذا قطعه قال ذوالرمة وودع عن مشتاق الصبر فواده هو اهن الم بصره الله قائله وصرى دفع معناسنه ده كاور يقال صرى الله عنه شره اذا دفع واليقوم معناسنه ده كاور تقول صرى بته اذا منعت وصرى برنسنه به صوقور كن يا قيودن صوقور كن قطع ابشك دخی ديرل تقول صرى بته الماء اذا استقيته ثم قطعت وصرى فصل معناسنه دخی كاور تقول صرى بته ما ينهم صريا اذا فصلت ويقال اختصمنا الى الحاكم فصرى ما ينناى قطع ما ينناى فصل وركسنه نك اللند عجوش قلغه دخی ديرل يقال صرى فلان في بد فلان اذ بقى في بده رهنه محبوسا التصرية على وزن التربة قيوتك سودن برج كون صفه مق مهنه سودى جمع اولسون ديو المصبرات ميمك ضمي ورائك تشديد بله شول قيوتك كه ذكر اولن وجهه اوزون اوله الصراة صادق فتي ايله عراق نهر ينك اسمى در برى صراة عطشى و برى صراة صغرا در الصراة صادق فتي ورائك تخفيفي والفك مدبله فرقه دوكلكي در صرد دخی حينه الصراة صادق فتي ورائك تخفيفه واحد ذكر اولن دوكلكر برى معناسنه الصراى رانك كسري ومدبله كمجي ملاح معناسنه الصراة صادق ضمي ورائك تشديد والفك مدبله جمعي كمجبلر معناسنه قارى ايله قراو كافر له كفاركي واماصراى كه كذلك ملاح معناسنه در باب راده ذكر او انشدر الصعوة صادق فتي وعبشك سكونيله كمجر ك سرجه مثالند روقو شجر در الصغو صادق فتي وعينك سكونيله جمعي ذكر اولن قوشلر معناسنه الصواء صادق كسري والفك مدبله كذلك جمعي الصغو صادق فتي وعينك سكونيله ميل ايمك تقول صفايصغو و صغى من الباب الاول والثاني اذا مال الصفاء صادق فتي والفك قصر بله كذلك ميل ايمك الصغى صادق ضمي وعينك كسري و يانك تشديد بله كذلك ميل معناسنه تقول صغى صفا و صغيا من الباب الرابع وبلد ترك غرو و ميل لسنه دخی ديرل يقال صغت اليوم اذا مات للغروب الصغو صادق فتي وكسري وعينك سكونيله كذلك ميل معناسنه الصفاء صادق فتي والفك مدبله كذلك ميل معناسنه يقال صفوه ميمك و صفوه ميمك و صفاه ميمك اى ميمك معك الصاعية عينك كسري بله شول جماعتدركه يكسنه نك قائده حاجتلى اولمغن اكامل ابدوب انوك قائده جم اولور

صرا

صفا

صفا

اولور منه قولهم اكر موافلان في صاعيته اى الذين يميلون اليه ويا توشو يطلبون ماعنده الاصفاء همزه مك كسري والفك مدبله يكسنه ياكوب قواق طومق تقول اصغيت الى فلان اذا ملت بمعك نحوه واصفا برنسنه يميل ايتد رمكه دخی ديرل تقول اصغيت الانا اذ المكنه وكاه اولور اصفاء انا ايله نقصان حق مراد اولور يقال فلان مصغى لاه اذ انقص حقه واصفا نك بالان جانبته باش اكسنه دخی ديرل يقال اصغت الناقة اذا مال تراشها الى الرحل كانها تسمع شيئا حين يشد عليها الرحل الصفاء صادق فتي وفاد نصكره الفك مدبله برنسنه نك صافي اولمى كه كدرك مقابلى در يقال صفا الشراب يصفو صفا من الباب الاول التصفيه على وزن التربة برنسنه ي صافي قلق تقول صفيته انا تصفيته الصفوة صادق فتي وفانك سكونيله برنسنه نك خالصي يقال مجد صفوة الله من خلقه ومصطفاه و بونك صادق ضمي وكسري دخی لغت در يقال له صفوة مالى وصفوة مالى وصفوة مالى وقن هايى حذف اتسه له صفو مالى ديرل فقله غيرى جائد كدر الصفو صادق فتي وفانك سكونيله برنسنه نك صافيسن الموق تقول صفوت القدر اذ اخذت صفوته و برنسنه نك خالصه دخی ديرل على مامر انفا الصفاة صادق فتي ايله يوزى دوز اولن طاش مخز ملساء معناسنه وفي المثل ماتدى صفاتو معنای مثل انوك قيمه سى ثنائك اولماز ديكدر يعنى اندى سخا ترى يوقدر الصفاء صادق فتي والفك قصر بله جمعي الاصفاء همزه مك فتي والفك مدبله كذلك جمعي الصغى صادق ضمي و يانك تشديد بله فعول وزنى اوزن كذلك جمعي ذكر اولن طاشلر معناسنه و صفاه ميمك ده بر موضعك سميدر صفا محر ينه بر نرك دخی اسمى در الصفواء صادق فتي وفانك سكونى والفك مدبله طاشلر حجان معناسنه الصفوان صادق فتي وفانك سكونيله كذلك حجان معناسنه الصفوان صادق فتي وفانك سكونيله واحد اى ابو عبيد روايى اوزن يوم صفوان وزن مز بور اوزن كنش صافي ولىق يعنى اچلق اولوب صغوق زياد اولمق المصفاة ميمك كسري وصادك سكونيله سوزك كه انوكه برنسنه سوزلر راووق معناسنه الصغى صادق فتي و يانك تشديد بله سودى جوق اولن ناقه الصفيا صادق فتي والفك قصر بله جمعي سودى جوق ناقه معناسنه يقال ما كانت الناقة والشاة صفيا ولقد صفت تصغو وصغى قبلن محبته صافي قليب معناسنه دخی كاور مصافي معناسنه و صفاه مال غنمتدن ريس اولن كسنه قبل القعنه اختيار ايتد وكي نسنه ي دخی ديرل و صفيا ذكر اولن مائلر معناسنه دخی كاور الصغية صادق فتي و يانك تشديد بله كذلك مال غنمتدن اختيار اولن نسنه الاصفاء همزه مك كسري والفك مدبله برنسنه ي خالص قلق تقول اصغيت الود اذا اخاسته واصفا برنسنه ي برنسنه ايله اختيار ايمكه دخی ديرل تقول اصغيت بالشى اذا اثره واصفا برنسنه دخی خالى و لمغه دخی ديرل يقال صغى الرجل من المال والادب اذا خلا واصفا خالى قلغه دخی ديرل يقال صغى الامير دار فلان اذا خلاها واصفا تاقوق بومردسى كيمكه دخی ديرل يقال اصغت الدجاجة اذا انقطع بيضا وفي صفا شاعر شعر بن ابدوب شعر ديز اولمغه دخی ديرل يقال اصفا الشاعر اذا انقطع شعره المصفاة ميمك ضمي ايله بعناه في اخلاص الود النصافي تانك فتي وفانك كسري ومدبله بر قاج كسنه برى رينه خلوص محبت اوزن اولمق يقال تصافينا اى تحالصنا الاصطفاء همزه نك وطانك كسري بله برنسنه ي اختيار ايمك الاستصفاة همزه نك وتانك كسري بله برنسنه نك مالن جملة الملق يقال استصغى ماله اذا اخذه كمله الصلوة صادق فتي ولامك فتي ومدبله دعا و ملوة حق تعالى در رحمت معناسنه دخی كاور وصلوة ارکان معلومه وافعال مخصوصه معناسنه دخی كاور پس بوشول اسم در كه موضع مبدن وضع اولنور يقال صليت صلوة ولا يقال صليت تصليمة التصليمة على وزن التربة رسول الله صلى الله عليه وسلم صلوات كتر ميمك تقول صليت على النبي صلى الله عليه وسلم وتصليمة اذ شله عصاي ملائم قلوب طوغر قلغه دخی ديرل وتصليمة اتسه بر قلغه دخی ديرل احراق ايجون

صفا

صلا

وقرى قوله تعالى و صلى سعيها بالشهد شول كسنة كتحفيفه قرأت ابتد صلى دن قلدى اتشه بنق معناسنه
 على ماسيحي المصلى ميمك ضمي ولا ملك كسرى وتشديد به قوشى التلرندن بلروكان انك اردنجه كان اتهديرل يقال
 صلى الفرس اذا جاء مصليا ومزبون مصلى دبد بلر ياشى سابق اولن انك صلوه بنده اولد غيچون وصلوين قورغك
 ابكى جانبند اولن اوبلق التلر بنه ديرل على ماسيحي الصلاة صادك فخي والفك مدبله بمعناها وصلاة عمر وغير ينك
 كه انوك اوزرنه مشك ومشكه شبيه نسنه ازرل الصلاة صادك فخي والفك مدبله بمعناها وصلاة عمر وغير ينك
 اوغلى دركه قلعينك بر بدرو قلعين عمروم بورك اوغلر نك لقبى در الصلى صادك فخي ولا ملك سكونيله اتى بر يان
 ابتك تقول صليت اللحم وغيره اصليه صليا من الباب الثانى مثل رميته رميا اذا شويته وفي الحديث انه اتى بشاة
 مصلية اى مشوية وصلى ركسنة فى تش اولدوغى مكانه داخل انك دخی ديرل تقول صليت الرجل نار اذا دخلته
 النار وجعلته بصلاها وصلا قورق يانه ديرل كه مقصود قرب درو صلى بر خصوصه ركسنة يه دام قورمغه دخی
 ديرل هلاك اولسون ديوتقول صليت لفلان اذا علمت له فى امر تبهان تحمل به فيه وتوقعه فى هلكة المصالى ميمك
 فخي ولا ملك كسرى ومدبله شول دوزاق ايلرى دركه انوكه قوش دوزل وفي الحديث ان للشيطان نحو واما مصالى
 وخ فائله وخاه معجبه ابله شول نسنه دركه انوكه او غنا حقلر قوش طورلر المصلاة ميمك كسرى وصادك سكونيله
 واحدی ذكر اولن دوزا قلك برى معناسنه الاصلاء همزه نك كسرى والفك مدبله انشك ايجه بر قوق تقول
 اصليته اذا القيته فى النار القاء تبه الاحراق واصلا يوندك قورق اطرافند اولن اوبلى التلرى سوليك اولمغه دخی
 ديرل طوغر مسى قريبا ولقد قد يقال صلت الفرس اذا سترخى صلوه اوذلك اذا قرب نتاجها الصلى صادك ضمي ولا ملك
 كسرى ويانك تشديد به اتشه يا ذق منه قولهم صلى فلان النار صليا من الباب الرابع اذا احترق وصلى بر نسنه نك المان
 بكمكه دخی ديرل يقال صلى بالامر اقا سى عرو مشد لا اصطلا همزه نك وطانك كسرى له اتشه اسبق التصلی
 فختينله ولا ملك كسرى تشديد به بمعناه تقول اصطليت بالنار وتصليت بها واصطلا بالنار بر نسنه يه طاقات
 كتورمك معناسنه دخی استعمال ونور بقال فلان لا بصطلى بيان اذا كان شجاعا لا يطاق الصلاة صادك فخي والفك
 مدبله قورغك صاغ طرفند وصلوند اولن ابلوق التلر بعد الصلوان فختينله نثنيه سيدر الصلاة صادك
 كسرى والفك مدبله شول تشدر كه انك له اصنورلر وريانه دخی صلا ديرل اتشه اولد غندن اوتري الصلاة صادك
 فخي والفك قصر بله كذلك تش بالاكسرى يد وبالفخ يقصر الصلوات فختينله كاييس يهودبارى تعالينك وسبع
 وصلوات دبدوكى قولند صلوات دن مراد مواضع عبادات درابن عباس رواين اوزن الصبيان فختينله دوزك
 ومجرمق وصبيان چاپك بهادر معناسنه ده كاور بقال رجل صبيان اى شجاع الاصماء همزه نك كسرى والفك مدبله
 صيدى وروب كوزى او كده قتل اينك وفي الحديث كل ما صبيت ودع ما نصيت ولغا بر نسنه نك اولد وكن كورمك در
 واصمات قرارا تميموب كن كومه دخی ديرل يقال اسمى الفرس على الجامة اذا عض عليه ومضى الصمى صادك فخي وميمك
 سكونيله صيد كوز او كنده اولمك يقال صمى الصيد صمى من الباب الثانى اذ مات وانتراه الاصماء همزه نك وصادك
 كسرى بله دو كلكمك قال اسمى عليه اذ انصب المنو صادك كسرى ونونك سكونيله شول خر مافد انلر بنك برينه
 ديرل كه بر قايى بر كوكدن چقمش اوله المنو صادك كسرى ونونك سكونيله نثنيه سى المنوان
 وزن مز بور اوزن جمى نون اخيره نك اعراب بالحر كة يله معرب اولمسى وزن وفي الحديث عم الرجل صنوايه
 وصنوان شول ايكى قويه دخی ديرل كه برى برينه قريبا ولوب صويى ركوزدن كله الصنى صادك ضمي ونونك
 فخي ويانك تشديد به شول كچرك بكار دركه صير تى اولوب كسند لندن صولنما يوب اكا اعتبار ايميه پس صنى
 صنوك تصغيرى اولور الصناية صادك كسرى بله بر نسنه نك كوترسى محلند استعمال اولنور بقال اخذت الشى

بصنايه

بصنايه اذا اخذته كله الصوى صادك ضمي والفك قصر بله طاشدن اولان علا مترلر دركه يوللرده ويوللره
 مشيه اولن نسنه لرده وضع اولنور الصوة صادك ضمي وواوك تشديد به واحدی وفي الحديث ان للاسلام صوى
 ومنار اكنار الطريق الا صواء همزه نك فخي والفك مدبله مقبره لمعناى سابقن ماخوذروا صمى صوى فم صاد
 وقصر الفلر يكرك اولوب مرتفع اولن محلند ديرل لكن ارتفاعى بر حيثيه كه طاع مرتبه سنه واصل اولميه وصوه
 روزكار مختلف اولاجق يه دخی ديرل مختلف الراج معناسنه الصوى صادك ضمي ويانك تشديد به قوريق
 يه مست معناسنه بقال صوت النحلة تصوى صويا من الباب الثانى اذا يست الصاوى وواوك كسرى ومدبله قورى
 اولن نسنه التصويى على وزن الترييه ارككى دول ايچون بسلتك تقول صويت لابلى خلا اذا اخترت وعد بس كافي
 ابتد تصويى ارككك اوزر بنه يوك اور ميوب اتى بندا تيمكدر مجامعت مرند سقولى وقواملى اولسون ديور
 واصمى ابتد تصويى قونيك سودن قورقق در سمرسون ديور يقال صوبها فصوت الصهوه صادك فخي
 وهانك سكونيله نكليك كدات ارقه سنه نكلى طور دخی دروهر طاغك زياده مرتفع برند دخی صهوه ديرل
 وابوعروا يندى صهوه صواكلندكى يه ديرل الصهاء صادك كسرى والفك مدبله جمى مناقع الماء معناسنه الصه
 صادك فخي وهانك سكونيله يان يشرمق يقال صها الجرح يصمى صها من الباب الثالث اذ ندى واخليل ابتد
 صمى الجرح ديرل باب رابعدن وصهوه شول برجه دخی ديرل كه ديه اوزرنه ياشى اوله فصل الضاد الضيو صادك
 فخي ويانك سكونيله بر نسنه يى تش تغيير ايمك بقال ضبته النار تصبوه ضبو اذا غيرت وشوته المضبة ميمك ضمي
 وصادك سكونيله كول ايچنده يشن ايمك صبر المله معناسنه الضاى يانك كسرى ومدبله كول رما د معناسنه الاضياء
 همزه نك كسرى والفك مدبله بر نسنه نك اوزر بنه حواله اولمق اكلطفر بولمق ايچون الضحوة صادك فخي وحانك
 سكونيله كوندرك اولنه ديرل كه طلوع شمسك عقبنجه اولور الضمى صادك ضمي والفك قصر بله فحوند نصكره
 اولن زماندر كه اول كدشك تمام ضياوردكى وقت درو بونك نك كبرى وتا نبي جا بزد شول كسنة كه موث قلدى
 كويا كه ضحوة كله سنك جمع اولسن اعتبار ابتداى وشول كسنة كه مذكر قلدى مز بورى فعل وزنى اوزر اسم
 اعتبار ابتداى صرد ونكرى وصر دصاد وراه مملتينله كرسه دبد كارى قوشدر ونفرنونله وغين معجبه ابله سرجه
 شبيه بر قوش جفرد وضمى طرف غير ممكن در سحر كى تقول لقبته ضمى وضمى اذا اردت به ضمى يومك لم تنوته
 الضحاء صادك فخي والفك مدبله شمس تمام مرتفع اولد دخی زمانه ديرل مذكرد وضحاء كونه چقمغه دخی ديرل
 تقول ضحيت الشمس ضحاء من الباب الرابع اذ ابرت وتقول ضحيت ايضا بالفخ والمستقبل اخمى فى اللغتين جميعا وفى
 الحديث ان بن عمر راى رجلا محرما قد استظل فقال اخمى من احرمت حديث مز بورى محد ثلر بووجه اوزر روايت
 قلشدر همزه نك فخي وحانك كسرى بله امر در اخيت صيغه سندن لكن اصمى ابتداى بواضخ من احرمت له در
 همزه نك كسرى وحانك فخي ابله ضحيت فاذا اخمى صيغه سندن ماخوذ اولمغه زركه بن عمر مزبون كونه چقمغه
 امر ايمشدر و بوندن در بارى تعالينك نك لا تطما فيها ولا تضمى قولى وضحا قوشلق وقتند اكل اولن طعامة
 دخی ديرل غدا كى غين معجبه نك فخي بله مزبون ضحا دبد بلر ضحا وقتند اكل اولند وغيجون الاضحاء همزه نك
 كسرى والفك مدبله شمس تمام مرتفع اولد دخی زمانه داخل اولمق تقول منه اتمت بالمكان حتى اخيت كما
 تقول من الصباح اصبحت ومنه قول عمر رضى الله عنه يا عباد الله اخذوا بصلاة الضمى اى لا تصلوها الى ارتفاع
 الضحا وضحا بر نسنه يى كوندرك اشلكه دخی ديرل تقول اخمى فلان يفعل كذا كاتقول ظل يفعل
 كذا كظل دخی كوندرك اشلى ديمكدر التضمى فختينله وحانك كسرى وتشديد به ذكر اولن
 طعامة اكل اينك يقال هم بتضعون اى يتعدون الضحياء صادك فخي وحانك سكونى والفك مدبله ابدنلق اولوب

صوا

صها

ضبا

ضها

صبا

صنا

ضها

طبا

طبا

طبا

طبا

طدا

طرا

كسرى و يانك تشدد بدله فاعول وزنى اوزن نحيف اولوب قليل الجسم اولن كسنة بقال غلام ضاوى اذا كان
نحيفا الضاوية يانك كذلك تشدد بدله موثى بقال فتة ضاوية جماعت نحيفة معناسنه وامرأة ضاوية الضهياه
ضادك فتي الفك مدى ابله رجس ديكلو واغاجك اسمى درو ضهيا شول عورت دخی درلر كه حيص كورميه
وايو عمر و امرأة ضهيات و ضهياه دخی و ايت لى تاليه و هاهله و بوالفك مقصون اولسنة دلالت ايدر المضاهاة
ميرك ضمى ابله مشاكلك همزه ابله و همزه سز استعمال اولنور بقال ضاهيت و قرئى بضاهون قول الذين كفروا
بضم الهاء الضمى ضادك فتي و هانك كسرى و يانك تشدد بدله فعيل وزنى اوزن ستيه معناسنه بقال هذا
ضمى هذا اى نظيره فصل الطاء الطاء طانك فتي و همزه نك مدله على وزن الطاعة قره بالحق حاة معناسنه
جوهرى ايدر ابو سعيدن مصنف نام كتابه و بوجه اوزن قرأت ايتدم و طاعة دخی قره بالحقه ديرلر الطوى طانك
ضمى و مدله و همزه نك كسرى و يانك تشدد بدله على وزن الطوى احد معناسنه استعمال اولنور بقال
ما بالدار طوى اى احد و طوى دخی ذكر اولن معنایه در الطبى طانك ضمى و يانك سكونيله طرنى بتون اولن
حيواناتك و رتقى جانور لك همزه ديرلر ته كم دوه نك و طرنى قتال اولن حيواناتك همسته ضرع ديرلر و فى
مثل جاوز الحزام الطبيين يعنى قولن ابكى هميه واصل اولدى و بوندن مقصود بيان شد ايد احوال در و كاه
اولور دوه قسمنك دخی همسته اطلاق اولور الطبى طانك كسرى و يانك سكونيله بمعناه الاطباء همزه نك فتي
و الفك مدله جمى الطبى طانك فتي و يانك سكونيله بر كسنة يى بر نسندن منع ايتك تقول طبيته عن كذا اذا
صرفته عنه و دعوت ايتك معناسنه دخی كا و ر بقال طباء يطبيه اذا دعاه الطبو طانك فتي و يانك سكونيله بمعناه
الاطباء همزه نك كسرى و طانك كسرى و تشدد بدله بمعناه ايضا بقال طباء على وزن افتعله و طبا بر كسنة يه
راست كلوب قتل ايتكه دخی ديرلر بقال اطبى بنو فلان فلانا اذا خالوه فقتلوه الطبى طانك فتي و يانك كسرى
و يانك تشدد بدله شول هميه ديرلر كه عجيب اوله صغن كسنة يه اجابت ايدوب سوت و ر رتقى اوله الطوى طانك
ضمى و يانك كسرى و يانك تشدد بدله احد معناسنه بقال ما بالدار طوى على وزن طوى اى احد الطوى طانك
فتى و حانك سكونيله دوشك تقول طحوتيه مثل دحوتيه اذ بسطته و يوزنه نك دخی ديرلر بقال طحا الرجل
اذا ذهب فى الارض و بقال مادرى اين طحا و بقال طحاب قلبه اذا ذهب فى كل شى يعنى قلبى و رده قرار
ايتسه الطحا طانك فتي و الفك قصر بله دوز رارض منبسطة معناسنه الطاحى حانك كسرى و مدله اوزن
نسنة تمتد معناسنه بقال ضرب ضرب طحا منهنائى التى مد ايدرك لوردى المدومة الطواحى ميرك فتي و واوك
فتى و تشدد بدله شول كر كسر در كه قتل اولنلر لك طرافن دور ايدرلر الطحى طانك فتي و حانك سكونيله يان
اوزينه ياتقى ابو عمرو و رابى اوزن تقول طحيت اذا اضطجعت الطحاء طانك فتي و خاء معجه دن صكر الفك
مدله يوك سلسل بلوت سحاب مرتفع معناسنه و طحا قلبك ملائنه دخی ديرلر بقال وجدت على قاي طحاء
و هو شبه الكرب الطحيد طانك ضمى و حانك سكونيله بلوت يان سى بقال مافى السماء طحيه اى شى من سحاب
و بو طخروكى در معناده الطحيا طانك فتي و حانك سكونى و الفك مدله قر كوكچه ليله مظه معناسنه
و طحياه فهم اولن ايمان كليه دخی ديرلر بقال نكلم بكلمة طحياه اى لا تفهم الطاحى حانك كسرى و مدله زياده قر كو
محلنه استعمال اولنور بقال غلام طاح الطادية دالك كسرى و يانك تخفيفيله ثابت و قدیم اولن نسنة
بقال عادة طادية اى ثابتة قديمة و بعضليز ايتدى بو واطدة كلسنك قلبى در الطرى طانك فتي و يانك
تشدد بدله تازو اولن نسنة بقال شى طرى اى غص بين الطراوة الطراوة طانك فتييله تازو لك الطراوة الفك
مدله بمعناه الطراوة الفك قصر بله بمعناها على راوية قطرب بقال طرو اللحم من الباب الخامس و طرى من الباب

الرابع

طفا

الرابع طراوة و طراوة و طراوة الا طراوه همزه نك كسرى و الفك مدله بر كسنة يى مدح ايتك تقول طراوه اذا مدحه
واطرأ بالى قوامه كتور مكه دخی ديرلر تقول طربت العسل اذا عقدت المطراة ميرك ضمى و رانك تشدد بدله تربيه
اولن نسنة بقال غسلة مطرة اى مرأة بالافاويه و غسلة غينك كسرى و سيفك سكونيله باش يا خودال يوجحق
نسنة و افاويه همزه نك فتي ابله و فائله شول خوب رايجلو نسندن در كه طيبه خلط ايدرلر رايحه سى زياده
اولسون ديور العود المطرى عينك ضمى و مدله و ميرك ضمى و رانك فتي و تشدد بدله شول ايجدر كه تربيه
اولن شدر انوكله بخور اولنور نسندن كا عود مطبر دخی ديرلر الا طرية همزه نك و رانك كسرى و يانك تخفيفيله
همزه و وزن اوزن طعامدن برنوعدر بعضليز ايتدى نياج اشى در لاخشه معناسنه و همزه نك فتي و كسرى
نسنة در كه باشد صاحب ايجنده اولور الطغيان طانك ضمى و غينك سكونيله بر نسنة حدندن مجاوز ايتك بقال
طفا يطغان من الباب الثالث و يطغون من الباب الاول اذا جاوز الحد و بقال طفى يطفى من الباب الرابع مثله و طغيان
در يانك موج اور مسه دخی ديرلر بقال طفا البحر اذا هاجت امواجه و فان غلبه ايتكه دخی ديرلر بقال طفا الدم اذا
تبمع و تبمع غين معجه ابله فان غلبه ايتك معناسنه در وسيل زياده كلكه دخی ديرلر بقال طفا السيل اذا جاء
بماء كثير الطافى غينك كسرى و مدله عصيانده حدندن مجاوز ايدن كسنة الا طفاء همزه نك كسرى و الفك
مدله از درمق بقال اطفاء المال اذا جعله طافيا الطفية طانك فتي و غينك كذا لك سكونيله طافك زياده مرتفع
اولن رى الطفوة طانك فتي و غينك كذا لك سكونيله بمعناه و هر مكان كه مرتفع اوله كاطغوه ديرلر ابو زبدر و ابى
اوزن و طغيه بر نسنة نك سر پند سته و اثرنه دخی ديرلر الطغيا طانك ضمى و غينك سكونى و الفك قصر بله
بقر و حشبنك خرده سى اصمى روابى اوزن و طانك فتي دخی لغت در ثعلب روابى اوزن الطغوان طانك ضمى
و غينك سكونيله حدندن مجاوز ايتك طغيان معناسنه الطغوى طانك فتي و الفك قصر بله بمعناه الطاغية
غينك كسرى و يانك تخفيفيله روم يادشاهى ملك الروم معناسنه و طاغيه بلد ر مده دخی ديرلر صاعقه معناسنه
و صيحة عذاب دخی ديرلر قال الله تعالى فاما تودها لكويا الطاغية اى بصيحة العذاب الطاغوت على وزن الكافور
غيبندن خبر و رن كاهن معناسنه و شيطانه دخی ديرلر و هر ضلالت ريسنه طاغوت ديرلر كاه واحد اولور قال الله
تعالى و بدون ان يتحاكوا الى الطاعوت و قد امر و ان يكفروا به و كاه جمع اولور قال الله تعالى اوليا وهم الطاغوت
يخرجونهم و طاغوت هرند كولا هوت وزنى اوزن ايسه طغى دن مغلوب و لا هوت غير مغلوب و ر رابو لاه دن
ما خود و زو غبوت و رهوت منزله سنده در و غبوت ميل معناسنه و رهوت خوف معناسنه در الطواغيت
طانك فتي و غينك كسرى و مدله جمى ريس ضلالت اولنلر معناسنه الطغى طانك ضمى و فانك سكونيله
خرماى هندى ديد كلى دارونك بير اى كه طيبيلر قننده مقل ديكه معروف و قدر الطغية طانك كذا لك ضمى و فانك
سكونيله واحدى ذكر اولن بير اغك برى معناسنه الطغيتين طانك ضمى و فانك سكونيله رجس ابلاندر كه
ارقه سنده اولن ابكى خط طغيفينه شبيهه در معنى ذكر اولن مقل بير اغنه مشابه در و حديث شريفه ذكر اولن
ايتردن مراد قور قسر بلا ندر و كاه اولور ذكر اولن ابلان طغيه ديرلر ذات طغيه معناسنه الطغى طانك ضمى
و الفك قصر بله جمى ذكر اولن ابلانلر معناسنه الطفاوة طانك ضمى و فانك تخفيفيله كوشك و ايك اغلنه ديرلر
و بو مقام صاحب صرح طفاوه يى قرص افتابله تفسير ايتشدر غلط در ز راجوهرى الطفاوة دارة الشمس
ديشدر و د ان اغله ديرلر قرصه ديزر و طفاوة بهار فصلنك بر مقدارنه دخی ديرلر بقال اصبا طفاوة من الربيع
اى شيامة و طفاوة قيس عيلان قبيله سندن بر جماعتك دخی اسمى در الطفو طانك فتي و فانك سكونيله بر
نسنة صويك يوزينه جقوب باقماق الطفو ضميتيله و واوك تشدد بدله بمعناه بقال طفا الشى فوق الماء طفوا

و طفو اذا علا ولم يرسب و رسب و رسب سين مهملة ابله صوبه تمغه دیرل و طفو اهو بر یوزنه زیاده چاپك لك اوزن
 سكر تمكه دخ دیرل بقال مر الطی یطفو واذ اخف علی الارض واشتد عدوه الطلا طانك فخی والفك قصری ابله چقال
 طر نقلی اولان حیوانك لولدی الاطلا همزه نك فخی والفك مدبله جمعی ذكر اولنن ولدلر معناسنه وطلا شخصه
 دخ دیرل بقال انجیل الطلاء وطلا كذلك قطر ان سورلش دویده دیرل ابن السكیت و ابن اوزن و طلی دیش
 كیر اولمغه دیرل بقول طلی فوه بطلی طلی من الباب الرابع الطلی طانك فخی و یانك تشددیدله اولاد غنك خرده سی
 و مزبون طلی دیرل یانغی ریچه کون قازغه ابله بغلند غیچون زیر طلو حبس معناسنه در علی ماسچی و طلی بقلنش
 معناسنه ده کلور بقول طلیت فهو طلی و طلی دیشده اولن کیره دخ دیرل الطلیان طانك کسری ولامك
 سکونیه جمعی بقال بانسانه طلی و طلیان مثل صی و صبیان ای قلی و قلی قافله و جاء مهملة ابله دیش کیر دیرل الطلیان
 طانك ضمی ولامك سکونیه جمعی ذکر اولنن اولاد معناسنه رغیفله رغفان کی و رغیف کرده دیرل کیری افکدر
 الطلو طانك فخی ولامك سکونیه قوزینك یاغن بغلیوب حبس اتمك بقول طلیت الطلاء وطلو اذ اربطته
 برجله وحبسته و مطلقا حبس اتمكه دخ دیرل بقول طلیت الشئ اذا حبسته المظلی میك فخی ولامك کسری
 و یانك تشددیدله بغلنوب حبس اولن نسنه الطلی طانك ضمی والفك قصری بله بیونلر اعناق معناسنه الطلیه
 طانك ضمی ولامك سکونیه واحدی بر بیون عنق واحد معناسنه و ابو غروله فرا ابتد می بورك واحدی
 طلاء در الاطلا همزه نك کسری والفك مدبله بیون اكلك بقال اطلی الرجل اذا مالک عنقه الموت اولغیره
 الطلاء وطانك ضمی ولامك فخیله حسن و قبول معناسنه بقال ما علیه طلاء و الطلاء و طانك فخیله بعناها
 الطلاء وطانك کسری والفك مدبله شول خمره دیرل که ثلثانی کیدوب ثلثی قانجه طلیج اولنه و عجم طایفه سی
 مزبون می بخته دیرل وکاه اولور خمرک کند سنه دخ طلاء دیرل خمرک استنی خوب ای تمدن اتوری فی نفس
 الامر طلاء اولد غیچون دکل ته کم قورده حسن تعبیر ایچون ابا جمعه دیرل اهل کرم معناسنه و طلاء قطر انه
 دخ دیرل وهر نسنه کده و ایچون سورلور قسمی اوله اكا طلاء دیرل و طلاء شول قازقه اولن ابله دخ دیرل انکله
 قوزینك یاغن بقال الطلی طانك فخی ولامك سکونیه بر نسنه دو اسورمك بقول طلیته بالدهن وغیره
 طلیان من الباب الثاني التلی فخیله ولامك کسری و تشددیدله دو اسور غک الاطلا کسرنبله و طانك تشددیدی
 والفك مدبله افعال باندن كذلك دو اسور غک معناسنه بقول تطلیت بر واطلیت التطلیه علی وزن التریبه
 برکسنه فی مریض اتمك بقول طلیت فلان تطلیه اذا مرضته الطلاء طانك فخی ولامك تشددیدی والفك
 مدبله مکفورنی اوزن قان خون معناسنه و مکافو شک اسمی در المطلا همك کسری و طانك سکونی والفك
 مدبله دروزو ملائم اولن رکده کنلوا عجلرتون المظالی میك فخی ولامك کسری و مدبله شول رلر که وحتی
 جانور لانه یا ویرلن بسلر کرک اهو کرک اکاشیه اولنلر الطمو فخیله و واولک تشددیدله صوطا شوب مرتفع
 اولق بقال طما الماء یطمو طمو اذ ارتفع و ملا النهر الطمی طانك ضمی و یانك تشددیدله بعناها بقال طمی الماء
 یطمی طمی اذا ارتفع كذلك و طمو عورت ارنه بیصور لانه قیام کوسر مکه دخ دیرل بقال طمت المرأة و زوجها
 اذا ارتفعت بر الطمی طانك فخی و میك سکونیه سر عتله یتمك بقال طمی یطمی مثل طم بطم اذ امر مسرعا الطنا
 طانك فخی والفك قصری بله طلاء غک زیاده صوسر لادن بوکره یا بشمی بقال طنی البعیر یطنی طنان من الباب الرابع
 الطنی طانك فخی و نونك کسری و مدبله زیاده صوسر اولن دوه بقال بعیر طن التطنیه علی وزن التریبه دوه
 ذکر اولن مرضی ازاله ایچون علاج اتمك بقول طنبیه تطنبیه اذا عاجلته من الطنا الاطناء همزه نك کسری والفك
 مدبله دیری قلیق محله استعمال و لنور بقال هذه حیه لا تطنی ای بعش صاحبها تقتل من ساعتها و بونك صلی

همزه در ته کباب همزه ده ذکر اولن شدر الطی طانك فخی و یانك تشددیدله بر نسنه فی دورمك بقول طوبت الشی
 طیان من الباب الثاني طی ابله قصد اتمكه دخ دیرل بقال طوی یطوی طیا اذ اتعد للجوع و برکسندن دوستلنی
 کسوب اعراض اتمكه دخ دیرل بقال فلان طوی عنی کشفه اذ اعرض بوده الطیة طانك کسری و یانك تشددیدله
 بر دورلی دورمك جلسه و رکبه کی بناء نوع اوزن الطوی طانك فخی والفك قصری بله اج اولق بقال طوی
 یطوی طوی من الباب الرابع اذا جاع الطاوی واولک کسری و مدبله اج اولن کسنه الطیان طانك فخی و یانك
 تشددیدله بعناها بقال طوی فهو طاو و طیان الطوی طانك فخی و واولک کسری و مدبله قارنی ارق اولن کسنه
 ضامر البطن معناسنه بقال رجل طوی البطن اوضامره التطوی فخیله و واولک کسری و تشددیدله دیرل دیرل
 بقال تطوت الحیه اذا تحوت و تحوی هاء مهملة ابله ابلان دیو شرمکه دیرل الطیة طانك کسری و یانك تشددیدله
 نیت معناسنه و خلیل ابتد طیه منزل معناسنه و مقصد معناسنه کلور بقول مضی اطمیه ای لیتنه النی انتواها و
 بقال بمدت عنا طیمته و هو المنزل الذي انتواه و بقال طیه تبعیده ای شاسعة و شامع شین معجمه دن صکره سین
 مهملة ابله كذلك بعید معناسنه در طوی طانك کسری و یاخود ضمی والفك قصری بله شام شر بقد بر موضعك
 اسمی در شول کسنه کدونی منصرف قلدی پروایك یاخود بر مکانك اسمی قلوب نکره اعتبار ایندی و شول
 کسنه کدلا منصرف قلدی رشورک یاخود بر بقعه نك یعنی بنای مشبیل بر رک علی قلدی و طوی فیم طایله طوی
 کی در کسر طایله و طوی مکرر و مضاعف اولن نسنه دیرل و مفسرین باری تعالی نك المقدس طوی دیرل
 قول طوی مرین ابله تفسیر یمشدر قدس مرین معناسنه حسن ابتد المقدس طوی نیت فی البرکه
 و التقدیس مرین معناسنه در ذو طوی طانك ضمی والفك قصری بله مکه مشرفه ده بر موضعك اسمی در
 الطویه طانك فخی و یانك تشددیدله خمیر قلب معناسنه الطوی طانك فخی و یانك تشددیدله شول قیدور که
 ایچی یا بلش اوله بر مطوی معناسنه الطایه علی وزن الحاله طام اوزری سطح معناسنه و طایه خرما سره جک
 ره دخ دیرل و بو مقام صاحب صراح طایه کله سنی توده خرما بله تفسیر اتمشدر مناسب دکلر زیر اتوده
 خرما خرما یغننه دیرل الاطواء همزه نك فخی والفك مدبله ناقه نك بدتده اولن بوکر که سز نکندن پید اولور
 طرایق الخم معناسنه الطهر طانك فخی و هانك سکونیه ات بشورمك طلیح معناسنه و بر نسنه فی اشلمکه
 دخ دیرل و فی الحدیث فاطهوی اذ ای فاعلی ان لم احکم ذلک الطهی طانك فخی و هانك سکونیه بعناها بقال طهاه
 یطهو من الباب الاول و یطهوه من الباب الثالث طهوا و طهیا و طهو کتمكه دخ دیرل بقال طها الرجل اذا ذهب فی
 الارض مثل طحا و بقال ایضا طهت الابل اذا ذهب فی الارض الطاهی هانك کسری و مدبله اسمی طباخ معناسنه
 الطها طانك فخی والفك مدبله طخاده لغت در خاه معجمه ابله سحاب مرتفع معناسنه بقال ما علی السماء طهاه
 ای قرعة و قرع قافلک و زای معجمه نك فخیله بلوت پاره سنه دیرل طهیة طانك ضمی و هانك فخی و یانك
 تشددیدله تمیدن رجاعتك اسمی در که نه لرنه نسبت اولن شدر در که انلر مالک بن حنظله نك و غلاری ابوسود
 و عوف و حبش در الطهوی طانك فخی و هانك سکونی و یانك تشددیدله ذکر اولنن جماعته منسوب اولن نسنه
 و بعضلر های مفتوح قلدی قیاس اوزرینه فصل الطاء الطی طانك فخی و معجمه نك فخی و یانك سکونیه اهو که
 معروف دیرل الاطی همزه نك فخی و یانك کسری و مدبله جمعی قانی بقال ثلث اطب و بواصلنده افعول و زنی اوزره
 ابدی عینک ضمه سن کسره یبند بل ابتدا یلر صیانه لیا و طی طیمه نك دخ جمعی کلور اوق و جلی معناسنه علی ما
 سچی الطبا طانك کسری والفك مدبله جمعی کثر فی الطی طانك ضمی و یانك کسری و یانك تشددیدله افعول و زنی
 اوزن كذلك جمعی کثر فی تدله ندی کی مع معناسنه الطیبات فخیله کذلک جمعی و طی کذلک طانك فخی و یانك

طوا

طها

طبا

طبا

طنا

كذلك ظلمه حد دن تجاوز ايمك العدو ومنتبه وواوك تشديد به بمعناه كذلك يقال عدا عليه عدا واعدوا
 وعداء ومنه قوله تعالى فبسم الله عدا وابعير علم وقراء الحسن عدا وامل مثل جلوس وعدو عينك فتي ودالك
 سكونيله ات سكرته دخی دیرل عدا عینک فتی والفك قصر به واخرنك بناسی ايله رفعلدر كه انوكه اسنثا اولنور
 كرك ما ايله استعمال اولسون كرك ماسیر تقول جاءنی القوم ماعدان بد او جاوئی عدا بد اعداك ما بعدن عدا
 ايله منصوب قلوب فاعلن محتمل مضمير قلسن وتجاوز معناسنه ده كاور بقال عدا به عدا و اذاجوزه و بقال
 ماعد افلان ان اصنع كذا المعدی ميمك فتي وعینك سكونی ودالك فتي والفك قصر به تجاوز و محل تجاوز
 معناسنه دخی كاور بقال مالى عن فلان معداى لا تجاوز الى غير التعدي على وزن التربة كجورمك لتعدى
 فحتنه و دالك كسرى وتشديد به كرك تجاوز معناسنه بقال عديته فتعدى اى تجاوز وتعدي كوز یا بندر مغه
 دخی دیرل بقال عدا تری اى اصرف بصرك عنه وتعدى ظلم صریح ايمك معناسنه دخی كاور بقال تعدى عدا اذا
 ظلم ظلم صریح العدا وان عینك ضمی ودالك سكونيله ظلم صریح الاعتداء همزه نك وتانك كسرى به بمعناه بقال عدا
 عليه وتعدى عليه واعتدى العواذی عینك فتي ودالك كسرى ومد به عوايق بقال عداى الدهر عوايقه العدو
 عینك ضمی ودالك سكونيله دره نك جانی العدو عینك كسرى ودالك سكونيله بمعناها لغة فيها قال الله تعالى
 وهم بالعدوة القصوى العدايات عینك ضمی یا خود كسرى بودالك فتي جمع جواب وادی معناسنه و ابو عمرو
 ابتدى عدوه وعدوه و عدوه و كسر له مكان مرتفعه دیرل العدو عینك فتي ودالك سكونی والفك قصر به والى
 اولان كسنة بی طلب ايمك خصمك ان انتقام الما عیون وعدوى معاونة معناسنه دخی كاور وعدوى سرات بدن
 مرضك سراتنه دخی دیرل كرك كجيك مرضی اولسون كرك غیرى اولسون وفى الحديث لا عدوى اى لا بعدى شئ شیا
 الاعاء همزه نك كسرى والفك مد به سرات بتدرمك بقال عدا فلان فلان من خلقه او من علقه به وجرب و اعدا
 معاونة قاعه دخی دیرل تقول استعدت على فلان لا مرفاعه اى استعدت به عليه فاعاننى و اعدا اتى سكرتد ركه
 دخی دیرل بقال عديت فرسى اذا استخضرتة واستخضار حاء مهمله ايله اتى سكرتد ركه دخی دیرل و اعدا كلامه
 تجاوز ایدوب جور ايمكه دخی دیرل بقال عديت فى منطقك اذا جرت المعدى عليه ميمك فتي ودالك كسرى و يانك
 تشديد به اوزر بنه طاله لسان اولنوب جور اولنان كسنة و اوباه و غشدر اسنثا لا الاستعداد همزه نك وتانك
 كسرى به معاونة طلب ايمك العدو عینك ضمی ودالك فتي والفك مد به على وزن العاواء شول مكاندركه
 لوزر نه اوزر بنه طاله لسان اولنوب جور اولنان كسنة و اوباه و غشدر اسنثا لا الاستعداد همزه نك وتانك
 درو غلوا غین معجه ايله اول شبا به دیرل وعدوا الشغل كذلك موانع شغل دیرل وعدوا كذلك اوار قاعه دخی دیرل
 بعدد ارمعنا سانه المتعادي ميمك ضمی ودالك كسرى ومد به شول مكاندركه دوز اولنوب متفاوت اوله و يقال
 ارض متعاده اى ذات حجرة و طاقيق و حجره حشرات هو الزنه و طاقيق رده اولان يار قلمه دیرل العدا و فحتنه
 زياده سكر دخی كسنة بقال نه لعدوان اى شدد العدو و بقال ذئب عدوان بعدو على الناس يعنى خلايق اوزر
 جملة قبل و منه قولهم السلطان ذو عدوان وذویدوان يعنى اتى سر عتده و دلى حكومتده جر بدر عدوان عینك
 فتي ودالك سكونيله بر قبيله نك اسمی دركه انوك باباسی عدوان بن عمرو بن قيس عيلاندر العادیه دالك كسرى
 و يانك تخفيفيله شول دوه دركه دكنلوا غاج اولنوب حوض دبد كلى اوقى اوليه العواذی عینك فتي ودالك
 كسرى ومد به جمع ذكر اولن دوه ارمعنا سانه العاديات دالك كسرى به جمع وعاديات سكر دخی اقله دخی دیرل و عادیه
 ظلمه و متره دخی دیرل العدى عینك فتي ودالك كسرى و يانك تشديد به شول كسنة دركه بياده اولوب سكر درل
 و بو عاد كنه سنك جمی در غاز ايله غزی كى وعدوى قريش قبيله سندن عمر بن الخطاب كى قومی دركه اول عدى

بن كعب بن اوى دركه جد اعلای نضر در وانلره نسبتده عدى دیرل و عدى بن مناذى الرمه ديمكه معروف
 شاعر كى قومی در و عدى بنى حنيفه ده و عدى قزان ده بر كسنة نك اسمی در بنو العدويه فحتنه و يانك
 تشديد به حنظله قبيله سندن رقومك اسمی در العدويه فحتنه و يانك تشديد به بهار اى كجك كدن
 صكره بتن نباتاندر كه كوجك غچلر اول حینده پیر اقلنوب اى دوه اولنر بقال اصابت الابل عدويه عادیه
 دالك كسرى والفك مد به بر كسنة نك اسمی در و كاه اولو رالى قصر ایدر لر ته كم بعض اشعارده واقع او اشد
 العدى عینك كسرى و ذال معجه نك سكونيله شول كین دركه اى يفور رصو بدن غیرى نسنه صور ميه
 و عدى كذلك رموضك اسمی در العدا عینك فتي و ذالك تخفيفيله طیر اى خوب اولن رالعذوات فحتنه
 جمی اراضى طيبه الترب معناسنه العذیه عینك فتي و ذالك كسرى و يانك تخفيفيله طیر اى خوب اولن ر
 بقال ارض عذیه مثل خربة و خرباء مو حده ايله خراب معناسنه در العدا عینك فتي والفك قصر به او اوكى
 و او اوره سى فنای دار و ساحه دار معناسنه العدا عینك فتي والفك كذلك قصر به بمعناه و عدا كذلك زياده
 صغوغه دیرل شدت بر معناسنه العدا عینك فتي والفك مد به احق رفضا معناسنه قال الله تعالى لبين بالعرء وهو
 مذموم عروى عینك فتي و رانك سكونی والفك قصر به بر ديه نك اسمی در العرو عینك ضمی و رانك سكونيله
 كو كلنك ايلكى كدا كدوكه كجور و رل و ردى قولينه دخی دیرل كه معروف و عروه شول العجه دخی دیرل كه رده
 رقرار اولوب زابل اوليه و كاه اولور پای دار اولن جماعى ذكر اولن اشجان تشبيه ایدرل و عروه ارسلاته دخی
 دیرل و بوسيدندر كه رجالدن بعضه عروه نسيمه اولنور العرو عینك كسرى و رانك سكونيله خالى اولمق بقال
 انا عرو منه اى خلوا العرو عینك فتي و رانك سكونی ايله بر نسنه اى احاطه ایدوب متر ايمك تقول عرو لى
 هذا الامر الاعتراء همزه نك وتانك كسرى به بمعناه تقول عرو لى هذا الامر واعتر لى اذا غشيتك وعرو بر كسنة نك
 احسان طلب ایدوب اونه قوغه دخی دیرل تقول عروت الرجل اذا ملئت به و ايتته طالبا وهو معروف و اعتر
 ذكر اولن وجه اوزر كلب قوغه دخی دیرل بقال فلان تعرفه الاضياف وتعتر به اى تغشاء العربيه عینك فتي
 و رانك كسرى و يانك تشديد به شول خر ما غا جیدر كه انوك صاحبى لى بر محتاج اولان كسنة يه انك ميوه سنى
 السون ديو عاربه و ريه بس بوفيله يعنى مفعوله اولور و يوكه هاء تا نيت داخل اولدى افراد بالذ كر اولنوب
 عدا اسمان اولد غيچون طيحه و اكيله كى و ناطيحه بو بنوزله اوريلوب اولن حيوانه و اكيله جانورل بيدوكى
 حيوانه دیرل و اكر عريه يى نخله ايله ذكر ايتسك هاى ترك ایدوب نخله عرى دیرسن العرايا عینك فتي والفك
 قصر به جمع وفى الحديث انه رخص فى العرايا بعد نهيه عن المزابنة لانه رعبا تا ذى بدخوله عليه فیه حاج الى ان
 بشر بهامنه بن فرخص له ذلك و مزانه باء مو حده دن صكره نوله اغج باشنه اولان خر مالى بيع ايمكه دیرل
 و عرو به شول به دیرل كه صغوق اوله ريج يارده معناسنه بقال ان عشتنا هذه لعربه و يقال اهالك فقد امر بت اى
 غابت الشمس و ردت العربيه يعنى اهلكى صاقر زير اكون طولنوب هو ابرودته يوز طوتدى العرو عینك
 ضمی و رانك فتي والفك مد به غلوا و زنى اوزره اسم نك برودى كه ابتداء ترتدوكى حینده اولور بقال منه عرى الرجل
 على مالم يسم فاعله فهو معروف و غلوا غین معجه ايله اول شبا به دیرل العرى عینك ضمی و رانك سكونيله جيلق و ايق
 بقال عرى من ثيابه يعرى عرا من الباب الرابع العارى رانك كسرى ومد به جيلق اولان كسنة اله يان عینك ضمی
 و رانك سكونيله بمعناه العريانه وزن مزبور اوزره موثى بقال رجل عار و عريان وامرأة عريانه زير اشول
 صفت كه فعلان وزنى اوزره اوله ضم فاقله انوك موثى هابله اولور الاعراء همزه نك كسرى والفك مد به بر كسنة يى
 جيلق ايمك و اعرو بر كسنة دوستندن يوز جو روب لهال ايمكه دخی دیرل بقال اعراء صديقهم اذا تباعد منه

عدا

عرا

ولم يصره التعرية على وزن التربة بمعناه يقال عربة انا وعربة تعرية التعرية فحتمله وركب كسرى
وتشدد به صوت فقول عربة فتعري المعاري ميمك فتي وركب كسرى ومديله اعضاء انسان دن احق
اولان يرل بقال ما احسن معاري هذه المرأة اي يداها وزجلاها ووجهها وكاه اولو معاري كله سنك ياستي حرف
صحيح بحر اسنه اجر ابد و ضرورت شعرا يحون حذف ايمرل جواره حذف ابتد كاري كي نته كم شاعر ك ايت
على معاري والاحتات ديدكي قولنده واقع اولشدر الاعراه هيزمك كسرى وركب كسرى ومديله اني عريان ابدوب
بنك تقول عرو ورت الفرس اذ اركته عرويا هو على وزن افعول عرو بر مشكل نسبه دخی مبتلا اوله استعمال اولنور
تقول عرو ورت منه امر اقبعاي ركتا لغز وعينك فتي وزاي امججه نك سكويه بر كسني باياسنه نسبت ايمك
التعزية على وزن التربة بمعناه تقول عزوة الى ابيه وعزبة اذ انسيته اليه وتعزبه صبر ابتدر مكه دخی ديرل تقول
عزبه فتعزي الاعزاه هيزمك ونك كسر به منسوب اولق التعزي فحتمله وركب كسرى وتشدد به
معناه بقال اعزى وتعزى اذا التئى وانسب وتعزى صبرا يتهك دخی ديرل تقول عزبه فتعزى العزاه عينك فتي
والفك مديله اسمدر انساب مضامندن وفي الحديث من تعزى بعزاه الجاهلية فاعضوه بهن ابيه ولا تكنوا
يعنى شول كسنيه ك جاهليت نسبي ايله نفاخر ايله سزا كابا سنك ذكرن ابصر دك و ذكرين تصرح ايلك كنات
طريقه سوبلك ناكه لتساب ايتدي محلك حقارتي صريح اولما فله تفاخرى بي وجهه اولدوغي ظاهر اوله وعز
صبره دخی ديرل العزاه عينك كسرى وزانك تخفيفه خلا يقدن يركب اولك اخرن اولان هايادن عوضدر العزى
عينك كسرى والفك قصر به فعل وزنى اوزره جمعي فرق ناس معناسنه العزون عينك كسرى وزانك
ضمي ومديله كذلك جمعي العزون فحتمله كذلك جمعي لم يقولوا عزات كما قالوا اثبات وثبات ناكه خيله كذلك
جماعات معناسنه در منه قوله تعالى عن اليمين وعن الشمال عزين وقال الامعي بقال في الدار عزون اي اصناف
من الناس العسوة فحتمله بر نسبه قور يوب يك اولو العشاء عينك فتي والفك مديله بمعناه بقال عصى الشئ
يعسو عسوا وعساء اذ ايمس وصلب وعسوال غلندن يركب اولو باسور بلغه دخی ديرل بقال عست يله تعسو عسوا
اذ اغلظت من العمل العسى عينك ضمي وسينك كسرى ويانك تشدد به ز ياده پير اولغه ديرل بقال عسى الشيخ
يعسو عسبا اذ اولي وكمر مثل عتا وقال الخليل بقال الشيخ قد عسا و بقال للنبات اذا غلظ قد عسا قال وفيه لغة
اخرى عسى من الباب الرابع العاسى سينك كسرى ومديله خر ماصلقى العساء عينك فتي والفك قصر به اخر مانك
قورق اولن دن اول اولان مرتبه سى عسى عينك فتي والفك قصر به افعال مقاربه دن در و بوند معنای طمع
واشفاق واردر واشفاق حذر معناسنه در و بوند تصرف اولما ز رايو بر صيفه ماضى در ك حال معناسنه در تقول
عسى زيدان يخر ج وعست فلانة ان يخر ج بس زيد عسانك فاعلى وان يخر ج مفعول در ك خروج معناسنه در
بوقدر وار ك بونك خبرى امم اولما ز معنى عسى زيد منطلقا ديرل و اما عر يركب عسى الغور ياربو ساد بديكاري
شاذ و نادركه ايو ساموضع خبره وضع اولشدر زير امثالله جارى اولن نسبه غيرى موضعه جارى اولما ز
مثلك اصلي بودركه رواج كسنيه ومغار يصغند قد مغار لك اوزر ينه بقا شوكاه اولو رعى كاده به تشبيه
اولنوب كند و دن صكره كان فعل ان كله سيز كور مبتلا عسى زيد يه تطلق ديرل وعست ان افعل ذاك ديرل
سينك فحتمله وعست ديرل سينك كسرى يله ايكى دخی لغتدر و قرئ فهل عسى بالكسر والفتح وعست ان فاعل
ذلك ديرسن مفرد مؤنث ايجون وعستين ديرسن جمع مؤنث ايجون وعستيم ديرسن جمعي مذكر ايجون و بوندن
مضارع واسم فاعل كور وعسى جميع قرائنه باري تعالى جانندن وجوبه دلالت ايدر الاعسى ربه ان طلقن ان
يبدله از واجبات كرجه سى وابو عبيد ايتدي عسى باري تعالى دن ايجاب ايجون در پس بو عرب طابغه سندن
صادر اولن ايكى لغت كبرى اوزر ينه اولور زير امدلول عسى رجاو يقين در العشى عينك فتي ويانك تشدد به

عز

عسا

عشا

اخشام زندن بتسو غازنه وارجه كجن وقدر العشية وزن مزبور اوزن بمعناه تقول اقيته عشى امس وعشية
امس العشيان عينك ضمي وشينك فتي ويانك تشدد به عشيك تصغيرى كه مكبر نه مخالف كمشدر كو يانك عشياني
تصغيرا يمشدر عينك فتي ويانك تشدد به العشيات عينك ضمي ويانك كذلك تشدد به جمعي العشيات عينك
ضمي مشن اولك فتي وشينك كسرى يله عشى كله سنك تصغير بدر عند البعض العشيات وزن مزبور اوزن
جمعي العشية عينك ضمي مشن اه لك كذلك فتي وشينك كسرى يله عشيته كله سنك تصغير بدر عند البعض
العشيات وزن مزبور اوزن جمعي العشاء عينك كسرى والفك مديله اخشام ايله بتسو مايتي عشى معناسنه
العشيان عينك كسرى يله تشبيه سى اخشام ايله بتسو معناسنه و رقوم شوبله زعم ايتد بلكه عشان وال شمس دن طالع
خبره دك ان زمانه طلاق اولنه العشاء عينك فتي والفك مديله ذكر اولن وقدر اكل اولن طعامك اسمي در غذا
كله سنك مقابلي در العشى عينك فتي والفك قصر به كچه كورمك شب كورلك معناسنه وعشى دوه كچه او ثاغه
دخی ديرل بقال عشت الابل تعشى عشان الباب الرابع اذا تعشت التعشى فحتمله وشينك كسرى وتشدد به كچه
ايه او نلامق وتعشى كچه طعامن مكه دخی ديرل بقال عشوة فتعشى اي اطعمته عشاء اذ اقبل تعش قلت ماني تعش
ولا تقل ماني عشاء لا عشى هيزمك فتي والفك قصر به كچه كورمك كسنيه العشاء عينك فتي وشينك سكوي
والفك مديله كچه كورمك عورت العسوان عينك فتي ايله وواو يله عشوانك تشبيه سى وعشوا شول ناقه به دخی
ديرل كره او كند اولن نسبه ي كورمكوب اللربله هر نسبه ي فارشدر مدن خالي اوليه يقال ركب فلان العشوا اذا خبط
امره على غير بصيرة وفلان خابط خطب عشاء الا عشاء هيزمك كسرى والفك مديله شبكور قلبي بقال عشاء لاله
فمضى يعشى عشان الباب الرابع وهما عشيان لم يقولوا عشان لان الواو في الواحد لصارت ياء لكسرة ما قبلها اتركت
في التشبيه على حالها التعاشي يانك فتي وشينك كسرى ومديله كچه كورمك اطهار ايمك بقال تعاشي اذ ارى من نفسه
انه اعشى الا عشوى الفك وشينك فتي ويانك تشدد به اعشايه منسوب اولن نسبه العشوى فحتمله ويانك
تشدد به عشيته منسوب اولن نسبه العاشية شينك كسرى يله كچه ايله اولن دوه وفي المثل العاشية نعيم الابية
يعنى كچه اولين دوه ولياني محر كاه ريعي اولدخی اني كورب اولغه بشر العشوة عينك فتي وشينك سكويه
برطهر اولما ين نسبه يمرتكب اولق العشوة عينك ضمي وكسرى وشينك سكويه بهماها بقال اوطا تني عشوة
وعشوة وعشوة اي امر املتسا وذلك اذ اوقعته في حيرة او بلية وعشوه عينك فحتمله كچه نك اولندن ربينه
وارجه كجن زمانه دخی ديرل ابو زيدر ابي اوزن وعشوه مطلق كچه قراكو سنه دخی ديرل بقال اخذت عليهم بالعشوة
اي بالشواد من الليل وعشوه عينك ضمي ايله اشر شعله سنه دخی ديرل العشوة عينك فتي وشينك سكويه كچه ايله
قصد ايمك تقول عشوته اذ قصده املا اصل بودر بعد هر نسبه قصد ايدن كسنيه العاشي ديد بيلر وعشوه بصبر
ضعيفه ابراشه استدلال ايمكه دخی ديرل تقول عشوت الى النار اعشوا اليها عشوا اذا استدلت عليها بصبر ضعيف
وعشور نسبه دن دو نوب غيرى نسبه به توجه ايمكه دخی ديرل تقول عشوة عنه اذا صدت عنه الى غير منه قوله
تعالى ومن يش عن ذكر الرحمن نقيض له شيطان فهو له قرين وتقيض تقديره ديرل وعشوا اخشام طعامني بدر مكه دخی
ديرل تقول عشوة فتعشى اذ اطعمته عشاء التعشية على وزن التربة كذلك كچه طعامن بدرمك بقال عشيته تعشية
وبقال عشى ايك ولا تغتر اي لا تغفل وتعشيه بر كسنيه رفق وملايت ايمكه دخی ديرل تقول عشت عنه اذ ارفقت به
مثل خجيت عنه ونضجه دخی ضاد مجمع وحاء مهملة ايله رفق ايمكه ديرل العصا عينك فتي والفك قصر به دكك كه مؤنث
صماحي در و بونك الفند مد جايزد كدر رفر ايتدي اولن كره عرا قد پيدا اولدى هذه عصاى تو كو عليها ايتد عصاء قره ات
ايتلري در ديدى وفي المثل العصا من العصية اي بعض الامرن بعض و بوجوهري تفسيرى در لكن نسخ صحاح
عصيه هم عين و فتح صادله ضبط اولشدر بو تقديره عصا جقدن حاصل اولور معناسن مشعر اولور الامر العظيم
من الشئ القليل معناسنه پس جوهرى تفسيرين مطلق قلسه انساب اولوردي العسوان فحتمله تشبيه سى العصى

عصا

عینک ضمی و صادق کسری و یانک تشدید بدیه جمعی عصا لمعنا سنه العصی کسر ینله و یانک تشدید بدیه کذلک
 جمعی و یونک اصلی فعول وزنی اوزن در عن مکسور قلندی مابعد متابع قاعله الا صی همزه نك فتی وصادک
 کسری و مدیه کذلک جمعی عصا لمعنا سنه دن ایله ازمن کمی وگاه اولور القای عصایله آفات معناسن
 دبلر لمنه قولهم القی عصاه اذا قام وترك الاسفار و یوعرب طایفه سی ماییننه مثل در وگاه اولور شوق عصایله
 تفرق معناسی مراد اولور کما یقال فی الجوارح قد شقوا عصا المساین ای اجتماعهم وایتلافهم وانشقاق عصایله
 مخالفت مراد اولور یقال انشقت العصای وقع الخلاف وعر بلمک لا یرفع عصاک عن اهلاک دیله بله معناسی
 تاذیب مراد اولور و عصا فرسک دخی علی دروفی المثل ركب العصا قصیر و یومثلک عصایله مراد جذیه الارشک
 فرسی در و ركب صیغه ماضی اوزن در و قصیر جذیه الارشک مصاحبی اولن کسنه نك اسمی در که اول قصیر بن
 سعد اللحی در وعر بلمک انه لضعیف العصاد بد کله مراد چوبان رعینده رفق و ملایت اوزن در دیکدر
 وگاه اولور عصی ذکر اولنور عینک وصادک کسری و یانک تشدید بدیه و قوش قنادنه اولن ککله مراد اولور
 العصو عینک فتی وصادک سکونیه عصایله اوزمق نقول عصوته بالعصا اضربه بها و عصو یان فی بغلفه
 دخی در لر العصی عینک فتی و الفک قصیر بله مصدر در مطلقا اوزمق معناسنه بقال عصی بالسیف یعصی
 من الباب الرابع اضربه بالاعتصا همزه نك و تانک کسری و الفک مدیه عصایله طینق بقال فلان یعصی
 علی عصای بتوکا علیها و فلان یعصی بالسیف ای یجعله عصا العصی عینک فتی وصادک سکونیه عامی اولن
 العصیان عینک کسری وصادک سکونیه بمعناه المعصیه میمک فتی وصادک کسری بله بمعناه کذلک بقال عصاه
 یعصیه عصایا و عصیانا و معصیه العامی صادق کسری و مدیه عصیان ایدی کسنه العصی عینک فتی
 وصادک کسری و یانک تشدید بدیه بمعناه و عاصی شول طمره دخی در کدانی طور میه و بودخی هاصی مذکور
 کمی یان در المعاصاة میمک ضمی ایله عاصی اولن الاستعصاء همزه نك و تانک کسری و الفک مدیه بمعناه بقال
 عاصاه مثل عصاه و استعصی علیه الاعتصاء همزه نك و تانک کسری بله چکر دک رک اولن بقال اعتصت النواة
 اذا سدت لا عصاه همزه نك کسری و الفک مدیه باغ چبوغی شاخله و یرمک بقال عصا الکرم اذا اخرج عیدله
 و عیدان عیدک جمعی شاخله معناسنه عصیه عینک ضمی وصادک فتی و یانک تشدید بدیه سلم قبیله سندن
 بر جماعتک اسمی در العنصوت عینک وصادک ضمی و نونک ماییننه سکونیه صاچک بر بلوکی العناصی عینک
 فتی وصادک کسری و مدیه جمعی و عناصی بلوک بلوک بتن اولنره دخی در لر کدات اوزن اوله بقال فی ارض فلان
 عناصر من النبات وهو القلیل المتفرق و از اولن ماله دخی در لر بقال مابق من مال فلان الا عناصر ای شی یسیر
 العضو عینک ضمی وصادک معجمه نك سکونیه عضلک واحدی که معروف در العضو عینک کسری وصادک سکونیه
 بمعناه لغه فیه التعصیه علی وزن التریبه قبی فی عضو افعصوا یان لمق بقال عضیت الشاة تعصیه اذا جزتها و مطلقا
 تفرق معناسنه دخی کلور بقال عضیت الشی تعصیه اذا فرقته و فی الخدیت لا تعصیه فی میراث الا فیما حمل القسم بیتی
 ما لا یحمل القسم کلیمه من الجوهر و نحو هافلا یفرق ان طلب بعضهم القسم لان فیه ضرر علیهم و علی بعضهم و لکنه
 یماع ثم یقسم ثمنه بینهم العضه عینک کسری وصادک تخفیفه یان و بلوک العضمون عینک کسری وصادک ضمی
 و مدیه جمعی یان اوله کار معناسنه قال الله تعالی الذین جعلوا القرآن غصن کبعضیلر بونک واحدی عضه در نقصانی
 و اودرو بعضیلر نقص فی هادر دیشدر رنکم باب هاده ذکر اولنشدرو امجی ایتدی فی الدار فرق من الناس و عزوز
 من الناس و عضون و اصناف در لر جمله سی بر معنایه در الاعطاء همزه نك کسری و الفک مدیه و یرمک
 و اصله دونه نك مطیع اولسنه دخی در لر بقال اعطی البعیر اذا انقاد ولم یستعصب العطاء عینک فتی
 و الفک مدیه اسم در بخشش معناسنه و بونک اصلی عطا و در و اوله زیار بو عطوت دن مأخوذ در

عصا

عطا

و عرب طایفه سی وای و یانی همزه یه قلب یدر یقن الفدن صکره واقع اولسنه زیار همزه حرکی تحملده و اودن
 و یادن اقوی در و هم و اوو بالوزر بنه وقف ایتکی ثقیل کور در ردای کی منلاکه اصلی ردای در یقن بونلره یای
 تانیث الحاق اینسنه لر بعضیلر مهموز قلوب عطاءه و رداة دیر لر واحد نظر او بعضیلر عطا و ردا یه در که
 تشبیه سنه عطا و ان ورد یان در لر الاستعطاء همزه نك و تانک کسری بله عطا طلب ایتک التعطی فحقیقته و طانک
 کسری و تشدید بدیه کذلک عطا طلب ایتک بقال استعطی و تعطی اذا سأل العطاء المعطاء میمک کسری و عینک
 سکونی و الفک مدیه عطاسی جوق اولن کسنه و بونده نك و تانیث برار اولور زیار افعال صیغه سنه
 مذکور مودن فرق اولنر المعاطی میمک فتی و یانک تشدید بدیه جمعی عطاسی جوق کسنه لر معناسنه المعاطی
 میمک فتی و طانک کسری و مدیه کذلک جمعی بقال قوم معاطی و معاط قال الاخفش هذا مثل قولهم مفایح
 و مفایح امان و امان و امانی مقاصد معناسنه در العطیه عینک فتی و یانک تشدید بدیه اعطاء اولنر نسنه ماء عطاء
 همزه نك فتی و عینک سکونیه فعل نجب در نه عجب و یریحی معناسنه و بوشادر زیار فعل نجب افعل دن
 و سایر یرمز بداندن کله الاربع کله که عربدن اسمع اولنشددر بقولون ما اعطاه للمال و ما و لاه للعرف و ما لکرمه
 لی العطوی عینک فتی و طانک سکونی و الفک قصیر بله شول یای در که مطیع اولوب سلاهی اوله بقال قوس عطوی
 ای مو آتیة سهلة العطو عینک فتی و طانک سکونی ایله بر نسنه فی ال اوزدوب الموق نقول عطوت الشی اذا انا و لته
 بالید المعاطاة میمک ضمی ایله بر نسنه فی الدن اله و یرمک و معاطاة خدمت ایتکه دخی در لر علی مایه می المعاطی
 طانک کسری و مدیه ای اخذ معناسنه و فی المثل عا ط بعبیر اواط و انواط طو و یحی رل در یعنی اخذ اولنر یحی نسنه
 یو غیکن اخذه مباشرت یدر التعطیه علی وزن التریبه خدمت ایتک نقول هو یعطینی و یعاطنی اذا کان یخدمک
 التعاطی نك فتی و طانک کسری و مدیه بر نسنه ال اوزدوب الموق بقال تعاطاه اذا انا و له و تعاطی بر نسنه ی شروع
 ایدوب اکامشغول و لمغه دخی در لر بقال فلان بتعاطی کذا ای یخوض فیه و تعاطی باب مغالبه دن دخی کاور
 بقال تعاطینا فسطوته ای غنیه فی المعاطاة و تعاطی یا غلث بر مقتری اوزر بنه قالقوب الارن قالدر مغه دخی در لر
 و قبل فی قوله تعالی فتماطی ففقرای قام علی اطراف اصابع رجلیه ثم رفع یدیه فضر بها المعطی میمک ضمی و عینک
 سکونی و طانک کسری و مدیه و یریحی و یقن بر کسنه نك صکار نسنه اعطاء یتمسن طلب ایتسک هل انت معطیه
 دیر سن یانک فتی و تشدید بدیه مدیه و یریحی و یقن بر کسنه نك صکار نسنه اعطاء یتمسن طلب ایتسک هل انت معطیه
 معطیه دیر سن زیار نون اضافت بله ساقط اولوب و او یا یحینه ادغام اولنر قد نصکره یای متکلم مفتوح قلنشددر
 ما قبل ساکن اولد غندن او توری تشبیه یحون هل تمام عطیایه دیر سن یای تانیثک فحقیله و سایر یرن دخی بونک
 اوزر بنه قیاس بله لعطی عینک ضمی و طانک فتی و یانک تشدید بدیه عطاء نك تصغیر بدر اخر نه لای حذف ایدوب
 عطی دیر سن و بوبله در هر اسم که اند تصغیر حالده اوج یاجع اوله علی عدی کی که لام لعلی حذف اولنور یقن فعل
 اوزر بنه بنا اولسنه می کی حیای می تحیه دن العطاء عینک فتی و طاء معجمه دن صکره الفک مدیه بر جنس
 کرتن کله در که وزغه دبد کله کرتن کله دن بیو جکدر العطاء عینک فحقیله واحدی ذکر اولنر کرتن
 کله دن بری معناسنه العطاءة کذلک عینک فحقیله و یا بله بمعناه عطاء فحقیله و اخر نه ضمیر منصوب
 متصله فعل ماضی در ساهه معناسنه یقال لقی فلان ما عجا و معاطاه اذا لقی شدة و عجمو دخی یرمز قلیق
 و غم و غصه و یرمک معناسنه در و بقال لقاه الله ما عطا ای ماساهه العفاء عینک فتی و الفک مدیه
 طیراق تراب معناسنه قال صفوان بن محرز اذا دخلت بیی فاکلت رغیفا و شربت علیه ماء فعلى الدنيا
 العفاء و ابو عبید ایتدی عفاء بقلغه و هلاک اولمغه دیر لر و یو عربلرک علیهم الدبار دبد کله کی در بد دعا
 محلنه و دبار کیر و دونه و رجوع ایتک معناسنه در العفاء عینک کسری و الفک مدیه جوق اولن
 دوه قوشی بلکی و جوق اولن دوه تو بنه دخی در لر یقال ناقة ذات عفاء العفو عینک فتی و فائک سکونی ایله شول

عطا

عفا

يردركه اكايق بصبه مش واستعمال اوله وشمس اوله وعفو شور بانك چرويشله قوتارلسنه دخی دیرلر تقول عفوت
له من المرق اذا غرفت له اولاً واثرت به وعفو چو ملك دینه شور بانك ادا سن المية ومعه دخی دیرلر تقول عفوت القدر
اذا تركت ذلك في اسفلهم او عفو برنسنه یی يقوب ازاله ایتكه دخی دیرلر و يقلوب زابل اولغه دخی دیرلر بقال عفوت
الرجح المنزل اذا رسنه وعفا المنزل بعفو اذا درس يتعدى ولا يتعدى وعفو كناه مقابله سنه عقاب ایتوب ترك
ایتكه دخی دیرلر تقول عفوت عن ذنبه اذا تركته ولم تعاقبه وعفو برنسنه یی چو غلغه دخی دیرلر بقال عفوت انا
وفي الحديث امران تخفي السوارب وتغني الخي وشوارب شاربك جمی در بيق معناسنه وعفو برنسنه یی احسان رجا
ايدوب يانه ككه دخی دیرلر تقول عفوت ذاتيته تطلب معروفه بقال عفا يظرو فلان تعفو لا اضياق وعفو عينك
فخي كسري وضمي ايله مركبيا وري معناسنه دخی كور العفاعة فخي والفك قصير يله كذلك مركب يا وري
واين السكيت عفا در ديدى عينك كسري ايله العفو عينك فخي وفانك سكوي يله مو فخي ديشي مركب يا وري
معناسنه وعفو مال ك نفقه دن زياده اولننه دخی دیرلر بقال اعطيتك عفو المال اى بغير مسئله ونسخ قاموسه
اعطيتك عفو المال بغير مسئله واقع اولمشدر حرف تفسير سز وتفسيرك دخی وجمي ظاهر در ز رانفقه دن فضله
اولان مال يعنى انفاق ايجون احتياج اولنن مال عاد تاطلب اولنن العفو عينك كسري وفانك سكوي يله برنسنه نك
صافيسي وخالصى بقال ذهبت عفو هذا التبت اى لينه وخيره واكات عفو الطعام والشراب اى خيان الاعفاء
همزه نك كسري والفك مد يله برنسنه یی ترك ایتك تقول عفني من الخروج معك اى دغني منه واعفا عافيت ويرمكه
دخی دیرلر على ماسيحي واعفا برنسنه یی چوق ایتك معناسنه دخی كور تقول عفوت انا واعفيتك اذا كثرة الاستغفاء
همزه نك وتانك كسري يله طلب ترك بقال استغفاء من الخروج اذاسا له الاعفاء اى الترك المعافاة ميمك ضمي ايله
عافيت ويرمك بقال عافاه الله واعفا العافية فانك كسري ويانك تخفيفيله راسمدر كه موضع مصدر وضع
اولنور خدای تعالى بنده دن مضرا اولن نسنه یی دفع ایتك معناسنه بقال عافاه عافية وعافيه طالب رزق اولان
كسنه لره دخی دیرلر ترك انسان ترك حيوان ترك طيور قسمي اولسون وعافيه صولنغه كلن طافيه دخی دیرلر
وارد الما معناسنه العفاوة عينك كسري يله شور بانك اول قوتار بلن چرويشنه دیرلر كه اى اكر اولنن كسنه يه
ورلر و بعضيلر ايتدى عفاوه عينك كسري يله شور بانك اولننه واعلاسنه وعفاوه عينك ضمي له اخرنه دیرلر كه اى
چومالك عار يه الندقة چومالك صاحبه چوملكه يله ورلر العافى فانك كسري ومد يله چوملكه ذكر اولنن
طعامى ترك ايدن كسنه وعافى چي اوزون اولن كسنه طويل الشعر معناسنه وعافى احسان طلب ايدن دخی
دیرلر العفاة عينك ضمي وفانك تخفيف ايله جمی طلاب احسان معناسنه العافية فانك كسري يله كذلك احسان رجا
ايدن طافيه العف عينك ضمي وفانك كسري ويانك تشدد يله كذلك جمی يقال هو كثير العفاة وكثير العافية
وكثير العفى التعفى فختينله وفانك كسري وتشدد يله بقال تعفت الدار اذا درست التعفية على وزن
التربية يعق يقال عفتها الرشد للبالغه وتعفيه فساد دن صكره اصلاحه دخی دیرلر يقال عفى على ما كان
منه اذا صلح بعد الفساد العف عينك ضمي وفانك كسري ويانك تشدد يله عافيتك جمی در بقمي وبقليحي
معناسنه العفو عينك فخي وفانك ضمي وواوك تشدد يله عفوى چوق اولن كسنه العفو عينك وفانك ضمي
وواوك تشدد يله صويه برنسنه فارشميوب صافي اولمق بقال عفا الما اذالم يطاه شى يكدن وقيل واوت
چوق اولمغه دخی دیرلر بقال عفا الشعر والنبت وغيرهما اذا كثر ومنه قوله تعالى حتى عفو اى كثر وا
العفا عينك فخي وقافد نصكره الفك قصير يله او ك اور ته سى اطرافى ساحه الدار وواحى الدار معناسنه
العفو عينك فخي وقافك سكوي يله معناه بقال ما يطور بعفو احد اى ما يقرب العف عينك كسري وقافك سكوي يله
شول نجاست در كه صبي طعام اكل ايتزدن اول احداث ايدر بقال احرص من كلب على عفى صبي ته كم
امر قوزى نجاستنه و امر قولن نجاستنه رديج دیرلر راء مهمله ايله وجميله على مامر العف عينك فخي وقافك

مقا

سكوي يله صبي ذكر اولنن نجاستى احداث ايتك بقال عفى الصبي يعنى عفا اذا احداث اول ما يحدث وبعد ذلك
ما دام صغيرا العقيان عينك كسري وقافك سكوي يله خالص اولن التون بعضيلر ايتدى شول التون در كه كندى
ذا تندن بته وطاشدن حاصل اوليه العفو عينك فخي وقافك سكوي يله برنسنه یی منع ابدوب اليقومق بقال
عفا يعقوه اذا عاقه على القلب منه بتدبيل الحروف عن مكانها الاعتقاء همزه نك وتانك كسري يله عجوبس اولمق
احتباس معناسنه بس اعتقاء اعتياقك مقلوبى اولور واعتقاقي وقازن كسنه صاغنه وصولنه قازمغه دخی دیرلر
فخي فيونك دندن صوجقمغه محال اولسه الاعفاء همزه نك كسري يله برنسنه یی ياده ايجى اولمق بقال اعفى الشى
اذا اشتدت مرارته واعتقار نسنه یی غز دن رفقه دخی دیرلر زياده ايجى ايلد غيچون في المثل لا تكن حلوا فتنسرت
ولا مرافعتي واستراط صين وطاء مهملتينله رلقمه چيندن يودلمغه دیرلر التعفية على وزن التربية اى في هوايه
اتقى بقال عفى بسهمه اذ ارمابه في الهواء فخي لغه في عقه شته كباب قافده ذكر اولمشدر وقوش هوايه يو ككه دخی
دیرلر بقال عفى الطائر اذ ارتفع في طير له العكوة عينك ضمي وكافك سكوي يله طوارك قوير غنك قيلدن عارى
اولن يري يعنى قويرق تدوكى رالعكى عينك ضمي والفك قصير يله جمی قويرق تدوكى رلر معناسنه العكوة عينك
فخي وكافك سكوي يله طوارك قويرغن بقلمق تقول عكوت ذنب الدابة عكوا اذا عقدت وعكوا ناقة سمر مكه دخی
دیرلر بقال عكت الناقة اذا سمت وغلظت وعورت صاچن صاليو يرمكه دخی دیرلر بقال عكت المرأة شعرها
اذا لم رسله العكى عينك فخي وكافك كسري ويانك تشدد يله قيون سودلر نندن شول سوت در كه بعضى به ض
اوزن صاغله غليظ اوله المعكاه ميمك كسري وعينك سكوي والفك مد يله غلاط وسيمان معناسنه العكواء
عينك فخي وكافك سكوي والفك مد يله شول قيون در كه اردى اق اولوب سائر جسدى سياه اوله الهه كيه على وزن
التربية ميل ايتك بقال عكى فلان على قومه اذا عطف مثل عك على قومه العلو ضمتينله وواوك تشدد يله مكان
جهتندن يو كك اولمق بقال على في المكان علوا وعلو غلبه قلمغه دخی دیرلر تقول علوت الرجل اذا غلبته
وقلبيله اورمغه دخی دیرلر تقول علوته بالسيف اذ ضربته ومتكبر اولمغه دخی دیرلر بقال علا في الارض اذا تكبر وعلو
برنسنه نك بوقر وسنه دخی دیرلر بقال علو الدار يعنى علوها على ماسيحي وعلو برنسنه يي مطلع اولوب انوك امر نه
مستقل اولمق تقول علوت بالامر اذا طلعت واستقلت العلا عينك فخي والفك مد يله شرفه يو كك اولمق بقال
على يعلى علا من الباب الرابع وبعضيلر علا بعلاد دخی دیرلر ايكسنه دخی فحله العلية عينك كسري ولا مك سكوي يله
على كله سنك جمی شريف وضيع معناسنه صبي ايله صبيبه كى العلو عينك كسري ولا مك سكوي يله برنسنه نك
يوقر وسى كه سفلاك مقابلى در بقال علو الدار العل عينك فخي ولا مك كسري يله كذلك بوقر ومعناسنه بقال اتيته
من عل الدار بكسر اللام اى من عال واتيته من عل دخی دیرلر لا مك ضمي ايله وكاه اولور من علا دخی دیرلر الفله
اما بعض اشعاره كه من علو واقع اولمشدر واوله اول اطلاق قافيه ايجوندر سائر كلامه جاز اولور نسنه دكلدر
واتيه من عال دخی دیرلر لعال ميمك ضميله كذلك بوقر ومعناسنه در بقال اتيته من عال علو عينك فخي ولا مك
سكوي وواوك ضمي وكسري يله وفخيله كذلك بوقر ومعناسنه در ته كم بعض اشعاره ايتتى من علو ومن علو
ومن علور وابتدوا نشدروا وده حركات ثلاثة ايله عال لامك كسري اوزر يله بناسى ايله امر حاضرد اراق اول
معناسنه بقال عال عنى و عال بوكت معناسنه دخی كور بقال عال على يعنى اجل اعل همزه نك فخي وعينك سكوي
ولامك كذلك كسري اوزر يله بناسى ايله امر حاضرد اراق اول معناسنه بقال عال عن واعل عن الوسادة يعنى نغ
وساده يصدغه دیرلر العلاوة عينك ضمي ولا مك تخفيف ايله برنسنه نك يوقر وسى كه سفالفك مقابلى در بقال
كن علاوة الراج وسفالفها يعنى صيدك يوقر وجانبه ياستغه جانبته اول تاكدوز كان قرشوا واملجه صيد رايحه كى
اليه دیرلر العلواء عينك فخي ولا مك سكوي والفك مد يله يو كك اولان مكان العلى عينك ضمي والفك
قصير يله رفعت وشرف العلواء عينك فخي والفك مد يله معناه المعلاء ميمك فخي وعينك سكوي يله كذلك رفعت

عكا

علا

وشرف معنائه المعالي ميمك فتي ولا ملك كسرى ومديله جمع شرفلر معنائه العلاء عيملك فتي ايله شول
 طاشدر كه اوزرينه كسك سررلر قورسون ديوكشك كس ديد كلى طعمر كه معروفدر وعلاء اورسه
 دخی دیرلر سندان معنائه وفاقه دخی علاه دیرلر اولمده اورسه شبیه اولد غیچون بقال ناقه علاه الخلق
 العلیان عینك فتي ولا ملك سكونیله كذا لك برک اوان نسنه بقال رجل علیان مثل عطشان و بقال امرأة علیان
 ایضا یستوی فیہ المذکر والوث العالیة لامك کسری به ولایت نجدك مافوقه دیرلر ارض قهامیه وماوراء مکه
 وارجه که اول حجاز و حجازه متعلق اولن یرلدر العالی یانك تشدید به عالییه منسوب اوان نسنه العلوی
 عینك ضمی ولا ملك سکونی و یانك تشدید به كذا لك عالییه منسوب اولن نسنه و بونسبت علی غیر القیاسدر
 العلیة عینك ولا ملك کسرى ولا ملك و یانك تشدید به جار طاق غرقه معنائه العلالی عینك فتي ولا ملك یانك
 کسرى ومديله جمع جار طاقلر معنائه بس علیه فعيله وزنی اوزن اولور مریقه کبی و مریقه ميمك ضمی وراه
 موله نك کسرى وتشدید یی ايله و قاف ايله سمر مکه بشلیات معنائه در پس علیه نك اصلی علیه ایدی
 و اوبایدیل اولنوب ادغام اولندی زی را علیه کله سنه اولن یا یا نسبت اولسه و اوبایدیل اولندی دلوك
 نسبتند دلوی دیوب تبدیل ایلد کلى کبی زی را و اوک ماقبلی ساکن اولسه صحیح حکمند اولوب اعلال و لئاز
 و یونك اصلی خود علوت دن اولدخی ظاهر درو عینك ضمی کسری تبدیل اولمشدر مابعدنه یبعیت ایچون
 و بعضیلر ایدی بوفعيله وزنی اوزن مضاعفدر کسری فایله وتشدید عینله زی را کلام عرب به فعيله وزنی اوزن
 کله یوقدر فایله ضمی و عینك تشدید به العالیة لامك کسرى و یانك تخفیف ايله شول کوندر در که دوری ثلثنه
 وارجه کیرمش اوله المعلى ميمك ضمی ولا ملك کسرى وتشدید به شول کسنه در که سودن صاغدن طوارک
 صاغندن کله و معلى شعرادن اسعر نام کسنه نك انك دخی اسمی در علوی عینك فتي ولا ملك سکونی والفك
 قصر به سلیك نام کسنه نك انك اسمی در بعلى یانك ضمی و عینك فتي و یای یانك سکونی والفك قصر به اسم
 تصغیر وزنی اوزن بر کسنه نك انك اسمی درو بولا بصرف در منون استعمال و لئاز المعلى ميمك ضمی ولا ملك فتي
 وتشدید به والفك قصر به قار او قریبک بدخسی ابو عبیدك اصمعدن ایدوکی روابت اوزن الاستعلاء
 همزه نك و یانك کسری به یوکسك اولو عالی اولق معنائه بقال استعلی النهار واستعلاء بر نسنه نك اوزینه
 چقوب عالی اولمده دخی دیرلر بقال استعلی الدابة اذا علاها الاعتلاء همزه نك و یانك کسرى والفك مديله بعناه
 بقال اعتلى الدابة التعلی فحقته نك ولا ملك کسرى وتشدید به ندر بحله عالی اولق بقال نعلی اذا علا فی مهله و نعلی
 عورت نفاسندن خلاص بولق معنائه دخی کور بقال تعلت المرأة من نفاسها اذا سالت و نعلی مرضدن خلاص
 بولمده دخی دیرلر لعلی عینك فتي و یانك تشدید به رفیع اولن کسنه الاعتلاء همزه نك کسرى والفك مديله
 بر کسنه رفیع بقال بقال اعلاء الله اذا رفعه المعلاة ميمك ضمی ايله بعناه یقال اعلاء ای رفعة التعلیة علی وزن
 التریبه بر نسنه فی فالدر و برینه قومق تقول علیت لخل تعلیه اذا رفعته الی موضعه من البکرة والشاة ورشاء
 رانك کسری به قیواینه دیرلر یس جوهر نك عبارتند من البکرة موضع بیان ورشاء ضمیری بیان اولور و مجموع
 موضع بیان اولق احتمالی دخی واردر اگر چه من البکرة کفایت ایدردی التعلی یانك فتي ولا ملك کسرى ومديله
 یوکسك ارتفاع معنائه پس بونك امر حاضرند تعال یارجل دیرسن لامك فقیله و موثند تعالین دیرسن
 و تشبیه سنه تعالیا دیرسن و جمع موثند تعالین دیرسن و بومعنادن فعل ماضی مشتق قلوب تعالیت دیمك
 جائد کدره بوندن نعی مشتق قلوب دخی جائد کدر اما جوابند قد تعالیت دیرسن والی ای شی تعالی دیرسن
 علیك عینك ولا ملك فتي و یانك سکونی و كافك فتح اوزن بناسیله خدم معنائه در کثرت استعماله هم
 منزله سنه اسماء افعالدن اولمشدر اگر چه اصلی ارتفاعندر علی عینك فتي والفك قصر به اوج وجهه اوزن کاور

میرد ایدی علی لفظی اسم و فعل و حرف مایبند مشترک در بود کدر که اسم حرف قمعندن یا فعل قمعندن
 ما خود اوله لکن حرف ايله اسم واقع اولدخی کلامه بری بزدن ممیز اولماز مابعدنه کان اسم مجرور اولدخی جهندن
 مثلاً علی زید ثوب دیسك حرفه واسمه محمل اولور و علی زید ثوب دیسك کله علی فعل اولمده متعین اولور علا
 یعلودن و سبب و یایدی علی لفظنك النی و اودن منقلب در لکن ضمیر متصل اولسه یایه منقلب اولور تقول علیك
 و بعض عربانی حالی اوزن ترك ایدوب ضمیر ده دخی الفله استعمال ایدرو بعضیلر ایدی ضمیر ده الفله استعمال
 باحرث بن کعب لغنی در و علی حروف جان دندر واسم اولدقه اوزن حرف جر داخل اولور بقال غدت من علی
 ای من فوقه و حرف جر داخل اولدقه اسم اولسی متعین اولور حرف جر حرف جر اوزن داخل اولد غیچون
 و علی کاه فی معنائه اولور کقولهم کان کذا علی عهد فلان ای فی عهد و کاه اولور فی دخی علی موضعنه وضع اولور
 و عامه حروف جان نك حالی یو به در و کاه اولور علی من کله سنك موضعنه وضع اولور کقوله تعالی اذا اکثالوا
 علی الناس یستوفون ای من الناس و کاه اولور علی با معنائه دخی کاور و کاه اولور علیک الزم معنائه دخی
 کاور تقول علیک زید او علیک زید معناه الزم زید العلوان عینك ضمی والفك سکونیله کتابك اولی عنوان
 معنائه لغت در العلونه علی وزن الدحرجه کتاب عنوان یازمق تقول علونت الکتاب و عنونته العلوة عینك
 کسری به دوه نك یوکی تمام اولدقدن صکره اوزنه اوران سر باردر یا خود یوک اوزنه اصان نسنه در
 العلوی عینك فتي والفك قصر به جمع سر بارلر معنائه اد و انله ادوی کبی التلم معنائه و علاوه كذا لك
 انسلنك باشنه دیرلر بونی اوزنله اولدقه بقال ضرب علاوة ای رأسه العمی عینك فتي والفك قصر به کوزك
 کورمسی زابل اولق ذهاب البصر معنائه بقال عی من الباب الرابع و بر نسنه ملتبس اولمده دخی دیرلر بقال عی
 علیه الامر اذا التیس منه قوله تعالی فعمیت علیهم الانباء یومئذ الا عی همزه نك و ميمك فتي والفك قصر به بصری
 زابل اولن کسنه العمی عینك ضمی و ميمك سکونیله جمع بی بصرلر معنائه بقال قوم عی الاء همزه نك کسرى
 والفك مديله بصری زابل قلمق بقال اعماه الله تعالی التعمی تانك فتي و ميمك کسرى ومديله کورلك اظهار ایتك
 کورد کلکن بقال تعمی الرجل اذا ارى من نفسه ذلك العمی عینك فتي و ميمك کسرى ومديله جاهل اولوب
 کور فهم اولان کسنه یقال رجل عی القلب ای جاهل العمیه عینك فتي و ميمك کسرى و یانك فقیله موثنی بقال
 لمرأة عمیه عن الصواب و عیة القلب علی فعله العیون عینك فتي و ميمك ضمی و مديله جمع بقال قوم عیون العمیه
 عینك ضمی و ميمك کسرى و یانك تشدید به بلزلک یقال فیه عیمتهم ای جهلهم الا عی همزه نك و ميمك فتي و یانك
 تشدید به اعمایه منسوب اولن العموی فحقته نك و آخر نك تشدید به عی لفظنه منسوب اولن نسنه ته کم
 شجری دیرلر شجری لفظنه نسبتند و شجی غصه لود یکندر الا عیان همزه نك و ميمك فقیله سیله سرمست اولان
 دوهیه دیرلر العمی عینك فتي و ميمك سکونیله موج کفنی و خار و خمی کنان اتق بقال عی الموج یعنی عیا
 من الباب الثاني اذا رمی القذی و الرید التعمیه علی وزن التریبه معنای بی کیزلیوب مبهم قلمق المعنی ميم اولك
 ضمی و یانك فتي و تشدید به معنای کیزلوا اولوب تامله محتاج اولن بیت که معروف در و قری فعمیت علیهم
 الانباء بالشدید العمی عینك ضمی و ميمك تشدید به والفك قصر به ربی وزنی اوزن مونه قریب اولان کسنه ل
 نقول ترکناهم عی اذا الشرفوا علی الموت و ربی راه مهله و باء موحه ايله جمادی الاولی یانك اسمی در العماء عینك
 فتي والفك مديله بلوت سحاب معنائه و اوزن ایدو یانك تخفیفه لبر طاعك اسمی در هذبل طاعلر نندن المعانی
 ميم اولك فتي و یانك کسرى و مديله شول یرلدر که انده اثر غارت اولیه الاعما

همزه نك فتحی والفك مدبله كذا ذكر اولن رل در صكه عى صادق فتحی وكافك تشدید بدبله وعینك ضمی ومیمك
فتحی ویا نك تشدید بدبله اوبله اسپسنگ ادى در و عى اعماك تصغیری در ترجم طریق بدبله و بعضیلر لندی عى
عالمه طایفه سندن بر كسنگ نك اسمی در كه اوبله وقتند مشورت حرارت بر قومی غارت ابدوب انلری جمله هلاك
ایند كچون ذكر اولن وقت اكانست اولندی الاعما همزه مك وتاك كسر بدله بر نسنه بی اختیار ایتك تقول
اعنیت الشی اذا اختربته وبواعتیامك قلبی در و اعتیام عیمه دن در خیر اولان مال معناسنه ما اعما فعل
نعب در نه عجب از مش معناسنه پس عربك ما اعما دبد كاری ما عی قلبه معناسنه در زیر اکثریا ضلالت قلبه
نست اولنور و عی بصرد ما اعما دیر زرا زیاده به تحملی اولیند عجب اولنار العنوض صحنه وواوك تشدید بدبله
ذلیل اولن بقال عنا یعومن الباب الاول اذا خضع وذل منه قوله تعالى وعنت الوجوه ویركسنگ بر قومك
ما بیند اسیر اولوب اقامت ایتك معناسنه ده كلور بقال عنافیم فلان اسیر ای اقام فیوم علی اسارة واحبس
ویركسنگیه حوادث نزول ایتكه دخی دیرل بقال عنتبه مورای زلت وعنوی راوت بتورمكه دخی دیرل ابن السكیت
روایی اوزن بقال عنت الارض بالنبات تنوع عنوان الباب الاول وتغنی من الباب الثاني علی رویه الكسائی
اذا طهر نبتا وبقال لم تغن بلا دناشی ولم تغن اذا لم تنت شیا العنوعینك فتحی ونونك سكونیله بر نسنه بی طهار
ایتك تقول عنت الشی اذا خرجته وظهرته الاعناء همزه نك كسری والفك مدبله ذلیل قلی بقال اعناه اذا ذه
واعناوت بتورمكه دخی دیرل بقال ما عنت الارض شیا ای ما لبنت التعنیه علی وزن التریه حبس ایتك بقال
عنا غیره تعنیه اذا حبسه وتعنیه دوه سدك سورمكه دخی دیرل كجیكی كسون دیو تقول عنت البعیر تعنیه
اذا طلیقه بالاعنیه وسیمحی تفسیرها وتعنیه زجت جكد رمكه دخی دیرل بقال عنتیه تعنیه العانی نونك كسری
ومدبله اسیر اولن كسنگه العنا عینك ضمی ونونك تخفیفه یله جمی بقال قوم عنا العوانی فتحینله ونونك كسری
ومدبله جمع مؤنثی بقال نسوة عون العنایه عینك كسری ابله دبك تقول عنت بالقول كذا اذا اردت وعنایه
زجت چككه دخی دیرل تقول عنت مجاحتك اعنی بها عنایه وعنایه بر نسنه فهم اولغه دخی دیرل وفی الحدیث
من حسن اسلام المرء تركه ما لا یعنیه ای ما لا یهمل المعنی میك فتحی وعینك سكونی والفك قصر بدله بر لفظك
مدلولی كه معروف در المعناه وزن مزبور اوزن بمعناه المعنی میك فتحی ونونك كسری ویا نك تشدید بدبله بمعناه
كذلك تقول عرفت ذلك فی معنى كلامه وفی معناه وفی معنى كلامه ومعنی نونك كسری ویا نك تشدید بدبله زجت
چكش كسنگیه دخی دیرل بقال ابا محاجتك معنی علی مفعول العنیه عینك فتحی ونونك كسری ویا نك تشدید بدبله
فعیله وزنی اوزن دوه سدكی در كه كسنگه عقد اولنوب انوكله كجیك اولنه علاج اولنور ابو عمرو وروایی اوزن
وفی المثل العنیه تشفی الحرب العنا عینك فتحی والفك مدبله زجت چكك بقال عنی یعنی عناه من الباب الرابع
اذ تعب ونصب التغنی فتحینله ونونك كسری وتشدید بدبله زجت جكد رمكه ونغنی زجت چككه دخی دیرل تقول
عنیه وتعنیه فتحی لغن لامك كسری وتاك ضمی ونونك فتحیه صیغه مجهولن امر در زجت چك
معناسنه تقول لغن بحاجتی العانی نونك كسری ومدبله اقیحی فان بقال دم عان ای سائل الاعنا
همزه نك فتحی والفك مدبله جواب و نواهی معناسنه العنوعینك كسری ونونك سكونیله واحدی جانب
واحد معناسنه وعنوی جماعت معناسنه دخی كلور العنا عینك كسری والفك قصر بدله جواب معناسنه اولن
اعناك واحدی ابن الاعرابی وروایی اوزن واعنا قبا یل مختلفه دن اولن خلقه دخی دیرل بقال جاءنا اعنا
من الناس العنونه علی وزن الزلزله كتابه عنوان یازمق تقول عنونت الكتاب وعلوته العنوان عینك ضمی
ونونك سكونی ابله اسم در سرنامه معناسنه علوان كبی در وزن و معنی المعنی میك ضمی ونونك فتحی
وتشدید بدبله شول ركك دوه در كه رمز اولوب دیشبسنه خیر ایتد كچون كوكرمیوب دشی طلب

عوا

ایندكه فی دوه اغلند حبس ایدرلو بعضیلر ابتد معنی اصلند معنی ایدی عنت دن اغل معناسنه المعناه
میمك ضمی ابله بر نسنه نك زجت چكك التغنی فتحینله ونونك كسری وتشدید بدبله بمعناها بقال عناه وتعناه
وتغنی هو ومعناه بر مال اوزن طور ووب فی كوروب كوزكك معناسنه ده كلور بقال هم یعانون مالهم ای
یقومون علیه العوا عینك ضمی وواوك تخفیفی والفك مدبله كلب چاغرمق یا خود قورت ویا خود چقال
چاغرمق بقال عوی الكلب والذئب وابن اویر عوی عوا اذا صاح المعاوة میك ضمی ابله كای چاغروب او نك بقال
هو عوا ی الكلاب ای یصاحها العی عینك فتحی ویا نك تشدید بدبله قلی ای بو كك تقول عوبت الشعر والحبل
عیامن الباب الثاني اذا لیته وعی ناقه نك باسنی بر جانبك كه دخی دیرل الانعواء همزه نك وعینك كسر بدله
ناقه نك باسنی ایتك تقول عوبت رأس الناقة اذا عجمته فانعوی وناقه بورنی اوزن دوه بورنی ایتكه دخی
دیرل بقال الناقه نعوی برتها فی سیرها اذا لیتها بخطا میا و بره ذكر اولن دمور وخطام یولان دیرل التغویه علی
وزن التریه كذلك ایتك تقول عوبت نعویته تعویه وتعوی بر كسنگه بی غیت ایدی نكذب ایتكه دخی دیرل
تقول عوبت عن الرجل اذا كذبت عنه وردت علی مقتا بالاستعواء همزه نك وتاك كسر بدله بر كسنگه دن ایتك
بو كی طلب ایتك تقول استعویته اذا طلبت منه الی واستعوا بر جماعتی رفقتیه دفعنده معاوتته طلب ایتكه
دخی دیرل العوا عینك فتحی وواوك تشدید بدبله شول كلب در كه چوق اورچی وله وعوا انسانك
اشغه سنده دخی دیرل در معناسنه وگاه اولور الفق قصر ایدرلو عوا منازل نردن بر منراك اسمی در مدی قصری
جا یزدر واول بشی بلد در كه نلره ورك الاسد دیرل العوة عینك فتحی وواوك تشدید بدبله اوزن و غوغا و غلبه یه دیرل
ضوه کی در وزن معنی بقال سمعت عوة القوم وضوئهم ای اصوالهم وجلبتهم ویا بوزید واصمی وروایی در المعیه
میمك ضمی وعینك فتحی ویا نك فتحی وتشدید بدبله معاویه نك تصغیری در ویا اهل بصره قولی در زیر اسم كانه
اوج یا جمع اوله وانوك اولی یا تصغیر اوله انلرك بری حذف اولنور و اگر ذكر اولن کی اولمسه انلردن بری حذف
اولنار نه كم میه نك تصغیرند مییه دیرل واما اهل كوفه یار دن برن حذف ایتیموب معاویه نك تصغیرند معیه
دیرل شول كسنگه قولی اوزن كه اسیددیر اسودك تصغیرند ومعویه دیر شول كسنگه قولی اوزن كه اسیدودیر
الی عینك كسری ویا نك تشدید بدبله كلا مدبر نسنه بی ادا ایتك كه میا نك مقابلی در بقال عی فی منطقه من الباب
الثانی وعی ایضا من الباب الرابع وعی بر نسنه بی ایشله ده بصیرت اوزن اولمغه دخی دیرل بقال عی بامر وعی كذلك
اذ لم یهد لوجهه الادغام اکثر عیو عینك فتحی ویا نك ضمی وتخفیفه فعل ماضی عی كله سنك جمع مذكری در
یا تخفیف اولن شد رنته كم حیوا كسنگه ذكر اولن شد روعیو دخی دیرل یانك تشدید بدبله العی عینك فتحی ویا ی اولك
كسری ویا نك تشدید بدبله فیل زنی اوزن اهل بیان اولن كسنگه العی عینك فتحی ویا نك تشدید بدبله فعل وزنی
اوزن بمعناه الاعیاء همزه نك فتحی والفك قصر بدله زاده عاجز اولن كسنگه وفی المثل اعیامن باقل ویاقل شول
كسنگه اسمی در كه بركون اهو صتون الدقه غنن خبر ورمكدن عاجز اولمغین بر مقلر بدله اشارت ایدر كن اهو ی
قجر مشدر واعیاء اسد قبیله سندن بر جماعتك یا باسنگ ادی در كه اول اعیامن طریق بن عمره در كه جدا علاری
اسد در الاعیوی همزه نك فتحی وواوك كسری واخرنده یانك تشدید بدبله جماعت مزبورنیه منسوب اولن نسنه
الاعیاء همزه نك فتحی والفك مدی ابله عینك جمعی در نكلمدن یا خود بر نسنه بی ایشلدن عاجز اولنر معناسنه
الاعیاء عینك جمعی سیمویه ابتدی زه بونی یونس خبر ویدی وابتدی عرب طایفه سندن بعضن ایشد كه
اعیاء عینیه در ایدی فك دغامله الاعیاء همزه نك كسری والفك مدبله بر نسنه بی ایشلدن بصیرت اوزن اولماف
تقول عینت امری اذ لم یهد لوجهه واعیاء هو یعنی بكامشکل اولدی اول خصموص واعیاء كسنگه یورلوب
عاجز اولمغه دخی دیرل بقال عی الرجل فی المشی و یورقن ایدوب عاجز قلغه دخی دیرل بقال اعیاء الله واعیاء كسنگه یه

يرأى صعب كلكه دخی دیرل التیمی فختینله و یانک کسری و تشدید به بمعناه التیمی تانک فخی و یاء اولک کسری
و مد به بمعناه کذلک یقال اعنی علیه الامر و تعیمی و تعیار العیاء غینک فخی و یانک تخفیف و الفک مد به شول
مرض در که علاجه قابل اولیه یقال داء عیاء ی صعب لا یهدی له العیاء غینک فخی و یانک تخفیف و الفک قصر به
بمصلحت به بصیرت اوزن اولماقی یقال جمل عیاء اذالم بهتد للضرب و رجل عیاء اذاعی بالامر و المنطق فصل
العين الغيبة غینک فخی و یانک سکونی به شول یغمه در که جوق اولیه و بعثه دبد کاری یغموردن زیاده اوله
و ابو عبید یندی غیبه زبیه کی بر جنس سیره دیرل الایاء همزه نك کسری و الفک مد به کوك ذکر اولن یغموری
یغدر مق یقال اغبت السماء المعیبه تمیک ضمی و غینک سکونی و یانک کسری به کوك ذکر اولن یغموری یغدر
یقال اغبت السماء فخی مغیبه و کاه اولور ذکر اولن یغمورک یغمسنه نك بر کسره سندن صکره سکره سکی
تسمیه اولور العیاء غینک فخی ایله قلت عقلدن بر سنه فی فهم ایماک نقول غیبت عن الشی و غیبته ایضا
اغی غباوة اذالم تظن له و یقال غی علی الشی کذلک اذالم یعرفه الغی غینک فخی و یانک کسری و یانک تشدید به
فعلیل وزنی اوزن اتحق اولوب عقلی راوان کسینه و بووایدن در تنک شفی کله سن تفسیده مرو و یاندی التعلانی
تانک فخی و یانک کسری و مد به غفلت اطهارا یتک الغشاء غینک ضمی و الفک مد به شول قاش در که فی سبل کورر
الغشاء غینک ضمی و تانک تشدید به و الفک مد به بمعناه الاغشاء همزه نك فخی و الفک مد به جمعی الغشوغینک فخی
و تانک سکونی به سبل مرعای و زوب بری بر فائق یقال غشاء السبل المرتع یغش و غشوا اذاجع بعضه الی بعض و اذهب
حلاوته الاغشاء همزه نك کسری و غینک سکونی و الفک مد به بمعناه یقال اغشاء السبل المرتع الغی غینک فخی
و تانک سکونی به کولک و ذک خبث نفس معنایه الغشایان فختینله کذلک کولک و ذک یقال غثت نفسه غثیا
و عیانا الغد غینک فخی و ذلک تخفیفه یارن معنایه صلی غد و ایدی اخرندن و او خذف اولندی بلا عوض
الغدی غینک فخی و اخر ند یانک تشدید به یارب منسوب اولن سنه الغدوی فختینله و واک کسری و یانک
تشدید به کذلک یارب منسوب اولن سنه دبلر سک و او ی کتورر سن دبلر سک کتورر سن الغدوة غینک ضمی
و ذلک سکونی به صباح غازی به کون طوع غینک ما یبندن اولن وقت یقال البتة غدوة بس بوفیر منصرف در
ن یاسحر کی معرفه در بوقدر و ار که بو طروف ممکنه دندر و غینک فخی دخی جا بر در تقول سیر علی فرسک غدوة
و غدوة و غدوة و غدوة بس بونلردن منون اولن نکره و اولن معرفه در الغدی غینک ضمی و الفک قصر به
جمعی الغداة غینک فخی و ذلک تخفیفه بمعناها یقال ایک غداة غد الغدوات فختینله جمعی قطائله قطوات کی
و قطاة جنس قوشک فخی در الغدای غینک فخی و الفک قصر به غداة جمعی در لکن بو وجهه کلمی از و اجادر
اصل اوزن دکلدر تنک فی لایک بالغدایا و العشاء بد کری قوللر نده واقع اولمشدر عشا یا کله سنه مناسبتدن
او تری تنک فی الطعام و مری دیرل حالاکه اصل امرانی در الغد و غمتینله و واک تشدید به صباح معنایه در که
ره حات مقابلی در یقال غد یغد و غد و او باری تعالینک بالغد و الاصل دبدکی قولی بالغدوات معنایه در
بس مصدر له و قندن تعبیر و لمشد رتک اتینک طلوع الشمس دیرل الغداء غینک فخی و الفک مد به صباح بین
طعامک اسمی در که بو عشا نك مقابلی در و قن سکاادن قنغد دیسلر مابی من تغد و لا تغش دیسن مابی غداء
و لا عشاء دیسن ز را غدا و عشی طعامک اسمیدر بعینه و قن سکاادن فکل دیسلر مابی کل دیسن همزه نك
فخی المعادة بمعنی ایله صباح یقال غداة جمعی غدا علیه الغادیه ذلک کسری به شول بلوت در که صباح
و قنظه ظاهر اولور الاغداء همزه نك و تانک کسری به صباح یقال غد و معنایه الغدیان غینک فخی و ذلک سکونی به
شول کسینه در که صباح طعامن بیه المتغدی میمک ضمی و ذلک کسری و تشدید به کذلک صباح طعامن
بین الغدای غینک فخی و ذلک سکونی و الفک قصر به مو فی صباح طعامن بین عورت معنایه التغدیه
علی وزن التریبه صباح طعامن یدر مک تقول غدیه فتغدی الغدی غینک فخی و ذلک کسری

غیا

غشا

مدا

و یانک تشدید به هنوز طو غش قوزی سخته معنایه الغداء غینک کسری و الفک مد به غذینک جمعی ذکر
اولن قوز بلر معنایه فحیلله فصلا کی و منه قول عمر انحسب علیهم بالغداء لغدی غینک فخی و ذلک کسری
و یانک تشدید به مالک خرده سی قوزی کی و اکاشیه اولن سنه لکی الغدوی فختینله و واک کسری و یانک
تشدید به بمعناه و بعضیلر یتدی غدوی بر سنه فی سنه معینه ده حاصل اولاجی نتاجه بیع یتکدر الغداء
غینک کسری و الفک مد به شول سنه در که انوکله غد للنور لک ما کولات قعمندن اولسون کرک مشروبات
قعمندن اولسون الغد و غینک فخی و ذلک سکونی به بر کسینه یغد او یرمک الاغذاء همزه نك و تانک کسری به
غد الفی یقال غدت الصبی باللبن فاعتدا ای بر یقه و لا یقال غذیه بالیاء الغد و غمتینله و واک تشدید به صو
اقفه و طمردن فان اقفه دخی دیرل یقال غدا الماء والعرق یغد و غد و ای یسبل دما التغذیه علی وزن التریبه
کذلک طمردن فان اتق و تغذیه دوه افشان ایدر کن افشان کسمکه دخی دیرل یقال غدی البعیر یبوله تغذیه اذ
قطعه و تغذیه یسکه دخی دیرل تریبه معنایه الغدوی فختینله شول ات در که سریع اولوب منشوق اوله الغراء
غینک کسری و الفک مد به طونقال دبد کاری سنه که انوکله بر سنه یاشدر رل قن غینی مفتوح قلنسک
الغی قصر ایدر سن و غرا بکی سنه نك ان سن اولشدر معنه دخی دیرل یقال غاریت بین الشیمین غراء اذوالیت
و کاه اولور غرافا علت و رتدن مصدر دخی کلور حر بص اولق معنایه ابو عبید روایی اوزن پس بو غریب بدن
ماخوذ اولور الغر و غینک فخی و تانک سکونی به بر سنه فی طونقالله یاشدر من تقول غروت الجلداد الصقته
بالغراء المغر و میمک فخی و تانک ضمی و واک تشدید به طونقالله یاشدر سنه لغریه میمک فخی و تانک کسری به و یانک
تشدید به بمعناه یقال قوس مغر و مغریه علی روایه ابن السکیت فی المثل للعرب در کئی و لو یاحد المغروین ای
یاحد السهمین و ثعلب یتدی مثل مز بورک معنایه ادر کی بسهم او برح دیکدر الغریان غینک فخی و تانک کسری
و یانک تشدید به ایکی اوزن تانک اسمی در و بعضیلر یتدی اول بنار ملک نام و عقیل نام کسینه نك قبر لری در که
مز بورل جذبه الارش نام کسینه نك مقبره یلری ایدی و ذکر اولن بنار غر بین دبد بلرز رانعمان بن منذر
مقاله کونک قتل ایتدی کسنلرک قانیه طش لرن بری بر نیا یاشدر دی الاغراء همزه نك کسری و الفک مد به
کلی بر سنه یقندر مق یقال اغربت الکلب بالصید و اغربت بینهم الغراء غینک فخی و تانک تخفیفه اسمدر
قندر مق معنایه الغراء غینک فخی و الفک مد به بر سنه یحر بص اولق معنایه سندن اسم در یقال غری به
من الباب الرابع اذالوج به و بر کسینه غضبینه ممدادی اولغه دخی دیرل یقال غری فلان اذ اتادی فی غضبه و بو
اصلنه و او ی در المغارات میمک ضمی ایله ایکی سنه نك ان سن اولشدر مق ابو عبید روایی اوزن تقول غاریت
بین الشیمین غراء الغری غینک فخی و تانک کسری و یانک تشدید به خوب اولان سنه حسن معنایه یقال
رجل غری الغر و غینک فخی و تانک سکونی به عجب معنایه در تقول غروت اذ عجت یقال لا غروای لیس یجب
الغر و غینک فخی مزاء معمه نك سکونی به دو غمتینله او غرا شقی یقال غروت العدو و غرو و غرو قصید ایتمک معنایه
دخی کور یقال عرفت ما یغزی من هذا الکلام ای ما یراد الغراء غینک فخی و تانک تخفیفه ایله اسم در معنای
مز بوردن الغزوی غینک فخی و تانک سکونی به غزوه منسوب اولان کسینه الغازی تانک کسری و مد به
غز الیدن کسینه الغراء غینک ضمی و تانک تخفیفه ایله جمعی غاز بلر معنایه قاضی ایله قضایه کی الغزی غینک ضمی
و تانک تشدید به و الفک قصر به کذلک جمعی سابق ایله سبق کی الغزی غینک فخی و تانک کسری و یانک
تشدید به کذلک جمعی حاج ایله حجاج کی و قاطن ایله قاطن کی و قاطن مقيم اولان کسینه یه دیرل الغراء غینک ضمی
و تانک تشدید به و الفک مد به کذلک جمعی فاسق ایله فاسق کی الاغراء همزه نك کسری و الفک مد به بر کسینه فی

غرا

غرا

غز السبابه له مرب قلب واغز اناقه نك يو كلى اولمى مشكل املق يقال اغزت الناقه اذا عسر لقاحها واغز اركسنه نك
اوزرنه اولن دى با خير يدوب للامق تقول اغزت الرجل اذا المهله واخرت ما عليه من الدين المغز به ميمك ضمى
وغنيك سكوفى وزانك كسر به شول عورت دركه ارى غزايه كمش اوله ومغز يستول ناقه به دى دى ركه بر بل كجه
وضع حمل آيميه وطوغر مسى ك اولن مركبه دى دى رل يقال تان مغز به اذا كانت متاخرة النتاج ثم تنجب المغزى
ميمك فحى والفك قصر به بر كلامه مقصود اولن نسبه غز به غنيك فحى ويا نك تشد بد به بر قبيله نك اسمى در
غزوان غنيك فحى وزيك سكوفيه بر رجلك اسمى در الفسوخ فحى ويا نك تشد بد به كجه قرا كواولمق يقال
غسا الليل بغسو غسوا من الباب الاول وغسى بنفسى من الباب الرابع اذا اظلم الغشاء غنيك كسرى وشين معجه دن
صكره الفك مد به برده غطا معنائه الغشوة غنيك فحى وشينك سكوفيه بمعناه الغشوة غنيك ضمى وشينك
سكوفيه بمعناه كذلك الغشوة غنيك كسرى وشينك سكوفيه بمعناه كذلك لا غشاء همزه نك كسرى والفك
مد به برده ايله اورتك منه قوله تعالى فاعشبهناهم فهم لا يبصرون الغاشية ميمك كسر به قيات معنائه
ومز يون غاشيه ديد كرى خلقى خوفي له ستر ايتد كيجون دروغاشيه شول مرضه دى دى ركه ايجر وده اولور
وشول دمور دى ركه دوه پالانك ارد قاشى اوزرنه اولور وغاشيه اكره دى دى رل سرج معنائه الاغشى
همزه نك فحى وغنيك سكوفيه شول حيواند ركه جميع اعضاى سياه همين باشى اق اوله ارحم كى در راء مهمله
وخاء معجه ايله وزانوه معنى الغشاء غنيك فحى وشينك سكوفى والفك مد به موثى يقال غز غشواه اذا كانت
بينه الغشاء الغشيه على وزن التريه بر نسبه فى ستر ايتك تقول غشيت الشى تغشيه اذا غطيته الغشيان
غنيك كسرى وشينك سكوفيه بر كسبه فى اورمق تقول غشيت الرجل بالسوط اذا ضربت به وبر كسبه يكلكه
دى دى رل يقال غشيه غشيان اذا جاءه وغشيان جماع ايتك معنائه دى كاور يقال غشيه غشيانا من الباب
الرابع اذا جامعها الاغشاء همزه نك كسرى والفك مد به بر كسبه بر نسبه فى كترورك تقول اغشاء ياه غيره
العشيه غنيك فحى وشينك سكوفيه او غش غنيك كذلك فحى وشينك سكوفيه بمعناه تقول غشى عليه
على البناء للمجهول غشيه وغشيا المفعلى عليه ميمك فحى وغنيك سكوفى ويا نك تشد بد به او غش كسبه
لا استغشاء همزه نك وتانك كسرى والفك مد به اور نك تغشى فحى وشينك كسرى وتشد بد به بمعناه
يقال ستغشى بثوبه وتغشى اذا تغطى به الغشاء غنيك فحى والفك قصر به بر رجلى انجدد منه قولهم ذيب غضا
الغضيا غنيك فحى وضادك سكوفى والفك مد به ذكر اولن اغا جى حوق اولن يريه الارض غضيا اي كثيرة الفضل
الغاضى ضادك كسرى ومد به شول دوه دركه غضيا دى كرى ايجى اولن بوزى افر يريه بغير غاض اذا كان
ياكل الغضاء اشتكى بطنه الغاضيه ضادك كسرى به موثى الغواضى غنيك فحى وضادك كسرى ومد به جى
يقال غاضيه وغواض الغضيه غنيك فحى وضادك كسرى ويا نك تخفيفه ذكر اولن اغا جى اولن دوه الغضيان
غنيك فحى والفك قصر به جى ذكر اولن اغا جى اولن دوه المعنائه يقال ابل غضيه وغضيا مثل رسته
ورما نور رسته ابله رمت دى كسبه معروف اوبى اولن دوه الغضوى فحى وشينك كسرى ويا نك تشد بد به ذكر اولن
اغاجه منسوب اولن نسبه يقال بغير غضوى لا غشاء همزه نك كسرى والفك مد به كوز قياض برى بر به
قريب ايتك اذا جفون معنائه واغضا كجه قرا كواولمق دى دى رل يقال اغضى ليل اذا اظلم المفعلى ميمك
ضمى وضادك كسرى ومد به قرا كواولن نسبه مظلم معنائه يقال ليل بغض و بولت قليله در الغاضى ضادك
كسرى ومد به مظلم معنائه يقال ليل غاض كثير الاستعمال اولن بولت در الغاضيه ضادك كسرى ايله موثى
يقال ليله غاضيه اي مظلمه وغاضيه روشن معنائه دى كاور اضداد دن در بقا ليل غاضيه اي مضنيه

غسا

غشا

غضا

الغطاء غنيك كسرى والفك مد به شول نسبه دركه انوكله بر نسبه اور تلور الغطيه على وزن التريه
بر نسبه فى اورتك يقال غطيته تغطيه الغطى غنيك فحى وطانك سكوفيه بمعناها يقال غطيته اغطى غطيا من الباب
الثانى الغطو فحى وشينك كسرى ويا نك تشد بد به كجه قرا كواولمق دى رل الغطى غنيك ضمى ويا نك كسرى به كذلك كجه
قرا كواولمق يقال غط الليل يغطو ويغطى اذا اظلم وصو جو غلوب يو كسلكه دى دى رل يقال غط الماء وهر نسبه ك
يو كسلوب بر نسبه نك اوزرنه اوزانسه قد غطا عليه دى رل وغطى وغطى بفتح العين ومعناه بر كسبه نك بكتلى
كالند اولمق دى دى رل يقال غطى غطيا وغطيا اذا امتلا شبا بالاغشاء همزه نك كسرى والفك مد به
او يبق تقول اغفيت اغفاء اذا فت ولا تفل غفوت لغفا غنيك فحى والفك قصر به شول نسبه دركه طعام دن
اخراج اولنوب انلور بغداى ايجندن جقر لن زوان كى مثلا وزوان شول سياه دل دركه تركه ايجندن اولور والغفا
كذلك شول افت دركه توزه شبيهه در خرما قورغى اوزرنه عارض اولوب انى لذت وحلاوت بغلمه دن مانع
اولور الغلى غنيك فحى ولا مك سكوفيه قينى الغليان فحى وشينك بمعناه يقال غلت القدر نغلى غليا وغليانا من الباب
الثانى الاغلاء همزه نك كسرى والفك مد به قينامق يقال اغليتها نالا ولا يقال غليت اى من الباب الرابع الغلو
ضمينه ويا نك تشد بد به حد دن تجاوز ايتك يقال غلا فى الامر يغلو غلوا اذا جاوز فيه الحد لغلاء غنيك
كسرى والفك مد به نر خز ياده بهايه جقمق يقال غلا السعرا غلا وغلا غلوه نك دى جى كاور على ماسيجى
الاغلاء همزه نك كسرى والفك مد به نر خى بهايه جقمق يقال اغلا الله السعرا وغلا بر نسبه فى بهالى المغه دى
دى رل يقال اغلى باللحم الغلو غنيك فحى ولا مك سكوفيه او فى قادر اولد كجه اوزاغه اتق تقول غلوت السهم
غلوا اذ رميت به بعد ما تقدر عليه الغلوه غنيك فحى ولا مك سكوفيه براوق ايتك نهايتى وفى المثل جرى المذكيات
غلا ومذكيات بشى ياشندن مجاوز ابدن النرد وجرى سكرتك معنائه دروغلا غلوه نك جى در المغلاة
ميمك ضمى ايله بر نسبه فى بهالى الملق يقال اغلى اللحم اذا اشتراه بتمن غال الغاليه لامك كسرى ويا نك تخفيفه
طيب قسمندن معرفه دروغاليه ابتداء اليه ديو نسيه قلن سليمان بن عبد الملك در التغلى فحى وشينك ولا مك
ضمى وتشد بد به غاليه سور غك تقول تغليت بالغاليه الاغلاء همزه نك وتانك كسرى به ايقارن هموار الوب
سرعت ايتك يقال ناقه تغلى اذا توافقت اخفافهاى تسرع اذا تساوت اخفافهاى العمل حاله السير التغالى
تانك فحى ولا مك كسرى ومد به طور ارقليموب انى كتمك يقال تغلى لحم الناقه اذا ارتفع وذهب الغلواء غنيك
ضمى ولا مك فحى والفك مد به حد دن تجاوز ايتك غلوه معنائه وغلواء بكتلك سرعته اير شمكه وانوك اولنه
دى دى رل اوزر يدروا بى اوزن الغمى غنيك فحى والفك قصر به قفاوز فى اوزن او غش كسبه يقال تركت فلانا
غمى اى مغشيا عليه ويقال غمى عليه على البناء للمجهول وغمى البيت سقفك اوزرنه اولن نسبه كرك قامش وكرك
طيراق وكرك بونله شبيهه اولن نسبه واكر غمى مكسور قلنسك النى مدود قلوب غما دى رسن وتقول غميت
البيت اذا وضعت ساعلى سقفه من القصب ونحوه المغمى ميم اولك فحى ويا نك تشد بد به مفعول
وزنى اوزن او غمش كسبه الاغماء همزه نك كسرى والفك مد به بر خبرى مبهم سو بلك قال غمى عليه الخبر
اذا استعجم مثل غم الغمى غنيك فحى وميمك تشد بد به والفك قصر به هو ابلونى اولمق الغمى غنيك ضمى وميمك
تشديدى والفك قصر به بمعناها يقال مغما للغمى والغمى اذا غم عليهم الهلال وهى ليله الغما الغنيه غنيك ضمى
ونونك سكوفيه بر نسبه به محتاج اولمق يقال غنى به عنه غنيه الغنيان غنيك ضمى ونونك سكوفى ايله بر نسبه
ايله غير دن مستغنى اولمق يقال غنيت المرأة زوجها غنيا اذا استغنت الغناء غنيك فحى والفك مد به بر مكانه
اقامت ايتك يقال غنى بالمكان من الباب الرابع اذا اقام به ودير ملكه دى دى رل يقال غنى من الباب المذكور اذا عاش

غطا

غفا

غلا

غما

غنا

وغناء فاعله ورمك معنائه دخی كلور نفع كى الاغناء همزه نك كسى والفك مدله كفات قاتى واغناغنى
 قلعه دخی دیرل بقال اغناه الله اى جعله غنيا المغنى همك فحقى وغينك سكوفى والفك قصر بله كفات معنائه
 المغناة همك فحقى وغينك كذلك سكوفى بله معناه المغنى همك فحقى وغينك كذلك سكوفى والفك قصر بله معناه
 المغناة كذلك همك فحقى وغينك سكوفى بله معناه تقول اغنيت عنك مغنى فلان ومغناة فلان مغنى فلان
 ومغناة فلان اى اجزأت عنك مجزأه وبقال ما يغنى عنك هذا اى ما يجزى عنك وما ينفعك ومعنى همك فحقى
 والفك قصر بله شول مكانه دخی دیرل كه اهل انده موجود اوله المغنى همك فحقى ونونك كسى ومدله جمى
 فكر اولن رل معنائه الغانية نونك كسى بله شول عورت دركه زوجه قناعت بلبه وكاه اولور حسن وجماليله
 استغنا قلعه دخی غانية دیرل الاغنية همزه نك فحقى وغينك سكوفى ويانك تشدد بله اواز قلىق صوت ورف
 معنائه الاغنى همزه نك فحقى ونونك كسى ومدله جمى صوت معنائه التفتى فحقى ونونك كسى
 وتشدد بله اواز قلىق التفتى على وزن التريه معناه يقال تغنى وغنى بمعنى تغنى غنى اولغه دخی دیرل بقال تغنى
 الرجل اذا استغنى الغناة غينك كسى والفك مدله اواز قلوب ترغى انك الغنى غينك كسى والفك قصر بله
 باى اولمى يسلم معنائه تقول منه غنى منه من الباب الرابع الغنى غينك فحقى ويانك تشدد بله باى اولن كسسه
 بقال غنى فهو غنى وغنى غطافان قبيله سندن برجماعتك اسمى در التغاى تانك فحقى ونونك كسى ومدله قوم برى
 بوندن مستغنى اولمى بقال تغانوا اذا استغنى بعضهم عن بعض الغنى غينك فحقى ويانك تشدد بله از مق ضلالت
 معنائه ونوميد لكه دخی دیرل خيبت معنائه الغوايه غينك فحقى بله معناه يقال غوى يغوى عيا وغوايه
 من الباب الثانى الغواى واوك كسى ومدله ارقن اولن كسسه الغوى غينك فحقى وواوك كسى ومدله معناه
 يقال غوى فهو غاوغا وغوا الاغوه همزه نك كسى وغينك سكوفى والفك مدله اوزد رمق اضلال معنائه يقال
 اغواه غيره الغوى غينك فحقى وواوك كسى ويانك تشدد بله فعليل وزنى اوزن از مش كسسه فى راه معنائه
 يقال اغواه غيره فهو غوى قال لا معنى لا يقال غيره يعنى غوايك باب افعال الله بوندن غيرى صفت كثر التغاوى تانك
 فحقى وواوك كسى ومدله بريره جمع اولوب شر اوزن برى رنه معين اولمى كه بوغوايت وغنى دن مشتق در بقال
 تغاوا واهلى عثمان رضى الله عنه فقتلوه الغوى غينك وواوك فحقى والفك قصر بله دوه ياورىسى ياخود قوزى
 سوده طوبى يوب اولمى يقال غوى الفصيل والمخله يغوى غوى اذالم يروى من لباء امه ولا يروى من اللبن حتى
 يموت هزالا ولباء لامك كسى ايله اغز ديد كرى سود دركه ابتدا اول كلور بوا بن السكيت رواينى اوزن در
 وغير بله ايتدى غوى دوه ياورىسى سودى يحوب تحبه اولمى بن ايجروسى فاسد اولمى در الغوغا غينك فحقى وواوك
 سكوفى والفك مدله شول چكر كه دركه او حقه بشليه وبوسيدن خلايق كثيره كه محتلط اوله غوغا وغاغه
 ديد بله واهلى ايتدى شول چكر كه قنادى بتوب هنوز اوجوب استقلال بولمى شول اوله غوغا دیرل كه كاه اولور
 خلايق اكاتبه اولنور واهلى ايتدى غوغا رنسه دركه سنكه شبيهه اولور لكن ايصرب ابد الهمز وبقول
 ضعيف در مثول كسسه كه بونى منصرف قلدى مقام منزله سنه قلوب همزه سنى واودن مبدل در ديدى
 وشول كسسه كه لا ينصرف قلدى بى صوره منزله سنه قلوب لى تانك ايجون اعتبار ايتدى غاوة على وزن
 الحاله بطاغك علمى در الاغويه همزه نك فحقى وواوك كسى ويانك تشدد بله افت داهيه معنائه يقال وقع
 الناس فى اغويه اى فى داهيه المغويات همك فحقى وواوك فحقى تشدد بله شول چقر دركه ارسلان صيدى
 ايجون فازن چقر كى اولور المغواة همك فحقى وواوك فحقى تشدد بله واحد ذكرا اولن چقر دركه ارى معنائه
 بقال من حفر مغواة وقع فيها لعيابه غينك فحقى ويانك محففى ايله كوش شعاعك ضامى در نفس شعاع دكل در

ضوا

غيا

وغيايه

وغيايه قيونك دپينه دخی دیرل قهر بىر معنائه غيايه كى در وزنا ومعنى وابو عمرو ايتدى غيايه هر نسته دركه
 انصانك باشى اوزن كوله صال بلوت كى وتوز كى وظلت كى وبونله شبيهه كه وارايسه وفى الحديث عجب البقرة
 وال عمران يوم القيامة كلهم اعمامتان او غيايتان المغاية همك فحقى ايله كوله قلىق اصمى رواينى اوزن بقال غيايا القوم
 فوق راس فلان بالسيف كلهم اطلوه بالغايه على وزن الحاله رنسته نك نهاينى الغاى على وزن الحاله جمى نهايتلر
 معنائه ساعه ايله ساع كى وغيايه علم معنائه دخی كلور رابت كى التفتى تانك فحقى وغينك كسى ويانك
 تشدد بله علم نصب ايمك لاغيا همزه نك كسى والفك مدله معناه ها تقول غيبت غايه واغيت اذا نصبت
 الغية غينك كسى بله از غنلق معنائه در بقال فلان لغية وهو تقيض قولك لرسدة ولرسدة لام جان ايله
 رسدله حاصل اولن ولد دیرل فصل الضاء الفأى فلان فحقى وهمزه نك سكوفى بله كسسه نك باشن شق ايمك ابو زيد
 رواينى اوزن بقال عات راس الرجل فوا من الباب الثالث وفايت الرجل فبا من الباب المذكور اذا فلقته بالسيف
 وفاوايكى طاعك اراسى مابين الجليلين معنائه لاغيا همزه نك وفانك كسى بله بارلق انشقاق معنائه يقال
 انفأى القدح اذا انشق الفية فانك كسى وهمزه نك فحقى طاه معنائه درها يادن عوض اولمى اوزن
 الفيون فانك كسى وهمزه نك فحقى ومدله جمى جماعتلر معنائه الفى فانك فحقى والفك قصر بله بكيت شتاب
 معنائه الفتاة فانك فحقى ويانك تخفيفيله موثى شابه اولن عورت معنائه وفنى سحنى معنائه دخی كلور بقال
 فنى بين الفتوة الفتيان فانك كسى وتانك سكوفى ايله جمى بكتلر معنائه الفتية فانك كسى وتانك سكوفى
 ايله كذلك جمى الفتى خمينيله وواوك تشدد بله كذلك جمى الفتى فانك فحقى وتانك كسى ويانك تشدد بله
 عسى كى كذلك جمى سيمويه ايتدى واوى جمعه ومصدرده يايقلب ايتدلر على خلاف القياس الفتاه
 فانك فحقى والفك مدله بكيت اولمى بقال فنى يغنى فتاه من الباب الرابع الغنى فانك فحقى ويانك تشدد بله بكيت اولمى
 كسسه بقال فلان فى السن بين الفتاه وقد ولد له فى فتاه سنه اولادوفنى ياستلوا اولن طولن دخی دیرل الافتاه
 همزه نك فحقى والفك مدله جمى بنيم ايله ايتام كى التفتى فحقى ونونك كسى وتشدد بله بكتلر بكمكه
 قصدا ايمك بقال لفلانه بنت تفتت اى تشبهت بالفتيات وهى اصغرهن التفتية على وزن التريه بر كسسه فى
 بكتلك حدنه داخل اعتبار ايمك تقول فتيت الحار يه تفتيه اذا خدرت وسمرت ومنعت اللعب مع الصبيان
 الفتيان فانك فحقى وتانك كسى ويانك تشدد بله كيجه ايله كوندن بقال لا فعله ماختلف الفتيان يعنى الليل
 والنهار كما يقال ماختلف الاجدان والجديدان الاستفقاء همزه نك وتانك كسى ايله فتوى طلب ايمك
 الافتاء همزه نك كسى والفك مدله فتوى ورمك تقول استفتيت الفقيه فى مسئلة فافتانى الفتيا
 فانك فحقى وتانك سكوفى والفك قصر بله اسمر معنى مزبور دن الفتوى فانك فحقى وتانك سكوفى والفك
 قصر بله معناه الفتاى تاه اولك فحقى وتاه تانك كسى ومدله فتوا طلبنه ولرمق تقول تفتاوا الى الفقيه
 اذا رتفعوا اليه فى الفتيا الفجوة فانك فحقى وجميك سكوفى ايله اراق وابكى نسته نك مايننده واسع اولن نسته
 وفجوة الداروك اوزنه سنه دخی دیرل التفاجى تانك فحقى وجميك كسى ومدله رنسته واسع اولمى بقال
 تفاجى الشى صارت له فجوة الفجاء فانك فحقى والفك قصر بله دوه اسكر مجهرى برى بوندن اراق اولمى وفجاء
 ياي كرشى يايك بوندن اراع اولغه دخی دیرل يقال فجيت هى فجاء فجاء من الباب الرابع الفجوة فانك فحقى
 وجميك سكوفى والفك مدله شول ياي دركه كرشى بوندن اراق اوله وفجوى يايك كرشى بوندن اراق ايمكه
 دخی دیرل تقول فجوتها فجوا اذا رفعت وترها عن كبد ها الفجوى فانك فحقى وجميك سكوفى والفك قصر بله
 كلامك معنائه يقال عرفت فى ذلك فجوى كلامه مدود او مقصور التفتية على وزن التريه رنسته يقصد

فا

فقا

فجا

فخا

فدا

فرا

قسا

ایمک بقال نه لپغی بکلامه الی کذا و کذا الفحشاء و الفجری و کسری و الفک مدی و قصر به طعمه قوتن
 نسنه در طعم لذب و اولی اغیون و کثیر الاستعمال و لن فانک فحی در الاغشاء همزه نك فحی و الفک مدیه جمی ذکر
 اولن حواج معناسنه و فی الحدیث من اکل الخارض لم یضره ما و هائمی البصل و اطباء ککل بصل مختلف
 صور ک مضرتن دفع ابدر بد کسری و کویا که بومعنادن ما خود در بقال فحی قدرک نفحیه الفداء فانک
 کسری و الفک مدی و قصر به شول بدل در که کشی انوکه کندن خلاص ابلر بقال فحی قدری لک ای و امی
 و فحی فامفتوح اولسه الف قصر اولن نور و عرب طافه سندن بعضی مذن اولن فدانک فاسن لام جان
 مقارن اولد قده مکسور ایدوب فداء لک دیر لری و ابوشول نکره در که بونکله دعا قصد ابلر سقیار و عیاکی
 وفدی ذکر اولن بدلی و یرمکه دخی دیر لری المقاداة میمک ضمی ابله کذلک فدا و یرمک بقال فداء و فاداه اذ اعطی
 فداء فانه و کندی نفس فدا و یرمکه دخی دیر لری بقال فداء بنفسه التقدیه علی وزن التریه یرکسنه
 یرکسنه به سکا فدا اولن دیک بقال فداء تقدیه اذ قال له جعلت فداک الافتداء همزه نك و تانک کسری و الفک
 مدیه یرکسنه یرکسنه دن نفس صتون لقی بقال افتدی منه بکذا التفاء دی دالک کسری و مدیه قوم یری برینه
 فدا و یرمک بقال فداء و اذ افدی بعضهم بعضا و تفادی یرکسنه صاقنوب برکوشه به چکلمک بقال تفادی
 فلان من کذا اذا احماها و ازوی عنه الفدیة فانک کسری و دالک سکونیه فدا معناسنه الفداء فانک فحی و الفک
 مدیه سول انبار در که افه حبوبات جمع اولن نور بقدا یدن وار به دن و خر مادن و بونله شیمیه هر نه که و اریسه
 الفرو فانک فحی و و تانک سکونیه کورک که ملبوسات قسمندن در الفراء فانک کسری و الفک مدیه جمی و کورک
 معناسنه و فروه باش در یسنه دخی دیر لری جلد راس معناسنه و فروه بر جلد دخی اسمی در و فروه ثروه دن دخی
 مبدل اولور ثانی فایه تبدیل ایمکله و ثروه غنام معناسنه در بقال انه لذر و فروه فی المال و ثروه یعنی علی روایه و فروه
 بر قطعه او نه دخی دیر لری که بر جمع اولوب قوریش ابله الاقره همزه نك و تانک کسری و الفک مدیه کورک کیمک
 تقول افتربت الفروه اذ البستها و افتر ایلان پیدا ایمکله دخی دیر لری بقال افتره اذ اختلقه الفری فانک فحی
 و و تانک سکونی ابله یسنه بی اصلاح ایچون قطع ایمک تقول فربت الشی افریه فریامن الباب الذی اذ اقطعته
 لخصه و فری قریب یعنی و اکاشیه اولن نسنه بی ایشکله دخی دیر لری تقول فربت المزاذه اذ اخلقتها و صنعتها و مزاده
 لزی قویاچی نسنه به دیر لری تو شته دان معناسنه و فری رده قطع مسافه ایمکله دخی دیر لری تقول فربت الارض
 اذ اسرتها و قطعتها و فری ایلان پیدا ایمکله دخی دیر لری بقال فری فلان کذا اذ اخلقه الفری به فانک کسری و و تانک
 سکونیه ایلان معناسنه اسم در افتر معناسندن الفری فانک فحی و و تانک کسری و و تانک تشدید به غریب اولن
 نسنه امر عجیب معناسنه بقال فلان یفری الفری اذ اکان یا قی بالغیب فی علمه منه قوله تعالی جئت شیئا فیریا
 ای مصنوعا مختلفا و بقال علیها لافرا همزه نك کسری به یقون طمر لری کیمک تقول افربت الاوداج و افرا یازمق
 معناسنه ده کلور بقال افربت الشی اذ اشفقته و افرا قورت قیونک قازن یازمغه دخی دیر لری بقال افری الذی ب
 بطن الشاة و کسان ایندی افرا در فی افساد طریقه کیمک و فری اصلاح طریقه بقیه کیمک در الانفرا همزه نك
 و فانک کسری به یار لقی الفری فحی و و تانک کسری و تشدید به کذلک یار لقی بقال افربت الشی فانفری و نفری
 اذ اشفقته فاشق بقال نفری اللیل عن صحنه و نفری بیاز لوب صو و حقیق معناسنه دخی کلور بقال نفرت الارض
 اذ انجست و انجاس انجاس معناسنه در الفری فانک فحی و الفک قصر به یرکسنه مضی اوانی بقال فری نفری
 فری من الباب الرابع اذ اخیروا هس الفسوف فانک فحی سینک سکونیه بلانک خروج الراج من الدبر معناسنه
 یقال و فسافسوا الفسوف فانک ضمی و الفک مدیه اسم در معناسنه از بوردن التفاسی تانک فحی و سینک کسری

و مدیه

فشا

فصا

فضا

فعا

و مدیه بلانک بقال تفاسی الخسفاء اذ اخرجت استهالک و خسفاء طکور ان فوردی دید کاری بوجک
 که حشرات رضدن در و است در معناسنه در فسوف فانک فحی و سینک سکونیه بر جماعتک اسمی در که انلردن
 یرکسنه ابله قطعه حیره بدن عکاظ بازار نه کتوروب بو بردل به بدن بولقی کیم رفع ابدر بد کسری مهو
 قبیله سندن بر یر ابلر و کلوب ذکر اولن بر دلی کیوب اول جمع کثیر محضر نه بلانک نش تانک اول لقب جماعت
 مز بون دن رفع اولنوب اکا ضافت اولنه بناء علی ذلک اخبت صفقه من شیخ مهو کلامنی مثل صرب ایشملر در
 و صفقه آل طو تشوب با زار ایمکله دیر لری الفسوف فانک فحی و سینک ضمی و و اوک تشدید به شول کسنه در که بلانک سی
 چوق اوله و ابوذیان بن الرعل ایندی بغض الشیوخ الی الاقلح الحسوف و الفسو و اقلح قافله و جاء مهمله ابله دخی
 صاری اولن کسنه و حسو کثیر لاکل اولن و فسو کثیر الراج اولن کسنه در کامر الان المفساهمک فحی و فانک سکونی
 و الفک قصر به بلانک فحی المثل ما قرب مفساه من محساه یعنی نه عجب قرب در اول کسنه نك اکی خره ج
 و یر قبیحه الفشو صحتنه و و اوک تشدید به خبر شایع اولمق بقال فشا الخبر یفشو فشا اذ اداع الافشاء
 همزه نك کسری و الفک مدیه خبری شایع قلیق بقال افشاء غیره التفشی فحی و سینک کسری و تشدید به
 بر نسنه و اسع اولمق بقال تفشی الشی اذ اتسع الفواشی فانک فحی و سینک کسری و مدیه پراکنده اولن مالد
 بیان اولن قیون سور یسی و دوه سور یسی کبی و بونلردن غیره نکه و اریسه و فی الحدیث ضو افواشیکم
 حتی نذهب فحمة العشاء یعنی کجه قرکوسی یکنجه پراکنده اولن مالکزی جمع ابلک التفصی فحی و سینک و صادق
 کسری و تشدید به یرکسنه بلادن و مضایقه دن خلاص بولمق بقال تفصی الانسان اذ اخلص من الضیق
 و البلیه و یقال ما کدت افصی من فلان ای ما کدت اخلص منه و تفصیت من الدیون اذ اخرجت منها
 و تخلصت الفصیه فانک فحی و صادق سکونیه بر نسنه دن خلاص بولمک لسمیدر معناسنه مز بوردن و فی حدیث
 قیه قالت الحریاء الفصیه و الله لا یرال کعبک عایا و فصیه نك اصلی مقدا یرکسنه مضایقه ده اولوب بعد
 اندن خروج اینه در کویا که مز بون دخی بنانک غمی جهندن مضایقه ده اولوب ارنیک پجره مسی ابله تغال
 ابدوب بو کلامی سوبلشدر و کعب عالی اولمق و ابلکه و رفعت ایشمه دن کنابت در و بقال فصی اللحم عن العظم
 اذ انفصل التفصیه علی وزن التریه خلاص قلیق تقول فصیه تفصیه اذ اخلصته منه الافصاء همزه نك
 کسری و الفک مدیه بر نسنه بر نسنه دن چقوب ابلمق تقول قد افصی عنک الحرای خرج ولا تقول افصی عنک
 البر و افصا یغمور اچلغه دخی دیر لری تقول افصی المطر اذ اقلع افصی همزه نك فحی و الفک قصر به بر جلد
 اسمی در و افصی عربیه ابله مشهور کسنه نك اسمی در یری افصی بن دغی در که جد اعلا سی ربیع در و یری دخی
 افصای مز بورك او غلک او غلی در الفضا فانک فحی و ضاد معجمه دن صکره الفک مدیه او وره سنده یا خود
 خارج اولن و اسع یرالاک معناسنه الافضاء همزه نك کسری و الفک مدیه لاکره چقیق تقول افضیت
 اذ اخرجت الی الفضاء و افضا یرکسنه به شف ران ایمکله دخی دیر لری تقول افضیت الی فلان بسری و افضا یرکسنه
 زوجه سنده مباشرت ایمکله دخی دیر لری تقول افضی الی الرجل الی امراته اذ اباشرها و جامعها و افضاء ارعورتنه جماع
 ابدر کن سبیلین را ایمکله دخی دیر لری بقال افضاها اذ جعل مساکینها واحدا و افضا حالت سجود ده الیه سن
 ره سور مکله دخی دیر لری المفضاة میمک ضمی و فانک سکونی ابله سبیلین بر اولن عورت الفضا فانک فحی و الفک قصر به
 قار شوق ش فخلط معناسنه یقال طعام فضی ای فوضی فخلط و هر کس سرسری اولمغه دخی دیر لری بقال امرهم
 فضابنهم ای لا امیر علیهم الا فی همزه نك فحی و الفک قصر به ایلان صیه معناسنه پس بوا فعل و زنی و وزن
 اولور تقول هذه افی بالتنوین و کذلک اروی و اروی بیان یکیلرینه در لری الافعی همزه نك فحی و عینک کسری
 و مدیه جمی حیات معناسنه الافعان همزه نك و عینک ضمی ابله فعیلر بک اركی المفعاة میمک فحی و فانک سکونی

فعا

فقا

فلا

فنا

ابله شول ردركه انوك بلانلری چوقدر قال ارض مفعلة ای ذات لفاع المفعلة ميمك ضمی وفانك فقی وعینك
 تشد بدبله شول داغ دركه افی شكلی اوزن در التفی فختینله وعینك كسری و تشد بدبله ركسنه بدخولقه
 افی کی لمق یقال تقي لجل اذ اصار كالا فقی فی الشر الفوقانك فقی وغین معجك سكوبله حنا چكی نور
 الحنا معنانه الفاغية عینك كسری له معناه الافغاه همزه نك كسری والفك مدبله نماتك چكی ظهور ایتك
 یقال افی النبات اذا خرجت فاغیته الفغافلك فقی والفك قصر یله شول خرمافورخی دركه متغیر اولوب فاسد
 اوله یقال منه افقت الحلة الفقرة فانك ضمی وقافك سكوبله اوق كزی فوفه السهم معنانه الفقی فانك ضمی
 والفك قصر یله جمی اوق كزی معنانه الفلاة فانك فقی ولما كتحقیق یله بریمفازة معنانه الفلا ووزن مزبور
 اوزن معناه الفلی كسری قتلله ویتك تشد بدبله فلاتك جمی عصا یله عسی کی الافلاء همزه نك كسری والفك مدبله
 بریه یداخل اولق یقال افلی لقوم اذا صاروا الى الفلاة الفلوفانك فقی ولما ك تشد بدبله ات قونی
 مهر معنانه مزبور فلود بدبله افلا اولد غندن اوتری یعنی انه سنك معنندن قطع اولد غندن اوتری
 الفلوة فانك فقی ولما ك ضمی وواوك تشد بدبله موئی شك عدوة دیرل الافلاء همزه نك فقی والفك مدبله جمی
 عدوله اعدا کی الفلاوی فانك فقی واخرنه الفك قصر یله كذلک جمی خطایا کی و بونك اصلی فعابل ایدی تنك
 باب همزه ده مروراً یفسد الفلوفانك كسری ولما ك سكوبله معناه اوزن بدایتی فانی مفتوح قلسك واوی
 مشدد قلسن لحن مكسور قلو رسك لامی ساكن قلوب فلود رسن جرو کی وجروك یاور یسنه دیرل
 الفلوفانك فقی ولما ك سكوبله معنندن كسك الافلاء همزه نك كسری والفك مدبله معناه تقول فلوته وفلیته
 اذا فطمته وقلوبك معنانه ده كلور تقول فلوته اذار بیته وقلوبك اوزمغه دخی دیرل تقول فلوته
 بالسيف اذا ضربته الفلی ميمك ضمی وفانك سكونی ولما ك كسری ومدبله شول ات دركه یانجه قولی اوله الفلیة
 ميمك ضمی وفانك سكونی ولما ك كذلک كسری ابله معناه كذلک یقال فرس مفل ومفلیة ای ذات فلور یعنی
 قولن صاحبی ات لافتلاء همزه نك وفانك كسری یله كذلک معنندن كسك معنانه الفلی فانك فقی ولما ك
 سكوبله ركسنه نك باشنه قلیله اورمق تقول فلیته اذا ضربت برأسه وفلی باشی بتمكه دخی دیرل تقول فلیت
 من رأسه من القمل فلی بته دیرل كوله معنانه وفلی شعرك معنانه مل ایدوب استخراج ایتكه دخی دیرل تقول
 فلیت لشعر اذا دبته واستخرجت معنانه وغر یبه علی روایه ابن السكیت الاستفلاء همزه نك وفانك كسری یله
 باشی بتمك ایتك تقول استغلی رأسه اذا استغلی الى ان یغلی التفالی فانك فقی ولما ك كسری ومدبله ایدی كسنه
 بری برلك باشن بتمك الفناء فانك فقی والفك مدبله برنسنه وكنك یقال فنی الشی فناء من الباب الرابع الافناء
 همزه نك كسری والفك مدبله برنسنه فی دوكنك التفانی قوم بری برین توكنك یقال تغانوا اذا فقی بعضهم بعضا
 فی الحرب الفناء فانك كسری والفك مدبله اوك جوانبند اولن میدان الافنیة همزه نك فقی ونونك كسری یله
 جمی ذكر اولن میدانلر معنانه الافناء همزه نك فقی والفك مدبله مجهول ومبتذل اولن كسنه ل یقال هو
 من افناء الناس اذا لم یعلم من هو الفناء فانك فقی ونونك سكونی والفك مدبله بود قلی جوق اولن افاج یقال
 شجرة فنواء ای ذات افنان وهو علی غیر قیاس لان قیاسه فناء بتشدد النون وهو روایه ابن عمرو الفناء فانك
 فقی والفك قصر یله ایت اوزمی دبد كاری نسنه عنب الثعلب معنانه الفناء وزن مزبور اوزن واحدی بعضیلر
 ایدی فنار افاجك اسمی دركه انوك میوه سی قری دركه اندن نسا طایفه سی قلا ده ایدرل وفناء صغره دخی
 دیرل بقر معنانه الفنون فختینله جمی الافانی همزه نك فقی ونونك كسری ومدبله برجنس اوت دركه تازه سنه
 افانی دیرل وقور بدقه حماط دیرل وحماط حاوطاه مهملتنله بیان انجیری دبد كاری اوت دركیشدر الافانیة
 همزه نك فقی ونونك كسری و یانك تحقیق یله ثانیه وزنی اوزن واحدی ذكر اولن اولردن بری معنانه

وبعضیلر

فوا

قفا

قفا

قدا

وبعضیلر بوداخی ایت اوزنك اسمی دریدی المفعلة ميمك ضمی ابله برنسنه یقرب اولق مداناة معنانه
 ابو عمرو وائی اوزن واموی ایتدی فانیته بن فی ساكن قلدیم معنانه در الفوة فانك ضمی وواوك تشد بدبله شول
 كوكل دركه انوكه قزل بویانوركه لسان فارسید اكاروبنه دیرلر و بوحوه وقوه وزنی اوزن اولور ووحوه حاء مهملته
 ضمی ابله طودق سیاهلغی در المفوی ميمك ضمی وواوك تشد بدی والفك قصر یله صبع مزبور له بونش یز یقال
 ثوب مفوی اذا كن مصبوغا بالفوة كاتقول شی مقوی من القوة فی فانك كسری ومدبله حروف جان دن معنانه
 طریفیت اوزن در و طریفیت منزله سنه نزل اولن در تقول الماء فی الاناء وزید فی الدار والشك فی الخبر وكاه اولور
 فی علی معنانه دخی اولور كقوله تعالی لا صلیبكم فی جذوع النخل وجذوع النخل خرمالوزد كاری معنانه در خرما
 بود قلی معنانه دكلدر اگر چه علماء زمانه چوق كسنه اوبله طن ایشلر دروینس ایتدی عرب طایفه سی
 زنت فی ایتك دیرل علی ایتك معنانه وكاه اولور فی با معنانه دخی كاورتنك بصیرون فی طعن الاباهر والكلی
 دیرل بطعن الكلی معنانه وایاهر باء موحده وراه مهمله ابله یورك طمرلری معنانه در وکی كلیه نك جمی در
 بونك كسری معنانه فصل القاف القباء قافك فقی والفك مدبله شول قفنان دركه اوی ایتك اوله لاقیة همزه نك
 فقی و یانك كسری و یانك تحقیق ابله جمی ذكر اولن قفتانلر معنانه التقی فختینله و یانك ضمی وتشد بدبله
 ذكر اولن قفتانی كیمك تقول تعقیب اذا البسته القبوة قافك فقی و یانك سكوبله ایدی طوداخی بری برنه ضم ایتك
 وخیل نبره مقبوة دیشدر همزه مضمومة معنانه زرا نبره نونك كسری یله همزه دیرلر كه حروف هجان در القبه
 قافك كسری و یانك تحقیق ابله شیردان كه قیون اسكنیه سنه متصل اولور پس بونك باسی مشدد اولدغی قیدرجه
 محملدر كه هذا الباب دن اولوب هاسی واددن عوض اوله قباء قافك ضمی والفك مدبله حجاز ده بر موضعك
 اسمی دركه نذكیر وكاه ثابت اولور والقوة قافك فقی و یانك سكونی ابله خدمت ایتك لمقی ميمك فقی وقافك
 سكونی والفك قصر یله معناه نقول قوتوا فقی اذا خدمت مثل غروت اغزو وغرواومغزی المقتوی ميمك
 فقی وقافك سكونی وواوك كسری و یانك تشد بدیله خدمتكار خادم معنانه كویا كد بومقتایه منسوب در
 ومقنا خدمت ایتك معنانه مصدر در تنك ضیعه عجز یه دیرل شول یه كه حاصلی خرجه وخر اجنه وفایته
 ویا نه سبتك تحقیق ابله دخی جائز در المقتون ميمك ضمی وقافك سكونی وواوك كسری ومدبله بلفظ دركه مفرده
 وجمعه استعمال ونور ابو عبید ایتدی بنی جرماذن ركسنه ایتشدر كه هذرجل مقتون ورجال مقتون دیرلر
 بونلر كه جاهسی افراده وجمعه برادر وموئنه دخی حال بوبله در دیشدر پس مقتون شول كسنه له دیرلر كه
 خلقه قاری طوقلغنه خدمت ایدر سیبویه ایتدی خلیله مقتون كله سندن سوال اولند قی ایتدی بو عرب
 طایفه سنك الاشعری والاشعرین دید كاری کی در الاخوان همزه نك وحانك ضمی ابله پایادیه دبد كاری چك
 ك اطرافی اق واورته سی صاری وراحه سی خوب اولور الا فقی همزه نك ضمی وقافك فقی و یانك سكوبله وای
 ناینك تشد بدبله الاخوانك تصغیری در ذكر اولن چك معنانه الا فقی همزه نك فقی وحانك كسری و یانك
 تشد بدبله جمی الی نونی حذف ایتكه واكر دیرلر سك الا فقی همزه نك ضمی وقافك فقی وواوك
 تشد بدبله شول دوا دركه انوك یجنه الاخوان اوله یعنی پایادیه اوله الاخوانه كذلک همزه نك وحانك ضمی ابله
 بر موضعك اسمی در القدوة قافك كسری و دالك سكوبله مقتدی اولن كسنه اسوه معنانه یقال فلان قدوة
 بمقتدی وكاه اولور قاف مضوم قلیوب قدوة دخی دیرلر القدة قافك كسری و دالك فقی وتحقیق ابله معناه
 القدوة قافك فقی و دالك سكوبله ایتا خود طعام رایحه طیبه ویرمك القدی قافك فقی و دالك سكوبله كذلک
 طعام رایحه طیبه ویرمك القدی قافك فقی والفك قصر یله كذلک طعام رایحه طیبه ویرمك تقول قد الامم
 والطمام بقدر وقدمان الباب الاول وقدی یقدی قدیامن الباب الثاني وقدی یقدی قدی من الباب الرابع
 اذا شمت له رایحه طیبه وقدی جماعت قلیله ظهور ایتكه دخی دیرل یقال قدت القادیه یقدی قدا یقال

ابو عبید الحفوظ عندنا بالمال غیر معجیه و قال ابو عمر و بالذال معجیه القداة قافک فقی و دالک تخفیفه غدا و زنی اوزن
طعام در کجای طبعه سی قال سمعت قداة القدر القدیة قافک فقی و دالک کسری ابله فعلة و زنی اوزن شول
طعام در کجای طبعه سی اوله قال سمعت قداة القدر فقی قدیة ای طبعه رایحه ما قدی همزه نك فقی و قافک سکونی
والفک فصر به فعل نجب در نه خوب رایحه او طعام معنایه بقال ما قدی طعام فلان ای ما لطیف طعمه و رایحه
القديان فتحته سرعت ایتک بقال قدی الفرس بقدی قد یا نای اسرع و مرفلان بقد و به فرسه لقدی قافک
کسری و الفک فصر به مقدار معنایه در بقال هذا قدی و رایحه ای قدر ریح القدیة قافک کسری و دالک سکونیه
و لفظ در که مانحن فیه معنایه مودی اولور بقال خذ فی هدبتک و قدبتک ای قیامت فیه القادیة دالک کسری
ابله شول از جماعت که ابتدا ظهور ابله بقال لثنا قادیة من الناس ای جماعه قلیله و هو اول ما یطرا علیک القوادی
قافک فقی و دالک کسری و مدله جمعی ذکر اولن جماعات قلیله معنایه القدی قافک فقی و ذال معجیه دن صکره
الفک فصر به کوزه دوش و شربه دوشن نسبه بقال قذیت عینه تقدی قدی اذ اسقطت فیه القداة القدی قافک
فقی و ذالک سکونیه کوزه بر سنه بی اتقی اسمی ایتدی قذت عینه تقدی قذ یا دیار باب نایدن جن چیاغی و ایچنه
اولن نسبه بی اتقه و اقله کوزه بر سنه بر قغه دیرل علی ماسیحی قذی قیون رحمته اولن اق صوری القا یتک بقال
قذت الشدة القت بیاضها من رجها بقال کل ذکر مذی و کل انی تقدی القدی قافک فقی و دالک کسری و مدله شول
کسره در که کوزه بر سنه دوشه الا قدا همزه نك کسری و الفک مدله کوزه نسبه بر قی تقول اذ بیت عینه اذ اجعلت
فیه القدی القدیة علی وزن التریمة کوزه اولن چرکی کیدر مک تقول قذیت العین تقذیه اذ اخرجت منها القدی
المقادة ملک ضمی ابله بر سنه نك جزاسن قلی بقال قاذبه اذ اجازیمه القادیة ذالک کسری به خلا بقدن بر جماعت
ابو عمر یتدی قادیة ذال معجیه ابله در بوتقدن رجعه هذا البان اولور و ابو عبید ایتدی دال غیر معجیه ابله در شکم مرو
ایتدی اقر و قافک فقی و دالک سکونیه شول قد حد در که انجمن یوزل و قروکلب بلا غنه دخی دیرل مبلع معنایه و قرو
بر سنه بی رولا بندن رولا بته جقوب تتبع ایتکه دخی دیرل علی ماسیحی القرو قافک فقی و دالک سکونیه
واحدی مبلع معنایه و قرو شول خرما کوکنه دخی دیرل که ایچن ایوب الله بعض نسبه ایصلدرل و قرو و قرو
خایه کدر یعی بیوم کدر ایل بیل یا خور و صوی یا خور و بفر سق جمع اولد غیچون شکم دیرل اولن ادملده اولور القروالی
قافک فقی و دالک سکونی و یلک تشدید به شول کسره در که ذکر اولن مرضه مبتلا اوله و قرو شول حوضه دخی دیرل که
نه کی اوزن و لوبانده ده لصلونه و بوسیدن رکت الارض قرو و اواحد دیرل جن یوزن یغور قایله و قرو
بر سنه اولمعه دخی دیرل تقول رایت القوم علی قرو و اواحدی علی طر بقه واحدة القری قافک فقی و الفک فصر به ارقه
ظه معنایه القریة قافک فقی و دالک سکونیه کوی که معروف در القریة قافک ضمی و الفک فصر به قریه نك جمعی در
علی خلاف القیاس ز اذ نك فقی و عینک سکونیه فعله و زنی اوزن اولوب معتل اولن کجی کسری فاله مدده
ابله کایر کوه ابله رک طبعه ابله ضمی که در کوه دریدن بکلن صوقابنه دیرل و بعضیلر ابتدا قریه قافک کسری و دالک
سکونیه اهل بی لغی در شویله طن اولنور که قری اوزن جمع اولنسی بولغته بنا در ز را ذره ابله ذری کی و لویه ابله
لحی کی اولور القری و عینک و و اولک کسری و یلک تشدید به قریه به منسوب اولن کسره القریبتن قافک فقی و دالک
سکونیه نسبه سی و باری تعالینک علی رجل من القریبتن عظیم دبدکی کلامنک قریتمه مراد مک و طایف در القری
قافک فقی و دالک تشدید به فعله و زنی اوزن یا عجلده اولن صواقند سی در هر ای الماء معنایه الا قریة همزه نك
فقی و دالک کسری و دالک تخفیف ابله جمعی صواقند بلری معنایه القریان قافک کسری و دالک سکونیه کذلک جمعی
الریه قافک فقی و دالک کسری و یلک تشدید به فعله و زنی اوزن شول اعاجلدر که انوک دکاری و اردر اولورده اولن
دیکلک سنه وضع ایدر سر غام معنایه المقری مملک کسری و الفک فصر به شول کاسه در که انوکله مهمان
ضیافت اولنور المقری مملک کسری به کذلک شول بیوک کاسه در که اکاجنه دیرل و مقراة کذلک هر جانبدن یغور

قذا

قرا

صوبی جمع اولدخی ره دیرل القاریة رانک کسری و یلک تخفیفه شول قوشدر که ایتدی قسه و ارقه سی
یا شل در و بوطا بغه عرب قند مرعوب در انوکله یتن ادوب ضمی اولان کسره بی اکاشیمه ایدرل و یعقوب
ایتدی عامه قاری نك یا سنی تشدید ابله ایدرل القواری قافک فقی و دالک کسری و مدله طاقلر شهدا
معنایه بقال الناس قواری الله فی الارض ای شهداء الله و شهدای قواری دبد کری خلقی تتبع واستقر ایدوب
اعماله نظر ایتد کارینه بناء در و بواو عبیدک مصنف دلو کتایند اولان روایت در ابو عبید ایتدی قاری
کوند رک اوجی و کسکین اولان ری در القری قافک فقی و دالک سکونیه بر سنه بی تتبع ایتک معنایه الا قریة
همزه نك و دالک کسری به معنایه الاستقراء همزه نك و دالک کسری به معنایه کذلک تقول قروبت البلاد قروا
و قریتها و اقر بتهوا و استقر بتهوا اذ تتبعتها و خرج من ارض الی ارض و قری صوبی حوضه جمع ایتکه دخی دیرل
تقول قریبت الماء فی الخوض اذ اجعت و قری طور اغرنه اونی جمع ایتکه دخی دیرل بقال البعیر بقری العلف فی
شدقه ای محبته و شدق اغرنه بر جانبدن دیرل القاری رانک کسری و مدله کویله اولان کسره تقول جاءنی
کل قار و بادای الذی بنزل القرية و البادية الا قریة همزه نك کسری و الفک مدله ات ارقه سنه جل رکتک
تقول اقرت الجمل علی ظهر الفرس ای الزمته ایاہ القری قافک کسری و الفک فصر به احسان ایتک القراء قافک
فقی و الفک مدله بمعنایه تقول قریبت الضیف قری مثل قلیقه قلی و قرا اذ احسنت الیه اذ کسرت القاف
قصرت وان فقت مددت و قری قونعه دیرل و طعامه دخی دیرل التقری فقتینه و دالک کسری و تشدید به
صوارمق نثیم مامعنایه تقول قریبت الماء اذ تتبعتها قری قافک ضمی و دالک تشدید و الفک فصر به بریده
بر صوبی اسمی در القروا قافک فقی و دالک سکونی و الفک مدله شول دوه در که اورکی اوزن اوله و بعضیلر
ایتدی قروا ارقه سی برک اولان ناکه به دیرل بینه القرامعنا سنه و قرا ارقه معنایه در نته کم الان مروا بیتدی
و جل اقری دیکل جازد کدر قروری فقتینه و الفک فصر به کوفه ده بر موضعک اسمی در که اول نقره ابله
حاجز دبد کری منزلر ما بیند بر منزلدر القیروان قافک فقی و دالک ضمی ابله حیطان و زنی اوزن قافله در
کاروان معنایه فارسی معر بدر و فی حدیث مجاهد بقدر و الشیطان بقیروانه الی السوق یعنی شیطان کندی
نوابعلیه هر صباح بازارینه حاضر اولور و کاه اولور قیروان عسکر معنایه دخی کلور و حیطان حاه مهمله ابله
و قافله دراج دیکله معروف قوشک ایرکیدر القسوة قافک فقی و سینک سکونیه قلبک غلیظ اولمسی
القساوة قافک فقی ابله بمعنایه القساوة قافک فقی و الفک مدله بمعنایه بقال قساقلیه قسوة و قساوة و قسا
اذا غلظ واشتد و قساوچه رمز اولمعه دخی دیرل بقال قست الدراهم نقسوا لاقساء همزه نك کسری و الفک
مدله غلیظ ایتک بقال اقساء الذین لقساوة مملک فقی و قافک سکونیه محل قساوت اولان نسبه القاسی
سینک کسری و مدله برک اولان نسبه محکم معنایه بقال حجر قاسی صلب المقاسات مملک ضمی ابله بر سنه نك
و حتمن چکک مکابله معنایه قسا قافک فقی ابله عصا و زنی اوزن بر موضعک اسمی در القسی قافک فقی
و سینک کسری و یلک تشدید به بر جنس اچنه در که زیوف قسمندن در بقال دراهم قسی ای فضیه ردیه
لیست بلینه و قسی شدد اولن کونه دخی دیرل بقال بوم قسی ای شدد من غیر او شروقسی ثقیف نام کسره نك
دخی لقی در ابو عبید ایتدی زیا بر یوزل و زغالی اهل تصدیق ایتدی اکتبنا قد قسی قلبه
د بملکین قسی دبدیلر القسیان قافک کسری و سینک سکونی جمعی رمز اچنه معنایه صبی
ابله صبیان کبی القسیة قافک فقی و یلک تشدید به موثی القسیات وزن مز نور اوزن جمعی بقال
دراهم قسیة و قسیات و قسیه صغوق کچه به دخی دیرل بقال لیلہ قسیة ای باردة القسوة قافک

قسا

قصا

قافک فخی و شین معجزه سکونیه بر نسنه نک قاین صو یق تقول قشوت الشی افشوقشواذا قشوته وفي حديث
 قبله ومع عسب فخله مقشوغیر خوصتین من اعلاه وعسب خر ما يد اغنه دیرلر و خوصه خر ما پر اغنه دیرلر
 التمشیه علی وزن التریه بر نسنه نک قاین صو یق تقول قشبتة تمشیه المقشی میك فخی و شینک فخی و تشد بد به
 قاین صو یق نسنه مقشور معنائه القصو ضمتینله و واک تشدید یله بعید اولق بقال قصا المكان یقصو قصوا
 اذا بعد القصی قافک فخی و صادک کسری و یانک تشدید یله ارغ اولن یر مکان بعید معنائه القاصیه صادک
 کسری یله ارغ اولن و القاصیه قافک فخی و یانک تشدید یله بعنا بقال ارض قاصیه و قصیه ای بعیده و یروم دن
 ایرافه دخی دیرلر تقول قصوت عن القوم اذا تابعت القصا قافک فخی و الفک قصیر یله ارغ اولق بعد معنائه
 و ناحیه معنائه دخی کلور بقال قصی فلان عن جوار تا بقصی قصا من الباب الرابع و بقال حاطونا القصا
 ای تباعدوا عنا و هم حولنا و ذهبت قصا فلان ای ناحیه و بقال هلم اقاصیک اینا بعد من الشریع کل مباحثه
 ایدلم کورلم قنقر بعد در شر جهتدن الاقصاء همزه نک کسری و الفک مد یله اراق اتمک تقول اقصبت
 فهو مقصی و لا تقل مقصی بفتح المیم و تشدید الیاء القصو قافک فخی و صادک سکونی ایله دوه قول اغنک بر جانبی
 کسمک تقول قصبت البعیر و کذا فی الشاة المقصو میك فخی و صادک فخی و واک تشدید یله قول اغنک بر
 طرفی کسان دوه القصوا قافک فخی و الفک مد یله موئی و قصوار سولک صلی الله علیه وسلم ناقه سنک اسمی در
 و مزون نک قول اغی کسانس دکادی المقصی میك فخی و قافک سکونی و یانک تشدید یله کذلک قول اغی کسانس
 دوه بقال ناقه قصوا و شاة قصوا و لا یقال جمل اقصی و اغنا بقال مقصوا و مقصی ترکوا فیها القیاس یعنی قیاس
 بوابدی که فعلا کدی یکی یره ده افعل دخی کادی لکن بوقیاسه مخالف کدی و هم موئی فعلا کن افعل باب
 رابعدن کلور و قصوت البعیر خود باب اولدن در پس قصوا و اصلندن قیاسه مخالف کلشدر و امرأه حسناء
 دخی بونک کی در کدر جل احسن دیمز القاصیه قافک فخی و صادک کسری و یانک تشدید یله شول دوه در که
 صاغله ده و بنله ده اگر حجت و یرلیوب رعایه ترک اولنور القاصیا قافک فخی و الفک قصیر یله جمعی بر کسنه نک
 دوه لرن و کسلی اولسلفیها قصا باقیق بها دیرلر یعنی زمانه قتل اولوب مشتد اولسه انارده بقیه بولنور
 التقصیه علی وزن التریه طر نق کسمک فرار و ابی اوزن بقال قصبت اطفاری یعنی قصصت و کسانس ایتدی
 بن طن ایدرم که بو طر نق دیندن کسمک معنائه اوله و نسا طایفه سندن یری اول بر نه ایتش ان ولدک ابن
 فقصی اذنیه ای اخذ فی منها و حذف بر نسنه دن بر مقدار الفغه دیرلر الاقصی همزه نک فخی و الفک قصیر یله اراق
 اولن یر بقال فلان بالمكان الاقصی القصوی قافک فخی و صادک سکونی و الفک قصیر یله موئی القصیا کذلک
 قافک فخی و صادک سکونی و الفک قصیر یله بعناها بقال الناحیه القصوی و القصیا الاقصاء همزه نک کسری
 و الفک مد یله بر نسنه نک نهایتنه ایشمک بقال زلنا من لا یقصیه البصر ای لا یبلغ اقصاء الاستقصاء همزه نک
 و تانک کسری یله بر نسنه نک نهایتن طلب ایتک التقصی فختینله و صادک کسری و تشدید یله بعنا
 بقال استقصی فلان فی المسئلة و تقصی اذا طلب غورها قصی قافک فخی و صادک فخی و یانک تشدید یله اسم
 تصغیر و زنی اوزن برر جاک اسمی در القصوی قافک فخی و صادک فخی و یانک تشدید یله ذکر اولن اسم منسوب
 اولن نسنه در یارک بیرن حذف ایدوب و یرین الفغه قلب ایدوب و واک تشدید یله ذکر اولن اسم منسوب
 القضاء قافک فخی و الفک ضاد معجزه دن عسکه مد یله حکم معنائه در و بونک اصل فی قضای ایدی زیر که قضیت دن
 ما خود در الفدن صکره واقع اولد غندن و تری همزه یه قلب اولشدر الاقضیه همزه نک فخی و قافک سکونی

و ضادک

قصا

و ضادک کسری و یانک تخفیف یله جمعی حکم لم معنائه القاضیه قافک فخی و ضادک کسری و یانک تشدید یله
 کذلک حکم القضاء قافک فخی و الفک قصیر یله جمعی در فعالی و زنی اوزن و بونک اصلی فعلا یل در قاب مکانله فعالی
 اولشدر بقال قضی فلان اذا حکم ومنه قوله تعالى وقضی ربک الاتعبدوا الا یاہ و کاه اولور قضای غ معنائه ده
 کلور تقول قضیت حاجتی و قضای قتل معنائه ده کلور تقول ضربت فقیضی علیه ای قتله مکانه کاه فرغ منه و قضای حجه
 دخی دیرلر اولدی معنائه که مدت عمر دن فارغ اولدی دیک اولور و حجب نونک فخی و حاء مهمله نک سکونیه مدت
 معنائه و کاه اولور اذا معنائه ده کلور و ایرشدر مک معنائه ده کلور منه قوله تعالى وقضینا الی بنی اسرائیل
 فی الکتاب وقوله تعالى وقضینا الیه ذلک الامر ای انهنیاه الیه و ابلغناه ذلک و کاه اولور یچک معنائه ده کلور
 فرا ایتدی باری تعالینک ثم اقضوا الی ولا تتظنوا قولنهم اقضوا الی معنائه در ته کم قضی فلان دیرلر مات
 و مضی معنائه و کاه اولور قضی صنع و نقدر معنائه کلور بقال قضاء اذا صنع و قدن و منه قوله تعالى فقضاهن
 سبع سموات فی یومین ومنه القضاء والقدر و قضاسوز کچور و ب حاجت بتور مک دخی دیرلر بقال قضی اللبانه اذا
 انقذها و لبانه حاجته دیرلر القاضی ضادک کسری و مد یله حاکم و قاضی قائل معنائه دخی کلور بقال ثم قاض ای قائل
 الاستقصاء همزه نک و تانک کسری یله بر کسنه قاضی اولسن طلب ایتک بقال استقصی فلان ای صیر قضایا یعنی طلب
 ان یصیر قضایا التقصیه علی وزن التریه بر کسنه فی قاضی قلی بقال قضی الامر امیرا و تقصیه بر
 نسنه فی کچور مک دخی دیرلر بقال قضوا بینهم منایا ای انقذوها و منایا موثر معنائه در و بقال قضی اللبانه تخن
 سوزن کچور ب حاجتن بتور سه و لبانه لامک خمیده حاجت معنائه در ته کم الان مرور ایتدی الانقضاء همزه نک
 و قافک کسری و الفک مد یله بر نسنه تو کتمک التقصی فختینله و ضادک کسری و تشدید یله ذکر اولن معنائه نقول
 انقضی الشی و نقضی اذا تم و نقضی قوش اوچر کن استغه سوز لمکه دخی دیرلر بقال نقضی البازی اذا نقض واصله نقضض
 فلما کثرت الضادات بدلت من احدین یا الاقتصاء همزه نک و تانک کسری و الفک مد یله بورج طلب ایتک التقاضی
 تانک فخی و ضادک کسری و مد یله بعنا بقال اقتضی دینه و نقاضاه القضاء قافک فخی و ضادک تشدید یله حکم اولن
 زن معنائه و بعضلر قانی و خشن اولن زن معنائه در دیدی القضیه قافک کسری و ضادک تخفیف یله بر اوتدر که
 دوز یرلر ده بر اوبعید ایتدی بوشور یرلر ده بن اولنر قسمندن در و قضیه اصلنده معتل اللام در ها عوض طر بقیه
 کلشدر و قضیه کذلک یر موضعک اسمی در که تحلاق اللم دبد کاری قتال اند واقع اولشدر و تحلاق تراش معنائه
 ولم صاچلمر معنائه در اول اوغراشد صاچلر تراش اولد غنه بناء تحلاق اللم دیمشدر در القضات قافک کسری
 و ضادک تخفیف یله جمعی ذکر اولن اولنر معنائه انقضین قافک کسری و ضادک کسری و مد یله کذلک جمعی القضا
 قافک فخی و طانک تخفیف یله بو غرتلق دیدر کاری قوش اسفرو د معنائه القضاة قافک فخی و طانک کذلک
 تخفیف یله واحدی ذکر اولن قوشک بر یسی معنائه القضاة فختینله جمعی کسانس روائی اوزن مز بور ایتدی کاه
 اولور قطیات و لهیات دخی یرلر و لهات ککوچک دیله دیرلر که اغز نهایت بولدغی یرده اولور و بونک یا یله جمع
 اولنسنک وجهی بودر که بوند فعلت کثیر دکلدر یعنی بوندن فعل مشتق اولق و اول فعله ظاهر اولق چوق واقع
 اولماز پس شول الفکه اصلی و اودر یاه قلب اولنوب قطیات دیرلر خلاف غزواتک که غزیات جازد کلدوز یرا
 غزوت و لغز و کله لرنک و اوله استعمالی کلامه معروف در و قضاة طوارک صغیر یسنه اردلشن کسنه نک
 بندکی یره دخی دیرلر القضاة قافک فخی و طانک فخی و یانک تشدید یله قطانک تصغیری در و فی المثل لیس قطامثل
 قطی ای لیس الاکار کالاصاغر ریاض القطار نک کسری و قافک فخی و الفک قصیر یله بر موضعک اسمی در
 القطار قافک فخی و طانک سکونیه نشا طدن ادیمی یری یره قریب ادمن بقال قطافی مشیه یقطر الاقطیطا

قطا

همزه نك كسرى وطاء اولك كسرى ومد به و الفك دخی مد به بمعناه يقال اقطوطى فى مشيه القطوان فحتميله
 ذكر اولن طر بقله يورجى كسنة القوطى فحتميله والفك قصر به فوعول وزنى اوزن در ذكر اولن معنایز را
 كلام عر به فوعول بوقدر اما فوعول وار در عثوئل كى و عثوئل سوليك اولن اياغه در قدم مسترخى معنایسته
 قطوان فحتميله بر موضعك اسمى در كوفه ده القطوان فحتميله و اخرنك يانك تشديد به شول برده در كه ذكر اولن
 موضعه منسوب در الاقواء همزه نك كسرى والفك مد به كلكم ايكى ايقارن دوشوب و اللرن ديكوب درى اوزن
 او نور مى وصلو ته اقعادن نفعى وار اولمشد روا قعاجد بين بنده اوتوق برلن و كچه لرى اوزن قومقدرو بوقها
 تفسيرى در اما هل لغت اولن لريا بنده اقعار كسنة اوتوق برلن به قوب انجكلرن ديكوب از قه سن برنسنه بيطا يوب
 اوتور مود روفى لحدث انصلى الله عليه وسلم اكل مقعبا القعوا قافك فحتميله وعينك سكويه لركك ديشى اوزن چوكك
 القعوا فحتميله وواوك تشديد به بمعناه يقال قع الفحل على الناقة يفعو قعوا و قعوا على فوعول بوقع كى دوزير احد هما
 اخر دن مقلوب در ته كم باب عينك مرور ايتشد و كاه اولور قعوطا يمد يعنى دوه قوشنك ار ككند دخی استعمال
 اولن و ب قع الطام در ل و قعوشول ايكى اغاجه دخی در لركه محون يعنى اوزن بركه دوتن اغاجك ايكى ايجى انلره كچر
 و قجن انلر دمودن اولسه انلره خطاف در لركه غاه معجه نك خمى و طانك تشديد به القعوا قافك فحتميله وعينك
 سكوى والفك مد به شول عورته در لركه ايقارن نجه اوله القفا قافك فحتميله والفك قصر به لرونك اردى اكسه معنایسته
 تذكيرى و تاني جازى در القى قافك خمى وفانك كسرى و يانك تشديد به جمعى كه فوعول وزنى اوزن در عصا ايله عصى كى
 الاقواء همزه نك فحتميله والفك مد به جمعى قلى رحا ايله ارحا كى الاقفيه همزه نك فحتميله وفانك كسرى و يانك تخفيفيله
 كذلك جمع قلى لكن بوعلى خلاف القياس در زير ابو معتل اللامه مد و اولن اسمله مخصوص در سمايله اسميه كى
 و قفا ليد معنایسته دخی كلور دهره مضاف اولند قه تقول لا فاعله قه الدهر اى ابد الاقنى قافك فحتميله وفانك سكويه
 بر كسنة نك اكسه سنه اوزمق ابوز بدرو لى اوزن تقول قفبت الرجل اقفية قفيما من الباب الثانى اقفية قافك فحتميله
 وفانك كسرى و يانك تشديد به شول قيوندر كه اكسه سندن بوغر لشمس ايله ابوز بدرو لى اوزن يقال هذه شاة
 قفيه اى مذ بوحه من قفاها و غير بلر شاة قفيه در لرون ز ايله ايله القفو قافك فحتميله وفانك سكويه برنسنه نك
 اوزنه دوشوب نك القفو فحتميله وواوك تشديد به بمعناه تقول قفوت اوزه قفو او قفو اذا تبعته و قفو بر كسنة به
 برنسنه اسناد ايتكه دخی در لركه تقول قفوت الرجل اقفوه قفو اذا رميته بامر قفيع القفوة قافك كسرى وفانك
 سكويه اسمدر معنای مز بوردن و قفو بر كسنة به فحتميله سو ككه دخی در لركه تقول قفوت الرجل اذا قذفته
 بفجور صر محافى الحديث لاحد الا فى القفو البين و قفو بر كسنة به برنسنه ايله اغر لغمه دخی در لركه تقول قفوت به قفو
 واقفيه اذا رته به و قفو بر كسنة به اغر لقم معنای سندن اسم دخی كلور تقول قفوتى اى خيرتى من اوزه و قفو تهتم
 معنای سنه دخی كلور كوى يا كاضد ادن در تقول فلان قفوتى اى تهمنى وقال بعضهم قرفنى يعنى بكاضرى طوقن
 كسنة در التقية على وزن الترية بر كسنة به بر كسنة نك اردنجه كوندركم يقال قفبت على اوزه بفلان اى تبعته
 اياه قال تعالى ثم قفينا على اثارهم رسلنا الملقى ميمك خمى وفانك تشديد به والفك قصر به شول كلام در كه اواخرى
 برى رته موافق اوله القافيه فانك كسرى به شول حرفدر كه قصيده انوك اوزن رنه بنا اولنور معنای مذكور دن
 ما خوذ در بعضى بعضه تابع اولد دخی جهندن القوافى قافك فحتميله وفانك كسرى ومد به جمعى و قافيه قفايه دخی
 در لرو فى الحديث يعقد الشيطان على قافية رأس احد هم ثلاث عقد عريف القوافى عينك خمى وواوك فحتميله
 صيغة تصغير اوزن بر شاعر ك اسمى در كه اول عريف بن معاويه در كه جد اعلا سى بدر در القفى قافك فحتميله و يانك
 تشديد به شول سنه در كه لى قونى ايجون وصي ايجون احضار ايدرل القفيه كذلك قافك فحتميله و يانك تشديد به
 بمعناه الاقواء همزه نك وفانك كسرى به برنسنه به اختيار ايتك تقول اقفاه اذا احقن واقفا بر كسنة نك اردنجه ككه

قفا

قفا

دخی

دخی در لركه التقى فانك وفانك فحتميله وفانك كسرى وتشديد به كذلك بر كسنة نك عقبجه ككك يقال اقضى اثره
 وقفاه اذا تبعه القلى قافك فحتميله ولا مكم سكوى ايله يسته يى يا خود لى قاورمق تقول قليت السويق والحم و قلى
 كذلك لركك مركب ديشى مركب سورمكه دخی در لركه القلو قافك فحتميله ولا مكم سكويه كذلك لركك ديشى يى
 سورمك يقال قلى العيراته يقلوها قلو اذا طردها وساقها و غير كسر عين مهمله ايله مركب و اتن
 فحتميله اتانك جمعى ديشى مركب معنای سنه و قلو نافع صا بنى ايلرو الوب ككه دخی در لركه قليت النافه
 برا كها قلو اذا تقدمت برو قلى او غانجقلى جلك ايه بنفهمه دخی در لركه تقول قليت اقلى قليا و قلو قافك فحتميله ولا مكم
 سكويه كذلك جلك اوبنق قلى معنای سنه لغت در القلى ميمك فحتميله و يانك تشديد به قاورمق طعام المقلو ميمك
 فحتميله وواوك تشديد به بمعناه اعه فيه يقال قليت السويق والحم فهو مقل و قلو فهو مقلو القلاء قافك فحتميله
 ولا مكم تشديد به والفك مدى ايله ات قاورن كسنة القلية قافك فحتميله ولا مكم كسرى و يانك تشديد به قاورمق
 طعام القلايا قافك فحتميله والفك قصر به جمعى ذكر اولن طعاملر معنایسته المقلو ميمك كسرى وقافك سكوى ايله
 تاوه كه ايجنده ات قاورر لركه القلى ميمك كسرى والفك قصر به بمعناه القلى قافك كسرى ولا مكم فحتميله والفك
 قصر به بغض ايتك و قجن قافى مفتوح ايلسك الفى مد ايدر سن تقول قلاء بقله قلى قلاء من الباب الثانى و بقلى
 لا مكم فحتميله لغت حلى در المقلو ميمك كسرى وقافك سكوى والفك مد به مفعول وزنى اوزن شول اغ پان سيدر
 كه ادوكه بر كرك اغ پان سن اورمغه او غانجقلى او يزر القلاء قافك خمى ولا مكم تخفيفيله ذكر اولن ان كچر ك اغ
 پان سى كا كا جلك در لركه تقول قلو القلاء وقلاء اصله قلو ايدى ها و اودن عرض در و فراء ايدر دى كه قلاء نك
 قافى مضموم قلى و او دلات ايتسون ايجون القلاء قافك كسرى ولا مكم تخفيفيله جمعى لكر معنایسته
 القلون قافك خمى ولا مكم خمى ومد به كذلك جمعى القلون قافك كسرى ولا مكم خمى ومد به كذلك جمعى القلو قافك
 كسرى ولا مكم سكويه شول حمار در كه خفيف و چا پاك وله و قلو اشنانن الن صوبه دخی در لركه قلى معنایسته
 لغت در على ماسجى القلى قافك كسرى ولا مكم سكويه شول صور كه اشنانن اخذ اولنور القلون قافك
 ولا مكم فحتميله والفك قصر به شول قوشنك كه اوچركن هوا ده يو كسلور الا قليلا همزه نك كسرى ولا مكم
 كسرى ومد به ارتفاع معنای سنه يقال اقلولى اذا ارتفع و اقليلاء سرعت ايتك معنای سنه دخی كلور يقال
 اقلولى الرجل فى امره اذا انكمش وانكمش سرعت معنای سنه در و اقليلاء استجمال معنای سنه دخی كلور يقال
 اقلولت الحمى فى سرعتها المقلول ميمك خمى وقافك سكوى ولا مكم كسرى ومد به شول كسنة در كه متجافى
 و مستجمل اوله قالى قلا قافك فحتميله ولا مكم كسرى ومد به اوله وقافك كذلك فحتميله و اخرنك بناسى ايله شين
 ايكى اسمدر كه اسم واحد قلمشدر ابن السراج ليدى بونلركه هر رى و قفا ووزن بنا قلندى زرايا اوزن و الف اوزن
 فحتميله كرى كور مشلر در القنوة قافك كسرى ونونك سكويه قيونى يا خود غيرى طوارى صاحبى بسلك ايجون
 اليقوب تجارة تعين قلام القنوة قافك خمى ونونك سكويه بمعناه القنية والقنية على اوزن المربورين بمعناه ما
 ايضا تقول قنوت الغنم وغيرها قنوة وقنوة وقنيت قنية وقنية اذا جعلتها لنفسك لا للجاره وقنية جارية فى
 او غانجقلى او بنه دن منع ايدوب اوده حفظ و ستر ايتكه دخی در لركه يقال قنيت الخارية تقنى قنية على الميم اسم فاعله اذا
 منع من اللعب مع الصبيان و سترت فى البيت جوهرى ايدر بوابو سعيد ك ابن السكيت دن اولن رواينى در و مزبور دن
 قنيت الخارية تقنية كله سن قابله سوال ايتدم بلم ديو جواب و ردى ديدى مال قنيان قافك خمى ونونك سكوى ايله
 وقافك كسرى دخی اغت در شول المالدركه ذكر اولن طر بقله ليقوش اوله الاقواء همزه نك وفانك كسرى به مال ذكر اولن
 وجهله ليقومق وفى المثل لا تقن من كلب سوء جروا يعنى رمز كلكم و ليد صقله المقناه ميمك فحتميله وقافك سكويه
 زباده كوكه اولن ركه اكا اصلا كون طوقنيه مضحكاتك تقضى در و مضحاة ميمك فحتميله و ضاد معجه نك سكويه ايله

قفا

شول ردركه لى كون دو كه دن خالى اوليه و مقناتى همزه سز و همزه ايله استعمال جايز در المقنوة ميمك فتي
 وقافك سكوتى ونونك ضمى ايله بمعناه القى قافك كسرى والفك قصر بله غنى اولق ابو عبيد روايتى اوزن بقال قنى
 الرجل يقنى قنا من الباب الرابع مثل غنى يقنى غنا وقنى رضايه دخی ديرل الاقناء همزه نك كسرى وقافك سكوتى
 والفك مد بله غنى قلى بقال اقناء الله اى اعطاء ما يقتضى من القينة والنشب وقينه نك تفسيرى الاز مرور ايتدى
 ونشب نونك وشبهك فتحه ماله ديرل واقناء غنى قلعغه دخی ديرل بقال اقناء اذا ارضاه ابو زيد ايتدى عرب
 طائفة سبكه كلامندن در بوكه من اعطى مائة من المير فقد اعطى القنا ومن اعطى مائة من الضان فقد اعطى الغنا
 من اعطى مائة من الابل فقد اعطى المني ديرل ومعركى معنائه ومنى ميمك ضمى والفك قصر بله منيه نك جمعى در
 مقصودلر معنائه واقناء كسبه به انس طو و تاجق الكنجك نسبه ورمكه دخی ديرل بقال غناه لله واقناء اى اعطاء
 ما يسكن اليه القنوقافك كسرى ونونك سكوتى خرمه ماصلىمى عذق معنائه القنوقافك كسرى ونونك سكوتى
 جمعى خرمه ماصلىمى معنائه الاقناء همزه نك فتي والفك مد بله كذاك جمعى واقناء قنا نك دخی جمعى كاور
 كذاك خرمه ماصلىمى معنائه على ماصلىمى القنا قافك فتي والفك قصر بله كذاك خرمه ماصلىمى وقنا قنا نك دخی
 جمعى كاور كوندلر معنائه القنا قافك فتي ونونك تحفيق ايله كوندلر معنائه القنوقافك فتي جمعى
 كوندلر معنائه القنى قافك ضمى ونونك كسرى ويانك تشدد بله فعول وزنى اوزن كذاك جمعى القنا قافك
 كسرى والفك مد بله كذاك جمعى جباله جبال كى وشول قناه كوناك كازر معنائه در انوك جمعده دخی حال ذكر
 اولن وجه اوزن در قناه الظهر قافك فتي ونونك تحفيق ايله كوناك كازر معنائه القنا قافك فتي ايله
 جز معنائه در بقال لاقتنك قنا نك اى لا جز نك جزاءك المقانات ميمك ضمى ايله موافقت معنائه بقال
 ما يقايننى هذا الشئ اى ما يوافقنى ومقناة فارسدر معده دخی ديرل بقال قانت الشئ اذا خلطته ورنسبه نك
 رنسبه به فارسه سنه دخی ديرل ومقناة رنسبه بر كسبه به دائم اولعه دخی ديرل بقال قاناله ظل بارد القانى
 نونك كسرى ومد بله زياده فرمى اولن رنك بقال احرقان اى تشدد الحرة القنى قافك فتي والفك قصر بله بورنده
 اولن احيد باب طوعن بورنلو اولق معنائه الاقنى همزه نك فتي والفك قصر بله بورنلى ذكر اولنان وجه اوزن
 اولن كسبه بقال رجل اقنى الانف القنوقافك فتي ونونك سكوتى والفك مد بله موثى طوعن بورنلى اولن عورت
 معنائه وديوات جنسده عيب عد اولنور القنيان قافك ضمى ونونك سكوتى ايله رنسبه به مداومت وملازمت
 اوزن اولق بقال قنيت الحياء من الباب الرابع قنيت اى از مته القوة قافك ضمى وواوك تشدد بله ضعفك مقابلى در
 بقال قوى الضعيف قوة من الباب الرابع التقوى فتحته وواوك كسرى وتشدد بله بمعناه وبقال قايته فقرته
 اى غلبه فى القوة ويغمر بيمامعه دخی ديرل بقال قوى المطر ايضا اذا احتبس وقوى كله سنه ادغام اولنادى حى
 كله سنه ادغام اولندى اى اوله يا قوى ده جنس واحد دن اولماد غيچون حالا كه ايكسى دخی محرك در واما ايلما
 كله سنه ادغام اولندى كذاك لوت ليا ديرل حالا كه اصل لوياد واحد هيا ساكن اولد غنبيه در وواويه قلب و ليا غله وقوة
 ايكك بقائه دخی ديرل القوى قافك ضمى والفك قصر بله جمعى ايكك قائلرى معنائه وقوى مجموع بدن اولن خلقه
 دخی ديرل بقال تشدد القوى اى تشدد اسرار الخلق الاقواء همزه نك كسرى والفك مد بله اوتى وصوى ولامن ره
 قونق بقال اقوى الرجل اذا تزل بالقر وقفر قافك فتي وفانك سكوتى بله اوتسز ووصوسر ره ديرل واقواء اوزن
 قونك دخی ديرل بقال اقوى الرجل اذا كانه دابة قوية بقال فلان قوى مقو فالقوى
 طواري قوى اولغه دخی ديرل بقال قوى الرجل اذا كانت دابة قوية بقال فلان قوى مقو فالقوى
 فى نفسه والقوى فى دابة واقوى شعده حرف روشك حركتى مختلف اولوب بعضى مرفوع وبعضى

قوا

منصوب

منصوب وبعضى مجرور اولغه دخی ديرل و ابو عبيد ايتدى اقوا عروض يتدن بر حرف ناقص اولمقدرو و بوطاق
 حمل معنائه اولن قونن ما خود در كوناك عروض يتك قائلر ندى نقص اولنشدرو و بوحركه كماله عروضه
 اولن قطع كى در واقوا شاعر ذكر اولن حرف ناقص قلعغه دخی ديرل بقال اقوى الشاعر اقواء واقوا رنسبه به قوى
 قلعغه دخی ديرل بقال قوته تقوية واقوته بمعنى واقواء او خالى اولغه دخی ديرل بقال قوت الدار واقوت
 اذا خلت واقواء قوم اوتسز ووصوسر ره كنهك دخی ديرل بقال اقوى القوم اذا صاروا بالقواء اى قافك كسرى
 ويانك تشدد بله اوتسز ووصوسر اولن روفر معنائه القوى قافك فتي والفك قصر بله بمعناه القواء قافك
 فتي والفك مد بله بمعناه ايضا وقواء شول منزله ديرل كانه انيس اوليه بقال منزل قواء اى لا انيس به وبقال
 بات فلان القواء و بات القفر اذا بات جايها على غير طعم قو قافك فتي وواوك تشدد بله فيد نام ونياج
 نام موضع نيندن بررك اسمى در القوايه قافك فتحه على وزن الكراهة شول ريك اسمى در كه ايكى يغمر و
 يغمر برلك ما بيننده اولوب اكا يغمر بيمامش اوله القوى قافك فتي ويانك تشدد بله قوتلوا اولن نسبه
 التقوية على وزن الترية رنسبه به قوى قلى بقال قوته انا تقوية الاقواء همزه نك ويانك كسرى والفك
 مد بله رنسبه نك حالت اشتراده بهاسى نهايتن بولعه لرتشيق بقال اشتري الشراك شياتم اقتووه اى ترايدوه
 حتى بلغ غاية ثمنه القوفاة قافك فتي وواوك سكوتى جاجروب شمات اتمك لقيقاء قاف اولك كسرى
 ومدى والفك مد بله بمعناها تقول قوقيت فهو مثل وضعت وزنا ومعنى ويقال الدجاجة تقوى قوفاة
 وقيقاء مثل فعلل فعللة وفعللا لا اى نصح وقوقيت كله سنه واويابه قلب اولندى زرا بواصلنده
 قوقوت در صصصصص كى خربت معنائه كه بوند فالولام مكر ركلشدر القيقاة قافك كسرى ومد بله
 غليظ اولن ررو بواب قافك ذكر اولنشدرو قوق كله سنك تفسيرنده الاقواء همزه نك كسرى والفك
 مد بله بر كسبه طعا مدن اوصانوب اى لذت بولد غيچون كره كورمك بقال اقوى الرجل عن الطعام
 اذا اجتواه وقل طعمه واجتواه جيله رنسبه به كره كورمك در پس اقوى اقم كى اولور وزنا ومعنى القوة
 قافك فتي وهانك سكوتى ش اب خرمه معنائه وخرمه قهوه ديدلر طعام اشتهاسن اقايتد كندن اوترى يعنى
 ازاله ايتد كندن صكره القامى هلك كسرى ومد بله ترخاطر اولوب جست اولن كسبه والله اعلم فصل الكاف
 الكبو كافك فتي ويانك سكوتى بوز اوزنه دوشك بقال كبا لوجه كبا اذا سقط وكبوات تركه دخی
 ديرل ابو عمرو روايتى اوزن بقال كبا الفرس اذا حذته فلم تعرف وحذاه مهمله و ذال معجه ايله اى برايكى ميدان
 سكره رنكه ديرل و ابو الفوت ايتدى كبوات صولد غن بلور نمكه دخی ديرل وكبو جقمقندن اتش جقمقه دخی
 ديرل بقال كبا الزند الم تخرج نان وزند زاء معجه ايله ونونله جقمقه ديرل وكبو رنسبه به سيور نمكه دخی ديرل بقول
 كبوت الشئ اذا كسحته وكسح سين وحاء مهملتين ايله سيور نمكه ديرل وكبو رنسبه به رنسبه به دو كهك دخی
 ديرل بقول كبوت الكوز وغيره اذا صبت ما فيه الكاى يانك كسرى ومد بله يوزى اوزن دوشن كسبه الكبا كافك
 كسرى والفك قصر بله سوپرندي كناسه معنائه الاكباء همزه نك فتي والفك مد بله جمعى سوپرندي
 معنائه معى ايله امعاء كى ومعى ميمك كسرى بلفر سقه ديرل انكبه كافك كسرى ويانك تحفيق ايله كذاك سوپرندي
 معنائه الكبوت كافك كسرى ويانك ضمى ومد بله جمعى سوپرندي معنائه الكباء كافك كسرى والفك مد بله
 خوب رايحه لوا اولن عوددن برنوعدر التنبية على وزن الترية رنسبه به بخور لاق معنى مذ كوردن ما خود در بقال
 كباثره اذا جمره التكي فتحته ويانك كسرى وتشديد بلفر بخور لاق الاكباء همزه نك ورنك كسرى بلفر كذاك بخور لاق
 بقول نكبي واكتبي اذا جمره الكبوة ككافك فتي ويانك سكوتى بلفر كره رنسبه به دن توقفايد وبطور مق و اتش كول

كبا

کنا

کنا

کنا

کنا

کنا

التنه اوله دخی درلر بقال خبت النار اذا سكن له بها وكتب اذا غطاها الر ماد والجر تحت وهدت اذا طفت ولم
 سبق منها شي البتة كل الر ماد بانك كسرى ومد به شول كسنة دركه غابت مخاو كثر ضيا فتد ن كول يعني جوق
 اولما غين او برلوب بقال فلان كافي الر ماد اذا كان عظيم الر ماد ينهار الا كتباه همة نك كسرى وبانك كسرى ومدى
 والفك دخی مد به بر كسنة كندی نفس مبالغه ابله مدح اهلك قوليله عامل اولمقرن واكتبتا للامدة تردد ابد رك
 سوبلكه دخی درلر نتفع كى بقال كتوق اذا انتفع كتوه كافك فحق وبانك سكونيله جمره وزنى اوزن برشاعرك انسك
 اسمى در الكدية كافك ضمی وادالك سكونيله شول در كه زباده بر ك اوله بقال ضبك ديه بر ك رلر معناسنه الكدى كافك
 ضمی والفك قصر به جمی الا كداء همة نك كسرى والفك مد به قيو فزان كسنة زباده بر ك ريه كلكن فزمن
 ممكن ايلماق بقال كدى الحافر اذا بلغ الكدية فلا يمكنه ان يحفر وكديه نك تفسيرى لان مرور ابدى ومطلقا بر ك ريه
 كلكه دخی درلر بقال حفر فا كدى اذا بلغ الى الصليب الكد وضمته نك وواوك تشد بد به راون كج بتورمك ابو زيد
 رولنى اوزن بقال كدت الارض تكد وكد والكادية دالك كسرى ويلك تخفيفيله شول در كه اوقى كج بته الكدى
 كافك فحق والفك قصر به بر مرصد ركه كلبا كنه عارض اولوب غنى وسعالى موجب اولور واكابى كوز نك ان سنه
 داغ اور مغله علاج ايدر رلر وكدى ر فز مقدر بر مقدر جو نكلكه دخی درلر بقال كدت اصابعه من الباب الرابع اذا كات
 من الحفر وكدى دوه يا ور بسى سودا محبوب الحفر وسى فاسد اوله دخی درلر بقال كدى الفصيل كد اذا شرب اللبن ففسد
 جبهه الا كداء همة نك كسرى والفك مد به بر كسنة فى بر نسنه دن منع اتمك تقول كدت الرجل عن الشى اذا
 رددنه عنه واكد بر نسنه نك غيرة زاولمغ دخی درلر بقال كدى الرجل اذا قل غيرة ومنه قوله تعالى واعطى قليلا
 واكدى اى قطع القليل كذا كافك فحق والفك قصر به رلفظدر كه شى دن كنايت اولور تقول فعلت كذا وكذا
 اولور عدد دن كنايت اولور بسى بو تقديره ما بعدنى تميزت اوزن منصوب ايدر تقول له عندى كذا
 درهما كاتقول عندى عشرون درهما الكرى كافك فحق والفك قصر به او بخويه ارمق تقول كرى الرجل يكرى كرى
 من الباب الرابع الكرى كافك فحق ووراك كسرى ومد به او بخويه وارن كسنة الكرى كافك فحق ووراك كسرى وبانك
 تخفيفيله فعله وزنى اوزن موثى يقال رجل كروا مرأة كرى كافك فحق ووراك سكونيله او بخويه وارن كسنة
 بقال اصم فلان كرى ان الغداة اى ناعسا يعنى صبح وقتنه نايم بولندى الا كداء همة نك كسرى والفك مد به كجبهى
 تاخير اتمك تقول كرت العشاء اذا اخرته واكر اسوزى اوزن تمغه دخی درلر تقول اكرنا لحدث الليلة اى لطنائه واكرنا
 زباده قلغه واكرنا قص قلغه دخی درلر اضداد دن در الكرى كافك فحق ووراك سكونيله خرق فزمن تقول كرت النهر
 كرى اذا حفرته الكرو كافك فحق ووراك سكونيله قيونك ايجن يابى تقول كروت البر اذا لطويتها وكروت اليله رى وورمغه
 دخی درلر استقامت زن يعنى النى ايجوزة الكمزن وكرو عورت نازله يورجكه دخی درلر بقال كرت لمرأة فى مشيتها كرو
 كرو الكرو كافك فحق ووراك سكونى والفك مد به شول عورت دركه ايجى كلى انجه اوله دقيقة السابقين معناسنه
 الكراء كافك كسرى والفك مد به لجان معناسنه زرا كه بوكايت كله سنك مدرى در دليل بودر كه رجل مكار درلر
 ومفاعل وزنى خود فاعلت دن غيرى بر لده اولمرو بوواوى در زرا كه اعط الكرى كروت درلر الكرى كافك فحق ووراك
 كسرى وبانك تشد بد به فعيل وزنى اوزن كرايو رن كسنة مكارى معناسنه وكرايه الن كسنة يد دخی درلر مكرى
 معناسنه الكرو كافك كسرى ووراك سكونيله كرمعناسنه در المكارى ميمك ضمی ووراك كسرى ومد به كرايو رن
 كسنة المكارون ميمك ضمی ووراك ضمی ومد به جمى كرايو رن كسنة ل معناسنه يامساق اولدى اجماع سائنيندن
 لورى تقول هو لاء المكارون وذهبت الى المكارين ولا تقل المكارين بالتشديد وحقن مكارى كله سن كسندى
 نفسك مضاعف قللك هذا مكارى دیر سن يامفتوحة مشدده ايله وجمع دخی حال بو به در هو لاء مكارى
 دیر سن نون جمع اضافته ساقط اولوب واويا به قلب اولوب وباء متكام مفتوح قلنو بى داغ اوانشدر و هذان
 مكار يادیر سن بانك فحقيله تشنيه سنده وقاضى وراى كله لنده و بولنر ك امثالنده دخی حال بو به در الا كراء

همة نك كسرى والفك مد به كرايه ورمك تقول اكرت الدار المكاره ميمك ضمی وكافك سكونى بله كرايو رن نسنه
 للمكرى ميمك ضمی وكافك سكونى والفك قصر به مذكرى بقال هذه دار مكاره وبيت مكرى الا كراء همة نك
 وتانك كسرى والفك مد به كرايه الما الا سكره همة نك وتانك كسرى به معناه تقول اكرت الدار واستكرتها
 الكرى كافك فحق ووراك كسرى وبانك تشد بد به راعجدر كد قومده جعه ديكله معروف اوت اوزرنه بر ولايت
 بخدده الكرى كافك ضمی ووراك تخفيفيله طوب كد جو كانه اور رلر وونك اصلى كرو در هاعوض در الكرى كافك
 ضمی ووراك كسرى ومد به جمى لكرين كافك كسرى ومد به كذللك جمى لكرت كافك ضمی ووراك
 تخفيفيله كذللك جمى لكرت كافك فحق ووراك سكونيله طوبيله او بيق تقول كروت بالكره كرو بها كرو اذا
 لعبت بها المكرى ميمك فحق ووراك كسرى وبانك تشد بد به شول دوه در كه يور بسى ملايم وحر كنى بطى
 اوله كراء كافك كسرى والفك مد به ر موضعك اسمى الكروان فحقته نك بر جنس قوسك اسمى در كه اول ايج دلى
 ديكله معروف اولن قوش در ديشلر چوپنه معناسنه وبعضلر طوى ديكله معروف اولن قوشدر ديشلر
 مشهور اولن دخی بودر الكرى كافك فحق والفك قصر به كروانك مذكرى يعنى طوى قوشك مذكرى وحقن
 صيد اولنسه اطرق كرى اطرق كرى ان النعامة فى القرى درلر وونى مثل طريقيه نكبرى ترك ايت ديك محلنده
 دخی در كرايدر لواطرق ريه بيق ديك در ونعامة دوه قوشى در يعنى قراده دوه قوشلرى صيد اولنشد
 سندن عظيم وجسم ايجن الكروان كافك كسرى ووراك سكونيله كروانك جمى در على خلاف القياس وورشان
 وورشانك جمى اولدغى كى وورشان قرى ديكله معروف اولن قوشدر ووزايد حذفيه اولن جمع در
 كروا كه كراي جمع ايتشلر در اخله اخوان كى لكر اوين كافك فحق وواوك كسرى ومد به كذللك كروانك
 جمى وورشانك جمعه وراشين دخی دب كارى كى لكسوة كافك كسرى وسپنك سكونيله كياسى لباس
 معناسنه الكسوة كافك ضمی وسپنك سكونيله بعناها لغت فيها الكسى كافك ضمی والفك قصر به كسوة نك
 جمى لباسلر معناسنه وكسوة كسر كافله لباس كيدر مكه دخی درلر الا كداء همة نك كسرى به لباس
 كيمك بقال كسوته ثوبا كسى الكساء كافك كسرى والفك مد به كليم وكليم قميندن اورنجك نسنه الا كسيفه
 همة نك فحق وسپنك كسرى وونك تخفيفيله جمى كليم معناسنه وكسانك اصلى كساو در زرا بو
 كسوت دن ماخوذ در واو الفدن صكره واقع اولما غن همة نك قلب اولنش در التكى فحقته نك وسپنك
 كسرى وتشد بد به كليم اور نيمك تقول تكسبت بالكساء اذا لبسته الكاسى سپنك كسرى ومد به
 كاه اولور لباس كيش معناسنه كاورماء دافق وعيشه راضيه كى زرا كسى العريان درلر صيفه مجهول اوزن
 كسى العريان ديزلر الكسيفه كافك ضمی وسپنك سكونيله كلفر قريده اولن باغ نعمة الضب معناسنه الكشى كافك
 ضمی والفك قصر به جمى ذكر اولن باغلمر معناسنه الكظ وضمته نك وواوك تشد بد به بدنه ات چو غلوب صق
 اولماق بقال كظا لجه بكظواذا كثر واكتنز وبقال خطا لجه وكظا و بظا كله بمعنى الكفاية كافك كسرى ووراك
 تخفيفيله بر نسنه وفاتيمك تقول كفامو وسته كفاية من الباب الثانى ويقال كفاك الشى بكفيك لاكتفاء همة نك
 وتانك كسرى والفك مد به بر نسنه ايله قناعت اتمك لا ستمكفاه همة نك وتانك كسرى والفك مد به بر كسنة
 دن بر نسنه ايله قناعت طلب اتمك تقول اكتفيت به واستكفيتها الشى فكفانيه المكافات ميمك ضمیله
 بر نسنه يه عوض ورمك تقول كافيت المكفاة ميمك فحق وكافك سكونيله كفايت معناسنه در نقول رجوت
 مكفائك اى كفائك لكافى فانك كسرى ومد به كفايت قليمى نسنه الكفى كافك فحق ووراك تشد بد به بعناه
 يقال رجل كاف وكفى مثل سالم وسليم وكافى كاه اولور تشنيه وجمع محلنده مفرد استعمال اولور تقول هذا

كسا

كشا

كظا

كفا

رجل كافيك من رجل ورجلان كافيك من رجلين ورجال كافيك من رجال الكفي كافك فتي وفانك سكونيله كفايت
 ابد جي نسبه حسب معنا سنه يقال هو كفيك اي حسبك الكفيه كافك ضمي وفانك سكونيله قوت و قدرت
 الكفي كافك ضمي والفك قصر به جمع قوتلر معنا سنه الكفيه كافك ضمي ولا مك سكونيله بوكر كه اعضاي
 باطنه دن در الكوة كافك ضمي ولا مك سكونيله بمعنا هالغه فيها ابن السكيت ايندي كوه صحج دكلدر كافك كسر به
 الكليات كافك ضمي ولا مك كذا لك سكونيله جمع و داني اولن كلهلر جن الف وتايله جمع و لنسلر انلرك عين الفعلي
 مضموم قانلر الكلي كافك ضمي والفك قصر به كذا لك جمع بوكر كار معنا سنه وكلي كليه السحابك دخی جمع كاور
 بلودك اشغله ري معنا سنه وكليه شول دكر مي سختيان پان سنه دخی درلر كه مزاده نك قولي التند مزاده نك رسته
 دكرلر مزاده از قو يا حق دريه درلر كيه يايك قبضه سي ايله بفرى مابينه اولن ابغه يه دخی درلر وكليه اوق
 قمرنك صاغنندن يا خود صولندن بر جانيه دخی درلر الكليات كافك ضمي ولا مك سكوني ايله ثنيه سي ابي
 بوكر كه وي اي قبضه سنك ابي ابغه ري و اوق قمرنك ابي جاني صاغنندن وصولندن وكليه السحابه بلودك
 اشغه سي وكلي بونك دخی جمع كاور يقال انبجيت كلاه على مامره الكلي كافك فتي ولا مك سكونيله بر كسنك
 بوكر كه اور مق تقول كليه اذ الصبت كليه الاكلاء بر كسنك بوكر كه اور مق تقول كليه فاكلي حمر الكلي حانك
 ضمي وميك سكوني وكافك ضمي والفك قصر به ارق اولن طوارلك قمرز بلغى كاه قلفدن كفايت اولو ويقال جاء
 فلان بغنه حمر الكلي كلا كافك كسرى ولا مك تخفيفه بر لفظدر كه لبي عددك تا كيدنده استعمال اولنور كلي لفظي
 جمعك تا كيدنده استعمال اولند غي كي وبواسم مفرد غير مشي در جن اسم ظاهر بونك عقبه كاسه رفعه ونصبه
 وجرده حالت واحده اوزن اولوب الفله كاور تقول رأيت كلا الرجلين ومررت بكلا الرجلين و جاني كلا الرجلين
 وقين مضموم مضاف اولسه الف يايه قلب اولنور جر ونصب موضعنه تقول رأيت كليهما ومررت بكليهما كما
 تقول عليهما وحالت رفعه حال اوزن باقى قالور وفر ايندي كلا لفظي ثنيه در كل لفظندن مأخوذ در لامي
 تخفيف ابدوب اوزنه الف زياده اتمكله وكتاده دخی حال بوموال اوزن در و بونلر اضافتسر تكلم اولنماز
 و بونلر مفردى ايله نكلم اولنماز و اگر نكلم اولنسه كل وكات دينوردى وفرانك بوقولى اهل بصره قنده ضعيف در
 زير ابوتنيه اولسه حالت نصبه وحالت جرند اسم ظاهر مضاف اولدقه يايه منقلب اولوردى وهم كلا
 لفظنك معناسى كل لفظنه مخالف در زير اكل لفظي احاطه افراد ايجون كلال لفظي شى مخصوص ايجون در پس
 ظاهر اولدى كه بومعى كي اسم مفرد در لكن ثنيه دلالت ايسون ايجون وضع اولنشد رسته كم نحن لفظي اسم
 مفرد در اثنينه و ما فوق اثنينه دلالت ايجون وضع اولنشد رواك بر كسنه سوال ابدوب چونكه كلال لفظ
 مفرد در پس ضميره مضاف اولدقه ايجون التي يايه منقلب اولورد بر سه جواب بولور كه كله كلا وقتا كه ادايه
 الاضا فة اولديسه على كله سنه ولدى كله سنه شبيه اولوب حالت نصبه وحالت جرده ضميره داخل
 اولدغى حاله التي يايه منقلب اولدى زير اعلی كله سي يا عل نصبه يا خود محل جرده واقع اولور محل رفع ده
 واقع اولماز پس كلا حالت رفعه اصل اوزن باقى قالوب حالت نصب وجرده على كله سنه تشبيه اولندى واما
 كتما كله سي كه تا نيت ايجون در سيموي ايدر بونك التي تا نيت ايجون وتاسى لام الفلندن بدلدر كه اول واور
 زيرا كه اصلي كاور و او يايه قلب اولندى تا نيت ايجون اولوب بمقامه تا نيتك تا كيه احتياجي اولدغندن
 اوترى زيرا كه اولور كتمانك التي يايه قلب اولنوب علامت تا نيت صالح اولماز و ابو عمر و جري ايندي كتماده
 تا ما حقه در و اخر نه اولن الف لام الفعل در و وزنى فعل در جوهرى ايدر اگر حال ابو عمر و بدى كي اوليدى
 بونك نسبتند كتموى دينوردى وقتا كه مزبورك نسبتند كوى ديوب تاي اسقاط ابد بلر ايسه دلالت ايندي كه

كلا

كا

كنا

كوا

كها

لا

اخت كله سنه اولن تا جراسنه جارى در كه اخت كله سنه نسبت اولنسه اخوى ديرلر الكمي كافك فتي وميك
 سكونيله شهادتي كيز ملك يقال كافلان شهادته بكميها دكتهها الانكاه همز نك وكافك كسر به كيز نك تقول نكمي اذا
 استخفى التكمي فختنه وميك كسرى وتشدد بيله اور نك تقول نكمي فلان اذ تقطى وتكمي ستر واحاطه معنا سنه
 دخی كاور يقال نكمت الفتنة الناس اذ اغشيتهم الكمي كافك فتي ويانك تشدد بيله بهادر اولن كسنه كساز وسلاح
 ايله مرتب اوله و مز بون كي ديد كاري سلاحه وجهه وتوفعه ايله اوزن ستر ايند كنه بناء در الكماء كافك ضمي
 وميك تخفيف ايله جمع سلاحه مرتب كسنه ل معنا سنه كوياكه كامي كله سن جمع ايتشدر در قاضى ايله قضاة كي
 الكيماء كافك كسرى وميك كسرى والفك مد بيله سيماء ووزنى اوزن بر صنعت در كه اذو كله باقري لتون ايدرلر
 و بو عري محض در لكن جوهرى سيماء سومه يعنى معتل العين ده اراد ايتشدر كيايه قياس مناسب اولن بوايدى
 كه معتل لامه اراد ايله وصاحب قاموس دخی بو خصوصه جوهرى اترنه ذهاب اولشدر و اسر سومه ذكر
 اولنسي اند علامت وسيماء معناسى اولد وغنه بناء ايسه كيايه كومه ذكر ايندي كفايت ايدر دى تا كه مناسب فوت
 اوليه الكنايه كافك كسر به بر سنه يي تكلم ابدوب غيرى نسبه بلك تقول كنيت بكذا عن كذا و كنوت الكناي بونك
 كسرى ومد بيله كفايت تكلم ابد جي كسنه الكانون بونك ضمي ومد بيله جمع كفايتله سو بليجيلر معنا سنه يقال رجل
 كان وقوم كانوا الكنية كافك ضمي ونونك سكونيله شول اسم در كه ايله يا خود امه مصدر اوله الكنية كافك كسرى
 ونونك سكونيله بمعنا هالغه فيها الكنى كافك ضمي والفك قصر به جمع ذكر لاهلن اسملر معنا سنه وكفى الر ويا شول
 مثلالر در كه واقع ايجون موكل اولن ملك انى ضرب ابدوب نوكله امور ظاهره دن كفايت اولنور الاكناه همز نك
 وتانك كسرى والفك مد بيله كنبته كنبته يقال فلان اكنى بكذا التكنيه على وزن التريه بر كسنه يي ر كنبته
 كنبتهك تقول فلان بكنى باني عبدالله ولا تقل بكنى بعبد الله ويقال كنبته ابا زيد وباني زيد تكنيه الكنى كافك
 فتي ويانك تشدد بيله بر كسنه ايله كنبته مشترك اولن كسنه الكنى كافك فتي ويانك تشدد بيله دوكون داغ
 معنا سنه وكى دوكون اور مق معنا سنه دخی كاور يقال اخر الداء الكى ولا يقال اخر الداء الكى وكى كسكين نظره
 نظرايمكه دخی ديرلر يقال كواه بعينه اذ احدا اليه النظر وكى عقرب يصرمغه دخی ديرلر تقول كونه العقرب اذا
 لدغته الاكتواء همز نك وتانك كسرى والفك مد بيله دوكونى اولمق تقول كونه فاكوى هو المكاواة ميمك ضمي ايله
 بر كسنه ايله سو كشمك تقول كاويت الرجل اذا شاققه مثل كاوحته المكاواة ميمك كسرى وكافك سكونيله دوكون
 اور جنى الت وفى المثل العير يضرب والمكاواة فى النار يعنى حمار يالنور خبرى يوق كه داغلاغى تشدد در الكوة كافك
 فتي وواوك تشدد بيله شول دولاب دل كي در كه او ك ديوارند ايدرلر ايجنده چراق يقما ايجون يا غيرى نسبه ايجون
 الكواه كافك كسرى والفك مد بيله جمع الكوى كافك كسرى والفك قصر به كذا لك جمع بدن ايله بدر كي و بدن
 او غلق در يسي كه انوكله كسه ابد نورلر الكوة كافك ضمي وواوك تشدد بيله بمعنا هالغه فيها بونك دخی جمع كوى در
 ضم كاف ايله كي كافك فتي ويانك تخفيفه بر كله در كه لم فعلت كذا كله سنك جوابي در پس عاقبت ايجون اولوب
 لام كي فعل مستقبلي منصوب قيلر تقول فعلت ذلك كي يكون كذا كيت كافك فتي ويانك سكوني وتانك فتي
 اوزن بناسى ايله شوبله شوبله ديك محله مكر استعمال اولنور يقال كان من الامركيت وكيت ان شئت كسرت
 الباء وان شئت ففت و بونك اصلي هادر تالومسى حالت وصله اولور كيه وكيه كافك فتي ويانك سكوني وهانك
 فتيه بمعنا هالغه فيها على رواية ابى عبيد كيه كافك فتي ويانك سكوني واخر نه هانك وقف اوزن سكونيله
 بمعناها كما يقال له فى الوقف لكاه كافك فتي وهانك تخفيفه بونك ناقه صخرة كيه همزه نك فتي والفك قصر به
 رطاغك اسمي در فصل اللام اللآى لامك فتي وهمزه نك سكونيله بر سنه ده زحمت چكوب اكتمك يقال فعل

مقابل معنائه ظرف دخی کلور بقال جلس القاءه ای حذاه القاءه لامك فخی والفك مدبله شول نسنه دركه
 حقیق اولد فیحون برغاش اوله الاقاء همزه نك فخی والفك مدبله جمی برغاش نسنه ل معنائه اللقوة لامك
 فخی وقافك سكونیه مرصدر كه انسلك یوزنه عارض اولوب اغزی اكور ولقوه طوشجل دبدكری قوشك
 دیشبسنه ویز حامله اولن ناچه یه دخی درلر وفی المثل لقوة صادفت قیسا وقیسا قافك فخی ویا نك كسری
 ومدبله شول ركك دركه دشبسنی ییز حامله قیله اللقوة لامك كسری بله كذللك ذكر اولنن قوشه درلر ومز بور
 قوشه لقوه دبدكری اغزی نك ایکی جانبی واسع اولد وغندن اوتری در الملقومك فخی ولا مك سكونی وواوك
 تشدید بله مرض مزبور مبتلا اولن كسنة بقال لی فلان علی البناء للمجهول فهو ملقو لكی لامك فخی والفك قمر بله
 بر نسنه یه حر یص اولق بقال فلان لكی لكاذب لغیر بر كسنة یه ملازمت ایتمكه دخی درلر بقال تكیت بفلان
 ای لازمتك اللی لامك فخی والفك قمر بله طودق سیاهه ما بل اولق كه عرب طایفه سی قندن مستحب دراللمی
 همزه نك فخی ولا مك سكونی والفك قمر بله طودقی ذكر اولنن لون اوزن اولن كسنة اللیاء لامك فخی ومیمك
 سكونی والفك مدبله شول عور ندر كه طودقی ذكر اولنن لون اوزن اوله بقال رجل المی وجاریه لیا و المی شول
 كوكبه دخی درلر كه كشیف اولوب سیاه اوله بقال ظل المی وسجرة المی الظلال الاتماء همزه نك وتاك كسری بله بلد رمق
 بقال التی لونه ذا النع وكاه اولور همزه بله دخی استعمال اولنور للیاء لامك فخی ومیمك تخفیف ایله بر كسنة نك
 یاشد اشی ومثلی ها اخرندن حذف اولنن حرف علتدن عوض دروفی الحدیث لیتزج الرجل لمتة ولتة
 بر كسنة نك مصاحبلر نه دخی درلر اوچدن اونه وارنجه اللی لامك فخی ویا نك تشدید بله ایی وكك تقول اویت
 الحبل اذا قتلته ولی بر كسنة یاشن دوندركه دخی درلر الاولاء همزه نك كسری والفك مدبله بمعناه بقال لوی
 راسه والوی راسه اذا مال واعرض وباری تعالینك وان تلوه والو تعرضوا قولند كه او رسله درین عباس ایتدی
 مراد قاضی در كه احد خصمین ایچون اول برندن اعراض ایدر وواوا وحده بله وضم لامه دخی قراءت یتشلسدر
 ولت دن مشتق اولق اوزن مجاهد ایتدی معنی لئلو الشهادة فتقبوها وتعرضوا عنها فتركوها دیکدر ولی
 والواناه قویرض صالعه دخی درلر بقال لوت الما قه ذنبا والوت بذنبا اذا حرکت همزه بله اولد قه بله
 استعمال اولنور لی بر كسنة فی غیر بلر اوزنه اختیار ایتمك معنائه دخی کلور بقال لویته علیه اذا عطفت والوا
 قوم تركندی رمد داخل اولعه دخی درلر بقال لوی القوم اذا صار والی لوی الرمل سیحی تفسیر لوی الرمل
 انشاء الله وبقال لویتم قازوا والوا بر كسنة نك حقن الوب كسنة دخی درلر بقال لوی فلان یحیی اذا ذهب بمو مطلقا
 الوب كسنة دخی درلر بقال لوت بعنقاء مغرب ای ذهبت بمو مغرب ميمك فخی ویا نك كسری بله در والوا بر كسنة
 کیاسیس تحریك ایدوب اشارت ایتمكه دخی درلر بقال لوی بثوب الماع ویا نك اللویان لامك كسری وواوك فخی
 ویا نك تخفیف یله تشبیه سی قوم نهایت بولد فخی بر معنائه اللویة همزه نك فخی وواوك كسری ویا نك تخفیف یله
 جمی اللویة شول خرده بیر قلعه دخی درلر كه سبجاقندن والای بیر اغندن اشغه در والوا اوت صولعه دخی درلر
 بقال لوی البقل اذا ذبل اللیان لامك فخی ویا نك تشدید یله دخی اكندر مك بقال لواه بدینه لیانا اذا مطة التلویة
 علی وزن التریة بونی بور مق قهر غلبه معنائه بقال لوی عناق الرجال فی الخصومة تشدد للكثرة والمبالغة
 قال الله تعالی لو اورد ستم الاتواء همزه نك وتاك كسری بله بور لوق التلوی فختینله وواوك كسری وتشدید بله
 بمعناه بقال التلوی الشی وتلوی یعنی التواء ایچون طعام صقلعه دخی درلر بقال التوت المرأة لویة وسیحی
 تفسیر اللویة انشاء الله تعالی لوی الرمل لامك كسری والفك قمر بله قوم تو كندی بر منقطع الرمل معنائه
 الا لوی همزه نك فخی والفك قمر بله شول قویرق در كه ذاتندن اكری اوله یی قویرقی کی مثلا والوی اجتناب

وحدرد

وحدرد اوزن اولوب دایما منفرد اولن كسنة یه دخی درلر اللوا لامك كسری والفك مدبله سبجاق كه امراه
 مخصوص در اللوی لامك فخی والفك قمر بله بر مرصدر كه اندن كویك بور مغله تعبیر اولنه رتقول لوی من الباب
 الرابع اذا مرض به اللوی لامك فخی وواوك كسری ویا نك تشدید بله فعیل وزنی اوزن صوان اوت اللویة لامك فخی
 وواوك كسری ویا نك تشدید بله فیر ایچون صقلن طعام اللان لامك فخی ومدی وهمزه نك فخی ومدی
 ونونك فخیله الذي كله سنك جمی اللان لامك فخی وتشدید یله همزه نك كسری ومدبله كذللك الذي كله سنك
 جمی حالت نصیبه وحالت جرده اللان لامك فخی وتشدید یله همزه نك فخی ومدبله نونسر اللای لامك فخی
 وتشدید یله ویا نك آتانی ایله علی كل حال كذللك جمی وبوندر رجال ونسار ابر اولور وتصغیر اولما زبر وتصغیر
 مز بور دن اللقیات ایله نساطا یفه سیچون واللذبون ایله رجال طایفه سیچون غنا ككشدر اللان لامك تشدید بله
 بلا یاء ولا مد ولا همزة كذللك الذي كله سنك مؤننی ومنهم من یهزم الله لامك فخی وهلك تخفیف یله
 كوكك دیل كه سقف فك نهاننده اولور اللی لامك فخی والفك قمر بله جمی ذكر اولنن دبلر معنائه اللوات
 فختینله كذللك جمی اللیات فختینله كذللك جمی قطیات کی كه قطنك جمی در یوغر نلق دبدكری قوشر معنائه
 اللها لامك كسری والفك مدبله كذللك لهانك جمی اضایله اضی کی واضی كوله درلر غدر معنائه اللهوه لامك
 فخی وهانك سكونیله شول نسنه در كه در من چكن كسنة الیله در كن اغزیه القابدره لهوه مخشبت دخی درلر
 كرك انچه اولسون كرك غیر ایلسون اللی لامك فخی والفك قمر بله جمی بقال انه لمعطاء للی اذا كان جوا اذا
 یعطى الشی الكثير اللی لامك فخی ویا نك تشدید بله بر نسنه دن متسلی اولوب انوك ذكر نك یتك اللهبان
 لامك فخی وهانك سكونیله كذللك متسلی اولق تقول لهیت عن الشی الیها ولها اذا سلمت عنه وترك ذكره
 واضربت عنه الالهة همزه نك كسری والفك مدبله بر كسنة فی مشق ل قانی بقال الهام اذا شغله التلهیه علی وزن
 الترضیه بر كسنة فی اوقتی یعنی متسلی قلیق بقال لهام به تلویه اذا غلبه الله لامك فخی وهانك سكونیله بر نسنه ایله
 او ینامق تقول لهوت بالشی الهولها اذا لعبت به وكاه اولور لهو وجماعدن كبات ولور وكاه اولور عورندن كبات
 اولور كاه الله تعالی لوار دنا ان نخذلها لاتخذنا قالوا ای امرأة وقیل ولدا التلوی فختینله وهانك كسری
 وتشدید بله كذللك او ینامق تقول تلویت به اذا لعبت التلوی تانك فخی وهانك كسری ومدبله رجاج كسنة بری
 بر بله او ینامق بقال تلا هو الی بعضهم بعض الهمزه نك كسری ولا مك سكونی وهانك فتح اوزن ناسی ایله
 اخرندن یاساقط اولما غله امر در ترك ایت معنائه تقول له عن الشی ای ترك وفی الحدیث فی البلب بعد الوضوء له
 عنه یعنی اتروضوفی اعضای وضوء وزنه ترك ایله وكن لمن الیراد سمع صوت الرعد لهی عن حدیثه یعنی كلامندن
 اعراض ایدردی وای ایتدی له عنه واله منه بر معنائه در اللهو لامك فخی وهانك فخی وواوك تشدید یله فعول
 وزنی اوزن ترك ایدر جمی كسنة یقال فلان لهو عن الخیر الالهیه همزه نك فخی ولا مك سكونی وهانك كسری
 ویا نك تشدید یله لهو دن مشتق اولما غله افعوله وزنی اوزن شول نسنه در كه فی او یحق اید نورل یقال یبنهم
 الهیه كی یقال یبنهم احمیه واحمیه لغزه درلر یعنی ان لنده لغز ولدر كه بری بر انوكله امتحان ایدر اللهام لامك
 فخی والفك مدبله مقدار معنائه یقال هم لهام مانه مثل قولك زهاء مانه ای قدرها اللیاء لامك كسری والفك
 مدبله نخوده شبیه بر نسنه در كه اكل اولنور زیاده اق در اكثر حجاز ولا یثندن اولور یوعیدروانی اوزن وفی الحدیث
 دخل علی معاویه وهو یكل لیاة مقشی ای مقشرا وین بر عورت بیاضله وصف اولنسه كانه الیاء درلر اللیاء لامك
 كسری والفك قمر یله شول ردركه صودن اراق در فصل المیم الما ومیمك فخی وهمزه نك سكونیله درنی واسع
 اولسون دیوچكك المای وزن مزبور اوزن ذكر اولنن معنائه در یقال ما وت الخلد ما ولوما یته ما یا اذا مدته

لها

لیا

حتى يفسح وما يفسد اولمعه دخی دیرل بقال ما یمنهم ما یمن الباب الثالث اذا فسدت النما فی فحینه و همز نك
 کسری وتشدید بدله دری حکم کله واسع اولمق بقال نما فی اطلد نما فی اذا اتسع ونما فی مابین فاسد اولمعه دخی
 دیرل بقال نما فی یمنهم اذا فسدت النما فی میم کسری و همز نك فحینه یوز که مراتب عددن دراصلی ما ی درمی
 وزنی اوزن هایان عوض اولمشدر المئون میم کسری و همز نك ضمی ومدبله جمعی و بعضیله همزه کی می دخی
 مضموم قیلوب مئون دبدبلر لات میم ضمی و همز نك فحی ومدبله ککذک جمعی مات کی ابن السکیت روایتی
 اوزن و بعض عرب مائه درهم دیرل میه اشمام ضم ابدوب اظهار اتمام کله و سیمویه ایتدی النما فی دیرل و بونك
 حتی ثلاث مئین یا خود ثلاث مات دیک ایتدی سه کم ثلاثة الاف دیرل ز را ثلاثة نك تمیزی عشریه و ارجحه
 جمع در ثلاثة رجال و عشرة رجال دیرل لکن ثمانية کله سن احد عشریه و ثلاث عشریه تشبیه ابدوب تمیزن
 مفرد کتور دیرل و شول کسکه مئون دیوب نونی مرفوع و ممنون قلشد و انوک تقدیر نده اکی قول وارد در بری فعلان
 وزنی اوزن اولمق غسلین کی و بوا غفش قولی در شاذ در و بری دخی فعیل وزنی اوزن اولمق در حرف اول مکسور
 قانمشدر ما بعدی مکسور اولد غیچون و بونك اصلی می در عسی ابله عسی کی پس یا نون تبدل و لنما فی مئون
 اولمشدر الا ما همز نك کسری و میم سکونی و الفک مدبله برنسنه یوز عدد اولمق بقال ما ی القوم اذا صاروا
 مائه و اما برنسنه یوز عدد قلفه دخی دیرل بقول ما یتهم اناسه کم ابوز بد لیتدی مات غم فلان دیرل جن یوز
 عدد ایرشسه و اما یتهاک دیرل جن یوز عدد ایرشدر سک المواء میم ضمی و الفک مدبله پسی چا غرق بقال
 مات السمنور و ما اذا صاحت مثل امت تا مواء المتو میم فحی و بونك سکونیله برنسنه یوز عدد بقال متوت
 الشی اذا مددت النما فحینه و تاء نائینک ضمی و تشدید بدله یا ی اوز انوب کر نکلک چکک بقال نخی فی ترع القوس اذا
 مد الصبل المحو میم فحی و حانک سکونیله یوز من المحی میم فحی و حانک سکونیله بمعناه بقال محالو حیه محو محو
 من الباب الاول و محیه من الباب الثاني و محاه من الباب الثالث و محو موضعک دخی اسمی در المحو میم فحی
 و واک تشدید بدله یوز من سنه المسمی میم فحی و بونك تشدید بدله بمعناه و اوایه قلب اولندی ما قبلی مکسور
 اولد غندن اوزی و یاء اولی یاء نائیده اذ غام اولندی بو ذکر اولنن جوهر نك اداسی در غالباً مراد محو
 کله سنه حانک ضمی لاجل الیاء کسریه تبدل اولندی و او ساکن لین طبیعتدن اوزی حابل اولد و غیچون دیکر
 الالحاء همز نك کسری و تشدید بدله یوز من یوز بقال المحی من باب انفعله منه الالحاء همز نك و تانک
 لفة فیہ ضعیفه محو میم فحی و حانک سکونیله شمال بی بلودی محولید کچون محو دیشلدر معرفه در
 کسره بمعناه لا ینصرف در کالف لام داخل اولمز و یغمو و یوزنه عمو یا یغفه دخی دیرل بقال ترکت الارض
 محو واحدة اذا طبقها المطر المحمات میم اولک کسری و تانک سکونیله شول زیان سی در که انوکله منی و اکاشیه
 اولن سنه پاک اولنور التخی فحینه و حانک کسری و تشدید بدله برنسنه دن اجتناب ابدوب بری اولمق الانحاء
 همزه نك کسری و میم کسری و تشدید بدله بمعناه تقول تخیت من الشی و اخییت منه اذا تبرأت منه و تخرجت
 و تخرج حاء مهمله ابله تخیت معنایه در المدی میم فحی و الفک قصر بدله غایت برنسنه نك نهایی معنایه بقال
 قطعة ارض قدر مدی البصر و قدر مد البصر علی روایة یعقوب المدی میم فحی و دالک کسری و بونك تشدید بدله
 فعیل وزنی اوزن شول حوضدر که انوک طرا فحینه طاش دکلامش اوله الامدیة همزه نك فحی و دالک کسری و بونك
 تخفیفیه جمعی ذکر اولنن حوضدر معنایه المدیة میم ضمی و دالک سکونیله یوز محو سکین عظیم معنایه
 و کاه اولور می مکسور ابدولر المدیات میم ضمی و دالک سکونیله جمعی و المدی میم ضمی و الفک قصر یله جمعی

ننه کم

منا

محا

محا

مدا

مدا

ننکم کلیه کله سنه ذکر اولمشدر و کلیه بو کر که دیرل کرده معنایه المدی میم ضمی و دالک سکونیله شام
 شریفه منسوب بر کله نك اسمی در و بومدک عیری در المدی میم فحی و ذال معجمه نك سکونیله شول
 صدور که رجالدن ملاعبه و تقبیل اثناسند صادر اولور که بوند لازم اولن وضودر الامداء همزه نك
 کسری و الفک مدبله بمعناه و اما فی مرعایه صالغه دخی دیرل بقول امذبت فرسی اذا ارسلتها فی المری
 و کاه اولور مذبت دخی دیرل ابو عبیدرو ابی اوزن تقول مذی منه الرجل و امذی و بقال کل ذکر دخی و کل انی
 تقذی و قذی رحمن کلن اق صوید بر المداء میم کسری و الفک مدبله مذی کتور شیک المدا ذامه میم اولک
 ضمی ابله بمعناه و فی الحديث الغيرة من الايمان و المذا من النفاق ابو عبید ایتدی مذا برکسنه کند و یه متعلق
 رجال و نسائی بری برنه مختلف طو توب بری برندن مذی کتور مکدر دبدی و اموی ایتدی منی و مذی و وودی
 بوجه سنه یالر مشدد در المادی ذالک کسری و بونك تشدید بدله اق باله دیرل عسل ایض معنایه المادیة
 ذالک کسری و بونك تشدید بدله شول زن در که ملائم اولوب خشونت اوزن اولیه و بوجه تندن نمره دخی
 ماذیه دیرل بو غزدن سهولت اوزن ایند و کندن اوزی المرو میم فحی و بونك سکونیله ابله شول اق و براق
 طشدر در که فی چما غله استعمال ابدوب اندن تش جقر در المرو و زن مز بور اوزن واحدی ذکر اولنن چقمق قمرک
 بری معنایه و مکه مشرفه ده اولن مرویه مرویه دید کبری بوسیدن در و مرور یا چیندن برنوعه دخی
 اطلاق اولنور المری میم فحی و بونك سکونیله ناقه نك هم سن صغامقدر سودی چقسون دیو تقول مریت
 الناقة مریامن الباب الثاني اذا مسحت ضرعها لتدر و مری اتی قسبی ابله یا غیری سنه ابله سوروب قادر
 اولد و غی دکلو سرعت ایتدر مکدر تقول مریت الفرس اذا استخرجت ماعنه من الجری بسوط او غیره و مری
 ات اللرن او بنار کی تحریک ایتکه دخی دیرل بقال مری الفرس بیدیه اذا حرکها علی الارض کالغایت و مری
 یل بلودی بقدر مغه دخی دیرل بقال الی قتری السحاب ای تستدن و برکسنه نك حقن انکار ایتکه دخی دیرل
 یقال مره حقه اذا حقه و قری قوله تعالی افترو نه علی ما یرى الامراء همزه نك کسری و الفک مدبله ناقه نك
 سودی کلک بقال امرت الناقة اذا در لینه المری میم فحی و بونك کسری و بونك تشدید بدله فعیل وزنی اوزن
 شول ناقه در که سودی چوقدر کسائی روایتی اوزن و بعضیله ایتدی مری شول ناقه در که هم سی صغامغله
 سودی کلور ابو زید ایتدی بومهموز دکدر المراء میم فحی و الفک قصر بدله جمعی المریه میم کسری و بونك
 سکونیله اسم در لانه قسبی ابله یا غیری سنه ابله سرعت ایتدر مکدر معنایه و کاه اولور می مضموم دخی ایدرل
 و مریه شک معنایه دخی کلور و بوند دخی کاه اولور می مضموم قمرلر و قری بهما قوله تعالی فلاتک فی مریه
 منه ثعلب ایتدی غم و کسر لغتدر و اما مریه الناقة یعنی ناقه نك برنوعه سوت و یرمی بوند کسردن غیری
 جازد کدر ضم غلط در و بوحصری صاحب صراح جری فرسه متعلق اولن مریه ده توهم ابدوب مریت
 الفرس اذا استخرجت من الفرس ماعنه من الجری بسوط او غیره مریه بالکسر لا غیر اسم فیہ دیشدر پس
 بو غلط اولور ز را معنای مز بورده اولن مریه ده ضم و کسر جازد مرککه کلامی ظاهرندن صرف اولنوب
 تا و بول اولنه الامرء همزه نك و تانک کسری بهل بلوده بغمو و یغدر تمق بقال الی قتری السحاب ای تستدن
 المراء میم کسری و الفک مدبله مجادله قلب تقول مارت الرجل اماریه مرء اذا جادلته و امتر برنسنه ده شک
 ایتکه دخی دیرل الثمار تانک فحی و بونك کسری و مدبله کذلک شک ایتک مرو میم فحی و بونك سکونیله
 برشهرک اسمی در المرو میم فحی و بونك سکونیله و واک فحی و بونك تشدید بدله مرویه منسوب اولن سنه
 رازیاده لولمغله علی غیر القیاس کلشدر الثوب المرو میم فحی و بونك سکونیله و بونك تشدید بدله ذکر اولنن

مدا

مرا

شهره منسوب اولن بر و بنسبت علی طریق القیاس در المرواة فختنه و و اوک سکونیه فعله و زنی اوزن
 شول بریه که اندر هیچ نسنه اولیه مغازه بلاشی معناسنه المروری كذلك فختنه و الفک قصر یله جمی
 المروریات میمک ورتک فختی و یانک تخفیفیه کذلک جمی المروری میمک فختی ورتک کسری و مدبله کذلک
 جمی ماریه رتک کسری و یانک تخفیفیه بر عورتک اسمی و فی المثل خذها و لو بقرطی ماریه ابن السکیت
 ابتدی بومثله ماریه یانک تخفیفیه ماریه بفت ارم در که جدا عیاسی مز یقیان عام در که بونله عنقاسیه
 اولوز الماریه میمک فختی و یانک تشدید یله قطاة ملساء معناسنه در و قطاة بو غرلق دیک کاری قوشدر
 اسفرد معناسنه و ملسای بعضیلر چاپک یله و بعضیلر تو بی هموار اولانله تفسیر ایتمشد الماریه میمک
 فختی و یانک تشدید یله زیاده لک فضیلت معناسنه یقال له علیه مزیه و لا یبنی منه فعل المسی میمک فختی و الفک
 قصر یله اخشام که صاحبک مقابلی در الامساء همزه نکه کسری و میمک سکونی و الفک مدبله اخشاملق که
 اصباحک تقیضی در المسی میمک اولک ضمی و ثانیثک سکونی و الفک قصر یله اخشاملق یقال امسینا می
 و بو مصبحک ضدی در ابکسید مصدر اولوب اسم مکان اولق المسی میمک ضمی و سینک سکونیه اسم در
 اخشاملق معناسنه صبح اسم اولدوخی کی صاحبک معناسنه یقال ایتنه لمسی خامسة یعنی پنجمی کونک
 اخشامنه و کسرخ لغت در و یقال ایتنه مسمی امس یعنی دون اخشام وقتنه المسیان میمک ضمی و سینک
 فختی و یانک تشدید یله مسانک تصغیری در الامسیه همزه نکه ضمی و میمک سکونی و یانک تشدید یله اخشام
 که اصبحه نکه مقابلی در المسی میمک فختی و سینک سکونیه رحمن نطفه بی چقرمق تکم مسط تفسیر نه
 مروا یتشد بر یعنی ناقه یله ارکک جوق اشمش اولسه اهل اولن کسنه رهنه اولن منی یله اخرج ایدر دفعه
 اخراده حامله قالسون دیو یقال مسام یسیه اذ اخرج النطفه من الرحم و تقول مسیت المرأة اذا سطوت
 علیها و اخرجت ولدها المشی میمک فختی و سینک سکونیه یوریک التشیة علی وزن التریة کذلک بوریک
 یقال مشی مشی و مشی مشی و تشیه یوریک معناسنه ده کور تقول مشیه تشیه الامشاء همزه نکه
 کسری یله کذلک بوریک تقول امشیت و امشاد و بر کسنه فی اسهال ایتکه دخی دیرلر تقول امشانی الدوا
 و امشایر کسنه نکه طواری جوق اولعه دخی دیرلر تقول امشی الی رجل اذا کثرت ماشیه التشی فختنه و سینک
 کسری و تشدید یله شرک ابتد کیفی طهورا یتک یقال تشیت فیہ جمیا الکاس و جمیاحا مهله نکه ضمی و میمک
 فختی و یانک تشدید یله شرک اول سورنی در المشاء میمک فختی و الفک مدبله عورتک اولادی جوق یقال مشیت
 المرأة تشی مشاء من الباب الثانی اذ کثروا و باوماشیه ده دخی استعمال اولنور یعنی مشیت الماشیه دخی
 دیرلر نسلی جوق اولق معناسنه الماشیه سینک کسری یله شول ناقه در که کثیره الا و اوله یقال ناقه ماشیه
 اذا کثرت اولاده و ماشیه مطلقا و به و قیونه دخی دیرلر المواشی میمک فختی و سینک کسری و مدبله جمی
 المشومیمک فختی و سینک ضمی و و اوک تشدید یله شول دوا در که اسهال ایدر بقول شربت مشوا یتقل و لا یخفف
 یعنی ترک تشدید یله استعمال الناز المشی میمک فختی و سینک کسری و یانک تشدید یله بعناه الامشاء همزه نکه
 و تانک کسری به سهل دوا یجمک تقول امشیت اذ اشر به المصواء میمک فختی و صادک سکونی و الفک مدبله
 نساطا بغه سندن شول کسنه در که اولقند انی اولیه المشی میمک ضمی و صادک معجمک کسری و یانک
 تشدید یله کتک تقول مشی المشی مضیا اذ هب و مشی بر نسنه نکه اوزنه قرار اولق دخی دیرلر تقول مضیت
 علی الامر مضیا المصو فختنه و و اوک ضمی و تشدید یله کذلک بر نسنه نکه کذلک اوزنه اولق المصو میمک فختی
 و صادک ضمی و و اوک تشدید یله بعناه تقول مضوت علی الامر مضوا مثل الوقود و الصعود المصو علیه میمک

مزا

مسا

مشا

مما

مضا

فختی

مطا

فختی و صادک ضمی و و اوک تشدید یله شول نسنه در که انوک اوزنه قرار اولن اوله المضاء میمک فختی
 و الفک مدبله بر نسنه نکه اولق بقال مضی فی الامر مضاء اذا نقذ قال جریر یحارین الهوا غیر ماضی و یوما
 تری منهن غول تقول و انقارده الی اصله للضرورة لانه یجوز فی الشعر ان یجری الحرف الممثل یجری الحرف
 الصبیح من جمیع الوجوه لانه الاصل الامضاء همزه نکه کسری و الفک مدبله بر نسنه بی کچورمک تقول
 مضیت الامر اذا نقذته المضی فختنه و صادک کسری و تشدید یله کچمک تفعل و زنی اوزن در معنای
 مز بوردن المضواء میمک ضمی و صادک سکونی و الفک مدبله ایلر و کچمک تقدم معناسنه المطا میمک فختی
 و الفک قصر یله ارقه ظهر معناسنه الامطاء همزه نکه فختی و میمک سکونی و الفک مدبله جمی ارقه
 معناسنه المطی میمک فختی و یانک تشدید یله یو کچون و یو کچون اولن طوار المطیه میمک فختی و یانک تشدید یله
 واحدی ذکر اولن طوارک بری معناسنه المطایا میمک فختی و الفک قصر یله جمی ذکر اولن طوارلر معناسنه
 پس مطی واحد و جمع و مذکرومونت اولور و مطایا فعلا و زنی اوزن در اصلی فعایل در خطایاده ذکر
 اولن کبی تقدیم و تاخیر اولن تشدید و ابو العیثیل ایتدی مطیه مذکرومونت اولور و اممی ایتدی مطیه
 شول طواردر که سیرن اوزاده مطودن ماخوذ در مد معناسنه التملی فختنه و طانک کسری و تشدید یله
 اللرن اوزدوب صالتی صالتی بوریک اختر معناسنه و بعضیلر ایتدی تحلی مطیطة دن ماخوذ در و مطیطة
 شول قوی صودر که حوضک دینده اولور بومقوله صوی مطیط دبدیلر سوب اوزند غیچون پس
 بو تطینت کی درطن دن و تقضیت کی در تقضض دن و تقضض قوش اوچر کن اشغه سوزلمکه دیرلر المطواء
 میمک ضمی و طانک فختی و الفک مدبله غلواء و زنی اوزن غرق معناسنه اسدر و غلواء غن معجمه یله حددن
 تجاوز ایتکه دیرلر المطو میمک فختی و طانک سکونی یله چاکمک مد معناسنه تقول مطوت بالقوم مطو اذا مدت
 بهم فی السیر الامطاء همزه نکه و تانک کسری یله بر طواری مطیه ایدنک ابو زیدروانی اوزن تقول امتطیتها
 اذا اتخذتها مطیه و لموی ایتدی انتظار طواری مطیه قلعه دیرلر تقول امتطیناها ای جعلناها مطایانا المطو
 میمک کسری و طانک سکونیه خر ماضی عذق النخلة معناسنه المطاء میمک کسری و الفک مدبله جمی
 خر ماض القلری معناسنه جروله جرای و جروکلب یا وریسنه دیرلر و مطو بر نسنه نکه نظیره و مصاحبنه
 دخی دیرلر المعامیمک کسری و الفک قصر یله بفرسق که اعضای باطنه دن در الامعاء همزه نکه فختی و الفک
 مدبله جمی بفرسقلر معناسنه و فی الحدیث المؤمن یا کل فی معی واحد و الکافر فی سبعة امعاء و یوتخیل در
 زیرامو من حلالدن غیری نسنه اکل ایتیموب خرامدن و شبهه لو اولن نسنه لردن احترازا ایدر و کافر مبالات
 ایتیموب هر نه بولور سه اکل ایدرنه طریقدن اکل اولنوب نه کیفینیه اکل اولفاسین ملاحظه قلزم معاصو
 اقد یسنه دخی دیرلر مسیل ما معناسنه المعومیمک فختی و عینک سکونیه شول خرامدر که رطب اوله ابو عبید
 روایی اوزن و مز بورا ایتدی قیاس بو ایدی که واحدی معوة کله لکن اسماع اولنما مشدر دبدی المعوة
 میمک فختی و عینک سکونی یله شول خرامدر که اکا فی الجمله ییوست عارض اوله المقور میمک فختی و قافک
 سکونیه قایجی اچوب مجلا قلیق تقول مقوت السیف اذا جملو تعالی روایه یونس عن الخطاب و اینه ده
 و طشت مثالوده دخی حال بومقوال اوزن اولور حنی مقاسنانه دیرلر دیشلر بی پاک ایتدی معناسنه و مقو
 مالی صقلنه دخی دیرلر یقال امق هذا مقوک ای صنه صیانتک مالک المکاه میمک ضمی و کافک تشدید یله و الفک
 مدبله چوبان الدنقچی دبدکری قوش شبان فرب معناسنه الماکا میمک فختی و کافک کسری و مدبله

مما

مقا

جعی ذکر اولن قوشلر معناسنه المکاء ميمک ضمی وکافک تخفیفی الفک مدله صفاق صفر معناسنه وصقلق
 چالغه دخی دیرلر المکو ميمک فخی وکافک سکونی ايله ککذلک صقلق چالمق بقال مکایکو مکو اومکاء
 اذ صفر قال الله تعالی و ما کان صلونهم عند البیت الامکاء و تصدیه و تصدیه صادمه ايله ال چالمق در
 تصفیق معناسنه و بو مقامه صاحب صراح مکائی شخولیدن ايله تفسیر ایشدر غلط در زرا شخولیدن
 چاغرمق معناسنه در شفیلمیدن ککر کدر تا کد صقلق و یرمک معناسنه اوله و مکو وحشی اولن جانور
 ایشنه دخی دیرلر الامکاء همزه نکه فخی والفک مدله جعی ذکر اولن اینلر معناسنه المکاء ميمک فخی
 والفک مدله بلانمک خرو جالر یمن الدیر معناسنه ابو عبیدہ روائی اوزن بقال مکت استه تکر مکاء المکاء
 ميمک فخی والفک قصیر بله نلکی و طوشن و انله شمیمه اولن جانورلر اینی در النکی فختینله وکافک کسری
 و تشدید بله ات ککوزن دینه سوروب قائمق بقال تمکی للفرس اذا حک عینه برکته وکاه اولور ميمک
 متوضی معناسنه ده کلور شکم شاعرک شعرند کالمکی بدم القتل واقع اولمشدر کالمق فی و التسمی
 معناسنه و مکال علدن برکیوب ناسوراقی بلغه دخی دیرلر بقال مکیت یمن العمل من الباب الرابع اذا مجلت
 من العمل و مجل جمیل ال ایشدن ککه دیرلر یعقوب ایتدی بن بونی کلا ییدن استماع ایتدم ميمک بیل ميمک کسری
 ومدی و همزه نکه دخی کسری ومدله یسم در کمرک در ميمک الفظی ايله ایل لفظندن و ایل عبرانی یا خود سربانی
 لغنی اوزن الله دیکدر یس عبد الله اسمنه شمیمه اولور شکم مرور ایشدر ميمک یس ميمک کسری ومدی و همزه نکه
 کسری بله بمعناه لغه فیه علی روایه ابن الصمیت ميمک کسری ومدله بمعناه اخفش ایتدی همزه ايله
 و همزه سزلت در قال الشاعر فی شعره و یوم بدر لقینام کلامد دیر فرغ النصر ميمکال و جبریل التلمیة علی وزن
 التریمة برکسته فی رنسنه ايله متاعلندر من بقال ملاک الله حبیبک ای متعلک و اعاسک معطو بلا قال الشاعر
 فی شعره قد کنت ارجوان املاک حقیقه لخال قضاء الله ذون رجائیه التملی فختینله و لامک کسری و تشدید بله
 برنسنه ايله ممتنع اولمق تقول تلمیت عمری ای استمعت منه و بقال لمن لبس الحدید ابلت جدید اولمیت
 حبیبای یعنی جدیدی اسکوب حبیبکله مدت مدیده ده معیشت قیل الملاوه ميمک فخی و لامک تخفیفله
 زمان طویل و ميمک ضمی و کسری دخی لغت در تقول اقت عنه ملاوه من الدهر و ملاوه و ملاوه ای حینا
 و برهه و تقول ملاوه ملیتها یعنی تمتع و تعیش زمانی در الملاوه ميمک فخی و لامک سکونی ايله بمعناها و ميمک
 ضمی و کسری دخی لغت در فرار و اونی اوزن الملی ميمک فخی و یانک تشدید بله ز ماندن بر مقدار که طول ايله
 متصف اوله بقال اقام ملیا من الدهر قال الله تعالی و اهجری ملیا ای طویلا و مضی ملی من النهار ای ساعه
 طویل و الملا ميمک فخی والفک قصیر بله صحر امله کچه ايله ککوندن معناسنه اولن ملوانک واحدی دخی
 کلور علی ماسیحی عقیب ذلک الملوان فختینله صغه تنبیه اوزن کچه ايله ککوندن زلیل و نهار معناسنه
 بقال لا فعله ما الخلف الملوان لا ملا همزه نکه کسری والفک مدله مدتی اوزن تمق تقول ملیت له فی غیه
 ای اطلت و املی الله ای امهله و طول له و املا طوارک اینن اوزن تغه دخی دیرلر تقول ملیت للبعیر اذا وسعت
 له فی قیده و املا حروف کتایی جمع ایشکه دخی دیرلر تقول ملیت الکتاب املی و املا لته لفتان جید تان جاءهما
 القرآن المنا ميمک فخی والفک قصیر بله بطمن کدانوکه وزن اولنور که اولوز سکسان مثقال در المنون فختینله
 تنبیه سی الامناء همزه نکه فخی والفک مدله جعی و منامن دن افعمدر و مناقدن دخی دیرلر بقال مناله المنانی

ای قدر

ملا

ای قدر و منا مقابل معناسنه ده کلور یقال داری مناد ارفلان ای مقابلهتا و فی حدیث مجاهدان الحرم حرم
 مناه من السموات السبع و الارضین السبع ای قصره و حذو ه یعنی حرم شریف ذکر اولن انلره مقابلدر و کاه
 اولور منامنازلدن رحیم اولنور ضرورت شعر ایشون ته کشم لیدده واقع اولمشدر و لکن بو ضرورت قبیحه در
 المنی ميمک فخی و یانک تشدید بله ایلک ماء رجل معناسنه و بونک استعالی تشدید بله در اگر چه مذی و وودی
 کله لنده استعمال تخفیفله در و وودی ملا عبه و بره نله کان صولدر و قجن رجل ازال منی قلدی معناسن
 د باسلر منی الرجل دیرلر من الباب الرابع الامناء همزه نکه کسری والفک مدله کذلک ازال منی معناسنه در و قوله تعالی
 من منی یقری بالتاء علی النطفه و بالياء علی المنی و امنامنا به کلکه دخی دیرلر این الا عرابی روائی اوزن بقال امی
 القوم اذ اتوا منی و منی مکده بر موضعک اسمی در علی ماسیحی الاستثناء همزه نکه و یانک کسری بله ميمک خرو ج
 طلب ایتک بقال سنی الرجل اذ استدعی خروج المنی المنیه ميمک فخی و نونک کسری و یانک تشدید بله اولموت
 معناسنه و مزبور منیه دیرلر مقدار اولد عیون المنایا ميمک فخی والفک قصیر بله جعی موملر معناسنه المنیه
 ميمک ضمی و نونک سکونیله مقصود منی معناسنه المنی ميمک ضمی والفک قصیر بله جعی مقصودلر معناسنه و منیه
 النافه شول کونلره دیرلر که ناکه حامله فالمشیدر قالما مشیدر اول کونلره ده ییلنور که اولر کک ناکه یه وارد و غی
 کوندن صکره یکن اولن بش کچه در بقال هی فی منیتها یعنی ناکه ذکر اولن ان یا مددر الامناء همزه نکه و یانک کسری بله
 ایلک مجامعت ایتسن طلب ایتک تقول امتنی للفعل علی البناء للجهول و امتنامنی نام موضعه کلکه دخی دیرلر علی
 ماسیحی عقیب ذلک بقال امتی القوم اذ اتوا منی علی روایه یونس منی ميمک کسری و نونک فخی و تشدید بله مکة
 مشرفه ده بر موضعک اسمی در مذکر و منصرف در الامنیه همزه نکه ضمی و نونک کسری و یانک تشدید بله
 مقصود الامانی همزه نکه فخی و نونک کسری و یانک تشدید بله جعی مقصودلر معناسنه النی فختینله و نونک
 کسری و تشدید بله برنسنه ای و موق النمیة علی وزن التریمة او مدرق تة قول تمنیت الشی و منیت غیری ثمیة و فخی
 اوفق معناسنه دخی کلور تة قول تمنیت الکتاب اذ اقرأته قل لله تعالی و منهم امیون لا یعلمون لکتاب الامانی و یقال اهذ
 شی و یته امشی ثمیة ای قرأته و فخی کذب ایتکه دخی دیرلر یقال فلان یمنی الاحادیث ای یفتعلها و یومین دن
 مقلوب در و مین کذب دیرلر المنو ميمک فخی و نونک سکونیله صنامق المنی ميمک فخی و نونک سکونیله کذلک صنامق
 تقول منو و منیته اذ التلمیته و ابتلا تجر به به دیرلر الملاوه ميمک کسری بله جزا معناسنه یقال لا منینک منا و نلک ای
 لاجزینک جزاءک الممانات ميمک ضمی ايله برنسنه ای اکلندر مک عا طله معناسنه و ممانات انتظان دخی دیرلر و ابو زید
 ایتدی ممانات مکافات معناسنه دخی کلور تقول مانیتهک بلا همزه یعنی کافا نکه مناة ميمک فخیله هر بل و خراعه
 قبیله سچون بریتک اسمی در صنم مخصوص معناسنه که مکده مشرفه ايله مدینه منون مابینده واقع اولمشدی
 و اخرنده و لان هانائیت ایشوندن و بونک ووزنه ايله دخی وقف و اتمق لغت در المنوی فختینله و یانک تشدید بله مناه
 منسوب اولان کسنه و عبد منات بن ادبن طابخه و زید بن مناة بن تمیم بن مربرر کسنه نکه دیرلر مد و قصر جازدر
 یعنی عبد مناة و عبد مناة جازدر المومة ميمک فخی و وواوک سکونیله بریه مفازه معناسنه الموامی ميمک اولک فخی
 و ثانیته کسری و مدله جعی مفاوز معناسنه و ابن السراج ایتدی موماتک اصلی موموة در فعالة ووزنی اوزن پس
 بو مضاعف در و او مفرک و ما قبلی مفتوح اولد غندن و تری الفه قاب اولنوب موماة و لمشدر دیدی المها
 ميمک فخی والفک قصیر بله بیان صغری بقرو حشی معناسنه المها ميمک فخی ايله واحدی ذکر اولن ان صغر لک بری
 معناسنه و مهارة بلور دخی دیرلر که صر چه جنسند در المهورات فختینله جعی ذکر اولن ان صغر لک معناسنه و مهوات
 بلور معناسنه اولنک دخی جعی کلور المیهات فختینله کذلک جعی بلور لک معناسنه المها ميمک فخی والفک قصیر بله صغر
 زیاده اق و اراق اولمق تقول مهت و مهاتی دیا ضه المها ميمک ضمی ايله ایلک صوی در که ناکه رجمه در و بویاتی در

موم

مها

المهي ميمك غمي والفك قصر بيله جمعي ابن السراج وزن رطبة بيله رطب وعشرة ايله عشر كي ورطبة خرمائه
 وعشرة رجس اغاجه ديرلر كه صمعي واردرالمهوميك فقي وهانك سكونيله شول سوت دركه رقيق ولوب كثيرالماء
 اوله ومهوسوت ذكر اولنن وجه اوزن اولمغه دخی ديرلر الماوه ميمك فقيله بمعناه يقال مهو اللين يهو مهو او مهاوة
 من الباب الحامس وهو روفقه اولن قلمجه دخی ديرلر سيف رقيق معناسنه ومهوعبد القيس قيله سندن رجاعتك
 باياسی اسمی دخی كلورالامها همزه نك كسری والفك مد بيله سودی كثيرالماء قلى تقول امهية انا واما قوی قازن
 كسنة صوبه ايرشمكه دخی ديرلر بقال حفرا البير حنى امهي وهي لغة في اماء على القلب واما هاد موری كسكين اتمكه
 دخی ديرلر تقول امهيت الحد اذا احدوها واوز بد ايتدی امهاد موز صوو ريمكه ده ديرلر تقول امهيت الحد بده
 لداستقيتها مام ولها اتي سكرتدروب قير درمغه دخی ديرلر تقول امهيت الفرس اذا جريته واجيته المماء ميم اولك
 كسری ونايتك سكوني والفك مد بيله سودی رقيق وان ناقة يقال ناقة تمها اذا كانت رقيقة اللبن الموهوميك فقي
 وهانك سكونيله شول مني دركه رقيق اوله المماء ميمك فقي والفك مد بيله او قده اولن عيب در بلك جهنندن
 مية ميمك فقي ويانك تشد بد بيله بر عورتك اسمي دري ميمك فقي ويانك تشد بد بيله كذلك بر عورتك
 اسمي در فصل النون الثاني نونك فقي وهمزه نك سكونيله بر نسنة دن اراق اولمق تقول نائيه ونايت عنه بمعنى
 اذا بعدت ونايتي بادر اطرافه خرق قازمنه دخی ديرلر تقول نائيت نوي او سيحي تفسير النوي انشاء
 الله تعالى الان همزه نك كسری ونونك سكونيله اراق ايتمك الان همزه نك وتانك كسرى بيله اراق
 اولمق تقول نائيه فائتاي ابعده فبعد واناء بادر اطرافه قازمنه دخی ديرلر بغير صوبي كرمسون
 ديوتقول نائيت نوي او نويك تفسيرى عن قريب كملور انشاء الله تعالى المتناي ميمك غمي ونونك سكوني والفك
 قصر بيله اراق يرموضع بعيد معناسنه ومنه اى خيمه اطرافه قازن خرقه دخی ديرلر النوي نونك غمي
 وهمزه نك سكونيله شول خرق در كه خيمه نك اطرافه قازنلر النوي نونك غمي وهمزه نك كسرى وبلك
 تشد بد بيله فعول وزنى اوزن جمعي ذكر اولن خرق معناسنه النوي كسرينيله ويانك تشد بد بيله كذلك جمعي
 كسري كسريه تابع قلمقه الان همزه نك فقي ونونك سكوني والفك مد بيله كذلك جمعي الان همزه نك فقي ومدي
 والفك مد بيله كذلك جمعي همزه ايله نونى قلب مكن ايتمكه انا ايله الباركي النوي نونك غمي وهمزه نك فقي والفك
 قصر بيله كذلك بادر اطرافه اولن خرق در نوبه لقت درن نون مفرده نك فقي ايله ناي ناي دن امر در تقول
 نونك چادر اطرافه اولن خرق صلاح ايت معناسنه وحقن نونك اوزن وقف ايتسك نه ديرسن نونك فقي
 وهانك سكونيله ووزن بد ايد كاري كي اولور كه وقف اولند قده رده ديرلر نظريت معناسنه النوي خيميله
 واولك تشد بد بيله اراق اولمق تقول ناي الشى غني من الباب الاول اذا ابتاعد الانباء همزه نك كسرى ونونك سكوني
 والفك مد بيله بر نسنة في دفع ايتك تقول انيته اذا دفعته عن نفسك وفي المثل الصدق بيني عنك لا الوعيد
 يعني حالت خربيه غايه مسمي دفع ايلين بر نسنة في وقوعه كتور مكدور مجرد تدهد بد دكلد و ابو عبيد ايتدي بويي در
 بلا همز وبعصيل ايتدي همزه ايله در اينادن يعني سنوك حقيقتك دن خبر ووزن فعلك در قولك دككدر ووزنو
 قلى كسمكه دخی ديرلر بقال نبال سيف اذ لم يعمل في الضربة وخر بيه قلى ايله اولن نسنة يديرلر و نوبكوز بر نسنة في
 كورمكه قمنور ايتك معناسنه ده كلور تقول بيا بصري عن الشى ويريك هوا سي ركسنة به موافق دوشمكه دخی
 ديرلر بقال نبال فلان منزله اذ لم يوافق به ركسنة به فراشي موافق دوشمكه دخی ديرلر بقال نبال فلان فراسه اذ لم
 يوافق كذلك القايه بانك كسرى ويانك تخمينيله مثولي ياي دركه كرشى اندن اراق اوله النبوة نونك فقي ويانك
 سكونيله شول ردر كه مرقع اوله اكر نبي بوندن ما خود اولوب ساير خلق اوزن شرف مراد اولور سه اصلي غير

مهموز اولور يس بوفعل جعني مفعول اولوب تصغيرى بنى وجمعي انبياء كلور النبوة نونك فقي ايله بمعناها النوي
 نونك فقي ويانك تشد بد بيله بيمامبر وبنى جمع دخی كلور بوكسك رلر معناسنه الناي بانك كسرى ومد بيله واحد
 بوكسك بمعناسنه غاز ايله غزي كي النوي نونك فقي وتانك كسرى ويانك تشد بد بيله كمييلر ملاحون معناسنه
 النوي نونك غمي ومدي وتانك تشد بد بيله واحد و جوهر نك بوكله في بويابه ايراد ايتسمى محل كلامد رز راطاهر
 بودر كه اياي مشدده اياي نسبت اوله وبومعناي باب تاده ايراد ايتسمى موييد اولور مكر كه باب تاده ايرادى جوهر
 حروفه نظر او بويابه ايرادى اياي مشدده نك كليه ارمونه نظر ادر بيله التناونك فقي والفك قصر بيله شاكى
 در معناه بوقدر وار كه نشا تدم نونله صيرده وشرده استعمال اولور و تباخير ده استعمال اولور وخاصة النوي
 نونك فقي وتانك سكونيله لظهار معناسنه در تقول نثوت الخير نثوت اذا الطهرة التناي تانك فقي وتانك كسرى
 ومد بيله بر نسنة في تدكري ايتمك بقال تانو الشى اى نذكروه النجاة نونك فقي والفك مد بيله خلاص بولمق تقول نجوت
 من كذا نجاة النجاة نونك فقي والفك قصر بيله بمعناه ونجاة كذلك سرعت وسبقت معناسنه دخی كلور تقول نجوت
 نجاة ونجاة سرع اولن ناقة به دخی ديرلر ونجاة عصا به ويايه شبيه اولن نسنة به صاح اولن اغاجه دخی ديرلر
 يقال فلان في ارض نجاة اى ذات اشجار مذكورة ونجاة بوكسك ره دخی ديرلر كويلا سيلدن خلاصه سبب
 اولور الناجية جيمك كسرى بيله شول سرع اولن ناقة در كه اكاكم بر سه خلاص بولور الناجي جيمك كسرى ومد بيله
 مذكري سرع اولن دوه معناسنه بقال البعير ناجي بجو هو ورا كيمه النجاة ميمك فقي ونونك سكونيله نجاة
 بولاجي رخص معناسنه تقول الصدق نجاة النجاة على وزن التربة بمعناه وقرى بهما قوله تعالى فاليوم نجيتك
 بيدك المعنى لانفعل بل نهلك يعني اليوم استفهام انك اري اوزن در بغي بد نكله نجاة ميسر دكل البته هلاك
 مقرر در ديك اولور يس كلامه لانفعل مقدر درو وبعصيل ايتدي نجيتك نوقعك على نجوة من الارض فنظرك
 معناسنه درو نجوه سو برندي يغمنه ديرلر زرايد نك ديدى وروحك ديدى ونجيه رى يومغه دخی ديرلر خرق
 خوفندن اوري يقال محي فلان ارضه نجيه اذ كبها مخافة الفرق الاستجاء همزه نك وتانك كسرى بر سه
 ايتمك بقال استجى اى اسرع وفي الحديث اذا سافرتم في الخدوبة فاستجئوا لوجد وبه قتل زمانه ديرلر واستجاء موضع
 نجاسنى مع ايتمكه يا خود غسل ايتمكه دخی ديرلر واستجاء يايك كرشن چمكه دخی ديرلر ومستمحي اصل كرش
 ايشلين در بفر سقندن نجاست چقر دغيچون واستجاء غي قطع ايتمكه دخی ديرلر بقال فلان في ارض نجاة مستجى
 من شجرها العصي والقسي ونجاستك تفسيرى لان مرور ايتدي واستجاء تازه خرمائه ايرشمكه دخی ديرلر بقال مستجى
 الناس في كل وجه اذ الصابو الرطب واستجاء ماني اغندن دوشمكه دخی ديرلر تقول استجيت النحلة اذا التقطت
 رطبها واستجاء اغاجي كوكندن كسمكه دخی ديرلر تقول استجيت الشجر اذا قطعت من اصله وبابوزيد واپي در
 نونا جيه جيمك كسرى ويانك تخفيفيله عرب طايغه سندن بر قومك اسمي در الناجي جيمك كسرى ويانك تشد بد بيله
 قوم مزبون منسوب اولن كسنة ياي وهايي حذف ايدرلر الجونونك فقي وجيمك سكونيله بر كسنة نك
 اغز بنى قحولمق تقول نجوت فلانا اذا استنقته ونجو السبع ريجي جانورك نجاسنى ونجو مطلقا بطندن چقن
 نسنة به اطلاق اولور ونجو بر كسنة دن حدث ظهور ايتمكه دخی ديرلر بقال نجاة الغايط نفسه بجو على
 رواية الاصمى ونجواغ بوداغ كسمكه دخی ديرلر تقول نجوت غصون الشجرة اذا قطعها ونجو شول بلوده
 دخی ديرلر كه يغوري دوكله النجاة نونك كسرى والفك مد بيله جمعي ذكر اولن بلو تله بحرله بحاركي ونجو سره
 دخی ديرلر ونجو كز لوسو بلسمكه دخی ديرلر بقال نجوة نجو اذا سار رته الانجاء همزه نك كسرى والفك مد بيله
 قور تمق تقول انجيت غيري وانجا نجاست احداث ايتمكه دخی ديرلر بقال انجي اى احدث وانجاد وانا نبي ايتمكه

نجا
نجا
نجا

دخی دیرل بقال شرب دوا واما انجاء ای ماما و انجاء و نهنگ در یسن صوبه دخی دیرل بقول انجیته اذ اسامخته
 و انجاء کسینه یانچ کسرمکه دخی دیرل بقول انجیت غیری و انجاء بود اغن کسمکه دخی دیرل اوز بدو وایی اوزن
 بقول انجیت قضیما من الشجرة اذ اقطعت و انجاء بلوت دوغکه دخی دیرل ابن السکیت وایی اوزن بقال انجیت
 السحابه اذ اولت البانونک ففی والفک قصر به دو و نهنگ در یسن صوبه دخی دیرل بقول نجوت جلد البعیر عنه اذ اسامخته
 و انجاء و نهنگ در یسنه دخی دیرل نته کم بعض اشعاره نجاء الجلد واقع اولدقه فر البتدی فجا کله سن جلد اضافت
 ابتد زیر عرب طایفه سی کاه اولورشی کندی نفسنه مضاف ایدرل رقی لفظی مغایر اولسه باری تعالی بنک
 حق البقیق و لد اراخرة بیوردی کبی و انجاء فیه انجاء دخی دیرل البجوة نونک ففی و حیمک سکونیه یوکسک
 به دیرل کویا که سیلیدن مجات ویرر البجوة نونک ضمی و حیمک ففی و الفک مدیه کرفک ثقلی معنا سنه مطو کبی در
 وزنا و معنی البجوة نونک ففی و حیمک تخفیفیه رده و سفت و لوق ابن الاعرابی وایی اوزن بقال بین و بین فلان بجوة
 من الارض ای سعه المناجاة میک ضمی ایله کیز لوسو بلشیمک بقول راجیته مناجاة اذ اسار رتقا الانجاء همزه ننگ
 و تانک کسری و الفک مدیه خلق بریه کز لوسو بلشیمک التناجی تانک ففی و حیمک کسری و مدیه بمعناه بقال انجاء قوم
 و تناجوا اذ اسار و انجاء کسینه فی مناجاته مخصوص قلغه دخی دیرل یعنی مخصوص سرداش ایدنکه دیرل البجوی
 نونک ففی و حیمک سکونی و الفک قصر به اسم در سر سو بلشیمک معنا سنیدن و باری تعالی بنک و اذ هم بجوی دیدی
 و فیعلم هم البجوی دیدی مجاز در زیر البجوی انلرک فعلی در انلرک ذاتی دکلدر تنکم قوم رضی دیرل حالاکه رضی
 قومک فعلی در نفسی دکلدر پس ر جل عدل قیلندن اولور انجی نونک ففی و حیمک کسری و یانک تشدیدیه
 فعلیل و زنی اوزن مثول کسینه در کسینه ایله سر لسه سور بلشیه الانجیته همزه ننگ ففی و حیمک کسری و یانک
 تخفیفیه جمعی اهل سر اولنلر معنا سنه و اخفش ابتد کاه اولور نجی جمع معنا سنه استعمال اولور صدق کبی
 قال الله تعالی خلصوا انجیاء و فر الابدی کاه اولور نجی و بجوی اسم اولور و کاه مصدر اولور البجوی نونک ففی و
 و حاء مهمله ننگ سکونیه قصد معنا سنه و طربق معنا سنه ده کلور بقول نجوت نجوت ای قصدت قصدک
 و نحو صرف معنا سنه دخی کلور نجوت بصری الیه اذ صرفته و نحو کلام عربی امر ل یجوز اولان علمه دخی
 دیرل البجوی مثله و اولک تشدیدیه جمعی علوم نحویه معنا سنه حکمی عن اعرابی نه قال انکم لتتظرون فی نحو
 کثیره فشبها بعتو و هو قلیل یعنی عتو مصدر در مصدر تشبیها کلشدر زیر ابو مقوله جعله مطرد اولان
 یادر ندیه ندی و عصا ایله عصی و حقایله حتی کبی و حقوقا مهمله و قافله از ر معنا سنه در الانجاء همزه ننگ
 کسری الفک مدیه نظری بر دین ارمق بقول انجیت عنه بصری ای عدلته و انجاء اصول جانبه اعتماد ایتکه دخی دیرل بقال
 انجی فی سره اذ العمد علی الجانب الا بصر الانجاء همزه ننگ و تانک کسری بمعناه و انجاء بمعناه اصلدر اندن صکره
 انجاء نسنه یه میل و اعتماد معنا سنه استعمال اولندی و انجاء کسینه ارقری کلکه دخی دیرل بقول انجیت لفلان
 اذ عرضت له و انجاء کسینه بوزنه ارقری بقی قومغه دخی دیرل بقول انجیت علی حلقه السکین ای عرضت التخیه
 علی وزن التریبه ترسنه یی مکنندن ارمق التقنی فحتمله و حانک کسری و تشدیدیه بر کسینه مکنندن ارمق
 بقول انجیته عن موضعه تخیه ففی بنحو نونک ففی و حانک سکونیه عربدن بر قومک اسمی در انجی نونک
 کسری و حانک سکونیه یاغ نلومی زق العین معنا سنه الانجاء همزه ننگ ففی و نونک سکونی و الفک مدیه جمعی
 ذکر اولنن نلوملر ابو عبیدروایی اوزن و فی المثل استغل من ذات العین و ذات العین نیم الله بن ثعلبه جماعتندن
 بر عورت در که زمان جاهلیته یاغ صتار دی خوات بن جبر الانصاری انوکه یاغ بازار ایدرکن نلومک برن
 جوزوب یاغ کور دکلکه مزبون بیوفی طوت اول بیرن دخی کون لوم دیوب عورت ایکی الیه ایکی نلومک اغزن

طوتق لازم کلچک مزبون ننگ اوزر ننگلوب مجامعت لیدوب فرار ایتش اسکانه مثل مزبور ضرب اولنم
 بعد خوات اسلامه کلوب غرای بدن حاضر اولشدر حتی و کون رسول اکرم صلی الله علیه و سلم مزبون کیف
 شرا و ک یاغوات دیوب نسنم ایتش یار رسول الله قدر زق الله الخیر و اعوذ بالله من الخور بعد الکوردیش و حور
 فتح حاء مهمله و سکون و اوله نقصان معنا سنه و کوروزن مزبور اوزن زاده معنا سنه در و معنی حق تعالی خیر لو
 نسنه دن یعنی دین اسلامدن ارمعون دیک اولور اهل المحاة میک ففی و نونک سکونیه اراق اولان قوم در که
 اقر باه لیلر و منجاة صوچکن ناقصک یولنده دخی دیرل رقی الصانیه معنا سنه الناحیه حانک کسری به طرف
 النواهی حانک کسری و مدیه جمعی اطراف معنا سنه النخوة نونک ففی و حاء بمعناه سکونیه اولور کبی و عظمت
 معنا سنه الانجاء همزه ننگ و تانک کسری به اولور لوق اطراف را میک بقال انجی فلان علینا اذ انجی و تعظم النداء نونک
 کسری و الفک مدیه اواز صریت معنا سنه و کاه اولور زنی مضوم ایدرل دعاء و رغاء کبی و رغاء مهمله و غین بمعنه
 ایله دوه اوازی در و زنا چاغرمق معنا سنه ده کلور المناداة میک خمیله بمعناه یقال ناداه مناداة و ندای صاحب
 و مناداة بر کسینه ایله محل مکالمه اولن برده جمع اولوب مضاعفت ایتکه دیرل بقال ناداه اذ اجالسف فی النادی
 و سیمی تفسیر النادی ان شاء الله تعالی التنادی نونک ففی و دالک کسری و مدیه چاغر شمع یقال تاد و اذ نادای
 بعضهم بعضا و نادای مجلس مکالمه به جلوس ایتکه دخی دیرل بقال تاد و ای تجالسوا فی النادی و نادای عن قریب
 تفسیر اولنور ان شاء الله تعالی الندی نونک ففی و دالک کسری و یانک تشدیدیه فعلیل و زنی اوزن قومک
 برده جمع اولوب مکالمه و مشاوره ابتد کاری موضعه دیرل الندوة نونک ففی و دالک سکونیه بمعناه النادی دالک
 کسری و مدیه بمعناه کذلک المنتدی میک ضمی و نونک سکونیه و الفک قصر به بمعناه کذلک و اگر قوم متفرق
 اولسه لرا کندی دیرل و مکة مشرفة ده اولان دار الندوة که اند جمع اولوب مشاوره ایتکه یجوز فی قصی نام کسینه
 بناتشیددی بومعاندن کادار الندوة دیوب نسنه اولشدر و نادای کاه اولور که اهل نادای معنا سنه کلور نته کباری
 تعالی بنک فلیدع نادیه قولنده نادای عشیرت معنا سنه در که عشیرت اهل نادیه دیرل نادای انلرک مکانی و مجلسی در
 ننه کم تقوض المجلس دیرل قافله و ضاد بمعناه اهل نادای اولدی معنا سنه الندوة نونک ففی و دالک سکونیه
 ذکر اولنن مکان حاضر اولور بقول ندوت اذ حضرت الندی لانداه همزه ننگ و تانک کسری بمعناه و ندوت خلقی ذکر اولنن
 مکان جمع ایتکه دخی دیرل بقول ندوت القوم اذ اجتمعهم فی الندی و ندو سفا ایتکه دخی دیرل بقول ندوت اذ اجدت
 و ندو دوه ایکی صوابیچمک مابیننده او تلمعه دخی دیرل بقال ندت الابل تند و ندو من الباب الاول اذ ارجعت بین
 الغلل و النهل و علی النبی مرتبه ایتکه و نهل اول مرتبه ایتکه دیرل و ندو و انجاء دخی دیرل بقال هذه الناقة تندو
 الی نوق کرام ای تنزع فی النسب الناهیه دالک کسری به و یانک تخفیفیه ذکر اولنن دوه لرا نندی نونک ففی و الفک
 قصر به سفا یقال سن للناس الندی فندو اولدی بر نسنه ننگ ففی دخی دیرل مدی کبی و ندی اواز اراغه کتکه دخی دیرل
 یقال فلان ندی صوابیچمک فلان اذا کان ابعده صوتا منه و ندی ایت یاغنه دخی دیرل شجم معنا سنه و ندی بغمون و
 یما کافه ده دیرل لانداه همزه ننگ ففی و الفک مدیه جمعی یغورلر و غلر معنا سنه الاندیه همزه ننگ ففی و دالک کسری به
 کذلک جمعی تهم بعض اشعاره کلشدر لکن شاذ در زیر ابو وزن الفهم و ده اولان کلهیه مخصوص در کساء ایله کسینه
 کبی و ندی تازه او نه دخی دیرل دکلکه معنا سنه و ندی کوندن بقی چیه و سدی کچه بقی چیه دیرل و کاه اولور که
 بونلرله بر کسینه تسمیه اولنور و ندی رده اولان غه دخی دیرل بقال ندی الشی من الباب الرابع فهو نند مثل تعب فهو
 تعب و بقال ارض ندی به تخفیف الباء و لا تقل ندی به تشدید الباء الندی ان فحتمله یاغ یقال شجر ندی ان ای رطب
 نادای لکف دالک کسری و کاف ففی و فانک تشدیدیه الی اچن کسینه سخی معنا سنه التندی فحتمله و دالک کسری

و مدله بر كسنه اظهار سخايتك بقال فلان بتندي على عهده و ده ايكي ايجمك ما بيننده اولي بقال شدت لايلى
 اذ اخرجت بين العلل والنهل وقد ذكر تفسيرهما انما الانداه همزه نك كسرى والفك مدله دوه في ذكر اولئان طر بقاله
 اولئق التنديه على وزن التريه بمعناه تقول انديت الابل وندبته انديه وانداه ونديه برنسنه في غناك بمكة
 دخي ديرل بقال نديته انا وندبته نديته المندى ميمك خمي وذلك تشديدي والفك قصير بله ذكر اولئان دوه نك
 اولئد وغيروا معي لندى منديات اولئد غي رده دخي نديته كم عرب طايغه سندن ايكي قوم برى برله بر راجون
 ختموت ايد يلك نك كسرى ابدى مركز و ما حنا و خرج نسا بنام و مسرح بهما و مندى خيلنا معي كوندلر
 ديك و كز و نسا مطر مشه جقد و غي و قوز بلر مكر دكي رد ددى الندوة نونك خمي و ذلك سكويه دوه نك
 صوايحجك رى المنديات ميمك خمي و نونك سكوي و ذلك كسرى بله فصاحت و قباح و برنسنه لرحنات
 معناسنه تقول ماندت بشي تكرر ههه من الباب الرابع النونونك فخي وزاء معجه نك سكويه صير مق النونان
 فختينله بمعناه بقال نرايز و نراون و نراون في المثل نراون و نراون اسجمل الفرار و فرار نك فخي و راء اولك تخفيفيله بيان
 صغر نك اوردى معي مز بور سيد اولوب اينكه مخرمه دقه لى كوروب اولينلر دخي مخر و زو و كوكل برنسنه
 ميل ايدوب حكيمكه دخي ديرل بقال قلمي بنز و الى كذا اي نازع اليه نراون نونك كسرى والفك مدله اركك ديشي
 اوزر ينه مخر مق بقال نراون الذي نراون من الباب الاول ايضا و بونون طر نقلي و جتال طر نقلي اولان حيوانه
 و سباعه استعمال اولئور الانراون همزه نك كسرى والفك مدله اركي دشي اوزر ينه مخر اقق التزبه على وزن التريه
 بمعناه تقول نراون نراون نونك خمي و نونك تخفيقي والفك مدله بر مرصد ركه قيونه عارض اولور تا واجه
 مخر آمدن خالى اولر التزى فختينله و نونك كسرى و تشديد بله سرعت ايدوب مخر اقق توب و تسرع معناسنه
 القاريه نونك كسرى و يانك تخفيفيله ديبى اقق اولان كاسه قصه قريه القرم معناسنه النسوة نونك كسرى
 وسينك سكويه عوز تلمر امر نك خمي و نونك خمي دخي افت و النساء نونك كسرى والفك مدله كذا كذا خمي
 النسوان نونك كسرى والفك مدله كذا كذا خمي بونلر جملة امر نك خمي و من غير لفظه انه كم خلفه نك جمعته مخاص
 ديرل و ذاك كله سنك جمعته اولئك ديرل و خلفه خاه معجه نك فخي و لامك كسرى بله بو كلى اولان ناقه و مخاض ميمك
 فخي ابله و خاوضاد معجتينله خمي و النسبه نونك خمي وسينك فخي و يانك تشديد بله تصغيرى النسبات نونك خمي
 وسينك فخي و يانك تشديد بله جمك تصغيرى النسيان نونك كسرى وسينك سكويه برنسنه في اولئق كذا كذا
 مقابلى در تقول نسبت الشى نسيان من الباب الرابع ولا تقل نسيان بالفتحين لان النسيان تشنيه نسا العرق و نسيان
 كاه اولور كرك معناسنه كلو رابو عبيده رواين اوزن قال الله تعالى نسوا فانسبهم وقال الله تعالى ولا تنسوا الفضل
 بينكم بعضلر بونله همزه في جايز كورديلر و مبردايندى هروا و كاه مضموم اولانى همزه قلق جايز در الاشول
 و او كه انه اختلاف ائشملر در و اولبارى تعالىنك ولا تنسوا الفضل ديدكى قولنده اولان و او در كاه بومثالو جعلرده
 اولن و او همزه قلمسى جايز در لکن مختار همزه قلماسى در و بونك اصلي تنسيوا در يا ساكن قلوب حذف
 اولند قدن سكره و او كركه احتياجي و ليجي يانك خمه سى كتور لمشدر النسيان نونك فخي وسينك سكويه
 شول كسنه در كه نسيانى غالب و لا النساء همزه نك كسرى والفك مدله او تندر مق التنسيه على وزن التريه بمعناه
 بقال نسيان الله و نسيان الله تنسيه بمعنى التناسى نك فخي وسينك كسرى و مدله برنسنه نك او نسا ن طهار ائك
 او نسا ن ايكن النسا نونك فخي والفك قصير بله اصي رواين اوزن شول طر در كاه قالى ائدن ظهور ايدوب اولئك
 ايج يوزندن اكر جارى كجوب نك طر نغنه اير بشور و نون طوا و سمر سه بوط ائلرم ظهور لئكاه اولئقلى رى برندن
 ايرلوبي نسا طمرى ايكي اولئك ما بيننده اشكان اولور و نون طوا و ارقلسه اولئقلى رى ايرلوبي ايج يوزنده اولان

اقلرى

اقلرى بور شوب نسا طمرى نابيد اولور و نون منشق النسا ديسه لموضع نسا يي ديلر و نون انه اشد بد
 النسا ديسه لر نفس نسا يي ديلر ان السكيت ابدى ذكر اولئن طمره عرق النسا ديرل اما معي ايتشدر اكا عرق
 النسا ديرل نسا ديرل ننه كم عرق لا كحل و عرق الايجل و ديرل كحل و ايجل ديرل ديشدر و اكل انسانك قوائده اولان
 طمر در كاه اندن قان اولور و ايجل طوارك قوائده اولان طمر در كاه كحل منزله سندن در النسا و فختينله و نون
 نونك كسرى بله نسا نك تشنيه سى النسيان فختينله و نون اخيره نك كسرى بله تشنيه بو ذكر اولئانلر اوزن بدر و ابني
 اوزن در الانساء همزه نك فخي والفك مدله جمى النسي نونك فخي وسينك كسرى و مدله نسا طمرى اغري
 كسنه تقول نسي الرجل فهو نسي من الباب الرابع اذا اشكى نسا المني ميمك فخي و نونك سكوي و يانك تشديد بله
 نسا طمره اولان كسنه تقول نسبتفه فهو منسي من الباب الثاني النسي نونك كسرى وسينك سكويه شول سكي
 زيان سى در كاه عورتى حالت حيصه استعمال ابدى بيان اتر النسي نونك فخي وسينك سكويه بمعناه برنسى
 ايله نسي و ترله و ركي اولور و قري قوله تعالى و كنت نسيا منسيا الفتح و نسي نونك كسرى بله شول متاع حقير در كاه
 مسافر لاني قونق برنده براغور يقولون تتبعوا النساء كم المنساء ميمك كسرى و نونك سكويه كذا كذا عصا معناسنه
 و بونك اصلي همزه در ننه كم باب همزه در مرور ائتشدر النسا نونك فخي والفك قصير بله رايحه طيبه ايله كان نسيم
 و نشان ائشجه دخي ديرل فارسي معرب در بعض حذف و ائتشدر منازل مناديد كاري كى النشوة نونك كسرى
 وسينك سكويه ذكر اولئان رايحه في قولك بقال نشيت منه رايحه نشوة من الباب الرابع اذا شمت و برخصوصك
 كيفيئندن خبر المعه دخي ديرل تقول نشيت الخبر من الابه الرابع اذا تحجرت و نظرت من اين جاء و خبرى بلكه دخي ديرل
 تقول من اين نشيت هذا الخبر اي من اين علمته و نشيت اصلنده و او ايله ابدى يايقاب اولندى ما قبلى مكسور
 اولر غندن اوردى الاستثناء همزه نك و نونك كسرى بله بمعناه تقول استنشيت منه رايحه و يعقوب ائندى يستنشى الريح
 ديرل همزه ايله حالا كه بونشيت دن مشلق در بلا همزه النسيان نونك فخي وسينك سكويه خبر ايجي كسنه يقال
 رجل نسيان اي بين النشوة و نشيتك اصلي و اوى ايكن يايله استعمال اولندى بونك نشوان ما بين فرقدن اوردى
 النشوان نونك فخي وسينك سكويه سر خوش اولان كسنه مست معناسنه النشوة نونك فخي وسينك سكويه
 مست اولق و بونس ابدى بونله نونك كسرى دخي استماع و ائتشدر الانشاء همزه نك و نونك كسرى بله مست اولق
 يقال ائتشى اذ اسكر الناصيه صادق كسرى بله ان جبهه معناسنه النواصي نونك فخي و صادق كسرى و مدله خمي
 الفلر معناسنه و نواصي الناس خلقك اشرافه دخي ديرل النواصي نونك فخي و صادق كسرى بله كسنه نك الله
 يايشق تقول نصوة اذا قبضت على ناصيته قال عايشه رضى الله عنها ما لكم نصون ميمكم اي قدون ناصيته كانها
 كرهت تسريح راس الميت الناصية ان ناصيه معناسنه طي قبيله سى اقق اوزن الناصيه نونك فخي و يانك
 تشديد بله برنسنه نك مختارى كرك قومدن كرك دوه دن كرك غيرى سننه دن كه نصيبه بقيه ديك اولور الانصاء
 همزه نك و نونك كسرى بله برنسنه في اختيار ائك تقول انتصبت الشى اذا احترة و انتصا قيل اوزامعه دخي ديرل
 يقال انتصى الشعر اذا طال التنصى فختينله و صادق كسرى و تشديد بله بر قومك اشراف المي تقول نذرت في بني
 فلان و تنصيتهم اذا تروجت في الذروة منهم و تنصى عورت صاچن طرمق معناسنه ده كلور بقال تنصت المرأة
 اذا رجلت شعرها النصى نونك فخي و صادق كسرى و يانك تشديد بله بر اوت در كاه نازا ايكن نصي ديرل و نون اغارسه
 اكلط ريفه ديرل طاه مهمله نك فختيله و فاليه و نون فرموده اولوب يايس اولاه كاحلى ديرل حاه مهمله نك فخي و يانك
 تشديد بله الانصاء همزه نك كسرى والفك مدله بر نصي ديد كاري و نونك بقال انصت الارض اي كثر نصيبها
 المناصاة ميمك خميله ايكي مخر ايرى برنا و ائشق بقال هذه فلاة نامى فلاة اي تتصل بها و مناصاة كذا كذا كسنه نك
 الننه يايشقه دخي ديرل النص و نونك كسرى و صادق معجه نك سكويه ارق اولن دوه بعير مهورول معناسنه الانصاء
 همزه نك فخي والفك مدله خمي ارق دوه ل معناسنه النص و نونك كسرى و صادق كذا كذا سكويه ارق اولان

نشا

نصا

نصا

ناؤه الانضاء همز نك كسرى والملك مدله ارقنقى يقال انضتها الاسفار و يقال انضى فلان بعيره اى هزله التتضي
فحتمية وضادك كسرى وتشديد بله بمعناه يقال انضاء ايضا وانضاء بكسنة يارق دوه ويرمكه دخی دیرل تقول انضيت
الرجل اذا عطيت به غير مزمز ولا وانضاء بزي قول النوب اسكنكه دخی دیرل المنضاة ميمك ضمی ونونك سكونيله ارقنقى نأقه
الذى نونك ضمی وضادك كسرى يالك تشديد بله سورسى ايجنه اولان ت سايرله تقدم ايتك بقال نض الفرس
الحيل نضيا اذا سبقها ونضى ات ذكرن جقر مغه دخی دیرل و اوق كجكه دخی دیرل بقال نضيا السهم اذا مضى وحناك
لوفى كجكه دخی دیرل يقال نضيا حضابه اذا ذهب لون النض ونونك فحی وضادك سكونيله لباس جقر مغه دیرل بقال
نضى ثوبه اذا لمعه التتضية على وزن التريه كذلك لباس جقر مق يقال نضى ثيابها شد دللكثرة ونضو قلع جقر مغه
دخی دیرل بقال نضيا سيفه من الباب الاول لانضياء همزه نك وتانك كسرى بله كذلك قلع جقار مق يقال انضياء اذا سله
وانضى اى اسكنكه دخی دیرل بقال انضيت الثوب اذا بليتته ونضو شهر لى كزوب قطع مسافه ايمكه دخی دیرل تقول
نضوت البلاد اذا قطعتها لنضو نونك كسرى وضادك سكونيله اوقك يلكند ن اشغسى در قمر نوار مجه قدح
معناسنه ونضو اسكى زه دخی دیرل لانضياء همزه نك فحی والملك مدله اوان دمور لى كه قابشدن ماعداد را لى
نونك فحی و يانك تشديد بله فعيل وزن اوق اولى كه هنوز اوق ايشلماش اولان نضى السهم اوقك يلكى ايله
قمر نك ماينى و ابو عمر وابتدى نضى اوقك قمر نكه دیرل بقال نضى مفلفل يعنى فلفل شبيه اولان قمر نونك ياخود
اندامه ونضى بيون كه باشله اموزك ماينى در التناطى انك فحی وطانك كسرى ومدله حضومت وعنادا ايتك تقول
تناطيت الرجال اذا تمرست بهم و يقال لا تناط الرجال اى لا تدرس بهم النطونونك فحی وطانك سكونيله بعيد اولى
النطى نونك فحی وطانك كسرى و يانك تشديد بله بعيد اولان نسنه النطيه وزن مز دور اوزن موئى يقال مكان
نطى وارض نطيه الانضاء همزه نك كسرى والملك مدله اعطا معناسنه در اهل جن لغى اوزن النطاة نونك فحی
وطانك تخفيفه خيمر ده بر حصارك اسمى در النقى نونك فحی وعينك سكونيله موت خبرى النعيان نونك فحی
وعينك سكونيله بمعناه يقال نعا له نعا ونعا نونك فحی وكسنة يكانهن بلدرمكه دخی دیرل بقال فلان ينعى على فلان
ذو نونك اى يظهرها ويشهرها النقى نونك فحی وعينك كسرى و يانك تشديد بله فعيل وزن اوزن كذلك موت خبرى
يقال جاء نعى فلان ونعى ناعى اولان كسنة يدى دیرل الناعى عينك كسرى ومدله موت خبرى كتورن كسنة
اسمى ابتدى طابفه عر بدن ردی قدر كسنة وفات بقسنة بر كسنة بر انبى و باطراف اولان قوى كزوب نعا فلانا
ديرايدى يعنى متوفانك موتى خبرى و يروبانى اعلام و اظهار ايدك دیرايدى نعا نونك فحی والملك مدله كسر
اوزن مبنى در امر معناسنه در ذاك وزالكى وفي الحديث يا نعا العرب اى انعم المنع ميمك فحی ونونك سكوفى والملك
قصر بله كذلك موت خبرى المنعا كذلك ميمك فحی ونونك سكونيله موت خبرى المناعى ميمك فحی وعينك كسرى
ومدله جمع اخبار موت معناسنه يقال ما كان منع فلان منعا واحدة ولكنه كان مناعى التنا نونك فحی وعينك
كسرى مدله خلق برى برينه موت خبرى و يرك يقال ناعى بنو فلان اذا نوا قتلهم ليعرض بعضهم بعضا الاستعاء
همزه نك وتانك كسرى بله تقدم ايتك يقال استنعى مثل استنعم وتقول استنعت لاعم اذا تقدمتها ودعوتها التبعك
واستنعا شريرى برى ارجحه كلكه دخی دیرل يقال استنعى بفلان الشراذ تناوب بالشرا واستنعا بر نسنه ممتدا و لمعه دخی
دیرل بقال استنعى حب لغير اى قادى واستنعا بر نسنه شايح اولمعه دخی دیرل بقال استنعى ذكر فلان اذا شاع
واستنعا اورك معناسنه قرب معناه دخی طلاق وانور و يقال استنعى الابل القوم اذا تفرقوا من شى وانشروا
الشعر نونك فحی وعينك سكونيله دوه طوطا غند اولن شق در كد قمره مثابه سند در وقرة تانك فحی وتانك كسرى بله
انسانك اوست طوطا غند اولان جقور بر در النقى نونك فحی وعين سكونيله سورمك تكلم معناسنه
يقال سكت فلان فانى بحرف اى مانس بحرف النغية نونك فحی وعينك كذلك سكونيله بر خبر تقول سمعت

نغية من كذا اى شيا من خبر و فربا ابتدى نغية نغية كى دروزنا معنى واصبع دخی بومعنا ده فر ايله متفق در
ونغية كلام حسنه دخی دیرل بقال سمعت منه نغية اى كلاما حسنا وجرى ابتدى نغية اول اير بشن خبر در لى كا
هو حقه بلكرن المناغة ميمك ضمی ايله قريب و لوق يقال هذا الجمل يناعى السماء اى بدائنها الطوله ومناغة غزل ايراد
ايد شيمكه دخی دیرل مغازله معناسنه ومناغة عورت او غلا جفن نغية وسرون القايد ركبات ايمكه دخی دیرل
بقال المرأة تناعى الصبي اى تكلمه بما يجبه وبسره النقى نونك فحی وتانك سكونيله بر نسنه يى سورمك طرد معناسنه
بقال نفاه اذا طرده ونفى سورمك معناسنه دخی كاور الانضاء همزه نك وتانك كسرى بله كذلك سورمك تقول
نغية فانقى ونفى ايضا ابتدى ولا يتعدى المنافة اى كى نسنه برى برى سورمك التنافى فاج نسنه برى برى سورمك
بقال هذا اينا فى ذاك وهما يتنافيا فى النفوة نونك كسرى وتانك سكونيله سورلن وكيدر لن نسنه النغية نونك
كسرى وتانك سكونيله بمعناه النفاية نونك ضمی وتانك تخفيفه بر ايو نسنه نك ايجندن النوب تانك رامن نسنه النقى
نونك فحی وتانك كسرى و يانك تشديد بله فعيل وزن اوزن شول نسنه در كه انى ازاله ايجون سلكر و بچار سن
بقال نفى المطر مانغية ورشه ونفى شول صوطم لى رينه دخی دیرل كد قيو به اين كسنة نك ارقه سنه ايدن طلمر
ونفى الرمح شول طير اغه و طير اق مثالو نسنه به دخی دیرل كد اغاج ديلر نه انى يل سوروب و جمع ايلر ونفى وعيد
معناسنه دخی كاور بقال اتانا نفيمكم اى وعيدم الذى توعدوننى به النفيان فحتمية بمعناه وكاه اولور نفيانه
تشبيه اول نور عظيم اولان عسكر كى رجائى النقاوة نونك ضمی وقافك تخفيفه بر نسنه نك ابوسى ومختارى
النقاية نونك ضمی وقافك كذلك تخفيفه بمعناه نونك كسنة دخی ضمله كلدوكى نفايه نك ضدى
اولد وغنه بناء در زى رافعاله وزن ساقط اولان فضله لده كثير الاستعمال در النقاوة نونك فحی وقافك تخفيفه
بر نسنه ياك اولمق يقال نقى الشئ ينقى نقاوة من الباب الرابع النقى نونك فحی وقافك كسرى و يانك تشديد بله
ياك اولان نسنه نطيف معناسنه النقاء نونك فحی والملك مدله ياك كالك نطافت معناسنه النقاوة نونك فحی
والملك قصر بله قوم يعنى كثيف الرمل معناسنه النقاوة فحتمية ثنية سى النقيان كذلك فحتمية ثنية سى
النقاوة نونك فحی والملك قصر بله فناء وزن اوزن شول نسنه در كه طعامى ياك ابدوب ايرتكرن انى يباه اثار لى
امورى و اوبى اوزن و بعضا يابتدى نقاة هر نسنه نك رامن در لى خرمادن ماعدان رانقا خرماتك ايو سنه در لى
التنقية على وزن الترية ياك ايتك نطيف معناسنه وتنقية ككدن اباك جقار مغه دخی دیرل بقال نقيت العظم
تنقية اذا استخرجت نقيه سيجى تفسير النقا و انشاء الله الاتقاء همزه نك وتانك كسرى بله بر نسنه يى اورند ليوب
اختيارا ايتك واتقاء كذلك ككدن اباك جقر مغه دیرل تقول انتقيت العظم اذا استخرجت نقيماى حقه التنى
فحتمية وقافك كسرى وتشديد بله كذلك بر نسنه يى اختيارا ايتك النقاوة نونك كسرى وقافك سكونيله شول
ككدر كه ايجنه ايلكى اوله فرار و اوبى اوزن الانقاء همزه نك فحی والملك مدله جمع ايلكى اولان ككدر معناسنه
النقى نونك كسرى وقافك سكونيله اباك مغز معناسنه و سمر لكدن اولان كوز يا غنه دخی دیرل النقى نونك فحی
وقافك سكونيله ككك ايلكن جقر مق الانقاء همزه نك كسرى والملك مدله طوار سمر و بيلكلكمك يقال انتقت
الابل اذا سمت وصار فيه انتى وكذلك غيرها المنقية ميمك ضمی ونونك سكوفى وقافك كسرى بله سمر يى اولان طوار
بقال هذه ناقة منقية وهذه لانتقى النقاوى نونك ضمی والملك قصر بله شور رده بن اوتار كى بر نوعى النكاية نونك
كسرى بله قتل ايتك يان لى تقول نكيت فى العد ونكاية من الباب الثانى اذا قتلت فيهم و جرت النماء نونك فحی والملك
مدله مال زياده اولى بقال فى المال بنى ناء من الباب الثانى النواضمة و و اوك تشديد بله كذلك مال زياده اولى
بقال ناء بنو غوامس الباب الاول على بعض الروايات ما كسائى ابتدى بن بو كليمه يى و اوله استماع ايتدم

نفا

نفا

نفا

نفا

نفا

نفا

الا بنی سلیمان ولان یکی برادر بنی سلیم قبیلہ سندن سوال آیدتد و کمد و اولہ استعمال
معلوم د کلدردید بلکہ ابو عبیدہ ابتد فی بنو بنی ابکسید جازردردیدی و حاتم رنکی زیادہ اولمغہ دخی
دیرلر بقال فی الحصاب ای ازداد سواد اورخ زیادہ اولمغہ دخی دیرلر بقال فی السعیر من الباب الثاني اذا ارتفع
وغلا النامية میمک کسر یلہ خلق وفي الحديث لا تملوا بنامیه الله یعنی خدای تعالی نک خلا یعنی مثله قلما یعنی
الن یاغن یا خود بورن قولان قطع ایتمک و خلقه نامیه دندلی و زیادہ وزن اولد غیچون النی و النونونک
فخی و میمک سکونیلہ برکلا می برکسہ بہ نسبت ایتمک نقول غیت الیہ الحدیث فان اغزہ من الباب الاول وانغیہ من الباب
الثانی و برکسہ فی حسیہ نسبت اتککہ دخی دیرلر نقول هو بقوال الحسب و بنی و برشی برنسہ فی رفع اتککہ دخی دیرلر
و نقول رفعت الشی علی الشی اذا رفعتہ علیہ و حدیث اسناد اتککہ دخی دیرلر نقول غیت الحدیث الی غیرہ غیا اذا
اسند بہ و رفعتہ و برکسہ فی باب اسنہ نسبت اتککہ دخی دیرلر نقول غیت الی الیہ فیما اذا نسبتہ الیہ و اصبعی
ایتدی غیت الحدیث غیا دیرلر میمک تخفیفیلہ فخی خبری علی وجه الاصلاح ایرشد رسلر کہ بونک اصلی رفع معناسنہ
اولور و غیت الحدیث نیمہ دیرلر فخی نیمہ و افساد وزن ایرشد رسلر التیمہ علی وزن التریبہ اتشی یا لکاد رمغہ
دیرلر اولد فون زیادہ قلعلہ نقول غیت النار نیمہ اذا القیت علیہا خطبا و ذکیتہا بہ و نیمہ بر خبری علی وجه
الافساد بنشدر مکہ دخی دیرلر علی مامرافقا الاغہ ہمزہ نک کسری و الفک مدیلہ زیادہ قللی بقال اغاہ الله اغاء
واغاه مجرہ اولن صیدک کوزدن غائب اولوب ہلاک اولسندہ دخی دیرلر نقول ریمت الصید فاذیتہ اذا غاب عنک
ثم مات و فی الحدیث کل ما صیت و دمع ما غیت و اصماء صا دمہلہ ایلہ کوزا و کندہ ہلاک اولمغہ دیرلر النامی میمک
کسری و مدیلہ خلاص بولیمی کسندہ ناجی معناسنہ النیہ نونک کسری و یانک تشدید بلکہ برنسہ یعزم ایتمک
النوۃ نونک فخی و واک تخفیفیلہ کذلک عزم ایتمک نقول نوبت نیبہ و نوۃ اذا عزم متہ و نوۃ خرمچکر دکی معناسنہ
دخی کلور و نوبت حاجت معناسنہ دخی کلور بقال فی بنی فلان نیہ ای حاجہ و نوبت توجہ اولن جانبہ دخی دیرلر
النوی نونک فخی و الفک قصر بلکہ کذلک توجہ اولن جانب اراق اولسون یقین اولسون و بوموت در اما خرمچا
چکر دکی معناسنہ اولن نونک جمعی اولن نونک تذکیری و تانی جازر دیرلر جمع صیغی دکلدر اسم جنس در الانواء
ہمزہ نک فخی و نونک سکونی و الفک مدیلہ کذلک جمعی خرمچکر دکلری معناسنہ الانواء ہمزہ نک و نونک کسریلہ
جمعناہ نقول نوبت و نوۃ حاجتہ دخی دیرلر بقال نواہ بنواہ اذا ردتہ بحاجتہ و قضایا ہالہ و یار اولمغہ دخی دیرلر نقول
نواک الله ای صحبت فی سفرك و حفظک و انتواء رقوم بموضعہ اقامت ایتمک دخی دیرلر بقال انتوی القوم منزلا
یموضع کذا و کذا و استقر تنواہم ای قاموا التتویۃ علی وزن التریبہ برکسہ یہ نیتن تفویض ایتمک نقول نوبتہ
نویۃ ذ و کلمتہ الی نیتہ النوی نونک فخی و واک کسری و یانک تشدید بلکہ شول مصاحبکدر کہ انوک بنی سنک
نیتکہ موافق اولہ النوۃ نونک فخی و واک تخفیفیلہ بش در ہمزہ دیرلر نیتہ کم بکری در ہمزہ نش دیرلر نونک فخی و شین
معجمہ نک تشدید بلکہ المناوۃ میمک ضمیلہ عداوت ایتمک بقال نواہ اذا عادہ و بونک اصلی ہمزہ در زیر ابو نوۃ در
قیام معناسنہ النوی نونک فخی و واک سکونیلہ اتق ریم کی بقول اکت النونونک النوی و نوی برکسندہ نک
حاجت بتوروب کیرو و دندر مکہ دخی دیرلر بقال نواہ بنواہ اذا ردتہ بحاجتہ الانواء ہمزہ نک کسریلہ الفک مدیلہ
کذلک اتق نقول نوبت النوۃ اذا ریمت بنواہ و یون کیسان روایی در النواہ نونک کسریلہ دوہ سمرک الی نونک فخی
و یانک تشدید بلکہ جمعناہ نقول نوبت النافۃ ننوی نواہ و نیا اذا سمعت النواہ و واک کسریلہ سمرن
ناقہ النواوی و واک کسری و مدیلہ مذکری بقال ناقہ ناویۃ و جننا و النواہ نونک کسری ایلہ جمعی
جایعلہ جیاع کبی سمر اولان دوہل معناسنہ النویۃ فختیلہ و یانک تشدید بلکہ شول دوہدر

نہا

کہ چکر دکل اکل ایدرانی نونک فخی و یانک تشدید بلکہ بیخ ایغی شخم معناسنہ و بونک اصلی نوی در
نیان نونک فخی و یانک تشدید بلکہ بموضعک اسمی در النبی نونک فخی و ہانک سکونیلہ امرک خلا فی درو بقال
طلب الحاجة فخی عنہا من الباب الرابع یعنی نون فرائت ایتدی کرک حاجتہ ظفر بولسون کرک بولسون و نہی
کولہ دخی دیرلر غدر معناسنہ علی ماسیجی و نہی کافی معناسنہ دکلور علی ماسیجی الانتہا ہمزہ نک و تانک
کسریلہ برنسندہ دخی قبول ایدوب امتناع ایتمک التناہی تانک فخی و ہانک کسری و مدیلہ جمعناہ و تانک کولہ
صو طور مغہ دخی دیرلر بقال تانک الماء اذا وقف فی الغدر و سکن و تانک تنہیہ نک دخی جمعی کلور دن نک صو چقن
یرلری معناسنہ علی ماسیجی و تانک انتہا خبر ایرشمک معناسنہ دخی کلور بقال انتہیت الیہ الخبر فانتہی و تانک ای
بلغ نقول نہیۃ عن کذا فانتہی عنہ و تانک ای کف و تانک برنجہ کسندہ بری بری ہی ایتمک دیرلر بقال تانہا و عن المنکر
اذ انہی بعضهم بعضا التہیۃ علی وزن التریبہ کذلک نہی ایتمک بقال نہاہ عنہ شدد للبالغۃ و تہیۃ الوادی دن نک
اطرافند صو ایرشن یرلر النہو نونک فخی و ہانک ضمی و واک تشدید بلکہ فعول وزن اوزن ہی ایدیمی امورک
مقابلہ در بقال لہ امور بالمعروف و نہو عن المنکر النافیۃ ہانک کسریلہ ہی معناسنہ در بقال فلان مالہ نافیۃ
ای نہی النہیۃ نونک ضمی و ہانک سکونیلہ عقل خرد معناسنہ و عقلہ نیمہ دیرلر قیچ سنسہ لردن ہی ایتدی کیچون
و نہیۃ نہایت معناسنہ دخی کلور النہی نونک ضمی و الفک قصر بلکہ جمعی عقول معناسنہ النہی نونک کسری و ہانک
سکونیلہ کول غدر معناسنہ اہل نحد لغی اوزن و غیر بلکہ ہی دیرلر نونک فختیلہ علی مامر النہاہ نونک ضمی و الفک
مدیلہ صو بلکہ یوقر و قالقماسی ارتفاع ماء معناسنہ و نہاہ شیشہ لہ دخی دیرلر ابن الاعرابی رواہی اوزن قوایر
معناسنہ و نہاہ مقدار معناسنہ دخی کلور و نونک کسری دخی لغت در بقال ہم نہاہ ما ترو نہاہ ما تہ ای قدر ما تمل
زہا کہ زہاد دخی مقدار معناسنہ اولد و ہی مرور ایتمشدر الانتہا ہمزہ نک کسری و الفک مدیلہ ایرشد رملک
ابلاغ معناسنہ نقول نہیت الیہ الخبر فانتہی علی مامر النہاہ نونک کسریلہ غایت معناسنہ بقال بلغ نہایتہ النافی
ہانک کسری و مدیلہ ہی ایدیمی کسندہ بقال ہذا رجل ناهیک من رجل و نہاک من رجل یعنی انوک دولی و غناسی
غیری کسندہ ہمرا جعتدن مانع اولور و بونک تذکیری و تانی جازر دیرلر جمع صیغی دکلدر اسم فاعل اولد غندن اوتری
نقول ہذہ امرأۃ ناهیتک من امرأۃ ما تجن نہیک من رجل دیسک حسبک من رجل دبد کلری کی تثنیہ و جمع
ایترسن مصدر اولد غندن اوتری و معرفہ اولد قد ہذا عبد الله ناهیک من رجل دیرسن حالت اوزن
منصوب قلعلہ النہیۃ نونک فخی و ہانک کسری و یانک تشدید بلکہ فعیلہ و زنی اوزن شول بوغر ایچ دوہ در کہ
سمر اولہ بقال جزور مخمۃ فصل الواو الی و واک فخی و ہمزہ نک سکونیلہ وعد معناسنہ در نقول منہ و انتہا یا
سہو یہ ایتدی خلیل دن نہاہ مجہول نہو جہلہ کلور و ایتک کسندہ دہوسو الا ایتدم ایتدی و فی کلور بن ایتدم شول
کسندہ کہ ہمزہ یی و اودن بدل قلوب اوی دیرانک و جہی دیرلر ہمزہ اول کلدہ و او ان جمع اولماز مازنی
بونی ایشدوب ایتدی خلیلک بوسوزی خطا در زیر او واک ہمزہ یہ قلبا و نسی و او ان جمع اولد غیچون دکلدر
بلکہ و او اولک غمہ سندن اوتری در نیتہ کم وعد کلدہ سندن اعد و وجوہ کلدہ سندن اجوہ دیرلر دہدی الوای
فختیلہ و الفک قصر بلکہ شول حمار و خشی در کہ فرمودہ اولہ بعد اتہ و غیرہ دخی اطلاق اولنور تشبیہا الویۃ
واوک فخی و ہمزہ نک کسری و یانک تشدید بلکہ پیوک چوالر جوالق مخمۃ معناسنہ و کادہ اولور چو ملکہ دخی
صفت قلوب قدر و نیۃ دیرلر مخمۃ معناسنہ و ناقہ یی دخی صفت قلوب ناقہ و نیۃ دیرلر مخمۃ البطن معناسنہ
الوجی و واک فخی و الفک قصر بلکہ اتک ایغی طاشر قیوب و جمع حاصل قللی بقال و جی الفرس و جی من الباب الرابع
اذ اوجد و جعنا فی حافره الوجی و واک فخی و جیمک کسری و مدیلہ ذکر اولنان وجعہ مبتلا اولان ات الوجیاد

وا

وجا

ابو عمر ابن العلاء ابتدی بوم فعل وزنی وزن در بود لیل ایه که حالت تنکیر نه منصرف او را حالا که فعلی
 لا ینصرف او را و علی کل حال و بر دخی بود لیل ایه که مفعول اکثر در فعلی دن زیر مفعول هر فعلت دن بنا اول نور
 و کسفی و فعلی در دیر ایدی و یو باب سبند موس تفسیر نه مرور اینشدر بو ذکر اولنن جوهری تربی در و اگر
 موسی اسم رجل اولسی اسم الت اولسنگ عقینده ایراد اولنوب ذکر اولنن اختلافات مطلقا لفظ موسی ده
 اولسه و موث اولسندن علم رجل اولن استثناء اولنسه یعنی موسی لفظی موث در علم رجل اولن فیه دینسه
 انساب اولوردی الموسوی میمک ضمی ومدی وسبند فخی و واک کسری و اخر نه یانک تشدید بدله موسی به منسوب
 اولن کسینه الموسی میمک ضمی ومدی وسبند کسری و یانک تشدید بدله کذلک موسی به منسوب اولن کسینه
 الفک و اوه قلی و حذقی جائز در ته کم باب سبند عسی تفسیر نه عیسانک نسبند ذکر اولنشدر
 المواساة میمک ضمی ایه بر کسینه موافقت ایدوب اکیار اولق بقال واساه و هو لفة ضعیفه فی اساه یعنی علی یواسی
 یعنی و اوله کلسی مضارع هزمه و اوه قلب اولنسنه بناء در الاستیساء هزمه ناک کسری و ناک کسری و مدله
 بر کسینه دن موافقت طلب اینک تقول استوسیتنه اذ قلت له واسنی الشیة شینک کسری و یانک فخی و تخفیفیه
 هر لون در که اتک و غیر ی سننه ناک یوک لونه قار شمش اوله اخر نه اولن ها اولن اولن و اودن عوضدر الشیات
 شینک کسری یانک تخفیفیه جمعی ذکر اولنن لونر معناسنه و شیة بزی الاجه اینک معناسنه دخی کلور تقول
 و شیت الثوب و شیوا و شیة علی ماسیحی الاشیة هزمه ناک و یانک فخی و شینک مایبندن سکونیه الاجه اولوب
 ذکر اولنن وجه اوزن اولن طوار بقال ثوراشیة کایقال فرس ابلق و یس اذ رء عامه نسخ صحاحه اشیه افعول
 وزن اوزن ضبط اولنشدر ته کم کایقال فرس ابلق کلامی دخی دلالت ایدر لکن اشیهک اخر نه اولن ها محل
 کلامد زیر اقیاس اوشی دیکدی جهته اوجه و عدنه اوعده بد کلری کی و اذراء ذال معجه و راء مهمله ایه شول
 ارکک کچی در که لونی سیاه اولوب قول اولننه اق نقطه لری اوله و باری تعالی ناک لاشیة فیها ابدی قولی پس فیها
 لون مخالف مائر لونها معناسنه در الوشی و اوک فخی و شینک سکونیه بزی الاجه اینک تقول و شیت الثوب
 اشیه و شیوا و شیة من الباب الثانی ووشی نقشلو و الاجه اولن بزه دخی دیرلر نقشی هر نرنک اولور سه اولسون
 الوشاء و اوک کسری به جمعی ووشی بلان سو بلکه دخی دیرلر بقال وشی کلامه ای کذب ووشی قوم چو غلغه دخی
 دیرلر بقال وشی بنو فلان وشی اذ اکثر او و لاد معناسنه دخی کلور بقال ما وشت هذه الماشیة عندی بشی
 ای ماولدت الواشیة شینک کسری به شول طوار در که اولادی چوق اوله و بوهر و لاد صاحبند استعمال اولنور
 هر نجه حیوان اولور سه اولسون الواشی شینک کسری و مدله ولدی چوق اولن کسینه بقال رجل و اش
 التوشیة علی وزن التریة بزی کذلک الاجه اینک تقول و شیتة توشیة شدد للکثرة الموشی میمک فخی و شینک
 کسری و یانک تشدید بدله الاجه و لشر الموشی میمک ضمی و شینک فخی و تشدید بدی و الفک قصر به بمعناه الوشی
 فختینله و اخر نه یانک تشدید بدله الاجه لغه منسوب اولن سننه اولنه و اواعاده اولنوب شین مفتوحاژک
 اولنور سببو یقولی اوزن و اخفش ابتدی قیاس شینی ساکن قلندر شه شینک کسری و اخر نه هانک سکونیه
 امر در اخر نه هاء و وقف اذ خال اولنشدر زیر اعرب طایفه سی حرف واحد له نکلم اینز لا اقل ابکی حرف کر کدر
 که بر به ابتد ایدوب و بر به وقف ایلویه و بر حرف ابتدا و وقفه مفعول دکلدر زیر ابتدا حرکت و وقف سکون
 اقتضا ایدر و حرکت و سکون خود متضادان در ماده واحده جمع اولمازل و قن هاء و قفله اولن امری
 بر سننه یاولشدر سیک هاساقط اولور ایدن امتعنا کلد کچون الوشیایه و اوک کسری به غازل اینک بقال وشی
 به الی السلطان وشیایه ای سعی الاستیشاء هزمه ناک کسری و تانک کسری و مدله آتسوار اولن کسینه زیاده
 و ریسون دیو اوک سیله اور مقدر بقال فلان یستوشی فرسه بعبه ای یطلب ماعنه لیز به الاشیاء هزمه ناک

و شا

وصا

وعا

وغا

وفا

کسری و مدله اتی یا چو کانه و یا خود کلا به سرعت اینسون دیو قدر مق در و کلاب کافک ضمی و لامک تشدید بدله
 مشول دمور در که یه کس مثالند در انکله اتعظیم ایدر لا ایصاء هزمه ناک کسری و مدله و الفک دخی مدی ایه
 بر سننه ایه بر کسینه یوصیت اینک تقول اوصیت له بشی و تقول وصیته ایضا و ایصاء بر کسینه یوصی ایدنک
 دخی دیرلر تقول اوصیت الیه اذ جعلته وصیک الوصایة و اوک فخی و کسری به اسم در و صیلق معناسندن التوصیة
 علی وزن التریة کذلک وصیت اینک تقول وصیته توصیة الوصاة و اوک فخیله اسمی در و صایت اسمی اولدوغی
 کی توصیه بر سننه یوصیت ایدر لشر مغه دخی دیرلر تقول وصیت الشی بکذا اذ اوصلته به القوامی تانک فخی
 و صادک کسری و مدله قوم بری بر نه وصیت اینک بقال توامی القوم اذ الوصی بعضهم بعضا و توامی نبات
 بری بر نه اولشمغه دخی دیرلر بقال توامی النبات اذ اتصل للوامی صادک کسری و مدله بری بر نه اولشن اوت
 بقال نبات و اص ای متصل الاستیصاء هزمه ناک کسری و تانک کسری و مدله کذلک وصیت اینک فخی و فی الحدیث
 استوصوا بالنساء خیر افانهم عندکم عوان یعنی نساطا بفه صنه خیرله وصیت قیلک که انلر سزک ز حمتکر حکیکلدر
 پس عوان عانیته ناک جمعی در الواصیة صادک کسری و یانک تخفیفیه نباتاتی بری بر نه متصل اولن بری بقال
 وصت الارض اذ اتصل بنبتها الوعاء و اوک کسری و الفک مدله بر سننه ناک فانی طرف معناسنه الا و عیه هزمه ناک
 فخی و عینک کسری و یانک تخفیفیه جمعی قابلر معناسنه الایواء هزمه ناک کسری و مدی و الفک دخی مدله
 بر سننه یی قایه قویق تقول اوعیت الزاد و المتاع اذ جعلته فی الوعاء و ایواء بر سننه یی قایده کیزلمکه دخی دیرلر
 قال الله تعالی و الله اعلم بما یوعون ای یضمرون فی قلوبهم من التکذیب الوعی و اوک فخی و عینک سکونیه بر سنندی
 حفظ اینک بقال وعاء اذ احفظه و وعی تاسک و انتظام معناسنه دخی دیرلر بقال لا وعی عن ذلك الامر ای لا تأسک
 دونه و وعی خلو معناسنه دخی کلور بقال مالی عنه وعی ای بد الواعیه عینک کسری به شول قول قدر که
 ایشدد وکن ضبط ابلیه بقال اذن واعیه ای حافظه و واعیه چاغر یی کسینه یی دخی دیرلر صارخه معناسنه الوعی
 و اوک فخی و الفک قصر به غوغا و غلبه جلبه و اصوات معناسنه الوعی و اوک فخی و غین معجه دن صکره الفک
 قصر به کذلک اوز و غوغا و غلبه وعی کی در و زنا و معنی بو سبیدن حربه وعی دیشدر در انه غوغا و غلبه
 اولد غیچون الا وعی هزمه ناک فخی و غینک کسری و مدله مز اعه صوصلا جوق رلر مفاجر الدبار معناسنه که
 دباراء موحده ایه دوغ حساسیه اولن یرله دیرلر و صاحب صراح بو مقامه اولی لفظی تفسیر ده شیرینه که در
 کشتزار افتد دیشدر و جمعی ظاهر دکلدر زیر مز بورک بو کلانند فهم اولنن بودر که اوانی حلوا ی
 قدر دن عبارت اوله حالا که بو معنایه نه تفسیر جوهری موافق و نه خود نقل کتب لغت مساعد در
 الوفاء و اوک فخی و الفک مدله غدرک مقابلی در الایفاء هزمه ناک کسری و مدله و الفک مدله بمعناه بقال و فی
 بعناه و اوفی یعنی و ایفا بر سننه ناک اوزرینه چقمغه دخی دیرلر بقال اوفی علی الشی اذ اشرف و ایفاء بر کسینه ناک حقن
 تمام و ریمکه دخی دیرلر بقال و فاه حقه اذ اعطاء و ایفا الوفی و اوک ضمی و فانک کسری و یانک تشدید بدله فقول
 وزنی اوزن بر سننه تمام اولق و چو غلق معناسنه دخی دیرلر بقال و فی الشی و فیما اذ اتم و کثر الوافی فانک کسری
 و مدله بر سننه یی و فایده یی سننه الوفی و اوک فخی و فانک کسری و یانک تشدید بدله بمعناه المیفاء میمک کسری
 و مدی و الفک مدله شول بیان حمار نه دیرلر که عادی بو کسک یرله چحق اوله التوفیة علی وزن التریة بر کسینه ناک
 غام حقن و ریمکه دیرلر بقال و فاه اذ اعطاء و ایفا الاستیفاء هزمه ناک کسری و تانک کسری و مدله
 بر سننه یی قبض اینک التوفی فختینله و فک کسری و تشدید بدله بمعناه بقال استوفی حقه و توفاه اذ قبض و توفی
 قبض رحه دخی دیرلر بقال توفاه الله ای قبض روحه الوفاة و اوک فخی ایه اولمک موت معناسنه الموفات میمک

ضمیمه کلمه بقال وافی فلان اذانی التوافق تانک فنی وفاق کسری و مدبله بر قاج کسنه ل جمله کلمه بقال توافق
القوم اذ اتاموا و اتام تانک و مملک تشدد بدبله جمله کلمه دیر اوفی همزه نک فنی و واک سکونی و الفک قصر به
بر جاک اسمی در الاتقاء همزه نک کسری و تانک تشدد بدی و الفک مدبله صاقمق بقال اتقی اصله و تقی علی افتعل
فقلت و اوایاء لانکسار ما قبلها و ابدلت منها الاء و اد غمت فلما کثر استعماله علی لفظ الافتعال توهموا ان التاء
من نفس الحرف فملوه اتقی بتقی التاء فیهما مخففة و لیس فی کلامهم ذلك یعنی کلام عربی همزه مکسرون دن
صکره حرف مفتوح ابله کلمه بولماده کدونی دخی اکا الخاق ابله لیرس تقی بتقی دبد بقر قبی یقزی کی تقی تانک
فنی و قافک کسری اوزن بناسیله امر در تقی تانک فنی و قافک کسری و مدبله مفرد موثقی بر امر ک بناسی فعل
مخفف اوزن اولغین الفدن استعفا اولندی مستقبلا الفک مابعد نه اولان حرفک حرکتندن اوزی القوی
تانک فنی و قافک سکونی و الفک قصر به کناهدن صاقمق التقی تانک ضمی و الفک قصر به بمعناه و تقوی ده
اولان و اوایدن بدلیرتنه کم ریاده ذکر اولندی التقی تانک ضمی و قافک مخفیة صاقمق التقی تانک فنی
و قافک کسری و یانک تشدد بدبله بمعناه بقال اتقی نقاة و تقیة مثل انجم تحمة التقی تانک فنی و قافک کسری و یانک
تشدد بدبله بر هیز کار اولان کسنه متقی معنایه و قد قالوا قافک کسری اوزن بناسیله امر در صقله معنایه بقال
ق علی طلعلک یعنی نفسک صقله اکتمل ابدوی کسنه فی تخمیل اینه تته کم ارق علی طلعلک دیرل معنای مزبور اوزن
الواقی قافک کسری و مدبله صاقمق بقال سرج واق اذ الم یکن معقرا و معقرا میمک کسری و قافک فخیله ات
ارقه سن یا غرا بدن اگره دیرل و وافی شول تته دخی دیرل که طریقی طاشر غد غندن اوزی یوریمکه خوف ابد بقال
فرس واق اذ کان یهاب المشی من وجع یجحف فی حافره بقال و فی یقی اذ کان الفرس علی تلك الصفة الموق میمک ضمی
و قافک فنی و تشدد بدبله بهادر اولان کسنه ریاده صقلش معنایه التوقی فختینله و قافک کسری و تشدد بدبله
صقلش اتقام معنایه بقال توفی و اتقی یعنی الوقایه و واک کسری به صقلش و وقایه نساطا بفسه سی یاشه اور تدکاری
نسنه یه دخی دیرل مندیبل معنایه الوقایه و واک فخیله بمعناه لغة فیها الوقاء و واک کسری و الفک مدبله شول
نسنه در که انو کله بر نسنه صقلش الوقاء و واک فنی و الفک مدبله بمعناه لغة فیها الوقایه همزه نک ضمی و مدی
و قافک کسری و یانک تشدد بدبله فرق درهم تته کم حدیث شر بقله واقع اولشدر و زمان قدیمه دخی اوقیه
بومعنایه در و اما بوزمانه خلا یقک اصطلا حندن و اطبانک تقدیر نه اوقیه اون درهم و بر درهمک دخی بش
سبع در که بر استار و ثلثین استار اولور و استار همزه نک کسری به دورت یجق مثقاله دیرل الاواقی فختینله و قافک
کسری و یانک تشدد بدبله جمعی اوقیه ل معنایه اثمیه ابله اثنای کی صاج یا غی معنایه و اگر دل سگ یا غی جمعند
تخفیف ابد رس و وافی اوقیه نک دخی جمعی کلور کر کر دبد کاری قو شجفر معنایه و بونک اصلی و وافی ابدی
زیرا بوفو اعل و زنی اوزن دولکن اجتماع و اوین که کورلد و گندن اوزی و او اولی فی الفقه قلب ابد بیلر الواقی قافک
کسری و مدبله کر کر دد کاری قو شجفر که معروف در و بعضی ابدی کر کر معنایه وضع اولن و اق در بلا یاء
زیرا ذکر اولن قو شک صوتن حکایه ذکر اولن اسمیه اولشدر و واک کسری و الفک مدبله شول
نسنه در که انکله قریب اغزن بغلر لوفی الحدیث احفظ عفاصها و واکها و عفاص عین مهمله نک کسری به و فایله
و صادمه ابله شیشه و شیشه امثالنه باشند کیدر دکاری در بدر الا یاء همزه نک کسری و مدی و الفک
مدبله قریب نک اغزن بقال وکی علی مافی سقائه ای شد بال واک و واک نک تفسیری الان مرور ابدی و بقال
ان فلان کاه مایض بشی یعنی اندن بر نسنه صر مزو یاکاجل اینه که دخی دیرل تقول سا لئنا فاوکی علینا اذ اجل
و فی الحدیث انه کان یوکی بین الصفا و المروءة ای یلا مابینهما سمیا کایوکی السقاء بعد الملا و بقال انه کان یسکت

فلا یه کلمه کانه کان یوکی فیه کویا که اغزن نکلمدن بغلردی و بوعر باریک اوک حلقک دبد کلرندن ما خود در
اسکت معنایه الاستیکاه همزه نک کسری و تانک کسری و مدبله ناقه سمروب یا غله طو لبق بقال استوکت الناقه
اذ امتلأت صحبا الولی و اوک فنی و لامک سکونی یقین و لبق قرب معنایه بقال تباعدنا بعد ولی و بقال کل ما
بلیک ای مایقاریک یعنی خوان اوزن هر نه جانب سکا قریب ایسه اندن اکل ابله بقال منه ولی بلیه من الباب
السادس و هو شاذ و ولی بهارده ابتدایض یغمر وک عقیبجه یغنه دخی دیرل علی مایحی و ولی ذکر اولن
یغمر و لیرغناک اولغه دخی دیرل تقول ولیت الارض و لیا الا یلاء همزه نک کسری و مدی و الفک مدبله قریب قاق
تقول اولیته الشی فویله و ابله احسان اینه که دخی دیرل تقول اولیته المعروف و معروف احسانه دیرل الولاية
و اوک کسری به بر نسنه نک صاحبی اولمق بقال ولی الوالی البلد و ولی الرجل البیع و لایه فیهما و بقال فلان ولی و ولی
علیه کما بقال ساس و سبس علیه یعنی کاه محکوم علیه او اوز و کاه حاکم اولد و غیچون و لایه احق در رعایا حالن بلور
و و لایه کسری و اوله غلبه معنایه دخی کار و سلطان کی ابن السکیت روابی اوزن و لایه و و لایه فتح و او و کسری و اوله
نصرت معنایه و و لایه تجمع اولن کسنه لره دخی دیرل بقال هم علی و لایه ای فی نصرة و صیمویه ابتدی و لایه
فخله مصدر کسری لره اسمدر اماره و نقابة کی زیر و لایه اسمی در و الی ولوب اوزر بنه طور دغک نسنه نک پس قن
مصدر دبلسلر و وای مفتوح قارلر دبدی مال و لاه همزه نک فنی و واک سکونی به فعل یجب در نه عجب احسان
ابدی معنایه بقال مال و لاه المعروف و بوشاذ در زیر امر بد فیه دن فعل یجب کلر التولیه علی وزن التریبه
بر کسنه بی برایشه و الی قاق بقال و لاه الامیر علی کذا یعنی امیر فلان علیه ای عامل قلندی و و لاه بیع الشی یعنی فلان
نسنه نک یعنی کاتقویض ابتدی و تولیه یوز دوندروب قاجغه دخی دیرل بقال ولی هاربا اذ ادبر المولی میمک ضمی
و لاه نک کسری و تشدد بدبله بر نسنه یه یوز طوطوی کسنه قال الله تعالی و لكل وجهة هو موليها ای یستقبلها
بوجهه لتولی فختینله و لاه نک کسری و تشدد بدبله بر عملی عهد سنه لبق بقال تولی العمل ای نقله و تولی بر نسنه دن
اعراض اینه که دخی دیرل بقال تولی عنه اذ العرض و تولی بر کسنه بی دوست ابدی که دخی دیرل بقال تولیه الولی
و اوک فنی و لاه نک کسری و یانک تشدد بدبله شول یغمر در که و سمی دبد کاری یغمر دن صکره یغمر ولی دبد بیلر
و سمی ولی ابتد کنند اوزی و و سمی شول یغمر دیرل که اول بهارده یغمر کویا که یری با تانه بور ولی دخی دیرل
سکون لاه تته کم مرور ابدی فهو یجی علی فعل و فعیل الولاية همزه نک فنی و واک سکونی و لاه نک کسری به
جمعی ذکر اولن یغمر ل معنایه و ولی دوست معنایه دخی کلور که عدونک مقابلی در و ولی کویاکی و قاین اینه
و بالجملة قرابت صهریسی اولان کسنه لره دخی دیرل و هر کسنه بی دخی دیرل که بر خصوصه جهت و لایه اوله المولی
میمک فنی و واک سکونی و الفک قصر به ازاد ابدی معی کسنه و ازاد اولشه دخی دیرل معتق ابله معتق کی و عم
و غلنه دخی دیرل و یاردم ابدیجیه و قو کشیه دخی دیرل المولوی میمک فنی و واک سکونی و واک اخریک کسری
و یانک تشدد بدبله مولایه منسوب اولان کسنه الالوی فختینله و واک اثنینک کسری و یانک تشدد بدبله ولیه
منسوب اولن نسنه یه دیرل و ولی بهارده یغن یغمر دیرل تته کم الان مرور ابدی علوی دبد کاری کی علی به
منسوب اولان کسنه یه و قتا که دورت یانک اجتماع کر به کر دبلر یای اولی بی حذف ابدوب ثانی و اوه قلب
ابتد بیلر الالو و اوک فنی و الفک مدبله قرابت معنایه در بقال بنهما و لاه اذ کان اتصال قرابة و و لاه معتقه
دخی دیرل و فی الحدیث نهی عن بیع الولاة و عن هبته و و لاه احبابه و اتباعه دخی دیرل بقال هم و لاه فلان الموالاة
میمک ضمی و واک فخیله دوستلک که دو شمنک مقابلی در الولاة و واک کسری و الفک مدبله بر قاج نسنه بری
برین ولی اینه که تتابع معنایه بقال افعل هذه الاشیاء علی الولاة ای متتابعة و بری برینه اولشدر مغه دخی دیرل

کوندن مکه دیرل تقول هدیت المرأة الى زوجها هداء وقد هدبت اليه المهدية فيك فتي وهانك سكونی ویا نك
 تشد بدله زوجك اوینه کوندن عورت الهدی هانك فتي ویا نك تشد بدله فیل وزنی وزن بمعناها وهدی
 قربان معناسنه دخی کاور الهدی هانك فتي ویا نك سکونیه حرم شربغه کوندن قربان بقال مالی هدی
 ان کان کز اوکذا وهورین وقری قوله تعالی حتی یبلغ الهدی محله بالتخفیف والنشد بد وهدی سیرت معناسنه
 اولن هدیه نك جمعی دخی کاور علی مایهی عترة له ترکی وهدی مفرد معناسنه دخی استعمال و لنور بقال هدی
 هدی فلان ای سار سیرته فی الحدیث واهد وهدی عار و تقدم معناسنه دخی کاور بقال هداه ای تقدیمه
 الهدیه هانك فتي ویا نك سکونیه واحدی بر قربان معناسنه الهدیه هانك فتي ویا نك تشد بدله کذلک واحدی
 وهدی سیرته دخی اطلاق و لنور ابو عبیدروانی اوزن الهدیه هانك کسری ویا نك سکونیه شول نسنه در که حالا
 ای بشمک وزن اولور سن کرک قول ولسون رک فعل اولسون تقول خذ فی هدیتک ای فیما کنیت فییه من الحدیث
 او العمل ولا تعدل عنه وهدیه جهة دخی دیرل بقال نظر فلان هدیه امره ای جهة امره وهدیه سیرته دخی
 دیرل وهانك فتي دخی لغت در هادی السهم دالک کسری و مدله اولق ثمر فی نصل السهم معناسنه الهادی الی اکس
 کافک کسری به شول صغر در که خرمن دوکن صغر لک اوزنه سنه طورر ماعدی انوک اطرافی دورا بدرو هادی
 پیونه دخی دیرل عنق معناسنه الهادی دالک کسری و مدله جمعی میونلر معناسنه بقال اقبلت هوادی الخیل اذا
 بدت اعناقها و بعضلر عیل اتسور و سنک اول ظهورا بدن بلوی در دبدی الهدیه هانك فتي ویا نك کسری
 ویا نك تشد بدله ار مغان الهدایا هانك فتي ویا نك قصر بله جمعی ار مغانلر معناسنه الاهداء همزه نك کسری
 ویا نك مدله ار مغان کتورمک تقول هدبت له والیه المهدی میمک کسری وهانك سکونی ویا نك قصر بله
 شول طبقدر که انوکله هدیه ویرلور و طبق امثالی اولن ظفر له دخی دیرل ابن الاعرابی ابتدی طبقه مهدی دیرل
 ایچنده هدیه اولمد قیحه المهداء میمک کسری وهانك سکونی ویا نك مدله شول کسنه در که هدیه کتورمک عادی
 اوله التهادی نك فتي ویا نك کسری و مدله بر قاج کسنه بعضی هدیه کتورمک و فی الحدیث نهاد و اخابوا
 و نهادی عورت یورر کن اول جائیه بوجانیه میل ابدرک یوریکه دخی دیرل کسنه یه اعتماد ای نك سرن بقال
 نهادت المرأة اذا تحابلت فی مشبهتها من غیر ان یحاشیها احد المهاداة میمک فتي ویا نك کسنه ایکی کسنه یه
 طیارق یوررک زیاده ضعفندن اوزری بقال جاء فلان نهادی بین شین اذا کأن یشی بینهما معتمد علیهما من ضعفه
 و تقابل الهدایا هانك فتي ویا نك تشد بدی ویا نك قصر بله یوررک سکونی ویا نك مدله بقال عندی
 هدی هدایا هادی مثلهای یعنی انوک مثلی هدی وارد بقال رمیت بسهم ثم رمیت باخر هدیه ای قصده یعنی
 سهم سابق سلوی اوزن الهدی هانك فتي ویا نك معجمه سکونیه بیهوده سو بلک الهدیان فختینله بمعناه
 بقال هدی فی منطقه یهدی هدی یا وهد یا نك الهد ویا نك فتي ویا نك سکونیه قیل ایله نیز کسک تقول هذوت
 بالسيف اذا قطعته سر یعافه و مثل هذوت بالذین المجتین الهراوة هانك کسری به بیوک دکنک عصای کبیر
 معناسنه الهراوی هانك فتي ویا نك قصر بله جمعی بیوک دکنک معناسنه مطایا کی نته کم اداه تفسیرندن
 مرور ایچند وادوة الت معناسنه در الهرا ویا نك فتي ویا نك سکونیه ذکر اولن ان عصایله اورمن التهری فختینله
 ویا نك کسری و تشد بدله بمعناه تقول هرا ویا نك الهراوة ویا نك فتي ویا نك قصر بله ویا نك فتي ویا نك
 ویا نك اسمی در واکر وقف ایچنلر اولسک هابله وقف ابدرک الهرا هانك فتي ویا نك تشد بدی
 ویا نك مدله هراوی اولن زری صائق کسنه و یوسبدن معافه معاذ الهرا دیرل دی الهفوة هانك فتي

وفانك

هذا

هرا

هنا

وفانك سکونی ایله طابق زلت معناسنه بقال هقایهفو هفوة وقوش قنادن در دیرل اوچغه دخی دیرل بقال
 هفا الطائر یجناحیه اذا خفق وطار وهف ویرسنه هرایه جقمغه دخی دیرل شول یوک پارس کی که روز کار ایله
 هرایه افرو وهفوا و سرتله سکرته دخی دیرل بقال مرالطبی یهفو مثل قولک یطفو وهفواج اولمغه دخی دیرل
 الهافی فلک کسری و مدله اج اولن کسنه جائج معناسنه الهفاة هانك فتي ویا نك قصر بله بر کره نظر ای نك
 و بعض نسخه ده کاه اولور مد اولور دیش و صاحب قاموس یومقامه جوهری غلط ایچشدر هفاة نظر دکلدر
 مطرد دیش یغفور معناسنه لکن غلط جوهر بدن ایسه قلم ناسخن سهو و تخفیف اولمق احتمالی اقرب در
 بو قرینه ایله که بعض نسخه ده والهفاة النظرة وایضا یقال افاة و افاة بهذا المعنی دیشدر یعنی هفاک هاسی
 همزه قلب اولنوب افاة ویشدر دیشدر و افاة خود شول بلوده دیرل که یغموری اوله پس مطردن تخفیف
 اولمق احتمالی اغلب اولور الهمی هانك فتي ویا نك سکونی ایله افق سیلان معناسنه الهیمیان فختینله بمعناه
 بقال همالماه والد مع بهمی همیه اوهمیان اذا سال وهی طور اولنلا غه قجماغه دخی دیرل الهراوی هانك فتي ویا نك
 کسری و مدله اشمس طور بقال هوامی الابل لاضوالها الهیمیان هانك کسری ویا نك سکونی ایله ایچنه کیسه سی
 معرب در همیان هانك کسری ویا نك سکونی ایله وهانك فتي دخی لغت در رر جلاک اسمی در که اول همیان بن حنيفة
 السعدی در الهن هانك فتي ویا نك تخفیفیه برکله در که ذکر یقین اولن نسنه دن کتبت اولنور و یونک اصل
 معناسی شی و دیکدر و تقدیری هنور و تقول هذانک ای مثیة ک الهنوان فختینله تشبیه سی الهنون هانك فتي
 ویا نك فتي ویا نك جمعی وکاه اولور بعض اشعار ده مشدد دخی کاور و فی الحدیث من تعز ابغزاء الجاهلیة فاعضوه
 بهن اییه ولا تکنوا یعنی نسبله تفاخر ایدنبایا ک ذکرن عض ایله دیوب صریح سو بلک تاکه حجابی زیاده اوله
 وقولهم من یطل هن اییه ینتطق به ای یبقوی یاخوته پس طول ذکرن کثرت اولاد مراد اولور الهنت فختینله
 عورندن عبارت در الهنت هانك فتي ویا نك سکونیه کذلک عورتدن عبارت در تنه کاخت ویت دیرل
 الهنیة هانك فتي ویا نك تشد بدی تصغیری اصلنه زایل یوب های کیر و کتورر سن
 تنکم اخیه و بنیه دیرل الهنیة هانك فتي ویا نك سکونی ایله کذلک تصغیری یا بنیه دن
 های بدل قلماعله و بعضیلر هاهنت کله سنه اولن تادن بدل در دیشدر الهنات هانك فتي ویا نك تخفیفیه
 جمعی الهنوات کذلک فختینله جمعی و اوخذ و فیهی رد ابدنلر قتنده وبقال فی فلان هنات ای خصلات شر
 ولا یقال ذلک فی الخیر تقول جائی هنوک وراثت هانك و مررت بهنیک تنکم اخ بابنده ذکر اولنشدر و حالته
 نداده یا هن اقبل یا هنات اقبلا و یا هنون اقبلا ویرسن و بیان حرکت ایچون هادخال ای نك دخی جائز در
 پس یا هنه دیرسن لمه و مالیه و سلطانیه دبد و کک کی تنکم اخر کتابده باب هاده کلوران شاء الله تعالی و اخرندن
 اولان نونی اشباع ابدوب حرکت نو نندن الف متولد اولمق دخی جائز در پس یا هناء اقبل دیرسن و بولفظ
 حالت ندایه مخصوص در نیکم یا فل ویا نومان حالت ندایه مخصوص در یعنی فل کله سنک اصلی فلاندر الفک ویا نك
 حذفی حالت ندایه مخصوص در و نومان زیاده نوم صاحبی دیکدر و بوضیغه ندادن غیری یرده استعمال
 اولنمیشدر مثلاً هو نومان دغمشدر و کذلک یا هناء اقبل دیک دخی جائز در هاء مضمومه ایله ویا هنانیه اقبلا
 ویا هنوناه اقبلا ویا نك جائز در واکر چه هاء مزبورک ایقا و تحرکی کریدر لکن اخفش یورسره وایت قلمشدر و هاء
 مزبور اهل کوفه قتنده وقف ایچون در بودلیل ایله که حرف اعراب تشبیه و لنوب مضموم قلمشدر و اهل مصره قتنده
 هنوک وهنوات کله سنه اولان و اودن بدل در یوسبیدن که مضموم اولمسی جائز اولمشدر و اوعلامه ضم
 اولدوغی کی و حالت اضافته یا هنی اقبل ویا هنی اقبلا ویا هنی اقبلا ویرسن و مونث ایچون یا هنت قبلی دیرسن
 انونک تسکینی ایله اخت ویت دید و کک کی ویا هننات اقبلا ویا هننات اقبلا ویا هننات اقبلا ویا

هنا

هنا

هو

هيا

يدا

هنتاينه اقبلا دوسر يانك فخيلاه ويا هنتاينه اقبلا دوسر يانك سكوبيله وفر اليتدي ذهبت وهنت ديرلر
لفظندن مشتق قلوب فعلت دن كذايت قلمغه يعني ذكرى قمع اولان فعلى اشلدم ديك محله الهواء هانك فخي
والفك مديله برله كوكك ان سي وهر خالي اولان ره هوا ديرلر قال الله تعالى وافندهم هواى لا عقول لهم الا هوويه
همزه نك فخي وهانك سكوبى وواوك كسرى ويانك تخفيق ايله جمى برله كوكك ماينى اولان برلر معناسنه الهوى
هانك فخي والفك قصر يله نفسك برنسينه ميل ومحبى الهواء همزه نك فخي والفك مديله جمى وقين ان
كندى نفسكه مضاف قلاصك هواى دوسر وهنل طابغه سى هوى وقى وعصى ديرلر وهوى محبت ايتك
معناسنه دخی كور بقال هوى بهوى هوى من الباب الرابع اذا حب الهوى همزه نك فخي وهانك سكوبى والفك
قصر يله ز ياده سوكو اولان نسنه بقال هوى الى من كذا الى احب الهوى هانك فخي وواوك كسرى
ويانك تشديد يله دوشمك سقوط معناسنه بقال هوى بهوى هوى من الباب الثانى اذا سقط الى اسفل وهوى
بر مقدار معناسنه ده كور بقال مضى هوى من الليل اى هزيع منه والهزيع بالراء المعجزة والعين المهله طابغه منه
الهوى هانك ضمى وواوك كسرى ويانك تشديد يله خالت سيرده سكوب كلك مضى معناسنه ويان اغزى اچيله
دخی ديرلر بقال هوت الطعنه نهوى اذا فخت فاها الهواء همزه نك كسرى والفك مديله دوشمك سقوط
معناسنه بقال هوى وانوى جمى الهواء همزه نك كسرى والفك مديله برنسينه فى الماغيجون اكوب اولان
بقال هوى ليه شيله خذ واهواء اشارت ايتكه دخی ديرلر اصمى روايتى اوزن تقول اهو بت بالشى اذا اوماته
وبومقامه صاحب صراح اومات كله سن نچايندم ايله تفسير ايتشدر مناسب دكلدرز رانچايندم يار كسره
تقليد ايتك يا خود رخم فلى معناسنه راجع اولور ايكسره مناسب اولدوغى خفى دكلدر و اشارت معناسى
مراد اولق بعيد در واهواء فاجله چا نفعه دخی ديرلر تقول اهو بت له بالسيف الهوة هانك ضمى وواوك تشديد يله
چقور ركه درين اوله الهويه همزه نك ضمى وهانك سكوبى وواوك كسرى ويانك تشديد يله بعناها الهوى
ميك فخي وهانك سكوبى والفك قصر يله ايكى طاغك وايكى طاعه شبيه اولن نسنه نك ماينى الهواة ميكل فخي
وهانك سكوبيله بعناها الهوى تانك فخي وواوك كسرى ومديله قوم ذكر اولنان ره برى اردنجا
دوشمك بقال نهوى القوم فى الهواة اذا سقط بعضهم فى اربعض الهواة ميكل ضمى ايله مدافعه معناسنه ومهاوه
شدت سيره دخی ديرلر الاستهواء همزه نك وتانك كسرى بر كسره فى سر كردان ايتك منه قوله تعالى واستهوت
الشياطين اذا استهاتمه واستهاتم مخبر قاعه ديرلر الهواة هانك فخي وواوك سكوبى والفك مديله احمى
معناسنه درخى هانك فخي ويانك تشديد يله برلفظ در محمول الحال اولان كسره معناسنه استعمال اولنور
بقال مادري اى هي بن هو يعنى نه مقوله كسره در هيان هانك فخي ويانك تشديد يله بعناها كذا لك بقال هيان
بن بيان كاتقول طامر بن طامر بالميم المكسورة لمن لا يعرف ولا يعرف ابوه هاويه وواوك كسرى ويانك تخفيق ايله
اتش جهنم اسملر نندر معرفد در بلا الف ولام قال الله تعالى فامه هاويه يعنى انك مكفى وقراركى اشر در وهاويه
شول چقور دخی ديرلر كز ياده درين اوله وهاويه صاغى صاغوب اغلين عورته دخی ديرلر بقال هوت امه فخي
هاويه اى كله الهوى هاء اولك فخي ويانك كسرى ومديله لغو وباطل اولان كلامى هانك فخي ويانك
تشديد يله عجب معناسنه كسانى ايتدى ياهى مالى ديرلر بلا همزه يا عجب معناسنه وما استفهام
ايجون موضع رفته در مبتدالك اوزن خبرى مابعدنده ككلن ظرف در فضل ليه ايتدى يانك فخي ودالك
تخفيق ايله ال كه جمله اعضادن در بوبك اصلى يدي دردالك سكوبيله فعل وزنى اوزن ز راجحى الابدى
كلور همزه نك فخي ويانك سكوبى ودالك كسرى ومديله ودخی ايتدى كلور يانك ضمى

ودالك

ودالك كسرى ويانك تشديد يله على ماسيجى وبومقوله جعلر خود فعل وزنه مخصوص در ساكنه
العين فلسفه افلاس وفلوس كى فعل مخركه العين افعول وزنى اوزن جمع اولن ز الابر نجه كله ده من ايله اوزن
وسجل ايله اجيل وعصا ايله اعصى كى وايتدى نعمت معناسنه اولان بدك دخی جمى كور على ماسيجى وايتدى سى ما
سبك فخي والفك قصر يله متفرقين معناسنه استعمال اولنور يقال ذهبوا ابدى سى ما وايتدى سى ما متفرقين
وهما اسمان جعل اسماء واحد اوبد الدهر ابد معناسنه استعمال اولنور تقول ما فعله بد الدهر اى ابداه بدملك
معناسنه دخی كور تقو هذا الشى فى يدي اى ملكى الا يادى همزه نك فخي ودالك كسرى ومدى ايله ابدى كله سبك
جمى در پس جمع اولور اكر عله اكارع كى واكارع طوارك الله ويا غنه ديرلر نته كم بعض اشعارده وارد اولمشدر
الابد همزه نك فخي ويانك سكوبى دالك كسرى يله كذا لك ابدى معناسنه در بعض عربى اوزن نته كه نلر بومقوله
يرده الف لام وار بكن باي حذف ابدوب المتهدى كله سندن المتهدى ديرلر نته كم اضافته دخی حذف ابدوب كواح
ر بشدرلر كنواحى ريش ديك محله نته تشديد يله حذف ايتد كارى كى برش لك معناسنه در ويد كله سندن حذف
اولن يادرز رايونك تصغيرى بديه كور يانك تشديد يله يان اجماعندن اوترى ايتدى يانك فخي والفك
قصر يله كذا لك ال معناسنه در راي بعض عربى ابدى رجاكى ايتدى يان فختيله تشديه سى در ذكر اولنان لغت
اوزن رحيلى كى و بدقوت معناسنه دخی كور و طافت معناسنه دخی كور قال الله تعالى ولسنا بنيناها بايد
بوذ كر اولنان جوهرى كلامى در لکن ابد بوابت كرمه ده يدك جمى دكلدر ايدى دن مصدر در قوى معناسنه
ايتد تفسيرندن بوايتد ايتد ك جمى بد اولمسنه ذاهب اولمش بوقدر ديشلر در ويد ذلت واطاعت معناسنه دخی
كور قال الله تعالى حتى يعطوا الجزية عن يد هم صاغرون اى عن ذلة واستسلام وسبطين مهملة يله بر
نسنه يوبون صونوب طاعت يانك وبعضلر ايتد كرمه ده عن يد نقد الاسيئة معناسنه در ديشدر و بد نعمت
معناسنه و ايتد كلك احسان معناسنه دخی كور ايتدان يانك فخي ونونك كسرى يله ثفيه سى ايكى ال معناسنه و بد ان
نجن معناسنه دخی كور تقول ابتعت الغنم باليدى اى شنين مختلفين بعضها شين وبعضها شين اخر و بين يدين اوك
معناسنه دخی كور قد كى بقال ان يدي الساعة اهولا اى قدامها ويدان كاه اولور نفسدن عبارت اولوب نك ايتد
استعمال اولنور تقول هذا ما قدمت يدك كذا بقال هذا ما جئت يدك اى ما جئته انت وذات يدين شى معناسنه
كلور تقول لقيته اول ذات يدين اول شى معناسنه وسقوط اليدين كاه ندامت معناسنه استعمال اولنور يقال
سقط فى يديه واسقط اذ ندم ومنه قوله تعالى ولما سقط فى ايديهم اى ندموا اليدي يعنى النعمه ايتدى يانك ضمى
ودالك كسرى ويا خيرك تشديد يله جمى نعمتلر معناسنه ايتدى يانك ودالك كسرى ويانك تشديد يله جمى عصى
وعصى كى وكاه اولور ياي مكسور فى مفتوح ابدلر نلر الى كسر ائدن حذر ايدوبى نته كم بعض اشعارده وارد اولمشدر
ويد دعا محله يدي فلان من يده ديرلر ذهبت يده وبيست معناسنه ز يدي روايتى اوزن نته كم ماله تربت يده
ديرلر ايتدى يانك فخي ودالك سكوبيله بر كسره نك الله ضرر ايشدر ملك تقول بدت الرجل ذا الصبت يده يدي
احسان ايتكه دخی ديرلر على ماسيجى الميلى ميكل فخي ودالك كسرى ويانك تشديد يله الله ضرر ايشدر رايستن كسره
وميلى شول اهو يه دخی ديرلر كه الى طوزاغه دوشمش اوله بقال اميدى هو ام مرجول اى او فقت يدي فى الجباله
ام رجله التاييد على وزن التكرير تقويت معناسنه در قوت معناسنه اولان بددن ما خودا لما غله تقول ايد
اذ اقوام بوذ كر اولنان جوهرى كلامى در لکن تا ييد ايددن املنى احمالى دخی وارد نته كم باب داله مورا ايتشدر
بوقدر وار كه جوهر نيك دا بنندن در كاه صورته ويا حقيقته نظرايتك جائز كه جمله اصلى بددن اوله باب داله
ايرادى صورتنظر وكثرت استعمال الله دال اخر كله حكيمه اولد وغنه نظر اولنه لايده همزه نك كسرى ومدى والفك
مديله بر كسره احسان ايتك تقول ايتد يدي عند يده اذا اتخذت اى اصطنعت عند يدا و بدت لعه فيه لودى

میکم می و مدی و دالک کسری و مدله احسان ابدی کسسه المودی الیه میمک ضمی و مدی و الفک قصر به
احسان اولن کسسه المیاده میمک ضمی ابله بداید عوض و یرمک تقول یادت فلانا ذی جازیت بداید و میاده
مطلقا بداید و مکده دخی یرل تقول اعطیته میاده ای من بدی الی بدی ظهر یدظاک فخی و هانک سکونه بر ترکیب
اضافی در ککه نکر ما و تفضلا معنایه استعمال اولن و راصمی روایتی اوزن تقول اعطیته مالا عن ظهر ید یعنی
تفضلا لا عن سبغ ولا عن فرض ولا مکافاة الیدی یانک فخی و دالک کسری و آخر ند یانک تشدید یله بدی منسوب اولن
نسته بد ملک معنایه اولد و غی تقدیرجه الیدی و فحینه له و آخر ند یانک تشدید یله بمعناه الیدی یاه اولک فخی
و یانک تشدید یله شول عورت در که ایش شلکه ماهر اوله صنایع معنایه صادق فخی و نونک تخفیفه مابدی
همزه نک فخی و یانک سکونی و الفک قصر به فعل نجب در نه عجب ایشلکن معنایه تقول مابدی فلان الیدی یاه
اولک فخی و یانک تشدید یله کذلک ایشلکن لریقال رجل یدی و یدی و اسع اولن یه دخی یرل الادی همزه نک
فخی و آخر ند یانک تشدید یله کذلک و اسع اولن یز بقال ثوب یدی وادی ای و اسع بد الثوب یانک فخی و دالک
تخفیفه یز ی چار اید ثوب بو روند کن صکره فضله کان بری بقال ثوب قصر الید ذوالیدی یاه اولک ضمی
و یانک تشدید یله بر کسسه نک سمی در الی قصه و لمغین ذوالیدی یرل حتی کا ذوالثبیه دخی دید بار قول لری قصه
اولوب به باسنه شبیه اولد و غیچون ذوالیدین صیغه تنبیه اوزن محله دن بر جاک اسمی در مز بون ذوالیدین
دید بار ابکی الیه ایشلک و یگون و مز بون شول کسسه در که رسول اگر مه صلی الله علیه و سلم اقصرت الصلوات منسبتا
دیشدر یعنی غار قصر می و لندی یا خود سهوی ابتد ک یارسول الله دیشدره الله اعلم بالصواب باب الالف اللینه من
کتاب ترجمه الصحاح الجوهری باب الف لینه مستقل ایراد اولدی زیر الف ابکی نوع اوزن در بری لینه و بری مفرکه در
لینه اولنه الف و مفرکه اولنه همزه یرل و همزه اول کتابه ذکر اولشدر و الف دخی ابکی نوع در بری و اوله یادن منقلب
اولن و بر دخی منقلب اولن در منقلب اولن ک دخی حالا ذکر ی نهایت بولدی پس بوباب منقلب اولینا بر بیانچون
وضع اولشدر همزه نک فخی و الفک قصر به حروف مجاهد در اگرانی اسم قیلور سلا مداید رسن و بوموئث در
اسم قنناد قجه پس فخی یه کله سی تصغیر اولنسه ایبه دینلور ذکر اولن تصغیری الف خطه صغیره و خفیفه
اولد فخی حینه یدر لری بونک شاهی الی حره فک دخی حالی بودر الف حروف مددن و حروف لیندن و حروف
ریاد مددن در و حروف ریاده اندر که مجموعی الیوم نسه حرقاری جمع بار و کاه اولور الف افعاله ضمیر ثانی اولور
فعلا و یفلان کی و اسماده علامت آئین اولوب دلیل رفع او و و فخی لف مفرک اولسه همزه اولور و همزه اولد قدن
صکره کاه اولور کلامه استفهام یچون زیاده قلنور و فخی ابکی همزه جمع اولسه ماینن الف ایله فصل یدرسن
مثلا انت ام سالم دیرسن و کاه بونکله ند اولنوب از بد قبل دیرسن بوقدر وارد در که بونکله ند اقر ید اولور
بعیده اولن از یرلور قریه منحصر در و همزه دخی ابکی نوعدر بری همزه وصله بری همزه قطع در پس هر همزه
که حالت وصله ثابت اوله اکاهمه قطع یرل و هر همزه که ثابت اولیه همزه وصل یرل و همزه وصل هر نه محلله
واقع اولور سه زاید اولور و همزه قطع کاه اولور اصلیه اولور اخذ کله سنک و امر کله سنک همزه لری کی اذا
همزه نک کسری و الفک قصر به بر اسم در که زمان مستقبله دلالت ایدرو بو استعمال اولن انما الاجلیه اضافله
تقول حیثک الامر البسر و اذا قد فلان و بوطرف در و کله مجازاة در ز اجزاء شرط اوج نسته واقع اولور بری
فعل کقولک ان تاتی انک و ابکی فادی کقولک ان تاتی فانا محسن الیک و ابکی اذ در کقوله تالی و ان تصبهم
سینه بیاقدت ایدیم اذ هم قنطون و بوزکر اولن جوهری کلامی دره بونکله اولن مسامحه خفی دکلدر ز راعلی کل
حال جزاء شرط فعل تاتی در نهایت کاه فایله و کاه اذ الیه بط قصد اولنور و کاه و انما و کاه اولور اذ برشی یچون اولور
که سن رایشه یکن بولشی واقع اولور یعنی مفاجاة یچون اولور کقولک خرجت فاذا یدتقیم معناه خرجت ففاجانی

الا

زید فی الوقت بقیام اما الهمزه نک کسری و دالک سکونی ایله زمان ماخی یچون در و کاه اولور اذ ابکی مفاجاة یچون
اولور و بونی ولی یغیر الاوقوعی واجب اولن فعل کقولک بینا کذا الذ جاء زید و کاه اولور اذ ایله اذ کلامه زاید
اولور کقوله تعالی و اذ و احد ناموسی و کقول الشاعر حتی اذا سلکوهم فی قنایده ای حتی اساکوهم زیر اواخر
قصیده در جواب مذکور دکلدر و محمد رکه مقدر اوله علم سامعه بناء وقتا بده قافلک ضمی ابله بر عقه نک اسمی در
الی همزه نک کسری و الفک قصر به حروف جان دن در و بوغایتک منتها سی یچون اولور تقول خرجت
من الکوفة الی مکة کک مکیه دخول بولنسون کک یلا دخول مجر و وصول بولنسون ز نهایت اول حد و آخر
حد متناول در ممنوع اولن غایتک حدندن تجاوزا یتیمه در و کاه اولور الی عند معنایه استعمال اولنور شکم
بعض اشعار ده وارد اولشدره کاه اولور مع معنایه دخی کاور کقولهم الذود الی الذود ابل و ذود ذال معجمه نک
فخی و واه ک سکونی یاه چدن اونه و ارنجه اولن دوه ید یرل قال الله تعالی و لاتا کوا اموالهم الی اموالکم و قال من
انصار الی الله و قال و اذا خلوا الی شیاطینهم ای مع شیاطینهم سیمو یتدی الی کله سنک و علی کله سنک
الفری و اولر دن منقلب در ز رابونلرک الفلرند لاله جائز دکلدر و اگر بونلر لری نیمه اولنسه تشبیه سینه
الوان و علوان دینور و فخی بونلر همزه متصل اولسه الفی یاه قلب ایدوب الیک و علیک یرل و بعض عرب
حالی اوزن ترک ایدوب الاک و علاک یرل و اما لاهمه رک فخی و لامک تخفیف و الفک قصر به حرف تنبیه در که
انو کله کلام ابتدا اولنور تقول الان زید اخرج کانه قول اعلم ان زید اخرج و اما او همزه نک و لامک ضمی
ایله بلامد بر جمع در که کندی لفظندن واحدی یوقدر و واحدی ذودر صاحب معنایه و اولات همزه نک ضمی
یله بلامد و آخر ند اعر ایله جمع موثنی در واحدی کذلک ذات در تقول جاءنی اولو الالباب و اولات لاجمال عقل
اصحابی اولن رجال و حامله اولن نسامعنا سنه و اما اوله همزه نک ضمی ایله بلامد و لامک تخفیف و الفک مدیده
و آخر ند همزه نک کسراوزنه بناسی ایله بر جمع در که کندی لفظندن واحدی یوقدر لفظ اخر دن واحدی
ذا در مذکر یچون و ده در موثنی یچون و الفک قصری دخی جائز در و فخی الی قصر ایتسک ایله کتابت یدرسن
و اگر مداید رسک کسراوزن بناید رسن تنکم مرور ایتدی و اوله کله سنه مذکروم و ث برابر او و ایله همزه نک
ضمی و لامک فخی و یانک تشدید یدی و الفک مدی و قصر به اوله کله سنک تصغیری در و مبهمک تصغیر نه حرف
اول تغییر اولنایوب حالی اوزن ترک اولنور کک مفتوح کک مضوم اولسون و یاه تصغیر ابکی اولور اگر کله
مبهمه حرفیندن مرکب یسه و او یحیی اولور اگر اوج حرفدن مرکب یسه هو لاهانک فخی و مدی و الفک دخی
کذلک مدیده اوله معنایه در اولنه حرف تنبیه داخل اولشدر تقول هو لاهانک قومک ابو زید ایتدی عربدن
بعض کسسه هو لاهانک دیوب همزه بی منون و مکسور ایدر لری اولیک همزه اولانک ضمی و ثانیه نک
کسر به کذلک اوله معنایه در آخر نه کاف خطاب لاحق اولشدر اوله کله همزه اولانک ضمی و الفک قصر به
معناه کسان ایتدی شول کسسه که اولیک دیدی انوک قتنه و احدی ذلک در و شول کسسه که اوله
دیدی انک قتنه و احدی ذلک در و کاه اولور عقلانک غیر ند دخی اولیک استعمال اولنور قال الله
تعالی ان السمع والبصر والفؤاد کل اولیک کان عنه مسؤلا اولالک همزه نک ضمی و لام ثانیه نک
کسر به اولیک معنایه جمع در و اما اولی همزه نک ضمی ایله بلامد و الفک قصر به علا و زنی اوزن
بو دخی بر جمع در که کندی لفظندن واحدی یوقدر و واحدی الذی در و اما برک ذهب العرب
الاولی دبد کسری همزه نک فخی و لامک فخی و مدی ایله اولک مقلوبی در همزه نک ضمی و واک
فقیله زید اولی همزه نک ضمی ایله بلامد اولانک جعی در همزه نک ضمی و مدی و الفک قصر به آخری ایله

آخر کی اصلی اول اولی اوزن و اما الاهمه نك كسرى و لامك تشديدى والفك قصر بله حرف استناد
 و بونك ايله بش وجه اوزن استقامت اولور و برى ايجادن صكره و برى نغيد نصكره و برى مستثنای مفرغ و برى
 مستثنای منقطع پس مستثنای منقطع ده استثنالكن معناسنه اولور و برى بونك مستثنى مستثنى منه
 جنسندن دكلدر كه اولور الا ايله بنسنة صفتلور پس الاى و ما بعدنى غير كلسى موضعنه قائم قلوب
 الا نك ما بعدنك كل اسمى ما قبلنك كل اسم تايغ قيلر سن قول جالى القوم الا زبد كقوله تعالى لو كان فيهما
 الهة الا الله لفسد تاو الاداه اصل استثناء معنى صفت عارض دروكاه اولور لا اعطف معناسنه متوله و او
 نازل اولور فته كم شاعر ك شعر نك و اري لها دار الار ماد اهامد اواقع اولمشدر و رما د اهامد معناسنه و هاما
 سكمش و اوتوشش ككوله ديرلر انى همز نك فتي و نونك تشديدى والفك قصر بله تيردن ديكدر من اين
 معناسنه تقول انى لك هذاى من اين لك هذا و بوشول ظروفتن در كه انكله مجازات اولنور تقول انا تانى
 اتك يعنى سن هره جهتدن كلور سلكين دخی كلورم و كه اولور انى كيف معناسنه اولور تقول انى لك ان نفتح
 الحصن اى كيف لك ذلك و اما انا كلسى كه مركب در اول باب نونك ذكر اولمشدر اياهمه نك كسرى و يانك
 تشديدى والفك قصر بله براسم مبهم در كه جميع مضمرات متصله منصوبه كالا حق اولور تقول اياك و اياى
 و اياه و اياك پس كاف و ها و يا و نون مقصودى بيان ايجون اولور تا كه مخاطب غايبدن ميمز اوله پس بونلر ايجون
 اعرابدن محل ايلاز ك بونلر ذلك كله سنك و ايتك كله سنك كافى كى اولور و انا و انت كله لى نونى كى اولور
 پس اصل اسم اولن ايا و ما بعدى علامت خطاب ايجون اولن حرف اولوب مجموعى ككوله واحد قلنش اولور
 ز را اسماء مبهم و ساير مكنيات مضاف اولماز معرفه اولد قلرى ايجون و بعض نحو بين ابتداى ايا ما بعدى
 مضافدر عربلر ك بونلر ذلك لاني ايله كه اذ بلغ الرجل الستين فايه و ايا الشواب ديرلر نك كسرى يله اياى
 شوايه اضافت اينكله و اين كسان ابتداى كاف و يا و نون اسملر در و ايا نلره عماد ايجون كلشدر ز را ايلر بنفسها
 قائم مقام اولماز لر يضر نك و يضر بوى يضر نى كله لرنه اولن كاف و ها و يا كى حالت تا خيرده كه بونلر تقديم
 اولند قد ايه كلسى ايله عمادلندر مكه محتاج اولوب جمله سى شى واحد كى قلنور و ايا عماد ايجون كلد و كنندن
 اوتري در كه ضربت اياى صيحه اولدى ز را حالت اتصاله ضربت نى ديسن نون عمادله ضربت اياك صيحه اولدى
 ز را ضربت اياك متول محله صيحه اولور كه ضربت نك دهنك مكن اولميه حالاه كه كافى فعله بالذات اولمشدر و ب
 ضربت نك دهنك مكن در اما ضربت اياك ديمك صيحه اولور ز را و قهكاه كاف فعله متصل اولوب اعاده اولنق
 مراد اولد قد ايه كله سنه احتياج اولور و اما شاعر ك بعض شعر نك كه انا قتل ايانا واقع اولمشدر ضمير ك ايا كلسى
 ايله فصل ايلما سنه باعث بودر كه عرب طابغه سى فاعلك فعلن كدى نفسى اوزن ضمير متصل ايله واقع قلماز مثلا
 ضربت نى دهنك مكن ضربت نفسى ديرلر نك ظلت نفسى ديرلر پس ايانا انفسنا جمر اسنه اجر اولمشدر و كه
 ولور نك تحو ر محله استعمال اولنور تقول اياك و الاسد پس اياك بر فعلدن بدل اولور كى ياكه اول باعد لفظى در
 و تقول اياك وان فعل كذا و لا تقل اياك ان تفعل بلا و اوهياك هلك كسرى و يانك تشديدى اياك معناسنه در
 همزه هين قلب اولمشدر اراق لفظنك هراق ديد كارى كى و اراق دو كدى معناسنه در ايا اياهمه نك فتي و يانك
 تخفيفى والفك قصر بله بر كله در كه طواري زجر ايتك محله يعنى سورمك صد دنده استعمال اولنور الا اياه
 همزه نك كسرى و يانك تخفيفيله كوشك ضياعى ضو شمس معناسنه و كه اولور همزه نى مفتوح دخی ايدر لر
 و اكسره هاى اخرندن اسقاط ايدرسك الى مدوده قلوب همزه نى مفتوح ايدرسك و بعضيلر ابتداى
 اياه كوشك اطرافند اولن اغله ديرلر اى اطرافند اولنده هاله ديد كارى كى بودر اولنان جوهرى كلامى در
 لكن اياه نك دن اولن احتمالى و اردر علامت معناسنه پس ايا نك الف اينه بابنده ككوله نكسى مناسب

اولماز اياه الفك مد بله حرف شفهدن بر حرف در كه كسر اوزن بنا اولمشدر ساكن ايله ابتدا محال اولد و غندن
 اوتري و بونك على جراتك اولد غيچون دخولى اسماء مخصوص اولمشدر و بونك معناسى فعلى مفعول
 اولن كله اياصال ايتكدر تقول مررت بزبد كاك الصفت المروية و هر فعل كه متعدى اولميه انى باليله والف
 ايله و تشديد بله متعدى قلمق جازر در تقول طار به و طار و طيره جوهر نيك بوكلا منك ظاهرندن فهم اولن
 بودر كه ذكر اولن ان امور ك اجراسى هر ماده ده مطرد اوله لكن بعضنك سماعه توققى خفى دكلدر و كه اولور
 كلامه باز ايد واقع اولور كقولم بحسبك قول السوء و قال الله تعالى وكنى ربك هاديا و نصير و كه اولور حرف
 با من اجلك مقامنه وضع اولنور كه سببيت معناسى اولور و كه اولور باعلى موضعنه وضع اولنور كقوله تعالى
 و منهم من ان تا منه بد ينار اى على دينار على با موضعنه وضع اولند و خى كى تته كم بعض اشعارده اذ ارضيت على واقع
 اولمشدر اذ ارضيت بى معناسنه تا الفك قصر بله براسم در كه انوكاه مؤنث اشارت اولنور اذ ايله مذكره اشارت
 اولند و خى كى تته نك كسرى و هانك سكويه بجهناه و بوزه كى اولور مفرد مؤنث ايجون ك ذلك تان نونك كسرى
 و تخفيفى ايله تشبيه سى و اولا جمعى در نته كم مره و ابتداى تيا تانك فتي و يانك تشديد بله مفرد مؤنث اولن يانك
 تصغيرى در ز را تانك انى تايه قلب اولنوب دغام اولمشدر ها تا اخر نك الفك قصر بله تا كلسى در كه اولنه حرف
 تبنيه الحاق اولمشدر تقول ها تا هند و ها تان و ها و اولا ها تانك فتي و يانك تشديدى والفك قصر بله صيغه
 تصغير در كه اوزن حرف تبنيه داخل اولمشدر تيك تانك كسرى و مدي و اخر نك كاف خطابه مفرد مؤنث در
 كبر كسنه يه خطاب محله كافله ايراد اولنور نك تانك كسرى و لامك سكوفى ايله بجهناها نك الفك قصرى
 و اخر نك كاف خطابه بجهناه ك ذلك تانك فتي و لامك سكويه بجهناها ك ذلك لانه الفقه رذيه تانك نونك
 كسرى و تخفيفى ايله تشبيه سى تانك نونك كسرى و تشديد بيله ك ذلك تشبيه سى اوليك همزه نك ضمى ايله بلا
 قصر و لامك فتي و مدي ايله ك ذلك جمعى اولاك همزه نك ضمى و قصر بيله ك ذلك جمعى اولاك همزه نك ضمى و لام
 ثابته نك كسرى بيله ك ذلك جمعى و بالجملة نك كبريه و ثابته و افراده و تشبيه ده و جمع كاف خطاب مخاطب اولن
 كسنه يه تابع در و كافك ماقبلى مشار اليه اولن تشبيه تابع در اكر بوقاعده نى ضبط ايدرسك مسابيل مزبون ده
 بر نسنه ده خطا قلر سن بعباية الله تعالى هانك تانك كسرى و مدي بيله هذا كله سنك مفرد مؤنثى كه اولنه
 هاى تبنيه و اخر نك كاف خطاب الحاق اولمشدر ها نك الفك قصر بيله بجهناها تقول هانك هند و ها نك
 هند و نك اوزن ها و تبنيه داخل اولماز ز را نك كله سنه اولن لامى ها و تشبيه دن عوض قلشدر در نك لامك
 كسر بيله نك معناسنه لغت در و با حروف زياده دن دخی اولور و اولا مستقيلا ز ياده اولنور خطاب حالند
 تقول انت تفعل و امر غايبه ده ز ياده اولنور تقول لقم هند و كه اولور تانى امر مخاطبه دخی داخل قلور لر
 كقوله تعالى فلتفرحوا و كقول الشاعر يتدن فاني حروها و جارها كه بواصلند لتيذن ابدى لام حذف
 اولمشدر و تاء مكسور اولمى انت تعلم دبنلر لغى اوزن در و كه اولور تبنا مجهول دخی ز ياده اولنور فتقول من
 زهى لتزى يار جل و لتعن بحاجتى يعنى بونلر شول فعللر دن در كه مجهول اوزن استعمال اولنور اولى سن تكبر قل
 و ثابتنى محصيل حاجت ايجون زجت و كور اهتمام قل ديك اولور و قرى فبذلك فلتفرحوا و اخفش ابتداى
 امر مخاطبه لام داخل قلن لغت رذيه در ز را هذه اللام افعال صيغه سنه قدرت اولمدي رده اولور تقول ليقم
 زيد لانك لا تقدر على فعل فاذا خاطبت قلت قم لانك قد استغيت عنها و كه اولور تا قسم ايجون اولور و قسم
 ايجون اولان تا و اودن بدلدر رته كم تترى كله سنه و رات و تخمه و تجاه كله لرنه بدل اولمشدر و تترى و ترندن
 واحد ابعاد واحد معناسنه استعمال اولنور و و اياه مو حده دن بدلدر بقال بالله لقد كان كذا و بالقظه الله دن
 غيرى اسم داخل اولماز و كه اولور تا مستقيلا اولنده و ما ضينك اخر نك مؤنث ايجون ز ياده اولنور تقول لى
 تفعل و فعلت و اكر تا اسمدن مؤخر اولسه هند ضربت كى ضمير اولور و اكر مقدم اولسه ضربت هند علامت

انا

ايا

اولور جوهر نيك بولامي كلام قومه مخالف اولدوغي خفي دكادر زير اضربت تاسني اكر چه ضمير غائب در
ديش كسبه واردر لكن گاه ضمير وكاه علامت در ديما مشر دروكاه اولور تا ضمير فاعل اولور تقول فعلت
يستوي فيه المذكور والمؤنث واكر مذكره خطاب ابد رسك تاي مفتوح قيلوب فعلت ديرسن واكر مؤنثه
خطاب ابد رسك مكسور قيلوب فعلت ديرسن وكاه اولور تا انا لفظي اوزن زياده اولونوب انت اولور پس تاسم
مردور ايله شي واحد كي اولور اضافت قصدا ولفظي سن و بوم مقامه صاحب صراحك خطبي واردر ضربت تاسي
گاه ضمير وكاه علامت اولدوغي بومسيه ايله تنه قلدوغي جهتن نظر اولنه التاويه واوك كسري ويانك تشديد بيله
شول قصيده در كه قافيه لري تا اوزرنه بنا اولمش اوله الاء حاء مهمله ايله والفك مديله حروف هجاءن در والفك
قصري دخی جائز در حاء الفك كذا كذا مديله مدح قبيله سندن بر جماعتك اسمي در حواء الفك مدي وهمزه نك
كسر اوزن بناسيله التقاء ساكنيندن اوتري بر كاه در كه نكاه دوه جز اولور وكاه الف مقصود ايله دخی استعمال
اولور وحق تنكير مراد ابد رسك منون قيلوب حاء وعاء ديرسن اوزن ايتدي قن كج دعوت اولنسه خاصه
حاجيت بها حياء و حياءه ديرلر سببوي ايتدي بولكه ده الف يايه تبديل اولندي ماسنار نه مشابهت اولدوغي چون
زير حاجيت صوت مزبور دن بنا اولنه فعل در تنك يكسبه كلامه لايي چنككم قاسه لاييت ديرسن لايي چوق
تلفظ ايتديك معنا سببويه ايتدي بوقا علت بابتدن اولما دوغنه دليل الحياء والعباءه ديدكاري در فحله تنك
الحاجات الهاهات دخی ديرلر پس هاهيت وحاجيت وعاعيت دعوت محر اسنه اجر اولندي تصويت همچون
اولدو قلري جهتن يعني اب فعلله دن قلندي وابو غرو ايتدي حاج بضائك و حاء بضائك ديرلر ادعها معنا سبه
حاء معجه ايله وهمزه نك كسر اوزن بناسي ايله عجله فل معنا سبه در ايجل كي اوزن ديرلر واني اوزن بود دخی شول صوت در
كه كسر اوزن بنا اولمشدر بوننه تشنيه و جمع وموئث برابر اولور و اين سلمه ايتدي حاء بك ديرلر خبت معنا سبه يعني
خائب وخاسر اول معنا سبه پس حاء بك ديسه ل باء جان ايله خائبك معنا سبه اولور خيشتدن و بواوزن بد ذكر
ايتديكي معنا نك غيري اولدوغي خفي دكادر اذال معجه ايله والفك قصير بيله شول اسملر در كه انوكاه مذكره اشارت
اولنور ذي ذالك كسري ومديله مؤنثه اشارت در تقول ذي مة الله واكر ذي اوزرنه وقف ايتك دلسك ده ديرسك
ذالك كسري وهانك سكونييله كذا اولنن هايادن بد لدر تا نيت همچون دكل در زير ابو صله زياده اولنه در تنك
هنه كاه سنه هنيهه ديرلر وهنيهه هنك تصغيري در كه بوندن اقدم فصل هاده مرورا ايتمشدر هانك فخي
واخر نه والفك قصير بيله مذكره اشارت همچون اولن ذالكه سي در كه اولنه هاه تنبيه زياده اولمشدر تقول هانك
هذي هانك فخي و ذالك كسري ومديله مؤنثه اشارت اولن ذي كاه سي در كه اولنه هاه تنبيه داخل اولمشدر هده
هانك فخي و ذالك وهانك كسر بيله هاه ساكنه يي محرك قلماعله كذا كذا هذي معنا سبه در ذيا ذالك فخي ويانك
تشديد بيله ذانك تصغيري دوزر اذانك الفن يايه قلب ابد رسن ماقبلنده ياي تصغير اولدو غندن اوتري بعده
ادغام ابدوب اخره الف زياده فلور سن مبهم ايله معرب اولنلر ك تصغيري بري بندن فرق اولنسون ديوزيان
ذالك فخي ويانك تشديد ايله ونونك كسر بيله تشنيه سي هانك فخي ويانك تشديد ايله والفك قصير بيله
هذي كاه سي در و ذي كاه سي كه مفرد موئث در تصغير اولماز تا كاه سن تصغير ايتكاه اكتفا ايتدو كارندن
اوتري ذان نونك كسر بيله ذالكه سنك تشنيه سي در اجتماع ساكنين لازم اولدو غندن اوتري الفينك بري ساقط
اولمشدر شول كسبه كذا الفن اسقاط ايتمشدر ان هذين لساحران قرات ايتمشدر حرف اعرابه وشول كسبه
كه تشنيه الفن اسقاط ايتمشدر ان هذان لساحران قرات ايتمشدر زير اذانك اعراب جاري اولماز بعضيلر
ايتدي ان هذان لساحران قراتي بحارث بن كعب لغني اوزن در اولاه همزه اولينك فخي واخير هانك كسر

اوزن بناسي ايله ذانك جمع در من غير لفظه ذاك كافك فخييله ذامعنا سبه در خطاب مراد اولد فخي علمه ذاك
ديرلر ذاك ذالك فخي ومدى ولا مك كسري وكافك فخييله ذاك معنا سبه در لام زياده اولمشدر وكافدن
مقصود مشار اليهك بعدن اشعار ايتمه در و ذكر اولنن كاف همچون اعرابدن محل يوقدر هانك كذا كذا كافك
فخييله مفرد مذكر در كه اولنه هاه تنبيه داخل اولمشدر و ذالك اوزرنه هاه تنبيه داخل اولماز اولنك اوزرنه داخل
اولدوغي كي تنه كم نك اوزرنه داخل اولماز مفرد موئث اولن ذيا اوزرنه دخی كاف داخل اولنر زير اكه كاف مزبور
موئث قسمته هين تا اوزرنه داخل اولور تقول تيك ونك ولا نقل ذيك فانه خطه ذيك ذالك فخي ويانك سكوني
ونونك كسر بيله ذاك كاه سنك تشنيه سي تقول رايك ذيك الرجلين وجاء في ذانك الرجلان ذانك نونك كسري
وتشديد بيله كذا كذا تشنيه سي تشديد اسمي تا كيد و كيتير همچون اولور زير الف حذف اولنما غله حرف واحد
اوزن باقي قلورننه كم ذاك اوزرنه لام زياده قلورلر بومعنا دن اوتري و بومثالو تصريفي اسماء مبهمه ده قلورلر
نقصاني اولدو غندن اوتري تيك نونك كسري وتخفيفيله تاك كاه سنك تشنيه سيدر تاك نونك كسري
وتشديد بيله كذا كذا تشنيه سي و جمعي اوليك كلور همزه اولينك فخي ويانك تشديد بيله نته كم مرورا ايتدي وكافك
هكمي تا كاه سنك تصغيري مرورا بندن كي در ذيا ذالك فخي ويانك تشديد بيله ذاك كاه سنك تصغيري در
ذيا ذالك ولا مك فخي ويانك مابيننده تشديد بيله ذاك كاه سنك تصغيري در تياك تاك فخي ويانك
تشديد بيله نيك كاه سنك تصغيري در اما ذوكه ذالك فخي ومديله صاحب معنا سبه در اول استعمال اولنماز
الاضافه لكر اني نكره يي صفت قلنسك نكره يي مضاف قلور سن واكر معرفه يي صفت قلور سنك معرفه يي مضاف
قلور سن يعني معرف باللامه مضاف قيلور سن وني ضميره مضاف قلنق وعلم مثاليه مضاف قلنق جائز
دكلر ذات علي وزن الشاة موئثي ذوات فختينيله جمعي تقول مررت برجل ذي مال وبامراة ذات مال و برجلين
ذوي مال بفتح الواو كاه الله تعالى واشهد واذي عدل منكم و برجل ذوي مال بكسر الواو ونسوة ذوات مال
وتقول يا ذوات الجمال وجمام حيله طلو كيه يديرلر وياشدين اين صاچه دخی ديرلر زلف وكسو معنا سبه پس
ذانك جمعته تاي محل نصبه مكسور ابد رسن مسلمانده مكسور ايتدو كك كي زير اوتنك اصلي هاه تا نيت در
حن مفرد اوزرنه وقف اولنسه ذاه ديرسن لكن حالت وصلده تا اولور و ذونك اصلي ذوي در عصي كي
وعصي كي اولنسه عربك هاتان ذواتا مال ديدكاري دلالت ابد ر قال الله تعالى ذواتا افنان في التشنيه
جوهر ي ابد ر ذواتا كاه سنك الف و اودن قلب اولمشدر مفرد ي اصلنه عصي كي ذوي اولوب تشنيه سنه
عصون كي ذوان اولنق لازم اولدو غندن اوتري و اوين جمع اولسون ديوعين الفعلي حذف اولندقدن
صكره ذواقي قالمشدر تنوينيله بعدا اضافته تنوين ساقط اولوب ذواولمشدر تقول هانك ذوا مال كا تقول
فوز بدو فاز بد فاذا الفردت قلت هذا فم وحقن ذوكاه سييله بر كسني نسيه قلنسك هانك ذوي قد اقبل ديرسن
حذف اولنن حرفي رد ايتكاه زير بر اسم ابيكي حرف اوزرنه اولوب انوك اخري حرف لين اولنق جائز دكادر
تنوينيله اخري حذف اولندقدن حرف واحد اوزن قالمق لازم اولدو همچون ذروي فختينيله وواو ايتنك
كسري ويانك تشديد بيله عصوي كي ذويه منسوب اولنن سنه وذات كاه سنه نسبت اولندقدن دخی حال
بو بيله در زير انا حالت نسبتده حذف اولنور كوي اكه ذويه نسبتده اولنوب واورد اولمشدر و اكر ذوا مال
كاه سن جمع ايتملو اولسك هو لاه ذوون ديرسن زير الاضافه زابل اولمشدر وكاه اولور و ذوون ايله اذوا مراد
اولور واذ واقضاه قبيله سندن اولن ملوك يمينه ديرلر كه انلر ذي زن و ذي جدن و ذي نواس و ذي قايس

ملوله وامره ملوله کی اگر چه جوهری باب لامه ملل تفسیر نه ملوله لفظ نه مذکر و مؤنث بر او اولد غنه
 اشارت ایشدر لکن قاموسه اشارت واردر انجسی جنسه اولن مذکری و مؤنثی فرق ایچون در امره کی
 او چنسی واحد له جمع مابین فرق ایچون در بقرة ابله بقری و ثرة ابله ثری در دورنجسی مجرد تا نیت لفظ ایچون در
 اگر چه حقیقت معناده تا نیت بو غنسه قریه ابله غرفه کی بشنسی مبالغه ایچون در علامه و نسابه کی و نسابه
 نسب بلخی معنانه در و بو مقام مدحه استعمال اولند و فی کی مقام ذمه دخی استعمال اولنور هلباجه
 و بقاقه کی پس مدح ایچون اولن رده تا نیت غایت نه و نه ابته و داهیه به یعنی افت روزگار معنانه راجع اولور
 و ذم ایچون اولن رده بهیه تا نیت راجع اولور بو ذکر اولن جوهری تقریر در لکن مقام ذمه دخی تا نیت ذم
 و خسانه نه ابته راجع در دینسه بعید اولز دی و هلباجه هانک کسری و لامک سکونیه احق معنانه در
 و بقاقه هانک فخی و قافک تشدید بده کثیر الکلام اولوب زواید کو اولن کسسه در النجسی بودر که وحدت ایچون
 اولد قده مذکره و مؤنثه اطلاق بر اولور بطه و حیه کی بو ذکر اولن جوهری کلامی در لکن احسن بولدی که
 النجسی مذکره و مؤنثه اطلاق اولمقدردن بیلیدی تا که ملوله مثالی به دخی متناول اوله علی مامر انفا بنجسی
 بودر که جمعه داخل اولور لکن او یح وجه اوزن ری بودر که نسبت به دلالت ایچون اولور مهالبه کی مهلب نام
 کسسه به منسوب اولن جماعت معنانه ابکجسی عجمه اولد و غنه دلالت ایچون اولور مواز جه و جوار به کی مواز جه
 میک فخی و زاء معجمه کسری ابله و جمیله جزمه ل معنانه در مواز جه جمعی در مواز جه تعریب اولمقدردن
 جوار به جوری که جمعی اولد فی کی و کاه اولور معرب اولن جمعه هاد داخل اولماز کی باج دبد کسری کی کیه ل
 معنانه او چنسی حرف محذوفدن عوض ایچون اولور رماز به و زناد قه و عبادله کی که مرماز به مرزبانک
 جمعی در بر جماعتک اولوسی معنانه زناد قه زندق جمعی در عبادله عبد الله جمعی در انبر عبد الله بن عباس
 و عبد الله بن عمر و عبد الله بن الزبیر در رضی الله تعالی عنهم و کاه اولور ها کله ناک اولدن کیدن حرفدن عوض
 اولور عده کی و صفة کی و کاه اولور وسط کله دن کیدن حرفدن عوض اولور ثمة الخوض کی حوضک
 صود و کلن ری که بونک اصلی تاب الماء بشوب ثوبادن ما خود در صو جمع اولدی معنانه و اقامه کی که اصلند
 اقواما بیدی و کاه اولور اخر کله دن حذف اولن یادن عوض اولور مایه و ریة و بره کی و ریة ناک کسری به حکر
 معنانه و بره بانک ضمی ابله و ونک بور نه کجور د کسری حلقه معنانه در هلا هانک فخی و لامک تخفیف ابله
 و الفک قصر به کله در که انکله ته زجر اولنور توسی و نخی معنانه و کاه اولور هلا دیشی ات تسکین اولمقدردن
 استعلا اولنور و اقرب اولد فی زمانه هلا هانک فخی و لامک تشدید و الفک قصر به کله در لاله
 هادن مرکب در پس تخفیف معنانه اولور نه کم اولایه الای دخی ترکیب بدوب تخفیف معنانه قلمشدر در
 و بونک هر بن لاکله سی ابله حرف واحد منزله سنه فلوب فعله دخوله مخصوص قلمشدر در بونلر ده معنای
 تخفیف ظهور ایتد کدن اوتری هناهانک ضمی و الفک قصر به مکانه اشارت در بو مکانه دیک معنانه
 هاهنا الفک قصر به مکان قریه اشارت ایچون در هناهانک ضمی و الفک قصری و کافک فضیله مکان
 بعید اشارت ایچون در هناهانک ضمی و لامک کسری به کذلک مکان بعید اشارت ایچون در لام زاید
 و کاف خطاب ایچون در و کاف خطابه بعد دلالت واردر مذکره خطاب اولد قده مفتوح مؤنثه خطاب اولد قده
 مکسور و ابدرس فرا ابتدای اجلاس هناهانک بیبا و نغ هناهانک رتبعه معنانه و هانک لاک له و لوب معنانه
 کار و هناهانک فخی و ونک تشدید و الفک قصر به کذلک مکان قریه اشارت ایچون در هناهانک کی هانک
 هانک فخی و ونک تشدید و اخر نه کاف خطاب ابله مکان بعید اشارت ایچون در هانک کی هانک فضیله بقال

تجموا

تجموا من هناهانک ای من هناهانک هناهانک فخیله فلان معنانه در ندایه مقارن اولد و فی حاله
 بقال یا هناهانک زیاده هاهانک فی اخره تصیر تا فی الوصل معناه یا فلان و بو ها هانک و هنوات لفظ نه اولان و اودن
 عوض در هناهانک فخی و یانک تخفیف و الفک قصری ابله حروف ندادن در و اصلی ایادر هراق ابله لاق کی الیه
 الفک مدبله حروف معجمه دندر یعنی حروف هجاء ندر که معنا ایچون موضوع دکدر و یا حروف زیاده دن
 دخی اولور و حروف مد و حروف لیندن دخی اولور و کاه اولور یا بده متکلم مجرور دن کنایت اولنور کرک مذکر
 اولسون کرک مؤنث اولسون محو قولک ثوبی و غلامی دبلر سک یا بی مفتوح قلورسن دبلر سک ساکن قلورسن
 و یابی خاصه نداهانک حذف ایتک دخی جائز در تقول یا قوم و یا عباد بالکسر و اگر یای متکلم الفدن صکره
 کاورسه مفتوح قلورسن غیر وجه جائز دکدر نحو عصای و ر حای و اگر یای جمعدن صکره کاورسه کر و حال
 بو بده در یعنی فتحدن غیر سی جائز دکدر کقوله تعالی و ما انتم بصیر خ و اصلی بصیر خین ایدی اضافتله نون ساقط
 اولوب ساکنین جمع اولد قده ثانی که یاء متکلم در اصلی وزن مفتوح قلنوب دغام اولندی و بعض قراءه الساکن
 اذا حرک حرک بالکسر قاعده سی اوزن یاء متکلمی مکسور قلمشدر در لکن وجه دکدر دیشلر در و کاه اولور یابی متکلم
 منصوب بدن کنایت قلور لکن فعلک اخرن صورت جردن صیانت ایچون نون و قایه دن لاید اولور کقولک
 ضربنی و کاه اولور بعض کله ناک اخر نه دخی نون و قایه داخل اولور لکن سماعی در قیاسی دکدر منی و عنی و لدنی
 و قطنی کی و بو ذکر اولن کله لکه اخری سکون اوزن وضع اولنما غین سکونی صیانت ایچون ایشلر در و کاه اولور
 یا نیت ایچون علامت قلنور فعلی و انت تفعیلن کی الیا و به و ادک کسری و یلک تشدید بده شول قصیده در که
 قافیه سی یا اوزر بنه اوله یا الفک قصر به شول حرف در که انوکله قریب و بعید ندا اولنور تقول یا زید
 قبل و کاه اولور یا تعجب ایچون اولور تقول یا الله و اما باری تعالی ناک الای اسجد والله دبدو کی قولند لامک
 تخفیف ابله قراءت اولند و فی اوزن منادی محذوفدر معنی الایاها و لاء اسجد و ادیکدر پس منادی حذف اولندی
 حرف ند ابله اکتفالو نماغین نغمه کاه اولور حرف ندای حذف ایدر منادی ابله اکتفالو نماغین کقوله تعالی بوسف
 اعرض عن هذا مراد معلوم اولد غنه بنه و بعضیلر ایتدی کله یا بو مقوله بر رده تنبیه ایچوندر کوه که الا اسجد و
 بیور لیشدر و وقتا که یا تنبیه داخل اولد پس اسجد و کله سنه اولان همزه ساقط اولدی همزه وصل اولد غیچون
 و یانک الی دخی ساقط اولدی اجتماع ساکنین لازم اولد غیچون یانک الی ابله اسجد و ناک سپندن نته کم شاعرک
 الایا اسلمی یا دارمی علی البلی و لال منه لاجر عانک لقطر دبدو کی قولند یاء الی تنبیه ایچون و لوب حروف مزبون
 ساقط اولمقدردن الله اعلم ثم الكتاب وور بنماجود و له الفضائل و العلل و الجود صلی الله علی النبی محمد ما الخضیر بحان

و اورد عود و قد وقع الفراغ من جمعه و تألیفه فی واسط شهر جمادی الاولى
 من شهر سنه سبع و تسعين و تسعمائة من الهجرة النبوية
 المصطفوية

فقد تم الجلد الثاني بعون الملك الوهاب من كتاب الفاضل محمد بن مصطفى الوائلي المترجم لبحاح الجوهري
 الامام العالم الفاضل الكامل المحقق ابی نصر اسمعیل بن حماد الجوهري علی ایدی الضعفاء المأمورین بعمل
 الطبع بدار الطباعة المعنورة فی غرة رجب المرجب سنه احدى واربعین و مائة و الف
 فی البلدة الطيبة قسطنطينیه صانها الله عن الافات
 والبلية

اثناء مقابلة ده جلد اولده وقوع بولان نقصان محلنه وضع وقيد اولنق ايجون محاييف و سطور به اشبو محلده ضبط اولنشدور

١٤٢ ٣٣ مقيم اولنق معناسنه و تردد معناسنه ده كلور و دفع معناسنه ده استعمال اولنور بقال

١٤٣ ٣٤ وحاء مهمله نك سكونيله ياغ نلومي ديمكدور

٢١ ٣٣ بانك خمي و طانك فخي و تشد بديله تا كيدا ايجون استعمال اولنور لفظدر بقال بطاح بطح كابل

٣٣٠ ٣٣ والفك مديله اعورك موثي و عوراشول محري ديرلر كه انك صوي اولميه بقال فلاة عوراه اذالم يكن فيهما ماء و عورا كله قيصه يه دخی ديرلر المعارة كوف

٢٢٩ ٢٣ فصل الواو

٢٣١ ١ فصل الحاء

٢٤٨ ٧ فصل الباء

جلد نانبده واقع اولان نقصانده

٥٠ ٣٣ جمی القرعان قافك خمي ورنك سكونيله كذلك اقرعك جمی

٥٩ ٣٣ ونونك كسري و مديله بمعناه القناعة قافك فخييله قسمته راخي اولقدر بقال قنع بقنع قناعة من الباب الرابع القنع قافك فخي ونونك كسري به قسمته راخي اولان كسنة القنوع قافك فخي ونونك

٦٣ ١٣ و مصع ناقه نك مة سنه صغوق صواور مغه دخی ديرلر

٦٦ ٣ فخي وعين مهمله نك

٧١ ١١ و پنبه يي اند قدن صكره صار بلان قطعه له دخی و شبعه ديرلر

٩١ ٢٨ بكر ايله تيمدن صيارندركه ابي قبيله در الحفافة جيك خمي ايله

٩٢ ١٩ مسلوخ اولان قيو وندخی ديرلر قارني بوشالدي جينده و ابو عمر ابتداي جلف

١٥٢ ٢٣ يعني بلاي بلا وزن كتوردي

٣٩٢ ٢٩ بقال تطليقة بانه

٥٨٩ ٣٣ الاخوان همز نك كسري و حالك سكونيله كذلك جمی قزنداشلر معناسنه خرب ايله خربان جي و خرب حاء مچمه

وراء مهمله ايله طوي ديمكه معروف

١٩ ٣٠ فصل الزاء

٩٣ ١٣ فصل الحاء

فهرس معدل
دبیاچه کابده حرقت طباعتك منافع عدا دنده اشارت اولند وخی اوزن فهرس اجمالی ترتیب اولنوب کابلک اولنه

وضع اولنشد و کب لغات همان فهرس دن عبارت بر صورت لغتله فهرس مفصل ترتیبندن کف عنان عزیت اولنوب
عون جناب حق ابله تمام کاب مبر اولدقن مصنف مرحومك جامع سلطان محمد پده وضع ابلدیکی نسخه ابله
مقابلله اولنوب عبارت واملاده اختلاف نسخ و مبادی فن اولق تقریبیلله وقوع بولان سهو و خطا و زیاده
ونقصان عاجزانه و قوف و اطلاع مرتبه سی دفتر و صحایف و سطور ببله ضبط و صواب نه ایسه غریب و اشارت اولنوب
تعدیل و تسویه سهل الحصول اولق ایچون استیو معدل ترتیب اولنشد و الله الموفق للصواب والیه المرجع والمآب

فهرس معدل

دبیاچه کابده حرقت طباعتك منافع عدا دنده اشارت اولند وخی اوزن فهرس اجمالی ترتیب اولنوب کابلک اولنه
وضع اولنشد و کب لغات همان فهرس دن عبارت بر صورت لغتله فهرس مفصل ترتیبندن کف عنان عزیت اولنوب
عون جناب حق ابله تمام کاب مبر اولدقن مصنف مرحومك جامع سلطان محمد پده وضع ابلدیکی نسخه ابله
مقابلله اولنوب عبارت واملاده اختلاف نسخ و مبادی فن اولق تقریبیلله وقوع بولان سهو و خطا و زیاده
ونقصان عاجزانه و قوف و اطلاع مرتبه سی دفتر و صحایف و سطور ببله ضبط و صواب نه ایسه غریب و اشارت اولنوب
تعدیل و تسویه سهل الحصول اولق ایچون استیو معدل ترتیب اولنشد و الله الموفق للصواب والیه المرجع والمآب

صواب	خطا	صواب	خطا	صواب	خطا	صواب	خطا
۱۴ ۳	ایچون	۶ ۲۵	ایچون	۳۲ ۵۲	اوقومغه	ذیرا	ذیرا
۱۲ ۴	وزن	۵ ۲۸	بقاك	۳۳ ۵۲	بقال	منك	كلامنك
۱۲ ۱۱	اوزنی	۳۰ ۲۹	امری	۷ ۳۵	مری	ابلدور	ابلدور
۱۵ ۴	اوزن	۱۲ ۳۰	دبدیلر	۲۸ ۵۳	دبدیلر	سنددر	سنددر
۱ ۸	الخفاء	۳۰ ۳۰	الارض	۲۸ ۵۸	الارض	فوجسلق	فوجسلق
۱۵ ۱۰	بضمیلر	۴ ۳۰	اعرالی	۵ ۶۴	الاعرابی	لقاتها	لقاتها
۷ ۳۲	جموهری	۱۲ ۳۱	جوهری	۳۴ ۶۵	وفعیل	بکلیجی	بکلیجی
۲۵ ۱۰	یابنغه	۲۶ ۳۱	یابنغه ده	۲۹ ۶۶	اولنقی	کوزدر	کوزدر
۳۲ ۱۰	جرت کرت	۱۷ ۳۲	اذاشبیت	۱۹ ۶۷	اذاشبیت	جه وزن	وجه وزن
۱۰ ۱۲	حدان	۳۳ ۳۳	اکی	۱۴ ۶۸	ایکی	بضمیلر	بضمیلر
۱۰ ۱۲	یان لر	۱۲ ۳۴	امتلات ویا	۱۷ ۶۸	امتلات ویا	باقی قلدور	باقی قلدور
۲۹ ۱۲	طی	۸ ۳۵	کثر الانکاء	۱۴ ۷۰	کثیر الانکاء	چکچک	چکچک
۴ ۱۳	اینه	۲۹ ۳۵	تصغیردر	۲ ۷۳	تصغیردر	ای ترکتها	ای ترکتها
۱۰ ۱۶	صاح	۲۸ ۳۹	مصنفة	۲۳ ۷۳	مصنفة	قلغه	قلغه
۲۳ ۱۶	البازی	۲۳ ۳۹	تیبیا	۱۰ ۷۴	تیبیا	بقال شجب	بقال شجب
۱۴ ۱۷	کسمنه	۱ ۴۱	یاغیدر	۷ ۷۵	یاغدر	سوروی	سوروی
۱۵ ۱۷	تقل	۱۷ ۴۱	اکی	۲۶ ۷۵	ایکی	اوزون	اوزون
۱۷ ۱۷	الرفی	۹ ۴۲	اوتلوق	۱ ۷۸	اوتلاق	اکلنوب	اکلنوب
۱۸ ۲۰	الیه	۵ ۴۵	اللام	۷ ۷۹	اللام	ایچمکه	ایچمکه
۲۵ ۲۱	الضمان	۱۱ ۴۵	المهله	۲۵ ۸۰	المهله	واغلان	واغلان
۳۰ ۲۴	طی	۲۷ ۴۵	زیاپیر	۳۳ ۸۳	زیاده پیر	وده	وده
۳۲ ۲۴	فیحتبده	۲۷ ۴۵	اوزنوب	۶ ۸۷	اوزانوب	مصدرلر	مصدرلر
۱۷ ۲۳	کندکندن	۳ ۵۲	جمع ابدلر	۳۰ ۸۹	جمع ابدلر	یواقدر	یواقدر
۲۲ ۲۳	علی الفعلة	۱۸ ۵۲	یغمرسر	۲۴ ۹۰	یغمرسر	اولغه	اولغه

صواب	خطا	صواب	خطا	صواب	خطا	صواب	خطا
انصار ۱۲ ۹۹	يعني انصار ۲۹ ۱۹۱	وخفت ۲۳ ۲۱۳	اديددر	اولال ۸ ۲۷۵	اولال ۱۸ ۳۲۰	اتورمق ۱۸ ۳۲۰	اتورمق ۲۵ ۳۸۵
۶ ۱۰۰ وواوك	ورلك ۱۴ ۱۹۲	مرصددر ۷ ۲۱۵	اذالم يكن	۴ ۲۸۲ للمجول	۳۰ ۳۲۱ سكينه	سكويه ۷ ۲۸۷	سكويه ۹ ۷۸۷
۳۱ ۱۰۱ الولقع	الواقع ۲۲ ۱۷۴	المفلوج ۲۷ ۲۱۵	كلور	۱۱ ۲۸۲ همزه	۱۲ ۳۲۱ غنه	غنه ۱۳ ۳۸۷	معرف ۱۳ ۳۸۷
۳۱ ۱۰۲ يردده	يره دخی ۲۰ ۱۷۸	نخاستنه ۲۸ ۲۱۷	جعفر	۱۹ ۲۸۲ ياخطبه	۲۳ ۳۲۳ سكويه	سكويه ۲۷ ۳۸۷	اوزربنه
۲۷ ۱۰۵ وزالتكريم	وزالتكريم ۴ ۱۸۰	زوجي جام ۱۸ ۲۱۸	خميله	۲۲۸۵ للمجول	۳۳ ۳۲۴ غبه	غلبه ۱۹ ۳۸۹	اوترو
۲۷ ۱۰۹ الاقلب	الاقلب ۲۵ ۱۸۱	وروزكار ۲۴ ۲۲۰	غير القاس	۱۳ ۲۸۹ جميد	۱۵ ۳۳۰ يايقق	يايقق ۳۲ ۳۸۹	من الغضب
۲۱ ۱۱۱ همزه نك	همزه نك ۲۴ ۱۸۲	ديكمك ۱۷ ۲۲۱	فاقه نك	۱۹ ۲۸۹ تعالى اينك	۱۲ ۳۳۰ فقيه	فقيه ۱ ۳۹۱	وذلك
۱ ۱۱۵ عضادره	اعضادره ۳۲ ۱۸۳	اولماز ۲۹ ۲۲۷	همزه نك	۱۷ ۲۸۷ الثالث	۱۰ ۳۳۲ ميثره	ميثر ۱۵ ۳۹۵	الفلي
۱۳ ۱۱۵ معرف	معروف ۱۴ ۱۸۴	ومهاوين ۳۳ ۲۲۸	من البيا	۲۴۲ ۹۲ زهب	۱۰ ۳۳۳ وميسره	وميسره ۲۴ ۳۹۵	انله
۱۵ ۱۱۵ تسبه	تسبه ۱۹ ۱۸۴	قالماز ۱۵ ۲۳۰	الفسر	۲۴ ۲۹۲ واجنه	۳ ۳۳۵ اشديه	اشديه ۳۰ ۳۹۵	تسرا
۲۸ ۱۱۵ وزن	وزن ۲۱ ۱۸۵	ودوز ۲۲ ۲۳۰	خدرابنكه	۲۹ ۲۹۲ پادشاه	۵ ۳۳۵ عاتنه	عائنه ۸ ۳۹۶	المارو
۲۵ ۱۱۹ قولي المين	قولي المين ۲ ۱۷۶	ماعفضج ۳۳ ۲۳۱	خورن شلق	۲۵ ۲۹۴ المي	۹ ۳۳۵ بعاه	بعناه ۳۰ ۳۹۷	بضن
۲۰ ۱۲۱ اعليه	عليه ۱۱ ۱۸۷	معناسي ۲۰ ۲۳۲	شول	۲۵ ۲۹۹ ادسا له	۷ ۳۳۵ الميثر	الميثر ۲۵ ۴۰۰	بتدي
۲۱ ۱۲۲ يامي	يصى ۱۷ ۱۸۸	قريب ۱۰ ۲۳۳	الملوح	۳۱ ۲۹۹ ركره	۴ ۳۳۹ همزه نك	همزه نك ۱۸ ۴۰۸	واوبرت
۷ ۱۲۹ اديجك	ايديجك ۱۹ ۱۸۸	اوتوردقه ۲۴ ۲۳۳	ما خوددر	۳۳ ۲۹۹ فايد	۲۴ ۳۳۹ عاض	عارض ۷ ۴۱۳	وكيكب
۱۶ ۱۲۹ واده	وساده ۹ ۱۸۹	المالدين ۳ ۲۳۴	من فلا	۱ ۲۹۷ كار	۲۷ ۳۳۹ القيس	القياس ۵ ۴۱۵	ارقدده
۱ ۱۲۷ ابدب	ابدوب ۳۳ ۱۹۰	يعني ره ۲ ۲۳۸	جاوح	۱۱ ۲۹۷ زيبك	۳۲ ۳۴۱ اندصكره	اندصكره ۹ ۴۱۹	ميم اولك
۵ ۱۲۷ يرتقردن	تقرردن ۲۲ ۱۹۴	غيريدن ۳ ۲۳۸	بزدركه	۷ ۲۹۹ الينك	۱۴ ۳۴۷ اچيوز	اچيوز ۸ ۴۲۳	ناخته چشم
۲۰ ۱۲۷ همزه	همزه نك ۲۷ ۱۹۴	المنتج ۱۲ ۲۳۸	نخاستند	۲۷ ۲۹۹ اكون	۱ ۳۵۲ اي سحات	اي سحاب ۴ ۴۲۴	الظهيره
۲ ۱۲۹ سكوتله	سكويه ۳۳ ۱۹۴	نخج ۱۲ ۲۳۹	شو	۹ ۳۰۱ وفانك	۲ ۳۵۳ معرف	معروف ۲۸ ۴۲۴	كطراي
۲۶ ۱۳۱ الاكرام	الاكرام ۱۹ ۱۹۵	كوكسندك ۲۵ ۲۴۴	تشديدبله	۲۱ ۳۰۱ التغه	۲۹ ۳۵۴ راءمله	راءمله ۳۲ ۴۲۴	اسلين
۳۱ ۱۳۷ اولورسن	اولورسن ۲۳ ۱۹۵	ويخته ۴ ۲۴۹	انتضخ	۲۹ ۳۰۱ پان سي	۷ ۳۵۵ يازه لك	تازه لك ۲۱ ۴۲۵	تشديدبله
۱ ۱۳۹ اولورل	الورل ۴ ۱۹۶	اذاخرجت ۲۲ ۲۵۱	كوكك	۳۰۳ ۲۱ دشوب	۲ ۳۵۸ سوبلوب	سوبلوب ۳۳ ۴۲۵	دخي ديرلر
۱۰ ۱۴۱ سوبله مين	سوبلين ۵ ۱۹۶	تشديدبله ۱۳ ۲۵۴	رجالدين	۲۲ ۳۰۳ القعد	۱ ۳۵۹ المحمون	المحمون ۴ ۴۲۸	وجيله
۲ ۱۴۳ مهوزيت	مهوزيت ۱۳ ۲۰۱	دوستلق ۱۵ ۲۵۶	سماده	۲۴ ۳۰۳ ذوالقعد	۹ ۳۶۰ مزبون	مزبون ۱۵ ۴۲۸	پيشاني
۲۳ ۱۴۳ برته	برسنه ۱۳ ۲۰۱	اقوى ۲۳ ۲۵۶	يارقددر	۲۳ ۳۰۳ الينك	۳۱ ۳۶۱ بوجه	بوجه ۲۹ ۴۲۹	خطكه كي
۱۲ ۱۴۴ اوزنك	اوزنك ۲۸ ۲۰۱	كوميكه ۸ ۲۵۷	المق	۲۷ ۳۰۹ كبدر	۱۵ ۳۶۴ اذاد	اذاذ ۲۷ ۴۲۹	عليه الامر
۱۷ ۱۴۴ اولاي	اولادي ۱۵ ۲۰۲	اوره سي ۱۰ ۲۶۲	معي	۲ ۳۰۸ جعفر	۷ ۳۶۸ دبدي	دبدي ۲۷ ۴۲۹	مهلاته
۷ ۱۵۰ ورا نك	وولوك ۲۸ ۲۰۳	ناقهدركه ۱۸ ۲۶۲	للمجهول	۲۹ ۳۱۴ بلدرك	۲۹ ۳۷۵ بقارحفر	بقارحفر ۲۲ ۴۲۹	اولماغله
۳ ۱۵۱ موث	وموث ۲۱ ۲۰۶	الباب الاول ۳۳ ۲۶۵	انوكله	۱۷ ۳۱۵ ابدر	۱۷ ۳۸۰ فرس دير	فرس دير ۲۳ ۴۳۵	مالونها
۸ ۱۵۱ ديوشو	ديوشورميده ۱۲ ۲۱۱	اكردر ۲۷ ۲۷۱	يووركن	۲۸ ۳۱۹ كتومك	۳۳ ۳۸۰ استذرا	استذرا ۵ ۴۳۸	المق
۳۰ ۱۶۰ الرجل	الرجل ۳۲ ۲۱۱	الدار ۲ ۲۷۳	مخذوفدن	۱۹ ۳۱۸ البلده	۱۷ ۳۸۱ الباب	الباب ۲۷ ۴۳۸	جمع المفعه
۲۹ ۱۶۱ خفتك	خفتك ۳۲ ۲۱۲	بيدوب ۱۰ ۲۷۴	دوندر				

صواب	خطا	صواب	خطا	صواب	خطا	صواب	خطا
۸ ۲۷۵ اولال	اولال ۱۸ ۳۲۰	اتورمق ۱۸ ۳۲۰	اتورمق ۲۵ ۳۸۵	۴ ۲۸۲ للمجول	۳۰ ۳۲۱ سكينه	سكويه ۷ ۲۸۷	سكويه ۹ ۷۸۷
۱۱ ۲۸۲ همزه	۱۲ ۳۲۱ غنه	غنه ۱۳ ۳۸۷	معرف ۱۳ ۳۸۷	۱۹ ۲۸۲ ياخطبه	۲۳ ۳۲۳ سكويه	سكويه ۲۷ ۳۸۷	اوزربنه
۲۲۸۵ للمجول	۳۳ ۳۲۴ غبه	غلبه ۱۹ ۳۸۹	اوترو	۱۳ ۲۸۹ جميد	۱۵ ۳۳۰ يايقق	يايقق ۳۲ ۳۸۹	من الغضب
۱۹ ۲۸۹ تعالى اينك	۱۲ ۳۳۰ فقيه	فقيه ۱ ۳۹۱	وذلك	۱۷ ۲۸۷ الثالث	۱۰ ۳۳۲ ميثره	ميثر ۱۵ ۳۹۵	الفلي
۲۴۲ ۹۲ زهب	۱۰ ۳۳۳ وميسره	وميسره ۲۴ ۳۹۵	انله	۲۴ ۲۹۲ واجنه	۳ ۳۳۵ اشديه	اشديه ۳۰ ۳۹۵	تسرا
۲۹ ۲۹۲ پادشاه	۵ ۳۳۵ عاتنه	عائنه ۸ ۳۹۶	المارو	۲۵ ۲۹۴ المي	۹ ۳۳۵ بعاه	بعناه ۳۰ ۳۹۷	بضن
۲۵ ۲۹۹ ادسا له	۷ ۳۳۵ الميثر	الميثر ۲۵ ۴۰۰	بتدي	۳۱ ۲۹۹ ركره	۴ ۳۳۹ همزه نك	همزه نك ۱۸ ۴۰۸	واوبرت
۳۳ ۲۹۹ فايد	۲۴ ۳۳۹ عاض	عارض ۷ ۴۱۳	وكيكب	۱ ۲۹۷ كار	۲۷ ۳۳۹ القيس	القياس ۵ ۴۱۵	ارقدده
۱۱ ۲۹۷ زيبك	۳۲ ۳۴۱ اندصكره	اندصكره ۹ ۴۱۹	ميم اولك	۷ ۲۹۹ الينك	۱۴ ۳۴۷ اچيوز	اچيوز ۸ ۴۲۳	ناخته چشم
۲۷ ۲۹۹ اكون	۱ ۳۵۲ اي سحات	اي سحاب ۴ ۴۲۴	الظهيره	۹ ۳۰۱ وفانك	۲ ۳۵۳ معرف	معروف ۲۸ ۴۲۴	كطراي
۲۱ ۳۰۱ التغه	۲۹ ۳۵۴ راءمله	راءمله ۳۲ ۴۲۴	اسلين	۲۹ ۳۰۱ پان سي	۷ ۳۵۵ يازه لك	تازه لك ۲۱ ۴۲۵	تشديدبله
۳۰۳ ۲۱ دشوب	۲ ۳۵۸ سوبلوب	سوبلوب ۳۳ ۴۲۵	دخي ديرلر	۲۲ ۳۰۳ القعد	۱ ۳۵۹ المحمون	المحمون ۴ ۴۲۸	وجيله
۲۴ ۳۰۳ ذوالقعد	۹ ۳۶۰ مزبون	مزبون ۱۵ ۴۲۸	پيشاني	۲۳ ۳۰۳ الينك	۳۱ ۳۶۱ بوجه	بوجه ۲۹ ۴۲۹	خطكه كي
۲۷ ۳۰۹ كبدر	۱۵ ۳۶۴ اذاد	اذاذ ۲۷ ۴۲۹	عليه الامر	۲ ۳۰۸ جعفر	۷ ۳۶۸ دبدي	دبدي ۲۷ ۴۲۹	مهلاته
۲۹ ۳۱۴ بلدرك	۲۹ ۳۷۵ بقارحفر	بقارحفر ۲۲ ۴۲۹	اولماغله	۱۷ ۳۱۵ ابدر	۱۷ ۳۸۰ فرس دير	فرس دير ۲۳ ۴۳۵	مالونها
۲۸ ۳۱۹ كتومك	۳۳ ۳۸۰ استذرا	استذرا ۵ ۴۳۸	المق	۱۹ ۳۱۸ البلده	۱۷ ۳۸۱ الباب	الباب ۲۷ ۴۳۸	جمع المفعه

فهرست معدل جلد الثاني

صواب	خطا	صواب	خطا	صواب	خطا	صواب	خطا
ما	منافى	رجوعا ورجاعا ورجاع	رجوعا ورجاعا ورجاع	عتو	عتو	رجوعا ورجاعا ورجاع	رجوعا ورجاعا ورجاع
شريفه	شريف	ارتدع	ارتدع	برذعه	برذعه	برذعه	برذعه
الاكل	الاكل	رضاعا	رضاعا	جعله	جعله	جعله	جعله
اقلقه	اقلقه	امه	امه	كيدر	كيدر	كيدر	كيدر
اوجعته	اوجعته	امزيجي	امزيجي	مكتنز	مكتنز	مكتنز	مكتنز
كشر	كشف	الراضعان	الراضعان	بدنه	بدنه	بدنه	بدنه
جب	جب	مكسور	مكسور	الديش	الديش	الديش	الديش
مخيم	مخيم	لارقعته	لارقعته	اطلاق	اطلاق	اطلاق	اطلاق
حارث	حادث	تلك	تلك	لابيع	لابيع	لابيع	لابيع
اغرا	اغرا	روح الامين	روح الامين	لايشري	لايشري	لايشري	لايشري
قطيع	وقطع	ادراع	ادراع	البايعة	البايعة	البايعة	البايعة
كلشيك	كسلك	عينك	عينك	بوزغسته	بوزغسته	بوزغسته	بوزغسته
شرح	شرح	تمرة وتمر	تمرة وتمر	اولور	اولور	اولور	اولور
بنقلع	بنقلع	كبح	كبح	ججعه	ججعه	ججعه	ججعه
توغلغه	تولغه	الوحى الرحي الوحاء الوحاء	الوحى الرحي الوحاء الوحاء	ملى	ملى	ملى	ملى
نبعه	تبعه	داغدر	داغدر	بلى	بلى	بلى	بلى
فاحبس	فاحبس	السلفع	السلفع	وهنا	وهنا	وهنا	وهنا
اخضارت	احضرت	ابنك	ابنك	اورنجى	اورنجى	اورنجى	اورنجى
بجرة	بجرة	قوددن	قوددن	الزيان	الزيان	الزيان	الزيان
ضمي	فخي	ديوذكرن	ديوذكرن	حجرة	حجرة	حجرة	حجرة
احشت	احشت	يسمع	يسمع	اولنان	اولنان	اولنان	اولنان
يقال لئن	يقال	وزن التكرم	وزن التكرم	دزلر	دزلر	دزلر	دزلر
متاع	متا	كلور	كلور	شمه	شمه	شمه	شمه
مثلثه نك	مثلثه نك	مذكور	مذكور	دالك	دالك	دالك	دالك
رمى به	رمى	ذهب	ذهب	فقر	فقر	فقر	فقر
اي يسرع	يسرع	ادعى	ادعى	مدقع	مدقع	مدقع	مدقع
يشيدن	اشيدن	صبع	صبع	دبقوع	دبقوع	دبقوع	دبقوع
استعمالى	استعملى	الصعصعة	الصعصعة	اولوب	اولوب	اولوب	اولوب
كسرى	سرى	هذه	هذه	امراء	امراء	امراء	امراء
اخلصتها	اخلصتها	الدبلينك	الدبلينك	وذرع	وذرع	وذرع	وذرع
كانت	كان	هزمك	هزمك	بن زار	بن زار	بن زار	بن زار
منازعة اذا	اذا	اصمى	اصمى	امراء	امراء	امراء	امراء
كسريه	كسريه	حاذق	حاذق	غبط	غبط	غبط	غبط

صواب	خطا	صواب	خطا	صواب	خطا	صواب	خطا
اولوب	م الوب	نسمعتها	نسمعتها	بن تيم در	بن تيم در	بن تيم در	بن تيم در
الاول	اول	زاهدى	زاهدى	اولق	اولق	اولق	اولق
پس فرط	پش فرط	فرموده	فرموده	ومدله	ومدله	ومدله	ومدله
سريريات	سريريك	ووجلاه	ووجلاه	استعمال	استعمال	استعمال	استعمال
للمجهول	للمجهول	البناء	البناء	سوددركه	سوددركه	سوددركه	سوددركه
للمجهول	للمجهول	الى اوزينه	الى اوزينه	عورته	عورته	عورته	عورته
الواسطة	الواسطة	دبدكاري	دبدكاري	مبرد	مبرد	مبرد	مبرد
سچمامك	سچمه مك	ادبجانه	ادبجانه	ابليه	ابليه	ابليه	ابليه
اقدبسى	اقدبسى	ادبجانه	ادبجانه	تجاوز	تجاوز	تجاوز	تجاوز
انك	انوك	اجتورده	اجتورده	برددركه	برددركه	برددركه	برددركه
اللاظ	اللاظ	اوزن اوله	اوزن اوله	داهيه	داهيه	داهيه	داهيه
		نولرك	نولرك	كوردكچون	كوردكچون	كوردكچون	كوردكچون
		ميوه	ميوه	قرا	قرا	قرا	قرا
		اورلك	اورلك	بعظم	بعظم	بعظم	بعظم
		فهر	فهر	فلبتخر	فلبتخر	فلبتخر	فلبتخر
		دوده	دوده	دوده	دوده	دوده	دوده
		اوزون	اوزون	بتع	بتع	بتع	بتع
		الماغين	الماغين	المفرة	المفرة	المفرة	المفرة
		مقدراى	مقدراى	چقغه	چقغه	چقغه	چقغه
		وطوغرمغه	وطوغرمغه	ايفار	ايفار	ايفار	ايفار
		بومقامه	بومقامه	عظمتندن	عظمتندن	عظمتندن	عظمتندن
		عارض	عارض	اولدوغى	اولدوغى	اولدوغى	اولدوغى
		ابصرلق	ابصرلق	باشى	باشى	باشى	باشى
		للبسرى	للبسرى	كده ووشانمش	كده ووشانمش	كده ووشانمش	كده ووشانمش
		على امر	على امر	بالفضة	بالفضة	بالفضة	بالفضة
		معرفة در	معرفة در	ابليه	ابليه	ابليه	ابليه
		يقشدر	يقشدر	بالقفل	بالقفل	بالقفل	بالقفل
		بالقفل	بالقفل	اسرايل	اسرايل	اسرايل	اسرايل
		وثانينك	وثانينك	احلسياسا	احلسياسا	احلسياسا	احلسياسا
		بوندن	بوندن	جميعدر	جميعدر	جميعدر	جميعدر
		سورمكه	سورمكه	كبر	كبر	كبر	كبر
		قوشوكه	قوشوكه	كسريه	كسريه	كسريه	كسريه

صواب	خطا	صواب	خطا	صواب	خطا	صواب	خطا
قريش ١١٥	٢ اميد	وفي كلام ٨٨	٩ قريش	اغسلت ١٤	١٤ اغسلت	اغسلت ١٤	١٤ اغسلت
الشدة ١١٥	١٧ سفك	واغسلت ٨٨	٢٥ الشدة	باري ٨٨	٢٥ يبدوا	باري ٨٨	٢٥ يبدوا
يعدو ١١٥	٢٤ مجادله	ورعى ٨٩	٥ يعنى	استلهمته ٨٩	٣٢ قيسر	استلهمته ٨٩	٣٢ قيسر
بغنى بورى ١١٧	٢٢ بشغفين	قسي در ١١٧	٣١ صرفا	والموضعة ٩٠	١٣ مخوفه	والموضعة ٩٠	١٣ مخوفه
وما كان ١٢١	٢٨ ادبر	كرجيله ٩٠	٢٧ ماكان	ووضعه ٩١	٢٤ وعيت	ووضعه ٩١	٢٤ وعيت
دعيت ١٢٣	٣١ اذالزت	يايللو ٩٢	٣ فعلك	ويقال ٩٢	١٨ عبيد	ويقال ٩٢	١٨ عبيد
الفعالك ١٢٧	١٣ ظلفته	وغرث ٩٢	٢٥ اخفى	على وزن ٩٢	٢٩ احجار	على وزن ٩٢	٢٩ احجار
عبيد ١٢٩	٢ من اعرف	بوينند ٩٣	١٧ ورقه	ووزن ٩٣	٢٣ اخذت	ووزن ٩٣	٢٣ اخذت
اخلى ١٢٩	١٠ شر	ينبع ٩٣	٢٩ نبات	يقال ٩٣	٢٩ كرم ابله	يقال ٩٣	٢٩ كرم ابله
الحيار ١٣١	١ اخصف	تشده دبله ٩٣	٧ خاف	يبيع ٩٣	٢٩ تنقص	يبيع ٩٣	٢٩ تنقص
درقه ١٣١	١٣ العاطفة	تشده دبله ٩٣	٧ خاف	يقال ٩٣	٢٩ تنقص	يقال ٩٣	٢٩ تنقص
عاطف ١٣١	١٣ عاطفة	تشده دبله ٩٣	٧ خاف	يقال ٩٣	٢٩ تنقص	يقال ٩٣	٢٩ تنقص
همزه نك ١٣٢	٨ همزه	تشده دبله ٩٣	٧ خاف	يقال ٩٣	٢٩ تنقص	يقال ٩٣	٢٩ تنقص
كرم ابله ١٣٢	١٩ استدار	تشده دبله ٩٣	٧ خاف	يقال ٩٣	٢٩ تنقص	يقال ٩٣	٢٩ تنقص
خلق ١٣٢	٢٠ بقله	تشده دبله ٩٣	٧ خاف	يقال ٩٣	٢٩ تنقص	يقال ٩٣	٢٩ تنقص
تنقص ١٣٢	٣٣ نبات	تشده دبله ٩٣	٧ خاف	يقال ٩٣	٢٩ تنقص	يقال ٩٣	٢٩ تنقص
اخياف ١٣٣	٩ والشراب	تشده دبله ٩٣	٧ خاف	يقال ٩٣	٢٩ تنقص	يقال ٩٣	٢٩ تنقص
عقاب ١٣٩	٢٨ المقرف	تشده دبله ٩٣	٧ خاف	يقال ٩٣	٢٩ تنقص	يقال ٩٣	٢٩ تنقص
كيج ١٣٩	٢٨ مقرف	تشده دبله ٩٣	٧ خاف	يقال ٩٣	٢٩ تنقص	يقال ٩٣	٢٩ تنقص
بالته ١٣٩	٣٣ زن	تشده دبله ٩٣	٧ خاف	يقال ٩٣	٢٩ تنقص	يقال ٩٣	٢٩ تنقص
زبد ١٤٢	٤ احفرت	تشده دبله ٩٣	٧ خاف	يقال ٩٣	٢٩ تنقص	يقال ٩٣	٢٩ تنقص
زمان ١٤٨	١٣ لوله	تشده دبله ٩٣	٧ خاف	يقال ٩٣	٢٩ تنقص	يقال ٩٣	٢٩ تنقص
انقع ١٤٩	٢ اذا سرع	تشده دبله ٩٣	٧ خاف	يقال ٩٣	٢٩ تنقص	يقال ٩٣	٢٩ تنقص
ازل ١٤٩	٢٧ للكثرة	تشده دبله ٩٣	٧ خاف	يقال ٩٣	٢٩ تنقص	يقال ٩٣	٢٩ تنقص
اخصبت ١٥٠	١٤ نسا بدن	تشده دبله ٩٣	٧ خاف	يقال ٩٣	٢٩ تنقص	يقال ٩٣	٢٩ تنقص
انتقص ١٥٠	١٧ برش بوكر	تشده دبله ٩٣	٧ خاف	يقال ٩٣	٢٩ تنقص	يقال ٩٣	٢٩ تنقص
اشتركاو ١٥١	٩ بدكرى	تشده دبله ٩٣	٧ خاف	يقال ٩٣	٢٩ تنقص	يقال ٩٣	٢٩ تنقص
وموت ١٥٢	٢٧ ارك	تشده دبله ٩٣	٧ خاف	يقال ٩٣	٢٩ تنقص	يقال ٩٣	٢٩ تنقص
عندنا زدلانا ١٥٢	٢٩ تارك	تشده دبله ٩٣	٧ خاف	يقال ٩٣	٢٩ تنقص	يقال ٩٣	٢٩ تنقص
سحفت ١٥٢	٣٠ بشقه	تشده دبله ٩٣	٧ خاف	يقال ٩٣	٢٩ تنقص	يقال ٩٣	٢٩ تنقص
سحفت ١٥٢	٣٠ بشقه	تشده دبله ٩٣	٧ خاف	يقال ٩٣	٢٩ تنقص	يقال ٩٣	٢٩ تنقص
عديس ١٥٧	١٤ عديس	تشده دبله ٩٣	٧ خاف	يقال ٩٣	٢٩ تنقص	يقال ٩٣	٢٩ تنقص
الاسكوف ١٥٧	٣٠ نجبق	تشده دبله ٩٣	٧ خاف	يقال ٩٣	٢٩ تنقص	يقال ٩٣	٢٩ تنقص

صواب	خطا	صواب	خطا	صواب	خطا	صواب	خطا
امالك ١٥٩	٢ امالك	ملك ٢٠٢	١٤ واقترق	واما ٢٠٢	١٤ واقترق	واما ٢٠٢	١٤ واقترق
ولامك ١٥٩	٩ ولامك	وراك ٢٠٣	١٩ زراسم	وراك ٢٠٣	١٩ زراسم	وراك ٢٠٣	١٩ زراسم
ماحزقه ١٥٩	٣٢ ماحزقه	ياحزقه ٢٠٤	٣ ياخبيث	ياحزقه ٢٠٤	٣ ياخبيث	ياحزقه ٢٠٤	٣ ياخبيث
تضييق ١٥٩	٣٢ تضييق	تضييق ٢٠٥	٣ ماللفليقة	تضييق ٢٠٥	٣ ماللفليقة	تضييق ٢٠٥	٣ ماللفليقة
ارات ١٩١	٨ ارات	رايت ٢٠٥	١١ قنق	رايت ٢٠٥	١١ قنق	رايت ٢٠٥	١١ قنق
حلقا وعقرا حلقا ١٩٢	٣ حلقا وعقرا حلقا	كسرى ٢٠٥	٣٣ شيا	كسرى ٢٠٥	٣٣ شيا	كسرى ٢٠٥	٣٣ شيا
ديدك ١٩٩	٢٩ ديدك	ديدك ٢٠٩	٥ قووق	ديدك ٢٠٩	٥ قووق	ديدك ٢٠٩	٥ قووق
رنقه ١٧٣	١٧ رنقه	رنقه ٢٠٩	٢٩ قووق	رنقه ٢٠٩	٢٩ قووق	رنقه ٢٠٩	٢٩ قووق
فيعل ١٧٤	٥ فيعل	فعل ٢٠٧	٣٢ المصلق	فعل ٢٠٧	٣٢ المصلق	فعل ٢٠٧	٣٢ المصلق
شراب ١٧٥	٥ شراب	سراب ٢٠٨	٧ مدبله	سراب ٢٠٨	٧ مدبله	سراب ٢٠٨	٧ مدبله
اغلاء ١٨٠	٢ اغلاء	اغلاء ٢٠٩	٣٣ الباب	اغلاء ٢٠٩	٣٣ الباب	اغلاء ٢٠٩	٣٣ الباب
المشتدق ١٨١	٢١ المشتدق	المشتدق ٢١٠	٢١ ماؤدر	المشتدق ٢١٠	٢١ ماؤدر	المشتدق ٢١٠	٢١ ماؤدر
الاشفاق ١٨٢	١٥ الاشفاق	الاشفاق ٢١١	٩ قرب وان	الاشفاق ٢١١	٩ قرب وان	الاشفاق ٢١١	٩ قرب وان
كسندك ١٨٢	٢٨ كسندك	كسندك ٢١١	٩ اوبقلى	كسندك ٢١١	٩ اوبقلى	كسندك ٢١١	٩ اوبقلى
غضباك ١٨٢	٣٢ غضباك	غضباك ٢١٢	٤ همور	غضباك ٢١٢	٤ همور	غضباك ٢١٢	٤ همور
هدته ١٨٢	٣٣ هدته	هدته ٢١٢	١٣ المهقاء	هدته ٢١٢	١٣ المهقاء	هدته ٢١٢	١٣ المهقاء
ابتداسى ١٨٢	١٣ ابتداسى	ابتداسى ٢١٢	١٣ مهقاء	ابتداسى ٢١٢	١٣ مهقاء	ابتداسى ٢١٢	١٣ مهقاء
اخرى ١٨٢	١٣ اخرى	اخرى ٢١٢	٣٠ كتابت	اخرى ٢١٢	٣٠ كتابت	اخرى ٢١٢	٣٠ كتابت
ذرى ١٨٢	٢٣ ذرى	ذرى ٢١٢	٣٢ صغيره	ذرى ٢١٢	٣٢ صغيره	ذرى ٢١٢	٣٢ صغيره
حد واحد ١٨٧	٢٣ حد واحد	حد واحد ٢١٥	٢٢ ينهق ونهاقا	حد واحد ٢١٥	٢٢ ينهق ونهاقا	حد واحد ٢١٥	٢٢ ينهق ونهاقا
وطريق ١٨٨	٥ وطريق	وطريق ٢١٥	١٥ استنوق	وطريق ٢١٥	١٥ استنوق	وطريق ٢١٥	١٥ استنوق
الطرقه ١٨٨	٩ الطرقه	الطرقه ٢١٩	٢٣ حربض	الطرقه ٢١٩	٢٣ حربض	الطرقه ٢١٩	٢٣ حربض
طروق ١٨٩	٣١ طروق	طروق ٢١٧	٣ ابوسف	طروق ٢١٧	٣ ابوسف	طروق ٢١٧	٣ ابوسف
ارزنه ١٨٩	٢٢ ارزنه	ارزنه ٢١٧	١٤ لطف	ارزنه ٢١٧	١٤ لطف	ارزنه ٢١٧	١٤ لطف
اطلق القوم طلق القوم ١٩٠	١٩ اطلق القوم طلق القوم	اطلق القوم طلق القوم ٢١٧	٢٠ وفتك	اطلق القوم طلق القوم ٢١٧	٢٠ وفتك	اطلق القوم طلق القوم ٢١٧	٢٠ وفتك
الضبي ١٩١	١١ الضبي	الضبي ٢١٧	٢٠ اقت	الضبي ٢١٧	٢٠ اقت	الضبي ٢١٧	٢٠ اقت
الاطاقت ١٩١	٢١ الاطاقت	الاطاقت ٢١٩	٢٩ خذف	الاطاقت ٢١٩	٢٩ خذف	الاطاقت ٢١٩	٢٩ خذف
عله ١٩٢	١٥ عله	عله ٢٢٠	١٧ ترجمه	عله ٢٢٠	١٧ ترجمه	عله ٢٢٠	١٧ ترجمه
الوسيقه ١٩٢	٢٢ الوسيقه	الوسيقه ٢٢٠	١٧ الاف	الوسيقه ٢٢٠	١٧ الاف	الوسيقه ٢٢٠	١٧ الاف
ماعليه ١٩٣	٢٤ ماعليه	ماعليه ٢٢١	١٤ الاض	ماعليه ٢٢١	١٤ الاض	ماعليه ٢٢١	١٤ الاض
كالمستائق ١٩٨	١١ كالمستائق	كالمستائق ٢٢١	٢٤ المائكة	كالمستائق ٢٢١	٢٤ المائكة	كالمستائق ٢٢١	٢٤ المائكة
على نبنا ١٩٨	٢٨ على نبنا	على نبنا ٢٢١	٢٥ قنيه	على نبنا ٢٢١	٢٥ قنيه	على نبنا ٢٢١	٢٥ قنيه
مطرنا حوله ٢٠١	٣٣ مطرنا حوله	مطرنا حوله ٢٢٣	١٦ بتوكونها	مطرنا حوله ٢٢٣	١٦ بتوكونها	مطرنا حوله ٢٢٣	١٦ بتوكونها

خطا	صواب	خطا	صواب	خطا	صواب	خطا	صواب
١٩ ٢٧٥	جقفه	٢٥ ٣٢٢	العادل يعز	٣١ ٣٩٥	ويالبي	ويالبي	صواب
١١ ٢٧٨	وعوط	٢٠ ٣٢٣	عوط وعوط	١٩ ٣٠٠	ون مزبور	ون مزبور	صواب
٢٩ ٢٧٨	محال معنائه محال نسبه	٣٨ ٣٢٥	وكل ما	٢٤ ٣٠٠	ولنان	ولنان	صواب
٢٧ ٢٧٨	لركبم	٣٢ ٣٢٩	عقلان	٣ ٣١٠	العشرين	العشرين	صواب
٣٣ ٢٧٨	الحولة	٣٢ ٣٢٧	وقد علت	١٧ ٣١٢	حتى يوب	حتى يوب	صواب
٣ ٢٧٩	وزن الكرم	٣٢ ٣٢٧	كوندر	٣ ٣١٥	وزردم	وزردم	صواب
٣ ٢٧٩	يقال المرء	٣ ٣٣٠	علت فلانا	٢٥ ٣١٥	بقا انكم	بقا انكم	صواب
٨ ٢٧٩	شاشي قل	١٤ ٣٣٠	ادنى	٢٣ ٣١٩	الذبت	الذبت	صواب
١٢ ٢٧٩	ايحيى	٢٥ ٣٣٣	غينك	٨ ٣١٧	زغ اولم	زغ اولم	صواب
١٩ ٢٧٩	معزى كثير معزى كثيره	١ ٣٣٧	فانك ضمي	٣٠ ٣١٨	سجومة	سجومة	صواب
٣١ ٢٨٠	يقال خزعلا	١٤ ٣٣٧	الفشله	١٩ ٣٢٠	اذ اخذله	اذ اخذله	صواب
٢١ ٢٨٥	الخيال	٨ ٣٤٢	عاجز اولوب	٢٠ ٣٣٧	الباب	الباب	صواب
٩ ٢٨٤	جانور	١٩ ٣٤٣	نخله قتيله	٣٣ ٣٣٩	وبس	وبس	صواب
١٤ ٢٨٧	فادخل	٢٩ ٣٤٣	قعود	١٩ ٣٤٠	كورنكيون	كورنكيون	صواب
٣٠ ٢٨٩	محدثين سلام	٣ ٣٤٤	اقفعلت	٢٩ ٣٤٠	طوغرغه	طوغرغه	صواب
٧ ٢٩١	اتيسه رسم	١٤ ٣٤٤	القل والكثير	٢٨ ٣٤٠	والملك عقيم	والملك عقيم	صواب
٣٣ ٢٩٢	اقروح الملق	٢٠ ٣٥٠	اهل واهال	٣١ ٣٤٢	حيحه	حيحه	صواب
٢٤ ٢٩٤	جنسه	٣٢ ٣٥٤	دخي دير	١ ٣٤٣	من صميم	من صميم	صواب
٢٩ ٢٩٤	الرخال	١ ٣٥٩	الرخل	٢٩ ٣٤٥	اذ كان	اذ كان	صواب
٧ ٢٩٧	المرنين	٢ ٣٥٧	عن طيب	١ ٣٥٠	دال مهله	دال مهله	صواب
٩ ٢٩٧	الركلة	١٩ ٣٦١	نقل منقله	١٩ ٣٥٢	بويابه	بويابه	صواب
١١ ٢٩٧	تراكل القوم	٢٠ ٣٦٣	قلب	٣١ ٣٥٣	عقصة الة	عقصة الة	صواب
١٥ ٢٩٧	معرف	١٥ ٣٦٩	توغلى	٣ ٣٥٥	حسن القة	حسن القة	صواب
٣٣ ٢٩٧	نوردن	٢٣ ٣٦٩	التكلته	٣٧ ٣٥٧	برردن	برردن	صواب
١ ٢٩٨	شرحين	٣٠ ٣٦٧	اي محتال	٨ ٣٢٠	كبد	كبد	صواب
٣ ٢٩٩	زنجيل	٢٩ ٣٧٠	هل اى	١ ٣٦٤	المذمبه	المذمبه	صواب
٢٢ ٣٠٤	ميم	٣١ ٣٧٠	المشدر	٣٠ ٣٦٤	اذا	اذا	صواب
٣٠ ٣٠٥	وغلر بدر	٢٧ ٣٧١	ترنت	١٥ ٣٦٩	واللومة	واللومة	صواب
٢٤ ٣٠٧	اذ اصبرت	٢٣ ٣٧١	الحول	٢٢ ٣٦٩	التهام	التهام	صواب
٣١ ٣١٠	امثينك فتي شينك	٩ ٣٧٨	چومك	٣١ ٣٦٩	نظم ديرل	نظم ديرل	صواب
٣٦ ٣١٨	سايره	١ ٣٧٩	تتيكره	١٨ ٣٧٢	النقيم	النقيم	صواب
١٤ ٣١٩	اعمال كذا	٢٧ ٣٨٠	مترك	٩ ٣٧٤	كافل	كافل	صواب
٢٣ ٣٢٠	ولد البقر	١٩ ٣٨٤	لايعينى	٢٧ ٣٧٨	بقي	بقي	صواب
٣٠ ٣٢٠	اعمال	١٩ ٣٨٥	ثم نسبه	١٩ ٣٧٩	اولماسن	اولماسن	صواب

خطا	صواب	خطا	صواب	خطا	صواب	خطا	صواب
٢٠ ٣٨٢	جمام	١٨ ٥٩٢	كاسهل	٣٣ ٣٨٢	اي يعيش	اي يعيش	صواب
٢٠ ٣٨٥	بوماغه	٩ ٥٩٣	وارسنا	٣٣ ٣٧٨	وعدى	وعدى	صواب
٣ ٣٨٩	خميلاه	٩ ٥٩٣	ويانك خميلاه	١٨ ٣٧٩	اذ الممت	اذ الممت	صواب
٣٢ ٣٩٣	حتى اذ ققم	١٢ ٥٩٣	تخيير ابدى	٩ ٣٨٠	عرويا	عرويا	صواب
٨ ٣٩٥	چون	٢٧ ٥٩٩	زيرانك	٢٧ ٣٨١	صدت	صدت	صواب
١٩ ٣٩٥	خير حالند	١١ ٣٩١	احسن	٢٧ ٣٨٣	حياجي	حياجي	صواب
٢٩ ٥٠٠	زيرانك	٢٣ ٣٩١	تاكسرى	٢ ٣٨٤	المى قومغه	المى قومغه	صواب
١١ ٥٠١	كه حسن	١٣ ٣٩٢	معجه	٧ ٣٨٤	عفايفو	عفايفو	صواب
٣٤ ٥٠٧	عبد دقون	١٤ ٣٩٢	دكش	١١ ٣٨٧	الفك	الفك	صواب
٢٥ ٥١٣	عمر بن العلا	١٤ ٣٩٣	الحقير	١٩ ٣٨٧	عفى	عفى	صواب
٢٠ ٥١٦	كثرتك	١٨ ٣٩٣	من لطفى	١٩ ٣٨٨	فهم اولغه	فهم اولغه	صواب
٣٣ ٥١٨	همزه فتي	١٠ ٣٩٣	الحاليه	١٢ ٣٨٩	منه الى	منه الى	صواب
١٢ ٥٢٩	المطئن	٢٠ ٣٩٣	وحبك	١ ٣٩٧	الخنفساء	الخنفساء	صواب
١٥ ٥٣٠	طاء مهمله	٢٣ ٣٩٣	اي مقمته	١٧ ٣٩٧	ابو عمرو	ابو عمرو	صواب
٢٥ ٥٣١	ساده القوم	٢٧ ٣٩٣	بولودى	٢٧ ٣٩٧	ظنيه	ظنيه	صواب
١٧ ٥٣٣	سواروب	٢٨ ٣٩٥	سورب	١٨ ٣٩٧	كوفه ده	كوفه ده	صواب
٢٩ ٥٣١	اقرنها	٢٧ ٣٩٧	اقرنها	٢٨ ٣٩٧	ظاهر	ظاهر	صواب
١٩ ٥٣٤	ومد يد	١٠ ٣٩٨	مشد ازار	١٩ ٣٩٧	قلدى	قلدى	صواب
٣٣ ٥٣٨	لبان	١٤ ٣٩٩	لبنان	١٤ ٣٩٧	انسنك	انسنك	صواب
٩ ٥٤٩	دشسون	٢٨ ٣٩٩	مزبور حى	١٣ ٣٩٧	قرمزى	قرمزى	صواب
٤ ٥٥١	من جها	٢٢ ٣٩٩	استعيت	٧ ٣٩٧	وبسنه	وبسنه	صواب
١٣ ٥٥١	اذ ابراه	١٥ ٣٩٥	خاتك كسرى	١٤ ٣٩٧	كل لفظى	كل لفظى	صواب
٢٩ ٥٥١	فيعل در	٩ ٣٩٢	التدنية	٢٥ ٣٩٧	الاود	الاود	صواب
٩ ٥٥٢	معنة	٩ ٣٩٥	اي ارتفع	١٤ ٣٩٧	مطيط	مطيط	صواب
١٩ ٥٥٢	اذ اغبله	٢٧ ٣٩٩	مرادته تشبيه	٢٤ ٣٩٧	اردديك	اردديك	صواب
٣٠ ٥٥٣	جمله	٣١ ٣٩٢	وتشقى	٩ ٣٩٧	سيرته	سيرته	صواب
٢ ٥٥٨	قلنجك	٧ ٣٩٥	طرايقها	١٤ ٣٩٧	الصلوق	الصلوق	صواب
٢٣ ٥٥٩	خردده سى	٢٣ ٣٩٥	مخالرجل	١٩ ٣٩٧	مبهم	مبهم	صواب
٢٣ ٥٥٩	التباده	٢٢ ٣٩٥	يقال من كون	٢٩ ٣٩٧	فلمتفرحوا	فلمتفرحوا	صواب
١٨ ٥٧٢	شجان	٢٢ ٣٩٥	استسقا	٢٤ ٣٩٧	فعمروا	فعمروا	صواب
٢٤ ٥٧٨	كهنه	٩ ٣٩٣	اذ اخذ	٢٥ ٣٩٧	واصفاء	واصفاء	صواب
٢٥ ٥٨٣	ما بين	٣٢ ٣٩٩	الصاغية	٢٩ ٣٩٧	رحمة الله	رحمة الله	صواب
٧ ٥٨٨	اذ اخبر	٢٥ ٣٩٧	وفي صفا	٢١ ٣٩٧	اولوغن	اولوغن	صواب
٩ ٥٨٨	روايت اوزن	١٠ ٣٩٧	واوعوض	٢ ٣٩٧	ابنمشدو	ابنمشدو	صواب
٣١ ٥٨٩	بينهم	٢٠ ٣٩٧	رئيسه	٢٠ ٣٩٧	تحت	تحت	صواب